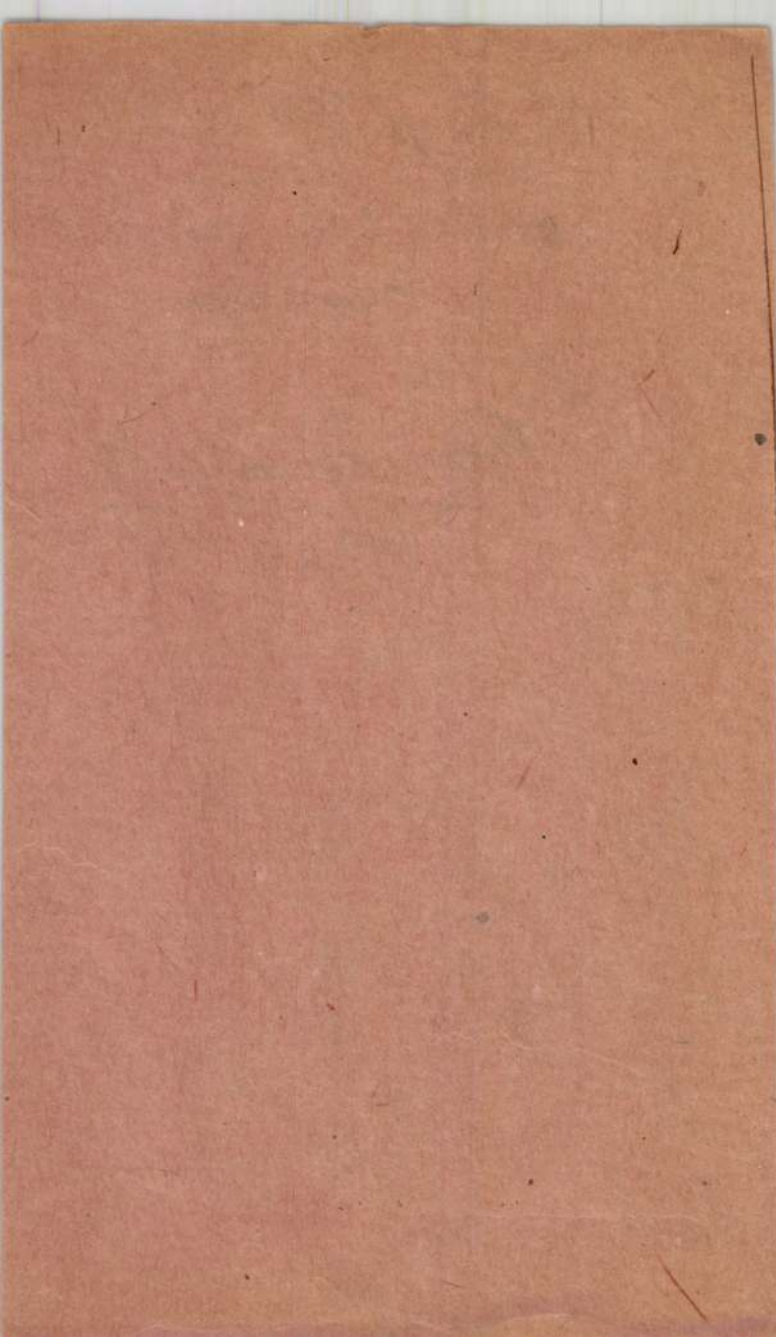

Lányi Főref

okl. ötvös ipar-
miniszter

Budapesti Rajzisk

1940-41. 18. l.

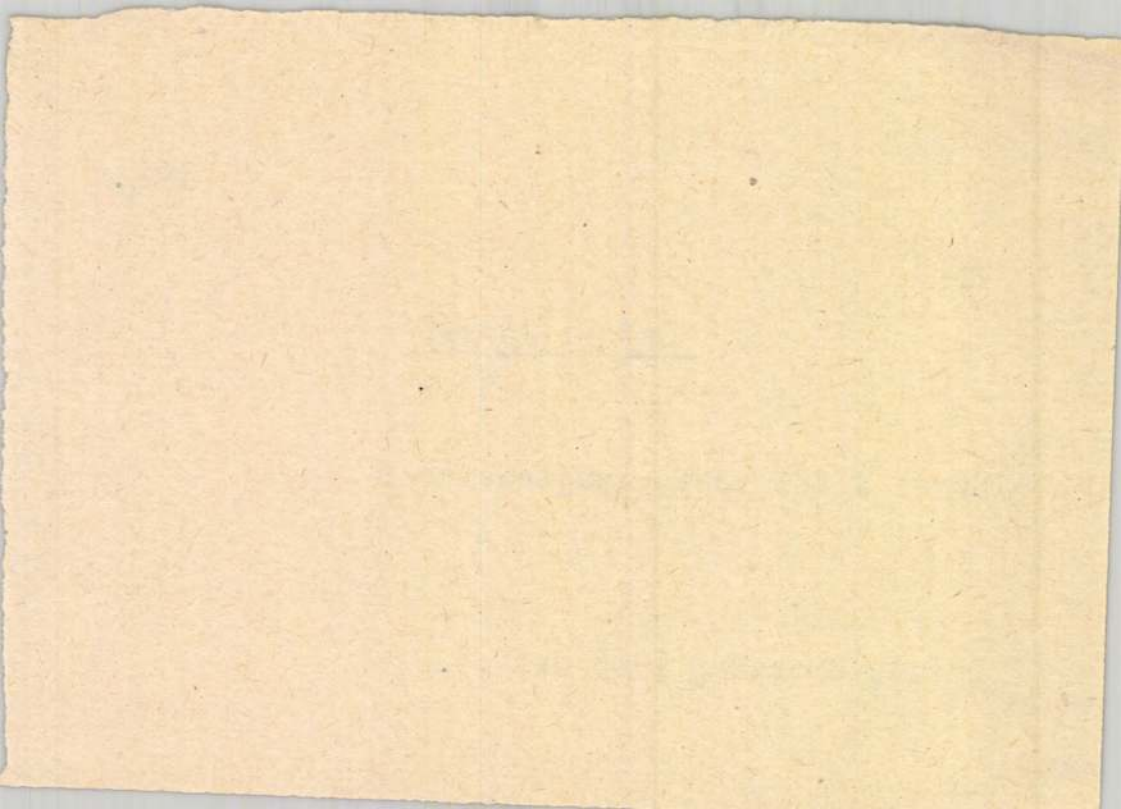

MDK.

Szőnyi József

Művei a Völgyessy gyűjteményben

Délmagyarország 1965 okt .5.

Szömgyi József (festő)

Szömgyi István apja. (Pálmagy
Sigmund egyik tanára volt a
Képzőművészeti Főiskolán.)

Tóth Ervin: Hajdúboiszörmény képző-
művészeti múltja és jelene.

Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 110. l.

1874

Journal of the
Exploration of the
Interior of the
United States

by
Lieutenant Zebulon Pike,
of the United States Army,
in the Year 1806.

Published by
G. P. Putnam & Co.,
New York.

Georgi Jorief

Karikaturai

an lyoss 1938. vitlan

U.S. 100

...
-én.

teljes tisztelettel:

J. KLÁDEK JÁNOS

Recehagyas

KASSA, Szécsi út 16.

Telefon 36-03.

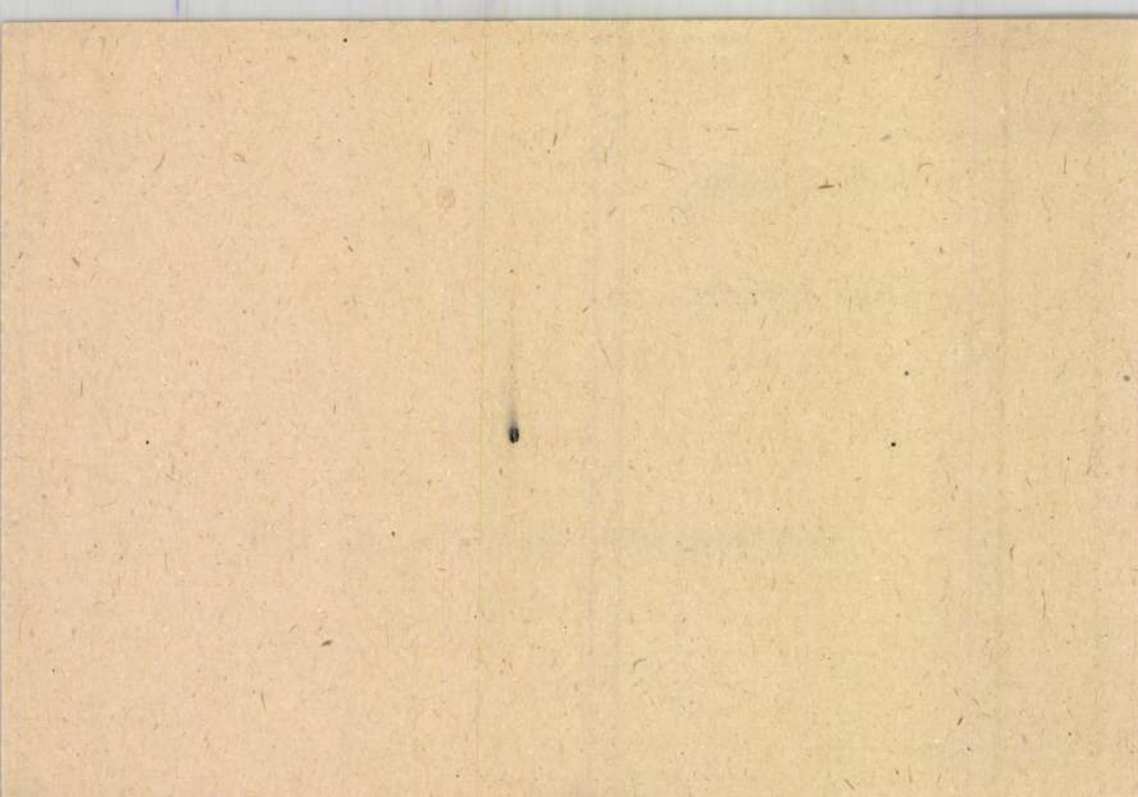
MDK

Szőnyi Jenő

Erdő Szódnél, of.

Tanya, kr.

Műterem őszi kiáll. 1938. okt.

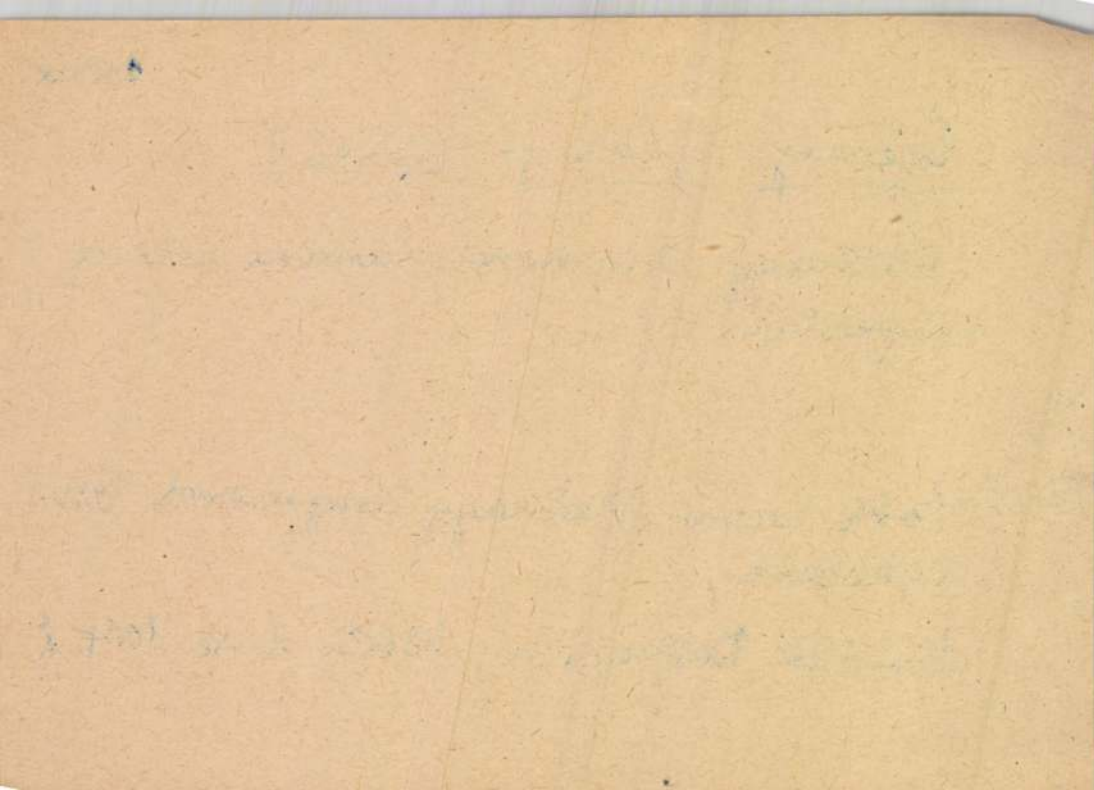

Szónyi József [festő]

(Pálnagy Zsigmond tanára volt a
főiskolán.)

Főh. Ervin: Pálnagy Zsigmond em-
lékezete.

Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 104. l.

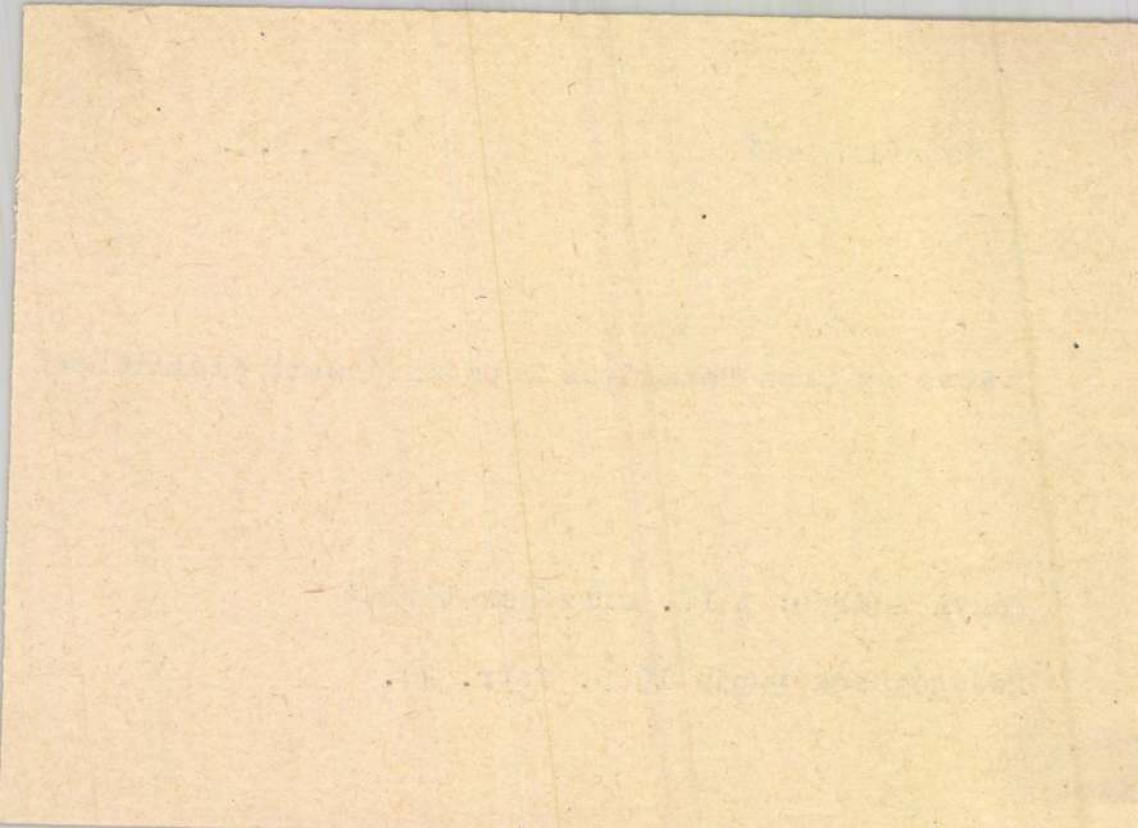
Szőnyi Jenő

M.D.K.

Műve az Országos Pedagógus Képzőművészeti Kiállításon

Fényi András: A IV. országos tárlat

Pedagógusok Lapja 1965. febr. 20.

Szőnyi Jenő

M.D.K.

Művei a kiállításon

A pedagógus-művész konfliktusa

Gondolatok a IV. Orsz. Pedagógus Képzőművészeti
Kiállításon

Köznevelés 1965. febr. 26.

1871

1871

1871

1871

1871

1871

MDK.

Sz^ényi Jenő

Óbudai képzőműv.kiáll. megh. 1967 szept.24.

.MDK.

Szanyi Jenő

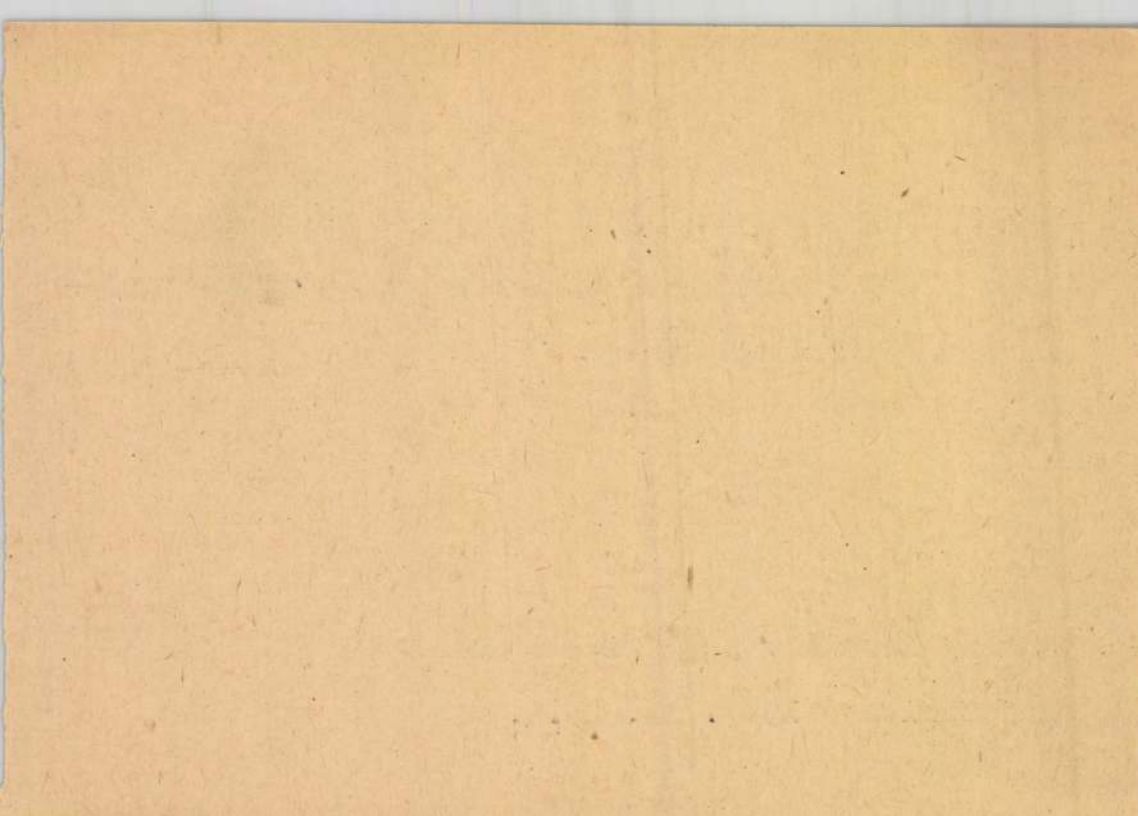
Óbudai képzőműv.kisll. megn. 1967. szept. 24.

Szónyi Jenő

Budai, vörösberényi, lőcsi rajzait mutatta be a
Május 1. mozi előcsarnokában Giegler Rudolf-fal közö-
sen rendezett kiállításon.

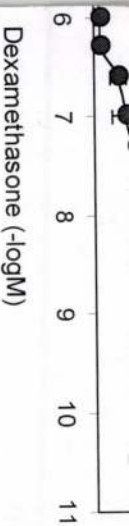
Maksay László : Négy kiállítás

Rajztanítás 1967. II. 25.1.

Höygi Istra

Uj Muu. 2021. 1. p. 38.

Relative affinity of different corticosteroids

IC_{50} (nM)	Relative affinity*	
Published	Calculated	Published
1.2; 38	100	100
2.5	323	900-1500
	210; 323	200
	0.02	0

Investigated drug) x 100

8

Höngyi Istana

Li, Min. 2003. 11. p. 25.

**TORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA
MÓGATÁS IGÉNYLÉSE**
átványként kezelendő

Támogatást nyújtó:

Oktatási Minisztérium, Kutatás-fejlesztési Helyettes
Államtitkárság

címe: 1052 Budapest, Szervita tér 8.

MÁK-nál vezetett számla

megnevezése: KMÜFA

száma: 10032000-01220328-54001008

AHT azonosító: 030317

Támogatásigénylő bizonylat
sorszáma:

hó nap

.....számú mellékletében vagy megvalósítási
adat teljesítésének ráfordításai táblázatban

Árfordítás (Ft)	Egyéb külső forrás (Ft)	Összesen (Ft)

Szónyi József

az Ötvösművészek Alkotóközösségének tagja.

Major István kikérdezése.

kikérdező:Kéry Bertalan

Műv. Tört. Dok.

Barabás ^uajos ötvös

szövarch.135

Szőnyi József.

a "Kéve" művészegyesület tagja a megalakuláskor
1908-ban.

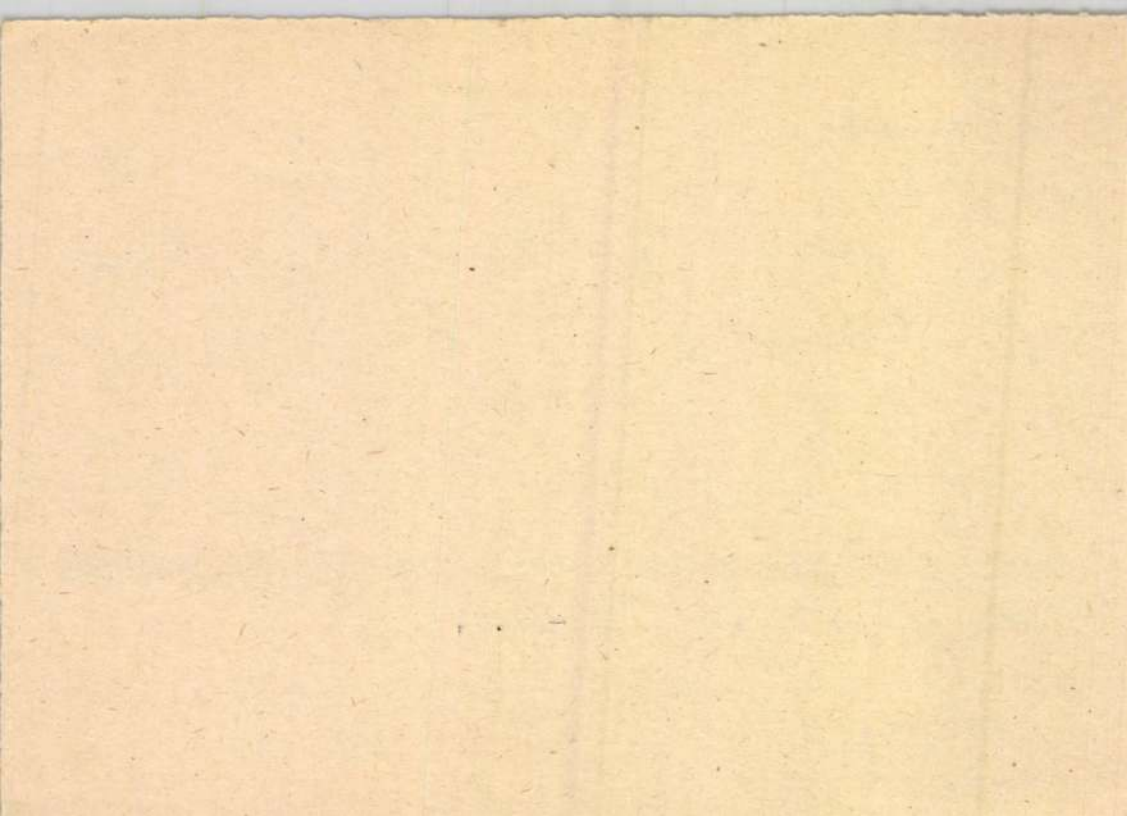
Bende János:

a Képzőművészeti Egyesületek Története, kézirat.

Stöckle Lure

Leveste a Bp. I. Mélydros u. 4. y. lakóházát
1911-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11. 17-21.o.

Dr. SZŐRI JÓZSEF, festő

Bajai festőművész / Szeged, 1879-Uzsok, 1914/, Szablya
Frischauf Ferenc tanítványa volt. Ügyvéd volt, de fes-
tett is. 1908 óta tagja volt a KÉVE-nek 148. old.
9. jegyz

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 145. old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged. 1968

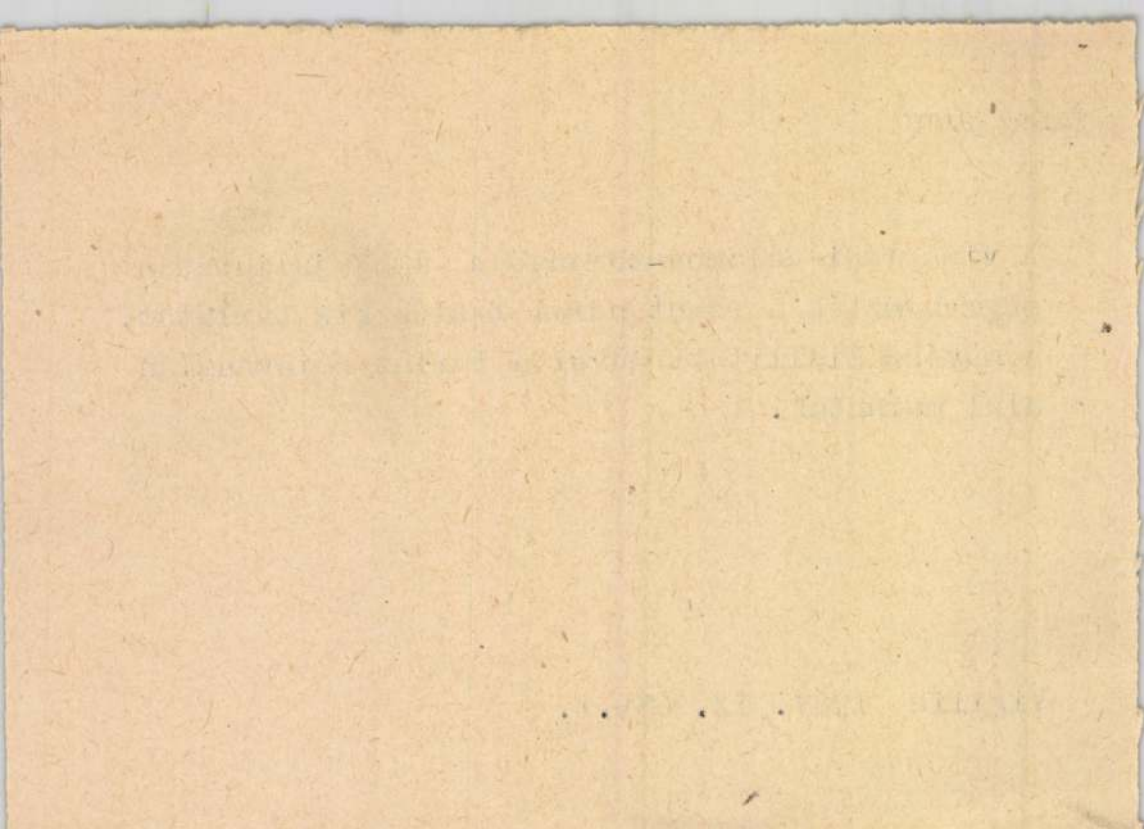
DOWN TOWN, 1901: STREET SCENES IN
 1901-1902

1901-1902: STREET SCENES IN
 1901-1902

Szösz Jenő

A visegrádi Salamon-toronyban 1967 júliusában megrendezték a szentendrei festők kis tárlatát. A művész kiállított művei a tárlat színvonalán alul maradtak.

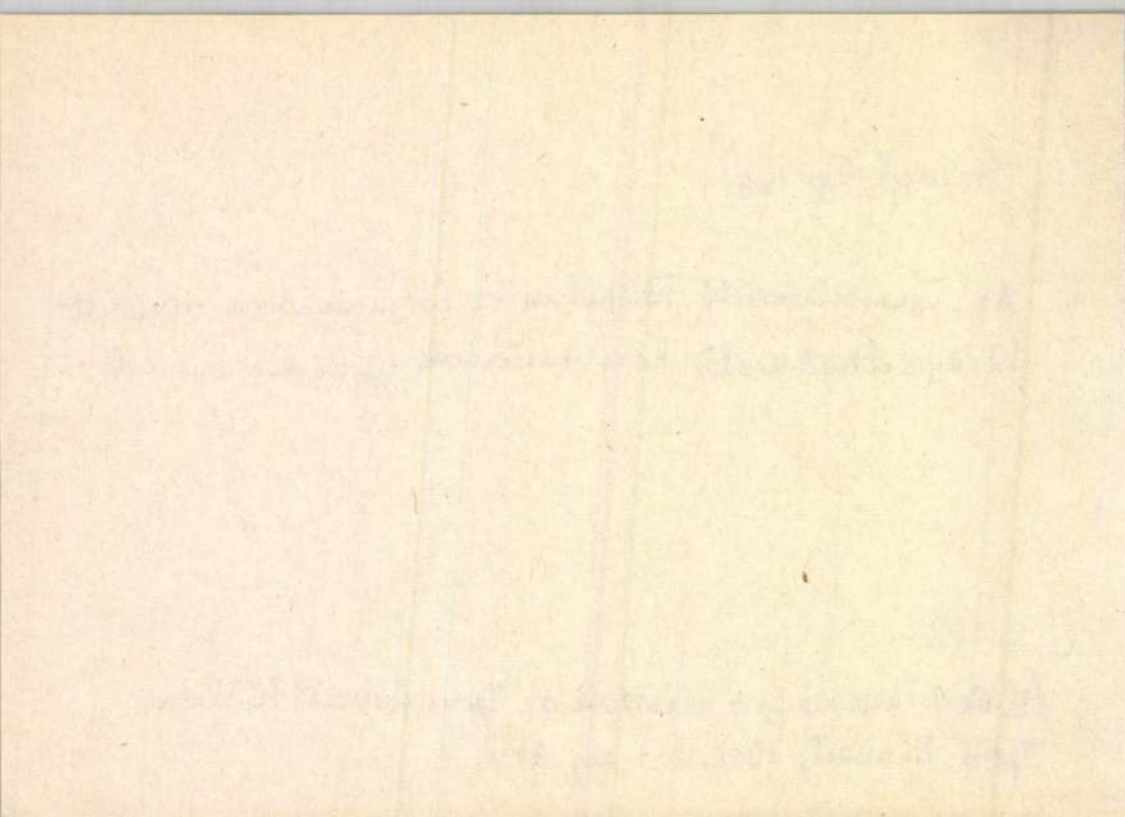
Vigilia 1967. IX. 635.1.

Sztrógh György

Az Iparművészeti Főiskolán ez év júniusában rendezett környezetkultúrális konferenciánál egyik előadójaként.

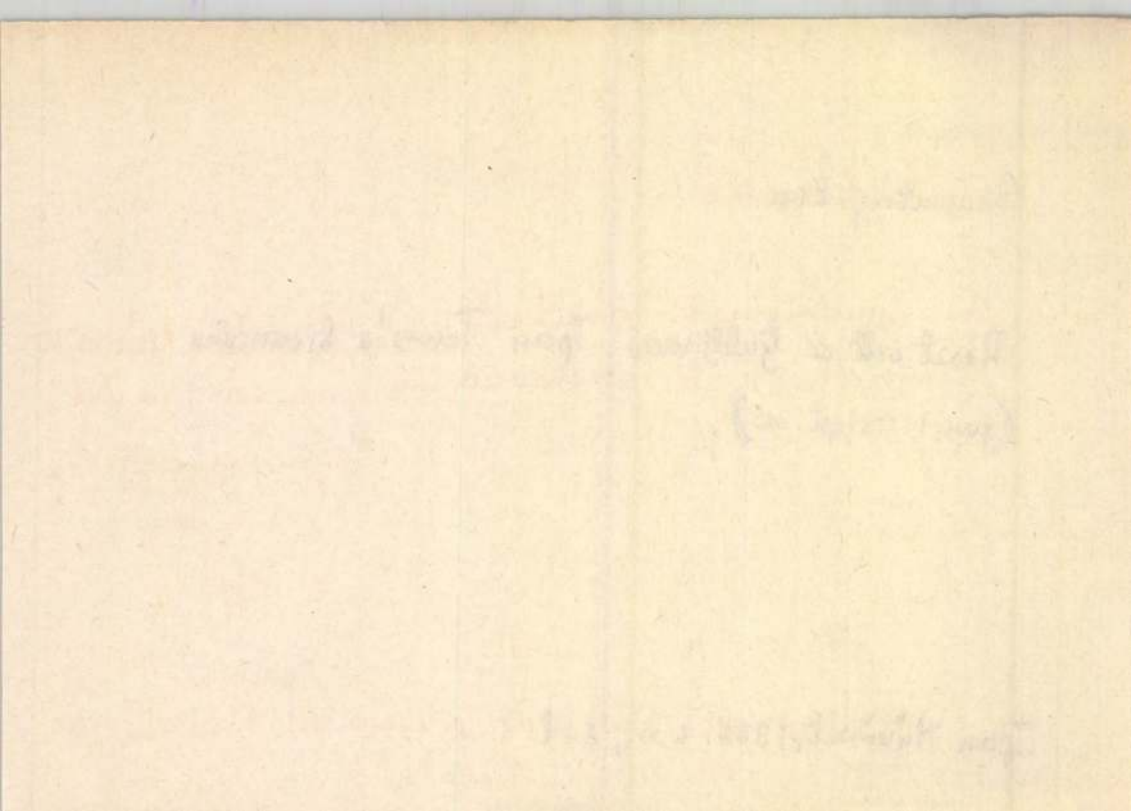
/E. Gy./ Tudományos ülészola az Iparművészeti Főiskolán
Ipari Művészet, 1966. 2-3. sz., 38. l.

Szoultagy Éva

Részt vett a Gyulajenai Ipari Tervezés biennálén
(júni. 10 - szept. 30.).

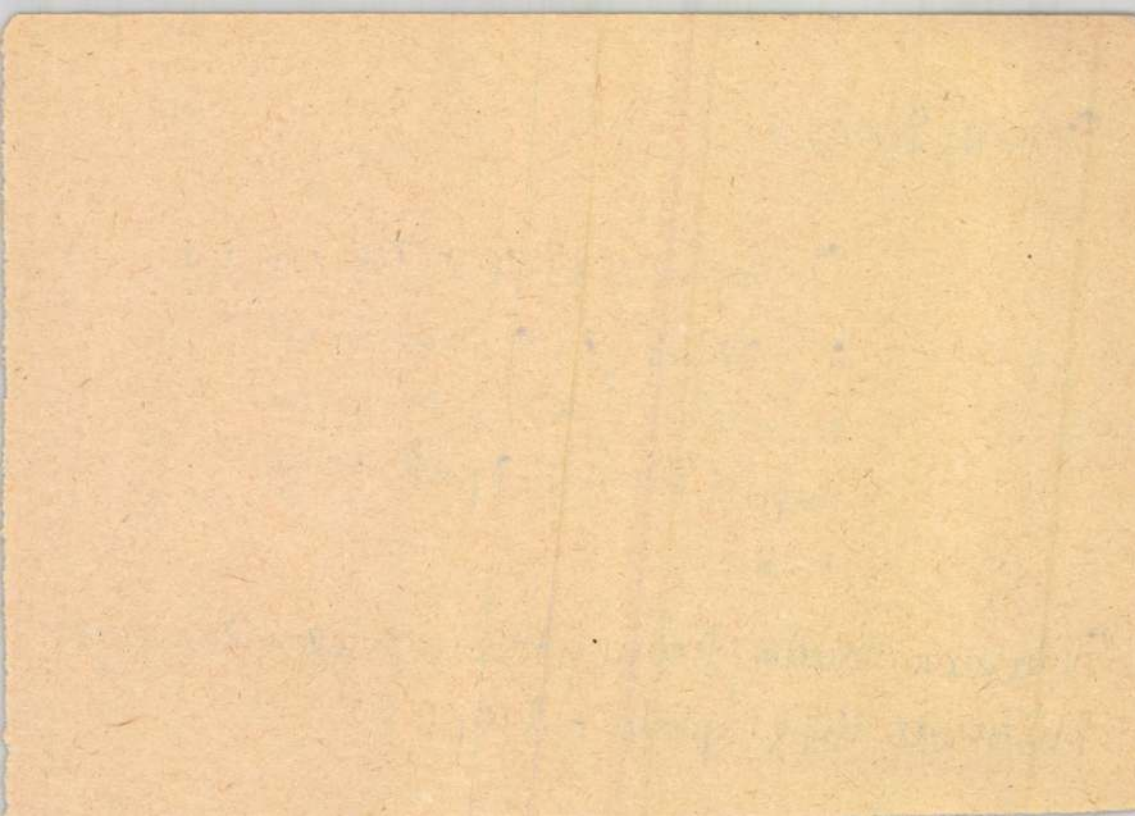
Ipari Művészet, 1966. 1. sz., 81. l.

Szönyi István

A művész 1934-es temperája
a „Tavas”, és a „Szobabelső” el-
vadász művel”, az 1941-es „Önarc-
kép” a Devényi gyűjteményben
van.

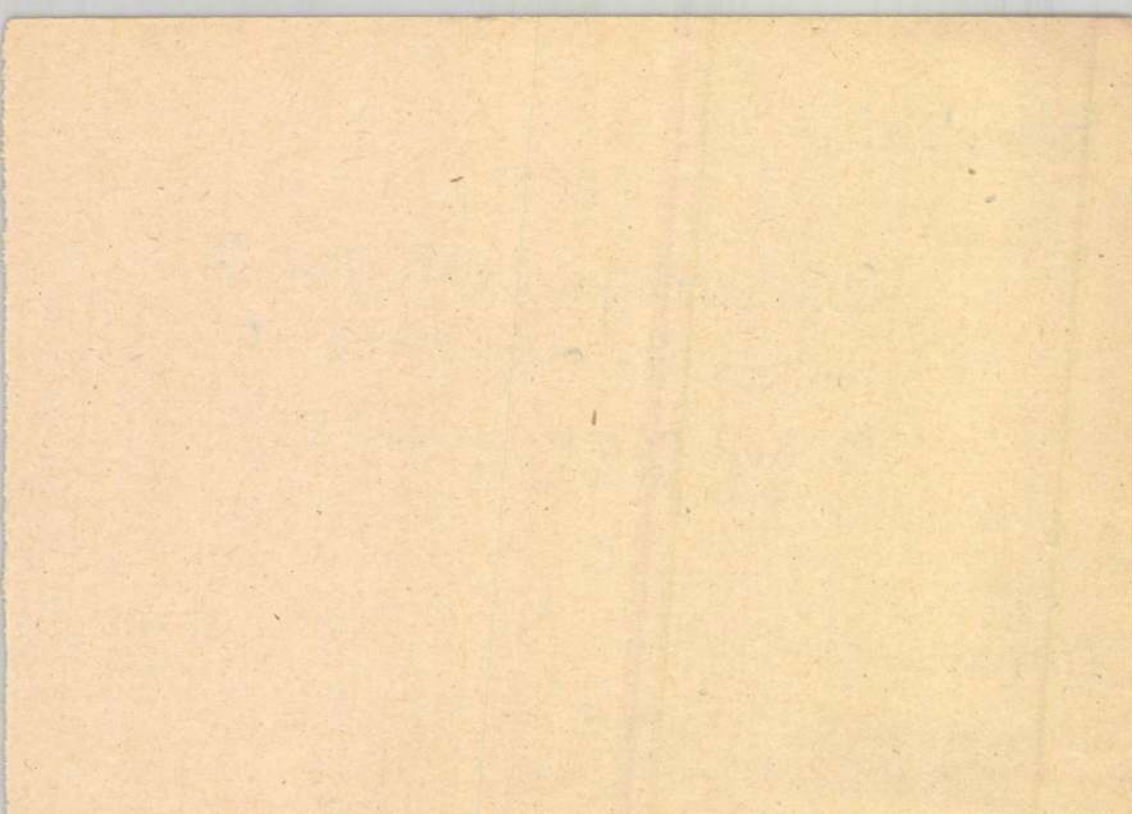
Salamon Wándor: Devényi István műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Szőnyi István

Arsohászor reprodukált „Petrova
művész fia” olajfestmény, a
Devényi gyűjteményben van.

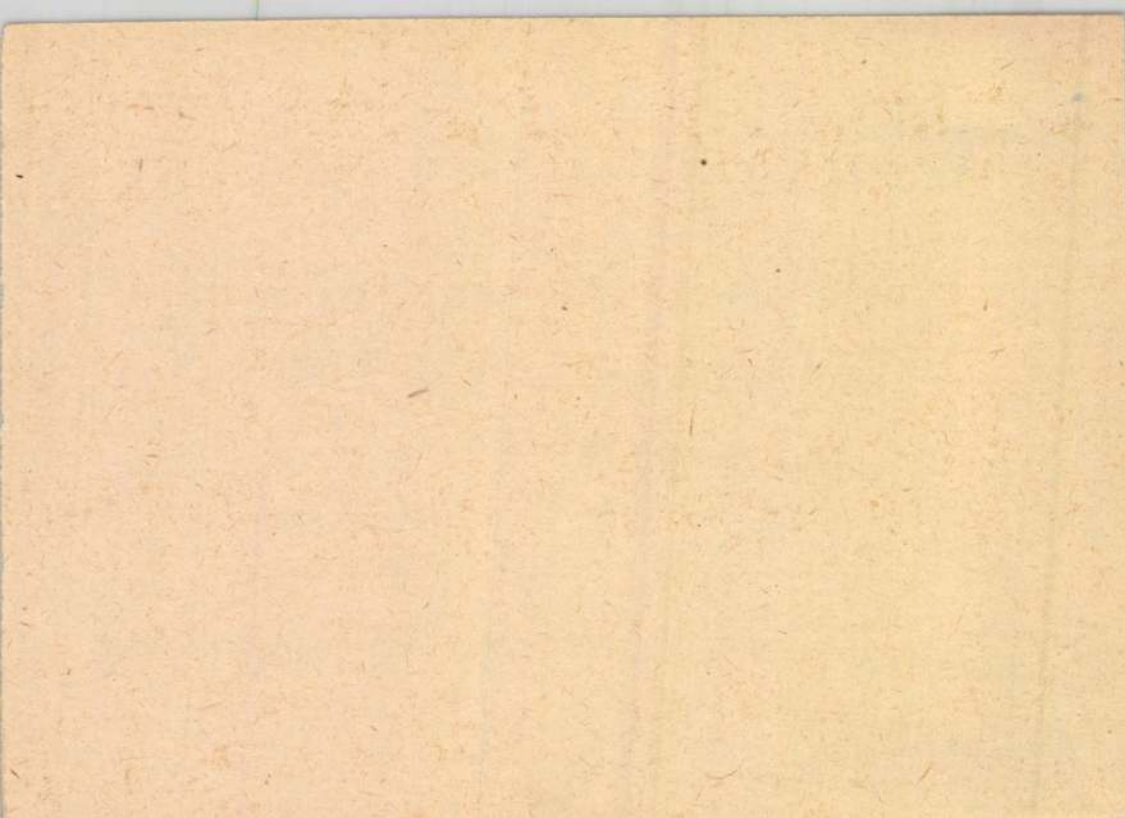
Salamon Vándor: Dévényi István műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Székely István

Dr. Dehreceni Kálmán gyűjtemé-
nyében van a művesorok tie-
hangy alkotása.

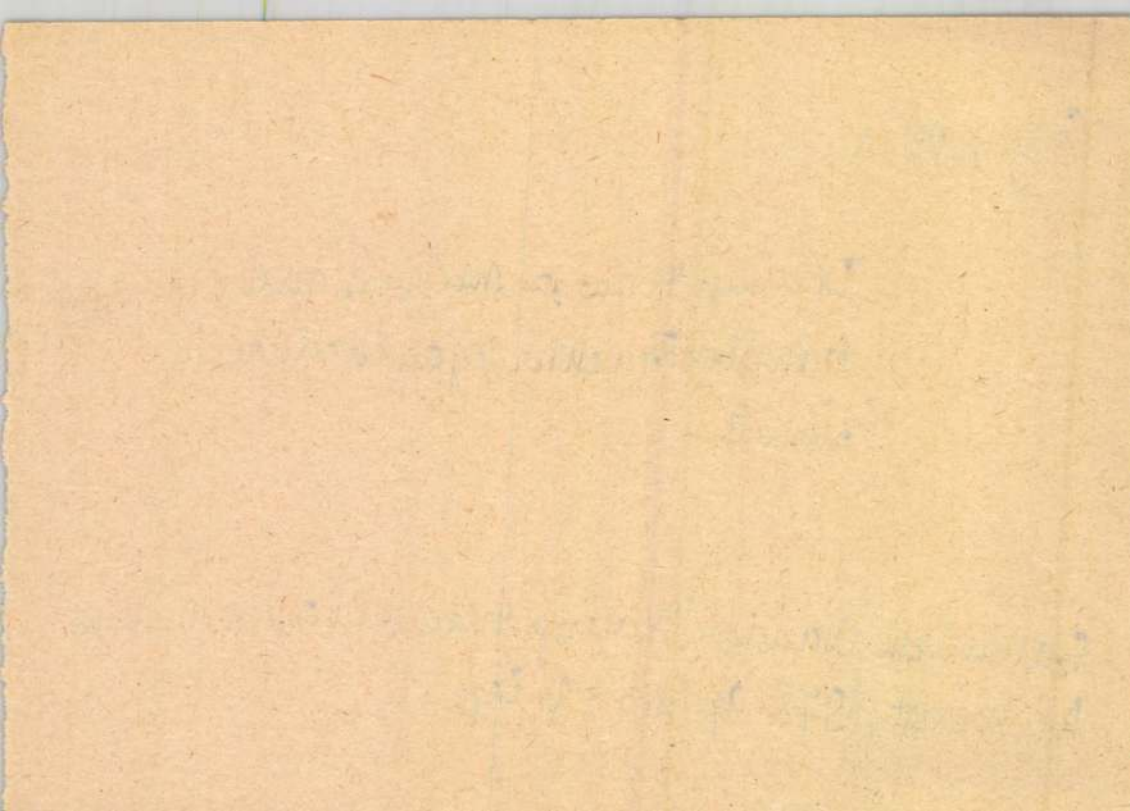
Salamon Vándor: Devényi István műgyűjteménye
Művészet, 1978 április - 2. lap.

Szönyi Klára

Devényi Klára a művészmű-
termelés Fruchter ajánlata al-
líkerült.

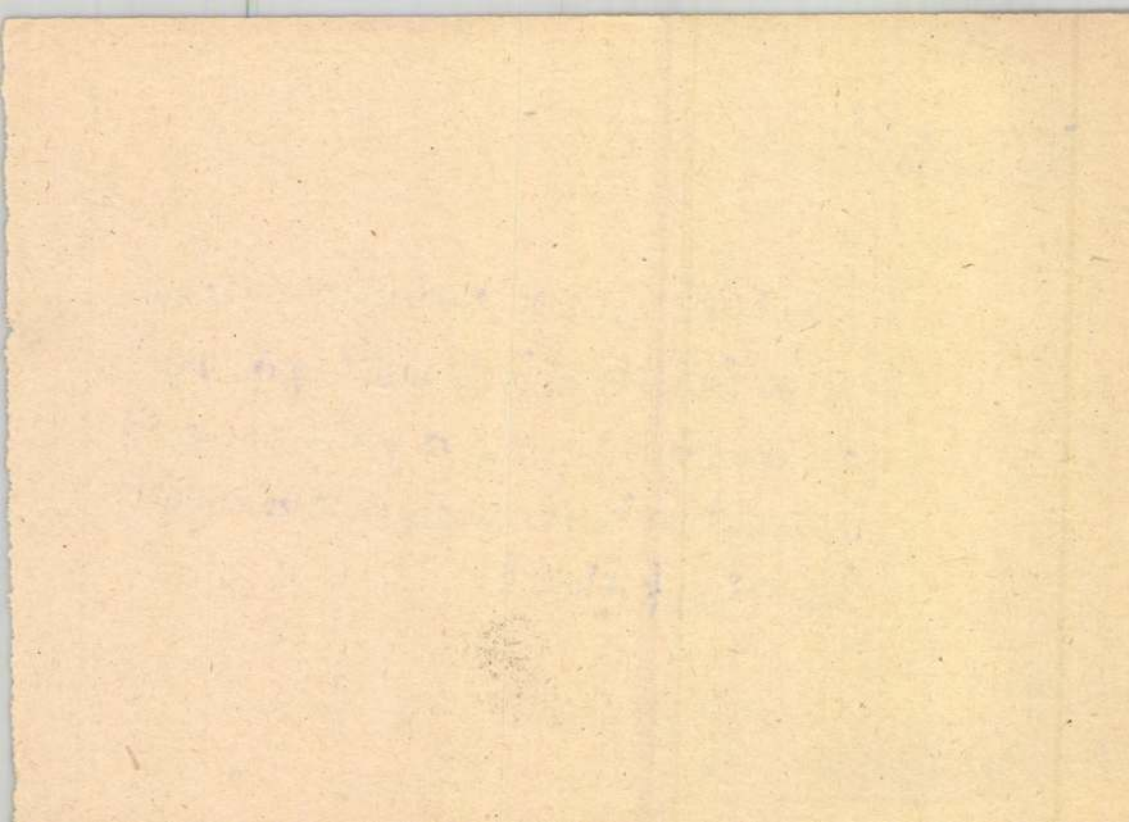
Salamon Vándor: Dévényi Klára műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április - 2. lap.

Szónyi István

Az első világháborúban Szónyi
tulerkolitikus fertőzést kapott már
az első hónapban a fronton és 3
esztendőig kórházban volt és reggel-
től estig fektetett.

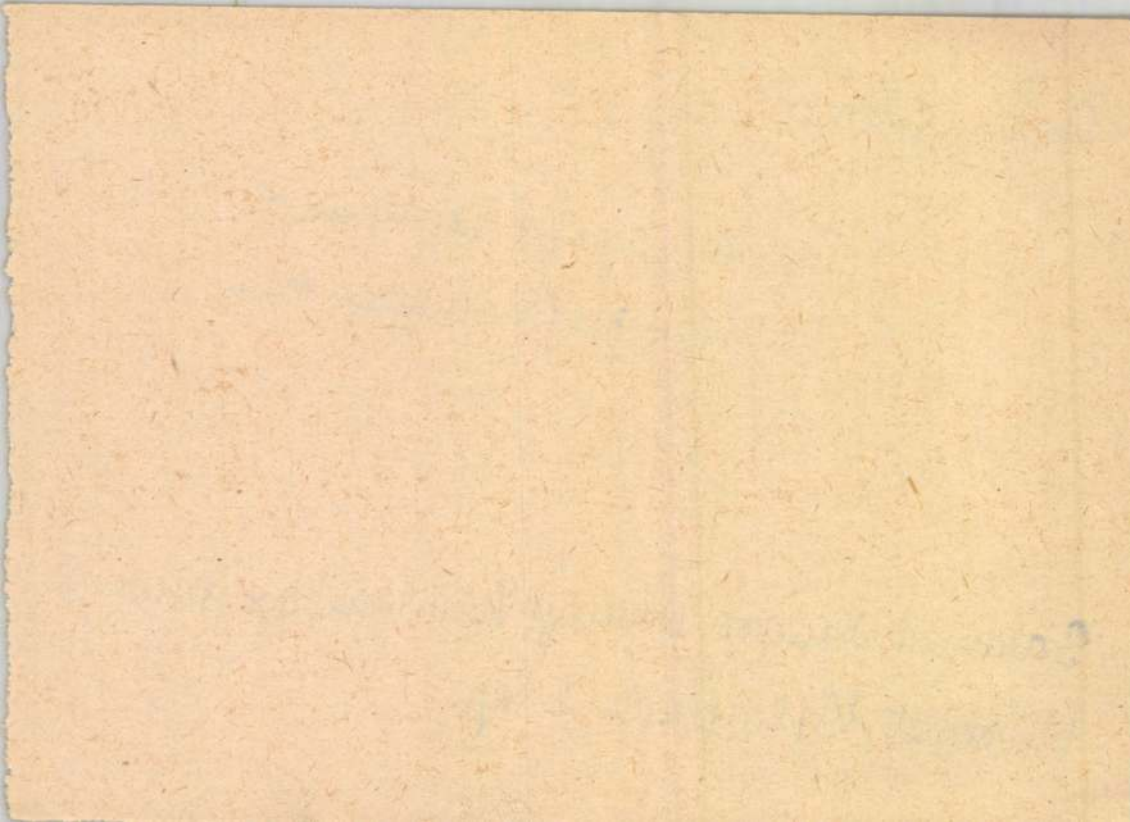
Bakóiné Révész
szása: Patray Pál emlékeire.
Új Tükör, 1978. február 26-28. lap.

Szónyi István.

Szónyi István önéletrajza
Derevnyi György lejegyezte 1948.

Salamon Vándor: Derevnyi István műgyűjteménye
Művészet, 1978. április - 2 lap.

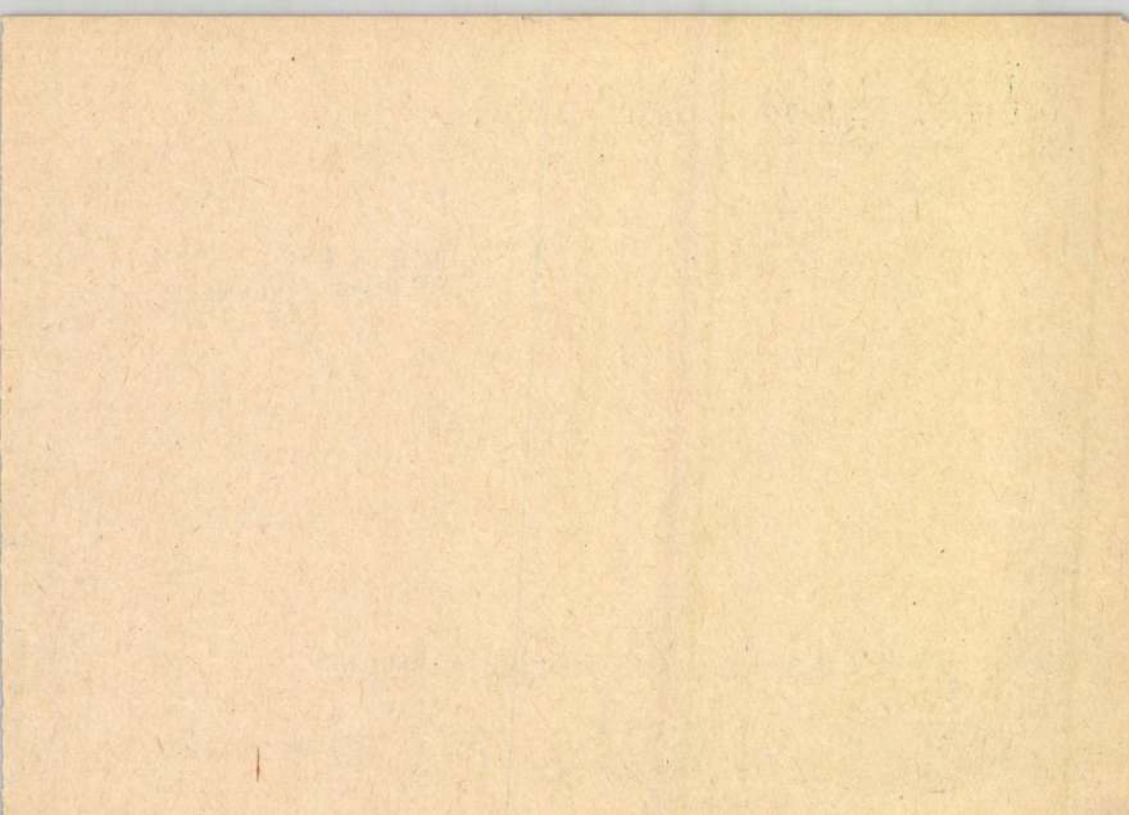
Sönyi Ishin, koto

L. : Heizo Jrene

P. koto J. : V asakely es neondakely

7.

Ninzaabadsag Bp. 1977. dec. . 16.

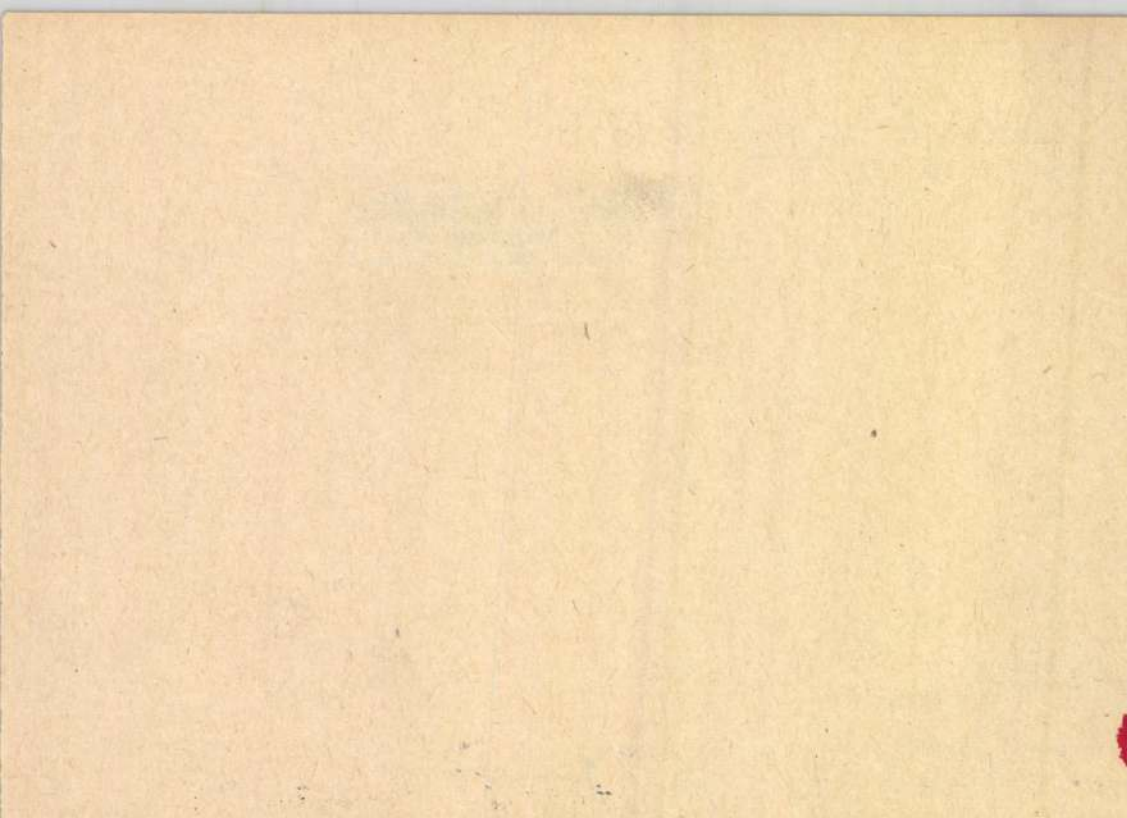
Szőnyi István, festő

KÉPAUKCIÓ. A MOM Szakasits Árpád Művelődési Házban szerdán véget ért a 44. művészeti képaució. Csaknem ötmillió 500 ezer forint értékben került kiállításra 352 kép. A zsűfólásig megtelt színházteremben lezajlott árverésen Szőnyi István, Telpey Károly, Lotz Károly és Koszta ~~összes~~ művei aratták a legnagyobb sikert.

-: Hek

8-

Nép szabadság, Bp. 1977. dec. 15.

Szőnyi István, festő

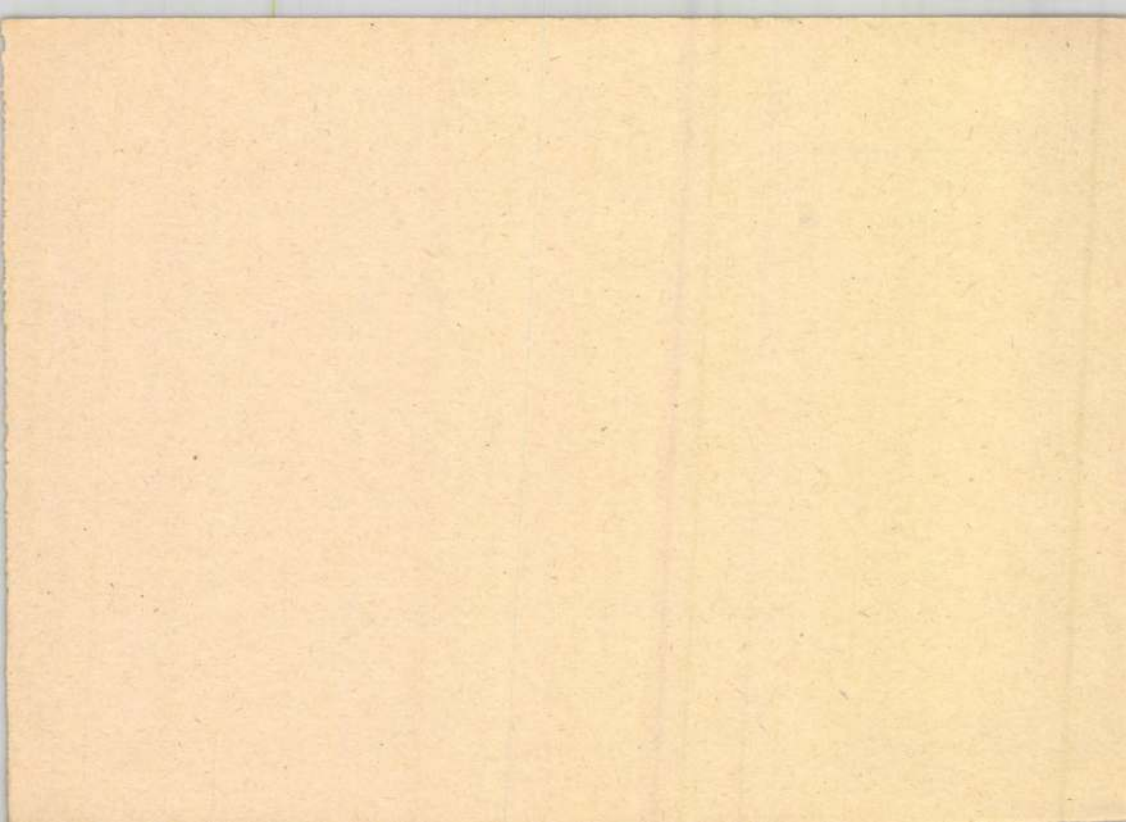
Megemlékezés.

Lejtők Pál: Miklós István művészetéről

88-90.

Új Aurore, Békecsaba, 1976.

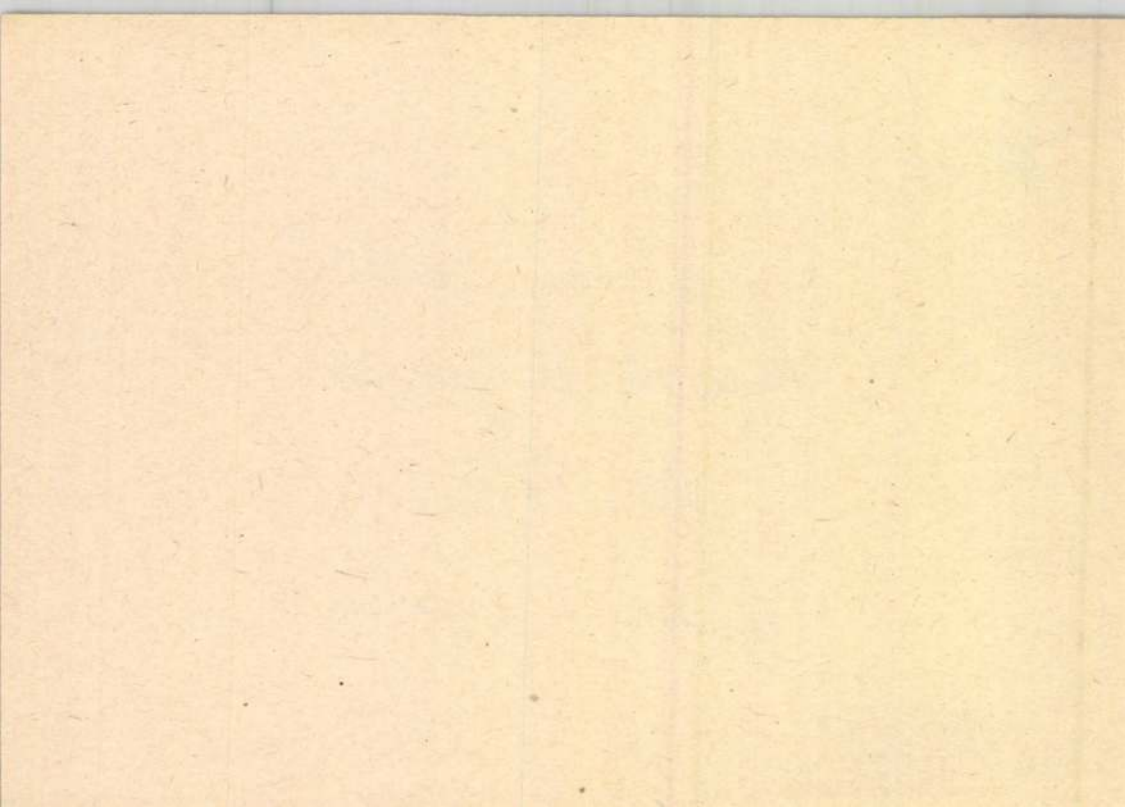
8 n.

Stony Island

Researcinal Wallitua
a Magyar Nemzeti Galériában
Bp. 1976.

- Lefelölés a könyvtárban -

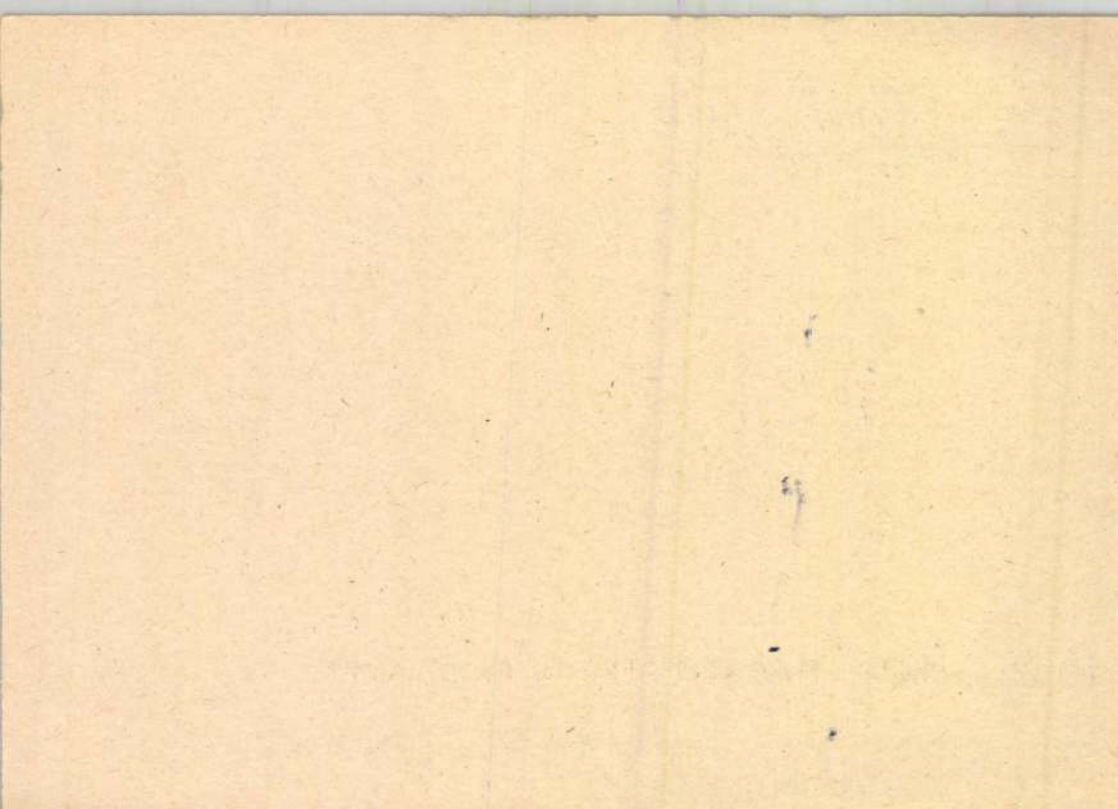
Székelyi István, festő

L: Varga Imre

Babó Imre - Házigazda: Varga Imre

Frisszabadság, Bp. 1977. dec. 30

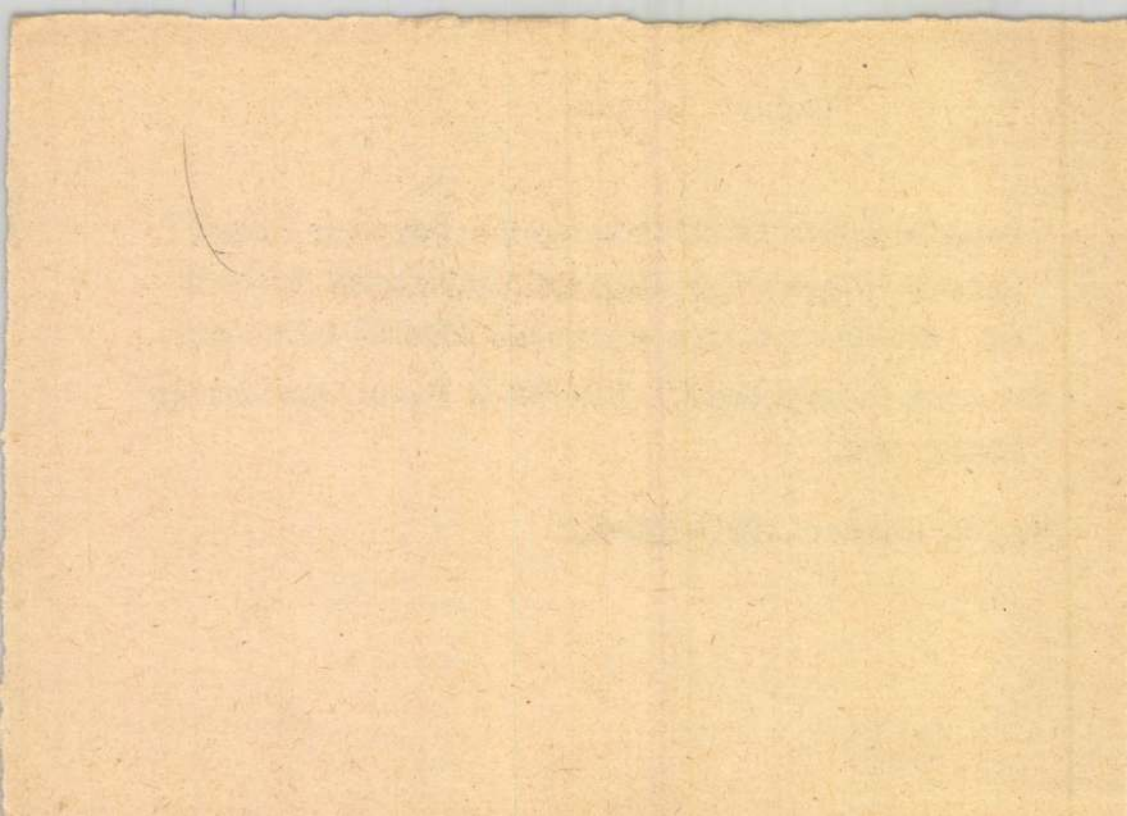
7.

Szónyi István

Gyűjteményes kiállítás nyílt Ózdon a Liszt
Ferenc Művelődési Központban, melyen Kossuth
és Munkácsy díjas valamint kiváló művészek
vesznek részt, többek között a fenti művész is
szerepelt.

Hegyer Hírnap 1977-285-13

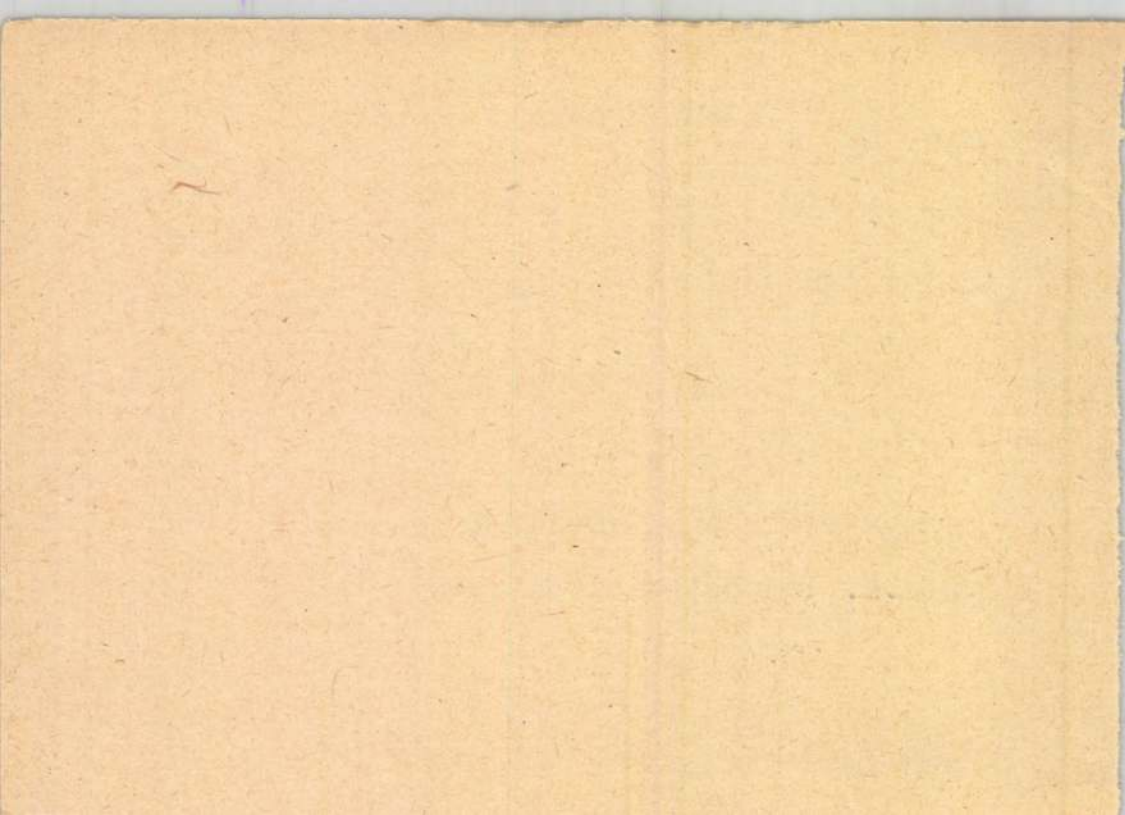

Szőnyi István

tanítványa volt Peti János

Magyar Hírlap 1978-147-6

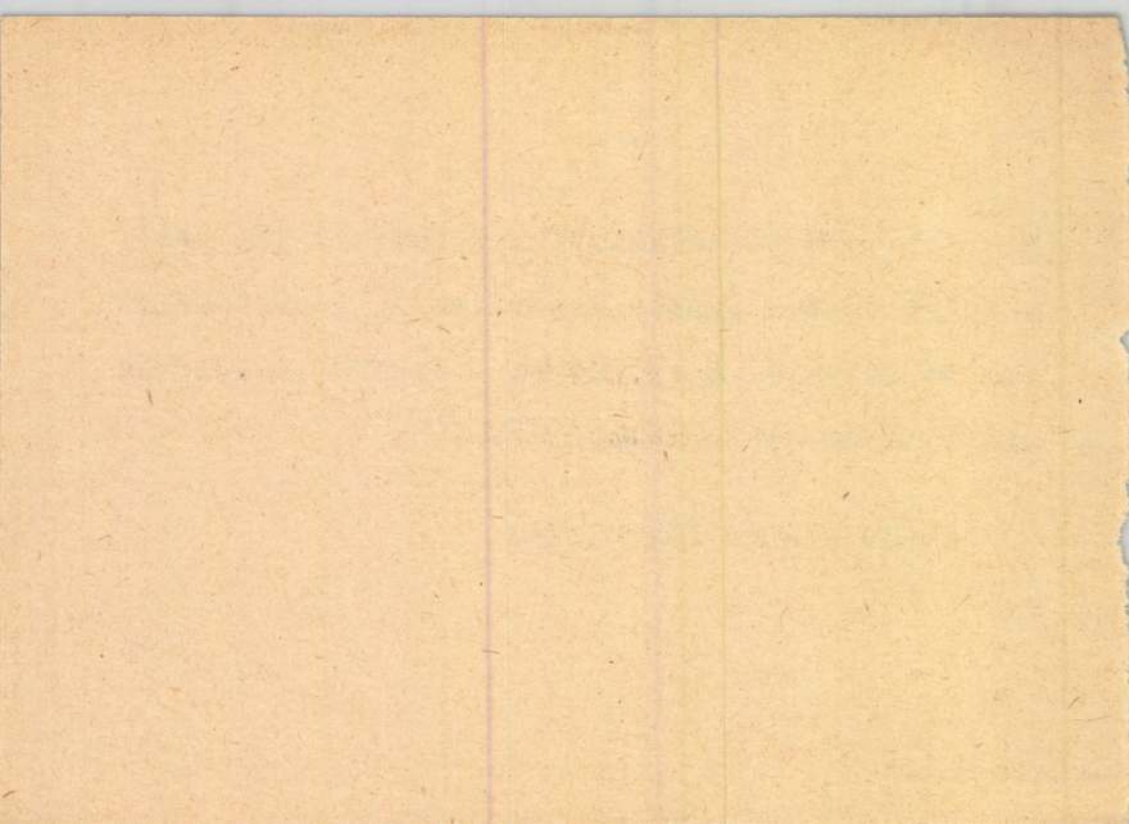
-GY.M. :Ujpest-Mini Galéria

Szőnyi István

Nagyértékű képzőművészeti gyűjteményt vásárolt
a győri Xantus János muzeum, az új szerzemények
között látható E. ry, Rudney festményei, Szőnyi
grafikái és Kovács M. kerámiái

Magyar Hírlap 1977-306-8

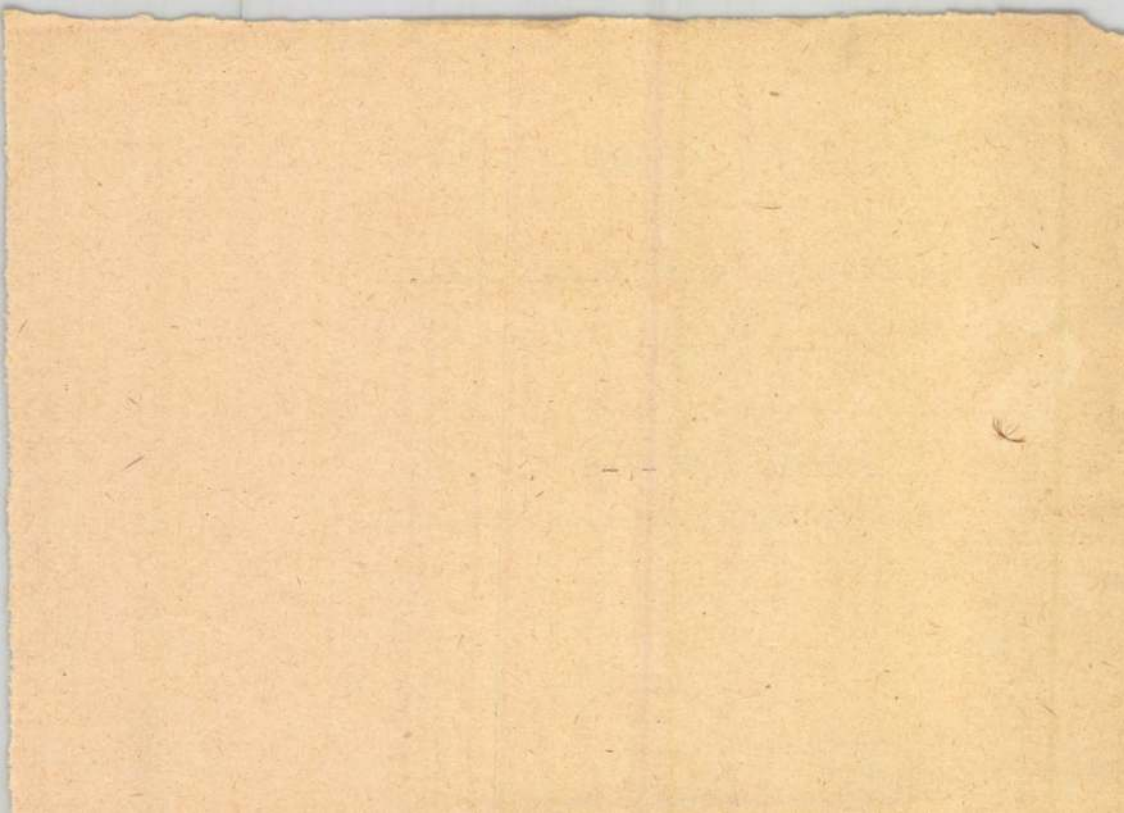

Szőnyi István

tanítványa volt Kondor Béla.

Forrás 1977-7-8/27 o.

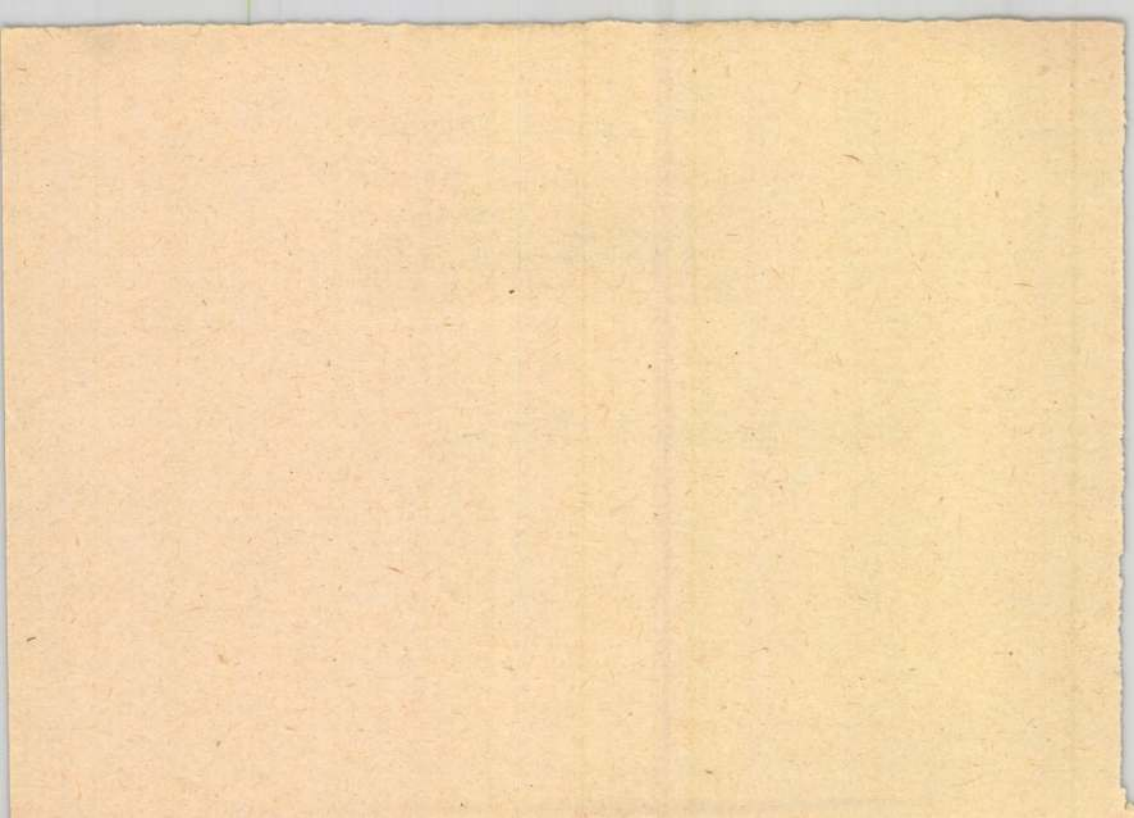
Barcsay: Ember szól az emberhez

Szónyi István

*SZÓNYI ISTVÁN festőművész
emlékkiállítását tegnap nyitották
meg a tiszaföldvári Hajnóczy
Gimnázium- és Óvónői Szakkö-
zépiskolában.*

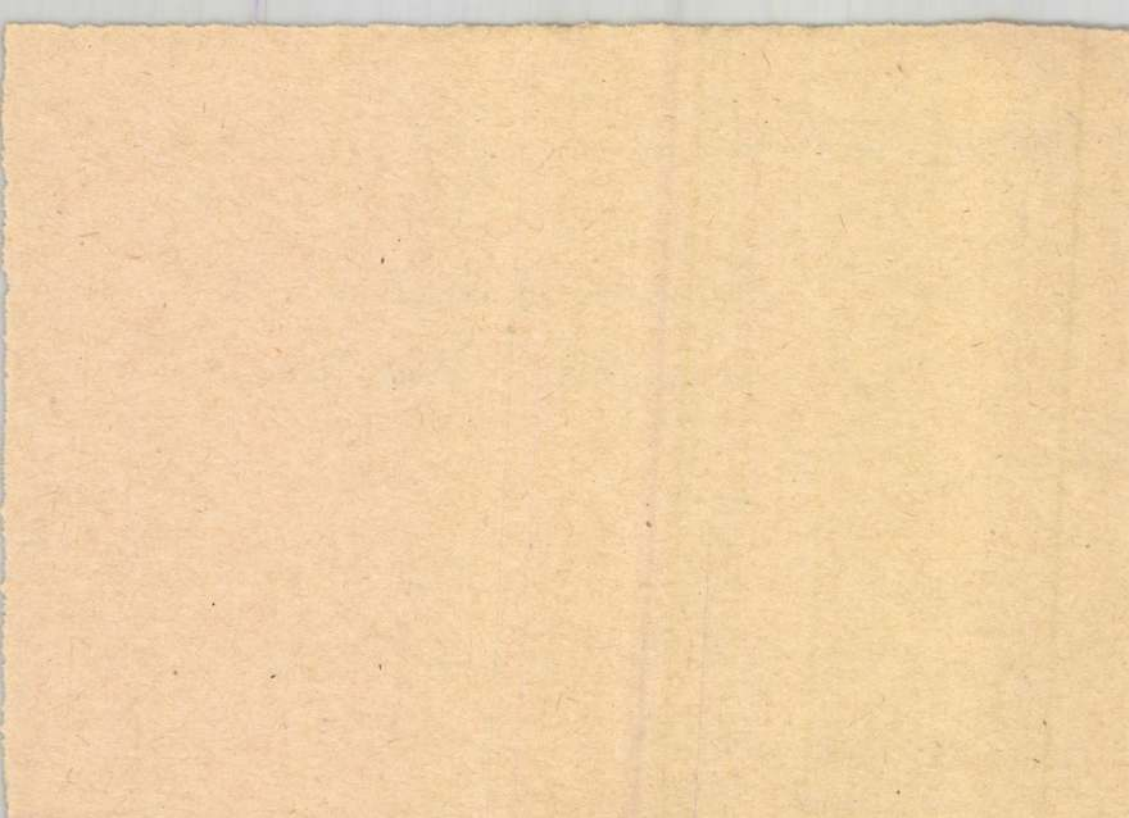
Magyar Hirlap 1977-270-8

Szőnyi István

Szőnyi István kanitvá-
nya rólt M. Szűcs Klóra.

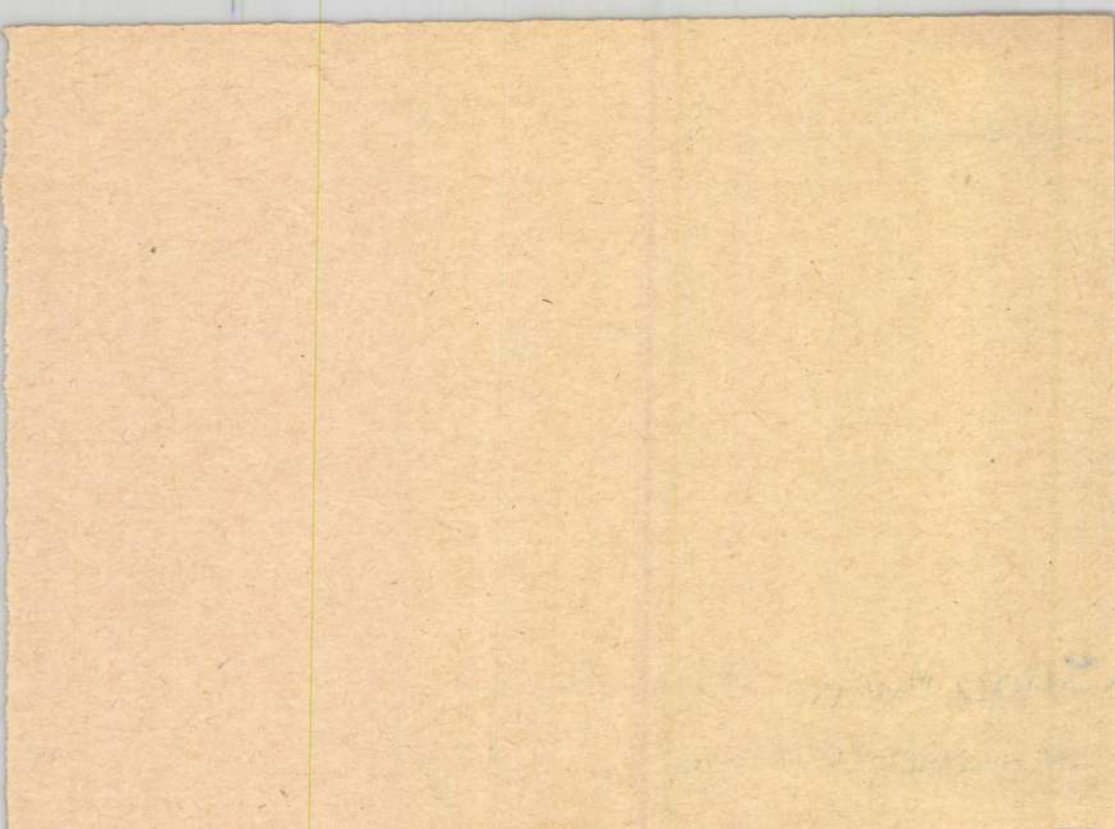
Losonczy Miklós: M. Szűcs Klóra kéllétése.
ÚjTükör, 1978. június 18-4 lap.

Szövegírás

Méltóság.

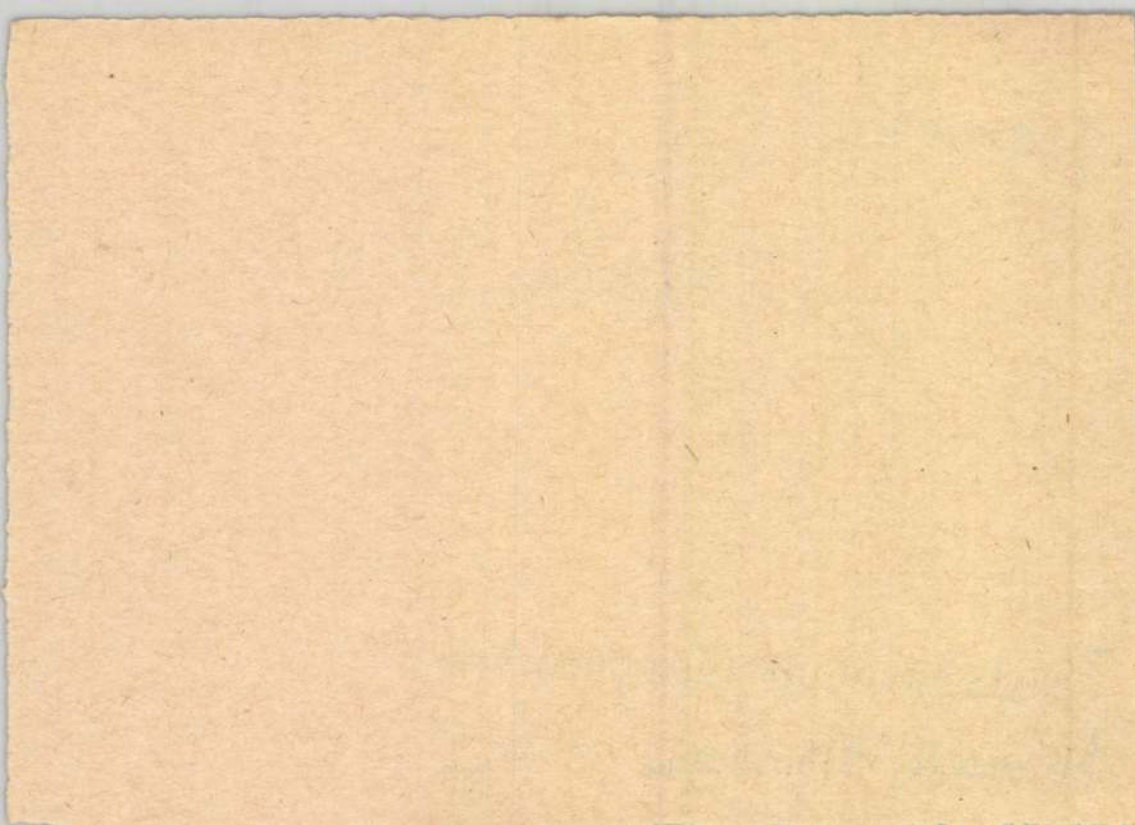
Jeljes Marina: Szemes Árpád
Művészet, 1978. Április - 30. lap.

Grönyi István

Méltóság.

P. Szűcs Julianna: Gyönyörgések.
Művészet, 1978. május - 9. lap.

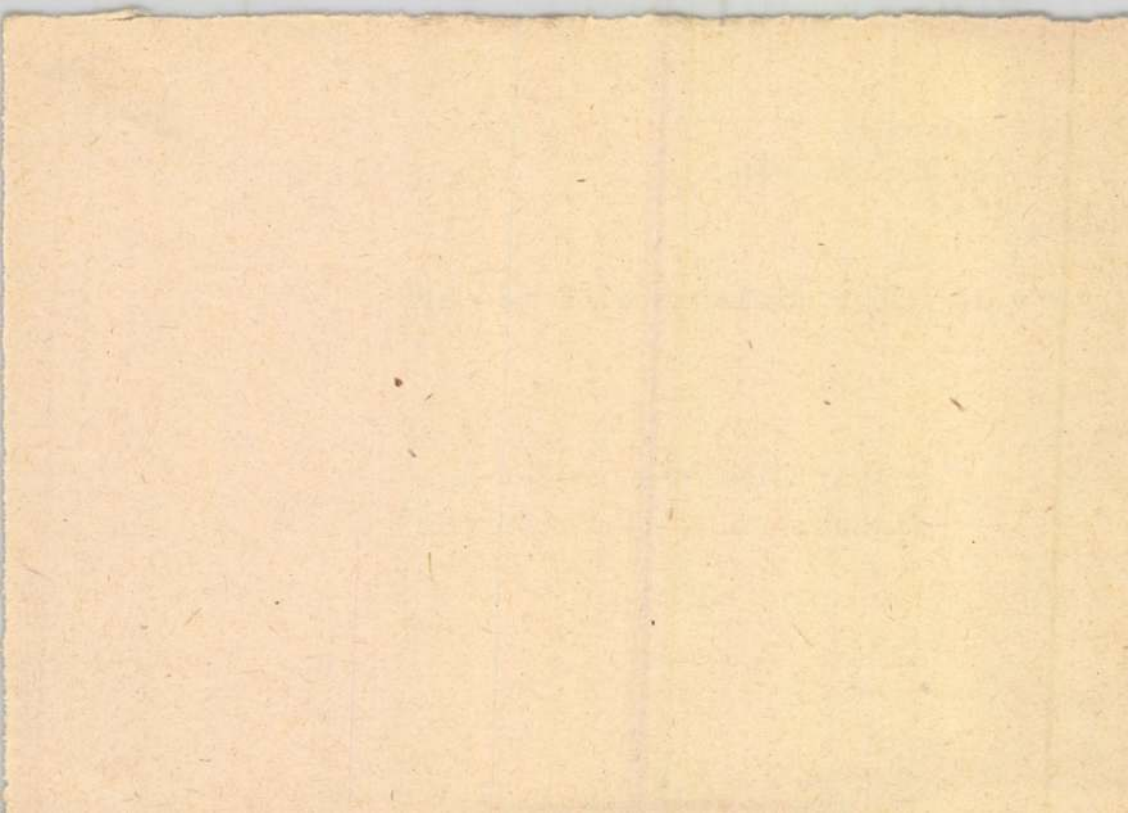

Szőnyi István

volt Gábor Marianne első mestere

Magyar Hírlap 1978-3-6-

Wagner: Pillantás a Várból

Szőnyi István

A Képzőművészet iskolája című könyv
foglalkozik művészetével.

/Képzőművészeti Zsebkönyvtár/

Magyar Hírlap 1977/173/10

Wagner: A képzőművészet iskolája

1857

Received of the Treasurer of the

Board of Directors of the

City of New York

the sum of

Five hundred and no/100 Dollars

Görényi István festőművész
a BM 43 ösi katalógus megjelentetésénél a
művész nevével együtt műveit is említve)

Déli Krónika.

1974. Sept. 10, 12.00 Koszuth

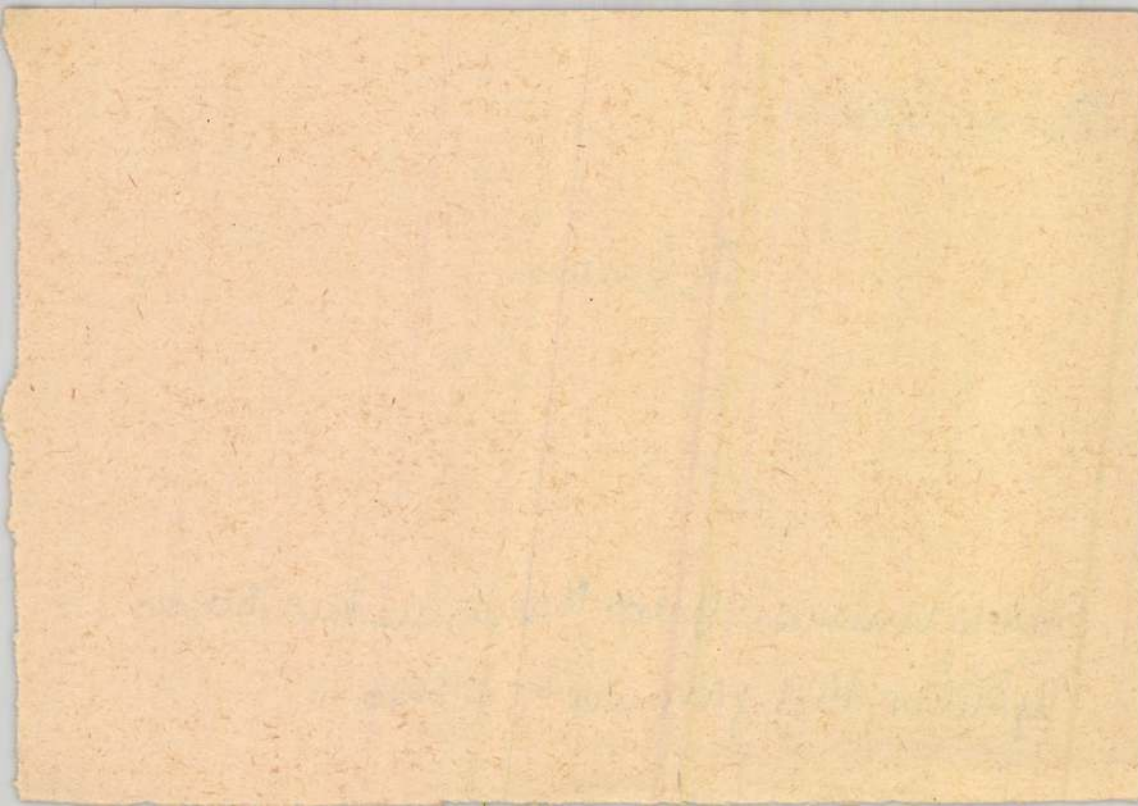
[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

Suomi-Itä

Miettä.

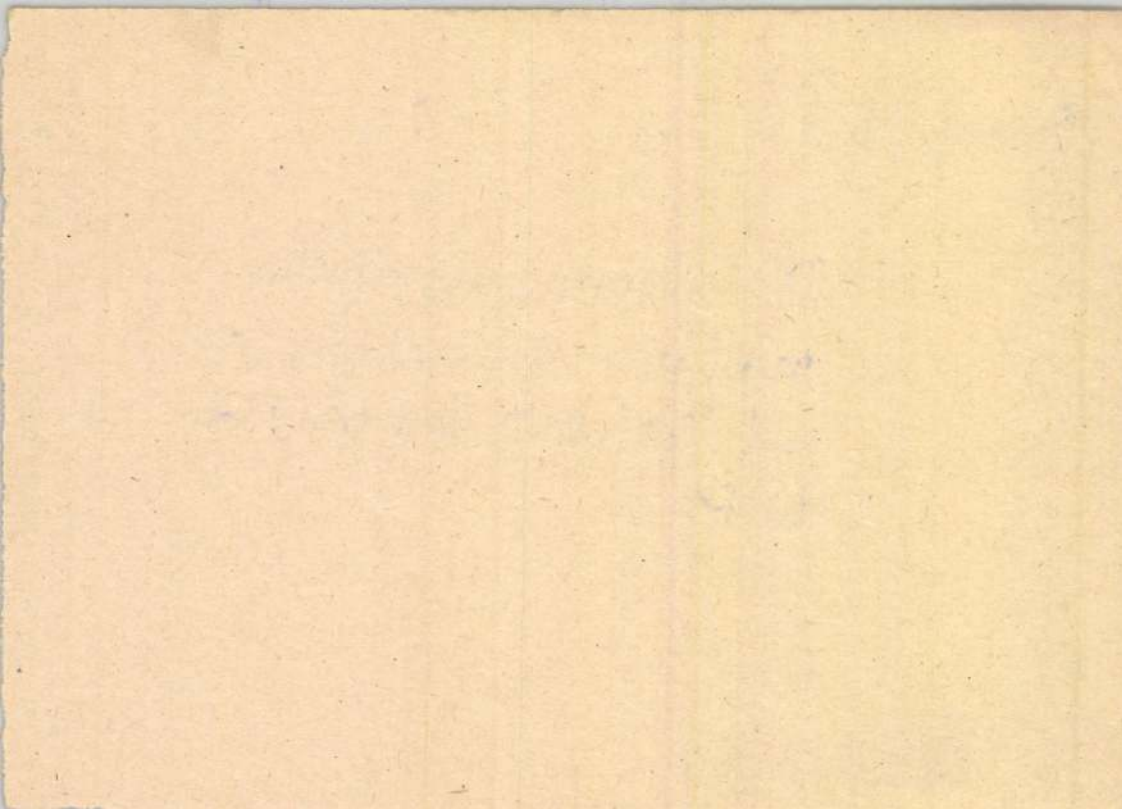
Suomi-Itä: Gabor Marianne kiellösa.
Ny Suomi, 1978. jammio 8-3 lap.

Szöveggyűjtemény

A művészet nem járható
végig a Földet, mégis ta-
már lett ott. Az élet tanuló-
ta "t".

Balogh Révész György: Párizs Pál emlékére.
Új Tükör, 1978. február 26-28. lap.

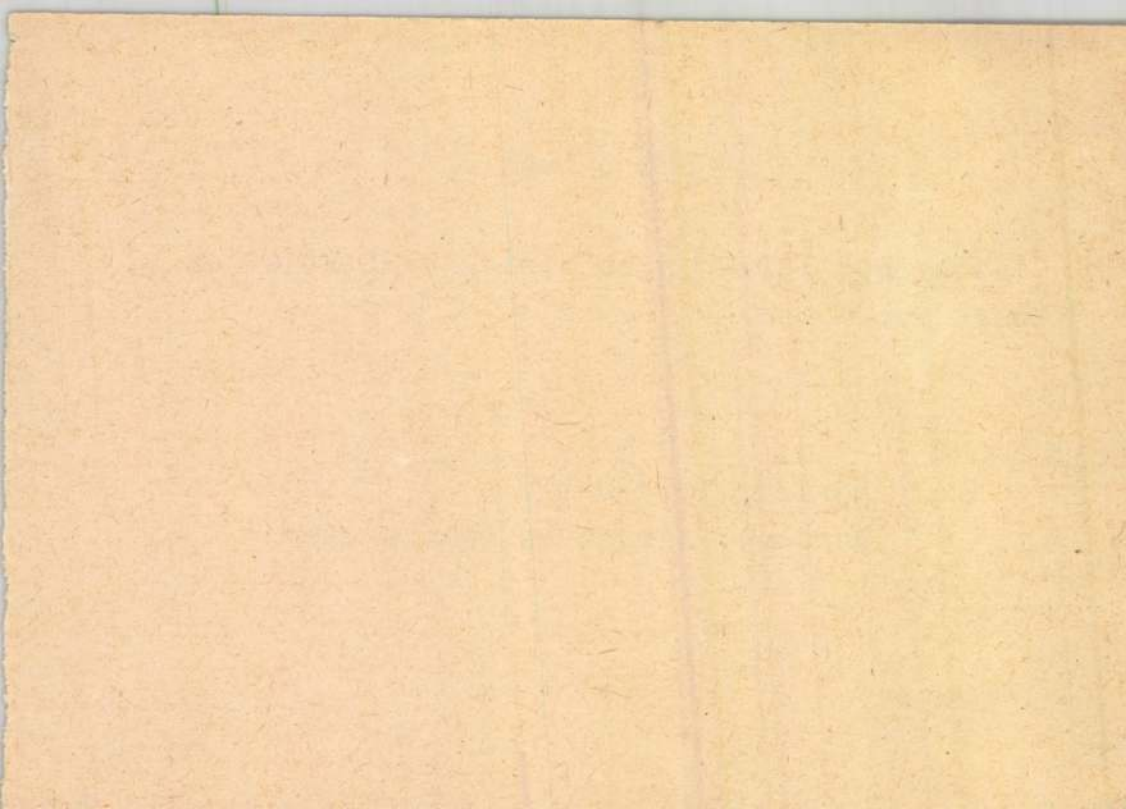

Szőnyi István

Szőnyiek 1922-ben rendeztek kiállítást az
Ernst Muzeumban

Új Irás 1977-6-117

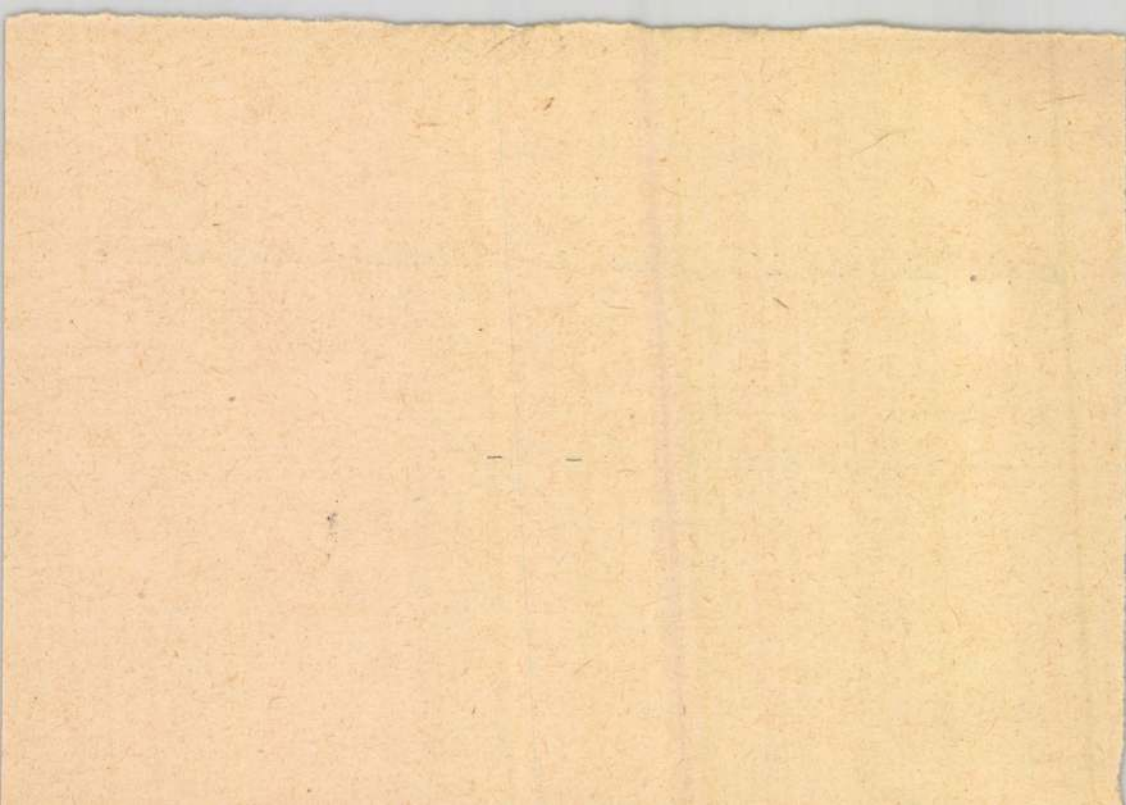
Barcsay: Aorsom és emlékezetem

Szőnyi István

44. művészeti képauction szerepelt alkotásával.

Magyar Hirlap 1977-294-8

Szónyi István, festőművész

Szabó György 1942-ben felvette a KUT-tag-
jai sorában. - a polgári baloldal álláspon-
tját kifejező művészi társaság vezető-
egyeségei ekkor Szónyi, Betnák, Madgyes
sz voltak.

Győrse terenc: Műteremlátogatás Szabó Györgyél.

Tiszatáj, 1948. 10. 140. old.

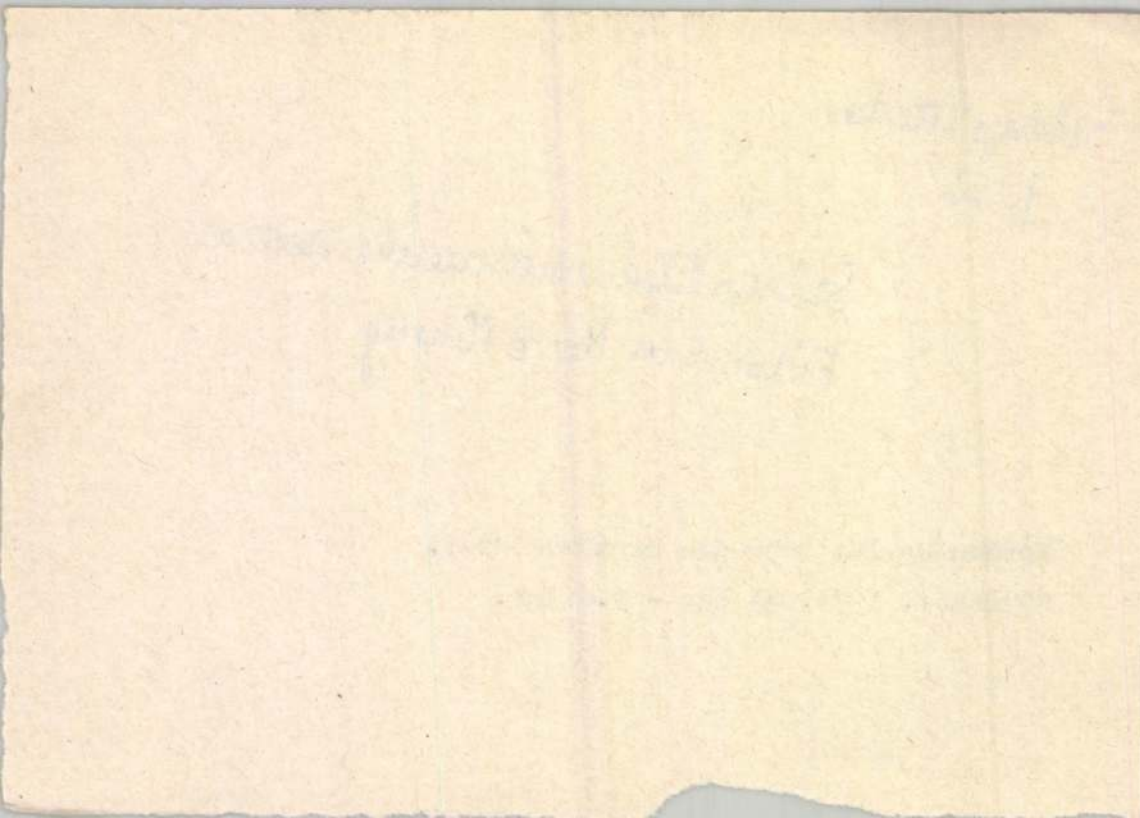

Szömji István
festő

Szömji István műveiről volt a
Főiskolán Mária Mihály.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

Művészet, 1974. október - 9. oldal.

Sövényi István

Debrecenyi Abszolútumokból
IV Számla Jostló, Mine képez
két festő címmel.

Jóhóhadó, 73/dec 1830.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of handwritten text, appearing to be a list or series of entries.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

Szöveg: István
festő

A művészi munkája látható a
Pető - gyűjteményben.

Végső kiadás: Magyar gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - 9 oldal.

1870
1871
1872

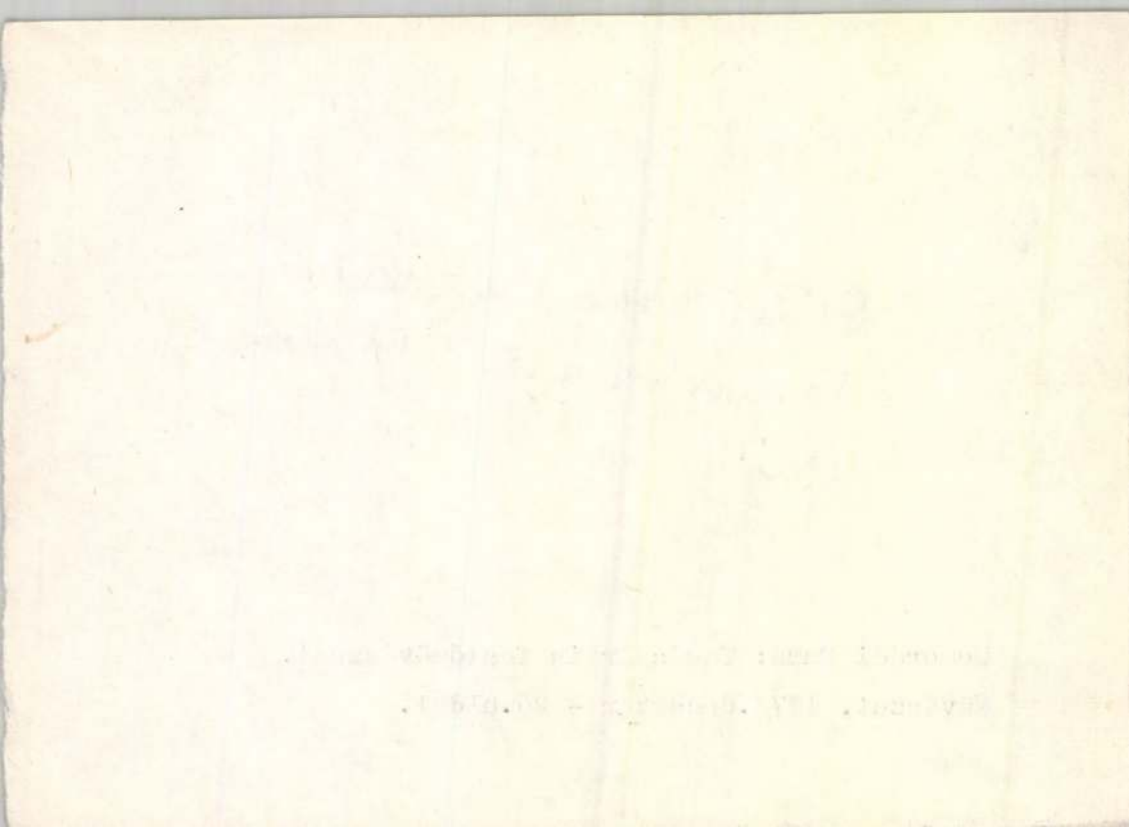
1873
1874
1875

Szőnyi István
festő

Szőnyi István volt a mestere
Tamás Ervinnek a Főiskola-
lán.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.

Művészet, 1974. december - 26. oldal.

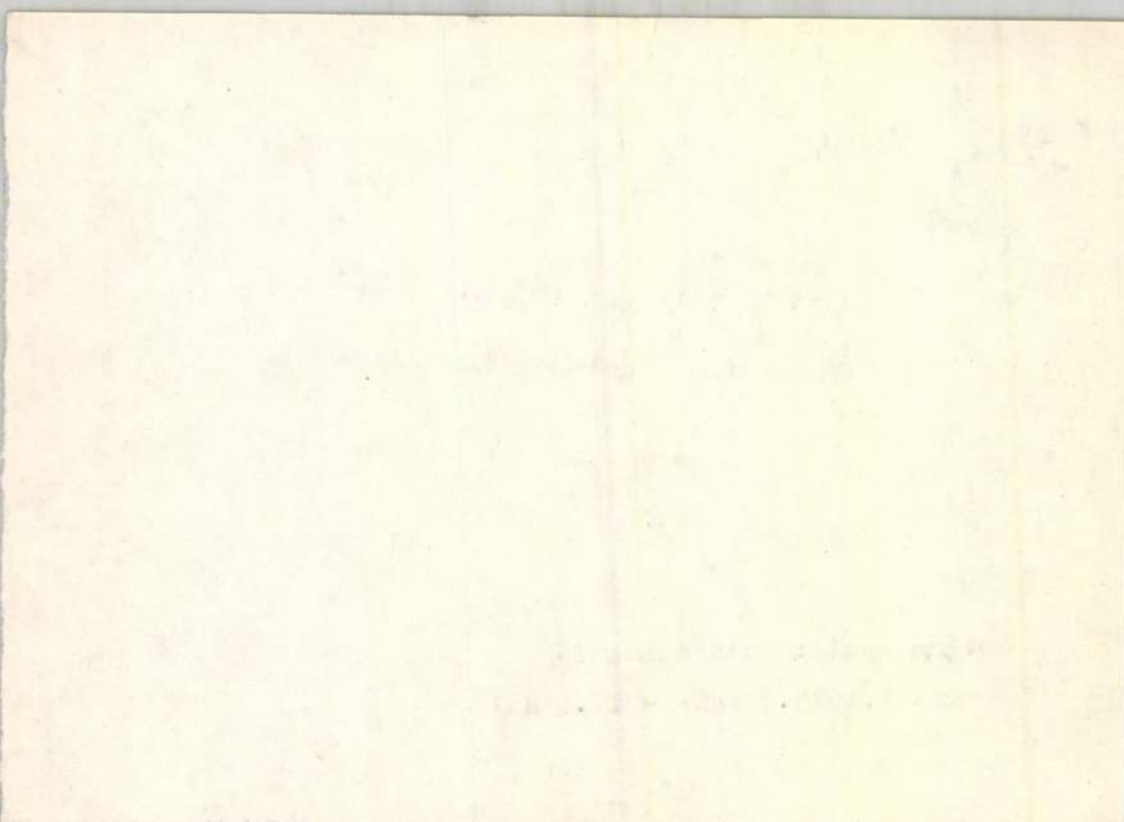

Szőnyi István
festő

Szőnyi István volt a mestere a
Főiskolán Batári László-nak.

Kovács Gyula: Batári László

Művészet, 1975. január - 17. oldal

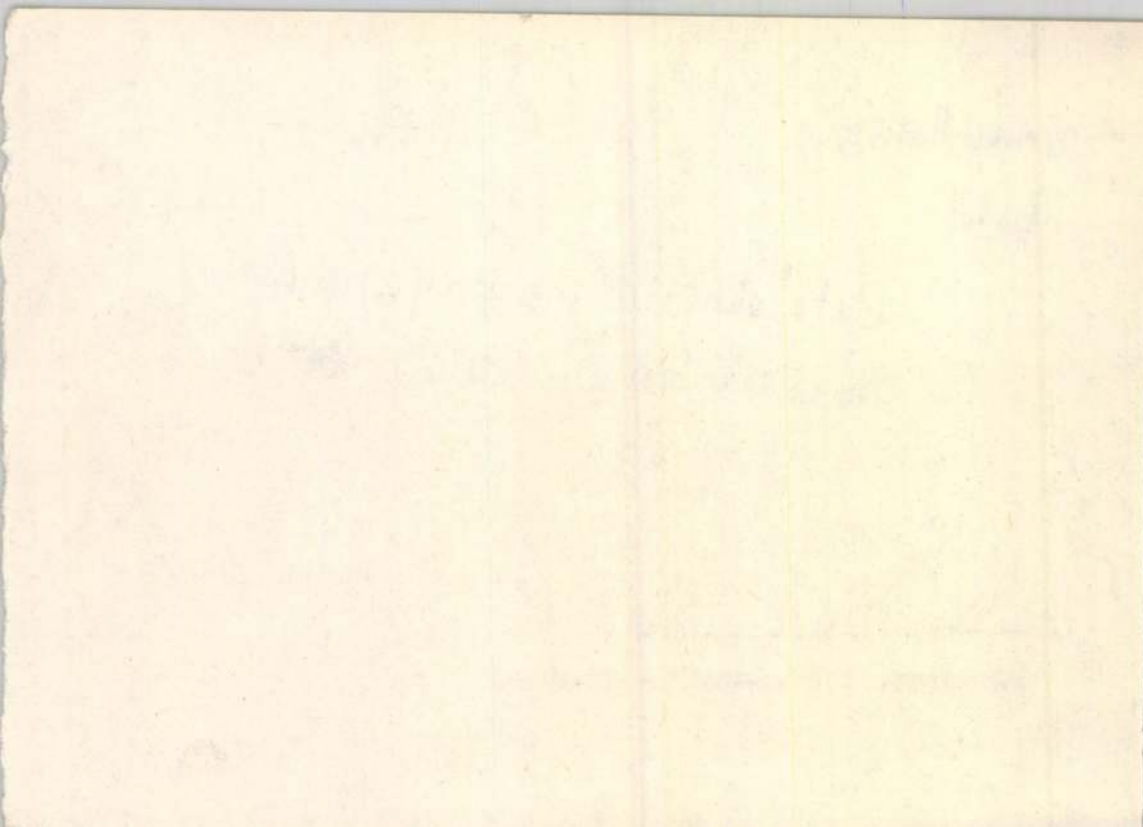

Söneri Leto au
fello

Dr. Föiskolan Sirkka Gustava
Mestere Söneri Leto au Nolt.

---:Kililitási naptár.

Művészet, 1975. január - 49. oldal

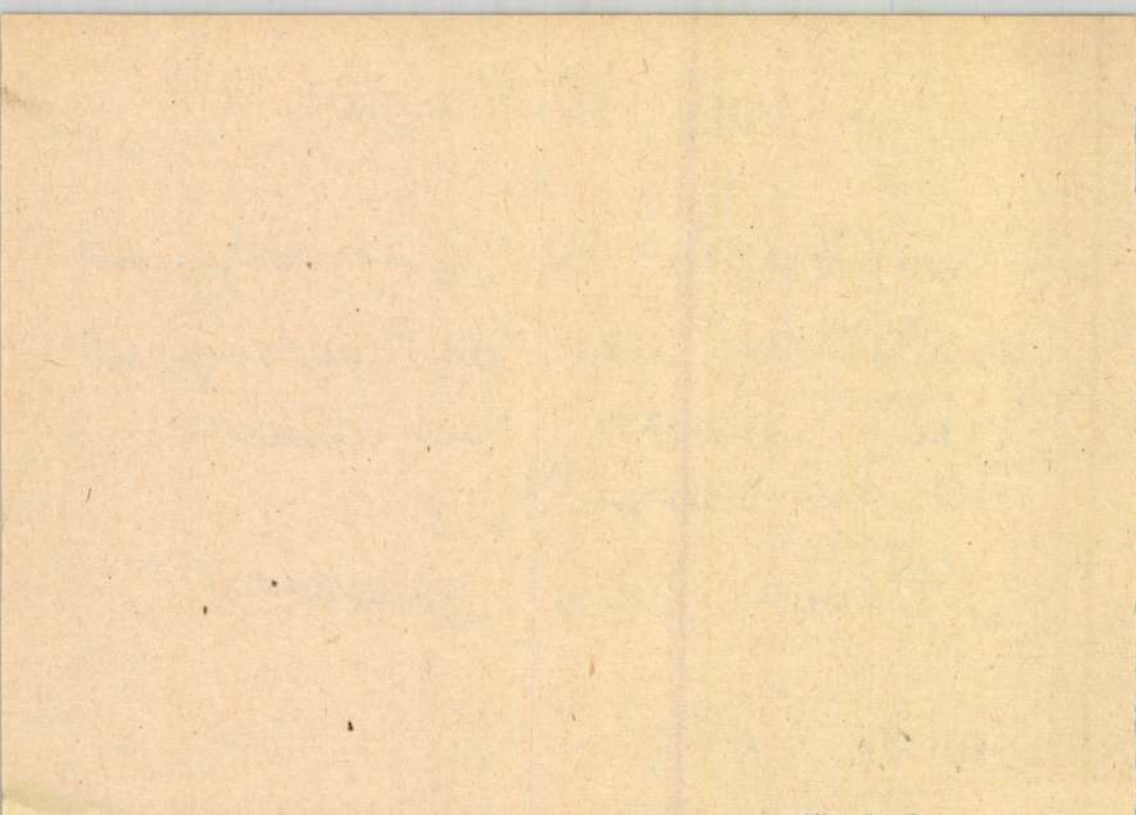
Szőnyi István (1894-60)

Születésének 80. évfordulójára
kiállításra volt az esztergomi
Petöfi Sándor Műv. Házban.
50 mű szerepelt

Dévényi László ismeretése

Vigilia 7419

634. o.

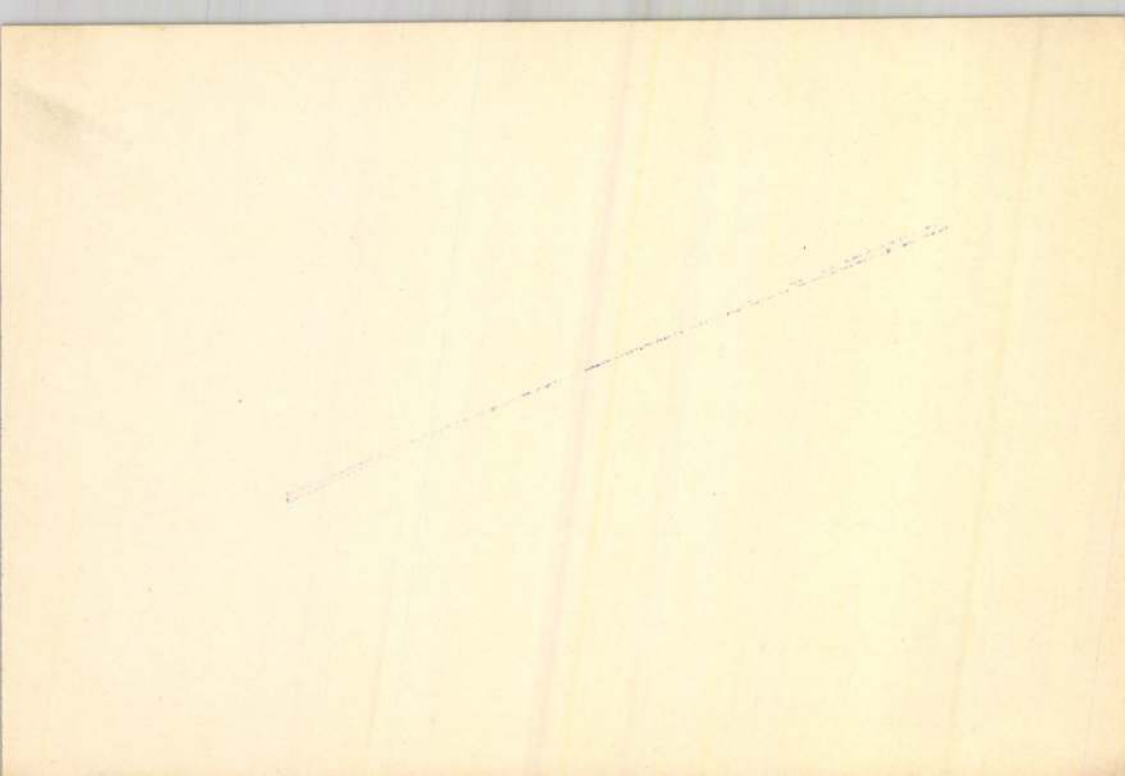
Könyvi Irtó, festő

Megemlékezés.

[újabb publikációk egy példányra]

Dévényi Irtó: Képművészeti könyvtárunk
550-553,

JELENKOR, Pécs, 1974. június. $\frac{XVII}{6}$.

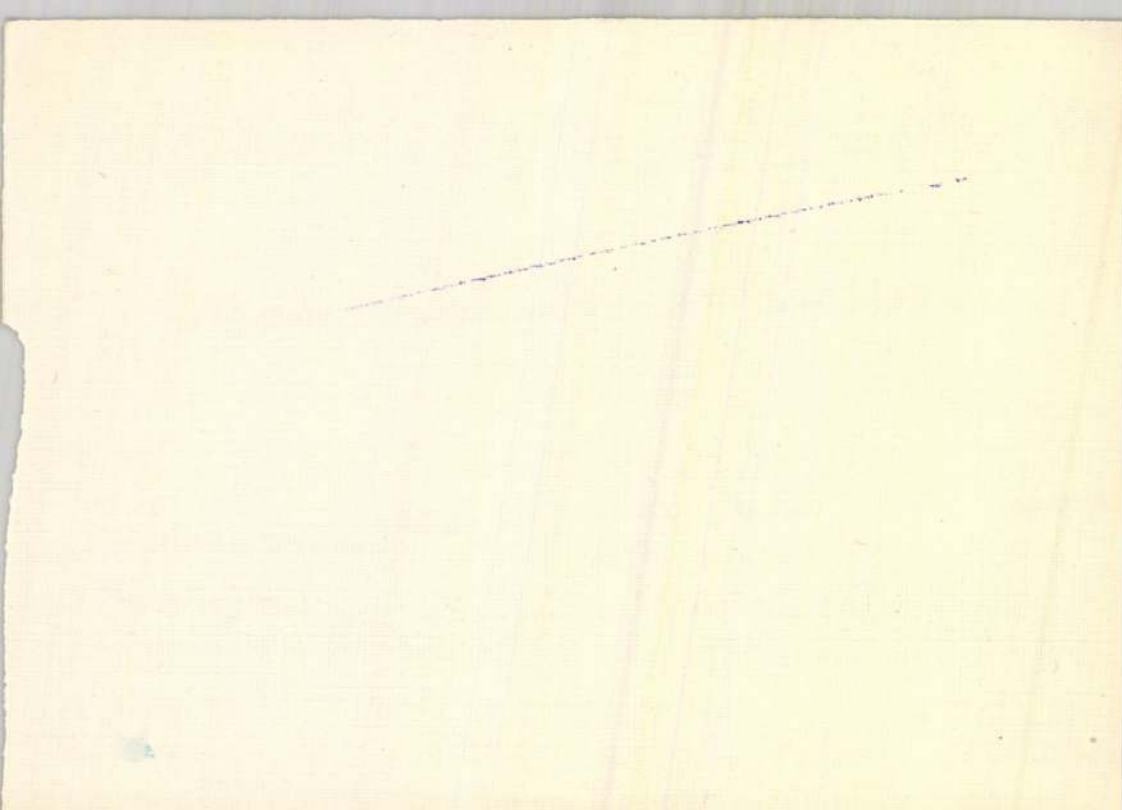

Szönyi István, Istó

Barátságban volt Berda Jánosokkal.

Augusztus havában Berda János: Szépgyűjtemény, szelvények!
860-862.

JELENKOR, Pécs, 1977. szeptember ^{XVII}9.

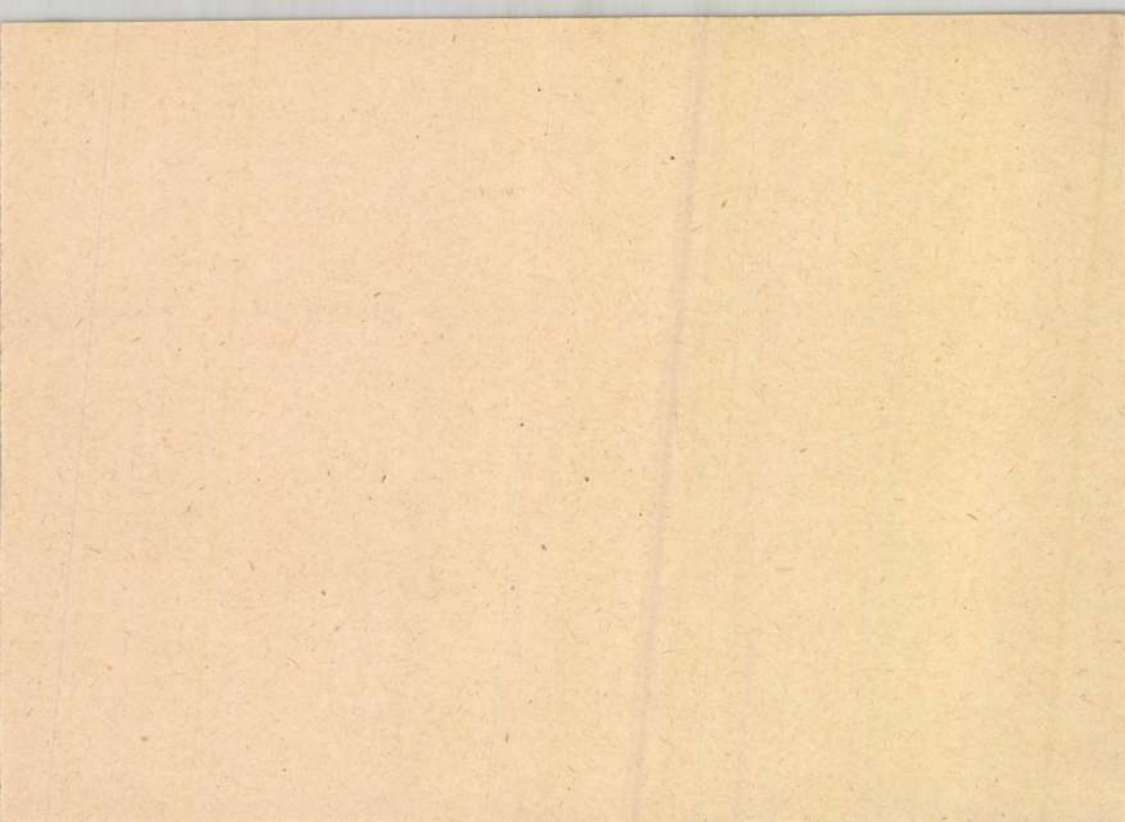
Székelyi István

Nevét Nagy Albert az alföldi pestőke tört. emléti.

Komunka, 1972. ment.

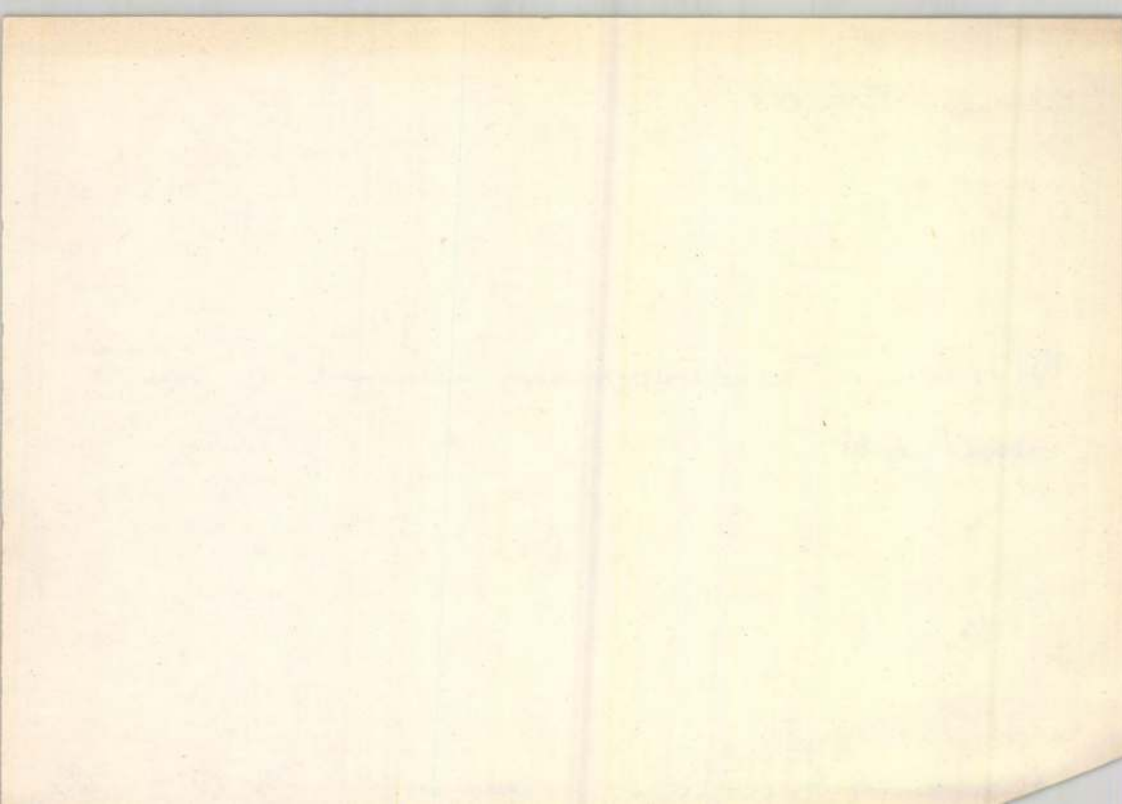
31. éf. 9m.

1377r.

Székely István

1919-ben a Tanácskormány átadta a művek
alattól.

Könyv írtam, fests

Megemlíve. (KUT)

Dévényi Irén: Róme Miklós emlékezte
245-246.

JELENKÖR, Pécs, 1974. március $\frac{XV4}{3}$

120.

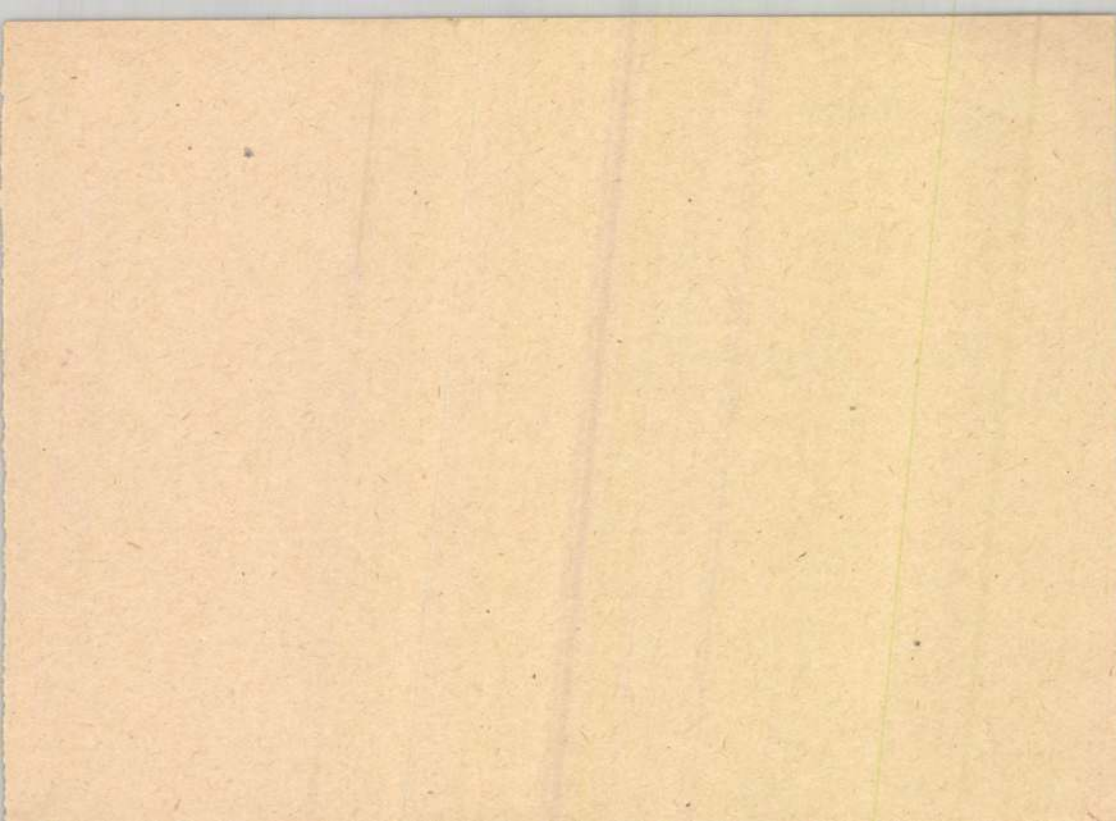
Sednizi István

Nem felejtünk (fotó)

Komló, 1973. febr.

32. évf. 2 m.

240 p.

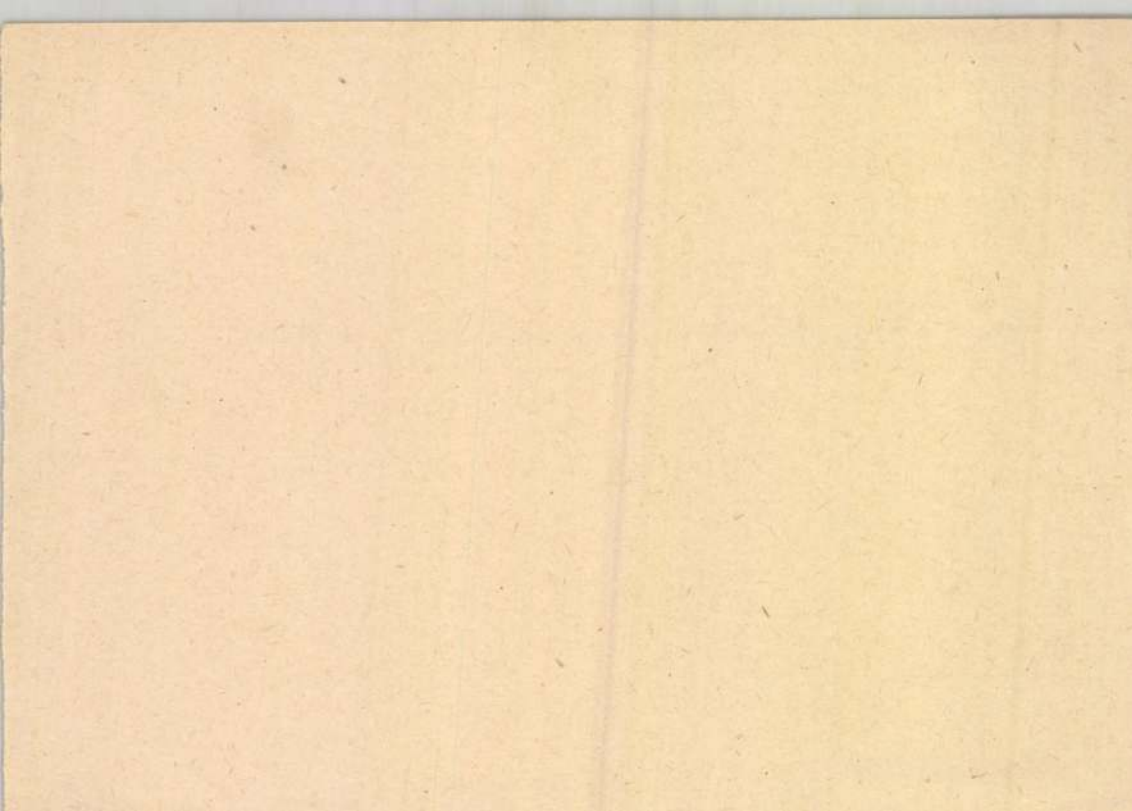
Szönyi Gyula

Neve Nagy Albettel kapcsolatban említve.

Konrad, 1972. máj.

31. évf. 9m.

13774

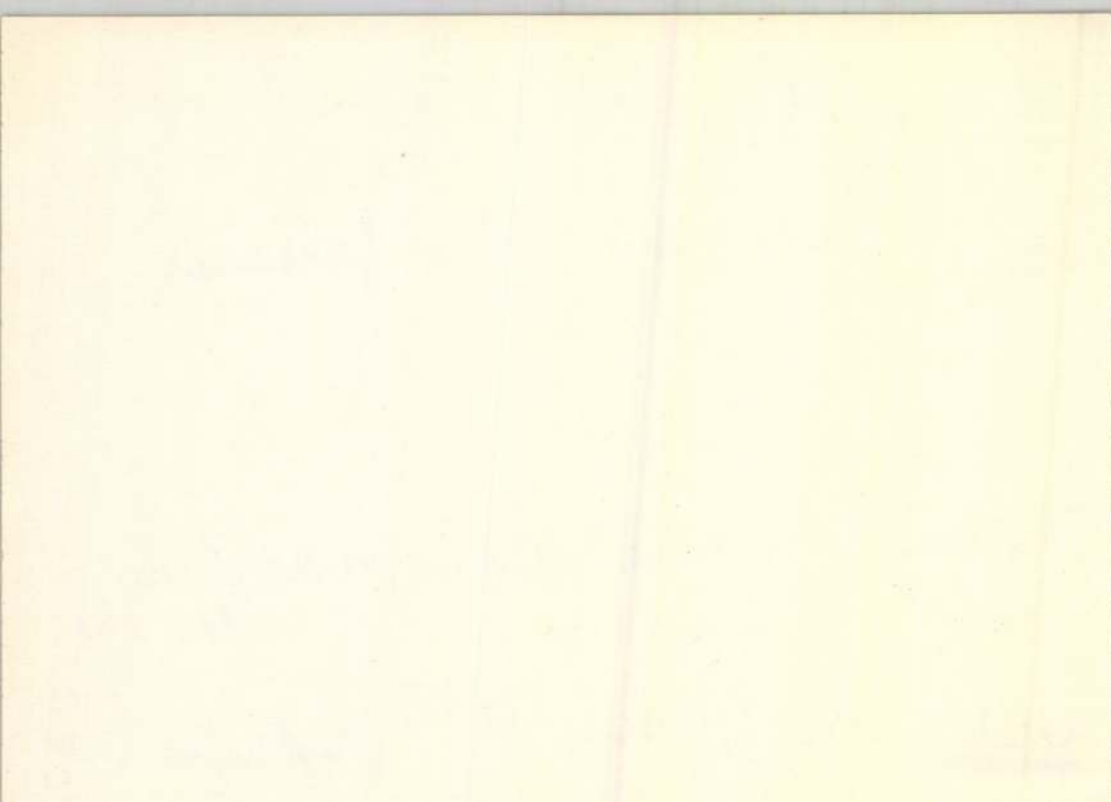

Könyvintézés, festés

Talán volt Bize falcsanak.

Türkés Tihor: Képzőművészek műhelyében
827-838.

JELENKOR, Pécs, 1974. szeptember $\frac{XVII}{9}$.

Bzónyi István, festő

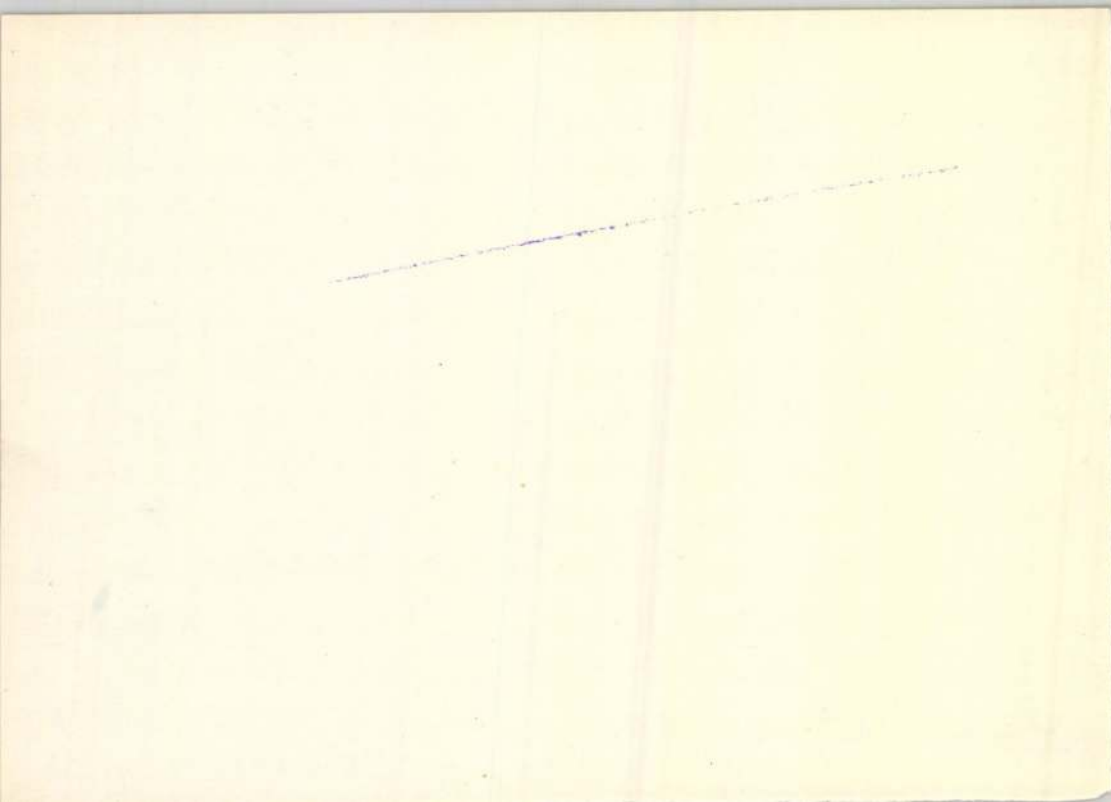
Megemlékezés.

Koczogh Ákos: Simon Béla képei a Múzeumban

891-894.

JELENKOR, Pécs, 1974. október

XVII
10

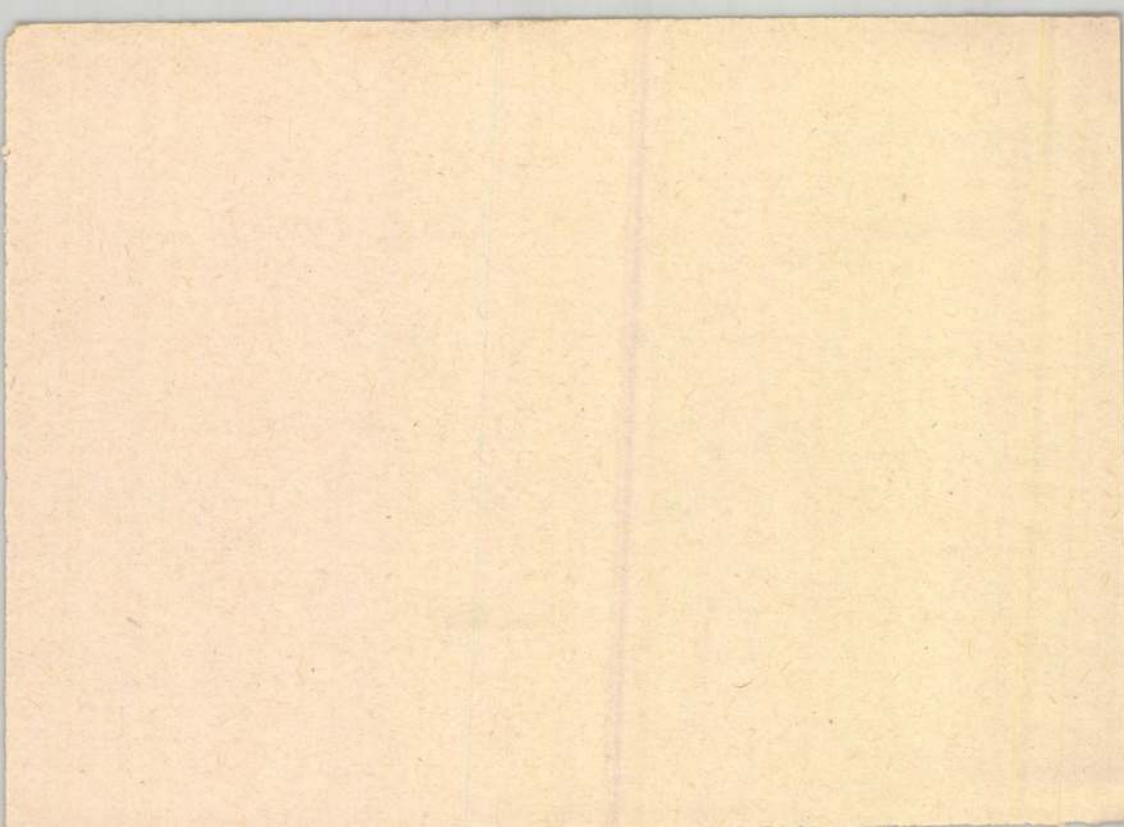

Stony Island

4 Lepel seepel a Wuyei Tarsaraj
Wullitarsan a Wuyeti Gabubun
Kaltuoroy Wuyei: Kullitars: beydunol
Gabod Wuyet 1978/3, 116-118 p.

Kullitars is Lepel, Corvina Sp. 1976

J. B. Old.

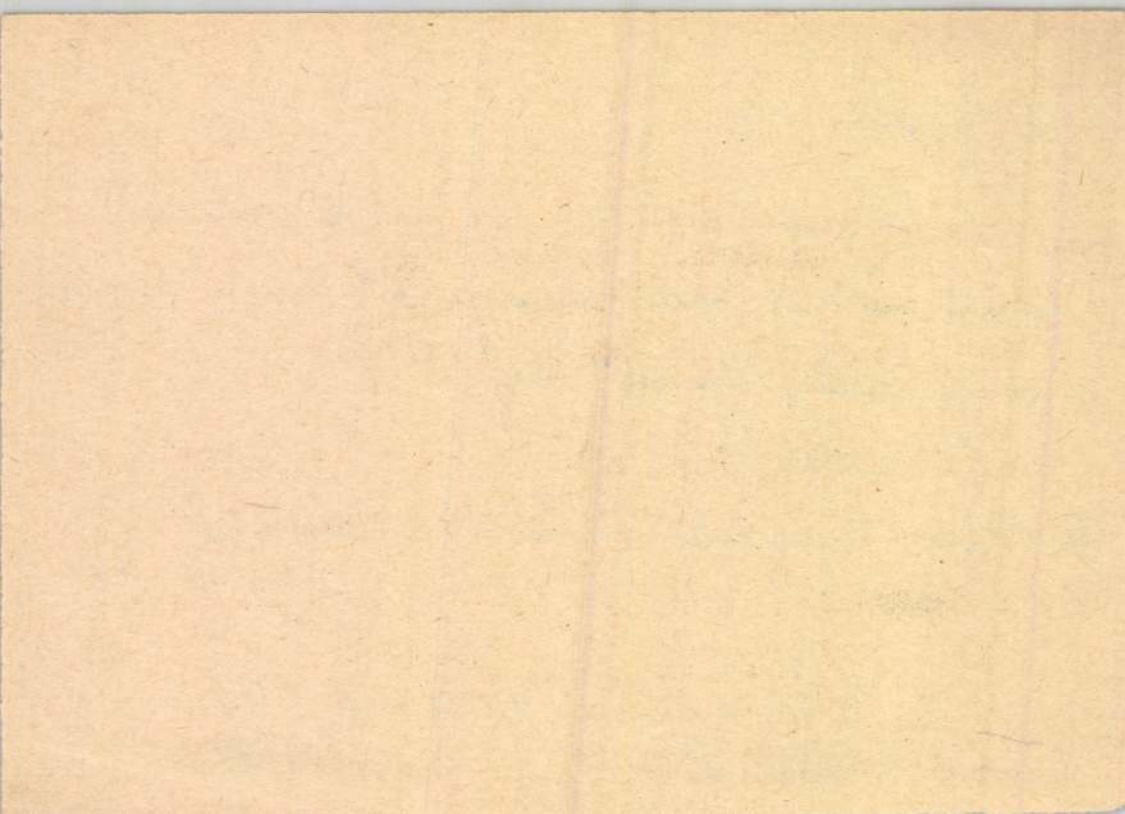
Stämpelbuden

neue erlittet, a kaledé yeltemi
pölyari müvészet barati társasága, a Gresham-csoporth
(Göncyi, Benetti, Patrayttb.) tagja

Növekedés: Meggyesvár képtanművelésű helyzetét
útván 1961/8

Küldés és Zepel
1945-77

Bye Corvina 1976
206. old. 206. old.

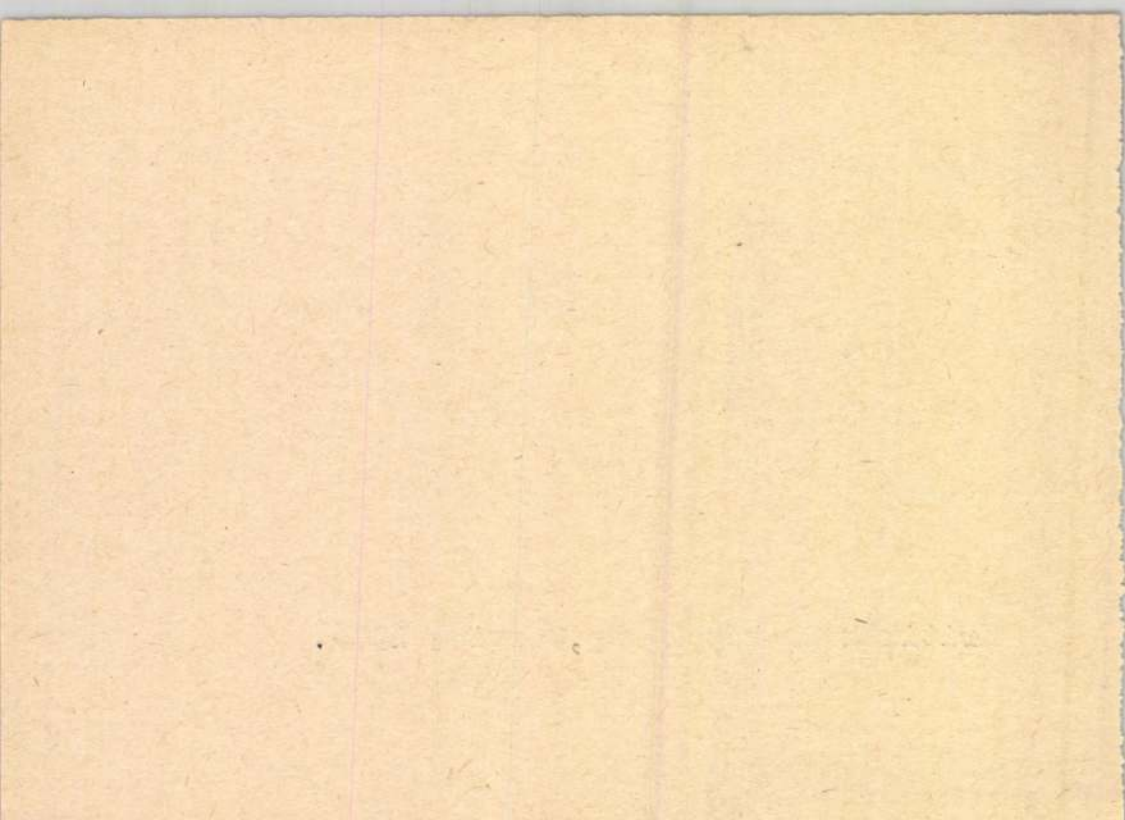
Szinyi István

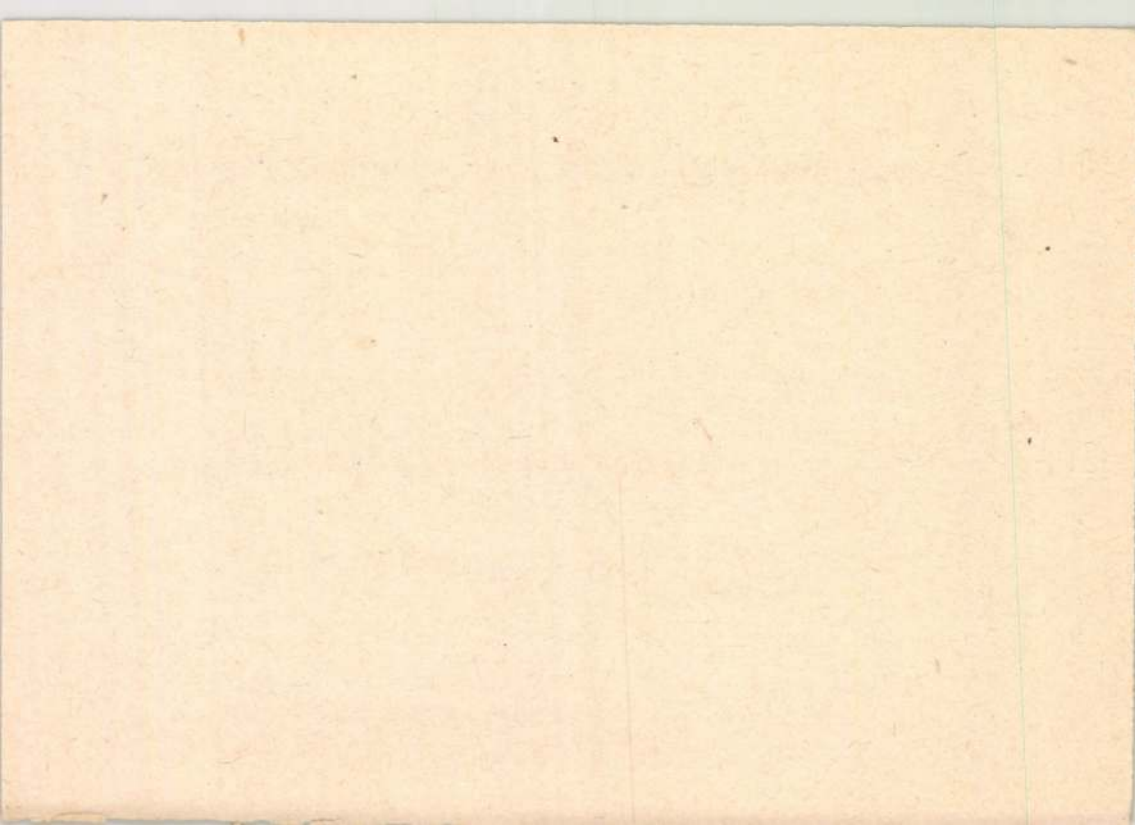
„Rejtel” 1976. Tempera

100 x 140 cm MNC

S. lép.

Kritikák és képek Bp, Corvina 1976.

Bay 11. Kőszegfeld Budapest 1975 december

-Ford-

K. a. : 25000 Ft.

10000 Ft. : 1. : 1. : 1. : 1. : 1.

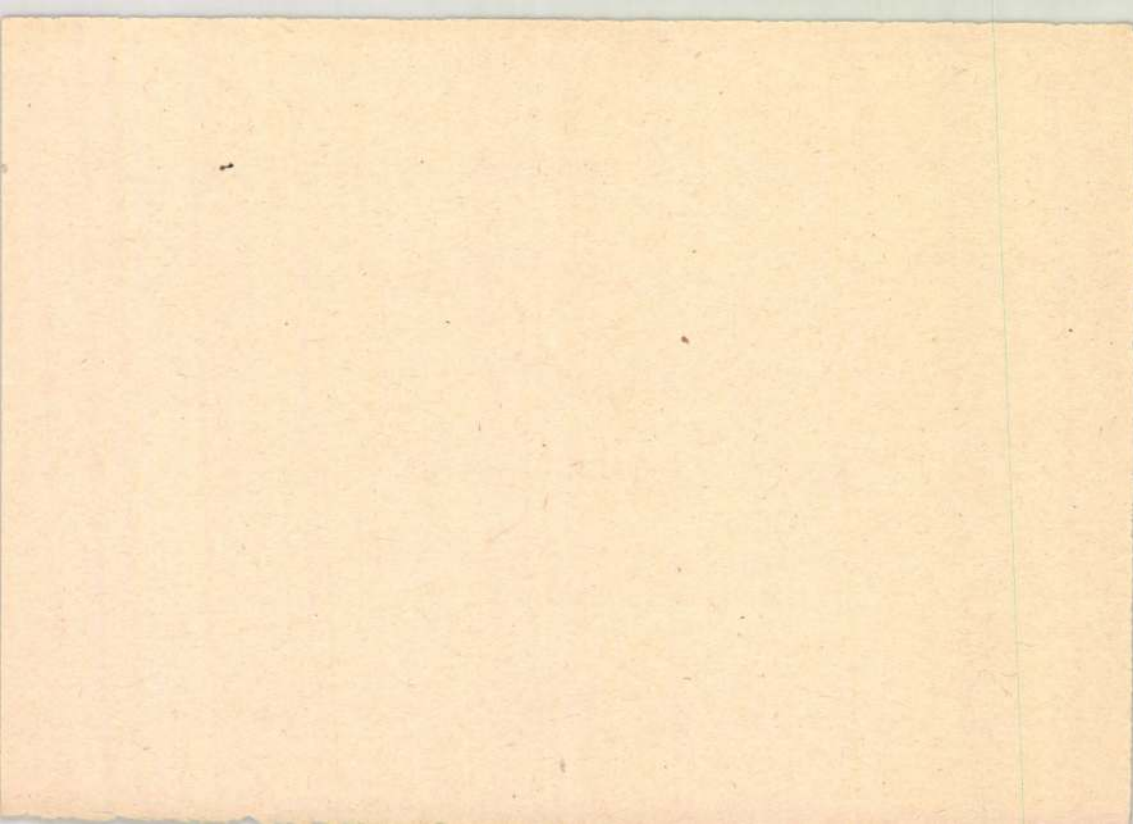
"Dokument. katal." Tempera

Stemp. katal. (1897-1960)

BAY 41. Képekkel Budapest 1976 december

J. L. J. Young
K. a. : 20000 Ft
o. v. : 70000 Ft

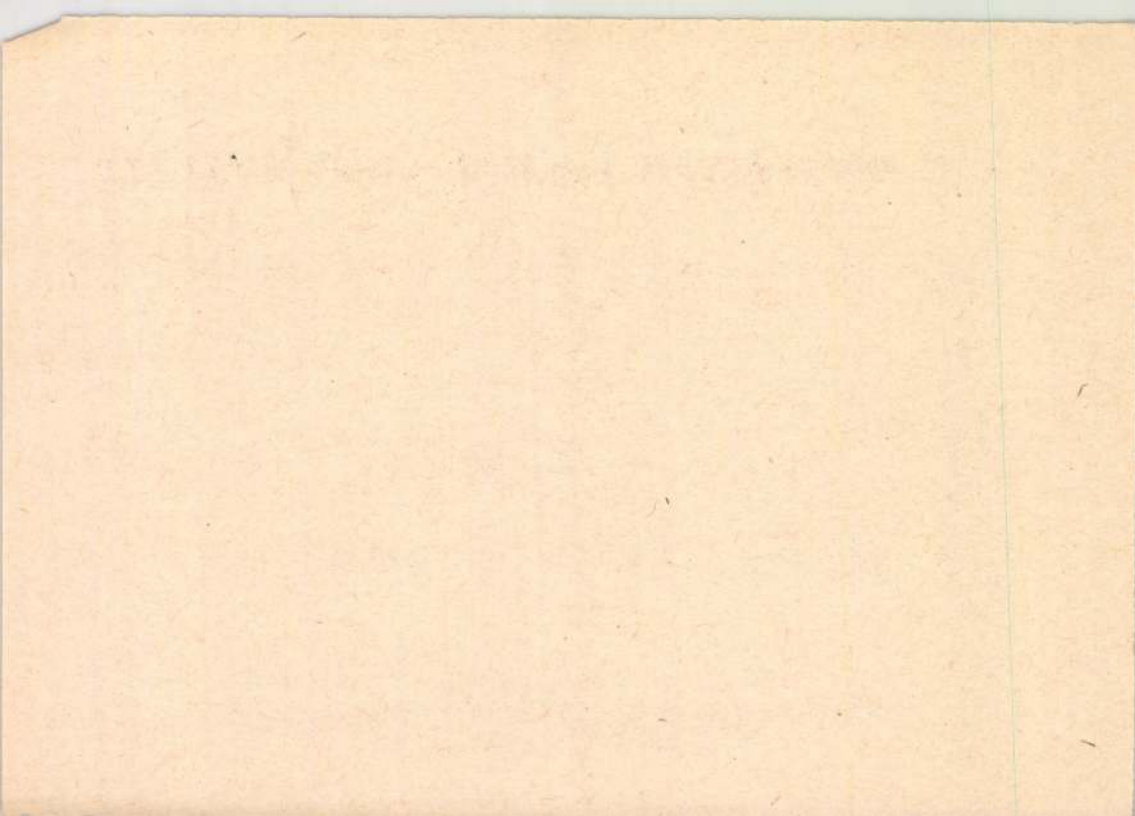
Young Library

BAV 41. Képekold Budapest 1976 december

Bejegyzés
J. E. G. Group, 1. 1930 Védett
2. m: 30000 p.

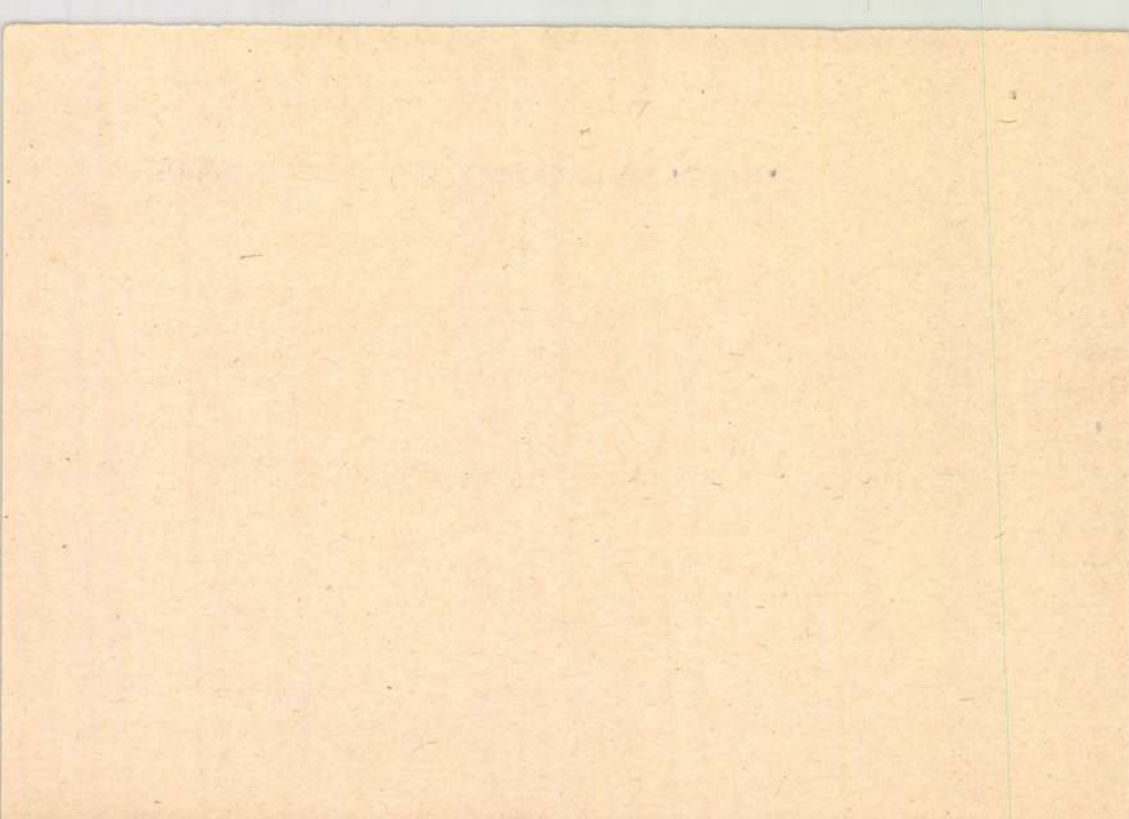
Group, Widen

BAV 41. Képzőművészeti Múzeum Budapest 1976 december

"Lieber" Gyűjtemény 20x27,5 cm
J. E. J. Young
K. a. : 8000 ft

Young, John (1897-1960)

George Linton

"Furrows" 1951

Tamara 90 x 117 cm MUG fol.

32. lep

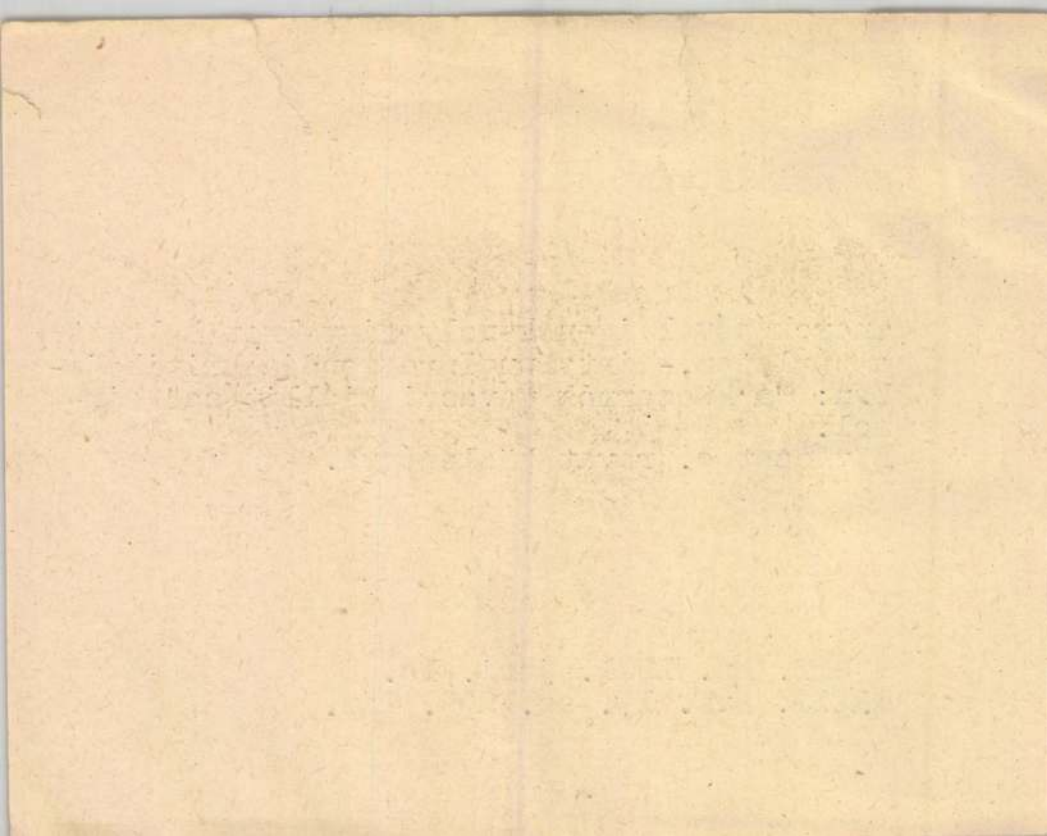
Kritikak es kepek Corvina Bp. 1976.

Szónyi István

Önarcképével igen komoly figyelmet keltett a tárlaton, -mint Kun Imre mondja kritikájában: "A Mücsarnok tavaszi kiállítása" címmel.

Művészet c. rovat közleménye.

A HÉT, Bp. 1921. juni. 10.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

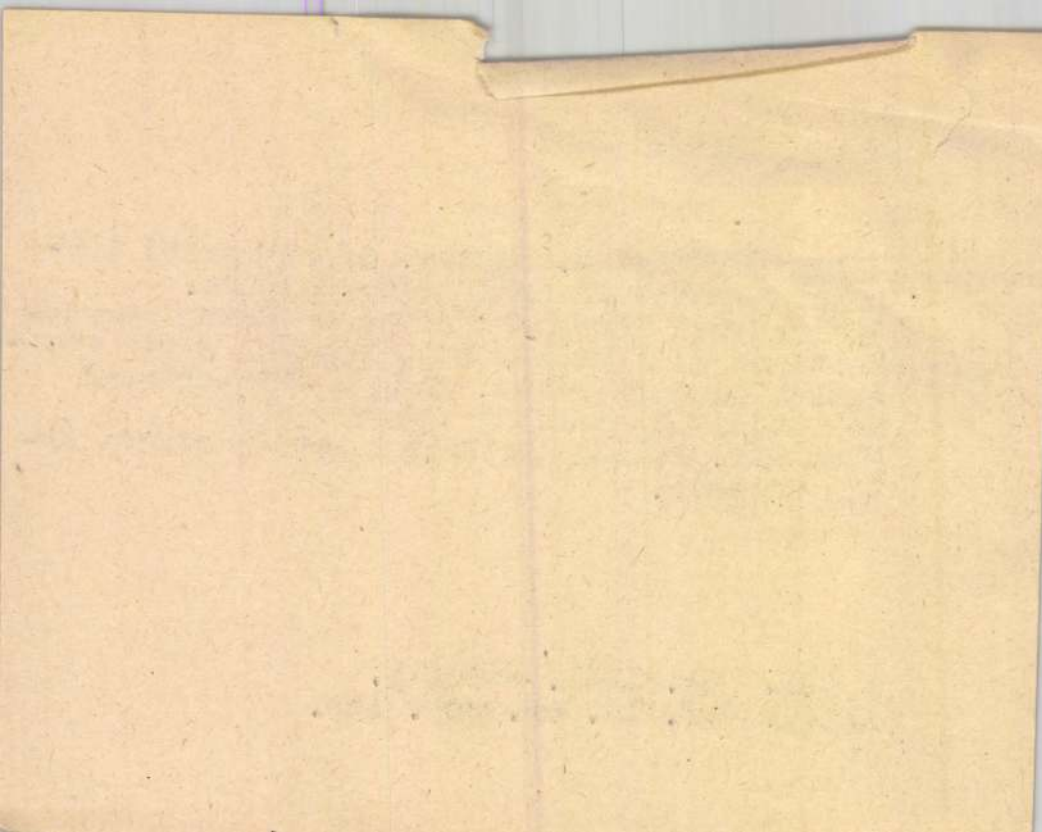
Szónyi István

A lap Művészet c. rovata, új művészeti társulat megalakulásáról ad tudósítást.

"Belvedere" Művészeti Társaság néven megrendezte az első kiállítást, amelyen egyes művészeket csoportosítva, azonos elismeréssel méltatja alkotásaikat a beszámoló:

Than Mór, Pallit és Szónyi István műveit külön kiemeli.

A HÉT, Bp. 1921. május 1.
XXXII. évf. 12. sz. 207. lap.

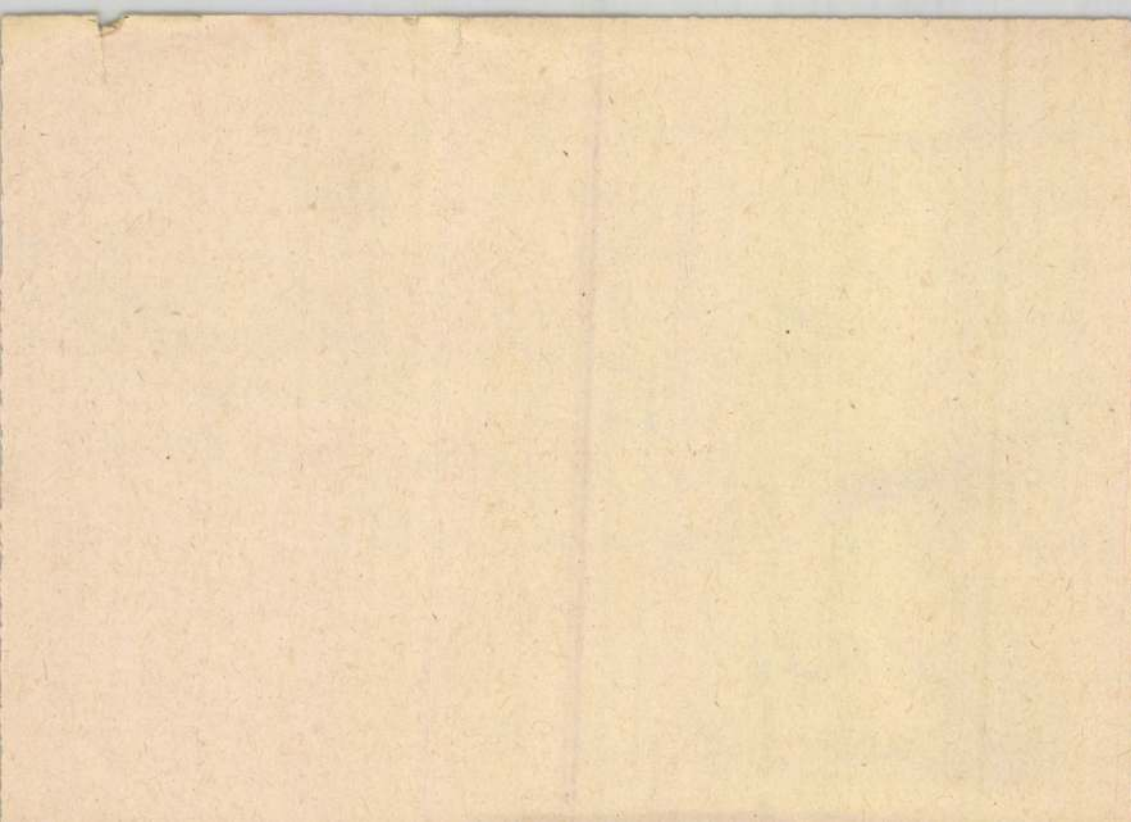

Görnyei István festőművésze

A könyvet könyvtársági könyvtárunk
figyelmeink felhívására Károlyi könyvtár, amely „Em-
lékirat helyett” címmel jelent meg. Az alábbiak
dag, sakoldasi érdeklődésű postybet lát kibon-
tatóink. Figyelme bitéjett a művészekre is:
Egy, Berényi, Görnyei, Illégyessy, Poul Csaba,
aba - Kovács, Tátray művészetére,

Gondolat.

1975. VIII. 27. 19. 38 Ka. | 111 |

Pestmegyei Glóriadp, 1945. jún. 4,

Számj: 430da Pestmegyei.

Losonci Miklós: Vidéki-tervezés.

Grönzy István

Allegrijt a Miskolci Képtár állam-
dó kiállítására, melyen műve szere-
pel.

Magyar Nemzet, 1942. ápr. 30.

1870

Received of Mr. J. H. ...
the sum of ...

Witness my hand and seal this ... day of ... 1870

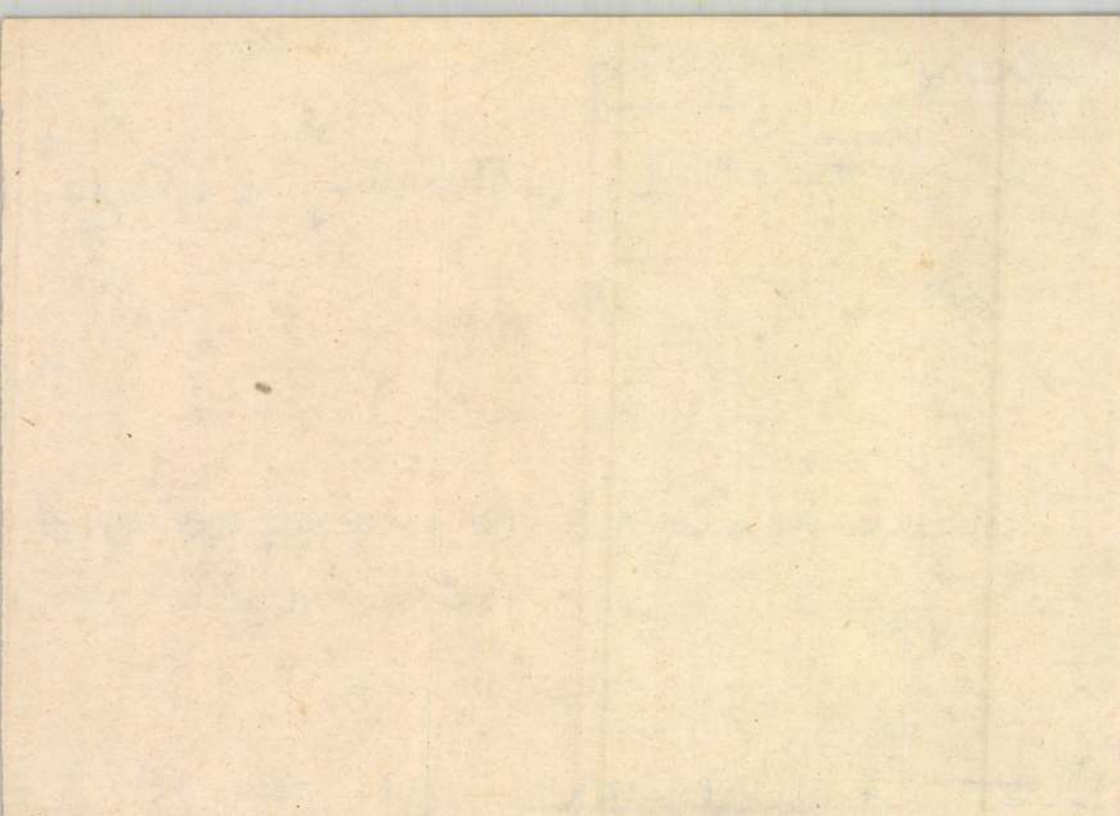
SZÖNYI ISTVÁN

" Hegytető" a" c. festmény részlete

Rept.

T. Rika Margit: Az archeopszichológia
műhelyében.

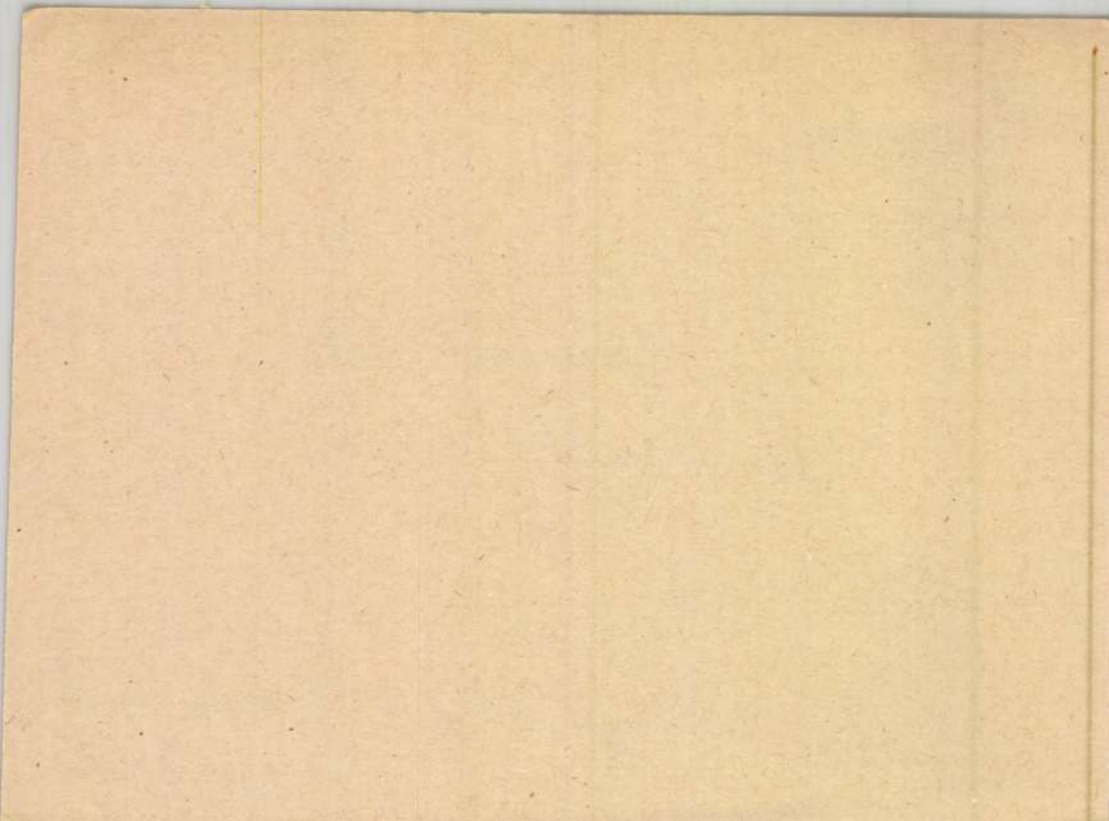
ÉLET ÉS TUDOMÁNY, 1971. jan. 19.

Stony's Island

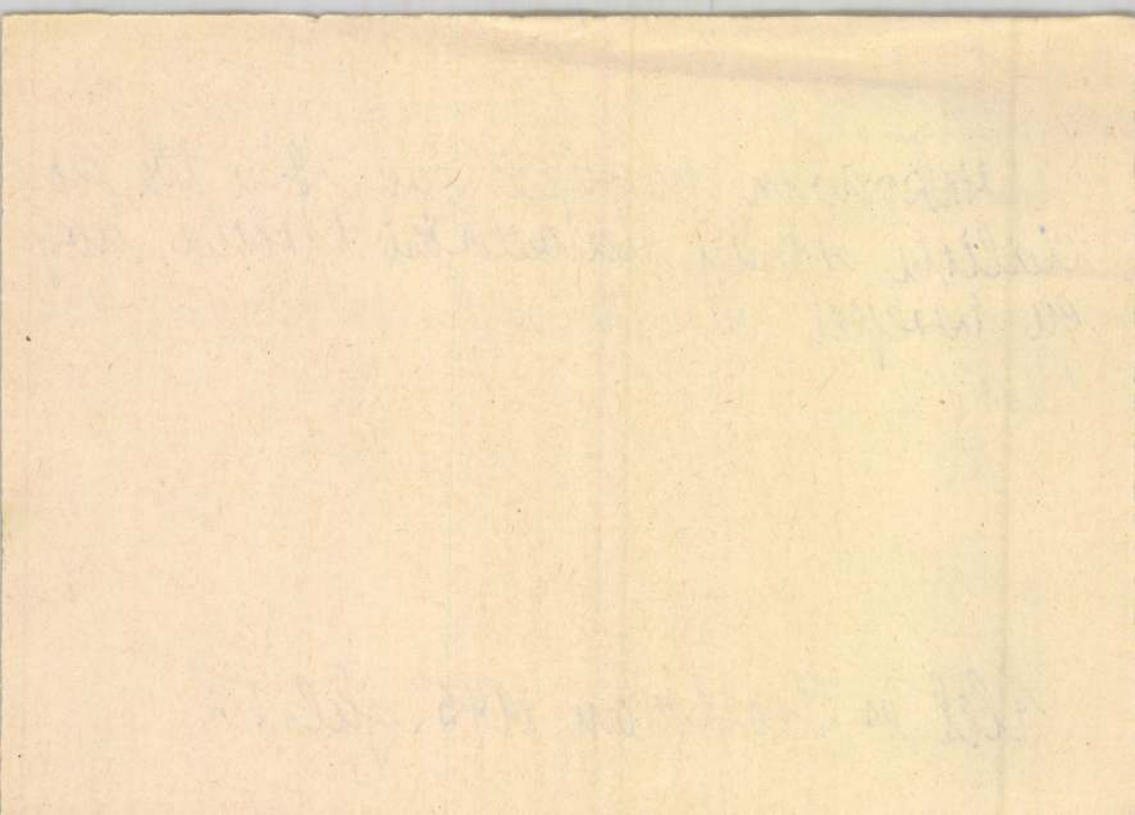
Laundry room
patay latho'

Bestmeyer's Hotel 1971 September 26
g. old.

Szövegi Gyűjtemény
Munkában megjelent cím. 2400 tőle pro-
cialista ország nevezetesen társulat, meg-
eü. kérepek az elhunyt művészek álko-
tása.

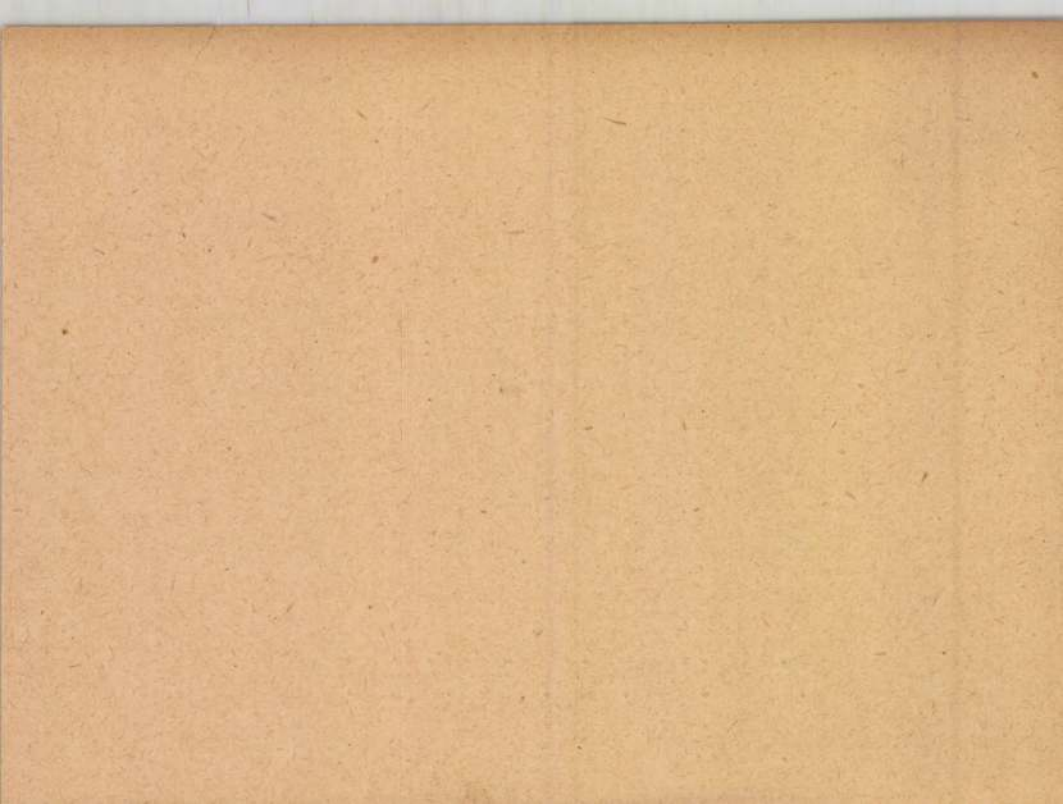
Élet ésrodalom, 1945. júl. 5.

Szőnyi István

Izmos és férfiasan öntudatos rajzait igen nagyra értékeli /- m -/: „Képek a tárlatokon” c. kritikájában, a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon bemutatott műveket ismertette. Kiválóan ért a leglényegesebb elemek felismeréséhez a művész és nyugodt, szuggesztív „kezeirásából szilárd piktori jellemre következtethetnek a művészet grafológusai.”

A HÉT, Bp. 1920. szept. 10.
XXXI. évf. 28. sz. 432. lap.

Szőnyi István

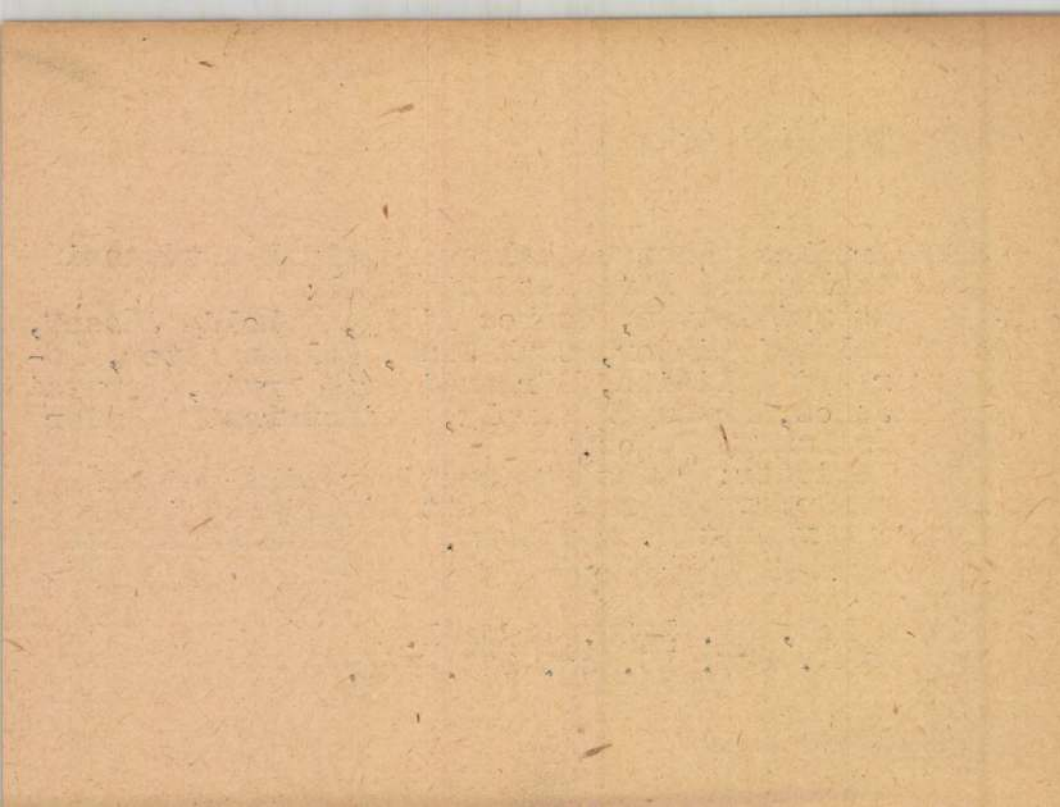
Értékes alkotásokkal szerepelnek a tavaszi tárlaton a következő művészek:

Szőnyi István, Gombos Lilly, Makoldy József, Belányi Viktor, Csuk Jenő, Kálmán Péter, Korányi Felicita, Körmendi Frim Ervin, Tornyai János, Krusnyák Károly, Leidenfrost Sándor és Kunffy Lajos.

Register: "Képzőművészeti krónika" címmel a Műcsarnokban rendezett kiállítást ismerteti a Művészet c. rovatban. /férfiarcképen/

Szőnyi István erőteljes művészetét/kiemeli.

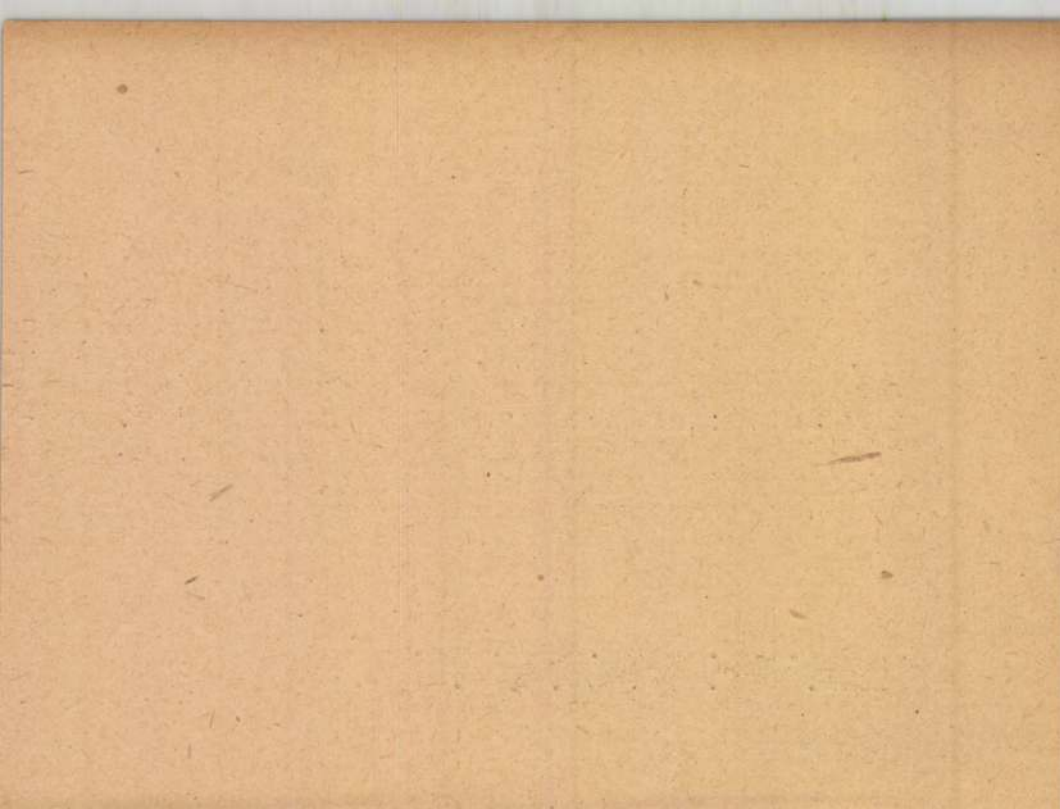
A HÉT, Bp. 1920. május 1.
XXXI. évf. 15. sz. 223. lap.

Szónyi István

Szlányi Lajos, Frank Frigyes, Béli Vörös Ernő, Csabai-Ékes Lajos, Kukán Géza, Záhonyi Géza és Szónyi István művészeket sorolja fel Fóthy János: „A Műcsarnok téli tárlata” c. kritikájában a kiállításról azok között, akiket mint igazi művészeket köszönt, s közöttük is kiemeli a különleges tehetségű Szónyi Istvánt.

A HÉT, Bp. 1920. dec. 15.
XXXI. évf. 37. sz. 574. lap.

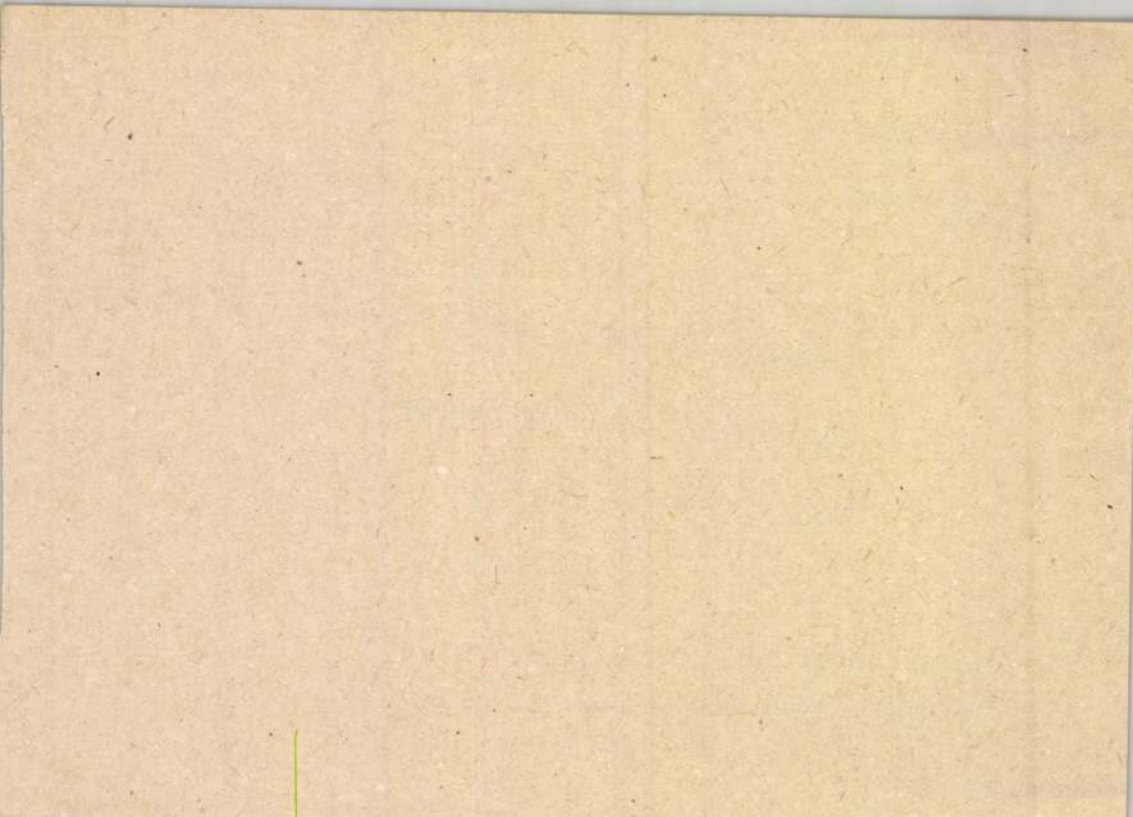

Szőnyi János
grafikus

Grafikai művészetéről le kell mondani
a „Prága. A Karolyi-híd visszae-
tan” című képe.

Fóthy János: Három kiállítás.

MŰVÉSZET, 1970. szeptember - 33. lap

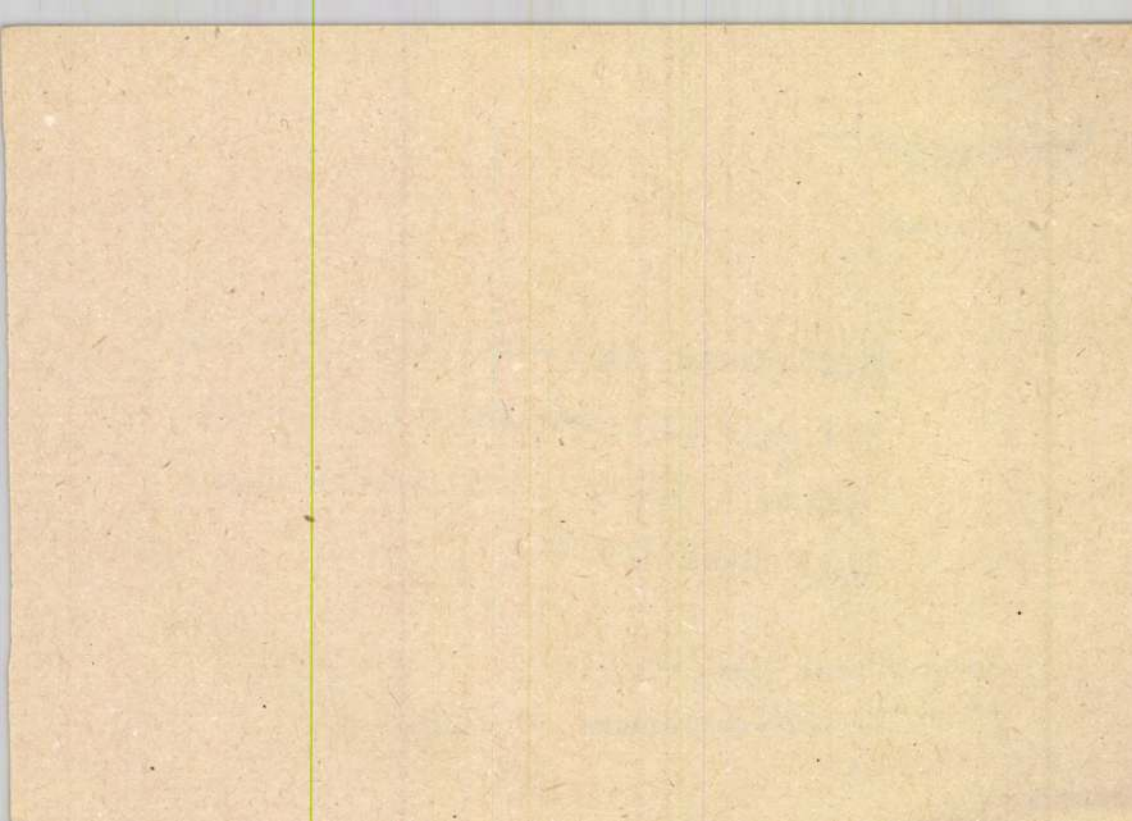

Szőnyi Jenő
grafikus

Kiállításán csehszlovákiai, főként
prágai városképeket és tájakat,
kőcséi és kassai városnévismere-
ket mutatott be.

Szőnyi Jenő: Három kiállítás.

MŰVÉSZET, 1970. szeptember - 33. lap

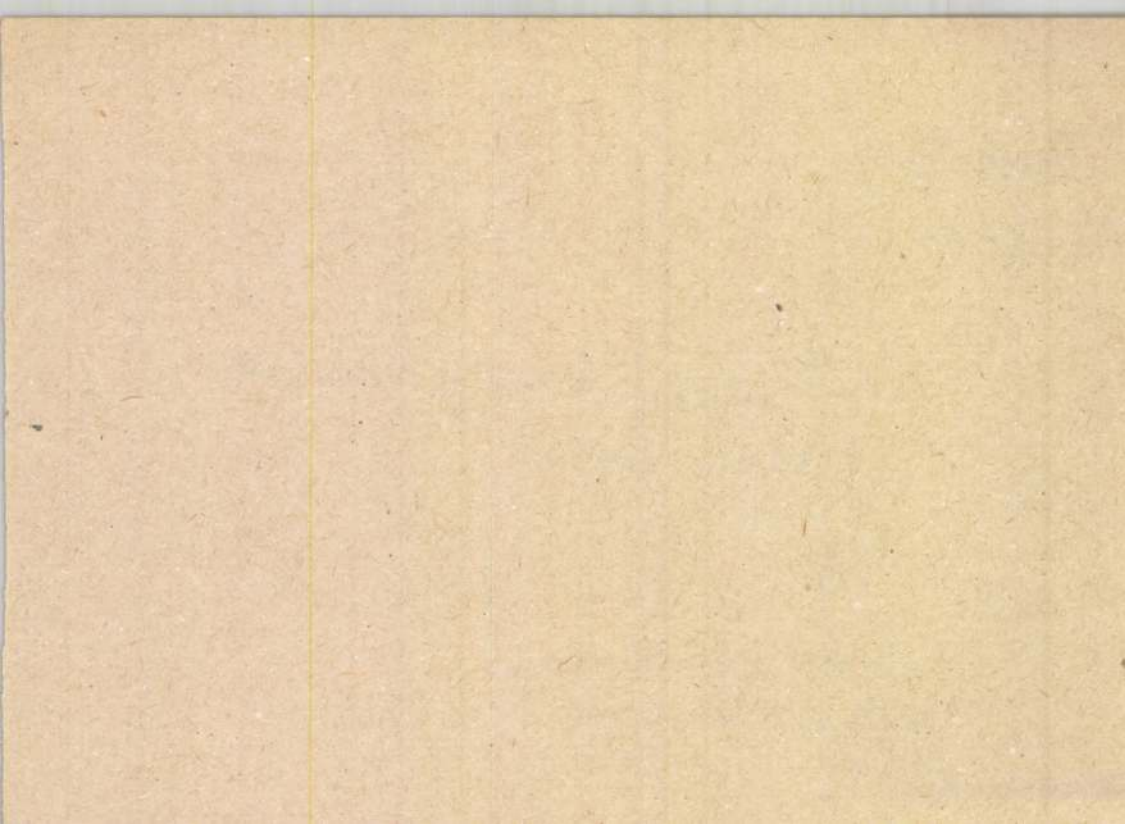

Szanyi János
festő.

Praha. A királyi-hied bíbor
"élet" (nyom)

Róthy János: Három kiállítás.

MŰVÉSZET, 1970. szeptember - 33. lap

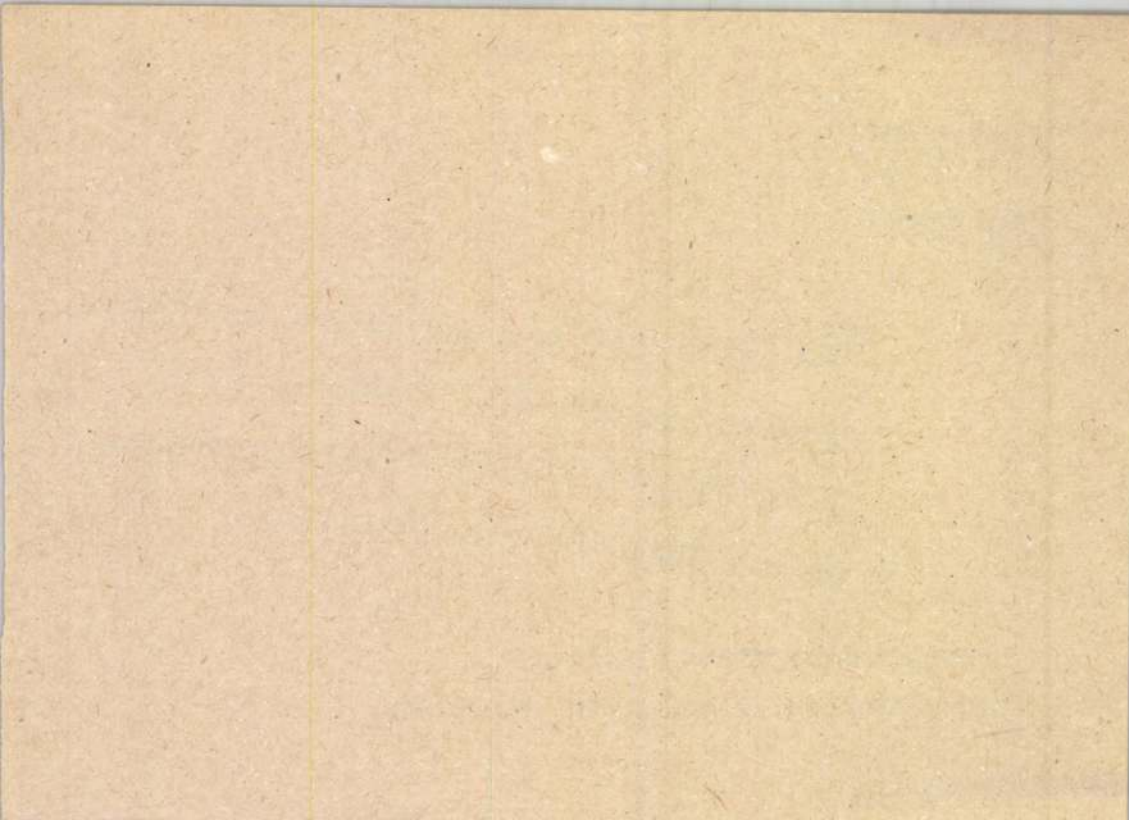

Szöveggyűjtemény
papirus

Pár évvel ezelőtt egyik magyar előcsarnok-
házban rendezett kiállítást. Most
a Csehszlovák Kultúra kiállító helyisé-
gében mutatja be műveit.

Sóthy János: Három kiállítás.

MOVÉSZET, 1970. szeptember - 33. lap

1974. júl. 6. 10.05 Pelsőki R/Z.

Szombat délelőtt

Szónyi István

Szónyi István

1021

- 4 -

nak, amelyet a keszthelyi Balaton Múzeumban nyitnak meg.
Szónyi István grafikáiból rendeztek kiállítást a Miskolci
Képtárban.

Nagy Emerencia képeit a budapesti Fényes Adolf teremben
állították ki.

- Kedves hallgatónk kellemes hétvégét, jó időt kívánunk.
- A Szombat délelőtti műsorát hallották.

A zenei szerkesztő Boros Anikó, technikai munkatársak
Göczei Zsuzsa és Kádár László volt.

A műsort Papp Endre vezette, szerkesztette Kelemen Kata.

1974. július 1. szerdai nap
Tóth J. 1/2

1024

11. 11. 11.
11. 11. 11.
11. 11. 11.

- 4 -

az, amely a kezeltől katonai szolgálatra
szükséges feltételekkel rendelkező és

Rövidítés.

az, amely a kezeltől katonai szolgálatra

szükséges feltételekkel rendelkező és

az, amely a kezeltől katonai szolgálatra

szükséges feltételekkel rendelkező és

az, amely a kezeltől katonai szolgálatra

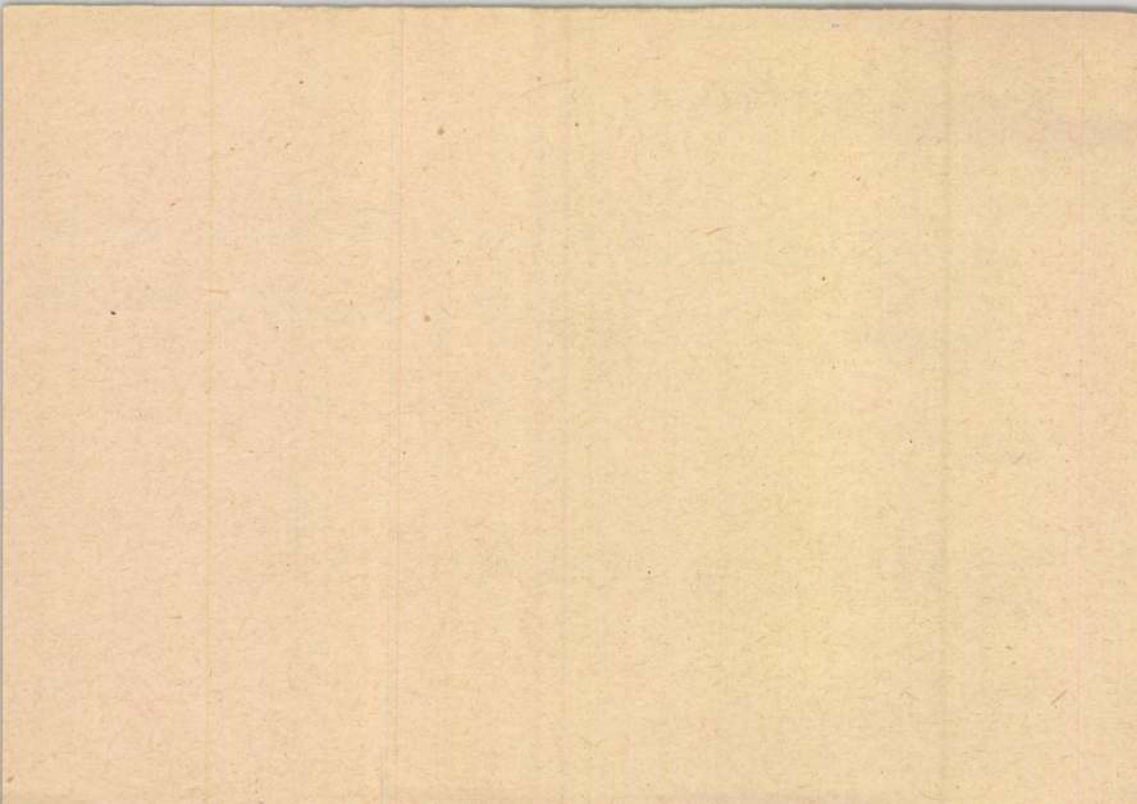
szükséges feltételekkel rendelkező és

az, amely a kezeltől katonai szolgálatra

Szönyi István

Tájszép lecsével, gouache, 22x33, 6000 Ft
Hóralak, —, 30x22, 4000 Ft

30. évverségi kiállítás, 1913.

Szöngyi kőtránc

Duna-part, olaj, 60x80, 15000 Ft
Tavaszi domboldal, gouache, 12x34, 6000 Ft

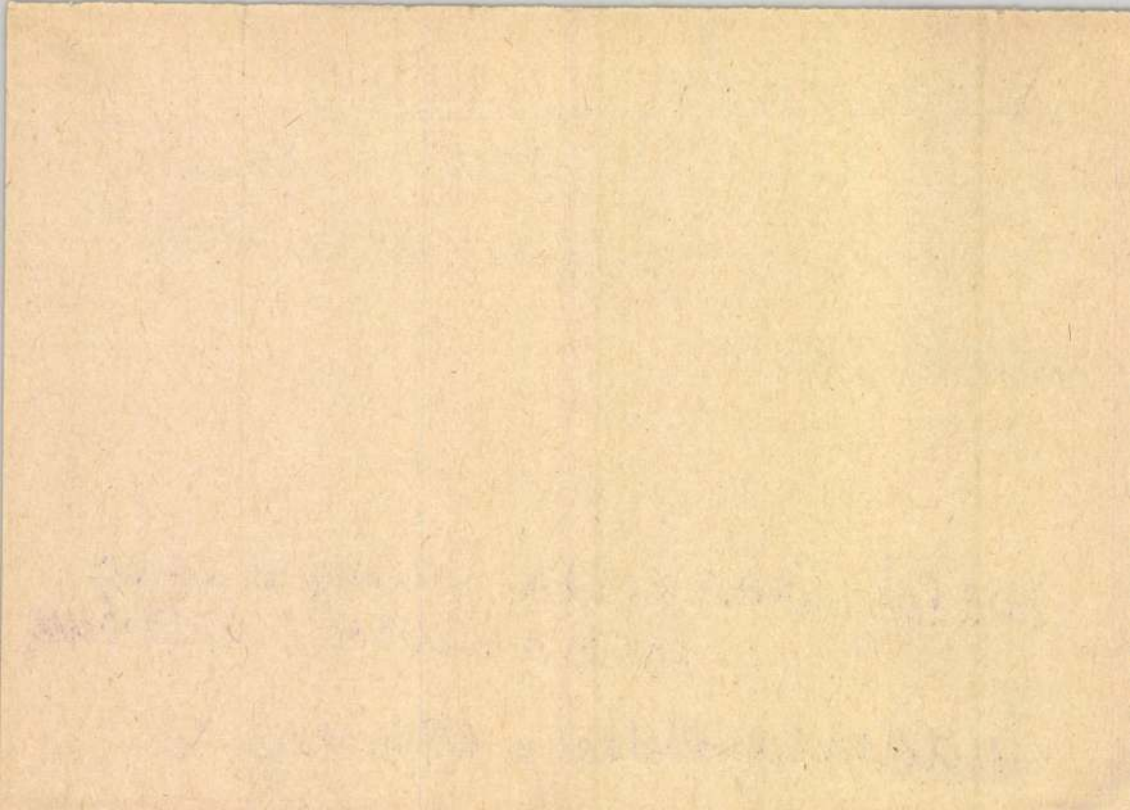
30. Párvesztési Réparáció, 1973.

3. 1. 1900

Szönyi István

a Miskolci Képtárban a nyári
hónapban a művészi nérkészít
mutatta be.

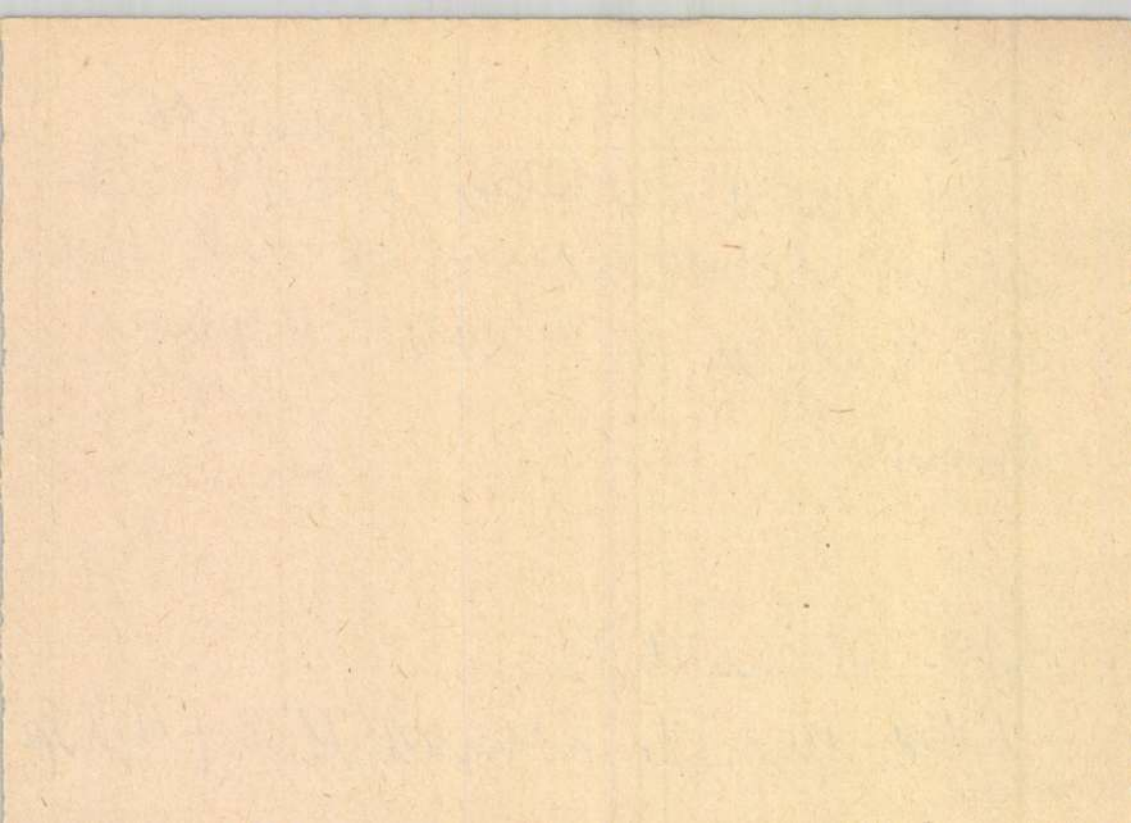
Benedek Miklós: Kaldara - galéria és egyéb
művek a Miskolci Képtárban.
Közleménygyűjtemény, 1944. aug. 30.

Grönyi György festőművésznő
Budapesti megrögzött a BA'V mű-
vészeti képzőiskolában képzés-
ad, melyen a művésznő képe is
szerepel.

Esti Krónika I.

1944. aug. 31. Kassuth 19.00 | 11/Köze

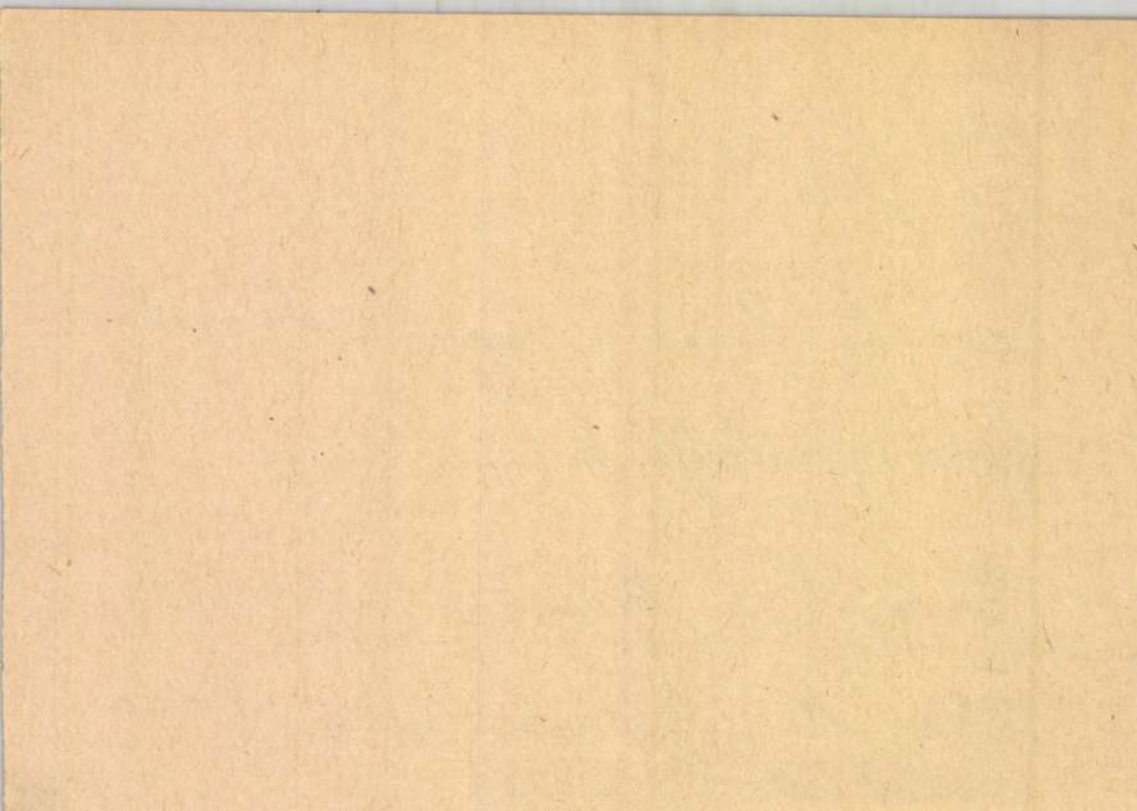

Szönyi István

műveit öllendő' jelleggel a Nemzeti
Galeria mutatja be.

Mazza László, Mernik György, Erolci

Ferenc plb.: Budapest lexikon, Művelő-
pest 1973 13351 6821

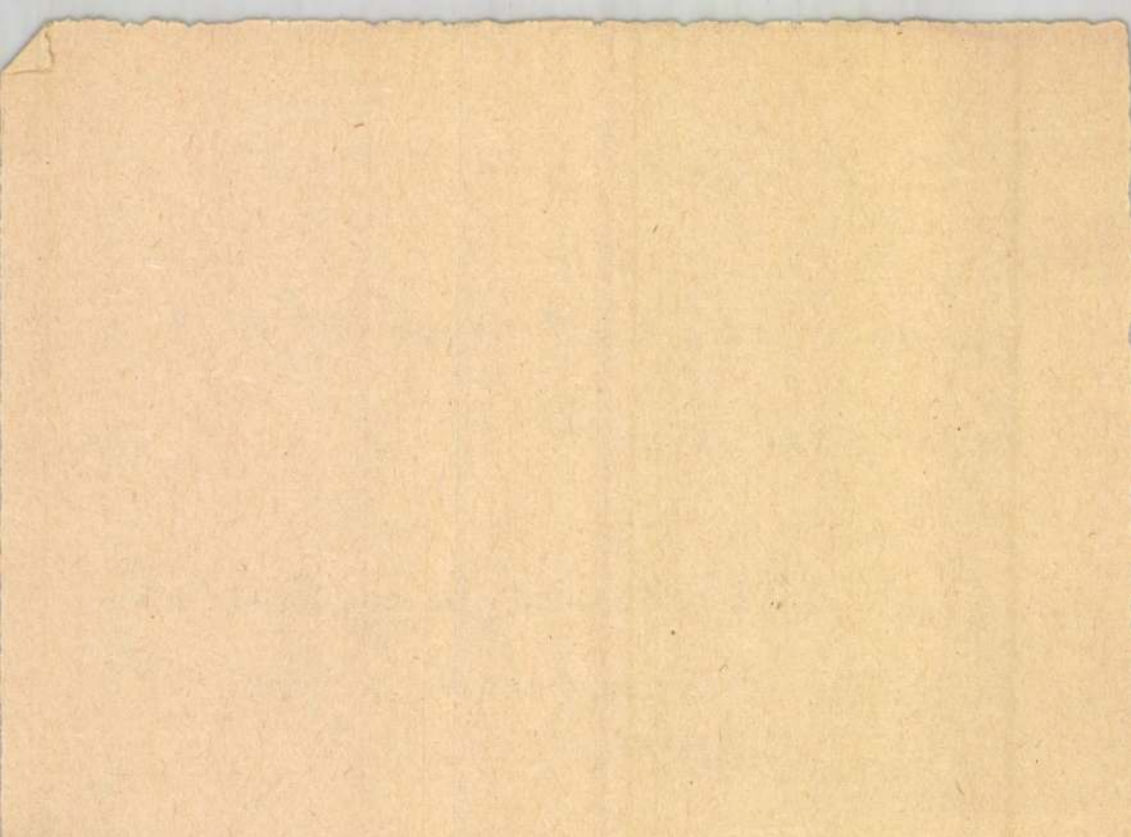
Könyv Isván

művei díjazták a III. Leány kpl. 49 sz.

Royal pollo' fermeit.

Genza László, Mernó's György, Erdős Fe-
rencsk. : Miodoper dexileon, Budapest
1973. 13351

10061

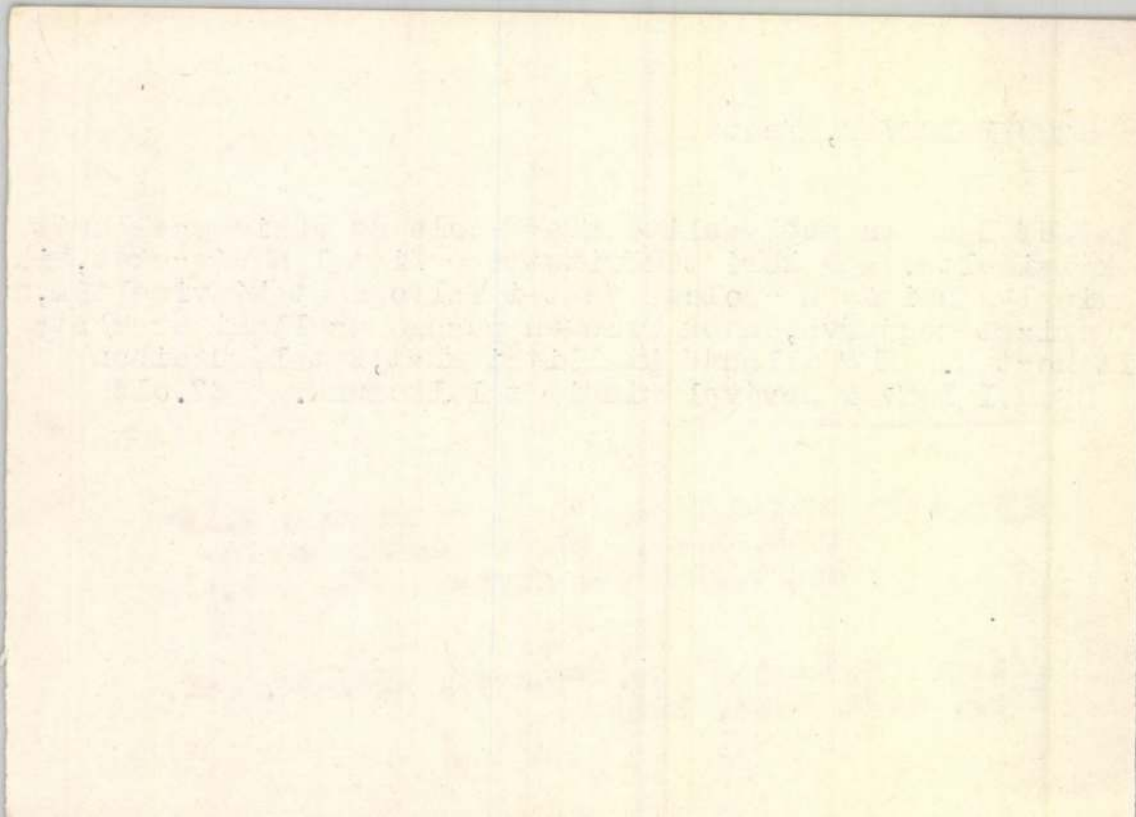

SZONYI ISTVAN, festő

A KUT Bpesten megközelítően az Ecole de Paris szellemét képviselte. Maga köré tömörítette a fiatal művészeket, kik Kippl-rónai és a Nyolcak festői fellegasat képviselték, s Parizst megjárva, annak frissen pezsgő szellemi aramlatait hozták. A KUT állandó kiállítói közt, katalógusaiban SZONYI ISTVAN névvel mindig találkozunk. 337. old

HÁRS ÉVA: Martyn Peranc és a "Párizsi iskola"
/1926.-1940./ Részlet az életrajzi mo-
nografikus feldolgozásából 331. old

A Janus Pannonius Műz. Évkönyve, XIV.-XV. évf.
1969.-1970. Pécs, 1974

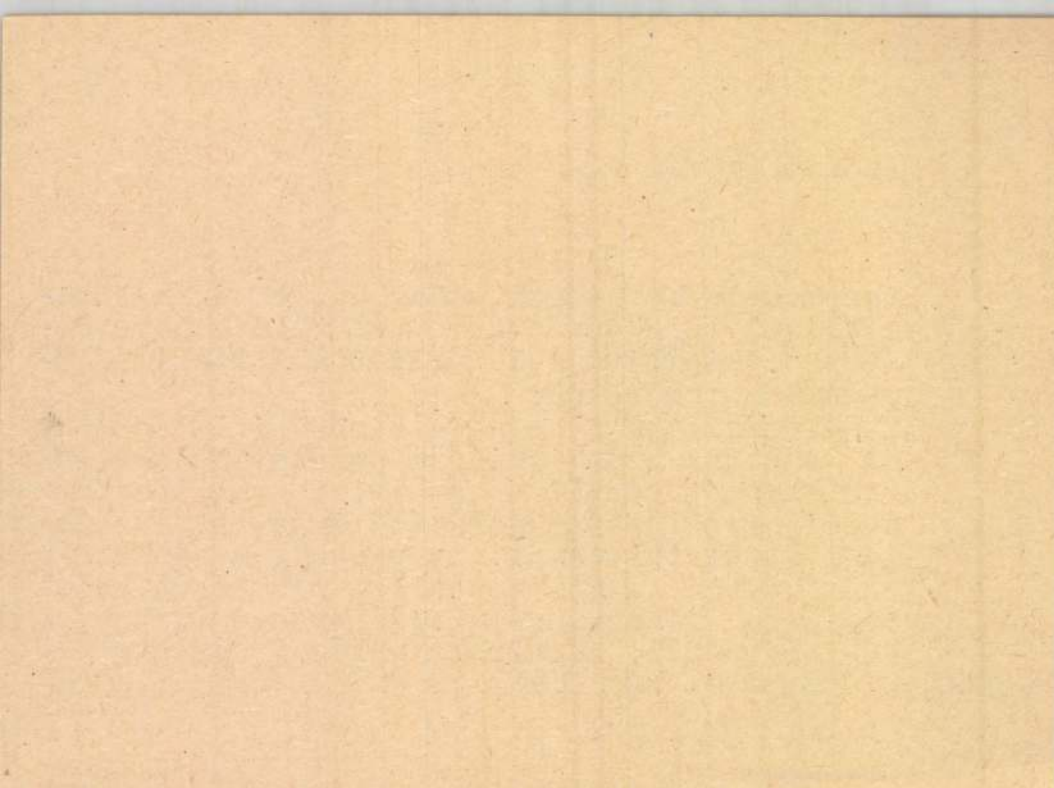
Szőnyi István

"Gerendavivők" címmel Vadas József ír a "Szocialista Képzőművészek a két világháború között" c. kiállításról, melyet a Várbeli új épületben rendeztek.

"A "Gerendavivők" témája és kemény vonalvezetése a korai Szőnyit idézi emlékezetünkbe, aki nem keveset tanult az aktivista grafika társadalmi felelősségtudatától" írja kritikájában, majd azzal folytatja, hogy a művész a harmincas években, a goromba világ elől "kénytelen a magányba visszavonulni, "de szabadulni nem tud a kisérettéstől, a felrázó valóság élményétől."

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 12. XIX. évf. 15.

sz. 13. lap.

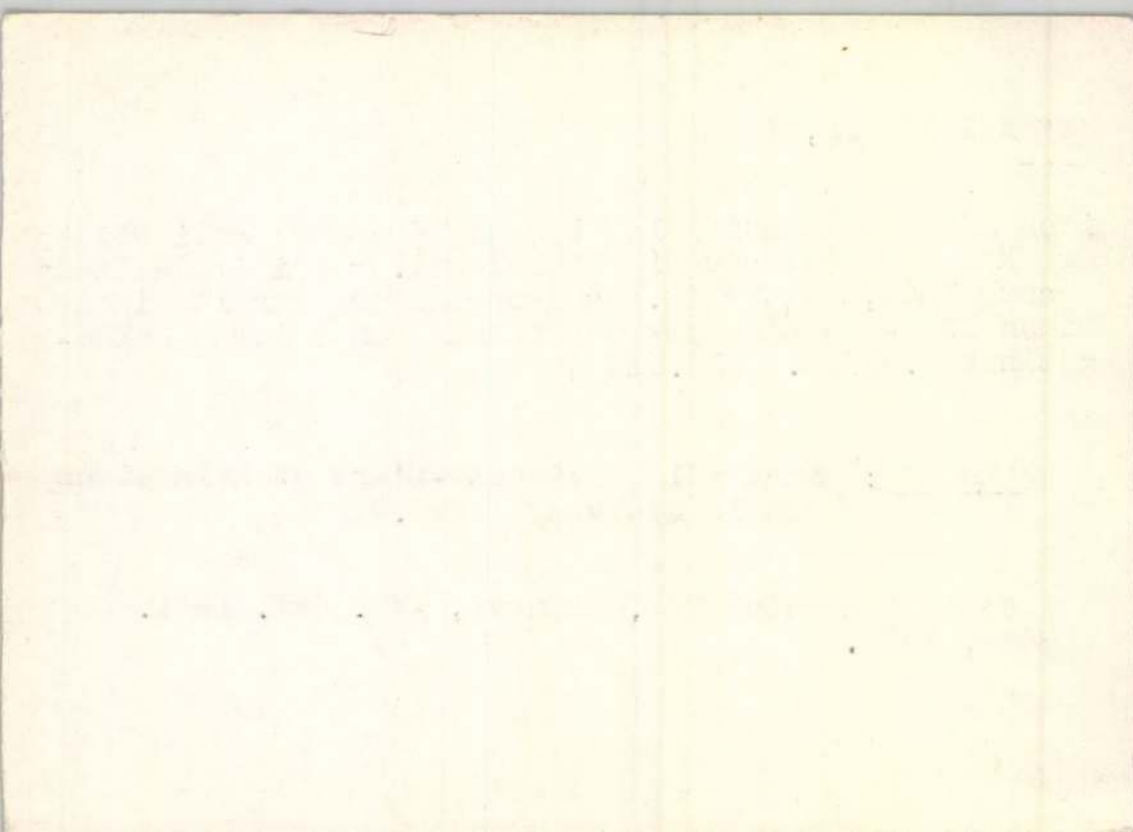

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Simon Béla ösztöndíjjal a bpesti Képzőművészeti Főiskolára került a Kolozsvári Főiskoláról. Szőnyi értékelte az ő szorgalmát, tehetségét. /az ő osztályára került Simon/
Simon 1938-ban elnyerte a Főiskola Kompozíciós Pályázatának I. díját. 311. old

HÁRS ÉVA: Simon Béla művészete-L'art de Béla Simon
/Francia nyelven/ 299. old

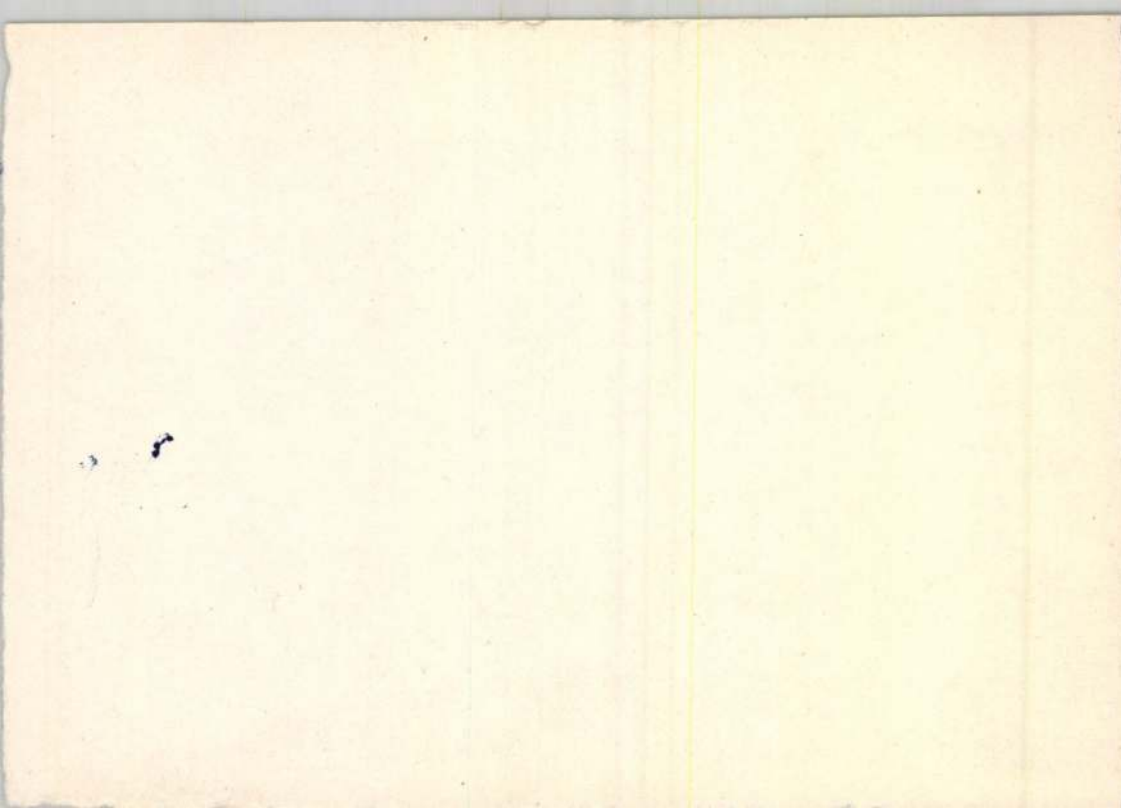
A Janus Pannonius Műz. Évkönyve, XVI. évf. 1971.
Pécs, 1972.

Szömji Ystvánu
keső

Szömji Ystvánu Szabadiskolájába
járt 2. Gács György is.

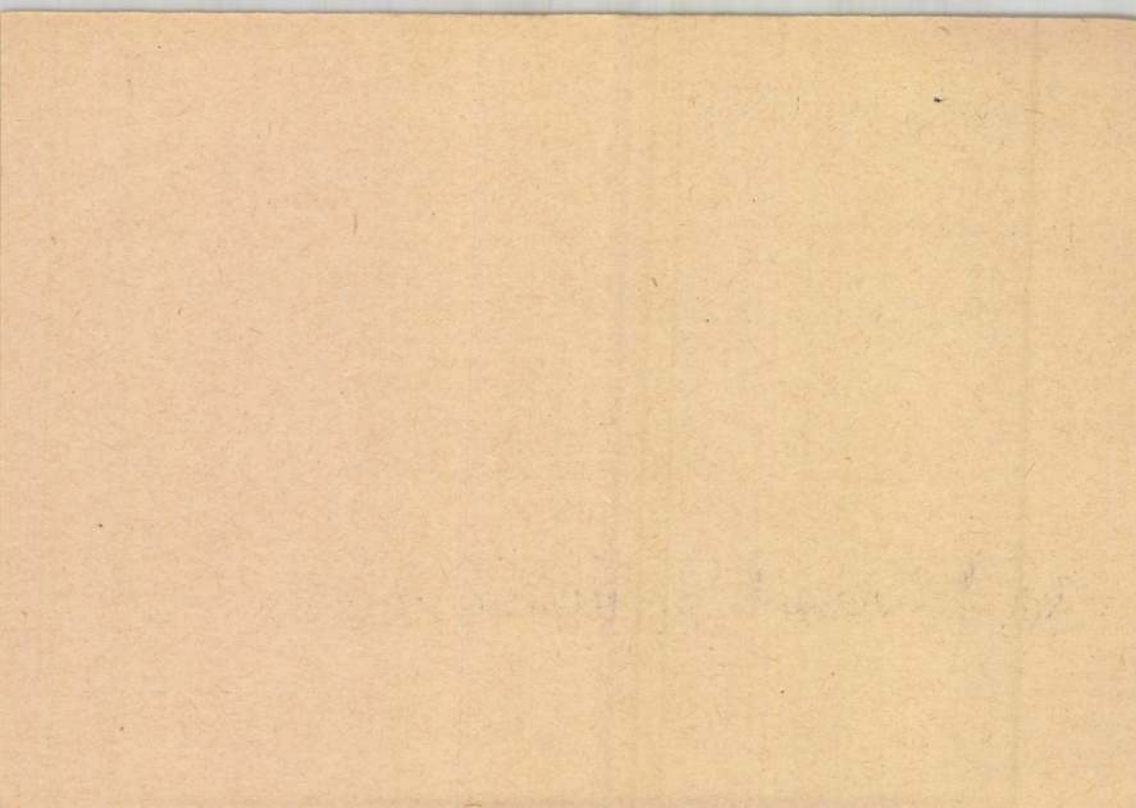
Tóliás Anon: 2. Gács György . . .
Tudós, 1974. dec. 3-16 lap.

Szanyi István

Rögzített album, vrf. 30x48, 4000 Ft

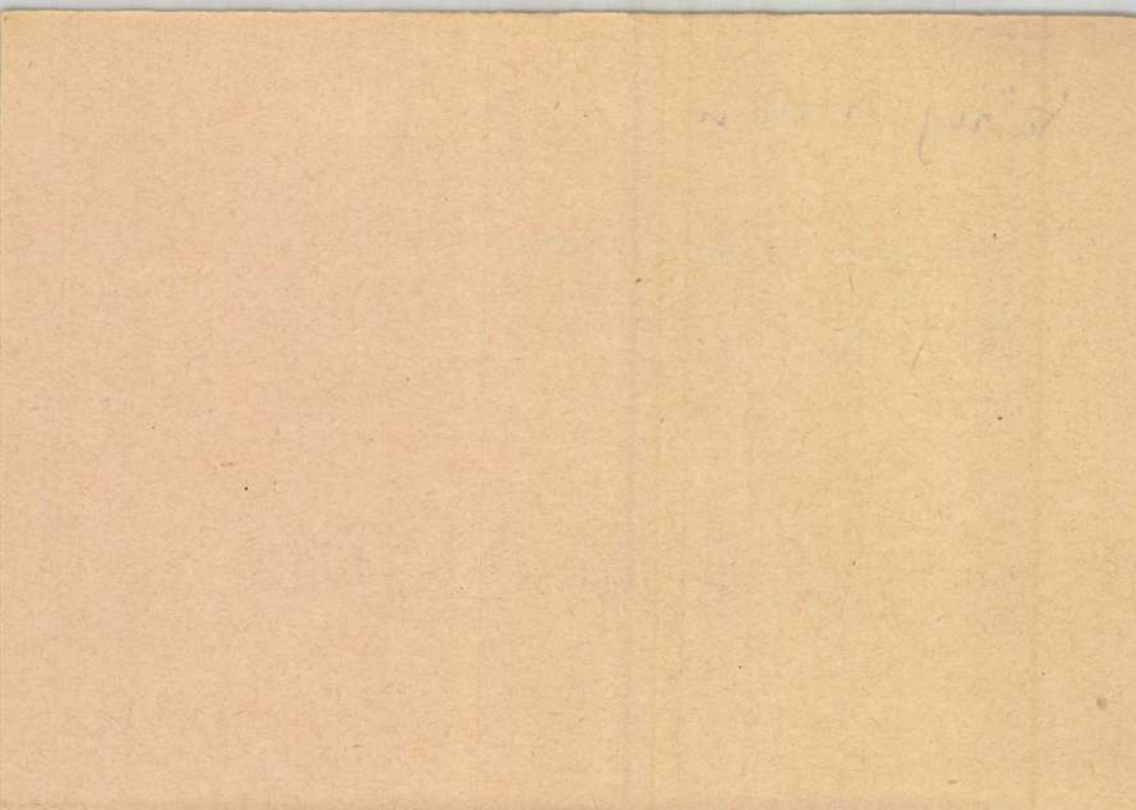
30. Művészeti Reprodukció, 1973.

Szönyi István

Gyűrűlécsmotó, gouache, 20x34,5, 4000 Ft
Női képmás, 50x35,5, 7000 Ft

30. Művészeti Répaulció, 1973.

Székelyi István

Borsóhárisztó, olaj, 64×80 , 25 000

Zebegényi pincesor, -"--, $70 \times 62,5$ 15 000

30. Püvöskői Répaudaió, 1973.

most dignified

the most dignified

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR
HIRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN - 9

Magyar Hírlap

Szónyi István

SZÓNYI ISTVÁN-emlékkiállítás nyílt
tegnap a mosonmagyaróvári Hansági
Múzeumban. A kiállítás Daniel Kornél
festőművész, a Szónyi-emlékmúzeum
igazgatója nyitotta meg.

1974.VI.8. Televízió 19.30 Gné

TV. Híradó

na delutan emlektaittas nyi

és gratifikációt Mosonmag

suth-dijas műve

esztendő

ajd a sok

seget is,

W. K. K. K.
K. K. K. K.
K. K. K. K.

~~W. K. K. K.~~

Handwritten notes on the left side of the paper, including a large '10' and some illegible scribbles.

Faint, mirrored text from the reverse side of the paper, appearing as bleed-through.

... a Harségi Muzumban. A Kos-
...VI tő szerelmese az idén lenne 30

Vertical handwritten text on the right side of the paper, possibly a signature or name.

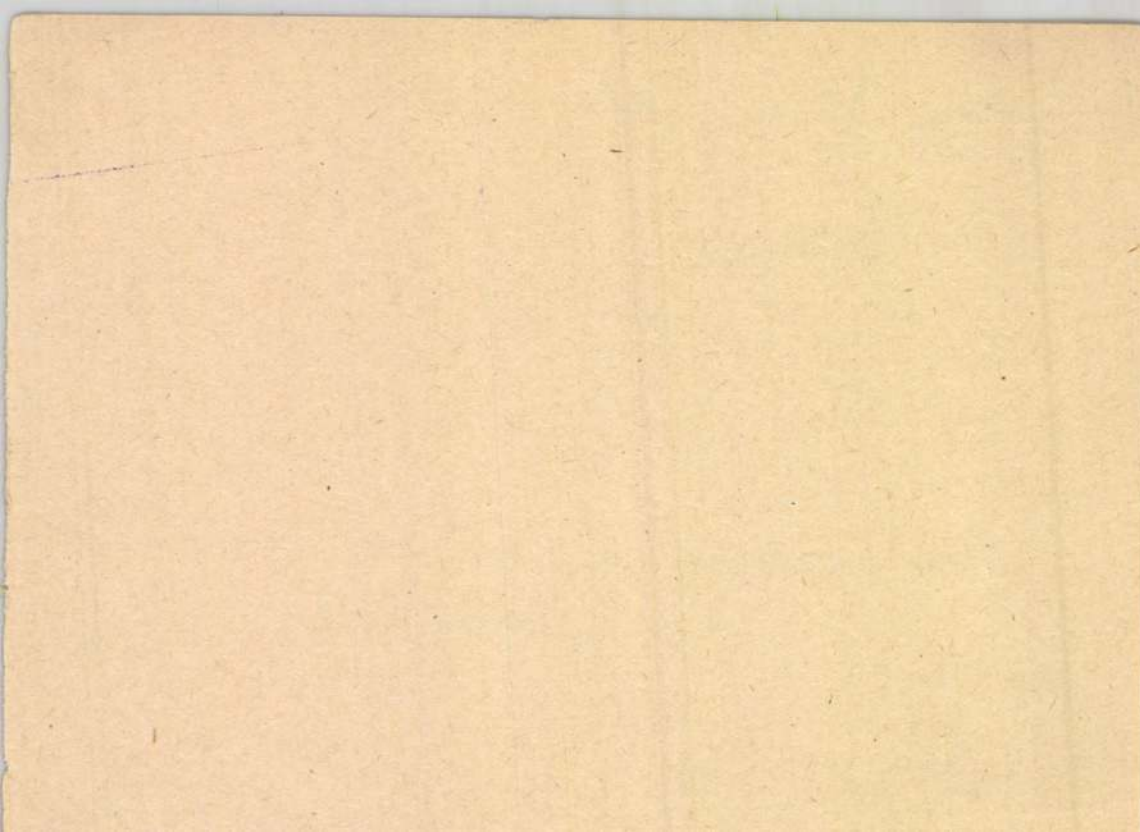
Edouard Ström, foto

keresepel ↓

— Bemutakodás a főszo" eri muveineli
naptalnakat 2.

ESTI HIRLAP,

Bp. 1974. nov. 12.

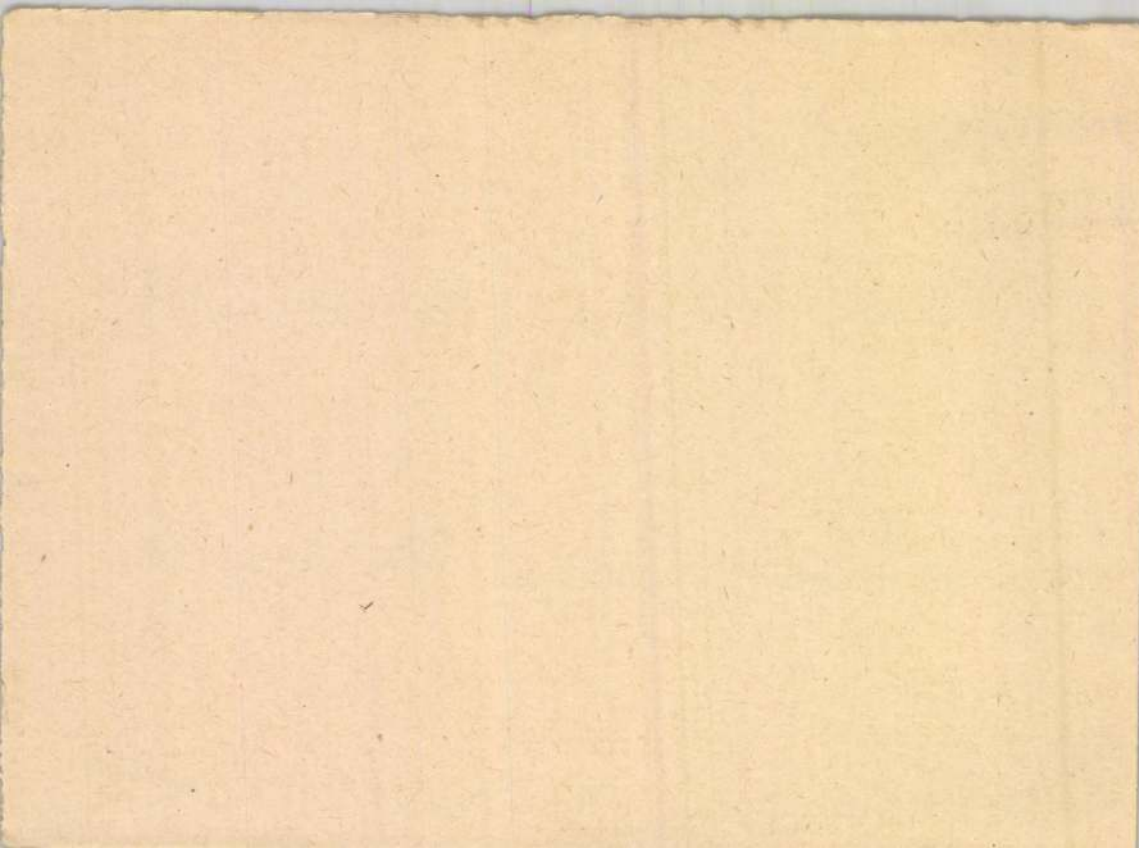
Pozsonyi István, festő

Levelei vannak a Kner-angyalkában

Gali III Sándor: Levéltár Békei mellében 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. február. 26.

Szönyi István
fssó

Lebeginy Szönyi István halála
után magánul fogadtak.

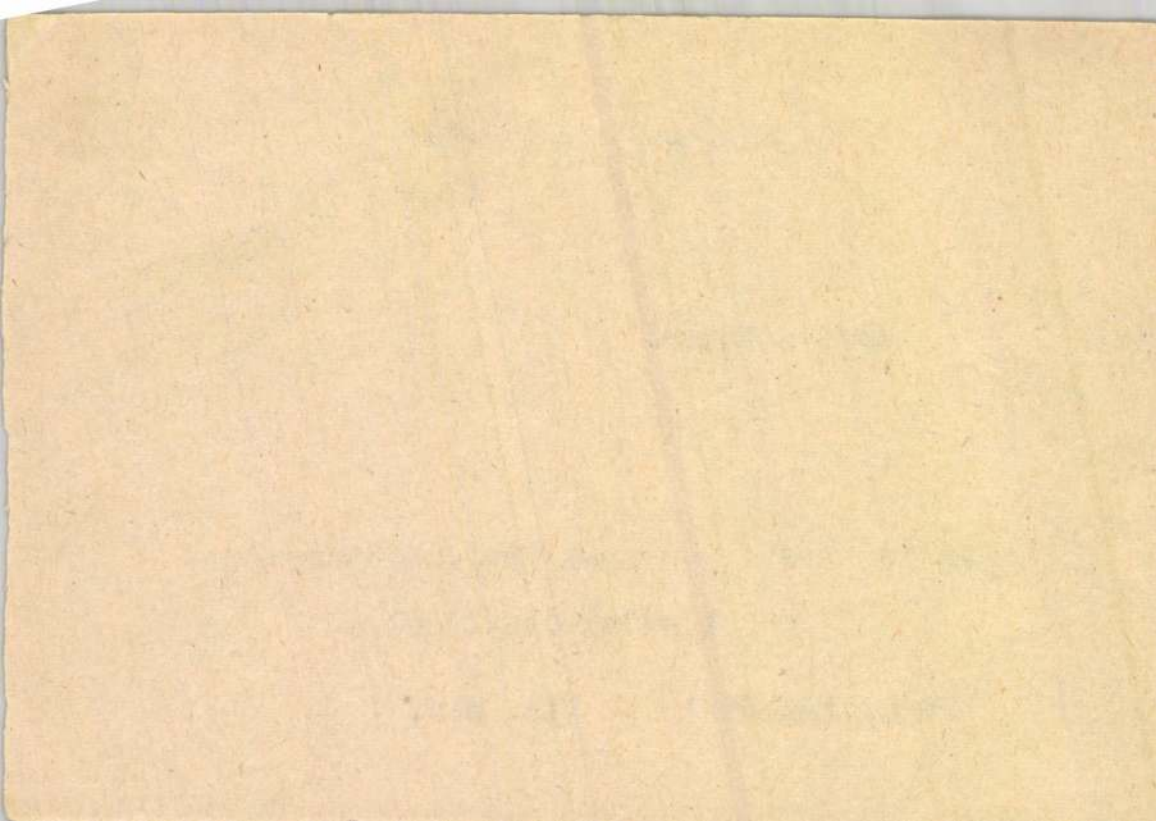
Tóthás Orv. Derkovits Mihályról emlékezés.
Tűkező, 1975. január 14 - 18 oldal.

Szönyi István

Neve említve.

Mécsa János: A Magyar Tanácsköztársaság
képzőművészetéről.

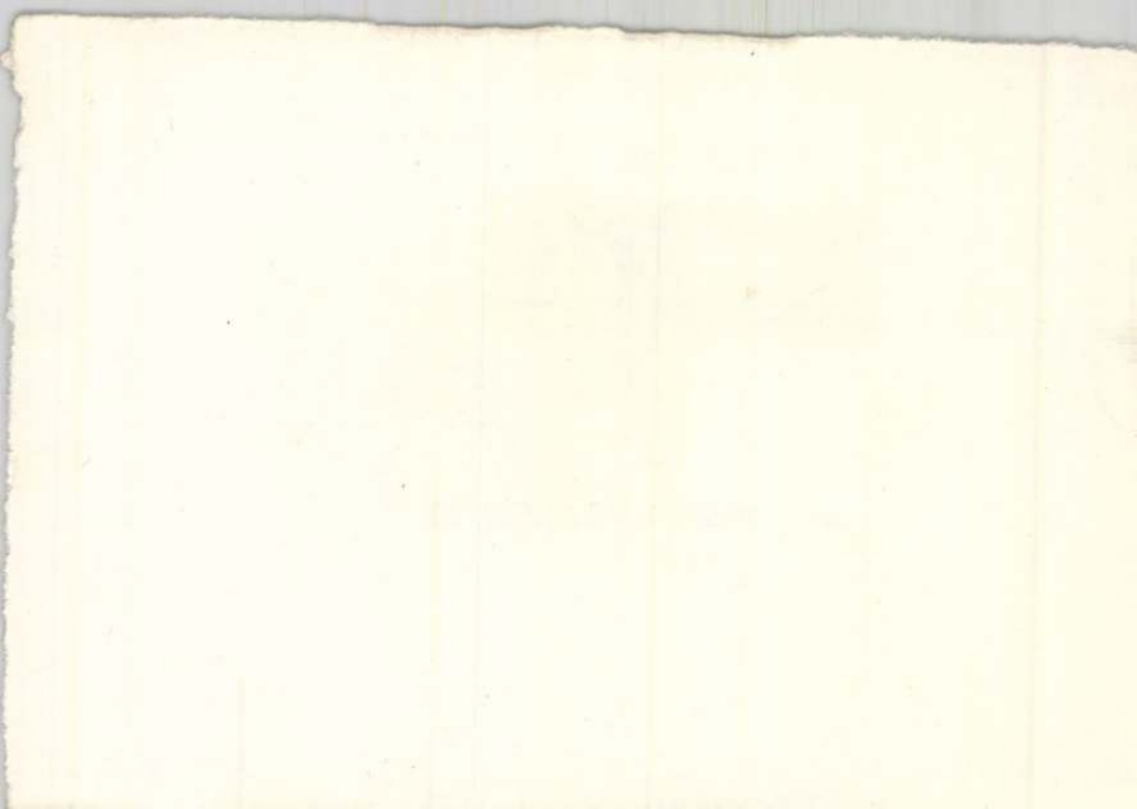
Nagyvilág 69/1 112. old.

Szónyi Jenő

SZÓNYI JENŐ grafikusművész
karikatúráiból nyílt kiállítás a
Marczibányi téri Művelődési
Házban. A tárlat május 31-ig lá-
togatható.

Magyar Hírlap 1981/5/22/11

MDK

Szónyi István

Nagy Z.: Erdélyi képzőművészek Budapesten. Pász-
tortüz 1937. jun. 15-30. 250-251.l.

100

1937

1937
1937

Grönyi György II.

tenyésztési festső

l.

szabad művelés

1949. 2-3. n. 126. l.

Ábony

szolgálat alól. -
fen hánysáda mentetett fel a katonai
őleg ez alkalmazottak /:egyenmű
etése alatt álló intézetnél alkal-
uttatandó kimutatásban közölni szí-
álló miniszterium művészeti ügyosz-

an déli 12 óráig hozzám r ö v i d
ogy a lehető legrovidebb idő alatt,

B I Z A L T M A S I
=====

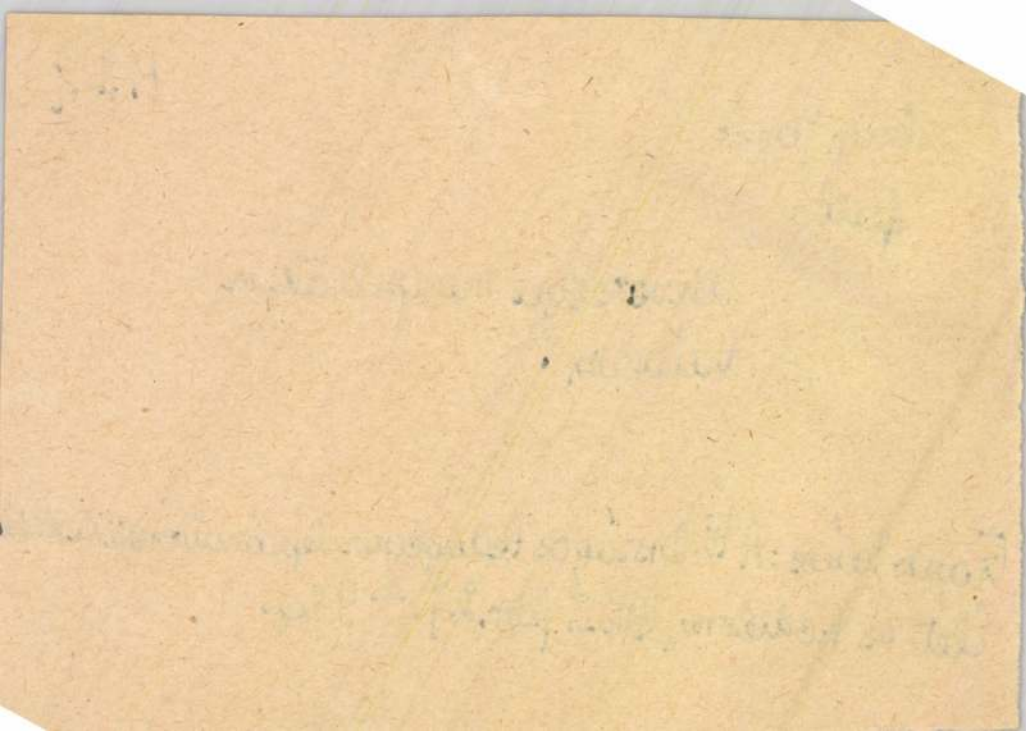
sügyi m. kir. Minisztertől.

Szónyi János
festő-

M.D.K.

Akvarelljei szerepelnek a
tárlatban.

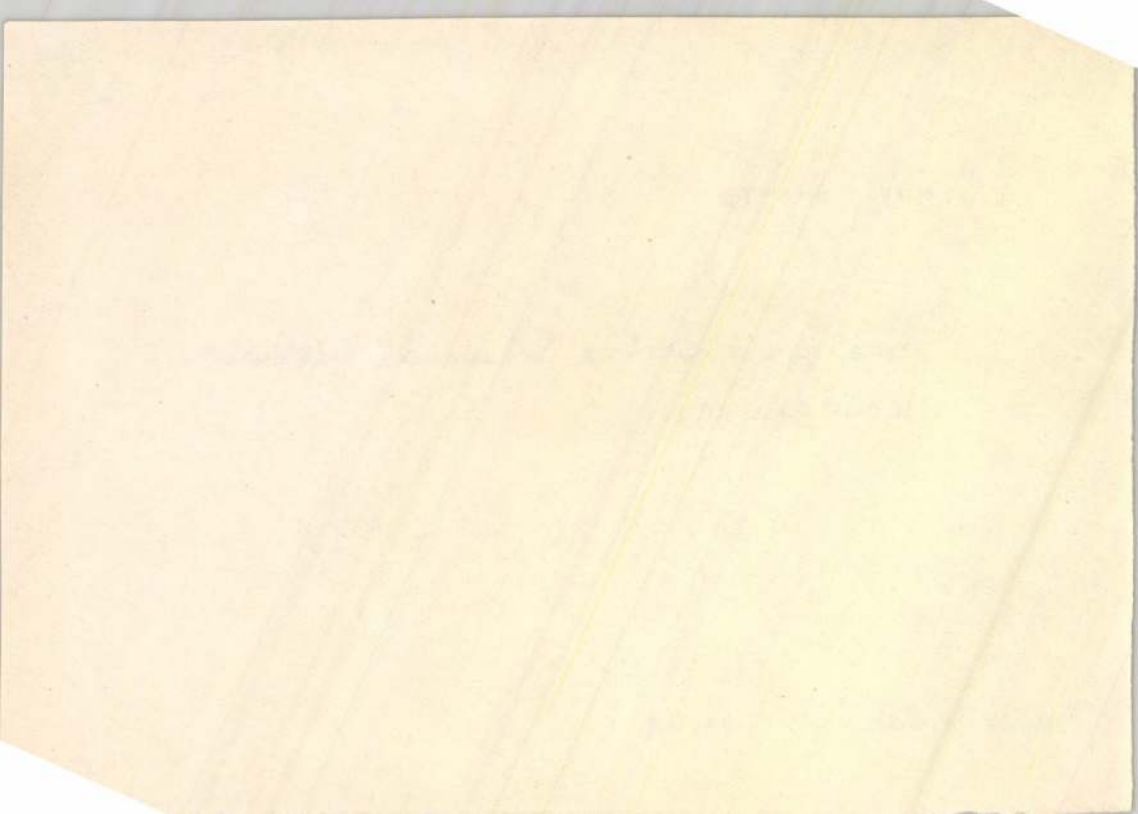
Szónyi János: A. W. Országos Pedagógusképzőművészeti Kollégium
Élet és Művészet, 1965. febr. 27. - 9 lap

Szőnyi János

grafikusművészek a Csehországi Kultúrában
kiállítása uau.

Magyar Hírlap 1970. 11. 24. 9. l.

MDK

Szónyi István

Székelyföldi ösztöndíjas festők kiállítása.
Pest 1943. dec.22.

100

George Brown

Account of the ...
... ..

Rónay Mária

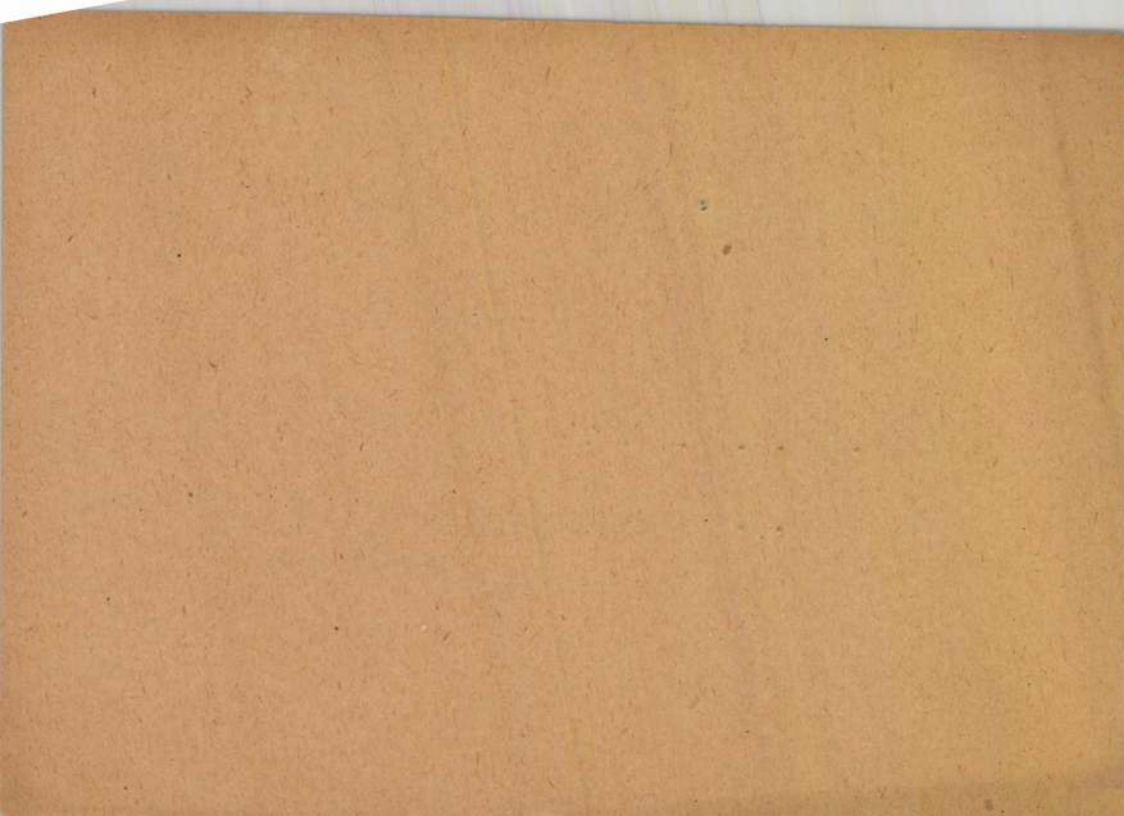
Szőnyi István: Illegális nyomda, of.

SZABAD MUVESZET

1951.jan.1.sz. 8.1.

/Pogány Ö.G.: A Román Népköztársaság művészeti

kiállítása/

Störnyí Titrané

festő

l. a. i. a

Bor magyar lex

718. h.

Ötvösné Baro-

nyí Kató

életnyában

Handwritten signature in purple ink, possibly reading "Linnéus"

21.

1933-671.....számu ren-

432

.....tiszteletteljes felelős a

.....alatti ház

17. u.

Bengorol

A

Sípszó az éjszakában

— Burkus, hé! Hol vagy, Burkus?

Hátulról, a kert végéből hallatszott valami vakkantás. Jancsi megindult arrafelé. Már sötét volt, hűvös, őszei este. A szél vacogtatta az avart és a fákon maradt száraz leveleket. Messze, de már nem nagyon messze, ágyúk dörögtek, és különös fények mindenféle ákombákomot írtak a fekete égre.

Jancsi odaért a sövényhez. Meg kell kötnie a kutyát éjszákára, el ne kódorogjon. Az ő dolga ez, nem is feledkezik el róla soha.

Hát Burkus ott is volt. De nagyon csóválta a farkát valaminek. A sövény mögül akkor egy emberi alak emelkedett fel. Csak egy kicsit.

Jancsi kiáltani akart. A bácsikáját látta, Sándor bácsit, akitől azt beszéltek, hogy elesett a háborúban. Katonasapka volt rajta, és szakálla volt. Valami fegyver is megzörrent a karján.

— Egy kukkot se, Jancsi — suttogta a váratlan vendég a sövény mögött. — Segítenél nekünk valamiben? Sok barátommal vagyok itt, és mindnyájatoknak jót akarunk. Jót az egész falunak. Ugye, segítesz?

Jancsi csak bólintani tudott. Akkor így oktatta őt a bácsikája:

— Nálatok lakik a német katonák parancsnoka. Neked csak ki kell figyelned, mikor alszik el. Ha már biztos vagy benne, hogy nincs ébren, kiszöksz a házvégi eperfa alá, és sípolsz egyet. Itt van ez a síp, ezzel. Aztán nyugodtan bementégy, és te is lefekszel. Mi meg majd akkor csinálunk valamit. De senkinek el ne áruld ám, hogy velem beszélél. Senkinek, érted? Csak az édesanyád-nak, de neki se éjfélnél előbb.

Jancsi megkötötte a kutyát, és bement a hátsó szobába, melyben ő lakott az édesanyjával.

Az utcai nagy szobát a parancsnok foglalta el.

Nagyon haragudott rá Jancsi. Egy nap tojásrántottát csináltatott az édesanyjával. Ő vitte be neki, de a күszöbön megbotlott, hasraesett, a rántotta meg szétfreccsent mindenfelé, rá a parancsnoki fényes csizmára és kivasalt nadrágra, sőt tán még a zubbonyra is. A parancsnok akkor rettenetesen kiabált, belebűgött, s a hajánál fogva felrántotta, pofoncsapta, és kilökte a szobából, aztán az édesanyját hívta be magához, és amikor kijött tőle az édesanyja, csupa könny volt a szeme. Erre gondolt Jancsi, mert ő már nagy fiú, kilenc éves, sok mindent megért. Aki egy édesanyját megbánt és egy ártatlan fiút megver, az gonosz ember. Várta hát nagyon, hogy a parancsnok lefeküdjék.

Már úgy látszott, ébren marad sokáig. Ott sertepertélt ajtója körül Jancsi. Volt még elrejtve valahol boruk, azt is előhozta, bevitte neki, nehogy elmenjen valahova. Ezt jól tette. A parancsnok belefetyelte a bort, és lefeküdt. Nemsokára hallatszott is a hortyogása. Jancsi az ajtóra szorította a fülét, hallgatózott. Úgy volt az: aludt.

Elérkezett tehát a cselekvés ideje. Elővette zsebe mélyéből a sípot, a sötétben megsimogatta, megtapogatta, belezárta a markába, úgy settenkedett ki a ház vége felé. Nem fázott, talán azért, mert gyorsabban dobogott a szíve. Már ott is volt az eperfánál. És felhang-

1021

KISDOBOS

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja

1964. ÁPRILIS

XIII. ÉVF. 4. SZÁM

z s ípszó, felhangzott és elűnt az éjszakában.

Maradt volna még Jancsi, de tudta, mi a rend. Nem szabad, a bácsikája azt parancsolta, utána menjen be és bújjon az ágyba. Hát bement. De nem tudott lefeküdni. Az ablakhoz lopózott, és kilesett. Néhány alak surrant el arra, legelől maga Sándor bácsi, körül-körültekintve, óvatosan.

Aztán végtelen hosszúnak tetsző ideig csend volt, majd az alakok megint elsurrantak az ablak előtt, de egy összekötött embert vittek magukkal.

— A parancsnokot viszik — gyúlt világosság Jancsi fejében. Odabújt az édesanyjához.

— Édesanyám, ébredjen fel — ébresztgette.

— Mi baj, kicsi fiam? — ölelte át az édesanyja.

Mindent elmondott neki.

— Jót tettél, kicsi fiam. De akkor mi innen elmegyünk. Mert a parancsnokot keresni fogják — simogatta meg fejét az édesanyja.

A szomszédék padlásán, a szénában jó helyet találtak.

Ám csak reggelig kellett ottmaradniok. Az elfogott parancsnok üzent, és katonái egyetlen puskalövés nélkül kivonultak a faluból. De már ott is voltak az oroszok, akiknek piros csillag ékeskedett a sapkáján. Köztük volt Sándor bácsi is.

Minden épkezláb ember a förtérre futott. Sándor bácsi Jancsit a magasba emelte:

— Ő mentette meg a falut. Neki köszönhető, hogy itt puskalövés nem esett!

Jancsit mindenki ölelte, csókolta. A piros csillagos katonáktól csokoládét, cukrot, csörgő diót kapott. Egyikük még a piros csillagát is neki adta. Annak örült a legjobban. Meg a sípnek. Mert az az övé maradt. Legféltettebb kincsei között őrzi ma is.

POLGÁR ISTVÁN
SZŐNYI GYULA rajzai

A Tyereskova őrs nagymamája meg a többiek

Girst nagymama Pakson lakik, lejtős az udvara. A téli szünetben még szánkázni is lehetett ezen az udvaron. Girst néni unokája, Kati, hetedik osztályos úttörő, a negyedikesek Tyereskova kisdobos őrsének vezetője. Így már érthető, hogyan találtak olyan jó őrsi tanyára a nagymama udvarán. Ha riadólánc ment, csak annyit kellett mondani: „Találkozunk tízkor a Tyereskova őrs tanyáján.” Mindenki szaladt Girst nagymama házához.

Erre mondhatná valaki: Könnyű Girst Katinak, hogy jó őrsvezető legyen, hiszen a nagymamája segít neki! Igen ám, de a paksi kisdobosok azt mondják, Tuba Zsuzsa, Matern Margit, Eiler Kati is ugyanolyan jó őrsvezetők. Hogy bebizonyítsák, megmutatták őrsi naplójukat és a Hóvirág őrs kincstárát. Befér egy füzetbe, mégis igazi kincstár; sok vidám perccel, örömet szerzett már nekik. Egyszerű játékgyűjtemény

kinyomoztam: mi az oka annak, hogy ezek a paksi kisdobosok olyan vígan élnek, pedig rendszeren tanulnak is közben. A Tyereskova őrs átlaga 4,2 volt, a többié pedig 3,9. Sem a harmadikosok, sem a negyedikesek közül senki nem bukott meg félévkor. Mit láttam? Azt, hogy bizony elég szűken vannak az iskolában, nem is egy épületben, hanem háromfelé. Nem csoda, hogy a nagymama udvarát szállták meg! Először magukat a kisdobosokat kérdeztem, ők azt felelték, hogy mindent a jó őrsvezetőknek köszönhetnek. De az őrsvezetők tiltakoztak. Azt mondták, ők csak azért érnek el sikereket, mert a tanító nénik mindenben segítenek nekik, jó tanácsokat adnak, jó tervet készítettek. Megkérdeztem a tanító néniket, Mária és Kati nénit, ők pedig rögtön Vadász Pálra, a csapatvezetőre hivatkoztak, és az őrsvezetők meg a kisdobosok is, élénken

olyan jó csapatvezető, mint az övék!

No, nem tehettem mást, ezután Vadász Pál tanár bácsihoz fordultam, hogy megtudjam az igazságot. Nem sikerült! A csapatvezető nem vállalta, hogy ő másképpen vagy jobban dolgozna, mint más csapatvezető. Dicsérte a tanító néniket, a kisdobosokat, és legjobban az őrsvezetőket. Lelkesen teljesítik a csillagpróba-követelményeket, nézzem meg az őrsi naplókat, meggyőződhetek róla a saját szememmel. Csapatában, a Berezédj úttörőcsapatban, jó úttörők és kisdobosok vannak, ez a magyarázata annak, hogy sikereket érnek el a tanulásban meg a játékokban is. Éppen ezért, ő már kigondolta, hogy ezen a nyáron lehetőleg mindenki táborozzon. Itt, Paks határában ütnék tábort, az egész nyáron működik. Persze, lesznek, akik a Balatonra mennek, de oda nem jut el mindenki, viszont a táborozás örömeiből mégis mindenki részesül.

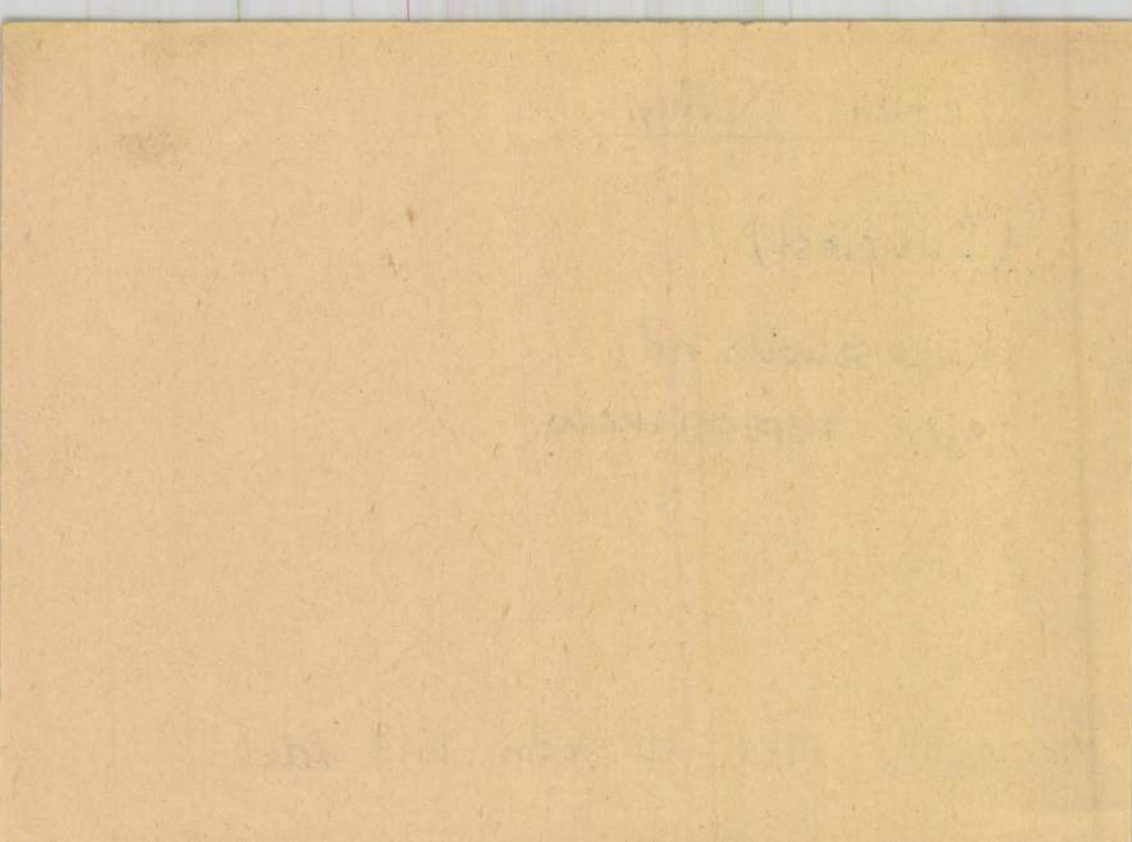
Stefan Szönyi

(Bukarest)

Kapaszkodó nő.

rajzi reprodukció.

Nagyvilág, 1961. 11. szám. 1649. oldal

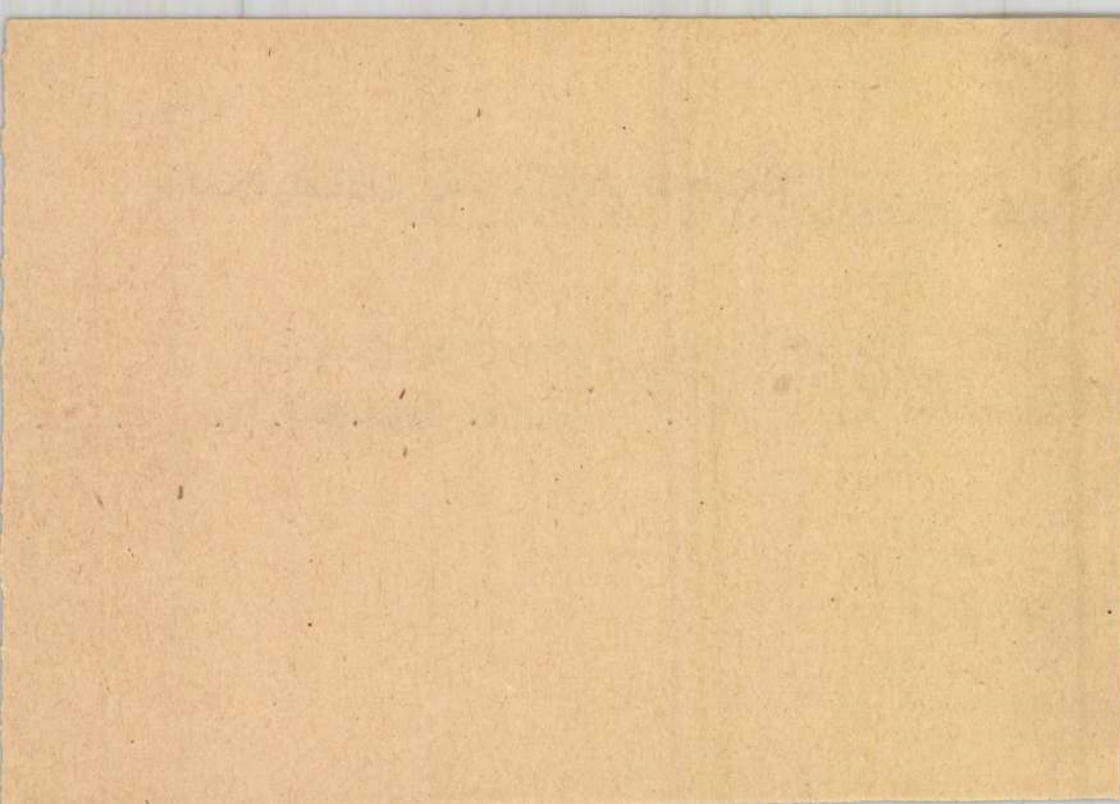
Szónyi István

MDK

"A jelenlegi /romániai/ Állami Tárlaton" feltüntek az ő alkotásai is.

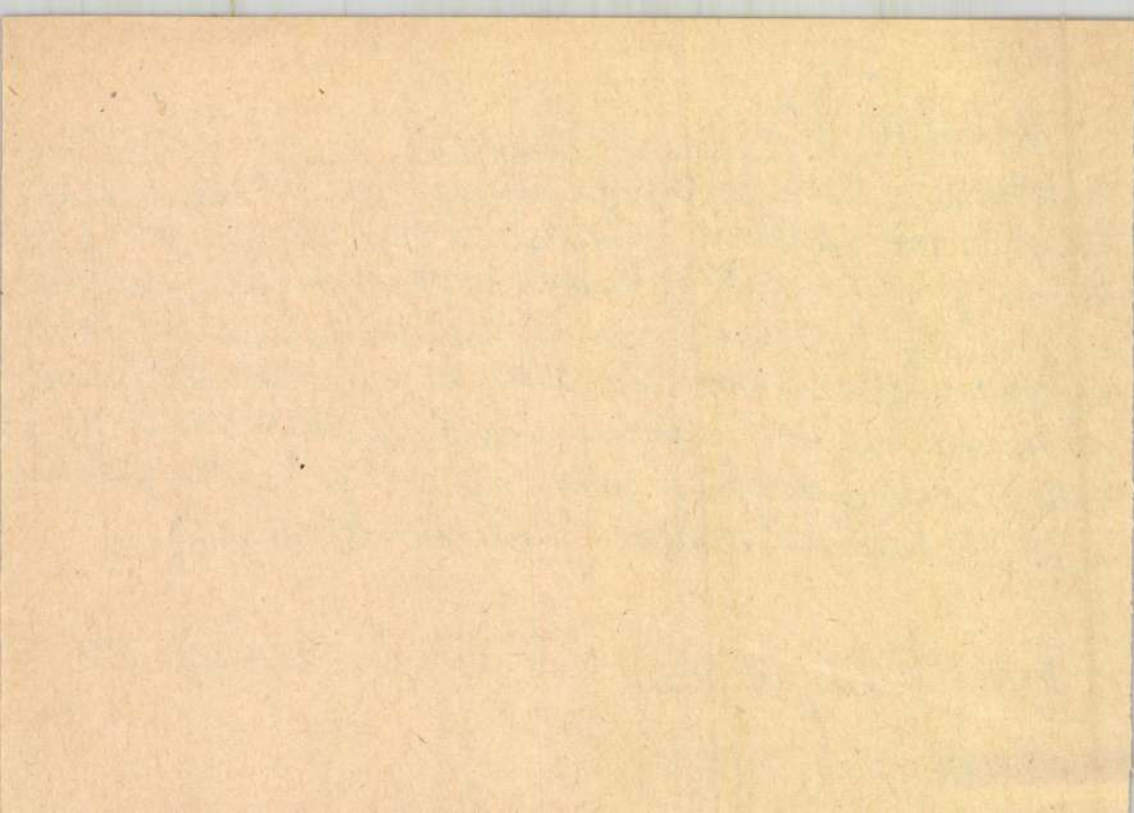
A RNK Képzőművészeti Szövetsége plenáris
ülésének munkálatai.

Romániai Magyar Szó. Bukarest. 1952.MAJ.22. 2.lap.

Grönländska Litvau litteratürens 2.) Fölytattar.
Páunubau á Rauconakademidu találkásik á márt
tudatos föradaludis múnistrall, Leon állánnell, Nald la-
bik eggidlig. Árd á haladó gardsokodásti múnistr-
käre dóntó hátánnal leu Grönländska vildgönnulélitök
taváblis ákálkúsdárá. Hlatásti á a hábbuú bitánnis
stánni sátt tánnis. Todlipny mellell lekapáalódik á
múnistrá mór galónna. - "Dona archépe" - "áa píku"
"Nelién rántás" eulitve. - "Tatájosok" (áepv.)

Rorqlúida Litvau: Hlatas múnistrat,
Gan Sro, 1943 ... 7. 131 ald.
134. -11-

MDK

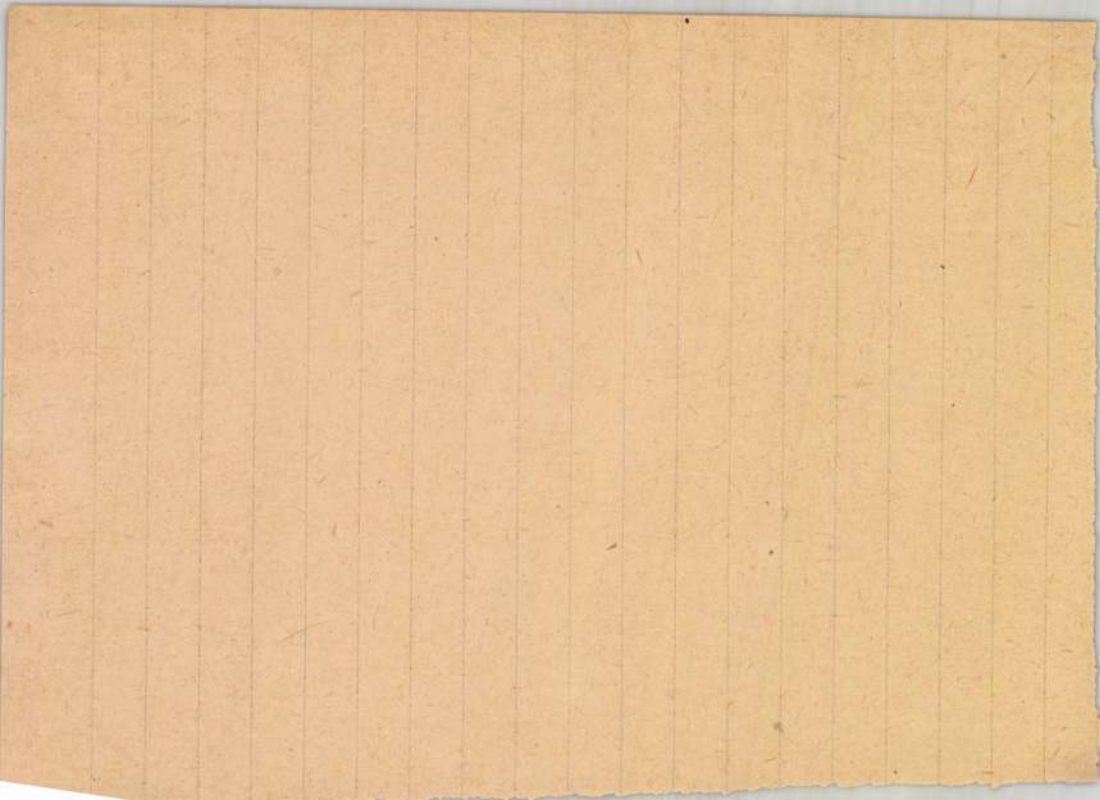
Szönyi, Iván

magyar nőbró

műve szerepelt az 1939-es new-
yorki világiállítás magyar
pavillonjában

Creed, Virginia: Hungary at the
New York Fair

Hungarian Quarterly 1941 I. 104.02

Rónay Mária

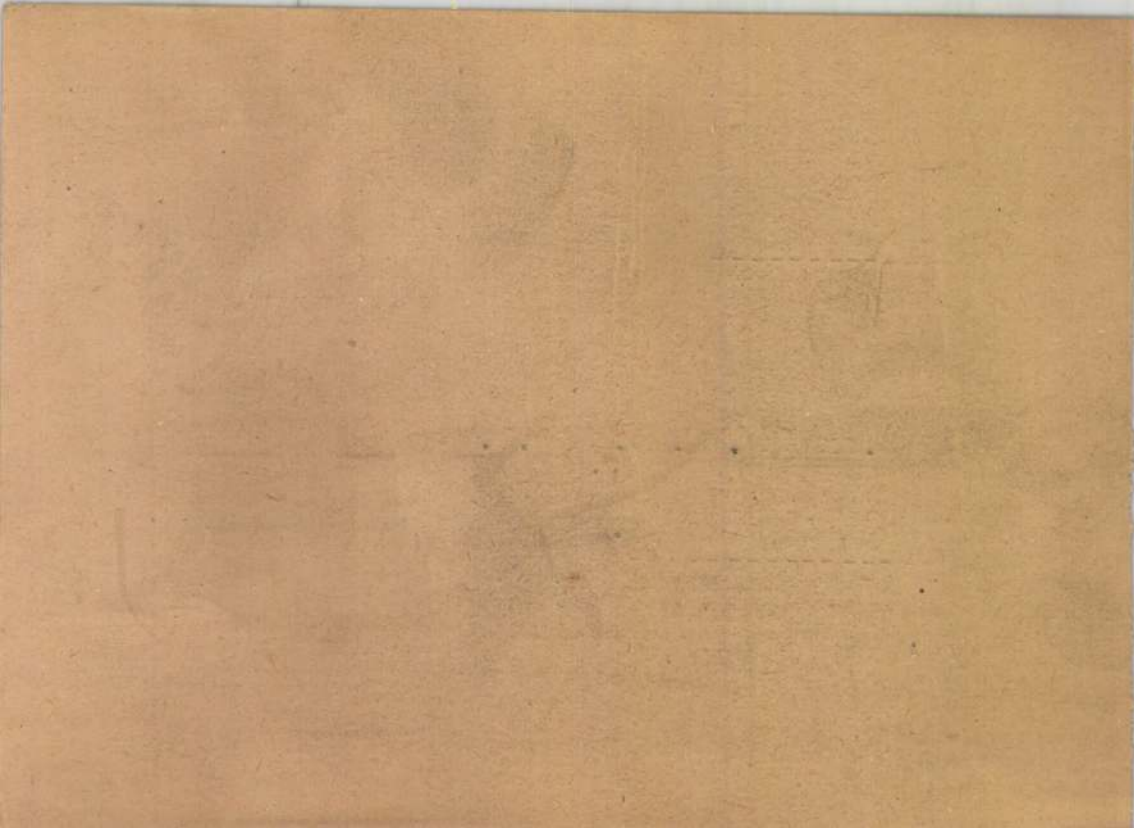
Szőnyi István /Temesvár/: Dózsa György /of./

SZABAD MŰVÉSZET

1949. ~~okt~~ jun. 6. sz. 231. l.

/Murányi Kovács E.: A Román Népköztársaság

uj képzőművészetének kiállít-
tása./

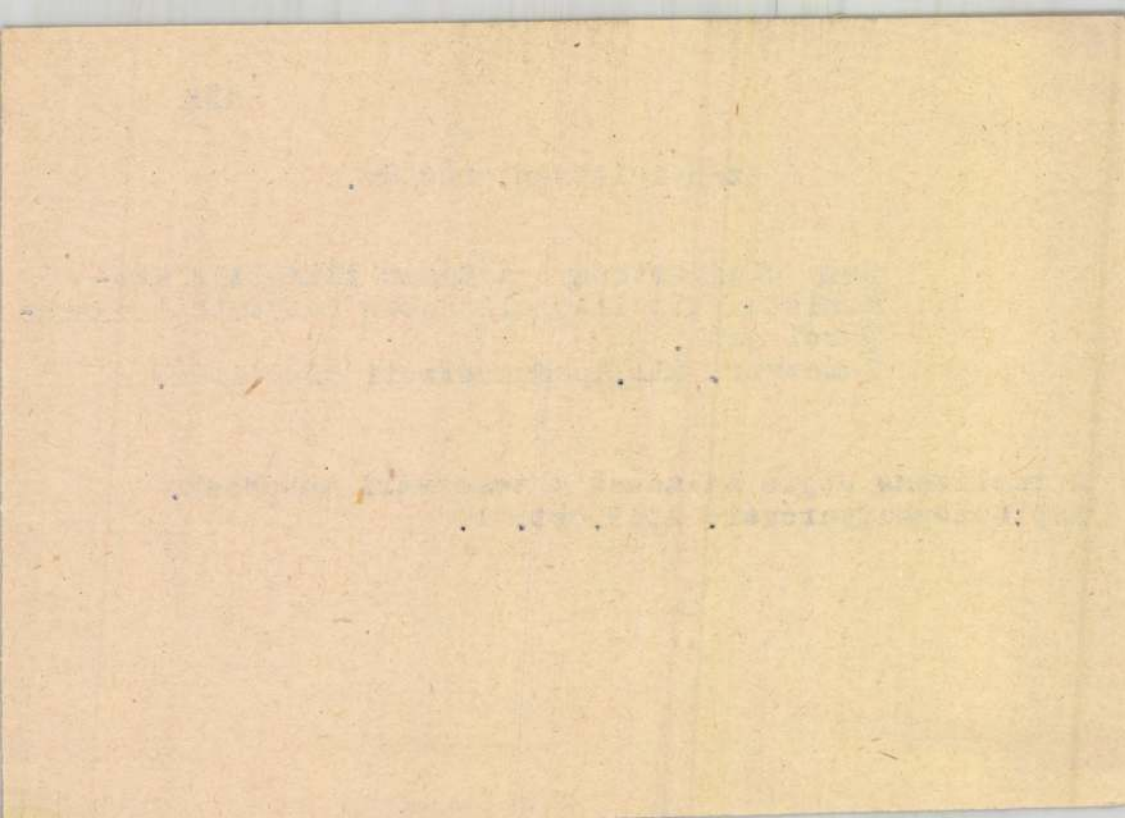
MDK

Szőnyi István, festő.

Nagy olajfestménye a Román ~~illegális~~ Kommunista Párt illegalitásában folytatott munkájáról szól.

Temesvár, áll. közművészeti kiállítás.

A realizmus útján haladnak a temesvári művészek.
Lap: Mosonmagyaróvár, 1949. okt. 1.

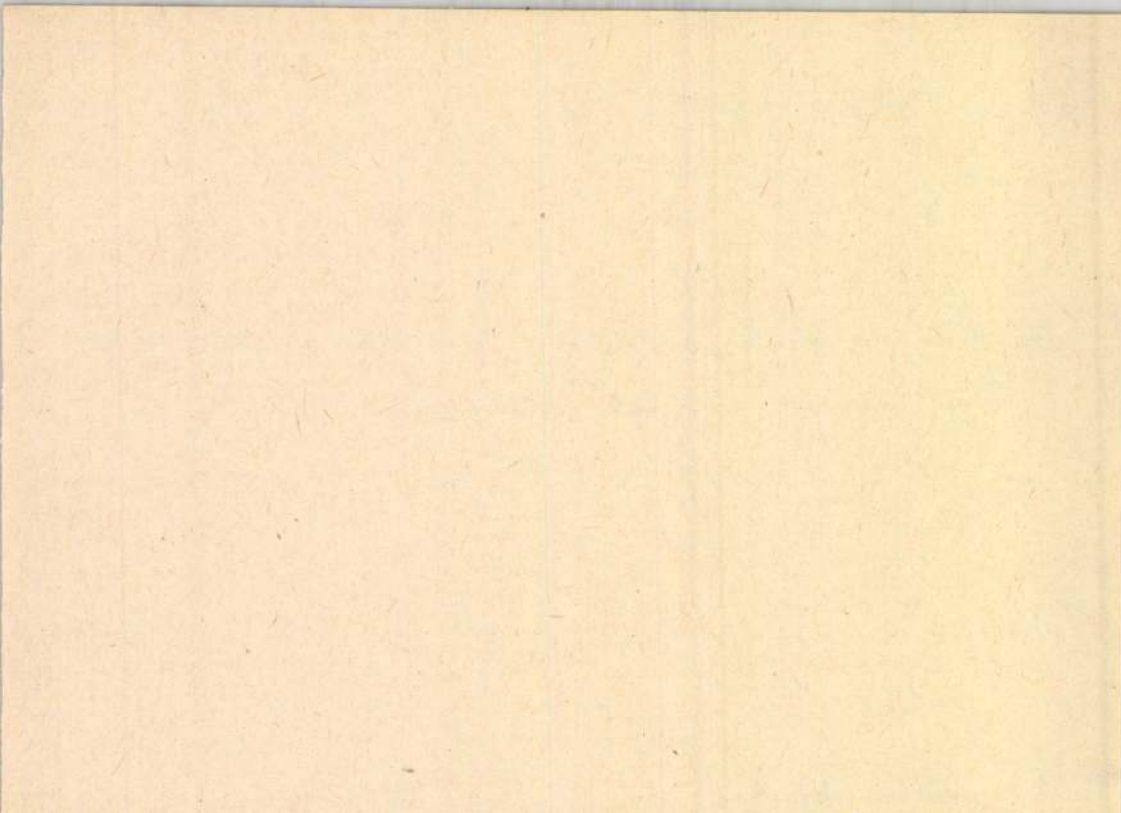
Székelyi István (festő)

20 éves korában a főtérre hivatalos módon kiállít-
ásban szerepelt műveivel.

A Képek, 1974. október 4.

5. sz. 40m.

Gr.

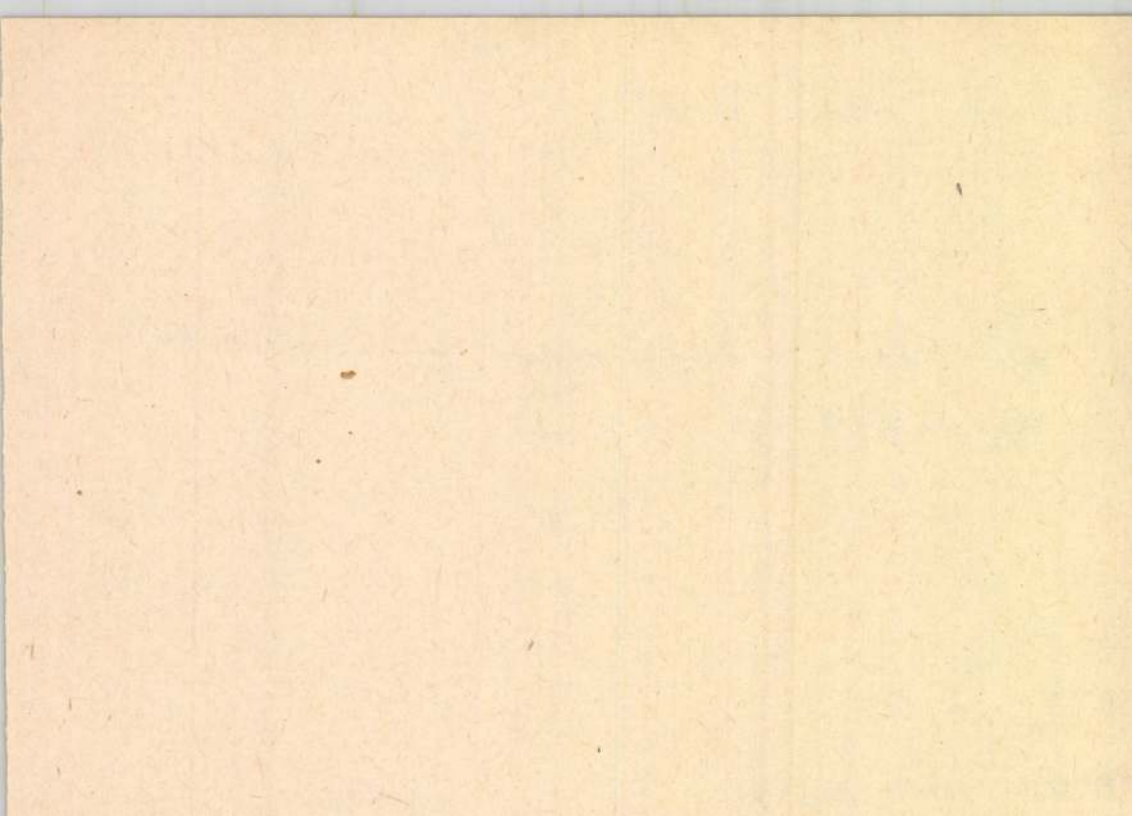
Szönyi Gyula (föld)

Már 19 éves korában egyéni kiállításra volt a
Zemesvári Lloyd-klubban.

A Kék, 1974. okt. 4.

5. sz. 40 m.

6p.

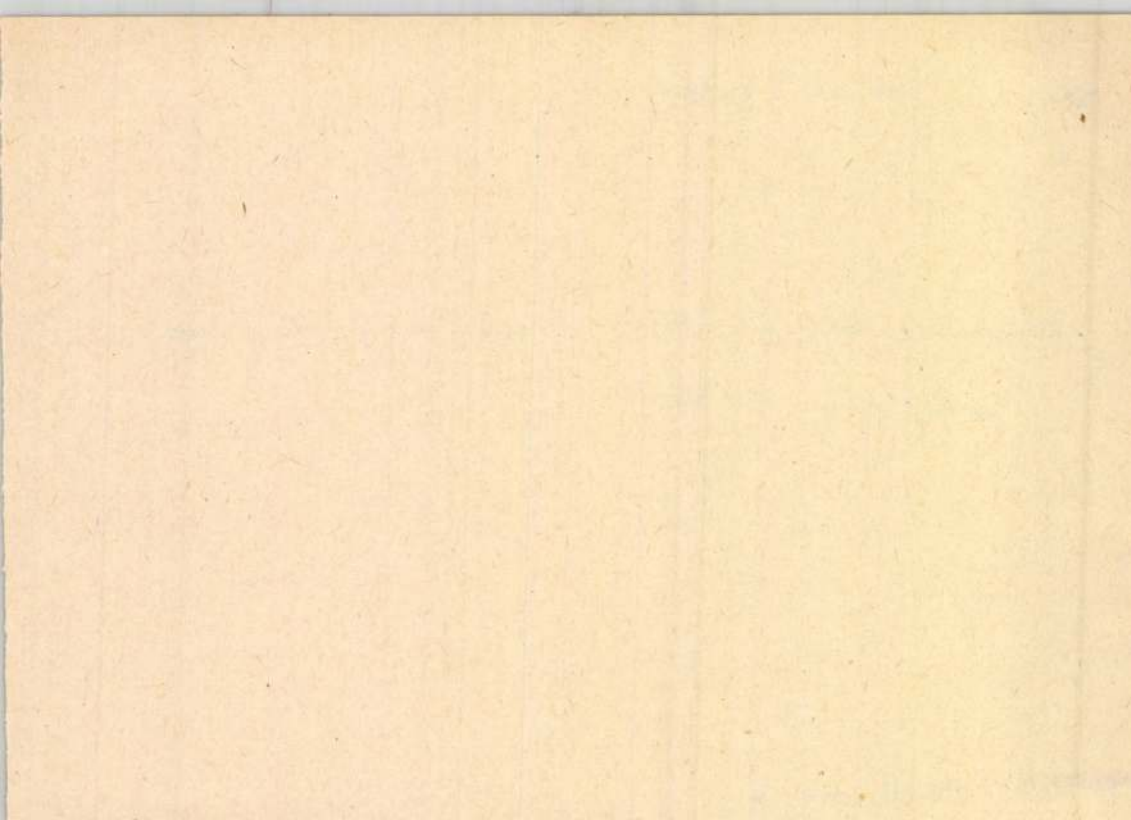
Sedmý Mstuda (fest)

Félskolai bányai közül Papp Sándor és Podlipny
Cypula neve emléke.

A Két, 1974. okt. 4.

5. sz. 40m

6m.

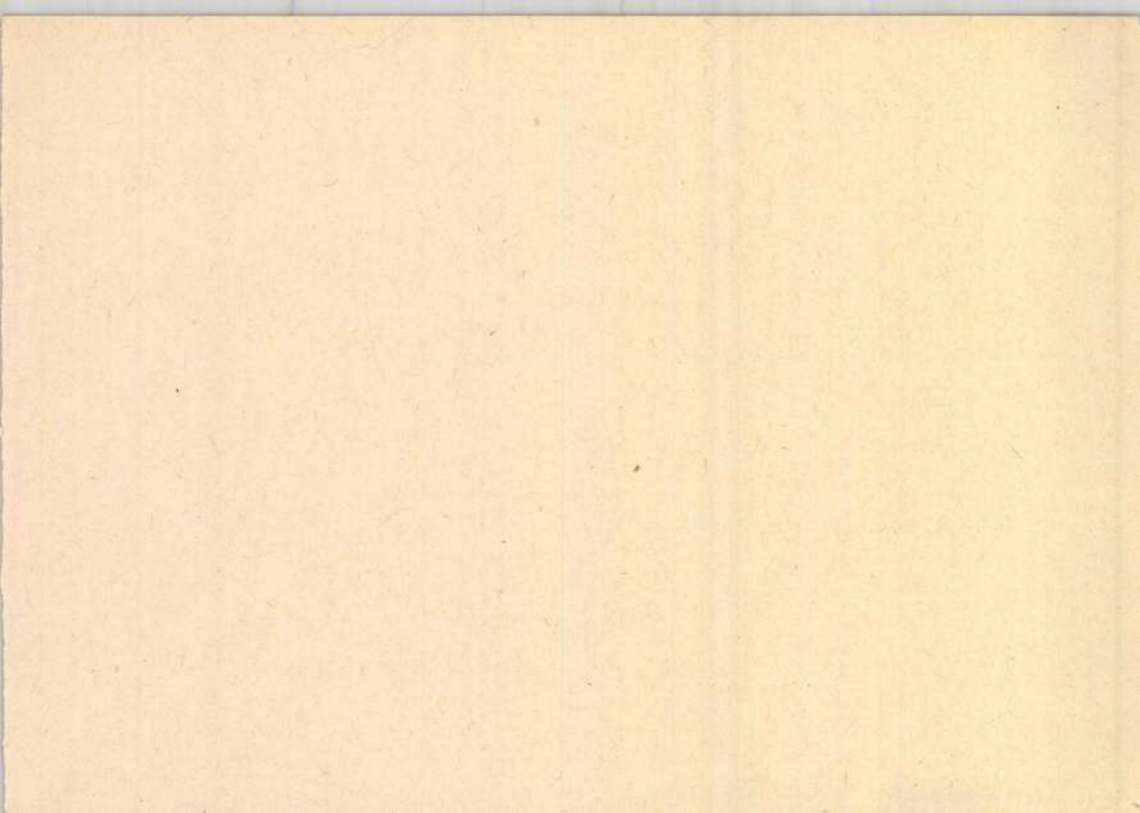
Szöngyi Mestván (fotó)

Bumbesti - Livenessi táborúrnél (fotó)

A Két, 1974. okt. 4.

5. éf. 40m

3n.

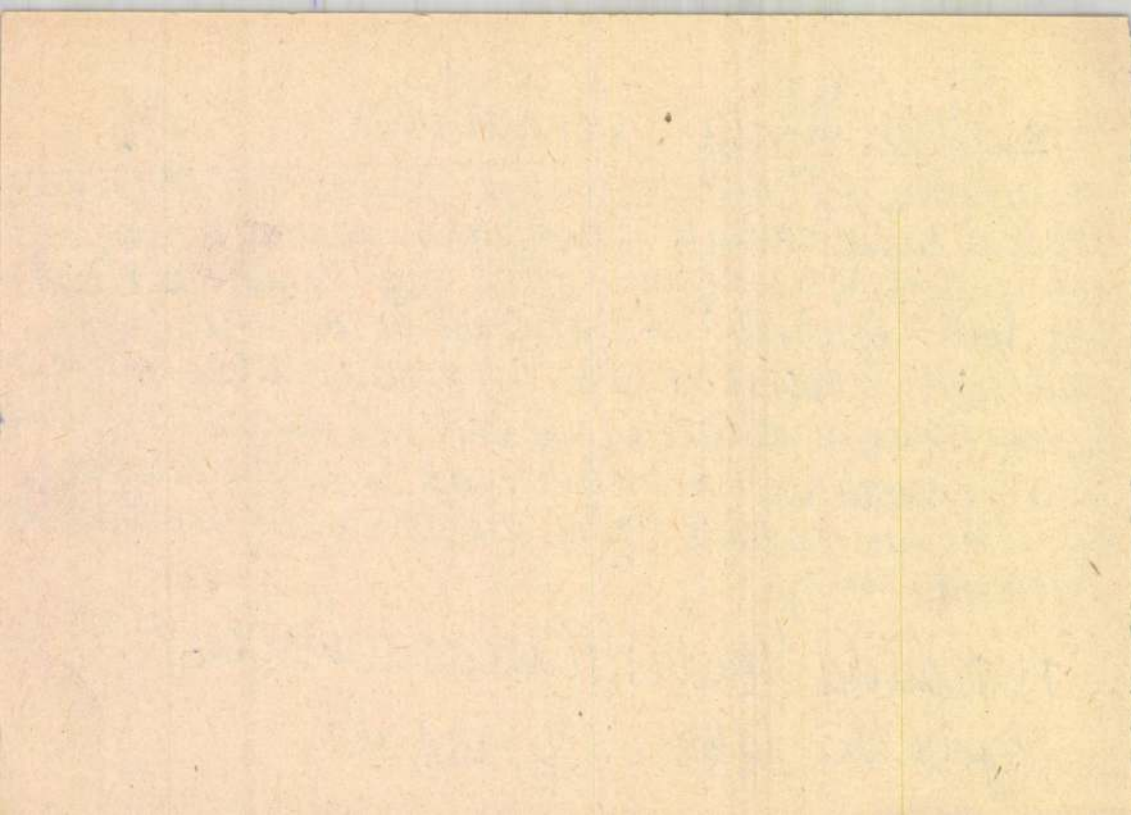

Saoneji Utvan sestonimisen

1).

Bdulakon ruuletell ahol apaja kierteti alldotvos mall
Uholai tamukunayit temevdosa negate korben vaj
zol es sett. 19 koraban rendeni elis onallis kiillitid-
adt. lak 2 korol kerabb wathonik be ar attani Saep-
muveteti Uholaba ahol Papp Alexandru es Pod-
lipny Gyula a mettesei, muveteteh kiillitidaba
Ladea Rumulusnak, a rabarnak is donto hatasa
van. 1938. ban rendentt egyeni kiillitidnak beritelesel
Perinsa megy.

Borghida Utvan: Harcos muvetet
Gyax Sz, 1943... 4. 131, ald.

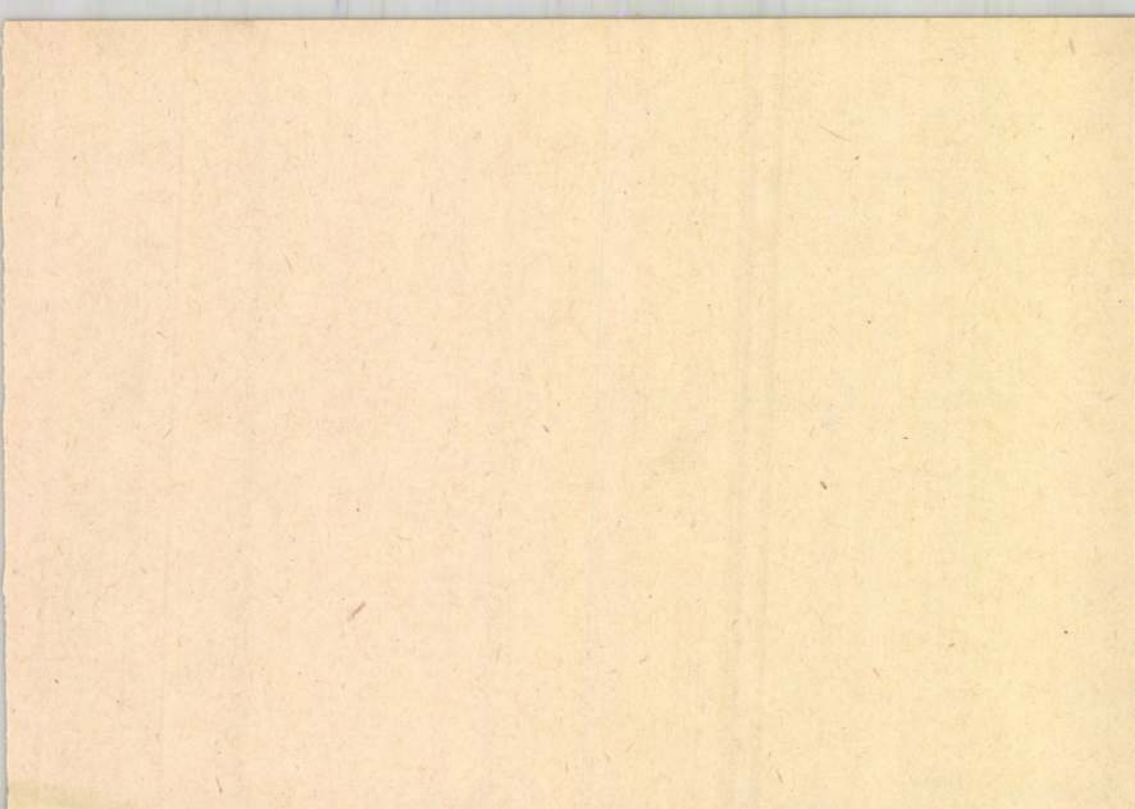
Székelyi István (festő)

Dósa György (festő)

A Hét, 1974. okt. 4.

5. sz. 40. n.

16

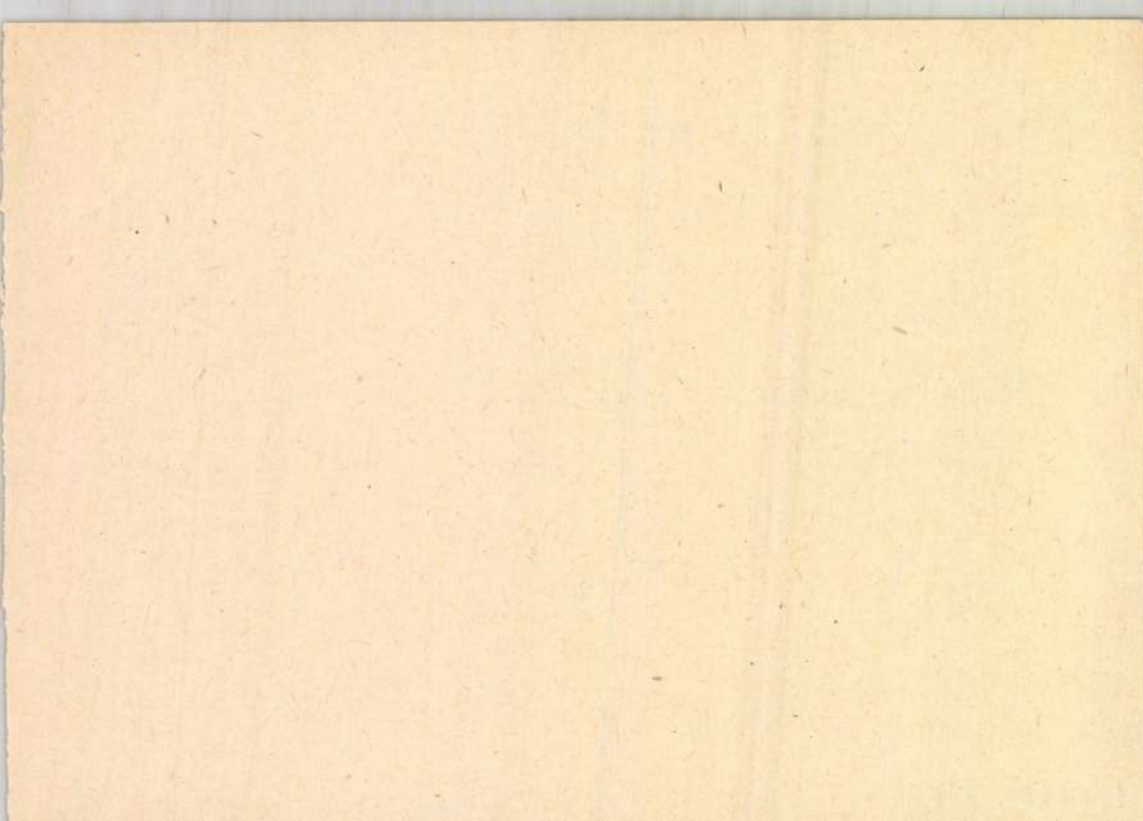
Szöveg: Szöveg (beständig)

Kéz- tanulmány (más)

A Két, 1974. okt. 4.

5. évf. 40m.

7r.

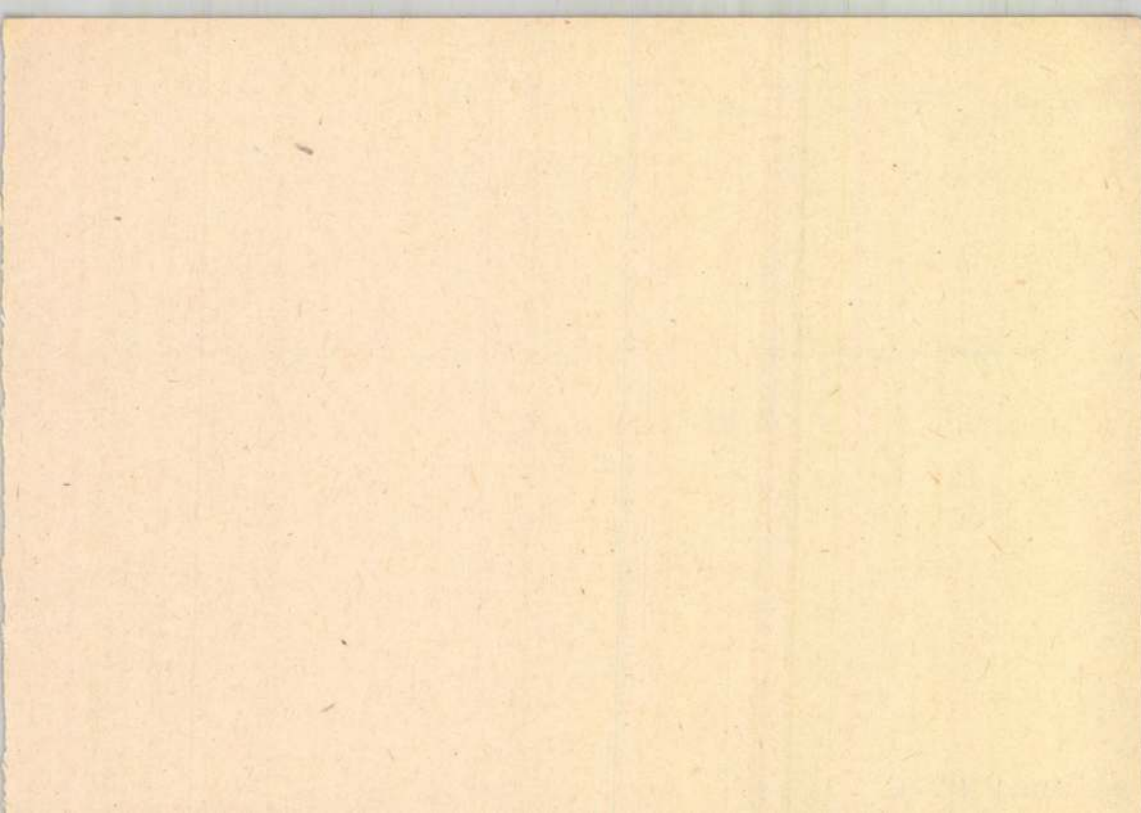
Grönni Mstuden (bert)

Tamulmenzait a 20-as dvelchen Varqa Albertudl
kerdte.

A Net, 1974. okt. 4.

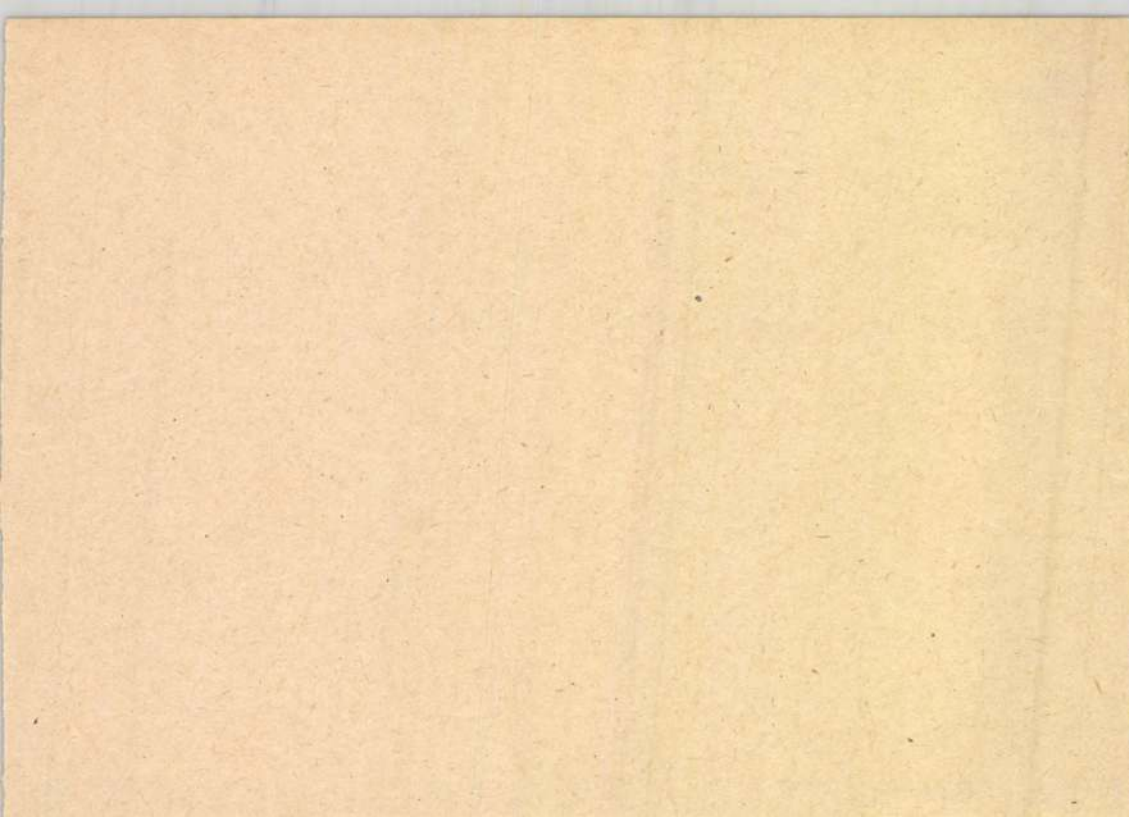
5. et. 40 m.

6

Székelyi Ágoston

Fény az üzem felett (fotó)

Székely István

A román festészet képeiben c. könyvben szerepel
3 képe.

A Köt., 1971. évr. 2.

2. old. 14m.

9.

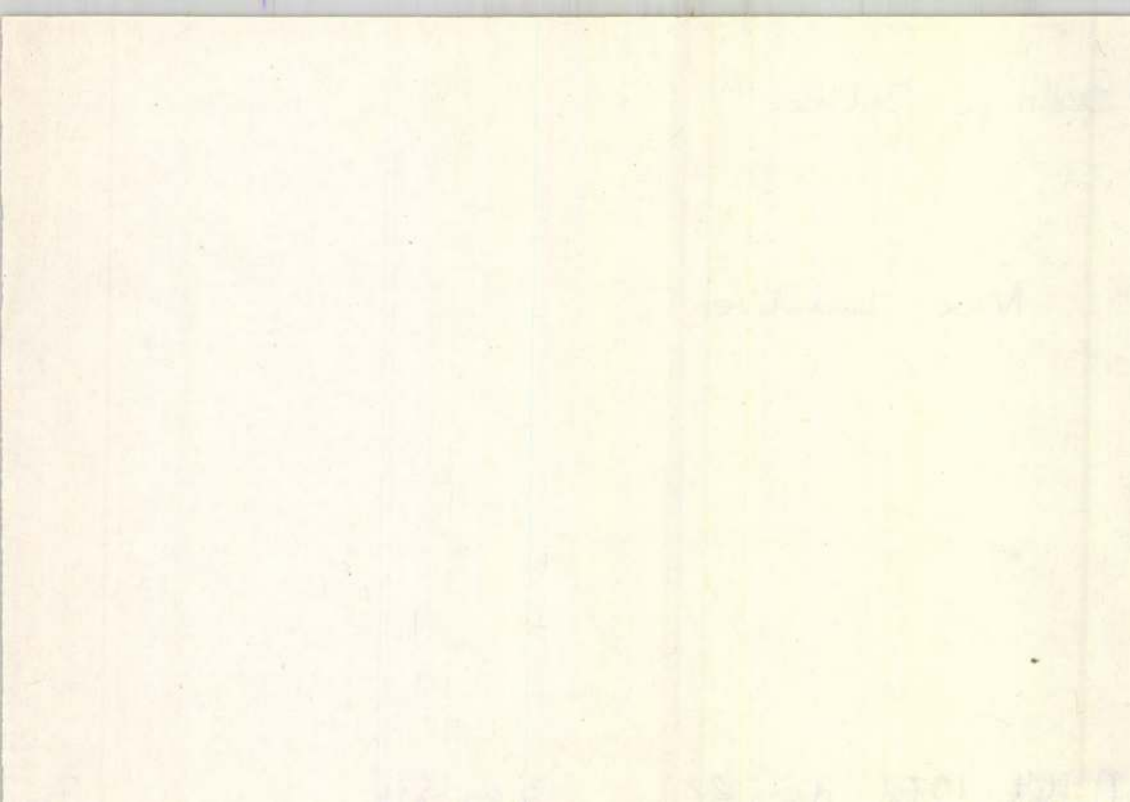
Székely István

Neve említve.

A Helt, 1872. dec. 22.

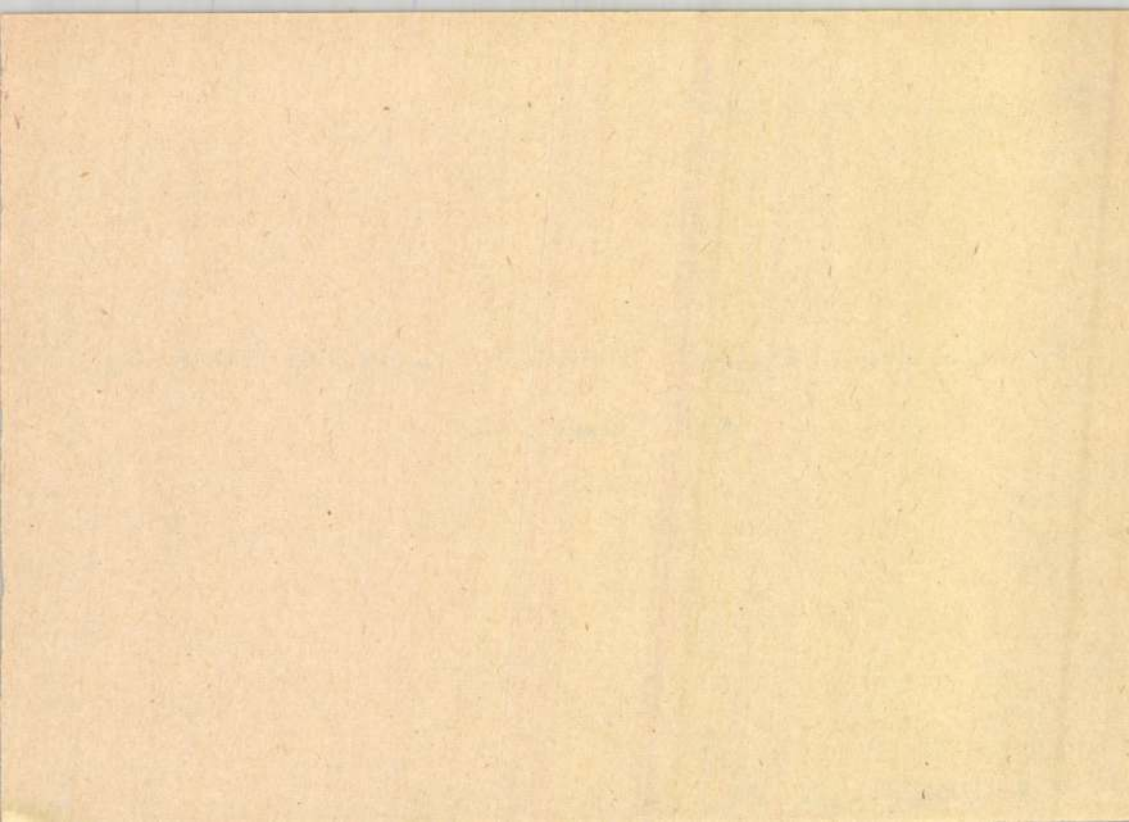
3. évf. 51m.

Fm

Székely István (névben)

A temesvári Egyetem központi épületére moszalka-
lat tervezet.

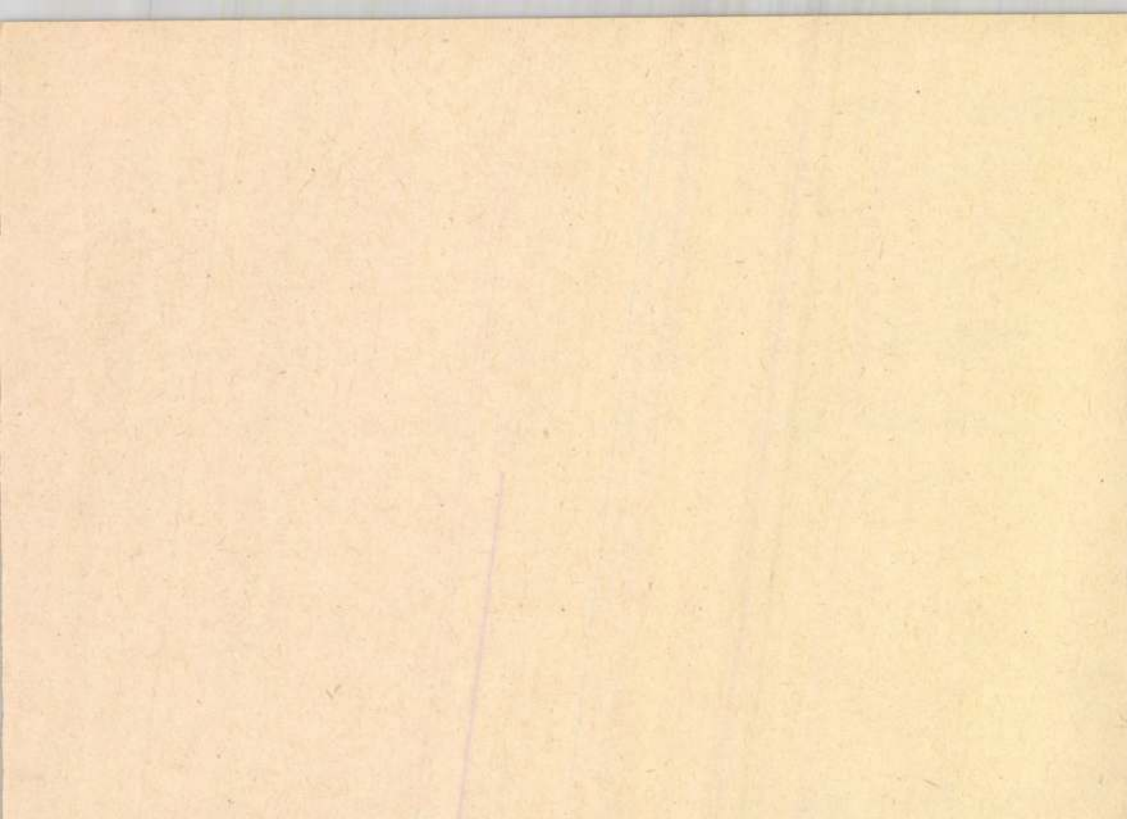
Székelyi György (festő)

1974. évi a Bányász Múzeuma, első retrospektív
kiállítás megrendezésével adótt emlékeinek.

A Két, 1974. okt. 4.

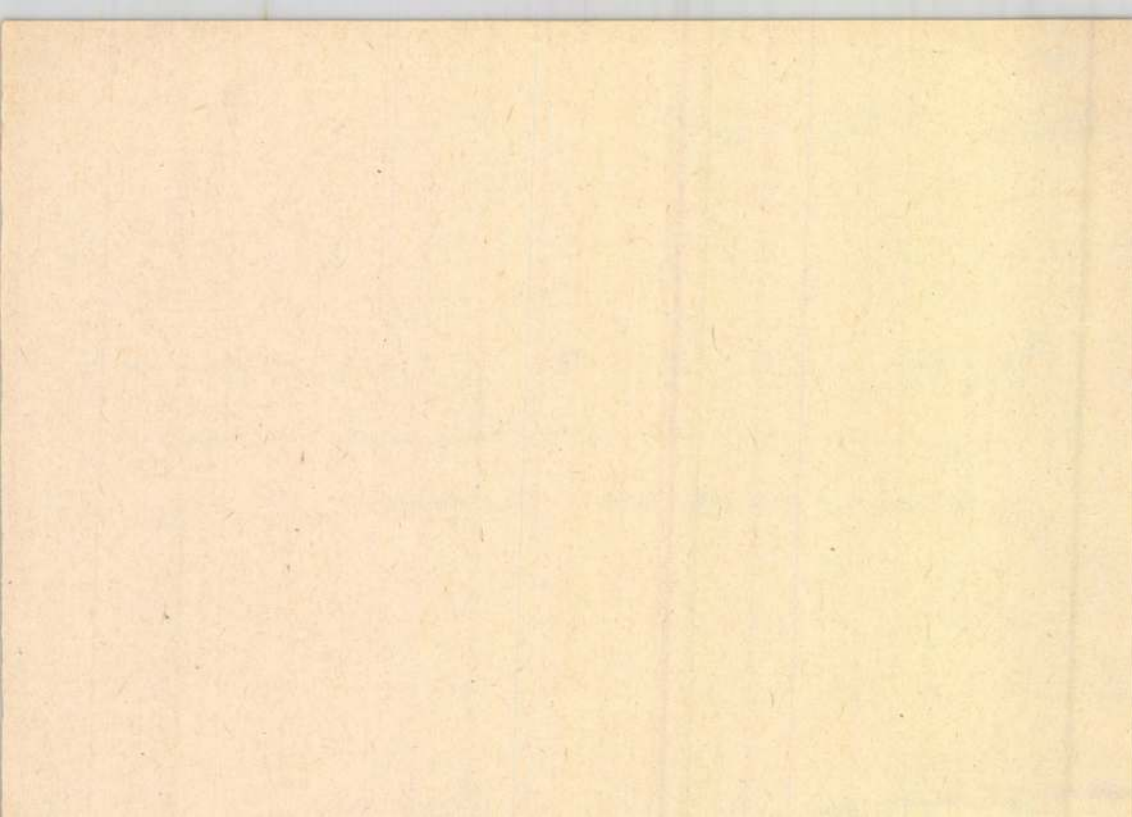
5. sz. 40m.

7n.

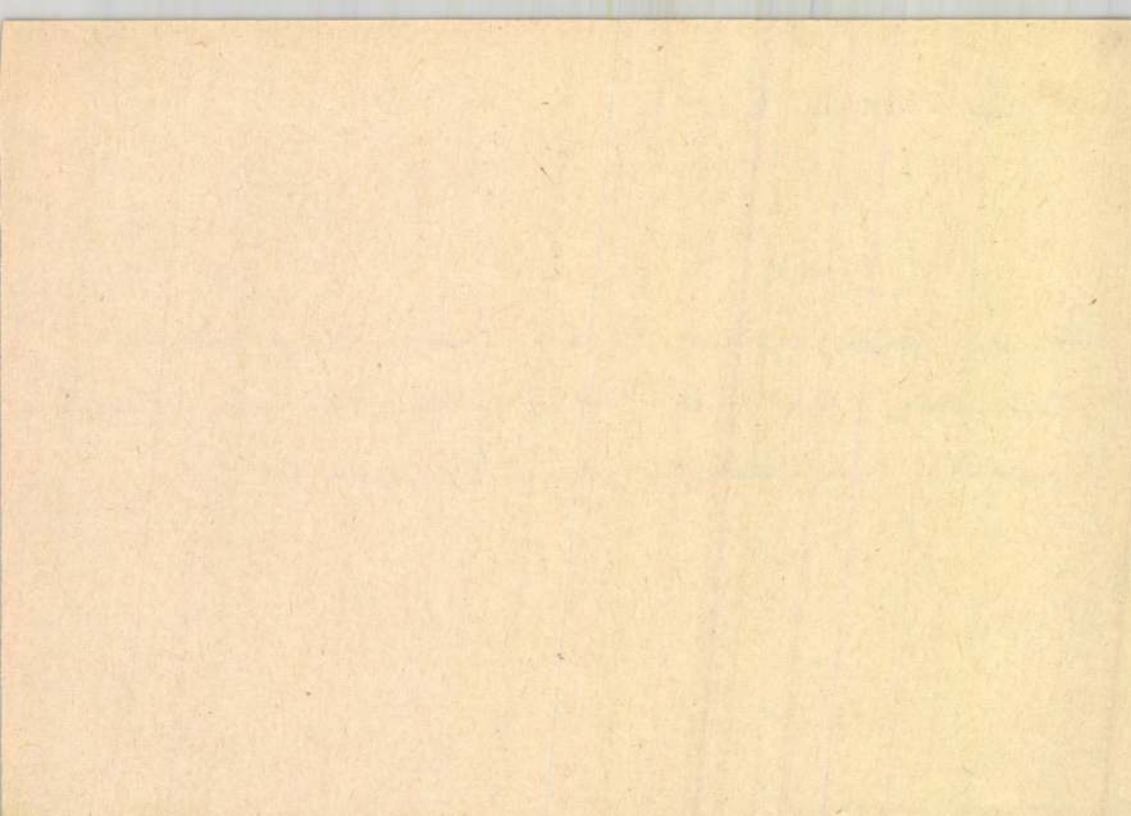
Székely István (festő)

1941-ben került el a Dósa György első vázlata,
a felsőhadulárt követő első hónapokban rendszeres
kidallitáson került először nyilvánosságra el.

Székely István (festő)

Művei közül említve: Dósa György, Varga Katalin,
Tukajzok, Esküdtétel, Nehéz mántás, Kardsok, Illegális
nyomda, Partizátemetés, Regenté, Tavas c.

1963

5.

Szőnyi István

/1021

RALUCA IACOB

Szőnyi István művészete

Az 1962-es Bukaresti Tartományi Tárlaton kiállított *Hegesztő* Szőnyi István festészetének szintézise, s ugyanakkor hű kifejezője szocialista művészetünk egyik jellemző törekvésének. A *Hegesztő* nem egy személy portréja — a művész egy egész társadalmi réteg, emberi közösség lényeges vonásait olvasztotta össze nagyvonalúan kidolgozott vásznán. A Dalles-terem egyik nagy falát elborító festmény hatalmas méretei a figura belső arányaiból következnek. A művész átérezte, végiggondolta hősének társadalmi jelentőségét, s tárgyának belső tartalma vitte a kidolgozás nagyvonalúsága, monumentalitása felé, az az elgondolás vezette, hogy napjaink képzőművészetének feladata az intézmények, a közterek szépítése, de ez a szépségalkotás nem üres díszítés, nem szemet nyugtató esztétikai játék. A díszítő monumentalitást a művész nevelő szándékú hősi emlékeztetőnek szánja, melynek az a szerepe, hogy értelmezze és dicsőítse a nép nagy tetteit, harcait, vívmányait.

Kétségtelen, hogy Szőnyi módszeres tervszerűséggel fejlesztette művészetét, s ez politikai és filozófiai ismereteinek mélyülésével, valamint festői tapasztalatainak gazdagodásával egyre szilárdabb elméleti alapokra épült. Alkotói útjának elemzése azonban azt is mutatja, hogy már induláskor a monumentálishoz, heroikushoz, példamutatóhoz vonzódott.

Szőnyi István 1913-ban született Bánlakon. Ahhoz a művésznemzedékhez tartozik, amely a faszizmus térhódítása idején kezdte tevékenységét. Már egész fiatalon hatalmába kerítette a festészet varázsa: alig tizenkilenc éves, amikor Temesvárt egyéni kiállítást rendez. Mesterségbeli tudásának elmélyítése érdekében beiratkozik a helyi Szép-művészeti Akadémiára; Julius Podlipny és Romulus Ladea a tanárai.

Ezekben az években számos portrét, tanulmányfejet készít. A plasztikai kifejezőeszközök egyre teljesebb birtokbavételével a faszizálódó társadalmi rend igazságtalanságainak s az abból fakadó szenvedéseknek festői megragadására törekszik. Az Európát fenyegető háború réme *Apokalipszis* című kísérteties vágatás-látomásában fogalmazódik meg. A művész társadalmi állásfoglalása félreérthetetlenül fejeződik ki a búsképű lovag parafrázálásában, *A festészet Don Quijote-ja* című művében.

Szőnyi már ekkor vallja, hogy a festészet a kor eszméinek és problémáinak kifejezője, ezek az eszmék és problémák azonban egyelőre még szimbólumok és allegóriák köntösében jelennek meg vásznain. A fiatal művész még nem ismeri, nem tudja teljesen feltárni az őt kínzó problémák gyökereit, nem látja a megoldást; innen ered a bonyolult festői útkeresés. Például az *Apokalipszis* kavargó

A melák utána hajolt:

— Csárr, csárr! ...

Szilágyi csitította:

— Hallgass!

— Miért?

— Hallgass már! Előbb nézd meg magad, s utána gúnyolódj!

— Eh, hagyjál! Ahányszor meglátom, felforrik a vérem!

— Igyál hideg vizet.

— Héhé, boszorkány! ...

— Gyerünk a téglával!

Dondos nagyot fúj, és veszettül dolgozni kezdett. Minden haragját beleadta a munkába, keze alól repültek a téglák, szerette volna elborítani velük a kőművest.

A toronyház szabályosan lengett, akár egy óriási falióra ingája, és a tetőről látni lehetett a piactérséget. Az emberek el-elakadtak a téglarakások között, megzavarta őket a zaj, a gépek zúgása, és féltéken pislogtak fölfelé; a trolibuszok bukdácsoltak a süppedésekben.

Műszak végén Szilágyi összekaparta a teknő alján a maltert, és a kőművesekhez fordult:

— Melyiketek marad?

Az emberek egymásra néztek, aztán a darukezelőt figyelték. A sovány ember cigarettára gyújtott, kifújta a füstöt, és beleegyezően bólintott.

— Egy-két órát még kibírok.

— És te?

— Én is.

— És te?

— Nem bánom ...

Dondos azonban, mint aki semmit sem hall, nagyon gondosan törölgette le a port a kosztoscsészéjéről, utána az összehajtogatott kötényt becsomagolta, és a hóna alá vette.

— Elmész?

Válasz helyett odament a párkányhoz, lehajolt a mélységbe, és mosolygott.

— Ilyen gyönyörű időben mindig sétálni szoktam egy kicsit ...

Másnap reggel izgalmas hír terjedt el az épületben: Annus, a mézkeverő asszony kilencezer lejt nyert a betétkönyv-sorsoláson! És várták, lesték minden pillanatban, hogy megérkezzék; de csak később jött meg, kifulladásra, vörösen: a kőművesek körülvették, és amikor mesélni kezdett, valósággal megdöbbenek.

— Képzeljétek! — hebegte. — Alig vettem fel a pénzt, máris odasodródott hozzám Dondos! ... Rá akart venni, hogy szökjek vele! ... Azt ígérte, feleségül vesz ... De én nem dőltem be! Eredj innen! — mondom. — Ha egyedül volnál a világon, akkor sem kellenél, sem a testemnek, sem a lelkemnek! ...

A kőművesek szétnéztek, s csak akkor vették észre, hogy Dondos nem jött be munkába.

De másnap már nem is beszéltek róla.

vágtatását mintha valamiféle földön kívüli erő idézné elő, *A festészet Don Quijote-ja* pedig magárahagyatottan — talán beletörődve — szemléli sorsát. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a romantikus metafora távolról sem jelentett a művész számára menekülést a környező világ problémái elől, ellenkezőleg, a szintetizálás lehetőségét biztosította számára; úgy kezelte a szimbólumot és az allegóriát, mint a kortárs jelenségek összesítésének — jöllehet közvetett úton történő összeállításának — az eszközt.

Igy tehát 1938-ban, amikor Franciaországba távozott tanulmányainak kiegészítése és látókörének kiszélesítése végett, Szőnyi már arra törekedett, hogy átfogja festményein a kor erkölcsi és társadalmi problémáit, s ezt művei igazolják. Nem ismerte még a legbiztonságosabb utat célja eléréséhez, de abban már biztos volt, hogy ez az út nem vezet sem a merev akadémizmus, sem pedig az önkényes szubjektívizmustól áthatott áramlatok csapásán.

Az akadémista gyakorlat elutasítása készítette arra, hogy a hivatalos École de Beaux Arts-ban érvényes merev program helyett szívesebben vállalja a rançonni Akadémiánál művelt szabad tanulmányt. Rançonban dolgozta ki nagy szorgalommal és türelemmel rajztechnikáját. Itt találkozott a szintén Temesvárról odaszármazott Leon Alexszel, aki gyakornok volt ebben az iskolában. Szőnyi bekerül abba a haladó szellemű társaságba, amelyet Leon Alex is látogat. Az itt folyó viták tisztázzák számára az eddig csak megsejtett kérdéseket. Természetes, hogy a kérdések tisztázódása az önismeretet is elmélyíti, s ez azzal jár, hogy a művész meg tudja választani a mestereket, akiket kövessen. Sűrű Louvre-beli látogatásai során hosszan elidőz Delacroix drámaian kibontott vásznai, valamint Géricault hatalmas lendületű festményei előtt. Ezek az alkotók, akik tökéletesen birtokolták a festészet technikai, mesterségbeli fogásait, műveikben teljes következetességgel kerültk a merev, konvencionális megoldásokat. Ők hatnak kiváltképp a fiatal útkeresőre, aki elsősorban azokat a festői elemeket kutatta, amelyek kiindulópontul szolgálhatnának számára egy jelenkori monumentális festészet megteremtéséhez. Később, amikor már világosan felfogta a művész társadalmi szerepét, és a harcoss festészet útjára lépett, sűrűn gondol vissza a francia romantikusok viharos heroizmusára.

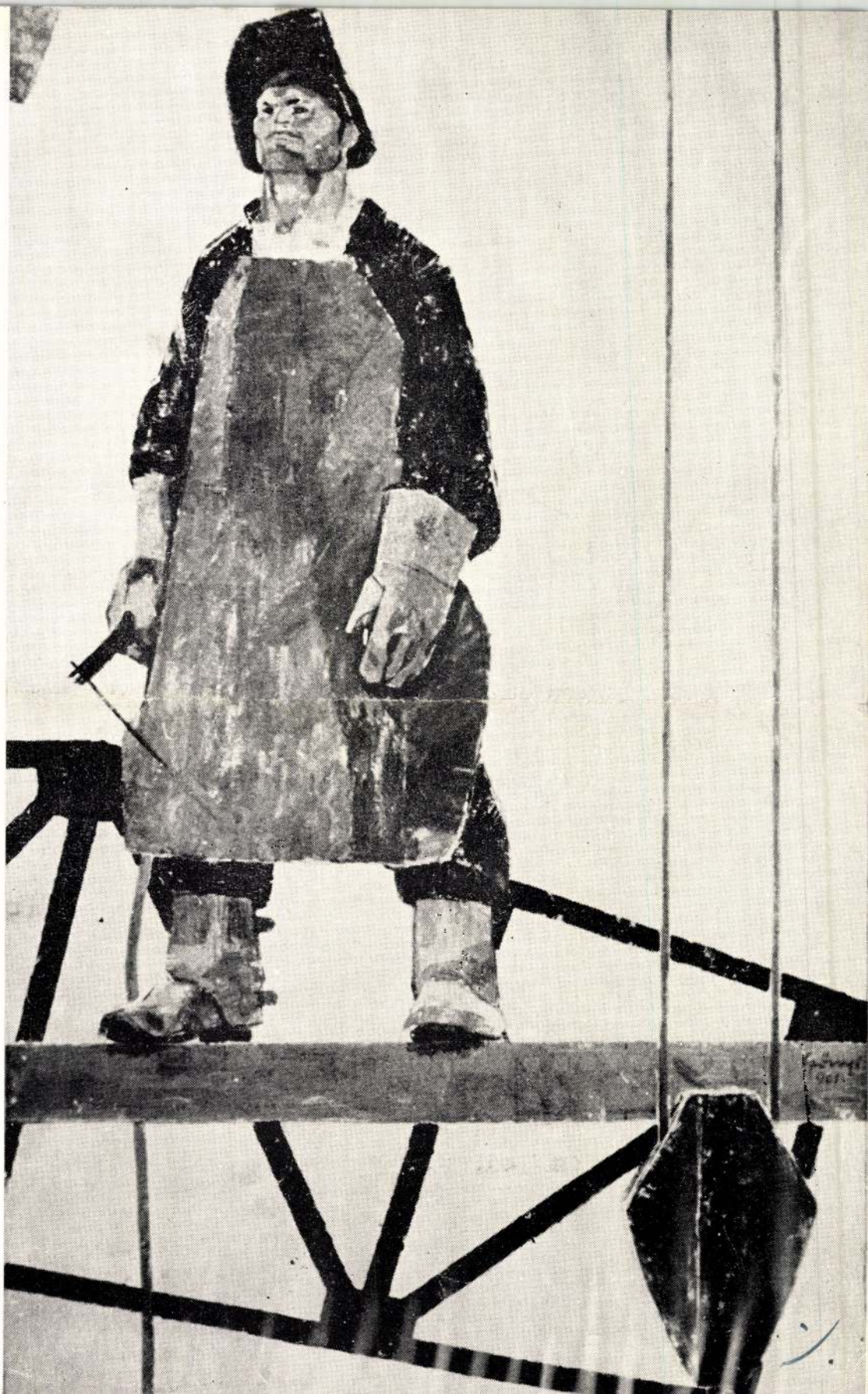
1939-ben tér vissza az országba. Ettől kezdve festészetét a fasiszta ideológia elleni harc szolgálatába állítja. Míg a hivatalos hangzavar a bestialitást dicsőíti, az ő festészete az emberi méltóságot hirdeti. *A cremonai hegedű* a művészet és általában a kultúra hagyományai iránti allegorikus hódolat. Másik képen (*Leány szarkával*) a kedves női arc és törekeny termet ábrázolása — festői állásfoglalás a báj, a szelídség, a tisztaság mellett. (Ez a lírai tónusú kép egyébként ritkaság szándékoltan tartózkodó művészi alkotásai között.) Ugyanebből a korszakból való *A művész és édesanyja* című kettős portré, amelyben a szakmai tudás nemesen szolgálja a figurák jellemének és a köztük levő viszonynak a hangsúlyozását. A képen az anya feliratos papírt nyújt át fiának, ez áll rajta: „Humanitatem tibi do“ (az emberséget ajándékozom neked). Ezek a szavak fejezik leghívebben a szerkesztésében klasszikus, hangulatában romantikus festmény szellemét.

Következő alkotásai, a *Falusi ciklus*ba foglalt művek, lényeges változásról tanúskodnak. 1941-től kezdve Szőnyi közvetlenül, intellektualizált metaforák nélkül fejezi ki magát. *Nehéz szántás* című képén a kimerült paraszt rajzában benne van az agrárproletár munkájának minden nehézsége, s ahogyan a primitív faekének nekifeszülő figura kínlódó mozdulatát megörökíti — az nyílt tiltakozás. A művész magatartása egyre harcosabbá válik. Kapcsolatba kerül a munkásmozgalmal, s végérvényesen tisztázza politikai hovatartozását. Ezután művészetéből eltűnik a pusztán célzásra épülő téma és formanyelv, helyét a közvetlen kifejezőmód, a társadalmi valóságból közvetlenül merített tematika foglalja el. Egyidejűleg feloldódik az az érzelmi tartózkodás is, amely addig tárgyával szemben érvényesült. A *Nehéz szántás*ban s az utána következő műveiben Szőnyi már nem kívülálló szemlélődő, hanem tárgyával érzelmileg azonosuló művész.

Ugyanebben a korszakban festi meg első freskóját, amely a temesvári ipari iskola nagytermének a falát díszíti. Szőnyi e freskóval valódi társadalmi kiáltványt fogalmaz. Egy munkás- és értelmiségi csoport közeledik egymás felé azonos síkban. A társadalmi és szakmai hovatartozás nemcsak a sajátos munkaeszközök (hegedű, kalapács, körző) révén fejeződik ki, hanem döntően a jellemek karakterológiai ábrázolása útján is. A két csoport központi figurái egymás felé nyújtják kezüket a fal közepén levő ajtó szemöldökfája fölött. A művész első falfestménye tehát a munkásosztály és az értelmiségi találkozását ábrázolja. A műfaj sajátos, nehezen megoldható problémái következtében ez az első freskója még kissé vázlatos — későbbi, hasonló modorban felfogott alkotásaihoz képest. De a tér egyenletes kihasználása, a kompozíció folyamatos ritmikája, a figurák elosztása, az árnyok már itt jelzik a nagyszerű hajlamot a monumentális iránt. Az érzelem ereje pedig, mely áthatja az egész festményt, kétségtelenül bizonyítja, hogy véget ért az útkeresés korszaka. Szőnyi romanticizmusa ezentúl már nem a múlt, hanem a jövő felé tekint. A temesvári falfestmény formanyelvét továbbfejlesztve megtalálja nemsokára azokat az egyszerű, de villódzó eszközöket, amelyek alkalmasak arra, hogy forradalmi mondanivalót közöljenek — „minden öntudatos embernek, az eljövendő társadalom emberének“. Ő maga fogalmazta ezt meg 1942-ben egy temesvári lapban megjelent cikkében: „A kép megszűnik egy-egy privilegizált osztály magántulajdona lenni. A túlzók individualista korszaka lezárul, és megszületik, együttthaladva szorosan a társadalmi, szociális fejlődéssel: az optimista, építő művészet.“

*

Szőnyi a felszabadulás első perceitől kezdve lelkesen vett részt az agitációs munkában. Számos plakátot készített a harc napi feladatainak szolgálatában. Különös gyorsasággal fedezte fel azokat a képzőművészeti megoldásokat, amelyek meggyőzően illusztrálták a párt jelszavait, a mozgósítást a Hitler-ellenes háborúra és a haza újjáépítésére. Művészi tartásának, pártos öntudatának és szakmai igényességének köszönhetően még ezek a lázas munkaritmusban készült plakátok is megérdemlik, hogy helyet kapjanak harcos grafikánk gyűjteményében.

SZÓNYI ISTVÁN:

1. *Hegesztő*

2. *Partizántemetés*

A felszabadulás után alkotott első képei közül való az *Eskü* és a *Tutajosok*. Tematikailag mindkettő a *Falusi ciklushoz* tartozik. Ezek a képek híven tükrözik Szőnyi alkotó erejének izmosodását, művészi elveinek végérvényes tisztázódását.

Az *Eskü* figurái — három paraszt az erdő közepén — szétbontathatlan egységet alkotnak. A fejsze és a kasza különös szerepet játszik a zárt konstrukciójú csoport kialakításában, ezek a tárgyak szinte összenőnek a tisztáson álló emberekkel. A bosszúra esküdők összefogódzása, az ember összekapcsolása emberrel, fejszével és kaszával, a figurák nekifeszülése félelmetes energiát áraszt. Ez az energia viharos dinamizmussá magasodik a *Tutajosokban*. A *Tutajosokat* felülnézetből ragadja meg, és mesteri skurccal oldja meg a figurák kidolgozását. A tér megszervezése és a ritmusok ellenpontosítása viharos mozgást kölcsönöz a műnek, mely — jöllehet a táblakép eszközeivel fogalmazódott meg — a monumentális festészetnek is számos jegyét viseli magán.

Számtalan vázlat és kroki tanúskodik arról, hogy Szőnyi milyen gondos és szorgalmas munkával készíti elő és gondolja végig festményeit. Az *Illegális nyomda* kidolgozását is hosszas dokumentálódás, töprengés és krokizás előzte meg. A jellemábrázolás differenciáltsága, a magatartásukban, arckifejezésükben érvényesülő érzelmi feszültség szerves egységbe foglalja a figurákat. A kompozíció a felszabadulás előtti idők forradalmi munkájának hangulatát idézi; ez szerzett olyan nagy népszerűséget az *Illegális nyomdának* (sűrűn reprodukálták albumokban és a sajtóban).

Külföldön is nagy sikert kiváltott, hasonlóan népszerű műve *A partizán temetése*, amely szintén az illegális harcokból ihletődött. Mindaz, ami a képen megjelenik: a meggyilkolt hőst kísérő halotti menet, a halottat vivő felfegyverzett parasztok, a szintén fegyveresen vonuló fiatalasszony és a megnyergelt, gazdátlan ló — a partizán halálának drámai értelmezése. A siránkozás nélkül haladó csoport szilaj fájdalomból, a menetelés erőteljes hömpölygő mozdulatából kibontakozik a művet átható ünnepélyes és romantikus hősiesség. Ezt a hősi hangvételt, mely számos művére jellemző, Szőnyi István sohasem a tárgy elbeszélése révén éri el. Nem anekdotizál, nem pszichologizál, hanem a valóság tényeit kutatva, festőileg tipizál. A környező valóság elemeiből indul ki, és plasztikailag hangsúlyozza a lázadó *Esküjének*, a zúduló vízzel küzdő *Tutajosok* erőfeszítésének, az *Illegális nyomdában* dolgozó kommunistáknak, a partizánok harcának és áldozatkészségének hősi lényegét.

A *Tutajosokról* szólva említettük, hogy abban fellelhetők a monumentális műfaj jegyei, de felfedezhetők ezek az *Eskü* koncepciójában, uralkodóvá válnak *A partizán temetésében* és *Varga Katalin*-portréjában is, valamint számos felszabadulás utáni művében.

Ugyanezek a jegyek egyik ifjúkori művében, a *Proféták* szigorú konstrukciójában is jelen vannak. Ezzel kapcsolatban érdemes felidézni, hogy már 1927-ben foglalkoztak a korabeli folyóiratok azzal, hogy „nagy tehetségek fulladnak a teljes tétlenségbe“, mert „hazánkban nem művelik a nagyméretű dekoratív festészetet. Ezért azonban nem a festők felelnek.“ Ha azonban akadt olyan művész, aki két-

ségbeesett merészséggel szembeszállt a hivatalos rosszindulattal és nemtörődömséggel, képtelen volt „megfelelő műtermet találni . . . , még ha fel is forgatta egész Bukarestet.”

Ma valóra váltak ezek az álmok, amelyeknek beteljesítéséért egész művésznemzedékek hiába harcoltak. Szocialista államunk szorgalmazza középületeink művészi díszítését, egyidejűleg pedig biztosítja a nagyméretű munkák kidolgozásához szükséges erkölcsi és anyagi feltételeket is. Ilyen körülmények között művésztársaival együtt Szőnyi is kifejlesztette a monumentalitás irányában megnyilvánuló képességeit.

Igy született a fővárosi Petőfi Művelődési Ház színháztermét díszítő *Bábolna — 1437*. A bábolnai parasztfelkelés mozzanatait idéző mű a hazai monumentális festészet egyik legértékesebb alkotása. Három kulcs-mozzanatot ragad meg (a felkelés kitörése, indulás a harcba és a roham), amelyek teljesen különválaszthatók, s egyáltalán nem keltik az időbelileg egymás után következő jelenetek benyomását — mégis egyetlen szerves egységű képbe épülnek össze. A *Bábolna — 1437* dinamizmusa — és ez a szimultán látásmódnak köszönhető — rendkívüli. A kompozíció jobbszélén asszonyok verik félre a harangot, mellettük a karóba húzottak holttesteit a hollók martalékául hagyva; a kép középpontjában a haragosan gyülekező, harcra kelt nép a felkelő nap sugarai alatt támadást indít a festmény balszélén elhelyezett vár ellen. A műnek nincs központi figurája. A viharos cselekmény minden résztvevője azonos szerepet tölt be a képen, melynek hőse maga a nép, s az egész együtt a népi harag erejét és egységét sugallja. És talán éppen ezért a festmény minden egyes figurája kitörölhetetlenül vésődik be az ember emlékezetébe.

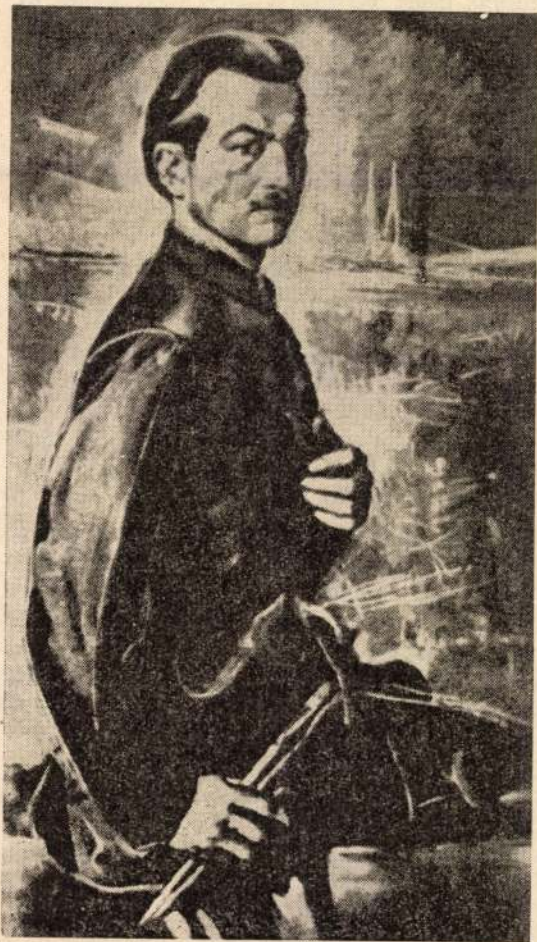
A *Bábolna — 1437* Szőnyi eddigi alkotásainak igazolása. Elsősorban azt bizonyítja, hogy a festő sokirányú keresése sosem a technicizmus érdekében történt, hanem azért, hogy megtalálja a legmegfelelőbb eszközöket eszméi és érzelmei kifejezéséhez. Kétségtelen, hogy minden plasztikai probléma, mely műveiben lépésről lépésre felvetődött és megoldódott, tulajdonképpen az ünnepélyes tárgy fenségét érvényesítő monumentális művek megvalósítását készítette elő. Így a fő tömegek világos elosztása, a részek egyeztetése az egészszel, a figurák és ritmusok megszervezése, a lakonikus rajztechnika kialakítása, a tiszta színek határozott kezelése — mindez a monumentális mondanivaló legmeggyőzőbb és legközérthetőbb formájának a szolgálatában áll.

A mű maximális érzelmi telítettsége érdekében választotta például festői anyagnak az üveget *Lenin októberben* című művében. Hosszú ideig kereste türelmesen az új technikát, amelynek segítségével cementbe foglalta a színes üvegdarabokat. Úgy gondolta ugyanis, hogy az üveg csillogásával és fényjátékával, szivárványhatással és fénytöréssel érzékelteti legkifejezőbbben a forradalom nagy vezéréhez méltó hangulatot.

Legutóbb új képpel jelentkezett a köztársaság évfordulójának tiszteletére rendezett kiállításon. Címe: *Nem felejtünk el benneteket*. Szigorú zártságában is csillogó, lakonizmusában is ékesszóló mű.

Vörös zászló takarja be a lelőtt fiatal munkás holttestét. Az utca kövezete aranyban fürdik, ez az aranyos csillogás a nép szabadságáért elesettek dicsőségét sugallja. Az összkép lenyűgöző hatása alatt csak nagy későre veszi észre az ember a mesteri rajz részleteit: a kezek fenyegető torzulását, az otromba proletárbakancsokat, a holttestet fedő zászló kitűnően ritmizált vörösét.

Miközben Szőnyi István érdemes művész alkotását nézzük, Nicolae Tonitza szavai jutnak eszünkbe: „A műalkotás értéke a művész gondolkodásának és érzelmevilágának eredetiségében rejlik, vagyis abban a módban, ahogy a művész áttöri a sablonos konvenciók és képletek falát. Csak az eredeti látásmód... képes biztosítani az átélést, hogy azonosulhassunk — ha csupán egy pillanatra is — a művész személyiségével.”

Szőnyi István: Önarckép

Tíz alkotó esztendő

Egy teljes évtized a szocialista irodalom szolgálatában ezek tudatát formálta, ezek ízlését finomította, ezekből váltotta ki a gondolkodás gyönyörét.

Az Igaz Szó beírta nevét népköztársaságunk kulturális forradalmának történetébe, az új szocialista kultúra magas szintű fejlesztésében szerzett jelentős érdemeivel. Helyes volt az utóbbi években egyre fokozódó figyelme a világ-irodalom iránt. S ez még mindig távolról sem mindaz, amit becsülünk és szeretünk a lapban, s amire most büszkén emlékezünk. Az Igaz Szó tudatos szerkesztőségi felismerésre támaszkodva kiszélesedett az iskola felé, s magyar nyelv- és irodalomoktatásunk egyik nélkülözhetetlen forrása lett, kibővítve ugyanakkor ifjúságunk érdeklődését a párhuzamos román nyelv- és irodalomoktatás hasznos követelményei felé. Jelentőssé vált a marosvásárhelyi folyóirat szerepe esztétikai tömegnevelésünk tekintetében is: grafikai kiállítása, illusztrációs anyaga, egészének harmóniája az Igaz Szót országunk legszebb folyóiratai közé emeli.

Illik-e a babérkoszorú átnyújtásakor bírálni is? Bizonyára nem. No de fegyvertársak vagyunk a szocialista realizmusért vívott eszmei harcban, s így illik hozzánk a fogadkozás is (ami mindig lemaradást kíván eltüntetni). Az irodalomkritikáról van szó. Itt jobban össze kell fogunk, hogy a jövőben hatásosabb keresztűz alá vegyük a tartalmi és formai hiányokat, s egyben közügyggyé emeljük mindazt, ami jó és szép.

Szívünk melegével küldjük munkatársaink és olvasóink elvtársi üdvözlését.

A KORUNK SZERKESZTŐSÉGE

Broadway Melodie 1492

Sok embert meghökkentett a temesvári német színház utóbbi bemutatóját hirdető plakát: Broadway Melodie 1492. Hogyan kerülhet a Broadway mellé ez az évszám? Nem sajtóhiba-e?

Nem, nem sajtóhiba! Az író egy régen lejátszatott cselekményen át a mai Broadway arcáról veri le a mázt, hogy igazi vonásait megmutassa.

Az író, Jura Soyfer, Harkovban látta meg a napvilágot, de első összefüggő szavait Bécsben ejtette ki, németül. Igazi bécsi író lett belőle, a népi humorból táplálkozó, nagy Nestroy-nak és társainak tudatos vagy akaratlan

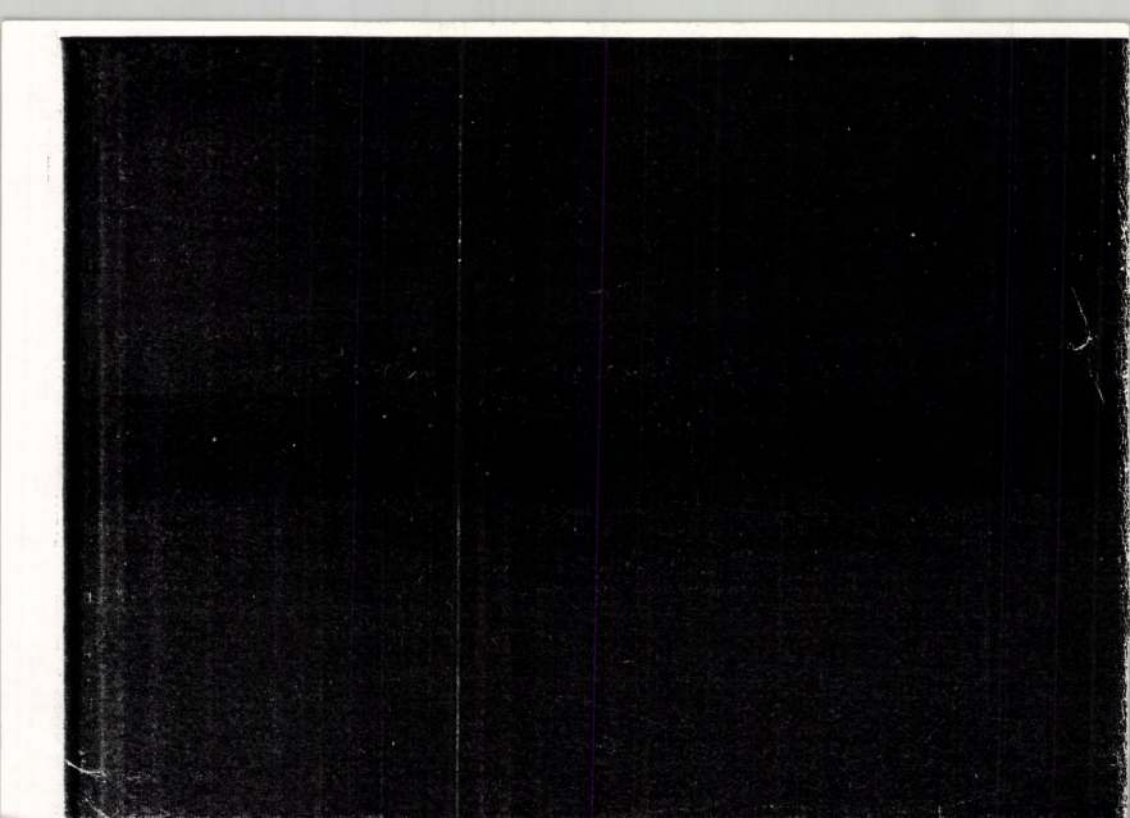
SZŐNYI István festő

BORGHIDA István: Harcos művészet. = Igaz Szó, 1973.7.sz.
132.p.

Szőnyi István Bánlokon született, ahol apja körzeti állatorvos volt. Iskolai tanulmányait Temesváron folytatja, közben állandóan rajzol és fest. 19 éves korában rendezti első önálló kiállítását. Csak két évvel később iratkozik be az ottani Szépművészeti Iskolába, ahol Popp Alexandru és Podlipny Gyula a mesterei, felfogásának kialakításában azonban Ladea Romulusnak, a szobrásznak is döntő hatása van.

Korai műveiben is megnyilvánul elégedetlensége a környező világgal és annak rendjével szemben, ám ez még inkább csak romantikus lázongás. 1938-ban rendezett egyéni kiállításának bevételéből Párizsba megy, ahol a Rançon Akadémián összetalálkozik a már tudatos forradalmár művésszel, Leon Alexszel. Egy ideig nála is lakik. Leon Alex és haladó gondolkodású művészköre döntő hatással lesz Szőnyi világszemléletének további alakulására.

Hazatérte és a háború kitörése után volt tanára, Podlipny mellett bekapcsolódik a munkásmozgalomba, művészi vonalon pedig három jelentős alkotás jelzi egyenesvonalú fejlődését: Dózsa arcképe, Az eskü, Nehéz szántás.

SZÖNYI István

Klennamné Váncsák Zsuzsa

Adalékkal Szönyi István pályatársaké, az
egy újra felfedezett fertőző, az
"tróik" tüdőben..

ln: Kutatásról Pest megyében. II.

Sankóczy, 1999. 339-345.

kas utca.

r; JAKÓ 4828).

ndreas, Georgius, Laurentius, Petrus, Ste-
7, 729—730, 734—735).
20a—b; JAKÓ 4322).

epel: „Georgius, Bartholomeus, Benedic-
7).

ate Elisabeth” (JAKAB I. 384).

lathielis Nagh et Relicte Michaelis aztha-
393).

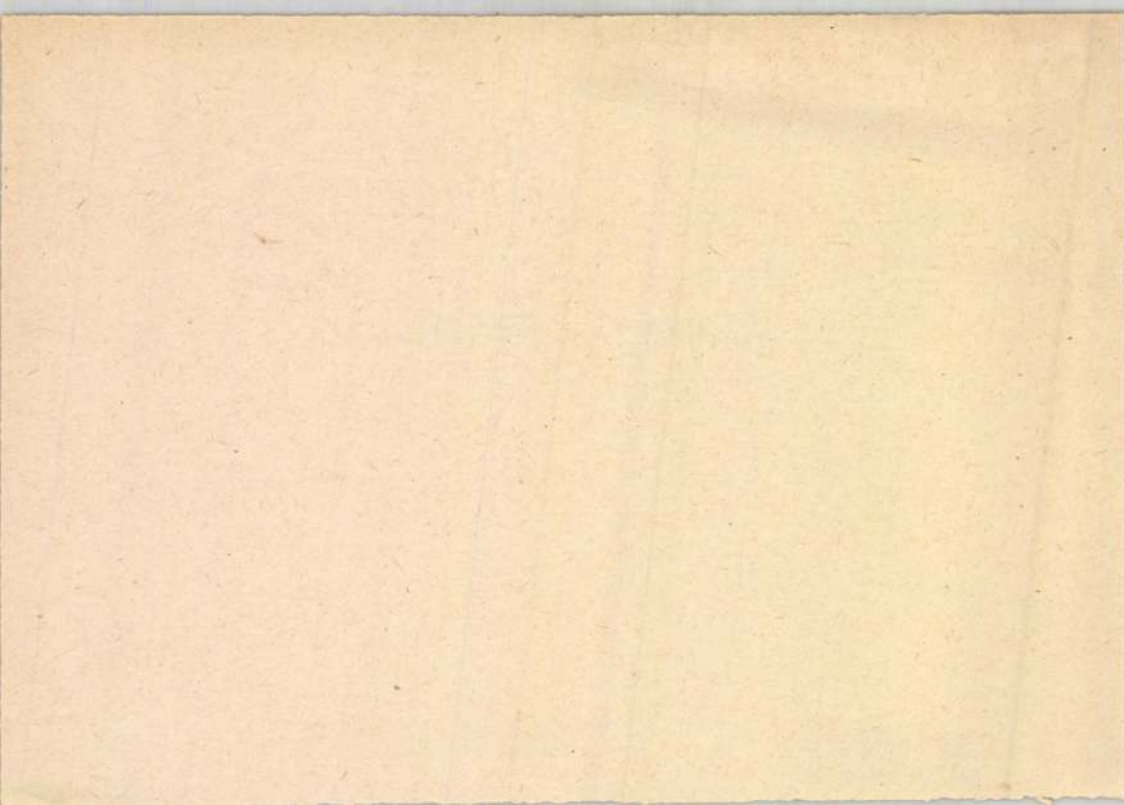
a kolostor.

B. SZÓNYI István 9, 61, 77, 86, 92

Bánlak, 1913. július 26.–Bukarest, 1967.

Szépm. Főisk. Temesvár, Párizs, festő

Banner Erdély

A kiállítás létrejöttét
lehetővé tették:

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
ÉS A ZEBEGÉNYI
SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMÚZEUM

A kiállítás megtekinthető 2000. január 18-ig
- hétfő kivételével - naponta 9-17 óráig.
Városi Galéria - Nyíregyháza, Selyem u. 12.
Telefon: 42/ 408 720

SZŐNYI ISTVÁN

A nyíregyházi Városi Galéria
tisztelettel meghívja Önt

1999. december 10-én
(pénteken) 11 órától

SZŐNYI ISTVÁN

festőművész
(1894-1960)

kiállítására

A tárlatot rendezte
és megnyitja:

Szatmári Gizella
művészettörténész

Diszvendég:

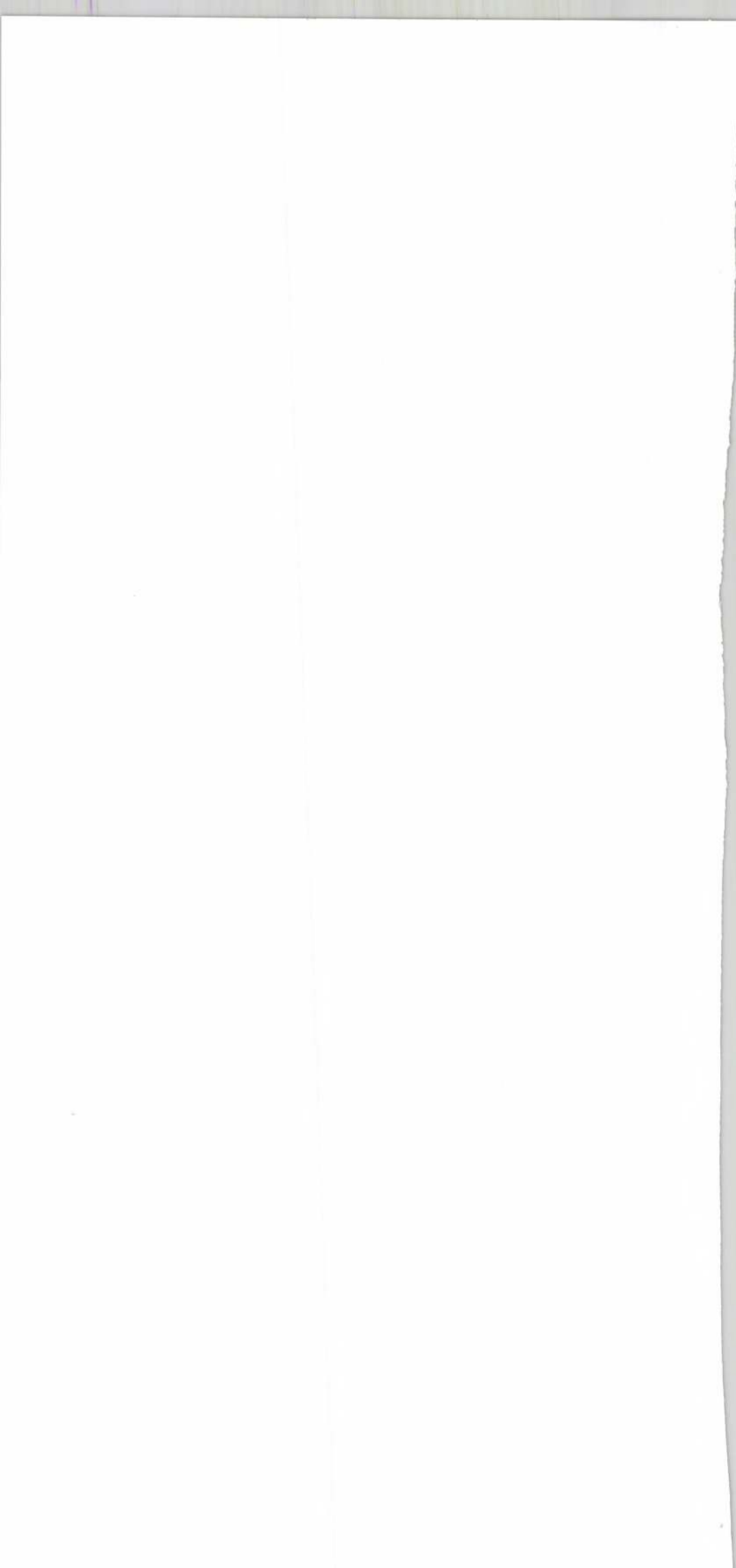
Szőnyi Zsuzsa

· MESTEREK · ÉS · MESTERMŰVEK ·

· MEGHÍVÓ ·

- Mondrian, Piet 50, 201
 Monet, Claude 7, 121, 140
 Muche, Georg 81
 Munch, Edvard 9, 118
 Munkácsy Mihály 126, 134, 137, 138,
 139, 140, 142, 228
 Muthez, Richard 220
- Nagy Balogh János 169, 174
 Nagy Sándor 201
 Nolde, Emil 7, 8, 114
 Nemes Lampérth József 170, 171
- Nyergesi János 174
- Paál László 134, 139
 Paizs-Goebel Jenő 168
 Passuth Krisztina 236
 Pataki Gábor 236
 Pechstein, Max 80
 Perrott Csaba Vilmos 126, 158-159, 160
 Petőfi Sándor 126
 Péri László 81, 92, 96, 203, 211,
 213-214, 241
 Picasso, Pablo 14, 18, 19, 21, 22, 23, 24,
 25, 124, 151, 163, 201, 203, 205
 Piloty, Karl 133, 136, 168
 Pissarro, Camille 121, 140
 Poelzig, Hans 48, 51
 Poussin, Nicolas 90
 Pór Bertalan 98, 162, 164-165, 172, 200
 Prinzhorn, Hans 64
 Prud'hon, Pierre Paul 118
 Puni, Ivan 11, 29-31
- Raffaello 184
 Redon, Odilon 118
 Reinhardt, Max 91
 Rembrandt 7
 Renoir, Pierre August 119, 120, 121, 140
 Rippel-Rónai József 85, 126, 143, 144-148,
 149, 150, 153, 154, 161, 174, 178
 Rousseau, Henri 118, 186, 187, 216
- Scheiber Hugó 199-200, 241
 Schelfhout, Lodewijk 8
 Schlemmer, Oskar 81
- Schlichter, Rudolf 81
 Schmidt-Rottluff, Karl 8, 80
 Schönberger Armand 158, 163
 Schrader, Hubert 88, 89
 Schwitters, Kurt 12
 Signac, Paul 7, 140
 Simon J. György 182
 Sisley, Alfred 121, 140
 Slevogt, Max 7, 80
 Steinmetz, Georg 91
- Székely Bertalan 125, 131, 133-136,
 137, 140, 172
 Szinyei Merse Pál 136, 140, 141, 142
 Szobotka Imre 160
Szónyi István 134, 153, 167, 168-169,
 170, 215
- Tatlin, Vladimir 28, 45
 Terborch, Gerard 19
 Thorn-Prikker, Jan 8, 201
 Tihanyi Lajos 118, 154-157, 158, 161,
 163
 Tiziano 89
 Togaes, José de 82
 Toorop, Jan 8, 201
 Toulouse-Lautrec, Henri 121
 Tour Donas, Marthe 11
- Uitz Béla 153, 165, 166-168, 170
- Vallotton, Félix 146
 Vaszary János 134, 141, 142, 143,
 148-150, 169, 174
 Vámosi Pál 241
 Velázquez 119
 Vlaminck, Maurice 82
 Vuillard, Edouard 146
- Walden, Herwarth 7
 Westheim, Paul 89
 Whistler, James 7, 146
 Wolf, Georg Jacob 89
 Wucher, Mónika 236
- Zahn, Leopold 118
 Zola, Emile 126

Kallai Erika: Összegyűjtés (később). "Képes nyelvi" címmel,
 tanulmányok 1912-1925.²⁴⁵ Bp. 1993, Argumentum —
 MFA MKD

Kristó Nagy István

Konzervatív génusz

Stiláris hiba két – noha közkeletű – idegen szóval jellemezni valakit, aki pedig a legmagyarabb művészek egyike. Node mi is lehet a művészet *magyarsága*, mikor a "nemzetkarakterológia" legalábbis ingtag irányzat (és aligha tudomány)? Mert nem vitás, Rudnay, Medgyessy vagy akár Koszta, Nagy Imre, Nagy István, Tornyai művészetének magyar jellege, ám erről szó sincs Szőnyi esetében. A magyar tájak, falvak s embereinek ábrázolása és sajátos, hol kékes-derűs, hol szürke, meg okker-barna színvilága mégis egyértelműen magyar festővé teszi, anélkül, hogy e magyarság a legcsekélyebb mértékben is valamiféle nacionalista tartalmat kapna (ami nyilván a főt említett többi művészre nézve sem mondható, de náluk a "nemzeti jelleg" nyilvánvalóan hangsúlyosabb). Szőnyi "európaisága": a francia posztimpreszionizmushoz és olasz novocentoóhoz való kapcsolódása eleve nem magyar jellegű (akárcsak mondjuk Rippl-Rónai vagy Vaszary esetében) – de a vélt vagy valódi modernségtől való tartózkodása, és életművének érzelmi töltése, finom nosztalgiáival, mélyenjáró emberi rokonszenveivel igencsak magyar, ami persze *nem* értékelés, csak a sajátosság megjelölése.

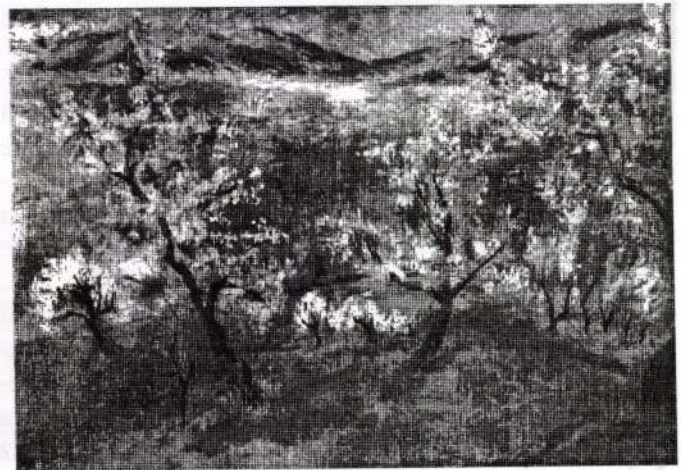
Anélkül, hogy (még a baráti Bernáth Auréltól is eltérően) bármily avantgarde-hoz bármikor is kapcsolódott volna, Szőnyi is "modern" művész volt, mégpedig a kifejezőmód önmaga kialakította módszerei, például képeinek jellegzetes lazúrossága révén. Ez a módszer még egy festmény készítését megőrkítő, párját ritkító kisfilmen is nyomon követhető (amely film sajnos, ritkán látható). A Szőnyi képekre jellemző a tojás tempera szinte pasztellszerű, de sokkal stabilabb használata, amely a fénynek már-már világító voltát képes visszaadni. E sokszor festőkéssel felrakott foltok egymáson átszillanva sajátos tónusokat és általuk különös, megejtő atmoszférát hoznak létre; a lágy formák ellenére szilárd a kép színek hordozta konstrukciója.

Mindez eddig ismeretlen képek tucatjain tanulmányozható a Polgár Galéria magángyűjteményekből válogatott ritka szép anyagában, melyről a cég gyönyörű reprodukciókat közreadó albumot is megjelentetett. Már az 1913-as *Vízparti táj* csaknem sugárzó fényétől az 1939-es *Virágzó gyümölcsfák*-ig csupa szín, íz, derű s (legtöbbször visszafogott!) ragyogás. Kár, hogy az Egri Mária és Polgár Árpád által (közösen?) írt szöveg a rég ismert klasszikus alkotásokat elemzi, s épp az itt bemutatott, újnak tetsző s reprodukált művekről hallgat. Viszont nagyszerű, hogy Szőnyi gondolatait *Kép* című aforisztikus

kötetéből (amit újra ki kellene adni!) vagy Tóbiás Áron magnóra vett nyilatkozataiból s más forrásokból is ügyesen válogatja össze. Érthetetlen viszont, hogy az albumnak nincs címlapja meg impresszuma s az is, hogy az ambíciózus bibliográfia az 1954-es kiállítás katalógusának szerzőjéül Végvári Lajost nevezi meg s összemosza Lyka Károly egyik könyvével – ám ez csak sajtóhiba, annál inkább hiányolható *A képzőművészet iskolája*, melynek Szőnyi nemcsak pedagógusként is nagyszerű szerkesztője, hanem épp a festői technikát páratlanul gyakorlatiasan tanító, legfontosabb szerzője is volt!

Node a mostani album így is minden elismerést megérdemel és csak dicsérni lehet, hogy egy-egy galéria (nemcsak Polgár, hanem Virág Judit, Kieselbach, Járity esetében Haás és Ráday – és a felsorolást folytathatnók) vállalkozik egy nagy művész ismeretlen életművének bemutatására, sőt ezt – könyvkiadásunk korlátozottságát ellensúlyozandó – szép kötetben is közzé teszi.

Pogány Márffy kötete is e szándék jegyében született; Kieselbach saját gyűjteményéről adott ki impozáns albumot, míg a Bizományi Pogány Gábor *Aukciók-mesterek* című albumával mutatta be az utóbbi évek aukcióinak ötven legszebb s a magyar művészetre legjellemzőbb művét. Köszönjük nekik!

Szőnyi István: *Virágzó gyümölcsfa, 1939*
Fotó: Havas Miklós

"A szorgos munka-szülte lét,
S az emberszív, melyben újfajta vágyak
Fornak s vívnek heves csatákat,
Tágítják művetek körét.
Az ember fölviszi magával haladása
Szárnyain a művészetet,
S a természet bővült határa
Új szépség-világok forrása lett."

Schiller

Tagtársunk 50x50 cm-nél nem nagyobb
olajképet vásárolna Rudnay Gyulától.
Ajánlatokat a Szerkesztőség címére várunk!

Aradi Nóra

Bagolyvár 1946-1950

Az Újpesti Galéria kiállítása szórványos dokumentumokból, hiányos és néha ellentmondásos emlékezősekből próbál rekonstruálni egy század közepi eseménysort. Szándéka, célja, hogy minél többet késztesen a történet felidezésére, hogy napvilágra kerüljenek tények és ami a legfontosabb: előbukkanjanak lappangó alkotások. Újpesten, a Benitzky utca 7. szám alatti földszintes, romos házban, annak vaslépcsőn megközelíthető, lyukas tetejű padlásterében kezdődött 1946-ban egy különös "honfoglalás", képzőművészek tartós vagy átmeneti beköltözése. Így jött létre a Bagolyvárnak nevezett, semmihez sem fogható kolónia.

Istvánfy János: Újpest Bagolyvár (ceruza, papír 31,5x21 cm)

Volt, akinek nem volt lakása, és itt alakította ki a maga kuckóját, életterét. Másoknak volt hol lakniuk, de ide vonzotta őket a beszélgetés, vita, eszmecsere lehetőség. És akinek közben lett lakása, az is visszajárt a közös "műterembe" a társak közé. A fluktuáció ellenére többé-kevésbé állandó maradt a művészek közössége.

A bagolyváriak 1946 végén rendezték első tárlatukat, egy akvarell kiállítást, ahol Kádár Zoltán művészettörténész – később egyetemi tanár – tartott tárlatvezetést. Az akvarell nemcsak azért fontos, mert vászonra nem telt, hanem mert tisztában voltak vele, hogy ez a technika a festői készség komoly próbaköve. 1949-1950-ig évente szerepeltek Újpesten. Társadalmi szervezetek, iskolák adtak otthont műveiknek, s a tárlatmegnyitók, rendezők között olyan személyiségek szerepeltek, mint Kassák Lajos, aki akkoriban egy irodalmi kört vezetett az Újpesti Munkásotthonban, Kállai Ernő, a kiváló művészettörténész és esztéta, Gáborjáni Szabó Kálmán, a Képzőművészeti Főiskola tanára. A helyi sajtó röviden tudósította megmozdulásairól, de 1948-as kiállításukat már a Népszava is méltatta.

A Bagolyvár jellegzetes "terméke" a háborút követő éveknek. A grafikusok, művészfestők – egyikük szobrász – egymás segítségének a szándéka hozta közelebb őket egymáshoz. Együtt próbáltak úrrá lenni a nyomoron, együtt törekedtek arra, hogy munkáikkal minél

több embernek örömet szerezzenek. Mecénásnak nevezhető támogatóik nem voltak, de akadtak néhányan, akik folyamatosan figyelemmel követték sorsukat, és akartak, tudtak segíteni. D. Kövesdi Ferenc jogász, a Népjóléti Hivatal tisztviselője, majd a Bányagépgyártó Vállalat vezető jogtanácsosa szerzett részükre ingyen ebédet a szegénykonyháról, alkalmi megbízásokat dekorációk, feliratok, óvodai képek stb. készítésére, sőt a főiskolára járóknak pénzbeli segílyt egy-egy félév elvégzése után. Dr. Teke István körzeti orvos ingyen vállalta gyógyításukat, egészségük gondozását. Dr. Emőd József ügyvéd képviselte érdekeiket a háztulajdonossal szemben, akit sikerült meggyőznie arról, hogy követeléseiről lemondjon. Dr. Emőd szervezte meg 1947-ben az Újpesti Művésztelep Barátainak Társaságát, és nem csak ennek jogi képviselőjét vállalta, hanem arra keresett és talált módot, hogy a bagolyváriak alkotásai minél több újpesti otthonba eljussanak; a honoráriumot ő előlegezte meg a művészeknek. A nem művész kapcsolatok közé tartozott még az "ideológusként" számon tartott Farkas Imre fizikus, aki Imre Farkas néven "Lírai kutatások" címmel verseskötetet adott ki. A Bagolyvárra egyébként mint ideológia mentes csoportra emlékeznek, habár az építés és az alkotás vágya – a háborút követő években – eleve kizárta a szemléleti közömbösséget.

Az alkotók, akikkel e kiállításon találkoztunk:

Bószin Endre festőművész, **Brusch Péter** festőművész, **Dániel (Fischl) Kornél** festőművész, **Giron Emánuel** festőművész, **Hován László** festőművész, **Istvánfy János** grafikusművész, **Saly Jenő** szobrászművész, **Vadász György** grafikusművész-tipográfus, **Varga Magda** festőművész. Közülük Bószin Endre, Dániel (Fischl) Kornél és Istvánfy János ma is él.

A Bagolyvár 1949-1950-ben szűnt meg. A művészeknek rendeződtek a lakásviszonyai, a képzőművészeti kultúrájának kialakultak az intézményei. Az önerőből befedett háztető, beüvegezett ablakok munkáinak kora lejárt, az ingyenebédre váró háború utáni nyomor véget ért. A Bagolyvár 1946-1950 kiállítás – az eddig fellelt anyag hézagossága ellenére – felidéli az élni akarás, az alkotni vágyás különleges példáját, Újpest történetének és művelődéstörténetének egyedülálló, nem feledhető hagyományát.

Brusch Péter: Téli háztetők (akvarell, papír 48x31 cm)

Székelyi László

sötét volt, és elindult toronyiránt. Apró házak sora kísérte. Úgy tetszett, az utca a végtelenbe visz. Már vagy egy órája bandukolt, de még mindig a kis házak között volt. Egy kocsmát keresett vagy egy eszpresszót, hogy leülhessen.

...tanár úr keze alól. Ha élnek, vajon emlékeznek-e még rá? Most hát eltűnik a ház, amely valamikor a zeneiskolát rejtette. A táblát már előbb levették. Mózsá Ödön nevét még előbb. Nincs menekvés.

Csatár Imre

Szőnyi István emlékkiállítás

A Polgár Galéria és Aukcióházban pénteken délután nyílt meg a Szőnyi István-emlékkiállítás. A zebegényi festő 105 évvel ezelőtt született. Felvételünkön a festőművész lánya, Szőnyi Zsuzsa és Polgár Árpád látható

HAVRAN ZOLTÁN FELVÉTELE

**NYÁRI
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
TÁBOR, német
nyelvtanítás lesz**

...zére, az ELTE Jogi Kar
...zsongi Jurisich Miklós
...an. A táborozók napi 6
...nyelvet vagy 4 nyelvórán és
...vesznek részt. A Tábor
...oknak, akik csak nyelvet
...00 Ft azoknak, akik
...is részesülnek.

A nyári turnusok időpontja:
1. turnus: július 18. - július 28.
2. turnus: július 28. - augusztus 7.

Várjuk jelentkezését június 16-ig!

Nyári Nyelvi és Számítástechnikai Tábor
ELTE Jogi Kar HÖK Alapítvány
1053 BUDAPEST, Egyetem tér 1-3.

E-mail: info@nyaritabor.com
Internet: <http://www.nyaritabor.com>

☎, FAX: 266-4628, 267-0820/2539
☎: (06-30)209-6432, (06-30)908-7418

Mogy. Kovacs 1999.06.05
17. sz.

pesti Főkapitányság sajtóosztályát vezeti, majd részt vesz a vidéki főkapitányságok megszervezésében, amit a kiszagdák vezényelnek. A vezérkarból kipenderített Súlyom Lászlóval dolgoz-
 ma és informált, az a Magyar Nemzet volt... Híd volt ez a lap a nagyvilág felé, amitől a hitleri ölelés elzárta az országot.”
 – Magyarországon a háború után mindenki építeni akart,

Június 5., szombat

Vörösmarty tér

- 10.00:** Agroinform – Kászoni Zoltán; Cartographia – Horváth Tibor; Ferenczy-Szabad Tér – Tobak Tibor, Fókusz Könyvruház – Szabó Magda; Hungarovox – Mezey László Miklós, Nemeskürty István; Kráter – Kaiser László; Littera Nova – Domokos Gábor; Magyar Kapu – Nagy János Zoltán; Palatinus-Noran – Háy János, Podmaniczky Szilárd; Raabe Klett – Szentmiklósi Péter; Sunbooks – Kiszely Gábor; Zrínyi – Nemes János
- 10.30:** Littera Nova – Nagy Sári Attila
- 11.00:** Aduprint-SubRosa – Erdélyi Erzsébet–Nobel Iván; AKG – Lőrinc László; Argumentum-Kortárs – Czigány Lóránt; Ciceró – Zsoldos Vera; Európa – Szabó Magda; Fókusz Könyvruház – Vámos Miklós; Jelenkor – Kukorelly Endre; Kávés – Kelemen János, Ludassy Mária; Kertek 2000 – Benedikty Tamás; Könyvtárellátó – Vathy Zsuzsa; Libri – Polcz Alaine; Littera Nova – Lászlóffy Aladár; Magvető – A rendszerváltás foratókönyve szerkesztői: Bozóki András, Elbert Márta, Kalmár Melinda, Révész Béla, Ripp Erzsébet, Ripp Zoltán; Móra – Békés Pál, Napvilág – Gáll Ernő, Orpheusz – Bihari Sándor, Hárs Ernő; Osiris – Csiki Tamás, Koltai Tamás, Péter László, Vermes Géza; Palatinus-Noran – Vathy Zsuzsa; Press-Ing – S. Nagy Anikó; Palatinus-Noran – Vathy Zsuzsa; Press-Ing – S. Nagy Anikó; Palatinus-Noran – Vathy Zsuzsa, Kassa Lajos, Sára Péter, Varga Domokos György; Seneca – Vezér Erzsébet; Sunbooks – Török Ferenc, Végh Antal; Széphalom – Jókai Anna; Vince – Almár Iván, Csányi Vilmos, Falus András
- 11.30:** Littera Nova – Gyimesi László
- 12.00:** Ab Ovo – Vámos Miklós; Argumentum-Kortárs – Kodolányi Gyula; Fókusz Könyvruház – Jókai Anna; Jelenkor – Borsi Kálmán Béla; Kalligram – N. Tóth Anikó; Könyvtárellátó – Vezér Erzsébet; Libri – Hankiss Elemér; Littera Nova – Kiss Benedek–Kiss Virág; Press-Ing – Halász Edit, Unger Károly–Kurucz Margit; Püski – Gombos Gyula, Kiss Gy. Csaba, Matuska Márton, Szervátiusz Tibor; Romániai Magyar Könyves Céh – Lászlóffy Csaba; Sunbooks – Orbán Károly; Széphalom – Bárdos Miklós, Ferenczi László, Lackfi János, Margittai Gábor, Tóth Krisztina
- 13.00:** Antológia – Kátó Sándor; Argumentum-Kortárs – Kiss Irén; Fókusz Könyvruház – Csányi Vilmos; Ister – Fried István; Kijarat – Bóna László; Könyvtárellátó – Szuhay Péter; Libri – Kamarás István; Littera Nova – Petőcz András; Magvető – Zoltán Gábor; Püski – Für Lajos, Pusztai János, Zabos Géza; Press-Ing – Draveczy Balázs; Seneca – Ficsek Pál, Zemlényi Attila; Széphalom – Lakatos Menyhért, Mohás Livia; Unikornis – Majtényi Zoltán
- 14.00:** Antológia – Lezsák Sándor; Argumentum-Kortárs – Ferdinandy György; Cartographia – Vofkori László; Ciceró – Kamarás István; Európa – John Lukacs; Filum – Pacskovszky Zsolt, Poós Zoltán; Hét Krajcár – Gergely Mihály; Jelenkor – Darvasi László; Kairosz – Lovas István; Kalligram – Mészöly Miklós; Kertek 2000 – Rott József; Kráter – Szemadám György, Urbán Gyula; Libri – Géczi János; Littera Nova – Siklósi Horváth Klára; Magvető – Dalos Eduardo; Magyar Föld – Haraszi György; Czigány György; Tornyai József; Tertium – Unikornis – Kerékgyőző István
- 15.00:** Antológia – Szőnyi Zsuzsanna; Európa – Edvics Tibor; Felső-Magyarország – Ferenczy-Szabad Tér – G. Dalos György; Holnap – Kovács András Fejérváry; Kalligram – Polcz Árpád; Magvető – Kocsis Szász Miklós György; Medicina – Szuhay Péter; Nemzeti Tankönyvkiadó – Bánki István, Kiszely István, Magyar Sunbooks – Ráday György; Kolor – Fekete Gyula
- 15.30:** Helikon – Bányai István
- 16.00:** Antológia – Kabdebó Tamás; Borsos Erzsébet, Thassy János; Felső-Magyarország Könyvruház – Levente Péter – Erdélyi György, alkotógárdája, Holnap – Jelenkor – Földényi László; rona – Nagy Miklós; Kráter – Majoros Sándor; Éva; Littera Nova – Imre; Magyar Világ – Kroó András; Orpheusz – Palatinus-Noran – Kalligram – Fekete Gyula, Magyar Sunbooks – Radványi Anikó; Új Mandátum – Desselegyi István
- 16.30:** Ciceró – Vargha Elemér, Nyerges András; Brády Zoltán, Gyémánt
- 17.00:** Argumentum-Kortárs – Györfly László; Nova – Boda László; Karafiáth Orsolya; Püski – Sunbooks – Jákfalvi Beatrix
- 18.00:** Sunbooks – Kerékgyőző István
- 19.00:** Palatinus-Noran – Bajtár B. Endre, János, Karafiáth Orsolya

TYPESTREAM – REPROGRÁF

MEGHIVÓ

Szőnyi István festőművész rajzaiból és grafikáiból álló **kiállítás megnyitójára**

A kiállítás szeptemberben
naponta 11-18 óra között
látogatható

Tisztelettel meghívom
Önt, családját, barátait
1994. szeptember 2-án, 16 órára,
az Újpest Galériába, (Budapest IV., Árpád út 66.)
az Újpesti Városnapok rendezvénysorozatának
programjaként

A kiállítást megnyitja:
Sváby Lajos,
a Magyar Képzőművészeti Főiskola rektora

Hock Zoltán
alpolgármester

Srönyi István

„A legfontosabb az, hogy az embereknek ne vegyünk el a kedvét a passziójuktól, attól az igénytől, hogy egy szöveget verjenek a falba, amire valamit fel akarnak akasztani”

(Szőnyi István)

A kiállítás helye: Bp. XXI. ker. Szent Imre tér 3.

Tel.: 276-7343

Megtekinthető: 1994. október 2-ig,
10-18 óráig, hétfő kivételével naponta.

A Csepel Galéria

tisztelettel meghívja Önt és Barátait
1994. szeptember 8-án 18.00 órakor

SZÓNYI ISTVÁN

festőművész

(1894 - 1960)

grafikáiból rendezett emlékkiállítás
megnyitójára, melyet a Csepel Galéria a
művész születésének 100. évfordulója
tiszteletére mutat be.

A grafikákat a Magyar Képzőművészeti Főiskola
képgrafikai tanszékének archívumából válogattuk.

A kiállítást rendezte és megnyitja:

KÖNIG RÓBERT

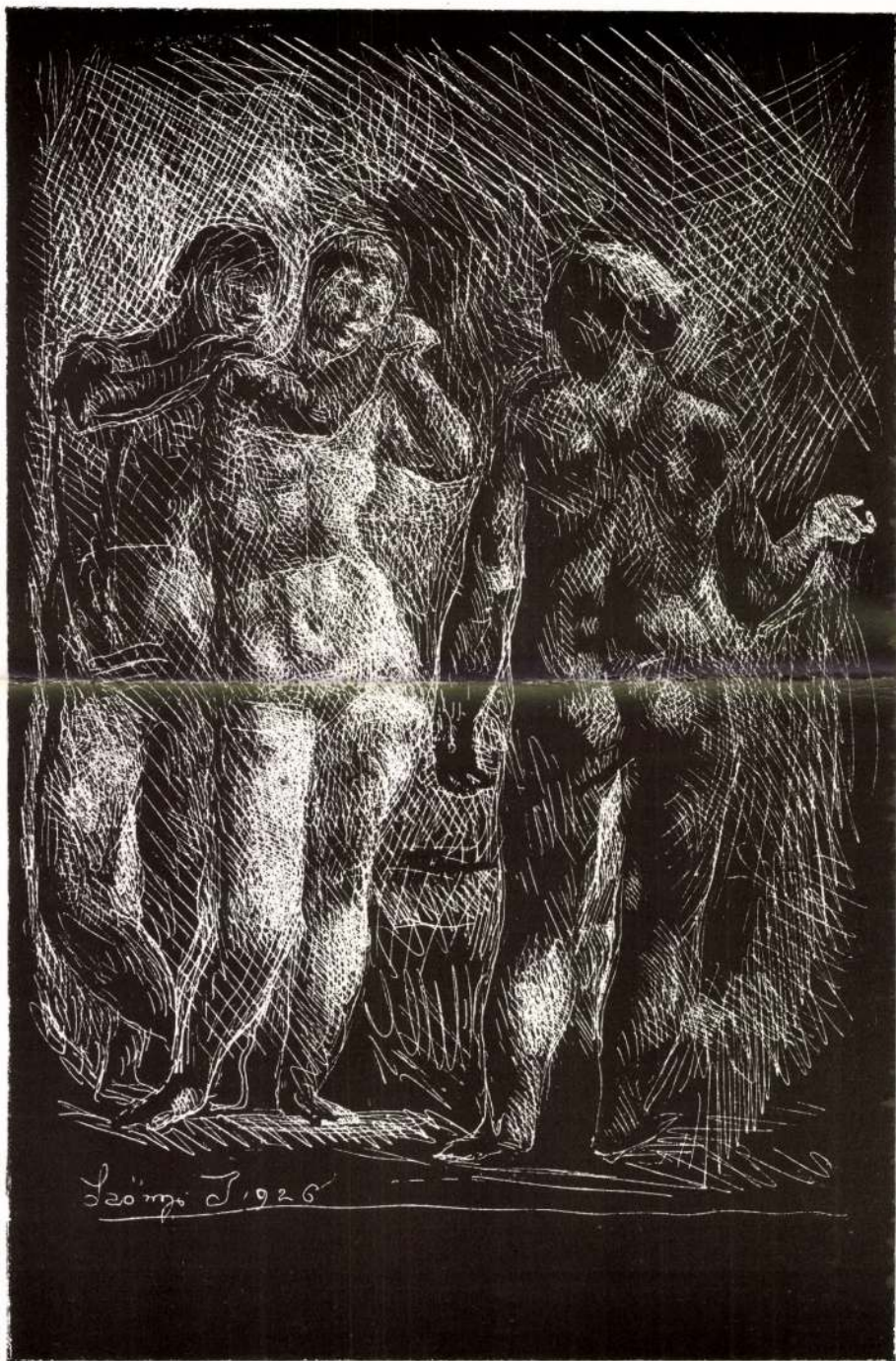
grafikusművész

a Képzőművészeti Főiskola adjunktusa

Közreműködik:

GYURKOVICS ZSUZSA

színművész

1926

A Csepeli Szabadművelődési Tanács,
a Csepel Galéria és Helytörténeti Gyűjtemény,
valamint a Szabadművelődési Szövetség
tisztelettel meghívja az
1994. szeptember 8-i

SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKNAP

alábbi rendezvényeire:

16.30-tól 17.30 óráig:

a Szent Imre téri Csepel 1-es számú postahivatal
előtt térzenét ad a Kaufering német ifjúsági
fúvószenekar.

17.00 órától:

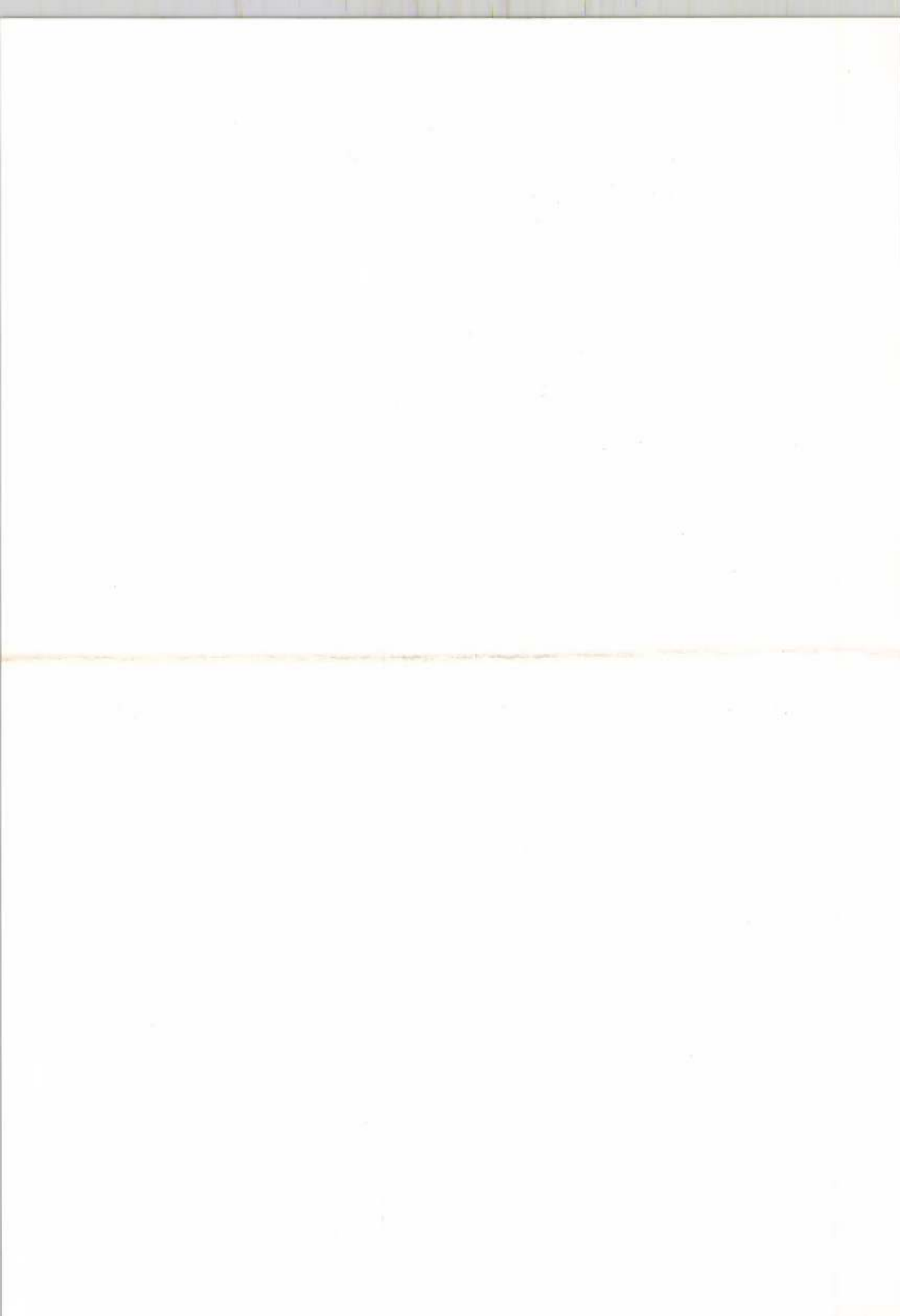
a Csepel 1-es számú postahivatal falán elhelyezett
Szőnyi István reliefet felavatja:
Hajdú Béla polgármester.

Ezt követően

a postahivatal épületében lévő Szőnyi István
seccót Sárkány István művészeti vezető méltatja.

A Csepel 1-es számú postahivatal
a teljes nyitva tartási idejében a Szőnyi emléknaphoz
alkalmából első napi postabélyegzőt használ.

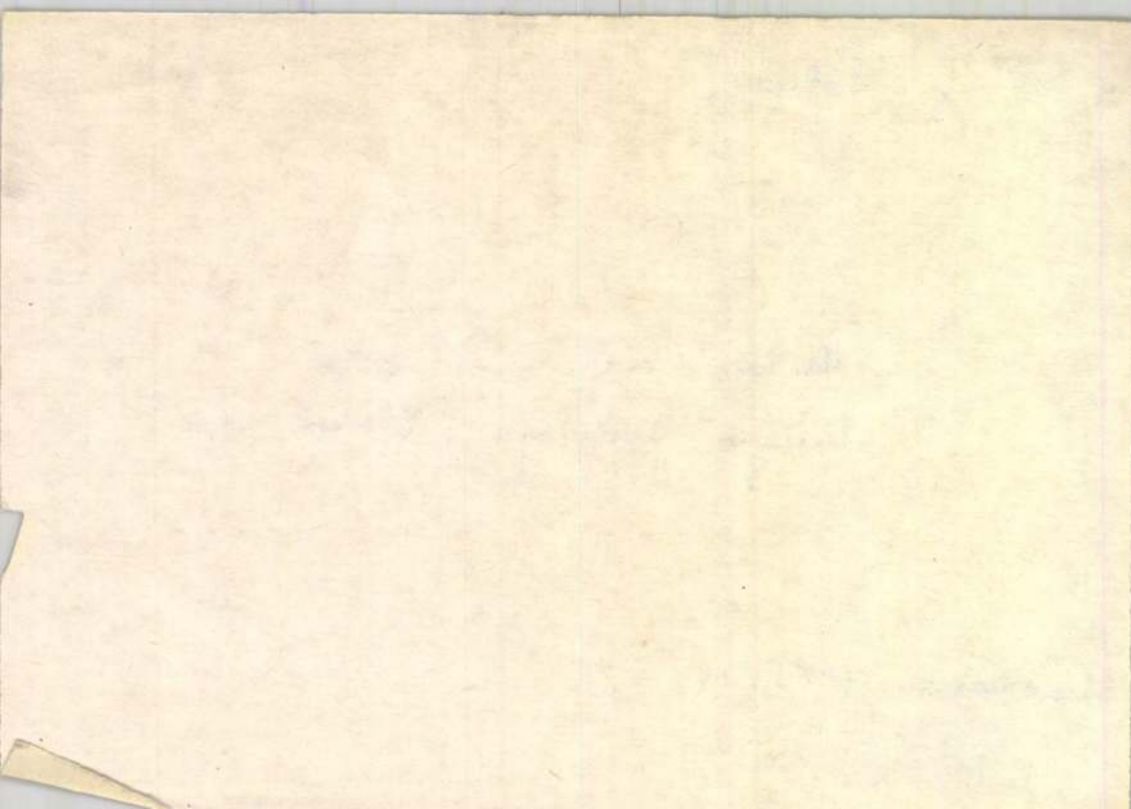
A rendezvény támogatói:
Budapest-Csepel Önkormányzata
Csepel 1. sz. postahivatal
Csepeli Munkásotthon
Szövetség ABC áruház

Söngüj István

Martha László - vol. 100
Söngüj István "Eltérő utal"

Veszprém. 1985. IX. 24.

Szönyi István

Dombrovskij - emlékiratokról
a legújabb gyűjteményben.

Néprajz

1885. VII. 26.

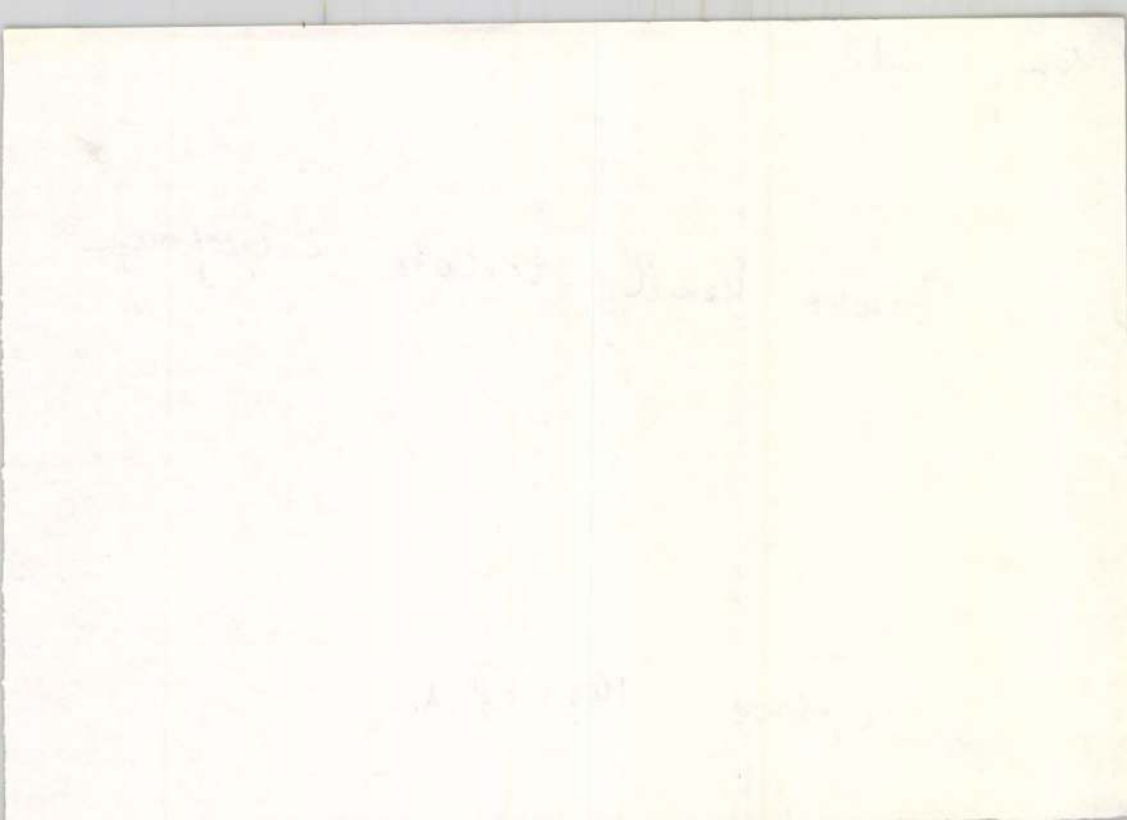
Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and illegible.

25-12-36

Stary István

Zambó Konél tarlata Zalszegesyeen

Ujprava 1985. III. 1.

Szörny István

Moldován István kiállítására
a Vigadó Galériájára

Moson Vezet 1986. 10. 21.

1875

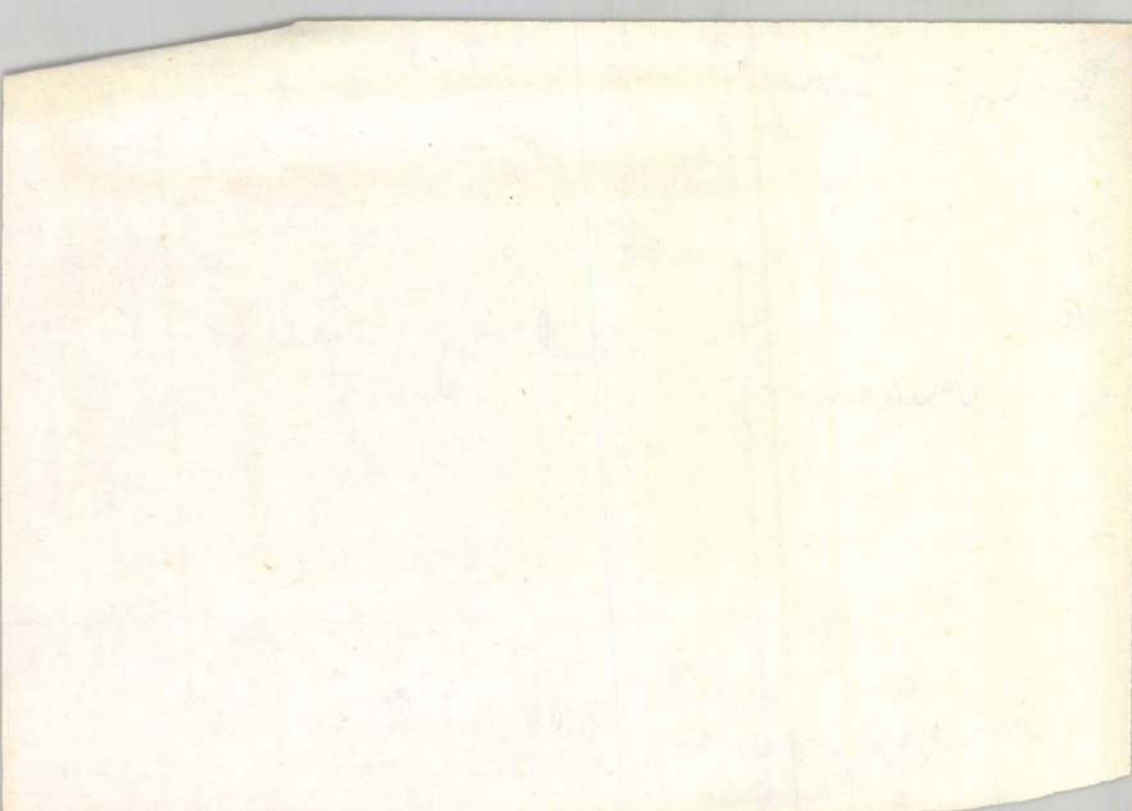
1875

1875

Isőnyj Mstron

Megnylt a Kollósy Galina

Upeprane 1985. I. M.

Szönyi István

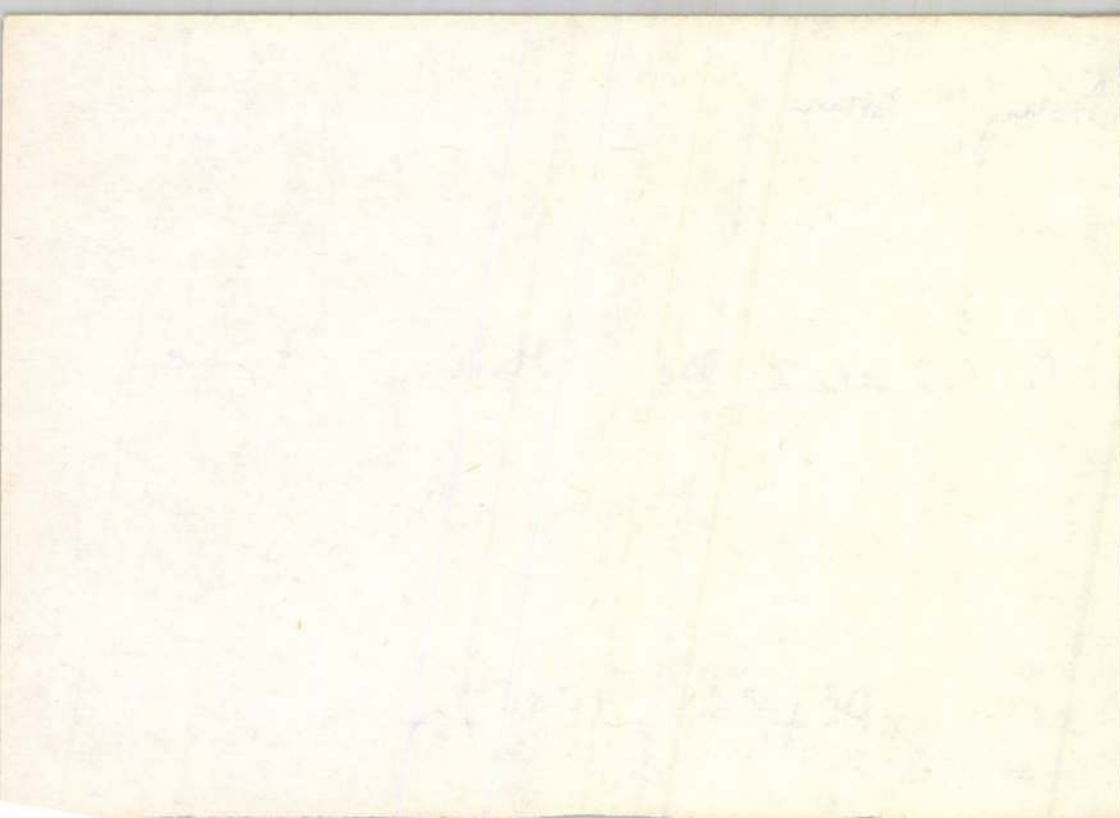
Magyar Nemzet 1986. 10.2

Stony Island

A debrucei Déri Mura kúsci

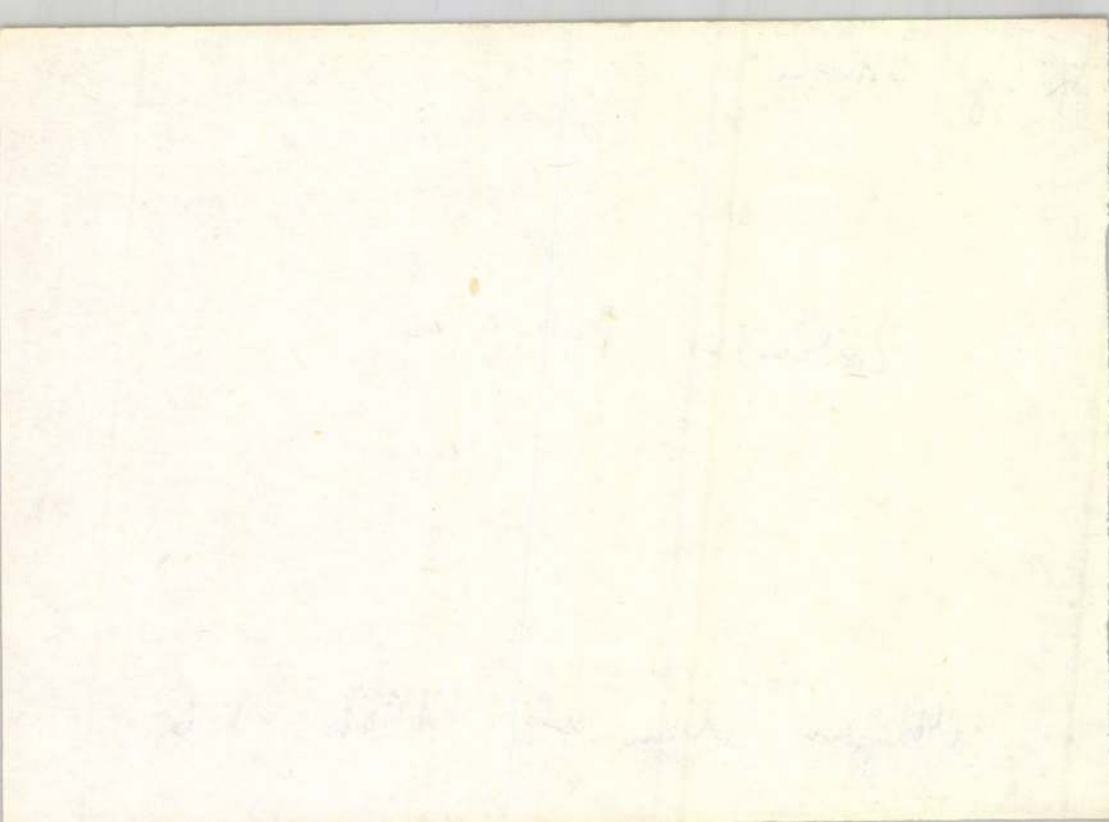
Alfred 1985 7

525 cy. István

Kiaállítás India'ban

Magyar Nemzet 1986. X.6.

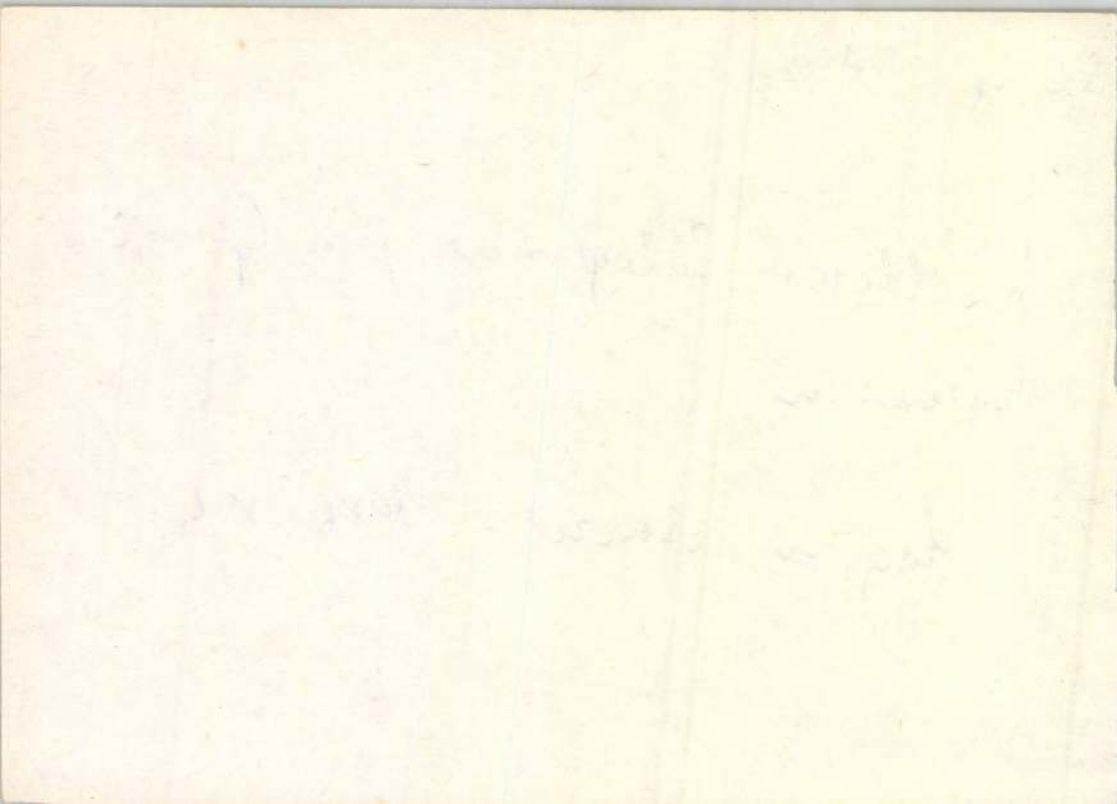

Sőny István

Kialltatás talogyszere, a Győzeji

Múzeumban

Magyar Nemzet 1986. X. 4.

Önarckép szakállal
(rézkarc)

SZŐNYI ISTVÁN

Selbstbildnis mit Bart
(Radierung)

SZŐNYI ISTVÁN

Szőnyi István akkor vonta magára először az általános figyelmet, amidőn 1921-ben megkapta a Szinyei-díjat. S kapta oly fórumtól, amely a legszigorúbban őrökdi azon, hogy csak telivér művészi munkásság diszítessék a nagy magyar mester nevével viselő díjjal. A fiatal festő pályafutása tehát a legkedvezőbb előjelek közt indult meg. Ezt az első nagy nyilvános sikert azonban derekas és beható tanulmány előzte meg s tette lehetővé.

Ő is ott volt a művész-fiatalság ama csoportjában, amely Nagybányán szerezte meg magának a művészeti ismeretek alapjait. S ugyanannak a Réti Istvánnak volt tanítványa Budapesten, akitől Bányán kapta a

korrektúrát. Kezdőévei tehát igazi művészi légkörben teltek el, ahol sohasem fogták fel a művészetet pusztán életpályának, hanem mindig világnézetté magasztották. Innen az a mély komolyság, amely nagybányai tanulmányait jellemzi.

A tanulmány azonban csak út a stílushoz. Ezt az utóbbit sok akadémián készen kínálják, külön metodikával. Nagybányán erre nem volt lehetőség, mert ott a tanulmány a közvetlen természetszemléletben, nem pedig elméletekben gyökerezett. Akiben megvolt a tehetség, annak megnyílt az út, hogy kiépítse a maga kifejezési módját, a maga képszemléletét, akiből hiányzott, az elhullott. Így érte el Réti azt, hogy tanítványai művé-

nul — a szobor álláspontjára helyezkedjem, a szobor — egyébként magyarázatra szoruló — világnézetéből nézzem és értsem meg magát a szobrot. De amikor éppen azt keresem, hogy honnan valók a formák, melyek azt a hatást keltik bennem — akkor az analízishez kell nyulnom, s az elvezet először a görög apriori kompozícióhoz és a görög „természethez“, azután pedig, rajtuk keresztül, a görög világnézethez, mely a kompozícióban és „természetben“, ennek vagy annak a szobornak kompozíciójában és formáiban — a szobor koncepciójában — a szemlélet számára megjelenik. Hangsúlyozom: benne jelenik meg, nem kívülről viszem hozzá, hogy segítségével megérthessem a szobrot; s amely mértékben találok meg benne, olyan mér-

tékben értem meg az egész szobor koncepciójának művészi-logikai szükségszerűségét. Lehet, még akkor is marad valami, ami — analízisünk korlátoltsága vagy valami immanens ok miatt — megfoghatatlan, aminek szükségszerűsége nem látható be, ami csoda, a művészet csodája; de akkor is meg kell közelítenünk, amennyire lehet, mert a csodának csoda-volta annál inkább tűnik ki, minél inkább megértettük körülötte azt, ami felfogható. Csak egyszerűen általában a „forma“ csodájáról beszélni — polemikusan a „tartalom“ meg nem értett fogalma ellen — olyan esztétikai hedonizmus sajátja, mely önön kéjelgésétől nem látja magát a művészetet.

Fülep Lajos

(Vége a következő számban.)

Sírbatétel (tollrajz)
Szépműv. Múzeum

SZÓNYI ISTVÁN

Grablegung (Federzeichn.)
Mus. d. schönen Künste, Budapest

Alföldi táj
Forbáth Róbert tulajdona

SZÓNYI ISTVÁN

Flachland
Im Bes. des Herrn R. Forbáth, Budapest

Gyümölcszsűret (vízfestmény)

SZÓNYI ISTVÁN

Obsternte (Aquarell)

Fürdés után
Rados Ernő tulajdona

SZÖNYI ISTVÁN

Nach dem Bade
Im Bes. des Herrn E. Rados, Budapest

szekké váltak, nem pedig oly epigonokká, akik csak abból élnek, hogy hagyományok képviselőinek mondják magukat.

Ezeknek a tanulmányoknak befejezése után korán tünt fel néhány, bizonyos tekintetben még tanulmányoszerűen megfestett képével a Műcsarnokban. Azon az egy-két akton és egy-két fejen már látható volt a cél, amely felé ösztöne és művészi belátása vitte. Természetesen őt is elsősorban az akt érdekelte, vagy helyesebben: az ember, mint

a legnagyobb, legérthetlenebb titoknak, az életnek hordozója. Akiben a művészet valóban világnézet, arra ellenállhatatlan vonzóerővel hat ez a probléma. Mindenki legközvetlenebbül érzi magában az élő, a cselekvésre kész, az örömtől, bánattól hajtott embert, sőt e világon semmit sem tud oly szent-biztosan, mint önmaga életvalóságát. Viszont e világon semmi sem bizonytalanabb, semmi sem reménytelenebb, mint ennek az igazságnak bármely magyarázata.

Önarckép (szénrajz)
Szépműv. Múzeum

SZÓNYI ISTVÁN

Selbstbildnis (Kohlenzeichnung)
Mus. d. schönen Künste, Budapest

Jolán
Reiter László tulajdona

SZÖNYI ISTVÁN

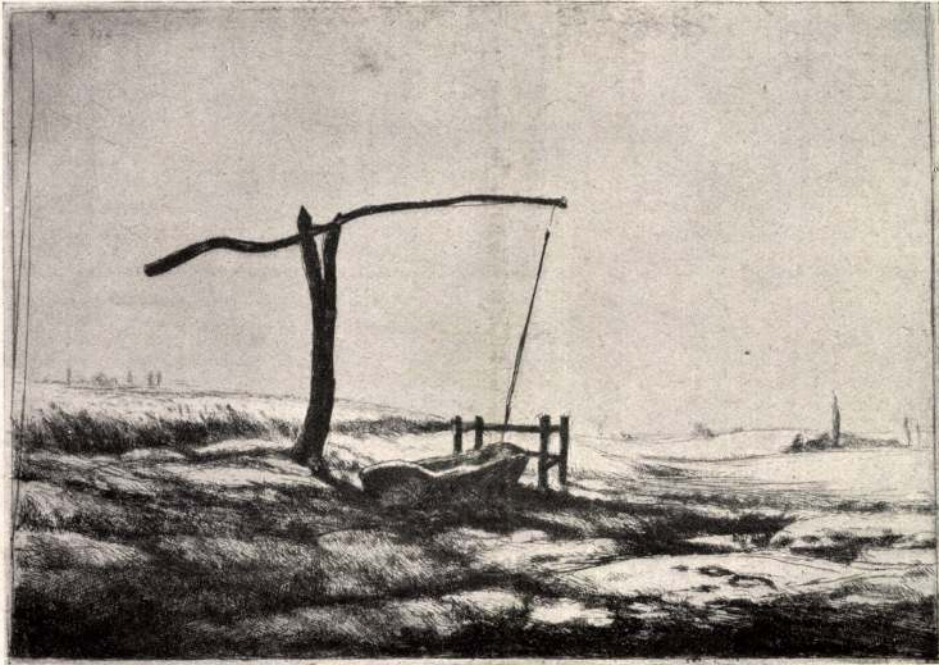
Modell des Künstlers
Im Bes. des Herrn Ladislaus Reiter, Budapest

Minden tudomány ellankad ezzel a problémával szemben. Viszont minden művészet éppen belőle él, ez a legsajátosabb területe. A művész nem magyaráz, hanem készlet ad: más, érzékelhető nyelvre írja át azt, amit emberről, életről érez. Átteremti számunkra. Innen az a melegség, amely a művészet alkotásaiból felénk árad.

Ez az átteremtés sokféle módon történ-

hetik, egyéni s sincs rá kánon. Mentül frissebben ered a művész bensőjéből, annál melegebben hat ránk. Ezért nem közömbös, mily utakat és módokat választ magának a művész, hogy velünk szemben a jó tolmács szerepét játszassa. Ide kapcsolódik mindaz, amit előadásnak, felfogásnak, képalakításnak nevezünk.

Ha a kritikának le is kell mondania arról,

Gémeskút (rézkarc)

SZÖNYI ISTVÁN

*Brunnen in der Puszta
(Radierung)*

Tanya (rézkarc)

SZÖNYI ISTVÁN

Gehöft (Radierung)

Fésülés

SZŐNYI ISTVÁN

Toilette

hogy maradék nélkül kielemezhesse a művészből a végső érzés-alapokat, az intuício elemeit, a legrejtettebb indítékokat: ezen az utóbbi területen találhat megvilágítani valót.

Szőnyinek magános vagy csoportokká fűzött aktjain nem lényegtelen bélyeg, hogy észrevevéseit egyszerűsítve, bizonyos mértékben sommázva adja elő úgy, hogy a vezérszerep a fontos formának, a nagy vonalnak jut. Nem a formák gazdagságára, hanem inkább jelentőségére esik a súly. Ennélfogva elesik sok mindenféle aprólékosság, s ez egy lépést jelent a stilizálás, a kötött előadás felé. Az egyszerűséget aláhúzza azzal is, hogy épp így sommázza a szín gazdag változatait is. A szín dús variációinak kiaknázása megbontathatná az egyszerűsített formák folyamatos egységét s azért az ő céljainak keretén belül nem használható. A szín tehát mint egy-egy nagy egységes folt szerepel legtöbbszörre. Ekkor is megtörve valamely egységesítő tónus által, amely ismét arra jó, hogy a nagy formák rendszerét még jobban összekösse,

még egységesebbé tegye. Egészben véve tehát a formáé, a szobrászi értelemben vett formáé az első szó, ez nyomja rá előadására a legfőbb bélyeget.

Szerencsére sokkal festőibb a temperamentuma, semhogy ily módon a képből egy dombormű kartónja válnék, amire elég példa található sok műhelyben. Legtöbb képen ez a festői elem, amellyel forma-rendszerét tetézi, érdekesen kiaknázott megvilágítási hatásokból áll elő. Fény és árnyék az ő vásznain nemcsak azt a szerepet játssza, hogy a formát domborodóvá tegye, hanem hogy a test pusztá topografiáján túl még a hirtelenül surranó, változó, elbúvó, majd váratlan helyeken felbukkanó fény változatoságával életet öntsön a képbe. Ezzel le-tompítja a szobrászi forma merevségét, ki-emel és aláhúz fontos kompozíció-részeket, ellentétekkel és feszültséggel gazdagítja elő-adását. Némely fején az egész arc sötét, csak a profil peremét sugározza be a fény. Némely drapériáján csak a redők élén fut végig

egy illanó világosság. Az ellentétek é szembeállítására példa egyik nagyméretű képén a világos háttérbe feketén belenyúló kar s ujjak. Ha ily dolgokra esik az előadás súlya, érthető, hogy minden aprólékos részlet csak zavart okozna. Innen még drapériáin is a formák redukáltsága, a szín-változatok helyén a lokális szín.

Azonban Szőnyi nemcsak festett képeket, hanem rajzolt is, karcolt is. Sőt éppen egy sorozat szép rézkarccal tetézte korábbi sikereit. Érdekes megfigyelni, hogy e karcokon, amelyek oly bő alkalmat adnak a fehér és fekete bujósdiának, a fény és árnyék ellentétének, hol inkább a forma hangsúlyozását kedveli (mint például némely tájképén), hol inkább a formarendszer helyett mint fény- és árnyékjelenséget ad egy fejen (például egy önarcképen). Ahogy az éppen adott alkalom kínálja. Ezt a mellékesnek látszó vonást azért említjük fel, mert arra mutat, hogy Szőnyi előadási módja nem egy megmerevült rendszer, hanem, mint helyes is, eszköz a saját maga kifejezésére.

A képek, amelyek ily módon keletkez-

nek, nem valamely játékos kedv szülöttei, szó sem lehet itt édes történetkéek, ötletes adomák vagy éppen látletelekről. Komolyak és szinte ünnepélyesek, gyakran minden leírható téma nélkül. Az életet komolyan tekintő s éppen nem lágy lelkű ember manifesztációi, senki számára, legkevésbé a piac számára, pusztán a maga benső életének megnyilatkoztatására. Amikor száz- meg ezerszámra kerülnek elénk képek, amelyek minden igénye a rosszul értelmezett falidísz vagy a mozi-ízlésű közönség kielégítése vagy felsőbb leányok álszentalizmusának simogatása: jól esik egy oly emberrel megismerkednünk, aki csak emberséges, tehát művészi szempontból sáfárkodik az ecsettel és karcoló-tűvel, viszont távol áll attól a másik divatos piktorkategóriától is, amely fontoskodva teoretizál vásznain s adja az elméletekkel hadakozó tanárt.

Szőnyi István fiatalember még s egészen bizonyos, hogy nem mindig fog úgy festeni, mint most. Megvan benne a magasabbra fejlődésre való anyag, nézetünk szerint az utat is megtalálta hozzá.

Lyka Károly

Faluvége (rézkarc)

SZŐNYI ISTVÁN

Dorjpartie (Radierung)

VAN GOGH TRAGIKUMA

Vincent Van Gogh: a kiváltképpen tragikus művész.

Mily életpálya: a későn kezdődő keserves autodidaxistól a korai halálig, a zátonyra jutott műkereskedősegéd, tanító, laikus hit-térítő otrombán ügyetlen próbálkozásaitól az auversi pisztolylövésig, amely az urbinói Ráfael életkorában vetett véget a csalódások szivettépő sorának.

Mily művészet: fájdalmában komorúl sötét, vígságában rikitón éles, a Krumplievők borzasztó képétől az ünneplő auversi pici városház kápráztató tarkaságáig, mindig önfejlő és szilaj, örökké kereső és — sajna! — eladhatatlan.

A művészettörténet nagyszerű higgadt-sággal a *postimpresszionizmus* csoportjába sorolja be Van Goghot és művészetét. *Non vi si pensa quanto sangue costa*. Mélabús heroi-zálás sem közelíti meg az élet- és művészet-jelenség való lényegét. „Vincent Van Gogh-ban zilált évszázadunk hősie művészeinek egyikét tiszteltem“ — mondja Havelaar. — „Megvívta a maga harcát, sebek borították és elesett, de bukásában győzött és diadal-maskodott“. Győzelem? A reménytelen kín, amely erőszakosan szünteti meg magát? Meier-Graefe szerint az volt az öngyilkosság közvetlen oka, hogy Pissarro apó és Cézanne képeit keret nélkül lomok közt látta heverni. Talán a maga képeit is örökre keret nélkül lomok közt látta maga előtt. Nem úgy lett. Dehát az utókornak alkot a művész?

Goethe két féligkomoly, féligtréfás kis drámai játékban mutatja be a művészt a világhoz való viszonyában. A „Künstlers Erdewallen“ két rövidke felvonásában a festő húsos, csúnya, kacérul kancsalító nyárs-polgárásszonyt kénytelen portretirozni, hogy megkeresse a konyhárávalót. A Múza vi-gasztalása bizony nem nagyon hatásos és midőn a „Künstlers Apotheose“-ban a Múza az immár megdicsőült művésznek meg-mutatja legkiválóbb alkotása poszthumus sikerét, az nincsen túlságosan elragadtatva és fanyarul fakad ki:

*So hab' ich stets entbehren müssen,
Was meinen Werken nun so reichlich wiederfährt;*

*Was hilft's, o Freundin, mir zu wissen,
Dass man mich nun bezahlet und verehrt?*

Ó, hogyne lettek volna a boldogtalan emberek miriádjai között mindenkor művészek is. Akár a világban, akár önmaguk-ban rejlett a boldogtalanság, meghasonlás oka. Michelangelót dionysosi láng emésztette a renaissance apollói világában. A másik, a caravaggiói Michelangelo hatalmas művészi küzdelmek és sikerek után féktelen, kalandos természetének lett áldozata. Hugo van der Goesnak, a Portinari-oltár mesterének tébolyát zenével csillapította a Vörös-klastrom perjele. Mindig voltak elismert, felkapott, divatos és gyámoltalan, félreismert, mellőzött művészek, amint az igazi művészek mellett mindig akadtak kontárok is. A művészsorsnak jellemzően tragikus alakulása azonban új keletű.

„A népességnek csak igen csekély része érdeklődik, vagy akár csak látszólag érdeklődik is a művészeti dolgok iránt“ — mondja Émile Vandervelde.*) „Egyedül vagy csaknem egyedül a bourgeoisie, az arisztokrácia maradványaival, amelynek címereit újraaranyozza, rendelkezik azokkal az eszközökkel és szabad idővel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a maecenásság régi formáit helyettesítsék. Ő vásárol képeket és könyveket. Őbelőle élnek a színházak. Ő alkot szindikátusokat, amelyek kezességükkel kipótolják a zenekari hangversenyek krónikus deficitjét. Ő szubvencionálja miniszterei vagy városi hatóságai közbejöttével a szobrászokat vagy építészeket. És természetesen arra törekszik, hogy a maga izlését erőszakolja a művészet munkásaira, akik tőle függenek“. Mi lehet hát a művész sorsa? „Igaz, nagyon is igaz, hogy sok művész, aki remekműveket alkotott, ugyanakkor éhen döglött. Ennek igen természetes a magyarázata, mert a géniusz sajátossága, hogy megjelenésekor visszatevő legyen azoknak, akiknek az újságtól való irtózatába ütközik mindaz, ami eredeti.“

Kétségtelen, hogy a gazdasági és társadalmi fejlődés során a művészek termelési

*) Essais socialistes. Paris, 1906., 201. l.

Stromy 2010

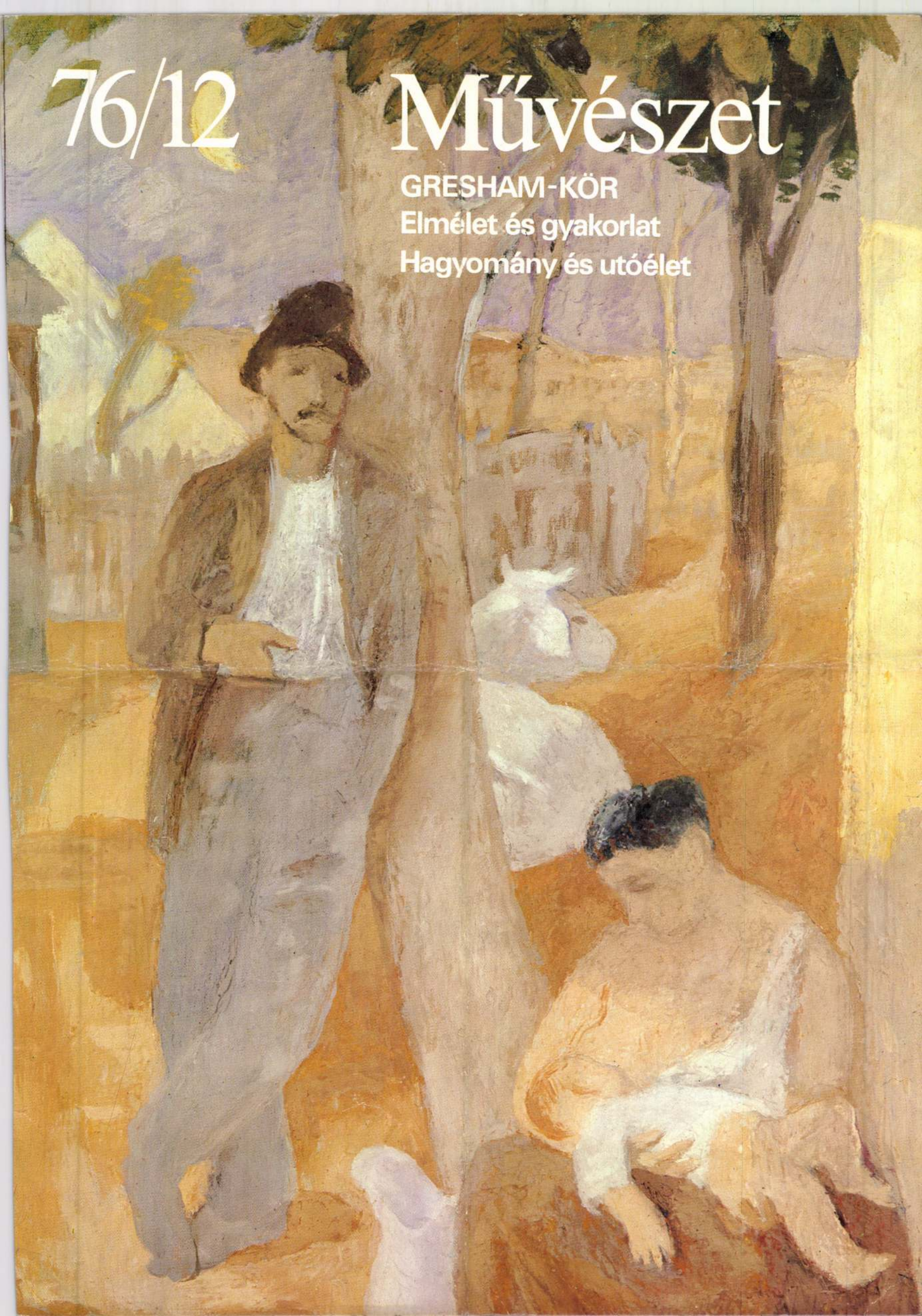
76/12

Művészet

GRESHAM-KÖR

Elmélet és gyakorlat

Hagyomány és utóélet

Sönni Ystuan

" E. St.

"

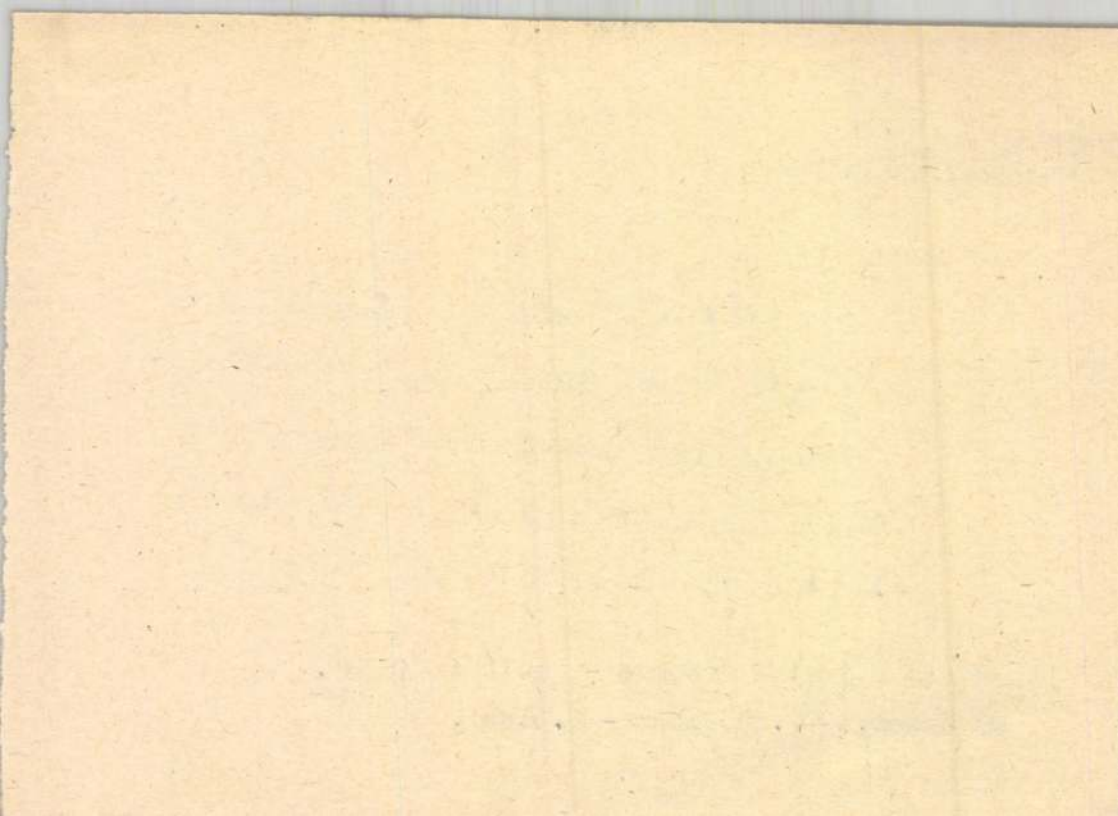
A. Venkova
Minneapolis, 1946, December

Szönyi István

Szönyit csak felületesen érintette
meg az avantgarde, valószínűleg
a rugókat hangja, monumentális
neoklasszicizmus és az oldott festő-
ség közötti választásmű volt mű.

Németh Lajos: A Gresham - múlt és jelen.

Művészet, 1976. december - 6. oldal.

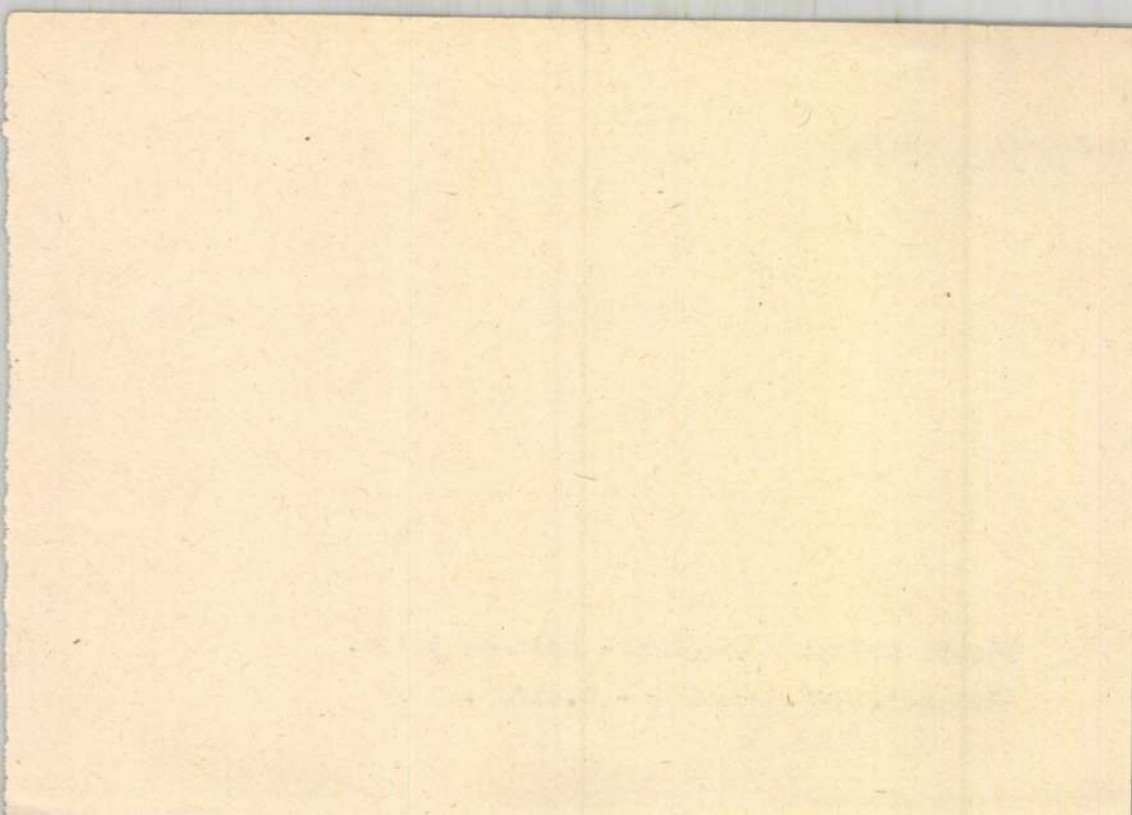

Szőnyi István

Méltóság.

Németh Lajos: A Gresham - múlt és jelen.

Művészet, 1976. december - 6. oldal.

Szönyi István

A Gresham tervlete akkor kezdődött,
mikor Berényi, Szönyi, Berniath és Patrey
a főiskola professzorai lettek, akkor kezd-
tek a korábbi elviek iskoláira, oktatási
rendszerre műhelyre.

Németh Lajos: A Gresham - múlt és jelen.

Művészet, 1976. december - 6. oldal.

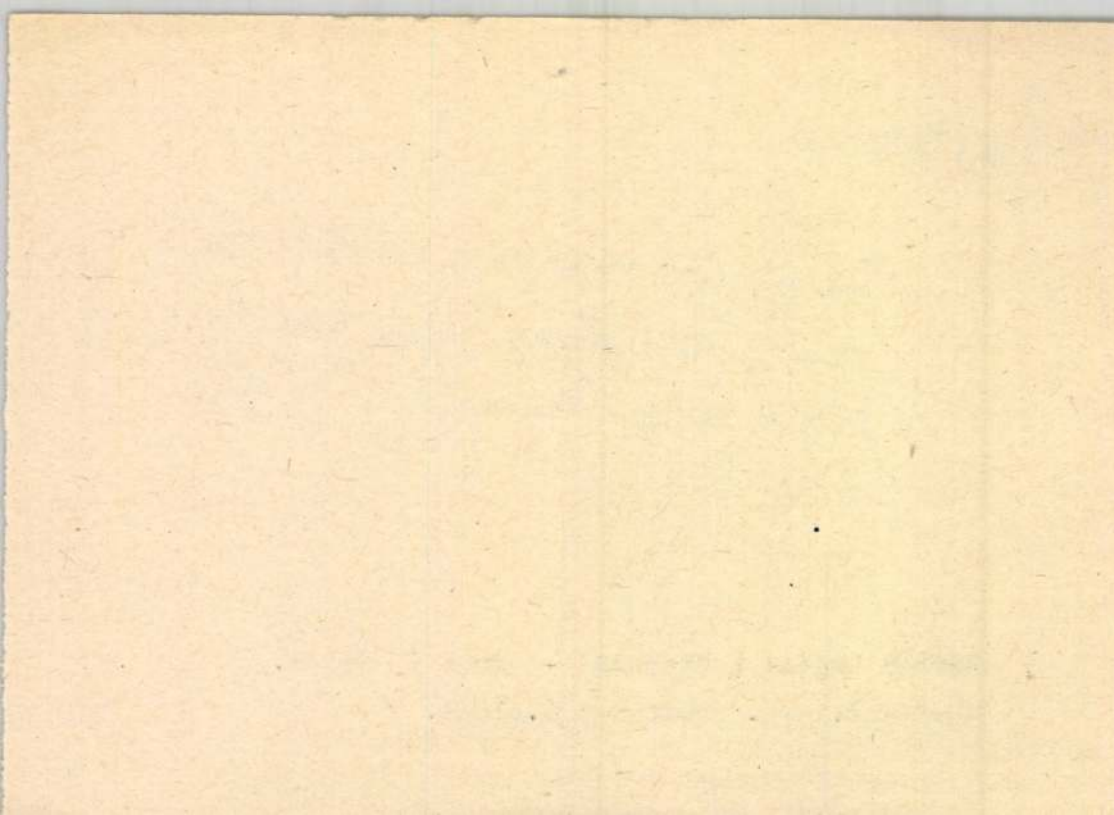
Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Szőnyi István

Szőnyi az útirányosított formá-
ban is szereplő művészi csoport-
lások közül a Szingeri Társasághoz
közelített.

Németh Lajos: A Gresham - múlt és jelen.

Művészet, 1976. december - 6. oldal.

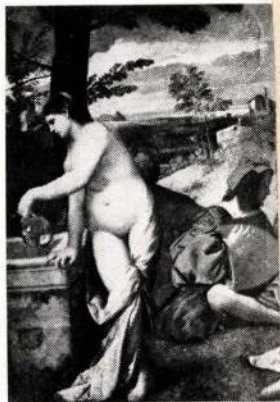
A Gresham normatív esztétikája

a régi kategóriák már nem voltak alkalmasak. A leg-
utolsó sikeres kategória-tárgításnak az impresszió-

Szerzőnk alább következő könyvrecenziójában a két jeles Gresham-művész, Bernáth Aurél és Pátzay Pál munkásságának csupán a művészetelmélettel kapcsolatos részét vizsgálja – hangsúlyozottan a jelenkor, nem pedig az íráások keletkezése korának szemszögéből. Az alkotók vélekedései a régi és mai művészet alapvető kérdéseiről akkor is érdekesekek és tanulságosak lehetnek számunkra, ha gondolatmenetük nem mindig halad egyirányban a műveik által sugallt festői-szobrászi gondolatokkal. Hálás feladat lesz egyszer majd alaposabban megvizsgálni – erre cikkirónk már csak terjedelmi okokból sem vállalkozhatott –, vajon éppen a legmaradandóbb értékű Gresham-művek mérhetőek-e, és ha igen, milyen mértékben, a Gresham „normatív esztétikájával”. (Szerk.)

Ha kiváló festők emlékezeit olvasom, mindig nyomasztó érzéseim támadnak. Enyhe túlzással mondva, ezek a kitűnő emberek nem hagynak egy parányi reménysugarat sem, hogy másképp is lehet festeni, mint ahogy ők festettek. Mintha velük bezárlódnának a festészet útjai.” (Bernáth Aurél)¹

„Tagadhatatlan, hogy a szavak nagyon is gyakran kikiklatják a művészet vizuális tényeit, és elfüggönyzik az értelmét... A várható félreértések és meg nem értesékek ellenére, mégis vállalnunk kell a művészetekről szólás és írás kockázatát, mert dermesztően hamis értelmezésekkel facsarják, torzítják a művészetek sorát. Minden módon és mindenfelől meg kell kísérelnünk napjaink áldatlan zűrzavarának tisztázását.” (Pátzay Pál)²

Szőnyi István

Heberegnyi temetés

Benezerby Boránd: Generációk vitái...
Művészet, 1976. december - 14. oldal.

„értelem nélkül tákolt testet” (mégsem tudatered-
tűek?), „idomtalan gyurmát” – sem elemeznek, az
absztrakt művészetet meg sem kísérik megérteni,
belső törvényszerűségeit föltárni, mégis *katagoriku-*

ház, a büntető egyház, az alamizsnát osztó egyház és a segítő egyház szimbólumainak. Lefordítva a jelképeket: az egyes részleteknek a Quadragesimo Anno pápai enciklika szellemében a mindennapi élet, a vallási élet és egyházi hatalom összekapcsolódását, elválaszthatatlanságát kellett tükröznie, mégpedig oly módon, hogy a természetfeletti ábrázolása viszonylag kisebb, a pagandisztikus téma ábrázolása pedig – legalábbis mennyiségileg – jelentősebb szerepet kapjon. Művészettörténeti paradoxon, hogy a tételes vallási témákat kerülő Szónyi festői kvalitásai, szemlélete, szemérmes „pannon” transzcendenciája alkalmasabbá tették a biblikus részletek művészi megjelenítésére, mint a misztikától megfosztott, a felszínen realisztikusan ábrázolható, ám az aktuális kultúrpolitikai-egyházpolitikai tartalommal áttitott témák lefestésére. Így történhetett, hogy a papíron „W” alakzatba sűrített figurahalmaz valóságban szétrobbant: keletkezett egy jól komponált trapézszerkezet és öt különös, keret nélküli tábla-kép, amelyből négy alapvetően idegen Szónyi tehetségétől, és színvonaluk még a római iskolás freskófestési eredményektől is elmaradt. A redukált kompozíciós részletet, a trapézt ugyanis nem az ikonográfiai köztöttegek, hanem a belülről átélt festői élmények alakították hitelessé. Nem szükséges, mely formaelemzés annak megállapítására, hogy ez a fény minőségileg különbözőzik az

szén is színesek az „árt – köztük a legeleven rája – és halvány szür rőzsaszínek, szürkésző akiket nemcsak az ist kegyelem is sugárzóvá A templom óriási között mindössze-ez a rész vált-válhatott oeuvre-jébe joggal ill volt az a maximális létiogosságot adott gardban fogant, de f kivitelezett fényvaláb- lületen érvényesülhet kevéssé egyéntett figu – visszaritadtak a sokkal üresebb klasszicizáló f (A többi részlet komf gődések sorozata. És n a művészettörténet szá művész etikai portréjá kok. Ritkán lehetünk u különös jelenségnek, f egységek, amelyek szc tartalmuknál fogva ide mára, egyben lebénítis gét, azaz mélyen sajj alá kényszerüljön. Az mutató szcénák nemo nek, mert a hangsúlyozott középész auto- matikusan megfosztotta őket éretőelemük- től a quadragesimától. Lásd a részletek között a fő-

Szónyi István

Részletek a Gyóni Szt. Imre
templom-freskójából.

P. Szűcs Julianna: Szónyi István gyóni freskóműveiről.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

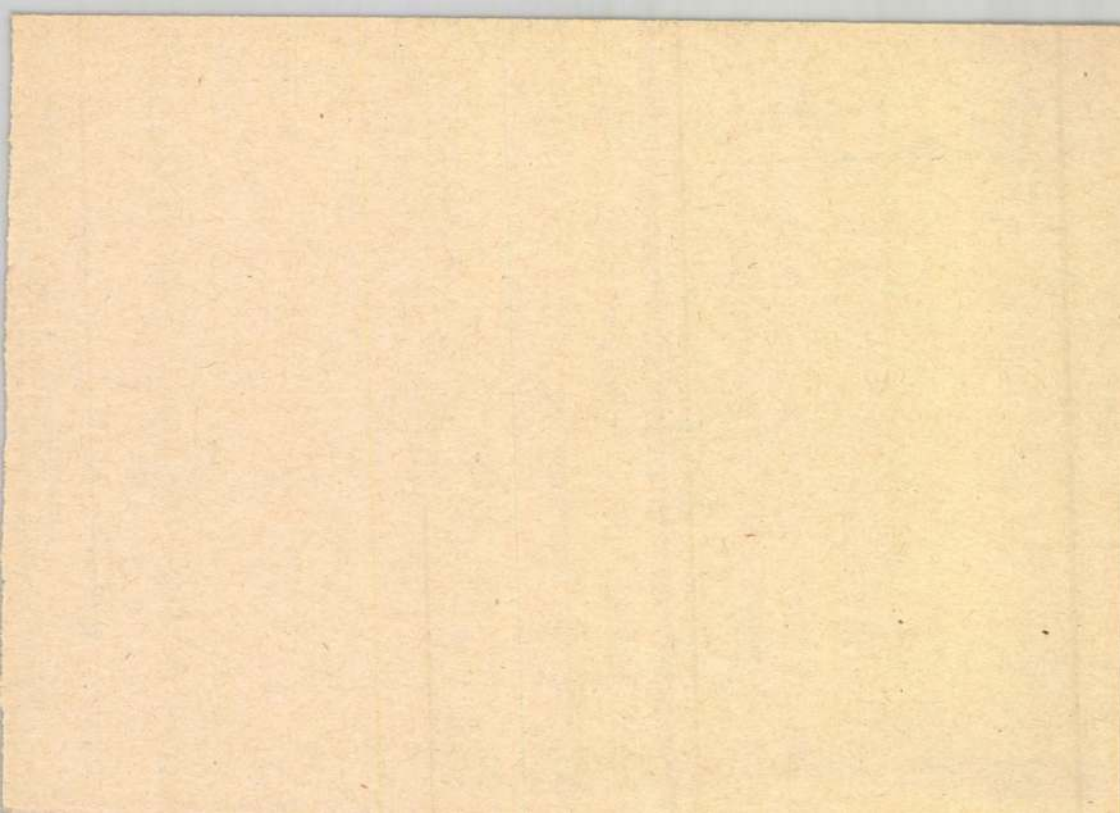
Köngy István, fests

k. : Pör B.

Kulcsos T. = Harminc

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 24.

Könyvtárak, festő

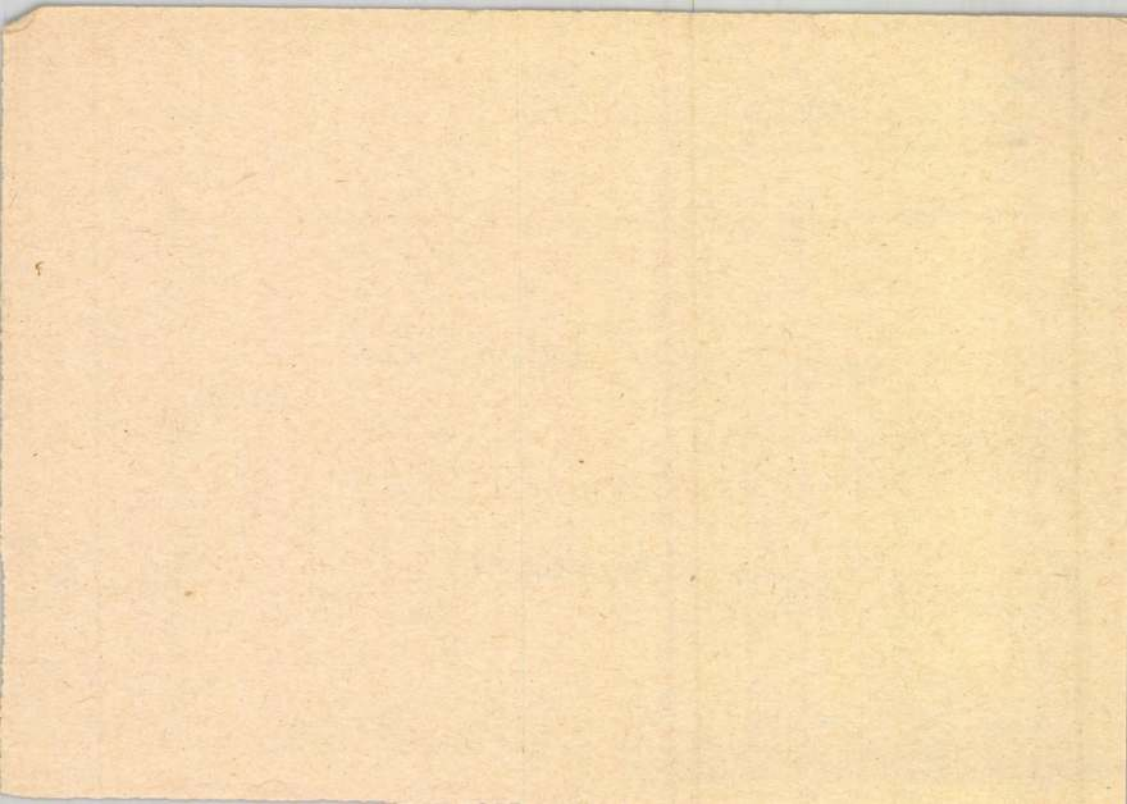
Megemlékezés.

[Közép-Kelet, 1976. 1. n. 15-35. l.]

Galéria Zolt: Gyökerek

31.-74. s.

Lakóházak, 1976. május

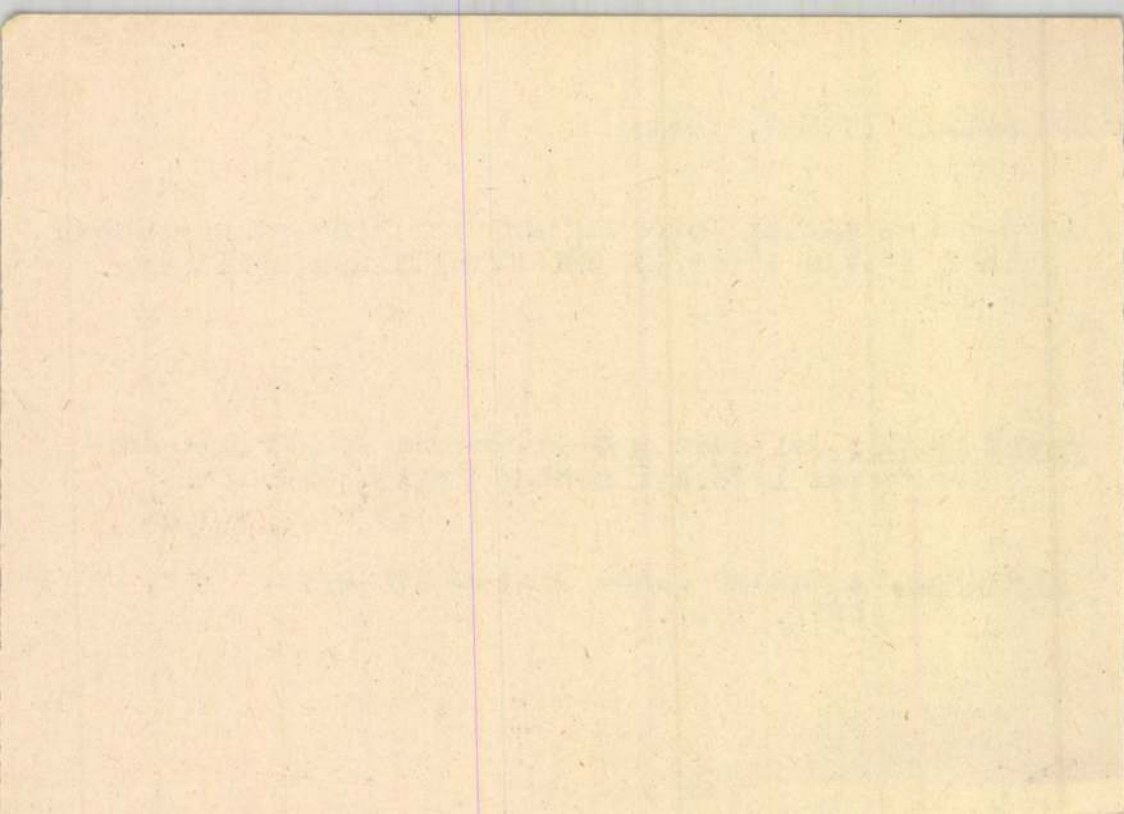

SZONYI ISTVAN, festő

1974-ben a magyar Mosonmagyaróvári Hansági Múzeumban Szonyi Istvan idoszaki emlékkiállítás nyílt meg.
334. old.

DAVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi Szervezet 1974. évi működéséről 315. old.

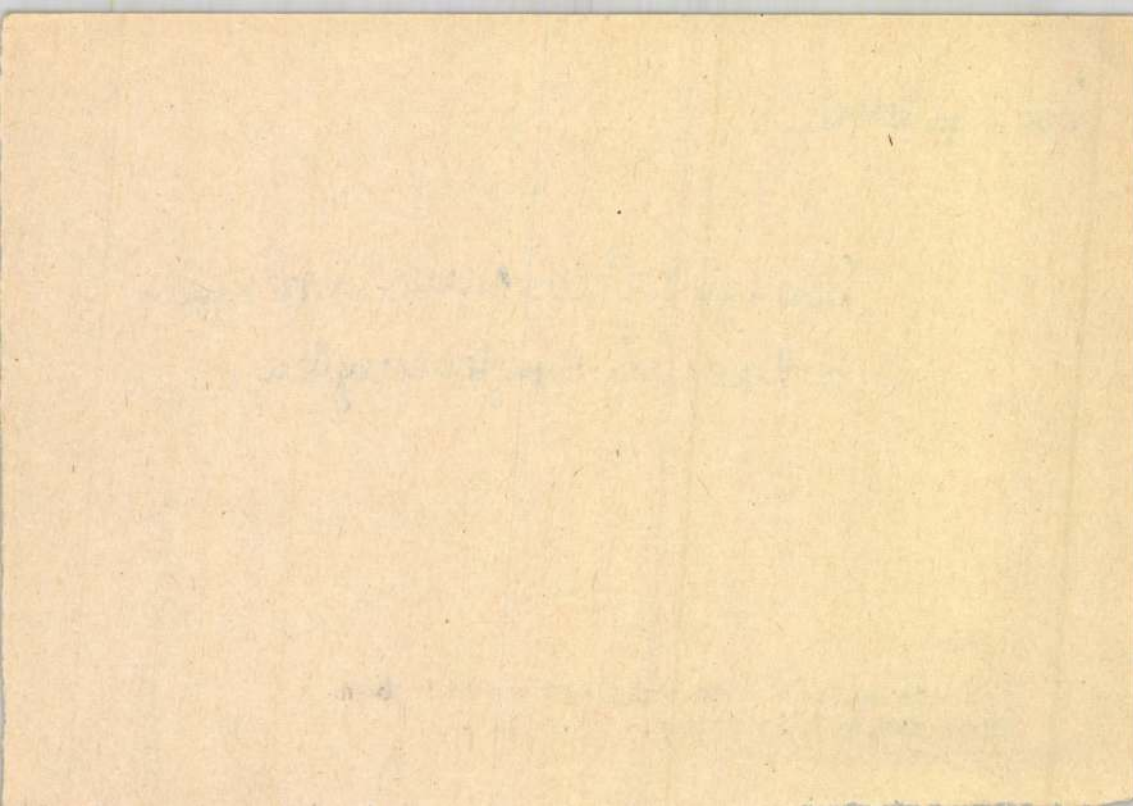
ARRABONA, A Kantus János Múzeum Évkönyve, Győr,
1975. Győr.

Szönyi László

Szönyi László műve is szerepel
a Radnai Gyűjteményben.

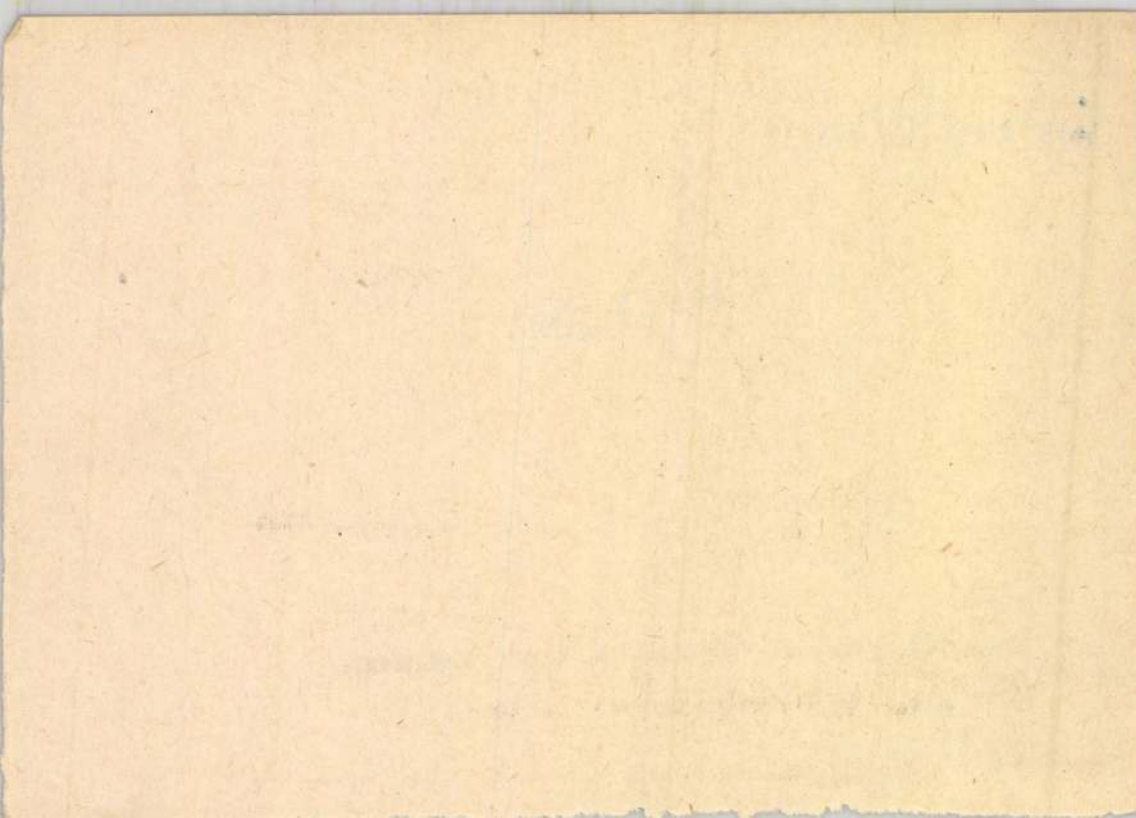
Aczalós Endre: Tóth Menyhért emlékeiben.
Művészet, 1976. március - 21. oldal.

Gönczi László

Méltóság

Aszalós Andre: Tóth Menyhért emlékeiben.
Művészet, 1976. március - 21. oldal.

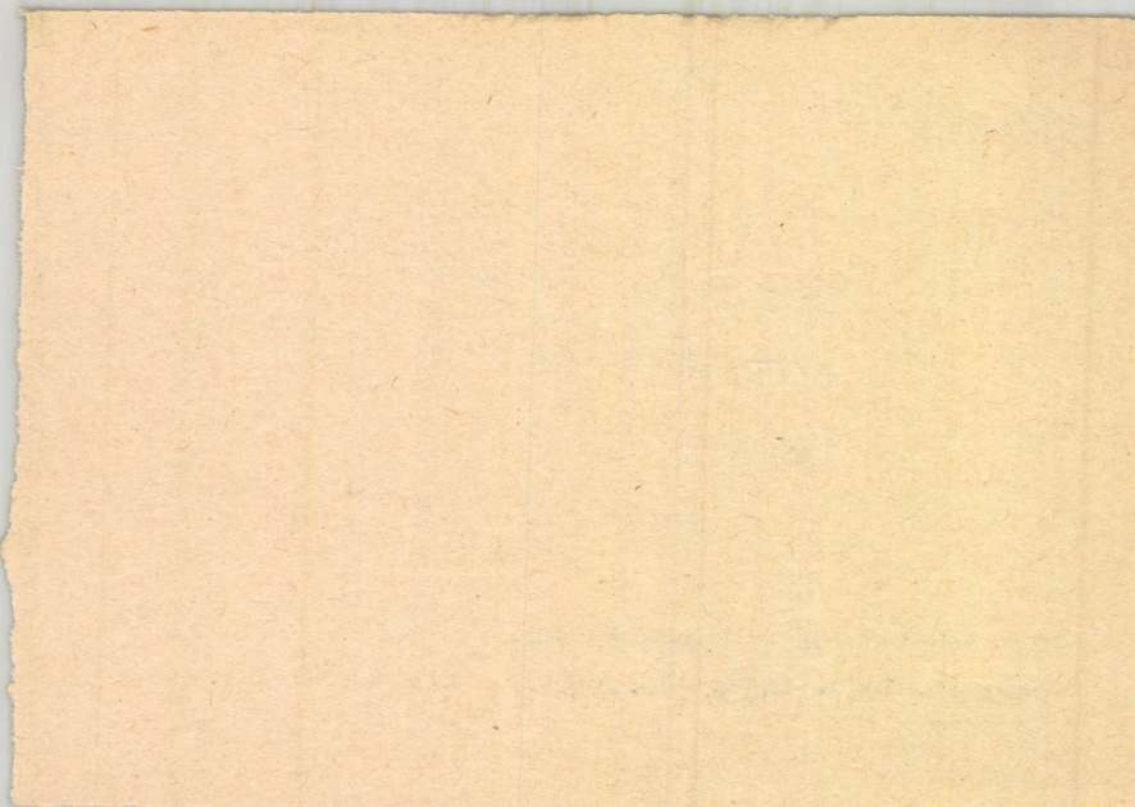

Szönyi Győző

Szönyi Győző műveidre
volt a főiskolai tanár
Ferenc.

-----: Nógrád megye képzőművészei.

Művészet, 1976. május - 4. oldal.

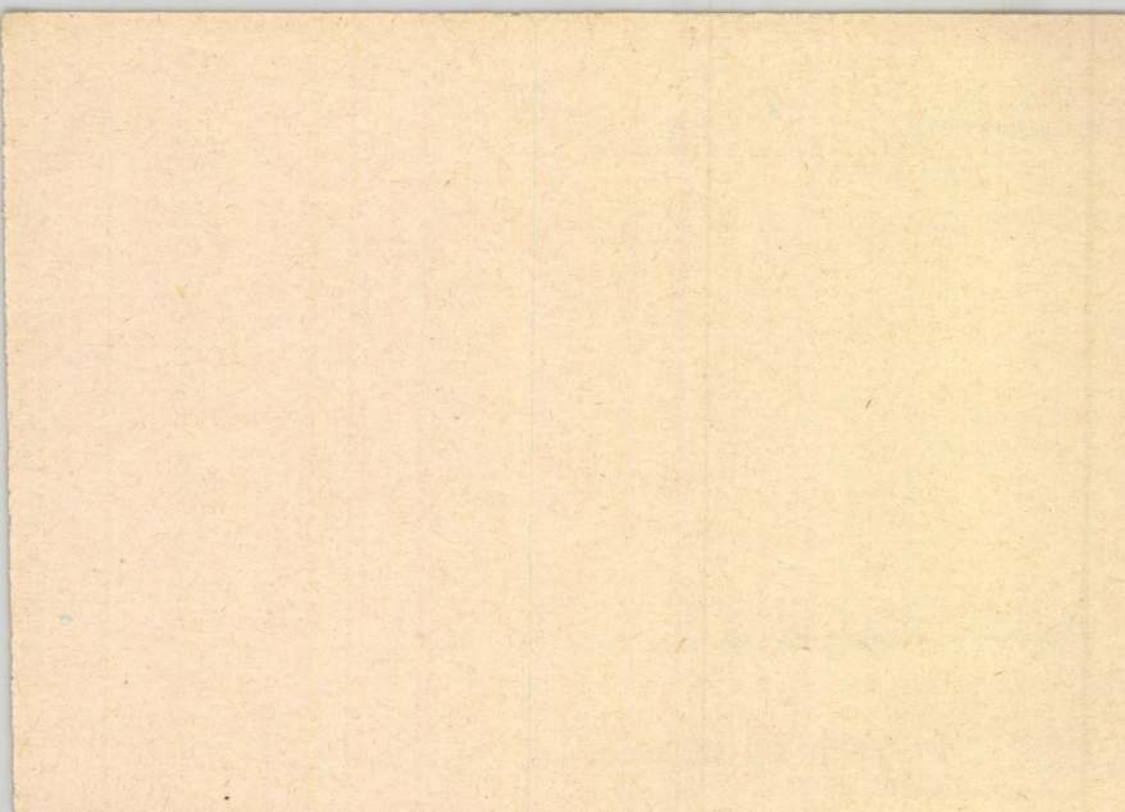
Könyvi Irtó, festsé

K.: Könyv Irtó

-Rekordered me'nyel

7,

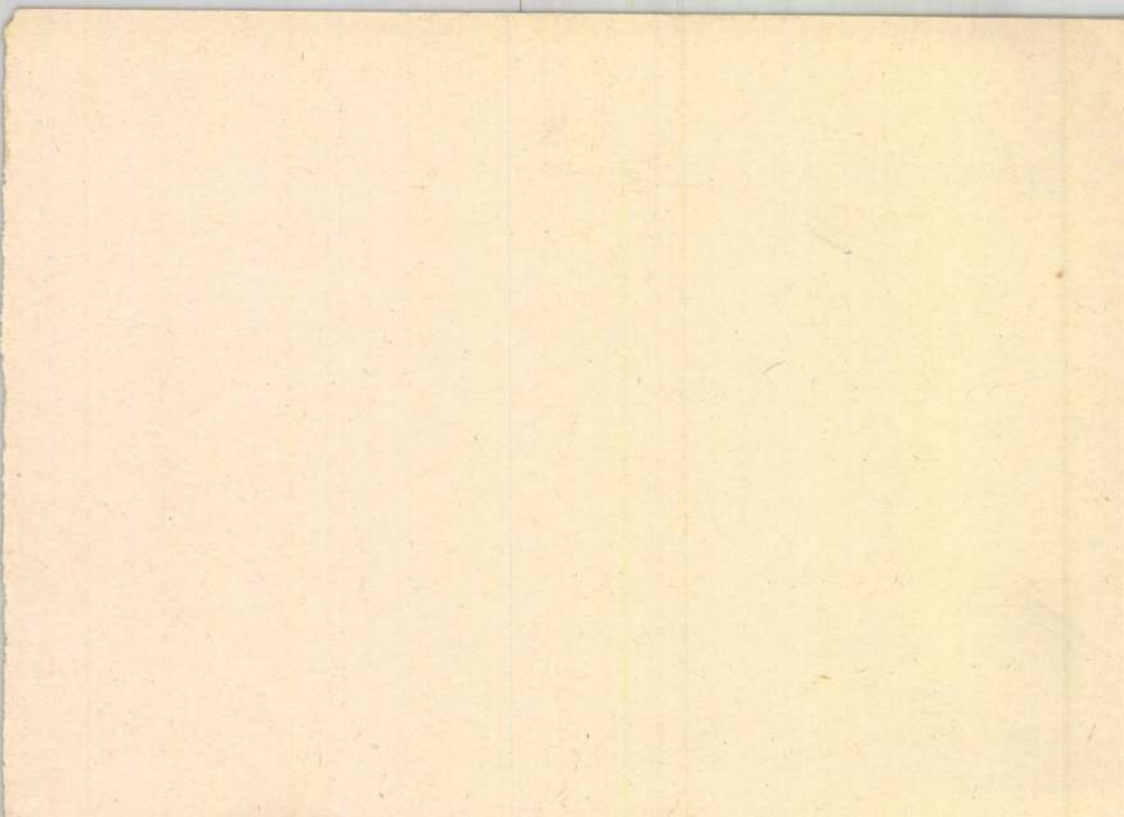
Nérszava, Bp. 1975. dec. 18.

Székely István

Méltóság.

Hittler László: Felhívás erdélyi át
Neprava, 1976. aug. 28 - 8 oldal.

Školski zbornik, 1976

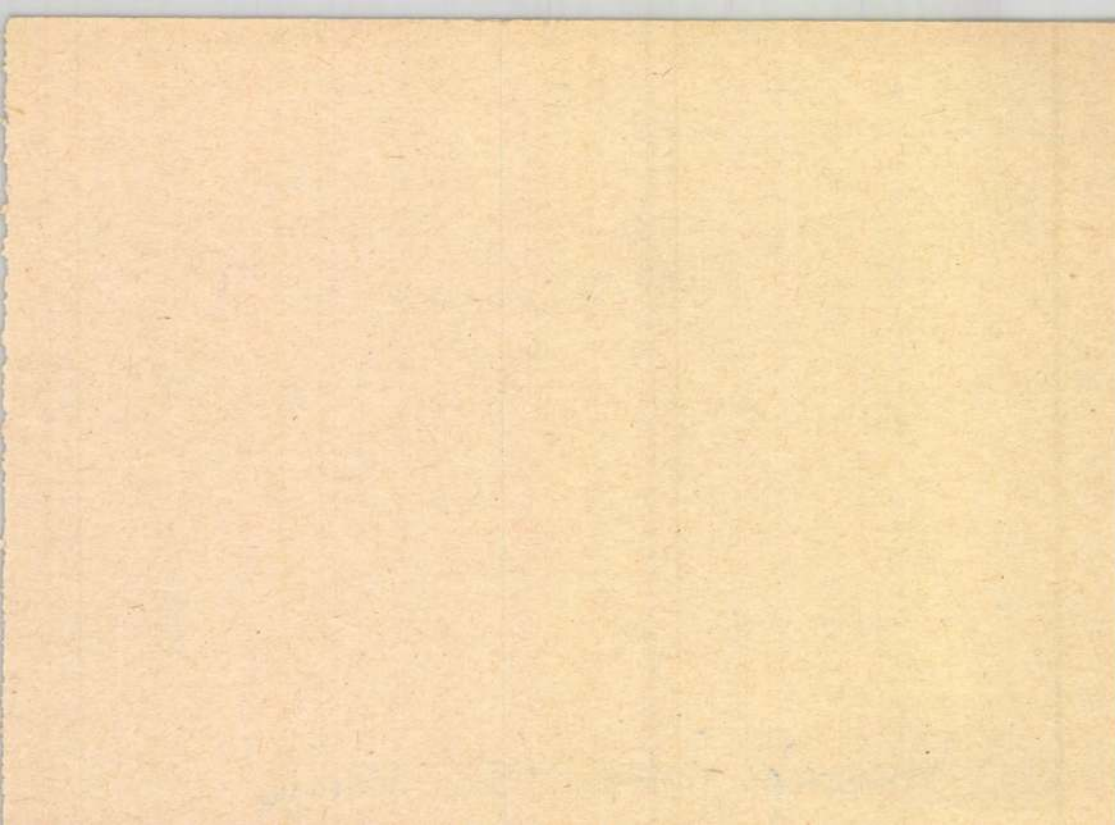
L. Školski zbornik (5)

— : karta s

63-76.

Jubilejski, Kolut, 1976. maj

XXII
1-2.

Könnyű István, festő

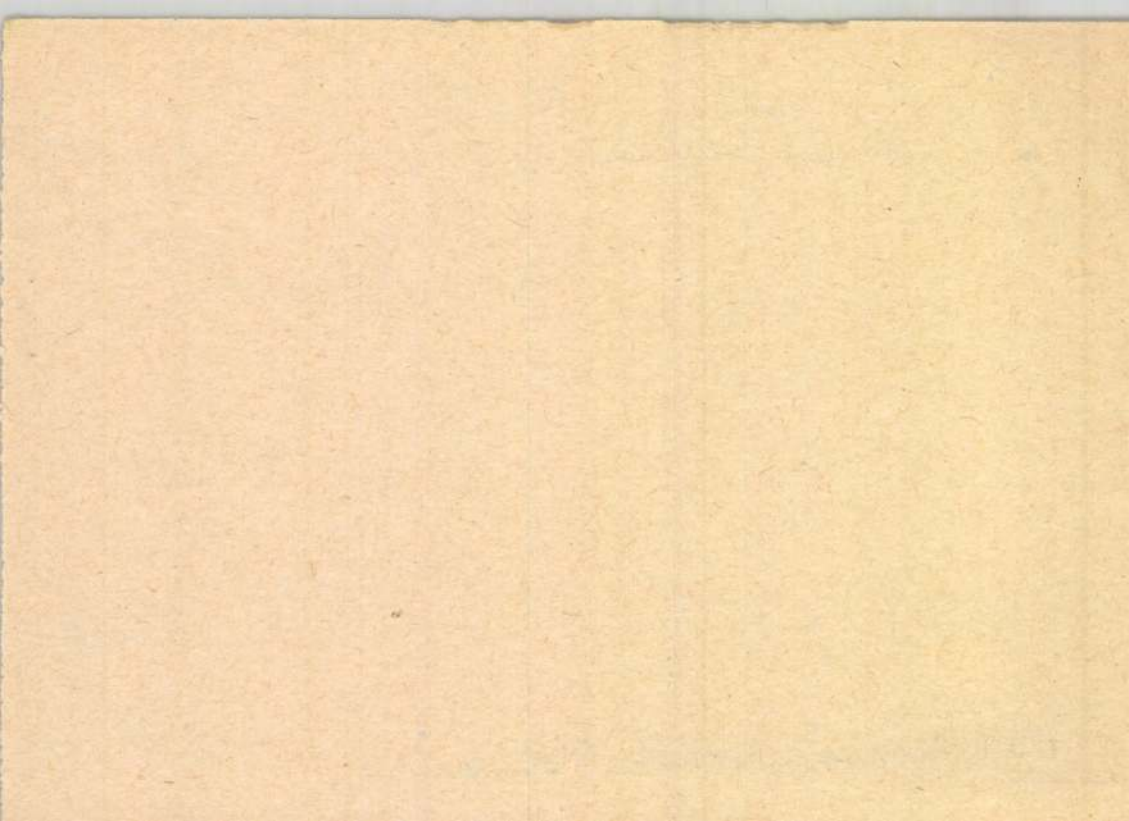
K.: Bokros Károly

Nelkech K.: Bokros

85-87

Június, Kolozs, 1926. május

XXII/
11-2

Szőnyi István

tanítványa volt Ballagó Imre

Rajztanítás 1976-1-31

Farkas: Ballagó kiállítása

Level 1000

Level 1000

Level 1000

Level 1000

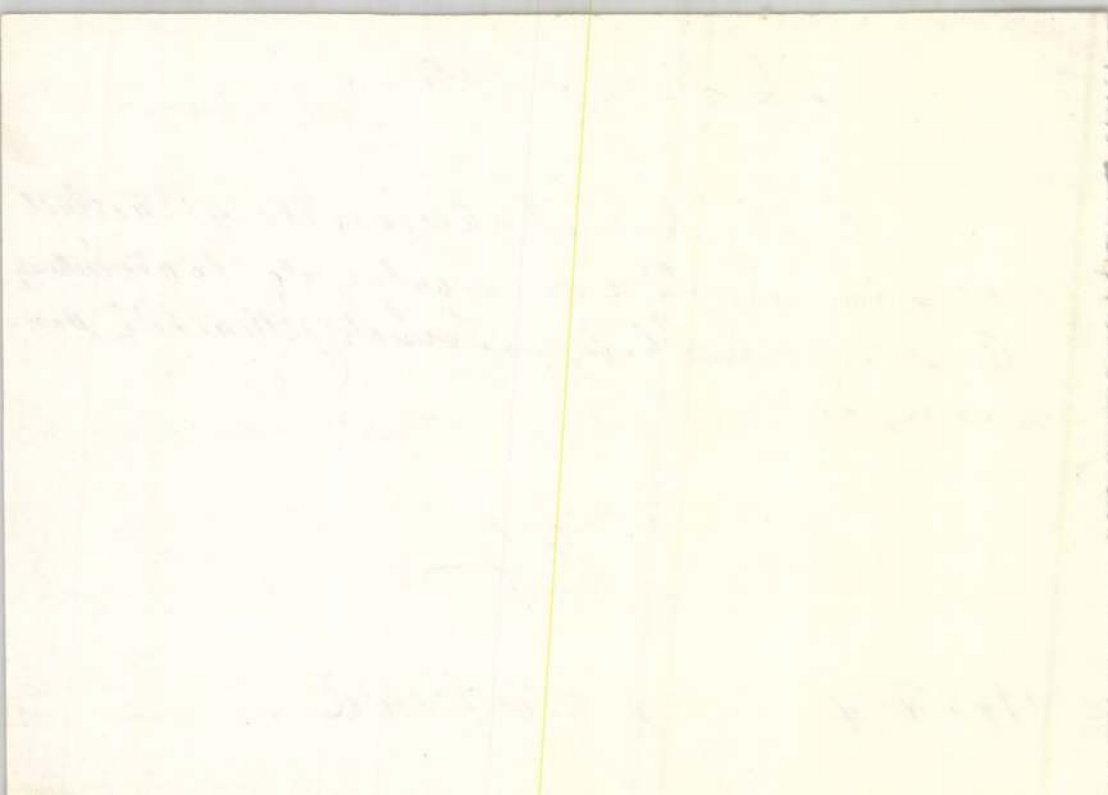
Lóugí Stráur Festsöminningur

Elfofglathau tign tilöje a Elamzi kusokuch
all ey bar Terjontöje az „arant gawole“ löalvesiduch
Ca. spels gcoatum hifejzö föunah jellcauzik pum.
hessagot

Heit

1474 X. 4

1-3-6-7 oldal

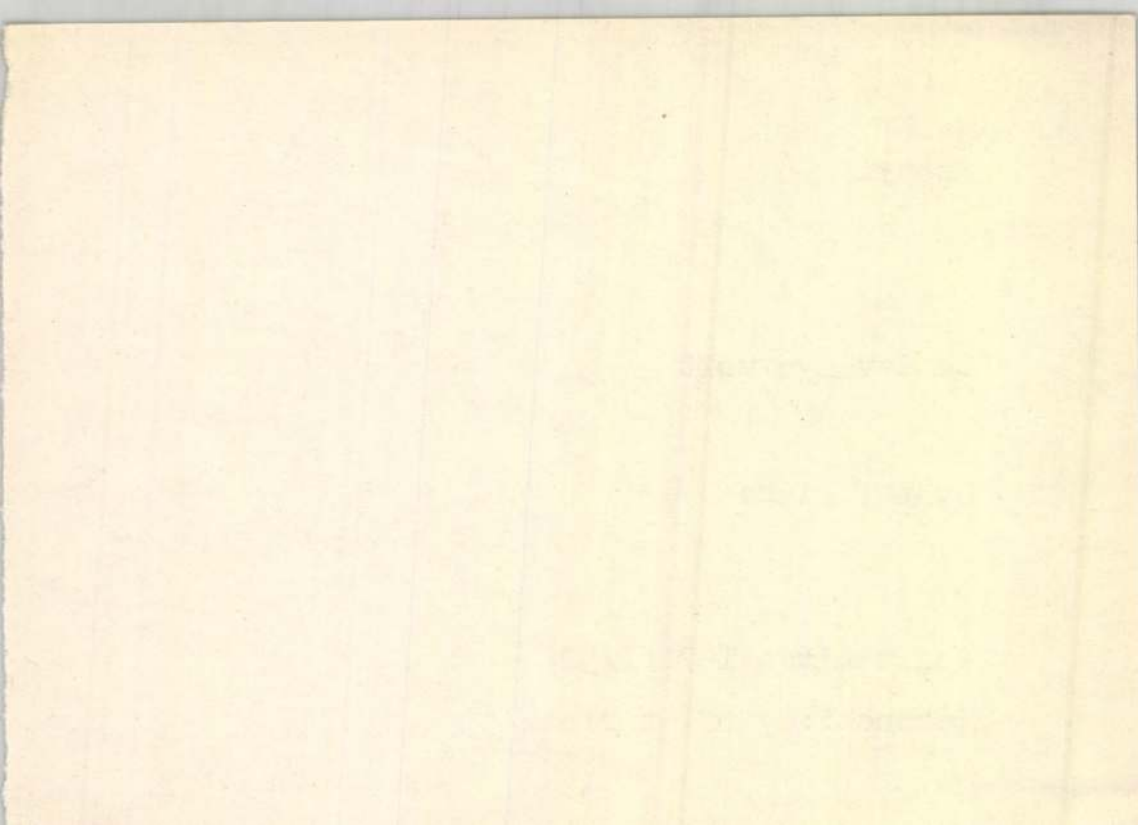
Szőnyi

tanítványa volt

György Klára

Rajztanítás 1976/3/32

Losonczi: Györfi tárlata

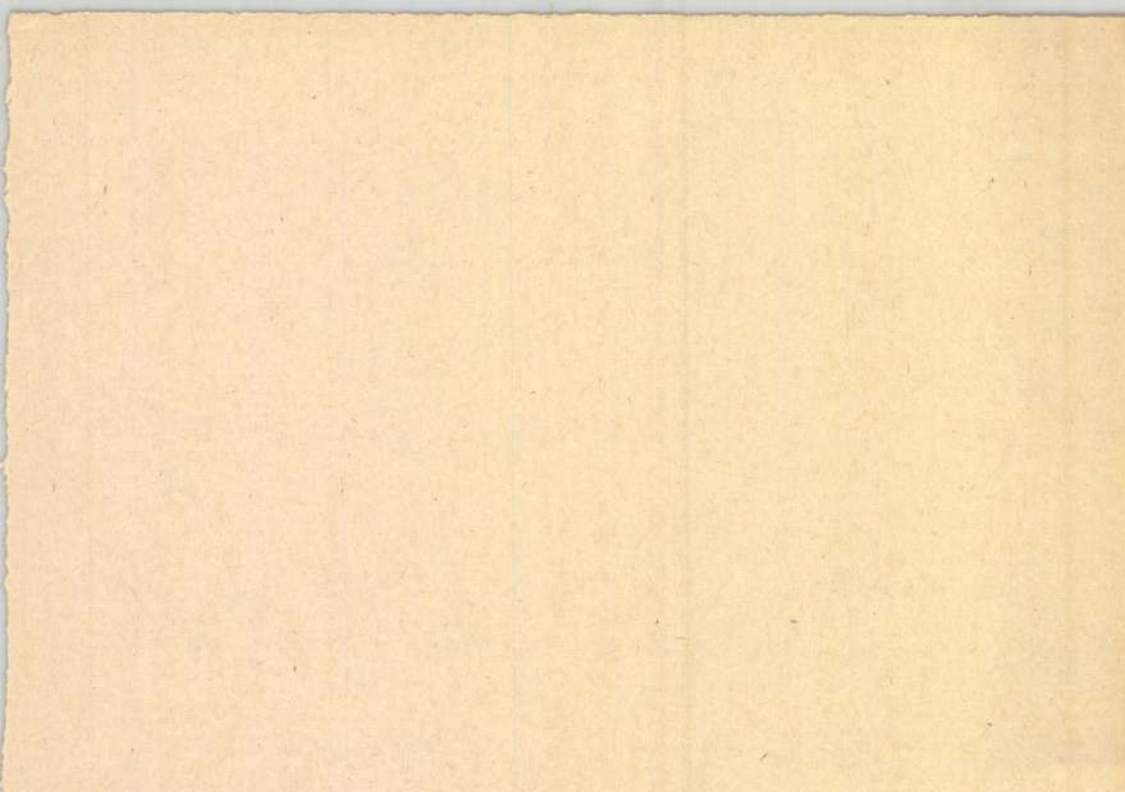
Köznyelvi István, Jertő

h. : Simon Béla

Türkös T.: Köznyelvi István ... 55-62.

JELENKÖR, Pécs, 1976. január

XIX/
1.

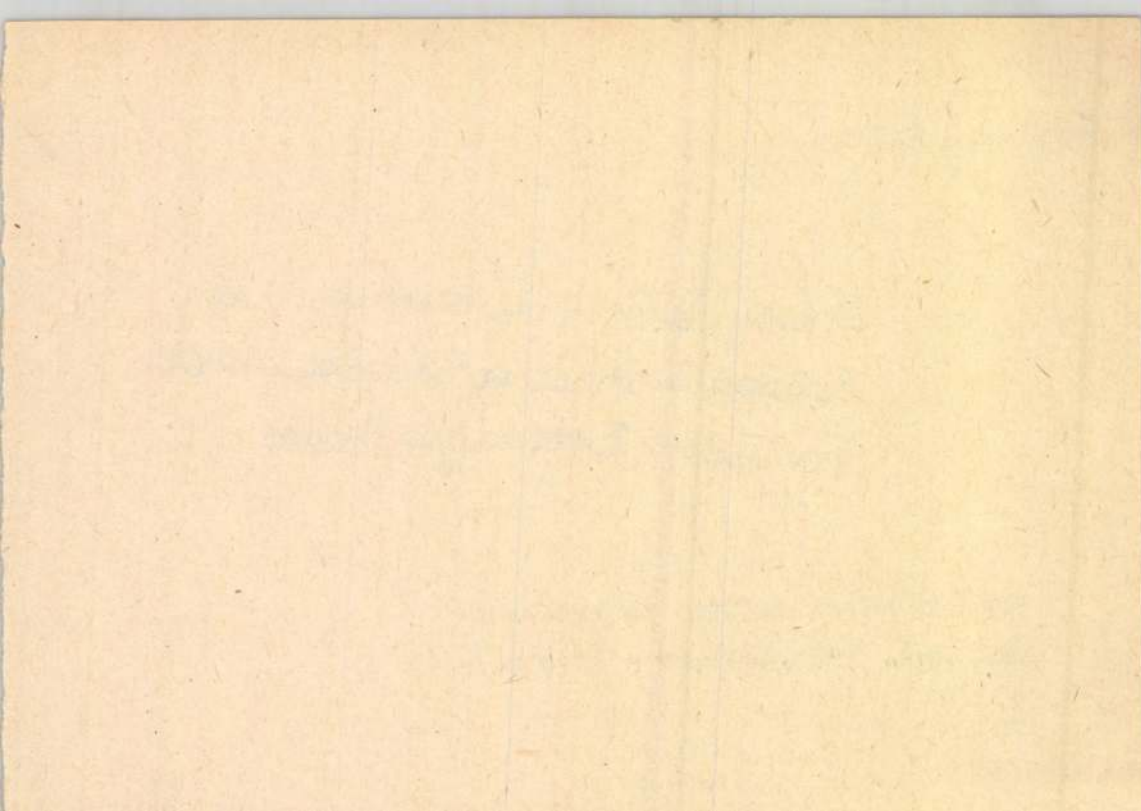

Szönyi István

Szönyi István műveidre volt
másodkönyvet a Képzőművészeti
Főiskolán Bálványos Huba.

Horváth Béla: Szatíra és verizmus.

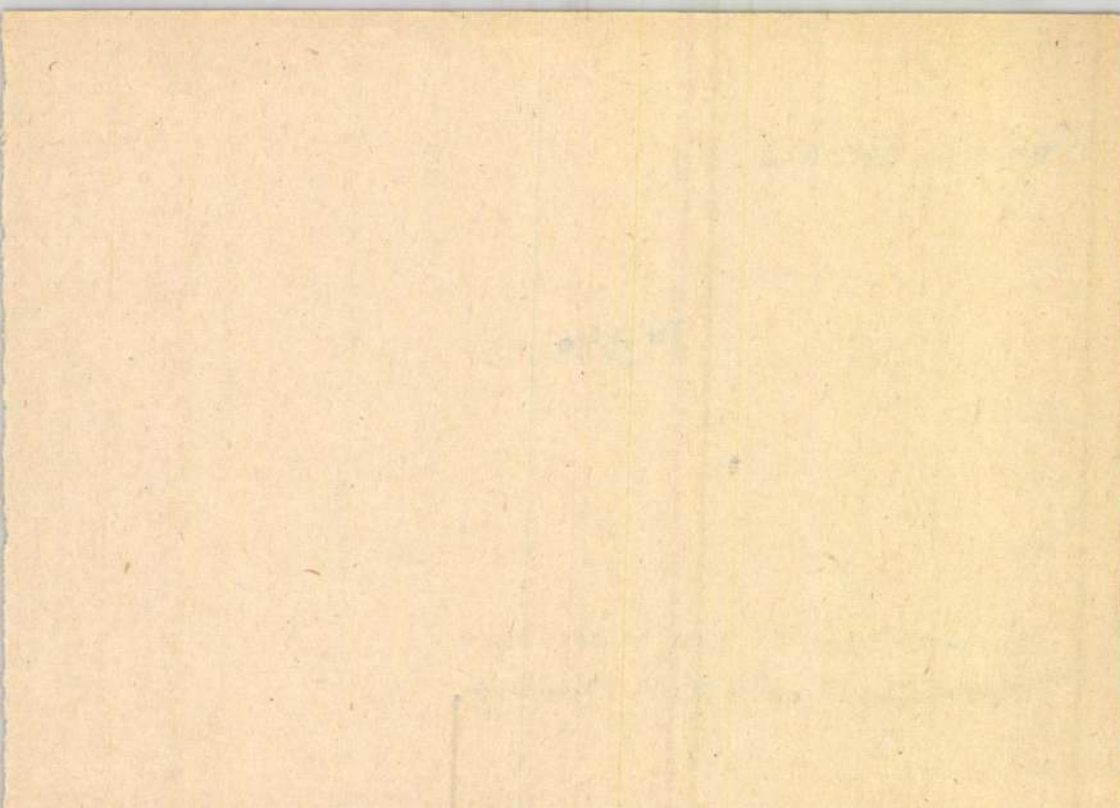
Művészet, 1976. október - 13. oldal.

Székelyi Béla

Méltóság.

Herváth Béla: Szatira és verizmus.
Művészet, 1976. október - 13. oldal.

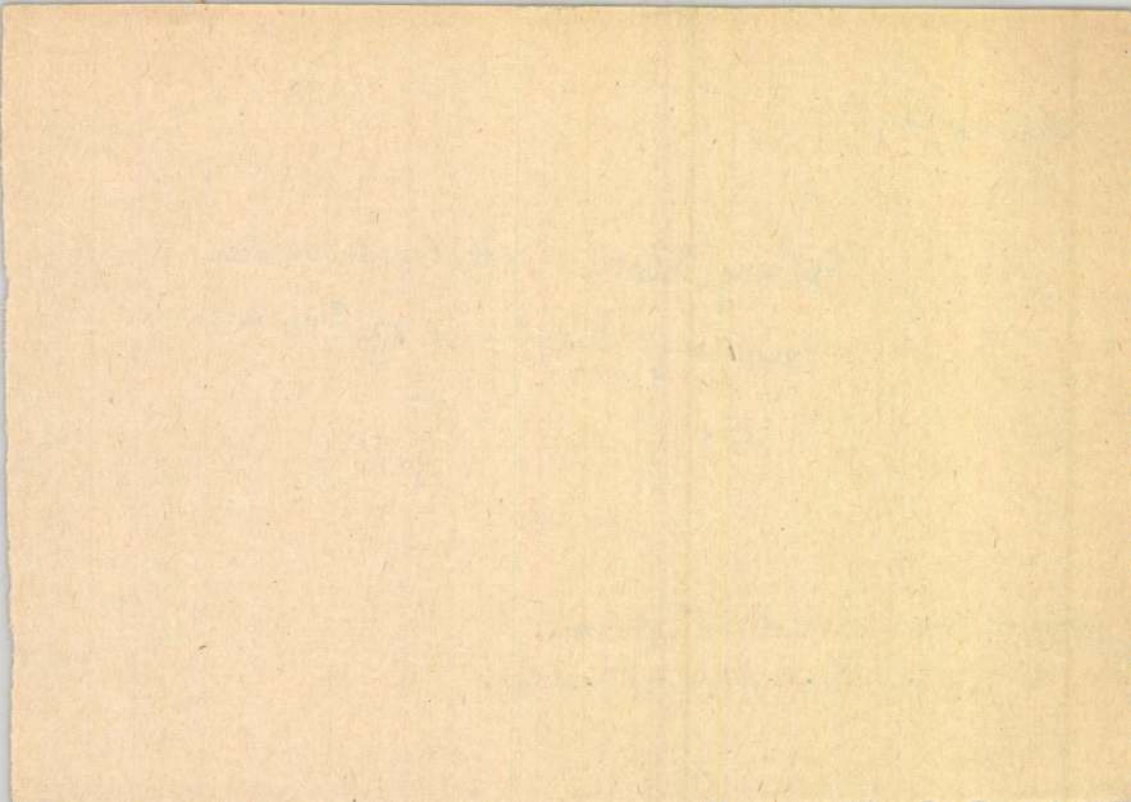

Szömgyi István

Szömgyi István volt egyik mestere
Bábolnás Kébanak a Főisko-
lán.

Horváth Béla: Szatira és verizmus.

Művészet, 1976. október - 13. oldal.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Tusrajza Bartókról.-Papir, tus, Papírnagyság 16+13,2 cm.
Jelzés nélkül, Szőnyi-hagyaték 1644
Szöveg 396. old. 1. jegyz. 2. kép.

HORVÁTH BÉLA: Kisebb közlemények a Zebegényi Szőnyi
Emlékmúzeumból 393. old.

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmányok Pest megye Múzeumai-
ból, 3. Szentendre, 1975

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

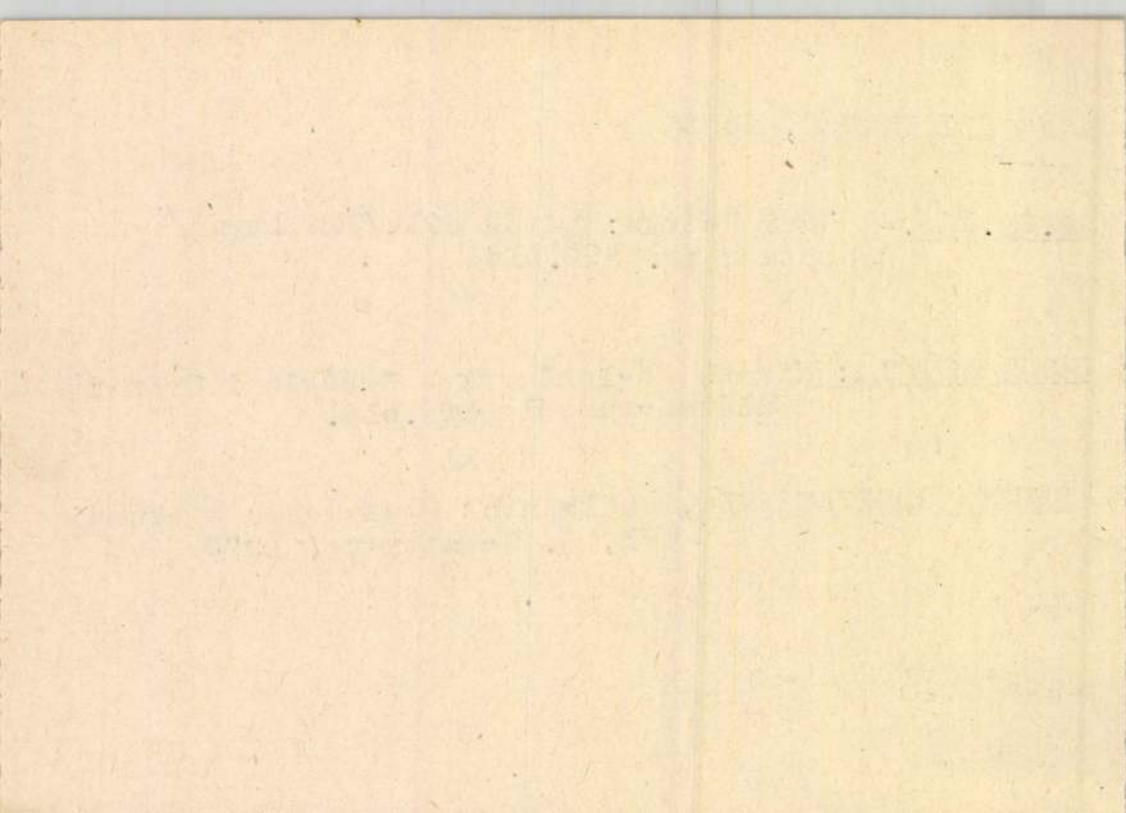
STANDARD OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

SZŐNYI ISTVÁN, festő

2.sz.kép. - Szőnyi István: Bartók Béla/Tanúlmány/
Fekete repr. 395.old

HORVÁTH BÉLA: Kisebb közlemények a Zebegényi Szőnyi
Emlékmúzeumból 393.old.

STUDIA COMITATENSIA, Tanúlmányok Pest megye Múzeumai
ból, 3. Szentendre, 1975

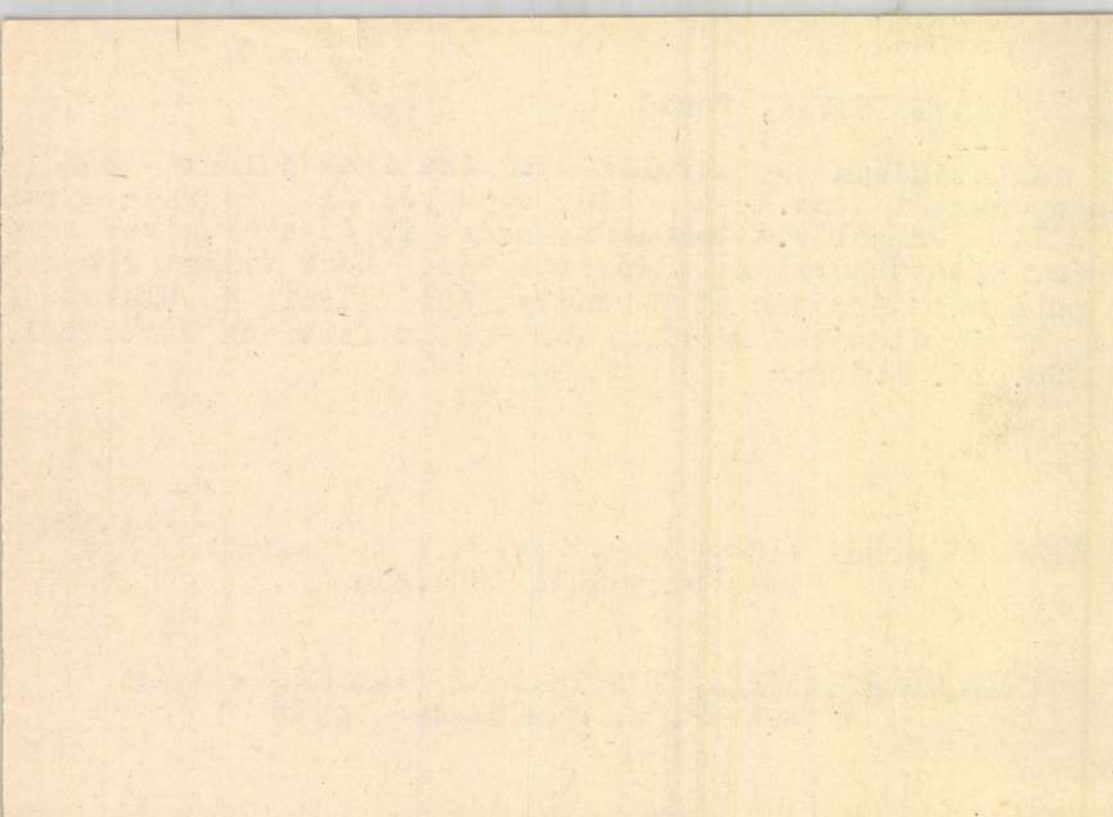

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Hagyatékában egy művelődéstörténetileg jelentős tanulmány maradt fenn. Ez a néhány vonásból álló tusrajz Bartó Bélát ábrázolja. A tanulmány azért is érdekes, mivel Beréreny Róbert korai festményétől Femes Beck Vilmos még nem publikált érméjén át Ferenczy Béni rajzáig és plakettjéig kevés életében készült ábrázolást ismerünk Bartókról.
396. old. 1. jegyz

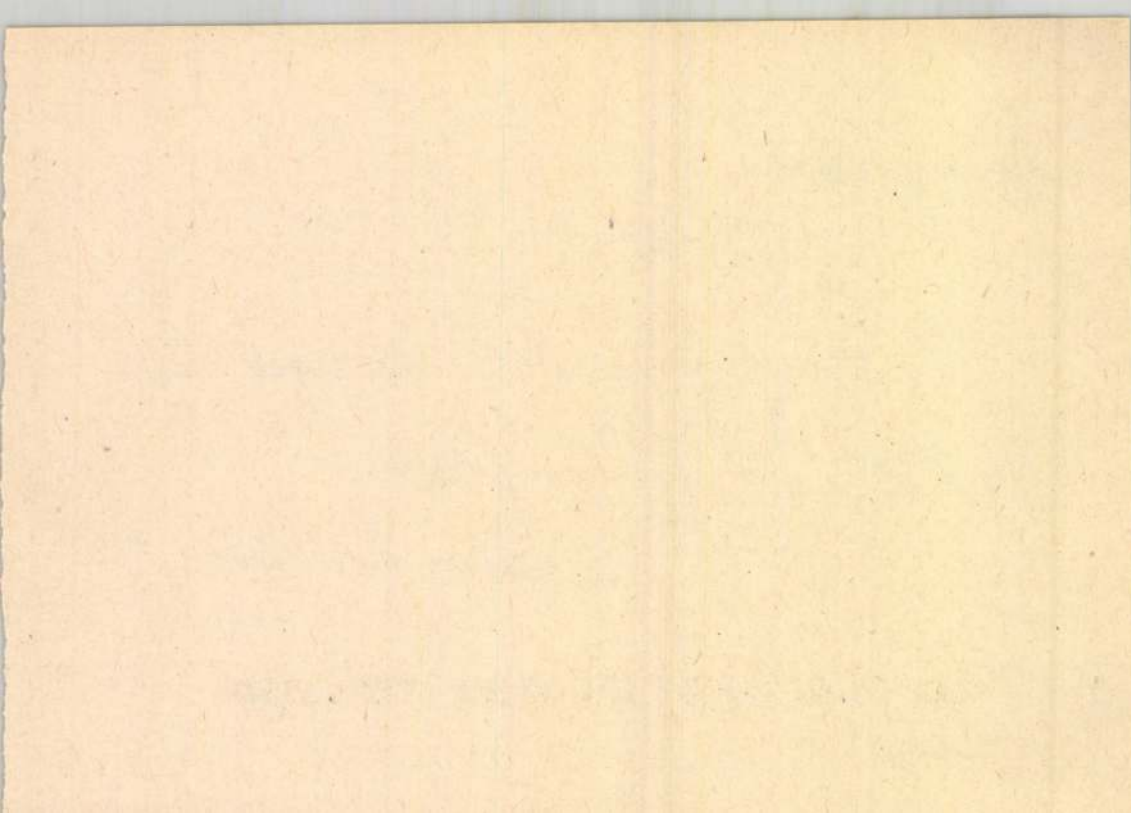
HORVÁTH BÉLA: Kiseb közlemények a Zebegényi Szőnyi Emlékmúzeumból 393. old

STUDIA COMITATUSIA, Tanulmányok Pest megye Múzeumaiából, 3. Szentendre, 1975

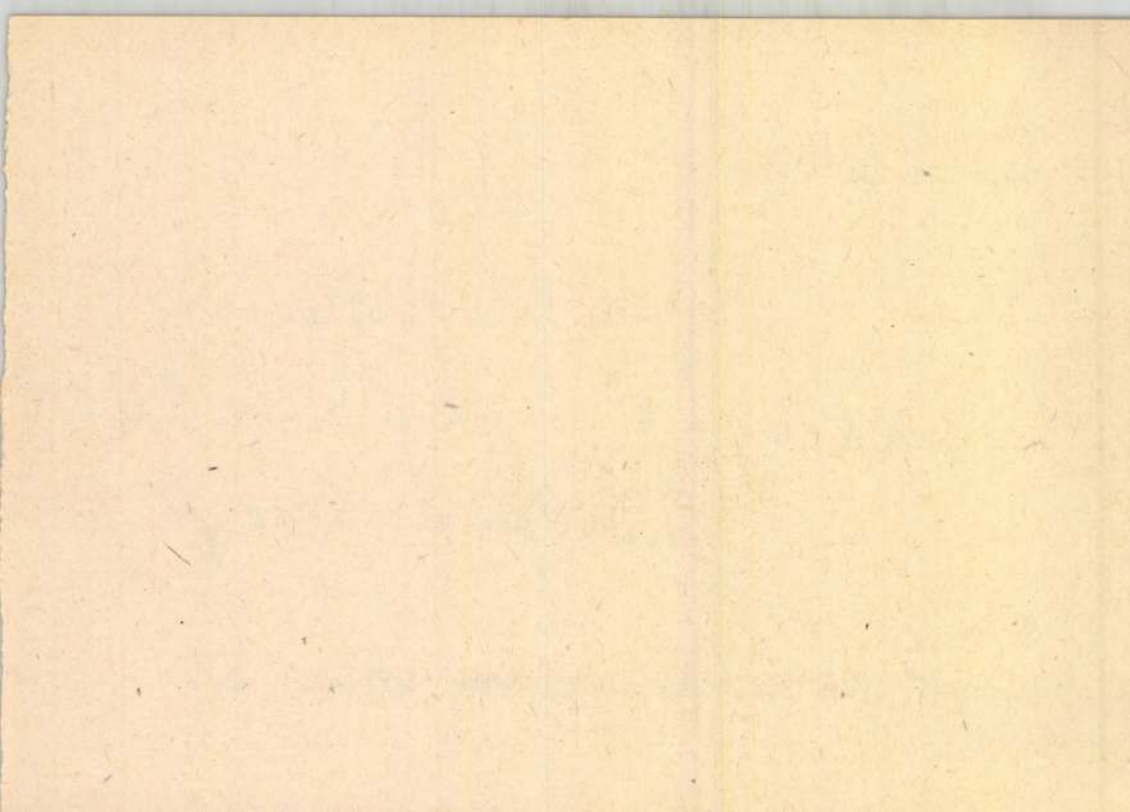
Göncyi István
(1897-1960)

„Zebegényi házak” lauszott lusz
26 x 35 J. l. f. Göncyi István
Kéllalari ár: 4000 Ft

Göngyi István

„Legelő lé” Vízfestmény
30x46 S. l. p. : Göngyi István 1927
Whitman á: 6000 Ft

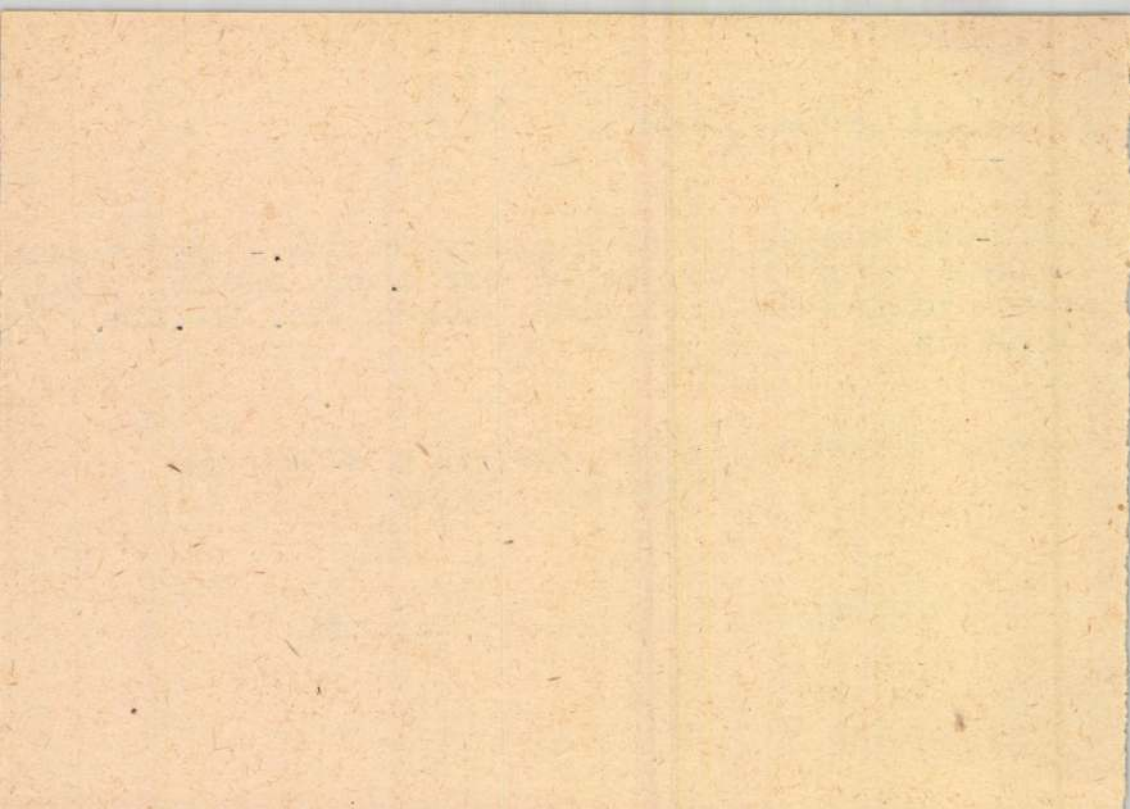

Szőnyi Istvan, festő

1932-ben Zebegényben a templomot festette.-A got esmann család és Egan iktor sem tud arról.hogy esetleg találkoztak volna Szőnyi Istvannal Zebegényben. 315. old. 13. jegyz

Losonczi Miklós: Amrita Sher-Gil művészetének forrásai 308. old

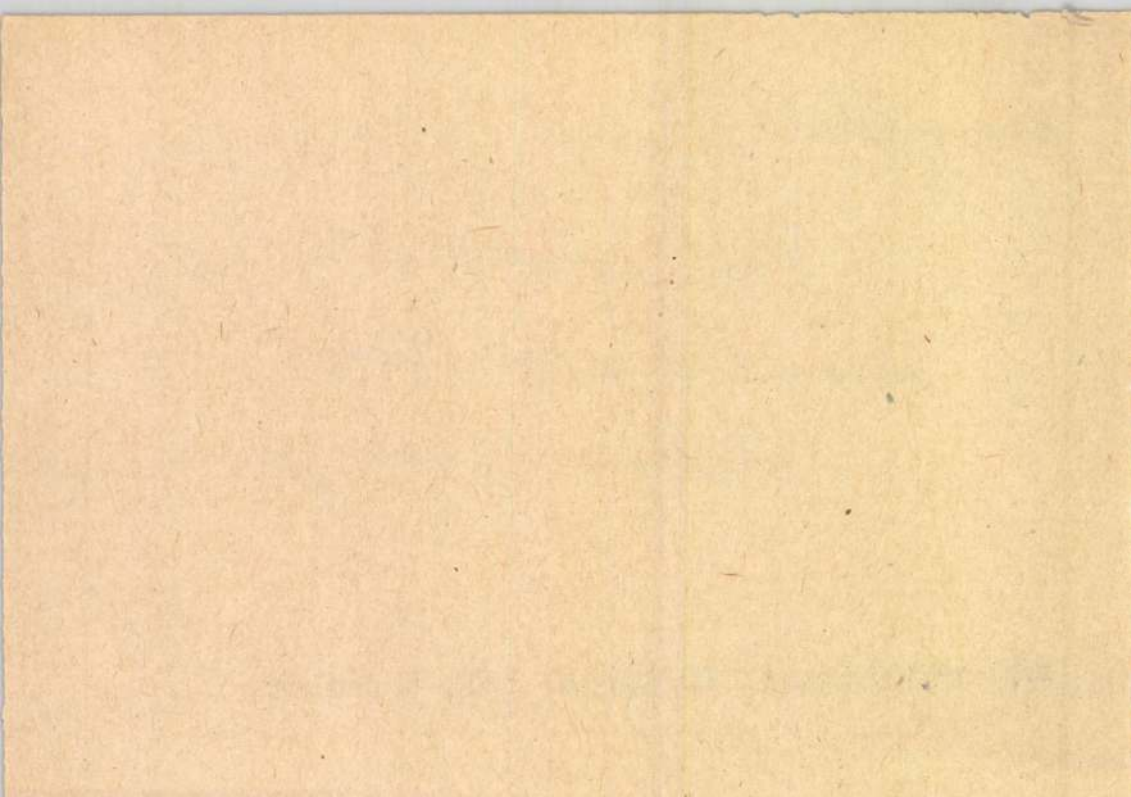
Műv. Tört. Hírt. 1974. XXIII. 4. sz. Bp

Göngyi István

"Fár" Gouache 19,5 x 32,5
Selejte leint jobbra: Göngyi I.
2. Wáltánis as: 6000 ft

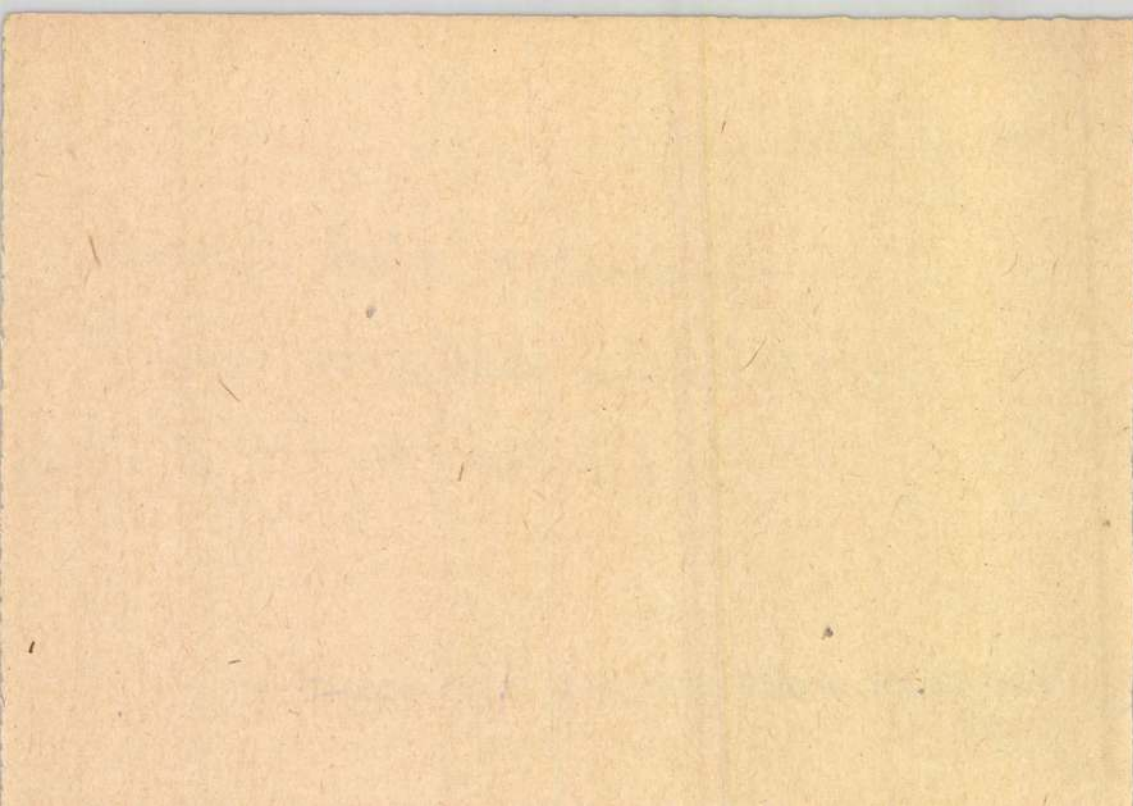
BÁV 38. Képekció Budapest 1975 december

Göngyi István

"Göngyöl és öltöz" Gouache
22x32 lemez lent, jobbra: Göngyi.
Utólagos ár: 6000 Ft

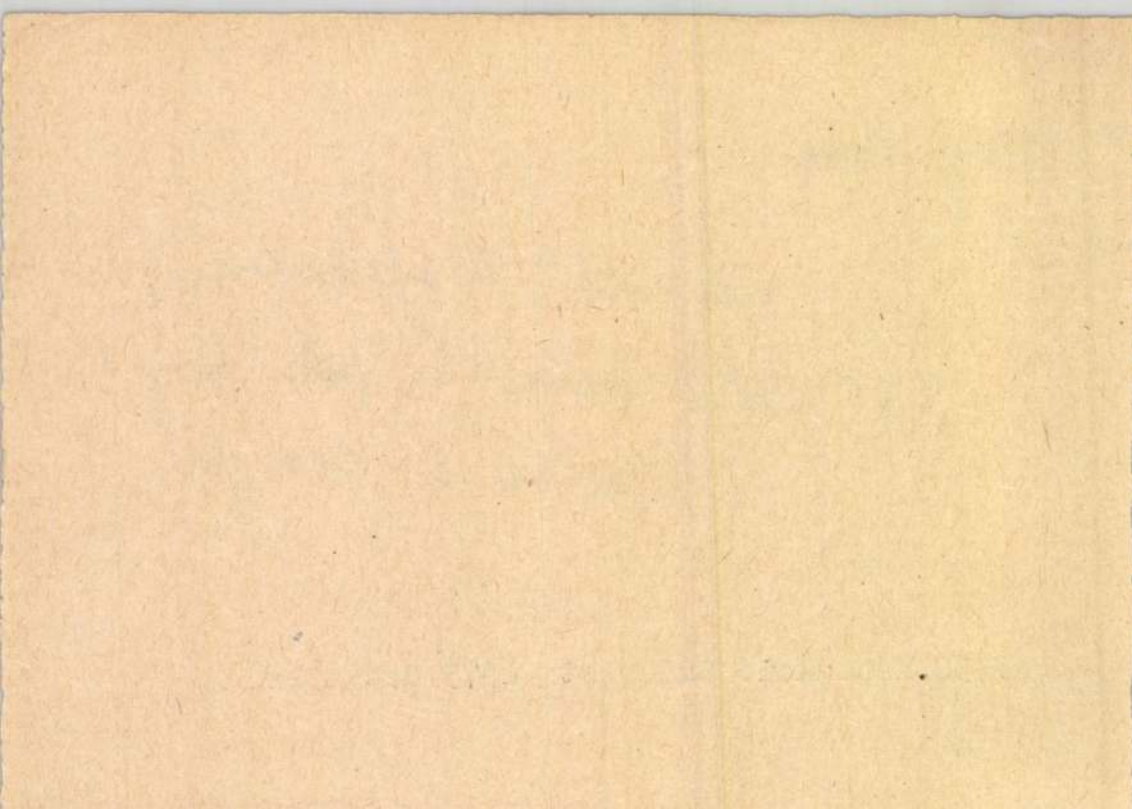
BÁV 38.Képekció Budapest 1975 december

Göngyi István

"Ülő art" Várfestmény
29,5 x 22,5 teljesre lent jobbra: Göngyi I.
Munkási ár: 6000 Ft

BÁV 38. Képekaukción Budapest 1975 december

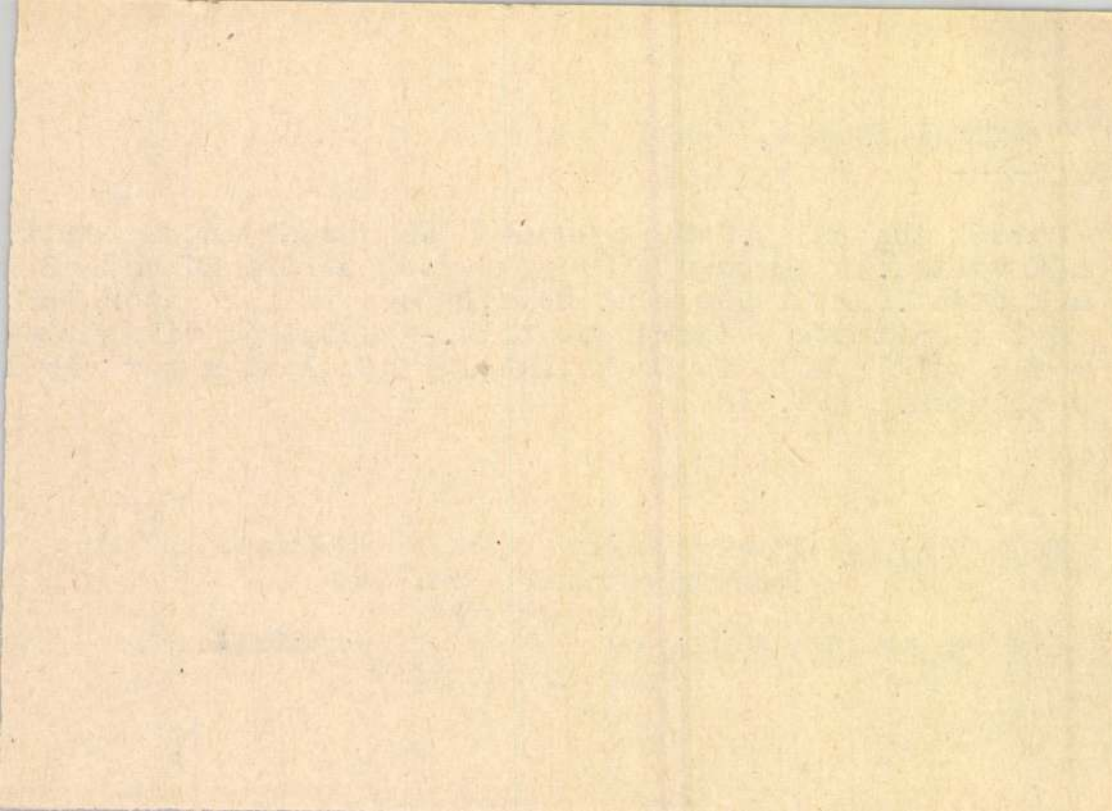
SZŐNYI ISTVÁN, festő

Bartók tus rajza. Szőnyi anyósa és Bartók anyja barát
nők voltak. Ők egyengették egy Bartók portré készítésé
nek útját. Bartók nem ment bele, De egy találkozáson Sző
nyi készítette e tusrajzot róla. -A helyiség világítása
rossz volt a hely is szokatlan, így nem lett a portréból
semmi sem. 396. old

HORVÁTH BÉLA: Kiseb közlemények a Zebegényi Szőnyi
Emlékmúzeumból 393. old.

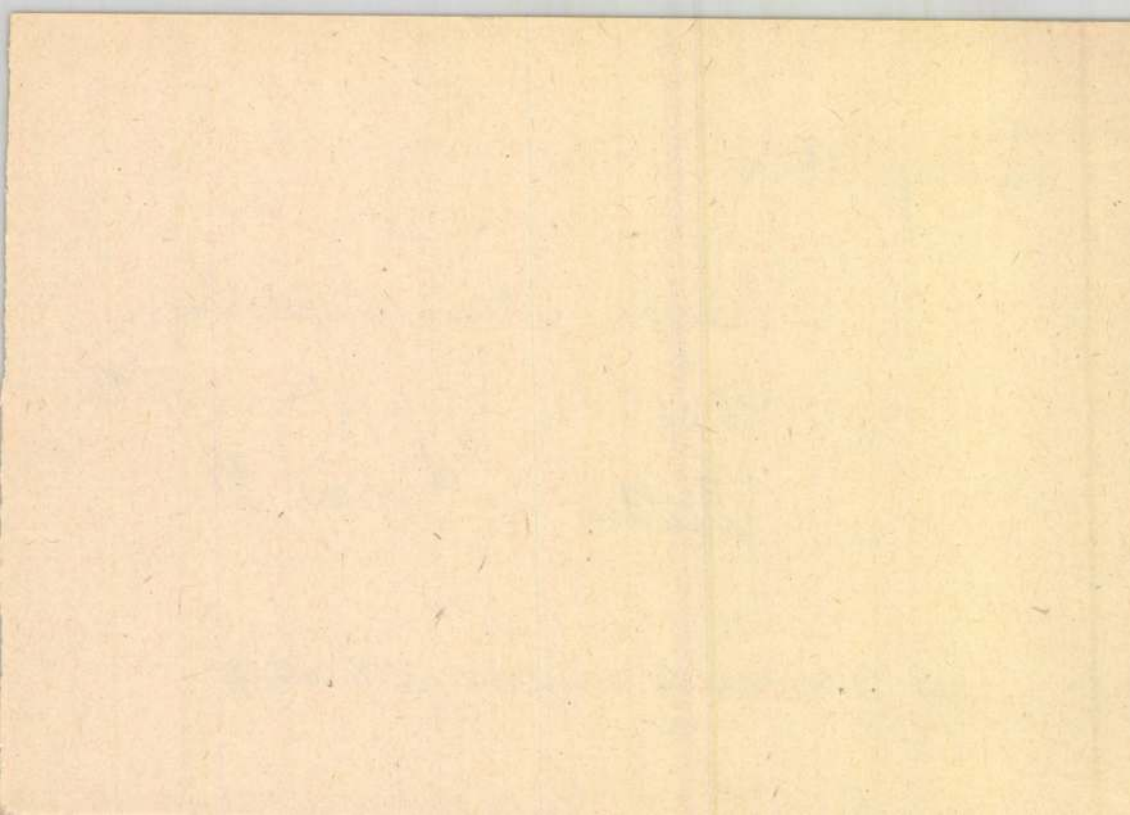
Tanulmányok

STUDIA COMITATENSIA, Pest megyei Múzeumokból...3.
Szentendre, 1975

Görny István

„Fehérgörny udvar állatállalattal”
o. v. 48x67 S. l. f. Görny I. 1925.
Utaltárca: 20000 Ft

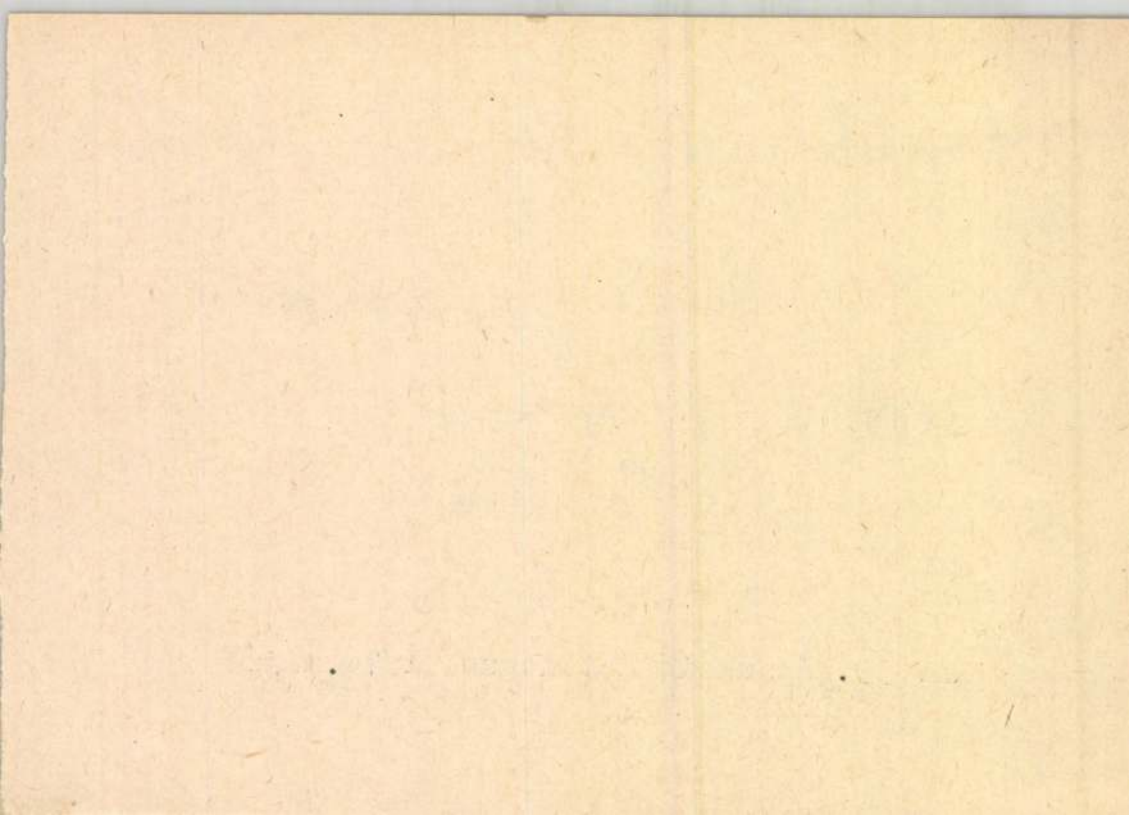

Gönczi István (1894-1960)

"Bucurányi" o. tempera

69x99 J. l. f. : Gönczi I.

Whitaker's 30000 ft

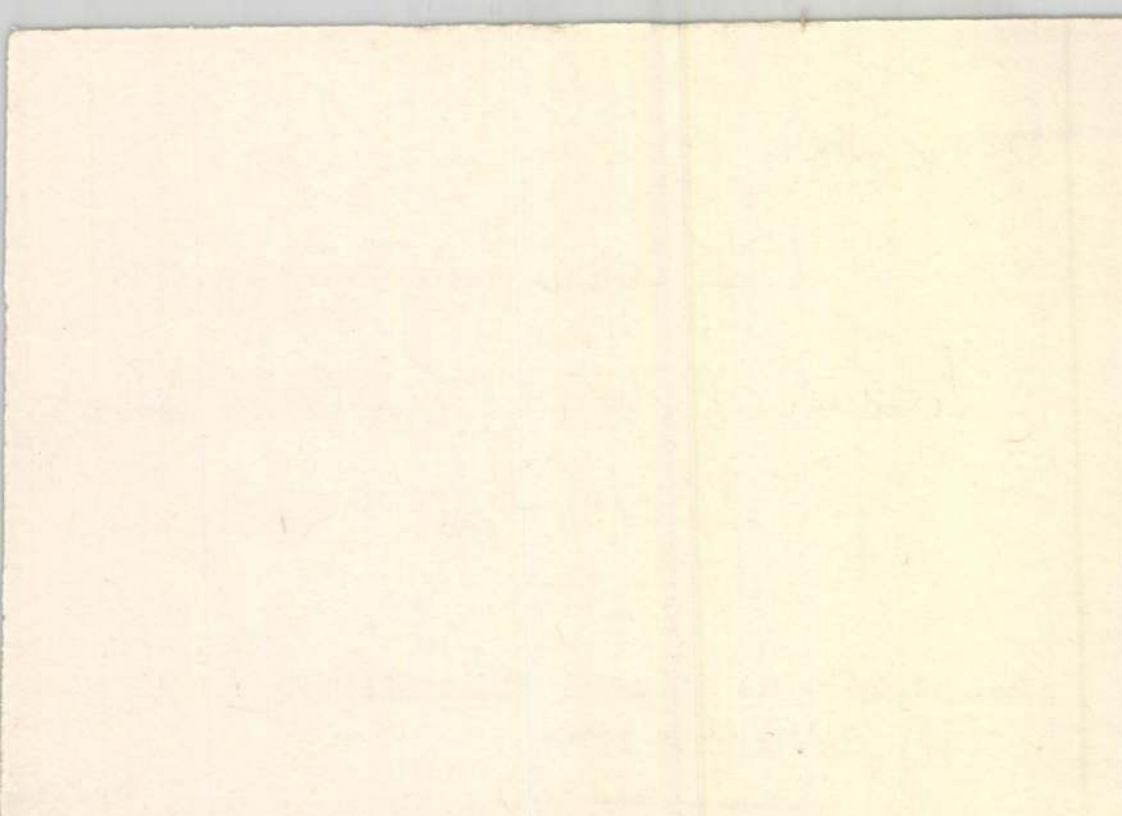
Stömyi István

dunai tókérei nem feledjének
ferülnek el, hanem a lélekben lebegnek.

Bálint György: A toronyór visszapillant

Ep. Magvető 1976

I

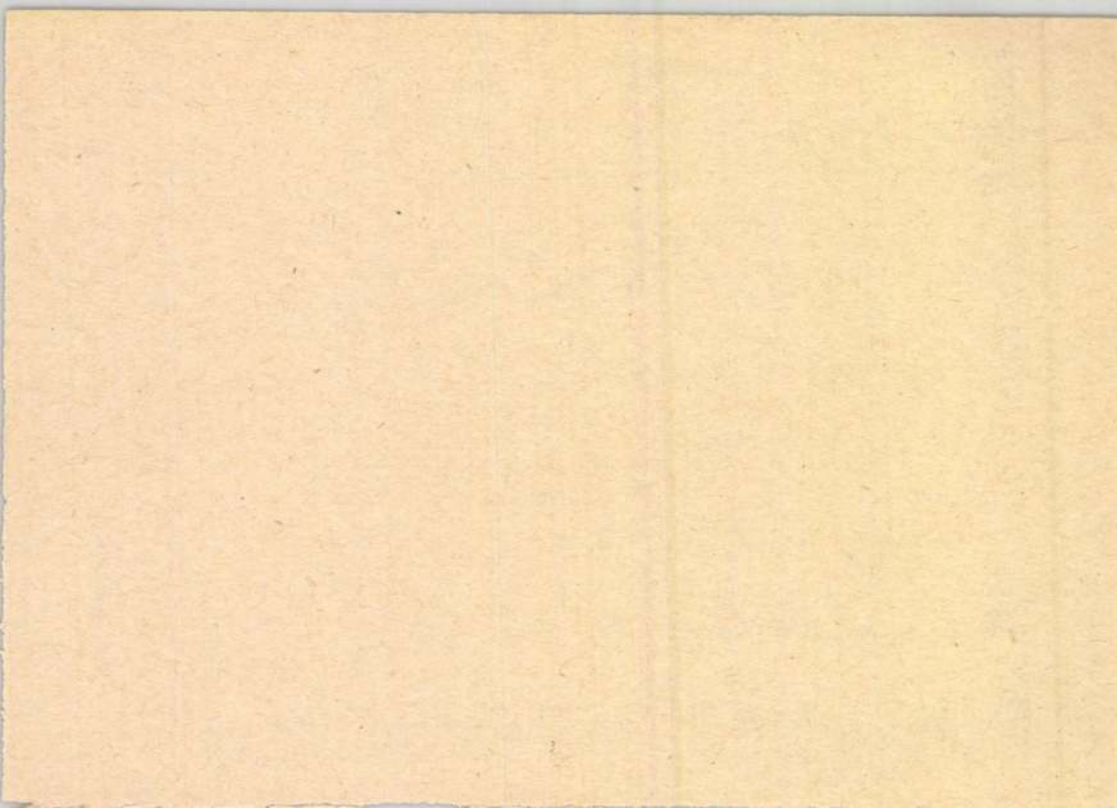
Skómyi Itvau, Vestó

h.: Goutváry

(-k): Lédmu a

2.

ESTI HIRLAP 'Br. 1976. jún. 3

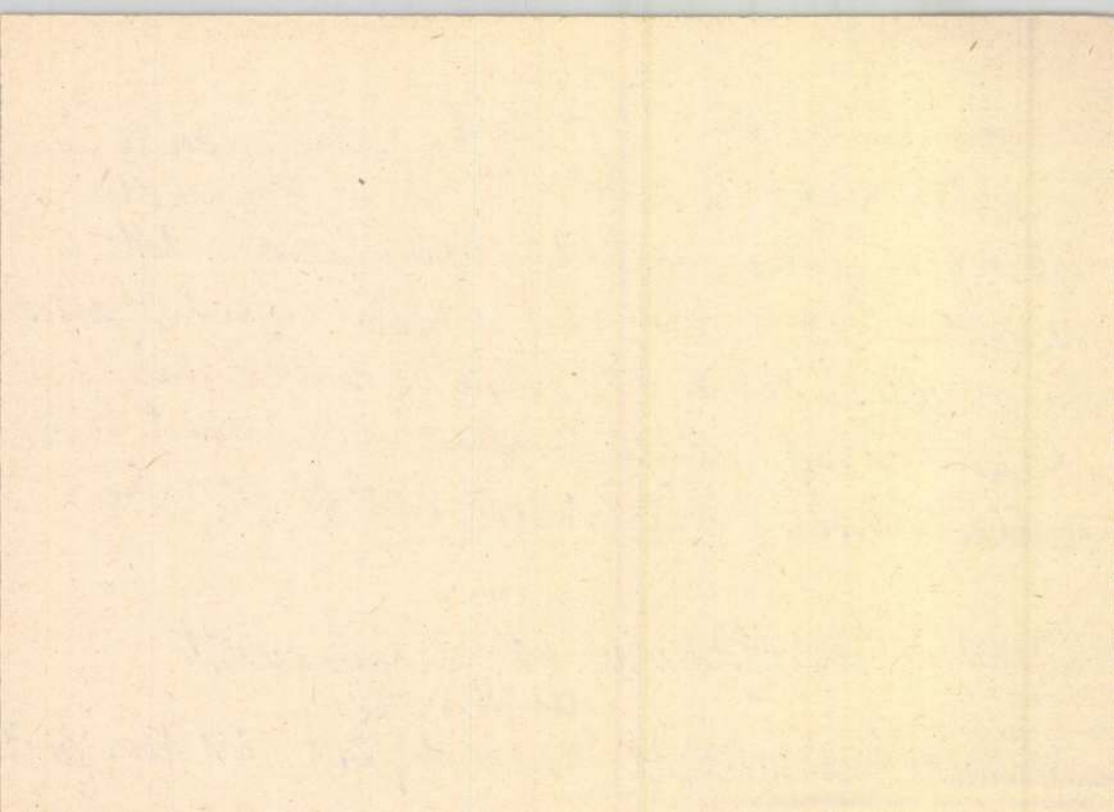

Szónyi István, festőművész

Falbrépékek is próbálkozok művészeink,
főleg az ún. partugybányások kanto-
nokat festve is táblákra festők maradtak.
Bismutyjak azt a bor jelentés művészei, pél-
dául Szónyi István párnái, valamint Ber-
nath Antal kintelenekéi keűt festői.

Lanka Lajos: Hasminc'er felmadart
művésze

Köszönettel, Budapest, 1946. jún. 8.

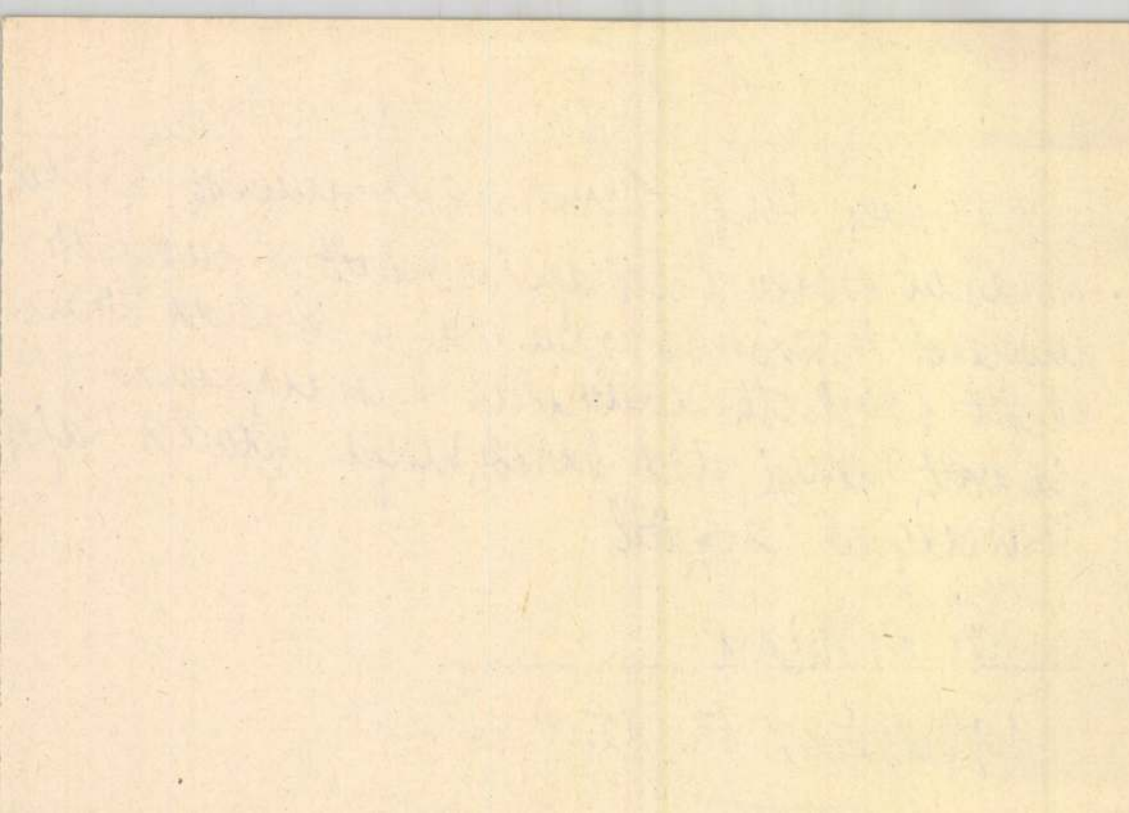

Szónyi István festőművésze

A 83 éves Nagy Gyula festőművésze fiatal korában erősen belekapcsolódott a magyar művészet legvirulósabb áramába, a Nyolcadik Stílus nézet felvételre aktivisták társaságának tagja volt. Szónyi, Abd-Nuruk, Varga Károls Lajos, Barcsival együtt.

Déli Krónika

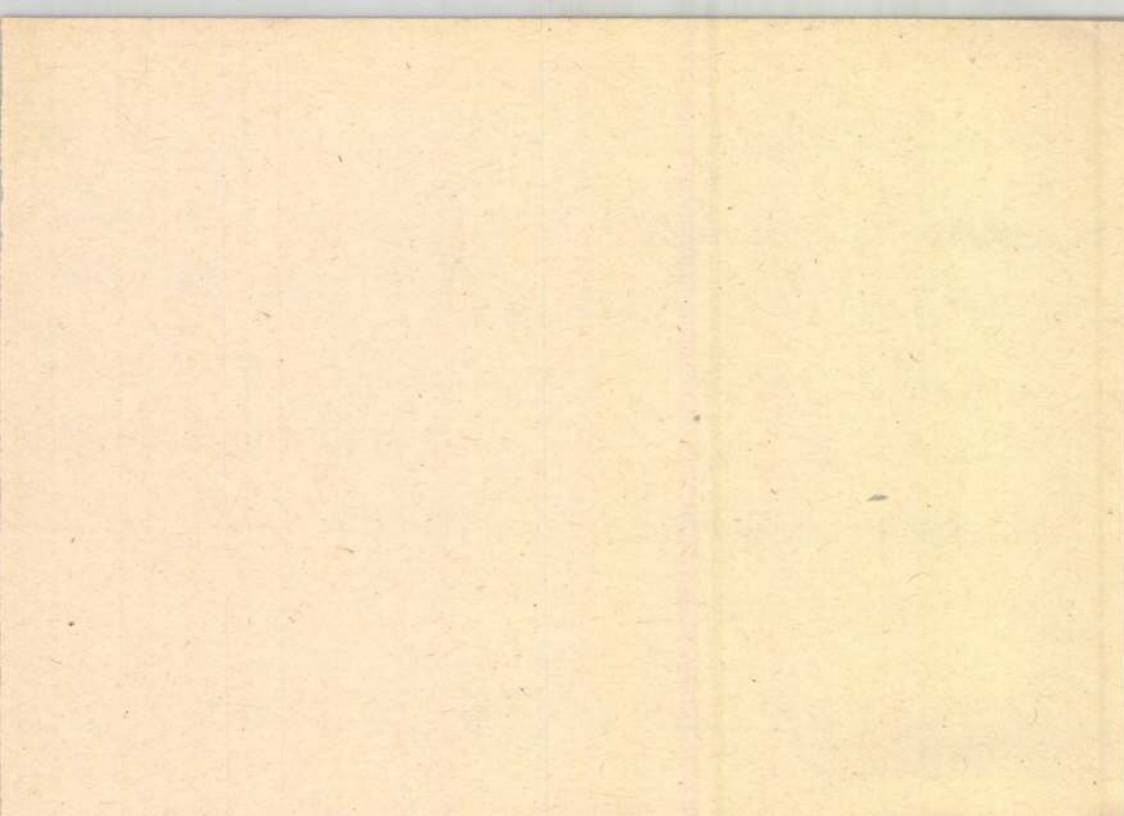
1990. febr. 13. 12.00 D.

Gábor Győző festőművész

Febr. 26-án nyílt meg a BNV-területén
a „Harmadik győzelem év” című, két so-
cialista ország képművészetét kiállí-
tása. - a magyar festőművészet a
művész alkotásai is képzésük.

Néprabadaig, 1976. júni 25.

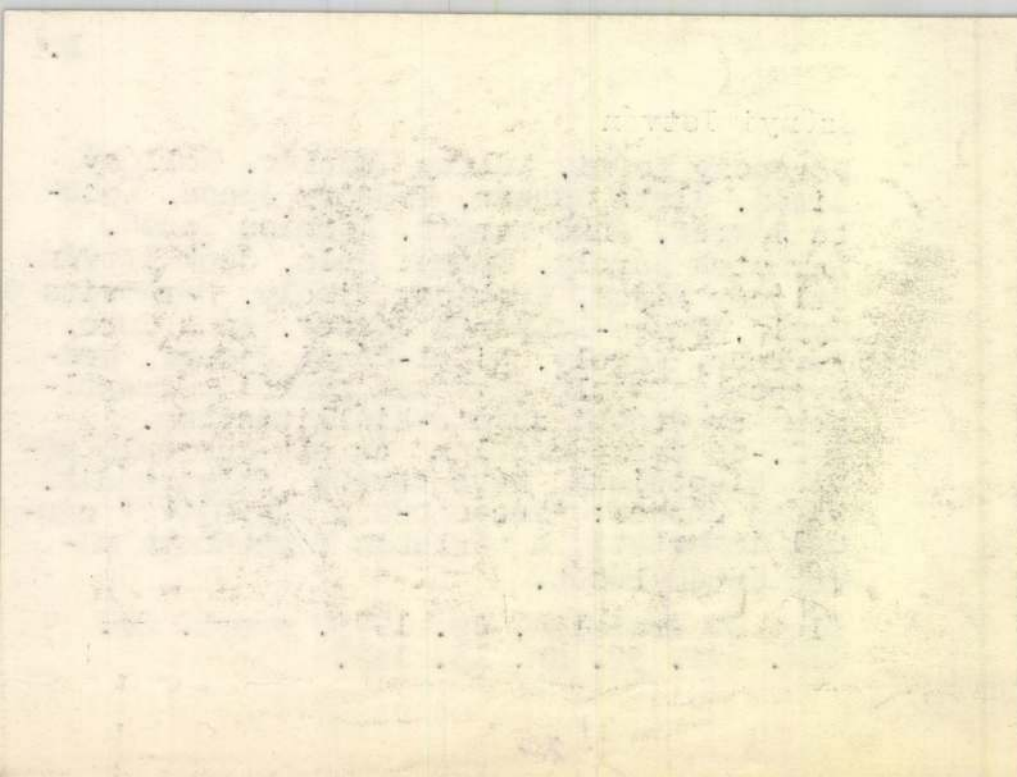

Szónyi István

Ferenczy Noémi, Kelety Gusztáv, Hollósy Simon, Glatz Oszkár, Vaszary János, Kossza József, Anna Margit, Korniss Dezső, Kernstok Károly, Spányi Béla, Csók István, Gulácsy Lajos, Munkácsy Mihály, Derkovits Gyula, Nemes-Lampérth József, Anos Imre, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József, Mednyánszky László művészek munkái szerepelnek az utóbbi aukció-kiállításokon.

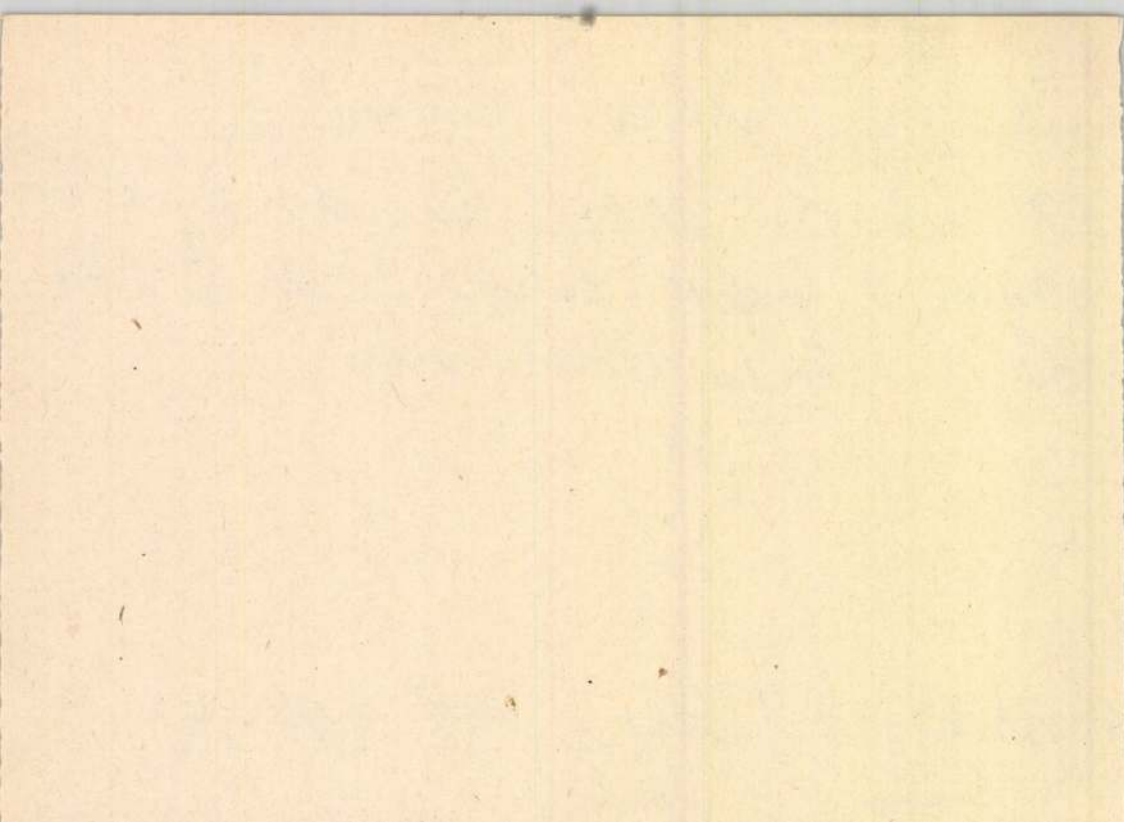
A 2.-es számú cédulán az ott szereplő művek alkotóinak neve tovább folytatódik. Vadas József: "Mecénások a műgyűjtő?" címmel ismerteti a tárlaton bemutatott művek értékelését.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 20.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Suomen Ystävien Seuran
a Magyar Kereseti Galéria új ottho-
nában, a budai Várpalotában láttha-
tok a művein alkotáisai.

Magyar Gfűsäg, 1945, okt. 24.

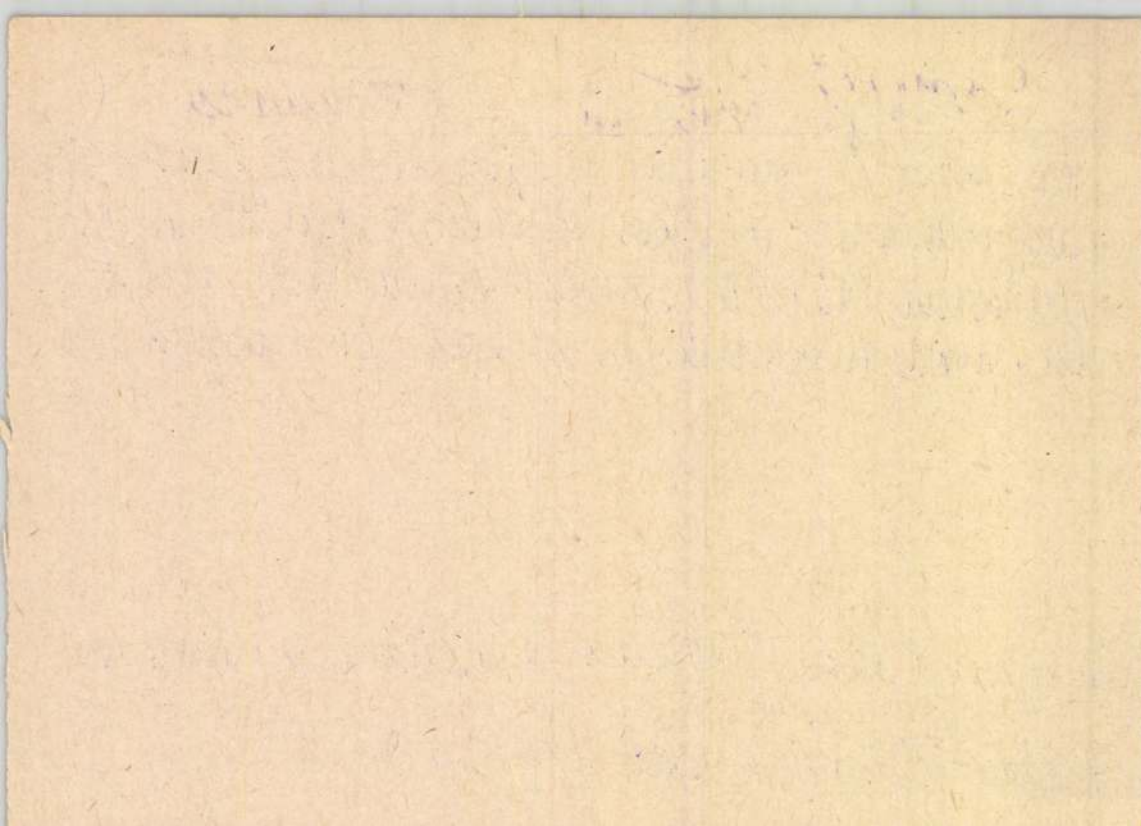
Snoopy Island sestonmüden
a Bismarckian Anulus sp. képaucióján
a müden legye képaució 40 per ft. t
kínálak va.

Nejstawa, 1945. dec. 18.

1871

Received of Mr. J. H. ...
the sum of ...

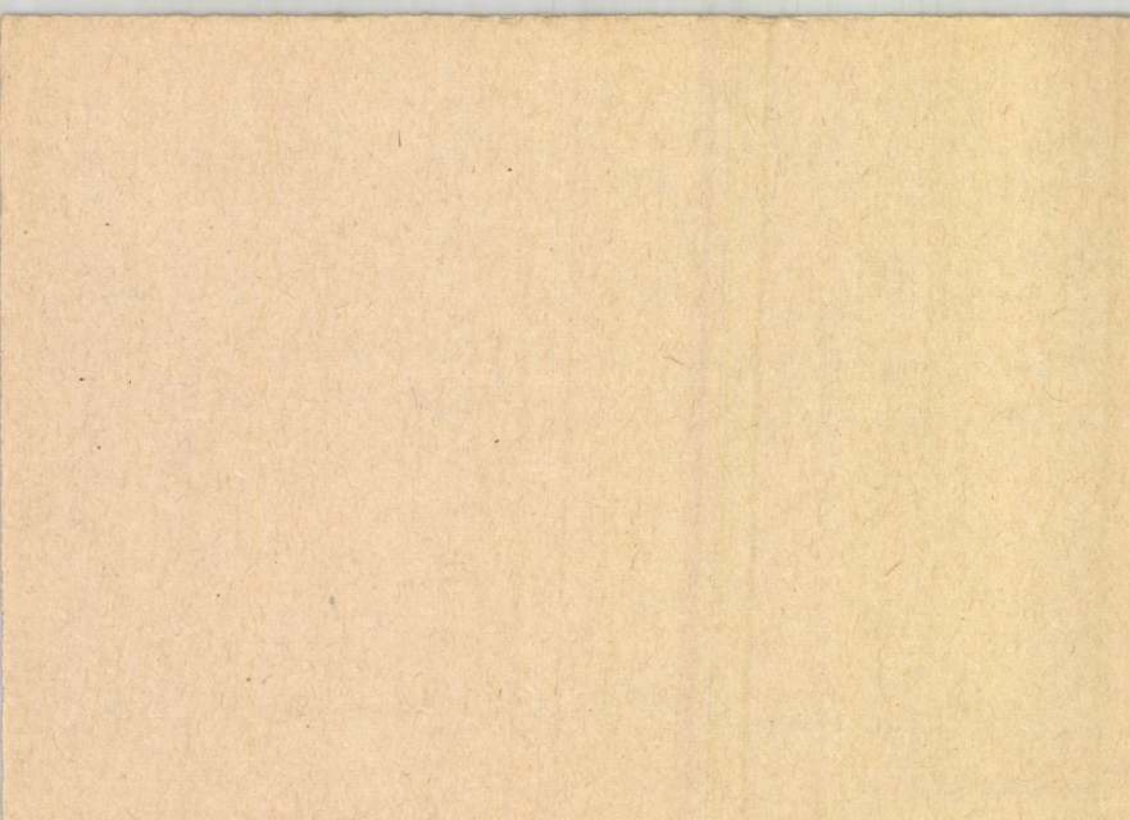
Witness my hand and seal this ... day of ... 1871

Görnyei István történelméről

Okot. 5. - re a Szolnoki Galériában nyelik meg a XX. századi magyar grafika és képzőművészet "Felső művészet" a debreceni Dezius-képzőiskola "Felső művészet" című, a művészi igényekről és a művészi életéről szóló tanulmányok és feljegyzések.

Szolnok Megyei Galéria, 1975. szept. 28.

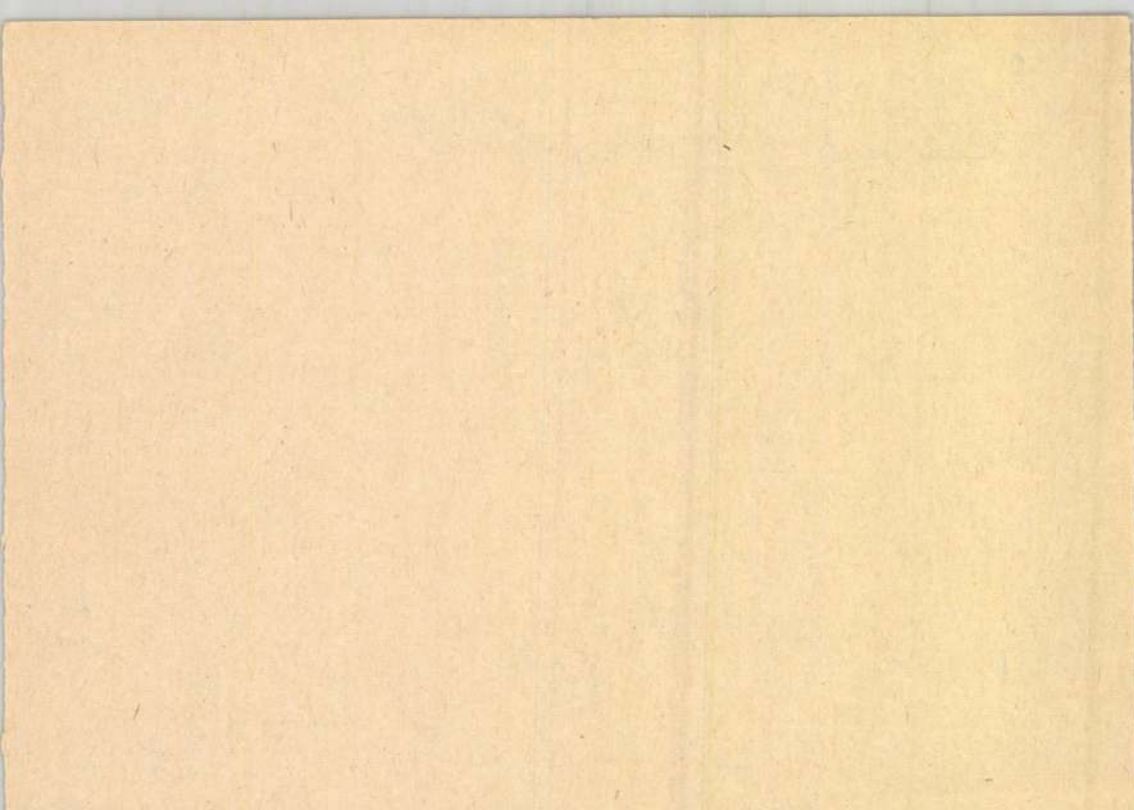

Szönyi István, kertő

L.: Csók I.

Potoczky I.: Képek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 20.

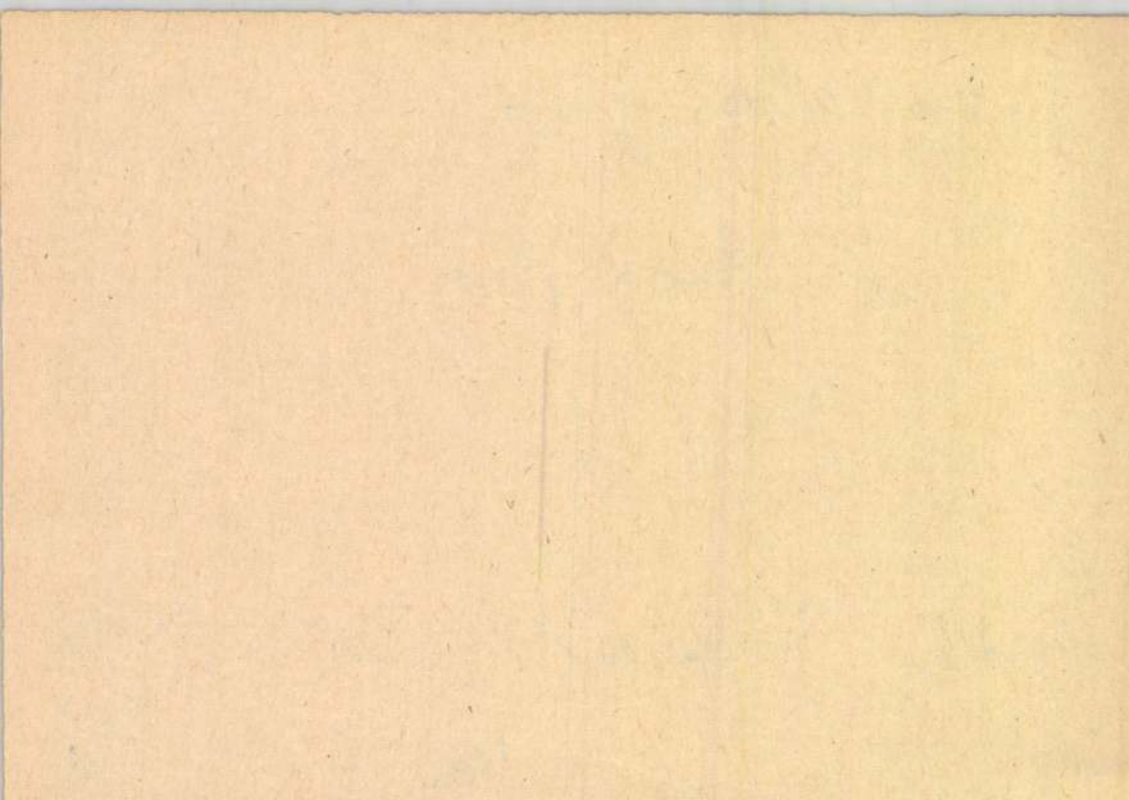

Szönyi István, fcs

d.: Szöni János

Apró f.: Vélemények [2] 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. június $\frac{XXX}{6}$

Szőnyi István, festő

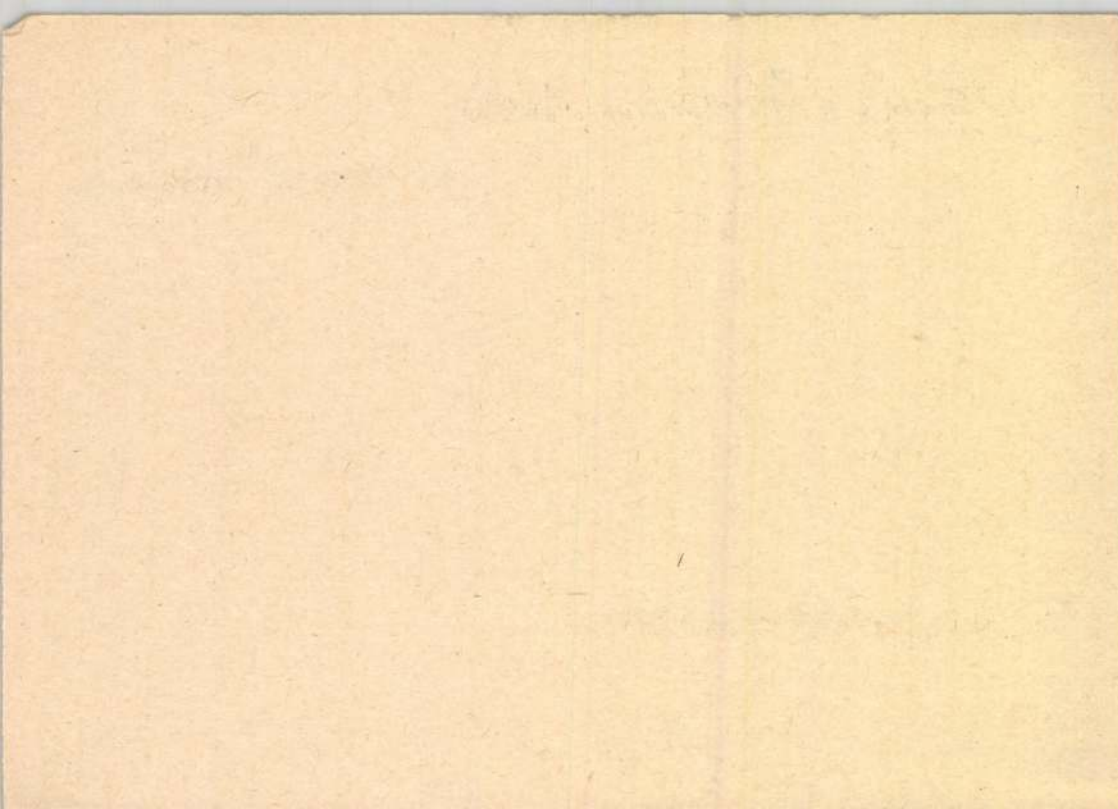
L: Udvardi Erzsébet

P. Szűcs J.: Szellemidézés

7.

Nép szabadság, Bp. 1977. aug.

4.

Szónyi István

a Herman Ottó Múzeum Képtárában nyílt meg, a magyar grafika mesterei'c. kiállítás, ápr. 10.-én. - Olgyai Viktor nevét idéve, tudjuk, hogy a népkar technikáját a 8 nemzeti-földi mesterektől szerzett ismereteket sajátította el a fiatal Szónyi István, aki a műfaj első, lényegi képviselője volt.

(M-): a Magyar Grafika Kérdései - kiállítás a Képtárban.

Óli Gyula (Miskolc), 1946. ápr. 23.

1871

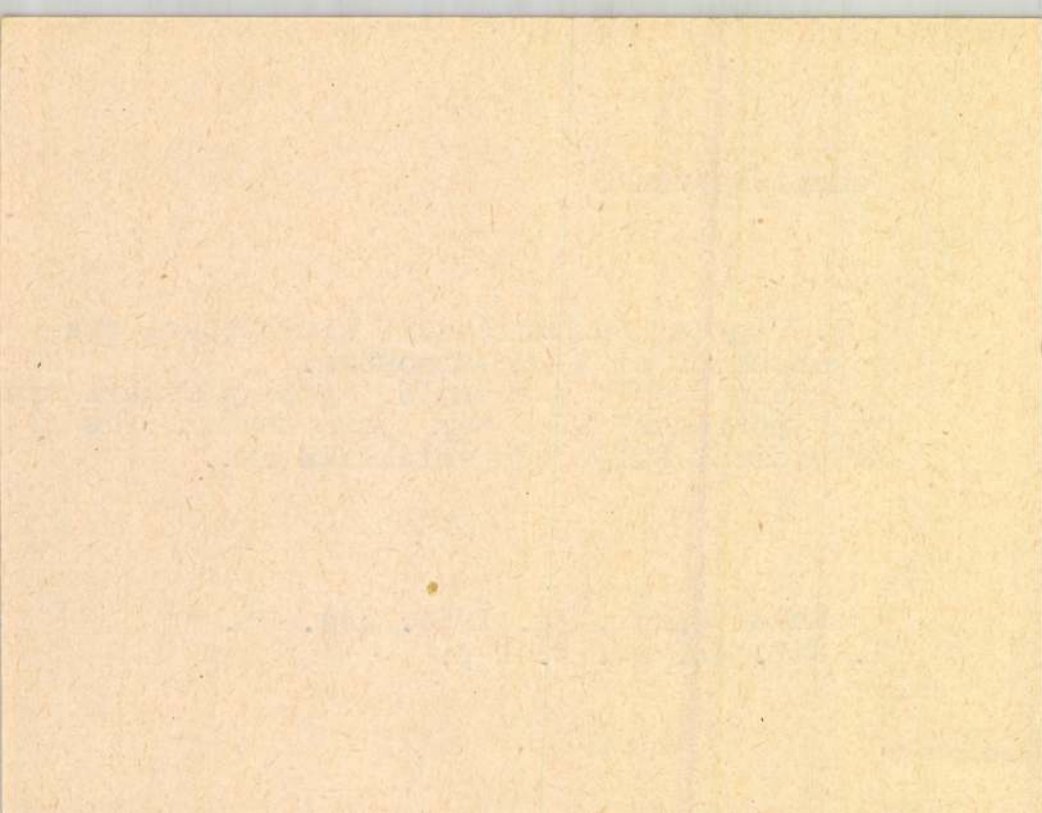
1871

Szőnyi István

A V. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelnek művei a Műcsarnokban.

A lapban közölt beszámoló, "a nagy sikert aratott mesterek" közé sorolja a művészt, de alkotásairól külön nem emlékezik meg.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. dec. 25.
V. évf. 41. sz. 2. l-p.

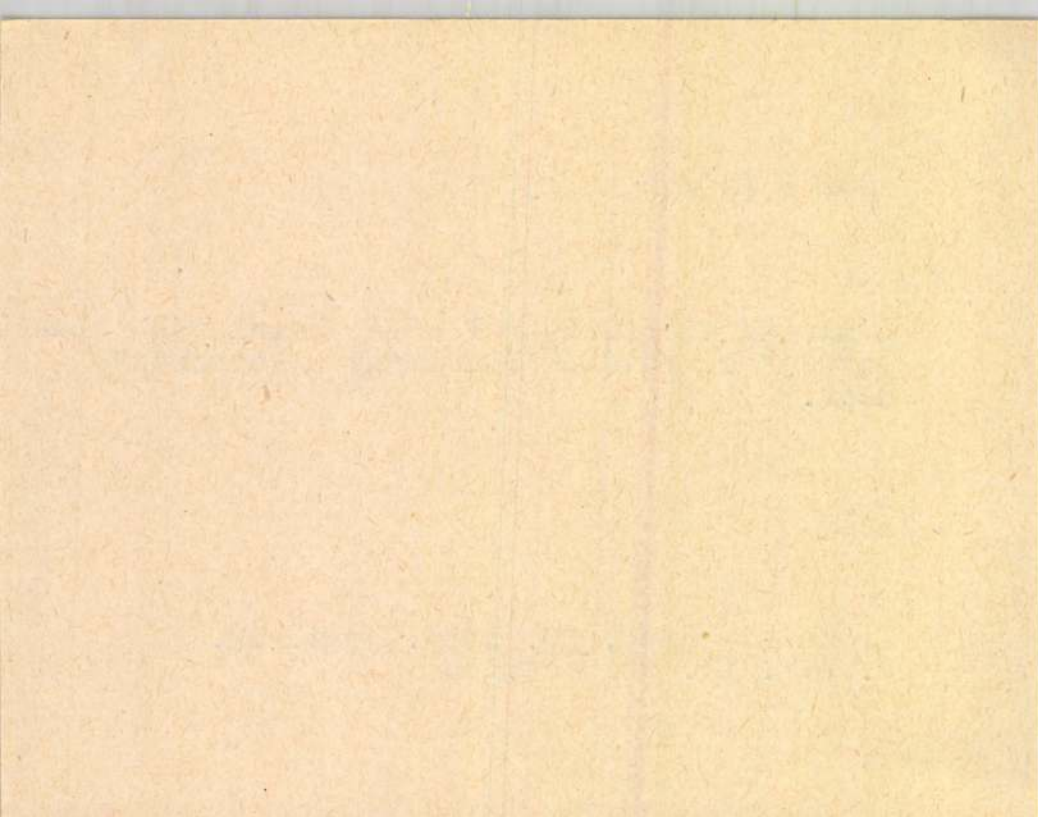

Szőnyi István

A művész kiállításáról a lap bemutatja "Le-
ányfej" c. művét, *V*"Tanulmány a Pannóhoz"
Repr.

*V*mely

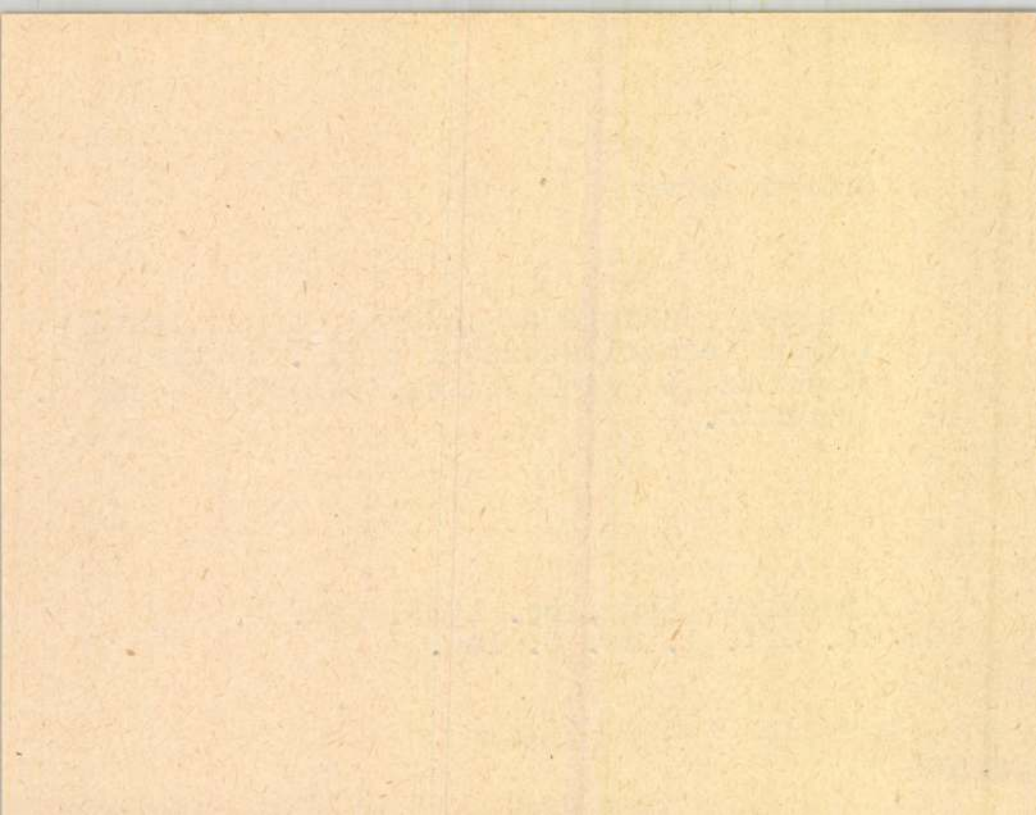
Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juni. 12.
V. évf. 13. sz. címlap

Szónyi István

"Falkép részlete a moszkvai magyar pavilonhoz" címmel szerepel a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, melyről Pogány Ö. Gábor ir.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. jan. 1.
IV. évf. 1. sz. 6. lap.

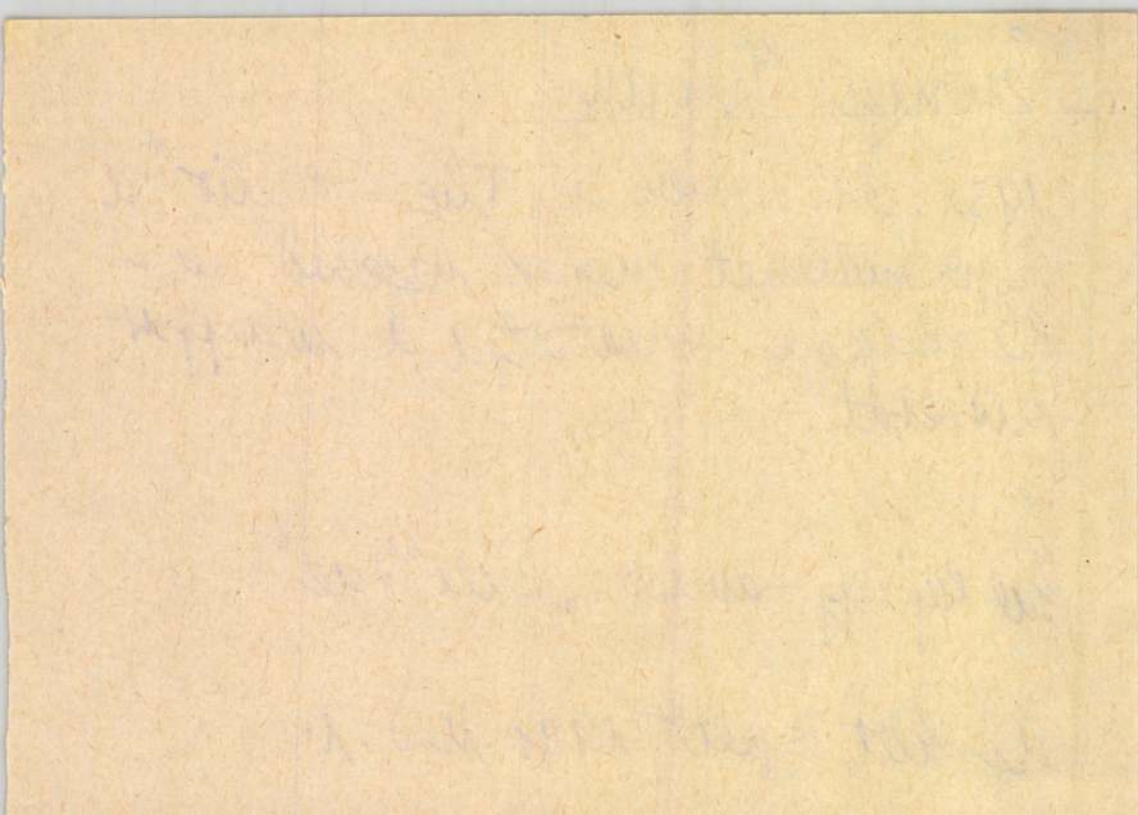

Grönzy István

1932. dec. - len a "The Studio", a
képrámítás angol nyelvű ri-
láglapja benutatója a magyar
művészet.

Sal lejárty Sándor: "Dilettante"

új kelt, Bpest, 1941. máj. 1.

Szönyi István

A megyei önközi leték között a
megyei mérnökök klubjának kiállí-
tása megnyit, ahol Leles Ferenc vé-
dett jellegrű szüteményével a művek
festményét is bemutatják.

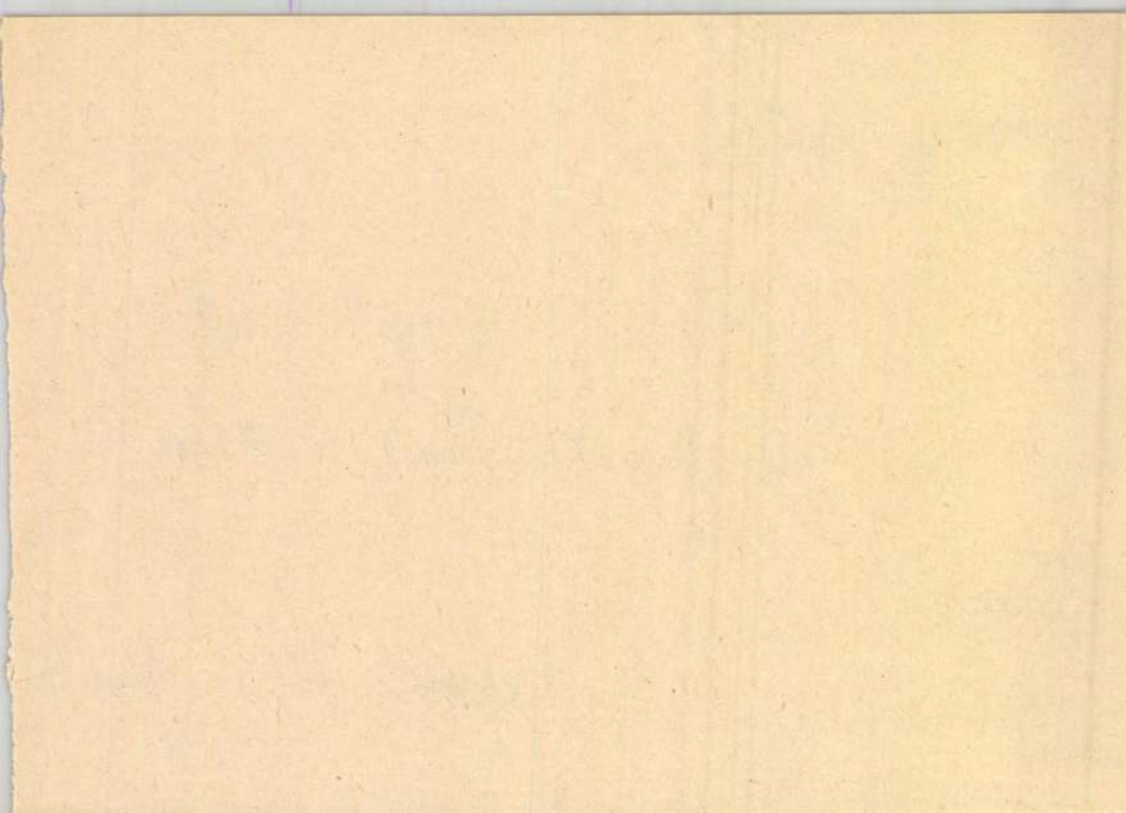
Nagyrad, 1943. júl. 10.

Stouyi Ukuu

Miive yerepel a BTU

30. Repandicijanel Wallifalan

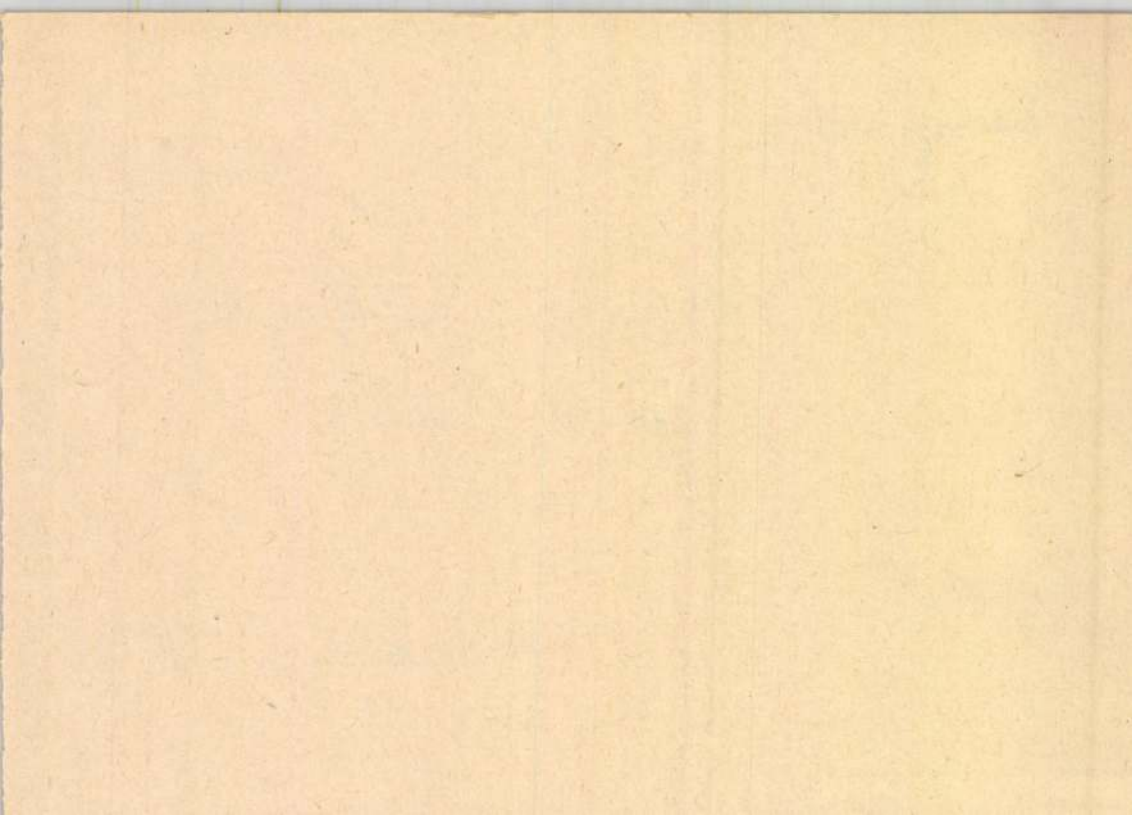
Nepurava 1973 majus 17
Gold

Stömyr listuán

o. Þátturklingur heldfeyndel^u
a. Rependel repodja

MNG eoddyne 1970/I

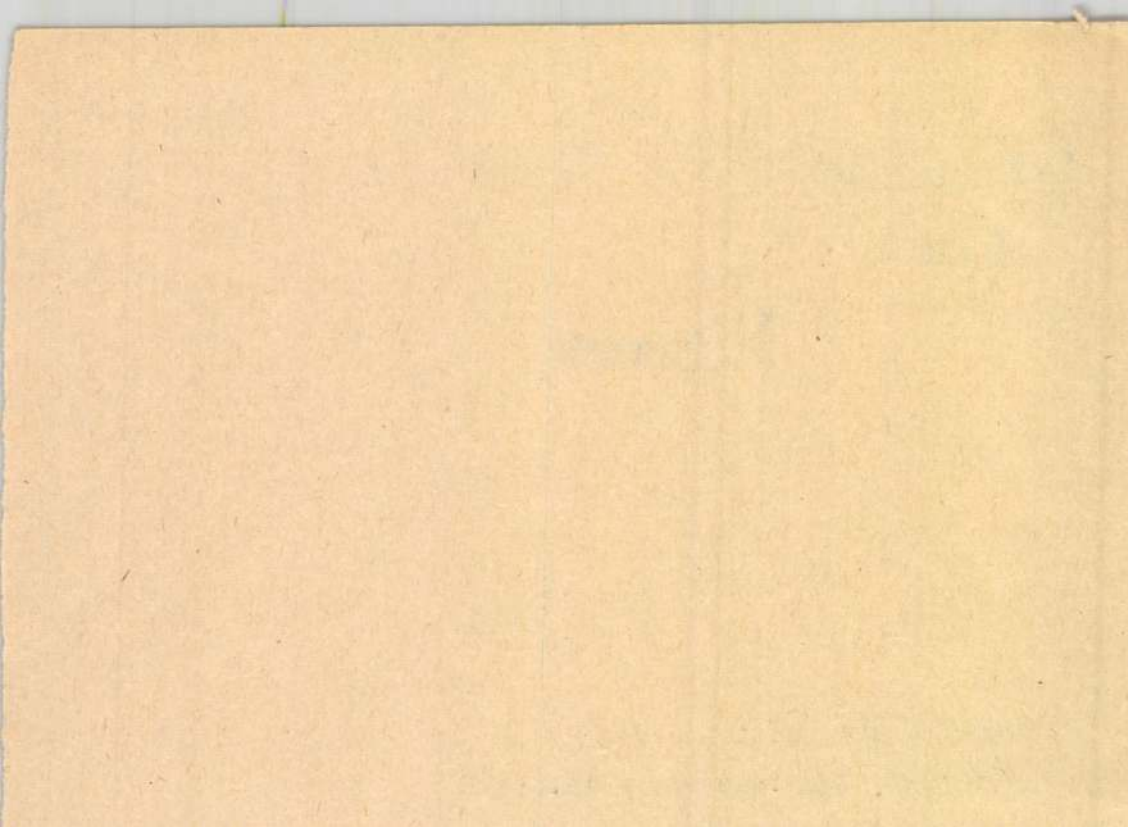

Szönyi István
festő

Méltóság

Horváth György: Domanovszky.

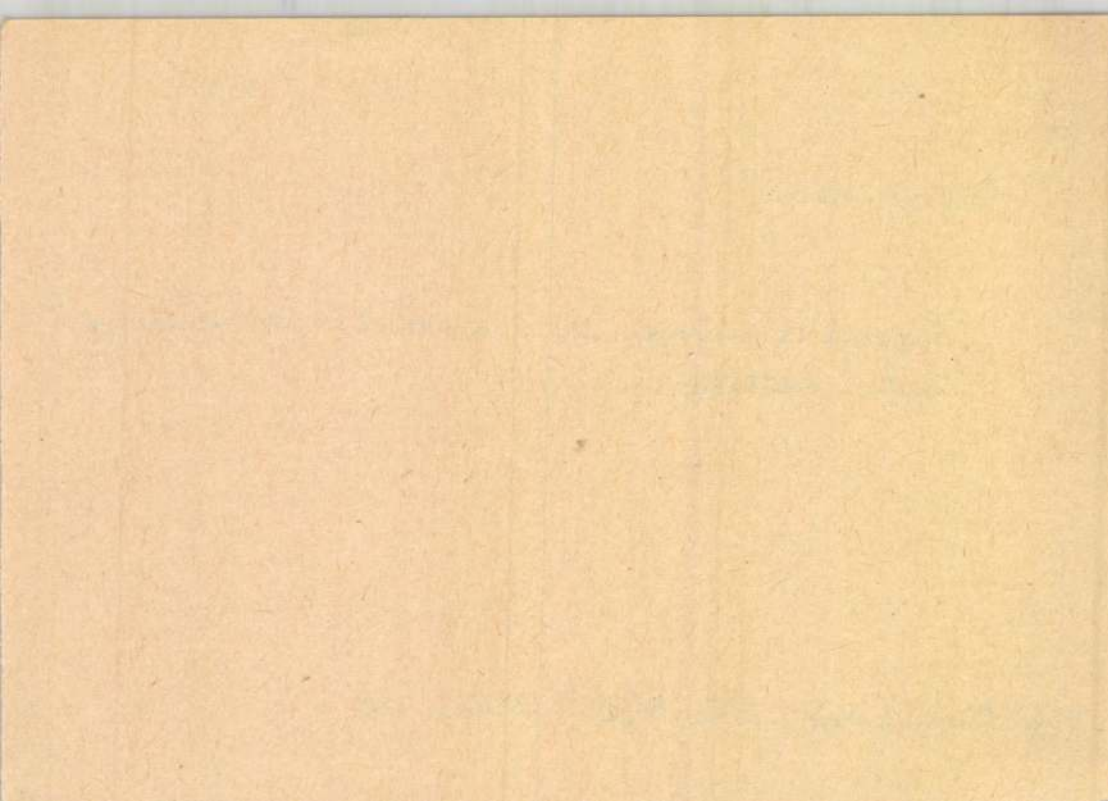
MŰVÉSZET, 1973. október - 16. oldal

Gzönyi István

Képeinek mostani ára teljesen belcillenk az 1971-es év végi
dadási árlistájához.

Egyed Károly: Aukció-kritika; "Műgyűjtő", 1973/3. sz. 52. p.

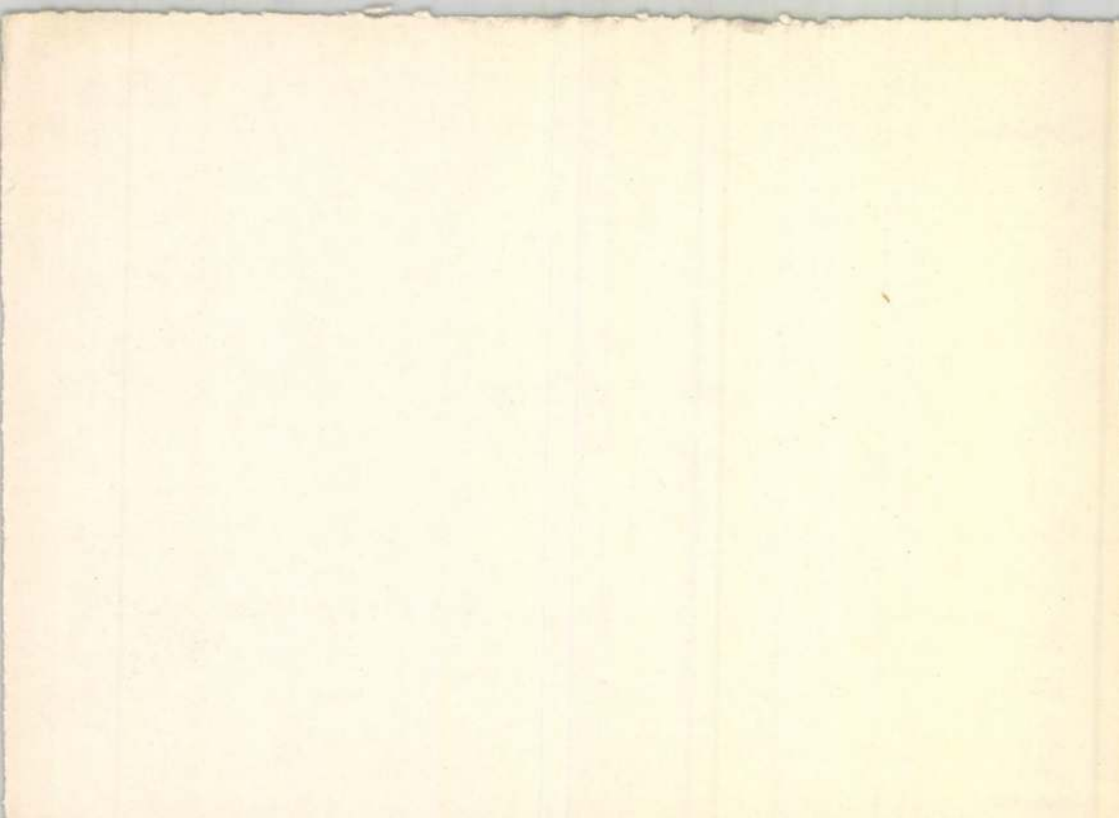

Göyü' l'fudn

nove callive

Müvəzəttürlüknü Kütəpə
1972

64, 66, 139, 306, 314, 315. old,

Székely István

Műveit a 20-as években gyűjtötte Radvány István.

Székely István: In memoriam Radvány István; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 64. l.

George Jones

18th Street, New York City

Received of the Treasurer of the Board of Education

Szőnyi István

impresszionista magyar festő/1894-1953/

Koczogh Ákos: A modern művészet utjai

Népművelési Propaganda Iroda 1972 33.old.

1904-1905

1. The first part of the report is devoted to a general survey of the work done during the year.

The second part of the report is devoted to a detailed account of the work done during the year.

The third part of the report is devoted to a summary of the work done during the year.

Szőnyi István

posztimpresszionista festő

Koczogh Ákos: A modern művészet utjai

Népművelési Propaganda Iroda 1972 24.old.

1907

1907

1907

1907

Sönny Gshain

hamitrainya valt a föiskolan

Margy B. Gshain.

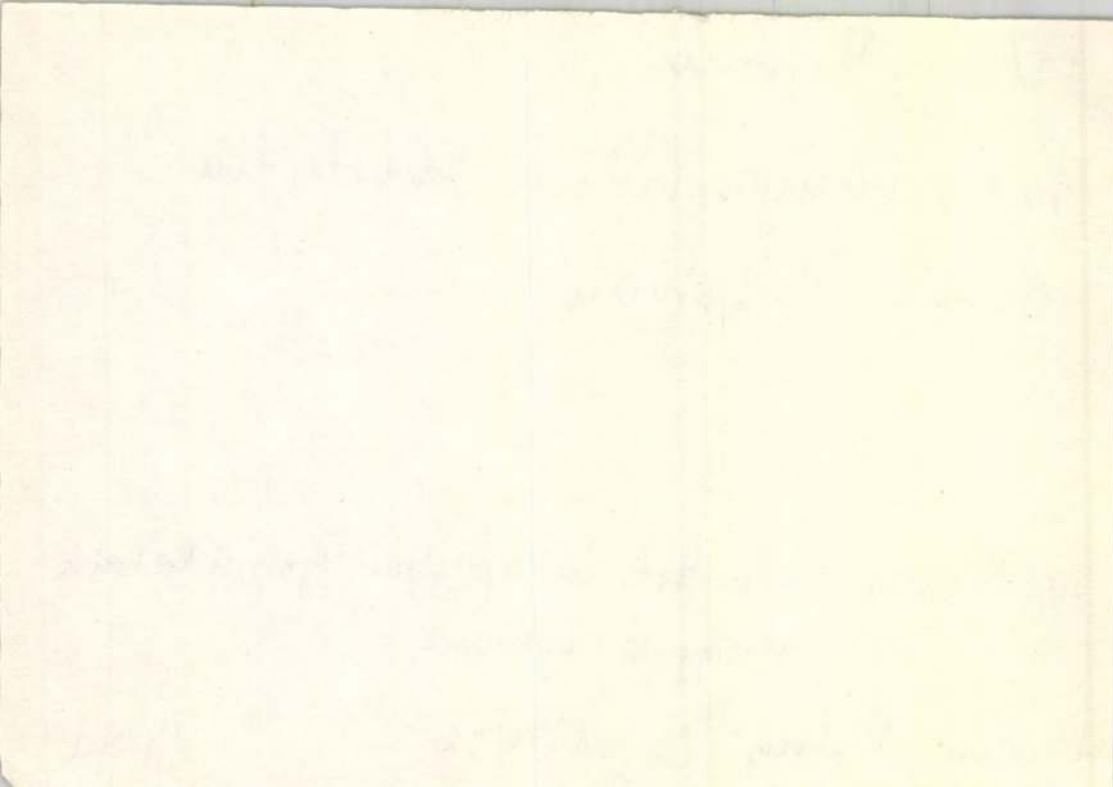
Das Mein es Ganda Gshain riportya: Gemmikalzük

Margy B. Gshain

Orsraig - Tilraig

1970/22

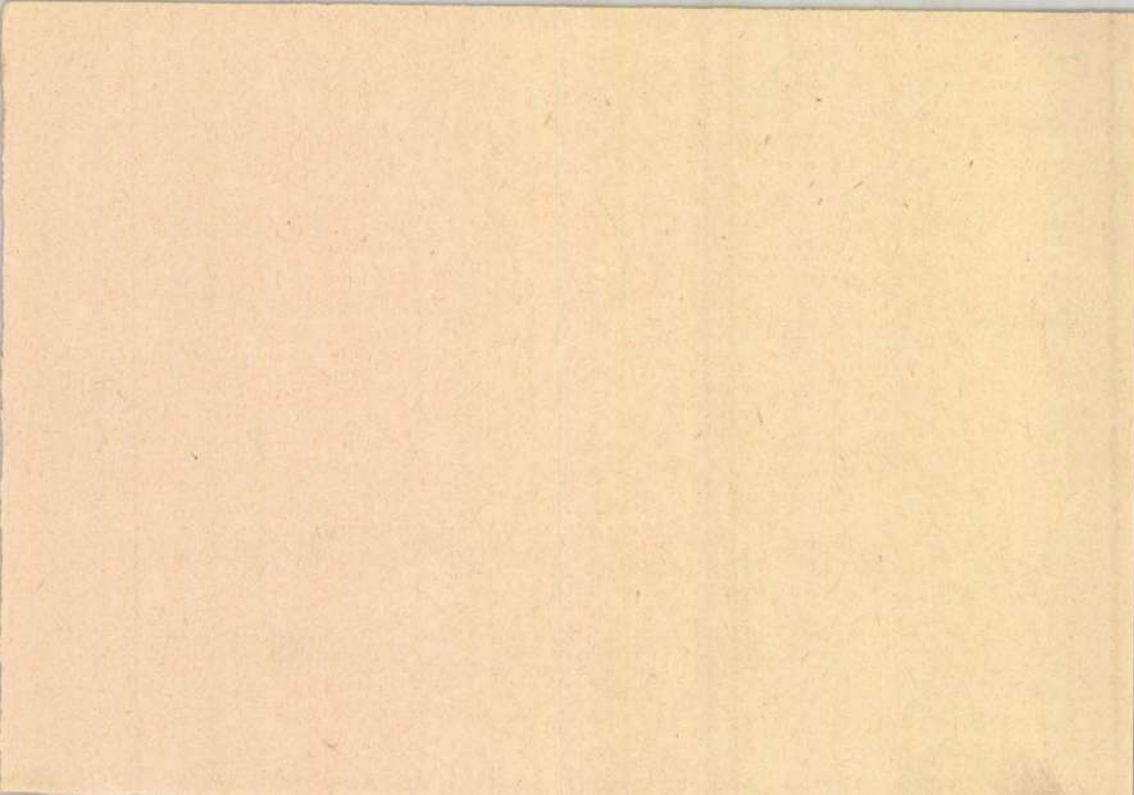
14 old.

Siroyi Istrah

Amuzim repr.

XV Sirozdi Kappos Grafik
Savarna kuz. Soubutuly 1976.

Szőnyi István

grafikáiból emlékkiállítás nyílt VI.2-én a
miskolci képtárban

Magyar Hirlap 1974/181/8

1911

1911

1911

Szónyi István

emlekkiallítás nyílt Esztergomban, a művész
50 alkotását mutatják be a Szentendrei múzeum
anyagából.

Magyar Hírlap 1974/171 13.o.

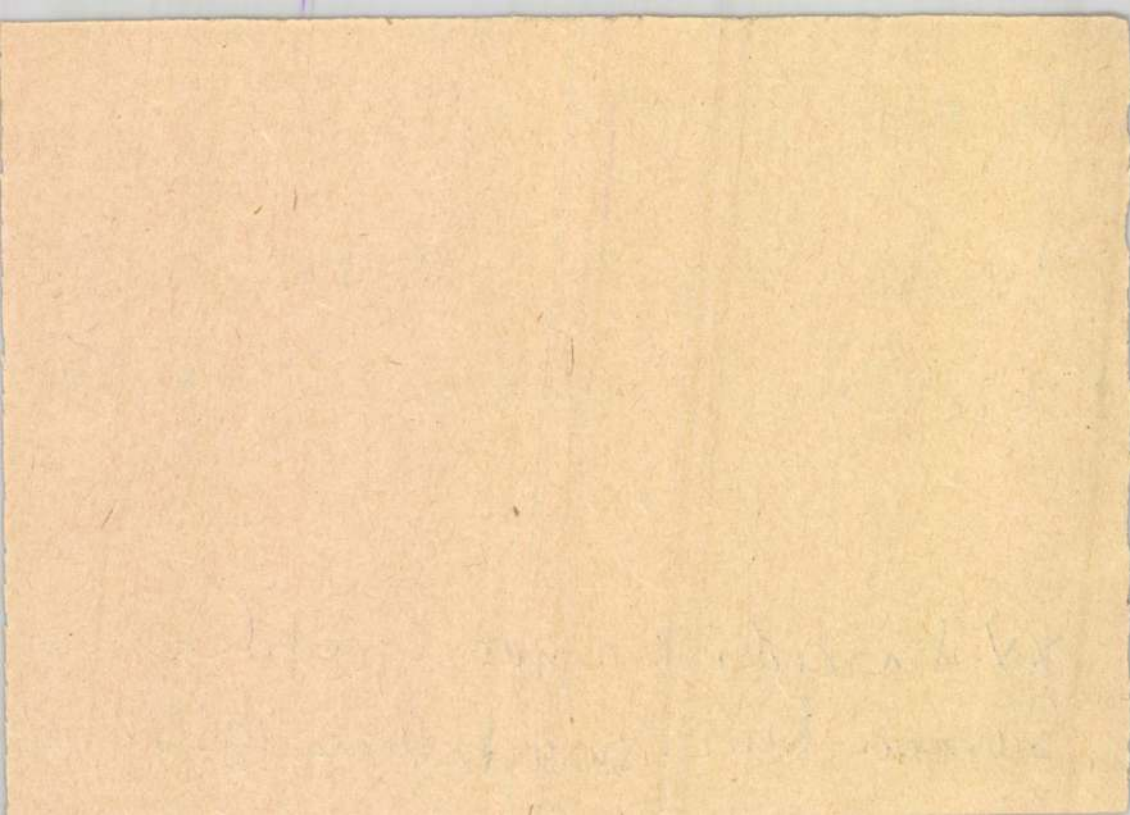
1871
The first of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor.

Wm. H. H. H. H.

Söuyi István

1. Anyám p. tes 318 x 210
2. Csala'd p. gonade 245 x 198

XX. Századi Magyar Grafika
Savasvári László, Budapest, 1974.

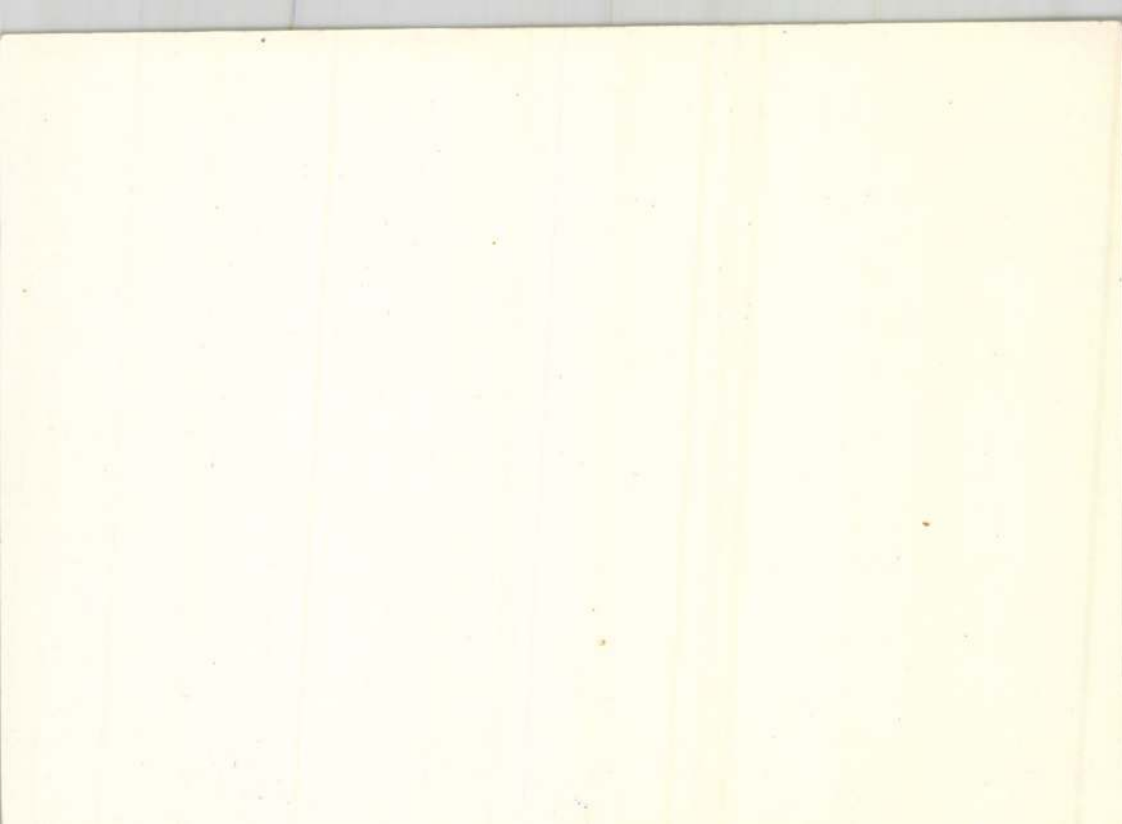
20⁴nyi István, péte

grafikai és nyelvészeti
kérdésekre
Miskolcra.

-: Hitt

d.

NEPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 3

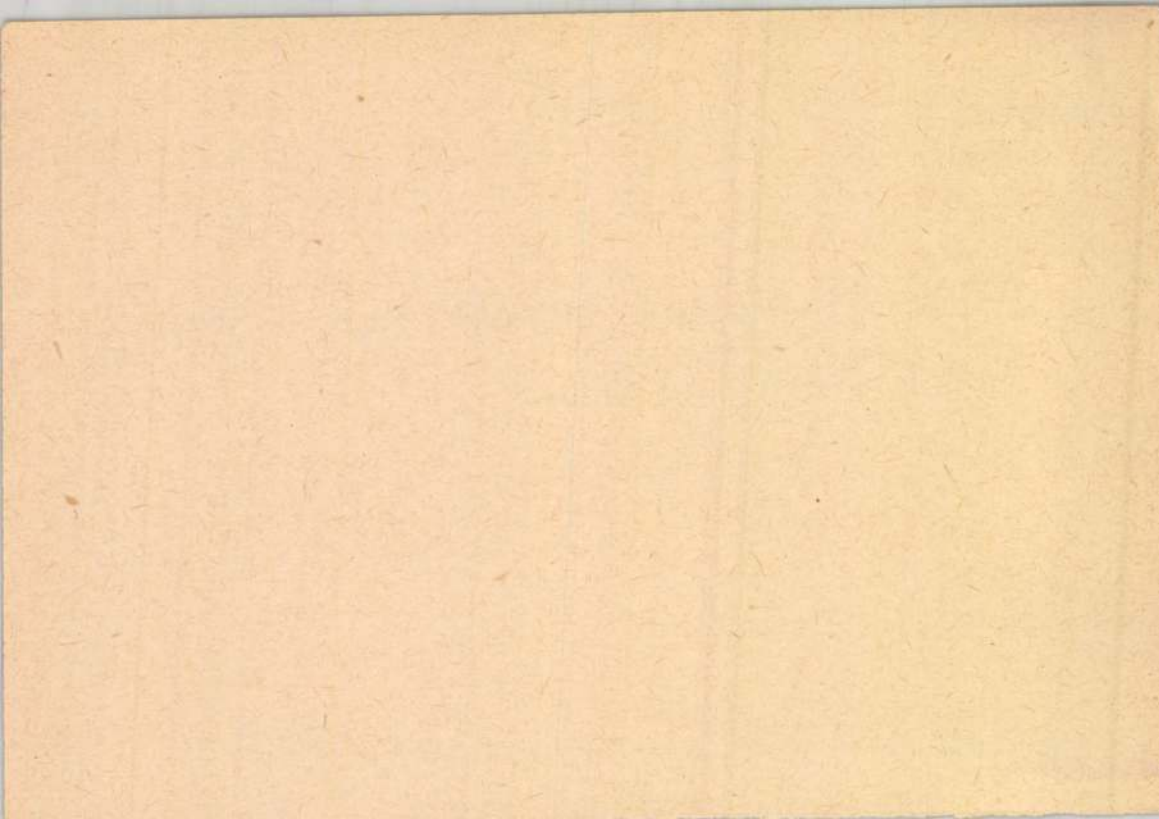
Könyvi Titán, festő

Horonmagyaróváron nyílt meg
emléktárlata.

-: Hh

P.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

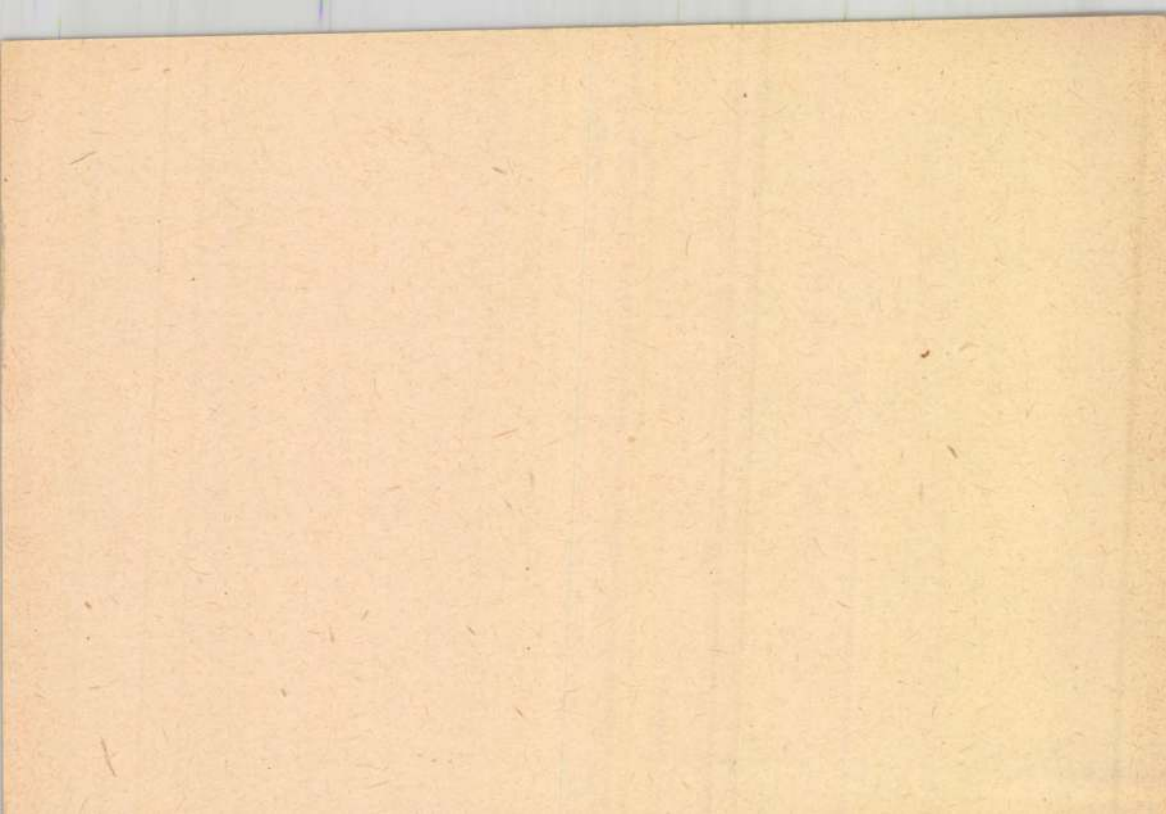

Pzönyi István, festő

Kulcskiváltásra nyílt meg
Interpomben.

—: hír

J.

Köngyi István, festő,
grafikus

Rézkarcainak egyikét meg
találata Miskolcon júl. 2-án.

—:o Köngyi István

12.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. júl. 2.

Könyvi István, festő

Megemlékezés.

Dévényi István: Képzőművészeti könyvnevelés

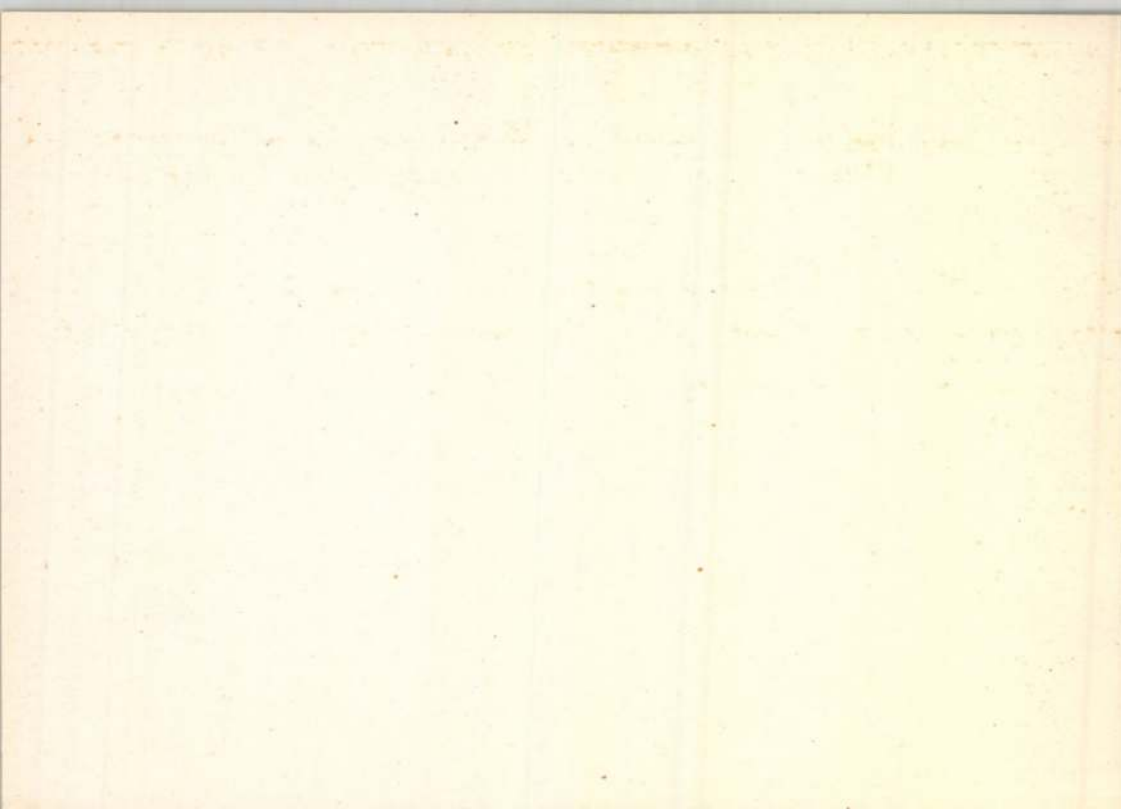
→ Telepy Katalin: Tűjhepek a...

858-862

JELLENKOR, Pécs, 1973. szent.

XVI

9

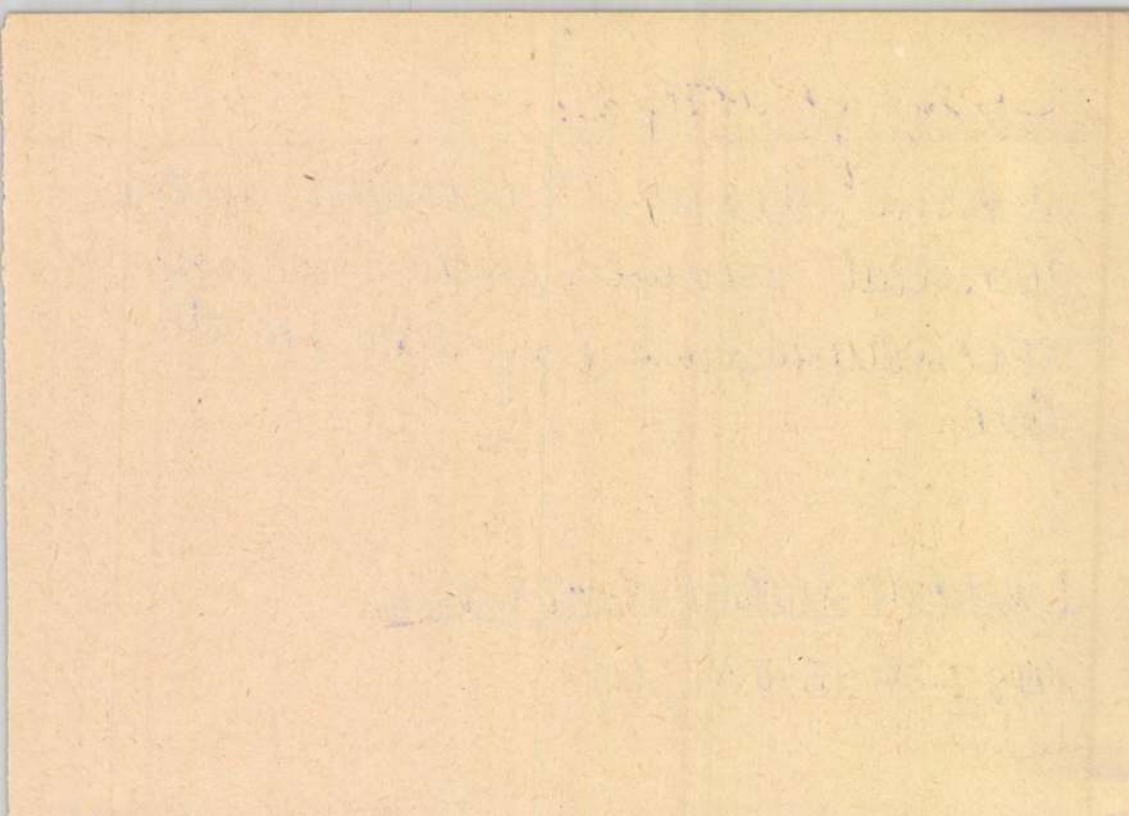

Szönyi István

a Magyar Magyar Akadémia öntö-
dijasként tanult, életének alkotó
tevékenységének egy idejét itt töl-
tötte.

A Magyar Kultúra Követi Füzete.

1943. T. 25. 15. 10 N. | 11 |

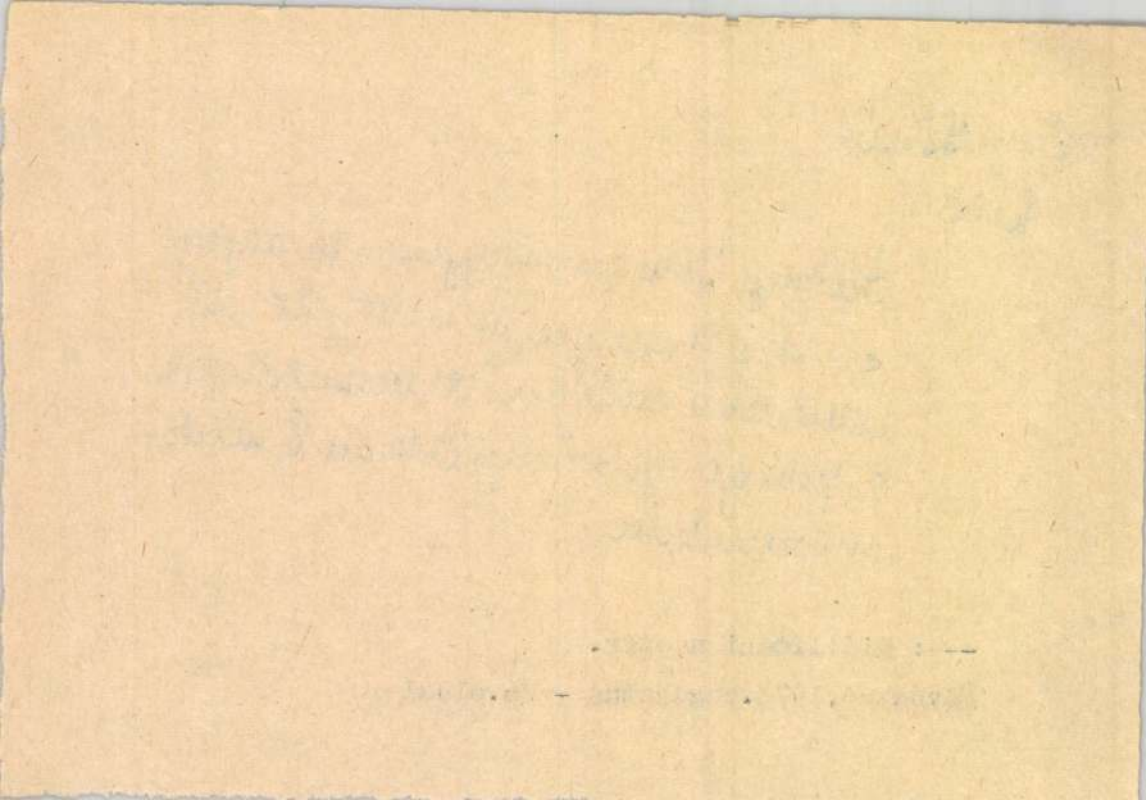

Szőnyi István
felő

Szőnyi István meggyerett napjai
és vízfestményei, mintegy 20 db.
ismeretlen mű került bemutatásra
a kecsgeri Szőnyi István Emlék-
műzeumban.

---: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

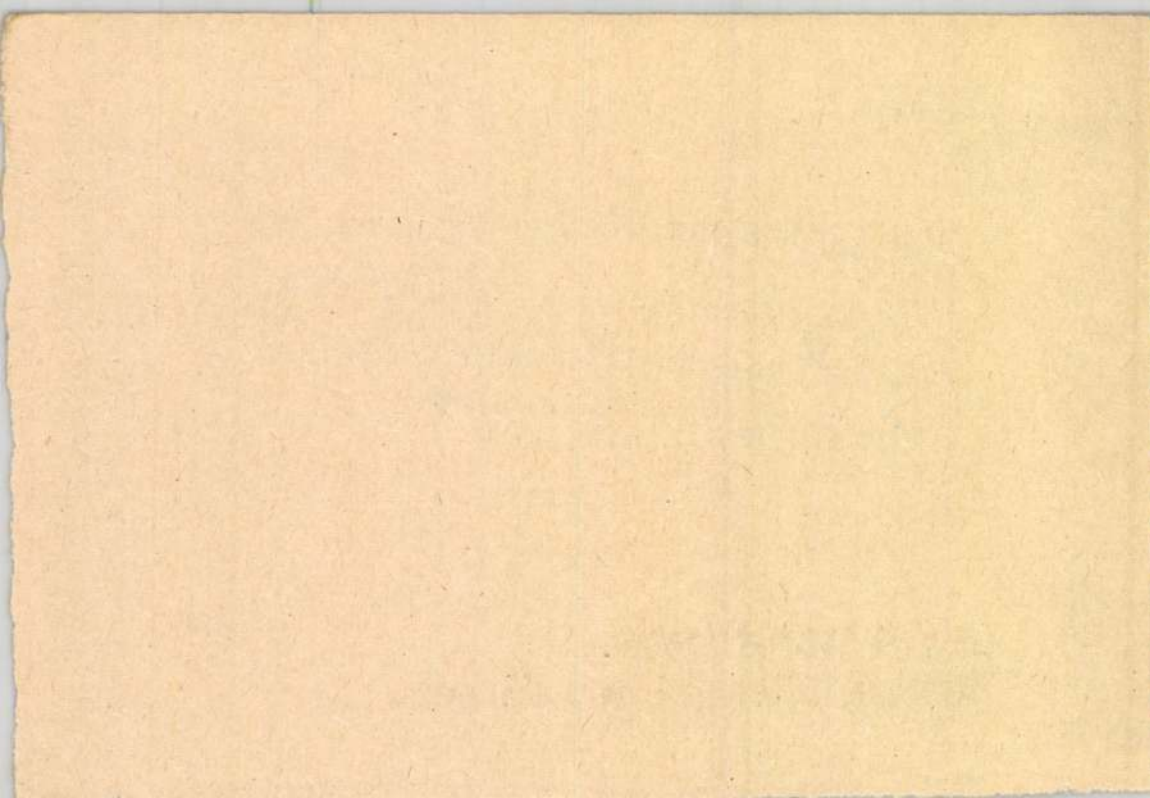

Szönyi István
festő

A kiállításra berepülő rajzanyag
magyorkeresztényekkel, kisértőkkel
fehér hátúak és tussal készült,
barátok, tanulmányok.

---: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

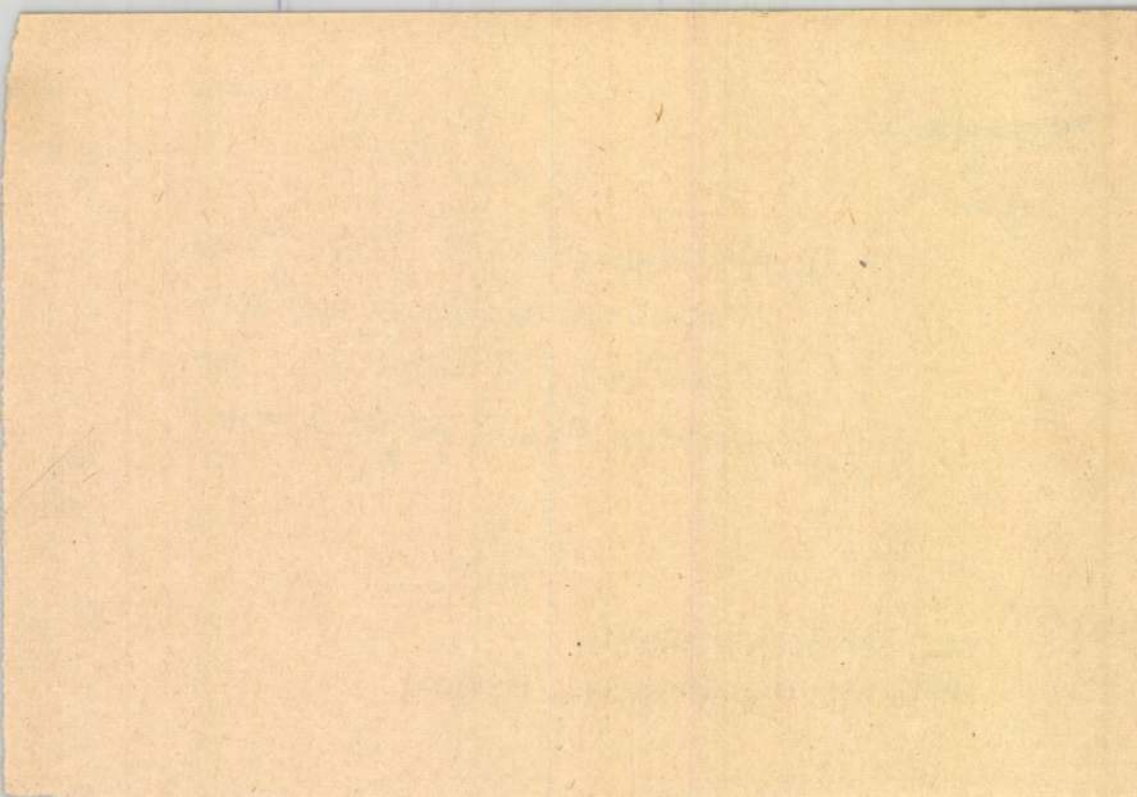

Szönyi István
festő

A hiálitáson szereplő anyagban
igen érdekes az a rész, amelyben
a kubizmus szerkesztés, téri, for-
mai problémáival foglalkozik.

---: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

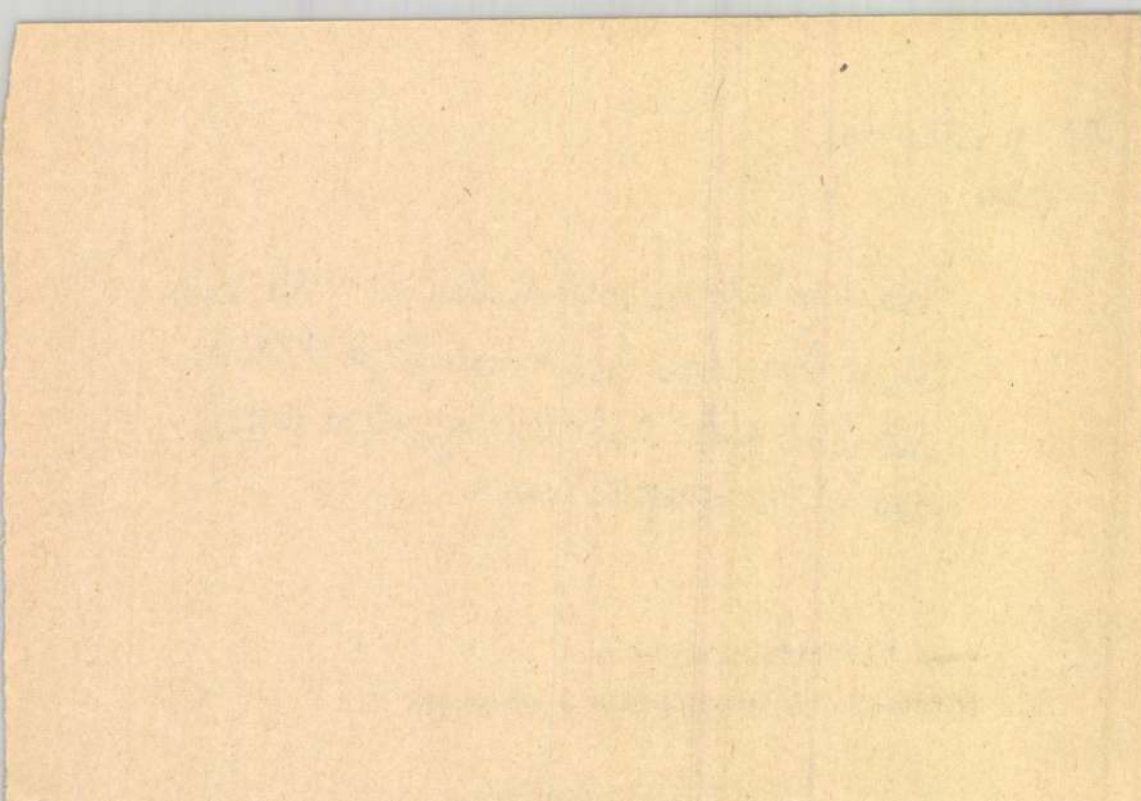

Szönyi István
festő

Szönyi István művészetére hatással
volt Marc Chagall. Ezt bizonyítja 1928-ban
készült műc csoportját feltűn-
tető feskompóziója.

---: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

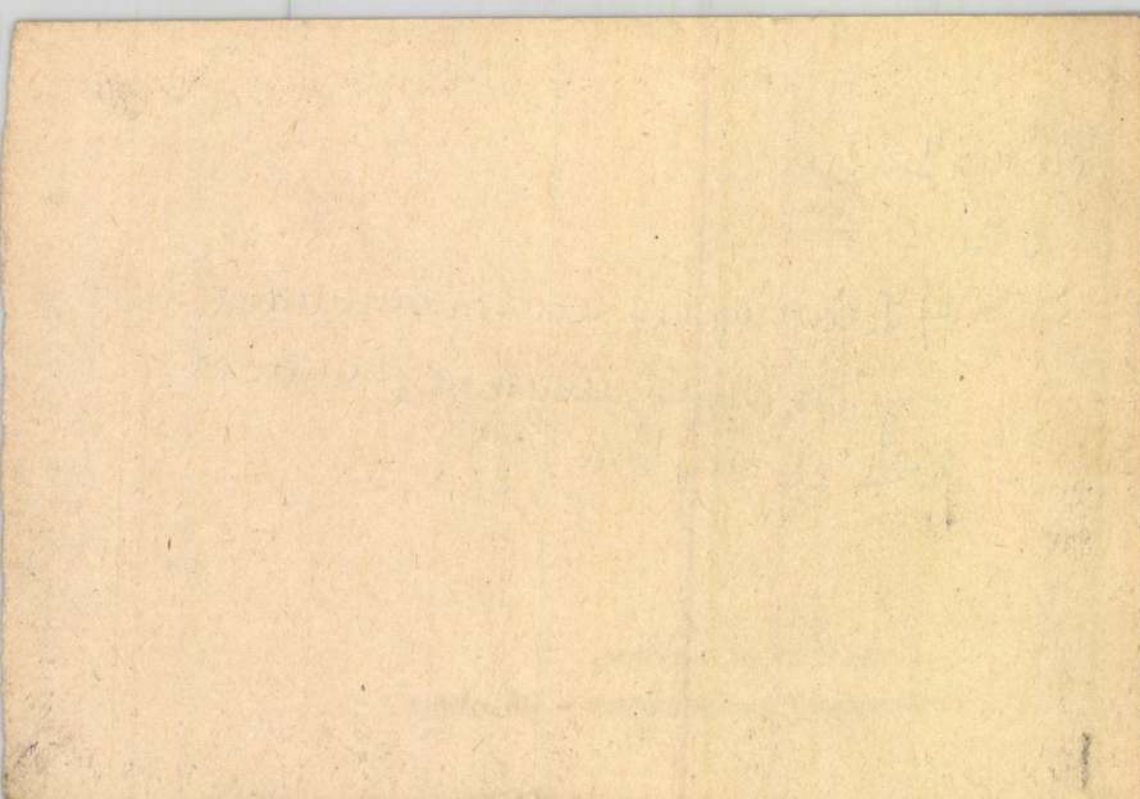

Szónyi István
festő

A Lebegéni kiállítás on bemutatott
legjobb műfestményei a „Dunai sz
helek” és a „Őszi táj”.

---: Kiállítás napján.

Művészet, 1973. augusztus - 46. oldal

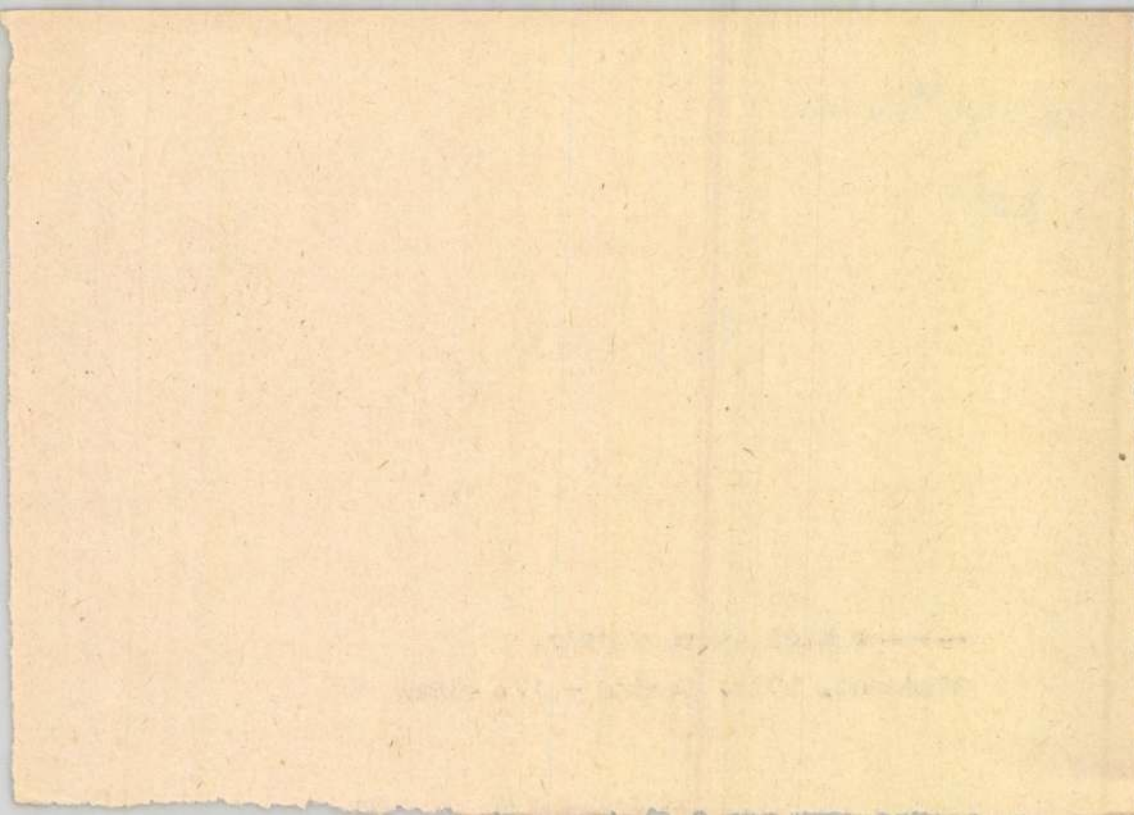

Szabó István
festő

Méltóság.

-----: Kiállítási naptár.

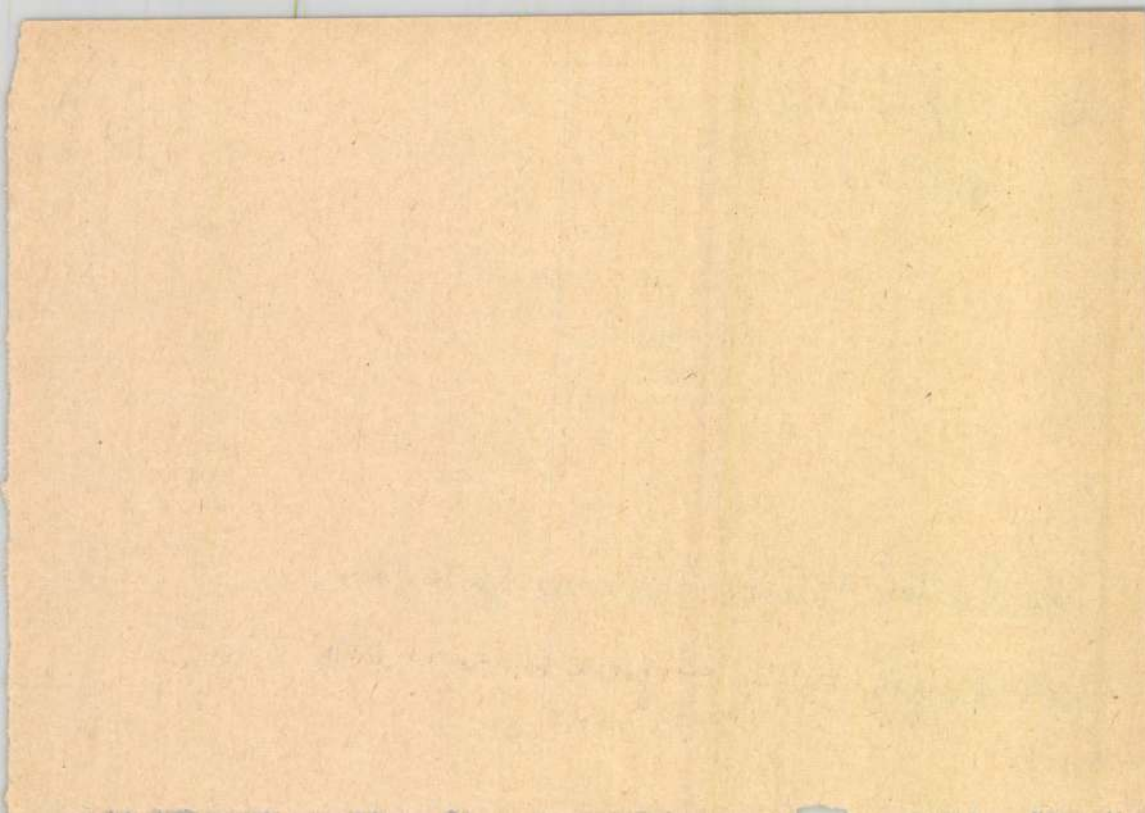
Művészet, 1973. június - 47. oldal

Szőny István
grafikus

" Rajzok "

Tóth Máté Mihály: Három grafika
Nők Lapja, 1973 - január 6. - 11 old

Georgij Gheorgijevics
Petrov

Méltóságos

Losonczi Kázmér Miklós: Miskolczi László festményei.
Művészet, 1973.május 39.oldal

George Jones
1875

1875

Witnessed, 1875. John W. Jones
Witnessed, 1875. John W. Jones

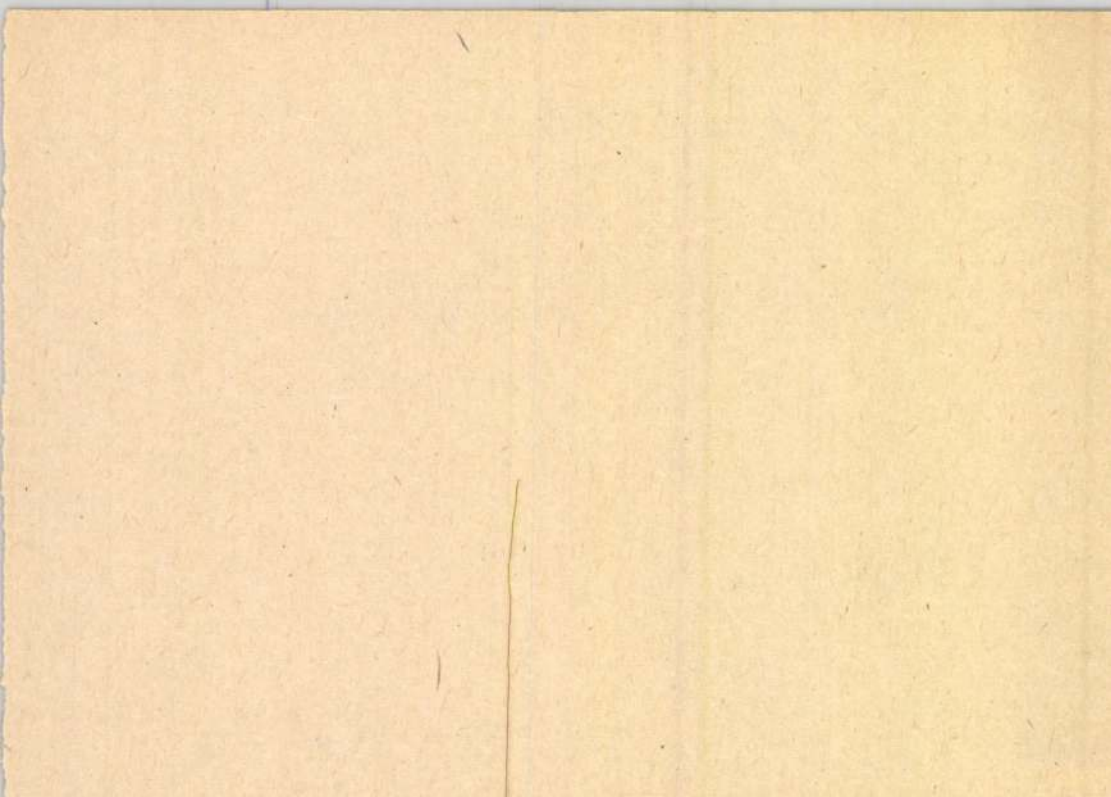
Könyvi István, festő

Kiállít. Szombathelyen.

—: Itir

8.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 14.

Bömy - István, festső

Megemlítés. (Telepy K.: Tajhepek....)

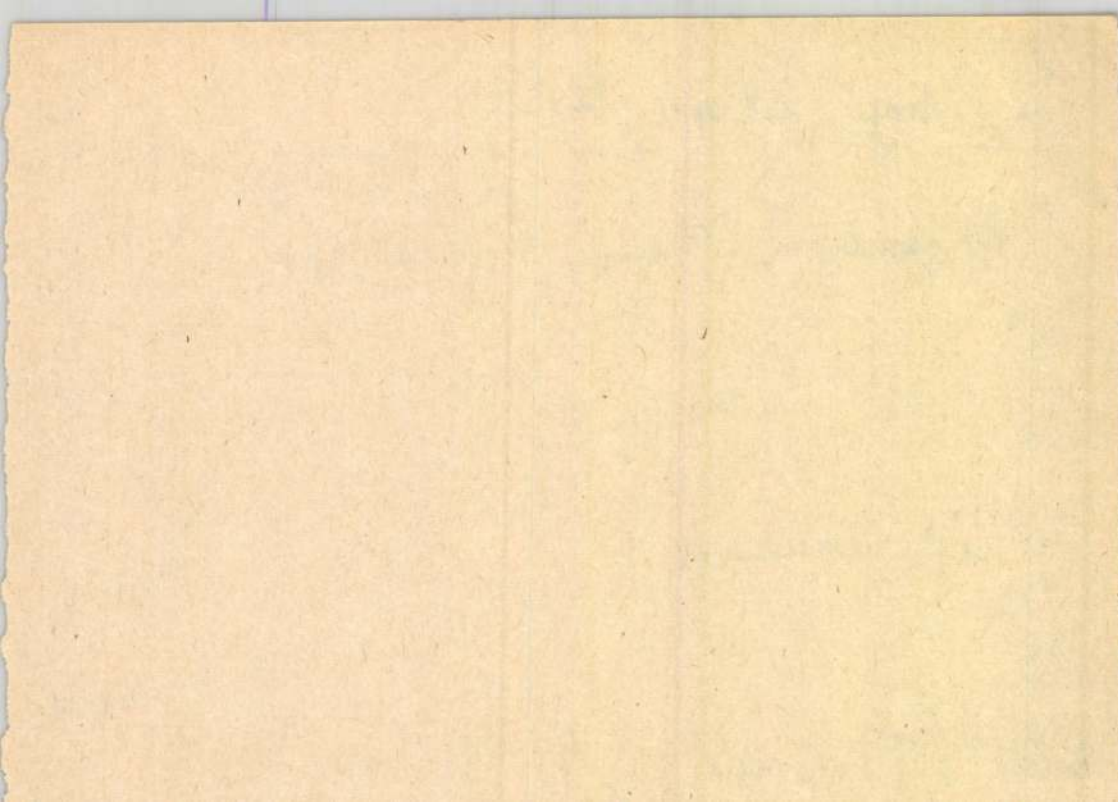
-: Kij könyvek

1574.

xxviii

33

Élet s' Tuoloma' ny, sz. 1973. aug. 17.

Szönyi István, festő

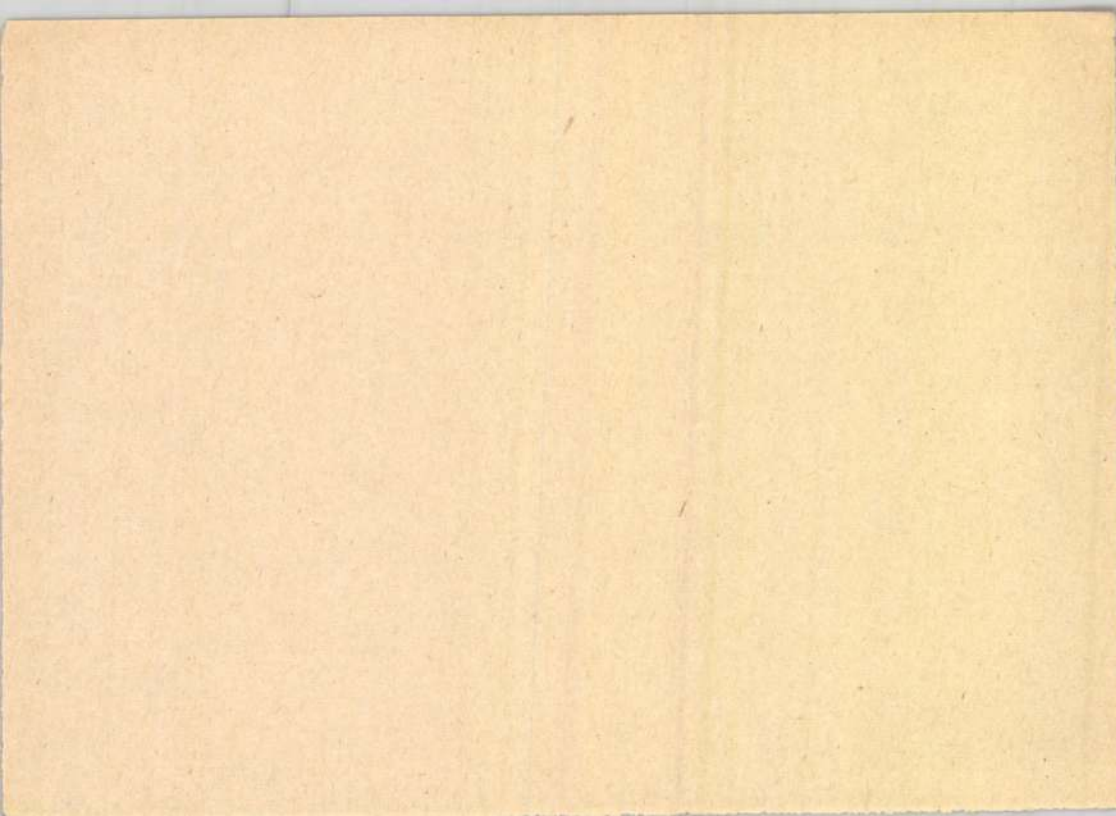
szerepel a kötetben.

Brodny Ferenc: Képzőművészeti krónika
..... Pictura Hungarica

548-553.

JELENKÖR, Pécs, 1972. június

XV
6.

Szömji István, festő

kereset az albumban.

(Zebegényi temetésének reprodukciója
mintelen, hűtlen, pályolós, párdt.)

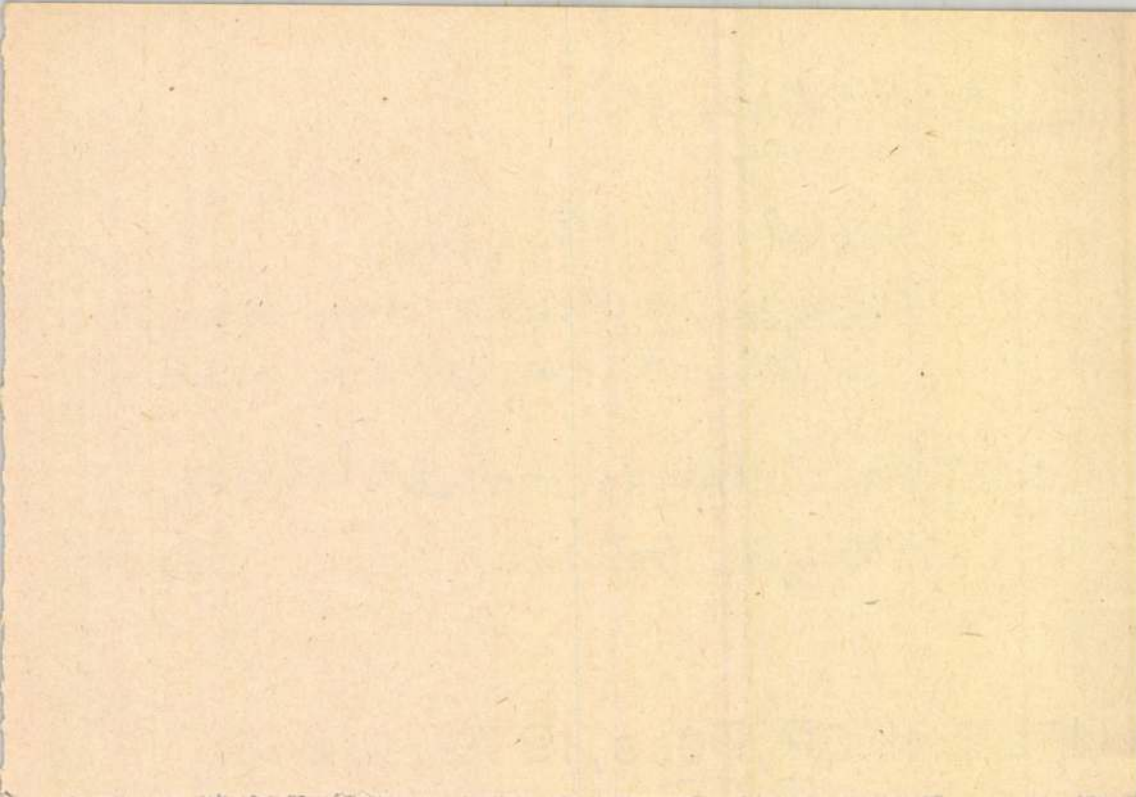
Bodni János: Képművészeti krónika

- Magyar festészet.....

548-553.

JELLENKOR, Pécs, 1972. június

XV
6.

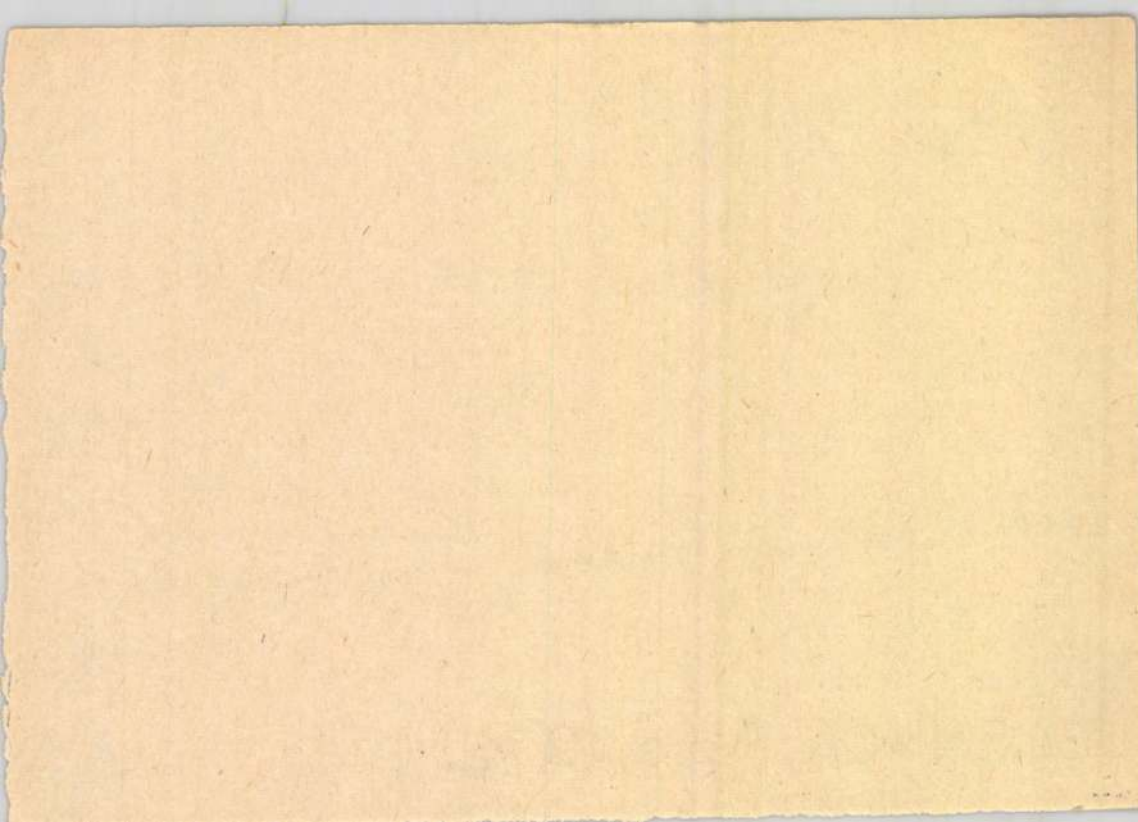
Sömgyi István, festő

Megemlékezés.

Bertha Kulcsár : Interjú Illés Endrénével
483-493.

JELENKOR, Pécs, 1972. június

XV
6.

Böngyi [István], festő

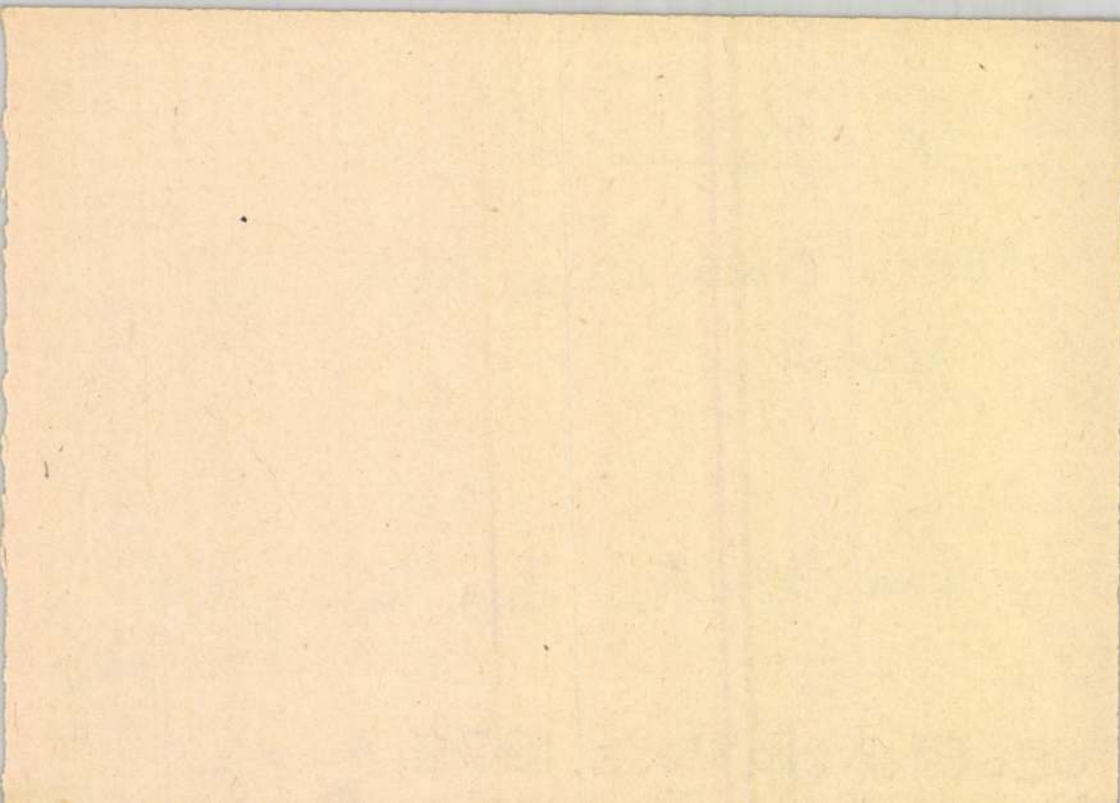
veve a Modern Magyar Képtár (Pécs)
plakátján.

— : A pécsi képművészet kézikönyve (14)

285-289

JELENKCR, Pécs, 1972. március

XV
3.

Isőnyei István, festő

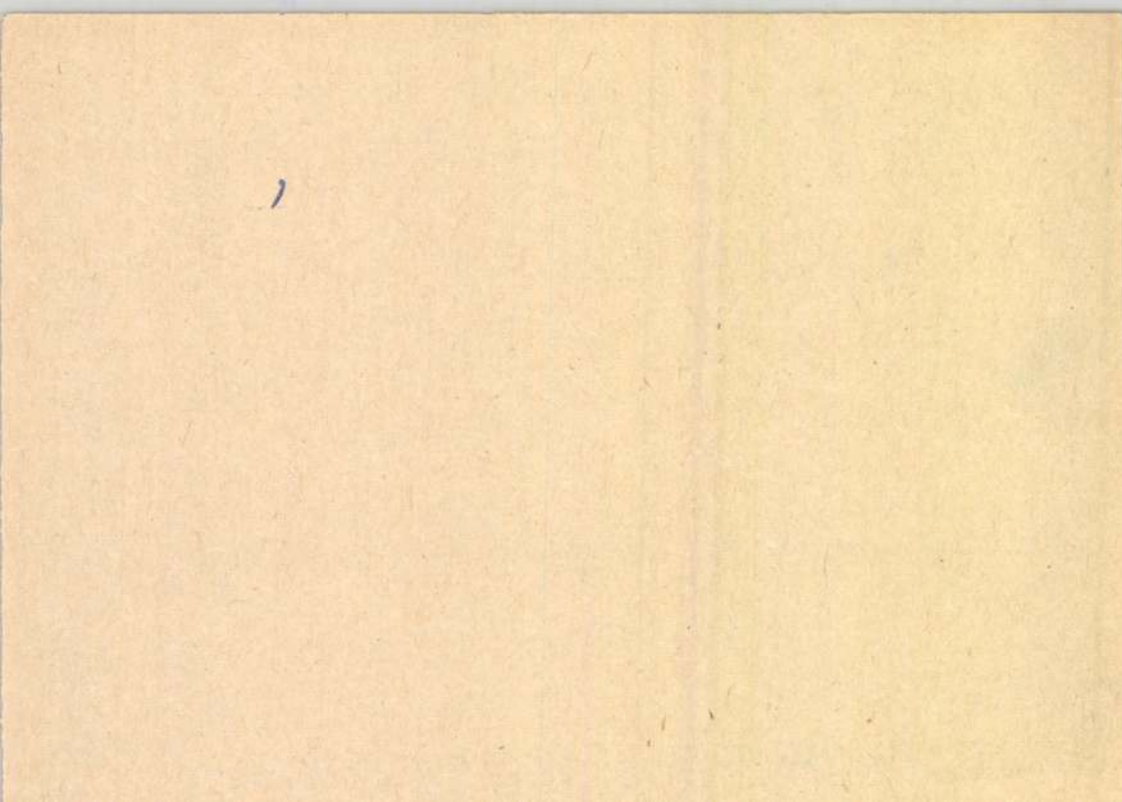
Regeneratív.

De'vélanyi Imre: A „Műgyűjtés” és a műgyűjtés
problémái

52-54.

JELENKCR, Pécs, 1972. január

XV.
1.

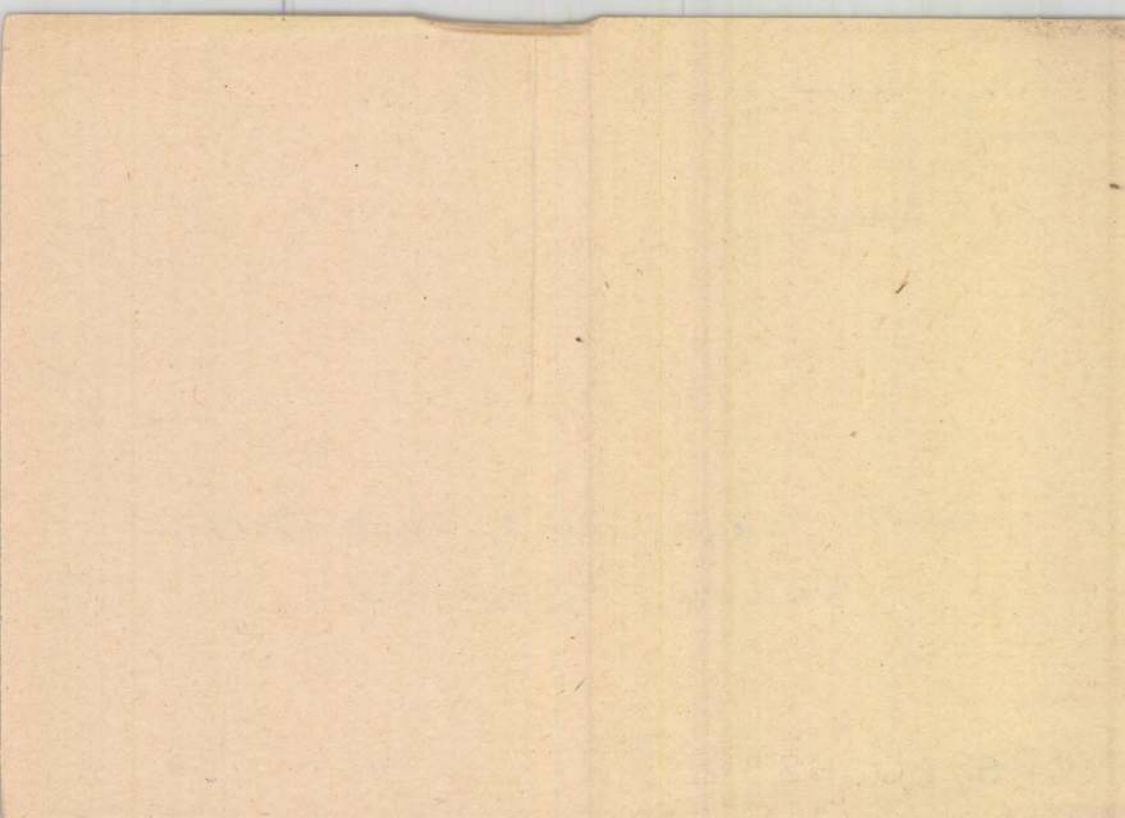
Szönyi István, festő

keresked.

—: Baluati magyar festők képművészeti
találata kékesmárván

8.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 24.

Szönyi István, festő

Megemlékezés.

Kontha Sándor: Bernáth Aurél Kiállítására a
Művelődési Házban M. 7.

Népszabadság, Bp. 1972. október 15.

szönyi István, festő

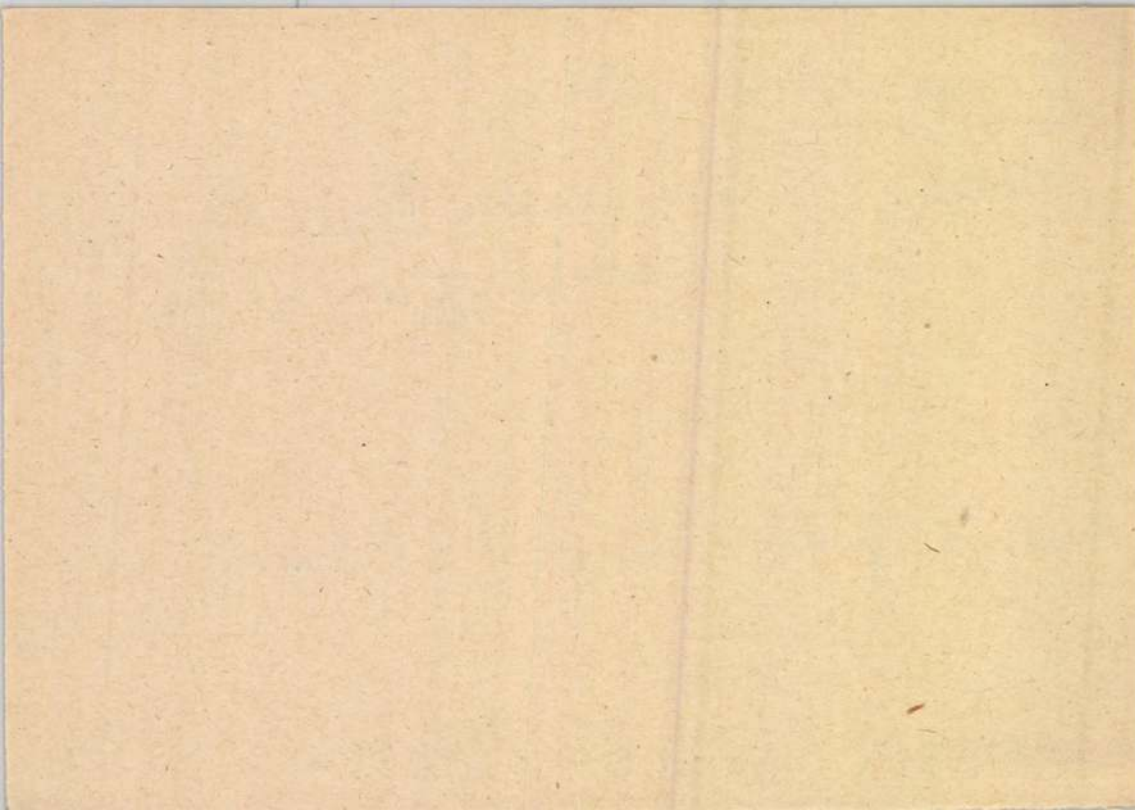
Zebegényi Dunakanyar és a Benedek c.
képe volt Ruzs István gyűjteményében.

Szalvai Judit: Képgyűjtés és hivatalos

158.-161.

JELENKÖR, Pécs, 1971. február

XIV/2.

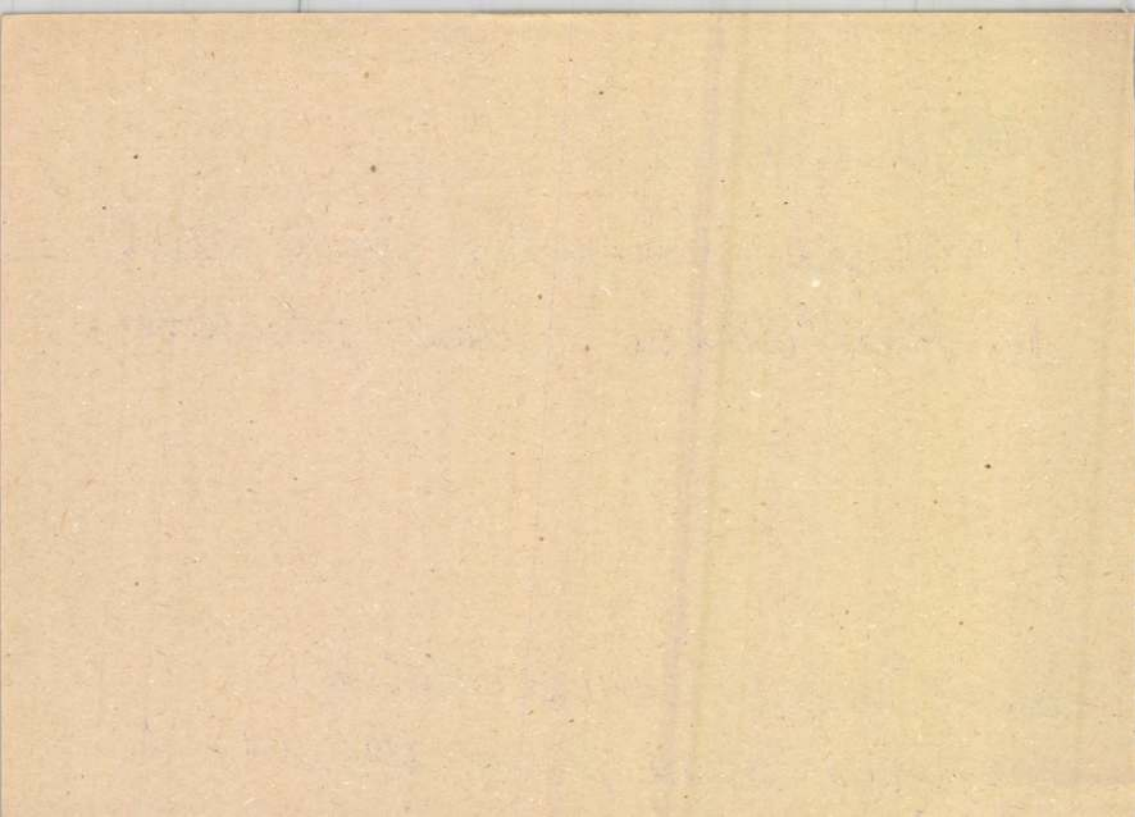

Saoneji Ystvan

A Sregeđi lüqjüjtok Klubjanak
III. kiállitášan müne resepett.

-oa-: Sregeđi ümepi Gletok.

Nepeñias Tolua llaqa, 1942. aug. 1.

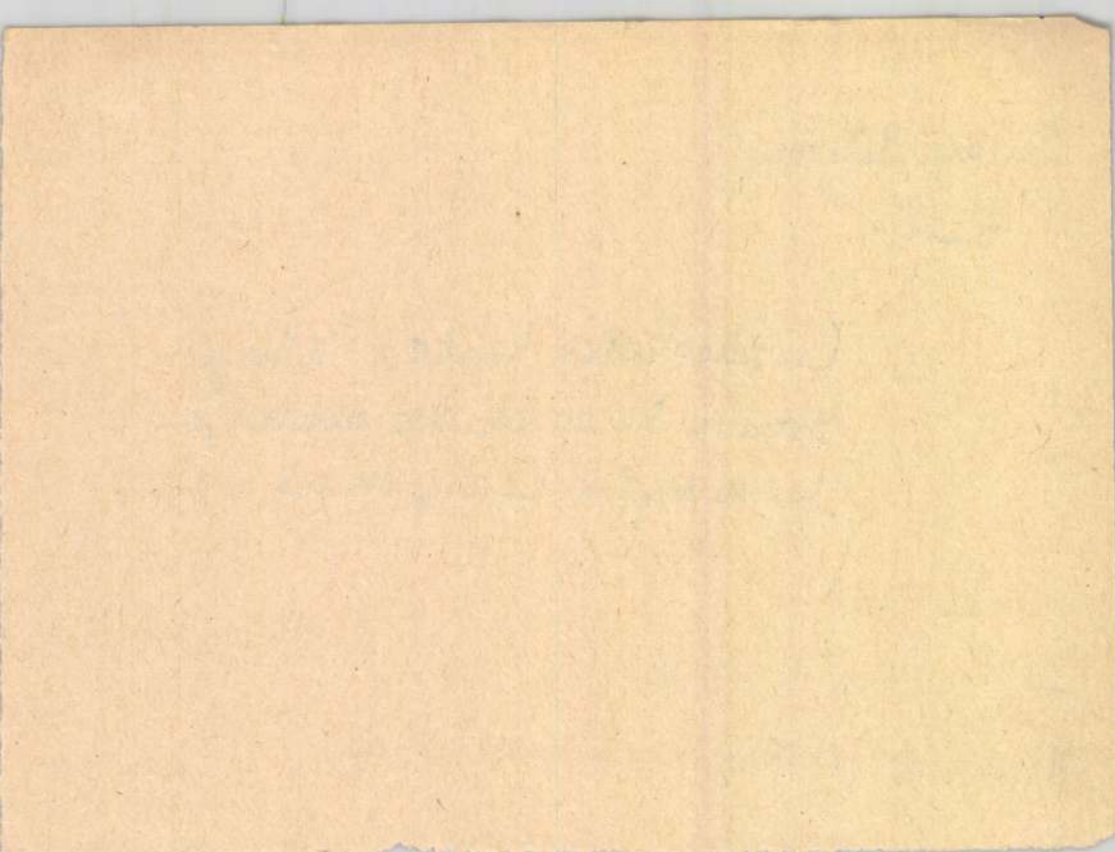

Srömyi Ystävät
koko

Ca Mikko-lehti kehtaa Srömyi
Ystävät 50 neikaradit mutalja
se so mydri hönepohbau.

—: kialletisi naftis.

Mi vesret, 1974. augustus - 49 lap.

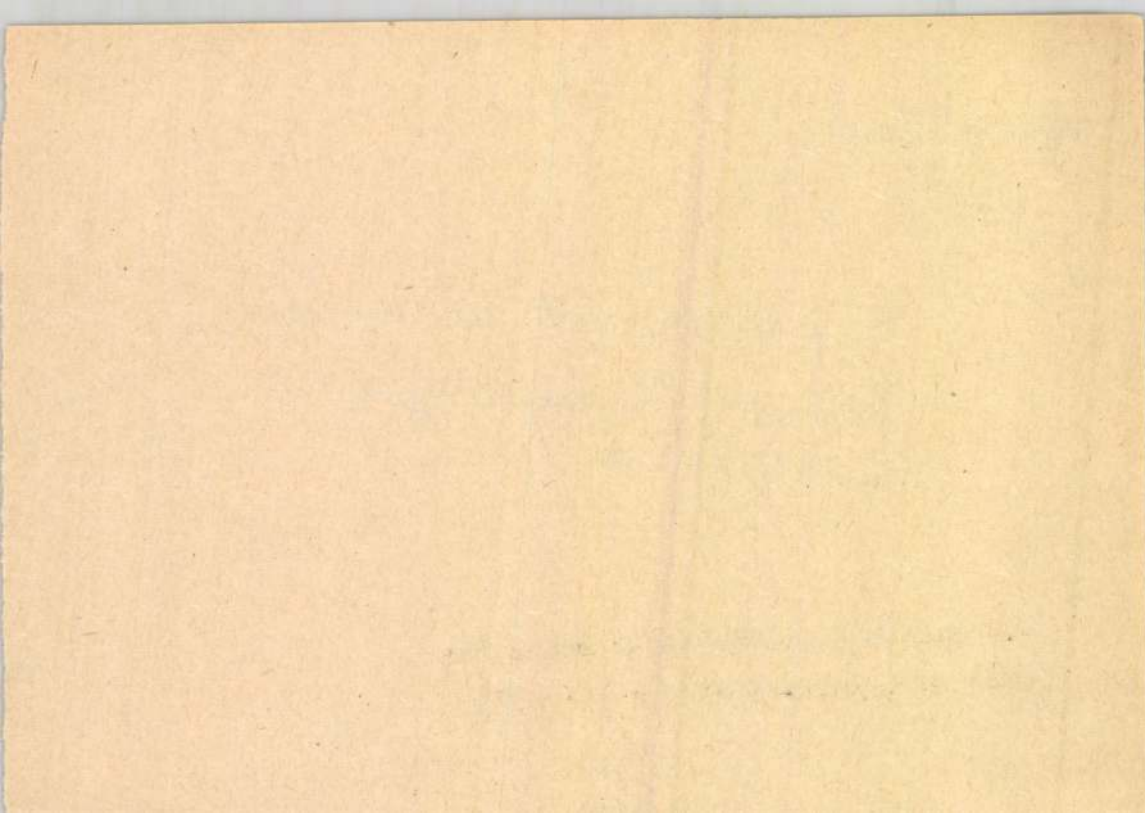

Szönyi László
festő

1957-ben készített Szönyi László
Kollainyi Ágoston képrömné-
vészetű felület

-- MAFILM képzőművészeti jegyzéke.

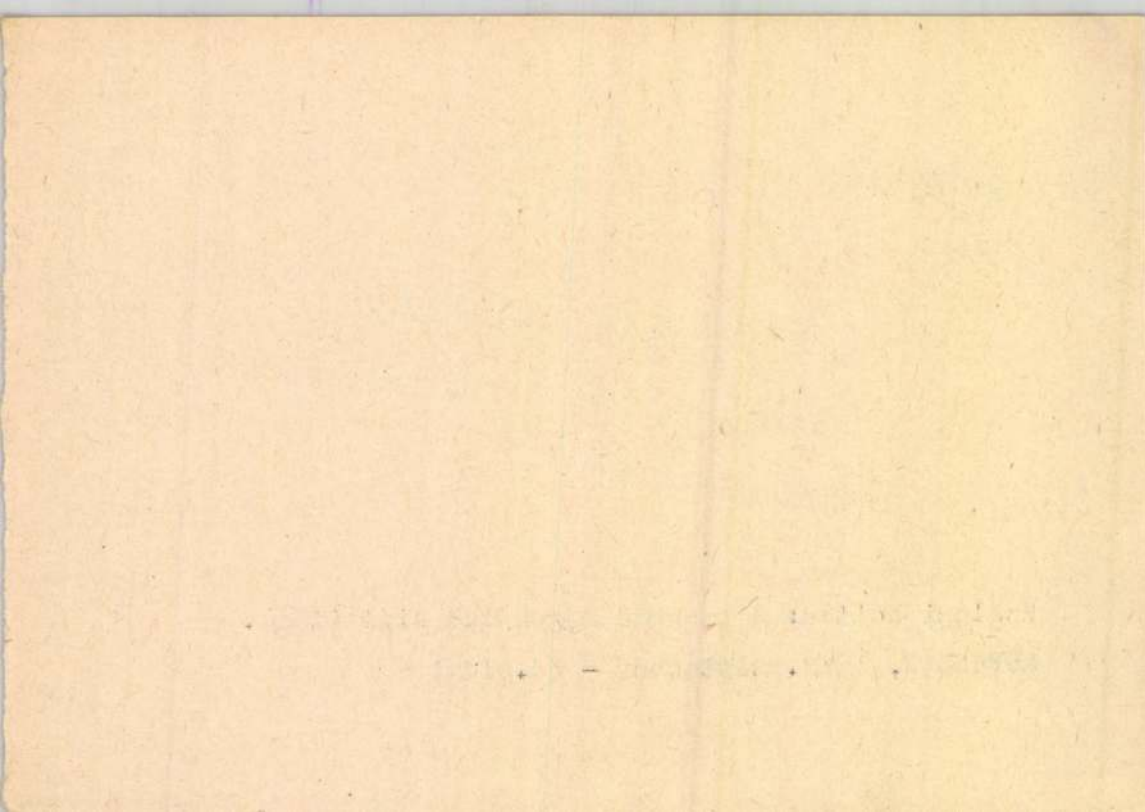
MŰVÉSZET, 1973. március - 12. oldal

Szőnyi István
festő

Két képképet mutatnak be a
tárlaton Szőnyi mester
művészeiből.

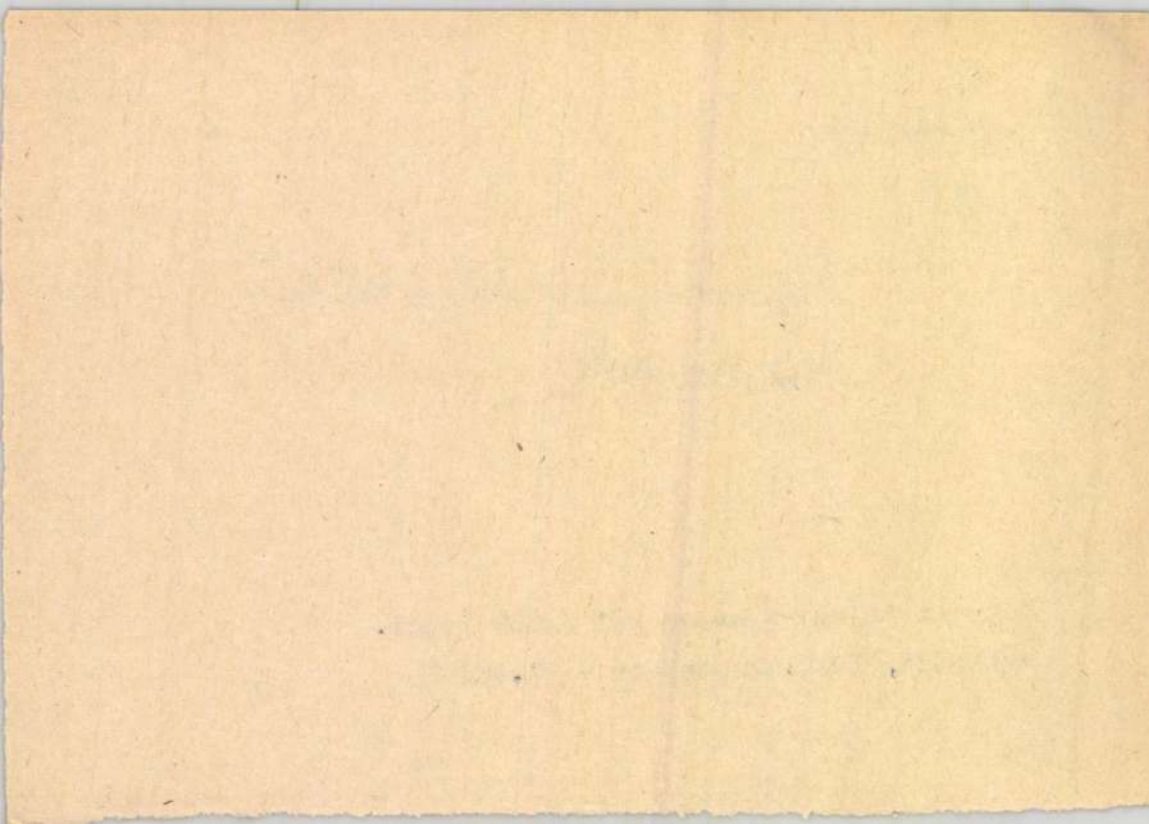
Szelesi Zoltán: A szegedü mügyüjtök kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 44.oldal

Szőnyi István
festő

Nyerges Pál mestere Szőnyi
István volt.

Véghvári Lajos: Nyerges Pál újabb képei.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 37.oldal

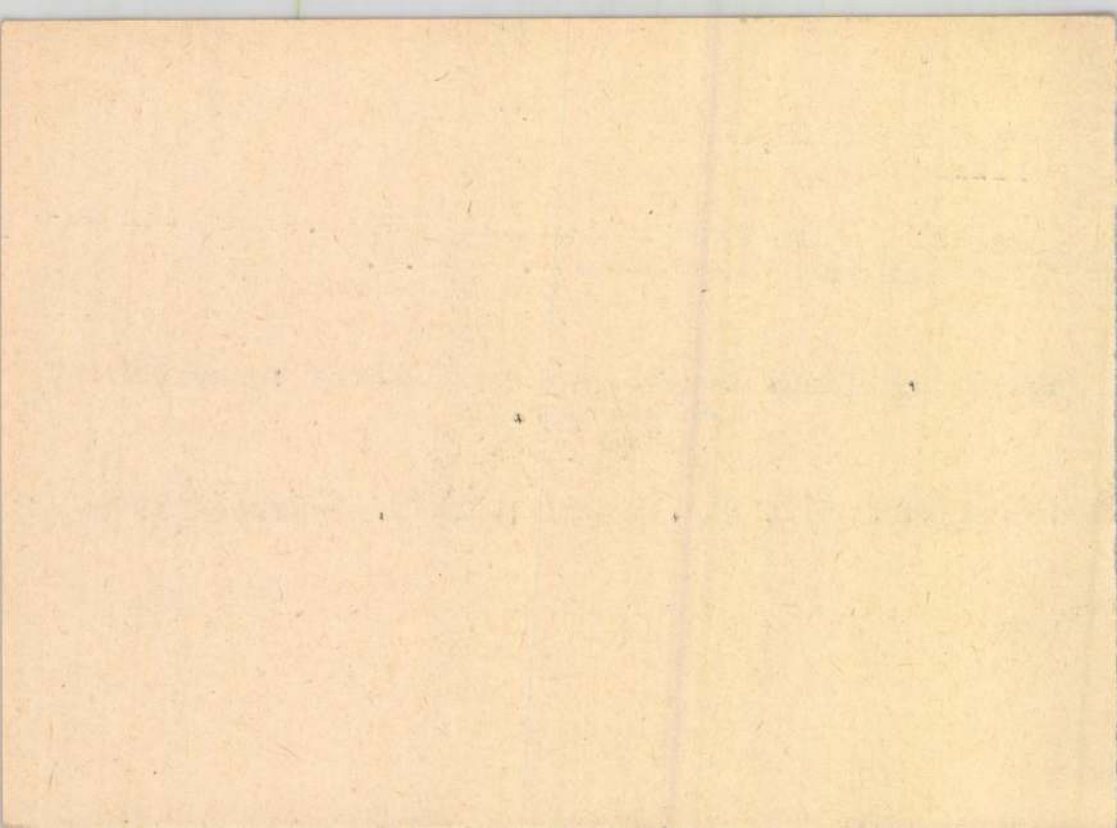

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Miskolczi László Szőnyi tanítványa volt. Miskolczi ké-
sőbb Munkácsy díjat kapott. 44lo.d.

DIENES O. ISTVÁN: Gaborjani Szabó Kálmán szabolcsi
freskói 439. old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen 1972

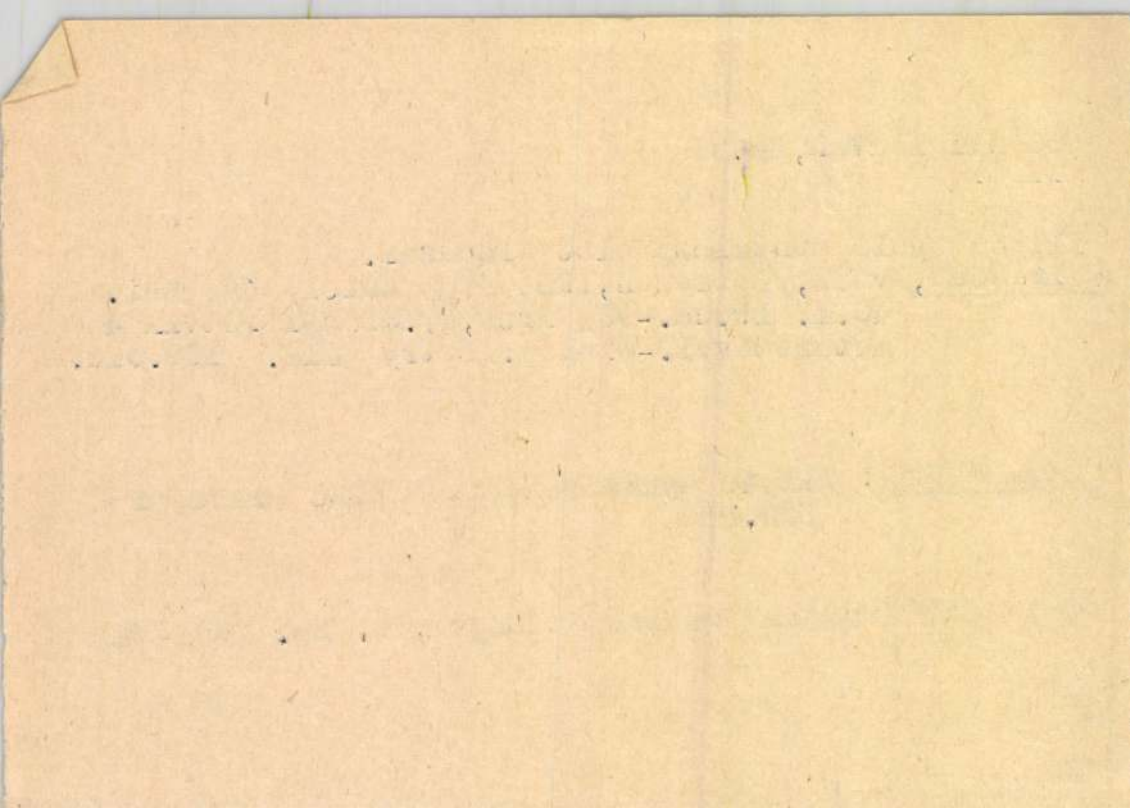
SZŐNYI ISTVÁN, festő

Illyés Gyula munkáinak első kiadásai.

IFJUSÁG, vers, /Debrecen, 1934/ Nagy Károly és Tsai.
40. l. 19. cm. - /Új írók, 4/. Szőnyi István 4
metszetével. - Címlap: Petry Béla. 169. old.

PÁL FERENC: Illyés Gyula munkáinak első kiadásai
169. old

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve, 9. Bp. 1971-72

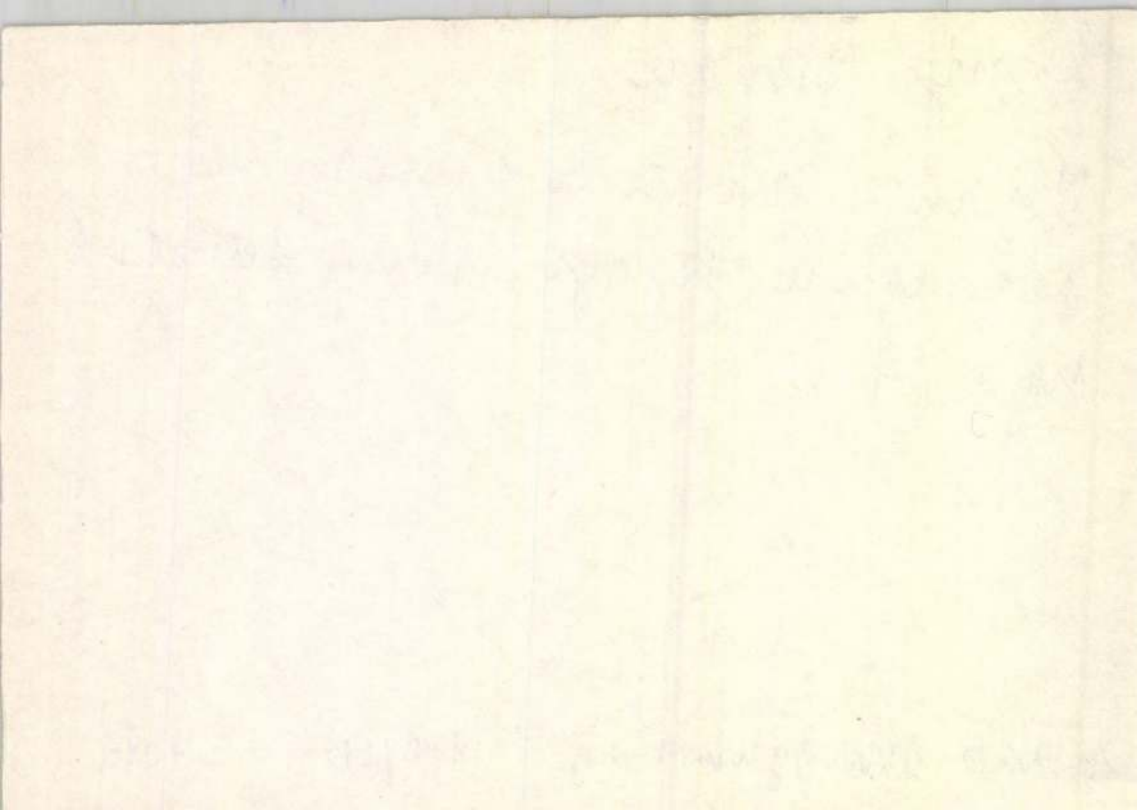
Seömyi Yshvau

Yühaissä rritaa a kepsömmüvesseli
föistrolau Seömyi Yshvau samitvä-
nya polk.

Isaak - Mengy avoravig

1972/295

Yald.

Szönyi István

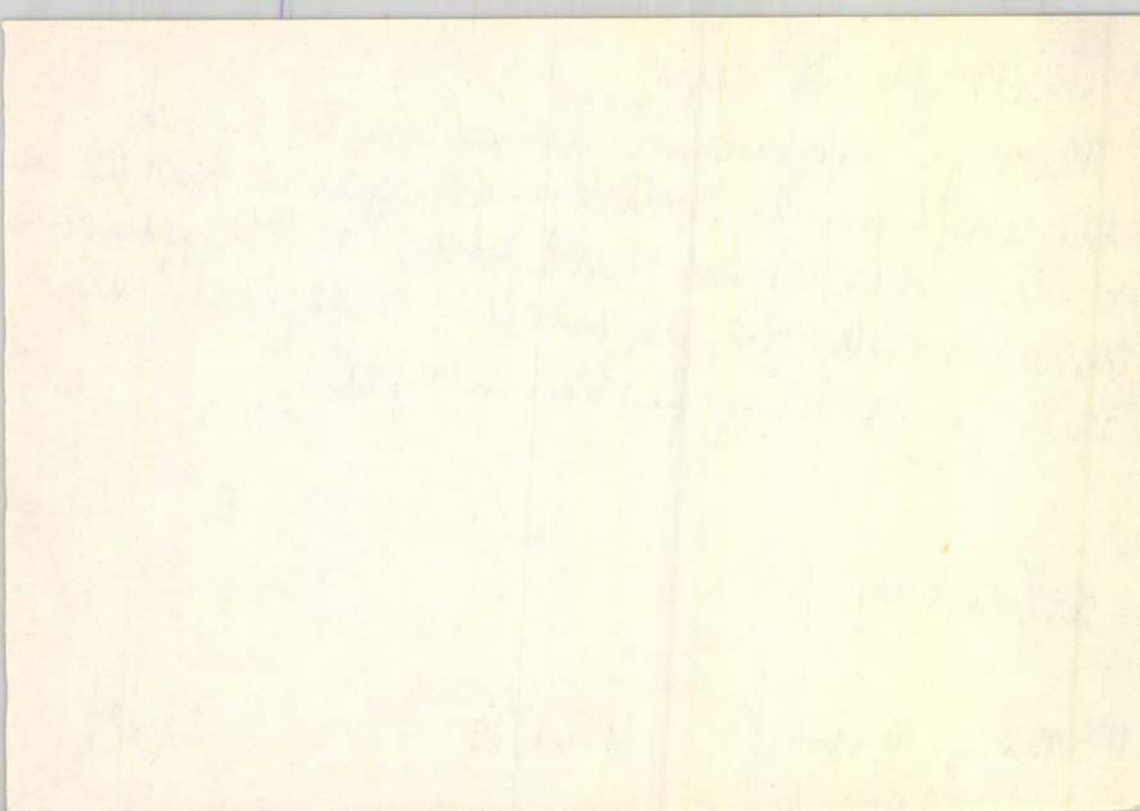
Szönyi Múzeum Levegőnyel. Az
elhunyt nagy művész Levegőnyi házában
emlékmúzeumot rendeztek be. Gyepszínház
Múzeum park, az utolsó lefegyver
Szönyi István-festményel.

Levegőny

Ország-Világ

1967/35

2. old.

Székely István

"A Götölmei felreles" c.

faaloldal részlete újraszerve-
ződésben a képművelésben

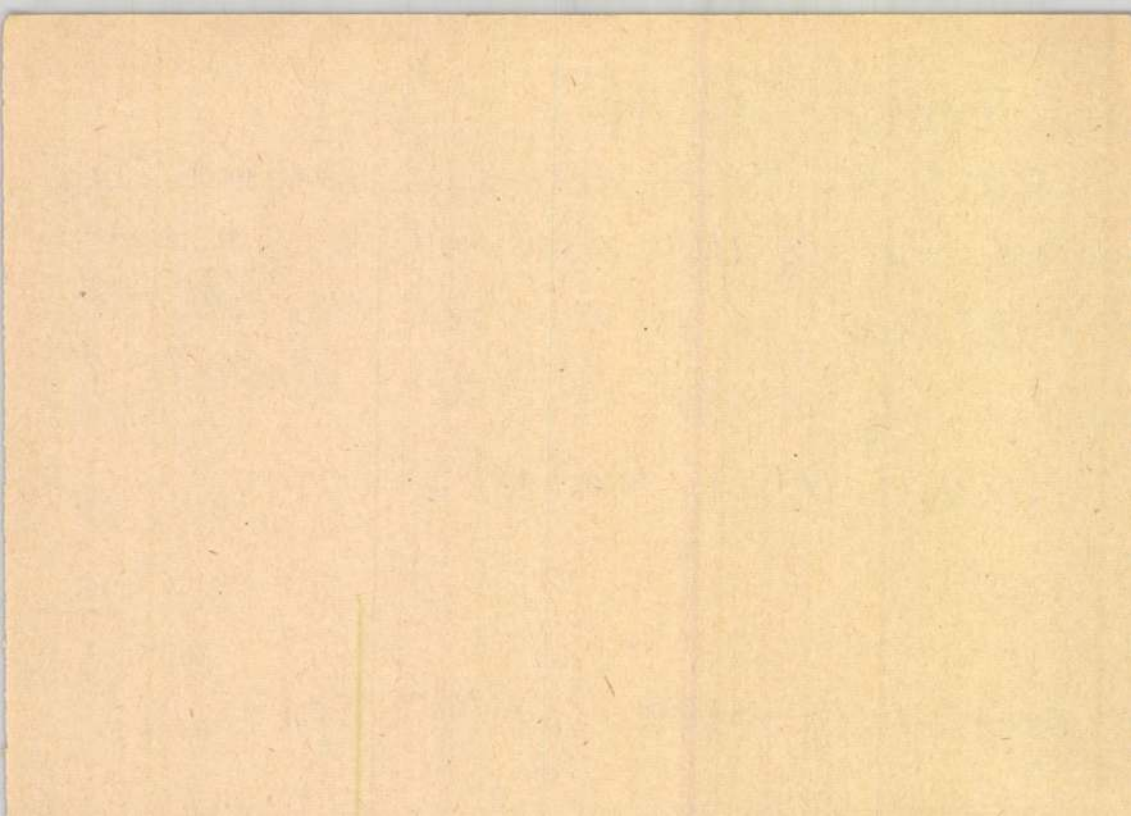
Igaz Szó 1972 november

1871

Szönyi György

Apr. 4.-re Budapesti csendőrségi jegy-
ben „Budapesti művészeti alkotásokról
és a művészetekről” c. kiadványra nyitott meg-
nyitási bizottság, melyen a művészet
tanácsa is részt vesz.

Keletudvarhelyi új, 1943. apr. 3.

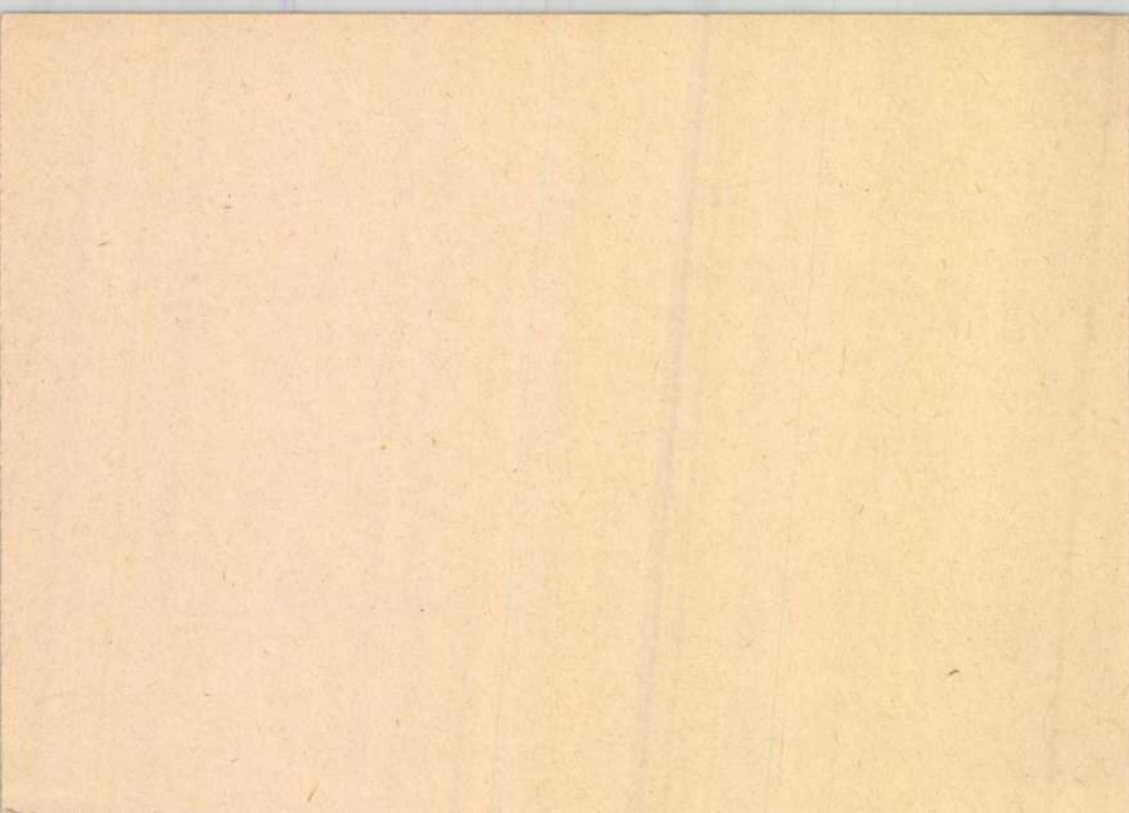

Szanyi György

Budapest TV, Keresletibau - Ujpesten -
elt a minnek,

Kardai a. György: A földművelés Ujpest.

Magyar Hírlap, 1942. dec. 24.

Grönzyi István

Szombathelyen, a Fennadalmi léti-
seumban megújult kiállításon
szívesen megismerjük, vala-
mint tisztelettel is láthatunk.

Magyar Hírlap, 1973. júl. 14.

1874

Received of the
Hon. Secy of the
Treasury
the sum of \$1000
for the purchase of
land in the
District of Columbia
for the use of the
Army

Wm. H. Hunt
1111 1/2 St. N. W.

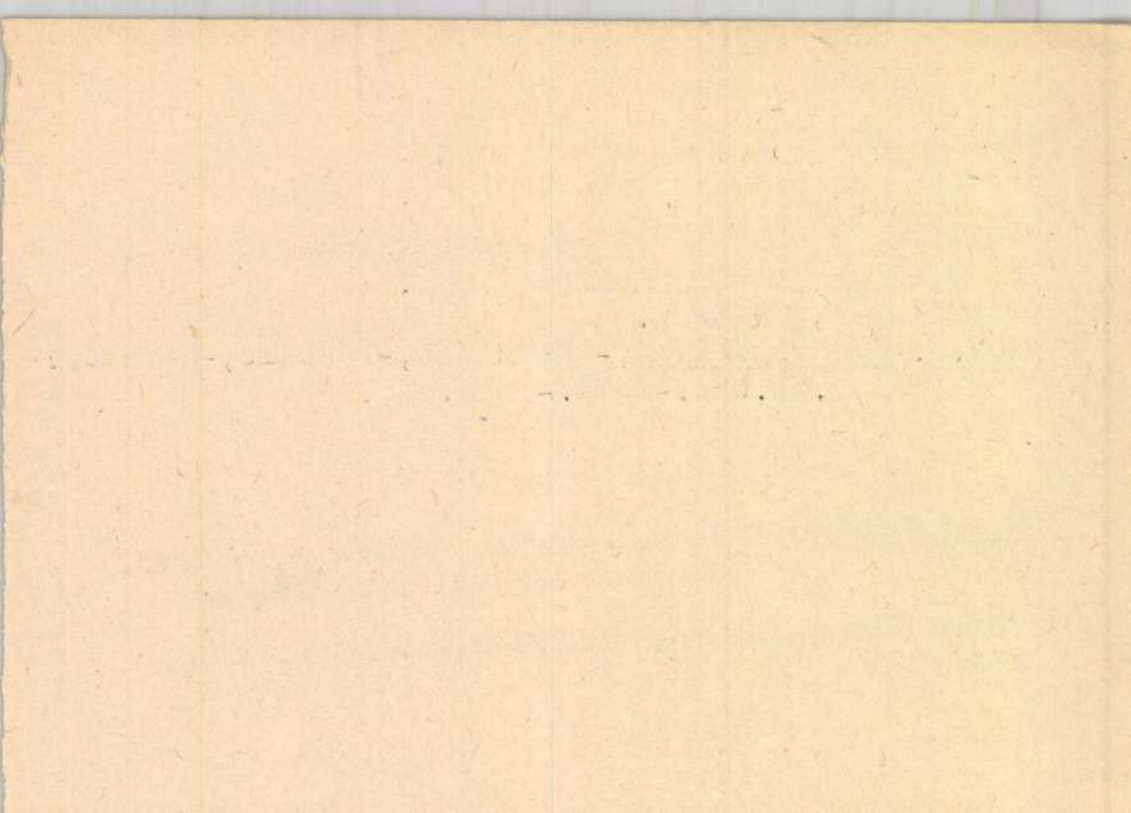
SZŐNYI ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343. darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.

307. / SZŐNYI ISTVÁN, - Kaszálók, -rézkarc, -8+10 cm. -
Ltsz. 68. ~~678~~ 677. - 310. old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1111.-1968.
Pécs, 1971.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

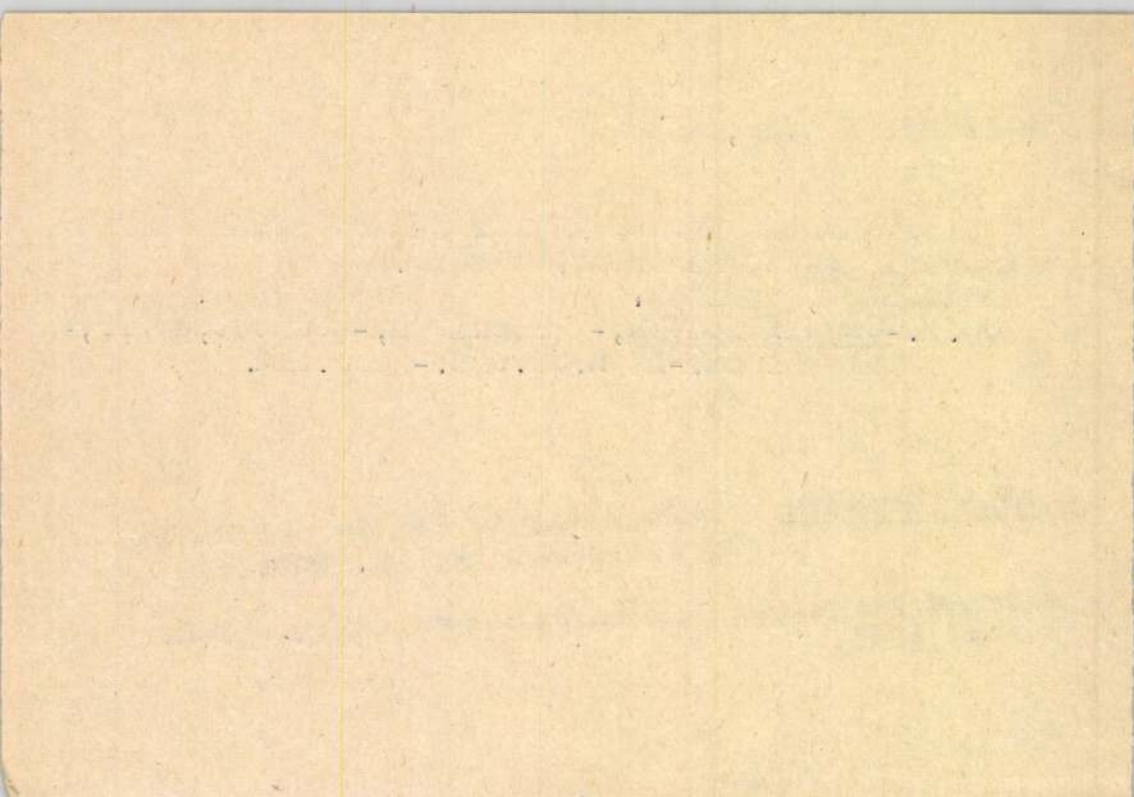
A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.

Festmények, grafikák.

308. / . - SZŐNYI ISTVÁN, - Elmenőben, - gouache, papír, -
21+ 31 cm. - Ltsz. 68.678. - 310. old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIII. - 1968.
Pécs, 1971.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

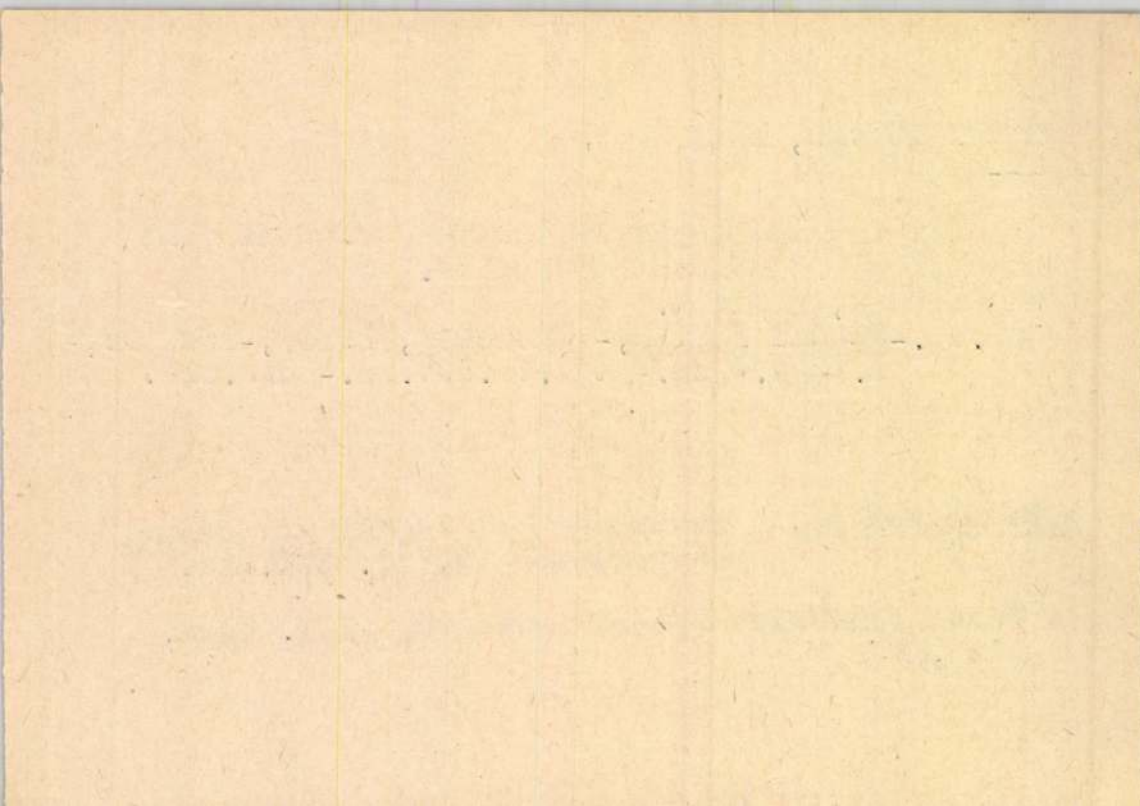
A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.

Festmények, grafikák.

309. / SZŐNYI ISTVÁN, - Őnarckép, /1928/, - rézkarc, -
9.5+7.5 cm. - Ltsz. 68.697.11. - 310. old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. - 1968.
Pécs, 1971.

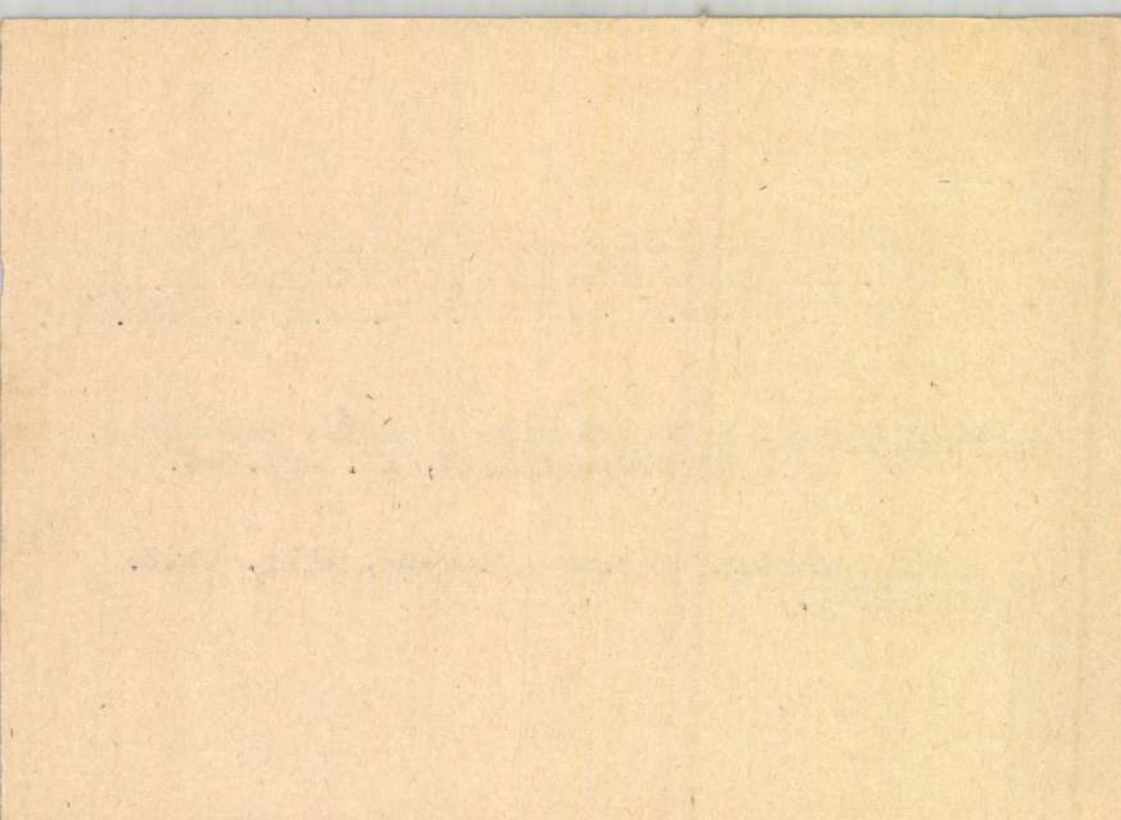

SZŐNYI ISTVÁN, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum Kunvári gyűjteménye
343 darab. Kiemelkedő művekkel is büszkélkedik. Így
SZŐNYI-nek "Udvar" c. képével is. /33.sz.kép./ 303.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Néptár története,
Új szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968.
Pécs, 1971.

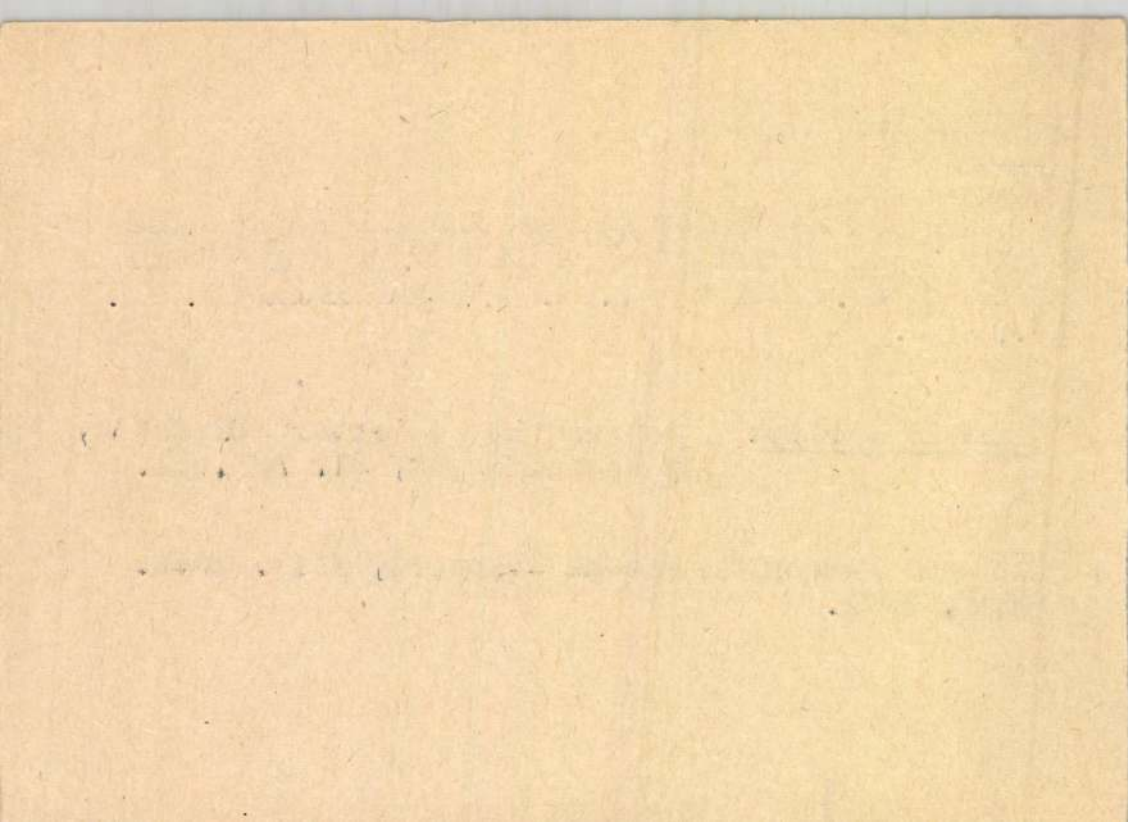

SZŐNYI ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár további gyarapodása vásárlás útján került a gyűjteménybe. Így SZŐNYI korai Őnarcképe is. Vétel a BAV. 18. sz. képaukción. 302. old. 13. jegyz.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Uj szerzemények, II. 301. old.

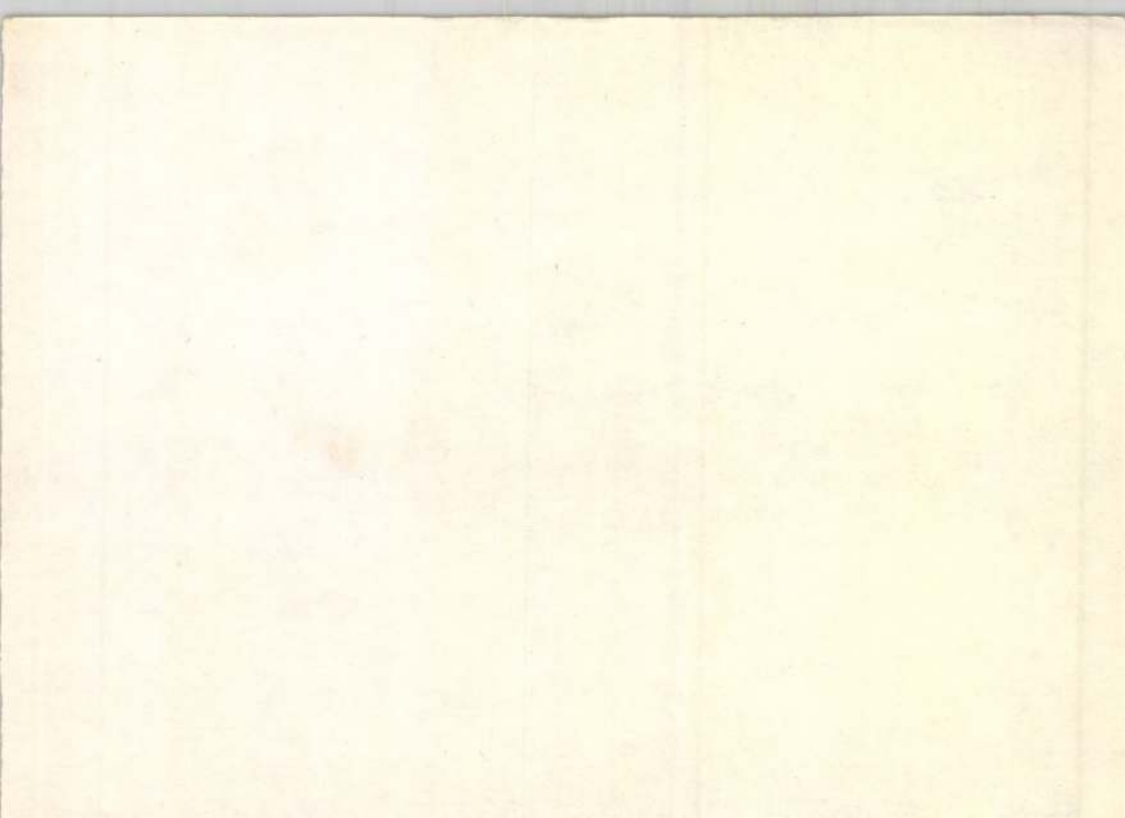
A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968.
Pécs, 1971.

Székelyi István

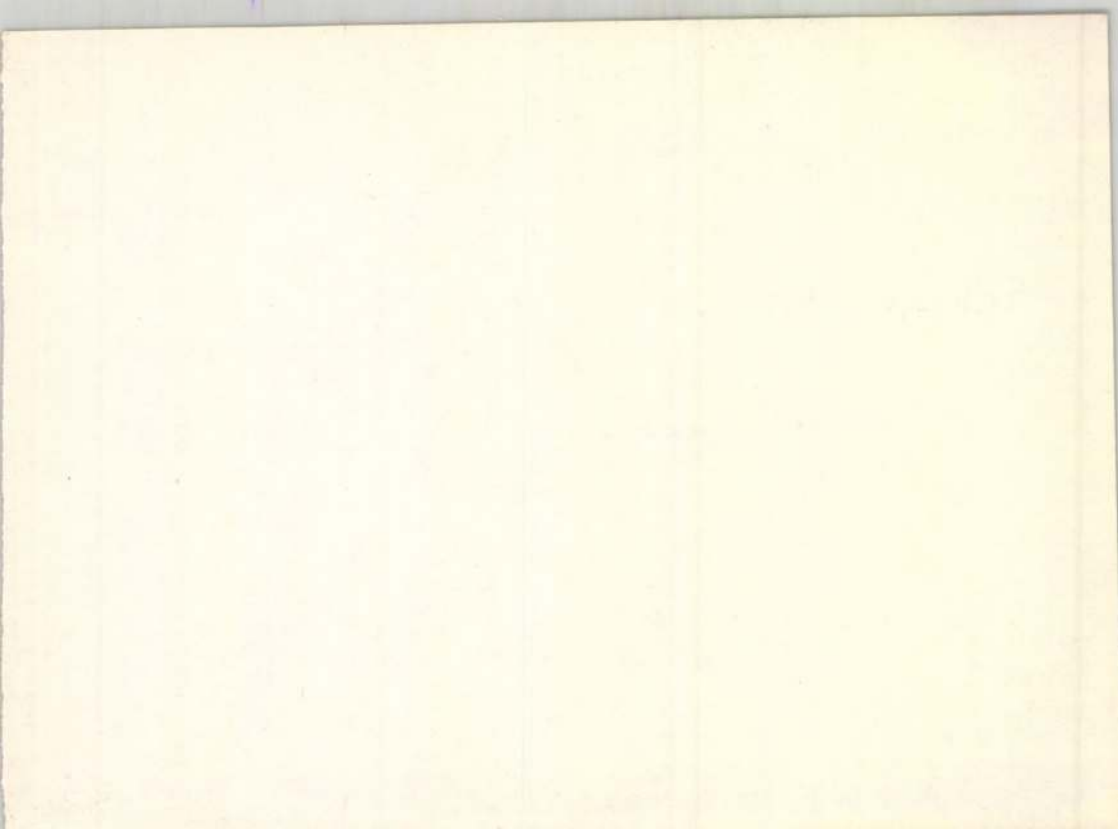
Egy-két rajza elpusztult 1944-45-ben

Egy tiszta műtermében.

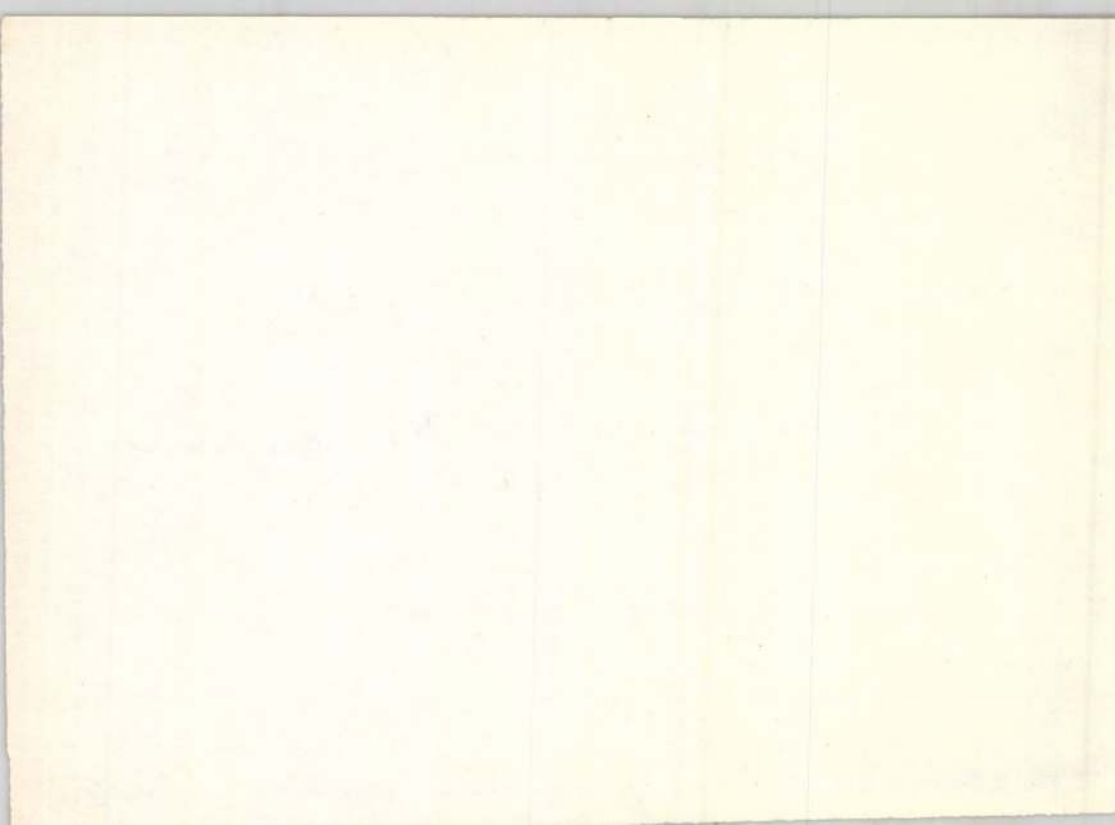
Székely István

Neve említve.

Szönyi István

A főiskolán tanára Terencius Kinsky
volt.

Székely István

Neve említve.

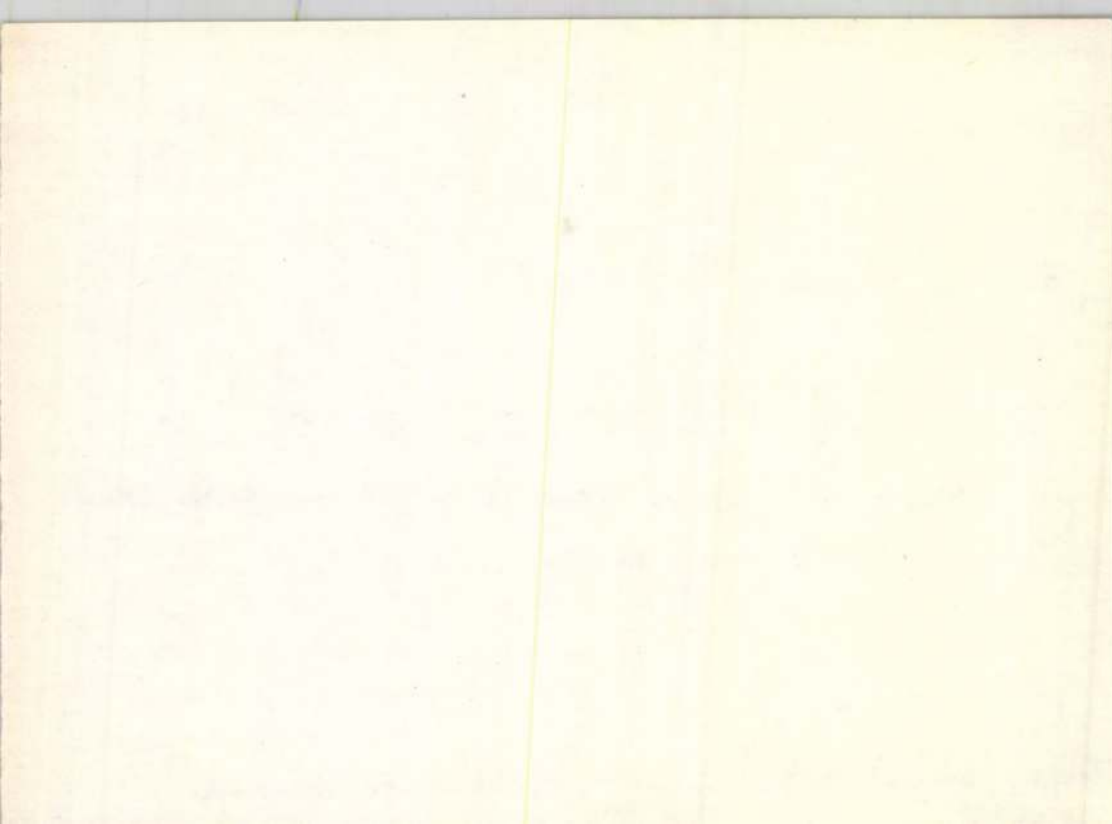
Szöngyi István

Dunai tölgy. 1928. évi, réz. 80 X 90 cm.

1962-ben a M. Nemzeti Galériára
(művészeti rész.)

Telcsy Katalin: Tölgyfa a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1973.

32. oldal

Szövegírási

Az aukcióknak nem volt jelentős szerepe a képzésben.

Eugene Wasyly: Aukciókritika, "Művészeti" 1973/4. sz. 56. l.

2000

As a result of the...

J.D. and...

Szőnyi István

Tulajdonában volt Fercuczy Károly „Három királyok”-jának
egyik rajzvázlata.

Szőnyi István: Fercuczy Károly „Lovass király” az ösei arháid'u; Művészeti,
1973/4. sz. 43. p.

1842

The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting.

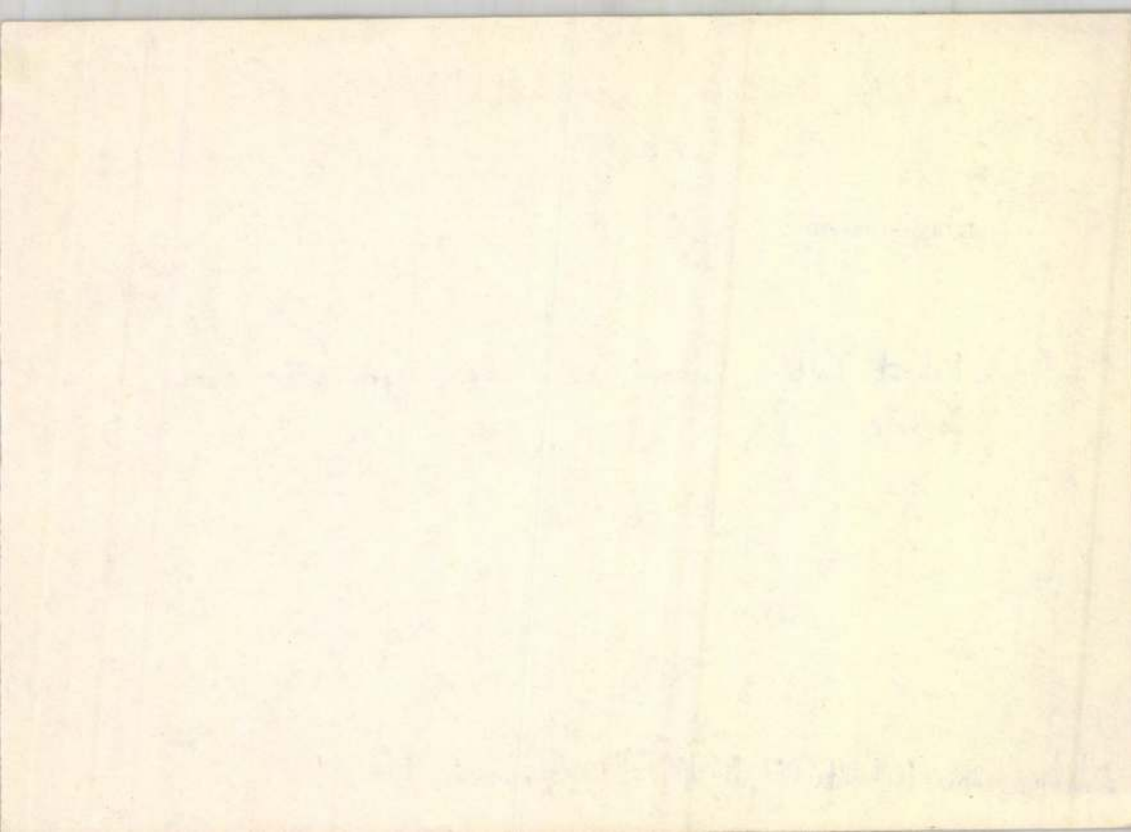
1842

The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting.

Szönyi István

Mihály Pálhoz kapcsolatban a bensőséges pillanatok
festője.

Dévényi Judit: Mihály Pál, Művészeti, 1973/4. sz. 37. l.

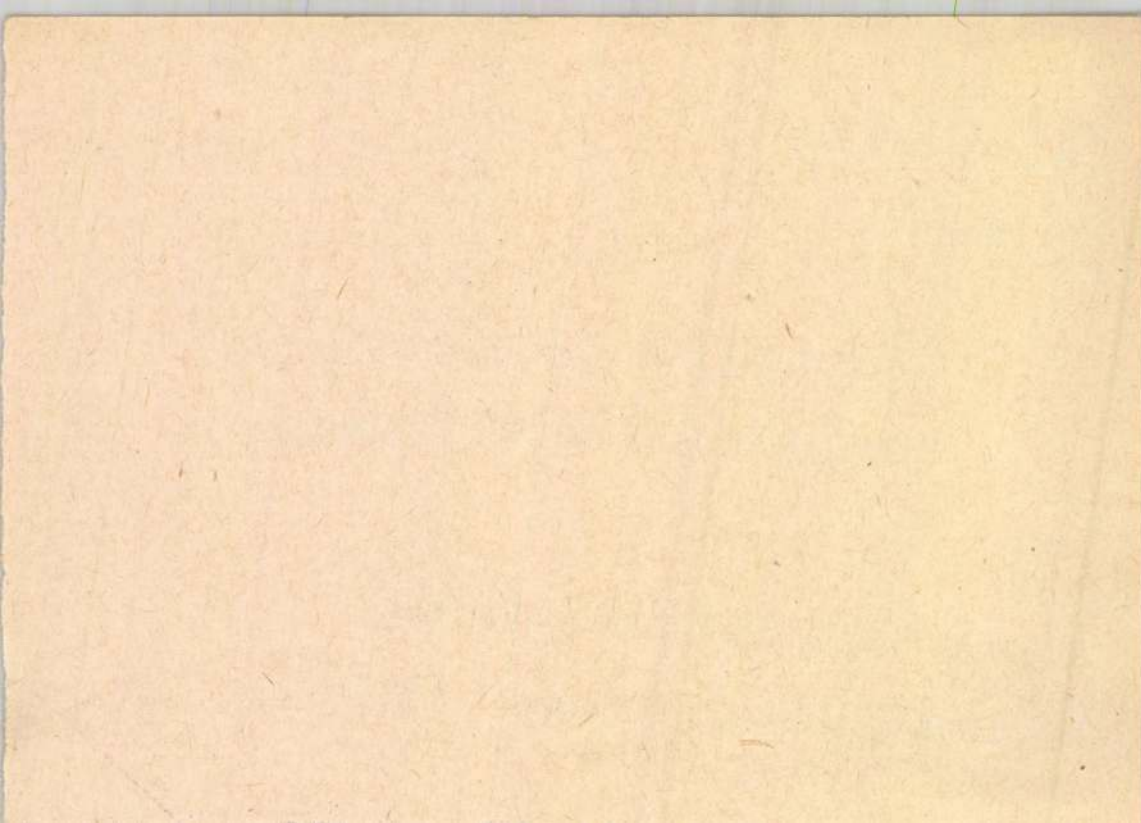

Szönyi István
fűsz

Yelutés művelés megypel a
művelés a Miskolci Képtárban.

Végső rajos: A Miskolci Képtár.

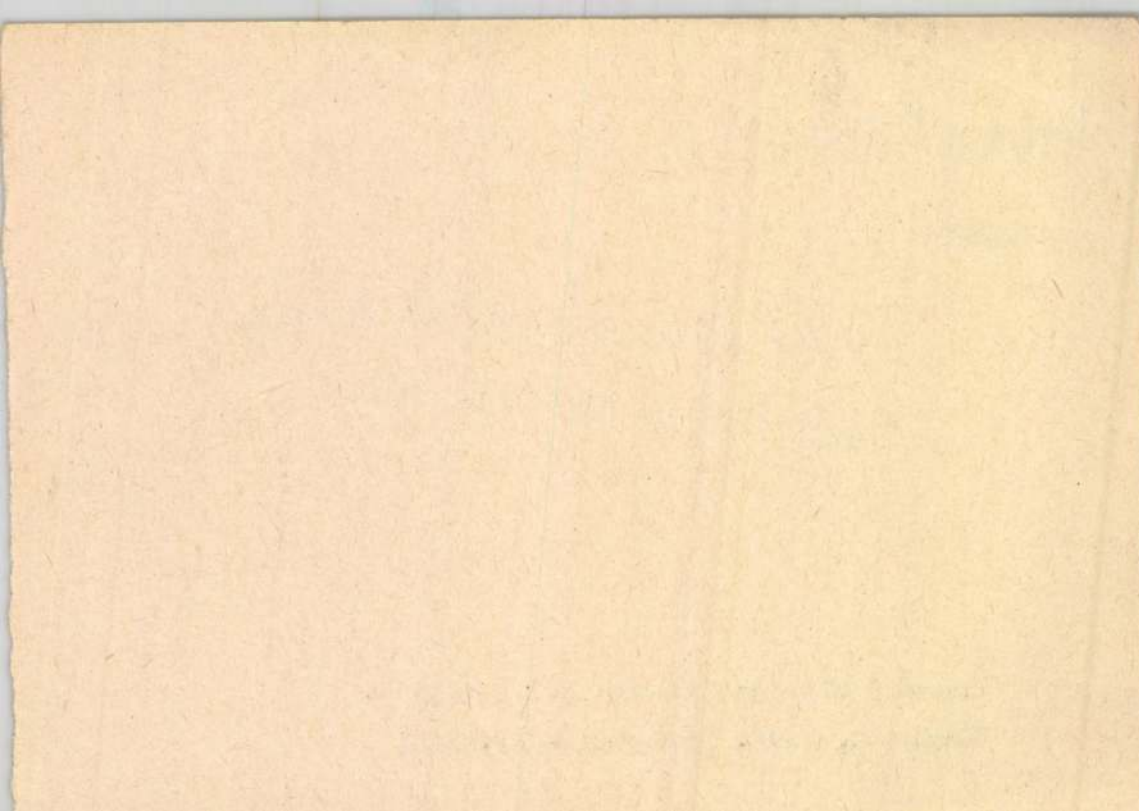
Művészet, 1973. december - 28 oldal.

Szöveg: István
Festő

A Képzőművészeti Főiskolán
Hódy Ferenc mestere volt.

Losonci Miklós: Látomás a Dunatájról.
Művészet, 1973. november - 16. oldal

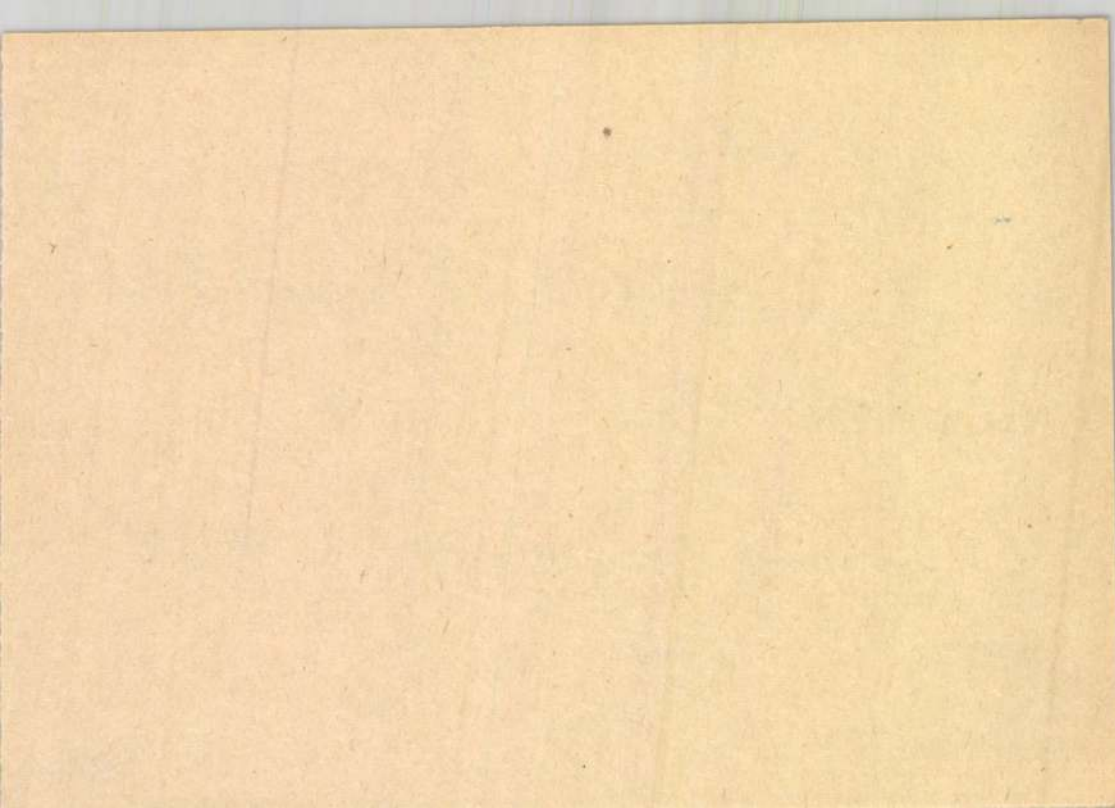
Izumi Isván

a két világháború között telepedett le
Zebegényben.

Csöke László: Dunakanyar, Gyúcsapol,

1973.

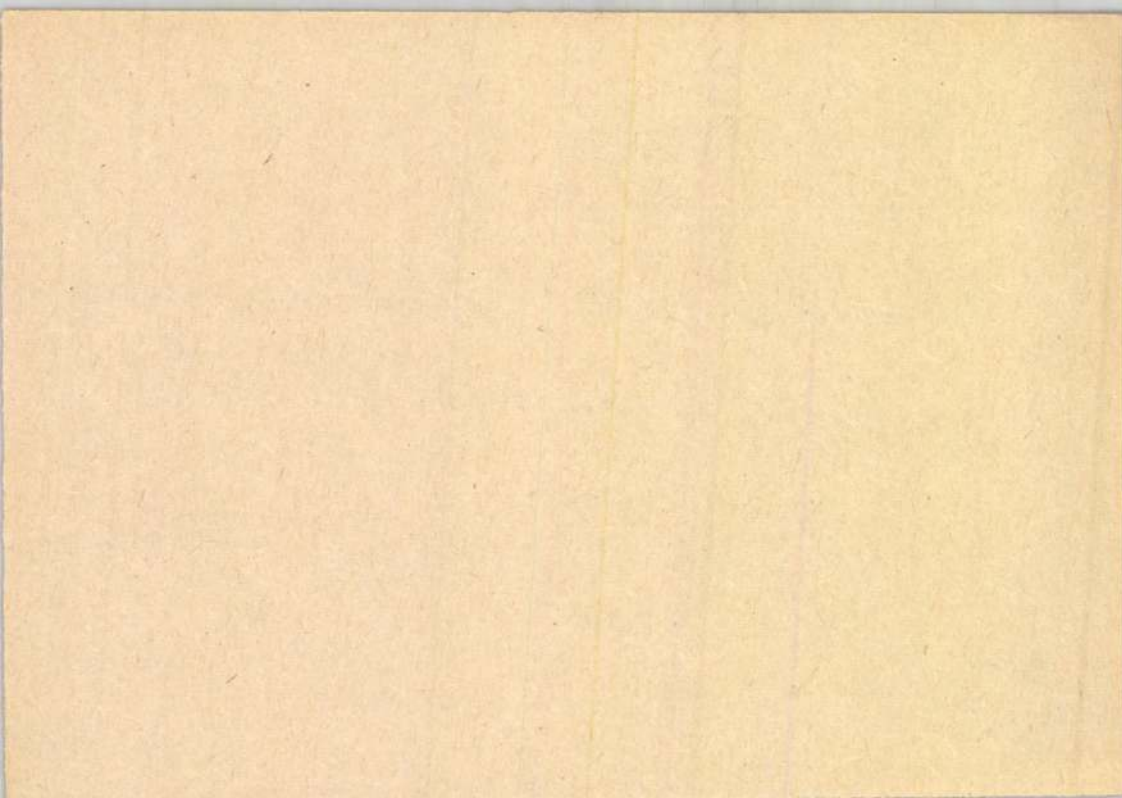
1391

Lóczy István

életművének legszébb előadói a keke-
gyelvi Emlékműzeumban tevések.

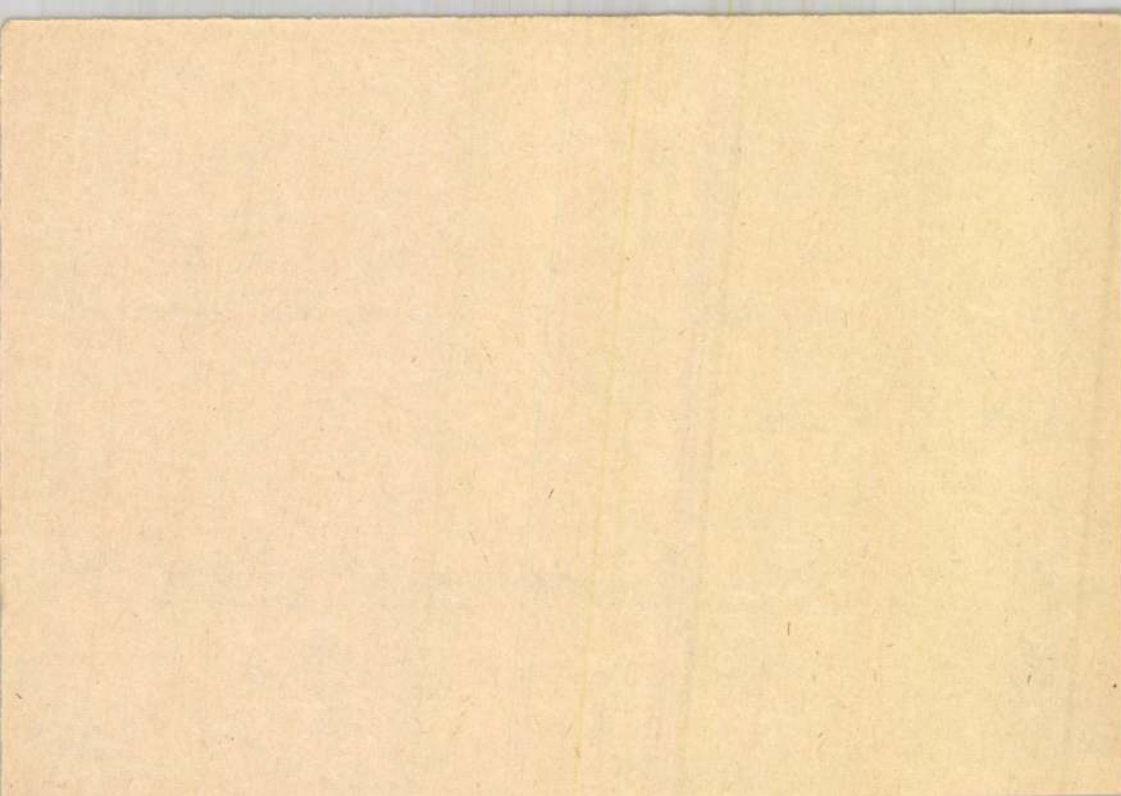
Keke Lóczy: Dunakanyar, Gyuda-
pest, 1973. 139p

Löngyi István

csofje nyomán új rendezőn szót élte
a régi Dunai iskola.

Cseke László: Dunakönyv, Gyűjtemény,
1893. 139p

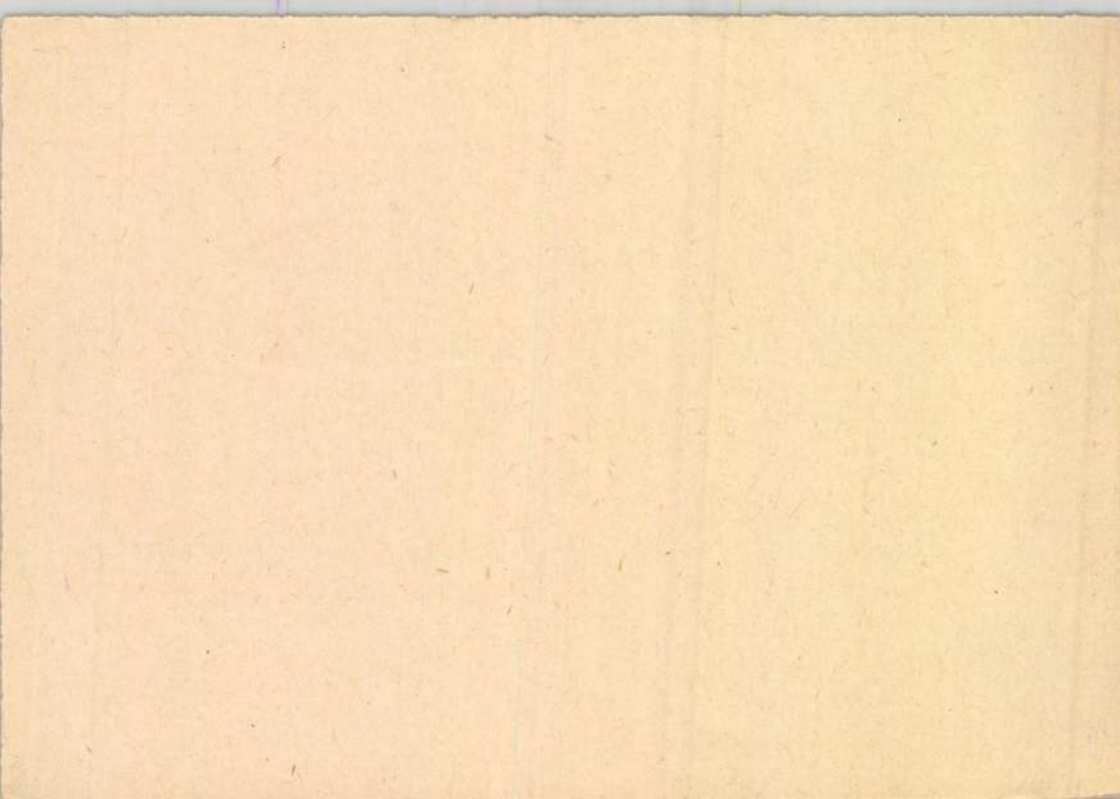

Löngyi István

és a pentekdél esti szöveg elő-
rotta és a Dunakanyar téje.

Deke László: Dunakanyar, Budapest,

1973. 139 l

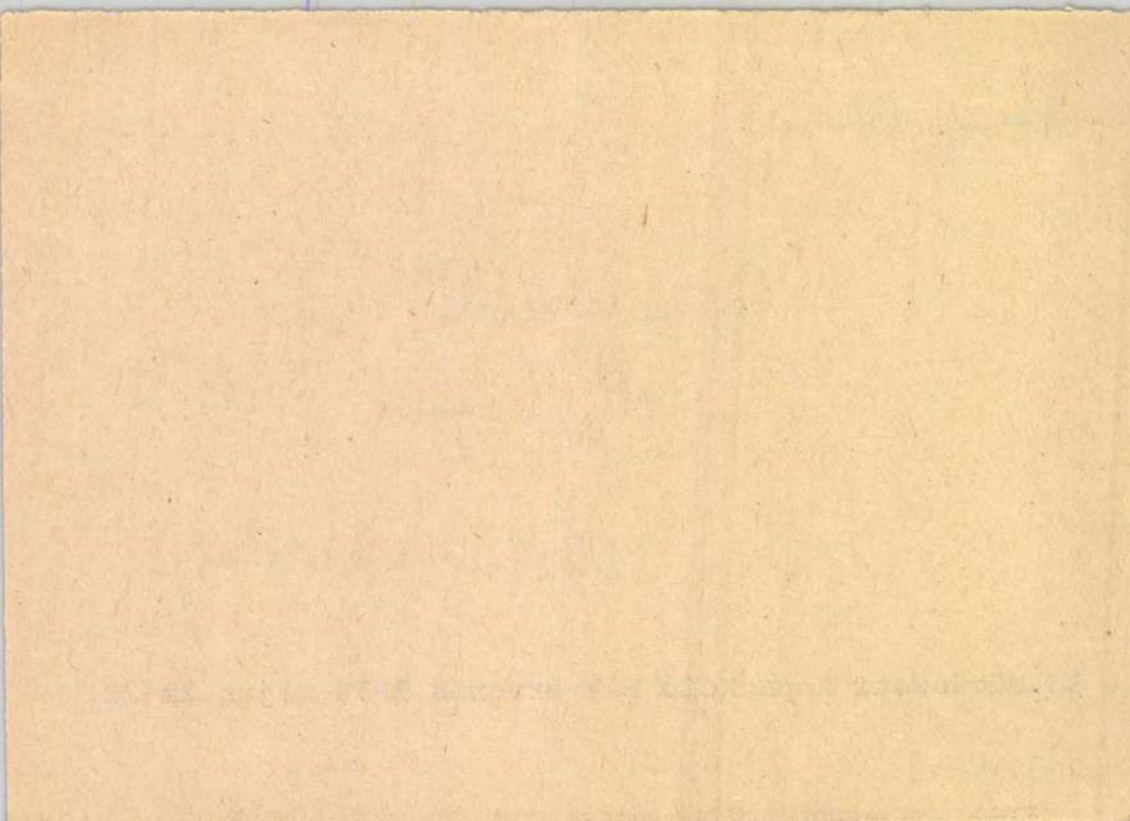
Stóczy István

Gyűjteményes képek

olaj, tempera 49x69

Árverési ár 15000 Ft

33. Művészeti Képaució BAV árverés 1974 május 23-22

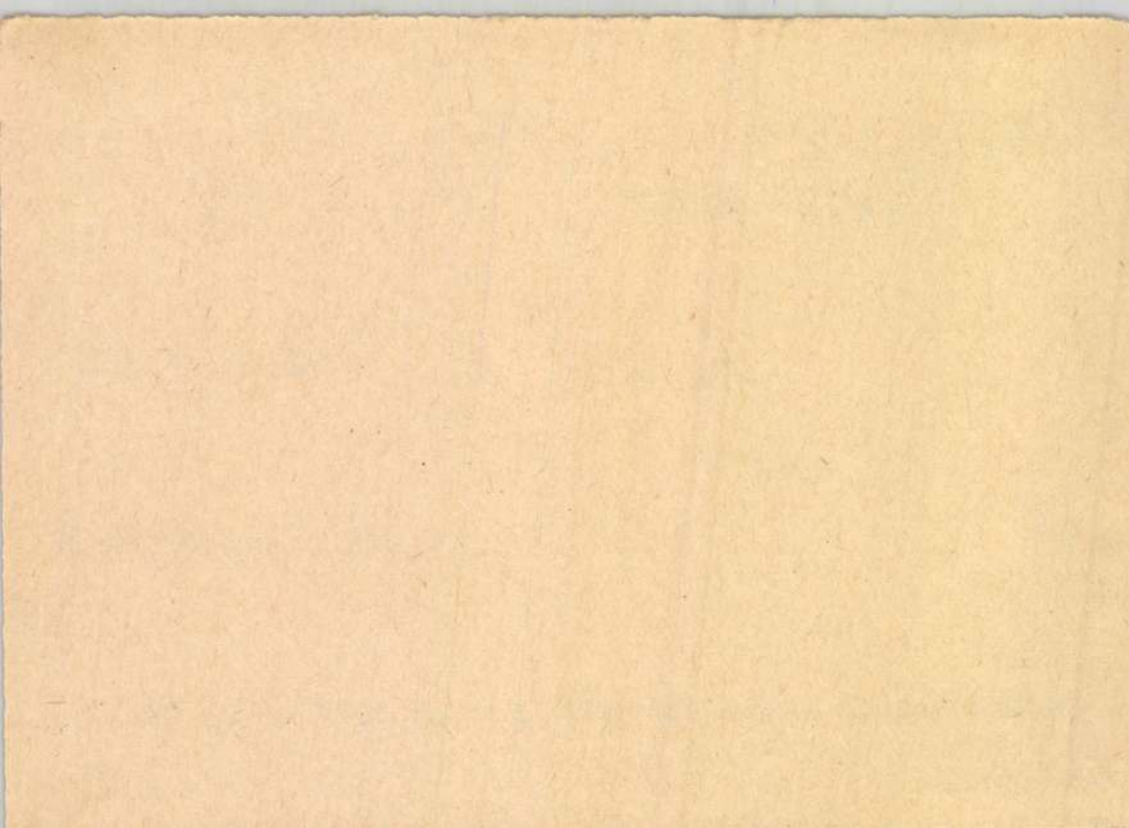

Szönyi István
(1894 - 1960)

Ülő asszony, Pastel 70x55

1918

Ártársa: 12000 Ft.

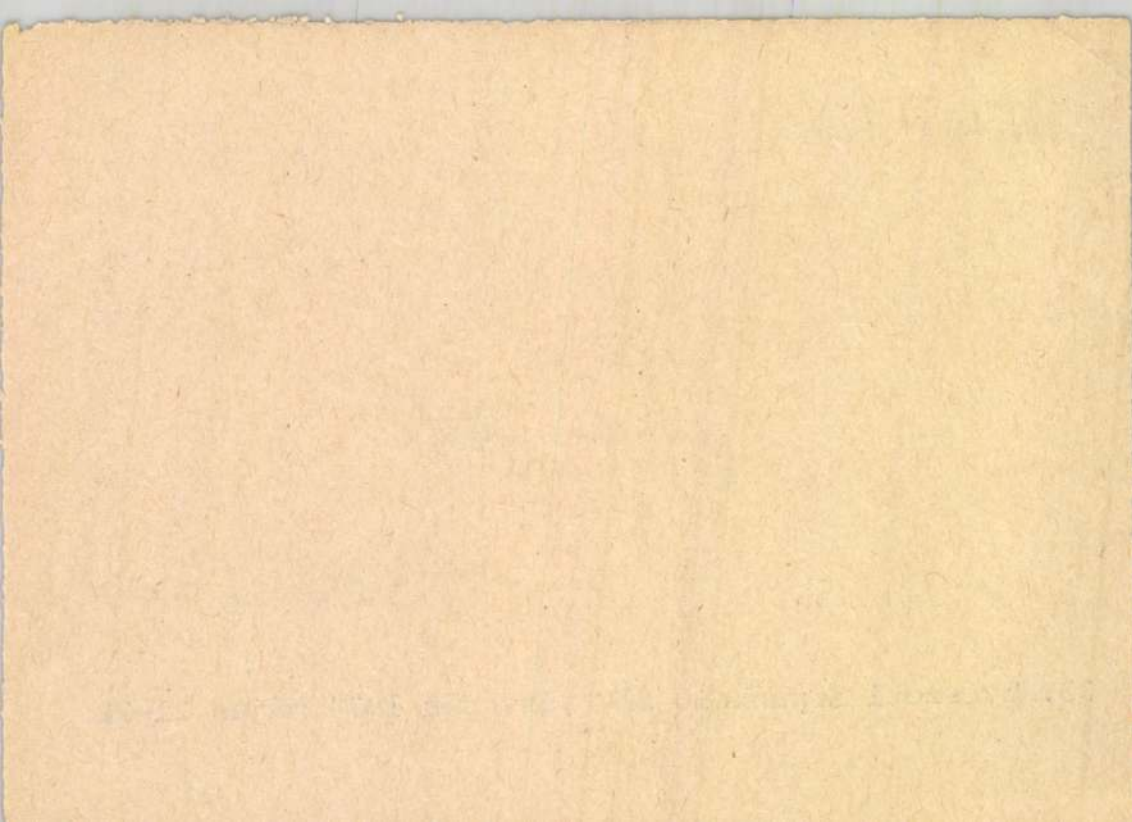

Gönczi István

Öreg fa
gouache 20x33

Állományi ár: 4000 Ft

33. Művészeti Képekauzió BAV , árverés 1974 május 21-22

Szőnyi István

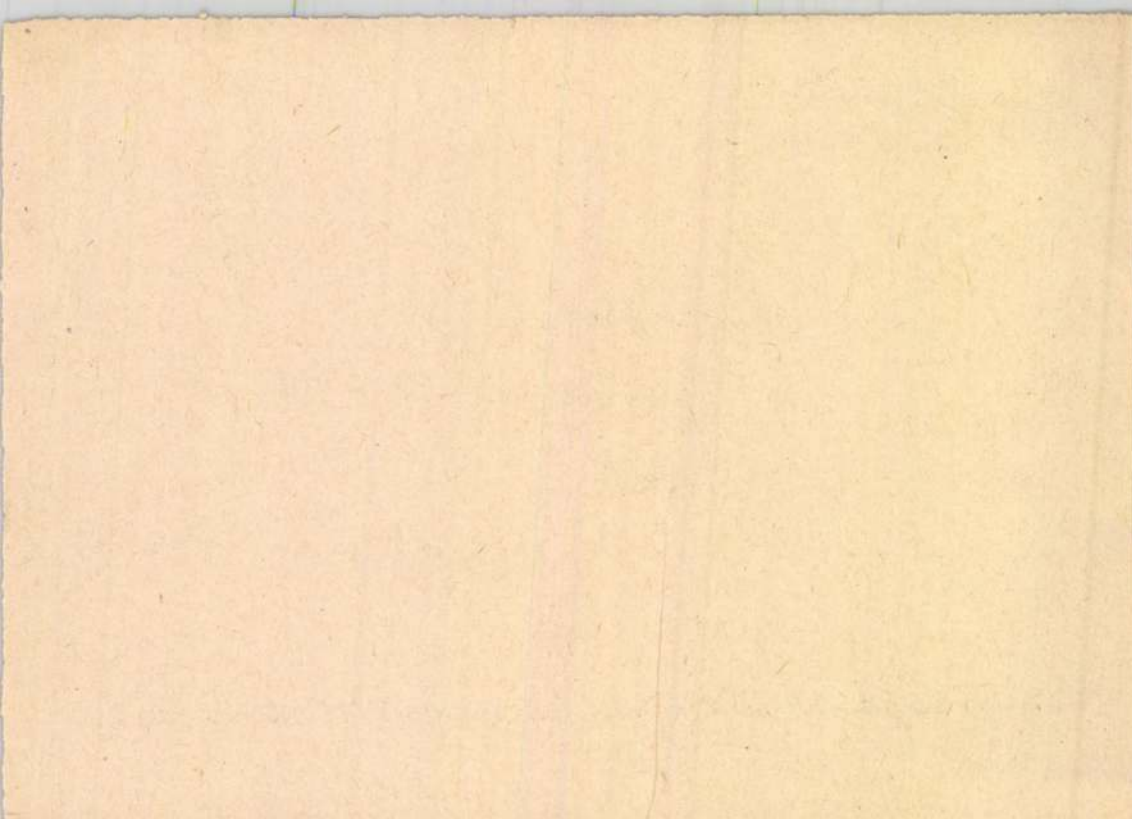
"Parasztlány"

gouache 20 x 33

1936

2. Váltási ár: 4000 Ft

33. Művészeti Képaupció BAV, árverés 1974 május 21-22

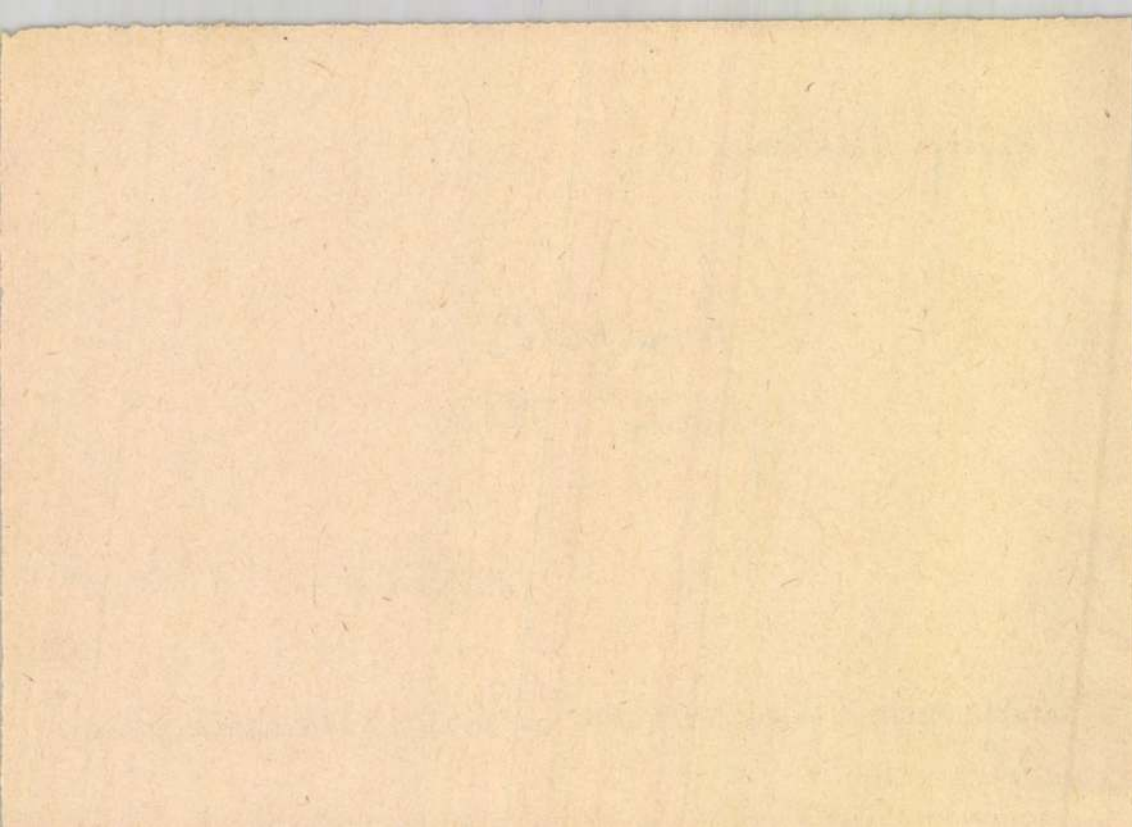

Székelyi István

Berzelgető
pouache 19x32

Utáltsai ár: 5000 Ft

33. Művészeti Képaució BAV, árverés 1974 május 21-22.

Stoupi István

Táj lovakkal

olaj, fa 29,5 x 36

1921 vétele

üzletlátsái: 10.000 Ft

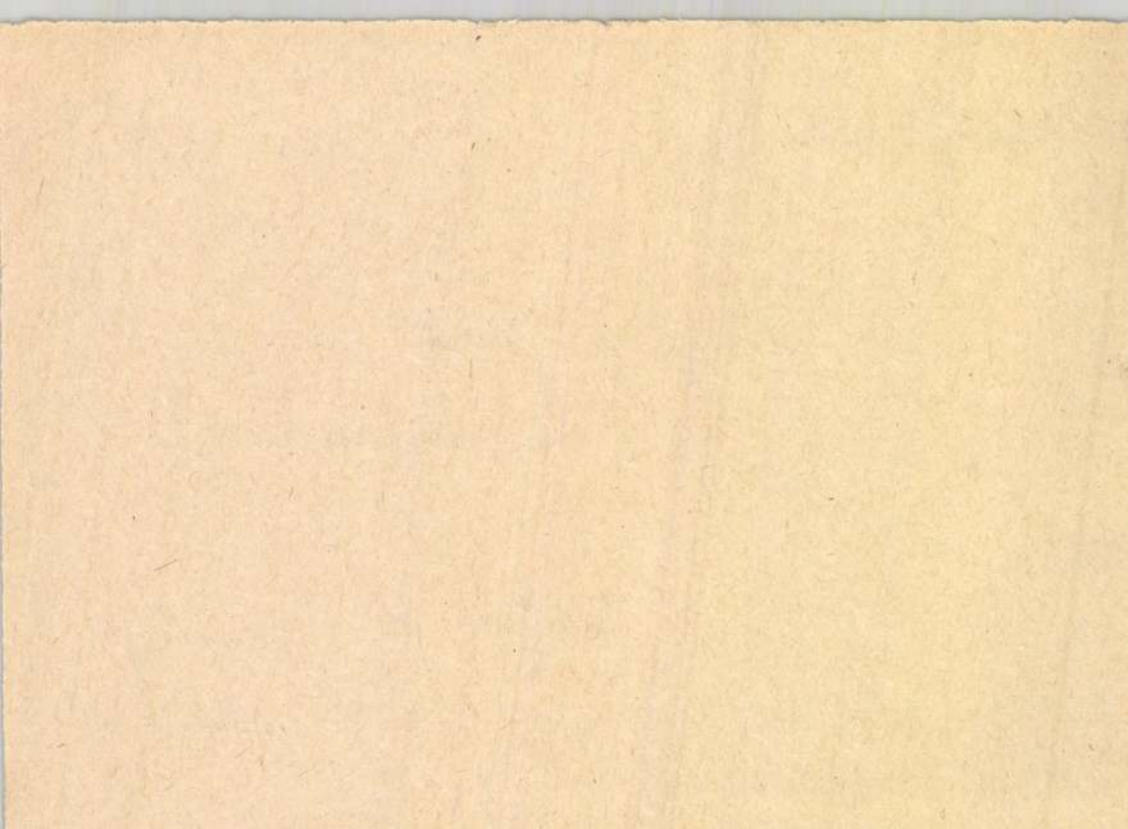
Szörényi István

Zebegényi részlet

olaj, faanyagra 60 x 70

Utáltárni ai : 20000 Ft

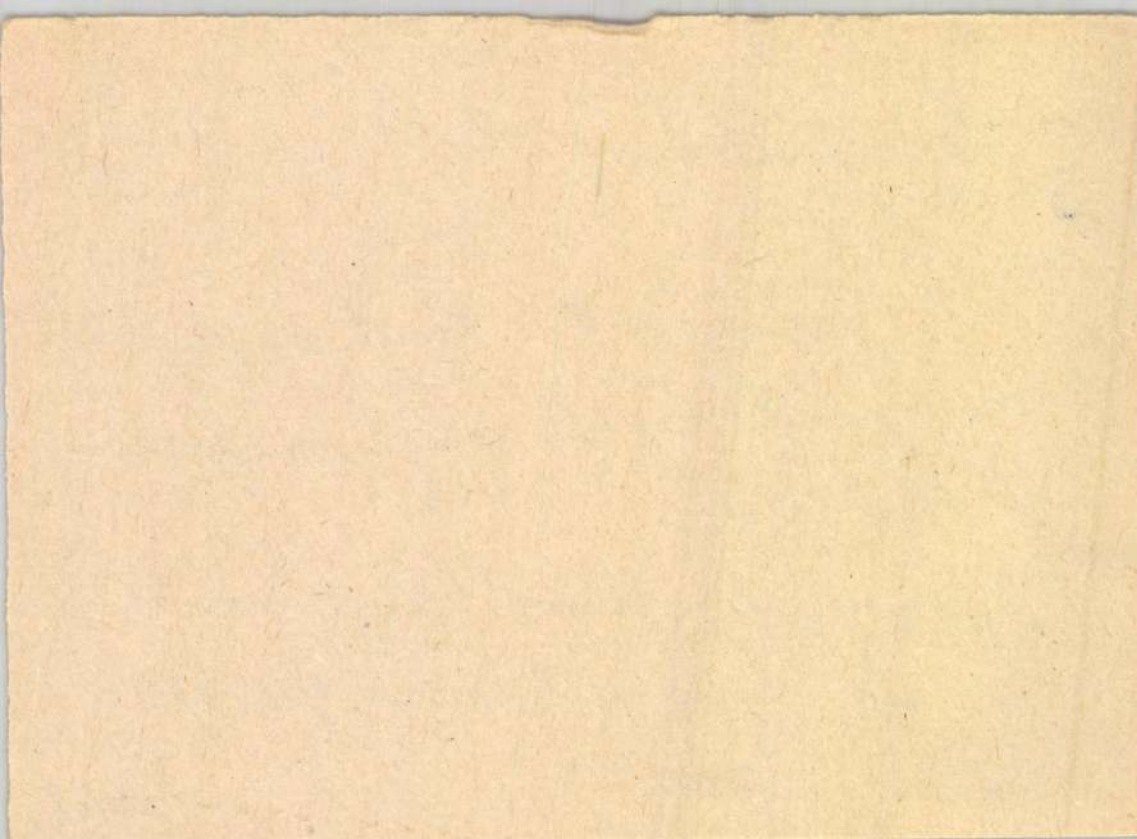
33. Művészeti Képaució BAV, árverés 1974 május 21-22

Szönyi István

a. H. Wagymező u. 8. sz. Ercsét múzeumban rendelkezte meg első gyűjteményes kiállítását. /1921/

Gerza László, Bernát György, Erdői Ferenc plb.: Budapesti lexikon, Budapest
1973. 13351 3001

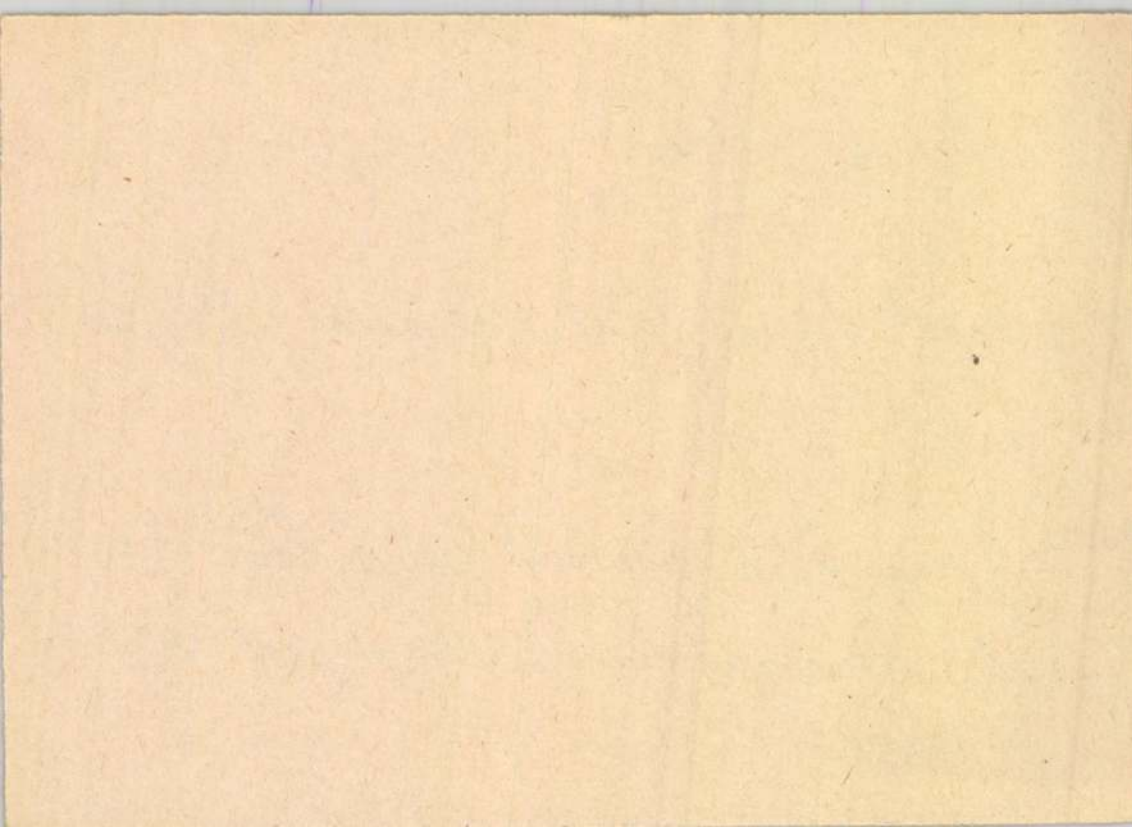
Löwy István

kapott Ferenc József koronázási jubileumi
díjat.

Dezsa Károly, Germóty György, Erdei Ferenc
sdl.: Budapesti lexikon, Budapest 1973.

13351

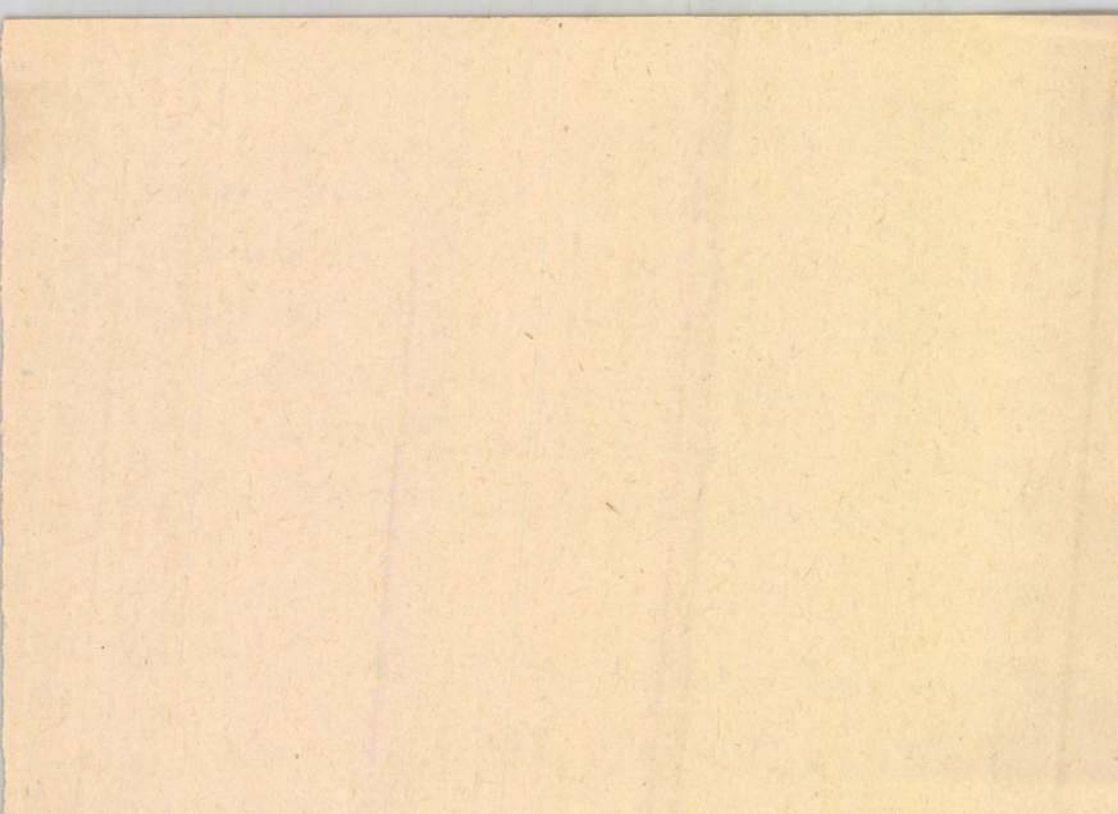
3251

Görnyei István

"A rajzot minden képrajzművészetial-
katas alapjává kell tekinteni, míg-
gellenül az alkalmazzák lelkülettel,
minden műfajban jelen van." - a
művészi megállapítások sokan erősítik
többször is érveléssel, de legfőképp műveik-
kel.

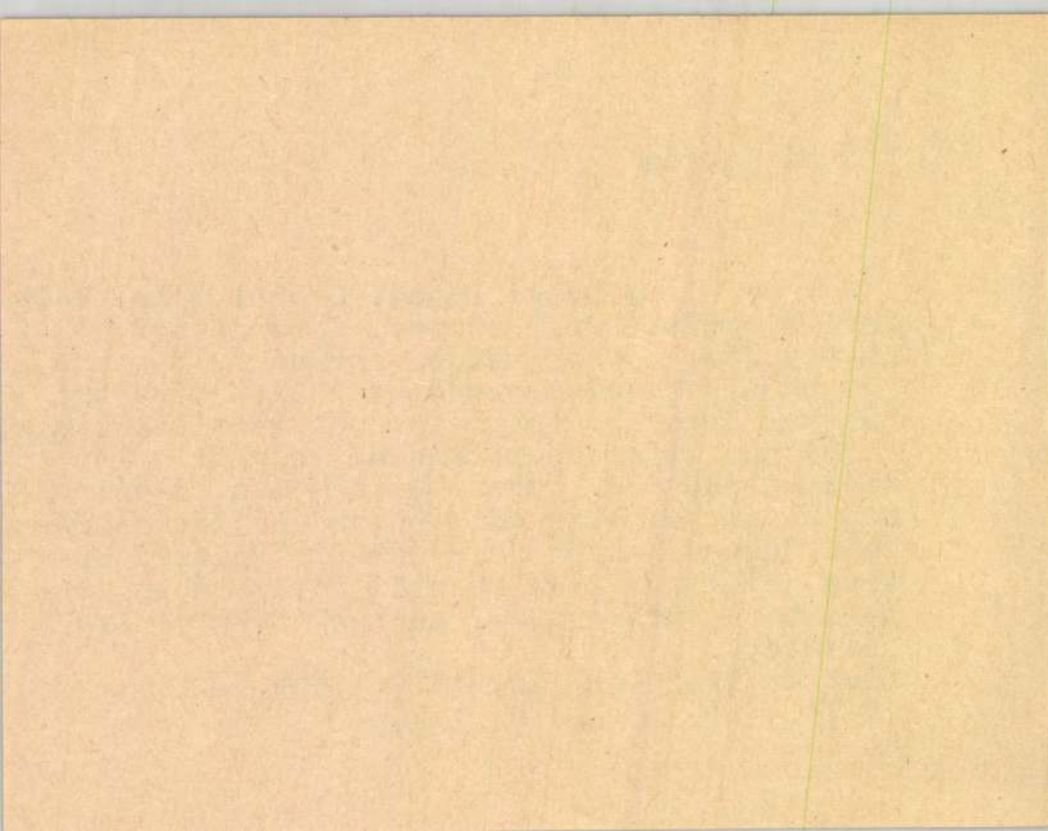
GK.: Idei hiteles és grafika emléke.
Déli Szépművészeti Múzeum, 1973. okt. 19.

Szőnyi István

Tihanyi Lajos, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Csáky József, Egry József, Kmetty János, Schönberger Armand és más művészek alkotásai szerepelnek Raith Tivadar: "Magyar Irás" c. folyóiratának műmellékletein. "A Magyar Irás repertórium" címmel a lap "Tájékoztató" c. rovata beszámol a folyóirat megjelenésének ötvenedik évfordulójára rendezett ünnepségekről és a Petőfi Irodalmi Múzeum Bibliográfiai Füzetek sorozatában megjelent repertóriumról, amelyet Lakatos Éva készített.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 2.
XVIII. évf. 5. sz. 7. lap.

Könyvi István, festő

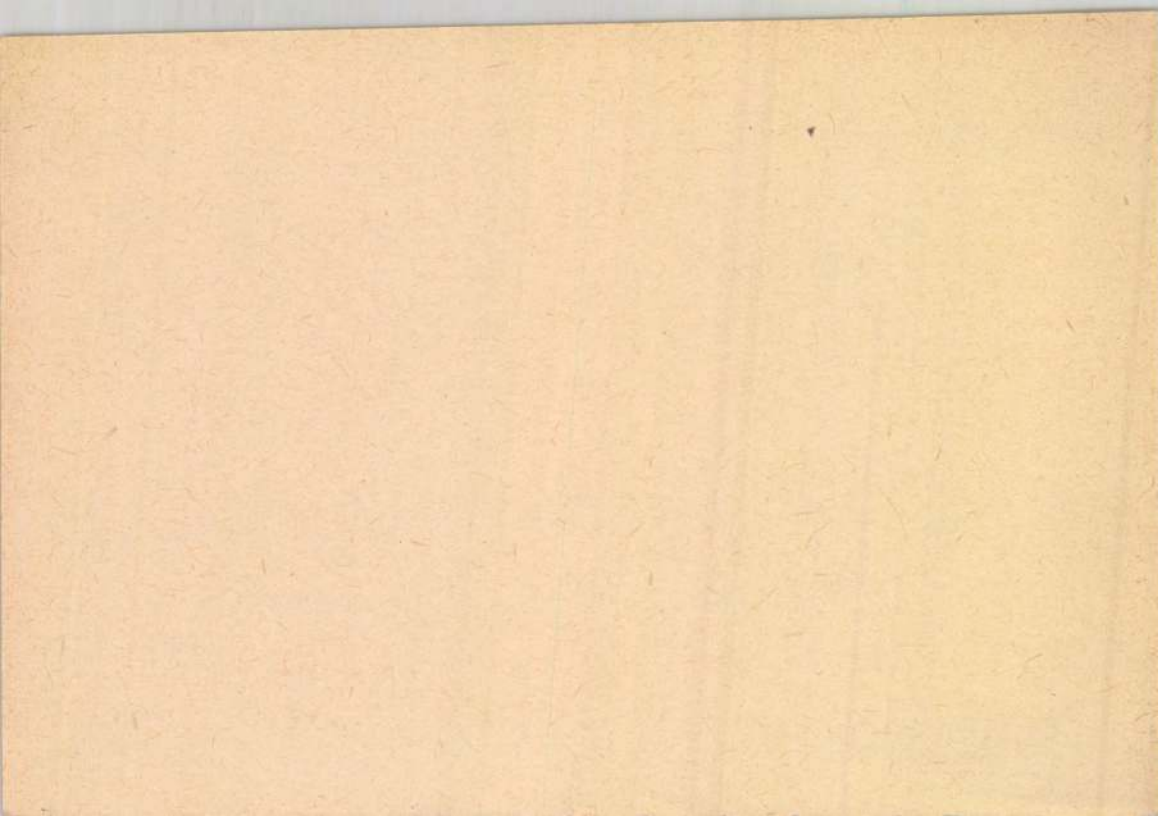
Kelemen László.

Debényi István: Képművészet könyvnevelés
Pataky Denes: Pissarro

283-286,

JELENKOR, Pécs, 1973. március

XVI
3

Könyvi István, festő

herével.

- : A tavaszi képzésről kiállításra
8,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 12,

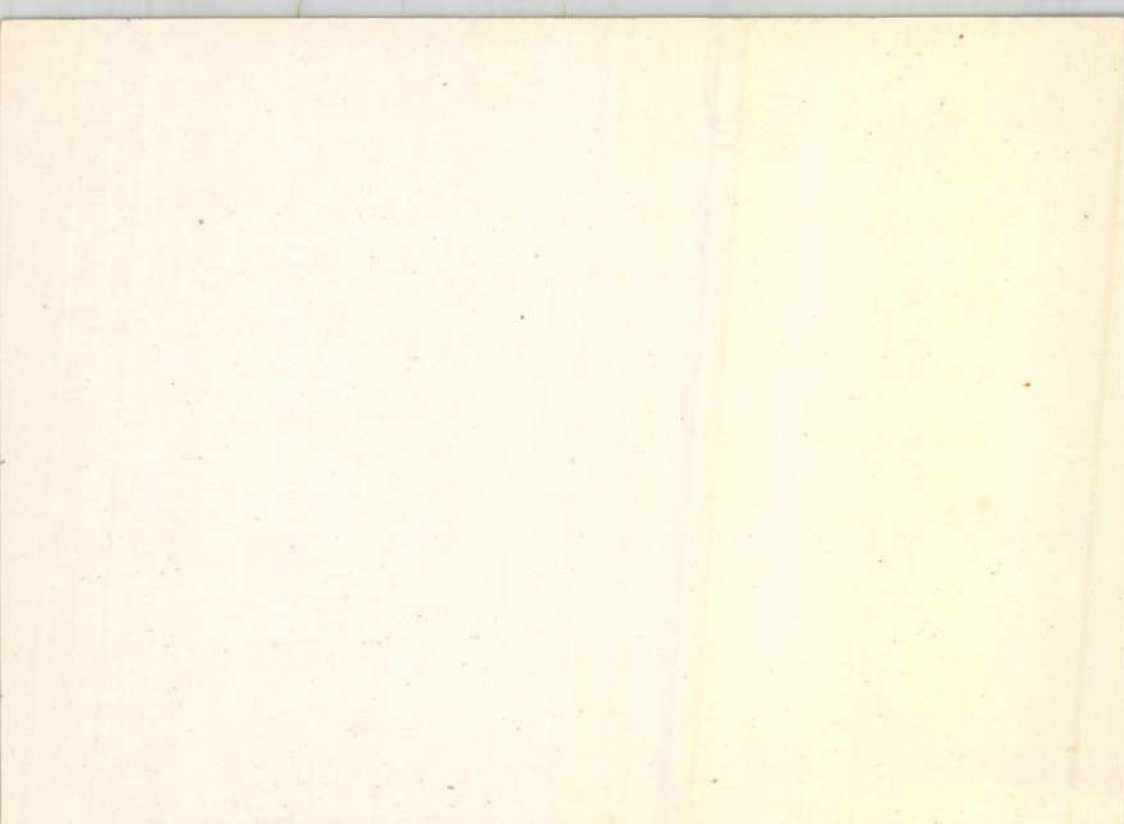

Köngyi István, festő

Megemlékezés.

Rózsa Gyula: Popovics & Déni Huber — kerdeések
11. 7.

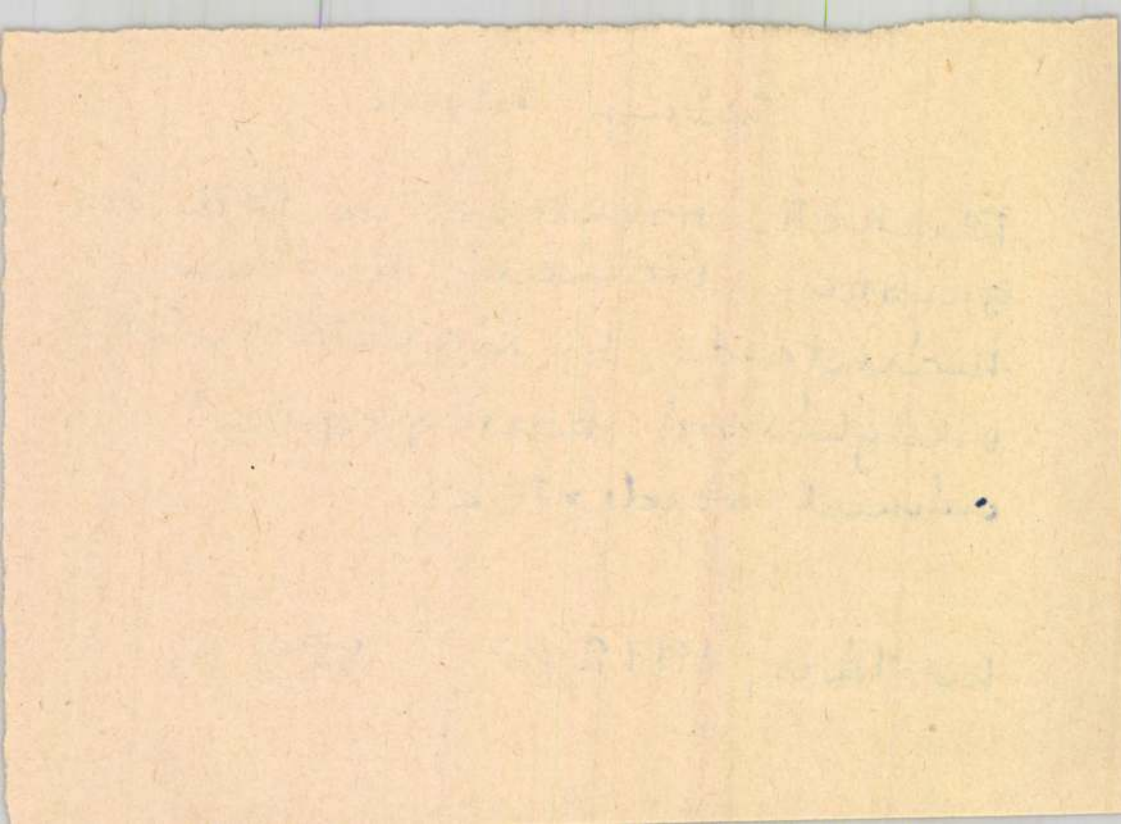
Népszabadság Bp. 1974. márc. 31.

Szőnyi István

Részvett Firenzében az 1970. évi
grafikai biennálé történelmi
kiállításán, a kiállítást „A két
világháború közti grafika”
címmel rendezték.

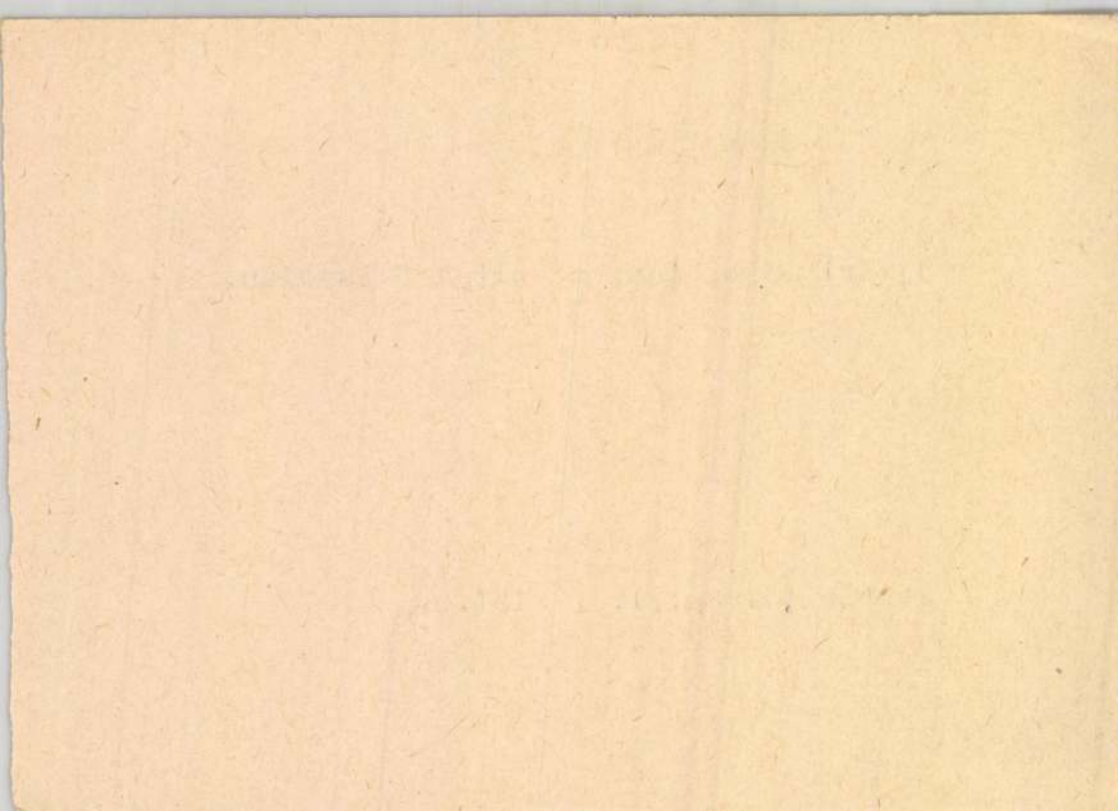
Kortárs, 1972. / 5. 829. o.

Szónyi István

Ujvári Lajos tanára volt a főiskolán.

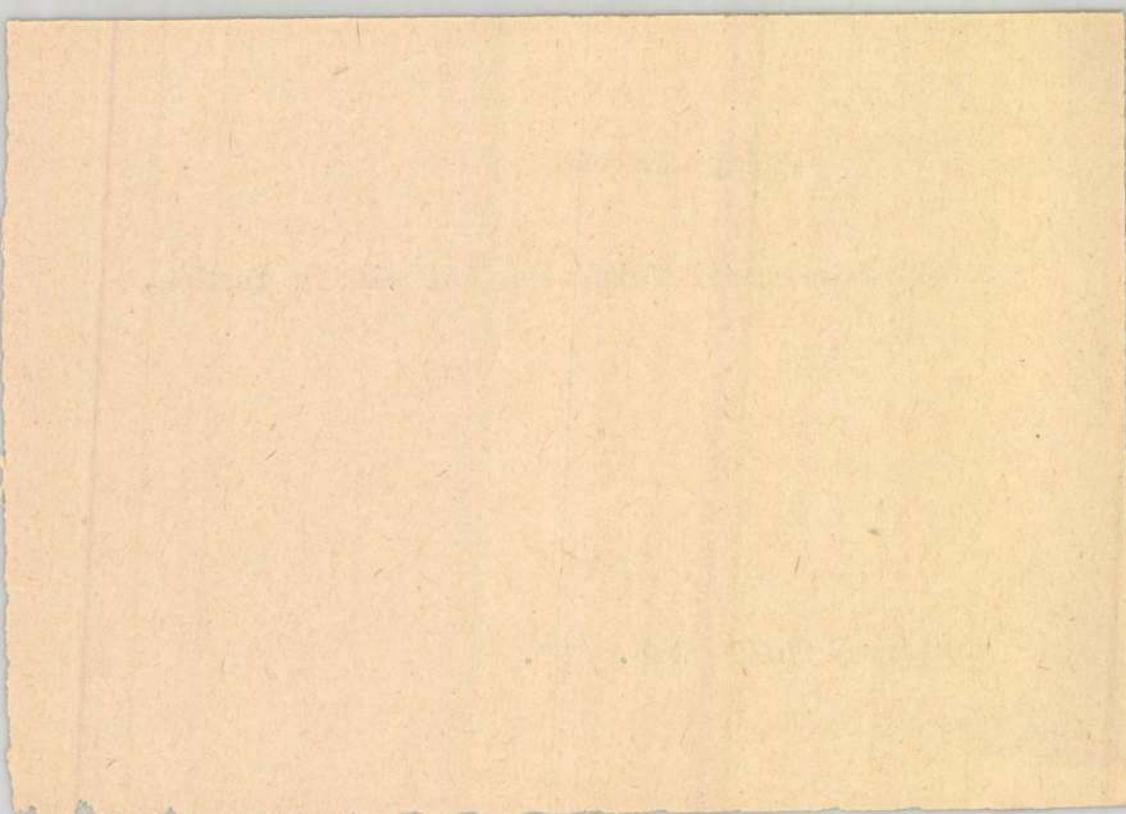
Kortárs, 1970./1. 151.o.

Szőnyi István

A Képzőművészeti főiskolán Pál Mihály tanára.

Kortárs 1970/2 288. old.

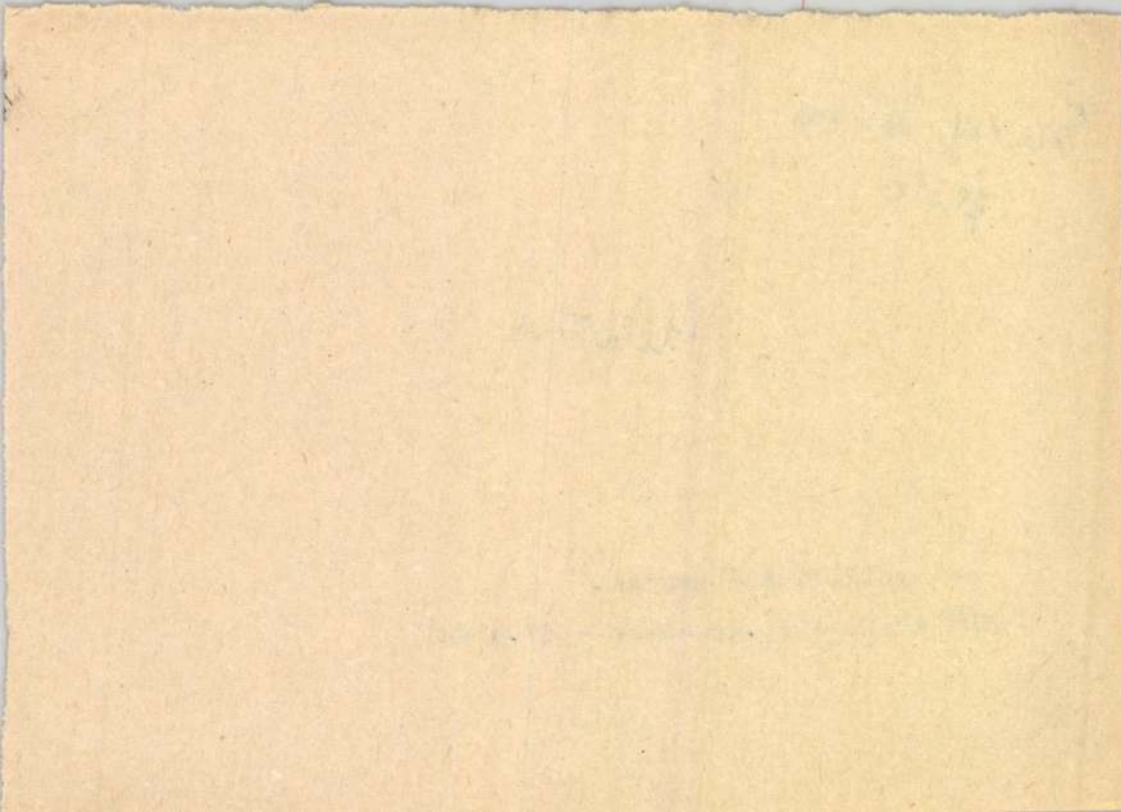

Szöveggyűjtés
festő

Méltóság

-----:Kiállítási naptár.

MŰVÉSZET, 1973.december - 47.oldal

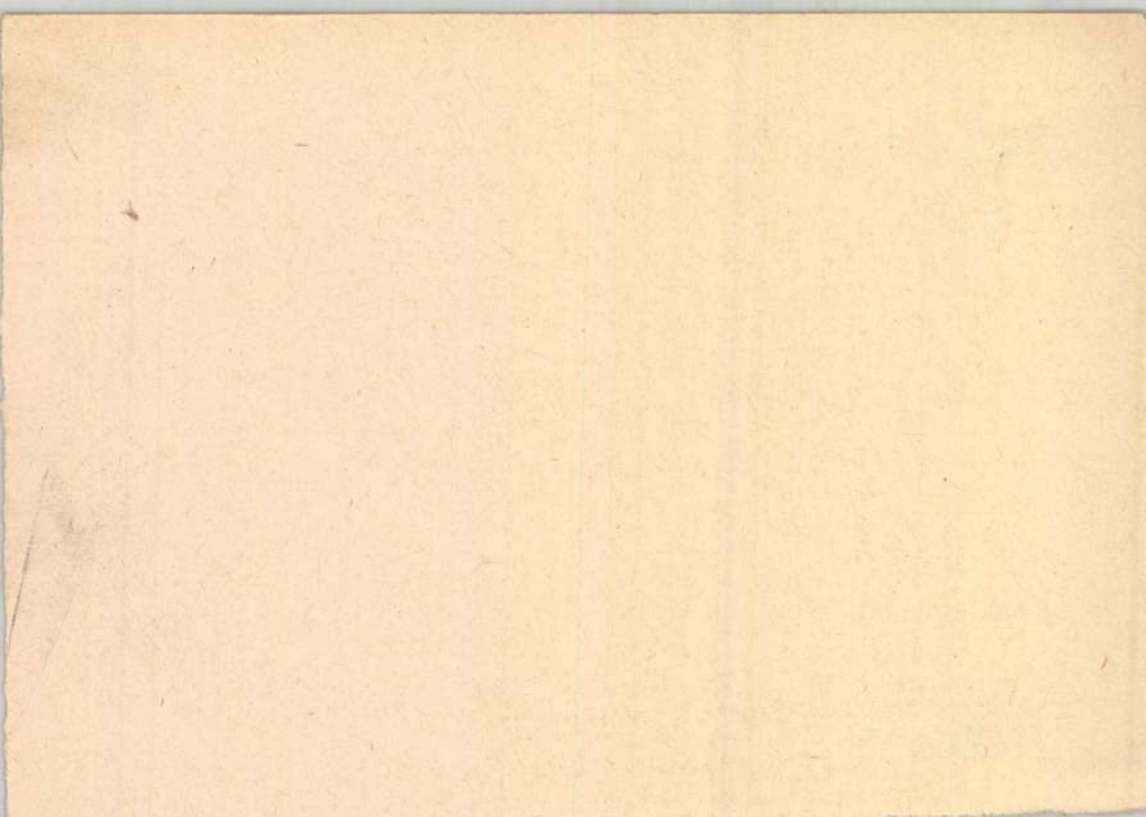

Szönyi István
fűző

Szönyi korrektaiban is igen
 sokszor szerepelt Barcsay tanítá-
 saira való utalás.

-----: Tanítványok a mesterről.

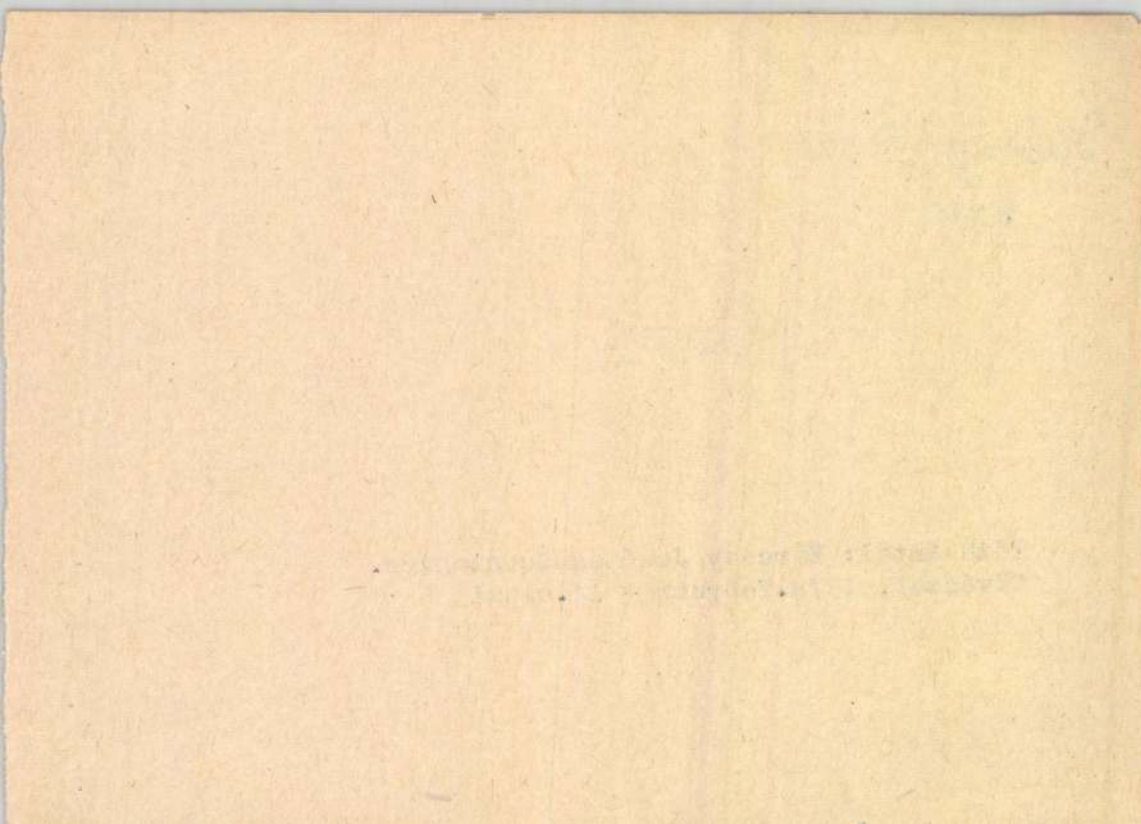
Művészet, 1974.február - 10.oldal

Szömji István
első

Méltóság.

Tóth Antal: Barcsay Jenő és Szentendre.
Művészet, 1974.február - 14.oldal

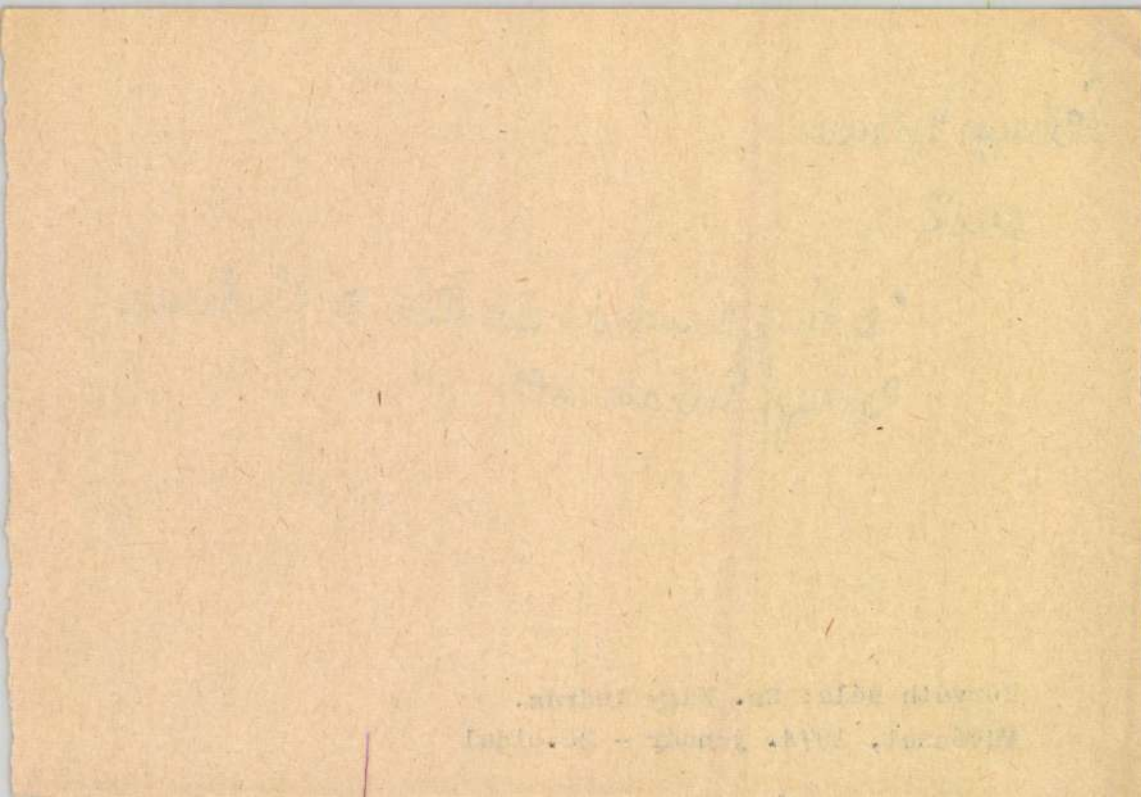
Székely István

festő

Cs. Nagy András műstere a főiskolán
Székely István toll.

Horváth Béla: Cs. Nagy András.

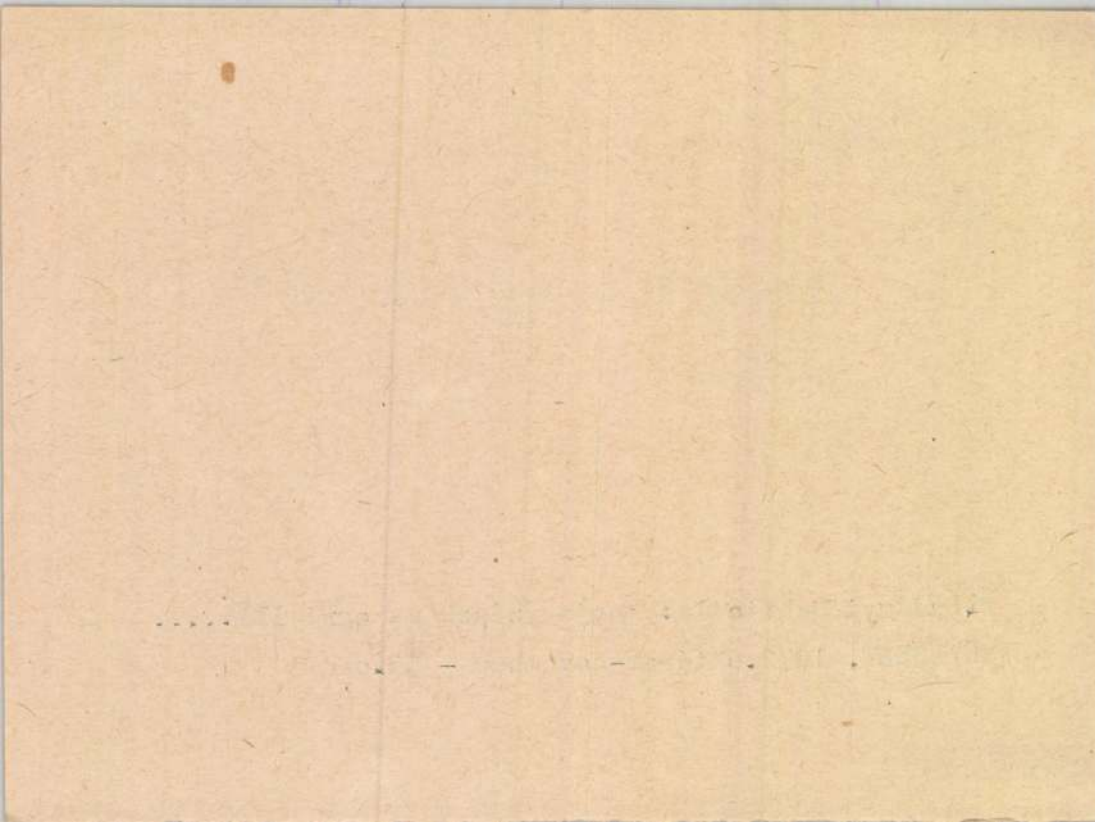
Művészet, 1974. január - 20. oldal

Szöny, Letván
festő

A virfestés Szöny művészeiben
újraéled

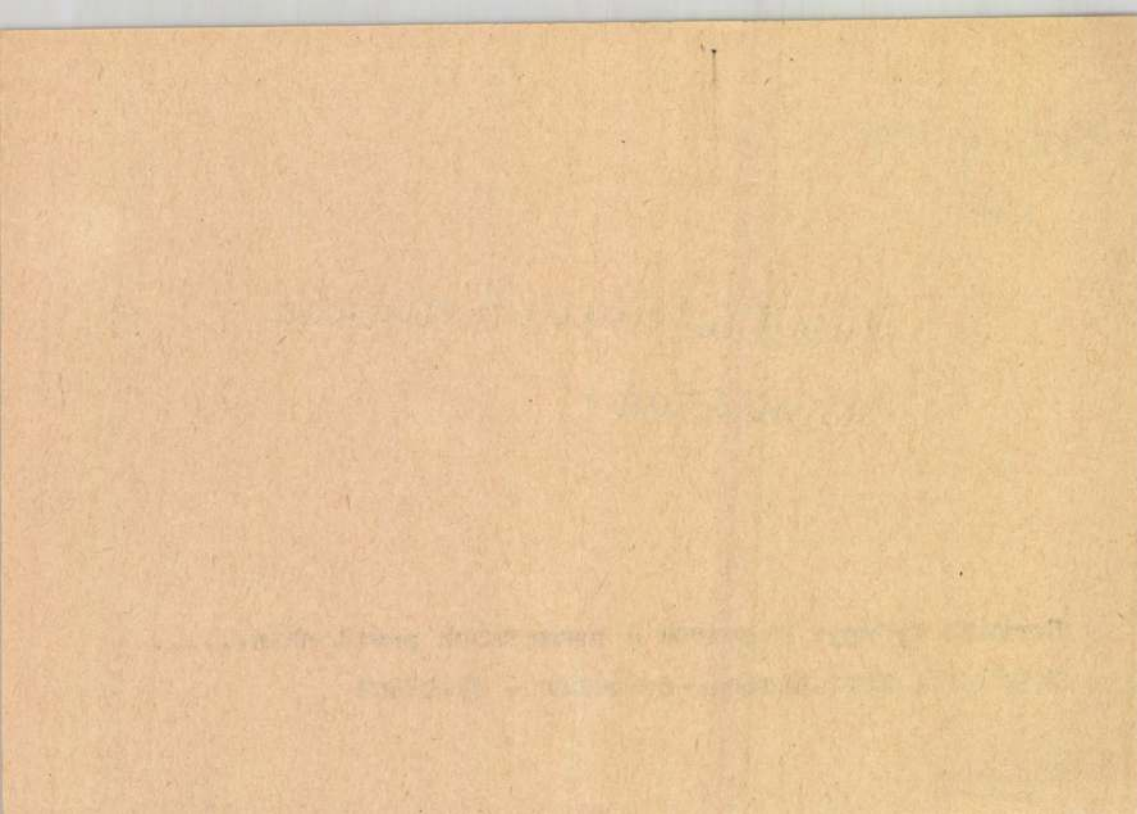
F.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III.....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Szöveg: Győző
első

Műveit a Velencei Biennalere
bemutatták.

Horváth György: Magyarok a nemzetközi pavilonban.....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 47.oldal

Szönyi István
festő.

A Duna partszalonn festői
felderítése a művész leve-
lér fürtök:

Losonci Miklós: A Duna mihely.

MŰVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

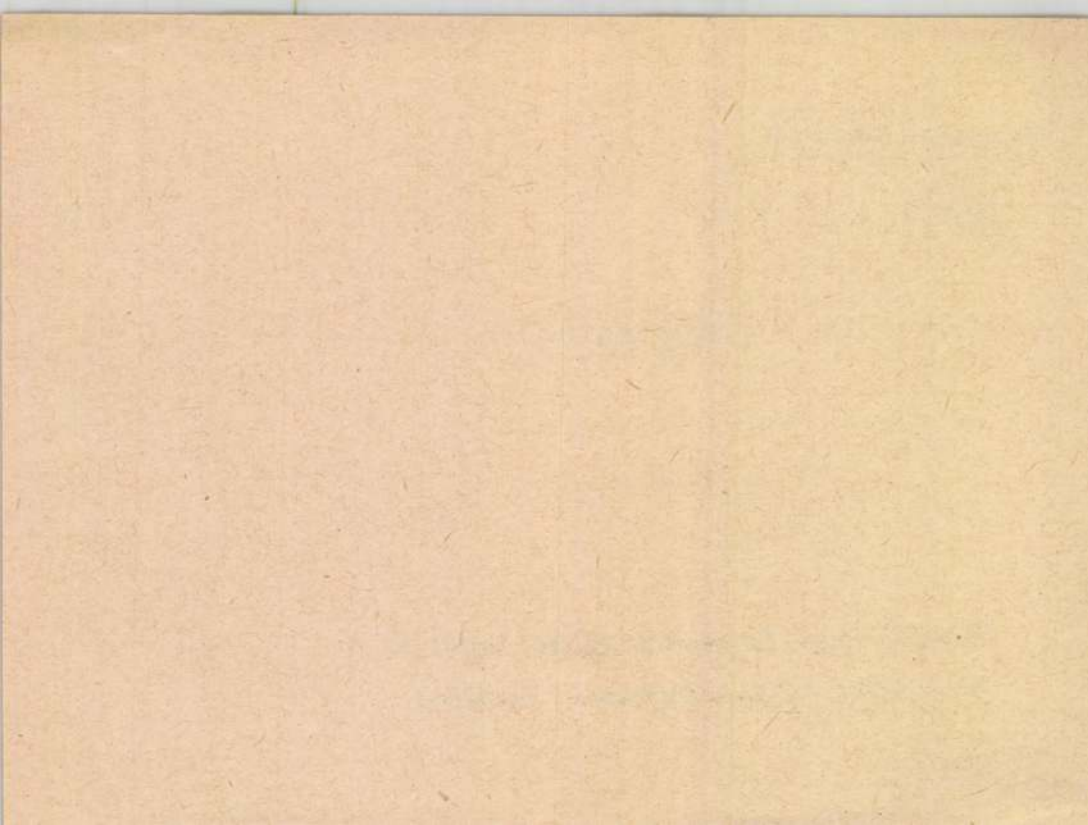
Handwritten text, mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York, the sum of
\$100.00, for the year ending
December 31, 1917.

Szöveg István
festő

Méltóság.

Kristó Nagy István: Bernáth Aurélról.
MŰVÉSZET, 1972.december - 28.oldal

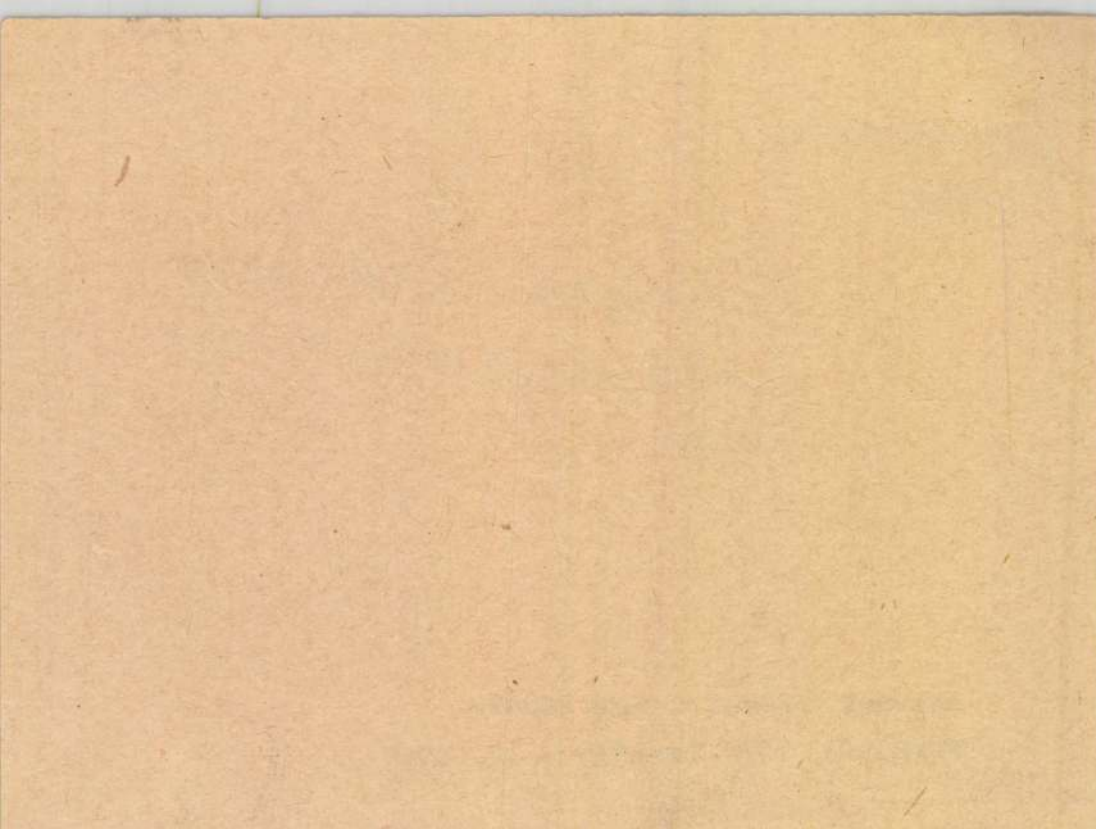

Szónyi István
festő

Momus József váci festő-Szónyi
Istvánról eszméit valja magá-
niak:

Losonci Miklós: A Duna műhely.

MŰVÉSZET, 1972. december - 12. oldal

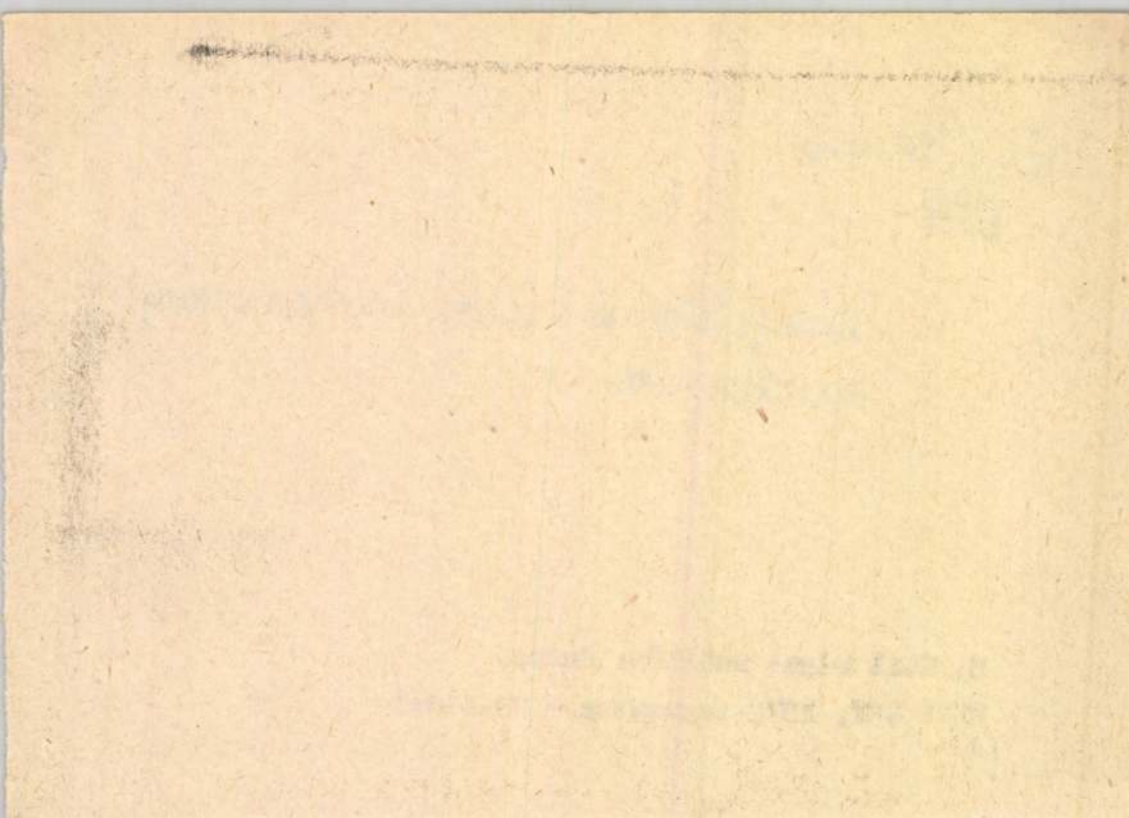

Szónyi István
festő-

Szónyi István Szőlősi Endre melletti
műstere volt.

M. Heil Olga: Szőlősi Endre.

MŰVÉSZET, 1972. augusztus - 29. oldal

Szónyi István
festő

Szónyi István volt a mester Váci
Andrásnak.

Telepy Katalin: Váczi András és Pintér Éva.

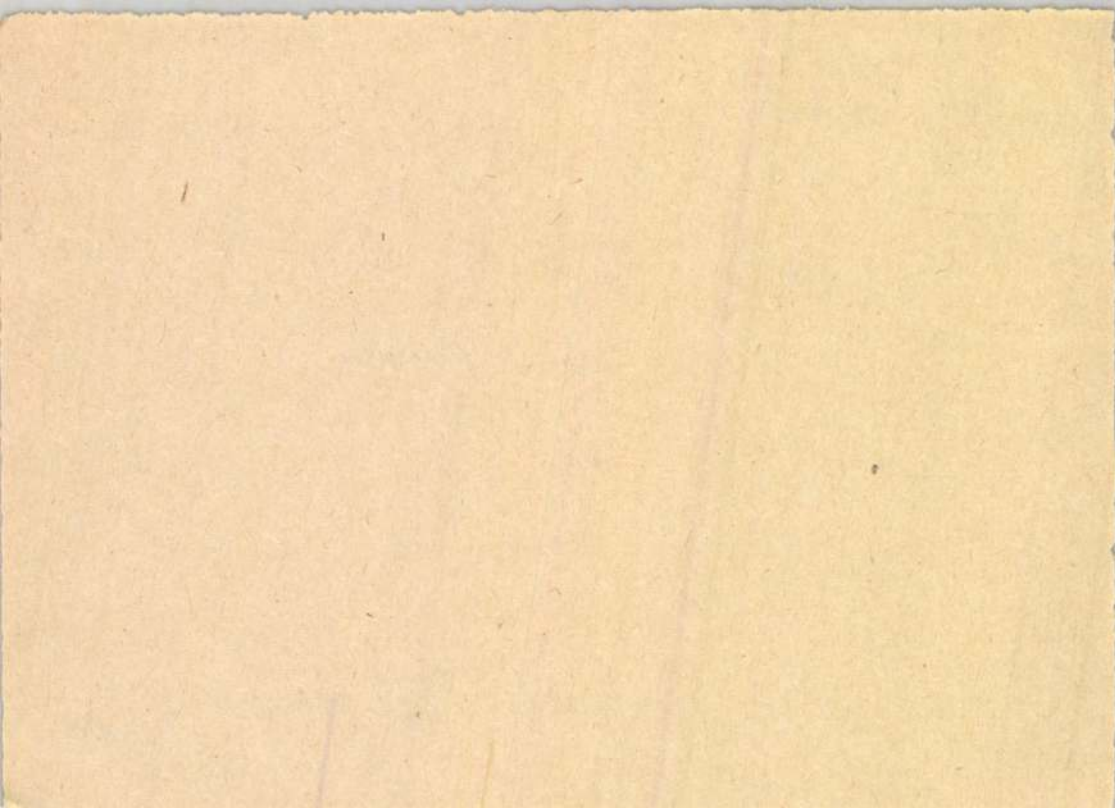
MŰVÉSZET? 1972. augusztus - 40. oldal

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Gringis István

new envelope

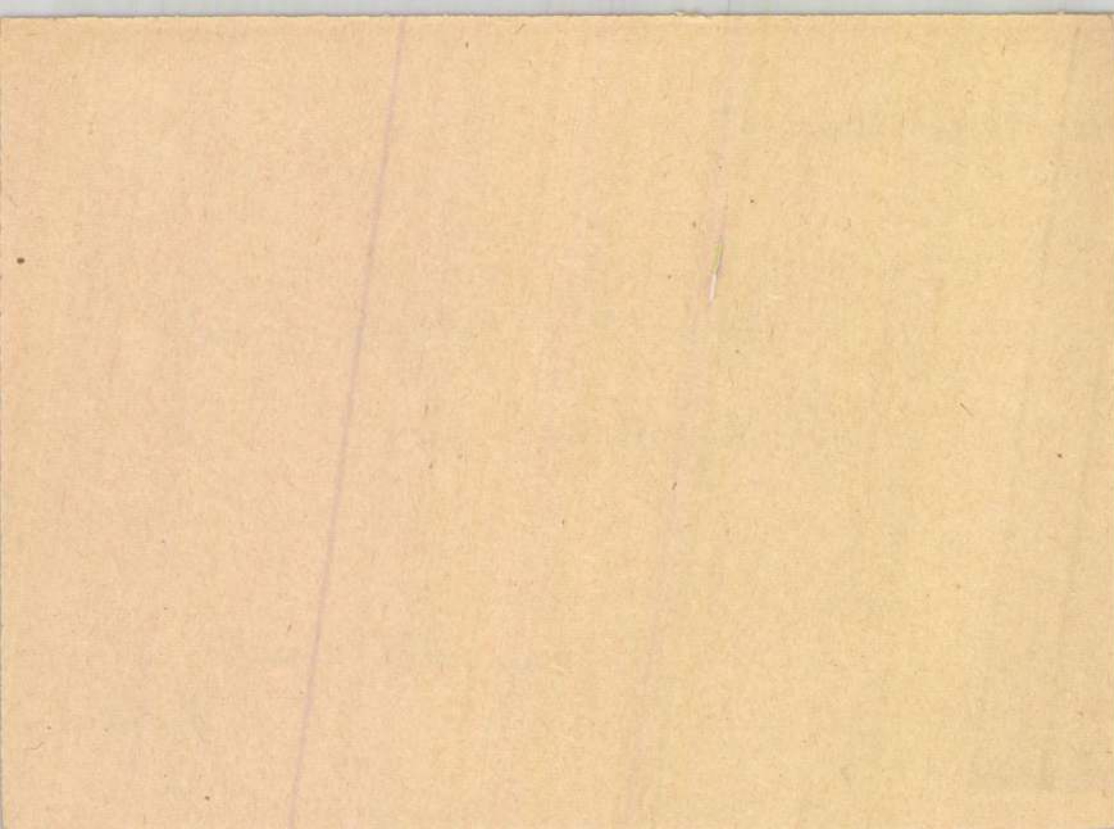
Kutiza 1972 március 23. old.

Stony Island

Baross utcai iskolaiban tanult
Elderly Island

Népszava 1972 augusztus 27
8. old.

Isömyi Yshvau

Isalari Isoltavura Isömyi Yshvau
semläletmödyä halott.

Dr. M. Miss Päl: Isalari Isoltain kirjallisuus.

Raportin käs

1970/1-2

48 old.

1870

1870
1870
1870

1870
1870

1870
1870

Leömyi Ystrau

A Prepömmivesseli Pöiskolain

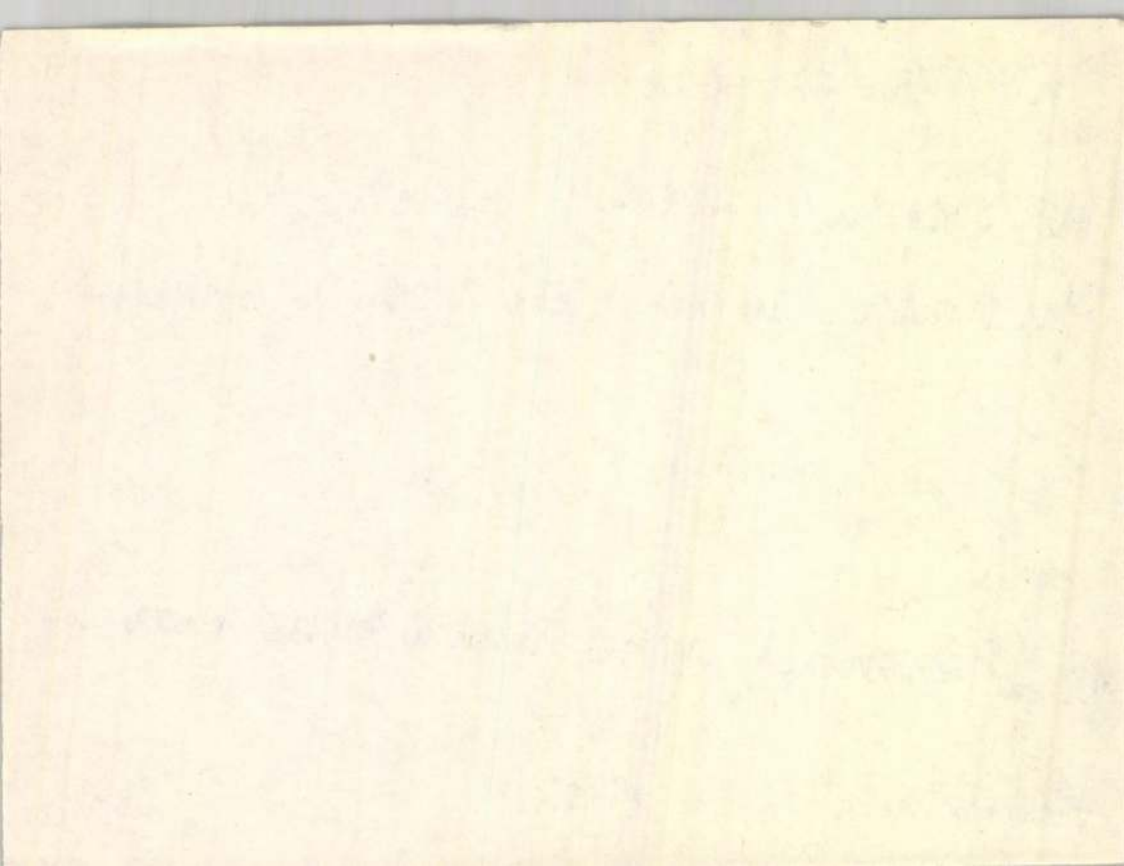
Yihassz Riikainak volt a mestere.

Dr. Damonhos Imre: Yihassa Riika kiällitása

Prepömmivesseli

1970/3

2 bold

SZŐNYI ISTVÁN, festő

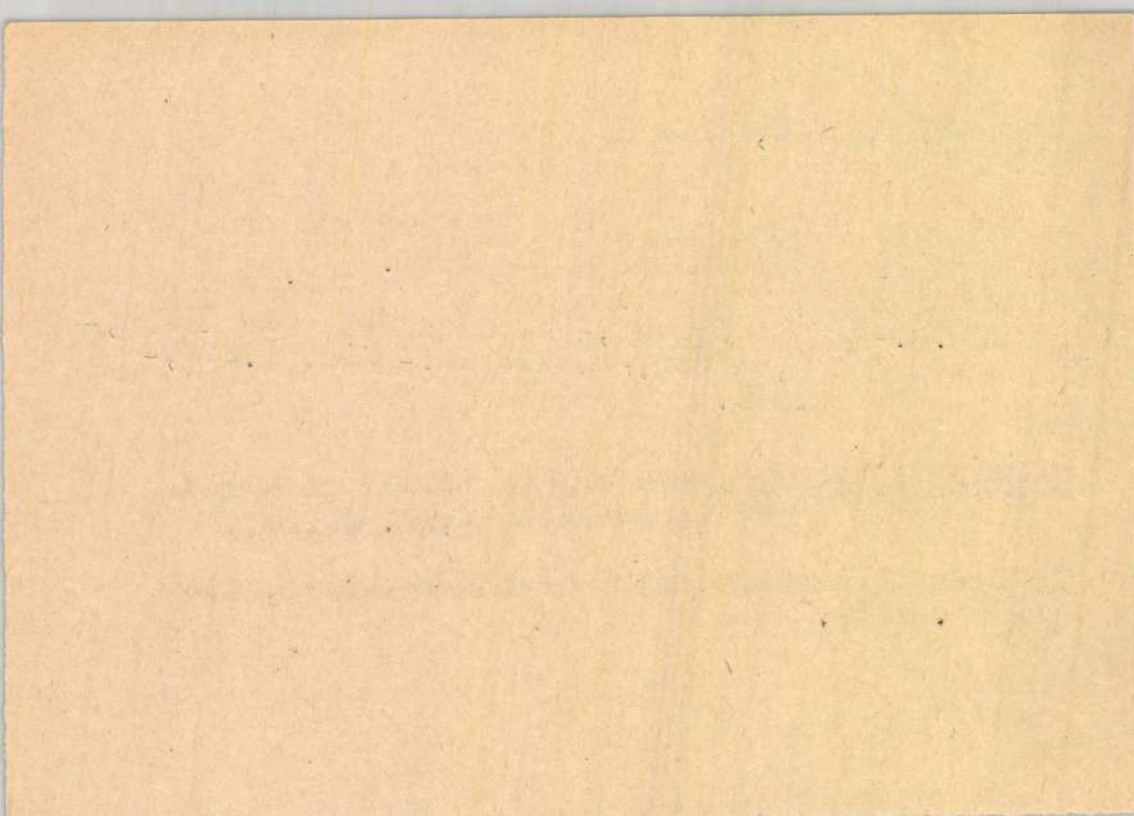
A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.

Festmények, grafikák.

305. / - SZŐNYI ISTVÁN, - Kunvári Bella portréja, -
olaj, vászon, -100x70 cm. -Ltsz. 68.675, -
310. old.

ROMVARY FERENC A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A János Pannonius Múzeum Évkönyve, -XIII. 1968.
Pécs. 1971.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

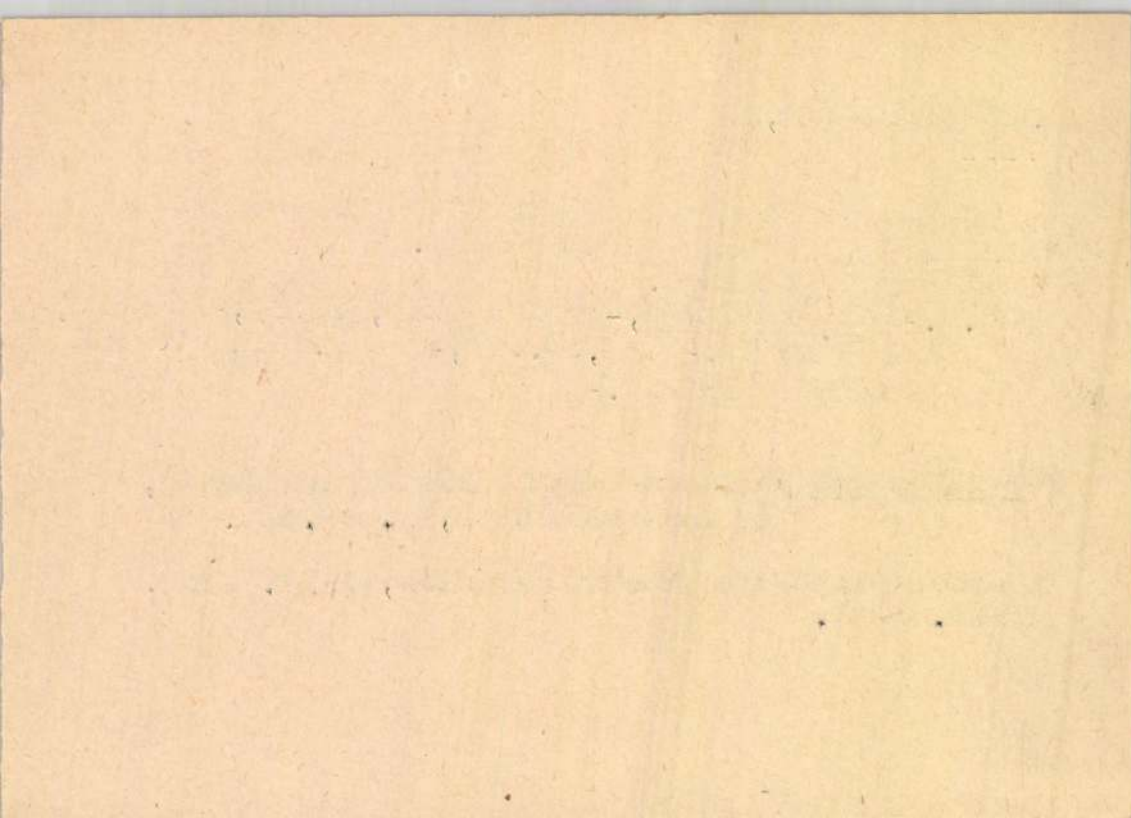
A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.

Festmények, grafikák.

306. /.-SZŐNYI ISTVÁN, - Női arckép, /1921/, -rézkarc, -
17+ 15 cm.-Etsz, 68.675, (Téves. mert 676-nak
kellene lennie.)-

ROMVÁRY FERENC /A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A Janos Pannonius Múzeum Évkönyve, -XIII. 1968.
Pécs. 1971.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 843 darabból álló
Kunvári gyűjteményének jegyzéke.

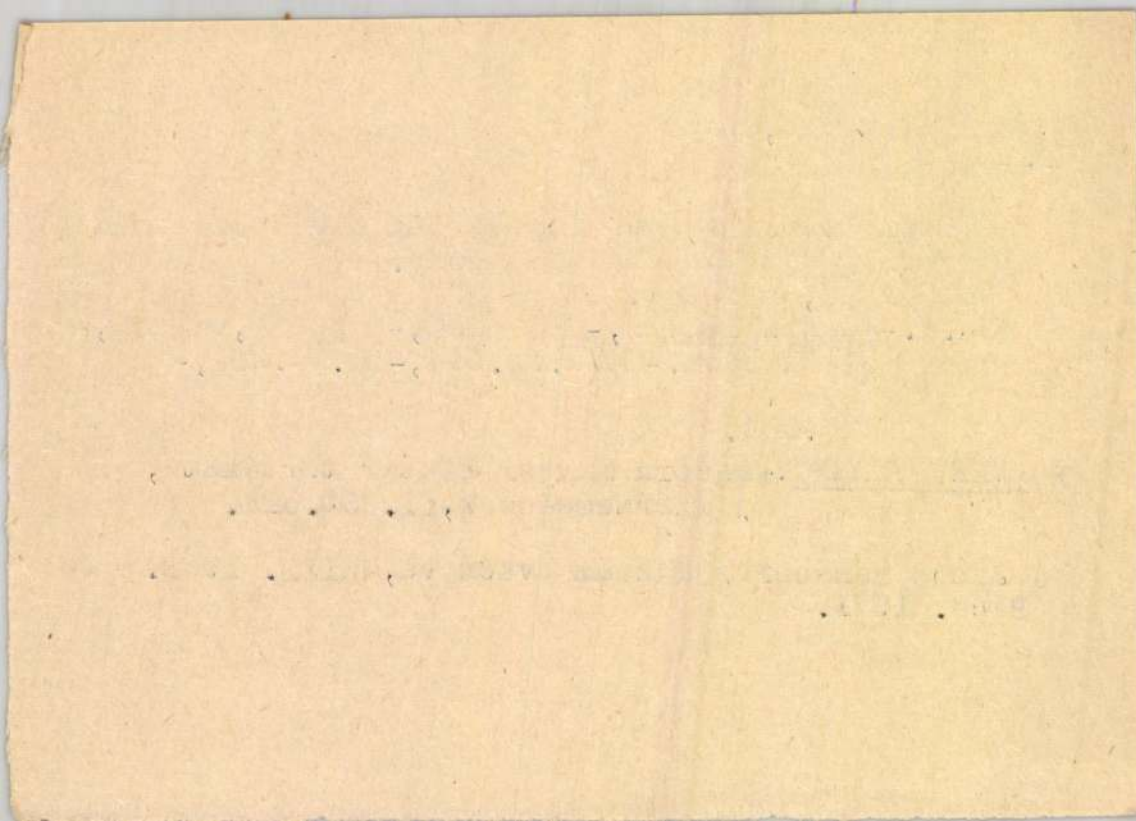
Festmények, grafikák.

504. / - SZŐNYI ISTVÁN, - Udvaron, - tempera, vászon, -
70+ 140 cm. - ltsz. 68. 674, - 33. sz. kép, -

310. old.

ROMVÁRY FERENC A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 305. old.

A Janos Pannonius Múzeum Évkönyve, -XIII. 1968.
Pécs. 1971.

Isömyi

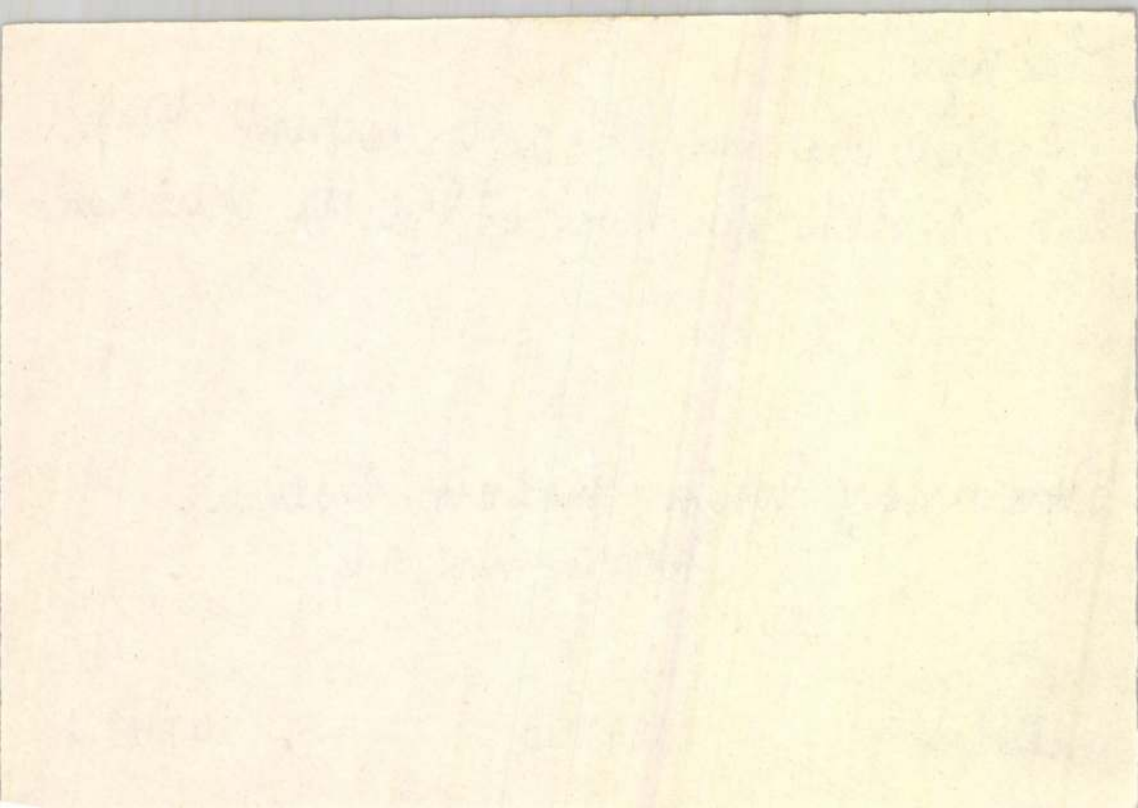
Ostakalyau piqat p kichapasti Pjep-
zömmüesseti Föistakoin. Beres Kudra's.

Stowkany kytta : Isoboks-Saatmar
kepzömmüessete.

Alföld

1973/10

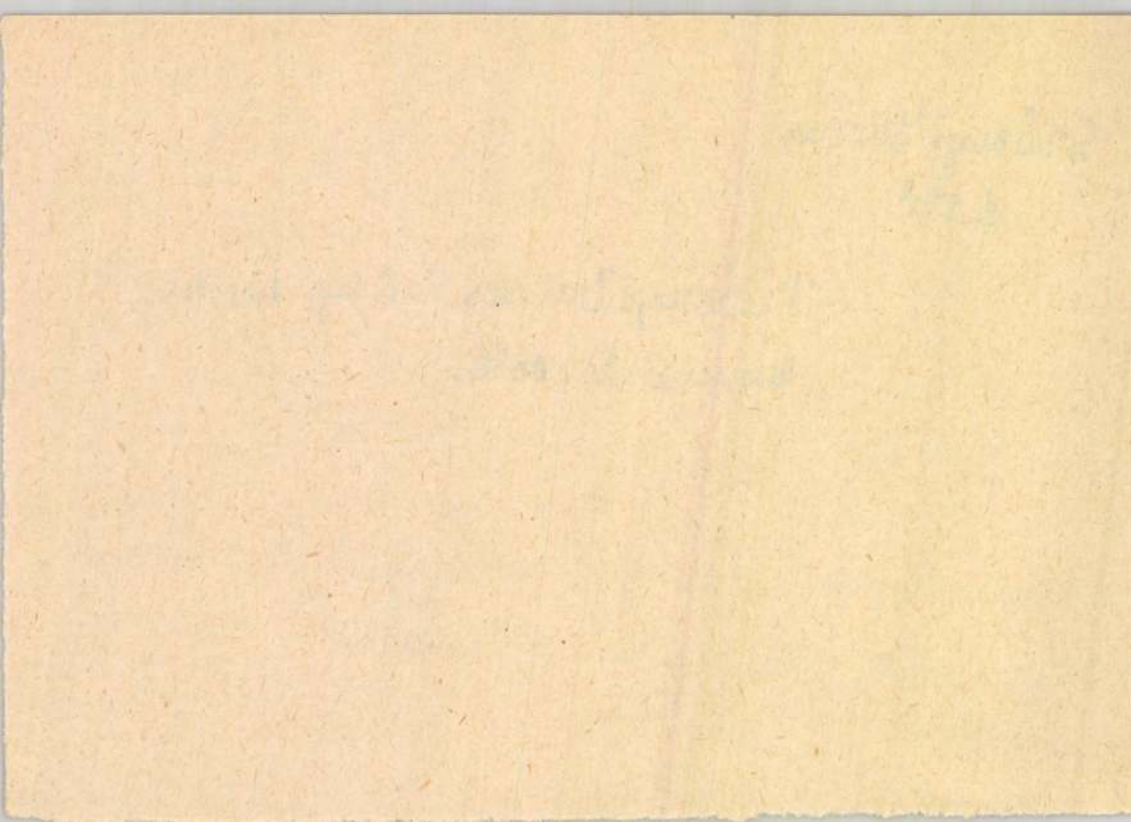
67 old.

Szónyi György
f. 100

Dicsőszegi Balázs Szónyi Mester
Nővérdíkerott.

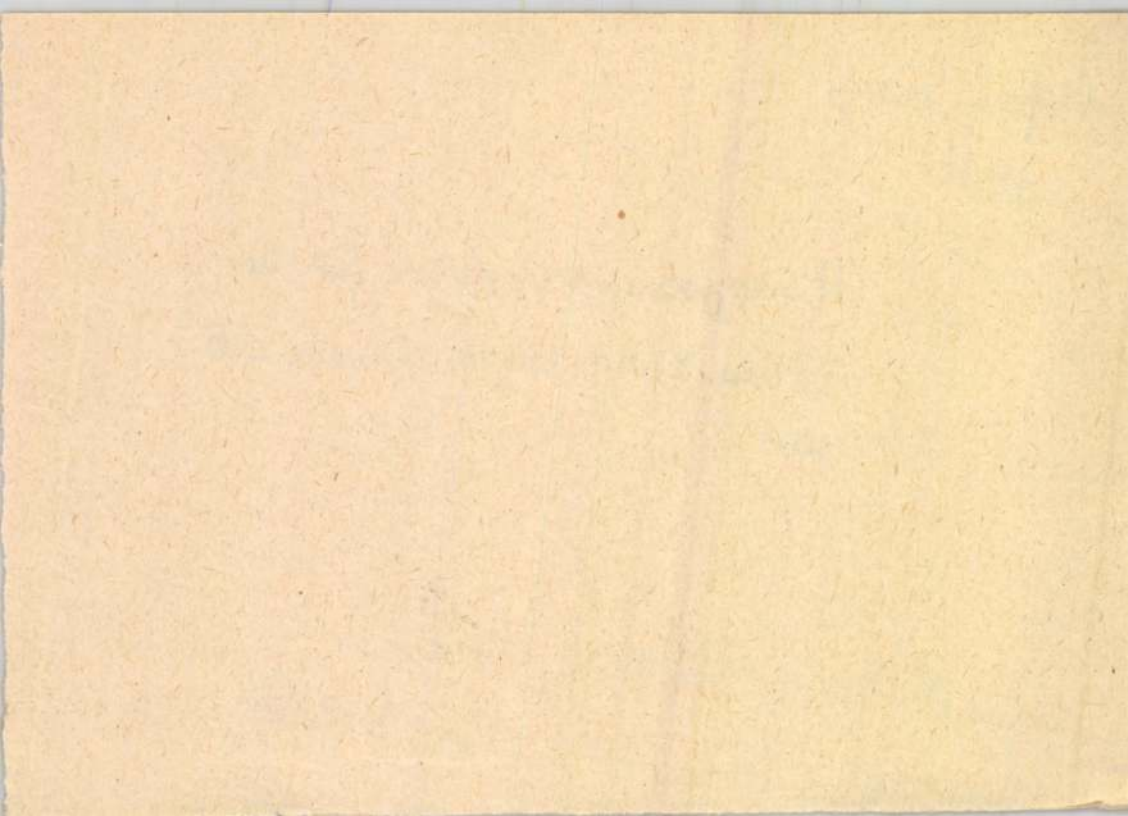
Országos népi Bács-Kiskunmegyei képzőművészek.
Művészet, 1972 június - 43 oldal.

Stefan Sömy
festó

A megyernek azok négy fislte
Dörse, Honig, Closca, Crisan alk-
part.

Aradi Nóra: A Dörse téma
művészet, 1972. augusztus - 8 oldal

Szönyi István
festő

A Képzőművészeti Főiskolán
Ridovics László mestere rolt.

Hivári Béla

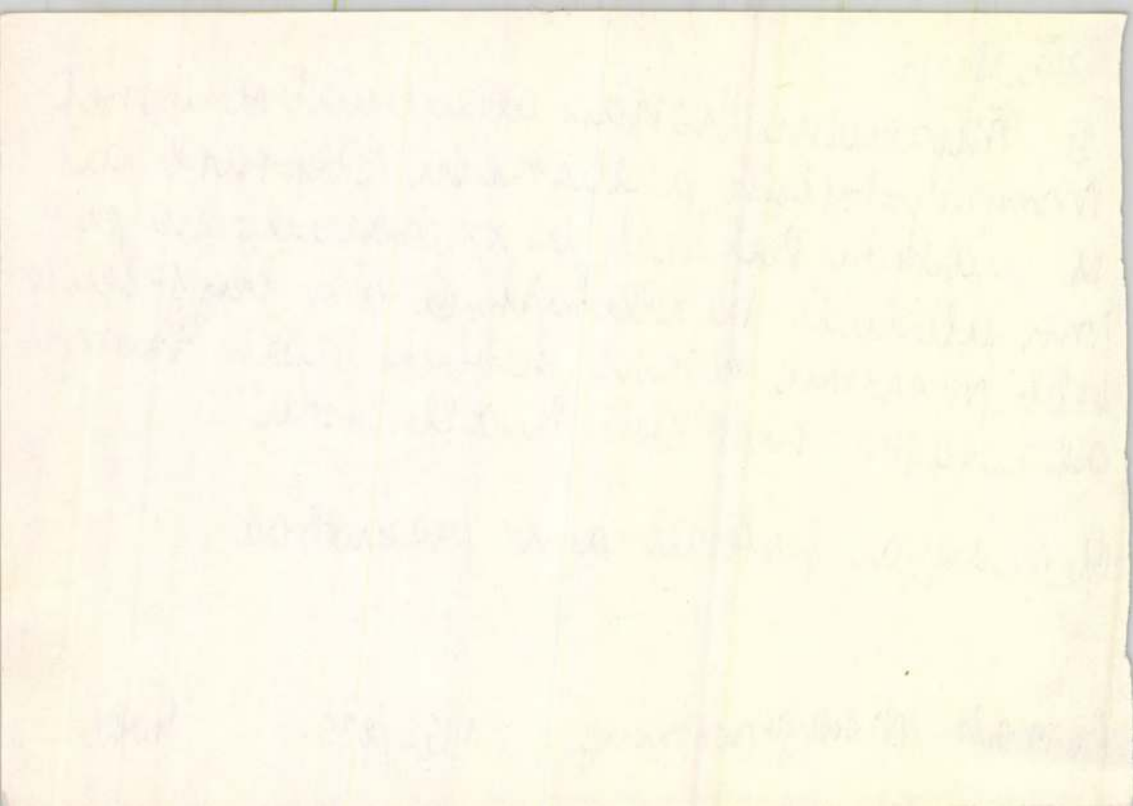
Ridovics László.

MŰVÉSZET, 1972. október-november - 21. oldal

Handwritten text, possibly a name or date, located in the upper right corner of the page.

Large, faint, illegible text or a stamp in the center of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Printed text at the bottom of the page, including what appears to be a page number and a date.

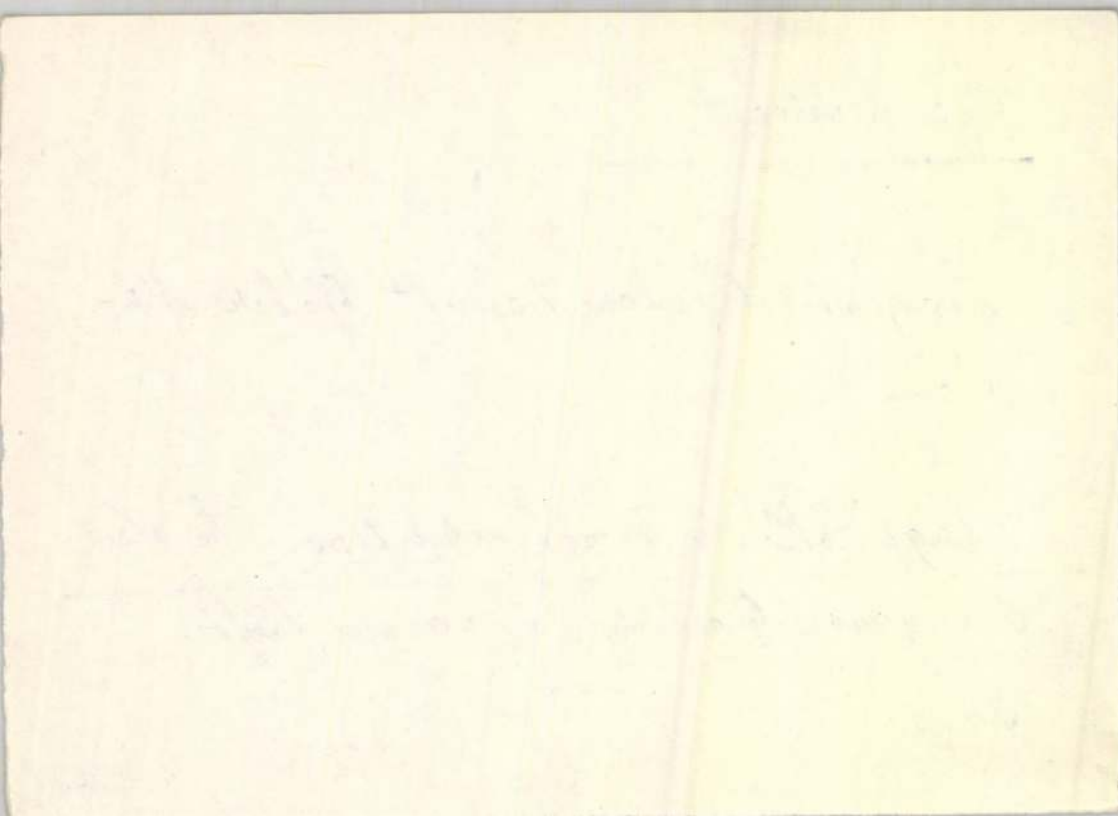

Szónyi István

magoniskolajokban tanult globus Na-
kionna.

Nagy Zoltán: Recent exhibitions. The New
Hungarian Quarterly, Budapest 1974.

54. p.

Szónyi István

művészetének hatására épülhetett "Deje Merriam
művein.

Horváth György: Five Budapest Exhibitions.

The New Hungarian Quarterly, Budapest

1964. 53. p.

1968

1870

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of \$100.00

for

the purchase of books for the
School

for the year 1870

1870

Szőnyi István

A Műcsarnok magyar képtárlatán szerepelt
Legesdy György, Kunk Kovács Ferenc, Boross
Miklós és Vigh Tamás szobrai, Szőnyi István
Ferenczy Noémi alkotásai.

Magyar Hírlap 1969.2.évf.261/9

Twenty Seven

A person who is not a member of the
of the
of the
of the

...

Saömyi Yshvau.

Bresnay József Saömyi Yshvau
Wallya meskerenek.

Pwidan Zoltan Bresnay József
karlata Debrecen.

Alföld

1973/4

93old.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Small handwritten mark or signature at the bottom left corner.

Small handwritten mark or signature at the bottom center.

Small handwritten mark or signature at the bottom right corner.

Isőnyi Yshván

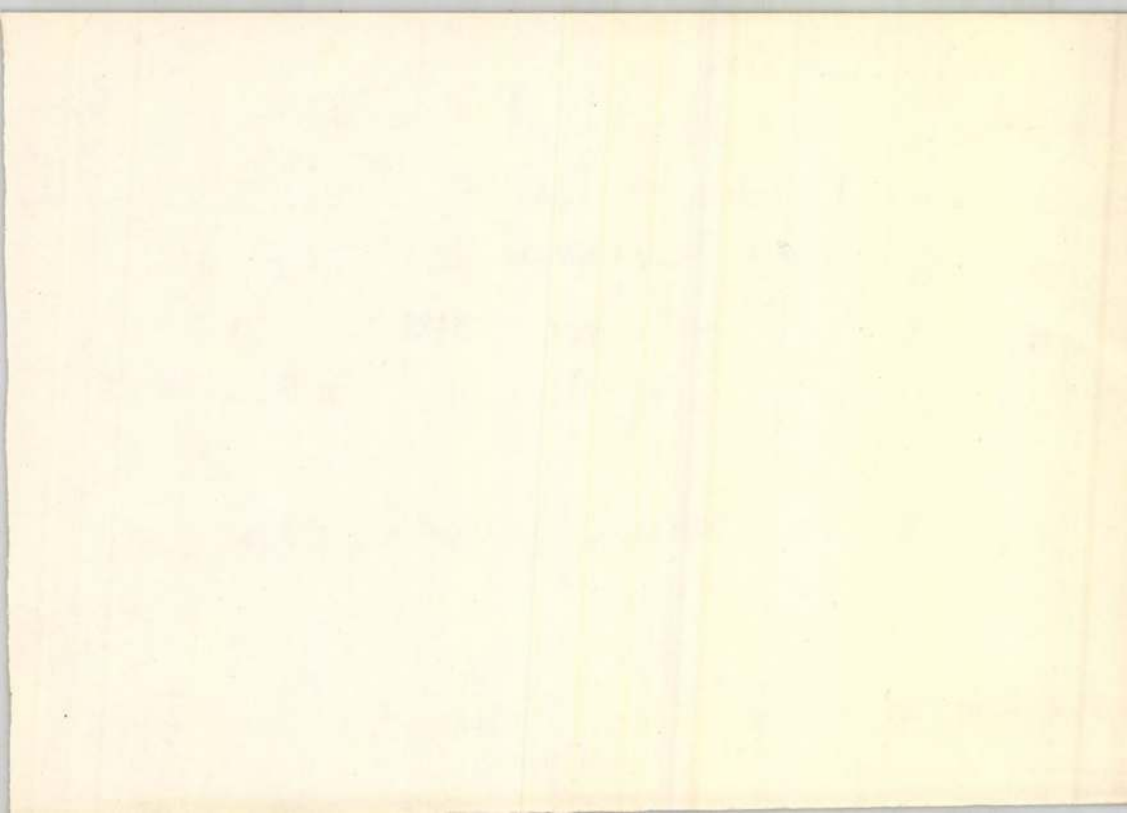
A magyar grafikusoknak ahogy a nemzedékekhez tartozik purely Weill korabeli Ujanga Nándor Layassal és Pátkó Györgylyal egyetemben a harmadik prebbel alakította ki impressionista stílusát.

Pozár György: Kiválóan kiállította.

Magyar Hírlap

1971/82

6 old.

Laomyi

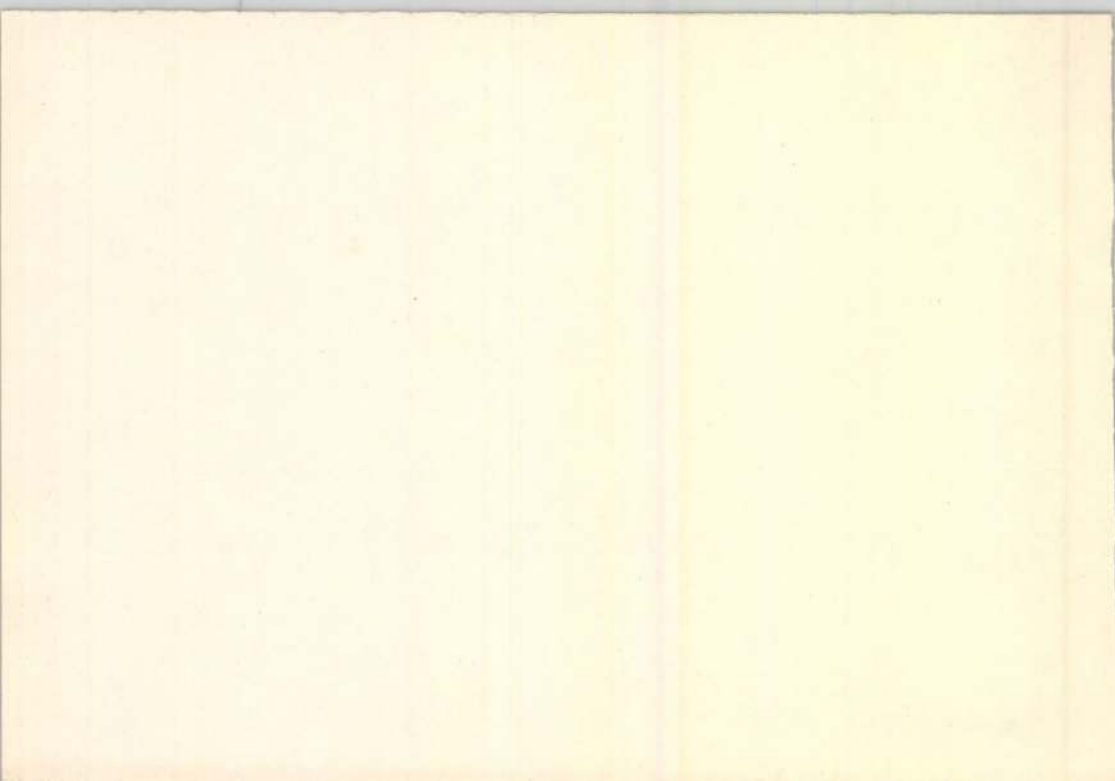
hami kwaiya volt Moldovai
Ishai .

Pyar Ivan : Kriallihäspöl - kriallihäsa

Manyan Shilap

1971/109

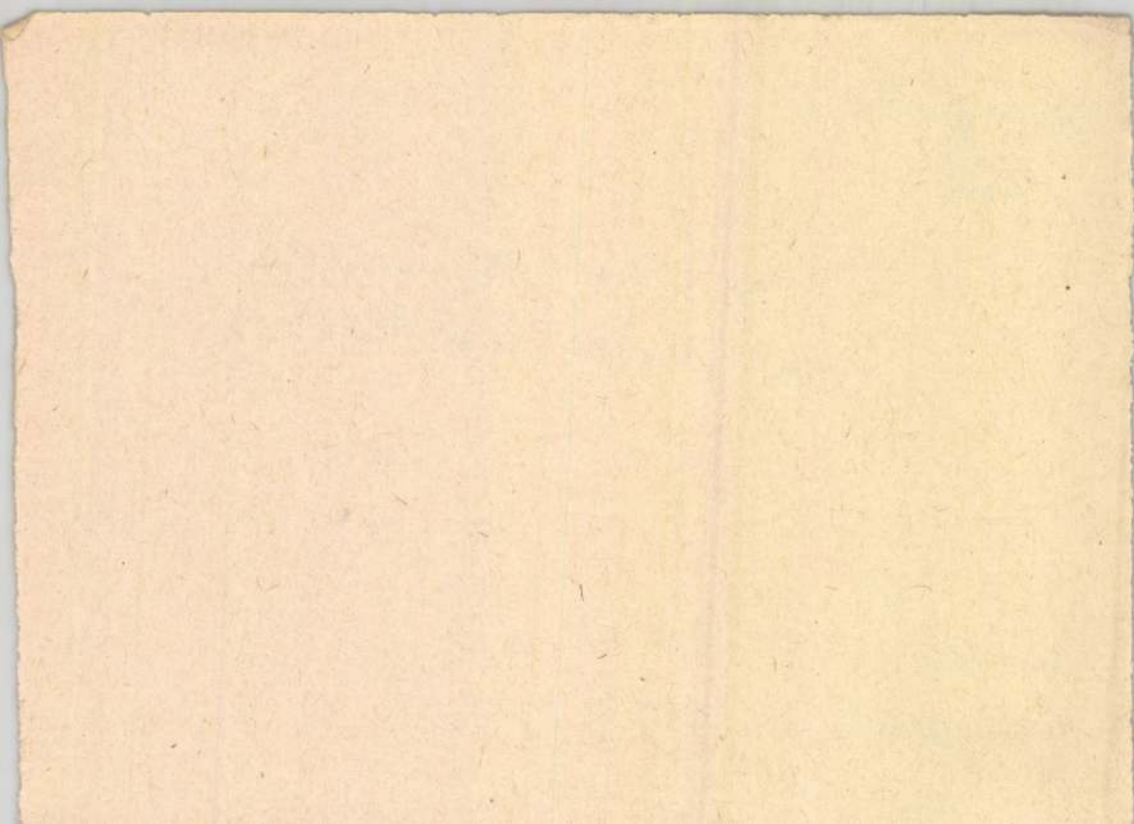
Gold.

Szönyi István
festő

Szönyi István magániskolá-
járata tammal Ecsedy István is.

Hornath Béla kiállításának
Művészet, 1974. április 47 oldal

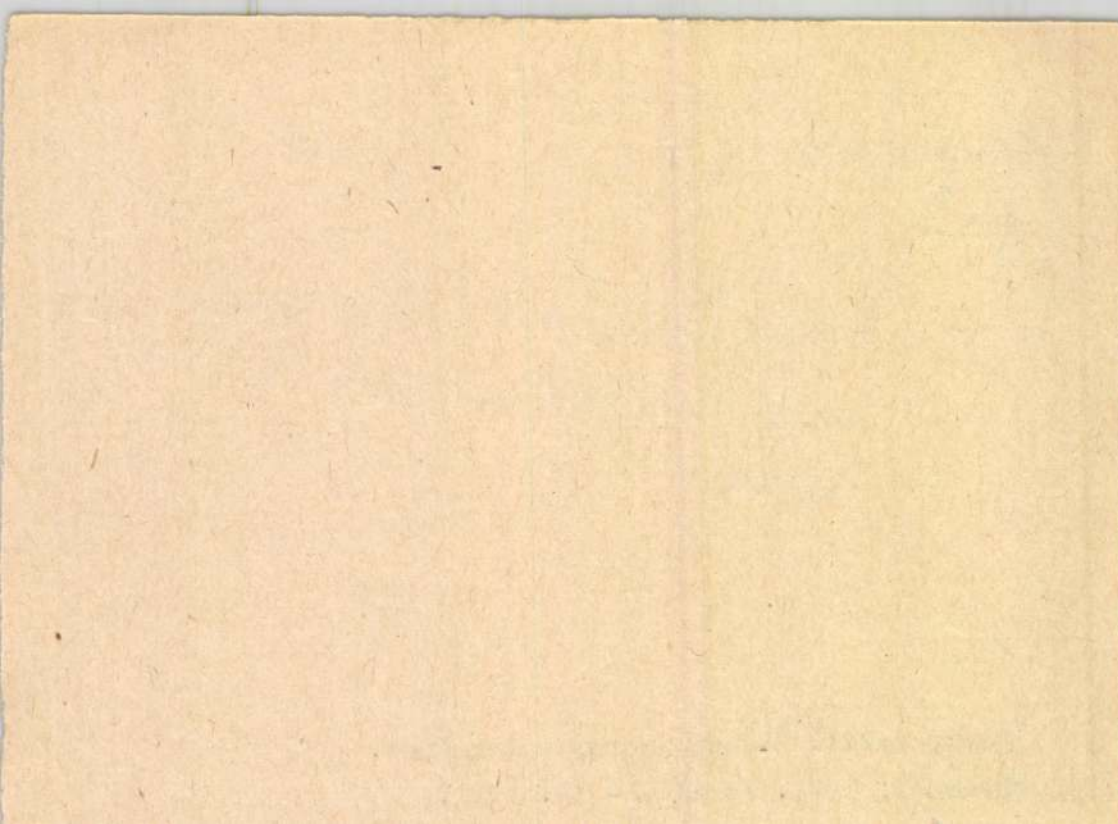

Szönyi László
festő

Szönyi László volt Z. Gács György
mesterc a képzőművészeti Főis-
kolán.

Fekete Judit: Z. Gács György műtermében.

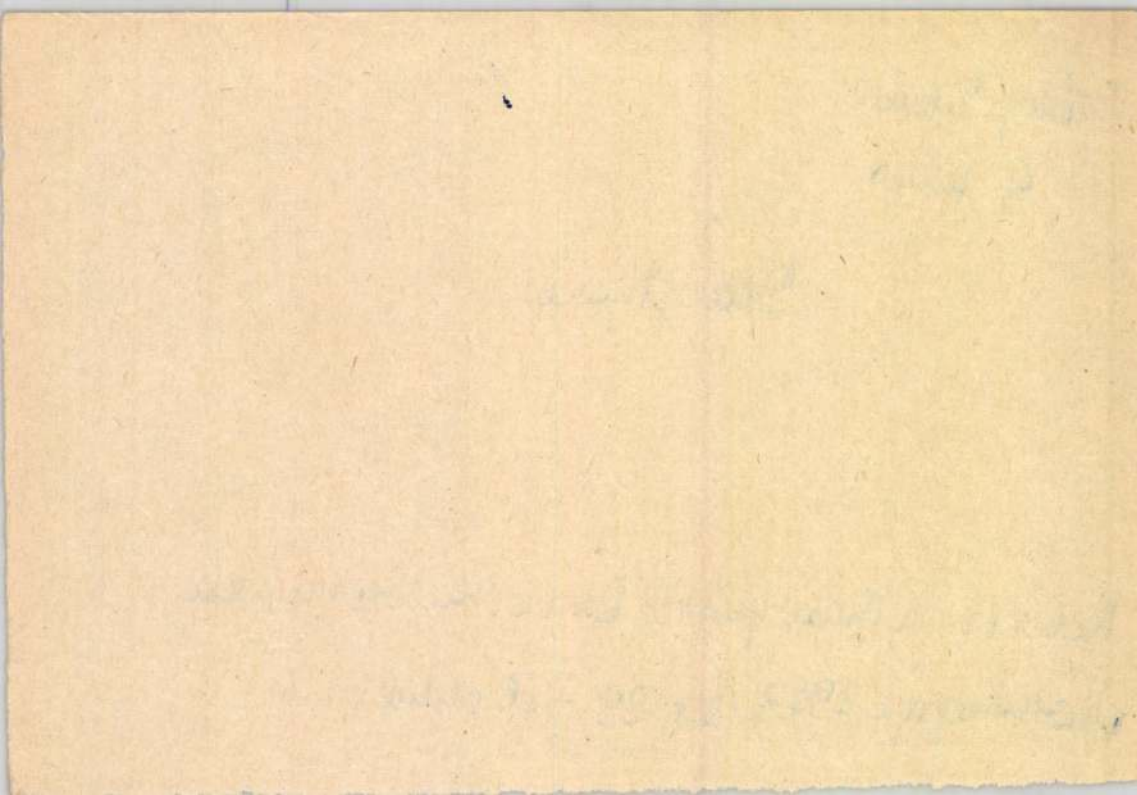
Művészet, 1974. április - 14. oldal.

Sömyi Eskau
grafikus

Illustráció

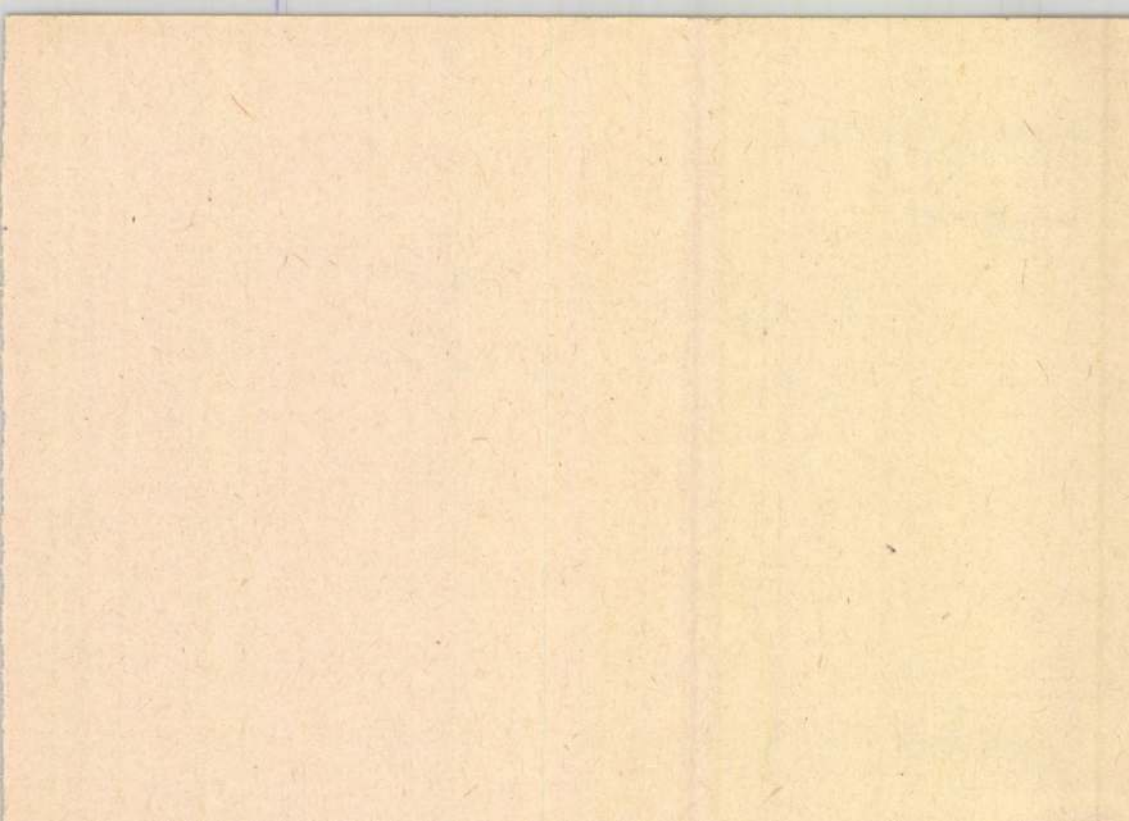
Holovsvári Grandpierre Emil: Különmunka.
Népszerű, 1973. dec. 29. - 10 oldal.

Szőnyi István
festő

Nagy B. István utasításokkal
látta el Szőnyi mestert.

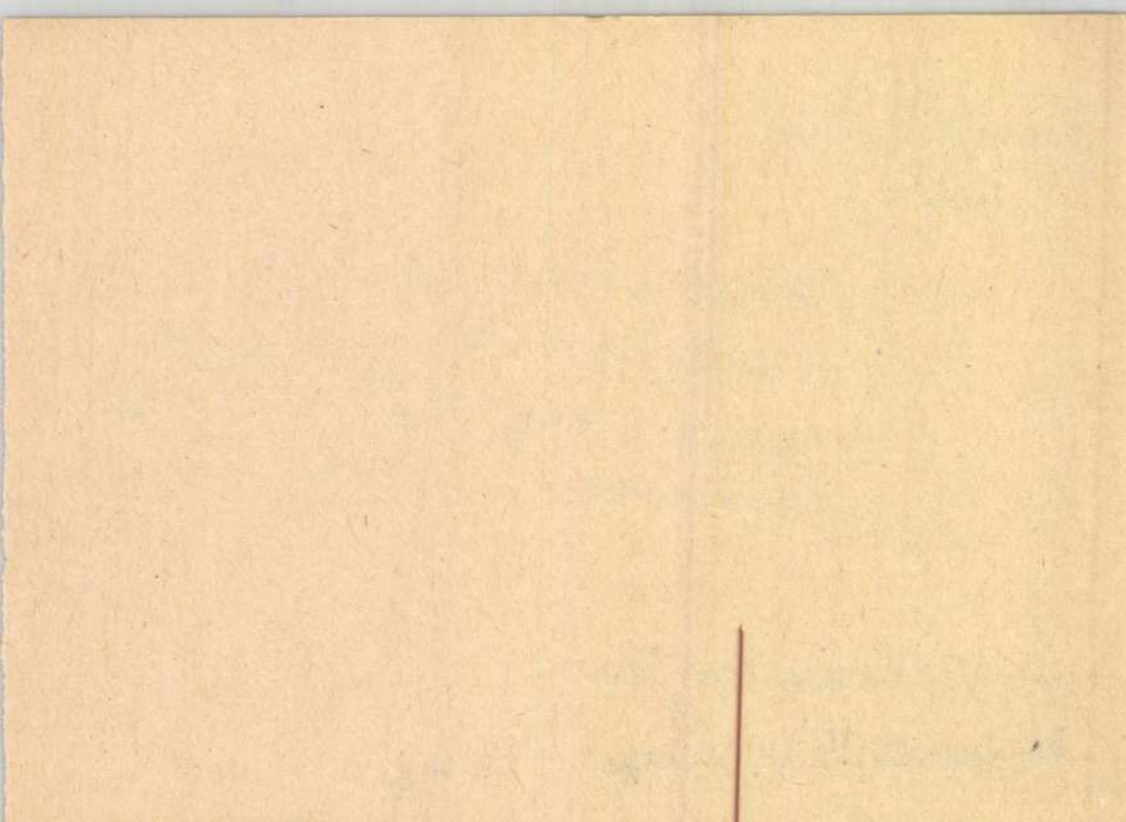
Losonci Mihály: Nagy B. István...
Művészet, 1974. május - 36 lap.

Székely István
festő

A mezei Székely István Múzeum-
ban megtalálható Székely István kb.
20 egyáltalán, vagy alig ismert rajza
és vízfestménye.

— Képek napló
Múzeum, 1974. május - június - 48 lap

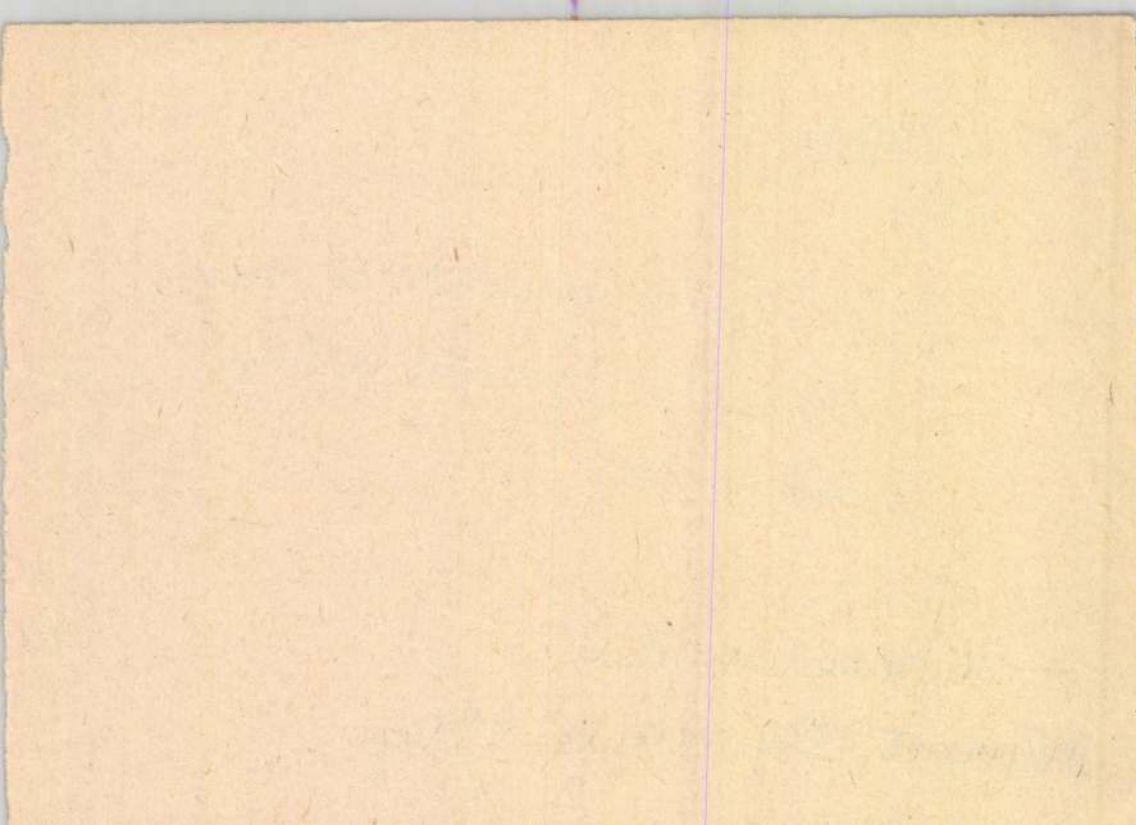

Srönzi Getvää
fisk

A Képróművészet Főiskoláján
Tallós Géza mestere Srönzi
Getvää rólt.

—: kiállítás megtekintés.

Művészet, 1974. május - 48 lap.

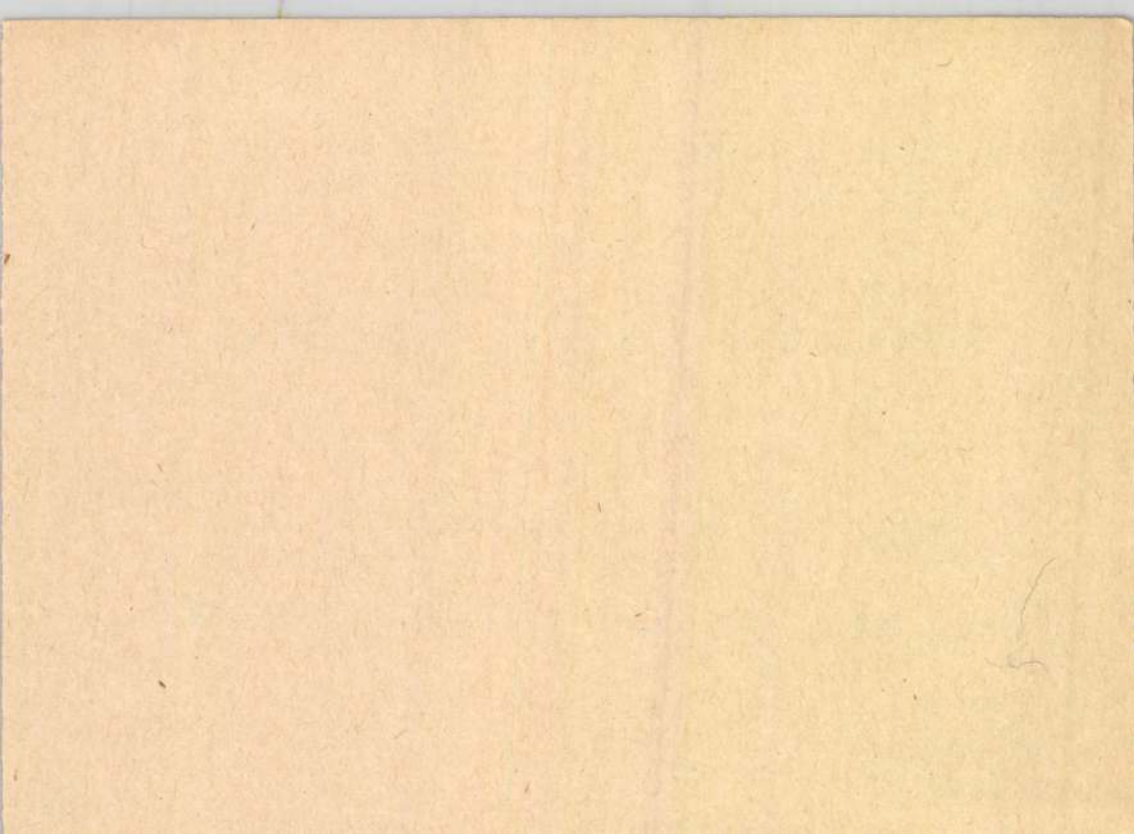

Lönyi István

a Lepzömművészet Főiskola tanára,

Gerza László, Gerndt György, Ekolai Fe-
rencsk. : Művelődési Lexikon, Munkács

1973. 1335 l

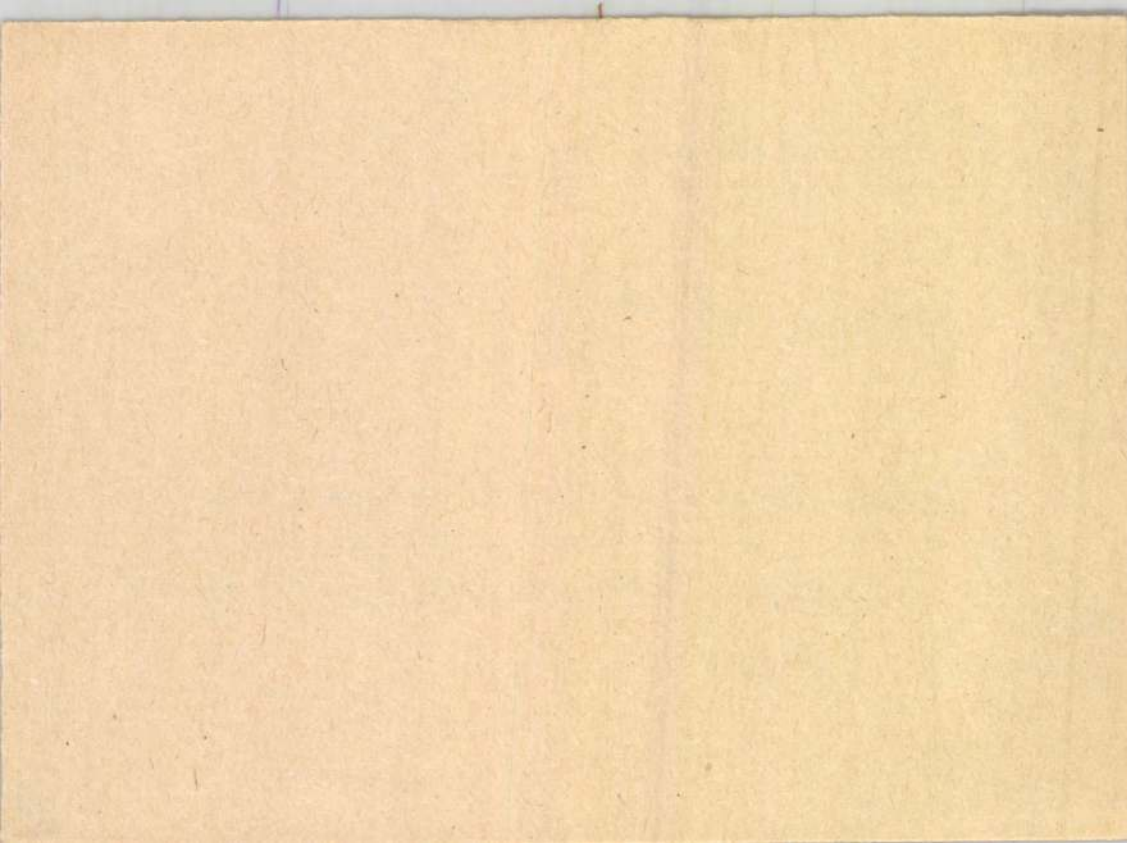

Lányi István

a Gresham köi tagja.

Herz. László, Heródt György, Erdei

Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest
1973. 13351

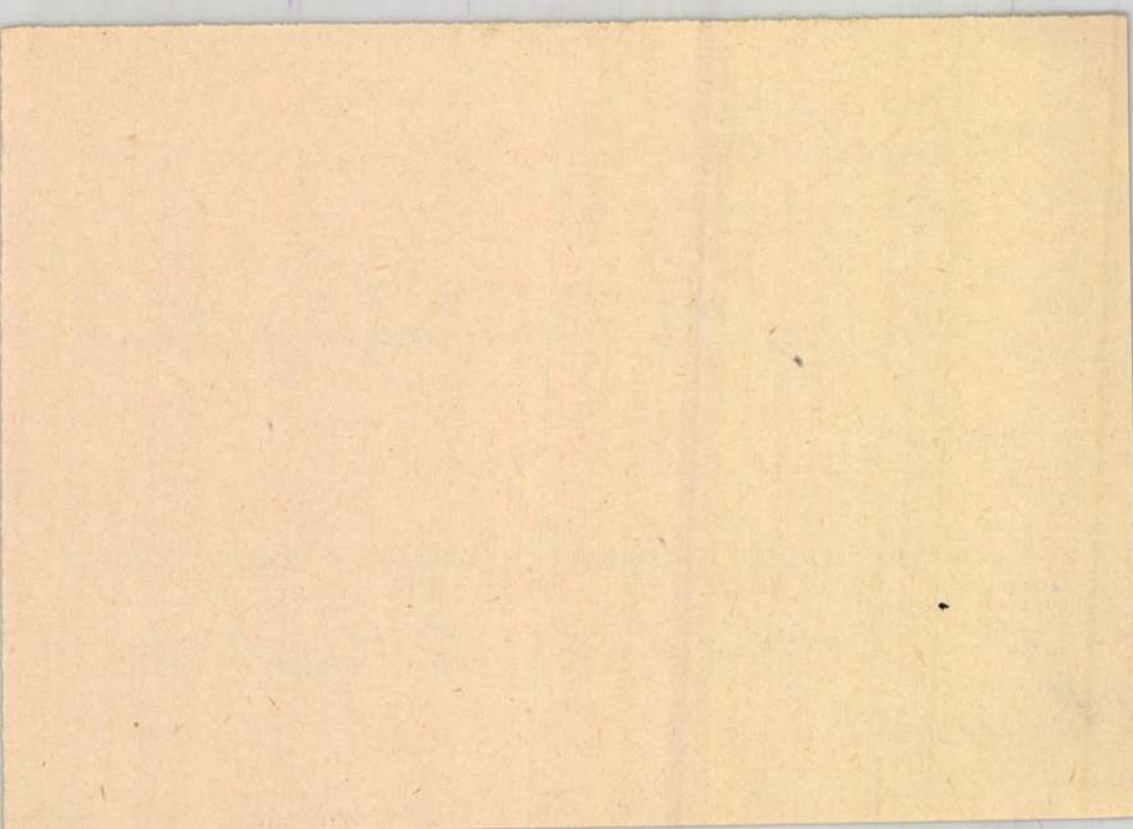
Lóczy István

művei szerepeltek Fruchtler Lajos gyűjtemé-
nyében.

Gerzse László, Germót György, Erolci Ferenc
sll. : Budapesti lexikon, Budapest 1973.

13351

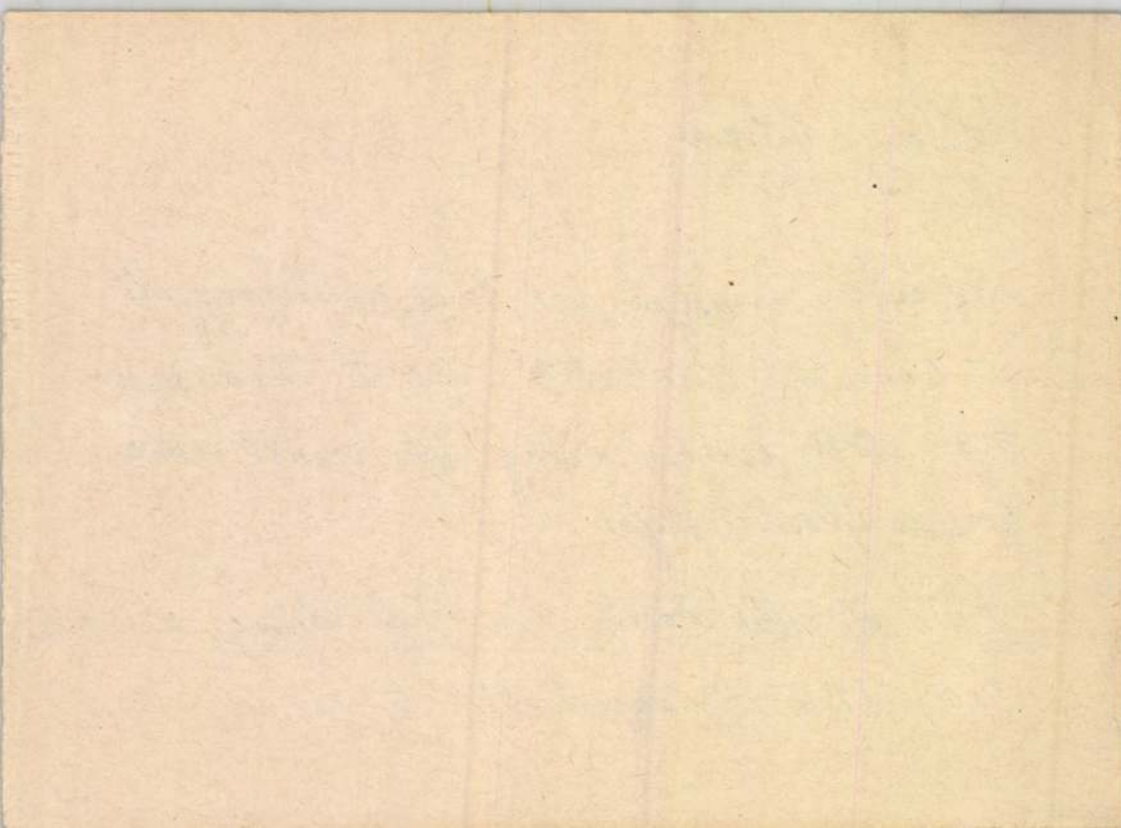
3668

Zönyi: István

Ez évben ünnepelve meg 80-és születésnapját.
5-6000 müvet alkotott. 1894. I. 17-én született,
átölti éreiben Zebe génybe vonult újság.
2-szeres Rosenthal díjaz.

N. N.: Künstler Dasein - eine Verpflichtung, neueste
Nachrichten, Budapest 1974. I. 20

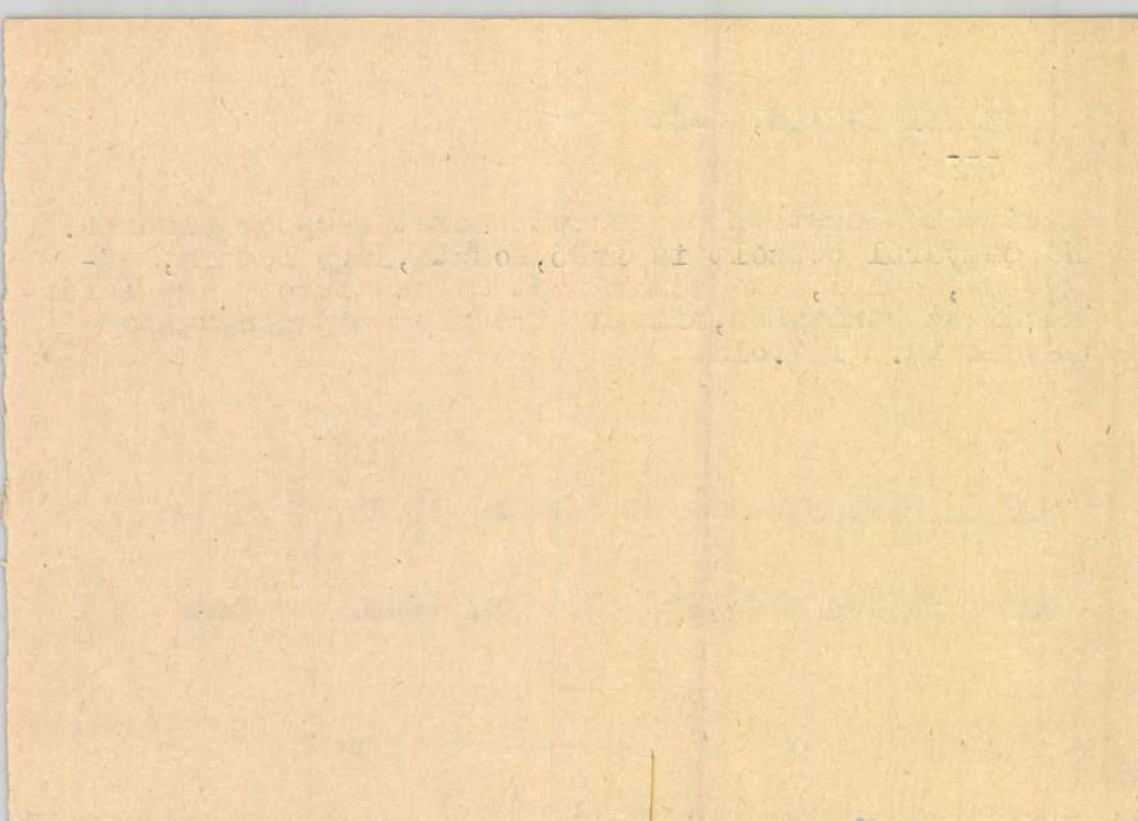

SZÓNYI ISTVAN, festő

A képzőművészetben megrontott minket Bécs és München.
Ha magyarul beszélt is Izsó, Koszta, Nagy István, Medgyessy, Szónyi, a képzőművészet mégsem tudott úgy lefértközni az etnikumba, mint az irodalom még a nyugatos Adynál is. 137.old

TAKÁCS IMRE: Bárvar és Németh Mihály 136.old

VASI SZEMLE. XXII.évf. 1.szám, 1968. Szombathely

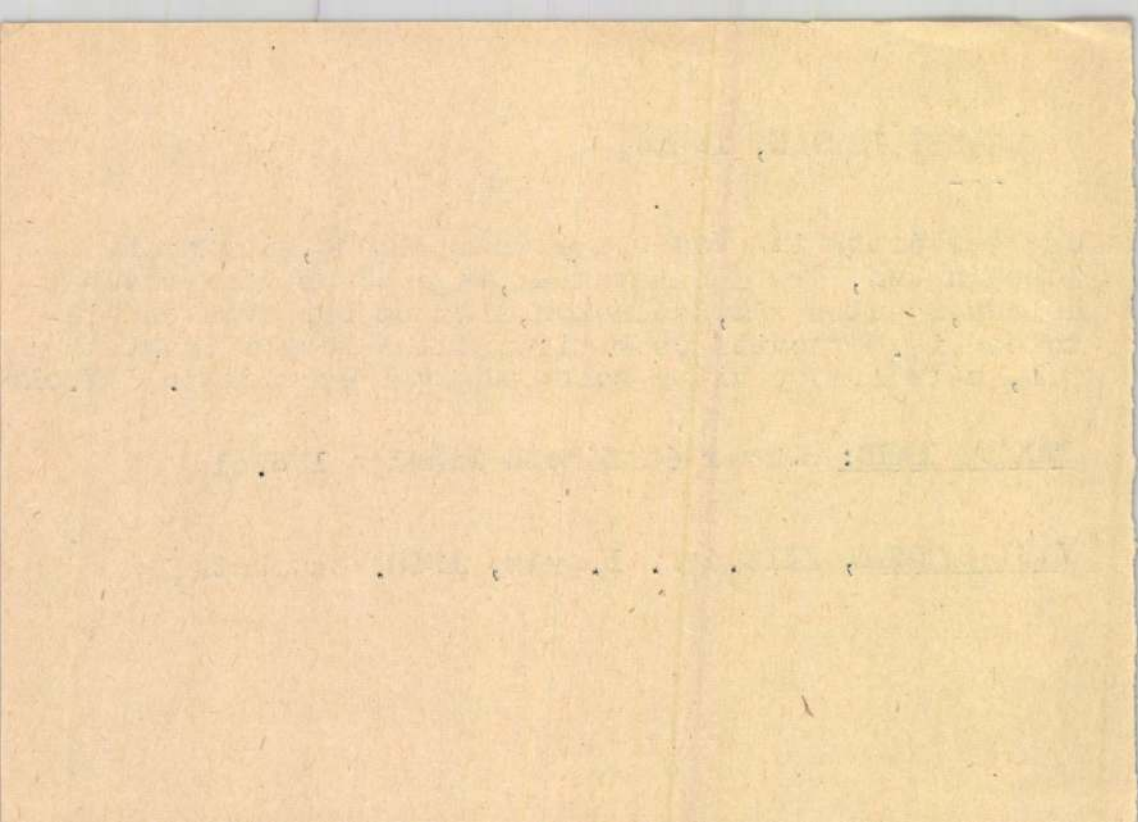

SZÓNYI ISTVAN, festő

Ugy sem éltek itt Vas megyében művészek, mint Szónyi Zebegényben, Egry a Balatonnal, vagy sokan Hódmezővásárhelyen, Szentendrém, Szolnokon, s az utóbbi években Miskolcon is. Derkovits csak kiröppent a közeli Szombathelyről, anélkül, hogy vitte volna magával "Ozoráját". 137. old

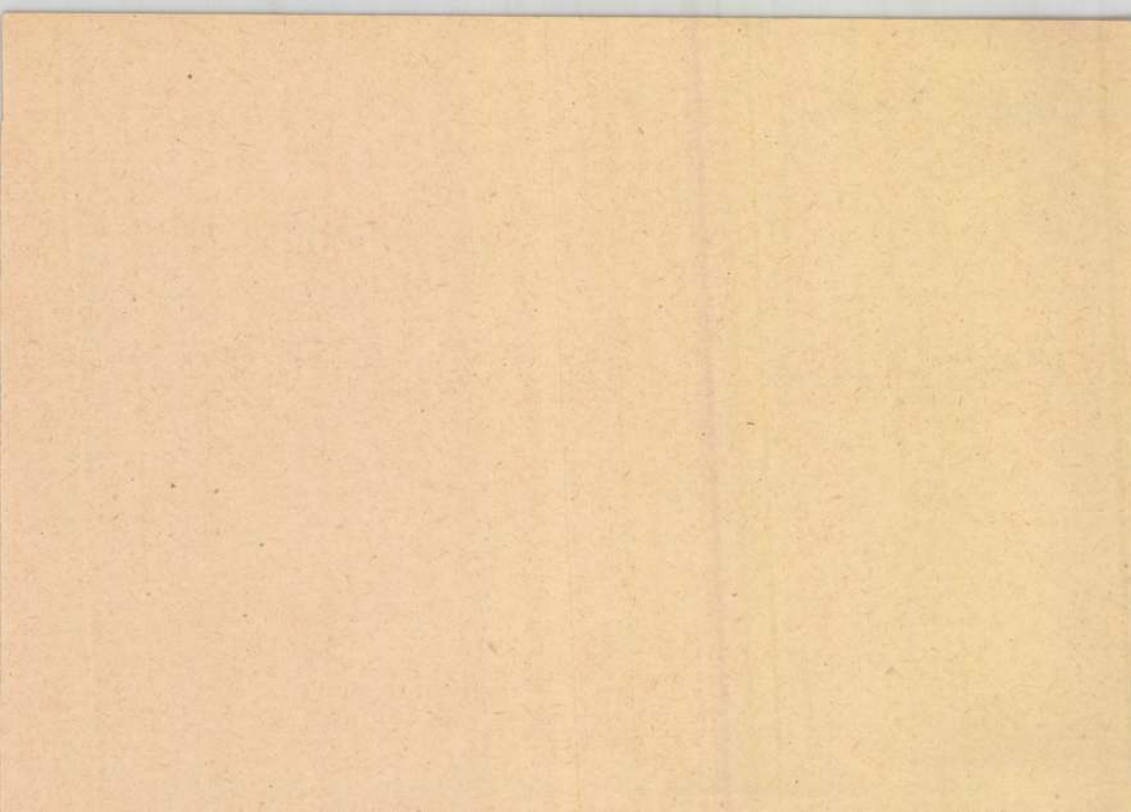
TAKÁCS IMRE: Sarvar és Németh Mihály 136. old

VASI SZEMLE, XXII. évf. 1. szám, 1968. Szombathely

Székelyi István

Újra elbírálva.

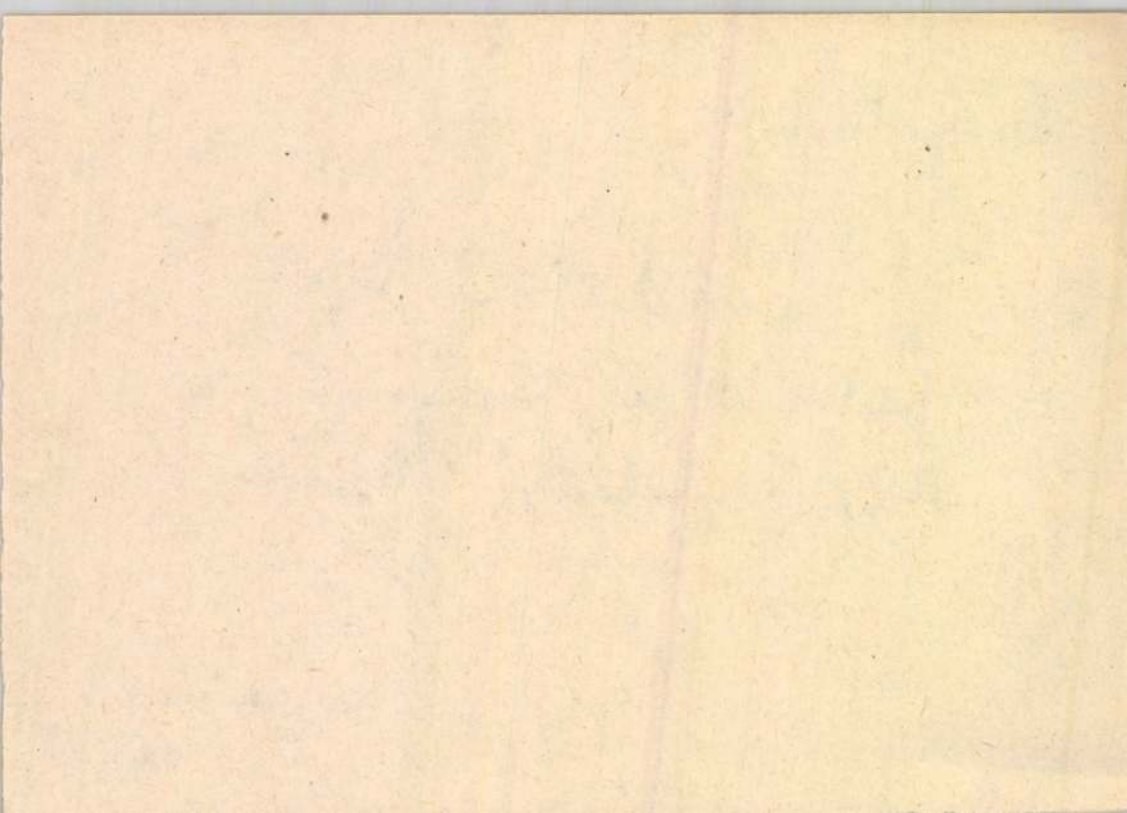

Szönyi István

enl. kiállítására nyolc

június 22-én Etyezomban, a
Petöfi művelődési központban

június 23
11. old.

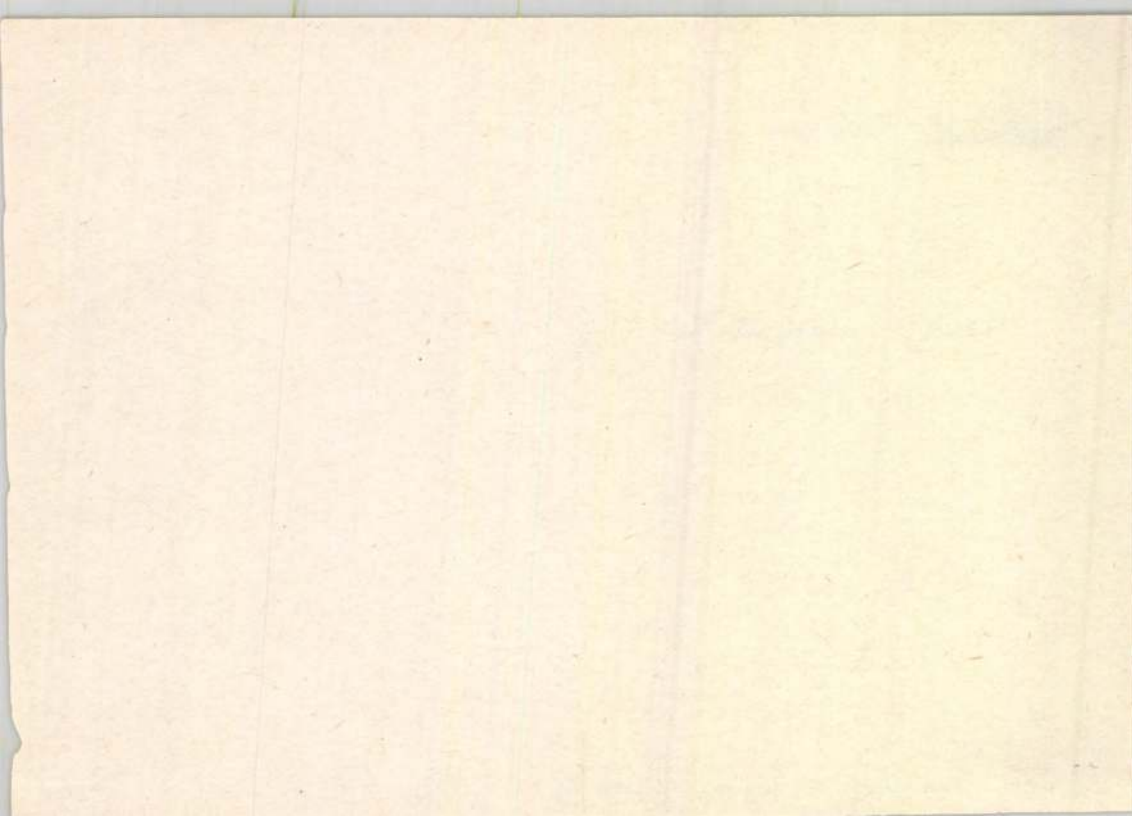

Székely István

Néve megemlékezés.

Lőrinc Sándor: Egy Székely - Bn. 1973.

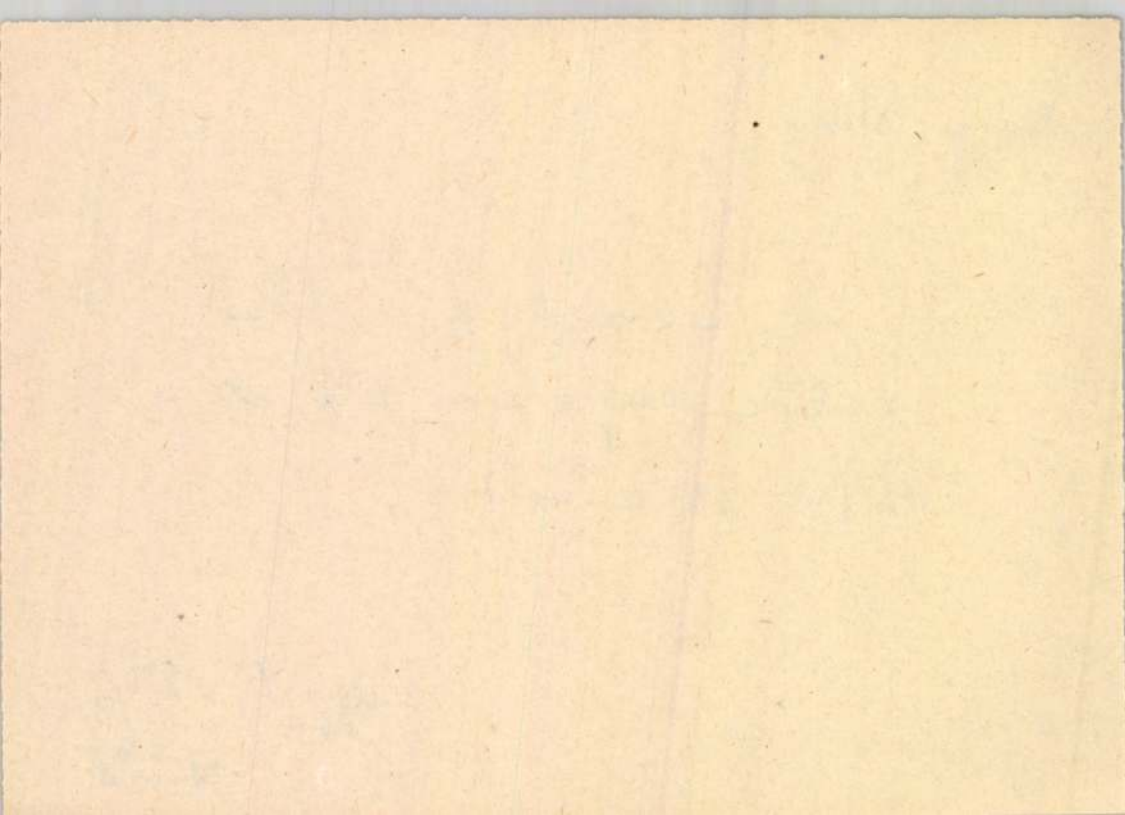
8n.

Stony listán

„ Lovas fogat 'c. kőre
említés, megas áron kelt el a
BAV 32. árcédpán

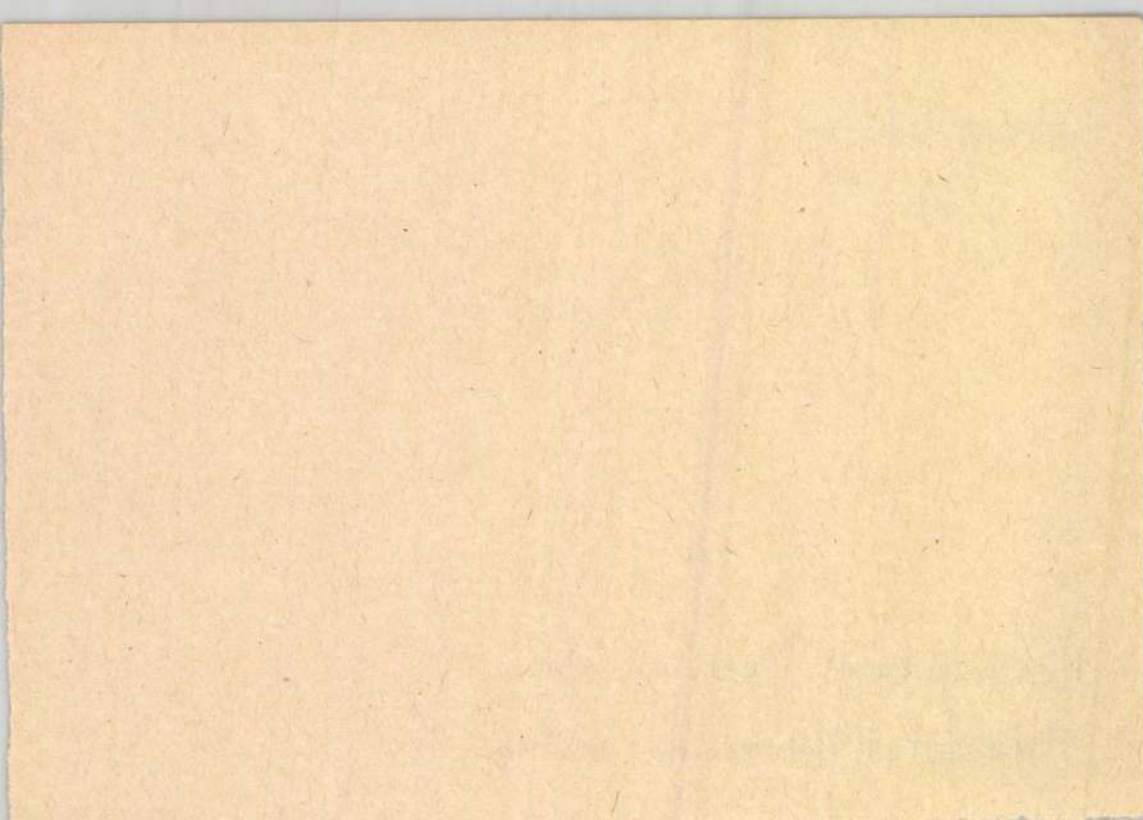
Műgyűjtő 1974/2
47. old.

Szőnyi István
fülső

Méltóság

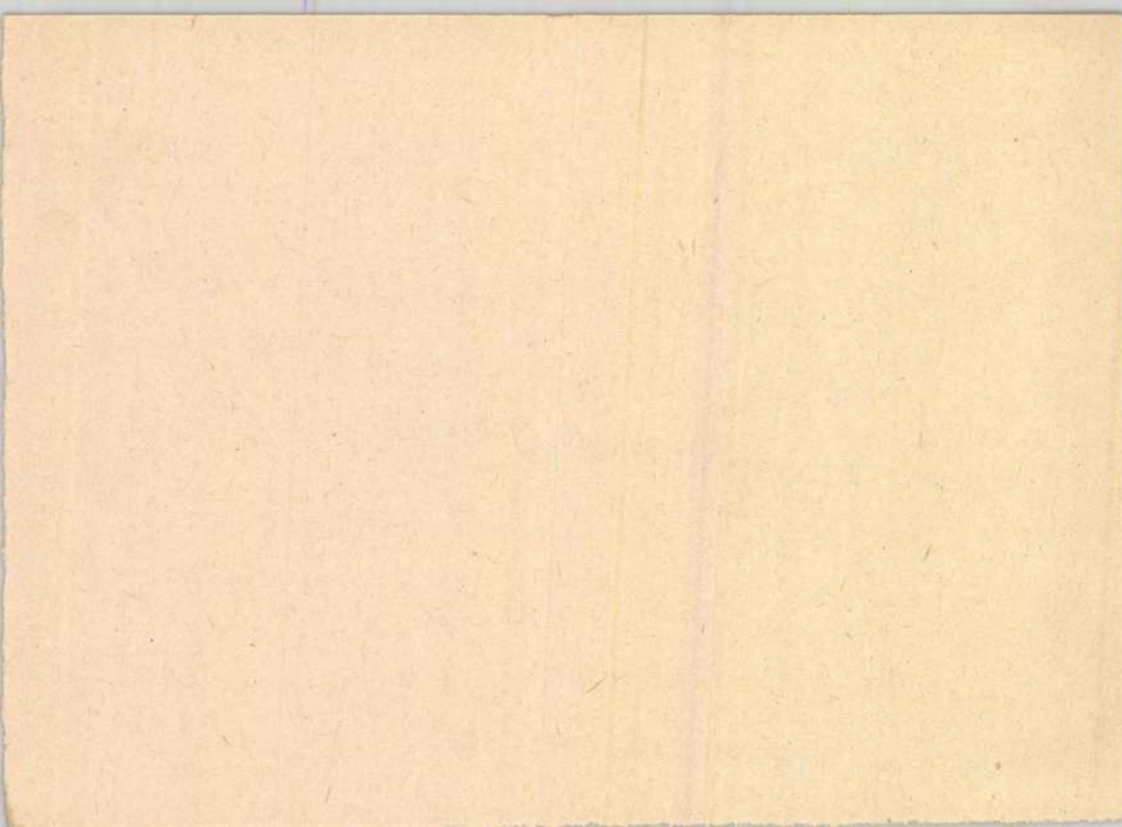
Dezregi Ökos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. június - 23 lap.

Szörny István
fűlő

Szörny István, Molnár G. Pál, Páthó,
Pétery, Ala-Novák Vilmos 1928-ban
Romeba mentek három éves ösztön-
díjjal.

Károgh Ákos, Molnár G. Pál.
Művészet, 1974. június - 23 lap

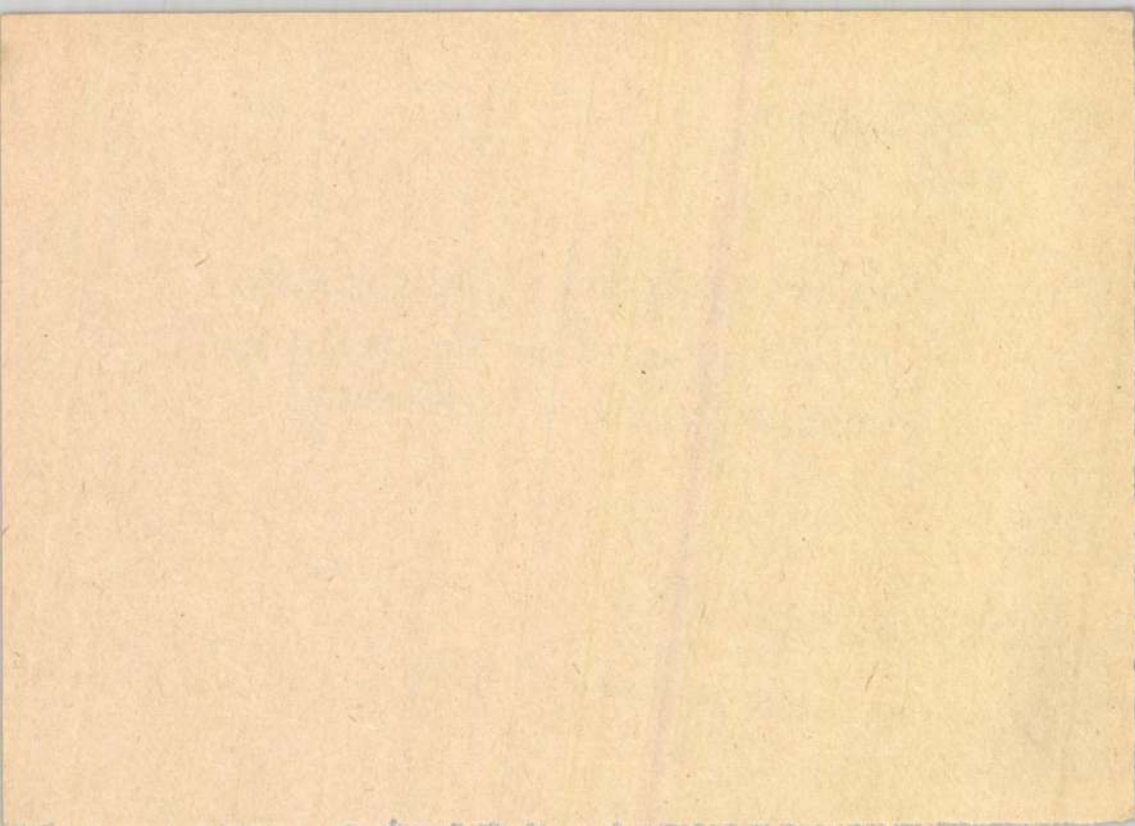

Suomen
Kirkko

A seveksi Suomen kirkon
muutoksen lähtökohdat Suomen Kir-
kossa ja sen manifestoinen.

Kirkon Keskus.

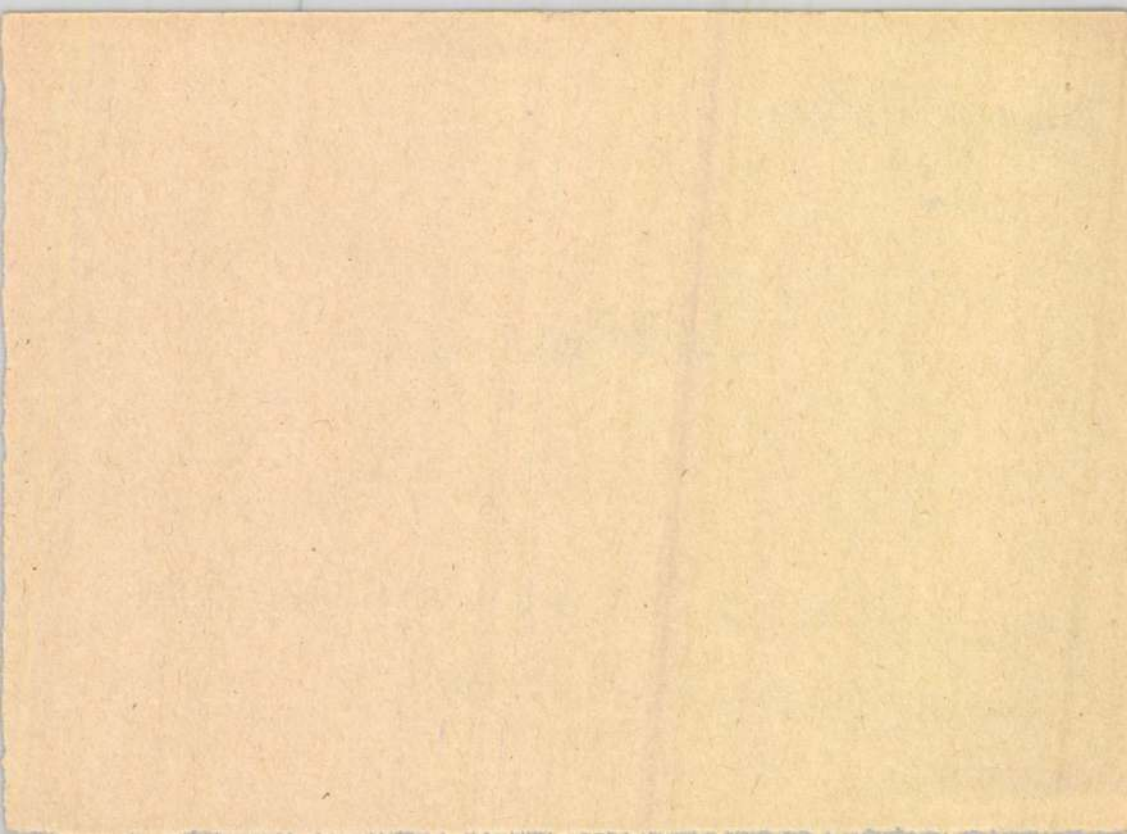
Helsinki, 1914. joulukuus - 48 lap.

Székely István
festő

Méltóság

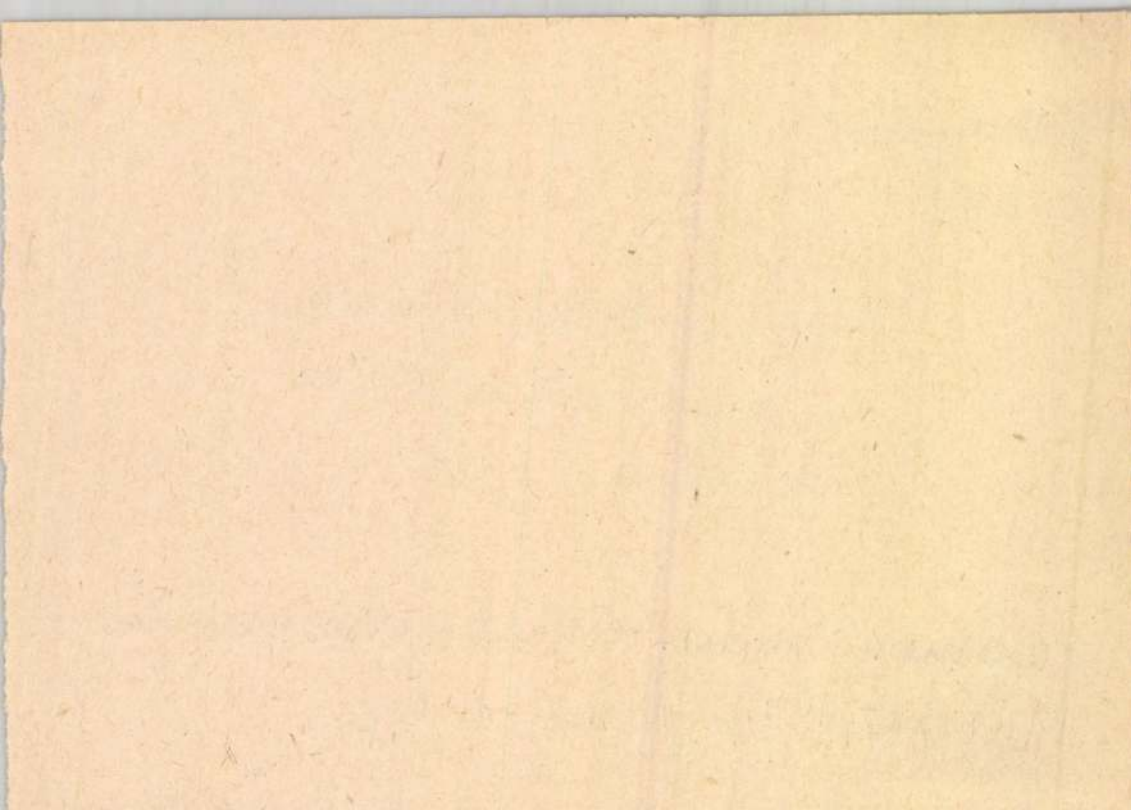
Sabamou Naundor: Festészet a vörös városban.
Művészet, 1974 július - 16. lap.

Srony, Letoan
fessö

Töväre Toth Letoan mestere
Srony is Rueduay, müere -
voh rollak.

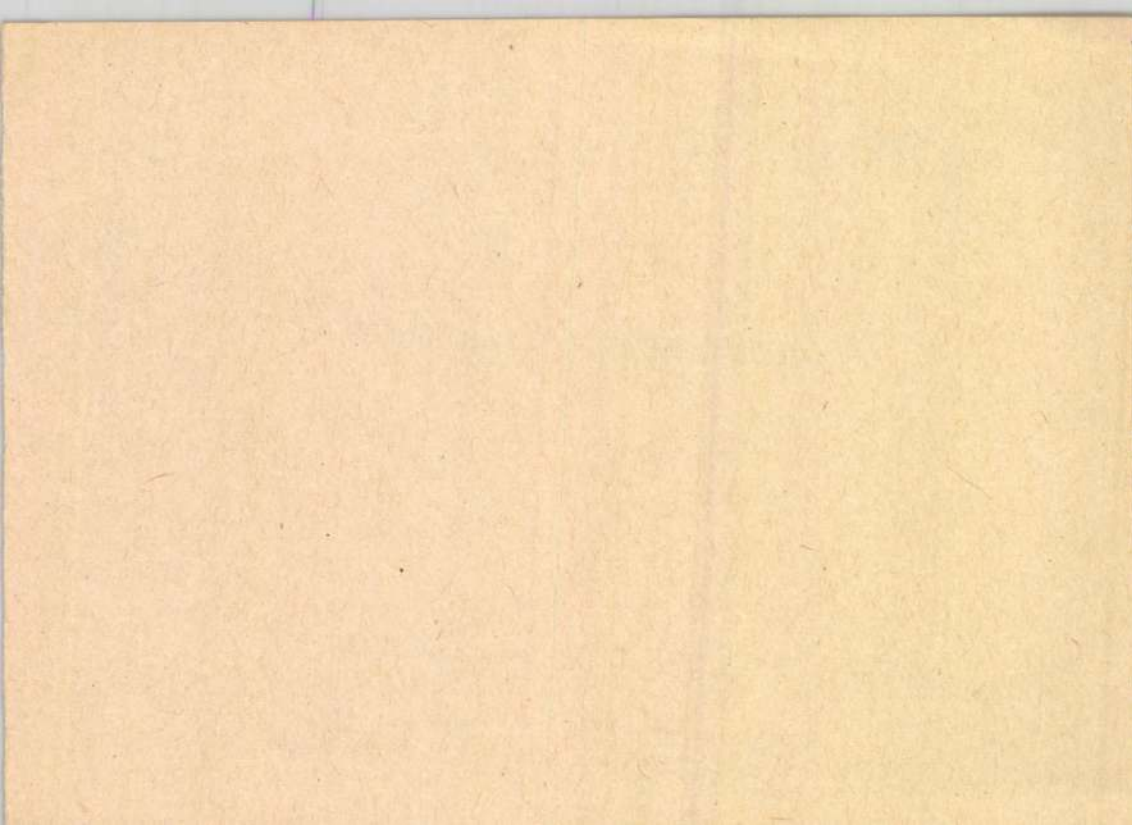
Salamon Mändor: Festeiset is vireh värosabare,
Müerest, 1974. julius -16 lap.

Szörny István
felfedező

Erdős Károly megrajzolt.

Hornáth Béla: Kiállítás napján,
Művészet, 1974. április - 47 oldal.

Központi Műterem, festő

borajjáról körítve minik műveit.

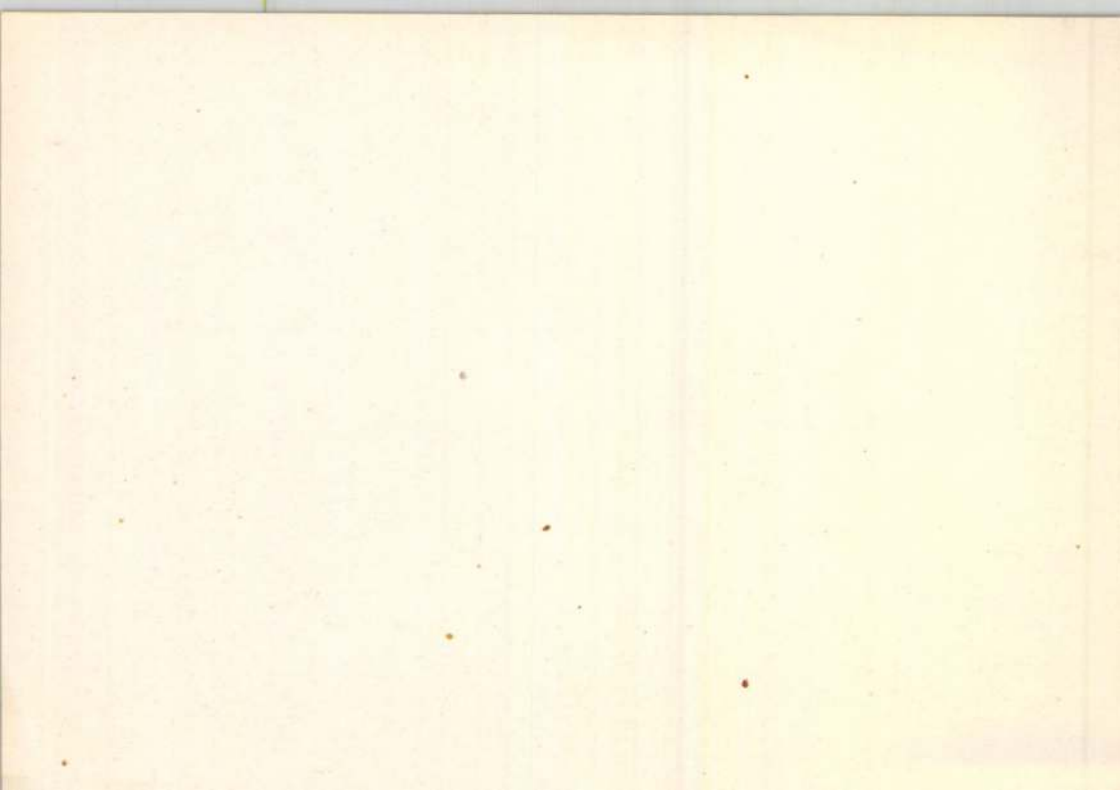
Heidi nőbónó, Interzom, Visegrád,

Klappróvár lenne állomásai.

— : Hín

2.

Népszabadság, Bp. 1974. február 3.

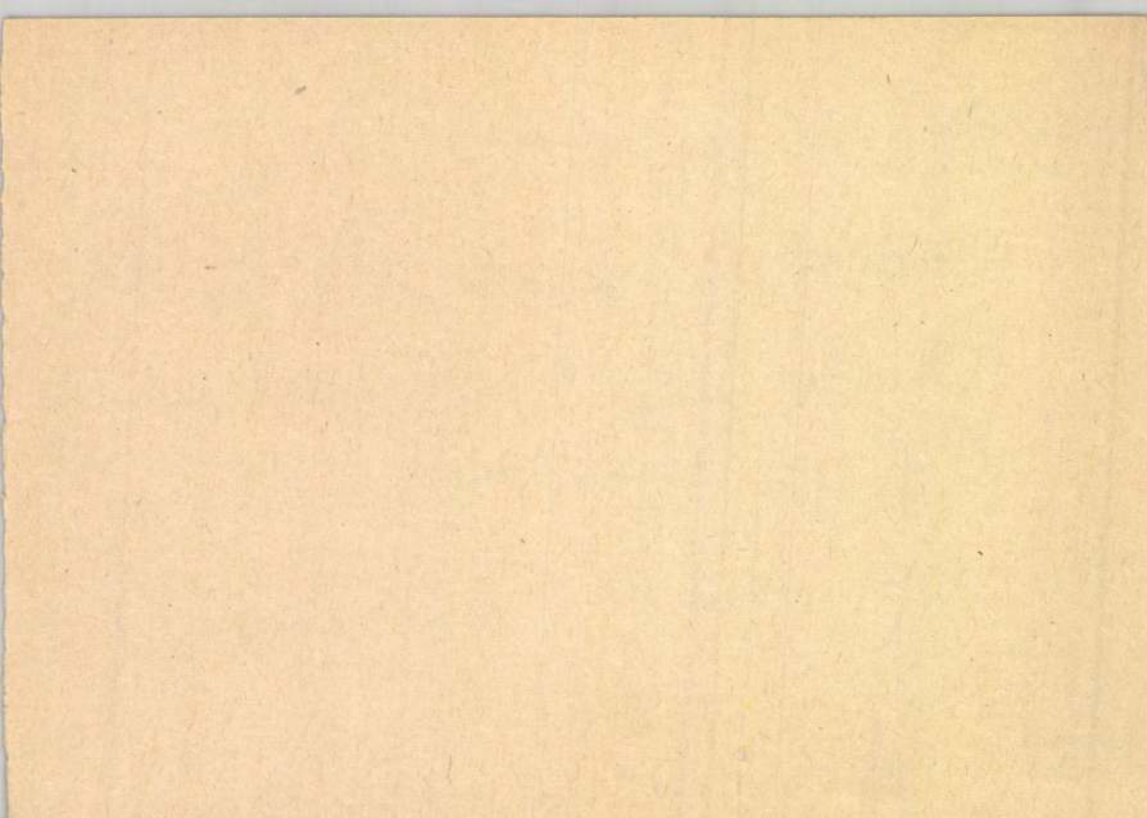
Kömpy István (fests)

Nyolcvan éve született: 1894. jan. 17-én.

A fényképünkünk ével erelőt kénnél
Levegőnyi otthonában.

— : (— nővér — s fénykép —) 2,

EST I HIRLAP, Bp, 1974. jan. 17

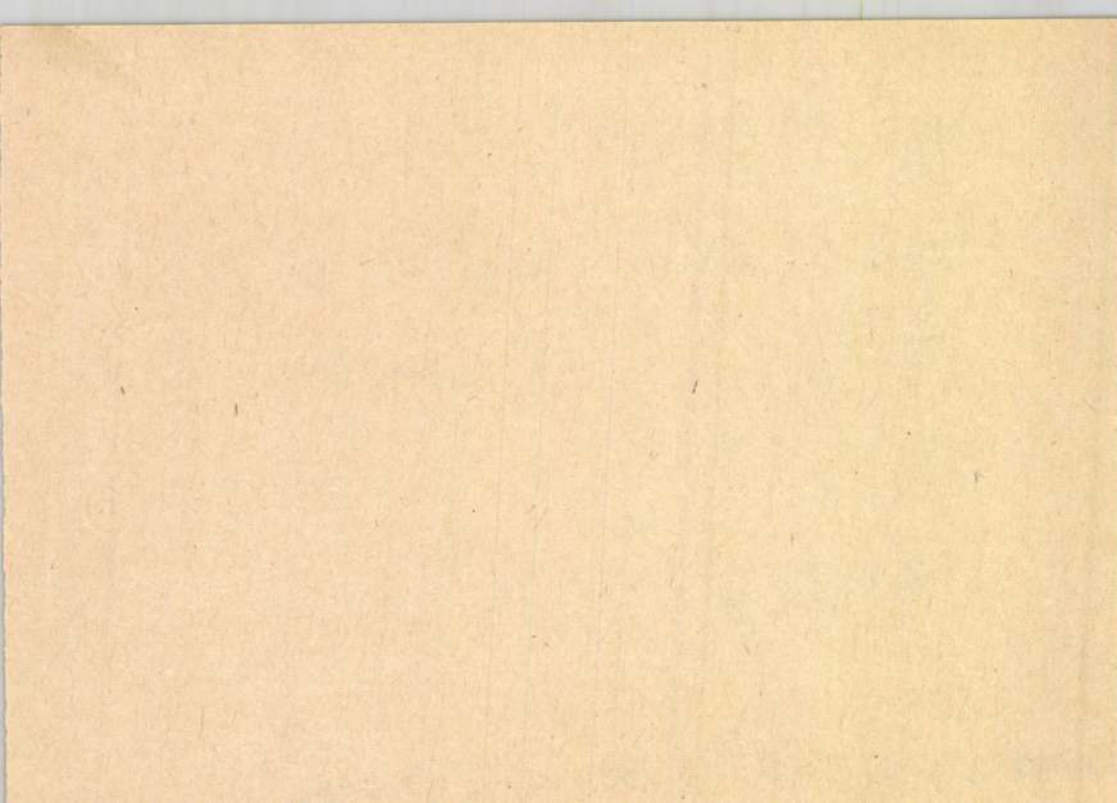
Köngyi István, festő

Köngyi emlékeztetőadás, len az
UVATERV - nékházban.
(nov. 28.)

—: Körleményezék

11.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 27.

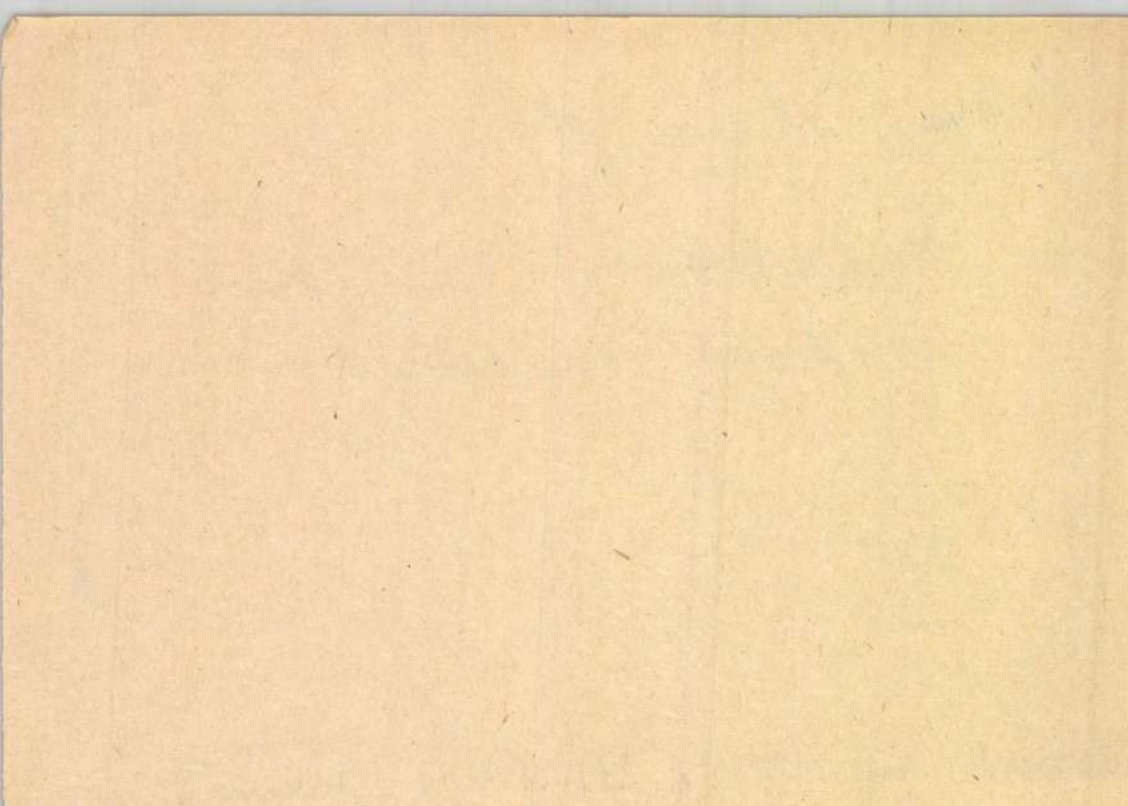
Prómyi István, festő

Hagyatékaiból. Kiállítás
rendezésel Hajdúszoboszlón.

—: Hitt

2.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 29.

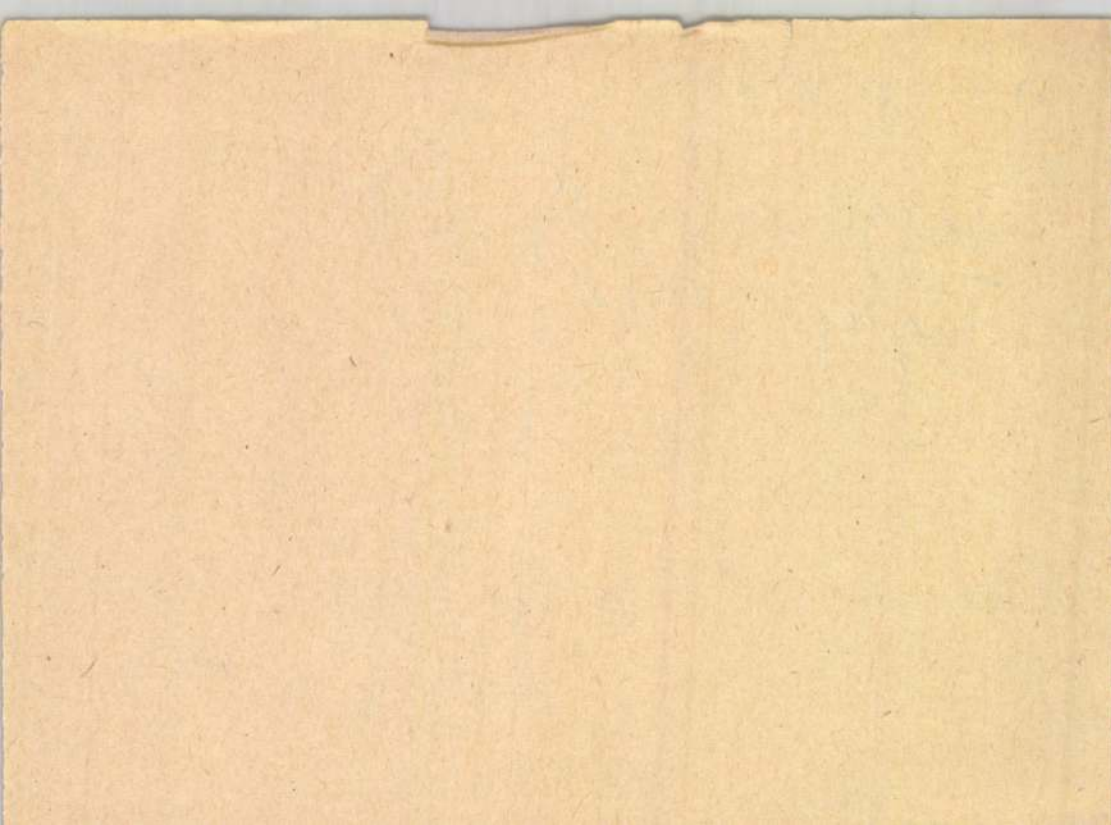

Székelyi István

Nagybányai Léj, 1918.

Tájkép, 1918.

A Tanácsköztársaság képrövidítését
népszerűsíti c. kiállítás 1969,

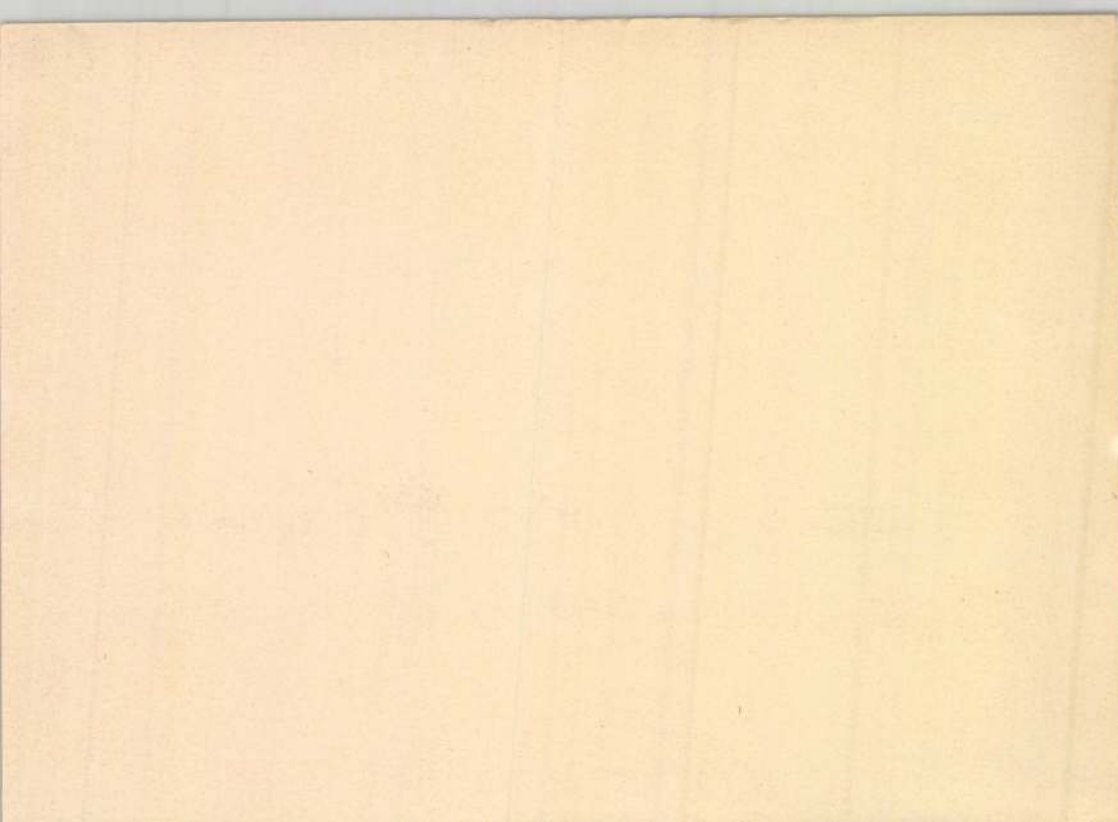

Székely István, festő

Tagja volt a Magyar Történelmi
Kutató Bizottságnak.

Döme Pirovka: Március Időse - harmadik
ével részlet 435-439,

Élet és Tudomány, 1972. III. 10. $\frac{XXVII}{10}$

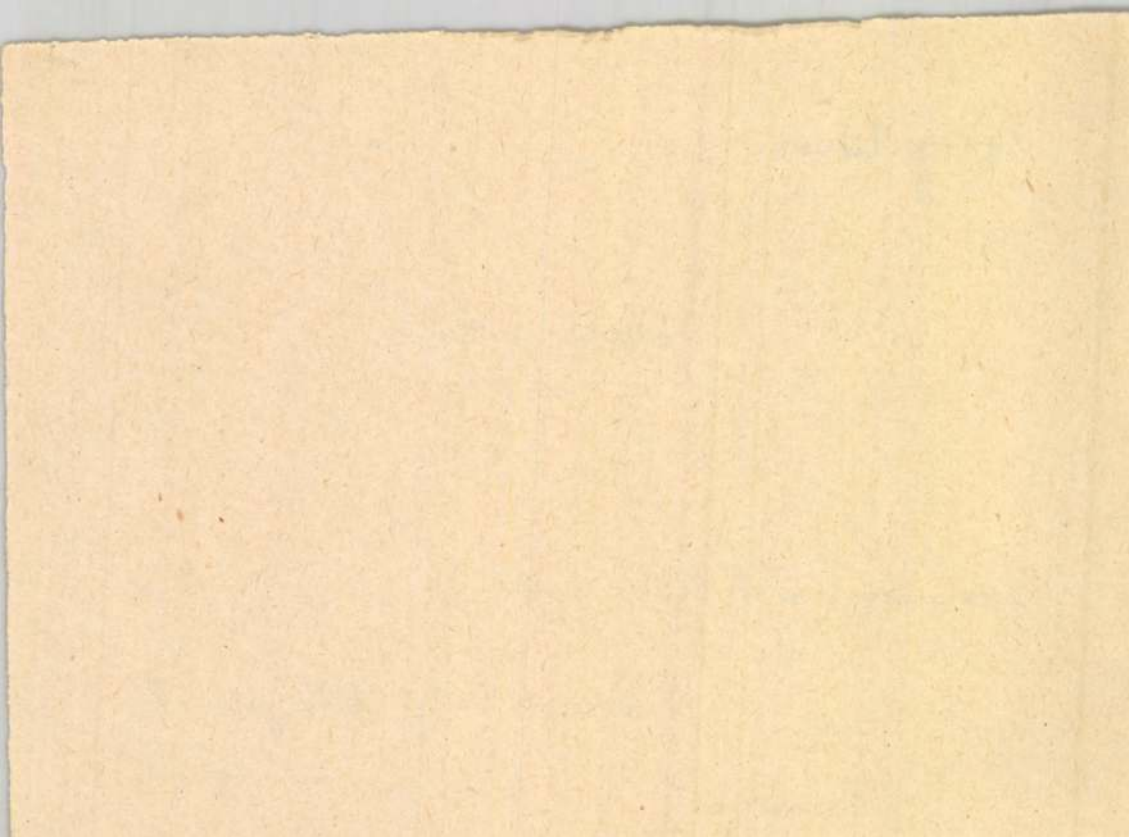

Stony's letters

new edition

"Képművészeti élel Pest megyében"

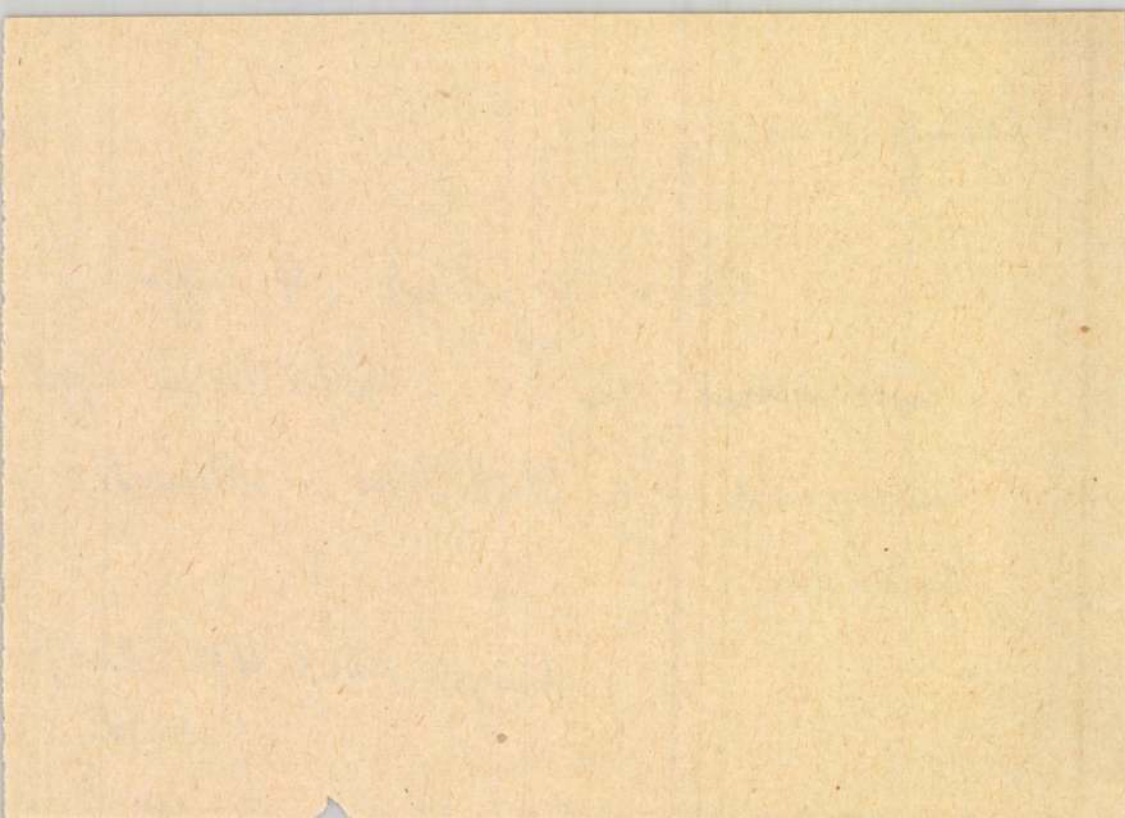
Pestmegyei Hivatal 1972 január 23
Gold.

Stömyr istván

Művei szerepelnek a 7 megye
Leptőművészet és a Bács-Kiskun megyei
műzeumban c. Ulléfy és Almási
Galériában

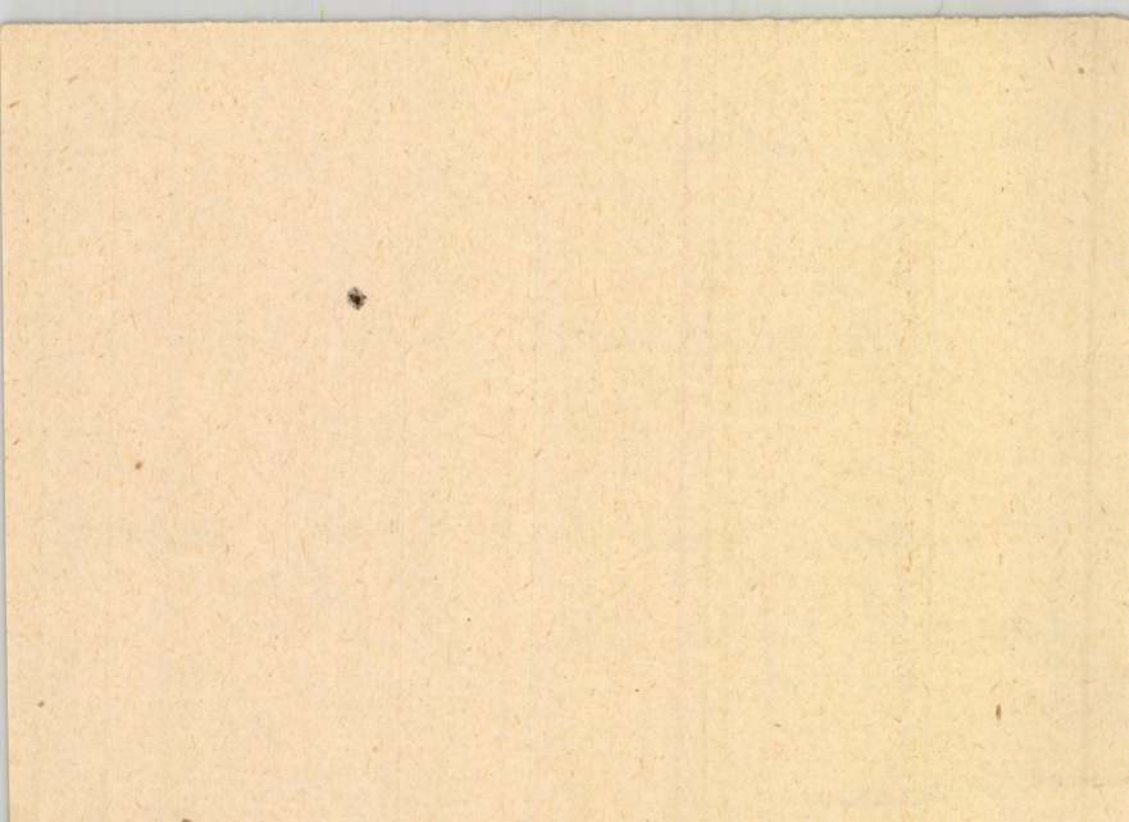
Pestmegyei Hírlap 1872 május 7
4. old.

Lönni Jström

kedvette og akvarellt.

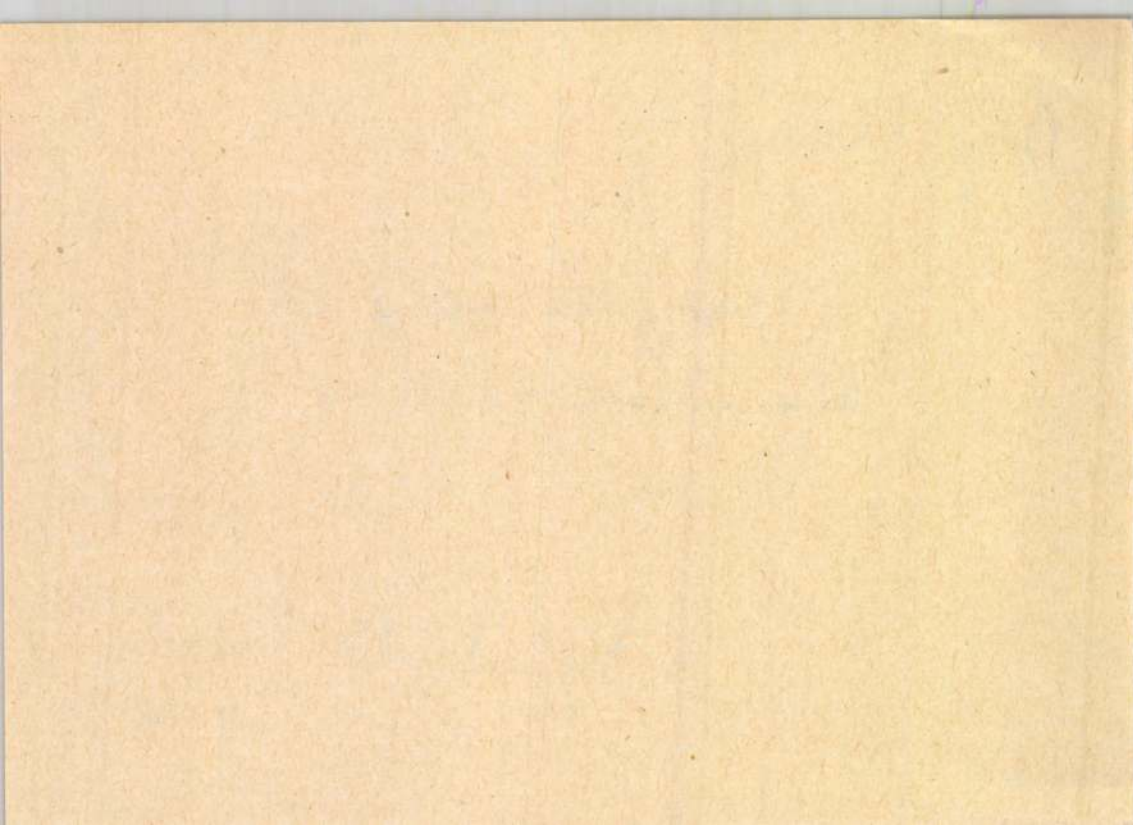
J. Ludvigi Gabriella: III. ordnings akvarell
biendle, Ege, 1972.

Stouyi Ukuden

Onsdy Lili mestue volt a
Kepsöunivetei Föivdelän

Nappalud 1972 september
4. old.

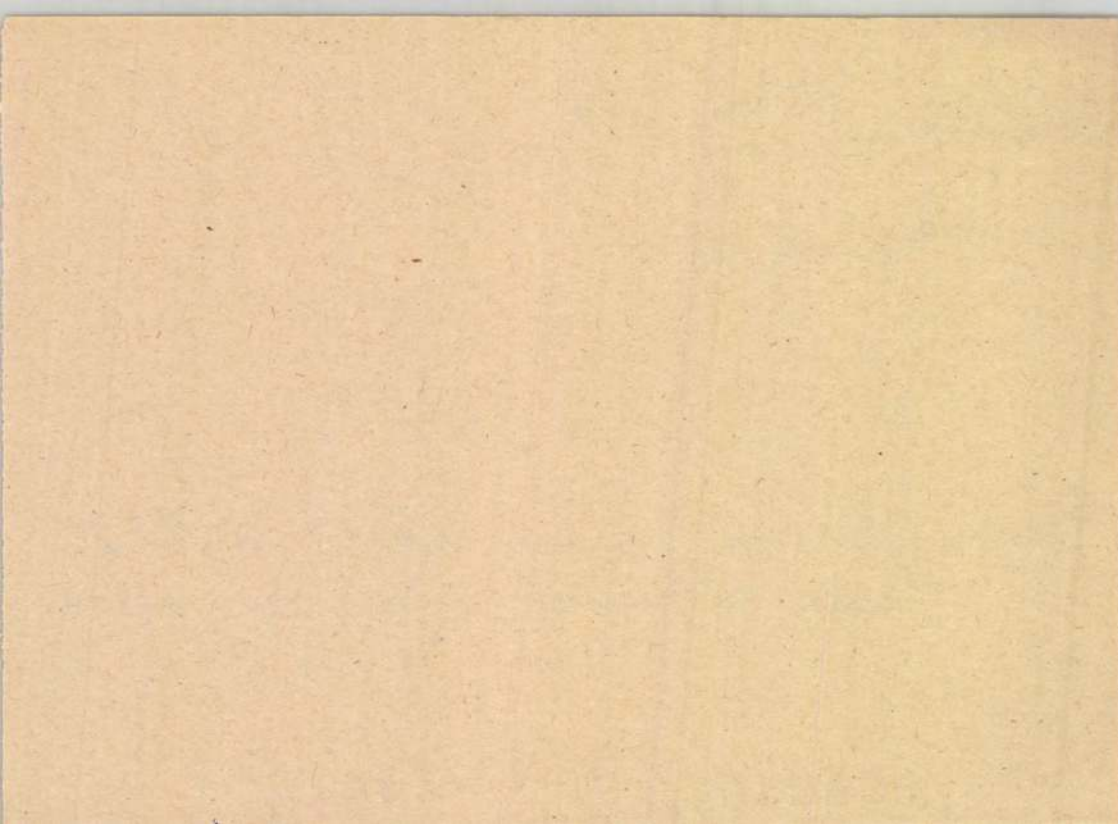

125 nyi István, festő

Megemlíkve.

P. hűs Julianus: Kondor György és Szöllösi
Eudre életműve a Nemzeti Galéri-
ában 7.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 4.

Kömpfi Msträn, festö

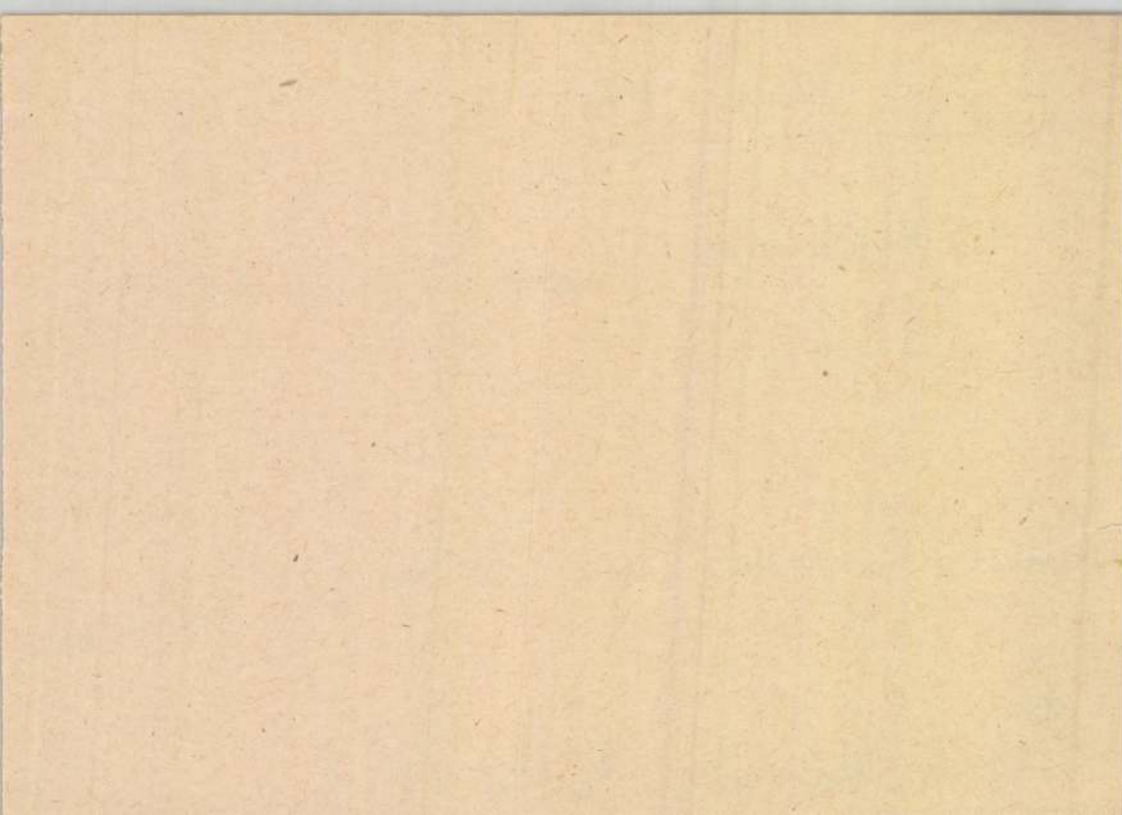
Megemilive: hutott Paris Goebel re.

Haulisch Henke: Paris Goebel Jenö

1270-1276.

Let is Tudome'ny, bn. 1971. fial. 2.

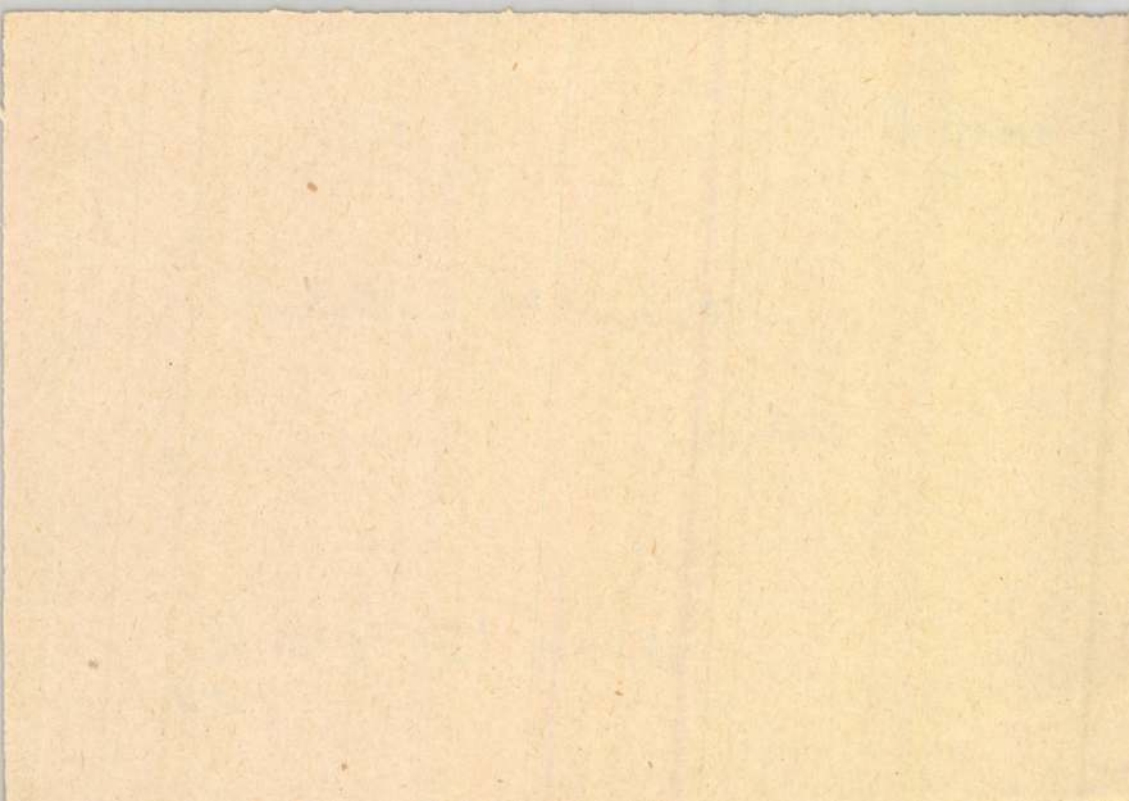
XXVI
/ 27.

Stigyi István

Magyar Pál mesterségt
emléke

Néprajza 1972 április 19
2. old.

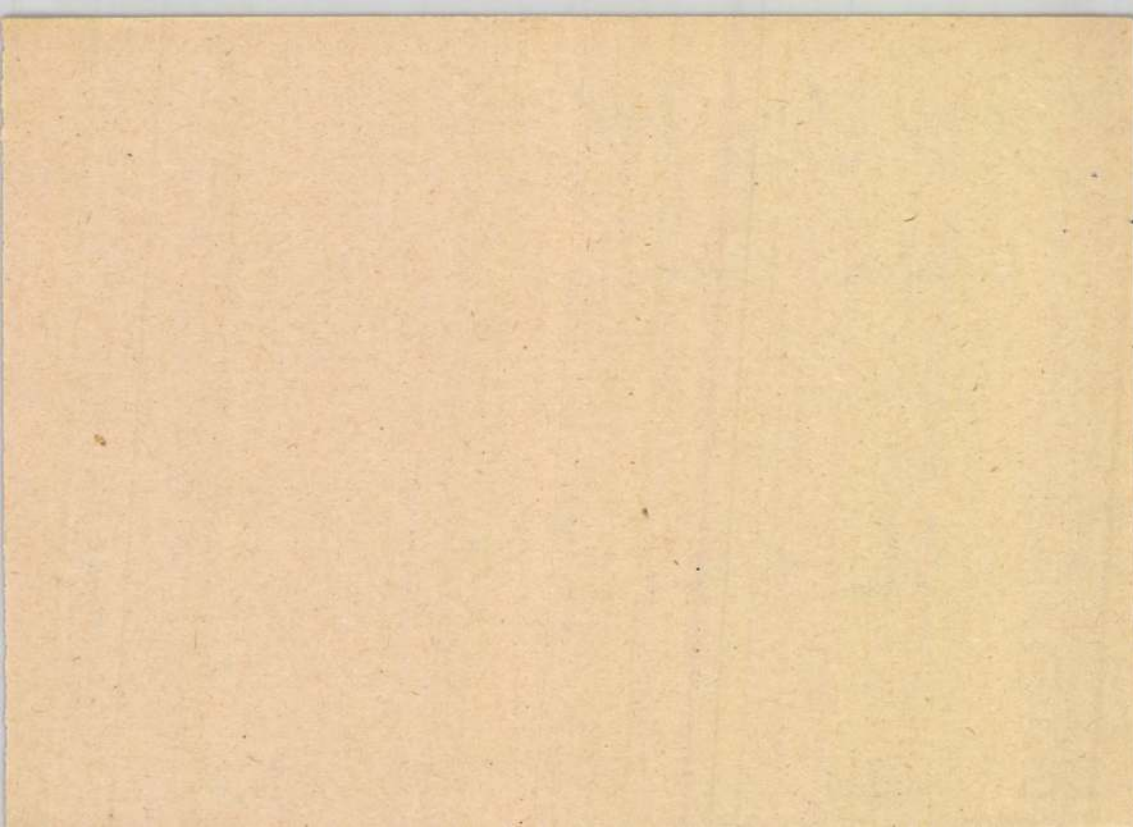
Köngy István, festő

Művei aukción.

— : Leuki többet ...

6.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 26.

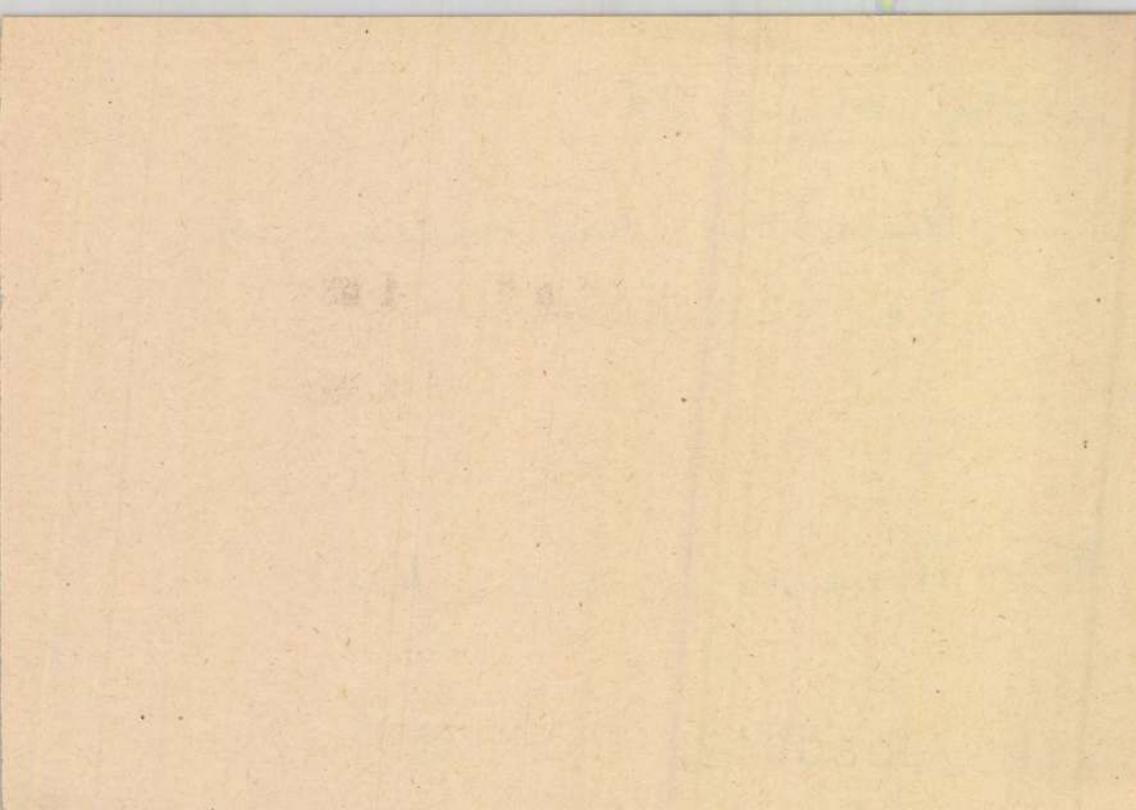
Böngyi István, festő

Megemlítve: tanítómestere volt
Endre hátnőnek.

Arthur Tivadar: Egy kalai festőről

7.

Népszabadság, Bp. 1972. júni! 23.

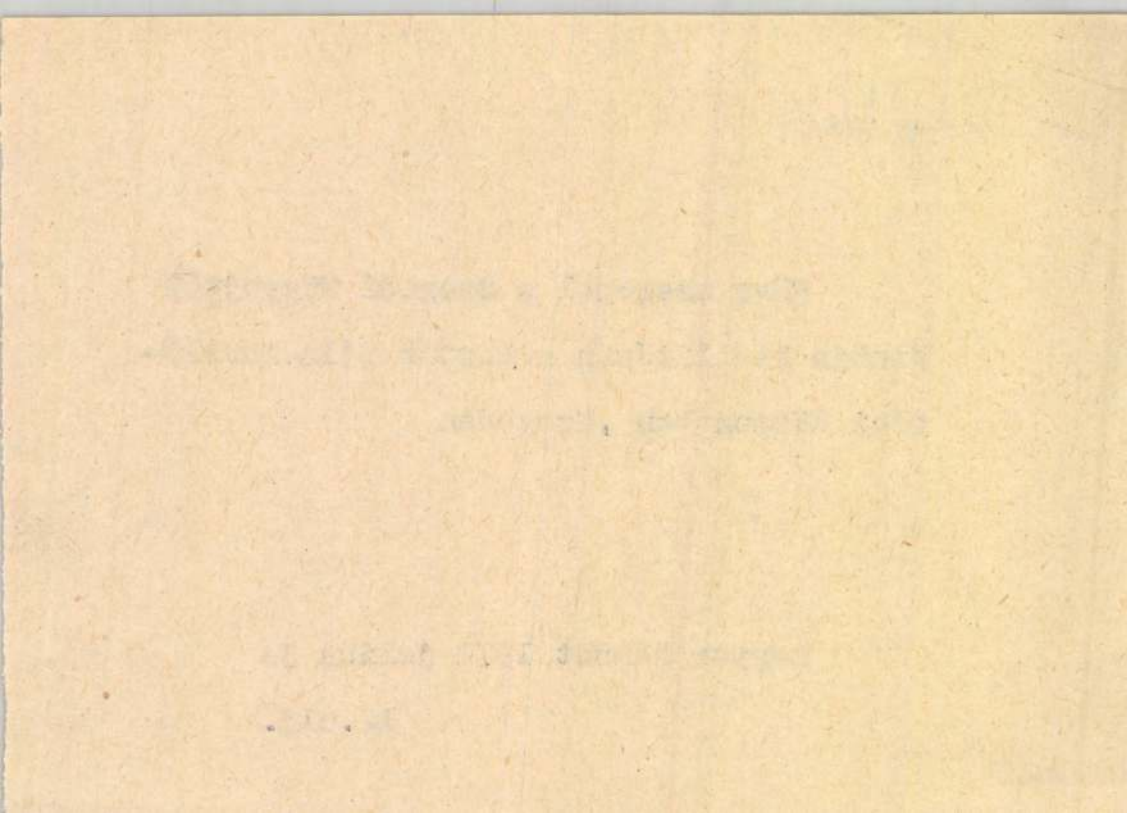

Szövegiskola

Műve szerepel a Szegedi Műgyűjtők
Klubja kiállításán a Bartók Béla Művelő-
dési Központban ,Szegeden

Magyar Nemzet 1972 július 30

12.old.

Szőnyi István

tanítványa volt Nagy János

Dr. Maksay László: Nagy János kiállítása
Rajztanítás 1972/1 33. old.

1890

1891

1892

1893

Szönyi István.

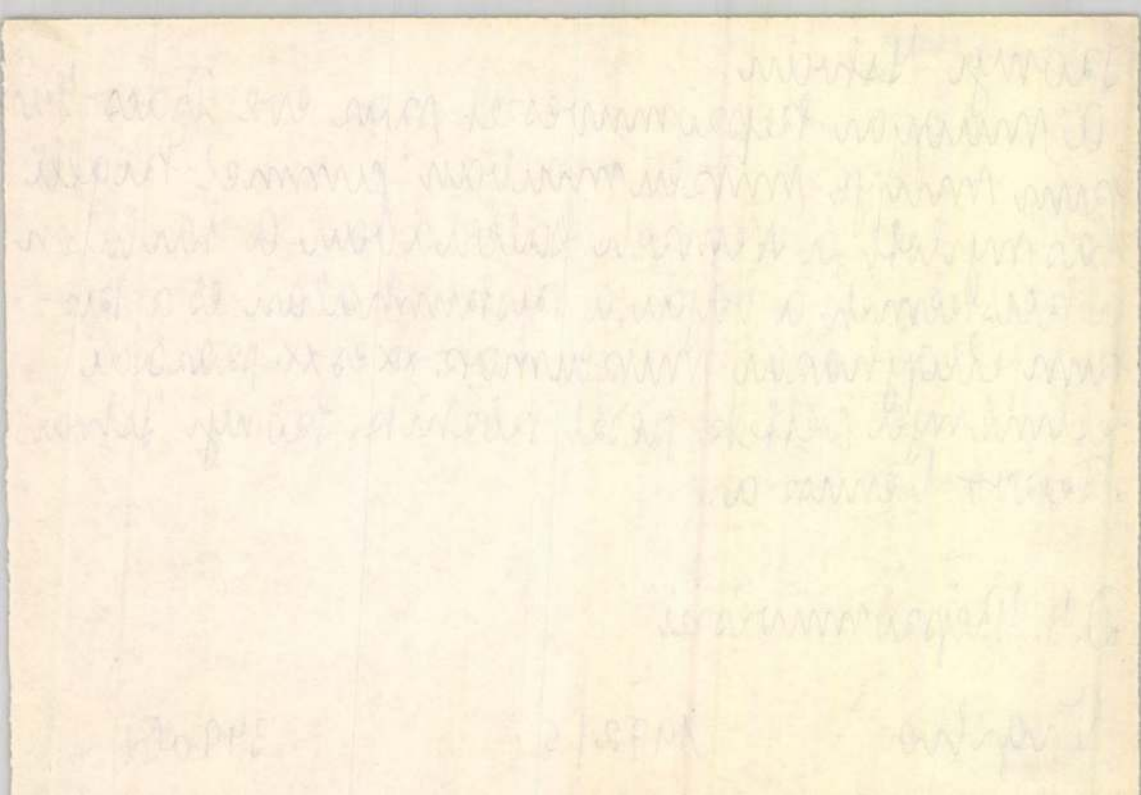
"A magyar képzőművészet száz éve Gyás-Új-
kőr, Műzei Múzeumában" címmel kiállí-
tás nyílt a Nemzeti Galériában. A kiállításon
a kecskeméti, a bányai, a kiskunhalasi és a kis-
kunfélegyházi Múzeumok XIX és XX. századi
festményei mellett részt vesznek Szönyi István
"Fehéró Vénusz-a".

D. S. Képzőművészet.

Vigilia

1972/5

349 old.

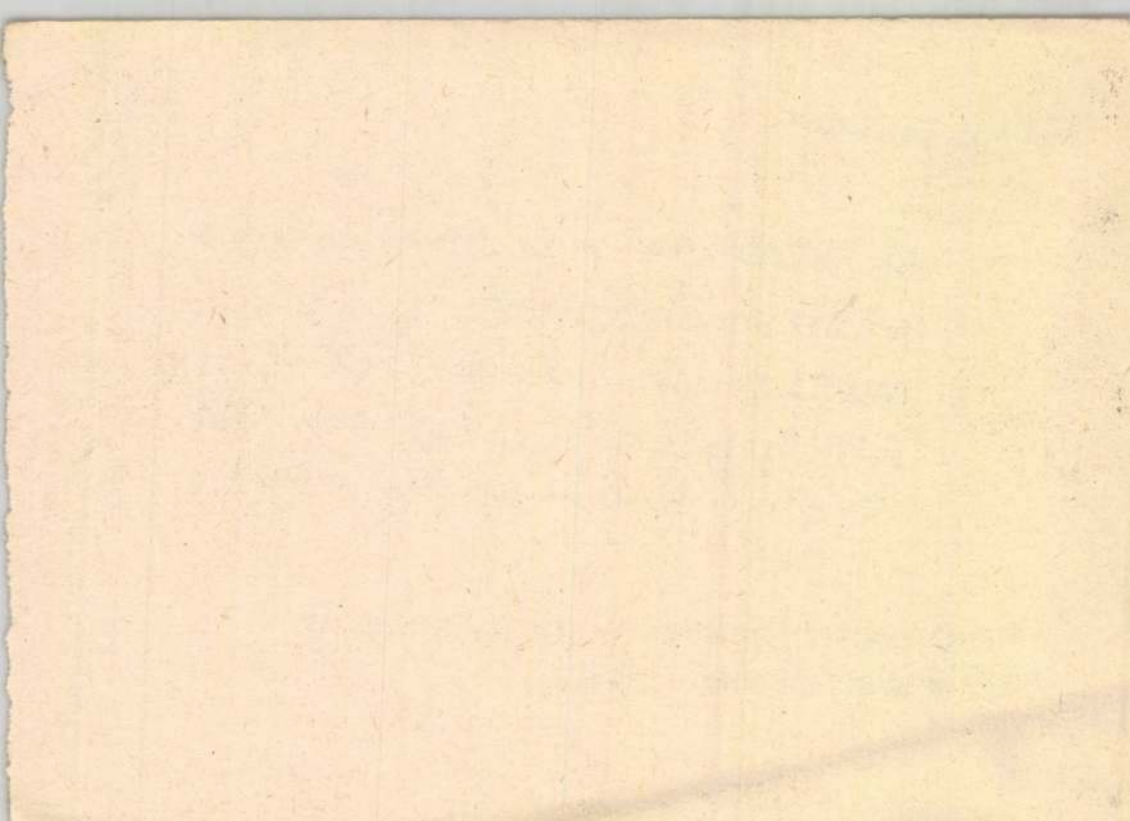

Szönyi István

A hatalmas Szönyi 'életmű' és a hely
várása lehetővé tette egy új típusú
műrem kiakadályozását. A cél az
volt, hogy Szönyi se képviselői
kultúra, egyik korpartja legyen.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.

Művészet, 1977. július - 10. oldal.

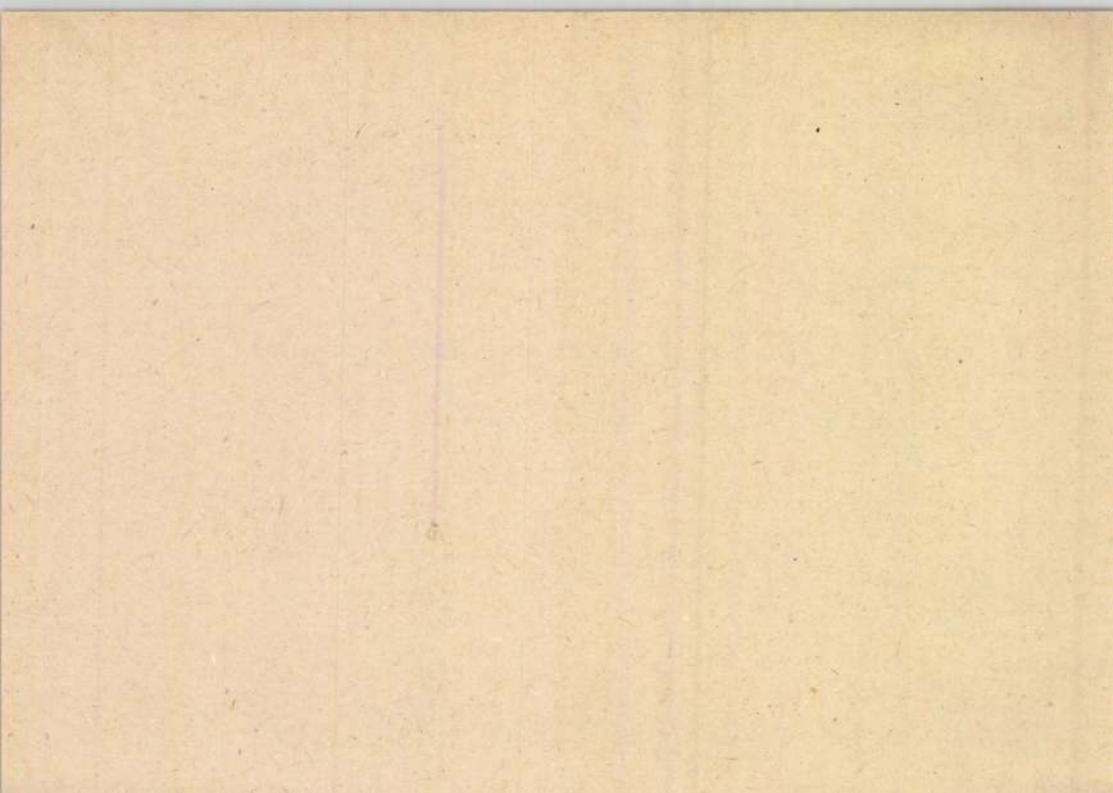

Grönzyi Ystwan

A llerögard adagi luvacumban
sluderett lo' is loras c. biälli-
tason teshkardö yumb'islo' c.
müve xesepel. (sulitke)

Larnci lliklas: lo' is loras.

Text llerqzi Shlap, 1941. okt. 15.

Izönyi Yshván

Hollo László művésze kap-
csolatuk Izönyi Yshvánhoz

Dr. György Yshván. Holló László mitolo-
gikus témájú alkotásai

Alföld

1972/3

74 old.

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

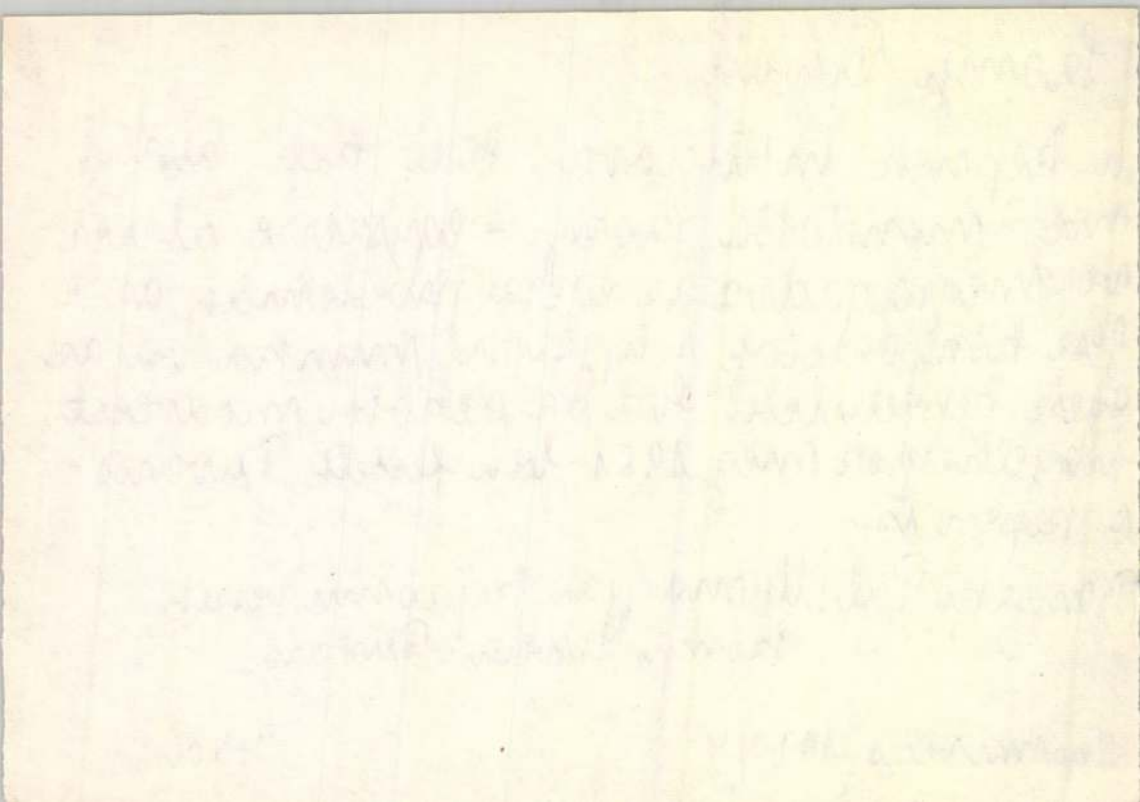
1
Szömyi István

A képmek intuíciával kell kell készülnie - mondotta Szömyi - egyszerre, átlátással, megragadva az egész problémát, az egész kompozíciót. A egyszerre mintha az egész kép felületét. Ezt az alkalmi módszert figyelhetjük meg 1951-ben festett "Füvés" k. képen is.

Gámszki Pál: U magyar képzőművészet.
Szömyi István: Füvés.

Népművelés 1970/4

43 old.

Izönyi Yshain.

2

A minden heroizmust nélkülöző falusi téma
pürifikált feldolgozása fő megfigyelőre, az élet
és a falusi környezet ismeretére vall. Nyūga-
lom és szender szemléltetés jelleme a képek. El-
teke viszonylag nagy - 115 x 90 cm - életközelsége,
atmoszférája mégis intimné teszi. lesteri
kompozíció.

Gajnszki Pál: Új magyar képzőművészet.
Izönyi Yshain: Fiváros.

Népművelés 1970/4

43 old.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, possibly a signature or a specific note, located in the lower middle section of the page.

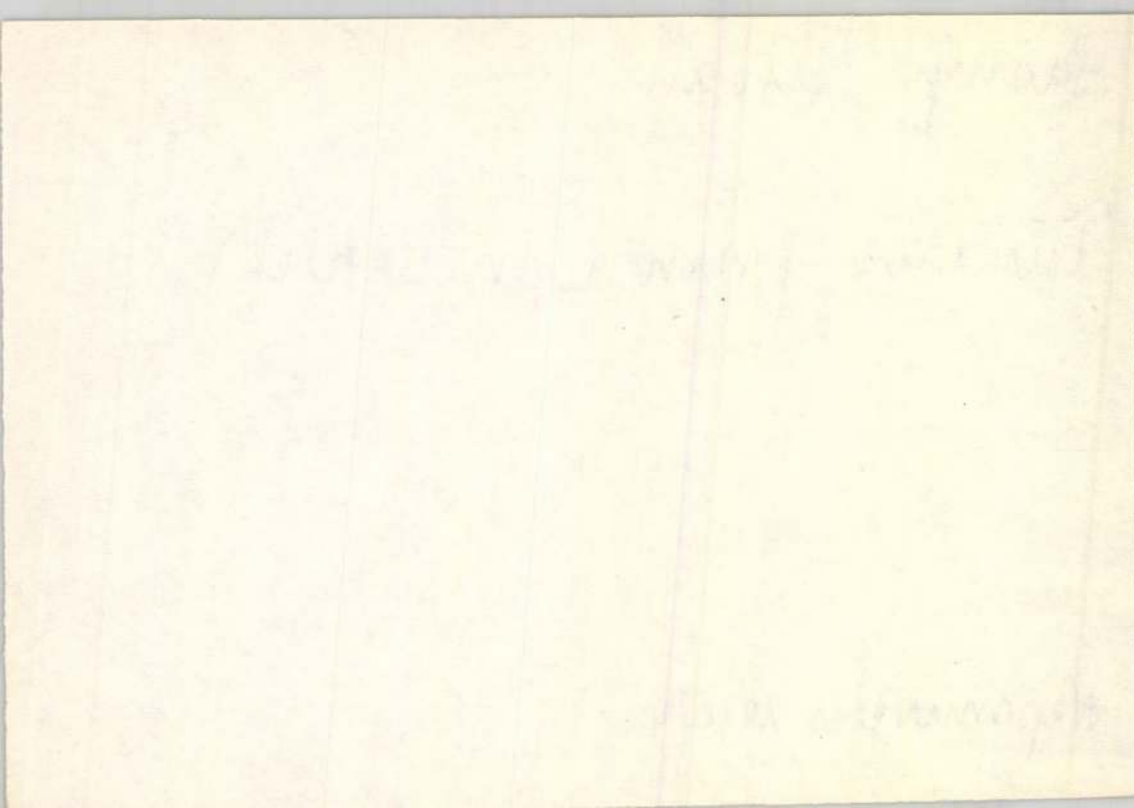
1854

Handwritten text at the bottom right corner, possibly a date or a reference number.

Saomyi Yshwan

Fivaros (simes meliklet)

Sepmüvelis 1970/4

Isőnyi Isvan

Füvaros

Wépművelés 1970/4

42 old.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper right quadrant.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

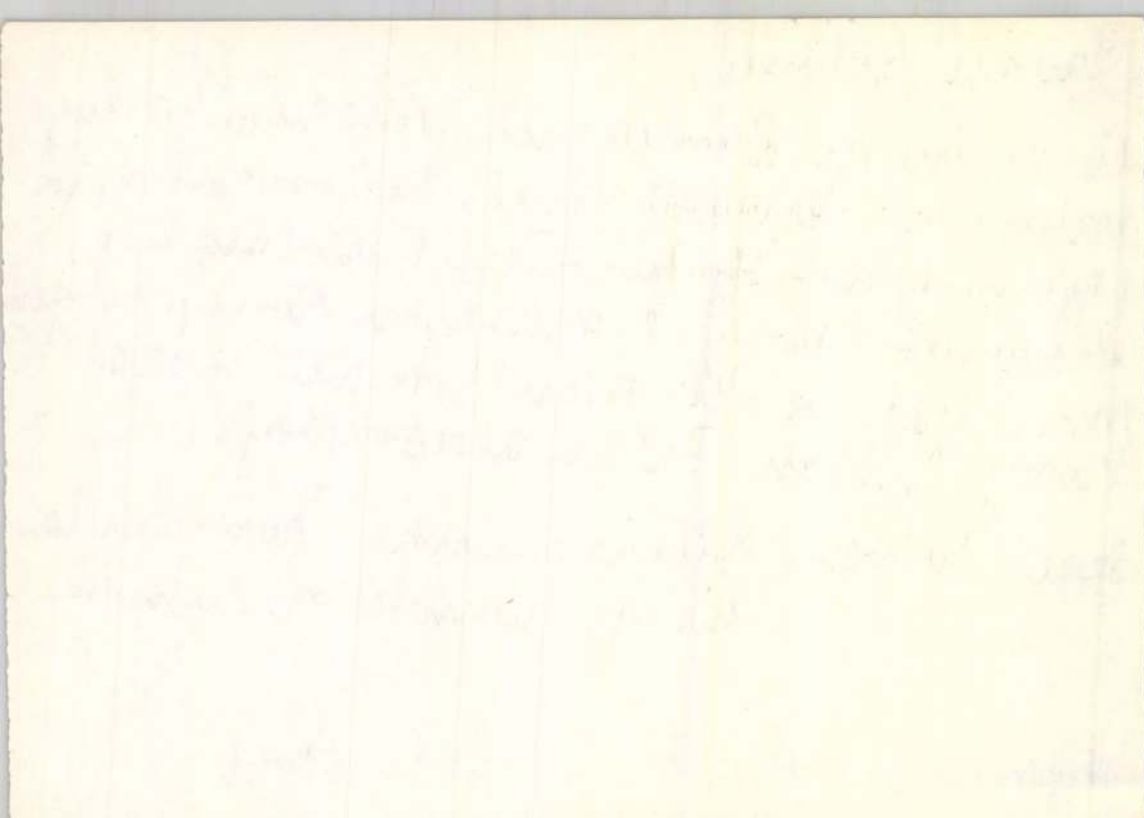
Szönyi Yshain.

A szobrotai Damyanich Múzeum nagy
esztendőre tervezett kiállításorozatának
(gyermekkor - Ifjúkor - Felfutás - Öregkor)
előreszét kapály, a múzeumi hónap idején
mutatható be. Ezt került kiállításra
Szönyi Yshain Falusi asszonyokja.

Szabó Yshain: Élet és munka - visszapillantás
his egy szobrotai kiállításra.

Szeptember 1969/9

27 old

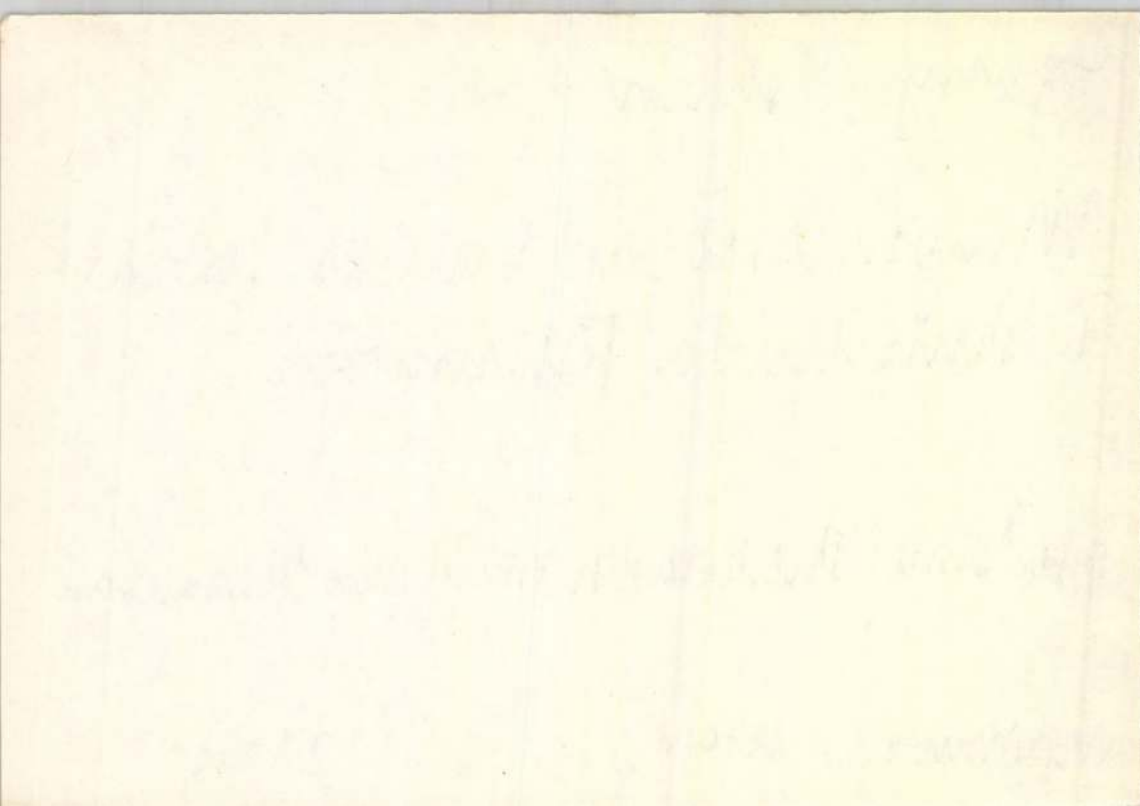
Saomyi Yshain

Margemistokajeban is samil
F. Yim larka festomürisz

Peter Yure: Yicillikashik müvelödesi Yhisakban

Nejmmüvelis 1970/11

46old.

Szőnyi István

Diópác-grafikával szerepel. Lámpa mellett olvasó
öregasszonyt ábrázol.

Horváth Béla - Adorján Mária gyűjteménye; Műgyűj-
tő, 1971. 4. sz. 52. l.

szóval javán

Dipák-grafikával azonosul. Lámpa mellett olvasó
szegélyes székkel.

Horváth Béla - Adorján István Gyűjtéséről; Művel-
t. 1971. 4. sz. 1. 1.

Szónyi István

Adorján Mária tulajdonában grafikái vannak.

Horváth Béla - Adorján Mária gyűjteménye; Műgyűjtő, 1971. 4. sz. 51. l.

Szönyi István

Adorján Mária tulajdonában grafikai vanda.

Horváth Béla - Adorján Mária Gyűjtés; Mű-
gyűjtő, 1971. 4. sz. 51. l.

Szónyi István

Olvasó öregasszony, diópác

Műgyűjtő., 1971. 4. sz. 51. l.

Handwritten text, possibly a name or title, located in the upper right quadrant.

Handwritten text, possibly a name or title, located in the middle right quadrant.

Handwritten text, possibly a name or title, located in the lower right quadrant.

Szónyi István

Zebegényi tájképe Benkő Ferenc derecskei fő-
gyógyszerész tulajdonában.

Sz. Kúrti Katalin - Benkő Ferenc gyűjteménye a
Déri Múzeumban; Műgyűjtő, 1971. 4. sz. 35. l.

Észönyi István

Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -
Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -
Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -

Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -
Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -
Észönyi István - Észönyi István - Észönyi István -

Szónyi István

Cséplés c. képe /80x 100 cm/ az 1971. szept.-i
aukción 28 000 Ft-ért kelt el. Kikiáltásra 18
ezerért került.

Engel Károly - Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972.
1. sz. 54. l.

Szőnyi István

Asszonyok c. képe /120x 100 cm/ az 1949. szept.-
i aukción 800 Ft-ért került kikiáltásra. Vevő-
re nem talált.

Engel Károly - Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972.
1. sz. 54. l.

Szövegtartalom

Az országban a képe \130x 100 cm\ az 1949. évi
1. számú Bcs Ft-ért került kiadásra. Vevő-
re nem talál.

Engel könyv - Anatómia - Művelődés, 1972.
1. sz. 84. l.

Szónyi István

Lavírozott tustanzlmánya a jelzett gyűjteményben.

-h-a- - Aktok Fekete Gyula gyűjteményében;
Műgyűjtő, 1972. 1. sz. 29. l.

szégyellősen

javított tanulmányok a lezárt gyűjtemény-
ben.

1978. I. sz. 29. l. - Akkor kérték újra gyűjtésüket;
Miskolc, 1978. I. sz. 29. l.

Szónyi István

Grafikai anyaga szerepel SziJ Rezső tulajdonában.

Losonci Miklós - Látogatás SziJ Rezsőnél; Műgyűjtő,
1971. 4. sz. 32. l.

Szőnyi István

Csónakok c. képe szerepelt a szegedi mügyűjtők kiállításán.

Szelesi Zoltán - A szegedi mügyűjtők kiállítása;
Mügyűjtő, 1971. 4. sz. 4o. l.

Bečvirj l'atv'm

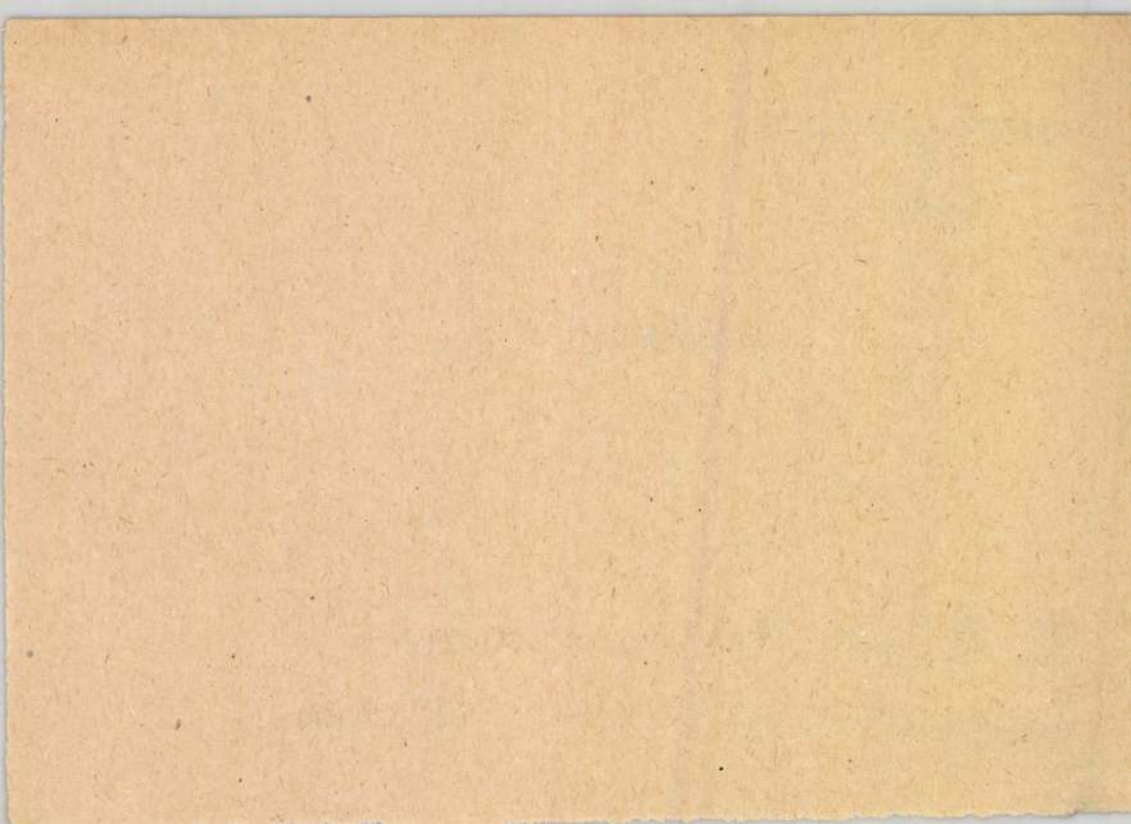
Čadmonk a. k'ne a'v'v'at' a' a'v'v'at' a'v'v'at'
l'at' l'at'v'm.

Bečvirj l'atv'm - a' a'v'v'at' a'v'v'at' a'v'v'at'
l'at' l'at'v'm. l'at' l'at'v'm.

Suomen Ystävät
festi

kielto

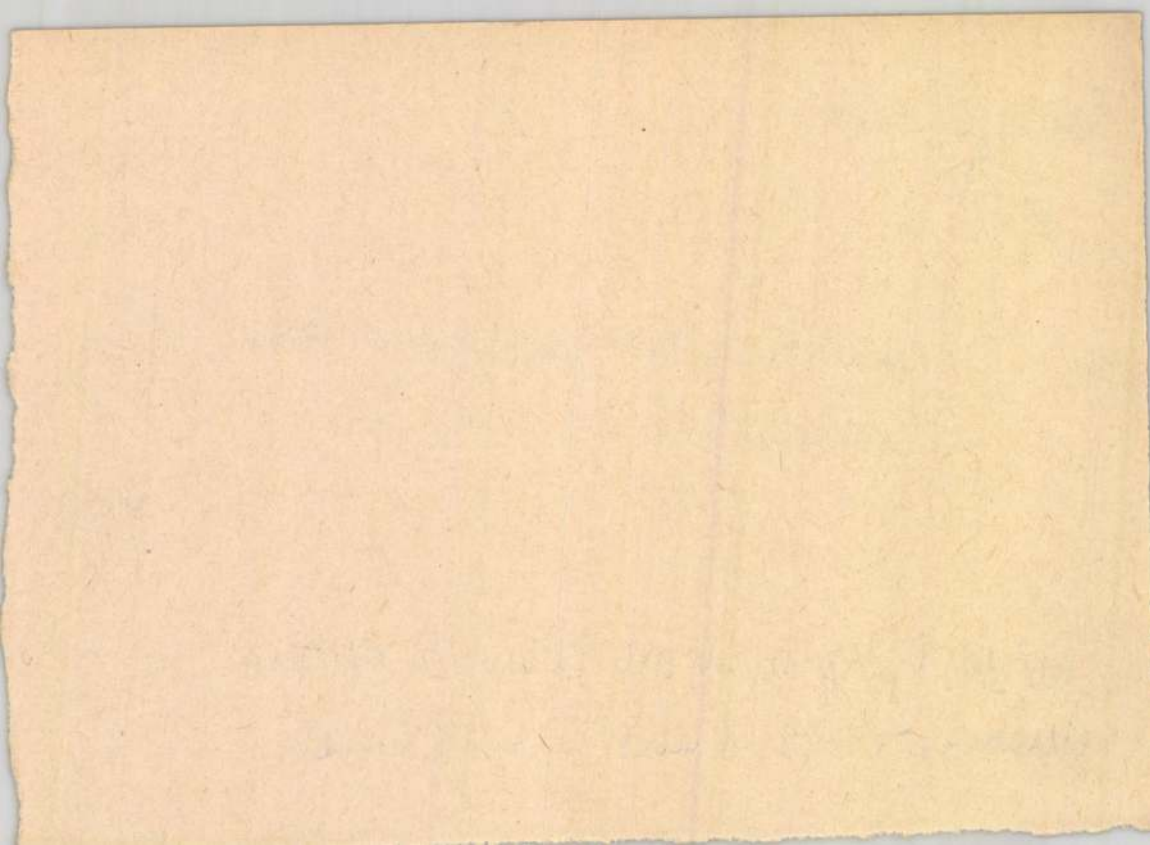
Barat Andre Boldizar Ystävät,
muistat, 1972. muistat - 39 aldet.

Szönyi István
festő

Moldován István mesterségt
Budapestben.

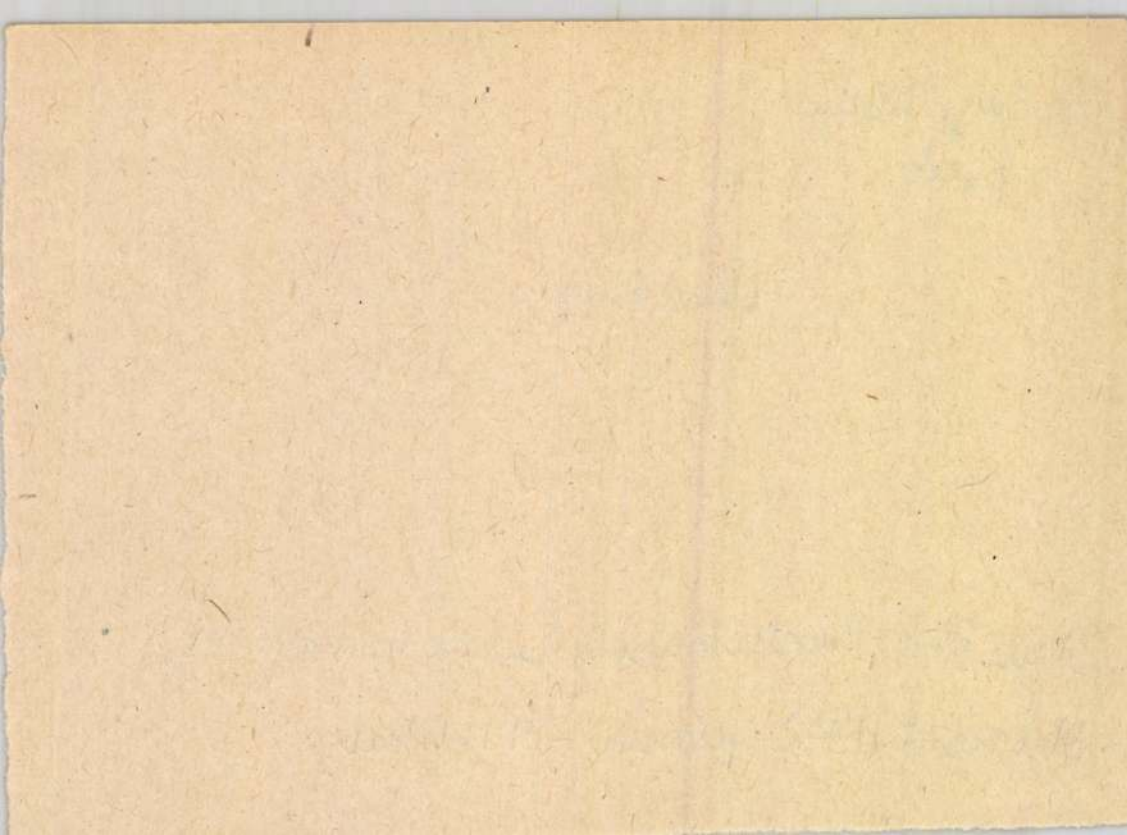
Thürmer György: Moldován István kiállítás a
Művészet, 1972. március - 47 oldal.

Srömyi István
festő

Meitatis .

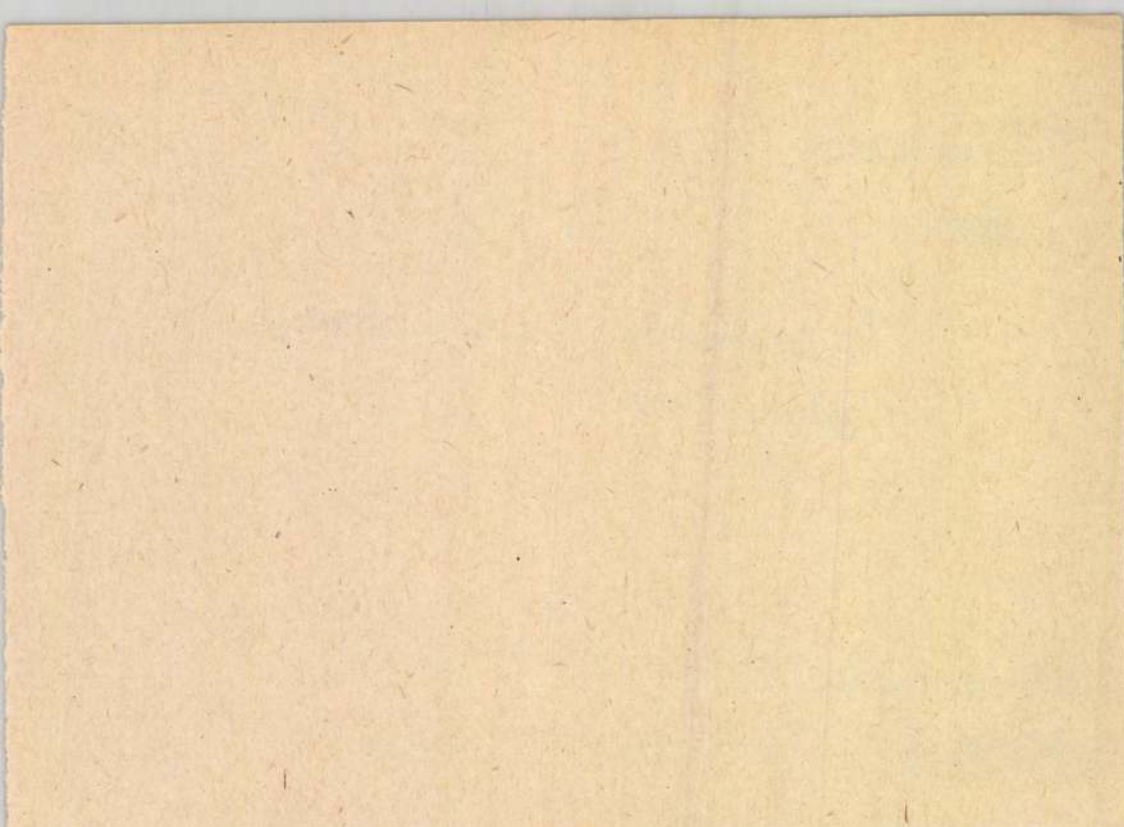
Bauer János · Pankovkó István képei grafikai
Művészet, 1972. február - 44 oldal

Szöngyi István
festő

Cs. Endős Tibor mestere Szöngyi
István volt.

Léonó Gyula: A barátság fogalma.
Elővezet, 1972. február - 46 oldal

Szőnyi István

Osztályán tanult a Képzőművészeti Főiskolán
Cziráki Lajos.

Hamar Imre - Cziráki Lajos; Műgyűjtő, 1972. 1. sz.
47. l.

szépség

szépség és a természet szépsége
szépség.

Halmaz - szépség és természet szépsége -
szépség.

MDK

Prömyi Isván, festő

Isztróly melletti, 18. l.

Duna-kanyar 19. l.

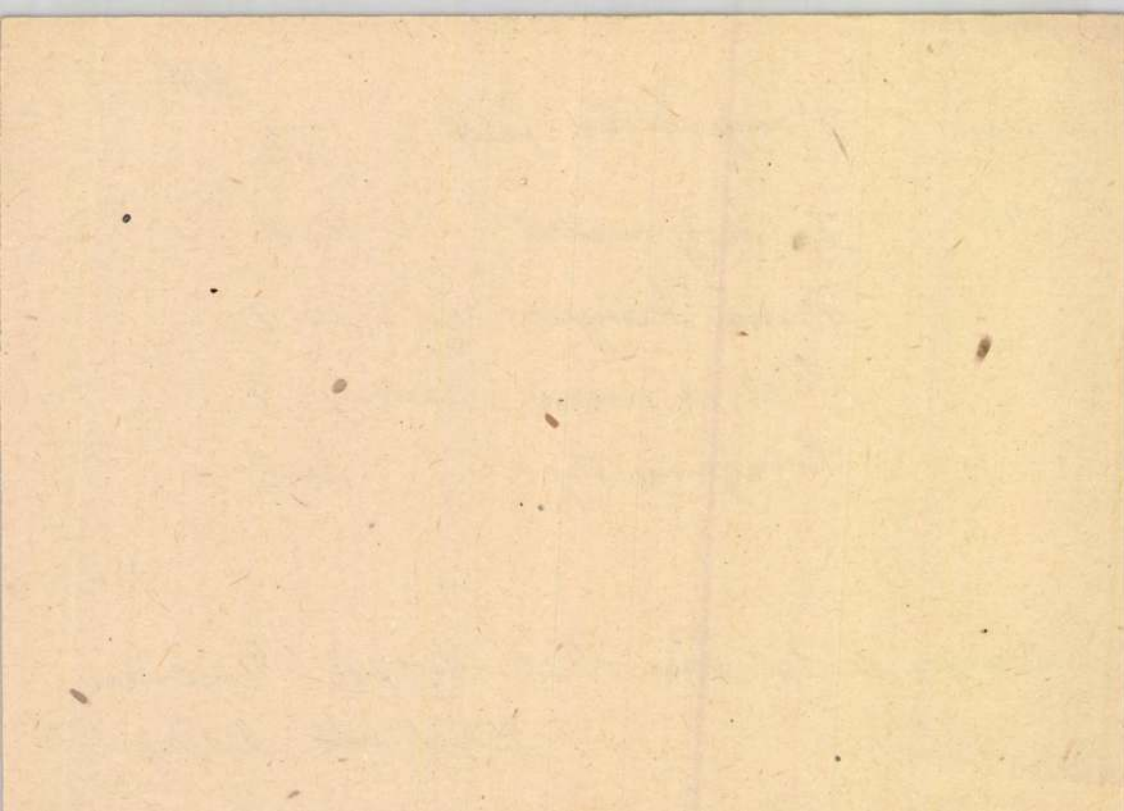
Kint a mórán, (Munka) 20. l.

Lebegőnyi táj, 20. l.

Prömyi M. Pál Fars. Tüdell. - 1437. old. - Erüst sur,

25. éof. alk. - bit. Jéssz. 18, 19.

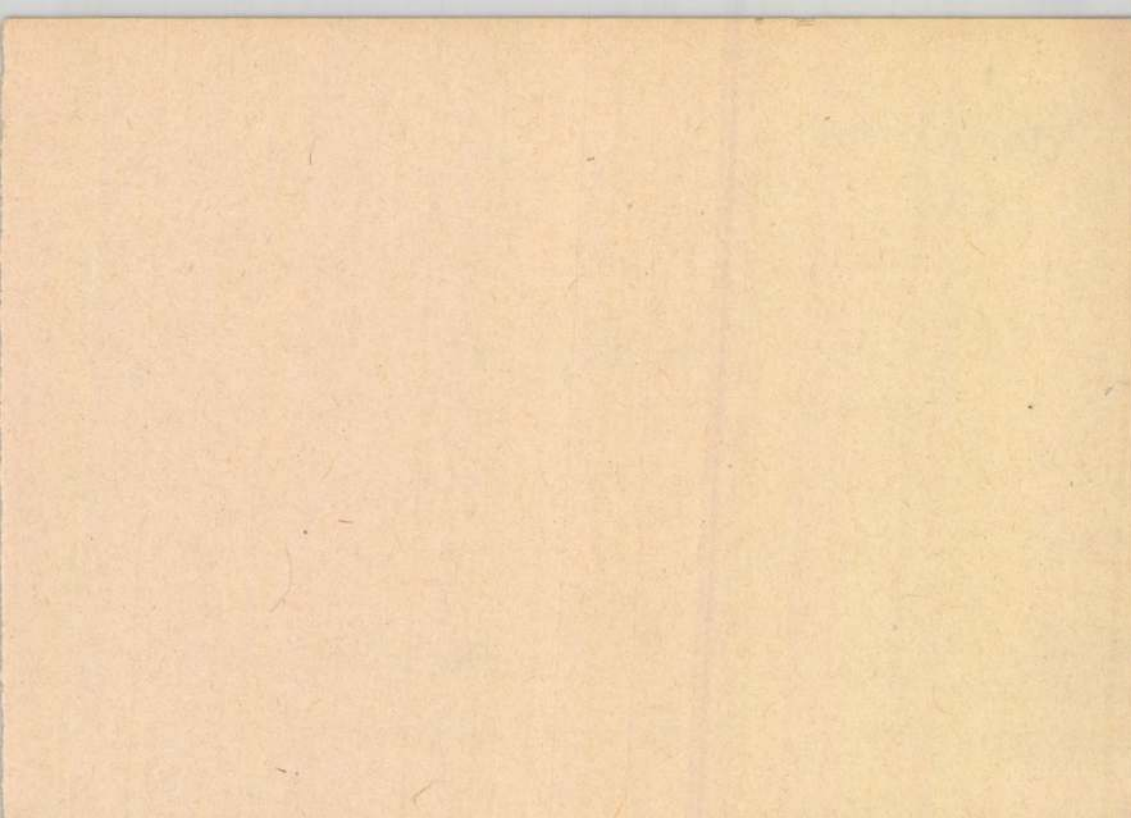
20. l.

Szönyi István
festő

Méltóság.

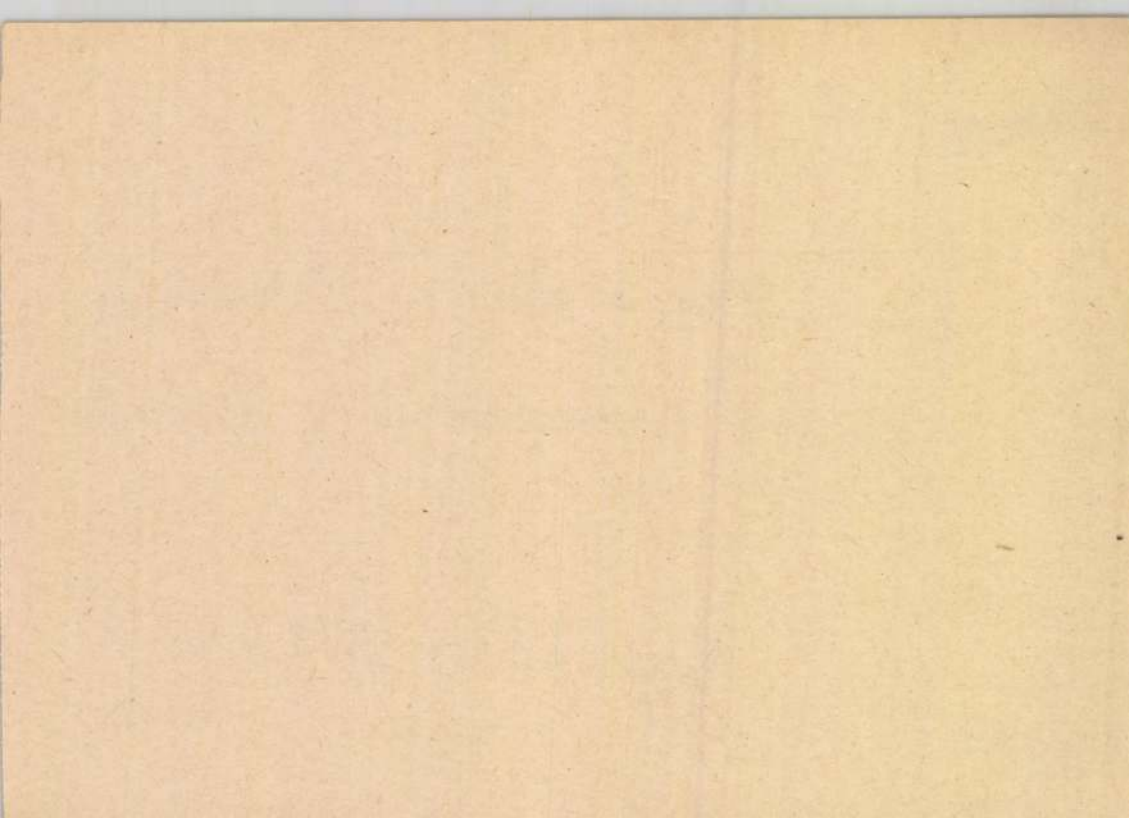
Reménytelen: Képviselői Munkálatok Székely.
Művészet, 1972. április - 46 oldal.

Stony Island

une enlève a "Dictionnaire
de l'art contemporain" c. Uadványben

Magyar Művészet 1972, annus 6
4. old.

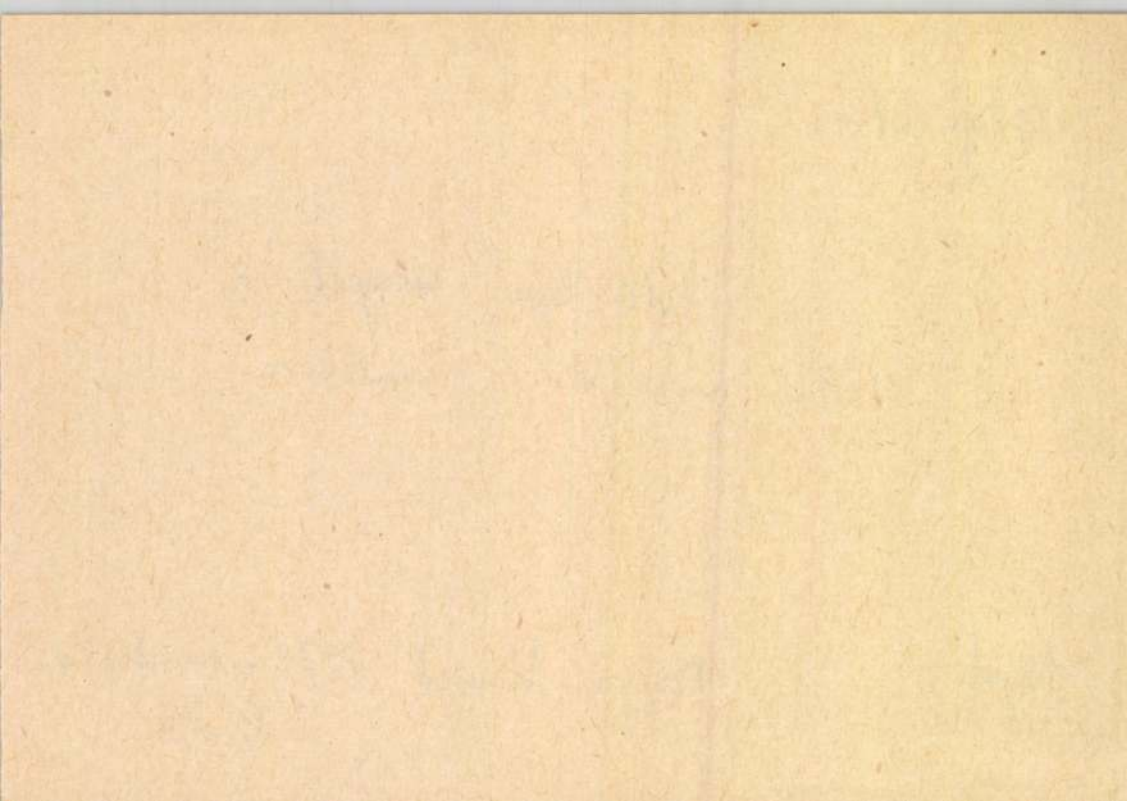

Göyü' Utvdu

10 Zep'e serpel a
BAU auratöj'de - anlifo

Naylö -

Magyar Nemzet 1971 november 21
12. old.

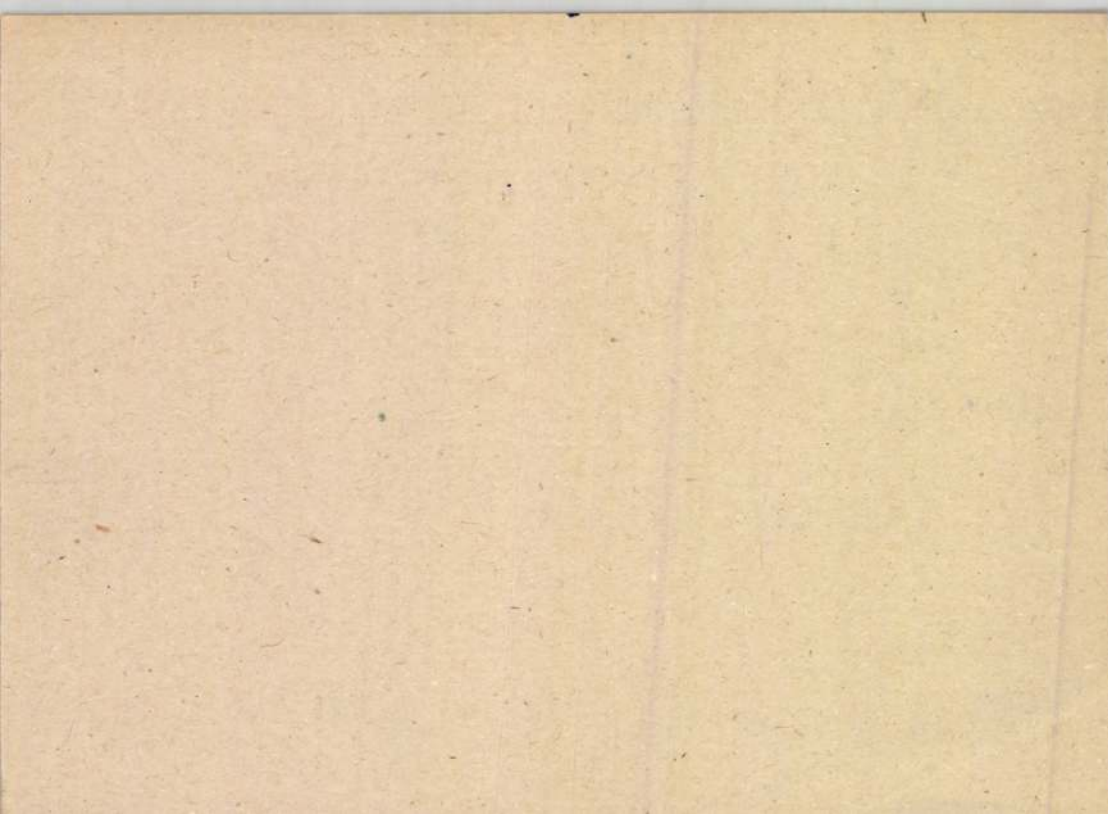

Grönyi Ystván

a Képművészeti Faiskola or képei
művelei radradik művészeti
a művészi a Faiskola tandra
vatt.

Vaddi Ystef: a Képművészeti Faiskolau.

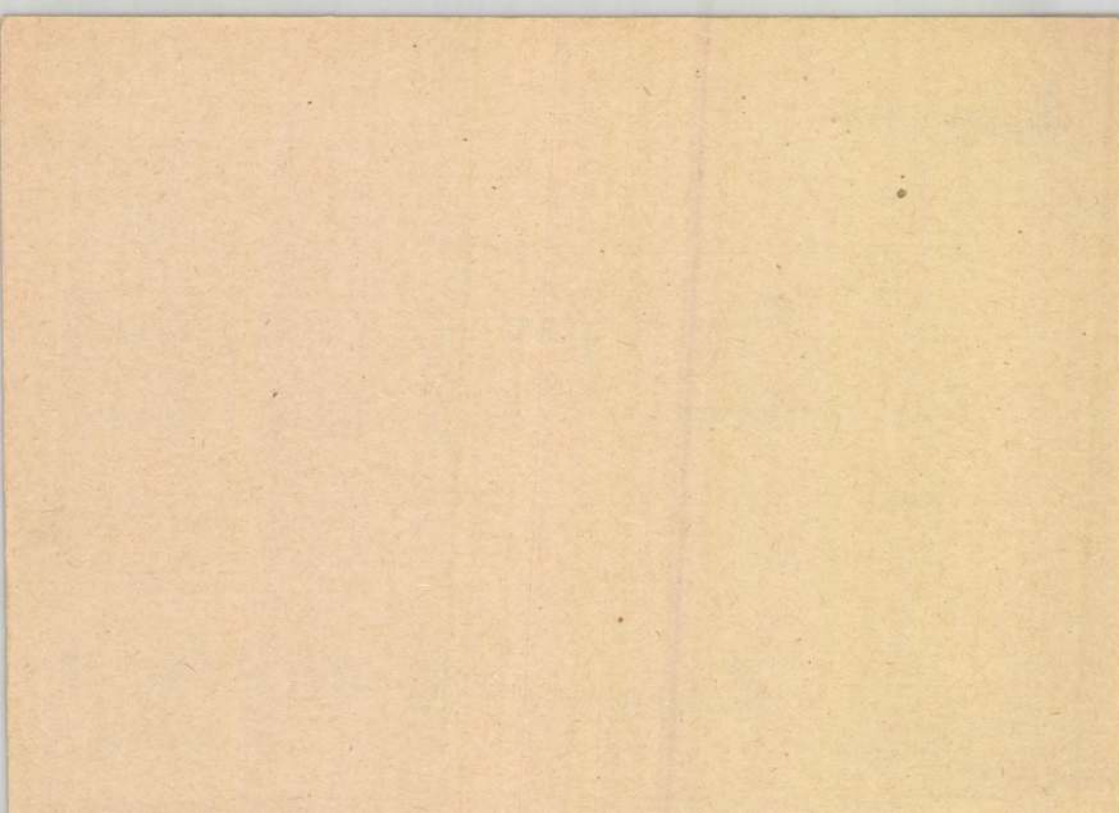
Élet és Működés, Rpost, 1941. Nr. 6,

Göygi István

Meive kezdett a „Ló ei lovas”
a Vállalkozó és Mezőgazdasági Múzeum
ban

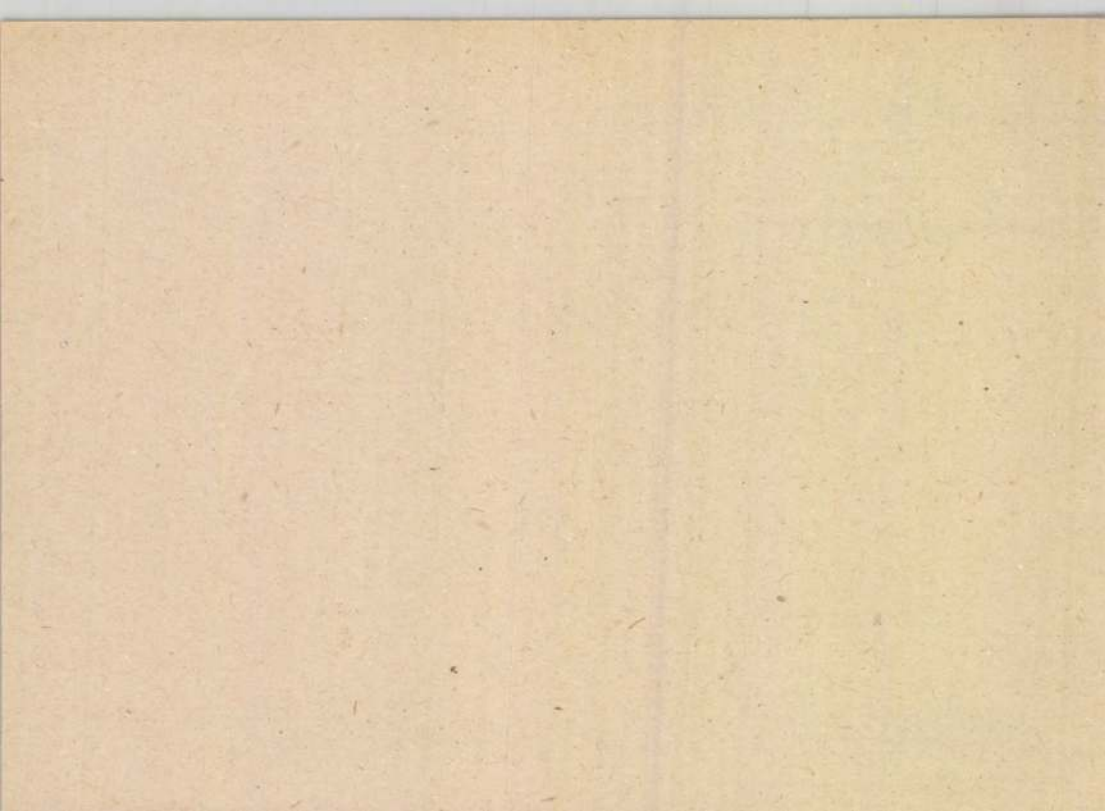
Pestmegyei Hírlap 1971 október 15
4. old.

Szanyi Istvan

Testvére a Kiscelli Lúceem-
ban is szerepel.

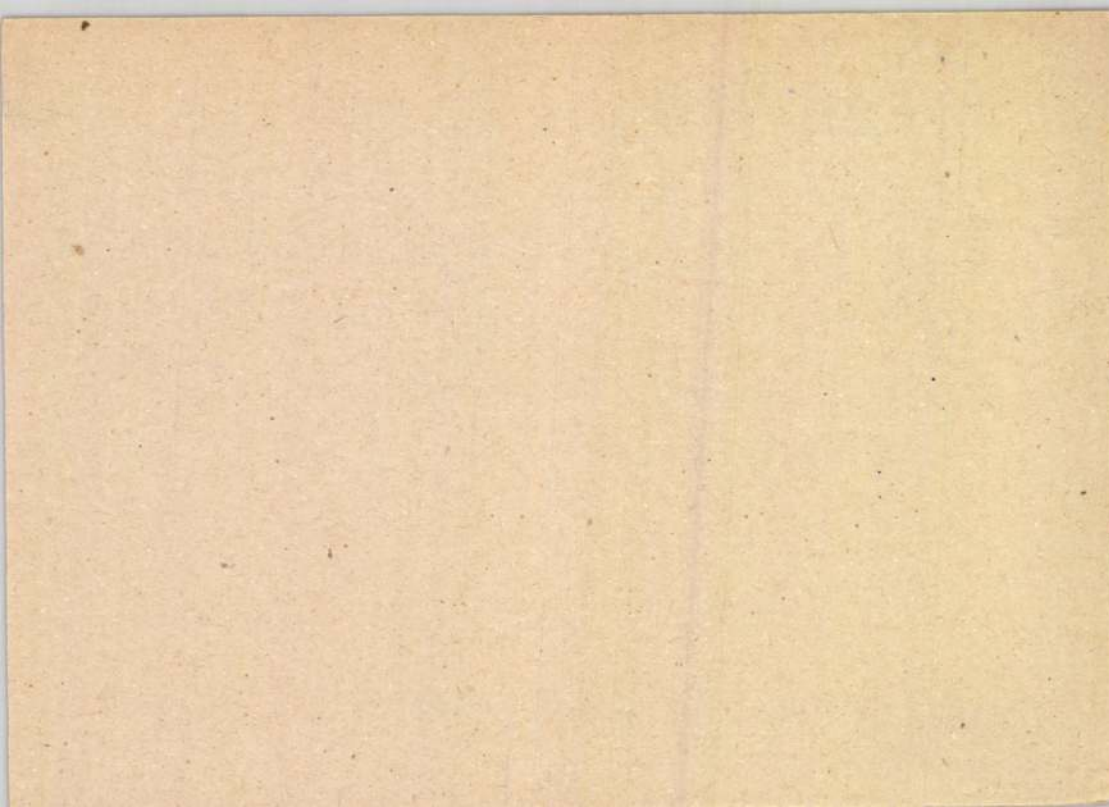
1941. XII. 30. 21.45 D | 6 | Petöfi

Grönyci László

a magyar Képrövidítési Kiadó
"Magyar Festészet" című levelező-
lapjának a jelentetett meg, mely
között a művészi képeiből reproduk-
ciók készülnek.

Faklya, Bpest, 1941. jún. 6.

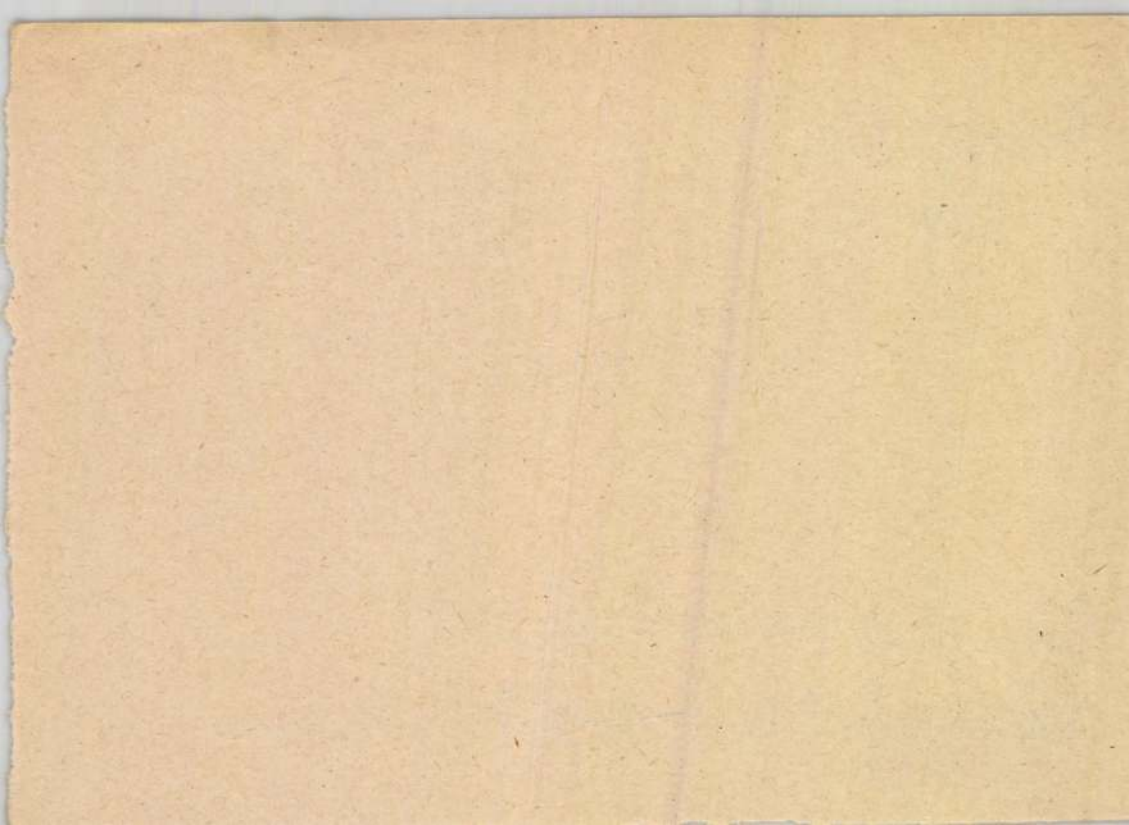

Srdanji Ystocan
Opaknis

Mellenthácó

Genetifórsó: Variat Exillárol.

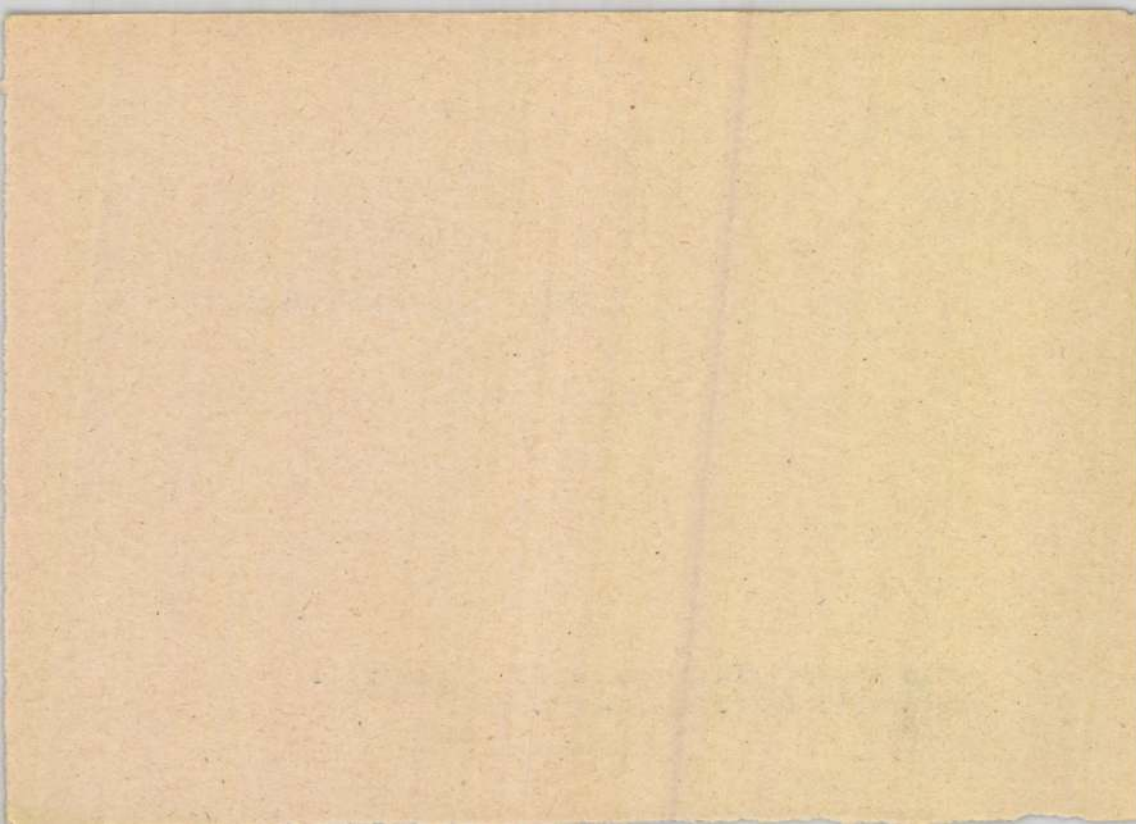
Wab Lappé, 1972. ~~Majaspónis~~ - 16oran

Szönyi István
festő.

1963-ban alkotta Mikus Sándor
Szönyi István portréját.

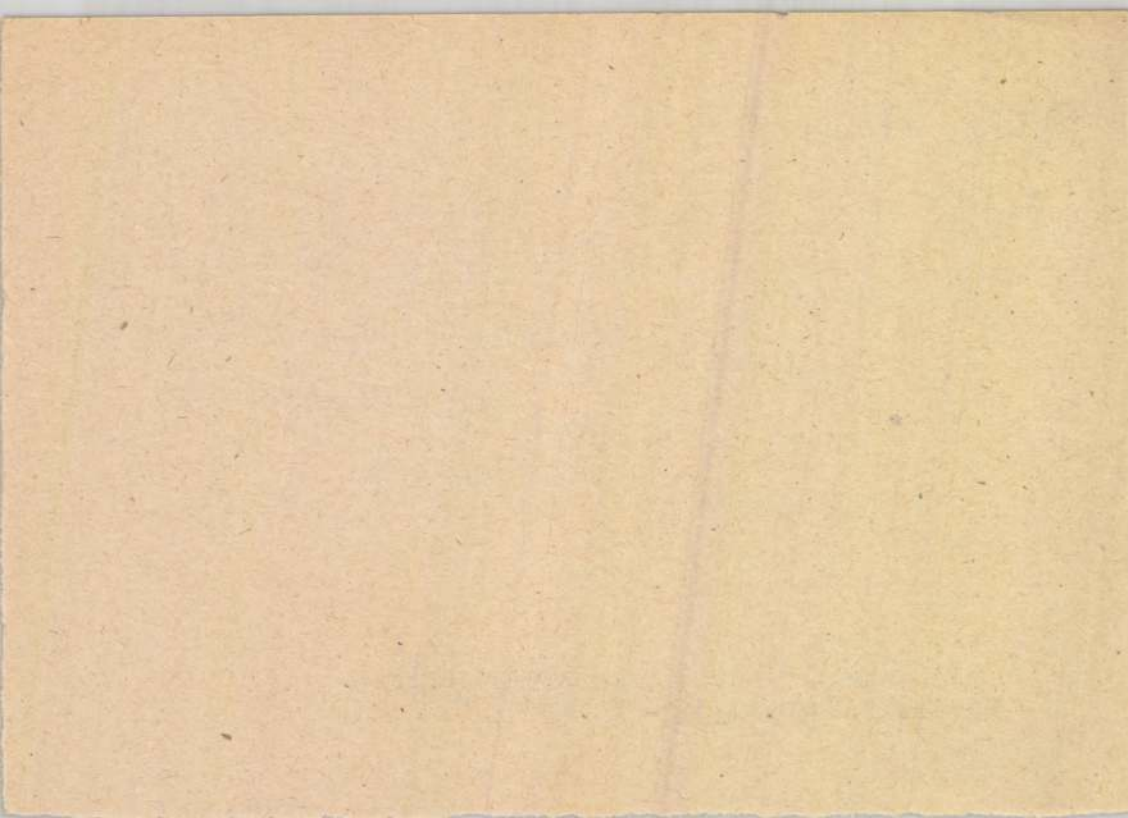
Szij Rezső: Mikus Sándor művészportréi.
Művészet, 1972. május - 29. oldal

Szőnyi István
fűző

Pátray Pál műkémekben készített
egy értekezésként Szőnyi István
Étt is emléke meg Mikos Sándor
műveke körében Szőnyit.

Szj Rezső: Mikos Sándor művészportréi.
Művészet, 1972. május - 29. oldal

Szőnyi István
festő

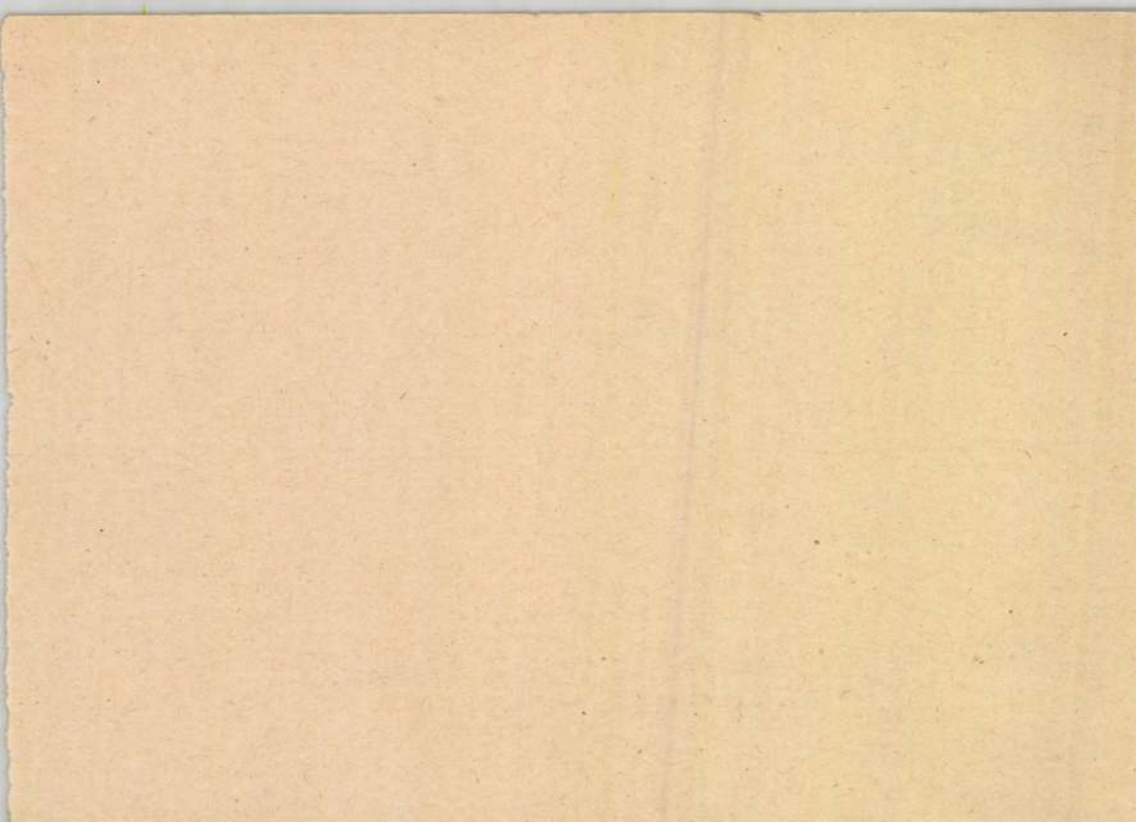
Mikus Sándor Szőnyi István portréja
hitelességgel lehet, magabiztossá-
gal sugaroz.

~~1972. május 29. oldal~~
SziJ Rezső: Mikus Sándor művészportréi.
Művészet, 1972. május - 29. oldal

Szónyi István
festő

Méltóság

T.G.: Mattioni Eszter nagytétényi átrlat.
Művészet, 1972.május - 38.oldal

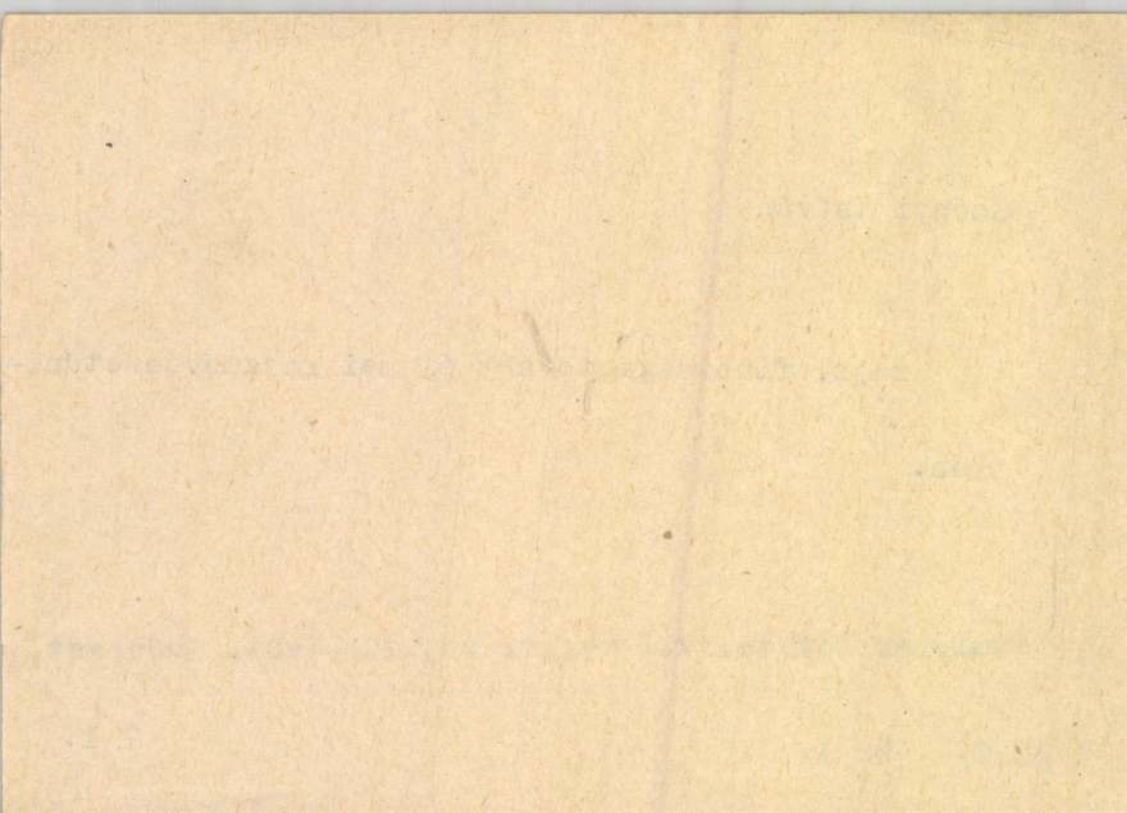
Szónyi István

rajzi finomsága tovább él mai rajzművészetünk-
ben.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

1972. 22 l.

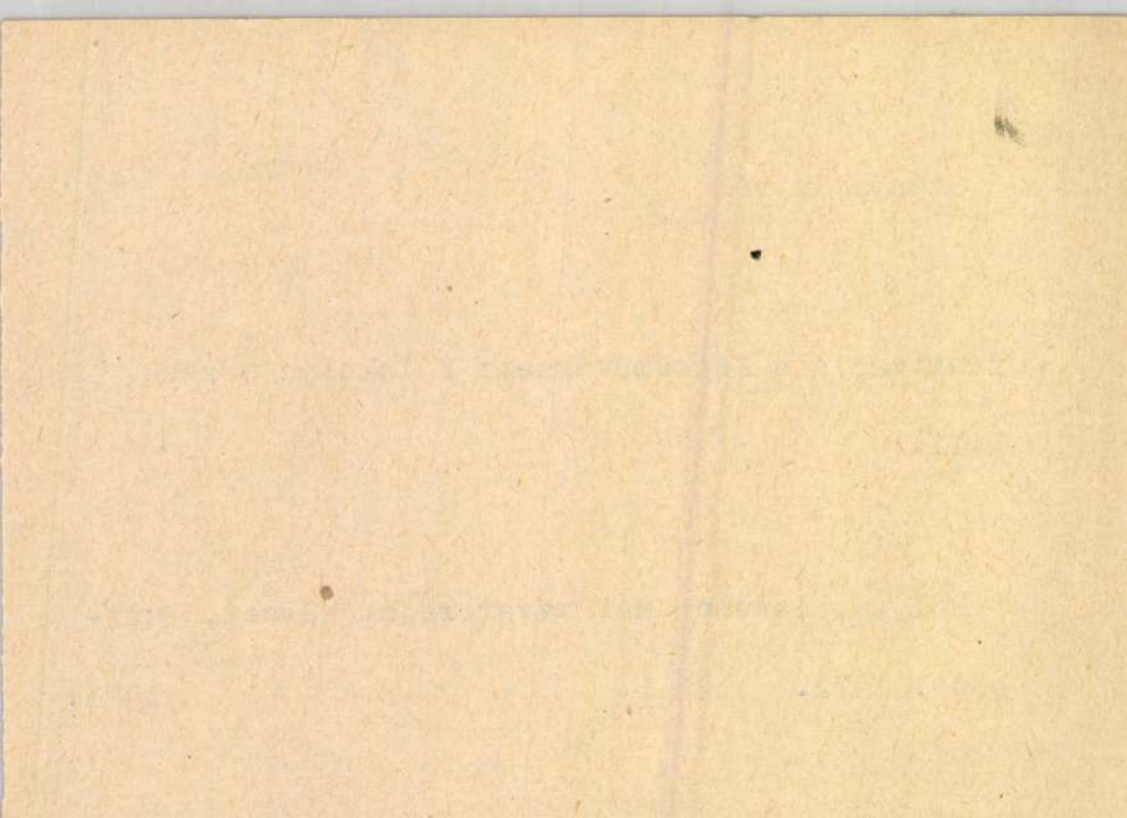
7 l.

Szőnyi István

Tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Ország
Lili.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Buda-
pest, 1972. 22 l. 19 l.

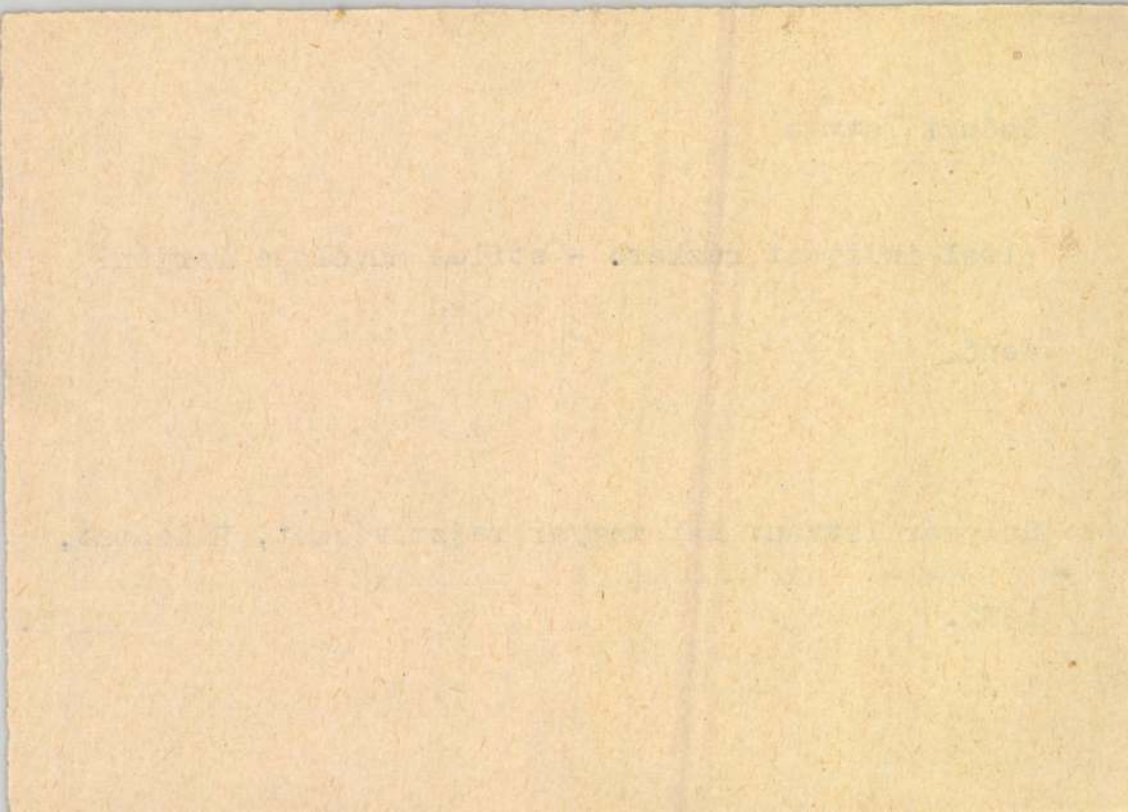
Szőnyi István

által indított rézkarc - stilus művelője Tarjáni
Jenő.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

1972.

21 l.

Szőnyi István

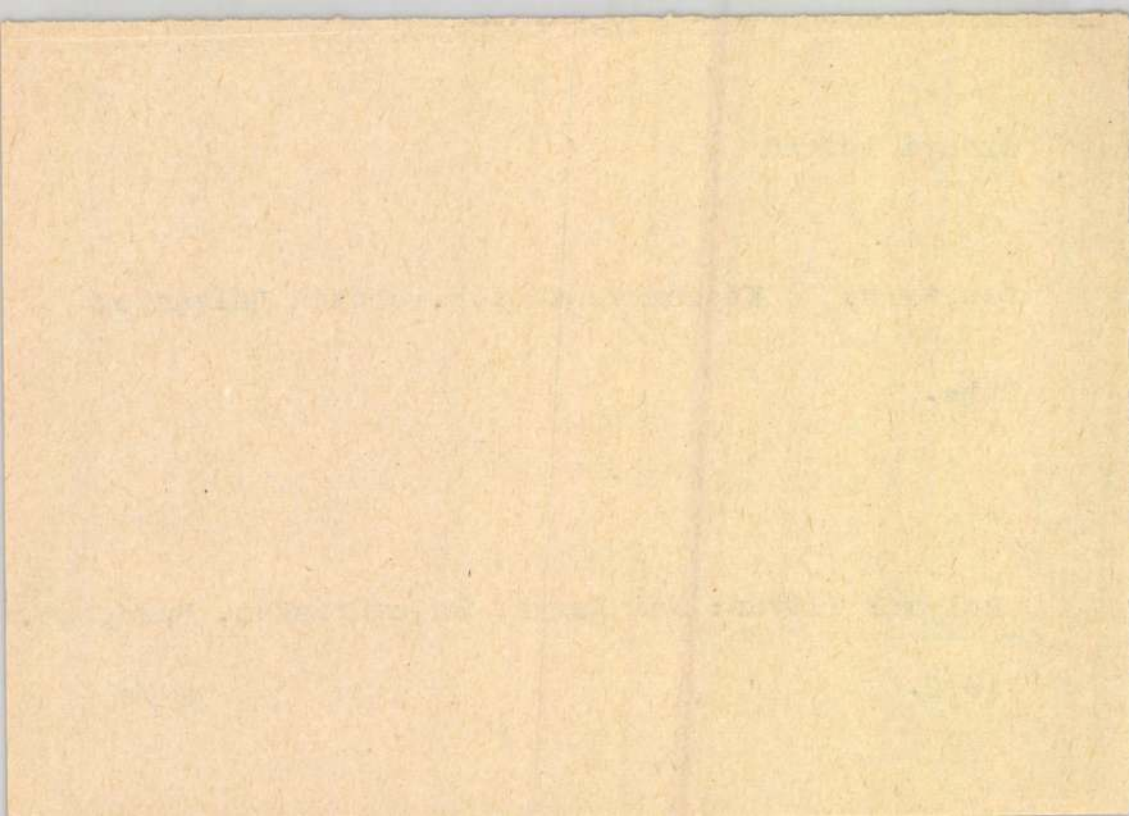
tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Bálványos

Hu^{ba}.

Solymár István: Mai Magyar Rajzművészet, Budapest,

1972.

22/a

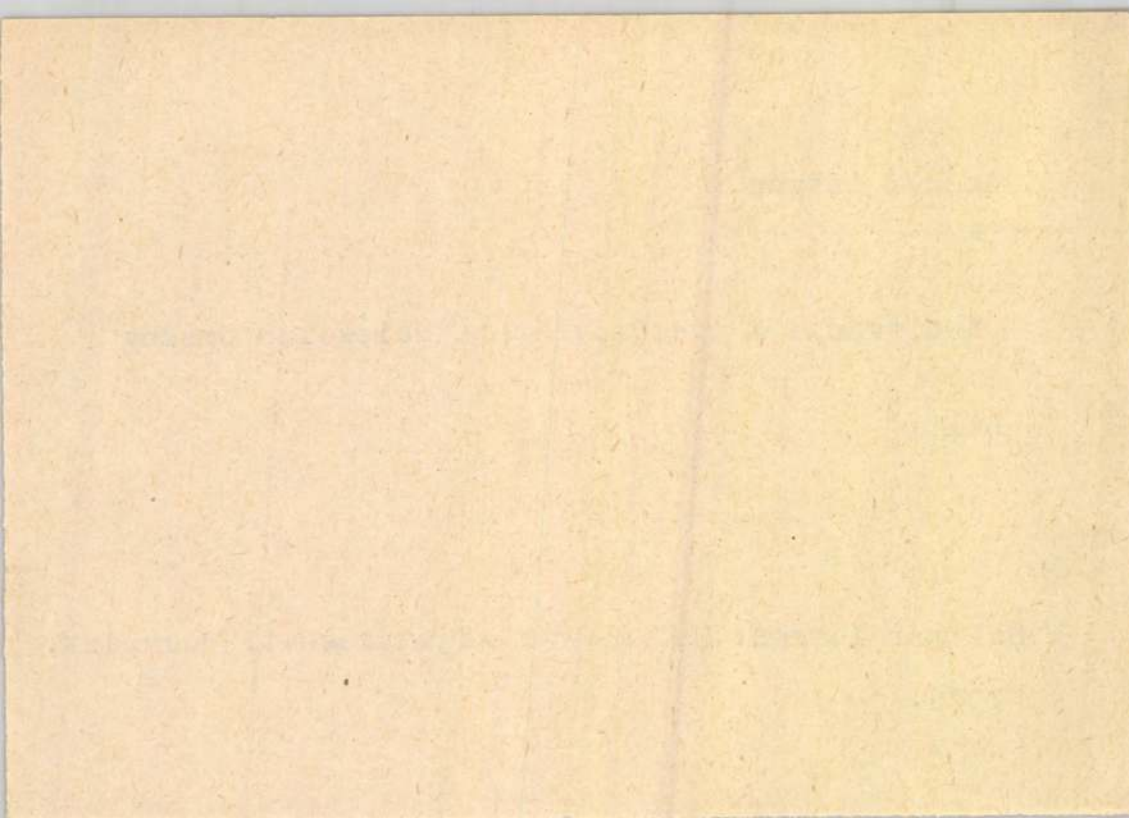
Szónyi István

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Ország

Lili.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

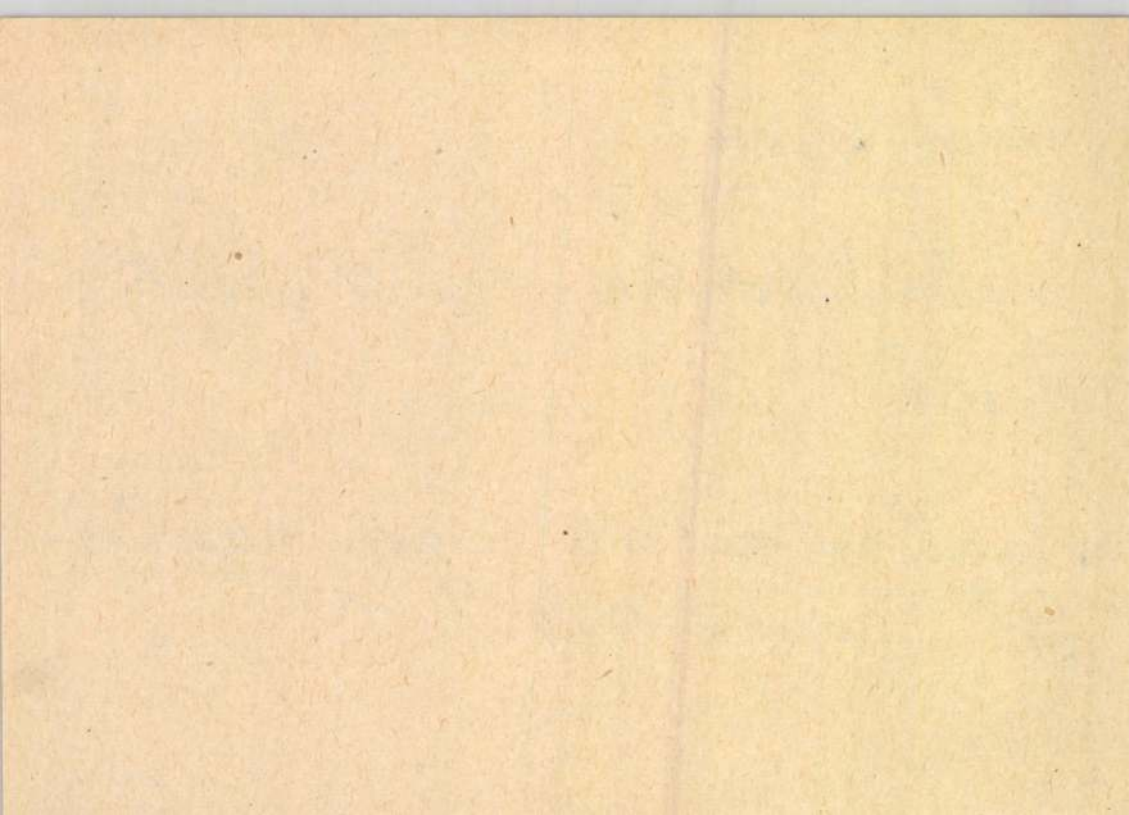
1972.

Löny's István

szabadiskolajában tanuló Lönvő
Piposka..

István István: Mai magyar rajzmuo-
vel, Budapest, 1972

Szónyi István

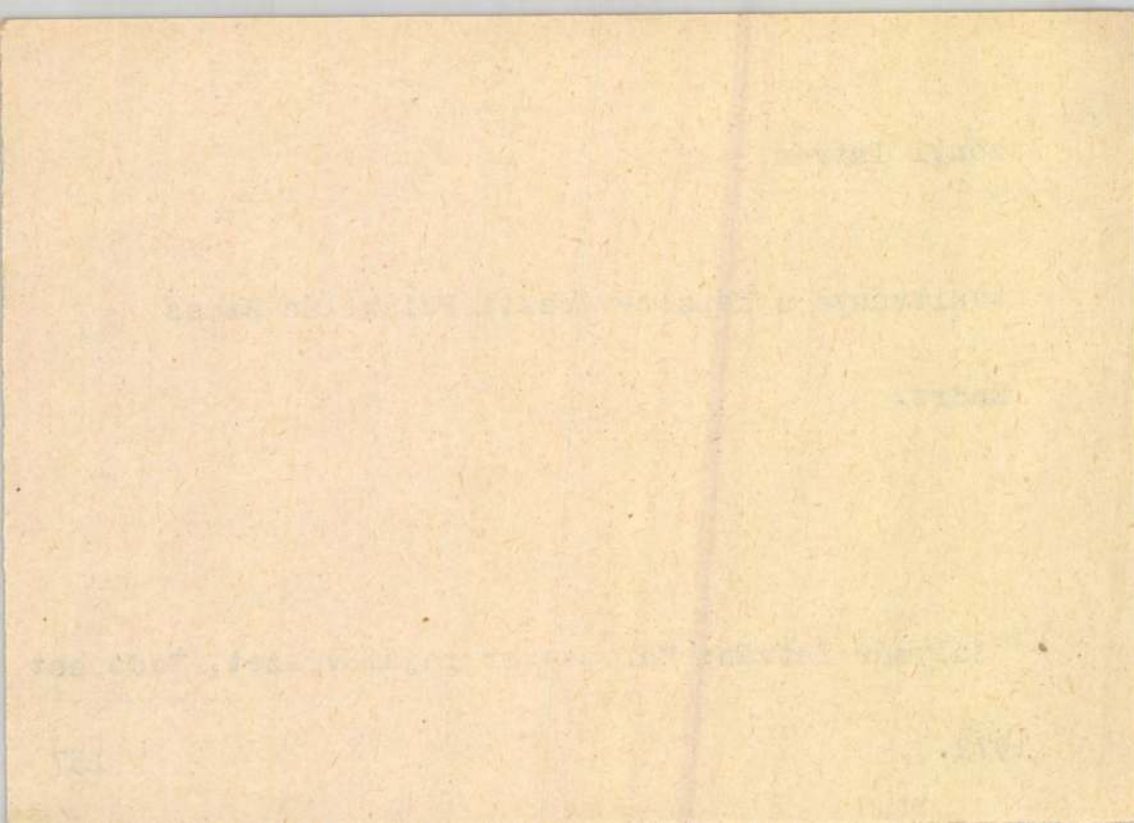
tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Szász

Endre.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

1972.

157

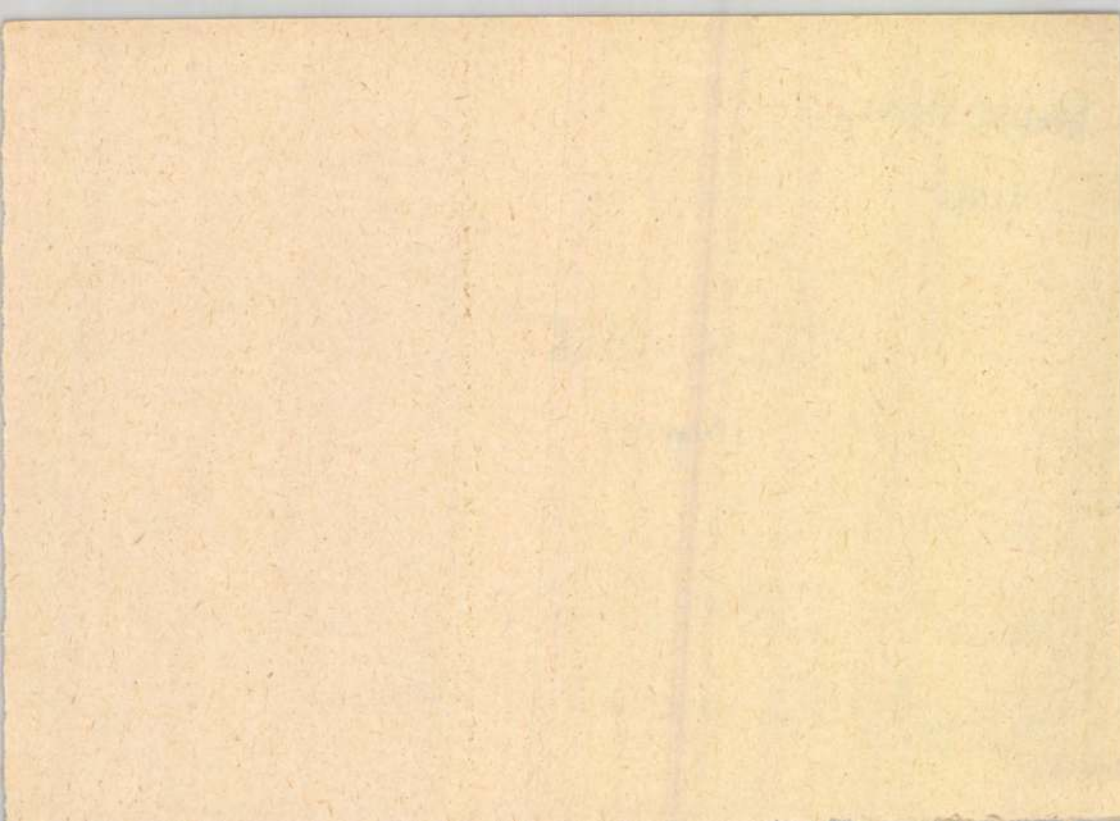
Stefan Svöveg
félő

Dósa. 1948 "

" (repro)

Aradi Nóra: A Dósa tuma

Memoriet, 1972. augusztus - szept.

Szőnyi István

Képeivel igen nagy hatással volt a kor művészetére, s szinte minden kortárs v. fiatalabb festő, így pl. Aba Novák Vilmos, Patkó Károly, Korb Erzsébet, Korda Vince, Deli Antal, Barcsay Jenő, Paizs Goebel Jenő művészetére több-kevesebb ideig Szőnyi hatása alá került.

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina 6. old.

1921

Received of the
Hon. Secy. of the
Interior, Wash. D.C.
the sum of \$100.00
for the purchase of
land in the State of
California.

Wm. H. ...
1921

Szőnyi István

Közönség elé először a Mücsarnok 1919-1920-as téli tárlatán lépett az 1917-ben festett "Kettős arckép"-pel. Ezután egy ideig rendszeresen részt vett a Mücsarnok kiállításain, az 1920-as tavaszi tárlaton az új művészek csoportjában "Fürdő után" című képével, az 1920-1921-es téli tárlaton két művével,

Pataky Dénes: Szőnyi
1971. Corvina 6. old.

1870

Received of the
Hon. Secy of the Navy
the sum of \$1000
for the purchase of
the land at
St. John's
N. B.

Wm. A. R. [Signature]
1870

Szőnyi István

Az első világháború kitörése egyelőre véget vetett Szőnyi tanulásának. A világháború nagy cezurát jelentett művészetében is. Szőnyi 1914 őszén vonult be katonának. A 21. honvéd gyalogezredben szolgált. A harctérre került, ahol mint annyian - Nemes Lampérth, Derkovits, Egry - tbc fertőzést kapott, 1916-ban a Tátrában volt gyógykezelésen.

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina 1971 6. old.

1870

Received of the
Hon. Secy of the Navy
the sum of \$1000
for the purchase of
the land at
the site of the
new building
at the
Washington Navy Yard
for the
purpose of
erecting
thereon
a building
for the
use of the
Navy
Department
as a
storehouse
for
the
stores
of the
Navy
Department
at
Washington
D.C.

Wm. B. Ewing
Secretary of the Navy

Szőnyi István

A fiatal Szőnyi ~~műszaka~~ művészi pályáját egyrészt a nagybányai festészet, másrészt a NYOLCAK ill. az ő örökükbe lépő aktivisták konstruktivizmusa befolyásolta. Első munkái bár a szecesszió konturos festésmódjával készültek természeti megfigyeléseket rögzítettek.

~~Pataky~~ Dénes: Szőnyi

Corvina 1971 6. old.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

1871
1872

Szőnyi István

1919-ben főhadnagyként leszerelt s
visszatért a Képzőművészeti Főiskolá-
ra. Pétiihez iratkozott be, noha annak idején
a "Kettős arckép"/1917/ Nagybányától
idegen stílusa miatt nézeteltérés volt
közöttük.

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina 6. old.

1901

1901-1902
1901-1902
1901-1902
1901-1902
1901-1902
1901-1902

1901-1902
1901-1902

Szőnyi István

A Tanácsköztársaság alatt Szőnyi a főiskolai reform érdekében megmozdult hallgatók vezetője volt. A fiatalság a rajztanárképző pedáns oktatásmódjának túltengése ellen a szabadabb szellem mellett szállt síkra. A reform 1921-ben, Lyka Károly ~~vezetése~~ vezetése idején meg is valósult, de Szőnyinek a Tanácsköztársaság bukása után el kellett hagynia a Főiskolát.

Pataky Dénes: Szőnyi

1971 Corvina 6. old.

A list of the names of the persons
 who have been elected to the
 office of the Board of
 Supervisors for the year
 1890. The names are as
 follows:

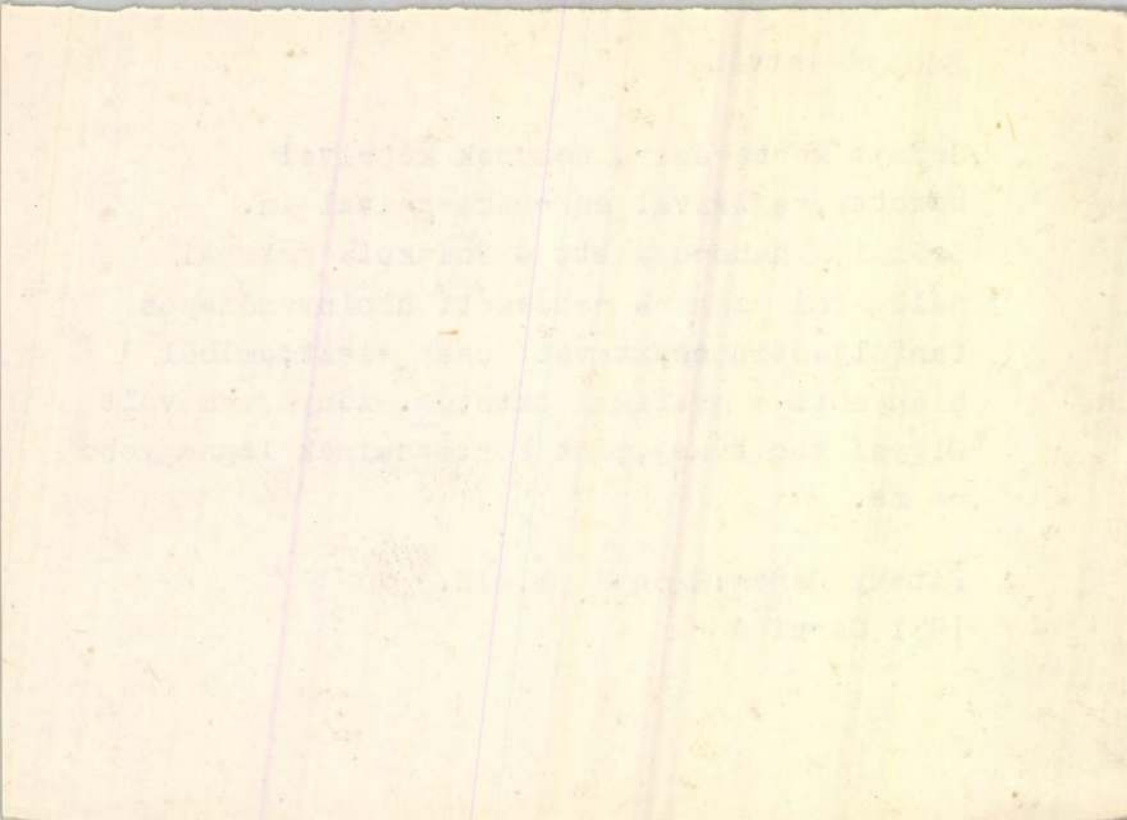
J. H. ...
 W. H. ...
 ...

Szőnyi István

Szőnyi kortársaira nemcsak képeivel hatottt, rajzaival és rézkarcaival is. Szőnyi a háboru alatt a Főiskola katonai hallgatói számára rendezett néhány hónapos tanfolyamain ~~rész~~ vett csak részt, amiből hiányzott a grafikai oktatás. Szőnyi nem volt Olgyai tanítvány, mint kortársainak legnagyobb része.

Pataky Dénes: Szőnyi 6. old.

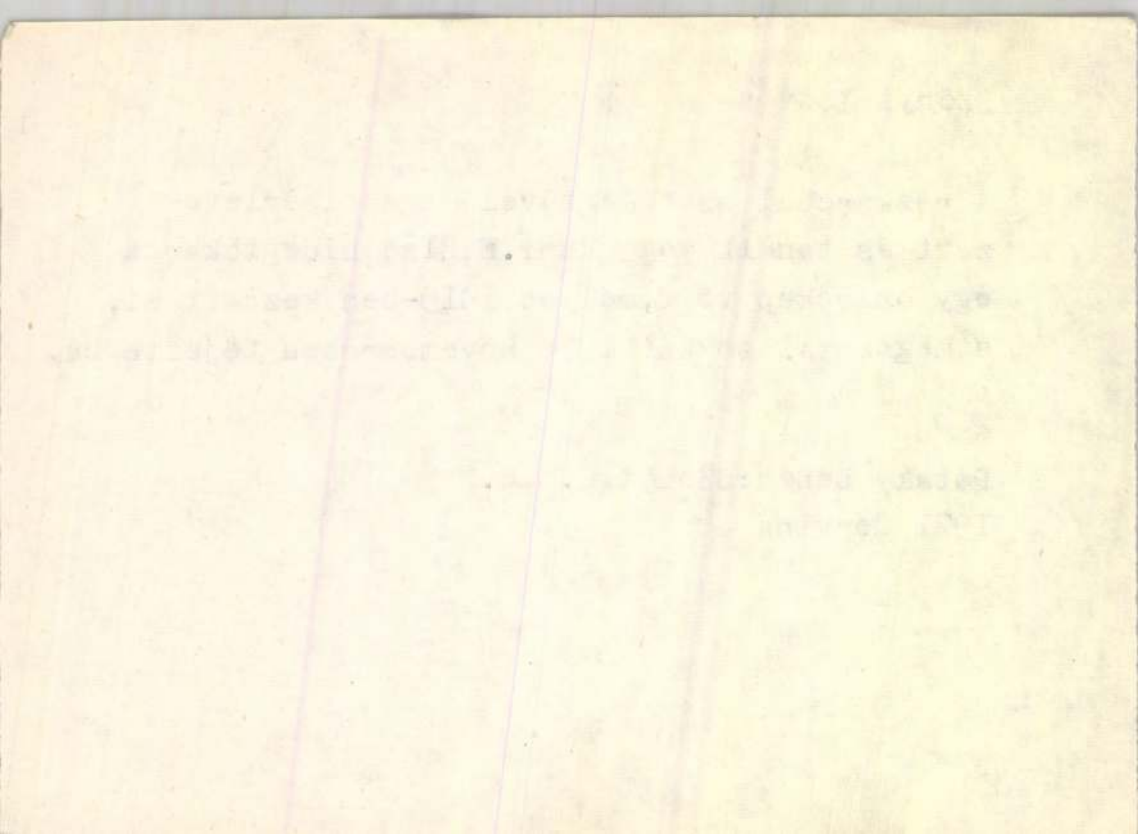
1971 Corvina

Szőnyi István

A rézkarccal és hidegtüvel maga kísérletezett és tanult meg bánni. ~~BE~~ Első hidegtükarca egy önarckép volt, melyet 1919-ben kezdett el, s megszakításokkal 1920 novemberében fejezte be.

Pataky Dénes: SZőnyi 6. old.
1971 Corvina

Szőnyi István

1921 évi tavaszi tárlaton a Mücsarnokban egy önarcképével és egy aktkompozíciójával szerepelt. Közben, 1920-ban rövid tanulmányutat tett Bécsben. Első gyűjteményes kiállítása 1921-ben volt az Ernst Múzeum XLVIII. csoportkiállítása keretében. A kiállításon többek között szerepeltek az "E.L./Egyedi Lucy/arcképe" /1919/, az "Önarckép" /1921/, a "Fürdés után" /1921/, e kezdeti évek legjelentősebb művei is.

Pataky Dénes: Szőnyi

¹
91 Corvina 6. old.

The first of these is the fact that the
 government has been unable to raise
 the necessary funds to meet its
 obligations. This is due to a
 number of factors, including the
 fact that the government has been
 unable to attract foreign investment
 and that it has been unable to
 raise the necessary funds from
 the public. This has led to a
 situation where the government is
 unable to meet its obligations
 and is forced to default on its
 debt. This is a serious situation
 and one that must be addressed
 as soon as possible.

Szőnyi István

Az első világháború alatt végig katona volt,
előbb a fronton, majd tbc betegsége után
Kolozsvárott szolgált. Csak 1917 és 1918 nyarán
töltött közben egy-egy rövid időt Nagybányán,
a Képzőművészeti Főiskola katona hallgatói
részére rendezett nyári tanfolyamokon.

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina 1971 6. old.

Page 1 of 1

The first thing I noticed when I stepped out of the plane was the fresh air. It felt like a warm blanket after a long flight. The sun was shining brightly, and the birds were chirping happily. I took a deep breath and felt a sense of peace wash over me. The world was so beautiful, and I was so lucky to be here. I smiled and looked around at the people who were also enjoying the day. It was a wonderful experience, and I was grateful for every moment of it.

Respectfully,
John Doe

Szőnyi István

Rézkarcai, a "Tavaszi"/1921/, "Gémeskut"/1922/,
"Szomjuság"/1923/, melyet fesményen is feldolgo-
zott, Anyaság/1923/, behavazott Zebeg ényről ké-
szített Tél falun/1924/, Malomvölgy szénaBoglyá-
val/1925/, a később festményen is feldolgozott
Gyümölcsösben/1923/, Szántás/1925/, Kukorica
kórok/1925/, Dombalatti házak/1925/, Behavazott
falu/1928/ az 1920-as évek elején ujjászülető
magyar rézkarcolás megindító és legszebb alko-
tásai.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

1971 Corvina

Szinyi István

Szinyi István tuberkulózisával a Mátrába került,
Garamvölgybe. A ...-alig egy éve, legutoljára
"Abe Novákod" - is nagy frönwald is alko-
vege kefében halt meg. Most megid
"Pitche Jenő" is jelentőseken kanyarodott
kanyarodott, ahonnan egybe sem alhelmes
a kanyar hivatalos bejelentése.

(1942. június 5.)

Kemény Simon: Napló (Tények és Janus)
Bp. 1987. 127. l.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to fading and the texture of the paper.

Handwritten text at the bottom of the page, also appearing to be bleed-through. It is mostly illegible but seems to contain a few lines of text.

Szőnyi István

A Szinyei Társaságon kívül később Szőnyi még tagja lett az 1924-ben megalakult KUT-nak, a Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének és tiszteletbeli tagja az UME-nek. Művészete elismeréséül 1921-ben elnyerte a két háború közti évek legmagasabb művészeti kitüntetését, a Szinyei Társaság 10.000 koronás nagydíját, 1922-ben a Társaság tagságát.

Pataky Dénes: Szőnyi 8.old.

1971 Corvina

Copyright 1917

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 LIBRARY
 540 EAST 57TH STREET
 CHICAGO, ILL.
 RECEIVED
 APR 11 1917

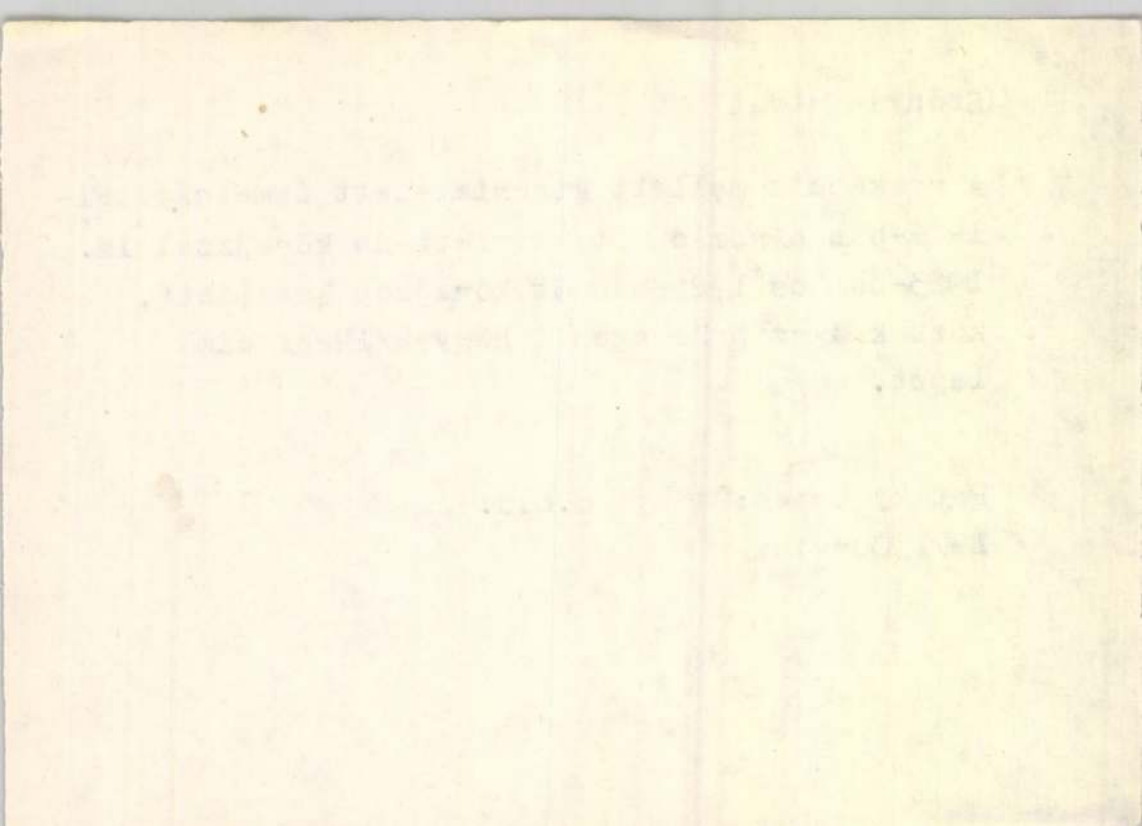
UNIVERSITY OF CHICAGO
 LIBRARY

Szőnyi István

A rézkarcok mellett kíséretezett fametszettel-
1926-ban három ducot metszett-és kőrajzzal is.
1923-ban és 1926-ban öt kőrajzot készített,
köztük a szép Zebegényi hegyek/1923/ című
lapot.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

1971 Corvina

Szőnyi István

Az 1930-as évek második felétől új eljárást alkalmazott lavírozott tus rajzain. Itt a fényeket dextrinnel lefedte, s úgy ment rá az ecsettel a hígított tussal. Majd miután a rajz elkészült, vízzel lemosta a dextrint - a kínai tus, ha megszárad, többé nem oldódik vízben - s a lefedett helyeken előtűnt a ~~papír~~ papír fehérsége. Így szinte equatintaszerűen tudta a tónusfokozatokat elérni.

Pataky Dénes : Szőnyi 15. old.

C
Orvina 1971

April 1904

The first of the season
 was on the 1st of April. It
 was a very light rain
 and did not do much
 good. The second was on
 the 3rd and was a
 heavy rain. This was
 the first of the season
 that did any good.
 The third was on the
 5th and was a heavy
 rain. This was the
 first of the season
 that did any good.
 The fourth was on the
 7th and was a heavy
 rain. This was the
 first of the season
 that did any good.

Very truly yours,

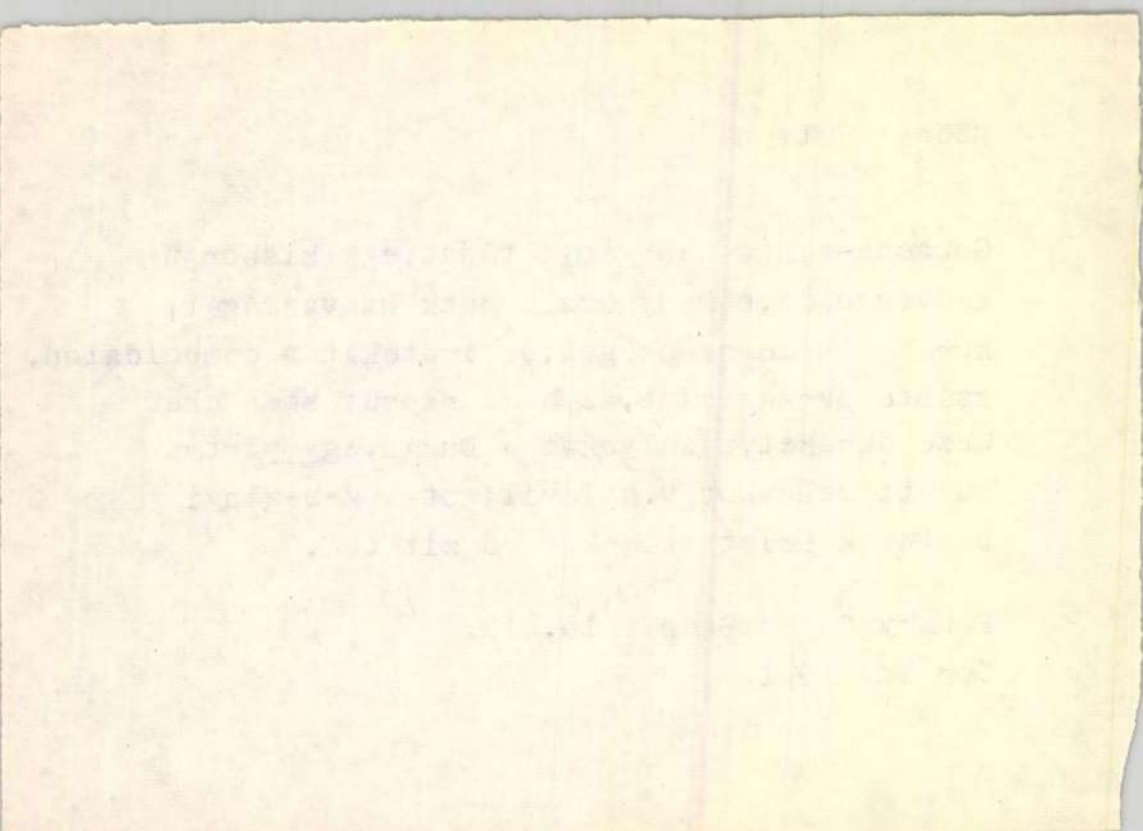
John D. Smith

Szőnyi István

Gouache-ain a zebegényi tájat, egy kisborjú kedvességét, néhány őszibarack hamvasságát, korás ringló szépségét, az aratókat a domboldalon, szántó parasztokat, az őszi napsütésben ekét húzó ökröket, uszályokat a Dunán, egy partra húzott csónakot v. holdvilágot a zebegényi háztetők felett témákat rögzítette.

Pataky Dénes: Szőnyi 15. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

Anyaság/1935/, reprodukció

Tempera, vászon 100x70 cm

KisCELLI Múzeum

Pataky Dénes: Szőnyi

Corvina 1971

1871

1871

1871

1871

1871

1871

Szőnyi István

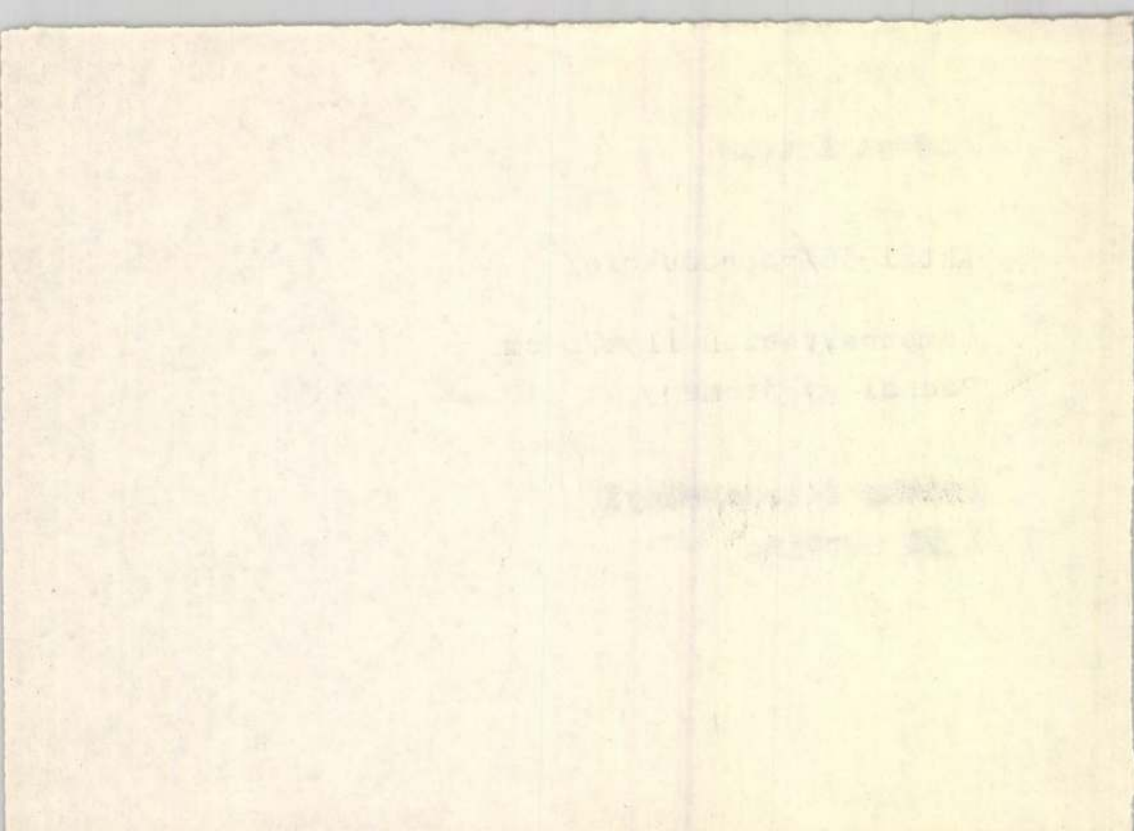
Akt 1936/reprodukció/

tempera, vászon 115x70 cm

Radnai gyűjtemény

Pataky Dénes: Szőnyi

1971 Corvina

Szőnyi István

Uzsonna 1937%reprodukció/
tempera, vászon 70x100 cm
~~Fxxx~~ Fruchter gyűjtemény

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina 1971

1871

Received of the
Hon. Secy of the Navy
the sum of \$1000.00
for the purchase of
land for the
Naval Academy

Wm. A. Rorer
Clerk

Báányi István

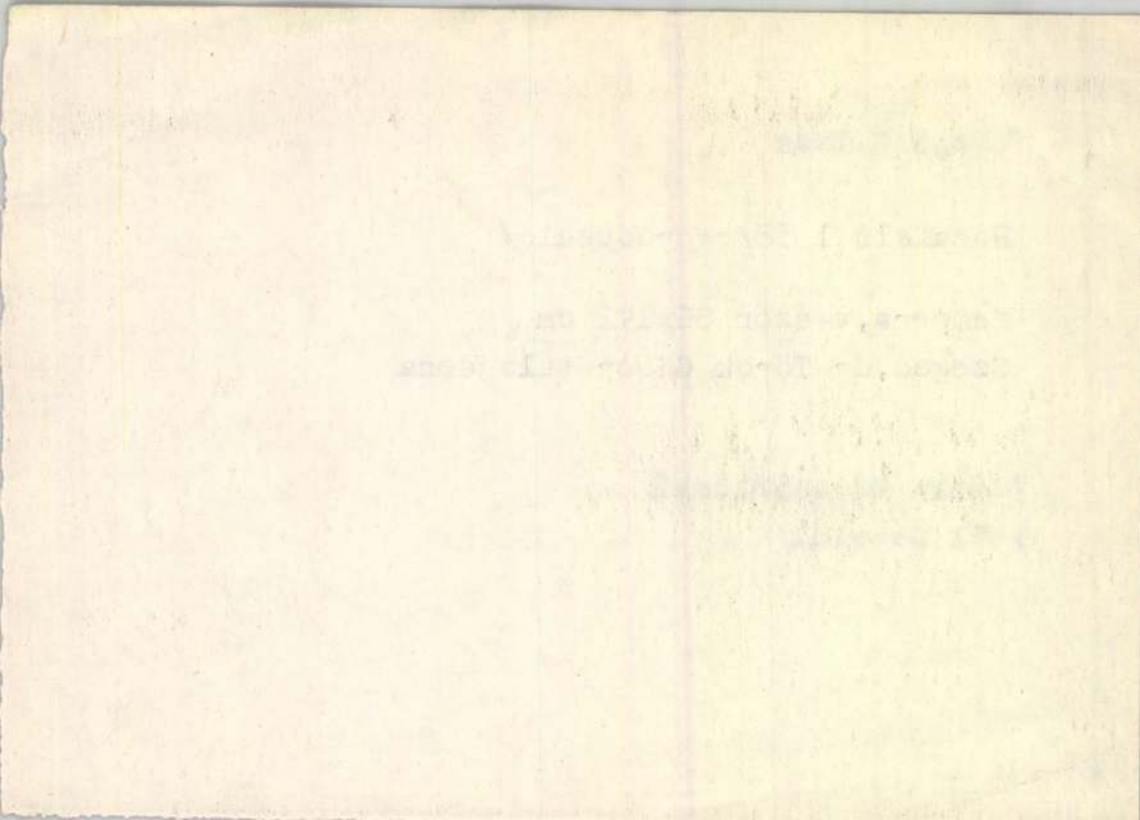
Hazafelé 1938/reprodukció/

tempera, vászon 86x142 cm

Szeged, dr. Török Gábor tulajdona

Pataky Dénes: Báányi

1971 Corvina

Szónyi István

Eseményök 1939 /reprodukció/

tempera, vászon 131x85 cm

Fructus gyűjtemény

Pataky Dénés: Szónyi

Corvina 1971

January 1871

at York 1871

at York 1871

at York 1871

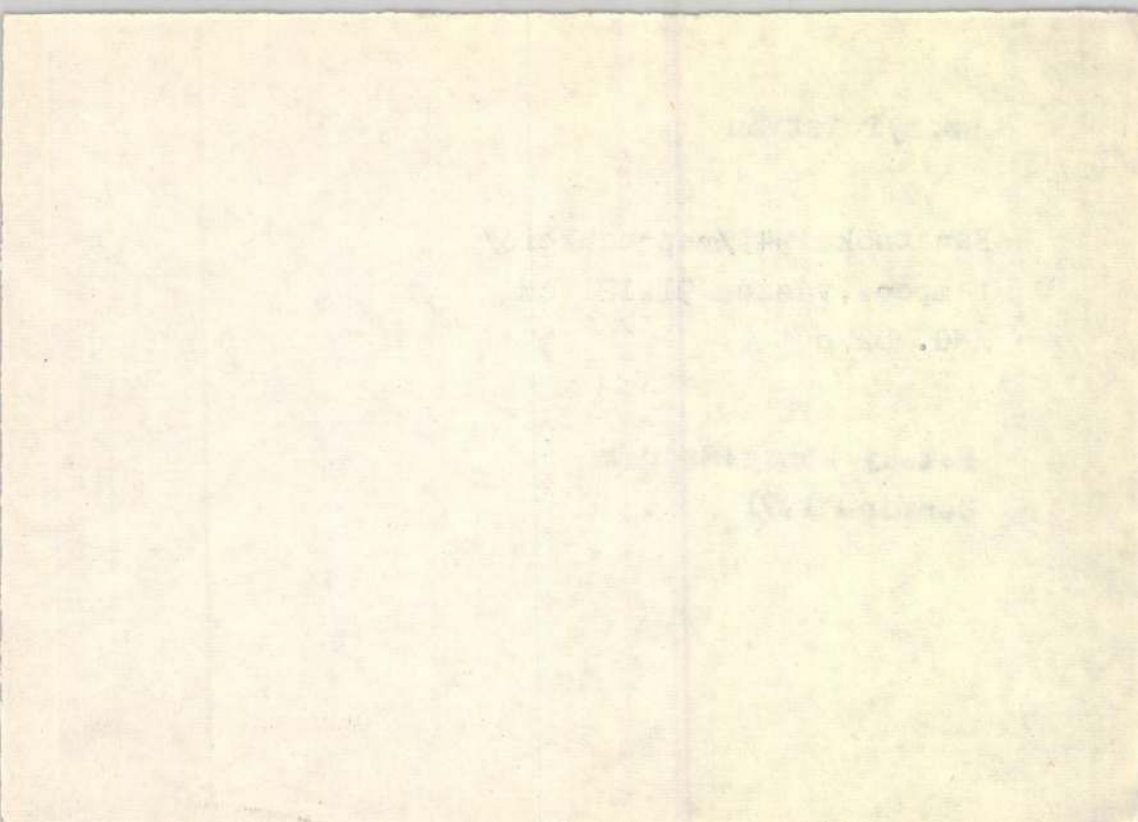
at York 1871

at York 1871

Szőnyi István

Barátnők 1943%reprodukció/
tempeea, vászon 91x121 cm
MNG. 827o

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina 1971

Szőnyi István

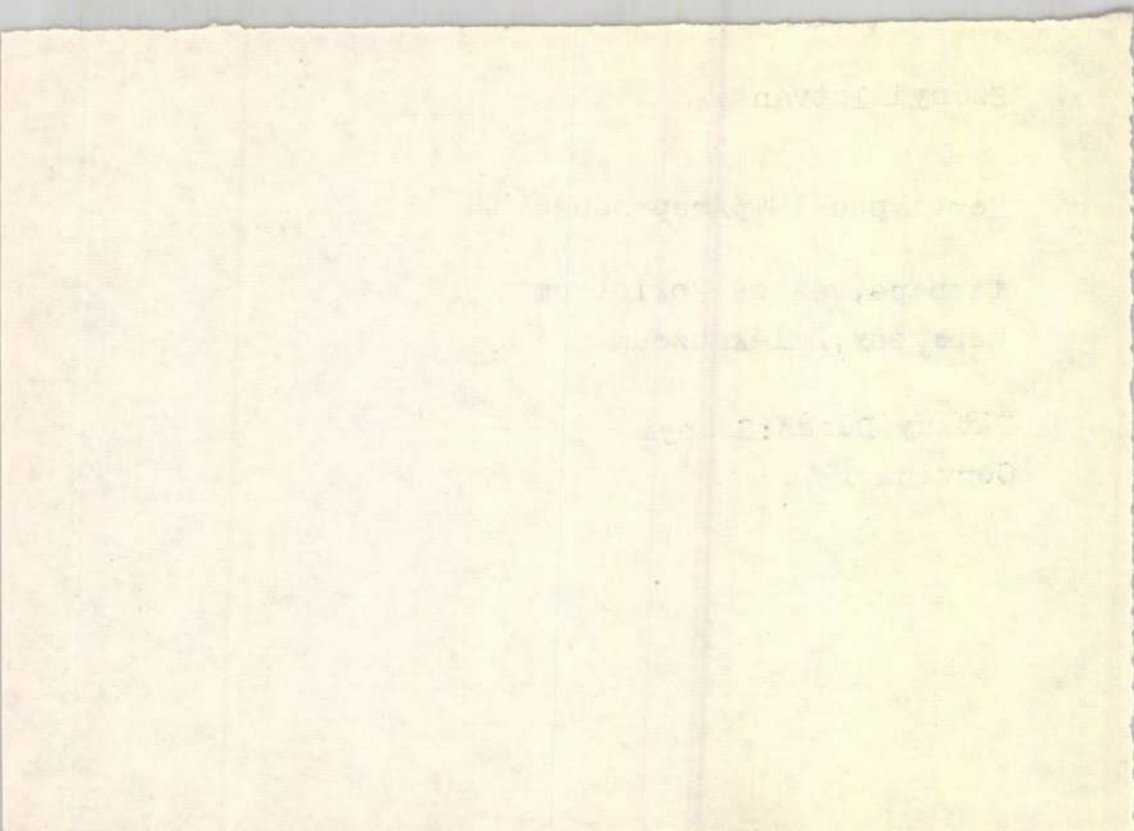
Kerti pad 1943/reprodukció/

tempera, vászon 70x100 cm

Zebegény, Emlékmúzeum

Pataky Dénes: Szőnyi

Coovina 1971

Szőnyi István

Anya a kislányával 1944 /repr./

tempera, vászon 100x70cm

Triznya József tulajdona

Pálfaky Dénés: Szőnyi

Coovina 1971

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

100 N. 5TH ST. N. Y. C.

1911

100 N. 5TH ST. N. Y. C.

Szőnyi István

Kutnál 1945 /repr./
tempera, vászon 50x70 cm
Devich Sándor tulajdona

.....
Pataky Dénés: Szőnyi
Coovina 1971

1870

1871

1872

1873

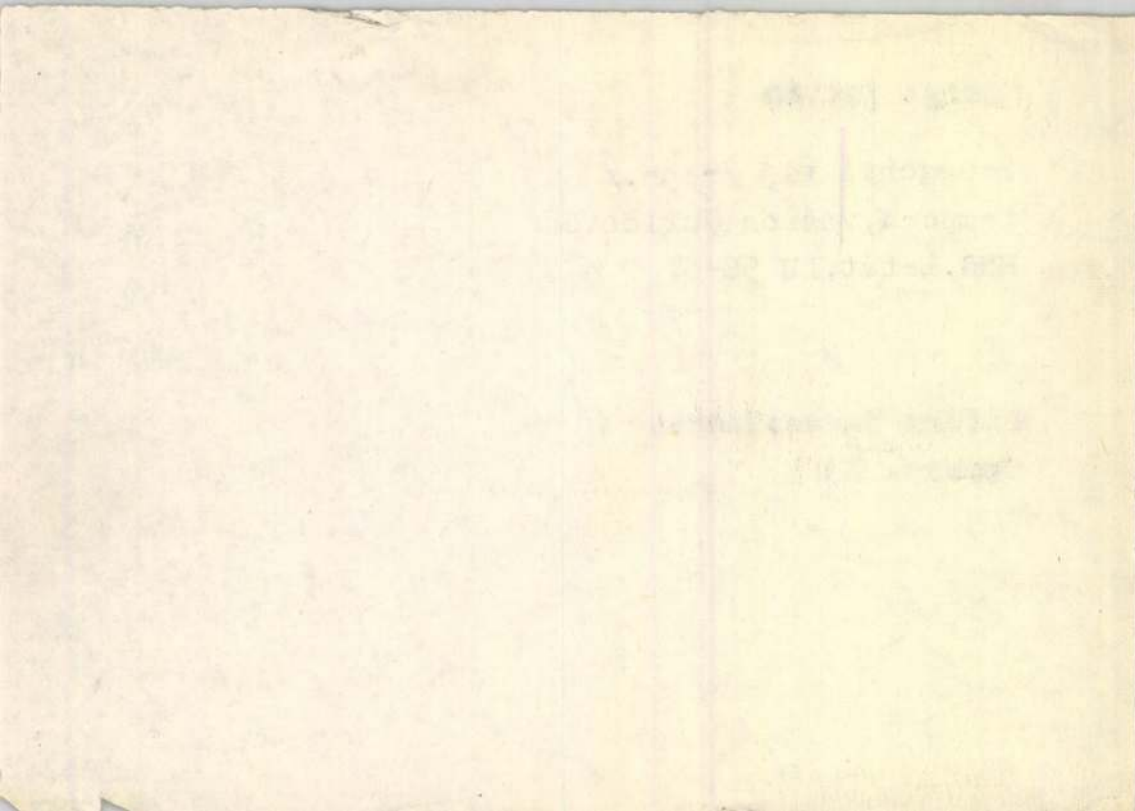
1874

1875

Szőnyi István

Zebegényi táj /repr./
tempera, vászon 70x100 cm
MNG.letét, LU 58-67

Pataky Dénes: Szőnyi
Coovina 1971

Szőnyi István

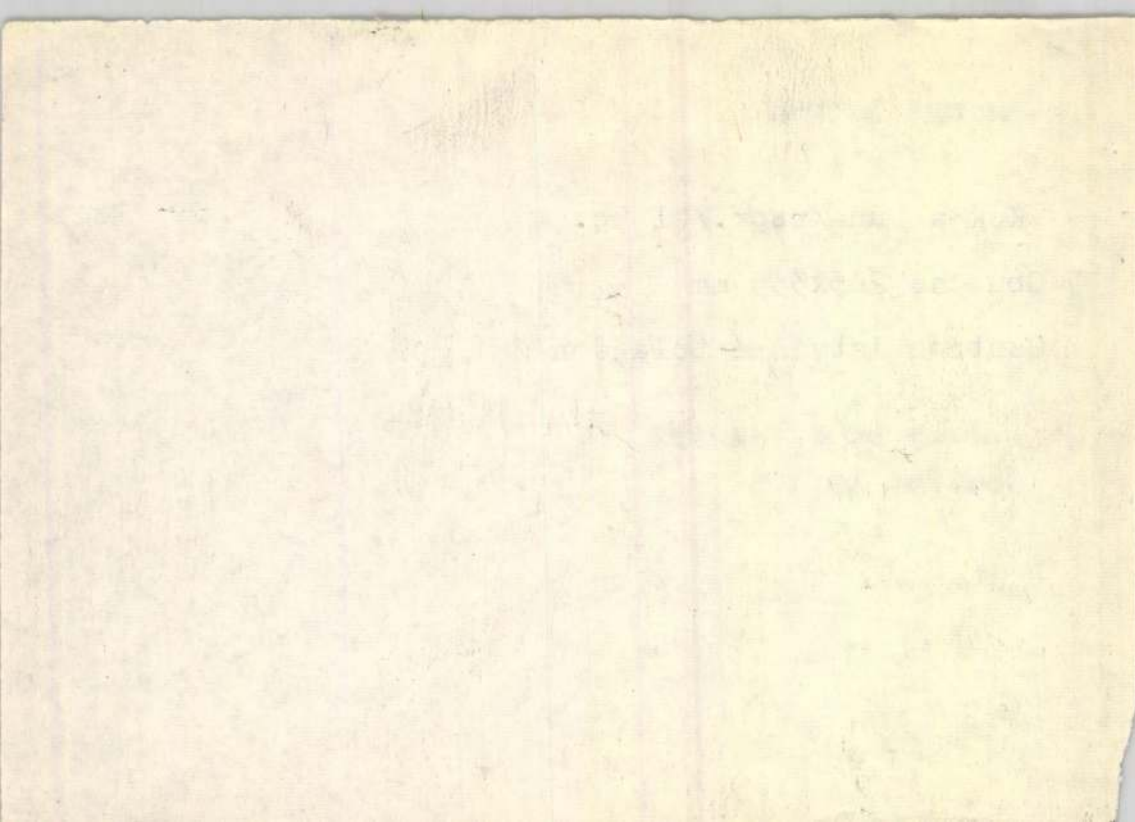
Kék a Duna/pepr./ 1950.

Gouache 205x335 mm

Genthon Istvánné tulajdona

Pataky Dénes: Szőnyi

Ceuvina 1971

Szőnyi István

Mappákba gyűjtött s téma szerint rendezett gouache
vázlatai és számtalan tanulmányrajza felhasználásával festette azután tempera képeit.

A vázlatok és a tanulmányok természet előtt
képzültek, képeit azonban szinte kivétel
nélkül a műteremben festette. A Szürke a Duna c.
képéről szerző tudja, hogy kint festette
motuvum, a Duna-kanyar előtt.

Pataky Dénes: ~~Szőnyi~~ Szőnyi 16. old.

Corvina 1971

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above mentioned matter. I am sorry to hear that you are unable to attend to the business of the office at present. I will endeavor to do all that is possible for you. I have the honor to be, Sir, your obedient servant.

Szőnyi István

Pásztorlány 1957/kép/
temperavászon 100x90 cm
MNG.

Pataky Dénes: Szőnyi címlapon
1971 Corvina

1870

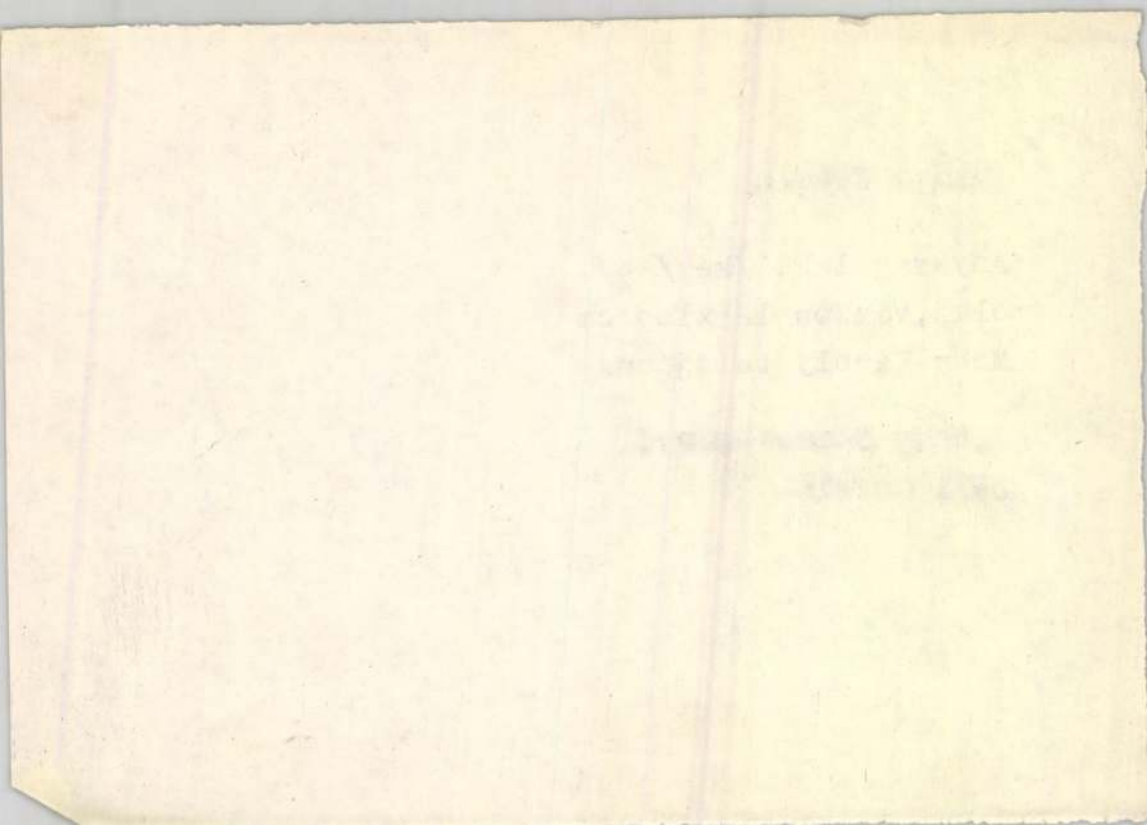
1870

1870

Szónyi István

Anyaság 1928 /kép/
olaj, vászon 125x100 cm
Mohr Károly tulajdona

Fataky Dénes: Szónyi
1971 Corvina

Szőnyi István

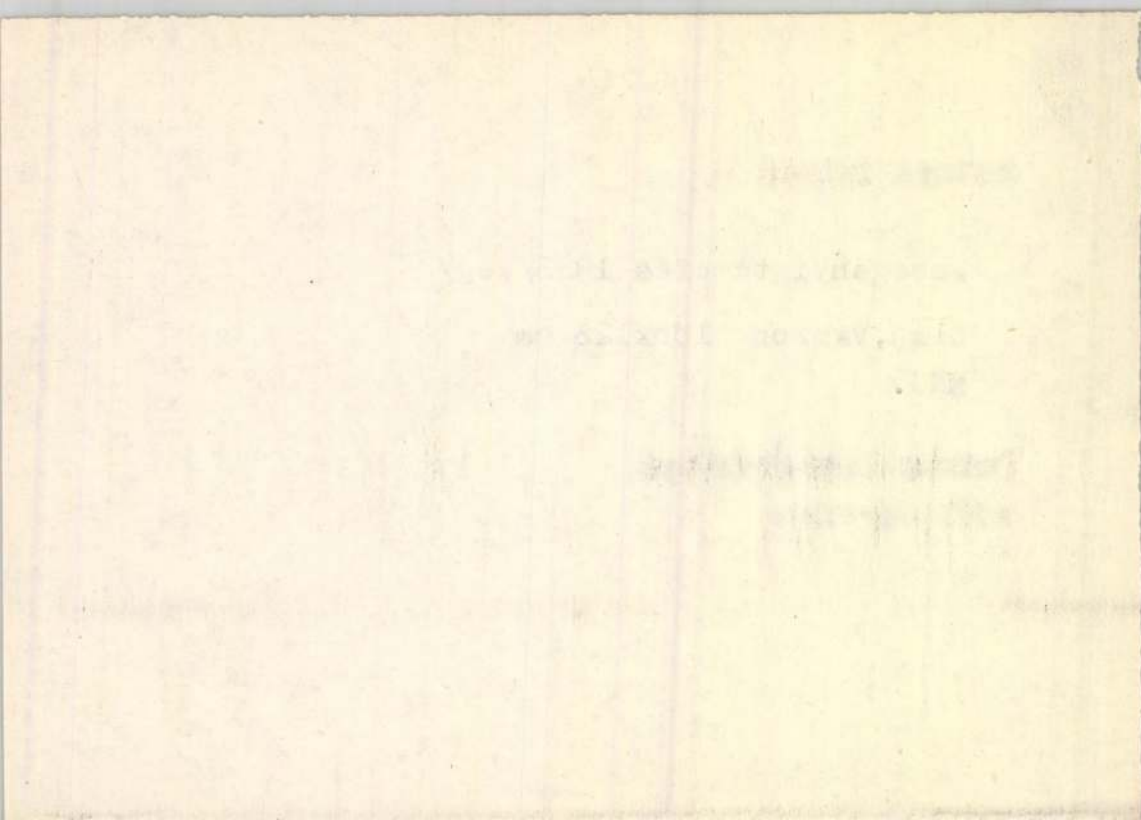
Zebegényi temetés 1928/kép/

olaj, vászon 100x126 cm

MNG.

Pataky Dénes: Szőnyi

1971 Corvina

Szönyi István

Átkeltés a Dunán 1928/kép/
olaj, vászon 200x300 cm
MNG.FK.6870

Pataky Dénes: Szönyi
1971 Corvine

1884

Account of the

...

...

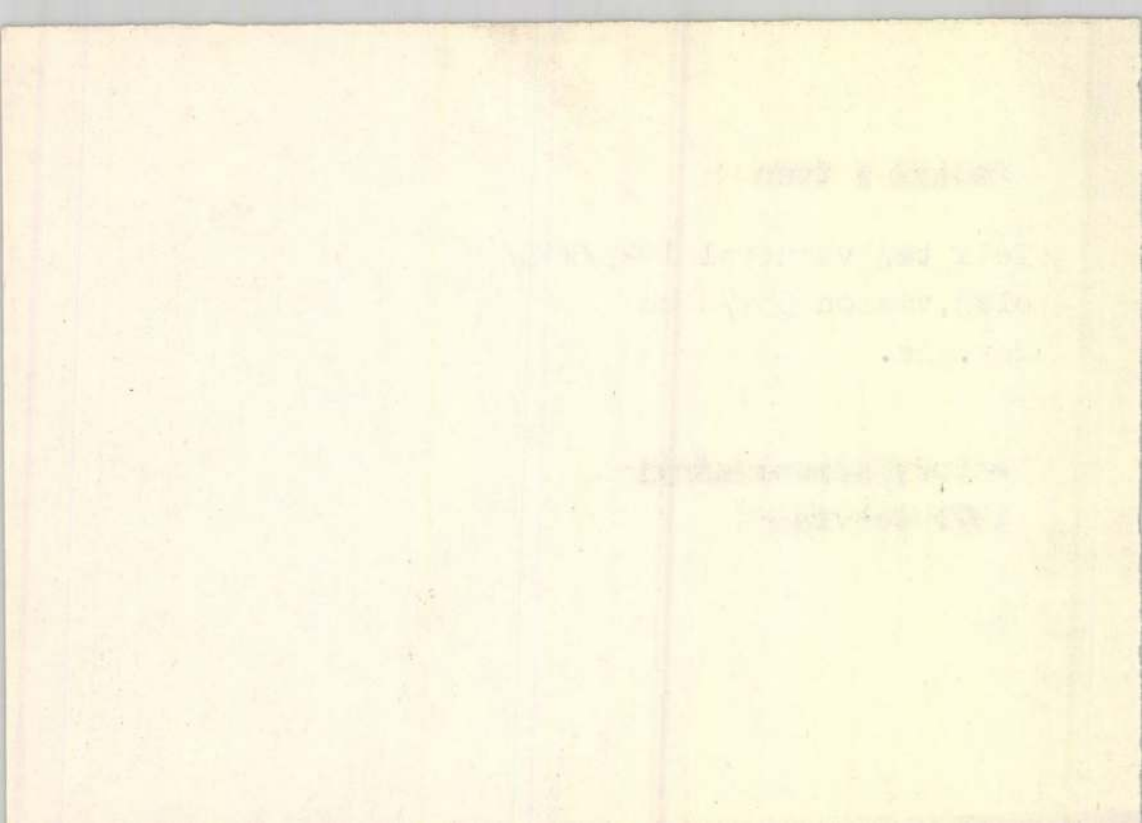
...

...

Szönyi István

Téli táj vasuttal 1927/kép/
olaj, vászon 55x70 cm
Műv, Min.

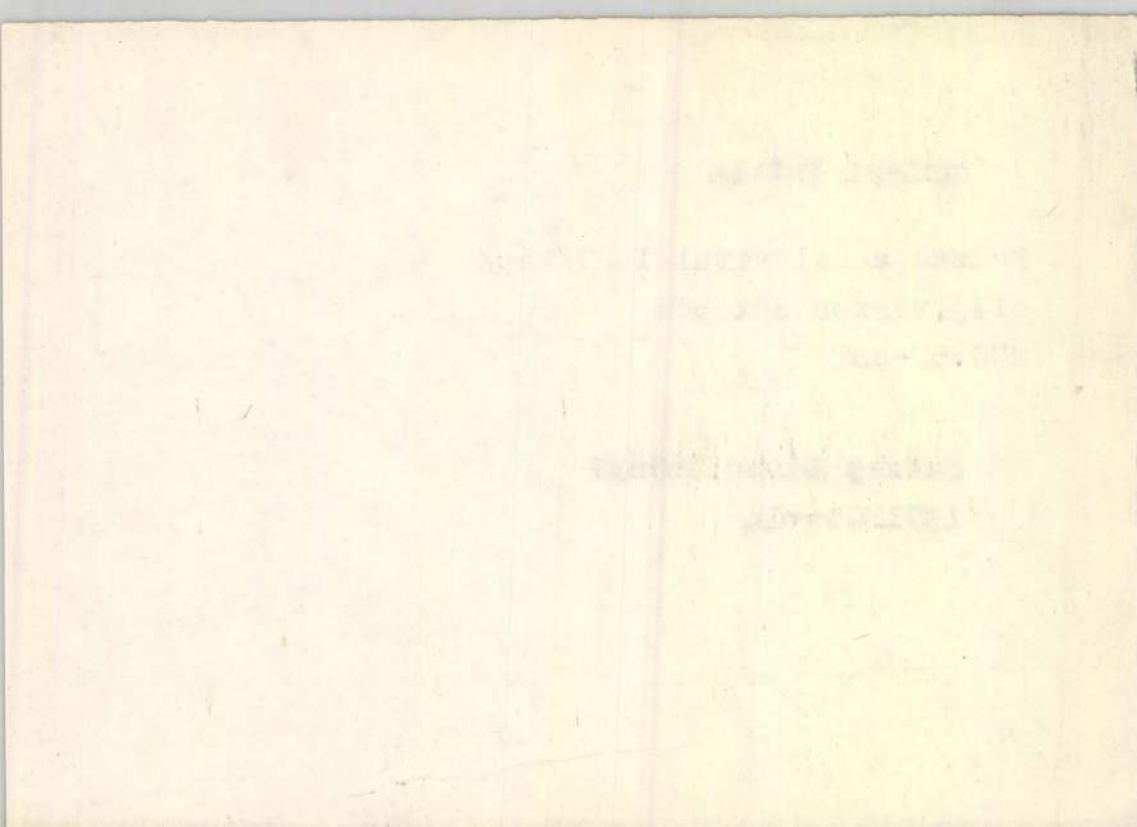
Pataky Dénes: Szönyi
1971 Corvina

Szőnyi István

Zsuzsa a falóval 1927/kép/
olaj, vászon 85x85cm
MNG.57-88T

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

Szőnyi István

Viadukt 1924/kép/
olaj, váson 72,6x94,8 cm
MNG.FK.1857

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

1884

...

...

Szőnyi István

Zebegényi dombok 1923/kép/
olaj, vászon 54x64 cm
Zebegény, Emlékmúzeum

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

1871

1872

1873

1874

1875

1876

Szőnyi István

Fürdő után, 1921 /kép/
olaj, vászon 136x120 cm
László Jenőné tulajdona

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

1871

1871

Szőnyi István

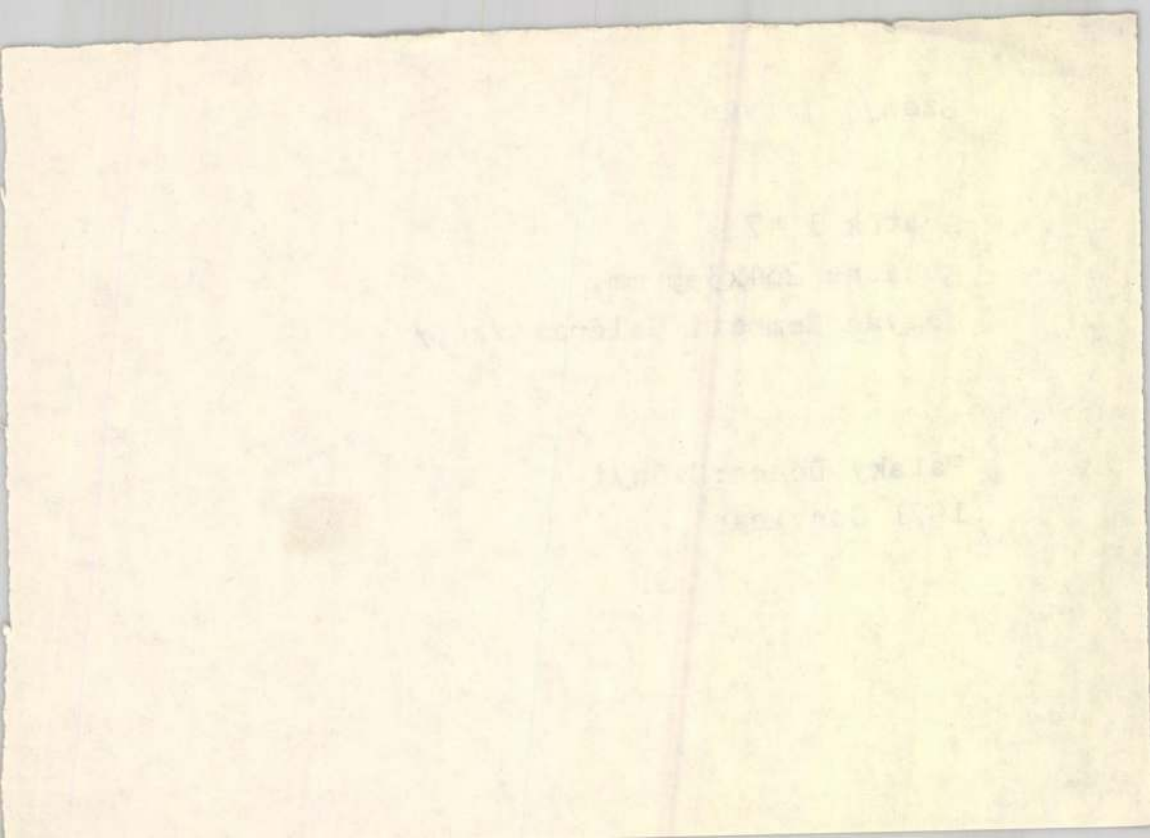
Aratók 1947

gouache 204x335 mm.

Magyar Nemzeti Galéria /kép/

Pataky Dénes: Szőnyi

1971 Corvina

Szőnyi István

Zsuzsa és Péter 1933

szén, 523x366 mm

dr Radnai Béláné tulajdona/kép/

Pataky Dénes: Szőnyi 19. old.

1971 Corvina

1911

...

...

...

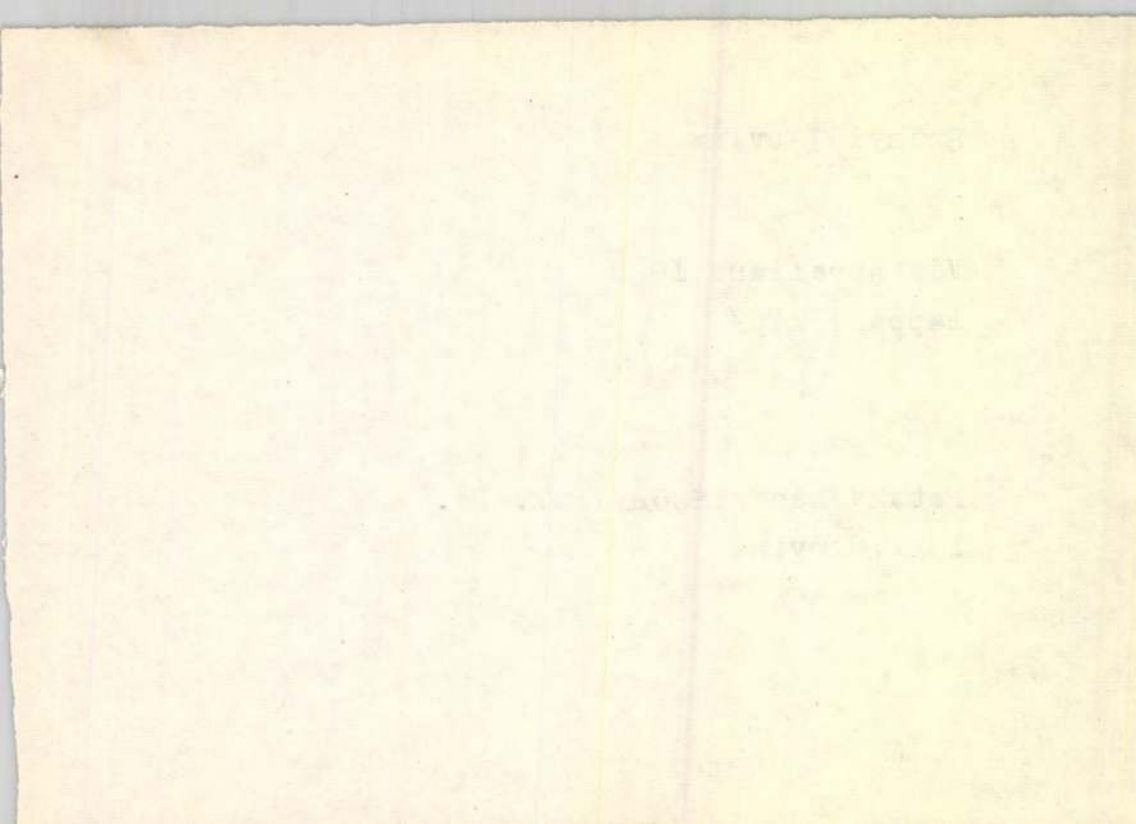
...

...

Szőnyi István

Via Aureliana 1929
lappang/kép/

Pataky Dénes: Szőnyi 17. old.
1971. Corvina

Szónyi István

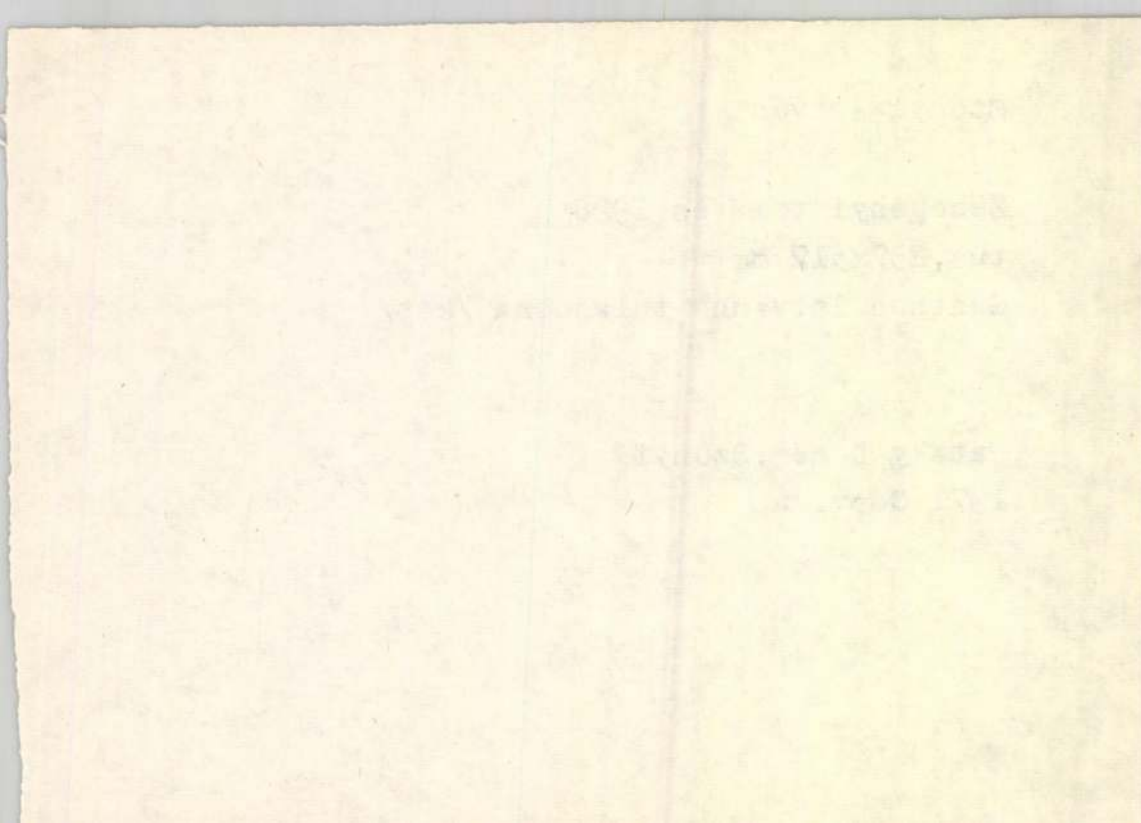
Zebegényi temetés 1928

tus, 237x317 mm

Genthon Istvánné tulajdona /kép/

Pataky Dénes: Szónyi

1971 Corvina

Szőnyi István

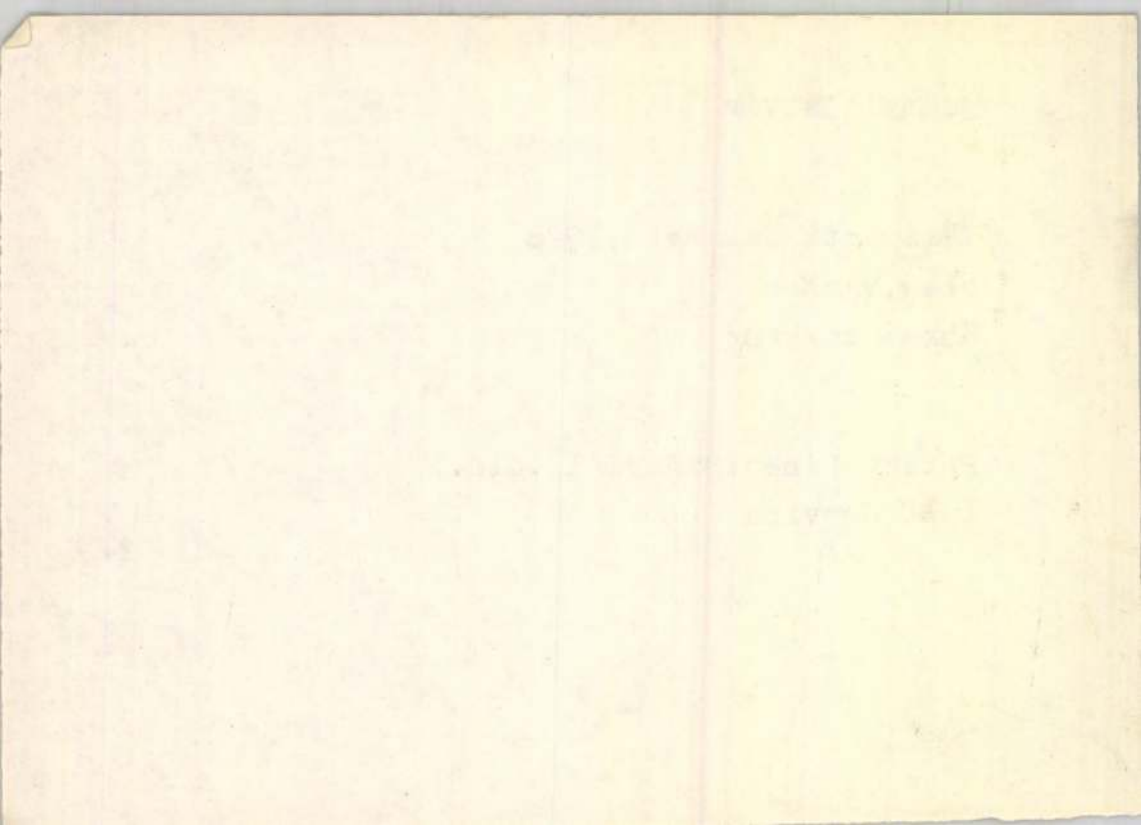
Vizparti jelenet ,1928

olaj,vászon

65x88 cm/kép/

Pataky Dénes:Szőnyi 13.old.

1971 Corvina

Szőnyi István

Gyümölcszedés, 1925, rézkarc
300x341 mm/kép/

Pataky Dénes: Szőnyi 11. old.
1971 Corvina

1875

1875

1875

1875

1875

Szőnyi István

Kettős arckép.1917.Olaj,vászon

131x95 cm lappang

/kép/

Pataky Dénes:Szőnyi

1971 Corvina

Small letters

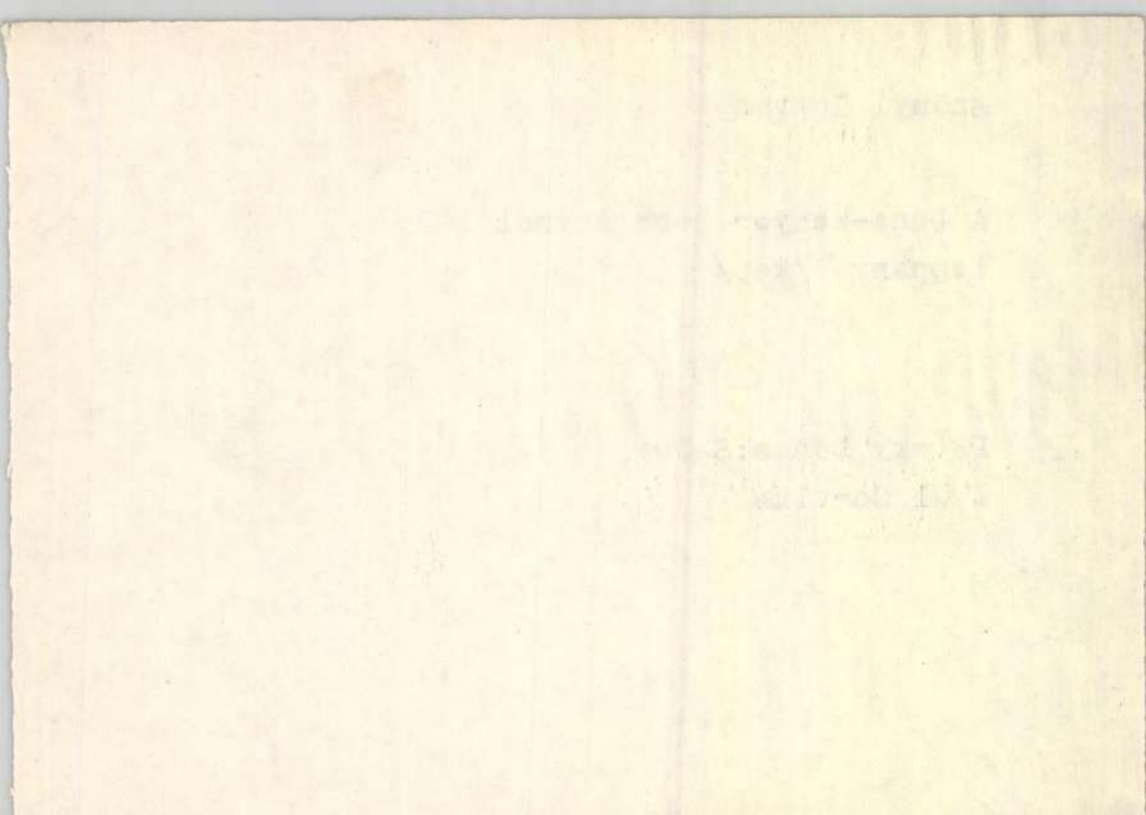
Walter ...
John ...
Mary ...

John ...
Mary ...

Szőnyi István

A Duna-kanyar Zebegénynél 1925
lappang /kép/

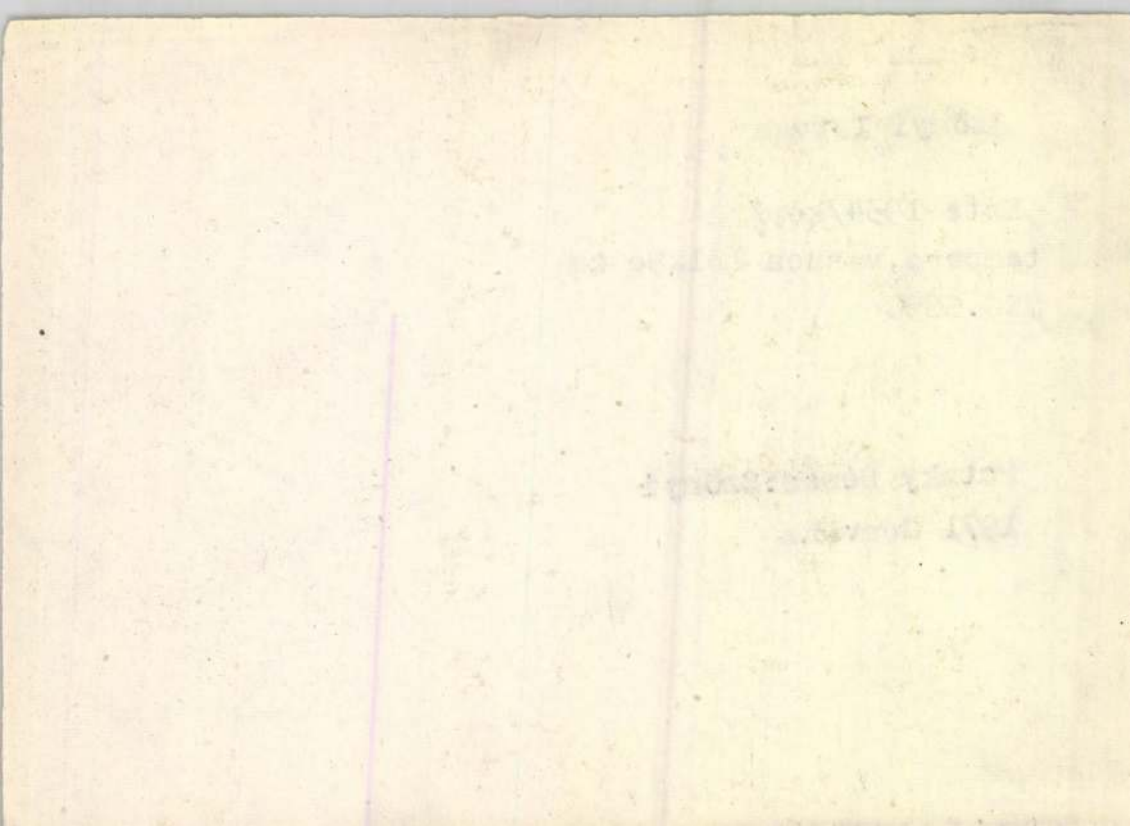
Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

Szőnyi István

Este 1934/kép/
tempera, vászon 131x90 cm
MNG.6696

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

Szőnyi István

Eladó a borju 1933/kép/
tempera, vászon 124x212 cm
Magyarok Világszövetsége

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

Szőnyi István

Zsuzsa az ajtóban 1931 /kép/

olaj,fa 10x61cm

MNG.61-31 T

Pataky Dénes:Szőnyi

1971 Corvina

1971

...

...

...

...

...

Szőnyi István

Szürke a Duna 1935/kép/
tempera ,vászon 70x100 cm
Szilágyi gyűjtemény

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

1871

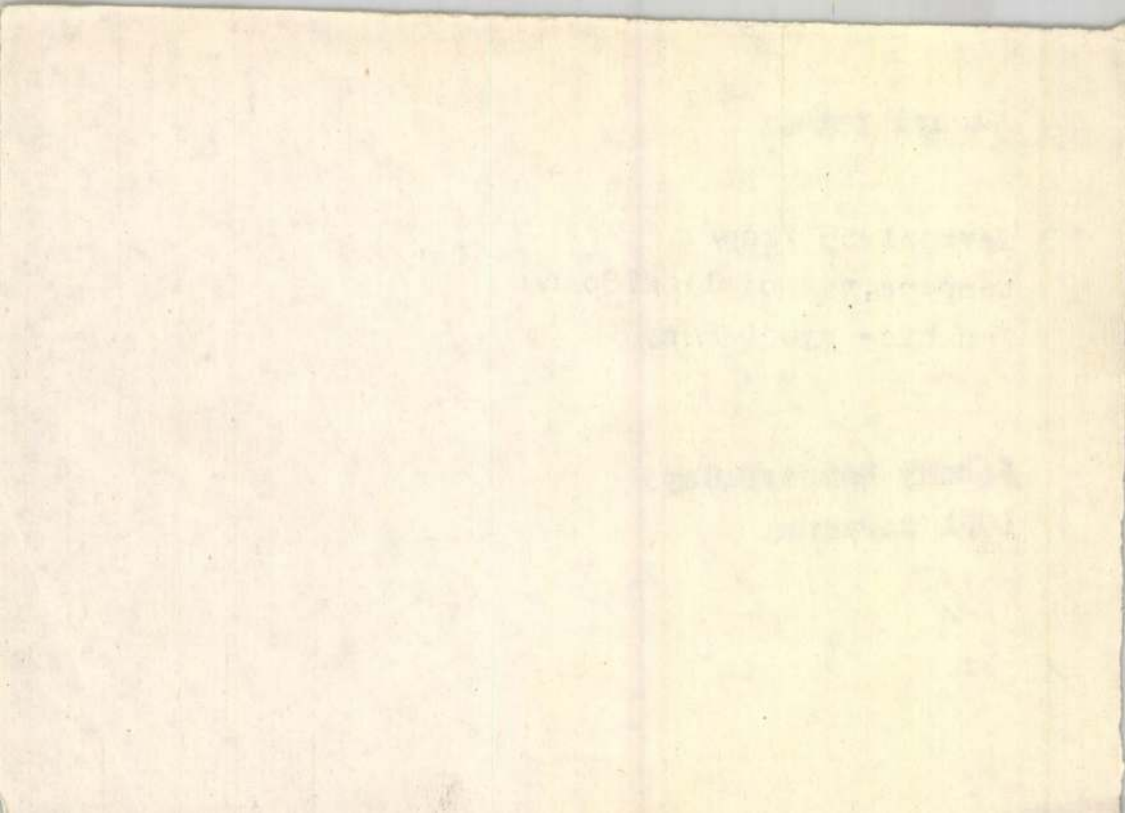
1871

1871

Szőnyi István

Tavaszi 1935 /kép/
tempera, vászon 110x180 cm
Fruchter gyűjtemény

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina

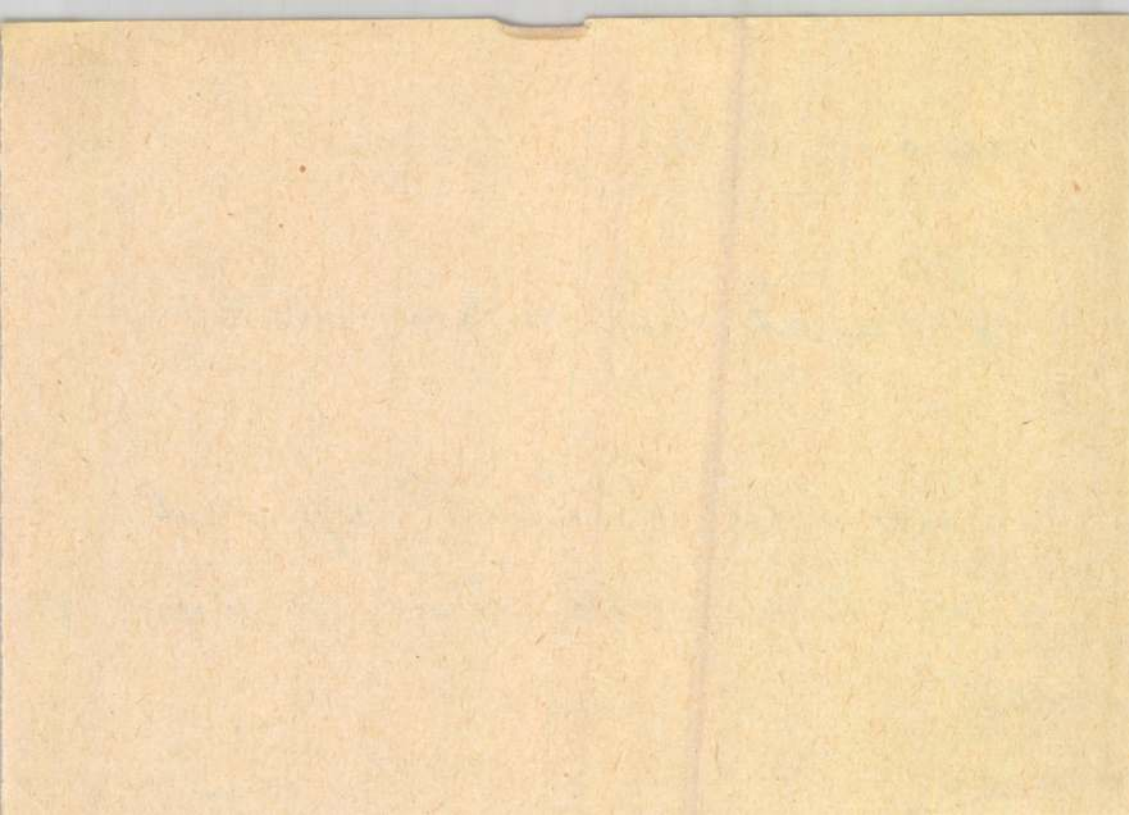

Lányi István

portréjét Irod. Leleked festette.

Lányi Tibor: Pictura Hungarica I.

Az első magyar tollfestés, Budapest,
1971.

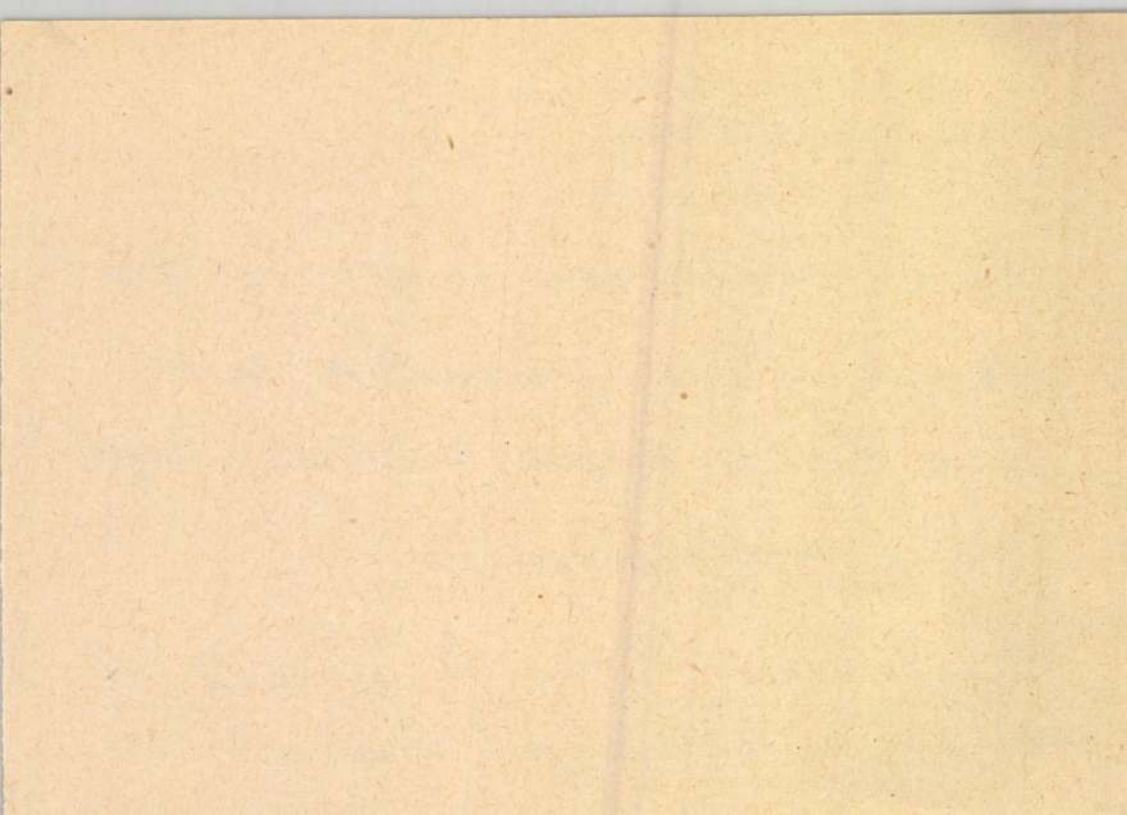
Lányi István

84. n. "Zivatar után", tempera, 50 x 70 cm.

Nemzeti Galéria; reprodukció, kivesés;

85. n. "Furavás", tempera, 90 x 115 cm. Nemzeti
Galéria; kivesés reprodukció.

Kóntó Tibor: Pictura Hungarica I. v. f.
mai magyar tábla festés, Győr, 1971

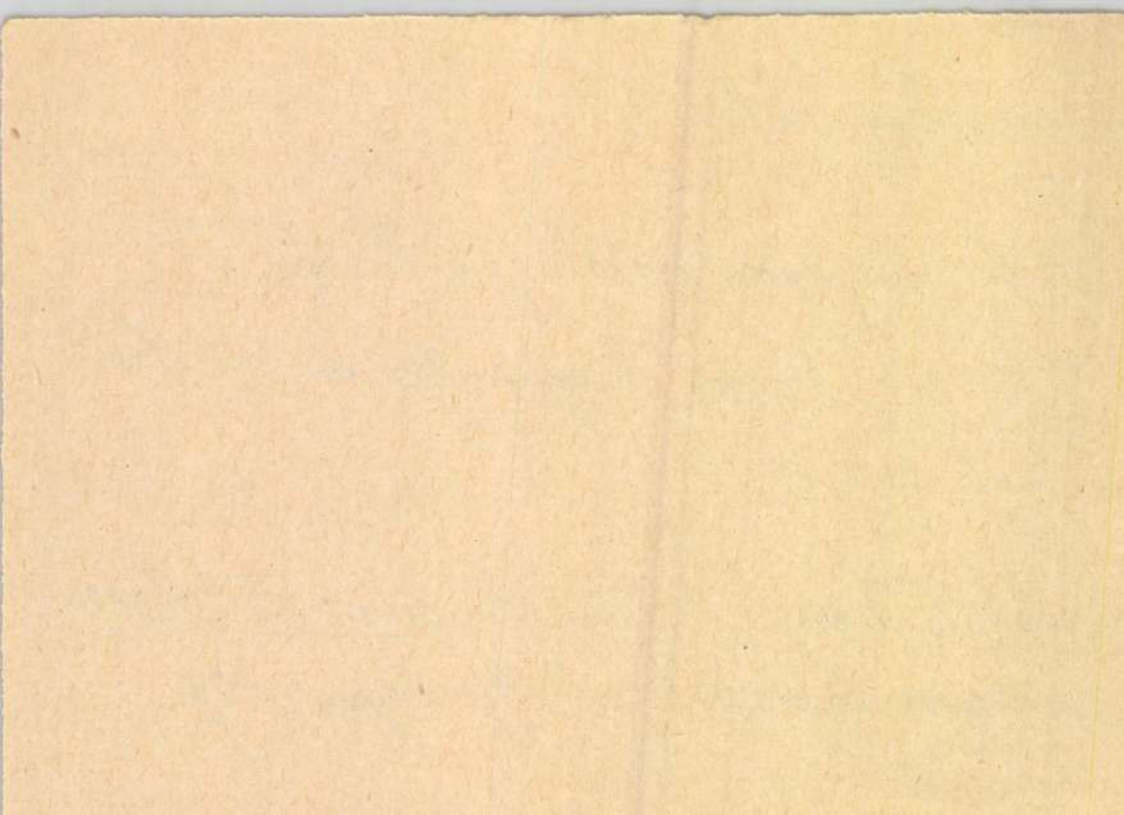

Szönyi István

Szönyi István reprodukció egész táblán:

Sz. m. „Reggel”, Seregely, 90 x 120 cm. Nemzeti Galéria.

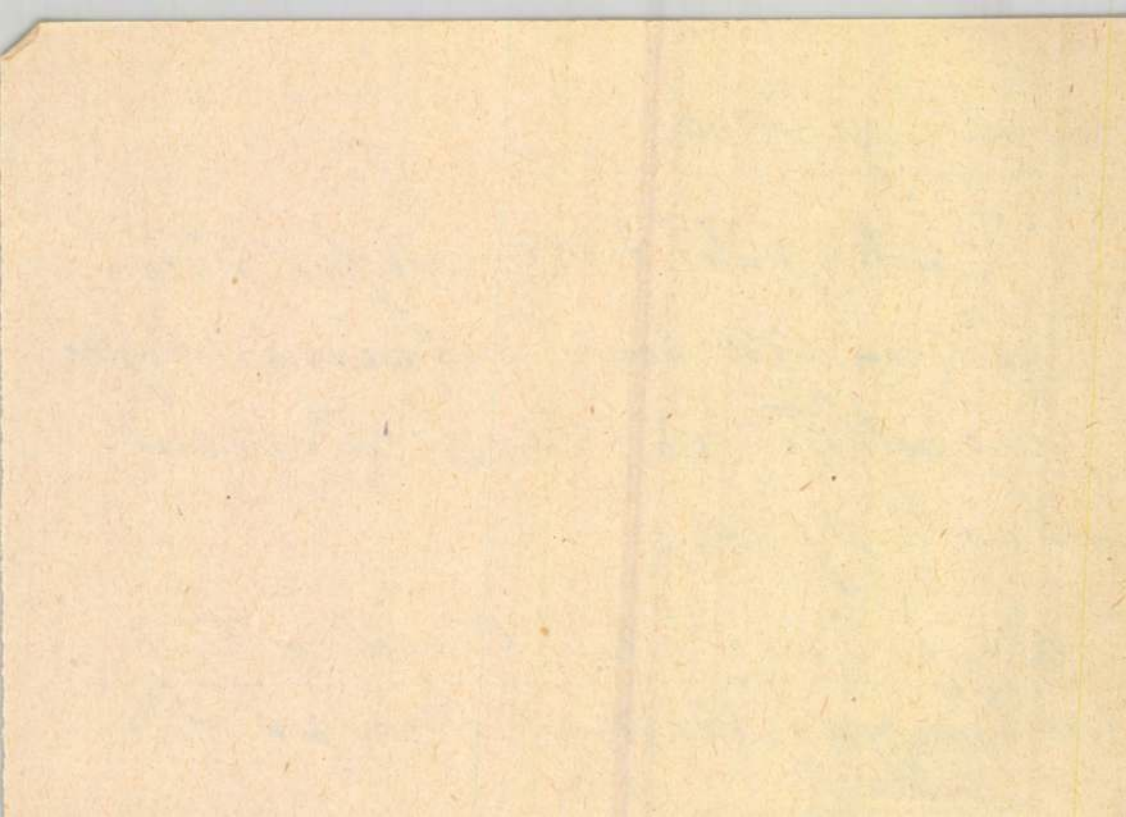
Szönyi István: Pictura Hungarica. I. A mai
magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Lányi István

Újpesten született 1894 - meghalt Zebe-
gyenyben 1960-ban. Tanulmányai: Kepró-
művelési Főiskola; tolmácai: Budapesten.
Házastól elvált 1949.

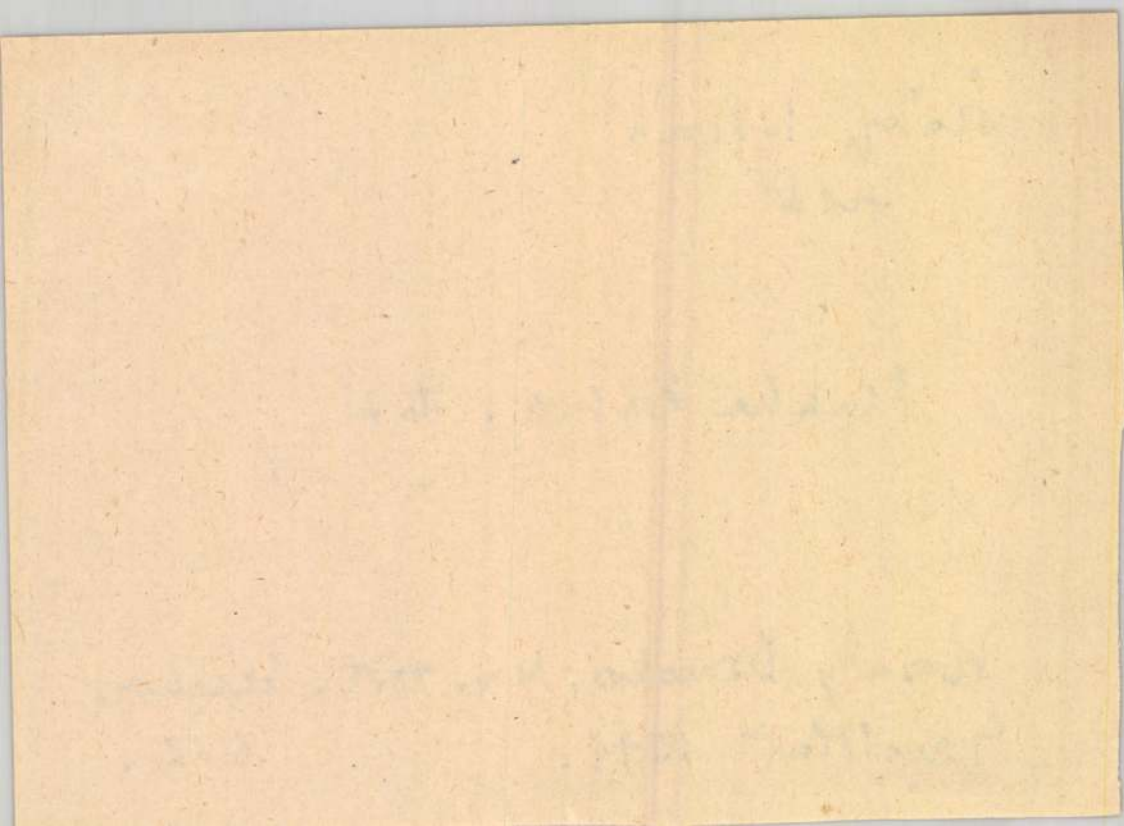
Lányi Tibor: Pictura Hungarica I-A
mai magyar költészet, Budapest, 1971

Drö'ny' István
festé

Munka könyve. 70 sz.

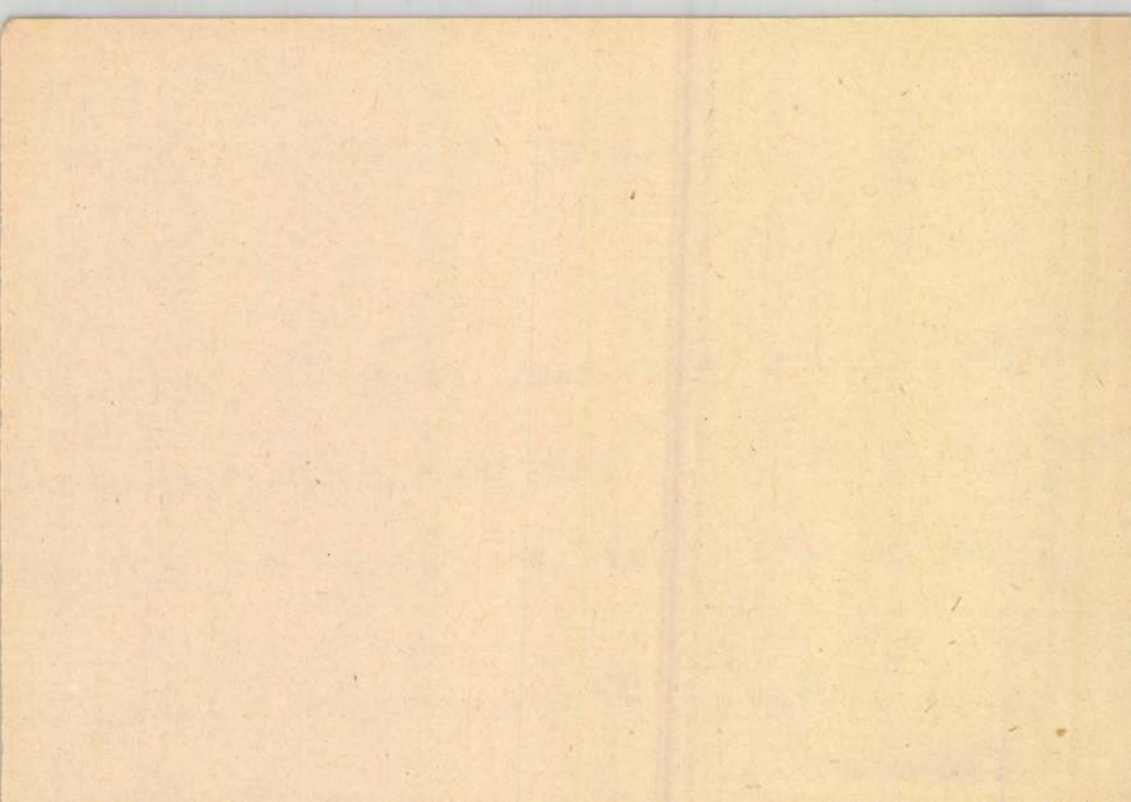
Köszönet Donokos: M. v. tört. képekben
Szabolcs 1971. 6 sz.

Szöny István
festő

1952 - ben Dománoskyval együtt a
Szovietunióban rendezett nemzetközli
pavilonját díszíté pánezen festésével
biztak any.

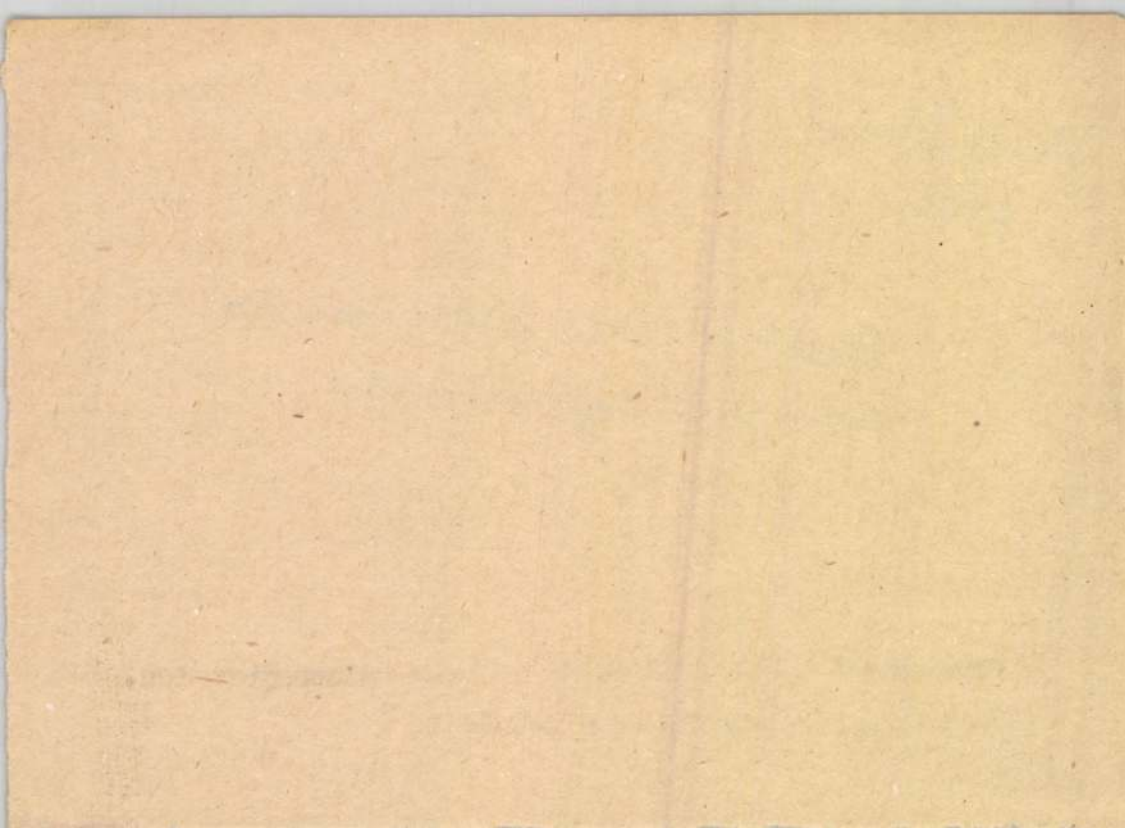
Ujvári Béla : Dománosky Évkönyv 14.
Budapest 1969.

Székely István
festő-

Frankas Andras festészetére hiteles -
sal nolt Székely művészete

Trencsényi László: Képek és szobrok Balasagyarzon.
Művészet, 1971. november - 31. oldal

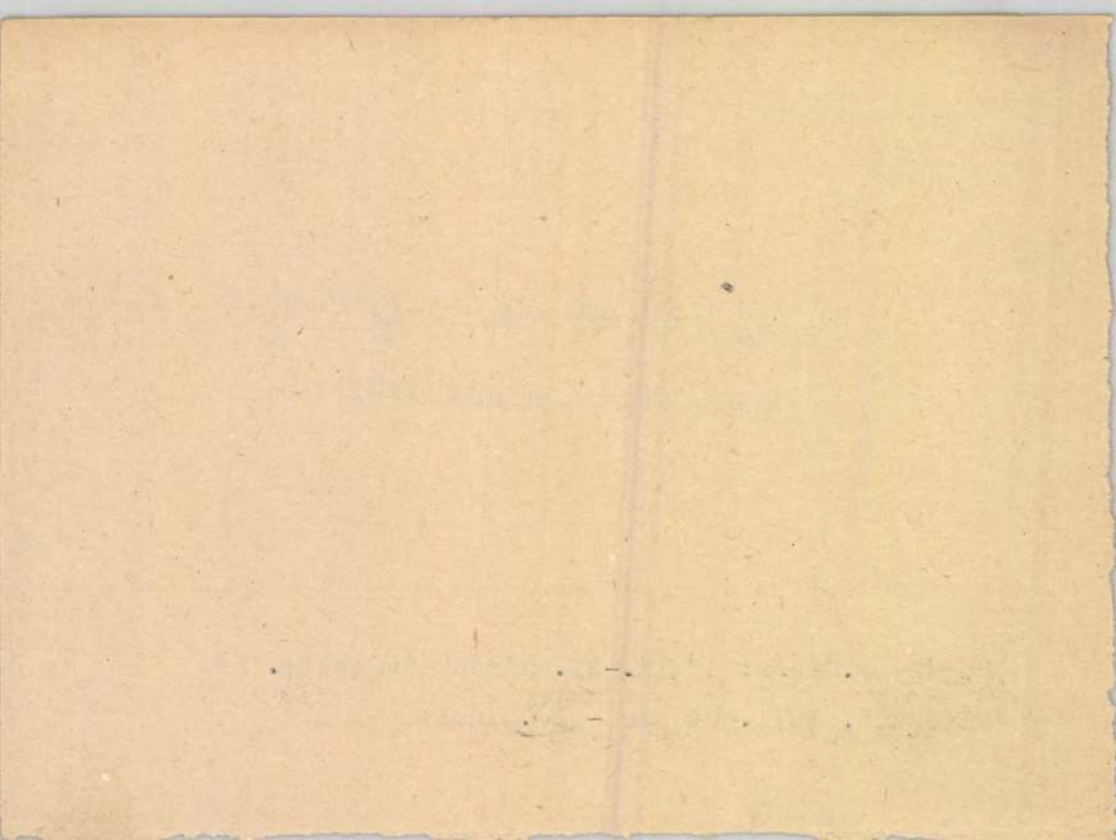

Szőnyi László
festő

A művészete a magyarországi
iskolához kapcsolódóan.

Pogány Ö. Gábor: A XIX.-XX. század művészete.

Művészet, 1971. október - 19. oldal

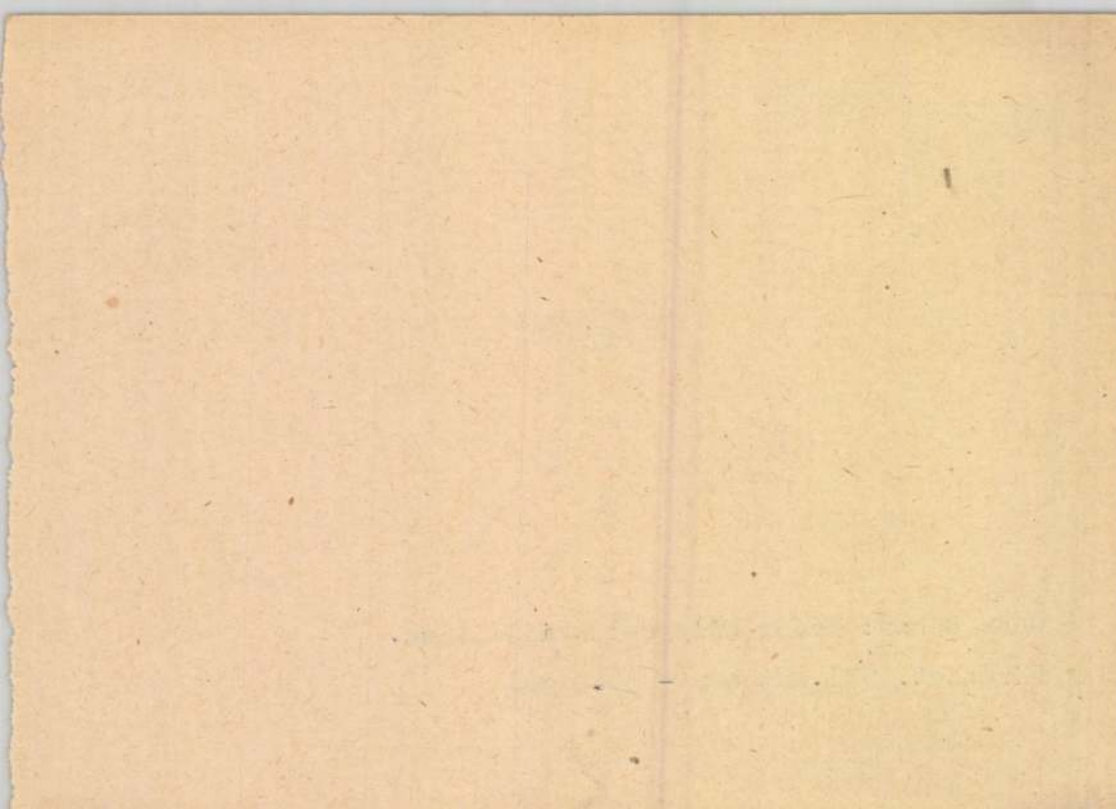

Székely István
festő

Előszó

Goda Gábor: Kádár Béla emlékkiállítása.

Művészet, 1971. október - 36. oldal

Szőnyi István
felelős

1956-ban volt gyűjteményes
kiállítás a.

Láncz Sándor: Van-e modern realista . . .

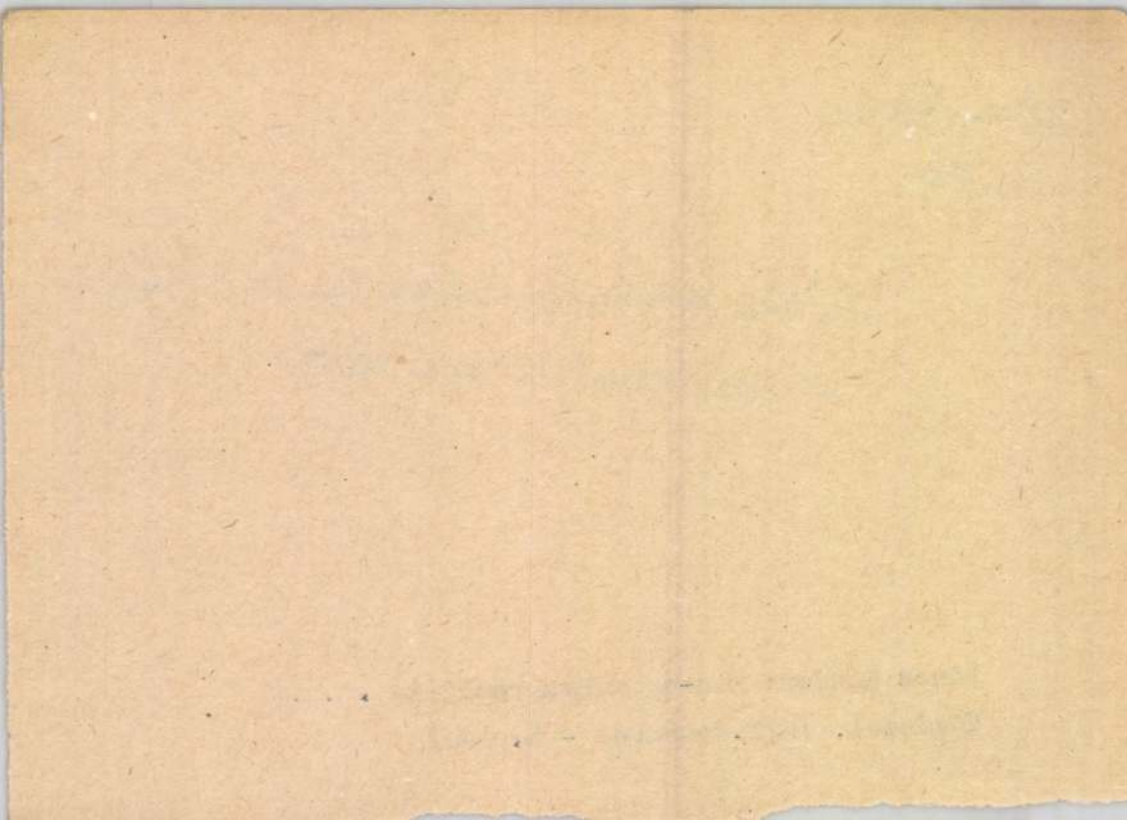
Művészet, 1971. december - 6. oldal

... .. -
... .. -

Szönyi István
foto

Szönyi nemcsak -aktív- művelője
csendes megrögzöttségé vált.

Láncz Sándor: Van-e modern realista . . .
Művészet, 1971. december - 6. oldal

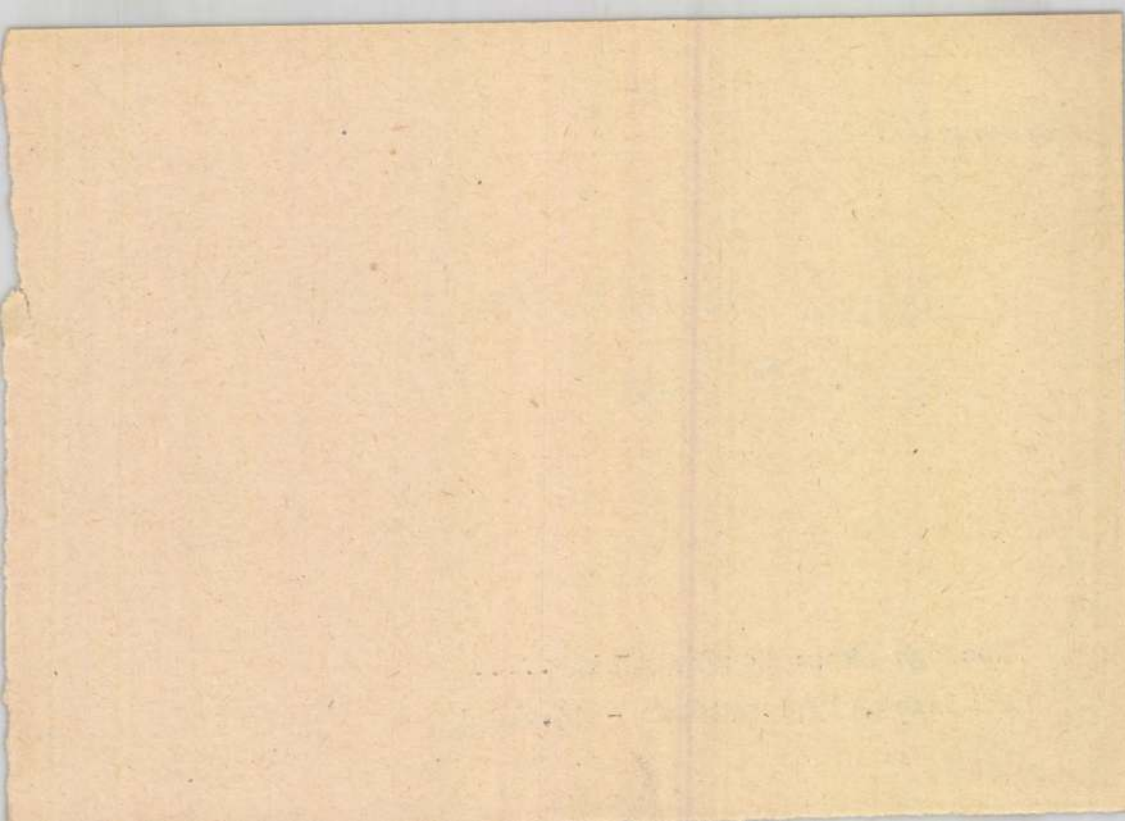

Szömj László
festő

Szömj művésze volt a főiskolán
Bozóky Mária.

Koczogh Ákos: Bozóky Mária

Művészet, 1971. október - 44. oldal

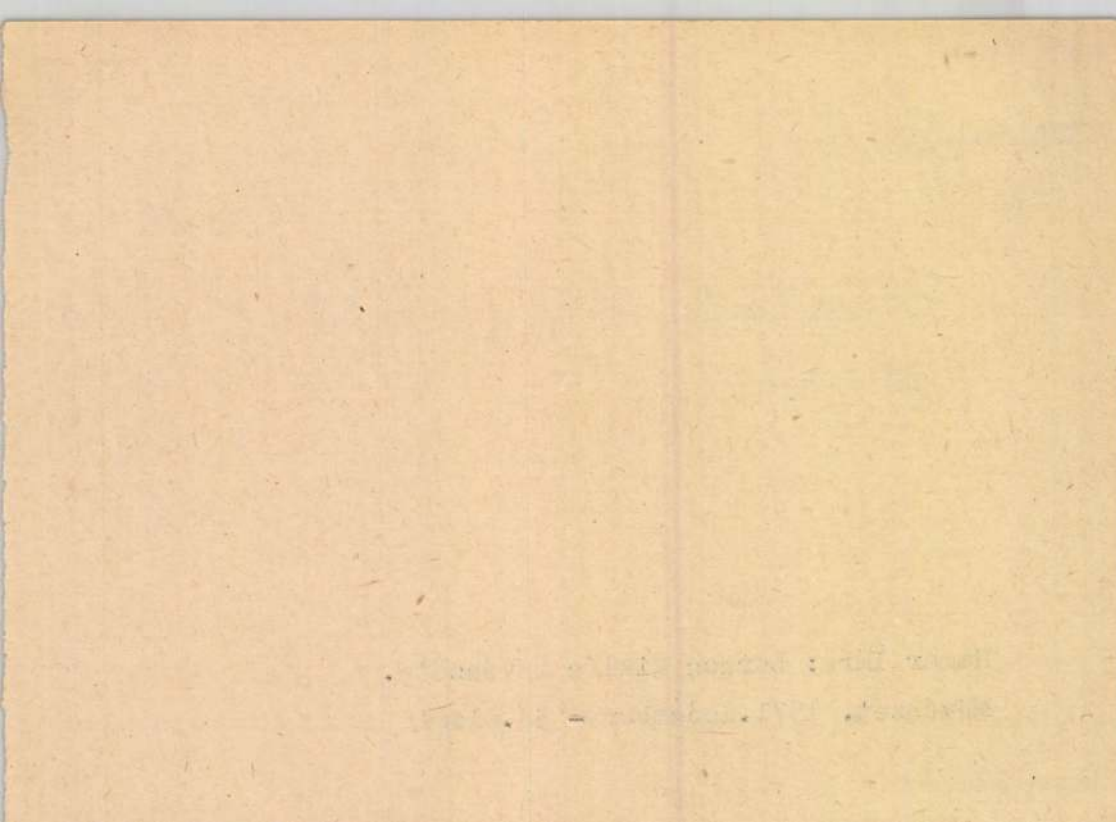

Szőnyi István
festő.

Borsos Miklós készített portrét Szőnyi
Istvánról.

Hamar Imre: Borsos Miklós művészete.

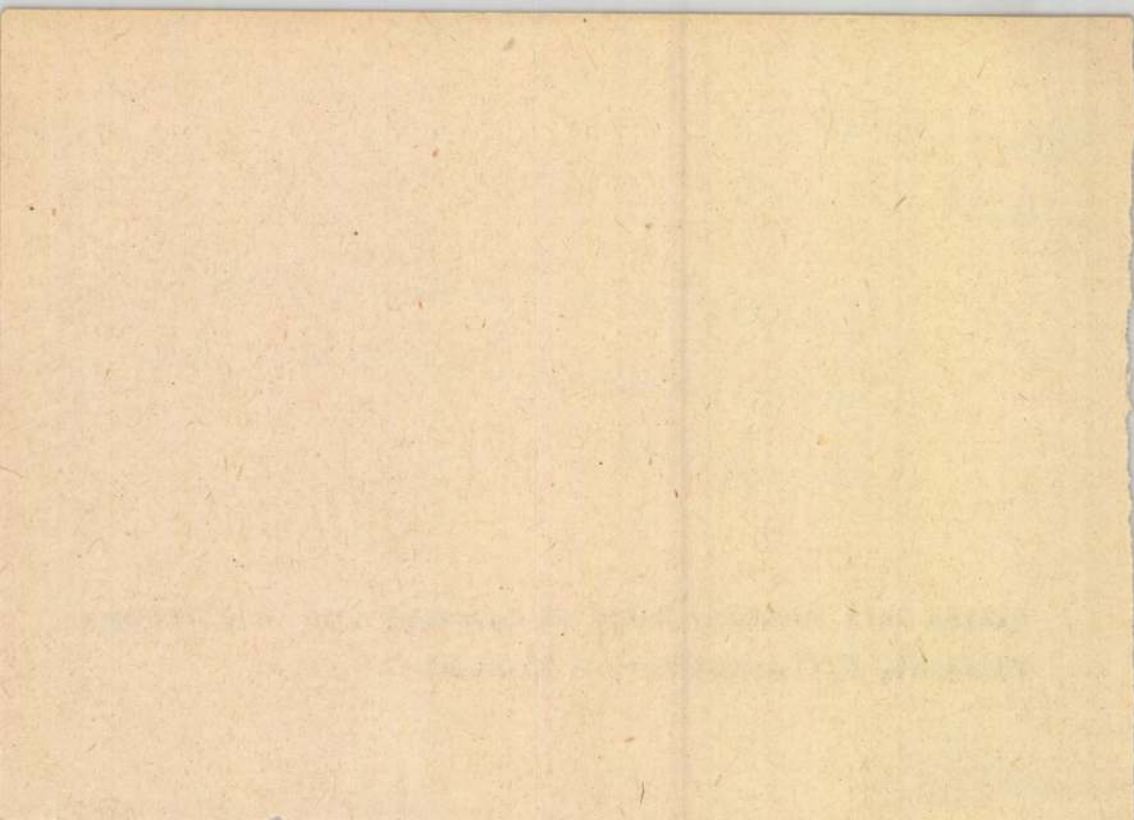
Művészet, 1971. decemberv- 34. oldal

Szőnyi István
festő

Ferenczy Julia holozsára festésére
Szőnyi István művészete nagy ha-
tással volt.

M. Kiss Pál: Ferenczy Julia és Gy. Szabó Béla kiállítása.
Művészet, 1971. szeptember - 35. oldal

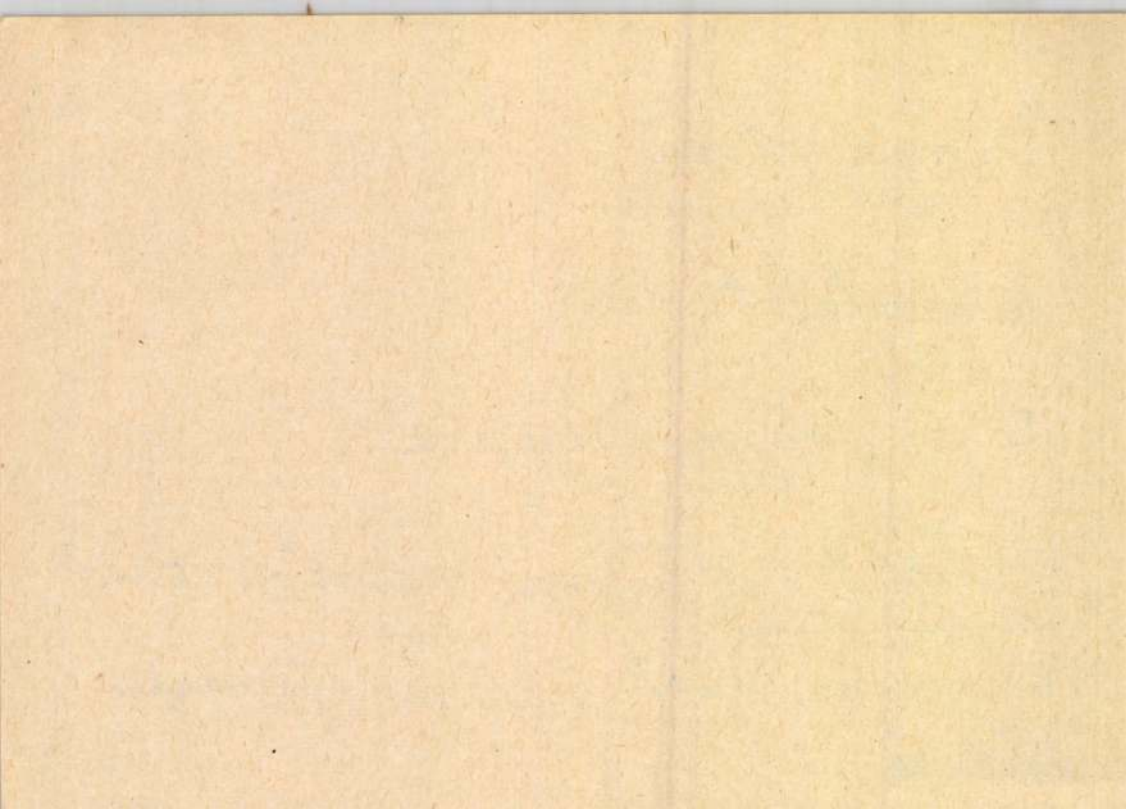

Könyi István

Gyémántosott műve:

50. sz. "Reggel", tempera.

Malogh I. : of "Magyar Lepros" művésze-
lete", I. művészet: kiállítás, Budapest,
1946. VII.

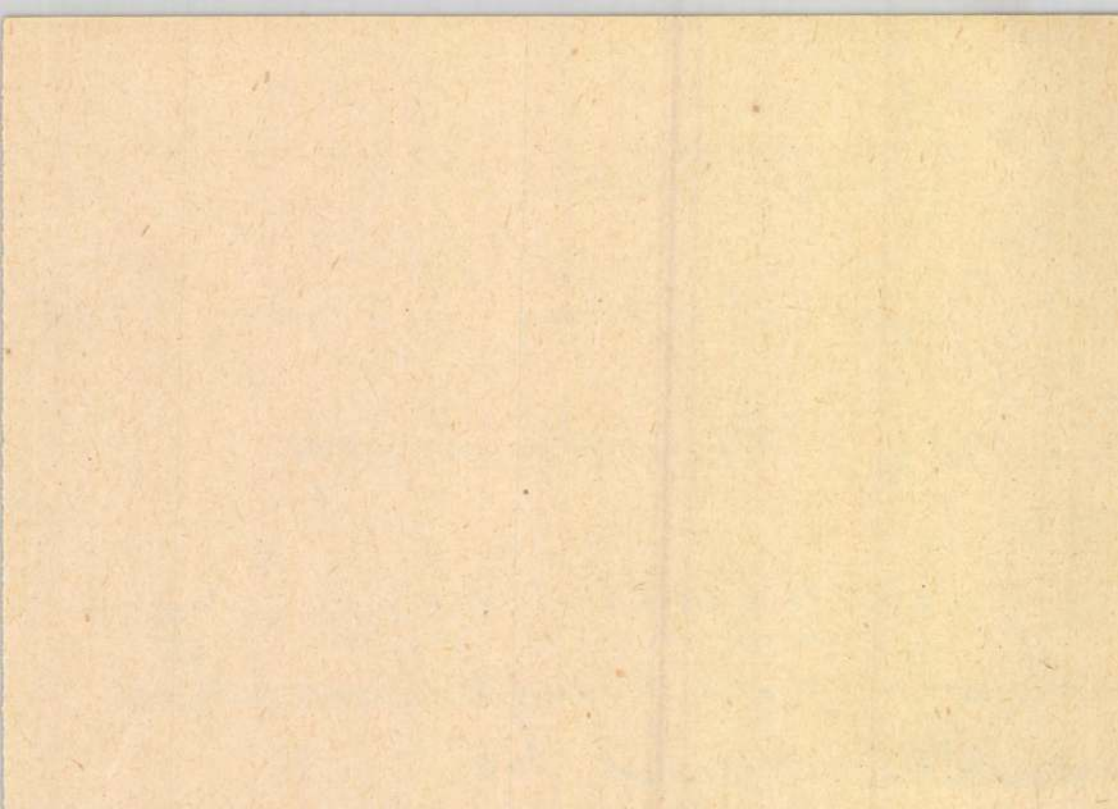

Lányi István

Magyar labda játékos:

91. sz. "Pihenő" Lehetek "slaj".

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar
Leptornívósok Szabadkiszervezetének
K. elnöke, Budapest, 1945

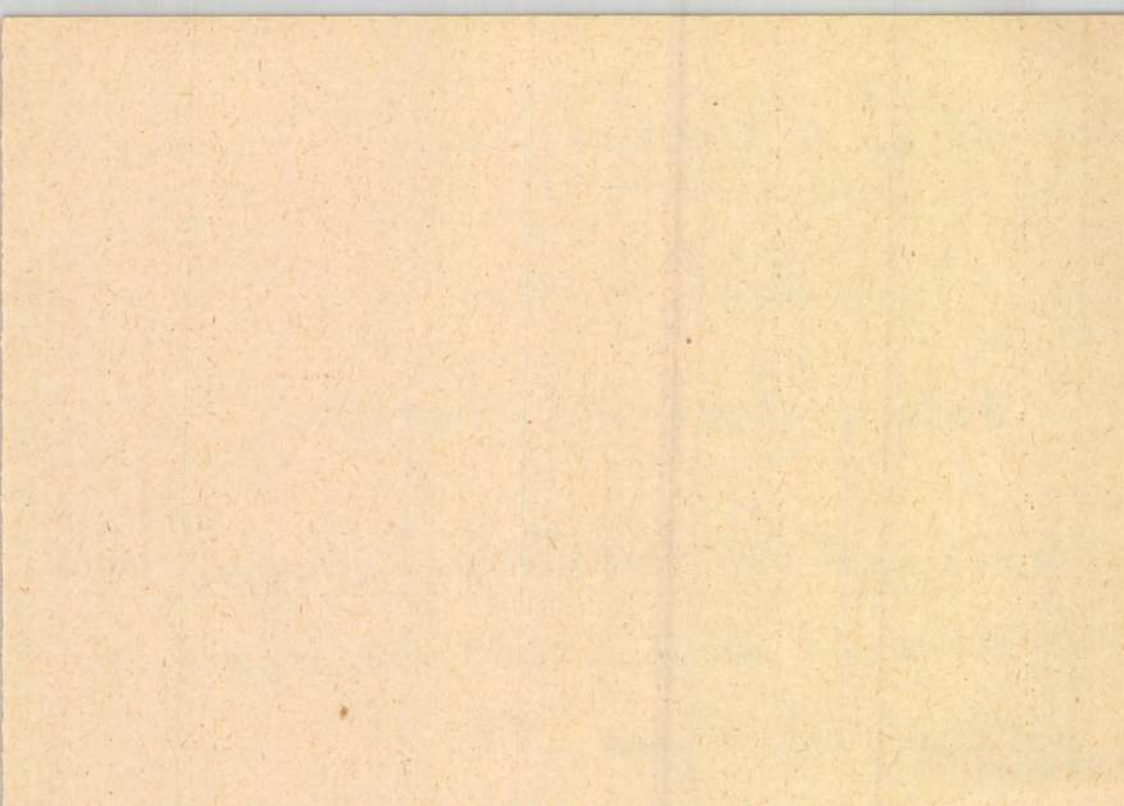

Lányi István

Demintott műve:

So. pr. „Domboldol”, tempera.

A Nemzeti Sportbizottság és Magyar Rep-
kórművészek Szövetségének kezességével ki-
állításra, Budapest, 1945

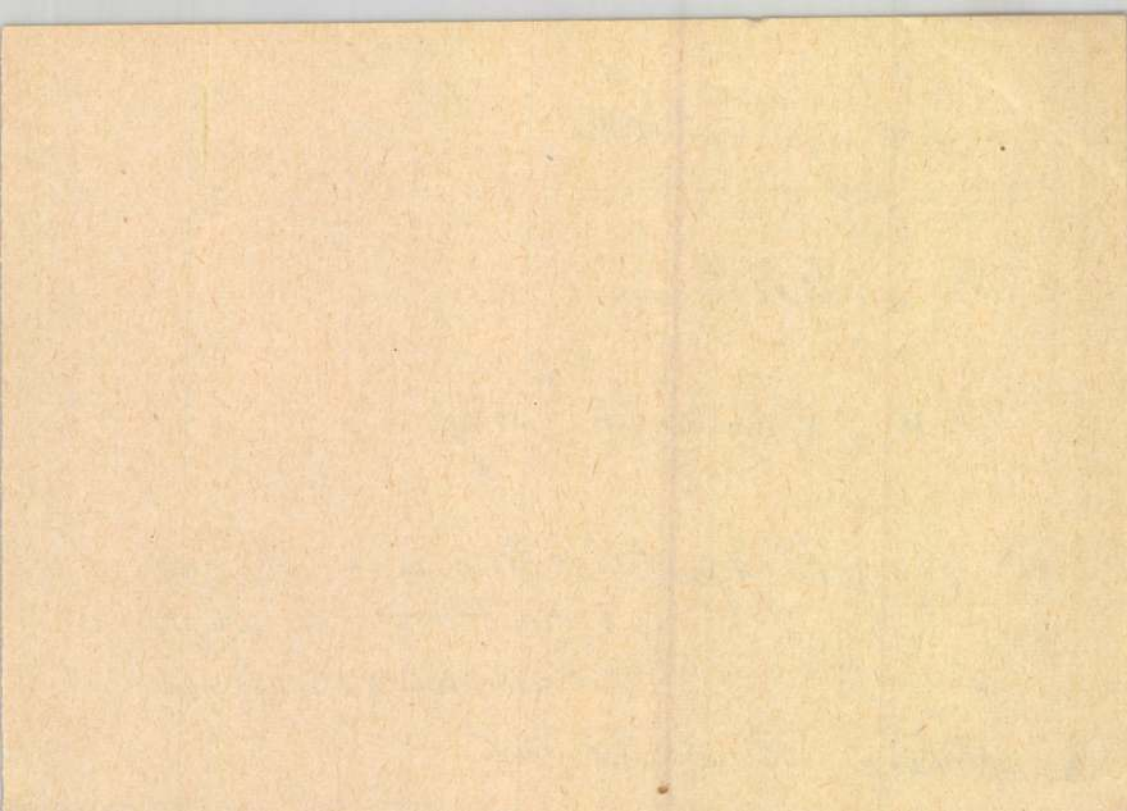

Szönyi István

Gyermekirodalmi műve:

93. p. „Füldögélés” oldal

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar
Képzőművészek Szabadszervezetének
kiállítása, Budapest, 1945

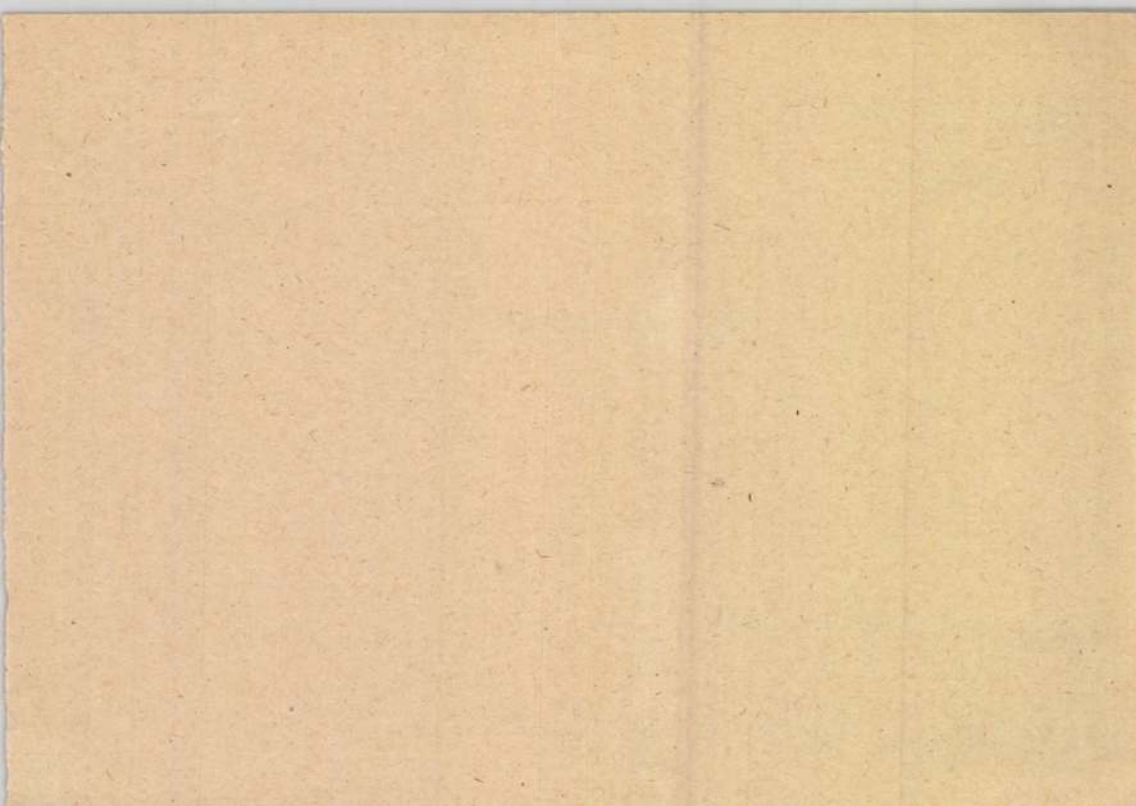

Sömgy István
grafikus

Illustráció

Rakosy Gergely: Kili

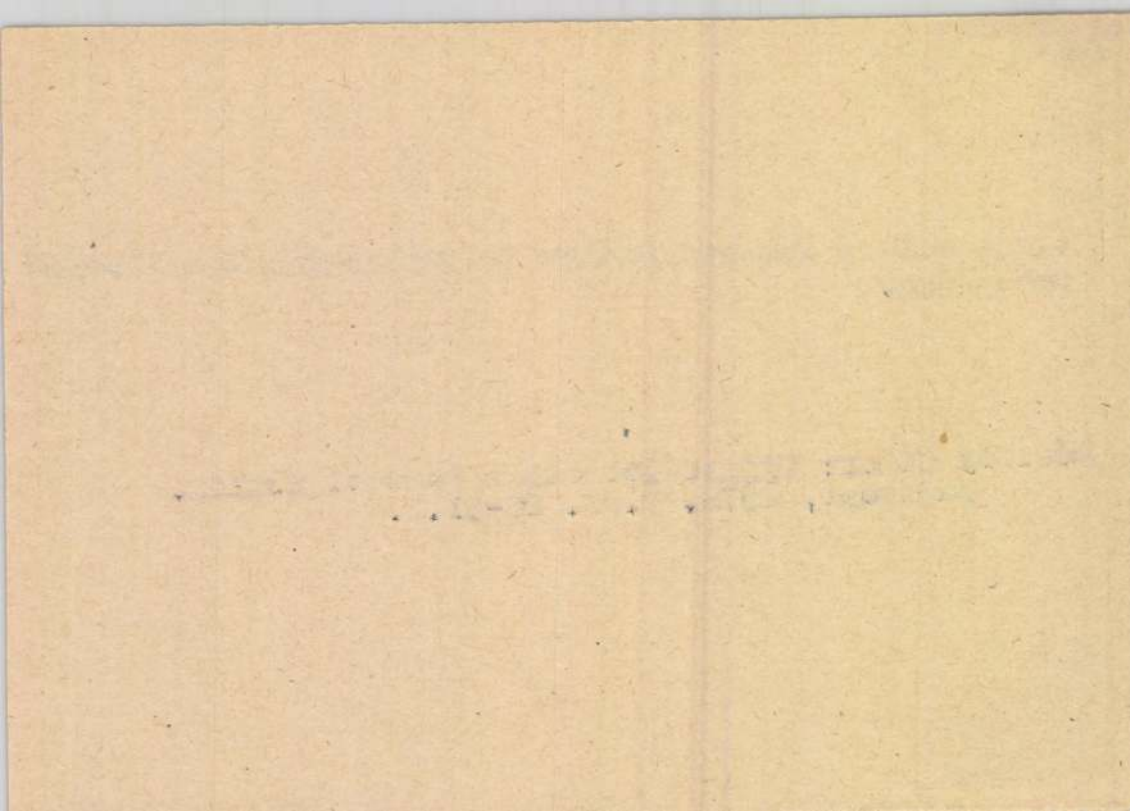
Nők Lapja, 1968. aug - Borán

Szóczy István

tárgya volt a Nemzeti Szalon felszabadulás utáni vezetőségének.

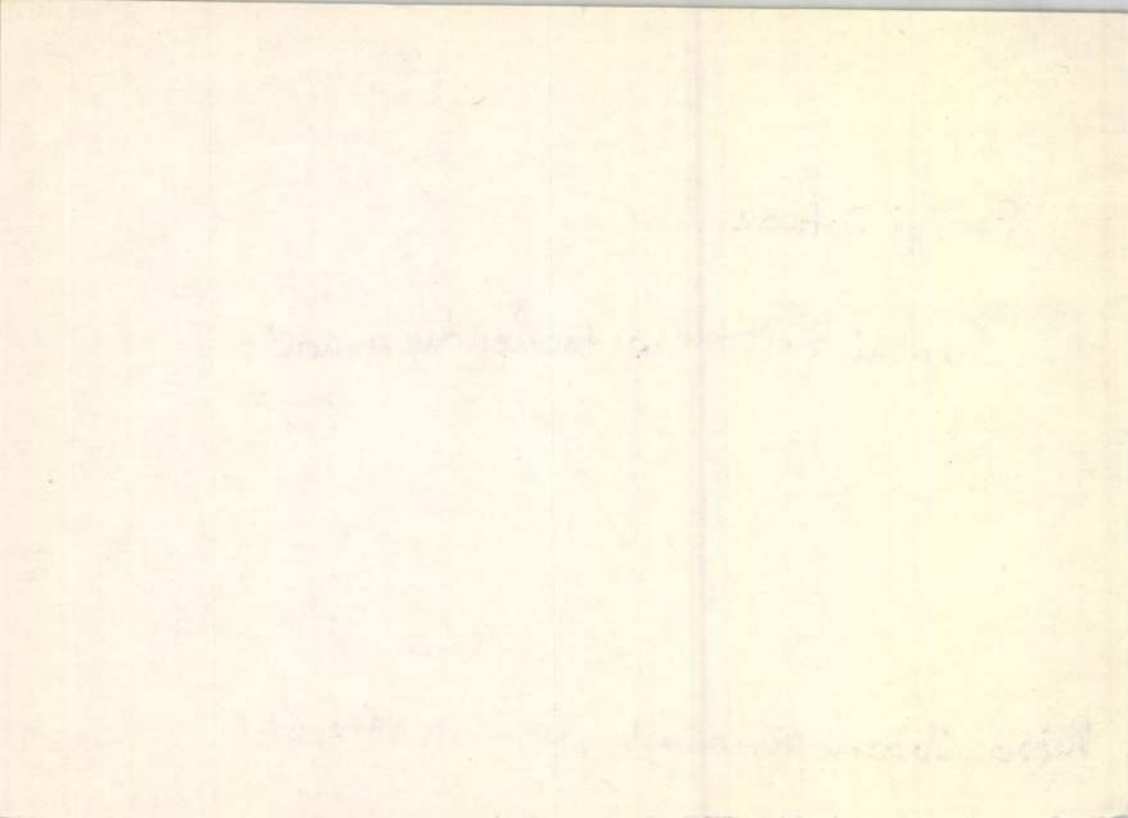
Mészöly Gábor: Ujjászületésben a Nemzeti Szalon.
Budapest, 1972. 5.sz. 28-31.1.

Szönyi István

Szalai Zoltán a formaképzéséről.

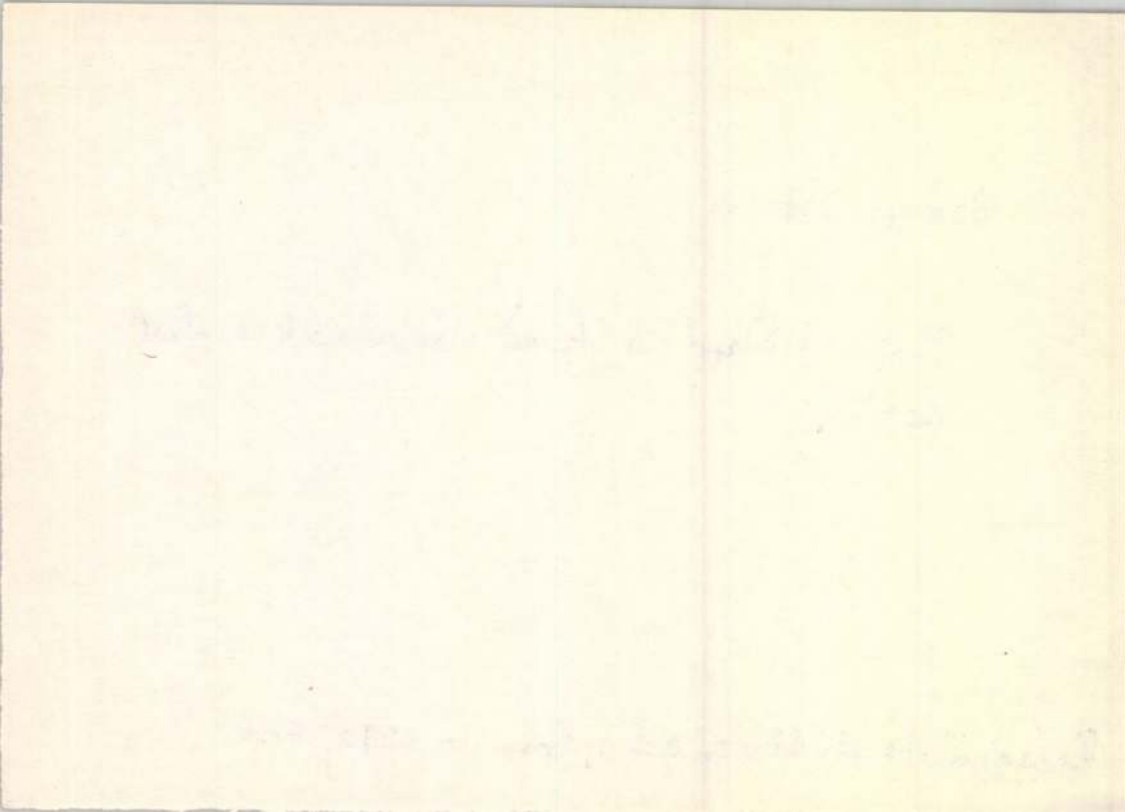
Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 61. l.

Szönyi István

István Szilárd a fémtróceák mutató-
kosik.

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 61. l.

Szömyi István

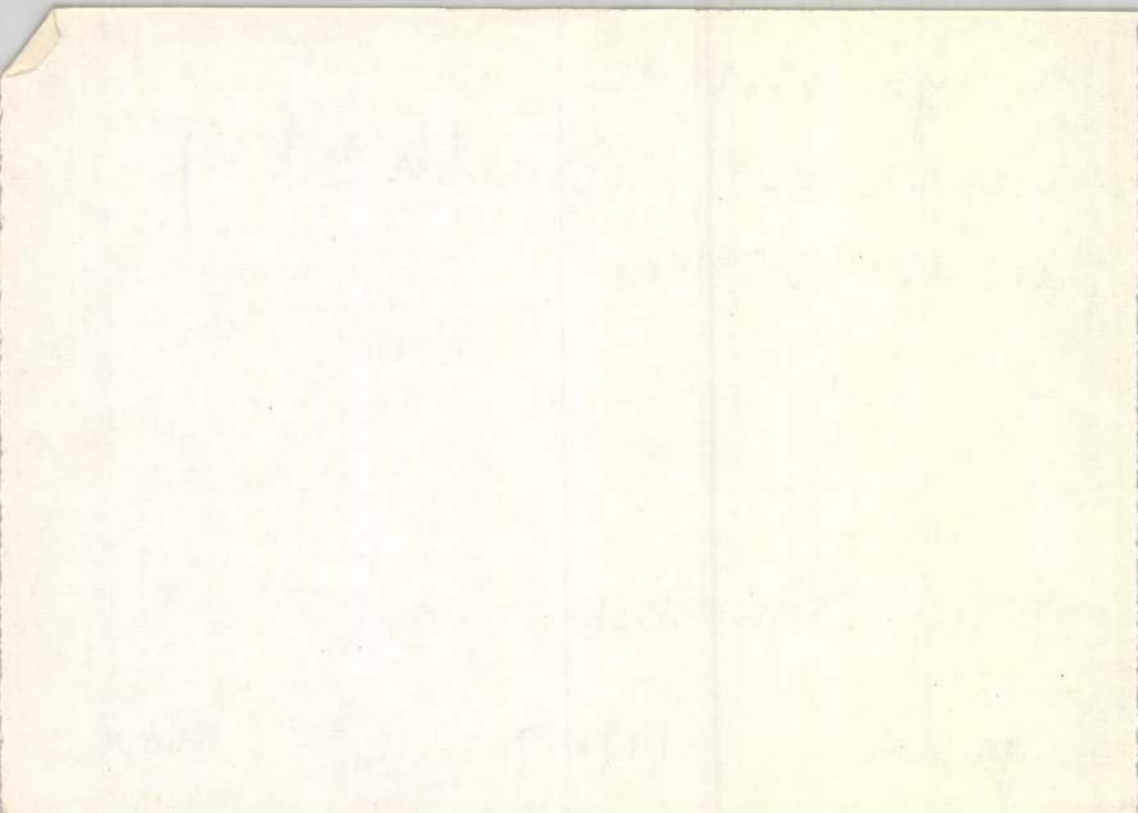
tanára volt Nemeth József
festőművészek.

D.4. Képzőművészet.

Vigilia

1972/7

498old.

Szőnyi István

Kurucz D. István először Szőnyi István magániskolájában tanult.

Bodri Ferenc: Kurucz D. István
Látóhatár 1971/9-10 915 .old.

Exchange 17/1/1918

George H. Brown and J. Brown
17/1/1918

George H. Brown
17/1/1918

Szónyi István

Kurucz D. István mesterei a Képzőművészeti Főiskolán Szónyi István mellett Réti István, Benkhard Ágoston és Rudnay Gyula voltak.

Bodri Ferenc: Kurucz D. István
Látóhatár 1971/9-10 915.old.

1914

Mr. D. J. ...
...
...

...

Szőnyi István

Szőnyi Eladó a borju c.művének alaphelyzete
hatással volt Kurucz D. Istvánra a Disznóvásár
c.kép megfestéseket.

Bordi Ferenc:Kurucz D;István
Látóhatár 1971/9-10 915.old.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Handwritten text, possibly a signature or a date, located in the lower right quadrant of the page.

Szőnyi István

Réti István tanítványa volt a Képzőművészeti
Főiskolán Paizs Goebel Jenő, Szőnyi István,
Boldizsár István, Modok Mária, Rozgonyi László,
Iván Szilárd.

Dévényi Iván: Réti István
Látóhatár 1970/9-10 941. old.

1870

Received of the Hon. Secy of the
Interior for the sum of \$1000
for the purchase of land for
the purpose of establishing
a reservation for the
benefit of the Indians.

Witness my hand and seal
this 10th day of July 1870.

Szónyi István

A Periszkóp című folyóirat amely Aradon jelent meg Szántó György szerkesztésében közölte műelléleteken Witz Béla, Moholy-Nagy, Ferenczy Béni, Tihanyi Lajos és Szónyi István műveit.

Pomogáts Béla: Szántó György Az önkeresés utja
Látóhatá 1970/5-6 551. old.

1870

Received of the Hon. Secy of the Navy
the sum of \$1000.00 for the
purchase of the U.S.S. Albatross
for the U.S. Fish Commission

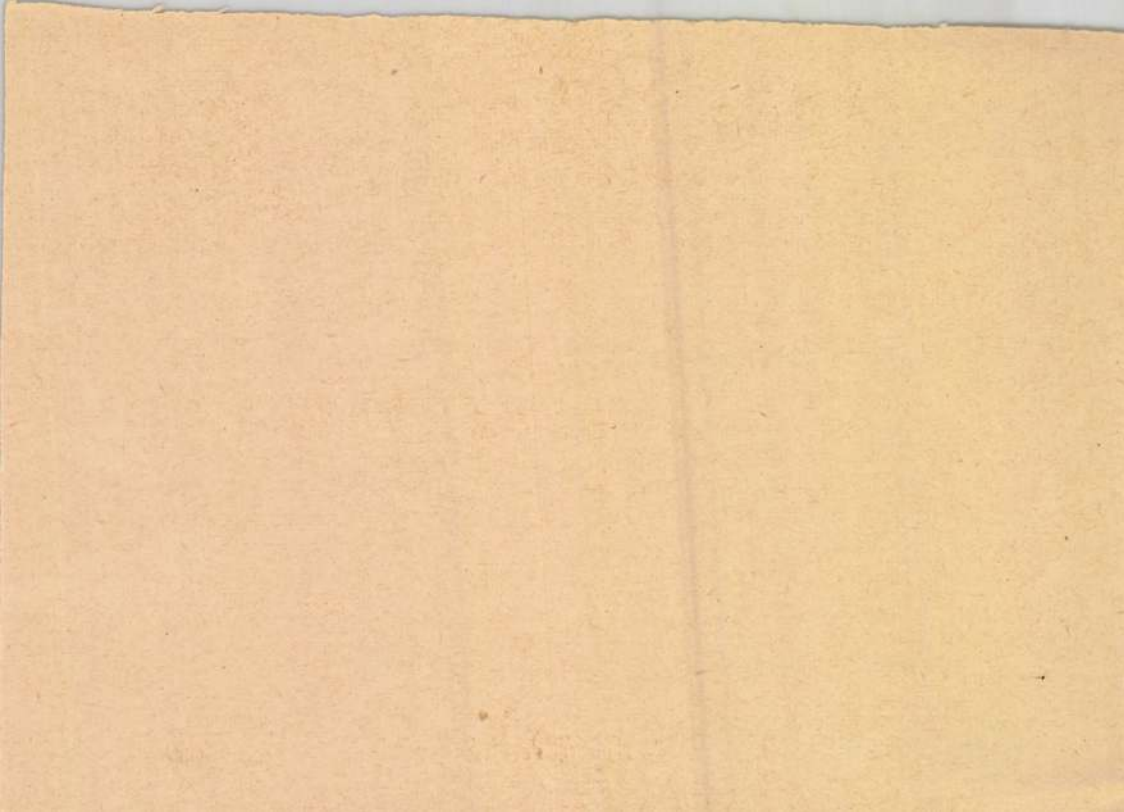
Wm. A. Rorer
Comdr. U.S.S. Albatross

Szo"nyi is foala
fo fo"

v tam'fo'nyo vret Iva'a Su'lo'se

Képszo'mu. elmanade 3 61.

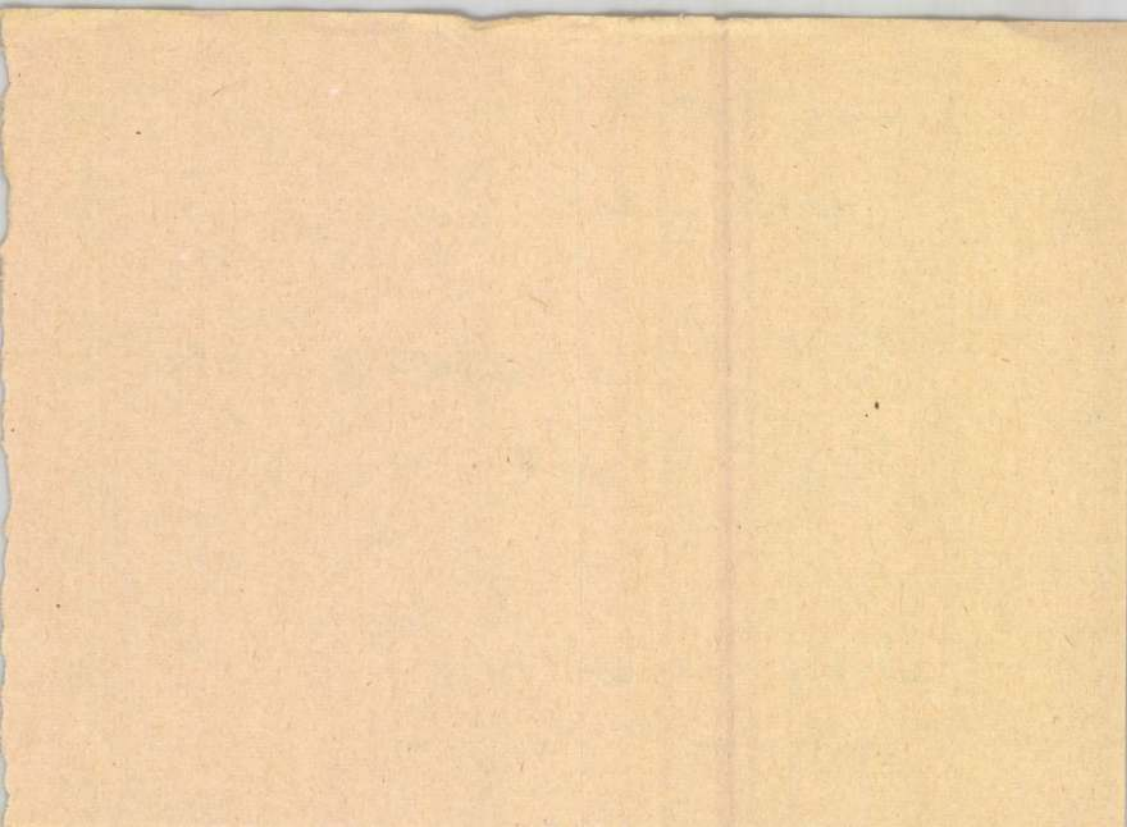
Corina 1972

Šro"avn' istva'n
fes to"

~ 1929 - bea obessivn' o'nto'n -
dijat ha'vtt .

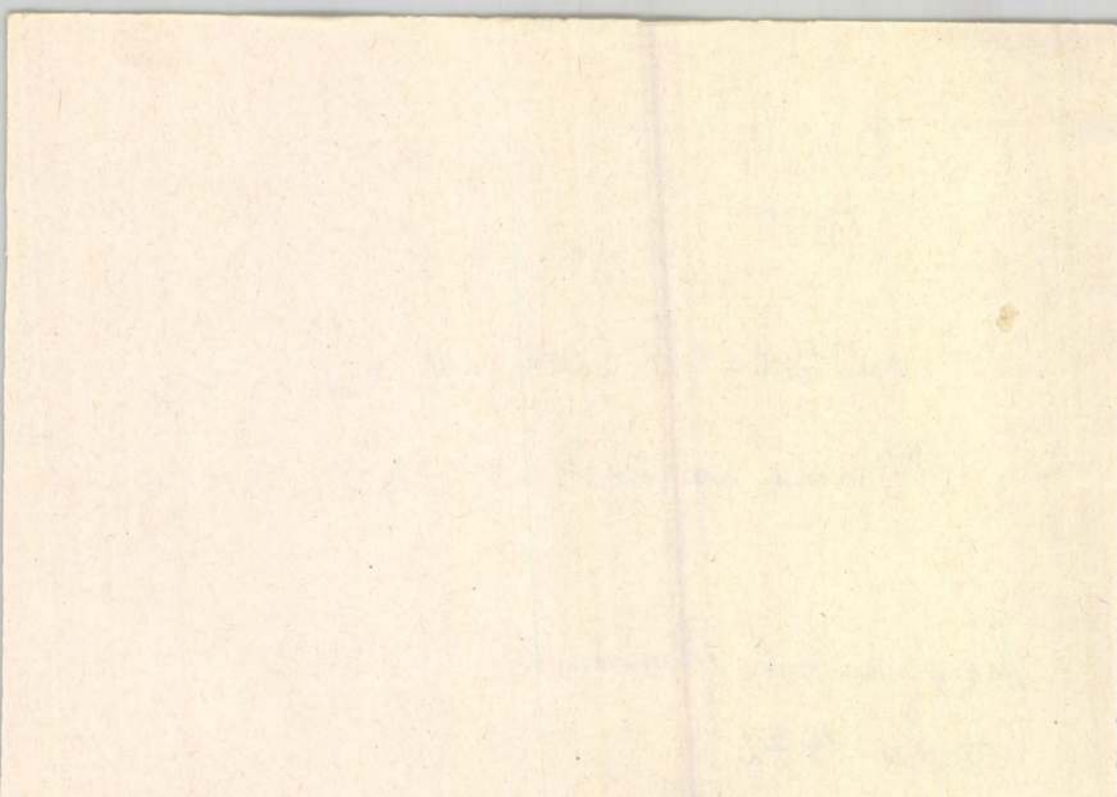
Telepy: Miha'lk Pa'e 12.
K'ipno"nni"o, K. 1972.

Sröngi István
festő

v. műtermékek előfordultak
Newes kárpótlás iránt.

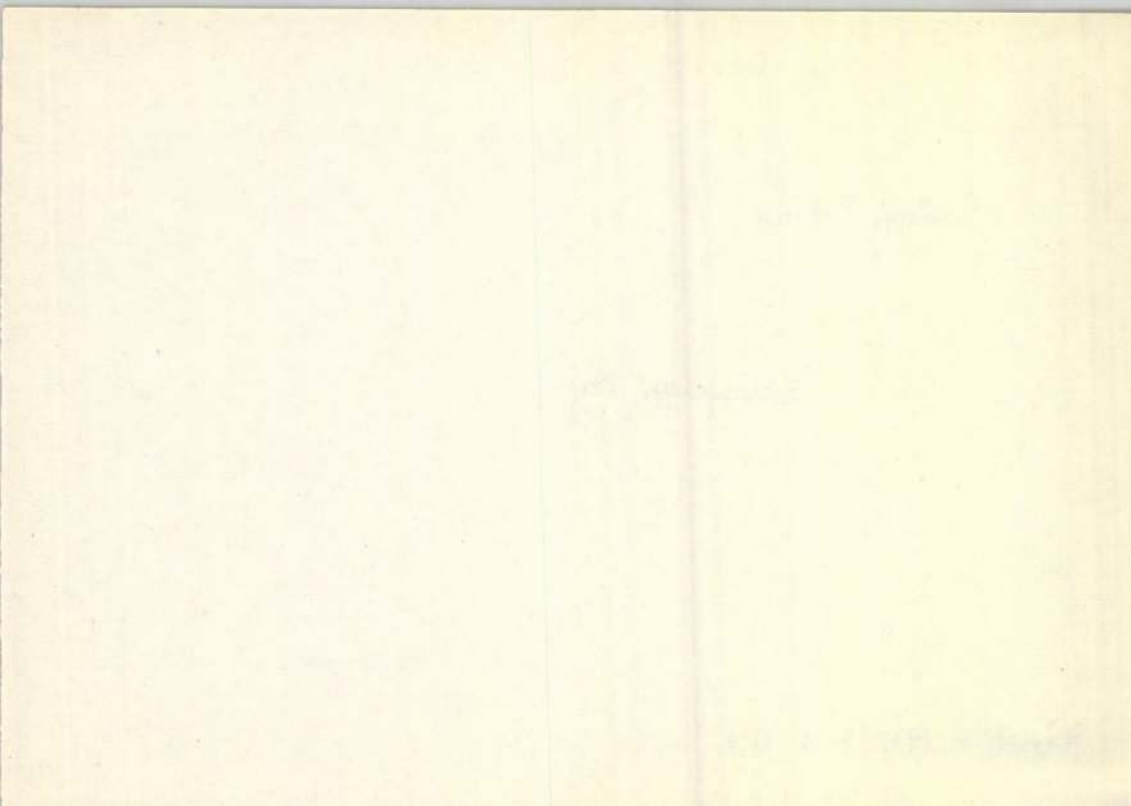
Képzőművészeti almanach 3 - 129.
Csonka 1972

Szönyi István

Zebegényi táj.

Műgyűjtő 1972/4. sz. 15. p.

Szönyi István

Domboldal tchenekkel a hepe szerepelt a kiállításon.

Aprió Ferenc: A Szegedi Műgyűjtők Klubjának III. kiállítása; Műgyűjtő 1972/4. sz. 21. l.

Early 1850

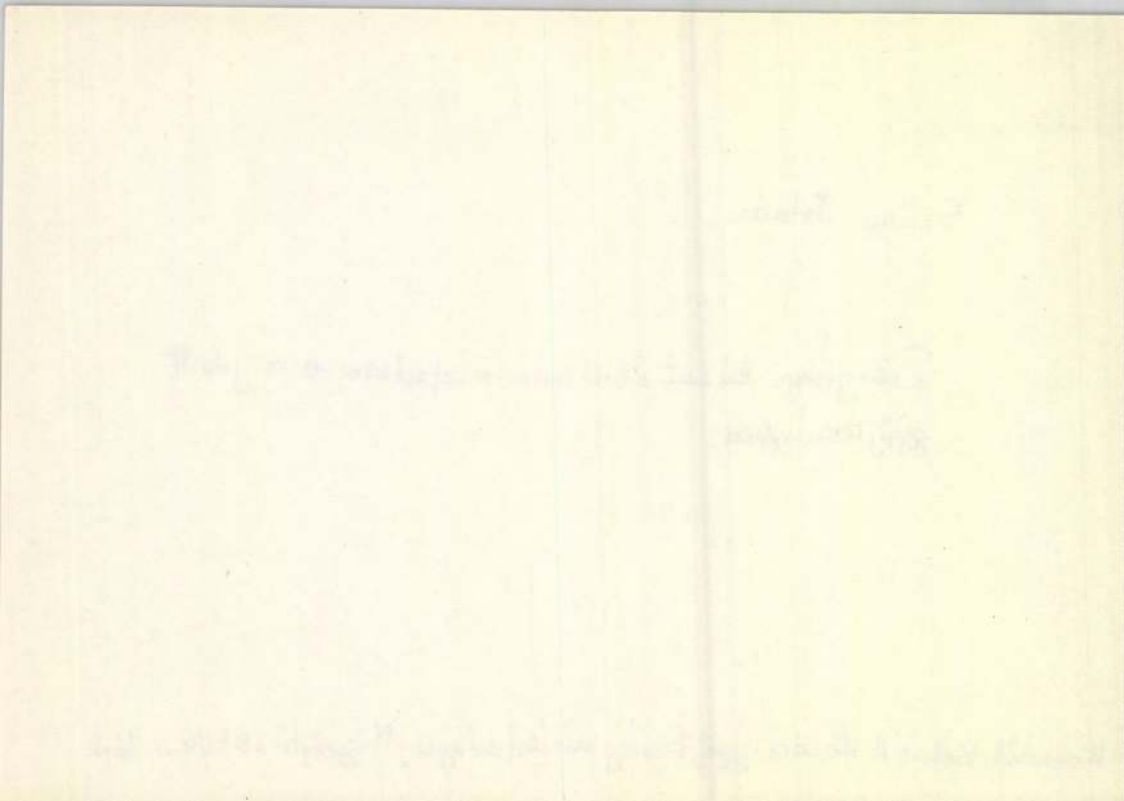
Journal of the ...

... ..

Szönyi István

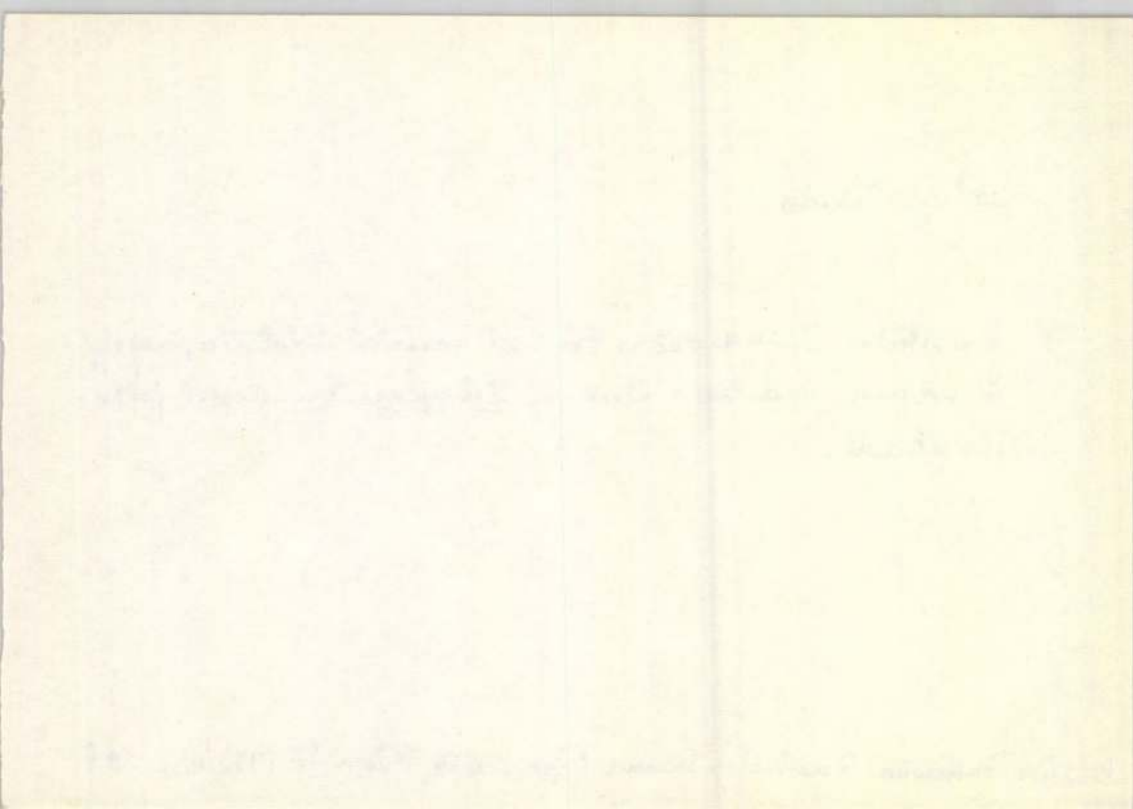
Zebegényi házat ábrázoló vízfestménye a jelszó
gyűjtésében.

Hornik Béla: A Kondás-gyűjtés vízfestményei; "Műgyűjtő" 1972/4. sz. 16. o.

Szönyi István

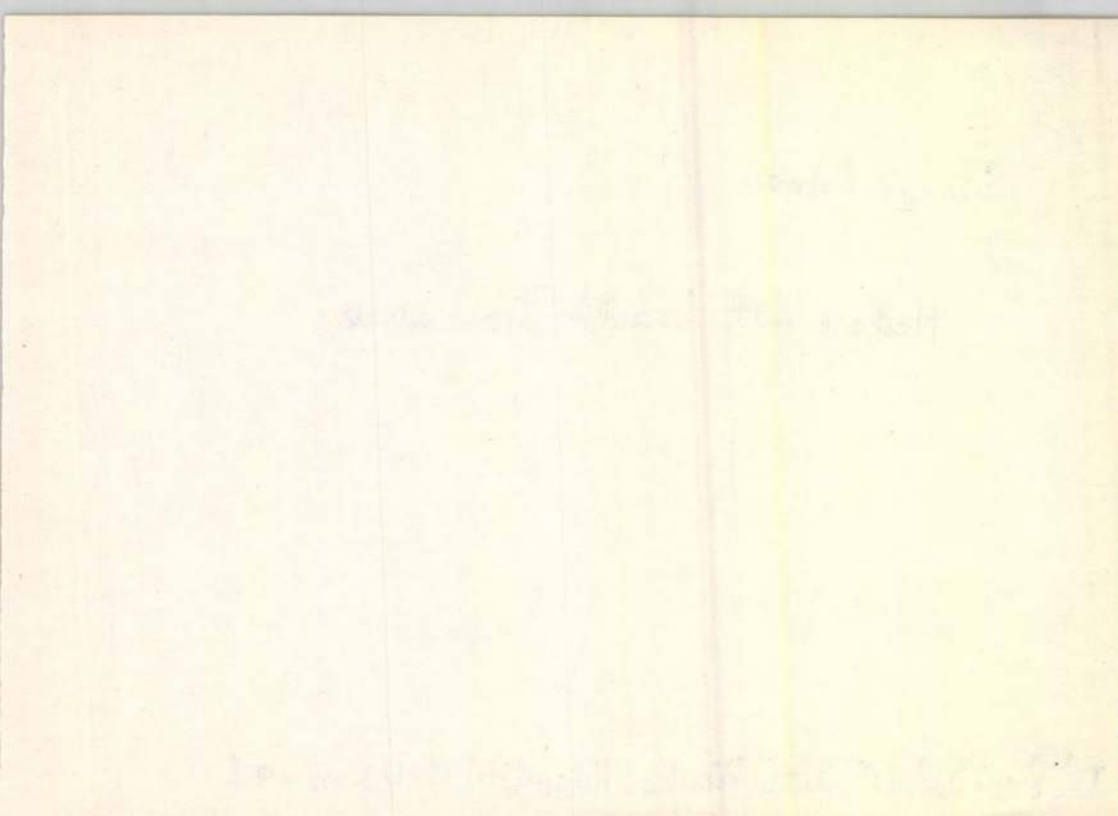
Basilides Bama azt a tőjképi vonatokat folytatja, amely
Rudnay indítása után a Felcsényi terevel felbe-
szakadt.

Szönyi István

Mestere volt Szentő Piroskának,

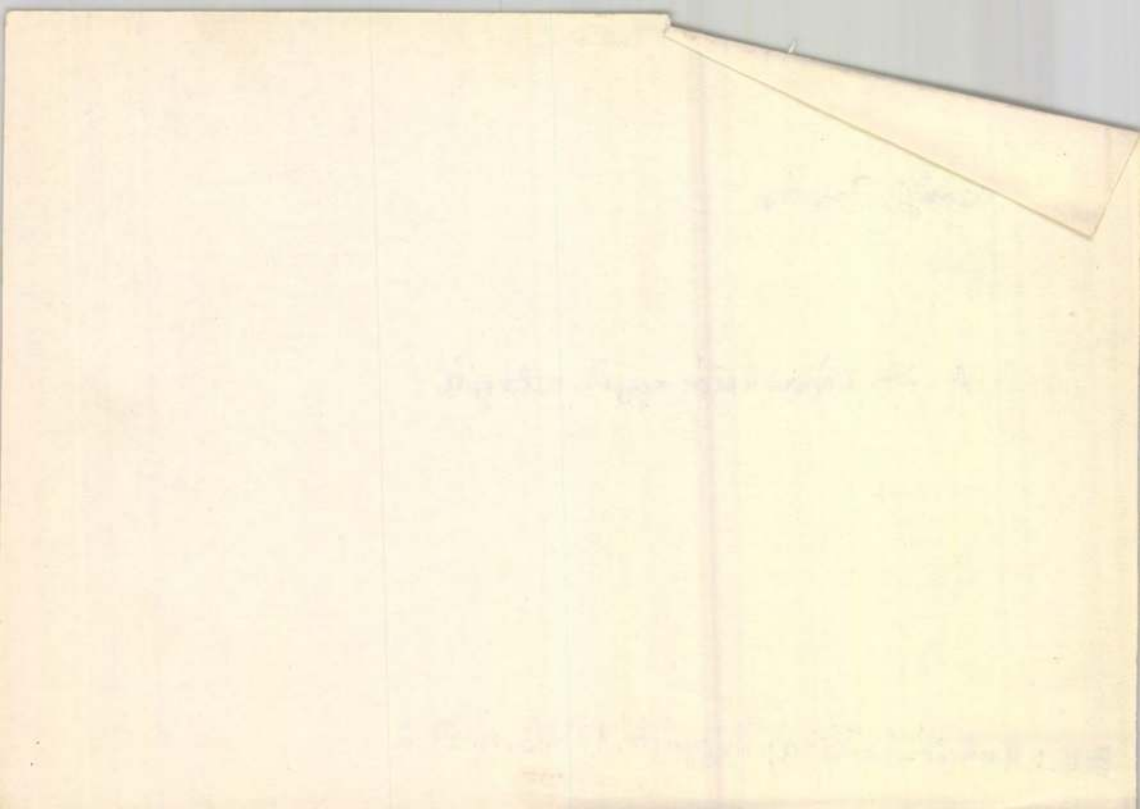
Szönyi István: Szentő Piroška; Műgyűjtő, 1921/3. sz. 29. l.

Szönyi István

A 27. képekció egyik „szőnyeje”.

E.K.: Aukció-kritika; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 57. l.

Szanyi István

Farkas Állila: Római iskola - II
Híalítás a keresztény múzeumban

új Ember, 1985. 11. 24

1870

Received of the Treasurer of the

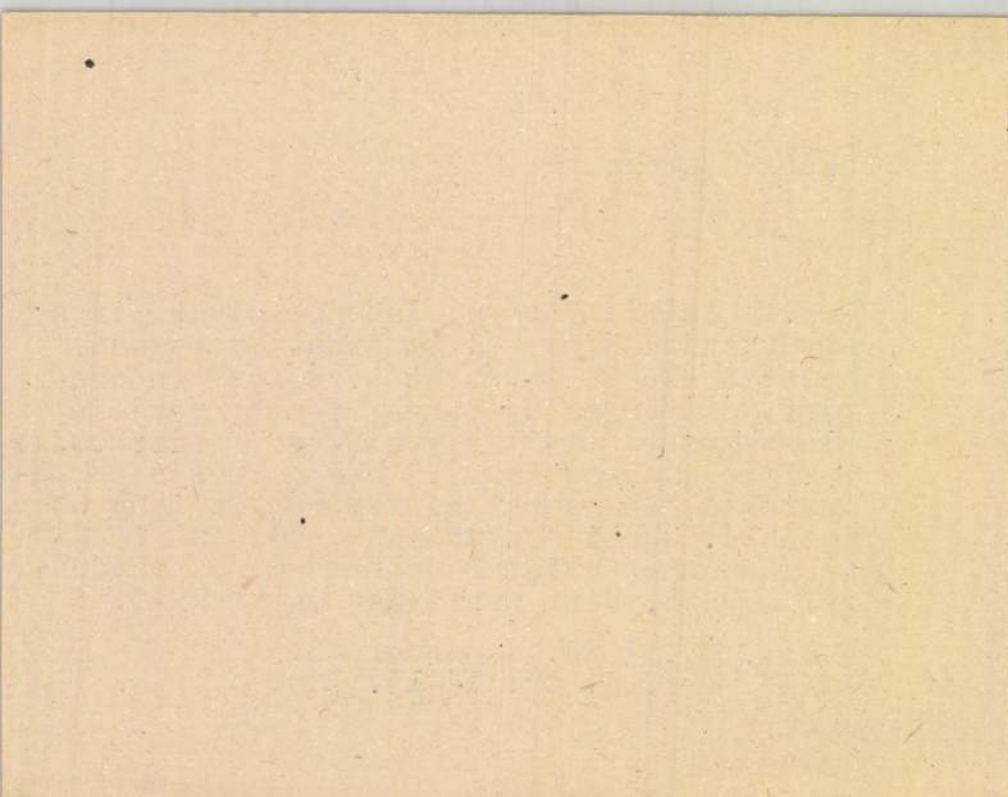
of the

1870

Szőnyi István

Németh Antal: "Szőnyi István" címmel ír a művész kiállításáról az Ernst Muzeumban. Hosszan elemzi művészetét, véleménye szerint Szőnyi "az új magyar festőgeneráció klasszikussá érett egyénisége...Áhítatos mestere az ecsetnek..." Külön leírja és magyarázza "Bethsabe" c. festményét igen magasan értékeli "Fekvő akt", "Olvasó férfi" és a monumentális "Danaidák" c. alkotásokkal együtt. Mint grafikust is kiemeli.

A HÉT, Bp. 1924. január 22.
XXXIV. évf. 3. sz. 14-15. lap.

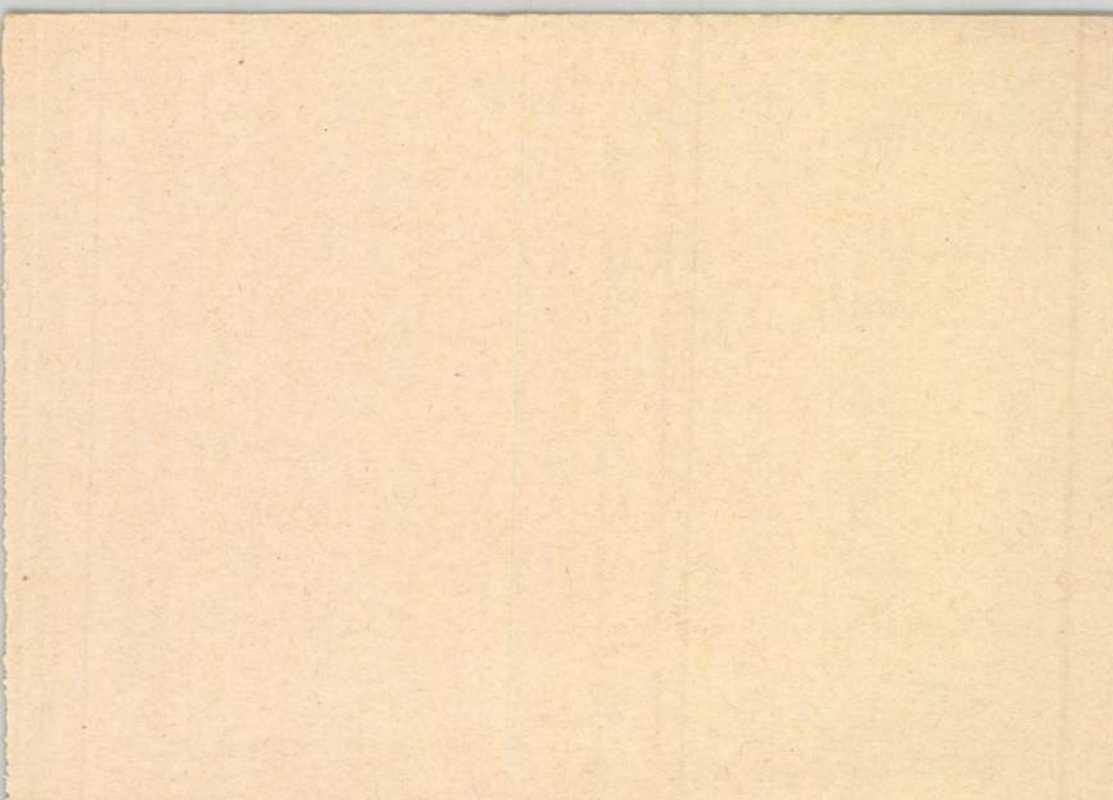
Szönyi István, festő

L.: Vilt T.

— : Harminc —

7.

Népszabadság, Bp. 1976. jún. 25.

Könyv: István, István

L.: Mohácsi Regő f.

fehővő h.: Művek es . . .

Népszava, Bp. 1975. szept. 27.

8.

100

Szőnyi István

Két művész, -Szőnyi István és Iványi Grünwald Béla képzőművészeti szabadiskolát nyitottak, ahol aktrajzolás tanítanak és iparművészeti oktatásban is részesülnek a növendékek.

Déliab, Bp. 1929. okt. 19. III. évf.
42. sz. 58. lap.

10

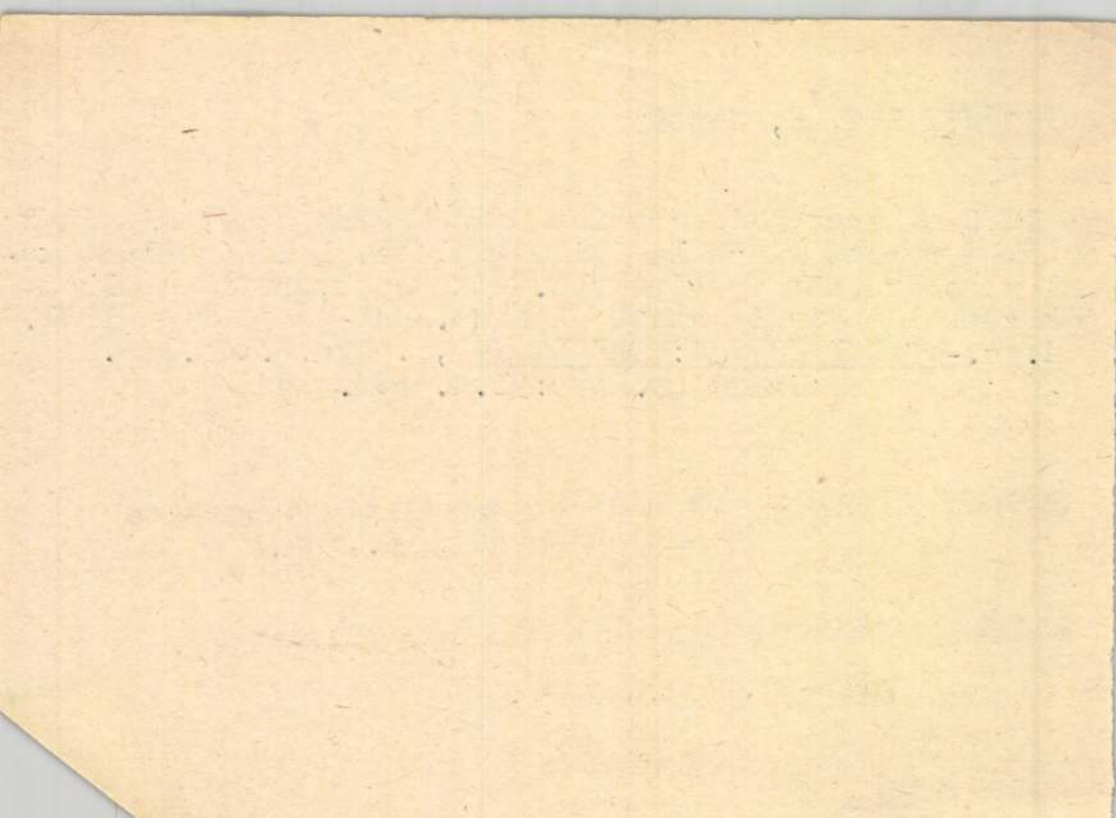
• • • • •

SZÓNYI ISTVÁN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a modern Magyar Képtárba. Festmények, grafikák alkotják zömmel a kiválasztott anyagot. Bedő-gyűjtemény 1971. 34. sz. - SZÓNYI ISTVÁN: "TANULMÁNY", c. műve. p. tus. lav. 280x420 mm. Ltsz: 71.4. 293. old

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Evkezeve, XVII-XVIII.
1973-74. évf., 1975.

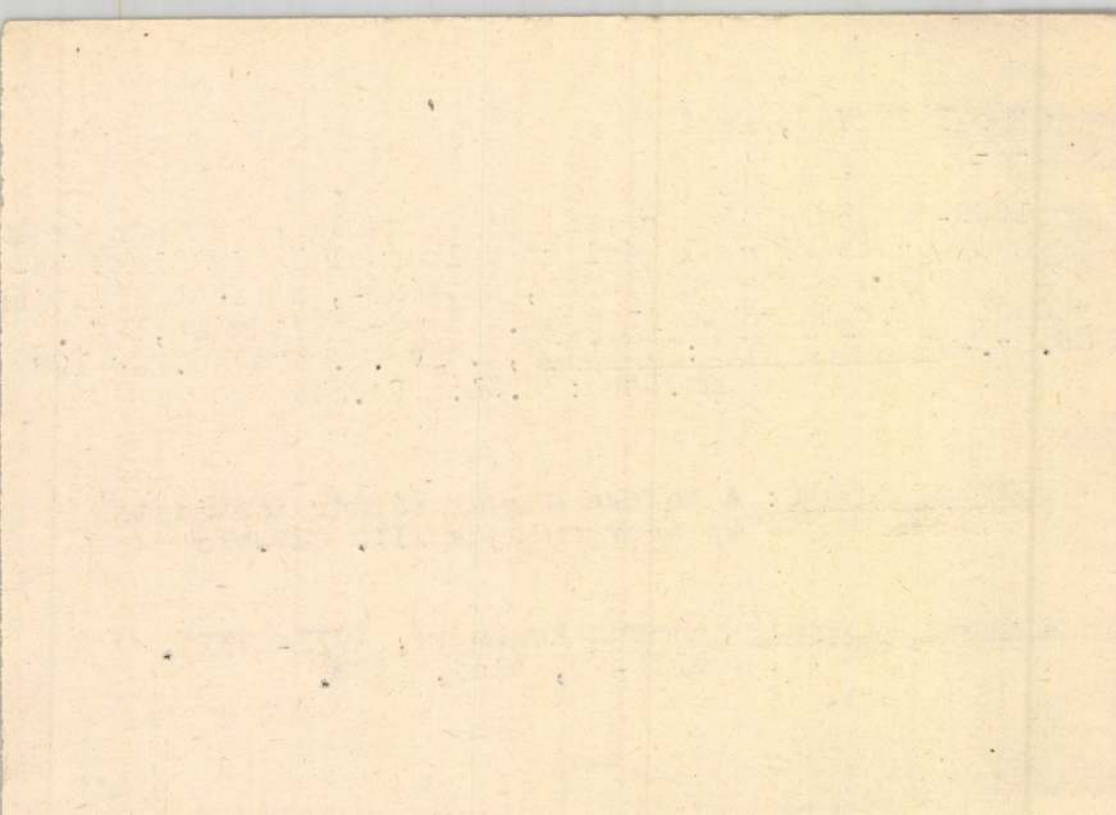

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba, Festmény-, grafikák alkotjával zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1972. 66. sz. - SZŐNYI ISTVÁN: "CSALÁD", c. műve. p. gouache. 245+198 mm. Ltsz: 72.61. 294. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmények, Grafikák alkotják zömmel a kiválasztott anyagot. Bedő-gyűjtemény, 1972. 60.sz. - SZŐNYI ISTVÁN: "TÁJKÉP", c. műve. p. akv. 160x238 mm. Ltsz: 72.55. 294. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius múzeum évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

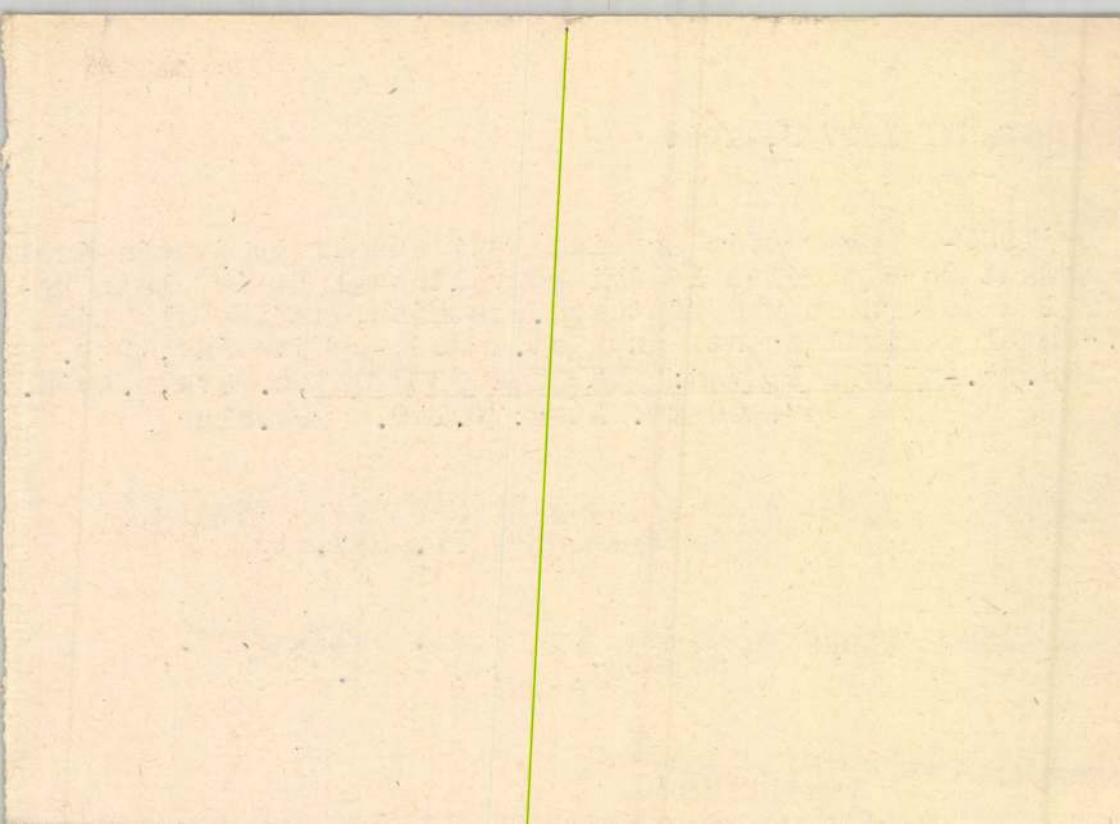
EXHIBIT A

SZONYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1975. 109.sz. - SZONYI ISTVAN: "KENDŐS ASSZONYOK", c. műve, p. szén. 347+500 mm. Ltsz: 75.179. 294. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények II. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1976.

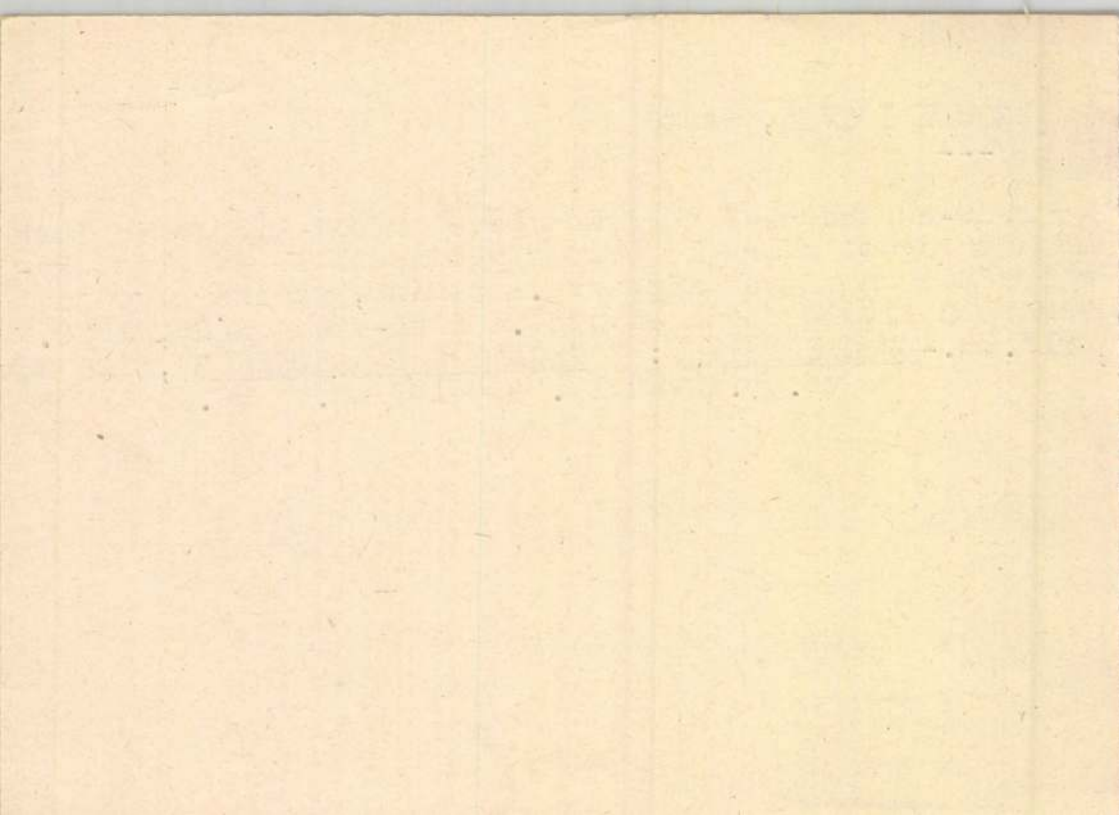

SZÖNYI ISTVÁN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bédő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja Zömmel a kiválasztott anyagot. A Bédő-gyűjtemény, 1979. 219.sz.-SZÖNYI ISTVÁN: "VÁZLAT A DANAIDÁKHOZ", cími műve. p. akvarell. 255+153 mm. 296. old

BONVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények XII. 287. old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1973.

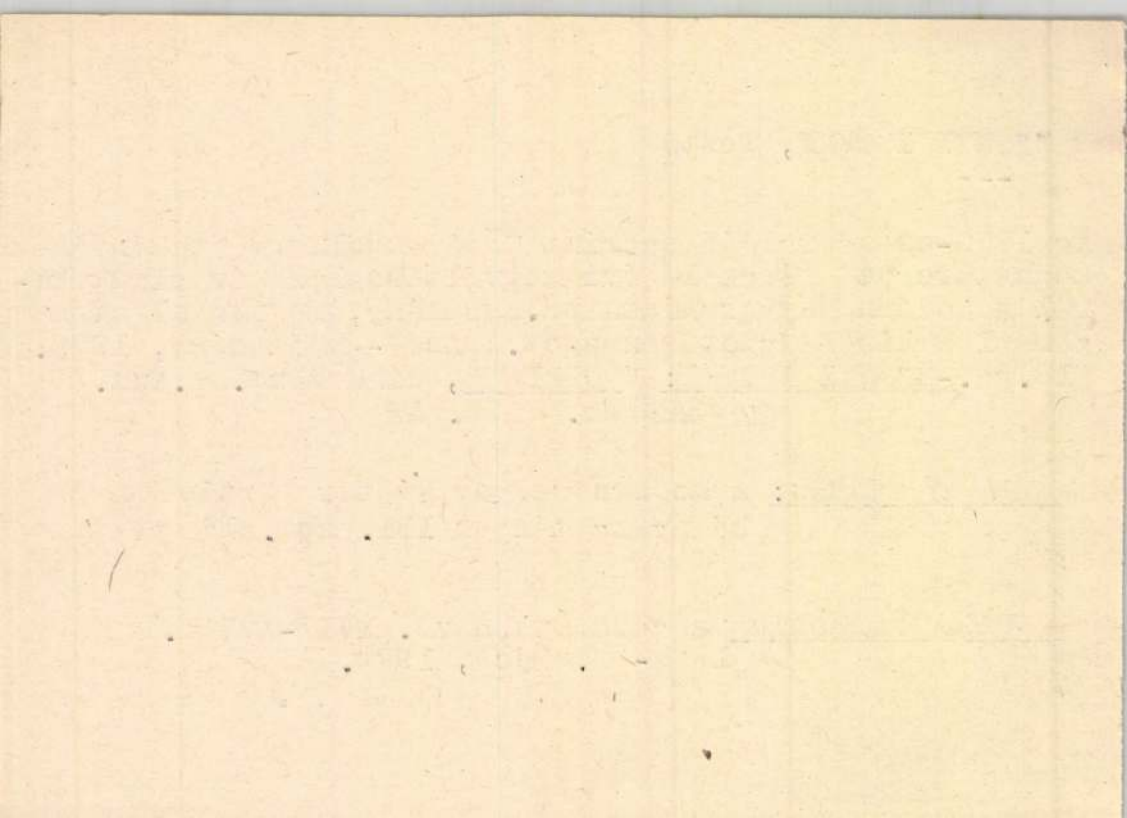
SZÖNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1979. 218.sz. - SZÖNYI ISTVAN: "CSALAD", című műve. p.tus.

275+225 mm. 296.old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar képtár története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

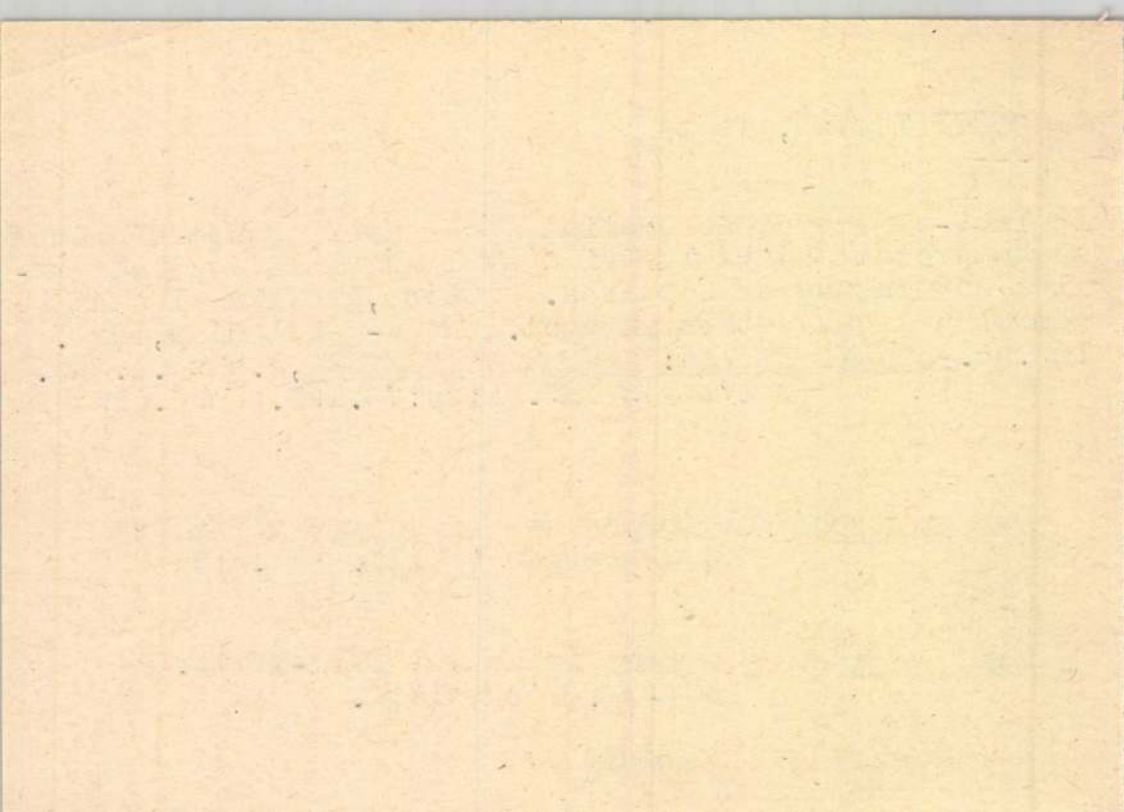

SZÖNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megvaltaással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1975. 120.sz. -SZÖNYI ISTVAN: "KENDŐS ASSZONYOK", c. műve. p. tus. 272 + 422 mm. Ltsz: 75.191. 294. old

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, LVII-XVIII.
1972-73. éves, 1975.

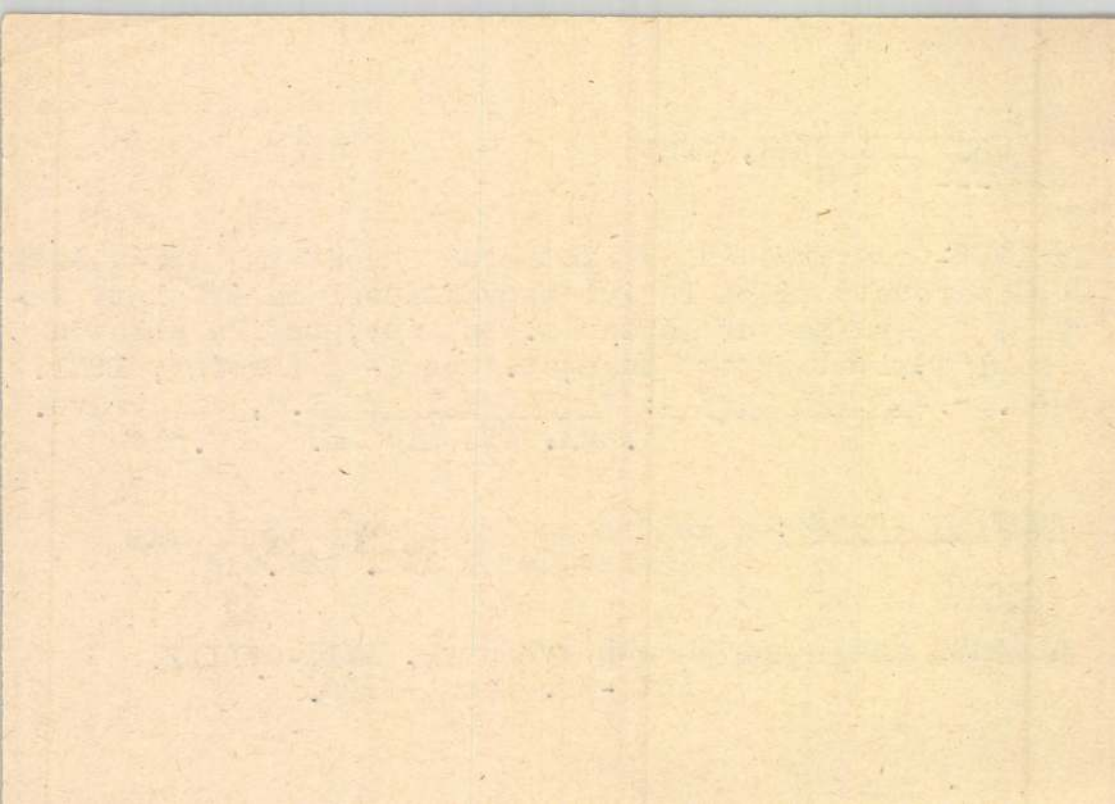

SZÖNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1981. 252.sz. - SZÖNYI ISTVAN: "ALLO-NÓI AKT I.", cími műve. p.tus. 484+310 mm. 296.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. évsz., 1975.

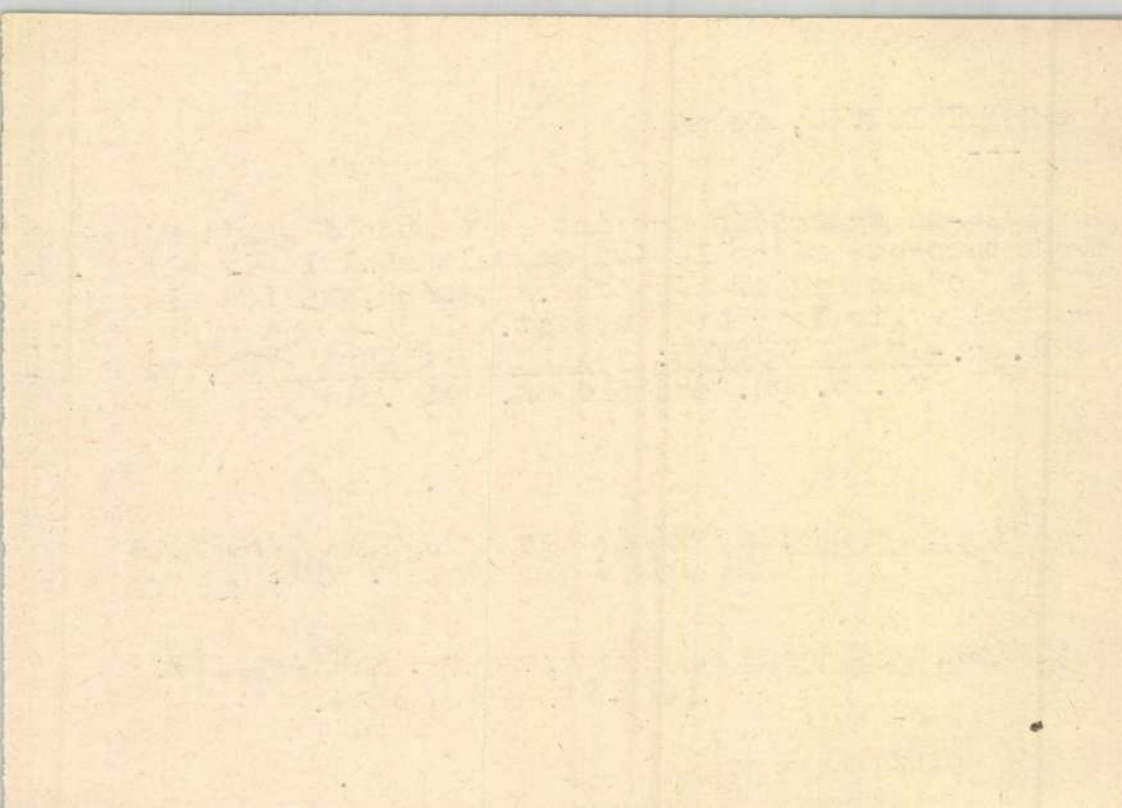

SZÖNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1981. 251.sz. - SZÖNYI ISTVAN: "ABLAKON KINÉZŐ FIU", című műve. p. tus. 484+310 mm. 296. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. rész, 1975.

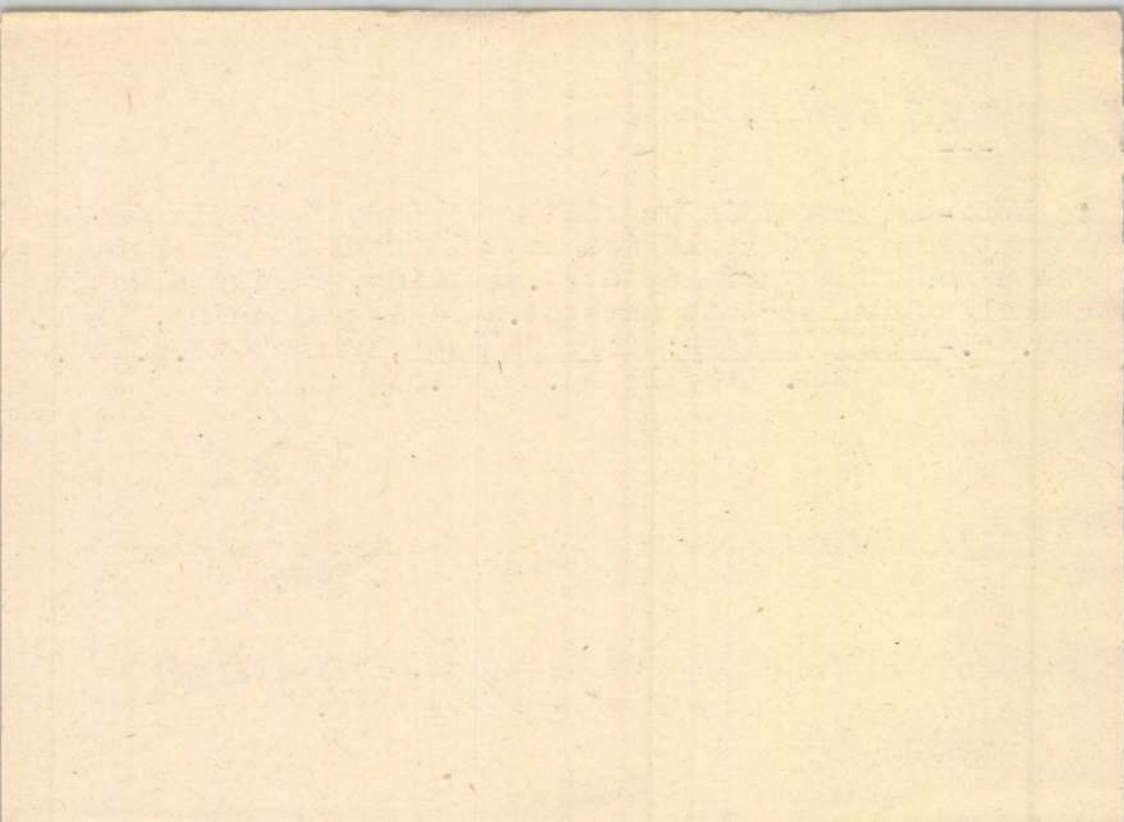

SZÓNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1981. 250.sz. - SZÓNYI ISTVAN: " FRESKÓFEJ", című műve. p.lav. tus. 457+313 mm. 296.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények II. 287.old

A Janus Pannonius maeus évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. évsz., 1975.

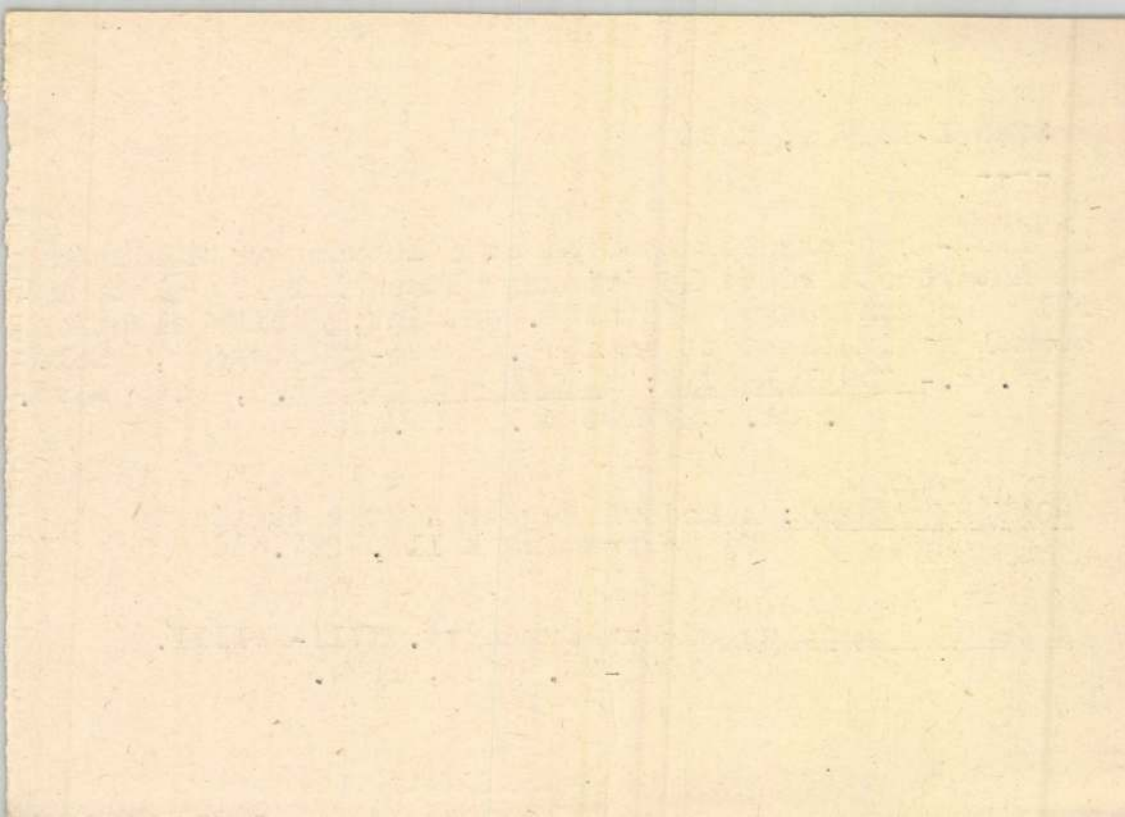
SZONYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő István gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1981.

253.sz.-SZONYI ISTVAN: "ALLÓ NOI AKT II.", című műve.
p. tus. 228+154 mm. 296.old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtar története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve. XVII-XVIIIY.
1972-73. Pécs, 1975.

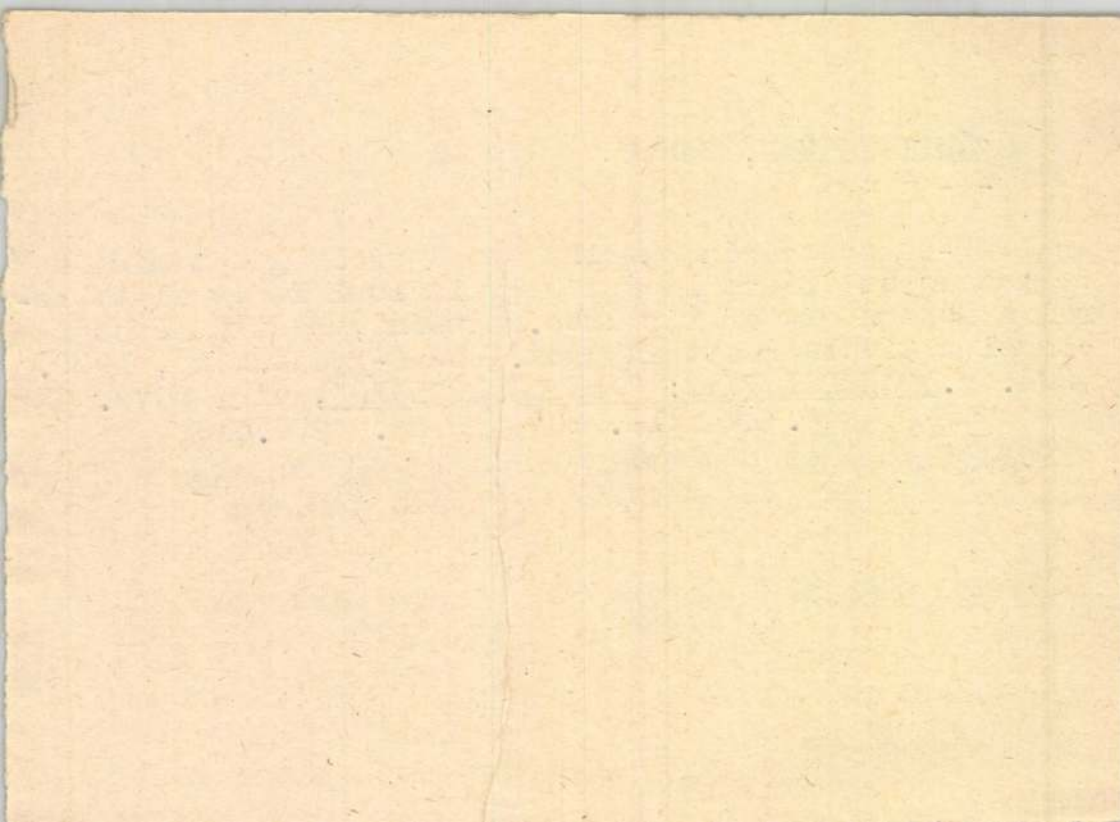
SZÓNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Restmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1979.

204.sz. SZÓNYI ISTVAN: "AKTKOMPOZÍCIÓ", cimdi műve.
p. akvarell. 207+220 mm. 296. old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. évek, 1975.

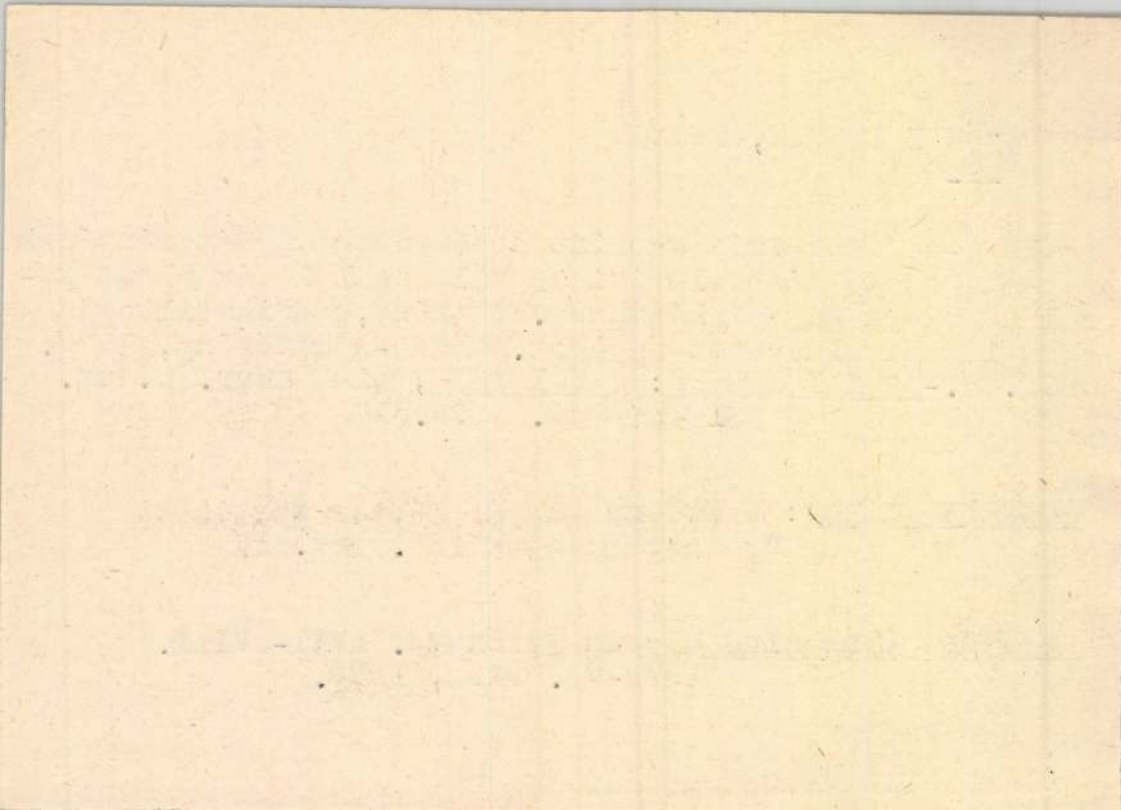
SZŐNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1979.

202.sz. - SZŐNYI ISTVAN: "NŐI AKT", című műve. p.tus.
312+225 mm. 296.old

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

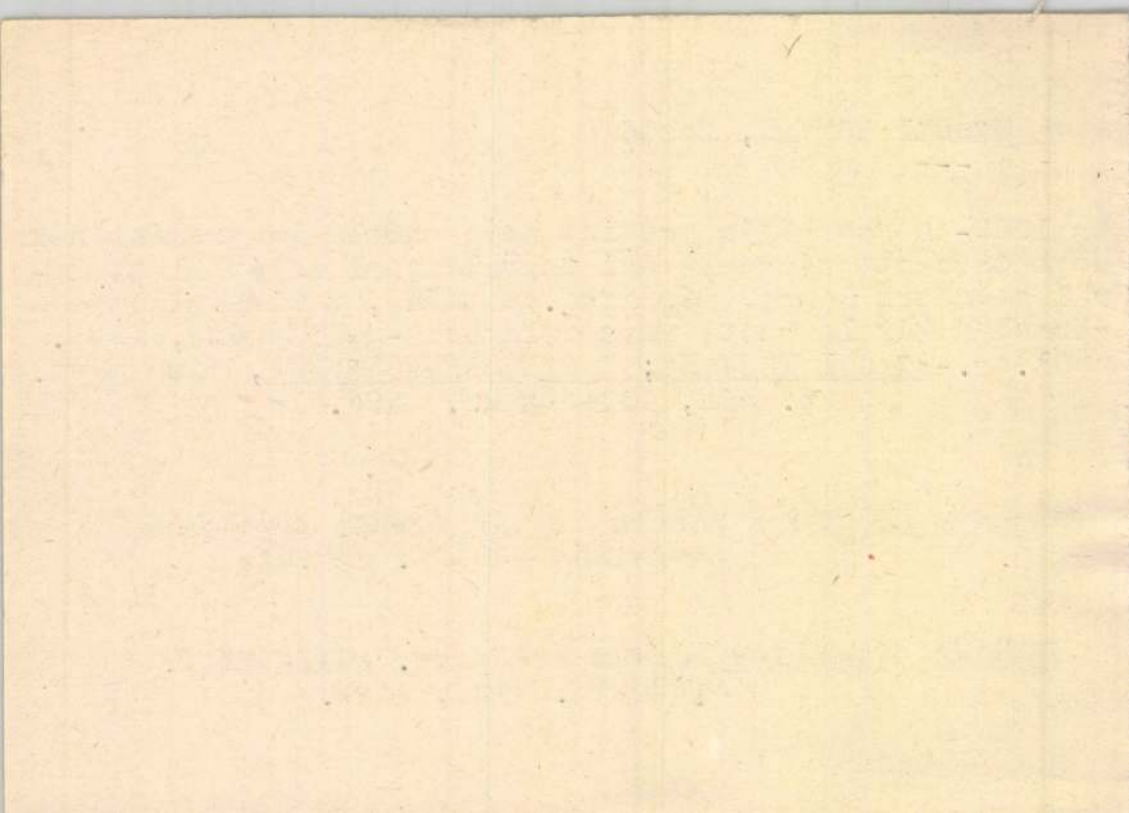
SZÓNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot LA Bedő-gyűjtemény, 1979.

201.sz. - SZÓNYI ISTVAN: "GYEREKFÜRÖSZTES", című műve.
p.szén, 403+352 mm. 296.old

HOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Museum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. écs, 1975.

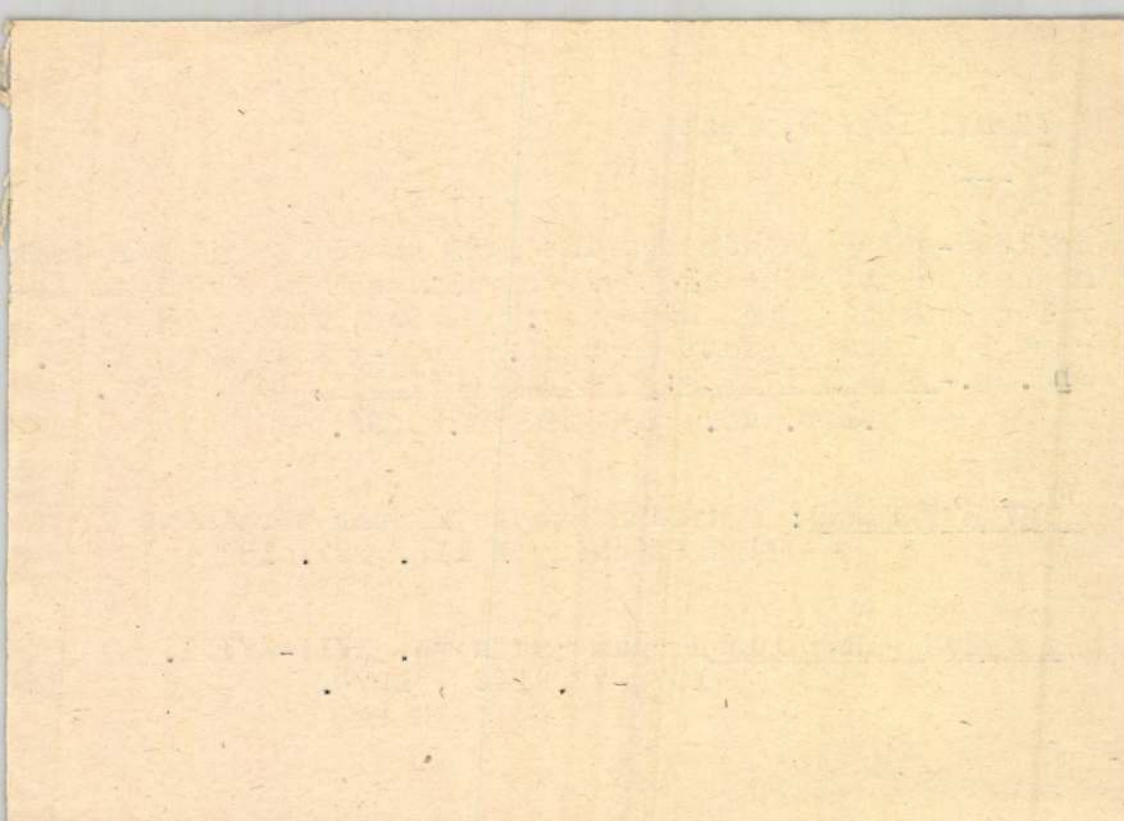
SZÓNYI ISTVAN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1979. 293.sz. - SZÓNYI ISTVAN: "AKTKOMKOZICIO", című műve.

p.lav. tus. 200+280 mm. 296.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar képtar története
Új szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve. XVII-XVIII.
1972-'73. Pécs, 1975.

SZÖNYI ISTVAN, festő

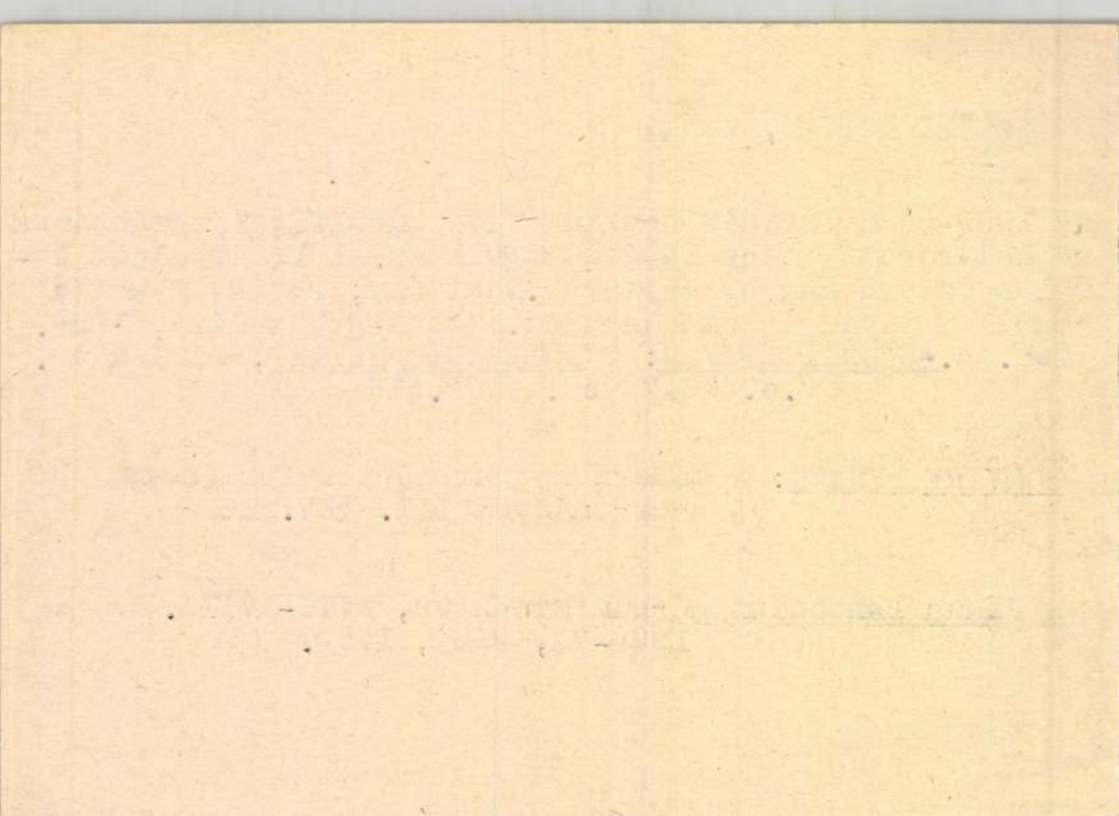
Az 1969-es szerződés szerint "Bedő Rudolf gyűjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyűjtemény, 1982.

268.sz. - SZÖNYI ISTVAN: "FELESEGEM ÉS ÉN", cími műve.

v.o. 96+73 cm. 297. old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar képtár története
Uj szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

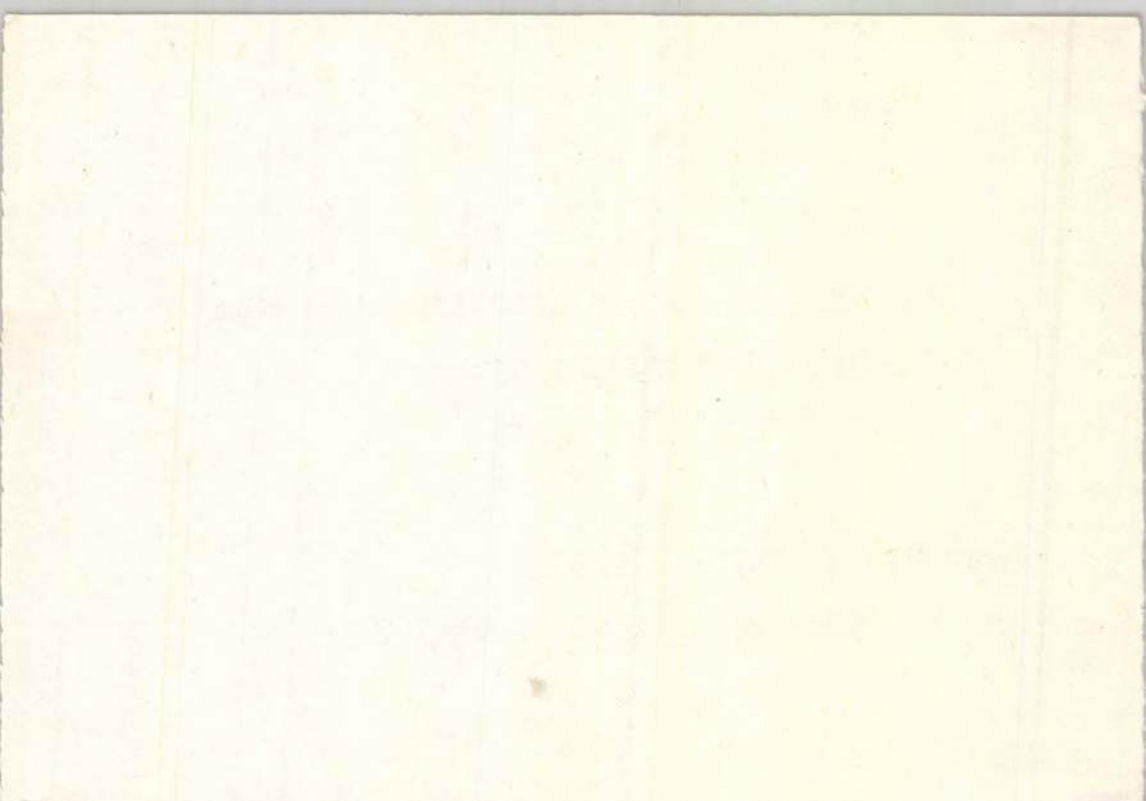

Szőnyi

eredeti ránkarcát állították ki a Rige
Sándor Műv. és Ifjúsági Házban

Magyar Hírlap 1976/ 229/9

Wagner: Képzőművészeti világhét 1976

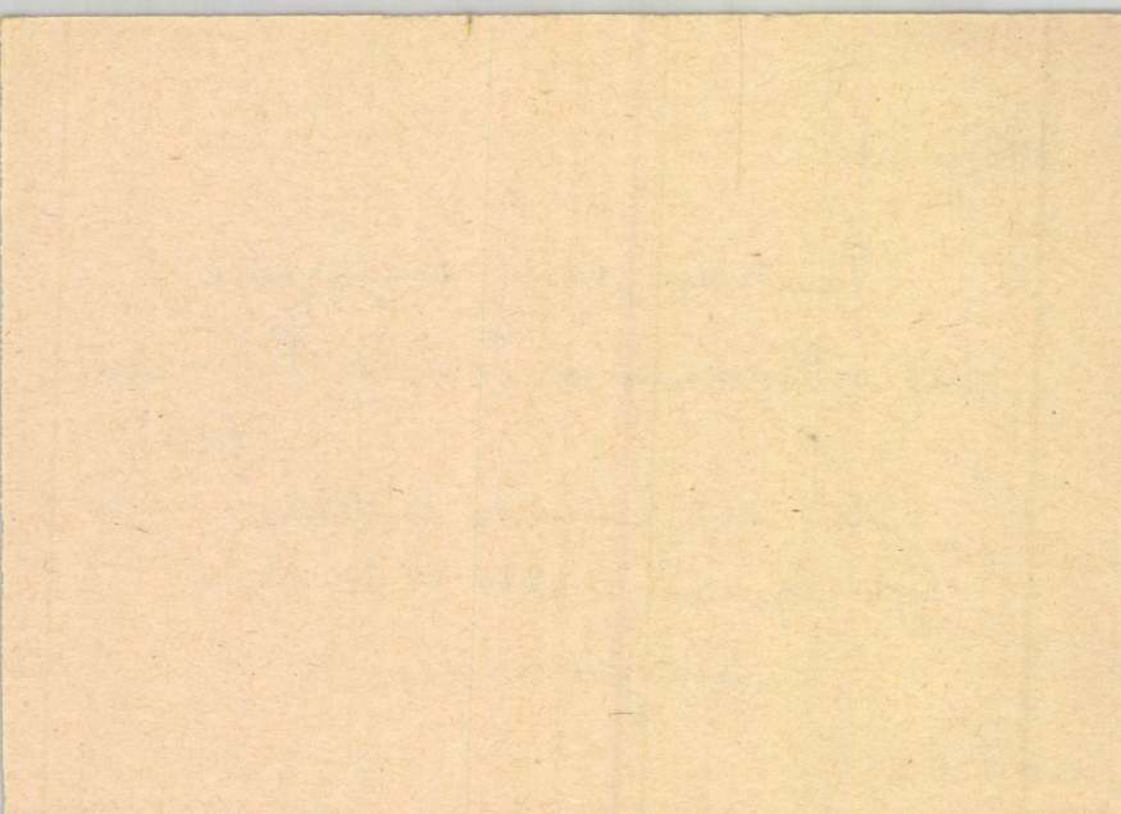

Stóreyi listuden

Tauntvørga, meyd fannseyðe
vølt a Keypsmiðvøseki Føroya Bøllum Lipót
(Poldi)

Bøllum Lipót ferðandið Wællitade
Gjør. Keypsmið 1976 VI. 3-17.

Kalabogus

Szőnyi István (1894-1960)

„Csodaszőlő” gouache 21x30

Levele Szőnyi L. ár: 6000 Ft

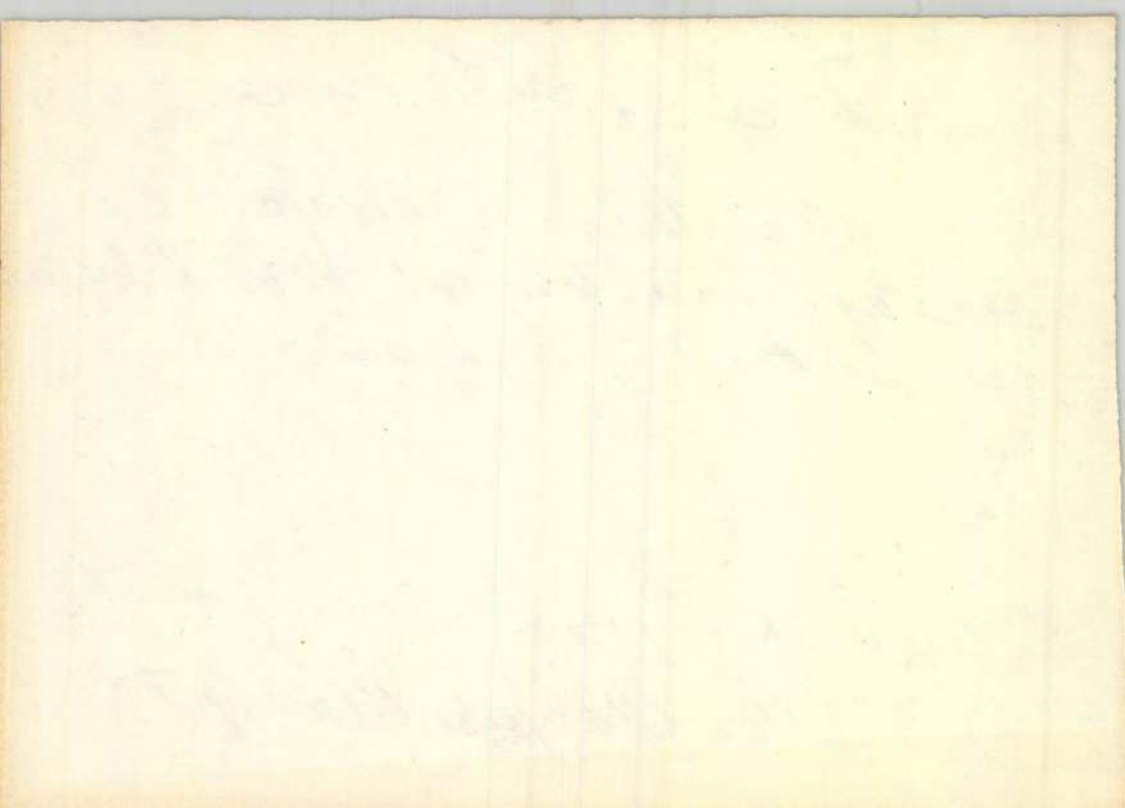
BÁV 40. Képekaukción katalógus Bp. 1976. Szeptember

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Lányi István

Katalmas teletsejével és
odaváló hánytásával sok fiatal
jóaitól el pályáján

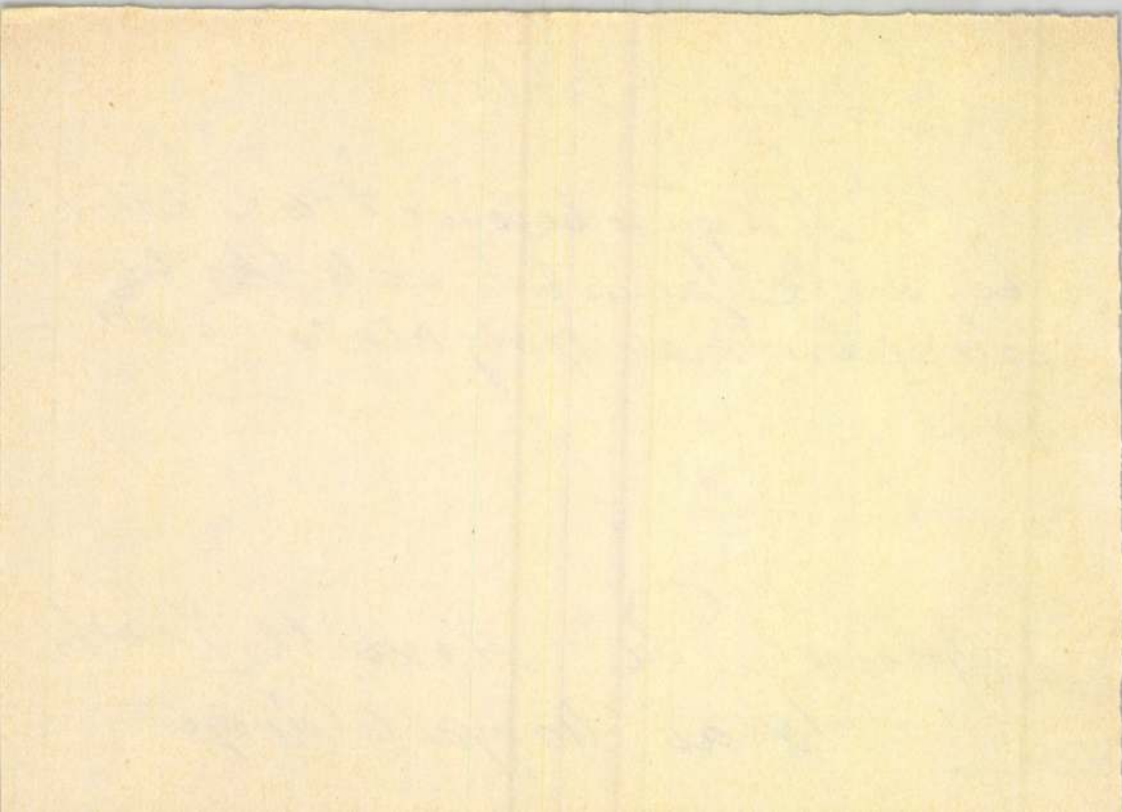
Kücsk Lajos - Ország Lili
Mai Magyar Művészet

Lóczyi György

Nagy tetséget és fiatal
kezdők munkáinak kibon-
tatozásának polgáratóbbá állí-
totta

György Pál - Kemény József
Mai Magyar Ellátás

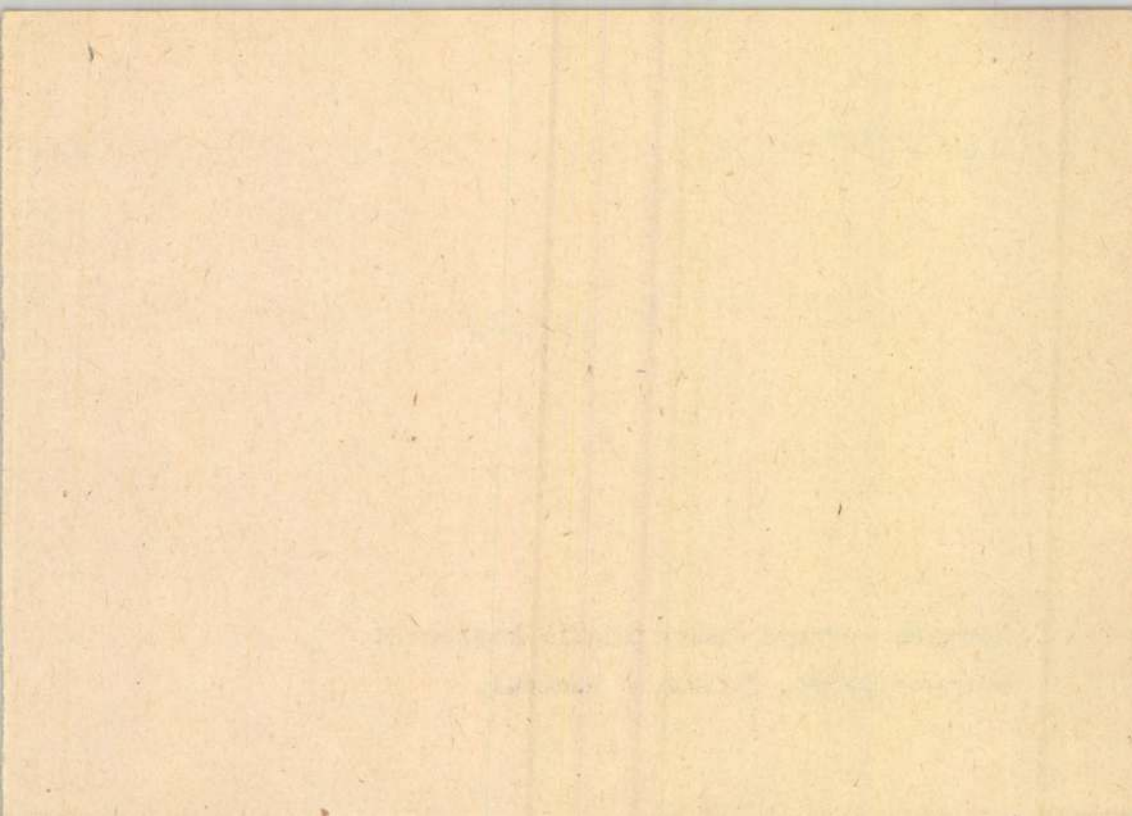

Szönyi Gábor

Méltatás

Horváth György: Patay László képeiről.

Művészet, 1976. június - 2. oldal.

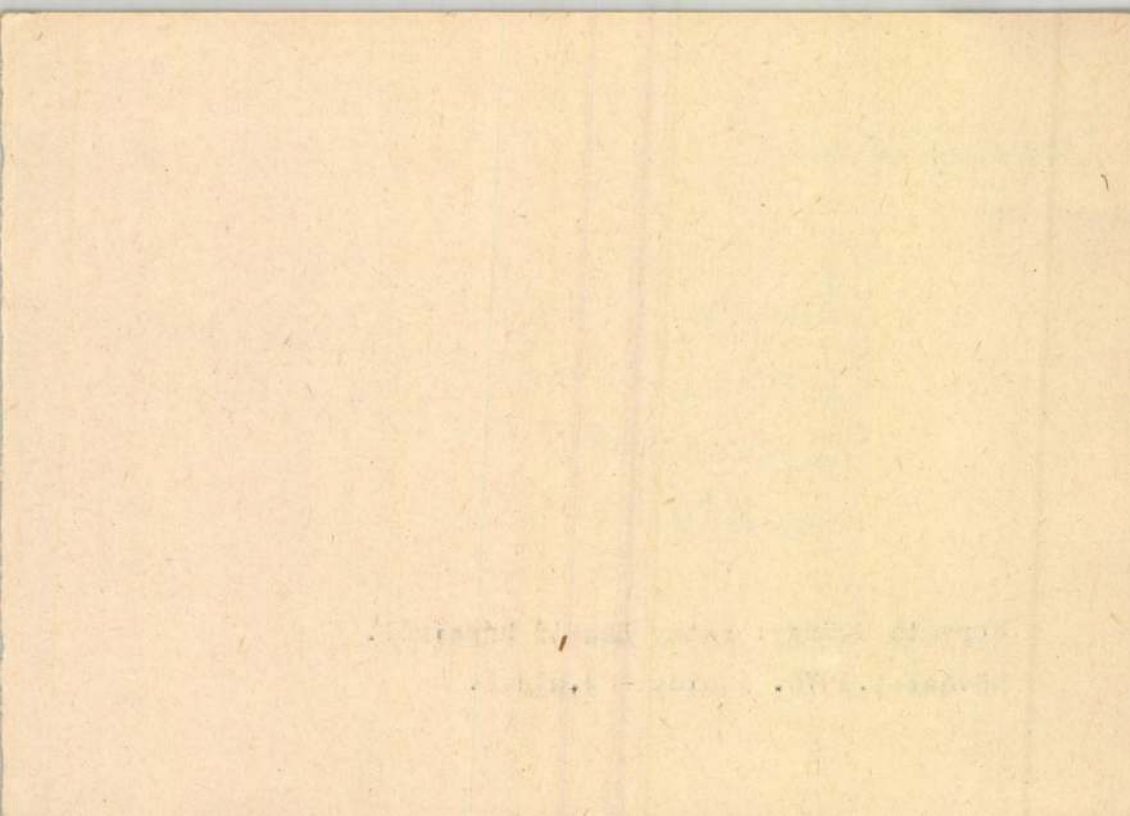

Szőnyi István

Szőnyi István ésa általa ne-
velt festők korszakatos erős, midgu
belesződött a mester tanításá
neveltjébe.

Horváth György: Patay László képeiről.

Művészet, 1976. június - 2. oldal.

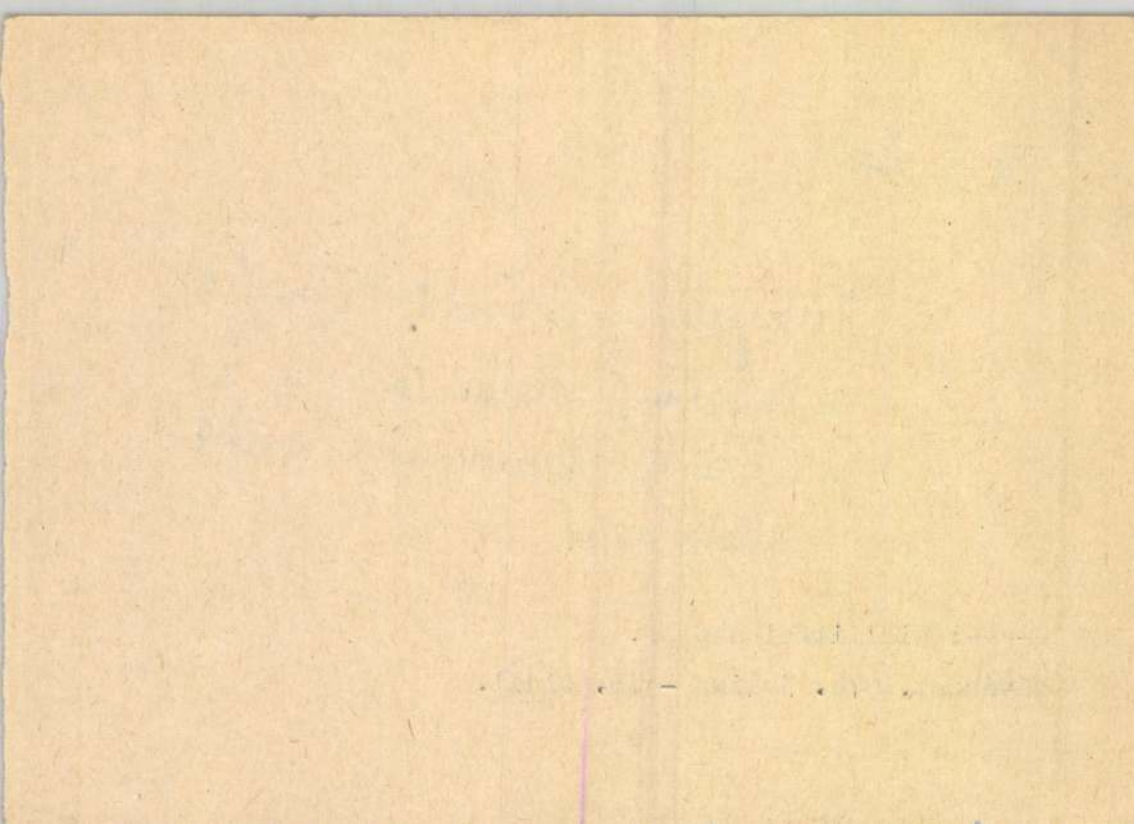

Szörényi István

Levegőnyelven június 1-én nyílt
meg Szörényi István gouache és
reiharc gyíftárcsáinak emlék-
kiállítása.

-----: Kiállítási naptár.

Művészet, 1976. július - 48. oldal.

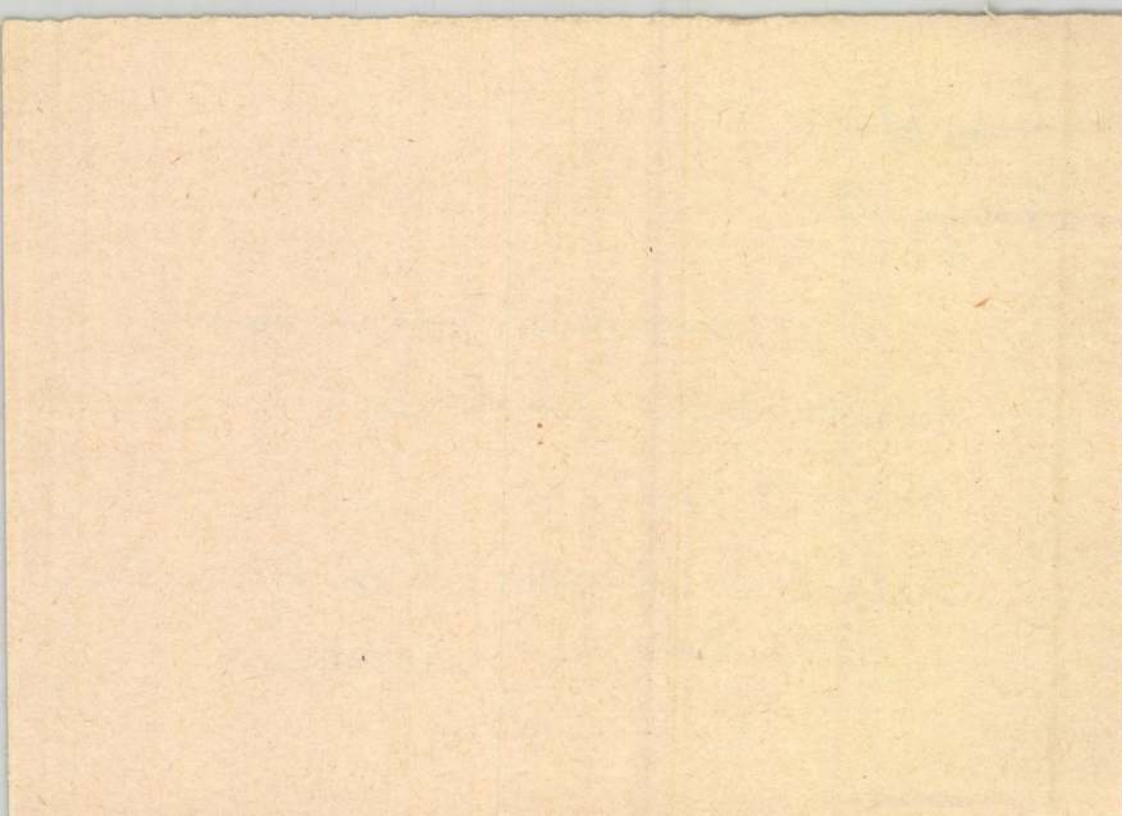

Göygi István
Föygi György

névrendű volt a Keptörvény-
vető Főnökök Scholtz Erik

1944-49 között.

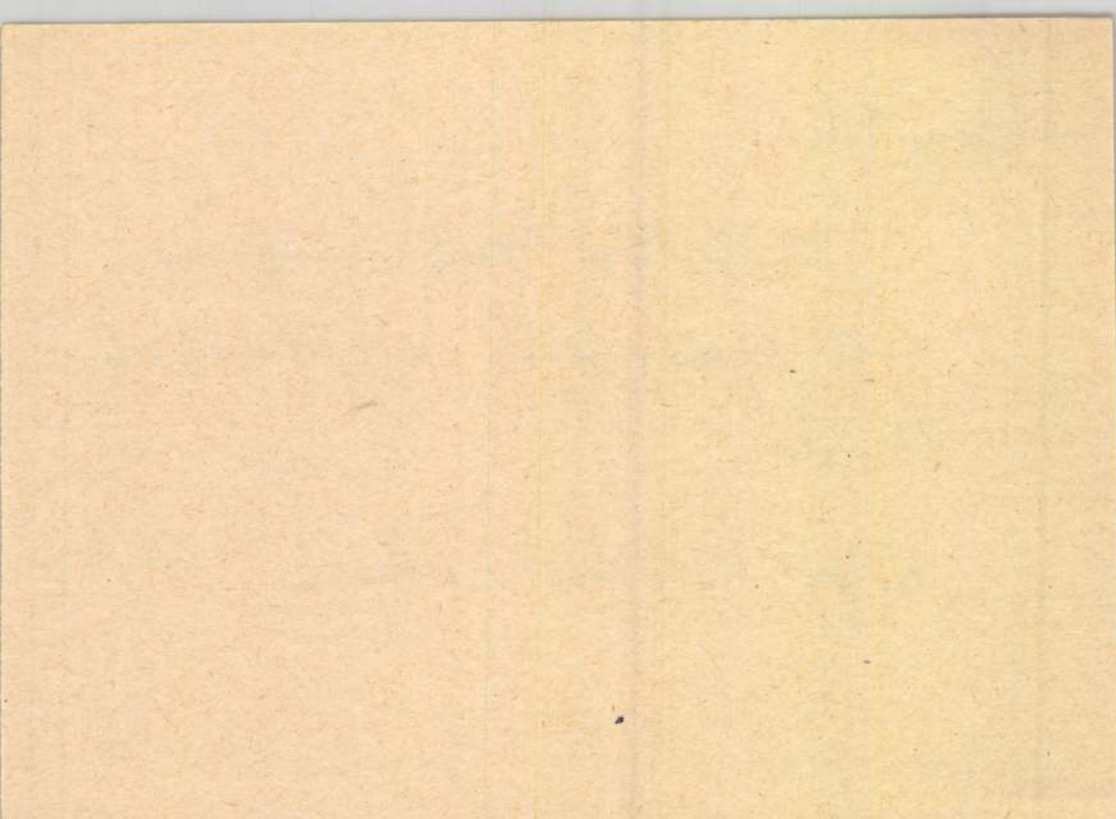
Scholtz Erik Wálletára a Pécsi Keptörvény-
1976. Március. - Katalógus-

Stroyi letván

1939-1946 Török Landvögye
vált Xantus Gyula a Keptőművészeti
Förizelars

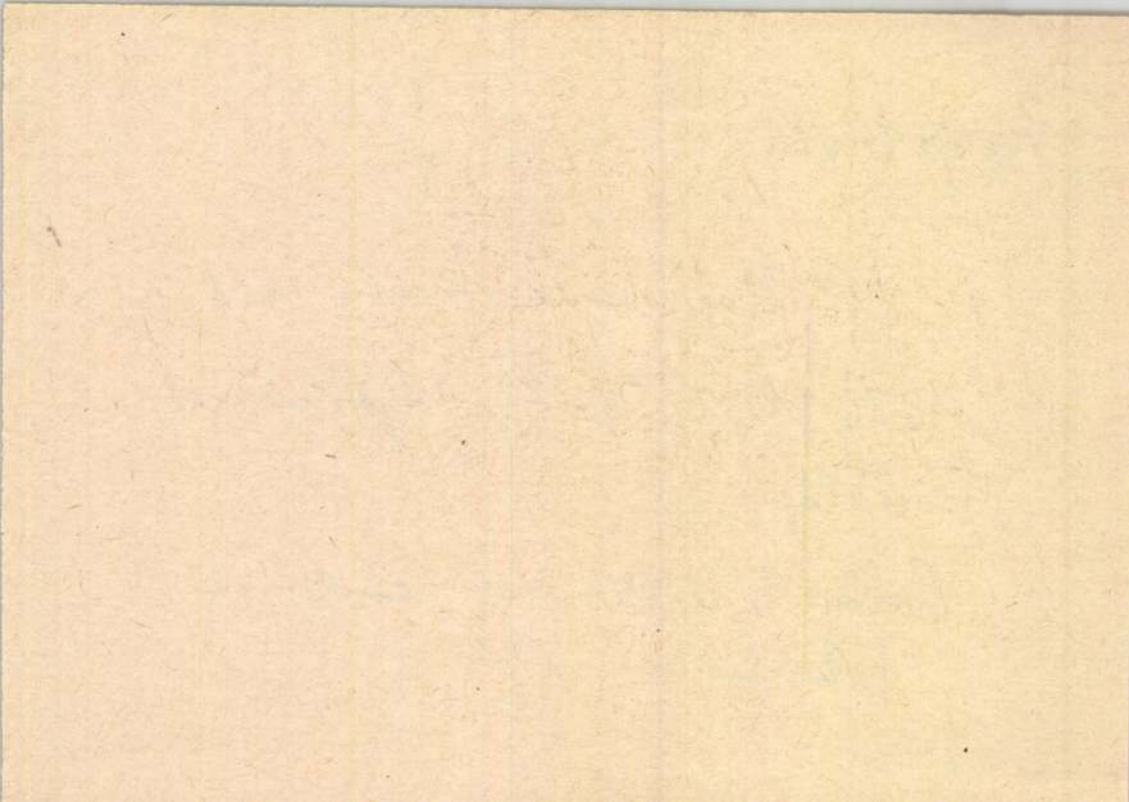
X. Gy. Wallifása - Debrecen -

Göyüşi İstván

Ballagi Imre tanácsos volt
1936-1942 között a Keptőművelés
Főosztályán.

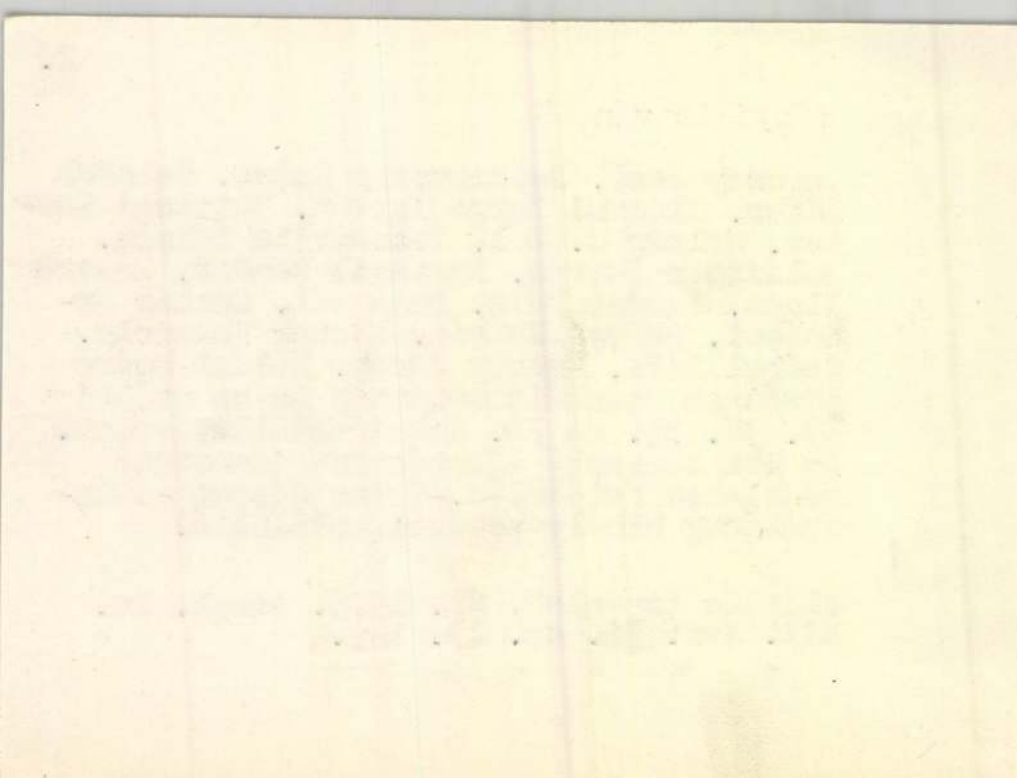
Ballagi I. Kálmánéval közösen
Győrfehérváron, 1975

Szónyi István

Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Benedek Péter, Ilosvai Varga István, Mattioni Eszter, Molnár C. Pál, Istokovits Kálmán, Boldizsár István, Bortnyik Sándor, Keserű Ilona, Kondor Béla, Deim Pál, Schaár Erzsébet, Szónyi István, Victor Vasarely, Czöbel Béla, Kmetty János, Bálint Endre művészek munkáit mutatták be az utóbbi 33. 34. 35. és 36. aukció-kiállításokon. Az itt szereplő alkotásokat ismertető részletes értékelés, -Vadas József cikke- Munkácsy Mihály nevével található.

Élet és Irodalom; Bp. 1975. szept. 20.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

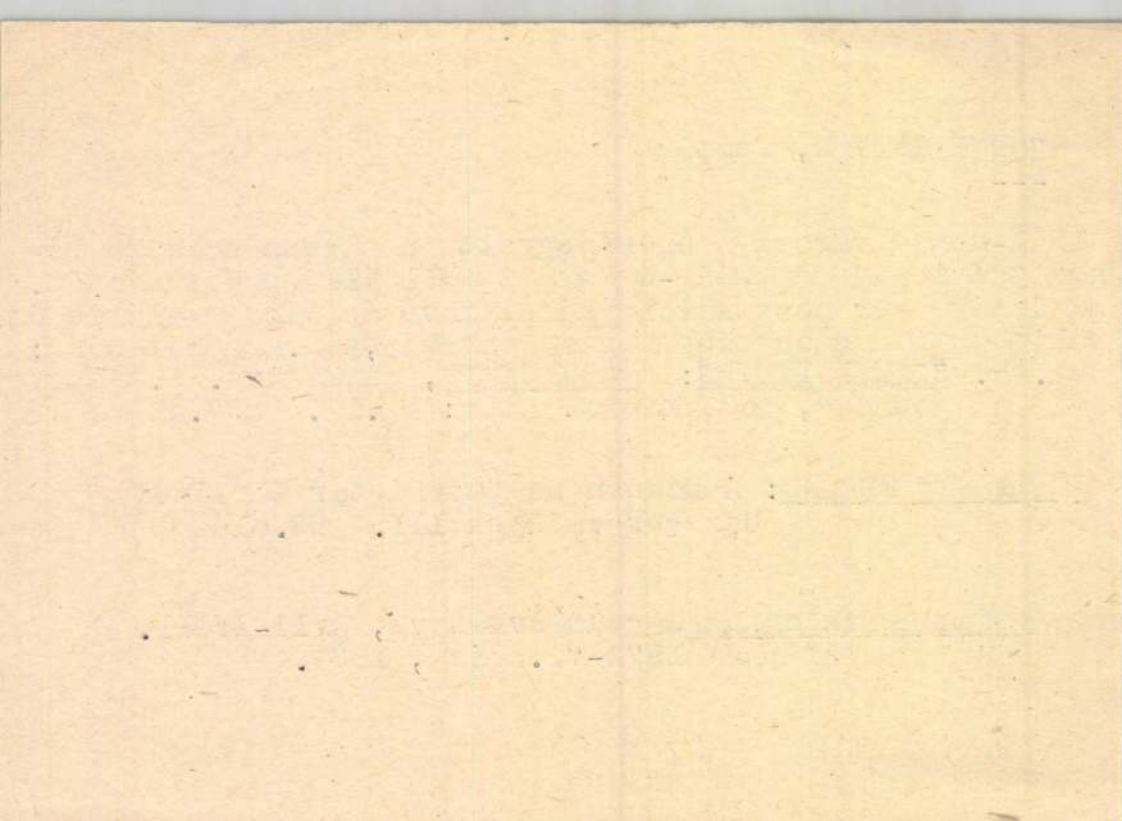

SZŐNYI ISTVÁN, festő

1971-ben a városi tanács megvette a múzeum számára Dénes Zsófia 24 festmény-és grafikából álló gyűjteményét. Fő értéke Ferenczy Károly kései műve és Dénes Valéria és Galimberti Sándor több fontos darabja, stb. A gyűjtemény: 24.sz. - SZŐNYI ISTVÁN: " ÖNARCKÉP", című műve. p. tempera gouache, 208+342 mm. Ltsz: '72.13. 297.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-'73. Pécs, 1975.

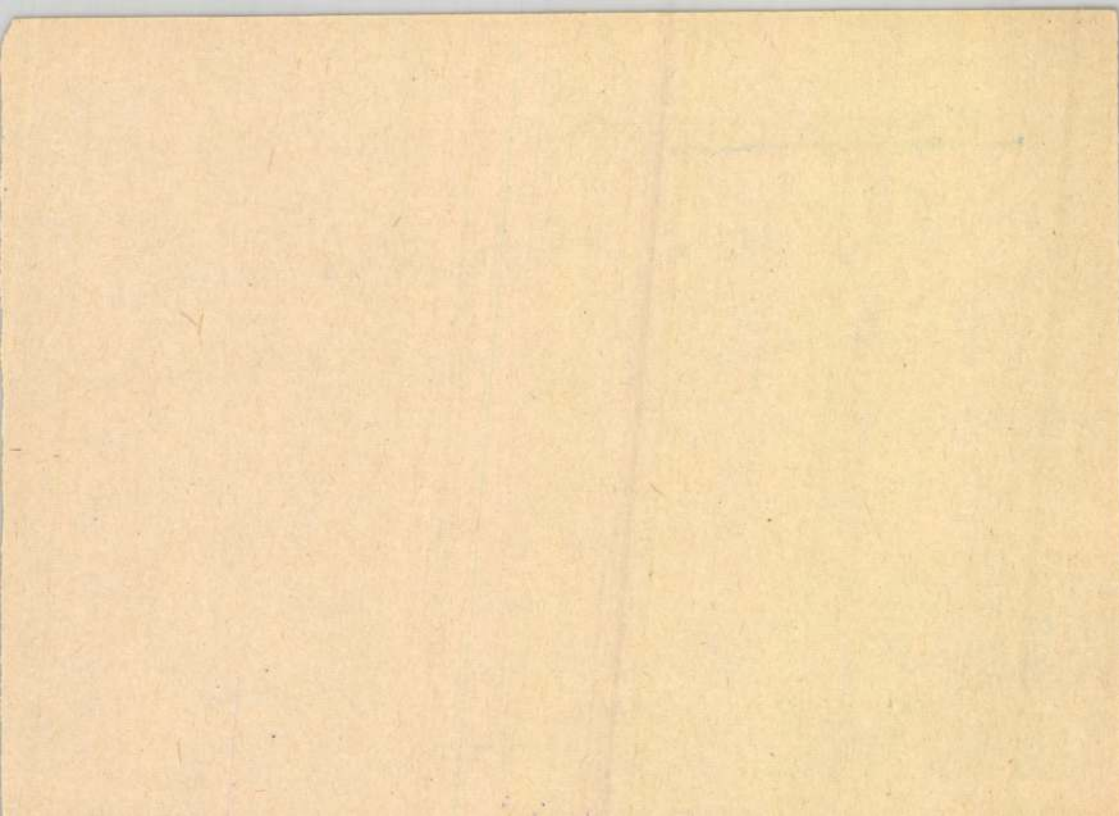

Kõnnyj Itvün, festö

Kõnnyj Itvün: A keprö müv'et
el'iskolaja e. kõnyvet allaudan
kerenik.

(be'): Iij bolttan ne'gi kõnyvet 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1976. märts. 2.

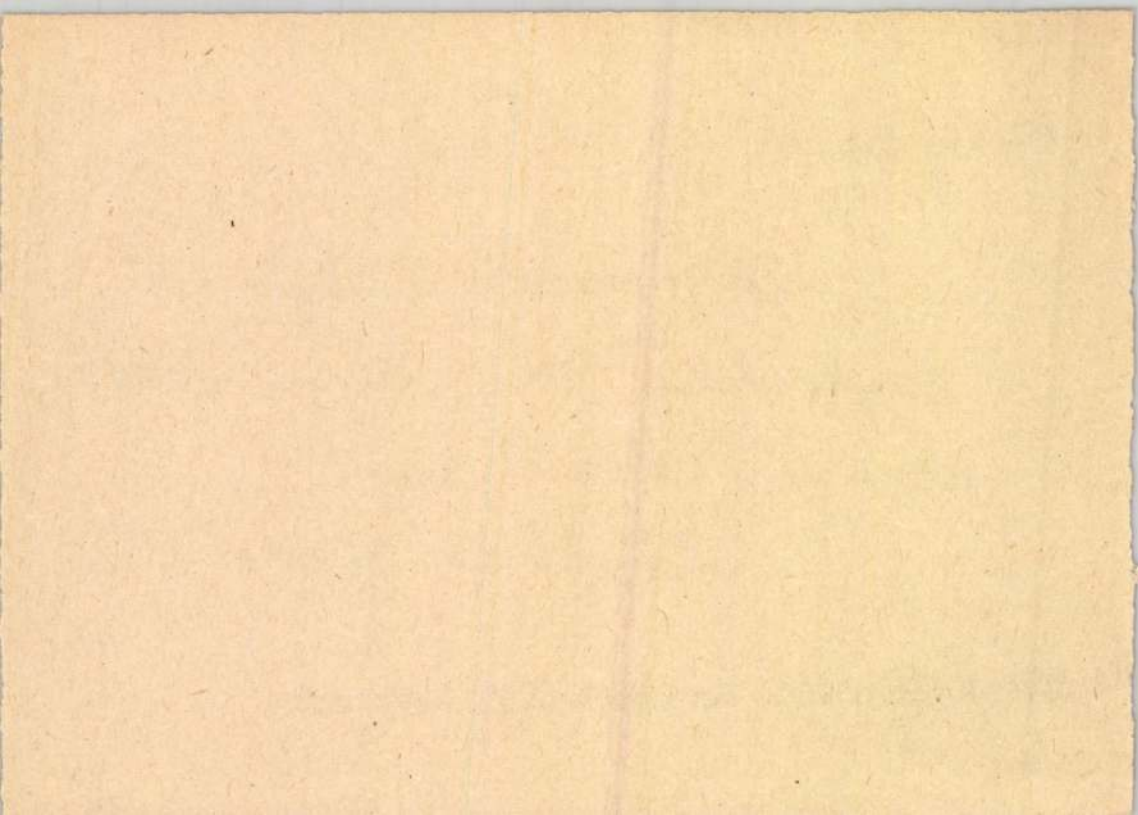

Göngyi István

„Lejedző” felismerés a Fehérgöngyi
domboldalakon olaj tempera 70x100
felépítés lent jobbra: Göngyi I.

Utaltatás: 25000 Ft

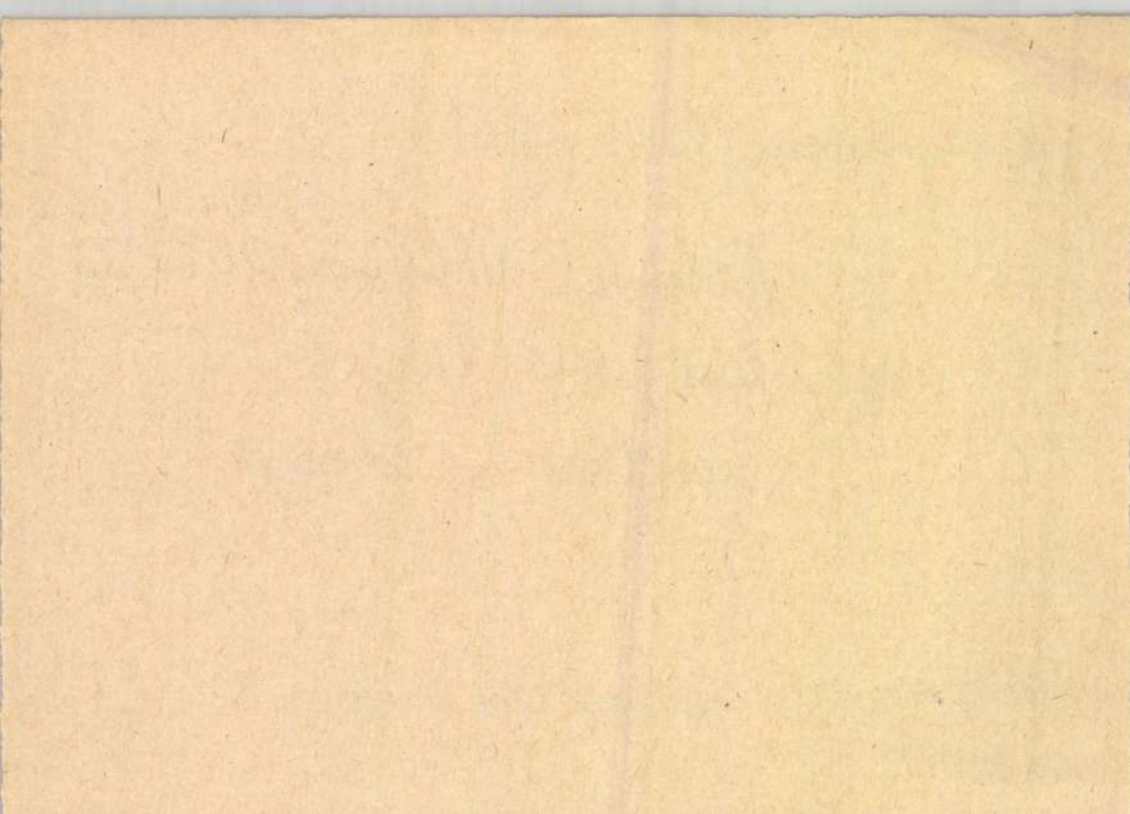
BÁV 38. Képaució Budapest 1975 december

Göyüşi İstodu (1897-1960)

"Körküta" Vüfjestüerü 20,5 x 33
İelerve leut jobbra: Göyüşi I.
2 Wağşiri an: 5000 ₺

BÁV 38. Képaunkió Budapest 1975 december

szónyi István | festő

megemléke:

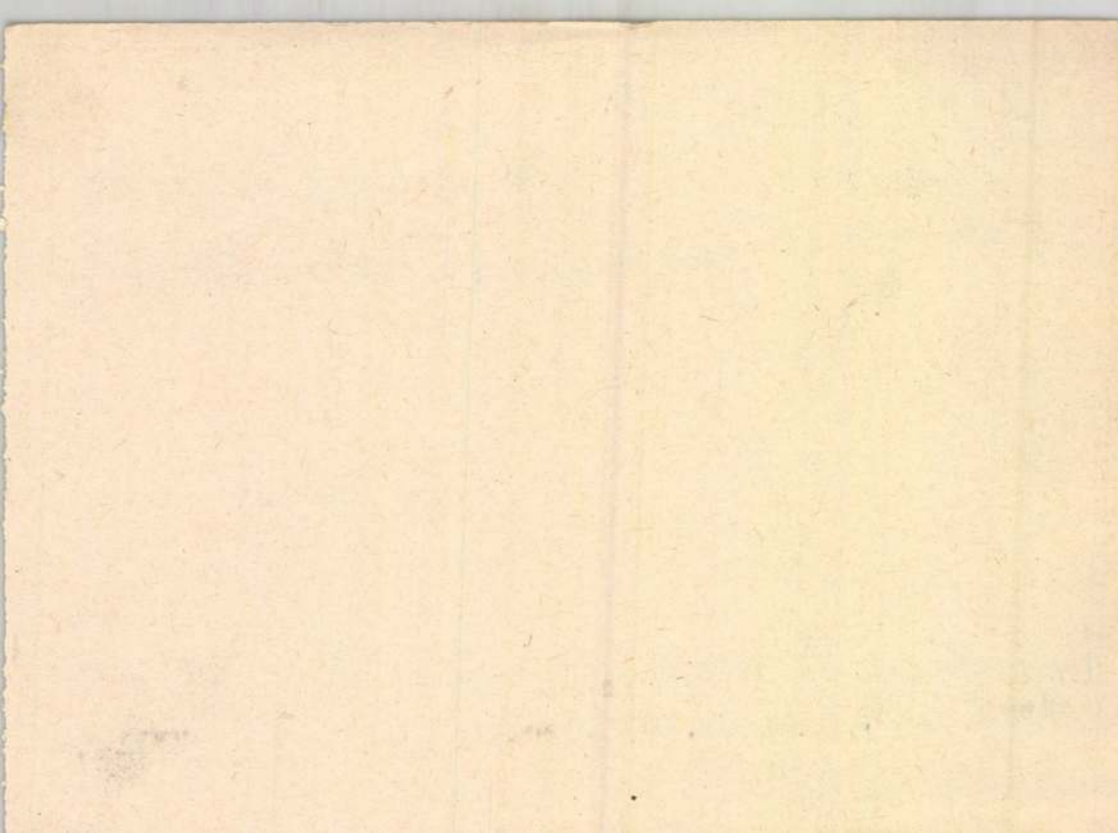
neve elváltlantha hatlan Zebege^{ny}!

Timár Mária: A zebege^{ny}i szepi-példa adás

JÁSZKUNSÁG? Szolnok. 1976. dec.

177-179o.

XXII/4.

Könyi István, festő

L:Kokas Ignác

Rózsa Gyula: Egy igényes műgyűjtő

9.

Népszabadság, Bp. 1977. jún.

19.

100

Szőnyi István, festő

ták, Szőnyi István nagy
pannóját a szegedi Mó-
ra Ferenc Múzeum
munkatársai restaurál-
ták.

Szegeden

-: Hungaria, Hálgi

Esti Hírlap, Bp. 1977. jún. 25.

4.

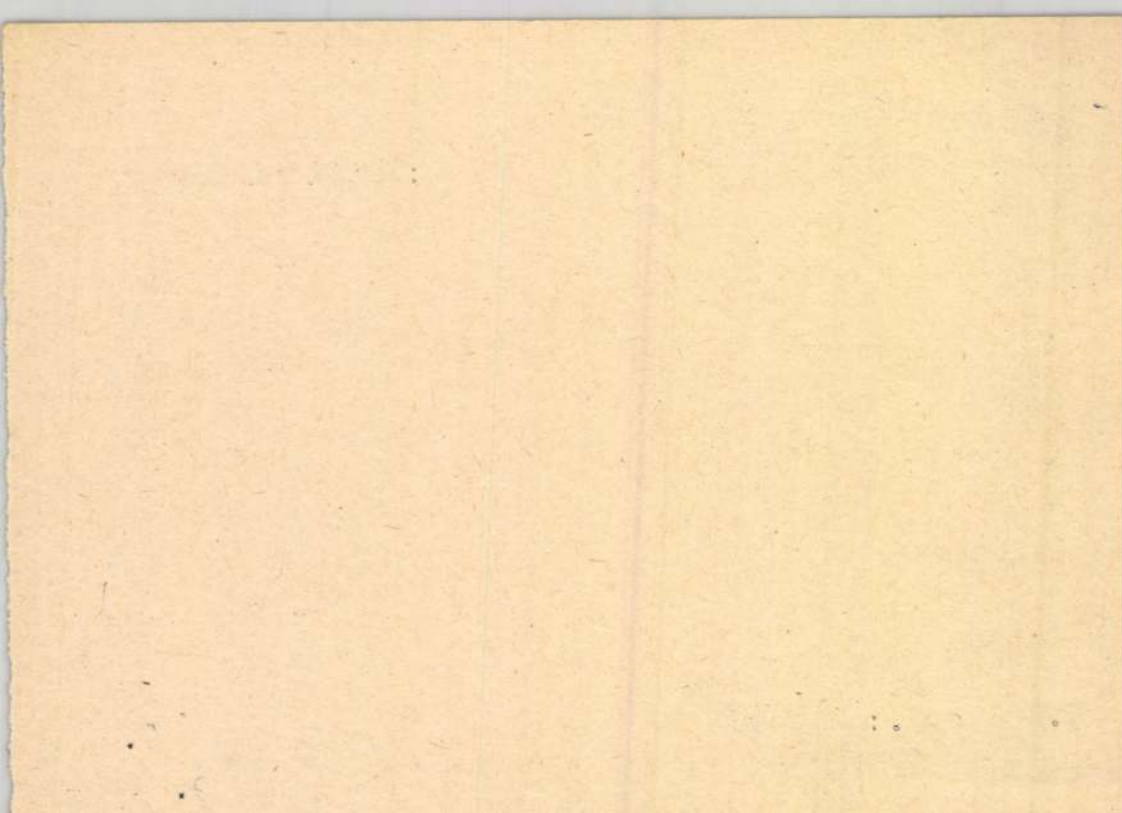
Szönyi István, lelkő

L:Mattioni Eszter

P.Szücs J.:Himeskő

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 9.

7.

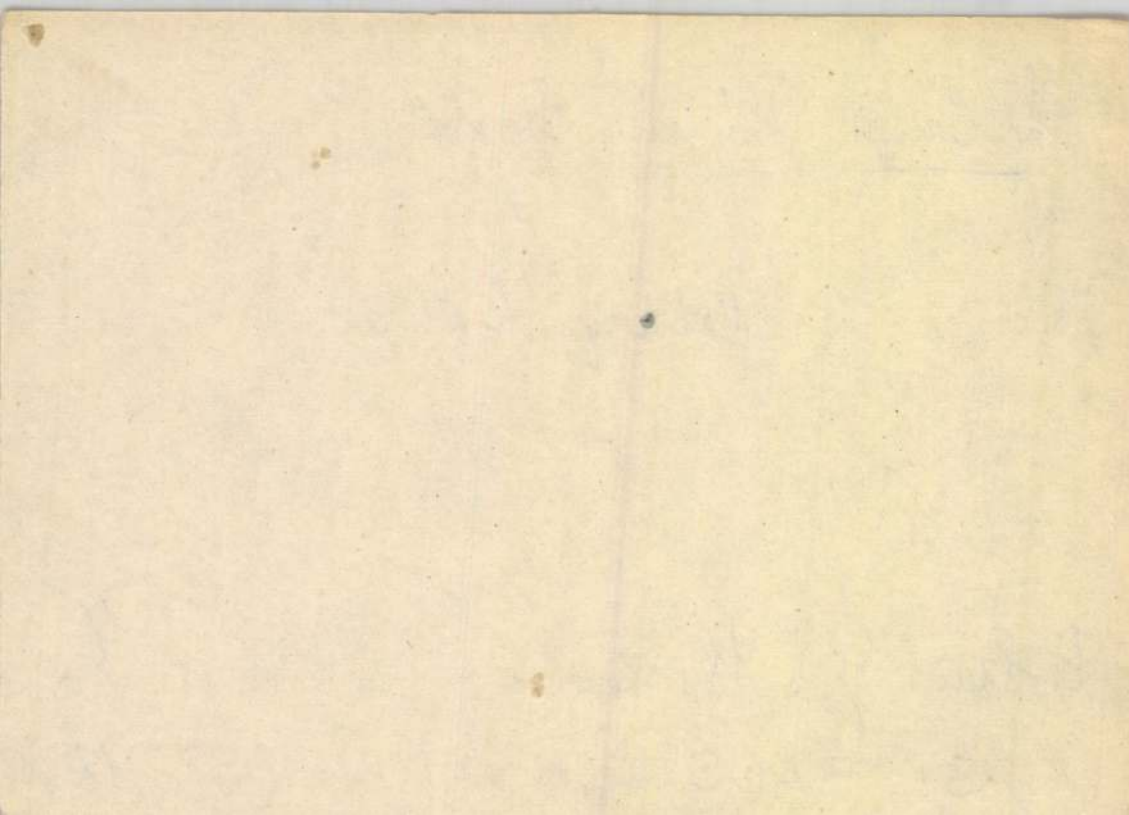

Szönyi István, festő

d.: Patay háló

P. Szűcs J.: Rideg

7.

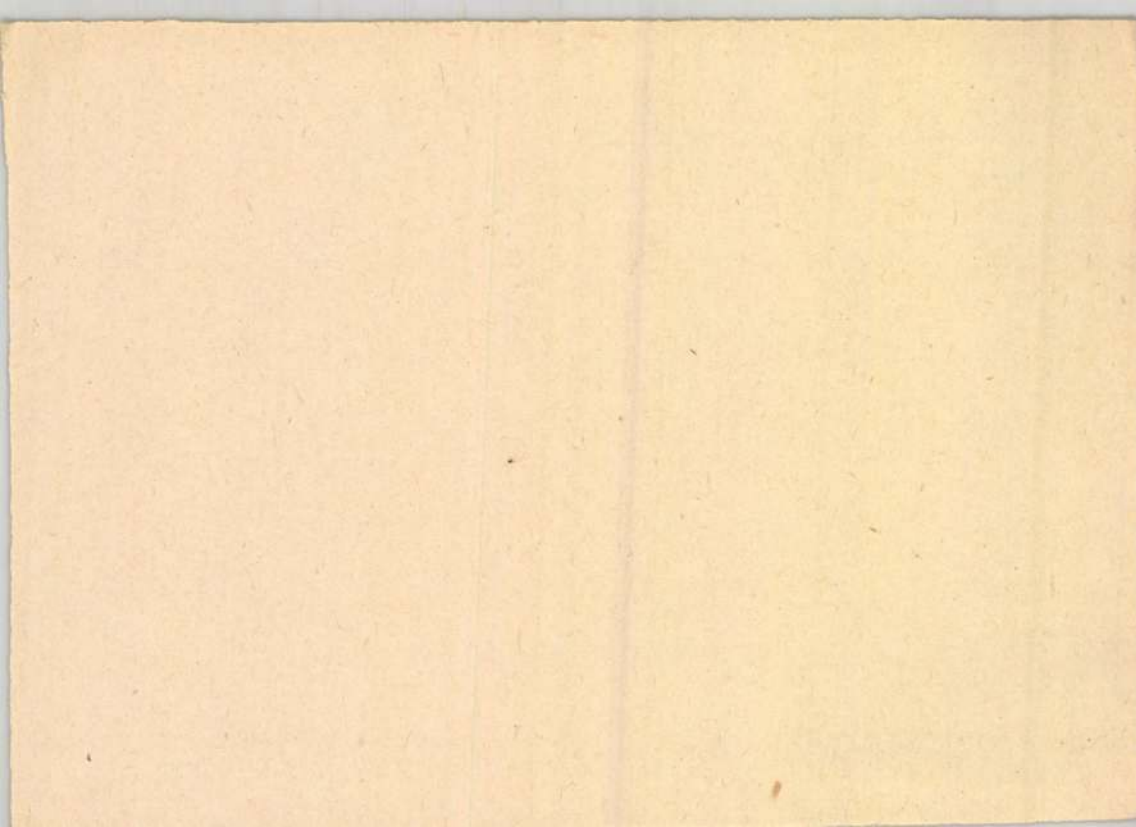

- Szönyi István festő

L.: Miké beír

- : Egy műpártoló ... 2,

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 6.

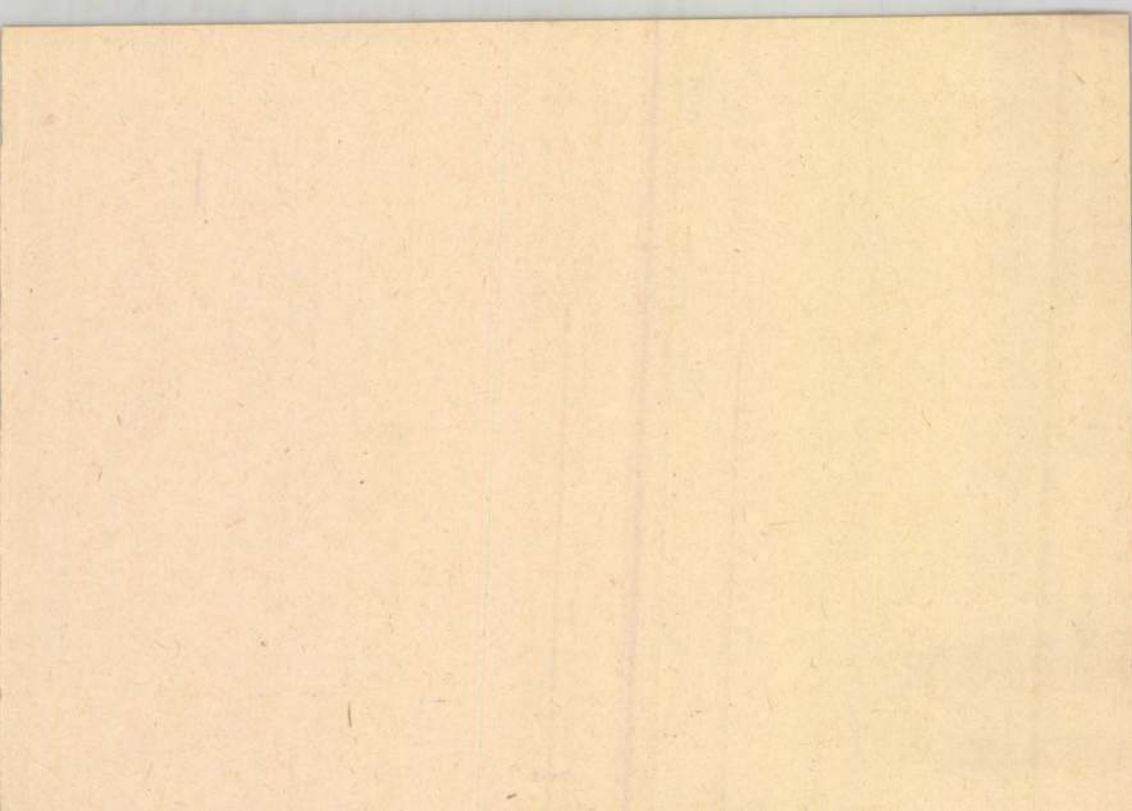
Szönyi István, festő

L. : Martyny Ferenc

Rózsa Gy.: A valóságos ...

7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. jan. 17.

Szönyi István

Méltóság.

Láska Lajos: Technikai rajzok.
Művészet, 1911. május - 28. lap.

1875

Received of the
Hon. Secy of the
War Dept. the sum of
\$1000.00 for the
purchase of the
land in the
State of
Ohio.

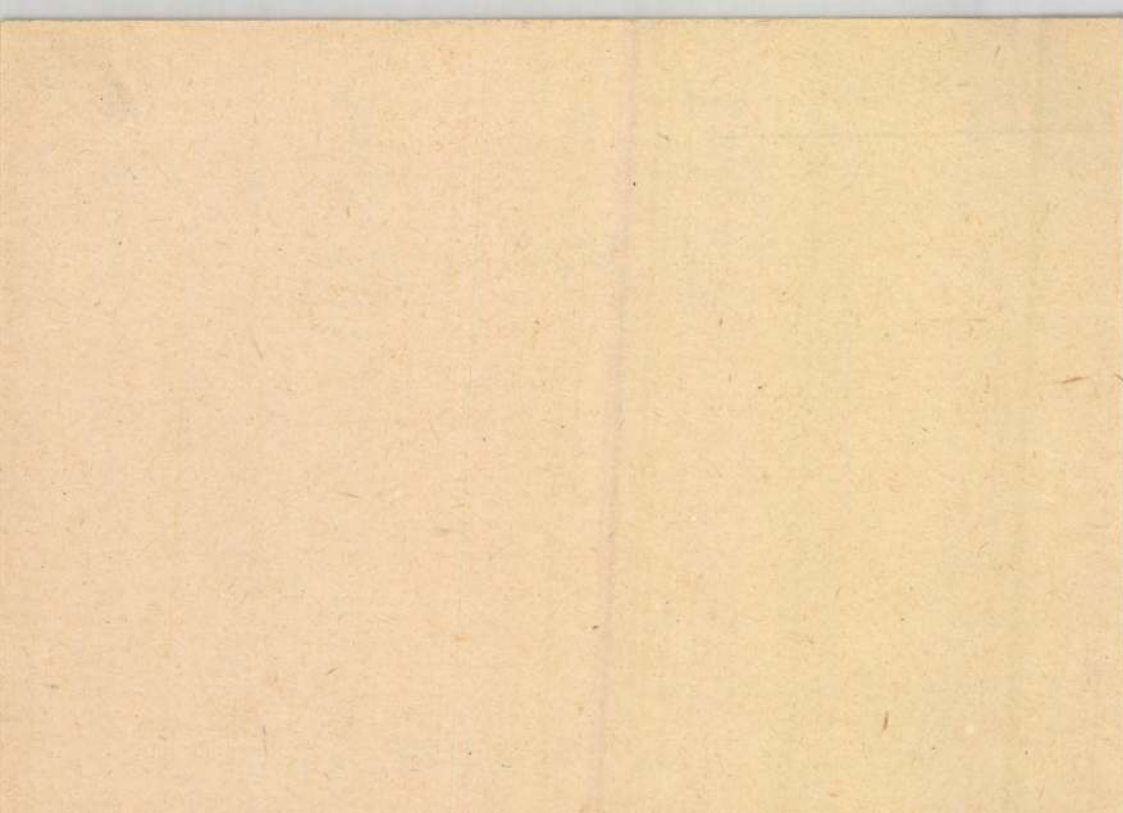
Szőnyi János, festő

d: Németkői József

R. G. Grafika és képzés

Nép-szabadság, 86.1981. okt. 28

7.

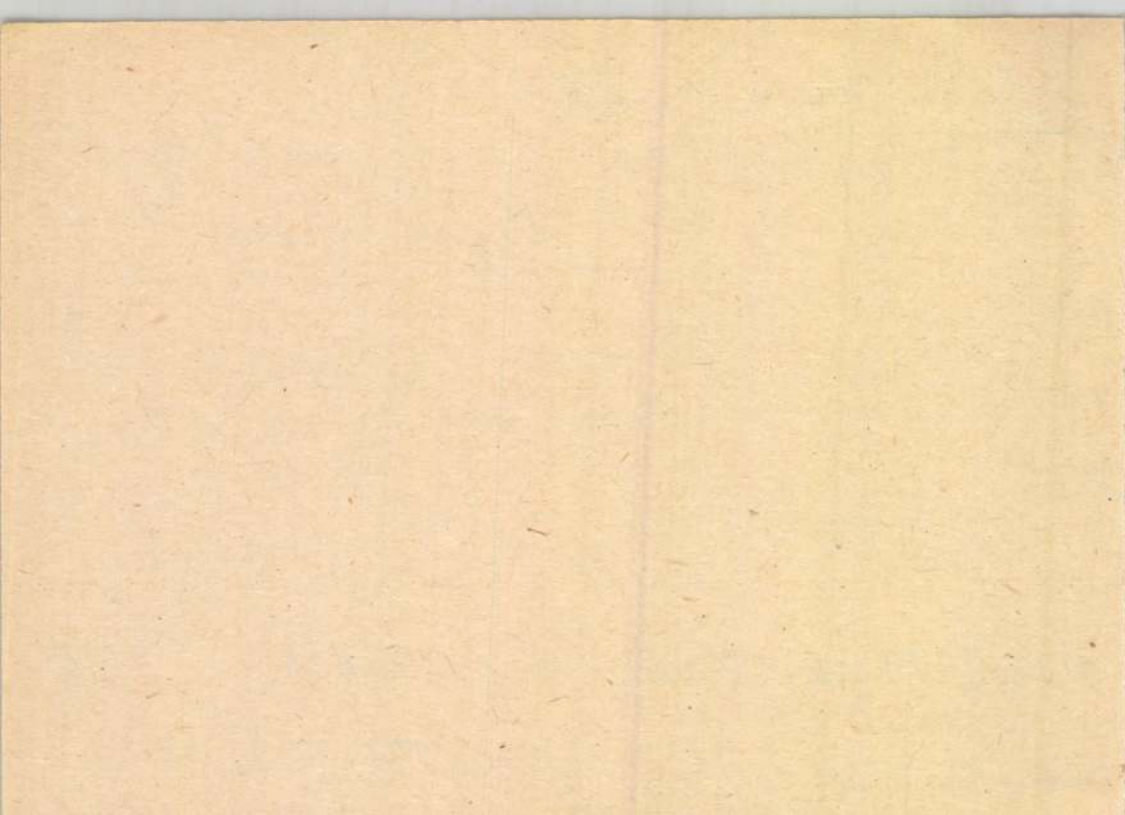
Pönyi Tshön, kstö

Li Vajda Lajos

Rósa Gyula; Kálai Ernő archépe.

15.

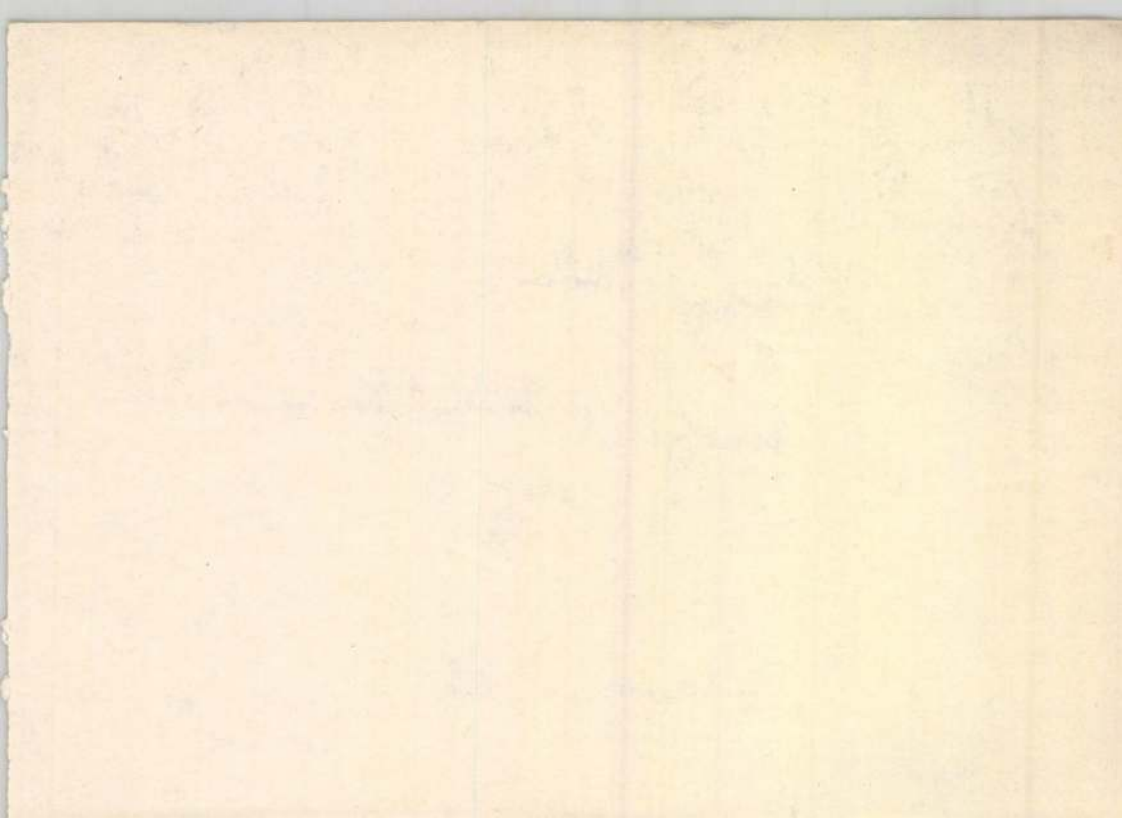
Nér sa' a' dság, Br. 1981. okt. 11.

Szanyi István

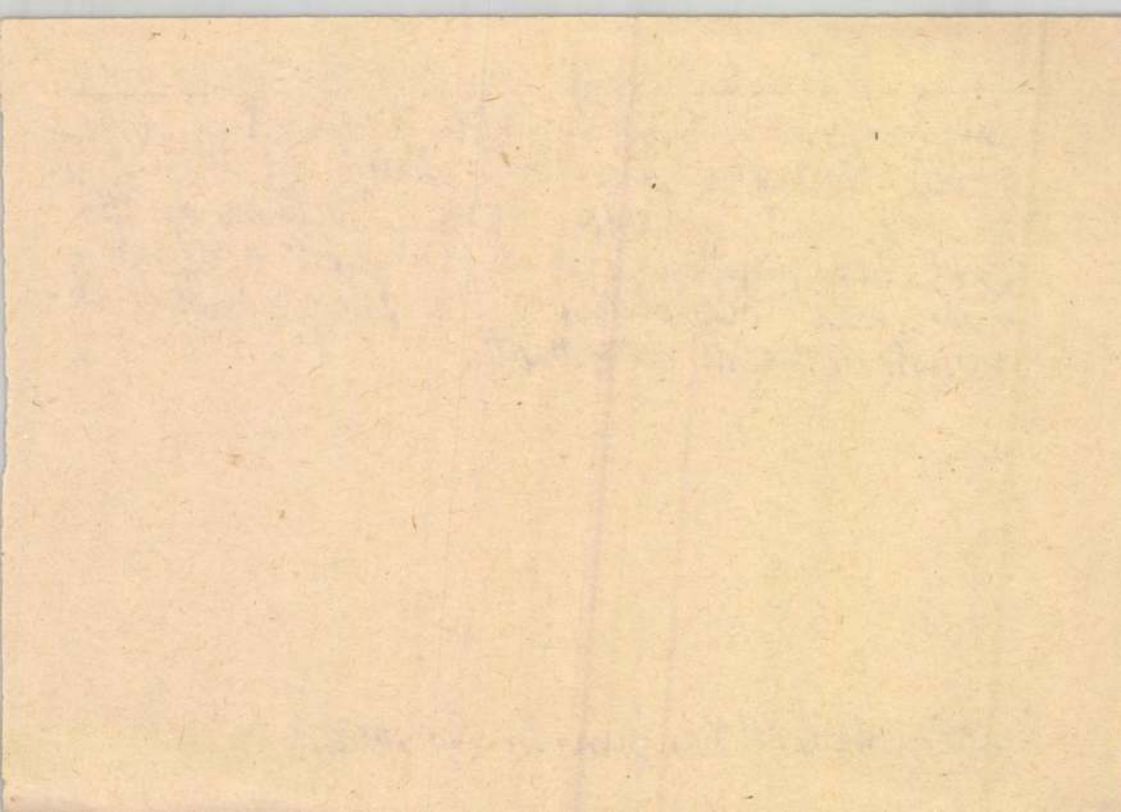
Bevezető Balint Endréné

Budapest 1984. / 1.

Saõnyji Ystván, Kossuth-dijas festõ-grafikusművelõ
Yuhász Károla festõművelõ társatott a Vör-
kovits-tarannal jún. 17-til júli. 1-ig tekinthetõ
to mag. - a művelõ Saõnyji Ystván di Tót
Bertalan tanítványaként végzett a Képzõ-
művelõeti Fõiskolában, és Dewesay Yendriel de-
monstrátorként dolgozott.

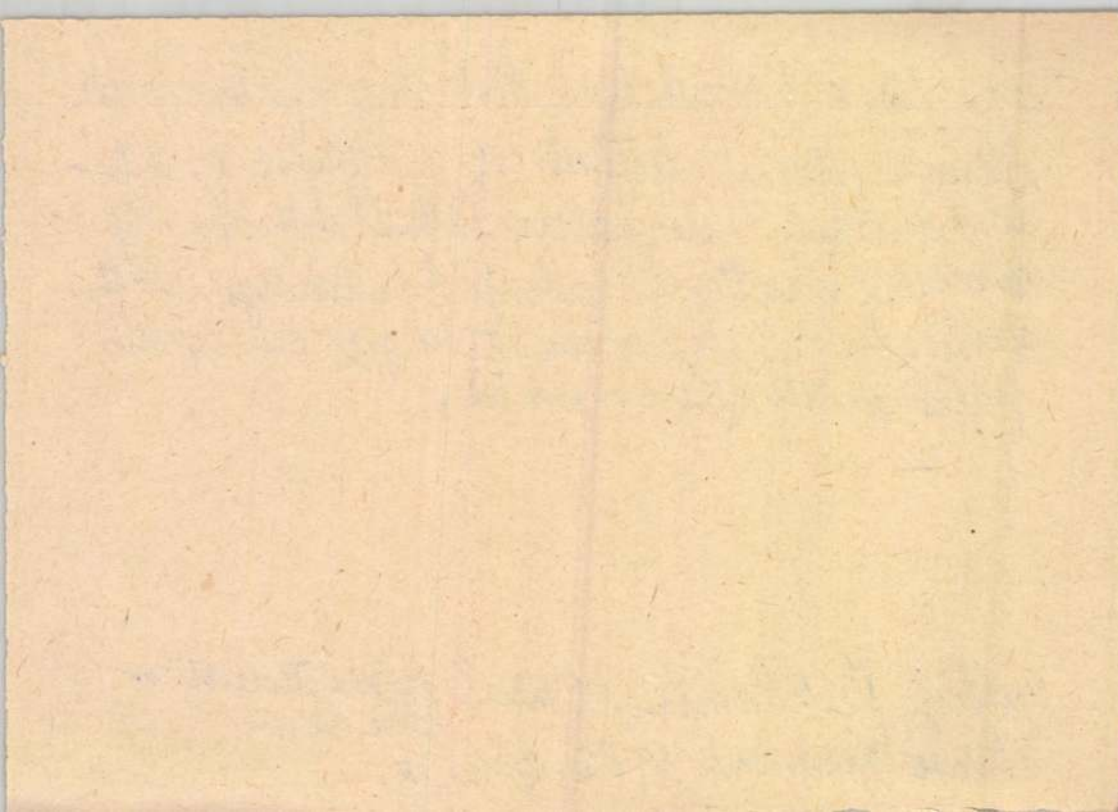
Festi Múzeum, 1982. jún. 2. 67. old.

Svédorski Listván, Kossuth-díjas festő-és grafikusművész

Nemcsics Antal festőművész kiállítása a svédorski Balatoni Galériában látható szept. 24. - ig.
Nemcsics Imre és Svédorski tanítványa volt.
Festőművészi iskoláztatású európai pályázaton díjazott és díjazott.

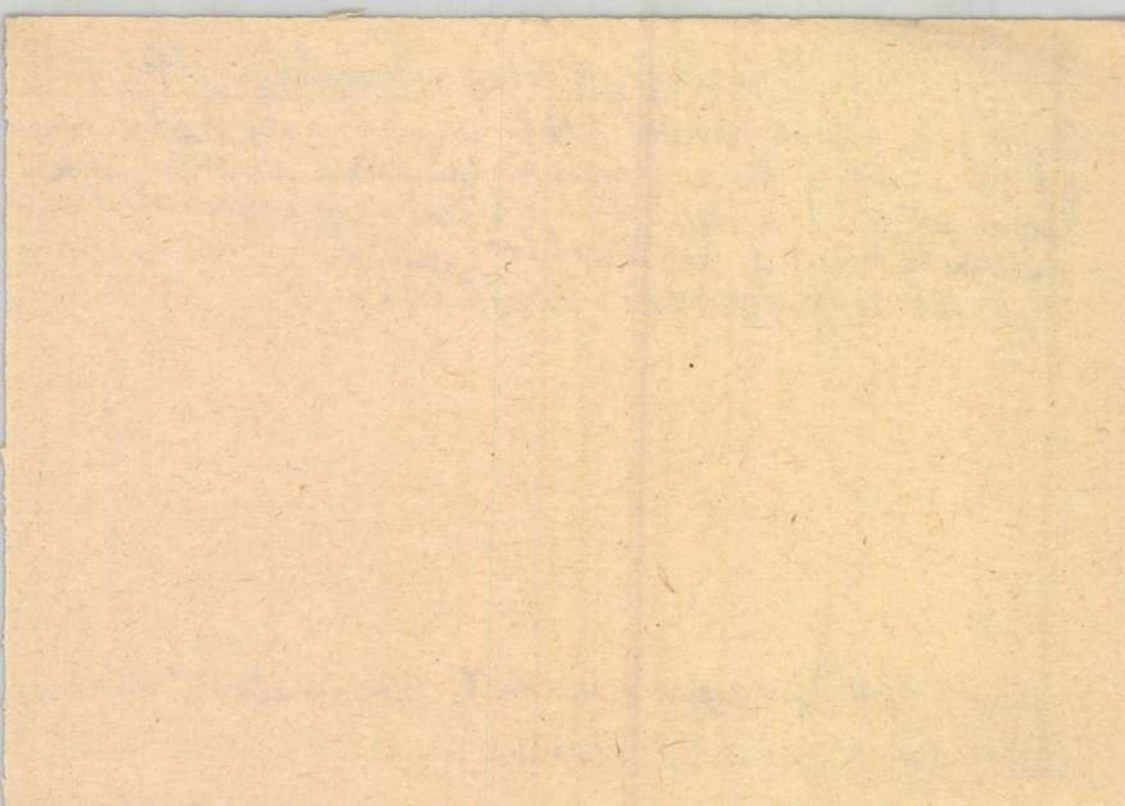
Svédorski Tál: Nemcsics Antal képei Balaton
szüneten.
Napló (Képzőművészet) 1922. szept. 12.

Szőnyi István, Koszuth-díjas festő- és grafikusművész |1894-1960|.

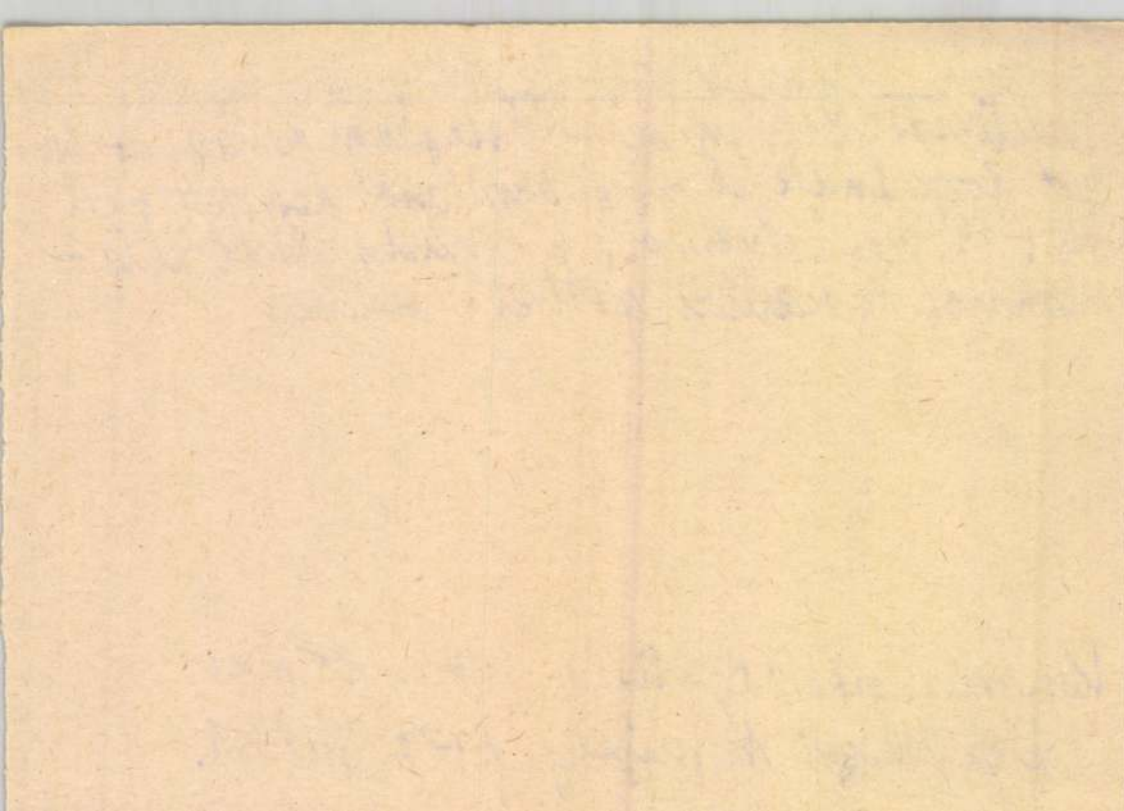
Az adományozásból 1968. évi alakult képtár néprajzi részre lett a, Borsod megyei múzeumi szellemi szellemi rész. A patáki és a miskolci gyűjtemények együttesével megkondozhatók ezt a kiállítás. — Yelentős alkotás Szőnyi István freskótérve. | emlétre |.

Végső soron: Új magyar művészet, szociálisták képtár.
Türköt, 1982. júl. 25. 3. old.

Szönyi István, kassuth-díjas fotó-grafikusművész (1894-1960)
Baldizsát István munkásságában kimagasló helyet foglalnak el műveiből a képzőművészeti portrék: Szönyi Istvánról, Kisfaludy Stróbl Margit-mondról is készített portrékat. (szelitve).

Közös emléke: Baldizsát István 85 éves
Béke's Megyei Népiújság, 1982. júl. 31.

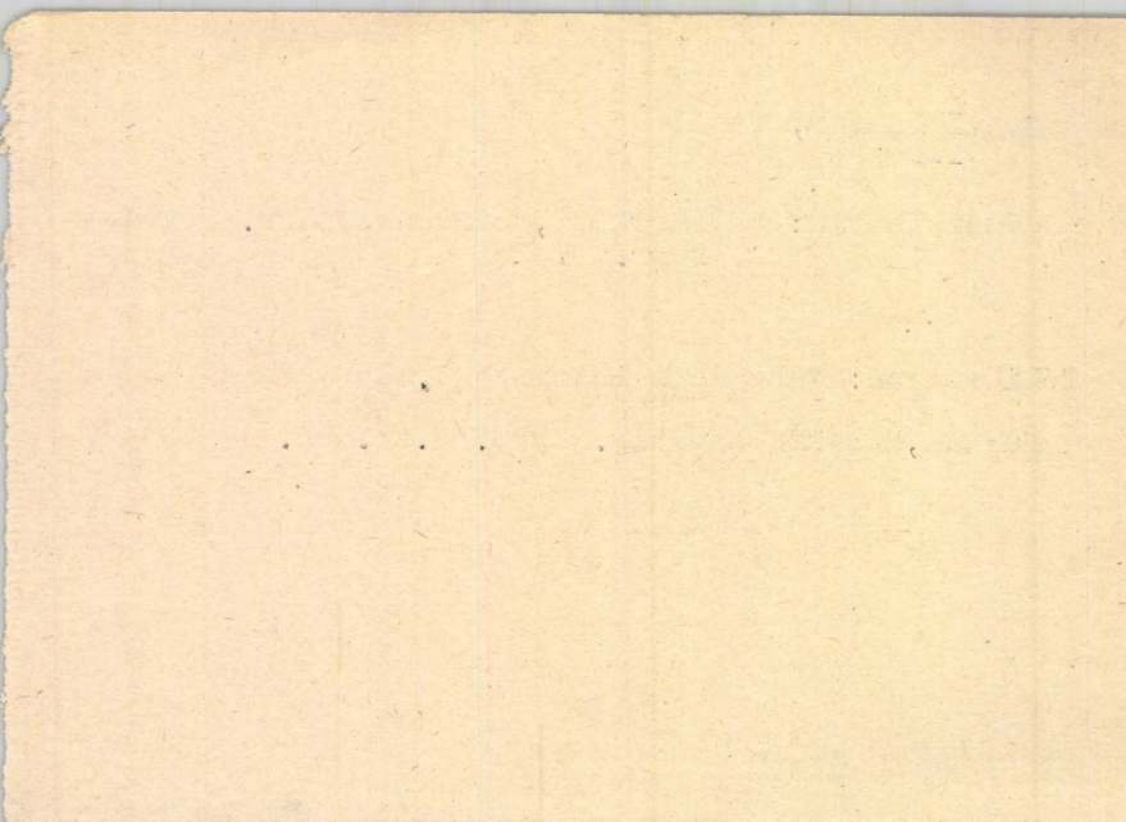

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "Önarckép", című alkotása. Fekete
repr. 3.old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3.old

Muzeák, Múzeumi Magazin. 1970. 3.sz. Bp.

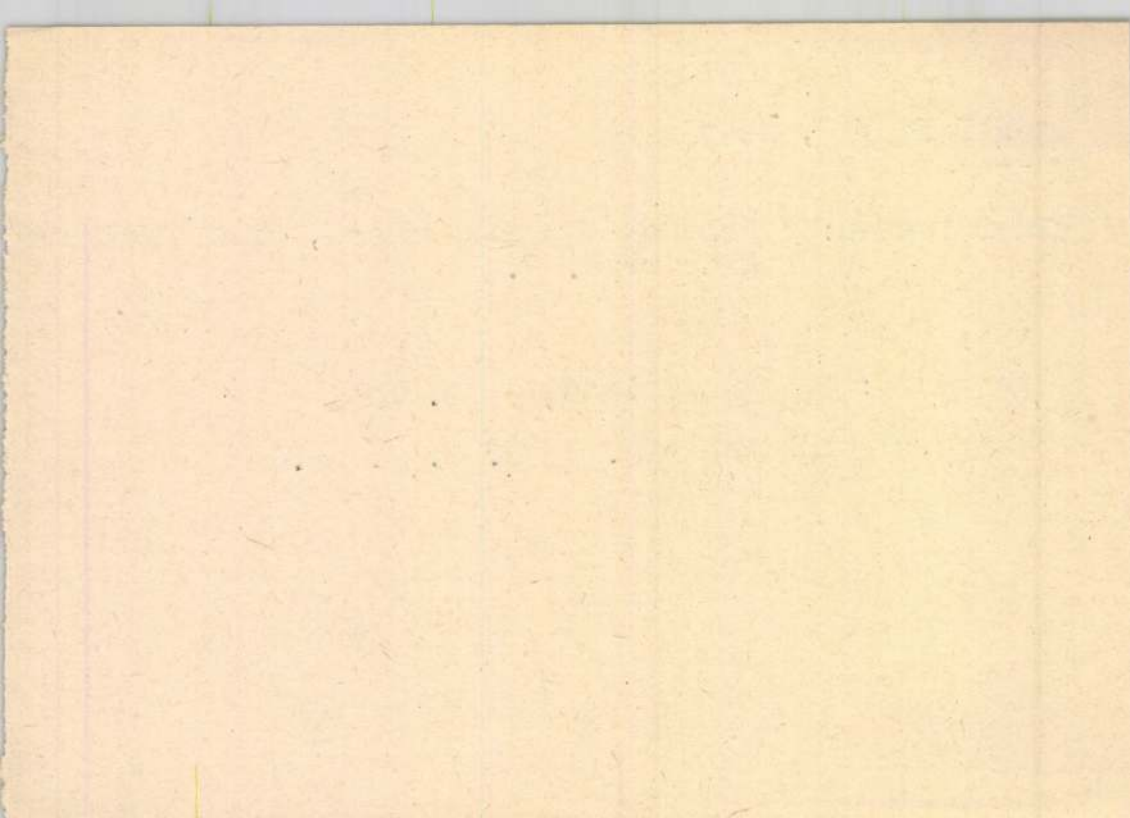

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "Vázlatok egy freskóhoz", című alkotása
Fekete repr. 7.old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3.old

Művészet, Múzeumi Magazin. 1970. 3.sz. Bp.

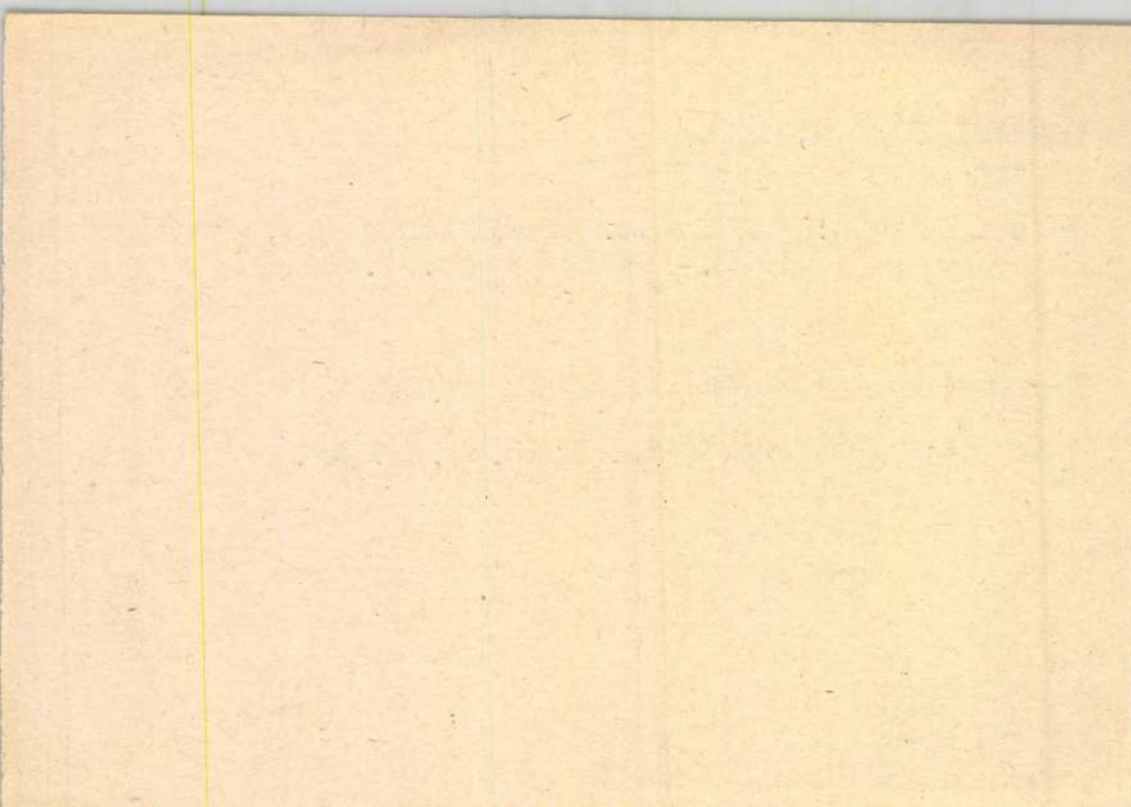

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "A svájci vázlatkönyvből", című alkotása
1948.- Fekete repr. 7.old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3.old

Muzeák, Múzeumi Magazin. 1970. 3.sz. Bp.

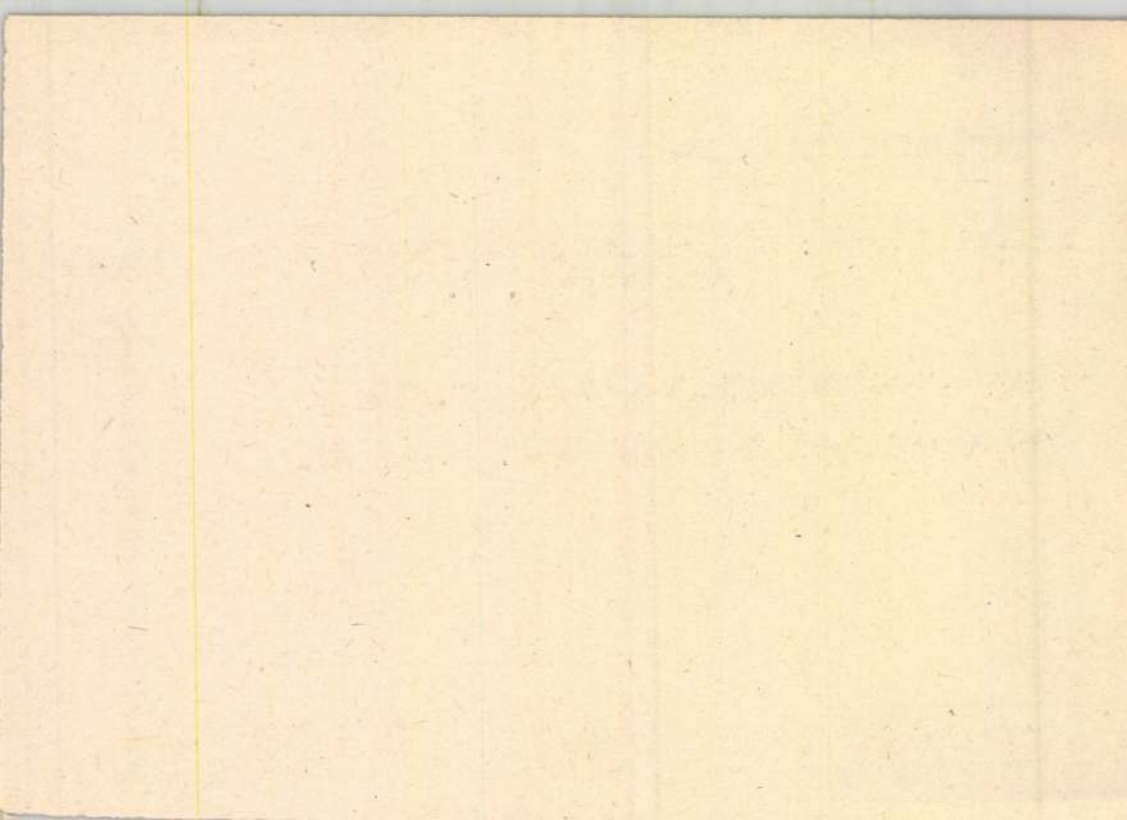

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "Vázlatok naptárlapra", című alkotása
Bokete repr. 6.old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3.old

Művésék, Művészeti Magazin. 1970. 3.sz. Bp.

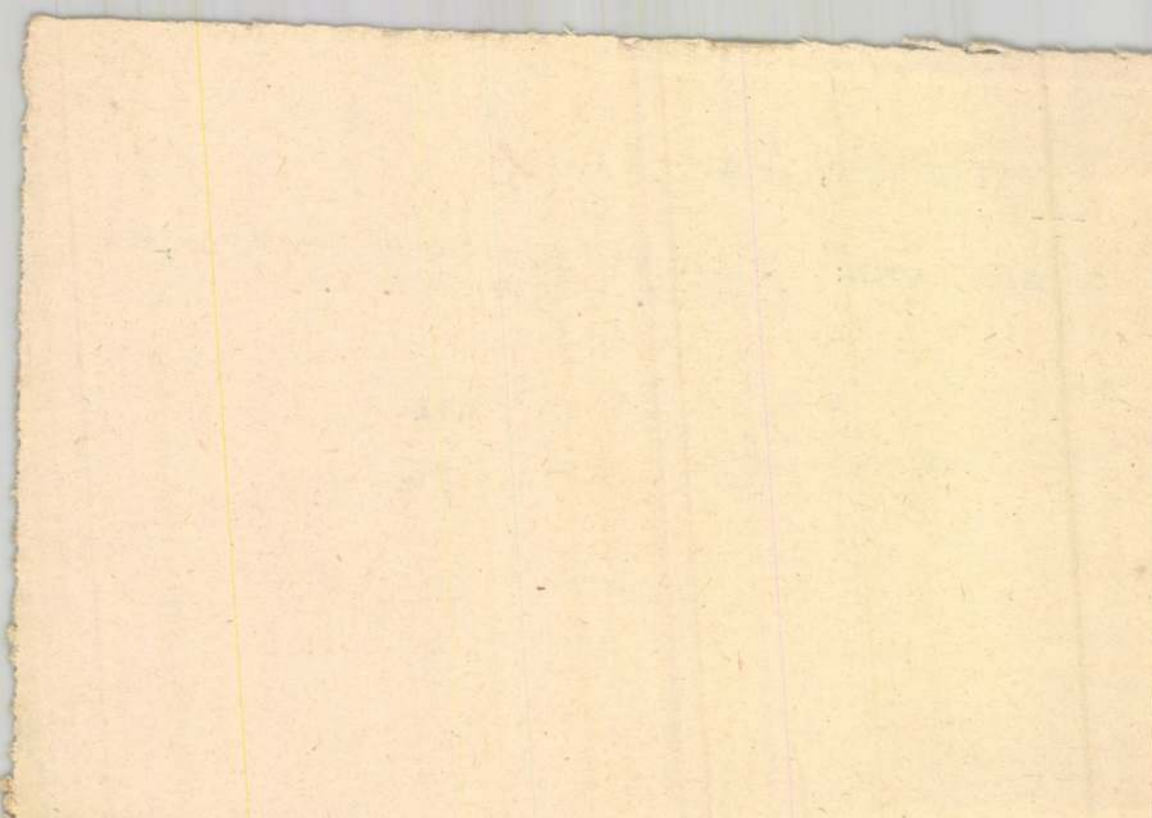

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: " Péter az unoka 6 éves korában", című alkotása. - Fekete repr. 6. old

Tóbiás Áron: Rebegőnyi látomás 3. old

Huszák, Misaumi Magazin. 1970. 3.sz. Bp.

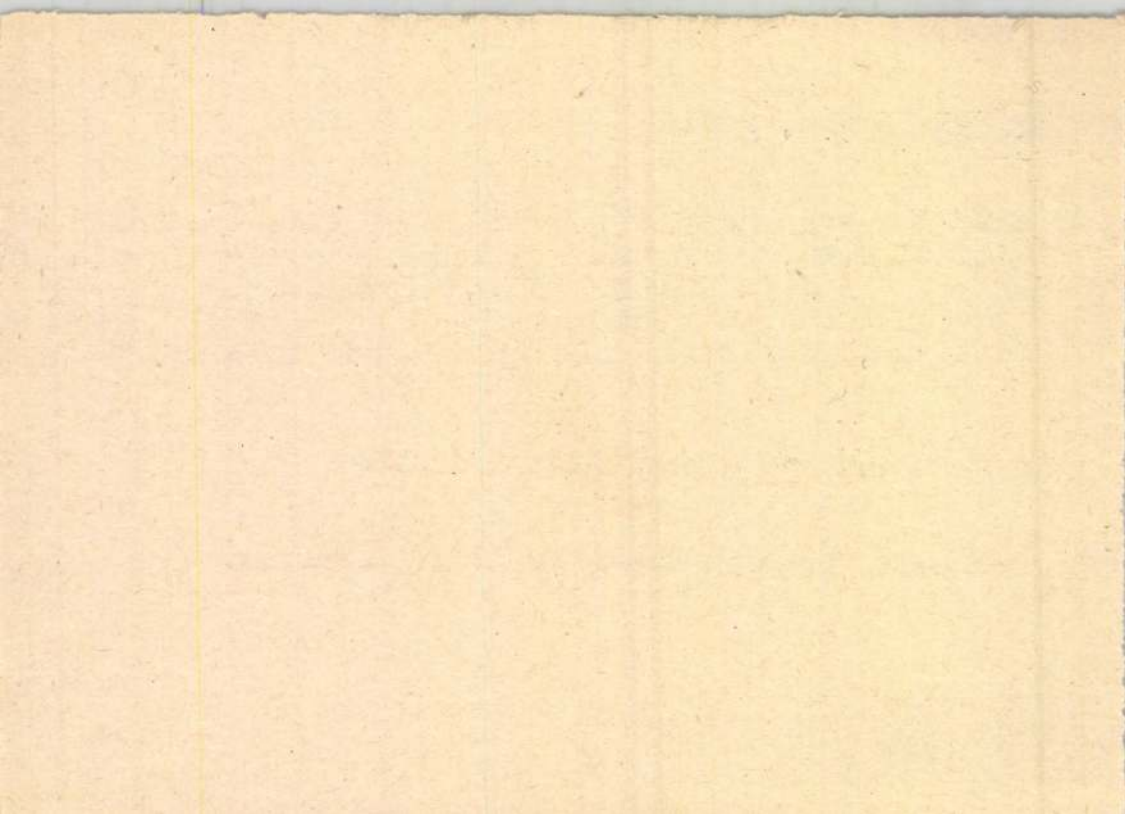

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Egyszer úgy volt hogy két évre lemegy Itáliába dolgozni
levitt mindent, de nem ment a munka. Az olasz táj minden
gyönyörűsége és szépsége mellett sem tudott dolgozni.
Tehát van a hazai tájnak, már az ő részére egy olyan
adottsága, amit Itália kékége nem tud pótolni. 7-old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3. old

Muzsák, Művészeti Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

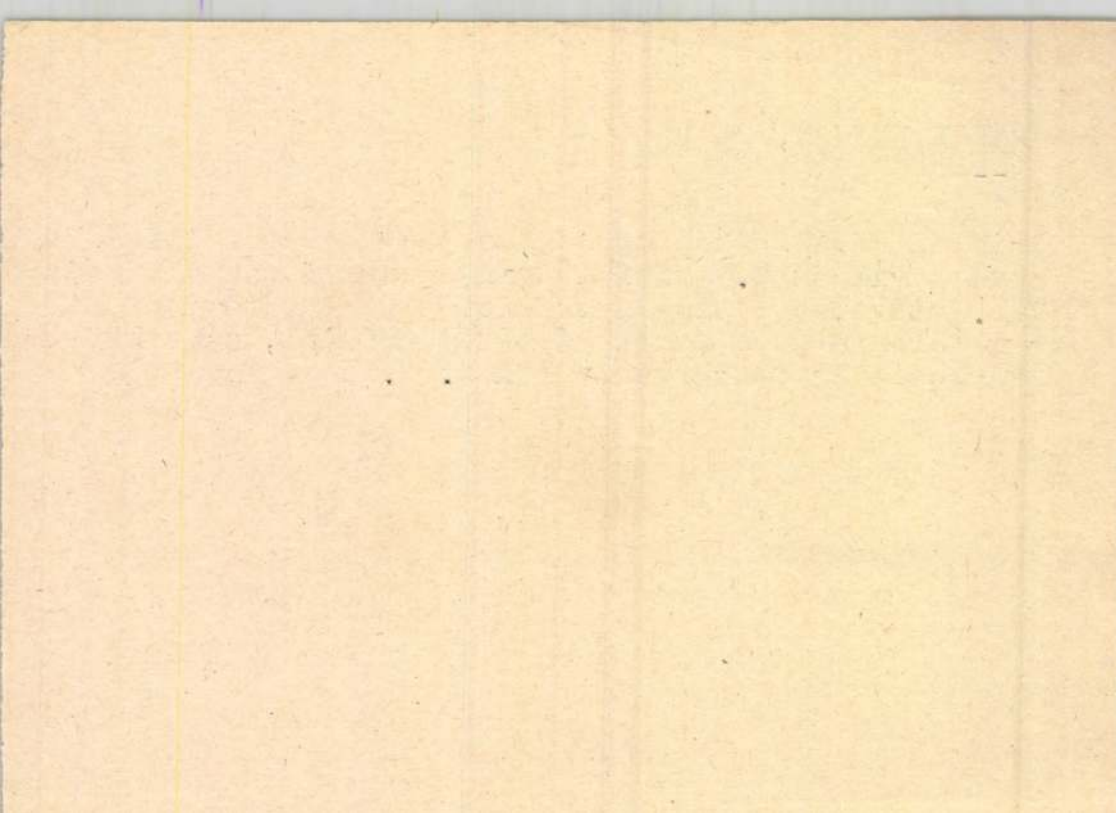

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szinyei Majálisáról mondta, hogy az a legoptimistább műve a világnak. Optimista minden hátsó gondolat nélkül. Értéke, hogy minden tradíciót át tudott menteni, az iskolák minden komoly értékét anélkül, hogy csak egy fikarcnyit is konzervatív lenne. 7. old

Tóbiás Aron: Szabványi látomás 3. old

Hugók, Kisborsai Magazin, 1970. 3. sz. Bp.

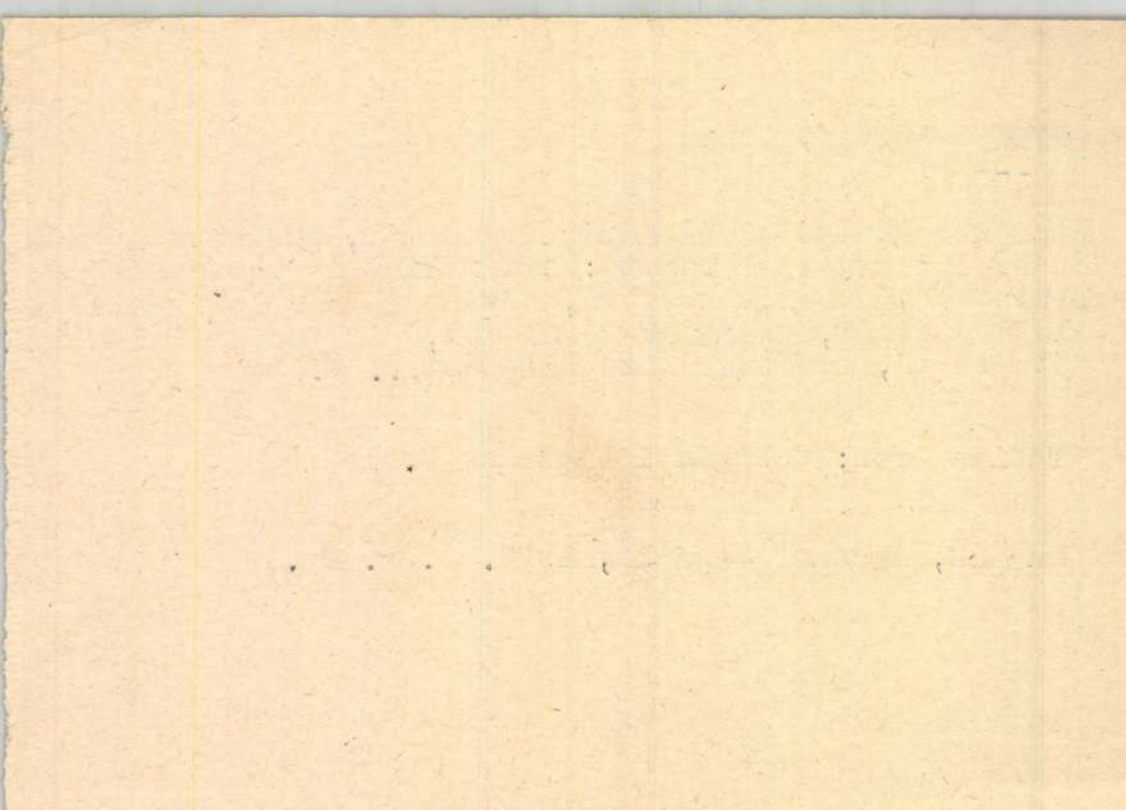

SZÓNYI ISTVÁN, festő

Miután megmutatta szabadtéri műtermét, hegyel-völgyel erdővel, fennvessel mondta: Én már kint is szeretnék maradni Zebegényben, a kertben, kedvenc padomról figyelve a felhők járását, a madarak vonulását, és a Duna időtlen idő óta tartó, medret alakító folyását... 4.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

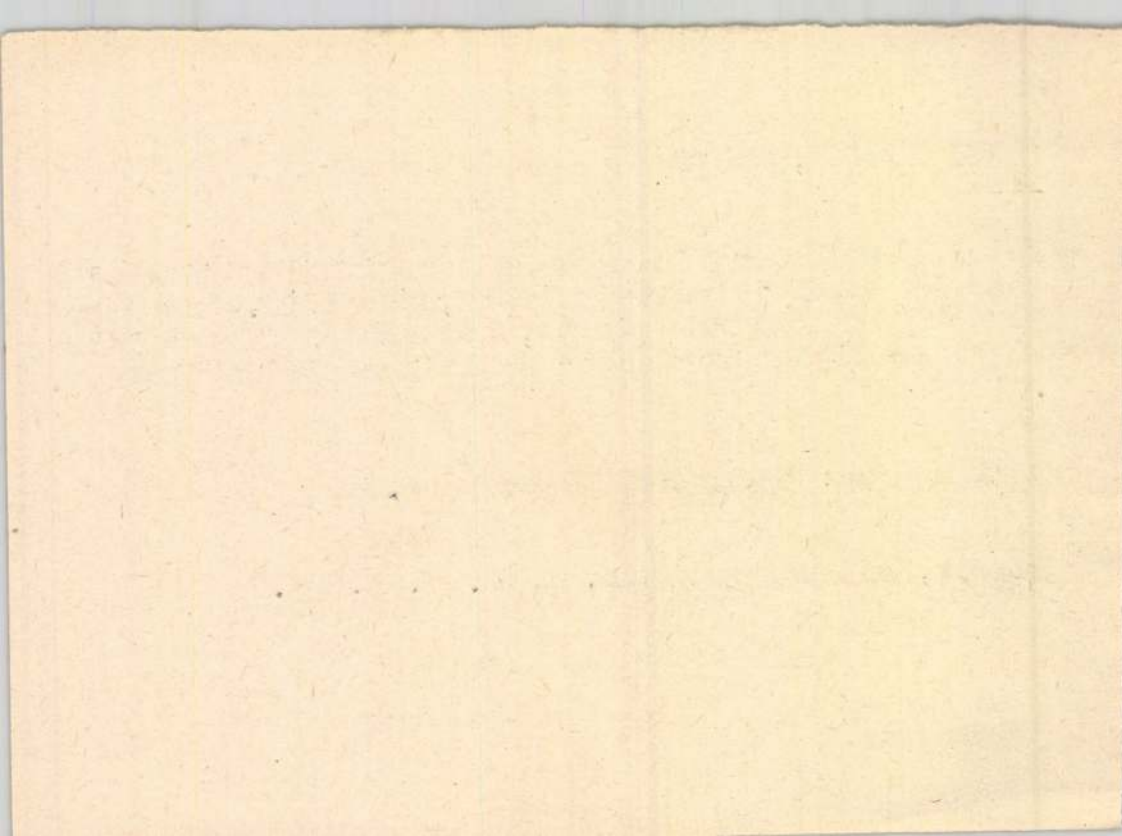

SZŐNYI ISTVÁN, festő

"Életem alakulására és munkásságom kifejlődésére elhatározó és döntő jelentőségű volt, hogy 1924.-ben megnősülve kikerültem Zebegénybe, ahol ezután megtaláltam a művészetem kibontakozásához szükséges minden élményt.
3.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

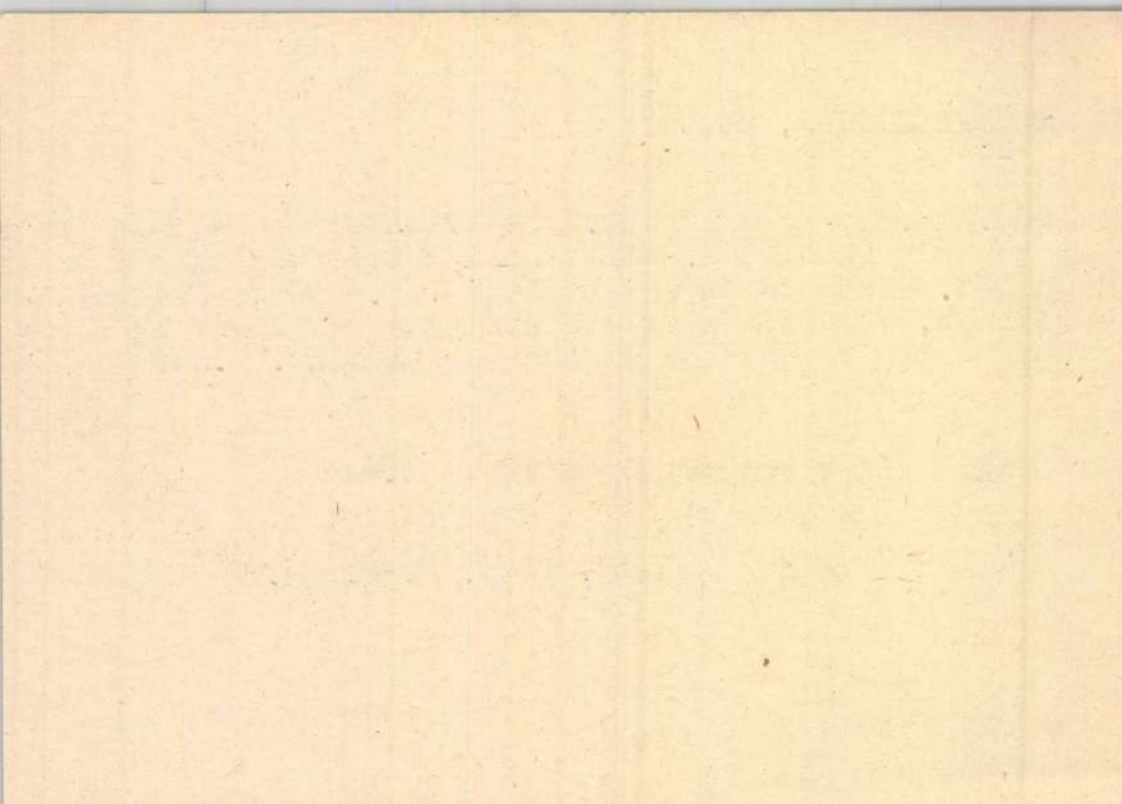

SZÓNYI ISTVAN, festő

1960. aug. 30.-án halt meg. Megelvénedett a festmény után a zebegényi temetés. Tanítványai vették vállukra a korporsót. Félhámetesen szép volt a taj. A nép, a barátok, a rokonok, és pályatársak mellett a természetnek ez a remekműve kísérte utolsó útjára az alkotót. 5.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Művészeti Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

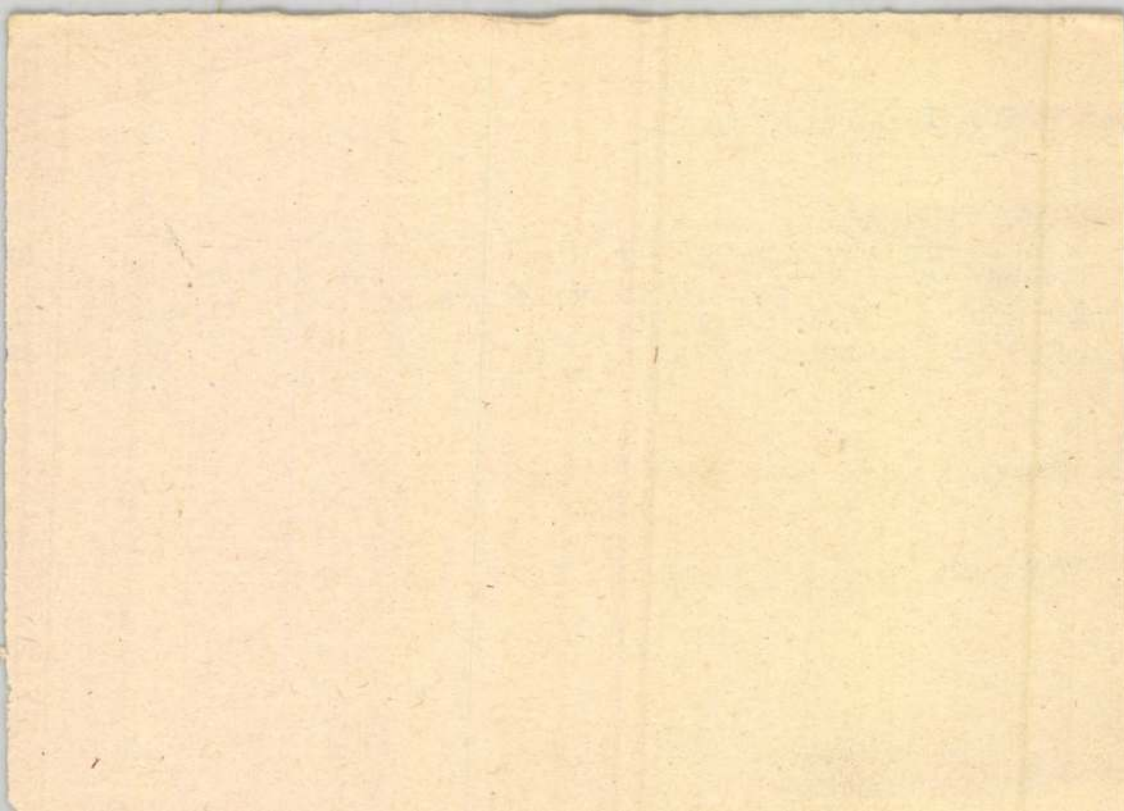

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Beke Tiborné-akinek portréját meg is festett-Felkerestem őt sokszor elvitte műértő barátait a mesterhez.Szőnyi megkérdezte tőle,hogy ki volt Erasmus?-Hát humanista filozófus felelte."No látja,ő az én eszményképem,Londonban van eltemetve. Oda megyek,elmegyek sirjához. 5.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsik, Művészeti Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

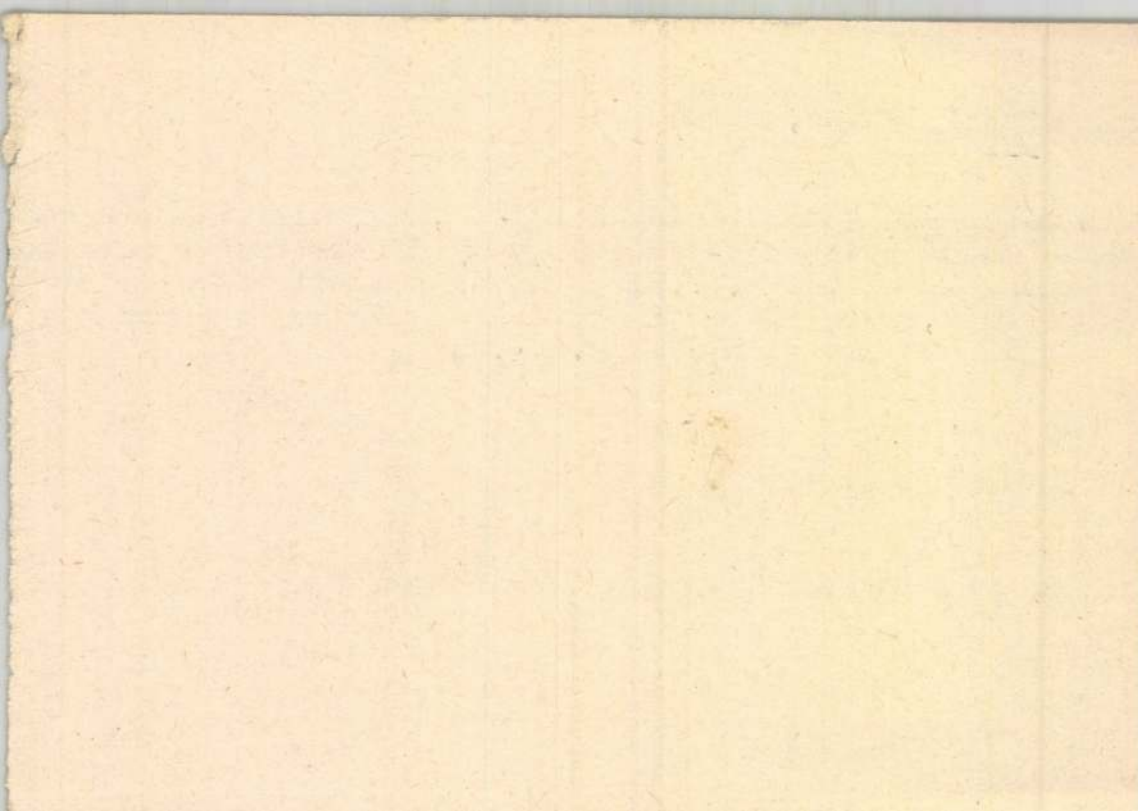

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Rómában élő Zsuzsa leányának írta, hogy kiállítására előtt
nem tudja befejezzék képeit, vagy újakat fessen, amik még
nincsenek elrontva... Nincsen még jól kitatalva ez az
öregedés, mikor elveszti az ember a még nem egészen ki-
fejlődött oroszlánkörmeit. 5. old

Tóbiás Áron: Sebégényi Látomás 3. old

Muzsák, Művészeti Magazin, 1970. 3. sz. Bp.

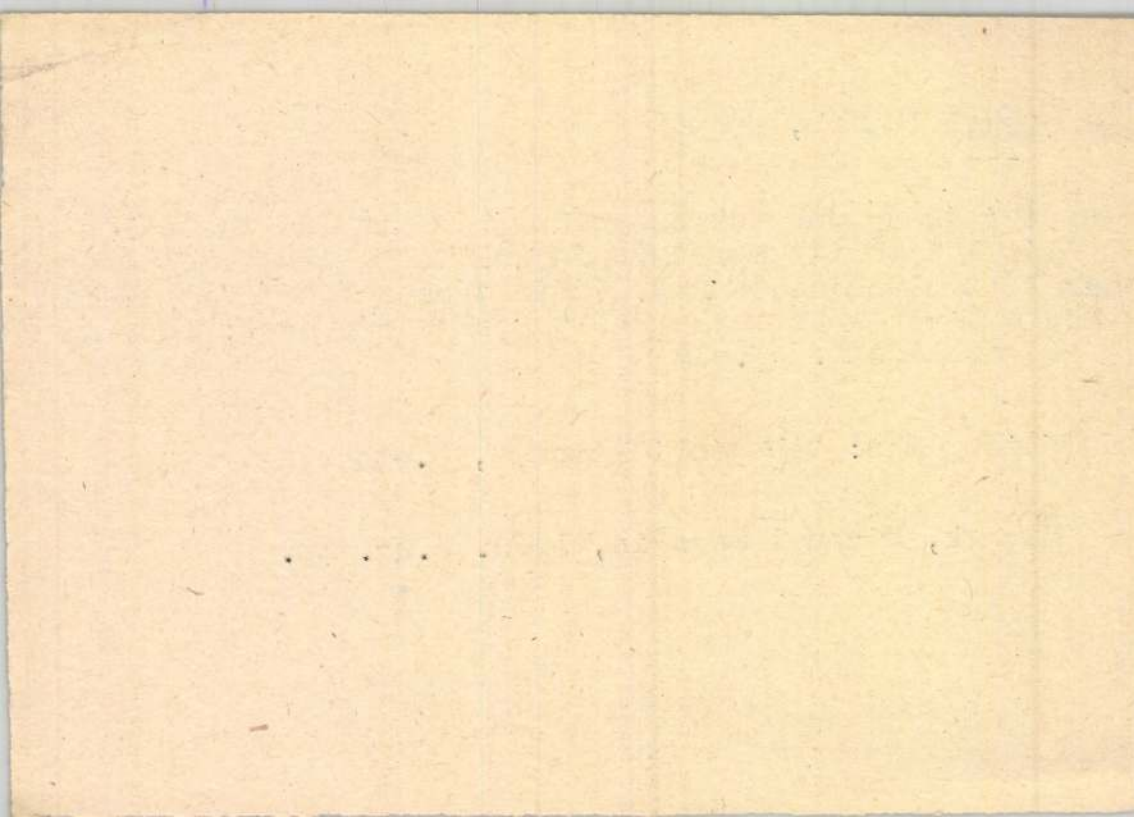

SZŐNYI ISTVÁN, festő

"A táj és az emberek összefüggő és elválaszthatatlan egységet láttam itt meg/Zebegény/olyan miliőben, mely nagyon megfelelt elgondolásomnak. Képeim témája e két dolog, amihez a legerősebb szálakkal vagyok hozzáfűzve: Zebegény és családom". 3. old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás, 3. old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

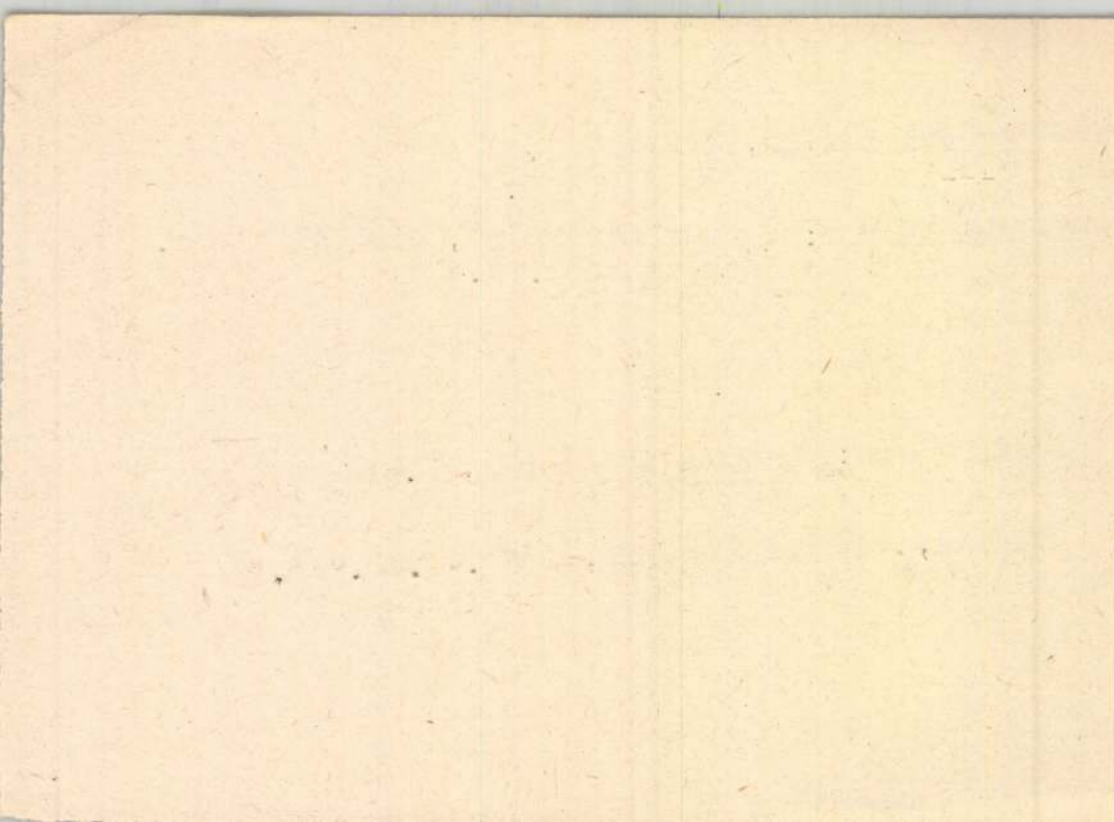

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "Tanulmányrajz", című alkotása.
Fekete repr. 6.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás, 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

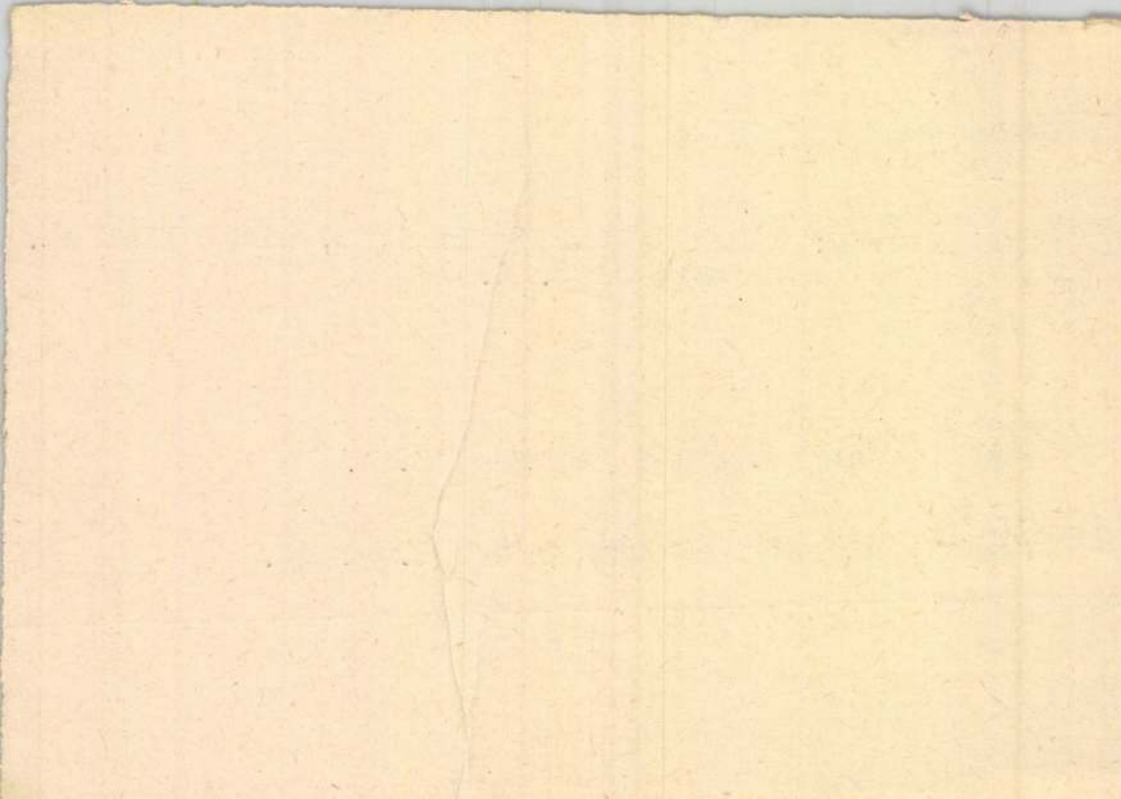

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Szőnyi István: "Beke t. borné arcképe", című alkotása.
Fekete repr. 6. old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás, 3. old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. /3.sz. Bp.

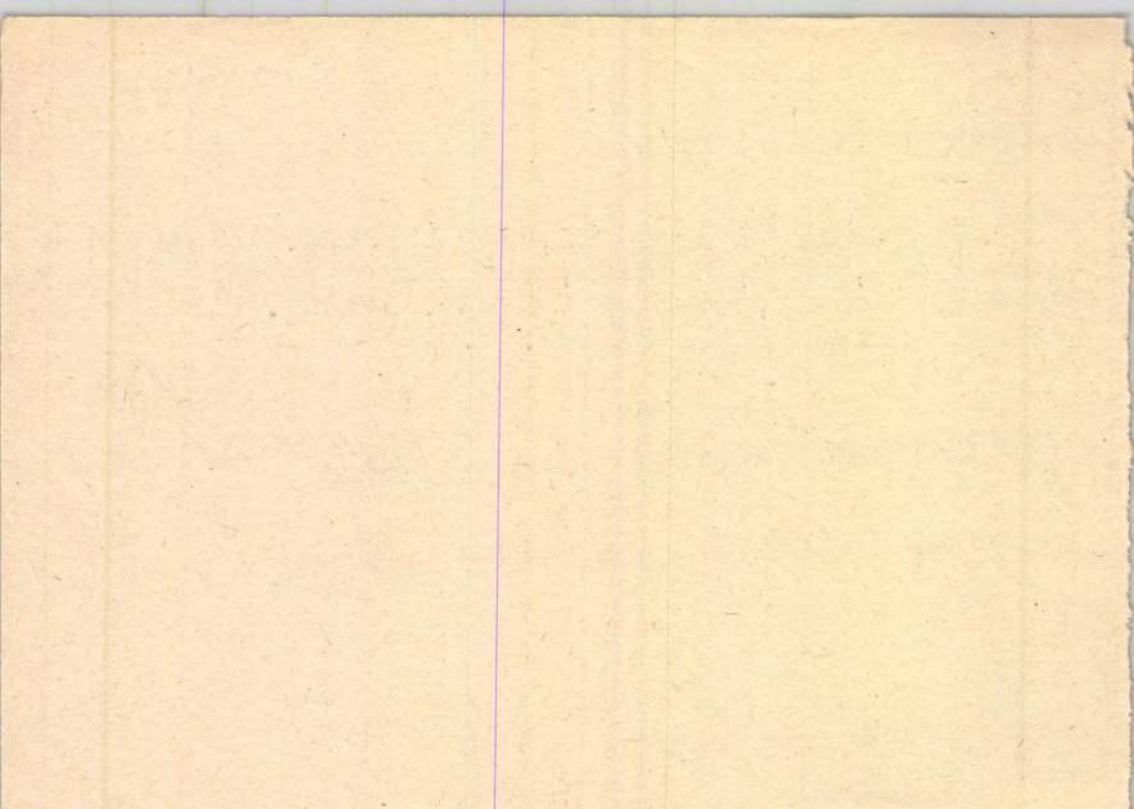

SZŐNYI ISTVÁN, festő

ajd mindegyik képe románc, vagy ballada. Alaphangja a szomorúság, bánat, fájdalom, mely néha a drámáig csap fel. És mégis poézis, szívet melengető látvány, szinte valamennyi említésre méltó képe. 7. old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás, 3. old

Muzsák, Műzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

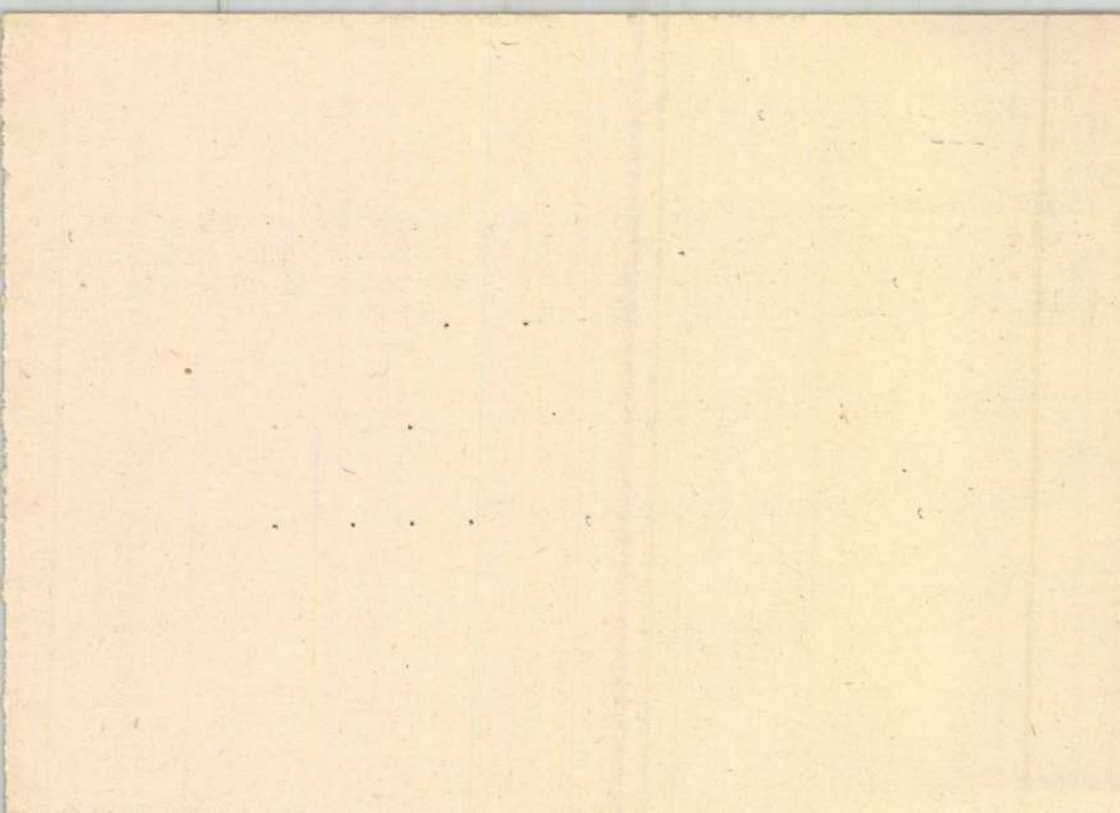

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Sok barátja meglátogatta és megtetszett nekik a taj,
mely változatos volt. Igy többek között Vass Elemér, jó
komaja is, De a leghüségesebben tartott ki Zebegény
mellett haláig Berény Róbert. 4.old

Tóbiás Aron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

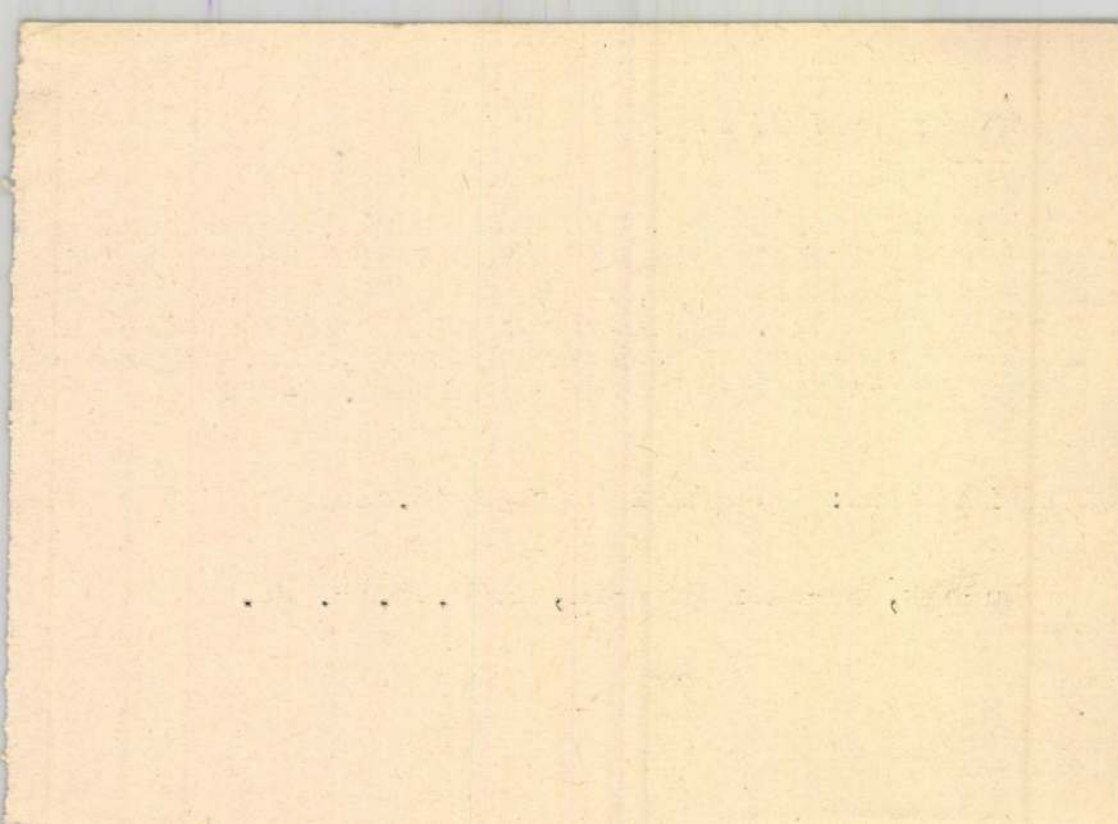

SZŐNYI ISTVÁN, restő

Egész kis sereget gyűjtött maga köré tuzskulánumban a zebegényi mester és így továbbította azokat a szép művészeti gondolatokat, amelyeket e még Nagybányáról hozott Budapestre. Nagybánya már csak emlékként él a mi művészetünkben, de Szőnyi gondoskodott róla, hogy ráessz méltos e az érdeklődőket e mozgalomra. 5-old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

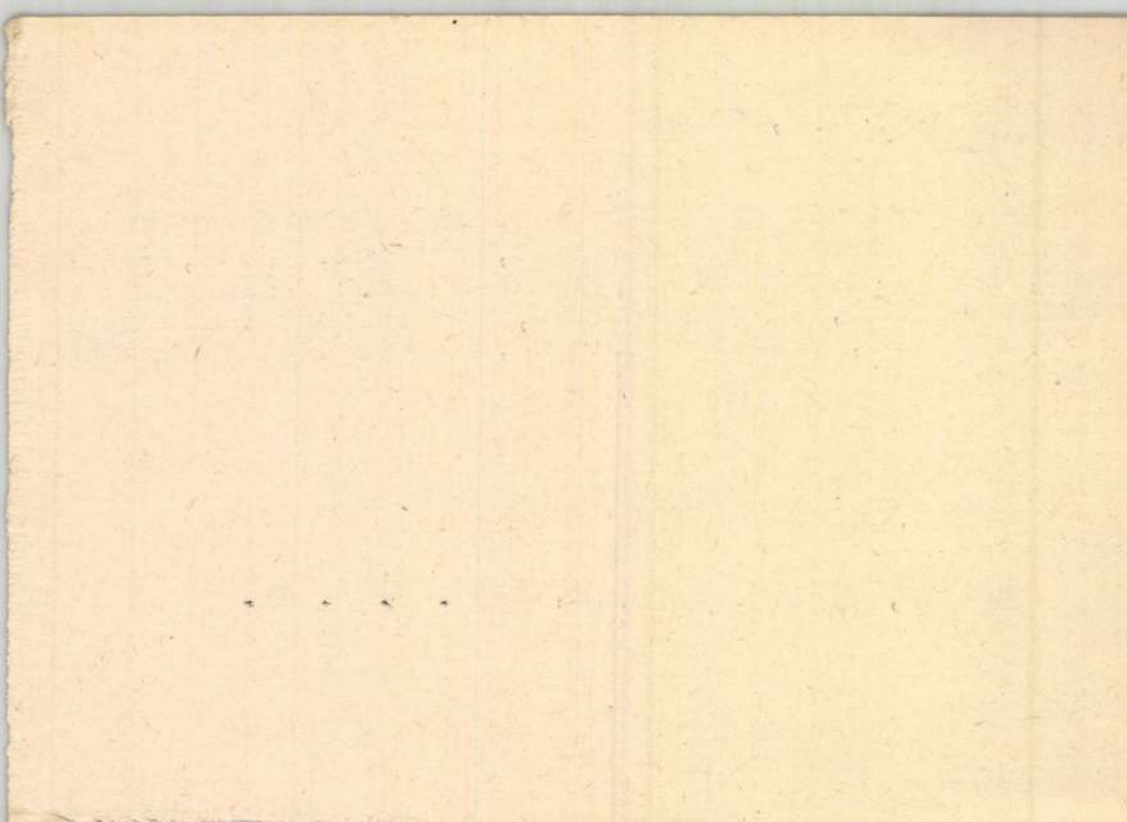

SZÖNYI ISTVÁN, festő

Zebegényben minden együtt van, ami Szőnyó életművéhez kellett. A temető, a Dunakanyar, vázlatok, rajzok, rézkarok, Olajképek, akvarellek, gouache-képeken felismerni családja tagjait, a kerekas kutat, a baromfiudvar kicsinyeit, nagyjait, Szekfüt és Ruzsit, a barátságos teheneket.
3.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

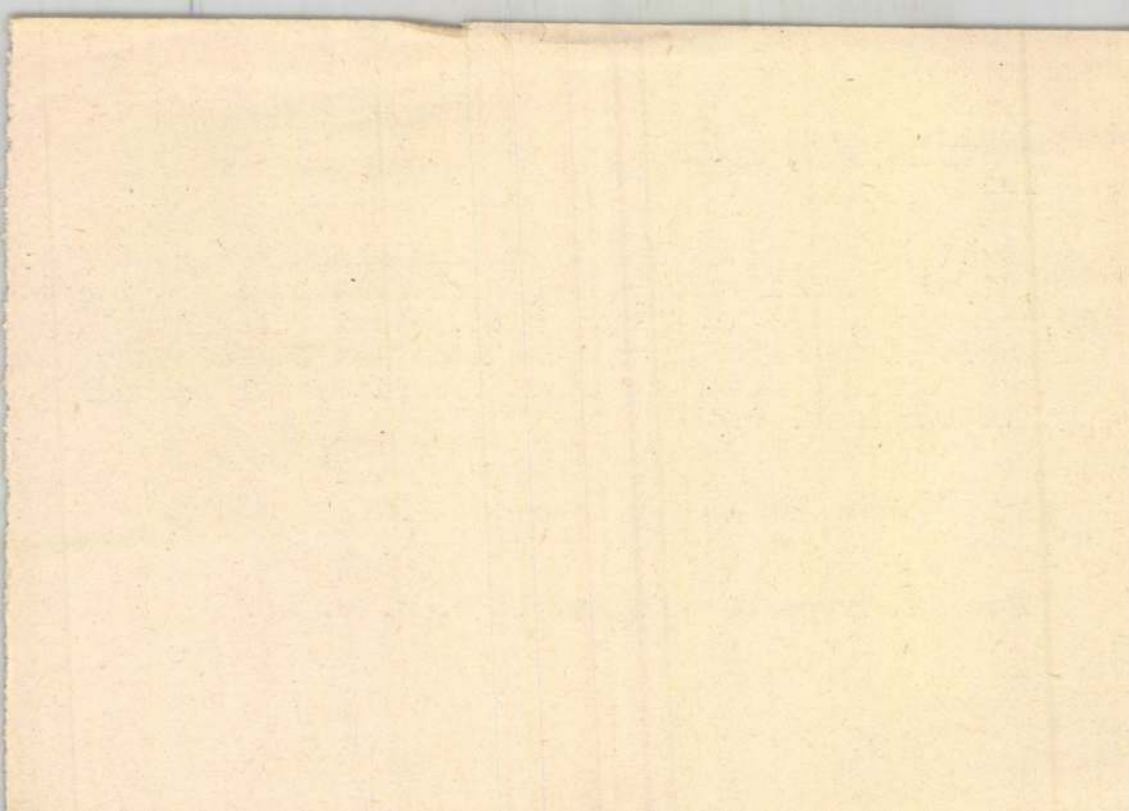

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Az ő és felesége halála óta múzeum nemcsak a zebegényi táj, de az egykori parasztházból kibővített családi otthon, a műterem, s az az óriási kert, Szőnyi feledhetetlen szabadtéri műhelye, ahova nyaranta fiatal művésznövendédek járnak a neves mesterek irányításával szabadiskolán tanulnak. 6.old

Tóbiás Áron: Zebegényi Látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

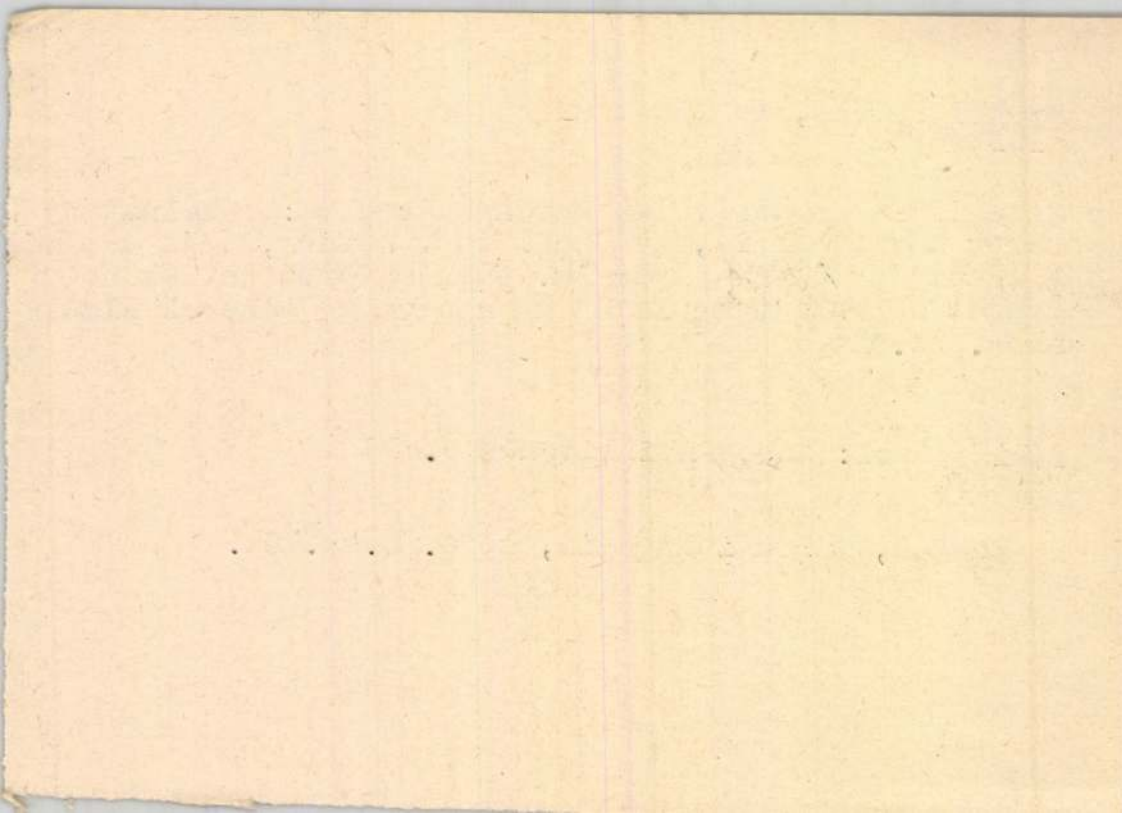

SZŐNYI ISTVÁN, festő

y "Zebegényi Temetés", című művének értelme: meghalnak az emberek tavasszal is, tavasszal is temetnek, de én ezt télnek látom és télbe helyeztem. Éppen a természetnek a megdermedt halotti hangulatát kapcsolva az emberek elmúlásához. 3. old

Tóbiás. Áron: Zebegényi látomás 3. old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

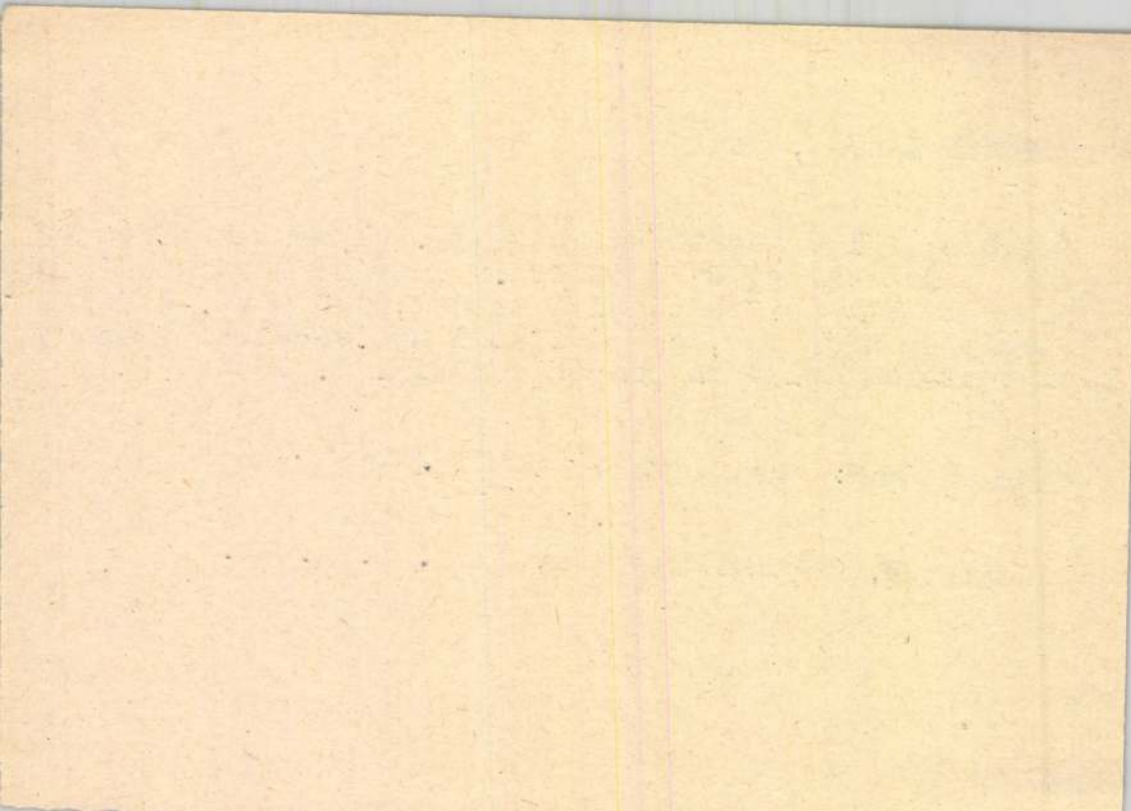

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Nagybányáról érkezett egy barátja. Fel mentek a hegyre akkor temettek egy öreg embert. A látvány megfogta és ebből született a "Zebegényi Temetés", című műve. - A jelenet értelmét az adja meg, hogy a festői nyelvezettel a gondolati tartalom teljesen összeötvöződik. 3. old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3. old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

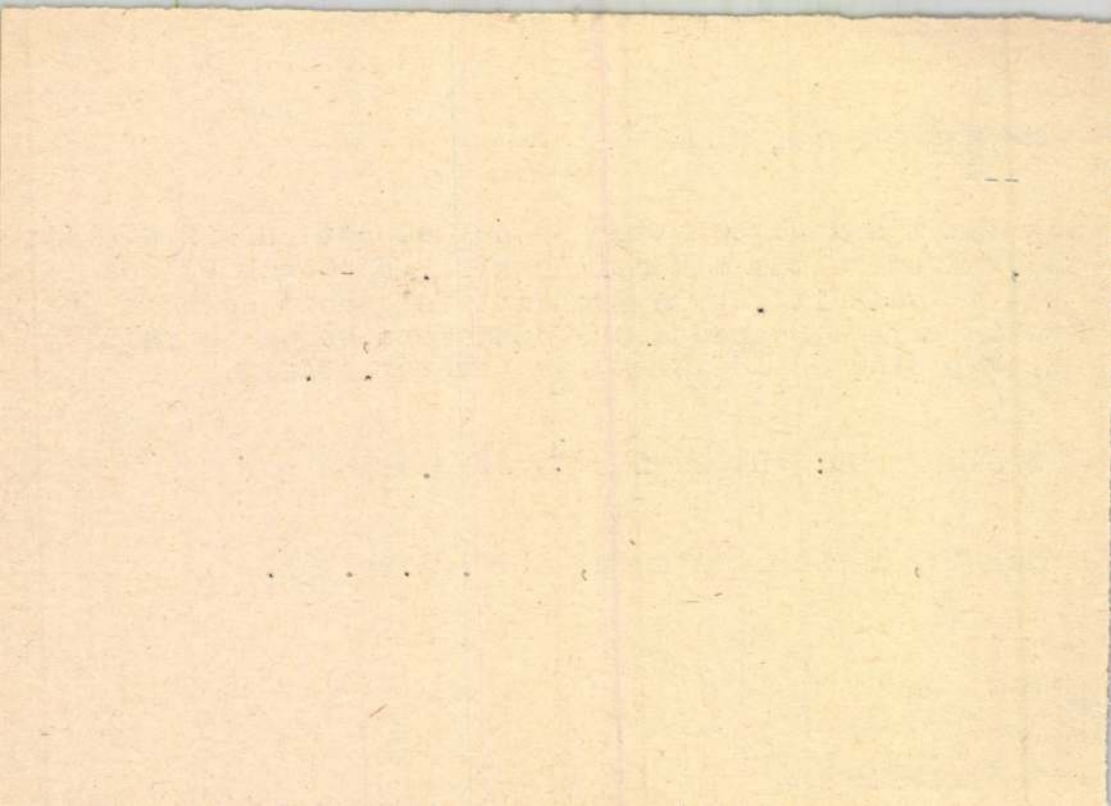

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Sok barátja meglátogatta és megtetszett nekik a szép táj, kedvet kaptak a kinti munkára. Aba-Novák Vilmos telket is vett itt. Egy nyáron itt dolgozott Bernáth Aurél. Évekig kijárt nyaranta Szobotka Imre, kenyeres pajtása Elekfy Jenő és ló komám, Vass Elemér. 4.old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

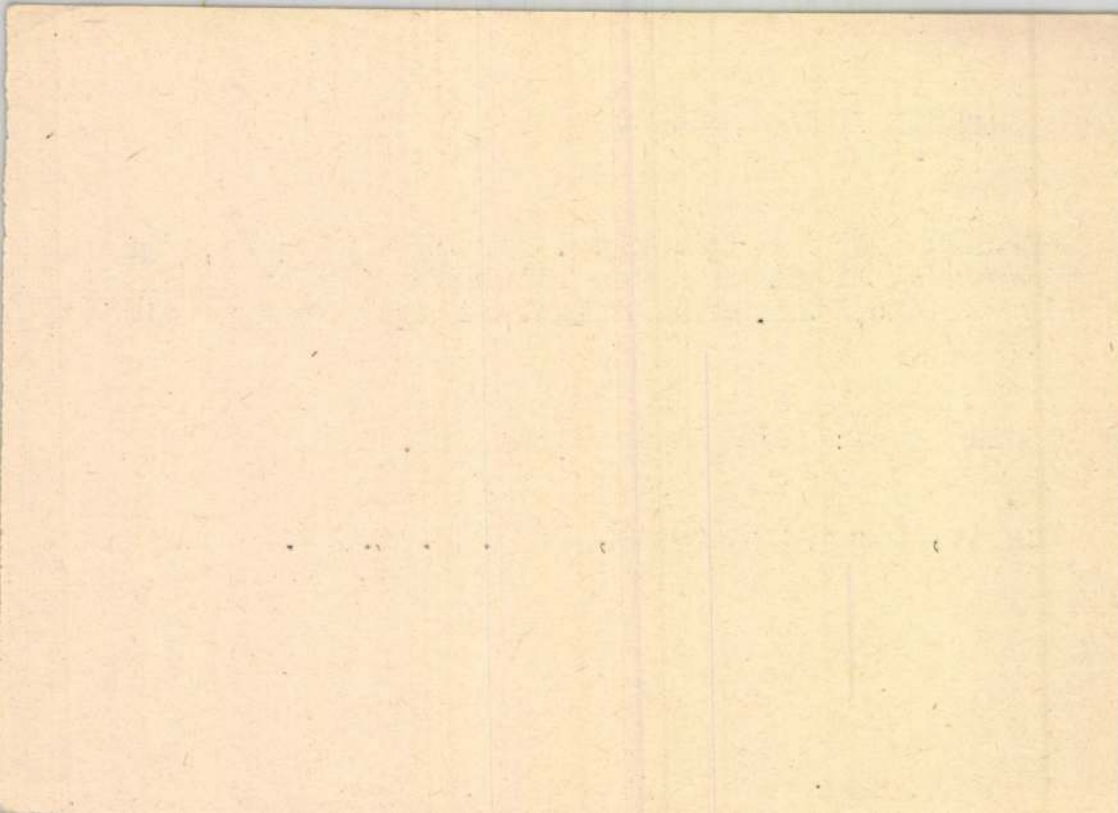

SZÓNYI ISTVÁN, festő

Erasmus volt eszményképe.-Londonba készült, régi festőnövendéktársát, a neves filmemberré vált Korda Vincét meglátogatni. Akkor felkeresi majd Erasmus sírját.
5. old

Tóbiás Áron: Zebegényi látomás 3. old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

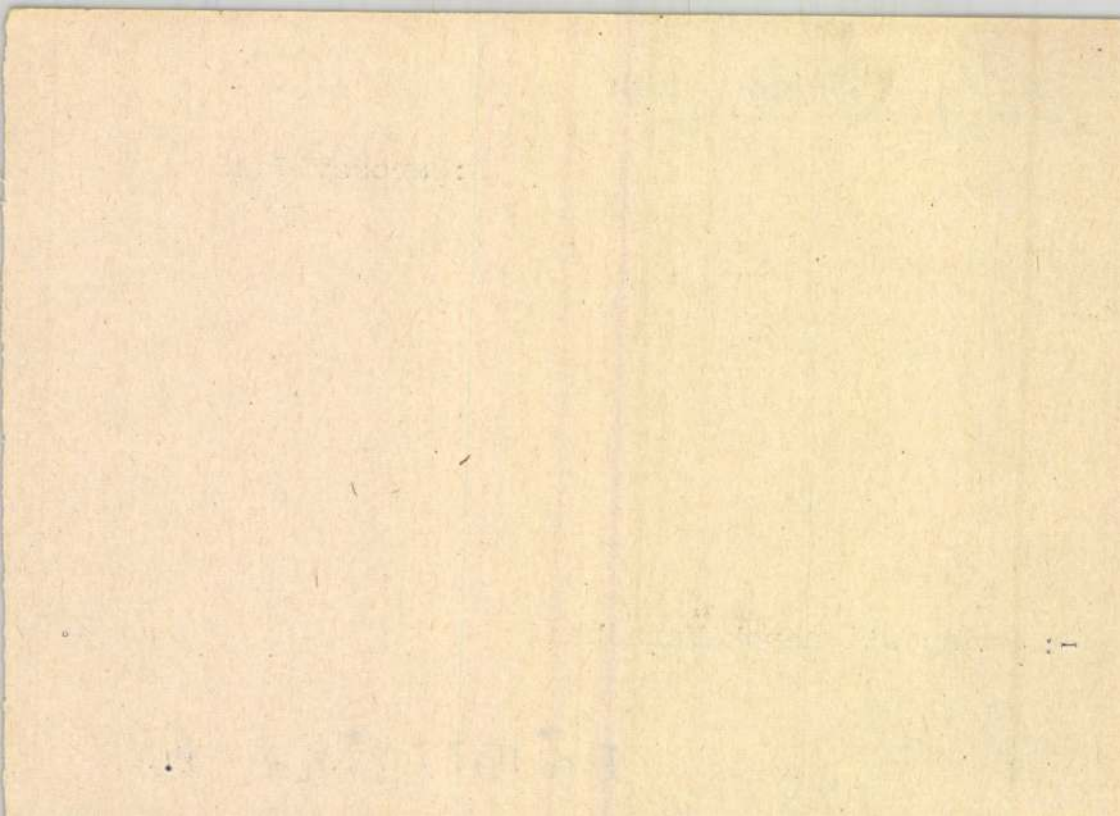
Szónyi István, költő

L: Barcsay Jenő

ö: Budapesti napok Varsóban

2.

Esti Hírlap, Br. 1977. febru. 14.

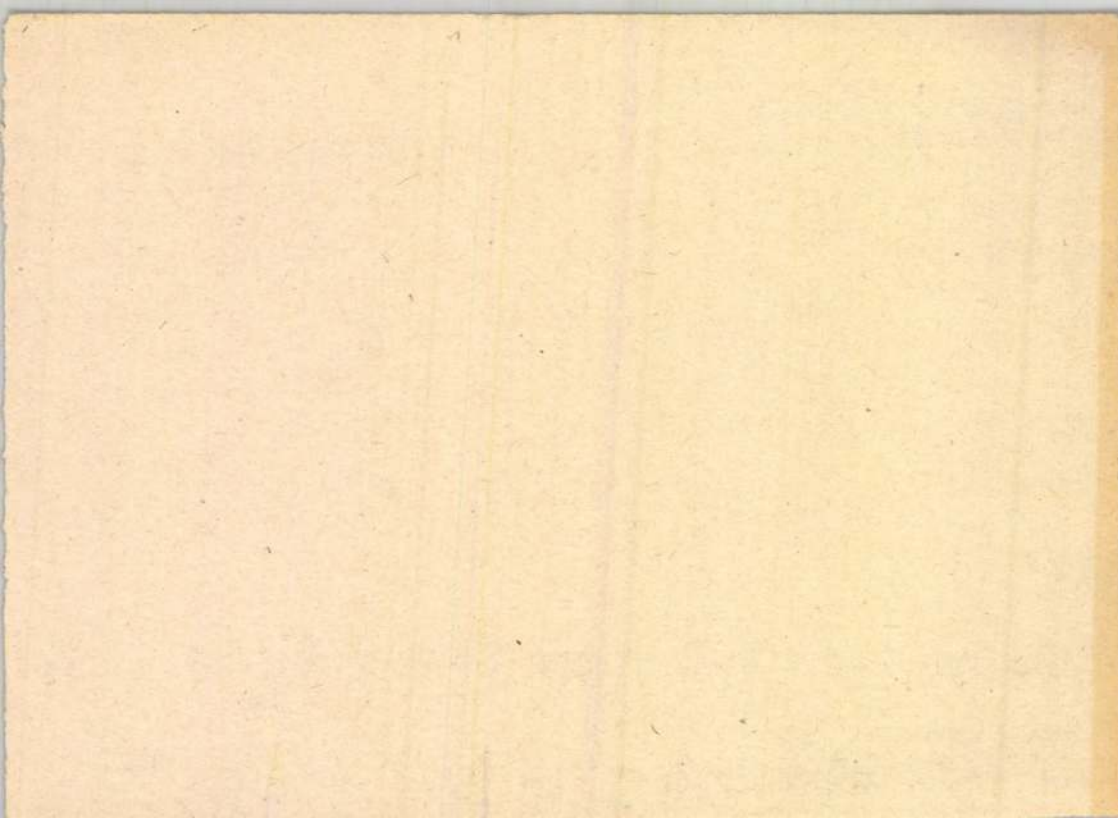
Szőnyi István, keső

L:Kmetty János

Képek, szobrok a 30 év magyar képzőművészetéből

7.

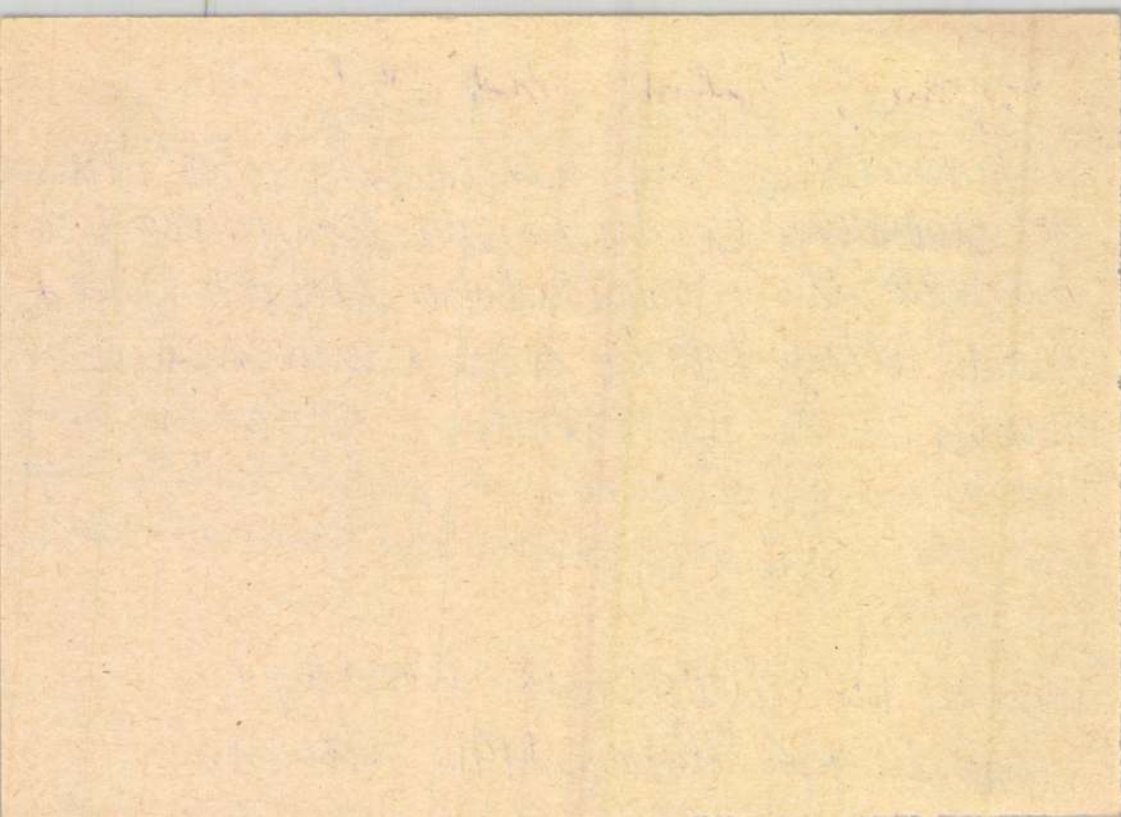
Népszabadság, Bp., 1977. máj. 26.

Szónyi István festőművésze

Ma rendezik meg Szentendrén a 15. országos műemmi és műemléki hónap megkezdésére megnyitóját. — Szentendrén látható Gyula Kőrösi Szónyi István és más művészek műveit. — Az ittani írdem a helyszíni Szónyi István-műemlékműve: az elők hírtől kapta meg a Pest megye közművelődéséért-emlékéért.

Puskás Pál: Műemlék hónapja.
Pest Megyei Hírlap, 1946. okt. 1.

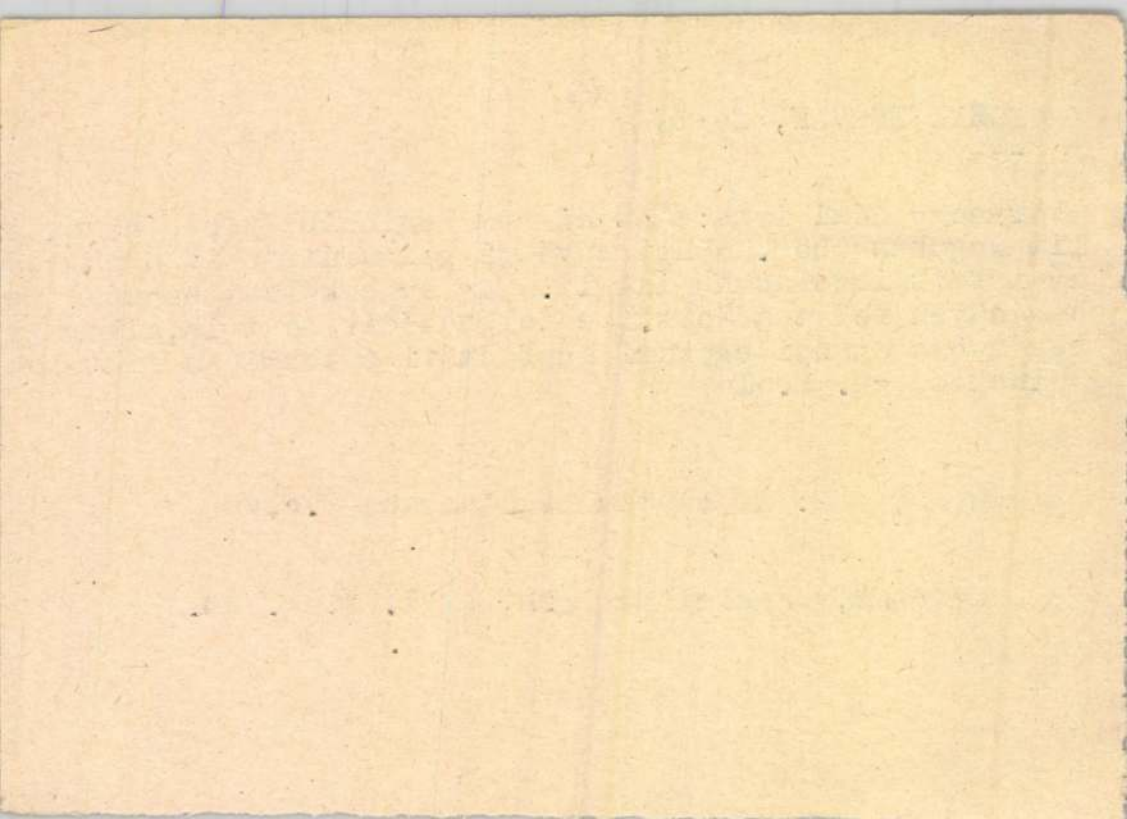

SZONYI ISTVAN, festő

Ferenczy Béni írta: "Azt hiszem leginkább Zebegény hasonlít Nagybányához. Szényi művészi pályafutása is a nagybányai festőiskolában indult. S az az erkölcsi eszmény Zebegényben folytatódott. De folytatódik most is, mikor Zebegényben Szényi egykori szabadtéri műtermében fiatalok gyűlnek össze. 8. old

TÓBIAS ARON: Latogatás Nagybányán 3. old

Műzsák, Múzeumi Magazin, 1971. 4.sz. Bp.

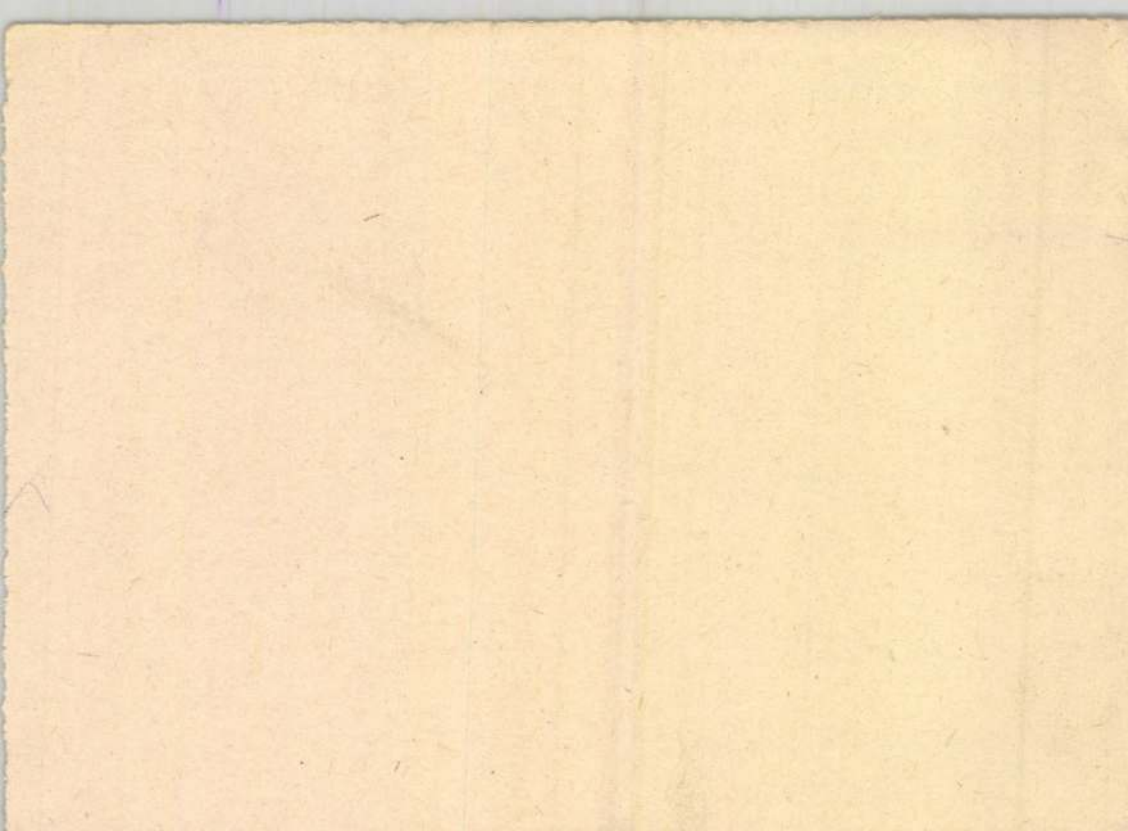

Szöveg Iskolán

Gergely Mihályi ös-műgyűjtés-
művelés a párosnyai kisgaléria-
nak adományozott a művész al-
kotása körül egy művet.

(b. m.): Kisgaléria Párosnyán.

Tulaj. 1977. március 27-41. oldal.

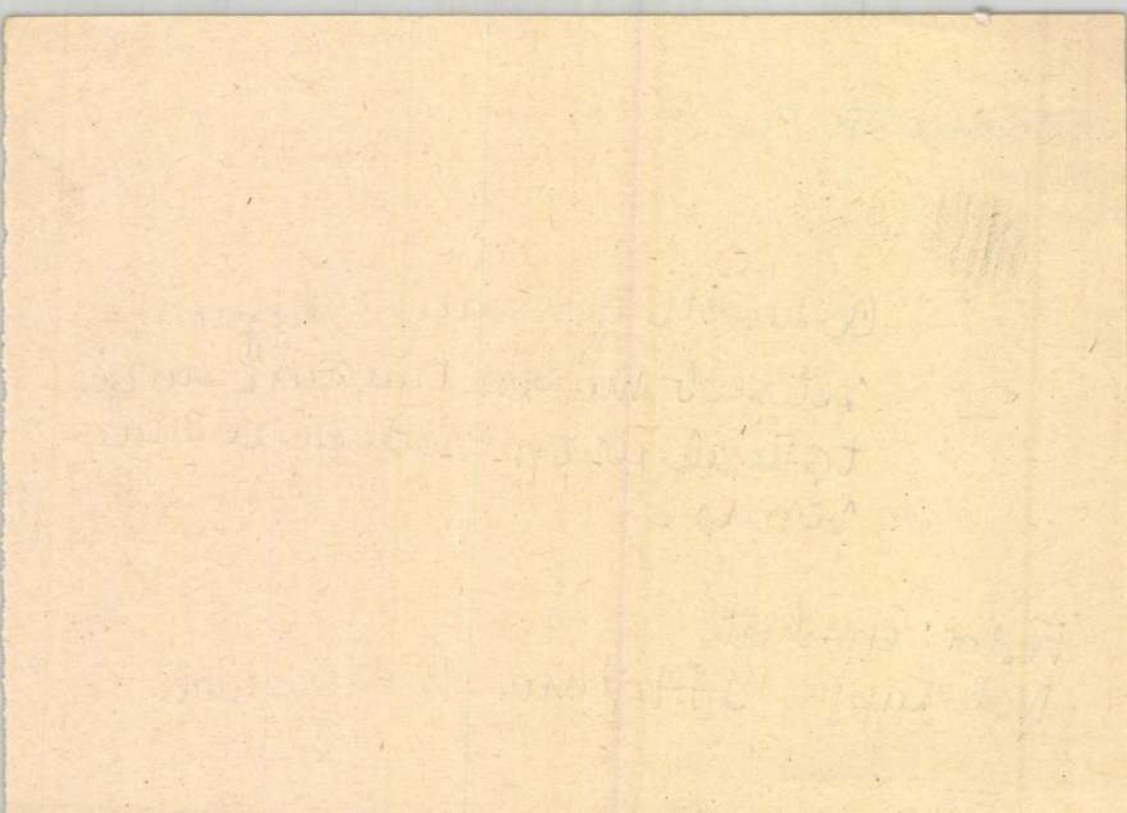

Szönyi István

A későbbi generációk legnevezetesebb művészei között tartoznak az Egyesült Nemzetek művészei.

Fedor: Egyesült.

Nahkapja, 1977. június 16-10. oldal.

Szőnyi István, festő-

h: Simon Béla

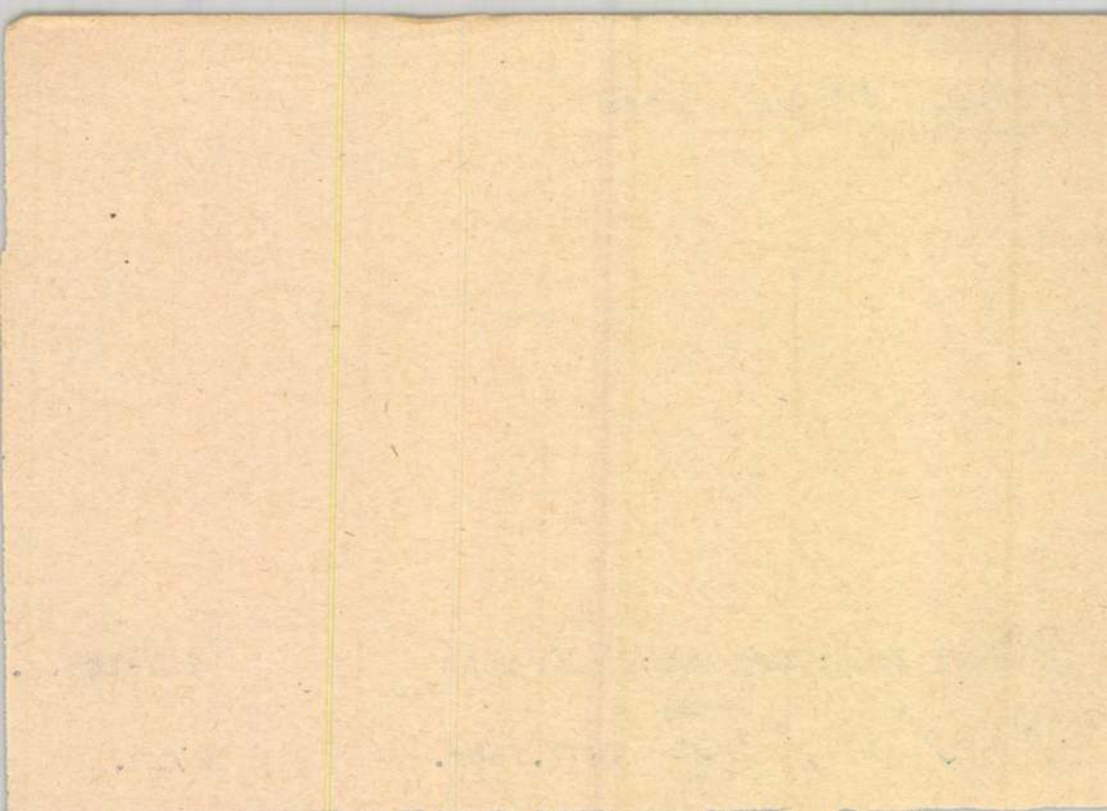
Dévényi Iván:Hárs Éva:Simon Béla

161-162.o.

február, Pécs

1977.febr.

2/xx.

Szönyei István, festő

megemlíti me.!!

hárd: Albortai István

Türkös I.: képrömvételek
műhelyben c. cíkhéneli
vejein

Bodri Ferenc: Művészeti könyvtárellé

Renata Bergerhoff: Tízéne c. könyvé-
nek ismeretéseben.

Bodri Ferenc: Művészeti könyvtárellé

1090. o.

Jelentés, Pécs

1976. dec.

12 / XIX.

Böngyi István, festő

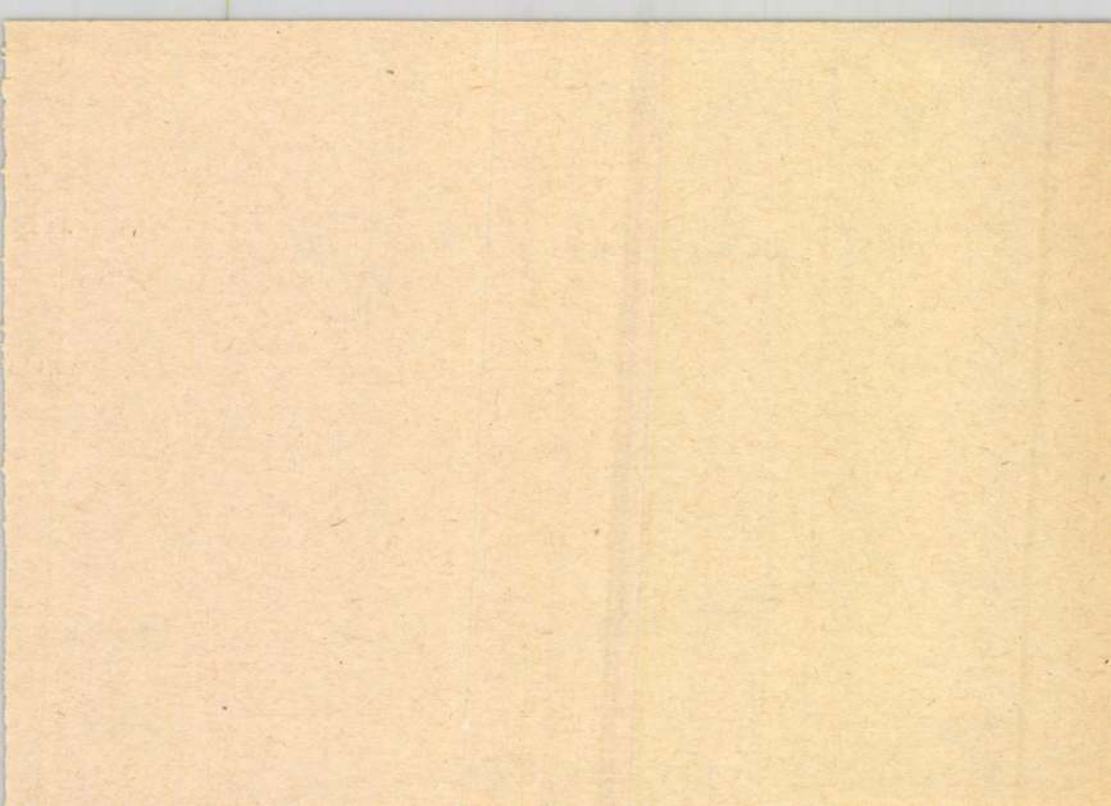
L.: Krögödi Nagy Imre

képlő gy.: Nagy Imre emlékére

94-95.

Tiszatáj, Szeged, 1986. november

XXX / 11.

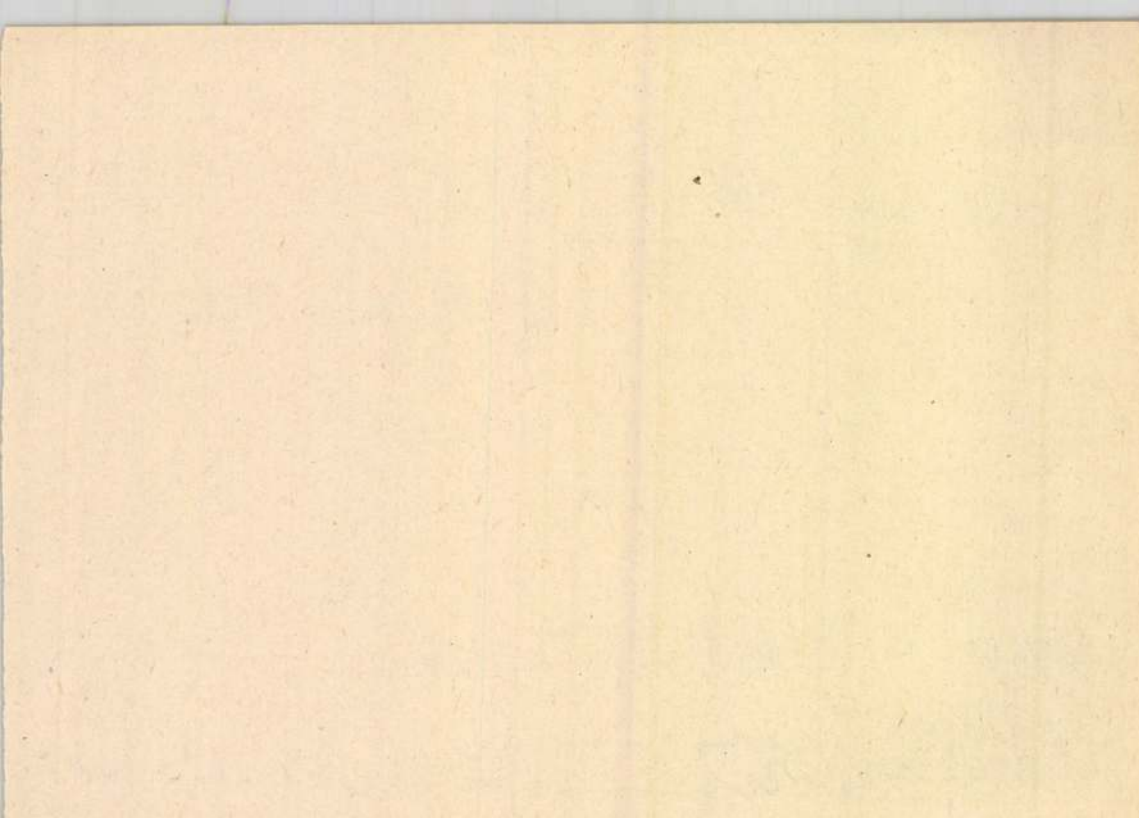
Izönyi István, festő

L: Boros Miklós

Lámor L: Népműv. Krónika. 899-902

Felentart, Pécs

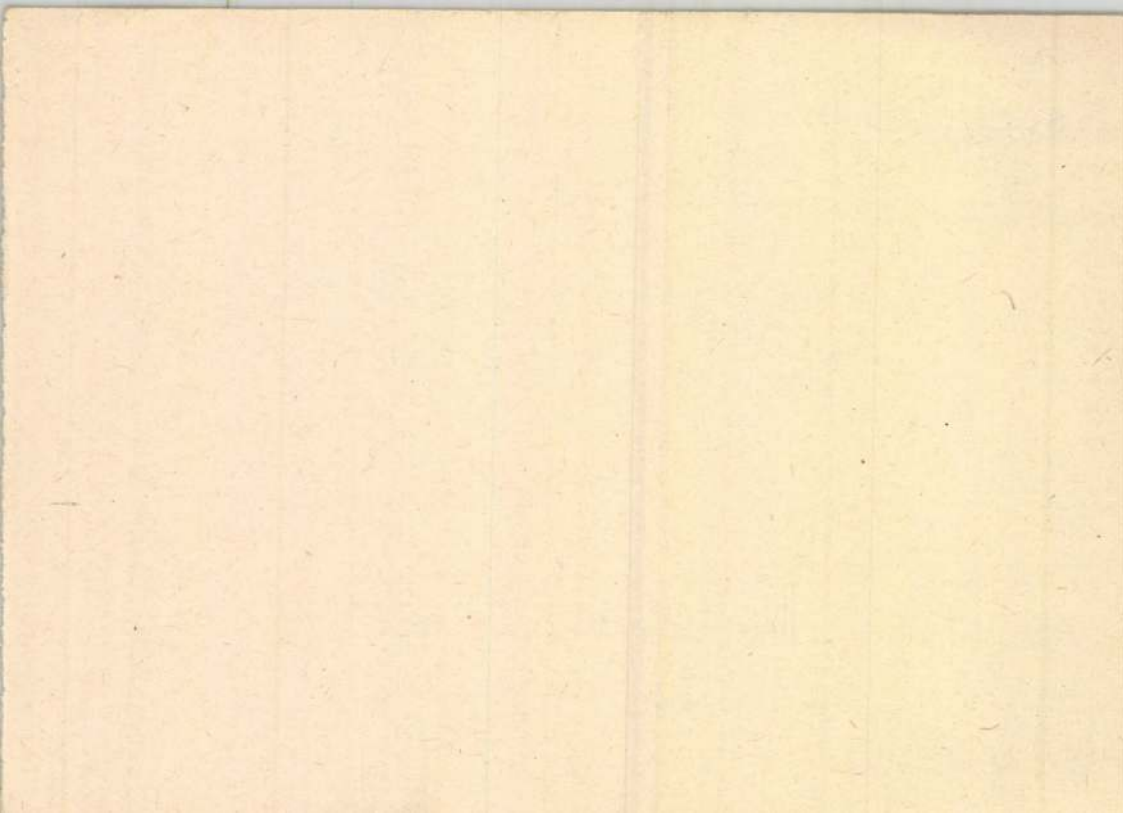
1976. október XIX/10

Szőnyi István

Nagy Gyula művészetére Szőnyi
István volt hatással.

Hornóth Teréz: Nagy Gyula emlékhallgatása
Népszava, 1976. dec. 5-8. oldal.

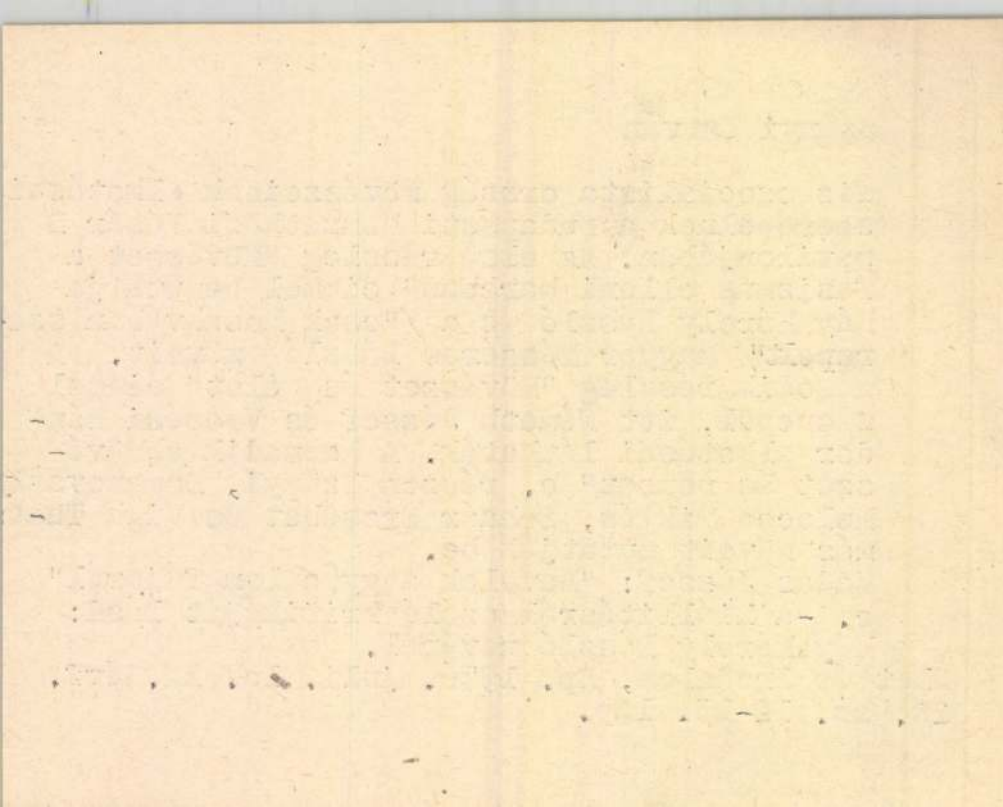

Szőnyi István

Tíz szocialista ország művészeinek alkotásai szerepelnek a Budapesti Nemzetközi Vásár B pavilonjában. Az első részleg "Művészet a fasizmus elleni harcban" címmel bemutatja Háry Károly László s a /"csak Moszkvában szerepelt"/ magyar Mészáros László műveit. A második részleg "Művészet és élet" címmel szerepel, itt Németh József és Vecsési Sándor alkotásai láthatók. A harmadik a „Művészet és nemzet” c. részen Szőnyi, Domanovszky Melocco Miklós, Schaár Erzsébet és Vigh Tamás műveit mutatják be.

Vadas József: "Levelek a győzelem fájáról" c. -a kiállításról szóló kritikáját lásd: Háry Károly László nevénel.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. júli. 10. XX. évf.
28. sz. 12-13. lap.

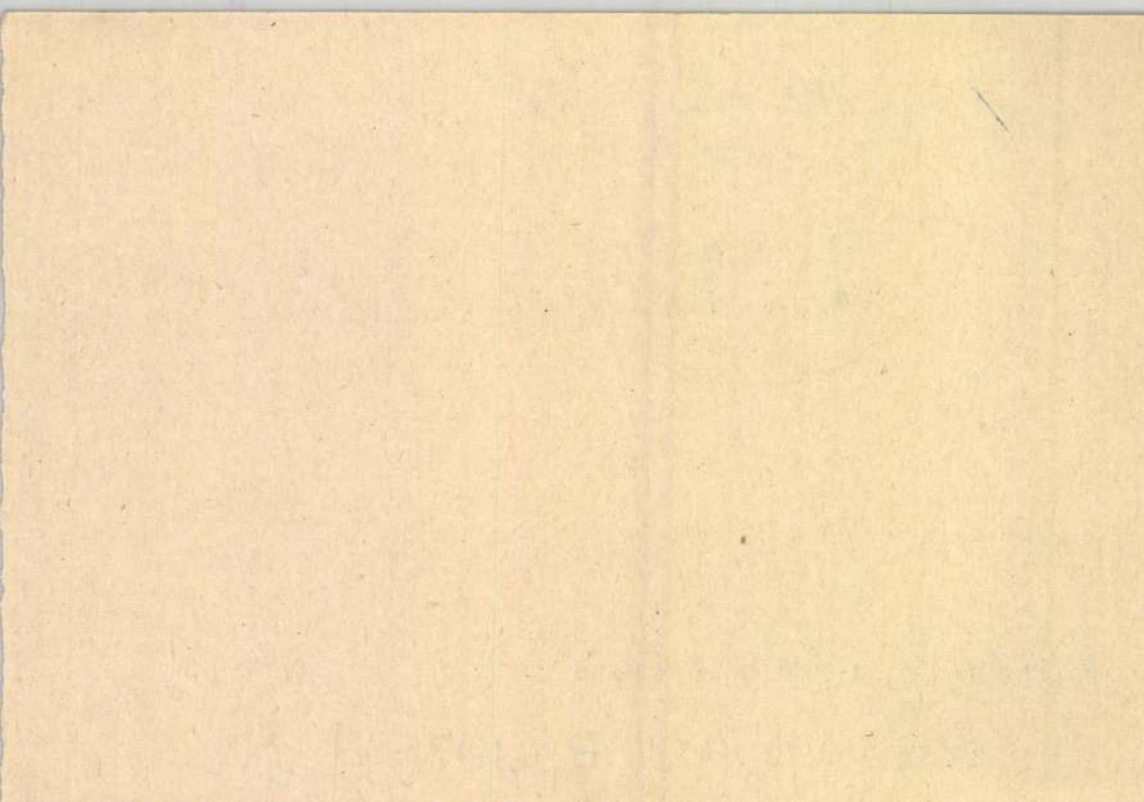

Kömpfi István, festő

L.: Rüdowicz Károly

P. Stüts J.: Rüdowicz. —

Népszabadság, Bp. 1976. dec. 3.

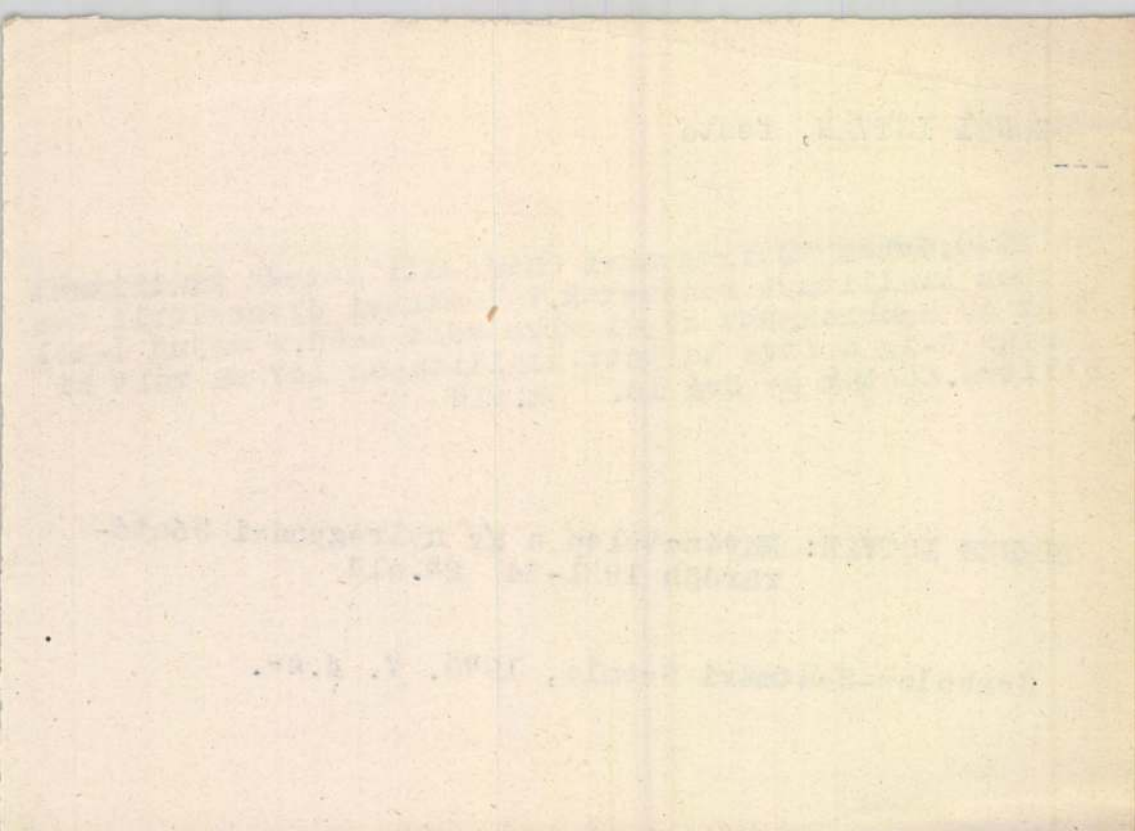

SZÖNYI ISTVÁN, festő

Az 1940. évben "Nyíregyházi Művészeti Hetek" kiállítását
cimen kiállítást rendeztek. Valamennyi élvonalbeli fes-
tőnk és szobrászunk képviselve volt azon. A május 4-től
június 3-ig tartott kiállításon 147 mű volt ki-
állítva. Köztük az övé is. 32. old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a Gy/nyíregyházi Sóstó-
rüdön 1931-34 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

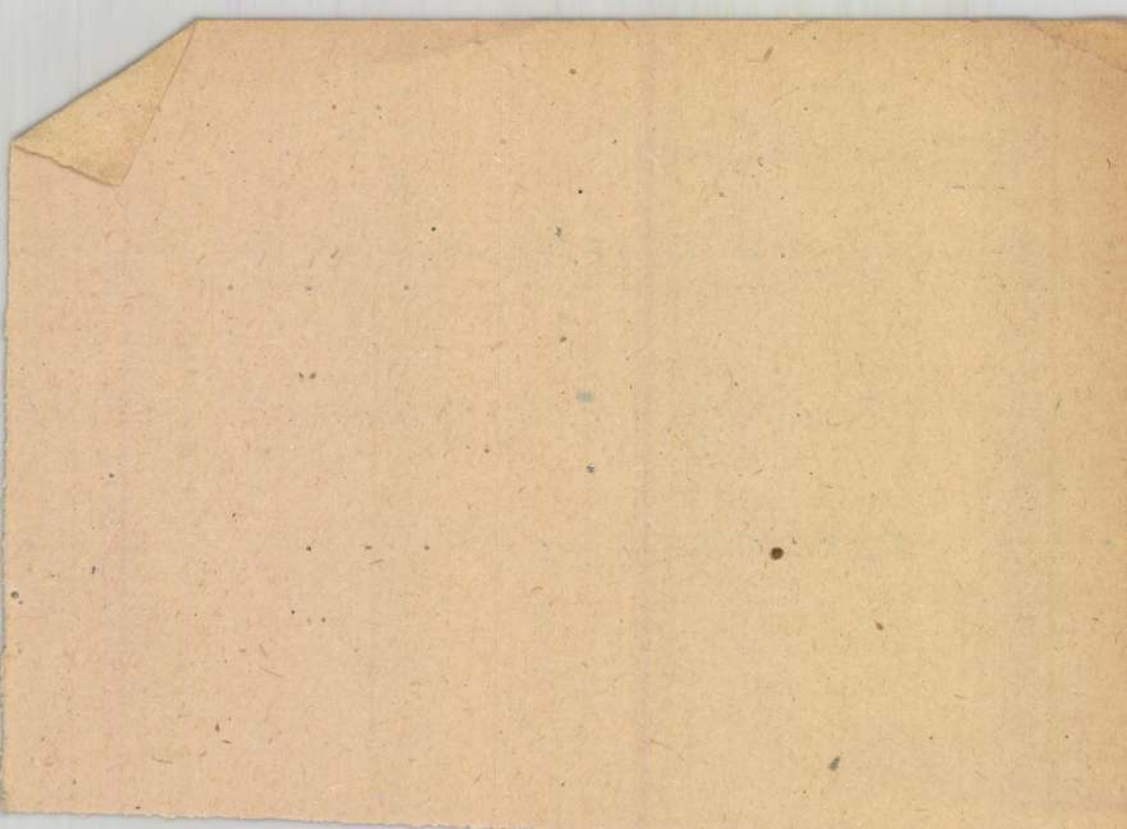

SZÖNYI ISTVAN, festő

1939-ben a Nemzeti Szalon "Magyar tajak" című kiállításán az első díjat Szőnyi nyerte el. 31. old.

DIENES ISTVAN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn
1931-34, 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4. sz

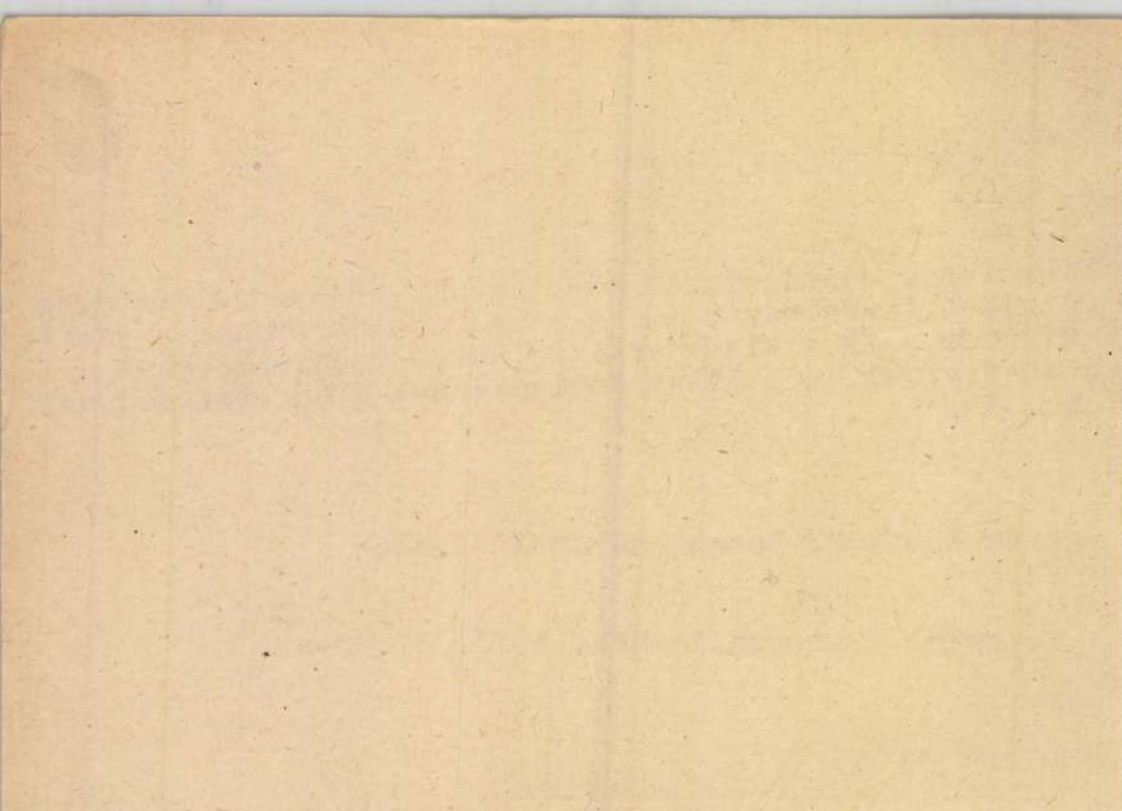

SZÖNYI ISTVÁN, festő

Hiba lenne Szinnyei, Ferenczy Károly, Szőnyi István örökségében észre nem venni a nyomos feloldásának a gesztusait nem csak a kiegészítő színek, harmonizálásának a lehetőségeivel, de a lélek önvigasztalásának a nosztalgiajával
i . 72. old

POGÁNY Ö. GÁBOR: Boros Gézáról 67. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1971. VI. 3-sz.

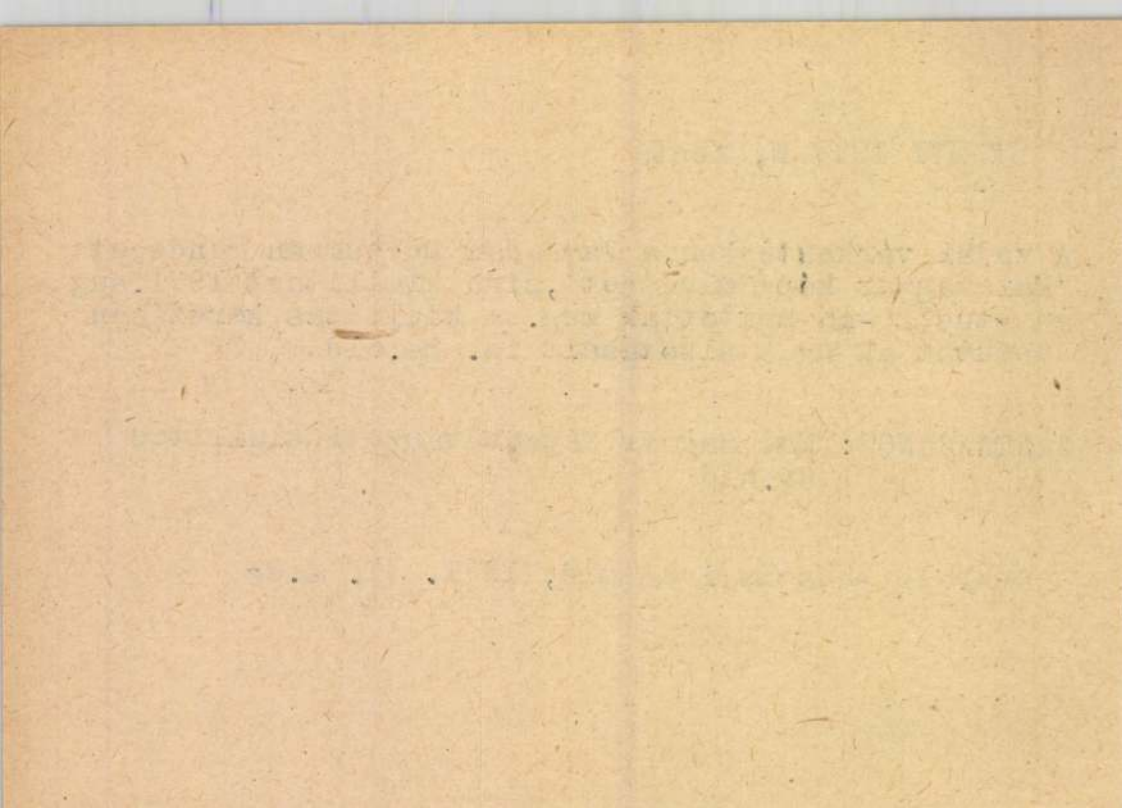

SZÖNYI ISTVAN, festő

A vajainvarkastélyban, a Vay Adam Múzeumban rendezett "Mai magyar képzőművészet", című kiállítást 1971. augusztus 20-an nyitottak meg. A kiállítás keretében bemutatják az ő alkotásait is. 84.old

SANTA JANOS: Mai magyar képzőművészeti kiállítás
82.old

Szabolcs-Szatmari Szemle, 1971. VI. 4.sz

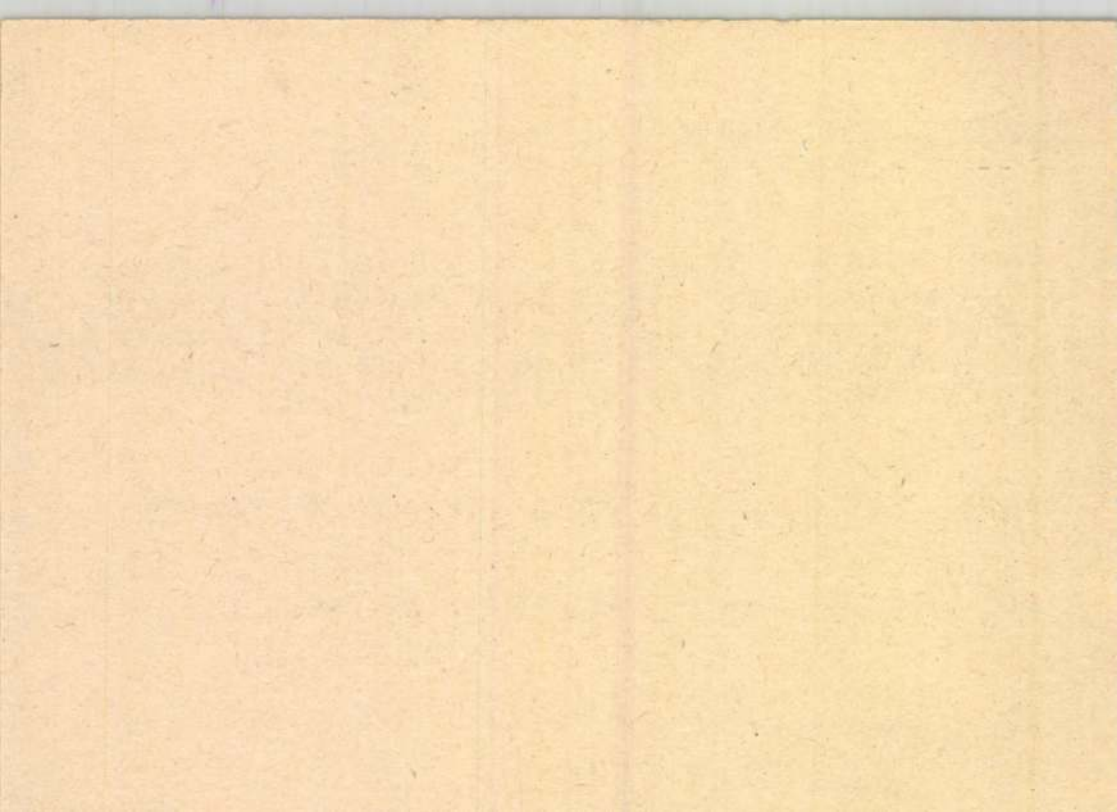

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Váci András, festő, grafikus M. íregyházán született
1928-ban. Az itteni szabadiskolán tanult rajzolni, majd
a Képzőműv. Főiskolán 1947-52 közt. Mesterei Bencze László,
Szőnyei István és Pór Bertalan voltak. A diploma megszerzése óta rendszeresen állít ki. 79. old

KOROKNAY GYULA: Sóstói művésztelep 1975 74. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. K. 4. sz

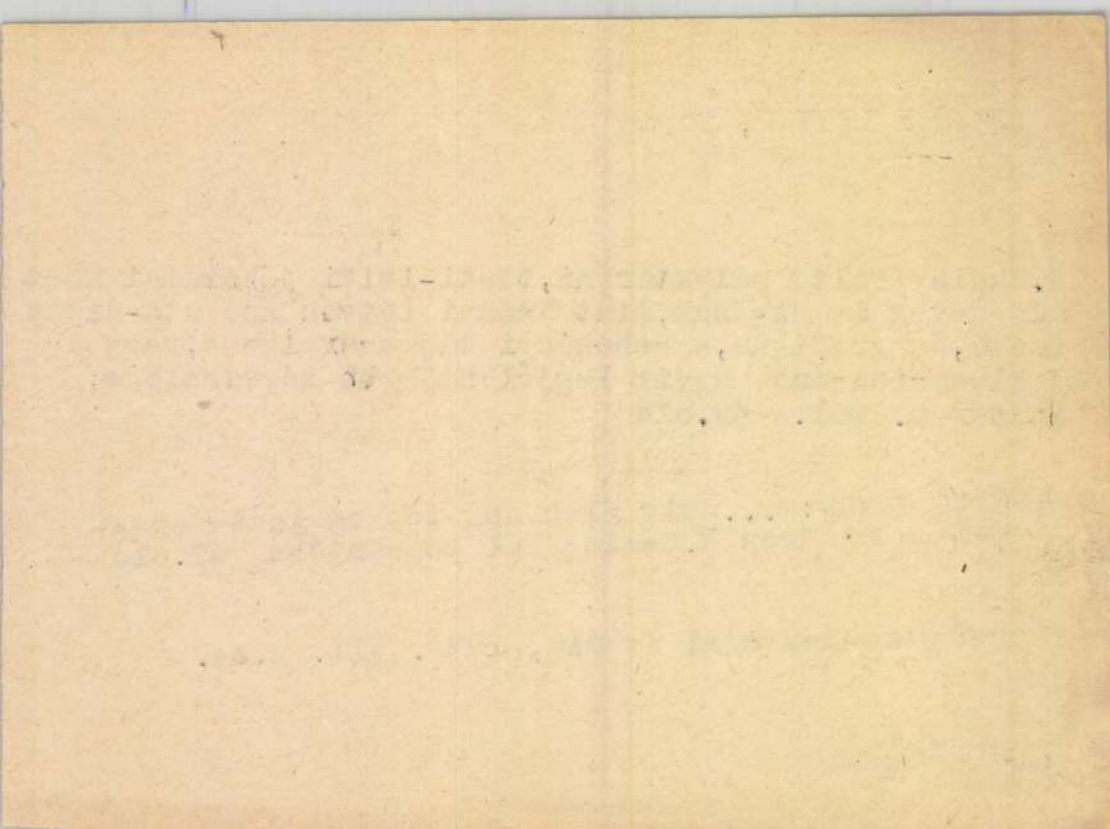

SZÓNYI ISTVAN, festő

Z. Szalay Pál / pályatársai, testi-lelki jóbarátai közt
oly nevek is akadnak, mint Szónyi István Kos uth-díjas
festő, és grafikus, a zebegényi táj szerelmese, vagy az
új klasszicizmus egyik legjelentősebb képviselője,
Molnár C. Pál. 49. old

BARKÓCZI JÁNOS: "...amíg élek nem teszem le az ecse-
tet" a 81 éves Z. Szalay Pál köszöntése 47. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3.sz.

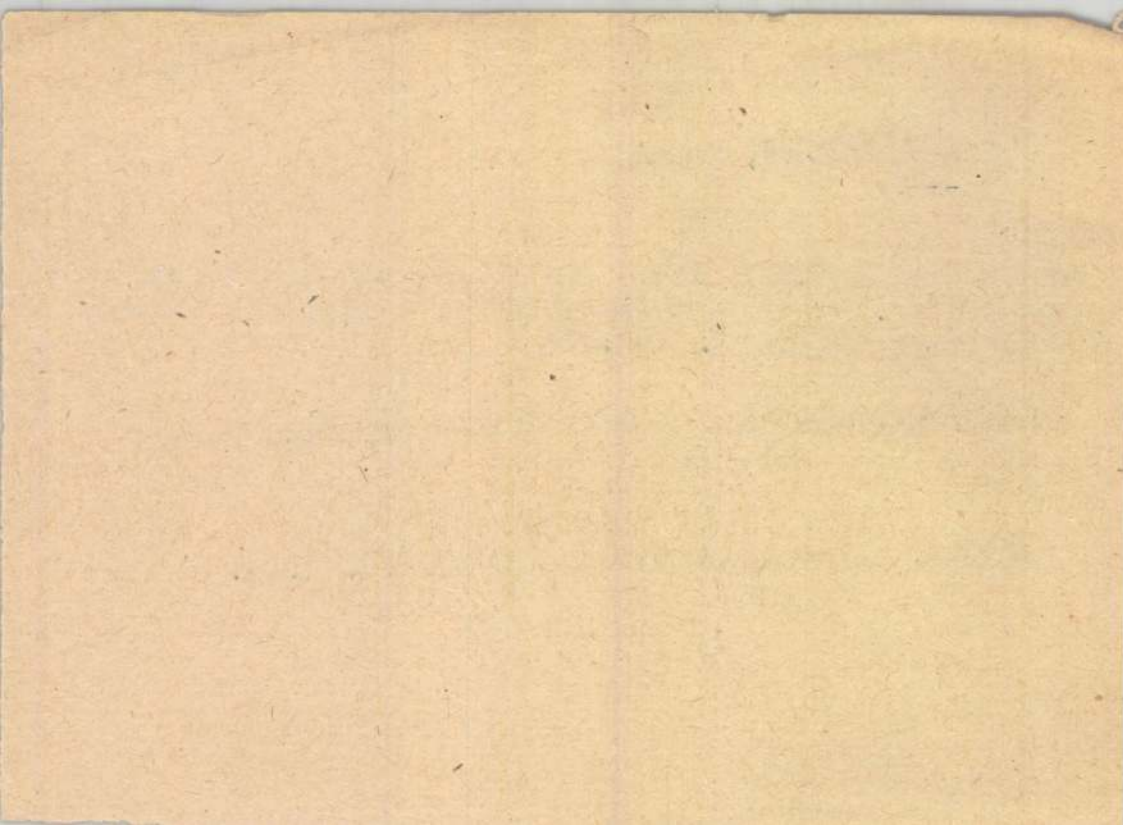

SZONYI ISTVAN, festő

Farkas Eszternek a budai műteremig még hosszú az út, fizikailag is. Lélekben is. Miskolc után egyideig Szőnyi iskolájában dolgozik. 92. old.

SVEKUS OLIVÉR: Egy szabolcsi festő: Farkas Eszter
91. old.

Szabolcs-Szatmár Szemle, 1969. IV. 2. sz.

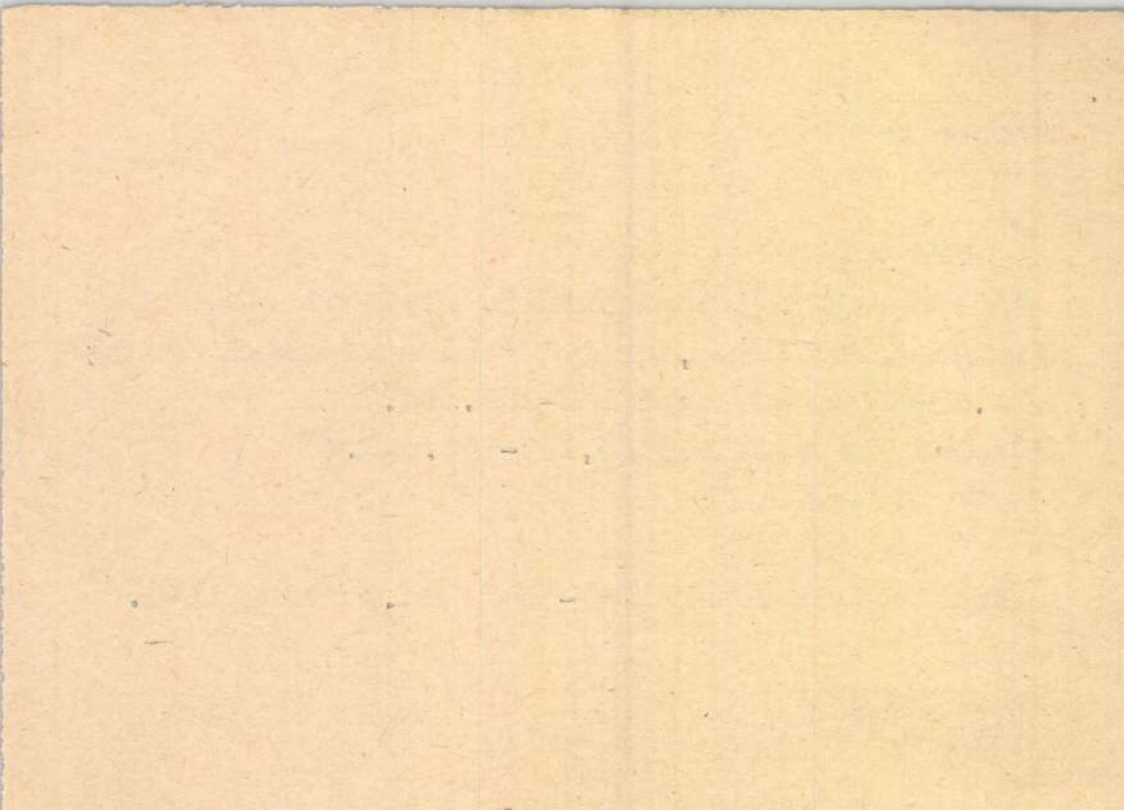
Görcyi István

neve említve

Németh Lajos: Új monumentális művészet felé
/Domanovszky Endre, Kerényi Jenő és Somogyi József/
c. írásában szerepel 161-167. old.
/Szabad ^Művészet 1955/4, 153-164. old./

Kritikák és képek 1945-75

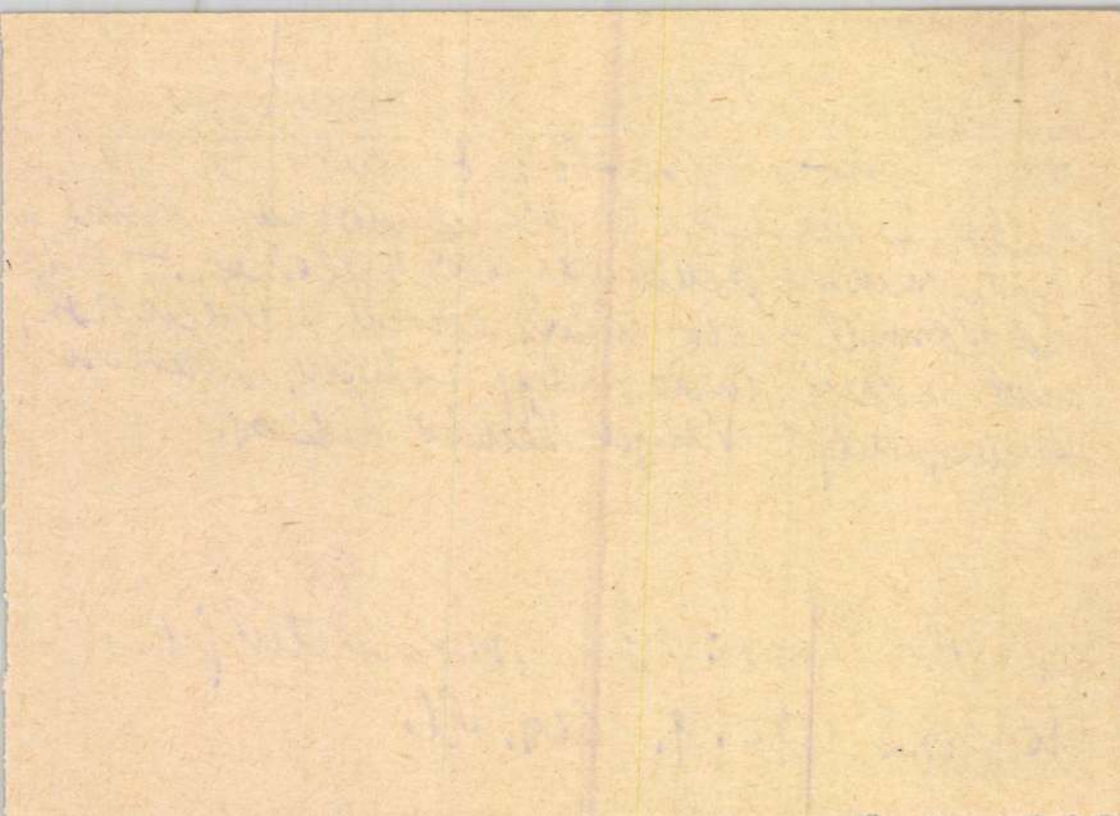
Bp. Corvina 1976.

Szónyi István, festőművész

Nagy Gyula a tanítóképző elvégzése után
Klatska is beleszólt a művészéletébe, - mint
egy művészként pályakezdésére. - Elő
alkalommal alyan művészként találtam,
mint Szónyi István, Nagy Gyula, Márton
Ferenc, majd Varga Károly Lejos.

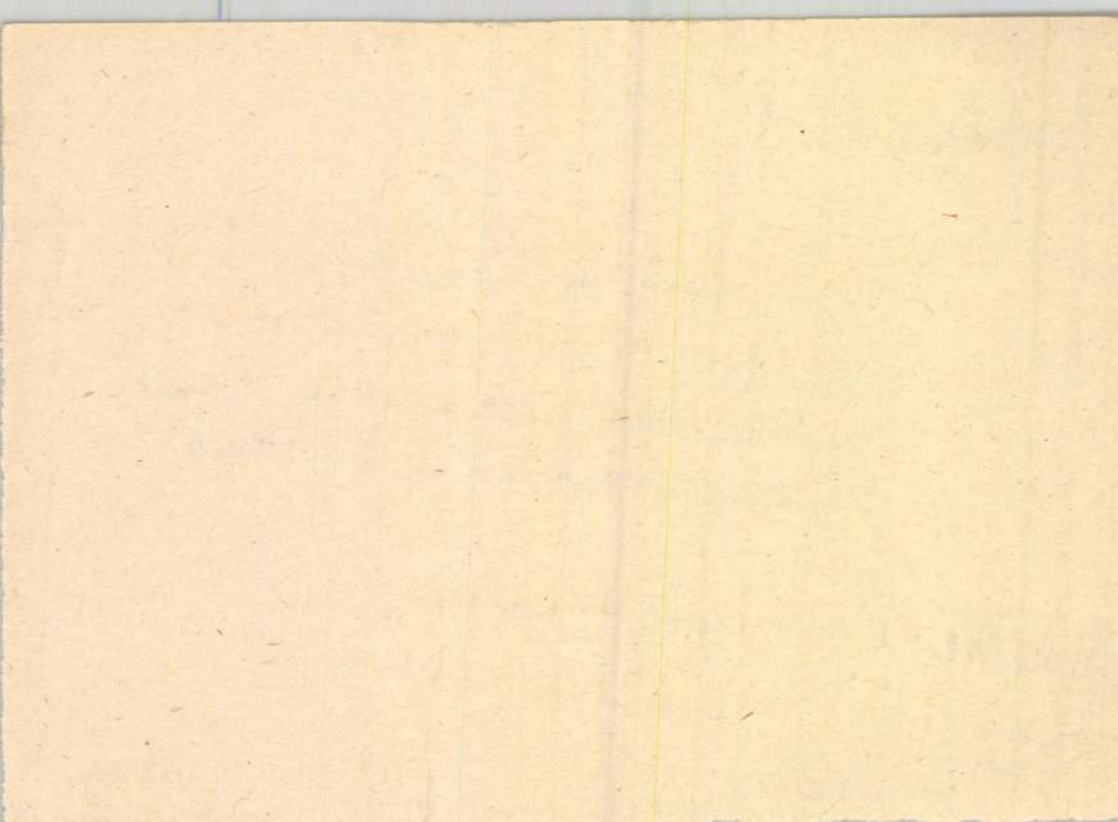
L. Szabó Lona: Nagy Gyula életjele.
Korunk, 1946. 9. 665. old.

Szönyi István

Az eddigi Szönyi István Műremlékek
egy helyesítői vitatásának lett, ahol kö-
nyvi Istvánival hozott felvehető tül egyéb
kép művészetek filmeket is vitatnak.

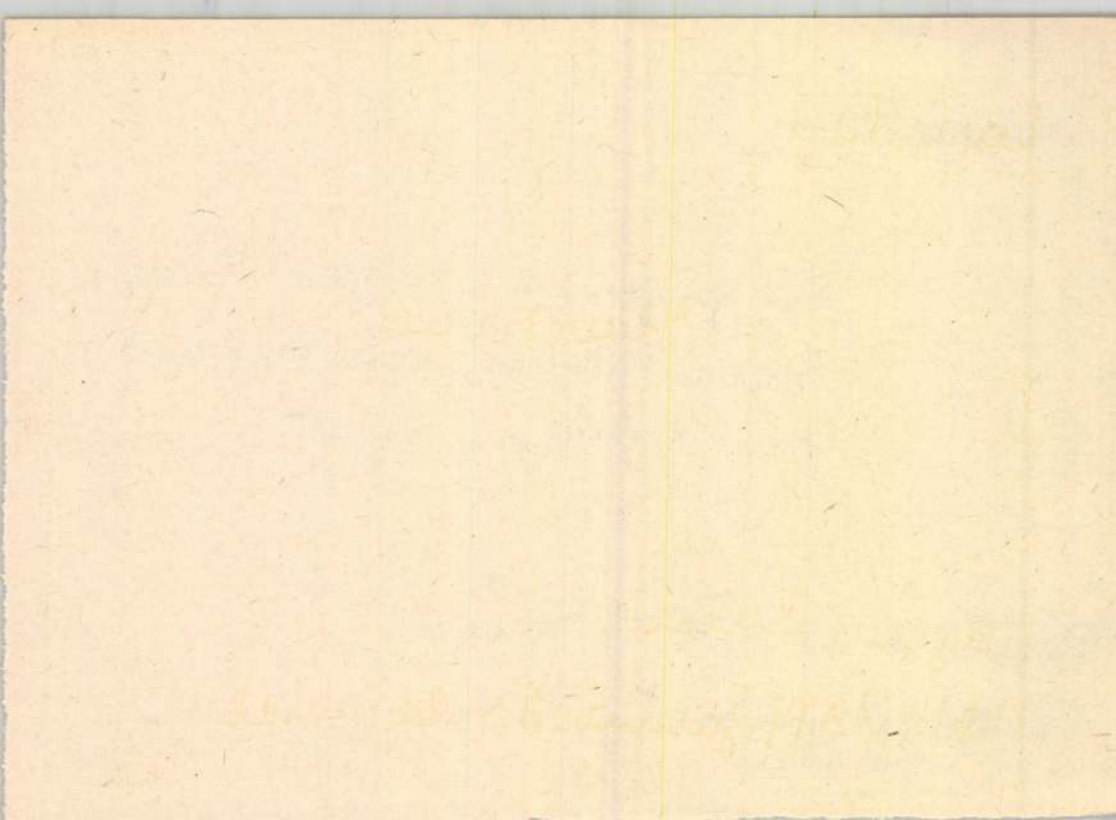
Beke Pál: Körönsegtől - körességet
Tudós. 1977. január 23-36. oldal.

Szónyi István

Kelecsényihez írt és dolgozott Szónyi
István. Műtervint eulék műveim -
nia alakította a hegyeket.

BehePál: Közösségi - közöset.
Tüher, 1974. január 23 - 36. oldal.

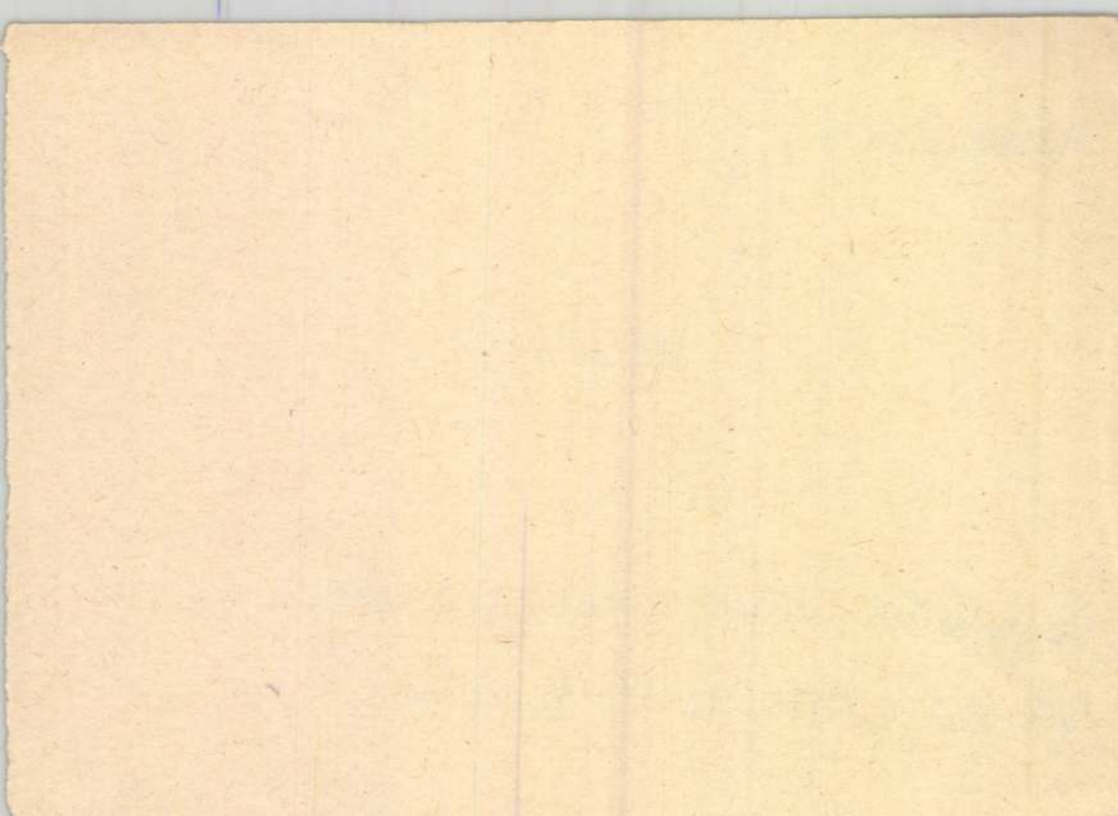

Vörösi István

Illustráció

Végh Antal: Kettő a Hold udvarában.

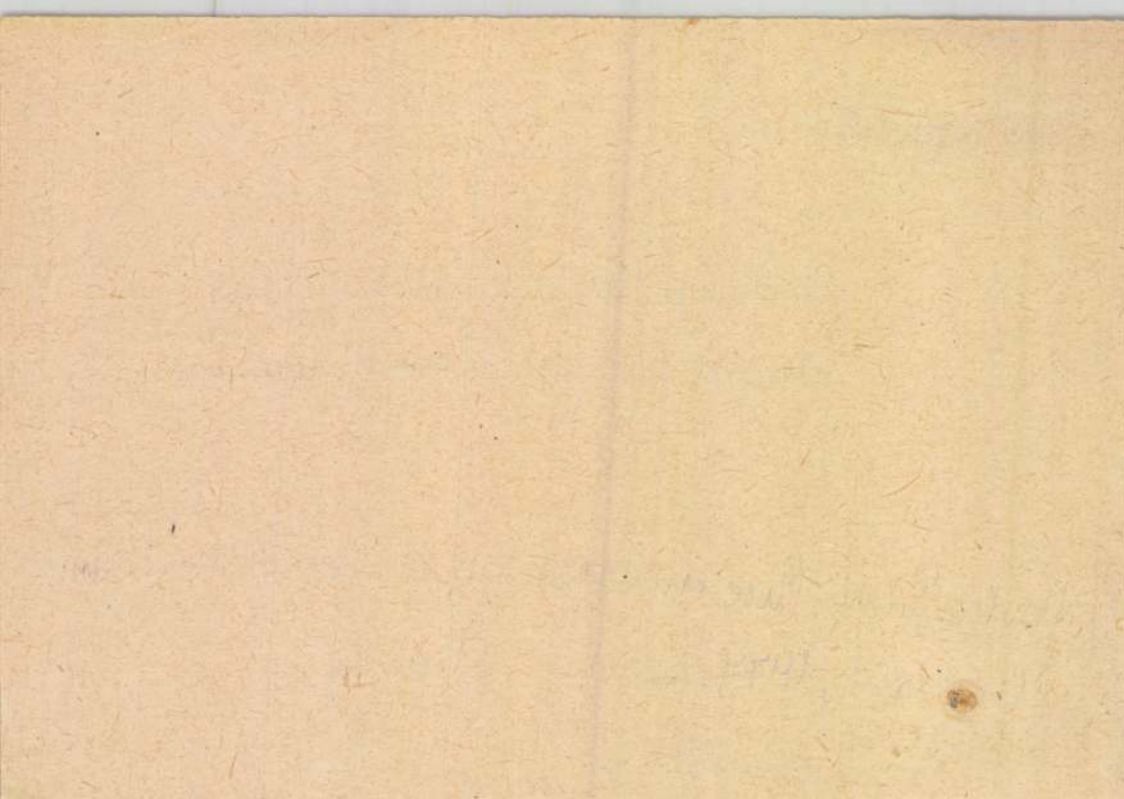
Nők Lapja, 1976. dec. 4-12. oldal.

Szónyi István

Szónyi Istvánmal Tebegey -
ben van emlékműreimre,

Vadász József: Mire emlébertettek emlékműreimre,
Művészet, 1974, április - 31. oldal.

SZÖNYI ISTVÁN, festő

Székesszékhelyen az egykori Budenzháza megnyílt az
YBL-gyűjtemény kiállítása. Ibl. Ervin hagyatékát mutatja
be. Bútorok, iparművészeti és képzőművészeti gyűjteményét
a magángyűjtemény sajátos hangulatában. - kiállításon
többek között szerepelt: Szőnyi István is képeivel
6. old

---Hírek, Krónika 6. old.

Múzeumi Magazin, 1969. 3. sz. Bpest.

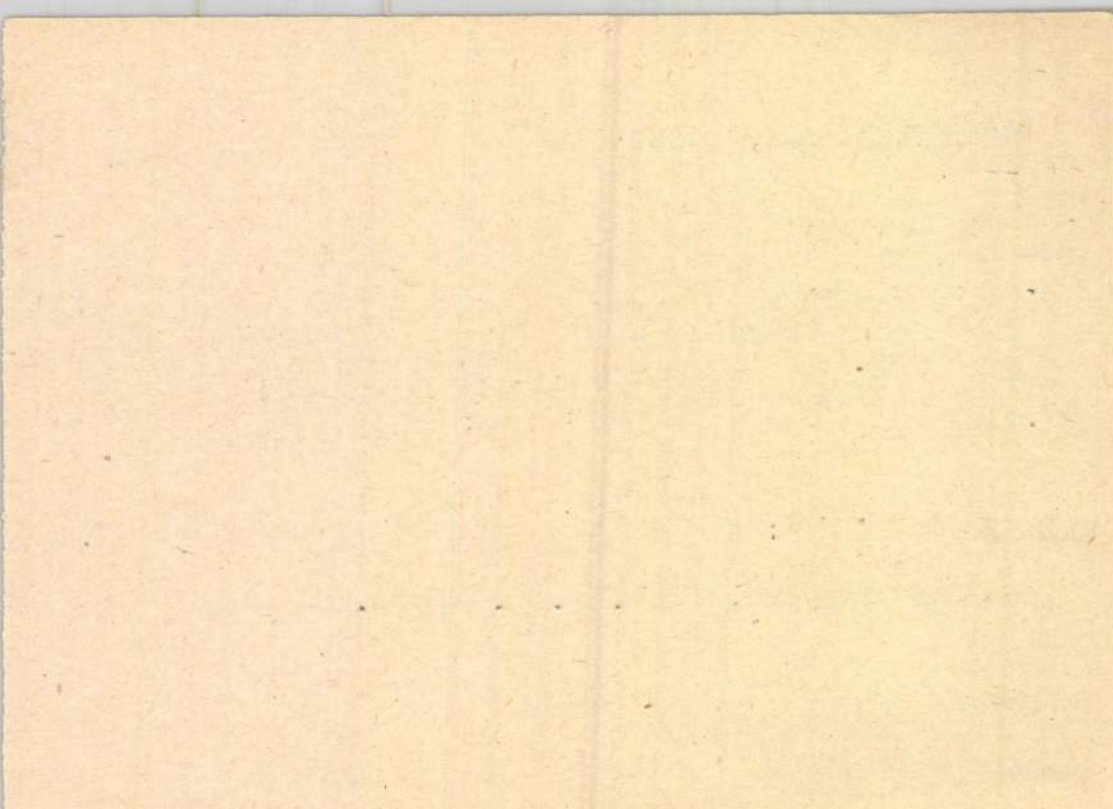
SZÖNYI ISTVÁN, festő

Gegesi Kiss Pál akadémikus kisebb képtárra való anyagot ajándékozott a Pécsi Modern Magyar Képtár megalapítására. Kívánságára a gyűjtemény ma is Forgách Hann Erzsébet Emlékgyűjteménynek nevezik, az adományozó művészelesége után. Így egy csapásra oly művészi alkotások kerültek a Pécsi Múzeumba, mint pl. Szőnyi István műve.

37. old

HALLAMA ERZSÉBET: A Modern Magyar Képtár Pécssett 37. old

Múzeumi Magazin, 1969. 2.sz. Bpest.

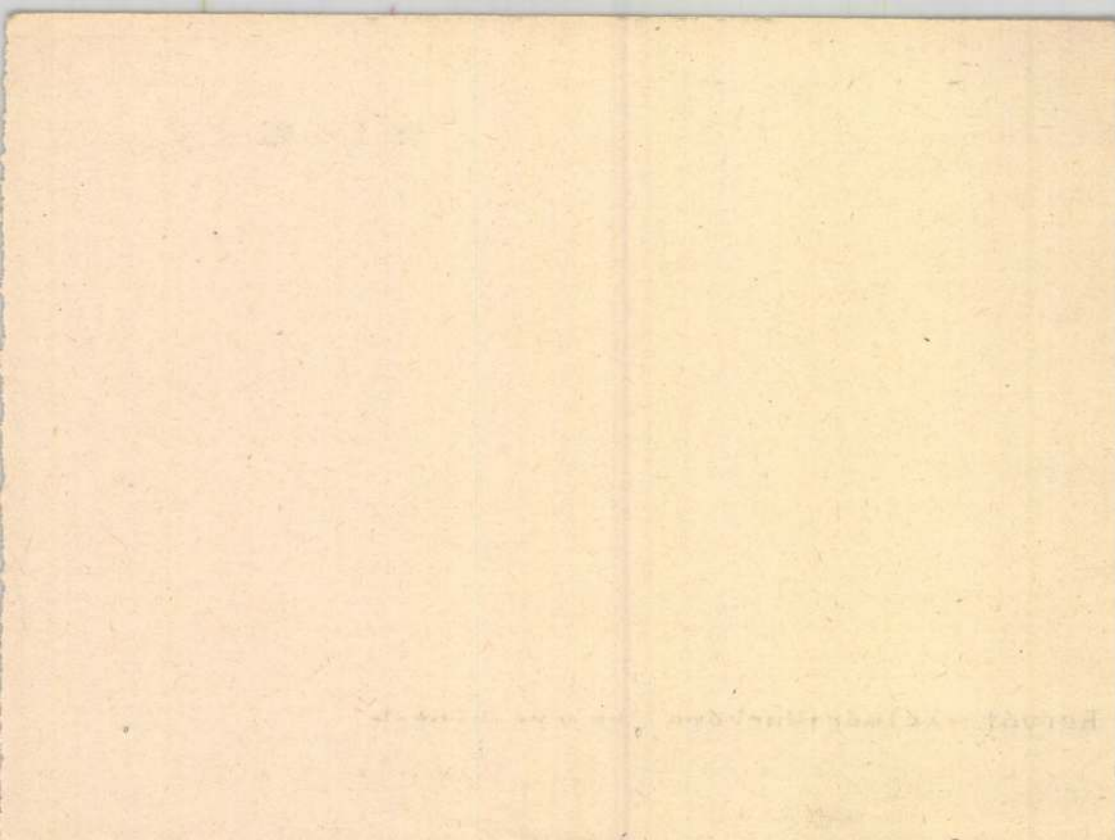
Szónyi István, keső

L: Biró Mihály

Horváth Kálmán: Munkára, harcra hívtak

8.

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 30.

Stony' István

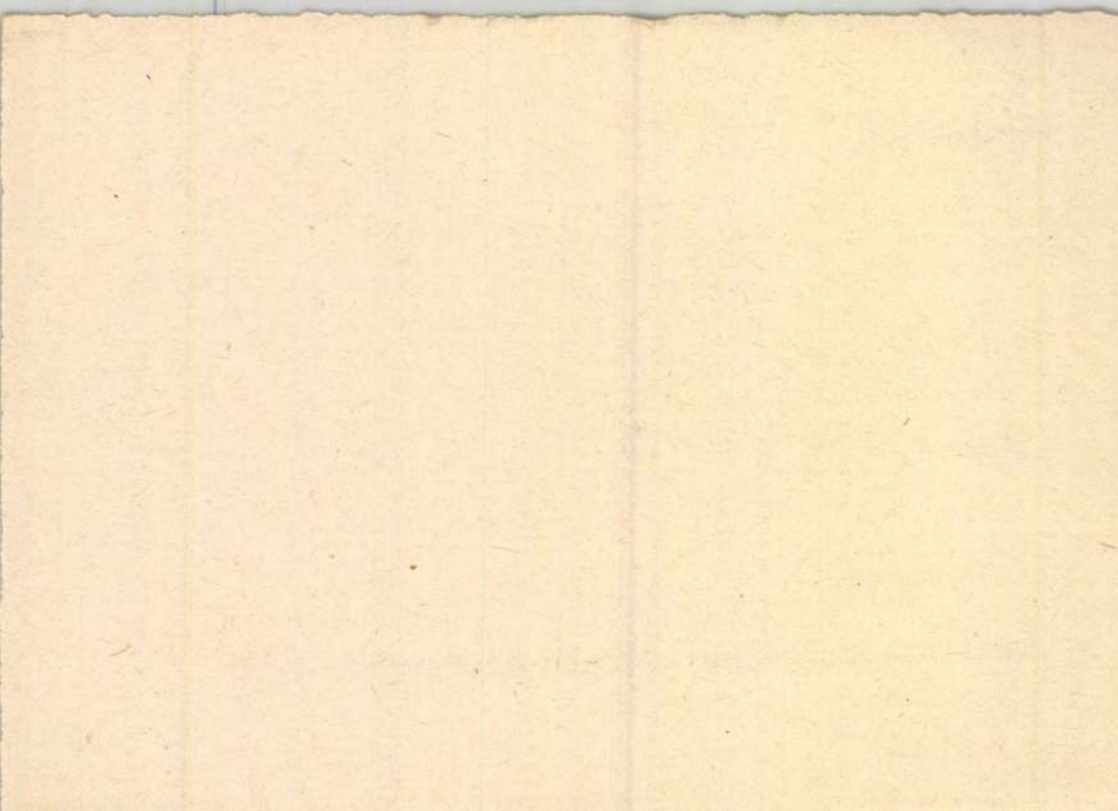
'Arakán' c. képe Madaly Ágnesem

írásában említve

(Habad Művészet, 1956/1-2, 71-76. p.)

Kritikák és képek 1945-75 Bp. Corvina 1976

175. dd.

Stöngi lötudn

„Zebeðstugi dunnarþengur“ o. v. 50,5 x 55

L. l. b. : Stöngi

Uthaltstími: 18000 ft

BÁV 42. Képauckiód Budapest, 1977. május

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

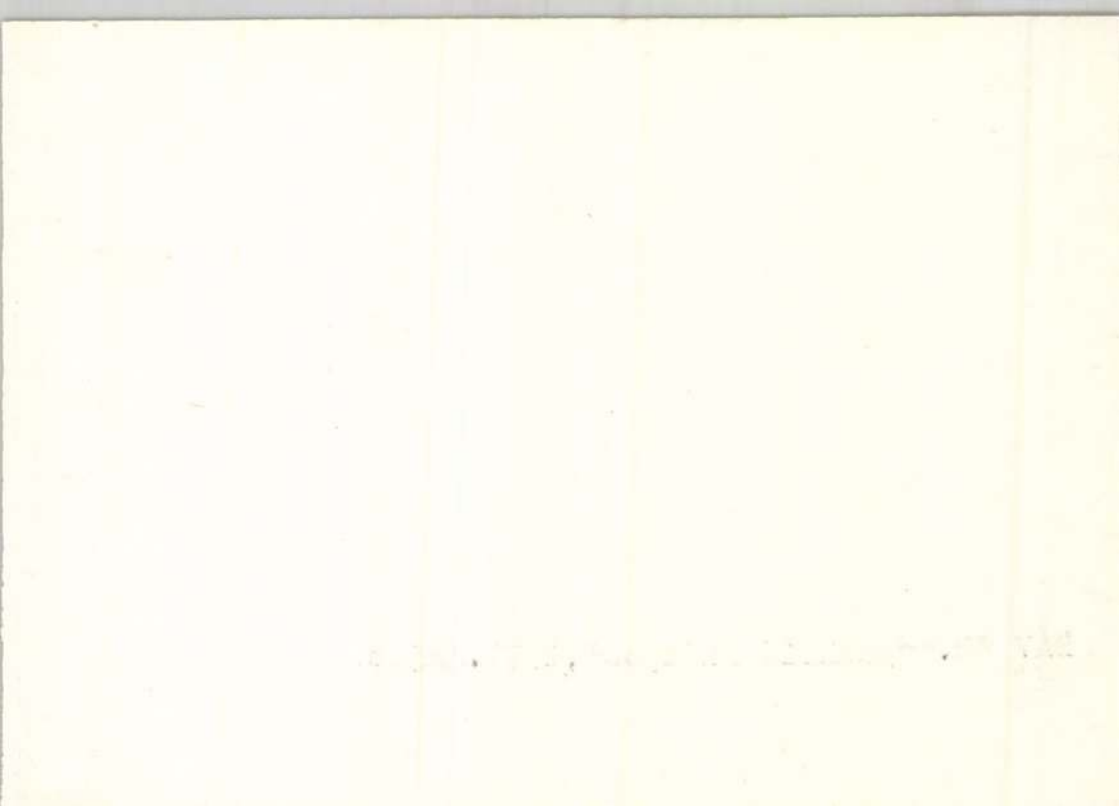
Stöngi lskvalur

„Dunakanyar“ o.v. 70x50

Ísl. lög: Stöngi l.

Útvaldi á: 20000 ft

BÁV 42. Képaucki6 Budapest, 1977. május

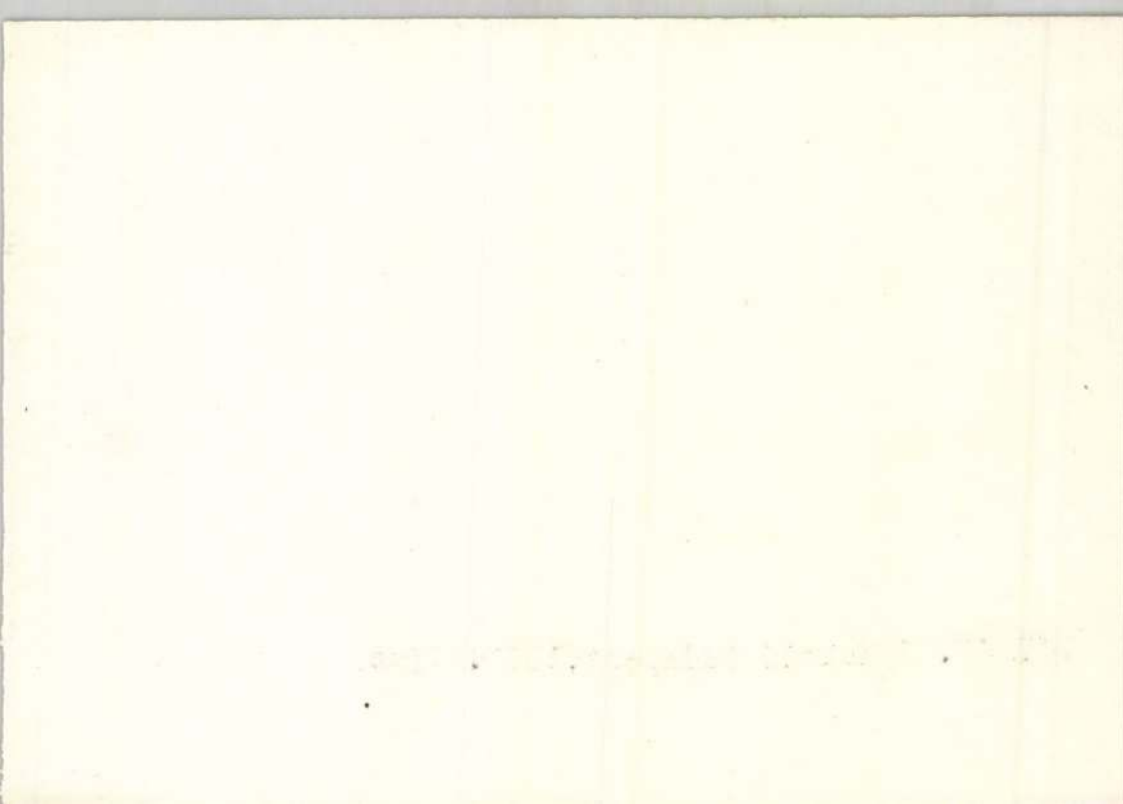
Szanyi István

"Pillanő feje" Tusrajz 26,5 x 40 cm

S. l. p.: Szanyi István Védett.

Utaltatási a.: 6000 Ft.

BÁV 42. Képzőművészeti Kiállítás Budapest, 1977. május

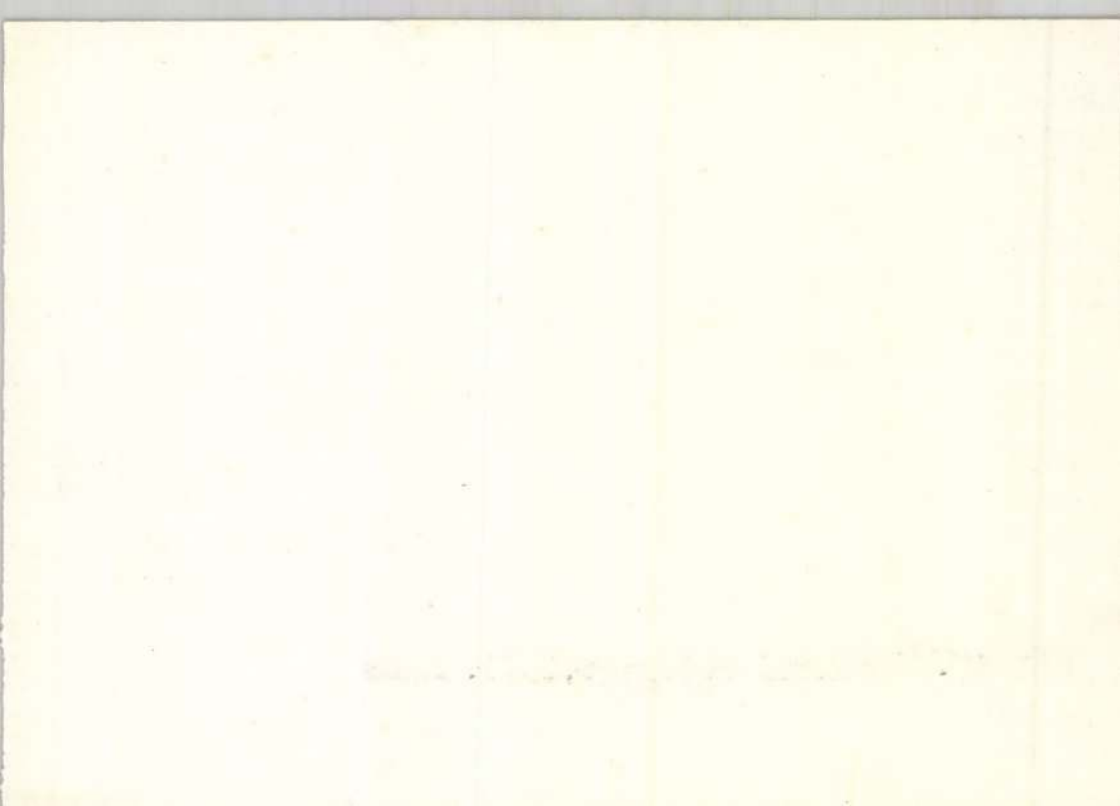

Stöngi laturu

"Feberduy" olaj, udyan 70x100
L. l. 6. Stöngi l.

Ukullari ai: 35000 ft.

BÁV 42. Képekold Budapest, 1977. május

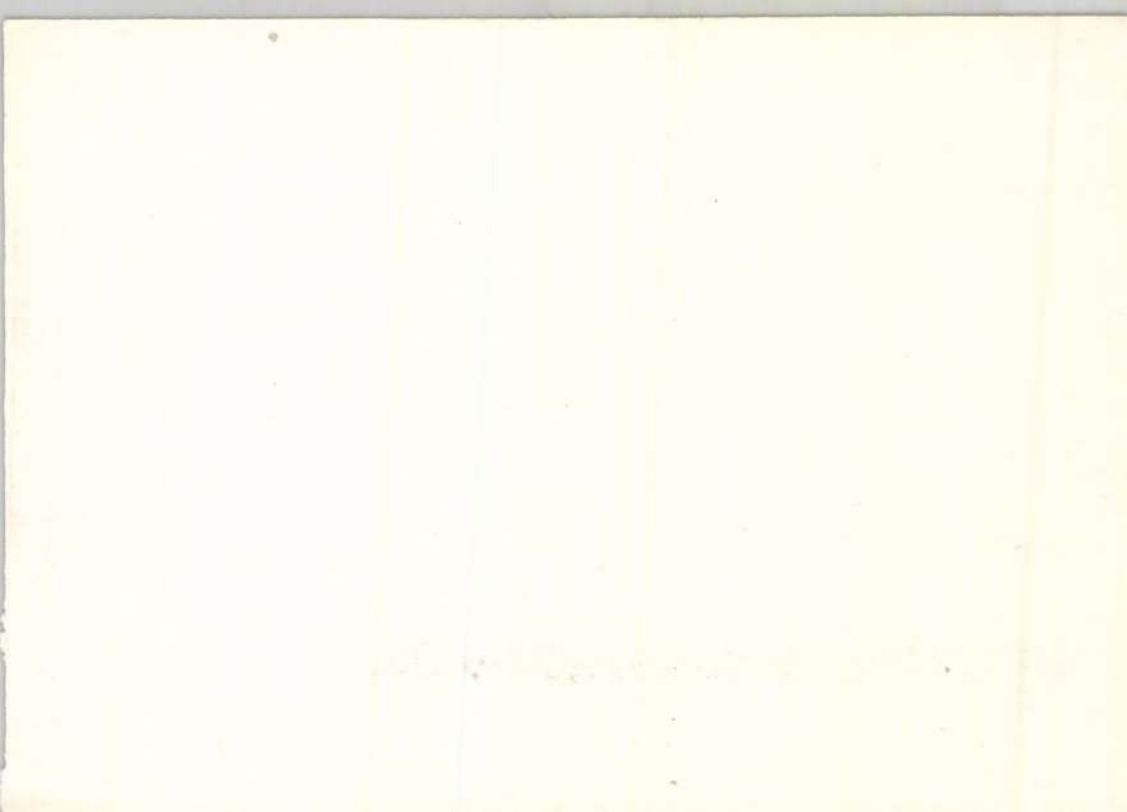

Stäygi' lskvæn

4 Fa a domboldelan " Gouache 19x32.

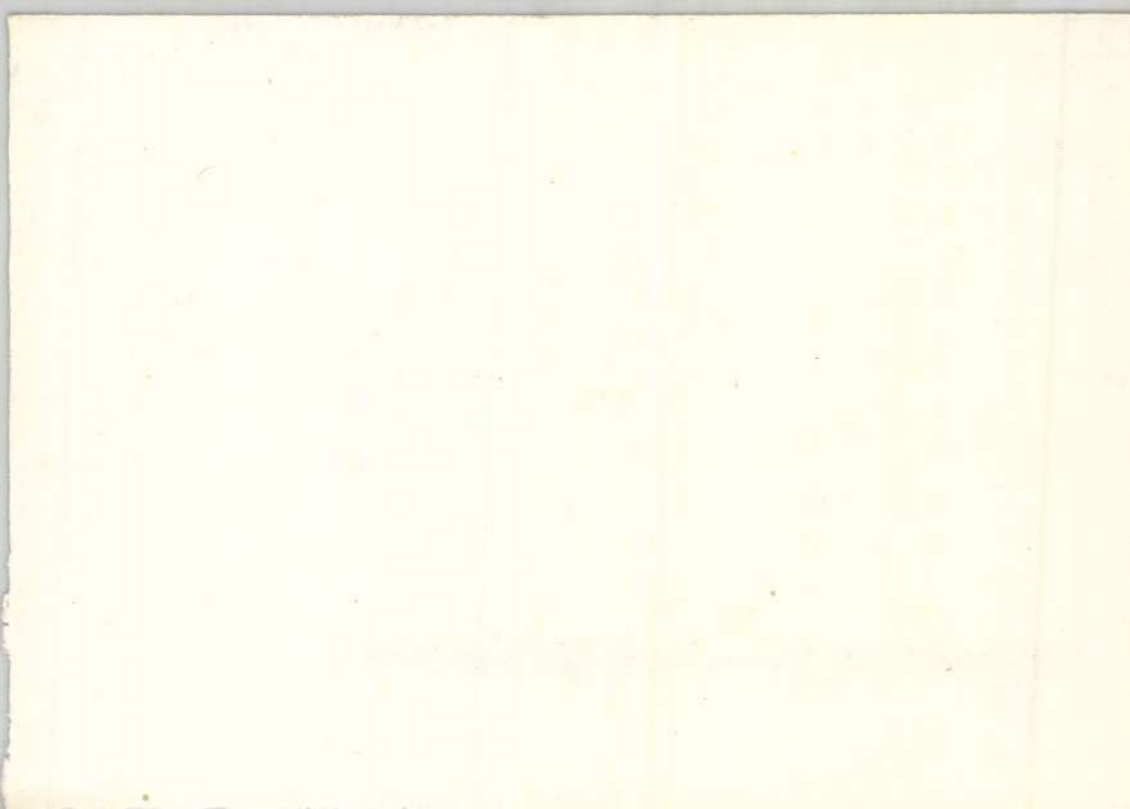
L. l. j. i Stäygi' l.

Uvælfari' in: 6000 ft.

Stöyi lötudn

"Fauget" gouache 19,5 x 32
L. l. j. : Stöyi l.
Utiakari ai: 6000 ft

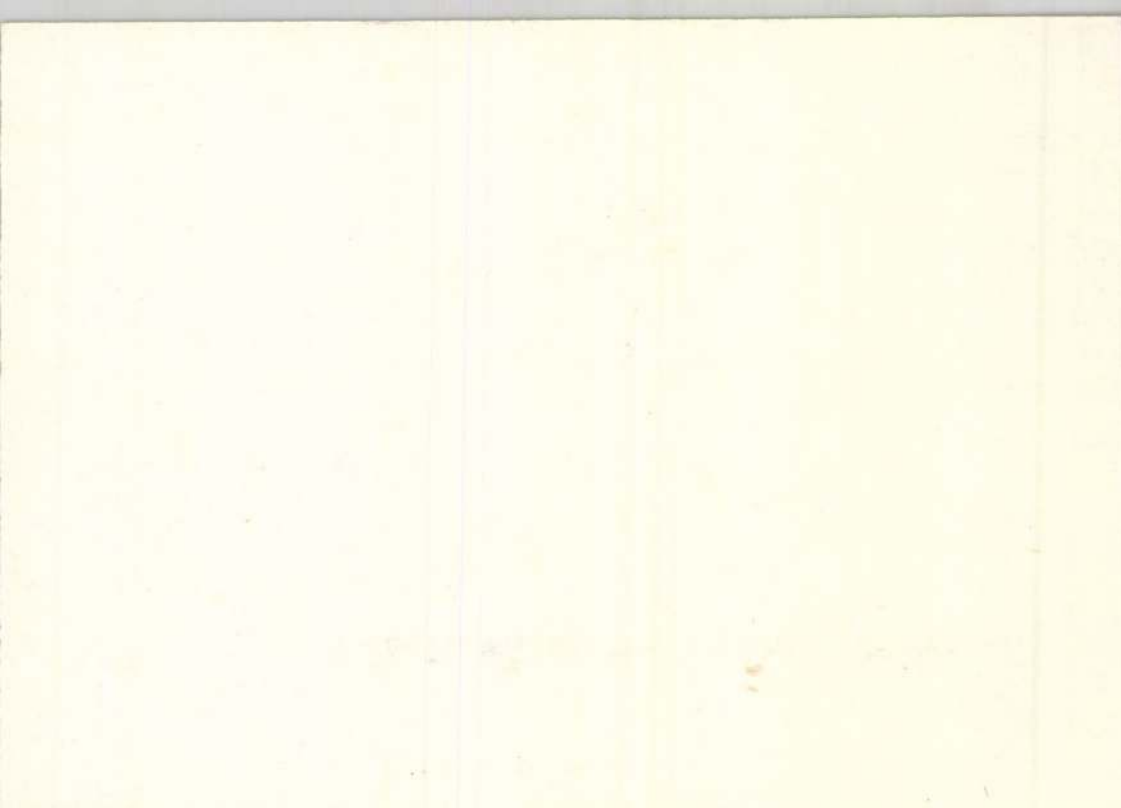

Grömyi lstruan (1894-1960)

"Boyjul ar istalloban"

Vinfestuney 20 x 33, S. l. y. i Grömyi l.

Uhlalkai ai: 8000 ft

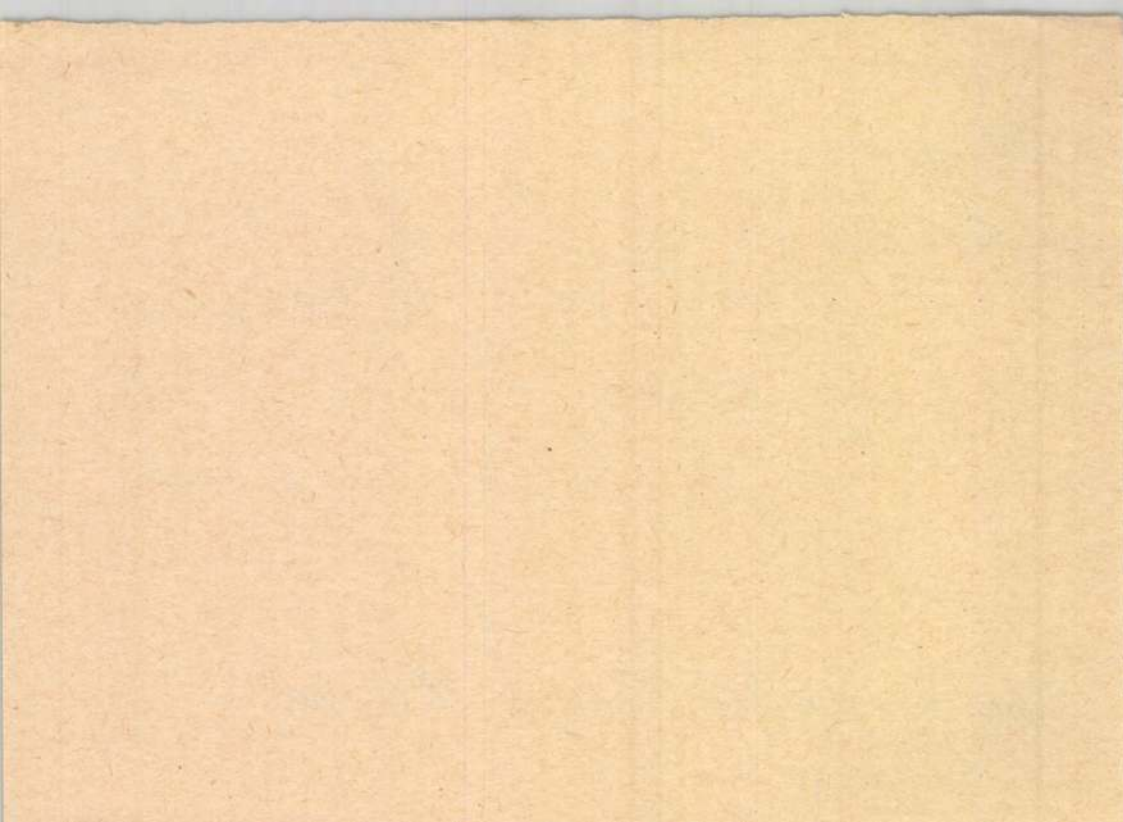
Stony Island

Local VHF frequency 20 x 32.5 cm

S. l. p. : Stony I.

Altitude: 6000 ft.

BAV 43. Kupaulebi, Budapest 1977. September

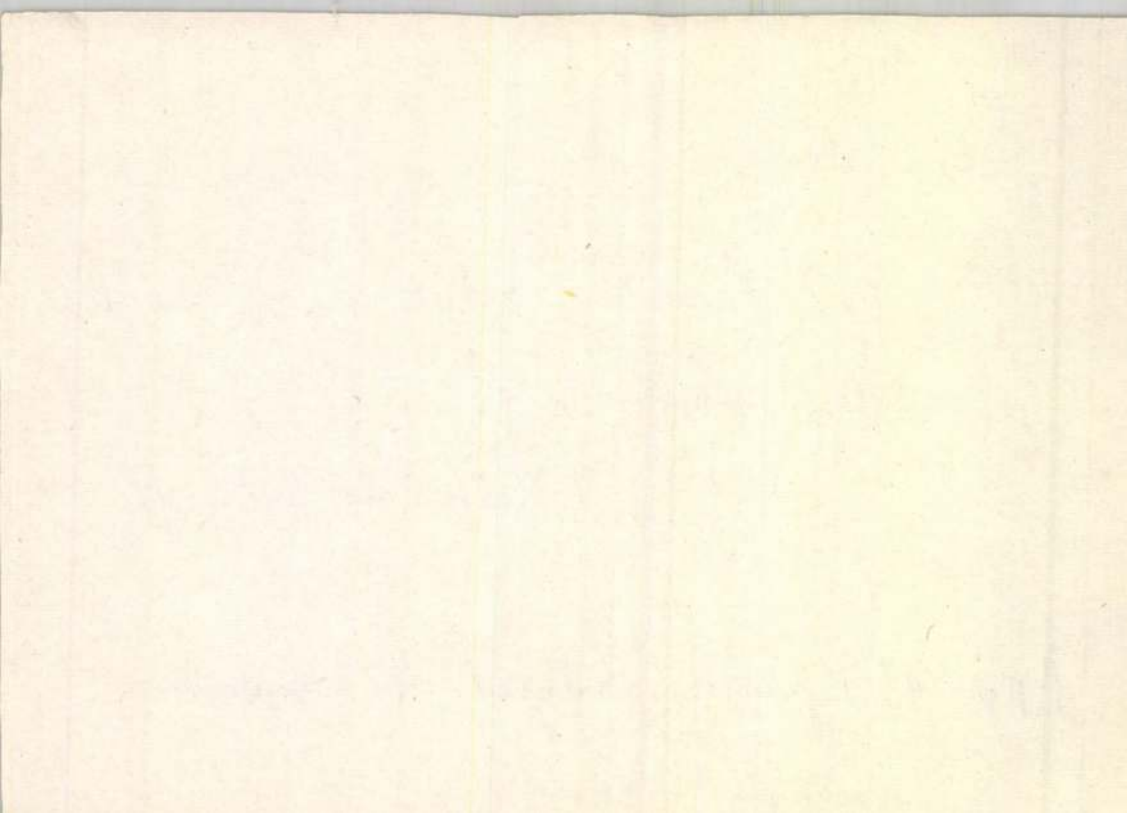

Stöyri István

"Lover" Urjestrudny 29,5 x 40 cm
Solop.: Stöyri. 1931.

2. Walfasi'ni 8000 ft

BA'V 43. Keptandeci Budapest 1977. yestander

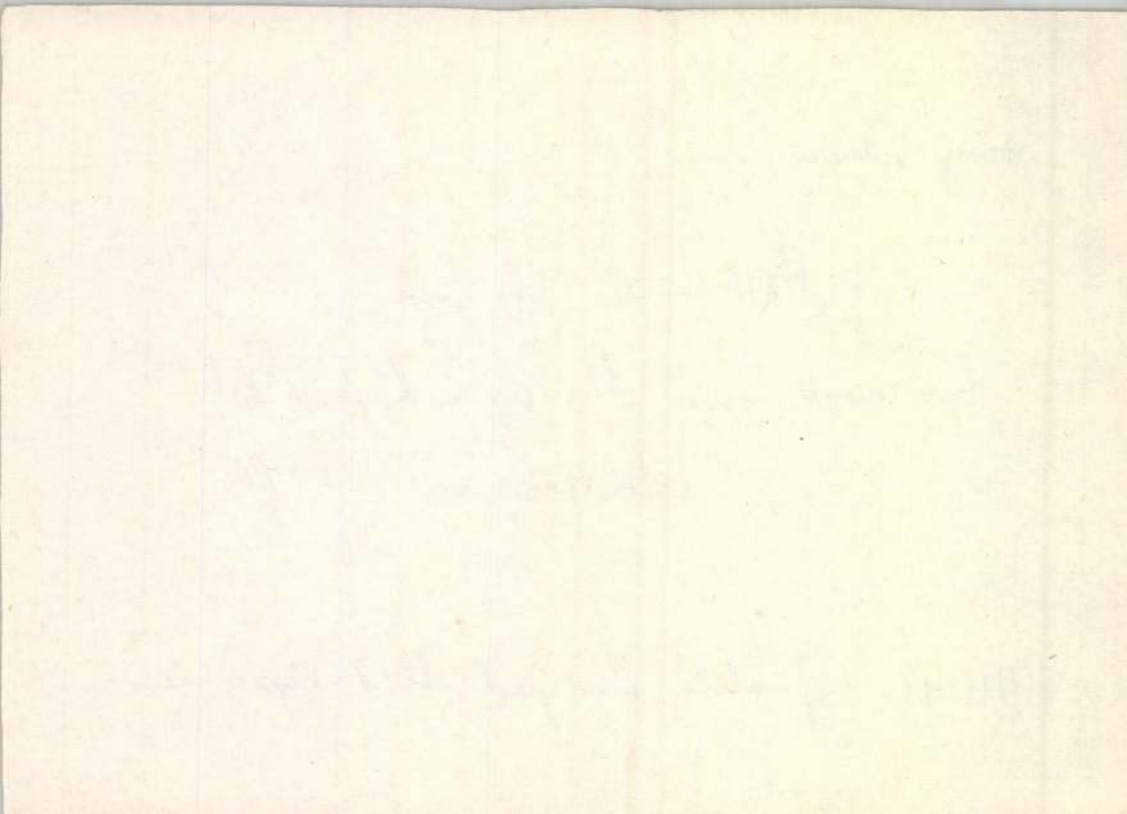
Stöngi botvæn

„Ashtalunál úlé ferji“

Laurotrott tus 32x20 S.l. j.: 5. l.

2. Valfari á: 2500 ft.

BAV 43. Képaulei Budapest 1977. September

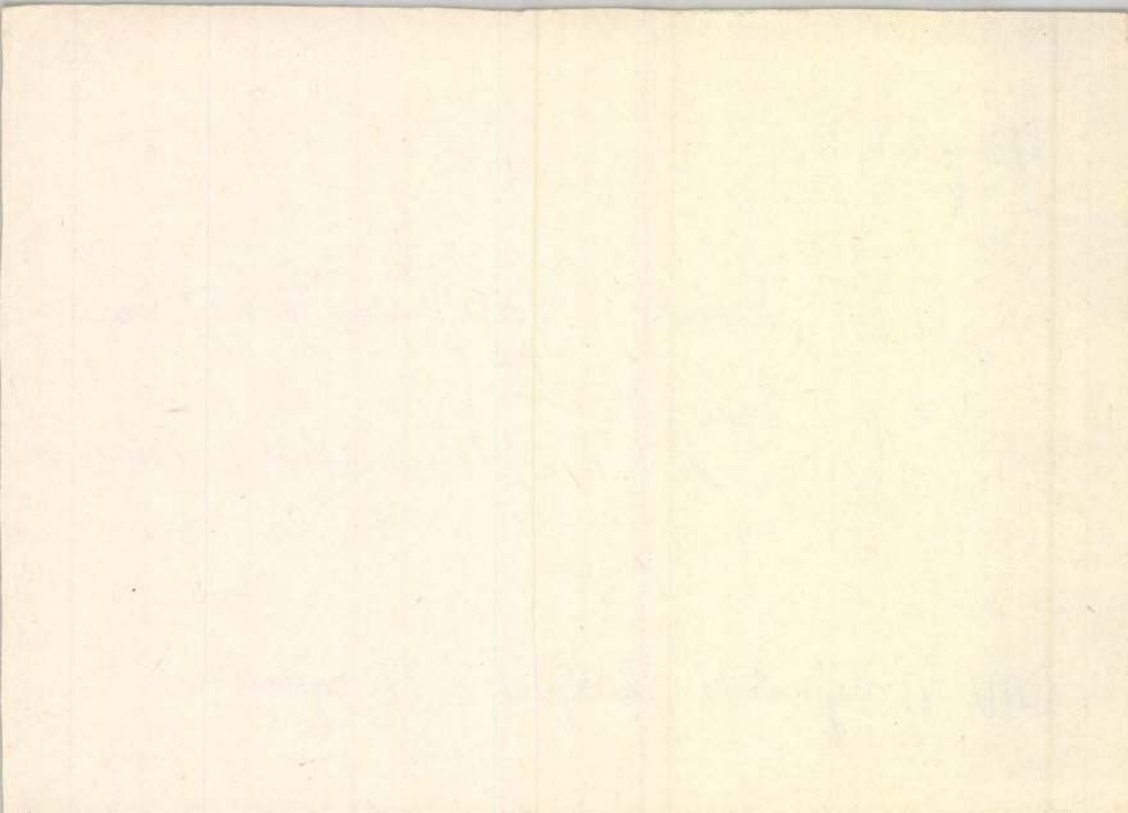
Störzi litudu

„Local“ Urzfertigung 20 x 32,5 cm

S. l. p. : Störzi l.

Udaltasi as: 6000 ft

BAV 43. Képződés, Budapest 1977. szeptember

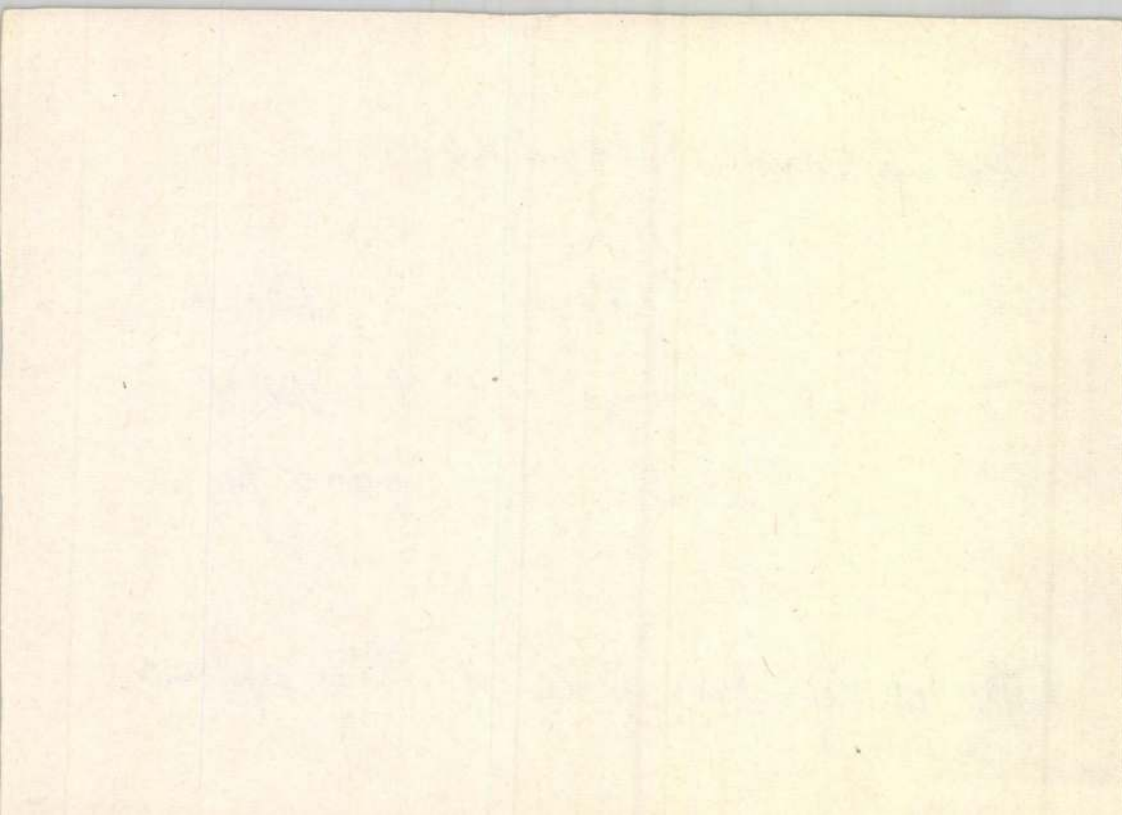
Stöngi lstráin (1897-1960)

"Eptilkeris" o.v. 73x90

L. l. j.: Stöngi l. 1928 Védelt.

Uthlatai á: 30000 ft.

BA/V 43. Képaucis, Budapest 1977. yepcumbes

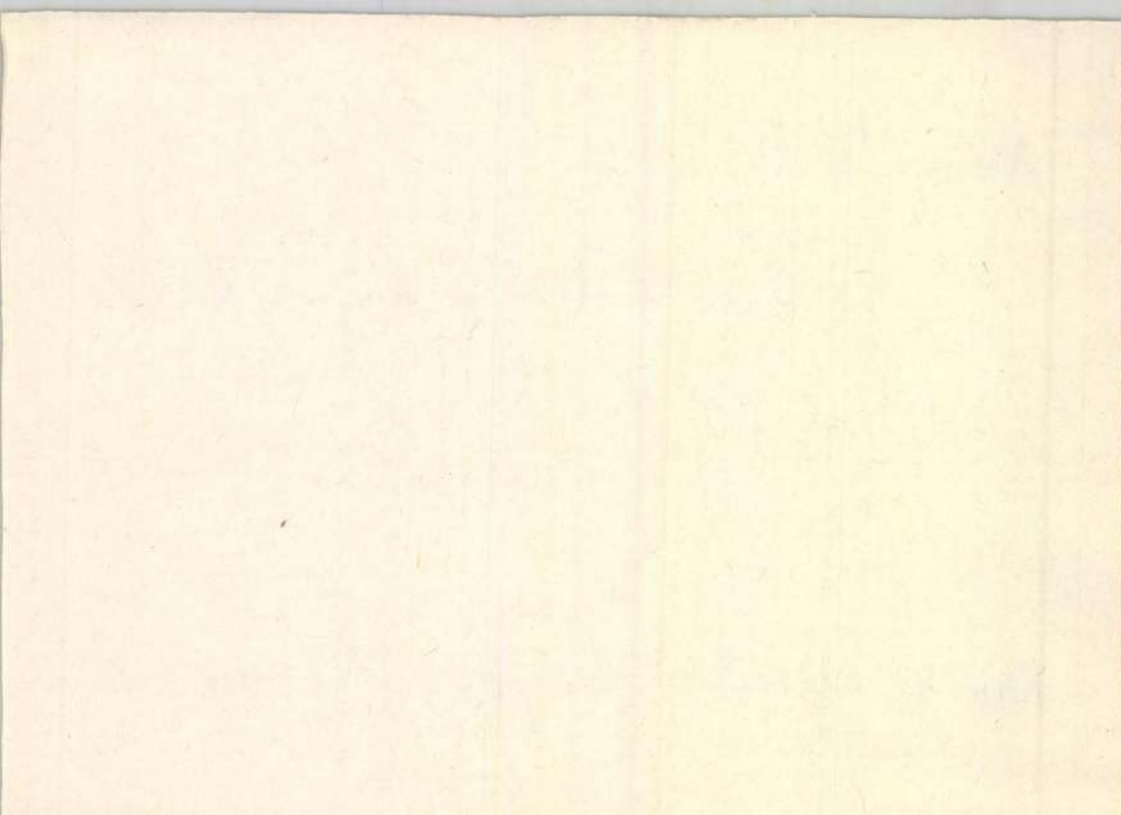
Stöngi lskvæn

„Dana-parton“ o. tempera 60 x 80

Leli p. : Stöngi h

Uthafarir: 30000 fl.

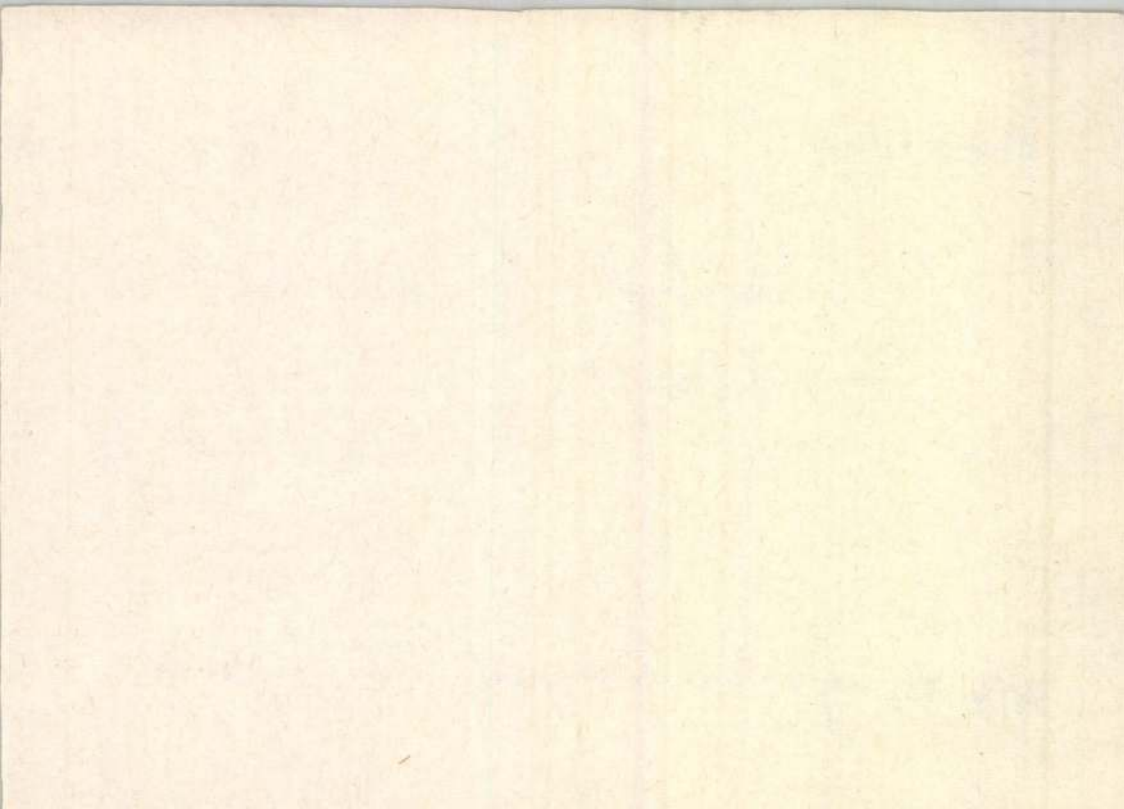
BAV 43. Keppanloti, Budapest 1977. Septemba

Stözi lskudn

"Louasfogel" Gouadie 20x33 cm
J. l. j.: Stözi l.
Ukaltisi ai: 5000 ft.

BAU 43. Képaudeti, Budapest 1977. September

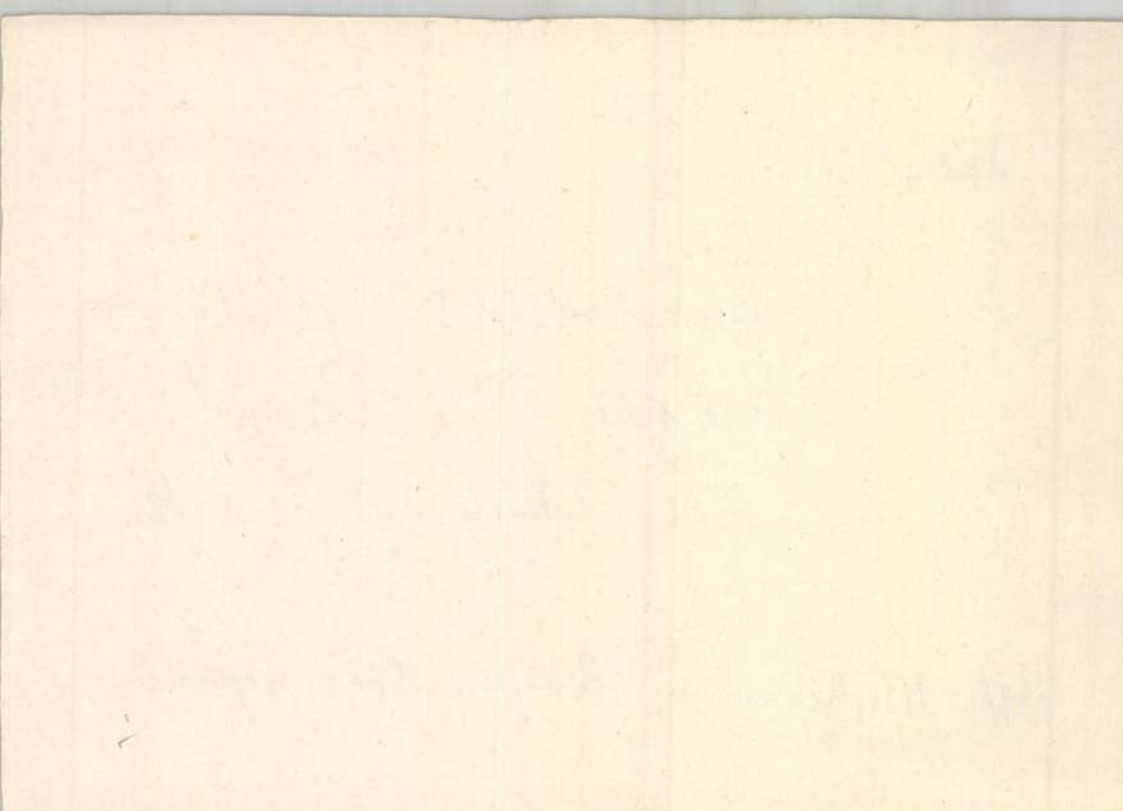

Stoyni' l'vodu

4 "Oyi domboldal" Gouache
20,5 x 33 l. l. p. : Stoyni' l.

U Wallasi' ai, 6000 fr.

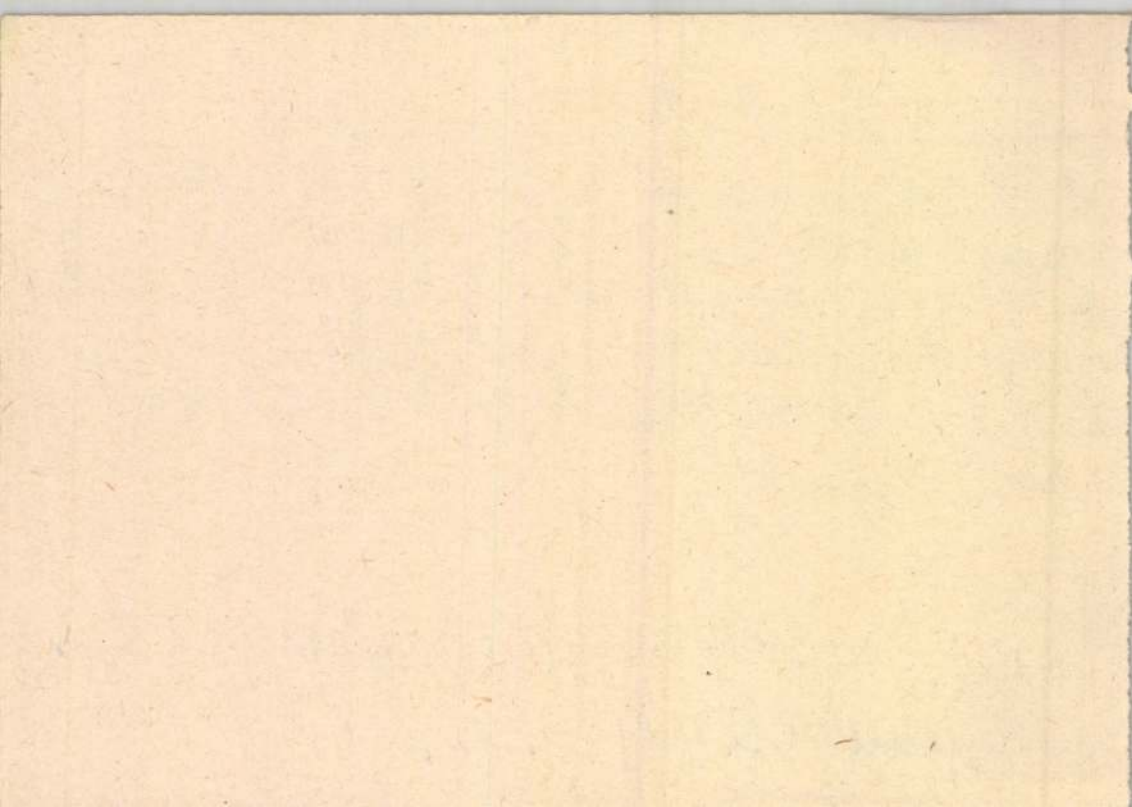
BAU 43. Keparudo' Budapest, 1977. September.

Szárny István, festőművésze

A tél egyre inkább a magány jelvé. A
művészt leírta a hóval és sötét háttérrel a társasággal övére
a szívesen felé- felé állították épített temetői
munkát "Képzési temető" (1928.) néző megé-
kelt - megismerkedést drasztikus hangulatú.
(Említés és repr.)

Aradi Nóra: Kép, képzelet, valóság. A tél.
Népművelés, 1946. 12.

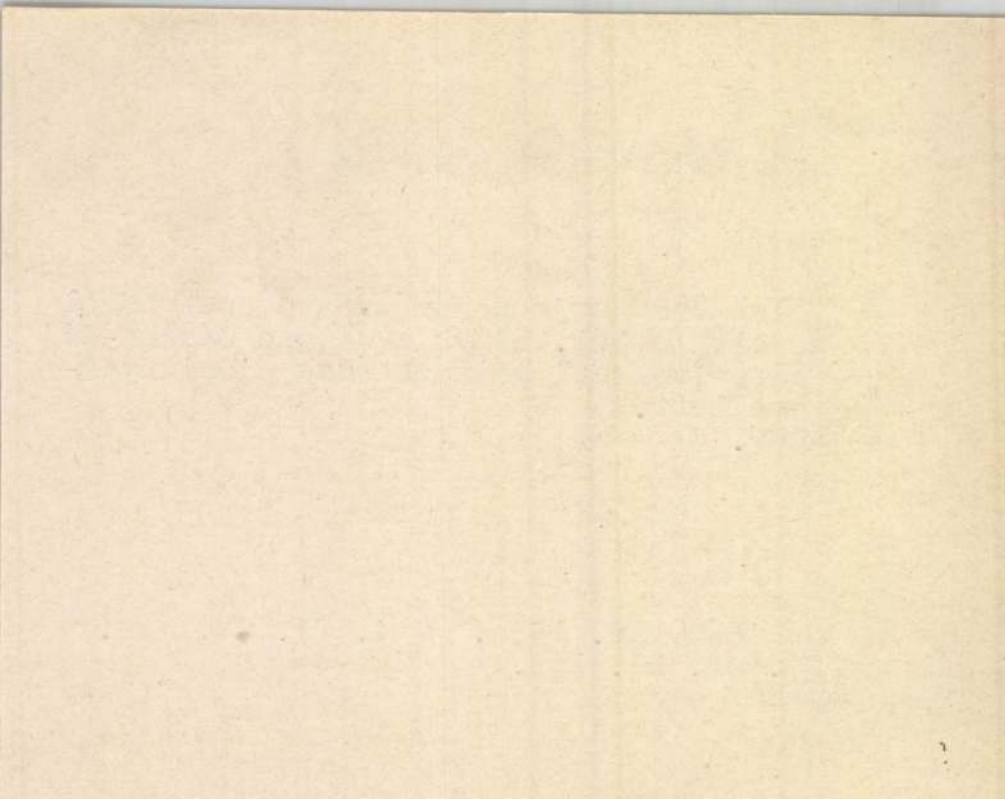

Szőnyi István festőművész

A lap bemutatja a művész arcképét abból az alkalomból, hogy a Ferenc József-díj festőművészeti pályázatának idei nyertese lett.

Repr.

Déliab, Bp. 1930. juni. 21. IV. évf.
25. sz. 21. lap.

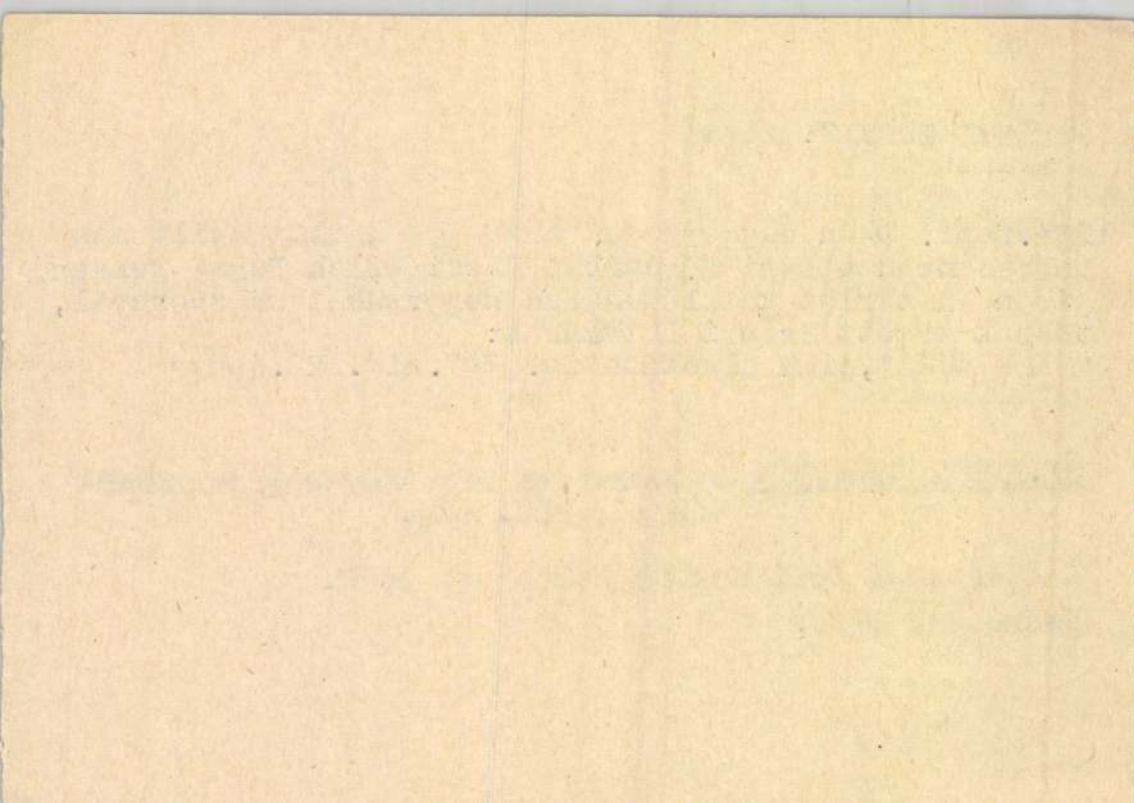

SZŐNYI ISTVÁN, festő

1934. febr. 25-én nagyszabású országos tárlat nyílt meg Debrecenben a Déri Múzeumban Pécsi Pilch Dezső rendezésében. -A tárlat katalógusában negyvenhat mű szerepel, többek között Szőnyi Istvánnak:
" KÉK DUNA", című alkotása is. 757. old. 22. jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei, 751. old.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, 1974.
Debrecen, 1975.

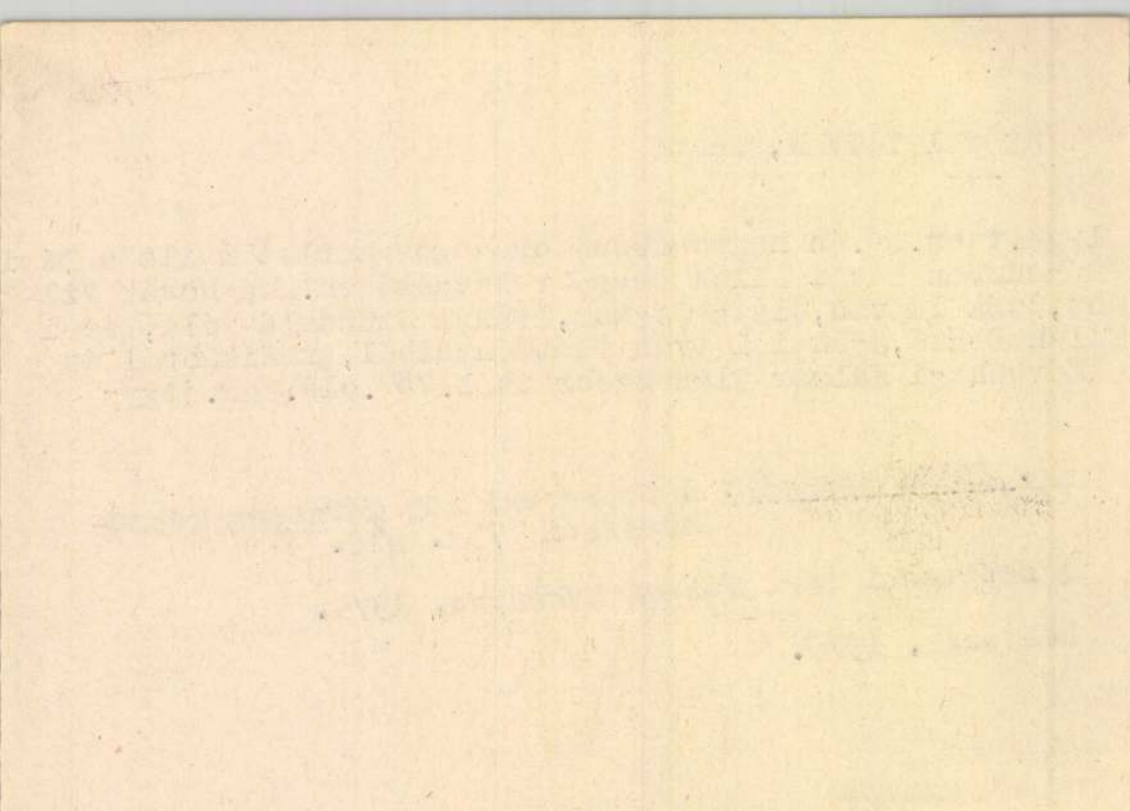
SZŐNYI ISTVÁN, festő

1934. febr. 25. én nagyszabású országos tárlat nyílt a Déri Múzeumban Pécsi Pilch Dezső rendezésében. Aba Novák Vilmos, Csók István, Glatz Oszkár, Iványi Grünwald Béla, Pécsi Pilch Dezső, Szőnyi István festményeiből, grafikáiból és Kővesházi Kalmár Elza szobraiból. 757. old. 22. jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve, 1974.

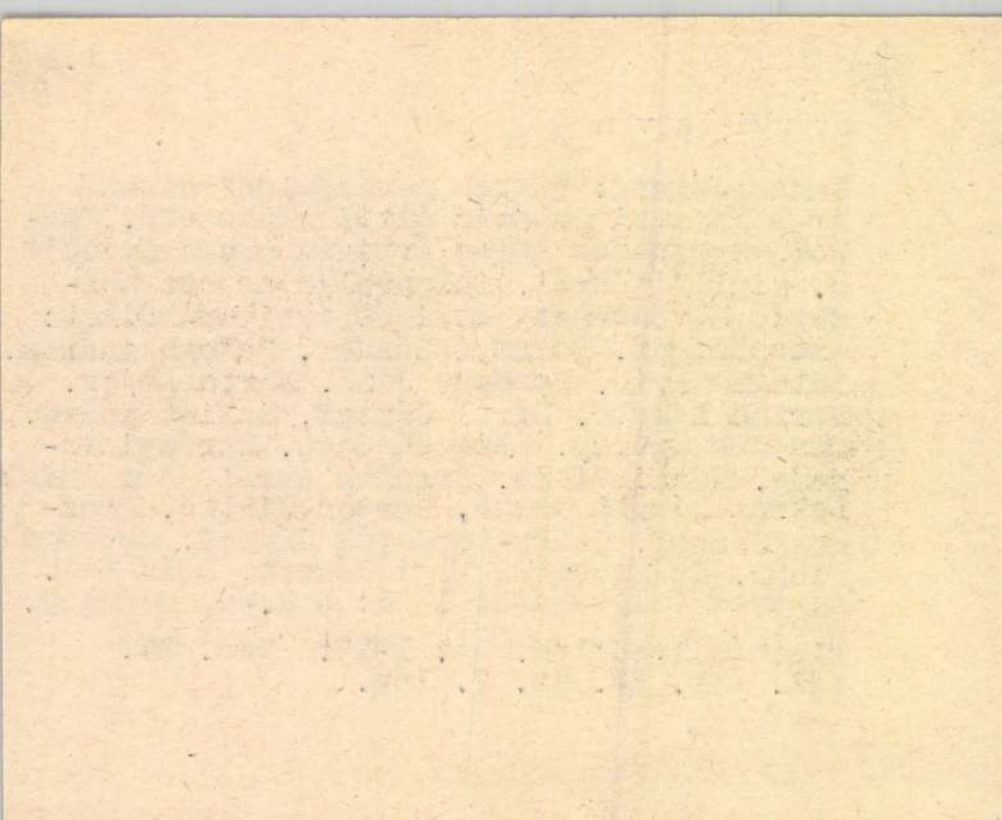
Debrecen, 1975.

Szónyi István

Vadas József: "Képek a várfalon" címmel ir a Nemzeti Galéria által rendezett, "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállításról, felsorolja az ott szereplő művészeket és ismerteti munkáikat: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudol, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál. A nevek folytatását lásd: a 2.-es cédulán.

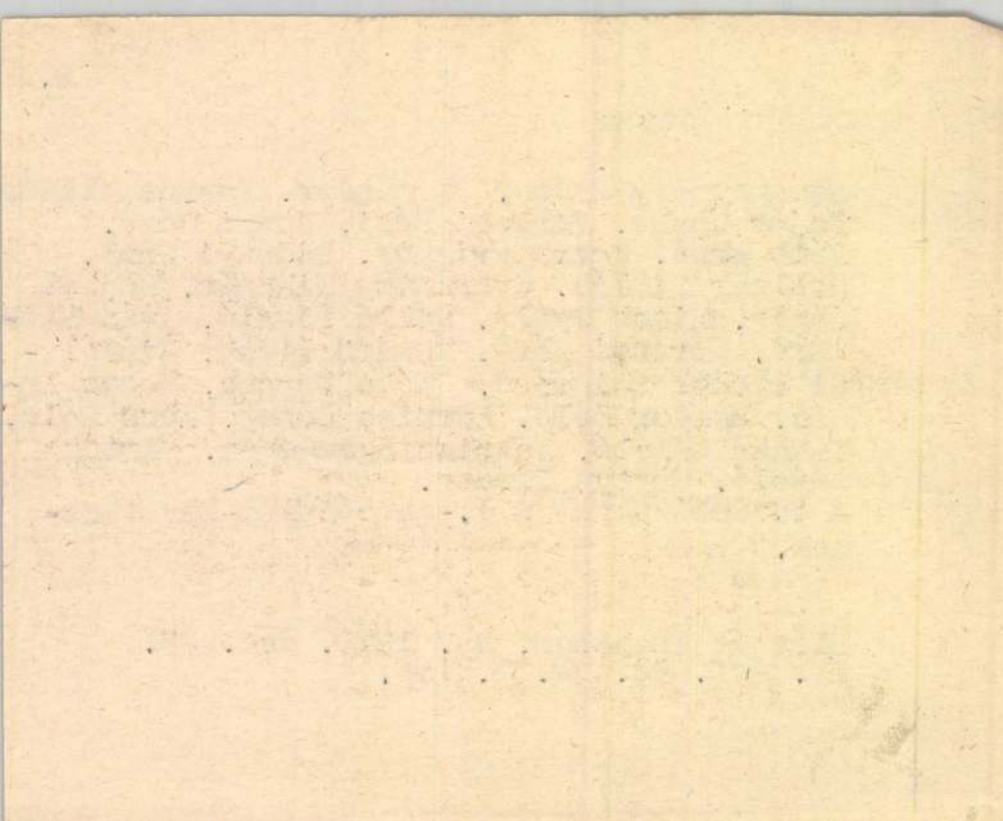
Élet és Irodalom; Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Szónyi István

Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár
Fejér Csaba, Ferenci Béni, Fónyi Géza,
Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő,
Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal
János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szi-
lárd, Kerényi Jenő, Keserű Ilona, Kisfalu-
di Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ig-
nác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla,
Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton
László, Martyn Ferenc.
A további nevek a 3.-as cédulán következ-
nek.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XX. évf. 52. sz. 7. lap.

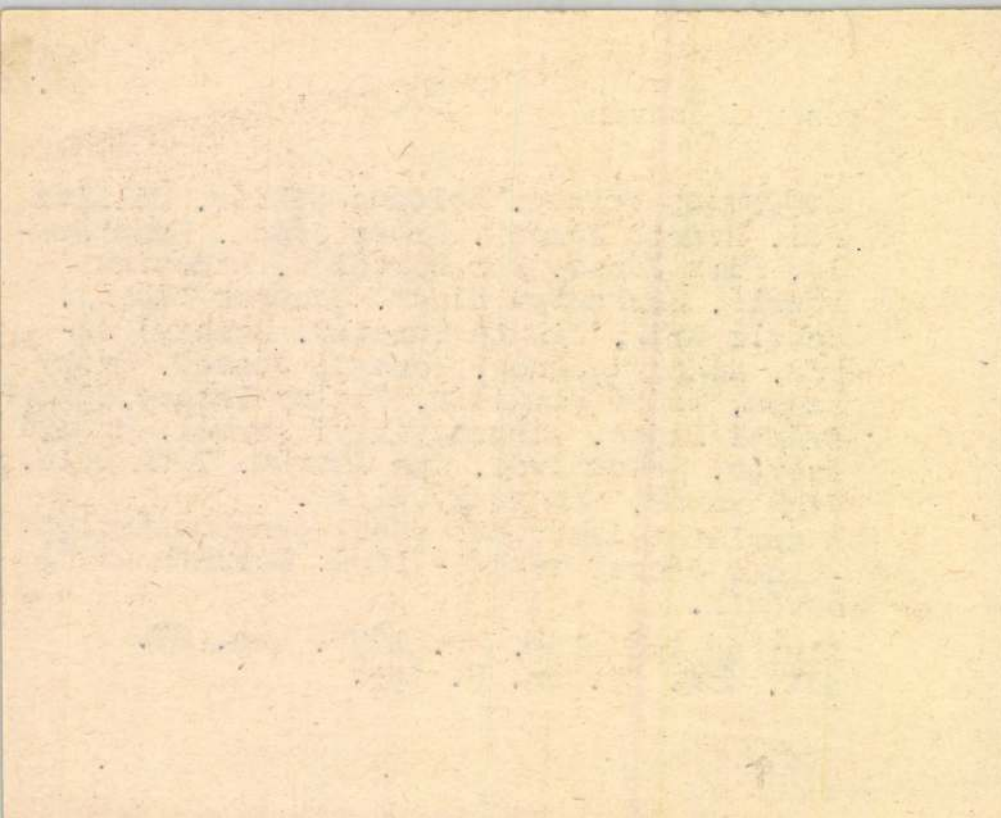
Szónyi István

3./

Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháلتz Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyú Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Sváby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szónyi István, Szkek Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola.

A tárlatot ismertető részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Bernáth Aurél nevénel.

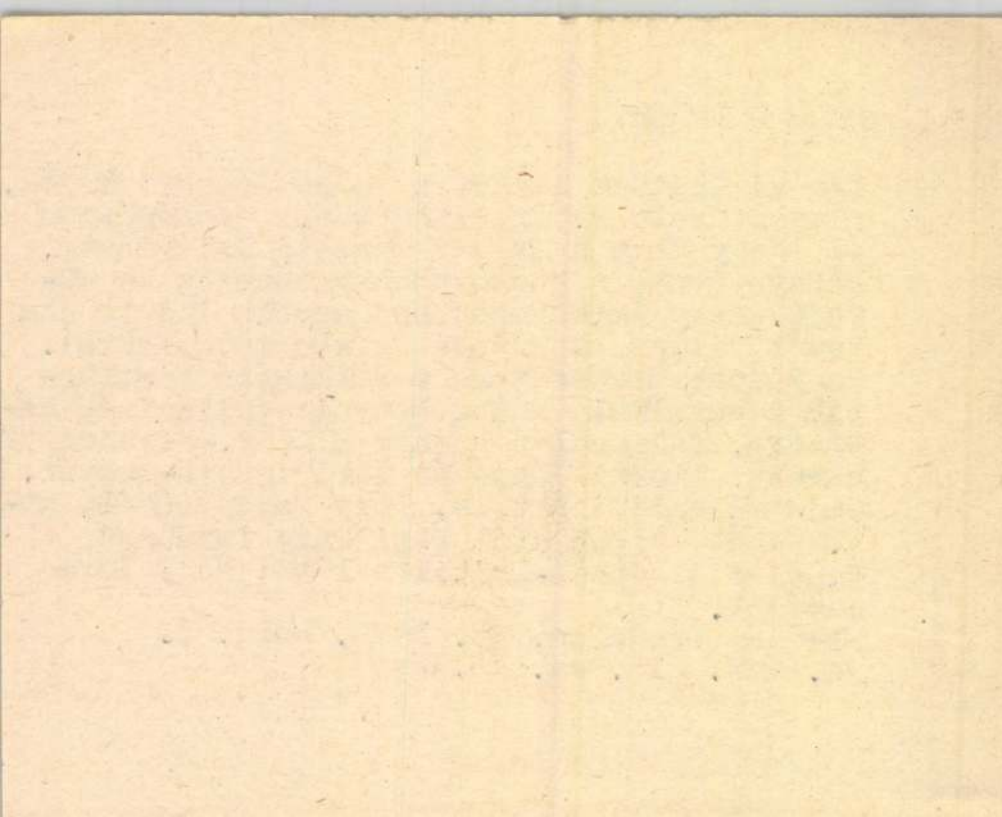
Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Szónyi István

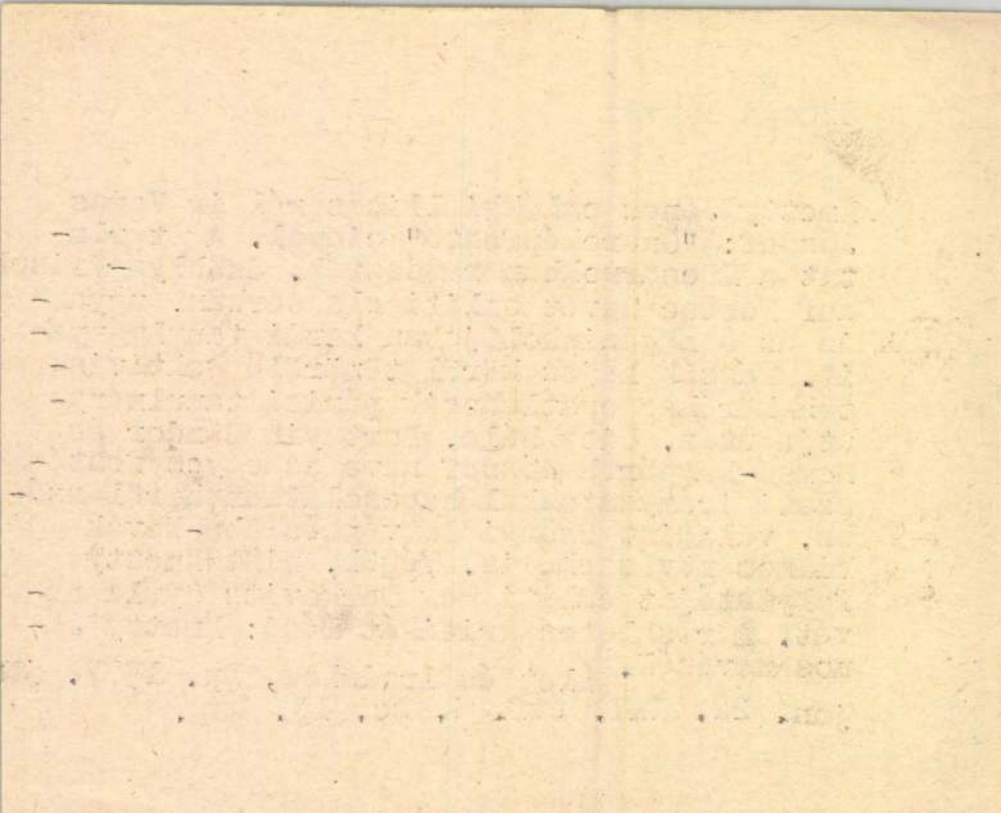
Két kiállítást ismertet Vadas József: Tájak, utvesztővel" c. kritikájában. A Romániában élő Nagy Imre a Magyar Nemzeti Galériában, Patay László a Műcsarnokban mutatta be műveit. Nagy Imre kezdetben együtt indult Aba Novák Vilmos és Szónyi István művészekkel. Nagy Imre művészetére vonatkozóan hivatkozik a beszámoló a nagybányai szellemiség hatására, felsorolva a nagy elődök, -Ferenczy Károly, Thorma János és Réti István- nevét. Majd megemlíti azt is, hogy Patay László művészetét "több szál fűzi Nagy Imréhez" Fenti című Vadas-kritikáz lásd: Nagy Imre nevénel.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 6.
XX. évf. 10. sz. 13. lap

Szőnyi István

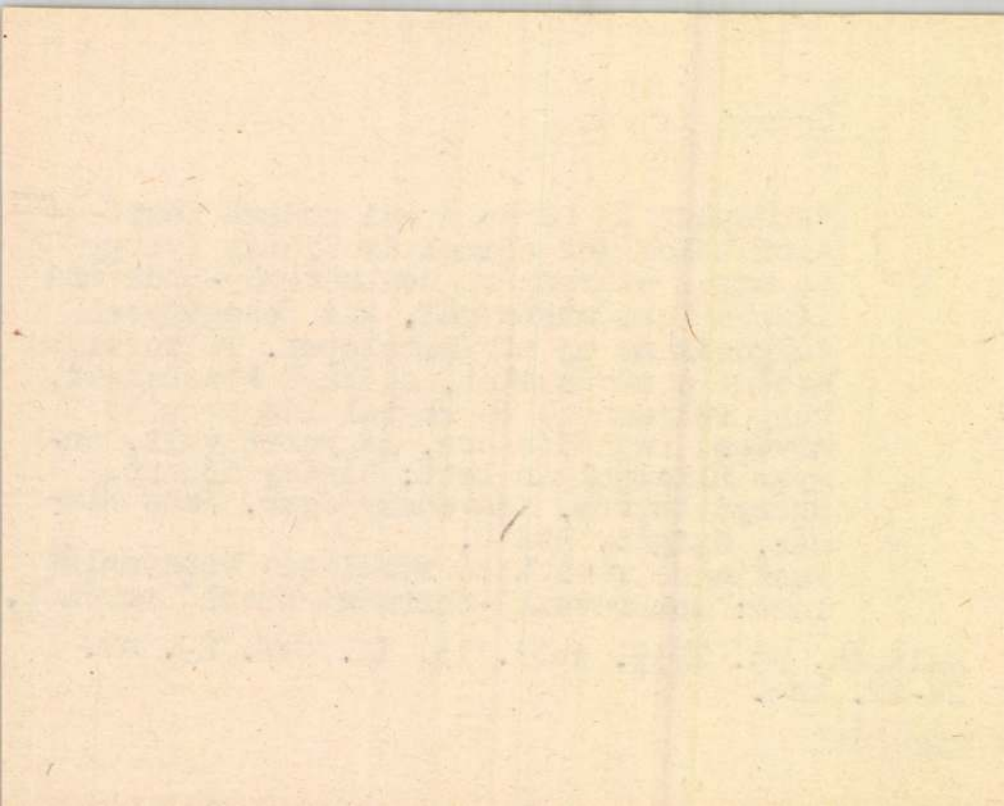
Kmetty János emlékkiállításáról ír Vadas József: "Önarcképfestő" címmel. A tárlatot a Műcsarnokban rendezték. Szablya-Frischl auf Ferenc nevét említi első sorban, ugyanígy az ő magániskolájában kezdi tanulmányait. Kassák Lajos körül tömörülő aktivisták köréhez csatlakozik párisi tanulmányutja után. Uitz Béla, Bortnyik Sándor és Nemes-Lampérth József neve az egyes festészeti irányzatokkal kapcsolatban kerül szóba, valamint Szőnyi István és Aba-Novák Vilmos művészeké is. Végül, mint Kmetty folytatóját említi meg Derkovits Gyula nevét. A részletes kritikát lásd: Kmetty János nevéénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. január 22. XXI. évf. 4. sz. 13. lap.

Szónyi István

"Budapest és Páris a mai modern festészet bölcsője" címmel ír Ujházy György az orosz származású Dombrowszky-Szatmári László festőművészről, aki Zebegényben dolgozik az új művésztelepen. Felsorolja azokat a művészeket, akiknek köszönheti, hogy felismerte és megtalálta az utat művészi fejlődéséhez, magyarrá vált, magyar állampolgár lett: Berény Róbert, Szónyi István, Medveczky Jenő, Vass Elemér, Czigány Dezső.
Fentiekre vonatkozó részletes beszámolót lásd: Dombrowszky-Szatmári László nevénel.

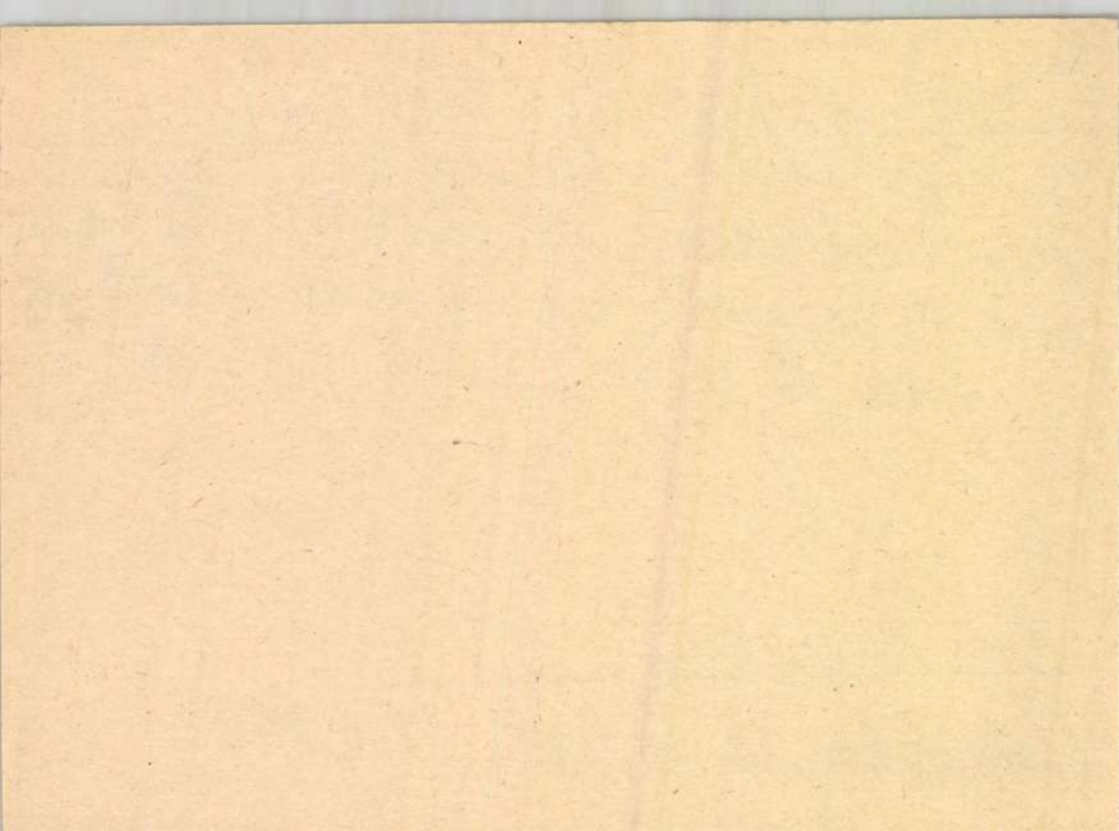
Déliab, Bp. 1935. júli. 13. IX. évf. 29. sz.
20-22. lap.

Székelyi György, festőművész
a "Képzőművészeti iskolája" c. könyv
első kiadásának előszavát a művészi
élet, a harmadik kiadás most jelent meg,
a művészi és a népszerű közötti kapcsolat.

Esti Magazin

1946. dec. 28. Kossuth, 18.30 M.

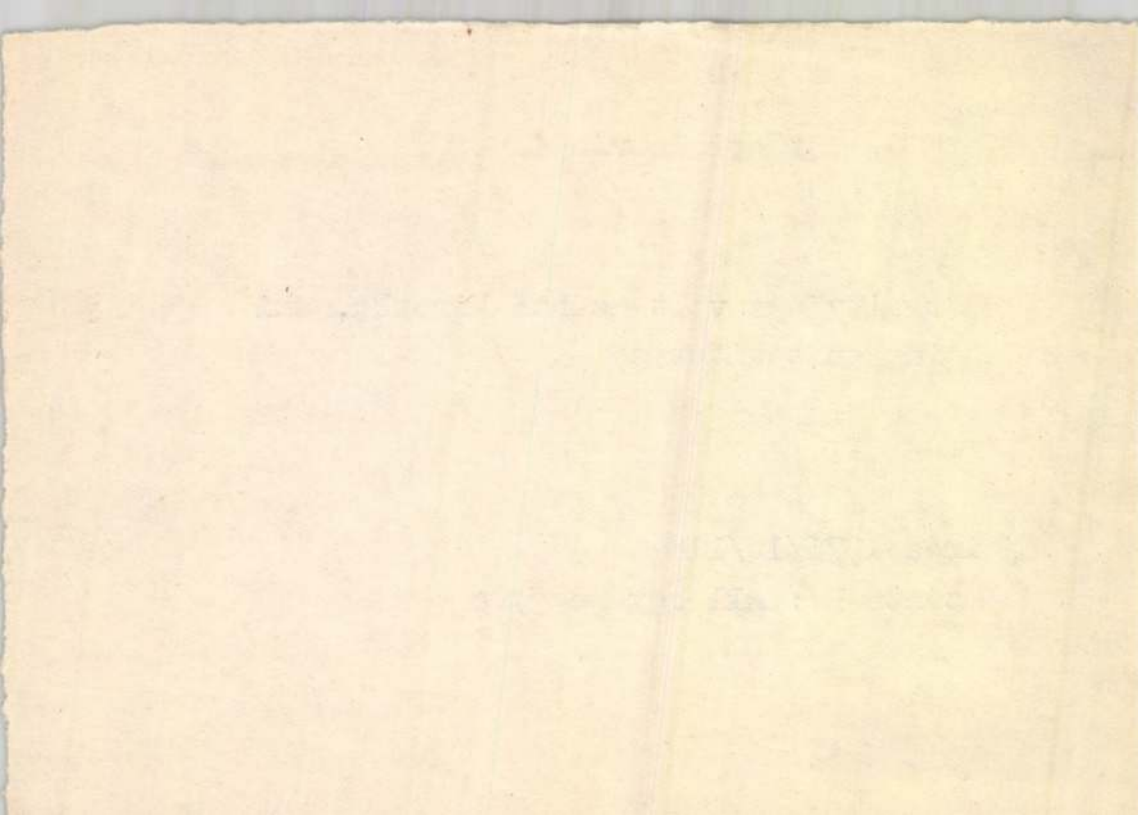

Szőnyi István

tanítványa volt Szántó Piroska, aki
ingyen tanította

Uj irás 1976/10/118

Szántó P : ~~Egy~~ egy meggyfa

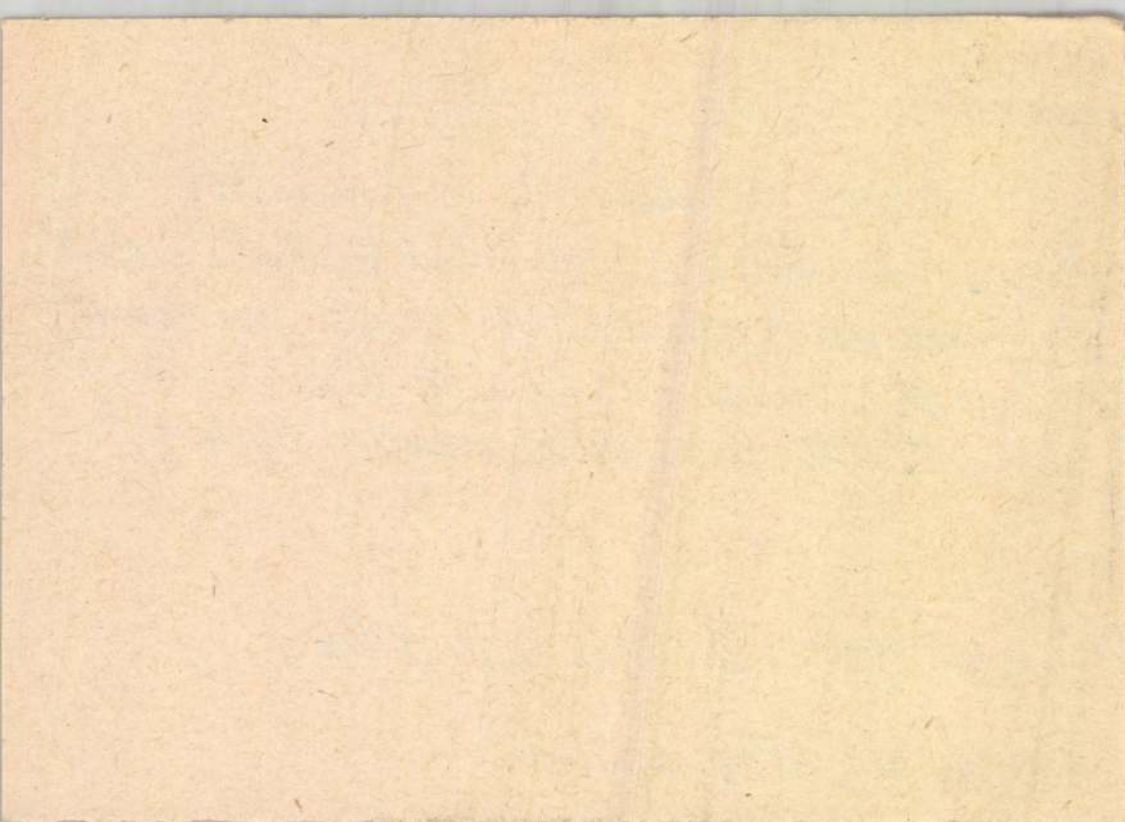

Szönyi István Sestöművén

a Tavaszi Adolat '46 c. kiállítás katalo-
gusa a művén tárgyait idéni bevezető lelyett:
"A Sestöművén a természetben nem tudományos
izgalmas, hanem impressziót keres és művelben
nem láteletet akar adni, hanem élményt".

Kulcsár György: Tavaszi Adolat '46.

Vas Népe, 1946. ápr. 10.

1946. III. 25. 14.25 N. TV.

Falujaiban

Szönyei István látó-
műve

- 5 -

- Tulajdonképpen ez készítette a községi tanácsot arra a gondolatra, hogy ezt a területet, ami szépségében a Dunakanyar mondhatjuk legszebb része, itt kialakítsunk olyan parcellákat, amik mezőgazdaságilag nem művelhetők, de hasznosíthatók hétvégi terület részére. Ezen az új belterületi parcellázáson van a községi tanácsnak négy hold olyan területe, amely négy szabadon tervezhető tehát építési, rendezési terv készíthető rá. Az elképzelésünk most az, hogy ebből a négy holdból, amelyből jelenleg 40 parcella alakítható ki 160-180 négyszögöles telkeket alakítunk, ezeket bérbeadás útján hasznosítanánk, már nem értékesítéssel és nem engednénk elkeríteni, hanem zöld sövénykerítéssel határolnánk le egymástól és ezzel egy picit előbbre vinnénk a XI. kongresszuson elhangzottak szellemét.

- Meg tudja-e valósítani?

- Hát pillanatnyilag ezekről a dolgokról csak elviekben beszélgethetünk ugyanis ha jól tudom erre még példa sem Pest megyében, sem az ország területén nincs és jogszabályi lehetőség sincs a lebonyolításra.

- Én azt hiszem akár kérdésnek is tekinthetjük, készül-e a jogszabály és mikor lesz?

- Először is magam is indokoltan tartom, hogy valóban jogszabályi rendezés történjen. Az ismereteim szerint a kormány foglalkozik azzal, hogy ebben az esztendőben jogszabályi rendelkezés rendelkezésre fog állni. Ugy gondolom, hogy ez hosszú időre rendezni fogja egy jelenleg valóban sok tájékozatlanságot és rossz információt is.

- És hát akik meg igénylik, azok várnak nagyon szép számmal. Hogy miért a nagy érdeklődés a megyének e része iránt, azt hiszem választ adtak rá a riport képei és arra is, hogy miért éppen ezt a vidéket közelebbről Zebegényt választotta, tekintette otthonának a festő Szönyei István.

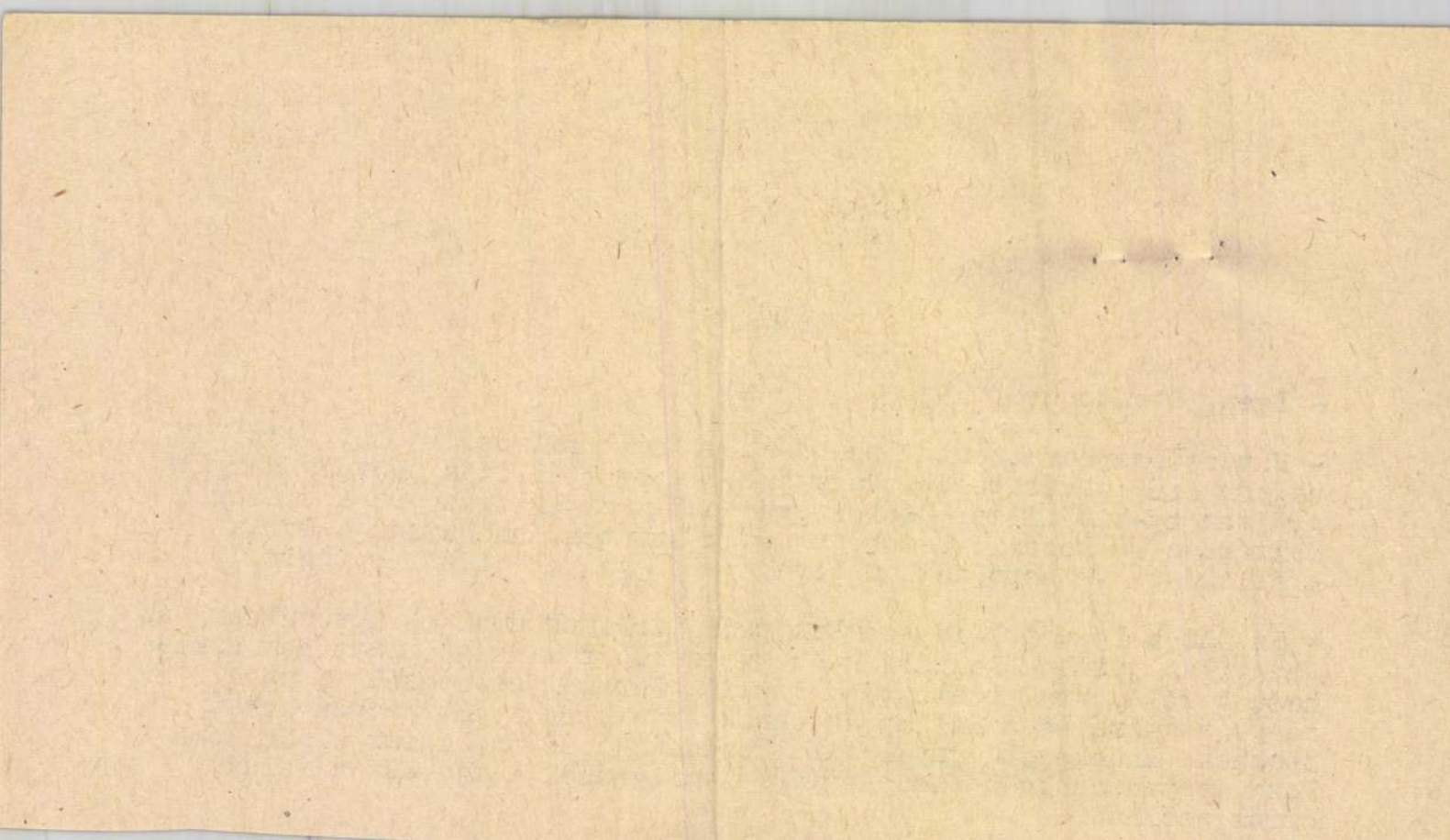
- Nem az az egyetlen múzeum Pest megyében, persze az a különös helyzete van a megyének, hogy székhelye sincs igazán, tehát ami hasonló jelentőségű helye van az mind vidéki városaiba, illetve nagyközségeibe szorul.

- Ez tény a sajátos körülmény, hát ami a hagyományok ápolását, művészet ápolását illeti, azt hiszem a megye most már hosszú éveket nagyon eredményes törekvést is tett és gyakorlatot is alakított ki. Hozzátenném, hogy különböző felső szervek is ezt szívesen segítették és ennek nagyon örülünk. Hát a megye különböző pontjain több múzeum, kiállítás került megrendezésre, kiépítésre az elmúlt évek során, de ebből különösképpen kiemelném a Dunakanyar körét, hiszen ezt nagyon sokan ismerik.

- Igen, Szentendre.

- Hát elsősorban Szentendrén csak gyorsan felsorolva létrejött egy nagyon szép művésztelep. Vagy a Ferenczy kiállítás, Kovács Margit gyűjtemény-kiállítás, Czóbel gyűjtemény kiállítása, maga Visegrád feltárása és hozzáférhetősége, vagy szintén mondhatnán a Gorka kiállítást. És sorolhatnám tovább a megye különböző pontjain.

- És hát a legujabb időszakban pedig falumuzeumok is létesülnek, az Abonyiban jártunk sajnáljuk, hogy az idő rövideje miatt nem szólhatunk róla, nem mutathatjuk képeit. Persze jelentősebb a ma a megye számára és a holnap és ennek érdekében a nők nagyon sokat tesznek. Ennek példájával találkoztunk Kocséron. A tsz elnök Tóth Róza, a tanácselnök Vass Andrásné, milyennek látja ezt a falut, erről szólnak.

SZŐNYI ISTVÁN

(1894–1960)

Rézkarcai

Kevésbé méltányolt, mert kevésbé gyakorolt műfaj nálunk a grafika. Pedig — mint a Szőnyi-kiállítást rendező Forbáth Róbert is megemlíti — mennyivel többet ér egy jó és olcsó grafika, mint a drága, de értéktelen giccs. Azonkívül többféle sokszorosító grafikai eljárás van, ami lehetővé teszi, hogy egy-egy jó mű, rézkarc, linóleum- vagy fametszet stb. minél több embernél otthonra találjon.

Helyes lenne, ha művészeink többet foglalkoznának grafikával, mert ez volna a módja, hogy a tömegek felé — mint az új vásárlóréteg felé — elindítsuk a jó művészetet.

Hatvanhat szép rézkarc tündöklik itt a mesterség különféle erényeivel. A maratott lemezek szép tónusai, a hidegtűvel karcoltak erős fekete-fehér kontrasztjai s a két eljárás keveréséből származó tónusos-vonalas képek szép sora. Vannak egész korai lapok, amelyeken még a rézkarcolás klasszikus szabályai érvényesülnek, majd a későbbiekben Szőnyi nemes rajztudása s kitűnő komponáló készsége szinte túlnő a mesterség dogmáin. Akár tájkép, akár figurális téma, egyként lengi be a sajátos Szőnyi-levegő. A *Vizparton*, a *Zebegényi búcsú*, a *Szántás*, a *Szénahordás*, a *Szobi révház* és a *Kaszakalapáló* kiemelkedő darabjai a kiállításnak. Jól tenné ez a kissé megcsendesedett mester, ha újra kezébe venné a rézkarcoló-tűt, s ezzel a közvetlen, szép eszközzel tolmácsolná látomásait új publikuma, a munkásság felé.

(*Szabadság*, 1947. IX. 18.)

Oleksandra Anna

*И социалиста републике
уговорен*

Br. Komu 1975

egy szép kis emlékkiállítás, majd 1968-ban, Ferenczy Károly első emlékkiállításának 50. évfordulójára egybegyűlt újra a családi életmű, benne Noémi szép oeuvre-je is.

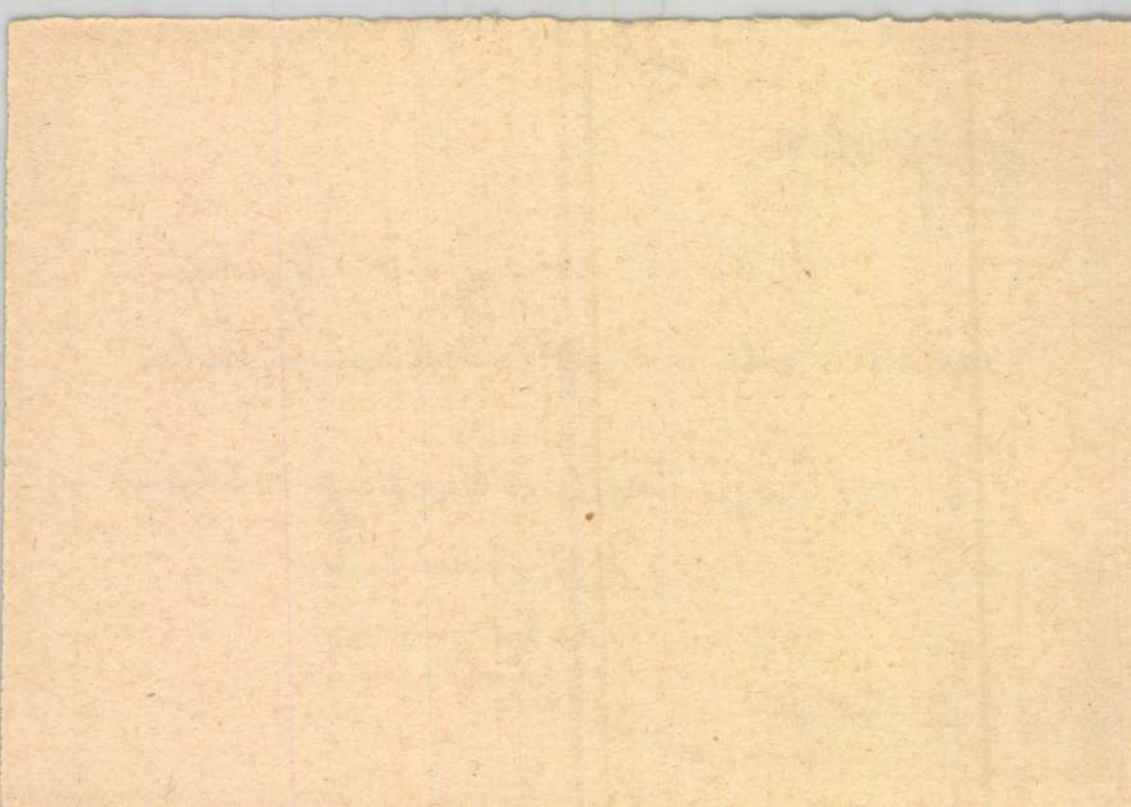
A Bach családon kívül talán nincs a világon a tehetség átöröklésének oly sokágú példája, mint Ferenczyéknél. Béni és Noémi tiszta képlet: egy távoli génben elindult a kifejezésvágy, a szépség-igény s az alakító készség, ami bennük sűrűsödött, s lettek a koruk kérdéseire csiszolt formákban felelő mesterek.

(Katalógus, Budapest, 1968)

Stämpelstudie

1927-33-ben Z. Gábor György
vesztve volt a Keptőművészeti Főosztalon

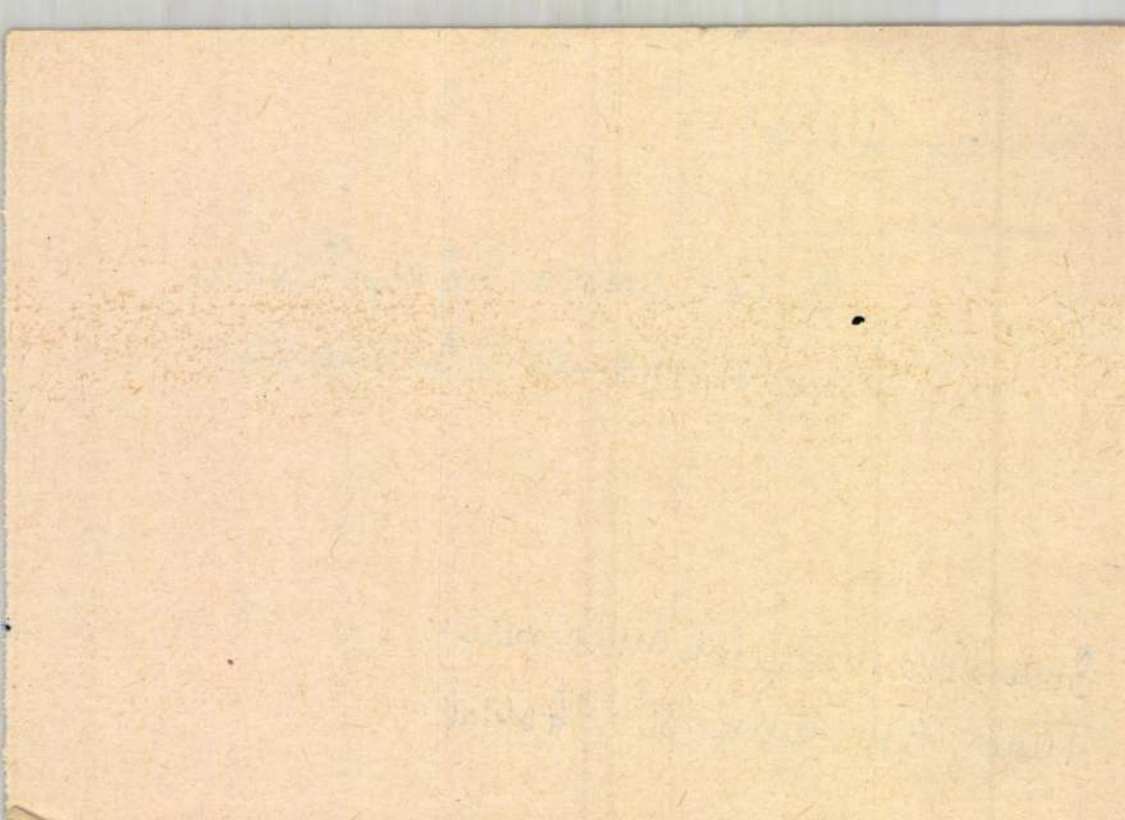
Z. Gábor György kiállítására. Magyaroképzési Képzőművészeti
1979 október - november
Katalógus

Sörny István

A Főiskolán Sörny István
névelője volt Bartha Éva,

Bede Éva: Kőrösök művészei
Tüsköt, 1976. márc. 30 - 14 oldal.

Suõni Ystiaaw

Suõni Ystiaaw kebegiini hãsa
mireum lett, ott van aigya -
antala, hiepi, siutetlee taigjai.
A hirtew spilt a nyari festõis -
kolo, ristrevõneb siällasa.

Raknõsi Saindos: Lebegõeg
Tuhõst, 1976. febr. 3 - 8 oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Szönyi István

Szönyi István műveivel is, lestedél
is örök szereplése volt Tebe gyűj-
tek. Remélem a hegyoldalon lévő
kiszemeltöke helyetted.

Rákosai Sándor: Tebe gyűj
Tuljör, 1976. febr. 3-8 oldal

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

Év:

Söngi Getóan

A Föisholan Vati Jörsef
Mestere nolt.

Tasniádi Attila: Vati Jörsef
Túhior, 1976. gau. 20-16 aldal.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

Jelzet:

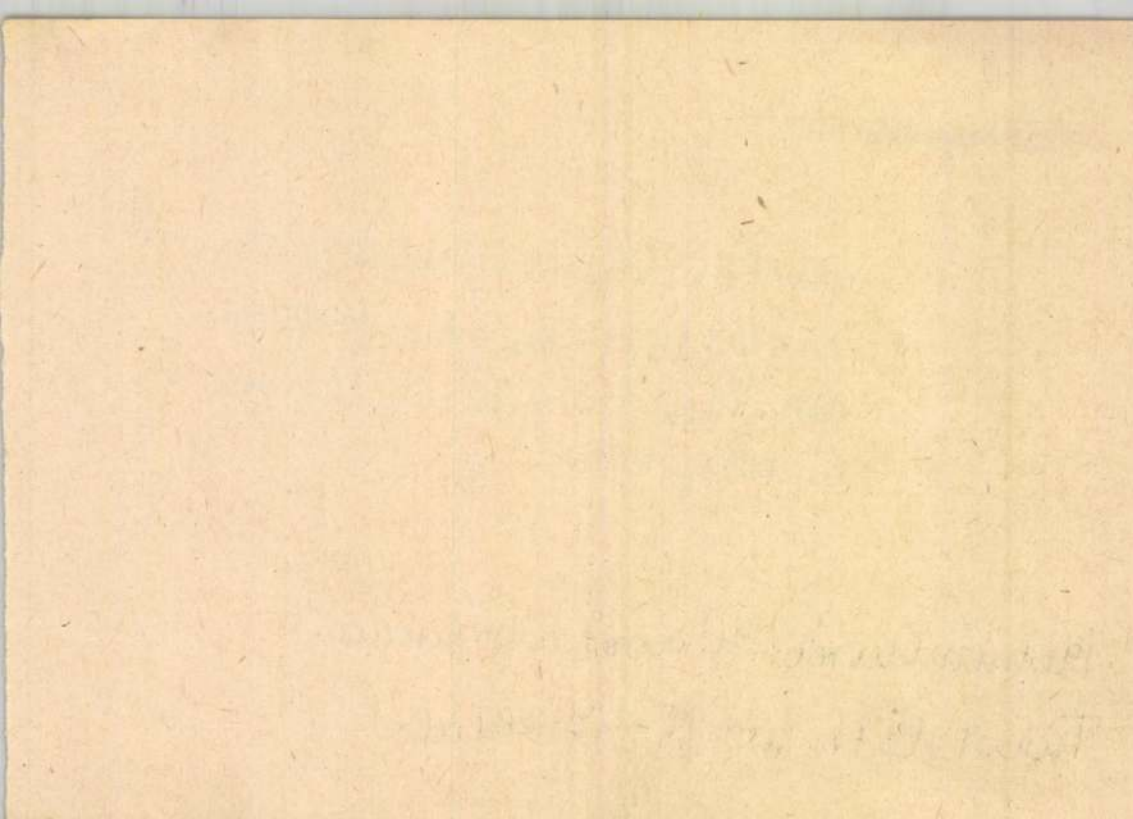
Év:

Szöngyi István

Az 1975-ös megkezdett pontler-
sorozat 1976-ös évi folytatá-
sáról. Most Szöngyi István művei
is szerepelnek.

Mohr Árpád: Művészet a ponyván.

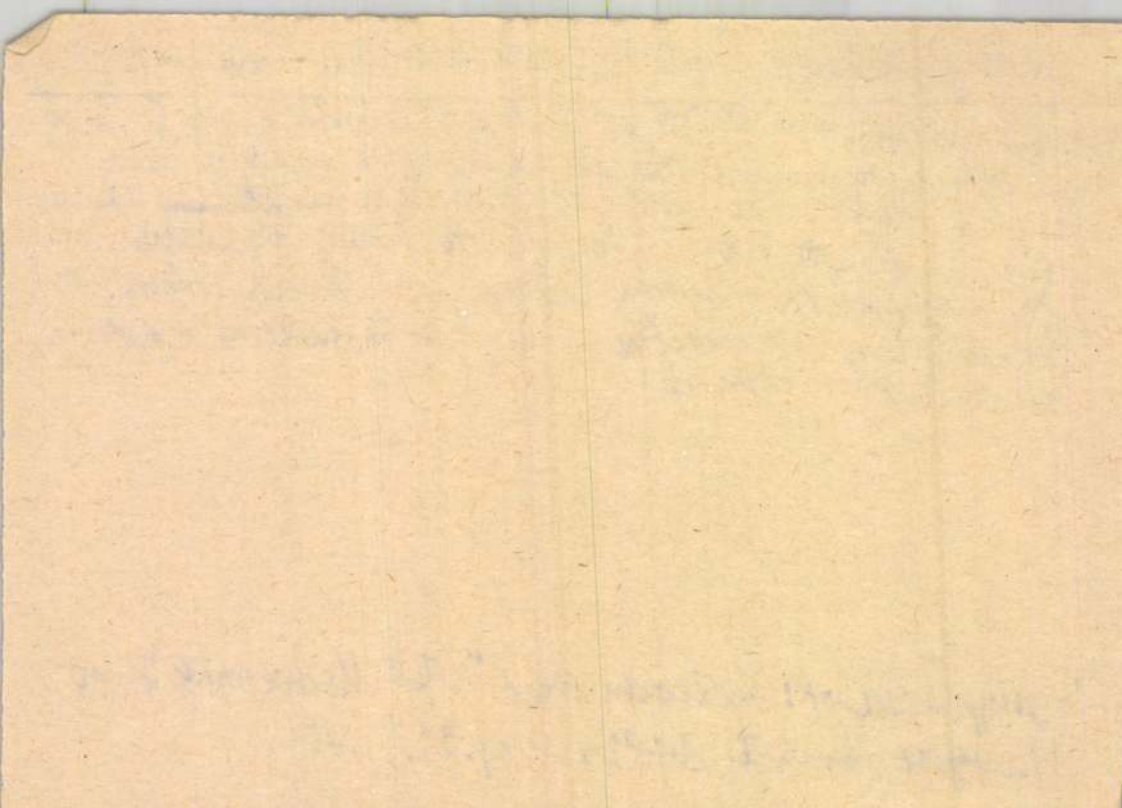
Tükör, 1976. febr. 18-17 oldal.

Szónyi István, Kézírtás- és grafikusművész (1894-1960).

A két világháború között öntönődjel az önképzés, a kollektív-
nyelv, a hungarizmus, a képzés, a művészetek, a "törvényes iskola"
indulást követelték a modern klasszicizmus ~~szellemi~~ szellemi-
házaiban. Holott az öntönődjel a köztudat a legmagasabb
szabadság, a Szónyi István, a Magyar Népi Művészet, stb.
igazán nem tekinthető a megújuló öntönődjel egykori
művészei számára.

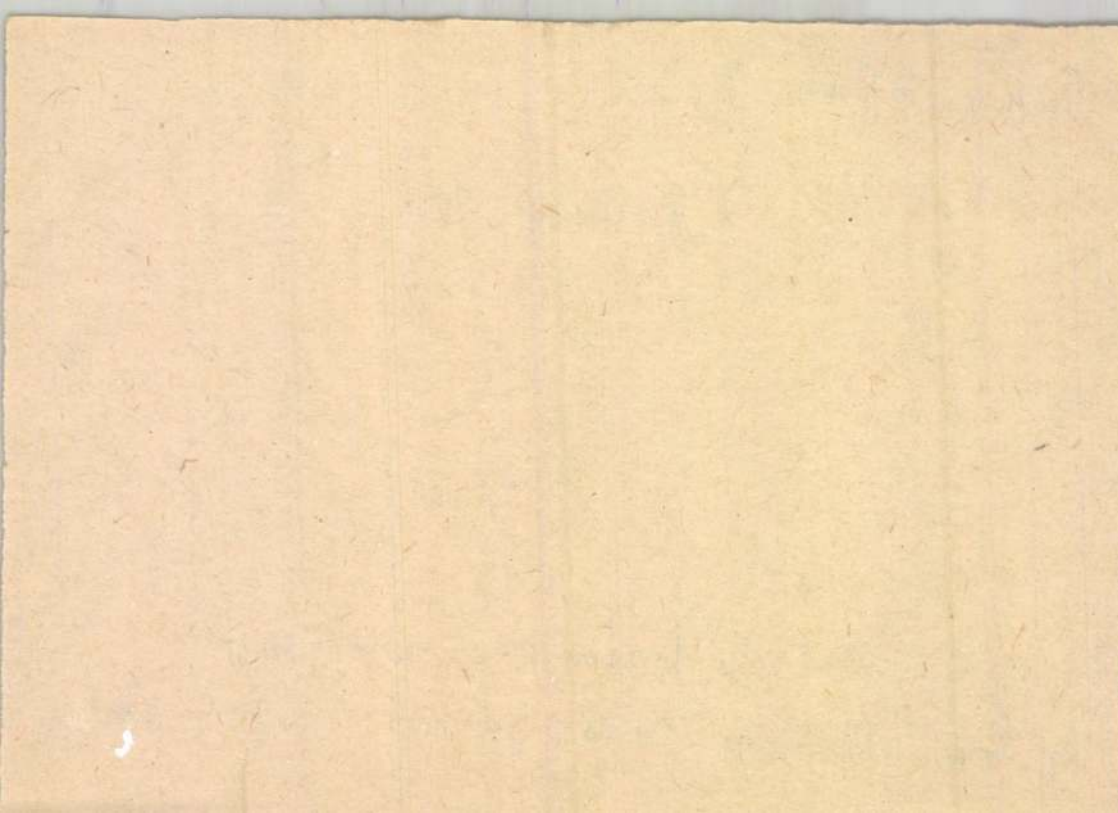
Tóth Gy. Gábor: Nyelvi és művészeti kérdések Magyarországon.
Magyar Nemzet, 1942. aug. 31. 10. old.

Szőnyi István, költő

L. Gadányi Jenő

Gadányi Jenő: Aporizma és népdalgyűjtemények 70-76
Uj Irás, Budapest, 1984. június xxv / 6.

Szőnyi János, kéző

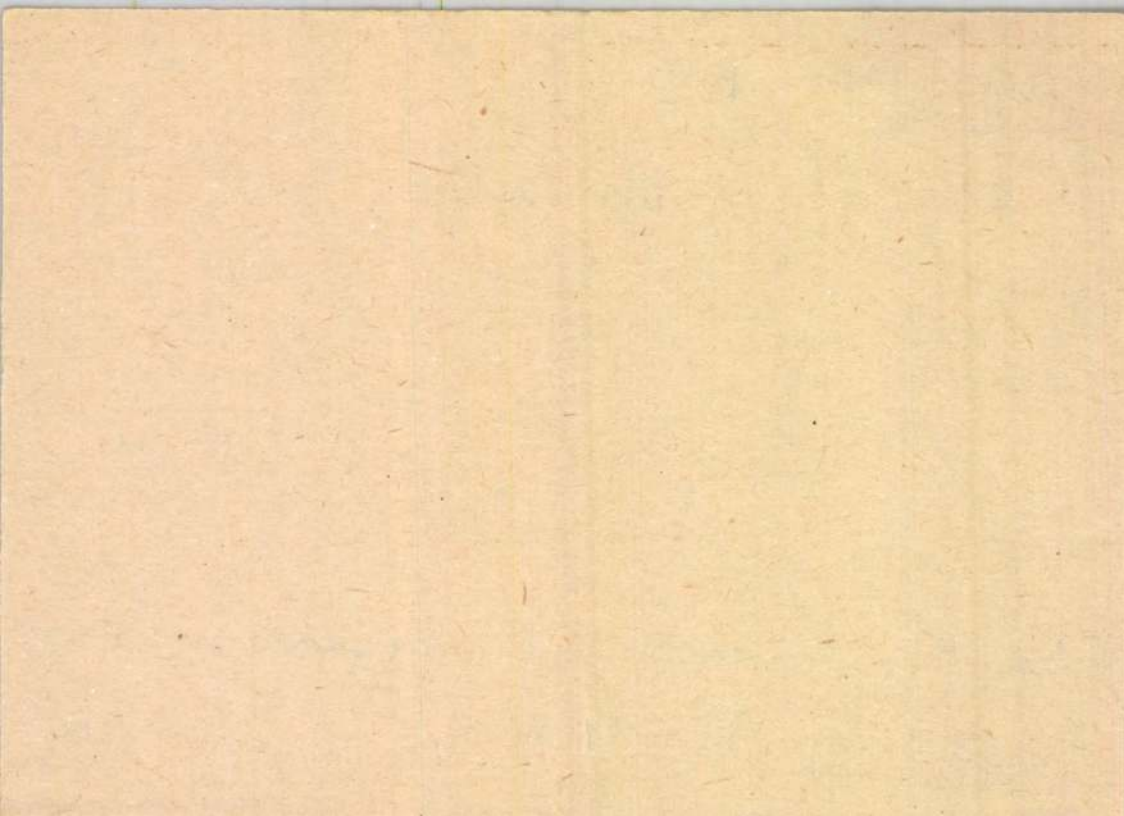
d. Ék Sándor

Kékely A : Az "Ötvenes évek" művészetéhez

23-38

Mozgó Világ, Bp. 1984. márc.

X-13

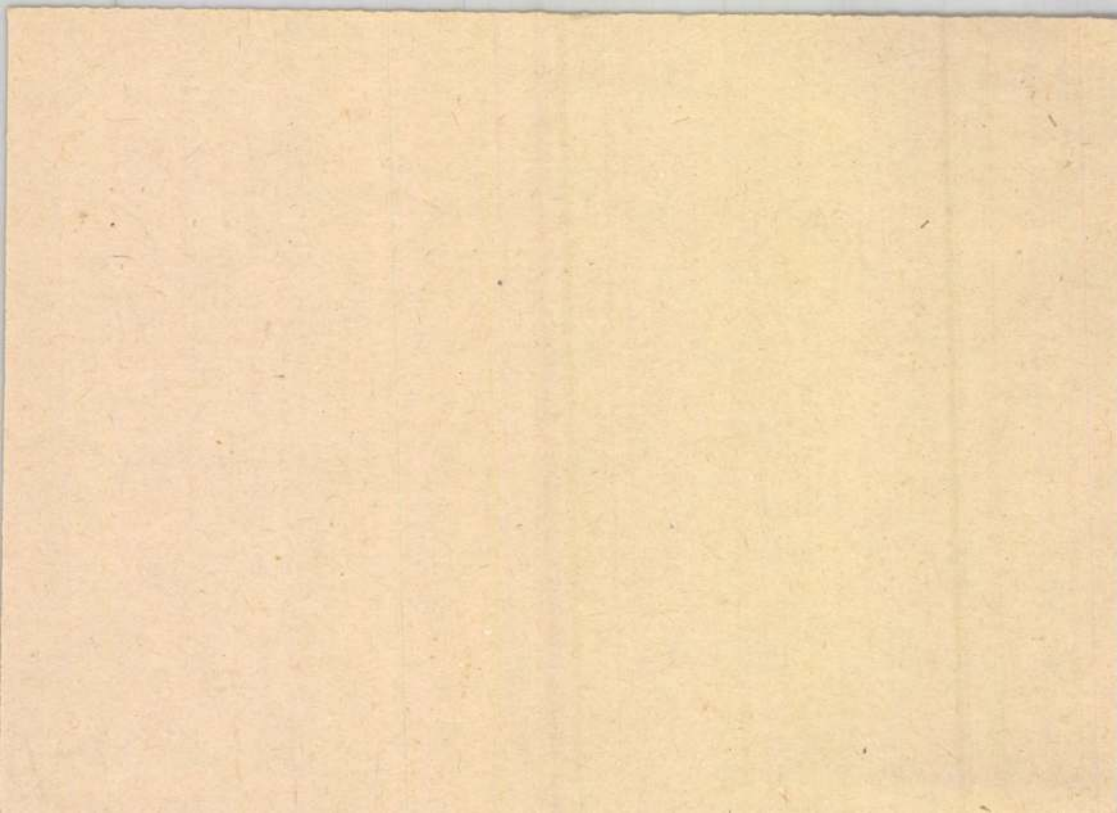
Gönyi István, költő

L. Keserű Ilona

Vadás történet: Hüllőmérés

13.

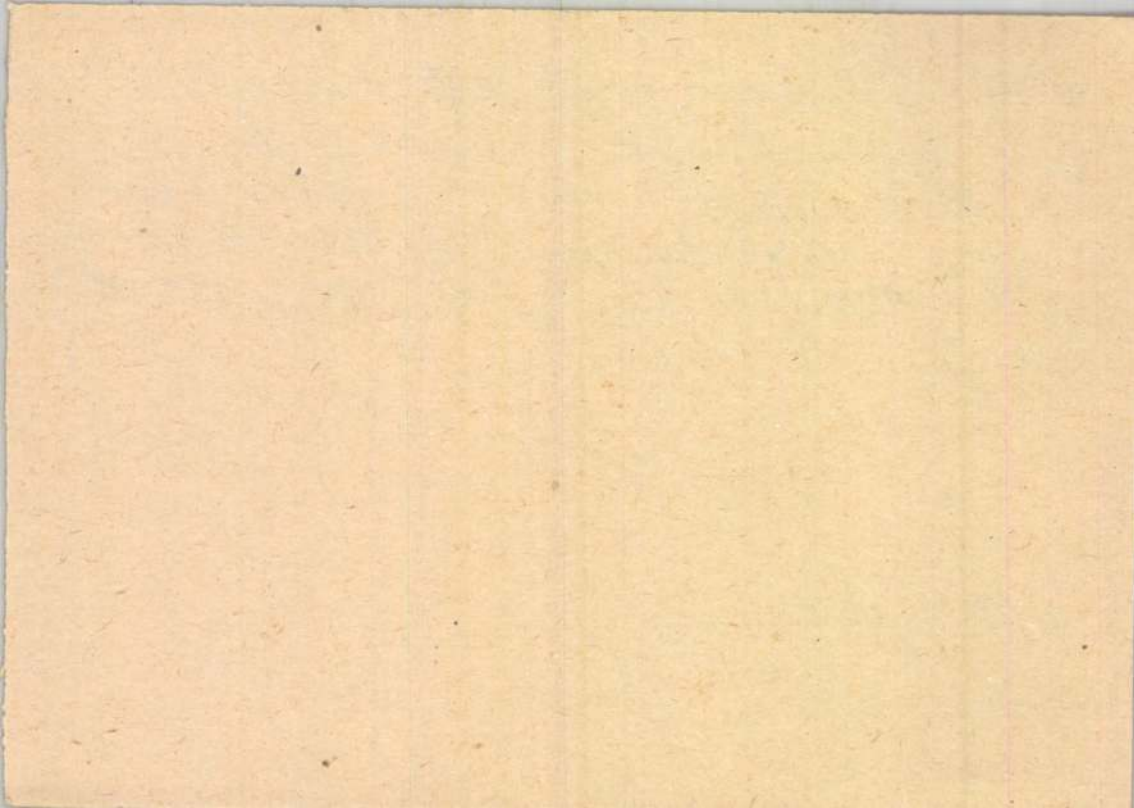
Élet és Irodalom 1984. jan. 20. XXVIII/3

Szönyi István, Képző- és grafikai művészet, 1894-1969
Xantus Gyula festőművészi kiállítás a Gök Galériá-
ban látható, a kiállított képek az utóbbi évek műn-
kéja — a képzőművészeti Faiskola, ahol 1946-ban
szerezte le tanulmányait, Szönyi István növendéke
volt.

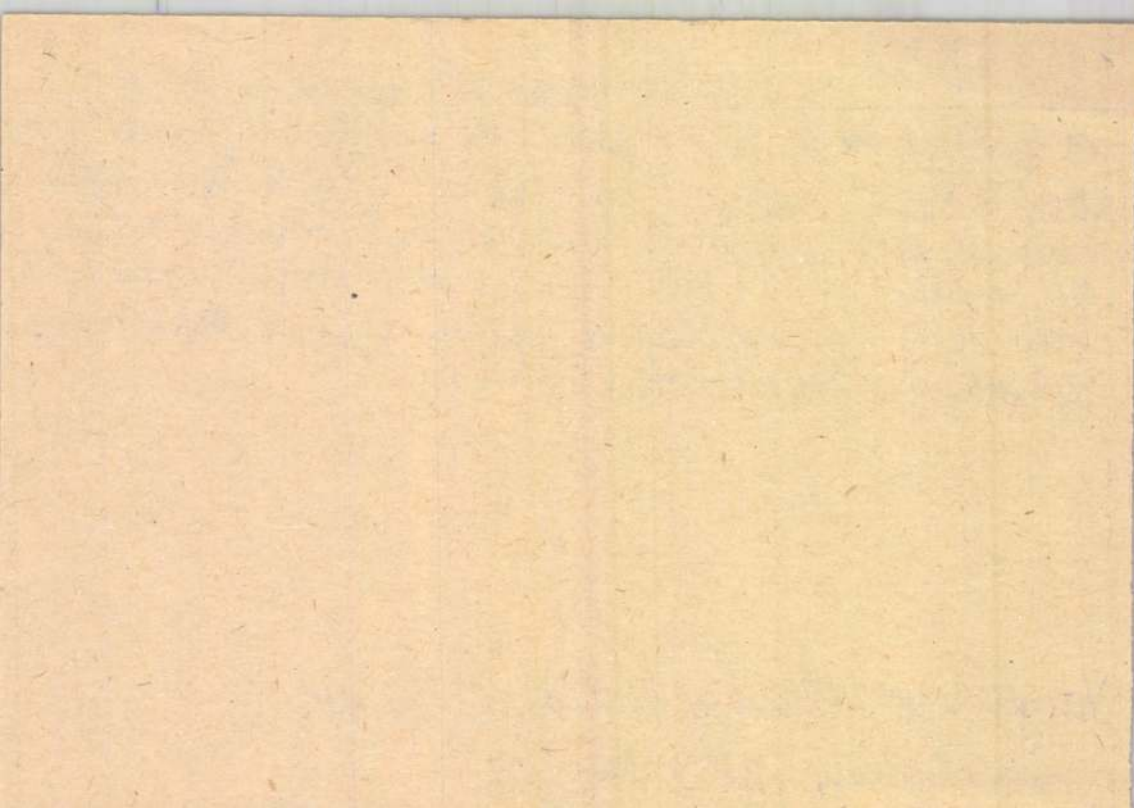
40 reggelt!

1983. II. 25. 4.25 |N.|

Szónyi István köznevelési és pedagógiai munkásságáról 1894-1960
A győri Xantus János Művelődési Alkotmányügyi képtár-
ban látható Halász János életmű kiállítását születésé-
nek 90. évfordulóját és halálának 23 éves évfordulóját
alkalmából. - Központi Aunél már a 30-as években ki-
emelt tehetségű művésznek nevezték a Pesti Naplóban,
Szónyirel, Egyrevel rokonította.

Varga Lajos: Halász János képei gyűjteménye.
Kisalföld, 1983. szept. 24.

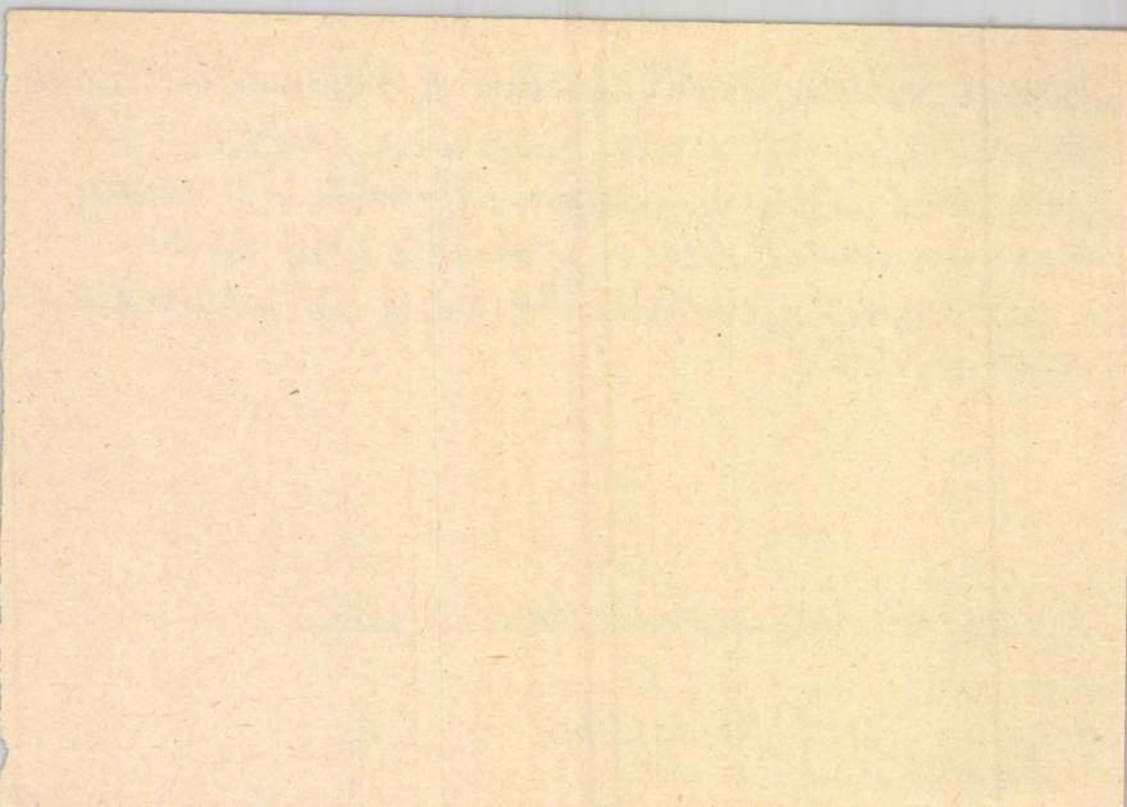

Svédnyi István, Kassath-djás festő-grafikuművész 1894-1960.

Ujváry Lajos festőművész kiállítására szept. 3. -tól
látható a debreceni Medgyessy Tereben. - a művész
1925-ben született Káposztáson. Főiskolai tanulmá-
nyait Svédnyi István és Pör Bertalan növendék-
ként végezte.

Ujváry Lajos festőművészinek bemutatója.

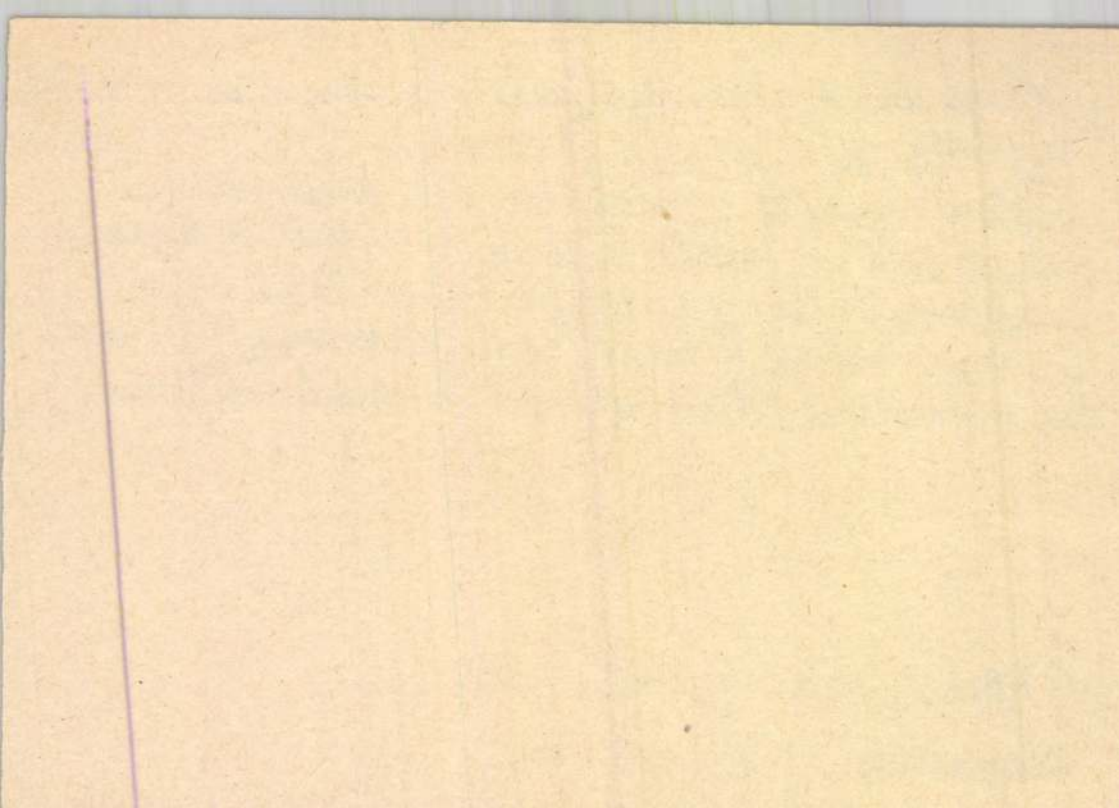
Zlajdu-Bihari Kaplo, 1981. szept. 1.

Szónyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1894-1960)

Ridovica László már főiskolásként is Award-ludta
táptani magát a realismus leve értekezésével.
Szónyi volt a mester, akinek kultúráit mélyen a
magjára vette - a közblichben szentiványi La-
joshon fűződő több évtizedes barátságga támogat-
ta a fogalom értekezésének kottneri oldalán.

Szónyi István: Komolyan, erkölcs, vitalitás,
Népszava, 1981. szept. 12.

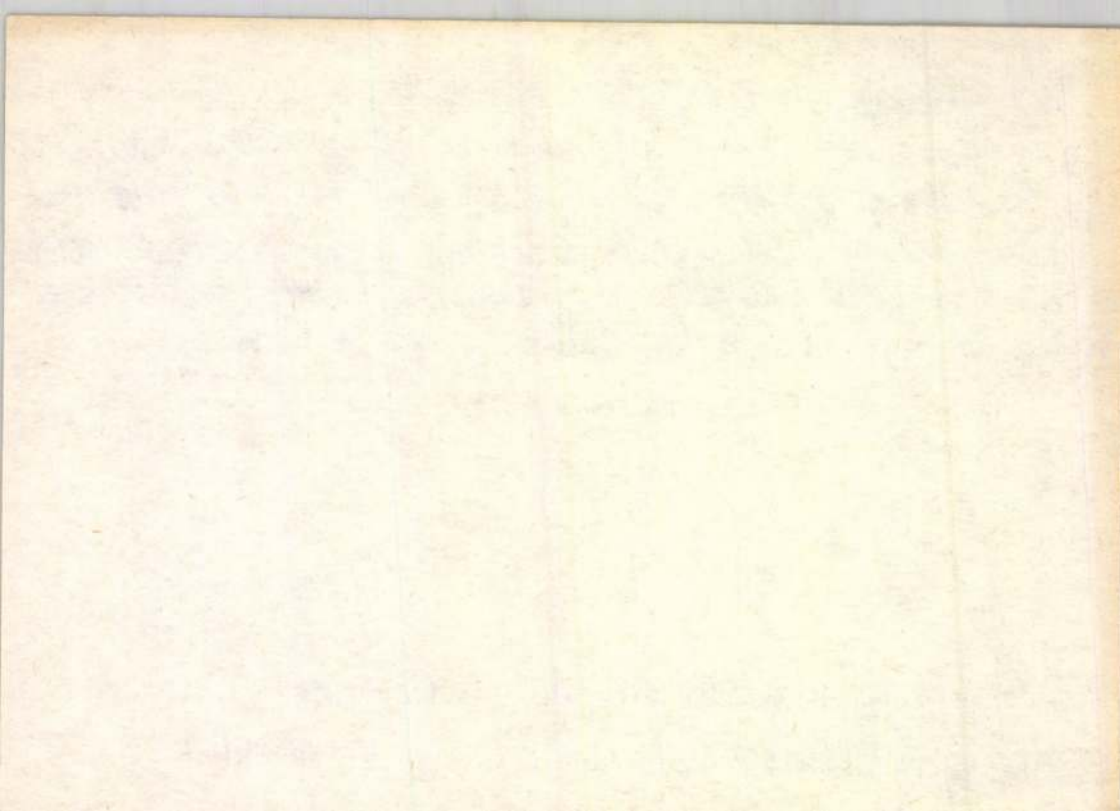

Szőnyi István, kétszeres Kossuth-díjas festő-grafikusművész 1894-1960.

Szeretettel Jenő fiával, Tiborral 1934-től jó néhány éven át
gyalogosra mentünk, - országjáró utazikat tettük, Gyergyószent-
miklóson, Nagysáskányán és Székelyföldön, amidőt Terec vendégei voltak,
aki a közigazgatásért, Nagy Imrénnek barátja volt. Jót
néha Szőnyi, Aba Nórák, Patkó, Varga Nándor.

Nádor Tamás: 10 kérdés Szervatiusz Tiborhoz.

Magyar Újság, 1983 dec. 30. 40-41-42-ald.

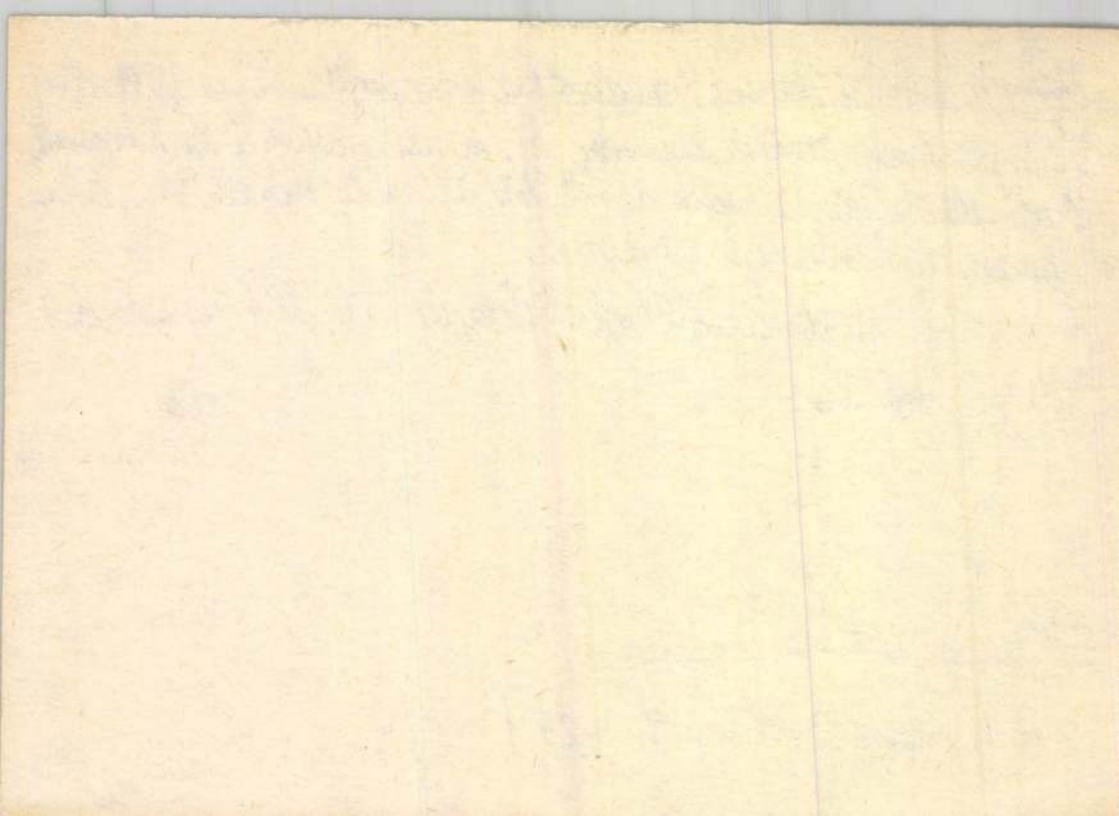
Szónyi István, kétszeres Kossuth-díjas (1944-1960) grafikusművész

Varga Imre szobrászművész, kétszeres grafikai és kiállítás-
technikai alkotásai láthatók a művész állandó kiállításán,
Budán, a Laktanya utcában.

A művész mesterei voltak: Páray Pál, Mikos Sándor,
Szónyi István.

10 reggelt!

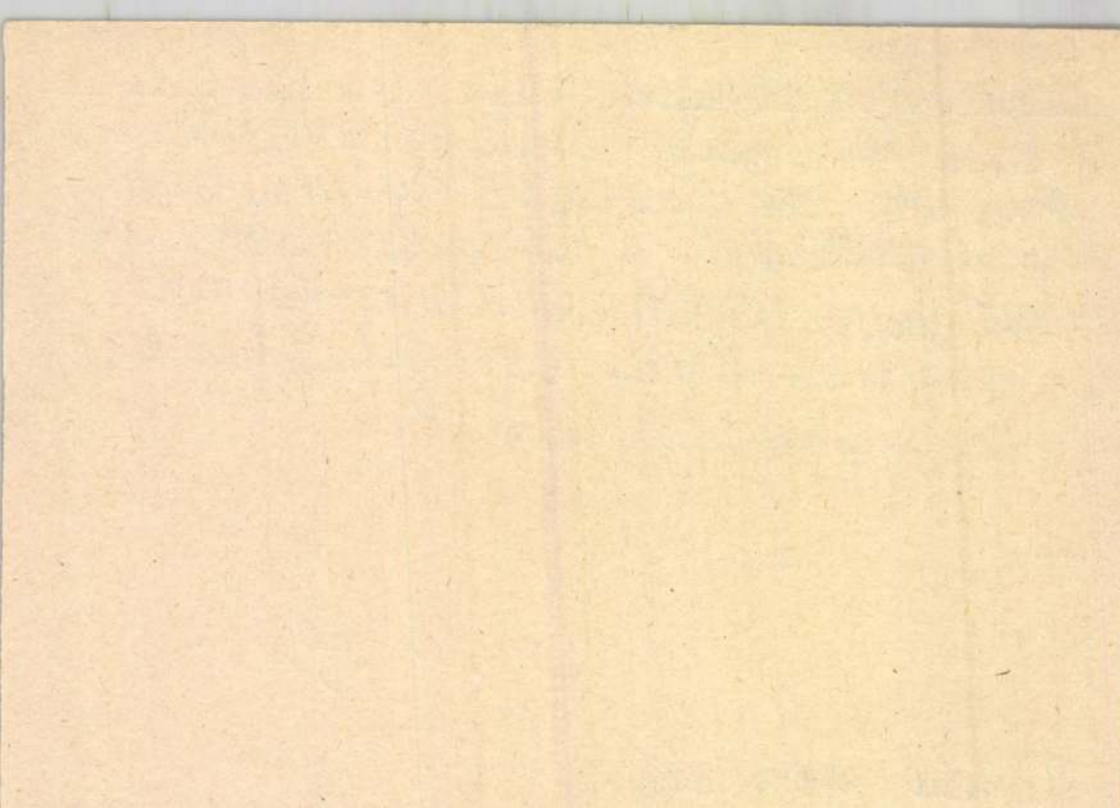
1984. márc. 3. Kossuth 4.25 | Vn⁶ |

1894-1960.

Szőnyi István, kétszeres Kosuth-díjas festő-grafikusművész
a hazai képzőművészet előrelépéséért tartozó legnagyobb
művészi hozzájárulása miatt Győri Lajos vezetésével a Gulácsy
Lajos alkotóköréből. - a Gulácsy Galériában máj. 5. -
ig Szántó Tiroška kiállítását tekinthető meg, máj. 5. -
ig a művészi pályáját 40 éves. A főiskolán Szőnyi István
és Vasváry János tanítványai voltak.

Töröcske, 1984. máj.

"Az ötvenes esztendőkből, mondjuk az un. Greshem csoport a Bernáth-Berény-Szőnyi művészete eluralkodott, még akkor is, amikor az un. szocialista realizmus kizárta volna ezeknek a művészeknek az aktivitását és a szereplését, de nem zárta ki. Egy Bernáth megmaradt végig sebezhetetlennek, megtámadhatatlan művészek a mai napig a halála után is. Én még nem olvastam egyetlen olyan kritikát, amely ezt a Bernáth féle szellemet...hogyan mondjam...megpróbálta volna a szó egyszerű értelmében kisöpörni a magyar művészeti köztudatból."

In. Bálint Endre nyilatkozata.
Életünk, 1986/6. sz. 550.p.

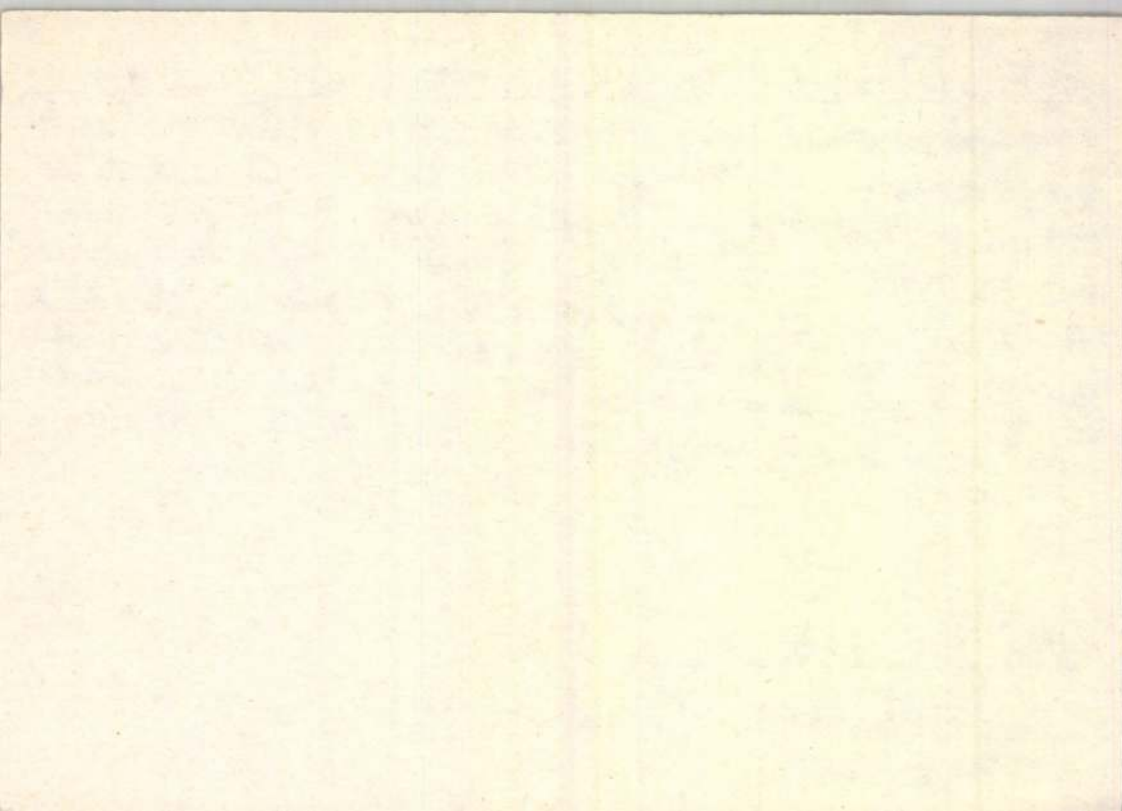
Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Göncyi István, Kassai díjazás festő-grafikusművein (1894-1960).

"Római iskola" című kiállítás nyit az Antigonai Keres-
mény Múzeumban. A Múzeum igazgatójával, Székely Péterrel
jótársulandóval beszélget Lengyel Anna. - Az országban első-
nek rendezték kiállítását a XXI. század magyar képzőművészetét
tanulmányok, melyek soknyelvűen mutatják római ösztönzés
festőművészetének növekedését, akik a 20-as évek végétől, a 30-as,
és a 40-es évek elején mondanak illamit, de az egyházi megfigyelé-
sokat is ellátják. Göncyi István is dolgozott Rómában.

Esti Magazin.

1983. VII. 14. 19.30 / Kaposvár /

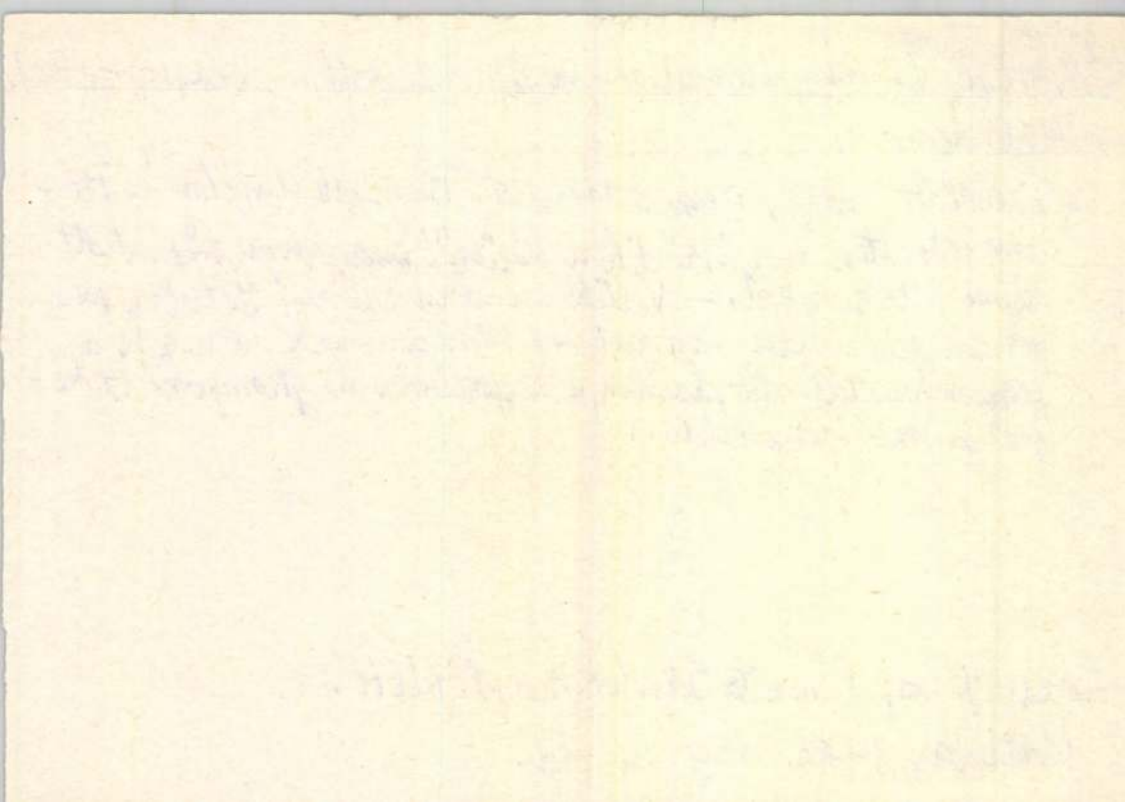

Szónyi István, kétnemű-készítő-díjazás-felirát-grafikumművés | 1894-1960/

1952. dec. 28.

"Dél előtt meggyőztem a tárlatot. Bemáth Aurélon és Be-
riny Róberten meggyőződik a körülbelül magabiztosan és
stílus idegenül. — Véltek, nemben Szónyi István pom-
pósan feltalálta magát és a kiállításnak nemcsak a
legmonumentálisabb, hanem a legnevelő megkomponált ké-
pet is szolgáltatotta..."

Lóczy János; Lemmita Sándor naplójából.
Kritika, 1953, aug. 36-old.

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.

Telefon: 337-748, 340-726

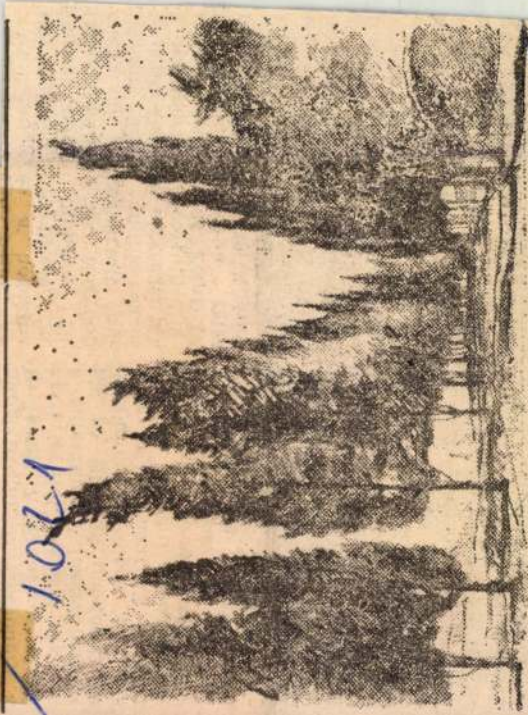
Szónyi István, kétnyelvű
Kosztel-díjas festő-grafikusművész

MAGYAR NEMZET

1894-1960.

1983 AUG 20

1021

Szónyi István grafikája

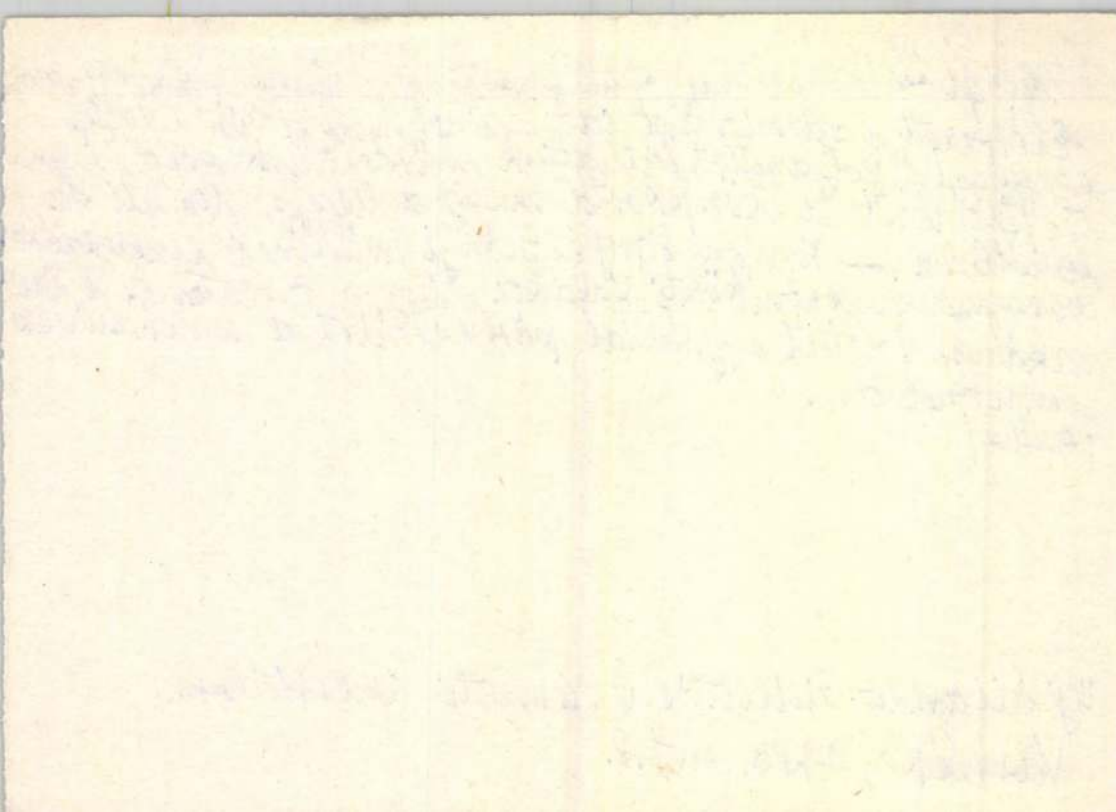
Aasztalkendők
illő szalvéták
Ráskai nővér
Olasz férfiné
edény. 31. El-
letelem. 32.
teljesítményét
Verdi-opera.
fizikus (Andr
A teljesítm
pontja, csücsé
nok gyakorlati jelzése. 40.
technika, az emlékezet fej-
lesztésének módja. 42. Bföbilai
hegy. Rajta épült a híres jeru-
zsálemi templom. 43. Idom,
forma, névelővel. 44. Olasz
tartományi székhely. 52. Az
egyik nógrádi bányászatközség-
ből való. 53. Ami lassan ki-
megy a divatból. 54. Bolgár
hegység. 56. Kimázol. 57. Olim-
pai csúcsszerv (röv.). 59. Mát-
ka. 60. Háromszázhatvanhat

radalmi demokráta költő
(1797—1856). 22. Balatoni köz-
ség volt (ma Siófok része). 24.
Francia keringő. 27. Német női
név (Sandrock). 29. Nehezfem.
31. jure: teljes joggal. 32.
Partipák. 34. Külföldi artöb-
letben előre megállapított
kulcs szerinti osztozás érdeké-
ben létesített egyesülés. 36. Bi-
ró-jelző. 37. A sakkozás egyik
szovjet világbajnoka (Mihail).

11
Szónyi István, kétszeres Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1894-1960).

Elépkedett a ráva vart idő, amikor most először a teljes sorozatot és folyamatot láthatjuk művészetünk eredménye-
it, fejlődését a közköztől máig a Magyar Nemzeti Ga-
leriidban. — Pompos egy és Szónyi műveinek elhelyezése
de egymással szemközt falakon, így a Balaton és a Du-
nának partjait egymással párlekedtet a somkőművek
szomságában.
[szóval]

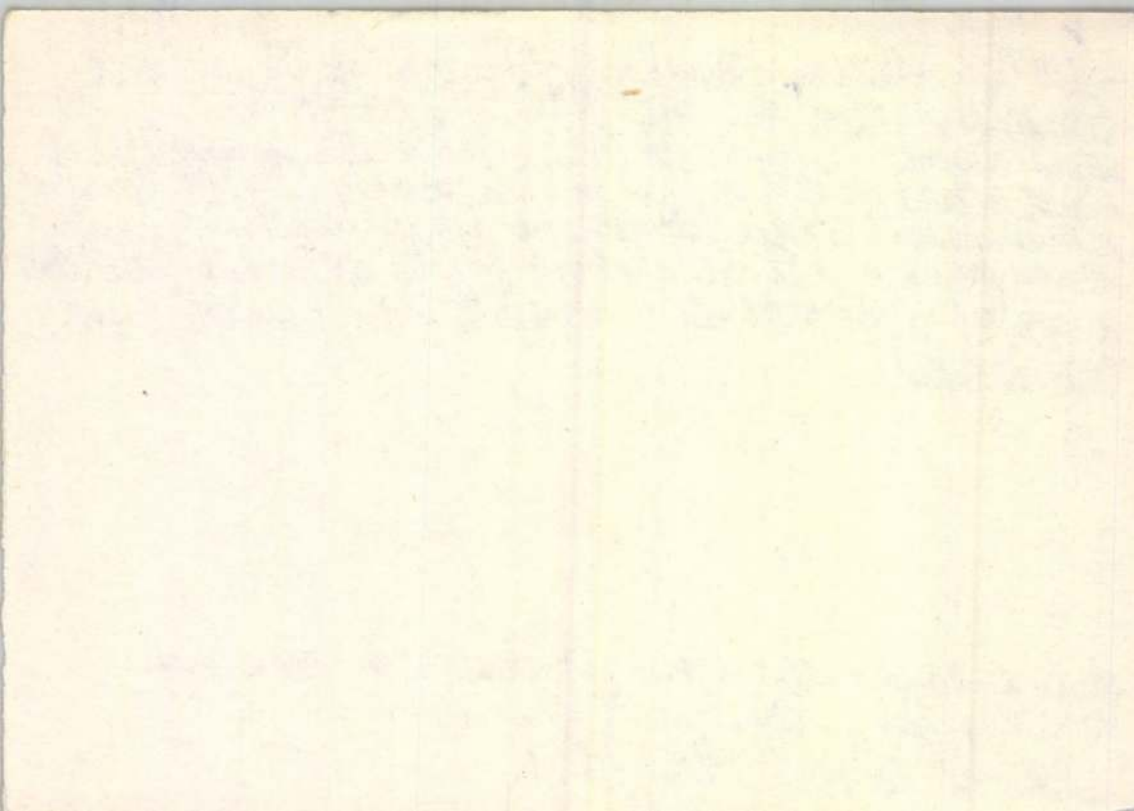
Új állandó kiállítás a Nemzeti Galériiidban.
Vas Nép, 1983. okt. 8.

1894-1960

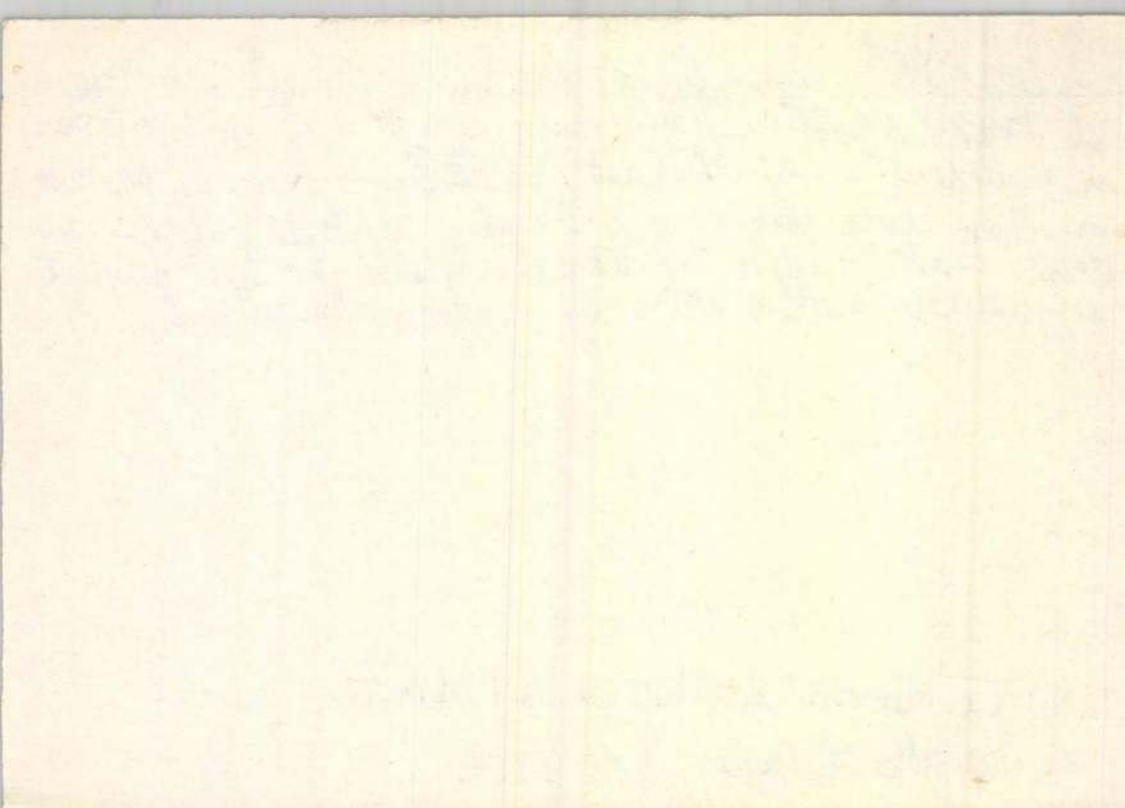
Szőnyi István, Petőfi-konkordia-díjas festő-grafikus művész
 Simon Magdolna művészettörténész a XIX. század magyar
 képzőművészetét bemutató állandó kiállítás rendezője, a
 múlt század elejétől az 1960-as évek végéig dolgozott a magyar
 képzőművészet legjellegzetesebb irányzatait. - Tízévesét
 szentelnek a két világháború közötti művészek festőiségét
 megújító alkotóképei: Szőnyi István, Bernáth Aurél,
 Czóbel Béla.

Heltau Nándor-Kolozs Elek: a rendezők véleménye.
 V.M.: Képtár a Áll. Operaházban.
 Petőfi Nepe, 1993. okt. 9.

Szömji István, kétrékes Kaszthelyes festő grafikusműveiről /1894-1960.
A Magyar Nemzeti Galériában megnyitott a XX. sz. i. festészet
és szabványt c. új. Illusztráció kiállítás. — Egy új Szömji
műveinek elhelyezése az egymással szemközt falakon, ren-
dezési tervvel, — így a Balaton és a Duna - kanyar folytat
egymással párhuzamos a szemközti falon.

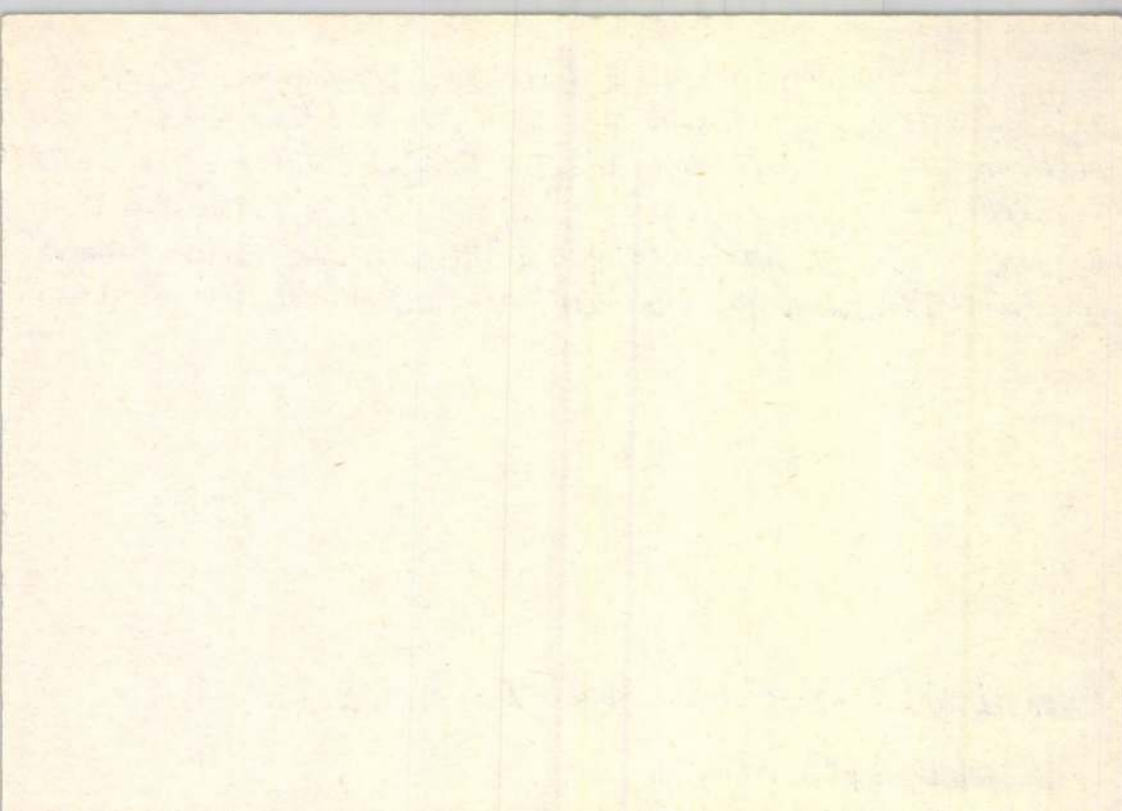
L.M.: XX. századi festészet és szabványt.
Balaton Lapja, 1983. okt. 9.

Szőnyi István, kétszeres Kossuth-díjas festő-grafikaművész (1894-1960).
Egy állandó kiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Galériában, műve-
ségeink eredményeit, fejlődését a közép-kortól máig bemutató
kiállítás. — Bonyás Egy és Szőnyi műveinek elhelyezése az egy-
mással szemkösti falakon, így a Balaton és a Duna-kanyar,
folytat egymással párbeszédet a remekművek színvonalán.

Losonczy Miklós: XX. századi festészet és mozdulat.

Nógrád, 1983. okt. 11.

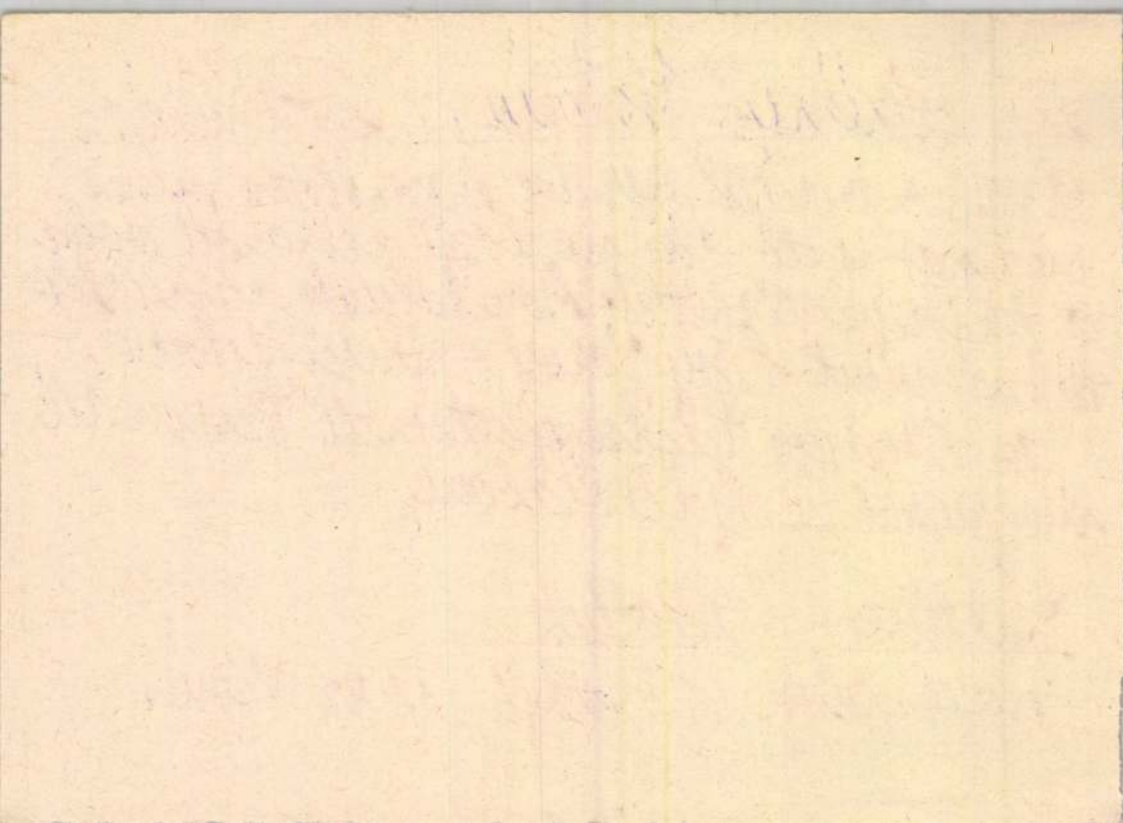

Szónyi István, festőművész

A VIII. szándattal beválasztottam nines
magyar festő aki ne foglalkozott volna
a tájképfestéssel. Mondalmuk alig van
többre, mint egy jószel Szónyi István.
Az Országos Tájképfestészet Biennálé
megnyitá a Galériában.

Sattuk, hallottuk

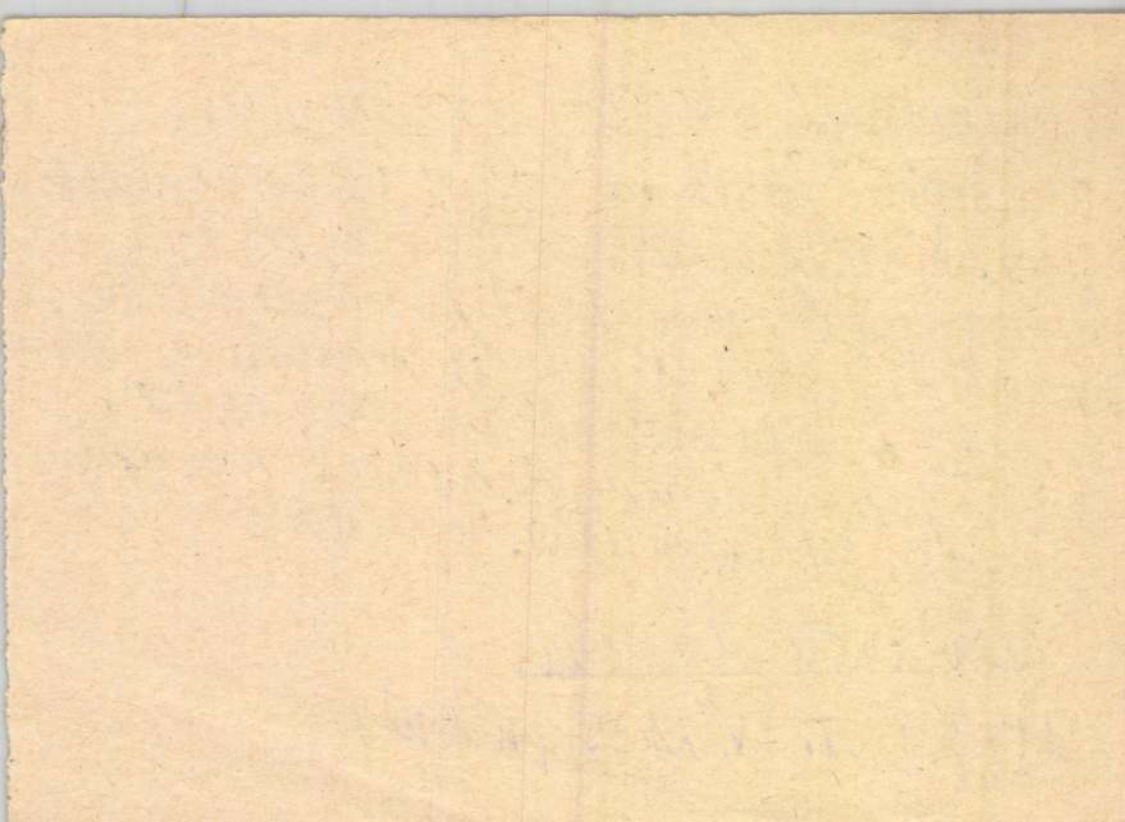
1944. márc. 6. Petőfi, 11. 42 Vöner

Gönczi István, festőművész
dr. Steiner László az Magyar Belsőügyi Minis-
ter. Szövegének fotóskopija, maga is
Belsőügyi Minis. Pénz felül is művészi be-
jegyzés gúnyja, a művészi alkotás, a "Vil-
gáton" e. képe hirtakéban van; ebből a
képről belső is készült, melynek próba-nyo-
matát is itt lehet látni. (Kulitue)

Művészi Magazin.

1944. I. 21. TV. 21.35 | Kíné |

Szönyi István

Füredő után

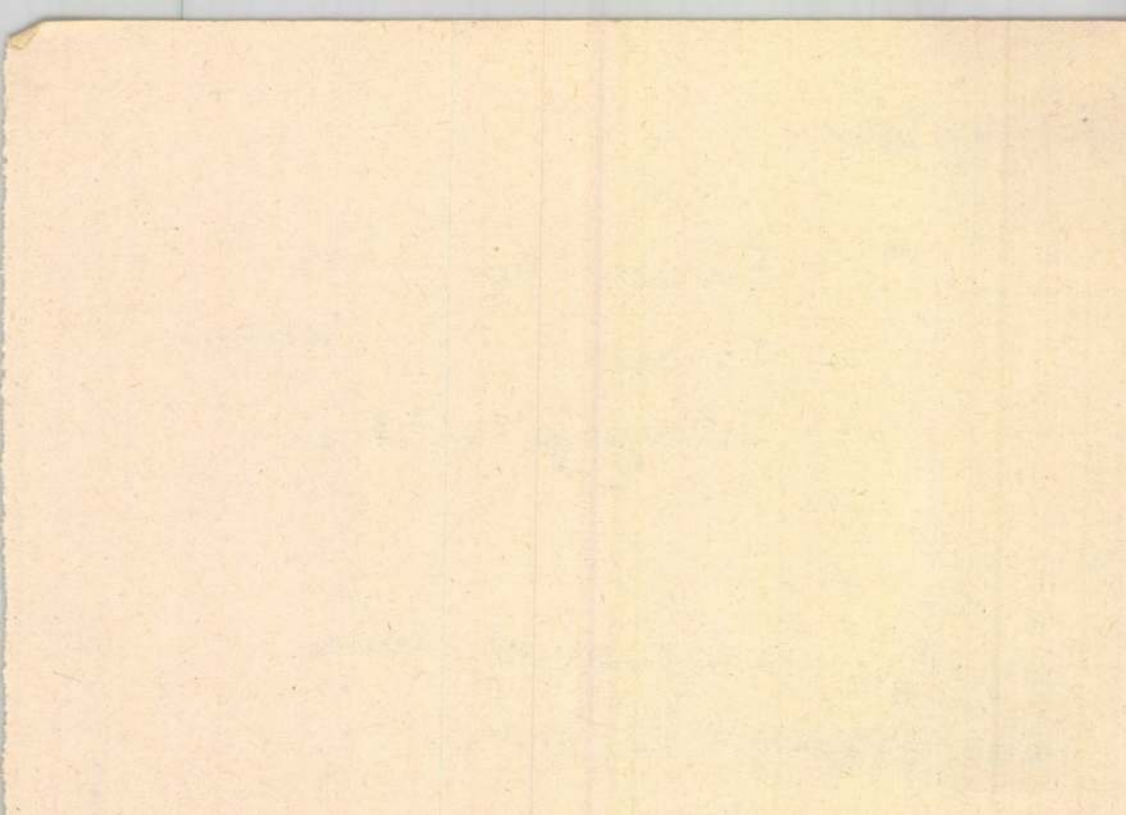
Tavaszi

Levegőnyí területis

} népmo

Gelley's Anna: Szönyi területi világa

Télior, 1977. május 29 - 24. lap.

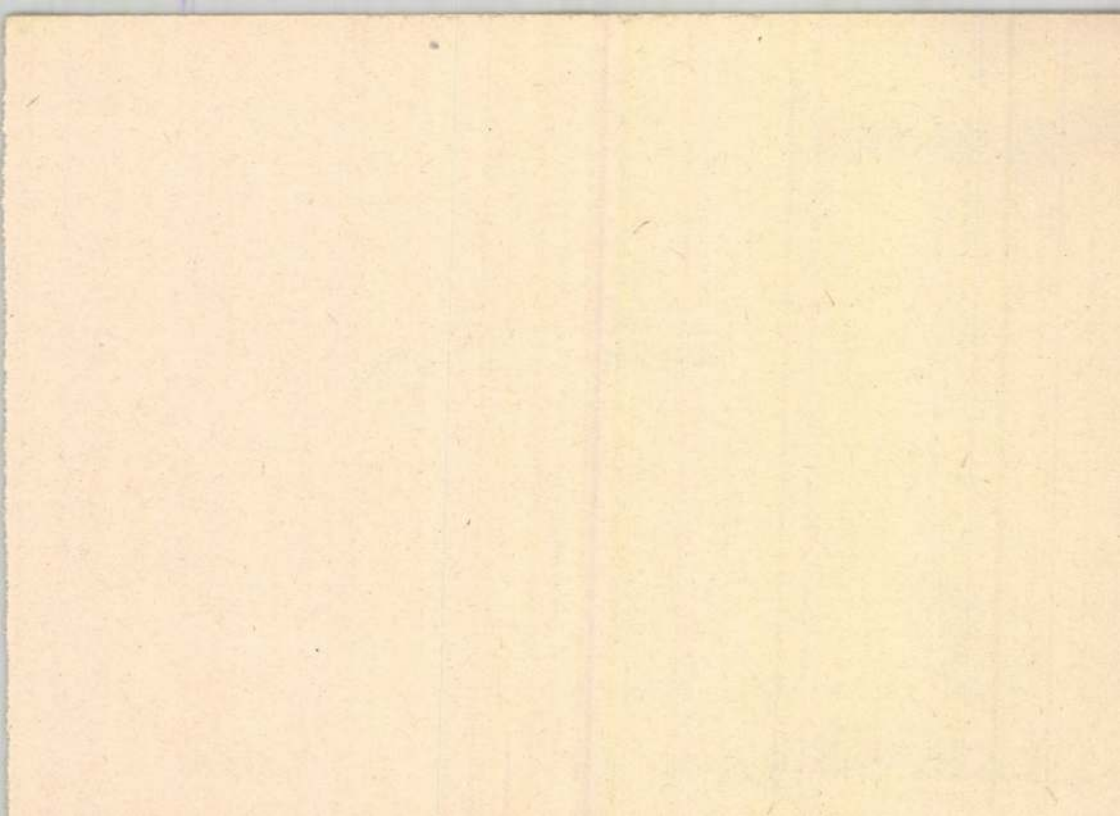

Szőnyi István

"Füvés" (szerep)

—: 30 év magyar művészetét

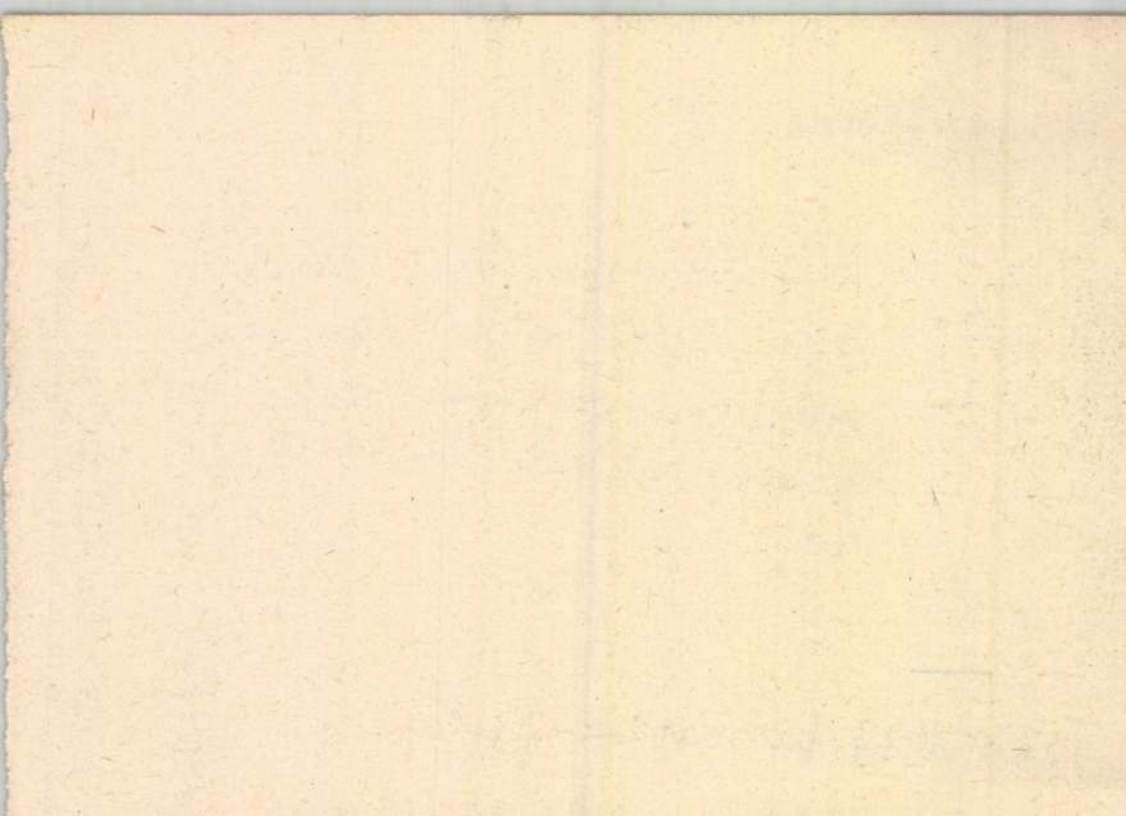
Pécsi, 1977. júli 10-24 lap.

Szöngyi István

Munkásságában jelentős helyet
foglalt el a tájfestésben - akárcsoma-
berről, akárcs ember nélkül - mi-
gis megörökítette iskoláitott premie-
letét.

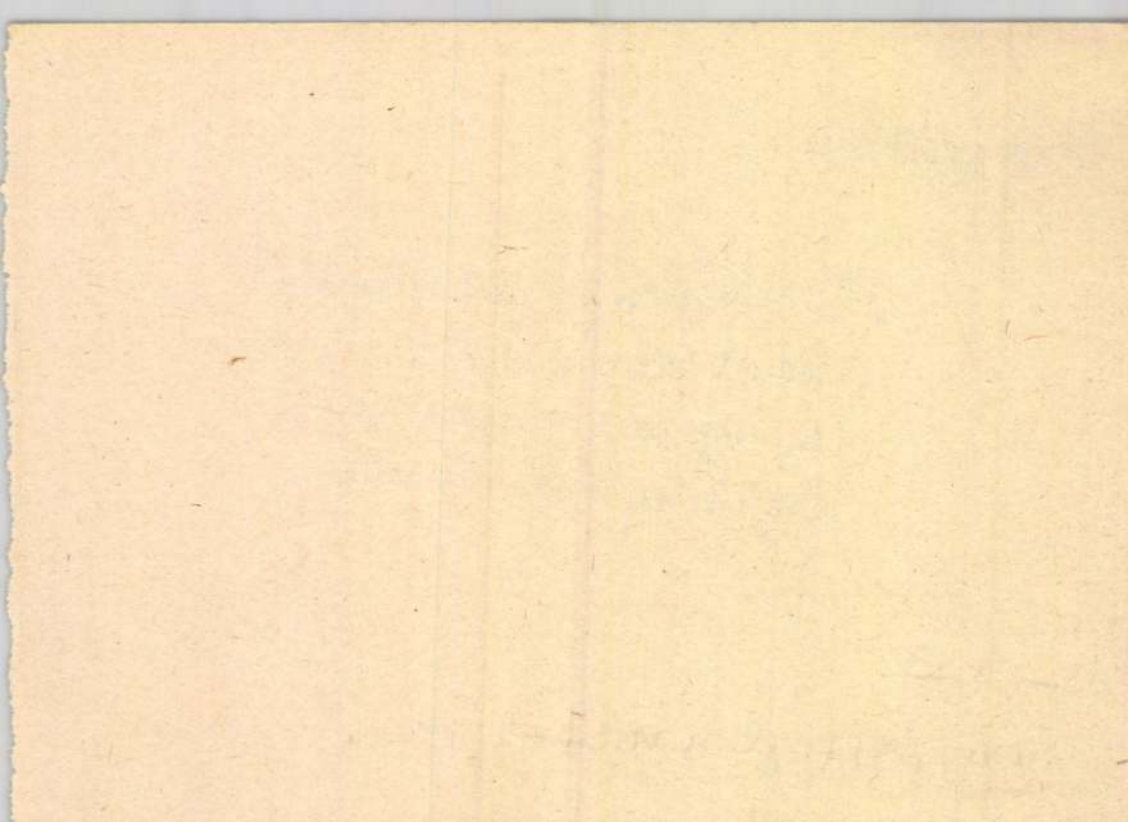
— : —
Tübbör, 1977. február 27-29. nap.

Söngvi Ístváni

A magyar nyelvű festőiskolából
indult Söngvi első sikerei, u-
tánmyaruit, majd ideje java-
sított Lebegényben töltötte.

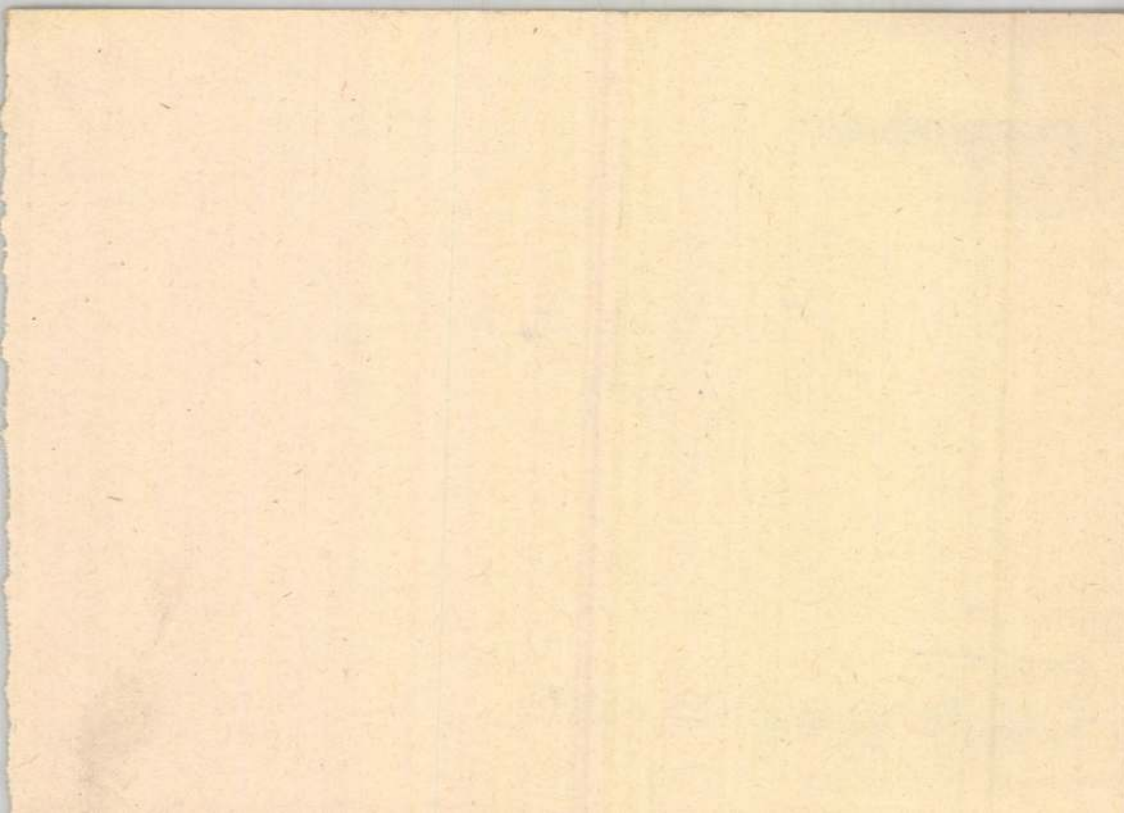
— — —
Tuljós, 1977. február 27-29. nap.

Szönyi István

" Felitájvasúttal "
" (nyomó)

— : —
Párhuz, 1977. február 27 - 28. lap.

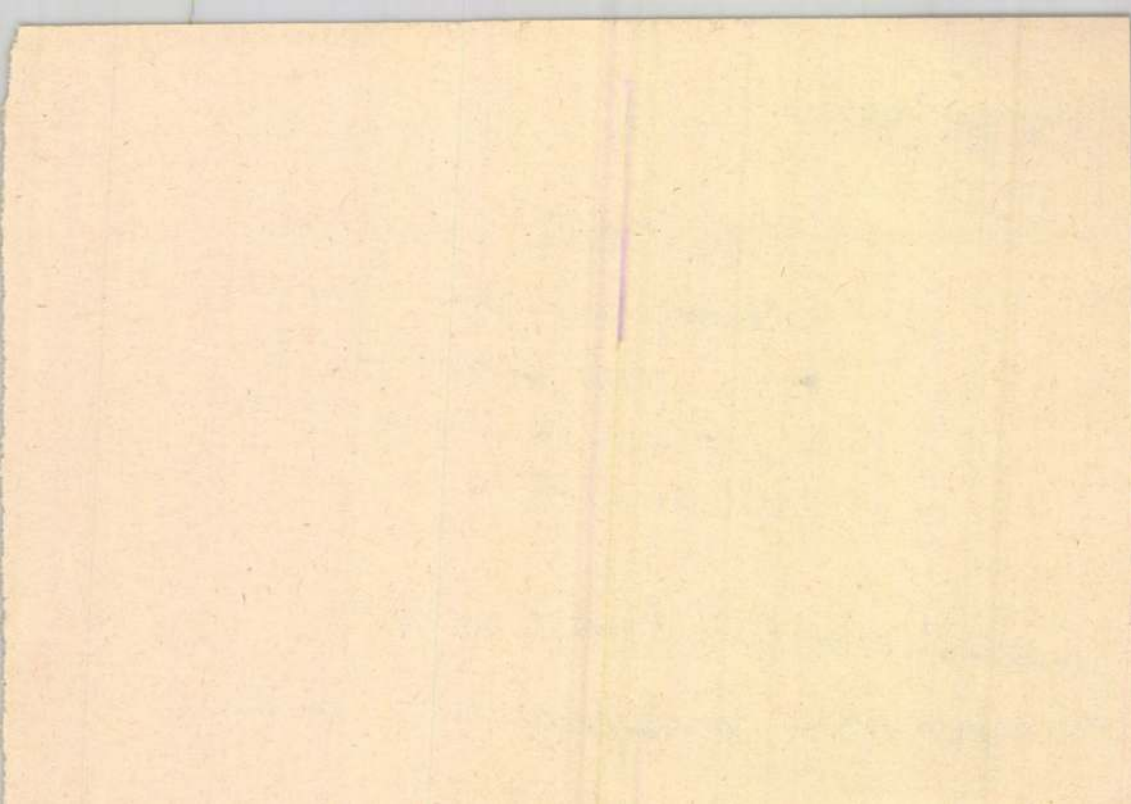

Szönyi István

Szönyi István leminiókus
festőisége neurotikus viszony-
latban nem héves akárcs dió-
meist hívóni, mint azt harai
éltői elvárják.

Erdély Miklós: Jó és rossz pantofel

Művészet, 1977. ~~Magyar Művészet~~ - 26 oldal

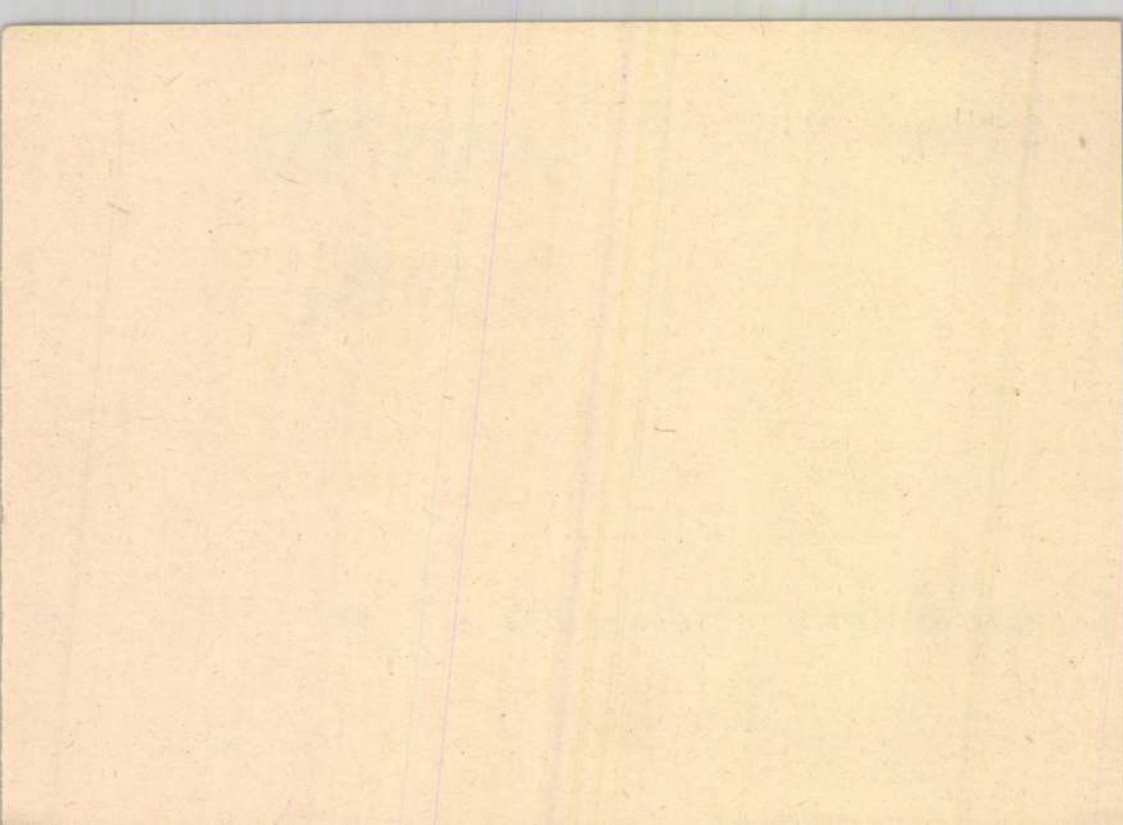
Szőnyi István, keső

— Közművelődési tábort az országban most szerveztünk először — mondja Mihalovits Ervin, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa osztályvezető-helyettese, az alsógödi tábor parancsnoka. — A programot nem a már bevált olvasótáborok mintájára állítottuk össze. A művészeti ágakból egymással összhangban kapnak itt kóstólót a gyerekek. Van irodalmi előadás és zenehallgatás. Voltunk a Szőnyi múzeumban, megnyitottuk a házi grafikai és szoborkiállítást.

Farkas Agnes: Közművelődési tábor

2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. aug. 26.

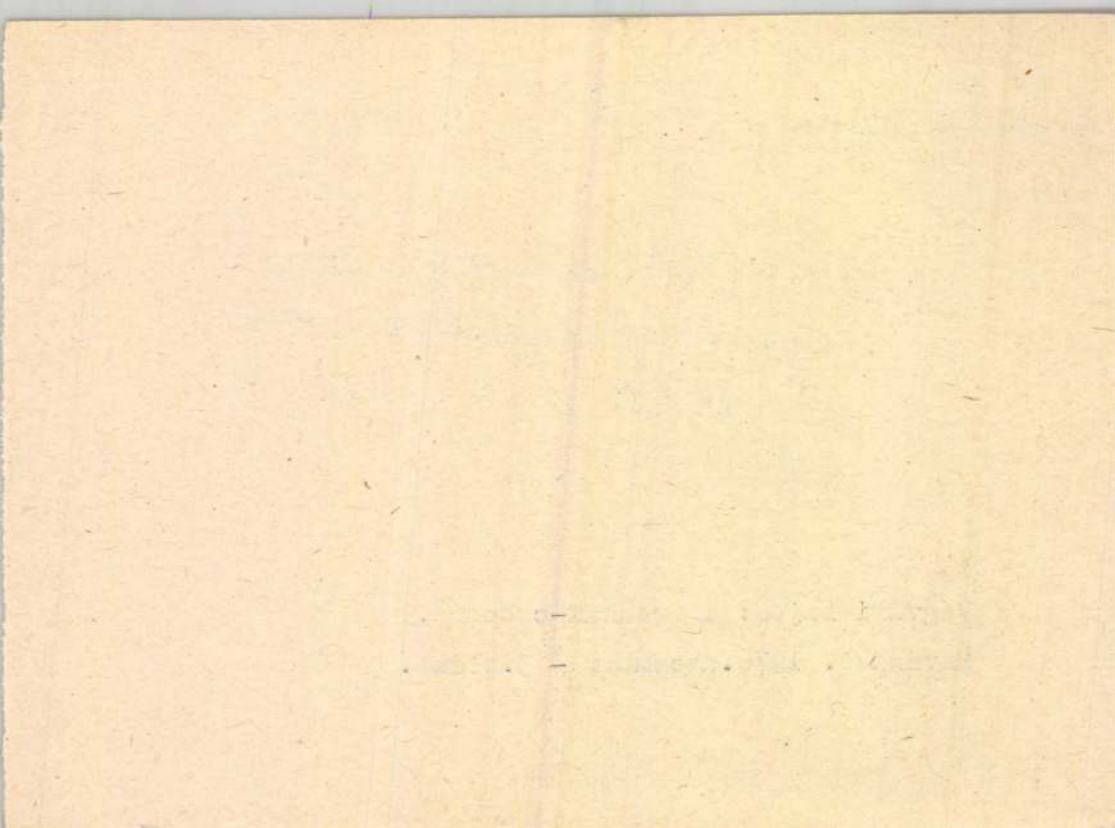

Szőnyi István

Szőnyi Istvánt egyszerre formál-
ták a magyarázó festők taní-
tásai és Uitz Béla imponáló
peldája.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

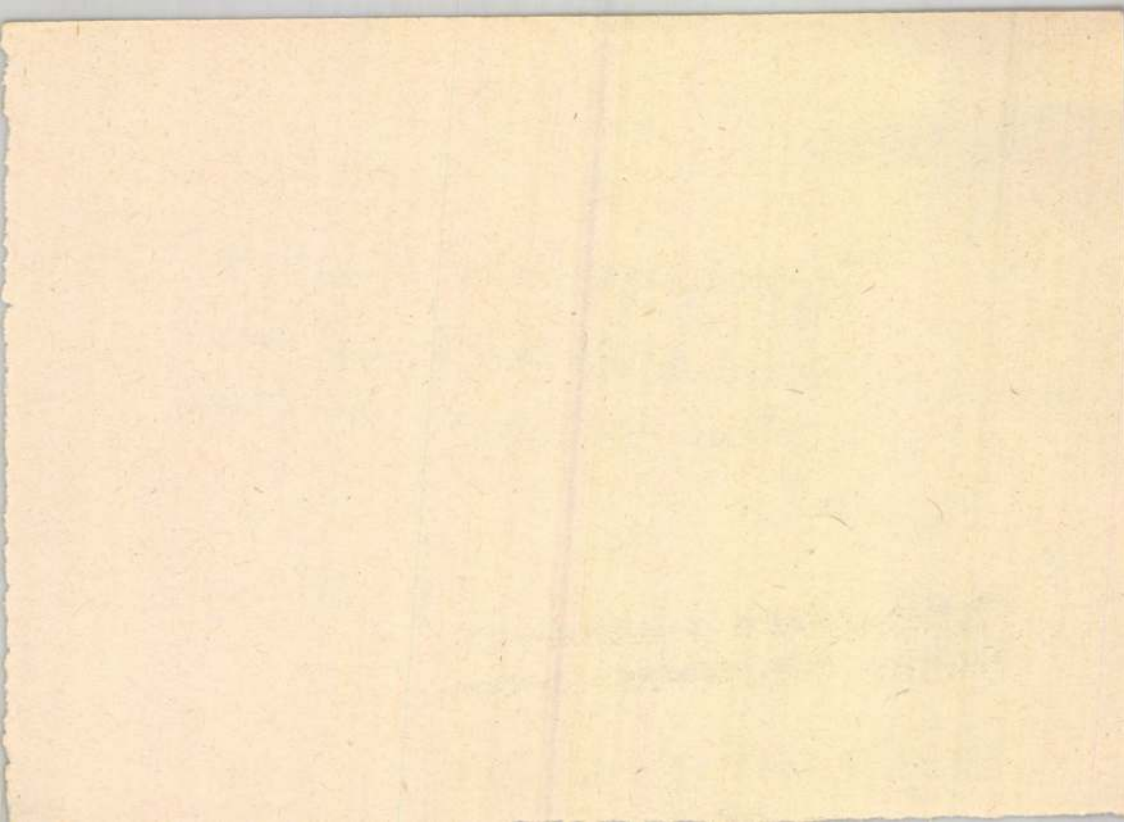

Székely László

Egy ideig Aba-Novák Vilmos, Korb-
Emléket, Pálfi Károly, Tarján Sándor-
vits János alakulására volt hatás-
sal.

Véghvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

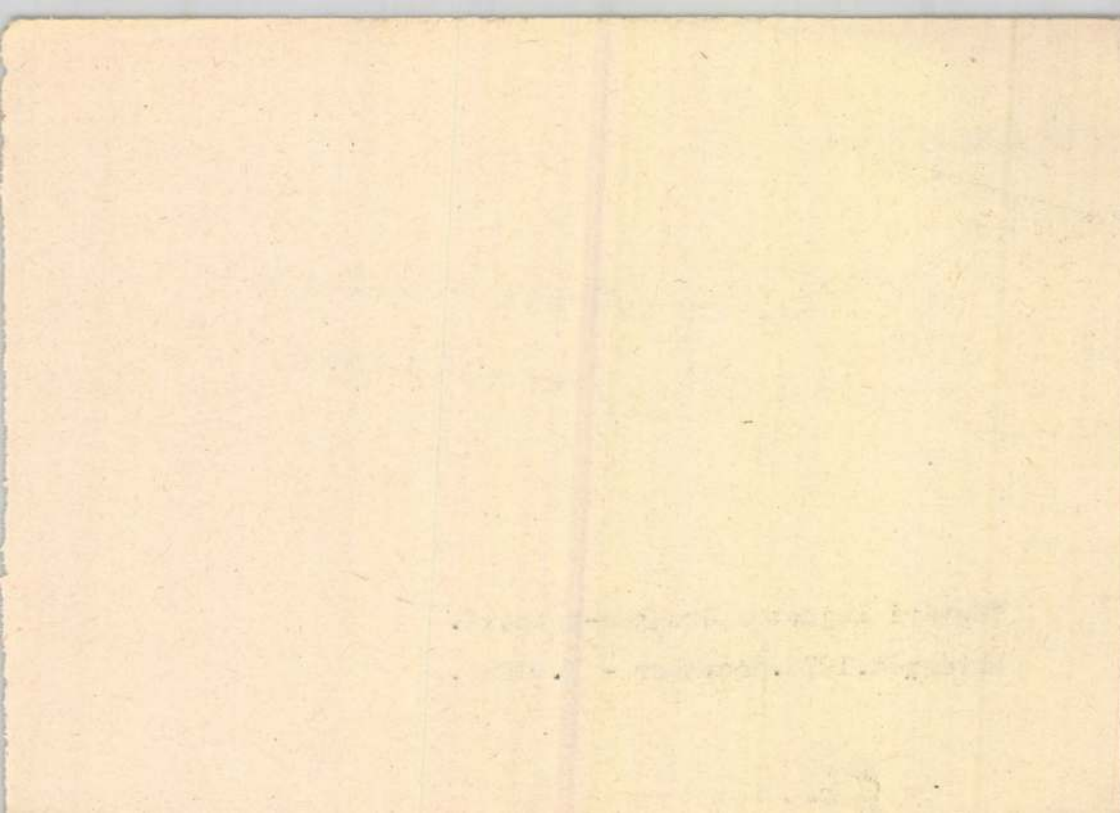

Szőnyi István

Szőnyi Istvánt 1937-ben ki-
nevették főiskolai tanárnak,

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

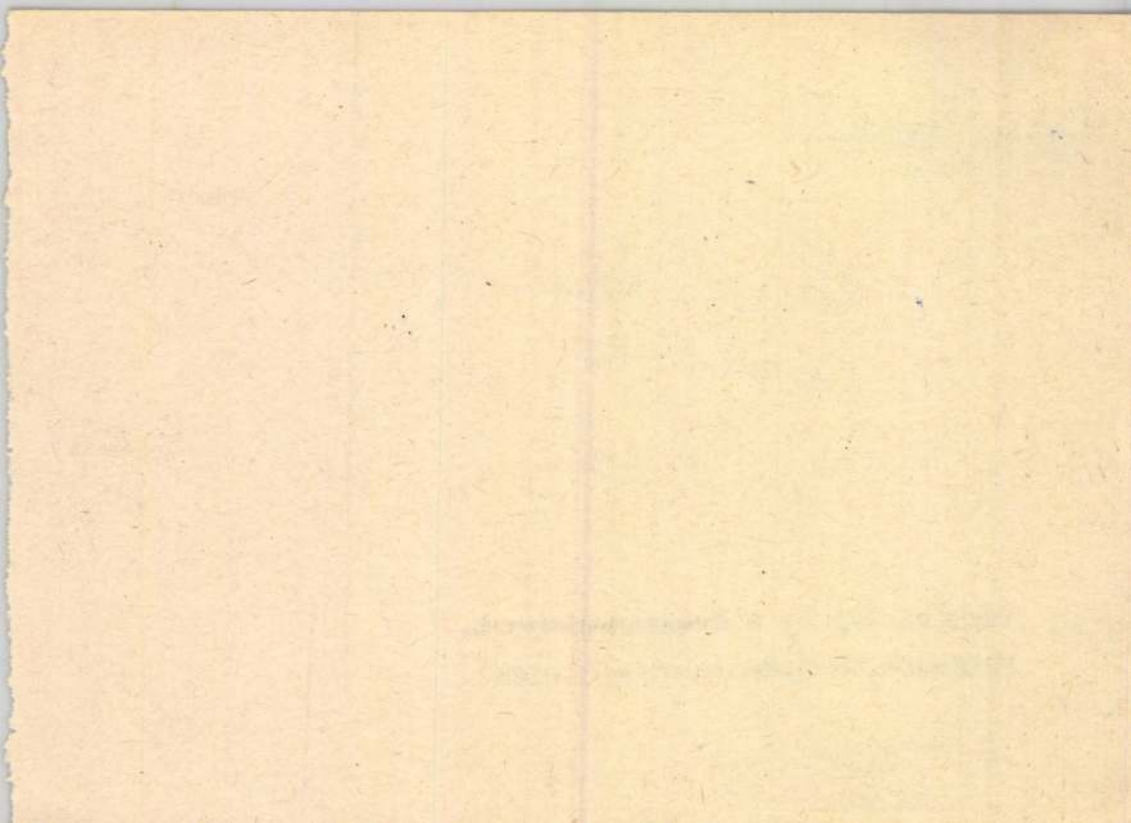

Szöveg

Pátray Pál katasztrófa-szövege-
hez áll közel.

Végyári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

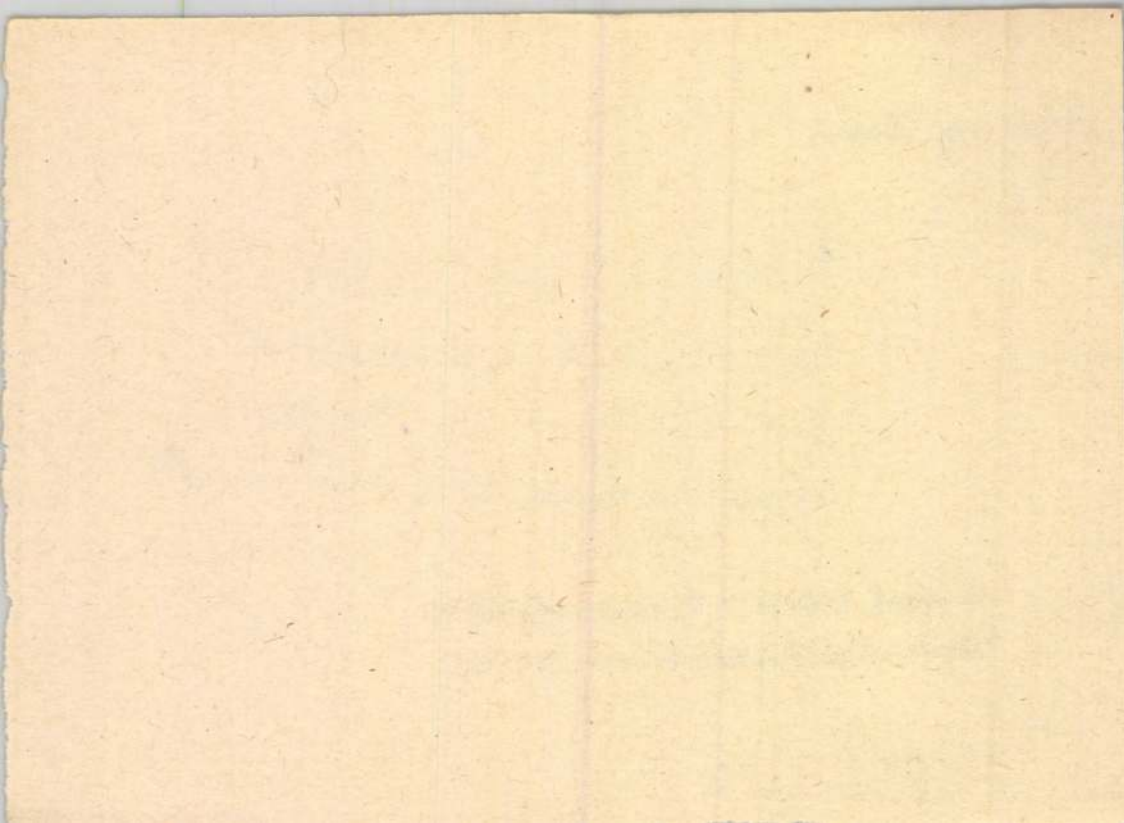

Szőnyi István

Szőnyi István 1924-ben Lebegény-
be költözött, itt szervezte le a kommunista
hormonok „Kegyetlen”
amű monumentális alkotásával.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

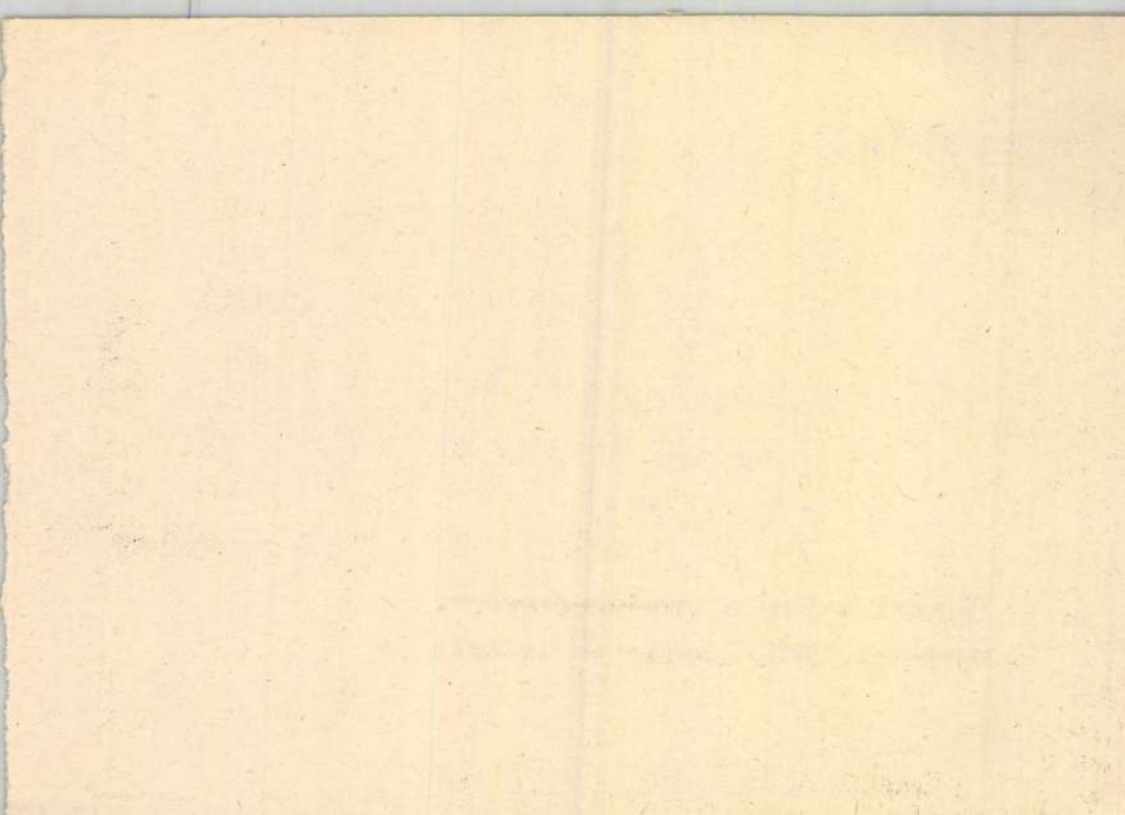

Szőnyi István

Szőnyi István új stílusát a „Levegő-
nyi tenetis” című főműve indítja
el. 1930-tól palánk- és jellegű díse-
ket is festett.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

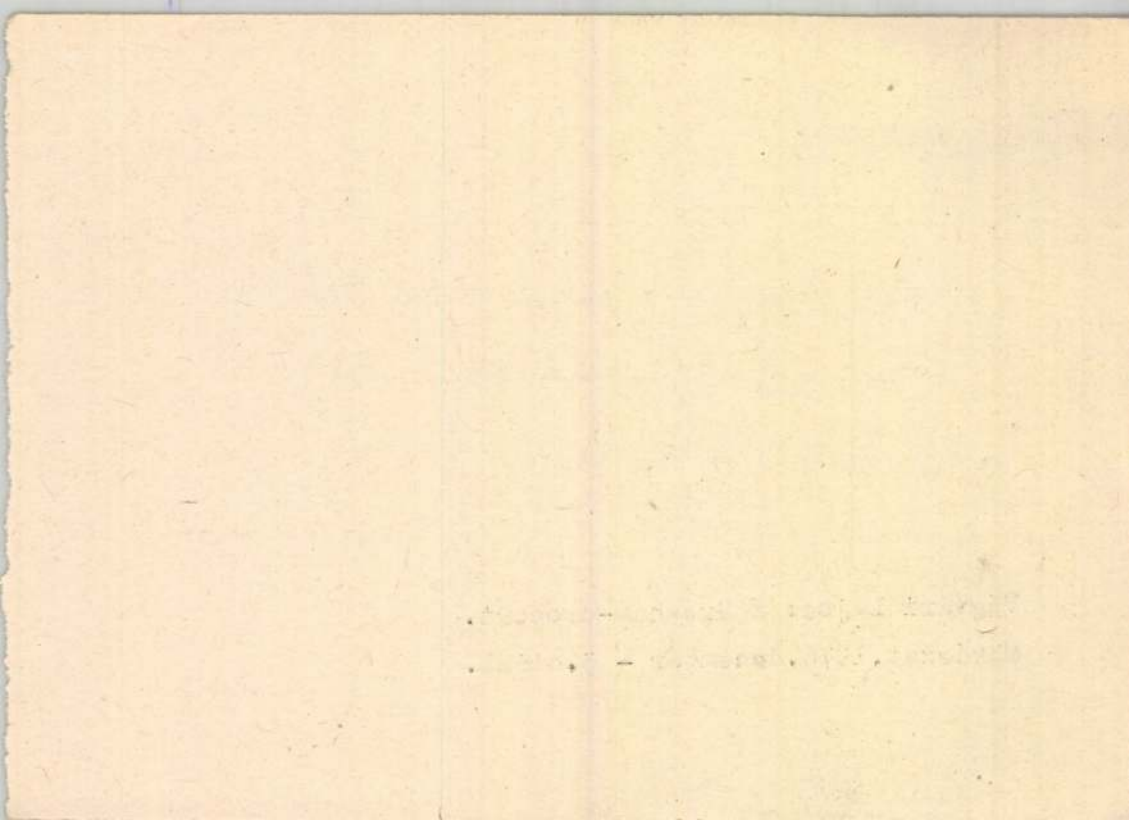

Szőnyi István

Eladó a borjú "cinni képe" Szőnyi
"Dehorats Gyula" örökítette meg De-
horats Sándor családjaiban.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

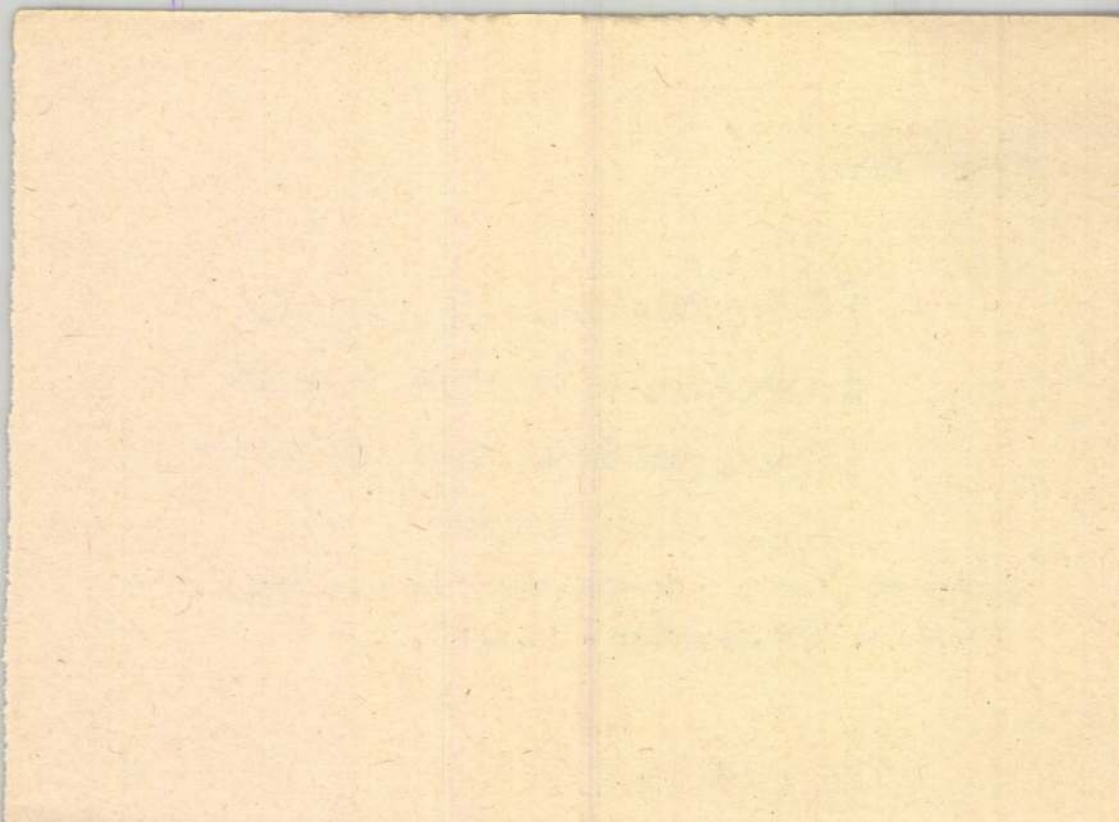

Szönyi István

Szönyi István a csepeli posta-
freskóján, a Népstadion metro-
állomás freskotervein az akade-
mizmus felé közeledik.

Menyhárt, ászló: A Gresham normatív esztetikája.

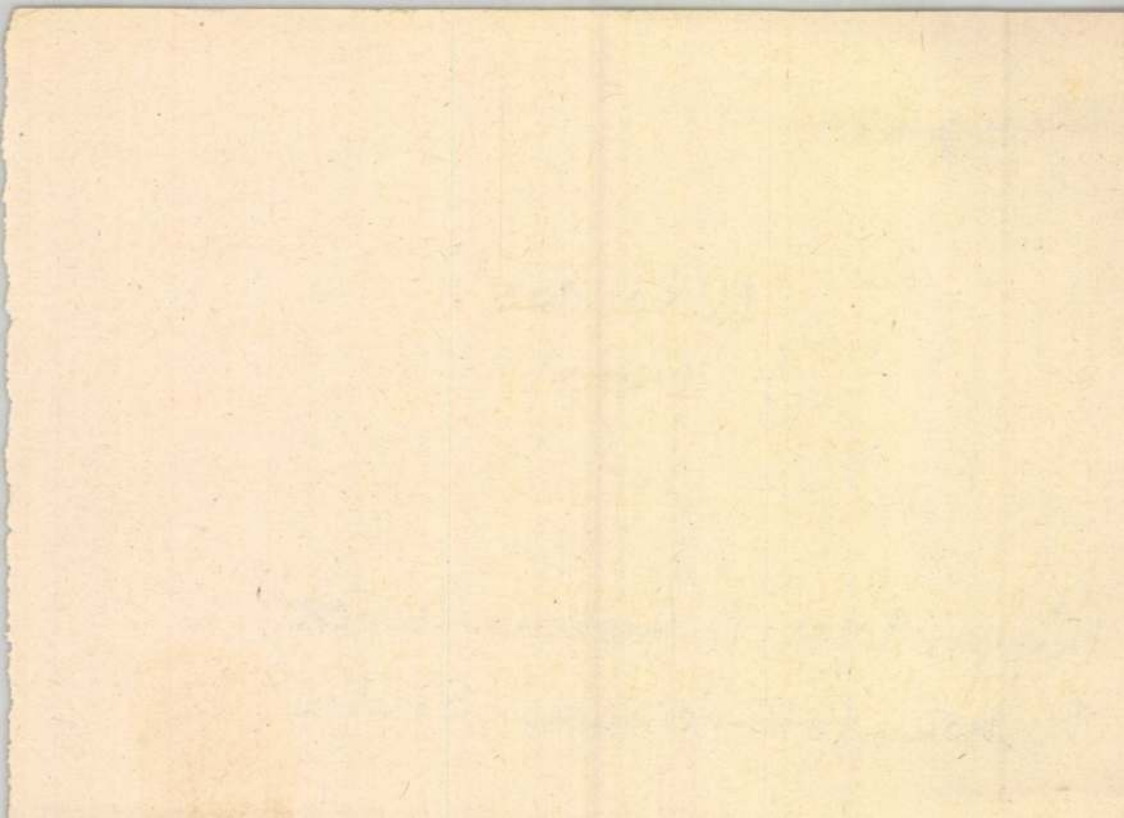
Művészet, 1976. december - 16. oldal.

Szöveg: István

"Nő kántal"
(repro)

Végső rajos: A Gresham csoport.
Művészet, 1976. december - 3. oldal.

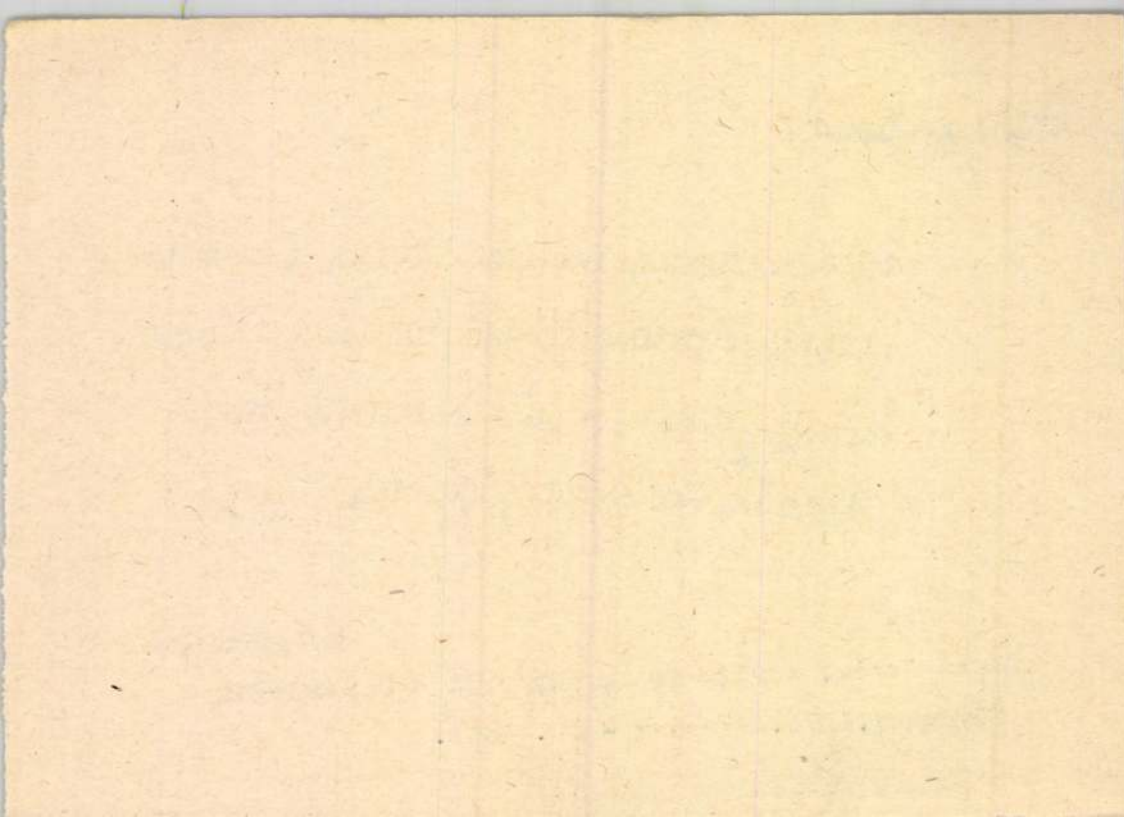

Szönyi István

A Gresham művészetében Bemáth
Alviné, Berényi Róbert, Szönyi István,
Mátyus Ödön művészetének orvos
összetartozását figyelték meg.

művészetében.

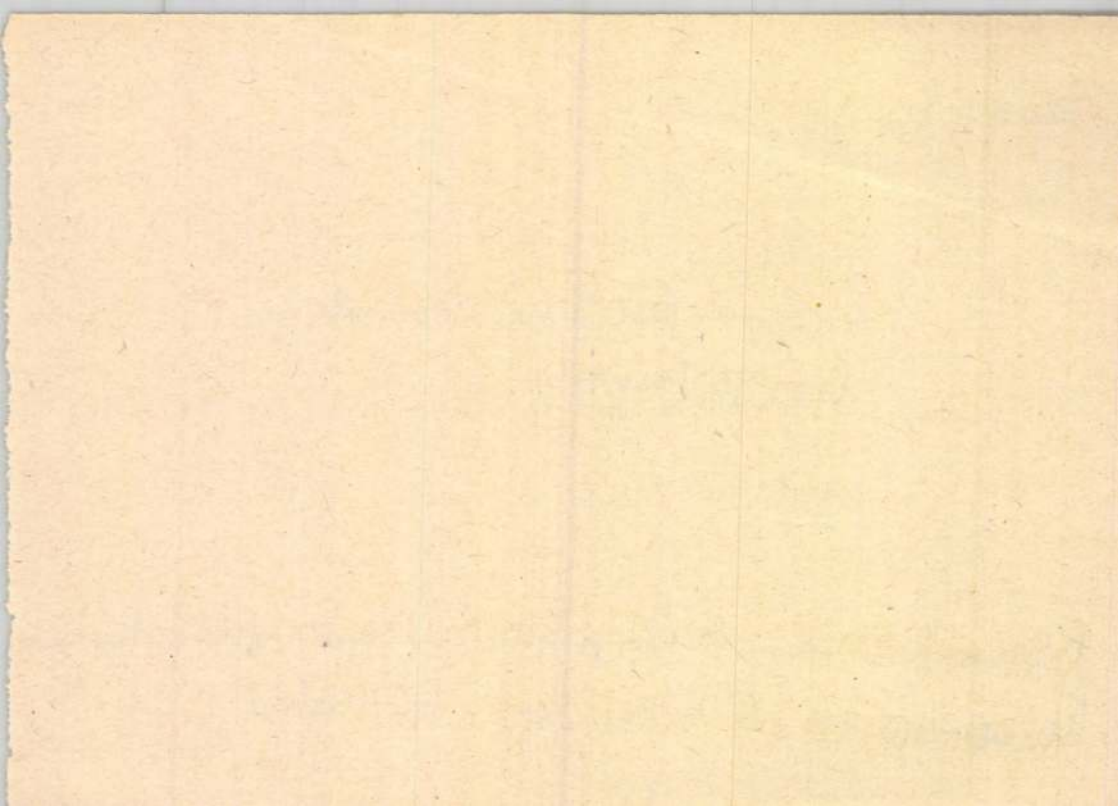
Szabó Julia: A rajz és az akvarell a Gresham-kör
Művészet, 1976. december - 20. oldal.

Szönyi László

A gyömi Szt György templom
belseje (repro)

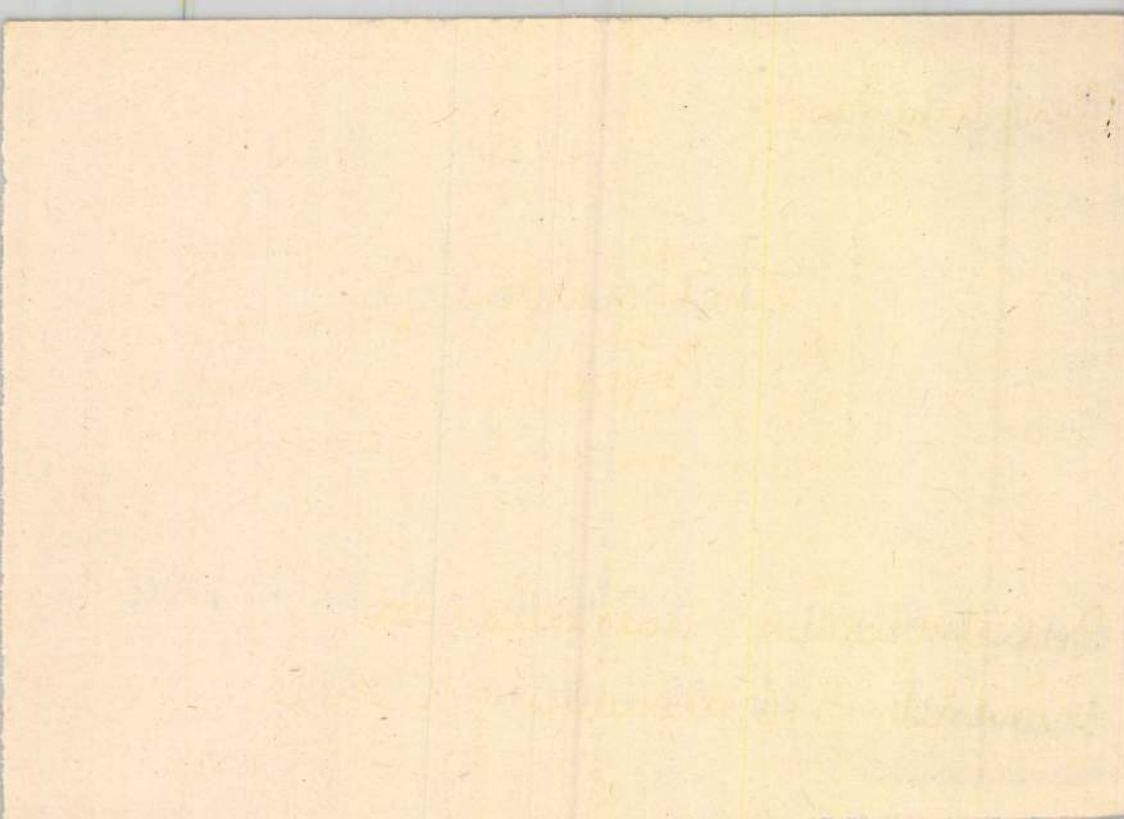
P. Szűcs Julianna: Szönyi László gyömi falfestménye
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Székely László

"Tavas" (repro)

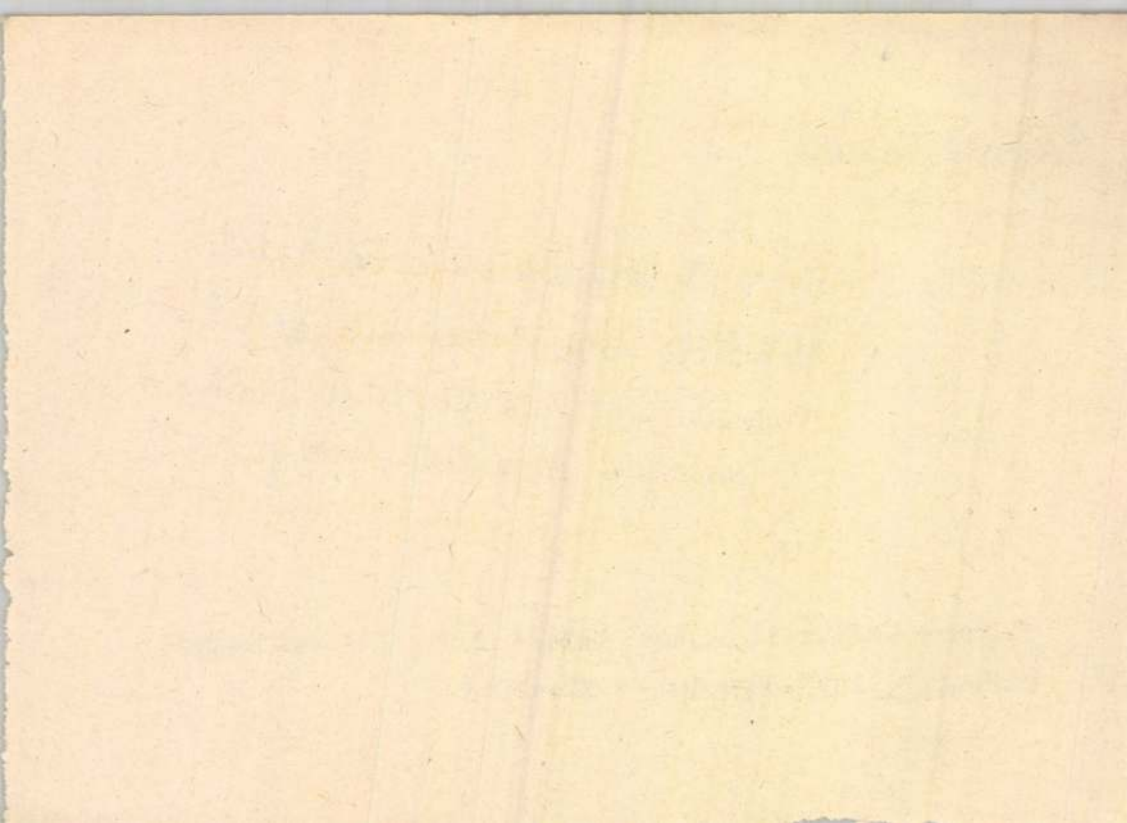
Keineth Rados: A Gresham - múlt és jelen.
Művészet, 1976. december - 6 oldal.

Szőnyi István

Szőnyi István személyes baráti körében
kötötték Aba-Novákhoz, de Sző-
nyinél egész helyi életművében
is másféle emlékei isanya volt.

P. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

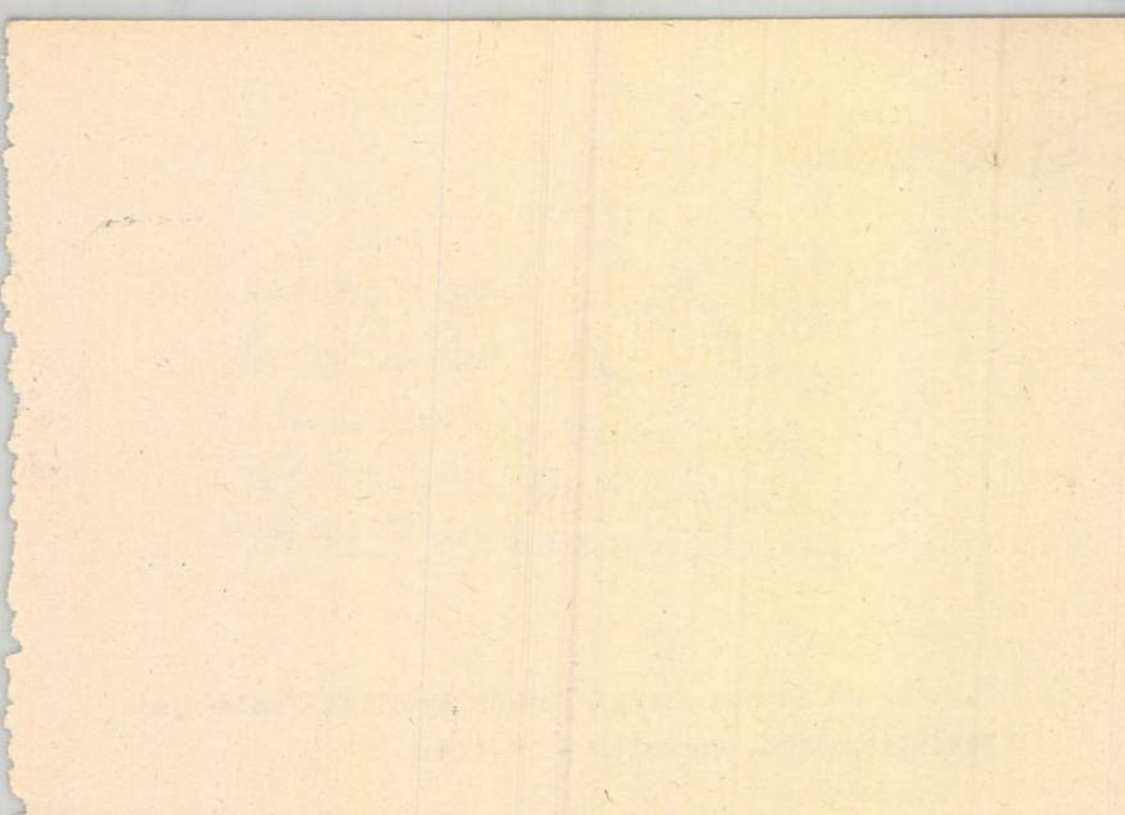

Szónyi István

Szónyi István a győri freskók
születése előtti években - Va-
bák expresszív klasszicizáló
felhősével megismerett bizonyos
partikuláris értéket teremtett.

P. Szűcs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.

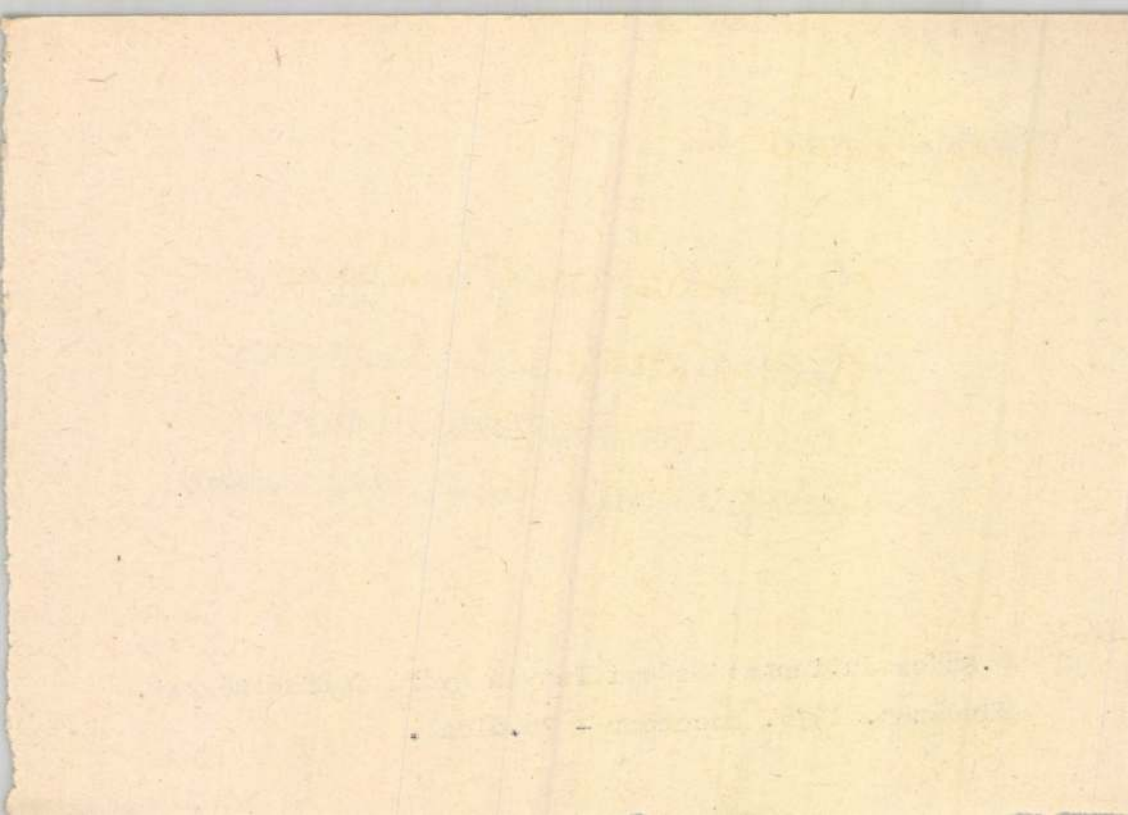
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szónyi István

Szónyi István győri templom-
freskóiban, avonási kompo-
zíciónak legszemléletűebb,
teljesítménye a diszharmonia.

P. Szücs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

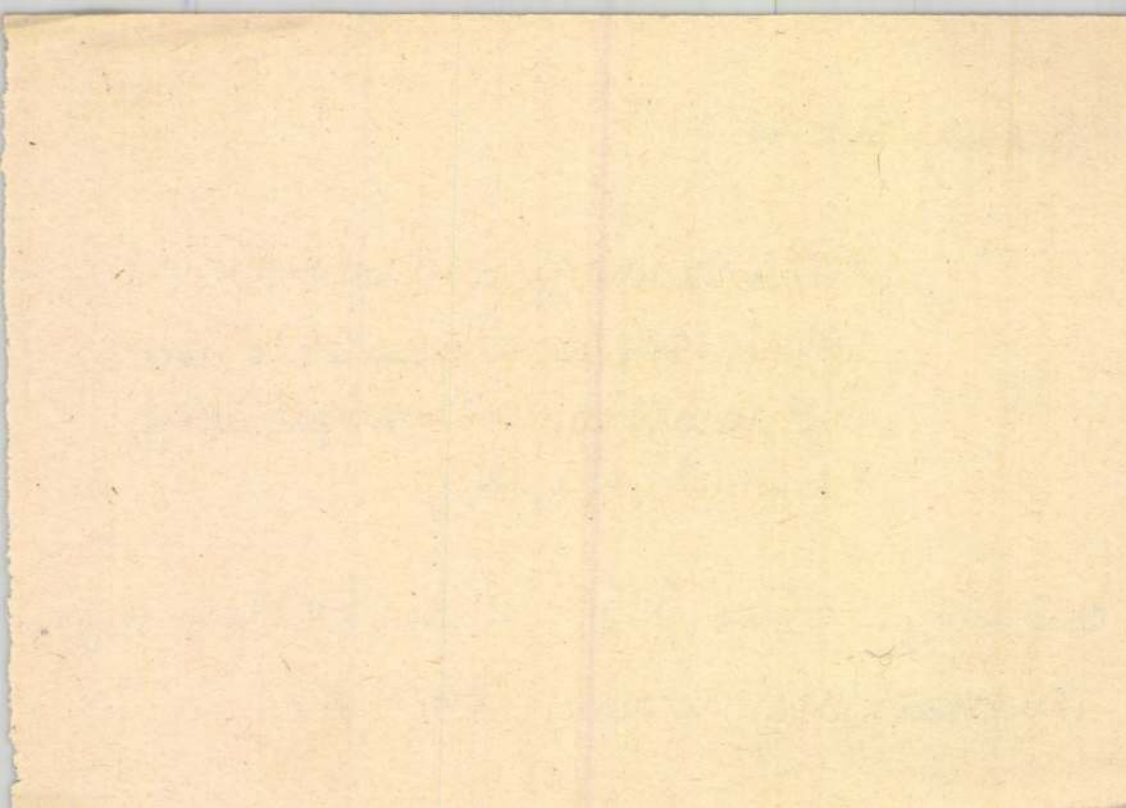

Szőnyi István

Szőnyi István győri tereplomfordói
1941 és 1944 között készült. A féggel-
met körülbelül egy méter alapható és az
németre írt anyagok.

P. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri felfestményei.

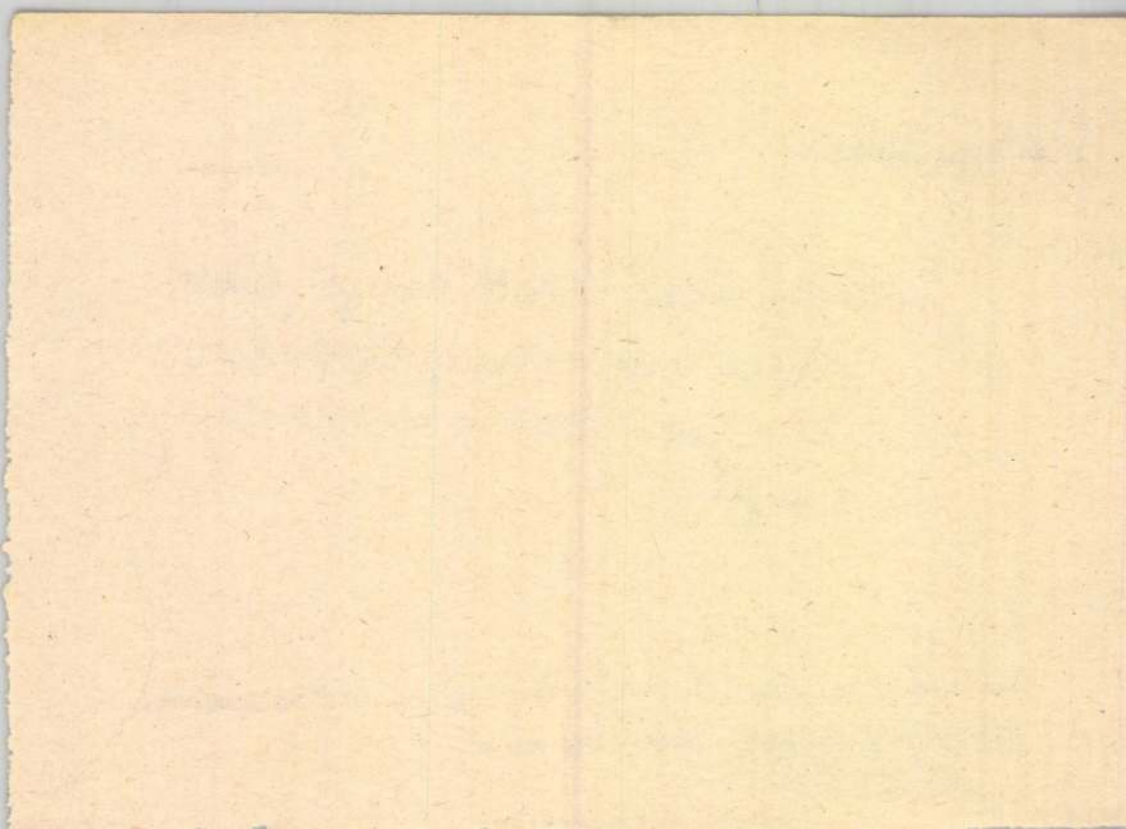
Művészet, 1946. december - 26. oldal.

Szőnyi István

Szőnyi koncentrált lírája, melid
pantheizmusa magától fordult
a temperatáblakép és népkarc
irányába.

F. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

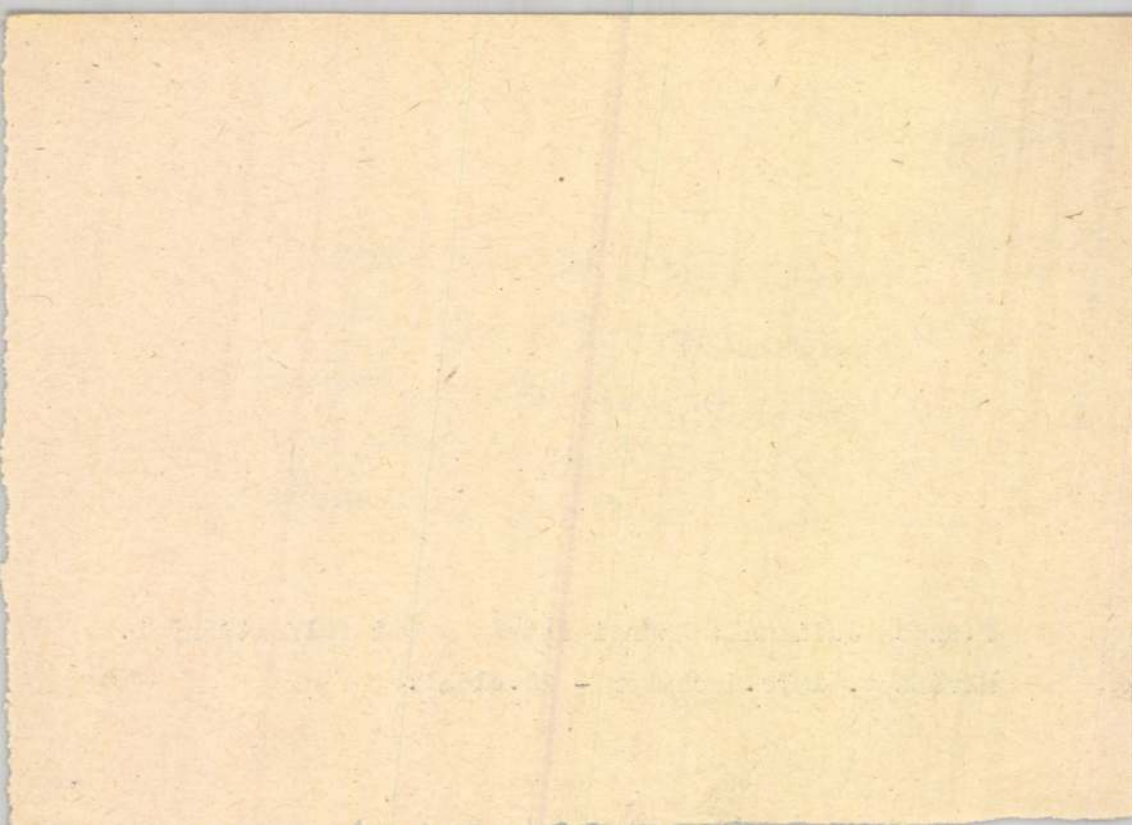

Szónyi István

Szónyi nemzeti élet rajzainak
tanúsága szerint püspökének anyagi
szükségei és a hatvani melgá-
lat alóli meentesítés következtében
a csornai, majd a győri fekedéshez.

P.Szücs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.

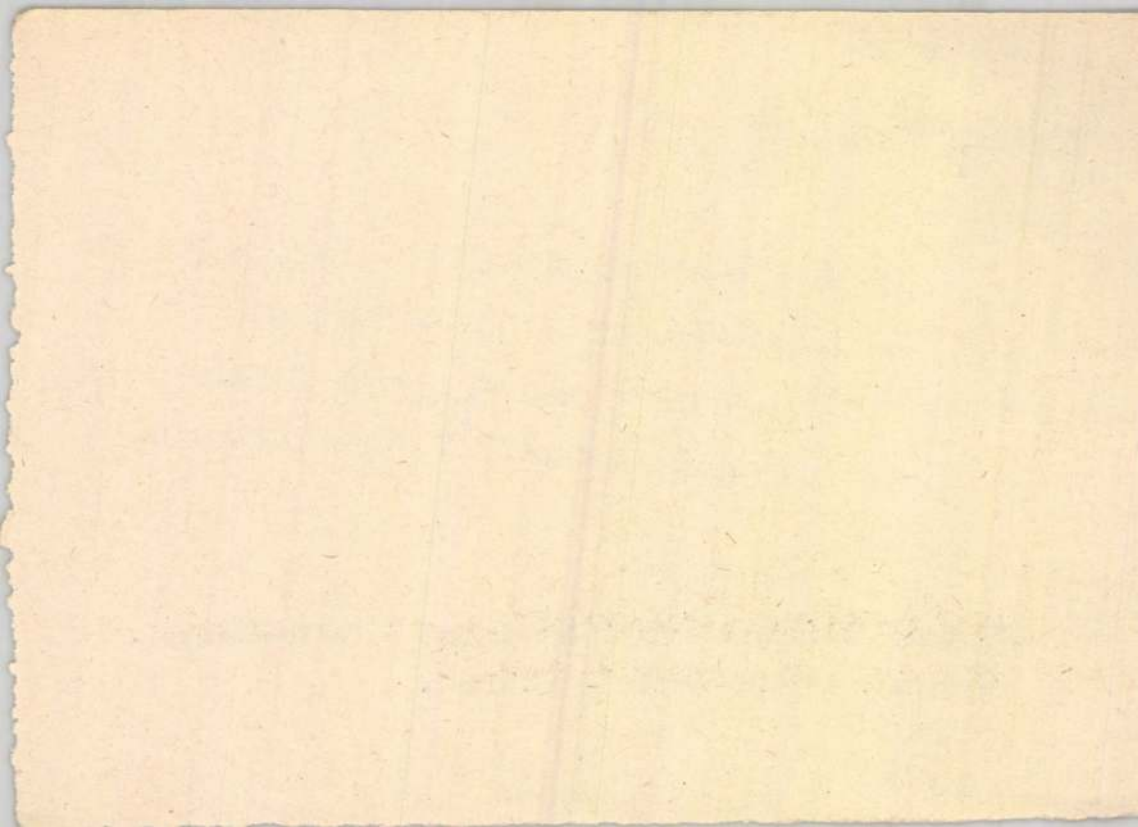
Művészet, 1976.december - 26.oldal.

Szónyi István

Szónyi István vállalta a freskó
formaeredményeinek „monumentá-
lizálhatóságát”, összemérését a hivata-
los-hivatásos freskofestők teljesítményeivel

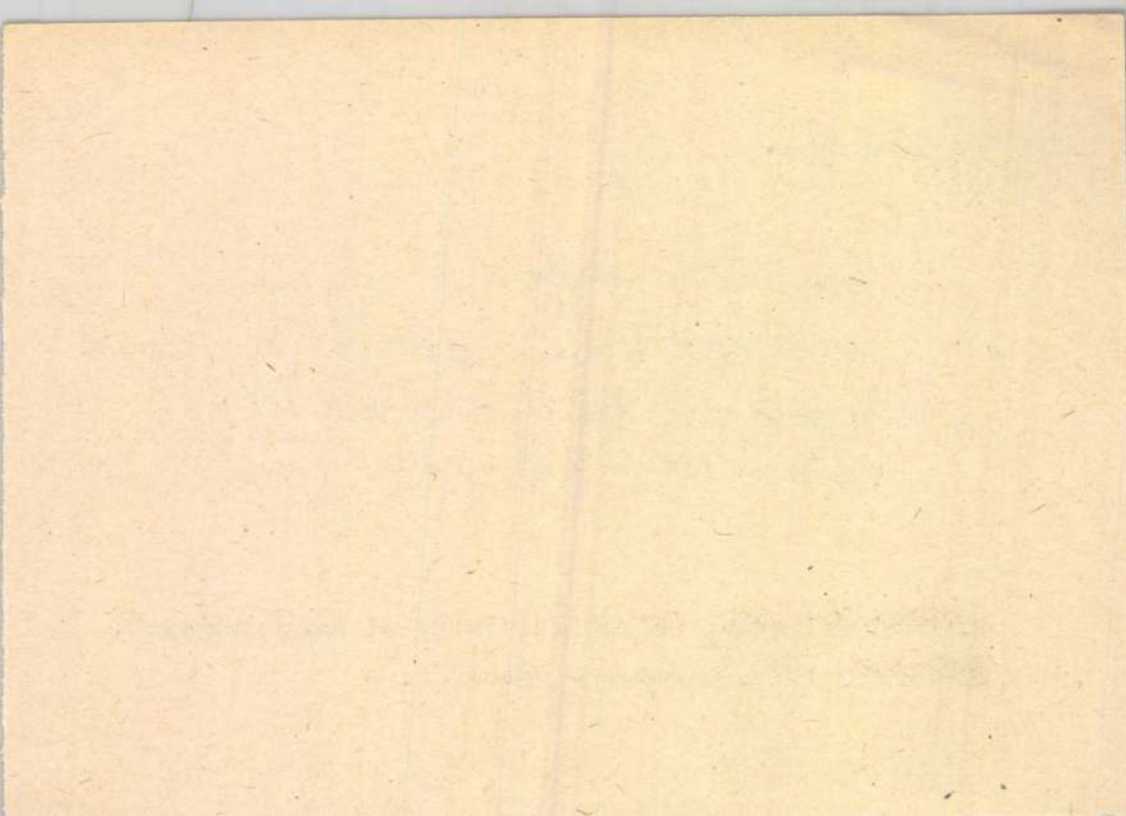
P. Szücs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szónyi István

A művész egyházi programja
mellette kívül keres, zsidó, sőt ab-
turalis politikai utalásokkal ter-
melt ikonográfiát írt elő.

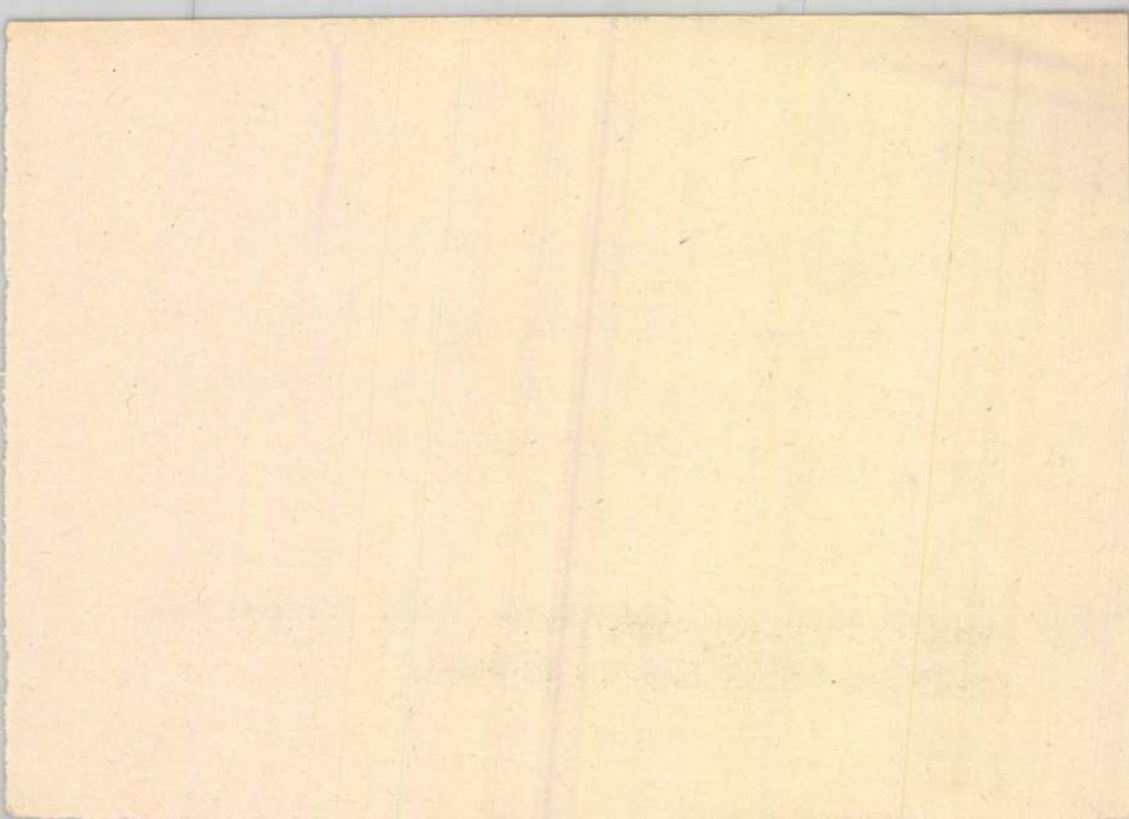
P.Szűcs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976.december - 26.oldal.

Szőnyi István

A győri templom óriási méretű kom-
pozíció között mindössze a trapézral
határolható rész volt Szőnyi teljesítménye
cevron-jébe illeszthető műve.

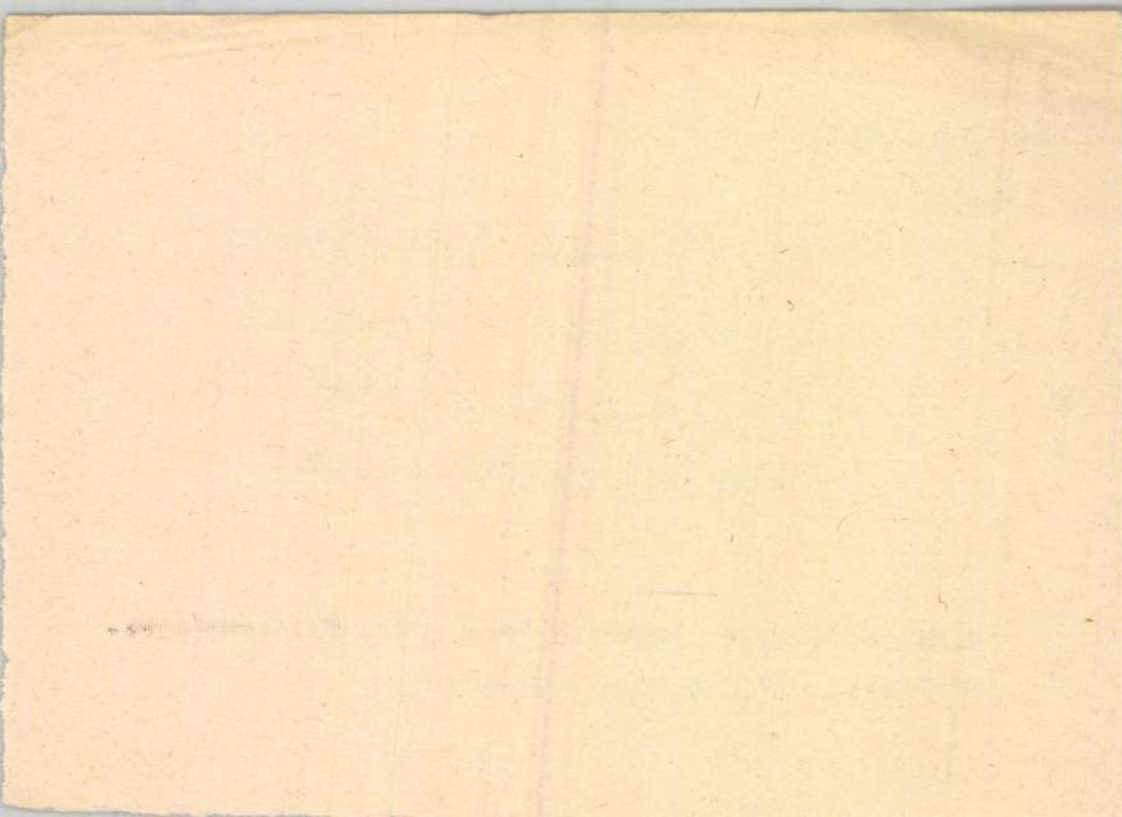
P. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szőnyi István

A győri templom freskójának
felfedezése kompromisszumok
és megpödrés szorata. Talán van
a témára Szőnyi lelki világa felől.

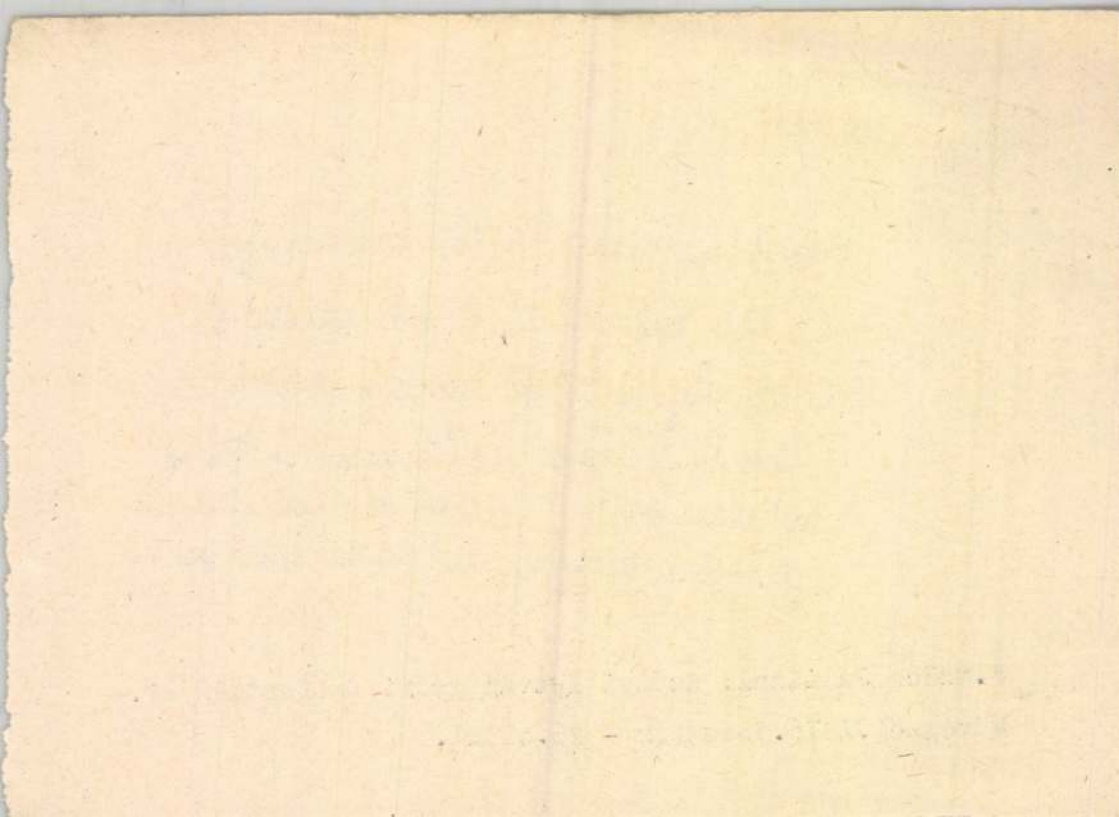
P. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szónyi István

Még 1936-ban, az eladói körje
és az Este című képek után is
volt olyan tanulmány amelyen
Urbán Nándorral és Molnár C. Pállal
mehettek az akkor már Zebe-
genyéből alig kiemelkedő műveiről.

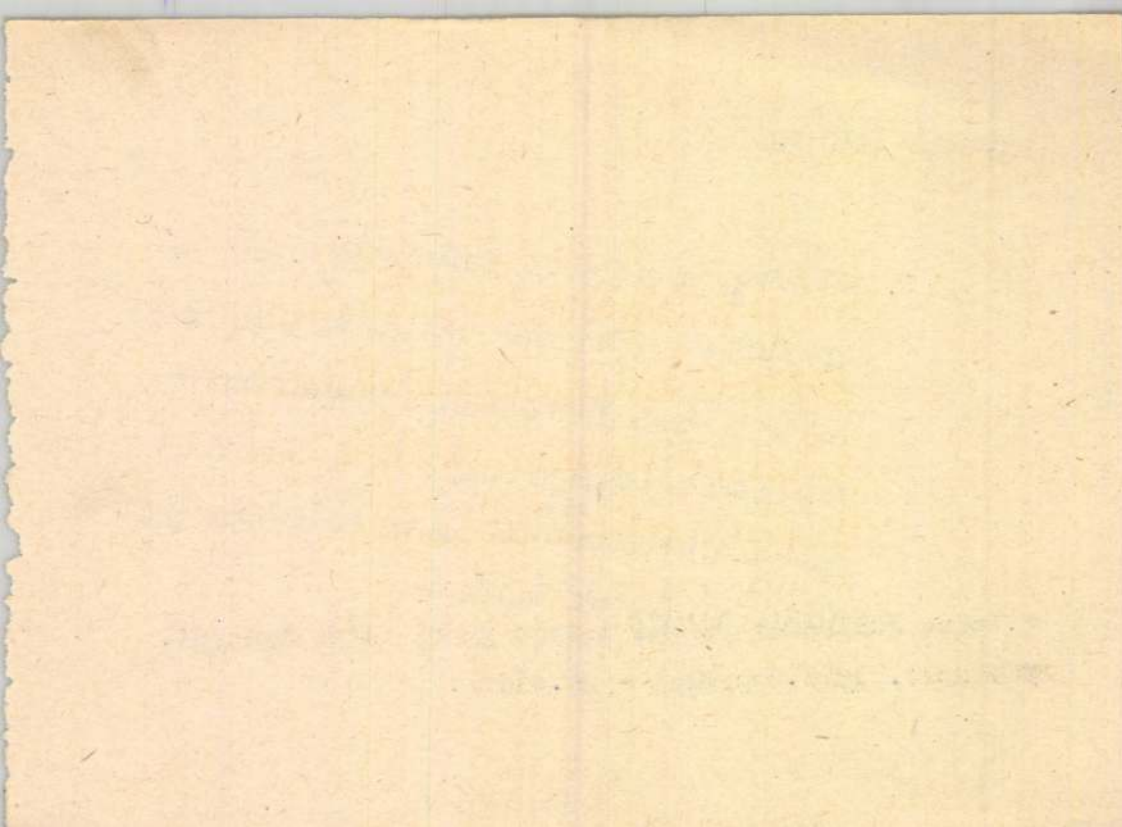
P. Szücs Julianna: Szónyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szőnyi István

Szőnyi a művészi öntöndejásukkal
akkor az első évfolyamukhoz tartozott -
Alba Novákhoz hasonlóan -
amelyek tagjai már képzőművészek-
ként részt vettek a Palazzetto
Genovesei falcai körében.

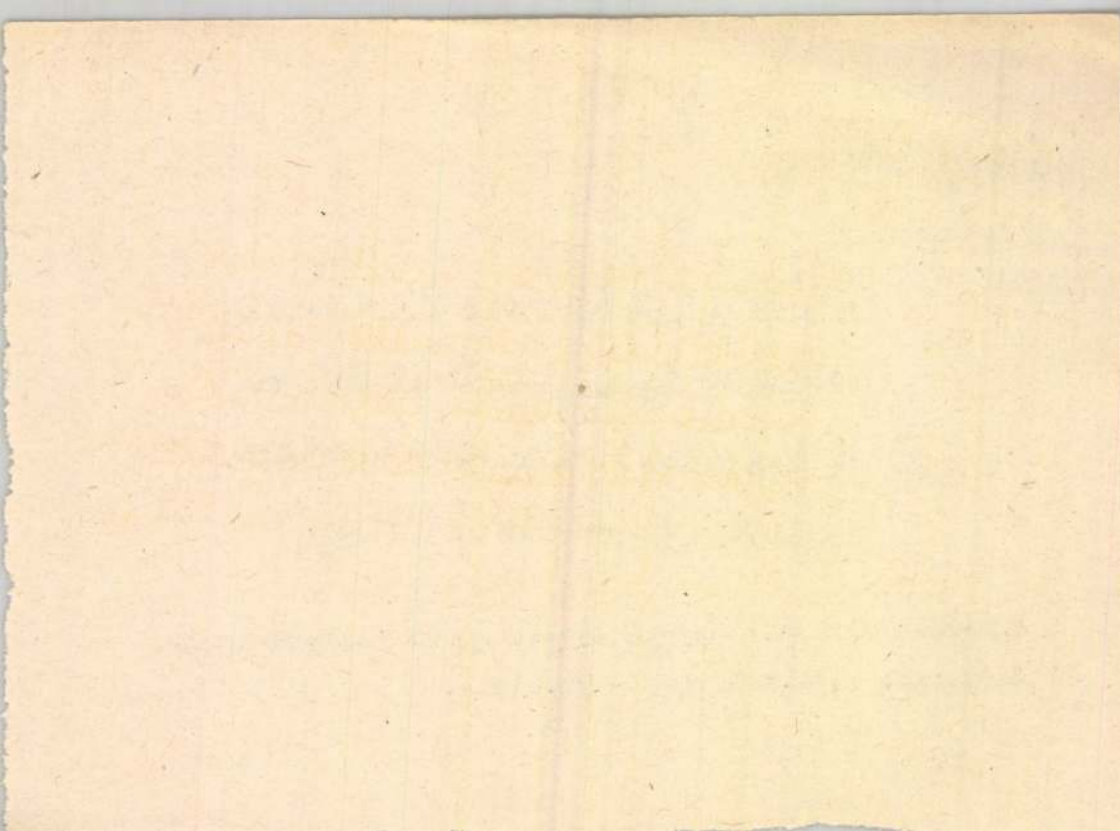
P. Szücs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

Szőnyi István

Szőnyi Istvánt az Itáliában
eltöltött hónapok terítették el
a horvát, részben "osztónis klasz-
sicista" próbálkozásaitól.

P. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26. oldal.

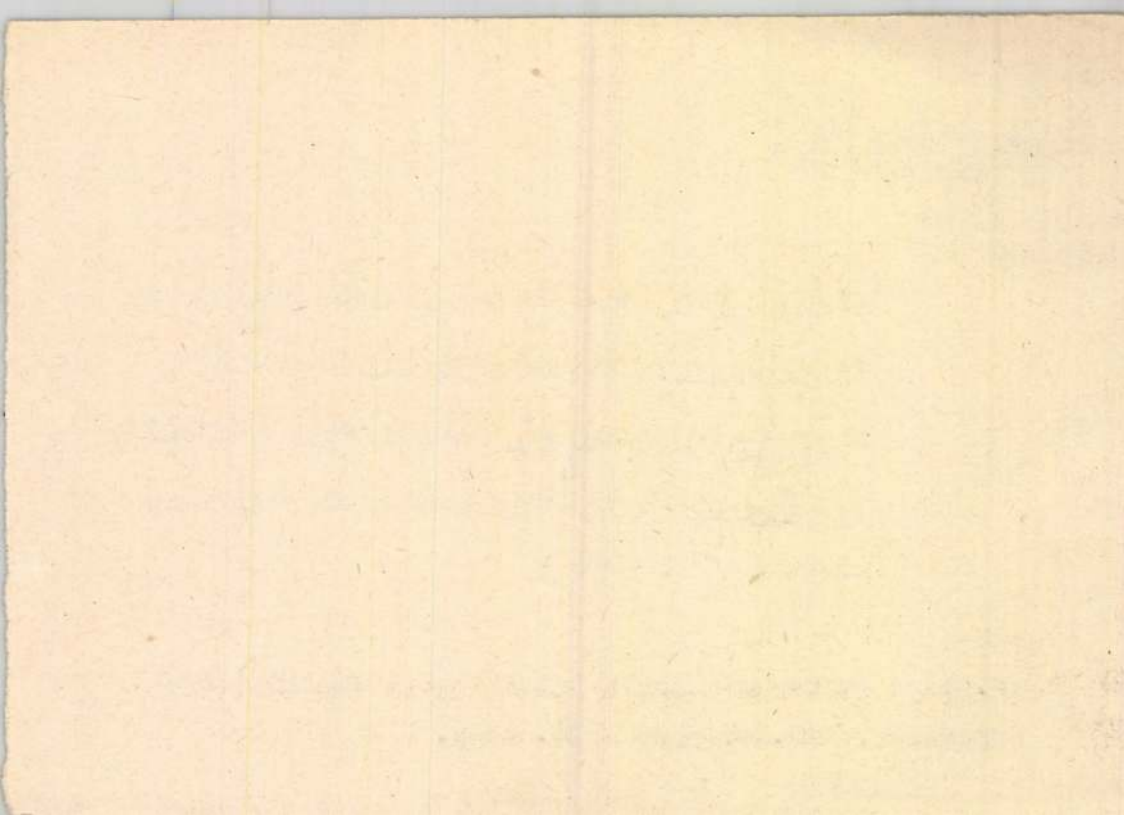

Szőnyi István

Szőnyit a monumentális egyházi
meglézés eltávolítható rola a
független polgári művészeti körök
és becsalogatható rola a kulturis
mozgáshoz.

F. Szűcs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.

Művészet, 1976. december - 26. oldal.

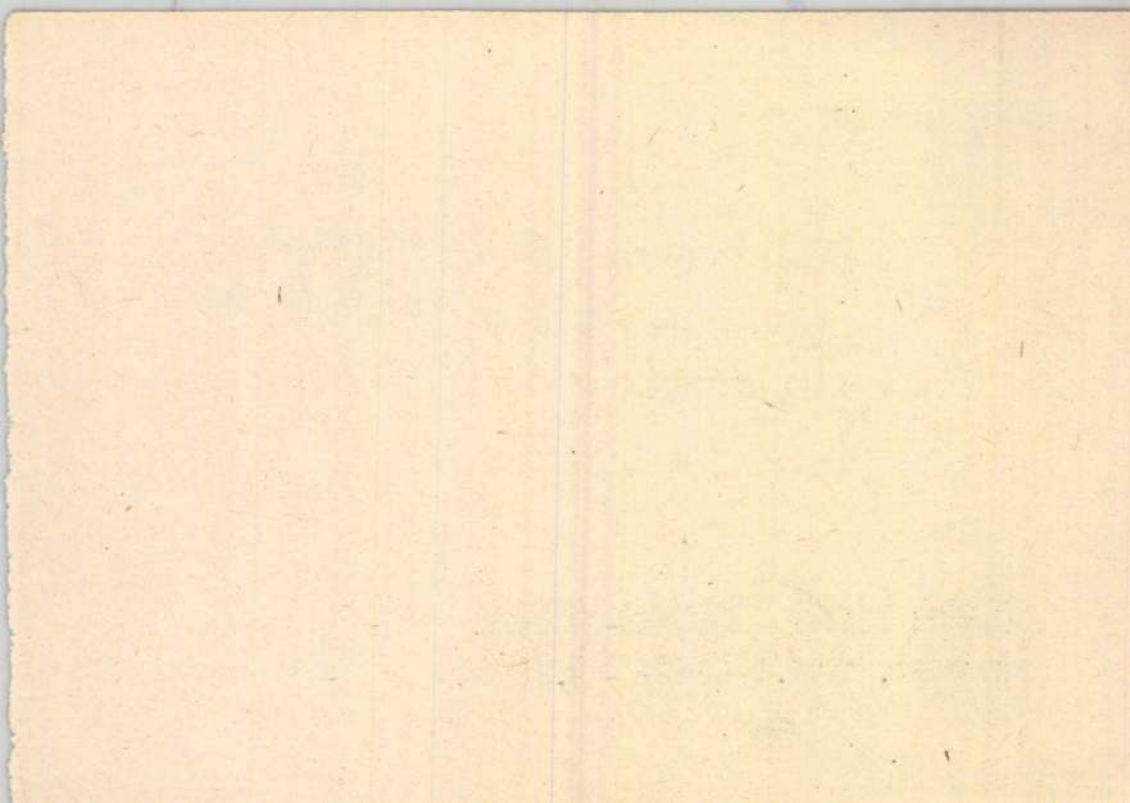

Szőnyi István

Szőnyi István mérés betegségével
küzdve, 1960-ban eltaivozott az
élet morából.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

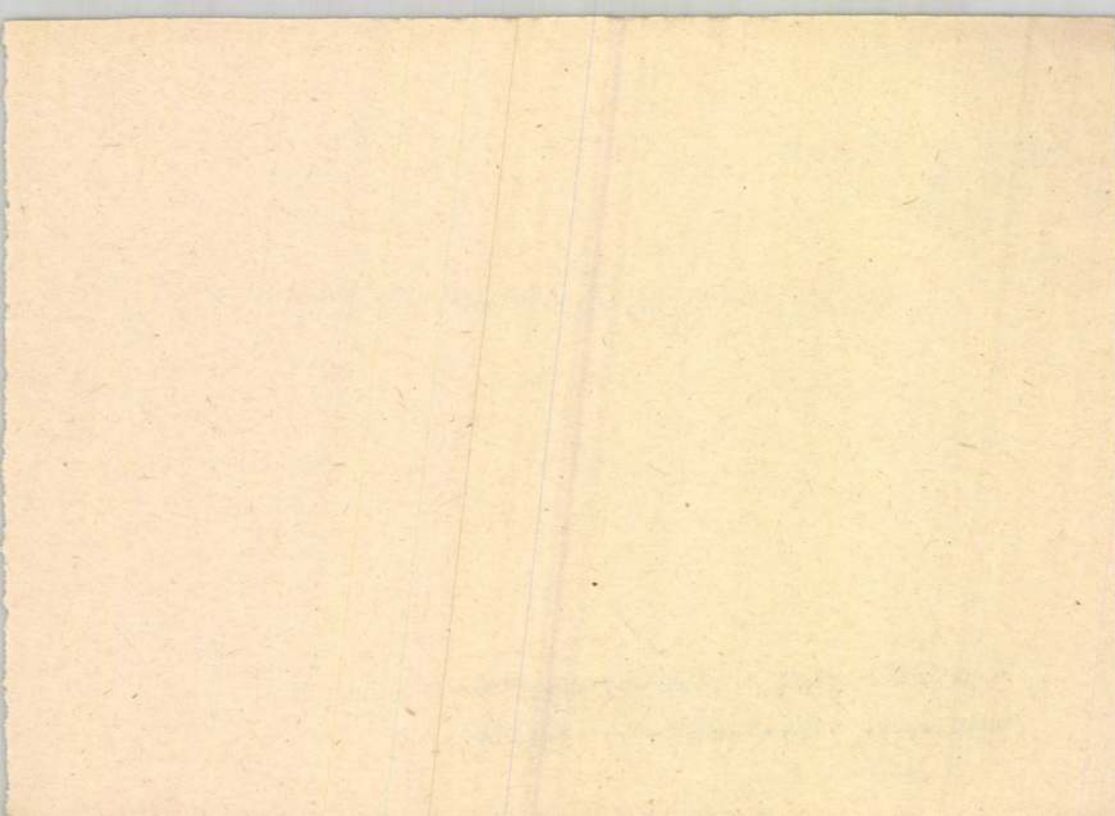
Művészet, 1976.december - 3.oldal.

Szöngyi István

Egyet humanitásmunka Szöngyiköz
hóti.

Végyári Lajos: A Gresham-csoport.
Művészet, 1976.december - 3. oldal.

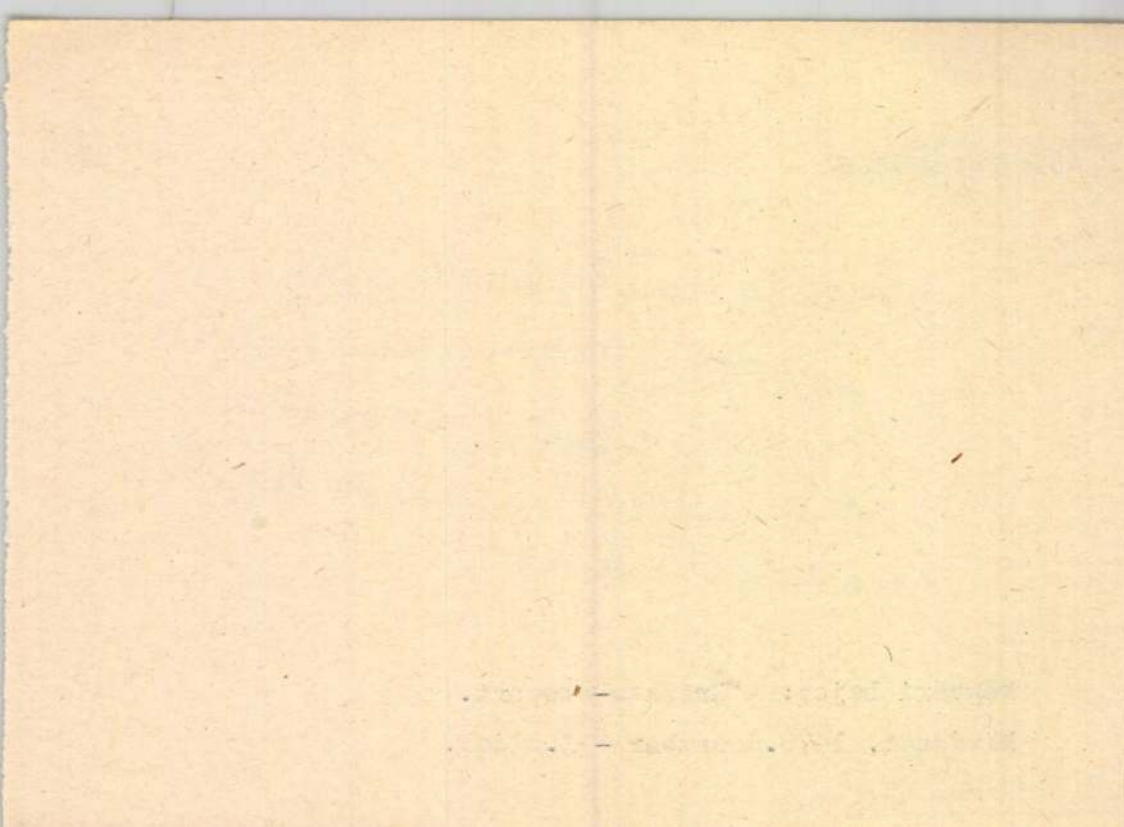

Szöngyi István

Szöngyi, Boréus, Berniák, Aemél, Egry és
Pátray, valamint néhány művészeti író
a 20-as évek közepén tömegesen ala-
kított a Gresham hávéházban. Hozzájött
lebre a Gresham csoport.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

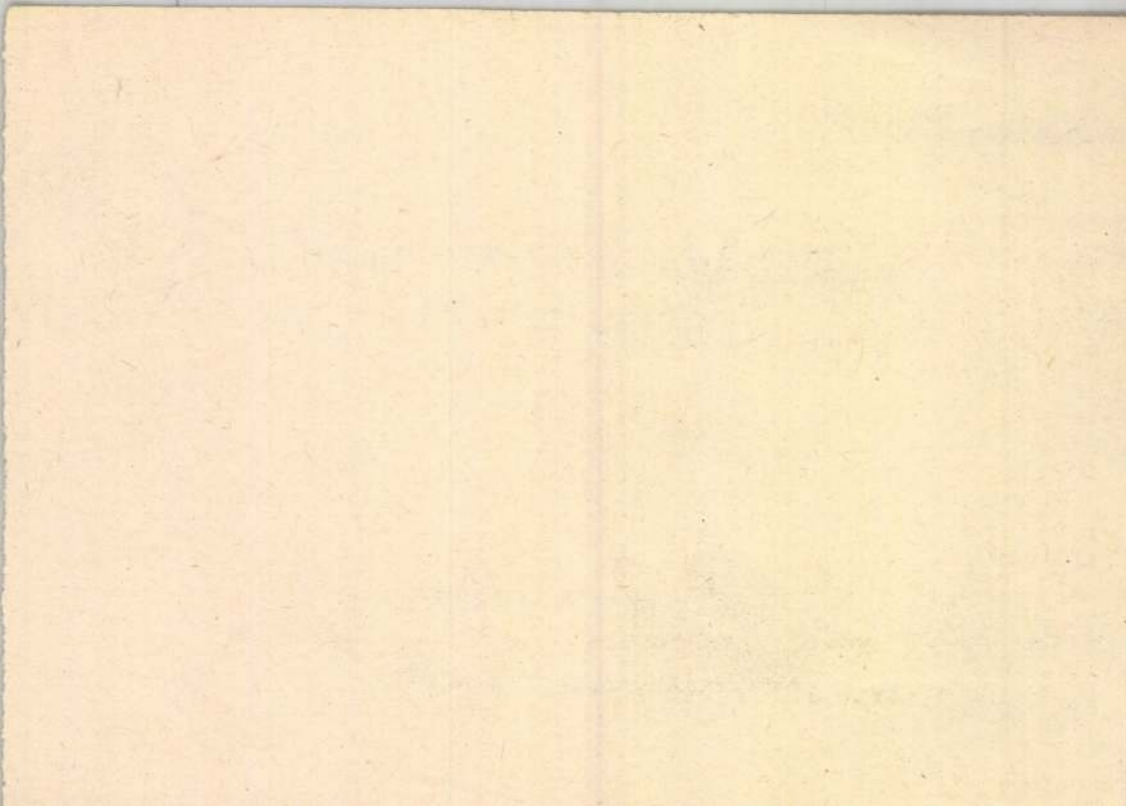
Művészet, 1976. december - 3. oldal.

Székely István

Székely István a Gresham költő
egyik vezető mestere volt.

Rideg Gyula: Emlékeztés — emlékeztetés,
Művészet, 1976. december — 2. oldal.

Köngy István, festő

d. : (Amor)

- festő k

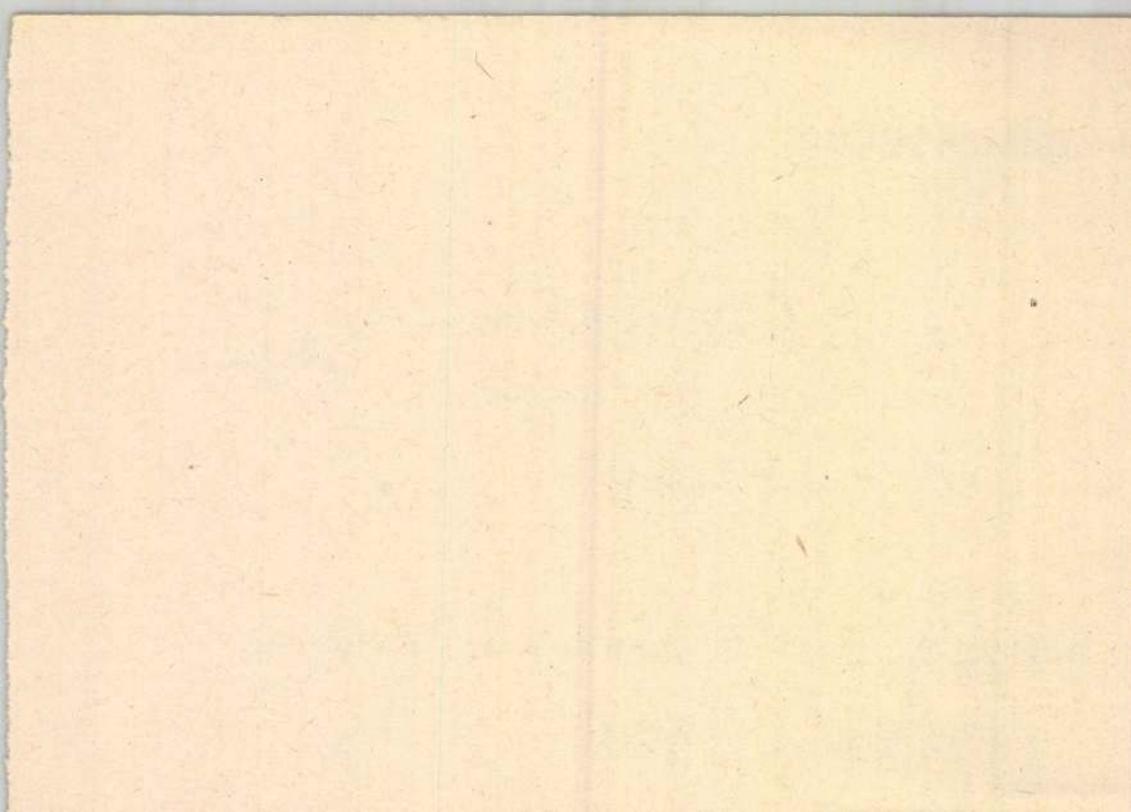
3.

Esti Herlapp, Bp. 1976. szept. 4.

Szónyi István

Atheizmus a Dunán }
Eladó a borjú }
Harcfelé }
vepro

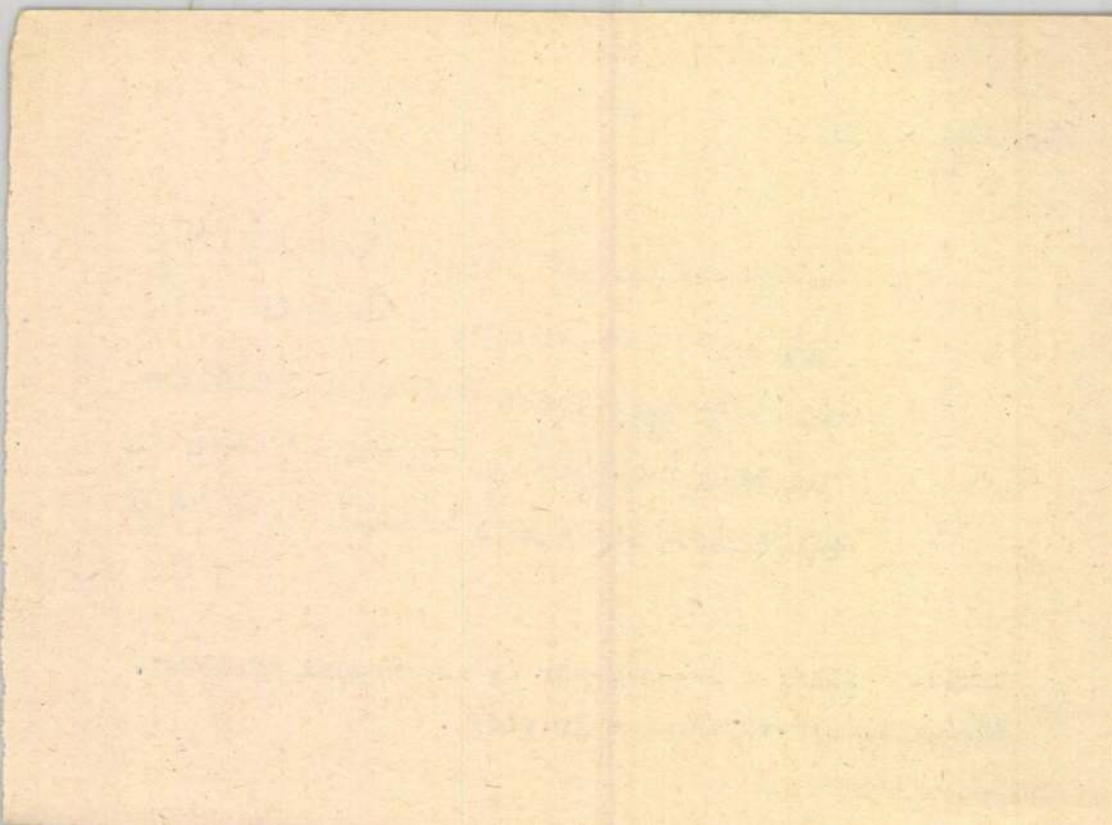
Selyes Gyula: Szónyi teremtett világa.
Tüsköt, 1977. május 26 - 24 lap

Szónyi István

A Gresham kör tagjai közül Szónyi Istváné per idegen hatásaitól mentes „legegységesebb életmű”. Fiatalkor műveire Nagybánya hatása mellett az aktivisták expresszív hatása is érzhető.

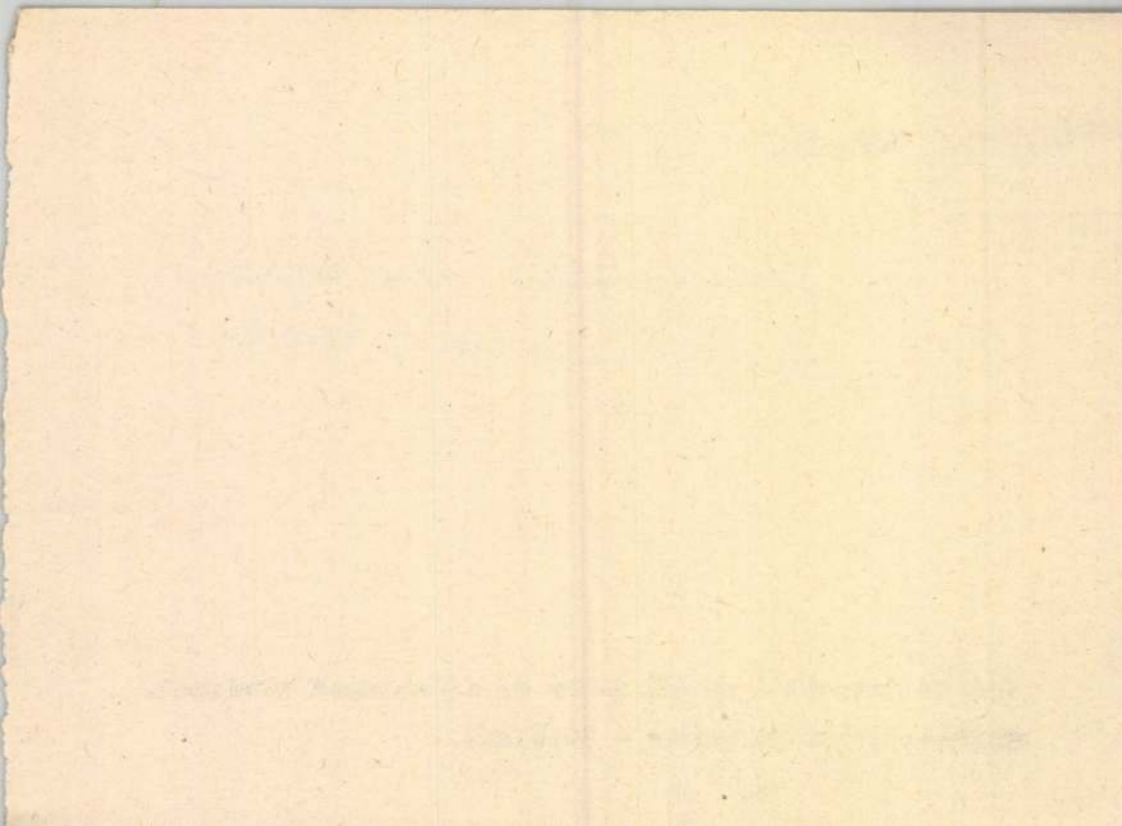
Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Székelyi László

Az 1947-es Kettős archív "expresszív
"naturalizmus" jegyében készült.

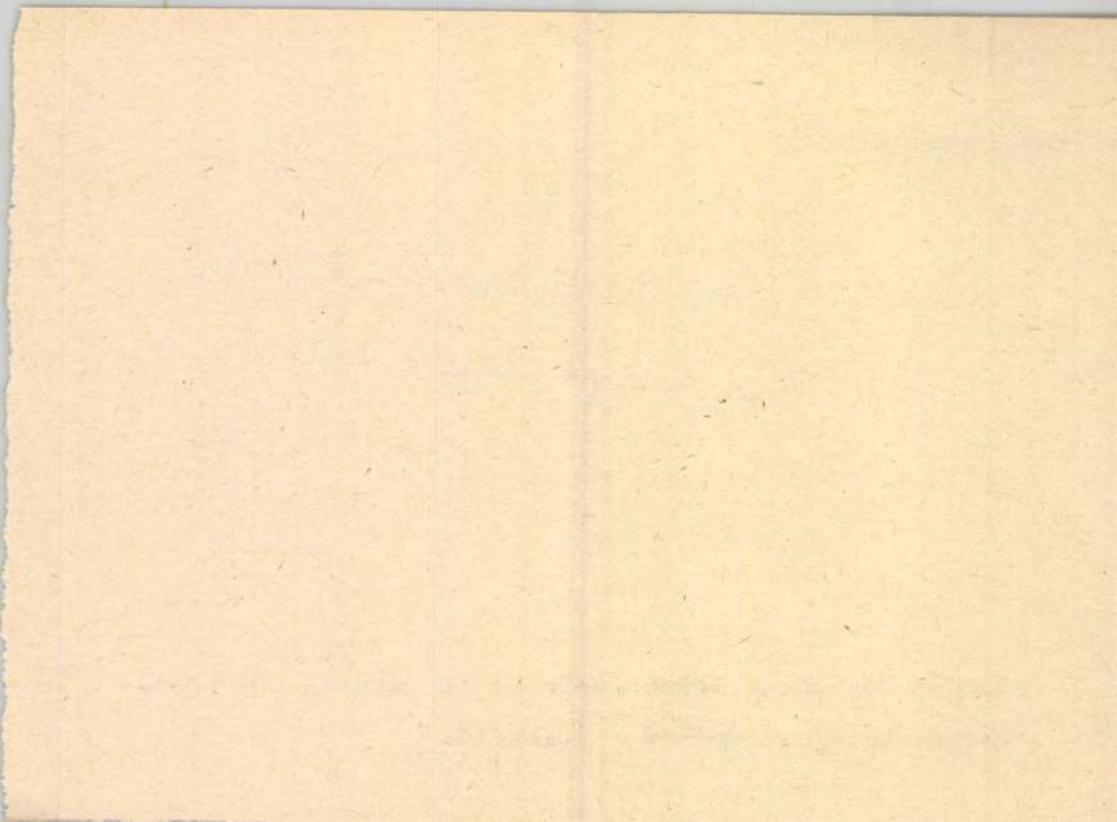
Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Szőnyi István

Szőnyi István művészetéről Út
Béla nagy hatással volt.

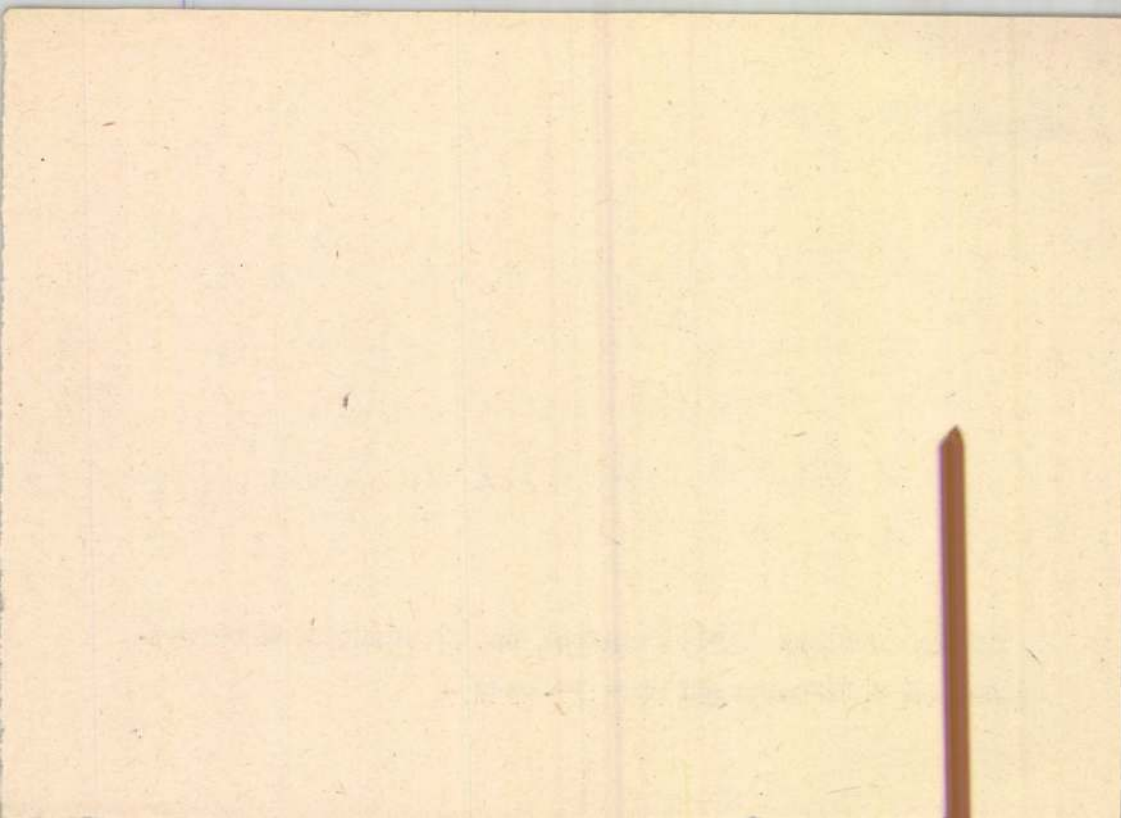
Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Szöveg: István

A Gresham-kör tagjai közül a
mester és 4 társa elakították ki
art a szellemiséget, amely az
egész kör művelését meghatáro-
za.

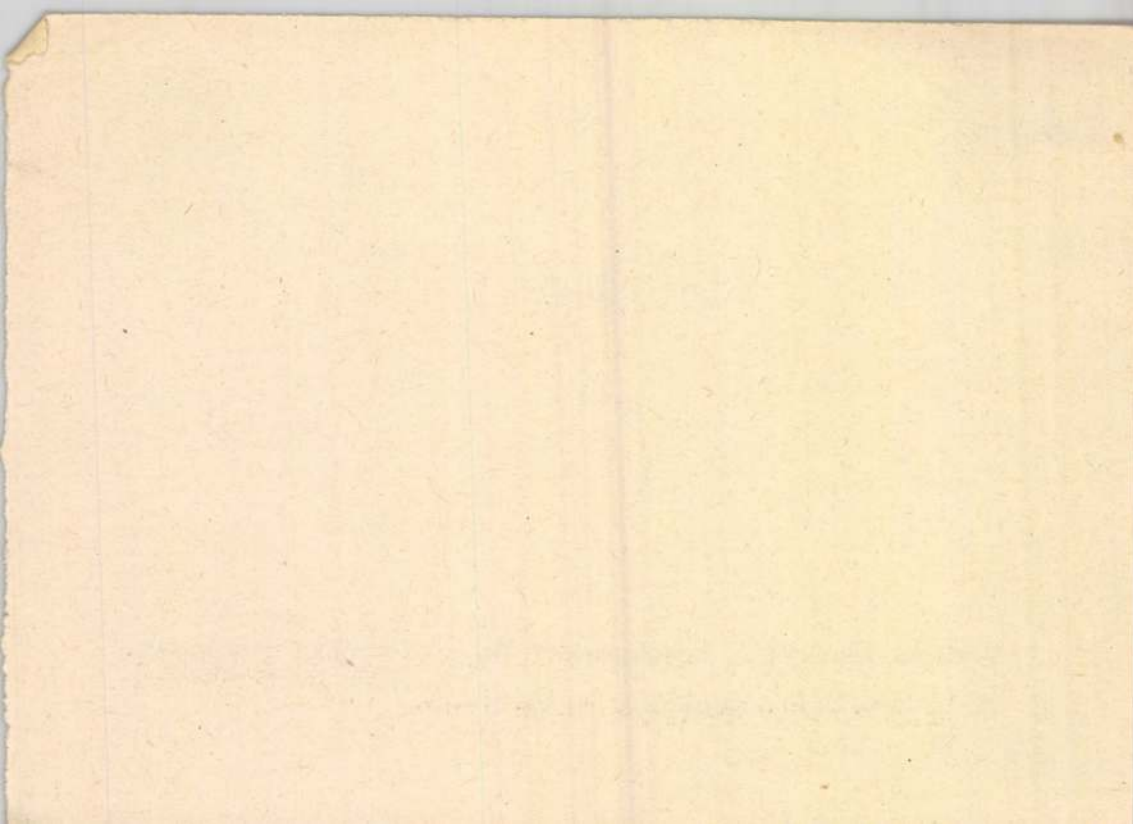
Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Szöveggyűjtemény

Méltóság

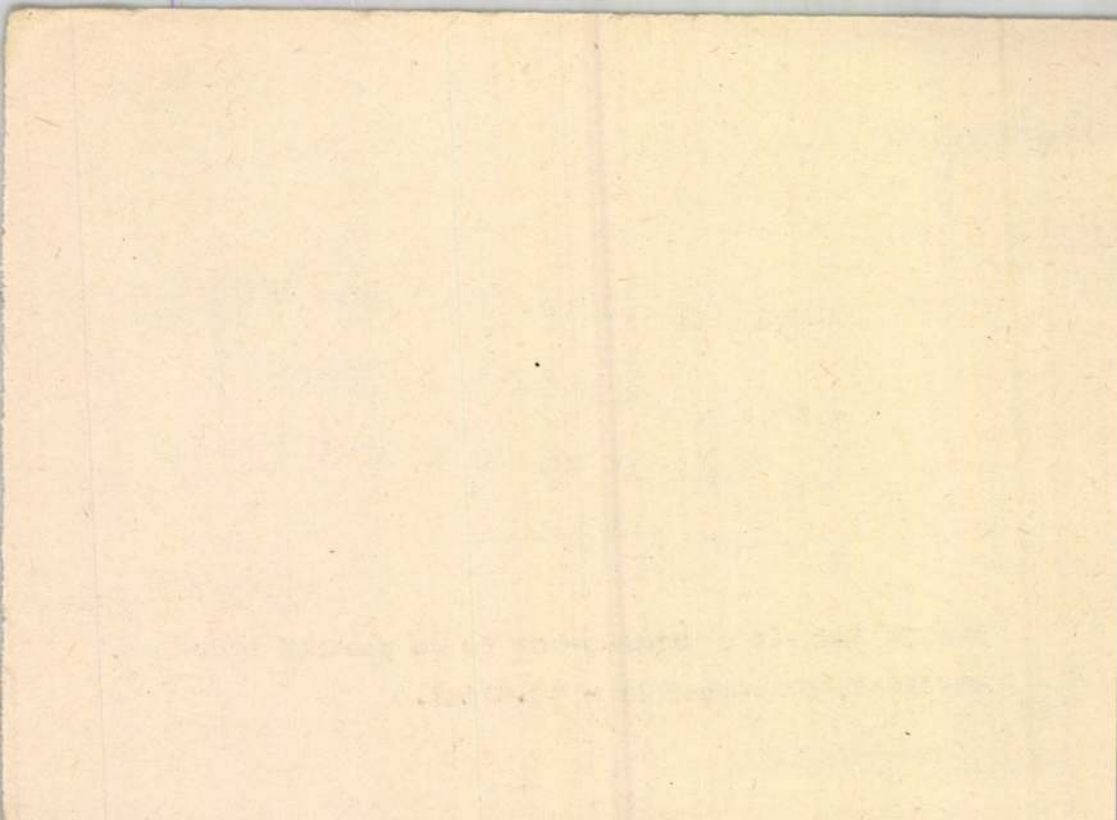
Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Szőnyi István

1937-ben arról ír Kassák, hogy
Bencze, érettségét Bernáth és Sző-
nyi hitelesének tulajdonítja egy
képzési kötetnek.

Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

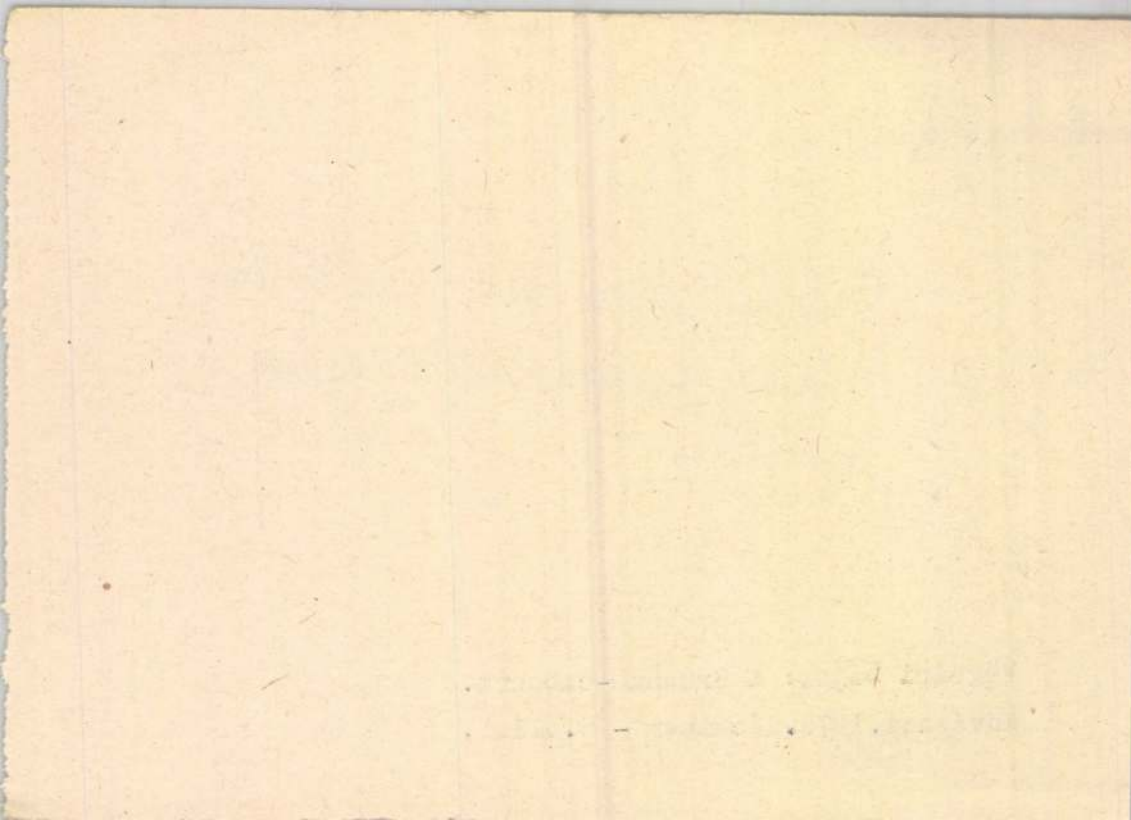

Szőnyi István

Szőnyi István hívására Berény
Róbert a nyarakat Kelecsényben
töltötte.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 6. oldal.

Störing's

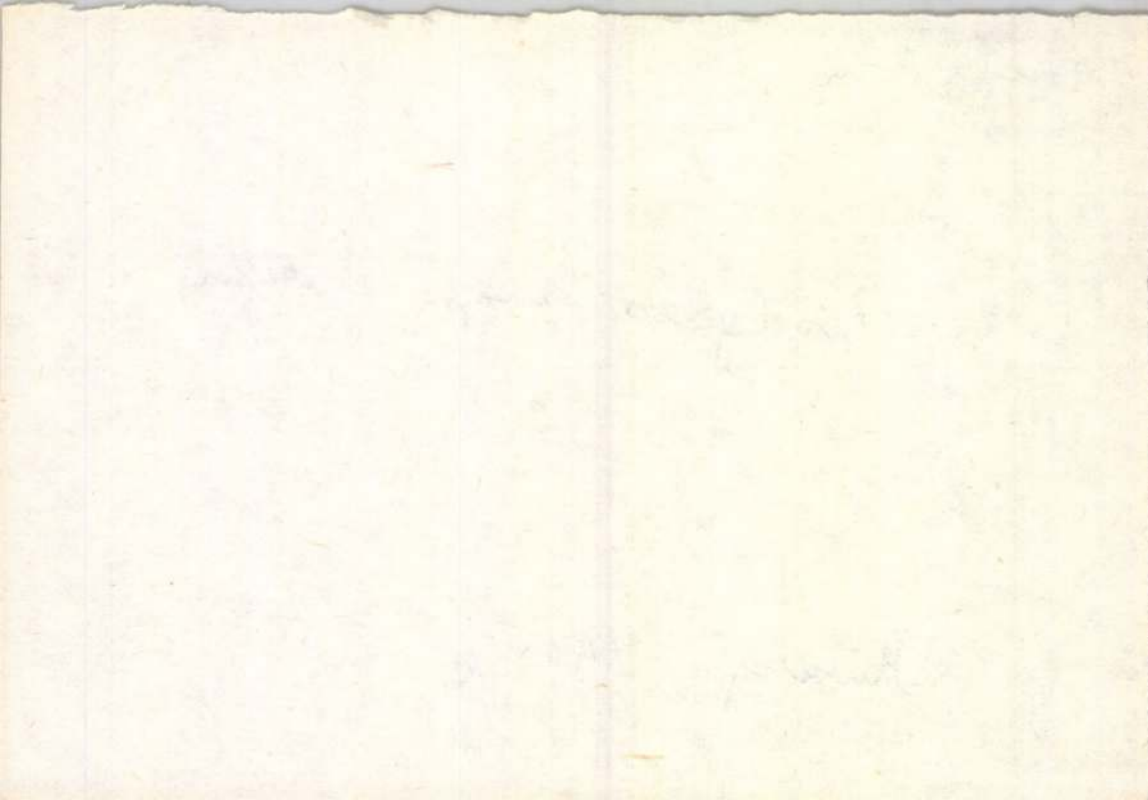
Notes

Bennet's Sausage

Jeffery

Mitchell

1985

Georgi Petrovič

Boriss Leikis' puolesta.

Maailman Sesset 1986. VIII. 13.

1870

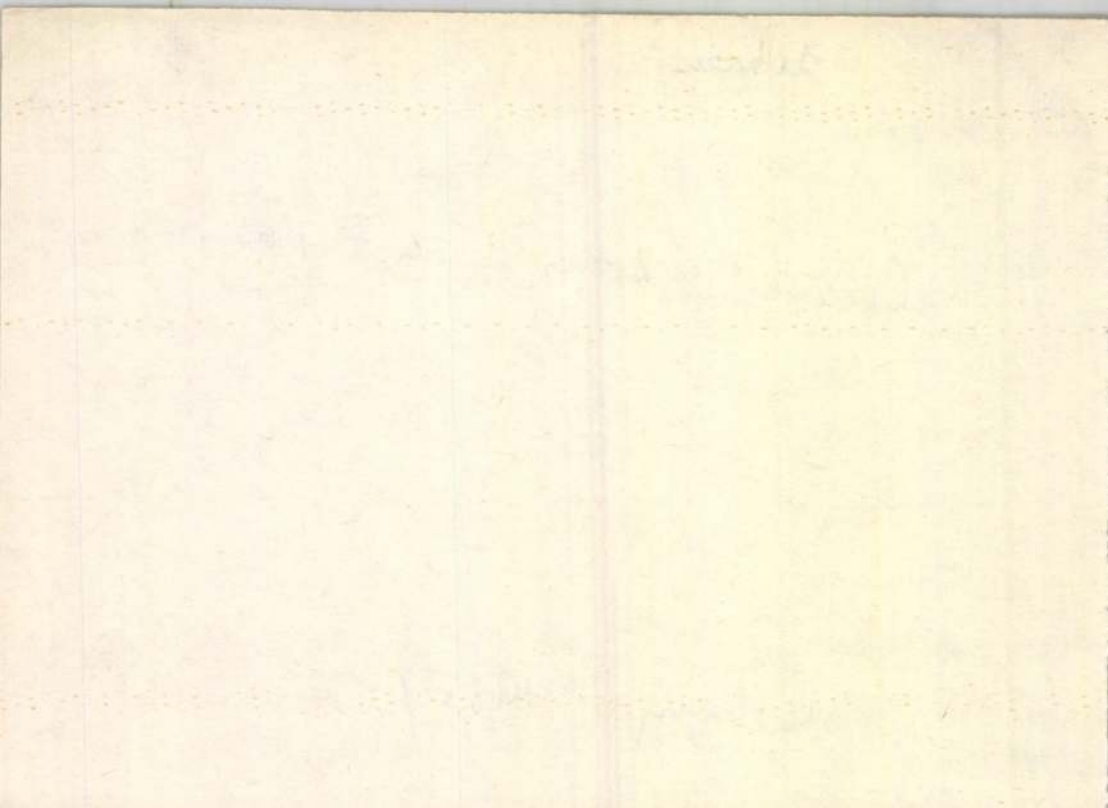
Journal of the

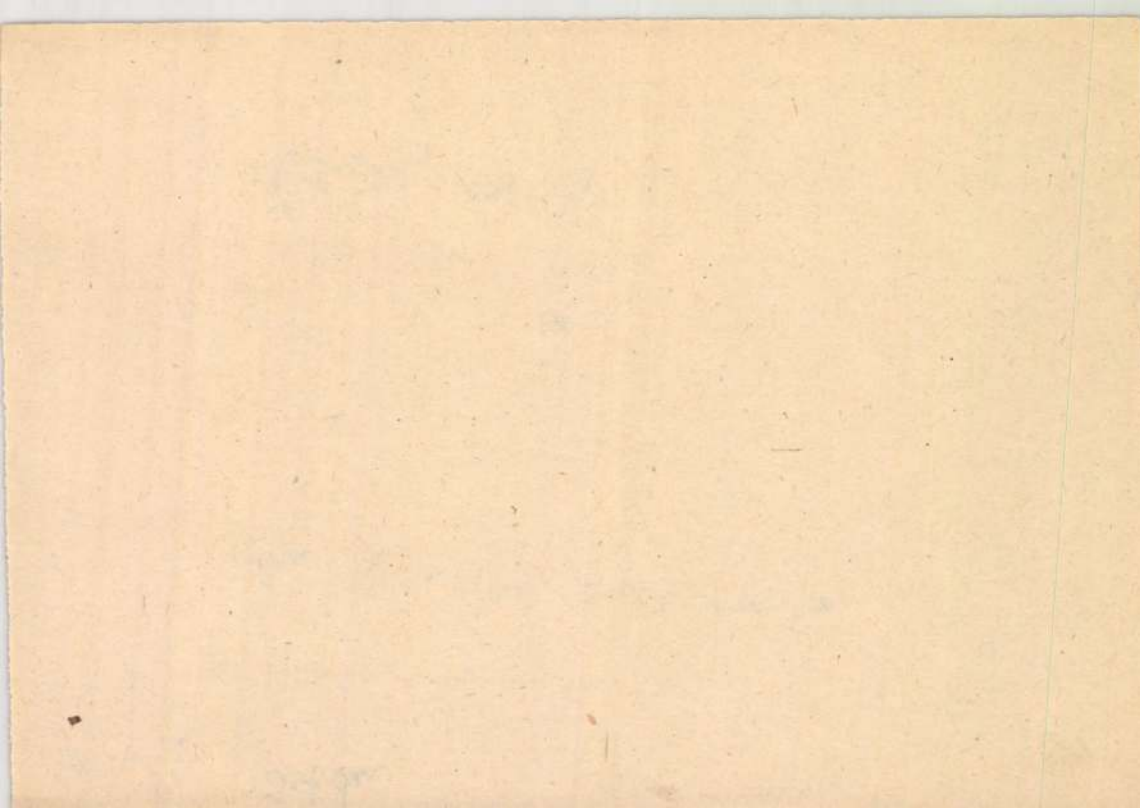
...

Göny Satran

Girali Laja Sölet no 7

Mühely 1985/4

W. L. ... 198(1)

General ...

Study ...

76/12

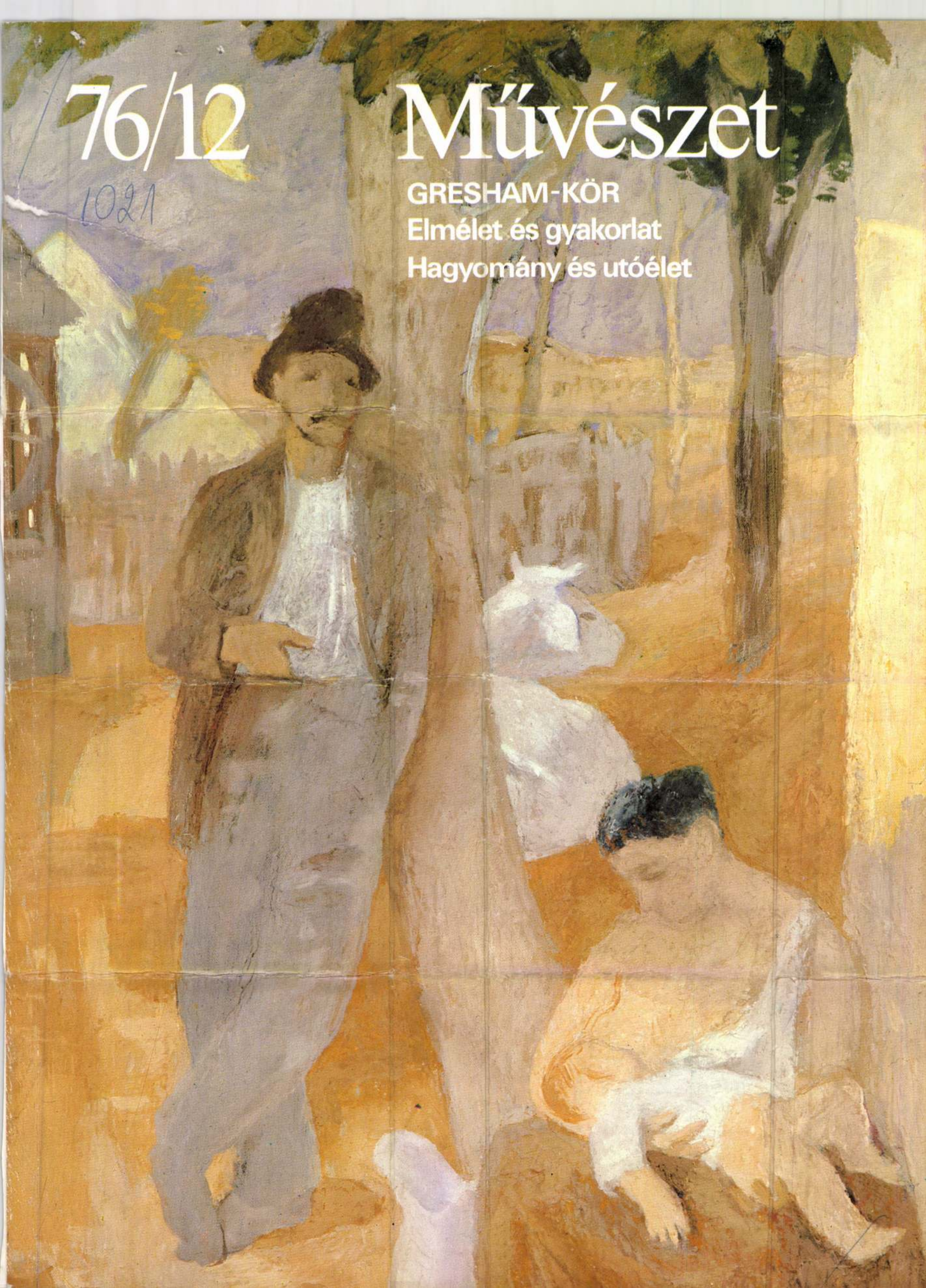
1021

Művészet

GRESHAM-KÖR

Elmélet és gyakorlat

Hagyomány és utóélet

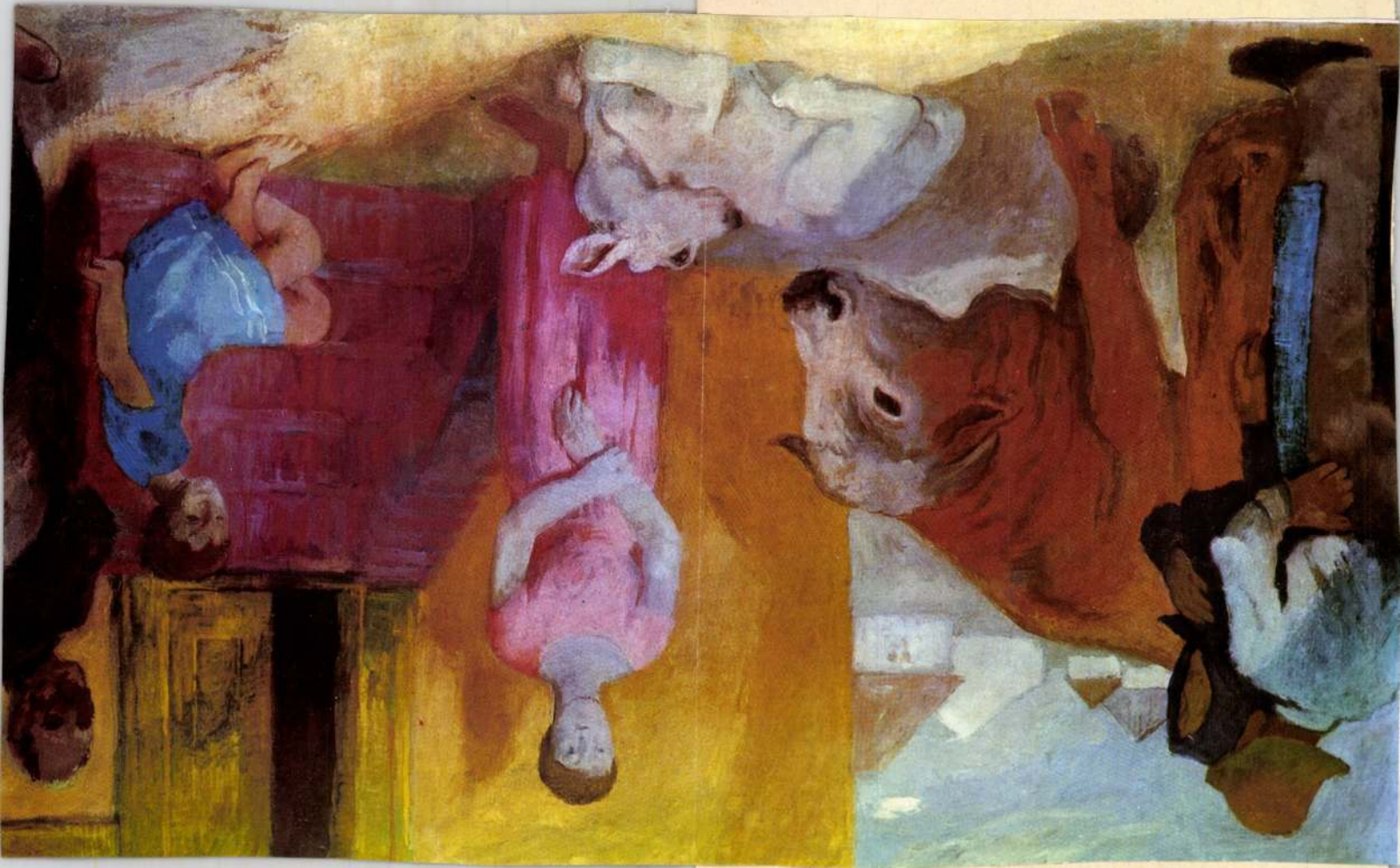

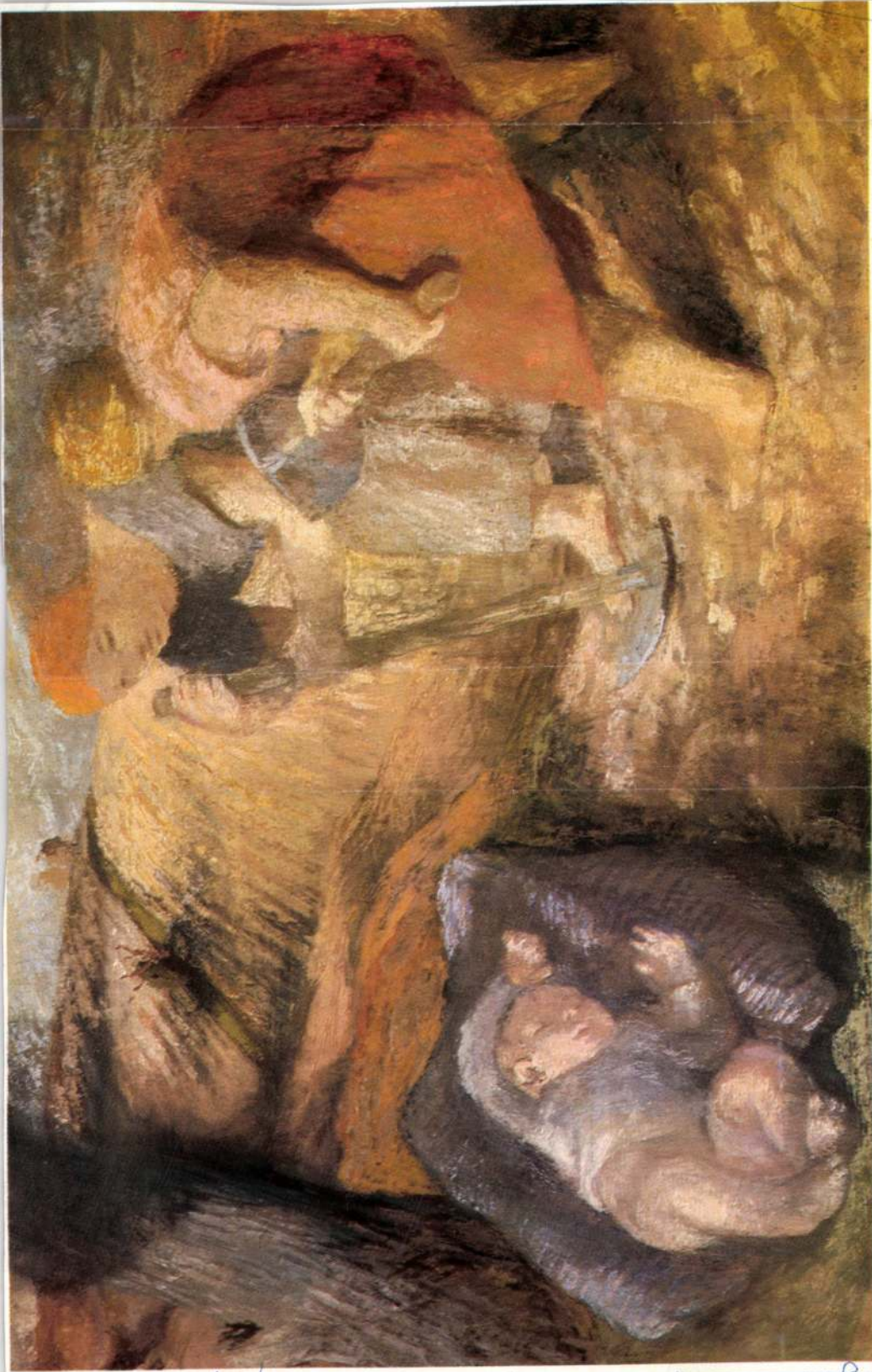

Stenoglypta laticornis

Stenoglypta laticornis

Stenoglypta laticornis: *Stenoglypta laticornis* ...
Museum, 1876, December - 10 October.

Wien, 1916. 12.

Stille: "Stille" (Stillness), 1916, oil on paper, 1916.

Kacsy-dijas nemzedékről" szölvá méltán mutatta be e generációból a korszakos je-lentőségű alkotókat, vagy hogy egy-egy kiállitásuk igazságosan dicséret recenziót kapott, illetve kap. A műbírálat nagyon el-fogult volna, ha mélyebb okok ismerete és elemzése nélkül vállalkozna a sommázó ítéletalkotáásra; ha éppen a számszerűséget figyelmen kívül hagyva keresné minden művészeti, művészetpolitikai problémának az okát azok munkásságában, akik mégis-csak a kortárs magyar képzőművészet meg-teremtői és művelői.

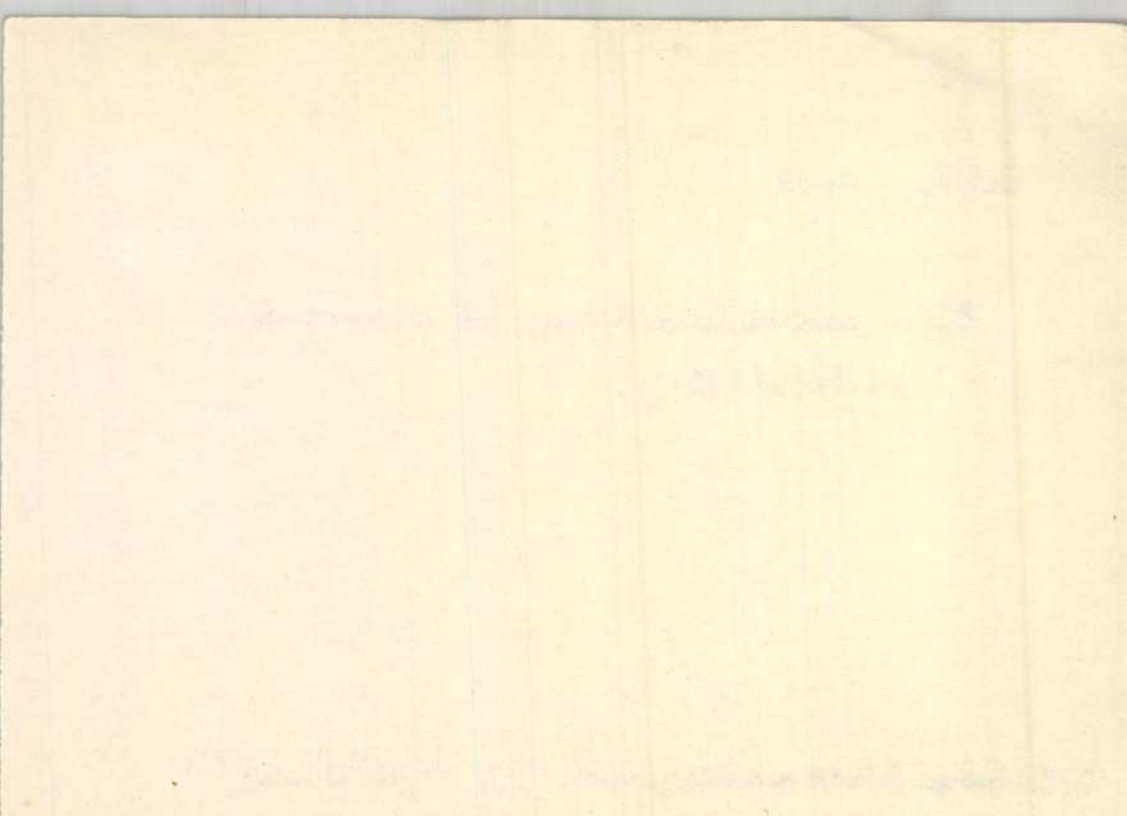
Meggyőződésem, hogy komolyabb ösz-szefüggések felismerése alapján vállalkoz-hatott a kritika e korosztály – bármily prob-lematikus – megítélésére, s a szakmai, köz-életi viták gyökere is ezen a felismerésen alapul. Azt természetesen nem állíthatjuk, hogy az összefüggés teljes mélységében és szélességében feltárt lenne, de léte és ha-tása nyilvánvalóan kikerülhetetlen. Sok na-gyobb és apróbb mozzanat elemző feltárá-sára van még szükség, hogy a reális kép kialakulhasson, s előítéleteinktől megszaba-dulhassunk, de az már hozzátétőleg fel-

*Bernáth Auréli: Onarckep ajtó előtt (Múteremben),
olaj, vászon, 100x80 cm, 1933 (fotó Petráš)*

Szönyi István

Egyes passzusok a Magyar nyelv a művelésről
c. kötetéből (1943).

D.J.: Szönyi István a műgyűjtésről; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 51. l.

Şöenyi İstvan

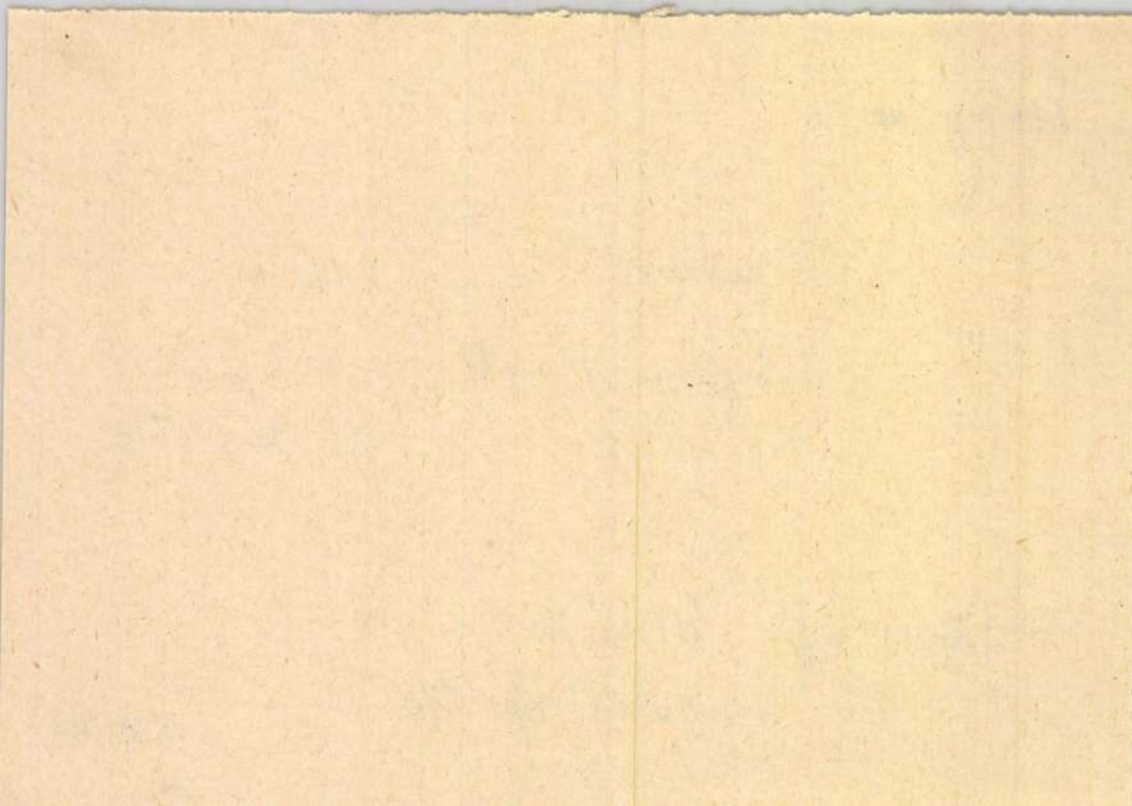
1

1. "7 pedikül"

2. "Zebegdyi kemeter" c. "Lejci
emléke"

Adnes Uofia - bivarwazy
Goudalet Bp. 1970

290. old.

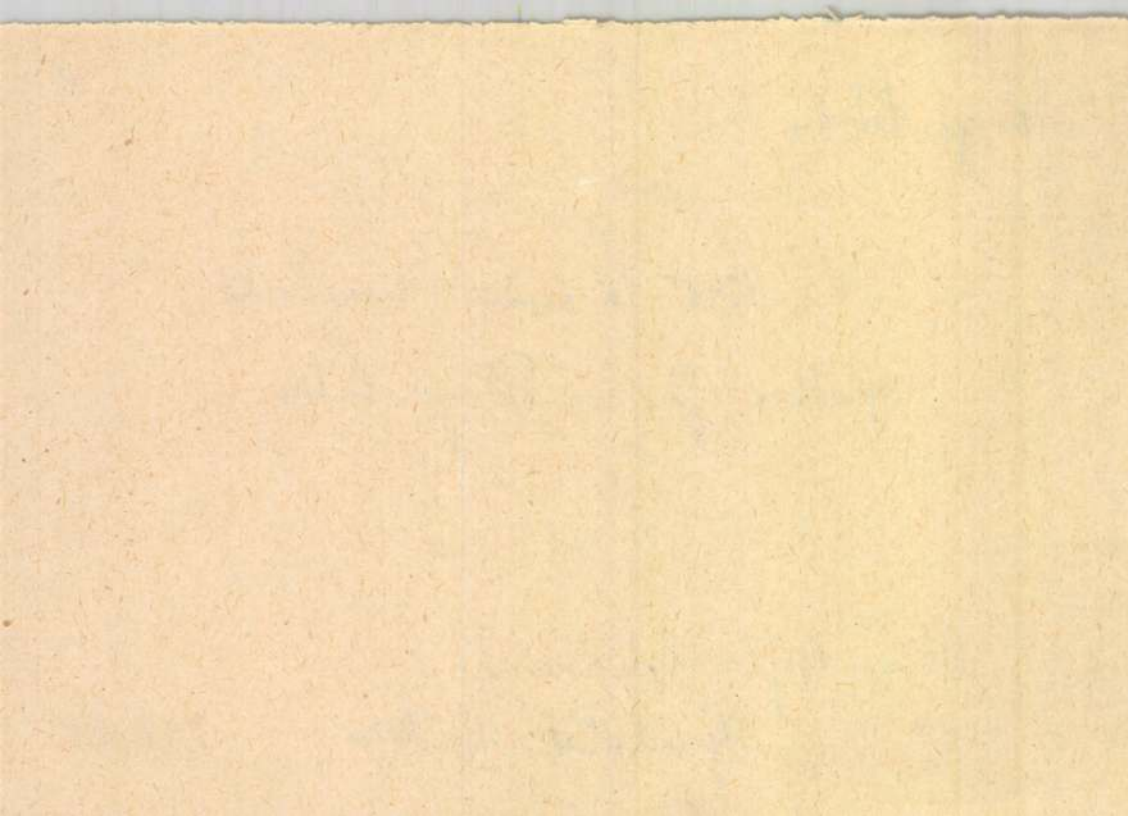
Stömyr Petrus

2

1945 farandóm meðalt
eyðkenningu frá - Stömyr Petrus.

Ódnes Úsöfn: Gíslavörð
Göndaleit Bp. 1970

291.öld.

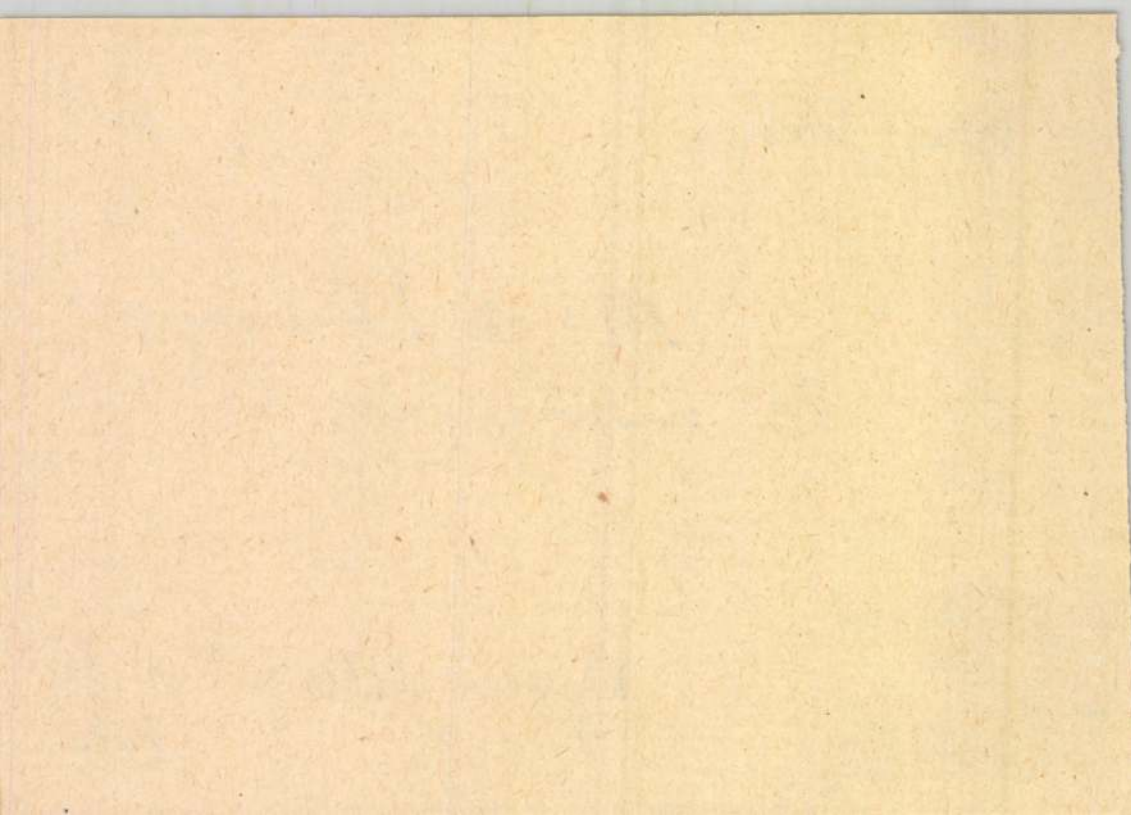

Göyüşi İstüvü

1

1894-1860 / Ferenczy és
Röti tanítványa volt

Mépszava 1972 július 15-
p. old.

Stany' l'udu

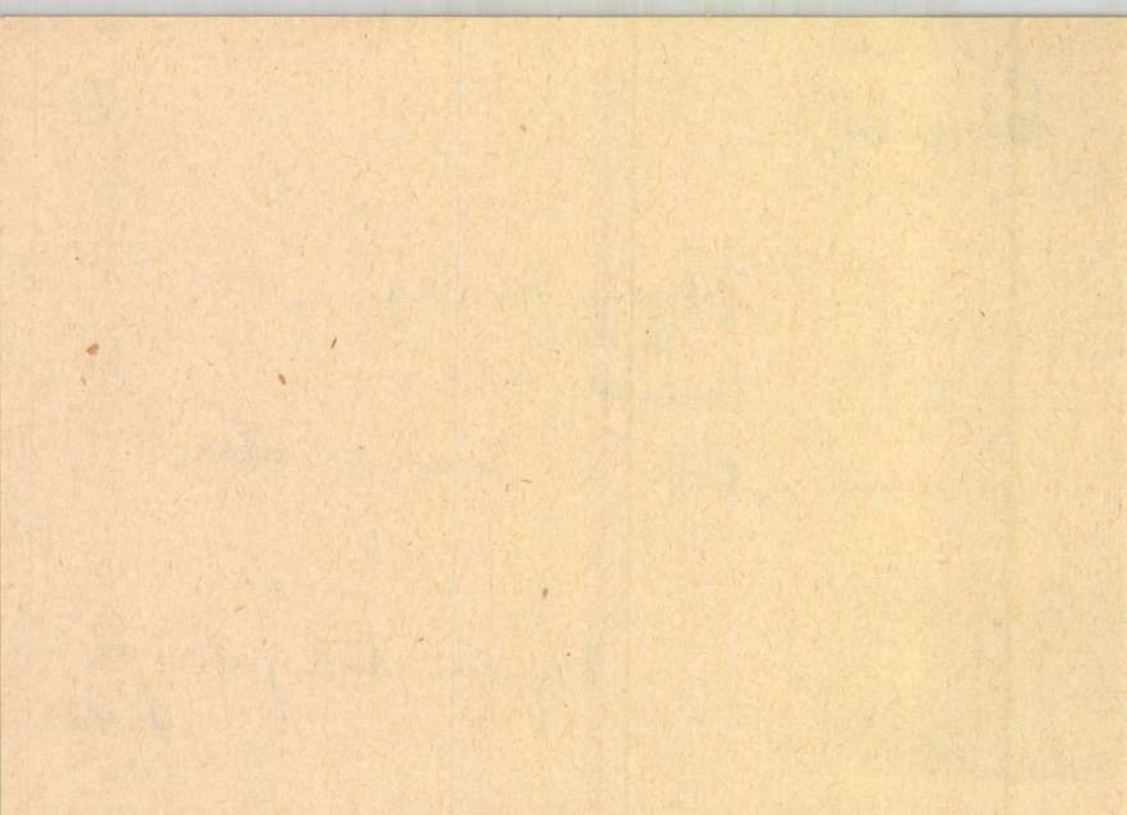
2

"Zebegdyi tametis"

"Dumalayar"

"Este" c. Zepi emlitae

Wepitawa 1972, Julius W
f. old.

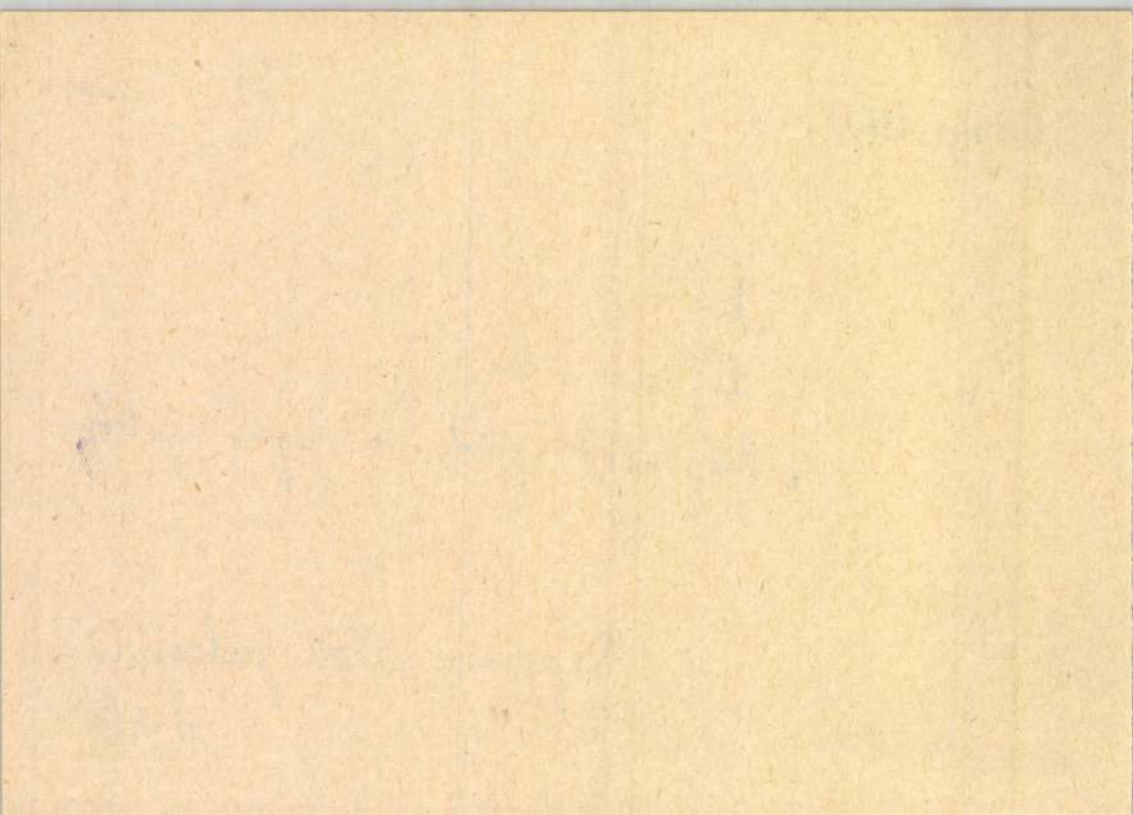

Gömy's list

3

" Falun "
" Eladó a borsly "
" Napmunka pad " c. lépi emléke

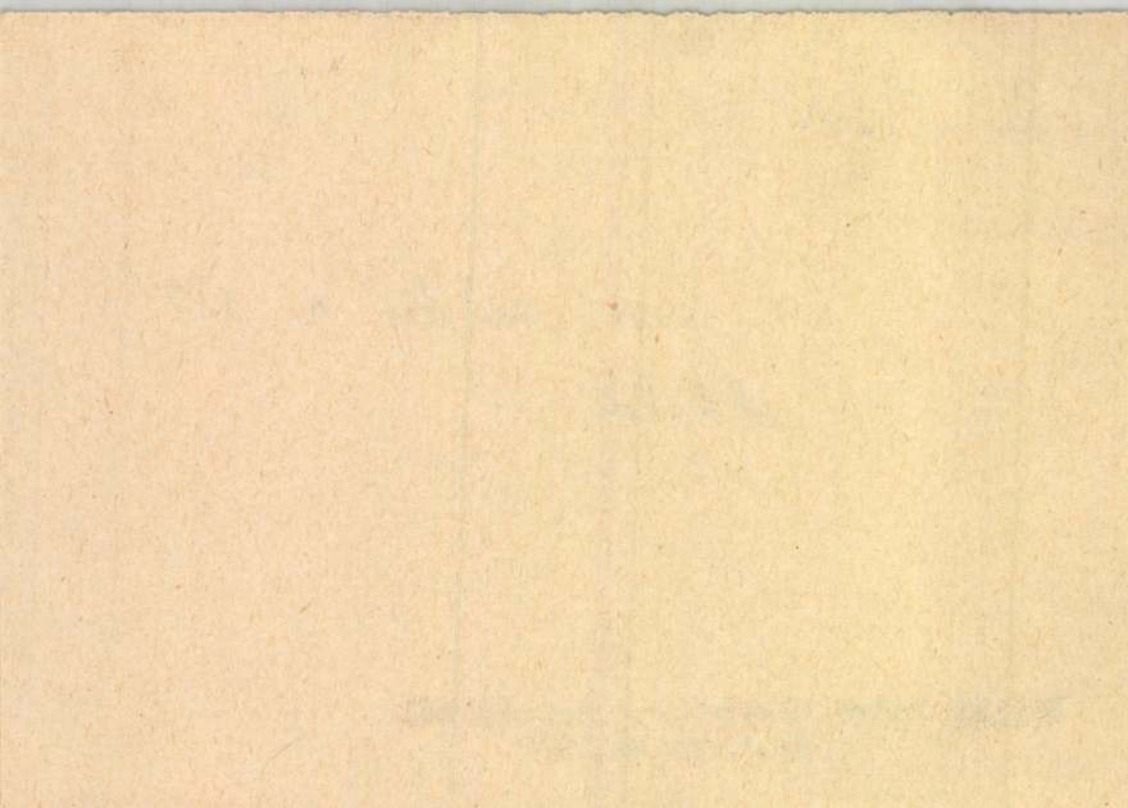
Népszava 1972 július 15
S. old.

Szönyi István

neve említve a 132.
oldalon

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

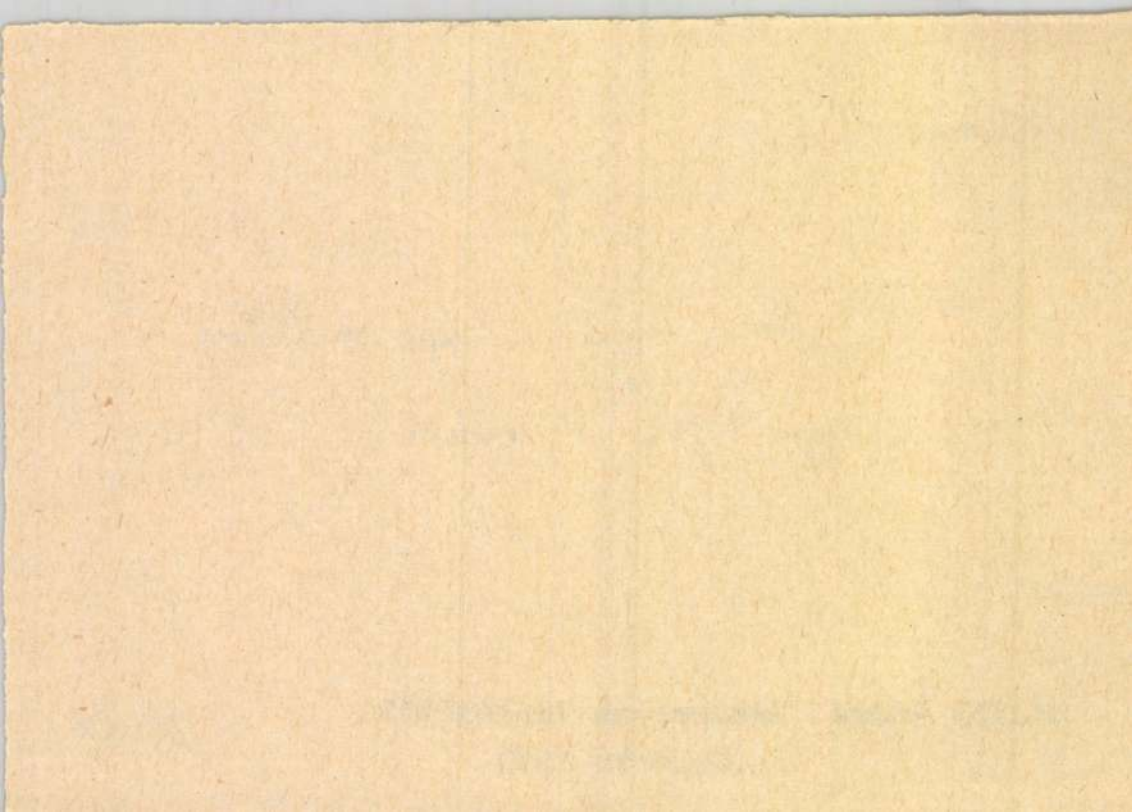

Főnyí István

„Kuna-Zayra” c. leve emléke
a „Kegyes tájék” c. íráiban

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

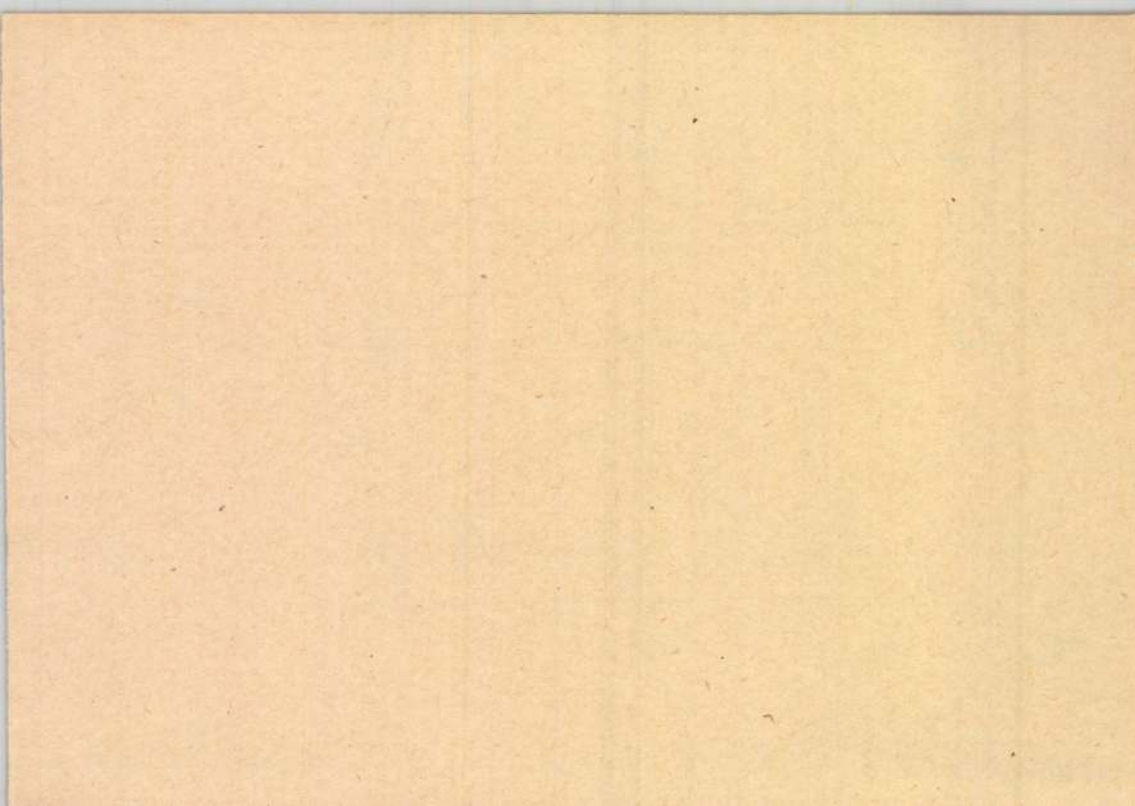
20. old.

Szönyi István

1922-ben a Szinyei Társaság tagja.

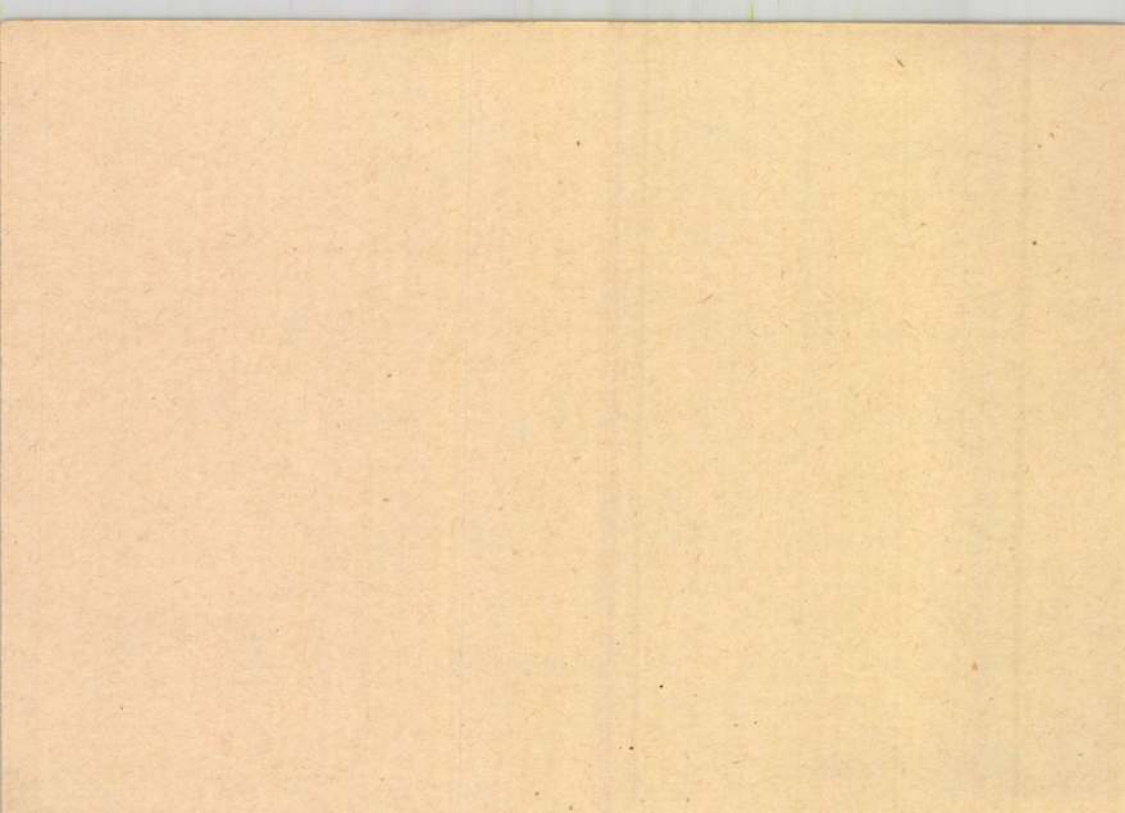
Pataky Dejér: Germouth Jukel, Guda-
pest, 1972

Szönyi István

Gerőth Jurellal egyetemben állított
ki 1935 novemberében a new-yorki
Sibermann Galéria fermeiben.

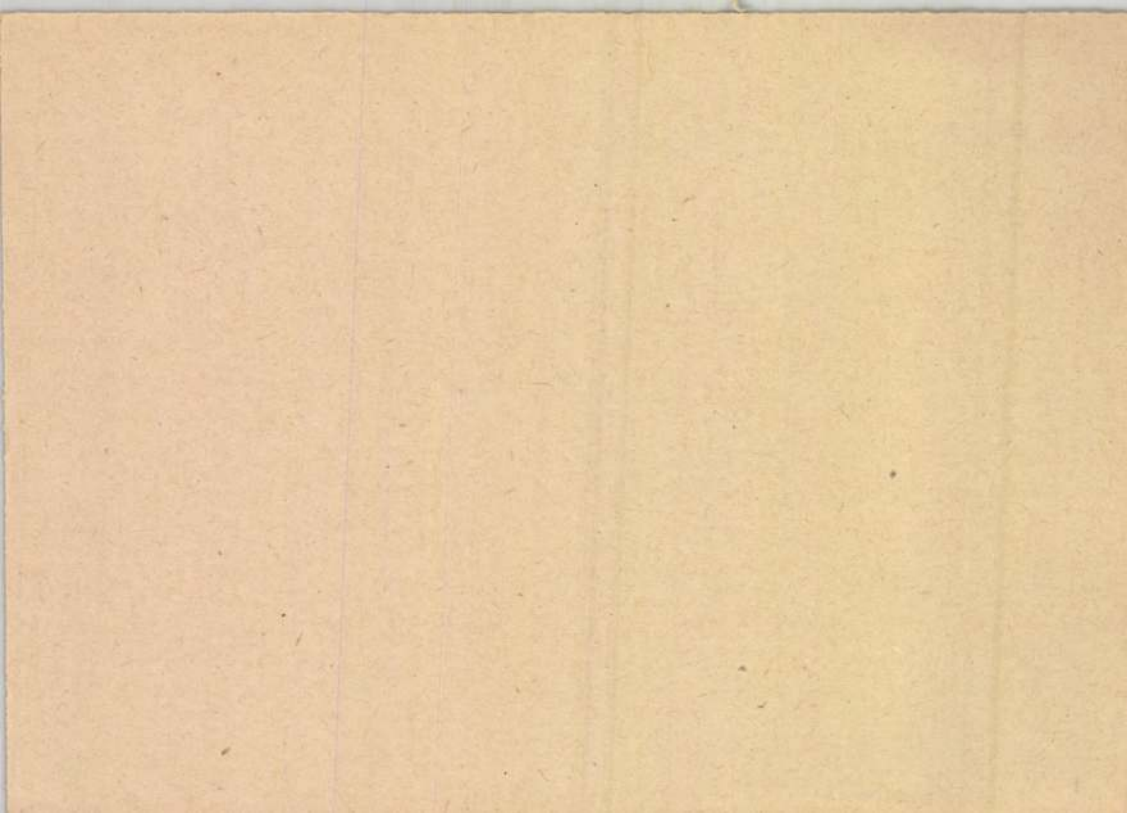
Postaképes: Gerőth Jurell, Gu-
dapest, 1972

Lónyi István

Gerndth Jurellal együtt kapott meg-
bizást egy-egy nagyméretű falhép meg-
festésére a fölölalatti villamosvasút végol-
tomásának díjazására.

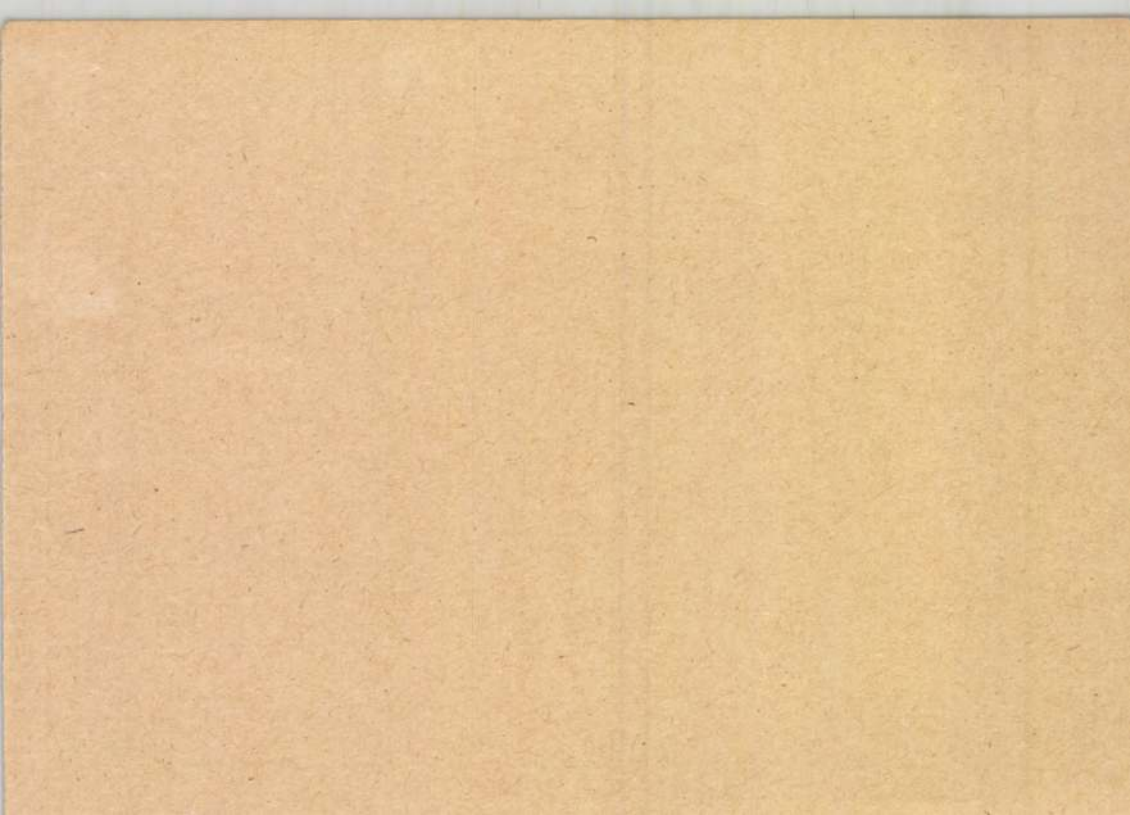
Pataky Dénes: Gerndth Jurel, Guoda-
peal, 1972

Szönyi István

a Gresham kőműves mesterségszolgálat
tagja.

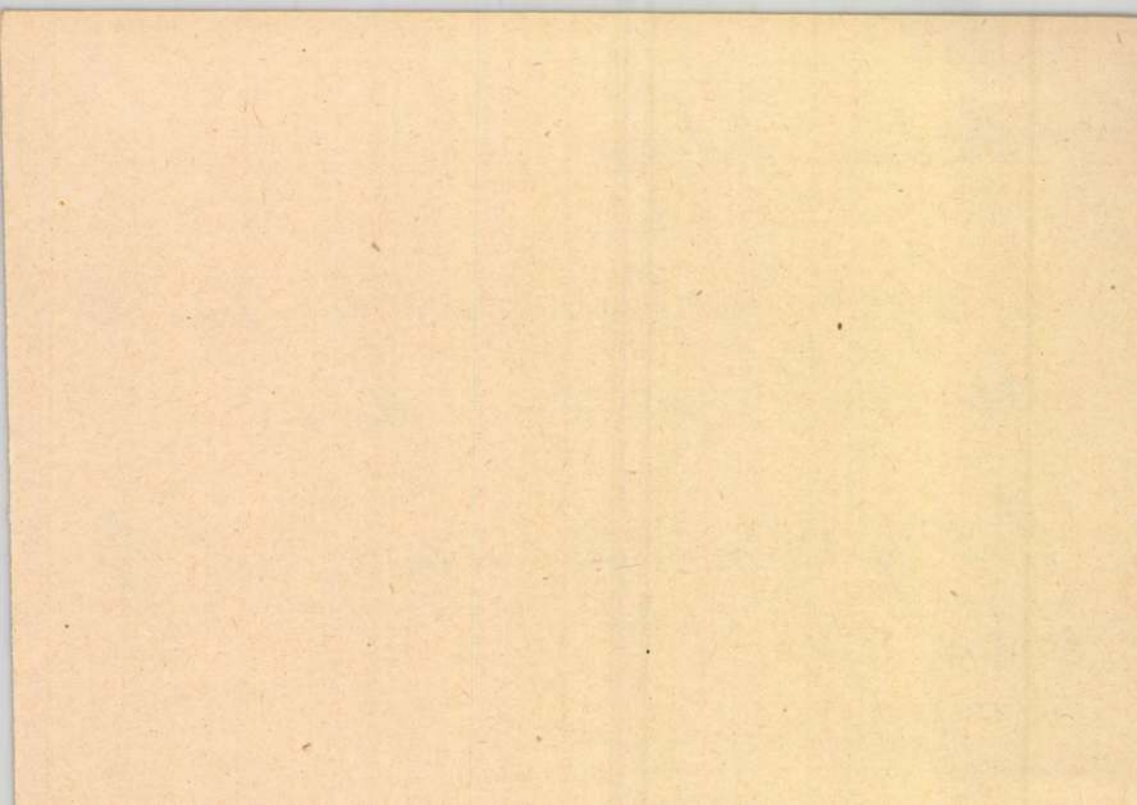
Pataky Denes: Gresham kőműves, Ga-
dapest, 1972

Lómyi István

és Egry József művészetben tünt fel
1920 körül a posztbányai stílus.

Patoky Denes: Gernoth úrrel, Bu-
olapest, 1972

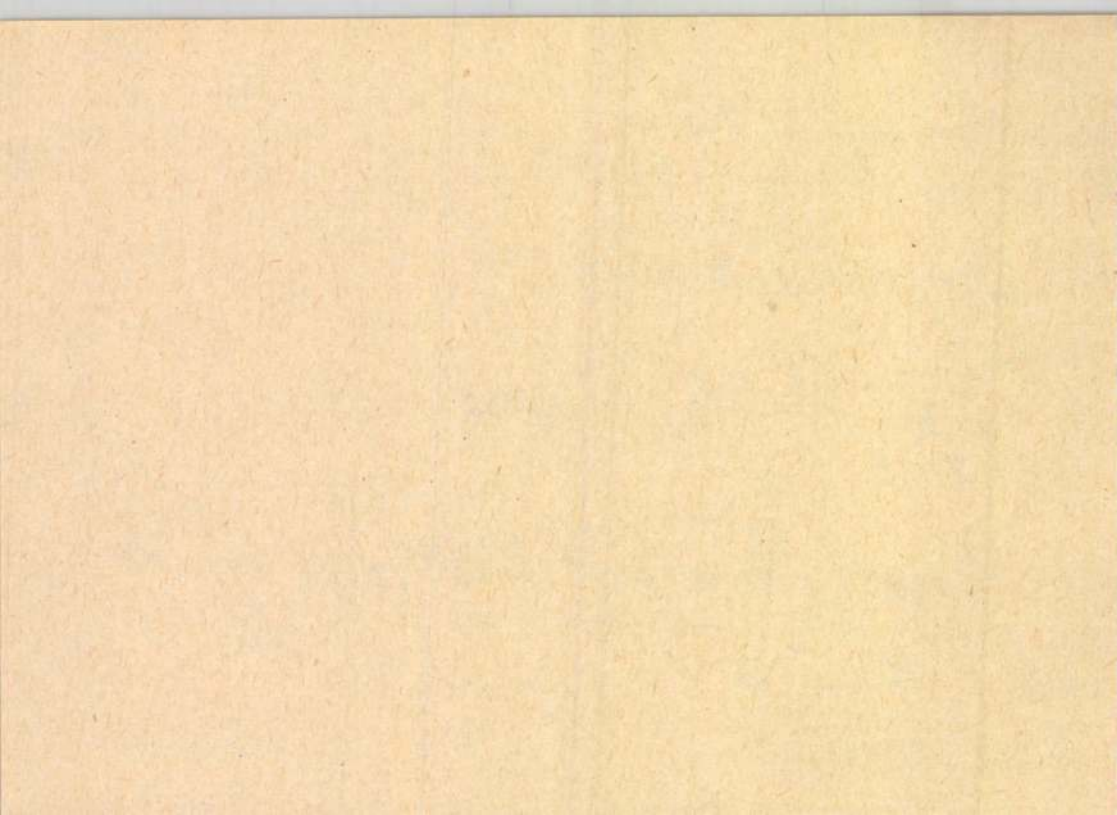
Lányi István

Geometria müve:

116. p.: Delelo "Tempera.
"

Nemzeti Parancsok kiállítására, Buda-

pest, 1945. VI.

Bönji István

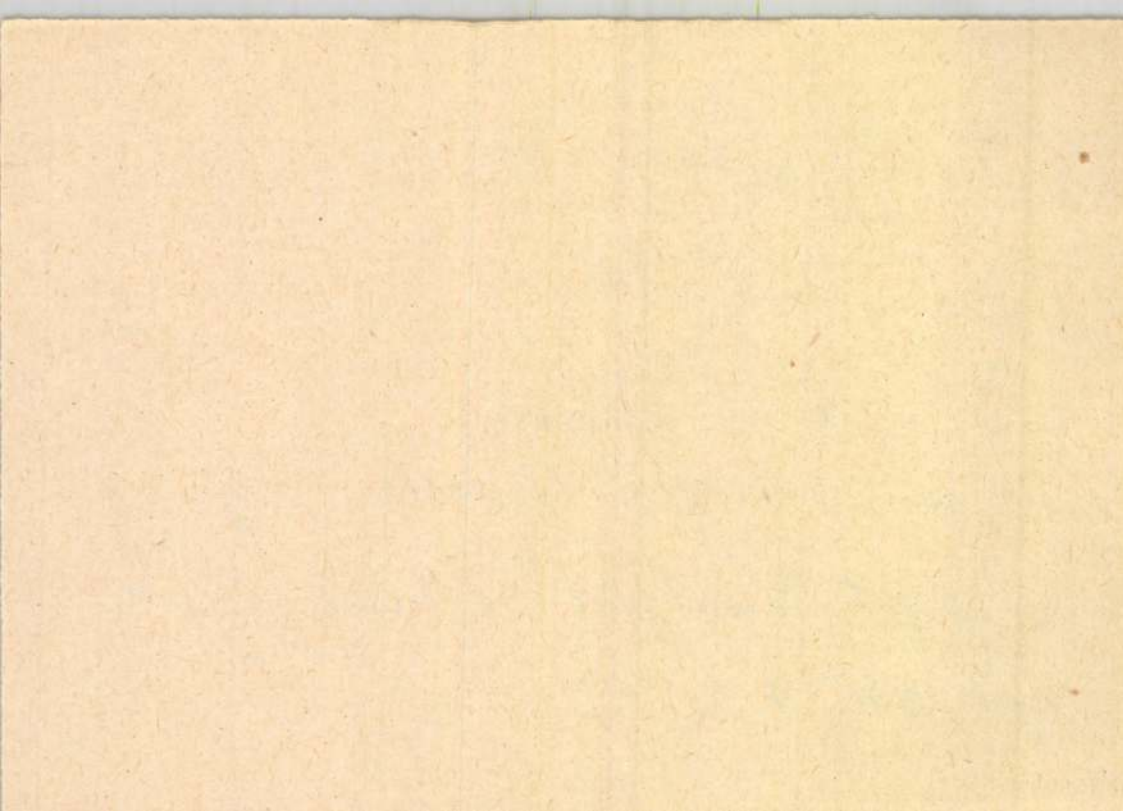
Djenn-tawott miivai:

111. sz. "Ivok" tempore;

112. p. "cszanyok a Szparton" olaj.

Nemzeti Paraszport kiállítás, Gyula-

pest, 1945. II.

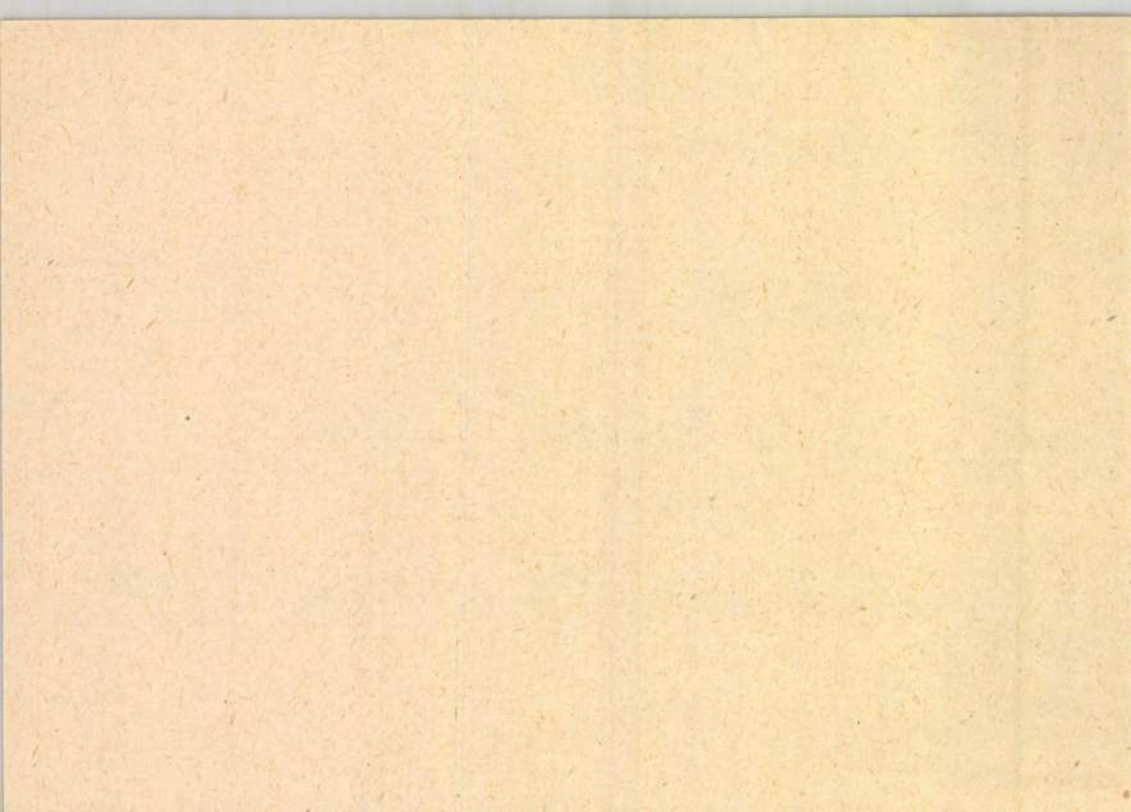

Könyv: István

Memorandum müve:

35. sz. "Anyu könyvöl", tempera.

Memorandum Perant gort kiállításra, Gyula-
pest, 1945. II.

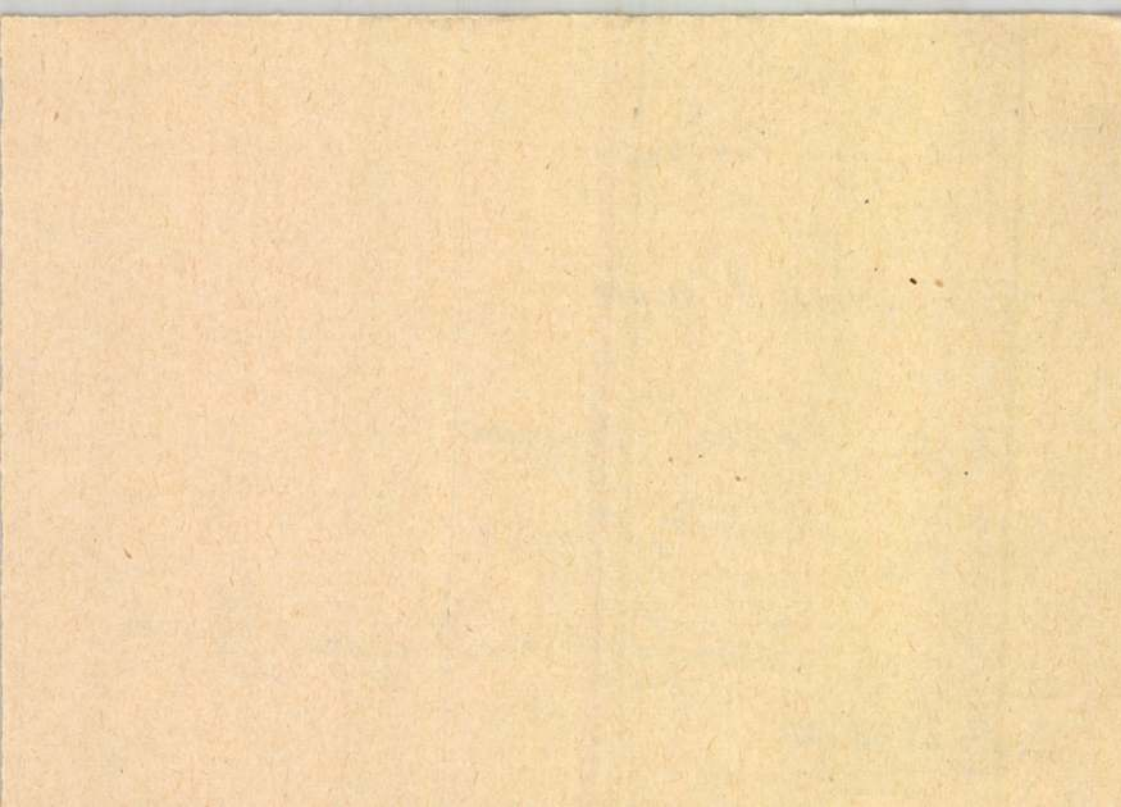
Köngy István

Mémoires et notes:

44. p. "Válasz", tempera;

45. p. "Delelo", tempera.

Nemzeti Posztópost Kiállítás, Gyula-
pest, 1945. VI.

Szőnyi István

meghívó

A Szőnyi István Emlékmúzeum és az Emlékmúzeum Baráti
Köre szeretettel meghívja Önt
az ötéves Szőnyi István Nyári Képzőművészeti Szabadiskola

ünnepélyes megnyitójára

1972. július 10-én délelőtt fél 11 órára Zebegénybe, a Szőnyi
István Emlékmúzeumba.

Megnyitó beszédet mond:

Göndics Zoltán, az MSZMP Pest megyei bizottságá-
nak osztályvezetője.

A szabadiskola munkatervét ismerteti:

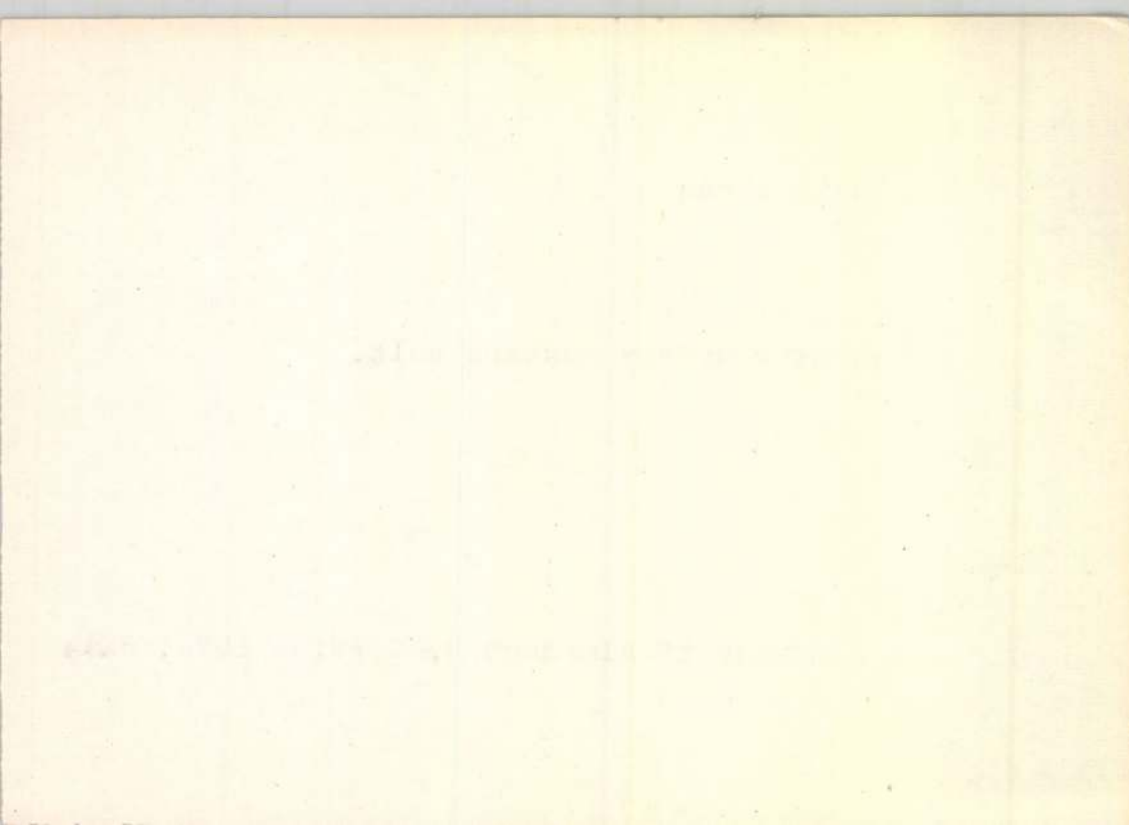
Dr. Végvári Lajos tanszékvezető egyetemi tanár,
a művészettörténetek kandidátusa.

Szónyi István

Moshammer György mestere volt.

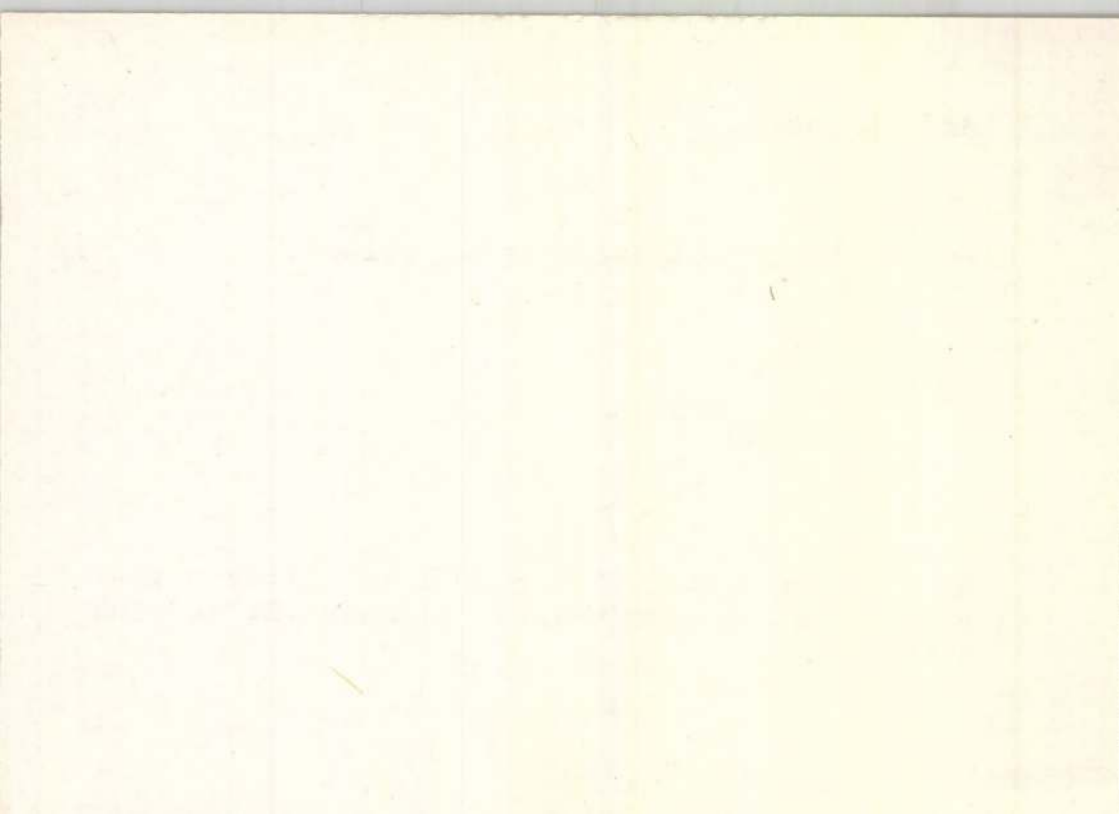
Építőművészeti Almanach 2, Corvina 1970, 52°

Szőnyi István

Hagyományait folytatja Iván Szilárd.

Székely András; A Kilencekről Kiállítás a Mű-
csarnokban; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina
1970; 17.1.

Köngy István, festsé

Hegytelek c. (Köngy István) névlete:

és önéletrajzi tanulmányok:

Dr. Tóth István Köngy Istvánról

keiről és a költészetéről:

Requ

Requ

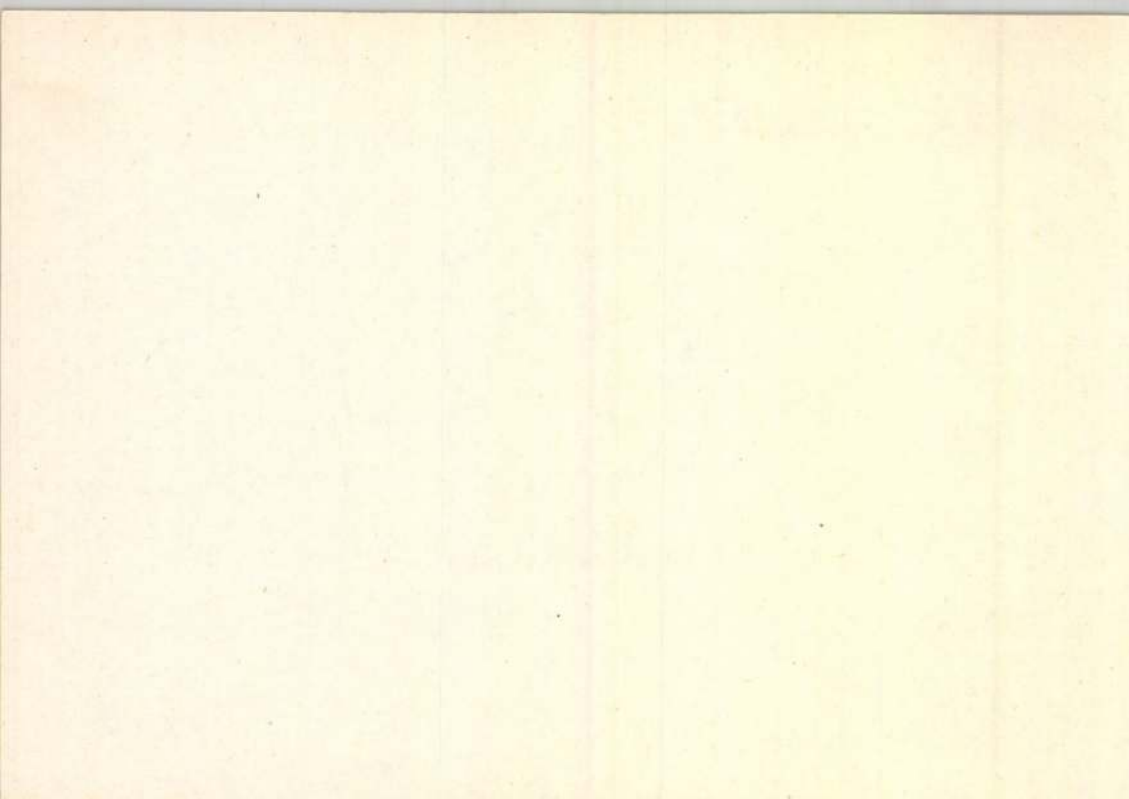
T. Rika Margit: Az arcképfelvételek

műhelyében

118-124.

Élet és Tudomány, 1972. jan. 15.

XXVI/3.

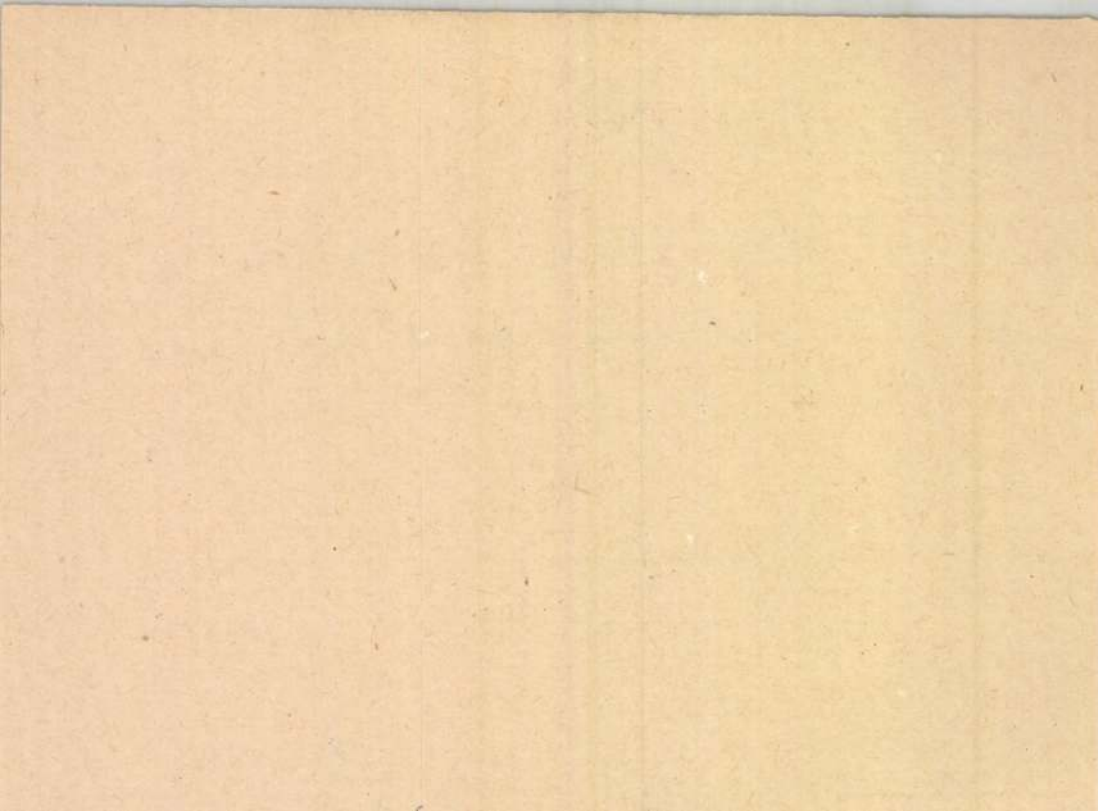
Szónyi István, festő

A szónyi - album 8 fekete-fehér s'
24 más reprodukciók tartalmaz.

F. R.: Könyvtárembe

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 10.

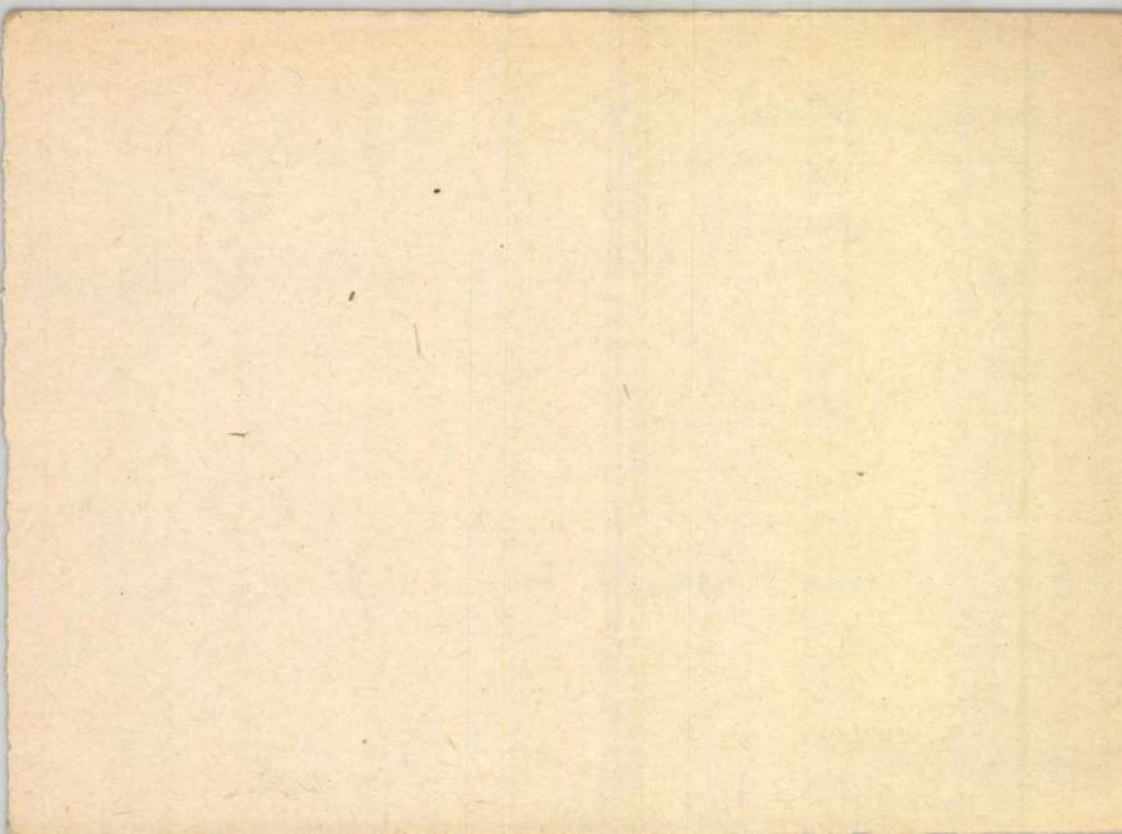
Szömpi István, festő

Megemlékés: Anyaija volt Cs. Erdős Tibornak

P. Szűcs Julisanna: Benczédi Sándor a' Cs. Erdős Tibor

7

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 4.

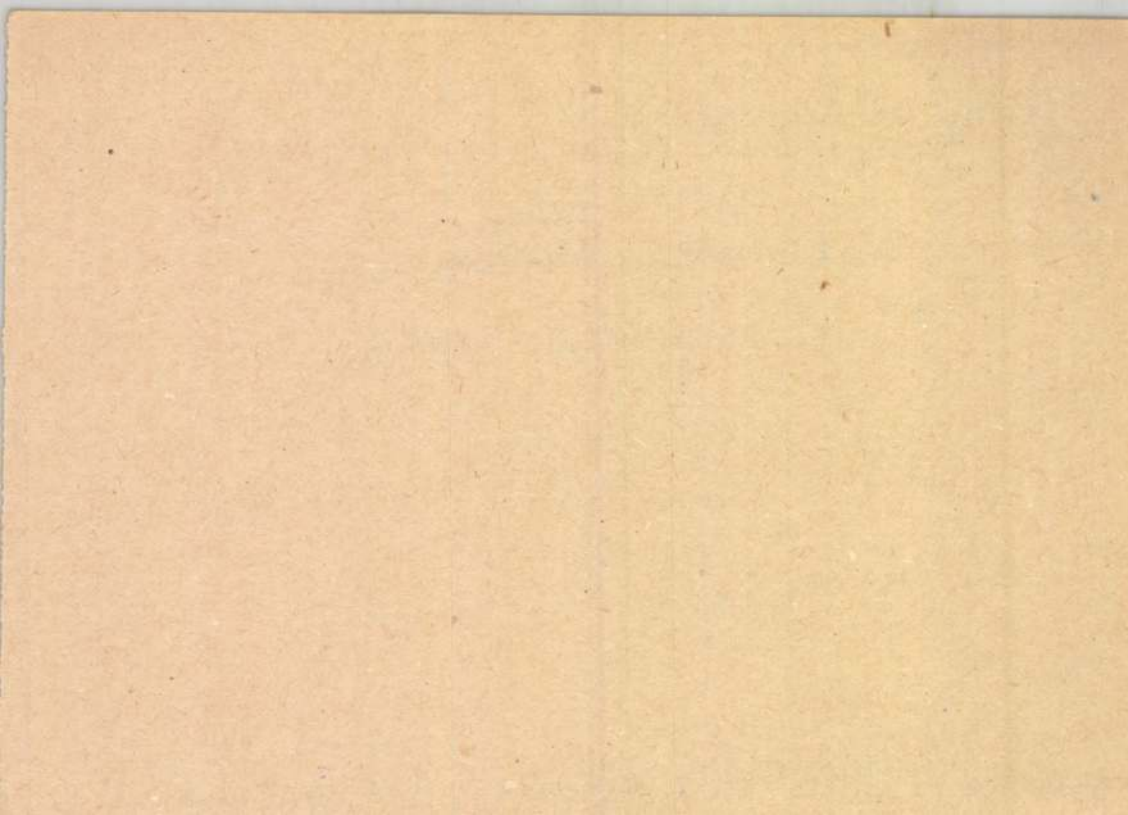

Szönyi István, festő

4 képrömvéseti albumok közt
van a "Szönyi István - kötet is."

— : A teli könyv várta újdonságai

2.

Grönyi Yshau

Leuyhart József, Grönyi festői szemlé-
letével sokszínűsített.

Alföld 1971/9

70 old

world's greatest

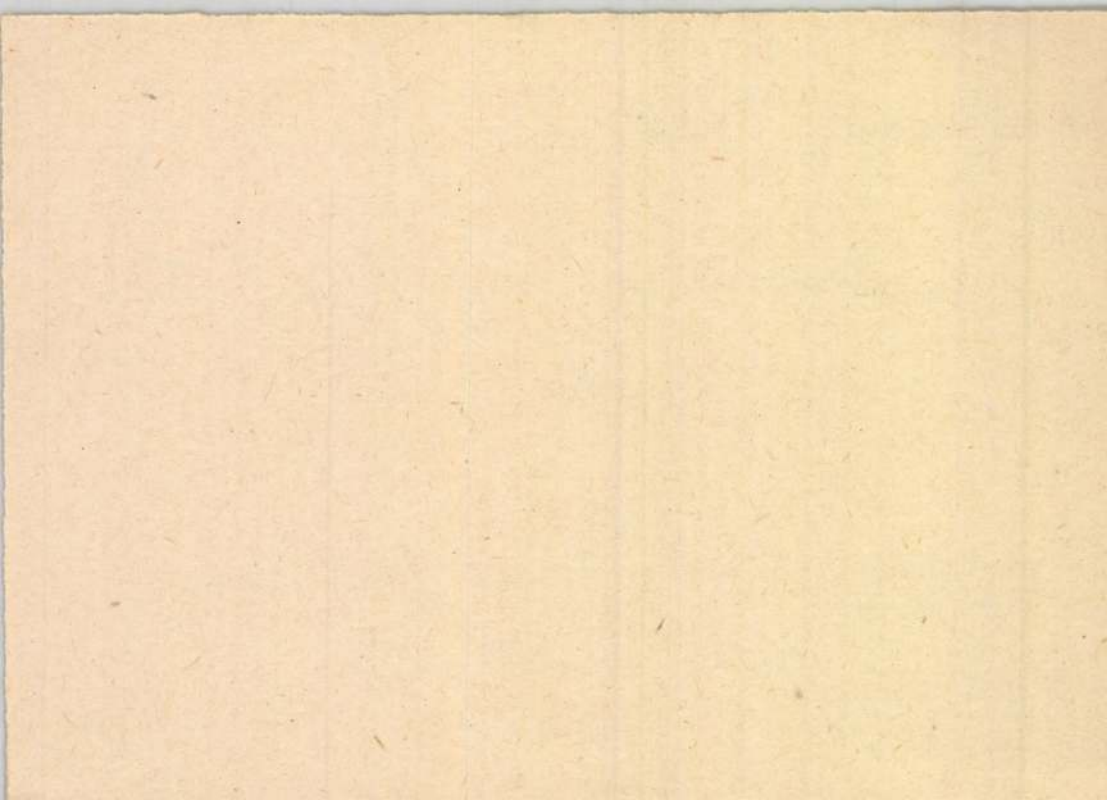
always subject yourself to the
all-around study of the world

lots of P/A/P/A to call
7

Lányi István

mőveletek a Lepró műveléséről. Miskolc
Vasi József.

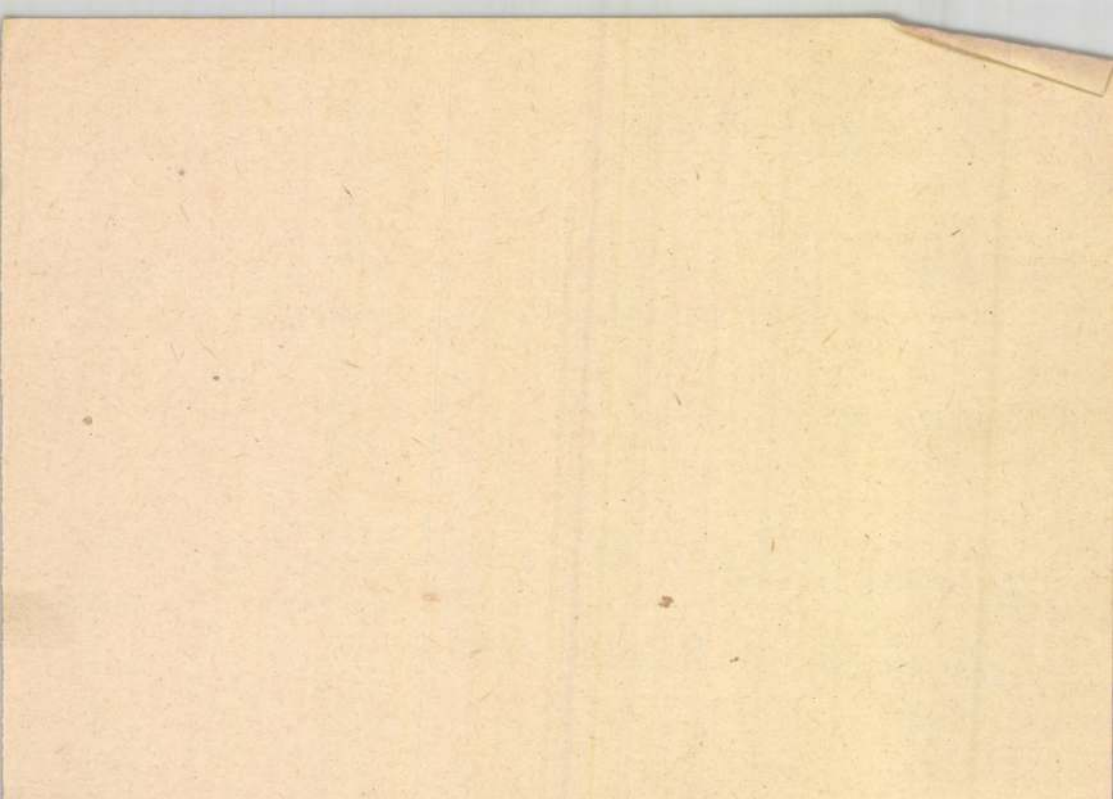
Garbely László. Vörösi együttműködés,
Miskolci képtér, Miskolc, 1971

Szönyi István

művelőke a Lepró-művelőkei Főiskola
Meggyes délté!

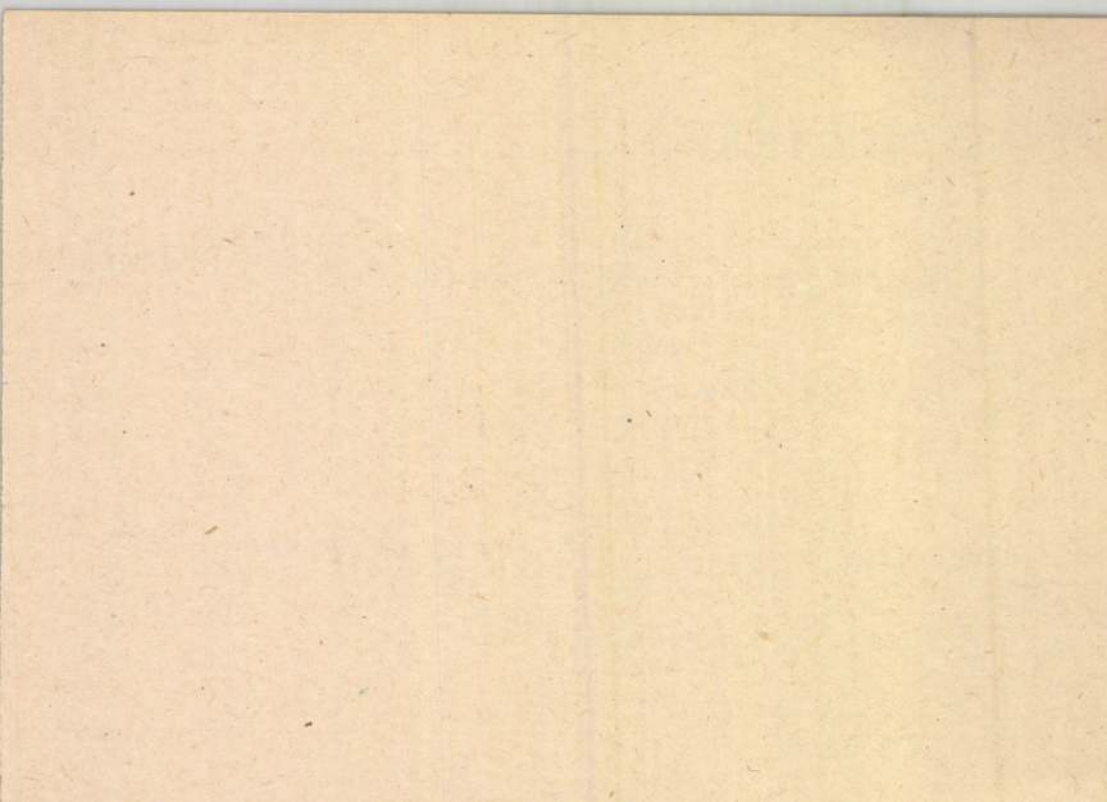
Görbely László: Városi gyűjtemény, ellis-
kölci képlős, elliskolc, 1979

Könyi István

nővelőke a Lejárművelési Főiskolán
Lepkegy Zoltán

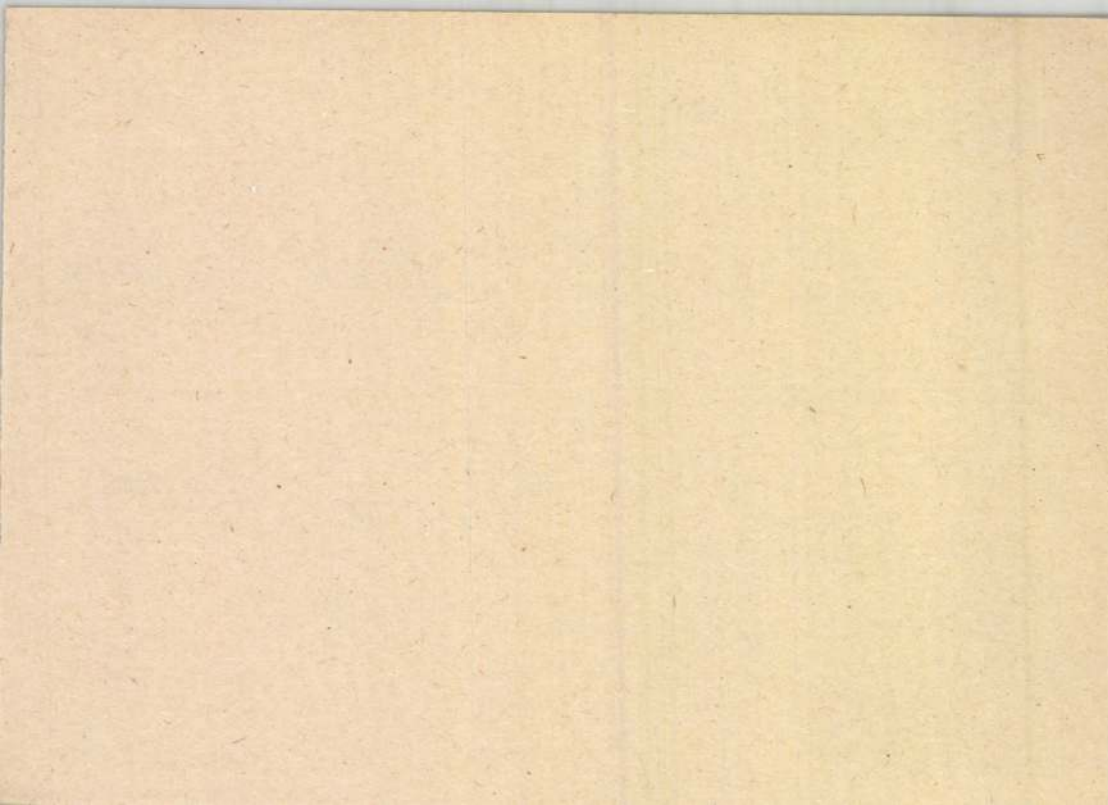
Dorbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

Könyi István

művelőke a Lépcsőművelési Főiskolán
Kunt Ernő.

Borbély László: Vörösi gyűjtésanyag,
Miskolci képtár, Miskolc, 1971

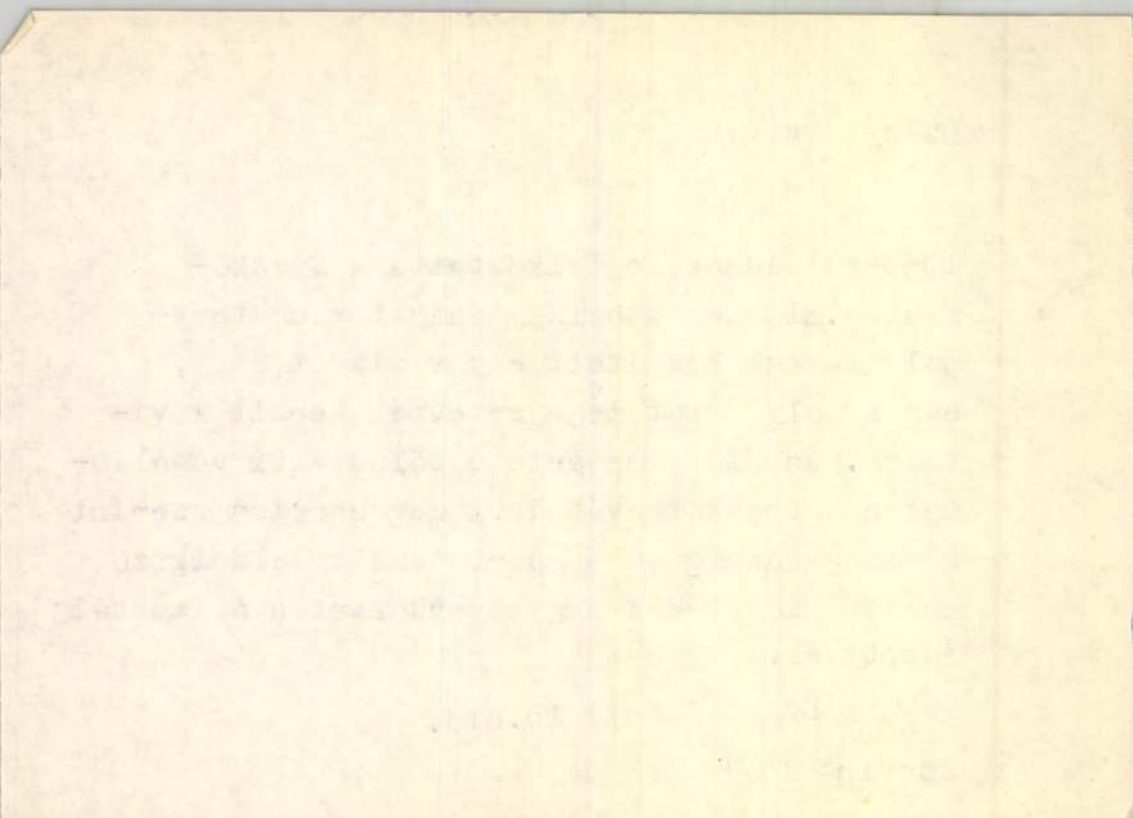

Szőnyi István

1950-től ásmét foglalkoztatta a freskófestés. Elsőnek a Belügyminisztérium pályázatára készített egy vázlatot, mely, bár a pályázatot megnyerte, nem került kivételre. Hasonló sors érte a földalatti végállomásának freskótervét is. A megrendelés szerint a mezőgazdaság és a sport témáit feldolgozó kompozíció csak a nagyméretű karton állapotáig jutott el.

Pataky Dénes: Szőnyi 20. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

1953 januárjában legújabb gouache-aiból
kiállítás nyílt meg a Fényes Adolf temem-
ben, 1954 májusában pedig retrospektív
kiállítása volt az Ernst Muzeumban, melyen
régőbbi művei mellett újabb munkái is szerepel-
tek, mint freskótervei, a nagy kartonjai, Képeii
közül szerepelt: Kék a Duna/1950&, Fuvaros/1951/,
Szántás/1954/ című munkái.

Pataky Dénes: Szőnyi Corvina 1971 20. old.

1875
The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting of the Executive Committee, held on the 15th of December, 1874.

1. Mr. J. H. [Name] of [Location]
2. Mr. J. H. [Name] of [Location]
3. Mr. J. H. [Name] of [Location]
4. Mr. J. H. [Name] of [Location]
5. Mr. J. H. [Name] of [Location]
6. Mr. J. H. [Name] of [Location]
7. Mr. J. H. [Name] of [Location]
8. Mr. J. H. [Name] of [Location]
9. Mr. J. H. [Name] of [Location]
10. Mr. J. H. [Name] of [Location]

The names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting of the Executive Committee, held on the 15th of December, 1874, are as follows:

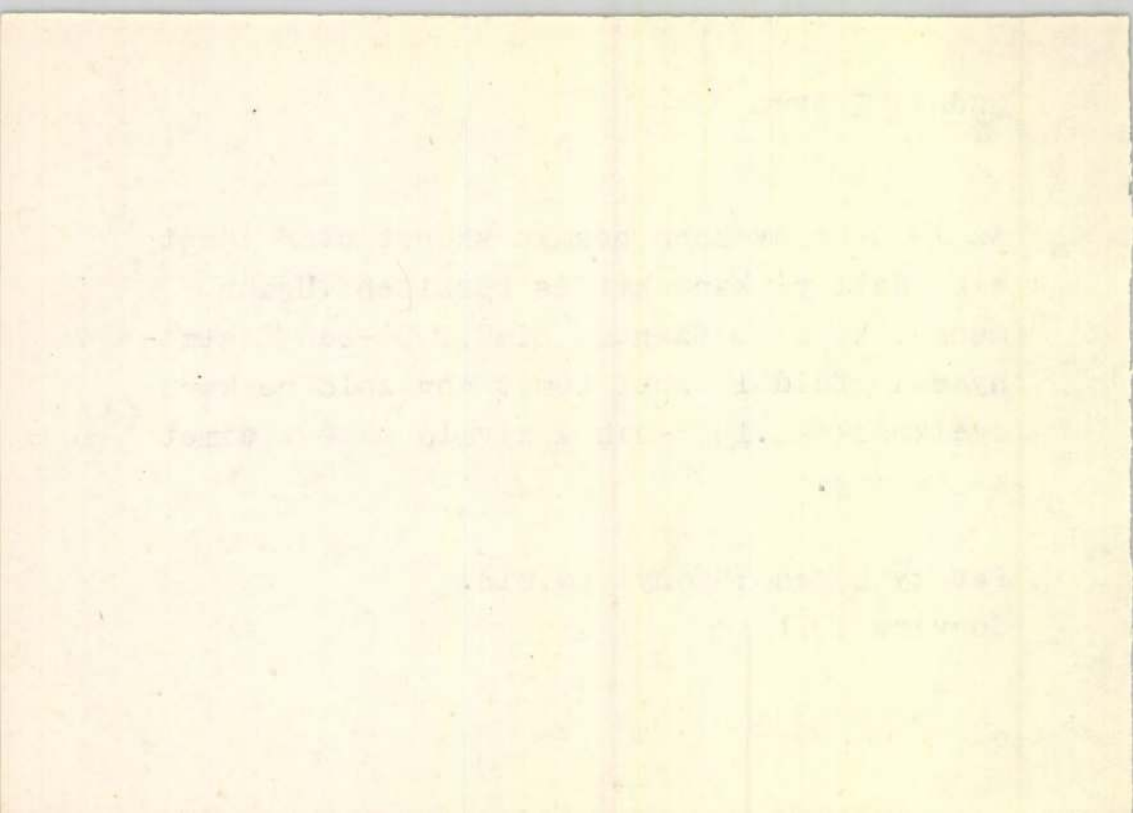
1. Mr. J. H. [Name] of [Location]
2. Mr. J. H. [Name] of [Location]
3. Mr. J. H. [Name] of [Location]
4. Mr. J. H. [Name] of [Location]
5. Mr. J. H. [Name] of [Location]
6. Mr. J. H. [Name] of [Location]
7. Mr. J. H. [Name] of [Location]
8. Mr. J. H. [Name] of [Location]
9. Mr. J. H. [Name] of [Location]
10. Mr. J. H. [Name] of [Location]

Szőnyi István

Az 1950-es években hosszú szünet után ismét elkezdett rézkarcokat is készíteni. Ujabb munkái közül a Szántás című, 1954-ben festményemléksímfeldolgozott témát ábrázoló rézkarca emelkedik ki. 1956-ban a kiváló művész címet kapta meg.

Pataky Dénes : Szőnyi 20. old.

Corvina 1971

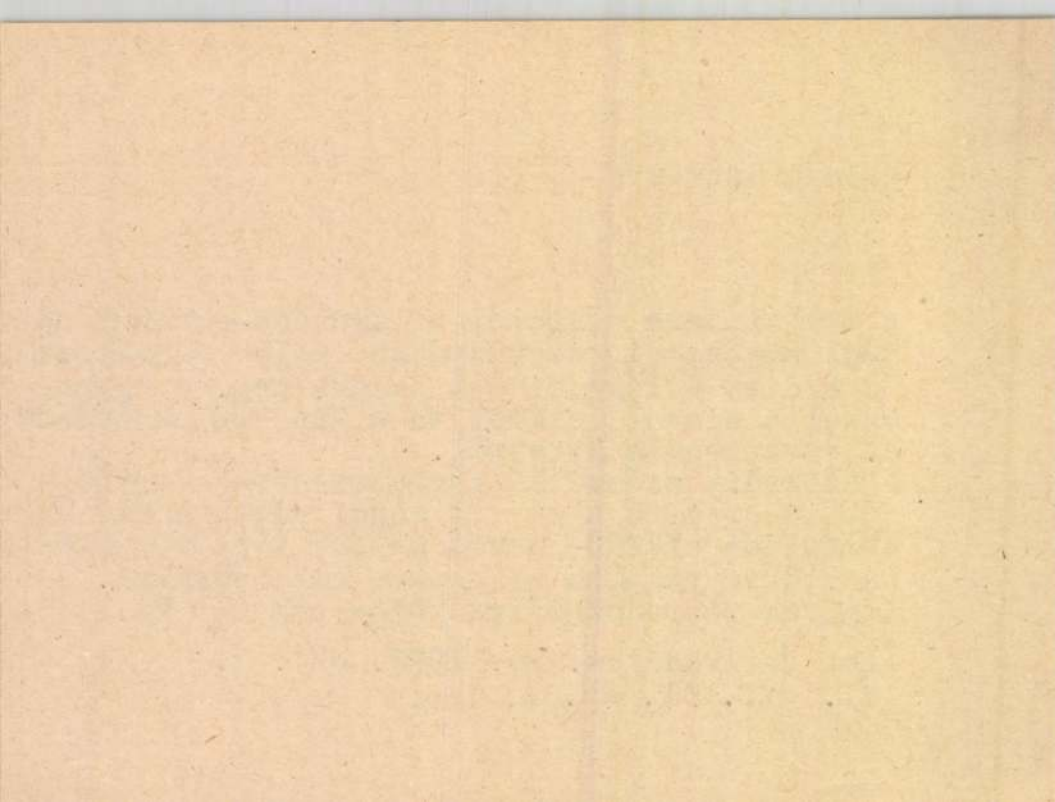
Szőnyi István

A művész neve szerepel a Larousse-sorozat új képzőművészeti kiadványában, mely "Művészet és modern világ" címmel jelent meg, s ugyanazzal a címmel számol be a lap "Tájékoztató" c. rovatában a kötetről.

A huszadik század képzőművészetének fejlődését ismertetve a mű felsorol -itthon élő és külföldön működő- neves magyar képzőművészeket, képanyagában bemutatva alkotásaikat. A művek reprodukcióira külön nem tér ki.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 7.

XVI. évf. 41. sz. 6. lap.

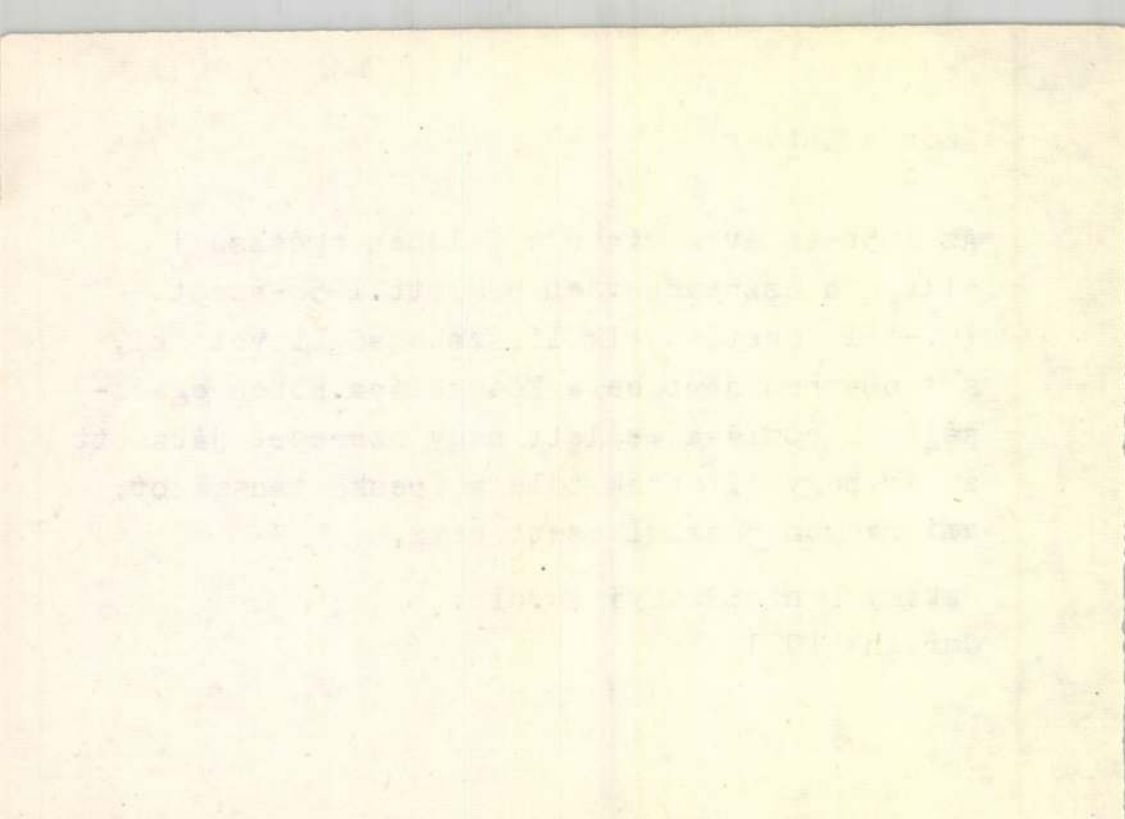

Szőnyi István

Az 1950-es évek második felében egészségi állapota észrevehetően romlott. 1958-szept. 15.-től fizetés nélküli szabadságot vett ki, s többé nem járt be a Főiskolára. Ebben egészségének romlása mellett nagy szerepet játszott az is, hogy elvették tőle a freskó tanszakot, ami nagyon rosszul esett neki,

Pataky Dénes: Szőnyi 20. old.

Corvina 1971

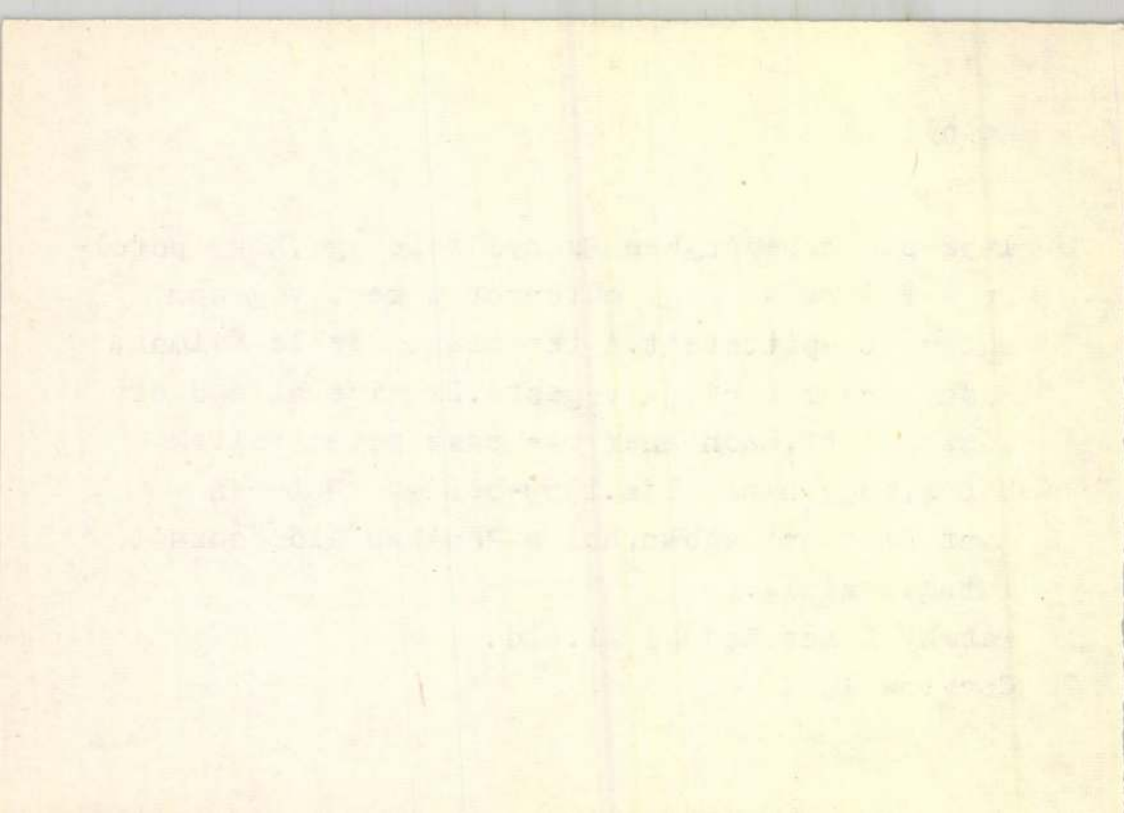

Szőnyi István

1958-ban Zebegényben Szőnyi felesége, hogy pótolja a főiskolai nagy műtermet a kert végében műtermet építtetett. A tervezést Szelle Kálmán, Szőnyi régi barátja végezte. De mire az épület készen lett, Szőnyinek már csak hefei voltak hátra, hogy használja. 1959-ben és 1960-ban járt Olaszországban, hol a Rómában élő Zsuzsát látogatta meg.

Pataky Dénes: Szőnyi 21. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

1957-ben a csepeli posta számára festett egy, a posta történetét feldolgozó pannót. A nagy feladatok mellett tovább folytatódott gouache és tempera képei sora is, mely utóbbi épp 1957-ben a Pásztorlány/Holdfény/ című egy 1937-ben festett motívumot felhasználó vásznával gazdagodott.

Pataky Dénes: Szőnyi 20. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

1951-ben megbizást kapott a parasztság életét bemutató hétreszes nagy pannó festésére. Ez a munka azután kivitelee is került, kár, hogy monumentális munkái közül éppen ez kevésbé szerencsés. 1952-ben érdemes művész lett.

Pataky Dénes: Szőnyi 20. old.

Corvina 1971

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year. It also contains a list of the names of the members of the committee and a list of the names of the persons who have been appointed to various positions.

Very truly yours,

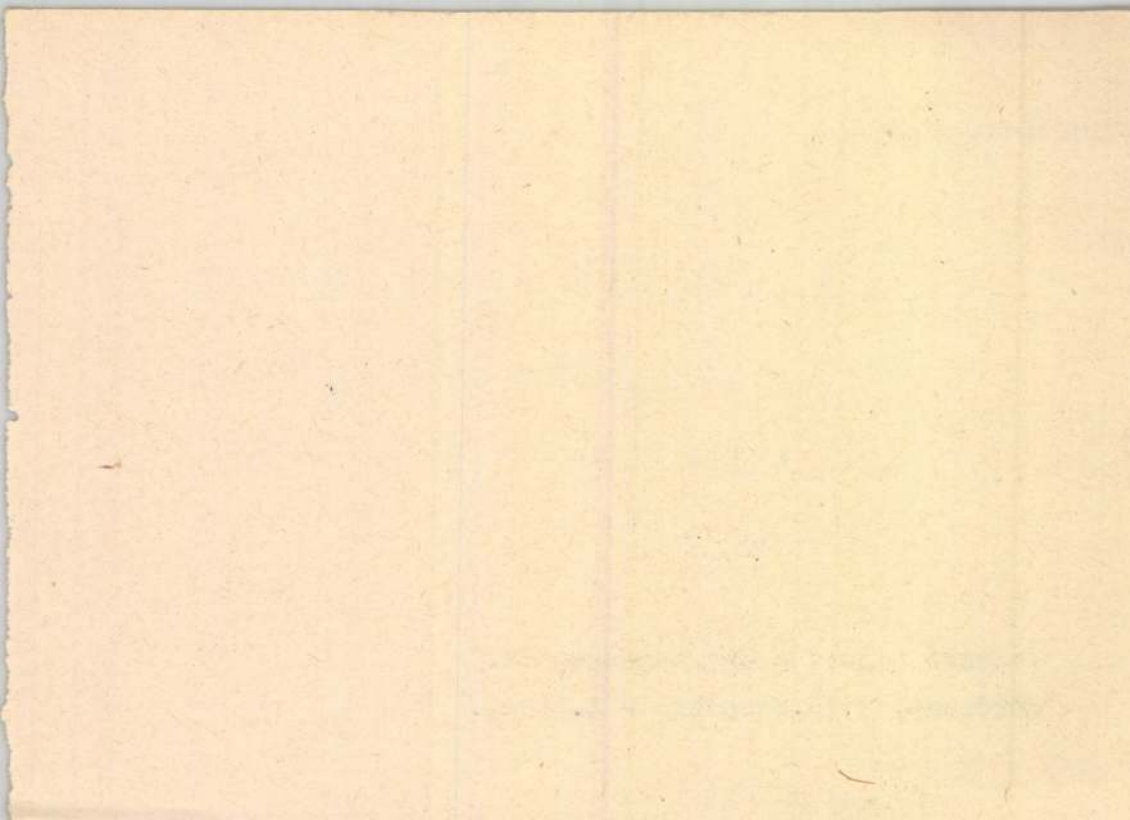
J. H. [Name]

Szőnyi György

Pótray Pál közvetítésével Bernath
Annel megismernte Szőnyi György
rőp alakult a Gresham csoport
magja.

Végyári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

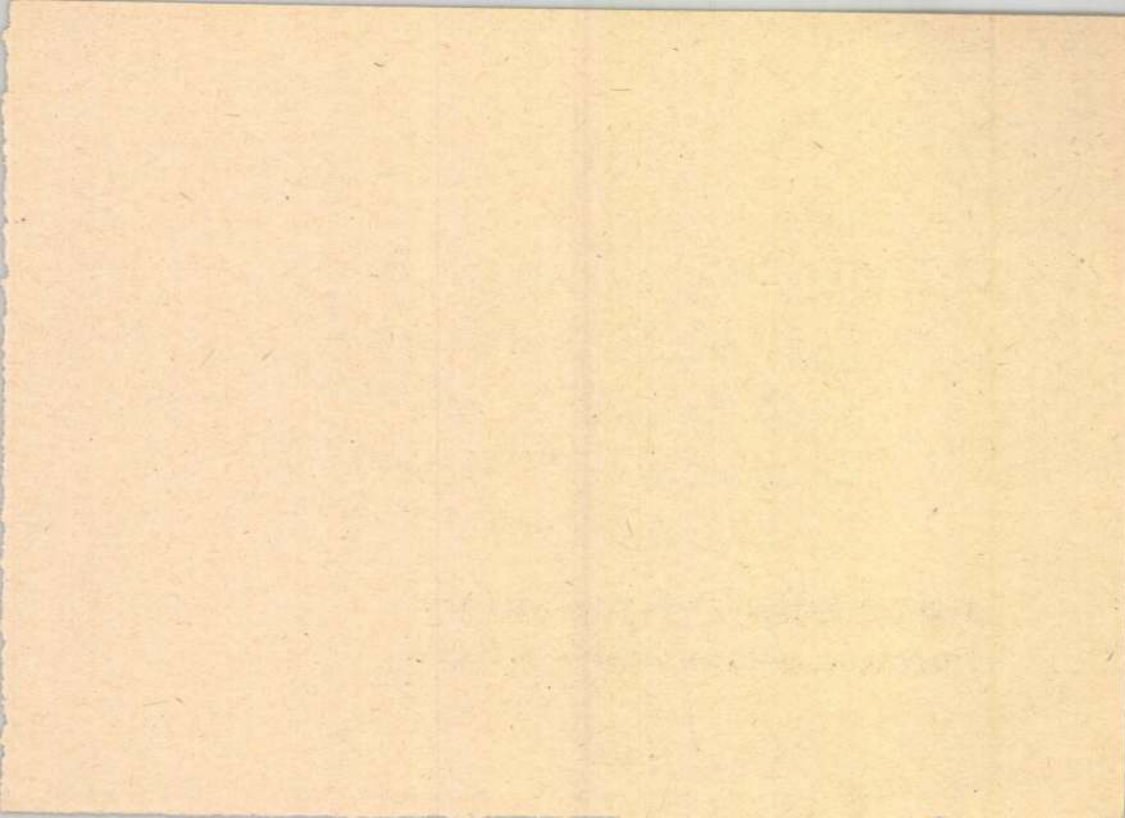

Szőnyi István

1949-ben a főiskolai ifjúság
veszélye volt Szőnyi István. 8-
miatt kizárták az intézetből.
Megtanulta a nérkárocolást és
Rembrandt hatására luminis-
táiról lett.

Végvári Lajos: A Gresham-csoport.

Művészet, 1976. december - 3. oldal.

Szőnyi István

Cs. Szabó László ostromi naplőjához illusztrációt készített a Budapest című folyóiratba, 1946-ban illusztrálta Arany Toldiját. Készített rajzokat Mikszáth Különös házasságához is. 1948-ban a Belvárosi plébániatemplom pályázatot írt ki elpusztult főoltára pótlására. Vázlatot készített, közepén Mária mennybemenetelével a zebegényi Dunakanyar előtt. A zsüri, így Genevich Tibor és Genthon István, elfogadták, de a plébános másnak adta ki a megbizást.

Pataky Dénes: **Szőnyi** 18. old. Corvina 1971

1871

25. The first of these is the
the second is the
the third is the
the fourth is the
the fifth is the
the sixth is the
the seventh is the
the eighth is the
the ninth is the
the tenth is the

Szőnyi István

1959-ben és 1960-ban Olaszországban tett látogatásáról sok rajzzal és gouache-lappal tért haza. Hazatérte után egy új kiállításra kérték fel, a Csók Galériában rendezendő kiállítás nagyon foglalkoztatta. Halála váratkanul jött, a Magyar Nemzet 1960. augusztus 31.-én nagybetűs cím alatt közölte a halálhírt.

Pataky Dénes : Szőnyi 20. old.

Corvina 1971.

1864

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York the sum of
Five Hundred Dollars
for the year ending
the 31st day of December
1864

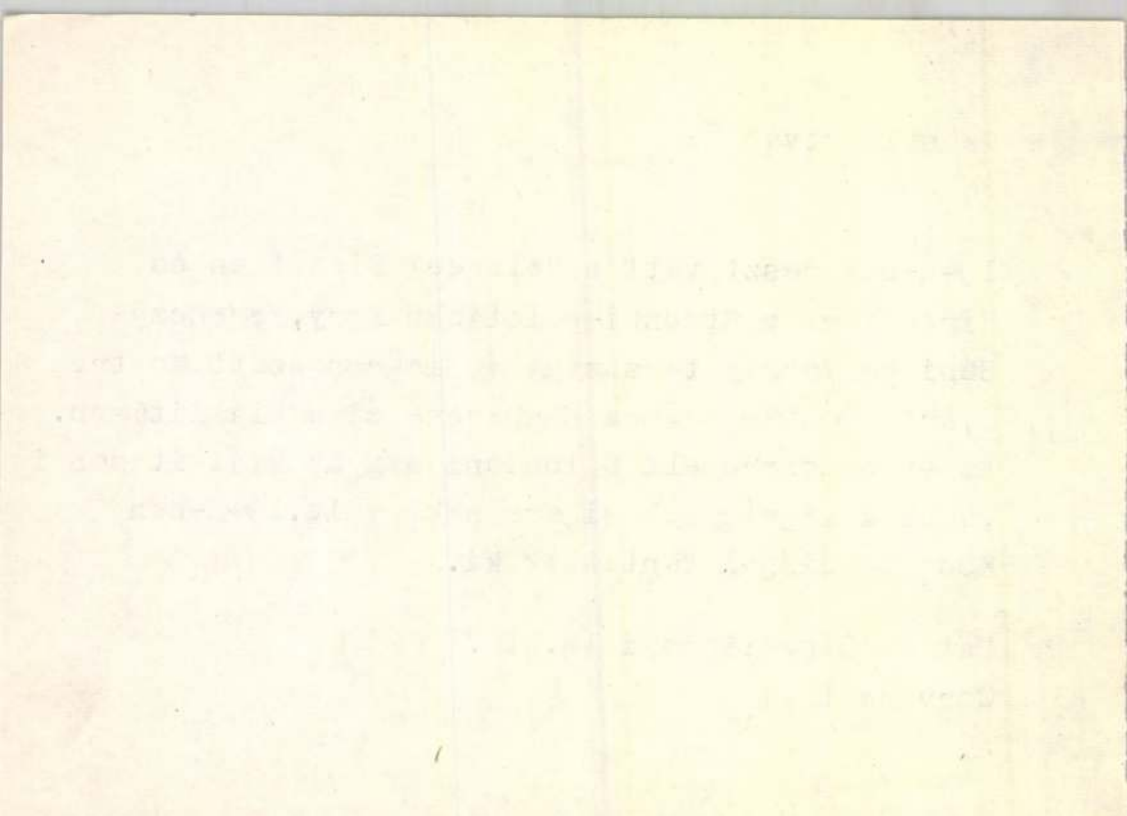
Witness my hand and seal
this 1st day of January
1865

Szőnyi István

1948-ban részt vett a Velencei Biennálén és Firenzében a Strozzi-palotában Egry, Ferenczy Béni és Márffy társaságában megrendezett Mostra d'Arte Contemporanea Ungherese című kiállításon. Ez évben szerepelt a londoni magyar kiállításon is, ahol a legnagyobb sikere neki volt. 1949-ben Kossuth-díjjal tüntették ki.

Pataky Dénes: Szőnyi 18. old.

Corvina 1971

Szónyi István

Az 1940-es évek második felében sok gouache került ki ecsetje alól, mint az Aratók/1947/, a Pásztorfiú/1947/, a Beszélgetők/1947/, a Zebegényi Dunakanyar, a Kosár/1947/. Tempera képei közül említést érdemelnek Reggel/1946/ és Zebegényi táj című képei. 1947-ben a Magyar Szabadságért érdemrenddel tüntették ki.

Pataky Dénes: Szónyi 18. old.

Corvina 1971

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 773-709-3200
WWW.CHICAGO.EDU

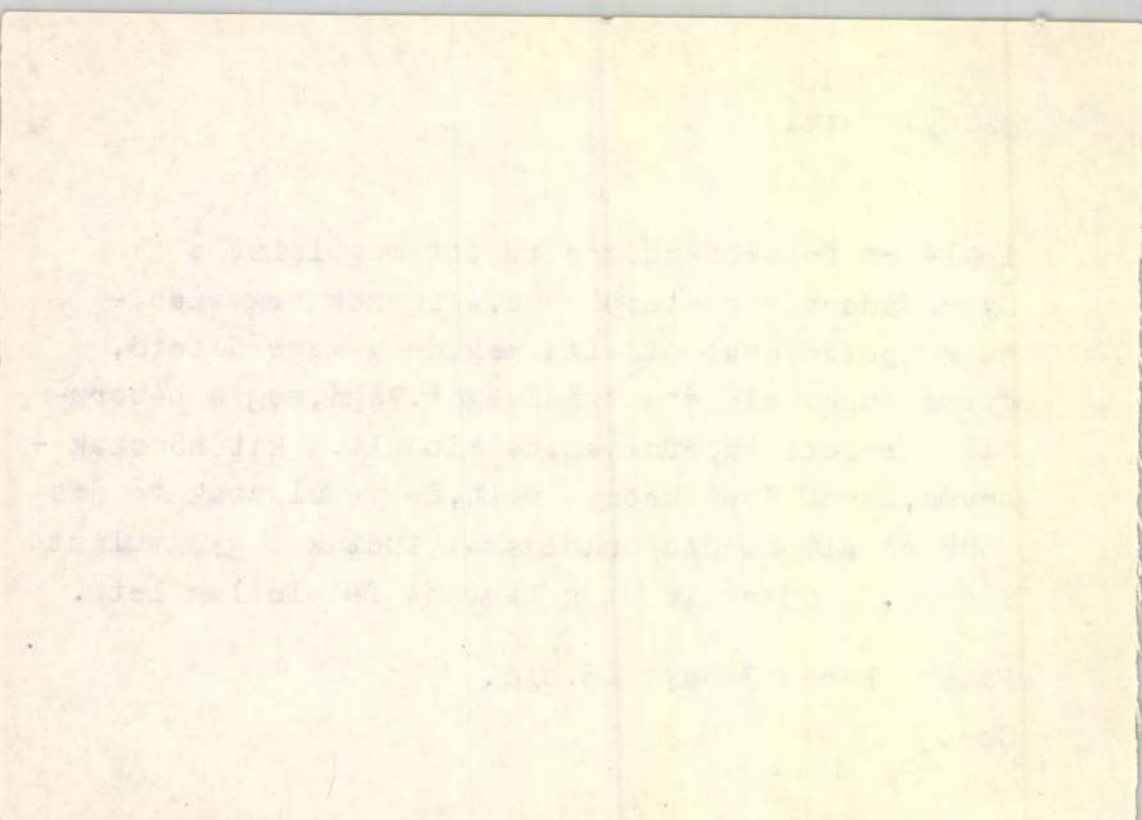
UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Szőnyi István

1941-ben freskófestésre kapott megbízást a Győr-Nádorvárosi templomba. A fresók nagyszabású kompozícióval oldotta meg, de a megerőltető, gyors munka aláásta egészségét. Régi, még a háborúban szerzett tüdőfolyamata kiújult. A kitűnő szakorvos, Barát Irén betege volt, de végül csak teljes jobb oldali bordacsonkolással tudták a gyógyulást elérni, az operáció után tartása féloldalas lett.

Pataky Dénes Szőnyi 16. old.

Corvina 1971

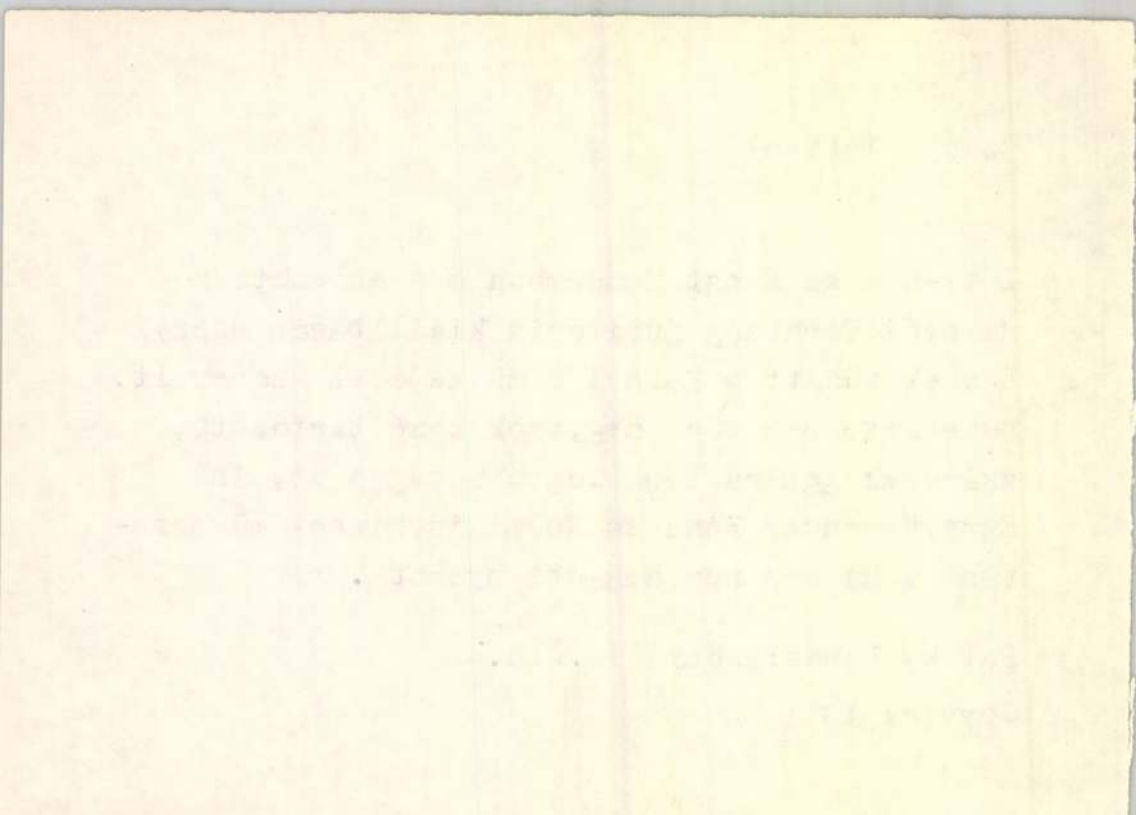

Szónyi István

1945-ben az Ernst Múzeumban megrendezett Szinyei Társaság jubiláris kiállításán Szónyi többek között a Kutnál című képével szerepelt. Művészete nem tört meg, azok közé tartozott, akárcsak generációja legtöbb tagja is, mint Egry, Ferenczy Béni és Noémi is, kiknek művészetén a háború nem hagyott nyomot .

Pataky Dénes: Szónyi 18. old.

Corvina 1971

Szónyi István

1943-ban megjelent Kép című könyve, melyet a kiadó felkérésére kedvetlenül írt, az Inter arma silent Musae című bekezdéssel.

1943-ban festette a Barátnő-et, a Delelés című kompozícióját és a Kerti pad-ot.

Pataky Dénes: Szónyi 17. old.
Corvina 1971

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

PRINTED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

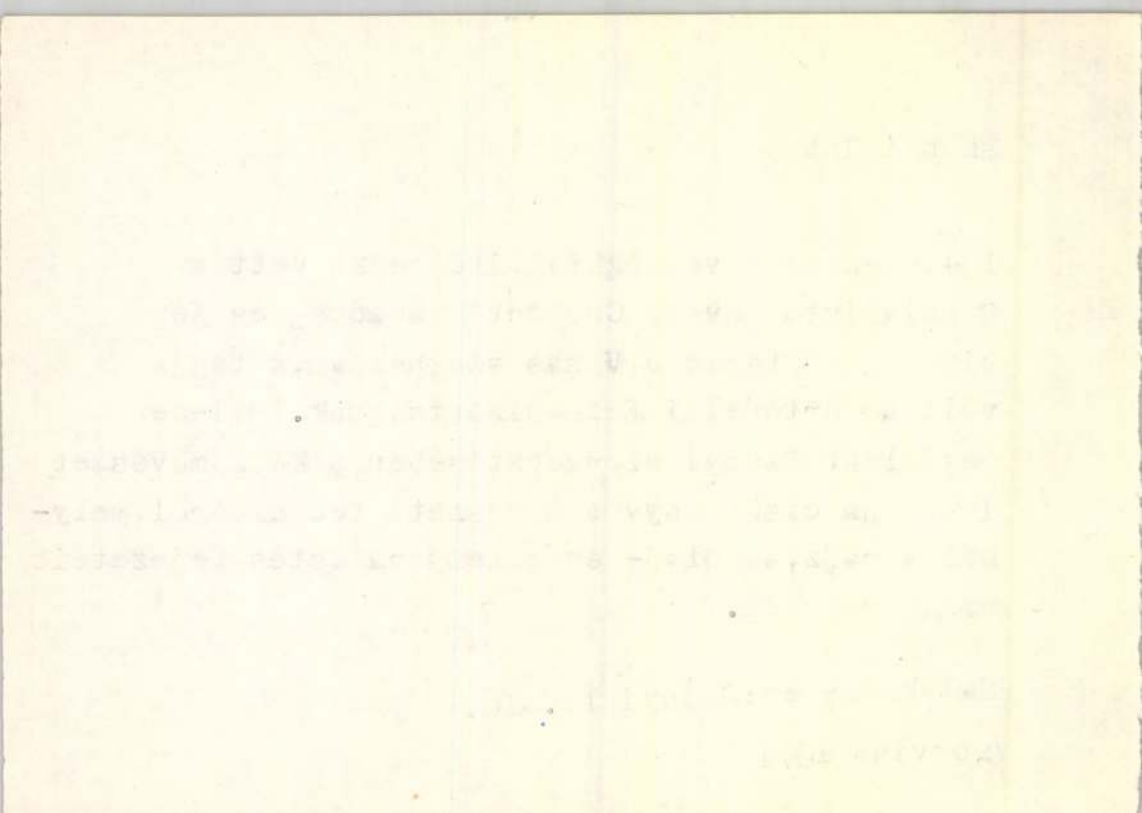
1970

Szőnyi István

1941-ben mint vendégkiállító részt vett a Szocialista Művész Csoport Szabadság és Nép című kiállításán a Vasas székházban, s tagja volt a Történelmi Emlékbizottságnak, 1941-ben megjelent Szőnyi szerkesztésében a Képzőművészet Iskolája című könyv a művészeti technikáról, melyben a rajz, az olaj- és a temperafestés fejezeteit maga írta meg.

Pataky Dénes: Szőnyi 16. old.

Görvina 1971

Szőnyi István

Sok képe nem is került kiállításra, mert a gyűjtők, Fruchter Lajos, Radnai Béla, Szilágyi Sándor és még sokan mások már a műterméből elvitték képeit.

Pataky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

The first part of the report
concerns the work done during
the year 1900. It is divided
into three sections: general
work, special work, and
miscellaneous work.

The second part of the report

concerns the work done during
the year 1901.

Szőnyi István

1937 szeptemberében Szőnyit meghívták a
Képzőművészeti Főiskolára tanárnak, hol Karlovszky
osztályát vette át. Különben előzőleg, 1934-1935-
ben egy rövid ideig már tanított itt, mint
megbízott tanár. Pendes tanárná való kinevezé-
sét 1938. június 30.-án kapta meg.

Pataky Dénes : Szőnyi 16. old.

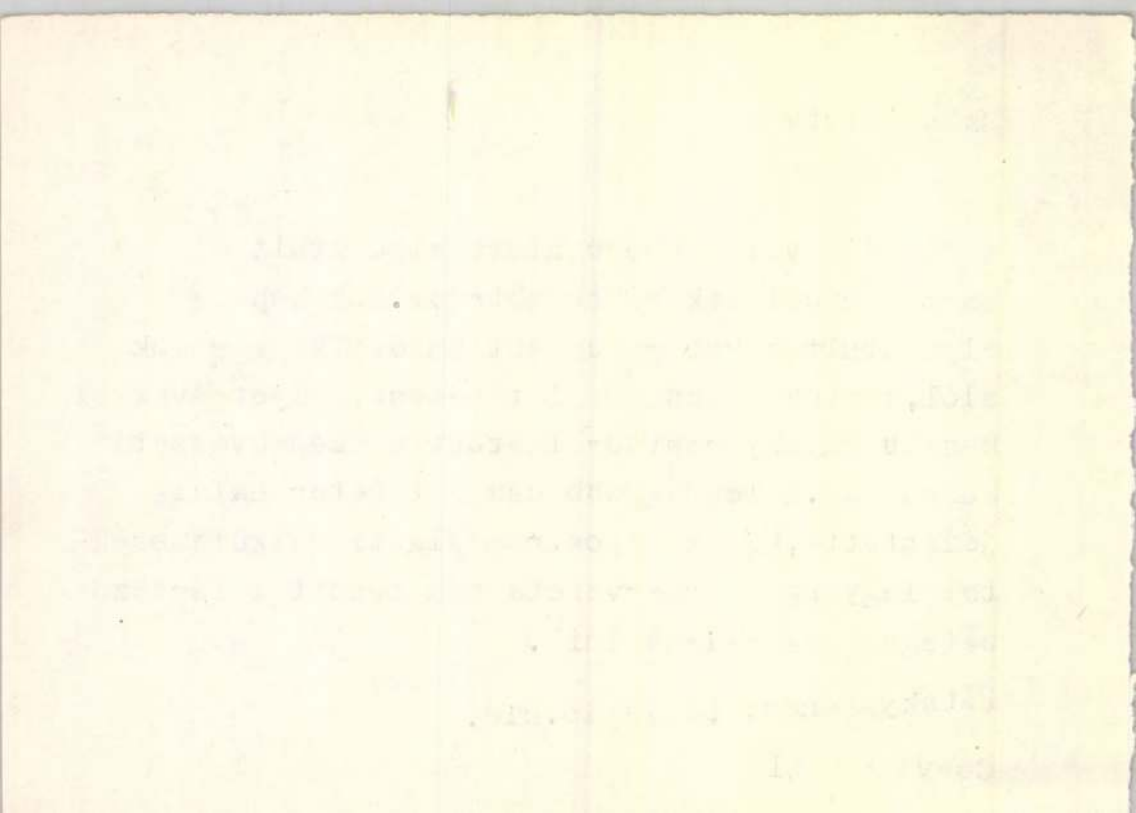
Corvina 1971

Szőnyi István

A második világháború alatt elpusztult Baross utcai lakása és műterme. Sok képe elpusztult, sokat roncsként huzott ki a romok alól, köztük a Zebegényi temetést, melyet évekkel később Pataky restauráltatott a Szépművészeti Múzeumban. A legnagyobb csapást Péter halála jelentette, kinek az ostrom alatti nélkülözésektől legyengült szervezete nem tudott a fertőző betegségnek ellenállni .

Pataky Dénes: Szőnyi 18. old.

Corvins 1971

Szőnyi István

Dolgozott az ellenállási mozgalom számára,
a Szőnyi készítette hamis papirokat mint
összekötő Dési Huber Istvánné továbbította
a mozgalomnak. Műtermében, majd ostrom alatt x
pincéjében tizenöt üldözöttet bujtatott, megoszt-
va szükös élelmét is.

1944-ben festette az Anya a kislányával című
remekművét.

Pataky Dénes: Szőnyi 18. old.

Corvina 1971

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is mostly obscured by the paper's texture and color.

Szőnyi István

Az 1930-as évek második felétől az addigi akvarellal készített vázlatait a temperafestéshez közelebb álló gouache vázlatok kezdték felváltani. A gouache, a fedőfehérrel kevert akvarell technikájában is egyéni eljárás alkalmazott. A megfestett gouache vázlatot, mikor kissé megszáradt, vízzel, melyben egy kevés kínai tust is oldott, lemostamajd leitatta. Az így keletkezett színeket, mind elmosódott alapot felhasználva fejezte be a lapot.

Pataky Dénes: Szőnyi 15. old.

Corvina 1971

The first part of the paper is devoted to a general
 discussion of the problem. It is shown that the
 problem is equivalent to the problem of finding
 the minimum of a certain functional. This
 functional is defined as follows:

Let $f(x)$ be a function defined on the interval
 $[a, b]$. Then the functional $J(f)$ is defined
 by the formula

$$J(f) = \int_a^b f(x) dx + \int_a^b f'(x) dx$$

where $f'(x)$ is the derivative of $f(x)$. It is
 shown that the minimum of $J(f)$ is attained
 when $f(x)$ is a linear function.

Szőnyi István

A festés és karcolás mellett néha kirándult a képzőművészet más területeire is. Tervezett pl. plakátot a Modiano cigaretta-papírgyár részére és készített néhány könyvborítolapot, így többek között 1934-ben Paul Claudel Selyemcipő című munkájához. Pannokat festett a szegedi Hági sörözőbe, 1938-ban diszleteket tervezett Paulini Béla Magyar csupajáték című darabjához a Művész Színház részére.

Pataky Dénes: Szőnyi 19 old.

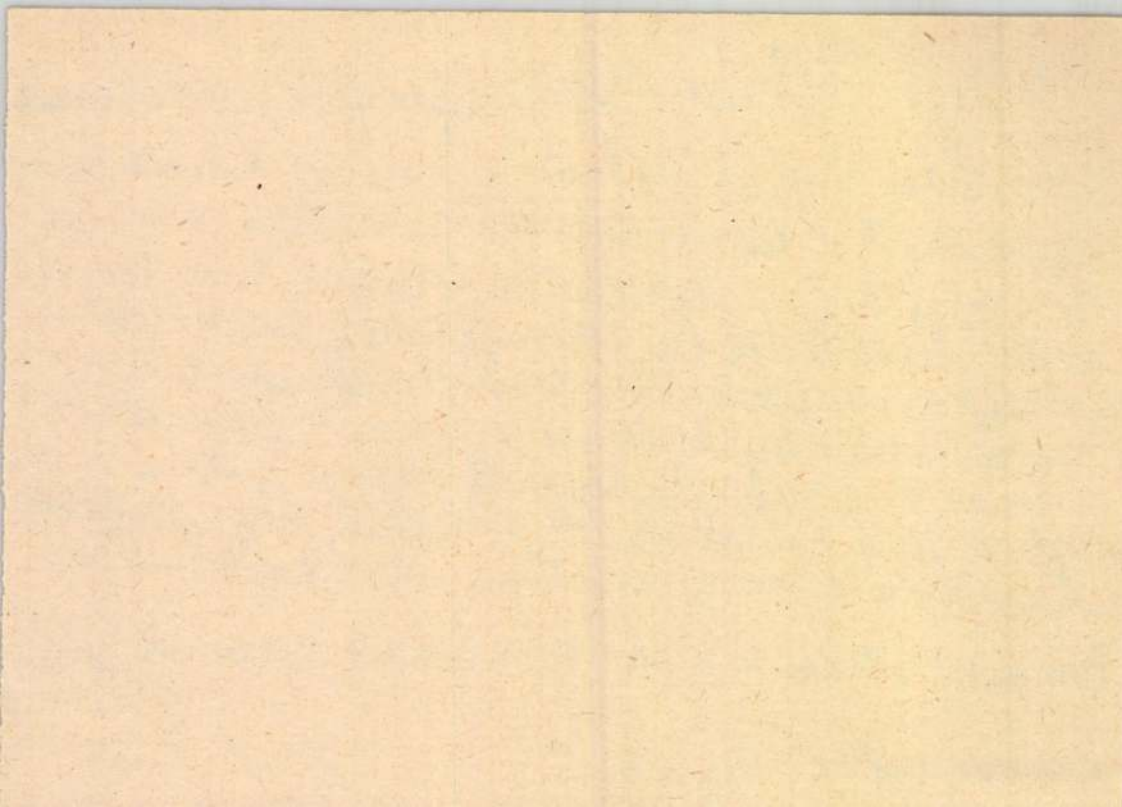
Corvina 1971

Grönzyi István, kassuthi díjaz festő- és grafikusműve

Minton dypád festőművein nagy körültekintéssel fogott a temperafestékhez, miután az olajfestés egy allergiás visszahatás folytán számára elvetett. Lefordított egy több mint száz éve módott németalföldi szakkönyvet a tajds- és olajtempóra elegyítéséről; később felfederte, hogy hasonló emulziót alkalmazott a hebegényben festő Grönzyi István is, aki egyik további példaképe lett s amellett, hogy másolná, néhány képen az anyag felrakása is emlékeztet rá.

Borghita István: Minton dypád tárlata a Kossuth Galériában.

Kossuth, 1982. 6. 433. old.

Stömyi István (Győr, 1894 - Zebegény, 1960)

"Zebegényi utca" gouache 20x32 cm

J. l. p.: Stömyi I. - Részlet: a: 8000 ft

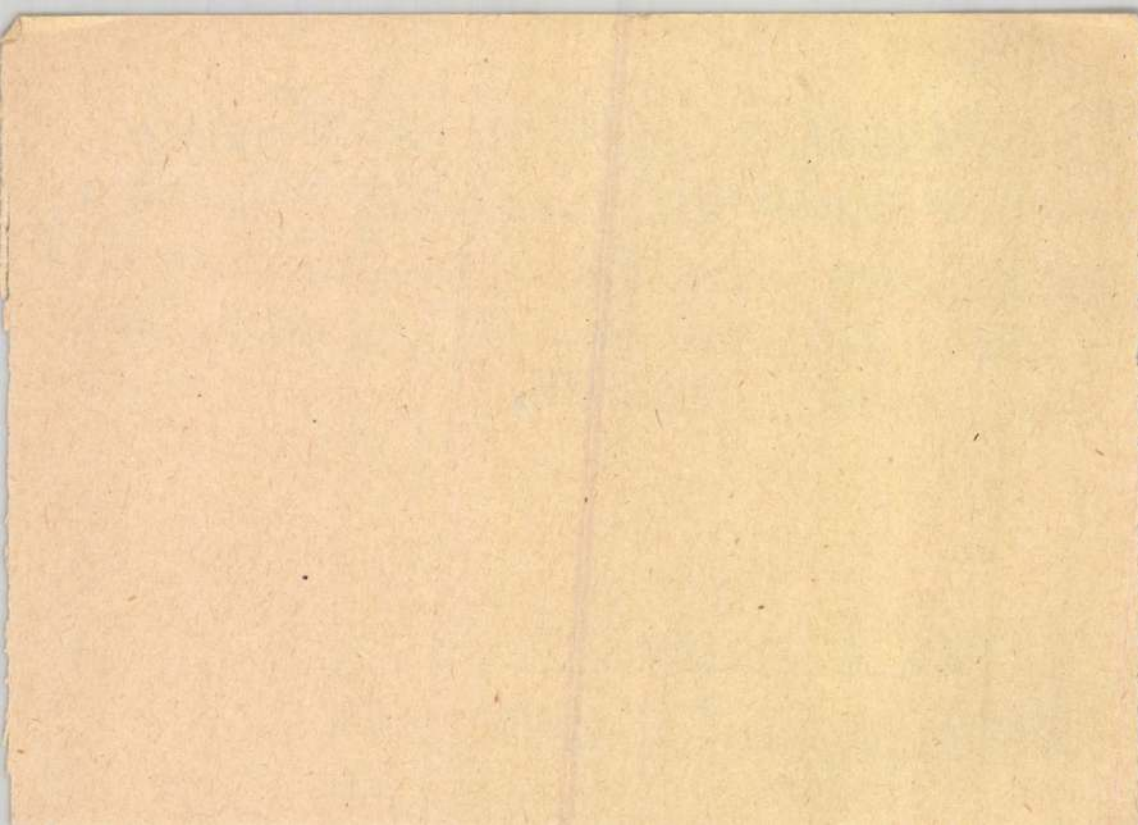
"Gyűrűmérésipérek" o.v. 55x63,5 J. l. p.: Stömyi 1927.
(Részlet) Részlet: a: 25000 ft.

[Faint, illegible handwriting on aged paper]

Szönyi István festőművés
a képzőművészeti alap kiadó vállalat egy
kiállításán mutatta be új fal- és asztali
mappáit melyen a XX. sz. magyar fes-
tő művei láthatók.

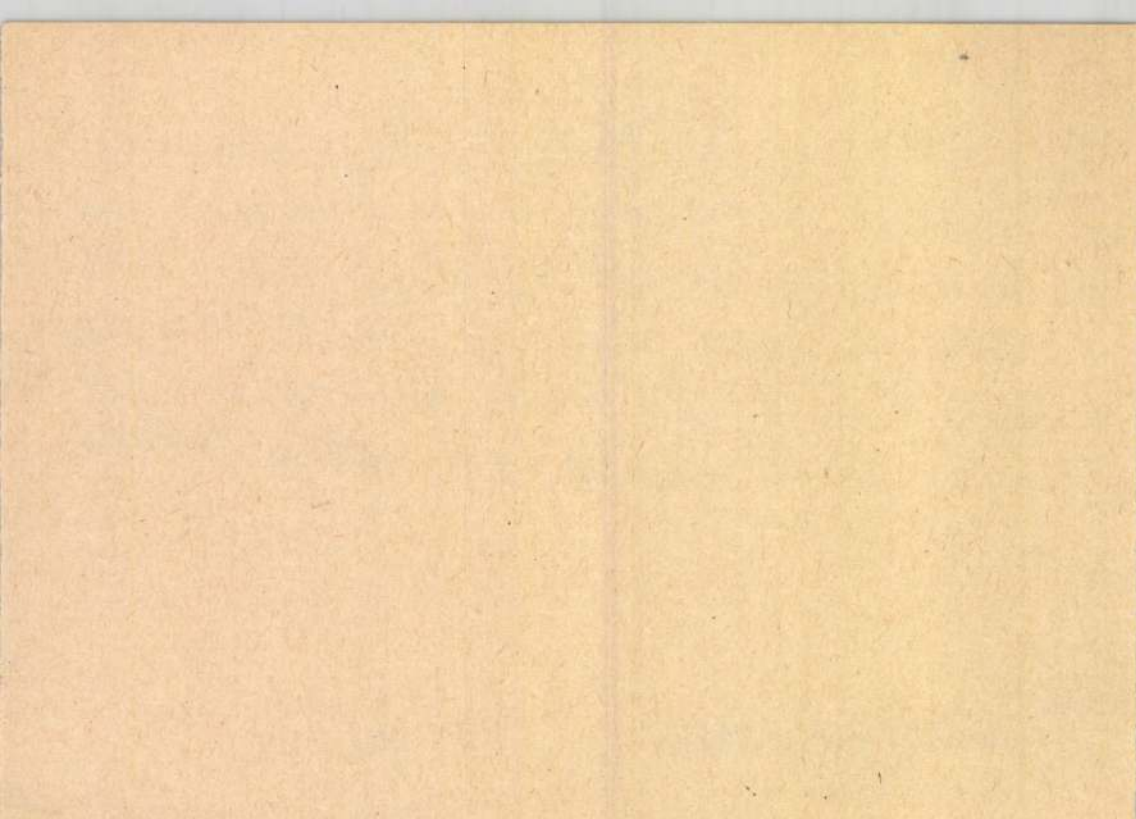
Képes Krónika.

1974. XI. 21. TV. 16.30 V.

Inönnyi István festő-grafikusművész
Takarékban, a Kildagy György emlékére adá-
tok kötetek 123. tárlata mellett meg saom-
baton, melyen a Miskolci Képtár mezejai-
ból Sacinnyi István ötven képe kerül kiállításra,
a tárlatát dr. Végvári Lajos művészettörténész
vezette le.

Kisak-Magyarország, 1945. júl. 6.

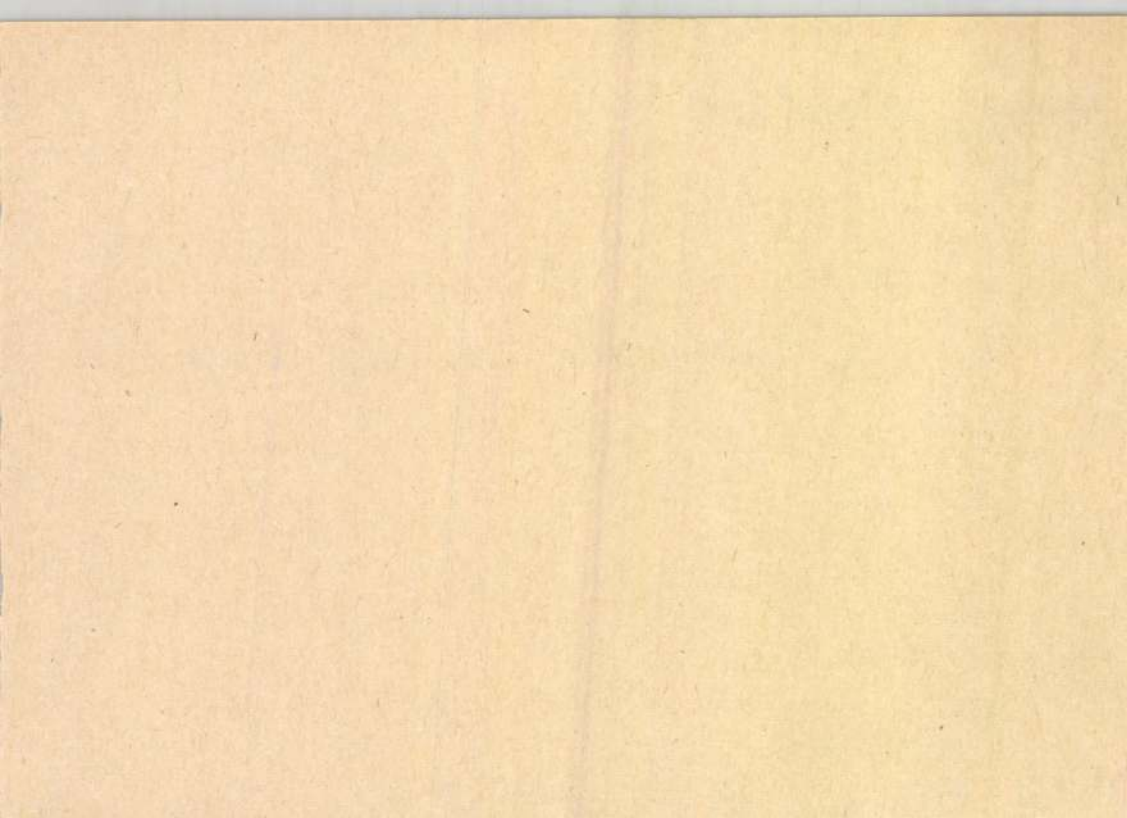
Székelyi Máté (festő)

Neve Cs. Erdős Tibor mesterségesen emléke.

A Kelt, 1974. sept. 13.

5. af. 37m.

4r.

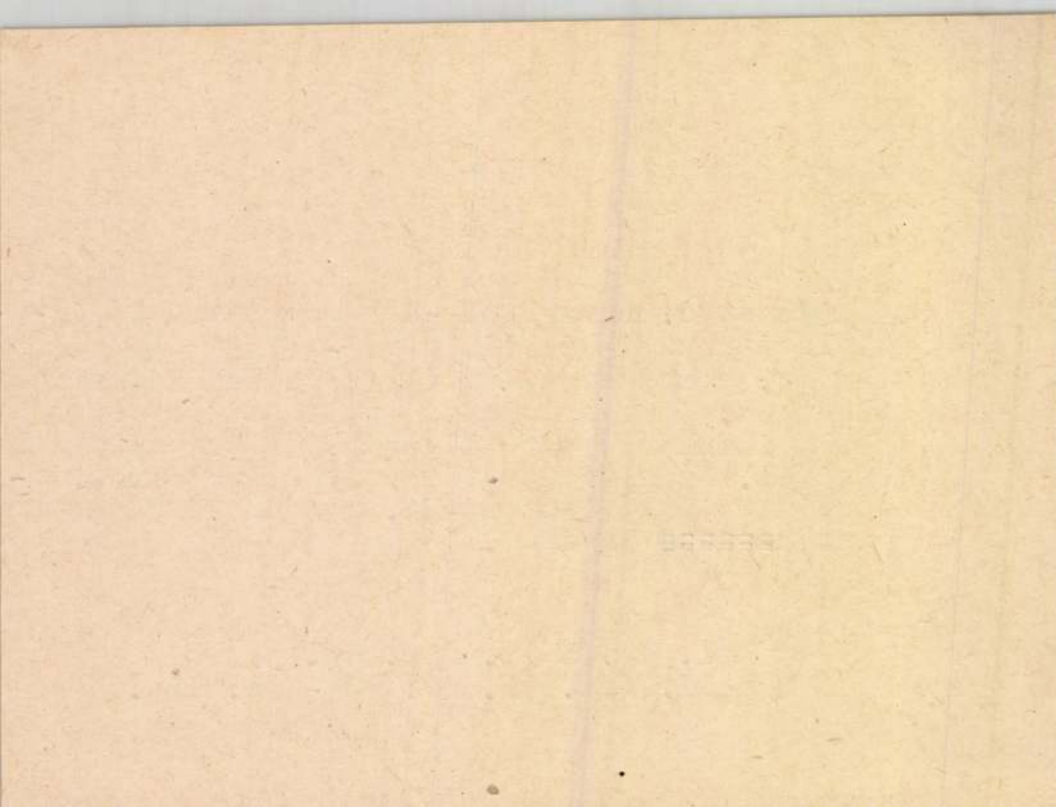

Szőnyi István

A Művészet c. rovatban, -a Képzőművészeti Főiskola ifjusági kiállításáról- közölt kritika szerint, a művész a tárlat egyetlen kiforrott talentuma. Kettős képmása és tájai is benső szellemi rokonságban áll^{va} nagybányai mesterek műveivel. Erős dekoratív érzéke, meleg, szinte naivan ömlő fantáziája, minden formájában friss, ~~széles~~ logikus.

7-nak

A HÉT, Bp. 1917. dec. 30.
XXVIII. évf. 52. sz. 830-831. lap.

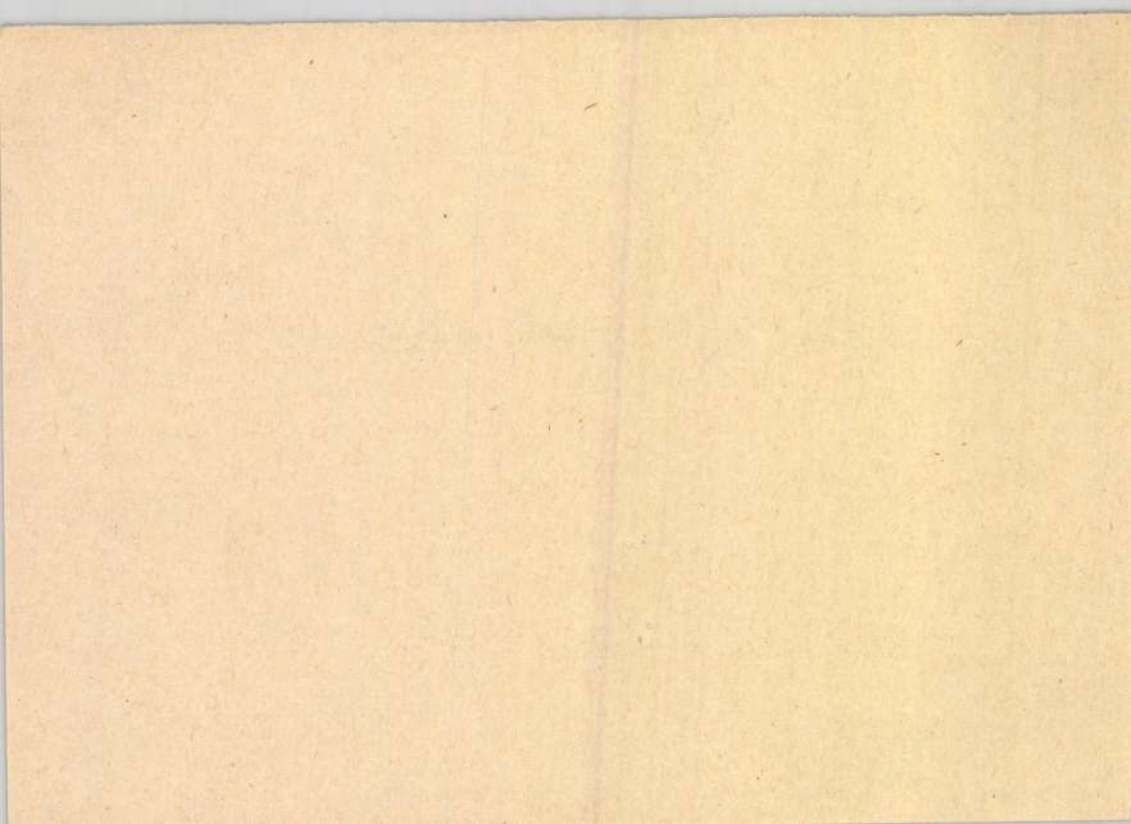
Székely István

Nagy Imrével együtt készíthetjük a pályafutásait.

Népszerűségi, 1975. júni. 8.

103. evf. 133sz.

9.

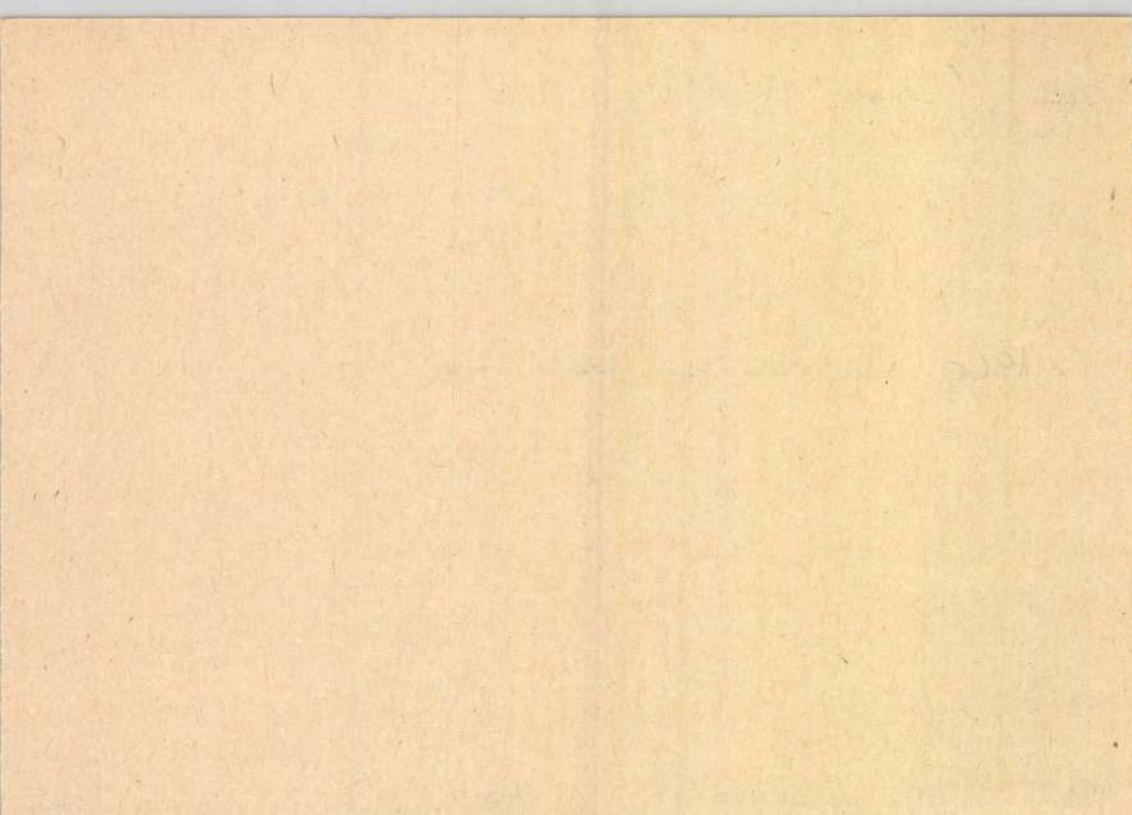
Szönyi István (festő)

1960. aug. 30 - án halt meg.

Népművészeti Múzeum, 1975. aug. 30.

103. sz. 203 m

10 m

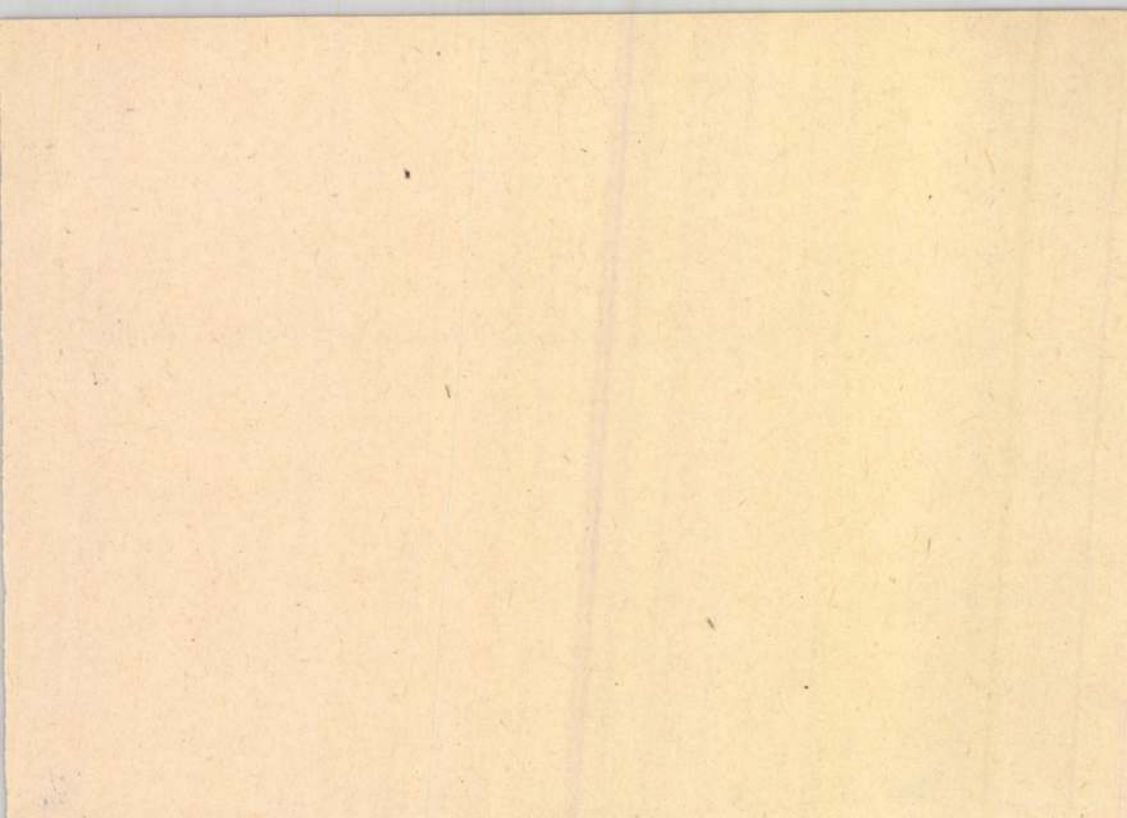
Szelényi István

Szalatnyai György a művészet napánuskalijába járt.

Néprajza, 1975. aug. 24.

103. sz. 198. n.

9. p.

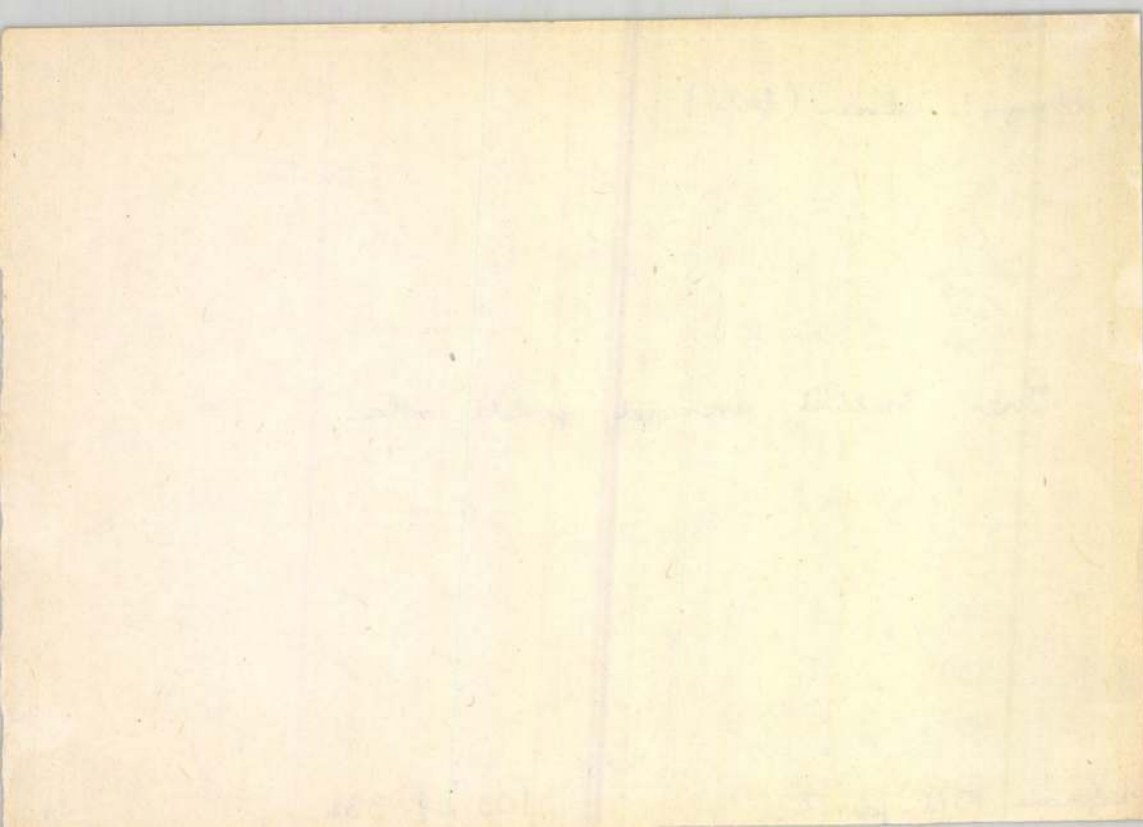
Sedmyi Isten (fest)

Isten Szilárd arcképet festett oda.

Népművészet, 1975. febr. 8.

103. sz. 33n.

8p.

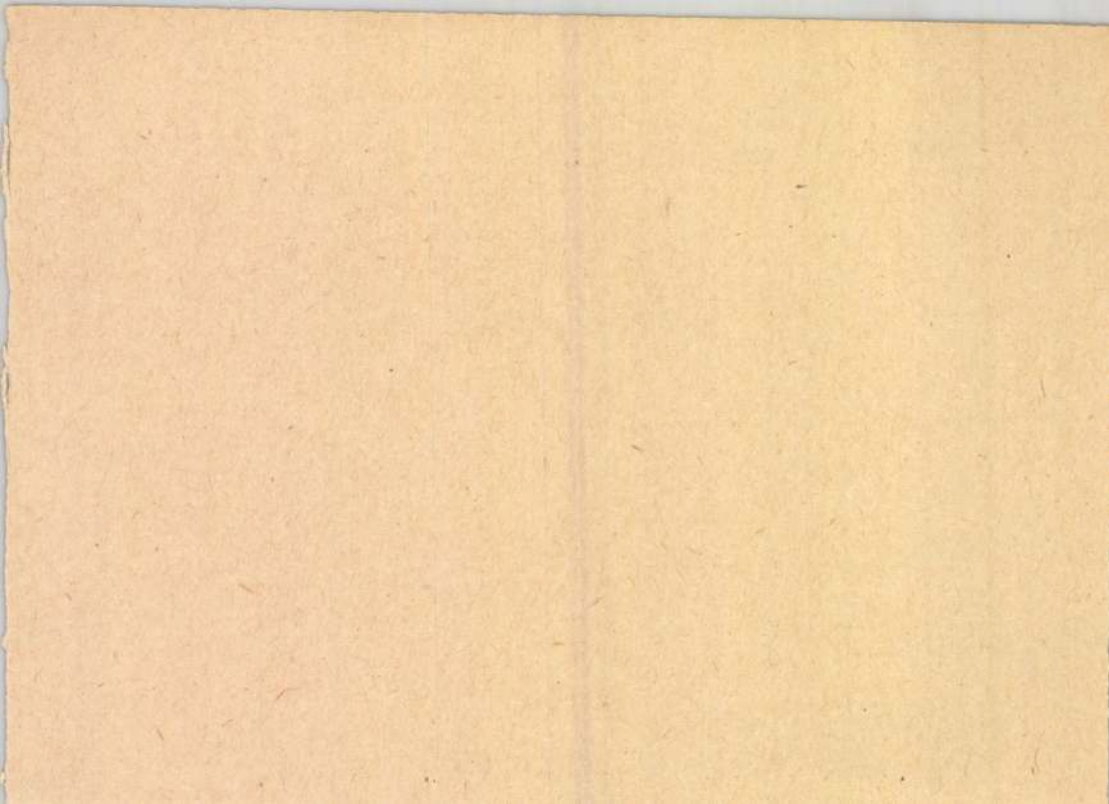

Könyvi Irtó, fests.

L.: Bernáth Aurél

Szűz R.: Bemélgetés... 615-617

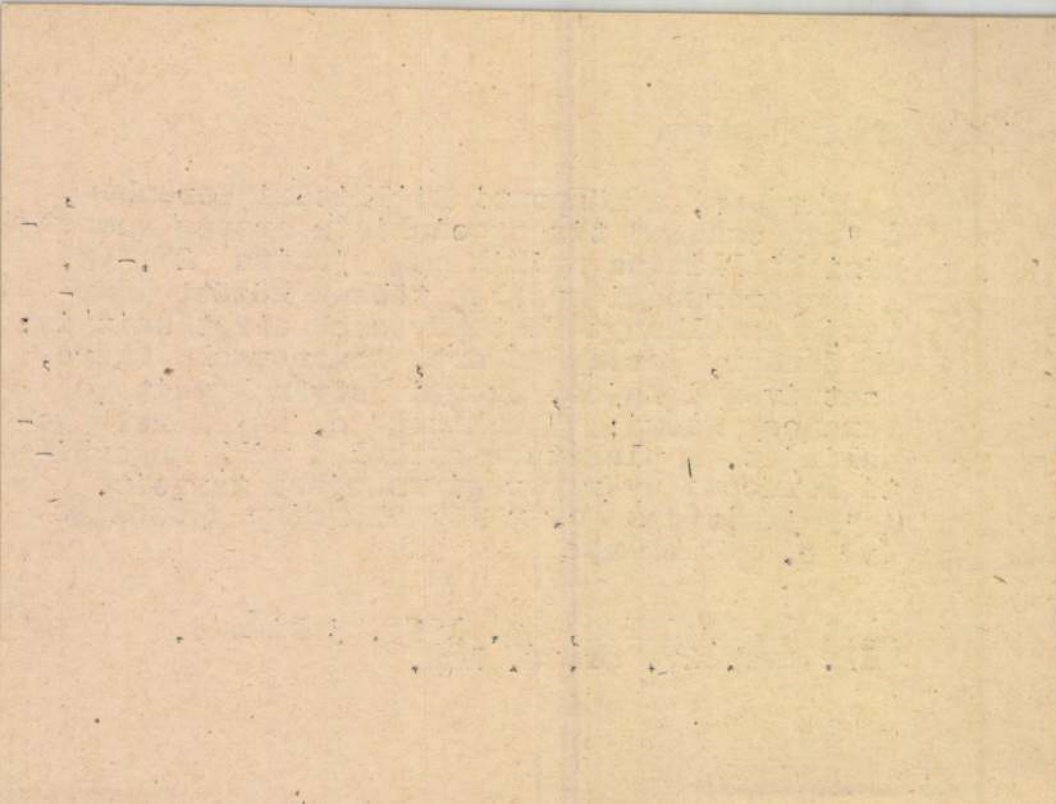
KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. okt. XX.
10.

Szőnyi István

Moszkvában, a Központi Kiállítási Tereben, a "Manyezsben" tíz szocialista ország nemzetközi kiállítása nyílik meg június 27.-én. A magyarországi részleg többek között bemutatja az elhunyt festőművészek alkotásait is: Ék Sándor, Berény Róbert, Domanovszky Endre, Szetniványi Lajos, Szőnyi István képeit és Ferenczy Noémi: "Munkások" c. nagyméretű gobelinjét. A plakátsorozatból a cikk megemlíti Konecsni György régi és újabb terveit. A "Tájékozódás" c. rovat "Harminc gyázelmes év" c. közleménye

Élet és Irodalom, Bp. 1975. július 5.
XIX. évf. 27. sz. 6. lap.

Könyvi Irtvány, 1. kötet

Tolnay Károly 1899-ben
született, Budapesten. 1916

szágt. amerikai támaszpont
—17-ben

test az összesen 27 törökör-

A közlés nem tesz említ-

pontjából.

Allamok védelme szem-

fontosságúnak az Egyesült

gu információkat és „let-

gyűfeneke katonai jelle-

szédes Szovjetunióról

a támaszpontok a szom-

hegy

hangsúlyozottan szól arról,

ről tett bejelentés, amikor

— Mi a világhen
[Tolnay Károly kékbalapcsos kötetek]

ESTI HIRLAP,

Bp. 1975. júl. 28.

2.

Söngji Itina, fest

d. : Kondor Beldu

— : Keptur Mikulsson 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. júl. 22 -

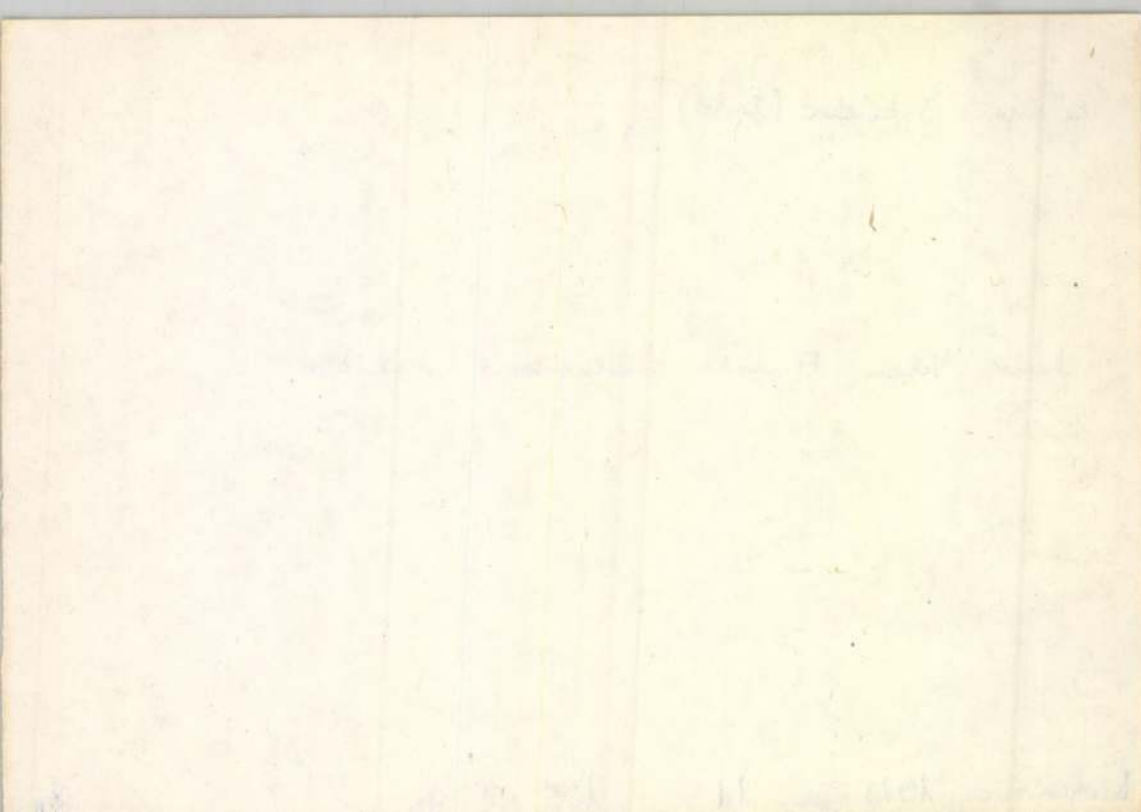
Sõlmigi Istvan (sõld)

Neve Vöici Andras mesterekest emlitve.

Nelprava, 1975. jän. 11.

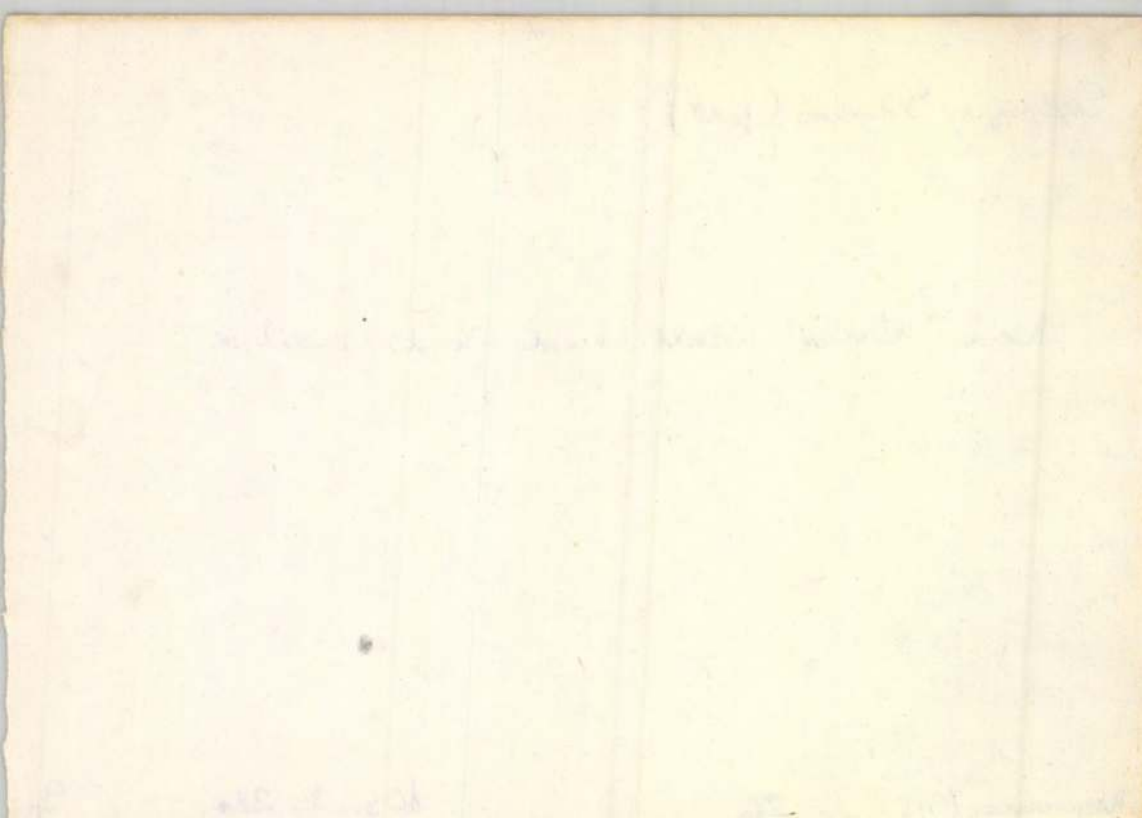
103. eest 9m

8n.

Székelyi István (fotó)

Neve Orsolya László mesterséges emléke.

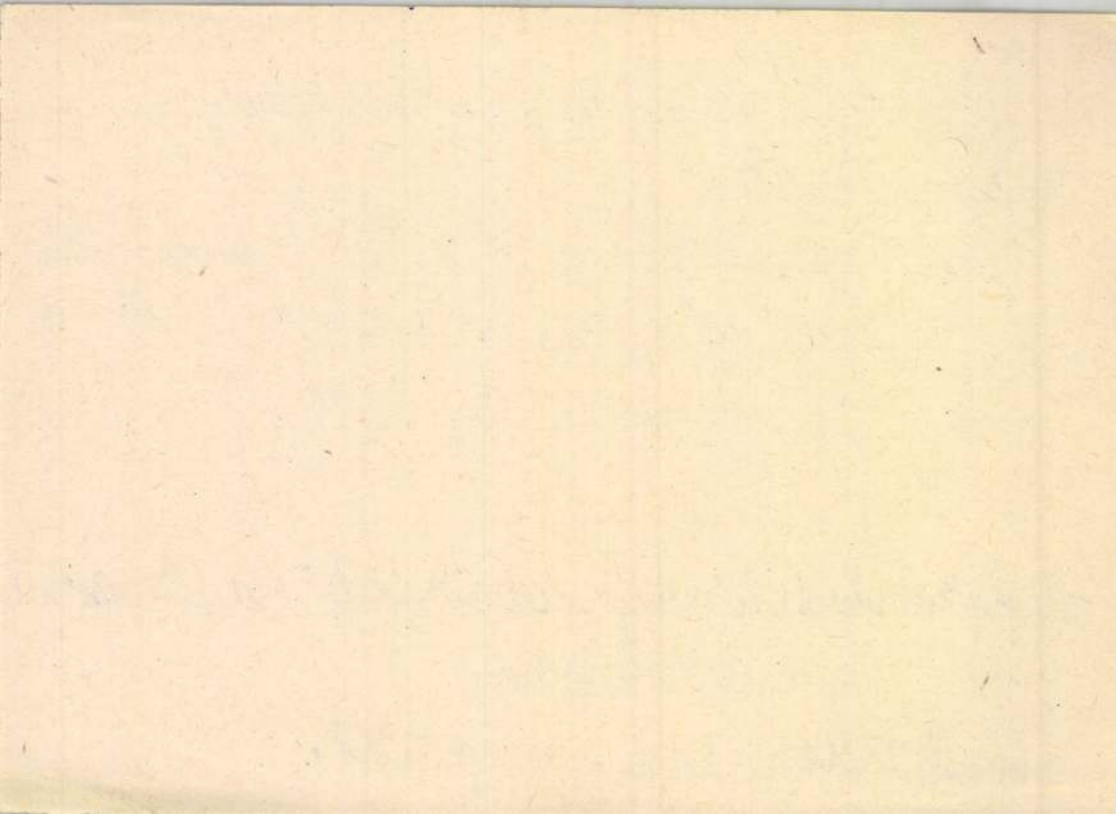
Szörnyei István festményeiről

XXI. Kézirat

Rényi-archiválumban a Ridley Sándor Mű-
és Ifjúsági Klubban, a Nemzeti Galérián
munkásságának akt. 2-ig látható.

A képművészet világát közelebbről megismerve,
Kézirati munkásság.

Tóth László, 1996. szept. 29.

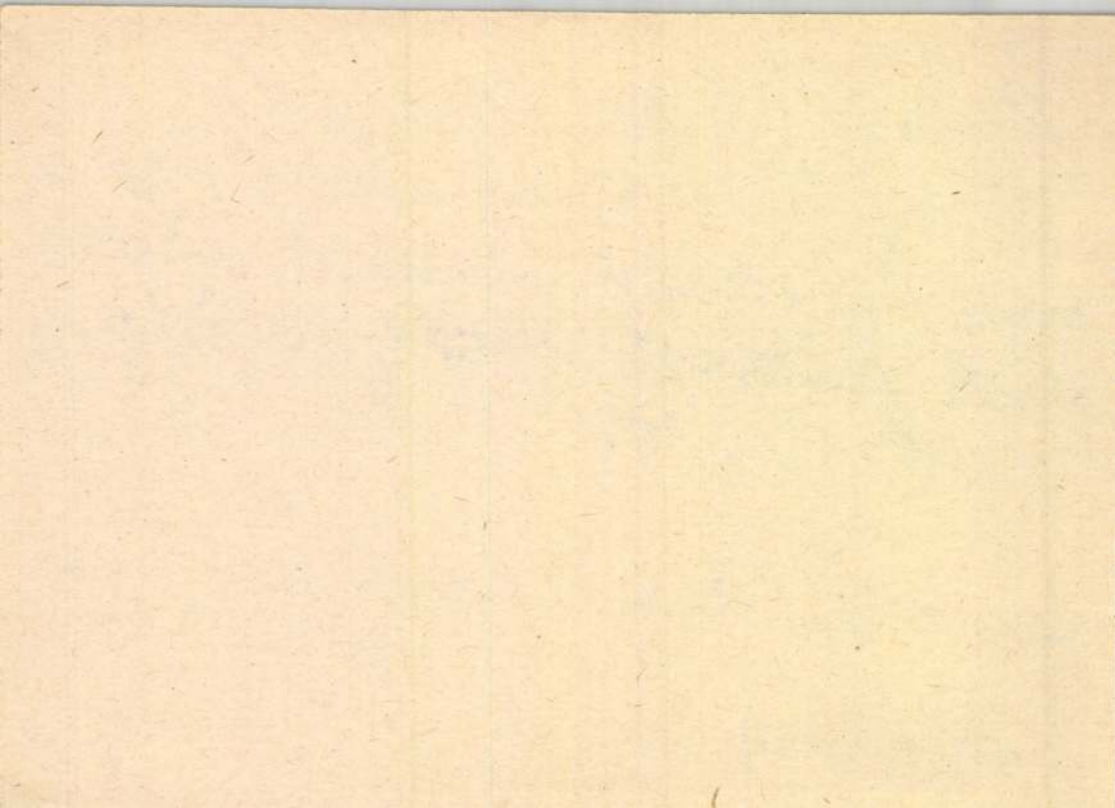

Svenniji Ystrau, Götumüven

Pätsay Päl saalvasarumüven 1920-
eiek eljein Svenniji Ystrauval koroosa
levelt mittemet, mintoq toq evig
dolgoortak saqutt.

Risko kera: Pätsay Päl Päällitara a Kuumeti
Galeniidban.

Petti Mäsa, 1946. okt. 6.

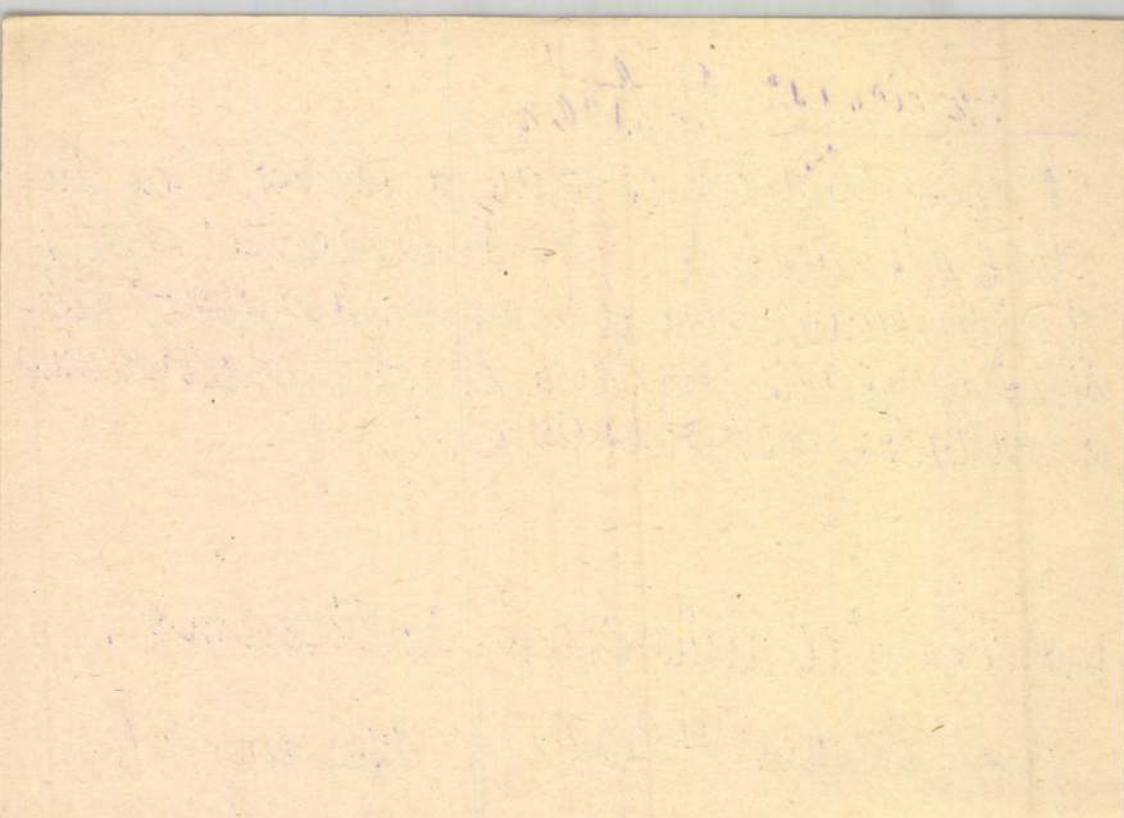

Görnyé György

a felszabadulás után a XX. ker. -ben in-
dult először a képzőművészeti élet.
a jubileumi tárlat háttérképekkel fel-
álló művelés révén a képzőművészet
a művészi alkotással.

L.M.: Budai művészek jubileuma.

Post Magyar Hírlap, 1946. aug. 31.

Szónyi István

a XX. kerületi Szabó Ernő Környezetvédelmi,
Környezetvédelmi Bizottság megalkotta a
Kisbudai Öllátó Csapatt, melynek köz-
létsége most nyílt meg. A művészi al-
katás szerepel a kiállításban.

László Miklós: Kiállításra való.

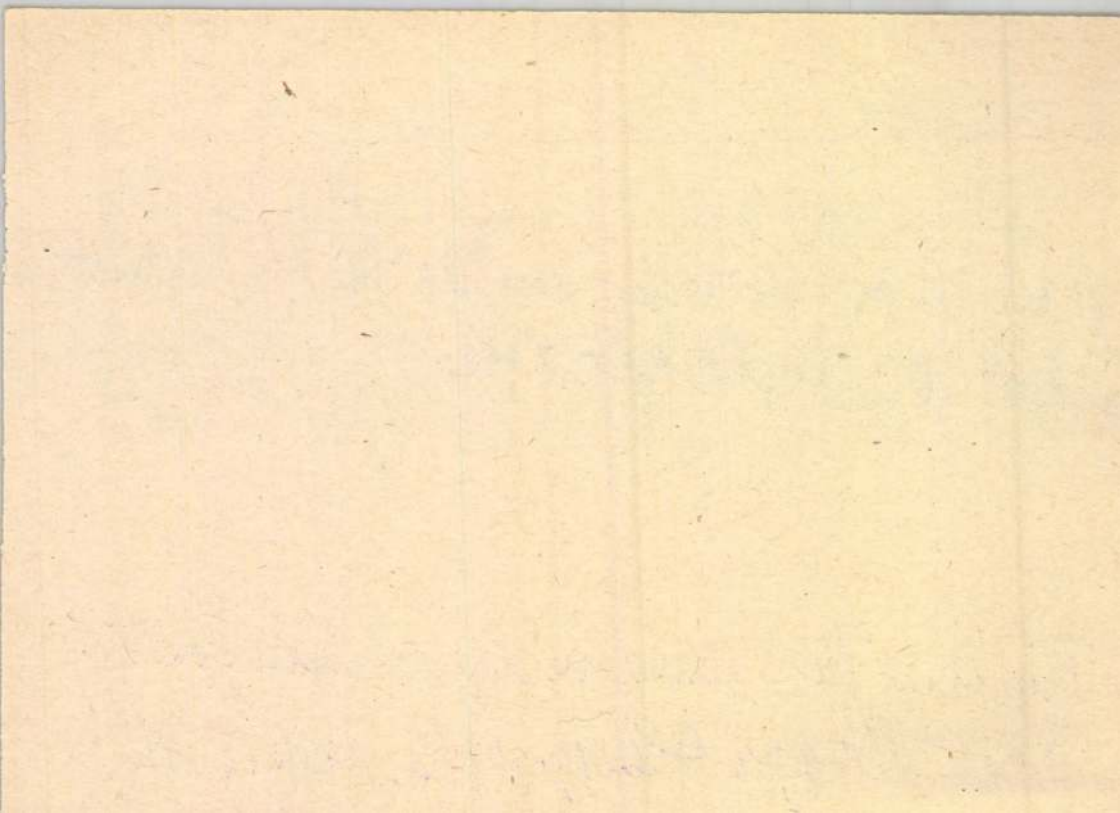
Pest Megyei Galéria, 1946. Szept. 16.

1871
111 111 111

Szónyi István, festőművész

Képegyűjtemény a magántulajdonban lévő Szónyi-műveket juttatják az érdeklődők.

Prubner fal. Mindennapiak művésze.
Fest. Legezi Gyula, 1946. Sept. 14.

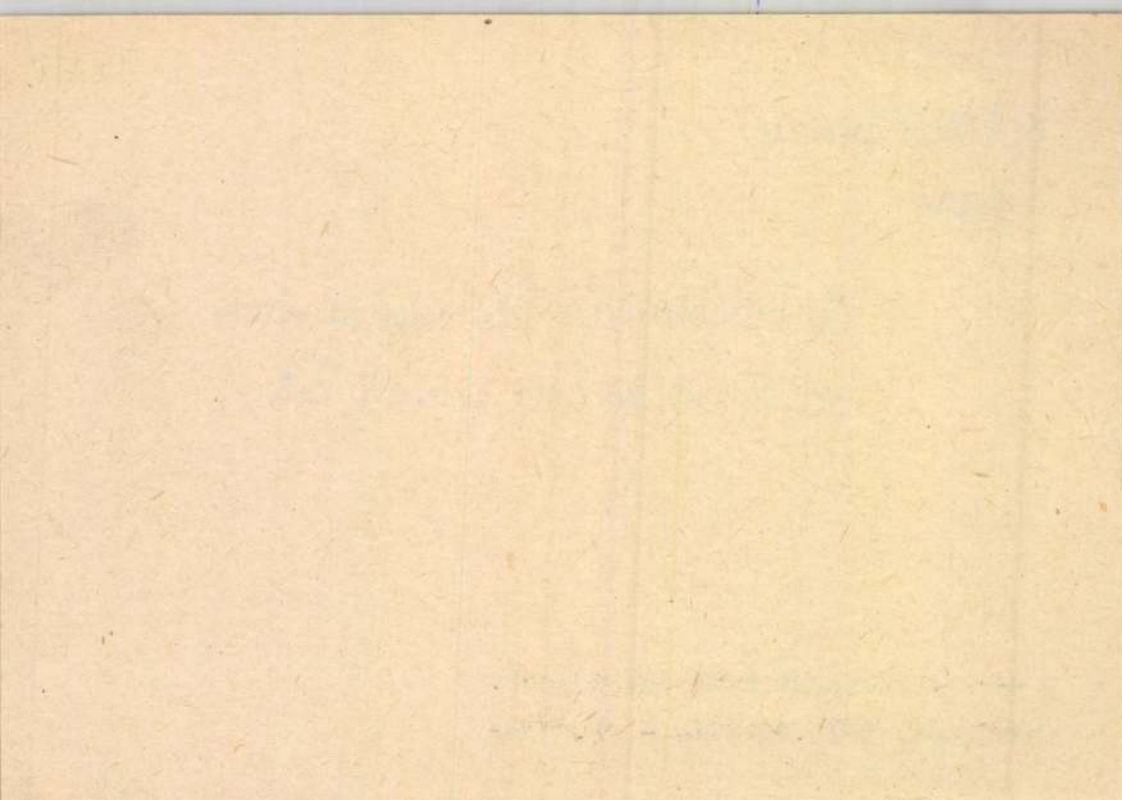

Szömegi Győző
festő

A Főiskolán Szömegi mester
munkatársaként Dr. Drosch Péter.

-----: Pályázatok és megbízások.

Művészet, 1975. április - 45. oldal

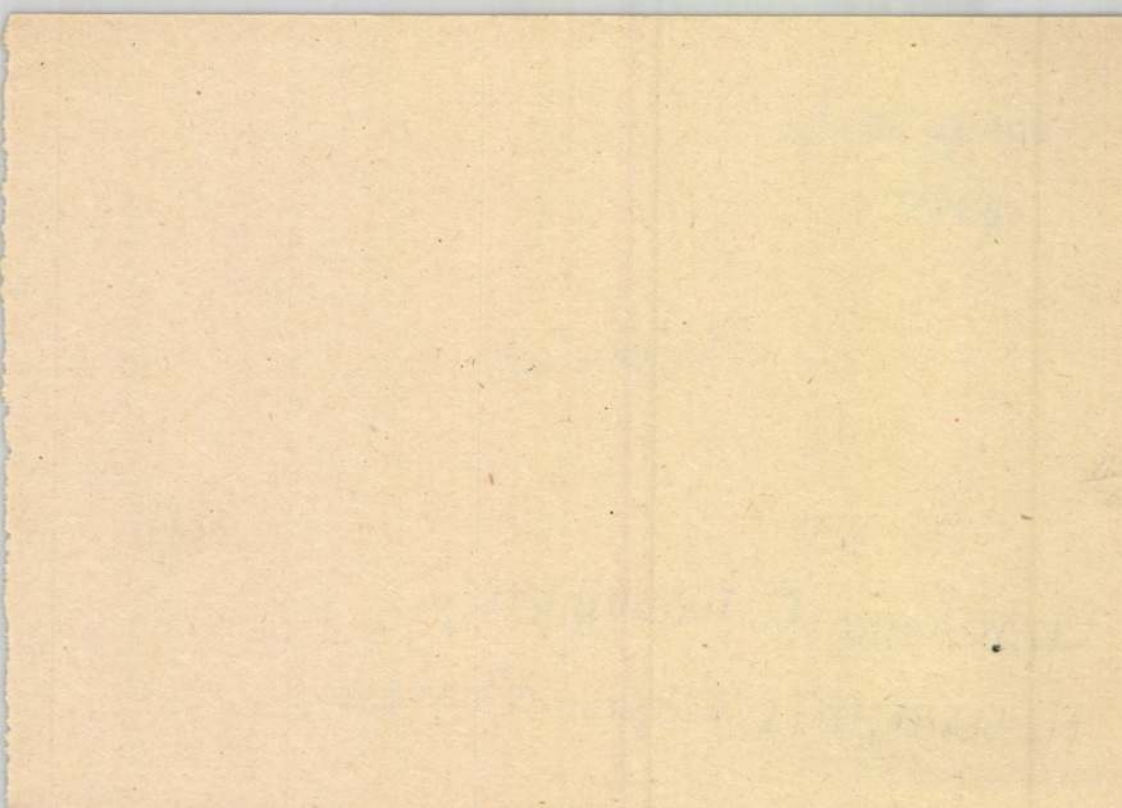

Szörényi István
festő

Méltóságos

Apró Ferenc: A tinatáj festője.

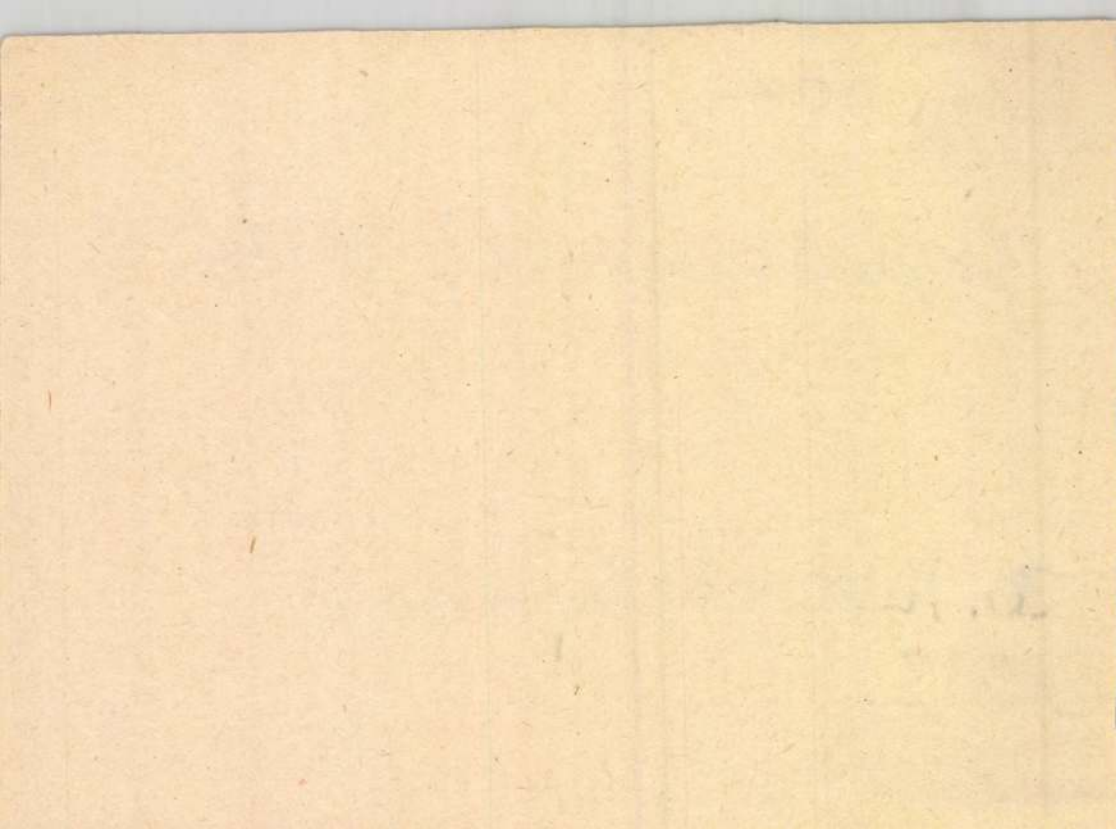
Művészet, 1975. május - 33 oldal.

Szanyi István

Pegyelő család, vrf. 30x48

30. Művészeti Kiállítás
1973.

Simonyi István

Tájkép Pestével, gouache, 22x33
Hárak, gouache, 30x22

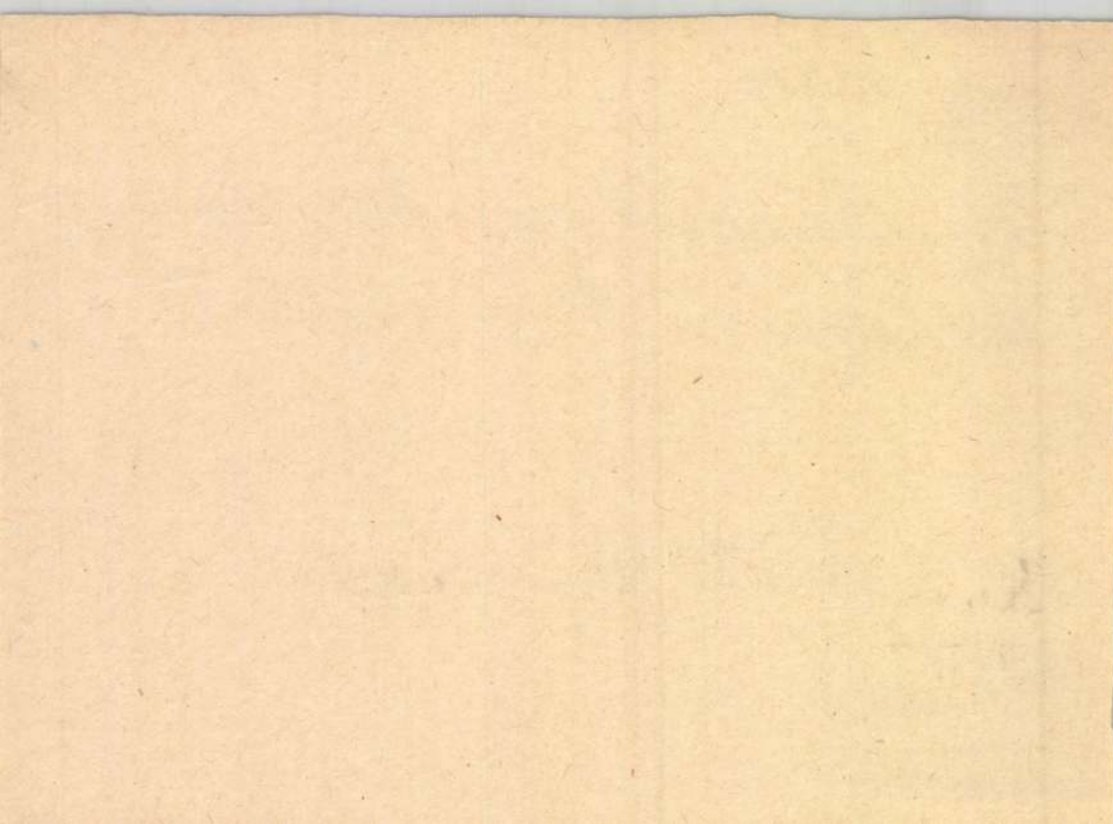
30. Művészeti Képzőiskola
1973.

Handwritten text, possibly a signature or date, in purple ink, located in the lower right quadrant of the page.

Szövegírás

Színölcseszett, gouache, 20x34,5
Női képmás, vrf. 50x35,5

30. Művészeti Képzés
1973.

Szilágyi István

Duna-part, o. o. 60 x 80
Tavaszi domboldatal, gonache, 12 x 34

Dr. Művészeti Könyvtár
1973.

Handwritten text, possibly a signature or name, appearing as a faint, mirrored impression.

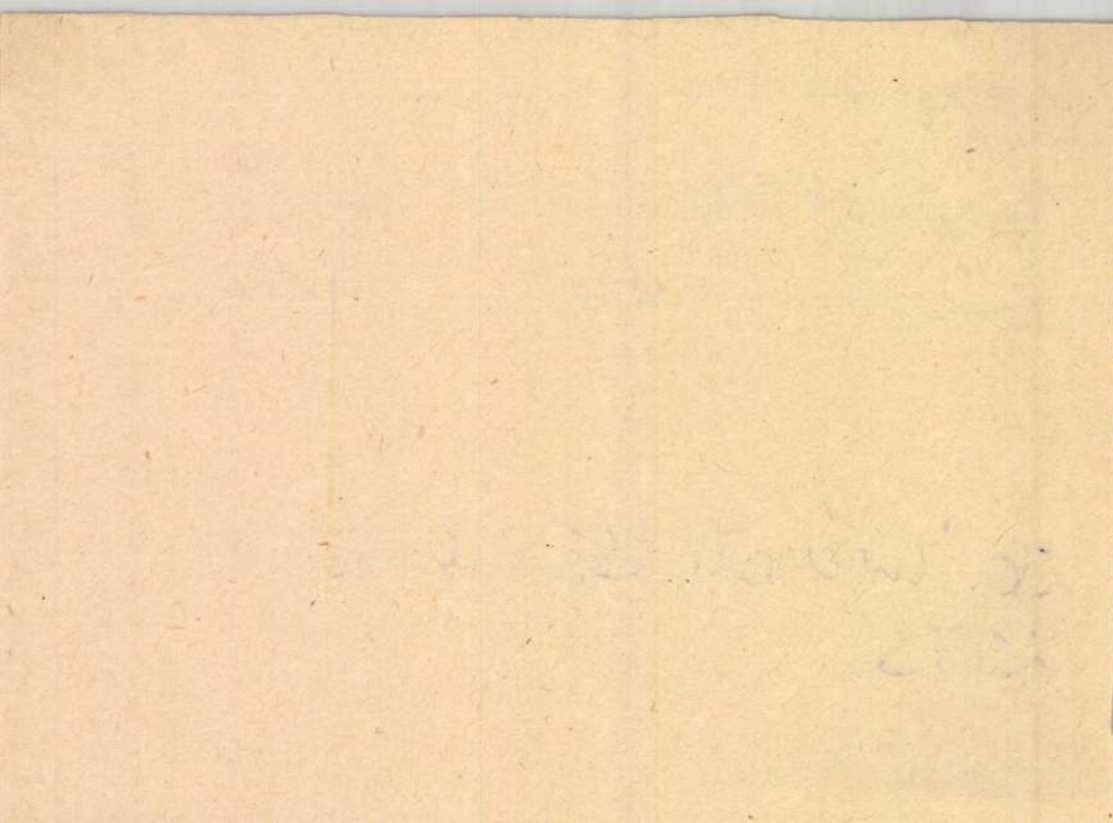
ΣΦΣ

Szöngyi István

Borsosizsoltok, o. v. 64 x 80

Zebegényi Péter, o. v. 70 x 62,5

30. Művészeti Kiállítás
1973.

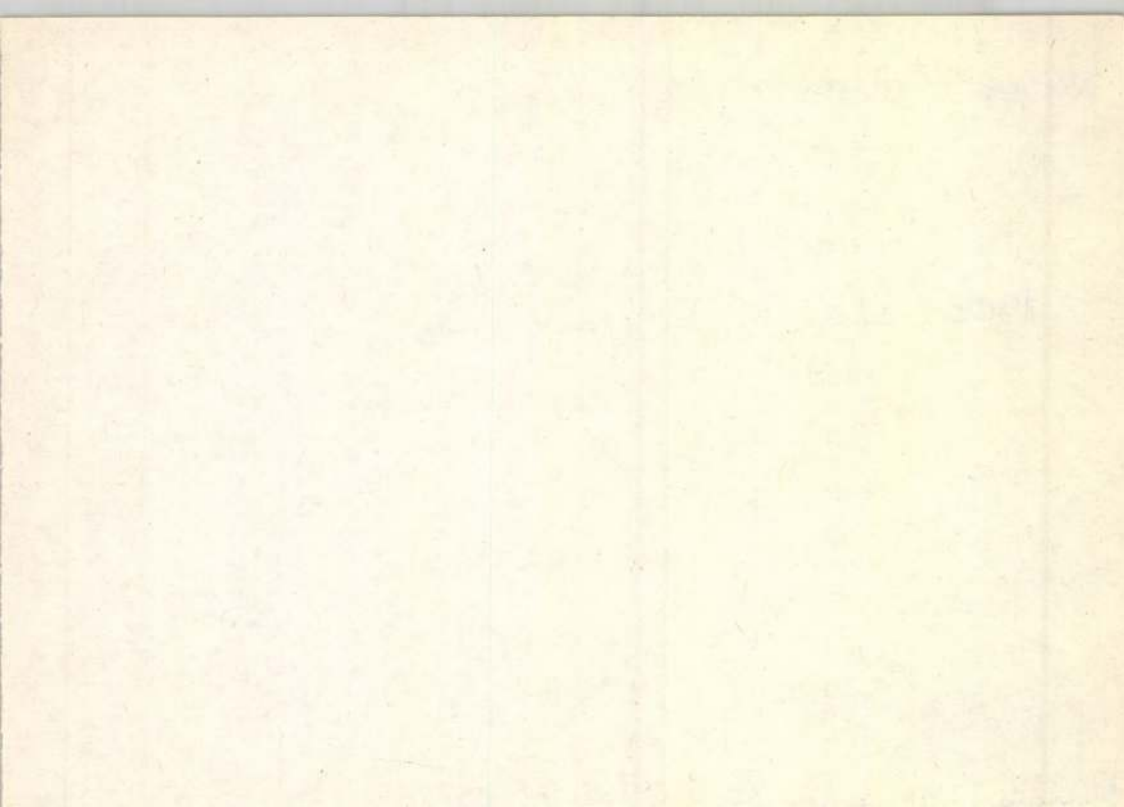

Szönyi István

1960. aug. 30-án halt meg.

Nepmunk., 1974. aug. 30. 102. sz. 20. sz.

6p.

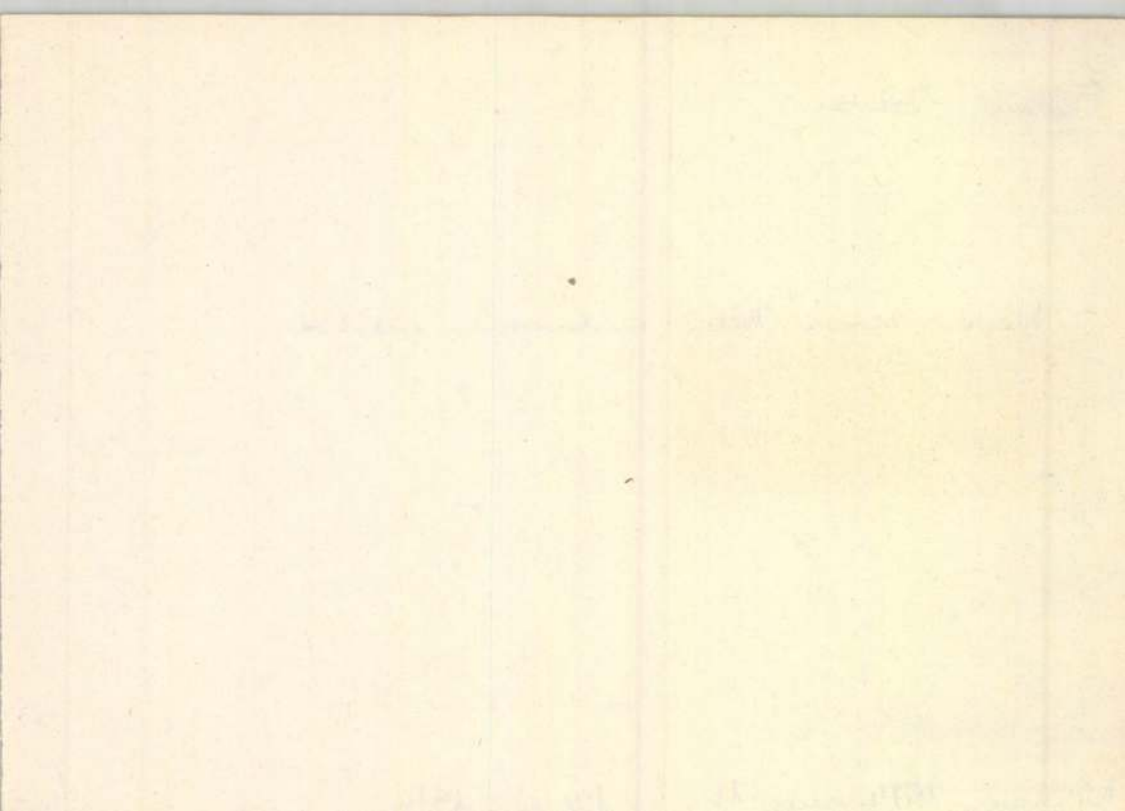

Székely István

Neve Simon Béla mesterséges említés.

Nedranov, 1974. aug. 16. 102. sz. 191m.

kr.

Köszöni István, leltő

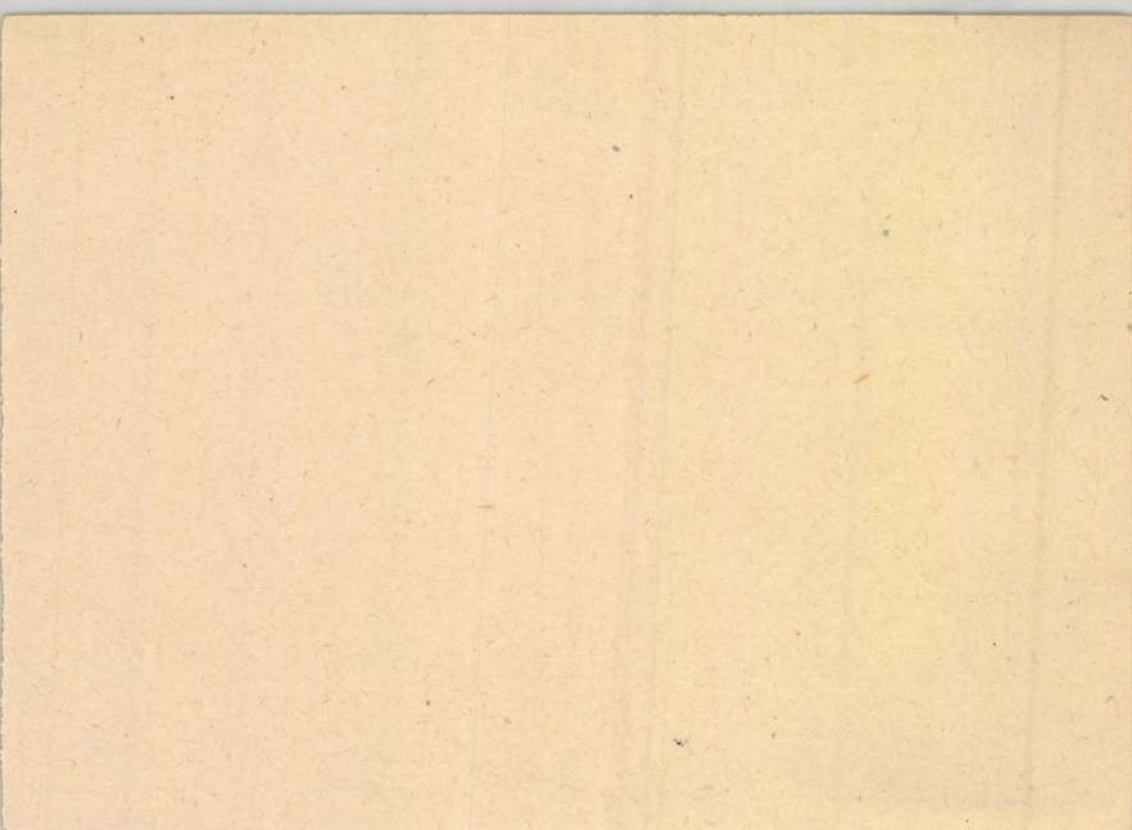
hárol: Kúndó Gyula

Martyn János: Kúndó Gyula ---

609-611.

XVIII
7

JELENKOR, Pécs, 1975. július

Szónyi István, festés

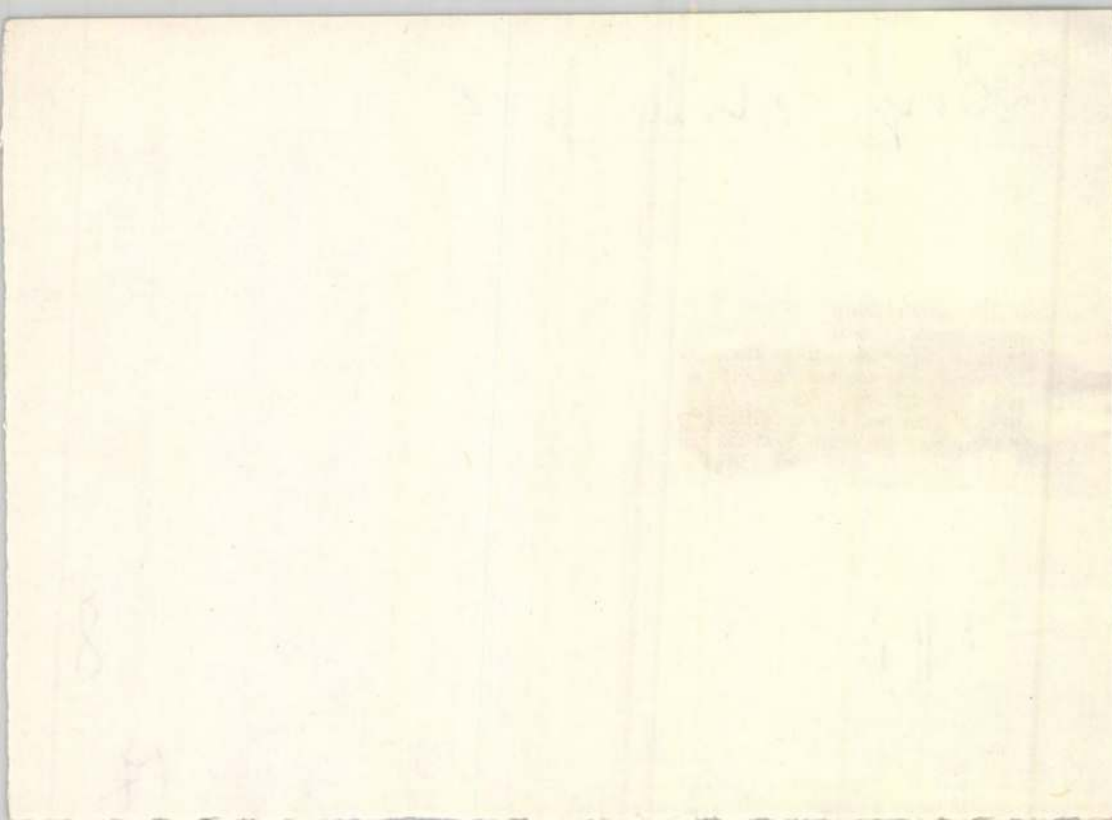
ir — SZONYI ISTVÁN RÉZKAR-
CÁIBOL nyílt meg vasárnap ki-
állítás Tokajban. A hagyomá-
nyos Tokaji nyár programjában
az idén négy kiállítás, valamint
irodalmi estek és hangversenyek
szerepelnek.

KOMPLEX GÉPIVITÓ BAZIST

— : Hlt

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jún. 17.

SZÖNYI ISTVAN, festő

Dr. Aszalós Imre bajai szemész-főorvos, jeles gyűjtő számos művésszel folytatott levelezést. /Szőnyi, Bernath, Szobotka, Koszta, Egry, Medgyessy/. Medgyessyvel barátság szövődött. 306. old

KÉSMARKY MARIA-KÖHNIGYI MIHALY: Levelek és adatok Medgyessy bajai kapcsolataihoz 305. old

Perenc

A Debreceni Déli Műz. Évkönyve, 1973. Debrecen, 1975

NOV 11 1891

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

... ..

SZONYI ISTVÁN, festő

DR. ASZALÓS IMRE SZEMÉSZ-ÍORVOSNAK BAJÁN JELENTOS
GYUJTEMÉNYE VOLT. -ABA-NOVÁK; BERNATH AURÉL; SZONYI ISTVÁN;
NAGY ISTVÁN; KUDNAY GYULIA; HGRY JÓZSEF; MEDGYESSY
FERENC MŰVEIBŐL. 300. old

KÉSMÁRKY MÁRIA-KÖHREGYI MIHÁLY: Levelek és adatok Mag-
medgyessy Ferenc bajnai kapcsolataihoz 305. old

A Debreceni Déli Műn. Évkönyve, 1973. Debrecen, 1973

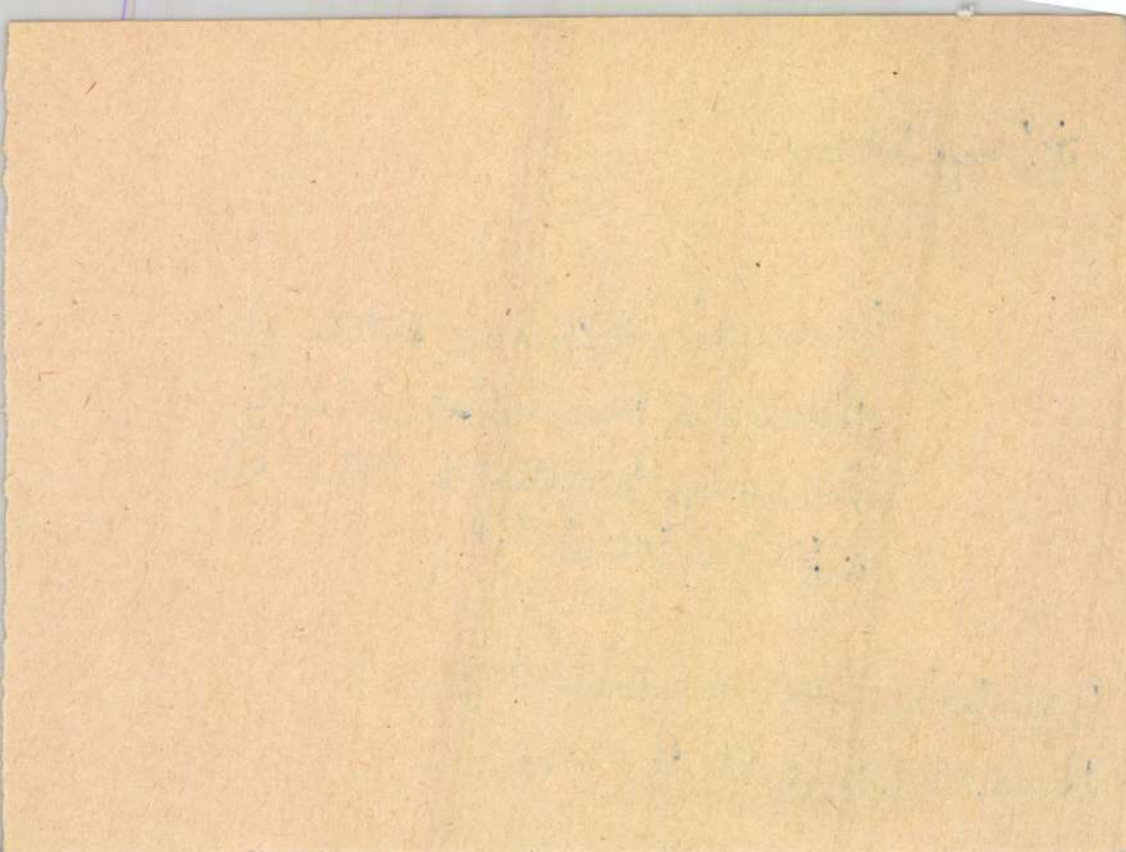
London, 17th June 1864

My dear Mr. ...
I have the pleasure to inform you that the ...
of the ... has been ...
and I am sure you will be ...
I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
...

Szónyi István

A művés 1928-ban festette az
"Athel's a Dunán"-t, meg a
"Lebegőnyi tenetis"-t, 1935-ben
a "Szent Dunán"-t.

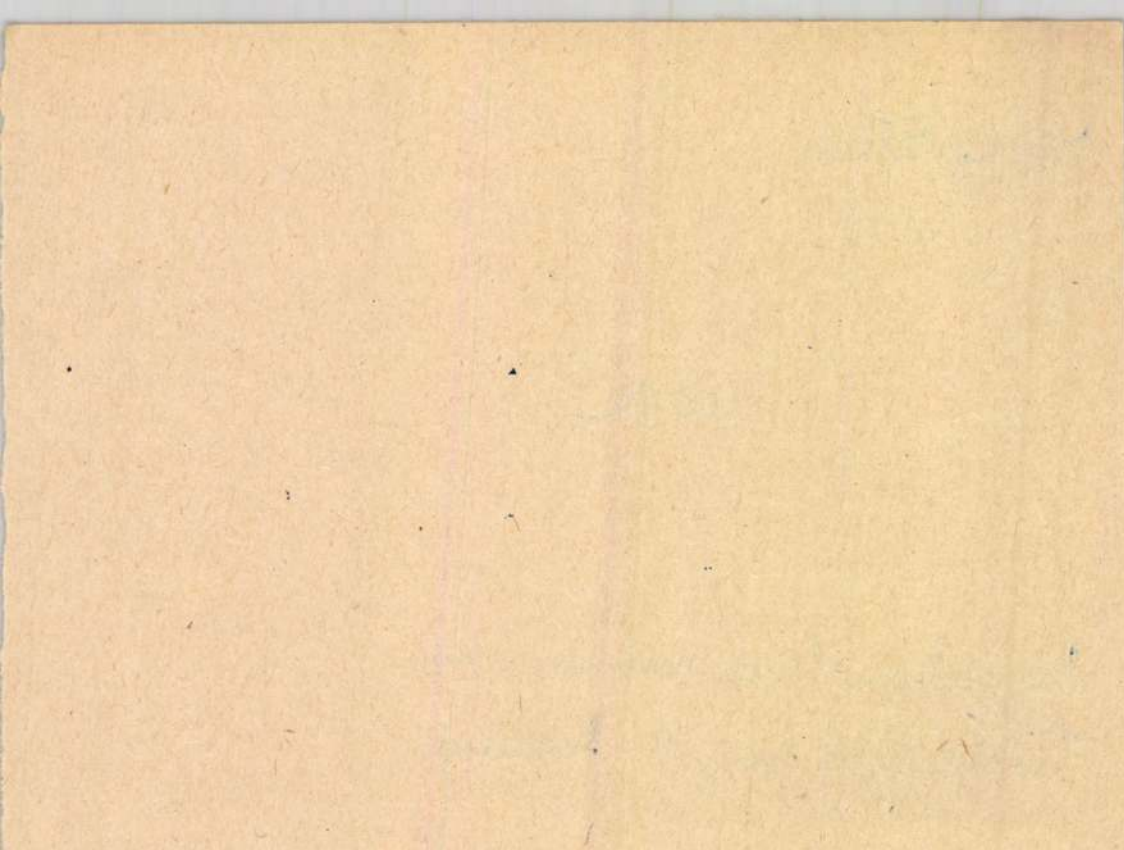
Bogár László: Olv. mindenki nyev.
Tulaj. 1975. aug. 19-16 oldal.

Székely László

Méltóság.

Bogár Székely: Ohol mindenképp nyers.
Tükör, 1975. aug. 19 - 16 oldal

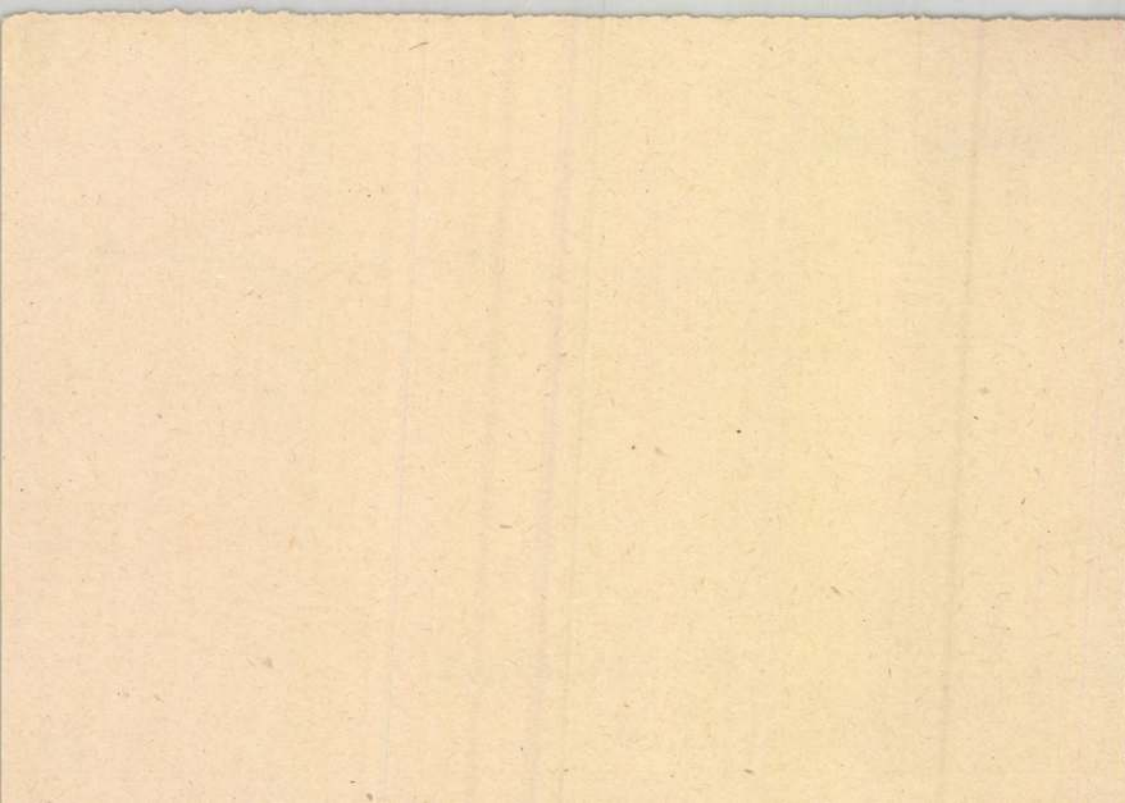

Stómp' István

Arvarelye az Oltudayi-fyriktendyben

Műgyűjtő 1975/1

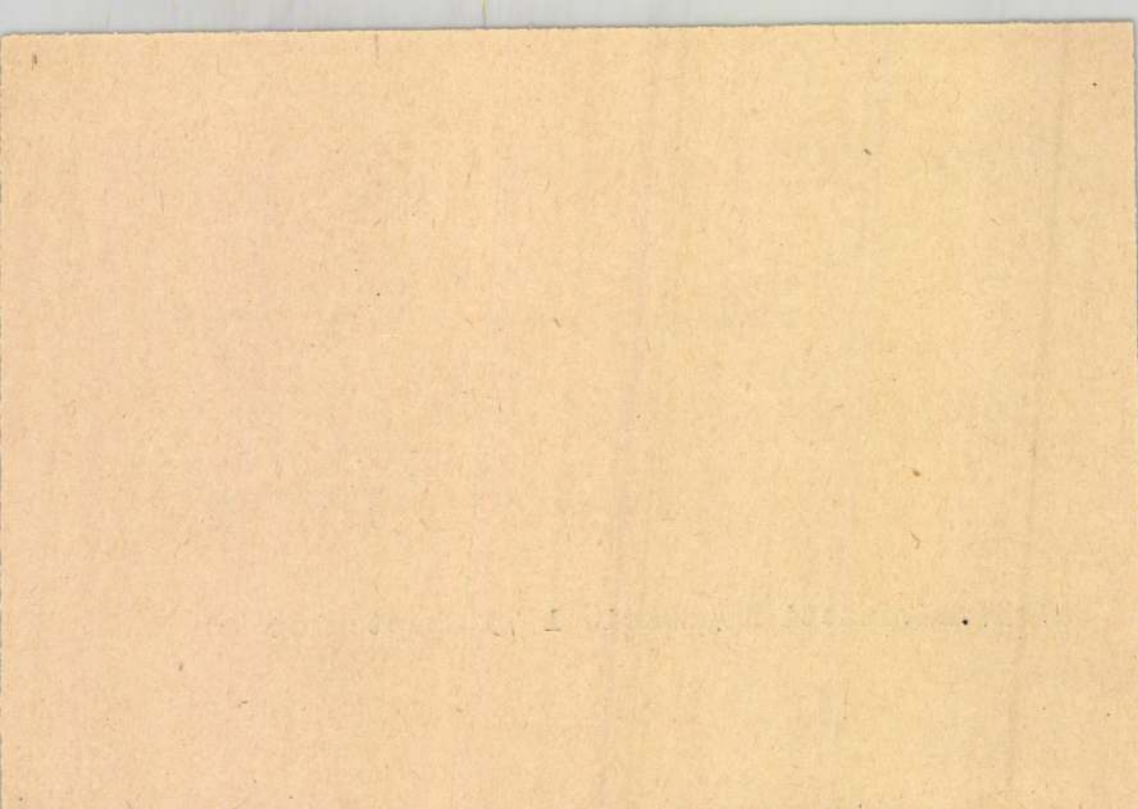
2. old

Szőnyi István

"Feljegyzés táj" 4 Olyaj tempera
50x70 Jelene lent jobbra: Szőnyi I.
Utáltási ár: 30000 Ft

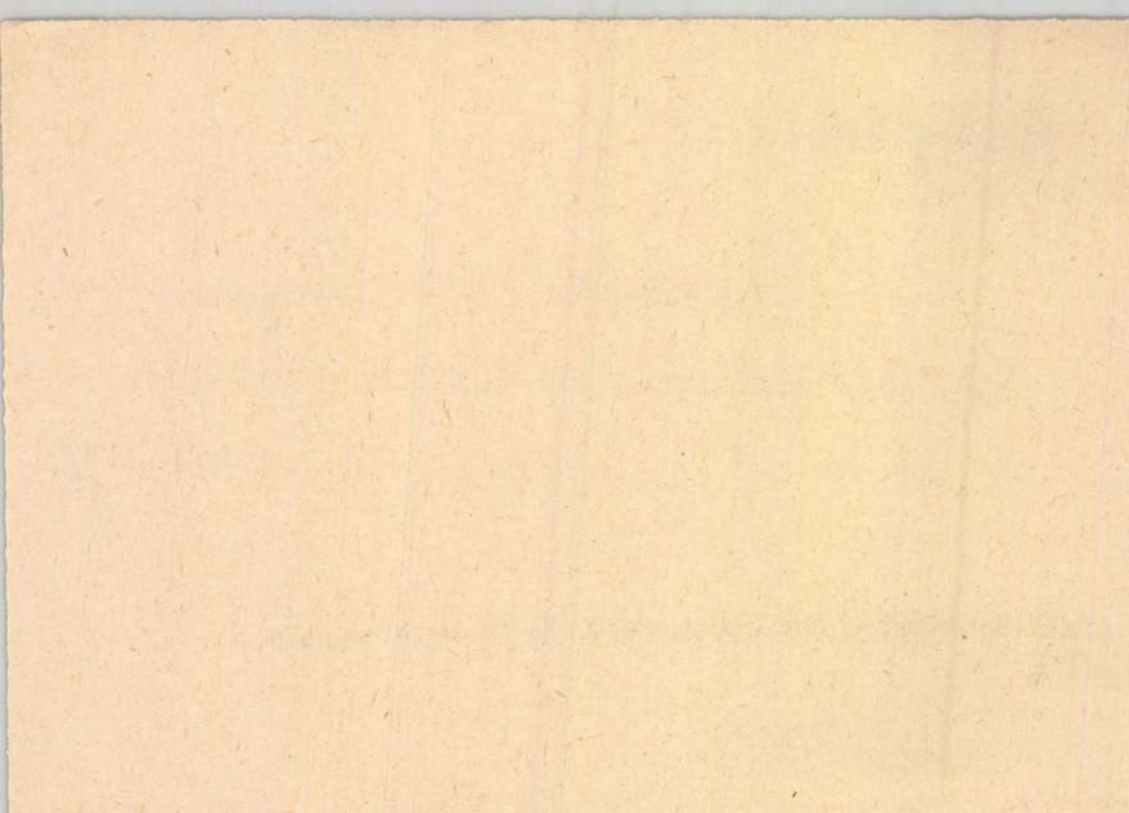
BÁV 37. Művészeti Képekaukción 1975 szeptember

Göngyi István

"Szobabelső" Olej, tempera
60x80 teljesre lent jobbra: Göngyi I.
Waltari ár: 25000 Ft

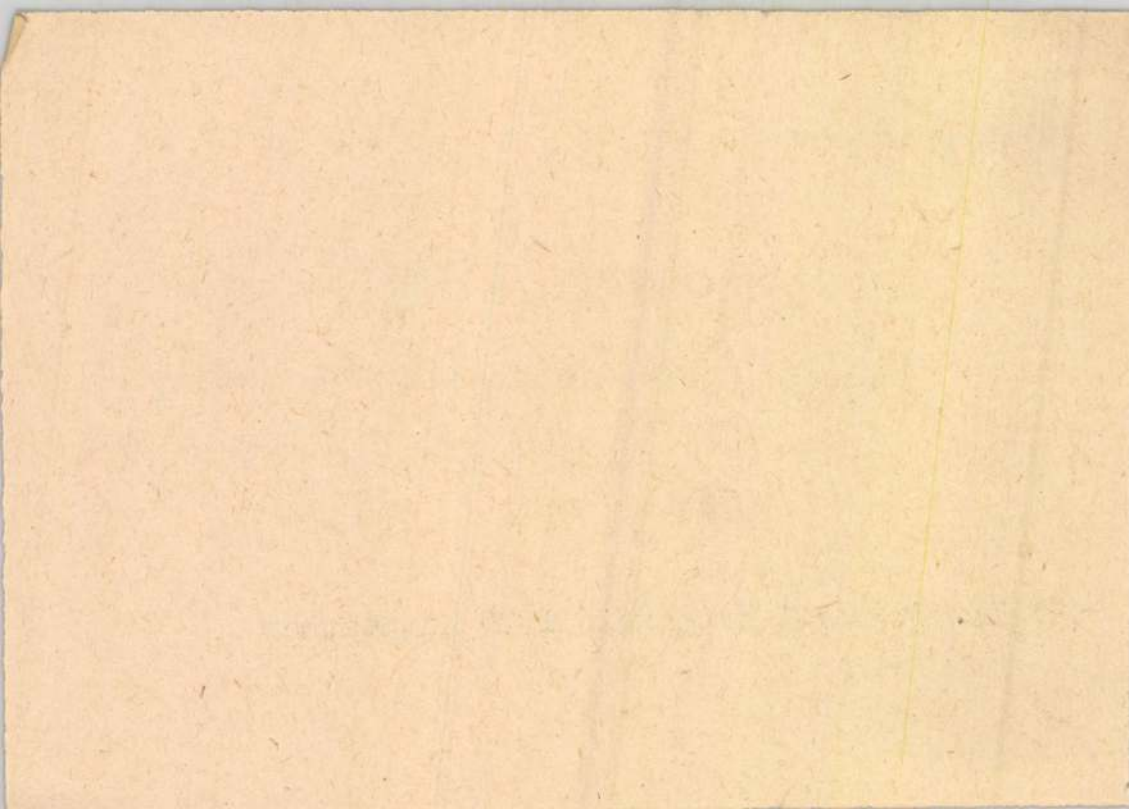
BÁV 37. Művészeti Képaució 1975 szeptember

Szőnyi István

"Gyermekkor" Olaj, tempera
36x25 Teljesen lent jobbra: Szőnyi
ár: 12000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képekaukción 1975 szeptember

Göngy István

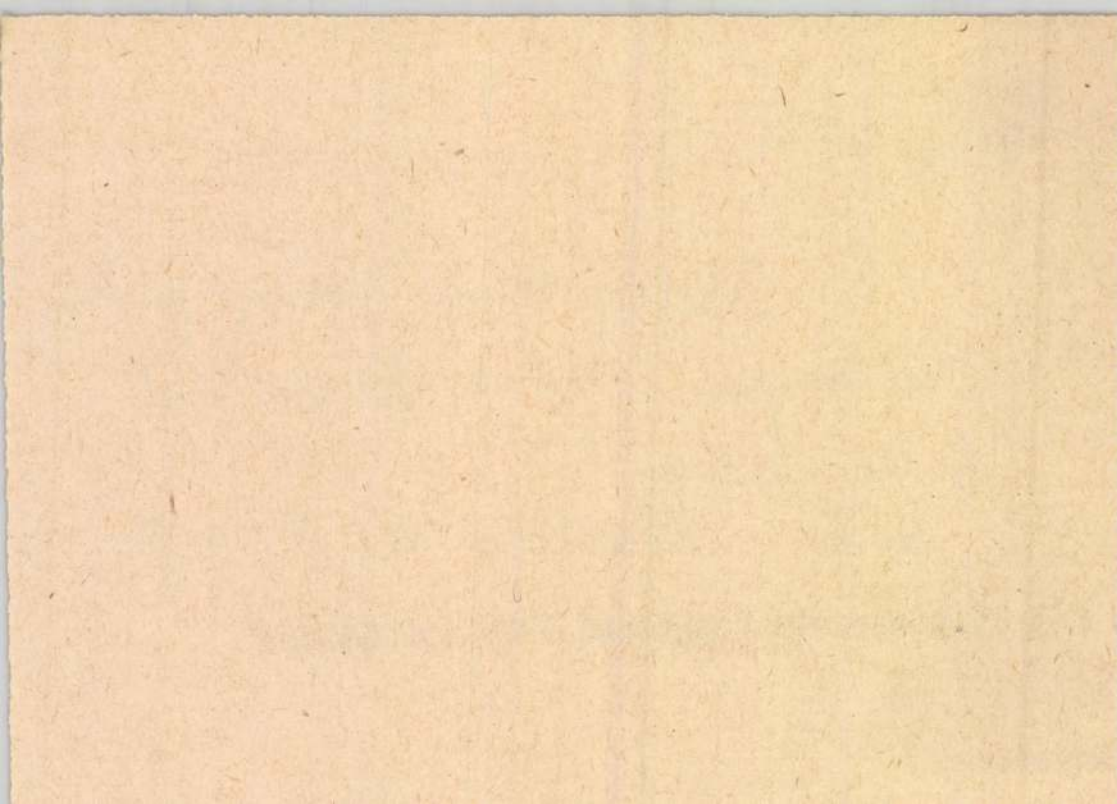
„Vedres Művészet” yobrány porokája⁴

Olaj tempera 50x40 felsőre lent

balra: Göngy I.

Védett. Kérdőjeles ár: 8000 ft.

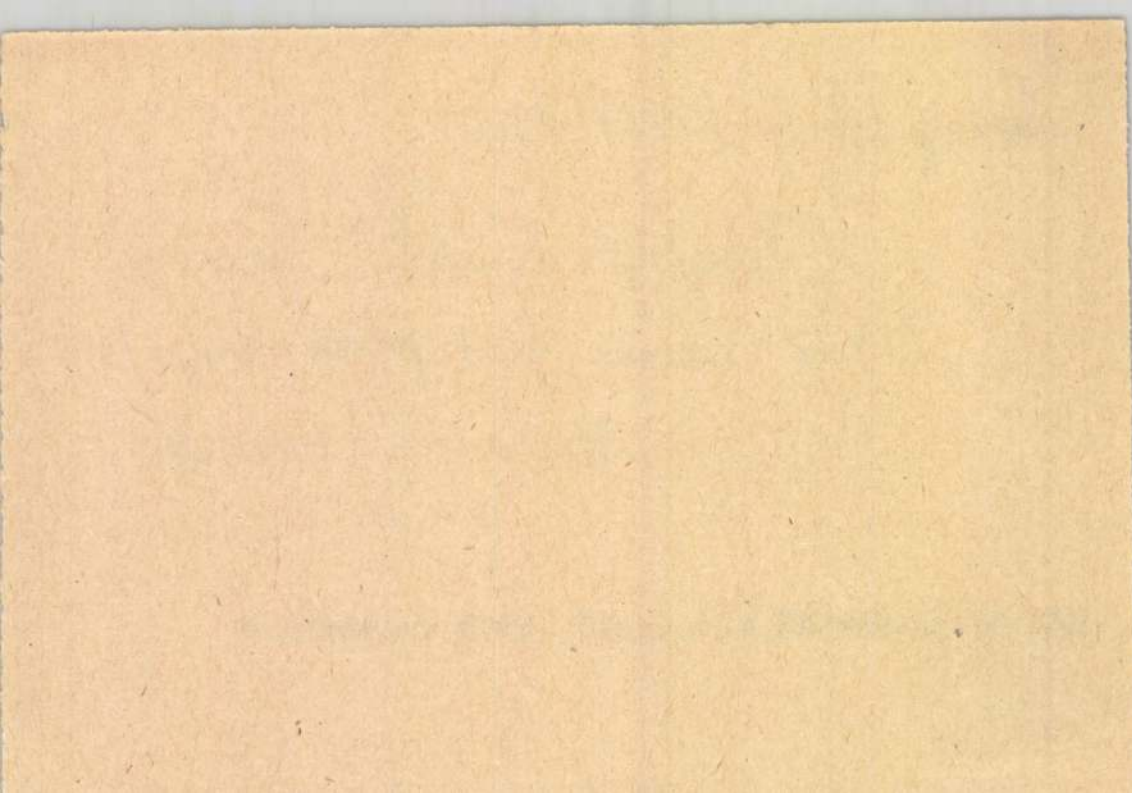
BÁV 37. Művészeti Képekkel 1975 szeptember

Göyüşi İstüvan (1894-1960)

"Zebegüşi dombor" Gonadie
22x32 Jelene lent jobbra: Göyüşi I.
Utaltarı ar: 6000 ft

BÁV 37. Művészeti Képekkió 1975 szeptember

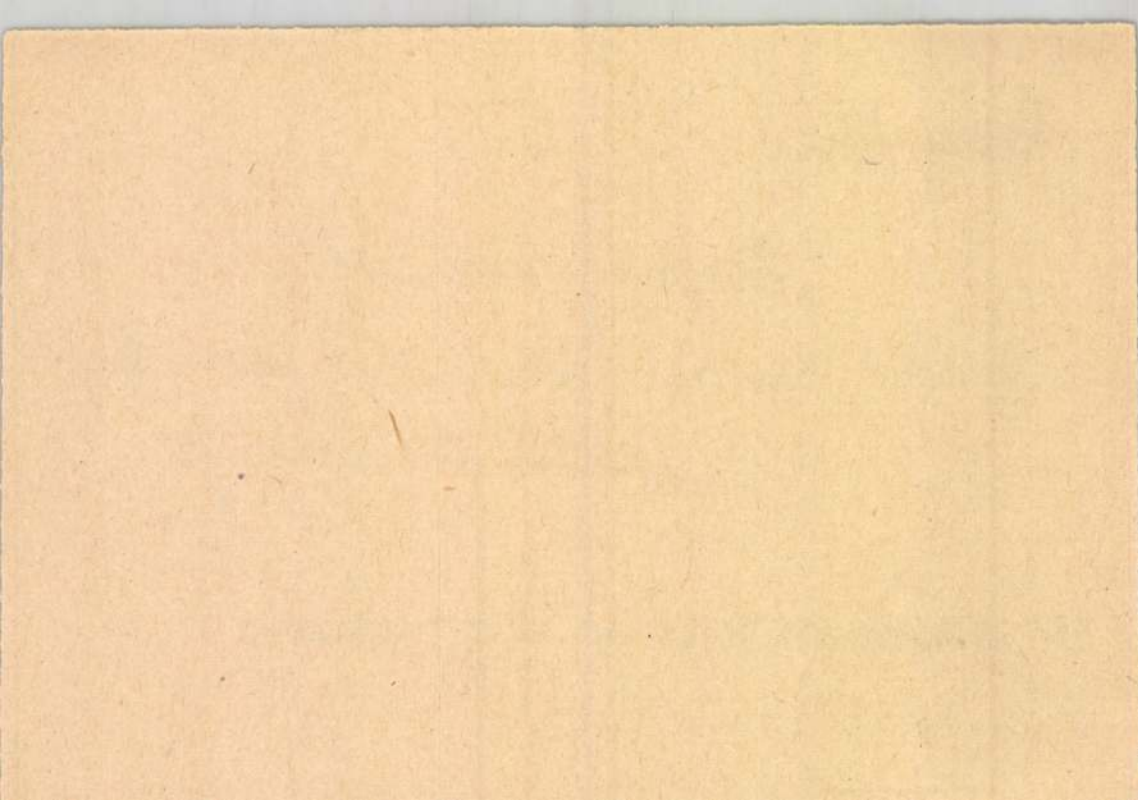

Stony's Study

"Asszony kecskével"

Gouache, 22 x 33 Jelene lent jobbra: Stönyi I.

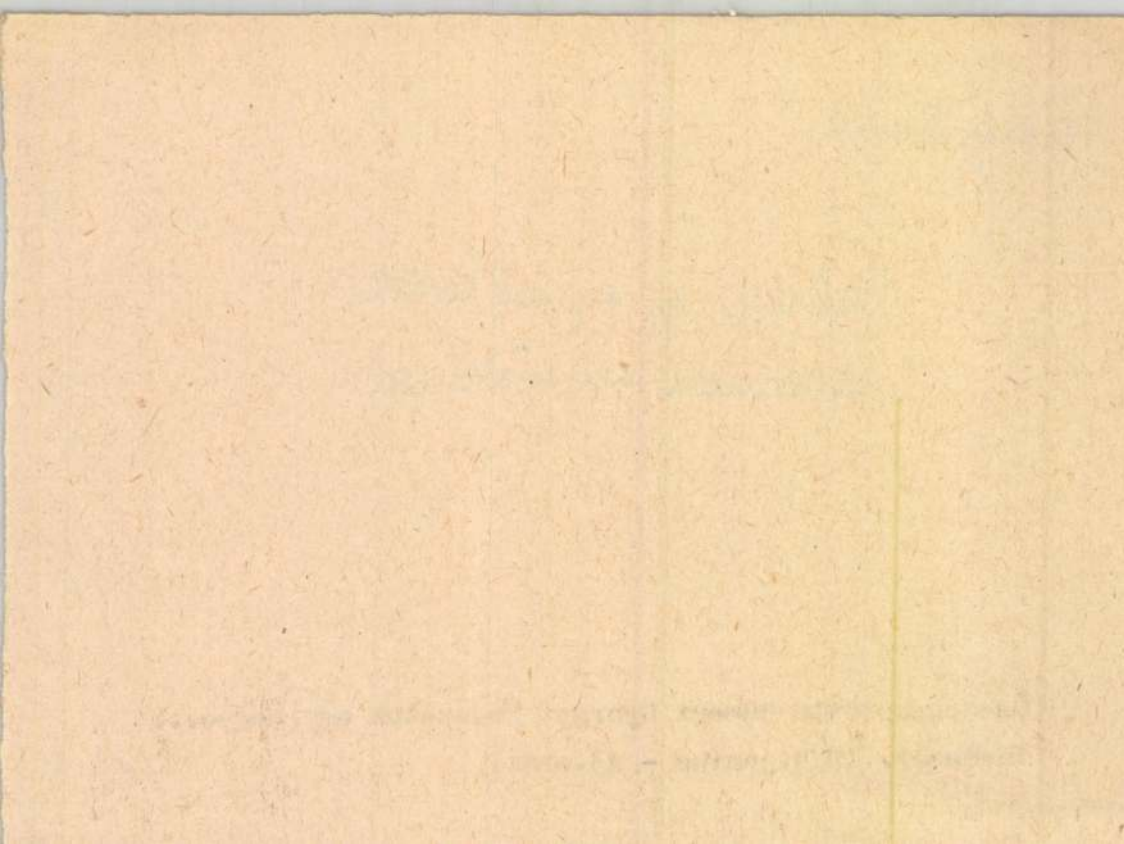
Utaltári as: 6000 ft

Sümegei Felica

Sümegei egy nyarat töltött a
Necskenyi művésztelepen.

Összegejtötte Sümegei György: Fejezetek egy megye...
Művészet, 1975. június - 43. oldal

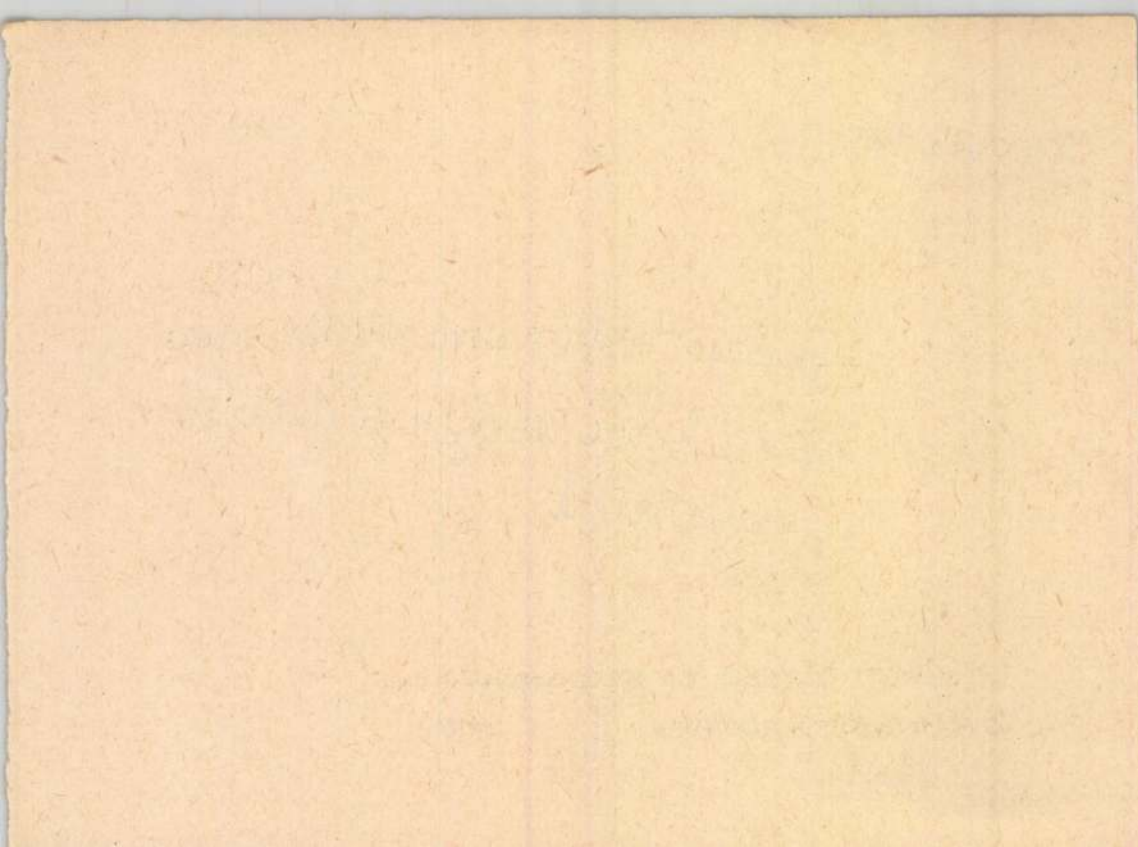

Szönvi István

Ujvári: "Sielő szöveg" - ja
Szönvi István zsebkönyve életképe-
re emlékeztet.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek.....

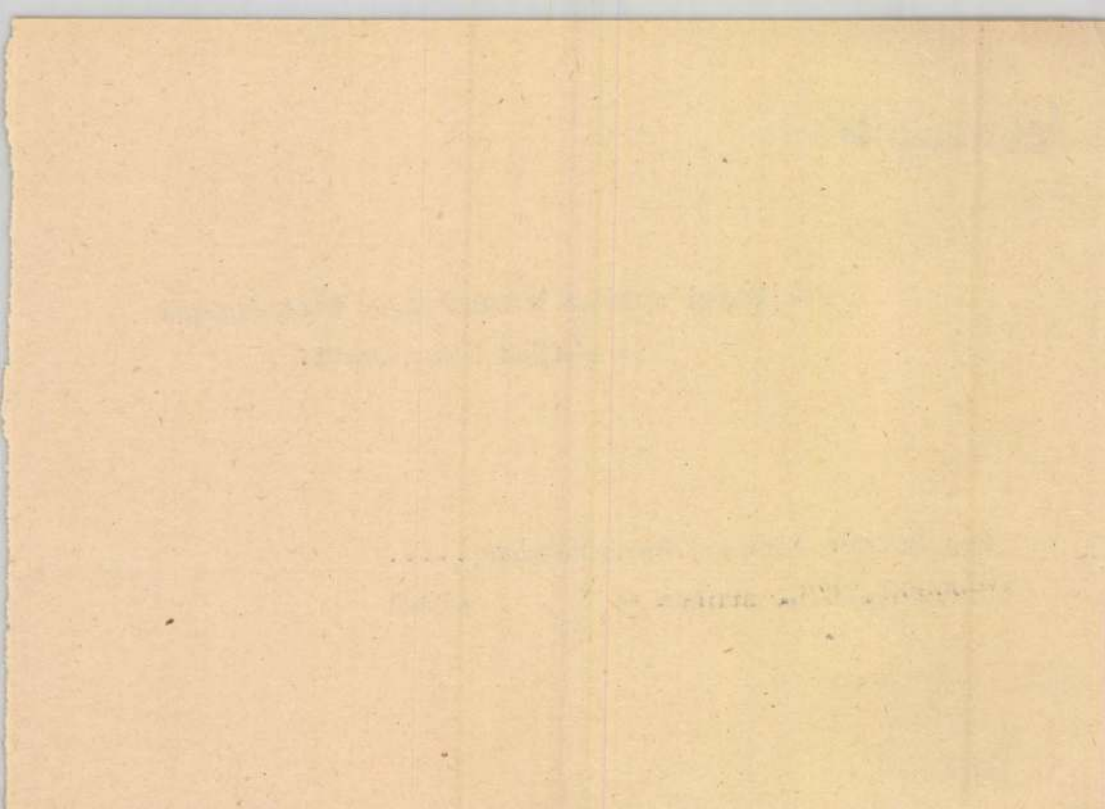
Művészet, 1975. június - 7 oldal

Szövegjelölés

A bajai muzeum törzsanyaga tartalmazza
a művész alkotásait.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek.....
Művészet, 1975. június - 7 oldal

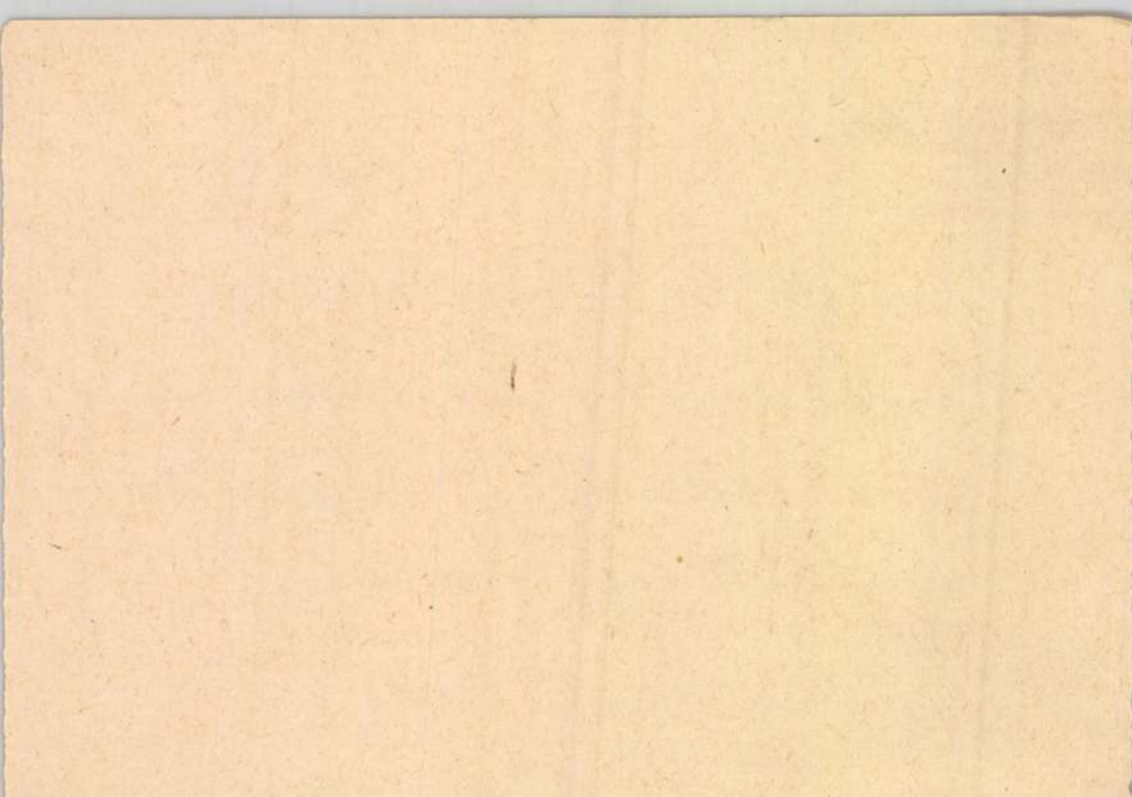

Szöveg kiadása

1978-ban készült önportréja
szerepel a „12 művész rejtélyes megrá-
jában”. Klamár Ernő. Készen van élő
gépjárművel gyűjtésében

Műpprófi 1975/2

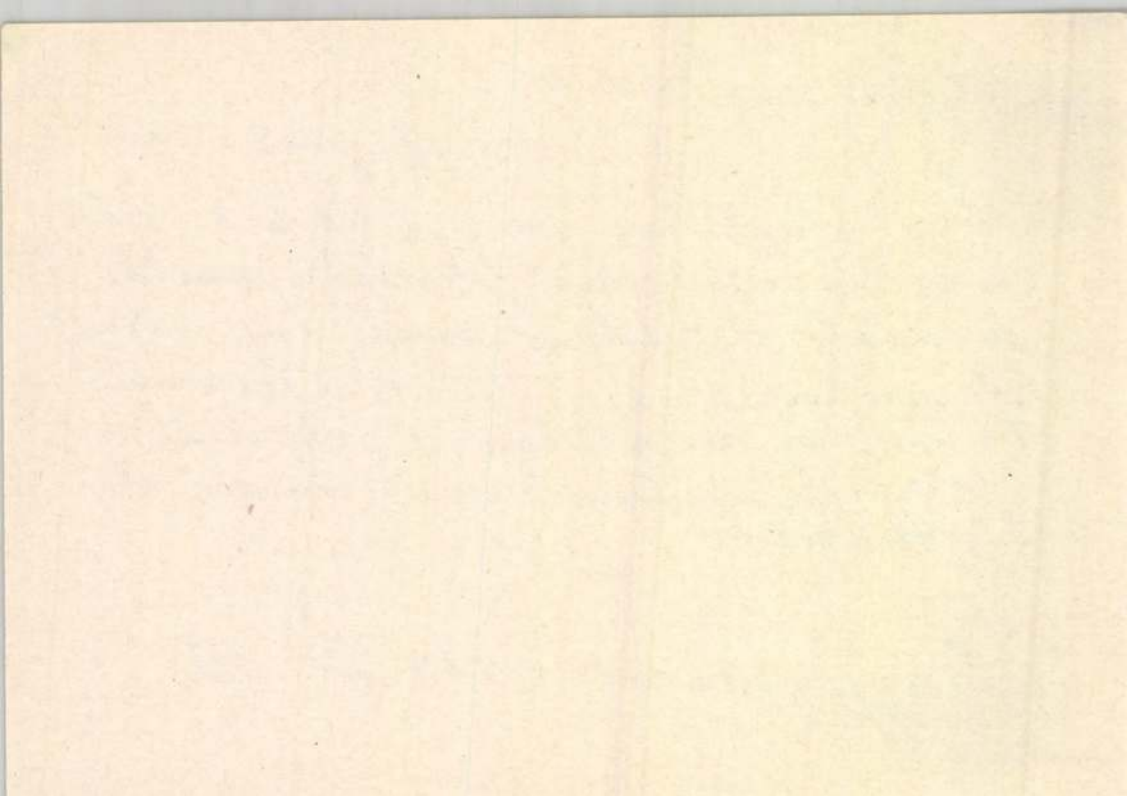
40. old.

Löwy István 1.
Festőművészet - grafika

A plasztikai tömörítés és a festői
színelégzés, a gazdag színvilág, a jellemző
színek. A modern magyar festőművészet
kifejező alappja. A művészi felismerés
színtelenség nélkül, a legújabb
festészet műtermét művészművészet
művészet.

Magyar Művészet 1964 I. 33

Szőnyi István

volt Németh József mestere.

Forrás 1972-3-74

Goór Imre:Hódmezővásárhelyi műtermekben

1870

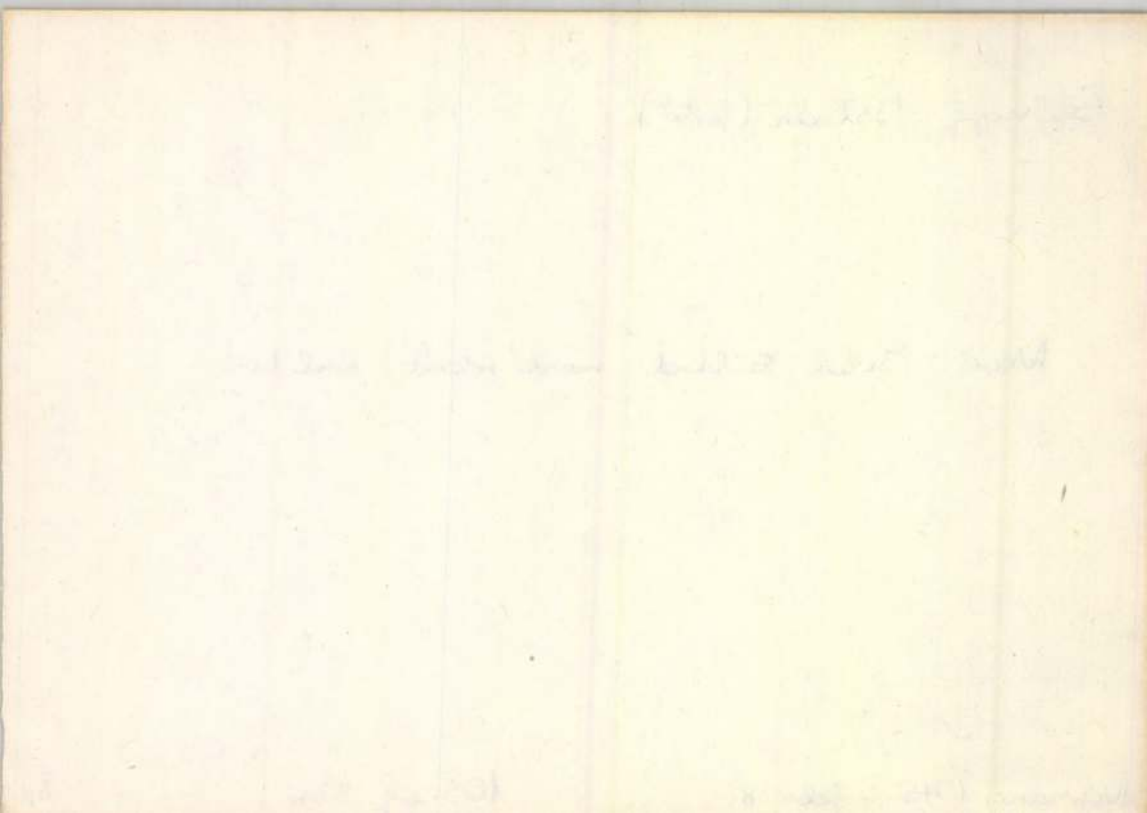
1870

1870

1870

Székelyi Gyula (festő)

Neve Gyula süllyed mesterségét említve.

Србија Београд (фот.)

Нове Српске Терене нестерекит ентитиве.

Непрена, 1975. јан. 19.

103. ент. 16а.

Ср.

1870

...

...

...

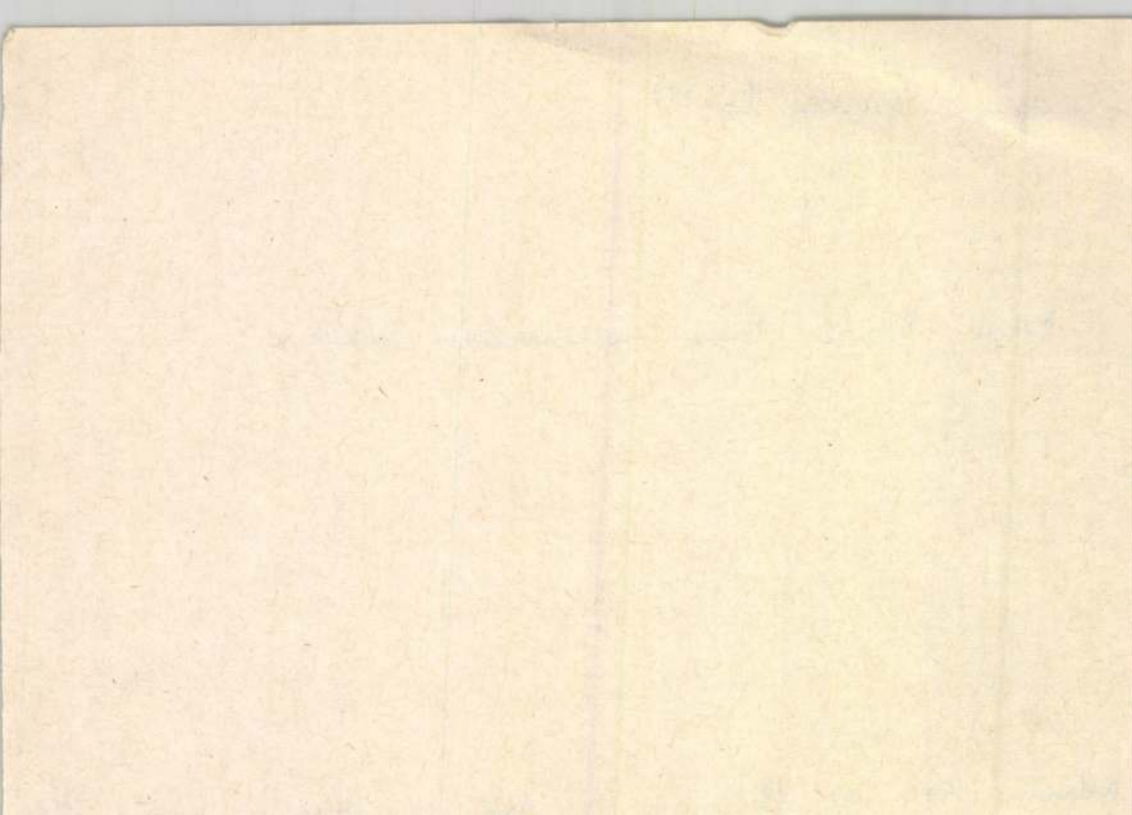
Sedmyi Istran (fest)

Neve Gasl June mesterecent enl'ive.

Udprava, 1974. okt. 18.

102. est. 244.

4m

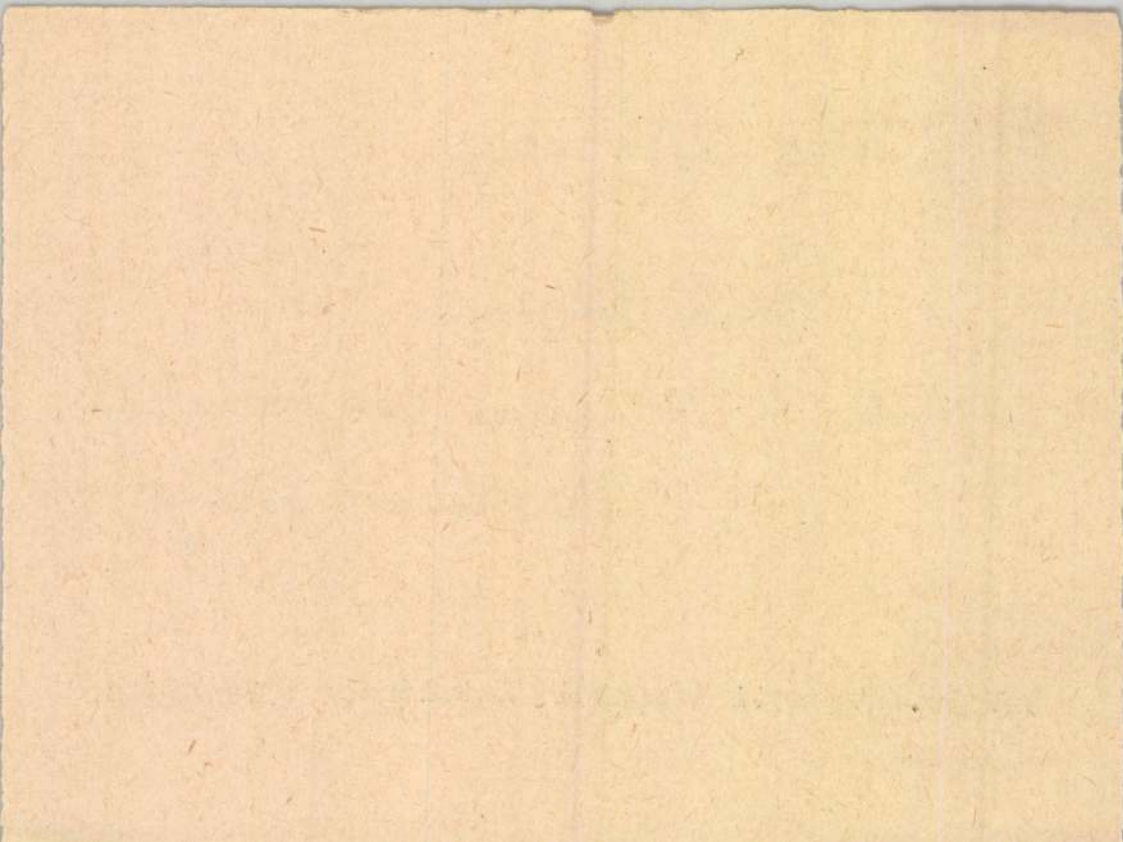

Göngy István (1897-1966)

"Góntai Zebegényben"

Gouache 20x28 felsőre fest jobbra: Göngy.

Utáltán ár: 6000 Ft.

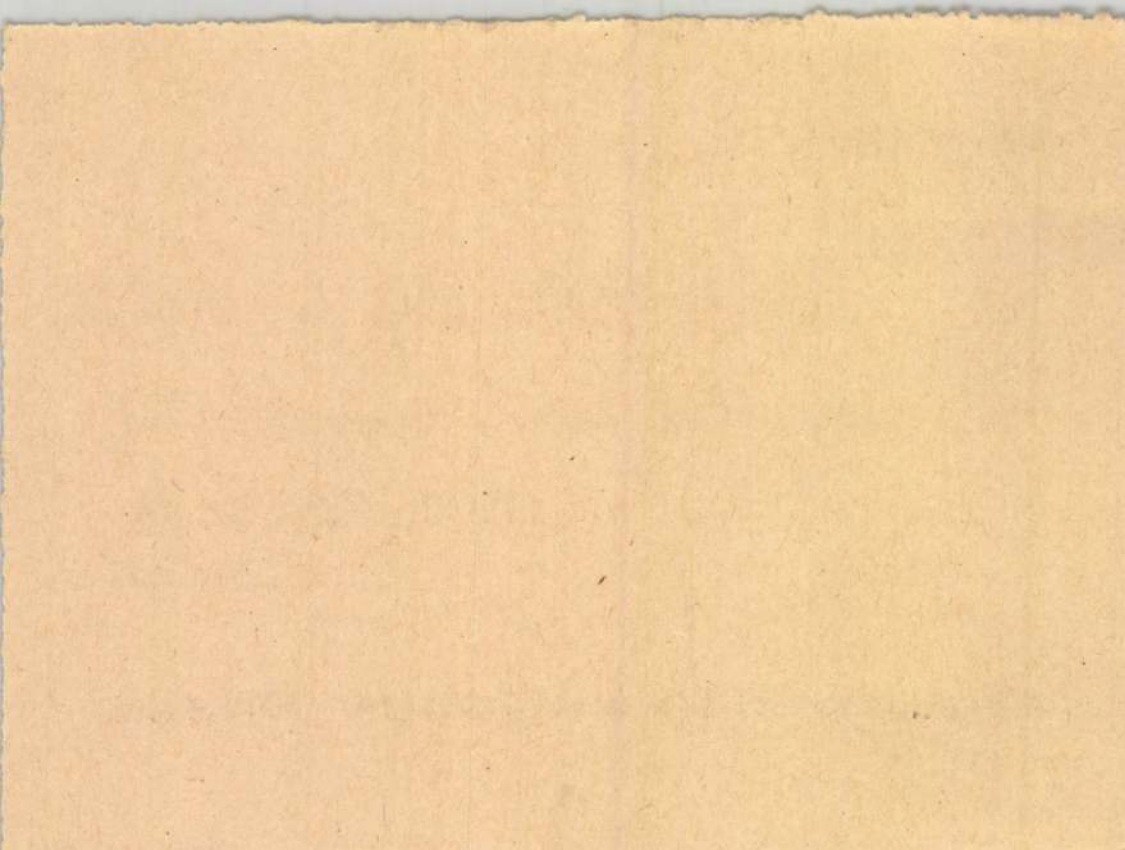
Gönczi István

"Táj lovakkal" olaj fa 29,5 x 36

Lelesve leut jobbra: Gönczi I. 1921

Ár: 10 000 Ft

Utólagos ár.

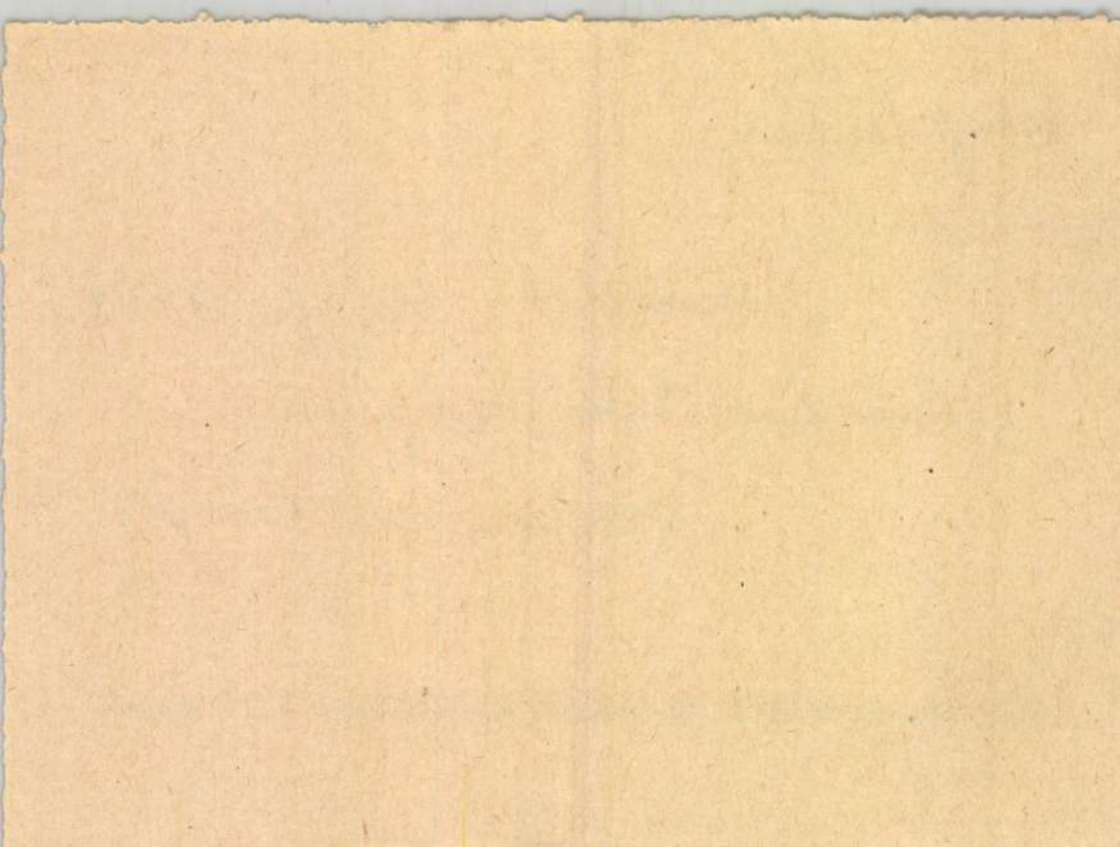

Gönczi István

„Utcarészlet” Olaj fa, 48x39

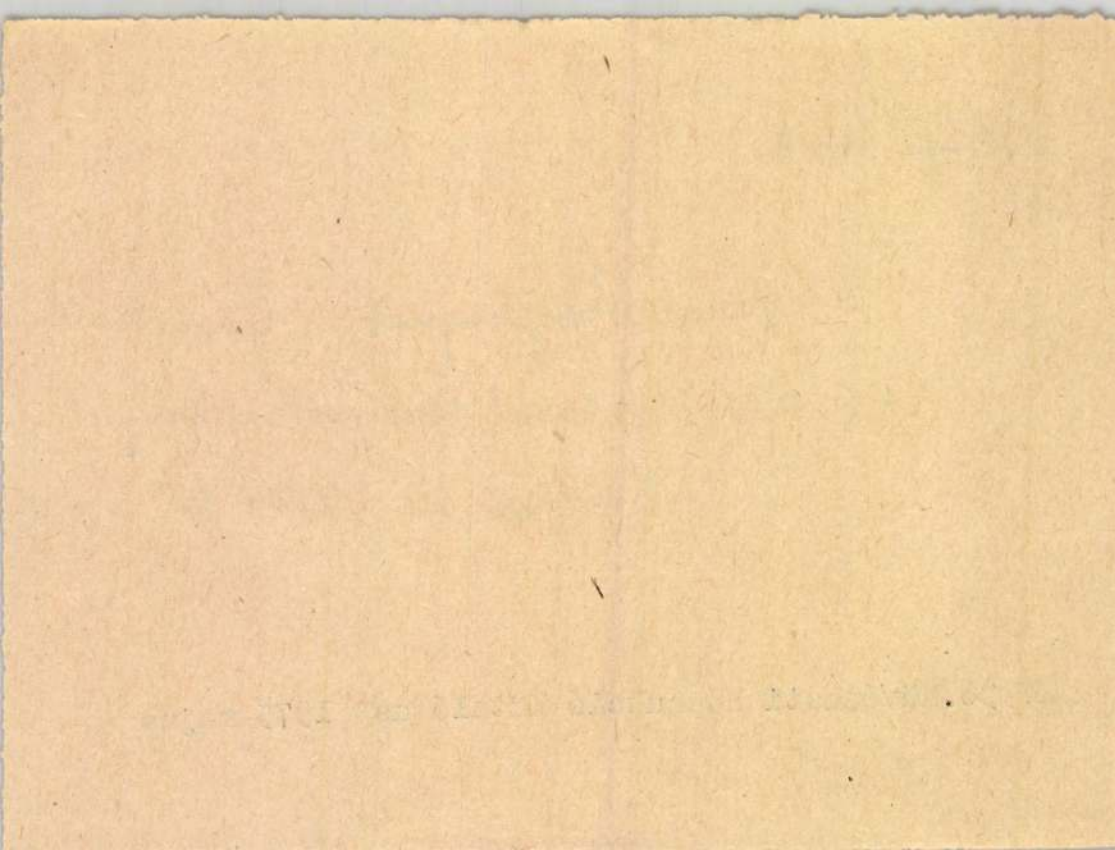
Telepve lent balra: Gönczi 1923

Utaltári ár: 8000 ft.

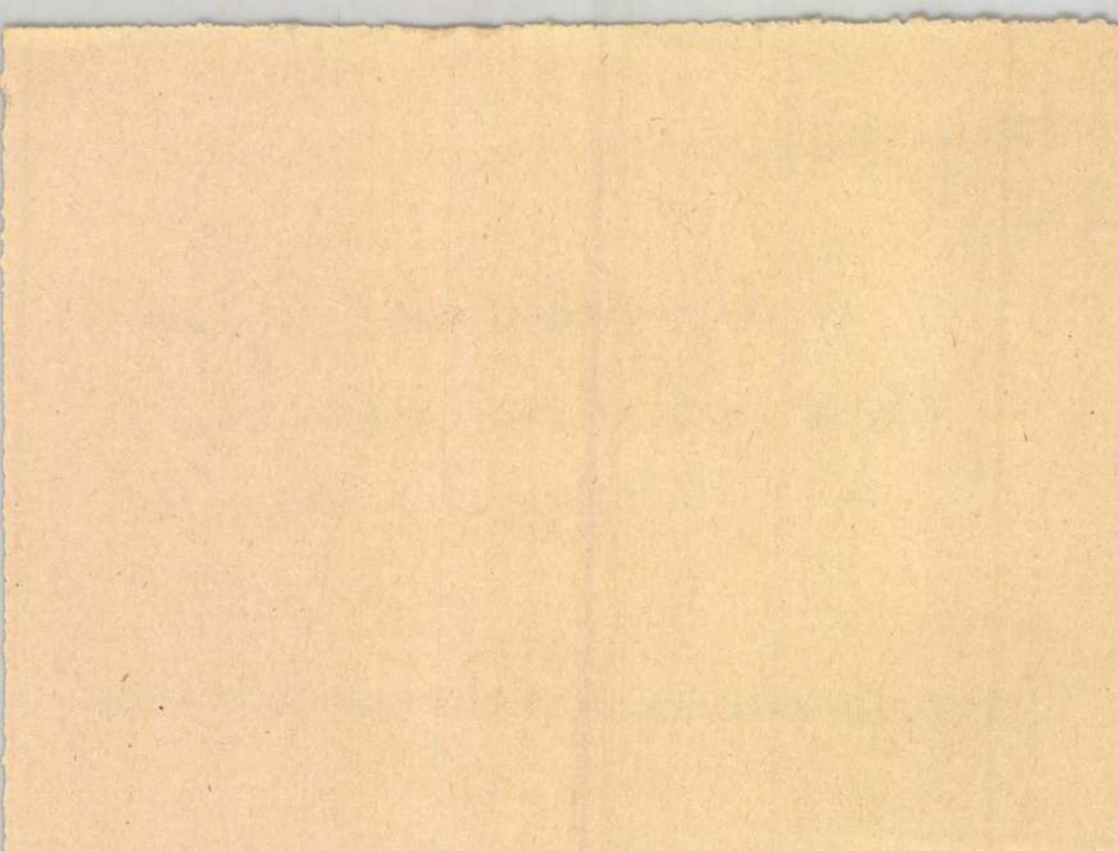
Göngyi István

"Duna Zebegényrel" Gouache
21,5 x 30 Jelentő lelt, ebben: Göngyi I.
Utólagos ár: 4500 Ft

Göngyi István

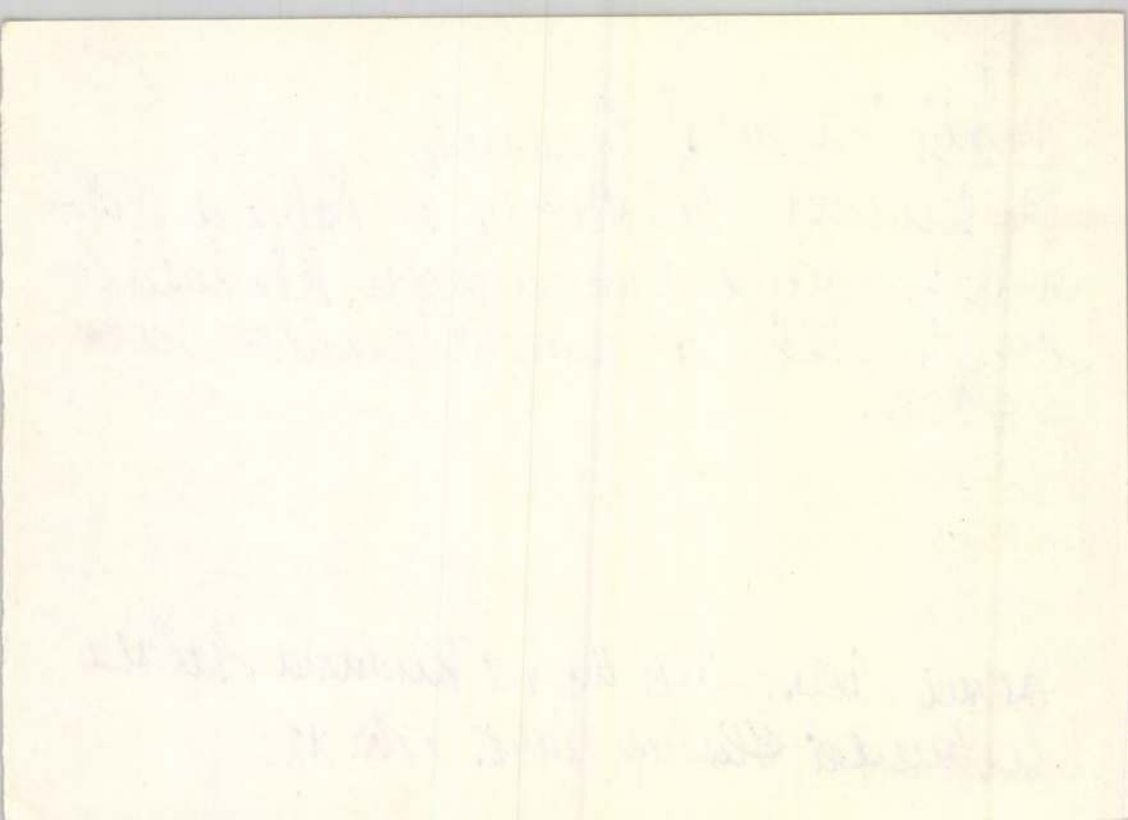
„Zebezdnyj Kertészet” Gouache
23x35 Jelene lent jobbra: Göngyi I.
Utaltári ár: 4000 Ft.

Szónyi István festőművésze

a Kisnuda Galériában és ebben a mű-
vész tevékenységi munkásságát kívánják
megismertetni a munkásságukat lakos-
sággal.

azoni líklos: Körös ügy: a Kisnuda Galéria
Tervezői Hivatal, 1945. febr. 12.

Szónyi István, festő

15 ÉVE halt meg Szónyi István Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze. Tanulmányait Fe-

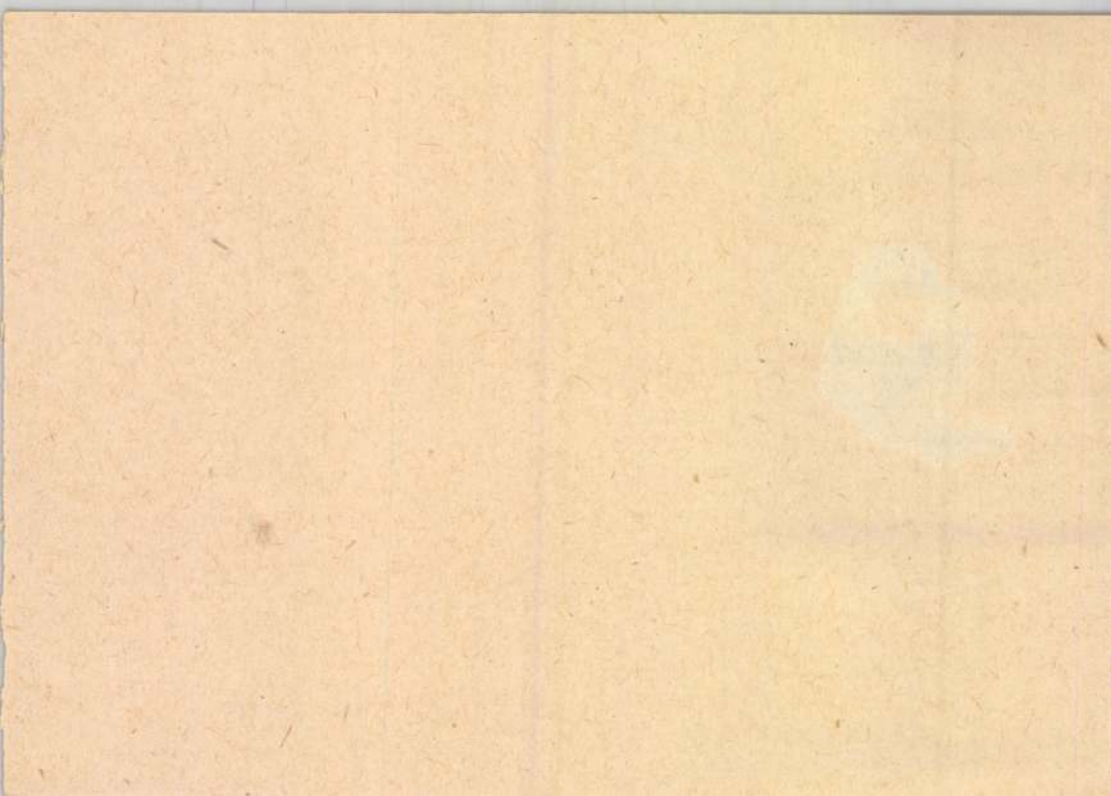
1975. aug. 30. ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 30.
114-728
A XIII. ker. Lakas-
kardbaniaró Kisz a la-
koság részére vállal az
alább szakmákhoz tar-
Kétszo-
told munkákat: redny-
társasre
teküdni:
vaszomrió-azereles, szo-
bafestés-mázolás, tapo-
1975. aug. 30. ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 30.
114-728
A XIII. ker. Lakas-
kardbaniaró Kisz a la-
koság részére vállal az
alább szakmákhoz tar-
Kétszo-
told munkákat: redny-
társasre
teküdni:
vaszomrió-azereles, szo-
bafestés-mázolás, tapo-
1975. aug. 30. ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 30.
114-728
A XIII. ker. Lakas-
kardbaniaró Kisz a la-
koság részére vállal az
alább szakmákhoz tar-
Kétszo-
told munkákat: redny-
társasre
teküdni:
vaszomrió-azereles, szo-
bafestés-mázolás, tapo-

Ma

- 15 éve

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 30.

Könyvi István, pesti

A kiállítóteremben —
egyetlen fővárosi könyv-
tárban sincs ezenkívül —
Hincz Gyula, Szőnyi Ist-
ván, Tóth Menyhért, Ilos-
vai Vargha István képeit
mutatták be eddig.

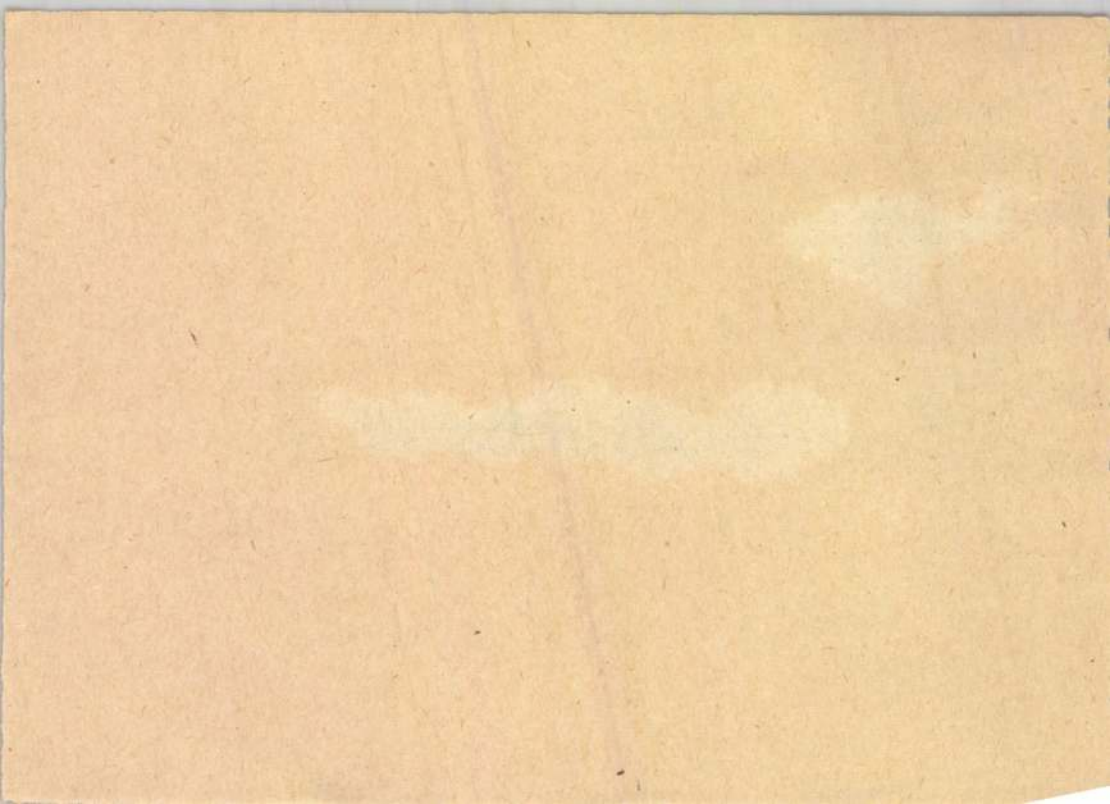
Első pesti fonotéka

[Borokhár, Marx Károly út 128.]

Külső felirat: Első pesti fonotéka

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. júli. 28.

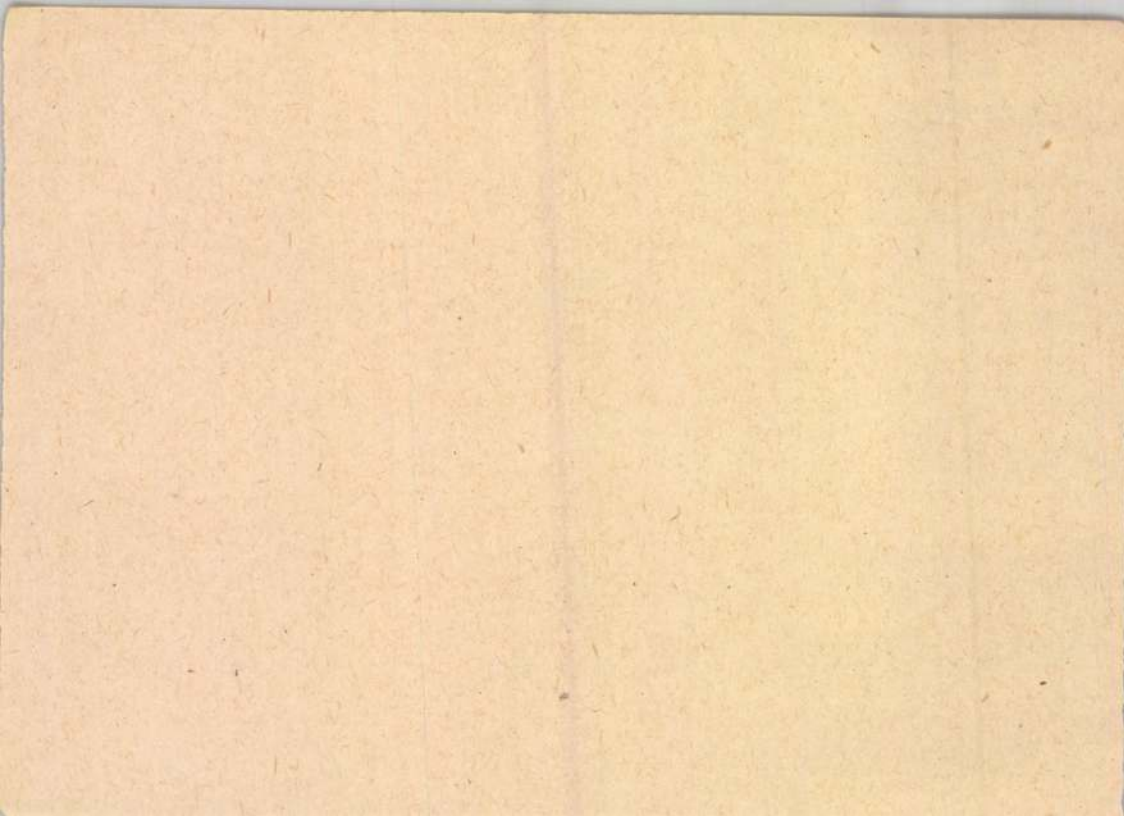

Körményi István, festő

L. : Pékáry István

Rózsa Gyula: Tej és méz 6-7.

NÉPSZABADSÁG, Bp., 1975. júl. 12.

Габрији Ђаковић: Маломудрови,
темпејд, мајем, 1954,

Милевоц, 1996. 12.

A borítón

Szőnyi István: Este II.,

tempera, vászon, 130x90 cm, 1934

(Corvina fotóarchívuma)

A borító hátoldalán

Pátzay Pál: Virágh Benedek emlékmű, 1965

(fotó Somfai)

Művészet, 1996. év.

Szibmnyi István

Szőnyi István: Nő lanttal, szén, papír, 1942, MNG

Berény Róbert: Zebegényi udvar, tus, papír, 1920, MNG

Bernáth Aurél: Nő virágcsereppel, ceruza, papír, 417x330 mm, 1930, MNG (fotók Petrás)

GRESHAM

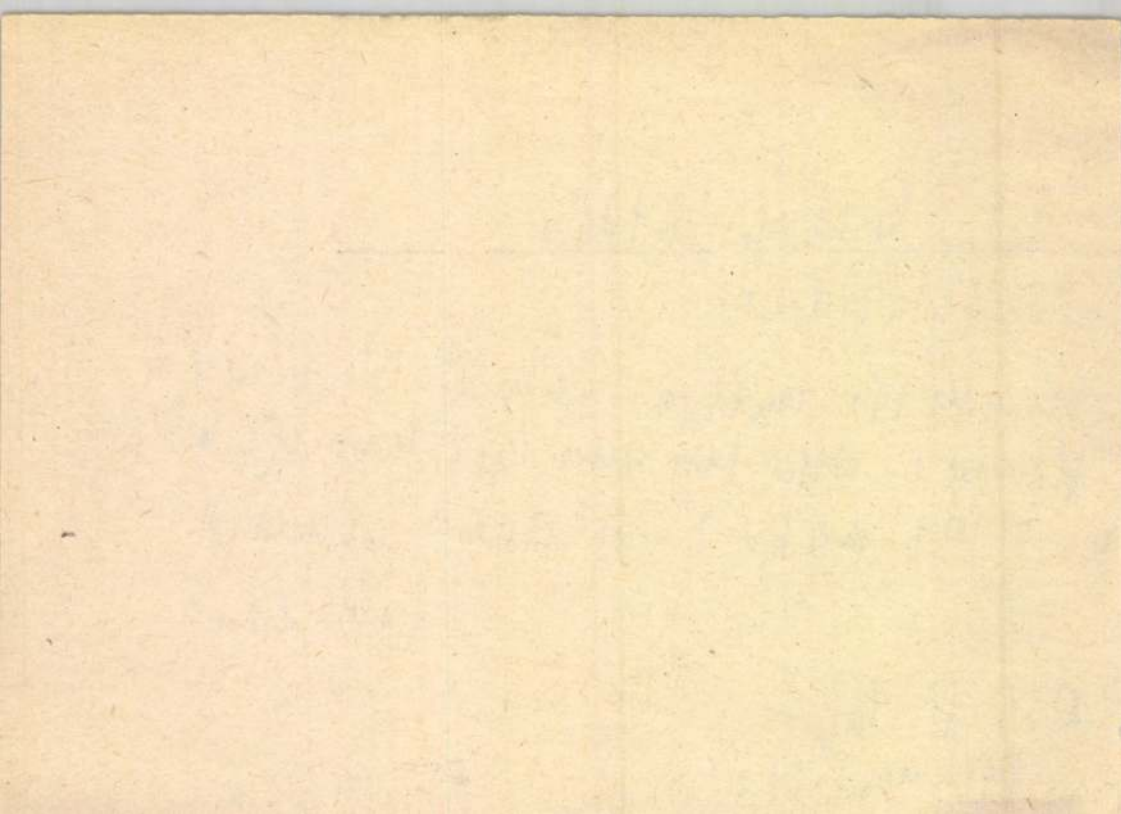
Szöveg: István

fabó mész

Kiállítás nyílt a Művelődési Központban a
Fényes Ötödik Művelődési Központjában:
"Nagy mész és vártat" című.

(2022.02.27.)

Ódli István
1922. február 21.

SZŐNYI István

ír levelében Ferenczy Béni.

Közölve: Ferenczy Béni: Svájci levelek.
Új írás 1989. 6.sz. 16-38.p.

A/I. "A harcoló egyház"

=====

Kisgyűjtemények.

M.Sz. { 63.82 Könyv. Pázmány: Igt
63.81 Könyv. Káldy Biblia
4644 Könyv. Missale Romae

P.A. { 52.3341 Öltöztetős Madonna
52.3340 Szent Anna. Öltözte

5006 Kereszt. Elefántcsa
50.94 } Lator. Elefántcsont
50.95 }

73.181 Keresztlevétel. Ele
4117 Szent Sebestyén és
4123 J.Ch.L.Lücke (?), X
70.80 Keresztrefeszített
1700 körül

M.Sz.

SÁJTÓFIGYELŐ

MEGJELENÉS
HETENTE

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975. ÁPR. 11

Neue Zeitung

Szabó Sónyi

István Szónyi: Pflügen

ben werden.

MEHR ALS 76 MILLIONEN. Der Rat der Stadt Oroszlány, Komitat Komárom, kann 1975 mit einer Summe von 76 246 000 Forint zu Gunsten der Staatswirtschaften. Der Vollzugsausschuss des Stadtrates hat einen Planentwurf zusammengestellt; wohin mit den Millionen? Der Budgetentwurf wurde auf der Ratssitzung gutgeheißen bzw. modifiziert.

halten. In diesem Jahr wird der Komitatsitz Győr Schauplatz des schon traditionellen Campingtreffens sein. Aus diesem Anlass wird das Campinglager in Győr erweitert und modernisiert.

VERTRAG FÜR GUTE ZUSAMMENARBEIT. Das Forst- und Holzaufarbeitungsamt „Mecsek“ im Komitat Baranya bereitet sich heuer auf die Lieferung von 145 000 Tonnen wertvollem Holzmaterial vor. Die Abwicklung der reibungslosen Lieferung wird der Pécs-Direktion der Ungarischen Eisenbahnen obliegen. Im Interesse der guten Zusammenarbeit schloss unlängst die Forstwirtschaft „Mecsek“ und die Pécs-Direktion der Eisenbahnen einen Kooperationsvertrag ab.

GESUNDES WASSER IN MANY. Ein langersehnter Wunsch der Einwohner in Many, Komitat Fejér, ging mit der Errichtung des Zwergwasserwerkes in Erfüllung. Die Wasserleitung ist bereits etwa 9,5 km lang, aus 35 Wasserhähnen fließt schon gesundes Trinkwasser. Den Plänen nach, können die Familien das Wasser noch heuer in ihre Wohnungen einleiten.

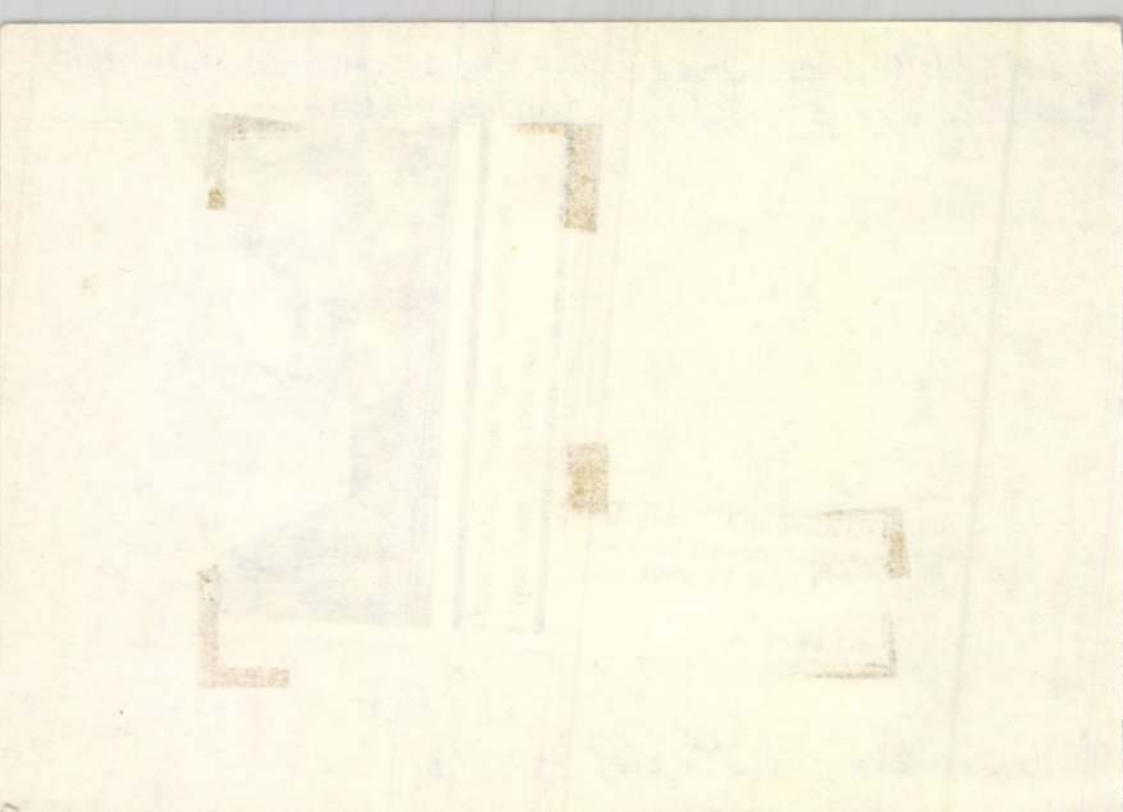
(Eingesandt von Johann Kimmel)

Szönyi István, kétféle Vasúti díjazás festő, grafikusművész, (1894-1960). 2.) Folytatás.
Merei Ottó: a Szinyei Társaság, amely a kulturális munkát

Szönyi István: Eső, olaj, tempera, vászon, 130x85 cm, 1939
(fotó Somfai István)

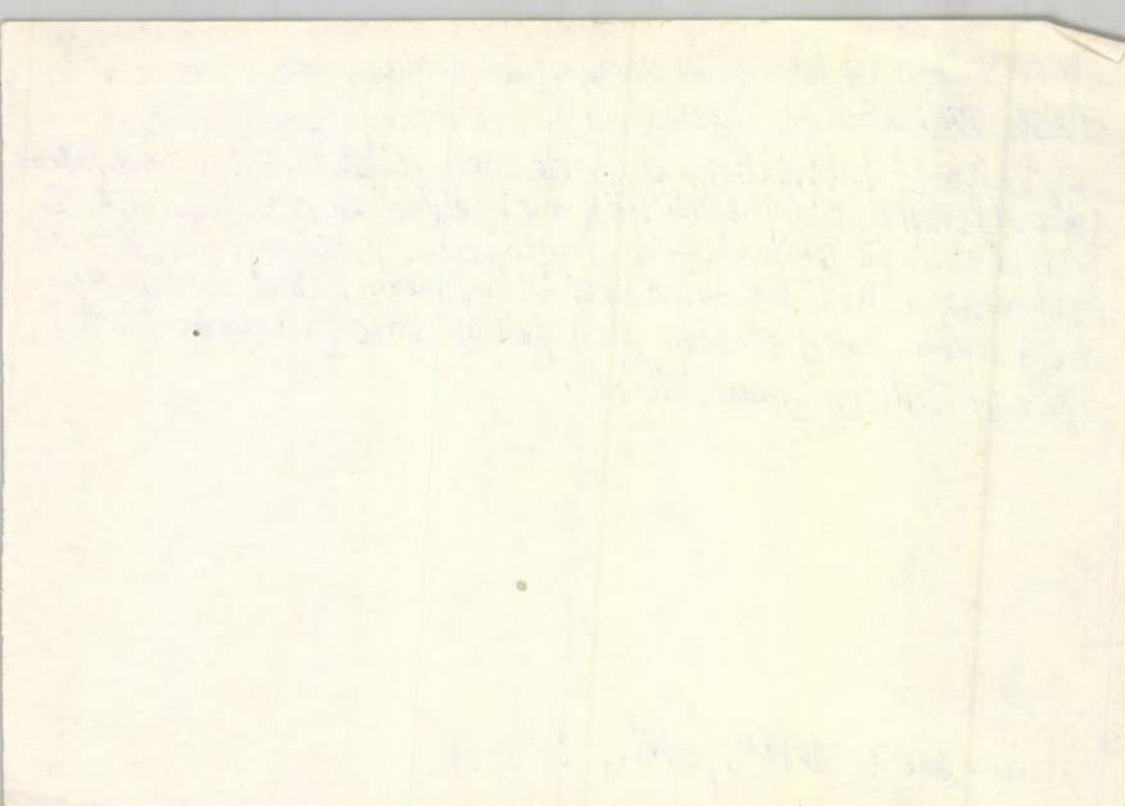
Művészet, 1989. okt., 2-ald.

Szónyi István kétnes karnath-dzsidar festő-grafikusművész 1904-1961. ^{1.) Folytatás}
Merev Ottó: A Szinyei Társaság, avagy a kultúra megalapítója.

A Vágódo Sálcsiból rendezte meg kiállításait a Zene Iskolánál Molnár C. Pál Barátok köre, mely elődjének a Szinyei Művelődési Társaságot tekintik. - Kiemelkedő alkotásokat gyűjtöttek a két háború közötti időszakra: Abd-Navak, Bernath Antal, Egy József, Madoffeny Ferenc, Molnár C. Pál, Szónyi István munkáival.

Művelődés, 1989, okt., 2-old.

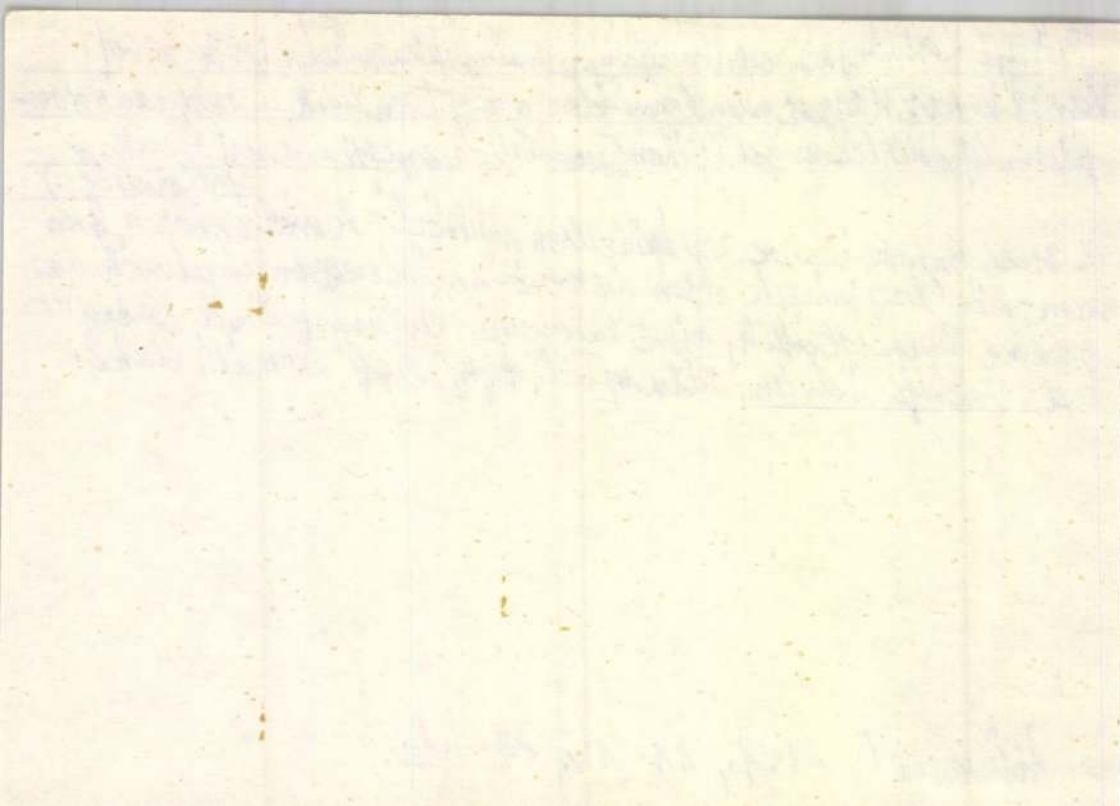

Szónyi István kézirata Vasúthi díjazásért - pályaművekről (1894-1960).

Varga Vera: Magyar műemlékvédelem, avagy történetünk a szarvadelői rom-
jelen „új értékeléséget”. (Néhány gondolat az egykori és a mai Fresham
falokról.)

A Freshamhen, illetve az épületben működő kőművesekhez a Fres-
ham-Rör" tagjainak olyan szemérem- és művészetegységeknél az
emléke kapcsolódik, mint Ottóányi - Antunges Imre, Berényi Ro-
bert, Szónyi István, Pátray Pál, Egyi József, Bernath László.

Művészet, 1989., 11-12., 84-old.

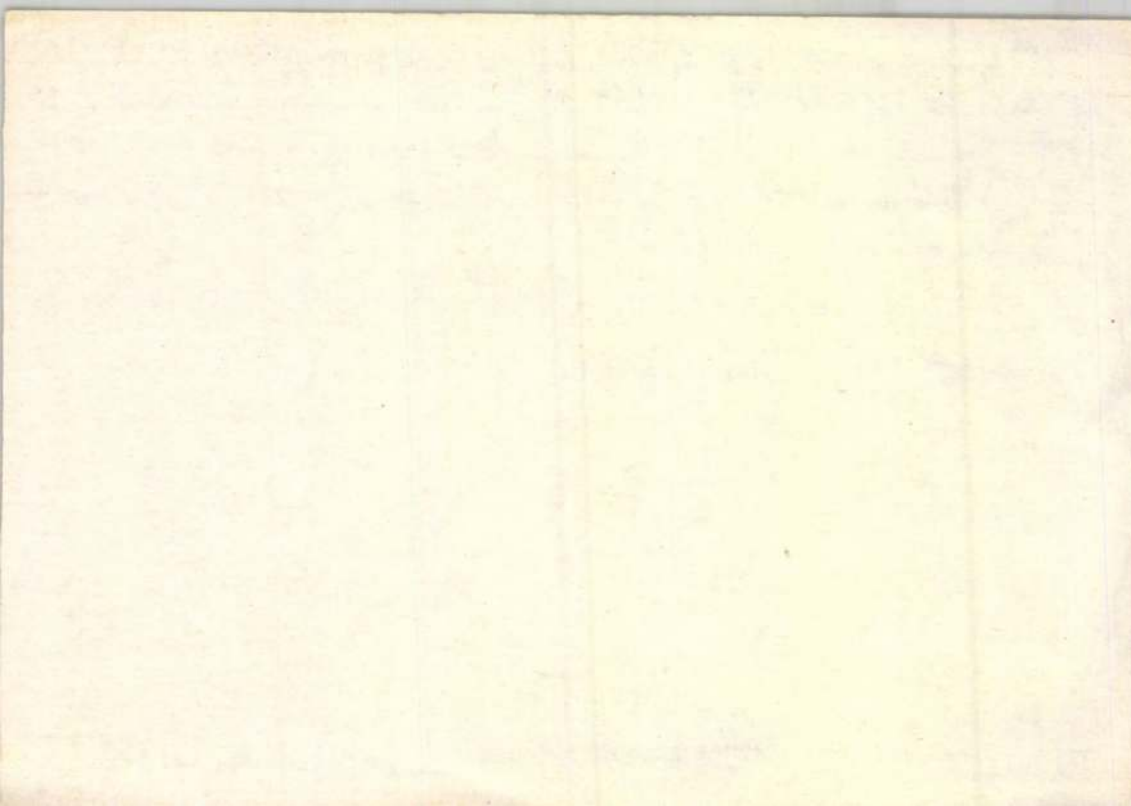
Erőnyi István, kétnyelvű Kosztolányi-díjas festő-grafikusművész [1894-1960].

Nersei Ottó: Kontraosztály László gyűjtőművészi kiállítása.

Kontraosztály László 1906-ban született Szegeden. 1928 és 1933-
között Tóth László Valkmann művész, majd Erőnyi István ma-
gániskolájában tanult.

Műstani kiállítása az Ernst Műzeumban volt
látható 1987, júniusában.

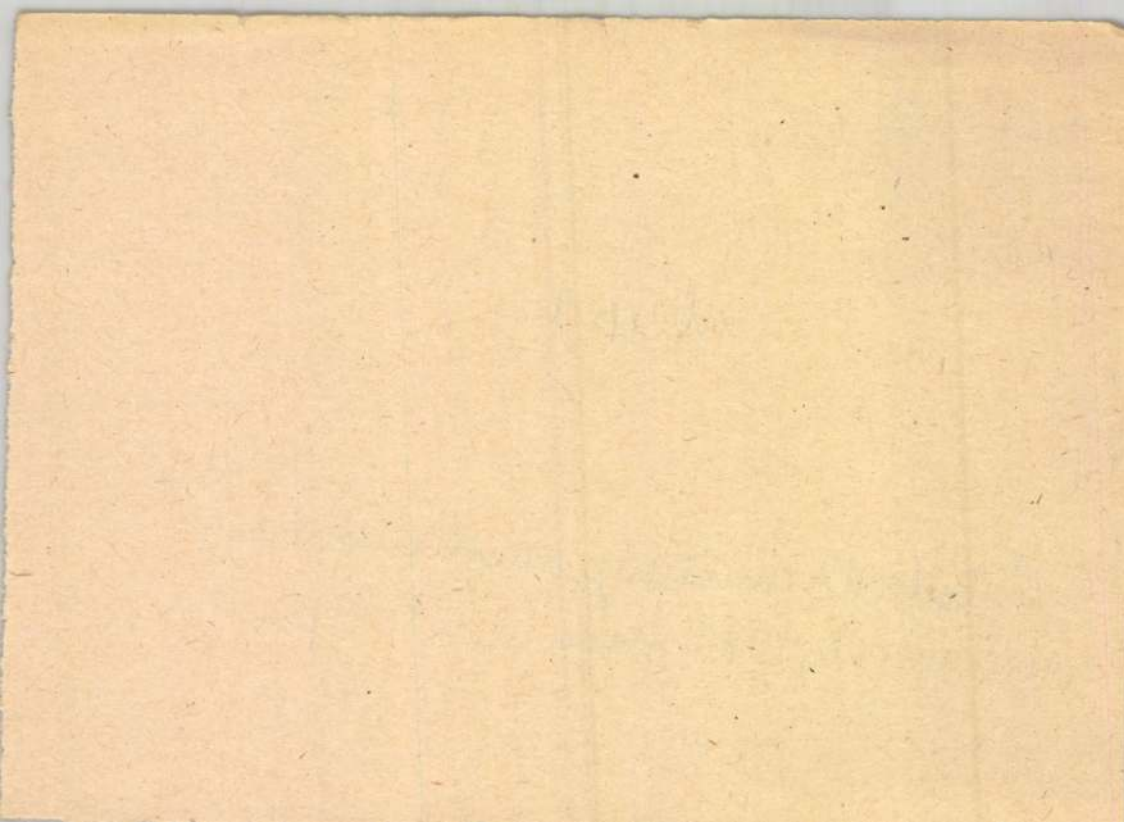
Magyar Éjszakai Művészet, 1989, 1-2 szám, 115-116.

Szönyi István

Méltóság,

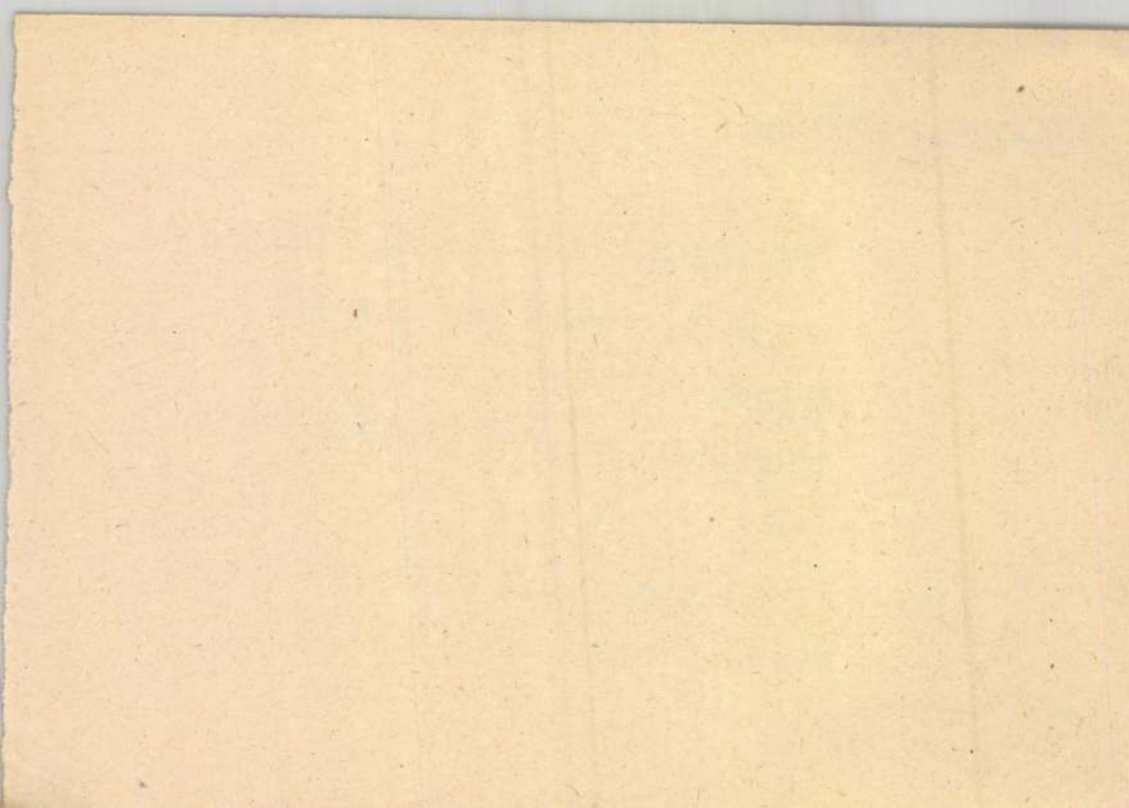
Szűz Beáta műtárgy megmutatásának...
Művészet, 1981. június - 8. lap,

Szönyi István

Szönyi 1911 táján Szent -
endrei emlékhelyekre
festett virágcsenlébetei és
tájképei nyolcvanöt felelet -
tek.

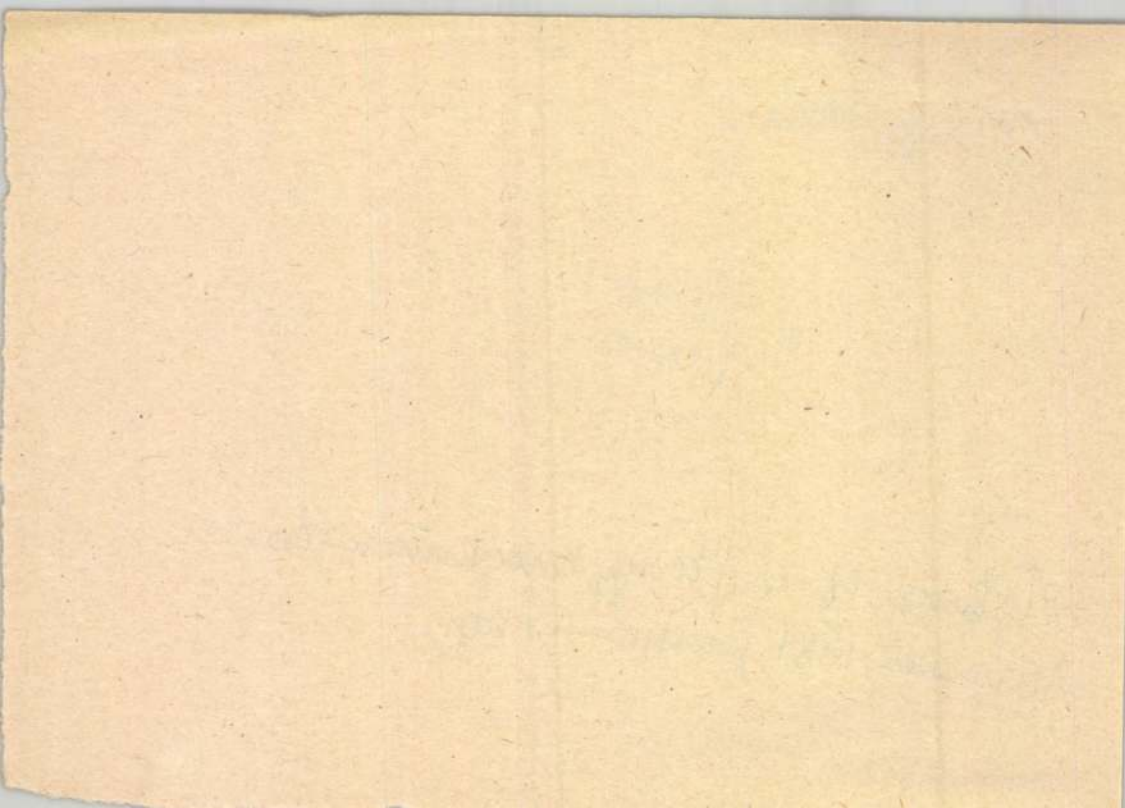
Szűz Béla: A műtárgy meghatározása ...
Művészet, 1981. június - 8. lap.

Szönyi István

"Tájkép"
" (repro)

Szigetvári: A műtény meghatározás...
Művészet, 1981. június - 8 lap.

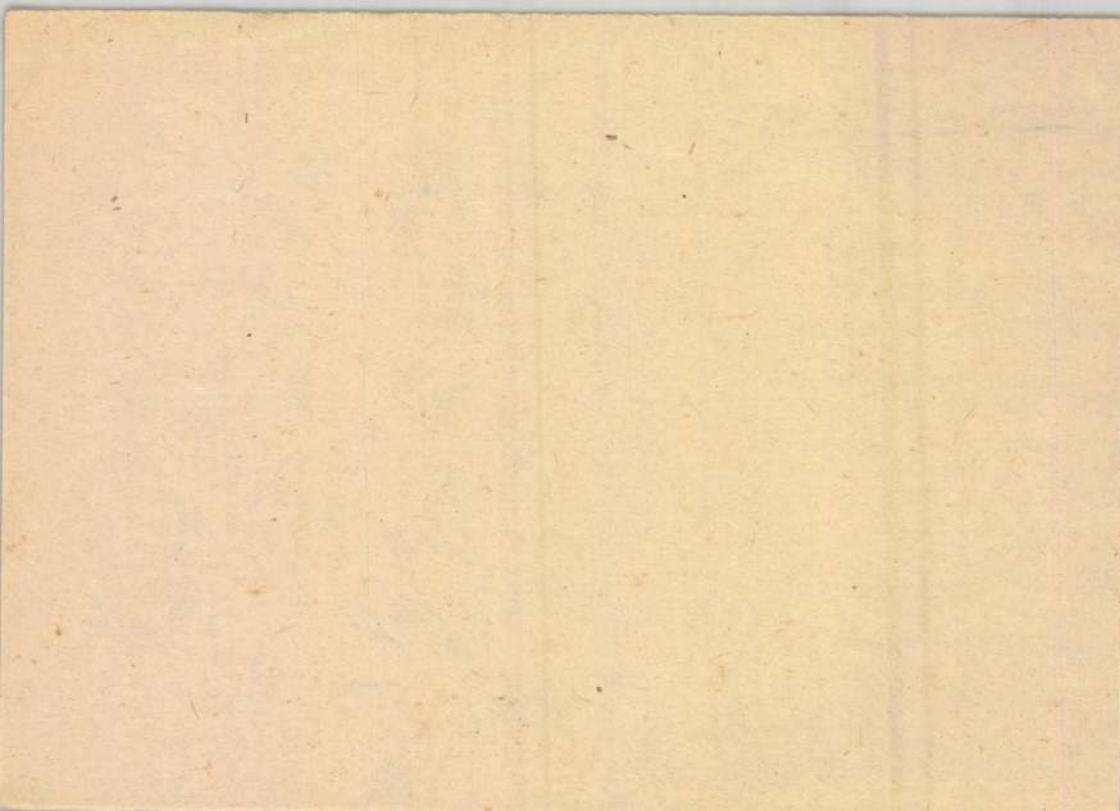
Szónyi Imán, lelkő

d: Vajda Lajos

Molnár Gabriella. Műgyűjtők kimesei

2.

Esti Hírlap Bp. 1981. okt. 21.

EMLEKÜL.

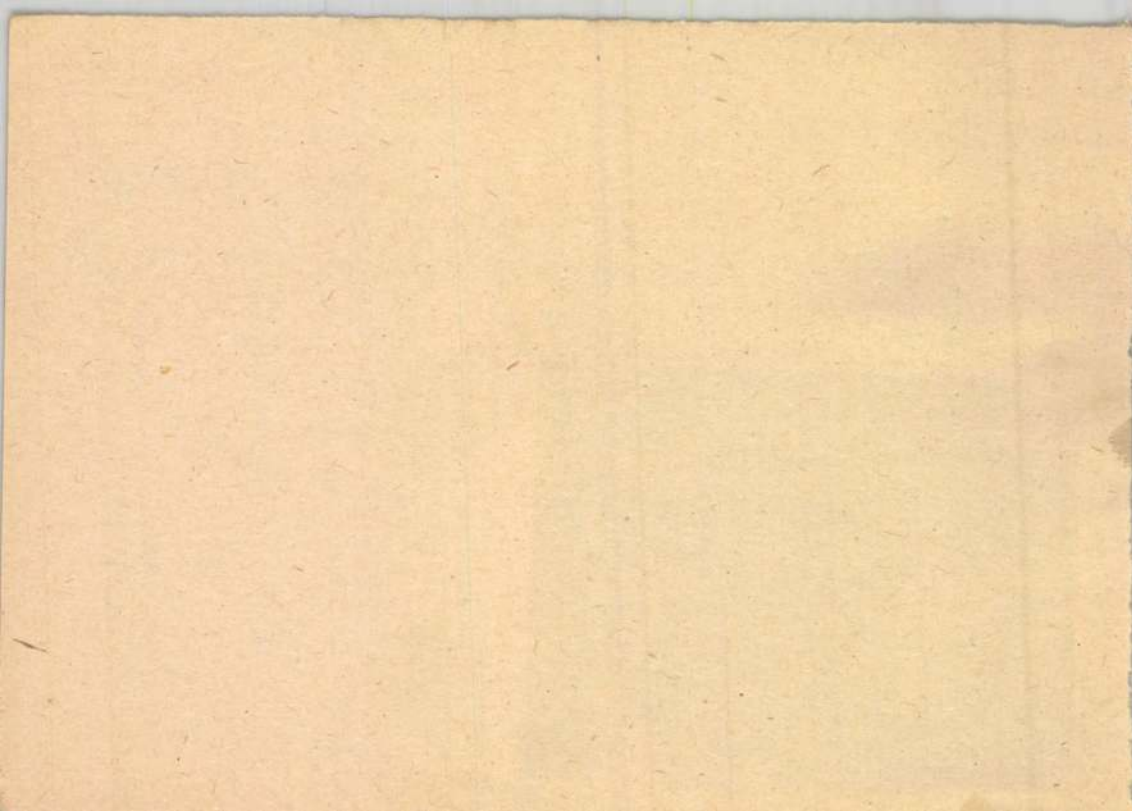
1911 VIII. 9. évf.

Szigyártó: A muntany megphotozása.
Marszart, 1981. június - 6 nap

Szigyártó

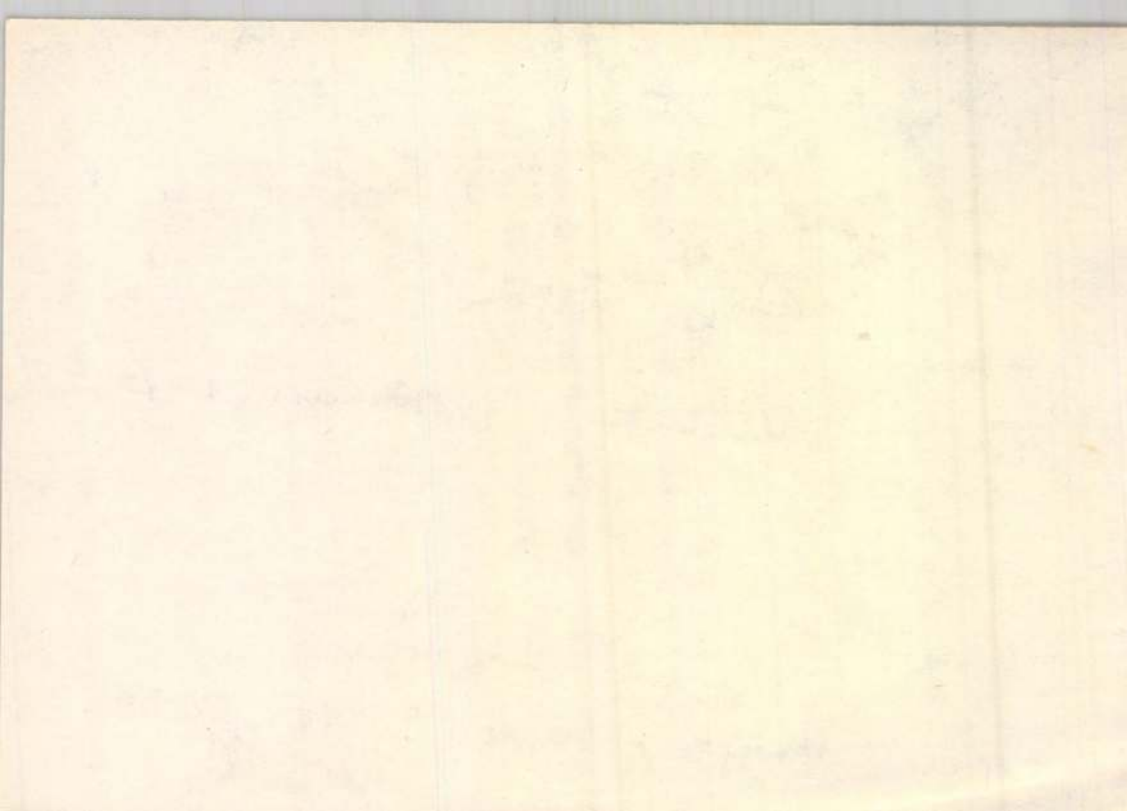
Szigyártó

Székely István

Kiallítás a Képtermékekért Iskolák

Magyar Nemzet 1984. IX. 29.

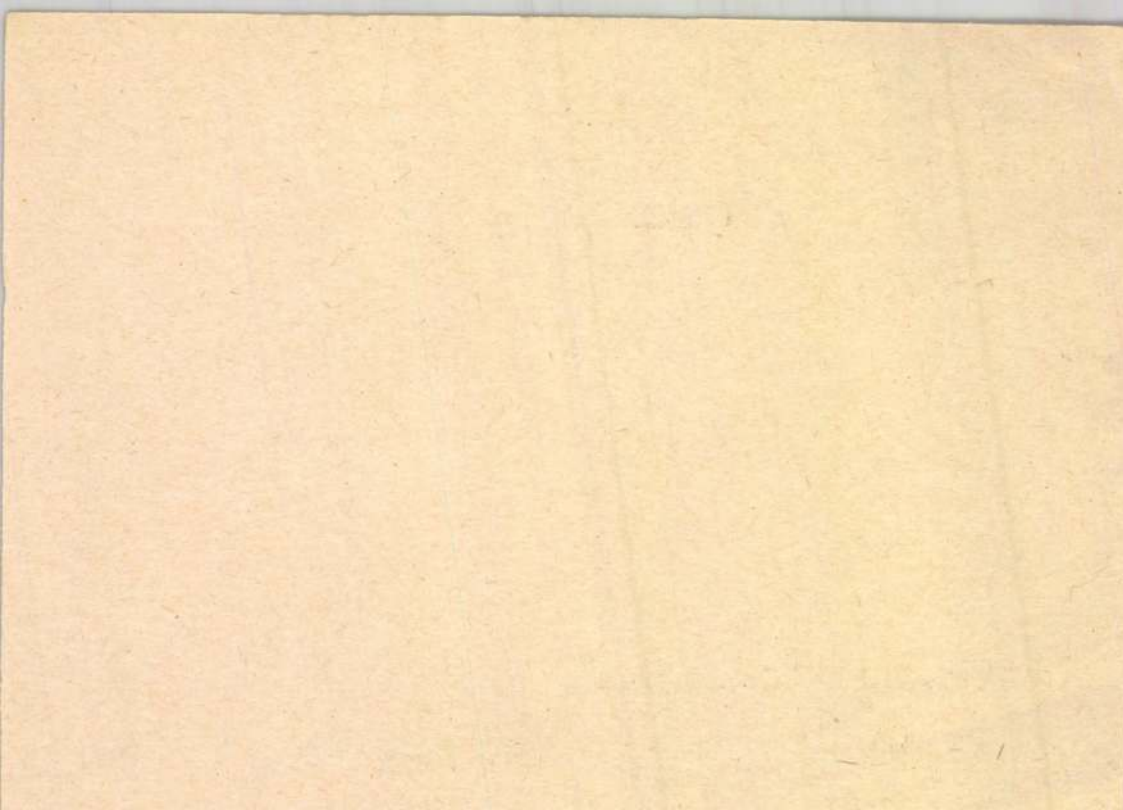
Szönyi István, kshő

L: Egy jövef

Vadás jövef: Törvényszék kshő

12.

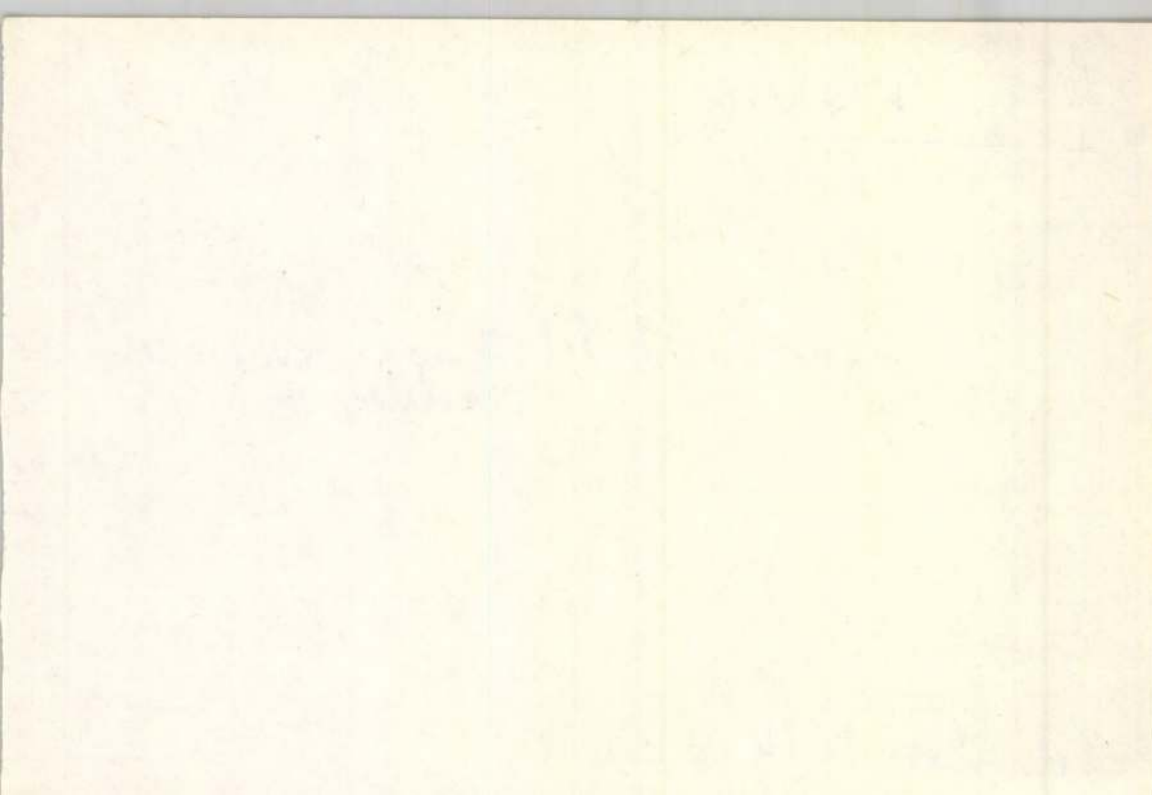
Élet ésrodalom, 8 n. 1983. aug. 5. xxvii/31.

Kővári István

Szabadi Judit: Hapsonány és kor-
művészet II

Szeptember, 1984. x.

Skózi Istoan

Láncz Pándor. Képzőművészeti
Kronika

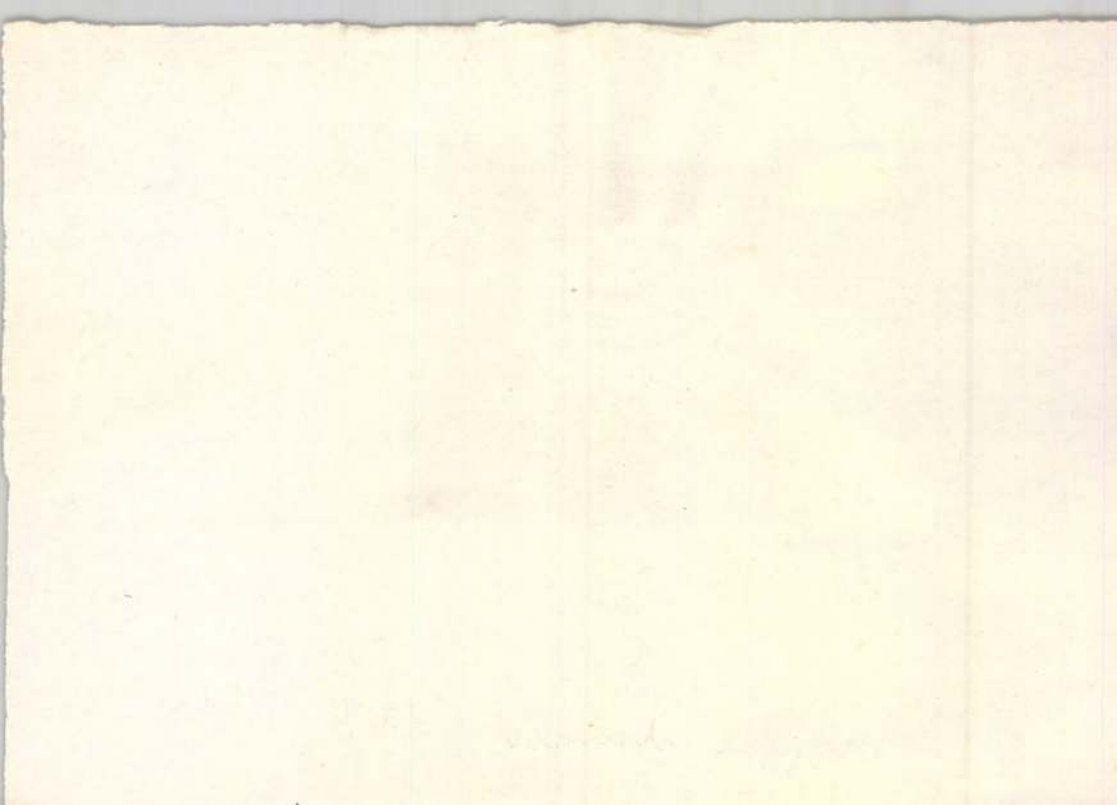
Felbeker, 1984. 1. k.

Szöngy. István

Szöngyi István születésének
90. évfordulója alkalmából
emlékkiállítás nyílt meg csü-
törtökön a ráci Madách Imre
Művelődési Központban.

Magyar Nemzet 1984. VI. 8.

Szónyi István

1937-ben készült az Uzsonna, a Kerti munka, a Tanya, melynek témáját, a holdfényben ülő pásztorlány alakját 1957-ben ismét feldolgozta. 1938-ban a Hazafelé, Zsuzsa olvas, 1939-ben a Virágzó fák, az Őszi nap, az Uszályok és fő művei egyike az Esernyők.

Pataky Dénes: Szőnyi 15. old.

Corvina 1971

1871

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York the sum of
Five Hundred Dollars
for the year ending
the 31st day of December
1871

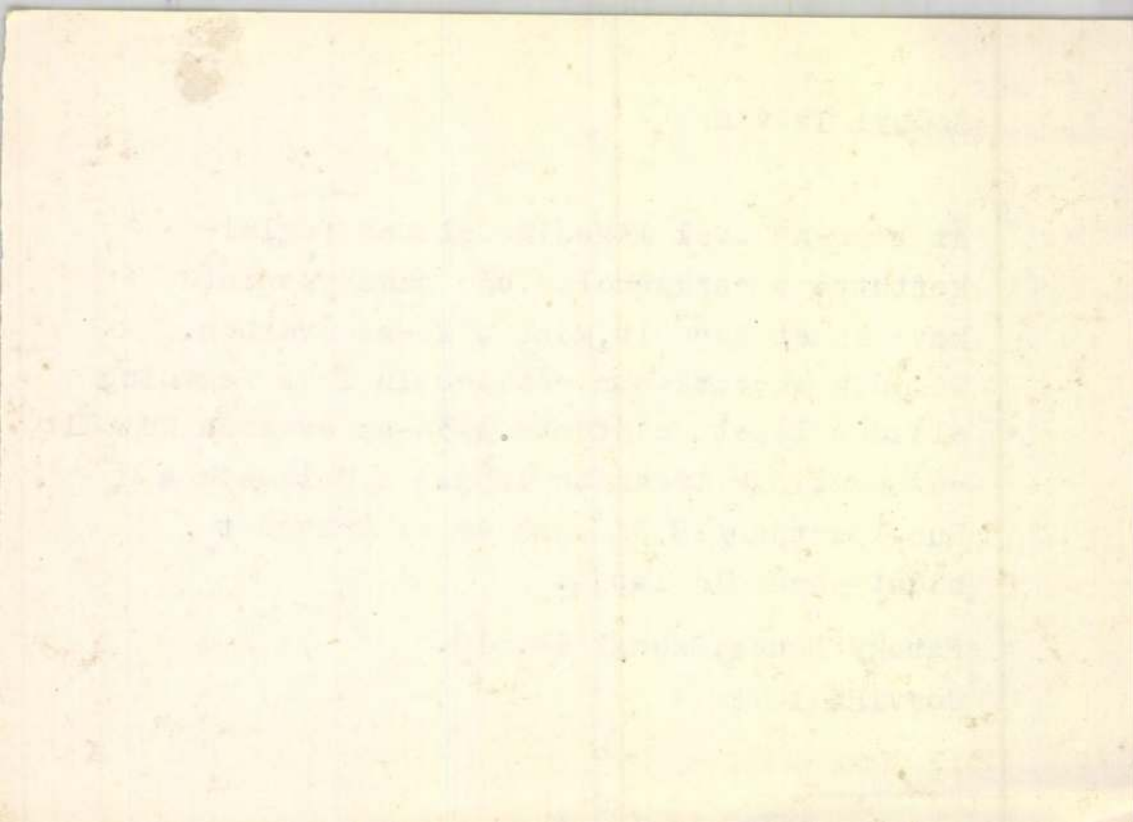
John J. [Name]
[Address]

Szőnyi István

Az 1930-as évek második felében foglalkoztatta a rézkarcolás, bár szám szerint kevesebbet karcolt, mint a 20-as években. Második korszakában rézkarcain is a festőibb előadás lépett előtérbe. A 30-as években készült rézkarcainak legszebb lapjai a Halászkö a Duna partján/1933/ című és az Erzsébet hidat ábrázoló lapja.

Pataky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

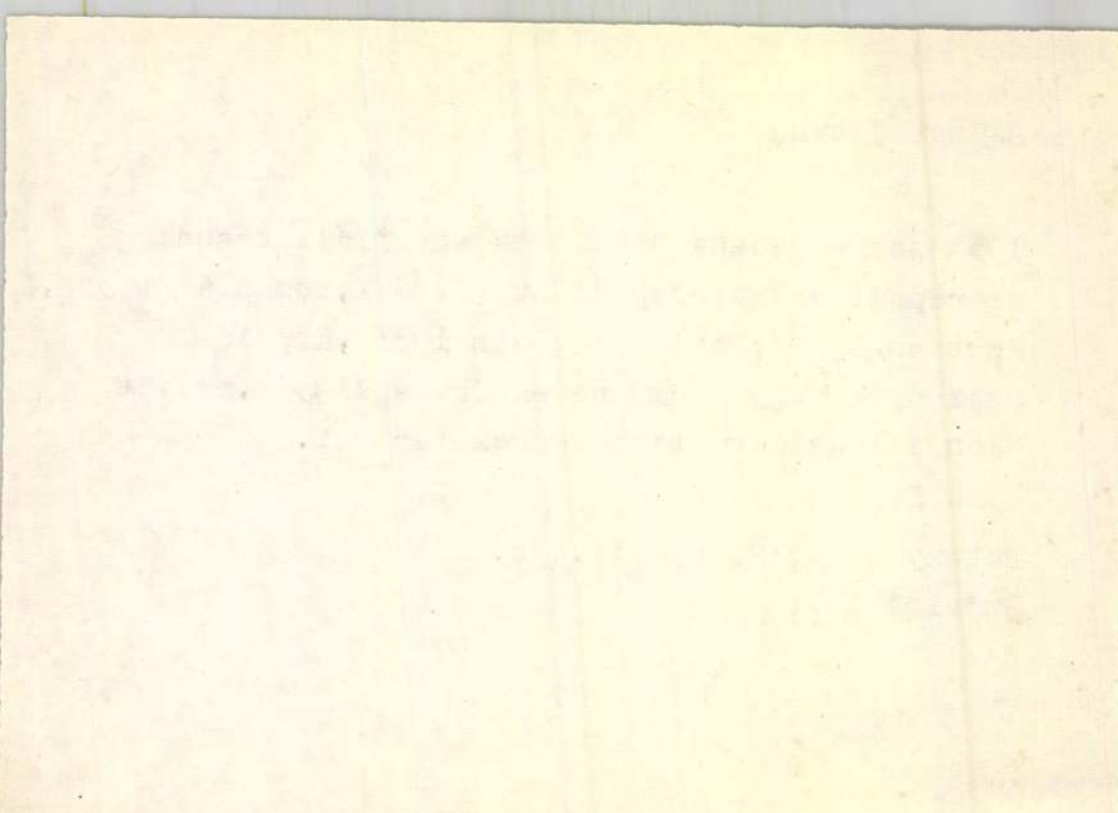

Szőnyi István

1935 januárjában a Szépművészeti Kiállításon szerepelt a Vasárnap délután/1934/, Mosdatás/1935/, Kertben/1935/, Peti az ágyban/1935/, Kapáló asszonyok vagy másik nevém Tavasz/1935/, melyet Szőnyi legsikerültebb képnék tartott.

Pataky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

Uj korszakának műveit az 1935 januárjában a Szépművészeti Kiállítások/a későbbi Fränkel Szalon/ Mária Valéria u. 8.szám alatti helységekben megnyílt kiállításán mutatta be a közönségnek. A siker, akárcsak eddig is, igen nagy volt.

Pataky Dénes : Szőnyi 14.old.
Corvina 1971

1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910

Szőnyi István

Zebegényben festőkolonia alakult ki körülötte. 1934-től Berény Róbert rendszeresen itt töltötte a nyarakat, s 1937 és 1943 között nyári festőiskolát tartott fenn. Pajta kívül Vass Elemér, Szobotka Imre és Elekfy Jenő telepedtek itt le nyaranta. Járt Zebegényben Aba Novák és 1939-ben egy nyarat itt töltött Bernáth Aurél is.

Pataky Dénes: Szőnyi 16. old.

Corvina 1971

1917

The general condition of the country is
1917-18 as a result of the war is
in the year 1917-18 the country is
in a state of depression. The
general condition of the country is
in a state of depression. The
general condition of the country is
in a state of depression. The

Very truly yours,
1917

1917

Szónyi István

Zebegény-i műtermét három reprodukció díszítette: Giorgione Venus-a, Cézanne egy önarcképe és Derkovits nemzedékek című képe. Nagyobb méretű képeit a kertben festette. Igen termékeny volt, munkássága, rajzait nem számítva, mintegy 5-6000 műre becsülhető. Képei sorsával, ha befejezte őket, má nem törődött, nem tartotta számon, hogy hová kerülnek. Ekkor már a készülő kép foglalkoztatta csak.

Pataky Dénes: Szónyi 16. old.

Corvina 1971

Annual Report

The following table shows the results of the work done during the year ending 31st December 1900. The total amount of work done was 10,000 hours, and the total cost was £1,000. The work was done in the following order: 1. General work, 2. Special work, 3. Research work, 4. Teaching work, 5. Administration work.

Prepared by the Secretary

1901

Szőnyi István

Második korszakának stílusa összefügg régebbi műveivel, a sötét színskálából a világos felé halad. Új technikai eljárást használ, melyet maga alakított ki kívánalmainak megfelelően. Az eddigi ecsetet most a festőkés váltotta fel, az olajfestéket pedig a tempera. Ez időtől kezdve festőkés-sel foltokban rakta fel vastagon a temperát, az egymáson átcsillantani kívánt színeket több rétegben egymás fölé.

Pataky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

The first part of the report is devoted to a general
 description of the country and its resources. It
 is followed by a detailed account of the
 various industries and occupations of the
 population. The report then proceeds to a
 description of the climate and the
 diseases which are prevalent in the
 country. The last part of the report
 contains a list of the principal
 towns and villages in the country.

Szőnyi István

1936-~~ban~~ júliusában a Fränkel Szalonban megrendezett csoportkiállításán szerepelt a Fürdő nő/1936/. című alkotása.

1937 májusában rajzaiból és akvarelljeiből nyílt kiállítása a Fränkel Szalonban, majd ez év októberében ugyanitt, gyűjteményes kiállítása volt.

Pataky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

1936 februárjában a Fränkel Szalonban mutatta be ismét újabb képei egy csoportját, többek között az Anyaságot, Péter-t és a Szürke Duná-t. Most is igen jó sajtót kapott. Az 1936-os év terméséből a Fürdő nő és a Női akt tűnnek ki meleg színeikkel és puha formaadásukkal.

Pataky Dénes Szőnyi 14.old.

1971 Corvina

The first part of the report is devoted to a description of the
 methods used in the investigation. The second part contains the
 results of the experiments, and the third part discusses the
 conclusions drawn from the data. The fourth part is a summary
 of the work, and the fifth part is a list of references.

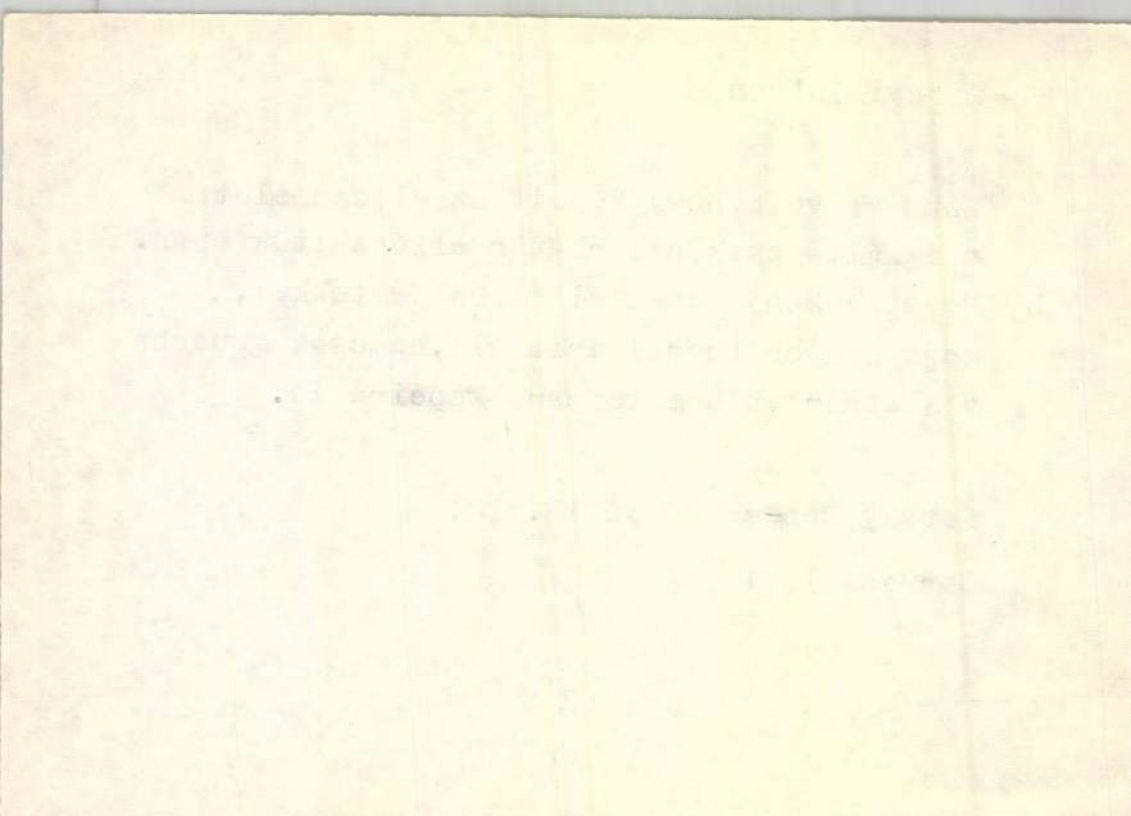
J. H. ...
 ...

Szőnyi István

Szokása volt, hogy képeit az eladás előtt szignálta csak, nem rögtön elkészültük után. Nevét vékony ecsettel előbb festékkel, majd később tuással írta alá, nemcsak gouache vázlataira, hanem tempera képeire is.

Pataky Dénes: Szőnyi 16. old.

Corvina 1971

Berényi István

1934 februárjában a Nemzeti Szalonban a
Tizennyolc magyar művész című kiállításon
résztvett többek között Berényi, Bernáth, Czóbel,
Derkovits, Egry, Farkas, Ferenczy Noémi, Kmetty,
Márffy, Pátzay, Szobotka művei társaságában.

Pataky Dénes: Szőgyi 14. old.

Cirvina 1971

1870

Received of Mr. J. H. ...

the sum of ...

Witness my hand and seal this ...

1870

Szőnyi István

Szőnyi új korszaka az 1934-ben alkotott Este című remekművével jelentkezett először. Az Esté-t párdarabjaival a Reggel és a Dél című vásznaival a Nemzeti Szalonban 1934 februárjában megnyílt Tizennyolc magyar művész kiállítása című seregszemlén mutatta be.

Baraky Dénes: Szőnyi 14. old.

Corvina 1971

1875
The first of the year was a very
dry one and the crops were
very poor. The weather was
very hot and the crops were
very dry. The first of the
year was a very dry one and
the crops were very poor.

1876
The first of the year was a very
dry one and the crops were
very poor. The weather was
very hot and the crops were
very dry. The first of the
year was a very dry one and
the crops were very poor.

Szőnyi István

Második korszakának első alkotása az
Eladó a borju/1933/ című nagy kompozíciója.
A kép jobb szélén álló alakhoz Derkovits
Gyula állt modelit.

Pataky Dénes: Szőnyi 13. old.
Corvina 1971

1870

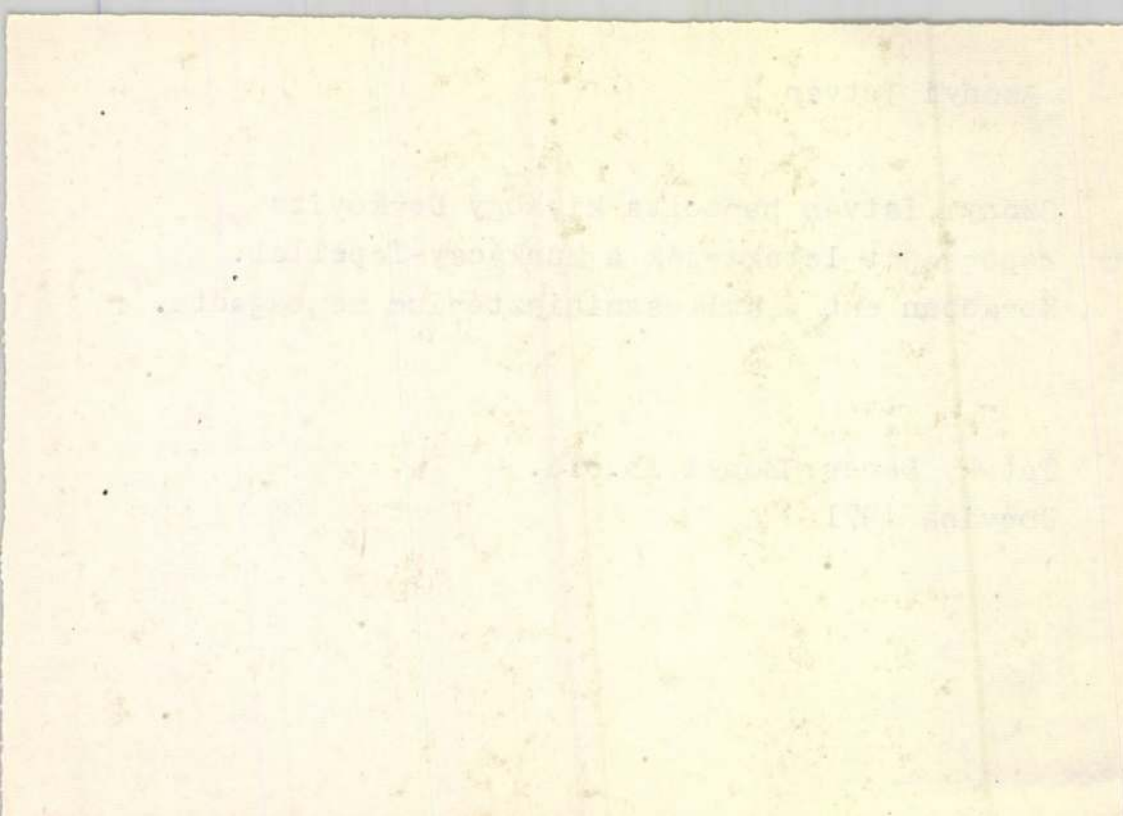
Received of the
Hon. Secy of the
Interior
the sum of \$1000
for the purchase of
land in the
State of California.

Witness my hand
this 1st day of
January 1870.

Szőnyi István

Szőnyi István harcolta ki, hogy Derkovits
koporsóját letakarják a Munkácsy-lepellel.
Korábban ezt a Kultuszminisztérium megtagadta.

Pataky Dénes: Szőnyi 13. old.
Corvina 1971

Szőnyi István

Olaszországban festett egyetlen képe a Via Aureliana, melyről mint sikertelenről, be nem fejezettről emlékezett meg, később, 1931-ben kilenc másik képével került kiállításra a Nemzeti Szalonban rendezett Római Magyar Intézet kiállításán.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. old.

Corvina 1971

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Szőnyi István

Szőnyi nem értett egyet Gerevich Tibornak, a római Collegium igazgatójának a modern művészetről vallott nézeteivel. Szőnyi ekkor el is hidegült Gerevichtől s csak 1945-ben engesztelődött meg, mikor Gerevich az akkor már nagybeteg Pétert meglátogatta.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. o. l. d

Corvina 1971

1871

Received of the
Hon. Secy of the
Interior
the sum of \$1000
for the purchase of
land for the
benefit of the
people of the
territory of
New Mexico

Wm. H. Hunt

1871

Szőnyi István

1929-től változás érezhető Szőnyi stílusán. Lezárult első és 1934-től kezdőső második korszaka közt most egy kísérletező, átmeneti periódus jelentkezett. 1929. januárjában rendezett harmadik gyűjteményes kiállításán szerepelt a Házakaz országút mellett című képe, melyen keményebb, szárazabb festésmód jelentkezett.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. old.

©Corvina 1971

1968-1969
1969-1970
1970-1971
1971-1972
1972-1973
1973-1974
1974-1975
1975-1976
1976-1977
1977-1978
1978-1979
1979-1980
1980-1981
1981-1982
1982-1983
1983-1984
1984-1985
1985-1986
1986-1987
1987-1988
1988-1989
1989-1990
1990-1991
1991-1992
1992-1993
1993-1994
1994-1995
1995-1996
1996-1997
1997-1998
1998-1999
1999-2000
2000-2001
2001-2002
2002-2003
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
2022-2023
2023-2024
2024-2025

George Jackson

George Jackson

Szőnyi István

Első nagyobb kompozíciója a keményebb, szárazabb felfogásban az 1928-as Zebegényi estére emlékeztető hangulatu Itatás alkonyatkor/1929/ című képe volt. A további képek a Feleségem és Zsuzsa /1929/, az Anyám/1930/ és a legjelentősebb közülük Zsuzsa az ajtóban/1931/. Tájképei közül többek közt a Tájkép libákkal/1932/ tartozik e sorba.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. old.

Corvina 1971

The first of these is the fact that the
 population of the country has increased
 from 100,000 in 1850 to 1,000,000 in 1950.
 This has led to a corresponding increase
 in the demand for land and resources.
 The second is the fact that the
 country has a high birth rate and a
 low death rate, which has led to a
 rapid increase in the population.
 The third is the fact that the
 country has a high rate of immigration,
 which has also led to a rapid increase
 in the population.

The fourth is the fact that the
 country has a high rate of urbanization,
 which has led to a rapid increase
 in the population.

The fifth is the fact that the
 country has a high rate of industrialization,
 which has led to a rapid increase
 in the population.

Szőnyi István

1929-ben Szőnyi ösztöndíjat kapott Rómába. Szőnyi csak a családjával érezte jól magát, el sem tudta volna képzelni, hogy nélkülük éljen. Természetesen családját is elvitte Rómába. Itt derült ki, hogy a Collegium Hungaricumban csak ő kaphat szállást és ellátást, családja nem. Albérleti szoba után kellett nézni, ami anyagilag nagy terhet jelentett.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. old.

Corvina 1971

The first of these is the fact that the
 population of the country has increased
 rapidly since the year 1850. This is
 due to a number of causes, the most
 important of which are the discovery
 of gold in California, the discovery
 of gold in Nevada, and the discovery
 of gold in Colorado. These discoveries
 have attracted a large number of
 people to the West, and have caused
 a rapid increase in the population
 of the country.

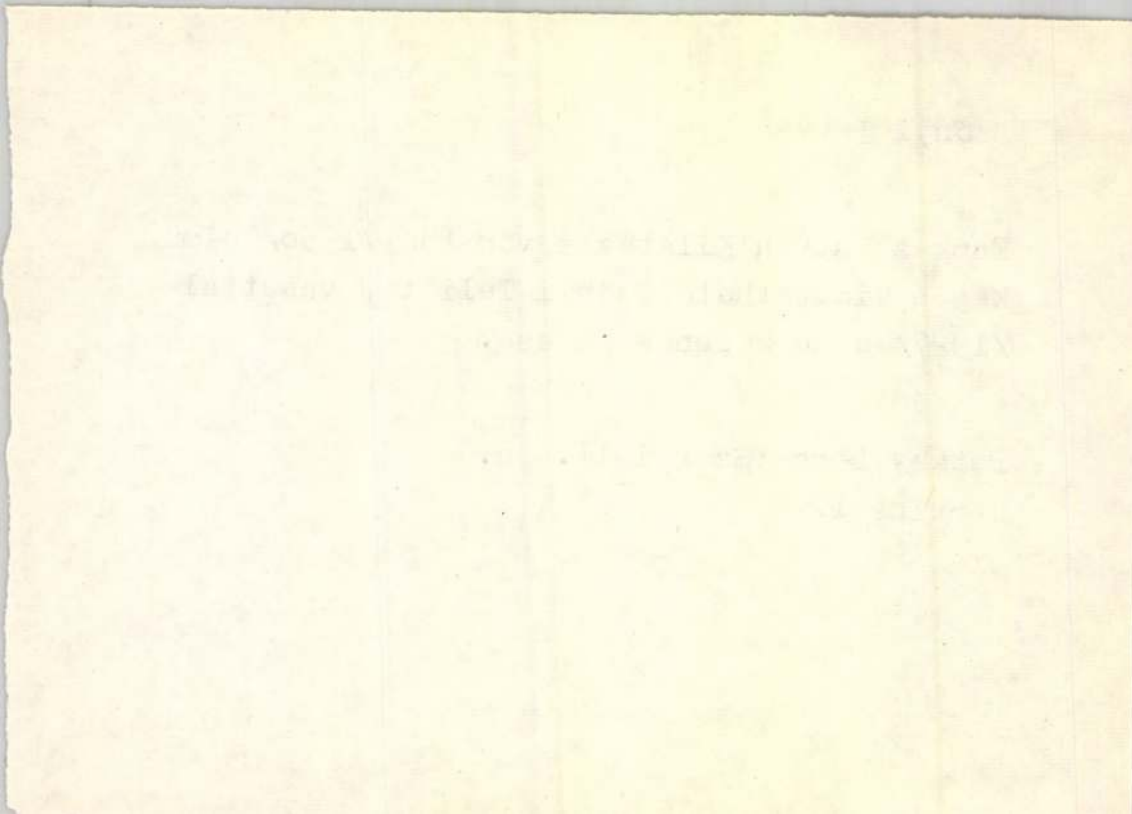
Wm. A. Rorer

1875

Szőnyi István

Farkas István **K**ilátás a vonatból/1930/ című
képén kimutatható Szőnyi Téli táj vasuttal
/1927/ című képének hatása.

Pataky Dénes: Szőnyi 11.old.
Corvina 1971

Szőnyi István

Az átmeneti periodusban kezdte el az eddigi olaj helyett a temperát használni, Az 1920-as, 1930-as években több művész tért át a temperára így Farkas István, Aba Novák, Patkó. A temperára való áttérésre a döntő érvet az adta, hogy Szőnyinek kezébe került egy az 1920-as évek elején festett olajképe a Régi lóversenytér című, mely időközben teljesen megsötétedett.

Pataky Dénes: Szőnyi 13. old.

Corvina 1971

Page 10

The first part of the report is devoted to a description of the
 various types of plants which are found in the region. It is
 found that the vegetation is very diverse and that there is a
 great deal of variation in the composition of the different
 communities. The most common types of plants are the
 various species of grasses and the various species of
 shrubs and trees. The most interesting feature of the
 vegetation is the fact that there is a great deal of
 variation in the composition of the different communities.
 This is due to the fact that the different communities are
 found in different parts of the region and that the
 composition of the vegetation varies from place to place.
 The most common types of plants are the various species of
 grasses and the various species of shrubs and trees.

The second part of the report is devoted to a description of the
 various types of animals which are found in the region. It is
 found that the animal life is very diverse and that there is a
 great deal of variation in the composition of the different
 communities. The most common types of animals are the various
 species of mammals and the various species of birds and
 reptiles. The most interesting feature of the animal life is
 the fact that there is a great deal of variation in the
 composition of the different communities. This is due to the
 fact that the different communities are found in different
 parts of the region and that the composition of the animal
 life varies from place to place.

Szőnyi István

Szőnyi a szerkesztett, keményebb megformálású képei mellett, visszatérve a Vizparti jelenet-
en már egyszer, 1928-ban megütött hanghoz, az
Asszonyok a vizparton/1929/cimű kompozícióján,
a Verandán/1930/ című képen vagy a Szőnyinél
elég ritka városi témájú Erzsébethid/1933/
című vásznán már jelentkező kialakulófélben
lévő második korszakának világos színezése.

Pataky Dénes: Szőnyi 12. old.

Corvina 1971

1870

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York the sum of
Five Hundred Dollars for
the year ending on the 31st
of December 1870

Wm. M. Smith
Treasurer

Szőnyi István

Szőnyi első gyermeke, Szőnyi Jolán/később dr Komáromy Istvánné/ 1916.-ban született. Öt anyja korai halála után Szőnyi nővére, Anna és férje, Korvin László neveltek fel. Szőnyi István házasságából két gyermek származott. Zsuzsa/később Triznya Mátyásné/1925-ben, Péter pedig 1926-ban született. A család előbb Zebegényben élt a Szent Mihály hegy oldalán meghuzodó faluban, hol Bartókyéknak nyaralójuk volt.

Pataky Dénes: Szőnyi 8.old.

Corvina 1971

1871

Received of the Treasurer of the
County of ... the sum of ...
for ...

Witness my hand and seal this ... day of ...

...

Szőnyi István

Az 1929.évi Ernst Múzeum-beli kiállításának kritikái szinte kivétel nélkül megemlékeztek Szőnyi vezető szerepéről festőtársai között, pedig ez akkor már a múlté volt. Aba Novák, Patkó s a többiek, Korb Erzsébet, ki korábban halt meg, az 1920-as évek közepétől lassan elszakadtak Szőnyi hatásától, és saját utjukra léptek.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.

Corvina 1971

Journal of the ...

The ... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

Printed by ...

London 1811

Szőnyi István

1929 januári kiállításán az Ernst Muzeumban szerepeltek többek között ~~anyai~~ Anya gyermekeivel, Zebegényi kikötő, Ablak, Zsuzsa a falován, Zebegényi temetés, Gyümölcszedők, Viadukt, Átkelés a Dunán, Vizparti jelenet, Evezősök, Téli táj vasuttal. A kritika most is igen melegen fogadta.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

Az 1920-as évek folyamán egy más csoportosulás alakult ki, mely azonban nem követőkből, hanem egyenrangú mesterekből állt. A posztimpreszszionizmus elsőként Szőnyi művészetében jelentetett 1919-ben, s vele közel egyidőben 1920 körül Egry József, majd 1921 körül az egykori Nyolcaskhoz tartozó Márffy Ödön képein tűnt fel.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.

Corvina 1971.

The first of these is the fact that the
 government has been unable to raise
 the necessary funds to meet its
 obligations. This is due to a
 variety of factors, including
 the fact that the government has
 been unable to raise the necessary
 funds to meet its obligations.

The second of these is the fact that
 the government has been unable to
 raise the necessary funds to meet
 its obligations.

The third of these is the fact that
 the government has been unable to
 raise the necessary funds to meet
 its obligations.

Szőnyi István

Tájképein kezdetben a korábbi aktos kompozíciók problémája, a testek formáinak, tömegének és térbeliségének fényvel való érzékeltetése foglalkoztatta. A Zebegényi dombokon /1923/ című képén a érzékeltette a fény formabontó hatását. A tömeg és a fény együttes ábrázolásában, mint a Zebegényi Dunakanyaron /1923/-on, a nagyerejű Viadukton /1924/ lassan a fény festőisége kezdett túlsúlyra jutni a tömegek plaszticitásának érzékeltetése fölött.

Pataky Dénes

: Szőnyi 8. old. 1971. Corvina

The first part of the report
 deals with the general
 situation of the country
 and the progress of the
 work done during the
 year. It is followed by
 a detailed account of the
 various projects and
 the results obtained.
 The report concludes with
 a summary of the work
 done and the prospects
 for the future.

Signed
 J. P. ...

Szónyi István

Szónyi palettája szinesebbé vált. Eddigi sötét okkeres szinei most zöldekkel, kékekkel bővültek, Ezt lehet nyomon követni képein, mint Dunakanyar Zebegénynél/1925/, mely ~~az~~ korszakjának egyik fontos műve, a Major a Duna mentén/1926/, Téli táj vasuttal/1927/, Zebegényi kikötő/1928/. Szónyi művészetének két eredője közül most Nagybánya öröksége vált erősebbé.

Pataky Dénes: Szóny 10. old.

1971 Corvina

1870

A

The first of these is the
 fact that the population
 of the country has
 increased rapidly since
 the year 1850. This
 is due to a number of
 causes, the most
 important of which are
 the discovery of gold
 and silver, the
 opening of the
 Pacific coast to
 commerce, and the
 general improvement
 of the country.

THE GOLD MINES

OF CALIFORNIA

Szőnyi István

A nagy alakos kompozíciókat kezdték felváltani a tájképek és a családjáról festett vásznai. Ez utóbbiak sorát a Feleségem és én/1924/ című képe nyitotta meg, melyet 1926-ban az egyéves kislányáról festett Zsuzsa, majd a Pétert ábrázoló Ablakban, s végül egy évvel később a Zsuzsa a falóval című megkapó remeke követte.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

Corvina 1971

1875
The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting of the Executive Committee, held on the 15th of December, 1874.

Name	Address
Mr. J. H. [illegible]	[illegible]
Mr. W. M. [illegible]	[illegible]
Mr. R. L. [illegible]	[illegible]
Mr. T. S. [illegible]	[illegible]
Mr. G. P. [illegible]	[illegible]
Mr. A. B. [illegible]	[illegible]
Mr. C. D. [illegible]	[illegible]
Mr. E. F. [illegible]	[illegible]
Mr. H. I. [illegible]	[illegible]
Mr. J. K. [illegible]	[illegible]
Mr. L. M. [illegible]	[illegible]
Mr. N. O. [illegible]	[illegible]
Mr. P. Q. [illegible]	[illegible]
Mr. R. S. [illegible]	[illegible]
Mr. T. U. [illegible]	[illegible]
Mr. V. W. [illegible]	[illegible]
Mr. X. Y. [illegible]	[illegible]
Mr. Z. [illegible]	[illegible]

The names of the persons who have been admitted to the membership of the Society since the last meeting of the Executive Committee, held on the 15th of December, 1874, are as follows:

Szónyi István

Zebegényből Szőnyiék Budapestre költöztek, a Baross utca 21. szám alá, csak a nyarat töltötték Zebegényben. A parasztházból átalakított falusi ház Zebegényben a mai Bartóky utcában van, a konyha fölött kis m. termet lehetett kialakítani, innen fentről csodálatos kilátás nyílik a Duna-kanyarra és a távoli dombokra, a falu kis házaira.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

Corvina 1971

The first part of the paper is devoted to a general
 discussion of the problem. It is shown that the
 problem is equivalent to a problem in the theory of
 differential equations. The second part of the paper
 is devoted to a detailed study of the problem. It is
 shown that the problem is solvable in closed form.
 The third part of the paper is devoted to a study of
 the asymptotic behavior of the solution. It is shown
 that the solution has a logarithmic singularity at the
 origin. The fourth part of the paper is devoted to a
 study of the numerical solution of the problem. It is
 shown that the numerical solution is stable and accurate.
 The fifth part of the paper is devoted to a study of
 the physical interpretation of the problem. It is shown
 that the problem is related to the theory of the
 propagation of waves in a medium with a varying
 refractive index.

Szőnyi István

1928-ban festette a Vizparti jelenet című képét, melynek festői kezelésében és színezésében előcsör csillantak meg későbbi, második korszakának jellegzetes vonásai. Mellette akvarell és lavirozott tus vázlatain is feltűnt ez az eddiginél világosabb, levegősebb ábrázolás.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.

Corvina 1971

I have been thinking of you
 and wondering how you are getting on.
 I hope you are well and happy.
 I have not much news to write at present.
 Everything is going on as usual here.
 I will write again soon.

Yours truly,
 J. H. [Name]

Szőnyi István

1927-ben festette az Evezősök című nagy aktos képét, a kép a Testnevelési Tanács tulajdonából a második világháború alatt tűnt el. Ezt követték 1928-ban Gyümölcszedők lombok alatt szétszórt fény zöld derengésében ábrázolt alakjai, Átkelés a Dunán. Mindkét kép fő művei közé tartozik.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.
Corvina 1971.

1880

The first of the year was a very
successful one. The weather was
very good and the business was
very good. The first of the year
was a very successful one. The
weather was very good and the
business was very good.

1880

1880

Szőnyi István

1928-ban festette első korszakának legérettebb műveit, az Anya gyermekeivel, című meghatóan szép képét feleségéről és két gyermekéről Petiről és Zsuzsáról, Zebegényi esté-t s végül első korszakának fő művét a Zebegényi temetést. E korszakának főbb műveit 1929 januárjában ismét az Ernst Muzeumban megrendezett harmadik gyűjteményes kiállításán mutatta be.

Pataky Dénes: Szőnyi 10. old.
Corvina 1971.

Szőnyi István

Első kiállításának sikere megismétlődött
1924 januárjában az ugyancsak az Ernst Muzeum-
ban rendezett második gyűjteményes kiállításán,
melyen látható volt Bethsabe/1923/, az igen nagy
méretű Danaidák/1923/, Szomjuság/1922/, melynek témá-
ját rézkarcban is feldolgozta, Anyám és én/1923/.
A kritika most is igen jól fogadta.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

Corvina 1971

The first part of the report deals with the general situation of the country. It is noted that the population is increasing rapidly and that the standard of living is low. The government is trying to improve the situation by introducing reforms. The second part of the report deals with the economic situation. It is noted that the economy is in a state of stagnation and that the government is trying to stimulate it. The third part of the report deals with the social situation. It is noted that there is a high level of unemployment and that the government is trying to create jobs. The fourth part of the report deals with the political situation. It is noted that there is a high level of corruption and that the government is trying to reform it.

Report of the Commission on the State of the Nation
 1960

Szőnyi István

1963-ban Magyar ~~Nemzeti~~ Nemzeti Galériában
emlékkiállítást ~~tendeztek~~, többek között kiállították
1921-es Önarckép-ét.

Pataky Dénes: Szőnyi 6. old.

Covvina 1971

1891

1891

1891

1891

1891

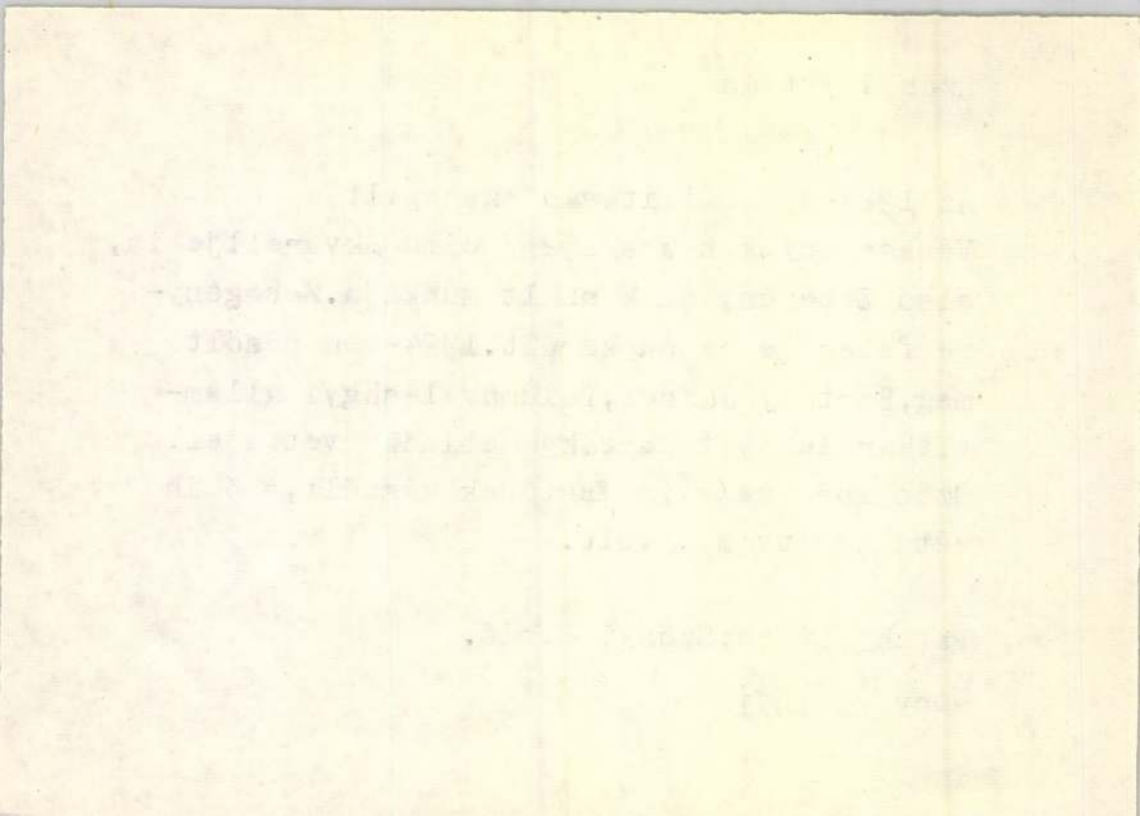
1891

Szőnyi István

Az 1924-es kiállításon szerepelt a Vénasszonyok nyara/1923/ című akvarellje is, első Zebegényben készült munkája. Zebegénybe felesége révén került. 1924-ben nősült meg, Bartóky József, földművelésügyi államtitkár leányát Bartóky Melindát vette el. Szőnyiné maga is festőnek készült, s ő is régi tanítványa volt.

Pataky Dénes: Szőnyi 8. old.

Corvina 1971

Szőnyi István

Első rajztanára Liszák Károly volt a negyedik elemiben. Minden nap csendéleteket festett, az év végén az évi terméstől az osztályteremben kiállítást rendeztek. Ez volt Szőnyi első gyűjteményes kiállítása. A kiállítás anyagát elajándékozta pajtásainak.

Pataky Dénes: Szőnyi
- Corvina, 1971. 5. old.

1870
The following is a list of the names of the persons who were present at the meeting of the Board of Directors of the Bank of the City of New York, held on the 15th day of January, 1870.

Name	Office
John A. Dix	President
John Jay	Vice President
John B. Allen	Director
John C. De Witt	Director
John H. Van Brunt	Director
John W. Aldrich	Director
John B. Allen	Director
John C. De Witt	Director
John H. Van Brunt	Director
John W. Aldrich	Director

Witness my hand and seal this 15th day of January, 1870.

John A. Dix
President

Szónyi István

Az 1920-as évek elején Szónyi Pátzay Pállal együtt bérelt műtermet a Vörösmarty utca 35. sz. házban, ahová közös barátjüket Nemes Lampérth Józsefet is meghívták. Lampérth 1922 tavaszától dolgozott itt velük az év végéig, míg zárt intézetbe nem kellett szállítani.

Pataky Dénes: Szónyi 8. old.

Corvina 1971

1870

I have been thinking of you
and your family very much
and hope you are all well
and happy as usual. I have
not much news to write at
present. I am well and hope
to hear from you soon.

Yours affectionately

Wm. Lloyd Garrison

Szónyi István

Az érettségi után, 1913-ban a Képzőművészeti Főiskolára került. Először apja kívánságára a rajztanárképzőbe jelentkezett, de az iskolás oktatás nem felelt meg neki és újból felvételizett a művészképzőbe. A második felvételi is sikerült. Tanára, Ferenczy Károly a nagybányai festők vezető művésze lett.

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina, 1971 5. old.

Szőnyi István

1894 január 17.-én született Ujpesten.
Deák Ferenc utcai szülőházát 1961 óta
emléktábla jelöli meg. Apja a Kassa-Odenbergi
Vasut magas rangú tisztviselője volt.
A Kortárs 1961, évfolyamában megjelent
posztumusz írásában ifjuságáról ír.

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina, 1971

Szőnyi István

1917-ben nagybányai festőtársairól, Szilágyi Jolánról és Petrovics Románról festett "Kettős arckép" című olajképe már nem a nagybányai szellemet tükrözi, hanem Uitz Béla festményei stílusához kapcsolódott. Rajzai is Uitz rajzaihoz állnak közel.

Pataky Dénes : Szőnyi
Corvina 1971 6. old.

1875

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above named matter. I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration. I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. W. [Name]

By [Name]
[Address]

Szónyi István

A Képzőművészeti Főiskolán egyszer
Szinyei Merse Pál igazgató megnézte
munkáit, Szőnyi büszke volt, hogy mesterének
tetszett, amit csinált. 1914 nyarat Nagybányán
töltötte, mint a Képzőművészeti Főiskola
ösztöndijas növendéket

Pataky Dénes: Szőnyi
Corvina 1971. 5. old.

1862

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York
the sum of \$1000.00
for the purchase of
land for the
City of New York
at the rate of
\$1000.00 per acre
for the purchase of
land for the
City of New York
at the rate of
\$1000.00 per acre

Witness my hand and
the seal of the City of New York
this 1st day of
January 1862

Szónyi István

1919-ben Szőnyi tul volt már Uitz közvetlen hatásán,de képei problémája Uitznak az 1910-es évek elején készült,fényárnyakkal mintázott,nagy erejü szénrajzaiból indult ki.Szőnyi erőteljes és nyugodt művei harmoniára törekedtek,szemben Uitz expresszív dinamikájával.

Pataky Dénes:Szőnyi
1971.Corvina 6.old.

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

Szőnyi István

1919-ben festett képei már érett, kész művésznek mutatják. Önálló stílusa ekkorra már kialakult. 1919-től festett képei felületi fényekkel átszőtt, okkeres színegységben telt, nagyrészt aktos kompozíciók, melyeken a felületeken megcsillanó fények, reflexek szinte szobrászi plaszticitással mintázzák meg a formákat.

Pataky Dénes: Szőnyi
1971 Corvina 6. old.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom right of the page.

Szőnyi István

Szőnyi, Iványi-Grünwald és Aba-Novák egyszertalálkoztak Mussolinivel, akinek maonáikat kellett átadniuk. A találkozást Szőnyi István elbeszélése alapján írja le B.Sunka Magdolna válaszá az ^{személyes} oboonensi véleményekre.

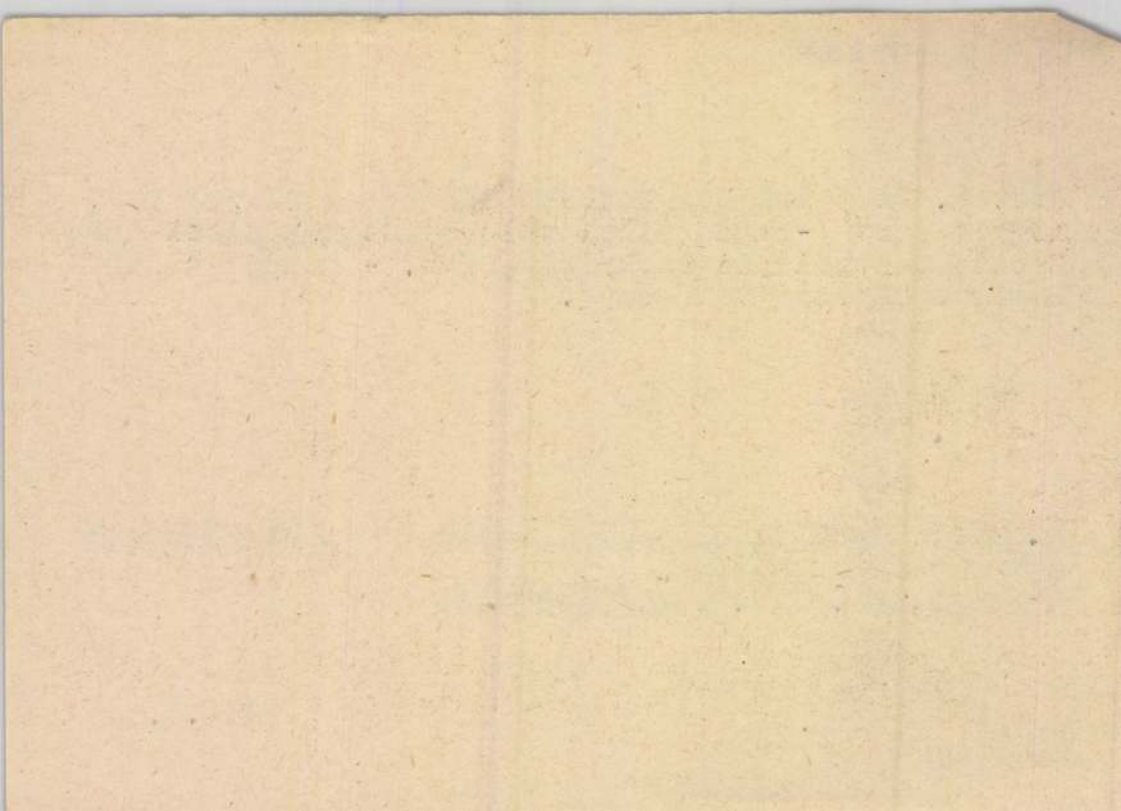
B.Supka Magdolna "Aba-Novák Vilmos" c. kandidátusi értekezésének vitája.
Művtört.Ért.1971.3.sz.235-247.1.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

szóval István

óvatos, de félre nem érthető gesztusokkal jelezte, hogy a Horthy-rendszerrel való együttműködésük nem fenntartás nélküli és kritikátlan. - mondja Végvári Lajos opponensi véleménye.

B. Sipka Magdolna "Abu-Kovács Vilmos" c. kandidátusi értekezésének vitája.
Műveltség. Irt. 1971. 3. sz. 235-247. l.

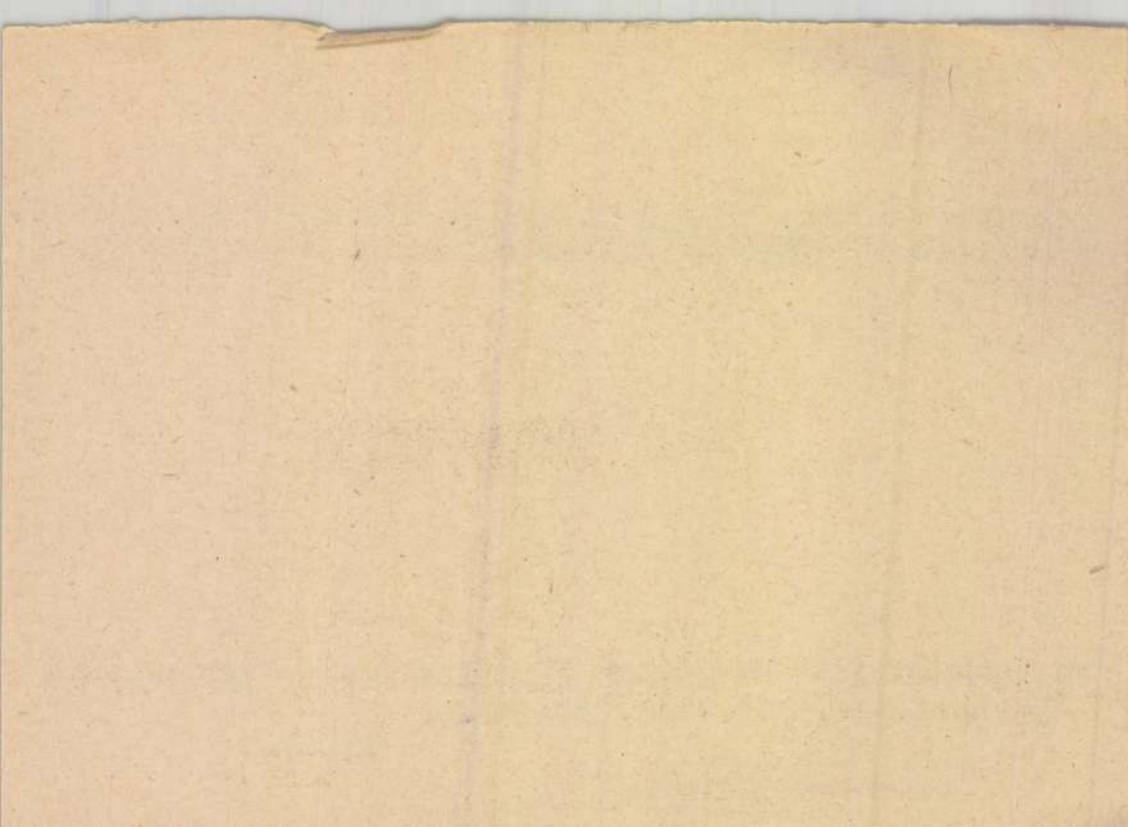

Szőnyi István

"Bokros Birsan, Iványi Grünwald, Diener-Dánes, Szőnyi,
"Eszrott és Hincz kiállításáról esett szó a Munkában"

Magyarországi Munka- és Népszolgálati tevékenység
Művészt. Irt. 1972. 2. sz. 124-133. l.

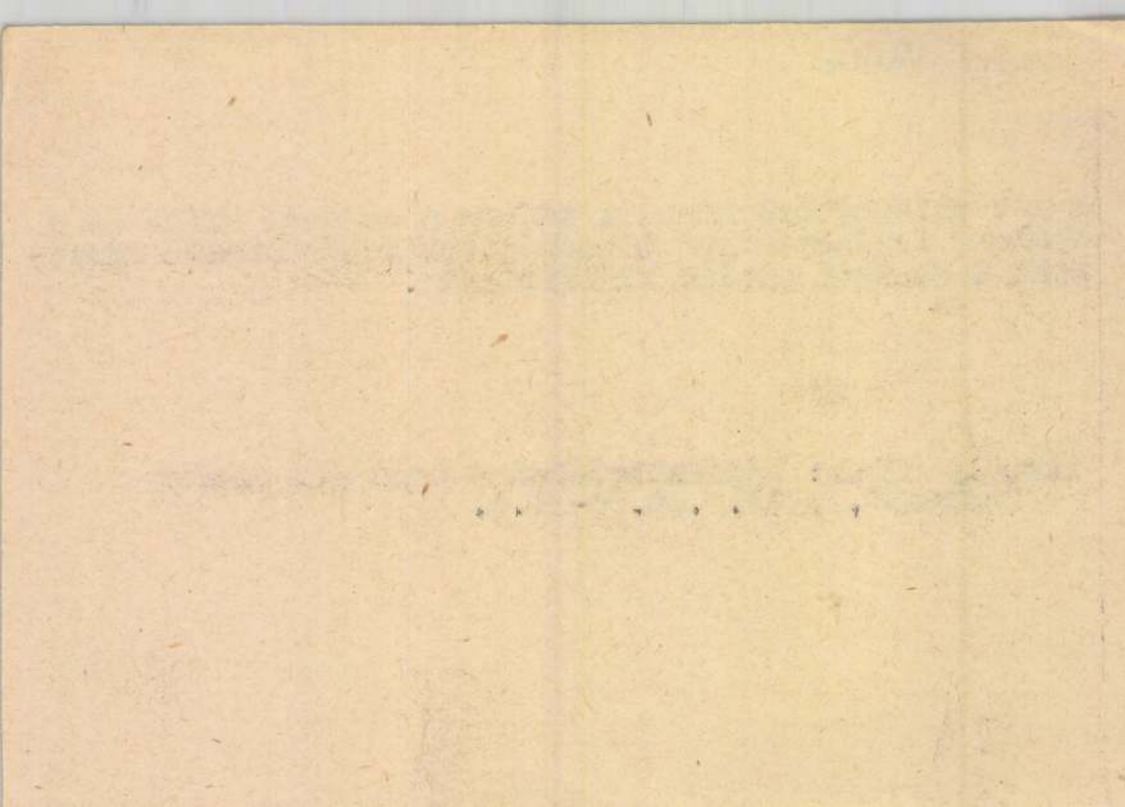
139. l.

Szövegátvétel

a két világháború közötti időben a hajdani MIÉK és a
Nyolcak legjobbjainak társaságában rendszeresen szere-
pelt a Nemzeti Szalon kiállításain.

Hóasty György: Újjászületésben a Nemzeti Szalon
Budapest, 1972.5.28-31.1.

Szönyi István, leltár

Több Dunakanyar - képe mezejel.

-: Aukció első kiállítás

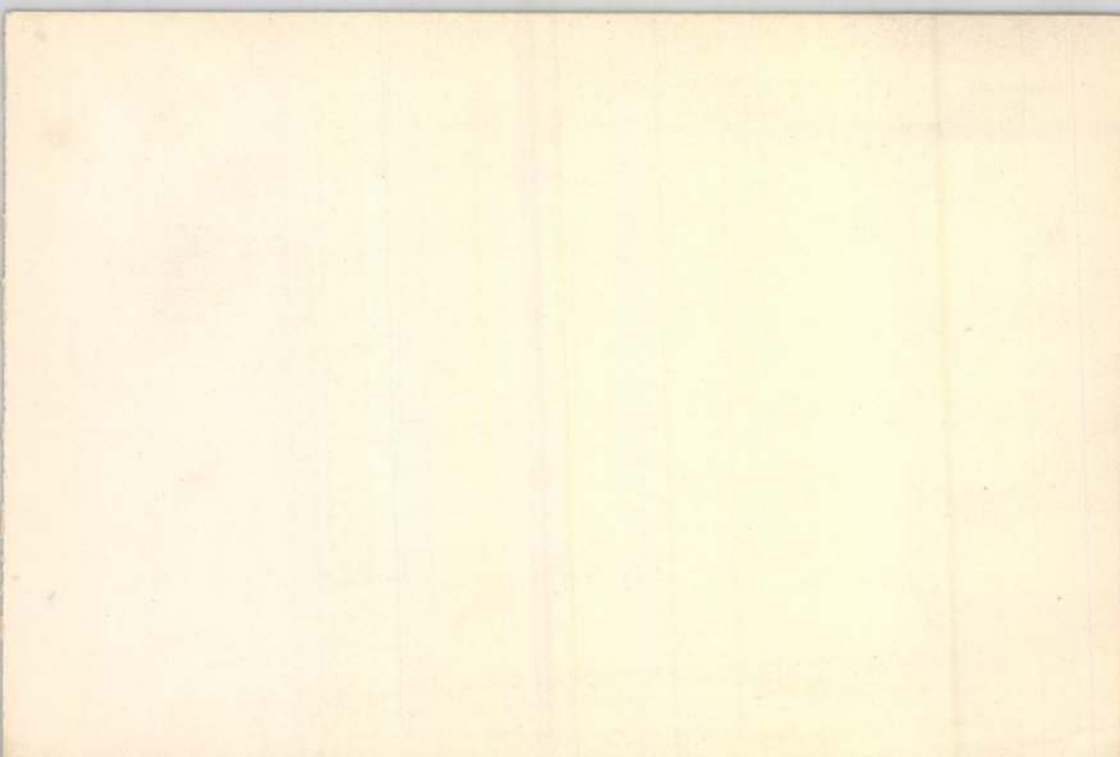
2,

ESTI HIRLAP, Bp 1972. dec. 2.

Böngyi István festő

A zebegényi hársáron megnyílt
élelekműzeum s a zebegényi nyári
szabadiskola igen jelentős forgalmat
biztosít le.

— : Centrum Zebegényben 2.

Könyvi Műveim, I. kötet

Többnyire is megerőltetés.

Mesterházi hajós: Ujronthaltás

6-7.

Népszabadság, Bp 1973. február 17.

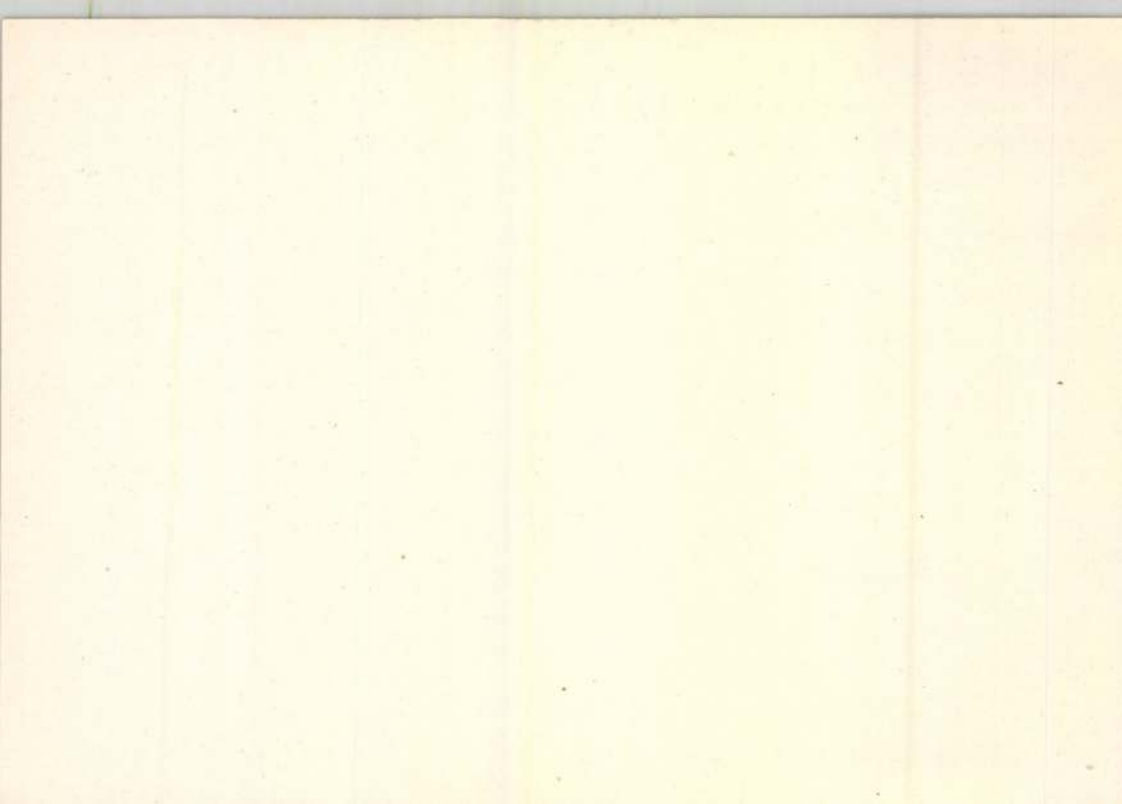

Bönyi István, festő

Megemlékve.

Izsekely András: Medveczky János emlékkiállítására
a Nemzeti Galériában 7.

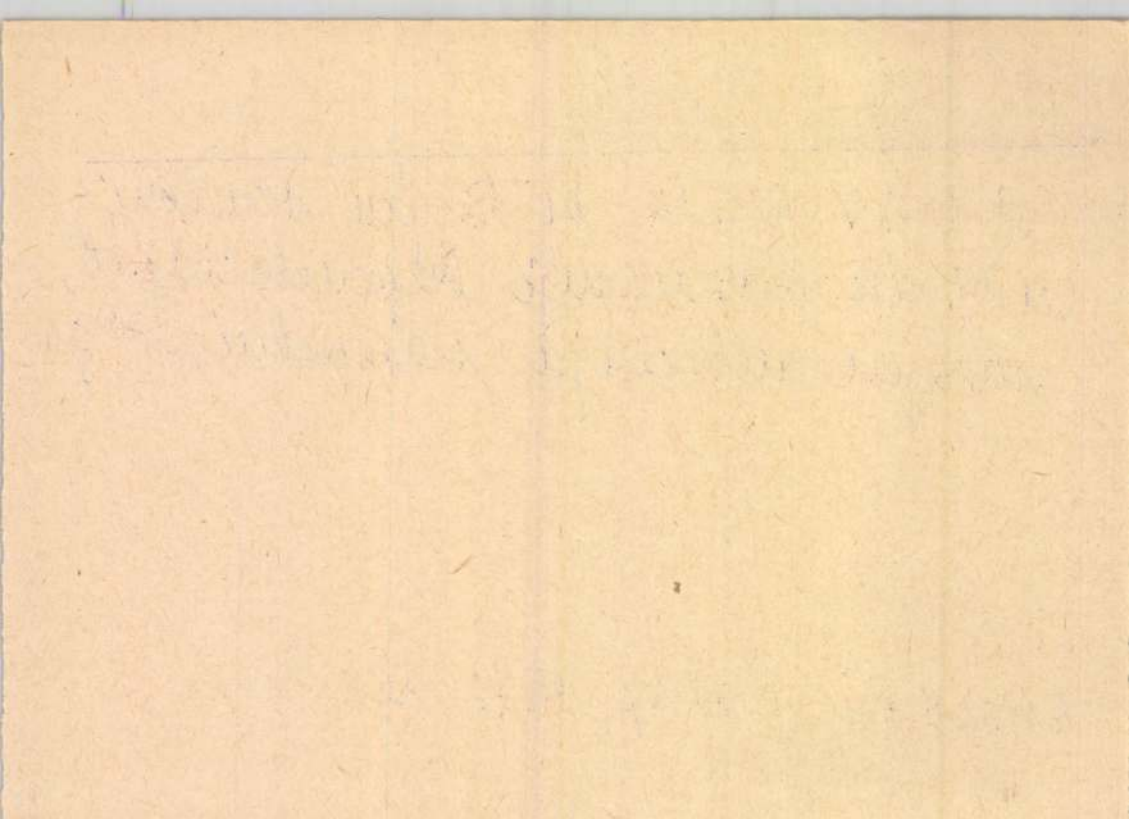
Népszabadság, Bp. 1973. február 9.

Szónyi Ytvan

A BAV dec. 12-és 13.-án rendezni
a 29.-ik katonai közbeszerzési
megyei aukciója részéről fog.

Szónyi Ytvan, 1942. dec. 3.

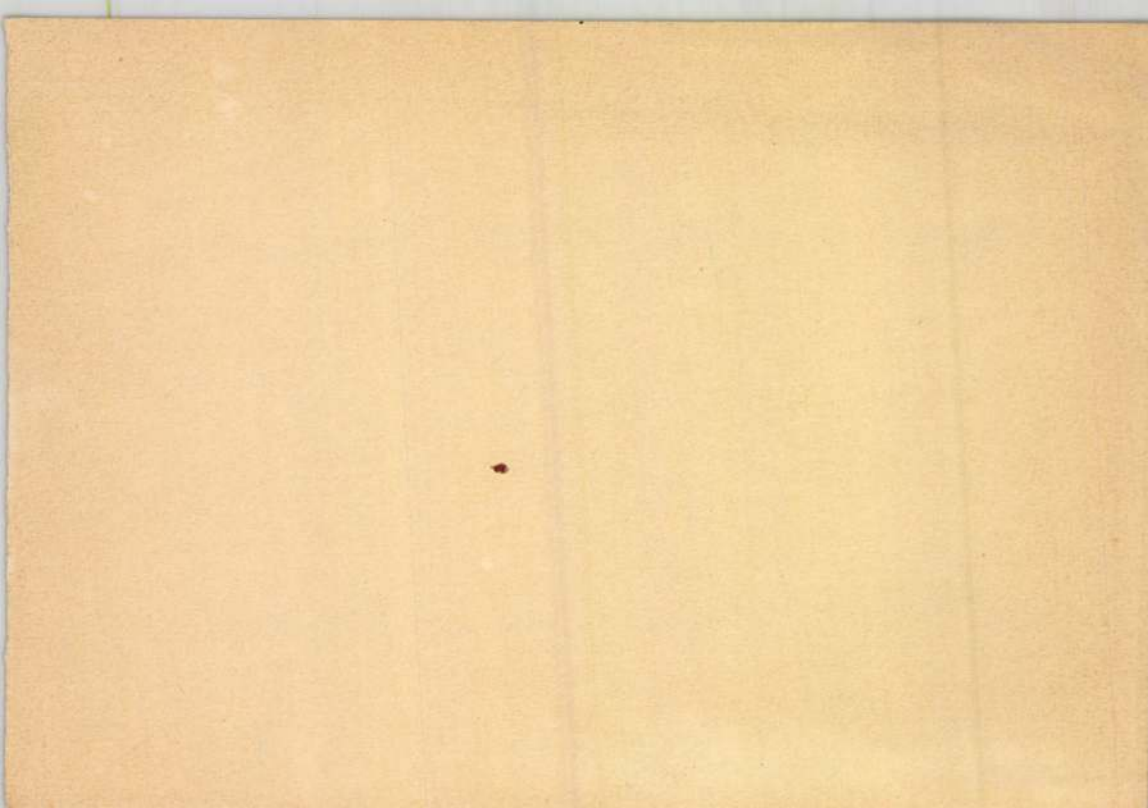
Könyvi István, festő

Megvalósítva: egy nővel kapcsolatban.

Róza Gyula: Plébejus a páris felnyben

M. 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 9.

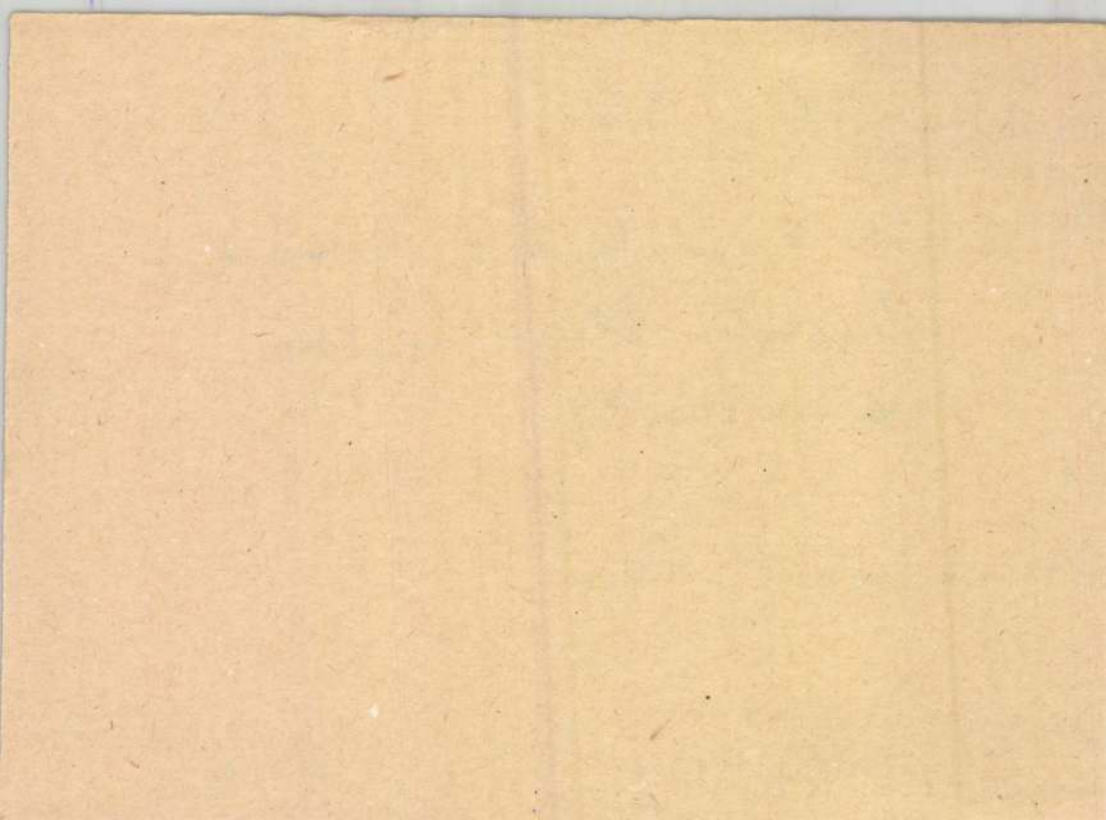

Höngy István, festő

Diak - kinnokul bázok + nevesnek
Zebep'nybe + Höngy - kagyték
megismer telesté.

- : Mive'neti + rinal

2.

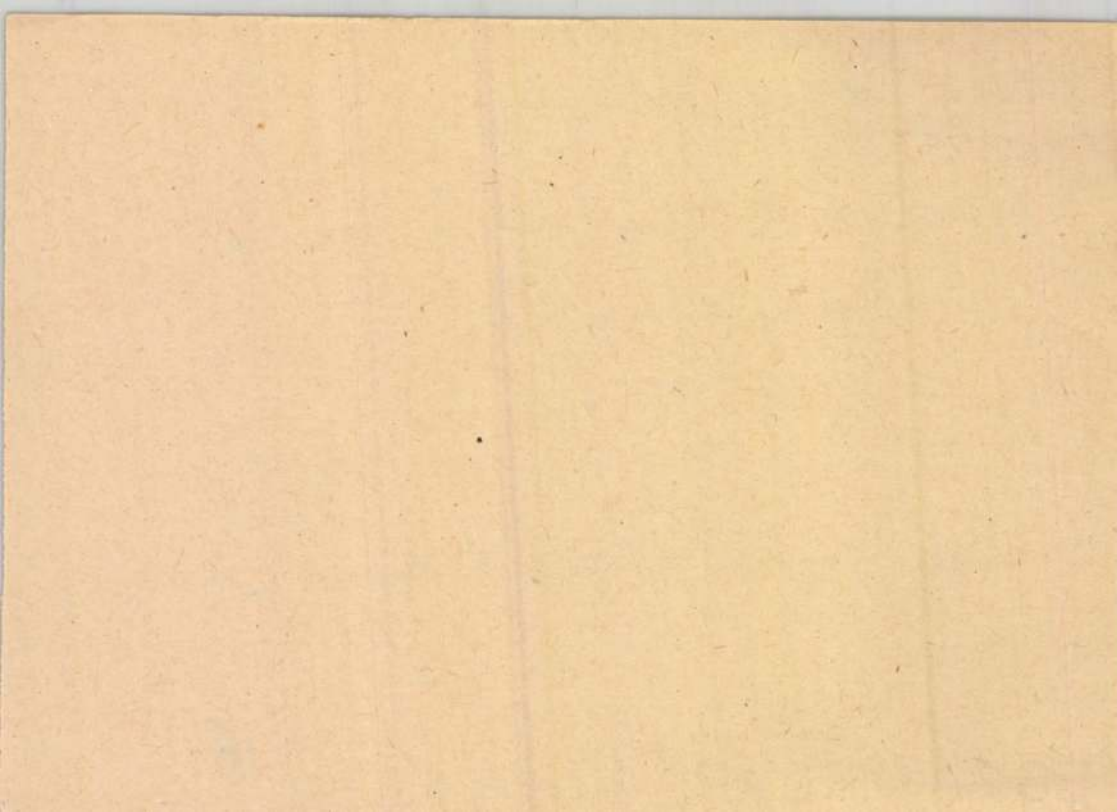

Bőnyi István, festő

Az aukción nagy volt a verseny
a Bőnyi - képeket

- : egy Munkácsy - képet: Mátyás Corint 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. dec. 16.

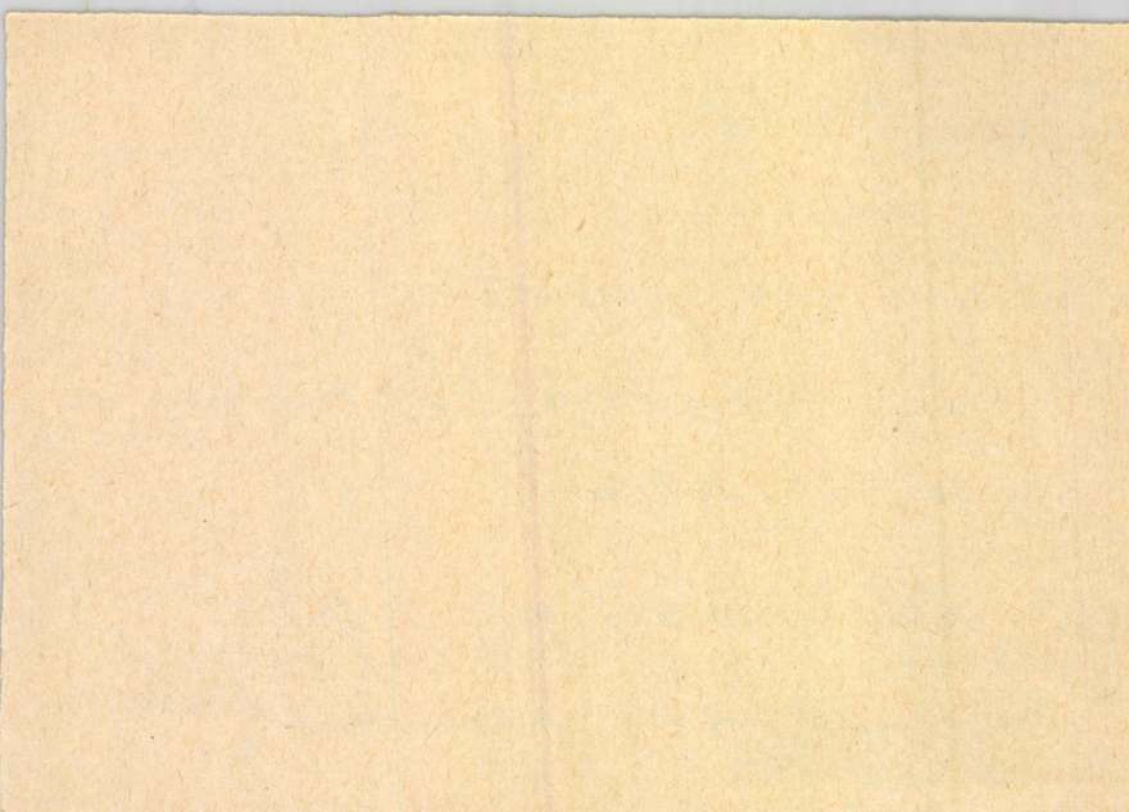
Könyi István

Kézírt művek reprodukciói:

36. p. „Elsőké a borjú”, 1933, tempera,
vöröson, 124 x 212 cm.

D. Fehér László és Prágonyi Ö. György:

Magyar festészet a XX században, Gyula-
puszt, 1971

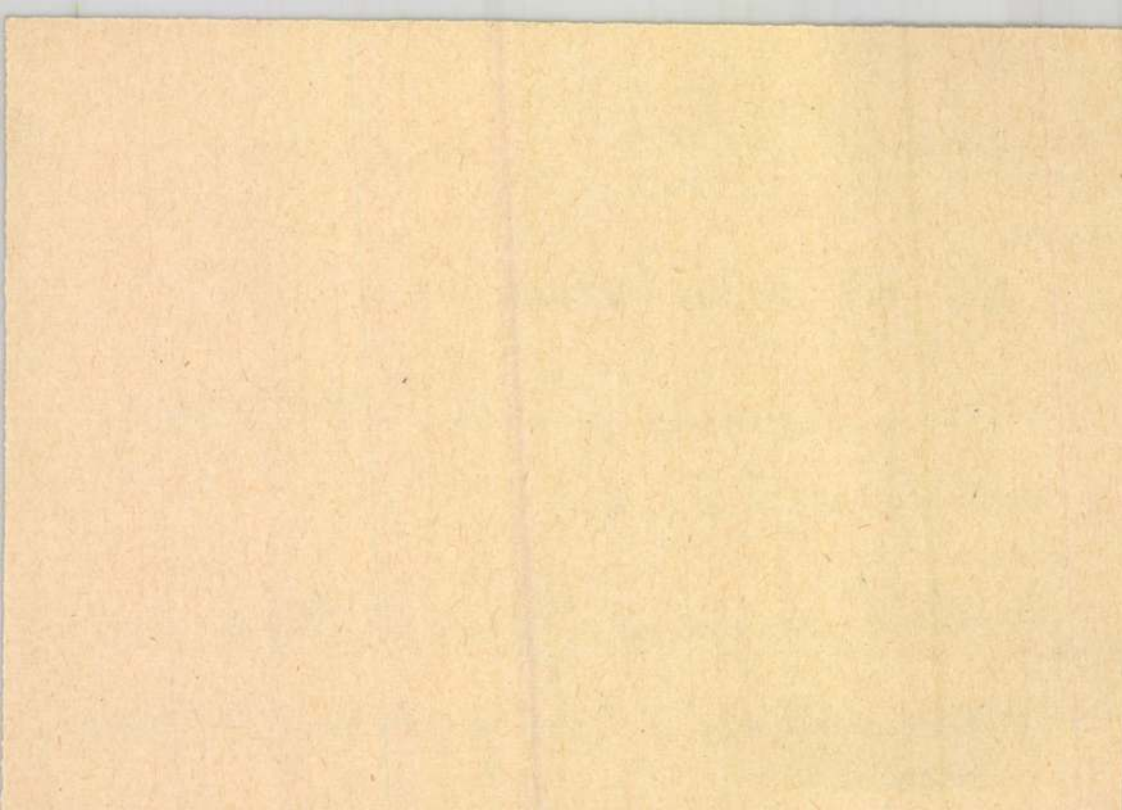
Lányi István

Kézelt sínes reprodukció:

29 sz. „Fehérvári temető”, 1928, olaj,
vöröson, 100 x 125 cm.

D. Fehér-László és Jurgény ö. György:

Magyar festészet a XX században, Művelődés,
1941

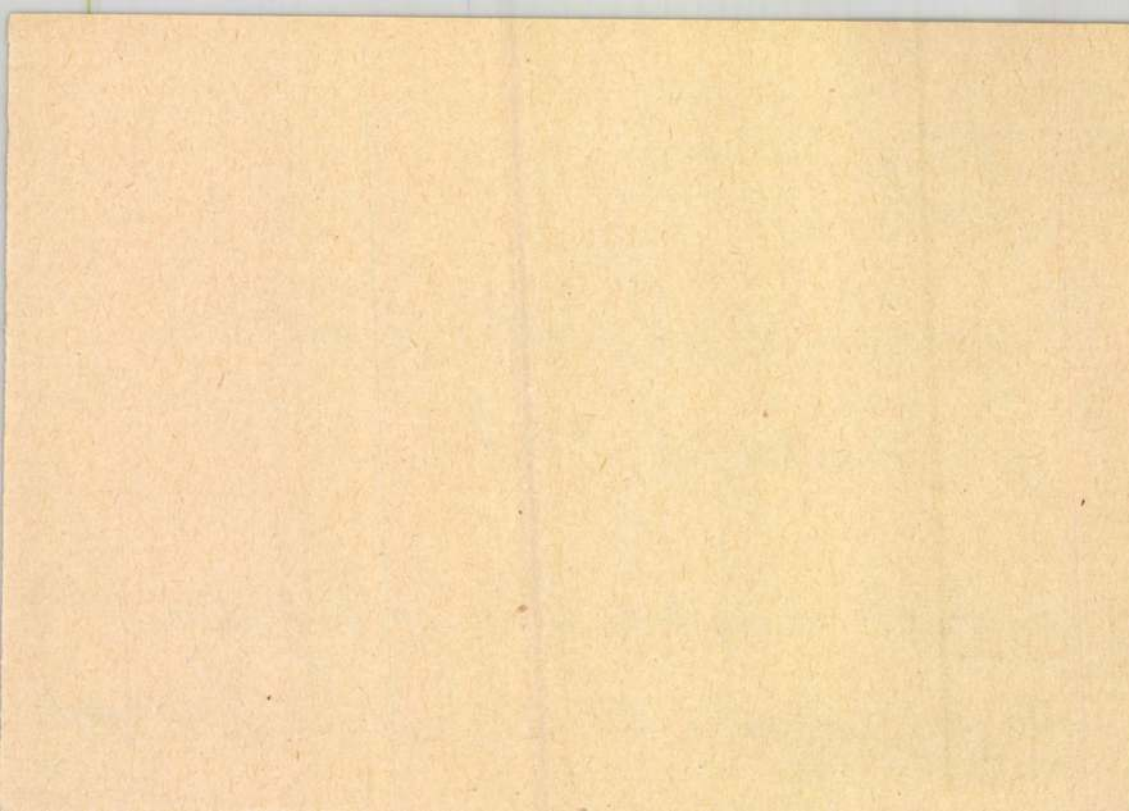

Lányi István

Magyar postapostolok melléklet feljegyzés a
postapostolok munkájáról stb.

D. Fehér László és Papp György ö. Győr:

Magyar postapostolok XX. században. Budapest,
1921

Könyvkiadvány

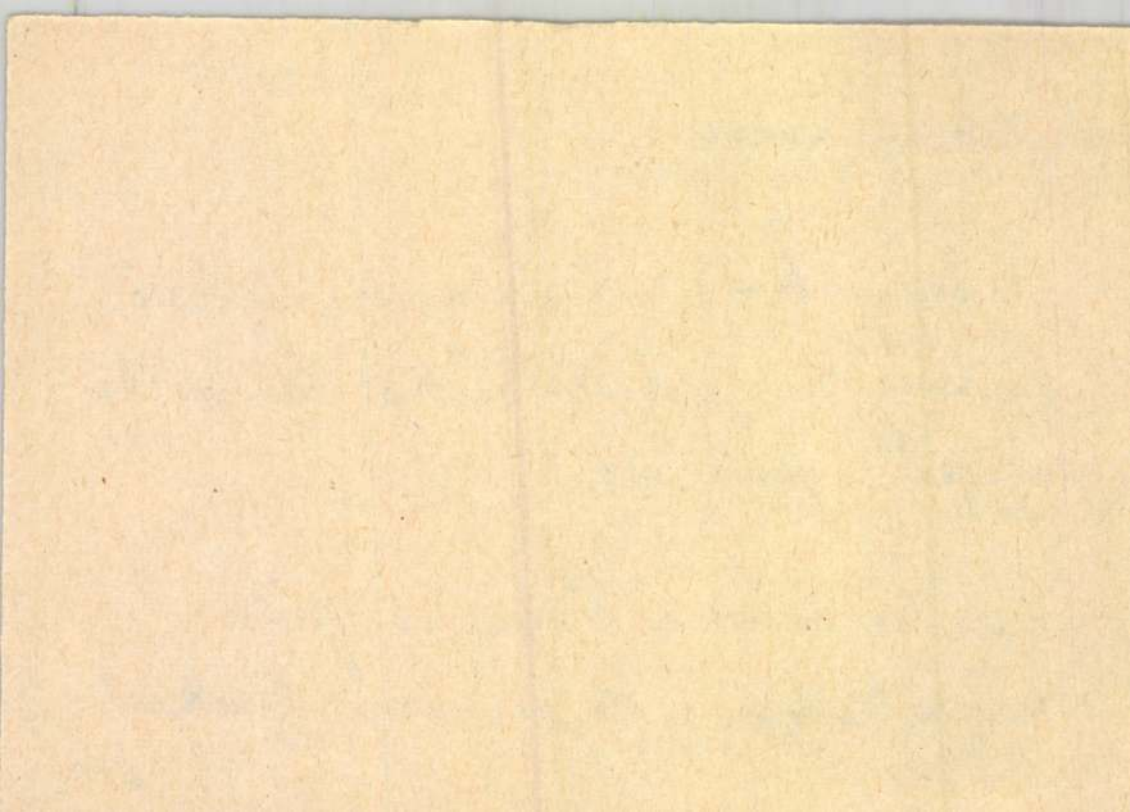
Lebegőnyelven a mindennapi megértés
biztosítását a mozdulatlan figurák időtlen-
ségekben ragadják meg.

D. Fehér László és Pogány Ö. Győző:

Magyar festészet a XX. században, Budapest,

1971

131

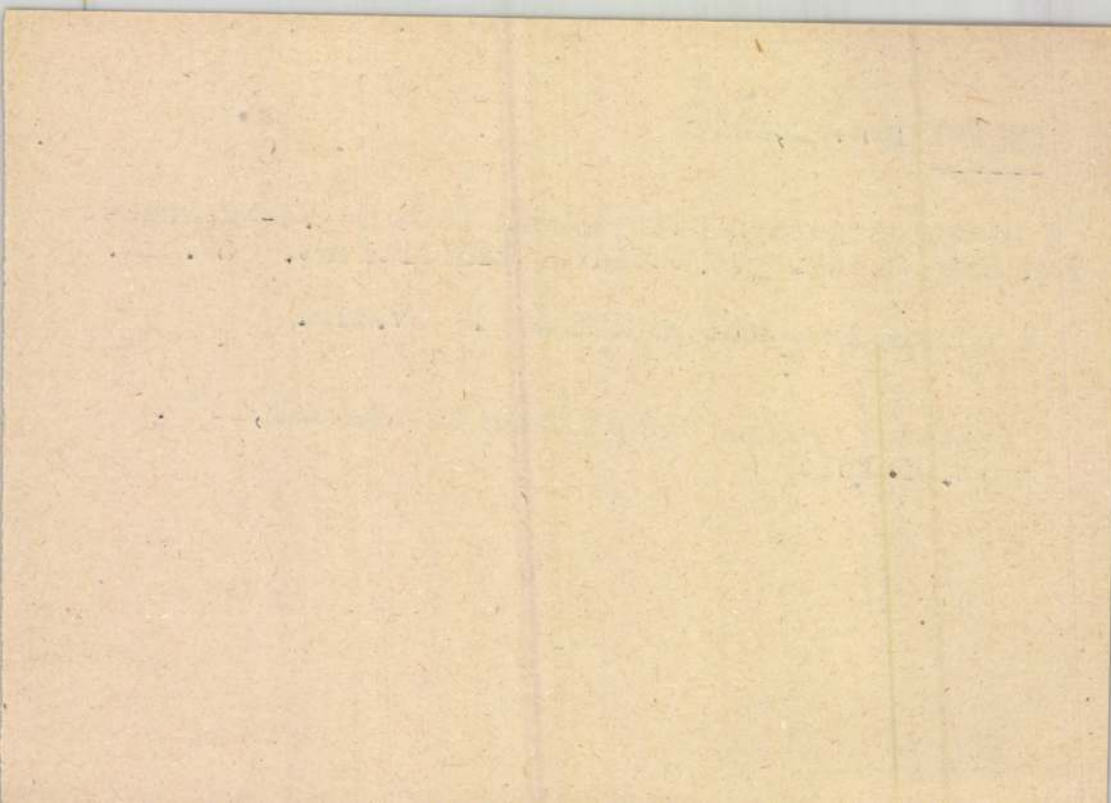

SZÖNYI ISTVÁN, festő

A miskolci Hermann Ottó múzeum 1954 aug. 4-22 között
rendezte Szőnyi gyűjteményes kiállítását. 37. old.

A múzeum időszakos kiállításai 37. old.

A MISKOLCI HERMANN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1955.
szept. miskolc

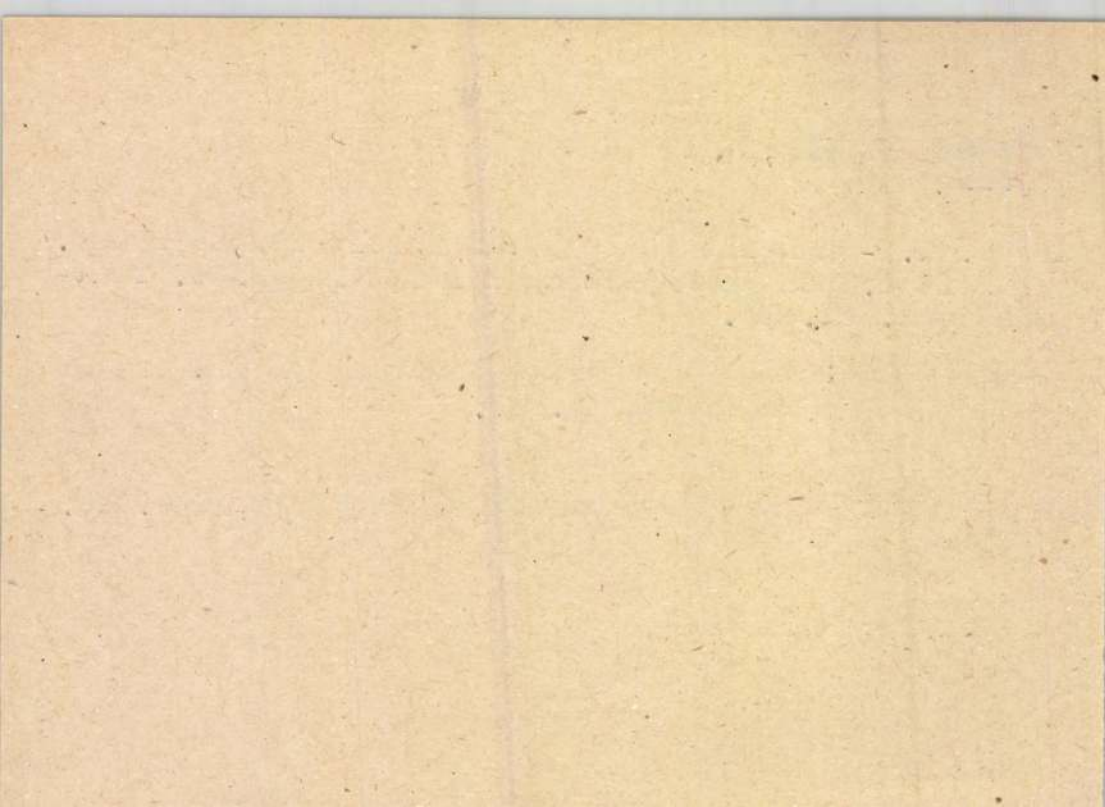

SZŐNYI ISTVÁN, festő

1956.IX.2-án nyílt meg a II.Miskolci Orsz,Képzőműv.
Kiállítás.Ezen szerepelt Szőnyi is "Reggel" c. fest-
ményével. 62.old.

HAJDU BÉLA: Két országos képzőművészeti kiállítás
Miskolcon 58.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KOZLEMÉNYEI,1956.dec.
Miskolc

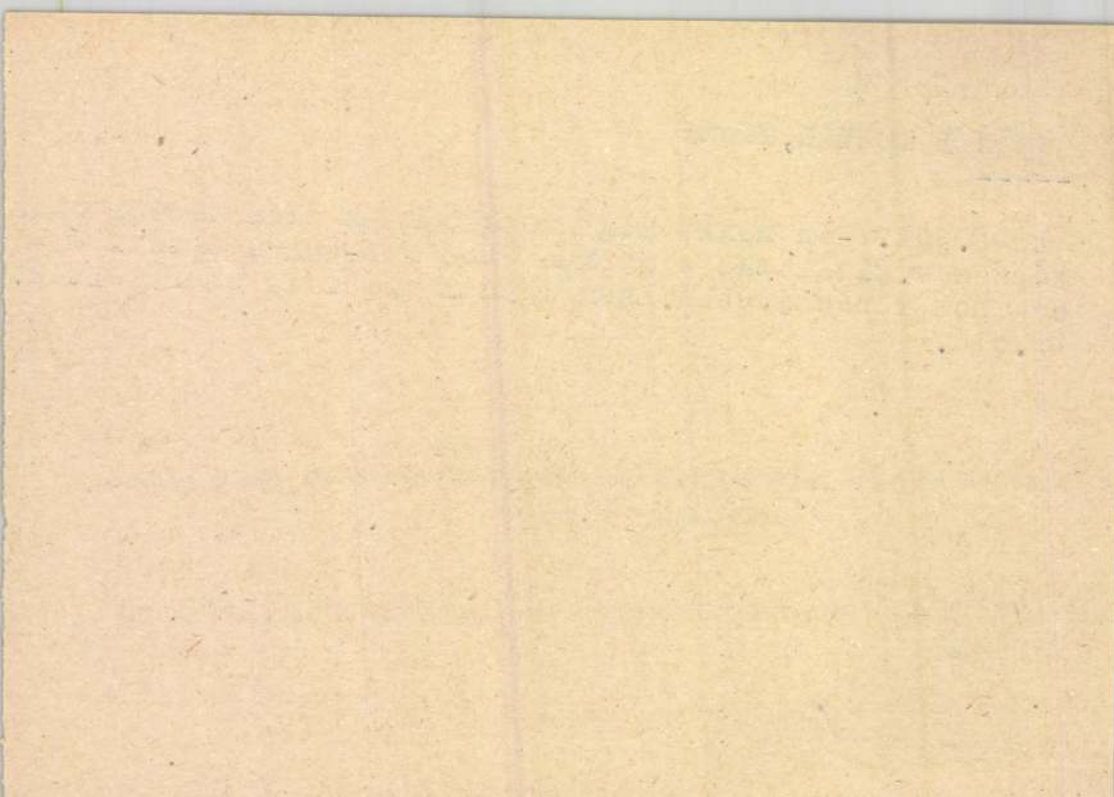

SZŐNYI ISTVÁN, festő

1955. júl. 9-én nyílt meg Miskolcon az első vidéki orsz.
képzőműv. kiállítás a Herman Ottó Múz-ban a bpesti Mú-
csarnok rendezésében. Ezen Szőnyi művei is szerepeltek.
59. old.

HAJDU BÉLA: Két országos képzőművészeti kiállítás
Miskolcon 58. old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec.
Miskolc

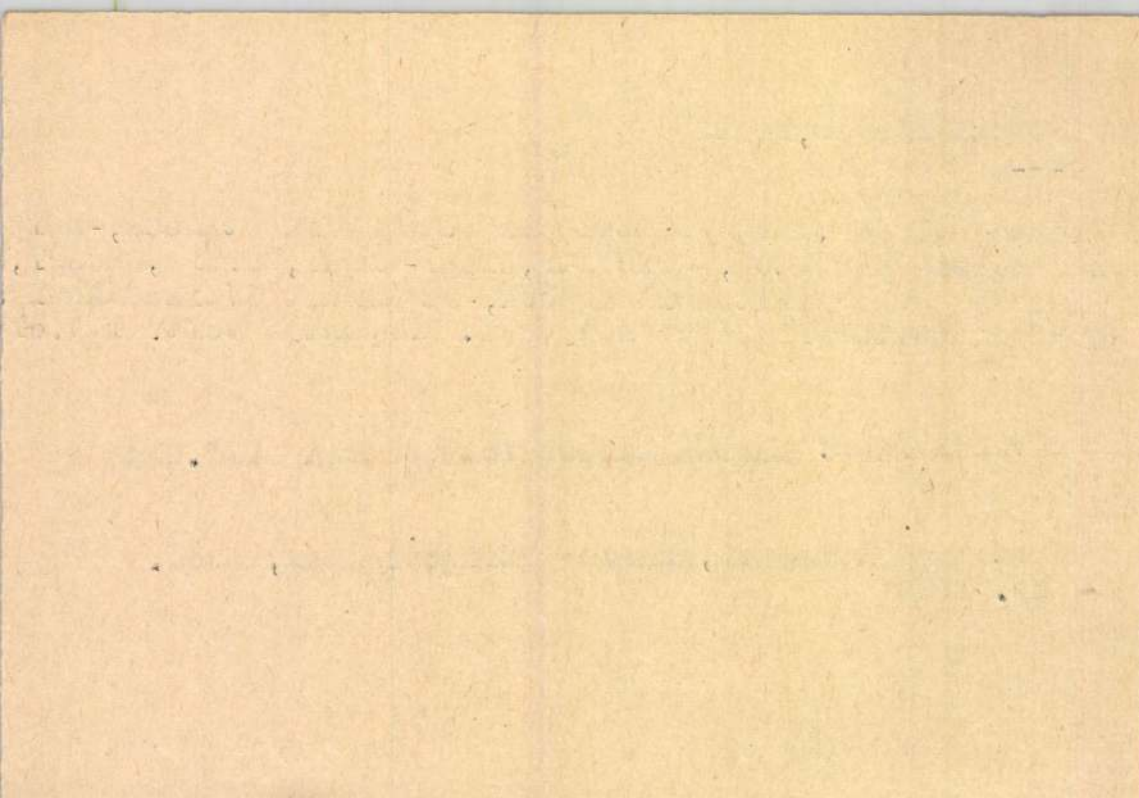

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Martsa Alajos, neves esztergomi főtóművész otthona, - melynek falain Kernstok, Derkovits, Rippl-Rónai, Márffy, Szőnyi, Barcsay Jenő alkotásai függnek, - az elmúlt évtizedekben a város kulturális életének egyik központja volt. 117. old.

DÉVÉNYI IVAN: Martsa Alajos fotóportréi 117. old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960.
Bp. 1960

SZŐNYI ISTVÁN, festő

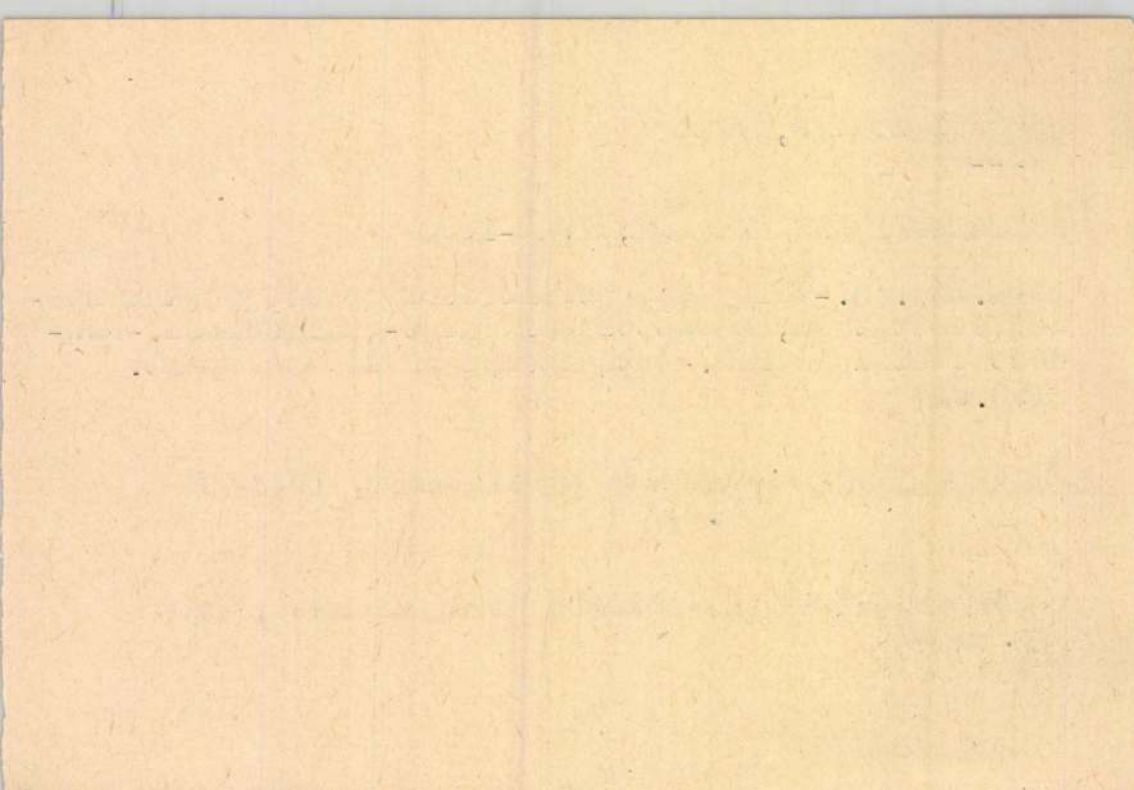
ESZTERGOMI KIALLITÁSOK, 1945-1960

1954. máj. 30. - Völgyessy Ferenc főorvos képgyűjteményének bemutatása, az esztergomi Fürdő-szállodában. - Rendezte Mucsi András. - Ezen Szőnyi mű is szerepelt.

193. old

ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállítások, 1945-1960
193. old

Esztergom Évlapjai, -Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

Sinduzi István

Nagyházyai Kéj, 1918. fuz, 292x462

Tájség, 1918. fuz, 270x376

A Triaclörtársaság Répánmésék
városbársai

Handwritten text, likely a name or title, appearing at the top of the page.

Handwritten text, possibly a date or a list of items, appearing in the middle section of the page.

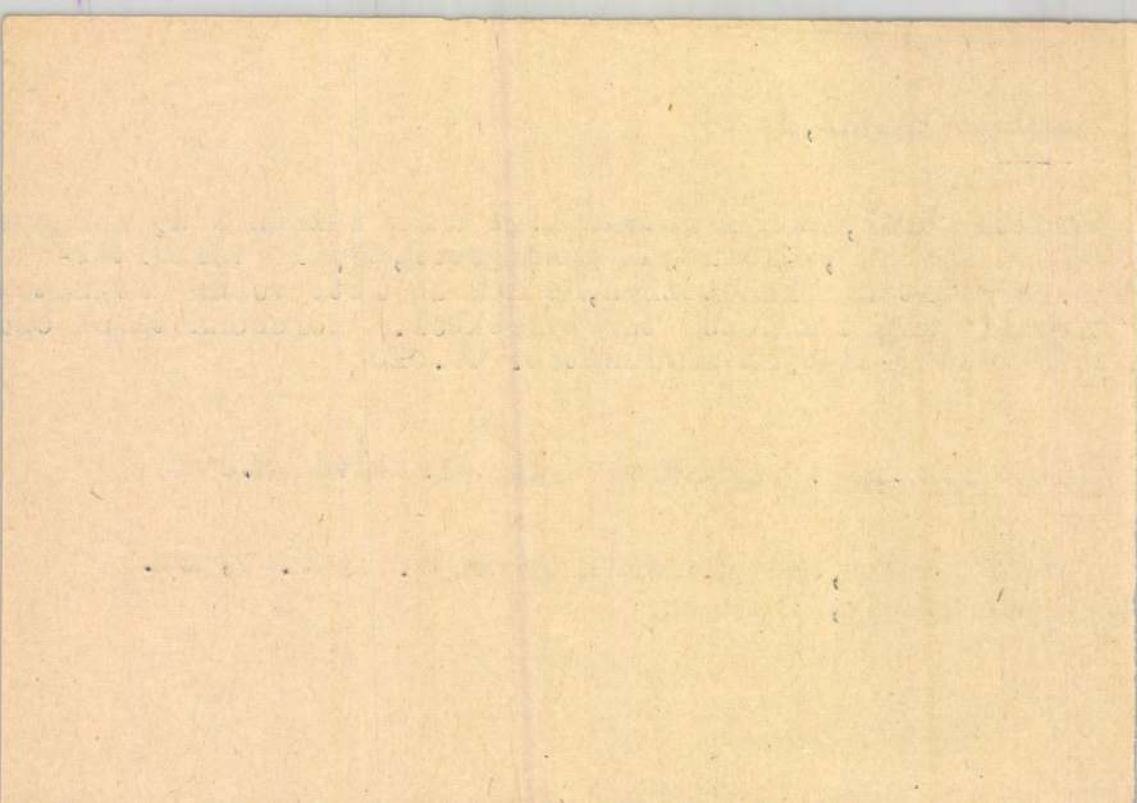
Handwritten text, possibly a signature or a concluding note, appearing at the bottom of the page.

SZŐNYI ISTVÁN, festő

Bernáth Aurél, Szőnyi István 1926 után kezdenek új hangszerelésű művekbe, koloritjuk gazdagodik, témaik variáltabbak. Derkovitsnak lehetetlen, de nem is lett volna kívánatos kivonnia magát a közös törekvésekből. A kölcsönhatások csak csak gazdagíthatják művészetét. 40. old

OELMACHER ANNA: Derkovits Gyula életműve 38. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. 1959. I, köt.
Szombathely, 1959

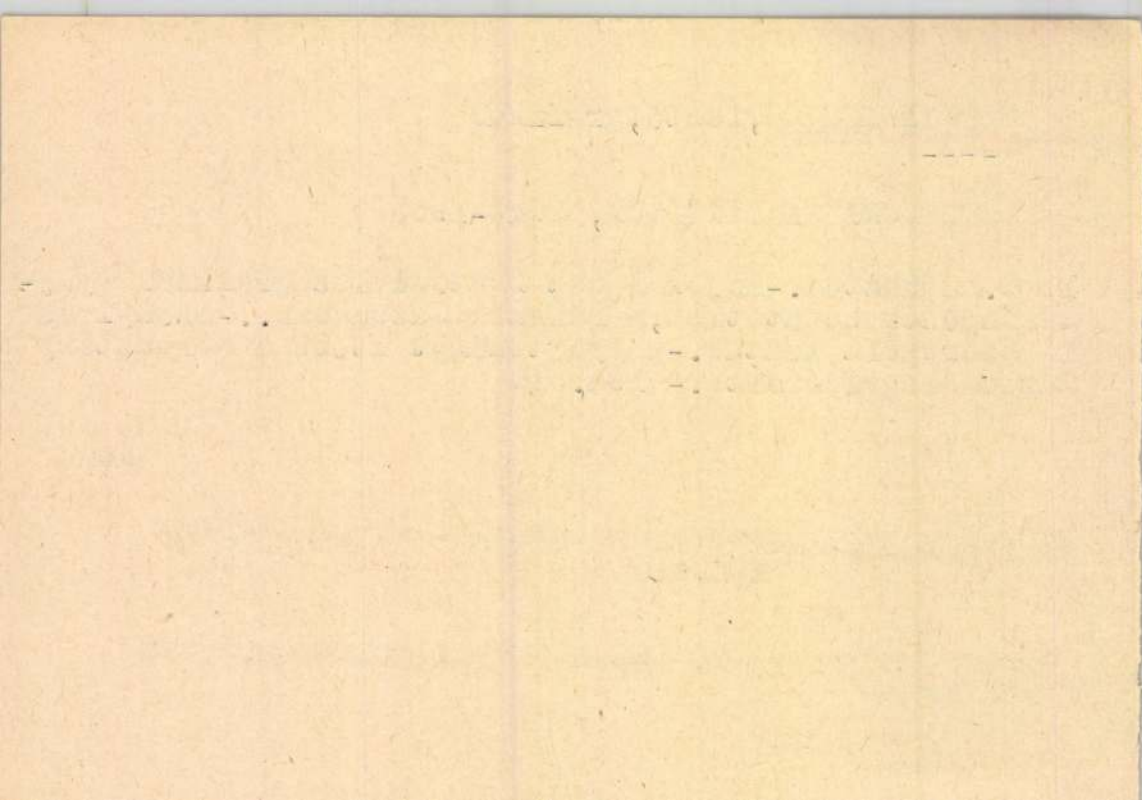
SZÓNYI ISTVÁN, festő, grafikus

ESZTERGOMI KIALLITÁSOK, 1945-1960

1956. augusztus.-Bajor Ágost festőművész grafikai gyűjteményének bemutatása, a Balassa Múzeumban..-Szőnyi mű is szerepelt köztük.-A gyűjteményt utóbb a Keresztény Múzeum megvásárolta.- 194.old

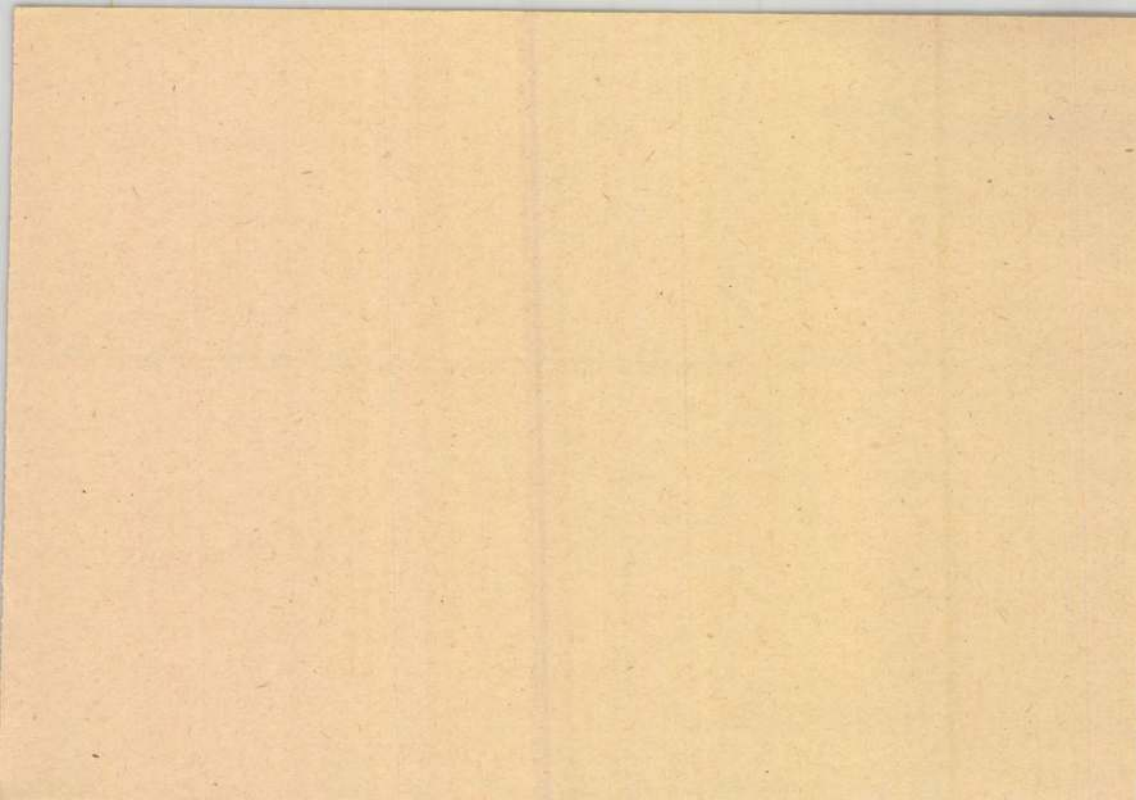
ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállítások, 1945-1960
193.old

Esztergom Évlapjai, -Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

Székely István

Rodrai Béla gyűjtésében őri a festő lap-
képet.

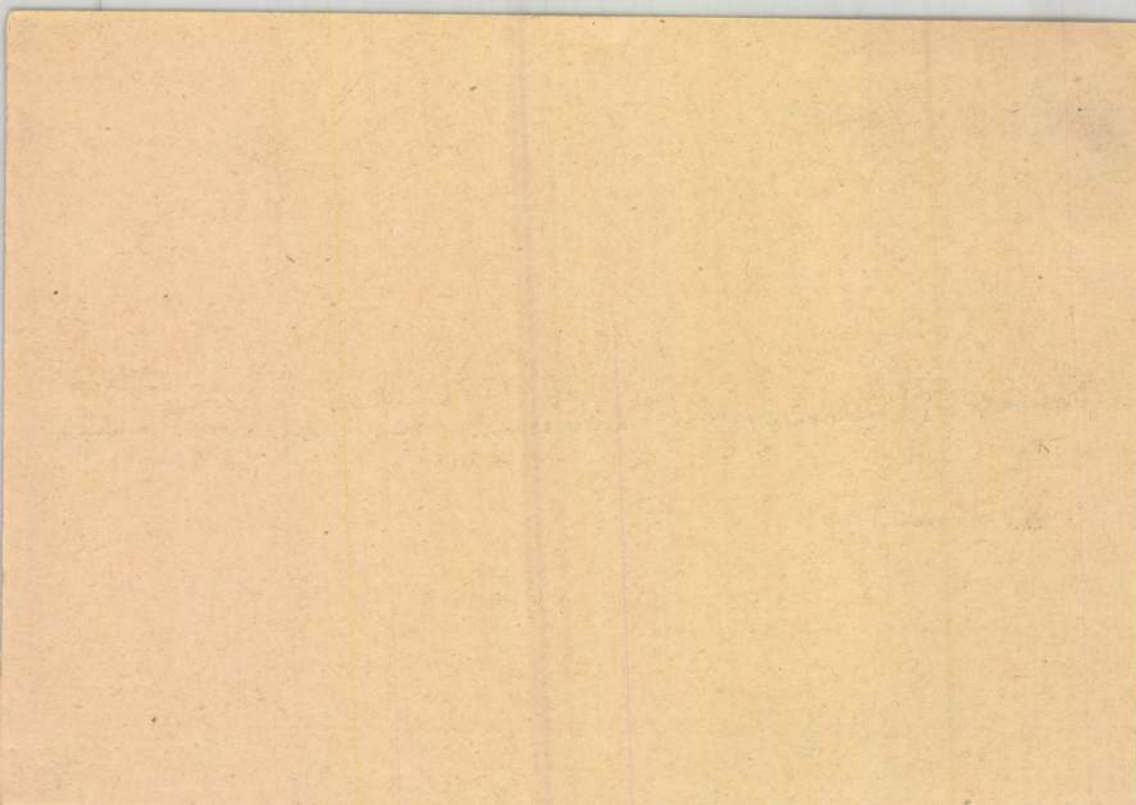
Székely István

Neve Dombrowsky Károlyról kapcsolathoz említve.

Németország, 1974. máj. 24.

102. sz. 119. sz.

4r.

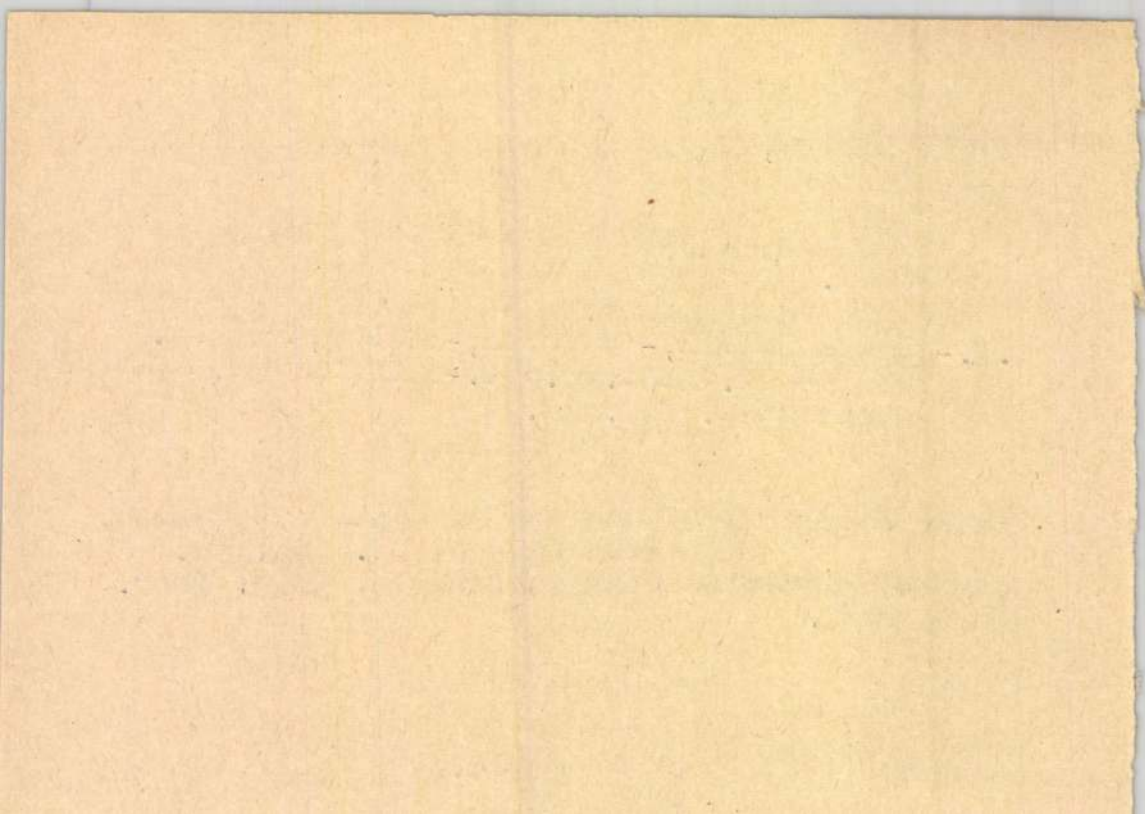
SZŐNYI ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek jegyzékéből.

A közölt képek jegyzéke:

33. /.-SZŐNYI ISTVÁN, - Udvaron, - vászon, tempera.
70+ 140 cm. - Ltsz. 68.674. - Kunvári gyűjteményből
Fekete repr. 305. old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II. 301. old.
A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968.
Pécs, 1971.

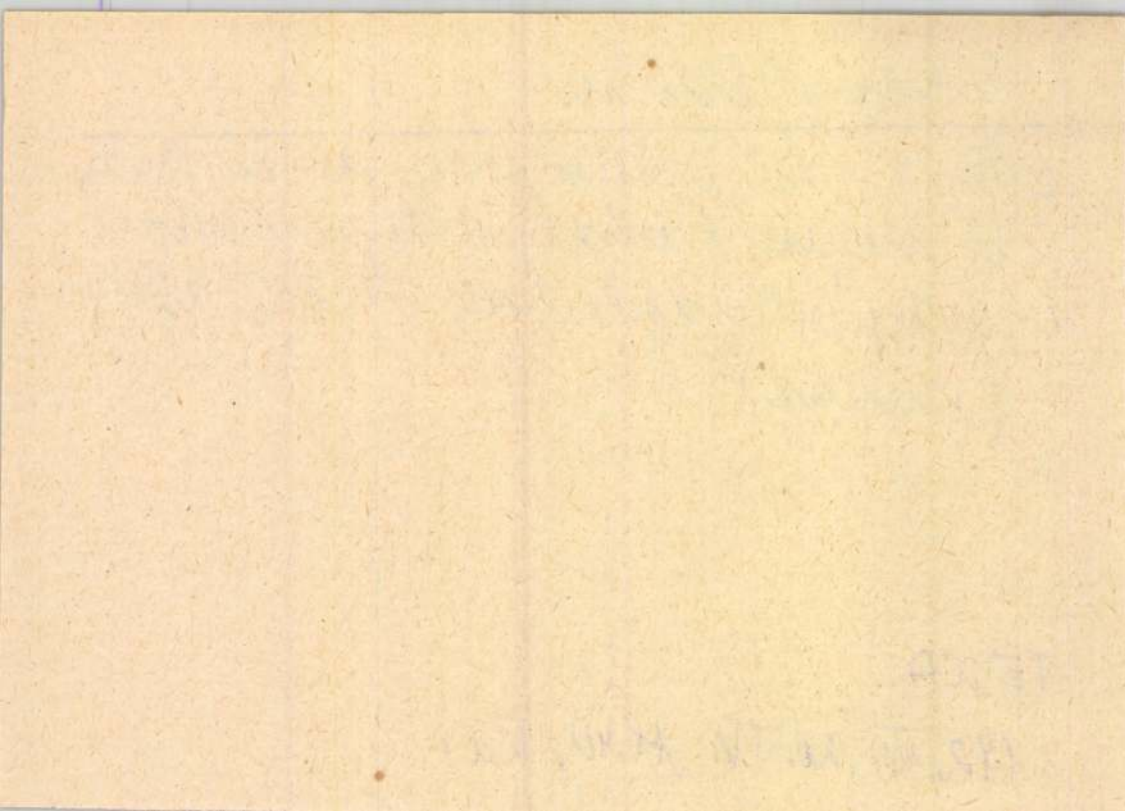

Sindusi Ystvan.

Yul. 25. - bu me'ilik meq a a 13. be
gedi me'ani karlat, me'yan me'epel "
a magantulajdomban levo "Tajkep -
p. (kulitve)

TEKA

1942. VII, 20. TV. A. 40. Ka.

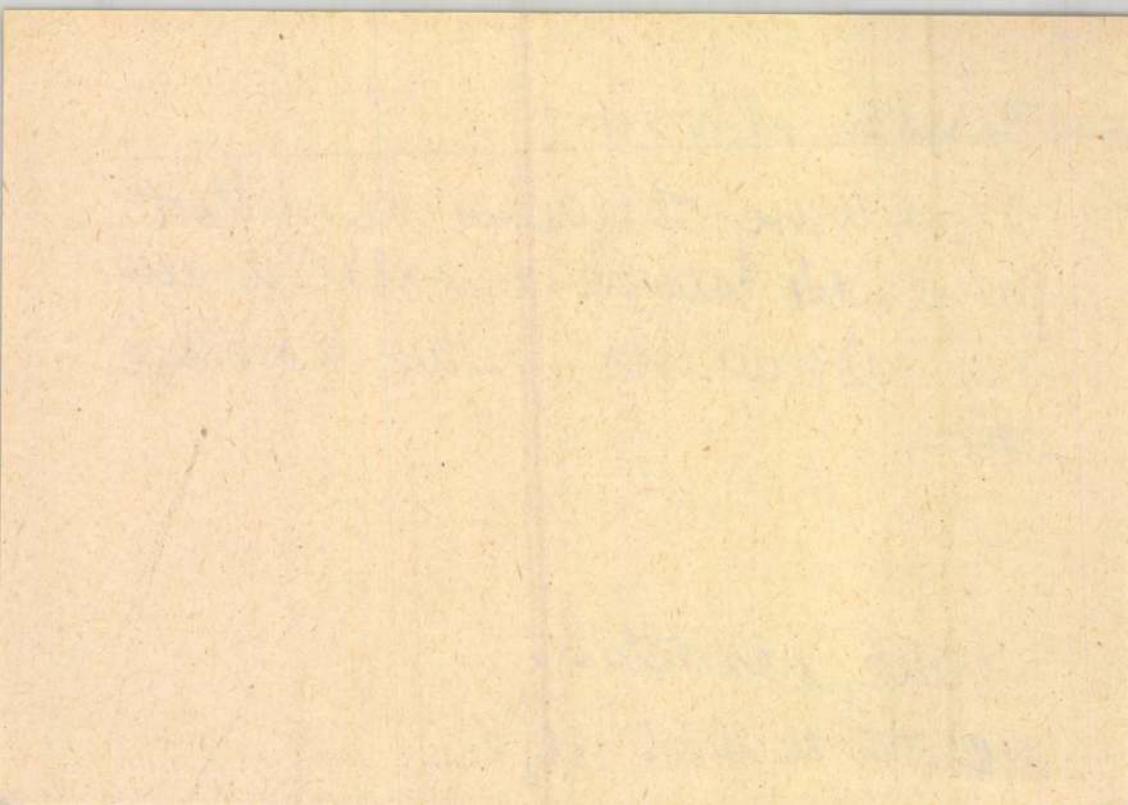

Szövegi Ystván

a Gauthier terebebe kiállított
pályázati művek alkotói a mű-
vészi növendéke, illetve kísérője
volt.

Láttuk, hallottuk.

1942. VIII. 11. 20. 59 | 11 | V.

Grönyi István

a Bányati magyar festőek című ki-
állításán alajképei szerepelnek.

Békés m. Népiújság, 1942. sept. 23.

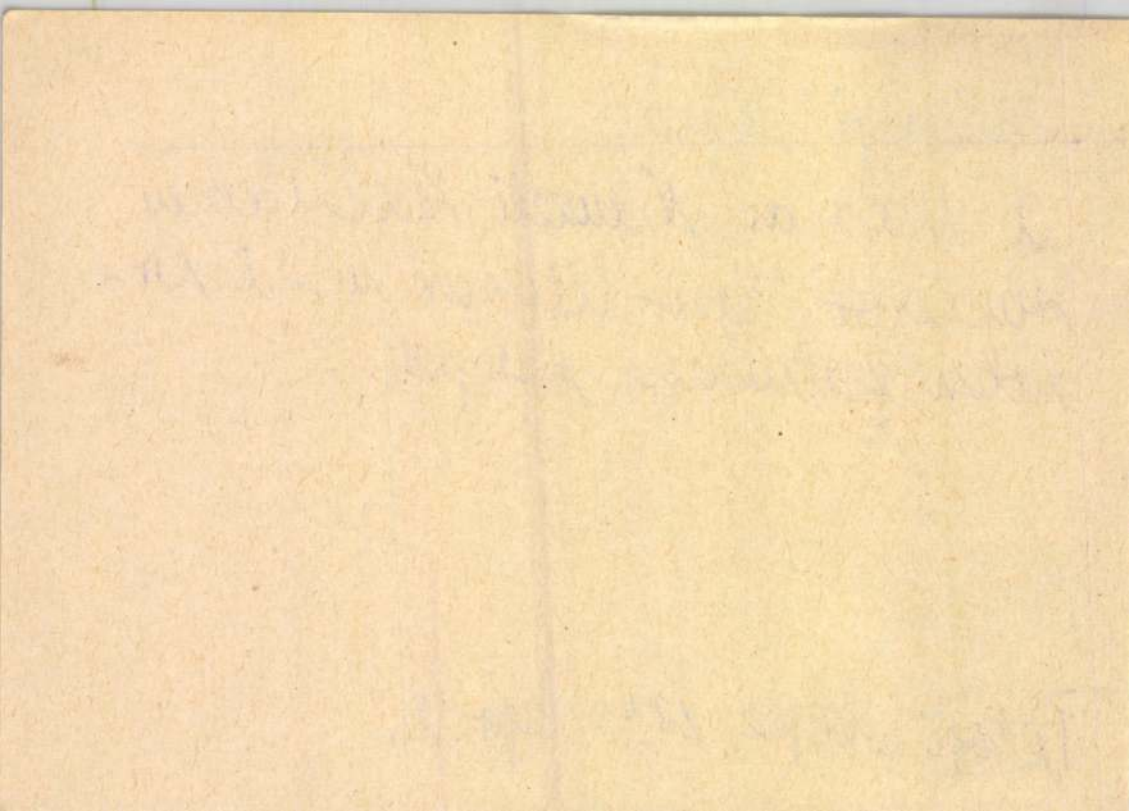
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher but appears to be organized into two lines.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a date, also appearing to be bleed-through from the reverse side.

Szövegi Irtó

a Magyar Nemzeti Galériában
Mudorott Baci - Kiskun m. - i tár-
laton festménye képepel.

Tetősi Képe, 1942. apr. 2.

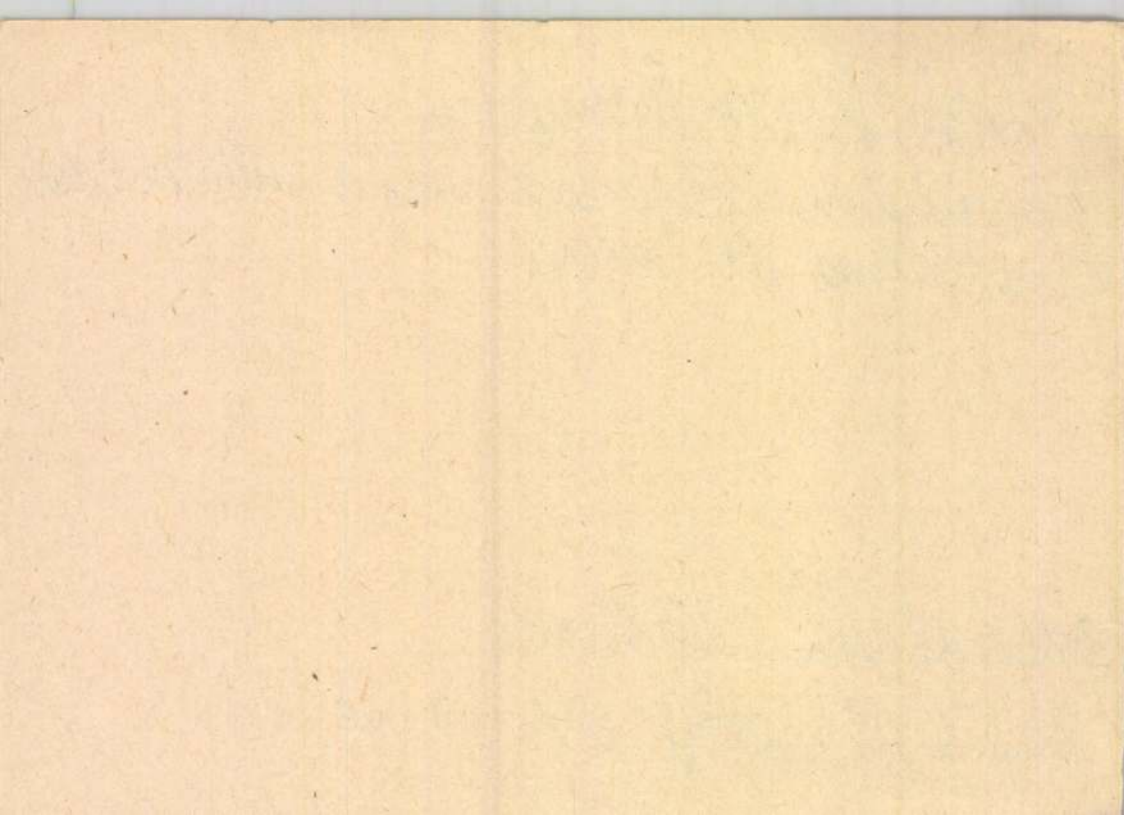

Szönyi György festőművésze

Felbecsülhetetlenül értékes a műve. Emlékeztetője itt van.

Utikalauz üdülőknek.

1943. X. 15. Péntek 10.30, LA-ud, 111

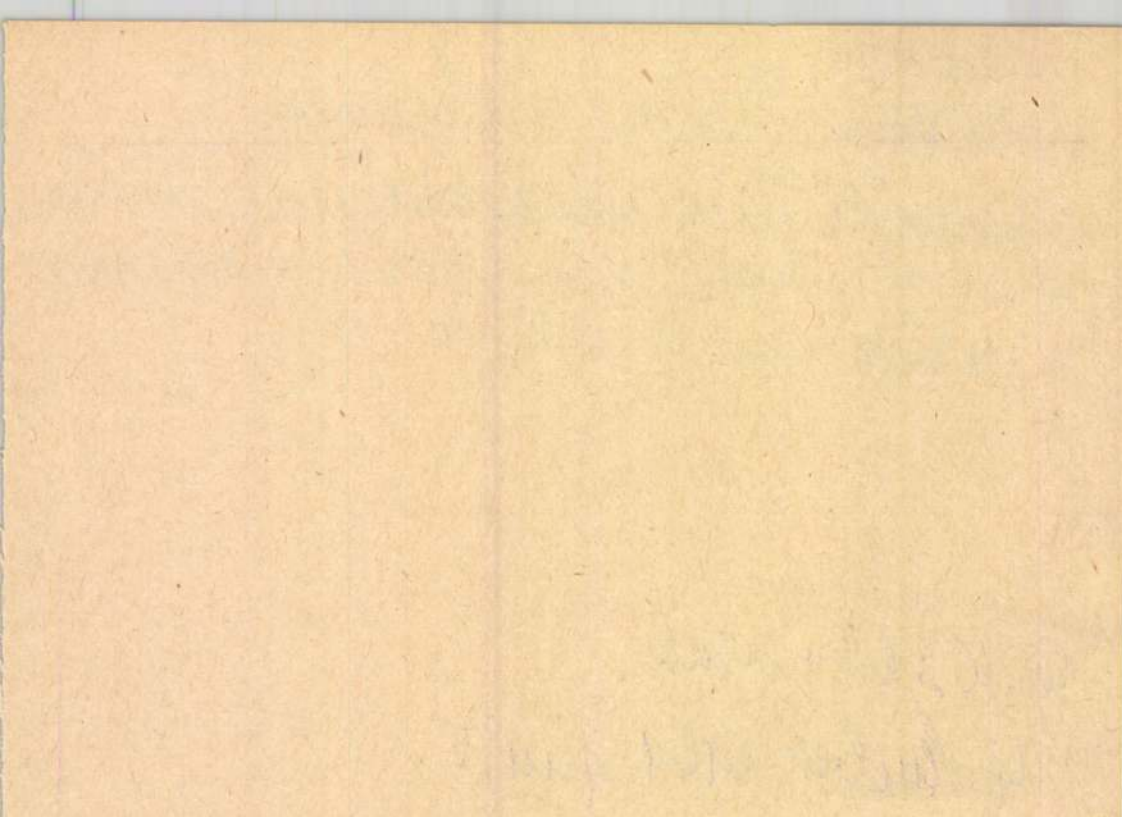

Grönyi István festőművész

Vésmeth Lajos művészettörténész, Modern
magyar művészet" c. könyvében tárgyalja
a művész munkásságát.

D.K.: Olvartuk.

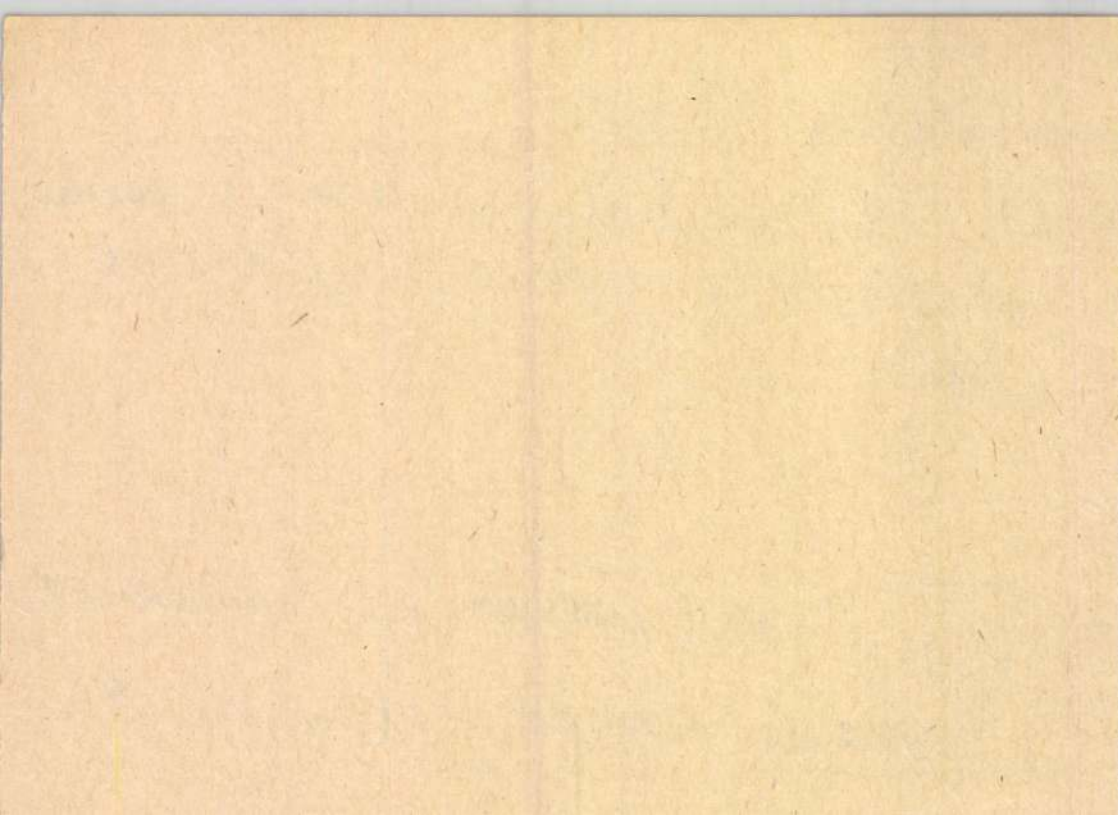
Új kúria, 1969. jan. 5.

Gömöyi István

a békesabai múzeum ex. exhib.
vándorolt a művész alkotásai-
ból.

R. J.: a gabai múzeum és a képrövidítéset.
Békes m. Néptánc, 1943. okt. 14.

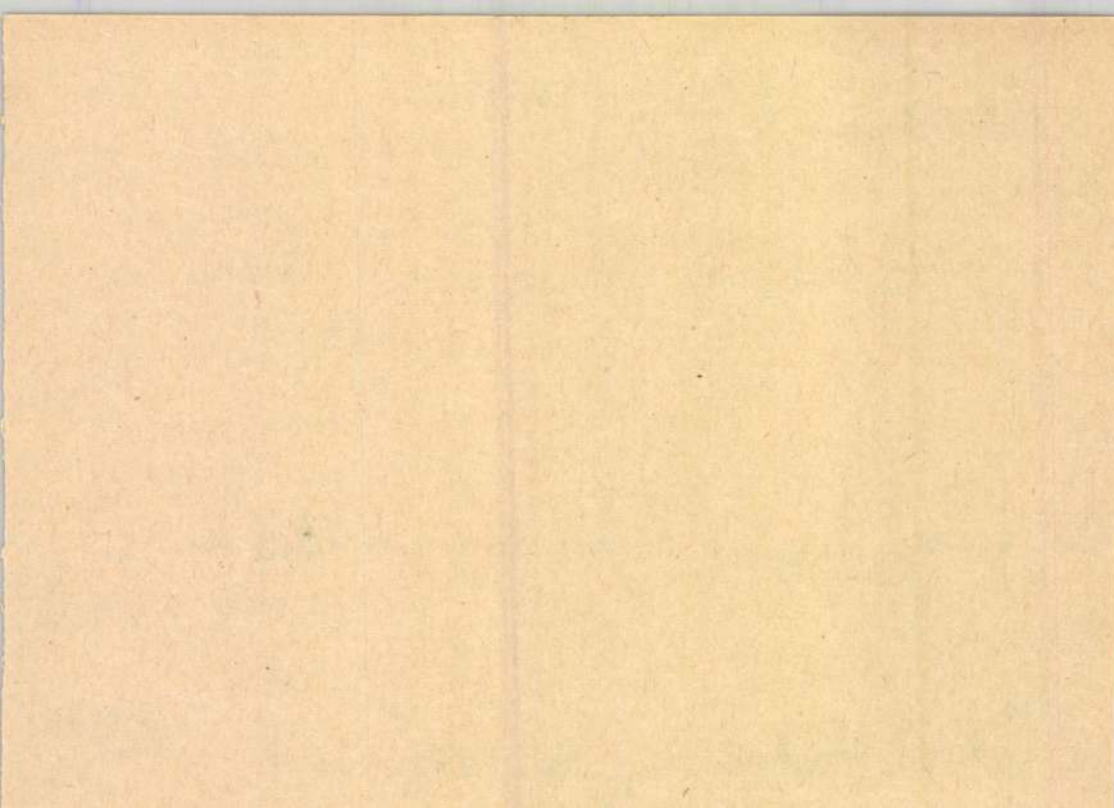
Könyvi Irtván, festő

Megemlékezés A furvoss c. képe
(1957)

: Requ

Dr. Kákosz Sándor: F. A felszabott ~~lata~~ munkái
1940-1945.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. okt. 12. XXVIII
41.

Szőnyi István, festő

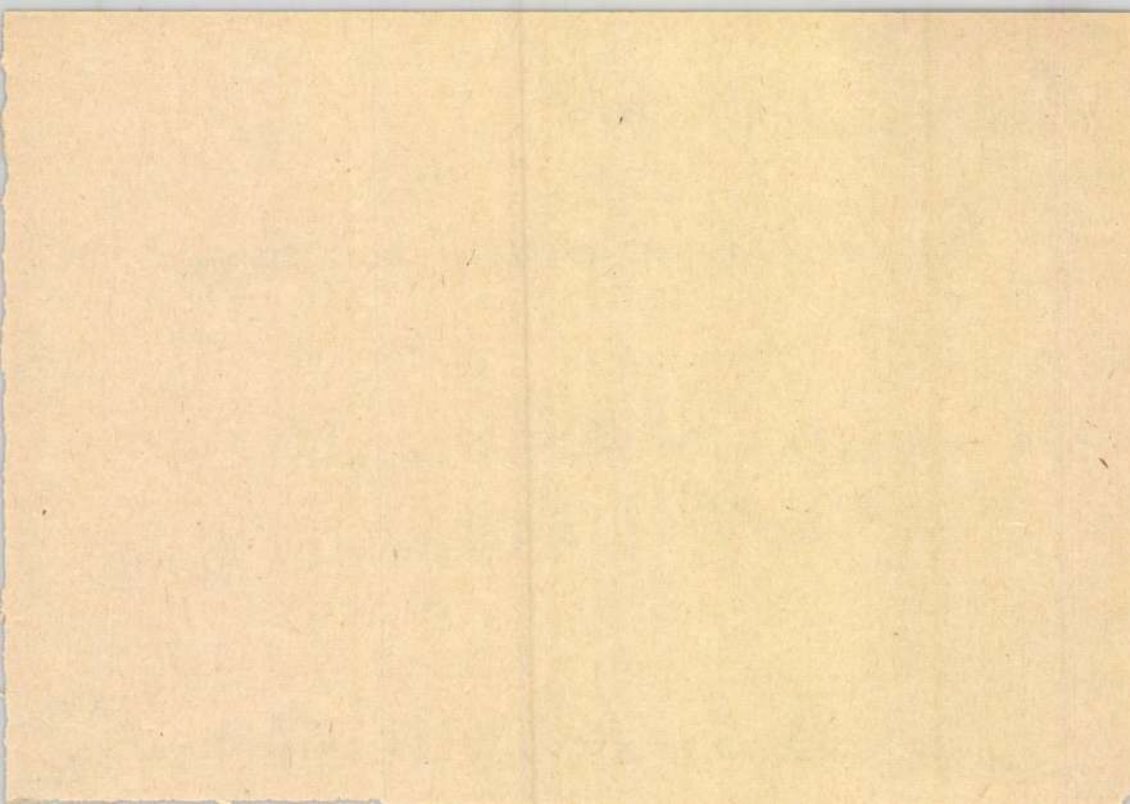
Donkoldal tehennel c. képe merre fel.

Károly Katalin: Kiállítási napló

Műgyűjtők kiállítása 93-96.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. október

XXVI
10.

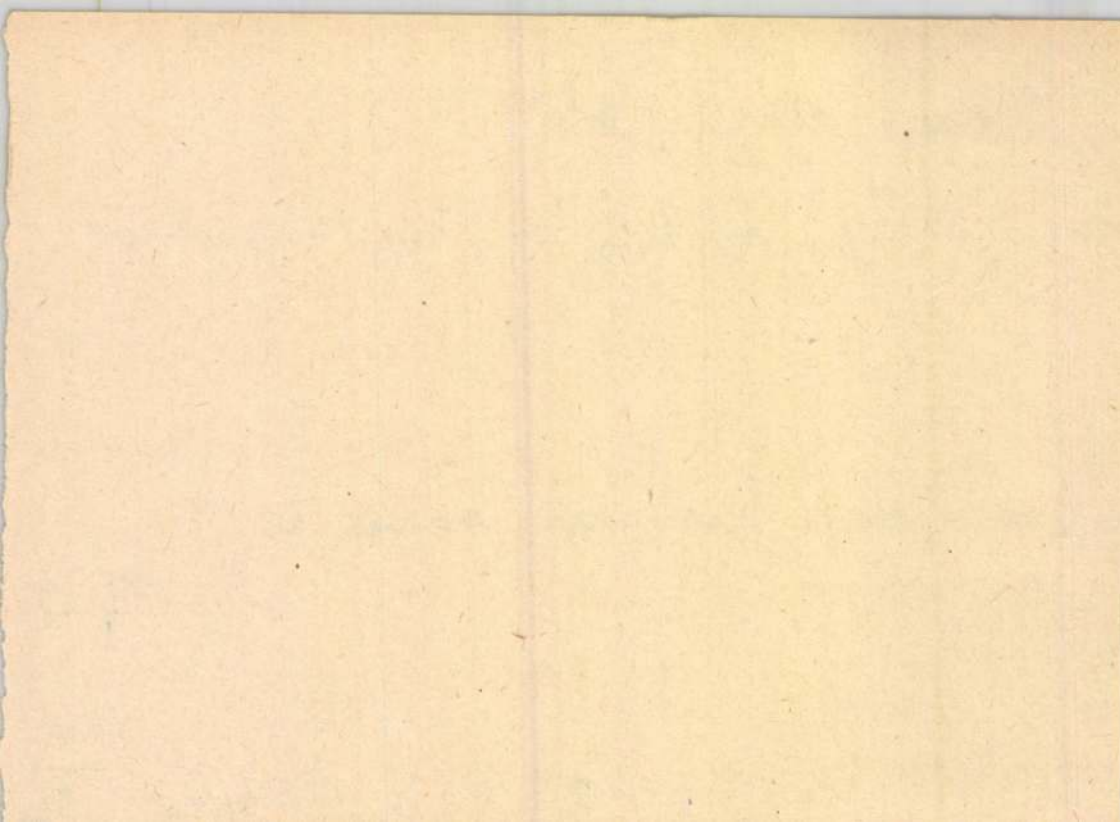
Könyv: István, János

Vichardó's talay c. képe megemléke.

Bodni János: Károlyi János művésze

82-87.

TISZÁTAJ. Szeged, 1972. december $\frac{XXVI}{12}$.

Königi Ystria, festo

Megemeltve. (V. ö. Drögödi Nagy Mure.)

Garda Jinet: Nyolc évtized

49-53.

TISZATAJ. Szeged, 1973. Július

XVII
7.

110

Szőnyi István

~~xx~~

Olaszországban járt ösztöndijaesként. Minden festményéből-ábrázolja az tájakat, a Dunakanyart, a zebegényi dombokat v a tájban élő és dolgozó embereket-ugyanaz nyugalmas melegség, emberi szeretet sugárzik.

Első gyűjteményes kiállítása vizsgáján volt.

Most lenne 80 éves.

Magyar Hirlap 1974/16/6

Klasické - jsou tyto období: předkřesťanské, římské,
 křesťanské - středověké, renesanční, barokní, osvícenský,
 a novověký období v dějinách umění se dělí do
 období: předkřesťanské, římské, středověké, renesanční,
 barokní, osvícenský.

Riech (vlastní) - klasické, renesanční, barokní, osvícenský, novověký.
 Most (vlastní) - osvícenský, novověký.
 Mlýnský (vlastní) - osvícenský, novověký.

Szőnyi István

Zsza és Péter 1933 szénrajz

Magyar Hirlap 1974/16/6

George L. Taylor

Letter to Peter 1955

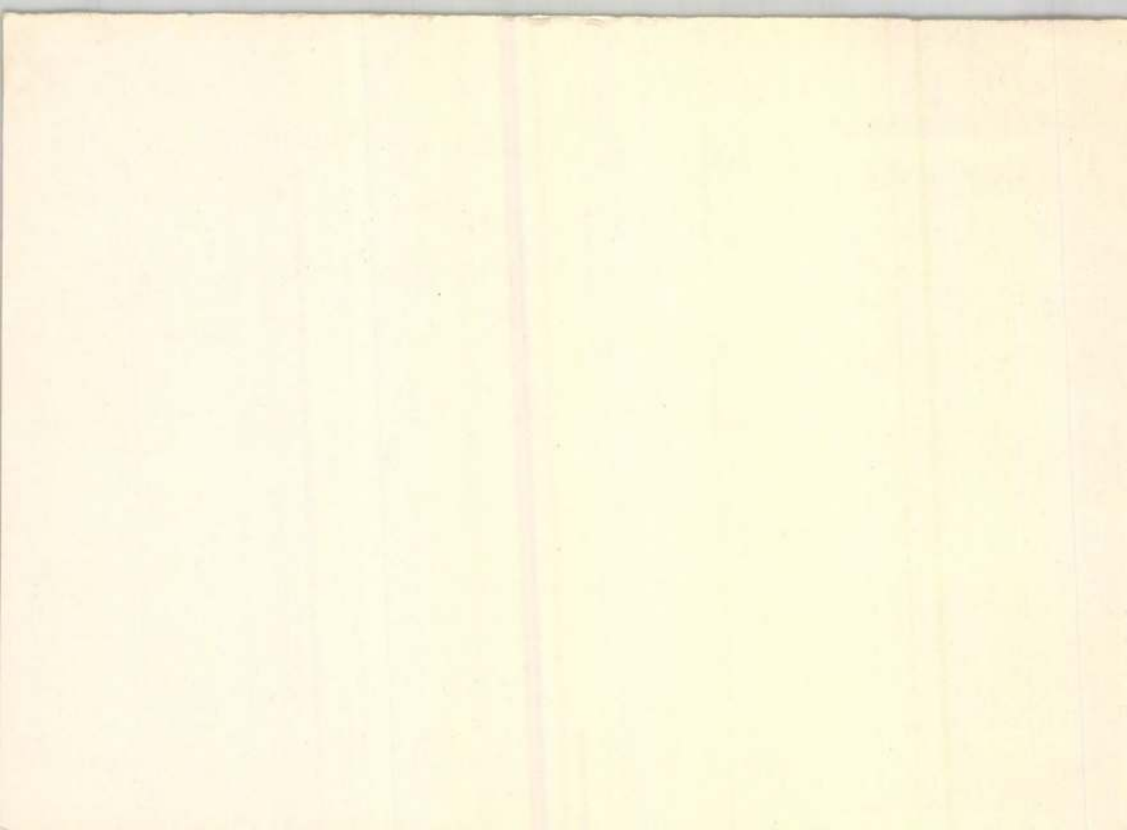
Letter to Peter 1955

Isőnyí Yshvau

Nyolcvan povel szelők, 1994 január 17.-
in szilkeket is 66 pves korábban is 1960
augusztusában halt meg Lehelényben
Isőnyí Yshvau festő, Zsuzsán-díjas
kiváló művész.

Isőnyí Yshvau festő, Zsuzsán-díjas
kiváló művész. Magyarországi 1974/13

Fold

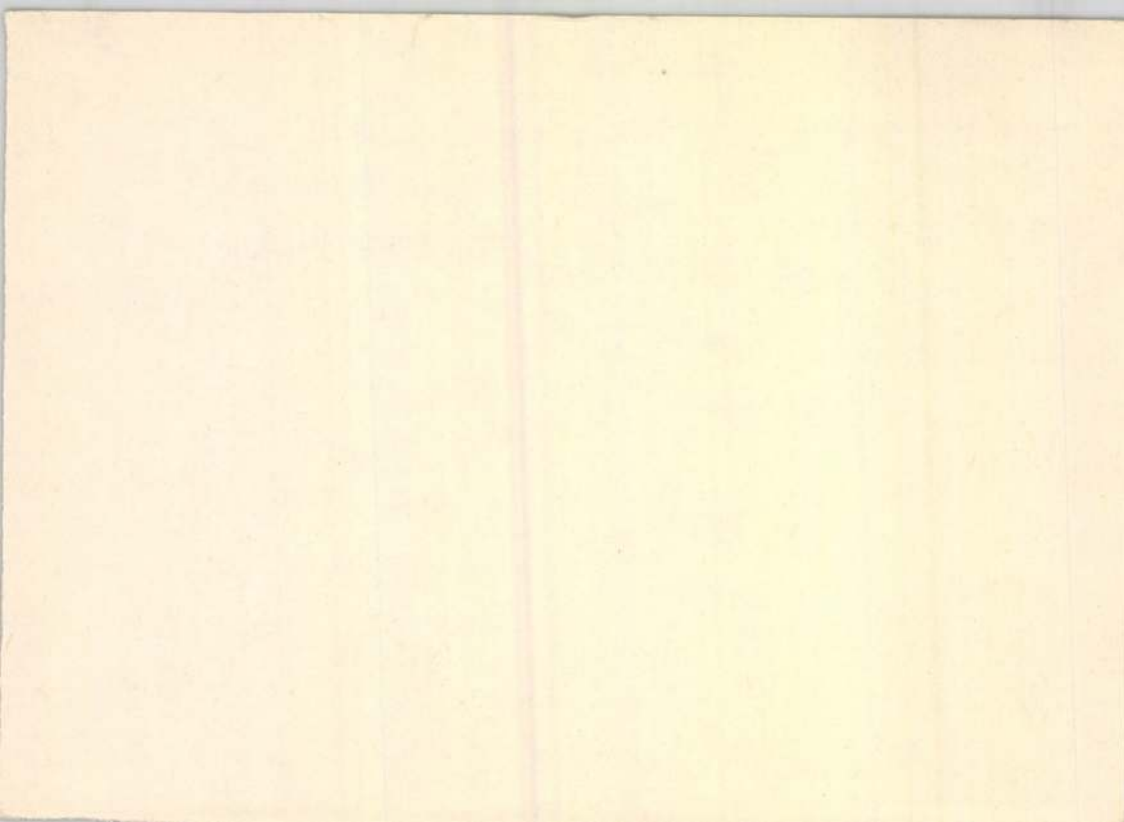
Izömyi Yshván.

Magyarokból kiállított kérdések
Hajdúszoboszlón, a városi művelődési
központban. A kiállító festőművész 41
alkotását tekintethetik meg az érdeklődők
a most vasárnap megnyitott kiállaton.

Észak-Magyarorszáig

1974/23

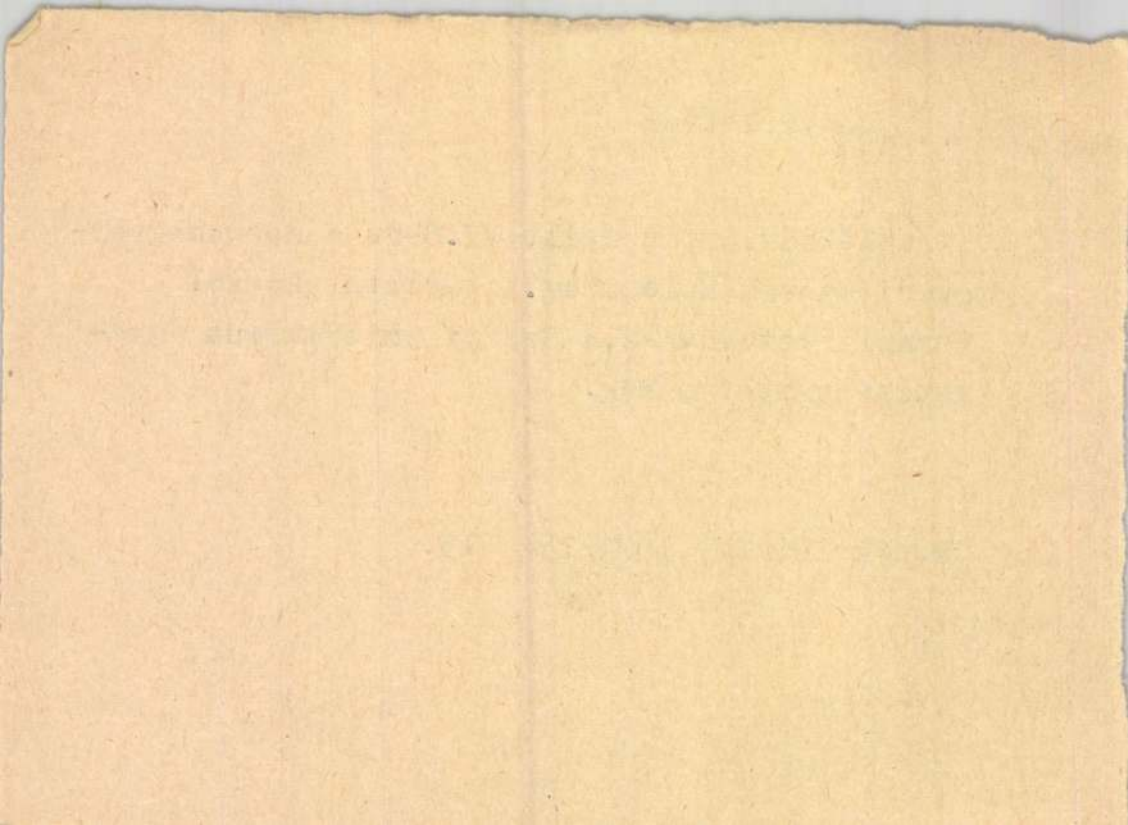
4 old.

Szőnyi István

Emlékkiállítás nyílt VI.8-án a mosonmagyar-
óvári Hanság Muzeumban. A tárlatot Dániel
Kornél festőművész, a Szőnyi emlékmúzeum igaz-
gatója nyitotta meg.

Magyar Hírlap 1974/157 13.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR
HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 25

Pest megyei Hírlap

Szönyei István festő-
művész

— Szönyei István huszonkét rajzat és vízfestményét mutatja be a zebegényi emlékműzeumban. A kiállítás anyagának válogatása a napokban befejeződött, a tárlat május 1-én nyílik, két hétenapon át tekinthetik meg a múzeum látogatói.

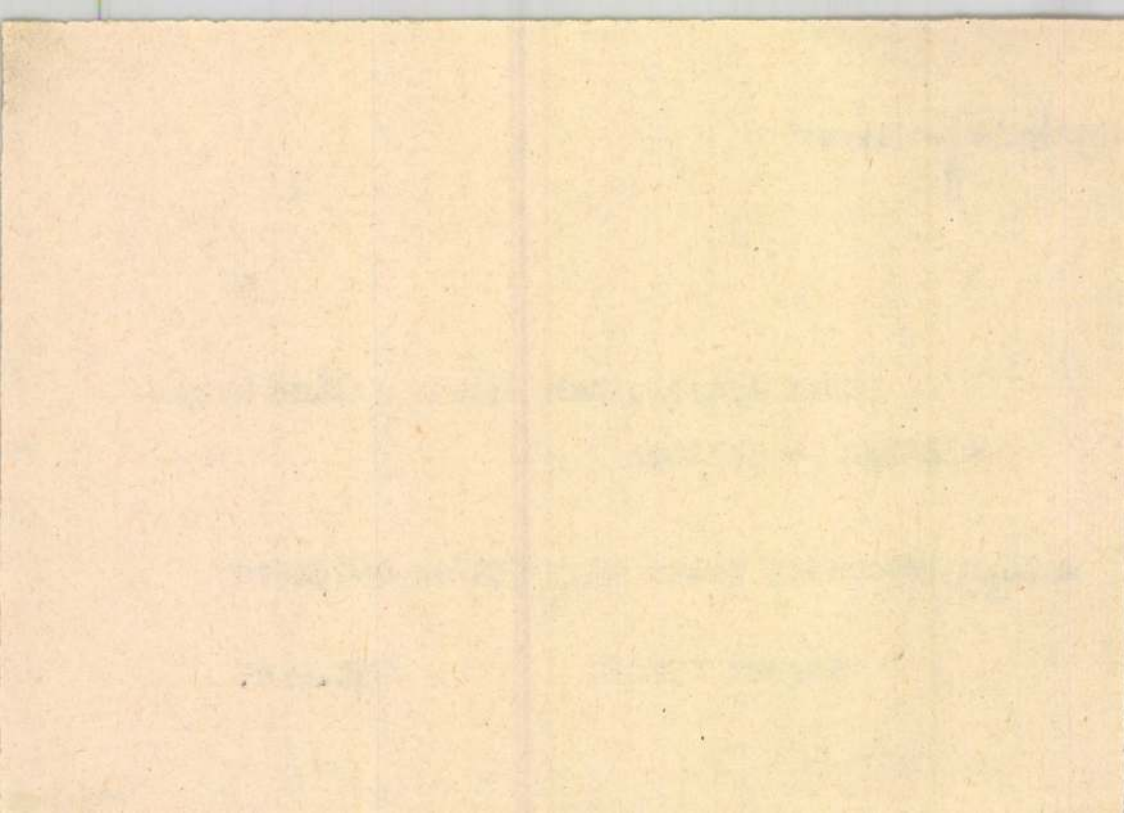
Szönyi István

Művei szerepelnek Wagner Arthur hagyatékában - említve

Balázs Péter: Egy jeles műgyűjtőnk emlékére

Korunk 1974/2

291. old.

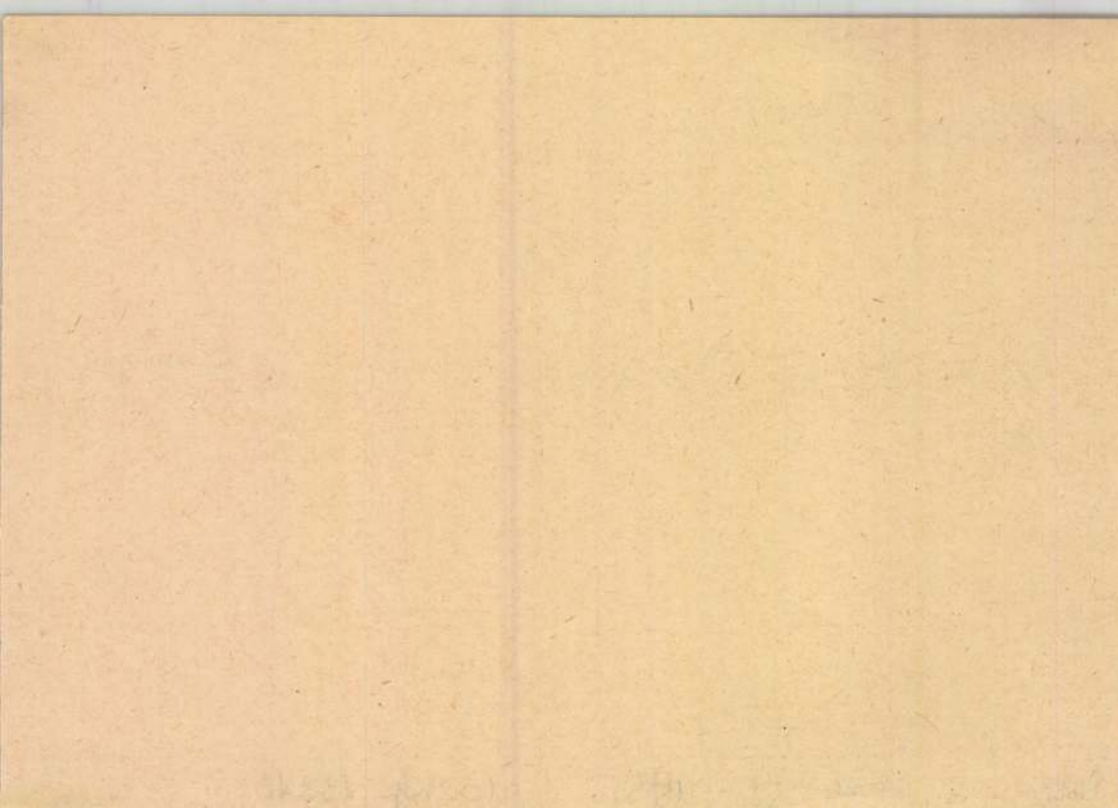
Gzönyi István

Neve Németh József festőművével kapcsolat-
ban említve.

Népszava, 1974. jún. 15.

102. sz. 138. sz.

8p.

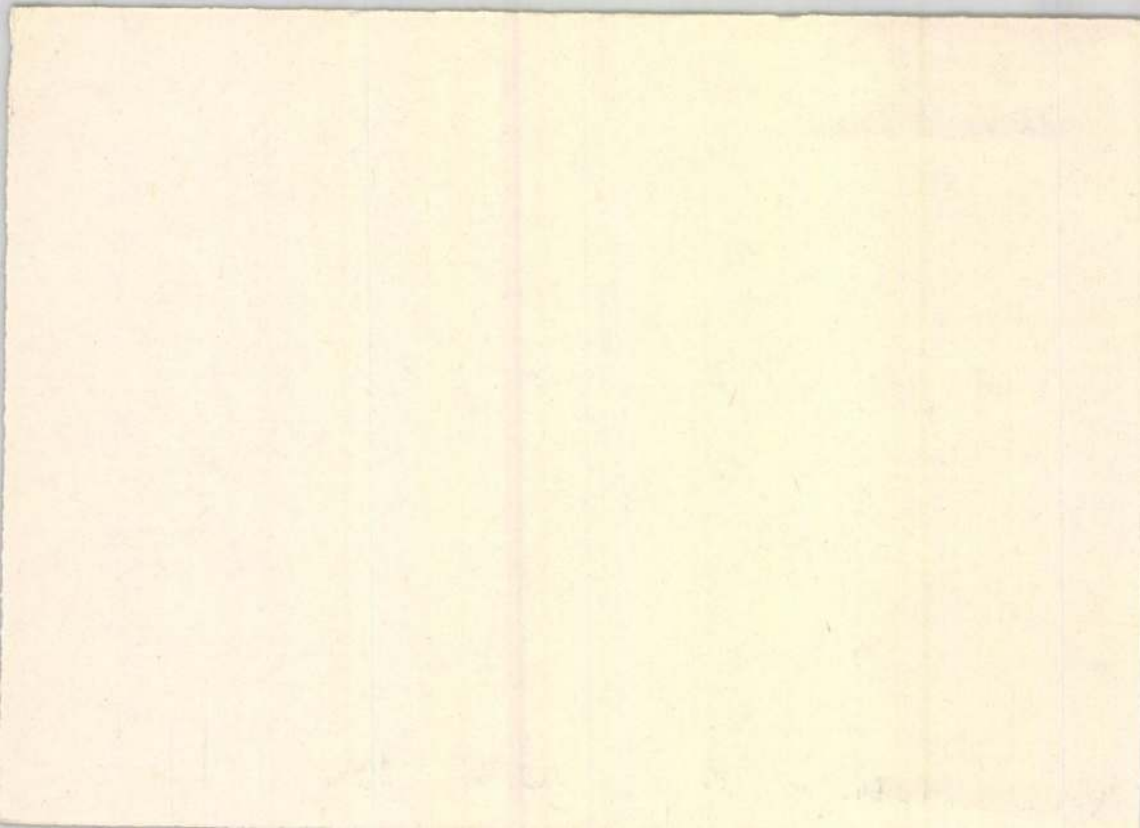
Szövegi Ismétlés

1894. jan. 17-én született.

Nepkoron, 1974. jan. 17.

102 évf. 13. sz.

G. n.

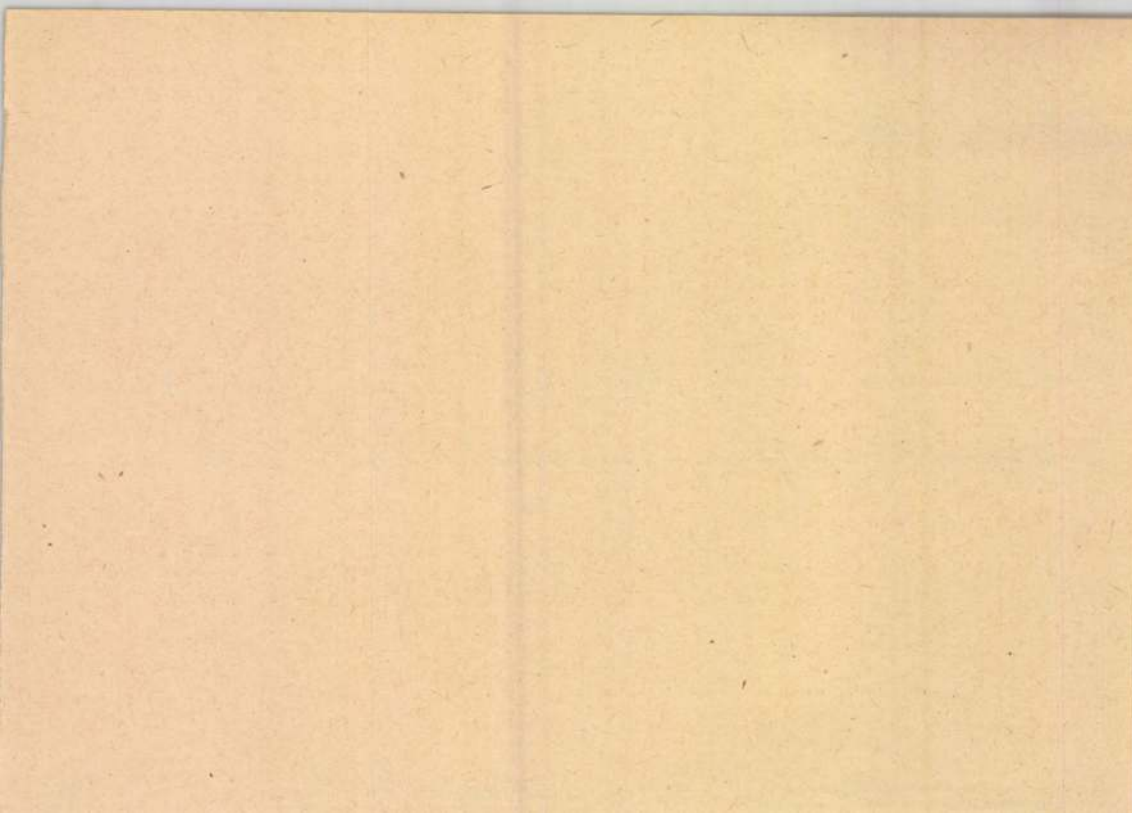

Székely István

1974. jún. 22-én Esterházyban, a Petőfi Művel-
dési Központban emlékidéltetése nyílt.

Nepmunka, 1974. jún. 23. 102. és 145. sz.

14p.

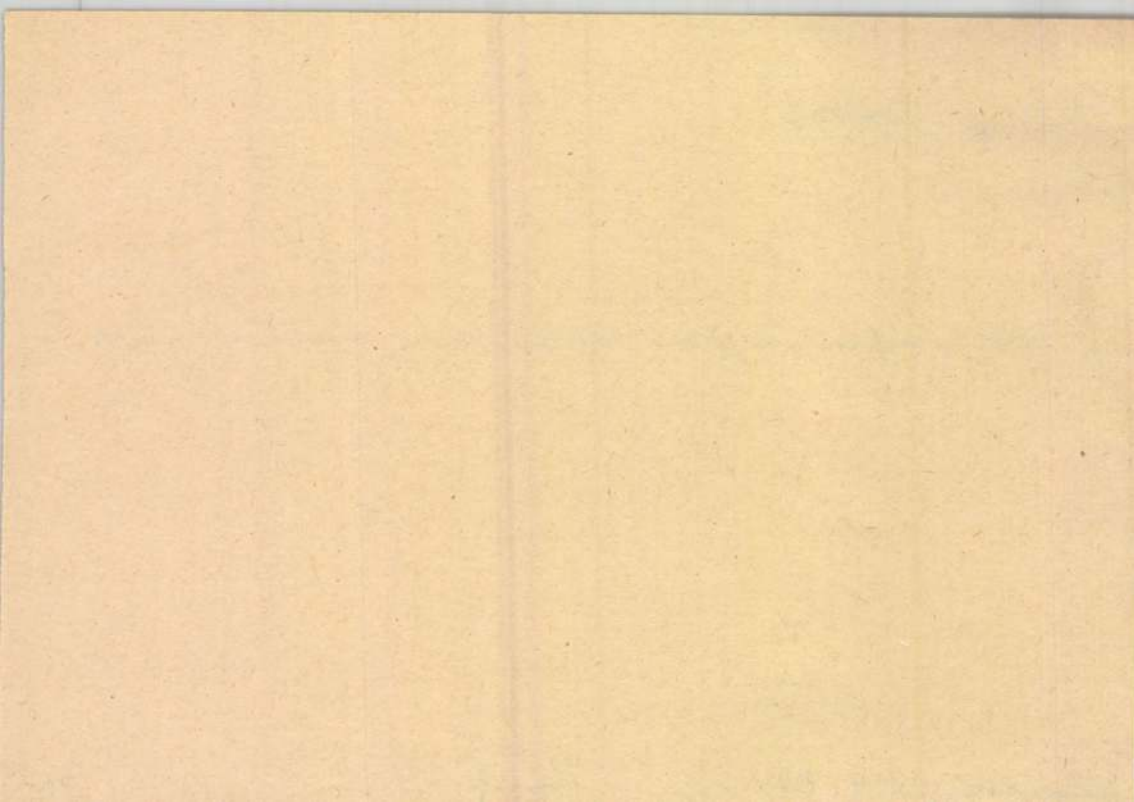
Selmyr István

Zelcsényen, egykori labóházban múzeum nyílt.

Néprajz, 1974. febr. 26.

102 sz. 47sz.

3n.

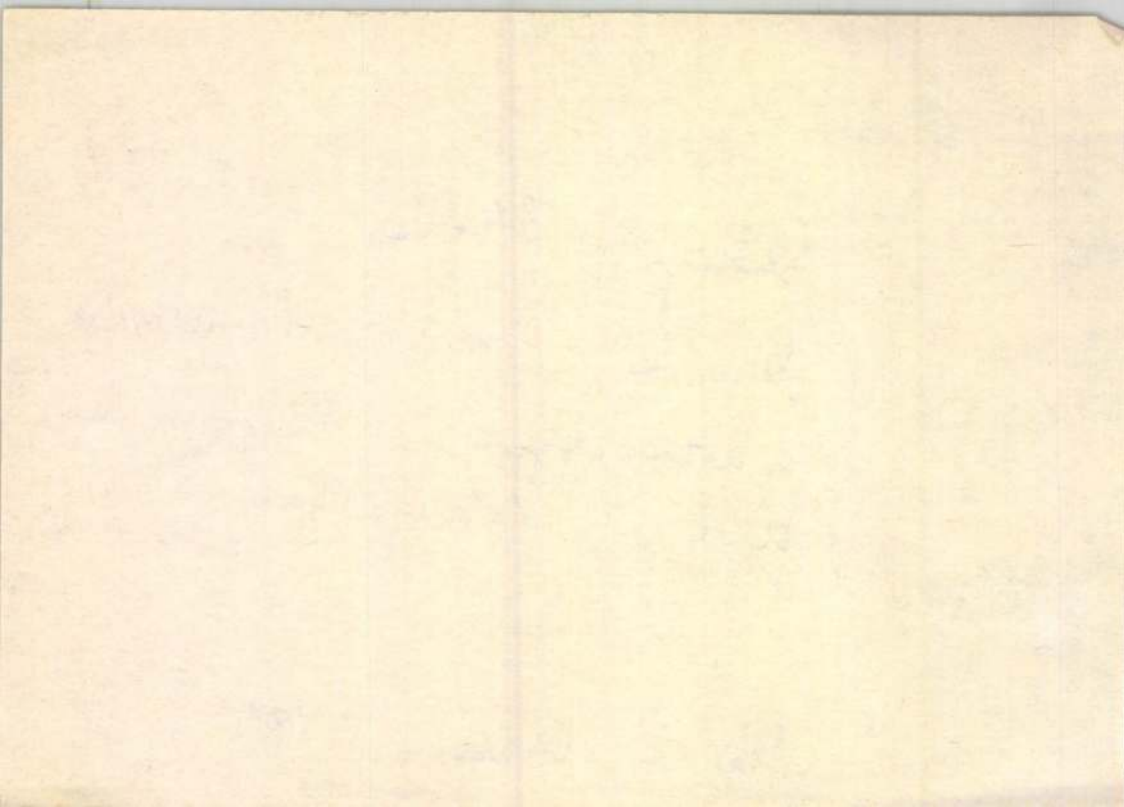

Szenci István

Szentségek Pinoska tabillorása

a közösségek a Hungaria In-
dólii Károlyháza

Magyar Nemzet 1985. 11. 24.

1984. I. 10. 21.00. TV.

Stúdió'84

- A 90 éve született Szőnyi István kétségtelenül a nagy példaképek közé tartozott. Legismertebb képe a Zebegényi temetés. A sajátos Zebegényben kialakuló Szőnyi stílus egyik szép példája, nézzék csak ezt a simogató szeretet, ami sugárzik a fűnő színéből a varázsos festői érzékenységből. Képe látták 1963-ban Barcsay Jenő azt mondta, mind ebből a képből jöttünk ki, akkor mindannyian így akartunk festeni. 20 évvel később mintha kevesebbet hallanánk Szőnyi nevét. Most azonban egy 40 tagú gépzművészeti alkotóközösség egyáltalán nem véletlenül ezt a nevet vette fel.

- Én azzal magyarázom, hogy a figyelem annyi sok új irányzat felé terelődött és egy kicsit az országos bajunk, hogy az értékeinket nem tudjuk tovább vinni a megbecsülés, a nagyembereknek kijáró folyamatos tisztelet és ezt a tiszteletet mint egy példaképet nem tudjuk állandóan permanensen a művészek, a, a ország közvéleménye eltartani egy kicsi így elsikkadnak a nagy mestereink nem csak Szőnyi, hanem sok más komoly művész és ezért bementem, mivel engem erősen érzelmileg is érint Szőnyi alakja, hogy Szőnyiben fogjuk ezt az alkotóközösséget összekötni.

- Milyen embernek ismerte meg? Hiszen személyesen ismerte Szőnyi Istvánt.

- Szőnyi István egy rendkívül komoly, egy kissé zárkózott embernek, aki egy abszolút hivatástudattal élt és annak a hivatástudatát át is tudta adni és sugározta maga körül, de nem csak a hivatást, nem csak a festészetet és művészetet, hanem valamiféle emberi nagyságot is.

- Tanársegéd volt éveken keresztül.

- Igen, mikor a főiskolára kerültem én már negyedéves voltam és abban a szerencsében részesültem, hogy ő engem választott ki tanársegédnek.

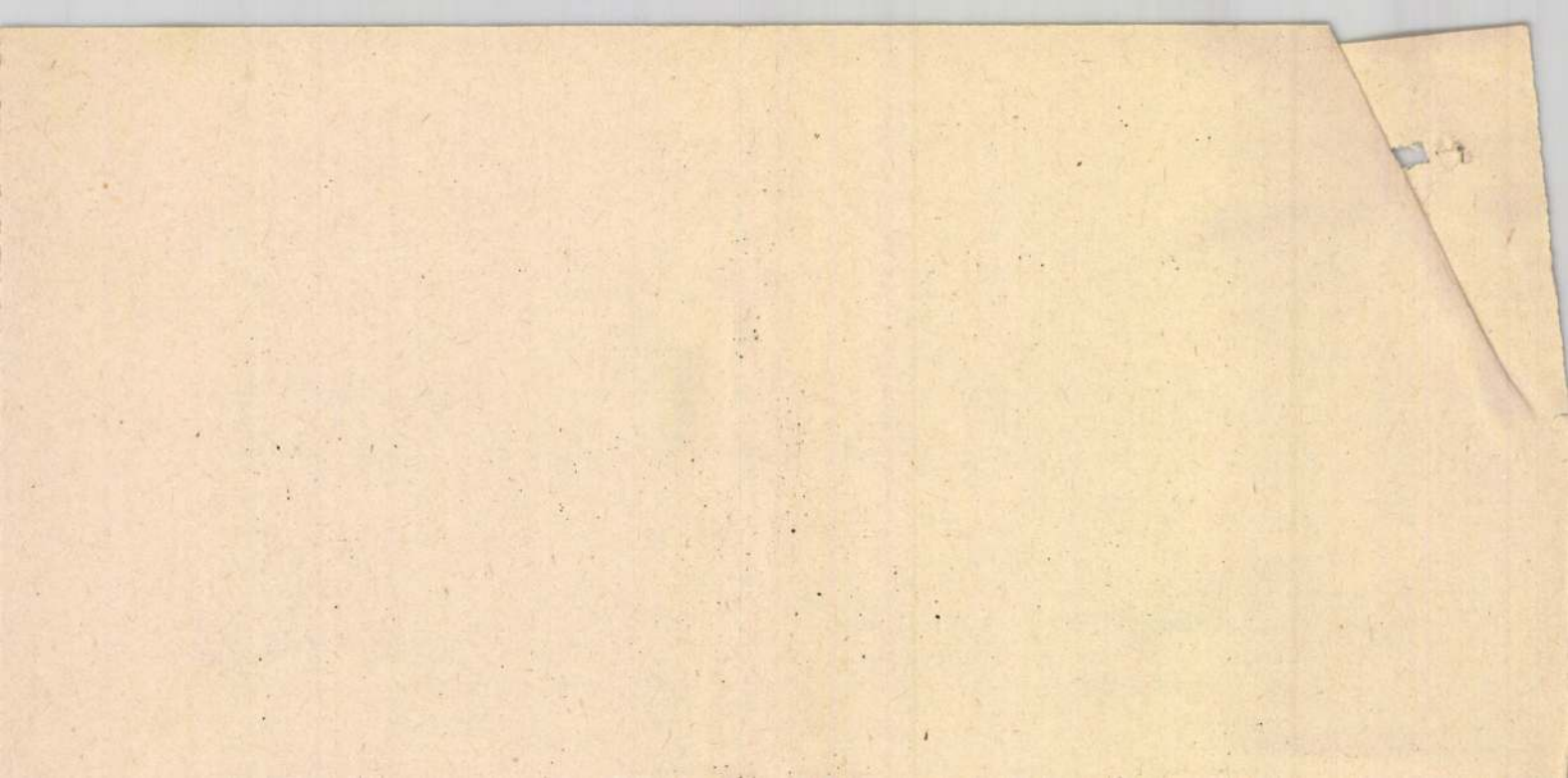
- Sok történetje van annak, hogy embereken segített. Hogy hogy nagyon jó ember volt.

- Szőnyi nagyon korrekt ember volt és az életről végleges képei képzetei voltak és azt ő rögtön át is tudta adni. És olyan kérdést nem lehetett intézni hozzá, amire nem volt rá benne kész tisztázott elvi tisztázottság volt benne, ő azonnal tudott felelni minden kérdésre. Az ő művésze és az ő kiállása, elszórtatott minden kétséget, a művészet csak egyféle lehet, az ami meginduljon, ami belőle jött, tehát semmi-

féle külső hatásra vagy nyomásra ő meg nem változtatta ezt, tehát a véleményét egyenesen érzelmeit, elképzeléseit, gondolatait, egyenesen türetlenül adta tovább a művészetében.

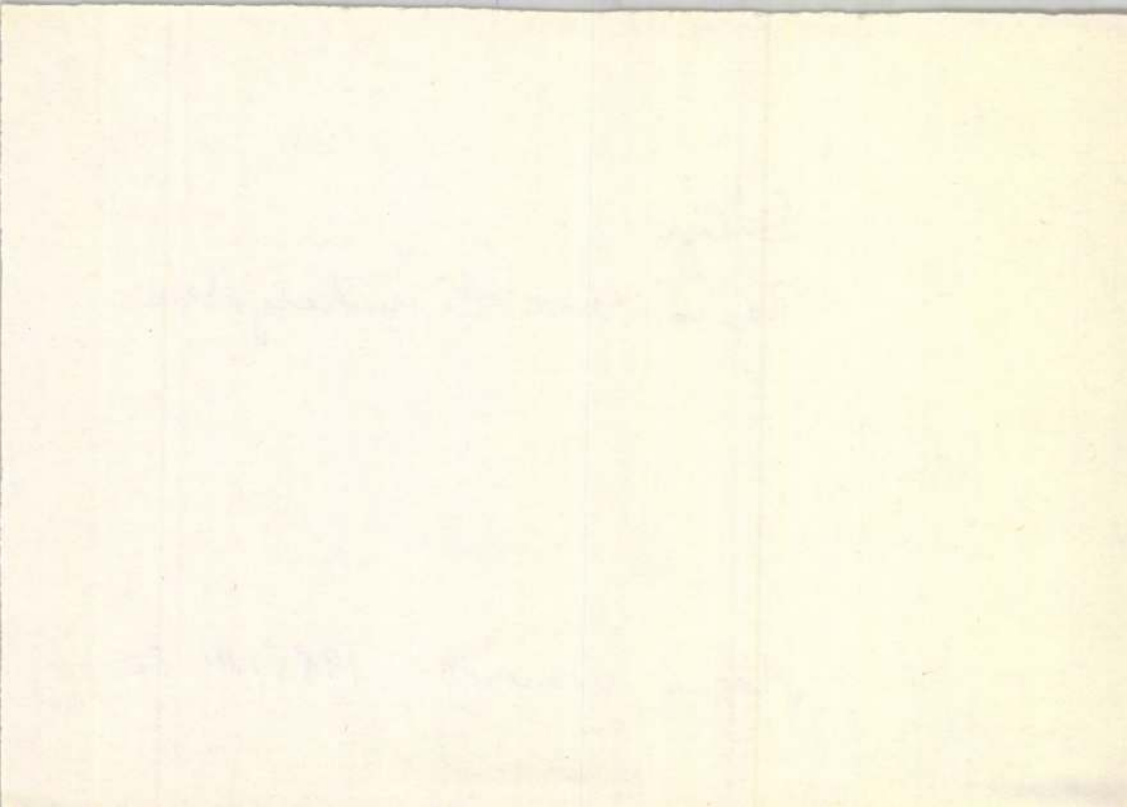
/zenc/

- Az évforduló alkalmából a Szőnyi István alkotóközösség négy szobrászművészt bízott meg egy-egy emlékérem elkészítésével. Az érmeket az évfordulón január 20.-án Zobogényben négy képzőművésznek ünnepség keretében adják majd át.

Szökeji
Benedek Erőszak Munkhelyén

Magyar Nemzet 1985. III. 20.

SZÖNYI hódai

Három elsőrangú festménye
a régirabai Porčić-gyűjteményben

ld. Leiris + ill. Porčić 91, 116. p.

ld. Németh L. Új Művészet 1991/4. 25. p.

ciót Kassa, Tokaj és Szakmár erösségeiről kegyesen hoz-
tam irányítottá. Ezeket a fejedelem saját emberével, Med-
yánszky Jónással sietve elküldtem. Nem kételekdem,
ogy a sentirt delincaciókat a fejedelem halás leikkel fo-
radja majd, de ahogyan ide mellékelte – (aug. 12-i) – leve-
ből kitűnik, szívesebben vette volna, ha maga Philibertus
zemélyesen utazhatott volna oda.”²⁰

A fejedelem végi szeptember 13-án Bánffyhuynyadról
írta: „Az testület Töröst, hogy valamennyi rajzot megkapta: „Az
egy(vel)med Leuleit miis az vian el veottük volt, kire valaztis
otunk, el vuen azzal az Tokai Delincatiókatis, most pengi
Zakmari es Cassait: Az eo Felsege ezbeli szorgalmatos-
gat engedelmissseggel veottük, Tokait (Szakmari, ha eo
elsege acceptalliya az rea koelisegnek egy reszet), Öreomest
petiteinek, s. hozzas kezdeinek rüid ideon. Az Fundalo
leol irunk mar kegyelme)dnek.”²¹

Az idézett levelek szerint Luchese Tokaj és Szakmár va-
inak és Kassa város védőmdveinek bizonyára 1639. évi
iméresei alapján készült rajzait és Tokaj várának alier-
atív terveit bocsátotta a király, ill. a fejedelem rendelkezé-
sére, ahogyan idézett leveleiben ajánlotta.

I. Rákóczi György már nem hasznosíthatta Luchese ter-
vét, mert rövidebb hazatekerczése után, 1648. október 11-
én meghalt. Özvegye, Loranffy Zsuzsanna és kisébb fia,

SZÓNYI ISTVÁN EMLÉKEZETE

Dicsérni jöttem, nem temetni...

I.

Szónyi István meghalt, bennem még mindig borzong a szörnyű döbbenet.

A fájdalom olyan, mint a szerelem: elfogult és elvakít, fényében azonban megtisztul és élesebbre változik a gondolat. A sorompó lecsapódott, Szónyi István meghalt – semmi sem változtathat többé azon a képen, melyet bennem a fájdalom kristályosított róla.

Nagyon szerettem Szónyi Istvánt, az embert, nagyon szerettem a páratlan barátot, és nagyon szerettem a csodálatos művészt.

Méltatlan volna, ha most, mint régebben tettem, esztétikai meg történelmi elemzésbe, szakszerű tájolásba kezdenék, és újra fel akarnám vázolni művészi útját. Ezt már annyian és annyiszor elvégezték jól-rosszul, szeretettel vagy törpe ellenzéssel... Csak halk jelzésekre szorítkozom. Tudjuk, Szónyi István sem rózsabokorban született; voltak művészelődjei, akiktől gazdagodott, voltak eszményképei – Rembrandt, Velázquez, Cézanne –, akiket áhítva csodált.

Minden művész keresgél, botladozik, mielőtt izmos szárnyakkal hasít a tiszta levegőbe – azután már csak a tudós akribia¹ tartja számára az idegen nyomokat, párányi szereplőket. Az éretten ringó, aranyló búzatáblák szépségét nem kisebbíti az a pár rozsadafolt, amely egy-egy kalászon megbúvik. A tökéletesség elvont fogalom és embertelen, mint ahogy embertelen a végtelenség is. Le silence éternel de ces espaces infinies m'effraie – a végtelen tér örök némasága megrémít. A művész szépsége az élet és a természet véges szépségének tükre, de különálló, eszményi valóság, mert az ember a természetfölötti, alakító szellemi világának is részese. Az igazi művész tudatosan talpa alá szegi a természeti valóságot, és félig öntudatlanul új világot teremt. Szónyi István igazi művész volt.

Szónyi István emlékezete

Művészet, 1960/4. sz. 22–23. lap

Aláírás: Oltványi Imre

1 akribia – a legapróbb részletekre is kiterjedő pontosság

O 1.
nem felt köv.
arab nán

2.

... és igazi emberséges ember.

Konokul hitt önmagában, hitt a művészetben, hitt a jóra való készség megváltó hatalmában, az emberi sors jobbrafordulásában. Nem volt politikus elme, de érezte a társadalmi igazságtalanságokat, megvetette a kapzsi kalmár szellemet, az úrhatnám semmittevést, a jogtalan kiváltságok pökhendi élvezőit. Szerette és tisztelte a szellem munkásait, a művelt légkört, de bámulatatosan közel tudott férközni az egyszerű emberek lelkéhez is. Nem volt benne semmi intellektuális vagy művészi gőg, holott művelt volt, sokat olvasott és minden szellemi mozgalom iránt érdeklődött. Művészetének mesterségi részét tökéletesen ismerte. Csiszolt, eredeti észjárása gyakran még barátait is meghökkentette. Tudott szenvedélyesen vitatkozni, tudott zárkózottan és szemérmesen nagyokat hallgatni. Mégis maga volt a szeretetreméltóság, az egyenesség és a segítőkészség, hűséges, megbízható barát. Féltékenységet nem ismert, majdnem jobban örült művésztársai sikerének, mint a magáénak. Boldogan egyengette minden tehetségnek az útját. Meggyőződéséért keményen helyt állt, de elkerülte a kicsinyes művészeti csetepatékat. Szeretett barátaival, művésztársaival együtt lenni, nélkülözhetetlen tagja volt a Szinyei Társaságnak, a Gresham-művészasztal-társaságnak, a KUT-nak. Jókedve, pompás humora, ízes beszéde mindenkit felvillanyozott. Talpraesett, egészséges közbeszólásai telibe találtak. Mindig egyszerű volt, az értéküket ismerő emberek természetes egyszerűségével. Irtózott a nagyképűségtől, a feltűnési viselkedéstől, a nagyzólástól. Szelíd gúnnyal mosolygott a gyerekes hiúságon.

Szőnyi István talán hibátlan ember volt? Nem! – de ahogy Csók István búcsúbeszédében mondta Rippl-Rónai sírjánál: „Ha a mérleg egyik serpenyőjébe erényeit, s a másikba hibáit tesszük, erényei pehelyként röpitik hibáit a levegőbe!”

Szép szál férfi volt. A delitermetűek nyugalmával, biztonságával járt-kelt az életben. Ha beszélt valakivel, fejét kissé balra billentette és éles szemmel fürkészte társa arcát, s az ember szinte látta, amint gondolatban megrögzít minden vonást. Kitűnő megfigyelőképessége arcmásain tündökölt.

Irigyei persze voltak – ellenségei alig, illetve ilyenek is bőven akadtak a nyílas-hitleri korszakban. Szájára akkor sem tett lakatot. Embersége felháborodott a gázágokon, az embertelen zsidóüldözéseken, az elvetemedett politikai kalandorok rémtettein. Nemezszer életét is kockáztatta, mert menedéket adott az üldözötteknek.

3.

A napokban nálam járt egyik tanítványa. Rajongva beszélt róla. Azt mondta, amikor a mester a tanterembe lépett közéjük, mindnyájan azt érezték, hogy nagy *megtiszteltetés* éri őket. Vele hirtelen egy más világ, a felsőbbrendű élet izgalmas színe, bátorító derűje, szebb értelme, az alkotómunka gyönyörűsége áradt rájuk. Közvetlen volt, közvetlenségében azonban nem volt a leereszkedésnek legparányibb taglejtése, kedvet szegő hangja sem, csak az idősebb, tapasztalt pályatárs jóindulata csillogott szeméből. Úgy korrigált, hogy sose sértse meg az ifjúság ficáncoló érzékenységét. Egyéniségüket nem fojtotta el, sőt mindenkit óvott attól, hogy az ő festőmodorát utánozza. De talán épp egyéniségének ez a megnyerő, szerény vonása,

The first part of the document is a letter from the Secretary of the State to the Governor, dated the 1st day of January, 1862. The letter is addressed to the Governor and is signed by the Secretary of the State. The letter contains the following text:

Sir, I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 29th inst. in relation to the matter of the application of the State of New York for the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union.

I have the honor to be, Sir, your obedient servant,

Secretary of the State

The second part of the document is a letter from the Governor to the Secretary of the State, dated the 1st day of January, 1862. The letter is addressed to the Secretary of the State and is signed by the Governor. The letter contains the following text:

Sir, I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 29th inst. in relation to the matter of the application of the State of New York for the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union.

I have the honor to be, Sir, your obedient servant,

Governor

The third part of the document is a letter from the Secretary of the State to the Governor, dated the 1st day of January, 1862. The letter is addressed to the Governor and is signed by the Secretary of the State. The letter contains the following text:

Sir, I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 29th inst. in relation to the matter of the application of the State of New York for the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union. I have the honor to inform you that the same has been referred to the Committee on the subject, and they have reported in favor of the admission of the State of New York to the Union.

I have the honor to be, Sir, your obedient servant,

Secretary of the State

valamint képeinek elbűvölő tárgyi és színvilága ejtette óhatatlanul rabul a hatásra fogékony művésznövendékeket. Szeretett tanítani, szerette tehetséges tanítványait, s akkor is figyelemmel kísérte pályafutásukat, amikor már rég elhagyták az iskolát.

4.

Azt hihetnők, hogy Szőnyi István élete szintiszta boldogságban telt el – tudjuk azonban, hogy a zavartalan boldogság nem e földről való. Megpróbáltatásokban neki is bőven volt része. A legnagyobb csapás az ostrom alatt érte: büszkesége, élete virágjában levő tehetséges fia Péter, meghalt agyhártyagyulladásban. Ez a váratlan katasztrófa mélységesen megrendítette Szőnyit és feleségét, s az első világháború óta amúgy is súlyos betegség csíráit magában hordó érzékeny művész, amint tehette, elmenekült a nagyvárosból. Zebegénybe költözött végleg, s az utolsó tizenöt évben úgyszólván csak tanítani járt be Budapestre. Ott élt a gyönyörű zebegényi környezetben, kedves kis kúriájukban. Orvosai és felesége gondosan ápolták. Egészsége hol jobbra, hol rosszabbra fordult, de bámulatos munkaereje csak ritkán hagyta cserben. Barátai, tisztelői, akik fel-felkeresték tuszkulánumban, ámuldozva látták hallatlan termékenységét. Mindvégig pazarul ontotta művészetének kincseit.

Elmondhatjuk róla azt is, hogy a siker, a szerencse hűségesen kitartott mellette. Összes kortársai között az ő művészi pályája volt legsimább. Első kiállításától kezdve mindent megkapott, ami egy nagy művészt jogosan megillet. Az idősebb festők és a vele egykorúak elismerték, megbecsülték, a fiatalok rajongtak érte. A kritika szinte egyhangúlag dicsérte, sőt magasztalta, a műértő közönség szerette. Művészi díjak, kitüntetések világszerte özönével hullottak rá. Tanára volt a Képzőművészeti Főiskolának, s ott nemzedéket nevelt tudásra és erkölcsi magatartásra. Maga is folyton tanult, beutazta fél Európát, okos és hasznos könyveket írt a művészetről, és ... lankadatlanul dolgozott. Élt a festészet minden technikájával, a rajz minden fajtájával, s mindenben mesterit sikerült alkotnia.

Szőnyi István talán mégis boldog volt?

5.

A megcsontosodott látás hajlandó a dolgokat és a jelenségeket megfosztani titokzatosságtól, a túl heves képzelet meg sutba dobja a közvetlen megfigyelés gyámolát és szertelen, elvont, rendezetlen, ábrázolhatatlan világba téved. Szőnyi István művészetében is emberséges ember marad, csupa egészséges ösztön. Leleményes lendülete a látványból indul ki, és a láthatatlant közelíti meg, s képzeletének mélye a tárgyi világ határait tágítja.

Szőnyi nem tartozik a fiatal korában divatos áramlatok egyikébe sem. Nem hásztta a mindenáron újat. Művei legnagyobb részében valami derűs latin szellem munkál. Leginkább francia és hazai hagyományok éltetik, s képein a magyar borongás is az élet dicséretére fordul.

Művészetének leggazdagabb korszaka Zebegényhez fűződik, mint ahogy Egrý József festészete is elválaszthatatlan Badacsonytól és a Balatontól. Zebegény! Itt futott be a teljes festői-költői szabadság révébe, s Nagybánya után itt élt újra testvéri közösségben a természettel és az egyszerű emberekkel. Zebegény egész környéke, a kicsi falu virágzó gyömolcsősei, a tündéri fényben hullámzó, fenséges Dunapart,

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several paragraphs of a document.

Second main body of faint, illegible text, continuing the document's content.

a hímes lankák, üde erdősélek, piperés mezők, a rájuk kacagó égbolt és a szikrázó nap valóban olyan költői alkotásokra ihlették Szőnyit, amelyekben a magyar táj szívverése lüktet. Micsoda életöröm van bennük! Ritmusuk is az életé, és színeik illatosak. (Szőnyi egyszer azt mondta: „Nemcsak az illatok keltenek színeképzeteket, a színek is sugallanak illatokat.”) Színeinek önfeledt tánca és illata folyton az életet dicsőíti, s szinte szóval szól: milyen szép, milyen jó élni! Ám zebegényi képein gyakori a naplemente is, amikor nyugodtak és érettek a színek, s nem a *bontó* fény, hanem az összefogó *világosság* árad szét rajtuk, s a mulandóság fenyegető árnya lopakodik elő.

Nemcsak tájakat szellemített át. Szerette az emberi testet, festett daliás fiatalokat, töppedt öregeket, pompás arcképeket, meghitt interieuröket. S mennyi vásnán élnek házacskájuk előtt csendesen pihenő, vagy a mezőn görnyedő parasztok. S szinte búcsúzóul hatalmas freskóvázlatok az új, mai paraszti életről.

Pacsirtadalok, elbűvölő áriák, komorabban pattanó férfias zengzetek.

6.

Szavak! Szavak! Szavak!

Látni, nézni kell Szőnyi képeit. Szavakkal nem lehet szépségüket érzékeltetni. Legföljebb csak a jó öreg *Vasari* mester modorában szabad írni, valahogy így: „Mindnyáján, akik ismerték ezt a festőt, megegyeztek abban, hogy nagy ember volt, s hogy képei gyönyörűek.”

7.

Búszkén mondom: barátom volt.

Corneille: „Nagy emberek barátsága az istenek legszebb ajándéka.”

SZÖNYI WIRÁN

Alkotmány 1991

Szönyi István

Ujváros 1984/8

TAKÁCS MENYHÉRT

SZÖNYI ISTVÁN VILÁGSZEMLELETE

Szönyi István művészetének lelkes rajongója voltam kora ifjúságomtól kezdve. De amikor 1946-ban előadó lettem a Képzőművészeti Főiskolán s így alkalmam nyílt vele többször is találkozni, emberi nagyságával is lenyűgözött. Elhatároztam, hogy írok róla egy kis tanulmányt, nem is annyira a nagy nyilvánosság, mint inkább a magam és hallgatóim számára. Mikor elkészültem írásommal, bemutattam neki. Egy-két nap múlva a portásnál adta le kéziratomat a következő, hevenyészve papírra vetett néhány sor kíséretében:

*Illetve nagyon, köszi - ~~szönyi~~
Szönyi István. Nagyon kedves. De
hogy mit fogjak hozzá írni -
kulturális válságok, azt nem
tudom. Úgy érzem, hogy nagyon
van. Ezekben nem a magam
kérdéseire így értem, és nagyon a
legjobbabbul alkalmas.*

1946 XI 9

Szönyi István áld

A. P. T.

Régi írásaim között kutatva megtaláltam ezt a kis tanulmányt. Most közreadom. Sokat kellene még hozzáfűznöm, de nem teszem, mert így „tetszett” Szönyiinek.

Hálátlan feladat élő művészek lelkivilágát vizsgálni. Ilyenféle vizsgálódásnak csak úgy van értelme, ha tanulhatunk belőle. Ez pedig feltételezi, hogy a vizsgált művészlélek nagy művész lelke legyen, a vizsgálódás pedig főképpen a nagyság vonásait domborítsa ki. Így aztán az író könnyen abba a gyanúba keveredik, hogy hízlegni akar. A művész meg úgy érzi magát — mint Szönyi találóan mondotta —, hogy viszket az orra, de nem szabad megvakarnia. Mindezek ellenére e hálátlan feladat elől nem szabad kitérni. Egészséges világszemléletre sohasem volt nagyobb szükségünk, mint ma, keresnünk kell tehát azt mindenütt, ahol megtalálhatjuk. És Szönyi Istvánnál megtaláljuk; erről kezeskedik életerős, harmonikus művészete. Ezért a Mester ne vegye rossz néven ezt a kis tanulmányt, nem hiúságát akarom csiklandozni vele. Okulni akarok művészetéből, ezért szeretném megérteni és megérteni az abban kifejezésre jutó világszemléletet. Nincs szándékomban áttekintést nyújtani művészi munkájáról, főleg nem foglalkozom művészi fejlődésével. Művészi és emberi egyénisége a maga befejezettségében érdekel és főképpen az, ami ennek az egyéniségnek a befejezettséget megadja.

világú festmények hirtelen elfakulása, és a Nyolcak, az aktivisták eredményeinek el-
ejtése. A korszak polgári művészeinek valóban sikerült olyan piktúrát kialakítaniuk,
amely tradicionális értelemben „szebb” volt, mint pl. Bartók világégéseket és igazi
emberiséget összemérő disszonanciái, vagy a harmincas évek újraébredő forradalmi-
ságában Derkovits „Végzés”-ének szorongó és sírásra torzuló aszonyarcra. Mellettük
csak Egry izzó költőisége, és minden feszültséget magára vállaló humanitása ért fel
a kor valóságának egészéhez. Ő az, aki ha nem is volt képes a feloldás útját meg-
találni, de az elvállalás heroikus küzdelmében Derkovits forradalmi nagysága mellé
növekedett.

Ezekon a példákon mérhető le azoknak tévedése és mulasztása, akik a két vilá-
gháború közti festészet nagy egészének útját is szimbolizálják. A forradalom bukása
ugyan mérhetően veszteség volt, de megmaradt volna a lehetősége annak, hogy a
kínzóan éles ellentmondásokat a művészek lássák és láttassák, ha feloldani nem is
képesek, legalább *elvallalják*. A kiegyenlített szépség bástyái mögé visszahúzódo mű-
vészet politikai kérdésekben ellenzéknek érezhette magát a rendszerrel szemben —
minden bizonnyal az is volt — mégis kevés jele maradt annak, hogy a harmincas
évek végén, amikor a helyzet válságosra fordult, e művészet számottevő ellenállásra
lett volna képes. Valaki egy beszélgetésben az „eucharisztikus világkongresszus ízlés-
kultúrájának” nevezte azt az eszmét, amelyet a rendszert kiszolgáló római iskola kép-
viselt, és tragikusan igaz, hogy ezzel az ízléssel és a római iskolások szellemével
végsősoron összeegyeztethető volt a sokkal igényesebb és igazán tartalmas művészetet
produkáló Gresham-kör is, a szépség és a jó ízlés bástyája. És ez azért volt lehetséges,
mert humanitásuk már nem előre, a valóság felé irányult, hanem vissza a múltba, a
tradíciók biztonságérzete felé. Az ilyen humanizmus tele van megengedő gesztussal
azok iránt, akik a tradíciók nevében közelednek, és megengedi az összeegyeztetést az
összeegyeztethetetlen dolgokban is. És míg szemlélődő szépségkultuszának áldoz,
vakon siet elébe a kibékülés harangszavának és nem veszi észre a nagy elődöket, és
nem érti a mellette elhulló társak: a szárszói sínekre bukó, az éhhalállal küzdő, vagy
a koncentrációs tábor felé tartó békétlenek mélyebb igazságát.

Humánus művészet harcrakötelezettség nélkül, harmóniák továbbrezgetése a
disszonanciák vállalása nélkül — ez a rangja és ez egyben a súlyos tévedése e szemlé-
letnek. Rang, mert azokban az években, amikor minden értéket pusztulás fenyege-
tett, e megőrző és megtartó humanitás is bátorító lehetett, de fatális tévedés is, mert
a megőrzés gesztusa illúzióvá foszlott, tehetetlenné vált. *A humanitást nem lehet
megőrizni, csak mindig újra kiharcolni, új formában megteremteni.* Ehhez az új
formához a XX. század közepén a passzív polgári humanizmusnak már nincs hozzá-
szólása. Berény visszalépését a körülmények magyarázzák, de a veszteséget semmi
nem pótolja: a teljesség igényét adta föl, amikor forradalmiságát a polgári huma-
nizmusra szűkítette, bár személyes oka volt rá, hogy a sovíniszta környezettel ne
egyezkedjen, fegyvertelenné vált, és művészetét csak az illúziók éltethették: a szépség
és tisztesség megőrzésének vígasza.

Ez a szépség és ez a tisztesség még napjainkban is az ösztönökre ivódva él, és
a művésztől csak az élet gondjait ellensúlyozó vígaszt várja. Hiába cáfol rá erre
a várokozásra maga a művészet, az ösztönös esztétikai ízlés megelégszik ennyivel és
a többitől szívesen eltekint. Még sokat kell küzdenünk azért, hogy ettől a kényelmes
szemlélődéstől elfordítsuk az ízlést, és úgy látassuk a művészetet, amilyen valójában:
az élet részeként és harcainak fegyvereként. Vajon kiolvasható ez Berény Róbert
retrospektív kiállításából is? Pesszimisták lennénk, ha nem bíznánk a fiatal Berény
sikerében. De nem tekinthetünk el a kudarcoktól sem; a művész tisztelőinek és kor-
társainak jelentős része még mindig kompromittálónak érzi Berény forradalmi ten-
denciájú korszakát, és a tárlaton csak a harmincas évek szelidebb hangulatosságát
látná szívesen. Hogy mégsem követhetjük ezt az ízlést kiállítás beszámolóinkban, az
azért van, mert normatív igényekhez kell ragaszkodnunk. És még egy érvünk van:
ha a hangulat és a szépség meditáló szemlélődéseinek rovására a forradalmiság cse-
lekvőképességét tekintjük értékesebbnek, akkor az ő életművének egésze nem vallja
ennek kárát, hanem gazdagodik.

Szönyi művészetének a befejezettség, a teljesség legjellemzőbb vonása. Minden alkotása úgy hat, mintha belesűrűsödne az egész univerzum: a kis kert, a falusi utcarészlet, a gabonaföld, a Duna-part lankái kitágulnak szemünk előtt és a végtelen jelenlétét sejtetik. Önkéntelenül is Schelling jut eszünkbe, aki esztétikájának alap-gondolatává tette, hogy a művészetben a véges és a végtelen találkoznak. Schelling mesterként spekulációi ma már távol esnek tőlünk, mégis úgy érezzük, hogy ebben a megállapításában sok igazság rejlik, csak éppen „talpára kell állítanunk”. Hogy valami reális élményre támaszkodik, azt mi sem bizonyítja jobban, mint éppen Szönyi festészete, melynek szinte ez lehetne a jelmondata: a végtelent ábrázolni a végesben. Milyen módon éri ezt el és milyen eszközökkel? Ez adja meg művészetének egyéni stílusát, veretét.

Ha Szönyi egy-egy képének szemléletébe elmerülünk, egyszerre valami más világban találjuk magunkat. Olyan világban, mely mentes mindennapi életünk kicsinyes gondjaitól és korlátaitól, ahol mindennek megvan az értelme, minden valami örök nagy harmóniába olvad össze. A végtelen jelenlétét érezzük és ez az *ézés egyszerre*, egy csapásra ébred lelkünkben. Valahogy immanensen, a dolgokban magukban van jelen a végtelen és nem transzcendensen, rajtuk kívül. Nem kell haladnunk, hogy odajussunk; egyszerűen benne vagyunk. A művész nem irányít, nem vezet oda, hanem belehelyez. A végtelen immanenciájának érzetése, mindenütt jelenlévőként való ábrázolása Szönyi stílusának alapvető ismérve, melyre minden jellemvonását visszavezethetjük.

Megfigyelhetjük mindenekelőtt térábrázolásában, de formakezelésének is ez a jellemző vonása. Alakjaiban jelen van a végtelen, ezért nincsenek kemény körvonalak. Mintegy keresztül látunk anyaguk légies szövevényén. Szönyi nem rajzos, nem vonalas művész. A vonalak festményeiben nem azt a célt szolgálják, hogy az alakokat elválasszák egymástól, inkább arra valók, hogy összekapcsolják őket. Nem vezetnek egyik tárgytól a másikhoz, hanem valahogy egyikből a másikba. A végtelen immanenciája következtében minden tárgy, minden alak egy-egy mikrokozmosz, amely közelebről meg nem határozható módon, magában foglalja, tükrözi a többi tárgyat, a többi alakot is.

Szönyi elsősorban a színek mestere. Ezek segítségével szuggerálja azt a mesészerű hatást, hogy úgy érezzük, mintha tündérországba jutottunk volna, mely már az első megpillantásra megragad és fogvatart. A színek, már csak a mindent átjáró, atmoszféra hatására is, sokkal kevésbé individualizáló erejük, mint a vonalak, sokkal inkább éreztetik az egyetemet, a dolgok belső rokonságát. Így érthető, hogy Szönyi vezető szerepet biztosít számukra művészetében. Színei valóban mesterien érzékeltetik a tárgyak összetartozását, egymásba válását, megvan az a sajátos erejük, hogy mintegy át- és túllátunk rajtuk.

Világsemléléletéből következetesen folyik fénykezelése is. A fényben már az újplatonikusok és nyomukban sok nagy gondolkozó, maga Schelling is, valami metafizikai princípiumot látnak, mely megadja a dolgoknak lényegét adó formáját. Szönyi fényábrázolása valahogy ezt a filozófiai elképzelést valósítja meg. Kiforrott stílusát mutató képein a fény nem felhőkárpitból kitörő sugárnyaláb, hanem maguknak a tárgyaknak immanens adottsága, mintegy metafizikai formája, mely belőlük árad ki. Maga mondta, egy beszélgetésünk során, hogy szereti a szórt fényt, a világosságot, mert a kívülről jövő fény valami többlet, ami hozzájárul a színekhez, míg a világosság, valahogyan a színekből nő ki, azoknak hiánytalan érvényesülését jelenti. Ez az előszeretete a világosság iránt bizonyítja, hogy tudatosan is kereste az eszközöket, melyekkel az örök végtelen jelenlétét érzékeltetheti. A térbe sugarasan betörő fény ugyanis önkéntelenül *vezeti* a szemet a fényforrás, a határtalan távlatok felé s így nem immanensnek, hanem transzcendensnek tünteti fel a végtelent.

Ugyancsak világsemléléletéből érthetjük meg sajátos komponálásmódját is. Nem lehet ezt a kompozíció általánosan ismert, külsőleges elveivel helyesen jellemezni. Mellérendelésről vagy alárendelésről, centrális vagy diagonális elrendezésről beszélni itt merő formalitás volna, ami nem ragadja meg a lényegét. Szönyi alakjai nincsenek sem egymás mellé, sem egymás alá rendelve, hanem valamiképpen egymásban élnek, mint ahogy terük sem a valóság mérhető és megszámlálható vonatkozása, hanem maga a mindenütt jelenlévő végtelen. Úgy érezzük, mintha minden alakja *egy* láthatatlan belső erő emanációja volna.

A konkrét valóság mindig csak arra szolgál ecsetjének, hogy abban a végtelen örök jelenlétét érzékeltesse. Ezért nem nyúl vissza a történeti múltba sem, nem fest történelmi képeket. Sajátos módon nyilvánul meg *megjelenítő* ereje vallásos

tárgyú képeiben. (Győri freskó.) Bibliai alakjai, szentjei nem történelmi személyek, hanem a jelenben élő, magyar földből sarjadt típusok. Szőnyi ebben is következetesen érvényesíti világszemléletét. Nem vezet el a múltba, hanem idehozza azt, beleállítja jelenünkbe.

Dramái, epikus vagy lírai-e Szőnyi művészete? Bajos lenne erre a kérdésre rövid és határozott választ adni. Az immanensen ábrázolt végtelen nemcsak a távollevőt hozza kézzelfogható közelségbe, hanem a jövőt is beleülteti a jelenbe. Ezért, drámát, megoldásokat hozó cselekvést hiába keresnénk Szőnyi műveiben. Ez azonban nem jelenti azt, hogy képeiben nincs erő, nincs élet. Alakjai telve vannak férfias akarással; ez sugárzik a pihenő testek izmaiból és komoly vonásaiból. De ezt az erőt nem nyugtalan cselekvésvágy, nem harcra készülődés, hanem a beteljesülés tudata, a győzelem öröme hatja át. Szőnyi képei csordultig telve vannak élettel, de ez az élet nem a mi mindennapunk sokszor a legkevésbé sem szép küzdelme, hanem a megvalósult harmónia nyugodt békessége.

Epikusnak nem mondhatjuk Szőnyit a szó poétikai értelmében. Nem az, ha az epika lényegét abban látjuk, hogy a művész egymásutánban beszél el az eseményeket. Ismét csak arra hivatkozhatunk, hogy műveiben a végtelen, tehát a cél, az eredmény *jelen* van. Az örök jelen csendje hatja át képeit s azért azokban a tovafolyó elbeszélés csörgedezését hiába keresnők. Műveinek egy jellemvonása azonban valahogyan mégis összefügg az epikus jelleggel: a meseszerűség. Szőnyi képei a tündérek országába röpitenek, oda, ahol a legunalmasabb hétköznapiak is ünnepi köntösben jelennek meg, ahol a mindennapi élet útszéli érzelmei örök értékekkel gazdagodnak. Nem mondja el, hogy hogyan jutunk el ebbe a világba, hallgat arról, hogy miképpen jött az létre, mégis úgy érezzük, mintha sokat, igen sokat beszélt volna. Mintha minden képében elmesélné azt a hosszú, küzdelmes utat, amelyet ő maga megjárta, míg elérkezett a mindenütt jelenlévő szépség meg-látásához.

A lírai művészetnek minden feltételével rendelkezik Szőnyi. Megvan benne a képesség, hogy önmagát, saját belső világát gátlások nélkül elének tárja. És ez a belső világ elég gazdag is ahhoz, hogy művészi mondanivalójának tartalmat adjon.

A meghitt, családi érzés *genre-képeinek* légköre. Ott érezzük a házi munkával foglalatosságot nyelviszonyok mozgatásában, a reggelihez hívogató kert asztalkájában, a falusi ház előtt asszonyt, gyermeket váró kocsi hangulatában egyaránt. De nem hiányzik ez az érzés tájképeiből sem. Ha csak annyit mondanánk, hogy ezekben minden összetartozik: ég és föld, hegyek és lankák, erdők és rétek... még nem jellemeznék eléggé Szőnyi stílusát, hiszen a részek minden tájképben harmonikus egységbe olvadnak. Az összetartozás, az egybeolvadás *mikéntjén* van itt a hangsúly, azon a meleg, bensőséges kapcsolaton, mely tájainak a haza, az otthon hangulatát adja.

Tiszta, családi szeretettel szereti Szőnyi az embert, s ezért ez az érzés hatja át minden alakját. A családi érzés azonban nemcsak a legtisztább, hanem talán éppen ezért, a legegységesebb formája is a szeretetnek. Benne az ember lényege, a humánus maga nyilatkozik meg. Az egyetemes lényeg a legtisztábban a természetes, egyszerű emberekből sugárzik. Innen van Szőnyi előszeretete a nép gyermekei, a parasztember egyszerűen mély lelkesége iránt. A túlfinomult városiakok bonyolult lelkét nem elemezgeti, de mesterien állítja elének a természetben élő, természetes munkásember romlatlan érzésvilágát. Tipizáló beállítottságánál fogva ábrázolásmódja mindig nemes és általánosan érthető. Nem torzít, nem kanyarodik el a karikatúra felé: a furcsaságok nem érdeklik. Nincs szüksége az érzelmi élet eltorzítására sem, hogy képeit „érdekessé” tegye. Műveiben hiába keresnők a raffinált, Freud „tudatalatti” világából száz- és ezerféle arcban ránk vigyorgó szekszualitást. Érzékisége az egészes ember természetes ösztöne.

A Szőnyi világszemléletét átható szeretet biztosítéka kimeríthetetlen optimizmusának. Az ő világa valóban tündérvilág, melyben vannak ugyan gonosz szellemek is, de ezek tehetetlenek a mindenütt és mindenben uralkodó harmóniával szemben. Az optimista filozófusok azt tanítják, hogy a világ a maga egészében szép és jó. A rosszat és csúnyát csak a mi kicsinyes, szűk látókörű, egyéni érdekekhez kötött szemléletünk mutatja. Ha kellő távolságból tudjuk nézni a világot, még a legdurvább disszonanciában is felfedezhetjük a harmóniát, a szépséget. Szőnyinek megadatot, hogy ebből a messzeségből nézze a világot; a végtelenből tekint vissza reá. Ez a férfiasan komoly lélek megtalálta a maga belső harmóniáját s ennek derűs nyugalmát sugározza mindenre, amihez hozzányúl.

SZŐNYI István

A Népstadion állomás 100 m² -es felületének
falképpel történő díszítésére pályázatot nyert

**PRAKFALVI Endre: A budapesti földalatti gyorsvasút
tervei és építése.= Pávilon 6(1991) 69.p.**

ERŐL meg KÖNKIVAN
döntöttek.

— Tehát a Fehér Könyv
fejlesztést csak „metaforon
értelemben használhatjuk

SZÖNYI István

Katolikus templomok Magyarországon. Szerk. Dericsényi
Balázs. Irta: Török József, Marosi Ernő. Bp. : Hegyi
& Tsa., 1991 LVII.

... ..

... ..

... ..

... ..

SZŐNYI István festő

EIGEL István: Amíg lehetséges. = Uj Irás, XXXI. évf.
6.sz. 1991 113 - 128. p. ill.

(Önéletrajzi visszaemlékezése)

SZŐNYI István festő

Győr, Szt.Imre templom falképie

WINKLER Gábor - FEKETE György: Győr. Bp. :
Interpress, 1990 105.p. szines képe

90 eine m. l. t. t. ...

Studie '84. = TV. 1. (?)

1984. jan. 10. 21⁰⁰

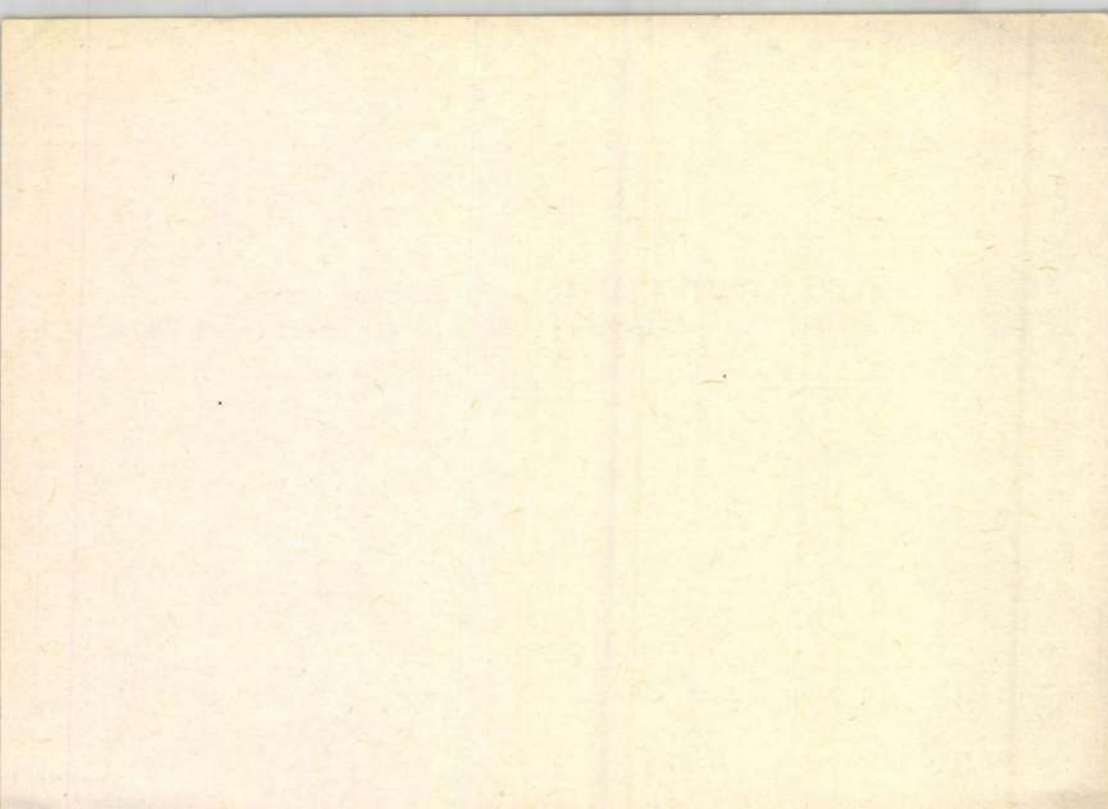
C) Periodikákban közölt Zilaby írások

65. Eletem. Vers. = Nyugat, 1915. II. 1205. p.
 66. A kárpáti harcokról. = Új Idők, 1915. II. 143–144. p.
 67. Ady Endre a halottas ágyon. = Déli Hírlap, 1919. Jan. 29. 3. p. (vö.: 149 és 155. sz. tétel)
68. Új! Kálman. Színházi ism. = Nyugat, 1921. II. 1850. p.
 69. Jászai Mari és Márkus Emília. Színházi ism. Nyugat, 1922. 208–209. p.
 70. Krúdy Gyula. Ism. = Nyugat, 1922. 363–364. p.
 71. Majthényi György: Majális. Ism. = Nyugat, 1922. 493. p.
 72. Kádár Endre. Tanulmány = Nyugat, 1922. 624–625. p.
 73. Pataki József: A magyar színház története. Ism. = Nyugat, 1922. 1178. p.
 74. A gondolat köszöntése. Vers. = Nyugat, 1923. I. 830. p.
 75. A Hazajáró lélek. Szerző a darabjáról. = Színházi Élet, 1923. 17. sz. 167–171. p.
76. A Jégcsap. Szerző a darabjáról. = Színházi Élet, 1923. 38. sz. 10. p.; Brassói Lapok, 1923. szept. 16. 6. p.
77. Móricz Zsigmond: Kerek Ferkó. Ism. = Nyugat, 1924. I. 159–160. p.
 78. Hegyesi Mari. Színházi ism. = Nyugat, 1925. III. 603–604. p.
 79. Csillagok. Szerző a darabjáról. = Színházi Élet, 1925. 11. sz. 6. p.
 80. A magyar drámaírók válsága. Tanulmány. = Nyugat, 1928. I. 272–274. p.
 81. Lénka. Szerző a darabjáról. = Magyarországi, 1930. szept. 17. 210. sz. 9. p.
 82. A Jégcsap. Szerző a darabjáról. = Magyarországi, 1931. dec. 22. 10. p.

Léona

SZÖNYI István

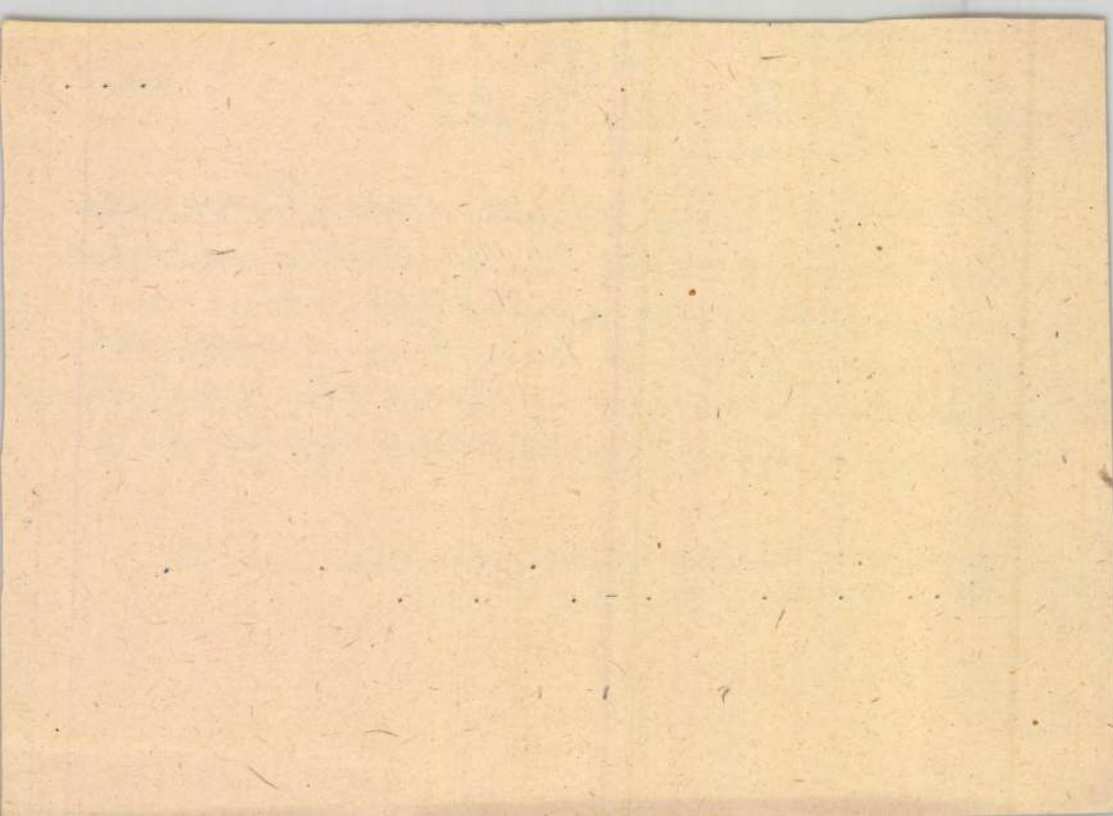
KESERŐ KATALIN: Képzelt kiállítás az ötvenes évek
magyar művészetéről.= Jelenkor, XXXIV.évf. 3.sz. 1991 281-282.

Szőnyi István, festő

1941-ben jelent meg „Beverlei a képrövidítésről” c. kiadvány, melyben részletesen tárgyalja a festészet technikai problémáit, arról a hatalmas végzettségi ismerettel, mely jellemző rá, őt érdekelte, s melyben olyan nagy eredményeket ért el.

Pataki D.: Etienne Szőnyi. Acta Hist. Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 127.old.

életet, amelyben kevés örömet talál.

A nő kielégületlenül maradásának leggyakoribb okai közé tartozik a férfi korai megömlése vagy ügyetlensége a szerelmi előjátékok terén. Igen gyakori ok az ún. megszakított közösülés is, ami mellett, hogy a fogamzásgátlás szempontjából teljesen megbízhatatlan eljárás, többnyire megakadályozza a nő kielégülését. Mindhárom ok szerepelt annál a 46 éves vidéki férfinél, aki arról panaszkodott levelében, hogy felesége évek óta szinte hallani sem akar a szexuális közeledésről. „Éppúgy szeret, mint régen, csak a szeretkezés, az hülyeség — mondta. Könyörögtem neki sirva, erélyesen, de hasztalan, csak a napi veszekedések fokozódtak. Ez a változás bennem nagy megrázkódtatást eredményezett, ami jó fél év leforgása alatt oda vezetett, hogy képtelen lettem a nemi életre...”

A beszélgetés során ez a férfi elmondta, hogy mindig megszokással védekeztek, ő maga általában 2—3 perc alatt kielégült. Azt nem tudta megmondani, hogy felesége milyen gyakran jutott kielégüléshez, mert erről sohasem beszélgettek, de visszagondolva valószínűnek tartja, hogy igen ritkán. A problémák azt követően kezdődtek, amikor a feleség néhány alkalommal nem engedte megszakítani a közösülést és telerbe esett, de a férj rábeszélésére terhességét megszakította. Ettől kezdve elvesztette érdeklődését a nemi élet iránt. Kell ehhez kommentár?

Sajnos, egyáltalán nem egyedülálló esetek ezek. A szexuális elhídegüléstől szenvedőknek mégsem kell belenyugodniuk a kapcsolat szexuális elégtelenségébe. Jó példa erre egy 29 éves kétgyermekes asszony esete, aki 9 évi házasság után csak mostanában tudatosította magában, hogy a házasság nem nyújt számára örömet.

„Idáig nem nagyon érdekelt — írja —, hisz boldog voltam, hogy a gyermekeimet nevelhetem. Talán még most sem jutott volna eszembe, ha azt a bizonyos cikket nem olvastam volna... Szóval a férjem képtelen velem foglalkozni, az az igazság, hogy nem is tudja, mi kell tenni. Én nagyon ségyellem tanítani, hisz jómagam sem tudom, mit és hogyan kell csinálni, már ami az ún. előjátékokat illeti. Szóval az a bizonyos szerelmi kultúránk igen el van maradva...”

Az előrehaladás feltételei

Az ilyen levelek visszatérő refrenje, hogy a levélíró „nagyon el van keseredve”. Érzí, hogy házassága veszélybe került. Érdeklődése egyre inkább erre a problémára szűkül. Megoldás hiányában értelmetlennek érzi az életet, s ez nemcsak munkakedvét csökkenti, hanem a különböző ideges megbetegedések, alkoholizmus stb. iránt is fogékonyabbá teszi. Ugyanakkor nem tudja, hogyan, hol keresse a megoldást.

Legtöbbször nem mer segítséget kérni, mert a belenevelt gátlások miatt nem tud mások előtt — gyakran még házastársa előtt sem — beszélni problémáiról, vagy mert fél, hogy megszólják, nevetségessé válik stb.

Ha mégis erőt vesz magán, és orvoshoz fordul, akkor újabb csatlódás éri: az orvos — tisztelet a kivételnek — nem tud rajta segíteni, mert erre nem képezték ki. Néhány bátortalan kezdeményezéstől eltekintve az orvosképzés és továbbképzés még ma sem vesz tudomást arról, hogy egyre több ember igényelné az orvostól ezt a fajta segítséget. Az orvosok egy része egyszerűen elutasítja az ilyen igényeket, mert nem tud mit kezdeni velük, s azt sem tudja, hová irányítsa az ilyen panaszokkal hozzá fordulókat. Nem is tudhatja, mert hazánkban még ma sincs egyetlen intézményes szexuálterápiás szakrendelés sem. Néhány klinikán és egy-két Nővédelmi Tanácsadóban ugyan mintegy mellékesen és szűk keretek közé szorítva, foglalkoznak ilyesmivel, de ez mind a szükségletektől, mind a módszertani korszerűség követelményétől elmarad.

A többség azonban nem fordul orvoshoz, hanem rokonaitól, barátaitól kér tanácsot vagy az orvosi szakkönyveket, szexuális felvilágosító műveket bújja, hátha megtalálja a megoldás kulcsát. Ilyenkor két fő eset van: vagy nem kap semmilyen érdemleges információt, vagy téves, nem az ő esetére érvényes — tehát végső soron káros — információt kap. Mindkét esetben elcsüggesztő a végeredmény. A kérdésnek úgy szólólván nincs magyar nyelvű szakirodalma.

A példákat szinte vég nélkül lehetne sorolni és elemezni. Ezúttal be kellett érnem a probléma jelzesszerű főlvázolásával. Összegezve: A házassági és partnerkapcsolati zavarok — különösen a kifejezetten szexuális természetűek — a jelek szerint napjainkban az „első számú népbetegség” jellegét öltik. A szerelmi és szexuális kultúra elmaradása az általános társadalmi fejlődés szintjétől egyre nagyobb, s ez veszélyezteti az emberközponitú fejlesztési célok megközelítését. Az alapvető ok, hogy a hagyományos szemléletek hatása alatt mindmáig elhanyagoltuk a nemi erkölcs korszerű követelményeinek kidolgozását, a partnerkapcsolati kultúra terjesztését.

Nem állítom, hogy „a szexualitás az egzisztenciával azonos kiterjedésű” (Freud), de bizonyos vagyok benne, hogy a társadalom jó közérzete és az egyén önmegvalósítása szempontjából egyaránt sokkal nagyobb a jelentősége annál, mint amennyire a közvélemény és az illetékesek eddig becsülték. Amikor tehát az új életvitel kialakításáról beszélünk, a magánéletet, s ezen belül a partnerkapcsolatokat úgy kellene figyelembe venni, mint alapvetően fontos tényezőket.

DR. SZILÁGYI VILMOS

VITA

FÉJA GÉZA ÍRÓ A „PÁNYVÁN”

Annus József *Pányván* című könyvéről kritika jelent meg az Új Tükörben. A kritikus joga így vagy úgy ítélni, de a kritika hangnemének és módszerének vannak időt álló törvényei. Ha — érzésünk szerint — sérelem éri ezeket, nekünk is jogunk van szóvá tenni. Így cselekedett egykor Ignotus, midőn — megítélése szerint — „perzekutor” hangnem ütötte fel fejét kritikai életünkben. De térjünk a konkrétumokra. A *Téli mese* hősnének nevét aligha cserélhetnők fel „egy másik történelmi személyével”, mert a mese hősnének tényleges lehajlása a „közemberhez” a múltban elképzelhetetlen volt. Amint az első világháború folyamán egyetlen hadvezér sem búcsúzott el úgy a főhadiszálláson őrt álló közkatonától, mint Stromfeld Aurél 1919-ben. Az is „mesebelinek” tetszik, hogy Tombor Jenő, aki hónapok alatt győzelmek sorozatát arató vörös hadsereget teremtett, csepeli tanyáján fegyvereket és lőszert halmozott, és megüzente Horthynak: ha jönnek érte, lő az utolsó golyóig.

A kritika szerint Annus könyve a tegnapi prózáirók jelentéktelenné vált figuráira emlékeztet. Miként lehet érvényes ez a vád az ötvenes éveinek drámáit megörökítő szikár, a tény forrásával ható novelláira? A kapitány *tarisznyája* pedig Bocskairól szól, erről a tragikus, nagy emberről. A novella egész regény magvát rejti. Bocskai széthulló nemzetet akart egygyé forrasztani, mindenkié volt, és senki sem értette meg igazán. S milyen kitűnő Lippai Balázs hajdúkapitány figurája, aki még nem felede el, hogy a hajdúk Dózsától kaptak forradalmi hivatást. Olvasom, szeretem és félttem a fiatal írókat, ezért kell ezt a barátságos ellenvéleményt elmondanom.

Perzekutorság tárgyában

FÉJA GÉZÁNAK TISZTELETTAL

Bár másfél évtizede írok bírálatokat, mégis mindújra meglep, ha valaki jelzi: olvasta, amit papírra bíztam, s ennek kapcsán — egyetértő vagy ellenkező, de — gondolatai támadtak nézetemmel kapcsolatban. Meggyőződéseim ugyanis, hogy a mégoly ragyogó bírálat is csak másodlagos a műhöz képest, s a kritikus csak legjobb hite szerint vizsgálja, amit mások — néha nem is a legjobb hitük szerint — létrehozottak.

Féja Gézátlól kapni levelet arról, hogy olvasta bírálatom — különös megtiszteltetés. Irodalmi rangja, tapasztalata s a „barátságos ellenvélemény”, mind olyan vonás, mely önmagában is arra készítethetne, hogy Annus József könyvéről kialakított véleményemet megváltoztassam. Természetesen a nyilvánosság előtt — hiszen ott esett, nyomtatásban, mind a szerző megmutatkozása, mind a vélemény „kinyilvánítása”. S tenném ezt annál is szívesebben, mivel az irodalmi perzekutorság (vö.: csendbiztos, üldöző) vádját elhárítanom igen nagy kedvemre szolgálna.

Sajnos azonban véleményemen nem változtathatok, mert az ellenkezőnek legjobb hitemmel. A Stromfeldet és Tombor Jenőt illető megállapításokkal nem vitatkozhatom, minthogy azok a kötetben szereplő elbeszélések tárgyát nem képezik. A *Téli mesét* — melynek anekdotikus alakja Lenin — azonban nemcsak századvéginek, de Garay János tollára valónak találom. Hány János kvaterkázott úgy történelmi alakokkal, ahogy itt az elbeszélő András bácsi:

Oszt nem fázunk, András?

Hát mi tagadás, tekintetes Lenin elvtárs, a kezünk meg a lábunk egy kicsit. Ugye, mifelénk csak nem ilyen goromba a tél.

Na, várjon csak! — avval benyúlt a zsebbe, kivett két olyan forma sült krumplit, mint ez itt a szélén. A markomba nyomta.

Ez igen — mondom neki. — Hanem ne osztogassa már el, hát magának nem marad.

Vegye csak el nyugodtan — azt mondja — marad még nekem. Pakolt az asszony rendesen.

Így s ehhez hasonlóan csörgedezik az elbeszélés, melynek szándéka — ha jól értem — az, hogy Lenin alakját egy magyar paraszt észjárása szerint lássuk „emberközeli” formálódni. Ez a szándék lehet rokonszenves a megvalósítás azonban mégis kísértetiesen múlt századi, olyan, melyre a furfangos diák nagyot tüszente. Nyilván amiatt „mert a mese hősnének tényleges lehajlása a közemberhez a múltban elképzelhetetlen volt” —, Lenin lehajlása a közemberhez pedig olyan nyilvánvaló, hogy az lehajlásnak nem is tetszetik. Kérdem tehát: minek azt úgy ábrázolni, ahogy száz-egynéhány esztendeje tette — ironikusan — egy író?

Nem jobb a helyzet akkor sem, ha Bocskai, akkor sem, ha Kossuth egyik huszára, s még kevésbé, ha Bolyai János áll a novella közepontjában. Annus ugyanis újra meg újra olyan hangot fog, úgy szerkeszt, olyan tanulsággal sallangozza föl írását, hogy annak minden jegye múlt századi mintákra utal vissza. Lehetne kivétel — tárgyválasztásánál fogva a *Diszoklevél*, vagy a *Zörgettek* című (szerintem legjobb) elbeszélése — az ötvenes évek eseményeit megörökítő írása, de ezeknek erejét — mint Féja Géza mondja: szikár, a tény forrásával ható — képességét meglágyítja a tárcaszerű könnyedséggel intonált hang.

Magam is „olvasom és félttem a fiatal írókat”, ezért kérem rajtuk számon — tehetségükért felelősen — az egyéni hangot, látásmódot, emberábrázolást.

BERKES ERZSÉBET

Júlyi Gyula

1 / Csupa jövővel telve
olyan szűz-tiszta ez a lány,
hogy első látásra
már messze-vissza
anyám puha ölégig ismerős.

2 / Mitől oly szelíd ez a táj?
Mert a férfi keze erős.

FURDÓ UTAN

TAVASZ

ZEBEGÉNYI TEMETÉS

SZÖNYI

3 / Im hát sorsunkról egyenként a kép,
mely azzal is szép, hogy beszéd:
halkan s magyarul s mégis érthetően
minden földrészen és minden időben.

4 / Karmesterpálca az ecset.
Festők dalt is teremtettek.

5 / Sajkába települ a napszámos család
s úgy megy pihenve, hogy mégis, de
mégis
a leves mellé egy kis
melegebb jövő várja odaát.

6 / Kevés a pénz, növekszik a remény.
Bizva néz össze az alku elején
a drága borjú s még drágább tehén.
Világ vétkét magára így veszi
kétoldalt a két pénztelen szegény.

7 / Borul, de nem zokog még a világ.
Csupa könny, de még nem kiált.
Kapkodva, mint a vízbefúló
szed magába egy-egy utolsó
tündéri percet: egy boldog haza
legét, mely szégyen, hogy nem volt
soha!

8 / Munkából haza úgy ballagni: ott van
az otthon már minden tagodban.

9 / Az életünkben semmi sincs helyén.
A teremtésben nincs meg már a rend.
A szívben semmi sincs helyén.
Az emberek közt nincs meg még a
rend.

De ha férfi szól róla, úgy beszéljen,
mint vitorlásnak a szél;
mintha a szélben
jaj bögi már, hogy legszebb hang —
a csend!

Élek s van mégis mit remélnem.

Helyét kereste s meglelte a fa,
szerényen áll, neki lett igaza.
Ha rombadőlt is, újra rakható
kert, ház, haza —
S csak egy a titka: kezd el, —
fiadnak kell folytatnia.

Azért némán, mert tele tervvel
ballag cél felé a folyó.
Neki dolgozik az idő.

De neked is, béke-váró, harc-tűrő.

10 / A föld is tudja, nem csupán te, hogy
mi a dolog
számunkra is,
velünk is.

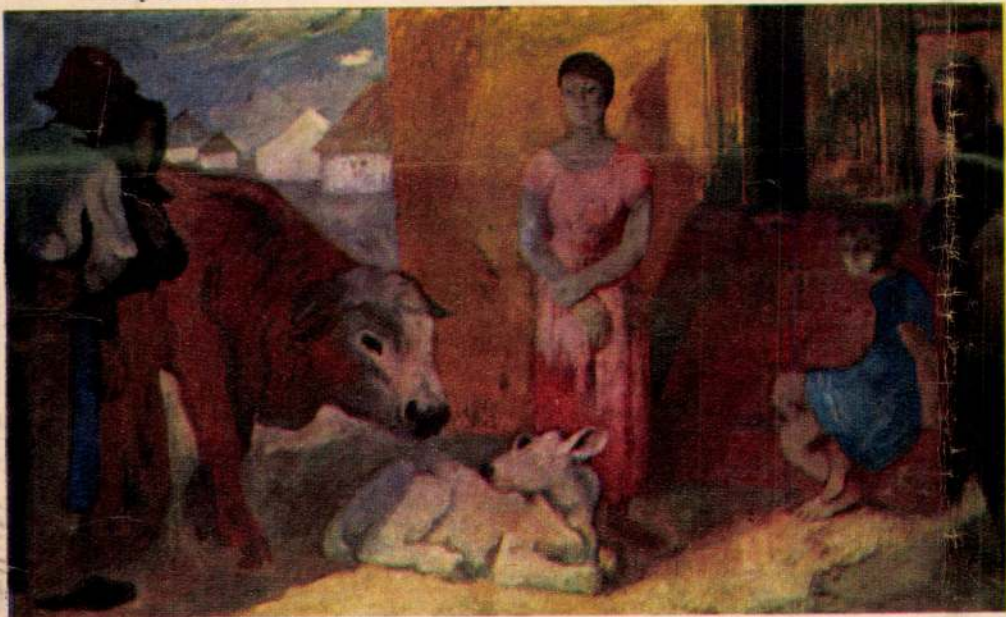
TEREMTETT VILÁGA

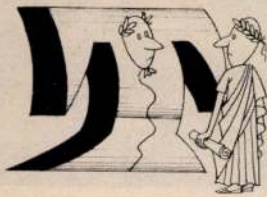

ÁTKELES A DUNÁN

ELADÓ A BORJÚ

HAZAFELE

Egy kiállítás emlékkönyvéből

Pezsgő kulturális életünket át- meg átszövik a viták. Közös jellemzőjük a lényeglátás, a mélyre ható elemzés, a gondolatok újdonsága, az egyetemességre törekvés, az őszinteség és az ellenvélemények befogadására kész nyitottság.

Vitaforumaink között majdnem a legnépszerűbbek kiállításaink vendégkönyvei. A napokban sikerült betekintnem az Össznmzeti Tudományos és Művészeti Múzeum egyik vendégkönyvébe, amelybe a látogatók „Az egész világ és a magyar nép földjeinek története az ősködtől a világegyetem tágulatáig” című kiállításon támadt gondolataikat jegyezték be. Utólagos engedélyükkel közrebocsátom a vita teljes anyagát:

„Rendkívül tanulságos, teljességre törő kiállítást láthatunk, amely átfogja az emberi kultúra fejlődését az amőbától a kőkorszakon át napjaink égre törő vállalkozásáig. Gratulálunk! Dr. Krkszkrksz Prtzvr áll. titk. Dr. Prkszkrksz Krztv főv. vez. Tót Pál gk. vez.”

„Sanyikám csak így tovább! Szervusz! Jani.”

„Nagyon érdekes volt, de feliratok hiányában végül sem tudjuk, mit láttunk. Z. J. és őt társa.”

„Do not Wipe rinse only, Jim Jones, Chicago, USA.”

„Egy hosszú élet tapasztalattal szeretném átadni a rendezőségnek: a vitrineket leg-

alább két naponként le kell tollsöprözni, mert beporosodnak. Özv. Krkács J-né.”

„Túl sok a felirat, és eltereli a látogató figyelmét a lényegről. A tárgyak önmagukért beszélnek. Dr. P. I.”

„Nagyon szép, de nagyon elfáradtunk. Tegyenek több széket a termekbe. A 7. B. oszt.”

„Az egész alapkoncepció téves! Karthágó sosem tartozott hazánk területéhez. Egyébként sem Árpád, hanem Romulus alapította. T. Zs. nyug. ig.”

„X. X. X. X.” Kukuruki Kukuryku, Tokyo.”

„Nem Romulus, hanem a szumírok. Ezt tudni illenek! Zs. T. ny. főig.”

„Szépen vagyunk! A 3. teremben egy felirat így van elválasztva: e-redeti. Mi még az elemiben megtanultuk, hogy magánhangzóval kezdődő szó első tagját sor végén nem választjuk el, hanem át- visszük a következő sorba. Szóltam a teremőrnek, aki azt mondja, hogy így is jó! Sőt! Az ő gyerekei így tanulják az iskolában. Szóltam a többi teremőrnek is, de nem akarják elismerni, hogy helytelen az elválasztás. Meg fogom kérdezni Lőrincze Lajost, aki jó barátom, hogy micsoda dolog ez. Addig is követelem, hogy javítsák ki a feliratot!!!! Id. B. B.”

„Nem szumír az, hanem sumér!”

„Vigyék ki a székeket. Nem

lehet tőlük zavartalanul nézelődni. Aki fáradt, maradjon otthon. I. J. és a Szekfű brigád.”

„Szmrtly nyemecki okupáczy. V. A. Brkics, Bruksgrd.”

„Ezeket a kőbaltákat láttuk öt éve is. Újabbak nincsenek? S. Erika és S. Erik.”

„Messziről jöttünk, de megérte. I. U. és U. I. Nyákléd-máza.”

„Hol a fejlődés a kultúrában? Ime, őseink kétezer éve is szebben tudtak rajzolni, mint a ma pikasszói. A kultúra teljesen elkorcsosult! Vitézváry Bagomé.”

„Romulus Rómát alapította, Budapestet a sumérok i. e. 1873-ban.”

„Mi köze ehhez a kiállításhoz Picassónak? Igenis nagy művész! Schlusshammerauer Renáta.”

„Ecole normale supérieure! Jean Valjean, Paris.”

„Picasso egy nagy hülye! N. N.”

„Hülye az, aki írta!”

„Az a hülye, aki azt írta, hogy nem hülye! M. M.”

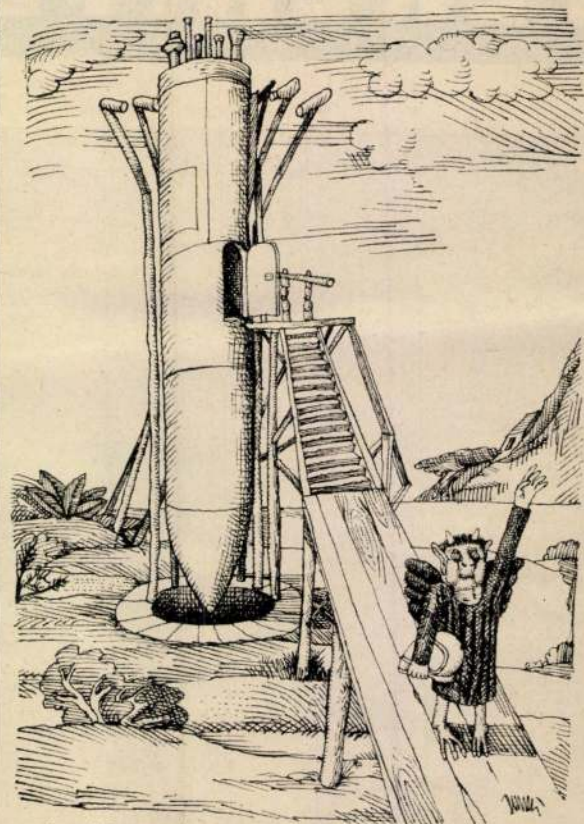
„Csatlakozom azokhoz, akik sürgetik a portörést. De szerintem naponta kell. És az ezüst edények ezerkétszáz éve nincsenek szidolozva! Özv. Mrekács B-né.”

„Az a hülye, aki azt írta, hogy hülye. B. B.”

„Hülye, aki elolvassa! V. V.”
Itt tartunk pillanatnyilag. A vita még folyik.

DESEWFFY LÁSZLÓ

NEGATÍV ÚRHAJÓ

Dunai Imre rajza

LEV KORSZUNYSZKIJ

A hazugságvizsgáló

Egy nagy fémdobozzal állítok be munkahelyemre. — Ez egy hazugságvizsgáló detektor — közlöm munkatársaimmal. — Motorkerékpár-alkatrészekből gyártottam. — És hogy működik? — kérdezik kíváncsian a kollégáim. — Egyszerű az egész. A vezeték végét a kivizsgálendő személy fejéhez erősítjük. Ha az illető igazat mond, kigyullad a zöld lámpa. Ha hazudik, a piros. Eddig minden ismerősömön kipróbáltam, hibátlanul működött. — Petya — szól váratlanul a férjéhez Gavrilova —, szeretném, ha kipróbálnád. — De nekem ehhez semmi kedvem — húzódozik zavartan Petya. — Ezek szerint te engem állandóan átversz? — firtatja vészjósló hangon az asszony. — Na, jól van — adja meg magát Petya, és beül a fotelba, engedi, hogy fejéhez erősítsem a drótokat. — Hol voltál tegnap este? — kérdezi kapitányosan Gavrilova. — A planetáriumban. Kigyullad a piros lámpa. — Hol voltál? — kérdezi reszketeg hangon újra az asszony. — Na, jó, hát moziban. Újra kigyullad a piros lámpa. Petya felesége könnyes szemekkel kirohan az irodából. — Hát ezt jól megcsináltad — mondja kimérten Petya, és lesújtó pillantással végigmér. — Szeretném, ha ellenőriznék Drozdovot — szólal meg Grisa. — Nem szégyelled magad! — tiltakozik Drozdov. — Aztán te is ellenőrizhetsz engem — próbálkozik Grisa. Drozdov beül a fotelba. — Mondtál valamit rólam az igazgatónak? — kérdezi Grisa. — Nem. Kigyullad a piros lámpa. — No, jó, mondtam, mondtam... Mondtam, hogy te pótolhatatlan munkaerő vagy. Kigyullad a piros lámpa. Már egy hete ellenőrzgetjük egymást. Mindannyian gratulálnak zseniális találmányomhoz. Kíváncsi vagyok, rájönnek-e valamikor, hogy az én csodadetektorom csak piros lámpával működik?

BARATÉ ROZALIA fordítása

EGYSZER VOLT...

Andor Leon anekdotagyűjtéséből

Kössler József, a régi Zeneakadémián a zeneszerzés kitűnő professzora egyszer elmondta kedvenc tanítványainak; Kálmán Imrének és Jacobi Viktorinak, hogy már harminc esztendeje készül a cirkuszba menni, de soha nem futja idejéből.

— Este erőszakkal elvisszük tanár urat a Beketov Cirkuszba — határozott Kálmán Imre. — Meg kell néznie „Chanlyt a légtornászok királyát”! Oriási szám! Elmentek.

A nemzetközi hírnevű artista valóban kitűnően dolgozott a szédítő magasságban kifesztett drótkötélen... Táncolt, kerékpározott... öt labdával szonglörösködött, ...hajmeresztő szaltókat csinált... végül füllábon állva, bekötött szemekkel elénekelte az „Ave Máriát”.

— Mit szól ehhez tanár úr? — kérdezte büszkén Kálmán Imre.

— Végig hamisan énekelt — mondta bosszúsán a professzor.

*

A lélek bűvár tudós, Ferenci professzor magántársaságban az autoszuggestióról tartott elmés előadást, amelynek befejezése után egy hölgy így fordul hozzá:

— Kedves professzor úr, sajnos nincs megfelelő szakműveltségem, hogy megérthessem volna magasröptű gondolatait. Legyen olyan szíves, és magyarázza el nekem népszerűen; mi az autoszuggestió lényege?

— Hát kérem, például mikor egy nő fagyos télidőben elhitei magával, hogy nem fázik, mert jól fel van öltözve, holott nincs rajta semmi.

SAJTÓFIGYELŐ

MAKCSAR
KIRKÓTÓ

BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Vas Népe

1973 JUL 29

Szónyi István

1021

Szónyi István: Vázlat a csepeli postahivatal seccójához (1965.)

Somogyi József: Mednyánszky László síremlékének kismintája (1965.)

berolyásójak a szervezetet, a tengerparton sokkal erőteljesebben fejtik ki hatásukat. A napsugárzást a hatalmas víztükör lényegesen fokozza, a széljárás is erősebb a tengerparton és a légmozgás sós vízből álló cseppecskéket visz magával. Az erős szél a szervezet hőleadását fokozza, ami az anyagcsere gyorsulását idézi elő. Szervezetünkben megnő a vörösvértestek száma és vérfestéktartalmuk is. A légzés mélyül, az étvágy javul.

Bizonyos idő szükséges ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjunk a tengerparti klímához. Ingerlékeny idegrendszerű emberek sokszor hetekig álmatlanul hánykolódnak ágyukban éjszaka, és fejfájástól szenvednek nappal a tengerparton. Az erős napsugárzás miatt ajánlatos a tengerparti üdülés kezdetén bőrünket erősen beolajozni, különösen a melli és hasi részen, valamint a végtagoknak a hajlító oldalain.

A víz, a napfény és a levegő helyes adagolása sokoldalúan erősíti, edzi szervezetünket, de az üdülés örömeivel való visszaélés súlyos ártalmak forrása lehet.

(Sz. Á.)

satorponyvával fedett men-
sítő állomás. És utána sor-
jöttek a képek, váltásuk-
r rövid zenei betét hívta f-
irányította rá a figyelmet
magyarázó szövegre, an-
lyet arányos váltakozás-
női és férfi hang mondott.
Ebben a szövegben a kiké-
zési szakanyag változatlan-
megmaradt, már ami a lé-
nyegét illeti, de ugyanakkor
rugalmasan kapcsolódott a
vetítésre kerülő képek szem-
léletes mondanivalójához.

Huszonnégy színes diakép
folyamatosan mutatta be,
hogyan állították fel a sze-
mélymentesítő szakasz tagjai
a mentesítő komplettet, ho-

nyen elemző, értékes anyag,
amelyre lényegesen köny-
nyebb odafigyelni és ami
ugyanakkor könnyebben is
„ragad”, mint az átlag elő-
adások. Igény tehát van,
ezért folytatni kell az első
helyes lépéseket.

Horváth Kálmán
kiképzési felelős

Az aszály következményei Ázsiában

Két évvel ezelőtt úgy lát-
szott, hogy a „fekete halál”
már megszűnt fenyegető rém-
lenni a világon; A himlő
csupán 1973-ban 30 ezer ál-
dozatot szedett az indiai
szubkontinens észak-keleti
részén, s a Bengáli Népi
Köztársaságban is 15 ezren
haltak meg himlőben. Ugyan-
ezeken a területeken felütöt-
te fejét a kolera is. Egyedül

Kalkuttában naponta mint-
egy 100 kolerás beteget szál-
lítanak kórházba. A járvá-
nyok feléledését és rohamos
terjedését minden valószínű-
ség szerint az indiai szub-
kontinensen évtizedek óta
nem tapasztalt hosszantartó
aszály segítette elő, s az el-
lenük folytatott harcot aka-
dályozza a lakosság babonás
félelme a védőoltástól.

kockanazat; nos, az csöppet sem fogja fantasztikusnak tartani a film képvilágát. Akinek alaplényé az, hogy a dolgok évtizedeken át nem intéződnék el, aki magán és másokon mérí le, hogy az egyetlen védekezés itt már csak állati — löli — lehet, az állva áll, fogja tartani a szendergő ispotályt. Aki, mint holmi cölöpverő gép dübögését, éveken át hallja, amint a világ, amibe vétlenül beleszületett, azon mérí magát, hogy hol hány köbméter földet mozgattak meg, nos, az az ember képes csak — menekülésképpen — megalkotni a földhányások ironikus költészetét, a fehéres szakadékokban oly sok mindent asszociáló hulló mozgóképét, a kibetonozott földalatti alagutakban céltalanul vissza-visszacsúszo, törekvő és tehetlenkedő lényt, a kelet-közép-európai. Hiszen ez a fajta mozgóképművészet nem jöhet máshonnan (árpad persze máshol is, de hogy néha milyen őrösen, esztétikázón, azt *Kurosava* — *Almók* — jában csaldóhattuk végig például).

De vessük már alá magunkat Kamondy Zoltán filmjének kifeszített hálójába, tudván tudva, hogy néhol olyan ritka szövésű, hogy áteshetünk rajta. Például a legnagyobb lyukon, ott, ahol a sűrű hurkú, erős szálaból vetett történetnek kéne feszülnie. Egyezünk ki: van is meg nincs is. Van a tér-ségünkben megiehetősen elhasznált mese az Öregről, aki miatti a fiatal(ok) képtelének zöld ágra

TOPPA GÁBOR—VISKY ANDRÁS:

(erdélyi magyar négykezes)

nem lehet, azt mondod, nem lehet, inti kézfjed, nem lehet, lebegi sálad a déli szélben, nem lehet, zubogja véred a sötét pítvarokban, napraforgók kémlelik a magas benövi a fű a toronyszobád, évekgi zuhanmák ablakodból az újult pókok, pehelysúlyú szörnyek, önnön mérőgüktől kábult rovarok, ünnepi önkívületben, hát vigyázz, odalent mélységek várnak, de szürke örökműlások is, a szabadság vasalt csizmától csontodig, lelkedig fertőtlenedj, őszök jönnek nagy, lobogó köpenyekben, gyümölcsérelő hajótkürt-

sincky exponáló szemhéját, amint rögzít a legmagányosabb helyen is, ahol egymagunkban, s bizony néha csak ott önfeledten álmodozó arccal szoktunk kuporogni.

A történet harmadik része a fiatalok boldogságkereső útja a beton- és homoksvatagban. A fő baj az, hogy a fiatalokból a lány lelt; a fiút a forgatókönyv intéző felhajtásra ítéli. Ez is visszaköszön magyar filmekből: minél kevesebb gondolat és törekvés sűrűsödik egy-egy alakban, annál harsányabb, testdedobálóbb. A lány azonban emlékezetes. Kezdve magányos utazásával az ütött-kopott buszban, a senkiföldjén a senkiföldjére; folytatva az árva kecskés csoporttal való találkozásal. És végül, gyöttrődése, eszmélése a bős tájon. (Kivételes érdeme a filmnek, hogy messze elkerüli a nyilvánvaló aktualizálhatóság csapdáját, mindamellet megalkotja azt, aminek akár a bős népművészek művészetét is adhatnánk. Ez a Bős ugyanis nem csupán Bősön látható, hiszen a mozi elbeszélésében bele-tartozik a *Yucca* is... Csak az a kérdés, hogy rajtam kívül még hányan kedvelik a számvonalas rejtvényfejtést?)

A befecézt értőlennek érezzük. Kiáll a vízből a tendencia lóliába. Sokkal jobb, néhol lenyűgöző képi megfogalmazások voltak addig. És még két személyre szóló gratuláció: Medvigy Gábor képeihez. És egy nagy színész—rendező találkozásához. A színész *Dégi István*.

míthat. Az előrejelzés napjainkban indulatok politikai röpirat, kiáltvány, memorandum, tézis-gyűjtemény, elvi nyilatkozat, mintha föl kéne csinálni magunkat. Am mégis, ez az ember ott, megcsinálva. Egy kedves, jóra való, igyekvő ember, aki különben a Kádár-rendszerben is prognózist mondott, csak akkor még szelről beszélt, esőről meg hóról. Hogy hány fok délelőtt meg délután. Aztán jött a rendszerváltás és ő továbbra

kapott egy kitüntetést. Fölfortyant: „Még azt sem tudja ez a *Jatánkó* (Kádár Jánost tisztelte így), hogy nekem kiállításom van?” Azian mégis elfogadta az aranyérmet, nehogy még, azt higgyék, hogy a nyolcvanéves Kassák Lajos netán kevesli azt, amit kis, vállalati személyzetiek a negyvenedik születésnapjukon szoktak kapni.

De hát megnyitó-izonyban szenvedett *Lórinny Júlia* jó néhány elődje is. *Szőnyi István* a moralista, köztisztviselőben álló, pályakerdése óta sikeres, *Ferenc József* és *Kosuth-díjas*, művészettörténeti jelentőségű festő, aki már 1938 óta profi is volt: a szájhagyomány szerint sohasem ment el a saját megnyitóra. *Deviáns* volt? Egyszer *Tandori Dező* költő kiállítását is rendeztem. (Kevesen tudják, hogy ő remek, bizonyult technikájú monotypákat is csinál.) „Műteremtogatásra” nem mehetem hozzá a verebek miatt, ő járt a hivatali szobámba, mindig reggel hét órakor, hogy előkészítsük a *Helikon Galéria*-beli tarlatát. Rutinkérdéseme, hogyan is folytassuk le a megnyitó szertartását, Tandori lapidárisan kijelentette, hogy a Galéria tájára se megy aznap, sőt utána sem, talán majd belopakodik a zárás előtti héten. Úgy is lett, a teremőr néni máig sem tudja, hogy az egyik látogató maga a művész úr volt.

A pesti nemzetközi kispasztikai

Kassák, halálának évében, a Rákóczi úti *Fényes Adolf-teremben* rendezett kiállításával egyidőben

triennaliék történetében az addig méltatlanul mellőzött *Berczeller Rudolf* az első, aki már életében tiszteltí termét kapott. Ha én kiállítás rendezek, nem szeretem, ha a művész mindenbe beleszól, viszont szívesen látom őt, ha olykor meglátogat, tanácsot is kérek tőle. Berczeller felém se nézett. Később, gondoltam, megbeszélem vele, hogy mint ünnepeit, érkezzék — szokás szerint — a tárlatnyitóra egy kicsit korábban. Egyáltalán nem jön el, mondta. Próbáltam kedélyesen csábítani, hogy az ünnepély után állfogatás lesz, a szobrásznak — pedig nem vette fel a pénz, inkább a macskáira költött — szeme szertint egyszer sem látogatta meg a százasorosan kiérdemelt *home-mage*-részlegét.

Az egyik nagy, tiszta szándékú, modern műcsarnoki kiállítás nyitóját után hazamenet ott találtam a *Fidel Castro*-i termetű, fiatal *Erdély Miklóst*, az aulában ácsorgott. Mondtam: miért nem láttaalak benne? — Utáalom a kiállításmenyitőket.

Már a földalatti jutott az eszembe, meg kellett volna kérdezniem, hogy akkor minek villamosozott Budáról a Hősök tere, egyáltalán. Mint sokszoros lépcsőházi filozófus pedig most, az írógép előtt jöttem rá miert.

Mert ő volt Erdély Miklós.

FRANK JÁNOS:

„Utáalom a kiállításmenyitőket”

Memóir is

ember nem meg pecázni, mert biztosan pártállamjól itt maradt halastavakban pecázik, partállami felszereléssel, kádárista ke-szeget fog. A damil is kádárista, a bot is kádárista és kádárista a küsszék is, amelyiken ül. Ha meg téglára ül, még rosszabb, mert akkor biztos téglá volt maga is. Zsák a foltját, téglá a tégláját (népi mondas, rendszerváltás után nem sokkal). És akkor még nem beszélünk a kukacról, de ezt hagyjuk is, teljesen fölösleges elragadtatni magunkat.

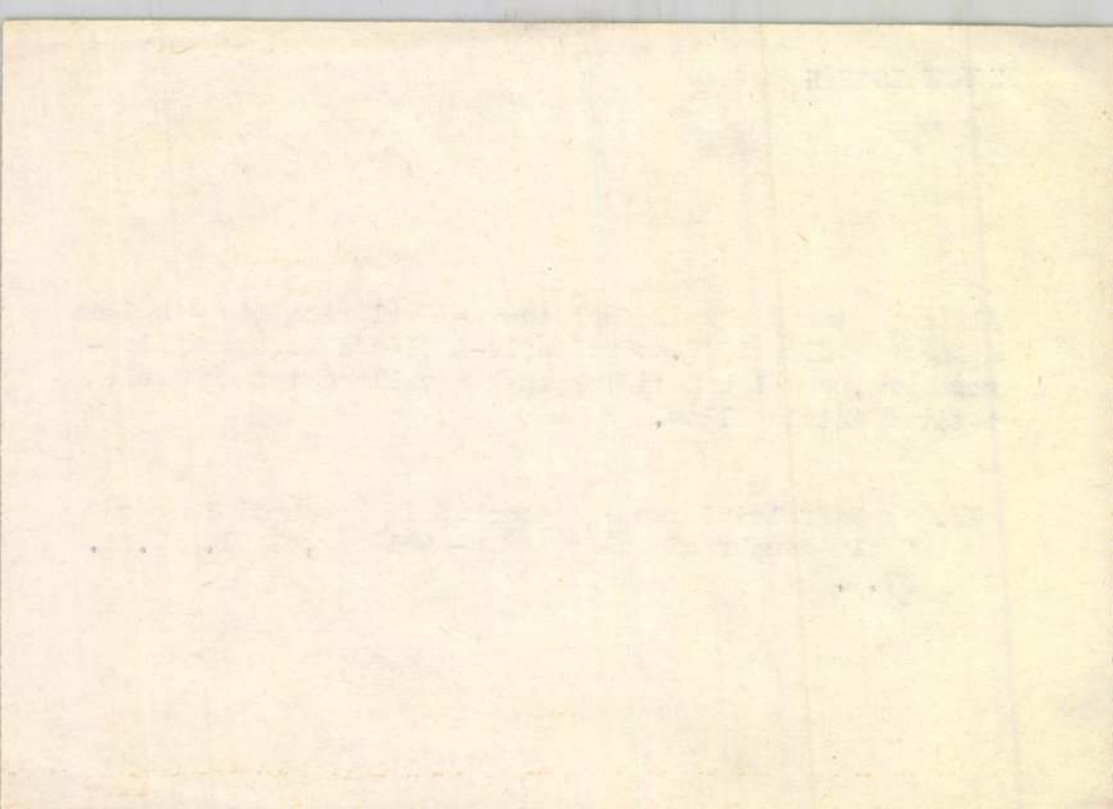
SZÖNYI István

ÉS 1991. dec. 6. 13. p.

SZÓNYI ISTVÁN

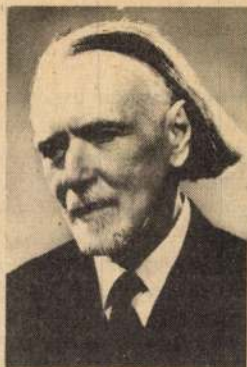
Aláírója annak a nyilatkozatnak - deklarációnak - melyet a Nemzetgyűlés 1947. március 12-i ülésén hoztak nyilvánosságra, s melyben tiltakoznak a vallásoktatás fakultatívvá tétele ellen.

ld. Szabádfalvi József: A demokrácia örvényei : Moór Gyula demokráciafelfogása, - Valóság, 1991. 7.sz. 37.p.

KODÁLY ZOLTÁN CENTENÁRIUM

1882–1982

RAJECZKY BENJAMIN

KODÁLY ÉS EGYHÁZI NÉPÉNEKEINK

A centenáriumi év kapcsán nemrég az Országos Magyar Cecília Társulat idézte fel Kodály Zoltánnak azt a jelentős kompozíciós tevékenységét, melyet az egyházzene területén kifejtett és amelyet olyan műveivel, mint a *Te Deum*, az *Ót Tantum ergo* vagy az *Orgonamise*, a zenei világirodalom is számon fog tartani. Arra is rámutatott, hogy ez az oeuvre mennyire összefügg a mester mély vallásosságával, amely intenzitása mellett megőrizte férfias és magyaros vonásait.

Népénektárunk reformmunkálatainak befejezésekor illő megköszönni neki azt az alapvetést, melyre ezek a munkálatok támaszkodnak, és amely nélkül a reform gondolatát sem lehetett volna felvetni.

Harmat Artur – Sik Sándorral együtt – 1931-ben jelentette meg a *Szent Vagy, Uram* énekeskönyvet azzal a szándékkal, hogy a múlt századi Zsaskovszky- és az e századbeli különböző kántori szerzeményeket a XVII–XVIII. századi, illetve XIX. század eleji énekeskönyvek dallamaival helyettesítve és felrészítve az énekeskönyvet magyarabb és hagyományosabb jellegűvé tegye, s ellássa egységes, modern kísérettel, amely jobban kielégíti az új egyházkarnagy- és kántorgeneráció fejlettebb igényét. A *Cantus Catholici*-k, Illyés, Náray, Deák-Szentes dallamainak megfejtésével és Bozóky, Kovács Márk énekeinek átvételével bőséges tartalmú énektár került a hívek kezébe, az egységes célból egyenletes, Bach-korálszerű ütemekben, sima dallamvonallal, kötött ritmusban. Az előszóban Kodály Zoltán neve is szerepel, mint aki a szerkesztés munkálatait figyelemmel kísérte, de nem derül ki, miben állt részvétele.

1933-ban Kodály *Néprajz és zenetörténet* címmel előadást tartott a Néprajzi Társaság közgyűlésén. XVI–XVII. századi dallamfeljegyzéseket mutatott be, csatolva hozzá az élő hagyomány felvételeit fonográfon. Az összehasonlításból ezt a következtetést vonta le: „A régi hangjegy csak vázlatát adja a dallamnak. Az élő előadás teremti meg a kidolgozott képet.” Ebben egyszer a ritmus idomul finom eltérésekkel a szöveghez, máskor az előadás feldíszíti a dallam törzsét, néha viszont „a strófiaként megújuló, a szöveg minél találóbb kifejezését kereső előadás a dallam törzshangjait is kikezdi, megváltoztatja s az alapelőadást egyre újabb és meglepőbb világításban mutatja be. Itt ér el a népének odáig, hogy teljes értékű művészetnek kell elfogadni, s minden folklorista tanúsíthatja, hogy egy-egy sokversszakos dal sikerült szabad előadása, még öregember ereje vesztett hangján is, oly magasrendű művészi élményt jelenthet, amelyet rendszeren csak a világvárosok koncerttermeiben szokás keresni és találni.”

Hogy az előadás a régi nyomtatványok idején is ilyen lehetett, arra Kodály a néphagyomány hosszú életéből következtetett, látva, hogy nyelvelmékeink tanúsága szerint a magyar nyelv 400 éve alig változott. Miért változott volna többet a zene? „Ha népünk mai nyelve közel áll a kódé-

ték az ember legalapvetőbb jogait és értékeit. „Vérre sóvárgó koronás gyilkosoknak” nevezte korra gőgös uralkodóit, megvetette a mások, őseik érdemeivel hivalkodó nemtelen nemeseket, „a sötétség szemtelenül csevegő vad terjesztőinek”, az „ostobaság véres zászlóihoz esküdt vakbuzgóknak” titulálta eszméinek ellenségeit, még ha reverendában jártak is.

Szenvedélyének vulkáni kitöréseit azonban – ha valódi arcát akarjuk látni – nem lehet kiragadni munkásságának, életének egészéből. „Mindenben illő célt s határt kell tartanunk” – vallotta Horatiussal. A horatiusi elv az ő megítélésében is legyen irányadó. Az iskolákban, ahol tanult, a latin kultúrát a magyar műveltség alapjának, Rómát Pannónia révén a magyar történelem szerves előzményének tekintették. Ezt a felfogást elfogadta, izzó hévvel és tűzzel élte. Első munkája előszavában Rómát, a Világ Asszonyát, a „böltésesség és vitézség szülő anyjának” nevezi. A római jellem az eszményképe, az az ember, aki hitványságot nem tesz és nem tűr el. Két legforradalmibb költeménye közül az egyiknek – amelyből az iménti idézet való – *A látók titka* a címe. Az ő látója a római vátesz és az ószövevényi próféta magyar megfelelője. Magát szólítja és biztatja „látónak”. S ráillik a név, mert ugyanakkor, amikor előde a magyar forradalmár költőknek, utóda is a váteszeknek, bárdoknak, prófétáknak. A hasonmás kötet egyik betoldott lapján a *Magyar Íróról* szól, aki – *Mint az égő fáklya, mely sötétben lángol, / s magát megemésztyve másoknak világol . . .* – világítani akart. Ezért lettek hívei, jóbarátai az általa ostromozott osztályok legjobbjai is. S egyenes, haragjában is jót akaró férfias jelleméért szerették rajongva azok az asszonyok, akiket közelebb engedett szívéhez. Ezért siratta haláláig a gazdag magyar nemeslány, Ilosvay Krisztina, és követte őt szegénységbe, száműzetésbe az ünnepezt osztrák költőnő, a „bécsi Sappho”, Baumberg Gabriella. Imént idézett versét e szavakkal végzi:

*Saját érdemében levén fő jutalmát,
Népe jobb részében veti bizodalmát,
S reményli, hogy Árpád igaz maradéki
Hív fáradozását megköszönik neki.*

A köszönetnél többet érdemel. Megérdemli, hogy a késői maradék olvassa legszebb írásait és tanulja belőlük az eszmék izzó szeretetét.

Szőnyi István római albuma. Szőnyi István festő Rómában élő lányának, T. Szőnyi Zsuzsának összeállításában jelent meg a kiváló nyomdatechnikával kivitelezett, színes reprodukciókkal díszített album, amely nemcsak „reprezentatív emlékeztető”, hanem hasznos dokumentum is egyben, hiszen a benne megidézett 35 Szőnyi-mű (tusrajzok, tempera- és olajképek, akvarellek, gouache-ok) eddig csupán a Triznya házaspár otthonában volt látható. Az előszó, *Genthon István* írása sem olvasható másutt; ez *Kollányi Ágoston* 1957-ben forgatott Szőnyi-filmjének bevezetője.

Az albumban közölt 16 Szőnyi-levél pedig a festő hét-köznapjaiba, töprengéseibe és gondjaiba enged bepillantást 1949-től az utolsó, 1960. augusztus 21-én kelt levélig. Minduntalan jelezve „Apu, az öreg Kolléga”, „Zsúékhoz, Fixi és Faxi kollégákhoz” fűződő féltő és segítő szeretetétől áthatott kapcsolatát. A levelekben beszámolókat olvashatók, néhány hazai anekdota Szép Ernőről, Pólya Tiborról és más barátokról, ugyanakkor megszívlelendő tanácsok a mesterség titkairól, pályakezdő fiataloknak. Vallomások a művészetről, élményekről, olvasmányokról, elődökről és kortársakról. A legkedvesebb talán egy rajzos tudó-

sítás a fecskék érkezéséről és remélt fészekrakásáról „Zebiben” (Zebegény), valamint beszámoló Betyár, a kutya viselt dolgaiáról.

A kötetet *Szabó Ferenc*nek Szőnyi Zsuzsával és Triznya Mátyással folytatott beszélgetése zárja. Szőnyi Zsuzsa a zebegényi időkre, „modell-létére” emlékezik, Triznya Mátyás itthoni és római pályakezdésére, majd az idős Szőnyi István kétszeri római tartózkodását (1957 ősz; 1959 és 60 tele) elevenítik föl.

A színes reprodukciók korábban nem ismert Szőnyi-művekkel ismertettek meg bennünket: a festő panteizmus, élet- és emberszeretete, családjához való alkotó ragaszkodása, az annyira rokonszenves bensőséges mikrovilága ezekben is megmutatkozik. Nem kevés kiemelkedő erejű művet (*Halászos, Veikőző nő, Női akt, ágy előtt, Hárman* stb.), egyszerű vázlatot (*József és testvérei, Keckeke-legeltetés, Lóháton, Tükör előtt* stb.) láthatunk, az album borítóján pedig a részletében felnagyított *Öreg halász* nyitja a sort.

Szívesen látnánk egyszer valamennyit hazai tárlaton.

Bodri Ferenc

Székely István

Huseyin Ragip Baydar Postyimbau megfordult
kötött diplomata birtokában volt Székely-ék, amit
Bernath Duél követségével vásárolt közbizalmi
készségre. (106-107. l.)

A római iszle kassákis szék dolgosai a római
Academia el Ungvárbau. (290. l.)

Tolnai János: Székely János (Tényel és tanúl)
Bp. 1987. 106-107. l., 290. l.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

SZÓNYI ISTVÁN

A művészetnek nincs más célja, mint az, hogy elhárítsa előlünk a gyakorlatilag hasznos jelképeket, a közös megállapodással társadalmilag elfogadott általánosságokat, szóval mindazt, ami a valóságot leplezi, mert magával a valósággal akar szemtől szembe állítani bennünket.

Bergson

A képzelet világa tökéletesebb alakban mutatja fel a valódi világ mérhetetlen összhangját.

Taine

A képzés önmagából nem teremtheti meg sorsának legmagasabb rendű intézőjét: a determináló világnézetet.

Fülep Lajos

Szónyi művészetének egyik értéke a festő lelki szükségleteivel való teljes egybehangzásában van. Olyan harmonikus világ idéződik fel vele, melyben a jelenségek és tárgyak külső arculata belső tartalmukat is tökéletesen ki tudja fejezni. Nem mindennapi találkozás ez, minthogy a művész szeme és képzelőtehetsége egymáshoz való viszonyukban gyakorta felbillenti azt az egyensúlyt, amely nélkül nincs eredeti felfogás. A megcsontosodott látás hajlandó a dolgokat végtelenségüktől és titokzatoságuktól megfosztani, a túlcsigázott képzelődés viszont lerázza a közvetlen meg-

35

Szónyi István

Válasz, 1935. II. évf. 2. sz. 130–136. lap

Aláírás: Oltványi-Ártinger Imre

- 1 L'art n'est pas imitation, mais transposition – A művészet nem utánzás, hanem „átlényegtés”
- 2 Kállai Ernő *Új magyar pikatúra 1900–1925* (Bp., 1925) című művében. Az eszpresszív naturalizmus fejezetben mutatja be Szónyi művészetét. Egy 1919-es akvarellja alapján „temperamentumos expresszív naturalizmusnak” minősíti Szónyi művészetét (II. kiadás, Bp., Gondolat Kiadó, 1990. 96. lap).
- 3 Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben, der täglich sie erobern muss – Az élettől csak az érdemel szabadságot aki azért naponta megküzd
- 4 Eucken, Rudolf Christoph (1846–1926) német filozófus. Magyarul megjelent művei: *A jelenkori vallásbölcselet fő kérdései*. ford.: Juhász A., [h.n.] 1926.; *Az élet értelme*. ford.: Schöpflin A., 1925.

The first part of the document
 discusses the general principles
 of the system and the
 various components involved.
 It is intended to provide a
 clear understanding of the
 overall structure and
 the role of each part.

The second part of the document
 provides a detailed description
 of the various components and
 their interactions. This section
 is essential for understanding
 the specific details of the
 system and how it operates.
 It covers the hardware, software,
 and the various protocols used
 to ensure the system's
 functionality.

figyelés segítségével, s ilyenkor a festői megjelenítést kizáró elvontságok terében csapong. A festői képzelet nem működhetik tehát termékenyen, ha eleven megfigyelőképesség nem gyámolítja röptét.

Szónyi jelenséghez kötött látását arányos képzelőtehetsége mélyebb összefüggések megpillantására is képesíti. Művészete azért áraszt felénk olyan üdítő levegőt, mert erőteljesen fejezi ki a valóságot. Híján van ugyan a köznapi valószínűségnek, minthogy a művészi igazság a lényege, de a tárgyias és képzeleti elemek együttese oly komoly, hogy a véletlen alkalomszerűség minden feltevése kiküszöbölődik belőle, és szinte a dolgok természetes lényét véljük látni. Szónyi festményeinek közvetlen hatása nem tárgykörük és festésmódjuk könnyen érthetőségéből ered, hanem abból, hogy a festő mindig őszinte a természet művészi átértésében. A kellemes képelrendezésben erőlködés nélküli erő nyilvánul meg, az ábrázolás pedig olyan mély természetközösségre utal, amely a változástól független létformák felfogására és sugallására alkalmas. Művészete anyagi elemeinek átszellemítése következtében a megfigyelés és a képzelőerő alakító jelzései a képsíkon magasabb igazságban fonnódnak össze.

A dolgok leronthatatlan határai Szónyi egészséges életfelfogásában nem deresztik meg a művészi ábrázolás szabad lendületét, nem készítetik pontos utánzásra, sőt azt mondhatnók, hogy egyenesen alapjai annak a leleménynek, amely a tárgyi ábrázoláson túl, szellemi célzásokkal fokozza az alkotó kielégülést. Nem másolja a természetet, hanem szellemibb síkban helyezi el. „L'art n'est pas imitation, mais transposition.”¹ A természettranszponálás művészi foka azonos a festő életértésének hőfokával: azzal a képzeleti világgal, amelyet a festészet anyagi korlátai között a képeken alakít ki.

Szónyit minden nehézségtől és terméketlen szorongástól megmenti egyensúlyban álló lelkének egyszerűsége, alkotóerejének simulékonysága és festői szemléletének életteljessége. Mi a gondolatokból indulunk ki fogalmakra kínzott értelmünk hajszolása folytán — ő a látványból: igaz, hogy a látványon keresztül a láthatatlant közelíti meg. Azt a valamit, ami benne lappang a közvetlen optikai valóságban, de csak akkor válik részünkre is felfoghatóvá, ha a művészet autonóm világában bontakozik ki. Szónyi odaadó elmélyülését a jelenségbe nem fékezi értelmi beavatkozás, ezért tévedései is előnyére fordultak. Festői ösztöne igazította őket helyre, nem pedig elmékedő mérlegelés.

Fiatal festőink közül kétségtelenül neki van a legkevesebb elemző hajlama. Mindig a kép uralkodó alkatát látja meg legelőbb, tétovázás nélkül veti magát a kép-gondolatra s a természet semminő látványa előtt sem fogja el a festői közölhetetlenség érzése. Innen az a hihetetlen termékenység, amelyet egy-egy perióduson belül is csak abban a vonatkozásban lehet egyenetlenné tartani, hogy a festő olykor mohóbban kedveli a külső ékességet, mint a belső életet. Zavara legtöbbször a témagazdagság zavara. A rázúduló benyomások tömkelegében rendet teremteni gyakorta csupán egy egész képsorozaton belül, nem pedig egy képen tud. Így az egyik festmény utal a másikra, az ötletek számtalan vásznon jelződnek, változnak, míg végül végérvényesen kibontakoznak és szerencsés megoldásba teljesülnek. A közbelső képek azért szintén nem pusztá kísérletek, mert egyformán konok akaratról s a közelgő teljesülés biztosságáról számolnak be. Mintha a képgondolat a rendszeres munka kíméletlen futóláncán sodródna végig, minden megállónál bővülve, kiegészülve, izgalmasabban és készebben. A probléma az indulásnál még aprólékos,

1870

...

...

...

...

homályos kitéréseivel ingerel, később megveti lábát, kicsinyességtől mentes lesz, s a folytonos kísérleten, gyakorlaton, az anyaggal való küszködésen keresztül egyértelművé tisztul. Ez a szenvedélyes festői míveskedés, amelyben kevesebb a hév, mint az átható erő, amely nem hirtelen nekibuzdulás és tépelődő ellanyhulás, hanem az állandó energiafelesleg célra törő levezetése. Szőnyi kiváltságos erénye. Róla nyugodtan elmondhatjuk, hogy benne a gondolat nem betegíti halványra az elszántság természetes színét.

Kitűnő megfigyelőképessége árasztja el elsősorban zamatos képtideákkal. Amikor a jelenséget teljesen magáévé tette főbb vonásaiban, akkor jut képzelete is szóhoz a kifejezésben, amely okszerűen alkalmazkodik a festő technikai készültségéhez. Szőnyi anyagi eljárásában izgalmas változásoknak lehetünk tanúi. A folytonos gyakorlati művelés olyan gazdag fokozatokat épített ki benne, amelyek alkalmasabbak a tiszta formák iránti szükségérzetének hiánytalan kielégítésére.

Ha megpróbál az ember Szőnyi képeiben kedve szerint járkalni, ha mintegy újra akarjuk őket megfesteni, s az ő ecsetének élénk, szapora mozdulataival mozgunk, s lendületeivel leszünk erőteljesek vagy gyengédek, ha színeivel érzünk, s ha vele karoljuk fel formáinak uralkodó taglejtését – minduntalan az lesz a benyomásunk, hogy valami határozottan alakulót segítünk kifejlésre, anélkül azonban, hogy azt a végcéltné látnók, amelynek érdekében mindez történik. Ennek a magyarázata részben az, hogy Szőnyi igen sok festménye csak bizonyos kezdetleges állapota egy más képében megvalósuló szándéknak, s ennyiben kétségtelen fogyatékos. Másrészt azonban hibás művészi nevelésünk és gyakorlatlanságunk torzítja el bennünk a kép valódi értelmét. Bár a képtárgynak szín- és formahatása közvetlen, s ez alól alig vonhatjuk ki magunkat, legtöbbször még ezt a közvetlen hatást is megmászjuk azzal, hogy nem a szemlélt kép közvetlenül adott élményelemeibe merülünk el, hanem, jelen valóságuk intenzitását mintegy közömbösítve, hasonló, de természeti élmény emlékeinket vonatkoztatjuk rájuk. Világos, hogy a nyers, kerettelen természetlátvány és a festőművészet önértelmű, tömör ábrázolásának tartalma nem fedheti egymást. A képnézőnek összehasonlító és társító lelki mechanizmusából származik Szőnyi nem egy képének gyökeres félreértése is. A gondolatársító lehetőség az ő festményeiben meglehetősen szűkre van szabva. Képzeletének fő vonása ugyanis a képi elrendezés látványértékeinek felfokozásában rejlik, nem pedig abban, hogy bőséges asszociációkra nyújtson alkalmat. Nem szabad több gondolatot keresnünk benne, mint amennyi a színek és formák, valamint az emberi alakok és tárgyak *jellegzetes magatartásának* logikájából önként adódhatik.

Persze, ez a megállapításunk, amely nagyjában egész újabb festészetünkre áll, nem jelenti azt, mintha Szőnyi művészete az imitatív naturalizmus béklyóiban vergődne, mindössze arra céloz, hogy az a megjelenítési mértéktartás, amely a naturalizmusnál sokkal oldottabb és szellemibb, de mégis határozott tárgyi valóságokkal számol, szükségszerűen gátat vet a parttalan gondolat és érzelem áradatának.

Szőnyi nem sorozható a közelmúltban divatos izmusok rendszerébe, mint ahogy legjobb fiatal festőink egyikének festészete sem alkalmas a merev elskatulyázásra, – annál kevésbé, mert művészi egyéniségük egymáshoz viszonyítva sem tüntet fel sok hasonlóságot. Mindnyájan saját útjaikat járták, noha kétségtelen, hogy közöttük valami olyan szellemi közösség alakult ki az utóbbi évek folyamán, amely a rokoneszmék erejére támaszkodva eléggé széles körben érezteti formáló befolyását. Művészi felfogásuk etikai azonossága és a termékenyítő kölcsönhatások észlelhető

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be a formal document or report.

jegyei azonban mégsem elégségesek ahhoz, hogy festészetük stiláris egységbe legyen fogható. Kállai Ernő kifejezése, amellyel többek között Szőnyi művészetét is „*expresszív naturalizmusnak*” nevezi,² tulajdonképpen fából vaskarika. Eltekintve attól, hogy e Kállai nyomán elterjedt és felkapott műszó nem mond semmit, nem ismeri Szőnyi festészetét az, aki pusztán érzelmes természetutánzást lát benne. Mai szintetikus művészetében semmi sincs a naturalizmus szövedékének ridegségéből, sem az expresszionizmus formalazaságából, vagy érzelmi, értelmi túltengéséből. Stílusának kiindulópontja azonban tényleg Nagybánya volt.

Szőnyi nem pallérozott gondolkodó. Jóllehet a legnagyobb fokú öntudatosság sem zárja ki a legmagasabb ihletet, Szőnyi képalakításában a *képzelet* logikájának sokkal fontosabb a szerepe, mint az értelemnek. A formák felületes harmóniájánál mélyebbre a természetbe való spontán belemerülés útján hatol. Réti István szép szavai: „a természetanulmány az intuíció iskolája, gyakorlása”, kitűnően találnak Szőnyi lelkületéhez. Ezt az iskolát örömmel járta végig. Nagybányán Ferenczy Károly szuggesztív egyénisége kitörölhetetlenül lelkébe véste a nemes motívum szeretetét, az érzékelhető formák gazdaságos elrendezésének elvét, s azt a mértékérzést, amely idegenkedik a határozatlantól és a túlságosan elvonttól. Csupa egészséges ösztön, merőben elfogulatlan látás állt őrt művészi indulásánál s talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy későbbi mesterének, Réti Istvánnak megállapodott művészetszemlélete sokban hozzájárult ahhoz, hogy Szőnyi a festői irányzatok akkori zűrzavarában is meg tudta tartani tehetségének eredeti vonásait. Egyenletes munkabírása sosem fulladt ki a vállalt feladatok súlyától, sőt folytonosan megújult attól a bensőségtől, amely művészetének hajtómotora.

„*Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben, der täglich sie erobern muss.*”³

Az *érzés* minden a művészetben, hirdette Hollósy, s Szőnyinél is az *érzés* és az *átélés* terjedelmével folyton nagyobb befogadóképességűvé terebélyesedett a festészet. Vizuális benyomásait nem korlátozták tudati szkémák, s az alkotás aktusának sodró ereje lehelt gondolatot a festménybe. A formákon át teremtett magának világos fogalmakat az életről, s ezért képeit kiegészítő asszociációk nélkül is egészül látjuk. Valami derűs görög szellem munkál benne roppant hatékonyan, s ez vezette a plasztikai értékek szeretete felé. Első korszakára a szobrászi kifejezés utáni kielégíthetetlen sóvárgás nehezedett. Úgy érezte, hogy az olajfesték nem eléggé „kemény” ahhoz, hogy olyan szobrászi hatásokat hozzon létre, amelyek formaittasult kifejezési akaratának kedvére lehetnek volna. Az olaj túlságosan „kenődött”, – kővel szeretett volna festeni.

Földbe gyökerező, nagy medencéjű, termőképes női alakjait a brutálisan hangsúlyozott konstruktív rajz, a fény-árnyék mintázó ereje s az „ellenfény” nyers torzsalkodása formálta. Uralkodó szerepe a kiemelt konstrukciónak s az éles rajznak volt, – a színek csak szerény kíséretet szolgáltattak. Bizonyos barokk izgágaság is előtérbe nyomult a síkok aprólékos megoszlása révén, ami aztán elburjánzottatta a fény-árnyék játékos kihasználását. *Cézanne* szerkesztési problémái is felütöttek fejüket, sőt *Marées* figuráinak magatartása szintén kísértett. De annak a festészeti problémának, amely a Szőnyi-képeken vetődött fel, semmiféle szellemi kapcsolata sincs *Marées*-vel. Mindenekfölött azonban a láthatatlan eszmény, *Rembrandt* gyúrja, alakítja azt a lendületet, amely az ifjúság áldott szertelenségében a görög világosság, a rembrandti kíméletlen életközelség, s a barokk szenvedélyesség ellentétes pólusai közé akart romantikus hidat verni.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is difficult to decipher due to its low contrast and orientation.

Hozzávetései néha találkoztak a festői igazsággal, de végleges megállapodásra kevés alapot nyújtottak. Szőnyi maga, amikor nagyszámú követőinek felhígításában pillantotta meg eredményeit, gyorsan túlment rajtuk: feloldódtak a merev formák, s a felmetélt formaszeletek eltűnésével a hangsúly a színekre toldott át. Az a keménység, amely a régebbi képeket jellemzi, lágyabb felfogásnak ad helyet, az „ellenfényt” legtöbbször „telifény” váltja fel, s ebben a lokális színek tisztábban érvényesülnek. *Velázquez* szeretett így festeni, hogy a fény ne szerepelhessen annyira színromboló elemként. A színek felé való igazodásban megszűnt a kompozíció hovatovább szkematikus merevsége is. Egy új Szőnyi bontakozott ki: meggyőzőbb erejű és kötetlenebb.

Ezt a változást zebegényi tartózkodása váltotta ki. Nagybánya után került Szőnyi másodszor a természet tartós közelébe. Szemmel láthatóan izgalmas birkózásra kelt a természet szuggesztív közvetlenségével, s megdöbbenése a látvány zsarnokhatalmán csak jó idő múltán oszlott el. Az övénél lanyhább igyekezet és langyosabb érzés menthetetlenül rabjává esik azoknak az elemi erejű, változatos benyomásoknak, amelyek az új környezetben dúslakodó táj ingere folytán alélt passzivitásra, vagy heves utánzásra csábítanak. Az újból nekikezdés türelmetlen modorában készült képeken eleinte tényleg mintha csak az impresszionista meglátás gyors, felületi összefogásra működne, az intuitív képzelet alig eléggül ki: heveny reakció, ösztövé alakítás. A képfelepítésből kiesik az a fölényes komponálóbiztonság, amely a formát egyszerűbb elemekre tudja visszavezetni. Tónusai is kevésbé tartalmasak, kevésbé gazdagok, s bár színkálája legnagyobb kiterjedését érte el, a színértékek túl nagy különbsége akaratlanul is jelzi, hogy a festő külső látása felülkerekedett a belső látáson.

Tömören és sok irányban jellemezni, számolni egy színnek a szomszédos színekre gyakorolt másító hatásával, lemondani a kieszelésben való gyönyörködésről és kárpótlást találni a kifejezési eszközökre irányuló találékonyságban, túllátni a látványon, mert a tárgyi világ határain kezdődik a képzeleti világ mélye, formai közösségébe hozni a természetben okszerű összefüggésben nem álló jelenségeket és a „dinamikai folyamatokat statikai jelekkel” érzékeltetni a vásznon: voltaképpen ez a lényege az újabb festőművészetnek. Ebben az értelemben a művészetben nincs fejlődés, csak másolás: időnkint egyik elemről a másikra tevődik át a hangsúly. Hol a tárgyiasabb, hol az elvontabb szemlélet sugall, hol a mindig másképp értelmezett forma, hol pedig a változó látás követelményeinek megfelelő szín tör hegemoniára. Szerencsés korszakok egyértelmű állásfoglalása, egységes *világnézete*, amelyet azonban sohasem a művészet alakít, teremt a stílust – nem morfológiai, hanem szellemi értelemben. A világnézet lazulásával a stílus is *irányokra* bomlik, s ezek le kicsinylése és meg nem értése a legtöbbször abból a tapasztalati tényből keletkezik, hogy „minden új művészeti iránynak meg kell küzdenie olyan értékeléssel, amely egy értékke merevült empirikus formamód nevében ítélt”. Más alkalommal már kifejtettem, hogy korunk festészetétől miért nem kívánhatunk egységes stílust, – bár nem biztos, hogy korunk művészeti csúcsteljesítményei a későbbi századok szemléltői előtt nem olvadnak-e olyan közösségbe, amely azonos stílust is jelenthet.

E megfontolások alapján nehéz még Szőnyivel kapcsolatban is ilyen kiterjesztett értelmű stílusról beszélni, illetőleg megjelölni azokat a különleges jegyeket, amelyek mások részéről többször hangoztatott stílusalakító érdemét igazolják. Mi megelégszünk annak megállapításával, hogy izmos tehetsége folytán talpa alá gyű-

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. The text also mentions the need for regular audits to ensure the integrity of the financial data.

In the second section, the author details the various methods used for data collection and analysis. This includes the use of statistical software and manual calculations. The text highlights the challenges of handling large volumes of data and the importance of using appropriate sampling techniques.

The third part of the document focuses on the implementation of internal controls. It describes how these controls are designed to prevent errors and fraud. The author provides examples of control procedures and explains how they are integrated into the daily operations of the organization.

The final section discusses the role of management in ensuring the success of the financial reporting process. It stresses the importance of clear communication and the establishment of a strong corporate culture. The text concludes by summarizing the key points and offering recommendations for future improvements.

ri azokat a nehézségeket, amelyek a maga művészetén belül logikus fejlődése elé állanak, s egyéni érdemét abban látjuk, hogy kifejezési eszközeit fokozatosan tisztultabbá fejlesztette. A rövid zebegényi tétovázás után igazolta *Euckent*,⁴ aki szerint az embernek a természet fölé kell és lehet emelkednie, mert az ember egy szellemi világnak is részese.

Fejlődése leginkább a színkezelés terén meglepő. Ha az elmúlt években még a természet nyújtotta színek hangzatát akarta mindenáron visszaadni, mostanában – tanúja a napokban zárult gyűjteményes kiállítás – szabadabb lett, merészebb és költőibb. Eddig nem volt igazi kolorista, színadása a naturális színekhez ragaszkodott, azok enyhességéhez és kelleméhez. Az olajról is azért tért át a temperára, mert ez kevésbé ragad fölfokozott, fölgújtott színezésre. Most aztán, amikor teljesen kiforrott temperatechnikája nyilván bátrabb és összefoglaltabb lehetőségeket nyújt, a *palettán* rendelkezésére álló színekkel gondolkodik: szabadon költ. A természetszínek viszonya a festékszínekhez mindig illékony, irreális. A kremzi fehér csak botorkál egy fémtárgyon megcsillanó napsugár színe után. A természet színei is átköltésre, szabad éreztetésre vágnak, éppúgy, mint tárgyai. Szőnyi most futott be a szabadság révébe. Nem bujálkodik a színekkel: képein a leggyakoribb időszak a naplemente, amikor nyugodtak, érettek a színek, s amikor nem a bontó fény, hanem az összefogó *világosság* árad szét. Az ég burájából alászüremplő világosság élénken láttatja a felső formákat, egyenletesebbek benne a színértékek, átköltésre engedelmesebbek. Ennek a világosságnak fedezékében bővíteni a clair-obscur problémát – Rembrandt! – kiküszöbölni a képből minden sztaffázst, új kolorizmusának értelmében a természet és ember panteisztikus egységét éreztetni, íme azok a célok, amelyek felé Szőnyi immár biztonsággal halad. Mi úgy látjuk, hogy művészete most indult útra a végső győzelemért – különös, hogy épp ekkor éri az „ellazulás” és „elnagyolás” vádja. Pedig milyen okszerű az, hogy a sommás fa mellett a figura is sommásan jelződik, nehogy szétbomoljon a látvány egysége. Hisz nemcsak a kompozíció egyensúlya tart össze egy képet – a megjelenítési egyenérték legalább is olyan fontos.

A színek szabadságával együtt jár a formák felszabadultsága, sőt a kompozícióé is. Az új képeken nincs meg a régiek merev zártsága, oldottabb a szerkezet, de nem széteső s benne a vertikálisok fokozódó jelentősége a legegyszerűbb kompozíció formákat segíti elő. Szőnyi különben is mindig idegenkedett a különcködő szerkesztéstől, művészetének mai reményteljes állapotában pedig misem természetesebb, mint az, hogy minden képalakító tényező berzenkedés nélkül idomul a festő tisztult szándékaihoz.

SZÖNYI

Wtórán

Okmányi 1691

SZŐNYI István

BOJÁR Iván: Erotikus művészet. = Műkincs Figyelő,
1992.3. 1, 12.p. ill.

5.p. ill.

hónappal megyeri látogatása előtt Pál komjáti provizornak többek között több ideje leszen az Pallérnak Munkáját végezhesse á még oda e meg Kegyelmed előtt Maga bocsúljon többször találkozzunk név szerint épp rokkal, kőművesekkel. Az nem va uradalmi emberek — mint több

Éccard, a Károlyi család építőmestere György, Kirner János, Jurt József: na már az 1760-as években a tótunakik a századfordulón és a 19. század károlyi uradalom különböző építkezése De könnyen lehetséges, sőt nem ehető, hogy olyan mesterekből és megyeri számadásokban a kastélyépítésnek [26] a tótmegyeri kastélyépítés maradtak ki. Ilyen például Rátib Márton téglavető mester, [27] Mocsács, [28] Zsigmond János, Pro Uivaldszki (?) László kőművesek, [Gróf András vasárnok] [30] vagy ges, [31] Az ő kezük munkája vagy különféle portéka olykor feltételezhető benne van a különböző uradalmi építményeri kastélyban is.

Ezek után lássuk, milyennek é

Szónyi István: Kép

Könyve előszavában Szónyi István kedvesen mentegetődzik, amiért engedett kiadója rábeszélésének és ecset helyett tollhoz nyúlt. „*A művész a művészetnek más, számára idegen műfajában csak dilettáns lehet: a dilettantizmus pedig meghacsáthatatlan bűn*” – mondja Szónyi. Általánosságban talán igaza lehet, az övéhez hasonló esetekben nem áll a szabály. Képekhez, szobrokhoz elvégre mégiscsak a művészek értenek legjobban, s nem lehet dilettantizmus, ha mesterségükről írnak. Írásbeli kifejezési készségük talán egyenrangú festői vagy szobrászi tehetségükkel, észrevételeik, kritikájuk a művekről, gondolataik a művészetről szükségképpen mindig érdekesek és tanulságosak mégis, hisz arról szólnak, ami életük tartalma. Irodalomról az írók véleménye mérvadó, erről nincs vita. Furcsa lenne, ha művészetben nem művészeket illetne meg az utolsó szó. Igaz, hogy az író azonos eszközökkel, mesterségének eszközeivel él, amikor ítélkezik, a festő és szobrász pedig fogalmi nyelvre kénytelen áttenni vizuális élményeit, szavakkal kell színeket és formákat érzékeltetnie. Ez a nehézség mégsem változtathat azon, hogy a festő–szobrász írókat különleges figyelemmel kell olvasnunk, még akkor is, ha írásmódjuk nem ér el művészi fokot.

A múlt században a legszakszerűbb és mégis közérthető könyvet a régi mesterekről egy francia festő, *Fromentin*⁵ írta. Ő véletlenül írónak is elsőrendű. Delacroix naplója tele van nagyszerű észrevételekkel. *Cézanne* levelei mély bepillantást engednek alkotásmódjába – hogy csak a legnagyobbakat említsük. Nálunk is szép hagyománya van a művész-írásoknak. *Barabás, Munkácsy, Rippl-Rónai, Csók István* önéletrajzai közismertek, ugyanígy *Székegy Bertalan* elméleti fejtegetése, *Réti István* tanulmányai kortársairól, művészetbölcseleti vagy művészetelméleti kérdésekről képzőművészeti irodalmunk csúcsát jelentik. *Lyka Károly* kiváló munkásságát is joggal sorozzuk ide, minthogy Lyka eredetileg festőnek készült, s Münchenben tanult. A fiatalabb nemzedék tehát ezt a szép hagyományt folytatja, amikor írónak is felcsap. Közülük *Bernáth Aurél* szól mind gyakrabban művészeti kérdésekről. Vas-kos tanulmányai jelentek meg, s ezek akár egyes művészekkel foglalkoznak, akár stílusproblémát feszegetnek, gyakorta fején találják a szöveget. De igazságtól el-

1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

tekintve már csak azért is rendkívül vonzóak írásai, mert egy kitűnő festőművész álláspontjáról, ízléséről, elfogultságáról számolnak be. A szobrász Pátzay Pál kevésbé szubjektív. *Végérvényes* megfogalmazásokra törekszik, s tömör meghatározásain nemegyszer törheti az ember a fejét. A képzőművészet tényeiről olyan szabatos nyelven szeretne beszélni, mint amilyennel az egzakt tudományok élnek. *Hildebrand* lebeg szemei előtt. Szinyei Merséről szóló könyve inkább csak tanulmánytöredék. Túl rövid ahhoz, hogy Szinyeiről kimerítő képet rajzoljon, megállapításai azonban így is fontos adalékok a Szinyei-kérdéshez.

Bernáthhoz és Pátzayhoz csatlakozott most Szőnyi István is a *Kép* című könyvével. Szőnyi, festői egyéniségének megfelelően, írásban is csupa közvetlenség. Stílusa az élő szó, a csevegés könnyedségével hat, s ezzel Rippl-Rónai „Emlékezései”-nek nyomán jár. Könyvét nehéz tartalmilag ismertetni. Apró fejezetekből áll. Szó van bennük a műélvezetről, a műértésről, a dilettánsról, az irányított művészetről, az őstehetségekről, a művészet hasznosságáról, kvalitásról, arányról, stílusról, technikáról és egy csomó másról. Nemegyszer ismert dolgot ismétel, de ezek olyanok, amiket nem lehet eléggé ismételni, minthogy a nagyközönség még mindig nem eléggé ismeri őket. A kitűnő művész tekintélyén keresztül talán könnyebben válnak általánossá, mintha csak tisztán képzőművészeti írók és kritikusok hangsúlyoznák őket.

Szőnyi nem rendszerbe foglalt elméletet fejt ki. Lámpásával egyszer csak világít, másszor oda vet fényt, de mire könyve végére érünk, az az érzésünk, hogy majdnem mindenről beszélt, amiről képek és szobrok kapcsán szólni érdemes. Igaz, sohasem meríti ki a felvetett kérdést. Egyikről hirtelen a másik jut eszébe. Társalog az olvasóval, szinte várja az ellenvetést. Néha úgy hagyja abba magyarázatát, mintha az volna a gondolata, nem érdemes a szót továbbfűzni: aki szereti a képet, annak úgyis fölösleges minden magyarázat, aki meg nem szereti, annak úgyis hiába beszél az ember. Hát ebben aztán nem adunk igazat Szőnyi mesternek. Tudjuk, hogy az életben semmi sem kapható ingyen. A műélvezet, a műértés sem. Igaz, hogy a színvonalat nem lehet a képek iránti szeretetre bírni. De ezek száma valószínűleg nem nagyobb, mint a botfülűké. A zenei nevelés pedig láthatóan gyarapította a zenekedvelő és zeneértők táborát. Bizonyosan így lesz a jobb képzőművészeti oktatás folytán a kép- és szoborkedvelőkkel is. Ezek szívesen kapnak az értelmes szón, szívesen olvasnak, ha nem riasztja el őket a túlságos szakszerűsködés. Épp ezért az ilyen Szőnyi-féle szép, nemesen szerény, értelmes könyvek nagyon is szükségesek. Szeretnők, ha kérdőink művész-íróink sikerein felbuzdulva, minél több művészből „csikarnának ki” olyan írásokat, amelyekben ezek elmondhatnák mindazt, amit művészetükről gondolnak. Képzőművészeti irodalmunk csak árnyalatosabb és gazdagabb lenne vele. Szívesebben láttuk volna, ha Szőnyi könyvének képmellékleteit kizárólag magyar művészek alkotásaiból állították volna össze. Meg aztán olyan nehéz kiirtani a szöveg szejtőhibáit?

Saewy' liaz

Olderji 1331

Szönyi legújabb képeivel olyan harmonikus világ idéződik fel, melyben a jelenségek és tárgyak külső arculata belső tartalmukat is tökéletesen ki tudja fejezni. Nem mindennapi találkozás ez, mert a megcsontosodott látás hajlandó a dolgokat titokzatosságuktól megfosztani, a túlcsigázott képzelődés viszont lerázza a közvetlen megfigyelés segítségét s a festői megjelenítést kizáró elvontságok terében csapong.

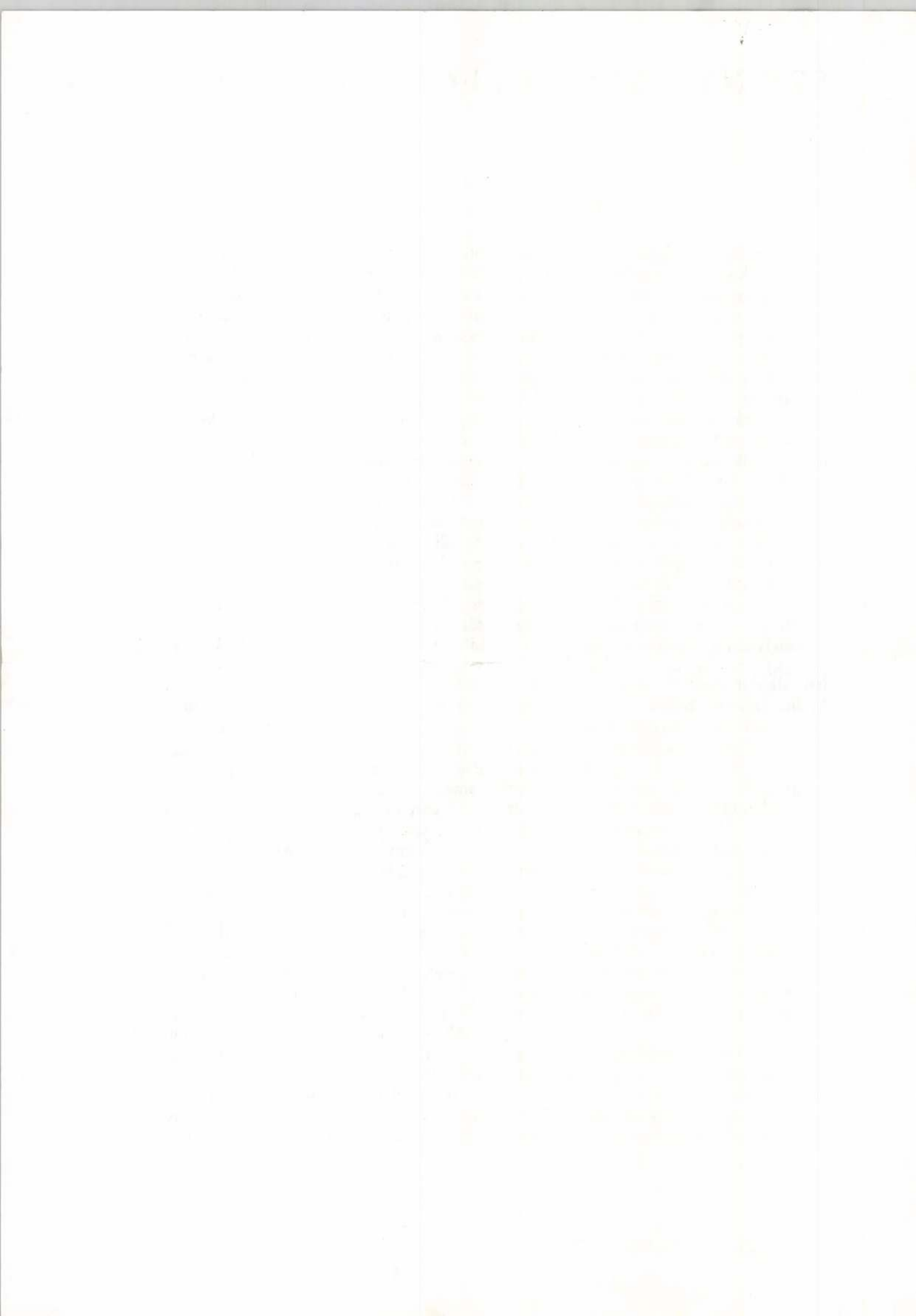
Szönyit jelenséghez kötött látása és arányos képzelőtehetsége a mélyebb összefüggések megpillantására is képesíti. Művészete azért áraszt felénk olyan üdítő levegőt, mert erőteljesen fejezi ki azt a valóságot, amely híján van ugyan a köznapis valószerűségnek, minthogy művészi igazság a lényege, de amelyben a tárgyas és képzeleti elemek együttese oly komoly, hogy a véletlen alkalomszerűség minden feltevése kiküszöbölődik belőle és szinte a dolgok természetes lényegét láttatja.

A dolgok leronthatatlan határai Szönyi egészséges felfogásában nem dermesztik meg a művészi ábrázolás szabad lendületét, nem késztetik pontos utánzásra, sőt azt mondhatnók, hogy egyenesen alapjai annak a leleménynek, amely a tárgyi ábrázoláson túl szellemi célzásokkal fokozza az alkotó kielégülést. Nem másolja a természetet, hanem szellemibb síkban helyezi el. A természet-transzponálás művészi foka azonos a festő életérzésének hőfokával: azzal a képzeleti világgal, amelyet a festészet anyagi korlátai között a képeken alakít ki.

Szönyit minden nehézkességtől és természetlen szorongástól megmenti egyensúlyban álló lelkének egyszerűsége, alkotó erejének simulékonytsága és festői szemléletének életteljessége. Mi a gon-

dolatokból indulunk ki, — ő a látványból: igaz, hogy a látványon keresztül a láthatatlant közelíti meg. Azt a valamit, ami benne lappang a közvetlen optikai valóságban, de csak akkor válik részünkre is felfoghatóvá, ha a művészet autonóm világában bontakozik ki. Szönyi odaadó elmélyülését a jelenségbe nem zavarja értelmi okoskodás, ezért tévedései is előnyére fordultak. Festői ösztöne igazította őket helyre, nem pedig elmélkedő mérlegelés.

Fiatal festőink közül kétségtelenül neki van a legkevesebb elemző hajlama. Mindig a kép uralkodó alkatát látja meg legelőbb, tétovázás nélkül veti magát a képgondolatra s a természet semmi látványa előtt sem fogja el a festői közölkétségek érzése. Innen az a hihetetlen termékenység, amely állandó és amelyet egy-egy perióduson belül is legfeljebb annyiban lehet egyenetlennek tartani, hogy a festő olykor mohóbban kívánja a külső gazdagságot, mint a belső életet. Zavara legtöbbször a témagazdagság zavara. A rázúduló benyomások tömkelegében rendet teremteni sokszor csupán egy egész képsorozaton belül, nem pedig egy képen tud. Így az egyik festmény utal a másikra, az ötletek számtalan vásznon jelződnek, változnak, míg végül végérvényesen kibontakoznak és szerencsés megoldásba teljesülnek. A probléma az indulásnál még aprólékos, homályos kitéréseivel ingerel, később megveti lábát, kicsinyességtől mentes lesz s a folytonos kísérleten, gyakorlaton, az anyagokkal való küzködésen keresztül egyértelművé tisztul. Ez a szenvedélyes festői míveskedés, amelyben kevesebb a hév, mint az átható erő, amely nem hirtelen nekibuzdulás és tépelődő ellanyhulás, hanem az állandó energia-felesleg célra-

törő levezetése, Szőnyi kiváltságos erénye.

Kitűnő megfigyelőképessége árasztja el elsősorban zamatos képideákkal. Amikor a jelenséget teljesen magáévá tette főbb vonásaiban, akkor jut képzelete is szóhoz a kifejezésben, amely okszerűen alkalmazkodik a festő technikai készségéhez. Szőnyi anyagi eljárásában izgalmas változásoknak lehetünk tanúi. A folytonos gyakorlati művelés olyan gazdag fokozatokat épített ki benne, amelyek alkalmasak arra, hogy hiánytalanul kielégítse benne a tiszta formák szükségének érzetét.

Ha megpróbál az ember Szőnyi képeiben kedve szerint járkálni, ha mintegy újra akarjuk őket megfesteni s az ő ecsetének élénk, szapora mozdulataival mozgunk s lendületeivel leszünk erőteljesek vagy gyengédek, ha színeivel érzünk s ha vele ismétljük formáinak uralkodó taglejtését, — minduntalan az lesz a benyomásunk, hogy valami határozottan alakulót segítünk kifejlésre, anélkül azonban, hogy azt a végcéltné látnók, amelynek érdekében mindez történik. Ennek magyarázata részben az, hogy Szőnyi igen sok festménye csak bizonyos kezdetleges állapota egy más képében megvalósuló szándéknak s ennyiben kétségtelen fogyatékos. Másrészt azonban hibás művészi nevelésünk és gyakorlatlanságunk torzítja el bennünk a kép valódi értelmét. Noha a képtárgynak szín- és formahatása közvetlen s ez alól alig vonhatjuk ki magunkat, a legtöbbször még ezt a közvetlen hatást is megmászjuk azzal, hogy nem a szemlélt kép közvetlenül kiáradó hatásába merülünk el, hanem, a jelenvaló optikai élmények intenzitását mintegy közömbösítve, hasonló, de természeti élményemlékeinket vonatkoztatjuk rájuk. Világos, hogy a nyers, keretetlen természetlátvány és a festőművészet önértelmű, tömör ábrázolásának tartalma nem fedheti egymást. A képnézőnek összehasonlító és társító lelki mechanizmusából származik Szőnyi nem egy képének gyökeres félreértése is. A gondolattársítás lehetősége az ő festményeiben meglehetősen szűkre van szabva. Képzeletének fővonása ugyanis a képszerű elrendezés, a kompozíció értékeinek felfokozásában rejlik, nem pedig abban, hogy bőséges asszociációkra nyújtson alkalmat. Nem szabad több gondolatot keresnünk benne, mint amennyi a színek és formák, valamint az emberi alakok és tárgyak *jellegetes magatartásának* logikájából önként adódhatik.

Persze ez a megállapításunk, amely nagyjában egész újabb festészetünkre áll, nem jelenti azt, mintha Szőnyi művészete az imitatív naturalizmus béklyóiban vergődne; mindössze arra céloz, hogy az a mértéktartás a megjelenítésben, amely a naturalizmusnál sokkal oldottabb és szellemibb, de mégis határozott tárgyi valóságokkal számol, szükségszerűen gátat vet a parttalan gondolat- és érzelemáradatnak.

Szőnyi képalakításában a *képzelet* logikájának sokkal fontosabb a szerepe, mint az értelemnek. A formák felületes harmóniájánál mélyebbre hatol, a természetben való spontán elmerülés útján. Réti István szép szavai: „a természet-tanulmány az intuíció iskolája, gyakorlása“, kitűnően találnak Szőnyi lelkületéhez. Ezt az iskolát örömmel járta végig. Nagybányán *Ferenczy* Károly szuggesztív egyénisége kitörölhetetlenül lelkébe véste a nemes motívum szeretetét, az érzékelhető formák gazdaságos elrendezésének elvét s azt a mértékérzést, amely idegenkedik a határozatlan-tól s a túlságosan elvonttól. Csupa egészséges ösztön, merőben elfogulatlan látás állt őrt művészi indulásánál s talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy későbbi mesterének, Réti Istvánnak megállapodott művészetszemlélete sokban hozzájárult ahhoz, hogy Szőnyi a festői irányzatok akkori zűrzavarában is meg tudta tartani tehetségének eredeti vonásait. Egyenletes munkabírása sosem fulladt ki a vállalt feladatok súlyától, sőt folytonosan megújult attól a bensőségtől, amely művészetének hajtó motora.

Vizuális benyomásait nem korlátoz-

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1870

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

ták tudati szkémák s az alkotás aktu-
sának sodró ereje lehelt gondolatot a
festménybe. A formákon át teremtett
magának világos fogalmakat az életről
s ezért képeit kiegészítő asszociációk
nélkül is egészül látjuk. Valami derűs
görög szellem munkál benne roppant
hatékonyan s ez vezette a plasztikai ér-
tékek szeretete felé. Kezdeti korszaka-
ra a szobrászi kifejezés utáni kielé-
gíthetetlen sóvárgás nehezedett. Úgy
érezte, hogy az olajfesték nem eléggé
„kemény“ ahhoz, hogy olyan szobrászi
hatásokat hozzon létre, amelyek forma-
ittasult kifejező akaratának kedvére
lehettek volna. Az olaj túlságosan „ke-
nődött“ — kővel szeretett volna fes-
teni.

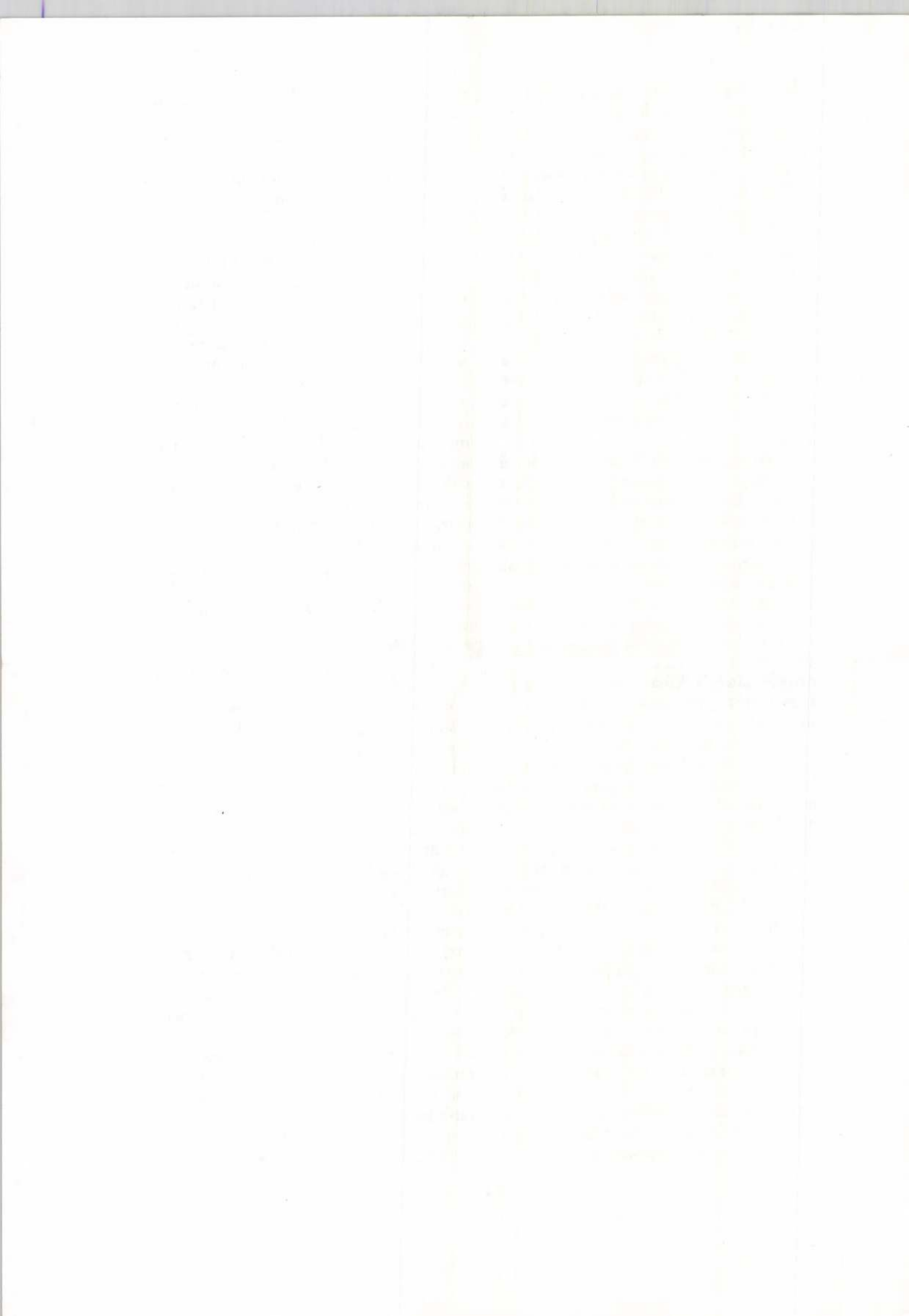
Földbegyökerező, nagymedencéjű,
termőképes női alakjait a brutálisan
hangsúlyozott konstruktív rajz, a fény-
árnyék mintázó ereje s az „ellenfény“
nyers torzsalkodása formálta. Ural-
kodó szerepe a kiemelt konstrukciónak
s az éles rajznak volt, — a színek csak
szerény kíséretet szolgáltattak. Bizo-
nyos barokk izgágaság is előtérbe nyo-
mult a síkok aprólékos megoszlása ré-
vén, ami aztán elburjánzottatta a fény-
árnyék játékos kihasználását. *Cézanne*
szerkesztési problémái is felütöttek fe-
jüket, sőt *Marées* figuráinak magatar-
tása szintén kísértett. De annak a fes-
tészeti problémának, amely a Szőnyi-
képeken vetődött fel, semmiféle szel-
lemi kapcsolata sincs *Marées*-vel. Min-
denekfölött azonban a láthatatlan esz-
mény, *Rembrandt* gyúrja, alakítja azt
a lelkiületet, amely az ifjúság áldott
szertelenségében a görög világosság, a
rembrandti kíméletlen életközelség s a
barokk szenvedélyesség ellentétes pólu-
sai közé akar romantikus hidat verni.

Hozzávetései néha találkoztak a fes-
tői igazsággal, de végleges megállapo-
dásra kevés alapot nyújtottak. Szőnyi
maga, amikor nagyszámú követőinek
felhígításában pillantotta meg eredmé-
nyeit, gyorsan túlment rajtuk: felol-
dódtak a merev formák s a felmetélt
formaszeletek eltűnésével a hangsúly a
színekre tolódott át. Az a keménység,
amely a régebbi képeket jellemzi, lá-

gyabb felfogásnak ad helyet, az „ellen-
fényt“ legtöbbször „telifény“ váltja fel
s ebben a lokális színek tisztábban ér-
vényesülnek. A színek felé való igazo-
dásban megszűnt a kompozíció hova-
tovább szkematikus merevsége is. Egy
új Szőnyi bontakozott ki: meggyőzőbb
erejű és kötetlenebb.

Ezt a változást zebegényi tartózkodá-
sa váltotta ki. Nagybánya után ek-
kor került Szőnyi másodszor a termé-
szet tartós közelébe. Szemmelláthatóan
izgalmas birkózásra kelt a természet
szuggesztív közvetlenségével s megdöb-
benése a látvány zsarnokhatalmán csak
jó idő múltán oszlott el. Az övénel
lanyhább igyekezet és langyosabb érzés
menthetetlenül rabjává esik azoknak
az elemi erejű, változatos benyomások-
nak, amelyek az új környezetben dús-
lakodó táj ingere folytán alélt passzivi-
tásra vagy heves utánzásra csábítanak.
Az újból nekikezdés türelmetlen modo-
rában készült képeken eleinte tényleg
mintha csak az impresszionista meglá-
tás gyors, felületi összefogása működ-
nék, az intuitív képzelet alig elégül ki.
A képfelépítésből kiesik az a fölényes
komponáló biztonság, amely a formát
egyszerűbb elemeire tudja visszavezetni.
Tónusai is kevésbé tartalmasak, ke-
vésbé gazdagok s bár színskálája leg-
nagyobb kiterjedését érte el, a színérté-
kek túlnagy különbsége akaratlanul is
jelzi, hogy a festő külső látása felülke-
rekedett a belső látáson. Izmos tehet-
sége azonban hamar talpa alá gyűrte
azokat a nehézségeket, amelyek mű-
vészete logikus fejlődésének útjába
állottak s egyéni stílusát, melynek
semmi köze a mindinkább korszerűnek
feltett stílushoz, az új klasszicizmus-
hoz, kifejezési eszközeinek állandó pal-
lérozásával még jellegzetesebbé tette.

Haladása leginkább a színkezelés te-
rén meglepő. Ha az elmúlt években
még a természetnyújtotta színek hang-
zatát akarta mindenáron visszaadni,
mostanában — tanúja a napokban zá-
rult gyűjteményes kiállítás — szaba-
dabb lett, merészebb és költőibb. Eddig
nem volt igazi kolorista, színadása a
naturális színekhez ragaszkodott, azok

enyheségéhez és kelleméhez. Az olajról is azért tért át a temperára, mert az kevésbé ragad fölfokozott, főlgyujtott színezésre. Most aztán, amikor már teljesen kiforrott temperatechnikája nyilván bátrabb és összefoglaltabb lehetőségeket nyújt, a *palettán* rendelkezésére álló színekkel gondolkodik: szabadon költ. A természetszínek viszonya a festékszínekhez mindig illékony, irreális. A kremzi fehér csak botorkál egy fém-tárgyon megcsillanó napsugár színe után. A természet színei is átköltésre, szabad éreztetésre várnak, éppúgy, mint tárgyai. Szőnyi most futott be e szabadság révébe. Nem bujálkodik a színekkel: képein a leggyakoribb időszak a naplemente, amikor nyugodtak, érettek a színek s amikor nem a bontó fény, hanem az összefogó *világosság* árad szét. Az ég burájából alászüremelő világosság élénken láttatja a felső formákat, egyenletesebbek benne a színértékek, átköltésre engedelmesebbek. Ennek a világosságnak fedezékében bővíteni a *clair-obscur* problémát — Rembrandt! — ki-
2 küszöbölni a képből minden sztaffázst, új kolorizmusának egységében a termé-

3 szet és ember panteisztikus egységét éreztetni, — ime, ezek azok a célok, amelyek felé Szőnyi immár biztonság-
gal halad. Mi úgy látjuk, hogy művésze most indult útra a végső győzelemért, — különös, hogy épp ekkor éri az „ellazulás“ és „elnagyolás“ vádja. Pedig milyen okszerű az, hogy a sommás fa mellett a figura is sommásan jelződik, nehogy szétbomoljon a látvány egysége. Hisz nemcsak a kompozíció egyensúlya tart össze egy képet, — a megjelenítési egyenérték legalább is olyan fontos.

A színek szabadságával együtt jár a formák felszabadultsága, sőt a kompozícióé is. Az új képeken nincs meg a régiek merev zártsága, oldottabb a szerkezet, de nem széteső. S benne a vertikálisok fokozódó jelentősége a legegyszerűbb kompozíció-formákat segíti elő. Szőnyi különben is mindig idegenkedett a különcködő szerkesztéstől, művésztének mai reményteljes állapotában pedig misem természetesebb, mint az, hogy minden képalakító tényező berzenkedés nélkül idomul a festő tisztult szándékaihoz.

OLTVÁNYI-ÁRTINGER IMRE

5281071 Wuzan

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible handwritten text at the bottom of the left page]

SZÖRTSEY Gábor

CHIKÁN Bálintő Szörtsey Gábor kiállítása : Studió
Galéria, 1984.VII.25-VIII.19. = Művészet, XXV.évf.
11.sz.1984 55 - 56.p. ill.

Bp.Studió Galéria

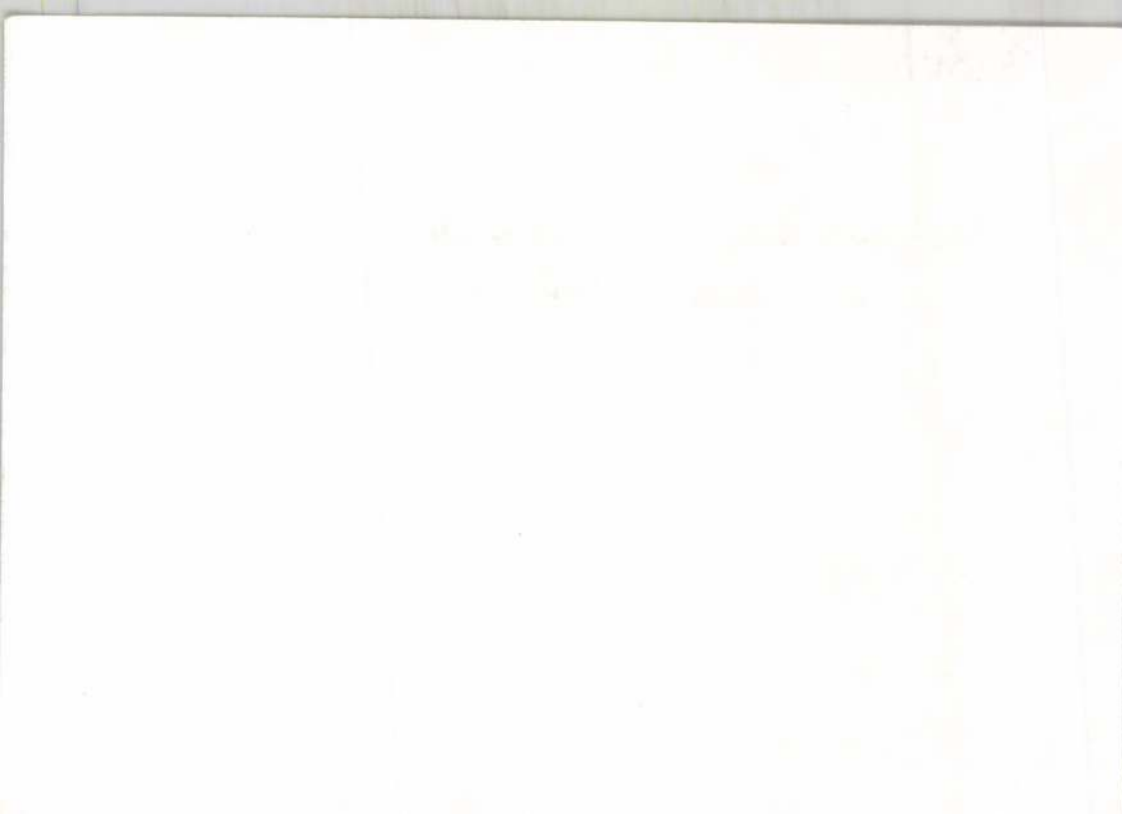
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

1875

SZÖNYI István

Brestyánsly Kona: A zebegényi remete

= Nál Lappja, XXXVI, 10, 1984. márc. 10. 10-11. p. ill

SZÓLYI István

EMBER Mária: Megemlékezés Szólyi Istvánról.
= Magyar Nemzet, XLVII. évf. - 14. sz. 1984. jan. 18.
7. p.

cette époque. Ainsi, en ce qui concerne la commande pour Saint-Vaast, s'il est payé 85 livres pour l'exécution des panneaux peints, il reçoit la même somme pour la polychromie de la caisse du retable et celle des sculptures.⁴

Il s'occupe encore à peindre ou repindre des statues funéraires⁵, ou à élaborer un carton de tapisserie⁶, ainsi que le « patron d'un lampier portant candélabre de laitron, lequel est mis et pendans au cuer de ladite église » (Saint-Vaast)⁷; il est chargé de la dorure d'une « colombe de letton et croche de cuivre... à lequel croche... est pendans et mise le cybore de l'église, dessœur le grand autel »⁸, et enfin, il travaille à la dorure de la grande croix de la place Saint-Vaast⁹. Par ailleurs, Daret est employé, avec d'autres, aux décorations du « Vœu du Faisan » à Lille en 1454, et à celles du mariage de Charles le Téméraire à Bruges, en 1468¹⁰. Cet artiste, bien implanté dans les deux villes, Arras et Tournai, dont les noms sont traditionnellement associés à la production et surtout au commerce de la tapisserie, est bien, *a priori*, un excellent candidat pour l'attribution des « patrons » élaborés en grand nombre pour fournir en modèles les ateliers de tissage de la région¹¹.

2. Jacques

Le style très caractéristique quatre panneaux de Daret V d'ailleurs à l'appui de cette thèse. Formé à Tournai (où il né) dans l'atelier de Robert Car chez qui il était entré dès 141 âge de quinze ans à peine — il : commencé son apprentissage « ciel » en 1427, puis devint en maître de la Guilde, dont il aussitôt nommé principal¹². Ma cohabitation prolongée qu'il : vécue avec Campin, comme le sé plus bref de Rogier van der We à ses côtés, ne disparaissent er qu'assez superficiellement dan manière de Daret. Friedländer ginait une influence possible traditions propres à la tapisserie

SZÖNYI, István

Köpöczi Rózsa

A grafikus Szőnyi : Válogatás Szőnyi István rajzaiból és rézkarcaiból / Köpöczi Rózsa ; [kiad. a Szőnyi István Emlékmúzeum]. – Zebegény : Szőnyi Emlékmúz., 1984 [!1985]. – 16 p., [45] t. : ill. ; 19x20 cm

Bibliogr.: p. 16.

ISBN 963 01 6442 6* fűzött : ár nélkül

Szőnyi István (1894-1960)

76(439)Szőnyi I.

Pest-budai történetek : Rendhagyó városnéző séta /
Buza Péter. – [Bp.] : IPV, [1984]. – 189 p. : ill. ; 28 cm
ISBN 963 316 014 6* kötött : 120,- Ft
Budapest
908.439Bp.

5389.

Csehszlovákia / [összeáll. Kukk Györgyné]. – [Bp.] :
Kossuth, [1984]. – 32 p. : ill. ; 23 cm
ISBN 963 09 2524 9* füzött : ár nélkül
Csehszlovákia
908.437(041)

5390.

Csiszár Károly
Örség / [írta Csiszár Károly] ; [közr. a] Vas megyei
Idegenforgalmi Hivatal. – 4. átđ. kiad. – [Bp.] :
[Panoráma], 1984. – 62 p., [16] t. : ill. ; 16 cm
Deutschsprachige Zusammenfassung
ISBN 963 243 557 5* füzött : ár nélkül
Örség
908.439Örség
914.39Örség(036)

Devich Andor

Törökvések Szegeden egyetem létesítésére 1918 előtt →
1534.

5391.

Dombóvári krónika / Városi Művelődési Központ és
Könyvtár. – 1. – Dombóvár : Vár. Művel. Közp. és
Kvt., 1983. – 21 cm
ISSN 0231 – 2514 = Dombóvári krónika
908.439Dombóvár:061.4(439)

SZŐNYI István

KÖPÖCZI Rózsa: A grafikus Szőnyi. = Művészet, XXV.évf.
8.sz. 1984 60 - 63.p. ill.

1870

1870
1870

SZŐNYI István

NÉMETH Lajos: 90 éve született Szőnyi István :
[- - beszéde a zebegényi emlékülésen 1984. január
17.] = Ars Hungarica, XII.évf. 1. sz. 1984 101-102.p.

Építészeti tervek a 18. századból. =
. köt. 1935 157-177

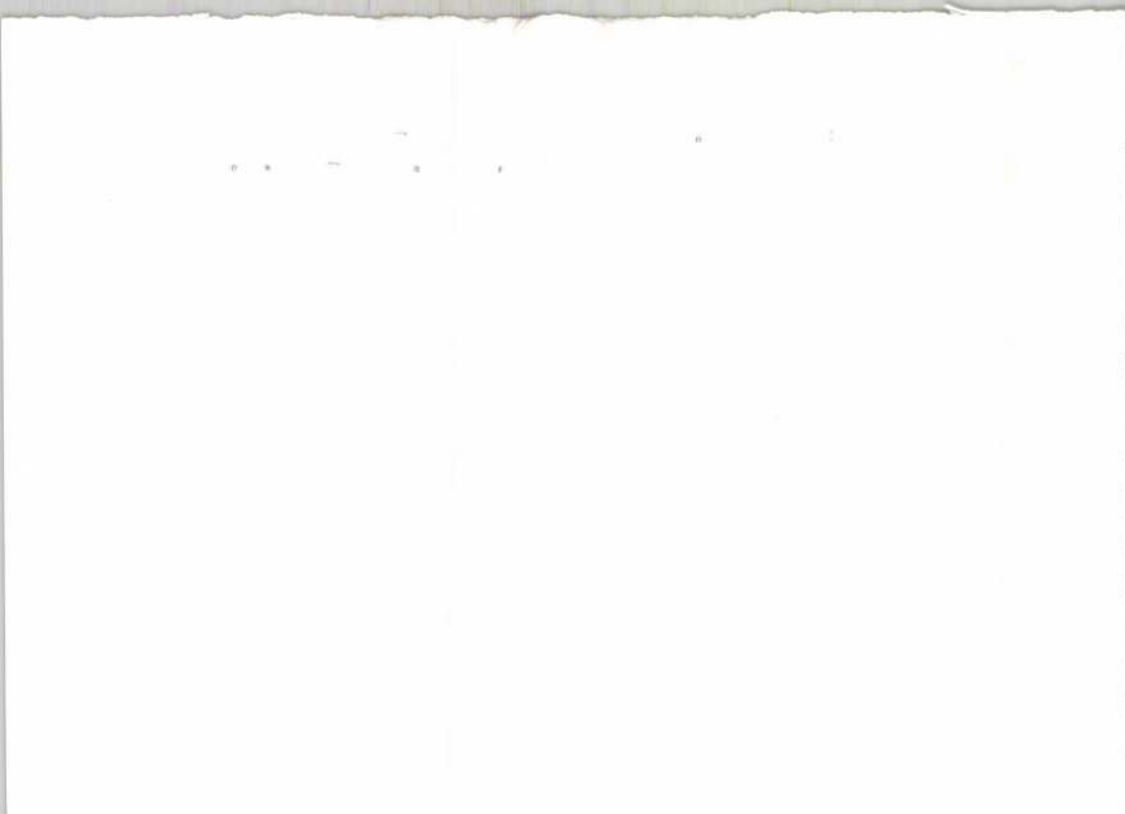
: Zur Frage der französischen Revolu-
chitektur in Ungarn. In: Actes du
gres International d'Histoire de
me II. Bp., 1972 151-156

K.: Verny a pravy obraz Slovenskych
radov, ako ich znázornili rytci a
ri v XVI., XVII. a XVIII. storici.
a, 1974

kij, P.: Ukrainszkij zsvivopisz
I. szt. Kijev, 1978

SZŐNYI István

NÉMETH Lajos: Szőnyi. = A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének Tájékoztatója 1984. 1/2. 86 - 87.p.

SZÖNYI WILÁN

XLII. 13

R. Gy. : [Rózsa Gyula]

hőnyei esendes jubileuma

Wép. n. b. d. s. c. p. 1987. jan. 17. 7. l. a. s.

el

ÉLŐ MŰVÉ 2.

A modell szemének színe visszacseng a háttérnek, valamint a fekete kabátka alatt viselt blúzának színegyüttesében.

„Életműve az emberi arcról szóló hosszú elmélkedés története” (C. Roy: Modigliani, 1918). Rajzokkal kezd. A vékony papíron karaktert formál, ösztönös formaérzéke mellett a lélekábrázolás sem sikkad el. Majd gyorsan vált, szobrász lesz. Művészetének ideája most is s mindvégig a fej. Homokkőből dolgozik. Gyötrelmekkel, kimerültséggel küzdve faragja ezeket a csak rá jellemző – fejlatteleteket, hogy aztán az egész szoborakománnyt egy mozdulattal a csatornába dobja. 1912-ben egy életre befejezi a szobrászkodást.

Csak a rajz és a szobor műfaja után következik az „ismert” Modigliani, a festő, akit a rajzoló- és faragóművész nélkül nehezebben értenénk meg.

Képünk esetében is feltétlen magyarázatot ad a múlt

Szőnyi István (1894-1960)

Művek (vál.)

Szőnyi István / [szerk. M. Várhelyi Vanda] ; [bev. Mucsi András]. – Szentendre : [Pest m. Múz. Ig.], 1984. – 213 p. : főként színes ill. ; 7x7 cm. – (Pest megyei minikönyvek, ISSN 0209 – 4940 ; 7.)

Bibliofil kiadás. – A bevezetés és a képaláírások orosz, angol, német és francia nyelven is. – Példányszám: 5000

ISBN 963 01 3996 [!ISBN 963 01 5846 9] kötött : 100,- Ft

ISBN 963 01 3996 0 [!ISBN 963 01 5845 0] bársony

Szőnyi István (1894-1960)

75(439)Szőnyi I.

099.1

1. Lloyd palota, eredetileg a Pesti
színháza, több intézmény működésének
színház, a Magyar Bank és a Börze is.
un. Marczibányi palota, 1830-32-ben
utca sarkán, némileg átépítve ma

ranykéz utca 6. szám alatti ház,
építette Hild 1825-ben

ir. 33. - az Akadémia utca 3. szám
án építette Hild

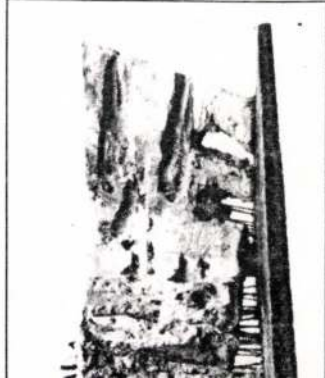
SZÖNYI István

Harangrő Mária: Szőnyi István
emlékállítására: Firtasdy egyenlőség.
előzetes. = Esti Hírlap. XXIX. 178. 1984. július 30. 2. p.

-Bp. Vigadó Galéria

Építőművészetben?

EMEZETI GALÉRIÁBAN

Erdőleletti menet. 1968.

...amasz lehetett és kultúra utólagos beosztása a jai-pavilionjának tai egyezmény szellemében. Így **Margit** vastag emlékműveknek minősültek, mert ma kiadtni a szerkesztő ezt a találatát, ellenben Holderlinben és Dürerben volt valami megbízhatatlanul polgári, Tübingen és Nürnberg, a szülővárosok mégiscsak a későbbi NSZK területén találhatóak.

És a többiek keresetlevele?

Ez egy politikai logika karikatúrája. De nem kevésbé tartható karikatúrának, hogy a Nemzeti Galériában és katalógusában majdnem mindenki hiányzik, aki veletlenül nem vett részt az Iparterv hajdani tervlátán vagy kimaradt a Zuglói Körből, vagy nem szilveszterezett együtt a Műegyetem R kiállításának szervezőivel, vagy már öregebb volt annál, semhogy az 1966-os stúdión pukkassza a hivatali kiszálló képviselőit. Annak ellenére hiányoznak, hogy jelenlétük feltűnő volt, hiszen abban a képzőművészeti köznevelményben, amely azért nemcsak akkorba pörbönköből és magánias-kasokba zárított elnyomott újtók-ból állt. Hogy a mikrovilágot rélemezre karcoló **Gross Arnold** és az archaizáló **Rékassy Csaba**, a Szántó Kovácsot mintázó **Somogyi József** és a Földmarkoló festő **Fóth Ernő**, a fanyar formákat alakító **Berki Viola** és a túl korán elment nagy ígéret, **Gruber Béla** mind voltak és mind

egy olyan hatványas évek retrospektív tárlatol, amelynek főhelyen például a korszak végén keletkezett **Szerényi Tibor**-féle Dózsa-szobor állhatna, körülötte az MDF-hez közel álló olyan jelentős mestér, mint a Megégett emberket festő **Orosz János**, esetleg a Nyári reggeli festő **Szinte Gábor**, a szomszédos teremben a **vasárhelyek**, előkón a megindító realizmust teremtő **Szalay Ferenc**cel és a nyers hagyományokat folytató **Németh Jozseffel**, még hátrébb pedig a peremműtájakban (grafikában, éremben) tevékenykedő és tesszánál kismesterek, akik ha mást nem, de azt azért híven illusztrálnak, amiről a bevezetőben **Vajda Mihály** megígérte eleganciával szót: „egy ország élni akart.” Mert körpótlási igényük — ezt Beke is sejtette — nemcsak „ezeknek”, de „azoknak”, sőt „amazoknak” is lehet. Tehát valahol, valakik, valamikor majd megrendezik, vagyis meg kell majd rendezniük egy harmadik vagy egy másik vagy egy harmadik párt kulturális előtér-ténétét kereti össze a heterogén emlékanagyból. Azian majd a megrendezett és a megrendezőző tárlatok versenyéből — jelleg: ezentúl minden másképpen volt — a nezőnek módja lesz eldönteni, hogy melyik tetszik neki jobban, és kire adja szavazatát. Brrr!

Féltreéjtés ne essék, ezen a lát-ható kiállításán nemcsak jó festmények és szobrok, de remekművek is vannak. Nemcsak azoké, akik az elemi illem okán — más koncepció ide, Euro-Amerika oda — legalább jelzészzerűen megmutathatták magukat (**Kondor Béla** és **Barcany Jenő**, **Kóbas Ignác** és **Vigh Tamás**, **Tóth Menyhért** és **Deim Pál**). Remekműgyanús alkotásokat ugyanis hátrahagytak a megalazított és megszomorítottak, az ellenkultúra minősített mesterei, a külföldre csodálkozó akkori fiatalok is. **Jovanovic György** homunculusművésseget, **Keserő Ilona** monumentális forró-ságát, **Hencze Tamás** látomásos szcientizmusát és **Lakner László** keserű világmagyarázatát nem nélkülözhetné semmilyen „beállítottságú művészettörténet-írást. Eppen ezért kerültek itt és most vesszélyeztetett helyre. Egy féltagság mulatságához tartják mindannyian a gyere-

Ki fizeti a költségeket?

SZÖNYI Kiván

Sz. A. [Székely András]

Szőnyi idilljei

Kiállítás a Vigadó Galériában

Új Tükör 1984 sept. 2. XXI. évf. 36. n. 24-25.

ll

bb modern külföldi rajgyűjtemény Magyarországá-
sőt állítható, hogy e nemben az egyetlen számotte-
olt is. Az, hogy a hazai gyűjtemények között nem
vele összemérhető, mit sem csökkent az értékén, hisz
rszágban is csak kevés párja akadt; egyszóval a szá-
kra mindig egy kicsit érthetetlen magyar csodák
kse volt. Anyagának összetételét, profilját tekintve
jából ott folytatta az *Esterházy*-rajgyűjteményt,
az, önálló életének végén nem bővült tovább (kivé-
jelentettek, de csak a régi mesterek tekintetében,
szky Károly vásárlásai), történetileg tehát kiegészí-
zt. Így a Szépművészeti Múzeum rajztára – bár el-
hatatlan okok folytán vannak hiányosságai – ma a
jesebb gyűjteményrésznek tekinthető az intézmény
között.

múzeumnak ajándékozott anyag, lévén korszerű,
ia dominanciát mutat. Ennek ellenére a sort a régi
lokkal kell kezdenünk, *Hogarth*, *Gainsborough* és
undson egy-egy lapjával. A franciák élén időben
s ceruzarajza áll, egy római emlék, a nagy klasszi-
mester aránylag korai képe. *Delacroix* munkáiból a
vszky-adomány egy egész sort tartalmazott, köztük
híres, sokszor közölt, de megunhatatlan, a roman-

SZÖNYI István

P. Sörös felé

Festési jó!

Szőnyi a Vigadó galériában

XLII. 191

Wépnekadás, 1984. aug. 15.

ll

7.

K Ö Z L E L E D É S E K É S*Markus Péter szobrai*

Markus Péternek a Képzőművészeti Főiskola befejezése óta eltelt három év alatt alkotott munkái szobrászi felfogásának jellemzőit, azok következetes vállalását tükrözik. Műveit általában viaszvesztéses bronzöntéssel készíti. Az öntés műveletét is maga végzi, hogy az eltűnő viaszforma helyén a bronzalakzat saját keze nyomán szülessen meg. Plasztikáinak anyagszeretése úgy érvényesül, hogy a fém elveszti ugyan eredendő nyersségét, de nem érződik rajta semmilyen műviség. Az alkotásokban a bronz olyan faktúrát és színt kap,

am
áth
tő
kel
am
ség
vái
ku
an

SZÖNYI István

T. A.: Szőnyi István emlékezete a Vigadó
Galériában. = Helymunka, XII. 181-1984. évi 3.

6. p. ill.

- Bp. Vigadó Galéria

Az időszak legáltalánosabb adó

év	költségvetés összege
1986	5,982
1987	6,171
1988	6,456
1989	8,761
1990	10.204

Fenti összegekben minimális szerepelnek, amelyek ez időszak elmaradáshoz vezettek /1986-81989-ben 6%, 1990-ben 15% érvényesítés módosították gazdálkodásunk 1987-ben a megbízási díjak a bruttó bérbruttósítás hatásai, 1988 jelentkezett.

b/ A költségvetési támogatás egyenletlenségait különböző, p egyensúlyozták. Ezek összegük azonban kedvezőbbek lévén, na jelentettek az alapellátáshoz a díjak, kiadásai költségek.

SZÖNYI István

Wagner István

Színes ízei

Szőnyi - emléksírd'állítás a Vigadóban

17/193

Magyar Szilveszter, 1984. aug. 17. 6.

esterséges voltak teszi őket kiválóvá: a színek és léptékek illuzionizmusa egyformán közelíti őket a festészethez szobrászathoz. Goldsworthot megérteni azt jelenti, hogy tekintetbe vesszük a szobrászat kibővülését az utolsó században. " (Andrew Causey) „Bensőséges fizikai kapcsolatok a földdel. Amikor a szabadban kezdtem dolgozni nem kellett a természetet, fizikai kapcsolatra volt szükségem, mielőtt személyes viszonyt és megközelítést találnék magam, meztitláb jártam és hajnalban keltem fel. Próbálkozhattam azzal, hogy tökéletesísem a természetet csak meg akartam érteni anélkül, hogy részt vettem volna a folyamatokban." (Goldsworth)

Edinburghi művész, *Tony Cooper* és *Leila Galloway* *York from Forty Four* (New York 44-ből) című kiállításja ellenéte a botanikus kert szobrainak és struktúráinak. Saját földszinti galéria-stúdiójukat alakították át a szobrászati művészet számára. Cooper egy gipsz építőelemekből álló szobrot készített: az így létrejött atmoszféra mozdulatosságot és feszültséggel terhes. Galloway munkáiban „a drót és a haj dróttá válik”. Túlméretezett, parókászerű szobrai saját identitásával és szexualitásával kapcsolatos kérdéseket vetnek fel.

Abraham Fritsch kerámiáit a Skót Királyi Múzeum lárnaképzésében állította ki vitorláshajó- és mozdonymodell-kiállítások között. *A Cross Rhythms 1978-90* (Kecskeméti Múzeum) nem a legelőnyösebb oldaláról mutatta be a szemléltető művészetet az alkotásait, de lehetőséget nyújt a hibátlan megmunkálás és felületfestés me-

SZÖNYI István

T. A.: Szönyi István emlékeztető =

Népművelés, 112. 13. 1984. január 17. 6. p.

Leitný primaciálny palác v Bratislave. Výrez z mestského plánu Okolo 1780. Mestské múzeum, Bratislava. Archivna snímka

Projekt prvého vyparkovania petržalského parku. Okolo 1776. Mestské múzeum, Bratislava. Archivna snímka

294

s 1
Pa
Lu
Da
Fr
sv
Pa
17
V
Pa
pr
zá
bý
Pe
de
M
M
PH
ve
ni
pá
pr
(N
Pf
scy

SZÖNYI István

Véghvári Lajos: Zebegény festője: Szönyi István.
= Dunabonyos, XX. évf. 1. sz. 1984 42-45. p. 30

című kötettel, melyet az i
és amely egy kötetben, szé
ra összegezi a legfrissebb
honfoglalás korától napjai

Bibliográfiai jegyzék
kötet foglalkozik tudomány
továbbá a reneszánsz, a ba
korával. Célszerűnek látsz
nyilvánosságra hozni a kéz
redményeit; később a kézik
ütere és a nyilvánosság má
a kialakítása miatt már ne
köteteket.

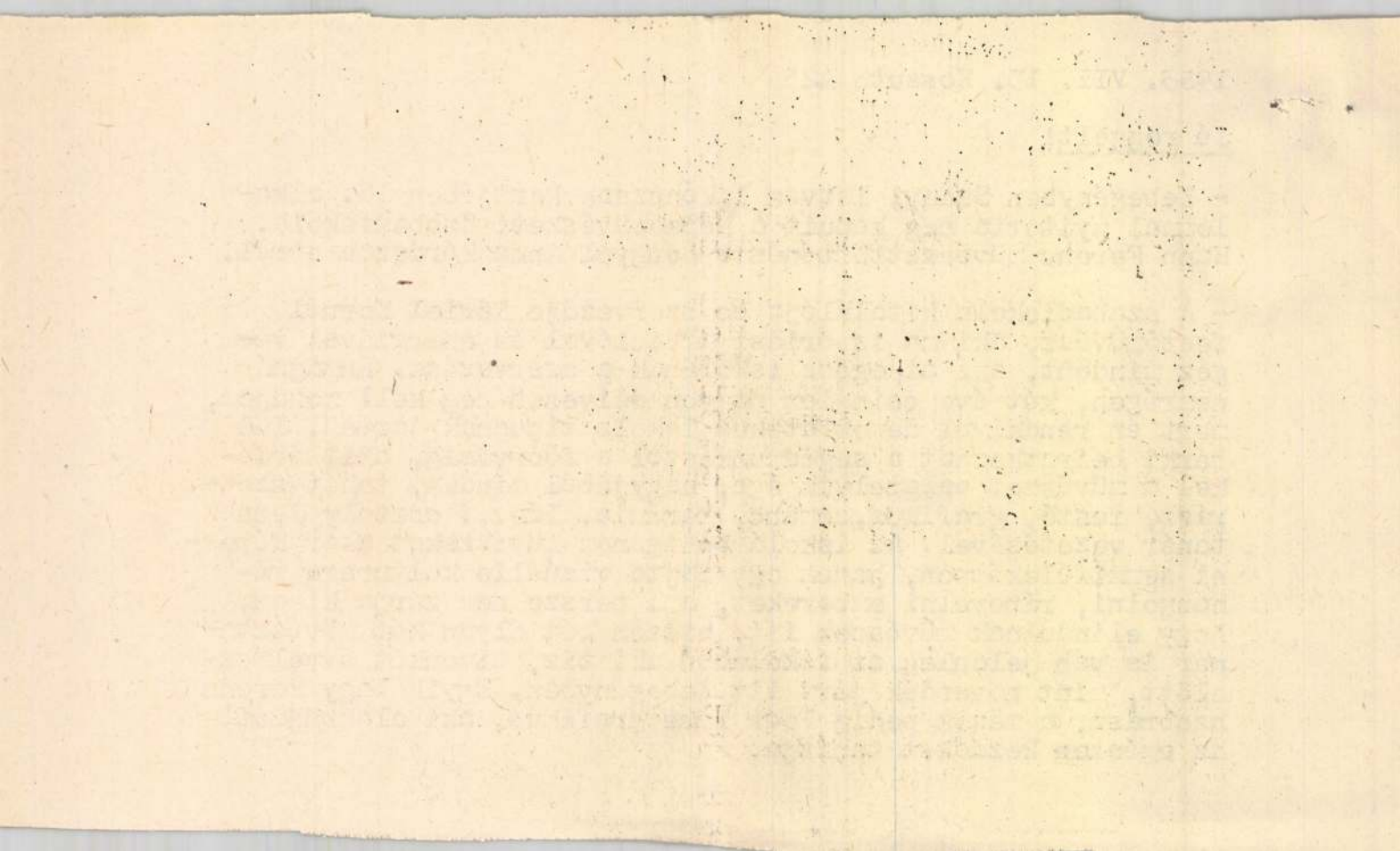
1021
1983. VII. 15. Kossuth 425

Jó reggelt!

- Zebegényben Szőnyi István lakóházának kertjében 16. alkalommal nyitotta meg kapuit a Képzőművészeti Szabadiskola, Hann Ferenc művészettörténészt Lengyel Anna kérdezte erről.

- A szabadiskola kitalálója és szervezője Dániel Kornél festőművész, aki ma is óriási ambícióval és energiával végez mindent, ami az egész iskolának a szervezése. Én magam nemrégén, két éve csinálom nagyon szívesen meg kell mondjam, mert én rendkívül demokratikus iskola típusnak tartom. Ide bárki beiratkozhat a segédnunkástól a főorvosig, akit érdekel a művészet valamelyik ága, nagyjából minden, tehát szobrász, festő, grafikus, zománc, kerámia. Ide... osztály Jecs tanár vezetésével. Az iskola pedig nem művészeket akar képezni semmiféleképpen, hanem egy fajta vizuális kulturára ráhangolni, ránevelni embereket, ami persze nem zárja ki azt, hogy elindulnak művészek itt, hiszen két olyan két művésztanár is van jelenleg az iskolában aki tiz, tizenkét évvel ez előtt, mint növendék járt itt Zebegényben. Egyik Nagy Ferenc szobrász, a másik pedig Poór Imre grafikus, aki alakrajzot, az egészen kezdőket tanítja.

SZŐNYI István

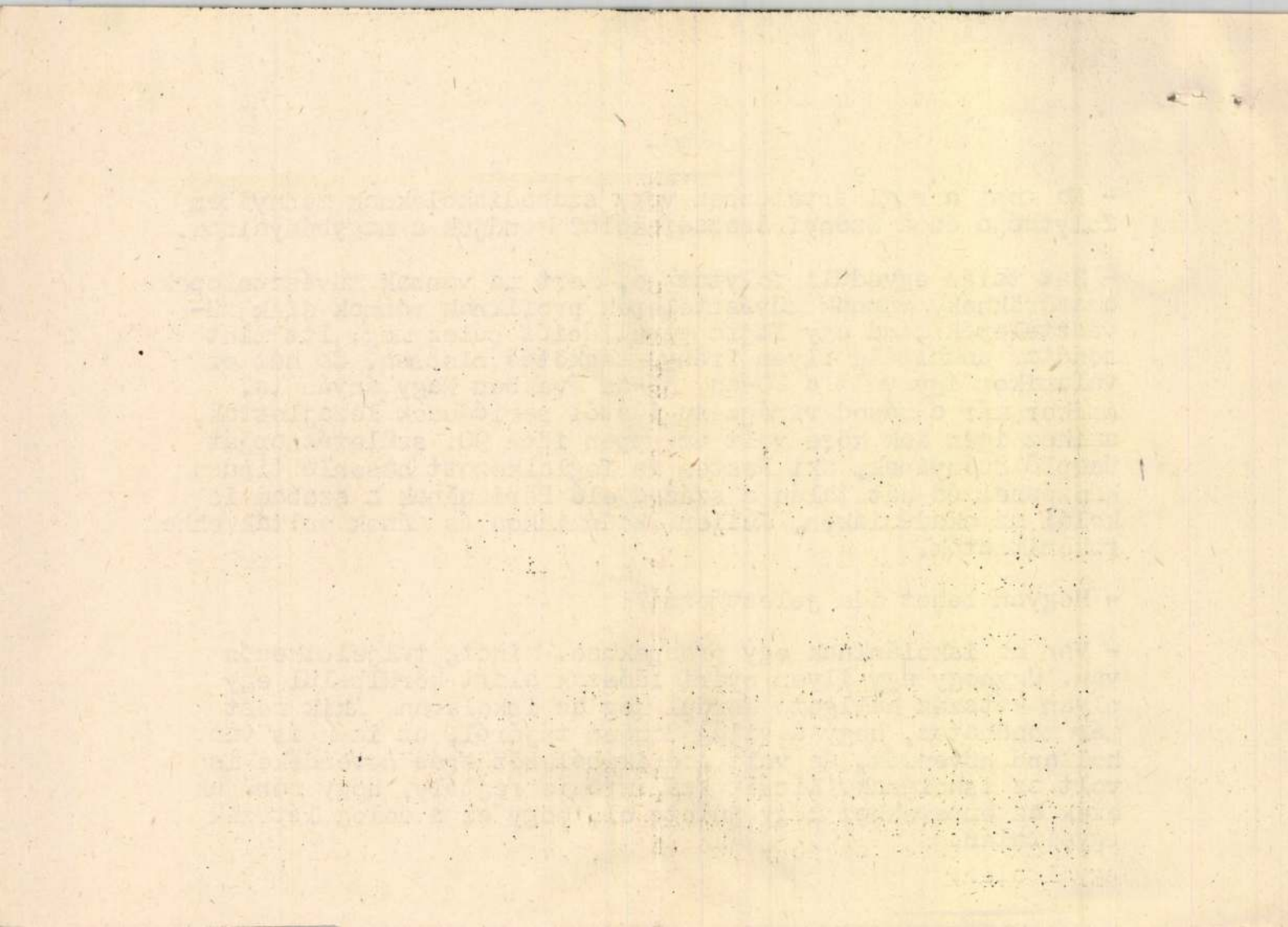

- Na most a régi értelemben vett szabadiskoláknak mennyiben folytatója ez a Szőnyi Szabadiskola? Mondjuk a nagybányainak.

- Hát talán egyedüli folytatója, mert ma vannak művésztelepek amatőröknek, vannak művésztelepek profiknak vannak diák művésztelepek mind egy fajta popullációt céloz meg. Itt mint mondtam semmiféle ilyen irányu megkötés nincsen. És hát ez valamikor így volt a 20-as, 30-as években Nagybányán is. Amikor már a másod virágzású fiatalok periódusok lezajlottak, amihez igen sok köze volt az éppen idén 90. születésnapját ünneplő Szőnyinek, aki Pesten is foglalkozott hasonló típusu képzéssel és hát talán a század elő Párizsának a szabad iskolái az akadémiákon, Julien Akadémiákon és mások voltak ehhez rokoníthatók.

- Hogyan lehet ide jelentkezni?

- Van az iskoláknak egy prospektusa. Mindig túljelentkezés van. Ugyhogy egy ilyen nyári időszak alatt körülbelül egy olyan kétszáz hallgató fordul meg az iskolában. Akik most már mondhatom, hogy a világ minden tájáról, az idén is van holland növendék, de volt Amerikából sőt arab növendéke is volt az iskolának. Kicsit számomra is rejtély, hogy mondjuk ezek az emberekhez hogy jutott el, hogy ez a dolog létezik egyáltalán.

SZÖNYI István

Szj 1990 86.

állunk szemben. Ezt
adni, ha meg akarjuk. Itt
mechanizmusról van szó.
Úgy a magyar tudomány
váva. Figyeljük meg. Az
máról hogyan történik a
módon, vagy nem érde-
módon.

gy igaz. Az indulatoknak
jut, mint a konkrét lépé-
nyértelműen le lehessen
t, milyen konkrét vizsgálá-
ne elvégezni?

es lenne a feltárás hely-
ségátala Barguzinban. A
ban a feltételezett Pető-
latt levő fiatal mongoloid
zának vizsgálata, abból
ítható csontminla véte-
ni temelőből származó
etési idejű sirból férfi- és
mintavétele, az említett
minta vétele, a 7. számú
eleteinek antropológiai,
igazságügyi orvostani
mérések, röntgenfelvéte-
e stb. Ez természetesen
int az eredeti akadémiai
t pontja, ami a sajtóban
ot látott. Ezt maradéktal-
ellene hajtani.

● És mást?

– Ehhez jöhetne még a DNS-sprint
eljárás, valamint ezt kiegészíthetnének
a történeti, irodalomtörténeti, népraj-
zi vizsgálatok. Úgy gondolom, hogy
ezek elvégzésével tartozunk az ügy-
nek, tartozunk a nemzetnek.

Harsányi László professzor 1990
januárjában a szovjet és magyar aka-
démiai bizottság közös moszkvai ülé-
sén kifejtette, hogy annak nincs értel-
me, hogy vizsgálatokat ismételges-
senek, a csontokat mérlegessék
többször is. Csak akkor van értelme
az újabb vizsgálatoknak, ha valaki új
eljárással jelenkezik. S most tették
ezt az amerikaiak.

Telefonon bejelentkeztem Harsá-
nyi professzornál, s kértem, fogad-
jon. Amikor megjelöltem a témát, kö-
zölte, hogy nem óhajt nyilatkozni.
Hogy miért?

Ezt nem indokolom – volt a válasz.
Tanácsot viszont adott, miszerint
kérdéseimmelforduljak a Magyar Tu-
dományos Akadémiához. Ám ennek
most nem látom értelmét, hiszen rö-
videsen sor kerül a tudományos kon-
ferenciára, s remélhetően ezután
minden kérdés megválaszolására is.

Szőnyi István

M. Nemzet 1992. nov. 19.

Szőnyi Alapítvány

A Trizny Mátýásné Szőnyi Zsuzsa és Zebegény község Önkormányzata által létrehozott Szőnyi István Alapítvány megkezdte működését. Az alapítvány célja, hogy méltón megemlékezzenek Szőnyi István festőművész születésének közelgő századik évfordulójáról. Támogatja az 1994-re tervezett emlékév programjait, kiadványait. Feladatának tekinti a művész magánygyűjteményekben fellelhető műveinek felkutatását, pályázatok kiírását és Szőnyi életművének népszerűsítését.

Befizetések: Szőnyi István Alapítvány, Budapest Bank Rt. váci igazgatósága. Számlaszám: 389-12874. Az APEH adóeljárási osztálya hozzájárult ahhoz, hogy az alapítványra befizetett pénzeszegeket és térítés nélkül átadott értékeket az adóalapból levonhassák. Ez úton kérjük azoknak a magánygyűjtőknek a jelentkezését, akik az emlékév kiállításain a tulajdonukban levő Szőnyi-alkotások bemutatásához hozzájárulnak. Információt a zebegényi Szőnyi István-emlékmúzeumban lehet kérni: 2627 Zebegény, Bartóky u. 7. telefon: 06-2770-104.

818. Pohl, Artur: Münnzeichen und Meisterzeichen auf ungarischen Münzen des Mittelalters 1300-1540. Bp. : Akadémiai, 1982 rec. HUSZÁR Lajos = Numizmatikai Közlemények, 82/83 (1984) 133.
819. L. RIEDEL Lóránt: Átvert pénzek. = Műzsák, 1984. 2. 22-23., ill.

Kerámia, üveg

820. IRÁSNÉ Melis Katalin: XV-XVI. századi festmények a budai királyi palotából. = Communicationes Archaeologica Hungariae, 1984 205-222., ill. E
821. MEZŐSINÉ Kozák Éva: A vértesszentkereszi bencés apátság gótikus kályhacsempéi, 2. = Communicationes Archaeologicae Hungariae, 1984 187-204., ill. G
822. PARÁDI Nándor: A besztecebányai kályhacsempék lelőhelyéről. = Folia Archaeologica, 35 (1984) 175-184., ill. G
823. STEININGER, Hermann: Adalékok a keletausztriai fazekasság történetéhez az 1500-as évekig. In: II. Nemzetközi Kézművesipartörténeti Szimpózium. Szerk. Dóka Klára et al. Veszprém : VEAB, 1984 2.köt. 199-205.

Bútor

824. K. Csilléry Klára: A magyar népi lakáskultúra kialakulásának kezdetei. Bp. : Akadémiai, 1982 rec.

SZÖNYI btrán

BENKŐ Enriébet: A Szönyi előfordulása. =
MN XLVII. 210. 1984. sept. 7. 12. p.

...in nyelvi és leendő...
lségeken.

in

/Marosi Ernő/
Igazgatóhelyettes

SZÖNYI István

Boróky Hanna: Kilencven éve született

Szönyi István. = Új Ember, XL. 6. 1984. febr. 5.

h-p ill

haupt müssen wir uns wohl hüten, den wahrnehmbaren Träger, der, sei es dauerhaft, sei es nur flüchtig objektiviert, der physischen Ebene angehört, mit dem Sinngehalt zu verwechseln, der diesem Träger anvertraut ist – anvertraut nämlich als einem Mittel der Fortleitung, das ihn gewissermaßen mitführt: ein Gehalt, dessen gedanklicher Sinn einer von der physischen grundverschiedenen Ebene angehört⁵.

Sinnhaltige Formen

Andererseits aber müssen wir ebenso entschieden daran festhalten, daß es eine Auslegung nur angesichts einer sinnhaltigen Form geben kann, wobei der Begriff „Form“ sehr weit gefaßt werden soll, nämlich als ein einheitlicher Strukturzusammenhang, in dem mehrere wahrnehmbare Elemente aufeinander bezogen sind, und zwar ein solcher, der geeignet ist, das Gepräge eines Geistes zu bewahren, der ihn geschaffen oder den er verkörpert. Übrigens braucht die einer sinnhaltigen Form wesentliche Darstellungsfunktion, die ein Wissen vermittelt, keine bewußte zu sein: der ge-

SZÖNYI István

Szönyi István emléktűze lebonyolítás.
= Demény, XX. évf. 1. sz. 1984 41. p. ill

kötettel es a kiadás előtt
zódik. Ezek mintájára adtu
Paulinorum három kötetét.
magyar képzőművészet törté
kiadtuk az 1945. év és az
tári iratait, de ez a sorc
szettörténeti meggondolásh
ható.

A Kutató Csoport kezd
arra, hogy - a muzeumokkal
tások kezdeményezésével és
rüljön a hazai művészettör
nak a feltárásához és lehe

SZŐNYI István

Szőnyi István festőművész emlékkiállítás a Vigadó Galériában; 1984. július 26-augusztus 26. / [a kat. szerk., bev. rend. D. Fehér Zsuzsa]. - Bp. : Vigadó Galéria, 1984 [28] p. ill. - (A Vigadó Galéria...sz. katalógusa ; 43.)

457

5, 452

ann 136, 440

14, 15, 18, 56, 57, 68, 135, 136, 141, 221,

, 295, 344, 365, 367, 429

400, 457

, 196, 388, 394, 400, 454, 457

Vignin 1985/7

ábrázolja, utóbbit fedett fővel. Az értelmes arc és érzelmes tekintet, az orr, a száj vonalainak görbületei az európaiktól eltérő hullámos, göndör haj, az egész embertípus mesteri portré készítésére ihlette a festőt.

A XIX. századtól kezdve mind gyakrabban lehetünk tanúi az európai festészet történetében a színes ember önálló, portrészertő vagy csoportos ábrázolásának. Az európai művészet egyre inkább felfedezte és művészeti alkotásainak tárgyává tette a színes bőrű embert. Megismerte kultúráját, művészetét és átvette egyes elemeit. Az európai művészet tehát úgy vált európaivá, hogy nemcsak a különböző európai népek meglehetősen eltérő művészetét fogadta magába, de az Európán kívüli földrészeket és embereket is.

A színes bőrű embert, mint láttuk példáinkon — az egyházi művészet mindig egyenrangú emberként látja és látatja, testvérként tiszteli benne embertársát. Ugyanakkor meghagyja — kevés kivételtől eltekintve — a táj, jelleg és kifejezés sajátosságait. Nem találunk egyet sem, melyben a festő elkülönülés, megkülönböztetés szándékával közeledett volna modelljéhez. Az alkotók inkább az emberi méltóságot, öntudatot kívánták kifejezni: a bőr színe mögött is a szellem sugárzását és vonzaskörét. Más műfajokban pedig a kézműipari technikának azt a hallatlan gazdagságát, tökéletességét, értékét mutatták be, mely a használati tárgyakon a Távols-Keleten évezredek óta jelentkezik. Az európai művészet tehát éppen azáltal vált európaivá, hogy tisztelettel és művészettel magába tudta olvasztani az Európán kívüli hatásokat is. Úgy asszimilálta e művészeti hatásokat, hogy megmaradt európainak. Bár az európai művészetben észak és dél, nyugat és kelet művészete között éppen a történelmi sorsok, népek, égtájak, éghajlatok, hitek és vallások eltérése miatt a műfaji kifejezések is különbözőségeket mutatnak, de nem annyira, hogy mindez így és együtt ne lenne egyetlen földrész és kultúra eredménye.

Ha európai művészetről beszélünk, benne értjük mindazt, amit a művész átvett, tanult, megfigyelt, megalkotott, továbbfejlesztett, tökéletesített, alkalmazott vagy éppen megpillantott, és esetje által megörökített — azokról az emberekről is, akik már kontinensünkön túl éltek.

Koós Judith

Szőnyi István képei

„Az én generációm
fiatal korában
Ady igézetében élt...”
(Bernáth Aurél)

A két háború között, majd később is, ezt követően, kevesek festői életműve vált nálunk annyira szellemi közkinccsé, mint Szőnyié. Negyvenesztendő alkotó pályájának nagyszerű emlékei — festmények és rajzok, falképek és kartonok, gouache-ok és karcok stb. — nemcsak műzeumok és gyűjtők tulajdona már, hanem — szeretnénk így hinni — az egyre tágulóbb látókörű nemzeté.

Tudatunk úgy őrzi gazdag tájait és csendes hőseit, mint egykori elemista korunk elnyúlhatatlan emlékü történelmi faliképeit. Talán egy kissé halk és talán győzelmes polémiában éppen ezekkel: Szőnyi képei vélt vagy valóságos „nemzeti nagyságunk” tablóival folytatnak vér nélküli harcot — egy

természetközeli, ily módon meghittebb, emberföltő szépséget hirdetőn. Műve már része lett a nemzet jóra való szándékainak, ezért annyira eleven bennünk, és ezért szívesen látott vendég hazai és távoli városok kiállításain — legutóbb a Vigadó Galériában. Szőnyi piktúrája valami olyat nyújt, ami halkabb talán az internacionális szépségeknél — s éppen hazai izeivel válhat nemzetközivé.

Élete századunk első hatvan esztendejét öleli át (1894—1960). Nagybánya és Ady hatásától (osztályfőnöke és magyartanára a Markó utcai főreálban Földessy Gyula volt), a végigharcolt első háborútól indul a pálya, amelynek személyes dátumai között eltelt idő az élőknek már történelem. A család, a majsorság és a falu meghittségébe húzódba teremtett maga köré ihlető világot — példaadó volt tetteivel is. A háború, majd a megszállás idején, s megújuló erejéről életnek utolsó másfél évtizedében: a főiskolán vagy az Egreskerten, de a legszívesebben Zebegényben tovább. A hatvanéves Mester életmű-kiállítása (Ernst Múzeum, 1954) egy törtetlen emberi és szellemében állandó művészi magatartás nagy ünnepe volt.

királyok imádása című (1500 k.) táblaképen, akárcsak Hans Holbein *A királyok imádása* (1502) című képén.

E korból a sok lehetséges példa közül említsük még meg Albrecht Altdorfer *Királyok imádását* (1528). Az építészeti tagozatok, romok, pillérek, oszlopok és félkörívek előtt a kép előterének központjában a kis Jézust térdén tartó Mária alakja áll. Előtte térdepelnek az idős, a középkorú, díszes öltözéket viselő bölcsek, királyok, átnyújtva aranyfedeles serlegeiket. Mögöttük áll aranypaszományokkal gazdagon díszített, igazgyöngyökkel és ékkövekkel ékített bíborpiros öltözékben a fekete király. Két kezében tartja hozott ajándékát, egy ötvöstalpas aranyfoglatatú kókuszserleget. Azt a tárgyat, amit mint ritkaságot foglalt remekbe az európai ötvösművészet: a keleti, déli tájak egzotikusnak tűnő ritka növény- és állatvilágának darabjait, kókuszpálma gyümölcsét csakúgy, mint a struccotját, nagy gyöngyházkagylót, ritka fafajtákat stb.

A barokk művészet egyre inkább fokozta e kompozíció népszerűségét. A nagy európai barokk mesterek most már nem fára festett kisméretű táblaképekben, hanem hatalmas, nagyméretű vászonra festett olajképekben, mozgalmas, sokalakos kompozícióban tárják elénk a távoli földrészek királyi követét, Jézus születése alkalmából. E sokalakos, mozgalmas kompozíciók háttére, helyszíne igen különböző, egyben azonban mind megegyeznek: minden tekintet Mária-ra és Gyermeke-re irányul, és a messze idegen földrészről jött király egyenrangú alakja az eseményeknek. Így látjuk ezt például a spanyol Diego Velázquez 1619-ben festett képén, ahol a kompozíció középpontjába helyezett tolldíszes turbános, színes bőrű férfialak arca Mária-ra s Gyermeke-re tekintve elmosolyodik — ritka pillanat ez az ábrázolások eddigi történetében. Öltözete már nem arannyal ékes, és a kiséretében levő ugyancsak fekete bőrű fiú is jobb vállát fedetlenül hagyó, egyszerű ruhát visel.

A barokk mozgalmasságot, festőiséget, az egyes jellemek mesteri ábrázolását, a különböző alakok egymás melletti ellentétes beállítását, a fény- és árnyékhatások tükrözésében mutatja be Peter Paul Rubens *A királyok imádása* című, 1624-ben készült kompozíciójában. Központi figurának teszi meg a színes bőrű király alakját. Mária gyermekével a kép jobb oldalán, ülő helyzetben tartja térdén isteni gyermekét. Az európai emberek csoportjai között, a kompozíció középpontjában, kék ég háttére előtt áll a turbános, színes bőrű király, fényes, zöld, selyemöltözékben, puha bőrcsizmában. Új elemként jelennek meg kiséretének tagjai, akik a háttérben tevéhatón láthatók, félmeztelen felsőtesttel, egyszerű ruházatban. Immár nemcsak a színes bőrű király távoli származását hozza közelebb ez a kép az európai szemlélőhöz, de a színes bőrű, egyszerű embereket is. Talán itt találhatjuk meg a kezdeteit annak, ami egy századdal később kezd kibontakozni: az egyszerű színes bőrű ember önálló portréábrázolása az európai művészet történetében.

Néhány világi ábrázolás példája

Tanulmányunk nem is tűzhet célul, hogy a világi ábrázolásokra részletesen kitérjen. Csúpan — kiragadott példaként — utalni tudunk egy-két ilyen műre a legnagyobb művészek oeuvre-jéből. A színes emberek portréábrázolásai a XVII. században már a legnagyobb festőzseni, Rembrandt, Harmensz van Rijn palettáján nyert polgárjogot: 1661-ben festett olajképén (*Két néger*) két fekete bőrű férfifejet festett meg. Félalakjuk öltözékét közvetlen fényforrás nem érinti. Az előtérben magasabb, középkorú alak áll, vállán és nyaka körül átvett fehér leplén csillan meg a hátsó, nem közvetlen fényforrásból származó érintő fény. Jobb karja behajlítva, s erre a behajlított karú vállra hajtja előre fejét a másik, alacsonyabb férfialak, aki kissé oldalra néz.

Rembrandt nem állt egyedül színes bőrű portréival. Spanyolországban az építészetben és az iparművészetben a mórok fényes művészetet hoztak létre, mely azonban tiltotta az emberi alak ábrázolását, az iszlám felfogás szerint. Ugyanakkor a spanyol festőknek számos alkalom adódott arra, hogy ezt a típust hazájukban, környezetükben megfigyeljék és megörökítsék.

A francia rokokó szellemét és légkörét oly mesterien megörökítő Antoine Watteau-t is foglalkoztatta a színes bőrű emberek ábrázolása. Az 1715. év tájáról való ez a két rajz, mely egy fiatal fekete bőrű fiúról készült, és három rajztanulmányt örökít meg egyetlen lapon. A kisméretű, papírra készített rajz a fiút jobb félprofilban, szemben és bal teljes profilban

Képei és a zebegényi múzeum híven őrzik arcát, tanítványai pedig ennek a művészetnek nemzeti és humánus izeit. Mondandóinak nemes megközelíthetősége megnyitotta útját az emberek tudatában, műveiből méltó híradást szerezhet rólunk a világ.

... mindentéle előzetes rajzok és vázlatok készítése után, állvánnyal, kazettával és vászonnal felszerelve kimentem a Via Aurelianára, hogy elkezdjek egy kiszemelt, előre kiválasztott témát festeni. Kinlódttam, szenvedtem, vesződtem, de nem sikerült semmit sem összehoznom, reménytelenül és kétségbeesve hagytam abba. Ott és akkor jöttem rá... csak a hazai táj, az itthoni milió, a magyar emberek érdekelnék, csak ezek keltenék bennem visszhangot... mert ezekkel eszmélésem első pillanatától fogva összeforrtam, eggyé válva velük önmagamom kerestül megtanultam megismerni legbensőbb lényegüket... Otthagytam Itália kék egét...

Ha Szőnyi István vallomása mellé képzeljük a zebegényi képeket, az elmondottak akkor válnak gesztusból súlyos igazsággá. Hasonlót sugallt az 1984-es tárlat anyaga is. A művész hatvanesztendőskorában tette a megidézett vallomást, a benne említett „kudar” 1929-ben érte. A római ösztöndíjas akkor már hat esztendeje ismerte Zebegényt, ezt a hegyek lábához simuló, lakóiba és lomb-

jaiba bújt kis falut, hogy a festő csendes lírája nemzeti élménnyé fokozza majd a hegyek, a folyam és az itt élő embereknek csupán az évszakokkal változó szintézisét. Fel is bukkannak Szőnyi képein: vízi és mezei emberek munkában, pihenőben vagy éppen hazafelé tartva, párnás combú gyermekek, kapáló asszonyok — a festő szemünk előtt cseperedő családja a tornácos-verandás ház árnyas környezetében. Olykor szipákoló nénikék és fagyos orrú ministránsok, bukdácsoló koporsóvivők a temetődomb havas tetején, máskor esernyők alá bújt városi hölgyek a víztől csillogó macskaköveken.

Emlékmúzeuma mellé meg kellene teremteni művészetének méltó albumát, illenék kiadni a festő írásait. Facsimilében akár azt az Ady-verseskötetet (*Vér és Arany*, 1907), amelyet a költő 1909 októberében „Az én édes jó Nagy Mihályomnak” dedikált Nagyváradon. Amely Szőnyi tulajdonába bizonyonnyal Földessy révén került, ma a Magyar Nemzeti Galériában található: t. i. az 1917 elejének háborús frontján sebesült „önkéntes” — Szőnyi — lábadozóban szép rajzokkal és gouache-okkal díszíti ezt az Ady-könyvet, s a lapokat bekötötteti utóbb a versfüzet lapjai közé. Korszakos találkozás ez, hasonló utóbb csak Illyéssel esett, a *Hősökről beszélék* (1945) lapjain.

Bodri Ferenc

SZÍNHÁZ

Fejes Endre:

Cserepes Margit
házassága

A Játékszín előadása

Móricz Virág apjáról szóló visszaemlékezésében írja: Leányfalun rendszerint nemcsak az írógép zajára ébredtek, hanem arra, hogy a készülő regény vagy novella szerzője nevet, kiabál, vitázik általa teremtett hőseivel. Becsesek az ilyen följegyzések, hiszen az irodalomelméletnek legkevésbé ki-

dolgozott része az alkotáslelektan. Levelekben, naplók utalásaiban találunk adalékokat arra vonatkozóan, hogyan is jön létre a mű, interjúkból meríthet, akit ez a kérdés érdekel. A *Cserepes Margit házassága* drámaként enged bepillantást szerzője műhelyébe, s az alkotáslelektan felől közelítve is jelentős alkotás. Fontosabb ennél persze, amit az író közben napjaink valóságáról elmond. Fejes olyan művész, akire különösképp figyelniünk kell, elég társtalan lévén jelenkori irodalmunkban. Lírikus alkat, s ilyen, színpadi szerzők közt, a világirodalomban is kevés akad. Csehov volt ilyen, s Tennessee Williams a közeli múltból. Hazai pályatársak közül a *Szeptembert*, az *Elvesztett paradicsomot* író Sarkadi Imre. Fejes lírikus alkata szemléletmódján kívül nyelvében is megmutatkozik — alig-alig van a kortársak között, aki olyan szépen tudna magyarul, mint ő. Rendkívüli érzelemgazdagsága mel-

lett van más, egyenrangúan fontos jellegzetessége is műveinek: színpadán együtt ott a nyers, a brutális valóság. S a kettő közt olyan egyensúly, aminek megteremtésére kivülről kevesen képesek.

Kötődése a Józsefvárhoz, melyben született, nem nosztalgikus: azok iránti elkötelezettségét jelenti, akikkel egyivású. A hajnalban kelők, a munkapadnál dolgozók iránti hűség Fejesé. Ez adja a *Cserepes Margit házassága* hitelét is — aki írta, sejtjeiben érzi, miképp gondolkodnak, akik mellett elkötelezte magát. Így a dráma, a születése óta eltelt tíz esztendő alatt se veszített aktualitásából — tegyük hozzá: az új bemutatóra kiegészült szövegrészekkel mai, fájdalmasan mai a valóságanyaga.

Tökéletes történetek csak az álmokban léteznek. Az írónak, ha figurákat életre hív, engednie kell azok akaratának, mert ha igazán embereket teremtett, azok a mű kibontása során önálló életet követelnek. Mauriac volt talán az egyetlen tudatos nagy író, aki a legapróbb részletekig végiggondolva, mit akar a papíron látni, az alkotás folyamata során már nemigen változtatott eredeti elképzelésén. Más íróval a figurái vitáznak — Móricz Zsigmonddal kapcsolatban idéztem ilyet bevezető mondataimban. S tán ettől izgalmas is az írás — szinte soha nem pontosan az a végeredmény, amiért az alkotó a műbe belefogott. Így változik meg Fejes Endre alaptörténete is: Vitok Pál, a tisztakezű mégsem öli meg feleségét, Cserepes Margitot, hanem elhagyja Dorogi Zsuzsannával.

A *Cserepes Margit házassága* igen-igen nehéz feladat rendezőnek is, színésznek is, mivel a darabban egyetlen ember létezik csak valóságosan: az Író. A többiek, időről időre előlépve, az ő képzeletében élnek. A főhős szinte állandóan jelen van a színpadon — az ő munkája ennél fogva a leghálásabb. Cserepes Margitnak, az Anyának, Vitok Pálnak, Cserepes Istvánnak, Egri Zoltánnak, Dorogi Zsuzsannának és Horváth úrnak viszont csak akkor van helye a rivaldafényben, ha az előttünk születő mű adott részlete megkívánja. Ugyanolyan fehérizzásban, ami a folyamatosan színen levőnek önként adatik, újra meg újra berobbanni, ha kell, a közönség elé: alig képzelhetünk el színész számára nehezebbet. Psota Irén, a nagy gyakorlatlalt bíró s különleges tehetséggel megáldott színész nő az Anya szerepében pompásan meg tud ennek felelni. Sokoldalú figura, amelyet életre kell hívnia: több hős

karaktere ötvöződik szerepében. Hirtelen váltásokra készített a szöveg, ráadásul még szolgálnia is kell azt a kegyetlen önleplezést is, amit Fejes Írója végez. Megrendítő, szívszorongató pillanatokat köszönhetünk neki. Különösen remekel, amikor Cserepes Istvánra zúdítja indulatát.

Az előadás egyik legnagyobb élménye Gáspár János játéka. Gáspár rendkívül felegyelmezett színész. Vitok Pált olyan keserű komorsággal jeleníti meg, mintha mindaz a tapasztalat, ami a *Cserepes Margit házassága* megírásakor Fejes Endre birtokában volt, neki is sajátja lenne. Vitok Pál nemcsak tisztakezű, de hite-embersége is makulátlanná avatja. Jó ember? De hisz attól meghal a dráma — emlékezhetünk a dramaturgia tanítására. Fejes azonban olyat csavarint az elméleten: egy nemzedék illúzióvesztését sűríti bele egyetlen figurába. S így az álomszerű hős tragikussá változik, a vele való együttérzésünkre a megrendülés is felszínes szó. Gáspár Sándor alázattal követi Fejes Endre utasításait; hasonlóan felkavaró, tartalmas alakítást ritkán látni mai színpadon.

Cserepes Margitot Pap Vera játssza. Szerepcsés módon ugyanis a Játékszín rendezői valamennyi fővárosi színész közül választhatnak előadásukhoz. Pap Vera életteli, vidám, kedves, hitelesen teremt mai lányt, aki azért nyeri meg szívünket, mert képes elkomorodni, szánni is másokat.

Gera Zoltán igen érett művész, játéka sok fontos színt hoz a színpadra. Mennyi életismeret van egy-egy mosolya, egy-egy kétkedő „nekem mondjátok?” gesztusa mögött! Ferenczi Csongornak, Fülöp Zsigmondnak és főképp Varga Marinak szintén jelentős a része abban, hogy az előadás az évad legkiemelkedőbb produkciói közül való.

Utolsóként említem Garas Dezsőt, a *Cserepes Margit házassága* abszolút főszereplőjét és rendezőjét. Azért, mert — noha nevét eddig nem írtam le — mindazzal, amit a színészek munkájáról elmondtam, áttételesen róla is beszéltem. Garas olyan módon ismeri Fejes írói világát, mint a legértőbb olvasók. Játéka is nagyon letisztult, hű a szerző instrukcióihoz. Munkája minden elemével bizonyítja: érzi felelősségét annak, milyen jelentőségű alkotó művét juttatja színészként, rendezőként a közönség elé. Ennél többet mondani róla szószaporításnak tetszenék.

Csontos Sándor

SZÖNYI István

17, 18-19, 20, 21, 32, 35-40, 82, 97, 98, 114, 118-119,
121, 149, 151, 153, 154, 158, 162, 168, 174, 177, 188
192, 198-201, 206, 217, ~~220~~, 221, 222
224

Oltványi 1991

A sérelem jelentésétől számított 15 napon
teles a dolgozót a kárigény előterjesztés
sére 30 napon belül, írásban választ kell
A kárigény elfogadásáról, illetőleg vél
zott előterjesztése alapján - az ig. h. h
Minden olyan üzemi balesetről, amely leg
okoz 2 példányban üzemi baleseti jegyzőkö
kifizetôhelynek kell megküldeni.

Az üzemi baleseti jegyzőkönyv kitöltésén
sz. rendelkezés szabályozza.

A DOLGOZÓK MUNKAVÉDELMI OKTATÁSA ILLETVE

1. Valamennyi nem fizikai munkakörben dol
Munkavédelmi oktatásban való részvételi l
bocsájtott - munkakörükkel összefüggő mun
tananyag elsajátítását igazoló írásbeli r
Az írásbeli nyilatkozatot legalább öt év
bekövezkezett változtatásoknak megfelelelő

SZŐNYI István

Duna Zebegénnyél, o.v. 50x70 - 91.4.24

Új Művészet

SECRET

AS.4.12 - 0702 .v.c , Ilynnépece am

U] Múézet

19

SZÖNYI btudán

90. 2. 66; 3. 71

91. 2. 30, 33

4. 25, 33, 34

5. 61

9. 45

10. 32, 33, 35, 37, 79

12. 53, 54

Új Művészet

10/10/50

10/10/50

10/10/50

10/10/50

10/10/50

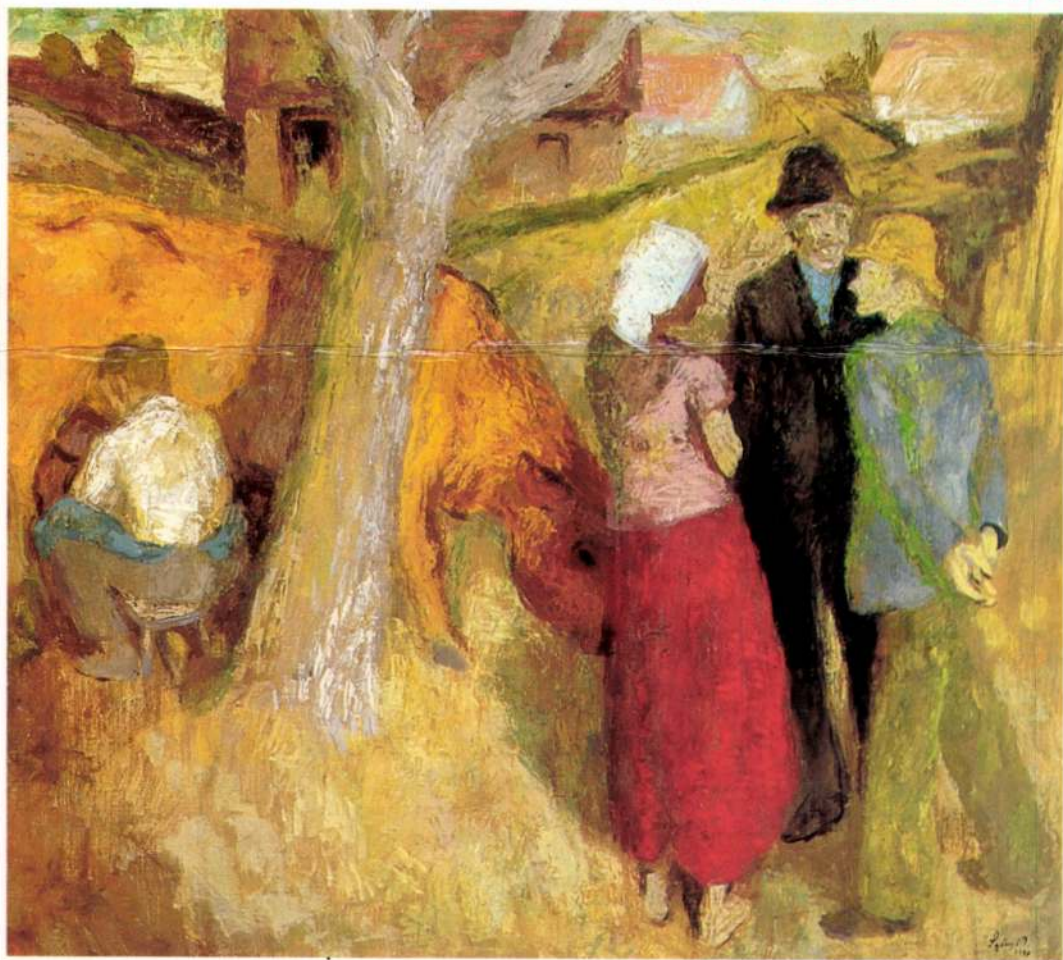
10/10/50

szónyi 1942

ÚJ MŰVÉSZET

ART TODAY 93/3 MÁRCIUS

ÁRVERÉSEN A KÁDÁR-HAGYATÉK

A HAGYATÉK KIÁLLÍTÁSA március 17-18-án 10-18 óráig, 19-én 10-16 óráig az Iparművészeti Múzeumban. ÁRVERÉS ugyanott március 20-21-én 10 órától, a **Műgyűjtők Galéria Aukciós Ház** (Budapest, V. ker. Kossuth L. u. 12.) rendezésében

Documenta IX Kasselban • Andalúziai tapír. Sevilla, Expo '92 • Oskar Kokoschka korai művei
• Az amerikai festészet hétköznapi és ünnepnapjai • Bartl József életmű-kiállítása • Önfestő
képek – Koronczai Endréről • Nürnbergi ötvösművek • Bécsi ékszművészek kiállítása • A
pop-art pápája – Andy Warhol • Születésnap beszélgetés Entz Gézával 98 Ft

ANTI HŐSÖK NOEL HARDING

M Ű C S A R N O K P A L M E - H Á Z
BUDAPEST 1146 OLOF PALME SÉTÁNY 1.
1994. MÁRCIUS 18-TÓL ÁPRILIS 11-IG

A BUDAPESTI TAVASZI FESZTIVÁL KANADAI KULTURÁLIS RENDEZVÉNYSOROZATÁHOZ KAPCSOLÓDVA
A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATJÁK: ARTS PROMOTION DIVISION DEPARTMENT OF EXTERNAL AFFAIRS OF CANADA,
ONTARIO MINISTRY OF CULTURE AND COMMUNICATIONS, VALAMINT A MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM

A végén jut eszembe, hogy a fene nagy tudóskodás mellett magamról egy szót se szóltam. Hát megvagyok – jelenleg sajtó derékkaal és sok baj, gond, dolog között. Még itthon vagyok, de nem tudom, meddig, mert már kevesen vagyunk a faluban. Nem írok, legfeljebb néha egy-egy ilyen hosszú levélben vezetem le szellemi termelőképességemet. Remélem, nem veszed rossz néven a négyzetközi bírálatot. Nyilvánosan nem írok róla. Nincs is hova, de rég nem akarok már többet dilettánskodni. Különben a Magyar ... (Útban) engem is belekevertél a mű megszületésébe, így kötelezve is vagyok, hogy szóljak róla. Persze, nekem fogalmam sincs róla, hogy mivel járultam volna hozzá a megszületéséhez. Valamit beszélünk róla tavaly ilyenkor Kolozsváron, de hogy mit, arra nem emlékszem.

Visszülés az egy jobb világban
Péter

A végén jut eszembe, hogy a fene nagy tudóskodás mellett magamról egy szót se szóltam. Hát megvagyok – jelenleg sajtó derékkaal és sok baj, gond, dolog között. Még itthon vagyok, de nem tudom, meddig, mert már kevesen vagyunk a faluban. Nem írok, legfeljebb néha egy-egy ilyen hosszú levélben vezetem le szellemi termelőképességemet. Remélem, nem veszed rossz néven a négyzetközi bírálatot. Nyilvánosan nem írok róla. Nincs is hova, de rég nem akarok már többet dilettánskodni. Különben a Magyar ... (Útban) engem is belekevertél a mű megszületésébe, így kötelezve is vagyok, hogy szóljak róla. Persze, nekem fogalmam sincs róla, hogy mivel járultam volna hozzá a megszületéséhez. Valamit beszélünk róla tavaly ilyenkor Kolozsváron, de hogy mit, arra nem emlékszem.

Viszontlátásra egy jobb világban
Péter

SZÓNYI ISTVÁN

Végváry Lajossal beszélget zebegényi otthonában

1959. január 15.

László Gyula

Dohányszínű bársonykabát. Kedves találkozás volt, mert 30 éve voltam itt, mint 18 éves fiatal.

Kedves Barátom,

nagyon megörültem mikor megkaptam a Műveltség három példányát a kitűnően sikerült színes reprodukcióval. Köszönöm szíves hangú leveledet és meghívásodat is. Ennek sajnos most nem tudok eleget tenni, mert most már rövidesen elutazom Zebegénybe, ahol őszig szeretnék maradni.

Szeretettel köszönt

őszinte híved

Budapest. 1946 július hó 6.-án,

Szőnyi István

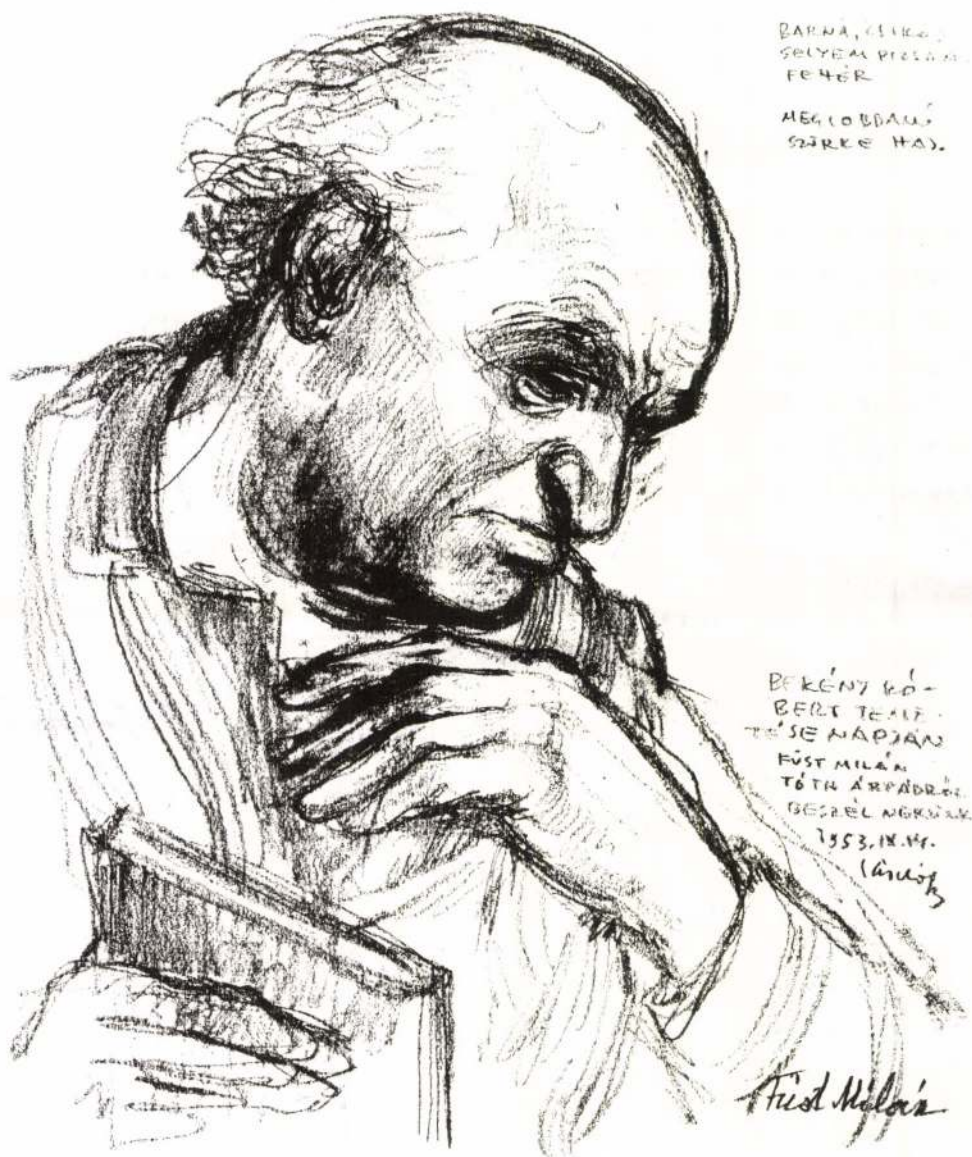
Kedves Barátom

nagyon megörültem, mikor megkaptam a Műveltség három példányát a kitűnően sikerült színes reprodukcióval. Köszönöm szíves hangú leveledet és meghívásodat is. Ennek sajnos most nem tudok eleget tenni, mert most már rövidesen elutazom Zebegénybe, ahol őszig szeretnék maradni.

Szeretettel köszönt őszinte híved

Budapest, 1946. július hó 6-án,

Szőnyi István

BARNA, CSÍKOS
SELYEMPISZAMA,
FEHÉR

MEGLÖBBANÓ
SZÜRKE HAJ.

BERÉNYI RÓBERT
TEMETÉSE NAPJÁN
FÜST MILÁN
TÓTH ÁRPÁDRÓL
BESZÉL NEKÜNK
1953. IX. 14.
(László Gyula)

Füst Milán

Barna, csíkos
selyempiszama,
fehér
meglöbbanó
szürke haj.

Berényi Róbert temetése napján Füst Milán Tóth Árpádról beszél nekünk.
1953. IX. 14.
László Gyula
Füst Milán

Új Műv. 1993/2.

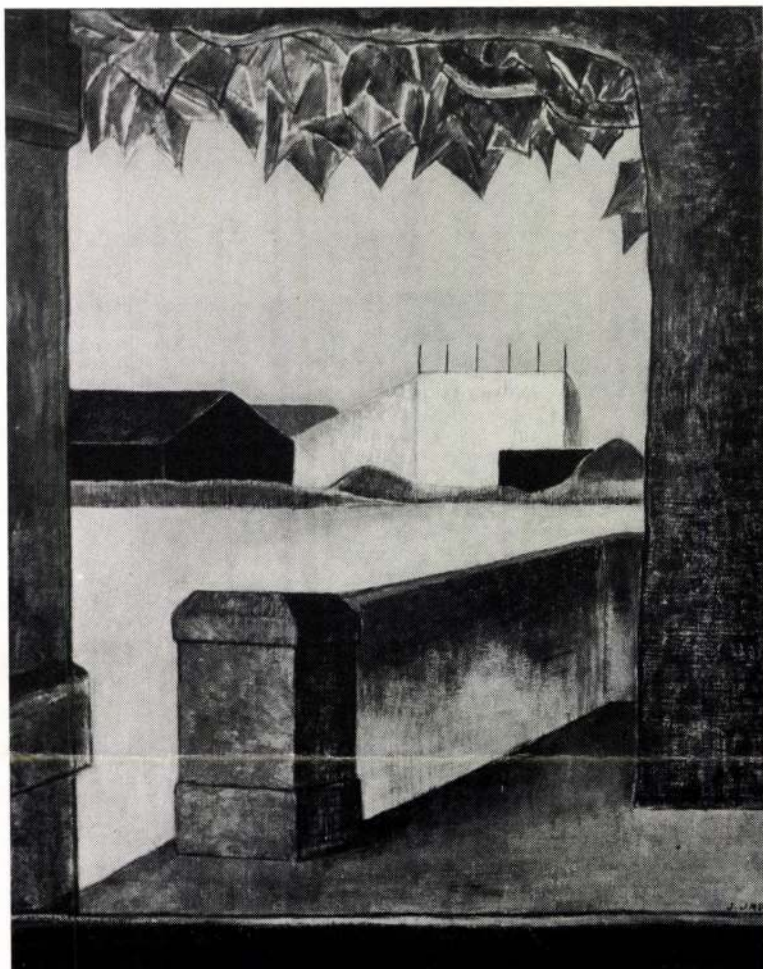
Adalékok Szőnyi István feltáratlan korai korszakához

Szabó Lilla

Szőnyi István fiatalkori festészetére, pályája elején megmutatózó — a kortárs magyar művészek törekvéseitől inkább eltérő, mint azokkal egyező — vonásokra hívta fel a figyelmet a Magyar Nemzeti Galéria Adatszolgálati Csoportjához vizsgálat céljából került „Szőnyi 1917” jelzésű, *Tájkép fával és bázissal* címmel szereplő festmény. A kép elemzése kapcsán nemcsak a szerzőség kérdése lett egyértelmű, hanem Szőnyi István korai útkeresésében is megmutatózó egyéni jegyek felvázolásán keresztül az egész életmű szempontjából fontos nagybányai időszak lényeges fejlődési momentumát rögzíthettük, illetve rekonstruálhattuk. Bevezetőül szükséges megemlítenünk, hogy a művész e korszakából alig néhány képet ismerünk.

Szőnyi 18 éves korában került az akadémiaira, *Ferenczy Károly* mesteriskolájába. Első ízben ő kapta meg Ferenczytól a nagybányai ösztöndíjat. *Réti István A nagybányai festészet* című tanulmánykötetéből tudjuk, hogy Szőnyi 1914-ben, majd 1917-ben és 1918-ban tartózkodott Nagybányán. Míg az elemzésünkhöz analógiaként szolgáló, 1914-ben készült, szignált, *Női portré* című kép erőteljesen a nagybányai művészekre jellemző festésmódot, képbeállítást képviseli, addig vizsgált képünk már expresszívebb látásmódot, a nagybányaiak „megszokott” stílusától eltérő, egyéni vonásokat tükröz. Ugyanakkor kétségkívül Szőnyi e korai stílusa még vajmi keveset árul el a művész későbbi festésmódjából. *Fenyő Iván* Szőnyiről írt monográfiájában megjegyzi, hogy ezen

Jávitz Józsa:
Nő gyermekkel, 1930,
olaj, vászon,
90 x 72 cm

Jávitz Józsa:
S. Jean de Luz melletti
halászfalu, 1928,
olaj, vászon, 90 x 73 cm
(Fotók Tahin Gyula)

ménytelen, vége nincs világ ez. Cséplői, a megrakott szekereket húzó bivalyok, kévehányó, asztagrakó, zsákoló parasztjai súlyosan jelen vannak. Embereinek érzelmevilága, életszemlélete áttűnik a képeken. Olyan nagyon egyszerűen, ahogyan csak ő festhette meg őket. Mindazt, amit Párizsban látott, hazahozta, fölhasználta, művészetébe olvasztotta. Ecsetjével rátalált a szűkszavú alföldi táj sajátos ábrázolására, s ezzel egyben gazdagította az egész magyar piktúrát.

Három jelentős, alkotói arculatát híven tükröző önálló kiállításra vállalkozott még: 1965-ben a MOM Művelődési Házban, 1968-ban az Ernst Múzeumban, 1976-ban a kaposvári Vaszary János Teremben. Az 1960-as évek két bemutatója az életmű egészének lényeges munkáit emeli ki, a kaposvári tárlat elsősorban a magyar föld üzenetét tolmácsolja, az alföldi művészet ún. franciás és díszítő jellegű irányzatának megteremtőjére hívja fel a figyelmet. Életműve feltűnő jelenség. Egész lénye, okossága, életerejé léte egyetlen értelmét és célját: a művészetet szolgálta.

Még e röviden vázolt portréból sem maradhat ki Jávitz Józsa lebilincselően érdekes természetfilozófiájának néhány gondolata. Fő problémája: mi az, ami a világot egyensúlyban tartja? Felelete szerint a hidegnek és a melegnek állandóan fenntartott egyensúlya: „Mert mindig, mindenütt és mindenben és mindenkor és mindörökké a négy évszak valamiképpen jelen van.” Ez a tényező, amely a világot egyensúlyban tartja. Ezt nevezi ő a négyesség, az egyensúly elvének ill. törvényének. Az időjárás titka a mindenség, a teremtés titka — és általa beláthatunk a belső rend szerkezetébe.

Bizarr egyéniségét és kimagasló szakmai teljesítményét megillető rangot sem a múltban, sem később nem kapott. A kortárs mesterek és a műértő közönség egy rétege azonban már pályája kezdetétől csodálattal és várakozással figyelte őt. Ebből nem lett ugyan hivatalos kitüntetés, sem díj — soha nem is igényelte. Életét és filozófiáját, „üdvтанát” megismerve azonban gazdagabbá válunk, mert Jávitz Józsa a művészi élmény mellé receptet nyújt a túléléshez is, amely egyenlő a harmóniával.

Szőnyi István:
Női portré, 1914

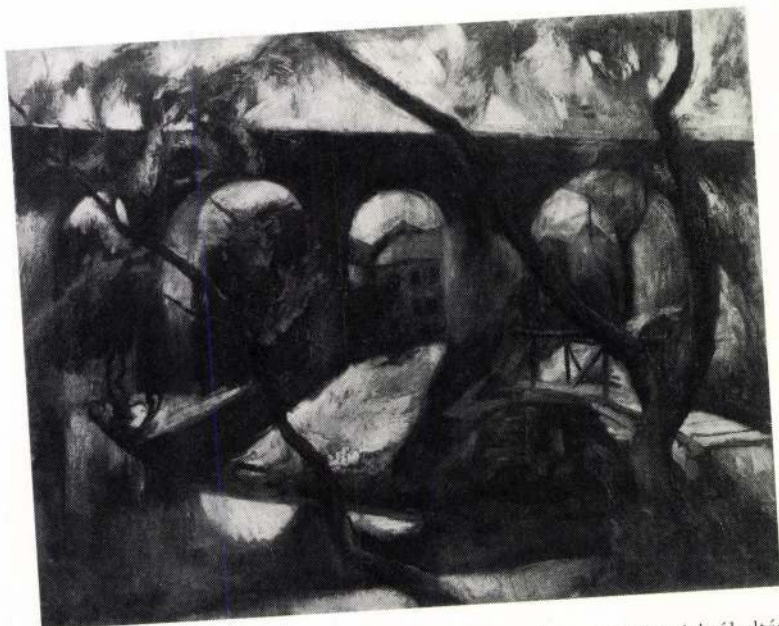
Szőnyi István:
Tájkép lóval,
olaj, vászon,
76 x 100,5 cm

Szőnyi István:
Kettős portré, 1917,
olaj, vászon

korszakban „Szőnyi festészete a valóság dolgainak összetartozását idealizált, tisztult megjelenítésben mutatja”. E megfogalmazás pontos, találó voltát tapasztaljuk Szőnyi csupán publikációkból ismert, kallódó, *Kettős arckép* című festményén. A kettős portré *Szilágyi Jolánt* (Nagyvárad, 1895 — Budapest, 1971; festőnő) és *Petrovitz Románt* ábrázolja. A kép szignált (Szőnyi későbbi festményeiről is jól ismert keskeny, dőltbetűs aláírása látható) és datált (1917). A kép kompozíciója klaszszikus — a kép előterében álló két félalak következtében a hangsúly a kettős portrén van, s a nagybányaiaktól eltérően valóban háttérként szerepel a táji háttér. A

két figura látszólag „szenvtelen”, beállított — Fenyő szavaival: problémamentes lírai —, de ugyanakkor kapcsolatuk szoros összetartozást jelző megjelenítése olyan érzelmi-művészi megfogalmazást tükröz, amely inkább a német expresszionizmusra, mint a nagybányai festészetre jellemző. A jelzesszerű érzelmi megfogalmazás kiderül a háttértáj „felismerésekor” is. Réti nyomán ismerjük, hogy Szilágyi Jolán festőnő (később Szamuely Tibor felesége) 1918-ban tartózkodott Nagybányán, Petrovitz Román pedig 1917-ben. Miután e kép 1917-re datált, Réti információit kiegészíthetjük azzal, hogy már az említett évben is járt ott Szilágyi Jolán. A kép tehát a nagy-

Szőnyi István:
Viadukt, 1924,
olaj, vászon

Szőnyi István:
Dunakanyar Zebegénynél,
1925 olaj, vászon
(Fotók
Magyar Nemzeti Galéria
Fotóarchívuma)

bányai tájat, megismerkedésük feltételezhető hátterét örökíti meg, ahol ebben az évben Szőnyi is festett. A helyszínhez való kötődést árulja el a festőnő vállaira borított, más nagybányai festők műveiről jól ismert színes virágmintás kendő is.

Ez a nagybányaiaktól eltérő kompozíció, képi megjelölés, festészeti felfogás és megoldás látható a *Tájkép fával és házzal* című festményen is. A kissé békaperspektívából festett parasztházak és szérű, valamint a kép fő motívumaként szereplő fa jól kivehető elemei a *Ket-*

A Soros Alapítvány Képzőművészeti Kuratóriuma által meghirdetett képzőművészeti pályázatok — 1993

A Soros Alapítvány Képzőművészeti Kuratóriuma 1993-ban összesen 2 millió forint odaítéléséről dönt, kizárólag a **kortárs magyar képzőművészet** körében.

Pályázatokat csak a következő két célra lehet benyújtani: művészek kétnyelvű (magyar–angol) kiállítási katalógusainak kiadásához, valamint képzőművészeti események (kiállítás, performance) dologi kiadásaihoz, kizárólag konkrét, az előkészítés stádiumában lévő, non-profit jellegű kiállításra, eseményre vonatkozóan. A támogatás összege pályázatonként maximum 200.000 forint lehet, a kifizetés csak forintban történhet.

NEM kérhető támogatás művészettörténeti kutatáshoz, művek kivitelezéséhez, művészeti tanulmányok folytatásához, külföldi ösztöndíjakhoz, ingatlanvásárláshoz, és minden egyéb olyan tevékenységhez, amely nem tartozik az előző bekezdésben említett

tevékenységek körébe, valamint nem pályázhatnak támogatásért diákok.

A kedvezményezettek vállalják, hogy a megítélt összeg felhasználásáról tételes elszámolást küldenek a Képzőművészeti Kuratóriumnak, amely azt bármikor jogosult ellenőrizni.

A pályázathoz szükséges kérdőívek beszerezhetők a Soros Alapítvány Kortárs Művészeti Központból

Műcsarnok — Palme Ház, Budapest XIV., Olof Palme sétány 1. Pf. 35. 1406. Telefon: 142-5379 (közvetlen); vagy 122-7401, 122-7402, 122-7403, 122-7404, 122-7405/15. mellék.

A pályázatokat közvetlenül a Központba kérjük postán küldeni 1993. március 31-ig. A Képzőművészeti Kuratórium 1993. áprilisában bírálja el a pályázatokat, és a pályázóknak döntéséről értesítést küld.

tős arckép háttérének. Képünk háttere vihar előtti égboltot ábrázol. A kék ég és fehér szélekkel világító sötétszürke felhők, a majdnem alulnézetből festett széltepte faágak Szőnyi István expresszív, de a magyar szecesszió (Gödöllő) dekoratív vonásait is rejtő stíluskorszakát jelzik. Természetesen a dekorativitás származhat abból is, amit Fenyő Szőnyi alig másfél évtizedet felölelő munkássága alapján írt 1934-ben: „Szőnyinél a rajzvázlat tónusokba foglalt kiszínezése maga a festmény. Innen a festmény és a rajz szoros összetartozása”. Majd anélkül, hogy a nagybányaiakat érintené, azzal folytatja, hogy „A rajz, mint tanulmány valamely kép részletéhez, az impresszionisták fellépése óta a legtöbb művész számára elvesztette jelentőségét és rendeltetését. Annál inkább feltűnő Szőnyi rajzainak nagy szerepe valamely festmény létrejötténél”. A három évvel későbbi, 1920-ból való *Tájkép lóval* című festmény e korábbi korszak festészeti látásmódját, stílusát továbbfejlesztve már utal

Szőnyi jellegzetes későbbi képeire. A táj önálló kompozícióban és témaként való megjelenítése, a jobb oldali fa koronája, akárcsak a középtér facsoportjának megfestése néhány év múlva tipikussá válnak Szőnyi festészetében (*Viadukt*, 1924; *Dunakanyar Zebegénynél*, 1925; *Bebavazott dunai táj*, 1928). A korábbi, tehát 1917 körüli nagybányai korszakára utal viszont a képét átlósan keresztelző, expresszíven megfestett fa, az ég és a táj kontrasztja.

1920-ban és 1924-ben az Ernst Múzeumban rendezett gyűjteményes Szőnyi István-kiállítások katalógusaiban méret és évszám nélkül szereplő festménycímek alapján sajnos lehetetlen eldöntenünk, hogy vizsgált képünk azonos-e az 1924-es katalógusban felsorolt *Vibar előtt*, *Nógrádi táj*, *Naplemente*, *Hegyi út*, *Erdőszele*n című alkotások valamelyikével, ha egyáltalán e kép szerepelt a kiállításokon.

□

Modern klasszikusok és kortárs művészek alkotásai
elsőrangú nyomdai kivitelben, kerettel vagy anélkül

Art Unlimited®

Európa vezető poszter és művészeti képeslap kiadójának
márkaboltjai a Zen Kft. kezelésében:

Libri Könyvesbolt, Budapest V., Vörösmarty tér 4.
Fókusz Könyvárufiáz, Budapest VII., Rákóczi út 14.
A Corvina Kiadó Lícium Könyvesboltja, Debrecen

MissionArt Galéria

*Kortárs, avantgárd
és 19–20. századi
magyar festészet, grafika.
Kiemelten a nagybányai festészet
jeles képviselői*

Miskolc, Széchenyi István utca 14. Tel./Fax: (46) 326-906

VÁRFOK 14 FOK

MŰHELYGALÉRIA

H-1012 BUDAPEST VÁRFOK U. 14.

☎ (361) 115-21-65

BODÓCZKY ISTVÁN
BÖRÖCZ ANDRÁS
BUKTA IMRE
EL KAZOVSZKIJ
GERBER PÁL
KONCZ ANDRÁS
REGŐS ISTVÁN
SZEMETHY IMRE
SZIRTES JÁNOS
SZOTYORY LÁSZLÓ
ÚJHÁZI PÉTER

**Kortárs magyar képzőművészeti alkotások
bemutatása és értékesítése**

A galériát támogató alapítvány számlaszáma:
OTP 1. Alagút u. 3. (218-98017) 501-012019-3
El Kazovszkij Pihenő Párka a sivatagban c. képe
a Várlok 14 Galériában került bemutatásra.
A művésznek 1993. decemberében lesz kiállítása
a Várlok 14 Galériában

QUALITAS ANTIQUITAS

KOVÁCS DEZSŐ
1055 Budapest,
Néphadsereg u. 32.
(Szt. István kert. sarok)
Telefon: 131-2292
1074 Budapest,
Dohány u. 1.
Telefon: 141-5585
1016 Budapest,
Krisztina krt. 73.
Telefon: 175-0658
Nyitvatartás:
Hétköznap: 10–18 h
Szombaton: 10–13 h
Fióküzlet: Siófokon,
a Szűcs Menyhért utcai
„Üzletek Háza”-ban
Telefon: (84)13-784
Nyitvatartás:
Hétköznap: 10–18 h
Szombaton: 10–13 h

1978. július 14. Kossuth 18,25 Áné

Mai könyvajánlatunk

- T. Szócs Julianna - Szőnyi István: Mappa

Szőnyi István a XX. század magyar képzőművészetének egyik leg-
jelentősebb alakja. Elsősorban varázslatos szépségű festményei-
ről ismert. Kevesen tudják, hogy nagyszerű grafikus is volt, a
rézkarc kivételes képességű művelője.

A Corvina Kiadó magyar grafikusok sorozata Mappája Szőnyi István
legszebb rézkarcaiból válogatott lapokat foglal magában. A gyűj-
teményhez T. Szócs Julianna írt értékelő előszót, amelyet angol,
francia és német nyelvre is lefordítottak.

Szőnyi István
Részlet a grafikus
műveiről

100
100
100

ÚJ MŰVÉSZET

Főszerkesztő:
Sinkovits Péter

É V F O R D U L Ó

4 VÉGVÁRI LAJOS
Szőnyi és az európai művészet

9 KÖPÖCZI RÓZSA
Szőnyi István egy különös
rézkarca: a Birkozó

H I S T O R I Z M U S

11 TELEPY KATALIN
Budavár visszavétele
150 éve született Benczúr Gyula

16 A művészet útvesztője
Benczúr a kritika tükrében

18 MATITS FERENC
Homage à Matejko

22 STIER MIKLÓS — RAJNAVÖLGYI GÉZA
— PERÉNYI JÁNOS
A nemzet historikuma
Észak- és Közép-Európa történeti
festészetében

M Ű K E R E S K E D E L E M

23 CAROLINE JULER
A brit műkereskedelem

K I Á L L Í T Á S

29 ANDRÁS EDIT
Amerikai művészeti invázió
Berlinben II. rész

35 P. SZABÓ ERNŐ
Papírhajón a világ körül
*Malcolm Morley a párizsi
Pompidou Központban*

39 LÓSKA LAJOS
Asztalszobrok
Anthony Caro kiállítása

42 ANDRÁSI GÁBOR
Kézműves rítus
Günther Uecker kiállítása

1994. január
V. évfolyam
1. szám

A borítón:
Gábor Jenő:
Artisták, 1933,
olaj, vászon,
90×70 cm

K I Á L L Í T Á S

46 PATAKI GÁBOR
„Engedelmes közkatona”?
Gábor Jenő kiállítása

51 KÖRNER ÉVA
A zene hipnózisa
Gyémánt László kiállítása

K I Á L L Í T Á S I K Ö R K É P

57 A Na-Ne Galéria Pécssett; AGORA
'93; Temesi és vajdasági művé-
szek tárlata; Kótai Tamás kombi-
nált képei; Kungl a Banánterem-
ben

D O K U M E N T U M

65 ZÁDOR ANNA
Tizenöt év a Franklin Társulatnál
Emlékezések III.

K Ö N Y V S Z E M L E

67 BOHÁR ANDRÁS
A fény művészete
Peternák Miklós: Új képfajtákról

P A N O R Á M A

69 Hazai kiállítások
Külföldi kiállítások

SZŐNYI

és az európai művészet

Végyári Lajos

Szerencsés véletlen volt, hogy Szőnyi Istvánnak, a Markó utcai gimnázium bukott diákjának, az ismételt hatodik osztályban *Földessy Gyula*, *Ady Endre* barátja és egyik legihletettebb méltatója lett az osztályfőnöke. A kiváló esztéta felismerte Szőnyi erőseit, az egyéni gondolkodást, a kutató szívósságát, pontosságra való törekvését. Földessy kitűnő érzékkel irányította a kémiai tudományokba belefeledkezett fiatalembert valódi képességeinek kiművelésére.

Ady baráti köre ez idő tájt a nyolcak és az aktivisták művészetét tartotta partnerének. Megjelentek *Lukács György* és *Fülep Lajos* jövőt sejtető írásai, még mindig gyűrűzött a művészeti életben *Lázár Béla Hajrá Gauguin* című írása, s maga Ady Endre is lelkes szószólója volt az új törekvéseknek. Földessy közvetítésével a még középiskolás Szőnyi *Uitz Béla* műtermébe került. Az ott kiművelt rajzkészsége alapján könyvnyűszerrel bejutott a Képzőművészeti Főiskolára. Az 1913-ban felvett növendékek jelentős része már nehezen tudta elfogadni *Ferenczy Károly* konzervativizmusba forduló szemléletét, s bár a tanulmányi fél-évek alatt eleget tettek a főiskolai követelményeknek, a nyári szünetben a nagybányai művésztelepen eltöltött hetek alatt az ún. neósok hatása alá kerül-

Szőnyi István: *Eső*, 1939, olaj, tempera, vászon, 130×85 cm

Szőnyi István: *Udvaron*, 1935, olaj, vászon, 112×140 cm, Magyar Nemzeti Galéria (Fotó Tahin Gyula)

tek. Különösen népszerű volt *Czóbel Béla* festői expresszionizmusa, s ez nem maradt hatástalan az ifjú Szőnyire sem.

Művészi formálódását félbeszakította az első világháború. Kétévi katonai szolgálat után a tuberkulózisban megbetegedett Szőnyit leszerelték, visszatérhetett Nagybányára. Ekkor *Réti István* irányította a fiatalok tevékenységét. Igyekezett mérsékelni a neós törekvéseket. Szőnyi elbeszélése szerint Réti gyakran kifogásolta a munkáit, s a szerinte való helyes irányba igyekezett terelni tanítványát. Így jött létre első jelentős képe, a *Ketős arckép*, melynek festőkollégái, *Petrovics Román* és *Szilágyi Jolán* voltak a modelljei. A szecessziós vonalvezetés, a neós foltfestés és a nagybányai plein air szemlélet sajátos vegyüléke ez a mű.

Visszatérve a Képzőművészeti Főiskolára, társai már példaképüknek tekintették, így történt, hogy 1918 őszén az ifjúsági egyesület elnökévé választották. Nincs tudomásunk arról, hogy Szőnyi részt vett volna a forradalmi cselekvésekben, de a tanácsköztársasággal rokonszenvező művészkollégáival — ide tartozott *Bartók* és *Medgyessy Ferenc*, *Ferenczy Béni*, *Pátzay Pál* — az új művészeti felfogás érvényesülésére törekedett.

A proletárdiktatúra leverése után a főiskola konzerva-

tív tanáraiból alakult bizottság fegyelmit indított ellene. Szőnyi nem tett eleget az idézésnek és önként elhagyta az intézményt. Szerencséjére *Olgyai Viktor* grafikai műhelyt szervezett, s a modern felfogású fiatalok közül magához vonozta Szőnyit, *Aba Novák Vilmost*, *Patkó Károlyt*, *Antal Elemért*, *Tarjáni Simkovits Jenőt*, *Varga Nándor Lajost*. A naturalista felfogású Olgyai nem erőltette rá stílusát növendékeire, legfontosabb feladatának azt tartotta, hogy az ifjú grafikusközösséggel megszerettesse a művészeti hagyomány legfőbb értékeit, elsősorban *Rembrandt* művészetét. Rembrandt a fény-árnyék finom átmeneteivel alakított plaszticitása, műveinek luminózus ereje nagy hatással volt a kis csoportra. Szőnyi hamarosan megtalálta a módját, hogyan ötvözze az Úitz képviselte aktivista-konstruktivizmust a példaképül elfogadott Rembrandt hatásával.

Egy pályázaton első díjat nyert, s ezen a pénzen elutazhatott Bécsbe. A Kunsthistorisches Múzeumban elsősorban Rembrandt festményeit tanulmányozta. Ebből az inspirációból formálódott *Fürdés után (Bethsabe)* című nagyméretű vászna, melyben a holland mester mélytűz barnái és aranylő csúcspénte szerencsésen vegyülnek az aktivista szemléletből átmentett erőteljes körvonalal.

Egy újabb külföldi utazás során felfigyelt a modern szellemű klasszicizálás jelentős képviselőjének, *Hans von Marées*-nek a munkáira (bár itáliai fő művét sohasem látta). Ugyancsak élmény volt számára a *Cézanne* képeivel való megismerkedés. Bár nem követte az aix-i mester színmodulációs eljárását, de az ecsetvezetés, a felület dinamikus és mégis fegyelmezett struktúrájára való törekvés egész további munkásságában kimutatható.

Igazában akkor talált rá lehetőségeire, midőn Zebe-gényben telepedett le. Kezdetben a táj változatos formáinak ritmusa ragadta meg, Cézanne szellemében a hideg és meleg színek feszültségével formálta képpé a föld és a víz ellentétét. Később a figurális témákban is meg tudta valósítani a kolorisztikus plaszticitásra való igényét. Több, kevésbé ismert arcképén figyelhető meg művészetének egyre sajátosabbá váló felfogása. Stílusának alakulásában nem kis szerepe volt a folyamatosan művelt rézkarcolásnak. A változatos témájú és felfogású grafikai művek kísérletezésnek, próbálkozásnak, tehetsége

határait kereső igényének az eszközei voltak. Ennek az időszakának fontos karcai a Rembrandttól inspirált *Kalapos önarckép*, a *Danaidák* és néhány női aktja.

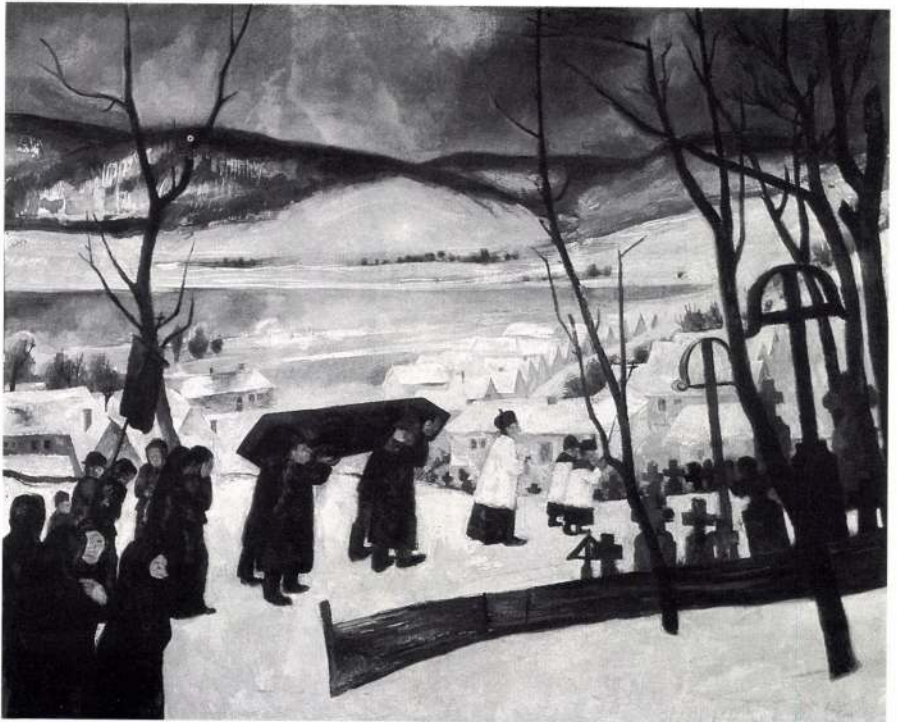
Ennek az aktivista, egyben rembrandtos és cézanne-i korszakának fő műve a *Hegytetőn* című nagyméretű festménye. A művet első alkotói korszakának lezárásaként értékelhetjük.

Ezután átmeneti periódusa következik, melynek két legfontosabb műve a *Zebe-gényi temetés* és *Anyja arcképe*. Ezt a két jelentős alkotást egy tanulmány szerű, kisebb kép vezeti be, a *Vízparti jelenet*. A Dunapart egyik fájához támaszkodó fiúakt még őrzí a *Hegytetőn* problematikáját; erre vall, hogy a főfigurától jobbra egy vetkőző alakot helyezett el. A képnek egy második síkja van, melyet egy átlósan megjelenő csónak hangsúlyoz. A fiúakt még *Márffy* és *Kernstok* alakjait idézi, de a megfestés módja Ferenczy Károly tanulmányozására vall. A nagybányai szemlélethez való alkalmazkodás azonban itt még csak kísérlet, ugyanis az év végén festett *Zebe-gényi temetés* kemény-darabos figurái a népművészet

**Szőnyi István:
Fürdő után**

(Fotó Schiller Alfréd)

**Szőnyi István:
Zebegényi temetés,**
1928, olaj, vászon,
100×124 cm, Magyar
Nemzeti Galéria
(Fotó Tahin Gyula)

látásmódját közelítik, továbbá a kompozíció ritmusa és térszemlélete *Brueghel* ismert téli képének elmélyült tanulmányozására utal. Hasonló megállapítást tehetünk a *Behavazott falu* című alkotásáról, melyet *Gentben István* a legszebb magyar rézkarcnak nevezett. Ez a grafikai lap eltér a húszas évekre általánosan jellemző kemény fény-árnyék kontraszttal való ábrázolástól, s a *Brueghel*-kép fehérlő hegyeihez hasonlóan minimálisnak nevezhető sötét foltokkal formált.

Másfajta dekorativitás jellemzi a Szőnyi *ouvre*-ben társalannak nevezhető *Anyja arcképét*. A keskeny álló formátum hangsúlyozza a falak szikárságát, az arc kemény szerkezetessége — nem stílusában, hanem a megjelenítés módjában — a kubisztikus formaanalízisek módszeréhez hasonlítható. A figura dekoratív folthatása, a háttér elegáns ornamentikája *Matisse*-t idézi.

Matisse hatása a 30-as évek képeinek egy részében is kísértő motívum, ilyen például a karosszékben ülő *Zsuzsa lánya portréja* és a *Barátnők* című kompozíció. Az utóbbi képet látgy, elomló színfoltojai miatt *Bonnard*-hoz lehet hasonlítani. Ezek az említett művek azonban csak átmeneti jelentőségűek, jóllehet Szőnyi legismertebb és legjobban csodált művei.

A harmincas évek szemléletét két nagy élmény határozta meg, az itáliai tanulmányútja során megismert *Hugo van der Goes*-nak az Uffizi Képtárban látható *Portinári oltára* és *Pierro della Francesca* freskóműve Arezzóban, a San Francesco templomban. *Goes* festmé-

nyéről csodálattal ír Szőnyi *Kép* című tanulmányában. A flamand mester alakjainak fenséges karcsúsága irányadó volt Szőnyi jól ismert képének, az *Estének* a megformálásában. Az alakok traktálása azonban *Pierro della Francesca* hatását szemlélteti: a komplementer színekkel formált alakokat határozott körvonalakba foglalja. Bár nem bizonyítható — sőt Szőnyi gyakran elutasítólag nyilatkozott *Picasso* művészetéről —, mégis úgy tűnik, hogy a férfialak megoldásában emlékezett a spanyol mesterre. Közvetett dokumentuma ennek a lehetőségnek néhány ez időben készített rézkarca, melyekben a tónusháló helyett a spontánul vezetett vonalrajz az uralkodó. Erőteljesebb a kapcsolat *Picasso* 1920 körül festett klaszszicizáló képei és Szőnyi *Kapáló asszonyok* című nagyméretű festménye között. A két asszony tömzsi, plasztikus megoldása bizonyítja ezt a rokonságot.

A harmincas évek képeinek nagy részét a kissé felülnevezetben ábrázolt zebegényi jelenetek jellemzik. Szőnyi a nagy umbriai mesterre emlékeztető, szimultán színkontrasztokkal alakított formáit az impresszionista képlátásra jellemző elvágással stilizálja sajátossá, ezzel is bizonyítja azt a nézetet, mely szerint a táblakép és a freskó között nincs különbség. A kétfajta műfaj összemosását talán indokolhatja, ahogy ebben az időben festett temperaképeit az ezüstös-aranyos tónus meghittségére törekedve alakította. Ilyenek az *Udvaron* vagy az *Uszályok* című festményei, de még többtucatnyi művét is lehetne említeni.

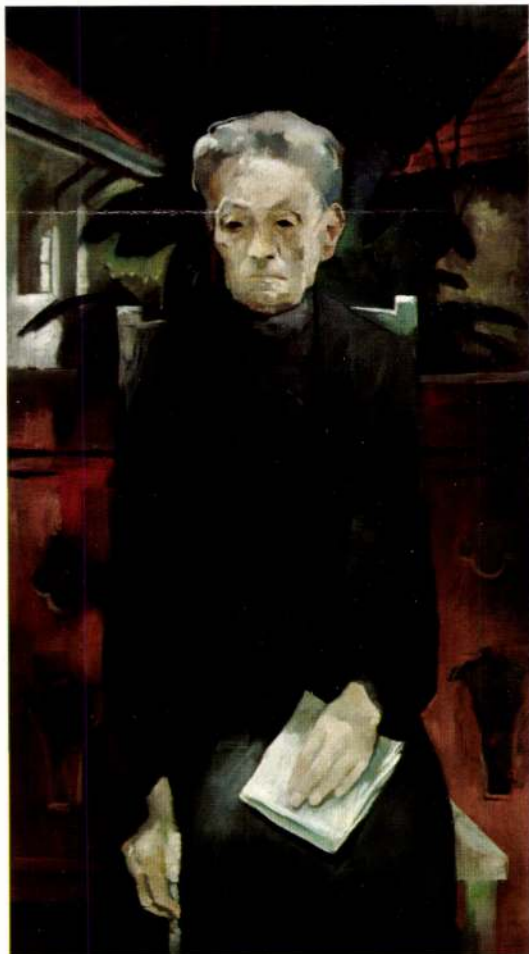
Szőnyi István: *Reggel*, 1934, olaj, vászon, 130×90 cm, Magyar Nemzeti Galéria (Fotó Tahin Gyula)

A harmincas évek végén festett néhány műve kivétel. Ilyen az *Aratás után* és az *Esernyők*. Az *Aratás után*-ban nem az előtérben látható két alak a legfontosabb, hanem a tarlón megcsillanó sárga gabonaszárak és a közöttük meglepedő lila árnyékok. Az egymással birkózó komplementer színeket szinte belülről sugárzó fények álombeli látomássá fokozzák. Ez a festmény Szőnyi luminizmusának, vagyis a formákat átható színes fények alkalmazásának legszebb példája.

Az *Esernyők* című képét Szőnyi legkedvesebb alkotásának nevezte. A nedvességtől fénylő utcakövek sárgáit kék, piros és okker színű ruhákat viselő alakokkal ellensúlyozta. A mű újszerű színviszonylatait a feketén csillogó esernyők teszik teljessé. A rálátás okozta téri transzpozíció és a nagyvonalú foltfestés remekművé avatja ezt a képét. A művészettörténeti irodalomban *Renoir Esernyők* című képével szokták összehasonlítani. Ez azonban csak tematikai egyezés, Renoir képe szembenézetből megjelenő látványt nyújt, melynek szépsége az esernyők egymáshoz kapcsolódó elegáns vonalrajzán és az előtérben megjelenő női alak klasszicizáló pompájában teljeseedik ki. Szőnyi alakjaiból hiányzik ez a harmonikus sugárzás: az eső okozta depresszió és fázós hangulat kifejezésére törekedett. A látvány melankolikus

folyamatszerűséget kifejező megoldása miatt általánosabb és sorsszerű. Szőnyi megőrizte és továbbfejlesztette a mintaképpel kapott fotográfiát. Barátja, *Escher Károly* esernyők című képe a New York-palota egyik szerkesztőségének ablakából készült. A fotográfus baráti szíveségből átengedte a témát Szőnyinek. A festő, bár megőrizte a situációt és a nézőpontot is, új értelmet és formarendet adott a fényképi élménynek. Ebben a vonatkozásban *Degas*-t kell megemlíteni, aki egy méltatója szerint „kicselezte a fotográfiát”, vagyis a mulákonny látszathól képi állandóságot tudott teremteni.

Ezzel a művel Szőnyi újításainak sorozata befejeződött. A negyvenes évektől kezdve már az elért eredményeket ismételte, gazdagította. Már nem figyelt a más művészektol nyerhető ösztönzésekre, sőt, különösen életének utolsó évtizedében, közelített a naturalizmus-hoz. Festői értékeit már nem a nagy képekben, hanem kis, bensőséges gouache-vázlataiban villogtatta.

Szőnyi István: *Anyám*, 1930, olaj, falemez, 100×55 cm, Magyar Nemzeti Galéria (Fotó Tahin Gyula)

Szőnyi István egy különös rézkarca: a **Birkózó**

Köpöczi Rózsa

Szőnyi István:
Birkózó, 1927,
rézkarc, 16×13 cm

Szőnyi tekintélyes rézkarc-oeuvre-jének van egy különös lapja, az 1927-ben készült *Birkózó*, mely témájával nem illeszkedik a jellegzetes Szőnyi-rézkarcok sorába, kvalitásban viszont nem marad el mögöttük. Szőnyi sohasem rajzolt, festett mutatóványosokat, bohócokat, korai aktos kompozíciói után kizárólag a falu társadalmából, családjá köréből választotta modelljeit. Nem kereste a jellegzetesen peremhelyzetben élő figurákat, a kiszolgáltatottakat, a társadalom számkivetettjeit, akik nem tartoznak a rendbe, de függenek tőle. Talán egyet-

len kivétel a *Birkózó*, mely titkos szállal kötődik a nem oly távoli elődökhöz, Courbet-hoz, Manet-hoz.

Szőnyi *Birkózója* didergő figura. Közeli rokona Watteau *Gilles*-jének, Manet Leonjának a *Reggeli a műtőremben* című képről és a bár pincérlányának a *Folies-Bergere bárjáról*, de Picasso harlekinjeinek is. Watteau és Manet leleménye az a megoldás, hogy a kép tere elé állítják szereplőjüket, ezzel fejezve ki peremhelyzetüket. Szőnyinél még fokozza a kiszolgáltatottság érzését az erőteljes alak öltözéke, szemérmes mozdulata, a ka-

rok összezárása, a lehajtott fej, a maga elé néző, szomorú tekintet. A kép másik szereplője látszólag odafordul társához, mégis bizonytalan ez az irányultság. A hátérbe húzódva, a birkózó árnyékába burkolózva talán azt a szerepet tölti be, mint Watteau *Gilles*-jének színésztársai, akik alulról, a biztonságból szemlélik a bábként kiállított bohócot.

A *Birkózó* által megfogalmazott életérzés, a magabizárkózottság, két ember kapcsolat nélküli egymásmellettisége fellelhető Szőnyi más rézkarcain is. Az *Öreg házaspár* (1922), a *Terefere* (1923), a *Kávéházban*, a *Farönkön ülő öregek* (1935) mind ugyanazt a gondolatot fejezik ki: „az embernek cselekvés nélküli, egyedi létezés jut osztályrészül.” A szereplők tekintete elsiklik egymás mellett, de a képből sem néznek ki, a szemlélővel sem keresik a kapcsolatot. A lapok figurái más és más társadalmi csoportból származnak, más az élethelyzetük, mégis ugyanaz az elmélázás, tünődés uralja arckifejezésüket. Az öreg parasztházaspár úgy ül egymás mellett, ahogyan leélték életüket, párhuzamosan haladva, a megszokások szigorú, megtartó erejére támaszkodva, de szinte sohasem érintkezve legbensőbb énjük által. A *Terefere* két barátnője közös hallgatásba süpped. Ez a kompozíció emlékeztet leginkább a XIX. század végi elődök megfogalmazásaira. Szőnyi kávéházi jelenetének figurái az abszolút elszigeteltség, a társas magány megtestesítői, egymásmellettiségük csak fizikai, véletlenszerű, esetleges.

A *Farönkön ülő öregek* jóval később született, 1935-ből való. Témája hasonló az előző lapokéhoz. A két öreg ábrázolása azonban sokkal líraibb, a megfogalmazás szinte impreszionisztikus könnyedségűvé emelkedett. A megfigyelés pontossága nem olyan kegyetlenül rideg, tárgyyszerű, mint az előző portrékon. Az elmosódottság, a lebegő figurák esetlegessége fejezi ki a két ember bizonytalan kapcsolatát. Ez sokkal inkább idillikus impresszió, a törekeny hangulat rögzítése, mintsem a keserű életérzés megfogalmazása.

Szőnyi figurái nem a századforduló magába forduló, magányba hullott hősei. Életritmusukat a természet szabja meg, a folyó haladása, az évszakok változása. „Ösz-

tönös nyugalomuk, melyet még nem szaggatott szét, nem zavart meg a tudat, keleti életbölcsessel telített” — írta Szőnyi színei kapcsán Kállai Ernő. A testtartás, a találon megragadott mozdulatok, a jellegzetes körvonalak fejezik ki mindazt, amit Szőnyi erről a világról gondol, de kiderül saját helyzete is ebben a rendben. Csak kívülálló szemé láthatja ilyen sommásan, bizonyos távolságtartással a jelenségeket. Az ő kívülálló objektivitása mégis tele van szeretettel és költészettel.

Szőnyi István:
Terefere, 1923,
rézkarc, 13×16 cm

Szőnyi István:
Öreg házaspár,
1922, rézkarc,
13×11 cm

Szönyi István

emlékbesz.

Béni 1991. 20.

Page 10 of 10

10/10

10/10

Triznya Mátyásné Szőnyi Zsuzsa és Zebegény község Önkormányzata alapítványt hozott létre SZŐNYI ISTVÁN festőművész születésének közelgő 100. évfordulója méltó megünneplésére.

Szőnyi István a két világháború között alkotó művésznemzedék kiemelkedő tagja. Nagy hatással volt nemzedéktársaira és tanítványaira, mára mégis méltánytalanul elfelejtődött.

Az alapítvány célja az 1994-es emlékév keretében: elősegíteni a munkásságát bemutató kiállítások rendezését, kiadványok megjelenítését, magángyűjteményekben fellelhető műveinek felkutatását, és pályázatok kiírása a művész életművének népszerűsítésére.

Az alapítvány azzal a kéréssel fordul Szőnyi István művészetét ismerő és szerető művészetpártoló közönséghez, hogy felajánlásaival segítse a fent kitűzött célok megvalósítását, az alapítvány működését.

Ezúton kérjük azoknak a magángyűjtőknek a jelentkezését, akik az emlékév kiállításain a tulajdonukban levő Szőnyi alkotások bemutatásához hozzájárulnak.

Befizetések: - Szőnyi István Alapítvány - Budapest Bank Rt
Váci Igazgatósága. Számlaszám: 389-12874.

Művészek felajánlott munkáit aukción értékesítjük.

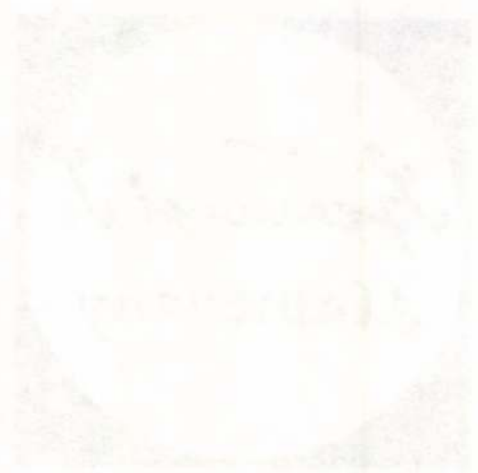
Az APEH Adóeljárési Osztálya hozzájárult az alapítványra befizetett pénzeszegek és térítés nélkül átadott értékek adóalapból történő levonásához.

Információ a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeumon keresztül kérhető.

H- 2627. Zebegény, Bartóky u.7.

Telefon: 06-27/ 70-104.

Szőnyi István

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several lines or paragraphs.

Second block of faint, illegible text, continuing from the first block. The text is very light and difficult to decipher.

Vertical text on the left margin, possibly a page number or reference code, oriented sideways.

SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMŰZEUM
2627 Zebegény, Bartóky u. 7.
Telefon: 27/370-104
Adószám: 15440198-1-13

S Z Ő N Y I ISTVÁN festőművész születésének 100. évfordulójára
tervezett emlékév programjai és kiadványai.

- Tudományos emlékülés 1994 január ²⁹~~28~~-én, szombaton
Zebegényben, a szakma kiváló előadóinak meghívásával.
- Kiállítások:
 - Zebegényben: három gouache kiállítás
Január | az emlékülés napján nyílik |
Március
Szeptember | az Őszi Művészeti Hetek keretében |
 - A Képzőművészeti Főiskolán:
Április | tanulmányrajzok és rézkarcok |
 - Szentendrén a Képtárban:
Július | Gyűjteményes kiállítás Szőnyi István tábla-
képeiből. |
- Kiadványok: Szob: január Tanulmányrajzok/A győri Szt.Imre templom freskójához/
- 1/ Összefoglaló programfüzet az emlékév eseményeiről.
- 2/ A GRAFIKUS SZŐNYI Aquarellek és gouache-ok
A könyv a múzeum birtokában levő, szép számú, eddig még publikálatlan színes Szőnyi grafikát dolgozza fel. Egyben katalógusa is lesz a három zebegényi gouache kiállításnak.
- 3/ A Szentendrén megrendezésre kerülő gyűjteményes kiállítás katalógusa.
- 4/ Szőnyi bibliográfia
- 5/ Plakátok.
- Pályázatok
 - A Képzőművészeti Főiskolán grafikai pályázat a hallgatók részére.
Kiírás: 1993 október. Elbírálás és díjkiosztás a Szőnyi kiállítás megnyitásakor.
 - Pályázat a Szőnyi István Nyári Képzőművészeti Szabadiskola hallgatói részére: 1994. július.
 - Festőverseny Zebegényben, olasz mintára: 1994. augusztus.

Szőnyi István

1. The first part of the report is devoted to a description of the project and the objectives of the study.

2. The second part of the report is devoted to a description of the methodology used in the study.

3. The third part of the report is devoted to a description of the results of the study.

4. The fourth part of the report is devoted to a description of the conclusions of the study.

5. The fifth part of the report is devoted to a description of the recommendations of the study.

6. The sixth part of the report is devoted to a description of the limitations of the study.

7. The seventh part of the report is devoted to a description of the significance of the study.

8. The eighth part of the report is devoted to a description of the future research.

9. The ninth part of the report is devoted to a description of the references.

10. The tenth part of the report is devoted to a description of the appendices.

11. The eleventh part of the report is devoted to a description of the acknowledgments.

12. The twelfth part of the report is devoted to a description of the abstract.

13. The thirteenth part of the report is devoted to a description of the title page.

Library

Szőnyi István

P á l y á z a t

Uj Hír 1994/1

Csongrád Város Önkormányzata pályázatot hirdet a csongrádi Alkotóház igazgatói munkakörének ellátására.

Az igazgató feladatköre: A 13 férőhelyes, bentlakásra alkalmas, szobrász és grafikus műteremmel, öntőműhellyel rendelkező intézmény magas színvonalú művészi-szakmai tevékenységének szervezése, menedzselése, a város képzőművészeti gyűjteményének színvonalas alkotásokkal történő gyarapítása.

Azonos feltételek esetén előnyben részesülhetnek azok a pályázók, akik képzőművész körökben jártasak, illetve angol vagy német nyelvből nyelvvizsgával rendelkeznek.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- részletes szakmai önéletrajtot,
- szakirányú felsőfokú végzettségről szóló oklevélmásolatot,
- erkölcsi bizonyítványt,
- vezetői programot.

További feltétel:

- legalább 5 év szakmai gyakorlat

Bérezés: A közalkalmazotti tv. alapján + pótlék

A pályázat benyújtásának határideje: 1994. február 28.

Az állás elfoglalásának kezdő időpontja: 1994. április 1.

Pályázati cím és felvilágosítás:

Csongrád Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal Művelődési és Ifjúsági Iroda
6640 Csongrád, Kossuth tér 7., Tel.: 63/382 166/145
Pozsár Ferenc főelőadó

A Szőnyi István Emlékmúzeum

1994 júliusában

emlékkiállítást rendez

Szőnyi István táblaképeiből,
a művész születésének
100. évfordulója tiszteletére,
a szentendrei Képtárban.

Kérjük azon gyűjtők jelentkezését,

akik lehetőséget adnak
a tulajdonukban levő
Szőnyi-festmény bemutatására,
és a publikáláshoz
hozzájárulnak.

Szőnyi István Emlékmúzeum
2627 Zebegény,
Bartóky u. 7.
Telefon: 06-27/370-104

M A G Y A R Napló

33 FT

HUDALMI ÚJSÁG

Albert Gábor Almási Miklós Ágh István Ágoston Vilmos Balassa Péter Balla Zsófia
Bányai Zsuzsa Bereményi Géza Bertók László Bodnár György Bodor Adám Bor
Ambrus Borbándi Gyula Budai Katalin Csalog Zoltán Csaplár Vilmos Cserecs Tíbor
Csodri Sándor Csorba Győző Csordás Gábor Dániel Ferenc Déry Tibor Mircsa
Dineacu Dóbel Péter Domokos Mátyás Döbrentei Kornél Eörsi István Esterházy Péter
Faludy György Farkas Árpád Ferenc Győző Földényi F. László Gerő András
Göncz Árpád György Péter Hajdu Gergely Harag György Határ Győző Horváth
Elemér Hornyik Miklós Jókai Anna Kabdebó Tamás Károlyi Amy Kántor Lajos
Kántor Péter Konrád György Kovács András Ferenc Kovács István Kozma György
Körösi Zoltán Milan Kundera Lányi András Lászlóffy Aladár Lator László Lázár
István Lengyel Balázs Lengyel László Lengyel Péter Litván György Markó Béla
Merno János Márton László Mátyás Győző Mészöly Dezso Mészöly Miklós Cselewa
Milosz Molnár Gusztáv Nádasi Péter Nagy Gáspár Nagy Pál Orbán Ottó Orosz
István Órkány István Pálffy András Paranca János Parti Nagy Lajos Pomogáts
Béla Radnóti Sándor Rakovszky Zsuzsa Reményi József Tamás Sándor Iván Sándor
L. István Sárközy Mátyás Somlyó György Spiró György Szokolczy Lajos Szepesi
Attila Szócsa Géza Tandori Dezso Thinsz Géza Thomka Beáta Tillman J. A. Toinai Ottó
Tompa Gábor Tornai József Tóth Gábor Ákos Tóth László Tűz Tamás Utassy József
Varga Lajos Márton Veselői Péter Verecs Miklós Vezényi Pál Viskay András Zalán Tibor

Írástudók az olvasni tudóknak

MŰGYŰJTŐK GALÉRIÁJA

AUKCIÓS HÁZ

Minden pénteken 17 órakor FESTMÉNYÁRVERÉS!

1053 Budapest; V., Kossuth L. u. 12. 1/2 em.
Tel.: 36(1) 117 6579 117 5995 117 3294 117 5707 Fax: 36(1)117 5741

Csikszentmihályi Róbert
Csomor Katalin
Cziraki Lajos
Deák Ilona
Fábián Gyöngyvér
Fischer Ernő
Gabriel József

Kárpáti Tamás
Konfár Gyula
Kő Pál
Krajcsovics Éva
Kudász Emese
Ruttkai Sándor
Szakács Imre

KORTÁRS MAGYAR MŰVÉSZETI GALÉRIA
HUNGARY 1051 BUDAPEST, FEHÉRHÁJÓ UTCA 10.
TEL/FAX: 00-36-1-2665049

Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat

NEMZETKÖZI ZOMÁNCMŰVÉSZETI ALKOTÓMŰHELYE

(6000 Kecskemét, Bethlen krt. 16.)
Telefon: 76/482-123

Ékszerzománcok készítése és értéktelése minden színben,
különleges igények szerint is;

Folyamatos művészeti alkotómunka;

Kortárs zománcművészeti galéria - megtekinthető
minden munkanapon 10-től 17 óráig.

Modern klasszikusok és kortárs művészek alkotásai
elsőrangú nyomdai kivitelben, kerettel vagy anélkül

Art Unlimited®

márkaboltok a Zen Kft. kezelésében:

Libri Könyvesbolt, Budapest V., Vörösmarty tér 4.,
Merkur Center, Budapest VI., Jókai utca 24.,
Savaria Könyvesbolt, Szombathely, Mártírok tere 1.,
Kölcsey Könyvesbolt, Veszprém, Cserfiát utca 7.,
Fókusz Könyvruház, Budapest VII., Rákóczi út 14.
és a Corvina Kiadó Lícium Könyvesboltja, Debrecen

MOTIVART STÚDIÓ

1015 BUDAPEST, DONÁTI UTCA 16
Telefon: 2017331

FAJKA JÁNOS
CSOMOR KATALIN
PARÓCZI ÁGNES
SOMOGYI GÁBOR
SZABÓ JÁNOS
TAKÁCS KLÁRA
VÉGHSEŐ KLÁRA

Egyedi képzőművészeti alkotások részletre is vásárolhatók.

Liget

IRODALMI ÉS ÖKOLÓGIAI FOLYÓIRAT
A januári szám tartalmából:

LÁNYI ANDRÁS:
Világveg-e?

Horgas Béla, Rába György,
Takács Zsuzsa versei

JEAN BAUDRILLARD: Az orgia után

LEVENDEL JÚLIA, BALASSA PÉTER,
DÁNIEL FERENC,
R. VÁRKONYI ÁGNES írásai

LÁZÁR ISTVÁN és SZEPESI ATTILA
tájeírásai

BENEY ZSUZSA a hónap verséről

A Nappali Ház
1994/1. számának
tartalmából:

Lukács Mária versei
Erdély Miklós—Baranyi Antal:
Roncskiemelő
Simon Balázs: A Cartesius-féle
bűvár; A helytelenség balladája
Németh Gábor: A Semmi Könyvből
Heiner Müller: Képleírás
Neumer Katalin: Ki az, aki akar és aki tud
(Wittgenstein naplójegyzeteihez)
A borító Sibylle Hofter Sás című
objektjének nyomán készült.

Nappali ház

Művészeti és
Irodalmi Szemle
Megjelenik
negyedévenként

SZŐNYI ISTVÁN

1894 - 1960

Programok

- 11 óra Koszorúzás a művész sírjánál
Megemlékezőt mond: KREBSZ FERENC
Zebegény polgármestere
- 11.30-kor Szőnyi akvarellek és gouache-ok
Kiállítás a Szőnyi Múzeumban
Megnyitja: PASSUTH KRISZTINA művészettörténész
az ELTE Művészettörténet Tanszék vezetője
- 12.30-tól Előadások a Szőnyi úti Általános Iskolában
PASSUTH KRISZTINA művészettörténész:
Szőnyi grafikáinak helye a korabeli magyar művészetben
- VÉGVÁRI LAJOS művészettörténész, a Képzőművészeti
Főiskola nyugalmazott tanszékvezetője:
Szőnyi és az európai művészet
- SZABÓ JÚLIA művészettörténész,
MTA Művészettörténet Kutatócsoport:
A színvilág változása Szőnyi tájképein
- ZWIKL ANDRÁS művészettörténész,
Magyar Nemzeti Galéria:
Szerepek - Szőnyi István fiatalkori önarcképei

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A Szőnyi István Emlékmúzeum
és a Szőnyi István Alapítvány
szeretettel meghívja Önt és barátait a

SZŐNYI ISTVÁN

festőművész

születésének 100. évfordulója
tiszteletére rendezett
tudományos emlékülésre
Zebegénybe

**1994. január 29-én,
szombaton 11 órára**

Az emlékév programjai

február	Válogatás Szőnyi István tanulmányrajzaiból
Szob, Börzsöny Múzeum
április	Szőnyi István rézkarcai
Budapest, Képzőművészeti Főiskola,
Barcsay Terem
május	Szőnyi akvarellek és gouache-ok II.
(Tárgyak, állatok)
Zebegény, Szőnyi Múzeum
július	Emlékkiállítás Szőnyi István táblaképeiből
Szentendre, Képtár
augusztus	Festőverseny Zebegényben
szeptember	Szőnyi akvarellek és gouache-ok III.
(Emberábrázolás, család)
Zebegény, Szőnyi Múzeum

Szőnyi István

Új Műv.

AUKCIÓS KÖRKÉP
1993. 9.

Szőnyi István: Aktok a szabadban, 1921, olaj, vászon, 96 × 120 cm

Szőnyi István *Aktok a szabadban* és az aukció fő darabja, Munkácsy Mihály és Karlovszky Bertalan közös csendélete jelentette. A BÁV-katalógus szerencsére megtartotta a jól bevált ábécé-rendet, nem keverte össze a névsort, mert nem kívánt az árverés idejére mesterséges feszültségi periódusokat létrehozni. Nagy izgalmat okozott így is Munkácsy tanítványával festett képe, a *Gyümölcs-csendélet* — ezzel a címmel szerepel Végyvári Lajos oeuvre-katalógusában —, mely a szerző elemzése szerint sokkal inkább tekinthető Munkácsy művének, mint a fiatal Karlovszkyénak. Munkácsy ugyanis elégedetlen volt a tanítvány munkájával, és belefestett a képbe, kompozícióját is átalakította. Lázár Béla Karlovszky elbeszéléseire hivatkozva nem fogadta el ezt a vélekedést.

Szőnyi István Aktok a szabadban című festménye sok gyűjtőt hozott izgalomba. A három gráciát ábrázoló kompozíció a mester klasszicizáló korszakából való. A monumentális figurák betöltik a képet, a háttérben megbúvó falu a perspektíva törvényeinek engedelmeskedve eltölpül a hatalmas női testek mögött.

A kínálat zömét azonban itt is a nagybányai mesterek munkái alkották, szép *Tóth Menyébért*- és *Nagy István*-képek kerültek elő, az ún. „műcsarnoki festők” közül a Benczúr-iskolából származó *Rottman Mozart Hivatlan tanú* című képe biedermeieres utánérzésével vál-

tott ki érzelmeiket, ára 120 ezerről majdnem háromszorosára, 320 ezerre emelkedett.

A BÁV visszatért régi székházába, oszlopokkal tagolt csarnoka nem tud ideális keretet nyújtani a licitálók áttekintéséhez. A régi hagyomány, melyet az egykori épület képvisel, most szembekerült a MOM Székházban bejáratott aukciók gyakorlatával, amelynek előnyeit most ügyesen használta ki a Blitz Galéria. A galéria merész árpolitikáját azonban nem koronázta osztatlan siker, hiszen a magas áron felkínált képek közel egyharmada nem kelt el, míg a szerényebb eszközökkel dolgozó BÁV-aukción a festményeknek csupán 1%-a maradt meg. A májusi aukciók igazi meglepetésekkel szolgáltak, gondosan őrzött műgyűjteményekből kerültek elő nagy értékű művek, melyek megszerzéséért vívott harc ünnepélyes feszültséggel töltötte meg az árverési helyszíneket.

Az aukciók figyelemre méltó szakmai tanulságokat is hordoztak, elsősorban az avantgárd második vonalának átértékelésére gondolok, hiszen az ismeretlenségből olyan művészek munkái bukkantak fel, akik művészettörténeti alapkönyvekben nem szerepelnek, — mégis egy-egy kiváló festményük, melyekért a kikiáltási ár tízszeresét is megfizették, tovább árnyalhatná a közelmúltunk művészetéről kialakított képet.

□

Ahol nincs, ott ne keress?

Új középkori szerzemények a Magyar Nemzeti Galériában

Lővei Pál

Közhely, hogy Magyarország szegény műemlékekben, szegény műkincsekben, és végképp szegény középkori műtárgyakban. A Magyar Nemzeti Galéria *A magyar művészet századai a múzeumi gyűjtés tükrében* című, az 1985 és 1992 között a múzeum gyűjteményébe jutott anyagból válogató, „új szerzeményi” kiállításának elején mégis található a látogató egy, az összes bemutatott alkotás számához viszonyítva talán szerénynek látszó összeállítást középkori és reneszánsz alkotásokból.

A kiállított anyag gerincét a piliszentkereszti ciszterci kolostor területén Gerevich László vezetésével 1967 és 1982 között folytatott ásások során előkerült kőfaragványok adták, nemcsak számukat tekintve, de kronológiailag is: az 1100 körül készült legkorábbi darabtól a XIII. és XIV. században faragott töredékeken keresztül a XVI. század elejéig terjedt a sor. Ezek a leletek annak idején az ásás helyszíne alapján illetékes megyei gyűjteménybe, a szentendrei Ferenczy Múzeumba kerültek. A nagyközönség 1984-ben, a pilisi kolostor alapításának 800. évfordulóján a szentendrei Művésztelepi Galériában rendezett kiállításon találkozhatott először az anyaggal, egy nagyobb válogatás erejéig. 1990-ben a kőfaragványok szobrászati jellegű részét — síremlék- és sírkőtöredékeket, belsőépítészeti részleteket, a most kiállítottaknál jóval többet — a szentendreiek átadták a Nemzeti Galériának. A piliszentkereszti romterület konzerválására egyelőre semmi remény, a mellé tervezett kőtár felépülte az utópiák világába tűnt, a

Lizénatöredék a pesti belvárosi plébániatemplomból, XVI. század eleje, márga, 104×27×16,5 cm

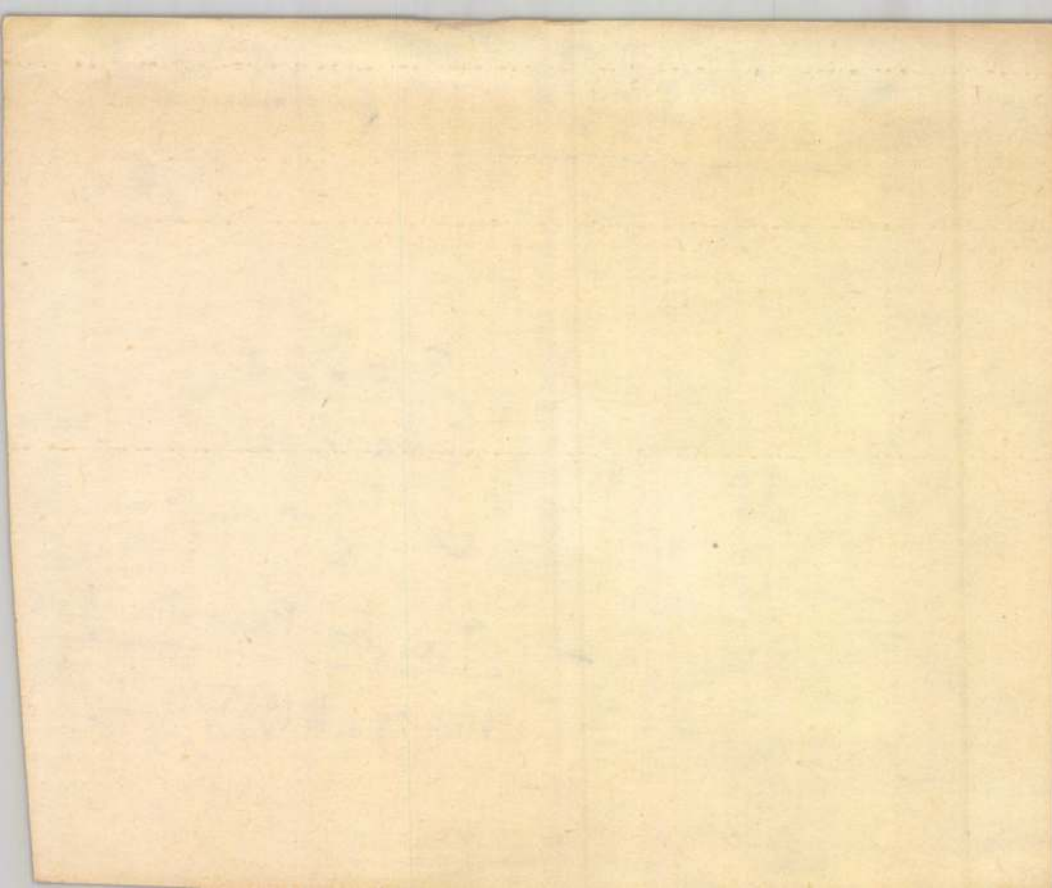
leletegyüttes bemutatására nem volt mód — ésszerű megoldásként kínálkozott a Nemzeti Galéria „ajánlkozása” a kőfaragványok átvételére. Annál is inkább, mert az új őrzési helyen a tudományos továbbgondolás, a feldolgozás személyi feltételei is megvannak: az új tudományos eredmények már a mostani bemutatón szembeötlőek. Az anyag legjelentősebb, a XIII. század első harmadából származó része ráadásul korának legkorszerűbb európai — francia gótikus — stílusáramlataihoz kapcsolódik, mégpedig fáziskésés nélkül, ugyanazon a magas művészi színvonalon: a Nemzeti Galéria állandó középkori kiállításán is fontos hely illeti majd meg a pilisi darabokat.

Több tucatnyi kőtöredéket joggal azonosítottak már korábban a kolostorban eltemetett Gertrudis királyné († 1213) figurális díszű szarkofágjával. Ez a magyarországi művészettörténet alighanem legtöbb alkalommal — vagy féltucatszor — rekonstruált síremléke. A Gerevich László egymást követő közleményeiben közreadott, újabb és újabb, kicsit mindig továbbfejlesztett rajzi változatok sorához, valamint a már említett szentendrei kiállításra *Osgyáni Vilmos* által készített gipszrekonstrukcióhoz *Takács Imrének* még mindig volt — nem is akármilyen — hozzátennivalója. A fülkével tagolt, figurális díszű szarkofágdalalokból, valamint az elhunytak a fedlapon angyalalakok között fekvő szobrából származó darabokhoz két vörösmárvány párkány töredékeit sikerült kapcsolni. A színes festésű szarkofógot alul és felül hangsúlyos víz-

Szöngyi István festőművész

Székely P.
↓
tanóra

→ Székely Pirozka festő
Húsvét 1985/4/42.

Szönyi István fn

seni' ségo

!

-> Bartha László fn

MŰVÉSZET 1985/5/

26

MAY 1952

1984. I. 17. Kossuth 4. 25/SzGyn6/

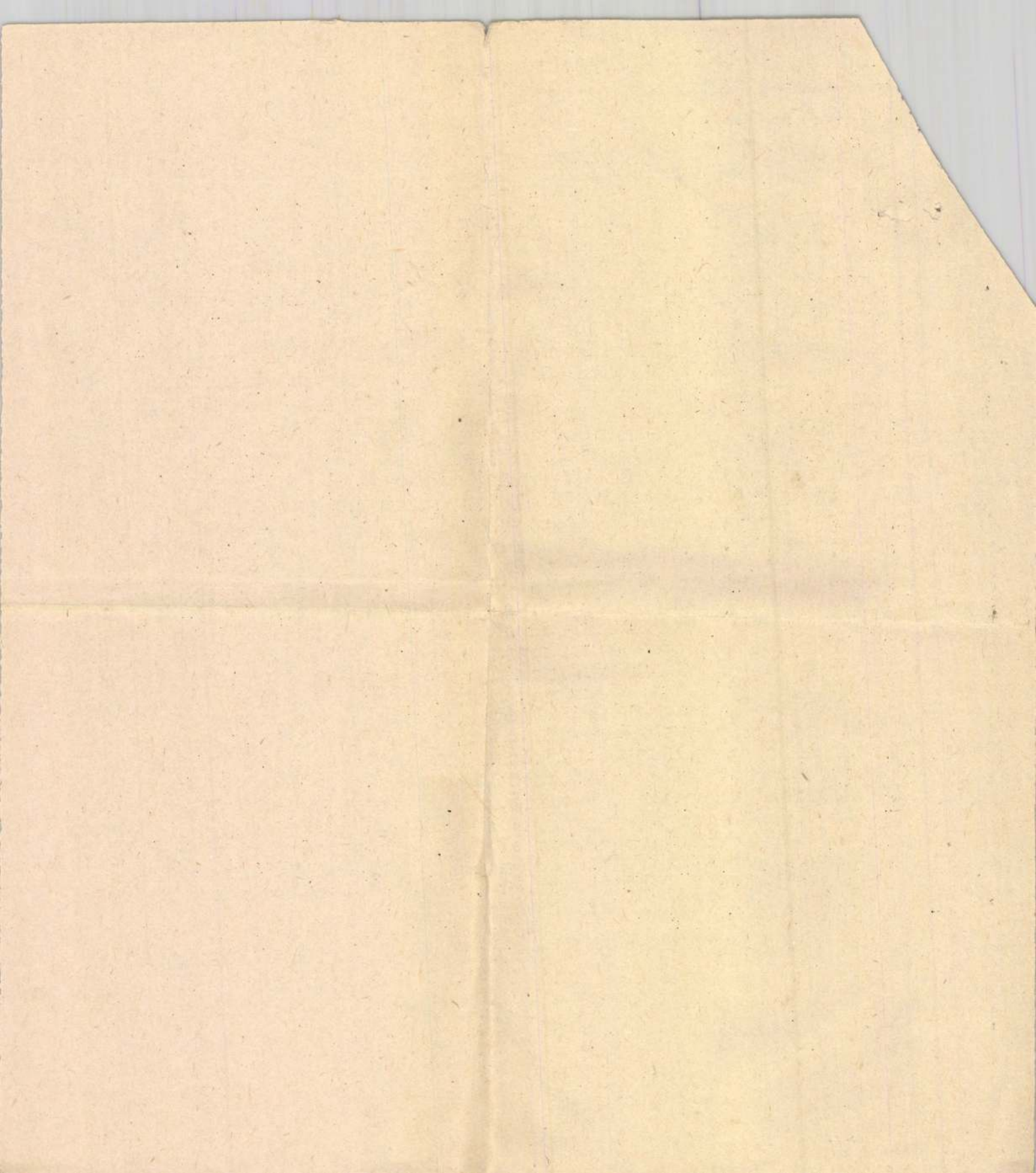
Jó reggelt.

-Évforduló naptár. Szőnyi István festőművészre emlékezni:
Krassó László.

-90 éve született, ma is köztünk lehetne akár még festőgethete is. De már 23 éve, hogy egyik napról a másikra hirtelen elment. 1960 augusztus 29-én, még jó adag sült csirkét evett riással, 30-án már nem állhatott oda a festőállványhoz. Pedig milyen erős, kisportolt alkotó volt. És mindig érthető tiszta ember. Érthető, tiszta, mint a képei. Ezt a megállapítást nem művésztársaimtól kölcsönöztem, ezt egy helybéli vendéglős mondta róla. Akikhez enni és sörözni járt. Helybéli mondtam az előbb és, azon kapom magam, hogy nem említettem még Zebegényt. Nem, mert természetesen veszem, hogy Szőnyi és Zebegény, egyívó tartomány, természetesen magyarázatra. 1924-ben érkezett a festő a községbe, és haláláig nem szakadt attól a kicsi birodalomtól, ahol Krassó László szavaival minden együtt volt, amire neki szüksége lehetett. Pedig előtte látott elégét. Párizsi, bécsi, római tanulmányutjain alkalma volt megismerkedni a hagyomány tisztelőitől a parancsoló mult mellett, a kortárs művészet értékeivel. Blipantól már Cezanne, Van Gogh és Gogen világában. A stílusirányzatok összegezve, megteremtette a maga egyéni modorát, amelyen azután nem is változtatott többé. Csak újabb és újabb technikai kísérletekkel bővölte el közönségét. Dolgozott szakadatlan, pillanatig sem adva fel a versenyt a rohanó idővel. Ismernie kellett a nyár hamar elvillan. Ez az évszak volt igazán az övé. Szeszélyeivel, egyszer tűző ragyogásával, máskor mindent beborító sötét viharaival, álnatag forróságával, indulataival, mindig megcsodálította a nyár. Egy-egy ilyen elkapott pillanatban született meg először valóságot fürkésző képzeletében a remekművek, hogy kis idő múlva a vásznon jelenjék meg, a Zebegényi est, a Hőszűrkés Duna, vagy a Fuváros. Láttukkor az ember örömet és hűvös és megnyugvást nyer a szívében. Megajándékozottunk érzelmünkét. De ez már a művészet elegye, a megfoghatatlan esoda varázsa, amely testet ölthet egyzenében, egy szoborban, egy verssorban, egy festményben. De ez a csodateremtés, csak kevesek kiváltsága. Szőnyi közéjük tartozott.

-A évforduló alkalmából ma déllőtt 11 órakor, a Szőnyi

Szőnyi István

1021

-20-

István Emlékbizottság és a Szőnyi Múzeum emlékülést tart
Zebegényben, majd koszorút helyeznek el a művész sírjánál.

10 10

Szőnyi István kétnemes
Kossuth-díjas festő- és grafikus-

DOLGOZÓK LAPJA

1984 JAN 18
művészet, 1894-1960/.

1027

A zebegényi festő

Most lenne 90 éves Szőnyi István. Újpesten született. Rendkívüli tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károlynál és Réti Istvánnál végezte. A századelő legendás hírvé képzőművészeti szabadiskolájában, Nagybányán is dolgozott. Itt, az erdélyi hegyek közt eszmélt rá a természet szépségére, itt sajátította el mesterétől, Ferenczy Károlytól azt, hogy olykor nem is kell mást tenni, mint a látott festői motívum szépségét az ecset nyelvére lefordítani.

Szőnyi István portréja

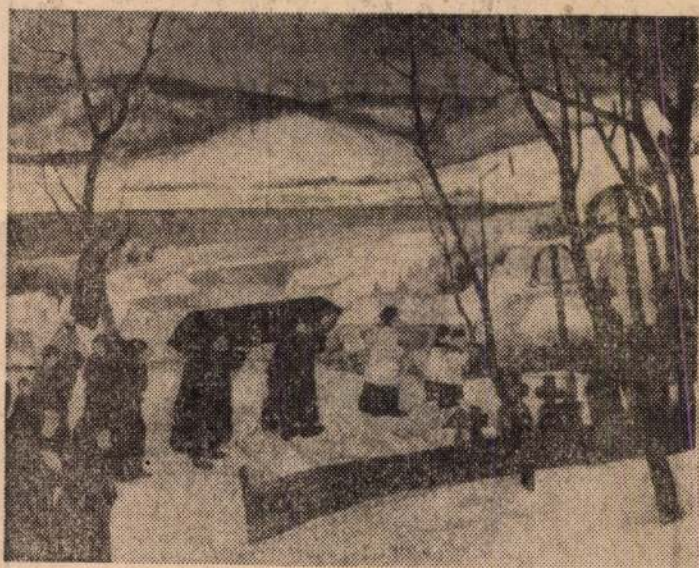
Fejlődését megakasztotta az 1914-es háború, amelynek poklából hosszan gyógyuló tüdőbajjal szabadult. 1917-ben újra a nagybányai hegyek között keresett nem csak gyógyulást, de lelki békét is a nagy világégés sebeire. Művészi érése idején megismerkedett a felbolydult Európa sokféle forrongó művészeti mozgalmával, az önmagáért való formaépítés (a l'art pour l'art) világával, a kubizmussal, a dadaizmussal. A Nyolcak mozgalma, főleg Uitz Béla robusztus emberábrázolási módja átmenetileg hatása alá kerítette. A húszas évektől azonban a formabontó törekvések helyett az időtálló monumentalitás felé fordult. Magába húzódott, az ember belső világát kezdte tanulmányozni, és a felületek, a formák, a fényhatás törvényszerűségeit. Utján töretlenül haladt haláláig, eszményeitől semmi sem tántoríthatta el. Eletművét igen következetesen építette, egy-egy témában egész variációsorozatot hozott létre. A siker is rámosolygott. Már első, 1920-ban rendezett kiállítása nagy feltűnést keltett, művésztársai közül sokakra hatottak elképzelései. A húszas évek elején szigorúan felépített, robusztus alakos kompozíciókat állított ki, melyeken a nagybányai hagyomány ellenében, Rembrandt hatása alatt, erős fény-árnyékhatásokkal a mélybarnákon alapuló egységes színkezelést hangsúlyozta (Fürdés után, 1921. Betsabé, 1923. Hegytetőn, 1926.)

Egész életében vonzódott a falu világához. 1924-ben véglegesen Zebegényben telepedett le. Haláláig figyelte, és képein megörökítette a Duna-kanyar ezer arcát, a völgykatlanban meghúzódó kis falu parasztjainak akkoriban igen küzdelmes, röghöz kötött életét. A művészet erejével emelte a halhatatlanságba a paraszti élet mozzanatait. Megindult szívvel, tartózkodó lírával figyelte a tájat, benne az embert. 1928-ban festett főműve, a Zebegényi temetés vall erről a megindító kapcsolatról, amelyet más fontos, a harmincas években festett zebegényi kép követ. Behavazott dunai táj (1928), Zebegényi este, Falun (1934), Rajtuk ecsetjével a béke csendjét, a magyar Arkádiát teremtettem meg magányában, vigasztalásul a háború felé tántorgó seblázás világnak. Rövid római tartózkodása után palettája megszinesedett (Eladó a borjú, 1933. Este, 1934); az okkerek, a lilák, a barnák erősödtek fel sajátos színvilágában. A részletezést mindinkább elkerülte, a kevéssel sokatmondás, a festőiség előtérbe kerülése, a fényben oldódó, laza színfoltok, magával ragadó, emelkedett líra és látomászerűség jellemzi képeit, melyeknek tárgya a legköznapi falusi életkép, táj, vagy éppen egy rozánt, szerker, esetleg egy pad a nyári napsütésben. A harmincas évek közepétől technikája is megváltozott. Temperával festett, világos színekkel (Szürke a Duna, 1935; Esernyők, 1939; Kerti pad, 1949). Másik kiapadhatatlan ihletője a családjában volt (Anyá, 1935; Zsuzsa a falóval, 1937; Zsuzsa az ajtóban, 1931; Anya és lánya, 1944).

1937-től 1960-ban bekövetkezett haláláig a Képzőművészeti Főiskola tanáraként egész generációknak volt nagyrabecsült mestere. Munkásságáért kétszer kapott Kossuth-díjat, s elnyerte a Kiváló Művész címet.

A szeretett Zebegény kis temetőjében helyezték örök nyugalomra, híven egész életére jellemző, tartózkodó szerénységéhez. Kis háza és műterme ma múzeum és a magyar művészet rajongóinak zarándokhelye.

B. I.

Szőnyi István: Zebegényi temetés

Jegyzet

Fekete fül nélkül barna drótszörű

A beteglátogatás (a megszabott időben), manapság amolyan kisebbfajta várostrom. Tatabányán a régi kórházat egész kocsiábró vette körül, mert hát, keréken érkezik az, aki magára ad valamit. A bejáratnál viszont váratlan akadályba ütköztek a sereglő hadak: egy csapzott eb ténfergett ott.

Lába, hasaalja csupa sár, a szemében szomorú kérés: hagyják, ne zavarják el, valakit vár. Minden bemenőt, kijövőt megvizslatott (már, aki túrta ezt), s ha néha bezárult az ajtó, a kilincs táját kaparászta, vagy a homályos üvegen lesett befelé, amin át úgysem láthatott. Amúgy is mind oktalan kutya-cselekedet volt ez, mert ugyan mit szimatolhatott volna ki ekkora nyüzsgésből?

Néhány hónappal ezelőtt talán már rég elebrudalták volna a bejárat előtt. Csakhogy közben játszották a tévé a szovjet filmsorozatot egy fekete-fülű kutyusról, amelyik ugyanígy várta beteg gazdáját, egészen a belepusztulásig.

Kétségtelenül ennek hatása érződött, suhant át a beteglátogatók emlékezetén, amikor hagyták, hogy emez itt előttük lábatlankodjon, körülszaglássza őket. Bár nem fekete-fülű volt, hanem a latyakos időben csúnyán bepiszkolt drótszörű eb, jelenlétére mégis a legkülönbözőbb módon reagáltak.

- Mi van, kutyuska, várod a gazdád?
- No, nézd csak, nem tágul innen...
- Menj odébb, mert besározol...
- Nem tudom, miért engedik itt császkalni...

Aztán egy előkelően öltözött pár jött ki az ajtón. A nő szőrmés kabátban. Amikor a kutya (tán feltámadt atavizmussal) a prémet is szaglászni akarta, annak gazdája felé rúgott:

— Eredj innen az anyád p..., te dögl! — És még egyszer felé lendítette csizmás lábát.

A hölgy feltehetően nem látta a tévében, azt a bizonyos filmsorozatot. Valószínűleg a kutyus sem, mert a második rúgás után feladta reményeit és eliskolt.

— házi

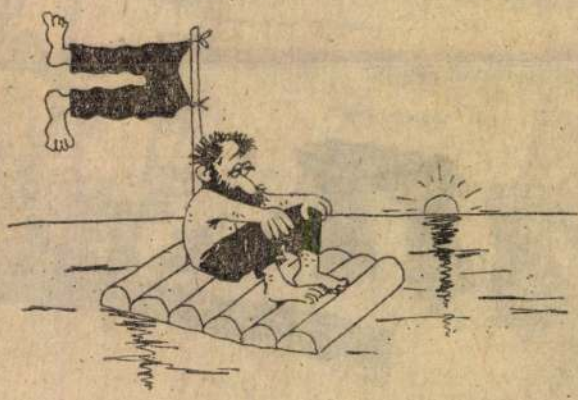
Mister Mixer

Látom én, ahogy a vizet nézi, abból mindjárt észrevenni; maga olyan íróféle, igaz? Nohát, nem azért mondom, mintha zavarna. Nem zavar maga engem. Pihenjen csak nyugodtan! Szaladgál úgyis egész héten. Hiszen tudom én azt. Az ember nyugtalan, keveset pihen. De így van ez rendjén. Ahogy elnézem, nem bírna maga nyugton maradni. Nyugtalan, akár a halak tavasszal. Hát még a fiatalja! Hetven évejt megéltem, találkoztam sok emberrel, el is felejtettem a legtöbbjét. De Mister Mixert sose felejttem...

— Látja, elázik a csali, annyit mossa a víz, a halak mégse harapnak. Nem éhesek. Mister Mixer viszont mindig evett, legalábbis én úgy képzelem a potroháról. Ne kutassa, milyen nemzetiségű volt az a Mixer! A nevéből úgysem lehet kitalálni... Ezt a nevet tőlem kapta. Nagydarab ember volt. A felesége meg vékonyka asszony; teleaggatva mindenféle drága ékszerrel. Idesuhantak a móló elé, mindegyik a maga kocsiján persze. A fehér Ferrari hátsó ülésén két zsemleszínű boxer lihegett. A járgány mögött utánfutó díszelgett. Szóval, dőlt róluk a gazdagság. Nem is törődtem volna velük, ha néhány perc múlva nem figyelek föl valami éktelen veszekedésre. Mixer úr ordított, meg a matrózok. A jegy körül volt valami nézeteltérés. Talán az utánfutóra nem vettek jegyet..., mindenesetre nem akartak a felszólítás után sem. Garasoskodtak. Előkerült az útleve. A matrózok mérjükben Mister helyett Mixernek sértegették a potrohost. Így maradt meg bennem az az ember.

— Hiába, nincs kapás. Figyelje inkább a halakat! Egyre messzebb úszkálnak. A kicsik a partközélemben, a nagyobbak a mélyebb vizekben. Törvény ez az embereknél is. És aki nem tartja be, úgy jár, mint Mixer; megcsúfolják...

Horror

(Gáspár Gusztáv karikatúrája)

Szőnyi István, Kossuth-díjas
kérdés és válaszok műve
HAJDÚ-BIHARI NAPLO
1894-1960

1984 JAN 2 1

1021

A ZEBEGÉNYI FESTŐ

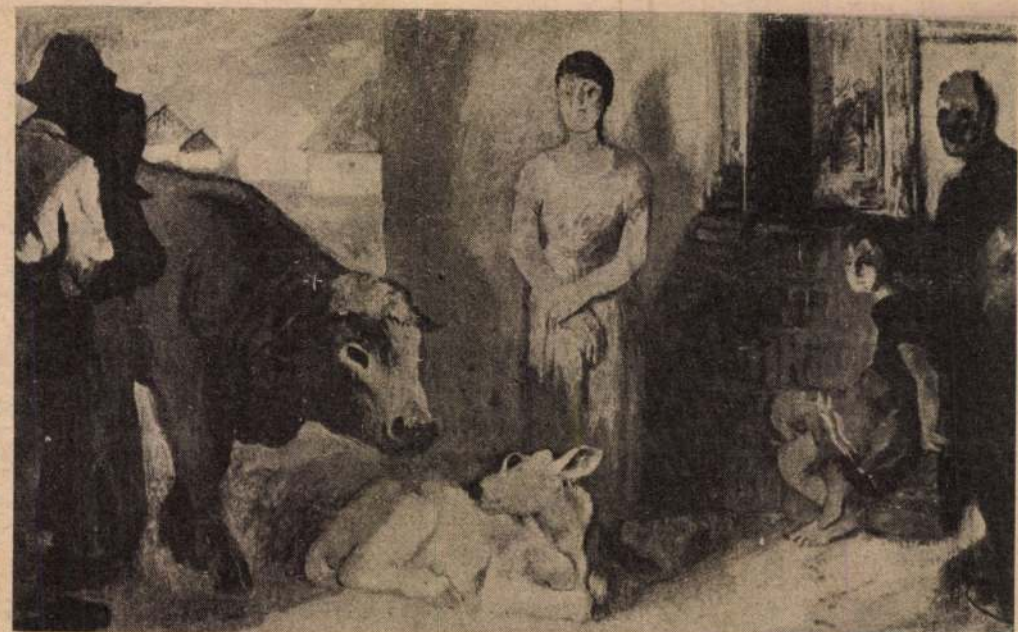
Esernyők

Most lenne 90 éves Szőnyi István. Újpesten született. Rendkívüli tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károlynál és Réti Istvánnál végezte. A századelő legendás híru képzőművészeti szabadiskolájában, Nagybányán is dolgozott. Itt, az erdélyi hegyek közt eszmélt rá a természet szépségére, itt sajátította el mesterétől, Ferenczy Károlytól azt, hogy olykor nem is kell mást tenni, mint a látott festői motívum szépségét az ecset nyelvére lefordítani.

Fejlődését megakasztotta az 1914-es háború, amelynek poklából hosszan gyógyuló tüdőbajjal szabadult. 1917-ben újra a nagybányai hegyek között, keresett nemcsak gyógyulást, de lelki békét is a nagy világégés sebei-re. Művészi érése idején megismerkedett a felbolydult Európa sokféle forrongó művészeti mozgalmával, az önmagáért való formaépítés (a l'art pour l'art) világával, a kubizmussal, a dadaizmussal. A Nyolcak mozgalma, főleg Uitz Béla robusztus emberábrázolási módja átmenetileg hatása alá kerítette. A húszas évektől azonban a formabontó törekvések helyett az időálló monumentális felé fordult. Magába húzódt, az ember belső világát kezdte tanulmányozni, és a felületek, a formák, a fényhatás törvényszerűségeit. Útján töretlenül haladt haláláig, eszményeitől semmi sem tántoríthatta el. Életművét igen következetesen építette, egy-egy témában egész variációsorozatot hozott létre. A siker is rámosolygott. Már első, 1920-ban rendezett kiállítása nagy feltűnést keltett, művésztársai közül sokakra hatottak elképzelései. A húszas évek elején szigorúan felépített, robusztus alakos kompozíciókat állított ki, melyeken a nagybányai hagyomány ellenében, Rembrandt hatása alatt, erős fény-árnyék hatásokkal a mélybarnákon alapuló egységes színkezelést hangsúlyozta (Fürdés után, 1921;

Betsabé, 1923; Hegytetőn, 1926).
Egész életében vonzódott a falu világához. 1924-ben véglegesen Zebegényben telepe-

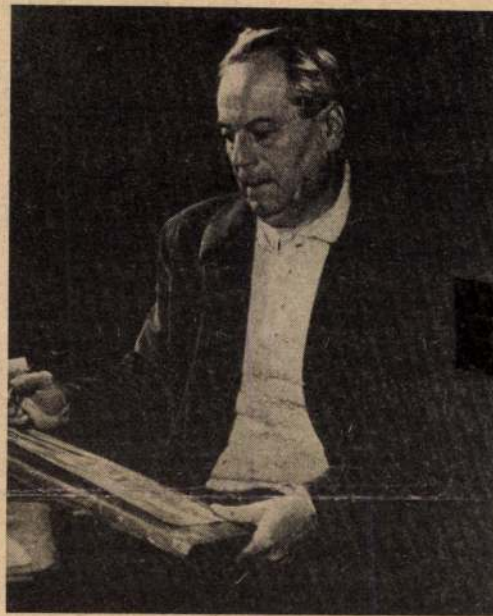
dett le. Haláláig figyelte, és képein megörökítette a Duna-kanyar ezer arcát, a völgykatlanban meghúzódó kis falu parasztjainak akkorig igen küzdelmes, röghöz kötött életét. A művészet erejével emelte a halhatatlanságba a paraszti élet mozzanatait. Megindult szívvel, tartózkodó lírával figyelte a tájat, benne az embert. 1928-ban festett főműve, a Zebegényi temetés vall erről a megindító kapcsolatról, amelyet más fontos, a harmincas években festett zebegényi kép követ. Behavazott dunai táj (1928), Zebegényi, este, Falun (1934). Rajtuk ecsetjével a béke csendjét, a magyar Arkádiát teremtette meg magányában, vigasztalásul a háború felé tántorgó seblázás világnak. Rövid római tartózkodása után palettája megszínésedett (Eladó a borjú, 1933, Este, 1934); az okkerek, a lilák, a barnák erősödtek fel sajátos színvilágában. A részletezést mindinkább elkerülte, a kevéssel sokatmondás, a festőiség előtérbe kerülése, a fényben oldódó, laza színfoltok, magával ragadó, emelkedett líra és

Eladó a borjú

Zebegényi temetés

Szőnyi István portréja

látomásszerűség jellemzi képein, melyeknek tárgya a legköznapi falusi életkép, táj, vagy éppen egy rozzant szekér, esetleg egy pad a nyári napsütésben. A harmincas évek közepétől technikája megváltozott. Temperával festett, világos színekkel (Szürke a Duna, 1935; Esernyők, 1939; Kerti pad, 1949). Másik kiapadhatatlan ihletője a családja volt (Anyá, 1935; Zsuzsa a falóval, 1937; Zsuzsa az ajtóban, 1931; Anya és lánya, 1944).

1937-től 1960-ban bekövetkezett haláláig a Képzőművészeti Főiskola tanáraként egész generációknak volt nagyrabecsült mestere. Munkásságáért kétszer kapott Kossuth-díjat, s elnyerte a kiváló művész címet.

A szeretett Zebegény kis temetőjében helyezték örök nyugalomba, híven egész életére jellemző, tartózkodó szerénységéhez. Kis háza és műterme ma múzeum és a magyar művészet rajongóinak zarándokhelye.

Brestyánszky Ilona

Árúházi

termékcsalád bevezetések kis próbákkal lepnék meg a vásárlót, s ne a véletlenre bíznák, hogy a krém megfelelő-e majd a vevőnek vagy sem.

Több udvariasságot!

Az Unió Áruház már csak elhelyezkedése következtében is (a város központjában van) tömegigényt elégít ki, s átmenő forgalmat bonyolít le. Így a nagy tömeg, valamint a kis eladóhelyiség miatt nem várható el, hogy a kozmetikumoknak szaktanácsadó helyévé is válják. Az viszont elvárható, hogy a kiszolgálás az önkiszolgálás ellenére is udvariasabb legyen és körültekintőbb. A választék nem rossz, de nem olyan bőséges, mint a Délibáb Áruházban. Beszerzési lehetőségek is kedvezőtelenebb, mint a másik áruházé. Örvedetes viszont, hogy igen gazdag kínálat állnak a vevők rendelkezésére a Sholl cég termékeiből. Ez a tevékenység azonban területet von el a kozmetikumoktól, meg kellene gondolni, nem lehetne-e szétválasztani a két termékfeleség árusítását?

A Camea illatszerület ugyanazt a kínálatot nyújtja, mint az áruházak. Jól felkészült* eladógárdájával viszont olyan többletet ad, amelyre az áruházak nem mindig képesek, és nem is felkészültek. Törzsvendégek megszerzésére gondolok — személyes kontaktus kialakítása alapján.

Mellőzött férfiak

A férfiak testápolási cikkekkel való ellátása messze elmarad a kívánalmaktól. Az a gond, hogy nemcsak a drága férfikölnik, -krémek, különleges igényeket kielégítő cikkek nem kaphatók, hanem a napi borotválkozáshoz szükséges Wilkinson pengek vagy a jó minőségű borotvahabok sem. Tudjuk, hogy ennek is devizális okai vannak, de a gondok hangsúlyozásával nem oldhatók meg a problémák. Ezen a területen még sokat kell tennie a kereskedelemnek, s ezt a férfivásárlók joggal elvárják.

A gondokat azért említetem, mert minden éremnek két oldala van. Másrészt ítéli meg az ellátást a gyártó cég, a kereskedő és a fogyasztó. A cél az lenne, hogy mindenki egyet akarjon: Jó minőségű terméket szép csomagolásban, elfogadható áron, s mindezt udvarias kiszolgálással bővíttve.

Ez olyan közös érdek, amelyért érdemes dolgozni mindenki megelégedésére. Nem ítélni akarom, csak hangosan gondolkodni erről a témáról. Ítéletet a fogyasztó mond.

Dr. Gondi Judit

Elkísértük

Az éjszakai ügyeletes orvost

Kedd este 7 óra van. Kezdődik a rendelés Debrecenben a Bajcsy-Zsilinszky utcai felnőtt orvosi ügyeleten. Két orvos, egy ápolónő és egy autóvezető készülődik a másnap reggel 8 óráig tartó, 13 órás, fárasztónak ígérkező „műszakhoz”. A kiírás szerint most dr. Bartha Gabriella a 62. számú körzet orvosa lesz az ambuláns, Harsányi Károlynéval, a 66-os körzet ápolónőjével együtt. Míg a szüntelennek ígérkező kijárogatás a 18-as körzetet ellátó dr. Csabai Attila feladata, az egyfolytában tíz napig éjszaka sofőrrel, Czinege Mihállyal együtt.

Ki-ki a maga módján készülődik, az orvosnő és az asszisztens köpenyt vesz, az orvos táskáját rendezgeti. Fagyoskodva és mindhiába tapogatják a központi fűtés radiátorát.

— Napok óta feleslegesen hívjuk a TIGÁZ ügyeletét, hiszen a központi fűtéshez a meleget gázkazán szolgáltatja. Ilyen hidegben meggondolandó derékig vetkőztetni a betegeket — panaszkodik a doktornő, s belátja, hogy érdemesebb bundáját a vállára terítenie.

Magam is dzsekiben pillantok körbe a rendelőben. Itt nem szokás dohányozni, de így is sötétzürke a plafon, a radiátor egy-két fehér csöve már javában sárgállnak. Le merném fogadni, hogy legalább tíz éve nem festettek és nem meszelték itt. A helyiség inkább egy füstös vasúti váróteremhez hasonlít, mint orvosi rendelőre. Nem beszélve a buszok behallatszó zajáról, hiszen az ablak alatt jár el a 28-as járat. Az üvegek is remegnek, ha elrobog egy-egy járműmonstrum, az orvos nemhogy a szívhangozat, de még a maga szavát sem hallhatja Töprengék. Vajon csendesebb lesz majd a Bethlen utcai új rendelő? Ugyanis szó van arról, hogy a felnőtt ügyelet átköltözik az SZTK mellé.

Eközben sűrűn cseng a telefon, az ápolónő átadja a cédulát dr. Csabai Attilának, s szóban is némi felvilágosítást ad a hívásokról. Ugyanakkor Bartha doktornőhöz is érkeztek néhányan.

A játszogatás életekbe kerülhet

A kijáró orvossal tartok, a sofőr már járhatja az utcán várakozó, kék fényel és szírénaival is ellátott Zsigulit. Szerencsére a szíréna nem lehet, a villogót pedig csak egyszer kell használni az éjszaka folyamán.

— Elinduláskor a telefonhívások sorrendjét vesszük figyelembe, s e szerint egy ésszerű, időtakarékos útirányt tervezünk. Persze a sürgősnek tűnő eseteket előnyben részesítjük — magyarázza dr. Csabai Attila.

A legtávolabbi helyre tartunk. A cédulán ez áll: Nagymacs, Fenyves utca 3. szám. M. P.-né hathónapos terhesnek epegörccse van. Megérkezünk. A sötét utcában, a házszám tábla nélküli lakások között nehezen találjuk a megadott helyet. A cím jó, a címettet viszont senki sem ismeri, még a szomszédok közül sem. A Fenyves utca 3. számú házban lakók lepődnek meg leginkább, hogy este nyolc óra után bezörgöttünk. Az orvos és a sofőr jogosan ideges.

— Már megint szórakozott valaki velünk! Szinte éjszakánként előfordul egy-egy félrevezető telefonhívás! Legalább egy órát vesztettünk most. S mi van, ha közben életveszélybe kerül valaki a város másik szélén, akihez mások felelőtlensége miatt nem tudunk időben odaérkezni? — replikázik az orvos.

(Jóval később ismét a Bajcsy-Zsilinszky utcai rendelőben tudjuk meg, hogy a felesleges nagymacsi tartózkodásunk idején hasi görcsei miatt a mentőkkel be kellett szállítatni a ügyelet asszisztensének egy fiatalasszonyt az 1. számú Sebészeti Klinikára.)

Mi viszont haladunk vissza Debrecenbe, s eközben a nagymacsihoz hasonló tanulságos eseteket mesélnek. Például azt, amikor egy idős asszony végül is azért hívta ki az ügyeletet, mert elhagyta a kapukulcsát, és nem találta a sötétben. Máskor meg egy férfi az orvosi ügyeletes kocsit egy megadott helyre hívta, mondván, kiáll az útszélre, hogy beteg rokonához vezesse az autót, amely hamar meg is érkezett. Megtettek néhány kilométert, s megálltak egy helyen. A férfi kiszállt a kocsiból, előresietett, majd a gyanús sötét ház előtt eltűnt az éjszakában. Az orvos és a sofőr csak vártak, vártak hiába, míg rá nem döbrentek, hogy az illető csak a tanyavilágba akarta hazaszállítatni magát.

Igen, ezek olyan elképesztő esetek, amik csak ritkán fordulnak elő, de mindenképpen elítélendőek, s egyúttal azt jelzik, hogy valóban nem egyforma az emberek felelős-

ségérzete és komolysága. Nem ilyen elképesztő, de hasonlóan alaptalan hívások viszont még gyakrabban, szinte naponként előfordulnak. Jó lenne megtalálni már az éjszakai ügyeletet hívók visszaellenőrizhetőségének a módját — szűrhetjük le a tanulságot. De legjobban annak örülnénk, ha valóban csak indokolt esetekben kérnének segítséget a szolgálattól.

Éjfélig nagyobb a forgalom

A Csemete utcára megyünk, fiatal férfi lázas, mellkasa fáj. Éppen dr. Csabai Attila körzetébe tartozik, de még nem találkozott orvosával. Mivel még csak pár hete laknak itt, no meg a hirtelen lázas állapot is megmagyarázza, hogy miért nem a napközi rendelésen jelentkezett a beteg.

Haladunk tovább. Az egyik, városszéli kis utcában a kórházi ápoláson túllevő, súlyos beteg sorsát kell könnyíteni injekcióval, majd az orvos a Simonyi úton vizsgál meg egy tüdőgyulladásos ágyban fekvő idős asszonyt. URH-rádióval kapjuk meg a következő címet. Nyugdíj előtt álló férfi rendelkezés szívműködést érez. Az orvos megvizsgálja, szerencsére infarktusra nem kell gyanakodnia, de pihenést javasol a betegnek. Egyúttal beutalót ad neki, a III. számú Belklinikára. A sofőr a kocsiból URH-n kéri a mentőket, hogy éjfélig szállítsák be a férfit a megadott helyre.

A Nyár utcára megyünk. Mint ahogy gyanítható volt, a telefonáló részeg, a hozzátartozója viszont valóban ápolásra szorul. Itt nem volt családi perpatvar, de egy másik helyen igen. Ennek következtében rohamos fejfájás tört az utóbbi helyen az asszonyra, aki nyugtató injekciót kap.

Este 7 órától éjfél után kettőig a város tizenkét különböző helyén lakó betegnek segít az ügyeletes orvos, s mint kiderül, a járóbeteg-ügyeletet is ugyanennyien keresték föl. Ekkor térhetnek rövid pihenőre az ügyeletesek, de az ápolónő továbbra is a telefon mellett szendereg.

Tekintet nélkül a körülményekre

Az asszisztens fél négykor ébreszti a „kijárókat”. Mint kiderült, tragikusan kezdődött a szerdai nap, hiszen egy asszony hajnal kettőkor meghalt a Péterfia utcán.

— Az orvos csak a halál beállta után két órával vehet fel jegyzőkönyvet — indokolja a megkésztet ébresztést az asszisztens. Kimegyünk. Megdöbbenek a nyomor láttán, amelyben ez a család él a Medgyessy-múzeum térségében! Nem véletlen, hogy az elhunyt 44 éves asszony hetvennek néz ki. A családtagok mondják, hogy fél éve ágyban feküdt, de orvost sohasem hívott és nem engedett magához. Hogy lehet ez, hogy élhetnek ilyen igénytelenül emberek a XX. században, ráadásul Debrecenben? — villan át az agyamon, s egy perc sem telik el, ismét kapun kívül vagyok. De az orvosnak a vizsgálatok miatt nem szabad sohasem finnyáskodnia, vagy adnia a körülmények-re. Mindegy, hogy vonat által elütöthöz, lázas beteghez vagy éppen injekcióra váróhoz kell mennie. Hogy mikor, és hova hívják, azzal sohasem szabad törődni, elsődleges gondolata csak az legyen, hogy a mindenkor rászorulókon segítsen.

— Mi már tényleg edzettek vagyunk, de az már engem is idegesít, ha valahol egy tenyéryní tiszta helyet sem találom a házban, ahová a táskámat letehetném! — bosszankodik dr. Csabai Attila, aki az éjszaka folyamán eszméletvesztéssel járó krónikus betegségben szenvedő fiatal nőt, rekeszergyanús férfit, gyomorgörcsöktől szenvedő asszonyt éppen úgy szakszerűen ellátott, mint másból egy vakbélgyulladás-gyanús idős asszonyt.

Kedden, este 7 órától szerda reggel 8 óráig összesen tizenhat beteghez vonult ki. „Átlagos nap volt, hiszen az ambulanciát is csak tizenhárom keresték fel” — állapítják meg az ügyeletesek. A gépkocsi vezetőjének is szokványos éjszakája volt, hiszen 100—120 kilométert tett meg a mostani ügyeletben.

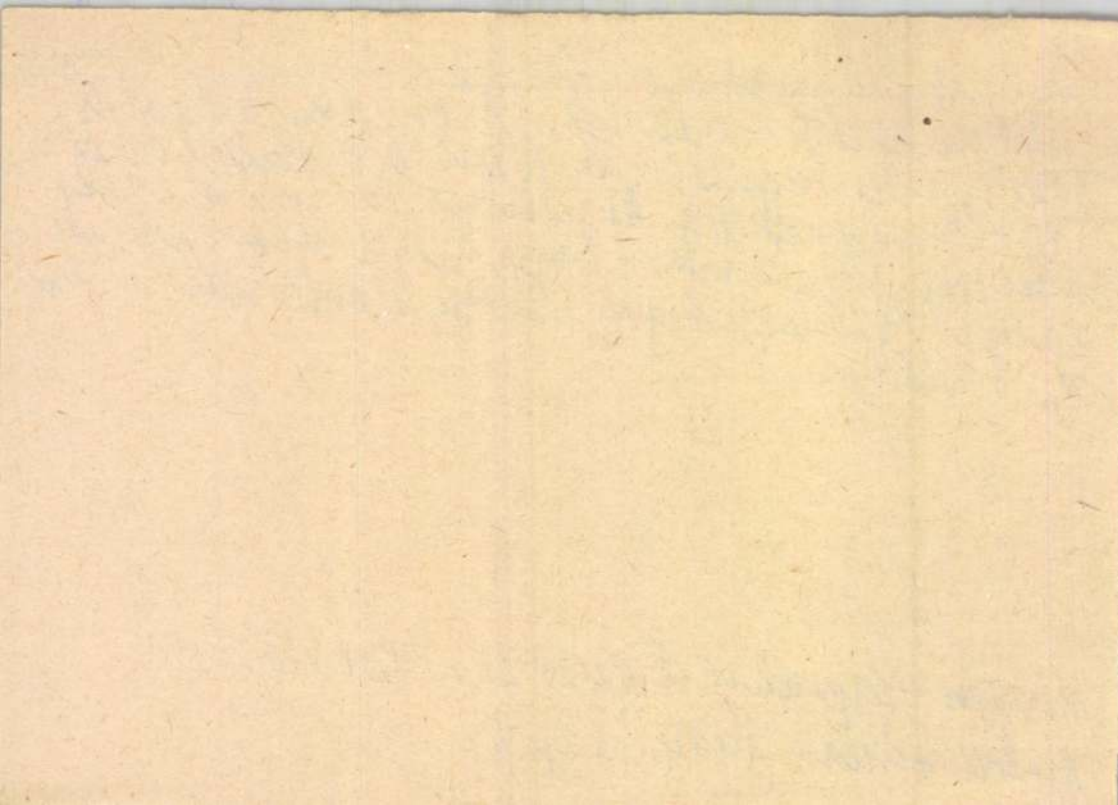
Reggel már nyoma sincs az esti frissességnek, mindenkin látszik a zaklatott éjszaka nyoma. A többszöri felkeltés okozta fáradtság. Egészségünk éjszakai őrzői kissé törődöttek, de mindenképpen a jól végzett munka tudatában indulnak dolgukra a Bajcsy-Zsilinszky utcai felnőtt ügyelet rendelőjéből.

Csibák Zoltán

Szónyi István, Kassath-díjas festő-rajzkunyhóművész (1904-1960).

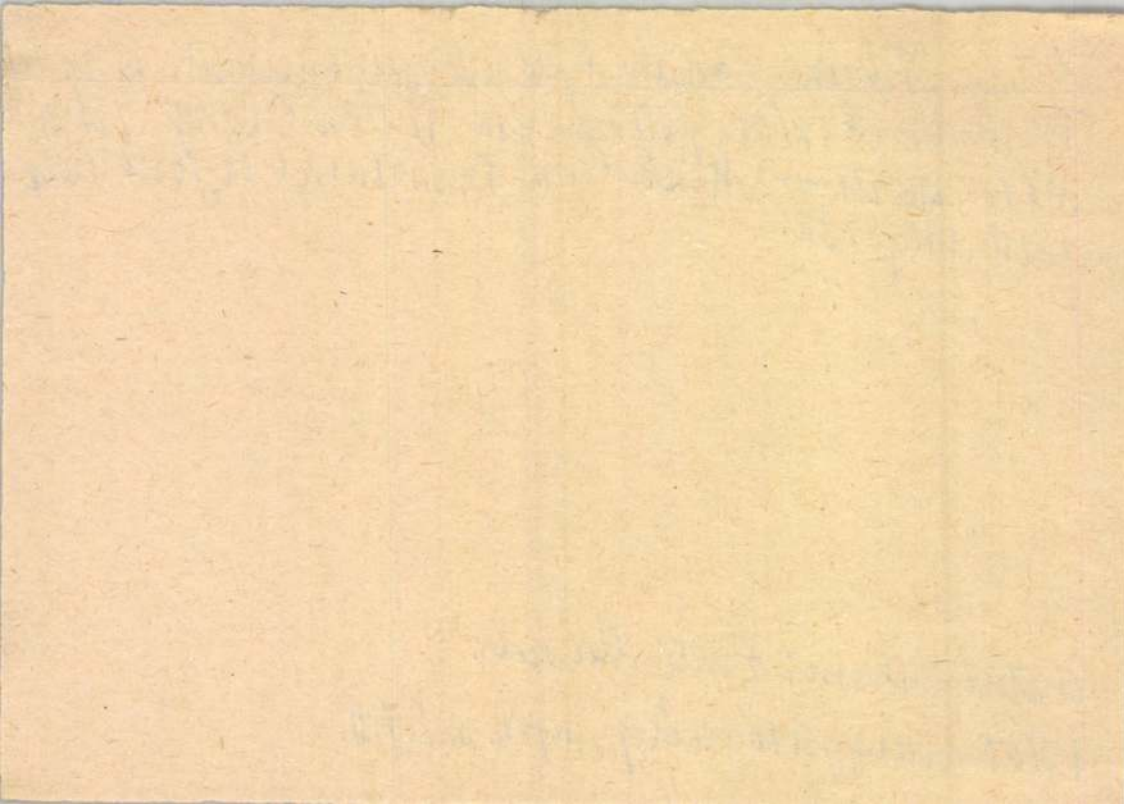
Miköz Gyula keszthelyi műtermében dolgozott,
hetven éve bejutott az NDK-beli Hallebe és
Tapolcán munkáit kiállította műveivel, szép
sikerral. Védőúrnok, hogy kik a kedvencei, né-
lások: Gulácsy, Egyri, Szónyi, Derkovits... és
az ő műve.

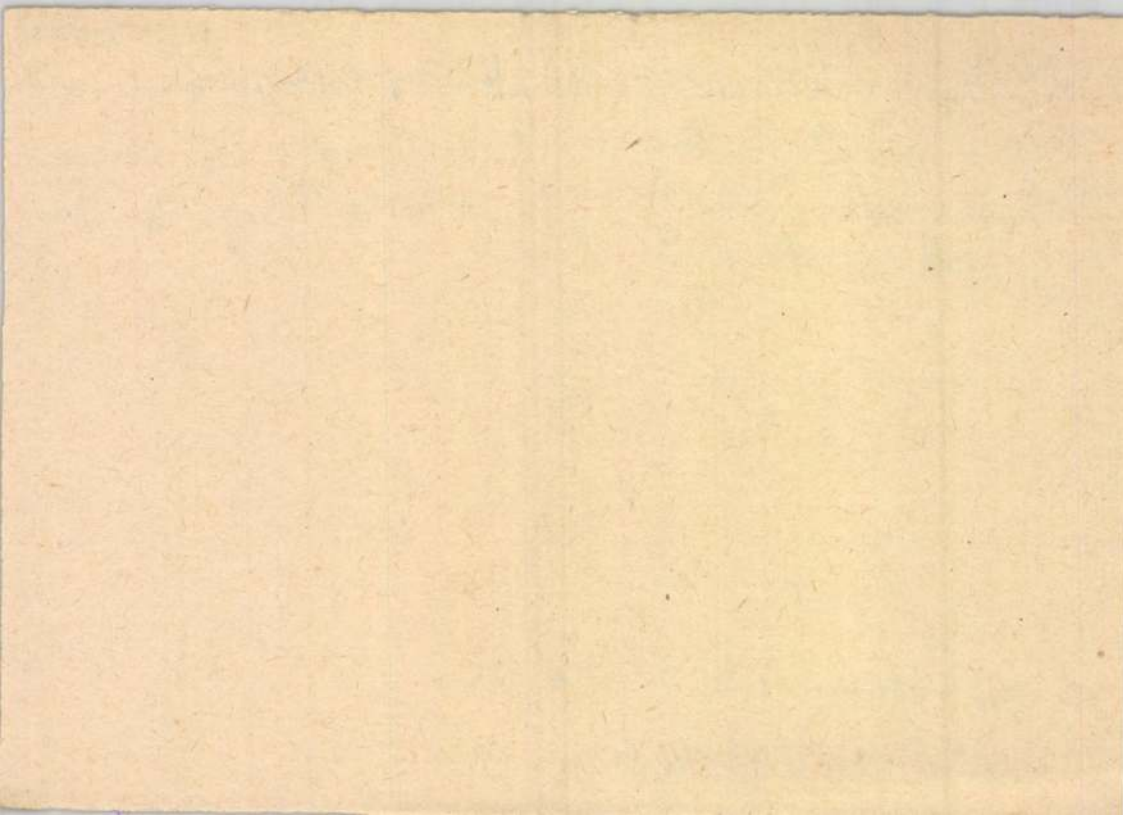
Magyar Hírlapka: a festő és a Balaton.
Kaldai Hírlap, 1984. máj. 5.

Szőnyi István, Kézírtás-díjazás festő-grafikusművésze 1894-1960.
Farkas Eszter festőművésznő Pesten Szőnyi István
kére alatt - Miskolcon Benkhardt Ágost kére
alatt dolgozott.

Antal István: Eszter Mama.
Kelet-Magyarországon, 1924. máj. 5.

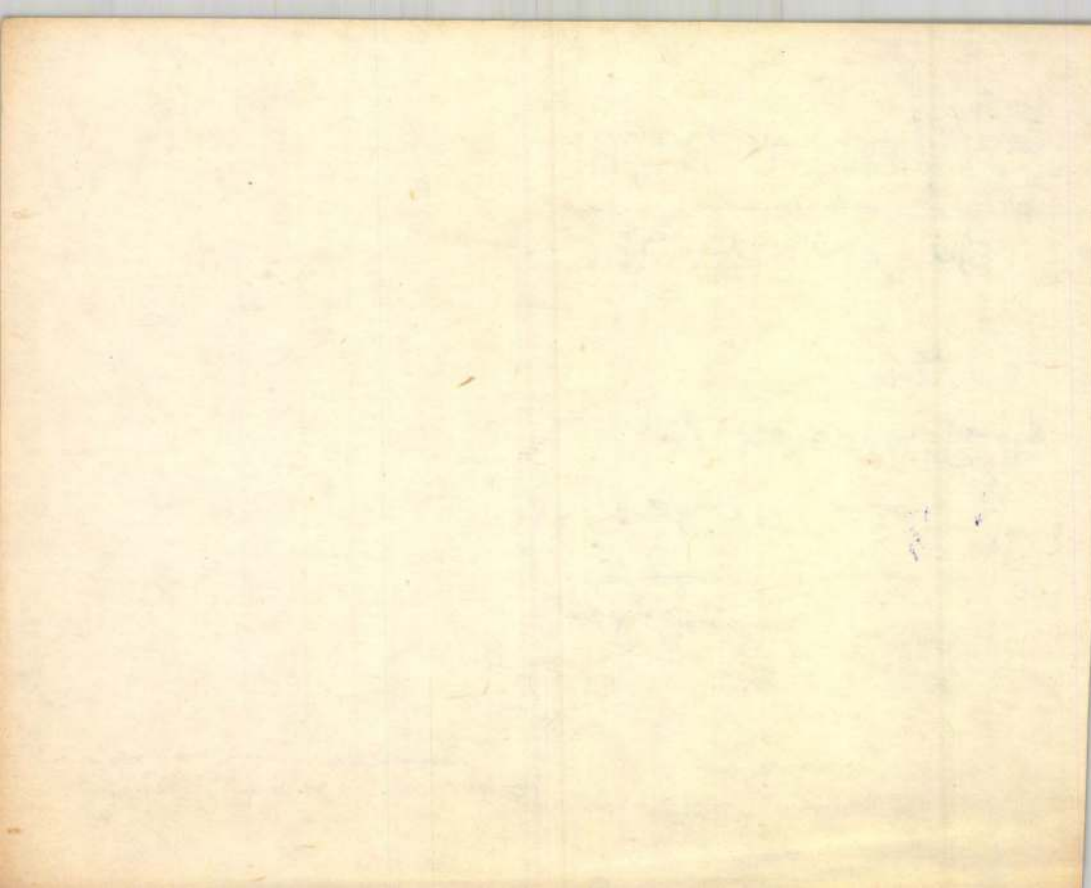
Szöngy István
"Jókunyhó"

Értekezés

(Győrfalva - 2000)
a Magyar Műveltség Társaság
tagja

→ Major István ép.

Műveltség 1985/4/8
9. sz.

George Thon 1 kb²

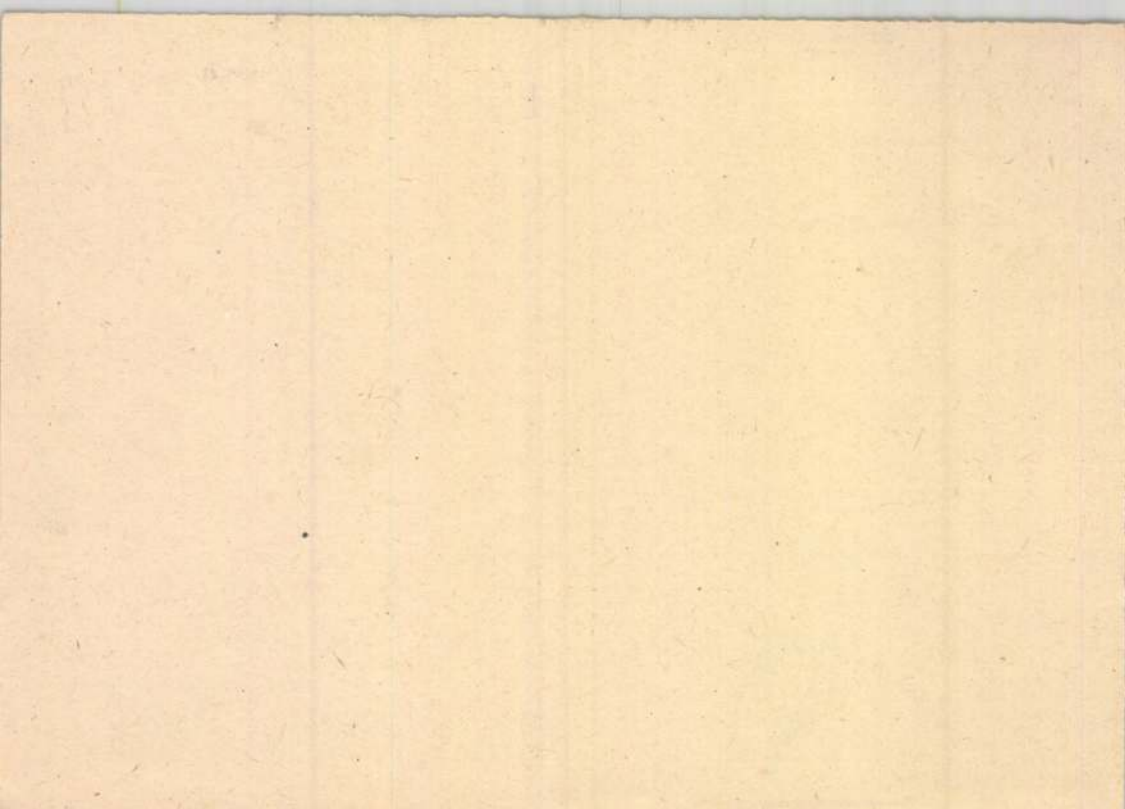
k: Amos Thon

König S. Kämpfer. Kowka

334-338

Teuker, Peter, 1978, am.

XXI/4

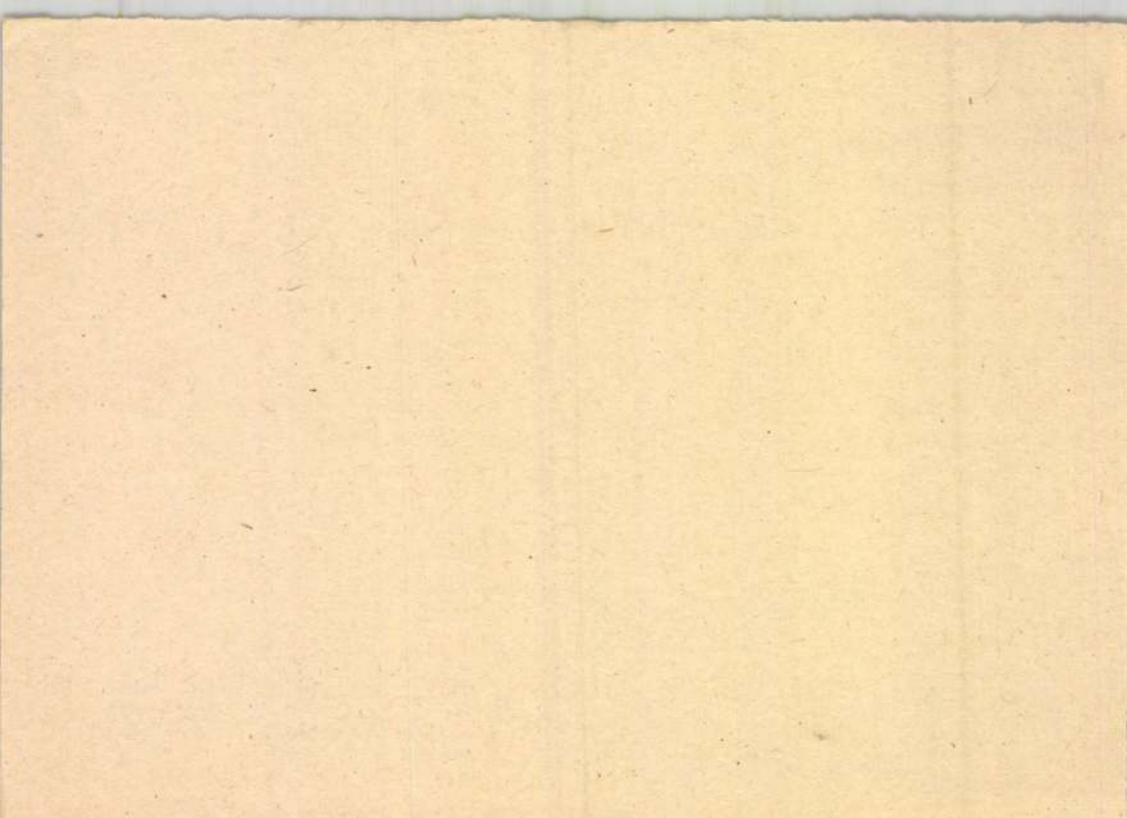
Sömngi Thuum, kab

A: Gök Thuum

Deutung: 7. : Egh iutretis Comma - Joroxat

Meleuker, Pcs, 1977. Joroxat

XXI/1

Böngy: John, Leib

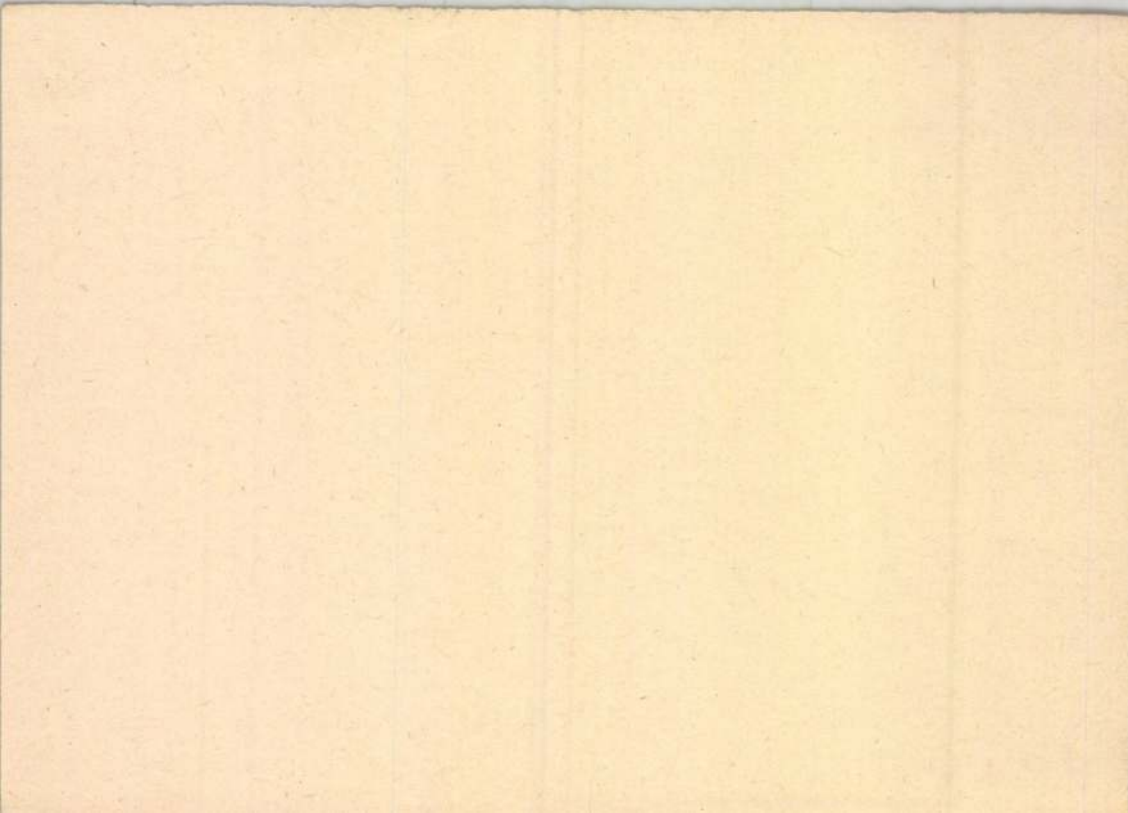
x: Harry Lewis

Felt 13: Mitternachts gott's Harry Lewis

Tiszatay, Szeged 1978 - apr

XXXII/4

109-112

Bohny: John, Feb

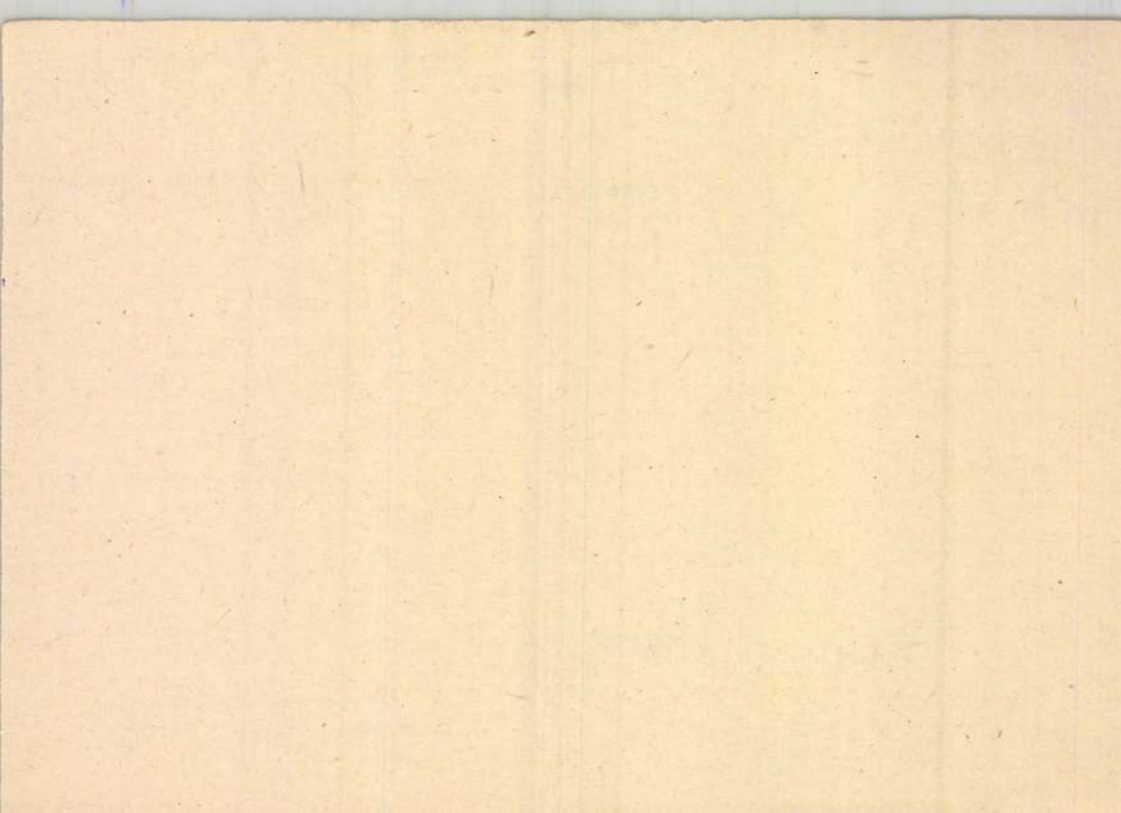
d. Kumar D. Khan

Tanda koyos: Kumar D. Khan

Timothy, Jessel, M+R Ltd.

XXXII/6

92-96

Stromy: Totum, kolo

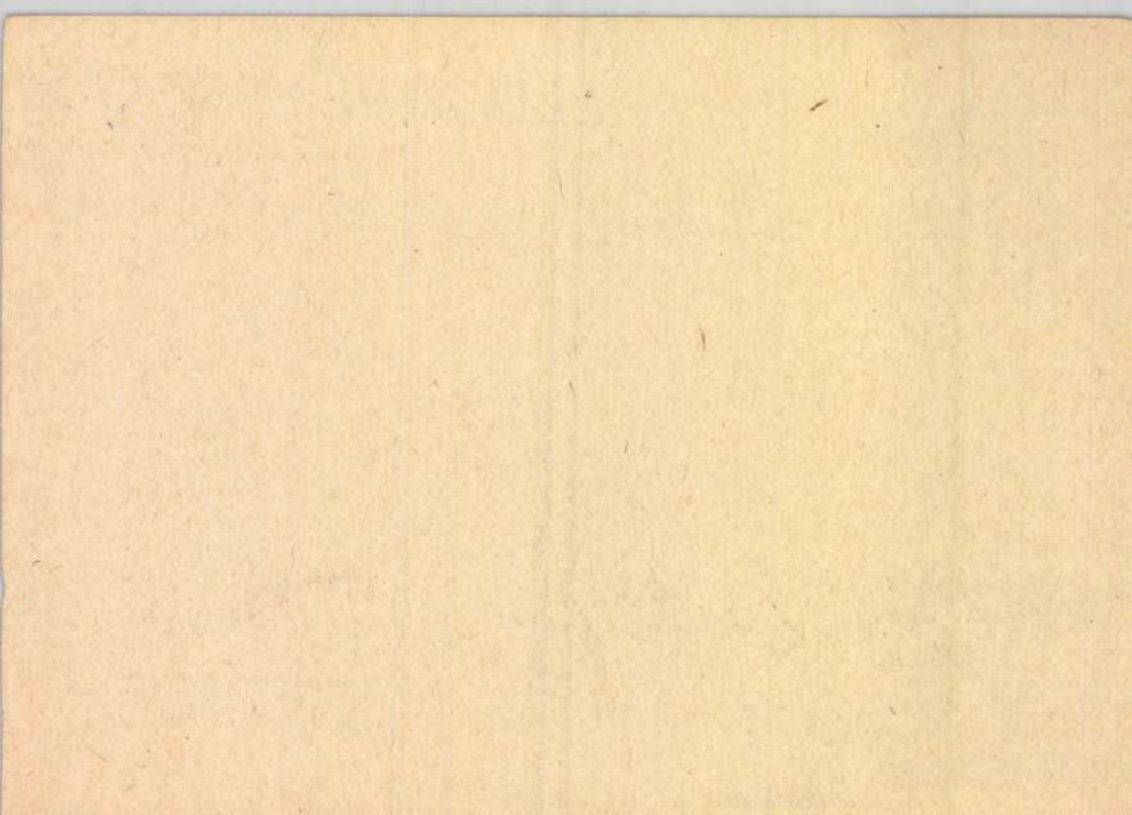
d: Mayor Mate

Komer S.: A mac. képm. no korya

998-1002

Jelenbar, Decs, 1977: nov.

XX/11

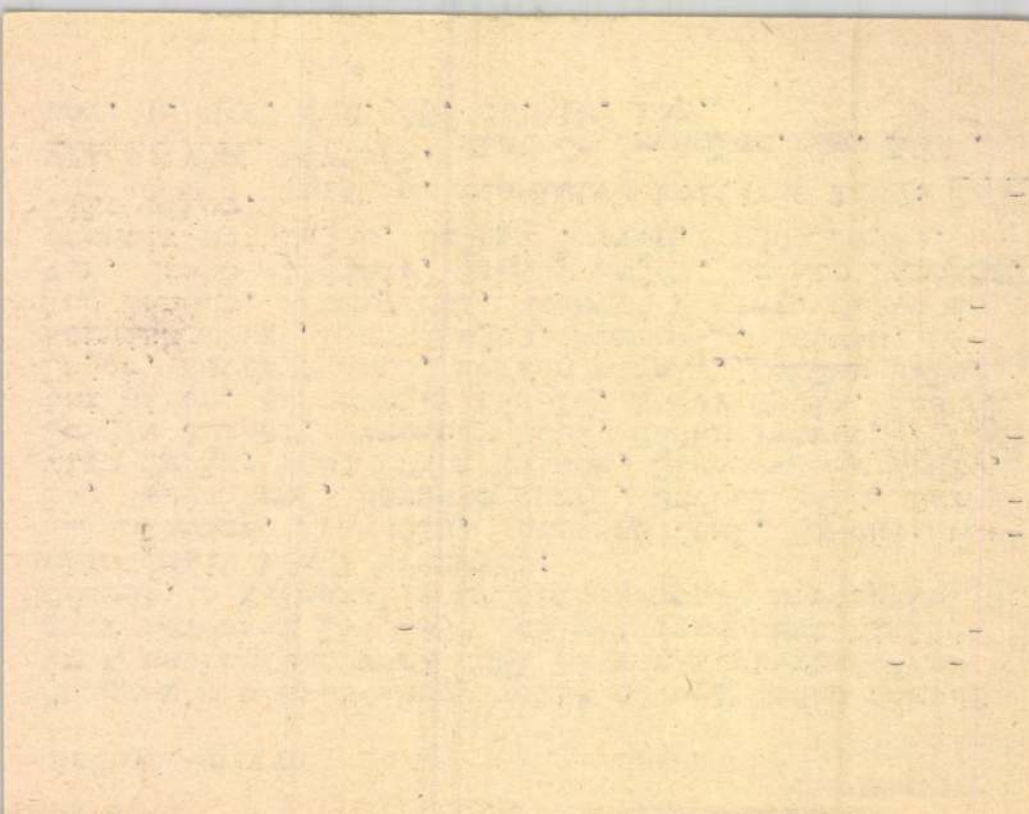

Szönyi István

"Magyar művészet ahogy volt" címmel Vadas József ír a székesfehérvári Csók István képtárban - Magyar művészet 1945-49" címmel rendezett kiállítástól, s felsorolja az ott szereplő művészeket s alkotásait közül néhányat:

Balint Endre, Bán Béla, Barcsay Jenő, Bencze László, Berda Ernő, Bernáth Aurél, Czobel Béla, Derkó László, Dezi Gyula, Dezi Huber István, Dománovszky Endre, Domján József, Ferenczy Béni, Gábor István, Han-
tai Simon, Hay Károly László, Kaesz Gyula, Kassák Lajos, Kerényi Jenő, Koltán Károly, Kondor Béla, Korniss Dezso, Kozma Lajos, Kurucz D. István, Mikus Sándor, Pátzay Pál, Somogyi József, Szabó László, Szabó Vladimir, Szalay Lajos, Szántó Pál, Szentiványi Lajos, Szönyi István, Vajda Lajos, Vilt Tibor.

Fenti c. részletes kritikát lásd: Szönyi István nevével. Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5. XXI. évf. 45. sz. 12. lap.

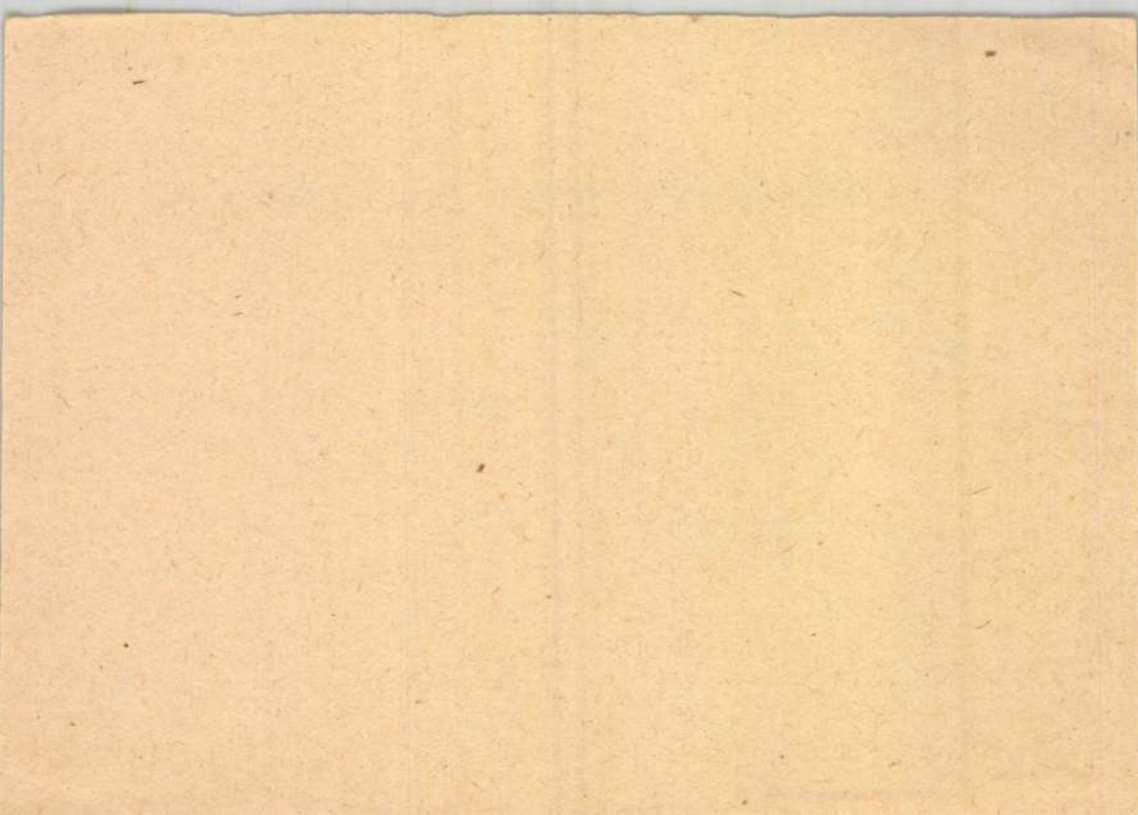
George L. Allen

"Virago" Jar - Gonacche
2 1/2 x 3 1/2 cm

J. L. Allen Group 1. 1947

Altitude: 6000 ft.

BYA 45. Képtártelep Budapest, 1978. május

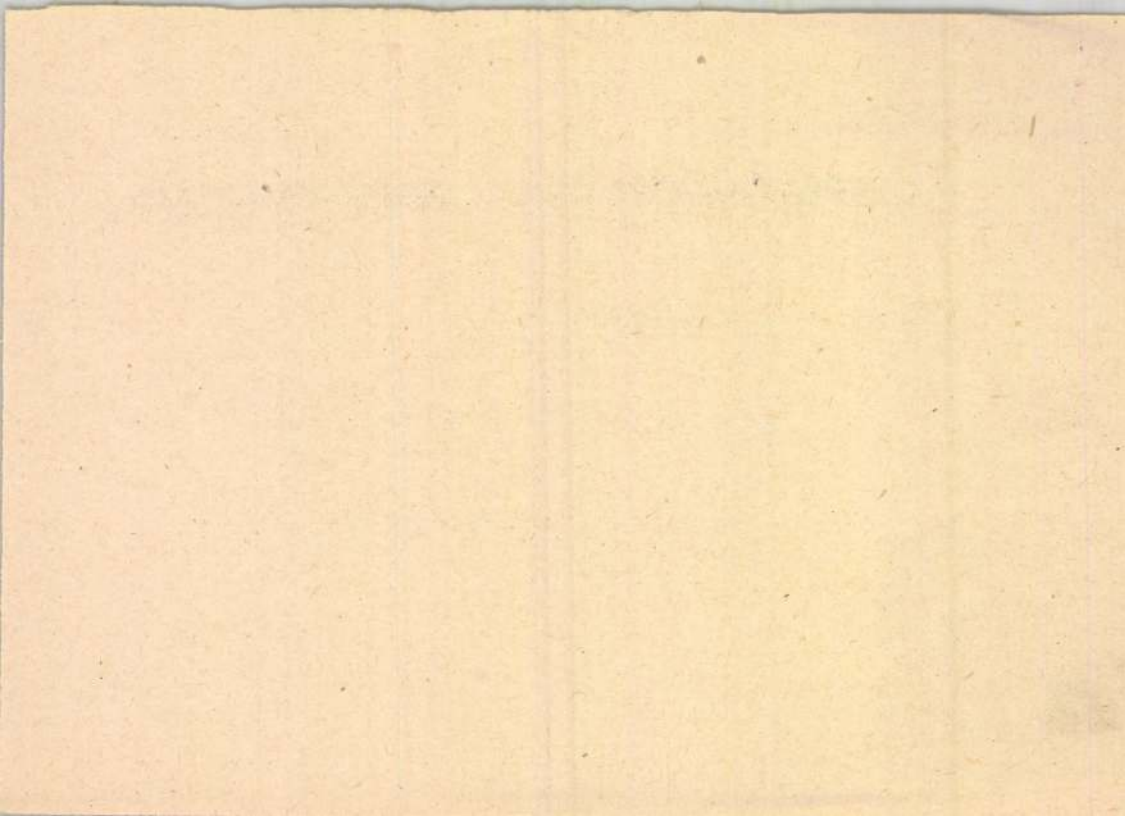
George W. W. W.

"Iceland" Gouache 20x33/4 cm

J. E. P. : George W. W. W.

Illustration: 7000 ft

BY 45. Képtanok 16 Budapest, 1978. m. f. j. s.

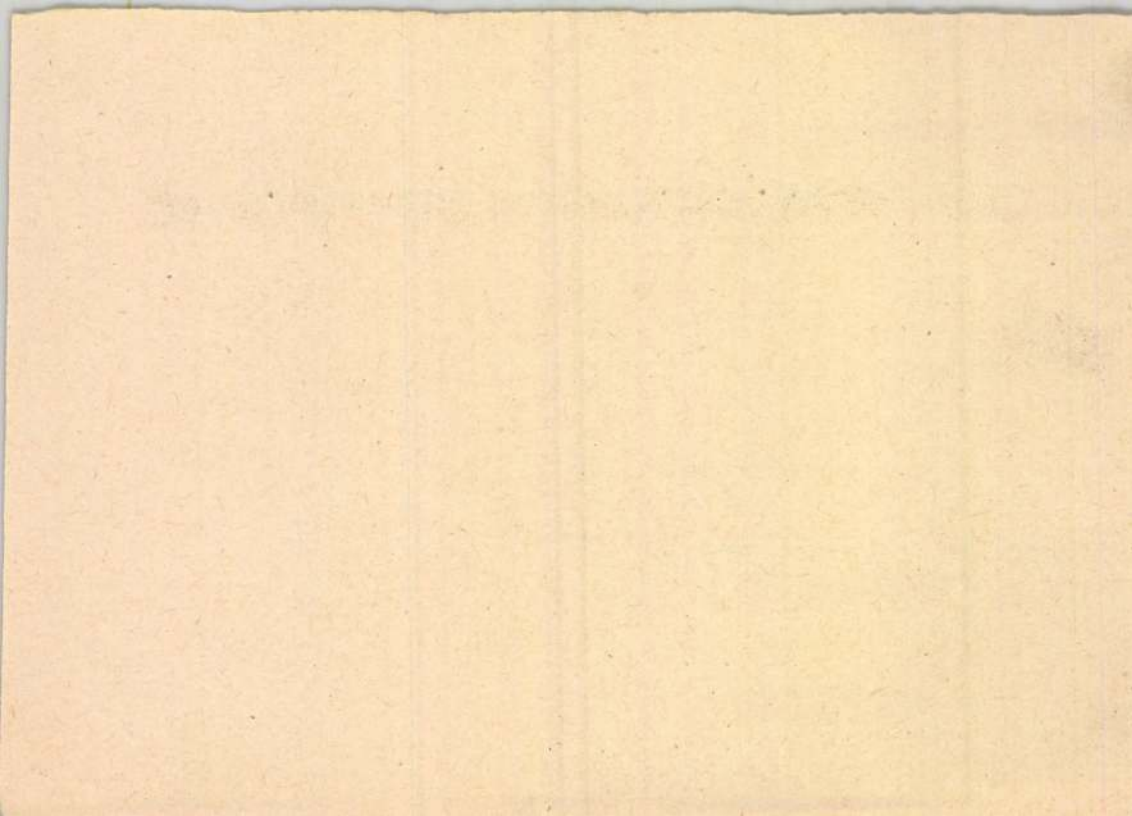

Bay 45. Képek 16 Budapest, 1978. május

S. L. S. S. S.

Paris Vatelana
Laureroff S. S. S.
S. L. S. S. S.

S. L. S. S. S.

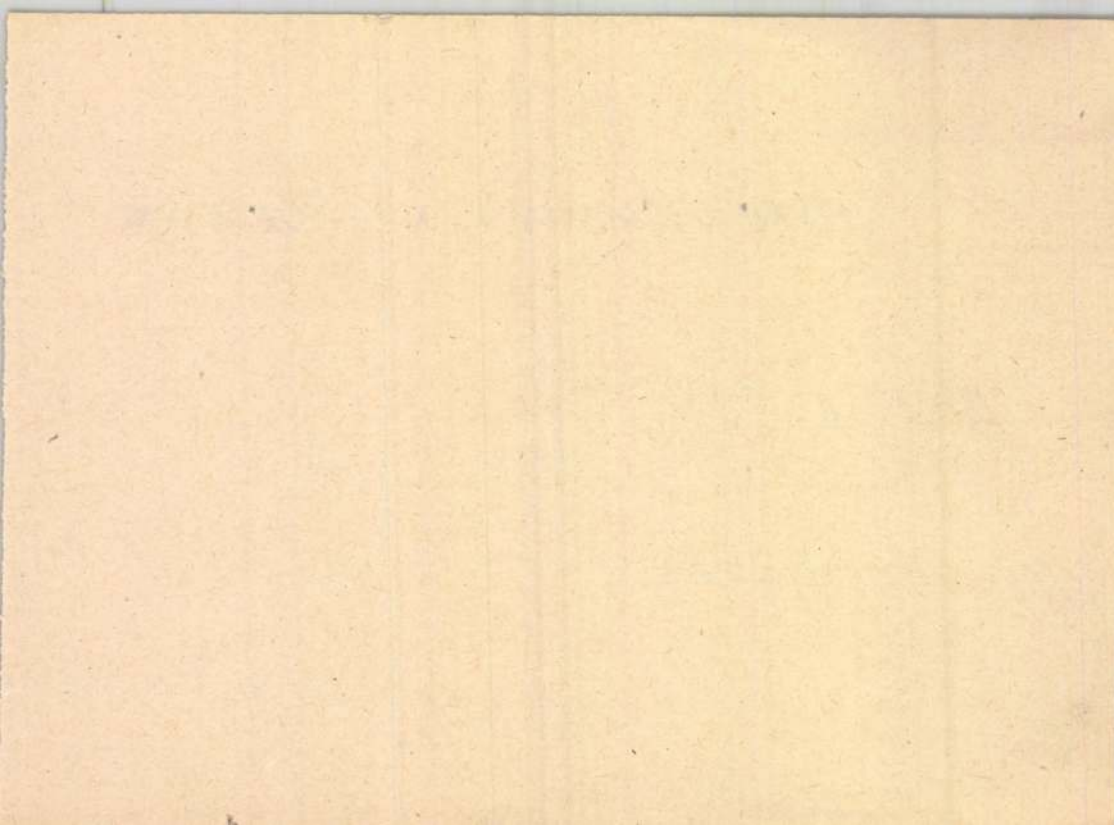
BAV 45. Képekold Budapest, 1978. május

Magyarországi: 4500 ft

1. f. / 1. rész

"Paradise" lektorált tárgy 21x35

Stony, István (1894-1960)

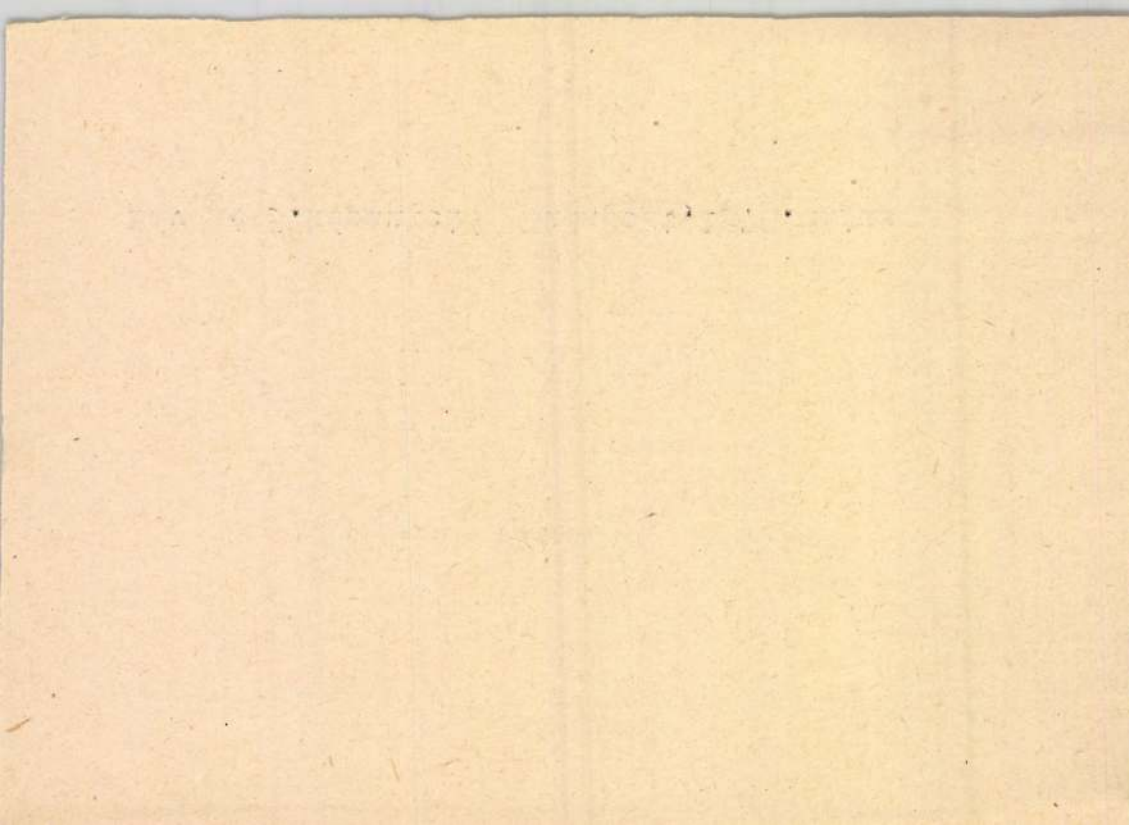

George West

Talbot Gouache 20x34 cm

J.R. George
Katherine and George

Bav 4 5. Képekció Budapest, 1978. május

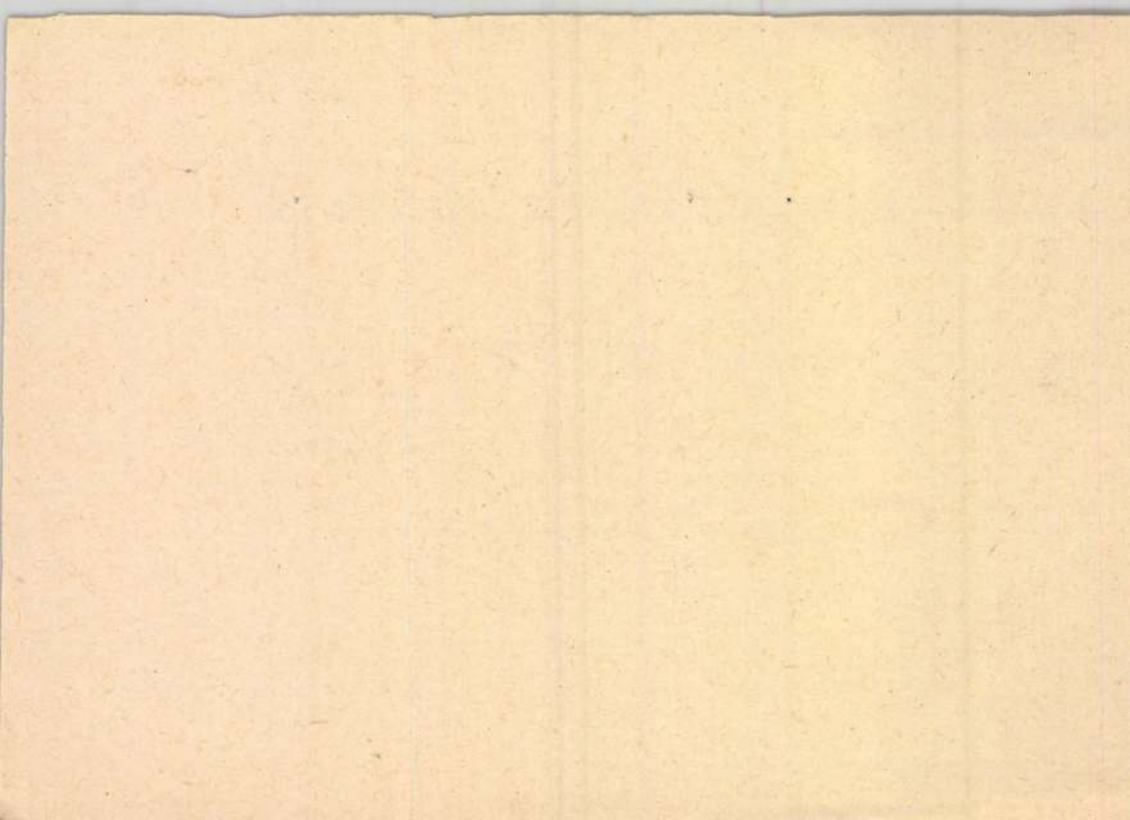
Bav. 4 5. Képaukeltő Budapest, 1978. május

Wallerstein: 30000 ft.

S. R. J. Stemp. L.

"Waller" o. v. 50x70 cm

Stemp. Weller

Szőnyi István

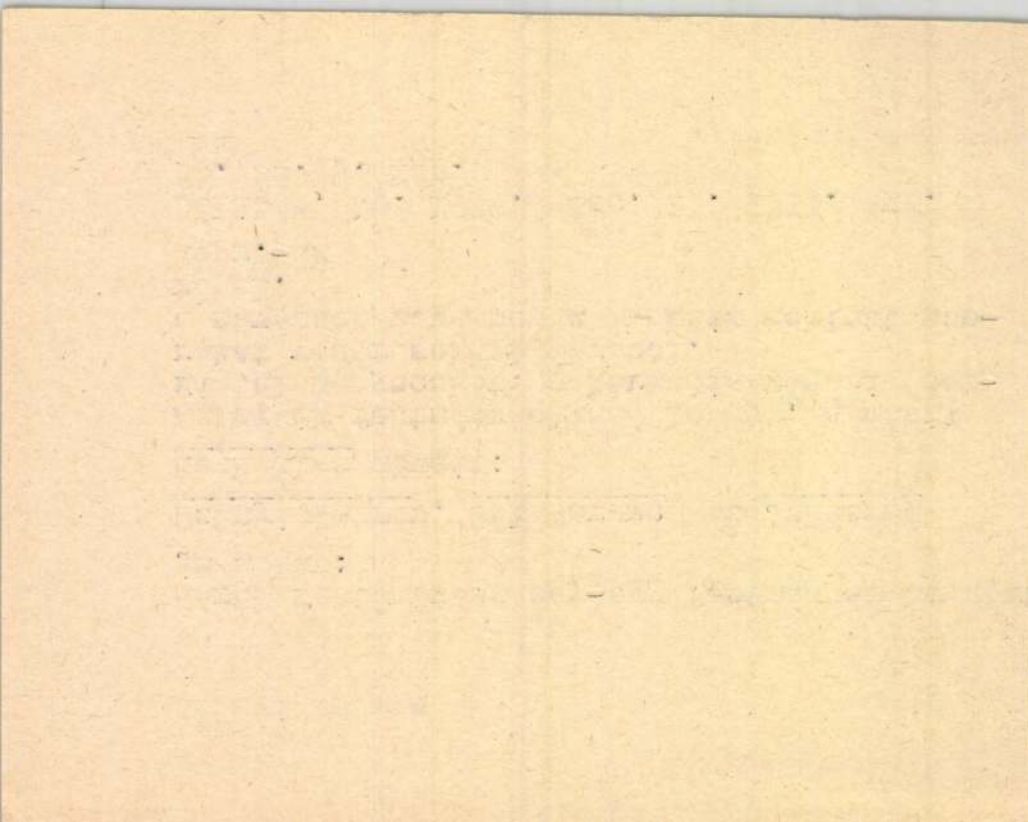
Három festőművész egy-egy festményét bemutató
ja a lap:

Szőnyi István, Gál Ferenc és Juhászné
Ráth Olga műveit:

Az egyik festmény olvasó leányt, a másik
fiatal menyecske, a harmadik vásárt sá-
rakat vásárosokkal ábrázol.
A művészek neve nem a munkáik mellett sze-
repel.

Repr.-ök

Debrecen, Bp. 1939. dec. 23. XIII. évf.
51. sz. 9. lap.

Szönyi István
Festőművész

Emlékkiallítása nyílt
a tiszaföldvári Hajnóczy
Gimnáziumban

Népszava, 1977. november 17.

8. oldal

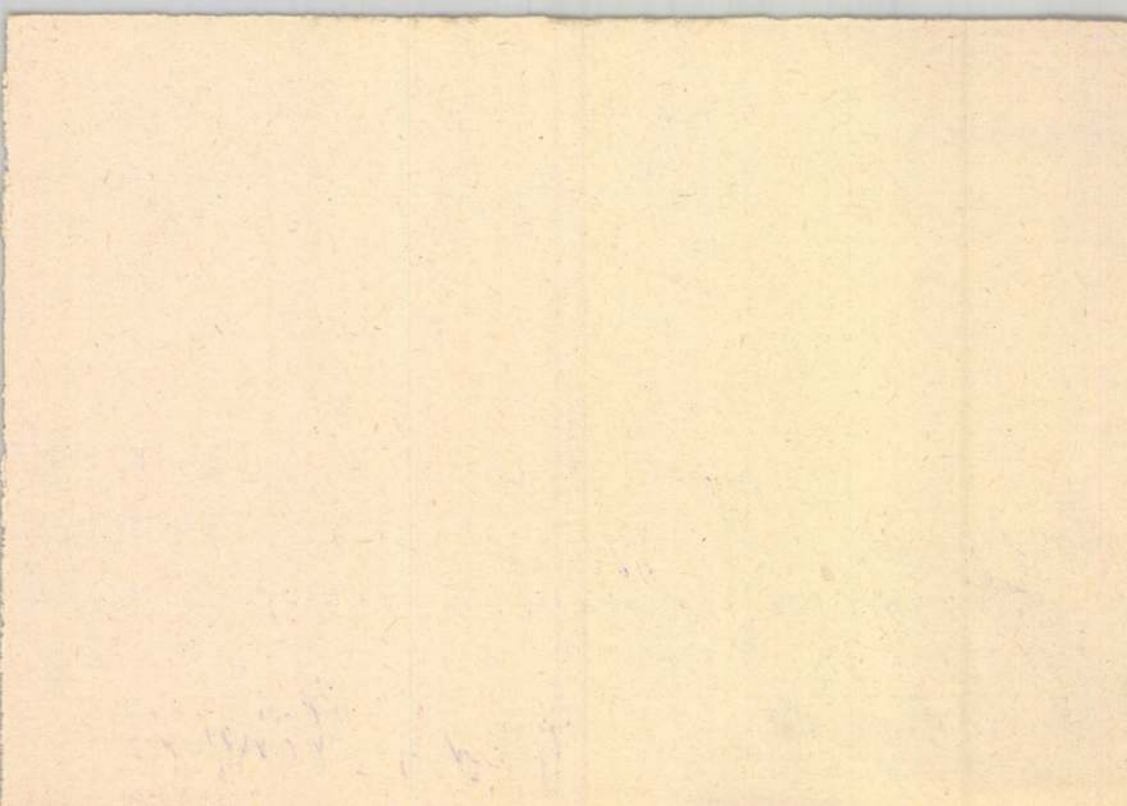
— Szönyi István festő-
művész emlékkiallítása
szerdán nyílt meg a ti-
szaföldvári Hajnóczy
Gimnáziumban és övönöl-
szakföldvári
szakközépiskolában. A
szakföldvári tagozatos ta-
népművelő rendezett tár-
tulok által megnyitóján Daniel
Kornel, a zebegényi Szó-
nyi István Emlékmúzeum
igazgatója méltatta a mű-
vész munkásságát.

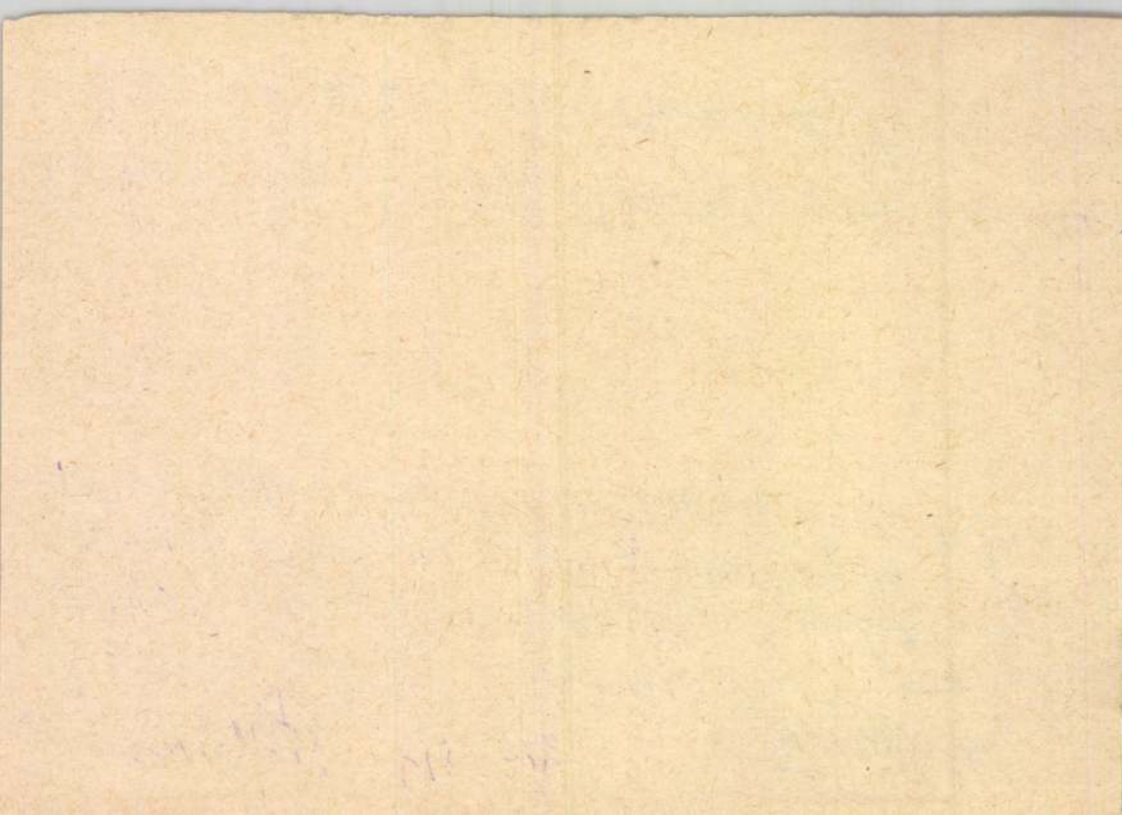
1850

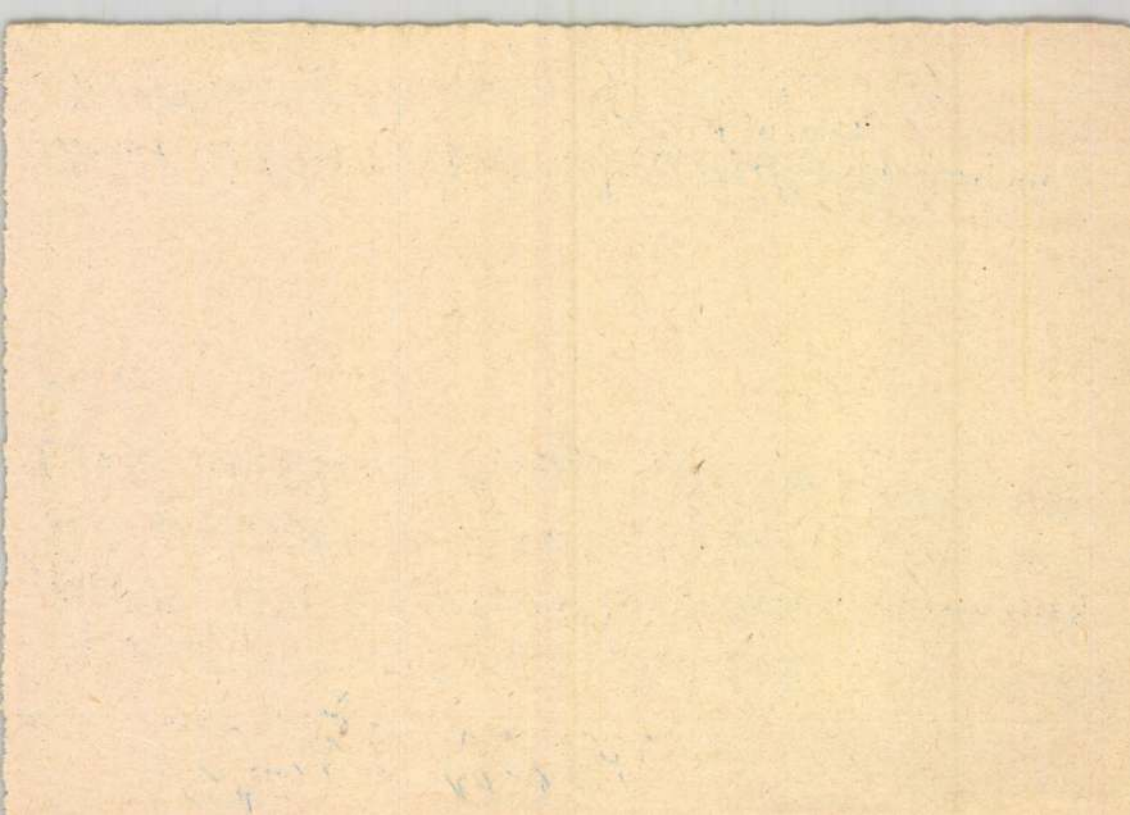
1850

1850

1850

Störing: Stationen
Stationen

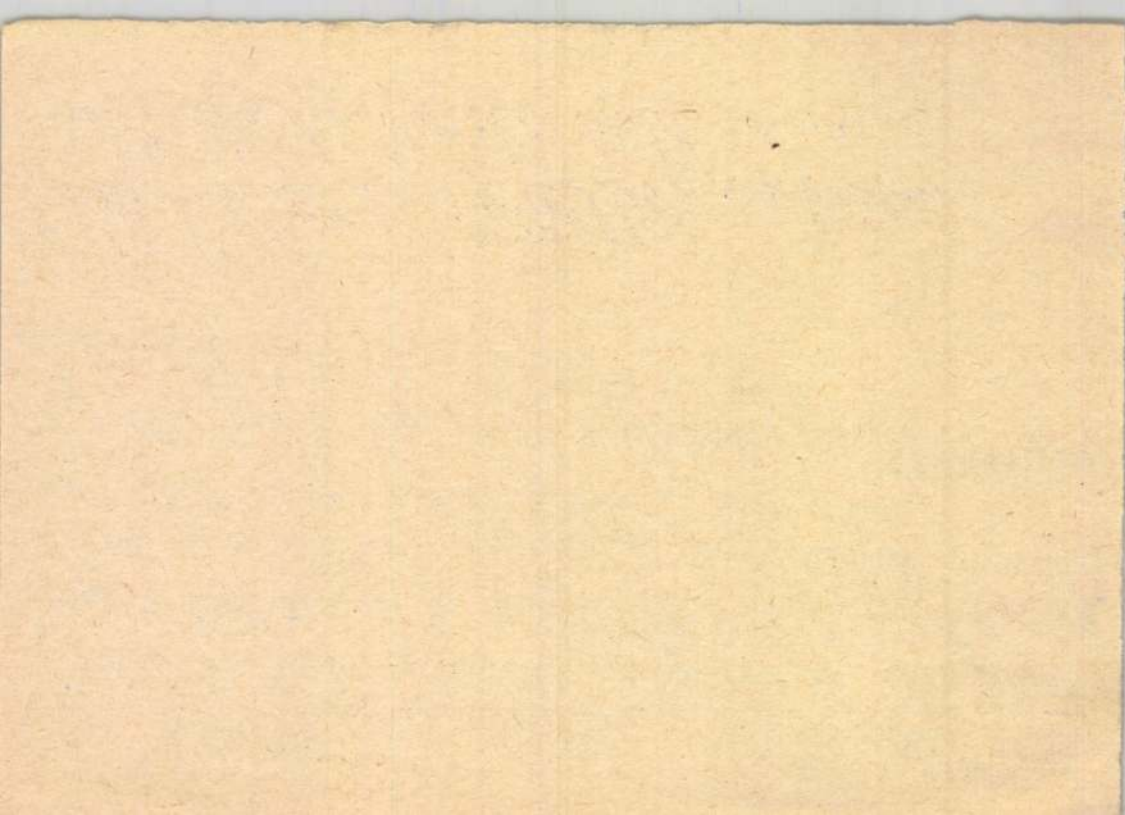
Aktionen a Stationen
in der a Stationen, alle die
Stationen: Stationen mit
dieser mit Station a Stationen
Stationen Stationen Stationen

1944. de. 29. UR H 19.33 M.

Stationen
Stationen a Stationen
Stationen

1875
M. L. L. & Co. N. York
No. 100 N. York St. N. York
N. York

1875
M. L. L. & Co. N. York
No. 100 N. York St. N. York
N. York

Szönyi István
Csepel

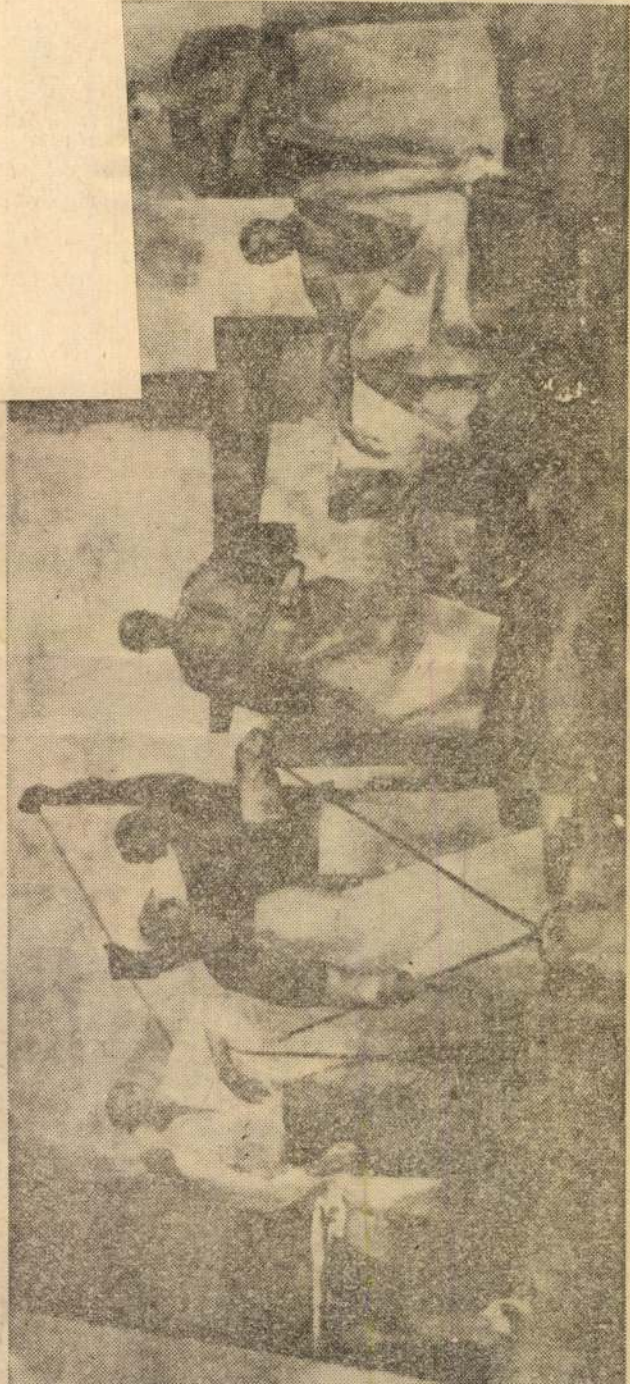
1971. FEB. 9.

be is belelünk...

Szönyi István seccója (részlet)

zoborra; teántéle, mintha
... Mintha óriás harkály
kopácsolgatóna a levegőt, a rit-
mikus ütések fölerősödnek...
Közelebb lépve látni lehet,
Ugye, nem? És erről van

Somogyi C. Koltások című freskója a Csepeli Fémnyűben

Szőnyi István.

Csepel, 1977. szept. 12.

Szőnyi István *Postatörténet* című seccója a csepeli főpostán (részlet)

KARINTHY FRIGYES:

Repülőgépen

(1915. március 25.)

Csepel látképe Karinty Frigyes látókörében is megjelent. S ebbe a képbe az író — a háttérből — egy katonai gyakorlat néhány mozzanatát is belevillantja, mesterien jelezve, hogy a látszólag békés, idilli kép mögött már az első világháború kegyetlen, viharos eseményei kavarnak.

Fel a sapkával, kössük meg hátul a szemüveg szíját. Egyik lábam a hágsón, egy ugrás, és bent ülök a piros bőrös padkán: nem kell, hogy odaszíjazzam magam, az ülés elég magos. Köszönöm, rendben vagyok, mehetünk — a pilóta várakozóan kinyúlt jobb karja energikusan lebillen: los!

Emelkedünk. Ó, de szép, milyen híg, folyékony a levegő, mint az olaj. Délutáni napfény ömlik el a mezőn. A nyers színek kibékülnek odalént, kékesebb lesz a sárga és a kék sárgább: egymásba olvadnak. Emelkedünk... Erdő volt az vagy tó, amit egy pillanatig lát-

BRÓDY SÁNDOR:

Beszélgetés a NAC

(Fehér könyv, 1916. m.)

A gazdag emberek engemet úgy érdekelnek, mint a szegények és ha az utóbbiak szimpatikusabbak is nekem, az előbbieket jobban izgatják a fantáziámat...

Szívesen beszéltem el velük, hogy és mint történt szép megnövekedésük és nagyon szívesen mondják el a „dolgot”. Fájdalom, hogy azt aki most közöttünk — itt Magyarországon — egy fejjel nagyobb, nem ismerem, még csak nem is láttam... Azt mondják, hogy az egész birodalomban ő keresi a legtöbb pénzt — a háborún. Végre is, ez érthető, mert a legszükségesebbet nem élelmet hanem

előtt ott ültem a rendes, becsületes méretű íróasztal előtt, szemben velem.

semmi démoni rajta, nem komor a mesterségétől. Vidám és friss férfi, a szakála, a haja fekete még, pedig közelebb van a hatvanhoz, mint az ötvenhez. Kemény kötésű, erősen széles vállú, gyors mozgású ember... Mintha a tengerparton élt volna mindig, pedig itt él Pesten, irodában és forró műhelyekben, a lőpor és a friss hús gőzében.

— Hány órát tetszik dolgozni naponta? — kérdeztem tőle.

Szönyi István, költő

L.: Bán Béla

-: Kovalovszky Márta: Kinek ajánlja?

14.

Népszabadság, Bp. 1977. okt. 30.

211

Szőnyi István, festő

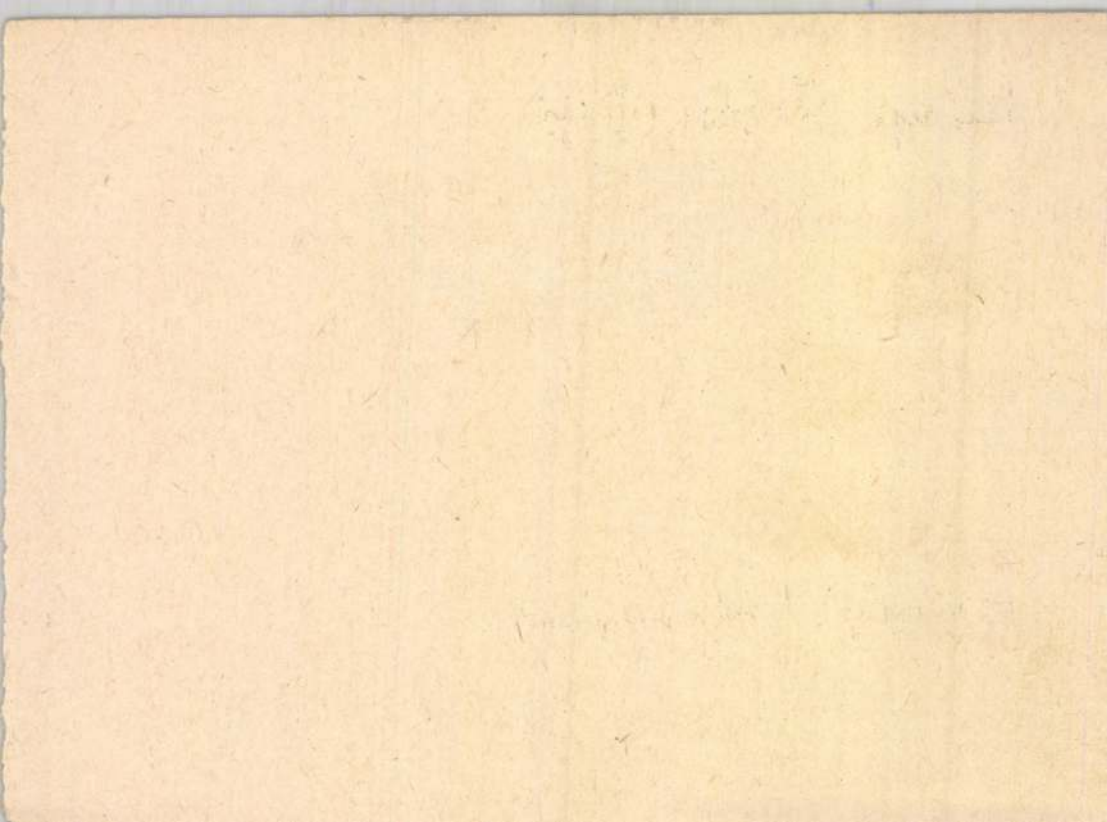
sa). — A Pesterzsébeti Csli Művelődési Központban reggel 8-tól: Köz-

ponti Nyugdíjas Klub; zeneiskolai foglalkozások; du. 3-tól: Fotódokumentációs kiállítás; Csli szocialista brigádok klubja; Szőnyi István részkarcai; társastáncanfolyam. — A

- A helyi kult. programból

9.

Nép szabadság, Bn. 1977. nov. 4.

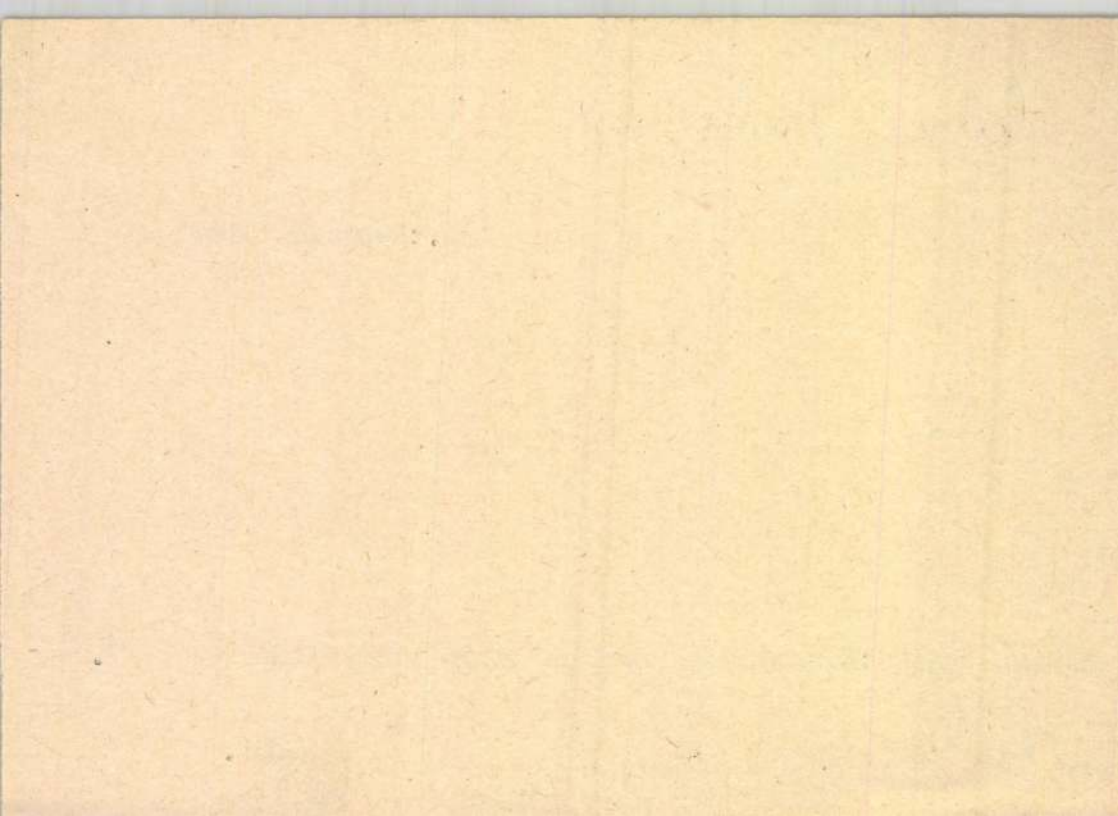
Szőnyi István, keső

L.:Bencze László

Rózsa Gyula:Képzőművészetünk szép kezdetei

7.

Népszabadság Bp. 1977. nov. 16.

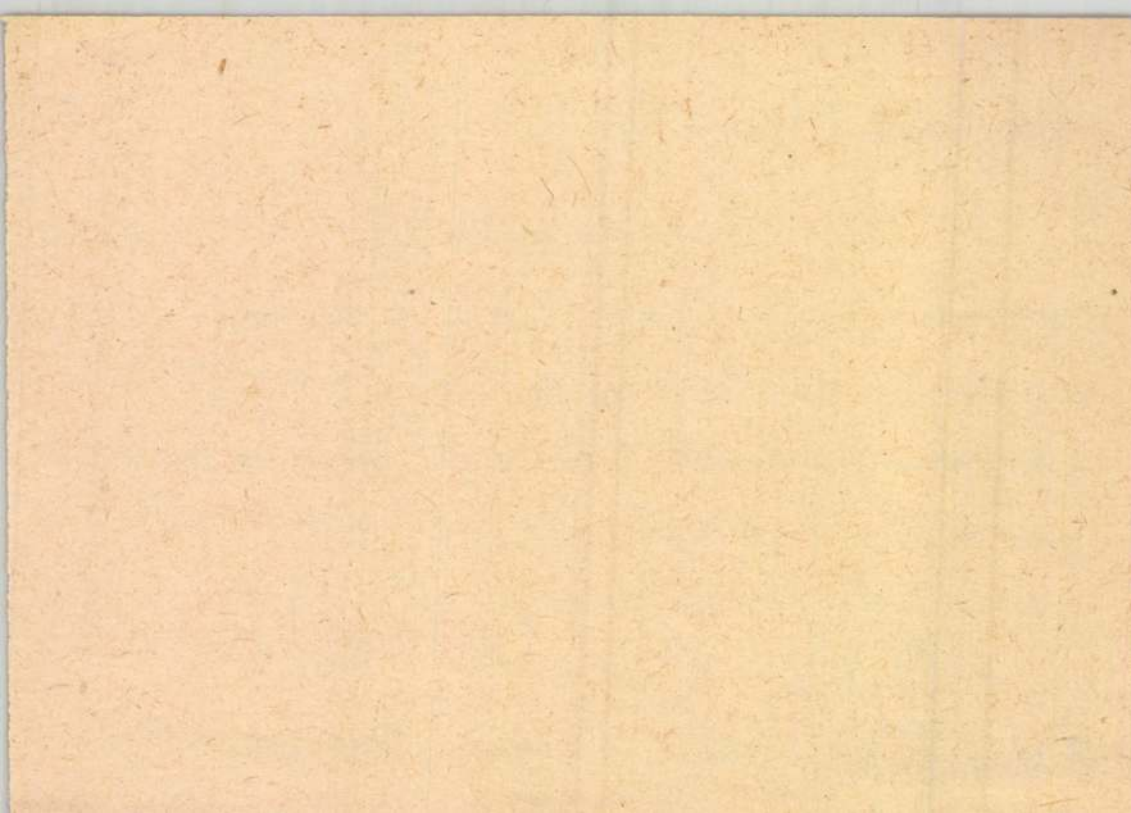

Göngyi István (1894 - 1960)

1914 - 1922 -ig megyerhatóságok tanult a képtö-
művészet Főiskolán: Ferenczy Károly és Róth István voltak
a mesterei. 1924-ben Debrecenyben felgyedett le. 1938-tól
a Képtömművészet Főiskola tanára volt. Több monumentális
műveket készített. Kossuth-díjas, Uvató művész volt.

51. Fredlöten gouache, papír 75 x 127 cm
plj. Göngyi I. 1951 ltr. MK 74. 199.

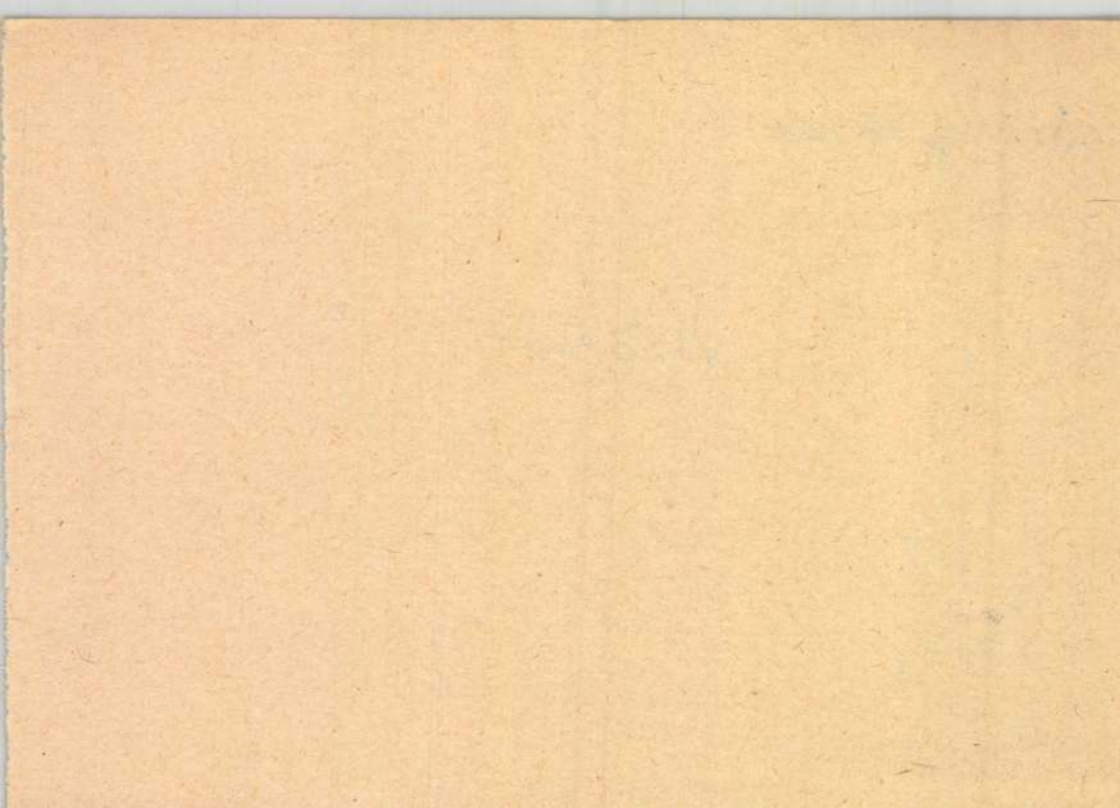
17 XX. sz. festészet a Múzeumi Leptárban Katalógus 1975
Múzei

Szönyi István

Méltóság,

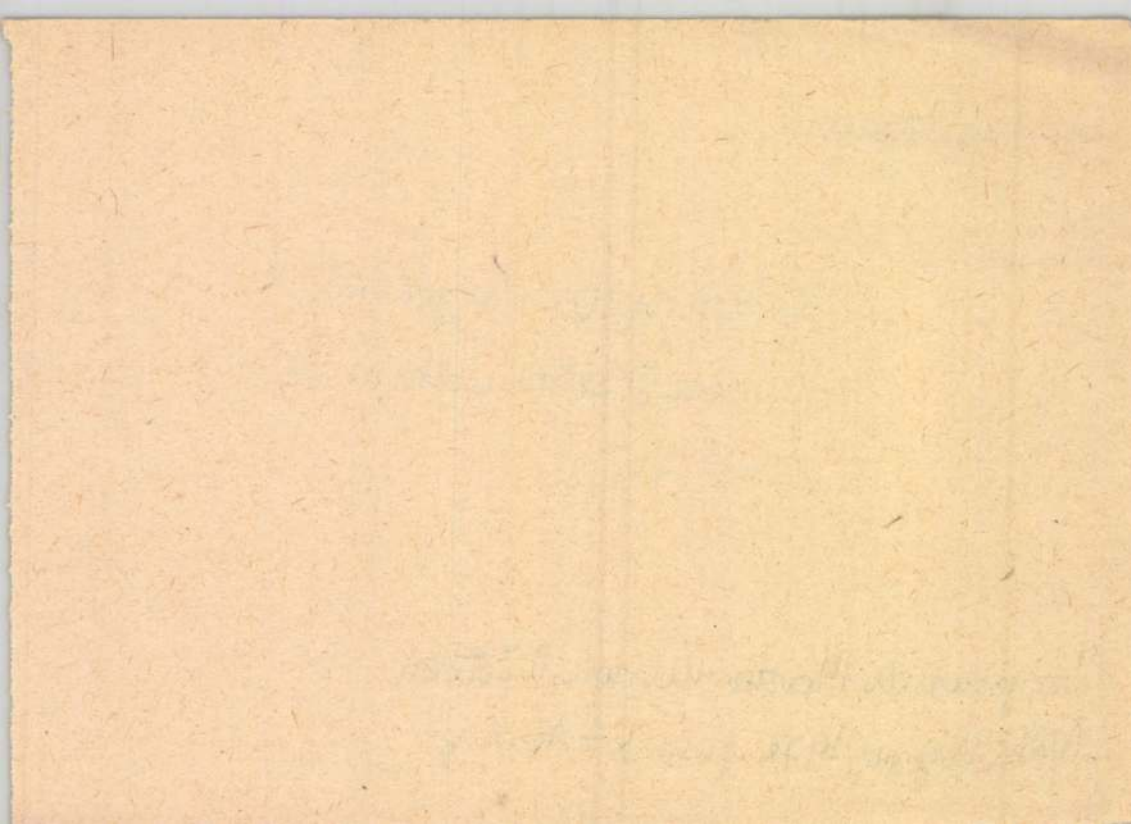
Róza Jula Hivatásosrieház Magyarországon.
Művészet, 1977. október - 6 lap.

Szőnyi István

Szőnyi volt az egyik mestere
Kernucz D. Istvának a fő-
iskolának.

Isi gnomai Márta: Kernucz D. István
Nők Lapja, 1978. január 7 - 16. lap.

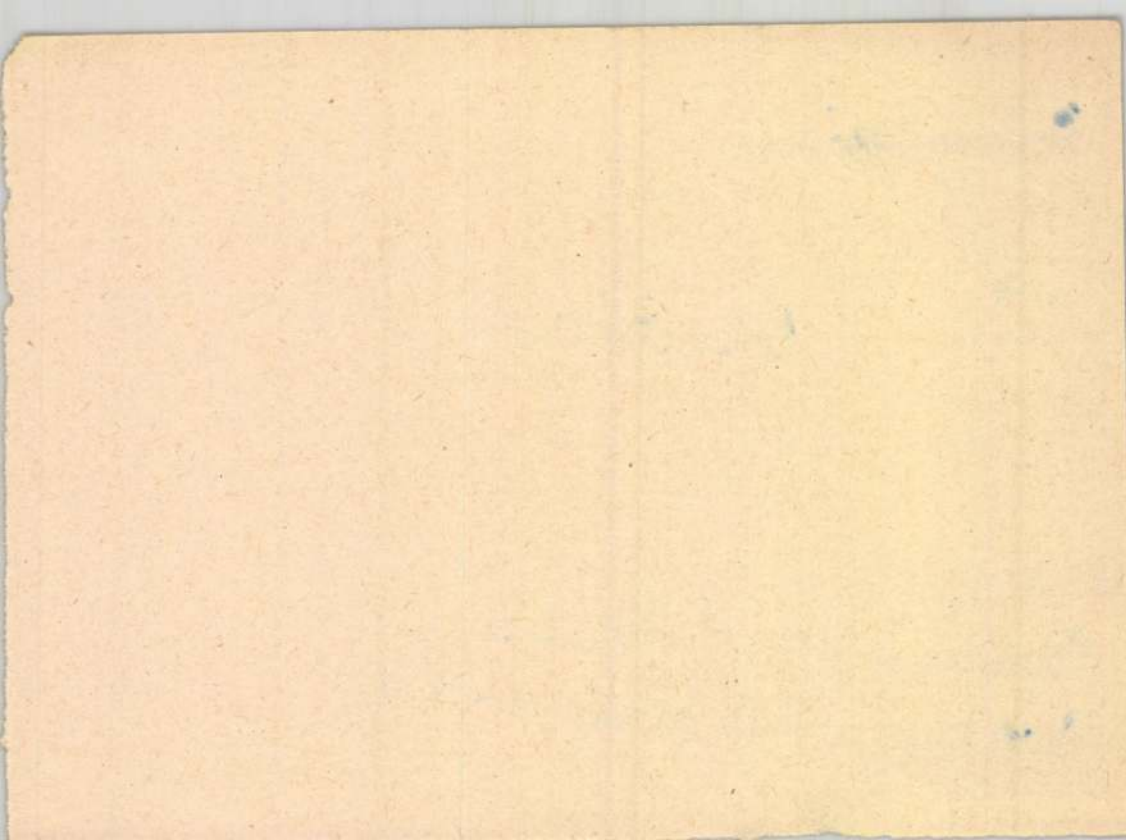

Срѣмји Јстѡв

Илустрациѡ

Сурка Јстѡв. А. Канд.

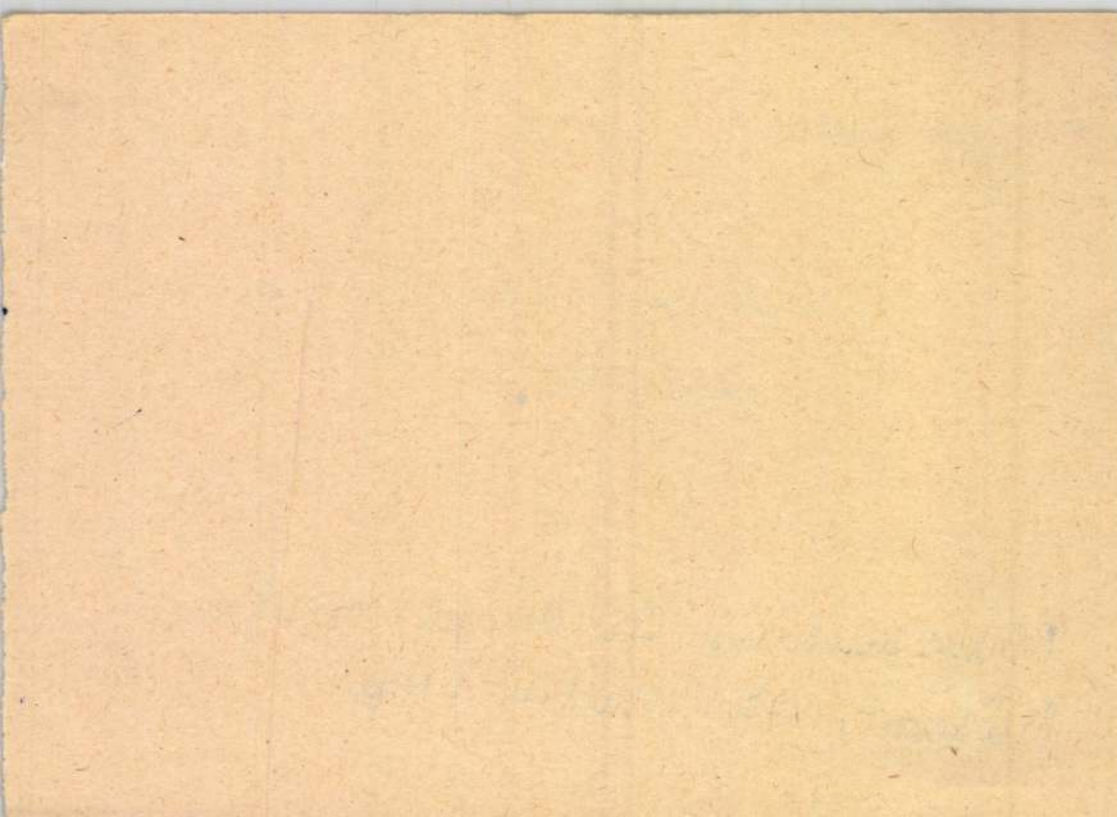
Нѡт. Сурѡ, 1978. фебруар 4 - 19. сеп.

Szönyi István

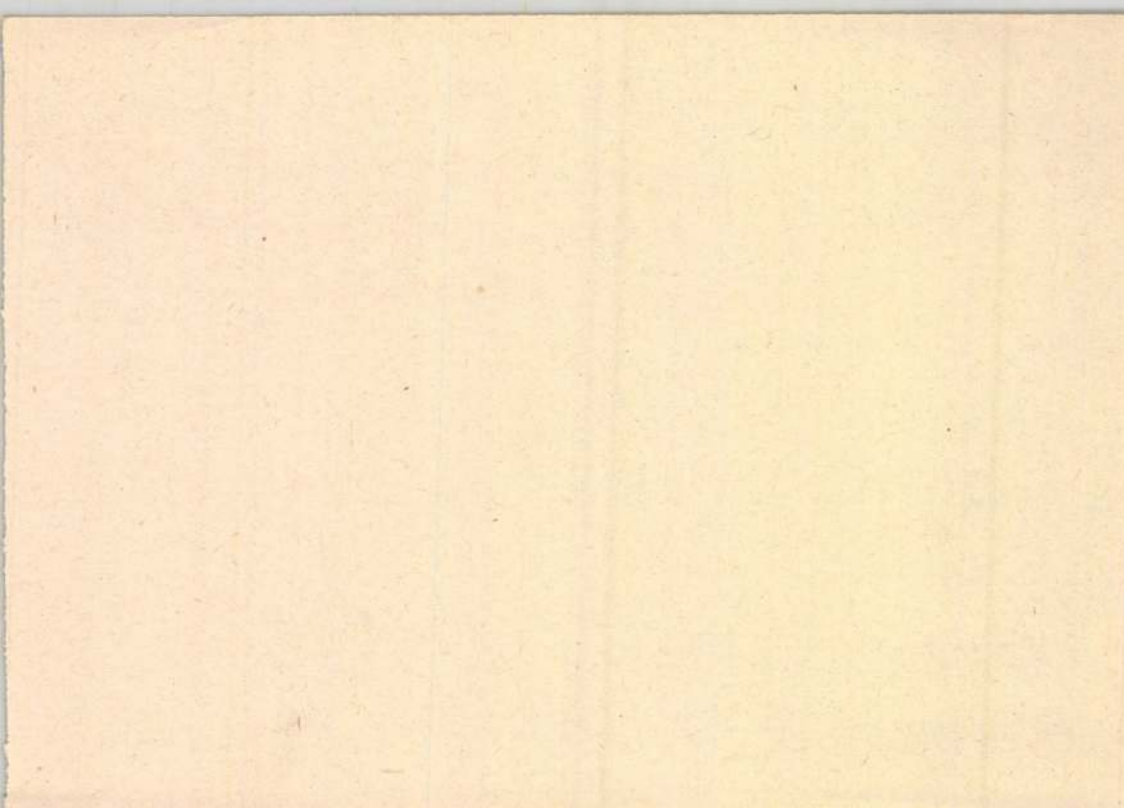
Szönyi István műveire
"Kegyetlen"!

P. Sándor Zsuzsanna: Az iderője csapdája.
Művészet, 1977. december - 2 lap.

K. Szönyi István, pedagógus képzőművész
A kalnai pedagógus képzőművészek ide-
térlete megrajzolt a Hegyei úton. Központ-
ban, melyen a levegővel a művészet m-
tervidéi. (pmltve),
"Bájosdás" c. pmltve),

T.A.: Kéz-kulturált kiállítás.
Kalnai Hírlap, 1944. okt. 1.

Gabrielle Fauré, festo

a művészi fiatalon meglát, az első vi-
lágháború első éveiben. Postimpressionista
festő volt, Párizsban tartott kiállítását.

Művészeti magazin

1977. máj. 20, TV, 21.50 V Gné.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Székely István, Székelyművészt

1021

- 6 -

1977. VII. 16. 7,00 K.

Reggeli Krónika III.

- A keszthelyi Daltoni Puzsoniban holnap 11 órakor nyitják meg a
IV. Kiegészítő Biennálét.

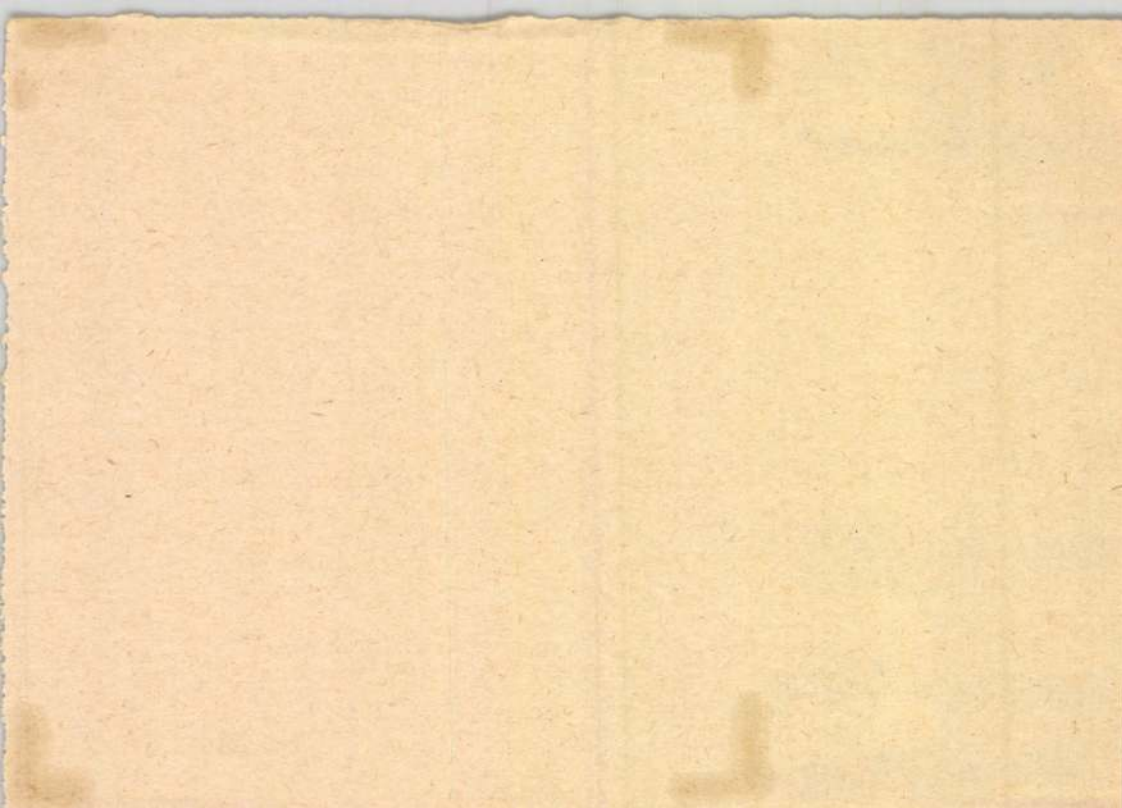
- A Dunakanyarban ezen a vasárnapon Szontrendre mellett Visszgyűd
is kitessz magáért a Salamontoronyban 11-161 tekintethetik meg Rádl
Ferenc festőművész tárlatát Székely István grafikai munkáit pedig
négyórától a művelődési háznál.

- Végül ért a Reggeli Krónika III. kiadása.

Saomiji Yshu
destomivete

L. M: Kiallitote
malabot.

Past Megei & Hildap
1947. Sept. 22.

Gárdonyi István festőművész
a Történelmi Múzeum új kiállítására új-
teremre 30 fő magyar művésztelnek
szerepel a tárlatban a művész alkotása.

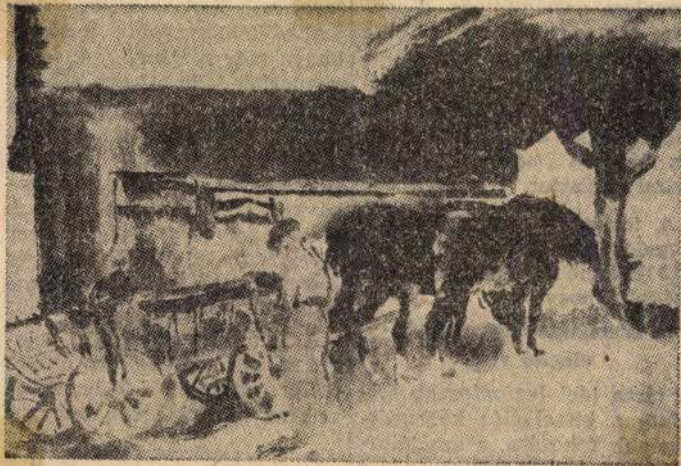
Lovonci Lükös: Kiállítások a Városl.
Vest. Magyar Hírlap, 1977. jún. 29.

1870

Received of the Hon. Secy of the
War Dept. the sum of \$1000
for the purchase of 1000
Muskets for the use of the
Army of the West

Wm. A. Rorer
Genl. & Quartermaster
of the Army of the West

ről, borjúról, esti hazatérőkről
tesz vallomást, az mindig a köl-
tészeti szintjén mozog, a vonal,
a tónus szavakat helyettesít.

Szűcs István: Kézbesítés

Dr. Sághy Vilmos be

Biztatóan gyors ütemben
lőtt a kiskereskedelmi áru-
orgalom az elmúlt öt hónap-
ban, így várhatóan sikerül (a
avalyitól eltérően) teljesítenie
a belkereskedelemnek éves ter-
vét — mondta tegnapi sajtótá-
ékoztatóján a Parlamentben
Dr. Sághy Vilmos, belkereske-
delmi miniszter.

A tervezett 8,5 százalékos
orgalom-emelkedés helyett
0,3 százalékot értek el, ami
ezt jelzi, hogy

**az áruellátás színvonala ki-
elégítő volt.**

A tárca idei legfontosabb fel-
adata a kiszolgálás kulturált-
ságának fokozása, a szolgálta-
ások körének bővítése.

tarozást, karbantartást nem
szabad elhanyagolni, elsősor-
ban a már meglévő szállodák,
vendéglők jobb kihasználására,
s arra kell törekedni, hogy a
vendégek minél elégedettebben
távozhassanak. Ez pedig csak-
is lelkiismeretes, odaadó mun-
kával érhető el. Sokat várunk
e tekintetben attól a 16 ezer
szocialista brigádtól, amelybe
150 ezer kereskedelmi dolgozó
tömörül.

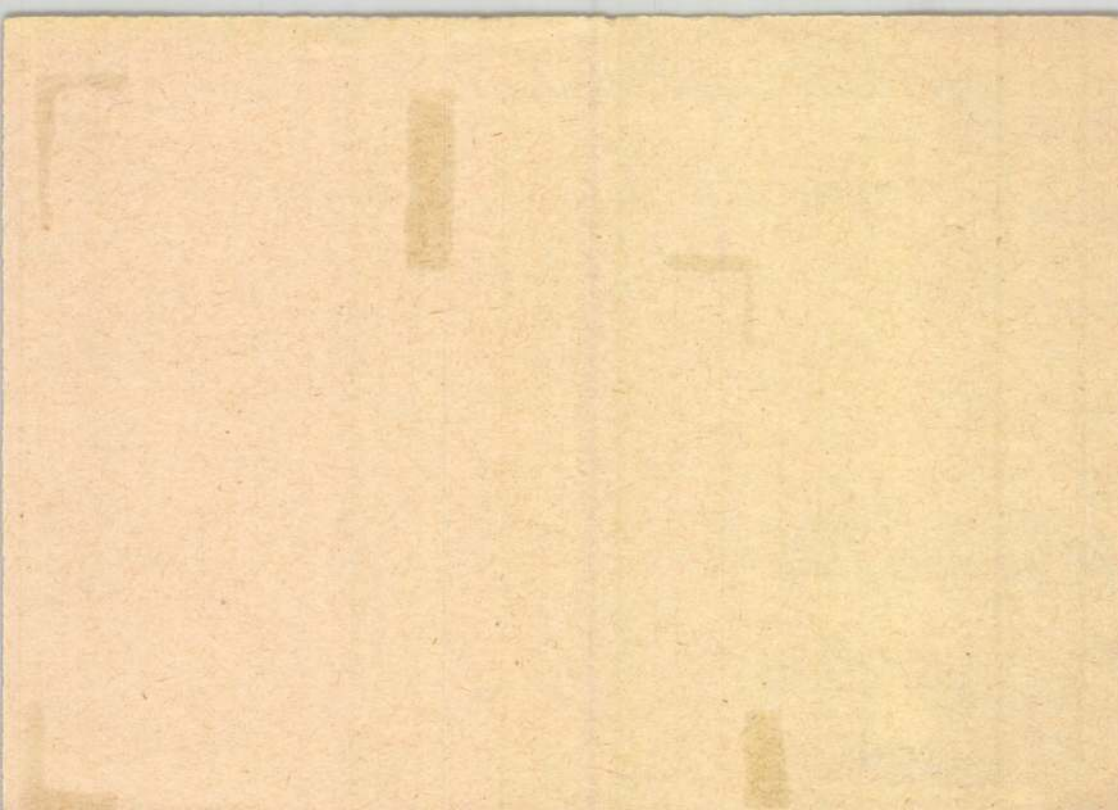
A lakosság ellátásáért fele-
lős szakemberekhez az utóbbi
időben mind több jelzés érke-
zett az ipartól arról, hogy

**a termékszerkezetváltás
miatt ezt vagy azt a ter-**

Suomeni Istori, festomineen

Sosoni Mikko:
Cesed-Napkoros

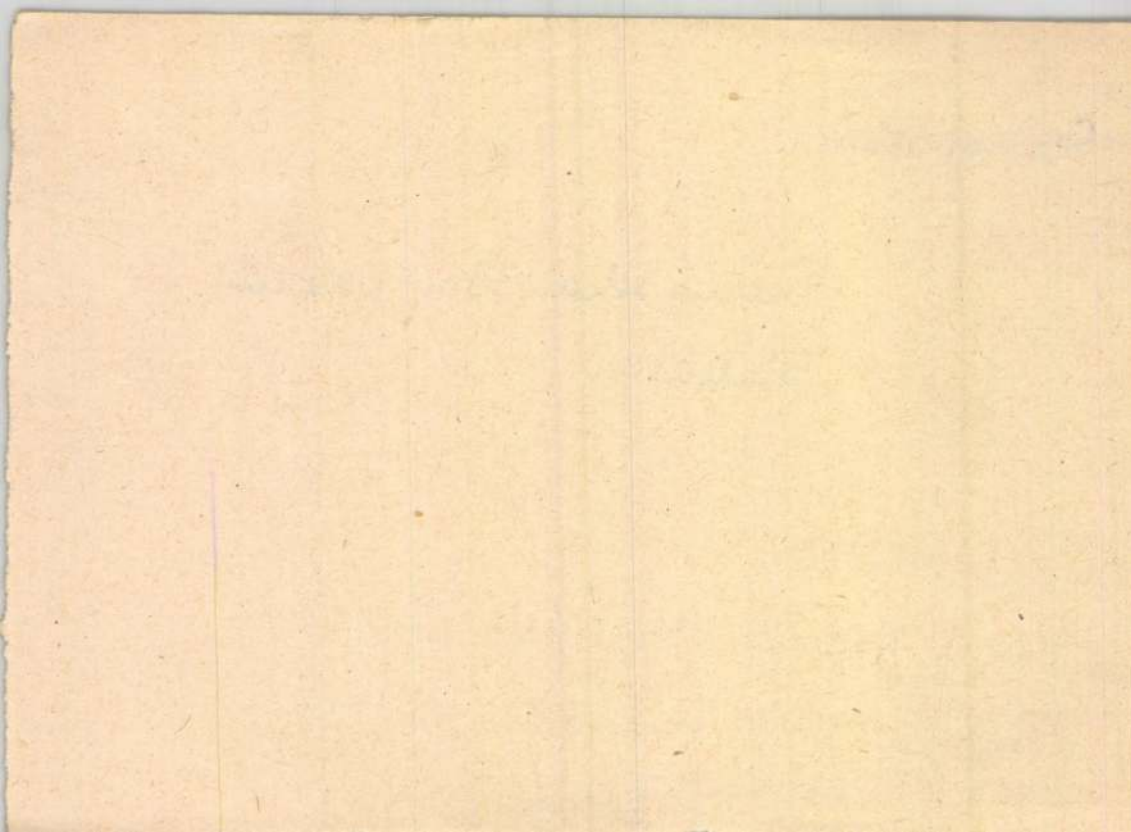
Pert Megeei Glidap,
1977. jän. 12.

Szönyi István

Szönyi István 1930-ban elt
Itáliában

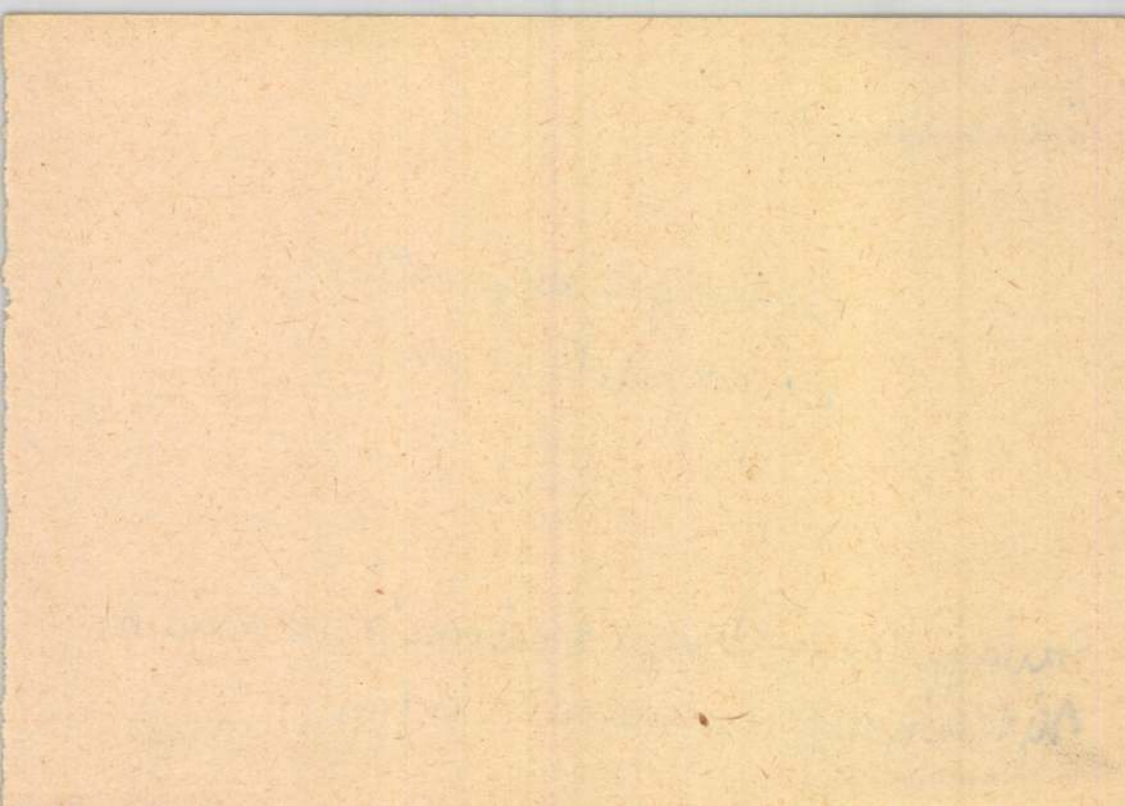
Rózsa Gyula: A „rómaiak” 1945 után.
Művészet, 1974. december - 26. lap.

Ötvenéves Estéle

A „Nyugat” folyóiratból
illesztések. (nyoma)

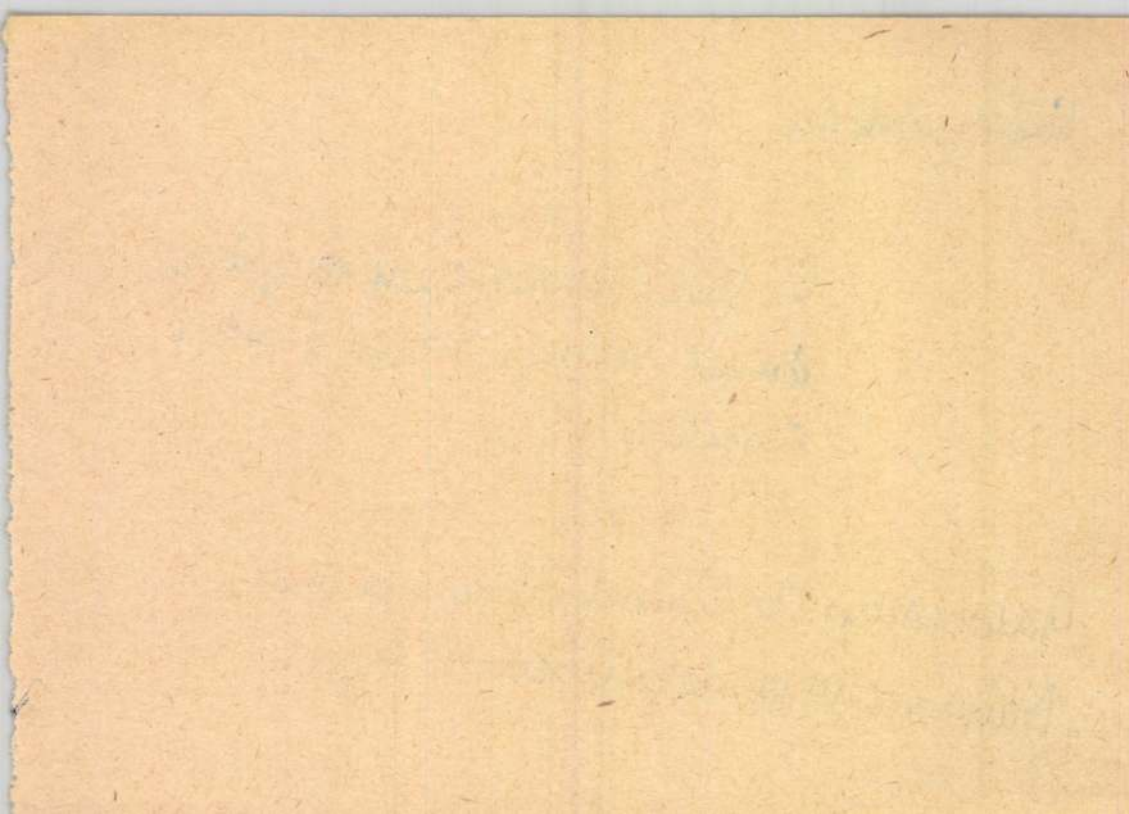
Szilágyi György: Nyugat Emlekműzeum nyitása.
Nyugat, 1977. december 4 - 16 lap.

Svømmi Gstaau

A Gör-mädersarosi teuplom
falait Svømmi Gstaau freskoi
disritib.

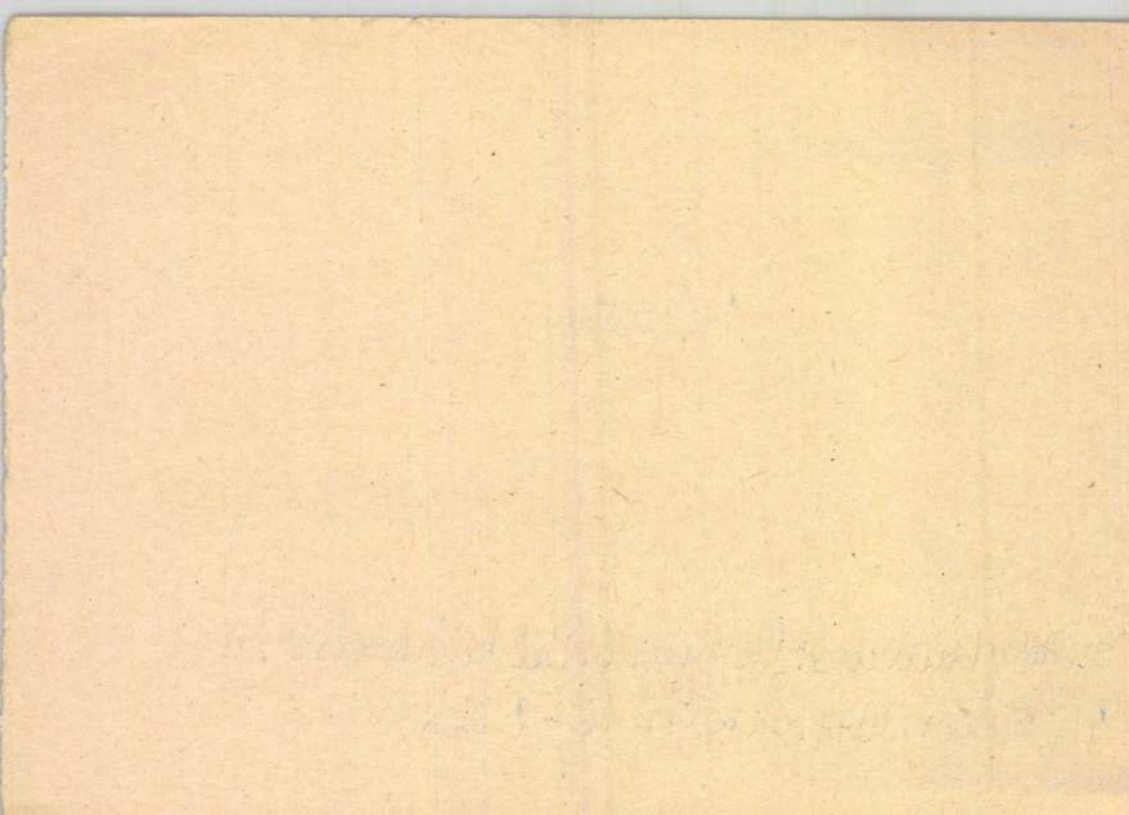
Gabor Ester: A "Römeai iskola" építésete.
Művészet, 1977. december - 11 lap.

Szönyi István

Méltóság.

Székhelyi András: Molnár G. Pál kiállítása.
Új Tükör, 1977. október 16 - 2 lap.

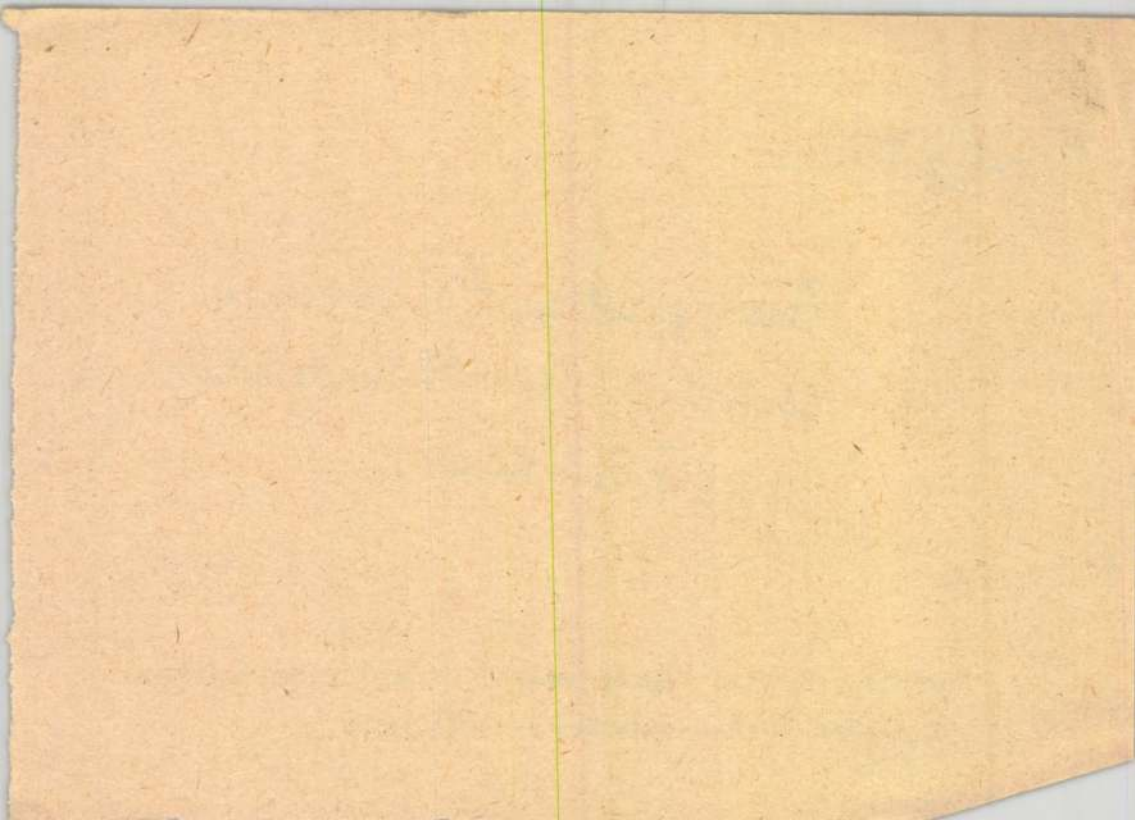

Szönyi István

Szönyi István tanársegéd.
Jelölt, a most Philadelphia-
ban élő Tar Sándor.

Kereksay Gyula: Képzőművészet Szabolcs-Szatmárban.

Művészet, 1977. szeptember - 18. oldal.

Görög Ystván, festőművész

Indoklásokért a Budai-háza falakánál
a Ybl ualdd hágyatka. A kis műemlék
több mesterséget, szobrot, kőplasztikát
láthat a látogató, - így a művészi al-
kotásait is.

Előzetes Magazin

1977. jún. 29. Televisio, 21.30 Y6ne.

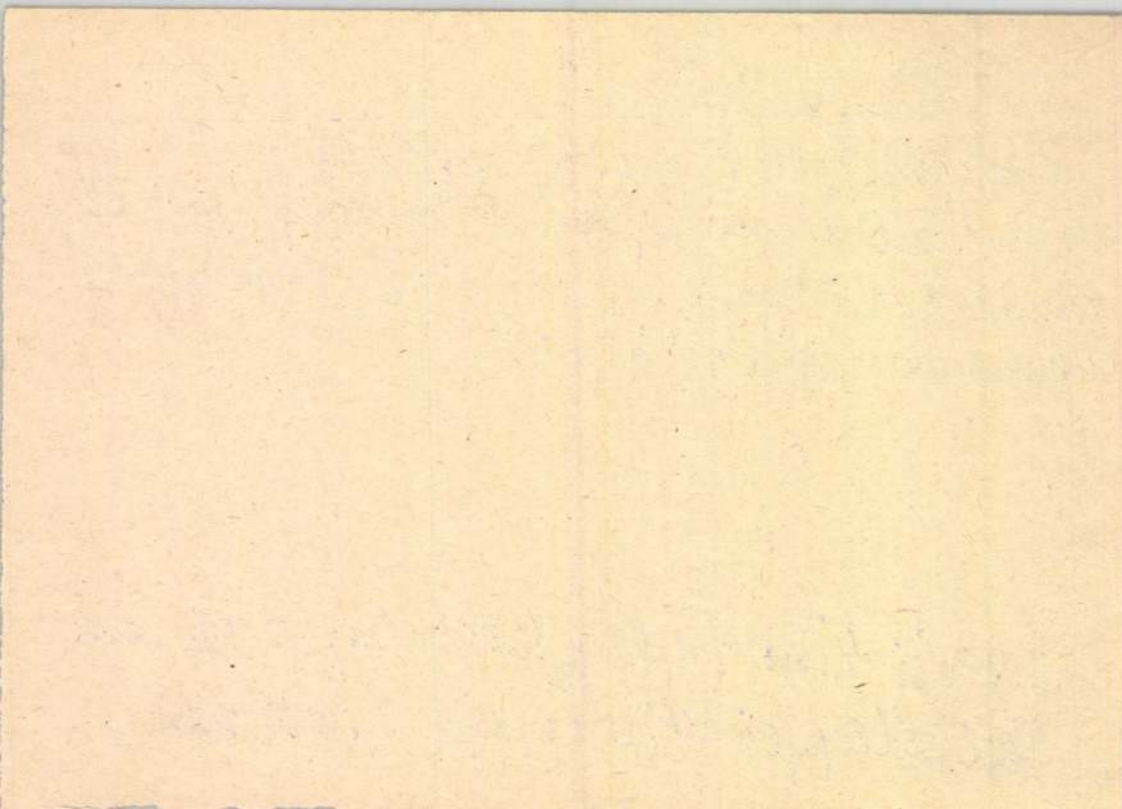
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a signature. The text is extremely faint and illegible.

Szónyi István, festőművész

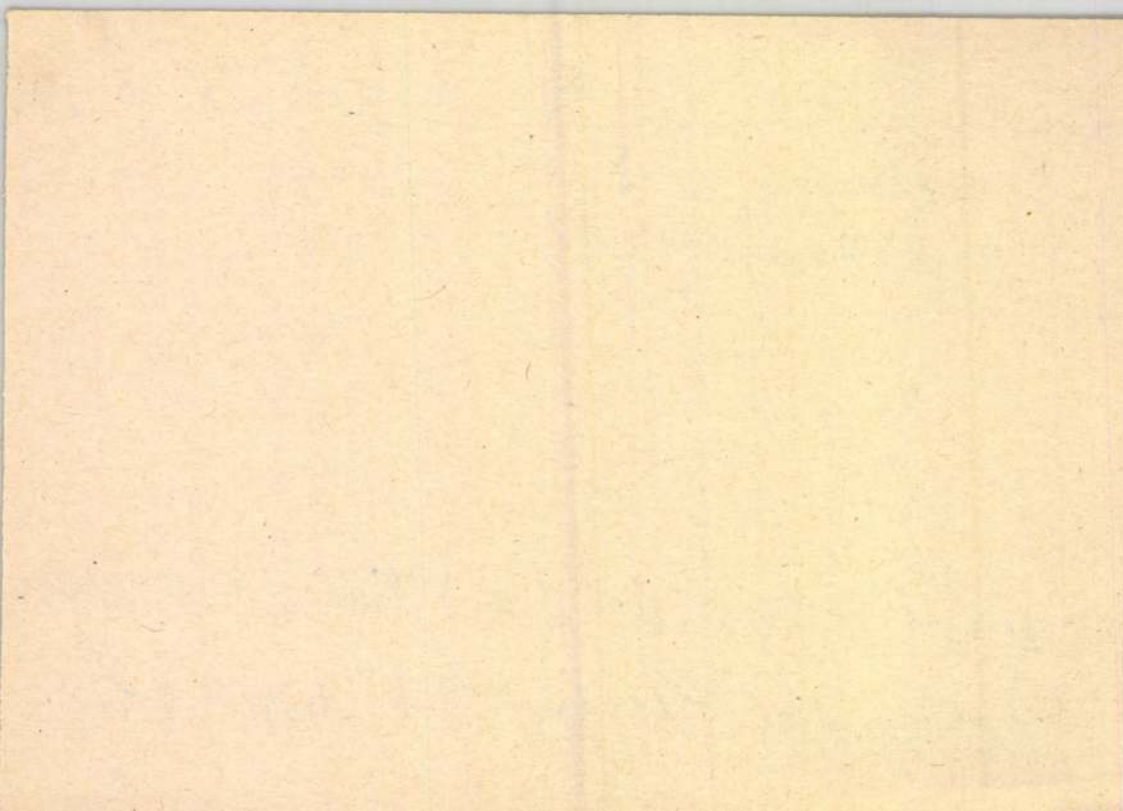
Festőművészetek először Szatmárnémeti városi képző-
művészeti iskolájában, később Kolozsváron és Vácra is
felkészült Szónyi István festőművész és a
művelődéspolitika járványos.

Lavonci Miklós, a Nagy István Gáspár téri műv.
Festő Művész Iskola, 1947. szept. 21.

Sabunzi Gustav, festämiehen
a kiduna balia is venutatta
a miehen nuoret.

Lasonci Mikko: Pest Megyei Kiállításunkon
Pest Megyei Helylap, 1947. sept. 28.

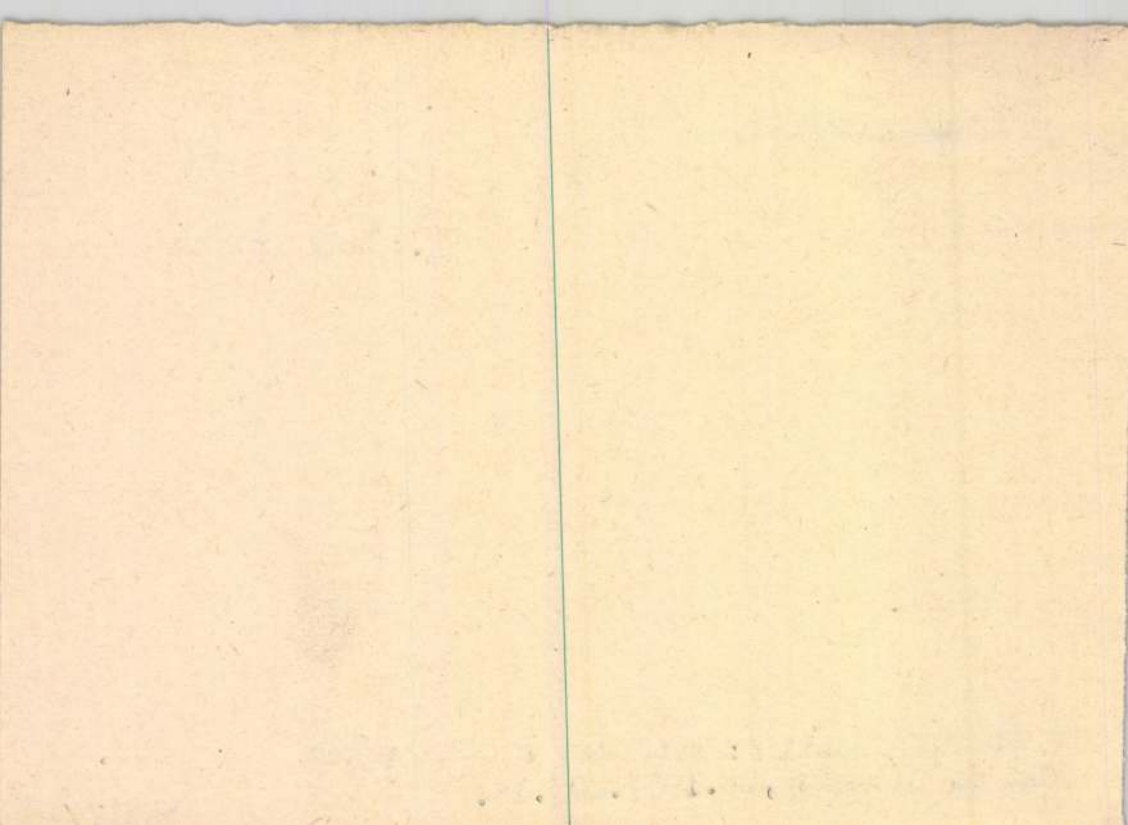
Szónyi István, ktb

L.:Csók István

dr Steiner László: Festészet a bélyegeken
Élet és Tudomány, Bp. 1977. máj. 13.

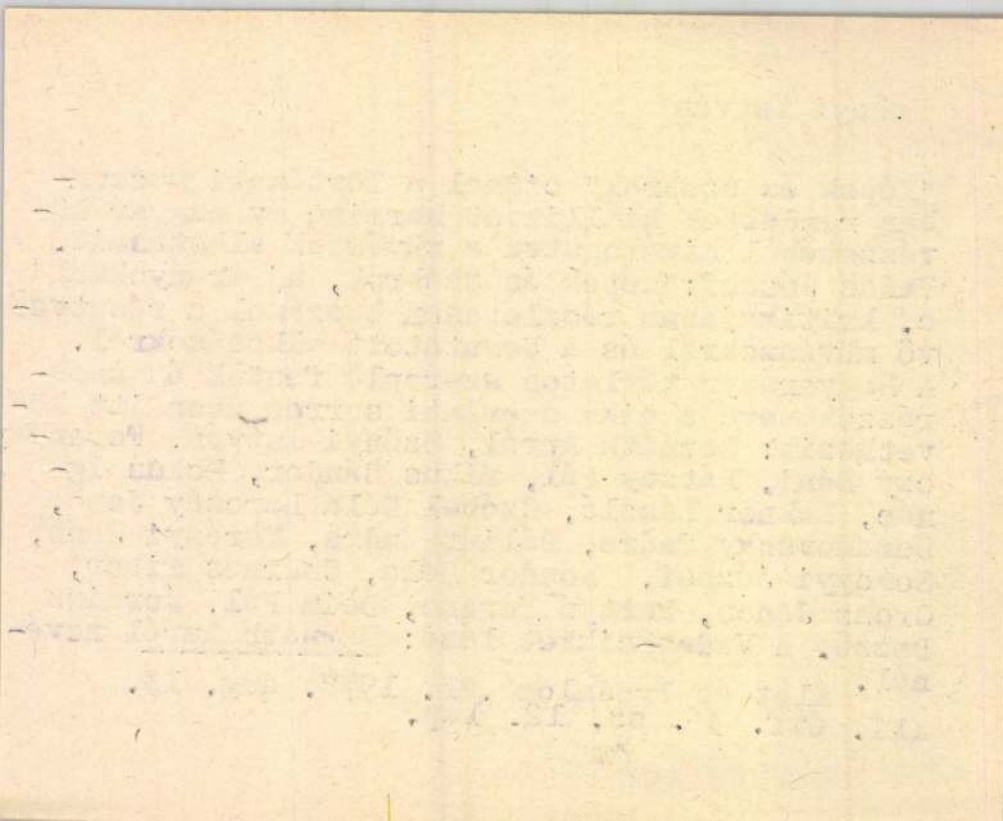
606.

XXXII/19

Szőnyi István

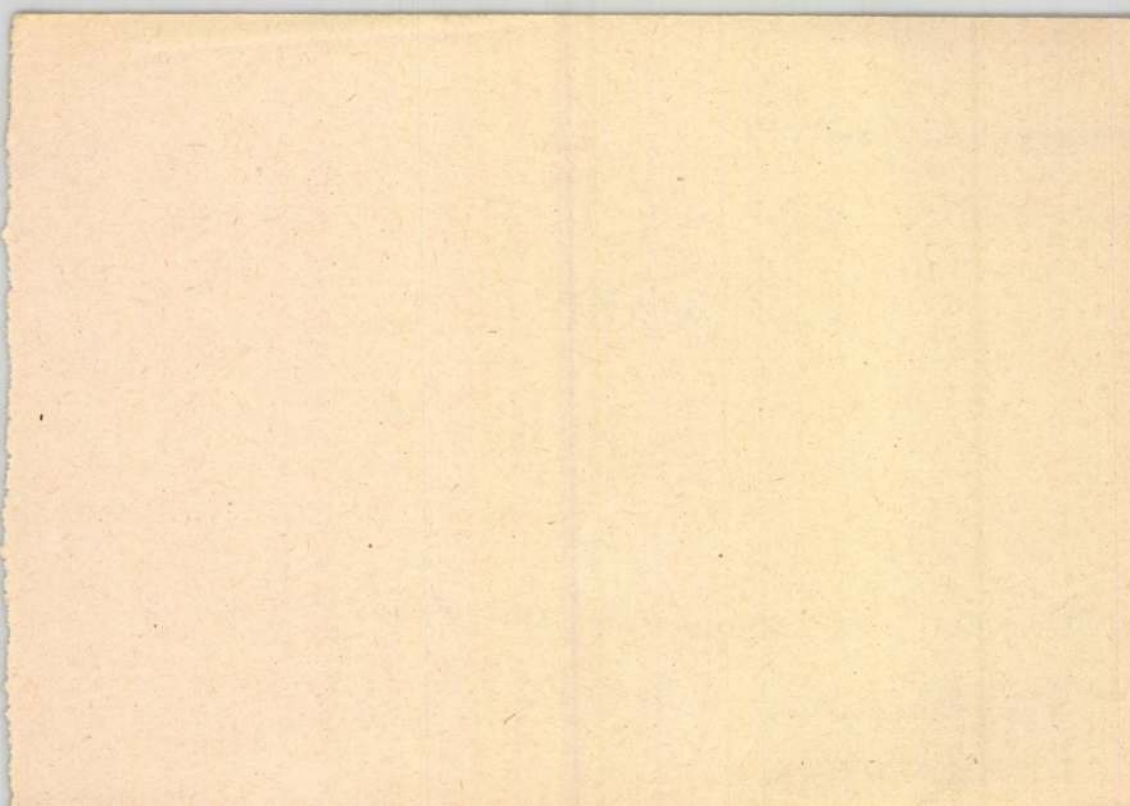
"Képek és szobrok" címmel a Történeti Múzeumban rendeztek kiállítást harminc év magyar művészetéből kiválogatva a művészek alkotásait. Vadas József: "Képek és szobrok, új arányokkal" c. kritikájában részletesen beszámol a résztvevő művészekről és a bemutatott alkotásokról. A Nagyarányu tárlaton szereplő festők és szobrászok neve a cikk szerinti sorrendben itt következik: Bernáth Aurél, Szőnyi István, Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Mikus Sándor, Kokas Ignác, Lakner László, Czóbel Béla Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Bálint Endre, Kerényi Jenő, Somogyi József, Kondor Béla, Csernus Tibor, Orosz János, Martyn Ferenc, Deim Pál, Korniss Dezső. A Vadas-cikket lásd: Bernáth Aurél nevével. Élet és Irodalom, BP. 1977. aug. 13. XXI. évf. 33. sz. 12. lap.

Stömvi István

Méltóság.

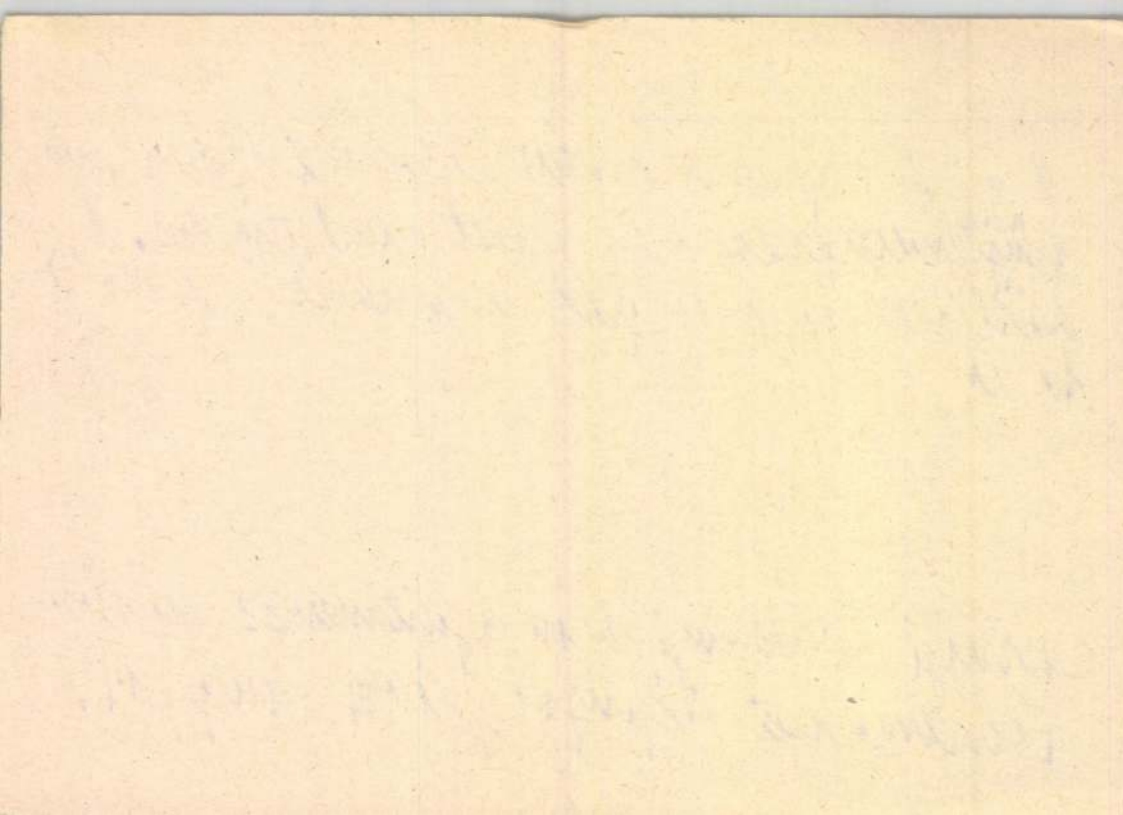
P. Szűcs Julianna: Az idősejél isapadaja.
Művészet, 1977. december - 2 lap.

Fröngi Jóhann, Vestmannaeyri

A gæði, miðaloni kiptar Deilingi Jóhann mið-
gæðingjænk egi vésist miðatji be. a
kállitdon þessal a miðer alhóð-
ad is.

Fröngi L.: Deilingi Jóhann gæðingjænk
Tehdameppi Néprijid g, 1974. aug. 14.

Grönzy István, Lestonművészi
az agyvérzést kiterjedő művészetére
világképeire, jelentős hatást gyakoroltak
a Kepraművészi Társaság tanító kesz-
trám-művészei. (Beregy, Bernáth, Farkas, Grönzy)

Ugyházi László: Grönzy.

Magyarország, Budapest, 1944. aug. 4.

1871
A. R. ...

Szönyi István 7. osztály

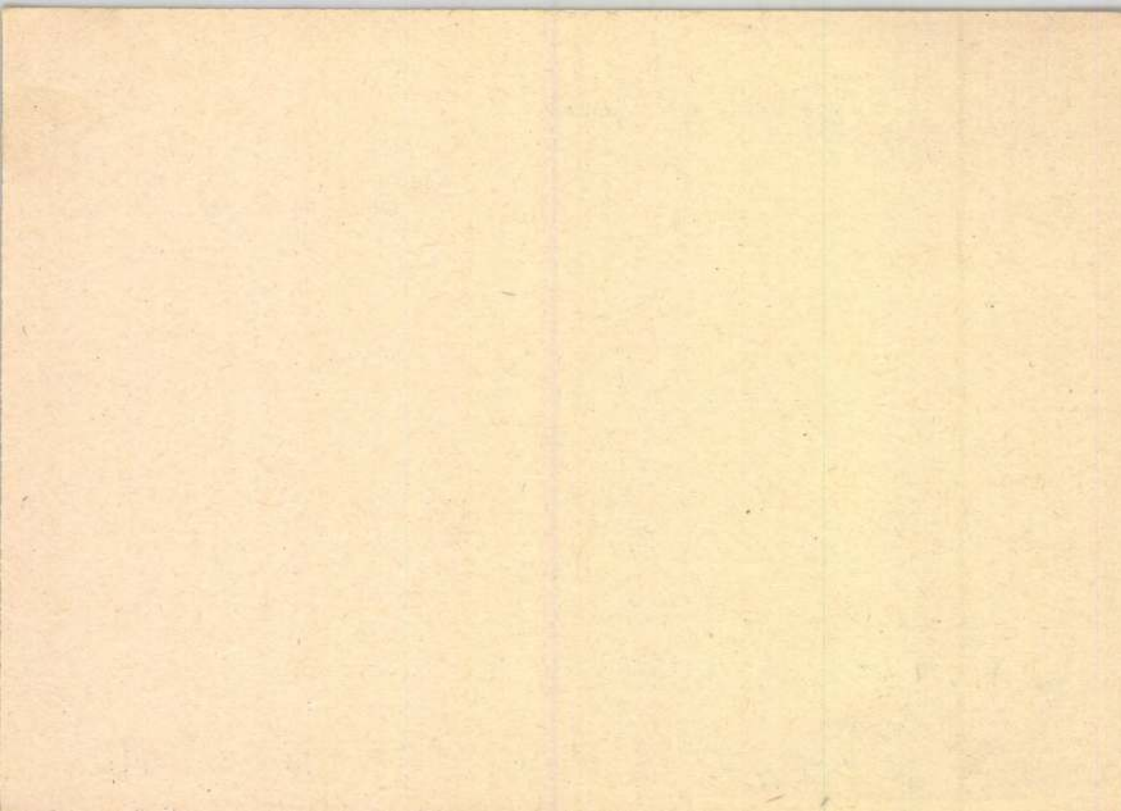
L: Mátyás Ödön

(h.m.) A látás iskolája

2

Esti Hírnap,

Bp. 1977. okt. 17.

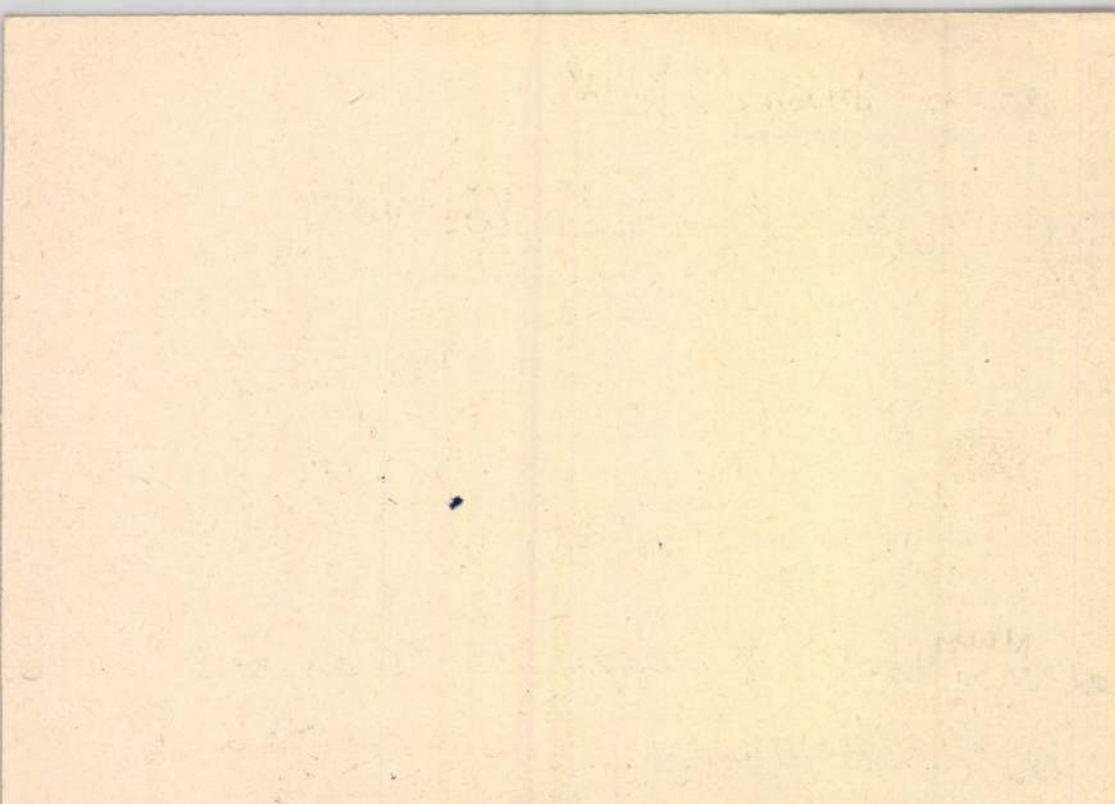

Szónyi János, testő

L: Kós Károly

dr Nagy Károly : * Legeen : Kós Károly ké 6.

Esti Hírlap, Bp. 1977. okt. 14.

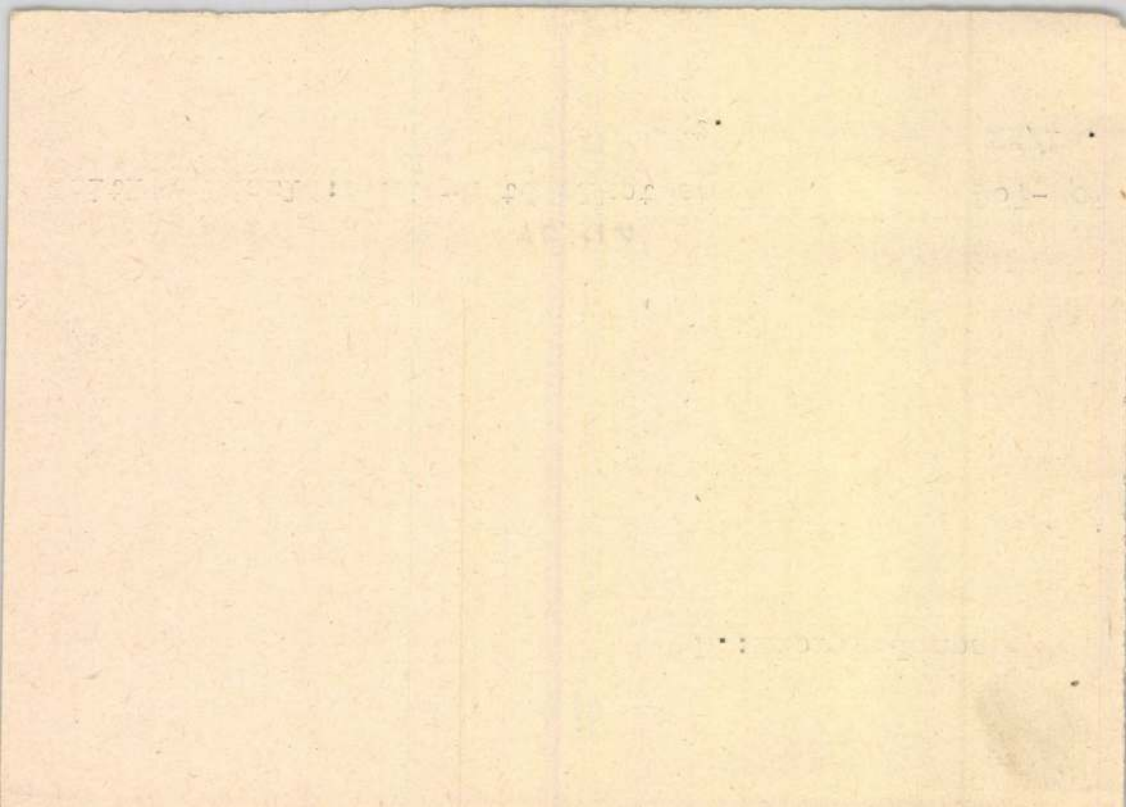

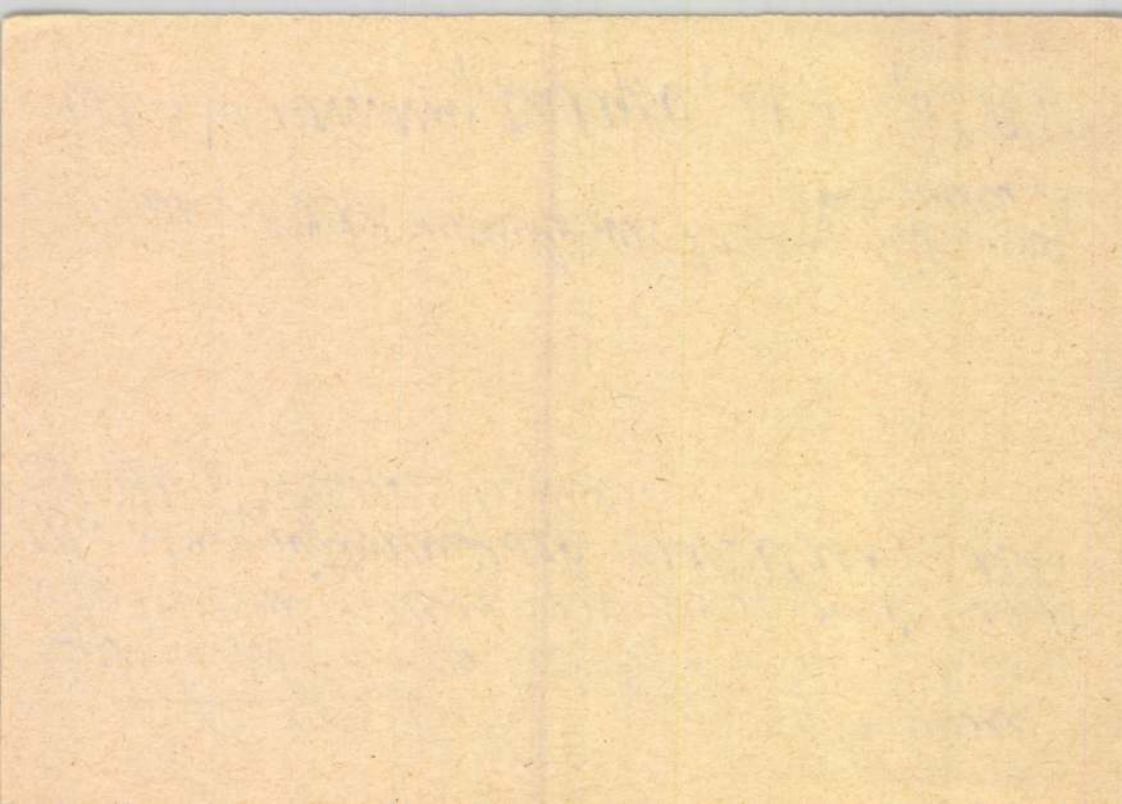
Stony Johnson, koki

L.:Thorne János

Heitler Laszlo: A mogyújtó alkotása
Jelenbar, Decs, 1977 okt.

907-909
XX/10.

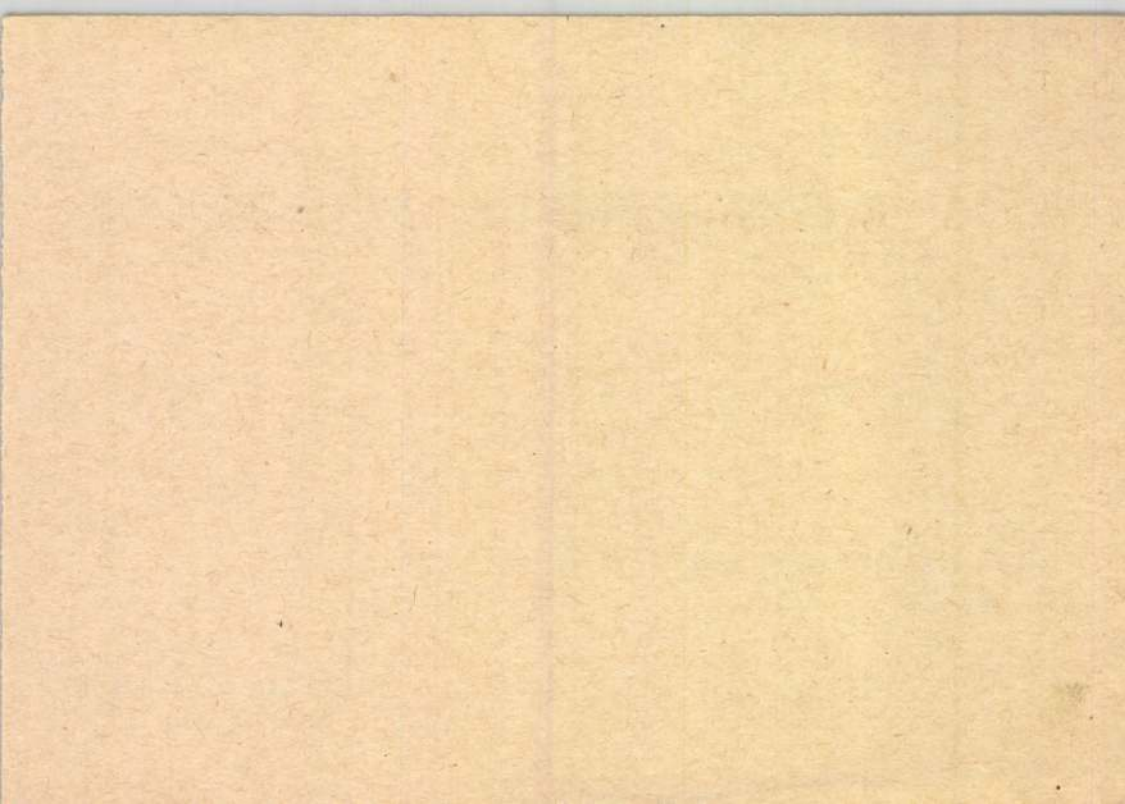
Nr 44. Kbnk 16 Budapest, 1917. december

Maklari a: 4500 Ft.

J. R. / 11. / 1917.

"Buvakanyan" geadke 20x33cm

Fransz' L'Arden

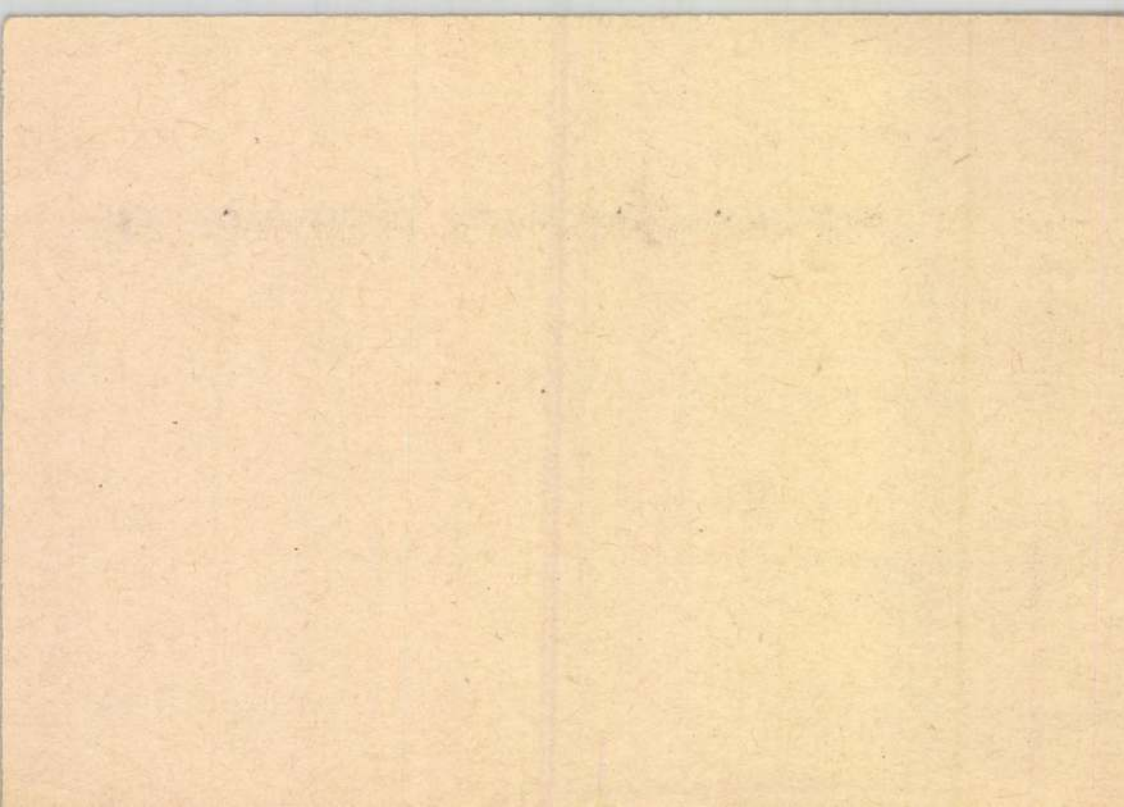
Bay 44. Képakete 6 Indapast, 1977. december

Makalasi a: 10000 fr

dir. p. : frang. l.

"Doubled" gavel 40x10 cm

Frang. l. v. v.

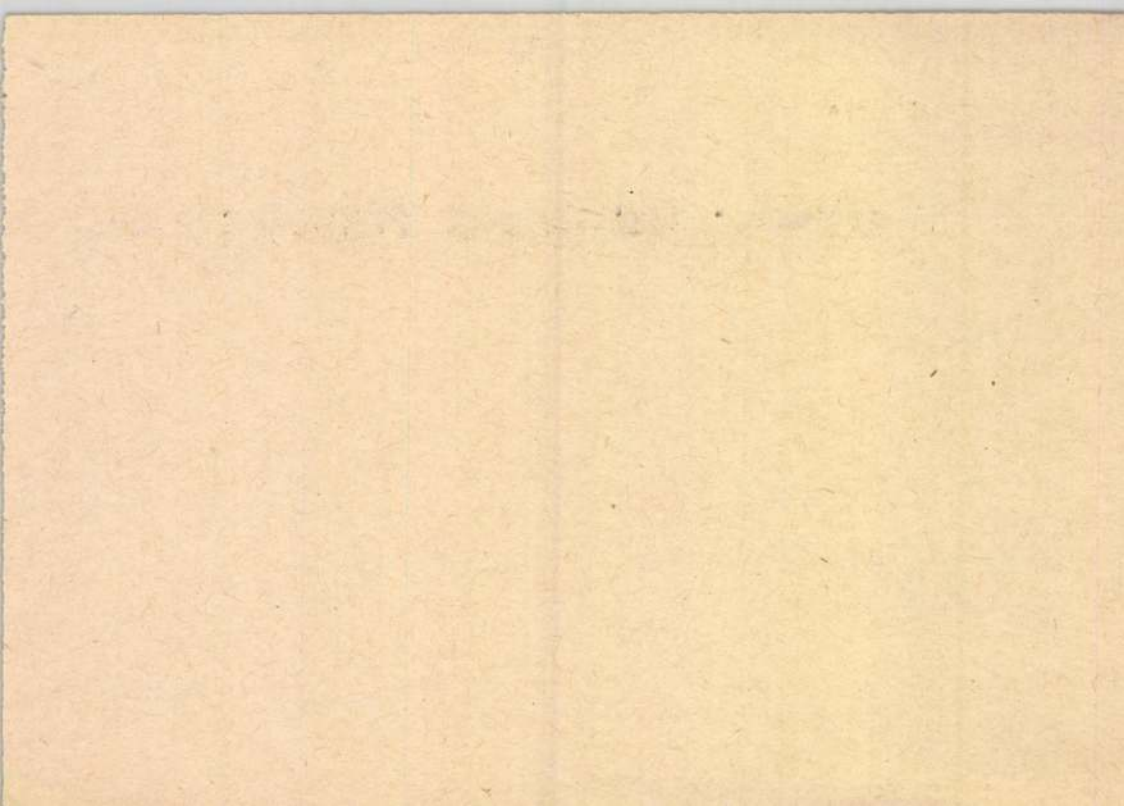

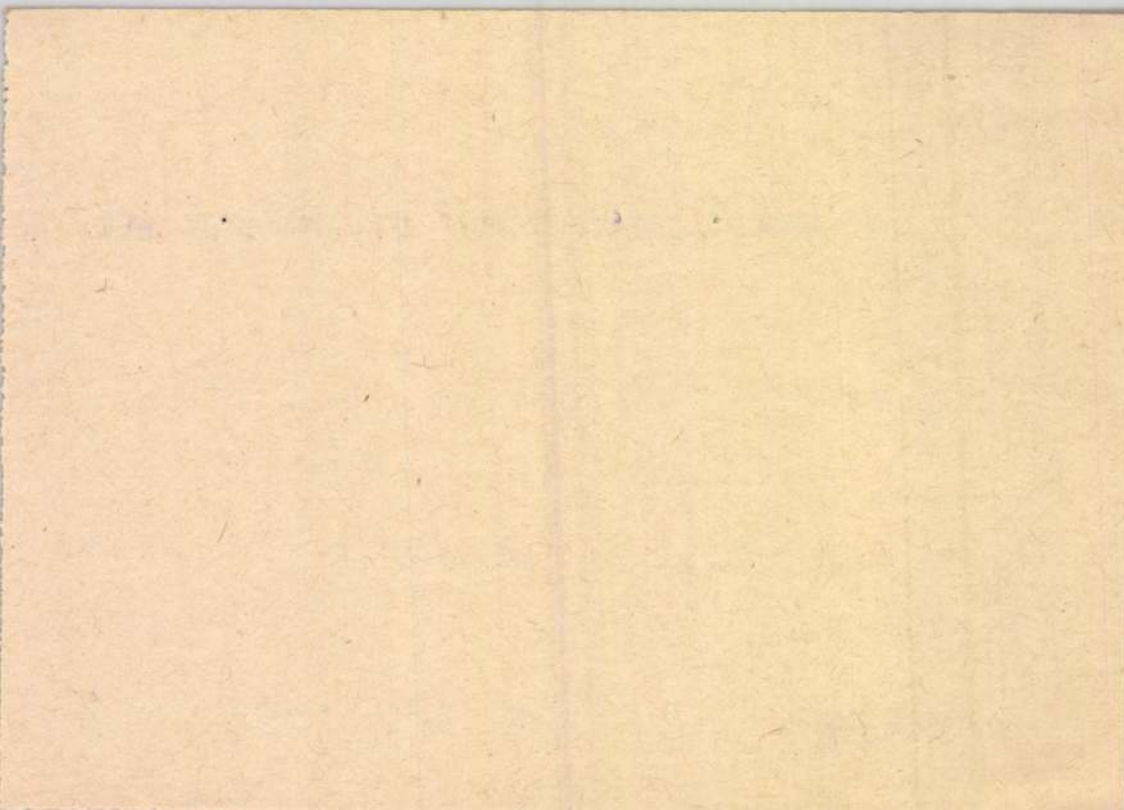
George L. L. L.

Probatore "Gouache 20x33 cm
J. C. L. : Gray 1. 1938
Vedel.

M. L. L. : 2000 fr.

Bay 44. Képaucel6 Budapest, 1977. december

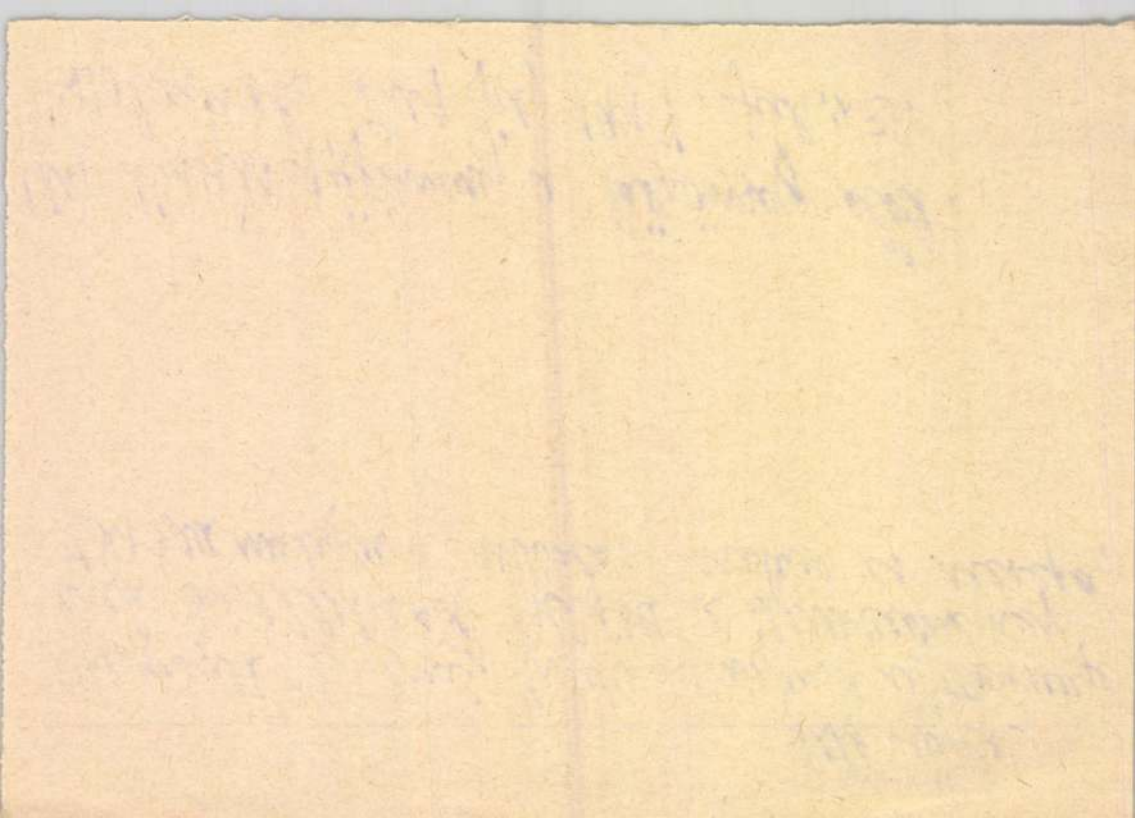

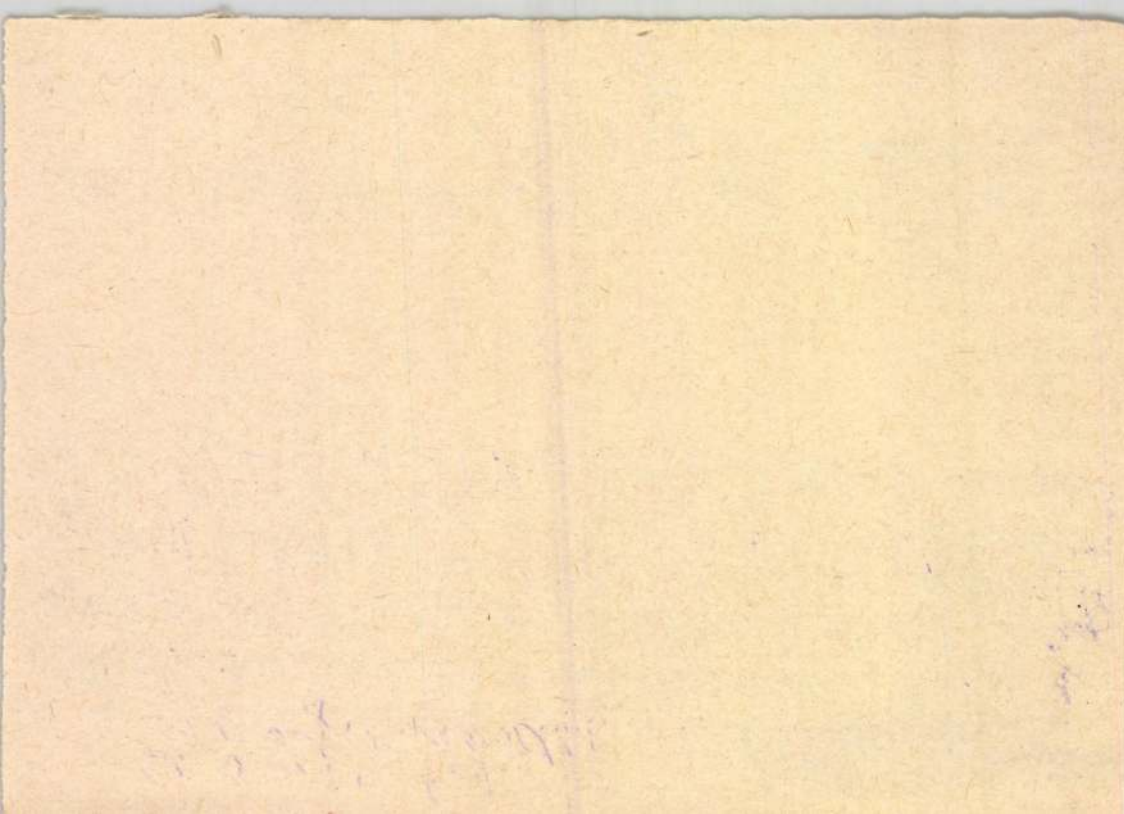

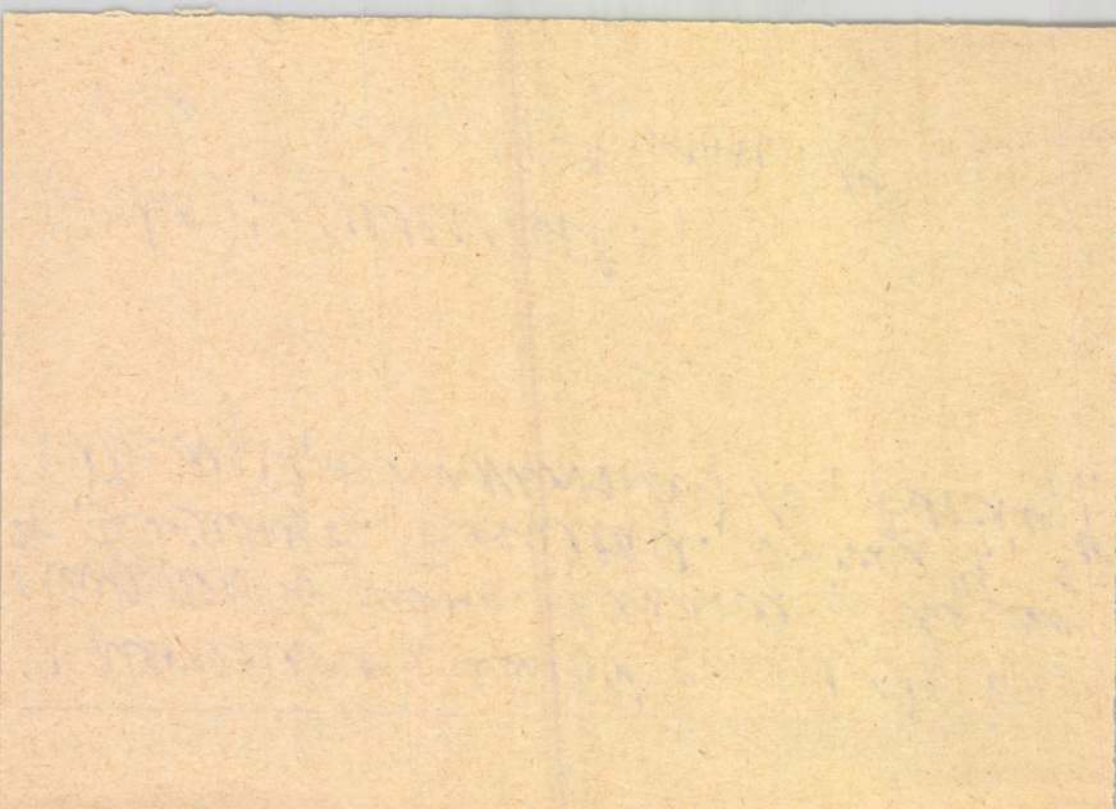
Stamps: 4 from
Postmaster

Allegory of the American people
with political figures a classic
Tartan, medals a number in metal.

(A): Washington a
Dobson's Lark, 1874. No. 13.

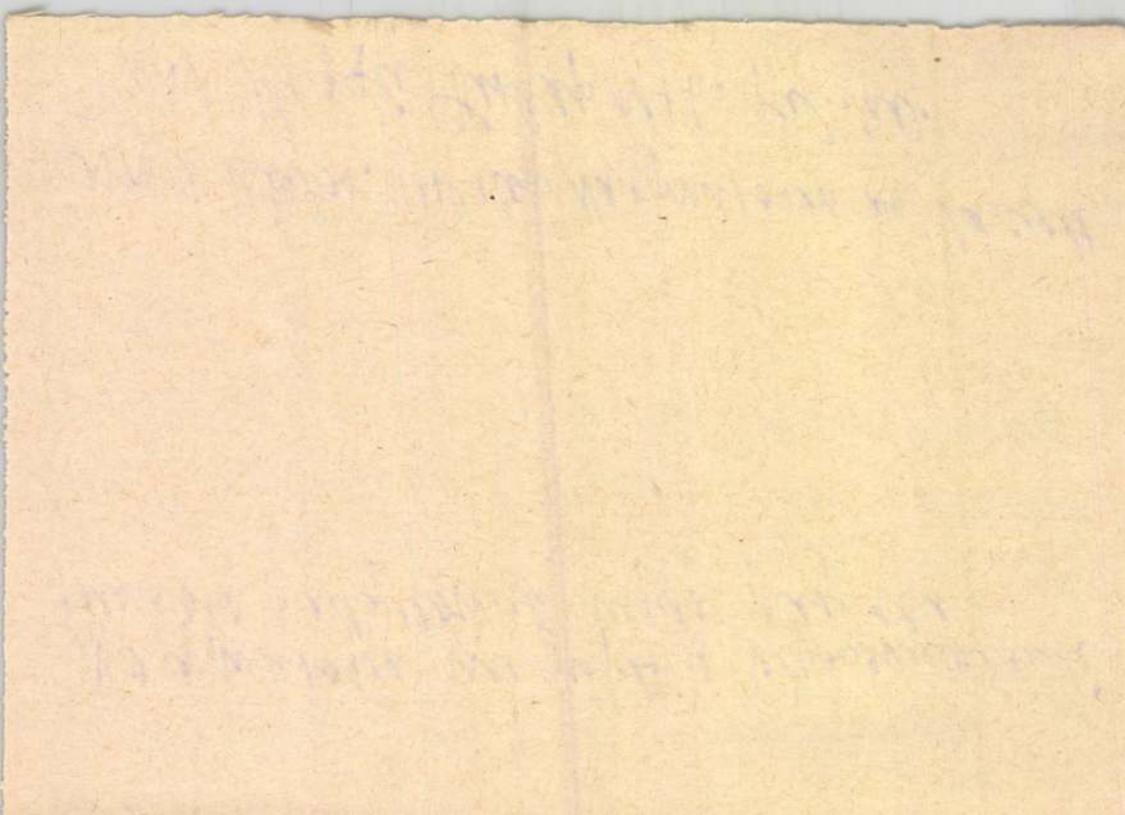

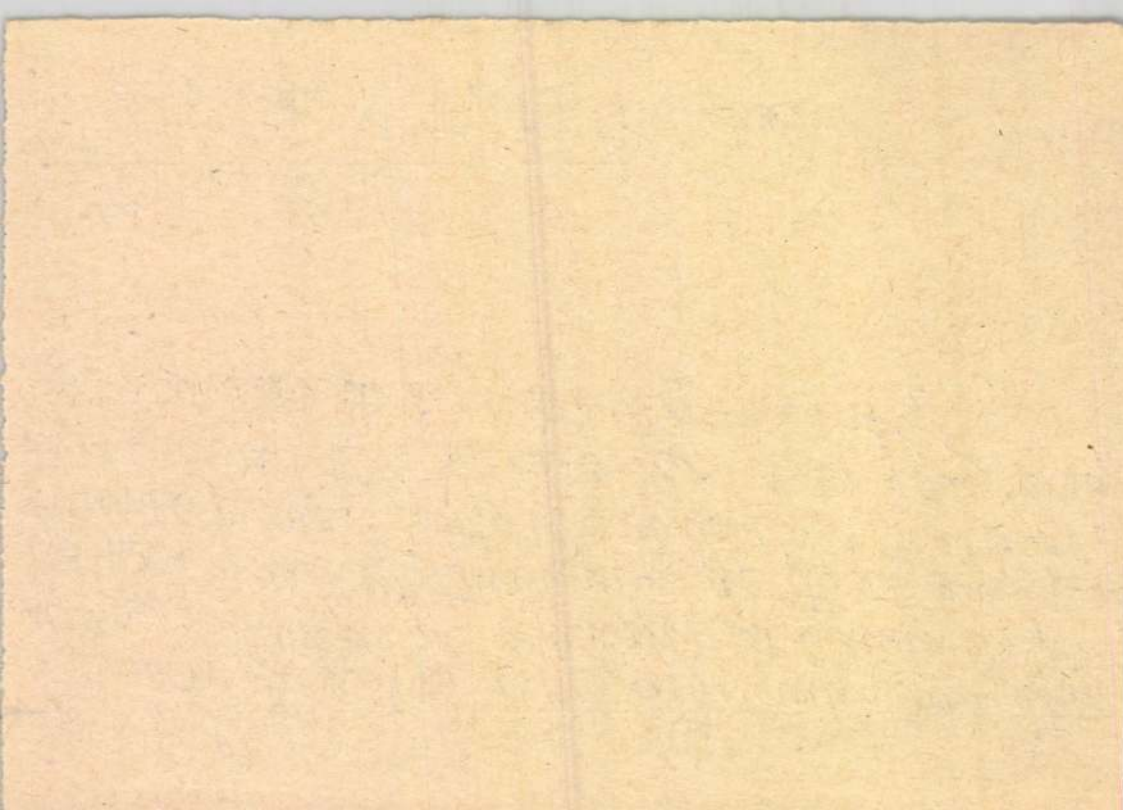

Ernst, Johann
Karlmann

Magnum non minus a vobis dicitur
tunc in alio modo magis tunc -
non proinde dicitur hinc hinc, magis
non in tantis magis tunc magis
nihil in cognoscitur, nisi dicitur, Berni
Ernst, idem.

Ernst, Johann: Tunc magis in Berni.
Part magis tunc, 1777. 20.

SZÖNYI ISTVÁN

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

540-542

Szöveg : 55, 256, 257, 258, 264/98,

264/99,

Kép : 256, 453,

Kronológia : 1929,

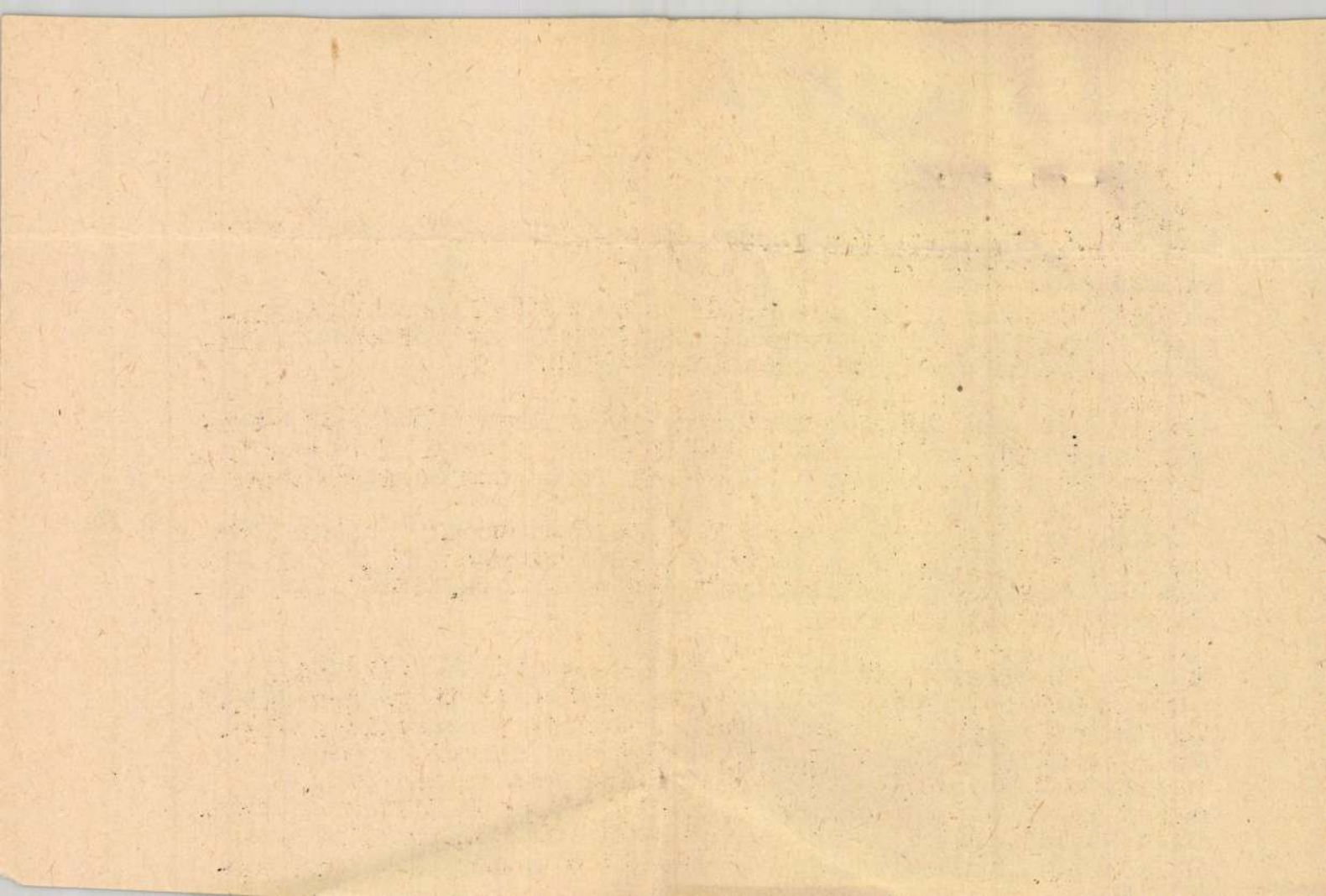

Szönyi István, festőművész

1977.VI.26.Petőfi, 11.38/KJN6/
Láttuk, hallottuk

- Képek, szobrok a 30 év magyar művészetéből címmel kiállítást láthatnak a Vár Palotában lévő budapesti Történeti Múzeumban. Csapó György jegyzetét hallják.
 - Az utóbbi évek legjobb kiállítását látjuk a budai Vár Palotában. Kiváló válogatása a 45-től 75-ig eltelt 30 év magyar művészetének az, amelyet a budapesti Történeti Múzeum Varsó után itthon is bemutat.
- A katalógus szerény és rokonszenves előszavában a múzeum főigazgatója azt írja, hogy készséggel helytadnak más, de az értékelés felelősségének alapvető kérdésével egyetértő elképzeléseknek is.

Valóban lehetséges ésx remélhetőleg lesz is más válogatás a kiállítása a Budapest centrikus, ha úgy tetszik urbánus képzőművészetünknek, Dr.Horváth Miklós főigazgató szavaival élve. Minden válogatás amely 100-150 műtárgyban akarja bemutatni 30 esztendő ternését szükségképpen önkényes és hiányos. De hogy a kiállítás rendezőihek Egri Margitnak és Böldes Emiliának volt bátorságuk vállalni ezt volt izlésük, ítélő képességük a műtárgyakat kitűnően elhelyezni ez szolgáljon nagy dicséretükre.

Végre egy kiállítás, amely nem kifárasztja, hanem felüdíti a nézőt. Amely nem nehezedik rá, mert a válogatás szempontja a minőség volt.

Kiváló műveket láttunk és amint az köztudott a jó művek nem ütnek, hanem kiegészítik feltételezik egymást.

Jól megfér Szőnyi Estván, Bernáth Aurél, Czóbel Béla, Barcsai Jenővel. Nem különben legujabb pikturánk olyan kiemelkedő remekeivel, mint amelyeket ezen a kiállításon Kokas Ignáctól és Kondor Bélától láttunk.

Korniss Dezső, Bálint Endre, Vasco Erzsébet kiváló művei nem csak Anna Margittal, Dein Pállal rimelnek, hanem a szemben lévő falon kiállított Tóth Menyhérttel is, mint ahogy Bokros Birman Dezsővel is jól megférnek Borsos Miklós vagy Ferenci Béni Páczai Pál alkotásai.

Medgyesi Ferenc, Kerényi Jenő, Sár Erzsébet munkáinak élvezetét sem zavarja az, hogy Jakovics Józsefnek két pompás és monumentális hatást keltő kisplasztikáját is kiállították. Ritka csemege.

E röpke jegyzetnek nem lehet célja a felsorolás, mégsem maradhat enlithetetlenül Somogyi József korszakot jelző Martinásza, Wilt Tibor Laukonja, valamint legujabb kori szobrászatunk egyik remeke Wilt Tamás Hirnöke.

Befejezésül hadd reagáljak egy hallgatónk levelére, Azt írja némely kritikákból úgy tűnik mintha valamennyi kiállított mű a budapesti Történeti Múzeum tulajdonában volna, holott ez nem így van.

Való igaz, a művek egy része nem a Budapesti Történeti Múzeum tulajdona, sőt nem is mind budapesti!

Martin mester itt látható jelentős alkotásai például kivétel nélkül a pécsi Janus Pannonius Múzeum birtokában vannak. Bálint Endre, Dein Pál művei is többnyire saját tulajdonban akárcsak Illés ~~Erő~~ Árpád képe, sőt Tóth Menyhért négy műve közül három, s róla még azt sem állíthatjuk, hogy urbánus festő.

Továbbá vagy a Nemzeti Galéria és a Kulturális Minisztérium is több képet bocsájtott a kiállítók rendelkezésére. Mindez azonban nem csökkenti, hanem erősíti a rendezők érdekét. A közönség ugyanis a művekre kíváncsi elsősorban és nem lelőhelyükre. Kvalitásra és nem speciális művészettörténeti szempontokra.

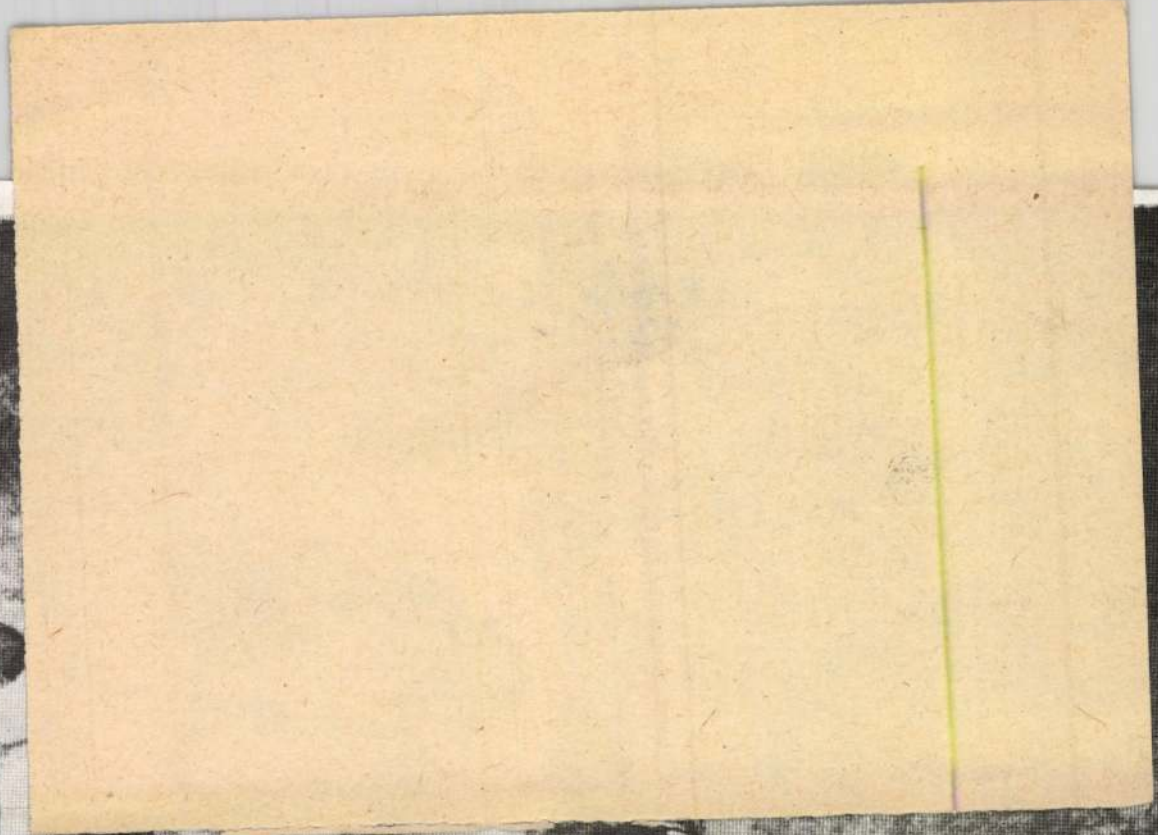
- A kiállítás egész nyáron megtekinthető.

- Képzőművészet kritikai műsorunkat hallották.

Szerkeszti: Esapó György

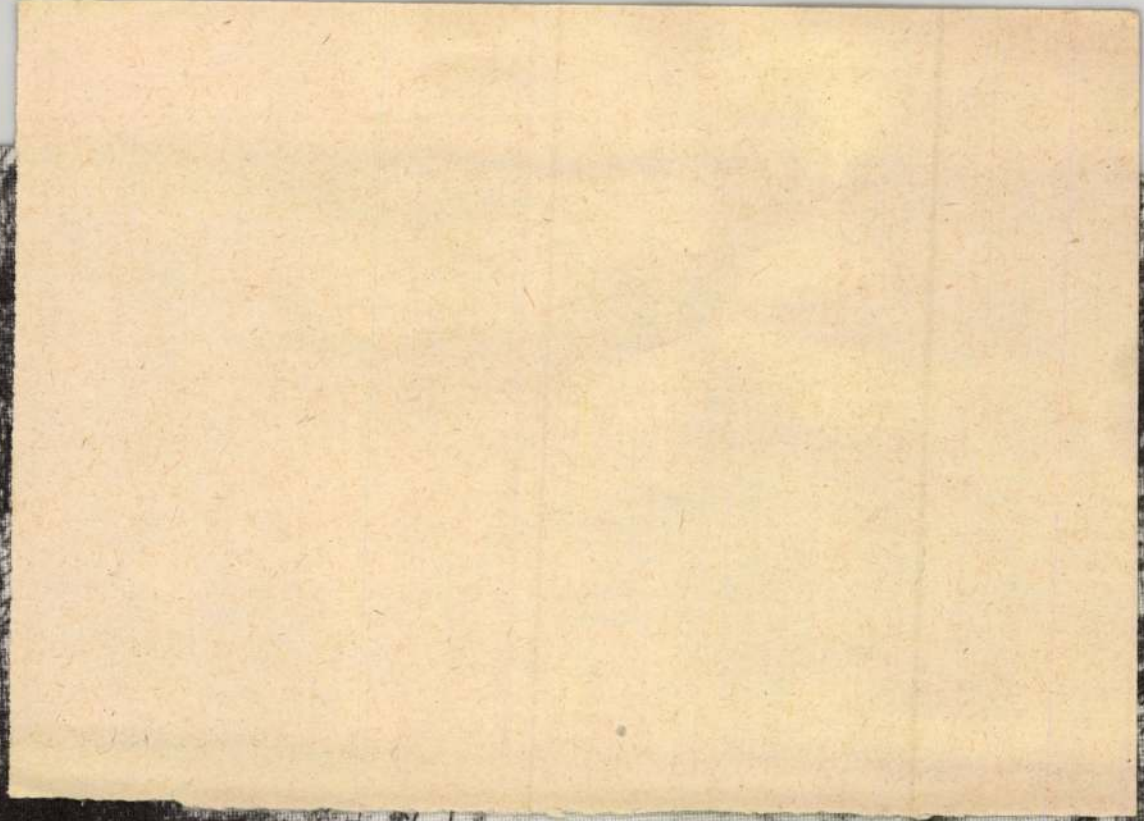
SZÓNYI ISTVÁN

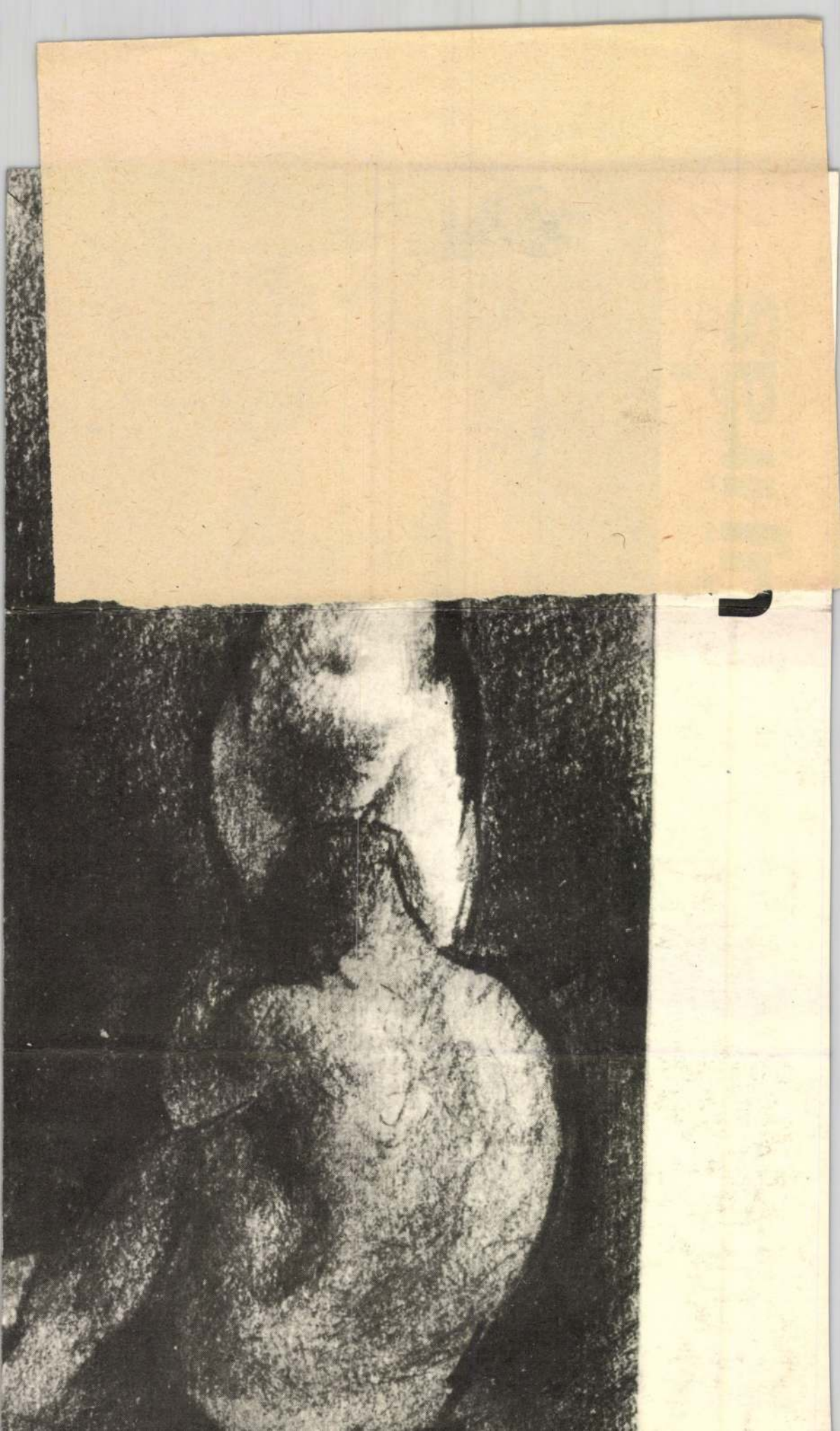
SZÓNYI ISTVÁN

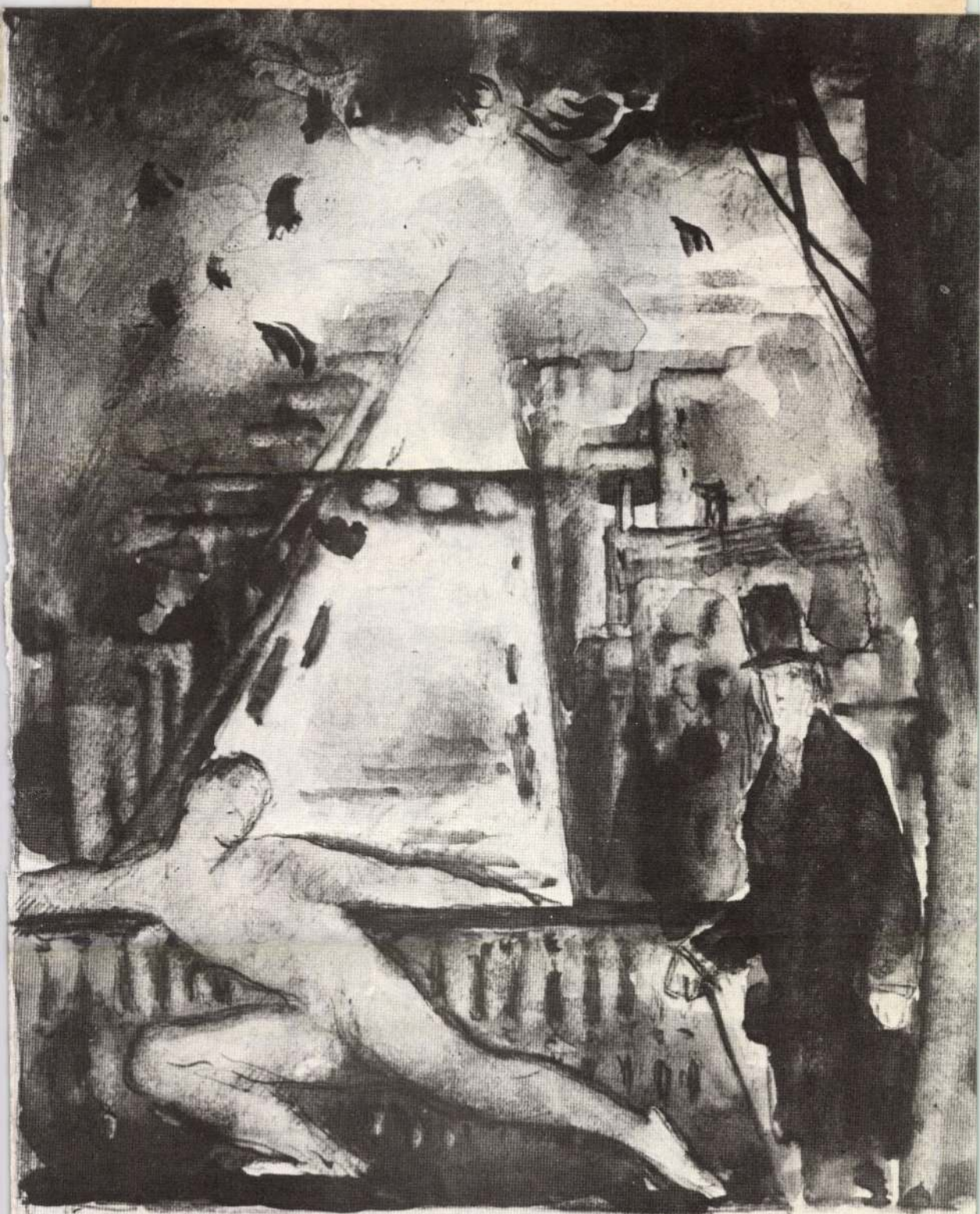

SZŐNYI ISTVÁN

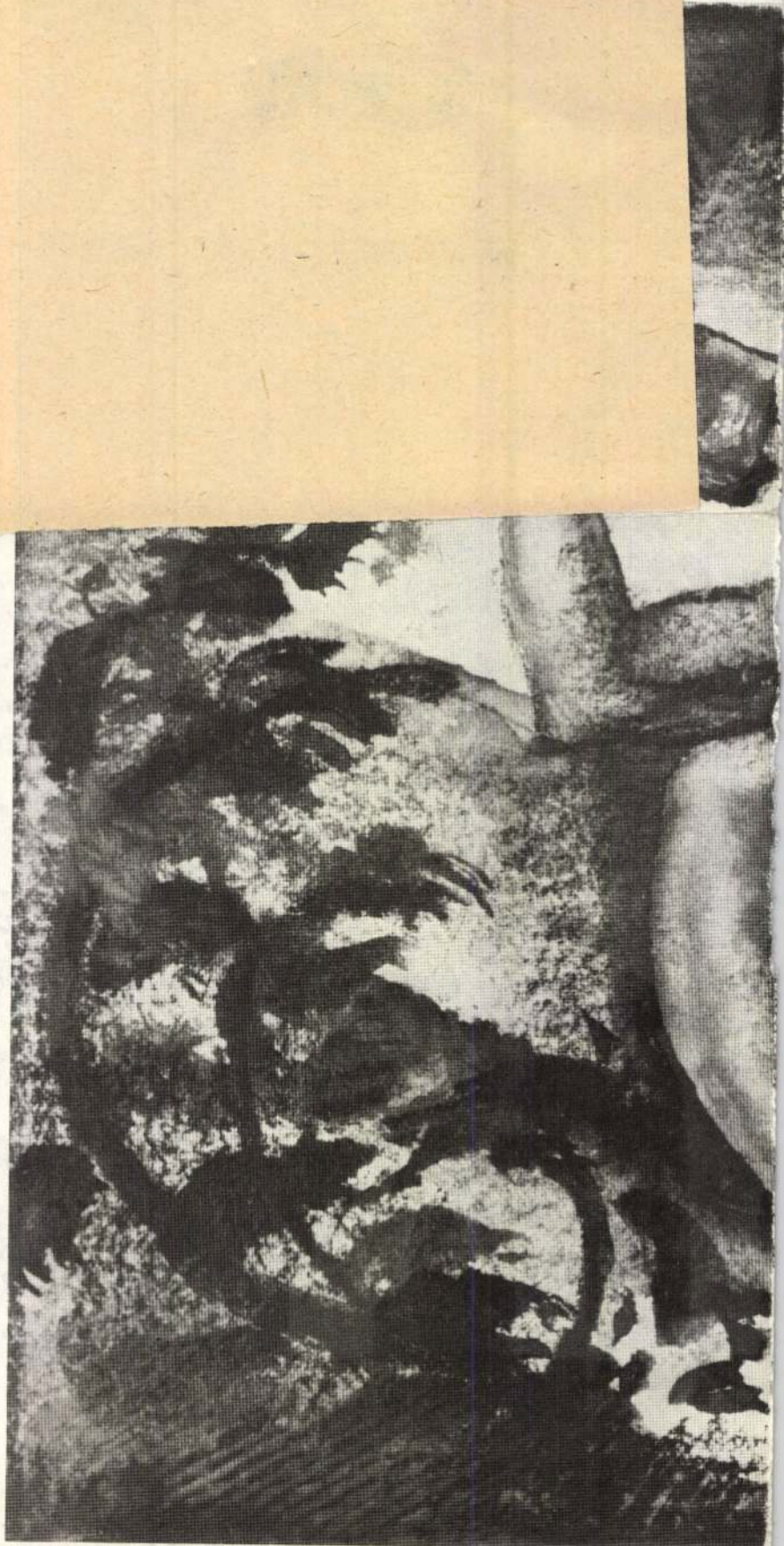

SZÓNYI ISTVÁN

Szónyi

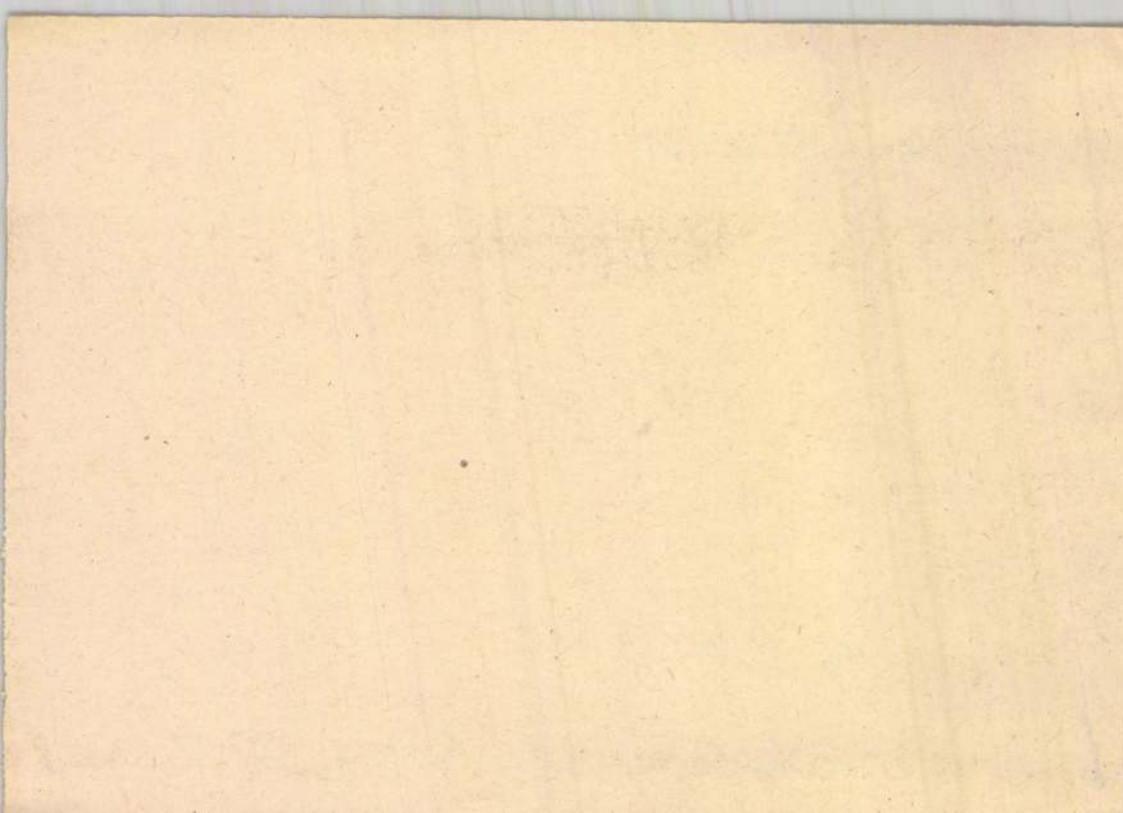
Szőnyi István, festő

L. János István

P. Kiss J.: Akit utolért a hal

7.

Népszabadság, Br. 1978. márc. 22

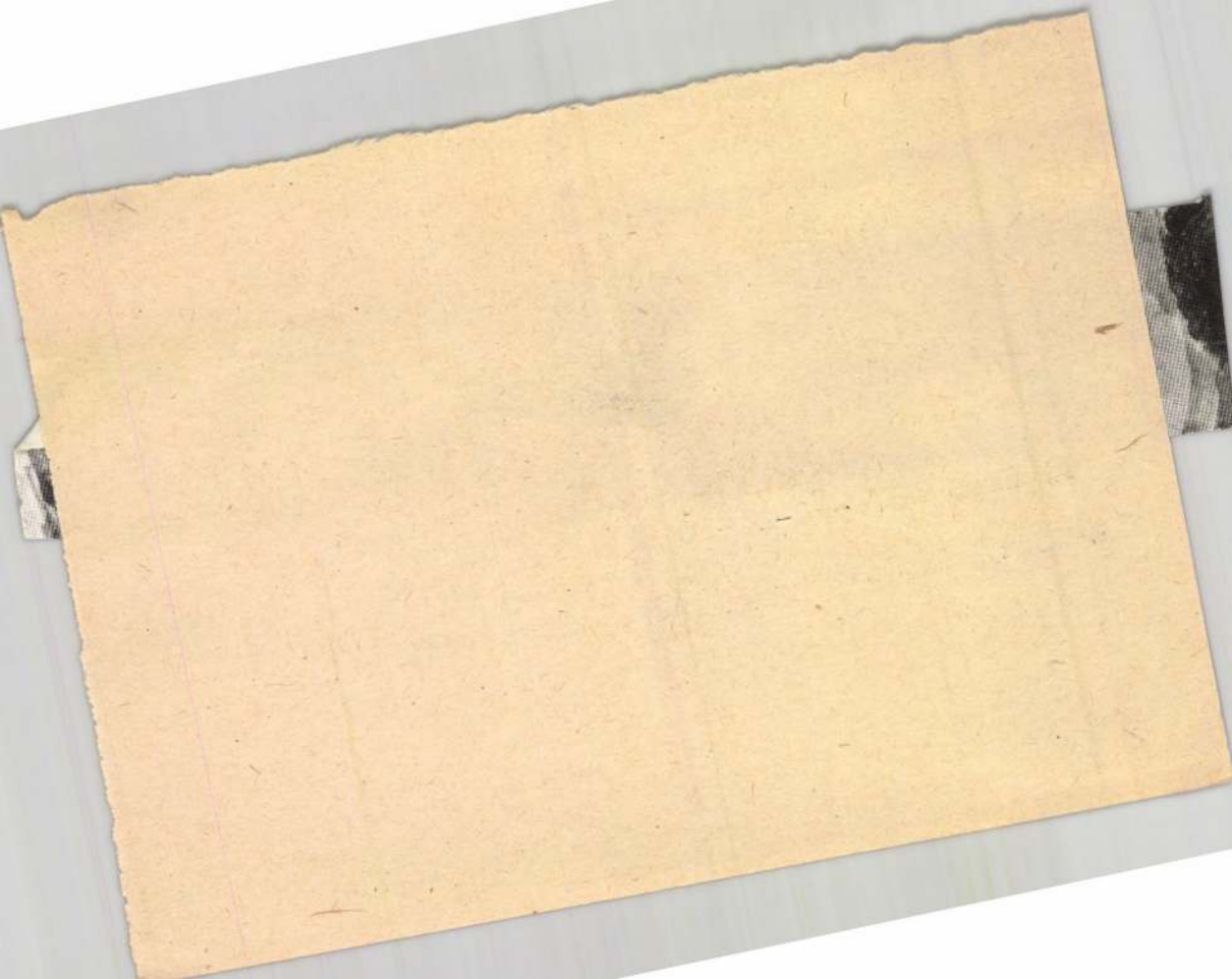
Szőnyi István /

magyar képzőművészetben, de Szőnyi Istvanról egyik tanulmány sem beszél. Nehezen is tehetné, hiszen nem megjelent művekről van szó, hanem egy fiatal ember „Ady-kényszeréről”, aki valóban csak a maga mulatságára, mintegy „belső használatra” festette-rajzolta tele a maga Ady-kötetét.

„Az én generációm fiatal korában Ady igézetében élt” – írja Bernáth Aurél emlékezéseinek egyik kötetében, és így igazolják a nemzedéktárs: Szőnyi István rajzai és akvarelljei is. A hatás olyannyira gazdag, hogy bizonynyal találunk hasonlót a hagyatékokban, Szőnyi gesztusa akár példa is lehet.

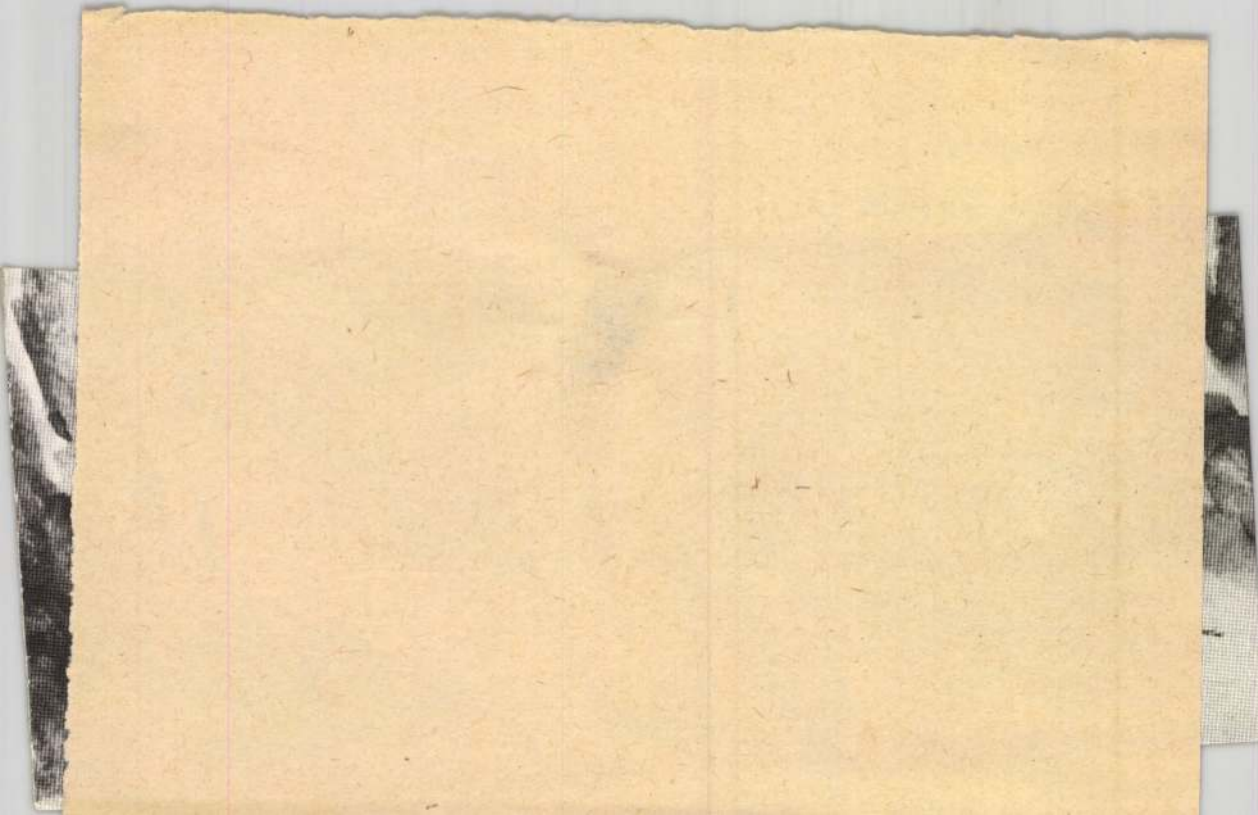
Uj irás 1977-12-14-16

Bodri:A fiatal Szőnyi Ady illusztrációi

Szőnyi István 2

A Magyar Nemzeti Galéria Szőnyi Istvan grafikai művei között (freskótervek, szép aktrajzok stb.) egy könyvet is őriz: *Ady Endre* 1907 decemberében megjelent *Vér és Arany*ának világos bőrbbe kötött és aranyozott, a vaknyomáson színes tussal díszített egyedi példányát, amely egykor a fiatal Szőnyi tulajdona volt. Ajándékba kaphatta feltételezésünk szerint, amikor az első világháborúból megtámadott tüdővel hazatért, talán *Földessy Gyula* lehetett az ajándékozó. Ady nagyszerű híve és krónikása, utóbb székálló legénye, aki ekkor még valóban Ady-próféta volt. Korábban Szőnyi Istvánnak a Markó utcai főreálban három éven át osztályfőnöke és magyartanára, a kiválóan rajzoló rossz diáknak első mecénása, műveinek első vásárlója, a fiatal művészaspiráns útjának egyengetője, villámhárító az iskolai zivatarok idején. Földessy és Ady kapcsolata, a tudós tanár és író Ady-rajongása legendás, nyilván ő olthatta a fiatal Szőnyibe az Ady-

helyébe Réti István kerül, akit majd Szőnyi vált ugyanezen a katedrán (1937), könyvtárában őrizve az emlékezetes Ady-kötetet, a szívében Ady költészetét.

A Galéria katalógusa szerint az Ady-illusztrációk 1918/19 fordulóján születhettek, a forradalom, később a költő megrázó halálának idejében, bár feltételezésem szerint előbb. De lehet, hogy Ady betegsége, majd a fájdalmas esemény indíthatta a festőt a nála szokatlan munkára, a rajzok ugyan kissé lendületesebbek és merészebbek, átszellemültebbek és rajongóbbak, mint Szőnyi első ismert és jegyzett, tehát 1918 táján keletkezett művei. A festő igen ritka alkalommal művelt „irodalomhoz alkalmazkodó grafikát”, kezétől illusztráltan három szépirodalmi mű jelent meg emlékezetem szerint: *Illyés Gyula* Hősökről beszélek c. elbeszélő költeménye (1945), *Arany János* Toldija (1946) és *Mikszáth Kálmán* Különös házassága (1949), és talán néhány önálló rajz vagy lap a hatalmas oeuvre tengerében. Az Adyért lobogó fiatal emberből később a bölcs paraszti „visszaszerzés” Illyés-teremtette hőseit vállaló érett férfi lett, az apró tettekben joggal igazságot szerző ember higgadt és bölcs prófétája.

De a maga idejében ő is lobogó fiatal: a sokszor forgatott és szép rajzokkal áldott Ady-kötet sokat árul el egykori gazdájának gondolataiból, híven mutatja Szőnyi vonzódásait: az aktok plaszticitása, a rajzok „expresszív konstruktivitása” a Nyolcak újat teremtő vágyait (az esti szabadiskolásnak *Kmetty* és *Uitz* a korrekora volt), az Adytól vállalt Párizs-nosztalgiák a modernebb francia piktúra hatását mutatják, a fények és árnyékok éles váltakozásai Rembrandt rajongó megfigyelését igazolják. A klasszikus harmóniák és a lírai hajlam Nagybánya és Ferenczy Károly érzékibb keze nyomát. De főként Ady az ihlető: a részben színezett művek Szőnyi későbbi (1920–28) rézmetszeteinek mintegy előképei, azok érettsége itt lehet alakulóban, ezeken a kedvvel és saját gyönyörűségre alkotott rajzokon és akvarelleken. Hiába keresnénk az érett korszakok megbékélt csendjét, itt Ady a példa, itt még az ifjúság tüze lobognak, a költő szelleme látomásos és szárnyalóan megkapó lírai világot sugall.

Az illusztrációkat Szőnyi talán egy tervezett Ady-kiadásba is szánhatta, ezt látszik bizonyítani, hogy ciklusonként 2–2 verset választott megjelenítésre, bár a kötet hat „fejezetének” megfelelő 12 rajzból csak 10 készült el. A *Holnap* elébe zárófejezet kép nélkül maradt.

A művek követik az Ady-versek izzó tisztaságvágyát, sóvár nosztalgiáit és fülledt hangulatait. Csodás tájakra (*Bolyongás Azúr-országban*) és felködlő városokba (*Párizs, az én Bakonyom*) kalauzolnak, többjükön sejtelmes férfi- és női aktok plasztikusra képzett felületei, ívelő vonalai tűnnek elő (*Lédával a bálban*, *Léda arany-szobra* stb.). A költő lázas szimbolikájának, a *Vér és Arany* mágiáinak sóvárgón megszállott és elfáradtan megtört, a festőt is elbűvölő figurái. A *Párizsban járt az Ősz*, az *Elillant évek szőlőhegyén* a reményvesztetten emlékező, a *Felszállott a páva* a változást forradalommal váró embert idézi, a bíbor palástos „*Ős Kaján*” borral terhelt asztalára boruló férfiak a költő fájdalmas tehetetlenségeit. Mellettük a *Júdás és Jézus* önpusztító és -igazoló pénzéhsége, a *Mammon-szerzetes zsoltárának* kísértés elleni imája kapott Szőnyi kezétől grafikai értelmezést.

Így igazolják bizonyára a reprodukciók is az olvasó előtt: már az Ady-illusztrációk fiatal és kopott zubbonyos Szőnyije is bizonyítja *Oltványi Imre* ráemlékezésének szép sorait (*Művészet*, 1960. november). „...hitt a művészetben, hitt a jóra való készség megváltó hatalmában, az emberi sors jobbra fordulásában... érezte a társadalmi igazságtalanságokat, megvetette a kapzsi kalmárszellemet, az úrhatnám semmittevést, a jogtalan kiváltságok pökhendi élvezőit. Szerette és tisztelte a szellem munkásait... sokat olvasott és minden szellemi mozgalom iránt érdeklődött...” Így taníthatta Szőnyit Ady Endre költészetete is: bizonyára érdemes lenne kiadni az egyetlen példányban meglevő kötetet.

Jolant és Petrovics Henrik (pl. egy 1914-es *Nő kertben*) után. A forradalmak háromnegyed esztendejét a rajztáblája mellől figyelve élte át, társai bizalmából a főiskolai diákmozgalmak egyik vezetője. Kiemelkedő tetteről nem számolhatunk be, ő sem tehetné, de amikor 1919 őszén meg kellett volna jelennie a főiskola fehér igazoló bizottsága előtt, ezt elmulasztotta. Méltatlannak tarthatta a megalázó vesszőfutást, emberi méltóságát sértőnek a provokatív kérdésözönt. Társaira is gondolva inkább önszántából kimaradt a főiskoláról, a maga lábára állt.

Ez az az évtized, amikor Szőnyi is „Ady igézetében élt”, ekkor kerülhetett birtokába az említett Ady-kötet. A lábadozó obsitos (vagy még a diák?) kedvenc Ady-verseit tus-, szén- és krétarajzokkal, akvarellekkal illusztrálta, a könyv méretére vágott rajzlapokat gondosan beragasztotta (talán még a bőrkötés előtt?) a megfelelő versek közelébe.

A megkopott könyvben *Czigány Dezső* ismert Ady-portréja mellett felfedezhetjük a költő keze nyomát is, a példányt 1909 októberében „Az én édes jó Nagy Mihályomnak” dedikálta Nagyváradon, a „duk-duk affér” utáni nagy kibékülések, a „Szeretném, ha szeretnének” idején. A váradi radikális jogász és újságíró Ady lángoló híve és „főbizalmasa” volt, később (1920) a népbiztosok perének védőügyvédje, maga is az „új vizeken járók” igézetében élt. A *Holnap Társaság* egyik lelkes szervezője ekkor, aki a költővel való kapcsolatáról az *Ady Múzeumban* (2. köt. 1925) maga is emlékezik. Aki „a harcos Ady harcos ügyvédje” (Turnovszky Sándor) volt a *Rohanunk a forradalomba* lázítási és izgatási perében (1913), a *Nagyvárad Naplóban* (Új Versek, Illés szekerén) és a *Szabadságban* (Vér és Arany) már megjelenésük idejében ismertette Ady Endre köteteit; 1908-ban Nagyváradon és 1909-ben Temesvárott tartott a Holnap Társaság előadásain Ady jelentőségéről rajongó előadást. *Antal Sándor* és *Hegedűs Nándor* (Ady és Várad, Ady Endre Nagyváradon) is leírja Nagy Mihály esküvőjét, ahol a tanúnak meghívott Ady nem jelent meg, elfeledkezett korábban vállalt tisztéről, jeles és emlékezetes bosszúságot okozva ezzel.

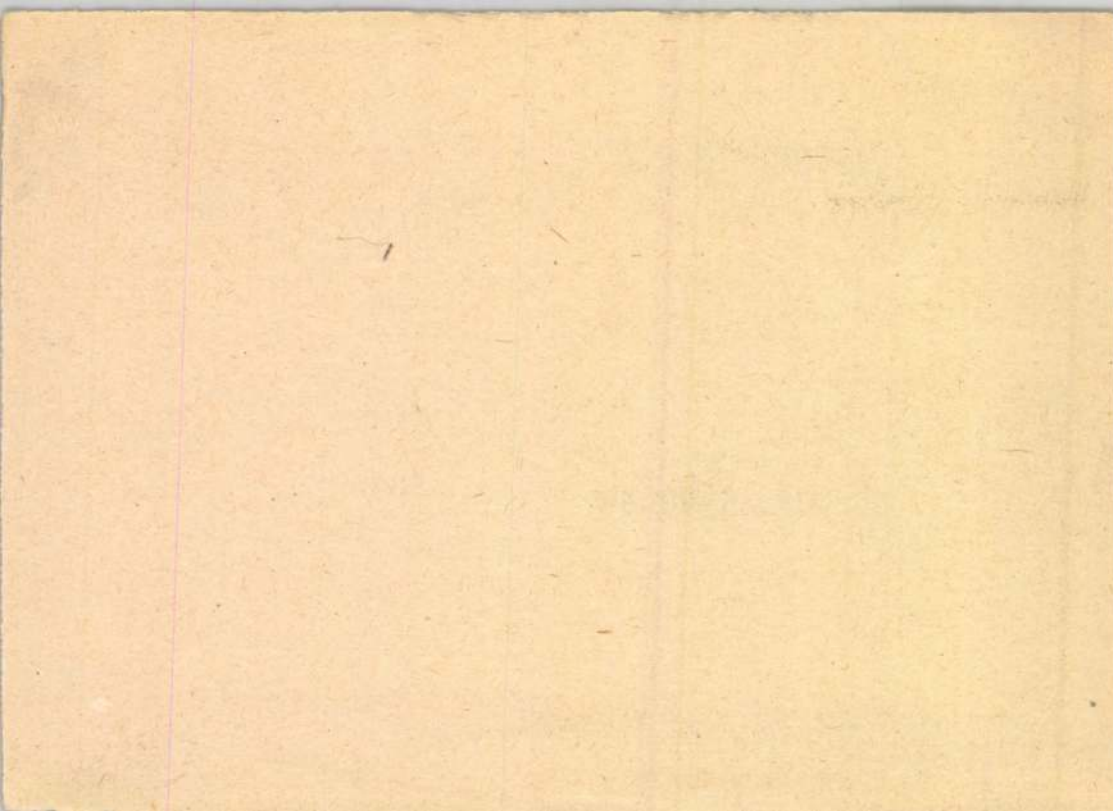
A kötetet a tulajdonos talán első haragjában adhatta ki a kezéből, jó lenne útját követni, de Szőnyihez feltételezésem szerint Földessy révén került.

A bernáthi tételt híven igazoló rajzok mindaddig ismeretlenek, e sorok írója ismertetett néhányat pár esztendeje (*Életünk*, 1972/3. sz.). Szőnyi a fiatal képzőművész nemzedék egyik legtájékozottabb és az irodalom iránt is fogékony prominense volt, a főiskolai mozgolódások egyik irányítója, az ifjúság nevében ő búcsúztatja szeretett tanárát, Ferenczy Károlyt 1917 márciusában. Ferenczy

SZÖNYI ISTVÁN

Az Ős Kaján

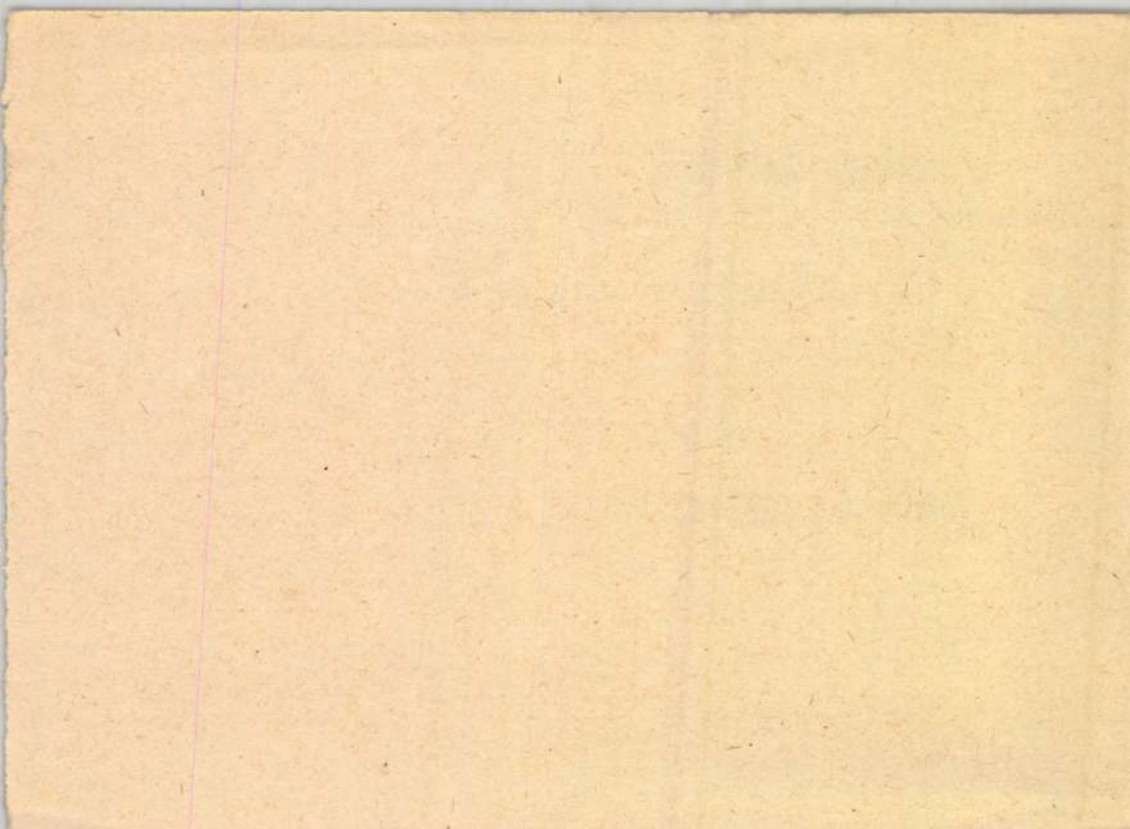
ÚJ IRÁS 1977-12

SZŐNYI ISTVÁN

Bolyongás azur országban

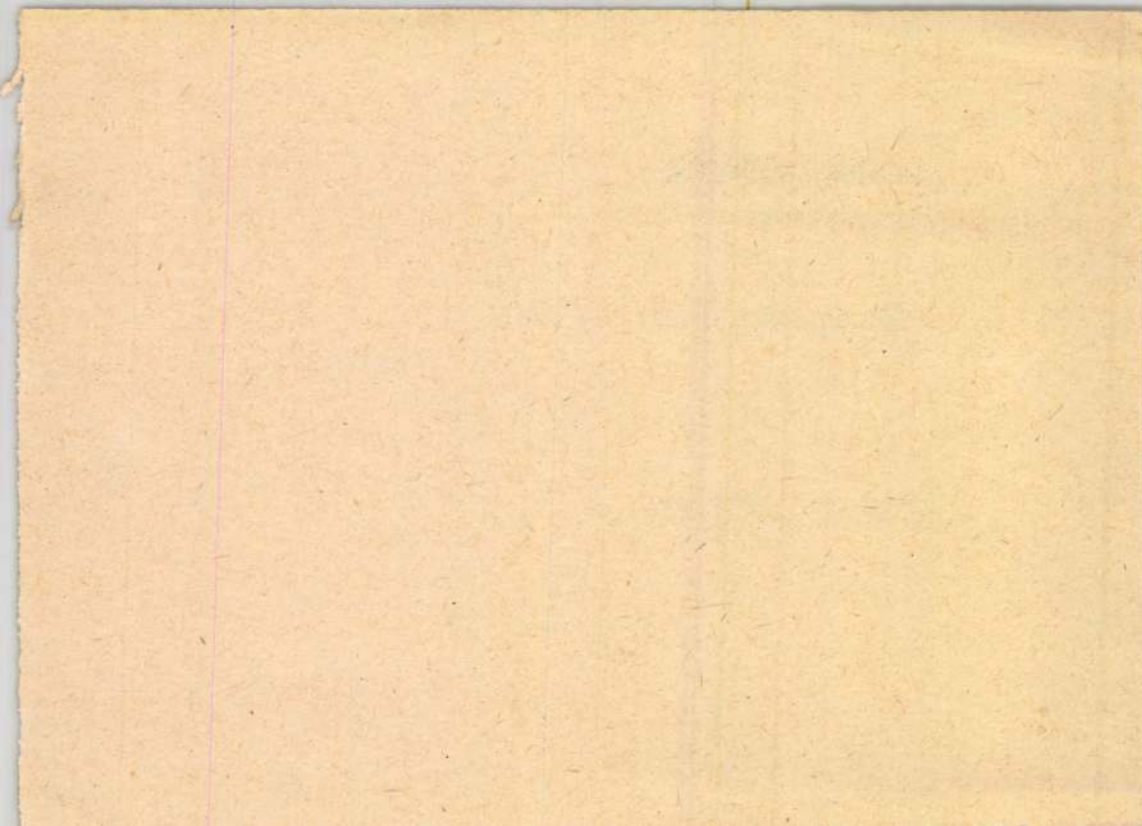
UJ IRÁS 1977-12 +

SEŐNYI ISTVÁN

Párizsban járt az ősz

ÚJ IRÁS 1977-12

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI UT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 JUN 7

TOLNA MEGYEI NÉPŰJSÁG

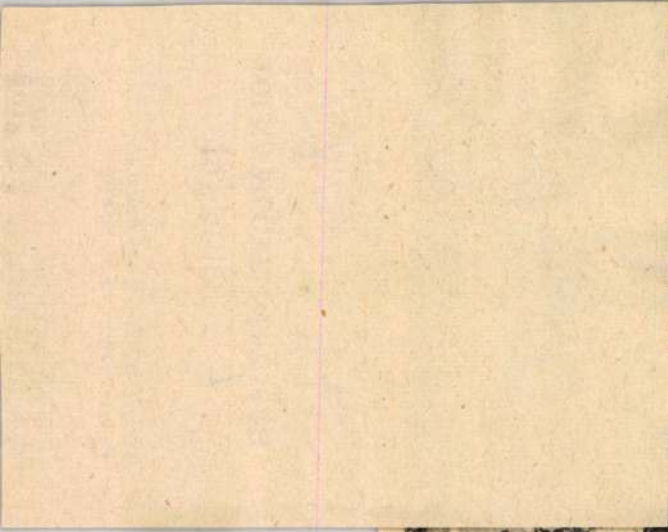
Székelyi István

1021

REGGEL

Képek, szobrok harminc év magyar művészetéből címen nyílt kiállítás a Budapesti Történeti Múzeumban. Képünkön Székelyi István Reggel című alkotása.

PHOTOGRAPHY

A TOTÉV néptáncosai a pódium

BUDAPEST, IX., OTLÓI UT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1977 JUN 5

Szőnyi István

5

1024

DOLGOZÓK

Képek, szobrok

Képek, szobrok a 30 év magyar művészetéből, címmel kiállítás nyílt a Budapesti Történeti Múzeumban. Képeink a kiállításon készültek.

Szőnyi István: Reggel (1946)

Vak neletek

és ami a legrosszabb: hatalmat gyakorol. Rákényszeríti akarát a külvilágra, rendeleteket hoz, utasításokat ad, alakítani óhajtja a falakon kívüli életet.

Válaki ennek az émi letnek

A nagyvárosok közlekedésének csódjje világjelenség. Az utak zsúfoltságát főbbféle módon igyekeznek csökkenteni: Mindenekelőtt arra törekednek, hogy a közlekedésbe résztvevőket a tömegközlekedési eszközök használataira szorítsák rá, s ez legmegfelelően a gyorsvasút- és metró-

Földalatti a föld felett

az egymást keresztező utakat egymás alá-főle bújtasák. A nagy külföldi városokban sok helyütt látható ilyen megoldás, de Budapesten is találunk rá néhány példát.

A sinhez köfött tömegközlekedési eszközök vonalvezetésénél a kombinált megoldások sem ritkák. Igen sok

1021

Szőnyi István: Reggel

található — magyarázza dr. Kárász Árpád. — Az atomok mozgását egy sokaságban nem lehet meghatározni. De meg lehet-e határozni például egy futball labdát? Erre a kérdésre keresem választ, innen jutottam el a játékról való gondolatokig.

És meg lehet határozni a labdát, mozgását?

— Matematikailag bizonyítható, hogy játék közben a labda mozgását véletlenszerű és meghatározott. A játék lényege, a rendezés. Az világ, amelyet ismerünk, rendezett világ, az anyag törvényszerűségei szerint egy rendszerbe állítva. Ilyen szempontból az ember nem más, mint az atomok, molekulák rendezett halmaza. Természetes, hogy az emberi tevékenység is felfogható úgy, mint matematikai rendezés. Nem is lehet sként, hiszen az ember is része a világnak. Amikor két csapat áll egymással szemben a lecsúszás kimenetelét, eredményeket rendezett halmazt alkotnak, és ezek közül melyik emelkedik a valóság rangjára, az az összecsapás közben dől el.

— Az elmélet tetszetős. Annál is inkább, mert a játéknak társadalmi eredetét tulajdonít, és mert mennyire is matematikai alapon nyugszik, nem zárja ki, hogy vételezi az ember, az egyéniség repét. A gondolatot rendezésért értelmezi például az ősember minden tevékenységét, és arra a

határozást nem lehet adni. Tűnik, nem jutottunk előbbre, de a dolgot tudunk egész biztosan, hogy játszania mindenkinek és azt, hogy játszani, mint reá, mint egy matematikai művelet elvégezni, mindenkinek kell tanulnia ahhoz, hogy játszani tudjon.

Az emberek nem játszanak, nem tudnak játszani. Ha figyelembe vesszük a vonatokon, a klubokban, vízpartokon folytatott szerencsejátékokat, meg a szűk baráti körben rendezett kártyapartikat, a kijelentést a legjobb esetben is csak módosítani kell: az emberek döntő többsége nem játszik, nem tud játszani.

— Elég hosszú ideig tarokkoztam — mondja N. M., egy intézet igazgatója. — De képtelen voltam megszokni, hogy a partnereim nem tudtak uralkodni magukon, mindig veszekedésbe, zsörtölődésbe fulladtak a játékszem.

— Egyáltalán nem játszik?

— Nem. Hacsak értekezleten nem. Ilyenkor azzal szórakoztatom magam, hogy megpróbálom kitalálni, a másik mire gondolhat.

F. S. irodalmi színpados volt, szereti a verseket, szeret játszani. Pontosabban szeretett:

— Megnősültem, családom lett. A munkával is komolyabban kellett foglalkozni, mert élni is kell valamiből. Egyszerűen nincs időm

figyelmet tartani a gyerekek között, ha foglalkoztatniuk őket, és ne felejtsük el, előírt ismeretanyagot kell elsajátítaniuk a gyerekeknek. Ezt lehet játszva is végezni, pontosabban a játékon keresztül. De úgy a nehezebb, és harminc-harmincöt gyerekekkel egyébként is képtelenség.

— Megszámoltam — magyarázza S. N. —, mikor beteg volt a kislányom három óra leforgása alatt vagy negyvenszer mondtam neki: ne, nem.

N. I. pedagógus, most ifjúsági vezető. Amikor a játékot említem, elsőként a szellemi vetélkedők jutnak eszébe. Aztán arról beszél, hogy míg tanított, megfigyelhette a gyerekek, a nyolc-tíz évesek is, egyszerűen nem tudnak játszani.

Eddig a vélemények, és nekem óhatatlanul a játékról való gondolatok, fejtegetések jutnak eszembe. Ha valakinek nincs lehetősége arra, hogy egyénisége szerint „rendezzen”, akkor számára a cselekvés egyhangú, fásaszó lesz. Tehát ha valaki nem tud vagy nem akar játszani, akkor egyhangúan él. De

HÍV
SAJTÓFIGYELŐ

MAJORSÁG

IRÁNYÍTÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61.

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

11. Személyi Állományi Kérdés -
TUKOR művészek

Budapest

1974. évi. 10.

1024

Sajthibák

BOCSÁSSUNK MEG A SZÓNAK 2.

Újabb tallózás Csatkai Endre sajtóhiba-gyűjteményében

Agyonütötte kaláccsal az anyósát Fazekas József 35 éves csomafájai Kovács, mert összeveszett a feleségével és az öregasszony békítgetni akarta őket.

(FÜGGETLENSÉG, 1943. november 3.)

Tanulság: Ne dobd vissza kaláccsal, aki téged követ dob meg.

Sopron város törvényhatósági bizottsága egyhangúlag elfogadta azt a javaslatot, amely a vigalmi adóról megalkotott díj szabás módosításáról szól. Eszerint az olyan helységekben, amelyekben szorosan nem választható el a táncoló helység az egyéb helységtől, ott csak az fizet egy pengős táncosjegyet, aki táncol is. Ez vonatkozik természetesen mind a két nemre.

(SOPRONI HÍRLAP, 1943. október 3.)

Víg vagy, gyönyörű vagy Magyarország!

Kölcsy Ferencnek, a Himnusz

(SOPRONI VILÁGOSSÁG, 1947. november 3.)

Megköszönte, aki ezt a rugást kapt.

Szöke Lászlóné, született Kiss Irén foglalkozásánálküli, srombton este a Jókai-utón ban férfiakot szőitött meg. A rendőr igazságtalán és mivel nem voltak iratai, elő akarta állítani a kapitányságra. Szöke Lászlóné 200 forintot ígért a rendőrnek, ha ettől eltekint. Vesszegetés kísérlete miatt is eljárás indult ellene. Orizseibe vetik.

(FÜGGETLEN MAGYARORSZAG, 1948. január 9.)

Házasságot kötöttek: Egresits Ferenc vasúti üzemi altiszt és Egresits Teréz. Wilfling Ferenc szövőmester és. Ley Mária. Horváth József bognármester és Böröcz M. Ilona. Németh László gazdálkodó és Horváth Mária. Nagy Elemér delmi minisztériumi fogalmazó és Imre szövő segédmester és Fülöp Mária. Kovács Sebestyén kereskedő (ÚJ SOPRON MEGYE, 1948. december 10.)

Házassági háromszög.

Nemzeti Színház. Vasárnap január 21.-diken: „Magyar fiúk Bécsben”, vigjáték Csepregi Lajostól, először. — Január 22.-diken: „Angelo, Hugo Victor szomorújátéka. — Január 23.-diken: „Figaro lakodalma”, Mozart lakodalma. (HÖLGYDIVAT, 1872.)

A Nemzeti Színház mint kiházasító intézet.

Pinezich István az Egységes Párt részéről kijelentette, hogy ilyen nagy időkben nagykeblűnek kell lenni s nem szabad akadékoskodni a kormány munkájánál.

(SOPRONI HÍRLAP, 1943. augusztus 28.)

Remélhetőleg a kívánt nagy kebelhez megfelelő melltartót is adtak!

Soproni anyakönyvi hírek Házasságot kötöttek: — Kiss Zoltán és Schöll Imre

(GYÖR-SOPRON MEGYEI ÚJSÁG, 1955. március 6.)

Vevőként állítottam be Ramocsaházi R. Menyhért, az ismert giccsestő Máj utcai műtermébe, pedig nem volt szándékomban képet vásárolni. Az érdekelt, mi lehet a magyarázata annak, hogy a giccsestő ellenem fokozódása ellenére egyre több izléstelen mázolmány kerül elsősorban vidéki otthonokba.

Az alacsony, testes mester alaposan végigmustrált.

— Mi tetszik? — kérdezte bizalmatlanul.

— Valami szép képet szeretnék venni.

Ramocsaházi R. Menyhért néhány meglepően jó festményt tett előm. Tájképet, csendéleteket, női aktot vegyesen.

— Nem ilyesmire gondoltam — mondtam csalódottan. — Macska gombolyaggal, erdőriszlet patakkal és szarvassal, esetleg cigánylány gitárral nincs?

A művész arca felderült.

— De van — mondta lelkesen. Azzal egy megnedvesített vászondarabkával szaporán dörzsölni kezdte az egyik szép virágcsendélet sarkát. A leváló festékréteg alól előtűnt egy hófehér cicakunyorodó farkincája. Ijedt mozdulatomra Ramocsaházi R. abbahagyta a képrombolást.

— Nem kell aggódnia — mondta. — Ez alatt a tetszetős, de értéktelen mázolmány alatt az én művészi munkám rejtőzik. Gombolyaggal játszadozó kiscicák... De természetesen kaphat szarvast patakkal vagy cigánylányt gitárral is... — Nem értem — ámuldoztam. — Hát két képet festettek egymásra?

— Amint látja — felelte büszkén a művész. — Nem is egészen az én találmányom ez. Hajdanában, amikor még értékebb volt a vászon, takarékosabból, de egyéb okokból is gyakorta megsejtett, hogy egy-egy festőművész valamelyik elődjének az általa nem becsült festményére új képet festett. Volt úgy, hogy világi tárgyú festményt kapott új festékréteget, csak azért, hogy egyházi tárgyú kép legyen belőle. A múzeumi képra restaurátorok értik a módját, hogy a fedőréteg óvatos eltávolításával napvilágra hozzák a rendszerint értékebb régebbi festményt. Nálam is így van ez: alul van az értek, feül a silányabb

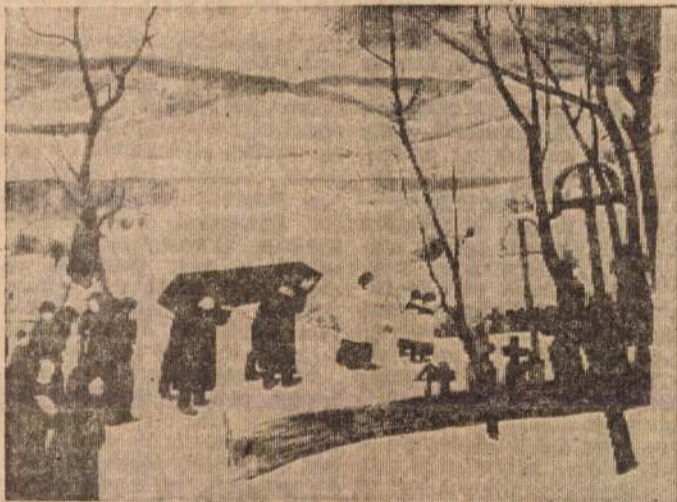
1021

A zebegényi festő

Most lenne 90 éves Szőnyi István. Ujpesten született. Rendkívüli tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott. Tanulmányait a képzőművészeti főiskolán Ferenczy Károlynál és Réti Istvánnál végezte. A századelő legendáshírű képzőművészeti szabadiskolájában, Nagybányán is dolgozott. Itt, az erdélyi hegyek közt eszmélt rá a természet szépségére. Itt sajátította el mesterétől, Ferenczy Károlytól azt, hogy olykor nem is kell mást tenni, mint a látott festői motívum szépségét az ecset nyelvére lefordítani.

Fejlődését megakasztotta az 1914-es háború, amelynek poklából hosszan gyógyuló tüdőbajjal szabadult. 1917-ben újra a nagybányai hegyek között keresett nemcsak gyógyulást, de lelki békét is a nagy világégés sebeire. Művészi érése idején megismerkedett a felbolydult Európa sokféle forrongó művészeti mozgalmával, az önmagáért való formaépítés (a l'art pour l'art) világával, a kubizmussal, a dadaizmussal. A Nyolcak mozgalma, főleg Uitz Béla robusztus emberbrázolási módja átmenetileg hatása alá kerítette. A húszas évektől azonban a formabontó törekvések helyett az időtálló monumentális felé fordult. Magába húzódott, az ember belső világát kezdte tanulmányozni, és a felületek, a formák, a fényhatás törvényszerűségeit. Útján töretlenül haladt haláláig, eszményeitől semmi sem tántoríthatta el. Életművét igen következetesen építette, egy-egy témában egész variációsorozatot hozott létre. A siker is rámosolygott. Már első, 1920-ban rendezett kiállítása nagy feltűnést keltett, művésztszairai közül sokakra hatottak elképzelései. A húszas évek elején szigorúan felépített, robusztus alakos kompozíciókat állított ki, melyeken a nagybányai hagyomány ellenében, Rembrandt hatása alatt, erős fényárnyékok hatásokkal a mélybaránakon alapuló egységes színkezelést hangsúlyozta (Füredés után 1921. Betsabé, 1923. Hegytetőn, 1926.)

Egész életében vonzódtó a falu világához. 1924-ben véglegesen Zebegényben telepedett le. Haláláig figyelte, és képein megörökítette a Duna-kanyar ezer arcát, a völgy-

Zebegényi temetés

Szőnyi István prótréja

katlanban meghúzódó kis falu parasztjainak akkoriban igen küzdelmes, rögöz költött életét. A művészet erejével emelte a halhatatlanságba a paraszti élet mozzanatait. Megindult szívvel, tartózkodó lírával figyelte a tájat, benne az embert. 1928-ban festett főműve, a Zebegényi temetés vall arról a megindító kapcsolatról, amelyet más fontos, a harmincas években festett zebegényi kép követ. Behavazott dunai táj (1928.), Zebegényi este, falun (1934.), Rajtuk ecsetjével a béke csendjét, a magyar Árkádiát

teremtette meg magányában vigasztalásul a háború felé tántorgó seblázás világnak. Rövid római tartózkodása után palettája megszinesedett Eladó a borjú, 1933., Este, 1934.): az okkeres, a lilák, a barnák erősödtek fel sajátos színvilágában. A részletezést mindinkább elkerülte, a kevéssel sokatmondás, a festőiesség előtérbe kerülése, a fényben oldódó, laza színtoltok, magával ragadó, emelkedett líra és látomásszerűség jellemzi képeit, melyeknek tárgya a legköznapibb falusi életkép, táj, vagy éppen egy rozszant szekér, esetleg egy pad a nyári napsütésben. A harmincas évek közepétől technikája is megváltozott. Temperával festett, világos színekkel (Szürke a Duna, 1935. Esernyő, 1939.; Kerti pad, 1949) Másik kiapadhatatlan ihletője a családja volt (Anyá, 1935.; Zsuzsa a falóval, 1937.; Zsuzsa az ajtóban, 1931; Anya és lánya 1944.)

1937-től 1960-ban bekövetkezett haláláig a képzőművészeti főiskola tanáraként egész generációknak volt nagyrabecsült mestere. Munkásságáért kétszer kapott Kossuth-díjat, s elnyerte a kiváló művész címet.

A szeretett Zebegényi Kis temetőjében helyezték örök nyugalomba, híven egész életére jellemző, tartózkodó szérségséghez. Kis háza és műterme ma múzeum és a magyar művészet rajongóinak zarándokhelye.

Brestyánszky Ilona

Család és iskola közös feladata a pályaválasztás segítése

Elgondolkoztató eszmefuttatást olvashattunk Tóth Elemér tollából a NOGRÁD december 10-i számában a család és az iskola kapcsolatáról. Nem vitatkozni akarok az írással, hiszen az abban felsorolt tünetek igazak, hasonlókat — sajnos — többen is tudnánk mondani. Csupán annyit szeretnék hozzátenni, hogy ezeknek a tüneteknek, problémáknak az okait is érdemes lenne alaposabban feltárni. Írásomban két szempontból szeretnék foglalkozni a pályaválasztás témakörével: a felnövekvő nemzedék életében az első nagy jelentőségű döntés a pályaválasztás, valamint a család és az iskola kapcsolatának egyik fő területe, feladata.

Iskolarendszerünk sajátossága, hogy korán — 14 éves korban — állítja először ilyen döntési szituáció elé a gyerekeket. Sokan keseregnek emiatt, azt mondják, hogy jó lenne, ha később, érettebb korban kellene dönteni. Van ebben igazság, de mégsem lenne helyes, ha a pályaválasztás problémáit csak a korai döntéskényszert okolnánk, s közben elfeledkeznénk arról, hogy képzési rendszerünk egyre inkább a szűk területre szorítkozó specializáció helyett a szakmák általános alapjainak kialakítására helyezi a hangsúlyt. Továbbá ezen túl is tág tere van az átképzésnek, és a mobilitásnak.

Mind az általános, mind a középiskolát végzett tanulók

pályaválasztását sok tényező motiválja. Kitüntetett szerepe van ebben az érdeklődésnek, egyre több konkrét információ segíti ezt: pályaismeret, szakmaismeret, előmeneteli és kereseti lehetőségek ismerete stb. Nehezítő tényező a reális önismeret, önértékelés gyakran alacsony szintje, továbbá a sok esetleges és szubjektív motívum, mint például hová megy a barátom, barátóm, divatszakma-e, vagy sem és így tovább.

Sok tapasztalat bizonyítja, hogy a családi nevelésben kitüntetett figyelmet kap a gyermek sorsával való törődés. A szülők többsége nagy élettapasztalattal segíti eligazodni gyermekét a különböző pályák, szakmák, hivatások között. Meghatározónak tartják az anyagi biztonságot, a jó kereseti lehetőséget. Többségük jól ismeri gyermekét, reálisan igyekszik figyelembe venni pályaalakalmasságát. Érzékelhető azonban konzervativizmus is, ami azt eredményezi, hogy a lányok zöme csak a hagyományos női szakmákat választja szívesen, és tartózkodik az ipari szakmáktól. Előfordul az is, hogy a gyermek jövőjét csak rövid távra tervezik, ezért nem vonzóak azok a pályák, ahol alacsony a kezdő fizetés, nem gondolnak arra, hogy a későbbiek során a kezdeti hátrányok kompenzálódhatnak.

Az iskolában több éves pályairányító munka készíti elő a pályaválasztást. A nevelőmunkában reális önismeret, önértékelés kialakítására törekednek a pedagógusok. Igyekeznek sokoldalúan megismerni tanítványaik érdeklődési körét, pályaalakalmasságát, szándékait. Kedvező tapasztalat, hogy a szűkebb környezet és a megye tanulási, sőt későbbi elhelyezkedési lehetőségeiről is tájékoztatást kapnak a gyerekek. Alkalmuk nyílik közvetlenül is megismerni a választott középiskolát, vagy — üzemi környezetben — a választott szakmát. Egyre több egyetem, főiskola is segíti a középiskolások — kiemelten a fizikai dolgozók gyermekeinek — pályaválasztását. Azok a tanulók, akik nehezen tudnak dönteni, bizalommal fordulhatnak tanácsért a nevelési és pályaválasztási tanácsadó intézethez.

Talán csak az elsőosztályos szülők és a tanítónő kapcsolata olyan szoros, mint a

gítené, ha ez az együttműködés hosszabb távot fogna át, nem szűkülne a pályaválasztás konkrét kérdéseire, hanem a gyermeki személyiség fejlődés egészére kiterjedne. Szaporodnak a jó példák a téren: egy-egy szülő tart tájékoztatót az ő szakmájáról az érdeklődő gyerekeknek, esetleg még a munkahelyet is megmutatja. De még mindig találkoznak olyan szülőkkel, akik csak akkor keresik az iskolát, ha úgy mond „baj van a gyerekkel”, s egyesek még akkor is elzárkóznak, át-hárítanak minden felelősséget az iskolára. Pedig eredményt csak az együttműködés, a kölcsönös megbecsülés hozhat.

Sok csalódstól óvhatja meg közös munkával a gyermeket a család és az iskola. A csalódás egyik forrása lehet, ha gyerekek nem veszik figyelembe a társadalmi igényeket és lehetőségeket, amikor pályát választanak. A társadalom már ma is, és a jövőben egyre inkább műveltebb dolgozókat igényel. Egyre többen szerezhetnek szakmunkás-képesítést szakközépiskolában. Megyénkben új irányokkal bővülnek a továbbtanulási lehetőségek: katonai kollégium mellett Bállassagyarmaton, állattenyésztő szakközépiskolai osztály indul Szécsényben, érettségű adó szakközépiskolai osztályban szerezhetnek elektromoszerelő-szakmát a jelentkezők a salgótarjáni szakmunkás-képző intézetben. A megszűnő női övönképzés helyett — amit azért kellett leállítani, mert nem tudnánk munkahelyet biztosítani a végzősöknél — két gimnáziumi osztály indul a Szántó Kovács János szakközépiskolában, ezek közül az egyikben ének-zenei speciális képzés lesz.

Ugyanakkor számításba kell venni, hogy várhatóan tovább szűkülnek — főként a keresett szakmákban és iskolákban — a megyén kívül továbbtanulási lehetőségek. Jó tudni, hogy a középiskolákban korábban, március 1-ig kell jelentkezni a felsőfokú tanulmányokra.

A következő hetek az iskolákban, a családok és a gyerekek egy részének a pályaválasztás időszakát jelentik. Jó lehetőség és közös érdek, hogy ez is hozzájáruljon a család és az iskola közti bizalom és együttműködés erősítéséhez.

Szőnyi István, Kossuth-díjas kétszeres, festő- és grafikus

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1954 JAN 27
művészi, 1894-1960.

1021

A zebegényi festő

Most lenne 90 éves Szőnyi István. Ujpesten született. Rendkívüli tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károlynál és Réti Istvánnál végezte. A századelő legendás hírű képzőművészeti szabadiskolájában, Nagybányán is dolgozott. Itt, az erdélyi hegyek közt eszmélt rá a természet szépségére, itt sajátította el mesterétől, Ferenczy Károlytól azt, hogy olykor nem is kell mást tenni, mint a látott festői motívum szépségét az ecset nyelvére lefordítani.

Fejlődését megakasztotta az 1914-es háború, amelynek poklából hosszan gyógyuló tüdőbajjal szabadult. 1917-ben újra a nagybányai hegyek között keresett nemcsak gyógyulást, de lelki békét is a nagy világégés seibe. Művészi érése idején megismerkedett a felbolydult Európa sokféle forrongó művészeti mozgalmával, az önmagáért való formapépítés (a lart pour l'art) világával, a kubizmussal, a dadaizmussal. A Nyolcak mozgalma, főleg Uitz Béla robusztus emberábrázolási módja átmenetileg hatása alá kerítette. A húszas évektől azonban a formabontó törekvések helyett az időtálló monumentalitás felé fordult. Magába húzódtott, az ember belső világát kezdte tanulmányozni, és a felületek, a formák, a fényhatás törvényszerűségeit. Útján töretlenül haladt haláláig, eszményeitől semmi sem tántoríthatta el. Életművét igen következetesen építette, egy-egy té-

Zebegényi temetés

mában egész variációsorozatot hozott létre. A siker is rámosolygott. Már első, 1920-ban rendezett kiállítása nagy feltűnést keltett, művészársai közül sokakra hatottak elképzelései. A húszas évek elején szigorúan felépített, robusztus alakos kompozíciókat állított ki, melyeken a nagybányai hagyomány elmentében, Rembrandt hatása alatt, erős fény-árnyékhatásokkal a mélybarnákon alapuló egységes színkezelést hangsúlyozta (Fürdés után 1921, Betsabé 1923, Hegyeten 1926).

Egész életében vonzódott a falu világához. 1924-ben véglegesen Zebegényben telepedett le. Haláláig figyelte, és képein megörökítette a Du-

na-kanyar ezer arcát, a völgykatlanban meghúzódó kis falu parasztjainak akkoriban igen küzdelmes, röghözkötött életét. A művészet erejével emelte a halhatatlanságba a paraszti élet mozzanatait. Megindult szívvel, tartózkodó lírával figyelte a tájat, benne az embert. 1928-ban festett főműve, a Zebegényi temetés vall erről a megindító kapcsolatáról, amelyet más fontos, a harmincas években festett zebegényi kép követ. Behavazott dunai táj (1928), Zebegényi este, Falun (1934). Rajtuk ecsetjével a béke csendjét, a magyar Árkádiát teremtette meg magányában, vigasztalásul a háború felé tántorgó seblázás világnak. Rövid ró-

Szőnyi István portréja

mai tartózkodás után palettája megszinesedett (Eladó a borjú 1933, Este 1934), az okkerek, a lilák, a barnák erősödtek fel sajátos színvilágában. A részletesezt mindinkább elkerülte, a kevéssel sokatmondás, a festőiesség előtérbe kerülése, a fényben oldódó, laza színfoltok, magávalragadó, emelkedett líra és látomászerűség jellemzi képeit, melyeknek tárgya a legköznapiabb falusi életkép, táj, vagy éppen egy rozott szeker, esetleg egy pad a nyári napsütésben. A harmincas évek közepétől technikája is megváltozott. Temperával festett, világos színekkel (Szürke a Duna 1935, Esernyők 1939, Kerti pad 1949). Másik kiapadhatatlan ihletője a családja volt (Anyá 1935, Zsuzsa a falóval 1937, Zsuzsa az ajtóban 1931, Anya és lánya 1944).

1937-től 1960-ban bekövetkezett haláláig a Képzőművészeti Főiskola tanáraként egész generációknak volt nagyra becsült mestere. Munkásságáért kétszer kapott Kossuth-díjat, s elnyerte a Kiváló Művész címet.

A szeretett Zebegény kis temetőjében helyezték örök nyugalomba, híven egész életére jellemző, tartózkodó szerénységéhez. Kis háza és műterme ma múzeum és a magyar művészet rajongóinak zarándokhelye.

Eladó a borjú

MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN

Önjavító festék

Régi probléma a fémtárgyak korrózióvédelmében, hogy ahol a tárgyat karcolás éri, a védőbevonat folytonossága megszakad, és a meginduló korrózió komoly kárt okoz. Ez ellen jobb mechanikai tulajdonságú — nagyobb szilárdságú, rugalmasabb, stb.) — bevonatok készítésével próbáltak védekezni.

Angol kutatók újabban jobb megoldást találtak erre a célra: a festékanyagban bizonyos folyadékot tartalmazó mikrokapszulákat kevernek. Ha a festékréteget karcolás éri, az ott lévő mikrokapszulák megszérülnek, a bennük lévő folyadék kifolyik, és új védőréteget alkot a karcolás helyén.

A mikrokapszulák 0,1 milliméter átmérőűek, és belsőjükben valamilyen hagyományos, levegőn száradó festék van, vagy kétféle anyag — például hidegen keményedő epoxi- vagy poliészter gyanta —, amelyek egymással érintkezésbe lépve megszilárdulnak.

Rádióadó a bélcsatornában

Az amerikai Ames Kutatóközpontban egy gyógyszer-tabletta nagyságú készüléket kísérleteztek ki, amely mini adóvevőt, és valamiféle apró érzélelőt rejt magában. Az érzékelő lehet olyan, amely a hőmérsékletváltozásokat, vagy olyan, amely a savtartalmat vagy a nyomást, vagy bizonyos vegyszerek jelenlétét jelzi. A parányi készülék az emésztőrendszerben végzendő vizsgálatokra szolgál. Lenyelélik a beteggel, és miután — legkevesebb két nap alatt — áthalad a gyomorban és a beleken, jelzi például azokat a kis hőmérsékletváltozásokat, amelyek fertőzés esetén lépnek föl, vagy felvilágosítást nyújt az emésztés zavarairól, stb. Így elősegíti a betegség megállapítását.

Gágogó libaviza

Nagyüzemi libatelep

Hazánkban a lúd különleges helyet tölt be a baromfi-fajok áruterelésében, mert többhasznú faj: jelentős hústermelése mellett májat, zsiradékot és tollat termel. Ugyanakkor azonban nem tartozik a tömegfogyasztást szolgáltató élelmiszerek csoportjába, hanem elsősorban exportigényeket elégít ki. Talán kevesen tudják, hogy földünkön mi termeljük és exportáljuk a legtöbb libát, mely a kaviárral együtt a világ egyik legdrágább élelmiszere.

A lúdtoll nagy piaca és jó ára kompenzálja a feldolgozás, bontás 25–27 százalékos veszteségét (ami a csir-

kénél például nem térül meg). A toll hagyományos felhasználása közismert: ágyneműket töltenek meg tollal, kihasználva azt a tulajdonságát, hogy rendkívül jó hőszigetelő és könnyű. Emellett nem lebecsülendő az élettartama sem, hiszen normális használat esetén ágyneműként a libatoll akár 30 évig is megőrzi előnyös tulajdonságait. Ezenkívül számos más célra is felhasználják a libatollat, miután feltalálták impregnálásának a módját, ami lehetővé teszi a tollal bélelt ruhák otthoni tisztítását.

Sok országban a libaszőr iránt is megnőtt a kereslet, mivel kiderült, hogy igen ér-

tékes élelmiszer, szabad koleszterint ugyanis nem, vagy csak nyomokban tartalmaz. Azt pedig tudjuk — manapság oly sok szó esik róla —, a szív és az érrendszeri megbetegedések egyik rizikófaktora a koleszterin. A zsíron kívül a füstölt libahús, vagyis a feldolgozott áru is jó pénzért értékesíthető a világpiacon.

A lúdtenyésztésnek nagy hagyományai vannak nálunk. Kimagasló sikereinket azonban annak köszönhetjük, hogy a lúdtenyésztést — a világszerte uralkodó nézettel szemben — be tudtuk illeszteni a nagyüzemi gazdálkodásba.

Figyelmeztető cigarettatartó

A dohányosok inkább lennének hajlandók abbahagyni, vagy legalábbis csökkenteni a dohányzást, ha torzítatlanul szembe kellene nézniük azzal, hány cigarettára gyűjtanak is rá-, és mennyi kátrányt lélegeznek be. Ez az alapgondolata egy új, műanyag cigarettatartónak, amelyet Smoker's Angelnek (dohányosok őrangyala) neveztek el. A cigarettadobozt a hongkongi Kowloonban a Bondwell Industrial Ltd. gyártja, s ez a rajta lévő elektronikus jelzővel több információt ad a gazdájának a dohányzási szokásairól, mint amennyit szívesen vesz. Például valahányszor kinyitják a dobozt, csipogni

kezd. Egy digitális számláló a tetején folyamatosan jegyzi, hogy 24 óra alatt hány cigarettát szív el, egy stopper pedig feljegyzi az egyes rágyújtások közötti időtartamot. Van még egy számláló, amely összegezi a belélegzett kátránymennyiséget, és végül minden 24 órában kiszámítja a naponta elszívott cigaretták átlagát, s egy „dohányozni tilos” jel jelenik meg, ha a megengedett mennyiséget túllépték. Mindez az információ nagyon komornak tűnhet a reménytelenül szenvedélyes dohányosoknak. Ám az esetben a jelzőnek van egyszerűbb szerepe is: digitális ébresztőként is működhet.

Biztos jel

— Honnan tudod, kislányom, hogy Péter el akar venni feleségül?

— Jobban tetszem neki az olcsó ruhákban, mint a drágákban.

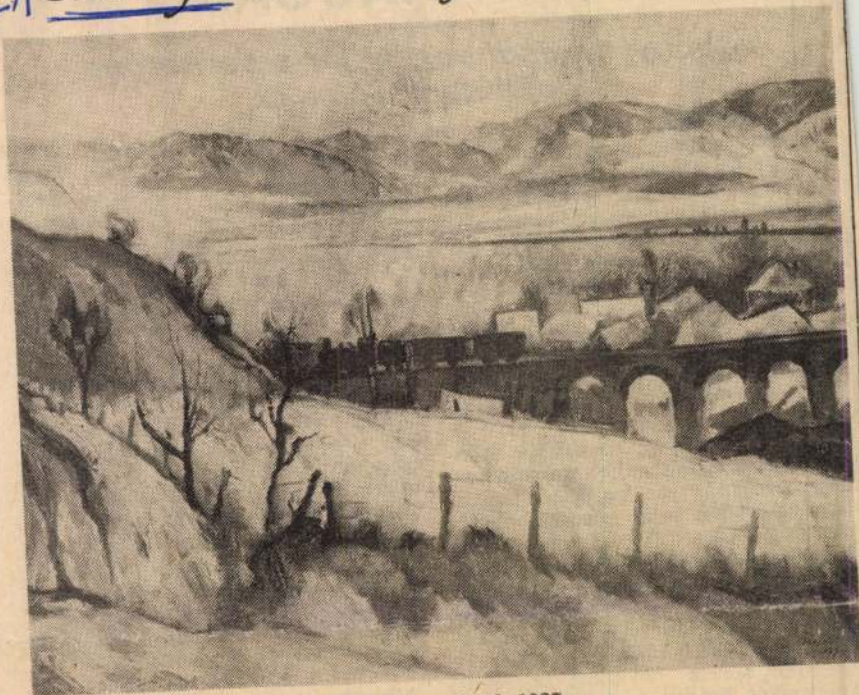
Zebegén

Kilencven éve — 1894. január 17-én — született Szónyi István Kossuth-díjas festő és grafikus, a posztnagybányai iskola vezető művésze. Az évforduló alkalmából Szónyi zebegényi korszakából válogatott művei szerepelnek alábbi rejtvényünkben.

NÉPSZABADSÁG

1984. január 17., kedd

1021 Szónyi csendes jubileumára

Téli táj vasúttal, 1927.

Csendes évforduló ez, a számjegy sem „jeles”, szenvedélyek sem zajosítják, de épp így van ez jól. Ma — kilencven esztendeje, hogy Szónyi István Újpesten megszületett — a helyükön vannak a Szónyi-művek a magyar közgyűjteményekben, s a szolid jubileumból úgy tetszik, a helyükön vannak a köztudatban és az érzelmeiben is. Ahogyan a múzeum-érvényű remekhez illik, amelyek már értéküket nem változtatják, s közvetlenül nem is szólnak bele a mindennapokba; csak sugároznak, egyenletesen és messziről.

Eppen elég ellentmondást provokált ez a szelíden nagy piktúra, s ez a — így emlékeznek rá, akik személyt is ismerték — szelíden nagy ember az elmúlt kilencvenből legalább hetven éven át, ha nem is akarta. Legalábbis ez volt a látszat. Valójában inkább őt provokálta kora, legkésőbb húszéves korától, legkésőbb ezerkilencszáztizennégytől, tulajdonképpen csaknem a haláláig; provokálta egész korosztályát, ezt a századot formáló, megfordított generációt a magyar művészettörténetben. Hiszen kell-e kegyetlenebb kihívás e századi művész számára annál, hogy beleveti magát a magabiztos festői-gondolkodói forradalmakba, de mire kiteljesedne — mire szerencsésebb történelmi országokban a hasonló törekvések valóban ki is teljesednek —, vissza kell vonulnia a csendes etika és a csendes esztétika magánvilágába? S még csak nem is erőszak, hivatal és kenyérgépezet készíti igazi visszavonulásra, hanem a közöny, a fölöslegességtudat, a légüres tér: az Uitz-gázolta úton induló, tanácskörtársasági lázongásaiért a főiskoláról eltanácsolt Szónyi első nagy alkotói tette, önállósá fordulásának biztosítéka az, hogy a húszas években levonja egy Uitz-tagadó, tizenkilencet megtorló magyar valóság a festői konzekvenciáit. Nagy tettek ez groteszk, de a mi e századi történelmünk és művészethistóriánk tele van nagy tettekkel, amelyek csak a groteszk árán lehettek heroikusak.

Az eredmény, az érett Szónyi-mű már csak nagy festői tett. A *Zebegényi temetés* ezerkilencszázhuszonnyolcadik éve után eltűnik a groteszk, s a halk nagyság, a monumentális meghittség, a szemlélődő kitarítás marad a lényege ennek a piktúrának, akármilyen műformába terelődne az éppen aktuális idő, s akármilyen művészetellenes formákba kényszerítene Szónyit a munkára kiszabott nem egészen ötven esztendő. Szónyi alighanem azzal provokálta a legkihívóbban a korát (a korokat, amelyeket végigdolgozott), hogy nem hagyta magát többé provokálni. Festette a csendes parasztestéknak, a komppal, s komppal nélkül is emberlelegzettel teli dunai tájaknak, meg a földrajzilag és szociológiailag nem meghatározott békének és harmóniának azt a zárt világát, amely ilyen zavartalanul bizonyára sosem létezett az 1960-ig terjedő esztendőben, de amelyet a Szónyi-piktúrának el kellett hinnünk, mert csak oly kevéssé emelkedett fölé, s oly mesterteljesítmény emelte kissé fölé a valóságnak. Ez a festői nagyság révén hatalmassá lett kis világ aztán ingerelhette ellenérzésre vagy egyezségkötésre a külföldi aktuális programvilágok hirdetőit, ami a lényegét illeti, Szónyi többnyire megingathatatlan maradt.

Önmagával szemben is. Mert 1947-ben egy bátor, életét sem féltő antifasiszta Szónyi István kapott Magyar Szabadságért Érdemrendet, de ennek a veszélyesen „aktivista” férfinak a cselekedetei immár nyomot nem hagytak a rezzenéstelenné érlelt, kis világ tökélyébe zárt piktúrán. Igaz, utólag, az ecsettel elvégzett igazolási eljárások évadjában sem. És: sajnos utólag, a nagy, nyilvános művek megkomponálásának korszakában sem. Mert ennek a megfordított generációnak, ennek a visszafordított korosztálynak a drámáját egyszer alighanem abban fogja felismerni egy

jövendő művészettörténet, hogy túl későn, túlságosan érett, túlságosan tisztességes-intim érett korszakában kapott a táblaképméretnél tágabb, hatalmasabb és közéletibb szereplésre biztatást és megbízást. Kiszámítható, hogy Szónyi István ötvenesztendős elmúlt a felszabadulás évében — de sosem kiszámítható talán, hogy mennyi értéket őrzött, s adott át tanárként, példaképként — emberként a rákövetkező — s meghitt, intim mesterpiktúráknak megint csak nem egyértelműen kedvező — tizenöt esztendőben.

Szónyi István 1960-ban meghalt, több korszak ellenérzése után az utolsó, a következő nemzedékét tulajdonképpen már meg sem érte. Az intim piktúrát megtagadó, a foltfestést, lírát, kiszűrt harmóniát opponáló törvényszerű lázadások már nem ellene indultak. Személyét nem érezhették tekintélyakadálynak, halk, biztos piktúráját nem hirdethették mülő értéknek a maguknak, s a drámaibb képzőművészetnek helyet kereső új generációk. Ha közel jártak is hozzá, a magánharmóniák már nyomasztóbb jelenlétét célozták meg, s őt, az ő életművét alig-alig érintették a tegnapielőtti, elkerülhetetlen attakok.

Amelyek tegnapra végképp szükségtelessé váltak, és mára elmúltak. S ha nem volna is éppen haszontalan, ha a közéleti elcsendesülést a Szónyi-munkálatok elvégzésére, méltó Szónyi-monográfia megkomponálására használnák ki a művészettörténetírás — rendjén való ez a nyugalmas évforduló. Szónyi nem vita tárgya és nem szenzáció. Művei ott vannak ma, ahol a helyük: a Nemzeti Galéria, a Kiscelli Múzeum és a pécsi Modern Magyar Képtár állandó kiállításain.

R. Gy.

JOGI TANACSDO

Mennyi családi segély jár a sorkatonához tartozóknak?

Gyermekgondozási szabadságon vagyok két kicsi gyermekemmel — írja Koller Csabáné puszta-**szabolcsi olvasónk.** — Férjem sorkatonai szolgálatot teljesít, ezért bevonulása után a tanácstól családi segélyt kértem. Akkor még szülei szabadságon voltam, s azt mondták, jöjjenek akkor, ha már gyesen leszek. Addig ugyanis, amíg terheségi gyermekágyi segélyt kapok (ez havonta 2500 forint), családi segélyben nem részesülhetek. Mit tartalmaznak a rendelkezések; jogos volt-e az elutasítás?

Családi segély a sorkatonai munkaképtelen és eltartásra szoruló hozzátartozójának jár, ha őt a bevonuló megelőzően saját keresetéből, jövedelméből tartotta el, vagy tartási igénye a bevonulása után keletkezett, illetve a bevonulttal szemben fennálló tartási igényét bírósági határozat állapítja meg. Hozzá tartozónak kell tekinteni ebből a szempontból a bevonult feleségét, gyermekét, örökbe fogadott és nevelt gyermekét, szüleit, örökbe fogadó és nevelőszüleit, nagyszüleit, kiskorú vagy munkaképtelen testvéreit, továbbá élettársát, ha az együttélésből gyermek származott.

A családi segély alapjául szolgáló összeg évenként emelkedik, ugyanúgy, mint a nyugdíjjellegű juttatások. 1983-ban a sorkatonával közös háztartásban élő, nem kereső hozzátartozó részére 1660 forint és 40 forint jövedelemkiegészítés járt. Minden további eltartásra szoruló személy után a segély 70 százalékát és 40 forint kiegészítést kellett fizetni. Ez 1202 forint; így a három személy után járó összeg 1983-ban havonta 4104 forintot tett ki. Ha az eltartásra szoruló hozzátartozónak keresete, illetve bármely forrásból jövedelme van, azt a családi segély megállapításánál figyelembe kell venni.

Ilyenkor a segély a kereset, illetve az egyéb forrásból származó összes jövedelem és az előzőekben ismertetett összegeknek a különbözete. A fentiekből nyilvánvaló, hogy kérelmének elutasítása szabálytalan volt, s ki tudja számítani azt is, mennyi az az összeg, amelyet havonta meg kellett volna kapnia; ezt most utólag is kérheti.

A családi segély összege 1984-ben a következőképpen alakul: az alapösszeg 1760 forintra emelkedik, amihez a 40 forintos kiegészítés ugyan csak jár. A gyermekekre járó 70 százalékos 1232 forint, ami a 40 forinthal együtt 1272 forintot tesz ki; három személyre tehát havonta 4344 forint jár, illetve, ha az anyának keresete vagy egyéb jövedelme is van (pl. a gyese), akkor olyan összeg, amely a keresetet, illetve az egyéb forrásból származó összes jövedelmet a fenti összegre egészíti ki.

Némileg eltérő összegű segélyre jogosult az az eltartásra szoruló hozzátartozó, aki a sorkatonával nem egy háztartásban él. A sorkatonától külön háztartásban élő hozzátartozó családi segélye 1983-ban havi 1340 plusz 40 forint volt, minden további hozzátartozó részére ennek 60 százaléka és a 40 forint kiegészítés járt. 1984-ben a sorkatonától külön háztartásban élő eltartásra szoruló hozzátartozó családi segélyének alapösszege 1450 plusz 40 forint, s minden további hozzátartozó ennek 60 százaléka és a 40 forint kiegészítésre jogosult. Erre az esetre is vonatkozik az a rendelkezés, hogy a családi segély megállapításánál a keresetet és minden egyéb forrásból származó jövedelmet figyelembe kell venni; vagyis a fizetendő összeg ilyenkor is a kereset és a családi pótlék különbözete.

A munkaszüneti napon végzett munka díjazása

Munkaidő-beosztásom úgy alakult, hogy karácsony másnapján is dolgoznom kellett — írja Mészáros József lakatos Szombathelyről. — Vártam, hogy a munkabért ennek megfelelően magasabb összegben fizetik, de nem ez történt. Helyesen vagy helytelenül jártak el?

A dolgozónak a Minisztertanács által meghatározott munkaszüneti napokon nem kell munkát végeznie, és az emiatt kiesett munkaidőre átlagkeresete megilleti. Ilyen munkaszüneti napok: újév, húsvéthétfő, április 4., május 1., augusztus 20., november 7. és karácsony két napja, vagyis december 25. és 26. A munkaszüneti nap általában a megjelölt naptári nap; három és négy munkaszüneti nap között, illetve munkakörben vagy váltásos szolgálat esetén az ünnepnapot követő munkanap első munkakezdését megelőző 24 óra.

A Munka Törvénykönyve 41. pa-

és a munkaszüneti napon is kötelezheti munkára. Ha a dolgozó a munkaszüneti napon (tehát a fizetett ünnep valamelyikén) munkát végez, megilleti őt az egy napra eső átlagkeresete, ezen felül az aznapi munkáért járó díjazás. Ha tehát a dolgozó beosztásánál fogva ilyenkor dolgozik, a munkabér számfejtésének ezt a módját kell alkalmazni.

Berendelés esetére a jogszabály a következőket tartalmazza: ha a munkaszüneti nap a dolgozó heti pihenőnapjával vagy szabadnapjával esik egybe, és munkára berendelik, részére a heti pihenőnapon végzett munka ellenértékére vonatkozó szabályok szerinti díjazás vagy szabadidő jár. Vagyis ilyen esetben a dolgozó az aznapi munkáért járó díjazásra és — ha részére másik pihenőnapot nem adnak — munkabérén felül százszázalékos pótlékre jogosult. Ilyenkor tehát az átlagkereset nem jár.

A fenti rendelkezésekből világosan kiderül, hogy annak, aki a munkaszüneti napon dolgozik, milyen díjazás jár; erre tehát Ön is jogosult.

unk

A nyugdíjhoz tíz év szolgálati idő szükséges. Annak az igénylőnek azonban, aki a 60. (nő az 55.) életévét 1990. december 31-e után tölti be, már legalább 20 évi szolgálati időt kell igazolnia ahhoz, hogy öregségit nyugdíjat kapjon. (Lőrincz Jánosné battonyai olvasónknak.)

A rokkantsági nyugdíjhoz a 22 éves életkor betöltése előtt két év szolgálati idő szükséges; 22—24 éves korban négy év, 25—29 éves életkorban hat év, 30—34 éves életkorban nyolc év, a 35 éves életkor betöltése után pedig tíz év szolgálati idő kell. (Jaksa Mátyásnak, Kiskunhalas.)

A tanács által értékesítésre elfogadott családi ház megvásárlásához a kijelölt vevő részére az OTP legfeljebb az eladási ár 90 százalékáig, maximálisan azonban százezer forintig nyújthat kölcsönt. Ennek kamata általános esetekben évi négy százalék, három- vagy több gyermekes családoknál évi két százalék. A visszafizetési idő 25 évnél több nem lehet. A vételár kilencven százalékán belül — maximálisan 50 ezer forintig — évi hatszázalékos kamattal ingatlanvásárlási bankkölcsön is felvehető. (Kanyó Andrásnak, Győr.)

A munkáltató nyugdíjazás címén a nyugdíjkorhatár elérését követően mondhatja fel a dolgozó munkaviszonyát. Vagyis férfiak esetében legkorábban a 60., nők esetében pedig az 55. életévek betöltésének napján közölheti a felmondást. (Péter Istvánnak, Makó.)

A vak és gyengén látó személyek távbeszélőalkátszolgáltatásáról való foglalkoztatásáról az egészségügyi miniszter 13/1983. (XI. 20.) EüM számú rendelete intézkedik. Megjelent a Munkaügyi Közlöny 1983. évfolyamának 16. számában. (Bokros Istvánné kérdésére, Budapest.)

MAGYAR
KÖZVELEM

BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1981 DEC - III
Szőnyi István
102

Szőnyi István: Anyám

vegző s
osan ke
állomá
ői felad
ot gyak
aznia.

ató juta
a dolgoz

t követ
szükség

fékezte

vételi készségét. Mint azonban tapasztalataik bizonyítják, éppen az üzemi demokrácia fejlesztése, kiterjesztése segített a dolgozókat visszatartó aggodalmak leküzdésében, és vezetett a dolgozók közvetlen részvételére épülő elosztási forma megszilárdításához, egy újabb lépcsőfokhoz.

Az elmúlt öt év alatt a vállalatnál beigazolódott — idézzük Poros Tamás igazgatót —, hogy „a dolgozókat konkrét élményeken keresztül lehet meggyőzni a részvétel értelméről. A tudatformálás legjobb módja a gyakorlat, a dolgozók bevonása azokba a döntésekbe, amelyek a legközvetlenebbül érintik őket. A hatékonyan működő üzemi demokrácia, a vállalt döntésekkel járó felelősség növelheti a közösségek felelősségérzetét”.

A kezdeményezés óta eltelt öt év tapasztalatai azt is alátámasztják, hogy az üzemi demokrácia fejlesztése a vállalat gazdasági vezetőinek, mozgalmi szerveinek közös feladata. Együtt kell olyan légkört, körülmé-

SAJTÓFIGYELŐ

**MAGYAR
HÍRDETŐ**

BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1983 MAJ 29

**RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ
ÚJSÁG**

1021
Péntek tv1, 22.05: A HÉT MŰTÁRGYA
Szőnyi István: Este

(Bokor Zsuzsa)

ny sealt, az FPP elnökét
gyan nem vettem elő
a *minister* szó jelenté-
em. Tudtam, hogy mit
tem azonban *A fekete*
szó (szerkesztette Philip
suth Könyvkiadó, 1971.)
, melyből arról tájéko-
a Fekete Párduc Párt-
agassabb tisztségviselők
oltak. Így Eldridge Clea-
ájékoztatási minisztere,
ton a párt hadügymi-
ely Carmichael a párt
e. Hogy a pártban pa-
enykedtek volna, arról
tést a könyv.

Eljelenítem, hogy nem
katempó, nem a gyen-
ég csak azon alantas
ezérelt, hogy Leiter Ja-
ésszem a Szabadság tér
kérdéses mondatot le-
ömre szolgál, hogy a
gesen felmerülő kérdést
Csak nincsenek muzul-
Egyesült Államok kor-
lézet az említett írás-
matom."

Jankovich Krisztina
filmstúdió dramaturgja

Szerkesztő: Gö

1. Palmer—Em
Angeles-i éjszakák
Lake és Palmer együt-
ner: A bűn és a jós
(Grand Funk Railroad)
3. MacDonald—Salter:
(George Bad Benson),
bor—Hetényi Kálmán
koncert (Wastaps eg
Németh Károly: Arm
együttes), 6. Daniele:
mint te (Pino Daniele
vens: Zene (Cat Stever
lázs Ferenc—Heilig Gá
szer még visszatér
Viktória), 9. G. Sándor
Kovács Attila: Palackd
együttes), 10. Gerendás
sanova (Láma együttes)
tana: Minden felénk ta
na együttes), 12. Nannin
zi: Latin szerető (Gianr
ni), 13. Molnár Györg
László—Juhász Sándor:
a szobádat (Komár Lá
Price: Lujza kisasszony
Stevens), 15. Moors—Lou
nosz nagy farkas (Lou é
nanas együttes), 16. C
Jeannie, Jeannie, Jeanni
Cats együttes)

156. SZŐNYI ISTVÁN

(Újpest, 1894 – Zebegény, 1960)
Kirándulók a zebegényi Dunaparton
Vegyes technika 45x80. Jelezve lent jobbra:
Szőnyi I.

170
60.000,-

157. ----,

Zebegényi kerítés
Vegyes technika 20.5x33. Jelezve lent jobbra:
Béler Antalnénak kézcsókkal 1954. VII. 2. Szőnyi István

28
25.000,-

85. Művészeti Képaució. Bp., 1991. aug.
BÁV

158. ----,

Hűvösvölgy
Vízfestmény 23x30. Jelezve lent jobbra:
Sz. 929.

JJ
20.000,-

159. ----,

Álló nő
Szénrajz 49x30. Jelezve lent jobbra:
Szőnyi I.

22
10.000,-

Magyar Nemzet 1984. 1. 18.

Magyar Nemzet

Megemlékezés Szőnyi Istvánról

Szőnyi István festőművész születésének 90. évfordulója alkalmából tegnap délelőtt a Szőnyi István-emlékbizottság emlékülést tartott Zebegényben, melyen dr. Végvári Lajos művészettörténész, nyugalmazott főiskolai tanár, Somogyi József szobrászművész, a Képzőművészeti Főiskola rektora és dr. Németh Lajos, az ELTE művészettörténeti tanszékének vezetője mondott beszédet. Ezt követően megkoszorúzták a művész sírját a zebegényi temetőben.

★

PIHEN A KOMP, kikötöttek a csónakokat, csendes a víz Szőnyi István emlékeztetés zebegényi festményein, akvarelljein. Nyugalmasak az este, a házak elé gyűlő falusiak halkán beszélgetnek; a családi képek Arany „Családi kör”-ének bensőségességét idézik; egyik legszebb festményén (*Falun*, 1934) az előtérben gyermekét szoptató paraszt-Madonna, a kép főalakja mégis a szótlán férfi, amint fatörzsnek támaszkodva áll, tagjaiból szinte árad az aznap végzett nehéz fizikai munka jóleső fáradtsága...

Nem „idilli” volt ez a festészet (amivel sokszor vádolták), hanem *csendet kereső*. Egy mást szavak nélkül is értő, összetartozásukat szavak nélkül is érző emberek csöndjét. Szőnyi Istvánnak még az aktjait is valami sajátságos nyugalom veszi körül, azokat a nem különösebben gazdagon berendezett szobákban lavórban mosakodókat, rózsaszín kombinékban elheverőket. A színpoltok, például a kis ablakokon széles pászmákban behulló napfény, vagy ellenkezőleg, az éjszakákat barátságosan megvilágító holdsugár nem izgalt vibrálással jelzik jelenlétüket, hanem nyugodalmasan elhevernek, mint csendesen kérődző tehenei.

NEM INDULT PEDIG ez a festészet ilyen csendes szavúnak. *Nagybánya neveltjeként* és mint fiatal katona, akit az első világháború élménye is nevelt, Szőnyi István korántsem zárkózott el ama zaklatott kor legmodernebb törekvései elől; a műtörténeti elemzés Cézanne, Picasso hatását is kimutatta korai munkáin, sőt, egyik kortársáét. Uitz Bélaét is (pedig a kettejük egymás mellett való említése mai ismereteinkkel képtelenségnek hat!).

De alighanem éppen a zajos-ficsajos-dübörgő kor készítette visszavonulásra 1923-ban. Zebegényi háza, a mögötte hú-

zódó nagy kerttel, a csend szígeje lehetett és lett is számára. Humánus értékeket keresett, talált és akart átmenteni; hitvallását mintegy mellesleg így fogalmazta meg *Kép* című esszéjében (1943): „Az élet úgy ahogyan van is élvezhető, a mindennapok titokzatos-ság nélküli világa is szép és érdemes benne élni!”

AKIK ISMERTÉK, elmondják, hogy egyénisége is rendkívül szeretetre méltó volt. Tanítványok serege gyülekezett köré, s nem elsősorban azért, mert tanár volt a Képzőművészeti Főiskolán vagy mert nyári szabadiskolát rendezett Zebegényben. A *Gresham-asztaltársaság* néven ismert baráti művészkör is hangadójaként ismerte el, noha kevésbeszédű volt.

Sziklaszilárd jelleme 1944-ben nem engedte Zebegénybe visszahúzódva, tétlenül nézni az eszeveszettek tobzódását. Rajztudását az irathamisítás szolgálatába állította, s a saját biztonságával mit sem törődve, mentette, akit lehetett.

Az ötvenes években főiskolai tanár és kiállító művész maradt; 1981-ben viszontláthattuk a Székesfehérvárott megrendezett *Az ötvenes évek* kiállításon 1951-ben festett *Fuvaros*-át. Merész kivágatú, kitűnő kép, erős és mégis laza színpoltokkal, rosszkedvet árasztó, mogorva főalakkal. Úgy emlékszem, annak idején nem is dicsérték meg érte; szemére vetették, hogy nem változik. Ma már bizonyára ezt is értéknek kell betudnunk — hogy Szőnyi *ön maga* maradt.

Hosszan betegeskedett. 1960-ban mégis váratlanul halt meg. Egyik felejthetetlen képe, az 1939-ben festett *Esernyők*, az esős pesti utca lírai és francián szellemes megörökítése még oda kívánczok a Nemzeti Galéria XX. századi állandó kiállításának *szőnyije* mellé.

Ember Mária

API KRÖNIK

— Gábor Andor születésének századik évfordulója alkalmából ünnepi rendezvényt tartottak kedden Somogy megyében. Barcson tudományos emlékülésen méltatták munkásságát, majd az emlékülés résztvevői Rinyaújnépen megkoszorúzták az író szülőházának falán elhelyezett emléktáblát.

Öttalalatos

A farsangi lottó nyerőszámai:

12, 25, 29, 38, 40

A lottószelvények értékelése közben öttalalatos szelvényt találtak. A szelvény száma: 77 547 707. A szelvények értékelése még tart.

... megtanulja a tévék...
(Váruai György rajza)

— **Környezetvédelem Halléban:** az NDK-beli iparvárosban a hetvenes évek elején egy-egy lakosra még csak 0,0067 hektár erdős terület jutott, ami jóval az országos átlag alatt volt. Ezért védelem alá helyeztek minden egy méternél magasabb fát, s évente tízezer újat telepítettek a város parkjaiban, lakótelepein. Mozgalmat indítottak „Ültess egy fát” jelszóval, s ma már Halle joggal pályázhat az NDK egyik legzöldebb városa címre.

— **Vagyonvédelmi riasztó berendezéseket** mutatott be a Fórum Hotel egyik termében egy bécsi cég képviselője, Joseph Lichka: a GEES biztonsági rendszer készülékeit a MAHIR, az Universal és a Metrimpex közös szervezésében.

— **Páger-filmeket vetítenek** a Horizont tévémozdi, mai, szerdai meglepetésében, abból az alkalomból, hogy a színész 85 éves. Este 7 órakor a „Philemon és Baucis” című színes tévéfilmet láthatják a nézők, s Páger mellett Bulla Elmát és Gálffy Lászlót. A 8 órai műsor a XIII. veszprémi tévétalálkozón díjat nyert „Társkeresés N. 1463” vetítése, Páger Antal partnere Dajka Margit és Czinkóczi Zsuzsa.

— **Vyan Chiffolleau gondonkaestjét** január 24-én, kedden este fél nyolc órai kezdettel tartják a Pestú Vigadóban. Zongorán közreműködik Gulvás Márta. A művész műsorán Boccherini-, Beethoven- és Schumann-művek szerepelnek, valamint Claude Pascal Francia szvitje és Stravinsky Olasz szvitje.

— **Dr. Gyenes Istvánnak,** a Nők Lapja volt főmunkatársának temetése január 23-án, hétfőn, 13 órakor lesz a Megyeri úti temetőben.

— **Tömeges baleset:** A BKV 70-es jelzésű autóbussza összeütközött egy nyerges vontatóval kedden este Budapesten, a XV. kerületi Rekettye utca és Rigmus utca kereszteződésében. A baleset során huszonhárman sérültek meg, valamennyiüket kórházba szállították, ám egyikük állapota sem súlyos. Az anyagi kár jelentős. A rendőrség vizsgálatot indított a baleset okának kiderítésére.

— **RENDŐRSÉGI FELHÍVÁS:** 1983. december 30-án, éjféli 1 óra tájban Budapesten a XVIII. kerületi gyorsforgalmi úton a Taposásányi utca torkolatában egy kék melegítő, bajszos férfit elütött egy taxi. A BRFK közlekedésszervezői kérték a tévék...
— **HALALOZÁS:** Mely fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismertek és szerették, hogy dr. Balázs Ilona gimnaziumi tanár, 1992...

dártani Egyesület szervezésében most van indulóban.)

Különböző év- és időszakokban általában más és más madárfajokat figyelhetünk meg az úttesten. A *vetési varjak*nak az ősszel kelet felől érkezőkkel erősen felszaporodott állománya ellepi a mezőket és a legelőket, de ha ezeket vastag hótakaró borítja, a fekete madarak a pályaudvarok, a vasútállomások, a városi parkok és az országutak közelében gyülekeznek. Az utak mentén mindig akad ételmaradék, teherautókról lerázódott takarmány, s ott vannak az elgázolt apró emlősök és madarak tetemei. Az első varjak rendszerint októberben, de igazán tömegesen csak novembertől jelennek meg az utakon. A tél végétől számuk ismét fokozatosan csökken: a vendégként nálunk időző csapatok hazafelé indulnak, a nálunk költő párok pedig a fészkelőhelyeiken gyülekeznek.

Nyáron, különösen a bonahordás idején, a falvak környékén házi verebek nagy csapatai keresgélnek az utakon. Többnyire a padkán látni őket, meg a balkáni gerléket is. 1985 júliusában alkalmi megfigyeléseink szerint az „útszéli” madarak fele *házi veréb*, negyede *mezei veréb* volt. Dr. Rékási József 1986 novemberében ugyancsak tizenhét fajt (1441 példányt) jegyzett föl az utakon, de ebben az időszakban már messze a *vetési varjú* volt az uralkodó (94,0 százaléka), a *házi veréb* csupán 0,5 százalékkal, a *mezei veréb* 3,1 százalékkal szerepelt.

Jellemző madara az úttesteknek — különösen tanyák, nagy hodályok, gazdaságok, kisebb települések közelében — a *búbos pacirta*. Rendszerint párban szaladgálnak a betonon. Télen hulladékokat, magokat csipegetnek, tavasztól kezdve pedig azokat a rovarokat szedik össze, amelyek az autók szélvédőiről kerülnek az útfelületre. Erdők között vezet az utakon, például Budakeszi és Páty között vagy Visegrád közelében a kora hajnali órákban gyakran jelennek meg a *feketerigók*, a *vörösbegyek*, az *erdei pintyek*, hogy összeszedjék az autók által éjszaka „termelt” ro-

varhullákat. A *barázdabillegetők* is ott szaladgálnak az utakon, s nem egyszer fiókáikat is az ott összeszedett rovarokkal táplálják. A *barna kányák* bizonyos példányai rendszeresen figyelik az autótutakat, s a kere-

nekülni a gyorsan közeledő járművek elől. Száraz időben a falvak belterületén, tavasztól ősziig látni a néha csapatosan porfördöző verebeket. Az utak szélén fészekanyagból is több akad, mint másutt. Ezért a

latok alapján az ottani utakon elpusztult madarak számát évi 2,5 millióra becsülik. Ez az érték Ausztriában egyetlen évben (1972-ben) kerekén 7 millió volt. Még ijesztőbb az áldozatok számának növe-

Aszfalton melegedő molnárfecskék (Bécsy László felvétele)

kek alá került hörcsögöket, pockokat vagy apró madarakat szinte az autók orra elől emelik föl.

Alkalom szülte furdó

A gyors nyári záporok után a madarak — *verebek*, *gerlék*, *seregélyek*, *tengelicék* — kihasználják a kevésbé forgalmas utakon képződött tócsákat. Ez a furdó azonban mégis veszélyes, mert az átnedvesedett tollú madaraknak kisebb az esélyük arra, hogy egy gyorsan közeledő autó elől felröppenve kitérjenek. A *füstifecskék*, amelyek a vízfelületet érintve isznak, szintén kihasználják ezeket a tócsákat, hogy a szomszédokat oltsák. A *füstifecskék* és — ritkábban — a *molnárfecskék* hűvös reggeleken szívesen telepsznek le a napsütötte betonra, néha szinte ráfeküsznek a gyorsan melegedő felületre. Ez különösen a fiatal, tapasztalatlan fecskékre veszélyes, mert képtelenek idejében elme-

balkáni gerlék és a verebek sűrűn keresgélnek ott. Az egyre növekvő autóforgalom óriási pusztulások okoz az állatvilágban. Angliában végzett vizsgálá-

kedése Dániában, ahol 8000 kilométernyi fő- és mellékúton végzett vizsgálatok alapján az ország egészére vetítve az alábbi statisztikai értékeket kapták:

	1957/58	1964/65
Gerincesek összesen	7 500 000	10 500 000
Ebből barna varangy	4 700 000	6 300 000
madár	1 400 000	3 000 000
nyúl	50 000	118 000
sүн	120 000	70 000

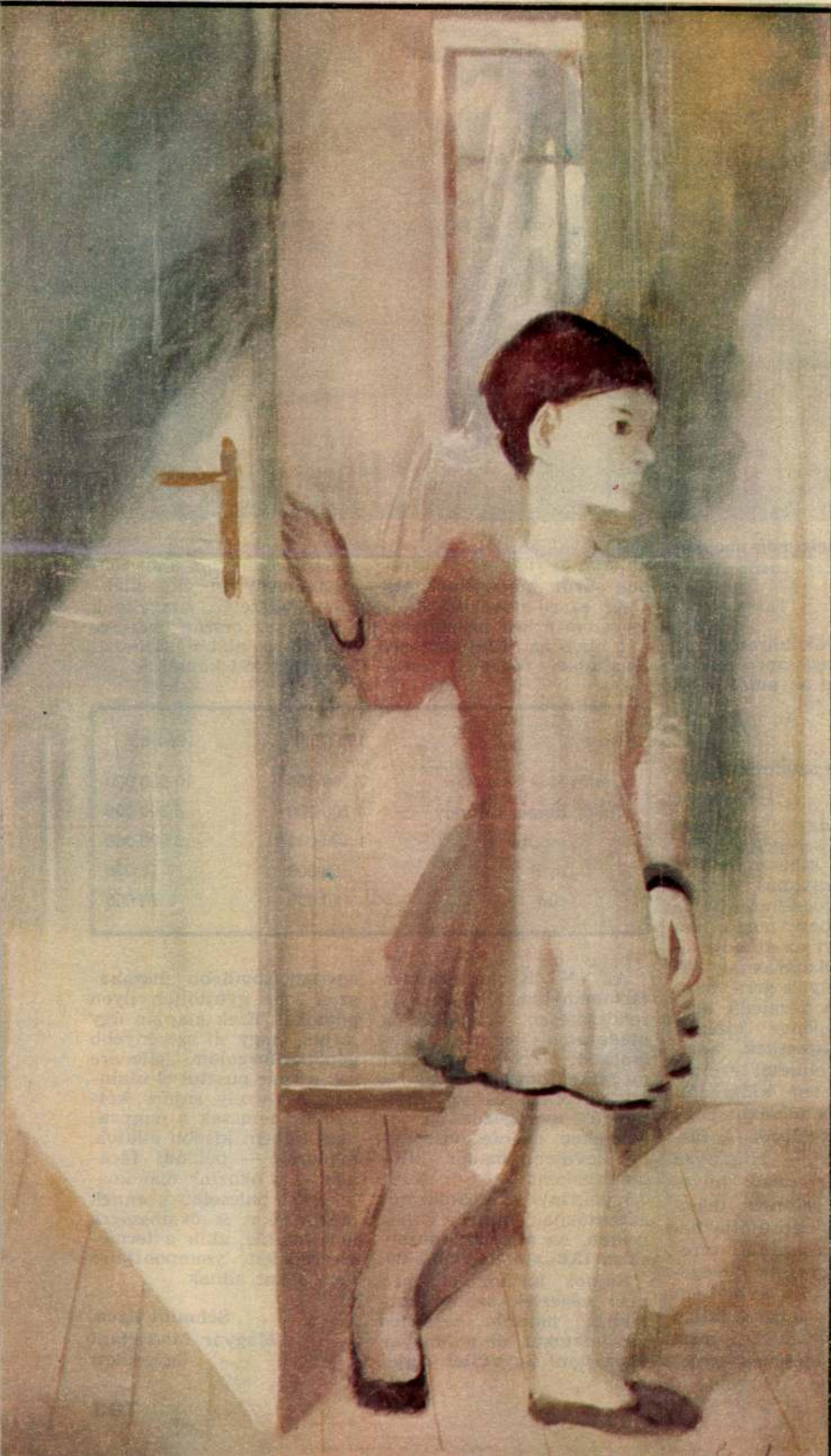
Az NSZK-ban Hessen tartományban több éven át rendszeresen vizsgálták a madarak és az utak kapcsolatát. Egyebek között megállapíthatták, hogy a településeken és az „egyhangú” mezőgazdasági területeken évente viszonylag kevesebb madár (kilométerenként 4,2, illetőleg 6,5 példány) esik áldozatul az autóknak, mint más helyeken. Az átlagos áldozatszám 13,6, a legnagyobb 20.

Sajnos hazánkban még nem végeztek az említettekhez hasonló részletes vizsgálatokat, de a Magyar Madártani Egyesület tagjai

egy-egy rövidebb útszakaszon már gyűjtöttek ilyen adatokat. Ezek alapján úgy látjuk, hogy a szerényebb gépkocsiforgalom ellenére sok madár pusztul el utainkon. A veszély, sajnos, kétoldalú: nemcsak a nagyvadak, hanem kisebb állatok, madarak — például fácánok — is okoztak már közlekedési balesetet, s ennek még azokat is óvatosságra kell intenie, akik a természetvédelem szempontjaira nem sokat adnak.

Schmidt Egon
(Magyar Madártani Egyesület)

SZŐNYI ISTVÁN ZEBEGÉNYE

... íme, az alkotóláz

emberibb arca s ezt
megmutatni már:

az örökkévaló, amiért
érdemes élni még!

A mű lenyűgöz. Ez a te
talentumod mindenkit

megajándékozó legnagyobb
öröme, Szőnyi István!

(Berda József: Rajongás)

Szőnyi István neve csaknem egy egész korszakot jelképez a XX. századi magyar festészet történetében. A két világháború közötti években az ő képei jelenítették meg legteljesebben a haladó szellemű értelmiség emberközéppontú szépségélményét. Piktúrája a magyar festészet legemelkedettebb és legszínesebb fejezetei közé tartozik: képein a szépséget az embertelenséggel, a rendet a zűrzavarral állította szembe. Mindamellett a klasszikusok monumentalitásának nyugodt méltósága is jellemzi őket.

Ez a nagyszerű festészet egy kis hazai község, Zebegény nevével forrott egybe. A művészet történetében nem ritkaság, hogy egy festő vagy festőcsoport egy bizonyos tájhoz, sőt egyetlen faluhoz kötődik,

Szőnyi István: Zsuzsa az ajtóban

vagy éppen arról kapja a nevét — gondoljunk a *barbizoniakra* vagy a *nagybányaiakra*. S nem volt ez más-ként Cézanne és Aix, Monet és Rouen vagy éppen Egrý és a Balaton kapcsolatában sem! Szőnyi István nevével és munkásságával ugyanígy elválaszthatatlan Zebegény: a főiskola elvégzése után csak néhány évet élt a fővárosban, nyaranta pedig Nagybányán festett, majd 1924-ben megházasodott, és — kiköltözött: ettől kezdve haláláig, 1960-ig Zebegényben élt.

A legenda szerint a Duna nagy kanyarjába benyomuló *Szent Mihály-hegy* olyannyira elzárja a folyam útját, hogy a Mainzból érkező telepések azt hitték: „*hier See beginnt...*”, vagyis „itt tenger kezdődik”, mert a Duna véget ér. Ebből a *See beginnt*-ből fakadt — úgy mond — Zebegény neve! A kis falucska a XIX. és a XX. század fordulóján indult rohamos fejlődés-

Szőnyi István: Dunai táj

Szőnyi István: Eladó a borjú
(Schiller Alfréd felvételei)

nek. A főváros közelsége meg a táj szépsége egyaránt vonzotta az oda érkezőket. Egyre-másra épültek a nyaralók villái — ott épített nyaralót magának többek közt *Maróthy Géza* szobrászművész is —, megnyílt a főváros gyermeküdülője, majd megalakult az a vadásztársaság, amelynek *Csathó Kálmán* író

és *Kittenberger Kálmán* Afrika-vadász lettek a vezéralakjai. A zebegényi társaság egyik legtekintélyesebb tagja az író és földművelésügyi szakember, *Bartóky József*

volt: ő a nyaralóját egy parasztházból építtette át a domboldalon. E férfiú leányát, *Bartóky Melindát* vette feleségül Szőnyi István, s abban a házban telepedett meg. Ké-

SZŐNYI ISTVÁN ZEBEGÉNYE

sőbb szintén ahhoz építette hozzá a Szelle Kálmán tervezte műteremházat — ahogyan a művész trefásan mondta, az „Első Zebegényi Képgyárat”.

Miként ezt Szőnyi István mesélte — írja egyik méltatója, Tóbiás Áron — „... amikor megnősültem, jó barátaim nagy megrökönyödéssel vették tudomásul, hogy vidékre költözöm. Egy alkalommal, szép tavaszi napon, Aba Novák Vilmos és még többen kijöttek, meglátogattak az én tusculanumomban.* Felvittem őket oda, a dombtetőre, ahhoz a három padhoz. Onnan a legszebb a kilátás: látni a Dunát és a gyönyörű panorámát. Aba Novák Vili akkor kijelentette: most már meg tudja érteni, hogy kepes voltam Budapest felőldozni Zebegényért...”

Zebegény erőteljesen átformálta Szőnyi festészetét. Ennek nyomát először a téma megváltozásában látni, majd a festésmódja is megváltozott. A nagy, kifejező formák helyét a dekoratív szépségű körvonal, később a színek gazdag, változatos skálája vette át. Eztán a foltfestés, a színnel való mintázás vált uralkodóvá stílusában.

Szőnyi István tehát ott, a nagy folyam partján talált rá a magyar föld monumentális szépségére, képzeletét ott ragadta meg a Dunakanyar lenyűgöző látványa. Lelkének teljes odaadásával adott képet e tájról.

Nagy kifejezőerővel jelezte például a reáborult magányt. Képein sokszor nincs ember, csak a gyöngyházszínű víz, a lebegő, párás atmoszférára mesél: a szivderítő-szívfájdító líraiság mutatja, hogy a festő menynyire egygyéforrott azzal a tájjal, amelyben élt és amelyet megörökített.

Nagyszerű példái mindenek a gyönyörű dunai tájképek, továbbá egyik legcsodálatosabb festménye, a finom fényekben fürdő Kerti pad. Ezen az áttüzesített ezüst és a zöldeskék olyan meghitt harmóniákban muzsikál, mint csak a legnagyobb tájfestők művein! „E fehér kerti pad mesteri tolmácsolásának emléke — írja Dutka Mária művészettörténész — úgy marad meg bennünk, mint egy Schubert-dal, egy őszi canzonetta*.”

Idő múltával egyre jobban belefedkezett a falu hangulatába. De nem az ott is meglévő ellentéteket érzékelt, hanem a nyugalmat, a csendet. A természet rendjének lassú, egyenletes fordulásait vetítette ki a falu embereinek életére.

Művein — a Zsuzsa-képek ismert sorozatában — előbb a család jelent meg, majd a falusi élet epizódjai, az Eladó borjú, az Este, az Este Zebegényben és a többi.

A téma mindig Zebegény volt! A zebegényi nappalok és esték, az átkeletés a Dunán, a zebegényi temetés, de lényegük sohasem csak a falu életének a megmutatása volt, hanem minden az emberről beszél rajtuk. Az emberről, aki az új élet teremtője és gondozója, aki mindennapi munkálkodásával ad értelmet a múlt napoknak, aki egyszerre groteszken és tragikusan, mégis költőivé nemesedett gyással temet. Találónan írta Németh László: „A néző bámul, milyen jól választott meg mindent: a marosi Dunakanyart, ahol megtelepedett, az előkelő komoly feleséget, a témákat, a Duna fényes tábláját, uszályokat, a két gyereket, a falut. Pici birodalom, amelyben minden együtt volt, amire szükség lehetett.”

Lassacskán a falu is megszokta festőjét, megbarátkozott vele, s befogadta őt — már nem nyaraló idegenként, hanem velük együtt élő, szorgoskodó munkásemberként ismerték és tisztelték. Együtt élt velük, s amikor az 1920-as években a Zebegényi Dalkör a Pathelin mestert és Molière Botcsinálta doktorát adta elő, Szőnyi festett díszlete az előadásra. Egy egész kis művésztelep is toborzódott barátaiból: kijárt nyaranta hozzá Aba Novák Vilmos, Vass Elemér, Szobotka Imre, Elekfy Jenő és Berény Róbert.

*

A kiváló festőművész egykori otthona ma Zebegény egyik nevezetessége: 1967-ben ott nyílt meg a Szőnyi István Emlékmúzeum, műveinek állandó kiállítása. Az egykori lakoszóbak, műtermek stílusos és szép keretet adnak a pompás képeknek. A régi házban megnyílt új múzeum úgy is ápolja a mester emléket, hogy a látogatók a képek és rajzok megannyi motívumát fedezhetik föl a kertben, a ház körül, a faluban. 1968 után pedig évszámra adott otthont a múzeum a Szőnyi Istvánról elnevezett nyári képzőművészeti szabadiskolának, a kegyhelyből eleven életet szolgáló központot szervezve.

Zebegény immár mindörökre özszefforrott a halhatatlan mesternek, Szőnyi Istvánnak az emlékével: ma már mi is az ő szemével látjuk ezt a kies, szépséges tájat...

Dr. Lánosz Sándor
művészettörténész

MÉG MINDIG MINDIG?

Aki az írott nyelvvel valamilyen formában hivatásszerűen foglalkozik, az gyakran tapasztal az érvényes akadémiai helyesírástól eltérő írásmódokat. Olyanokat is, amelyeket gyakoriságuk, elterjedtségük miatt nem tekinthetünk pusztán egyedi hibáknak — mondjuk a nyomdába szánt kéziratokban. Nemcsak azért, mert rendszeresen „visszaköszönnek”, hanem mert a beszélt nyelvben megrögződött hibákból táplálkoznak. Ezek közé tartozik a *mindig*.

Ezzel sajnos nemcsak a még megjelenés előtt álló kéziratokban találkozhatni igen gyakran, hanem nyomtatásban is. Az ékezetes magánhangzókat nem vagy alig ismerő írógépek és a gyorsan terjedő számítógépes nyomtatók nyelvrontó hatásáról aligha érdemes vitatkozni; írt is róluk eleget a sajtó. Annál érdekesebb, hogy van végre egy szó, amelynek helyes írásmódját segíthetne elterjeszteni a hiányos billentyűzetű írógép — ezt a segítséget azonban „gondosabb” szerzők elhárítják: a kézirat utolsó átolvasásakor a második i-re nagy múgoddal ékezetet húznak.

Kétségtelen tény: a helyesírási szabályzat régebbi kiadásait elővéve ezt olvashatjuk: *mindig* v. *mindig*. De a szabályzat 1950-ben megjelent 9. kiadása óta akadémiai helyesírásunk csak a rövid i-vel írt alakot fogadja el. A *Nyelvművelő kézikönyv* megfelelő szócikke egyébként magyarázatot adhat a rossz beidegződésre, hiszen — mint írja — a „köznyelvi változat a *mindig*, a *mindég* egy kissé régies és népies, de a régebbi nyelvben meglehetősen általános volt”. Ezt pedig természetszerűen előszóban is hosszan ejtjük.

Mégis: ha azt írjuk le, hogy *mindig*, mindig az *-ig* határozórag rövid i-je járjon az eszünkben, ne a *mindég*. Az *-ig* helyes írásmódjára ugyanis a szabályzat nemcsak ezeket hozza példának: *házig, holnapig, reggelig*, hanem jelzi az analógiát: *mindig*. Sose *mindig!*

E. Nagy Lajos

102 / Szőnyi István
Kossuth-díjas festőművész

1954-ben készült felvétel Szőnyi Istvánról zebegényi otthonában

Nyolcvan éve született Szőnyi István

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1894. január 17-én született Szőnyi István Kossuth-díjas festőművész, aki 66 éves korában, 1960 augusztusában halt meg Zebegényben.

„Anyám” című 1930-ban készült festménye.

Egy freskóterven dolgozik 1953. decemberében (Foto: Gink Károly)

lléklete

óestje központban

(Foto: Zeitler Gusztáv)

kor mentes mindenfajta pongyola rögtönzéstől, holott valóban sohasem hallott-nak tűnik. *Ránki iskolája a művel való azonosulás és az előadói stratégia iskolája.* A műsor építményében még a rádasként előadott két Chopin-etűd (C-dúr és Geszdúr) is előzetesen beszerkesztettnek hatott. *Nem lehet (meggyőződéseim szerint nem is szabad!)* ebből a fantasztikusan egyedi sorozatból bármit is kiemelni, ezt ugyanis a már csak az élménytől függetlenül, mintegy utólagos véleményként tehetnénk, s ezt nem érezzük az alkalomhoz méltónak.

Csupán egyetlen megjegyzést: úgy látszik, hogy *a jó művészet vagy van, vagy nincs; s ha van, akkor el-tünteteti köréje agyalt fogalomrendszerünket, kifejezés-készletünket, meghazudtolja okvetetlenkedő műveltségünket.* Ránki a „klasszikus” Mozartot, az „impreszionista” Debussyt és a „romantikus” Chopint *egyformán, ugyanúgy adta nekünk.* Ennél többet nem kívánhatunk.

Szelényi Pál

, Fejős filmjei jainkban

g megyénk hét filmklubjában külföldi rendezők című sorozat. I. Henrik magánélete, a Reményi Eszményi férj, *Cukor György* pedig A nagy ház című filmjei filmbarátok elé. Veszprémben, Padragkúton, Hévízre látja be a mozi a filmklub kezű sorozatot.

Köztudott, hogy az országban a legnépszerűbb emberek közé tartoznak a rádió és a televízió gyakran szereplő riporterei, bemondói. Többben ismerik őket, mint számos közéleti vezetőnket, írókat, művészeinket.

Persze a mikrofon és a kamera népszerűvé tehet másokat is. Nemcsak nagy hatású egyéniségeket, hanem hétköznapi embereket is.

Van ebben némi igazság talánság. Vajon miért népszerűbb az, aki szerepelt esetleg gyakran szerepelt a tévében, s miért nem az, aki esetleg értékesebb ember, hasznosabb tagja a társadalomnak, de mivel nem sze-

Tö

Csütörtökön este „Az állami” címmel jelentkezett rendezésében, Molnár Margarettával „A nő három szerep” című előadásra — nem is csak a városunkban. Arday László, a köznevelési igazgató iskola adjunktusa valóban gyakorlati tanácsokkal látta el a két végző nőket. Többek között azt tudtuk, hogy például a fapados viselet, de álló munkához is alkalmas, mert fárasztó. (Csak gyezzük meg: az elhangzottak ugyan nőknek címezték, de hogy a férfiak is bátran vegyék igénybe egészségük megóvása érdekében.)

Mind a riporter, mind az előadóként a textilgyári nődolgozóval kapcsolatban hangoztatták a helyi, illetve otthoni tornaszükségességét. Holott nem is szó. Mert például a Pápai Textilgyár dolgozóinak „álló munkája” mozgást feltételez, hiszen a naponta mintegy 8—10 kilométert kell megmunkálni. Hasonló ehhez a helyzet a vendéglátóiparban is. Nemcsak a felszolgálók, hanem a pultosoké, kávéfőzők

Galéria '74

Látványos és szép kiállítás meg a megyei művelődési központban Marinkay István fotóiból. A kamarakiállítás legszembevetőbb érdekessége a mondanivaló gazdagsága, sokrétűsége. A gondolatok témák bő választékából hatvanöt képet kiragadva kisebb csoportokba rendezte képeit a művész. Az egyik csoportból a fiatalok, a másiktól az olasz témák napfényes csendje vagy a munkások fáradtságtól derűs arca láttatása áramlik a szemlélő felé.

A képek témája az ember. Minden egyes kép az ember hangulata, gondolata, érzelmeiről, környezetéről, egy-egy mozzanataról szól. Marinkay szemlélete egyoldalúan embercentrikus, az embert kutatja, a társadalmi és társas életünkben való szerepét és tárja elénk fotoiban.

A kiállítás erénye, hogy a művészt körülvevő világról optikailag, meleghangú, derűs képet mutat. Egyetlen képén sincs a mai divatos világfájdalom, reménytelenség, fáradt magány, elzárkózottság. A szemlélőben az az érzés kellet ki, hogy tudatosan és hitelesen áll szemben az élet negatív oldalával, a kilátástalansággal, a pusztulás képeit, jelenségeit mutatókkal.

A megyei művelődési központ vezetője szívesen fogadta a kiállítás megrendezését.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPESTI
SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 JUN 23

Pestmegyei Hírlap

Szónyi István
festőművész
1021

Szónyi István műtermében

Május eleje óta az ország számos iskolájának diákjai keresték fel Zebegényt. A fiatalok a Szónyi István nyári képzőművészeti szabadiskola kempingjében, a „Két nap a múzeumban” című program keretében, gyönyörű környezetben ismerkedhetnek a környék kultúrájával, képzőművészeti kincsével. A napokban a pándi általános iskola most végzett nyolcadikos diákjai vettek részt a múzeumlátogatásokon, rejtélyversenyeken, filmvetítésen és a hangulatos esti táborfűzön. Ottlétük alatt megtekintették a verőcei Gorka Géza Emlékmúzeumot, természetesen a Szónyi István Múzeumot, és ellátogattak Visegrádra és Esztergomba is. Képünkön: a gyerekek Szónyi István festőművész műtermében.

rencné fogadta yénk küldöttségét

hogyan az elmúlt napok során a megye számos helységével, vállalatával, tanácsával ismerkedtek meg, s rendkívül kedvező benyomásokat szereztek. Különösen emlékezetes marad számukra a Százhalombattán tett látogatásuk.

Pénteken este Budapesten baráti beszélgetésen látta vendégül testvérmegyénk küldöttségét és a Pest megyei Tanács tisztségviselőit *Sztoio Sztanoev*, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövete.

Átadta megbízólevelét
Nagy-Britannia és Észak-Írország
Egyesült Királyság
új magyarországi nagykövete

Losonczy Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke pénteken fogadta *John Wilson* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

John Wilson nagykövet megbízólevelének átadásakor beszédet mondott, amelyre *Losonczy Pál* válaszolt.

A megbízólevelét átadása után a nagykövet a Hősök terein megkoszorúzta a magyar hősök emlékművét.

esítés

ság jobb ellátásáért

lnökök eszmecseréje a megyei tanácson

gyei vezetés tapasztalatait és álláspontját.

A megbeszélésen elhatároz-

A megvalósításban számítanak az illetékes párt- és népfrenszervezetekre, valamint a

A forrástól a Labirintusig

Szónyi István: Farakás

Néhány hónapos szünet után, március elejétől újra jelentős aukciók sorával jelzi élénkülését a magyarországi műtárgyiac. Élénkülésről, a résztvevők körének kibővüléséről és az erőviszonyok folyamatos változásáról egyszerre szó van: az első tavaszi aukciók között volt olyan is, amely egyenletesen magas színvonalú festmény-, illetve műtárgyanyaggal jelentkezett, s volt olyan is, amelyen keresztül azt lehetne tanítani, hogyan nem szabad művészi árverést rendezni.

A Páholy Galéria, a Nagyházi Aukciós Ház és a BÁV Rt. aukciói után április 14-én a Magánygyűjtők Galériája és a Blitz Galéria közös Tavaszi Képaucióját rendezik meg a Kempinski Szállóban. Az árverés – amelynek anyaga április 6–13. között tekinthető meg a helyszínen – annál is inkább érdemes a figyelemre, mivel a két galéria külön-külön is a magyar műkereskedelem meghatározó jelentőségű résztvevője, s immár második alkalommal rendeznek együtt aukcióit. Hosszabb múltra a Blitz Galéria tekinthet vissza, a Ma-

gánygyűjtők Galériája ősz óta működik – mindkét intézmény célja a minőségi műkereskedelem hadállásainak erősítése, s erre a kereskedői szemléletre a tisztavirág-életű vállalkozásokban és értékválságban bővelkedő magyar kultúrának igencsak szüksége van. Az első, kiegyensúlyozott színvonalával, mérték-tartó áraival igen sikeresnek bizonyult aukció után a tavaszi árverés több mint kétszáz tétele között is számos izgalmas mű, kimagasló jelentőségű alkotás található id. Markó Károly 1829-ben festett, A forrásnál című képétől kezdve az 1978-ban elhunyt Ország Lili Labirintusáig. Székely Bertalan, Lotz Károly, Szinyei Merse Pál művei minden aukción megmozgatják a legigényesebb műgyűjtőket, ahogyan Csók István, Czöbel Béla, Mattis-Teutsch János vagy éppen Patkó Károly képei is – a mostani árverésen mindegyik mestert képviseli legalább egy alkotás. Mednyánszky Lászlótól öt kép is szerepel az anyagban, hozzá hasonlóan Rippl-Rónai József és Scheiber Hugó életművét is több mű reprezentálja. El-

őbbi egyik műve nemcsak művészeti, de történeti szempontból is izgalmas: az 1916-os paszettel a Koronázás előtt a Mátyás templomban címet viseli. Ritkán bukkan föl aukciókon Orbán Dezső-mű, most egy húszas években készült városképét árverezik. Szintén a ritkaságok közé számít a Franciaországban élt Medgyes László gitáros csendélete. A francia vonatkozású anyag egyéb érdekességeket is tartogat az érdeklődőknek, hiszen több olyan mű szerepel az aukción, amely egy 1943-as budapesti francia festészeti kiállítás alkalmával került magyar gyűjteményekbe. Két mű képviseli a közelmúltban elhunyt Vásárhelyi Győző – Victor Vasarely – művészetét, s több kép is jelzi, hogy a két galéria továbbra sem mond le arról a tervéről, hogy a mai magyar festészet is jelen legyen az aukciókon: például az 1948-ban született Dienes Gábor Öreg harcosa és Jolly Jokere s az 1943-as születésű Kovács Péter Kompozíciója.

P. Szabó Ernő

FOTÓ: NAGY BÉLA

Ebek harmincadjára hagyták a képen látható négy lábukat az Építők sporttelepén. Az idő is mostoha volt, nézők sem igen voltak szombaton a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete által szervezett kaukázusi, közép-ázsiai és orosz kutyafajták kiállításán

KOSSUTH: 4.30 Reggeli krónika 9.05 Napközben 11.05 Slágermúzeum 11.35 Anno... 12.00 Déli krónika 12.40 Ki nyer ma? 12.50 Törvénykönyv 13.05 Vendég a háznál 13.20 A Keleti Egyház liturgikus énekeiből 13.30 Krisztus közöttünk! 14.05 Klasszikusok mindenkinek 14.35 Beszélni nehez! 14.45 Közönségszolgálat 14.55 Irodalmi műsorajánlat 15.06 Tudós Fórum élőben 16.00 Hírek 16.10 Mindennapi gazdaság 16.25 Művészek műhelyében 17.05 Kassza 18.00 Esti krónika 19.06 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.40 A költészet hete 20.05 Régi magyar muzsika 20.30 Határok nélkül 21.05 Filmzenésrészletek 21.25 Parlamenti folyósó 22.00 Késő esti krónika 22.30 Fényben, árnyékban 23.05 Lemezmuzeum

PETŐFI: 4.33 Hajnali dallamok 7.46 Sportreggel 12.00 Nótakalendárium 12.50 Korkérdés 13.03 Manapság... 13.15 Hogy tetszik lenni? 13.45 Állomáskereső 14.00 A rádió kívánság-műsora 17.03 Petőfi-délután 18.54 Gordiusz plusz 19.03 Kölyökóra 20.00 Rockúság 21.03 Hoppál! 21.50 eMeRTon Gála, 1996 23.03 Sporthíradó 23.10 Ennyi... 0.15 Éjszaka

BARTÓK: 6.00 Muzsikáló reggel 8.10 Pódium 9.09 Kodály daljátékaiból 10.05 Levéltitok 10.51 Francia szerzők szimfonikus muzsikája 11.35 A hét zeneműve 12.05 Hangverseny déli-

Mai rádió- és televízió-műsor

dőben 13.27 Operaáriák 14.05 Őszi vadászat – hangjáték 14.49 Új Finandia lemezeinkből 16.05 Kóruspódi-um 16.35 Concertino Praga 17.00 Hangadó 17.50 Ez van! 18.05 Sába királynője – részletek az operából 19.05 Egzotikus Európa 19.35 Kapcsoljuk az MR Márványtermét 21.15 Barokk muzsika 21.27 Zenei panoráma 22.04 Hangversenyekből 22.13 Jégvirágok

TV1: 5.40 Gazdatévé 6.00–9.00 Napkelte – reggeli információs magazin 9.05 Sportakadémia. Szakmai titoktartás – francia tévéfilmsor. 10.00 Hírek 11.00 Walt Disney bemutatja 12.05 Üzlet délidőben 12.25 Telepakk 13.35 Patrín – Üzenet – Vorba 14.00 Nasa obrazovka – nemzetiségi magazin 14.25 NAT-tól tartok – Repeta – nemcsak pedagógusoknak 15.05 Repeta 16.30 A homok titkai – brazil filmsor. 17.05 Erdőkerülő – erdészeti-vadászati magazin 17.30 Kapcsolj be! Mozivarázs 17.45 Lurkó Kupa 18.00 „Engedjétek hozzám!...” – A hitről gyerekeknek 18.10 Csellengők. Eltűnt gyerekek nyomában – Tel.: 269-5550 18.15 Üzlet 18.30 Szerencsekerék – vetélkedő műsor 19.00 Gyereksarok – Kati és Dödöle; Gyurmaország 19.15 Múzsza – kulturális hírműsor 19.30 Híradó 20.05 Magyarok cse-

lekedetei 20.15 X-akták. A kéz, amely sebez – amerikai filmsor. 21.05 Nyitott száj – politikai vitaműsor 21.55 Vers mindenkinek József Attila: Mama; Altató; Tél 22.05 Lengyel konyha – lengyel-angol film (1991) 23.50 Híradó

TV2: 14.00 Parlamenti Napló – riport-műsor 15.00 Közvetítés a parlament üléséről 17.05 Jósomszédi csiki-csuki – német tévéfilmsor., 13/1. 18.00 Körzeti híradók 18.15 TH – Tudományos híradó 18.45 Könyvvilág – könyvajánló műsor 19.00 Férfi kosárlabda-bajnoki döntő 21.00 Gyémántjaim... 21.20 Képek 21.30 Telemázi 22.00 Híradó 22.15 Aktuális 22.45 A siker kapujában 22.00 Híradó 23.35 Magyarok cselekedetei

DUNA TV: 8.05 Távoztatás 8.30 Starting Business English 9.00–12.00 Képes Krónika 12.00 Déli harangszó – Lapozó 12.20 Heti Híromdó 13.20 Emlékképek – Régi híradók 13.35 Cimbora – Tallózó 14.40 Popeye – rajzfilmsor. 14.45 Expedíció – Pamír, a „világ tetejének” meghódítása 15.30 Zöldszem, Zöldfűl – természetvédelmi vetélkedő 16.00 Dunatáj – ökológiai magazin 16.30 Harmónia – egészségügyi magazin 17.05 Héle

Főnyelvi István

Új Magyarország 1997 ápr 4

1973 JUL 24

Pestmegyei Hírlap

Szónyi István

lap 1021

1973 JÚLIUS 24. KEDD

ZEBEGÉNYI VENDÉGKÖNYV

Valami újat lelni, kitalálni

A Szónyi István Emlékmúzeum megalapozott koncepció alapján dolgozik. A folyamatos siker nem véletlen, hanem rendszeres munka eredménye. Úgy is mondhatnánk: szerkesztett, komponált a fejlődés minden állomása.

A közművelődés szolgálata

Dániel Kornél igazgató és munkatársai Ady vallomását alakítják gyakorlattá: „Valami újat lelni, kitalálni”. Nem elégedtek meg azzal az első továbblépésükkel, hogy Szónyi

István országos fontosságú hagyatékát nemzetközi színvonalon gondozták, hanem szabadiskolát létesítettek a művészjelöltek részére, otthont adtak a megyei tanárfestőknek, kétnapos zenei, képzőművészeti, irodalmi programmal várták az ország diákjait, romantikus hangulatú színpadot építettek a hegyoldalra. Ezen általános program végrehajtásában sok segítséget ad az Emlékmúzeum baráti köre, nem engedélyezi a megtorpanást. A közös munka és összefogás eredménye, hogy júniusban 10 ezer látogató érkezett nemcsak hazai tájakról, hanem a világ minden részéből, melyet szovjet, iraki egyiptomi, német aláírások igazolnak a vendégkönyvben. Emellett csak 1973-ban több ezren tekintették meg a Szónyi Istvánról és Gorka Gézáról készült kislemezt. Mi más ez, ha nem a kultúra klasszikus teljesítményeinek átható sugárzása, fontos, egyéniségalkotó közművelődési szolgálat. Tapintatos figyel-

mességgel nagy tábla jelzi ott a megyei múzeumok eseményeit, s ez nemcsak a kollégialitás szép példája, hanem hozzájárulás a nagyobb megyei kulturális körforgalomhoz.

Gyümölcsöző kapcsolatok

A kultúra szolgálatának sokrétűségével érték el azt az imponálóan összetett haladást, melyet a vendégkönyv bejegyzései tanúsítanak.

Disszonáns hang nem akad — általános az elismerés. „Felejthetetlen”, „Köszönjük” — a visszatérő szavak. Közrejátszik e tényben az is, hogy a múzeumnak kitűnőek a kapcsolatai. Ennek köszönhető, hogy a környék SZOT-üdülői, elsősorban a visegrádi, a beutalt szakszervezeti dolgozókat rendszeresen elviszik Zebegénybe. A természetjárók hegymászás előtt vagy után bepillantanak a múzeum Szónyi anyagába, sőt a Spartacus természetbarátai is megismételték látogatásukat.

Követendő gyakorlat

A Szónyi István Emlékmúzeum kétnapos művészeti rendezvényeit 2 ezren nézték meg, köztük szép számmal az albertirsai és taksonyi iskolások. A látogatók társadalmunk minden rétegét képviselik — a kiskunlacházi úttörők és a fővárosi tanács dolgozói mellett Hajdú-Bihar megyéből is nagy

számmal érkeztek az érdeklődők.

Nincs más óhajunk, mint az, hogy a Szónyi István Emlékmúzeum munkatársai őrizzék meg és gyarapítsák energiáikat, s ez a gyakorlat legyen mihamarabb általános Pest megye minden kulturális intézményében.

Losonci Miklós

SZENTMÁRTONKÁTA**A rossz munkakörülmények
lazítják a munkafegyelmet****Se nőbizottság, se intézkedési terv**

A szentmártonkátai csúcspártvezetőség márciusban megvizsgálta a nők élet- és munkakörülményeinek javítására vonatkozó párt- és kormányhatározatok végrehajtását. A vizsgálat kiterjedt a három helyi pártalapszervezetre, valamint a községben működő gazdasági és szolgáltató egységekre. Az előbbiekhöz tartozik a Klíma Ipari Szövetkezet, a Kossuth Tsz és a Minőségi Ruházati Htsz, az utóbbiakhoz a Nagykáta és Vidéke ÁFESZ boltjai.

Szervezeti kérdések

Kezdjük a szervezeti problémákkal. A vizsgálatkor kiderült, hogy a két, budapesti központhoz tartozó leányvállalat — a Klíma Ipari Szövetkezet és a Minőségi Ruházati Htsz — tömegszervezeti vonalon a legcsekélyebb önállósággal sem rendelkezik: sem nőbizottságuk, sem saját nőpolitikai intézkedési tervük nincs. Az ipari szövetkezetből két asszony tagja a központ nőbizottságának, a htsz-ben még erről sem gondoskodtak. Nem sokkal jobb a helyzet az ÁFESZ-nál: a helyi nődolgozókat — elvileg — négy asszony képviselné a nagykátai igazgatóság központi nőbizott-

veszítene, ennyivel terhelné meg saját kockázati alapját.

Hasonló a helyzet a kenyérellátásban. Mivel a kereslet kiszámíthatatlan és ingadozó, a boltvezetők inkább kevesebbet rendelnek, mintsem megmaradjon, mert a Nagykátai Sütőipari Vállalat *nem veszi vissza* az eladatlan kenyeret.

A zöldség-gyümölcsellátás — a község vezetői szerint — *szándékosan sem lehetne rosszabb*. A helyi termelőszövetkezet megszüntette a kertészkedést, az ÁFESZ zöldségboltjának ellátása gyenge, megesk, hogy az egész községben nem tudnak összeszedni egy főzésre való zöldbabot az óvoda konyhájának. Nem csoda aztán, ha a legmelegebb nyári napon így alakul a kicsinyek menüje: paradicsomleves — konzervből, lecsó — konzervből, egy darabka kettőnyolcvanas kolbásszal.

Apropó, konzerv! Szentmártonkátán ebből sincs elég. A mennyiségnél pedig már csak a választék szerényebb. A boltvezetők azt mondják, hiába rendelnek — nem kapnak. *Burján László*, az ÁFESZ kereskedelmi osztályvezetője szerint ez az érvelés sántít: a konzerv nem hiánycikk,

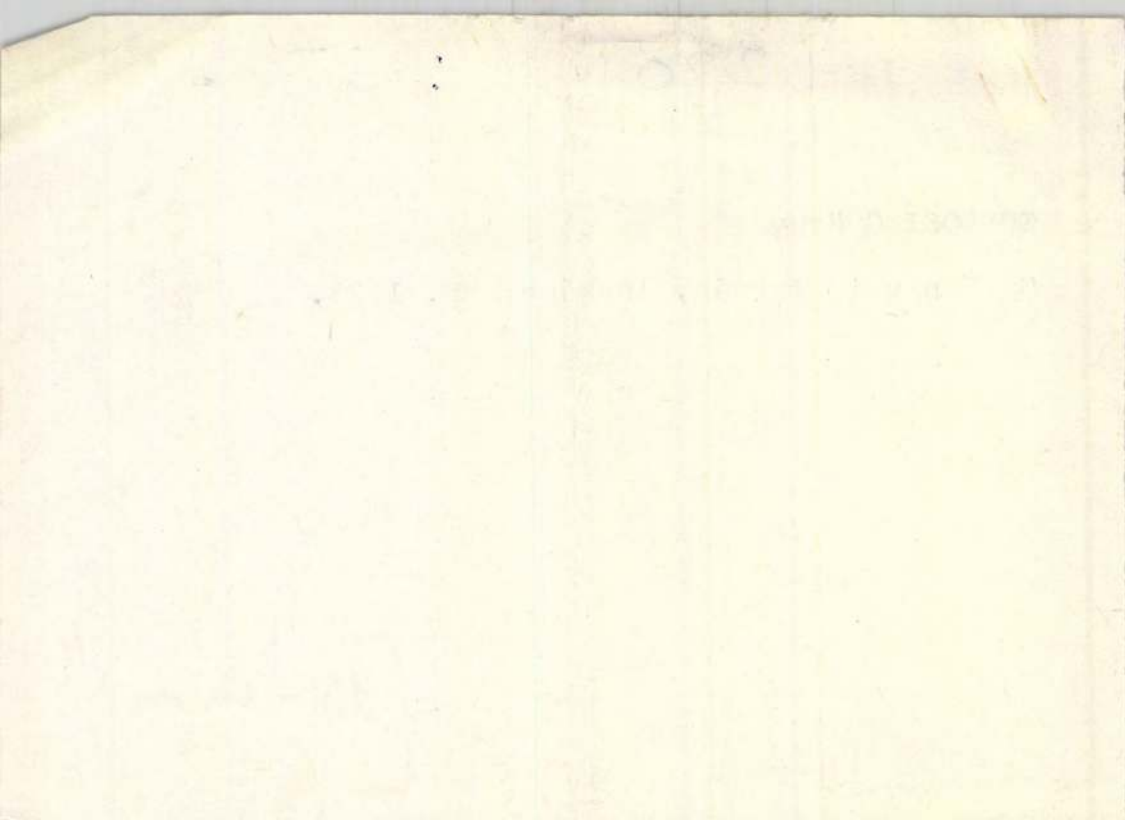
szatócüzletek helyén, bérlemben működik. Külső tartozásukhoz vagy a belső közműmunkákhoz a bérbeadók — a magántulajdonosok — hozzájárulása szükséges. Ezt azonban fukaron mérik, mert az ilyenfajta költségeket az ÁFESZ-nak jogában áll „lelakni”: a bérleti díjból levonni...

A Nagykáta és Vidéke

SZŐNYI ISTVÁN

GOMBOSI György

Sz ő n y i István, 16 képe, Bp. 1923.

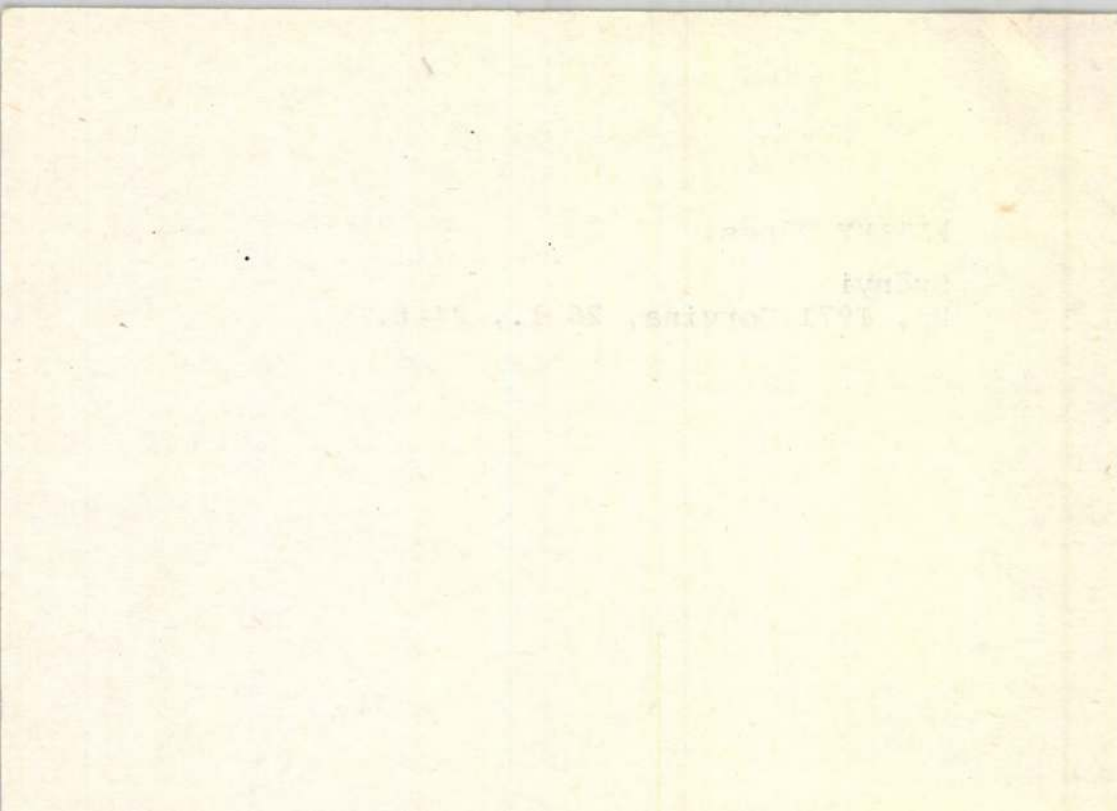

Szönyei

PATAKY Dénes:

Szönyei,

Bp, 1971 Corvina, 26 l., 24 t.

SZŐNYI ISTVÁN

GENTHON István

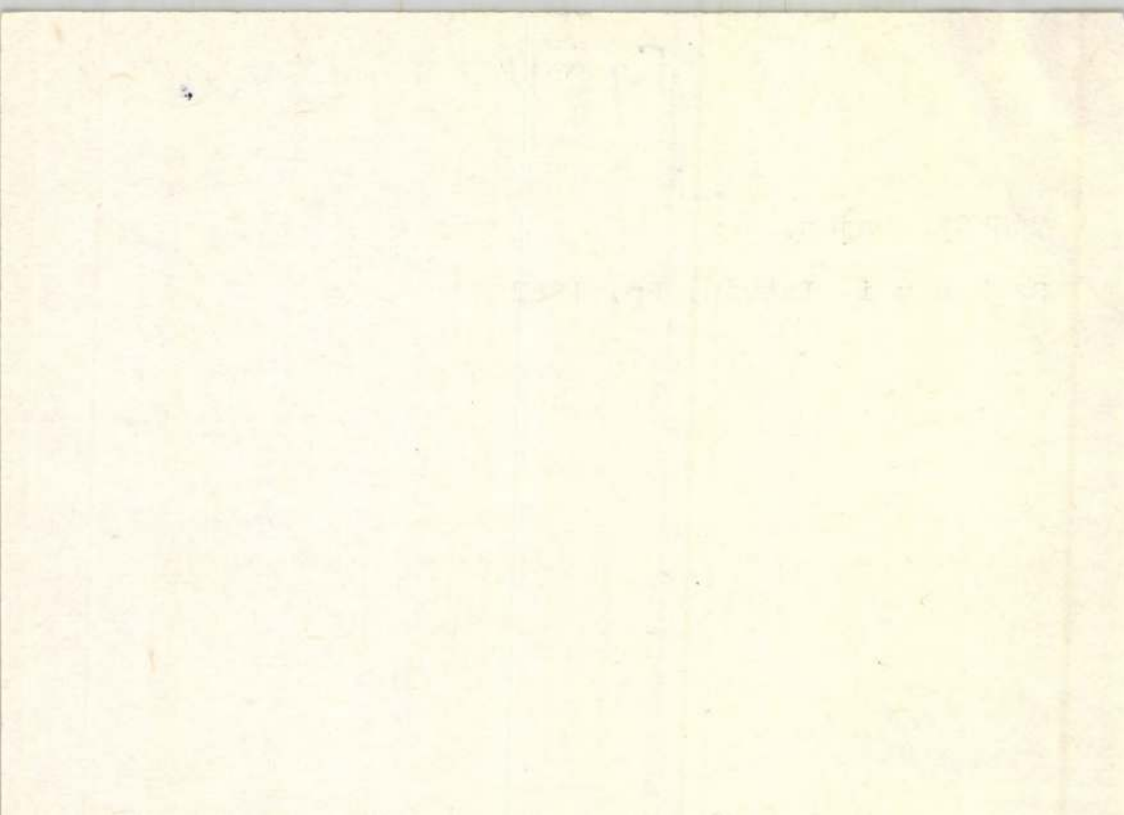
Sz ő n y i István
Dresden, 1965

SZŐNYI ISTVÁN

VÉGVÁRI Lajos,

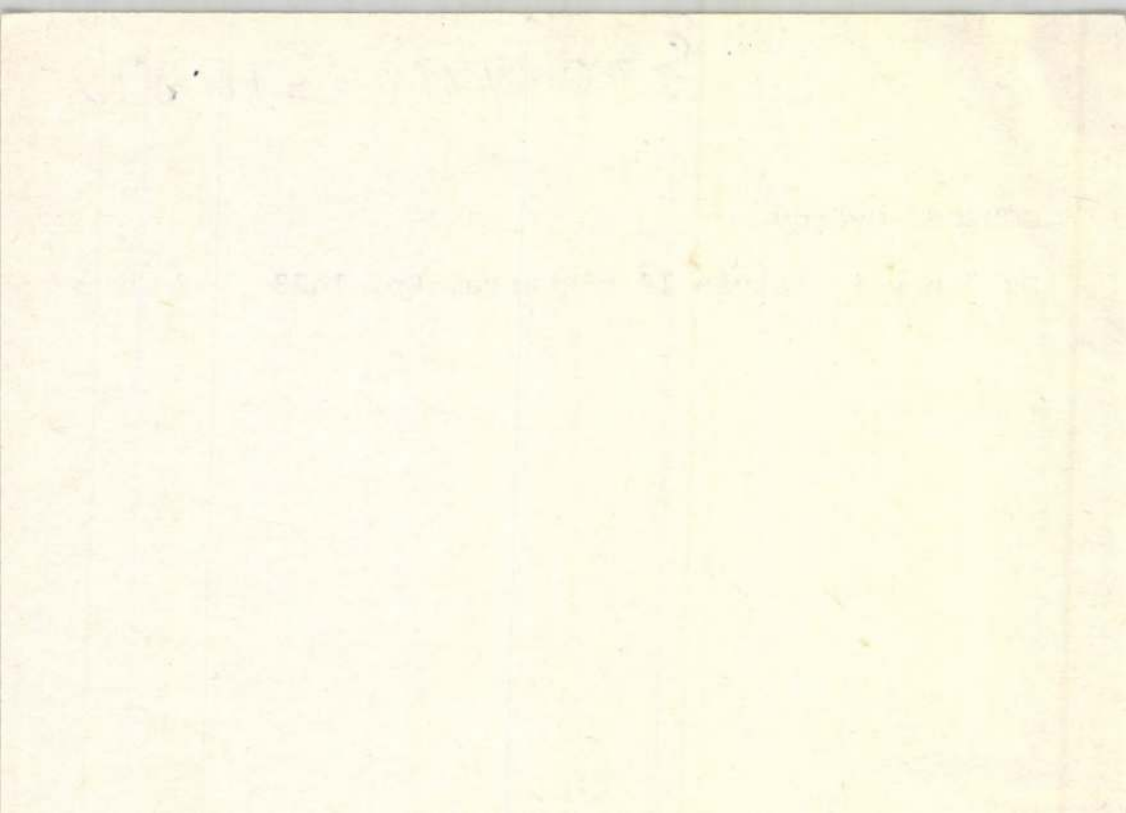
Sz ő n y i István, Bp, 1962

SZÖNTI ISTVÁN

GOMBOSI György

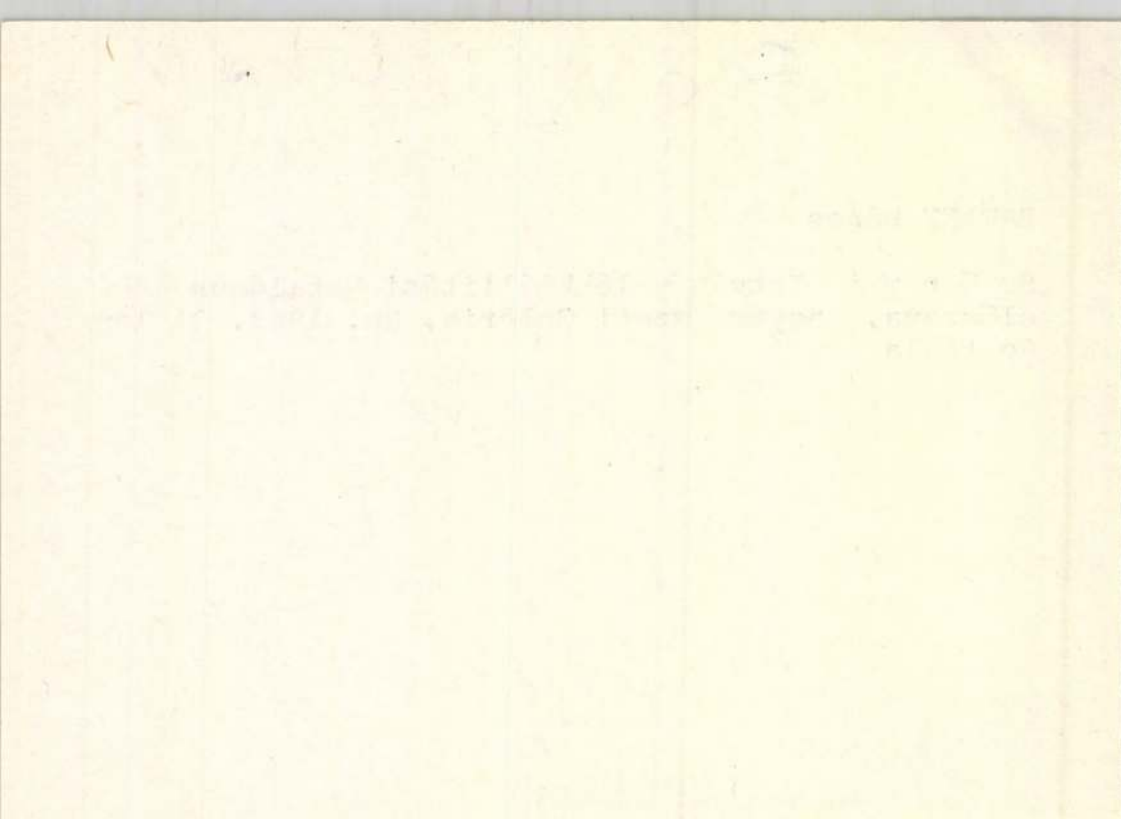
Sz ő n y i István 14 rézkarca, Bp, 1923

SZŐNYI ISTVÁN

PATAKY Dénes

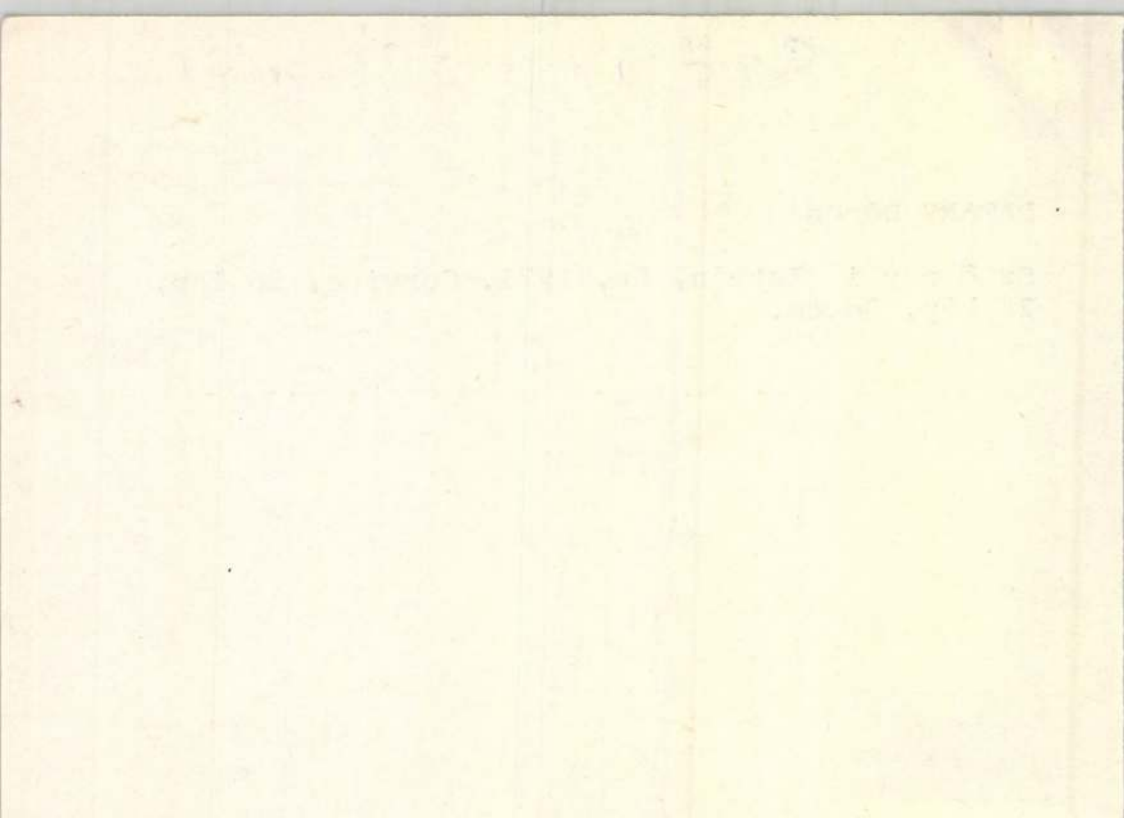
Sz ő n y i István emlékkiállítási katalógus
előszava, MagyarNemzeti Galéria, Bp. 1963. 31 lap
60 tábla

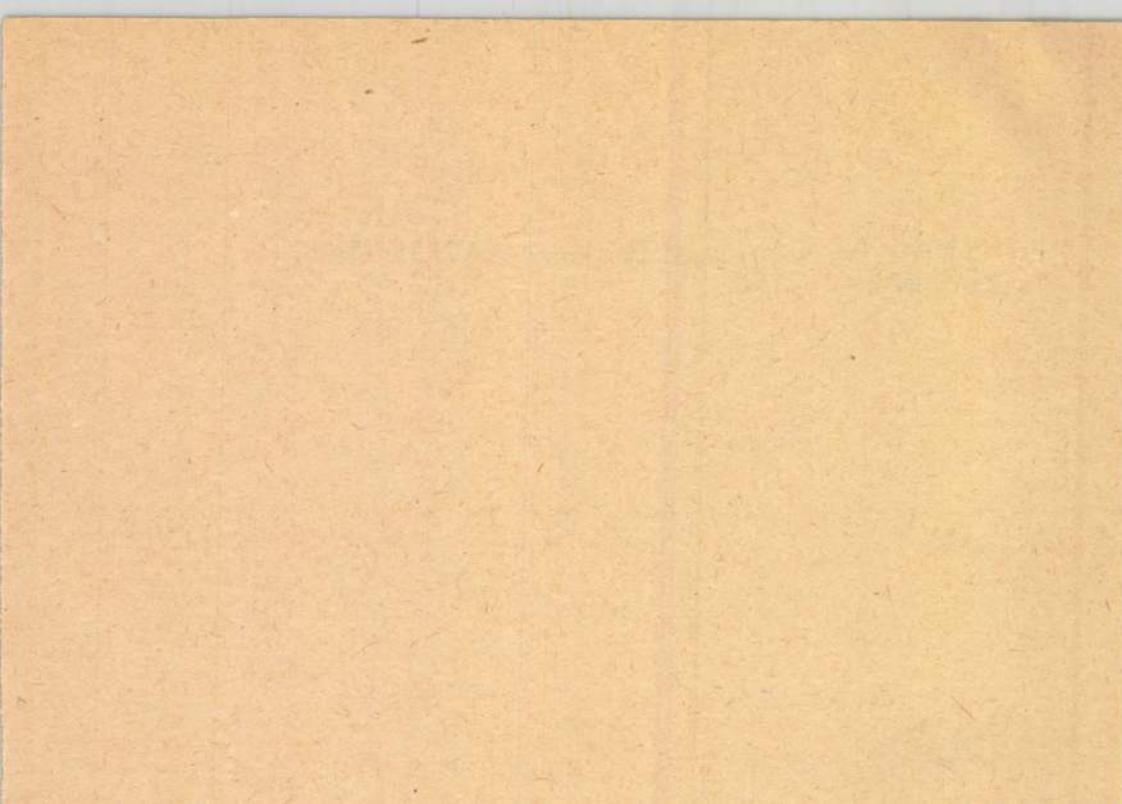
SZÖNYI ISTVÁN

PATAKY Dénes

Sz ő n y i István, Bp, 1971. Corvina, 26 lap,
26 kép, 30 cm.

SZŐNYI István festőművész kiállítása,
Zebegény, 1973

A SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMŰZEUM

tisztelettel meghívja Önt

1990. június 2-án, szombaton 14 órára

Szőnyi István

festőművész

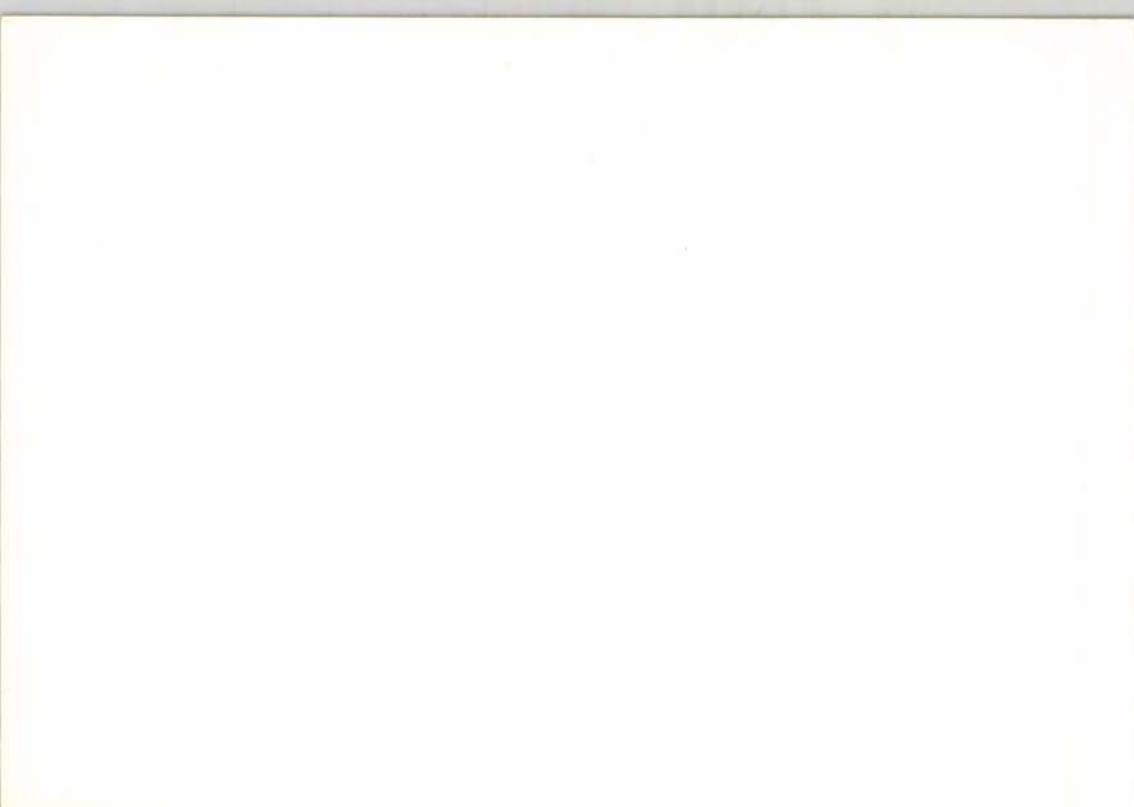
magántulajdonban lévő alkotásaiból rendezett
emlékkiállítás megnyitására

A tárlatot **TÓBIÁS ÁRON** művészeti író nyitja meg.

Megtekinthető:

1990. július 31-ig, hétfő kivételével naponta
9–17 óráig

Szőnyi István

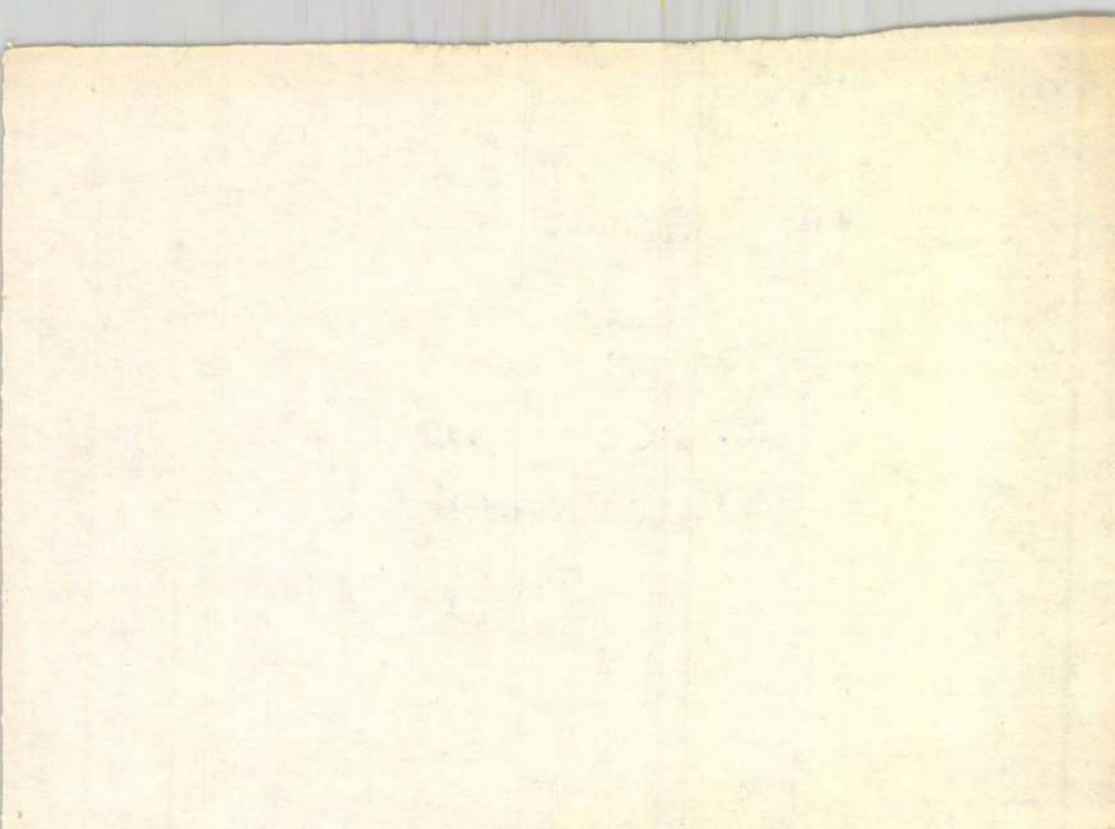

SZÖNYI ISTVÁN

Este néz. 19x25

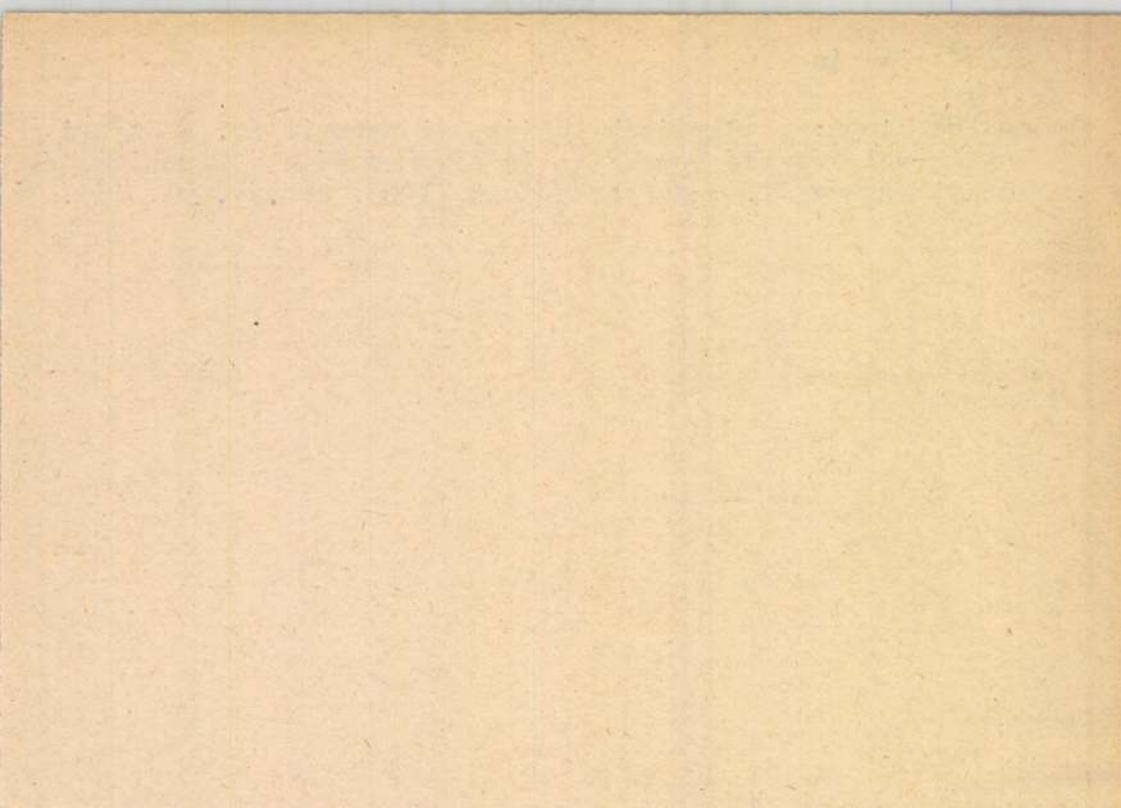
Műgyűjtői Galériaja
heti ársz. 178.

1996 jan. 19.

SZŐNYI István

HANTHY Kinga: A műgyűjtők tudják, mi mennyit ér. A Szőnyi István-emlékév elé [beszélgetés Klemmné Németh Zsuzsával és Szőnyi Zsuzával]. = Magyar Nemzet, 1993. dec.24. 31. ill.

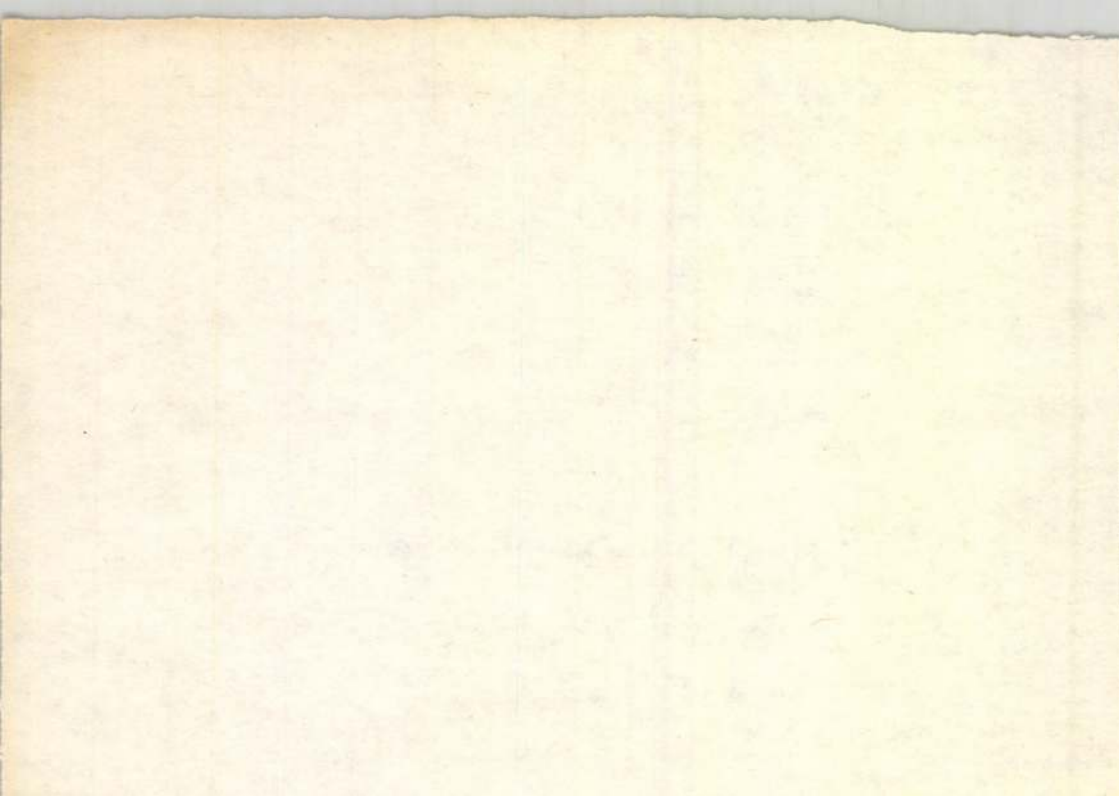
SZÖNYI ISTVÁN

Templomépítők
lito 41 x 30

Havas táj
lito 9 x 14.

Műgyűjtők Székelyország
lito alvadás 173.

1995 nov. 17.

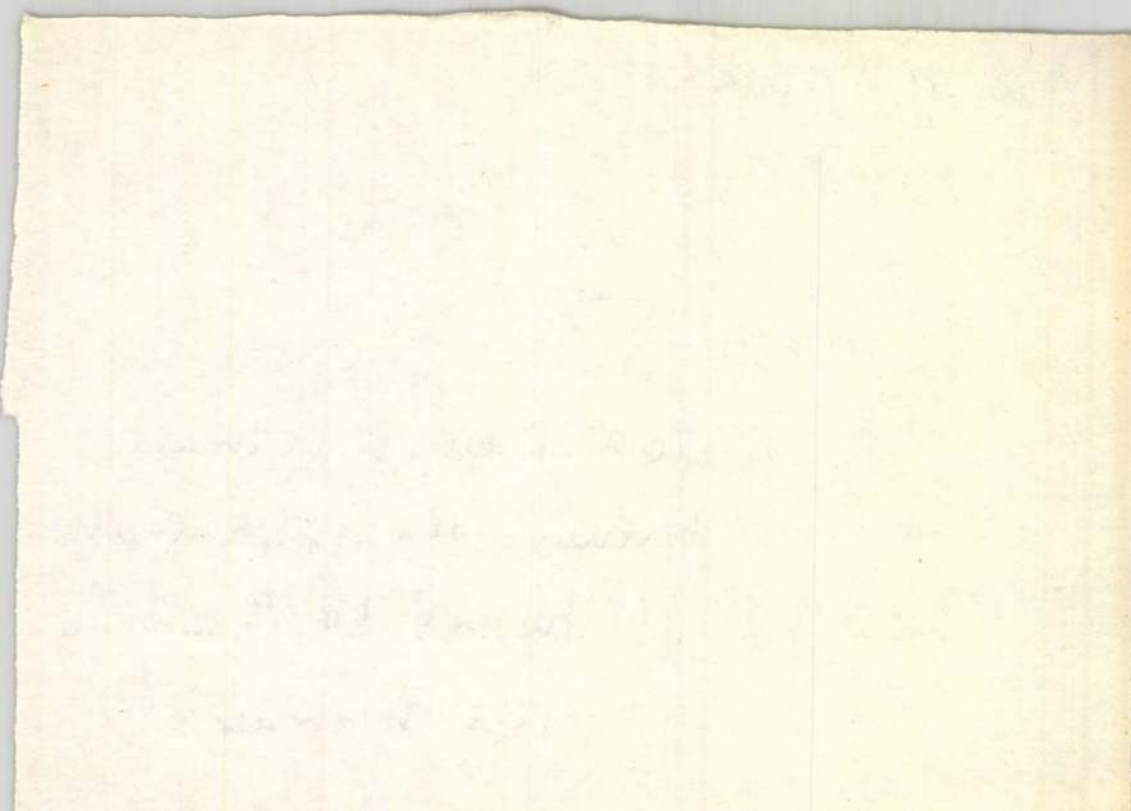

SZÖNYI ISTVÁN

leat. 74.

20. s. i. megys. művelés
Iskolai Irod. osztályvezető
Kendai Emíliazenn

1993 okt 9 - dec. 5.

SZÖNYI ISTVÁN

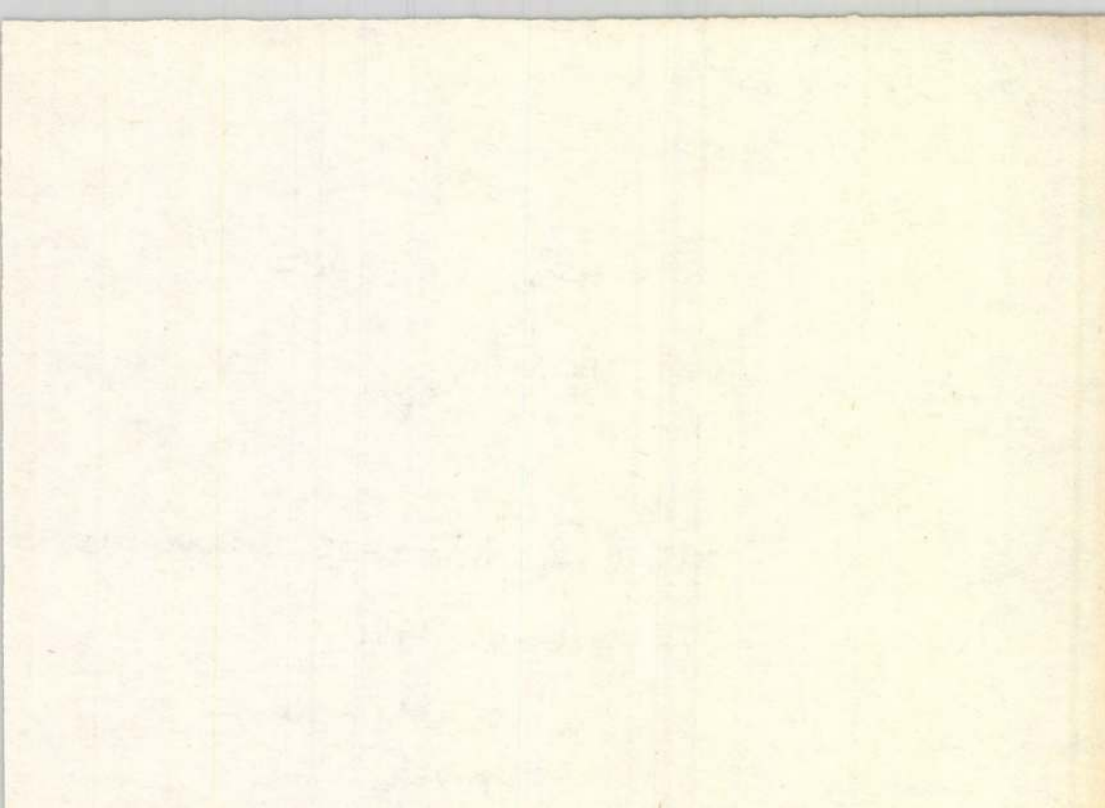
Folyóirat 1927

A rebeszési udvar 1939

XV. Öt. Alvácse Bicenuale'

Eger 1996

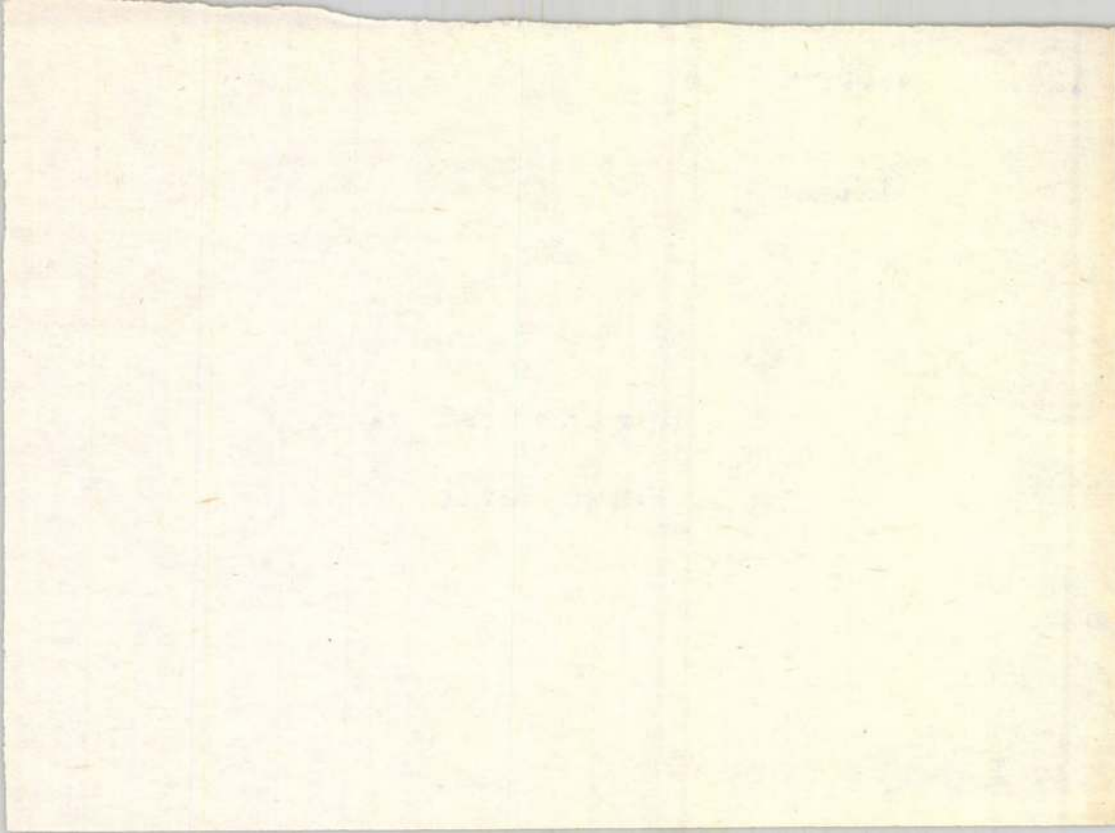
Talbanol - ha'
1 frízalsi Ma'

SIÖNYI ISTVA'N

Talnasig kerd. 22x28

Mel'syühöl Goleldija
koti alus 185.
1996 maik. 8.

SZÖNYI ISTVÁN

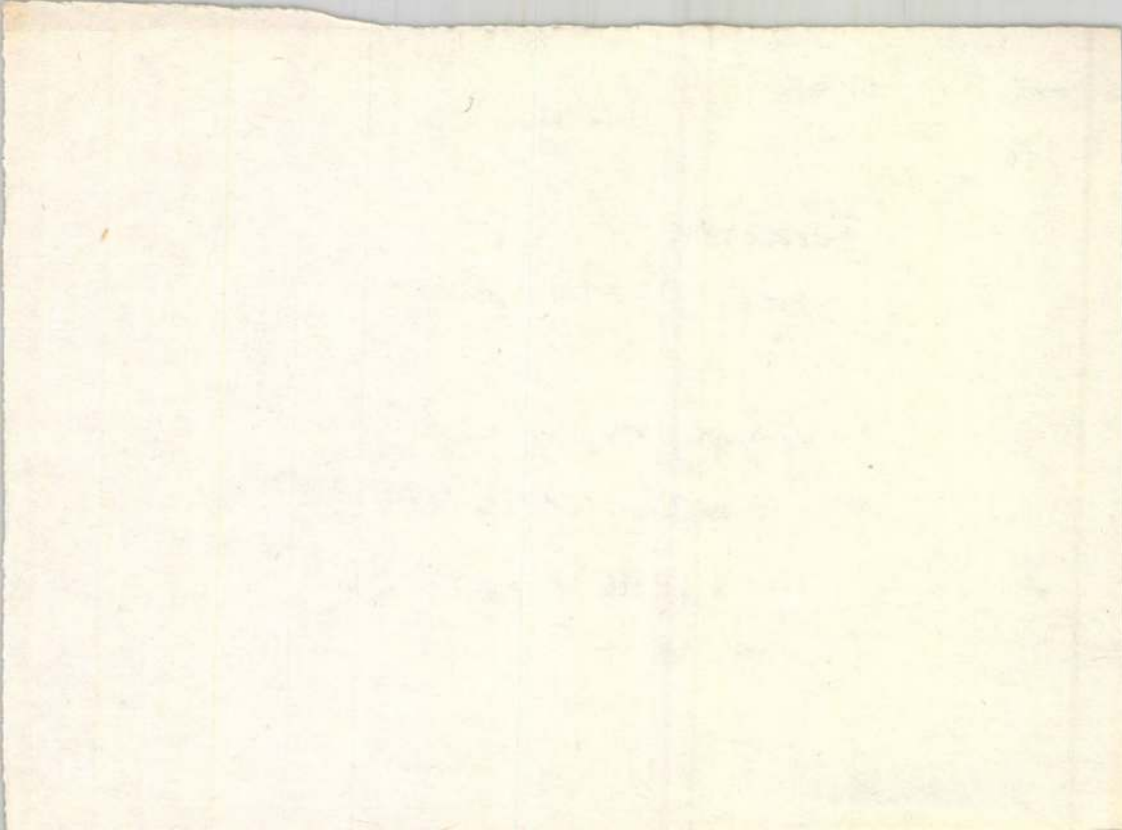
Füldörök

ker. 23x35

Kügyűjtől Galinája

heti áversé 187.

1996 márc. 22.

SZÖNYI ISTVÁN

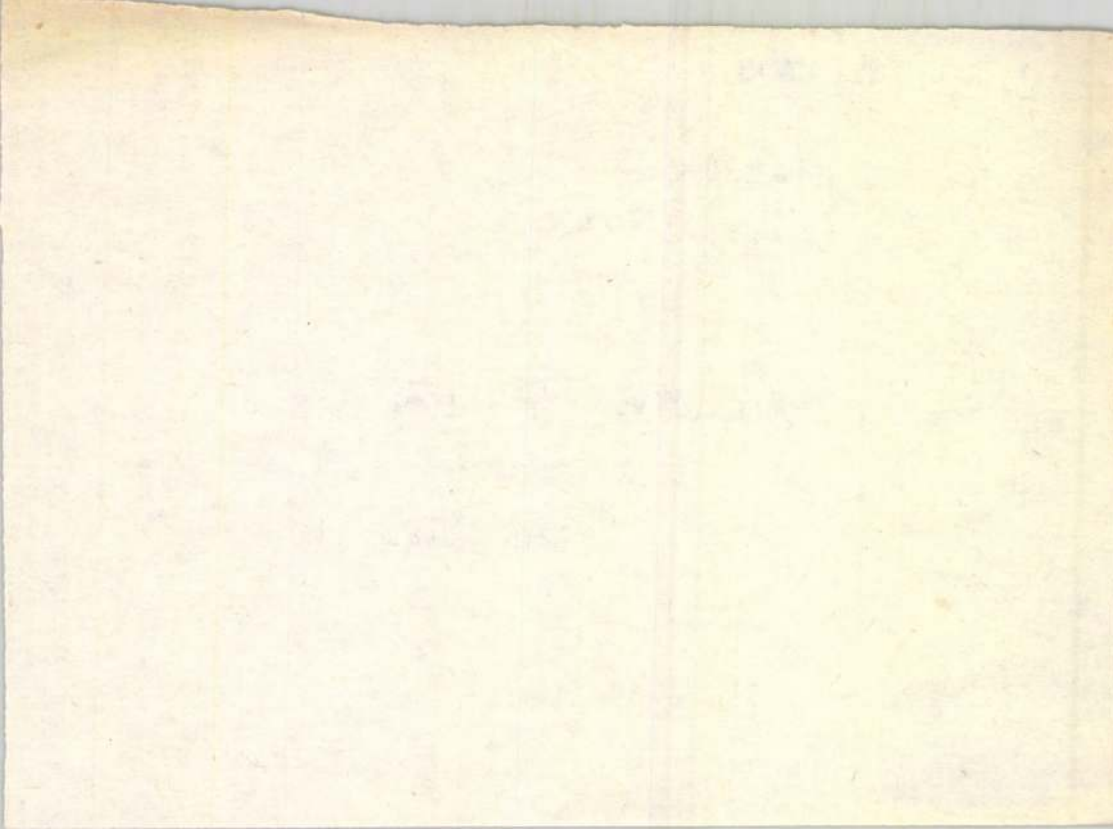
Istállóban

leír., 30x40

Műgyűjtői Szociális

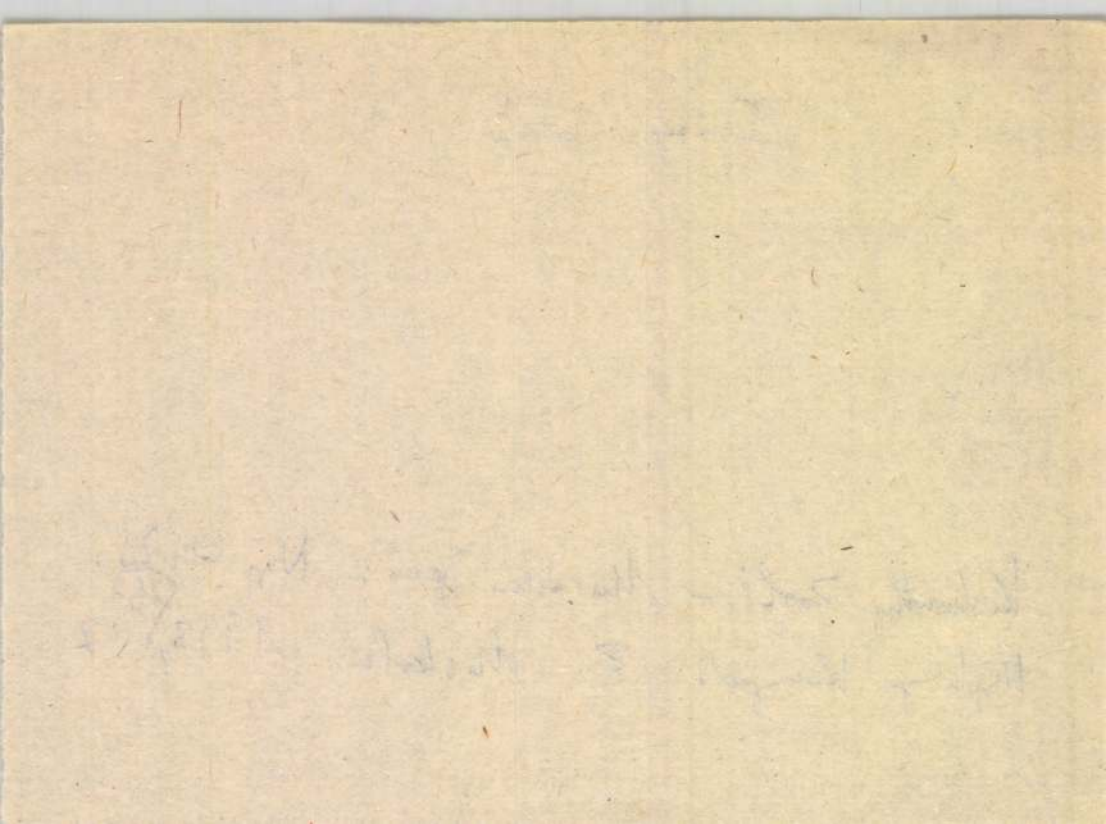
heti átvessz' 184.

1996 márc. 1.

Sriyug Jatra

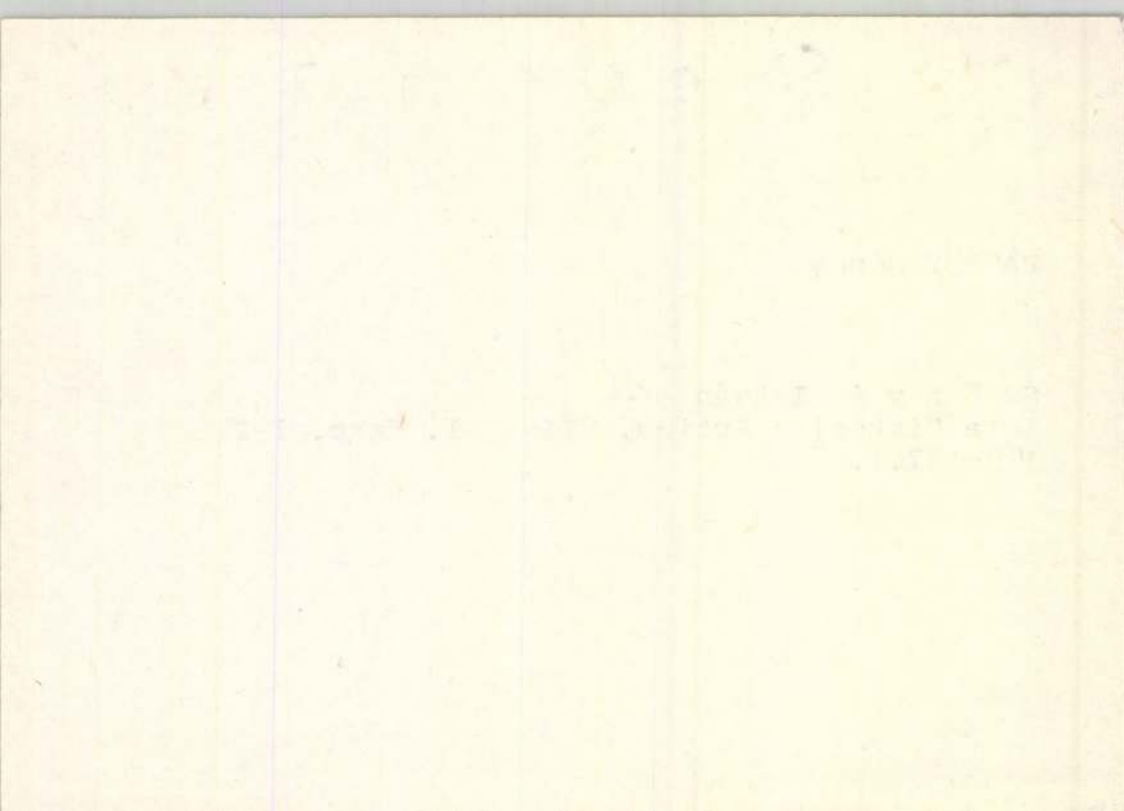
Kishorathy Zool - Muradhin Jero: Ngn Onli.
Ngn berya Kungnet 2. Miskale, 1993, 197

Sz Ő n y i I s t v á n

PATAKY Dénes

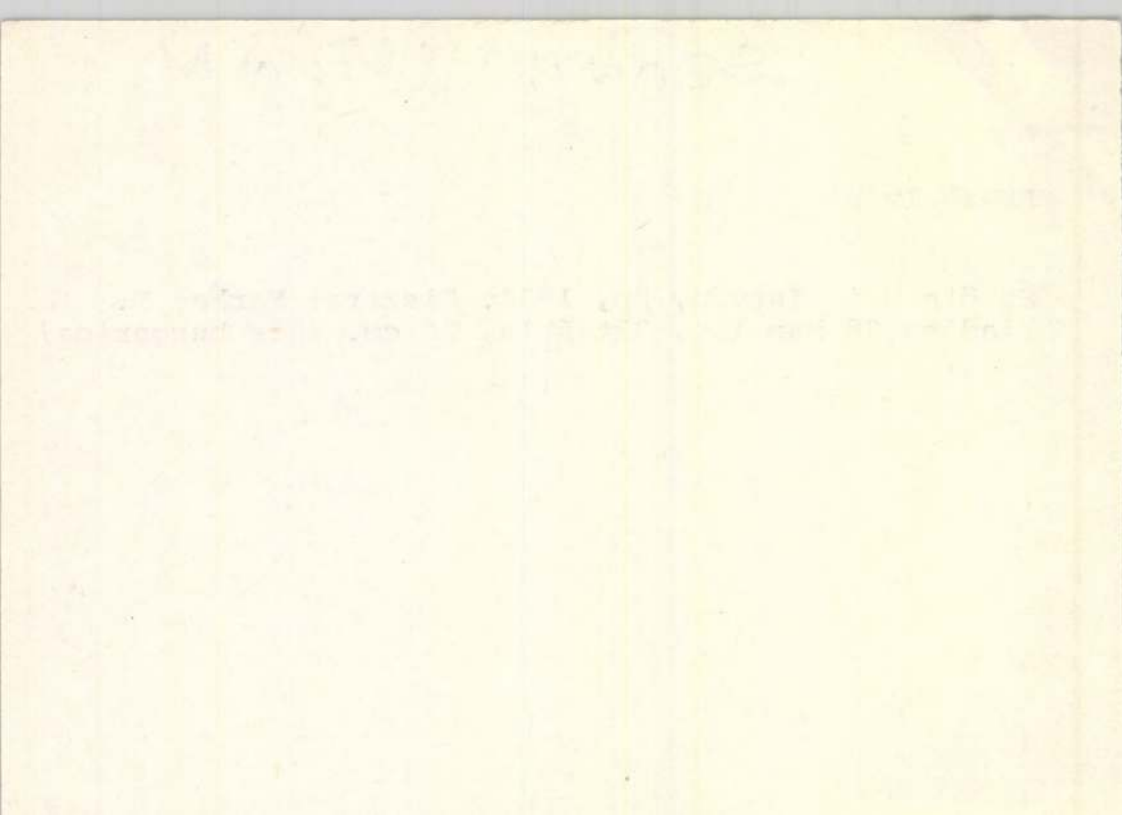
Sz Ő n y i István
Acta Historiae Artium, VII-1961. fasc. 1-2,
115-137.1.

SZÖNYI ISTVÁN

FENYŐ Iván

Sz ő n y i István, Bp, 1934. Bisztrai Farkas F.
kiadása, 28 ~~km~~ lap, 32t-ábla, 26 cm. /Ars hungarica/

SZÖNYI ISTVÁN

VÉGVÁRI Lajos

István Sz ő n y i, Etchings,
Association of Hungarian Painters, Etchers, Bp.
1956. 33 lap, 19 cm. /Masters of Hungarian
Graphic Art/, Bibl. 26 lap

1875

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of
\$100.00 for the year ending
June 30, 1875.

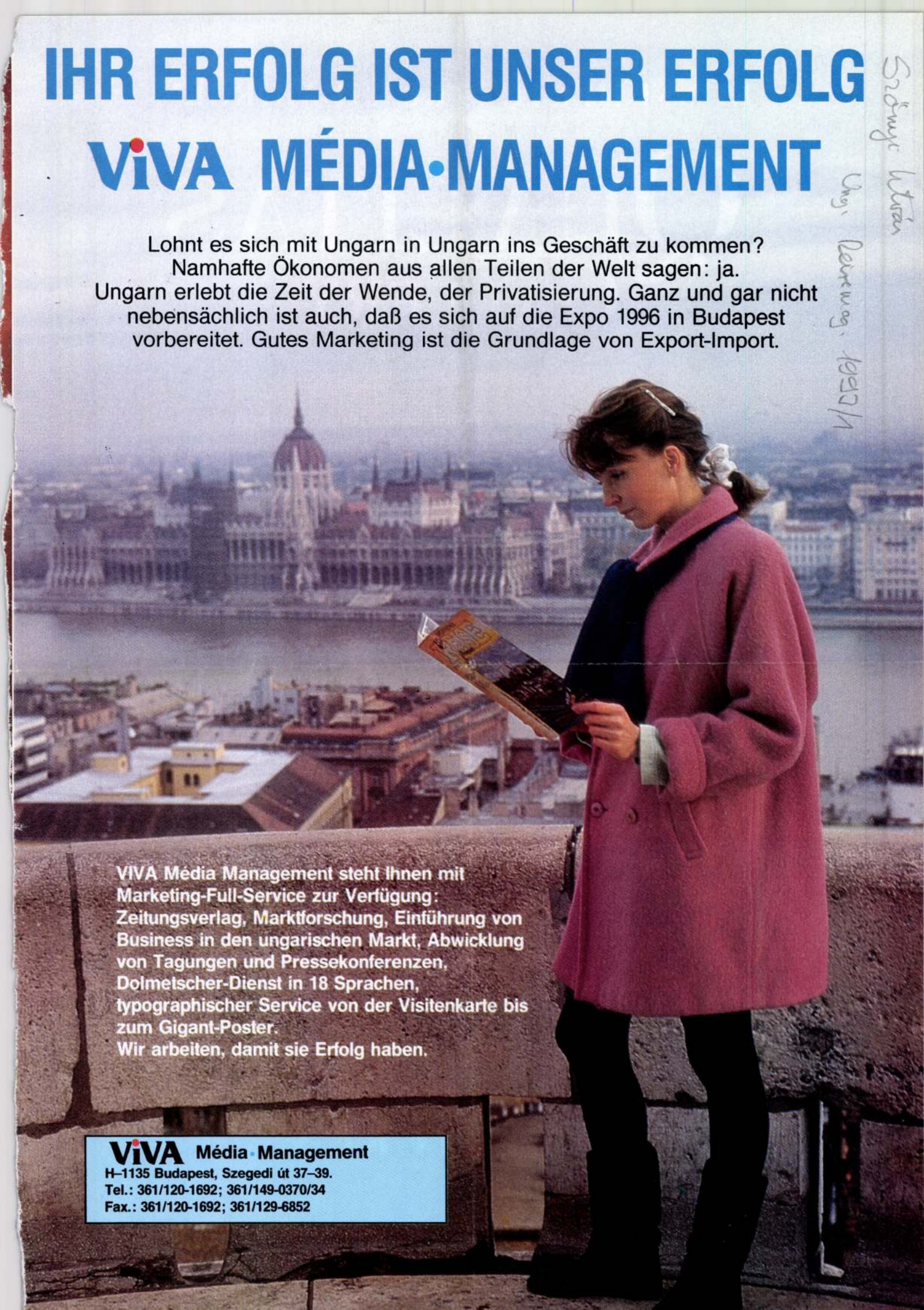
Witness my hand and seal this
10th day of July, 1875.

IHR ERFOLG IST UNSER ERFOLG

VIVA MÉDIA-MANAGEMENT

Székely László
Ung. Revizor, 1993/4

Lohnt es sich mit Ungarn in Ungarn ins Geschäft zu kommen?
Namhafte Ökonomen aus allen Teilen der Welt sagen: ja.
Ungarn erlebt die Zeit der Wende, der Privatisierung. Ganz und gar nicht
nebensächlich ist auch, daß es sich auf die Expo 1996 in Budapest
vorbereitet. Gutes Marketing ist die Grundlage von Export-Import.

VIVA Média Management steht Ihnen mit
Marketing-Full-Service zur Verfügung:
Zeitungsverlag, Marktforschung, Einführung von
Business in den ungarischen Markt, Abwicklung
von Tagungen und Pressekonferenzen,
Dolmetscher-Dienst in 18 Sprachen,
typographischer Service von der Visitenkarte bis
zum Gigant-Poster.
Wir arbeiten, damit sie Erfolg haben.

VIVA Média Management

H-1135 Budapest, Szegedi út 37-39.
Tel.: 361/120-1692; 361/149-0370/34
Fax.: 361/120-1692; 361/129-6852

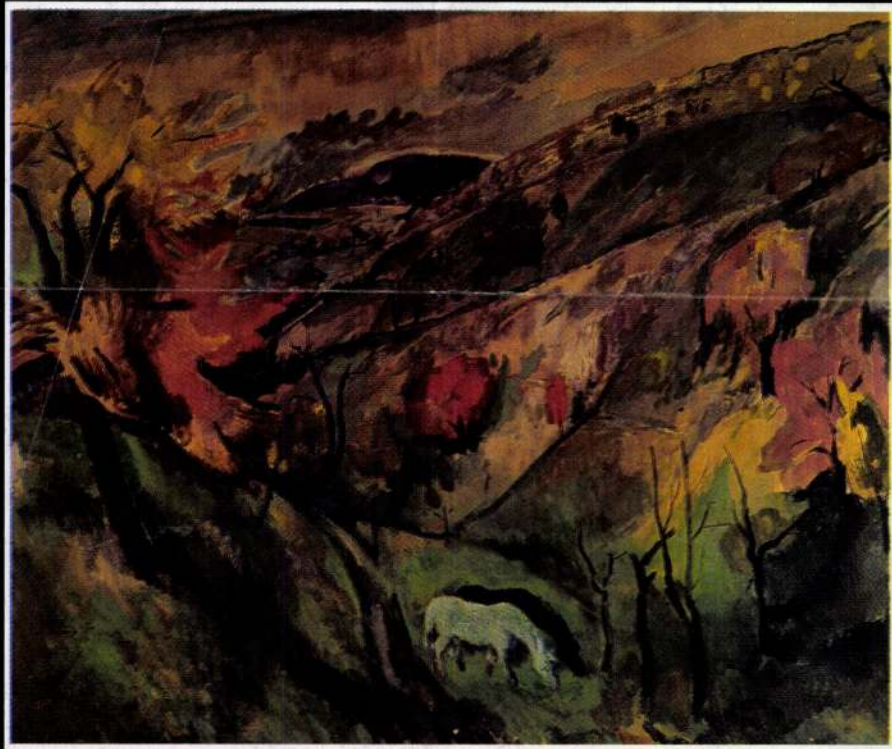
KUNST HEUTE — KUNST MORGEN

QUALITAS GALLERY

H-1052 Budapest V., Bécsi u. 2.

Tel./Fax: 361/118-4438

**Ausstellung und Verkauf von Meisterwerken
der ungarischen bildenden Kunst aus dem 20. Jahrhundert — moderne Klassiker.**

István Szőnyi: Zebegény

**GEMÄLDE • ZEICHNUNGEN
SKULPTUREN**

SZÖNYI *Introdu*

ELFELEJTETT
SZÖNYI FESTMÉNYEK

MAGÁN- ÉS KÖZGYŰJTEMÉNYEKBŐL

1995. JÚNIUS 17 - AUGUSZTUS 30.

Tisztelettel meghívjuk
Önt és barátait az

„ELFELEJTETT SZŐNYI FESTMÉNYEK”

című kiállítás megnyitójára

1995. június 17-én szombaton 15 órára
a Szőnyi múzeumba.

A kiállítást megnyitja:
Köpöczi Rózsa
művészettörténész

Szőnyi István Emlékmúzeum
2627 Zebegény, Bartóky u. 7.

LÓSKA LAJOS MŰVEZŐ
ÚJ MŰVÉSZET SZERK.

BUDAPEST

Bathányi u. 10

1 0 5 4

Sröngyi István

- esse -

A hely melleme

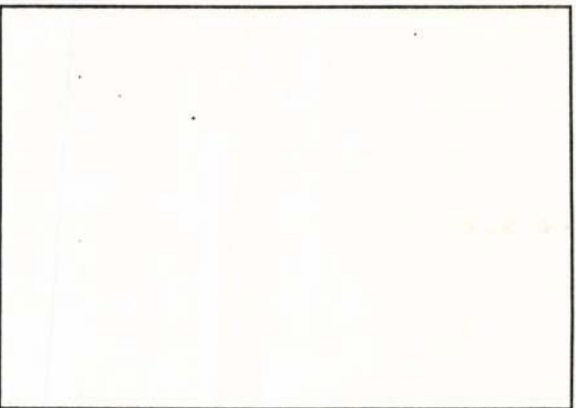
[Sröngyi István eml. kár.]

Kassa hírlap, 1986. júni. 21.

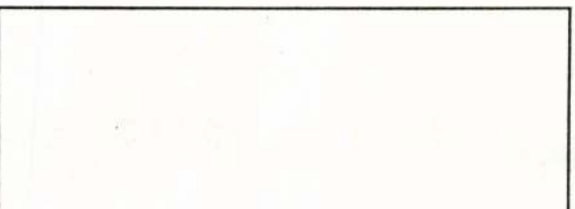
melléklet 6.

.....

MŰKINCSEK NYOMÁBAN

El Greco: Ismeretlen úr/Unknown gentleman, XVI. sz. vége, Madrid, Prado

Richard Westall: Lord I London, National Portrait

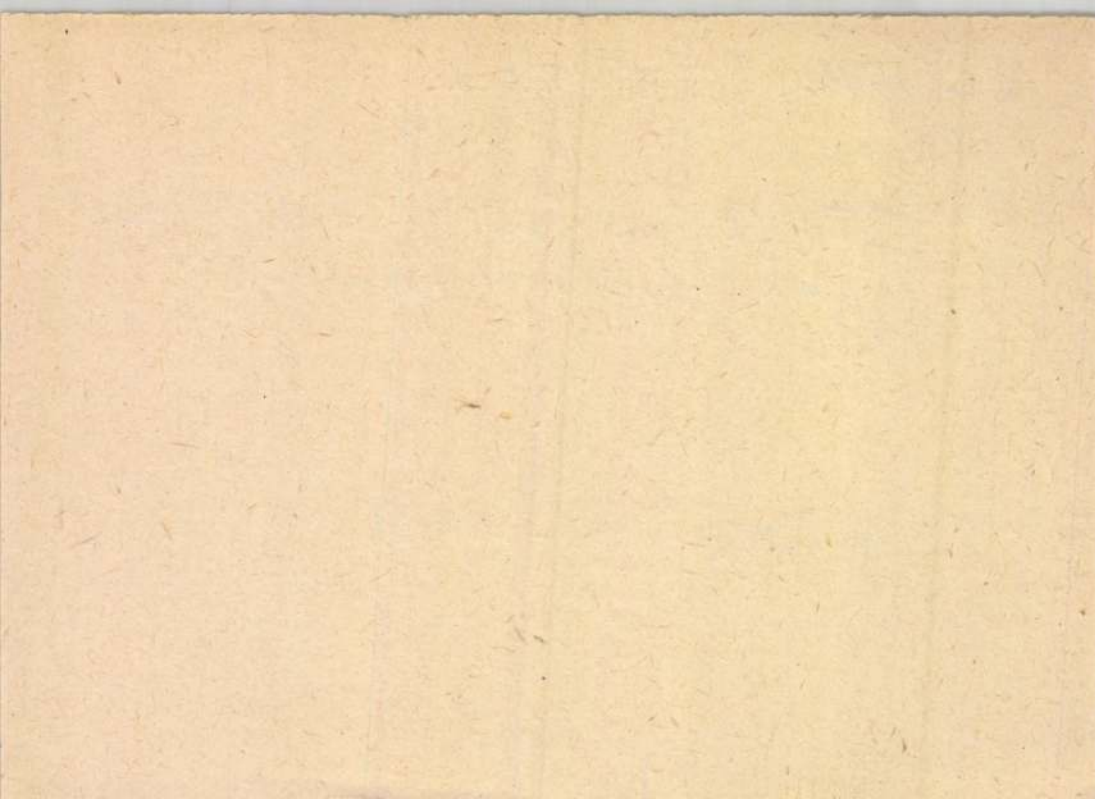
kézi Postimpressionista Kéllitván mutatnak be. Ezen a kiállításon ábécé-sorrendben szerepeltek együtt rangos európai és magyar mesterek: Archipenko, Berény, Bornemisza Géza, David és Vladimir Burliuk, Campendonk, Czigány, Robert Delaunay, Femes Beck Vilmos, Jawlensky, Kandinsky, Kernstok Károly, Franc Marc, Márffy, Henri Matisse, Jean Metzinger, Orbán Dezső, Pablo Picasso, Réth Alfréd, Schmidt-Rottluff, Vaszary János, Vedres Márk és Czöbel Béla, hogy csak néhány művészt említsünk a sorból. Az expressionizmus és az

gyarországon a Szépnegy svéd származású *Laurvik* elképzelései szőr Magyarországra gyar feleséget szerzett, hogy az 1915-ös négy európai ország ányzott például Némbortús ellenfél) feltűnően válogatásban szere

SZÖNYI István, fertő

25 x 2,5 m. fertő a Crepeli-postakö-
vület felvételi tervéhez, 1956

Postaén 80. és 100.

Szerettel meghívjuk Önt és barátait a

SZÖNYI ÁKVARELLEK
ES

GOUACHE-ok III.

című (emberábrázolás, család) kiállításra
a Szőnyi István Emlékmúzeumba.

A tárlatot 1994. szeptember 10-én

szombaton 15 órakor

megnyitja:

Csorba Géza

művészettörténész

a Magyar Nemzeti Galéria

címzetes főigazgatóhelyettese

Megtekinthető: 1994. december 31-ig,
hétfo kivételével naponta 9-17 óráig
Cím: 2627 Zebegeň, Bartóky u. 7.

— Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegeň —

1 0 5 4

Bartóky u. 10.

Budapest

Ladány Székely

W. Kunst

Szőnyi-képek Fehérvárott

A kortárs képzőművészet jelentős egyénisége, Szőnyi István Kossuth-díjas festőművész képeiből nyitottak kiállítást vasárnap Székesfehérvárott, a Szent Korona Galériában. A tárlaton a Nemzeti Galéria és a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum gyűjteményéből kölcsönzött, a művész több ezer táblaképből, grafikából álló életművéből válogatott mintegy hetven alkotást lát-

hatnak festészetének kedvelői. A kiállítást *Köpöczi Rózsa* művészettörténész nyitotta meg, s december 31-ig látható.

Az 1960-ban elhunyt Szőnyi István sajátos választ adott kora kihívásaira, nem követte a modernizmusokat, hű maradt belső indítatásához.

Felvállalta a nagybányai első nemzedék szellemiségét, jelentős művekkel járult hozzá a húszas évek elején a magyar grafikai élet felfutásához.

Az ő alkotása a győri Szent Imre templom freskója, s a 30-as években kialakult sajátos festőtechnikájával több száz festményt alkotott. Igazi műfaja mindvégig a táblakép, a grafika volt. Részt vállalt a fiatal festőnemzedék neveléséből, oktatásából.

UJPESTI MEGYEI HIRLAP
1997. dec. 20.

06/90312069

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p

P

P

..... (helység)

m) (em.) (ajtó)

.... példányban.

935,-Ft

2 805,-Ft

5 610,-Ft

11 220,-Ft

készpénzben kifizetem.
(a kézbesítőknél.)

.....
aláírás

Sporthírek: 10.15-11.15-kor és 18.

HÉTFO

13.00-18.00: Információk, érdekess
zenével

18.00-20.00: Információk, érdekess
zenével

Műsorvezető: Fábíán Nicolette

20.00-22.00: Szép világ – egyházi műs
az örökkévalóságról, hitről, Istenről)

Műsorvezető: Varga Attila

22.00-01.00: Ez vagy Te! – beszélgetés
emberekről

Műsorvezető: Csóka Z. Márk

KEDD

13.00-17.00: Információk, érdekess
zenével

Műsorvezető: Csóka Z. Márk

17.00-20.00: Információk, érdekess
zenével

Műsorvezető: Törincsi Tímea

20.00-21.00: Medicina – egészségügyi

Műsorvezető: Törincsi Tímea

21.00-01.00: Esti beszélgetés – aktualit

Műsorvezető: Fábíán Nicolette

SZERDA

13.00-19.00: Információk, érdekess
zenével

20.00-22.00: UFO-magazin

Műsorvezető: Marnitz László

22.00-01.00: Dunakanyarock – kalam
történetében

Műsorvezető: Rudolf Csaba

9AJSIH 130024 7239 CN
20 200 200

SZŐNYI István

TÓBIÁS Áron: Egy ur, aki képet csinált : Zebegényi
emlékidéző Szőnyi Istvánról. = Magyar Nemzet, 1992.
dec.24. 18.

tünkben

augsburgi újság – az Augsburger Allgemeine Zeitung legelterjedtebb német lap volt Magyarországon, Henszlmann volt

157. lap: *Elgin márványok* – Elgin lord által Athén szállított antik szobrok, ma a British Museumban találhatók

A Libay-féle mellszobor ügyében

Pesti Hírlap, 1841. okt. 16. I. évf. 83. sz. 702–703. l.

160. lap: *Libay Sámuel* (1782–1869) – ötvös, Bessé készített, I. Ferencet ábrázoló filigrán szobrát az Ipa 162. lap: *dixi et salvavi animam meam* – megmondta

A bírálatra *Libay Sámuel* Pesti Hírlapban választott

RÖVID VÁLASZ dr. Henszlmann Imre úrnak a Pesti Hírlapban közölt cikkéről

Rövid
válasz

Dr. Henszlmann Imre úr, miután előttem oda múzeum számára megvételét minden lehetőségében 83-ik számának Értekezőjében ezen kérdéseket ávalóban arckép-e? 2/ Van-e ezen úgynevezett arckép

SZÖNYI László festő

Az Országos Magyar Gyűjtőbizottság
tanácsának tagja

Ujváry Gábor: Tudománysevés- történelmi-
fenníríték. Győr, 1916 32.

um Familiae

um consorte

stucco bordás

rium, ar. réz,

dongabolttal,

alighanem

etén hármás

sance stílű,

let, sarkain

zata közepén

ar, amelynek

SZÖNYI István

Németh Lajos

90 éve született Szőnyi István

Dr. Kump. 1984. 1. a. 101-102.

onnákra /1400 körül/. Igaz ugyan, hogy
as fő redő eloszlása után az 1410-es
a pónikihoz hasonló többszörösen ivelt
tadti, Vimperki Mádonnák/. Képükhöz
Grosslobmingi Mester 1415 után készült
is, nemcsak a redővetés, de az enyhén
s tekintetében is. Ez utóbbi példa
a lány stílus ausztriai és csehországi
ső évtizedében ^{iggy} igen nehéz egymástól
rasszati analógiák ~~kéne~~ ^{kéne} arra mutatnak,
a Jeren epítáfiunnál / 1395 / , és
cei oltárhoz áll közelebb. Vaculik

SZÖNYI Lőrinc

Központ: Róme: Szönyi Lőrinc ösres
szervező. = Kutatásal Pest megyében I.
Széchenyi, 1997 203-207. l.

a tezausz szótól
kereső nyelv
rendjének biz-
juk, korántsem
ijeleníteni, hogy
közvetlenül
átadásal om tu-
imológiai prob-

íféle terminológiai tökélyt,

g. A tezauszban ezeket

o k i k e r ü l l i k ,

mdeszkriptor-deszkriptor

ri, s ezáltal a terminoló-

seket egyszerűen kiiktatják:

SZÖNYI István

Könyöri Rósa: A postnagytáncosok létezéséről,
különösen felhívással Szőnyi Iván műveire.
= HOMÉul. 25-26. 1997 780-788. lll

keresztül a kősziklába vágott, mintegy 10 m hosszú vezet.

A fellegvár szabálytalanul sorakozó kisebb nagyobb sorában a négyszögletes öregtorony a utolsó, amely gerinczén sziklába vágott folyosó vezet a vár kősziklafokra. utóbbi tetején fallal körülzárt őrhely.

Kővágás R. k. templom

Kunfalu fiókegyháza.

Új épület. Főoltára tetején üveges szekrényben Mária fából, XV: század. Áldást osztó Jézuskával. 1300 orgonakarzaton fehérre festve Szent Katalin szobra század. A toronyban harang a XV: századból felirata: jesus christus, lucas, marcus, mateus, johan N. B. A lebontott régi templom egyhajós románkor

ΣΟΦΟΥ ΚΑΙΝΟΤΗΤΑ

ΚΟΝΗ'Σ ΑΓΓΙΝΕΣ ΒΕΡΟΝΙΚΑ:

ΤΕΡΩΤΕΚΟΚ. ΣΖ.Κ. ΚΙΑ'ΛΛΙΤΑΪΑ

ΉΝ ΜΥΝΕΣΕΤ 1995, Σ.ΑΖ. 65-66

üspöki sirkő, *Szécsi Andráse* (†1356), *Szécsi*
 ma egymás mellett a székesegyház egy északi
 egyformaságot árul el. 180
 elem tér el: a lábak alatt (így *Cudar László*
 20, 640
 g a világi előkelők lába alatti oroslánok helyén,
 i Bálint) vagy a mellre helyezett kehely (Alsáni
 ribútumként. E figurák gesztusai is többnyire az
 guráknak (*Sigfrid pannonhalmi apát, Berzevici*
 639, 1204,
 nell előtt keresztbe tett keze utal a felravatalozott
 1240
 tikára jellemző misztikus törekvésnek, amelyben
 tikus ábrázolása. E jelenséggel szemben a késő
 rátus realizstikus, térbeli és gesztussal motivált
 heraldikus elemeknek az a zsúfolt halmazása,
 zyvonalúan komponált mozdulatnak ad helyet
 objában körmeneti keresztet tart a kardinális
 1705
 endencia vezet a portrérealizmus olyan kivételes
 1708–1709
post 1470-ben készült epitáfiumfigurája, amely
 zentáció keretei között mozgó egykorú emlékek
 kolaus Gerhaerts bécsi köréből eredő mester
 üvelt és igényes megrendelővel.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5800 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

EXPERIMENTAL

NO. 1000

DATE: 10/10/50

BY: J. H. VAN VAN NEST

FOR: DR. J. H. VAN NEST

PROJECT: POLYMERIZATION OF STYRENE

IN: POLYMER LETTERS

VOLUME 1, NUMBER 1

PAGE 1-10

1950

PERIODICALS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

5800 S. UNIVERSITY AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60637

LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO

5800 S. UNIVERSITY AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60637

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

SZŐNYI ISTVÁN
festőművész (1894-1960)
rajzkiállításának megnyitására

1998. október 20-án, 18 órára
a

Városi Képtárba
(Győr, Király utca 17., Esterházy-palota).

A kiállítást megnyitja:

TRIZNYÁNÉ SZŐNYI ZSUZSA

Megtekinthető:

1998. november 29-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

SZŐNYI ISTVÁN

SZÖNYI István

1995 évi számvetési Irtta Keressei
Audió / XX. sz-i képek auktórs
értékesítéseiről

LÁSD: HELLER ÖDÖN

Magyar Hírlap: 1996 január 19. Péntek
18. oldal
"Klubtagok és várományosok"

Szőke István

MEGÚJULT SZŐNYI FESTMÉNYEK A ZEBEGÉNYI EMLÉKMÚZEUMBAN

Egy múzeum raktára mindig tartogat meglepetéseket, főként akkor érdemes felkutatni a rejtett értékeket, amikor minimális esély van műtárgyvásárlásra, gyűjteménygyarapításra.

A tárlat kapcsán új fényben mutatkozik meg Szőnyi István kevésbé feltárt, korai korszaka. A nézők láthatnak egy Nagybányán 1918-ban Pászka Jenőről készült portrét, több jelentős vásznat a festő Zebegénybe költözése előtti időből. Újra kiállítjuk az 1921-ben festett, "Fürdő után" című korai főművet, melyet egy magánygyűjtő bocsátott hosszabb időre a múzeum rendelkezésére a restaurálás fejében.

Szőnyi egészen ismeretlen arcát reprezentálják az 1930 körüli, átmeneti korszakából származó temperaképek, ekkoriban tért át az új technikára, mely egész későbbi pályáját végigkísérte.

A megújult kollekciónak jelentős értékkel gyarapította az emlékmúzeum táblakép anyagát.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk a Szőnyi-házba.

A SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMÚZEUM
tisztelettel meghívja Önt
a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával restaurált

"MEGÚJULT SZŐNYI FESTMÉNYEK" című kiállítására

Megnyitja:
MOJZER MIKLÓS
a Szépművészeti Múzeum főigazgatója

1996. május 25-én,
szombaton 15 órakor

A kiállítás megtekinthető:
1996. július 1-ig, hétfő kivételével, naponta 9-17 óráig
2627 Zebegény, Bartóky u. 7.

SZŐNYI ISTVÁN - Lantozó nő, 1942

A Szőnyi István Emlékmúzeum
tisztelettel meghívja Önt

SZŐNYI ISTVÁN

tanulmányrajzok a győri Szent Imre templom
freskóihoz című kiállítására,
és a GRAFIKUS SZŐNYI sorozat
Rajzok, vázlatok, tanulmányok
című kötetének bemutatójára.

A tárlatot megnyitja:
TRIZNYA MÁTYÁSNE SZŐNYI ZSUZSA

1997. május 2-án, pénteken 15 órakor

A kiállítás megtekinthető 1997. július 6-ig,
hétfő kivételével naponta 9-17 óráig.

Szőnyi István Emlékmúzeum, 2627 Zebegegy, Bartóky u. 7.

Jc.

Sinkovits Peter
UT MUV. főszekr.

Budapest

Bathory u. 10.

1 0 5 4

Szerettel meghívjuk Önt és barátait a

SZŐNYI AKVARELLEK ÉS

GOUACHE-ok III.

című (emberbrázolás, család) kiállításra
a Szőnyi István Emlékmúzeumba.

A tárlatot 1994. szeptember 10-én
szombaton 15 órakor

megnyitja:

Csorba Géza

művészettörténész

a Magyar Nemzeti Galéria

címzetes főigazgatóhelyettese

Megtekinthető: 1994. december 31-ig,

hétfő kivételével naponta 9-17 óráig

Cím: 2627 Zebegeány, Bartóky u. 7.

Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegeány

Sinberts Péter

Uj Műr. Főcsenk.

Budapest

Bartóky u. 10.

1 0 5 4

Hogyan szervezzünk fesztivált?

A művészetek völgye — Még Szenegálból is

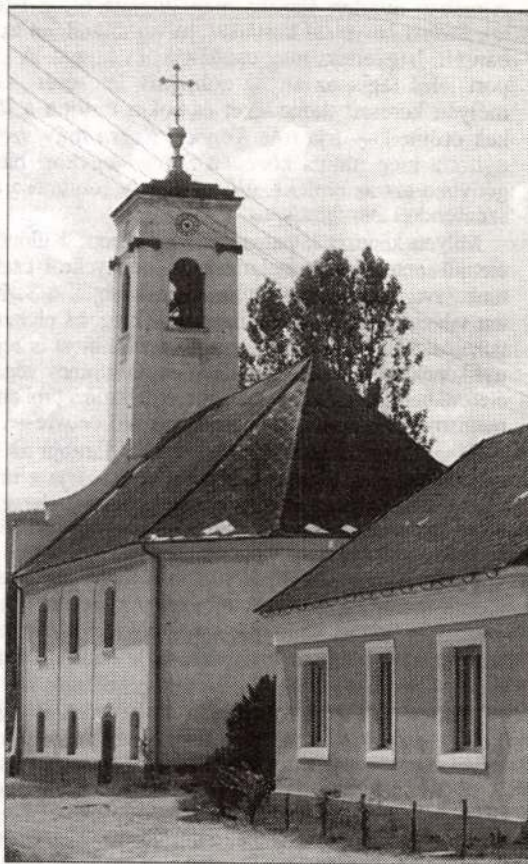
— Az ötlet még 1989-ben fogant meg, amikor létrejött a Kapolcsi Kulturális és Természetvédelmi Egylet. Kigondoltuk: legyen egy robbanásszerű esemény itt, amely a művészetek és a kultúra találkozóhelyévé válik — meséli *Márta István*, az Új Színház zenei vezetője, a program egyik motorja a kapolcsi, igencsak forgalmas kisköcsmában üldögélve.

Kapolcs korábban ismeretlen falu volt a Bakony aljában, amelynek néhány éve még a patakvizét is elvette a közeli bánya és egy halastó telepítése. A legelső fesztivál — amelyen akkor 300 ember vett részt — kezdeti bensőségességével, bájával még a romlatlan hőskort jelképezte. Olyan nagy sikere volt a falusiak és a vendégek körében, hogy a következő nyáron s azután menetrendszerűen évente megszervezték. Előbb a szomszédos Vigántpetend, majd 1993-tól más falvak is bekapcsolódtak a programba. A csatlakozáshoz erős akarat is kellett: Taliándörögd község például vizet, villanyt vezetett ki a korábban elhanyagolt, XII. századi kőtorromjához, hogy ott színelőadásokat, koncerteket rendezhessenek.

A kapolcsi napoknak még inkább híre ment, s a szervezők ennek láttán ismét a bővítésen törhettek a fejüket. Az idén úgy döntöttek: jó két és fél hetesre terjesztik ki időben az addig ötnapos rendezvényt, amely — újabb községek csatlakozásával — immár a művészetek völgye nevet kapta.

— Mi mindig útközben vagyunk, kísérletezünk — mondja ennek kapcsán *Márta István*. — Jövőre például szeretnénk júniustól augusztusig széthúzni a fesztivált, de csak hétvégi programokkal. Így aki a nyár bármelyik pihenőnapján betoppan hozzánk, mindig kap valamit. Én tavaly egyévnnyi szünetet kértem a magam számára. Az akkori sikeres programokat látva bebizonyosodott: a falvak jórészt önállóan is meg tudják szervezni az eseményeket. Jövőre a kiváló történelmi adottságokkal rendelkező Nagyvázsöny és Monostorapáti települések is csatlakoznak.

A Balaton-felvidéki események mintha az itteni községeket is felrznák. A megelégedést mutatja például, hogy két éve létrejött (s azóta több bemutatót tartott) a kapolcsi színjátszókör, újjászületett a dörögdi asszonykórus. Szó sincs tehát arról, hogy a „pestiek” csinálnák ezt a fesztivált. Minden falu-

ban kell legalább egy ember vagy civil csoport, akik partnerként segítenek. A korábban veszni látzott értékek mentése falusiak, fővárosiak közös érdeke. Hosszú feltáró munka után az idén nyitották meg Kapolcs XVIII. századi eredetű kovácsműhelyét a látogatók előtt, s 1996-ra felújítják az egykori dörögdi bognárműhelyt is.

De mindezek ellenére miért jönnek ide a Balatonról vagy máshonnan a turisták? Valószínűleg éppen a „völgyköztársaság” —, ahogy a nagyérdemű előtt fellépő művészek újabban elnevezték — szabad szelleme vonzza őket. Az, hogy a tradicionális népzeneitől a legmerészebb kísérletező művésze-

tig, a commedia dell'arte rögtönzéseitől a talált tárgyak kiállításáig mindenféle irányzat helyet kaphat és bemutatkozhat itt.

— A színvonalra vigyázunk — teszi hozzá *Márta* —, s nem a pénzkaszálásra szakosodott haktibrigádokat várjuk elsősorban.

Az idei, július 7. és 23. között megrendezett program a korábbi „őskapolcsi” művészek, így *Földes László* (Hobo) vagy a mostani alkalom fővédnöke, *Kocsis Zoltán* zongoraművész mellett számos további kellemes meglepetést tartogatott. Csak ízelítőül: *Csányi János* rendezésében a Szentivánéji álomban együtt lépett fel *Kulka János*, *Udvaros Dorottya* és *Kaszás Gergő*. Elhozta XX. századi magyar és külföldi avantgárd dallamait az Amadinda ütőegyüttes, és — ritkaságként — teljes terjedelmében előadták a francia zeneszerző, *Erik Satie* XIX. század végén komponált *Vexations* című, mintegy 20 órás művét. Budapest után itt is bizonyították tudásukat a Merlin Színházhoz kötődő csoportok: a *Kaláka* együttes, *Galkó Balázs* és barátai. A művészetek völgyébe költözött az Interfolk Fesztivál, olyan neves együttesekkel, mint a *Vasmalom* vagy a *Gépfolklór*. *Tardi Balázs* Sámfa virágai címmel a magyar irodalom legrosszabb verseit adta elő, s a legutolsó pillanatban még egy 38 tagú szenegáli táncegyüttes is felbukkant a színen a közönség szórakoztatására...

A 30 kiállításból — amelyek félig beomlott parasztházak tornácaitól kezdve a falvak iskoláin át a pajtákig mindenütt helyet kaptak — példaképp a kapolcsi Kastély Galériában látott tárlatot érdemes megemlíteni. Egymás tőszomszédságában szerepeltek itt *Balás Eszter* kibillent, törekeny egyensúlyú anyagszobrai, *Vertel Andrea* különös kerámiaállatai és *Szurdí Éva* meséket, légiés tragédiákat megjelenítő babafigurái.

— Ami fontos a számunkra: a művészetek völgye teljes rendezvénysorozata párt- és politikamentes — összegzi filozófiájukat *Márta István*. — Korábban nagy ellentétek feszültek a községek között, a településeken belül, a családoknál is. Ma viszont a falvak tudják: viszálykodás közepette nem megy előre semmi. Márpedig minden helybeliben nagyon erős a tenni akarás a művészetek völgye programért.

Binder István

Túlélőtábor Ménfőcsanakon

Hivatásos hazai, külföldi és külföldön élő magyar képzőművészek irányításával kilencedik éve színesíti kétéhetes amatőr képzőművész tábor a Győr melletti Ménfőcsanak kulturális életét. A tábor a Bezerédj-kastélyban kapott helyet. A kastélyt *Esterházy Pál* építtette a XVII. században. A Bezerédj család birtokába a XIX. század elején került az épület. „...helyesebb úrilaknak nevezni. Tizennégy szobás, magasföldszintes barokk épület, klasszicista homlokzattal. A kocsifeljáró szegélye, az oszlopok vörösmárványból készültek. Az épület a kocsifeljáró alatti tömör pinceajtóval... méltóságot, egyensúlyt és harmóniát sugároz” — írja a kastélyról a Ménfőn született Kossuth-díjas író, *Galgóczi Erzsébet*.

A kastély eszményi helyszín az alkotómunkához. A lehetőséget kihasználva hozta létre és gondozza ma is a tábort *dr. Zsilavi FABIÁNNÉ* művészeti vezető.

— Ez a tábor nem egyedülálló. Ilyenkor, nyáron sok helyen szerveződik az országban hasonló. A cél nálunk is az, hogy kulturális, széles látókörű közösséget hozunk létre. Ma az a fontos, hogy a művészet mint kohéziós erő ne en-

gedje atomizálódni, társaitól elszakadni az embert.

Lehetőséget kell nyújtani mindenkinek, aki fogékony a közösségi alkotómunkára, hogy felfedezhesse önmagában a sokoldalú, érzékeny embert. Nem könnyű amatőrökkel dolgozni, éppen ezért kérünk fel szakmailag igényes, jó tanárokat. Többek között *Felsmann Tibor* textilművészt Mosonmagyaróvárról, *Dubi Árpád* grafikus Kunszigetről, *Helene W. Hagendoorn* holland képző- és iparművészt Neubergből, Ausztriából, aki az idén speciális selyemfestésre tanította az alkotótelep résztvevőit.

A képzőművészet nyelvét nem országhatárok befolyásolják. Így jöhetnek létre közös alkotások, amelyek az egymásra figyelést, bizalmat motiválják. Magasabb igény szintet — minden területen. Nemesgyszer megtörténik, hogy a konyha fakanalához szorult háziasszony vagy a kőfaragó szakmunkás csodálatos műveket alkot, és az itt megélt munka új távlatokat nyit számára.

— Jövőre lesz tízéves a tábor. Mik a terveik a jubileumi évben?

— Mindenkit meghívunk, aki alapító tag volt

vagy részt vállalt a munkában. Így természetesen sokan leszünk a világból magyarok és nem magyarok. Úgy ünnepeljük meg magunkat, hogy feltárjuk, ki milyen közösségekbe vitte tovább az itteni szellemiséget.

— Miként kapcsolódnak be ebbe a kulturális életbe?

— Itt már a harmincas évek elejétől a szétverésig népfőiskola működött. A családok tovább vitték ezt az igényt. Az idén is sokan voltak bejáró helybeliek. A kiállítás megnyitására nagyon sokan jöttek el a környékről is.

— Miből tartják el a tábort?

— Pályázatokból. Gondosan beosztjuk a pénzt, hogy eltölthesse itt, nálunk a két hetet a kiváló tehetségű csíkszeredai gimnazista, a duna-szerdahelyi tanítónő és a hazai résztvevő is.

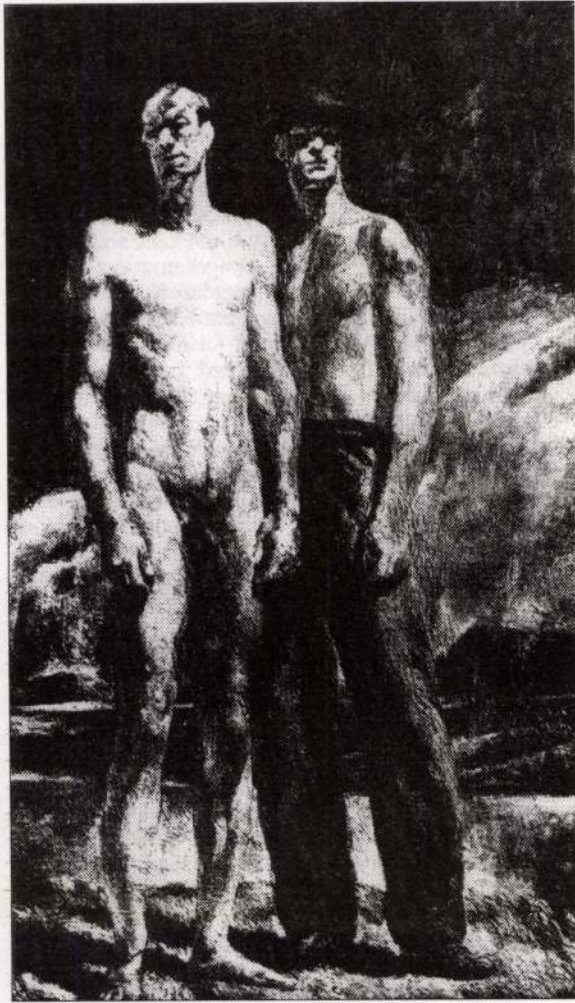
— Sziget egy ilyen tábor ellehetetlenülő kulturális életünkben?

— Feltétlenül! Túlélőtábor a miénk. Össze kell fognunk és túl kell élnünk a minden igényt és egyéniséget elsöpörni akaró silány szubkultúrát.

(Kiállításuk szeptember 30-ig látható a Bezerédj-kastélyban.) Cs. Szabó Dóra

Szőnyi István elfelejtett festményei

Mit rejtenek még a magángyűjtemények?

Hegytetőn (1925)

Álmában minden éjszaka meglátogatta őt az Isten — mondták Szőnyi Istvánról kortársai, mivel állandóan az ihlet hatásában élt. Irigyelték, meg csodálták, és joggal. A Gresham-csoport jeles tagja az anyag „objektív létezését” kutatta, annak mélyén keresett menedéket és sokra tartotta a látás, az érzékek örömeit — írja róla Köpöczy Rózsa művészettörténész. Ő nyitotta meg június közepén Szőnyi egykori házában, Zebegegyben azt az emlékkiállítását, amely folytatása a tavaly nyílt szentendrei bemutatonak.

Milyen képeket láthatunk Zebegegyben? Különös kimondani: életmű-fontosságú remekműveket, amelyekről csak annyit tudunk, javarészt magángyűjtemények darabjai. A Szőnyi-képek rejtett világa pedig csak úgy ismerhető meg, ha előkerülnek, bemutathatóakká válnak. Többen jelentkeztek most is rejtőzködő Szőnyi-képekkel, s ennek remélhetően még nincs vége. Folyamatos életmű-bemutatók következnek az emlékmúzeumban, s így végre megismerhető lesz a nagy magyar festő oeuvré-je.

A mostani kollekció legrangosabb darabja az 1921-ben készült *Fürdő után* című kép, amelynek párja a tavaly bemutatott *Bethsabe*. A festmény még Szőnyi zebegegyi korszaka előtt született, s már szerepelt az első gyűjteményes kiállításán az Ernst Múzeumban.

De a többi is mind különleges a művész pályáján. Köpöczy Rózsa mondja: „A Fürdő után című képet érdemes összevetni a későbbi habos, könnyed, szinte rokokó mesterekre emlékeztető, tájba helyezett *Fürdőzőkkel*. De hadh hívjam fel a figyelmet a harmincas évek átmeneti korszakának két szép darabjára. Az egyik vízparti jeleneten az okkerek és a kékek izzásig hevítik egymást, a másik temperán száraz, kemény megfogalmazásban a pályatárs, *Aba Novák Vilmos* hatása érezhető...”

A Köpöczy Rózsa albumában látható számtalan gouache ezúttal is kiegészül újabbakkal, akvarellekkal társítva, hogy a művész lelke egyre inkább feltárljon e századvég szépség-hanyagoló embere előtt is. Fények, színek, formák. De mind között a fény az uralkodó, amely áthívíti, kifehériti a formákat, fölemeli a tárgyakat, s egyetlen lényegesre figyelmeztet: „Milyen szép is volna és milyen jó, ha a világot a szépség váltaná meg.” *Kosztolányi* sóhaja mindazoknak meggyőző lehet, akik megnézik az augusztus 31-ig nyitva tartó kiállítást.

Tóth Sándor

Kamaratárlat

„M. C. P.” könyvillusztrációi

„Én fia vagyok egy kis nemzetnek, Magyarországnak. Az én országom vízszintesen kicsi, de függőlegesen nagy (a menny felé). Büszke lehet hazám, hogy a világ kultúrájának olyan zsenit adott, mint Petőfi. Ha ez a magyar költő franciául vagy angolul írt volna, az egész világ nagyobb tisztelettel venné körül. Mindenesetre egy színvonalon van Puskinnal vagy Poe-val. Boldog vagyok, hogy a *Coriolanus* illusztrálhattam, amit Petőfi vagy száz évvel ezelőtt magyarra fordított. Az én munkám így tisztelettel adózik neki és Shakespeare-nek...” — írta Molnár C. Pál festőművész a harmincas évek derekán, amikor a New Yorkban székelő The Limited Editions Club felkérte őt a Shakespeare-drámák illusztrálására kiírt nemzetközi pályázatra, amelyen elnyerte az első díjat.

Hogy szavait tettekre váltotta, bizonyítékul ott sorakoznak a vitrinekben — az Országos Széchényi Könyvtár július végig tartó kiállításán — a klasszikus és modern magyar poéták népszerűsítésére szánt versillusztrációi, amelyek szinte egy-egy grafikai lapon összegezik *Balassi*, *Berzsenyi*, *Arany* és *Tompa* vagy az újabbak közül *Ady* és *Reményik Sándor* költészetének lényegét.

Egyébként nem ez volt az első és egyetlen részvétele akkoriban „M. C. P.”-nek ilyen és ehhez hasonló vetélkedéseken. Pár évvel korábban a *Cyrano de Bergerac* veretes szövegét illusztrálta vérbő humorral, és megérdemelten kapta a verseny győztesének járó megbízást, ám a nyomdai munkák akkoriban — sajnos — félbeszakadtak Amerikában, mivel a *Rostand* család nem járult hozzá a szöveg kiadásához. Mentendő, ami menthető, a harminc-

egy fametszet mappa formájában jelent meg, félezer számozott példányban, s ez olyan sikert ért el a gyűjtők körében, hogy a rá következő esztendőben még kétszázötven számozott magyar és száz számozott angol példányt kellett kiadni a nem lankadó érdeklődés miatt.

A történetnek még ezzel sincsen vége, mert a nyolcvanas évek vége felé — a művész halála után jóval, amikor már oldódtak az egykori, úgynevezett „római iskolásokkal” szembeni ideológiai előítéletek — az Európa Kiadó megjelentette a reprint kiadást, a következő évben pedig minikönyv látott napvilágot, az akkoriban divatos formátumban, reprezentációs célokra is alkalmasan, fametszettel ékes kivitelezésben.

És ha már a második világháború utáni periódusnál tartunk, nem hagyhatjuk szó nélkül az újabb olvasónemzedékek élményét, a „Benvenuto Cellini mester élete, aképpen, amint ő maga megírta” című művet, amelyhez ugyan még 1935-ben készítette félszáz gouache-festményét, de csak 1957-ben jelent meg a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának gondozásában. Akkor a népszerűsítésre tett szert, hogy négy évre rá meg kellett ismételnit a könyv kiadását. Ezeknek az illusztrációknak eredeti verzióit sok más, kisebb-nagyobb ciklussal egyetemben láthatják most az érdeklődők a Budavári Palota déli épületének reprezentatív előcsarnokában, a művész leánya, *Csillag Pálné* válogatásában, aki — saját bevallása szerint — igyekezett a vidám témákat előnyben részesíteni ebben a napi kenyérgondokkal küszködő világban.

Wagner István

Könyv

Tizenkét fejezet Németh Lászlóról

Több mint negyed éve, március 3-án volt a XX. századi magyar irodalom egyik kiemelkedő és meghatározó egyénisége, *Németh László* halálának 20. évfordulója. S éppen ezért tekinthetjük tiszteletadásnak *Monostori Imre* tizenkét tanulmányát, amely a Püski Kiadó gondozásában jelent meg.

A szerző arra vállalkozott, hogy az indulást, a forrást megvizsgálja. A kötet írásai kronológiai hűséggel követik *Németh László* tanulmány- és esszéírói munkásságát, amely zömmel a Nyugatban bontakozott ki, majd egyszemélyes folyóiratában, a *Tanúban* terebélyesedett naggyá.

Monostori legtüzesebben azokat a neuralgikus pontokat érintette, amelyek a harmincas években kisebb vihart kavartak. A „faj” és „alkat”, a „mély magyar *Ady*” és a „híg magyar *Petőfi*” körül indukálódott feszültségek voltak a támadások leggyakoribb forrásai. *Németh László* *Adyt* tekintette „a magyarság legnagyobb sorslátójának”. Indulásakor *Móriczot* még keményen bírálta, de tíz évvel később már a próza legnagyobb mesterének tartotta. A Kelet Népében egyik legbátrabb és leghűségesebb eszmétársa lett.

Monostori már korábban is írt a Német—*Szekfű*-vitáról, amely a harmincas évek közepén kezdődött. A leghevesebb polémiát az 1939-ben megjelent *Kisebbségben* című kötet tanulmányai robbantották ki. Talán erről a könyvről írták meg a legtöbben — pro és kontra — a véleményüket, de azóta sem jutott el senki a teljes igazsághoz.

Nagyon sokszor tapasztaltuk, hogy milyen könnyű ráütni valakire az antiszemitizmus bélyegét. Ezt számtalanszor megkapta *Németh László* is, különösen a háború után. Ő a tisztázó értelem vitáját szerette volna folytatni, de 1945-ben évekre belefotózták a szót.

Monostori Imre tizenkét írása *Németh László* tanulmányírói munkásságának alig több mint másfél évtizedét öleli fel higgadtan, okosan. Ezután joggal várjuk, hogy az igazság kimondásának szándéka újabb és újabb írásokra sarkallja a szerzőt.

Rádics Károly

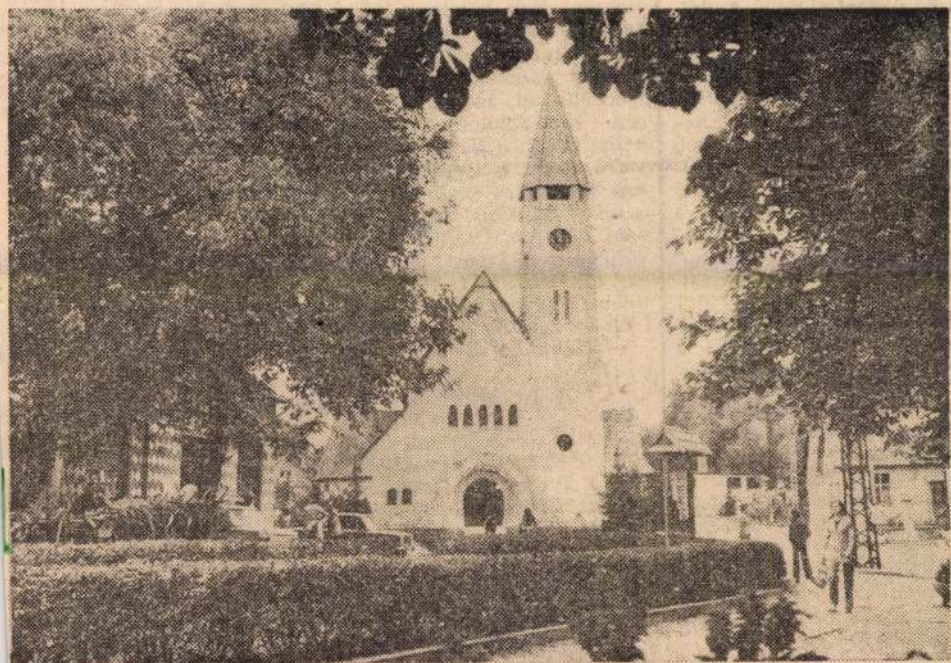
Szőnyi István, festő

DUNA- KANYAR, ZEBEGÉNY

Kedves kis utcák, frissen meszelt házak, régi templom, Szőnyi-múzeum, csodálatos panoráma — ez Zebegény. Tudjuk, tanultuk, a Duna-kanyarra innen nyílik a legszebb kilátás. A személyes találkozás mégis évről évre újat nyújt a kirándulóknak és talán az ott élőknek is. Megérkezni a parányi főtérre, sorra járni a festő, Szőnyi István szobáit, időzni a műteremben, az utolsó, s már soha be nem fejezhető kép előtt, bepillantani a művésztelep életébe vagy sétálni, gyönyörködni a színekben — egyaránt élményt ad

(Bozsán Endre felvételei)

lésének európai rangú bemutatóhelyévé válik.

A XIX. századig a bányászat fogalomkörébe tartozott a kohászat és a pénzverés is. Az utóbbiak emlékei is helyet kapnak ehát az intézményben. A valota gótikus pincéje a pénzverés történetének ad majd otthont. Láthatók esznek — egyebek között — az évszázadokkal ezelőti pénzverőgépek is. A bányászati emléket az emeleti arokk teremsorban mutatják majd be. Az ércbányákat gépeit egykor fából készítették — makettjeiket, működő modelljeiket is kiállítják. A XIX. század második felétől előre tört a bányászat, majd századunkban megjelent az olajbányászat, a fejlődési folyamatot követi végig a látogató a bányászati berendezések, a működő- és szállítógépek csinyított változatain. Mutatják a bányász, a bányász életét, munkáját is. A bányászok életmódjára vonatkozó emlékeket, a bányász bányászat történetének nagy egyéniségeivel kapcsolatos dokumentumokat összegyűjtötték, s az érdeklődők elé tárják az 1796 tavaszán nyíló állan-kiállításou.

logatta azontúl a szépülni vágyókat a parányi boltba. A mester ekkor húszéves volt. Előtte nyolc évet inaszkodott a papa mellett — kitanulva a hajvágás, borotválás mesterfogásait.

Hogy mi minden történt 1917 óta — ekkor húzott először fehér köpenyt Horváth József — napjainkig: elmondhatatlan. Hat évtizede tart az előadás változó szereplőkkel, azonos szinten, kellékekkel. Mert a belga tükör, a kunkori lábú fodrászszék, a sarokba állított illatszerezes szekrény, s a sokat foltozott kályha — apai örökség. Csak a cégér változott. Három helyett egy lóg csak, az is törötten, fakón. Eltévédte aknák, s golyók szaggatták le a többit.

— Hányféle divatot szolgáltat?

— A férfidivat lassan változik. Most, az utolsó évtizedben kellett csak újat tanulnom. Régen, tavasz végén, a gyerekeket kopaszra kellett borotválni, az idősebbek meg évtizedekig ugyanazt a frizurát hordták. Néhány évet tartott csak a kefefrizura, s a hullámos haj divatja. Engem a sok hóbort kikerült.

— Hogyan változtak az árak?

— Borotváltam három-ezer koronaért, húsz fillérrért, most öt forintért. Kezdetben jól ment az üzlet. A húszas évek közepétől azonban naphosszat álltam vendégre várva. Volt úgy, hogy a nyitástól a rolóhúzásig csak én üldögéltem az üzletben. 1938-tól, a válság után fellendült az ipar. Nem is volt már gond a megélhetés, a szűkös időkből vett szokások azonban mindig megmaradtak. Apám a lakbérre — ötven pengőt kellett fizetni — pléh cigarettásdobozban gyűjtött nap nap után. Míg meg nem volt az ötvenes, másra nem költöttünk.

Öt fodrász dolgozott hosszú évtizedekig egymás mellett az Ilka utcában. Ma már csak kettőnek van üzlete. A másik öreg napokig nem beretvál. Horváth József csak vasárnap nem. Elmúlt hetvenéves. Reggel korán kel, s nyolckor az első vendégek arca szappan-

1024
Köszönjük szépen. Reméljük, hogy Tarnói Gize'llától zebegé-

Stáram a Duna

Komáromban

1943. VI. 11. 15. 10 Ka.

nyes jókedvet hallunk, mert ő Zebegényt képviseli a műsorban.

- Nagy község, a Duna és a Börzsöny hegyvonulata között fekszik, centruma a kelet-nyugati égtáj vonalába esik. A sokak által megcsodált zebegényi naplemente is a község fekvésével magyarázható. Zebegény állandó lakosainak számát tekintve kisközség, azonban a területi kategorizálás szerint, országos jelentőségű, kiemelt üdülőhely. Az állandó lakosság 1300 körül van, de tavasztól őszig, mintegy 3000 állandó lélekszámmal kell számolniuk, hétvégeken ez a szám pedig 4-5000-re is megemelkedik, a kirándulókkal és hétvégi pihenőkkel. Zebegény csodálatos természeti adottságait a városi emberek már néhány évtizeddel ezelőtt felfedezték. Hivatalosan 1933-tól üdülőhely. Régen is romantikus, csendes kis falu volt, a művészek, írók kedvenc tartózkodási helye. Nagyon szerette Zebegényt és szívesen tartózkodott itt Maróti, Kárpáti, Szobotka. Az írók közül Csathó Kálmán, Bókay József, Bartóki József. Azt hiszem, hogy elsősorban kellett volna említenem Szőnyi Istvánt, aki a második és végleges otthonává választotta Zebegényt és csodás műalkotásai születtek itt, melyek a zebegényi tájat, a zebegényi embereket idézik. A legnagyobb idegenforgalmi vonzerő is Tulajdonképpen a Szőnyi múzeumnak köszönhető, amelyet 1967-től a Pest megyei Tanács jóvátárból egy múzeum és egy gyönyörű domboldalon fekvő kert is gazdagítja. Azt hiszem, hogy én Zebegényt azért szeretem a legjobban, mert a víz és a hegy közelsége az év minden szakában változatos üdülési formákra ad lehetőséget. A hegyek, az erdők és az újabban kialakuló utak, gyönyörű tájakat tárnak a sétáló kirándulók elé, szinte a környék valamennyi magasabb pontjáról.

Szőnyi István

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

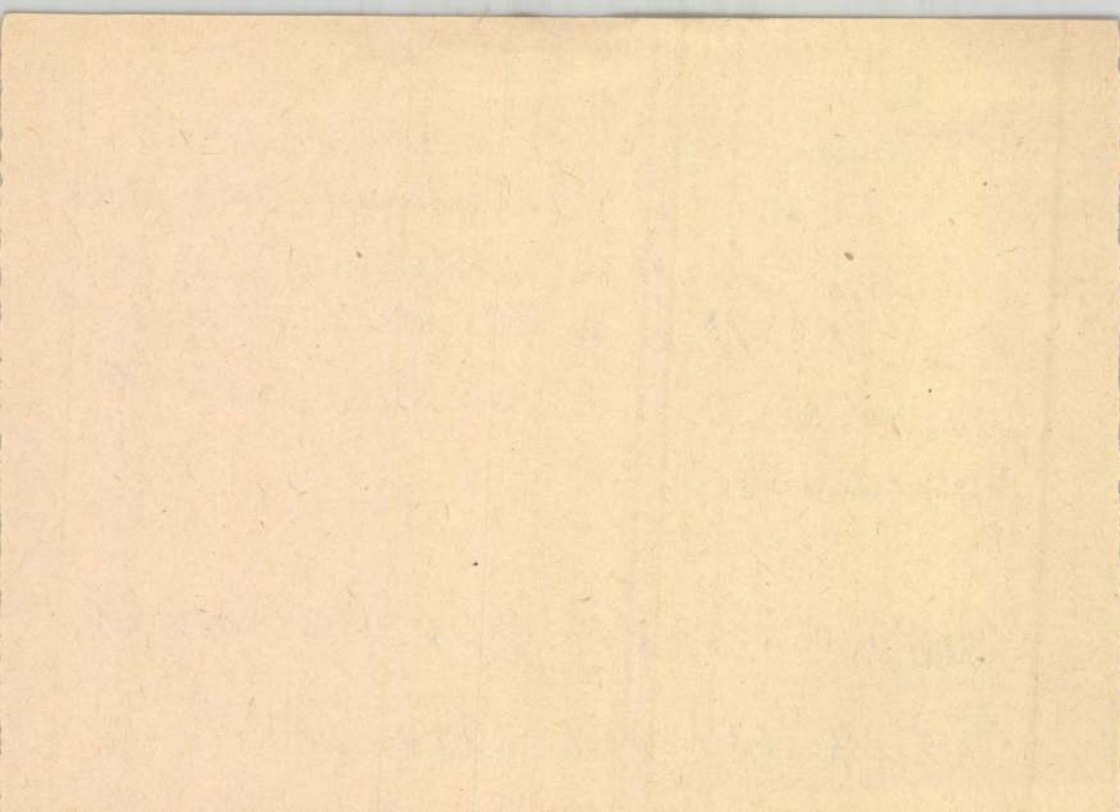
Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Vertical text on the right margin, possibly a page number or reference.

Saomyi Istvan festonmés.

A Magyar Tudós Repertorium megjelent
a Petöfi Gyödalmai Múzeum Bibliográ-
fiái Bizottságának a folyóirat
műveléséért és műveinek elterjesztéséért
megszelése.

(Tudás): A Magyar Tudós Repertorium,
Kötet és Gyödalmai, 1944. febr. 2.

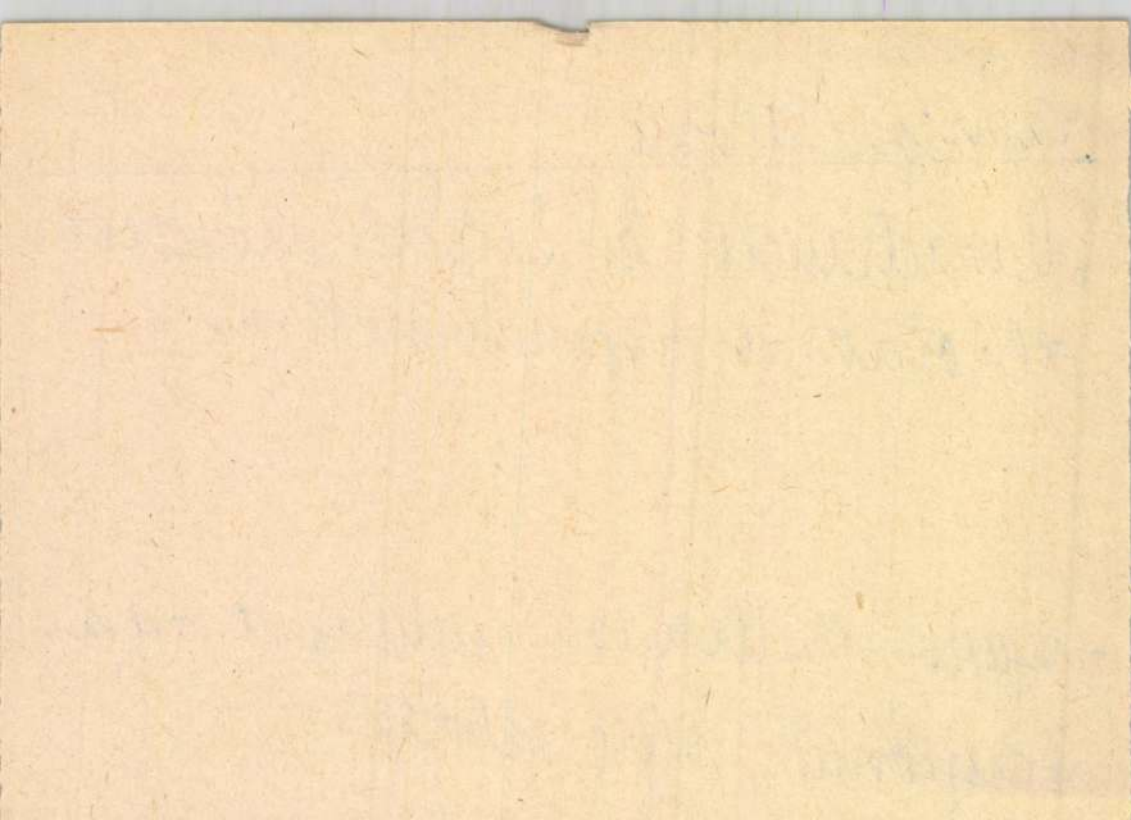

Gronyi Istvan

Magadandó és értékes műveket
alkotott a rajnművészetben.

-Nyuris-: Grillekavari műfaj a rajn.

Flajtoni, 1969. febr. 25.

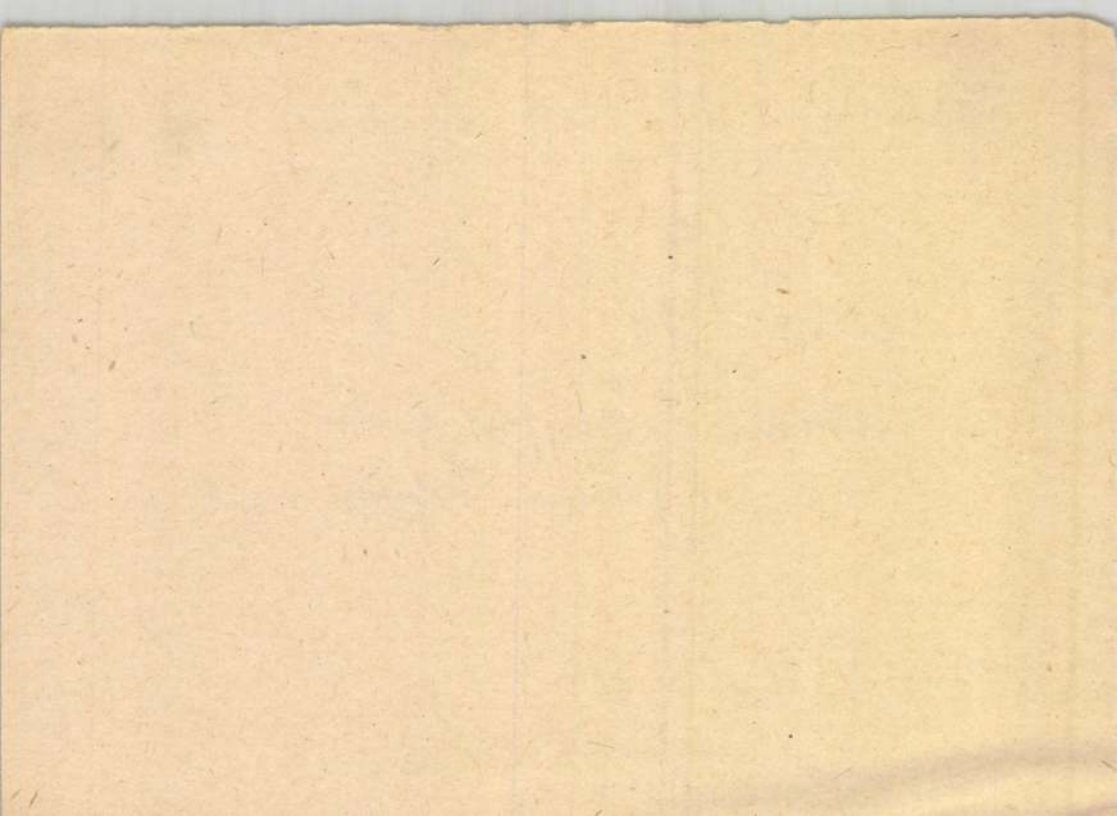
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

Szönyi István festsőm.

Szönyi István

Fabian György és festső
Szönyi István

1987. I. 10. TV.

Grönési Ystvan

a Farkadalmi Múzeumban Grönösöt
helyen képrönművészet kiállítás
nyílt, melyen szerepelték művei.

Népszava, 1943. júl. 14.

11
A. J. ...

... ..
... ..
... ..

... ..

Szónyi István

a Szegedi I. u. epi Gótelek keretében
megnyílt a szegedi műgyűjtők klub-
jának kiállításán. Az alkalommal
Lucas Ferenc gyűjteményét mutatták
be, mely között szerepelt a művész
festménye:

Okli Hírlap, Miskolc, 1943. júl. 9.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to its orientation and fading.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a date, also appearing to be bleed-through.

SZŐNYI ISTVÁN

Új írás

IRODALMI MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

12

XVII. ÉVFOLYAM
1977. DECEMBER

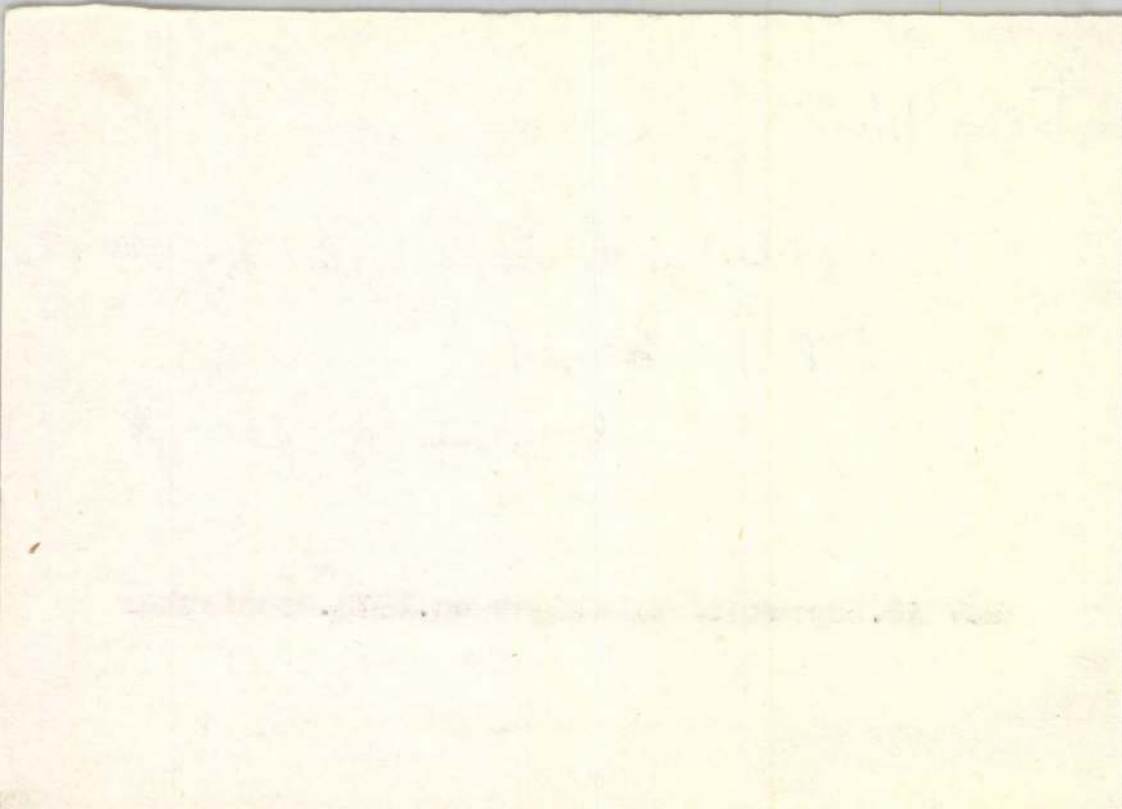
I-17 - 60

Szöveg leírása

"Fehérvári körlet" Vízfestmény Jax 1850-an
S. l. j. : Szöveg l.
Színtartás: a: 5000 ft.

BÁV 46. Képek katalógus Bp. 1978. szeptember

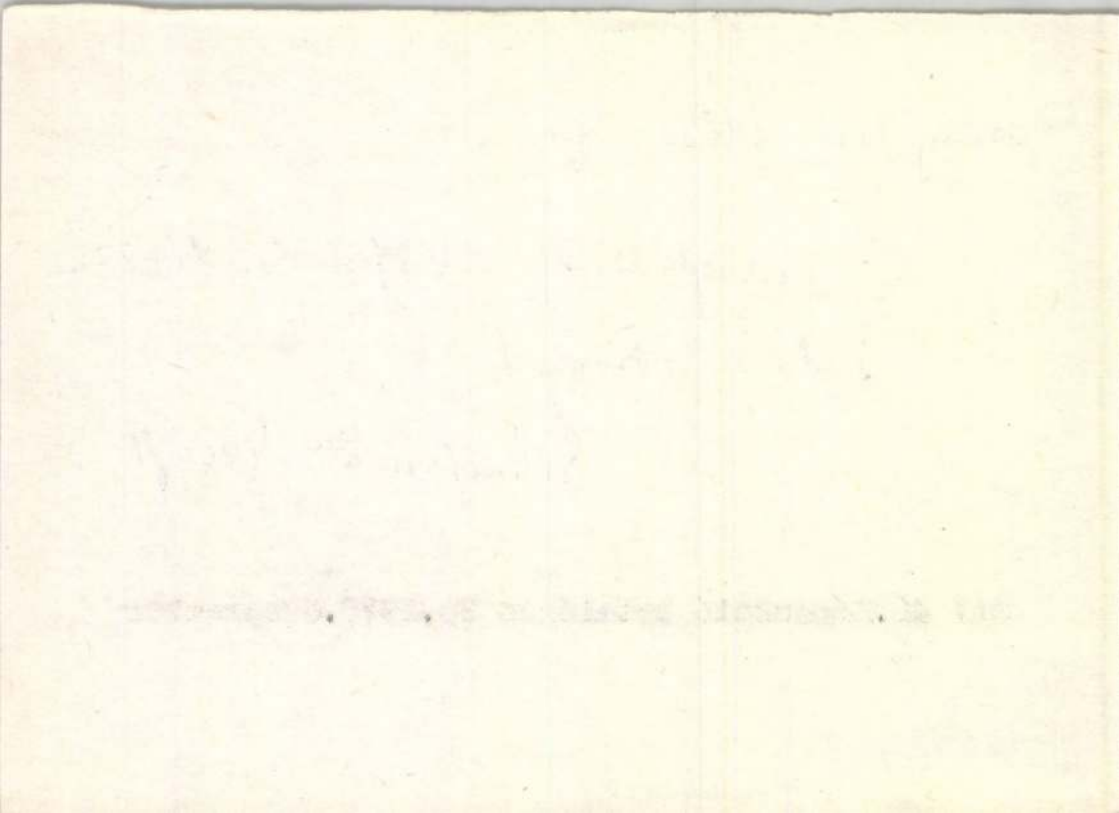
Stöngi listur (1894 - 1960)

„Váparki táj“ Útgestunary 18x27cm

J. l. p. : Stöngi l.

Erkennandi nr: 4000 ft

BÁV 46. Képekkió katalógus Bp. 1978. szeptember

Göngyi István (1894-1960)

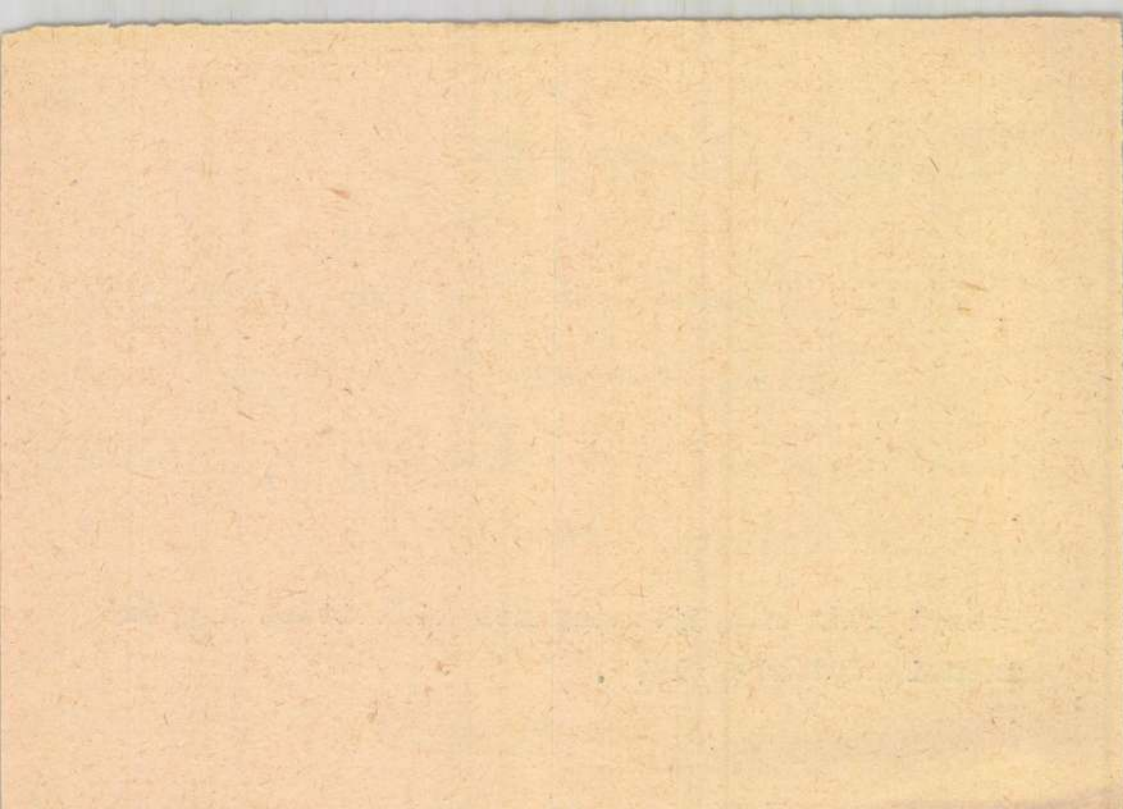
Könyvlelőpatét, tempera, vízszórás (1934)

Őrnádcsip, tempera, falmentés (1941)

Lyobabelsi olvasó nővel, tempera, vízszórás (1936)

Péter, tempera, vízszórás (1935)

Dévényi Iván műgyűjteményének kiállítása a győri
muzeumi képtárban 1977.

Stóczyi István

„Marta és Péter” Vízfestmény 12x16 cm
J. l. p. : Stóczyi I.

Eladási ár: 8000 Ft.

BÁV 46. Képek katalógus Bp. 1978. szeptember

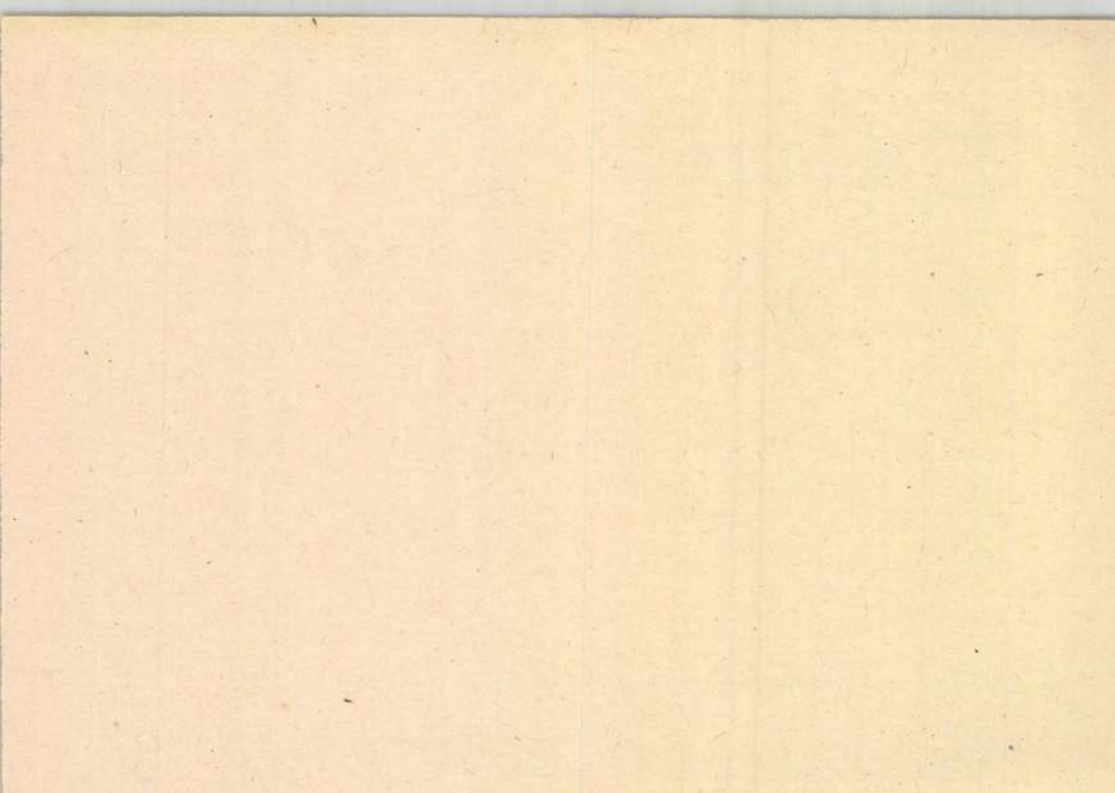
1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900.

Szönyi István + keső

Li: Z. Gábor Gyöngy

- Elkünyt Z. Gábor Gyöngy keső mellé veh

Mérszabadság, Bp. 1978. máj. 9.

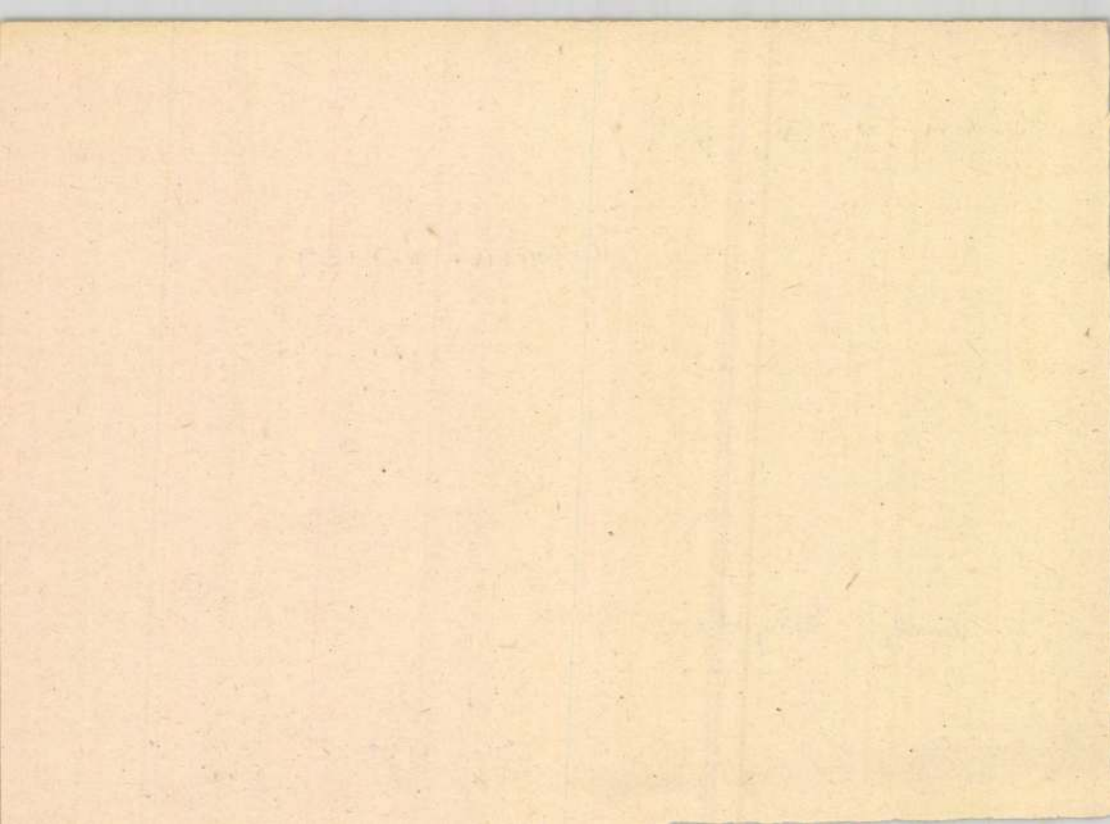
Könyvi István, festő

L: Kozma. Lajos

-: Az ünnepi könyvhét könyvei

6.

Mérszabadság, Bp. 1978. jún. 2

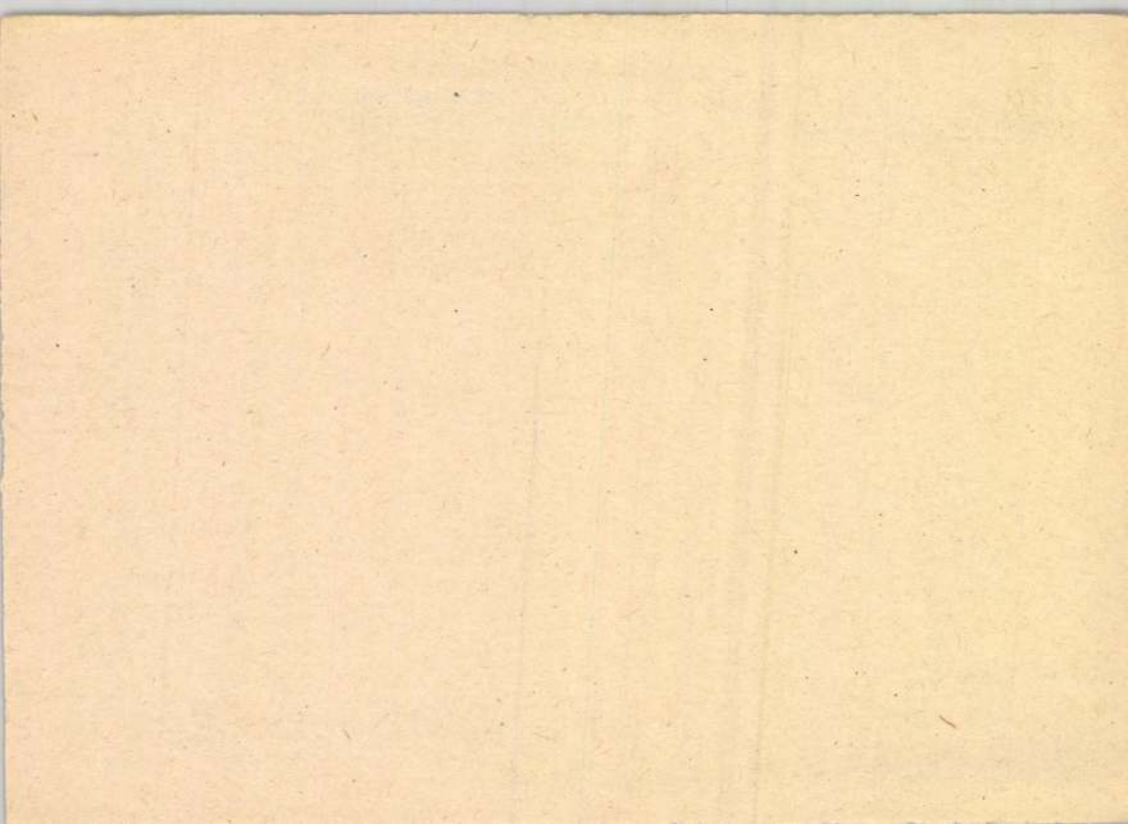
Szőnyi István, keső

KÖNYVBEMUTATÓ ÉS TÁRLATVEZETÉS. A Nemzeti Galéria és a Corvina Kiadó közös rendezésében az I. ker., Dózsa tér 4. B ép. földszinti előadóteremben ma, délután fél 6 órakor könyvbemutatót tartanak; a Szőnyi István-mappát a szerző, P. Szűcs Anlianna diavetítéssel illusztrált előadással ismerteti. A helyszínen Bajkai Éva művészettörténész tart tárlatvezetést a művész alkotásából rendezett kamarakiállításon.

-: Közelem ény

Nem szabadság, Bp., 1978. máj. 30

8.

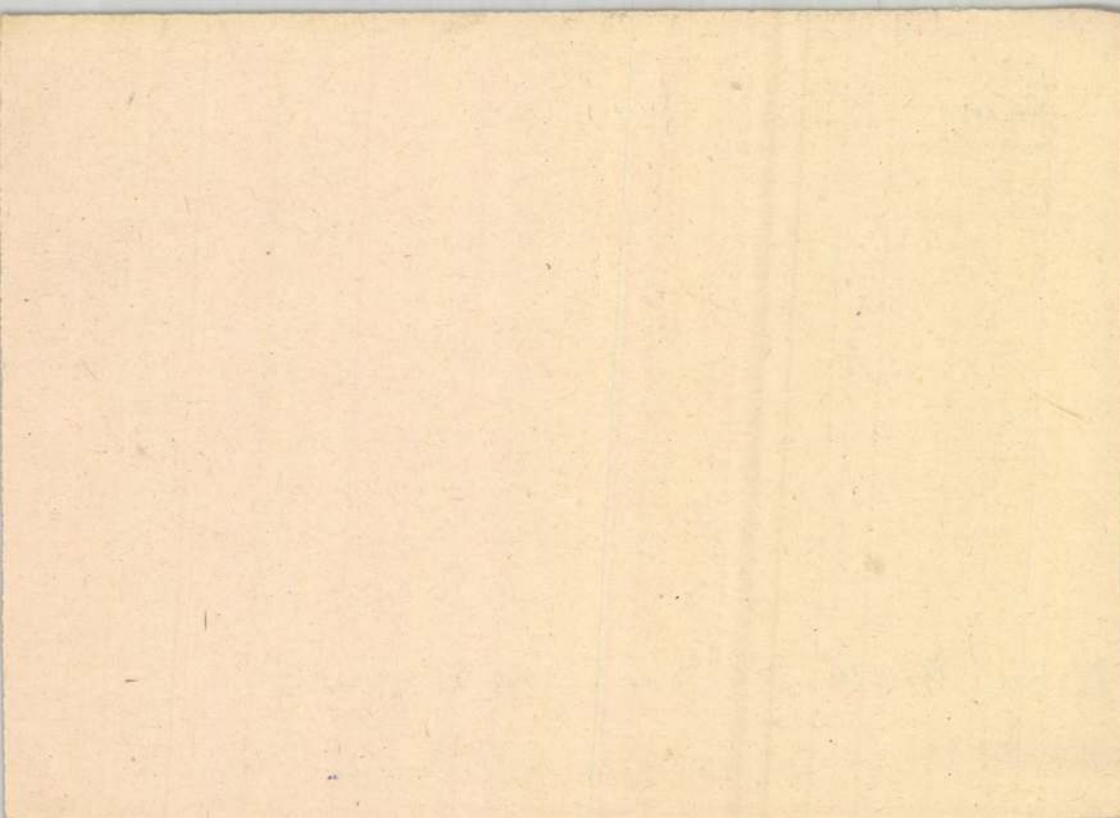

Szönyi István, festő

L. Tesó Miklós

6.

N.K. i. képei kóborok - 5 anni hiányzik
Esti Hírlap, Bp. 1978 jún. 16.

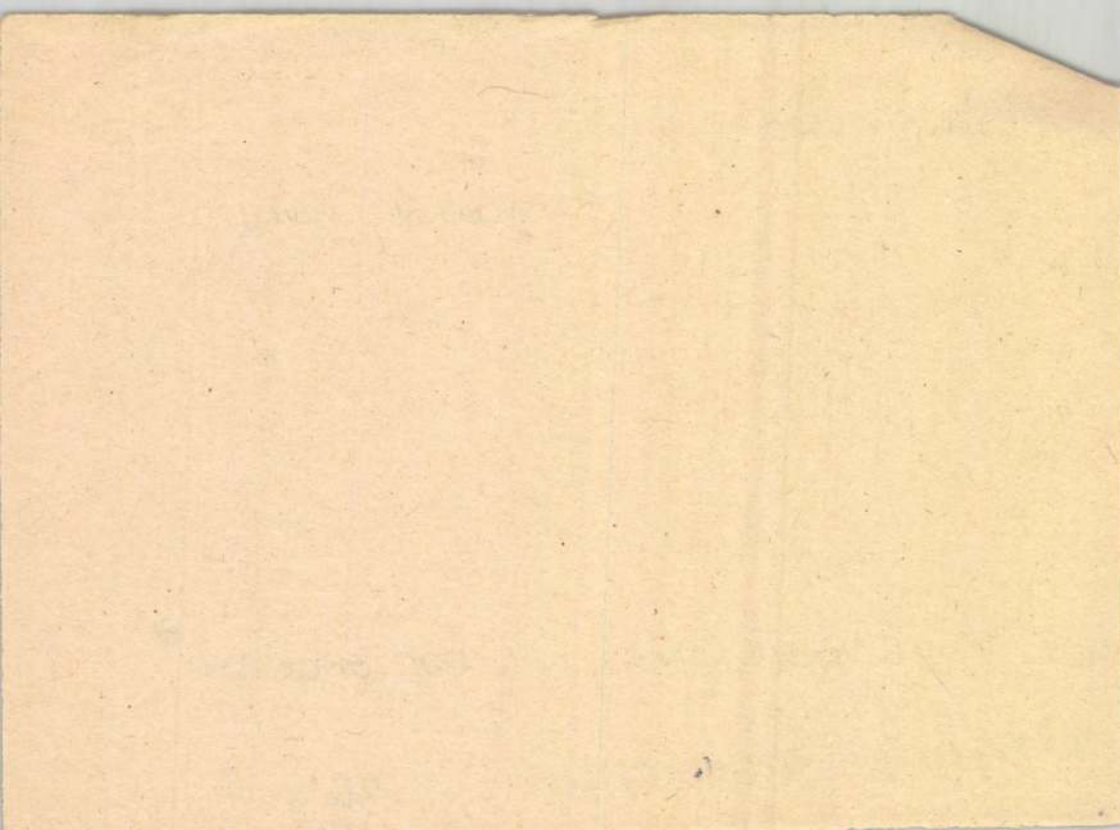
Szónyi István, festő

d: Mezős György

Gede M: A Nemzeti Galéria és a szoc. brigádok

7

Nép szabadság, Bp. 1978 aug. 2.

Köngy István, festő

L.: Koudar B.

— : ké; könyvek

Élet s Tudomány, Bk. 1978. ápr. 28.

542

XXXIII / 17

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

17

Handwritten text in the lower right section of the page.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

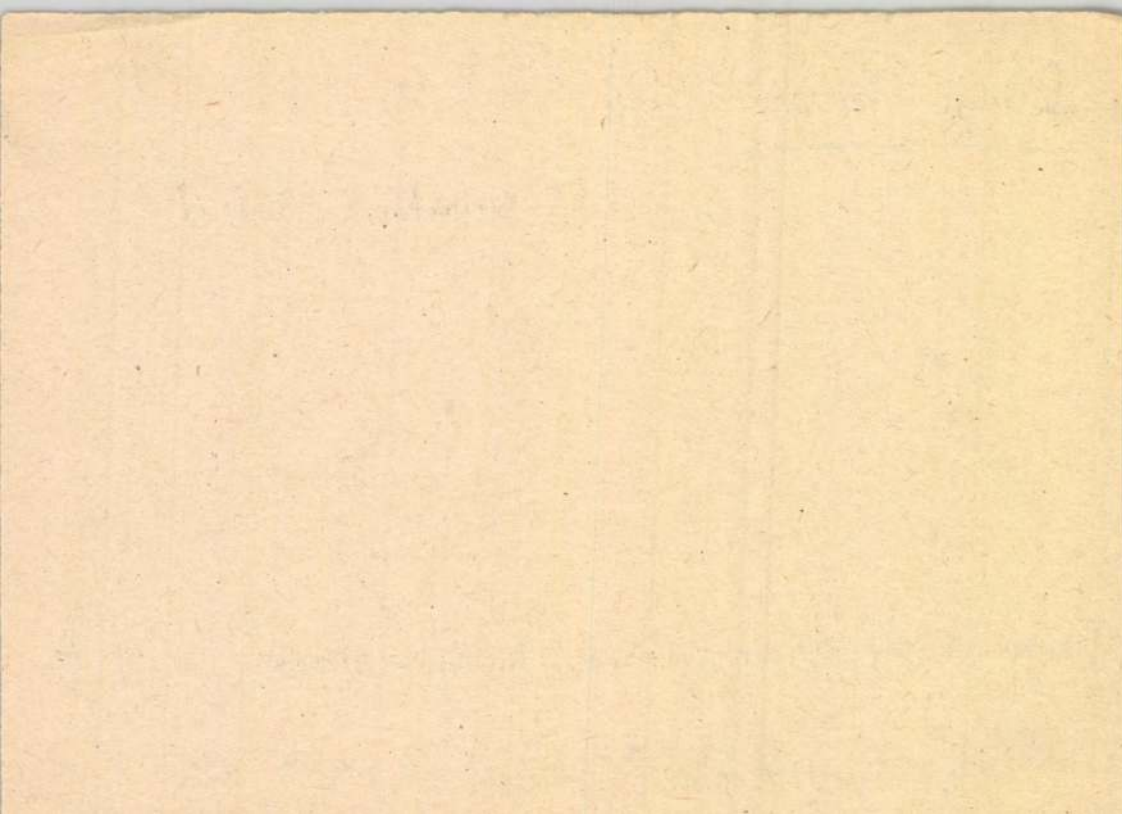
Szönyi István, keső

d. Szervácium Tibor

(h.m.): Szervácium-album, Szönyi-album

2

Esti Hírlap, Bp. 1978. máj. 25.

Szónyi István, festő

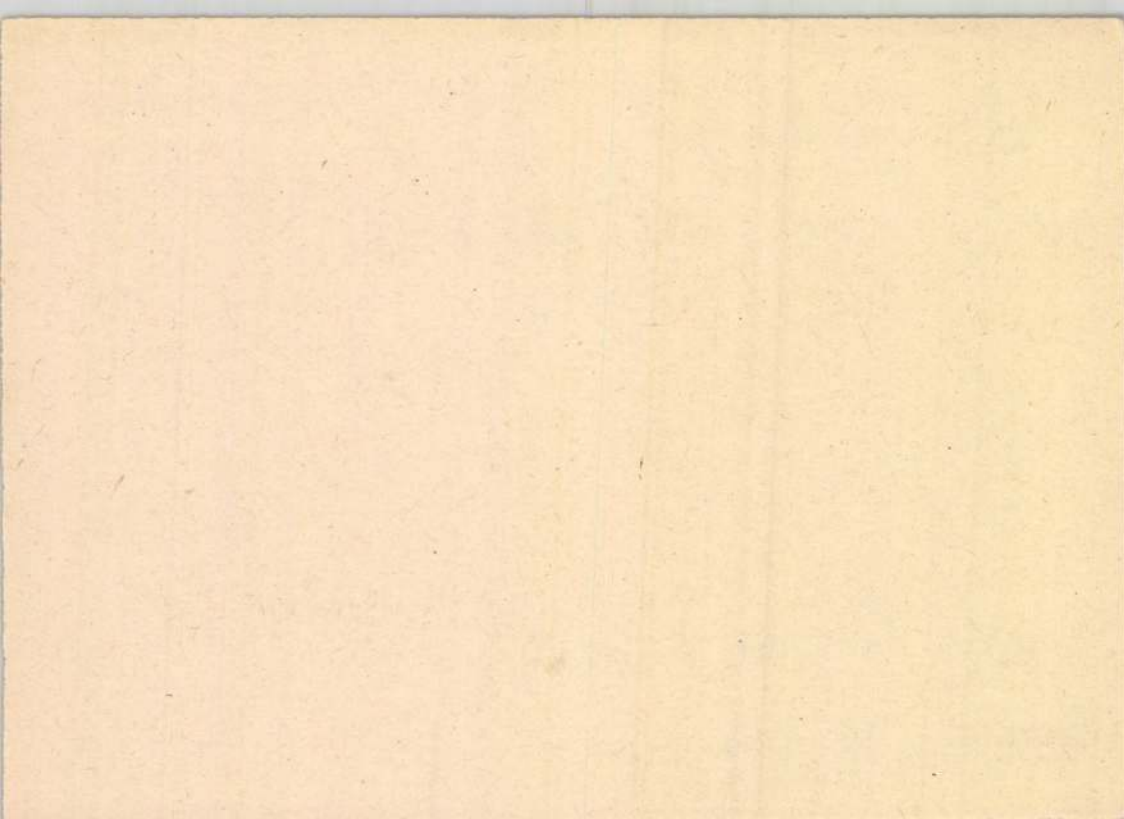
2: Derkovits Gyula

Körner Éva: Derkovits magyarsága ...

Kritika, Bp-1978. ápr.

21.

78/4.

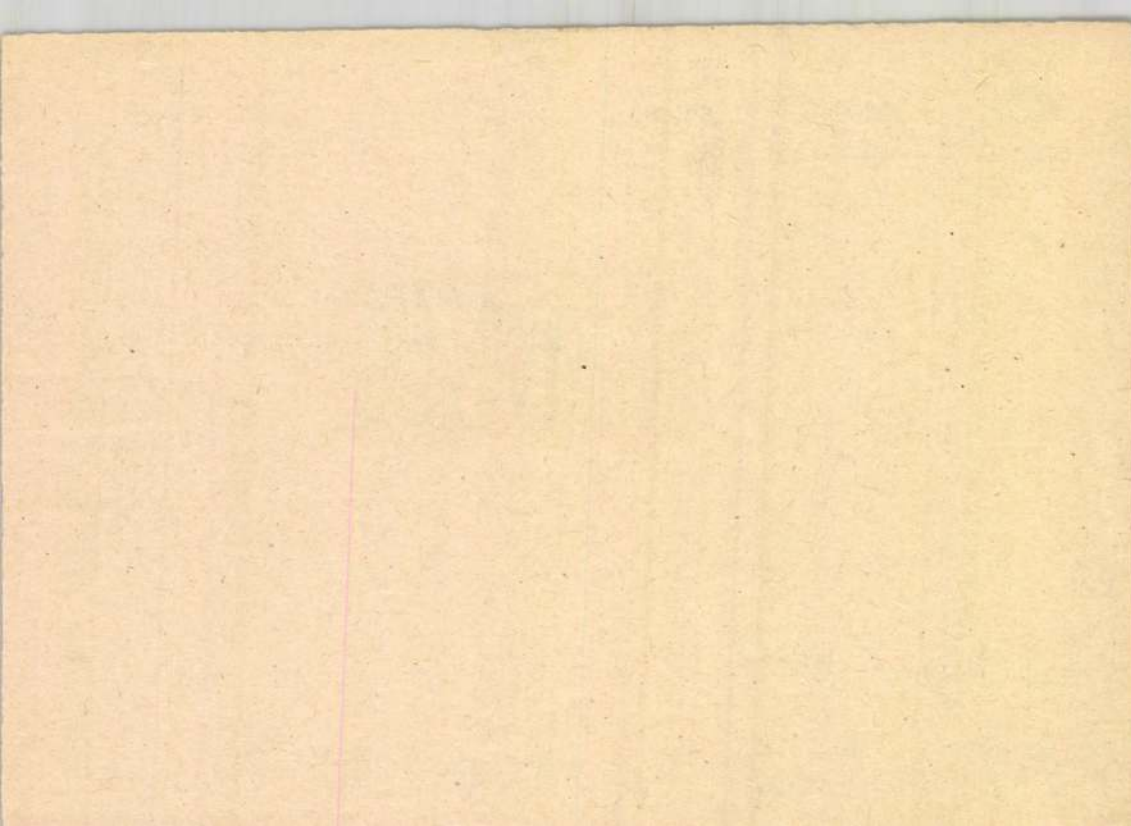
Szőnyi István, festő.

□ SZÖNYI ISTVÁN festőművész melliszobrát leplezik le június 16-án a Bolyai János textilipari szakiskola Markó utcai épületében.

- □ Szőnyi István

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. jún. 3.

BODRI FERENC

1021

A FIATAL SZŐNYI ISTVÁN ADY- ILLUSZTRÁCIÓI

Ar. i. ábr. jó nagy leltáron
szel.
Magyar 9/10. Ady Endre
ADY ENDRE

VÉR ÉS ARANY

UDOB VERSELE

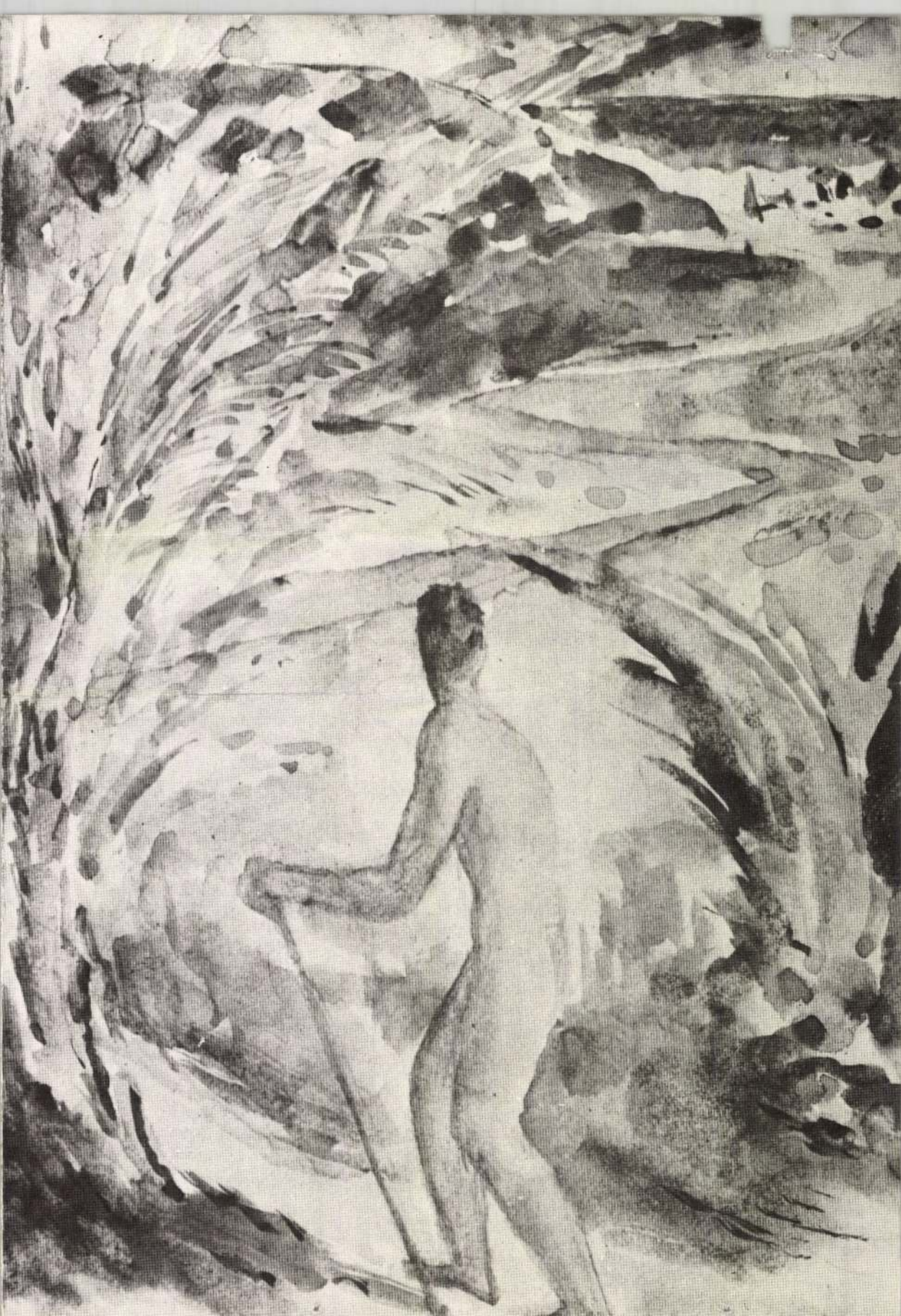
BUDAPEST
FRANKLIN-TÁRSULAT
Művelődési Központja
1900

Szőnyi István
1892-1929

Az Ady-irodalom számon tartja és bőséggel jegyzi a költő arcát megrajzoló vagy megfestő művészeket (*Czigány Dezső, Rippl-Rónai József, Major Henrik, Csorba Géza, Ferenczy Béni* stb.), Ady versillusztrátorait is. Köteteinek címlaptervezőit (*Nagy Sándor, Falus Elek, Gara Arnold* stb.), az egykori (*Kozma Lajos, Jaschik Álmos, Baja Benedek, Timár Imre, Turi Polgár István, Nagy Sándor, Balázs G. Árpád, Lajos Ferenc* stb.) és mai festőket (*Bálint Endre, Borsos Miklós, Ferenczy Béni, Hincz Gyula, Szász Endre*), akik festménnyel, rajzzal, metszettel áldoztak egy-egy Ady-vers élményének, több kiadásban jelentek meg utóbb *Borsos Miklós* metszeteivel Ady verseinek és novelláinak gyűjteményes kötetei. *Jaschik Álmos* (Nyugat, 1920) és *Nagy Barna* (Magyar Írás, 1935), újabban többen szenteltek tanulmányt az Ady-illusztrátoroknak, a költő utóéletének a magyar képzőművészetben, de *Szőnyi Istvánról* egyik tanulmány sem beszélt. Nehezen is tehetné, hiszen nem megjelent művekről van szó, hanem egy fiatal ember „Ady-kényszeréről”, aki valóban csak a maga mulatságára, mintegy „belső használatra” festette-rajzolta tele a maga Ady-kötetét.

„Az én generációm fiatal korában Ady ígésében élt” – írja *Bernáth Aurél* emlékezéseinek egyik kötetében, és így igazolják a nemzedéktárs: *Szőnyi István* rajzai és akvarelljei is. A hatás olyannyira gazdag, hogy bizonytalán találnánk hasonlót a hagyatékokban, Szőnyi gesztusa akár példa is lehet.

A *Magyar Nemzeti Galéria* Szőnyi István grafikai művei között (freskótervek, szép aktrajzok stb.) egy könyvet is őriz: *Ady Endre* 1907 decemberében megjelent *Vér és Arany*ának világos bőrbe kötött és aranyozott, a vaknyomáson színes tussal díszített egyedi példányát, amely egykor a fiatal Szőnyi tulajdona volt. Ajándékba kaphatta feltételezésünk szerint, amikor az első világháborúból megtámadott tüdővel hazatért, talán *Földessy Gyula* lehetett az ajándékozó. Ady nagyszerű híve és krónikása, utóbb székálló legénye, aki ekkor még valóban Ady-próféta volt. Korábban Szőnyi Istvánnak a Markó utcai főreálban három éven át osztályfőnöke és magyartanára, a kiválóan rajzoló rossz diáknak első mecénása, műveinek első vásárlója, a fiatal művészaspiráns útjának egyengetője, villámhárító az iskolai zivatarok idején. Földessy és Ady kapcsolata, a tudós tanár és író Ady-rajongása legendás, nyilván ő olthatta a fiatal Szőnyibe az Ady-

szerelmet is. Ebben a hitünkben csak megerősít *Vámos Ferencnek*, Szőnyi tanuló társának emlékezése és közreadott néhány Szőnyi-levele (*Művészettörténeti Értesítő*, 1960/3. sz.), ugyanígy az is, hogy Ady költészete 1910 táján – Galilei-kör stb. – már az ifjúság lobogója volt.

Szőnyi korán megmutatkozó tehetsége révén még középiskolásként kerül a Képzőművészeti Főiskola esti szabadiskolájába (1911), majd 1913 őszén, az érettségi után *Ferenczy Károly* művészképző osztályába, a következő év nyarán ösztöndíjjal Nagybányára. Ferenczy közvetítésével szerzi meg a főiskola igazgatójának, *Szinyei Merse Pálnak* bizalmát, általa az intézet ösztöndíját, erre bizony nagy szüksége volt.

De 1914 nyarán már „különösek az éjszakák”, furcsa hírek jutnak a művésztelepre, utánuk már katonai behívók is: Szőnyi István „önkéntes” szintűgy megkapja a neki szólót, 1917-ig szolgál különböző harctereken, majd betegen és főhadnagyi rangban szerel le, 1917/18 nyarát még lábadozó katonaként tölti Nagybányán, az utóbbi év őszétől ismét főiskolás, *Réti István* tanítványa lett. Első jegyzett és kiállított műve egy dekoratív hatású *Kettős arckép* (Szilágyi Jolánt és Petrovics Románt ábrázolja), a korábbi sok-sok rajz és apróbb képek (pl. egy 1914-es *Nő kertben*) után. A forradalmak háromnegyed estendejét a rajztáblája mellől figyelve élte át, társai bizalmából a főiskolai diákmozgalmak egyik vezetője. Kiemelkedő tetteről nem számolhatunk be, ő sem tehetné, de amikor 1919 őszén meg kellett volna jelennie a főiskola fehér igazoló bizottsága előtt, ezt elmulasztotta. Méltatlannak tarthatta a megalázó vesszőfutást, emberi méltóságát sértőnek a provokatív kérdésözönt. Társaira is gondolva inkább önszántából kimaradt a főiskoláról, a maga lábára állt.

Ez az az évtized, amikor Szőnyi is „Ady igézetében élt”, ekkor kerülhetett birtokába az említett Ady-kötet. A lábadozó obsitos (vagy még a diák?) kedvenc Ady-verseit tus-, szén- és krétarajzokkal, akvarellekkel illusztrálta, a könyv méretére vágott rajzlapokat gondosan beragasztotta (talán még a bőrkötés előtt?) a megfelelő versek közelébe.

A megkopott könyvben *Czigány Dezső* ismert Ady-portréja mellett felfedezhetjük a költő keze nyomát is, a példányt 1909 októberében „*Az én édes jó Nagy Mihályomnak*” dedikálta Nagyváradon, a „duk-duk affér” utáni nagy kibékülések, a „Szeretném, ha szeretnének” idején. A váradi radikális jogász és újságíró Ady lángoló híve és „főbizalmasa” volt, később (1920) a népbiztosok perének védőügyvédje, maga is az „új vizeken járók” igézetében élt. A *Holnap Társaság* egyik lelkes szervezője ekkor, aki a költővel való kapcsolatáról az *Ady Múzeumban* (2. köt. 1925) maga is emlékezik. Aki „a harcos Ady harcos ügyvédje” (Turnovszky Sándor) volt a *Rohanunk a forradalomba* lázítási és izgatási perében (1913), a *Nagyváradi Naplóban* (Új Versek, Illés szekeren) és a *Szabadságban* (Vér és Arany) már megjelenésük idejében ismertette Ady Endre kötetét: 1908-ban Nagyváradon és 1909-ben Temesvárott tartott a Holnap Társaság előadásain Ady jelentőségéről rajongó előadást. *Antal Sándor* és *Hegedüs Nándor* (Ady és Várad, Ady Endre Nagyváradon) is leírja Nagy Mihály esküvőjét, ahol a tanúnak meghívott Ady nem jelent meg, elfeledkezett korábban vállalt tisztéről, jeles és emlékezetes bosszúságot okozva evvel.

A kötetet a tulajdonos talán első haragjában adhatta ki a kezéből, jó lenne útját követni, de Szőnyihez feltételezésem szerint Földessy révén került.

A bernáthi tételt híven igazoló rajzok mindeddig ismeretlenek, e sorok írója ismertetett néhányat pár esztendeje (*Életünk*, 1972/3. sz.). Szőnyi a fiatal képzőművész nemzedék egyik legtájékozottabb és az irodalom iránt is fogékony prominense volt, a főiskolai mozgolódások egyik irányítója, az ifjúság nevében ő búcsúztatja szeretett tanárát, Ferenczy Károlyt 1917 márciusában. Ferenczy

helyébe Réti István kerül, akit majd Szőnyi vált
könyvtárában őriz az emlékezetes Ady-kötete

A Galéria katalógusa szerint az Ady-illusztrációk
hetek, a forradalom, később a költő megrázó ha
zémem szerint előbb. De lehet, hogy Ady betegsége, majd a fájdalmas esemény
indíthatta a festőt a nála szokatlan munkára, a rajzok ugyan kissé lendületeseb-
bek és merészebbek, átszellemültebbek és rajongóbbak, mint Szőnyi első ismert
és jegyzett, tehát 1918 táján keletkezett művei. A festő igen ritka alkalommal
művelt „irodalomhoz alkalmazkodó grafikát”, kezétől illusztráltan három szép-
irodalmi mű jelent meg emlékezetem szerint: *Illyés Gyula* Hősökről beszélök c.
elbeszélő költeménye (1945), *Arany János* Toldija (1946) és *Mikszáth Kálmán*
Különös házassága (1949), és talán néhány önálló rajz vagy lap a hatalmas
oeuvre tengerében. Az Adyért lobogó fiatal emberből később a bölcs paraszti
„visszaszerzés” Illyés-teremtette hőseit vállaló érett férfi lett, az apró tettekben
joggal igazságot szerző ember higgadt és bölcs prófétája.

De a maga idejében ő is lobogó fiatal: a sokszor forgatott és szép rajzokkal
áldott Ady-kötet sokat árul el egykori gazdájának gondolataiból, híven mutatja
Szőnyi vonzódásait: az aktok plaszticitása, a rajzok „expresszív konstruktivitása”
a Nyolcak újat teremtő vágyait (az esti szabadiskolásnak *Kmetty* és *Uitz* a
korrektora volt), az Adytól vállalt Párizs-nosztalgiaák a modernebb francia
piktúra hatását mutatják, a fények és árnyékok éles váltakozásai Rembrandt
rajongó megfigyelését igazolják. A klasszikus harmóniak és a lírai hajlam Nagy-
bánya és Ferenczy Károly érzékibb keze nyomát. De főként Ady az ihlető: a
részben színezett művek Szőnyi későbbi (1920–28) rézmetszeteinek mintegy
előképei, azok érettsége itt lehet alakulóban, ezeken a kedvvel és saját gyönyör-
rűségre alkotott rajzokon és akvarelleken. Hiába keresnénk az érett korszakok
megbékélt csendjét, itt Ady a példa, itt még az ifjúság tüzei lobognak, a költő
szelleme látomásos és szárnyalóan megkapó lírai világot sugall.

Az illusztrációkat Szőnyi talán egy tervezett Ady-kiadásba is szánhatta, ezt
látszik bizonyítani, hogy ciklusonként 2–2 verset választott megjelenítésre, bár
a kötet hat „fejezetének” megfelelő 12 rajzból csak 10 készült el. *A Holnap elébe*
zárófejezet kép nélkül maradt.

A művek követik az Ady-versek izzó tisztaságvágyát, sóvár nosztalgiáit és
fülledt hangulatait. Csodás tájakra (*Bolyongás Azúr-országban*) és felködlő
városokba (*Párizs, az én Bakonyom*) kalauzolnak, többjükon sejtelmes férfi-
és női aktok plasztikusra képzett felületei, ívelő vonalai tűnnek elő (*Lédával a*
bálban, *Léda arany-szobra* stb.). A költő lázas szimbolikájának, a *Vér és Arany*
mágiáinak sóvárgón megszállott és elfáradtan megtört, a festőt is elbűvölő
figurái. *A Párizsban járt az Ősz*, az *Elillant évek szőlőhegyén* a reményvesztetten
emlékező, a *Felszállott a páva* a változást forradalommal váró embert idézi, a
bíbor palástos „*Ős Kaján*” borral terhelt asztalára boruló férfiak a költő fájdalmas
tehetetlenségeit. Mellettük a *Júdás és Jézus* önpusztító és -igazoló pénzhétsége,
a *Mammon-szerzetes zsoltárának* kísértés elleni imája kapott Szőnyi kezétől
grafikai értelmezést.

Így igazolják bizonyára a reprodukciók is az olvasó előtt: már az Ady-illusz-
trációk fiatal és kopott zubbonyos Szőnyije is bizonyítja *Oltványi Imre* ráemlékezé-
sének szép sorait (*Művészet*, 1960. november). „...hitt a művészetben, hitt a
jóra való készség megváltó hatalmában, az emberi sors jobbra fordulásában...
érezte a társadalmi igazságtalanságokat, megvetette a kapzsi kalmárszellemet, az
úrhatnám semmittevést, a jogtalan kiváltságok pökhendi élvezőit. Szerette és
tisztelte a szellem munkásait... sokat olvasott és minden szellemi mozgalom
iránt érdeklődött...” Így taníthatta Szőnyit Ady Endre költészete is: bizonyára
érdemes lenne kiadni az egyetlen példányban meglevő kötetet.

Szerettel meghívjuk Önt és barátait a

SZŐNYI AKVARELLEK
ÉS
GOUACHE-ok II.

című (tárgyak, állatok) kiállításra
a Szőnyi István Emlékmúzeumba.

A tárlatot 1994. május 21-én,
szombaton 15 órakor
megnyitja:

Dr. Bajkay ÉVA

művészettörténész

a Magyar Nemzeti Galéria
Grafikai Osztályának vezetője

Megtekinthető: 1994. szeptember 5-ig,
hétfő kivételével naponta 9-17 óráig

Cím: 2627 Zebegény, Bartóky u. 7.

Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegény

Timár Akadémia
új Művészet
Szervező

BUDAPEST

Bathory u. 10.

Szeretettel meghívjuk Önt és barátait

SZŐNYI ISTVÁN

(1894-1960)

festőművész rézkarcaiból és a

Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak

grafikai pályamunkáiból rendezett kiállításra

1994. április 11-én 18 órára

a Magyar Képzőművészeti Főiskola Barcsay kiállító termébe

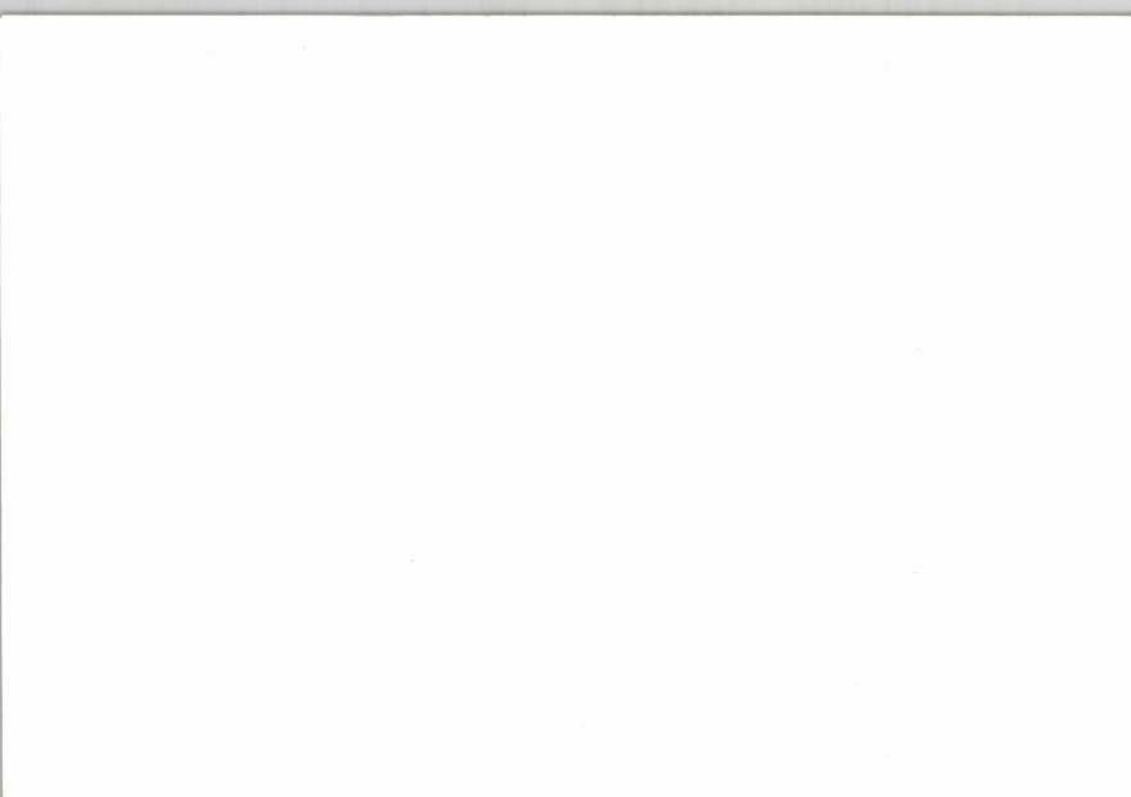
A tárlatot megnyitja:

SUPKA MAGDOLNA

A díjakat átadja:

T. SZŐNYI ZSUZSA

a Szőnyi István Alapítvány elnöke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.

Telefon: 188-296, 188-307

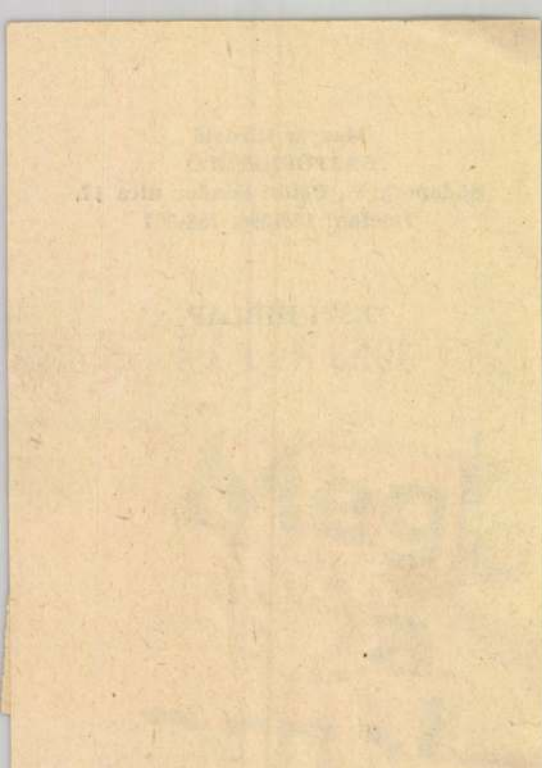
ESTI HIRLAP

1969 MÁJ 19

□ SZÖNYI ISTVÁN

Képzőművészeti Szabadiskola nyílik Zebegényben július 14-én. A tanfolyánon, amely augusztus 10-ig tart, kiváló magyar festők, szobrászok és művészettörténészek tartanak előadásokat a mai magyar és külföldi képzőművészeti irányokról és alakulásáról.

Szönyi István

SZŐNYI ISTVÁN

említve, mint akinek rézkarcait Miskolczy Erzsébet kivitelezte ld. ott

Losonci Miklós: Első Magyar Rézkaranyomó Műhely. Nagykőrös, Arany János Múzeum

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 16. sz. 3-4. o.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér:

Ft.

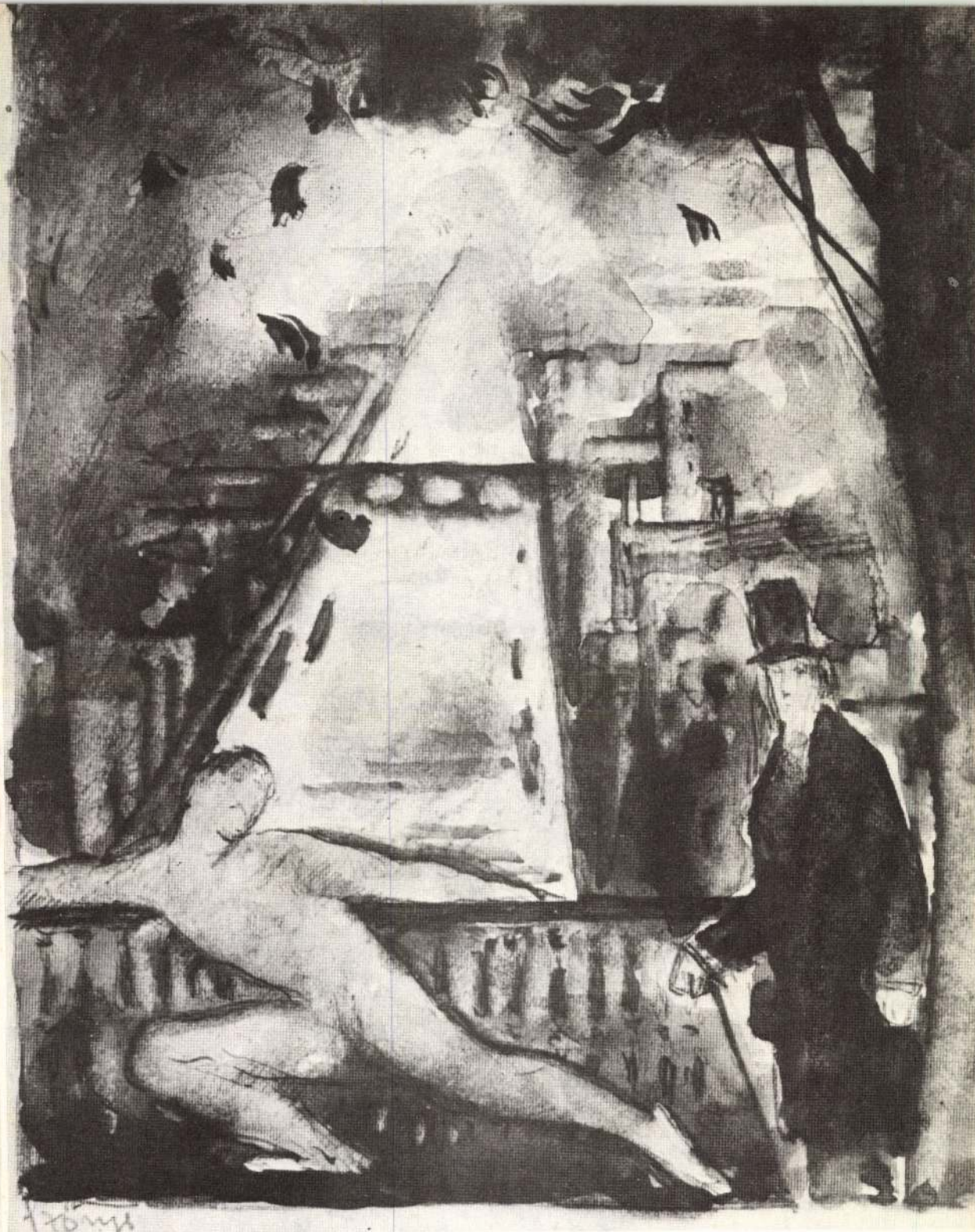
3. A díjazás számításánál alapulvett munkaidő: hónap.
4. A jogviszony tartama: -tól -ig.
5. A feladat irányítója:
6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő díjból progresszív jöv.adó és községfejl. hozzájár. kerül levonásra.

Budapest, 197.....

.....
megbizott

.....
megbizó

176mm

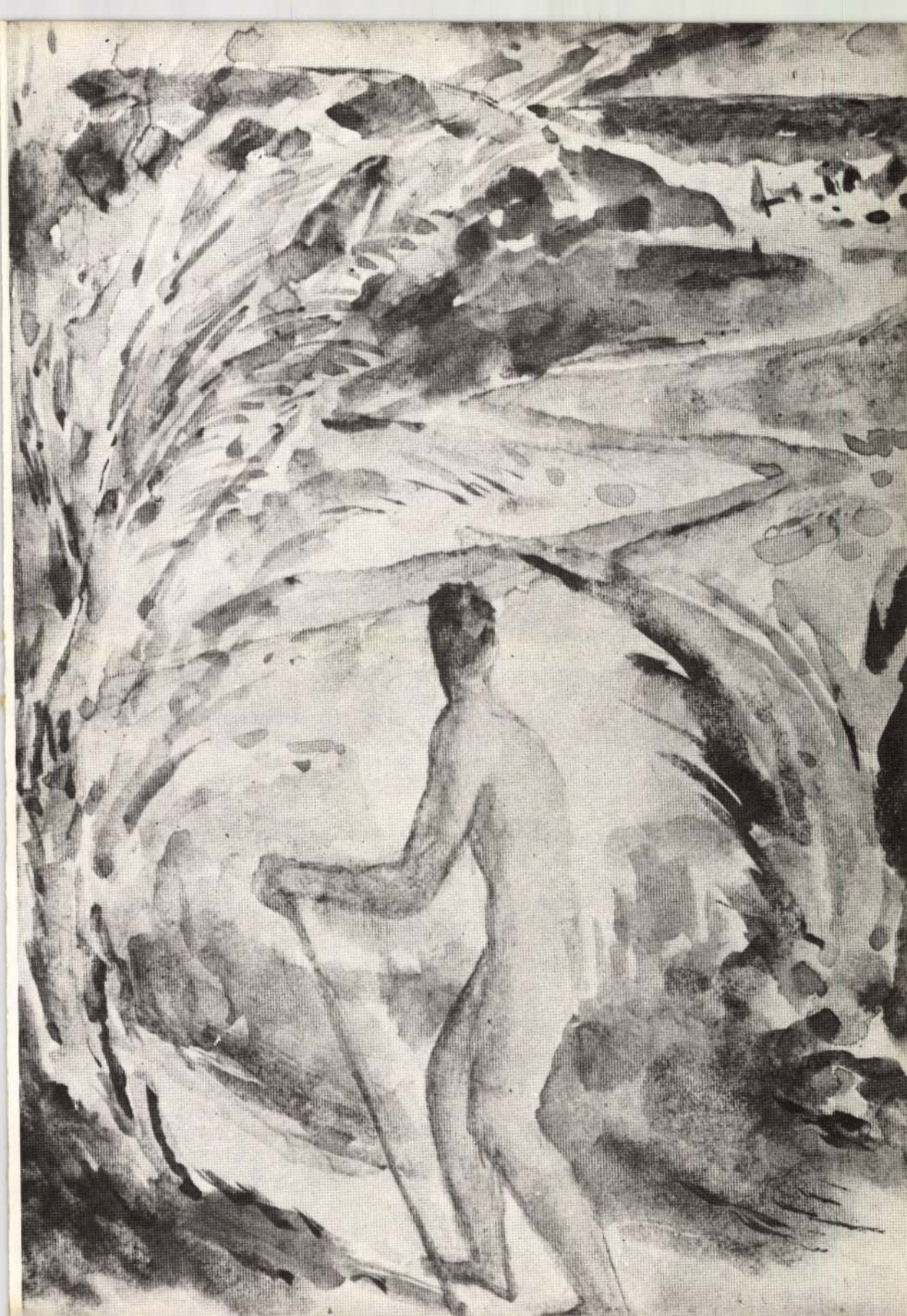

A FIATAL SZŐNYI ISTVÁN ADY- ILLUSZTRÁCIÓI

Az Ady-irodalom számon tartja és bőséggel jegyzi a költő arcát megrajzoló vagy megfestő művészeket (*Czigány Dezső, Rippl-Rónai József, Major Henrik, Csorba Géza, Ferenczy Béni* stb.), Ady versillusztrátorait is. Köteteinek címlap-tervezőit (*Nagy Sándor, Falus Elek, Gara Arnold* stb.), az egykori (*Kozma Lajos, Jaschik Álmos, Baja Benedek, Timár Imre, Turi Polgár István, Nagy Sándor, Balázs G. Árpád, Lajos Ferenc* stb.) és mai festőket (*Bálint Endre, Borsos Miklós, Ferenczy Béni, Hincz Gyula, Szász Endre*), akik festménnyel, rajzzal, metszettel áldoztak egy-egy Ady-vers élményének, több kiadásban jelentek meg utóbb *Borsos Miklós* metszeteivel Ady verseinek és novelláinak gyűjteményes kötetei. *Jaschik Álmos* (Nyugat, 1920) és *Nagy Barna* (Magyar Írás, 1935), újabban többen szenteltek tanulmányt az Ady-illusztrátoroknak, a költő utóéletének a magyar képzőművészetben, de *Szőnyi István*ról egyik tanulmány sem beszél. Nehezen is tehetné, hiszen nem megjelent művekről van szó, hanem egy fiatal ember „Ady-kényszeréről”, aki valóban csak a maga mulatságára, mintegy „belső használatra” festette-rajzolta tele a maga Ady-kötetét.

„Az én generációm fiatal korában Ady igézetében élt” – írja *Bernáth Aurél* emlékezéseinek egyik kötetében, és így igazolják a nemzedéktárs: *Szőnyi István* rajzai és akvarelljei is. A hatás olyannyira gazdag, hogy bizonytalannal találunk hasonlót a hagyatékokban, Szőnyi gesztusa akár példa is lehet.

A *Magyar Nemzeti Galéria* Szőnyi István grafikai művei között (freskótervek, szép aktrajzok stb.) egy könyvet is őriz: *Ady Endre* 1907 decemberében megjelent *Vér és Arany*ának világos bőrbé kötött és aranyozott, a vaknyomáson színes tussal díszített egyedi példányát, amely egykor a fiatal Szőnyi tulajdona volt. Ajándékba kaphatta feltételezésünk szerint, amikor az első világháborúból megtámadott tüdővel hazatért, talán *Földessy Gyula* lehetett az ajándékozó. Ady nagyszerű híve és krónikása, utóbb székálló legénye, aki ekkor még valóban Ady-próféta volt. Korábban Szőnyi Istvánnak a Markó utcai főreálban három éven át osztályfőnöke és magyartanára, a kiválóan rajzoló rossz diáknak első mecénása, műveinek első vásárlója, a fiatal művészaspírás útjának egyengetője, villámhárító az iskolai zivatarok idején. Földessy és Ady kapcsolata, a tudós tanár és író Ady-rajongása legendás, nyilván ő olthatta a fiatal Szőnyibe az Ady-

szerelmet is. Ebben a hitünkben csak megerősít *Vámos Ferenc*nek, Szőnyi tanuló társának emlékezése és közreadott néhány Szőnyi-levele (*Művészettörténeti Értesítő*, 1960/3. sz.), ugyanígy az is, hogy Ady költészete 1910 táján – Galilei-kör stb. – már az ifjúság lobogója volt.

Szőnyi korán megmutatókozó tehetsége révén még középiskolásként kerül a Képzőművészeti Főiskola esti szabadiskolájába (1911), majd 1913 őszén, az érettségi után *Ferenczy Károly* művészképző osztályába, a következő év nyarán ösztöndíjjal Nagybányára. Ferenczy közvetítésével szerzi meg a főiskola igazgatójának, *Szinyei Merse Pálnak* bizalmát, általa az intézet ösztöndíját, erre bizony nagy szüksége volt.

De 1914 nyarán már „különöseket az éjszakák”, furcsa hírek jutnak a művésztelepre, utánuk már katonai behívók is: Szőnyi István „önkéntes” szintűgy megkapja a neki szólót, 1917-ig szolgál különböző harc tereken, majd betegen és főhadnagyi rangban szerel le, 1917/18 nyarát még lábadozó katonaként tölti Nagybányán, az utóbbi év őszétől ismét főiskolás, *Réti István* tanítványa lett. Első jegyzett és kiállított műve egy dekoratív hatású *Kettős arckép* (Szilágyi Jolánt és Petrovics Románt ábrázolja), a korábbi sok-sok rajz és apróbb képek (pl. egy 1914-es *Nő kertben*) után. A forradalmak háromnegyed esztendejét a rajztáblája mellől figyelve élte át, társai bizalmából a főiskolai diákmozgalmak egyik vezetője. Kiemelkedő tettéről nem számolhatunk be, ő sem tehetné, de amikor 1919 őszén meg kellett volna jelennie a főiskola fehér igazoló bizottsága előtt, ezt elmulasztotta. Méltatlannak tarthatta a megalázó vesszőfutást, emberi méltóságát sértőnek a provokatív kérdésözönt. Társaira is gondolva inkább önszántából kimaradt a főiskoláról, a maga lábára állt.

Ez az az évtized, amikor Szőnyi is „Ady igézetében élt”, ekkor kerülhetett birtokába az említett Ady-kötet. A lábadozó obsitos (vagy még a diák?) kedvenc Ady-verseit tus-, szén- és krétarajzokkal, akvarellel illusztrálta, a könyv méretére megott rajzlapokat gondosan beragasztotta (talán még a bőrkötés előtt?) a megfelelő versek közelébe.

A megkopott könyvben *Czigány Dezső* ismert Ady-portréja mellett felfedezhetjük a költő keze nyomát is, a példányt 1909 októberében „Az én édes jó Nagy Mihályomnak” dedikálta Nagyváradon, a „duk-duk affér” utáni nagy kibékülések, a „Szeretném, ha szeretnének” idején. A váradi radikális jogász és újságíró Ady lángoló híve és „főbizalmasa” volt, később (1920) a népbiztosok perének védőügyvédje, maga is az „új vizeken járók” igézetében élt. A *Holnap Társaság* egyik lelkes szervezője ekkor, aki a költővel való kapcsolatáról az *Ady Múzeumban* (2. köt. 1925) maga is emlékezik. Aki „a harcok Ady harcos ügyvédje” (Turnovszky Sándor) volt a *Rohanunk a forradalomba* lázítási és izgatási perében (1913), a *Nagyváradi Naplóban* (Új Versek, Illés szekerén) és a *Szabadságban* (Vér és Arany) már megjelenésük idejében ismertette Ady Andre kötetét; 1908-ban Nagyváradon és 1909-ben Temesvárott tartott a Holnap Társaság előadásain Ady jelentőségéről rajongó előadást. *Antal Sándor* és *Hegedüs Nándor* (Ady és Várad, Ady Andre Nagyváradon) is leírja Nagy Mihály esküvőjét, ahol a tanúnak meghívott Ady nem jelent meg, elfeledkezett korábban vállalt tisztéről, jeles és emlékezetes bosszúságot okozva ezzel.

A kötetet a tulajdonos talán első haragjában adhatta ki a kezéből, jó lenne útját követni, de Szőnyihez feltételezésem szerint Földessy révén került.

A bernáthi tételt híven igazoló rajzok mindaddig ismeretlenek, e sorok írója ismertetett néhányat pár esztendeje (*Életünk*, 1972/3. sz.). Szőnyi a fiatal képzőművész nemzedék egyik legtájékozottabb és az irodalom iránt is fogékony prominense volt, a főiskolai mozgolódások egyik irányítója, az ifjúság nevében ő búcsúztatja szeretett tanárát, Ferenczy Károlyt 1917 márciusában. Ferenczy

helyébe Réti István kerül, akit majd Szőnyi vált ugyanezen a katedrán (1937), könyvtárában őrizve az emlékezetes Ady-kötetet, a szívében Ady költészetét.

A Galéria katalógusa szerint az Ady-illusztrációk 1918/19 fordulóján születettek, a forradalom, később a költő megrázó halálának idejében, bár feltételezésem szerint előbb. De lehet, hogy Ady betegsége, majd a fájdalmas esemény indíthatta a festőt a nála szokatlan munkára, a rajzok ugyan kissé lendületesebbek és merészebbek, átszellemültebbek és rajongóbbak, mint Szőnyi első ismert és jegyzett, tehát 1918 táján keletkezett művei. A festő igen ritka alkalommal művelt „irodalomhoz alkalmazkodó grafikát”, kezétől illusztráltan három szép-irodalmi mű jelent meg emlékezetem szerint: *Illyés Gyula* Hősökről beszélek c. elbeszélő költeménye (1945), *Arany János* Toldija (1946) és *Mikszáth Kálmán* Különös házassága (1949), és talán néhány önálló rajz vagy lap a hatalmas oeuvre tengerében. Az Adyért lobogó fiatal emberből később a bölcs paraszti „visszaszerzés” Illyés-teremtette hőseit vállaló érett férfi lett, az apró tettekben joggal igazságot szerző ember higgadt és bölcs prófétája.

De a maga idejében ő is lobogó fiatal: a sokszor forgatott és szép rajzokkal áldott Ady-kötet sokat árul el egykori gazdájának gondolataiból, híven mutatja Szőnyi vonzóadásait: az aktok plaszticitása, a rajzok „expresszív konstruktivitása” a Nyolcak újat teremtő vágyait (az esti szabadiskolásnak *Kmetty* és *Uitz* a korrektora volt), az Adytól vállalt Párizs-nosztalgiák a modernebb francia piktúra hatását mutatják, a fények és árnyékok éles váltakozásai Rembrandt rajongó megfigyelését igazolják. A klasszikus harmóniák és a lírai hajlam Nagybánya és Ferenczy Károly érzékibb keze nyomát. De főként Ady az ihlető: a részben színezett művek Szőnyi későbbi (1920–28) rézmetszeteinek mintegy előképei, azok érettsége itt lehet alakulóban, ezeken a kedvvel és saját gyönyörűségre alkotott rajzokon és akvarelleken. Hiába keresnénk az érett korszakok megbékélt csendjét, itt Ady a példa, itt még az ifjúság tüzei lobognak, a költő szelleme látomásos és szárnyalóan megkapó lírai világot sugall.

Az illusztrációkat Szőnyi talán egy tervezett Ady-kiadásba is szánhatta, ezt látszik bizonyítani, hogy ciklusonként 2–2 verset választott megjelenítésre, bár a kötet hat „fejezetének” megfelelő 12 rajzból csak 10 készült el. *A Holnap elébe* zárófejezet kép nélkül maradt.

A művek követik az Ady-versek izzó tisztaságvágyát, sóvár nosztalgiáit és fülledt hangulatait. Csodás tájakra (*Bolyongás Azúr-országban*) és felködlő városokba (*Párizs, az én Bakonyom*) kalauzolnak, többjükön sejtelmes férfi- és női aktok plasztikusra képzett felületei, ívelő vonalai tűnnek elő (*Lédával a bálban*, *Léda arany-szobra* stb.). A költő lázas szimbolikájának, a *Vér és Arany* mágiáinak sóvárgón megszállott és elfáradtan megtört, a festőt is elbűvölő figurái. *A Párizsban járt az Ősz*, az *Elillant évek szőlőhegyén* a reményvesztetten emlékező, a *Felszállott a páva* a változást forradalommal váró embert idézi, a bíbor palástos „*ős Kaján*” borral terhelt asztalára boruló férfiak a költő fájdalmas tehetlenségeit. Mellettük a *Júdás és Jézus* önpusztító és -igazoló pénzhétsége, a *Mammon-szerzetes szoltárának* kísértés elleni imája kapott Szőnyi kezétől grafikai értelmezést.

Így igazolják bizonyára a reprodukciók is az olvasó előtt: már az Ady-illusztrációk fiatal és kopott zubbonyos Szőnyije is bizonyítja *Oltványi Imre* ráemlékezésének szép sorait (*Művészet*, 1960. november). „...hitt a művészetben, hitt a jóra való készség megváltó hatalmában, az emberi sors jobbra fordulásában... érezte a társadalmi igazságtalanságokat, megvetette a kapzsi kalmárszellemet, az úrhatnám semmittevést, a jogtalan kiváltságok pökhendi élvezőit. Szerette és tisztelte a szellem munkásait... sokat olvasott és minden szellemi mozgalom iránt érdeklődött...” Így taníthatta Szőnyit Ady Endre költészete is: bizonyára érdemes lenne kiadni az egyetlen példányban meglevő kötetet.

SZÖNYI ISTVÁN

Aukción:

Istvan Szönyi: Selbstportrait /?/
Kohle auf Papier, 44x30,5 cm.monogr.
und dat.: 1919.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
635. Kunstauktion, März 1982
Kat. Nr. 264. S. 49. Taf. 158.

REPORT OF THE

COMMISSIONERS OF THE
LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION
PASSED BY THE HOUSE OF REPRESENTATIVES
ON FEBRUARY 2, 1893
RELATIVE TO THE
LANDS BELONGING TO THE STATE
OF CALIFORNIA

A SZŐNYI ISTVÁN EMLÉKMÚZEUM

tisztelettel meghívja Önt

1990. június 2-án, szombaton 14 órára

Szőnyi István

festőművész

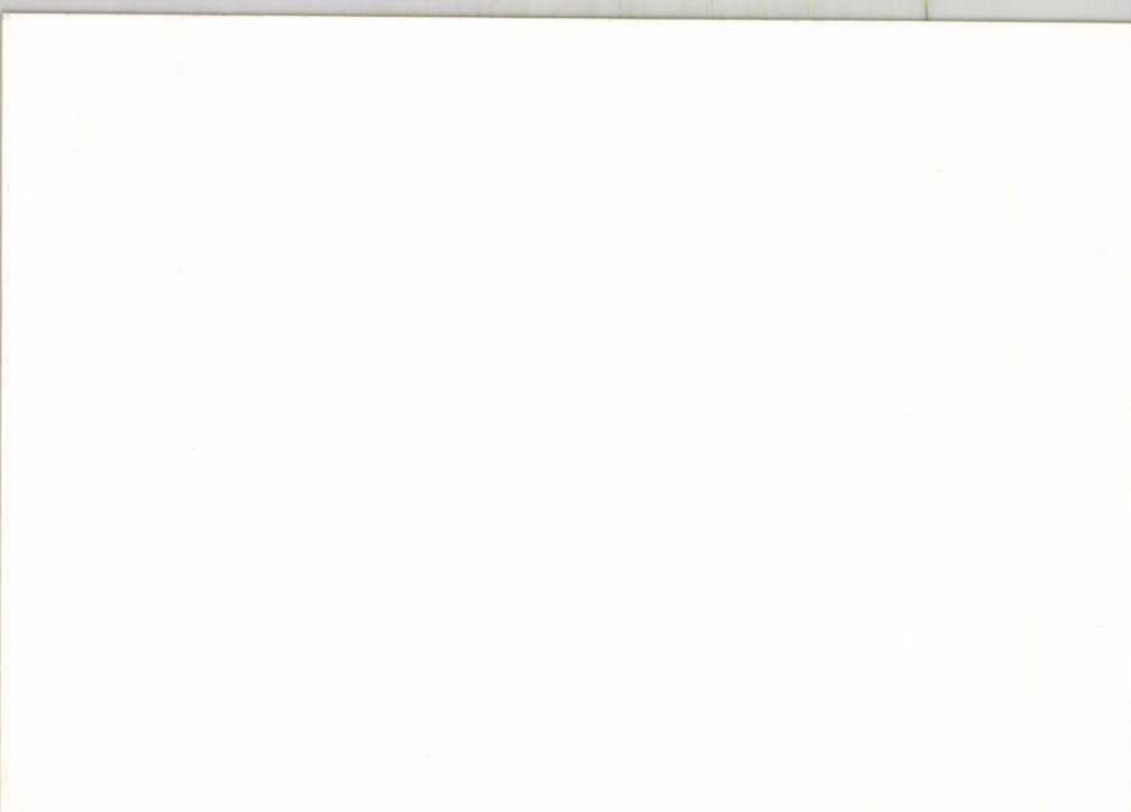
magántulajdonban lévő alkotásaiból rendezett
emlékkiállítás megnyitására

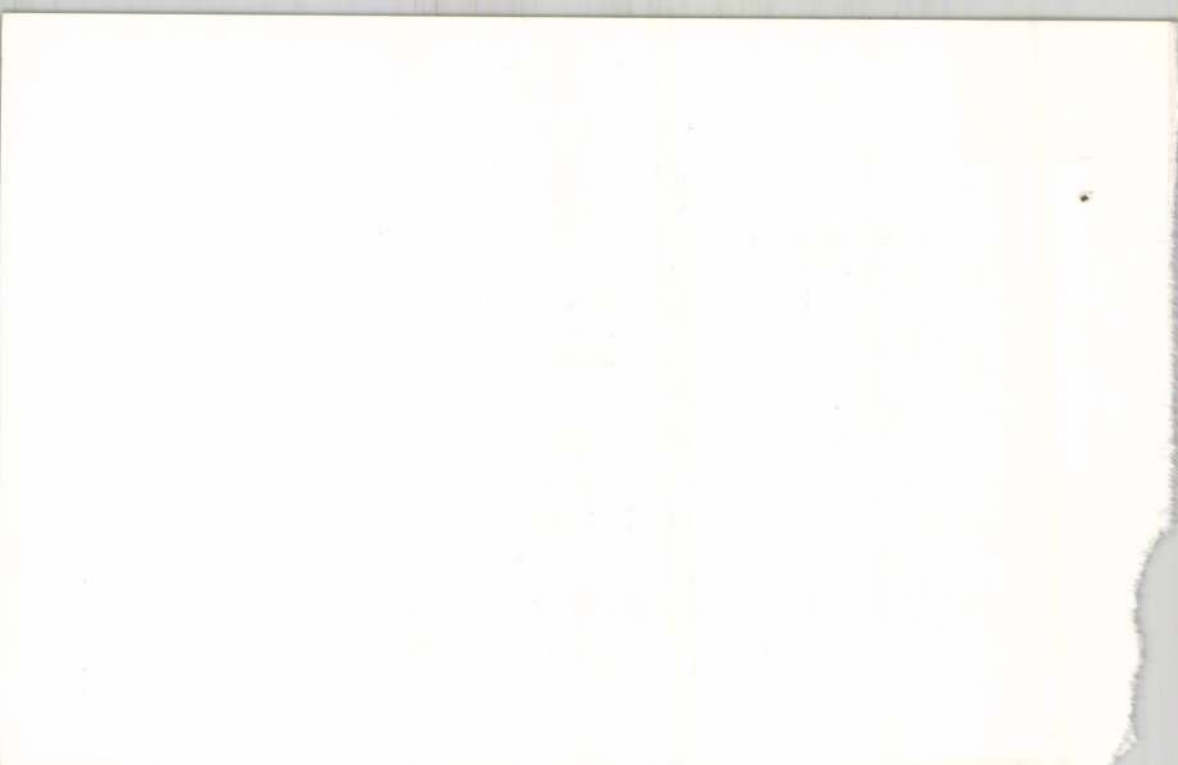
A tárlatot **TÓBIÁS ÁRON** művészeti író nyitja meg.

Megtekinthető:

1990. július 31-ig, hétfő kivételével naponta

9–17 óráig

Program:

- A zebegényi Általános Iskola Szőnyi István nevét veszi fel.
- A művésről megemlékeznek:

SOMOGYI JÓZSEF szobrászművész
Kossuth-díjas, kiváló művész

BIHARI JÓZSEF
A Pest Megyei Múzeumok igazgatója

Közreműködik: a Hortus Musicus kamarakórus

- Koszorúzás a művész sírjánál
- Yad Vashem emlékérem elhelyezése a Múzeumban
- A magángyűjteményben levő alkotásokból rendezett kiállítás II. tárlatának megtekintése a Szőnyi Múzeumban.

A kiállítás nyitva: 1990. szeptember 30-ig
hétfő kivételével naponta 9–17 óra között.

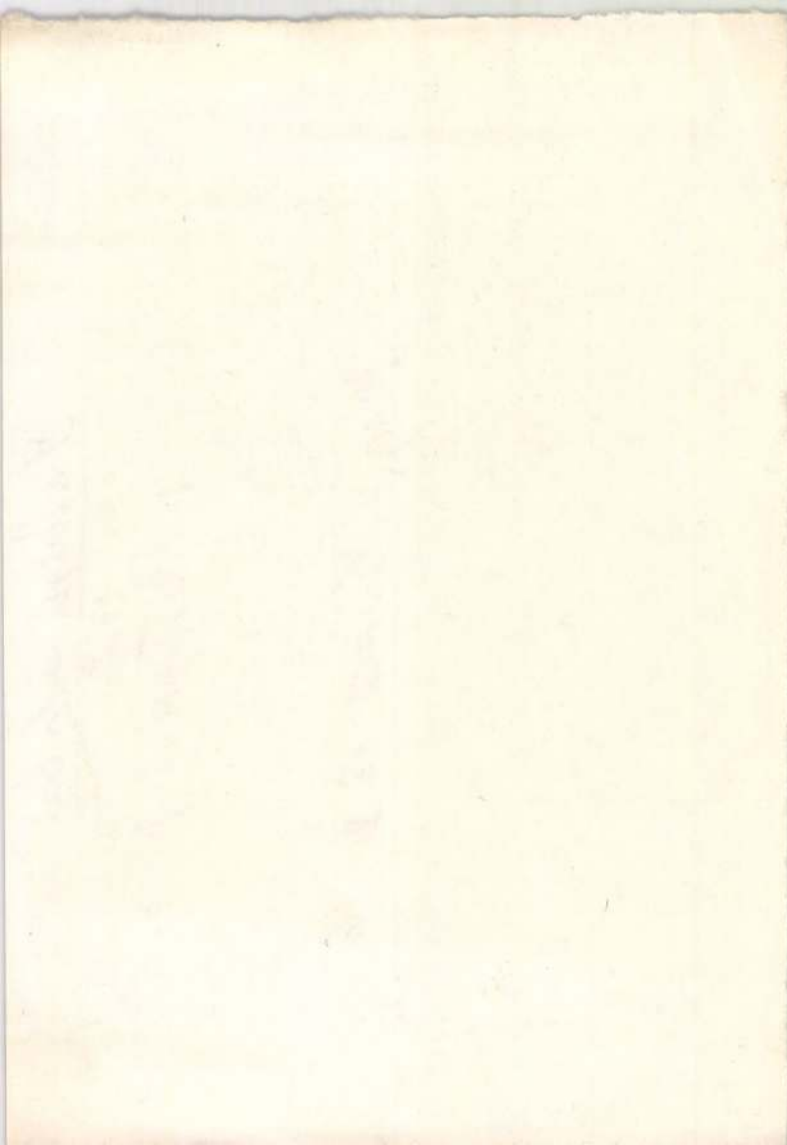
Prómyi Létráir
festó

Magy. Nemzet 83. VI 5.

Szőnyi István világa

Egy kisváros, falu, táj szépsége, hangulata a legmaradandóbb módon talán úgy rögződik az emberben, ha a személyes élményt a hely ihlette egy-egy művészi alkotás is megerősíti. Mészöly Géza és a Tisza; Paál László és az erdők; Egry József és a Balaton; Szőnyi István és Zebegény — ezek a szókapcsolatok többet jelentenek egy-egy festményénél, vagy egy tájegységnél. Erről meggyőződhet mindenki, aki zsa. — Pesten nem is volt lakásunk. A zebegényi házból lépcső vitt fel a műterembe, a kert pedig még feljebb, a dombon volt. Innen leláthattunk a Duna-kanyarra. Apám reggel felment a kertbe vagy a műterembe festeni, délben vagy este hozta a készülő képet... A kerten kívül a másik nagy élményem a víz, a Duna volt. A kanyar miatt Zebegénynél lelassult a Duna folyása, mint-ha óriási tavat alkotott volna.

Procyon. Atherin

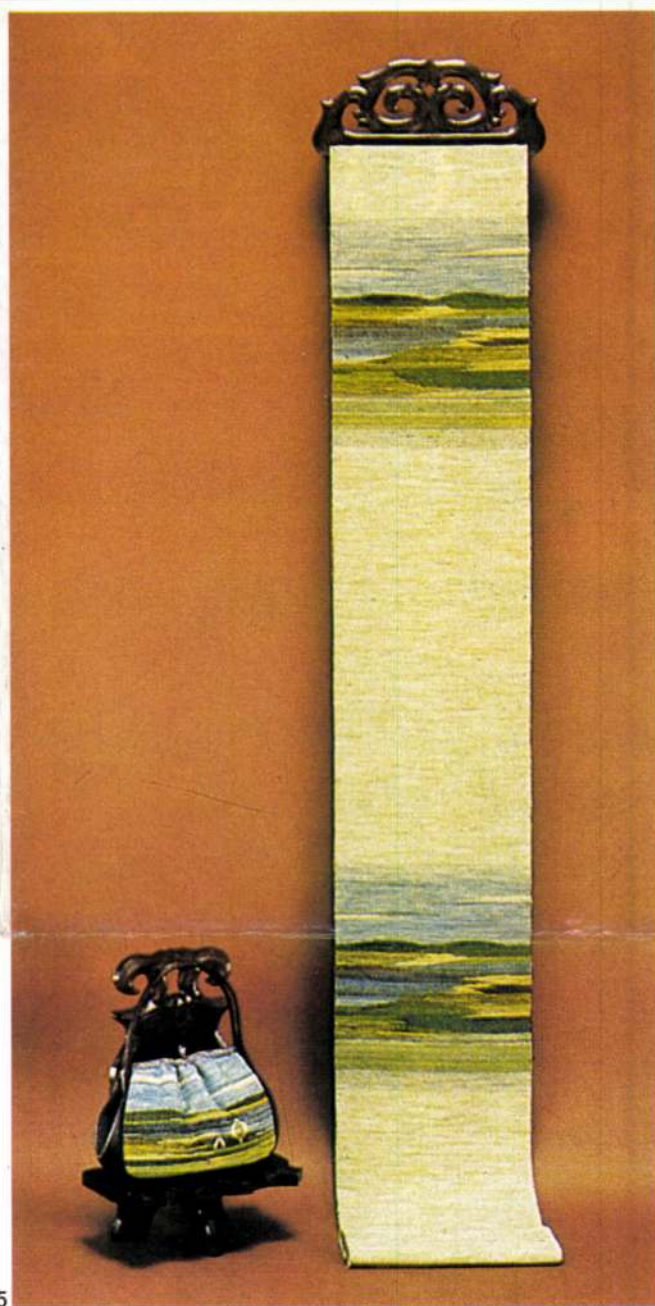
1840

1. Seitenspann.

May. Kunst 83. VII. 16.

4

5

hótakarója alatt fűtés működik. A főépület timpanonjára velem rakatott muránói mozaikot. A buszok különjáratokkal szállítják a látogatókat.

Annyi kölcsönt vett föl annak idején, hogy – mint mondotta – magasabb volt a Taisecu-sannál (Hokkaido legmagasabb hegyénél), de az a hegycsúcs maradt, az övé rohamosan csökken. Tudták ezt a hitelezők, ismerték az előrelátó Kiuchit. Ez a törekeny nő minden álmában hiteles, érdemes hozzá csatlakozni. Munkatársai a szövönők, a polgármesterek, az istenhívők, a gyermekek, a madarak, a virágok, a Hold, a Nap – minden és mindenki, akit az Isten jókedvében teremtett.

Sosem felejtem könnyablakú szemét,

6

mikor kikísért a repülőterre. Képileg is nehéz megidézni szelídségét, lágyságát. Látom ennek a hokkaidói őrangyalnak tisztelőit, hisz mindenki tudja, Medici méretű tettekre képes. Mindenki nyert az emberfeletti munkából.

Sírva nevet az asahikawai művésztársaság. Kiuchi életművét ismerve nem használhatók a számítógépek adatai. Kóddal ezt a művészetet már nem lehet számon tartani. Sírva nevet Kiuchi Aya, mert bebizonyította, hogy sem ötletei, sem kompozíciói, sem kitalált színei számokkal nem rögzíthetők.

Az ő teremtményeinek adatai a számítógépek mindenkori két száma közé fognak esni.

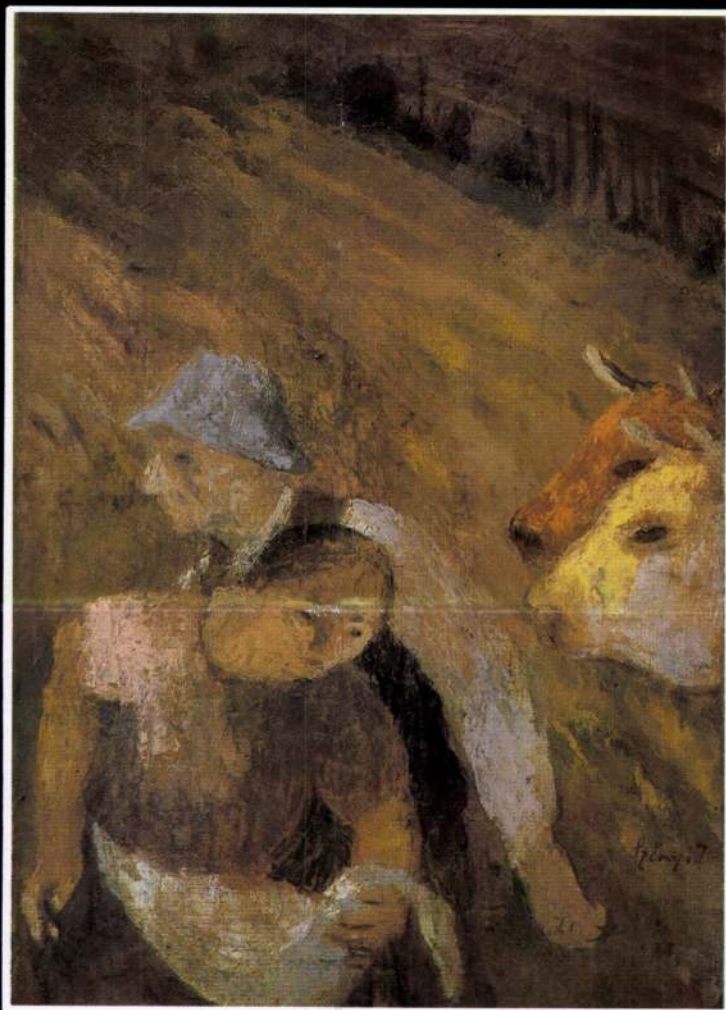
Bakallár József

Q

QUALITÁS GALÉRIA

MŰTÁRGYKERESKEDELMI KFT.

Budapest V. Bécsi u. 2. Tel.: 118-4438

A belváros központjában lévő galériánkban a XX. századi magyar képzőművészet kiváló mestereinek alkotásai vásárolhatók meg.

Századunk szinte minden fontosabb művészeti irányzatából kínálunk eladásra festményeket, szobrokat és egyedi rajzokat.

VADAS JÓZSEF ÍRÁSA

Szőnyi István

PETRÁS ISTVÁN FELVÉTELEI

Kettős arckép (1917)

Átkelés a Dunán (1928)

Zebegényi temetés (1928)

Erzsi húgammal fiatalasszony koromban

Csigó László reprodukciói

szigora mögött érdeklődés villant, buzdított, hogy regénnyel próbálkozzak, tanácsokkal látott el. Ebből a falatnyi szeretetből tengődtem, ez nyitotta tágira a szememet, hogy meg-lássam mindazt a meglepőt, amit Budapest tartogatott számomra. Embereket ismertem

meg, akikre „felnéztem”. A Bucsiniszky ká-véházban lestem Nagy Lajost, szinte nyel-tem szikár, szűkre szabott mondatait, a vá-sárcsarnokban Szabó Dezső nyomába sze-gődtem, megrakott kosarakkal cepekedve ve-tett oda néhány szót nekem, lélegzetfójtva

Kosztolányi Dezsőékkel, Ignotusszal, Vámbéry Rusztemmel Ó-Tátrafüreden

hallgattam a Szalmás-kórust, s csak botfü-lem akadályozott, hogy ne álljak be közé-jük, Ascher Oszkár előadójai a felfedezés varázsával ajándékoztak meg. Azon vettem észre magam, hogy boldog vagyok.

A fasizmus embertelen idejét egy újonnan épült házban vészeltük át, s a felszabadulást követő órákban kiderült, hogy csupa hamis iratokkal felszerelt ember bújt meg ott. Az óvóhelyet beszentelő pap egy Feld nevű tánc-és illemtanár volt, a begipszelt lábú marós: katonaszökevény, a hatéves Szentágotai Antal ujjongva kiáltozott: megint Steiner Pisti vagyok!

Kassai barátaimat gázkamrába terelve pusztították el.

A felszabadulás után a Népszava szerkesztőségébe kerültem. A főszerkesztő a legkülönbözőbb feladatokkal bízott meg, a „szá-guldó riporter” szerepét osztva rám. „Ugorj el az Egyesült Izzóba! Ugorj el Csepelre! Ugorj el az Opera díszelőadására! Ugorj el a tizgyerekes sztahanovistához!” Ez a sok ug-rálás a város sűrűjébe vezetett, „talpig ne-héz hűségben” élő embereket ismertem meg és utólagos ellenállókat, bejártam a Mária Valéria-telepi nyomortanyákat, dübörgő gé-peknel dolgozókat vallattam s a Parlament padsoraiban ülő politikusokat.

Újságírói munkám során annyi élmény-magot csipegettem fel, hogy ki kellett ír-nom magamból, az élménymag szétfeszítette a riport kereteit, modelljeim beleszóltak az éjszakáimba, önálló életet kezdtek élni, bel-ső logikájukat követve, s nekem *csak* dolgoz-ni kellett sorsukon, elvenni belőle, hozzá-adni. Így született meg *Tűzhely* című novel-lás kötetem, majd a *Puskásné* című regényem. Hónapokig jártam a Magyar Pamutiparba, szövönőkkel, fonónőkkel barátkoztam össze, megismertem aprócska örömeiket, gondjai-akat, ébredező igényeiket, ebből az anyagból nőtt ki Puskásné, a hősnőm. Ez a regényem sematikusra sikerült, a személyi kultusz ak-kori légkörében a hősnőmmel szemben tá-masztott reményeimet tényként írtam meg. Majd a Kossuth-díjjal kitüntetettekkel ké-szítettem interjúkat, s a néhány óras beszél-getések kitágultak, vallomások bújtak meg bennük, a képzeletem súgta meg a többit. *Ünnepi vacsora* címen regénnyé kerekedett, később film lett belőle. Az irodalmi detekti-vek azután szaglászta, ki volt a modellem. Soha nem másoltam le valakit, hanem meg-írtam, megteremttem. Bizonyos, hogy szer-kesztőségi munkám sodort annyiféle ember közé, ismertetett meg soha nem sejtett kör-nyezetekkel.

Belémvésődött a város képe, enyém lett. Nem képet akartam mondani. A kép kétdi-menziós, Budapestnek teste van, vérbő, el-lentmondásokkal teli teste, mely már hozzám tartozik. Halottaim is ide kötnek. Itt alussza örök álmát Anna húgom és édesanyám. El-vesztésük fölötti fájdalom régen kifáradt. Nem a temetőben keresem őket, az utcán ta-lálkozom velük, a Margitsziget lombsátrai alatt, a zsúfolt autóbussen, baráti körben. Ál-maimban látogatnak meg, ébredéskor látom őket, felhúzzák a redőnyt, a reggeli napfény végighasal a parketten, íróasztalomnál ülök, s anyám hangja cseng a fülemben: azt is ird meg fiam, hogy...

Évszámoknak ritkán van jelképes értékük. A történelem — s benne a művészet története — folyamatokból áll, amelyek tegnapi emlékekből táplálkoznak és holnapi művekben bontakoznak ki.

Az a tény azonban, hogy Szőnyi István 1920-ban állított ki először, jelképes. Jelképes azért, mert bár Szőnyi még a háború előtt kezdte meg tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán (előbb Ferenczy Károly, utóbb a hozzá közelebb álló Réti István tanítványa volt), művészi indulása

egyértelműen 1920-hoz kötődik. Pontosabban: az 1920-szal kezdődő új magyar valósághoz.

Ennek az 1920-as pályakezdesnek a súlyát csak növeli, hogy a fiatal festő ebben az évben már gyűjteményes tárlatot rendez. De még lényegesebb a szemlélet, az akkor készült művek stílusa és világképe.

Hogy 1920 vizválasztó a magyar történelemben, azt nem kell bizonygatnunk. A Tanácsköztársaság bukásával újabbkori történelmünk legsúlyosabb éve következtek. Arról viszonylag rit-

Zsuzsa az ajtóban (1931)

Szőnyi István

káiban szoktunk beszélni, hogy 1920: *cezúra*, éles választóvonal a magyar művészetben is. Főleg a képzőművészetben. Modern művészeinknek az a tábora, amely Nyolcak, majd aktivisták néven a forradalmas idők sodrában és a forradalmi átalakulást szolgálva szerveződött meg, szinte egészében emigrációba kényszerült. E nagy nemzedékből alig néhányan (Berény Róbert, Kmetty János) maradtak idehaza.

A személyi sorsokban bekövetkezett változásoknak következményei vannak. Súlyos következményei. Az aktivizmus közös cselekvést szorgalmazó és a cselekvésképesség örömét kifejező művészete 1919 után magától értődően megszakadt. Idehaza: politikailag ellenséges légkörben

nem folytatódhatott. Idegenben pedig: szükségszerűen átalakult a külföldre, új környezetbe települt magyar művészek munkáiban.

Nézzük Szőnyit: ő az egyik legtipikusabb képviselője az 1920 után indult művésznemzedéknek. A húszas évek elején keletkezett művei már kiforrott alkotót mutatnak, aki tökéletesen birtokában van mesterségének, és aki egyéniséget sejtető nagy munkakedvvel dolgozik. De hová nyúlik vissza piktúrája? Mít fest? Először leginkább csak figurákat, többnyire arányos és izmos felépítésű aktokat. Művei e klasszikusan modellált alakokat a fény-árnyék dramaturgiájára építve keltik életre. Ezek a munkái, kiváltképpen grafikai, a korai Uitzot juttatják eszünkbe, a pályakezdő, a még nem modern, nem aktivista Uitz Bélát. Az induló Szőnyi az induló Uitz klaszszicizáló kompozícióit eleveníti fel.

Innen azonban útjuk elválik, s ezzel mintegy a magyar festészet válik ketté. Míg Uitz egyre

fokozza a drámai erőt, Szőnyi a megbékélő nosztalgia felé fordul. Míg Uitznál egyre erősebb lesz az alak szerepe, Szőnyi művészetében mind nagyobb helyet foglal el a tárgyi és a természeti világ, esendő és mindennapos kellékeivel. S ami a stílust illeti: Uitz expresszív, majd kubista, sőt konstruktivista formavilágával szembeállítva, Szőnyi visszakanyarodik az impresszionizmushoz, pontosabban: az impresszionizmus magyar műhelyéhez, Nagybányához.

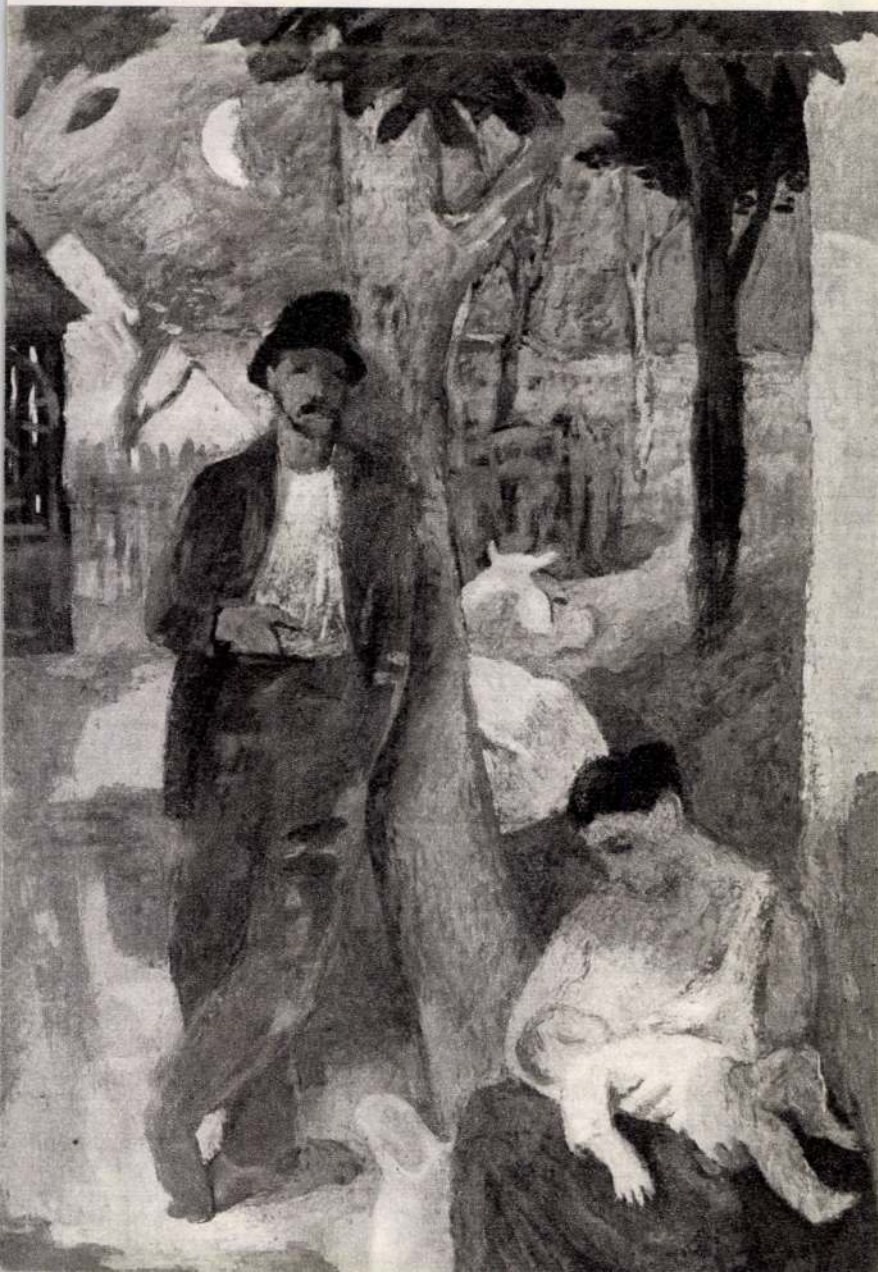
Szőnyi 1923-tól a festői szépségű Zebegényben tölti a nyarakat. Ettől kezdve idilli jeleneteket fest – gyerekekről, állatokról, nem ritkán egymást kiegészítő közös kompozícióba fűzve őket. Többnyire a természetben dolgozó embernek állít emléket, az ő mindennapi életének eseménytelen szépségeit örökíti meg, puhán egymásba olvadó pasztellszínekkel.

De ne maradjunk meg a tematikánál. Szőnyi művészetének ugyanis varázsa van. A szó szoros értelmében. Nemcsak azzal nyűgözi le a né-

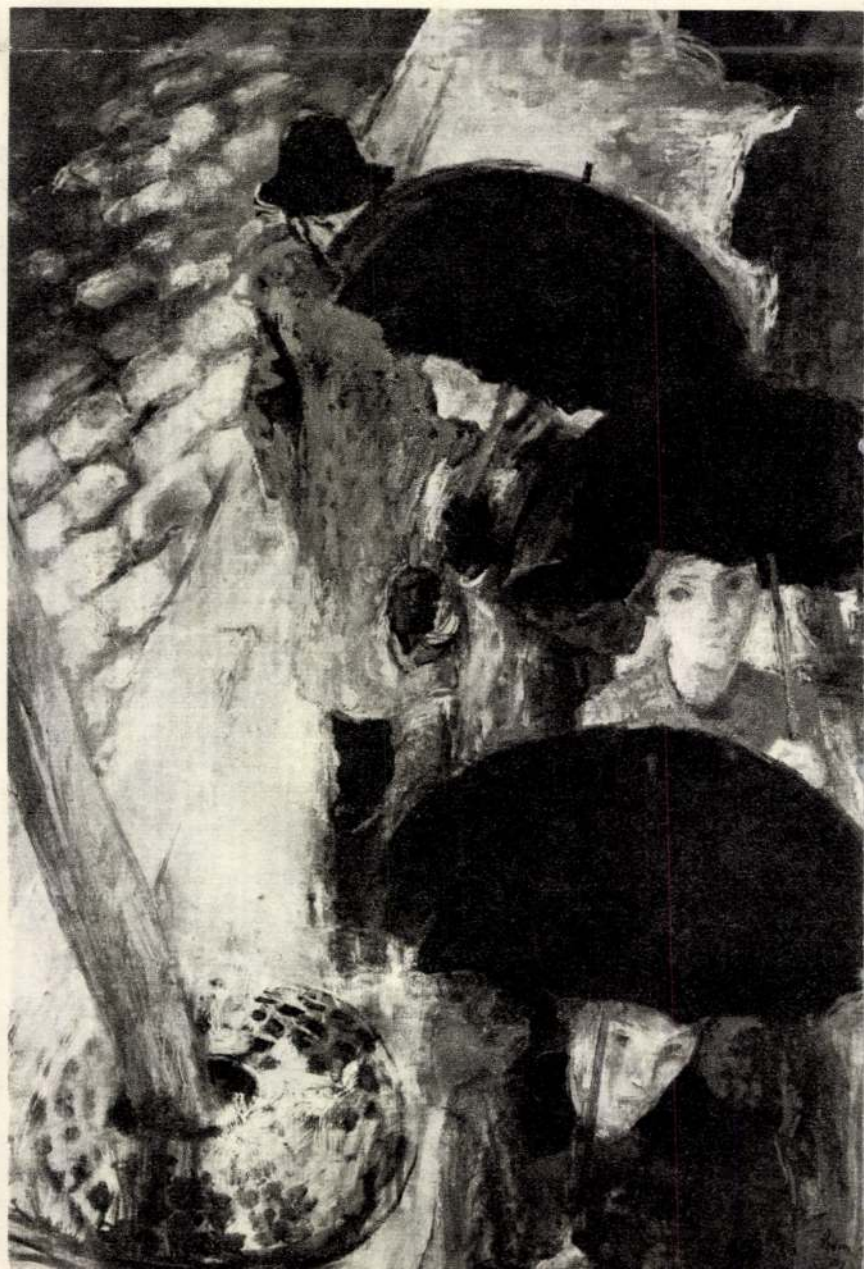

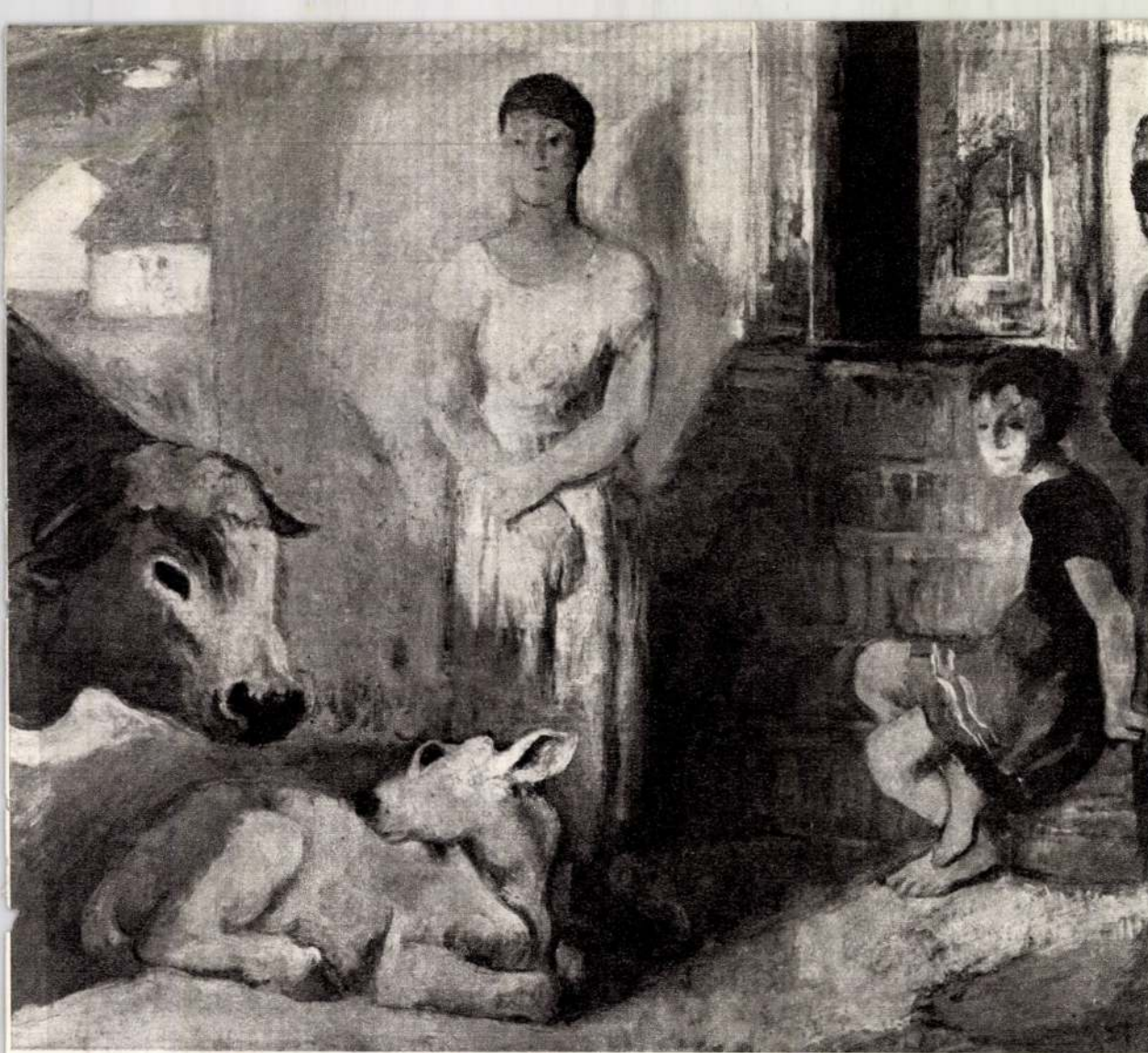
Eladó a borjú (1933)

Este (1934)

Esernyők (1939)

Pásztorlány (1957)

zöt ez a harmóniára vágyó ember, hogy a mi zajos — gyors ritmusú — világunkban képes megeleveníteni a csöndet. Szemet gyönyörködtetően bánik a színekkel is. Mintha belülről valami izzó elem átvilágítaná őket, akár a felhőket az erős nyári nap. Ezért látjuk szépnek a poros falusi utcát, a horpadt oldalú uszályokat, a sorsuk terhét arcukon viselő asszonyokat. A természet — ebben a művészetben — nem holmi környezet, ahol pihenni lehet, hanem maga a világ, amelyben egyrangú társa egymásnak az ember, a fa és a felhő.

Hogy tehát Szőnyi nem ad kritikus képet az osztályharc szabdalta társadalmi valóságról? Ez igaz. Ám tartózkodása nem valamiféle semlegesség; nagyon fontos magatartást takar. Csak tárgyilagosan kell nézni.

Mi tartozik a tárgyilagossághoz? Először is annak kimondása, hogy bár Szőnyi István pályája 1920-ban kezdődött, bár felmelegített impresszionizmusa mögött ott van a társadalmi regresszió — nem tehetünk egyenlőségjelet a Horthy-rendszer igenlése és Szőnyi István piktúrája közé. Még hasonlóságjelet sem. A hivatalos Magyarország művészeitől legalább akkora távolság választja el Szőnyit, mint

az osztályharcot hirdető Derkovitstól. Ha ugyan nem közelebbi a rokonsága Derkovitscsal. Hogy mást ne mondjunk, Szőnyi művészetétől, a neoimpresszionizmus festőiségétől Derkovits is tanult; és a Szőnyi által teremtett idill sem oldja fel a korabeli szegénység drámai állapotát. Ellenkezőleg: azoknak a sorsoknak az emberi értékeit mutatja meg, akiket az akkori Magyarország nem vett emberszámba. És amiről szintén nem feledkezhetünk meg: olyan időkben lett Szőnyi a legtisztább emberi megnyilvánulásoknak — az anyaságnak, a békés munkának, a pihenésnek — szószólója, amikor emberveszejtő háborúba sodródott az ország, s százerek munkakörülményei váltak embertelenné. És ezek a nehéz életet élő százerek még a pihenés örömeit sem ismerhették...

Ez az emberért való elkötelezettség határozta meg Szőnyi mindennapi cselekedeteit is: üldözötteket mentett a háború nehéz időszakában. És a festői program jegyében dolgozott a felszabadulás után is: kis táblaképeken és nagy falképvázlatokon örökítette meg a békés építőmunkához látó embert.

Fesztiválváros? – Még nem az!

Idén éppen húsz esztendeje annak, hogy a hangversenyévad kezdetének hangsúlyosabbá tételére végezt szeptember—október eseményei *Budapesti Zenei Hetek* összefoglaló címmel zajlanak. „Nagyon örvendetes, hogy a Liszthez és Bartókhöz kapcsolódó fesztiválok után az állandó jellegű, évről évre visszatérő ünneppsorozat: a *Budapesti Zenei Hetek* alkalmi irányítja felénk a világ figyelmét, s a világ kiváló zeneművészeit... Budapest is kialakítja a maga sajátos ünnepi heteinek arculatát. Milyen jó lenne, ha Budapest hírére a nagyvilágban ezek az évente tartott zenei ünnepek is fokoznák — sőt, éppenséggel azt szeretnénk, ha ezek a hetek valami különleges eseményt jelentenének, jellegzetes színt, ami elválaszthatatlanul hozzátapad Budapest őszi évadjához...” — olvasom az első vállalkozás köszöntőjében (*Muzsika*, 1959. november).

Először 1923 tavaszán próbálkoztak zeneünnepvel Budapesten. A háború után fellendülő kortárs zeneszerzés Európa-szerte megteremtette az új zene heteit, s ebbe a sorozatba illeszkedett volna Budapest vállalkozása is, valóban figyelemreméltó műsorajánlatával. A szervezés hiányosságai és a közönség érdektelensége azonban megbuktatta a kísérletet. A 30-as években *Júniusi Hetek* címmel ismét csak az évadvéget szemelték ki alkalmas fesztiváldőpontul. Idegenforgalmi attrakciónak szánták; a *Júniusi Hetek*nek műsorpolitikai koncepciója nem volt, fényes előadóművészeti produkciókkal kívánt vonzerőt gyakorolni. Hogy turisztikai szempontból a fesztivál bevált-e, nem tudhatom. Mindenesetre, akár májusban, akár júniusban kívánták zeneünnep fényébe vonni a fővárost, az események évad után zajlottak le. Az idő tájt október vége felé kezdődött és április végéig tartott a hangversenyélet; május végén zárt az Operaház.

A felszabadulás után, a szabadságharc centenáriumának évében, 1948-ban, *Bartók* névelével fémjelzett nemzetközi versenyeket és modern zenei fesztivált rendeztünk Budapesten, ország-világ elé tárva zenekultúránk újjáépítésének eredményeit. A II. világháború utáni Európában — az Új Zene

Nemzetközi Társasága immár hagyományos fesztiváljai mellett — ez a budapesti volt az első modern zeneünnep. A „tizenharmadik” órában rendezték meg eseményeit, 1948 októberében, amikor már több mint fél éve megszülettek a századunk zenéjének jelentését beszűkítő állásfoglalások. Ősz következik ismét: 1955-ben, *Bartók* halálának 10. évfordulóján műveinek sorozatos előadásával kezdődött meg nálunk a zeneszerzőt ért mélységesen igaztalan bírálat kiigazítása, a súlyos hibák helyrehozatala. Nevében, igaz, nem volt ez fesztivál, tartalmában mégis ünneppé vált. Egy év múlva ismét nemzetközi versenyt (*Liszt-zongoraversenyt*) rendeztünk, s utána — akár 1948-ban — *Bartók-fesztivált*.

Ősszel tehát — 1948-tól kezdve, mindmáig. A fesztiváldőpont megváltoztatásának (tavasz—korra nyár helyett szeptember—október) formai indoka, hogy már az első zeneünnepünk idején is meglehetősen zsúfolt volt az évadvég: *Bécsi Ünnepi Hetek*, *Holland Fesztivál*, *Prágai Tavasz*, firenzei „*Magico Musicale*”, hogy csak a hangsúlyosabbakat említsem. Tartalmilag nyilvánvaló lett, hogy nem az idegenforgalomnak, hanem önmagunknak rendezünk zeneünnepet. Teljesen hiányoznak a feltételek is ahhoz, hogy a *Budapesti Zenei Hetek*, amelyekre mint szilárd vázra, a *Művészeti Hetek* eseményei a 60-as évektől ráépültek, a nemzetközi turizmus figyelmét felkelthessék.

Ahhoz, hogy a *Zenei Hetek* mint nemzetközi fesztivál, internacionális vonzerővel rendelkezzenek, szükség volna vonzó szerkezeti-tartalmi koncepcióra, amelyre jelentékeny események sorozata felűzhető. Szükséges továbbá, hogy külföldi csoport vagy egyéni érdeklődő az utazási irodákban jegyet foglalhasson az általa kiválasztott eseményekre. Ennek feltétele, hogy külföldiek számára tartsanak fenn meghatározott mennyiségű jegykontingenst, és a fesztiválról készüljön jó előre a világnyelveken nyomtatott prospektus. Talán mondanom sem kell, hogy az említett feltételek egy szálal hiányzanak; objektíve nincsenek meg összeségükben, s hogy így van, azért bűnbakot aligha kereshetnénk.

Cikkem írása közben került a kezembe

az *Österreichische Musikzeitschrift* idei 5—6. száma, benne az év második felében megrendezésre kerülő fesztiválok felsorolásával. Nem kevesebb, mint 51 európai zeneünnep szerepel e listán, a *Budapesti Zenei Hetek* nem! Pedig nemrégiben felvette tagjainak sorában a *Zenei Fesztiválok Európai Szövetsége*.

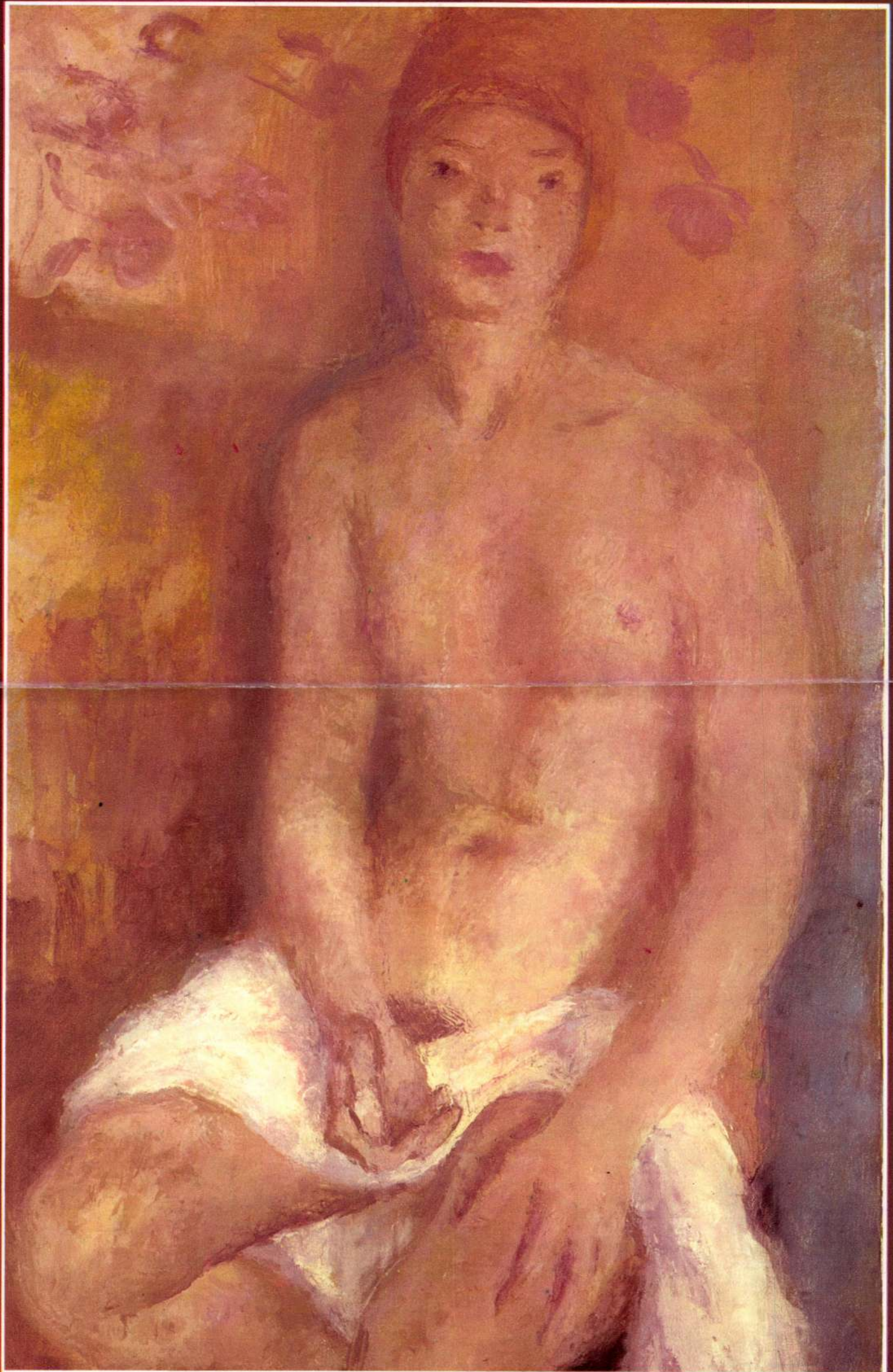

A *Budapesti Zenei Hetek* annak idején tematikus műsorgettval indultak; 1959. a *Haydn*-, 1960. az *Erkel*-, 1961. a *Liszt—Bartók*-évforduló jegyében telt, s a nemzetközi zenei verseny is beépült ebbe a programba (1959: vonósnégyes; 1960: ének; 1961: zongora). 1962-től azután megszűnt a hangversenyműsorok valamilyen koncepciót tükröző megszerkesztettsége. A *Zenei Hetek* átalakultak egyes hangversenyek laza sorozatává, amelyeknek csupán látszathangsúlyt adott a vendégművészeknek és együtteseknek szerencsés esztendőben gazdagabb, sovány években vékonyka kínálata. Maga a zeneünnep, a piros betűsnek szánt hónap ezenközben közönségszervezési-bérletezési tranzakcióvá változott.

Van bizonyos rendezői tapasztalat arról, hogy milyen bérleti ciklusokat praktikus egy időben árusítani. Ha ezeknek az első koncertjei valamilyen vonzerőt képviselnek, a bérletek eladása könnyebb. Az épp hogy megemelt évadindítást pedig kinevezük *Zenei Hetek*nek. Mivel az érdeklődés eleve jócskán nagyobb, mint a koncerttermek behatárolt befogadóképessége, a *Zenei Hetek*ké kissé feltupírozott bérleteket veszik is szívesen. Félreértéseket elkerülendő jegyzem meg sebesen: akik a nagyobb koncertsorozatokra illeténmód biztosítják helyüket, nem fantombérletők, hanem valóságos érdeklődők, legalábbis túlnyomórészt többségükben. Ám, amíg az igény ennyire meghaladja a kínálatot, teljesen szükségtelen a *Zenei Hetek* műsorpolitikai koncepcióján töprengeni, valamilyen kohéziós erővel a 30—35 hangversenyt egybefogni. Hisz a bérletek arányos bontásban, kitaposott sémákba osztva is elfognak. Ha több volna belőlük, elkelne az is.

Ilyenformán teljesen logikus, hogy a *Zenei Hetek* műsoráról nem nyomtatunk idegen nyelvű prospektust IBUSZ-irodák és

Stony István

Stony István: All

Budapest 1979/9

SZOT
MUNKAVÉDELMI
TUDOMÁNYOS KUTATÓ INTÉZETE

A SZOT Munkavédelmi
Tudományos Kutató Intézete
Csigó László felvétele

Szönyi István

Festőművész

Téves a Lajos u 158-as műemlék ház
új kifestőtermeiben

Szti Magazin
1982 IX. 28.

STÖNYI István

- Waldorff-fel semináriumairól 1947 -

44.p.

Rejtőzködő legendárium. Bp., 1990

észlet a Daumier-érem

ier,
1933

nier,
1933

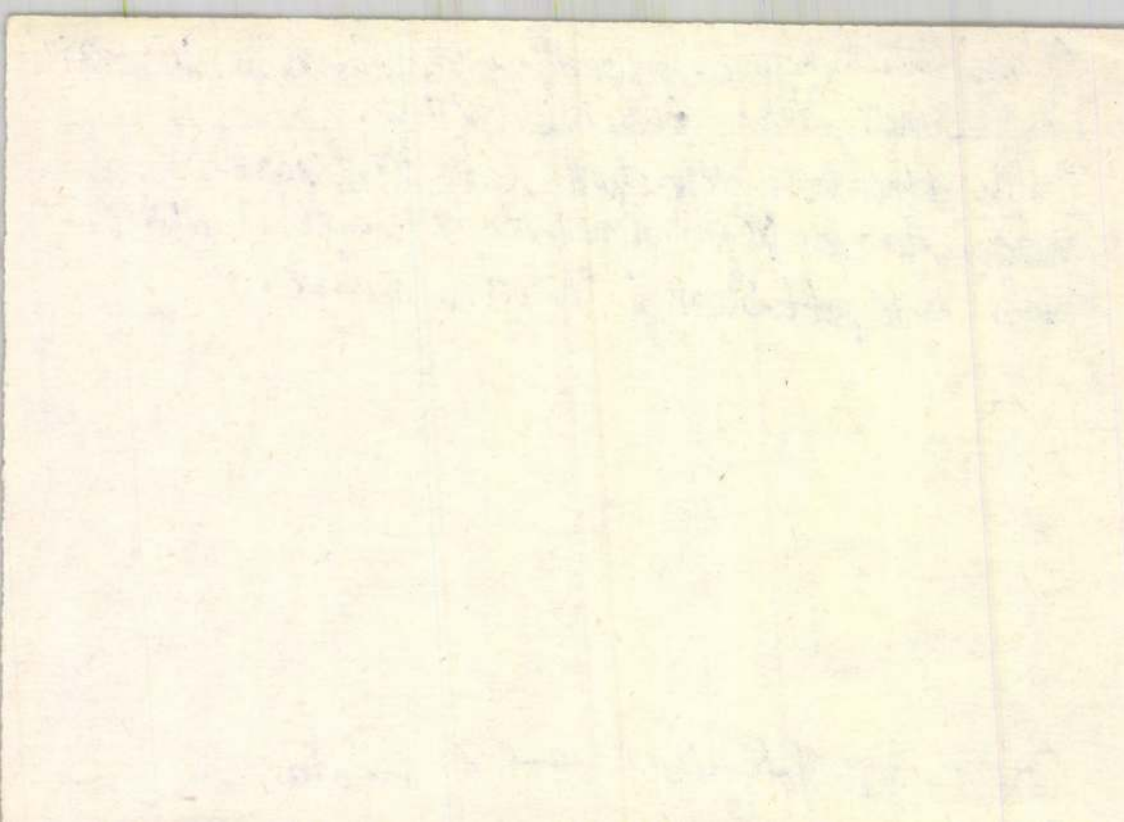
gyűjtőnek, aki Ferenczy Gyula
iskola című érmét szeretné megvásárolni,
továbbá felvilágosítást kér a *Meller Simon*,
a *Pieta* (Pogány Kálmáné) és a *Művész*
anya című érmekre, különösen áraikra
vonatkozóan.

Juliska. Mellékelt levelet
„Kedves Yvonne ide küldte. 12 pengő ugyan na-
Yvonne kevés pénz, mégis azt hiszem nem
gyon szabad róla lemondanom, ha más
nem a gyerekekeknek egy-egy jó könyvet
vagy cipőt talán lehet rajta venni. Ha
Yvonnal beszélisz, kérd meg nézze meg
(ha módjában van) lehet-e találni még
egy tűrhető példányt a lovas éremből, vagy
a Pietából (a Lidus érmet gondolja). Ezt
Feri útján el lehetne neki küldeni úgy,
hogy Feri Pesten felhívná őt telefonon
(vagy Noémi vagy Mancsi) és megmon-
daná hogy ott eljőhet a plakettért. Ehhez
nekem nem kéne külön írom neki.
Vagy Yvonne egyszerűen el is küldhetné
ajánlott mintaküldeménynek értékmeg-
adás nélkül? A Péntzt pedig küldje el
Yvonnának. T. i. attól tartok, hogy a fiú
ha megtudja hogy itt vagyok esetleg
retirál. Honnan hallottak ezek a mama
plakette-ről (?) – Petró [Petrovics Elek]

Szónyi István, péntekes könyv- és grafikusműveiről 1894-1960 |
P. Szabó Ernő: István Király Budapestén.

A Műcsarnokban rendezett kiállítás 1938-ban az
Országos Magyar Képzőművészeti Társulat. A kiállítá-
sison szerepelt Szónyi István műve.

Budapesti Folyóirat, 1955, 8., 10-ald.

Indiayi István
festő!

Magy. Nemzet 83. VI. 28.

Journal

1870

March 1st to 31st

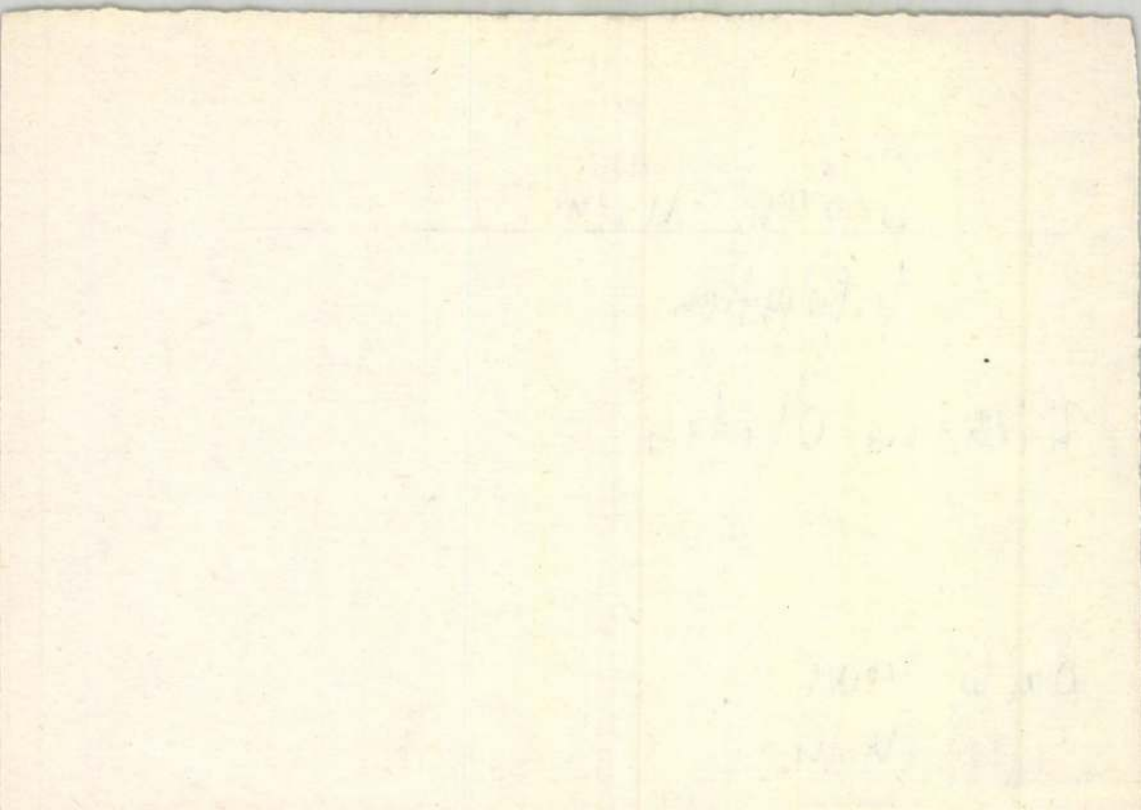
Szöveg: István

festményes

Kállitán Óbudán

Daily News

1982. 04. 14.

Szöveg: Irtvács

Autómanócs

französiszai költészet ma
franciaországban élő schäffer (K. W.)

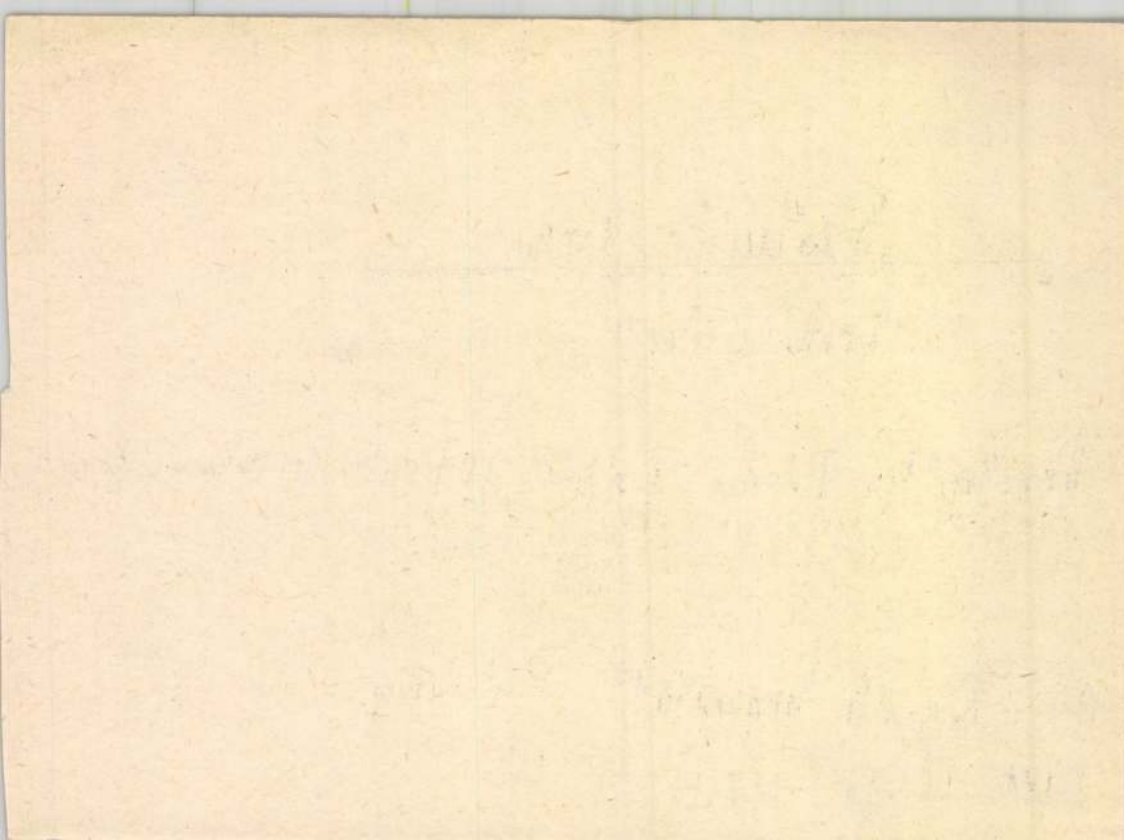
Vörösmarty
1982. 11. 1.

12
2-15

Szónyi János
"Felsőműve"

benyújtás: Tóvári Tóth István felsőművelés

A "Bácsi hegyetű" Párizs
1981 III. 11. URH 11-10.

Szönyi István
festőművész

kompozíció a Fővárosi Tervábrány,
Lajos utcai galériájában

Pesti Művel
1982. 24. 13.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Handwritten text in the upper middle section of the page.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script that are difficult to decipher.

Handwritten text at the bottom right of the page, possibly a signature or a date.

1021

Szónyi István

festőművész

1983. augusztus 18. Petőfi 10,45 Vgné

Láttuk, hallottuk...

- A Láttuk, hallottuk... mai műsorában Önök először az Esztergomi Keresztény Képtár jelenlegi kiállításáról hallanak. Egy nagyszabású gyűjteményes tárlat látható itt, amely egy két háború közötti magyar művészeti mozgalmat, az ún. római iskolát mutatja be. Olyan jelentős művészeket, mint például Szónyi István, Páczai Pál vagy a mult szombaton elhunyt kiváló szobrász, Vilt Tibor. - A mikrofonnál Csapó György.

Előszöris, hogyan keletkezett ez a római iskolának nevezett mozgalom?

1871
1872

SZŐNYI ISTVÁN

Műgyűjtők Galériájának 4. aukciója a Jókai Klub
ban. Belvedere. I. /1989/1. l.n.

Az árverésen egy olaj és egy akvarell képe
/Dombok, Falu a Sajó mentén/ szerepelt.

... a

... ..

... ..

... ..

A békesség harmóniája

A béke több a megnyugvásnál, sokkal több a passzív állapotnál. A béke az ember által embernek teremtett harmónia, az alkotás egyetlen tökéletes közege, melyben a gondolat, az eszme igazán megtestesülhet.

József Attilánál olvashatjuk: A békességet szétosztja az este, / megleg kenyereből egy karaj vagyok.

Az este idézete

Bár Szőnyi István *Este* című festménye több mint egy évtizeddel e verstől függetlenül készült, rokona, edestestvére e csöndesen sűrű, fenséges mondatoknak. A Zebegényben 1934-ben festett kép ugyanúgy egy hosszan idézett estekörnek megvalósulása, mint József Attilánál. Csak ez nem külvárosi, hanem falusi környezet. Szőnyi hosszan vizsgálta a tájat, az embereket, az este hangulatát, míg élete e főműveinek egyikehez lelkiütemileg és formailag eljutott.

A békességet itt is szétosztja az este. A hold a fényességosztó, a központi fa a teret rendezzi, a gyermeket szoptató anya a harmóniát sugározza. A csönd teste a támaszkodó férfi is, önmagán túl az élet testi, lelki, szellemi összegeződése. A kerékes kút, a fekvő tehén nyugalmat áraszt a meghítt cselekmény példás festői háttérül. Nagy jel a kép a mestermű szintjén a béke állandósuló korszakából, ami nem az emberiség múltjára, sokkal inkább jövőjére érvényes. Itt minden csöndes, szelíd mágnes, a hold összegyűjti a csillagokat, a fa minden növényt, s a három ember; *Emberiség*.

A csönd szépségei

A béke csönd. Ezt a csöndet nemcsak hallgatás, hanem hang, szín, forma is kifejezheti. *Ilosvai Varga István* két beszélgetője szentendrei házak előtt áll. Ez is csönd, ez is béke. *Kmetty János* körkörösén tagolja a teret, ez is harmónia. *Barcsay Jenő* fehér — sötét síkok szífmérikus elosztásával teremt meg házak formáival az ember tényleges békességét. A béke külső arányokkal is szervezhető belső tartalommal. Szervezendő is. Béke és szeretet nélkül a legjobban szerkesztett világban is sínylődik az ember. Értelem és szépség a tér humanizálásával is szebbíti, szebbítheti életünket. E képi jelek irányok önmagunkhoz és a holnaphoz. Így tekintetjük *Deim Pál* formáit, ez a szerzett, örökölt, sugárzott tisztaság felhőtlen derűje *Kovács Margit* kerámiáinak is üzenete. Mennyire más stílárisközökkel építkeznek *Deim Pál* és *Kovács Margit*. A lényegét illetően mégis mennyire tisztázott a képi mondanivalójuk. *Kovács Margit* egyeztetni az ember és az állatok közös csöndjét és békéjét, így jelzi a csukott szemek formáinak legkisebb közös többszörösével a hordozott nyugalom csöndig érlelt arányait.

Amikor szépség születik, vele növekszik a béke is. *Hock Ferenc* *Szigetsúcsa* dunabogdányi részlet, de egyetemes idézet a fák függőleges lendületéből, mely ugyanúgy színekkel épített derű, mint *Vecsési Sándor* dömsödi Duna-partja, *Patay László* ráckevei mólója, *Bazsonyi Arany* *Háromkirályok* című alkotása. Ez a mű József Attila versével alliterál a gyermeket, minden gyermeket, minden holnapot köszöntő áhítatával.

A lendület erejével

A béke lendület is. *Rajki László* álló figurája, ifj. *Pál Mihály* *Marcia* amegújulás energiáit hordozza, *Cs. Nagy András* népviseletbe

öltözött figurái is a megnyugvást sűrítik, a béke egy másik rétegét és közeget.

A táj nyugalma és méltósága megbékélésre int. A teremtő türelmetlenség és a terméketlen békétlenség két különböző dolog. Vélt sérelmeinket szégyeníti meg a téli táj. A tényleges is, a *Dániel Kornél* által képileg átírt is. A Dunakanyar, a Galga mente, a dabasi sík, a ceglédi tanyavidék. Minden mű, minden mosoly, minden megértés, minden munka egy lépés a világ békességéhez és harmóniájához. Nemcsak írt, hanem tényleges jelek, művekben, hétköznapjaink munkaritmusaiban, szolidáris magatartásunkban kifejezett, megvalósított jelek. Igen, minden kép, minden gesztus; *lépés előre*. A világ összharmóniájához a képzőművészet sok ezer éves története is hozzájárult a szépség tartós elemeivel. A pompeji falfestmények, az athéni Akropolisz, a zsámbéki templomrom esztétikuma ma is növeli, szerkeszti, építi bennünk a békét, az alkotás utáni vágyat, türelmetlenné tesz, hogy kényelmünket legyűrjük, távlatainkat elérjük. Személyes vágyainkat és a társadalom nagy céljait. Az éhség, az önzés, az erőszak elleni küzdelmet. Úgy tekinthetünk *Michelangelo*, *Remb-*

Szőnyi István: Este.

randt, Cézanne, Picasso figuráira, csendéleteire, mint igaz szövetségességre a békéért vívott világméretű küzdelemben.

A holnapot munkálva

S ami még vonzóbb, hogy a mi pátriánkban, Pest megyében is épül a béke, minden ember békessége. Munkával és művekkel, képzőművészeti alkotásokkal. Az külön örömmünk, melyet megfontolt tervezéssel értünk el, hogy a festészet, a szobrászat, a grafika és iparművészet új művei egyre inkább klasszikus értékrenddel teremődnek, és ma már nemcsak *Szentendren*, *Vácott*, *Zebegényben*, *Nagymaroson*, hanem *Dömsödon*, *Ráckevén*, *Szigetszentmiklóson*, *Monoron*, *Cegléden*, mindenütt Pest megyében.

Berzsenyi Dániel még *Békességóhajtásról* szóló emelkedett költői dinamikával, melyet *Kodály Zoltán* meg is zenésített. Ma már milliók munkájával, vágyaival, műveivel előbbre tartunk. Nemcsak óhajtjuk a békességet, hanem teremtjük is. E jelek szoborban, magatartásban épülnek, izmosodnak, az emberiség holnapjának tartópilléreivé.

Cs. Nagy András: Népviseletben.

LOSONCI MIKLÓS

1979 DEC 24
PEST MEGYEI HIRLAP
Tel.: 337-748, 340-736
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI UT 51.
MÁSUTÓFIGYELŐ
Szerkesztőség

...tyafényben

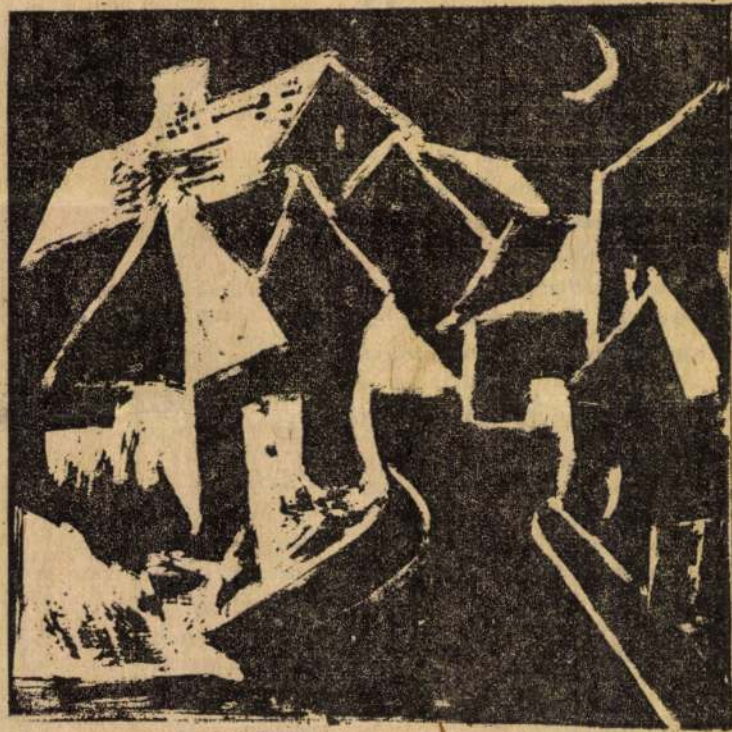
...zatossága, különlegessége. Szoktam mesélni a gyerekeknek a régi falusi karácsonyokról, amelyeket már én is inkább csak az anyám történeteiből ismerek, de azok is inkább a szeretet ünnepeinek mutatják ezt a napot. Ilyenkor ellátogatunk a nagyszülőkhöz, barátokhoz, ismerősökhöz és persze hozzánk is jönnek. Többször hallottam, hogy karácsonykor kibékülnek egymással a haragosok, ez így lehet az egész világon, néhány napra talán meg a háborúskodást is abbahagyják.

[Kigyúltak a fények.]

A kamasz meséjében pufajkás emberek hozzák Zillel a fényt, de az öröm a legősibb emberi képességként tör fel mindig, akár a szeretet, akár a hála, vagy a megbecsülés. Követeként érkezik is az ajándék. Megújuláshoz erőt, élményt adó ünnep volt több mint kétezer éve a téli napforduló, ugyanúgy, mint a termékenységet hozó nilusi áradás köszöntése, akárcsak most az 1625. karácsony. Az elmosódó legendák titkai feltárulnak és egyre erősebbek lesznek az egymás iránti megértés, a megbékélés és a béke fényei.

KRISZT GYÖRGY

Holdszugárban

Bodnár Ede szénrajza

Mesélnek az utcák

„És az utak mind az emberekhez vezetnek.”

(Antoine de Saint-Exupéry)

— Tessék mondani, hol van a Szamuely utca?

— Nem tudom, kérem, nem vagyok idevaló... Szamuely? Így nem ismerem, talán, ha a régi nevet mondana. Hogy hívták azelőtt: Malom utcának, Dézsma utcának vagy Kertész utcának? Ugy, talán meg tudnám mondani... Szamuely. Tibor, ugye? Nem, nem tudom, merre van... Mondja hangosabban kedveském. A Szamuelyék? Nem ismerek erre ilyen családot... Rémlik valami, itt kell lennie a környéken. Jobbra a második, vagy nem is, inkább balra... Azt mondja meg, hogy kit keres, úgy el tudnám igazítani... Tőlem ne kérdezzen utcanévet, nem tudom én azt megjegyezni. Mindenféle ismerem a járást, az eligazít... Balra kell fordulni, onnan a második utca jobbra. De ne tessék haragudni, nem tudjuk elkísérni, elkészünk az iskolából.

— Itt élek. Ne kérdezze, mióta! Én is csak az eszemet tudom. Nem itt

vatalosan, persze, csak a nép száján, ami keressétség pedig a legerősebb. Merthogy maguk között így ismerik a mai napig. Pedig jutott az utcáinkra nevek elég. Volt ez Tavasz utca, Hadak útja, Horthy utca, Sztálin utca; most Béke utca. Így éltük meg az idők változásait, az utcáink nevében is. Ahhoz igazodott sorsunk. Volt idő, amikor nem mehettünk iskolába a sár miatt. Most villanyunk van, a konyhánkban gáz és azon bosszankodunk, hol késik a faluban a vízvezeték. Elfogadják lassan az emberek is utcájuk nevet, próbálgatják szájukon a szót. S mert nevének nevezik, hát az övék.

— Ki adhat utcanévet?

— A tanács, pontosabban a végrehajtó bizottság. Nem korlátlanul persze. Bizonyos nevekhez engedély kell, minisztériumi hozzájárulás, vagy az élő családtagok beleegyezése. Nagy magyarok, kiemelkedő történelmi, munkásmozgalmi személyek nevének használatát is föl kell terjeszteni. Mindez a nevek védelmében történik, de inkább csak biztonság, mert ha egy település kiválasztott egy nevet, azt meg is kapja.

— Volt, úgy, hogy nem fogadtak el nevet?

— Volt, nálunk a vében. En állítottam össze a listát s javaslatnak

— Elnök elvtárs, hány utcájuk van?

— Hatvan.

— Ebből hány szorul javításra?

— Ötvenkilenc.

— Mibe telne rendbe hozni valamennyit?

— Egy négyzetméter út ötezer forint. Számolja ki, mit jelentene ez húsz kilométernyi útra.

— Mennyi pénzünk van?

— Háromszázezer forint. Háromszáz méter útra futja belőle. Mechanikus stabilizációra.

— Ez mit jelent?

— Kiássuk az alapot, föltöltjük valami tartós anyaggal és kap egy védőréteget. És várja, hogy ha egyszer majd kerül, igazi utat faragjunk belőle.

— El tudja képzelni, hogy az ezredforduló közelében, húsz kilométerre a fővárostól, a szocialista társadalomban emberek haltak itt meg az út miatt? Pedig nálunk így történt: nem is egyszer hiába jött a mentő, nem tudott behajtani az utcába. Az emberek bokáig taposták a sárát, a gyerekek nem jutottak át az egyik oldalról a másikra. Akkor határoztuk el, mi, a népfrontban, hogy változtatunk a tarthatatlan állapot. Társadalmi munkát hirdettünk. Kiástuk az utat, négykézláb járva raktunk le kétezer kockakövet. Volt, aki segített; volt, aki kiállt a kapuba és kinevetett bennünket. Volt, aki vizet hozott; volt, aki ki se került bennünket elmentében. Akadtak, akik megköszönték a munkát. Mások megkérdezték: magunknak építjük az utat? Akár magunknak is: a közönségnek. Legenda ma már a községben ez az út. Eletünk legendája.

— Ki volt Kovács József?

— Tanító volt, az iskola igazgatója.

— Ismerte?

— Mindenki ismerte a községben. Tanított engem is, de még az apámat is. Nincs olyan ember a faluban, akinek valami dolga ne lett volna vele, vagy legalább a szülők emlékének át ne találkozott volna a tanítóval.

— Mivel érdemelte ki a névadás tisztességét?

— Nemcsak jó tanító volt, hanem a község élesztője. Takarékszövetkezetet szervezett, kulturális munkát vállalt, nem történt harminc éven át olyan esemény a faluban, aminek részese ne lett volna.

— Milyen ember volt az utcanévű tanító?

— Milyen-e? Ember volt.

MAJOR ÁRVÁCSKA

A BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI MÚZEUMI IGAZGATÓSÁG
TISZTELETTEL MEGHÍVJA 1985. SZEPTEMBER 27-ÉN 15 ÓRÁRA

A HERMAN OTTÓ MÚZEUMBA

(Miskolc, Papszer u. l.)

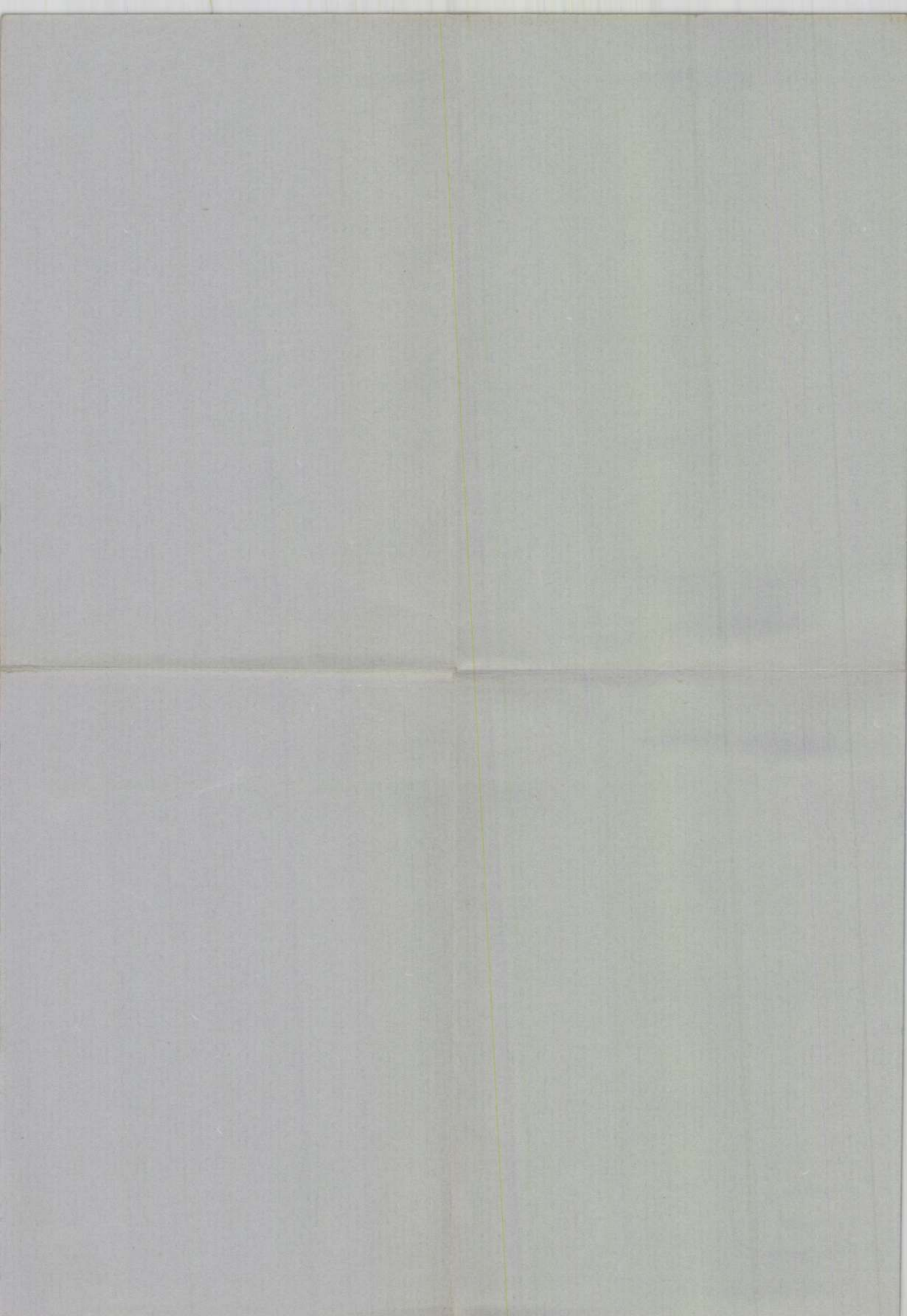
SZŐNYI ISTVÁN FESTMÉNYEI

CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓT MOND

TENKÁCS TIBOR

FESTŐMŰVÉSZ

Szőnyi István, kétszeres Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1894-1960)

TIT Tárlatvezetés

9. vasárnap,

15.00

Szőnyi István művészete.

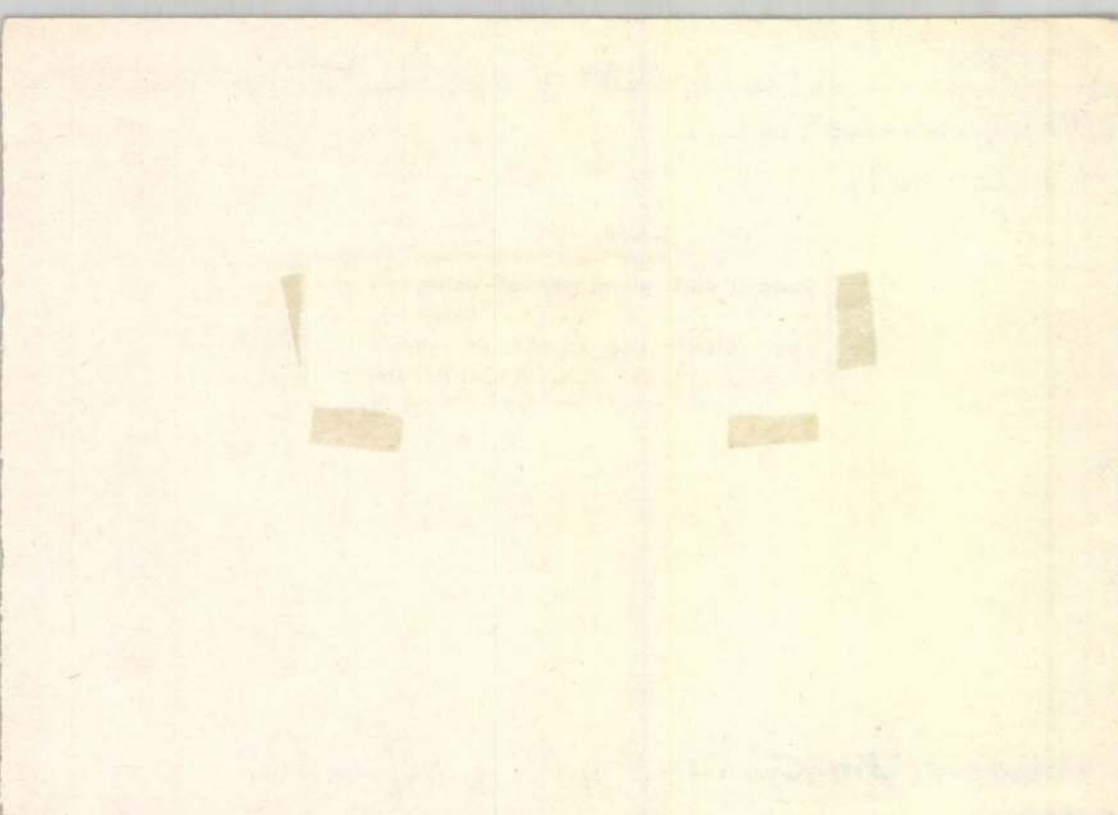
15.00

TIT TÁRLATVEZETÉS

Szőnyi István művészete

Vezeti: Ecsery Elemér művészettörténész

Magyar Nemzeti Galéria, 1984. szeptember.

Szónyi István kétszeres Kossuth-
díjas festő-grafikus művész 1994-1960.

MAHIA
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ULLÓI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984-11-18

PEST MEGYEI HÍRLAP

A grafikus Szónyi

Kulcs az életműhöz

Festőiek lettek rézkarcai

1021

Hófűdte hegyek ölén

A rajzot minden képzőművészeti alkotás alapjának kell tekinteni. Függetlenül az alkalmazott technikától, minden műben jelen van. Egyetlen stílus sem nélkülözhetette.

Szónyi István vallotta ezt a képzőművészet iskolája című könyvében. S hogy ő maga is mennyire komolyan vette az alapelveket, azt festményeinek felületes szemlélője nem is gondolná. Mint ahogy választott témái, stílusa, az idill, a béke, a derű festőjének címét ragasztották rá, holott a felhőtlen szépség mögött is egy sokkal komorabb valóság, egy vívódó alkotó rejtőzik. A finom utalások megfejtéséhez éppen Szónyi rajzai, grafikai és rézkarcai adhatják kezünkbe az egyik lehetséges kulcsot.

Ehhez nyújt segítséget a zebegényi Szónyi István Emlékmúzeum kis kötete — A grafikus Szónyi —, amelyben a festő mintegy félszáz rajzát, rézkarcát adják közre. Köpöczi Rózsa tanulmánya hasznos kalauz e művek világában. Azt az utat járja végig az olvasóval, ahogy a nagyméretű festményekhez készült vázlatokból, tanulmányokból egy önálló grafikus stílus kialakul. Egy-egy téma különböző formában, néhány vonallal történő papírra vétele sokat elárul arról, miként lényegíti át a művész környezetének hétköznapi tárgyait.

A vázlatok, a rajzok mellett Szónyi — festészetével egyenrangú jelentőségű — rézkarcanyagot is alkotott. Grafikai munkásságát befolyásolta a tény, hogy a műfaj fogásait saját maga kísérletezte ki, önmaga útját járta stílusa kialakításakor. Nem értett egyet a részletező, száraz, precíz vonalvezetéssel, azt tartot-

ta: a rajzosságnak belülről, a forma szerkezetéből kell fakadnia. Rézkarcai így lettek festőiek.

A bevezető tanulmány megállapításait pontról pontra jól illusztrálják a kötetbe válogatott rajzok, rézkarcok. Megtaláljuk a művész legfontosabb életrajzi adatait is és néhányat a róla szóló művek közül. A kötet a váci nyomda gondos munkáját dicséri.

M. N. P.

ondjainak...
él. Tizenkét különböző s
terület képviselői láttak
rához. Mindenki szinte
etes tervet készített a
területén. A végered
négis katasztrofálisnak
nyult. Az ültetvények
szedőit, az apró rágcse
és a majmokat vegyszer
szinte teljesen kiirtották
fe fel a leopárdok, elv
eddig táplálékukat, a
kat, a marhacsordákat
célba. Lelőtték a leopár
Akkor viszont a kis er
a legelőkön elettek mindent
a nyájak, a marhacsordák
elől... A kísérletezők „töké
letesen” dolgoztak, ám a ha
tások láncolatát mérték csak
fel, és nem a hatások több
szőrösen kapcsolódó hálózatát.
Amint a szakma mondja, vo
nalban gondolkoztak, és nem
vonalak hálózatában.

Hazai példát? A harmadik
ötéves terv — 1966—1970 —
előirányzata szerint, az építő
ipari termelés 24—28 százalé
kos növelése volt a cél, a
tényleges eredmény viszont 62
százalék lett. Es ezt akkor
dinamizmusként méltatták,
nem úgy, mint a tervezés sú
lyosan elmarasztaló kritikáját,
a terv többi részeként szereplő
programok feborítóját.
Ennek megfelelő lelkesedés
sel a következő időszakra —
1971—1975 —, az építőipari
termelés 41—43 százalékos
emelkedését látták lehetséges
nek az érintettek, azután a
valóságban sikerült teljesíte
ni 28 százalékot... A kor
mány 1947. június 11-i hatá
rozatával hozta létre az Or
szágos Tervhivatalt — elnöke
Vajda Imre, főtittkára Berei

az 1966. január
dett első öt éves terv irreali
tásaira vetett fényt, hogy
1951. áprilisában ismét be
vezették — 1949. szeptember
elsejétől szűnt meg — a ke
nyérjegyet... Távolság van már?
Tanulságul szolgál! Ezt mu
tatja az MSZMP Központi Bi
zottsága 1984. április 17-i ál
lásfoglalása — a gazdaságirá
nyítási rendszer továbbfej
lesztésének feladatairól —
amikor kimondja: „A változó
körülmények között is bizto
sítani kell a különböző idő
tartamra szóló tervek egy
másba kapcsolódását, realitá
sát, megalapozottságát, meg
 kell őrizni a terv nyitottsá
gát”. Jelentős lépéseknek kell
történniük a jövőben a ter
vezésben való társadalmi
részvétel erősítésére, a szak
mai megalapozottság fokozá
sára, a tervezés tudományos
eszköztárának — pl. a mate
matikai modellezésnek —, a
fejlesztésére. A terv persze
nem cél, eszköz csupán, ám
jó eszköznek kell lennie, hogy
a jó célok elérhetőek legye
nek.

Mészáros Ottó

parlament

A passzivitás ezután sem ol
dódott. A csöndet megtörő
Hirt Erika, a KISZ Pest me
gyei Bizottságának munkatár
sa joggal tette szóvá, hogy
konkrétabban kellene megvi
tatni a fiatalok dolgait, hogy
a beszámoló és az intézkedési
terv nélkülözi a legalapvetőbb
információkat, adatokat, egye
bek között a határidők és a
felelősök megnevezését, s
hogy a jelenlevők nem képv
selik az egész szövetkezet fia
talságát.

A szövetkezet vezetői a rö
vid vitát összefoglalva több
érdekes tudnivalóval egészítet
ték ki a beszámolót, megerő
sítve azt, ami eddig is nyil
vánvaló volt: a Bentavölgye
Tsz-ben számítanak a fiata
lokra, segítik őket. A parla
ment végül is azzal fogadta el
a beszámolót és az intézkedé
si tervet, hogy abban kapjon
helyet a tsz Leninvárosban és
Budapesten dolgozó fiataljai
nak véleménye is. Mindkét
helyszínen két héten belül
meg kell tartani a parlamen
teket.

K. L.

Szőnyi István, Készült a Magyar Grafikusok Művelődési Társaságának 2. Féléves Társasági Közgyűlésén, 1934-35.
Központi Kiadvány: a grafikus Szőnyi

Szőnyi István: Szénahordás télen, rézkarc, 19x20x3 cm, 1930

Művészet, 1934, 62-63.

Magyar
Grafikusok
Művelődési
Társaságának
2. Féléves
Társasági
Közgyűlésén,
1934-35.

Szőnyi Istv

Rézkarca
vetlenül /
Egyedi
ki változa
szerű, pu
elbeszélő
szótt, lebr
olyan tér
ciók, no

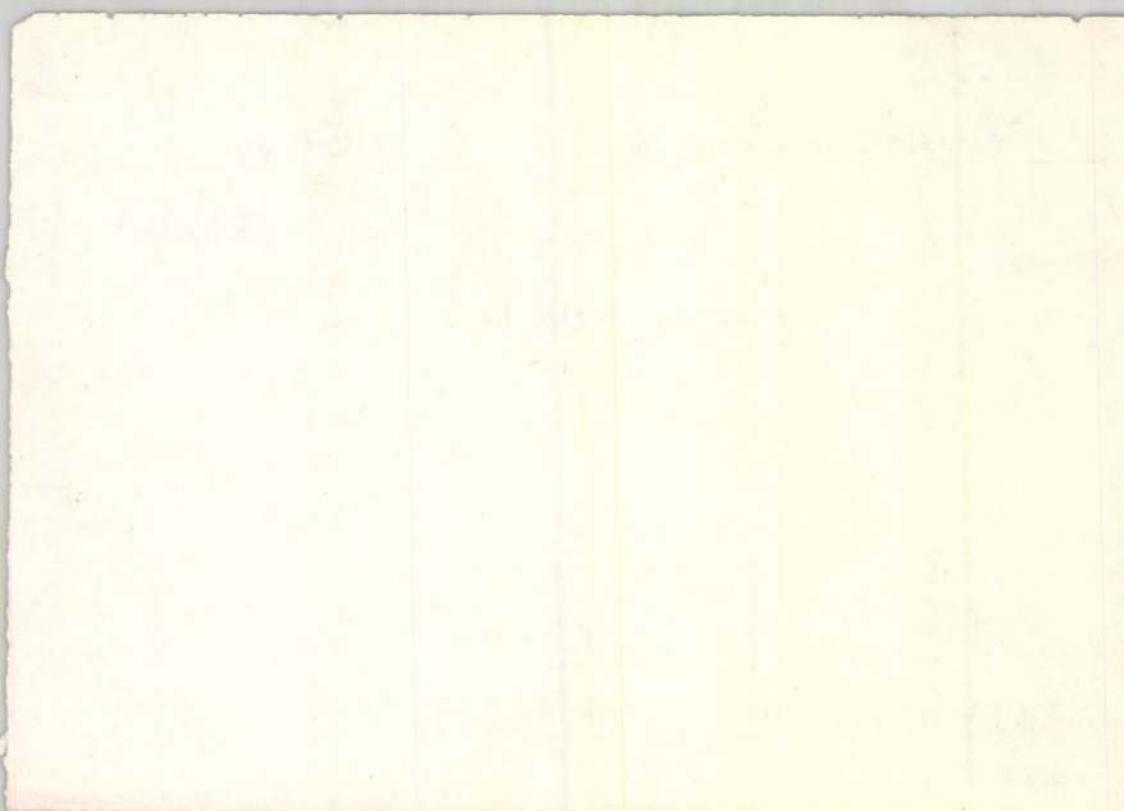
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is mostly obscured by the paper's texture and the scanning process.

Suomeni Eston lestonuies

A pécsi modern magyar képtár-
ban látható műve.

Lattuk, hallattuk

1944. XII. 29. 11. 14 Petöfi D.

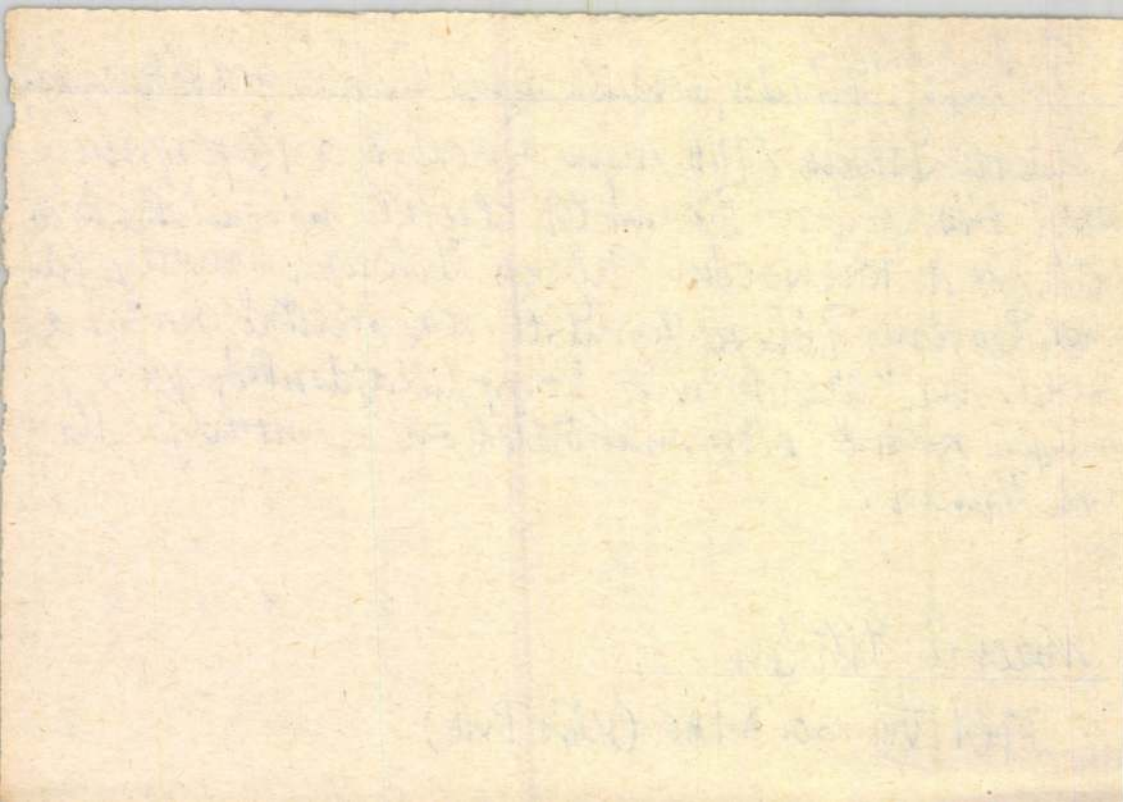

Szönyi István, kassuth-dijas festő-és grafikusművész

Márcsi István 1945 után bekerült a Képzőművészeti Főiskola, Bernáth Lúcia növendékévé, akkor a Főiskola Szönyi István, Kmetty János, Berényi Róbert tanított. Ez kitűnő korosak volt. Ma látjuk csak, hogy tulajdonképpen milyen kitűnő emberek működtek ott - mondja Márcsi István.

Márcsi István

1981. VIII. 30. 2/140 (Kiss Pné)

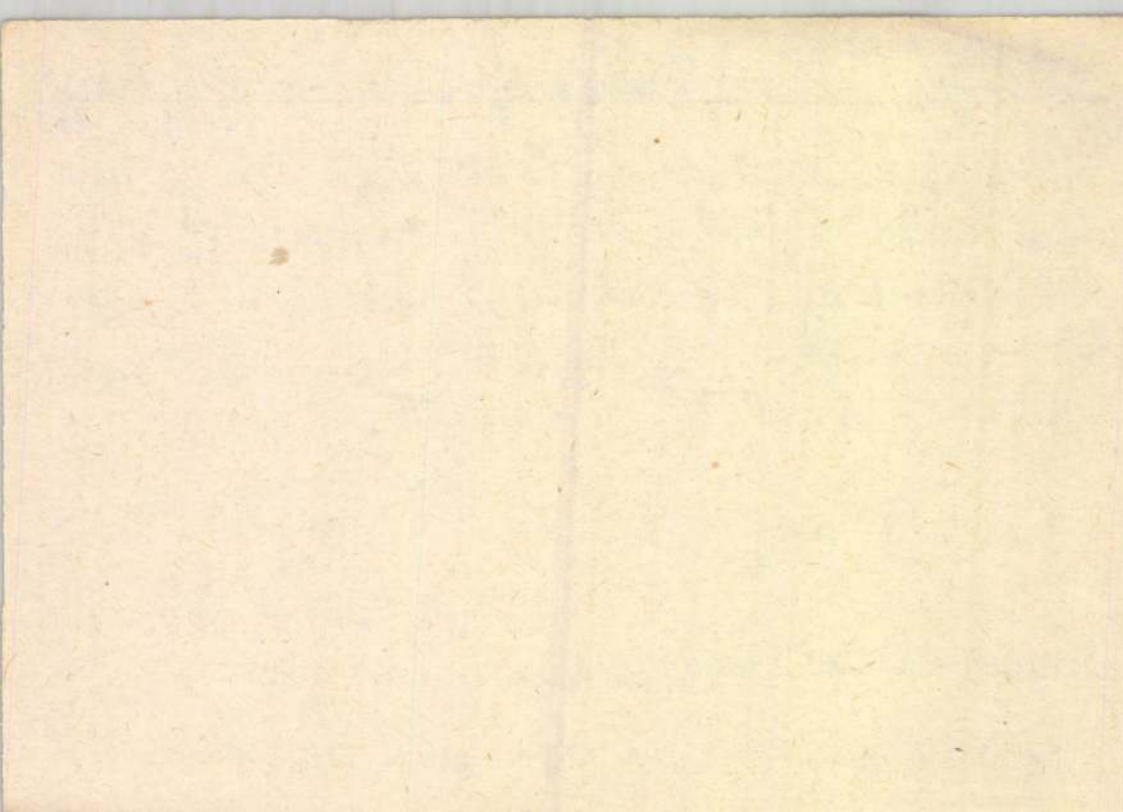

Suomenkielinen, kasvatustieteellinen ja pedagoginen tutkimus
(1894-1960)

Suomenkielinen tutkimus on ollut voimassa vuodesta 1942-
lta lähtien ja on ollut keskeinen osa Suomalaisen
Tutkimuskeskuksen toimintaa. Tutkimuskeskus on ollut
toiminnassa vuodesta 1942-
lta lähtien ja on ollut keskeinen osa Suomalaisen
Tutkimuskeskuksen toimintaa. Tutkimuskeskus on ollut
toiminnassa vuodesta 1942-
lta lähtien ja on ollut keskeinen osa Suomalaisen
Tutkimuskeskuksen toimintaa.

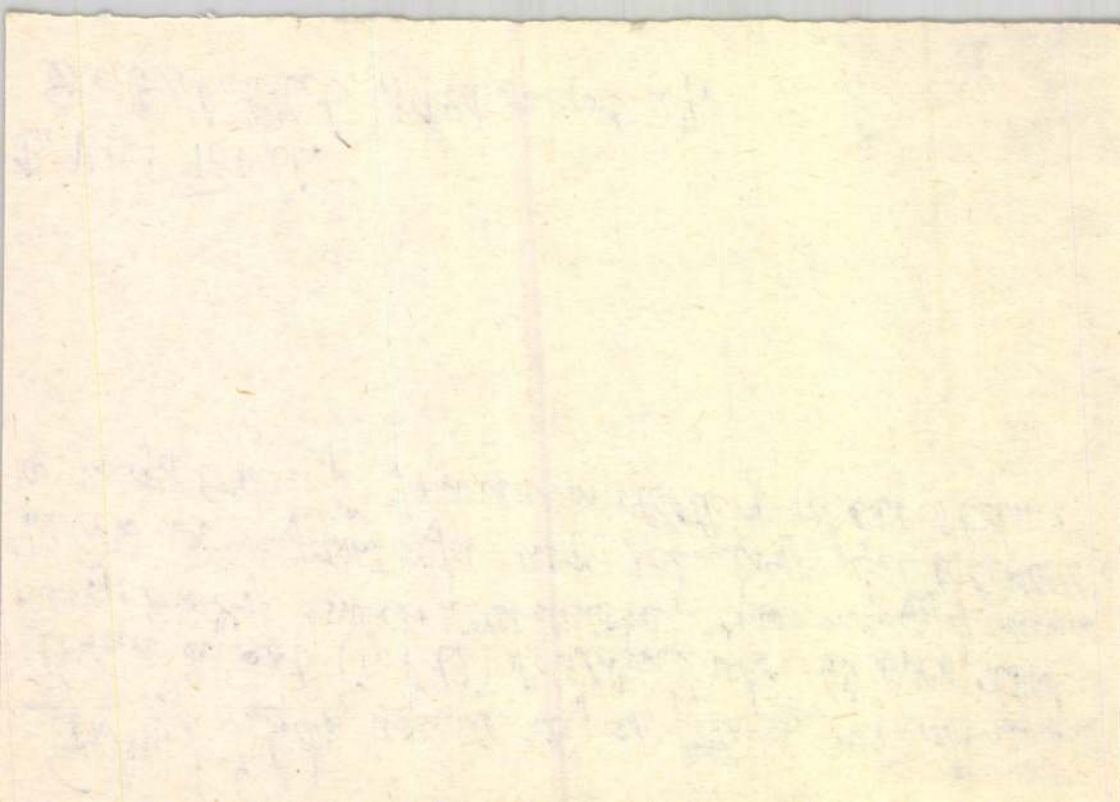
Lehti Lähti: Suomenkielinen tutkimus, ammattitieteellinen.

Suomenkielinen tutkimus, 1981. nro. 30.

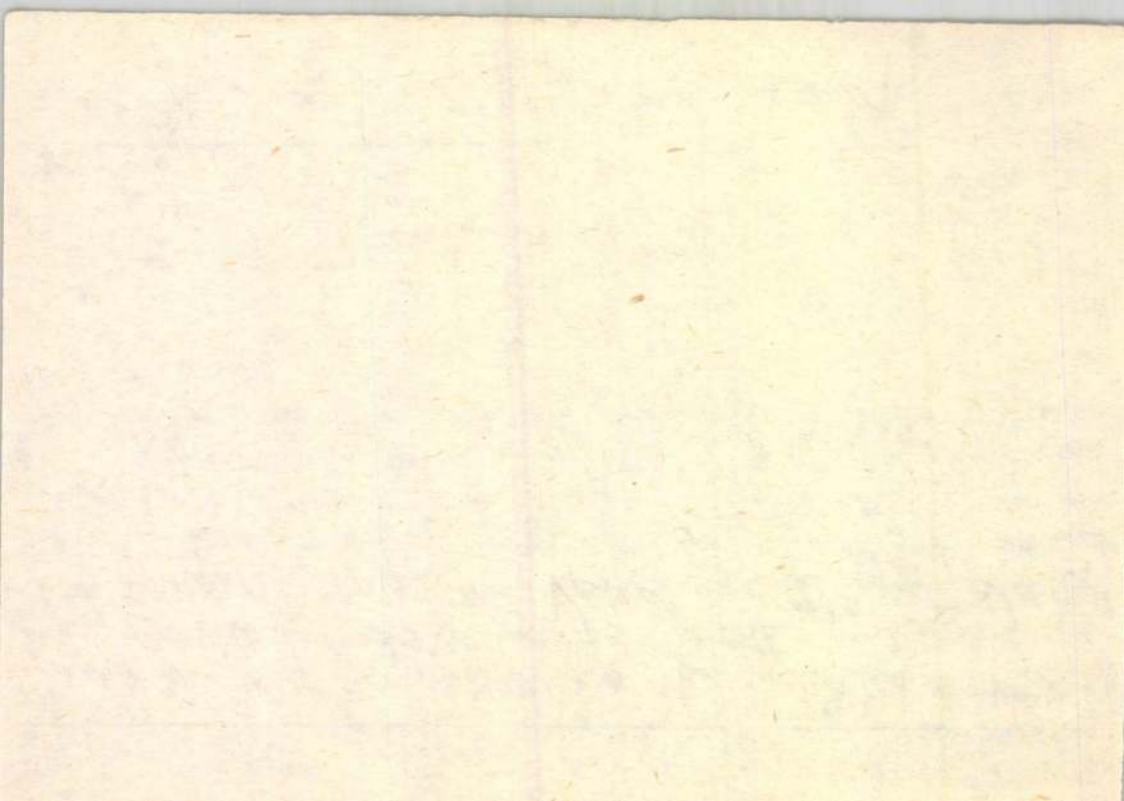
Siung Jahn, Kowli-diga, Jats-gre-fikunmink
Bakm dipot (Padi) ke Timbunan 65 dik, kore -
Keny, kin an ember. Kintatere, cime, tanga nuna.
Ialam an ngantaja, kery kaminvegi d laktat
a mangy Siungy, gatan medett a to krekdm.

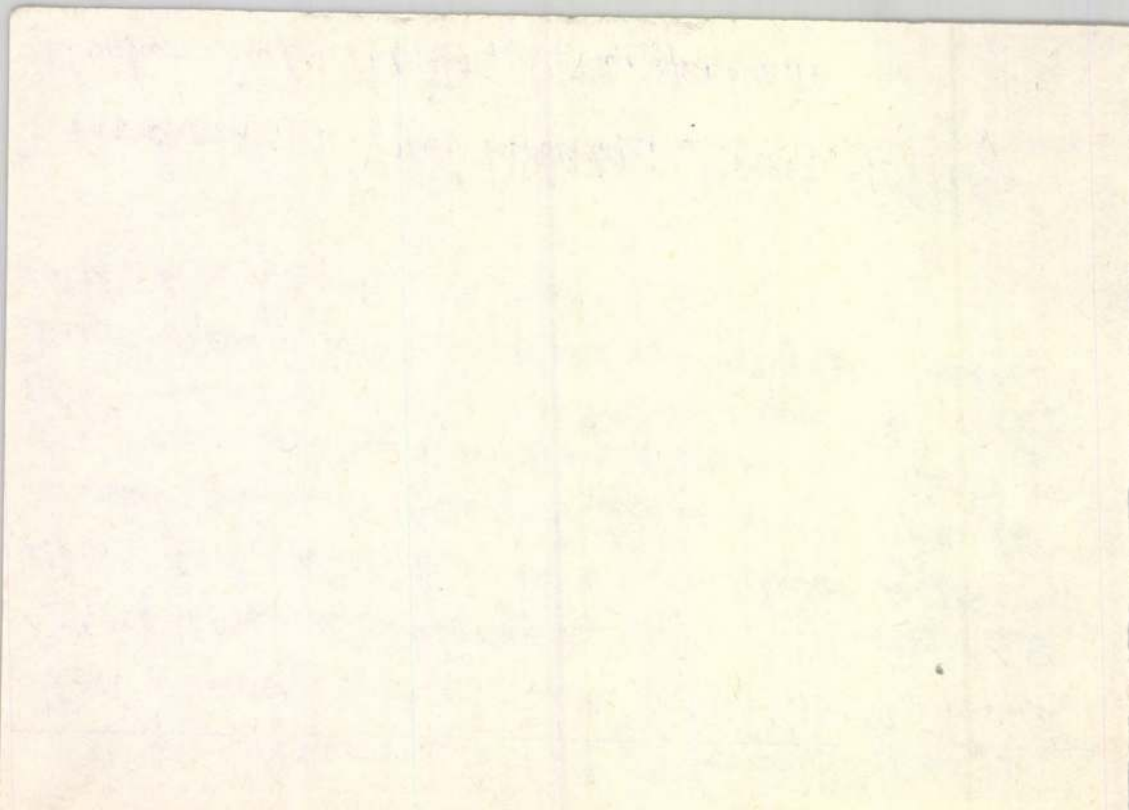
B.N.E.: Padi.
Snowball Field, 1981, meet. 27.

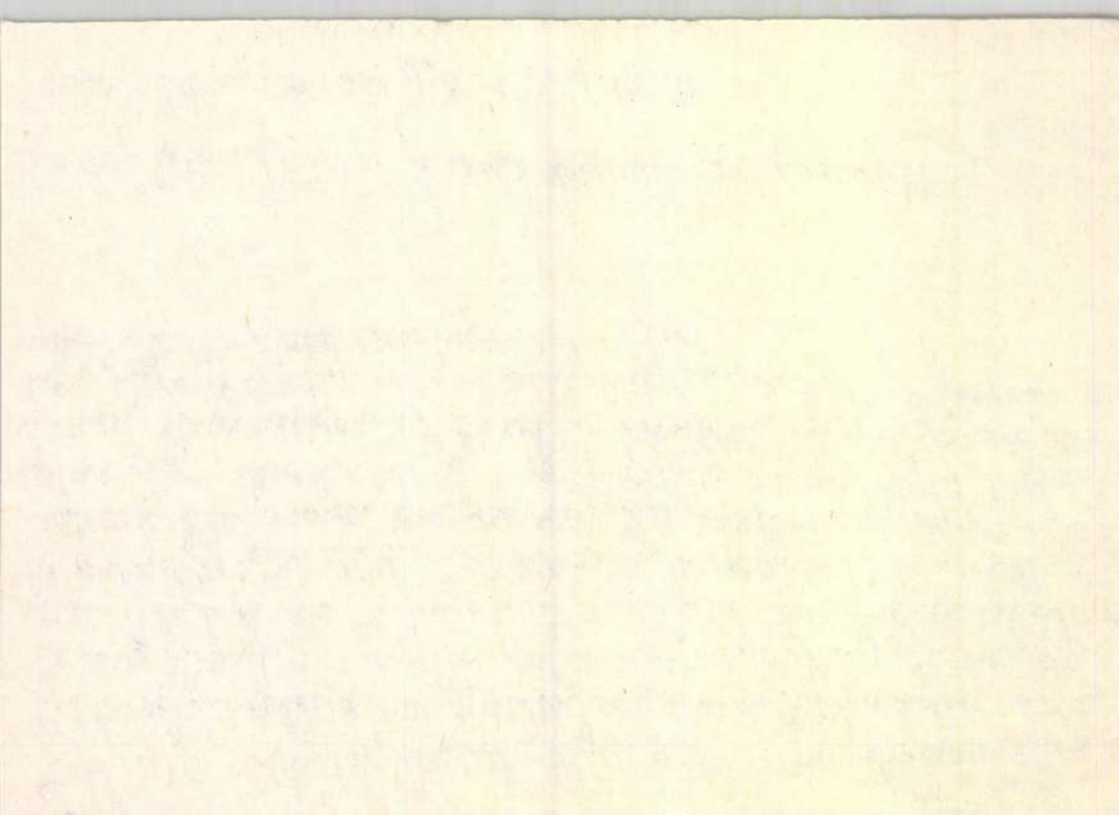

1981. X. 9. 4. 25 / N. /
1/2 negett!

Stühny. 1/2
Kalka. 1/2
my. maradande iradbe gupht py pötine sa
lot forga 1/2 a 1/2 "Varelye callagryt olott"
Smaradunkie ein' felenje myy marqat akrotörny, akrot
kime ma n, an agyrom pötän chitetitete takan me-
gia a agfontarab: Ondiel Bida, egy jany, Stühny 1/2
nim metatara a got berdet gelyatke kategywolyada
1/2 vorokhott.

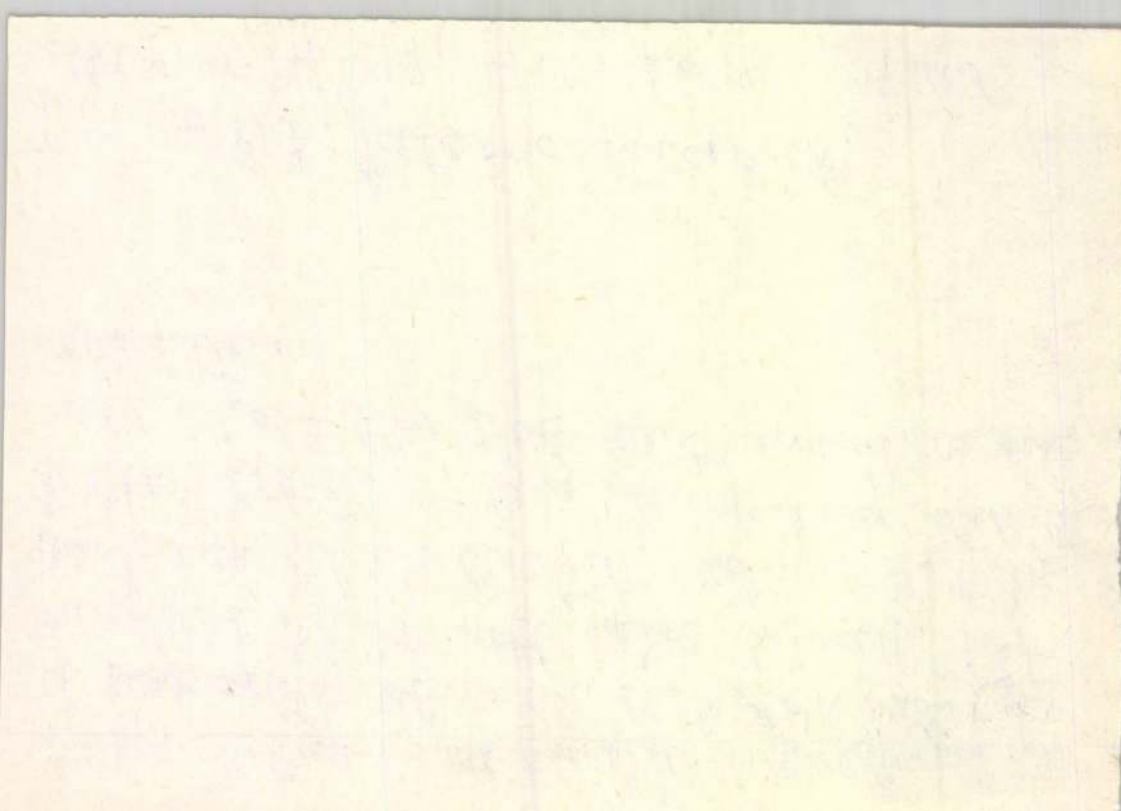

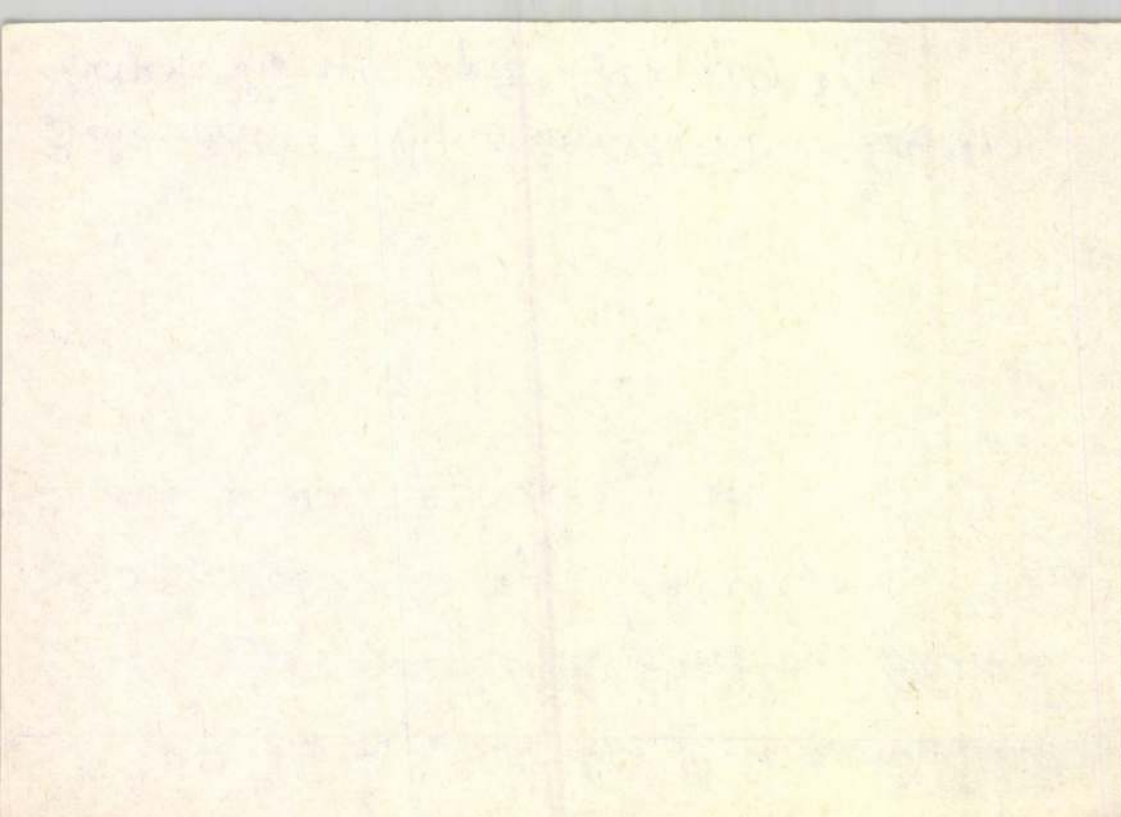

Stony, 4th, Knott's - a grassy
A Renkarrat Mintarek alprotokoll
alapitot Knott utt Cole John, for
Bertham, 4th, Knott's, Stony, John,
Elder John. - 3rd, Knott's, Stony,
most well for the mint
milked.

P. Grallo's 2nd: fatness
Mayer Knott, 19th, Feb. 20. 24. old.

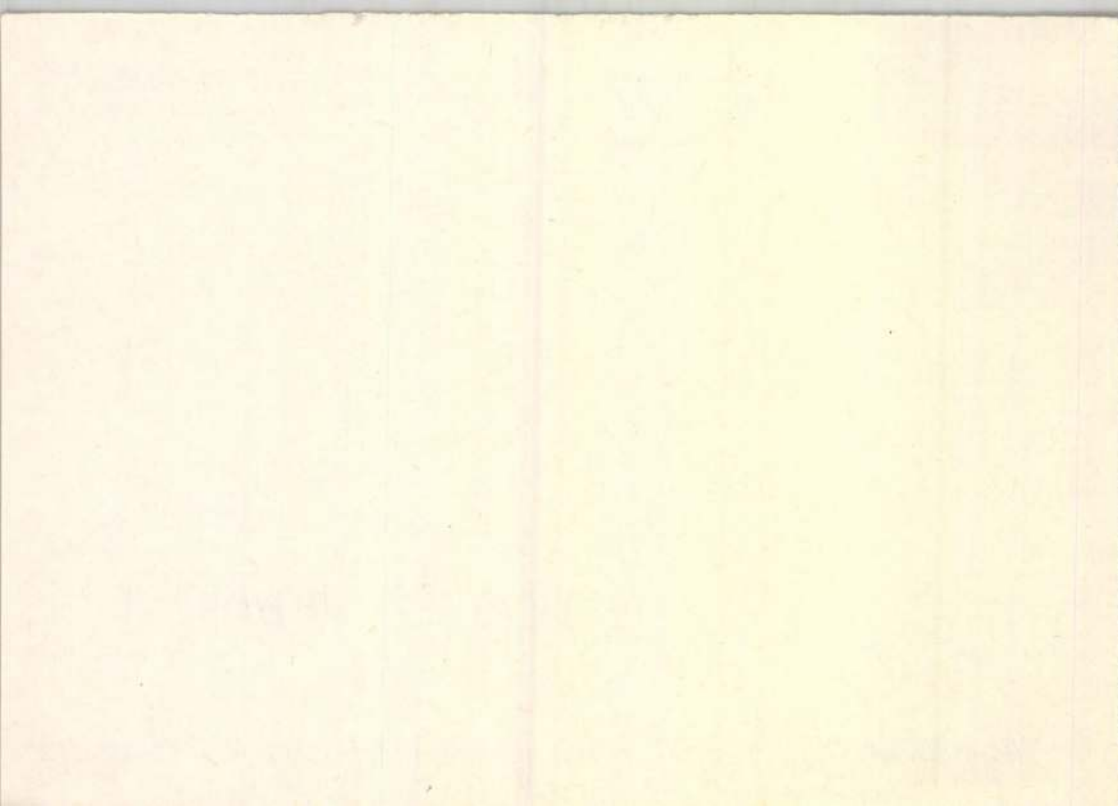

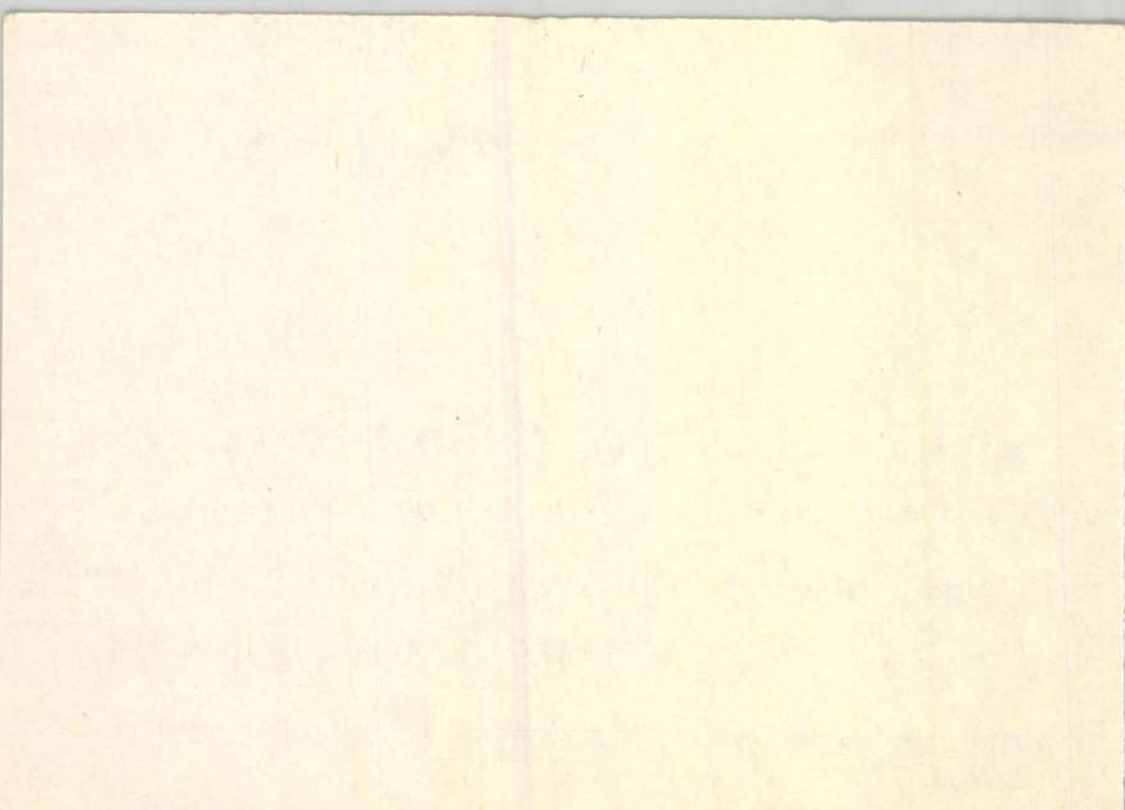

Stromek Meyer, Nikolaj, 19 Febr. 1924.

"
" (p. kar. tur.)
" (rept)

"
" Stromek Meyer, Nikolaj, 19 Febr. 1924.

Frömy, Nilsen, Loko

d. Boddinges Kuba

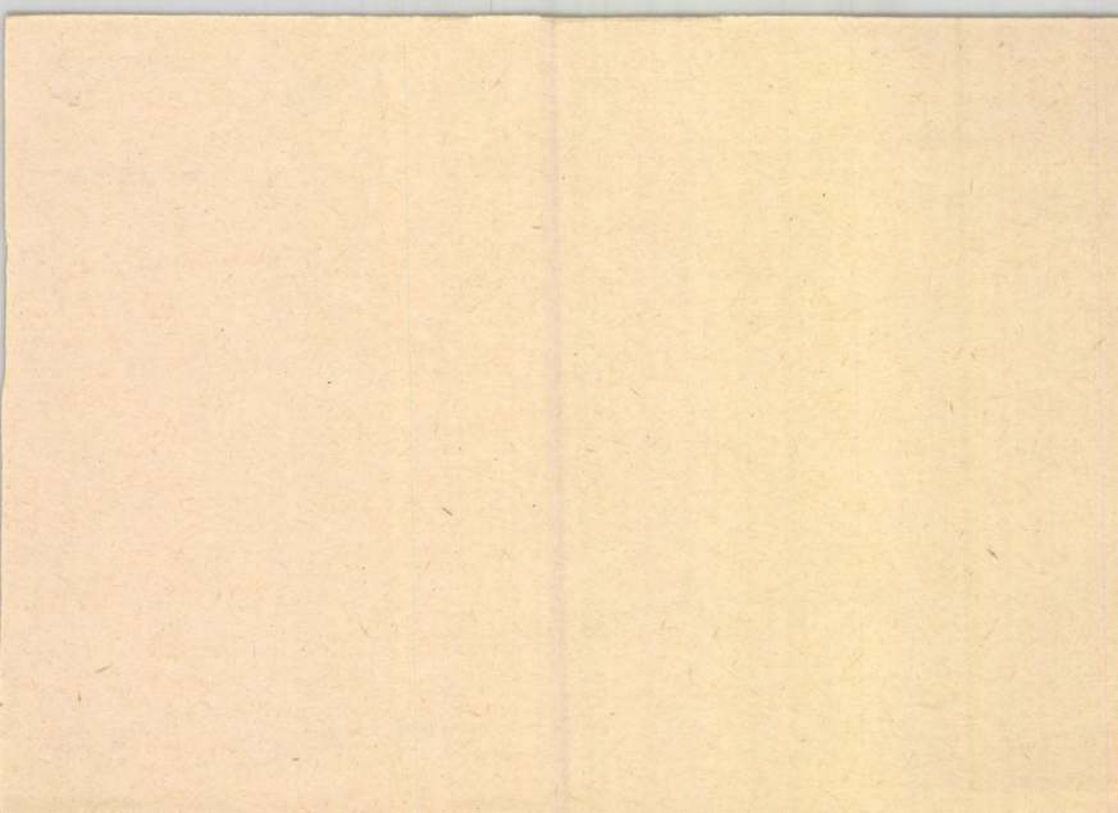
-: Kriška

Teleskop

Peri 1982. nov.

xxv/10

Bortl's

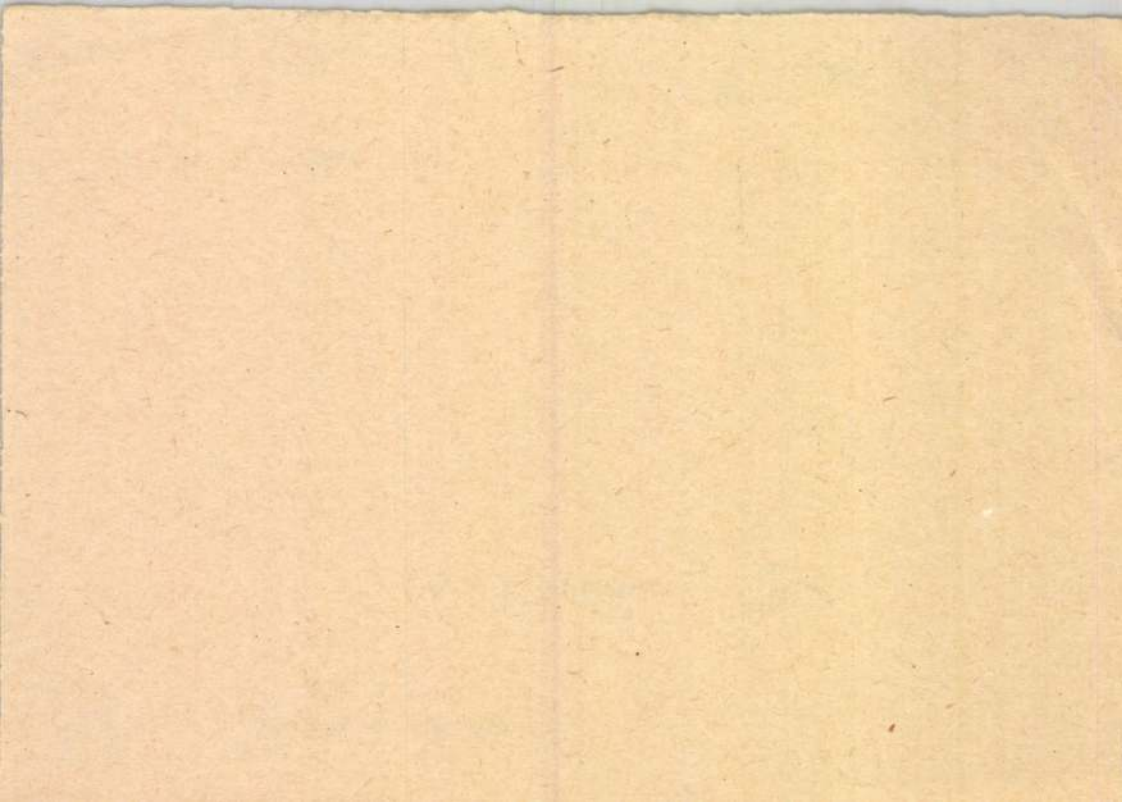

Brünnl: Johann, Peter

A: Bräutlinz Hans

-: Gypozm in Wert - "

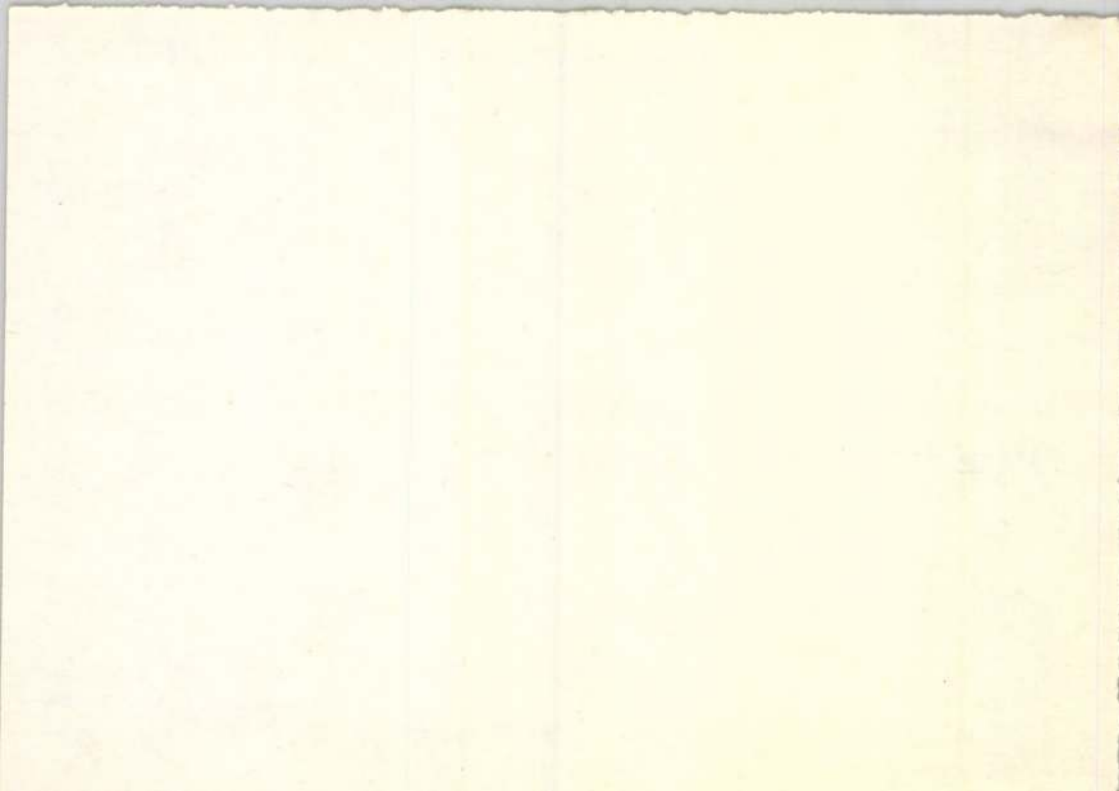
Estetico Todarum Br. 1983. April. 25 xxvii/8

George Estlin Johnson

Ways of Life: Reminiscences of a
man in a man

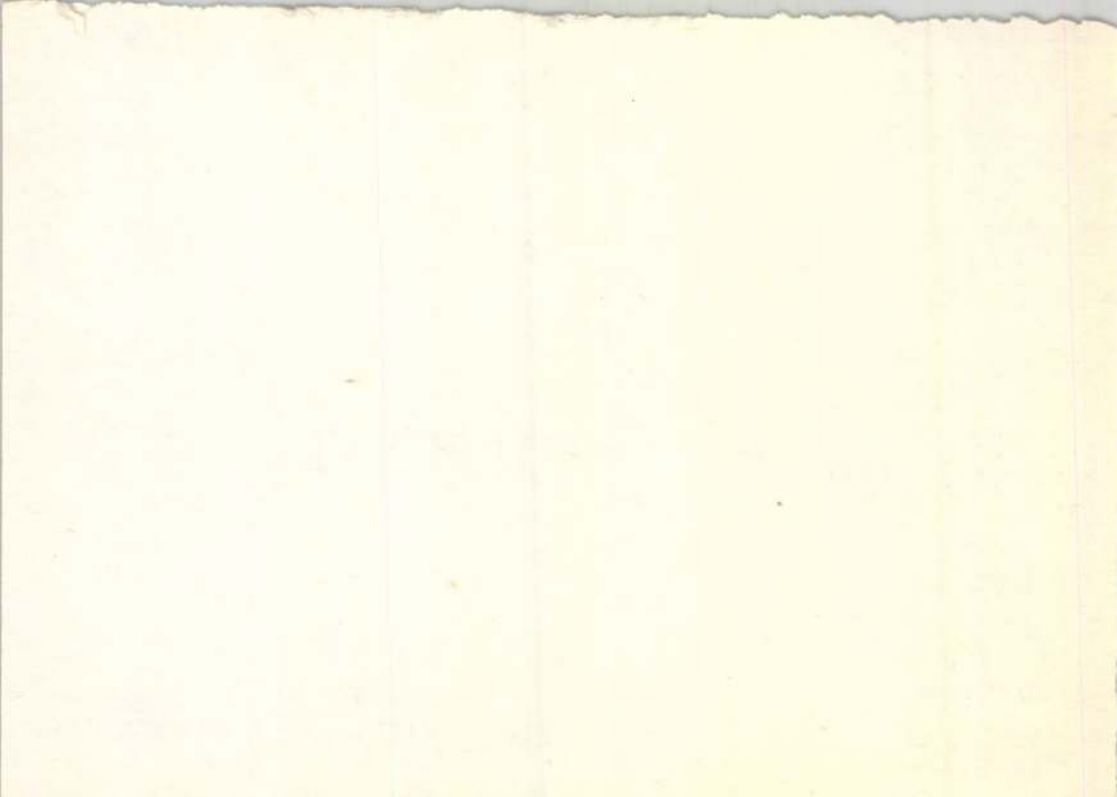
Waverly, 1982. 200 pages

Munich, 1982. December

Sakura Warden: A special festive

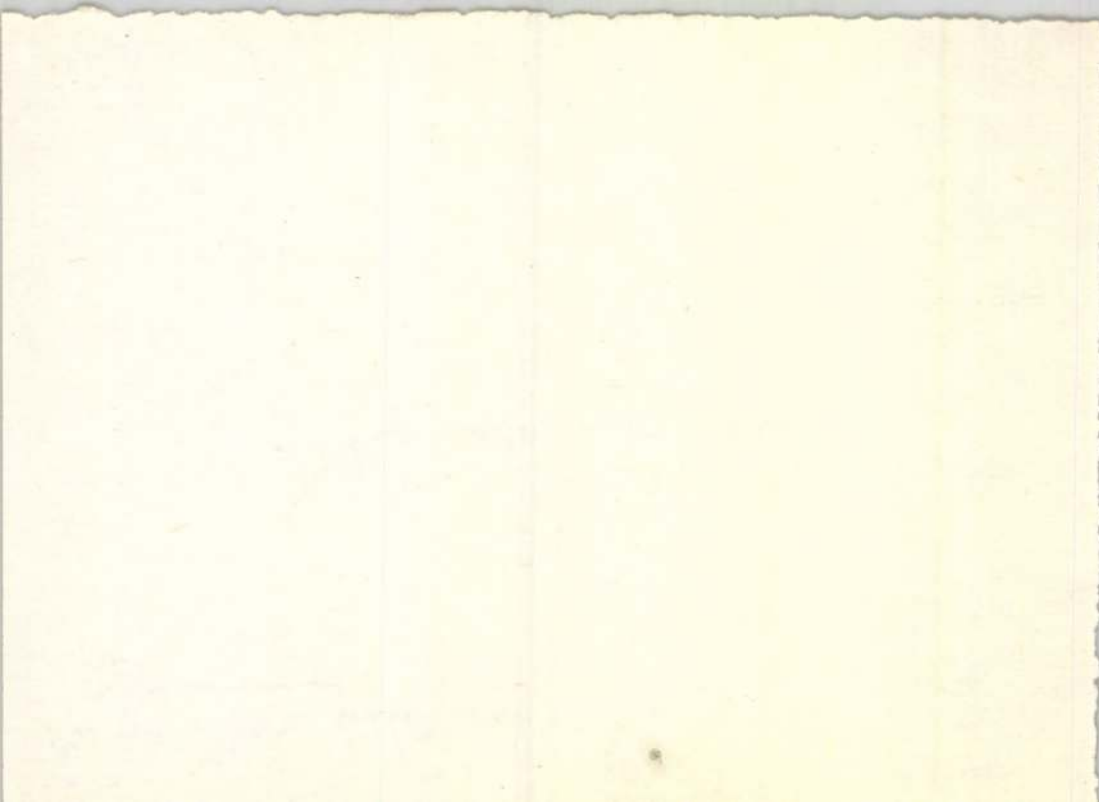
George Storan Postmaster

George John Beckwith

Stiller Kasse: Kasse in Kasse

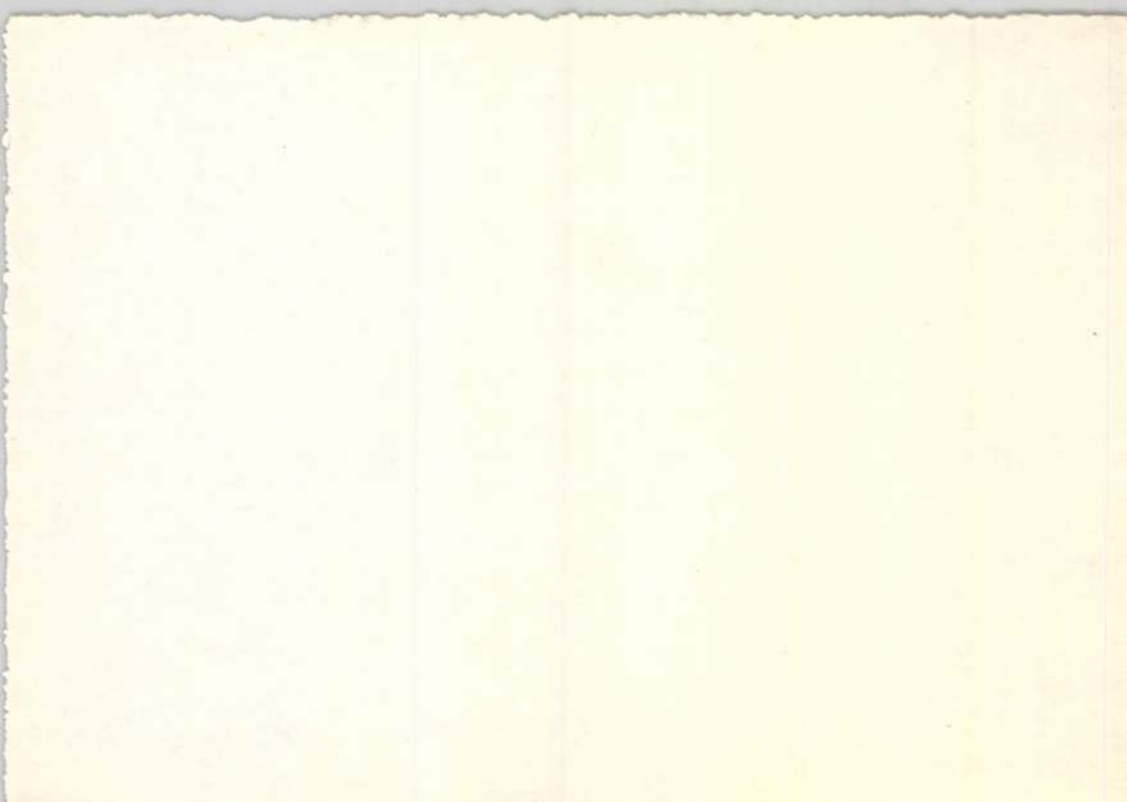
London, 1983 - Januar

November, 1982. Augsburg

Essay Study: Adapte multitudine in plures

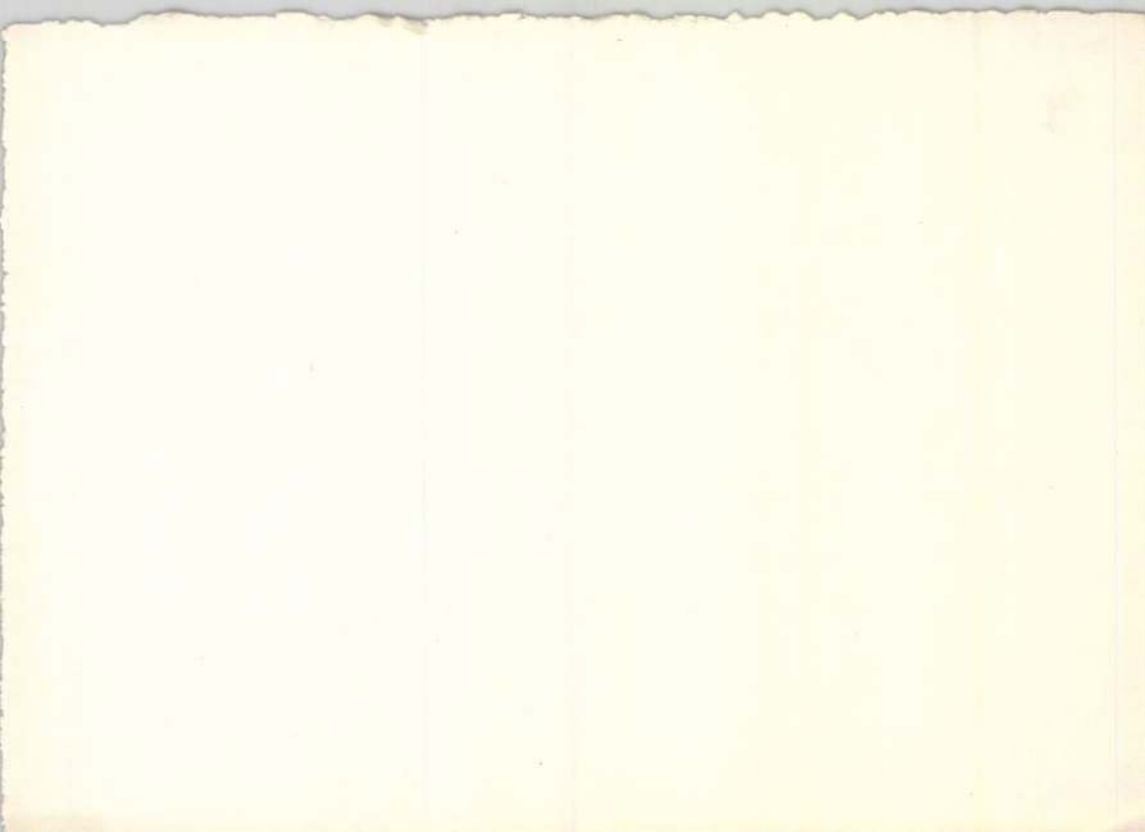
George Johnson Frankfurt

Kuwait, 1983. November

Abansahy Gal: Diplos theobromae

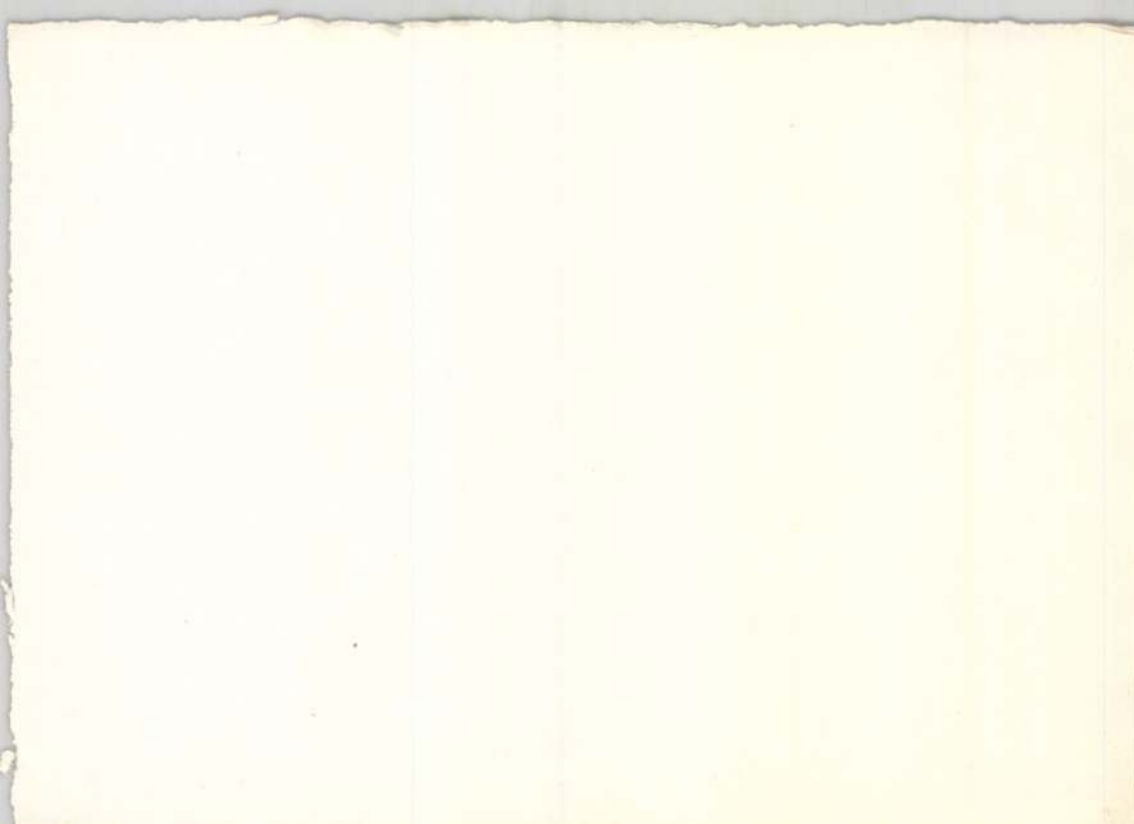
George Tetsan

Humboldt, 1843. Oberer Teil

Stippen Rinde. Linen Makulaturpapier
Fadde 1/2 Zoll. Druck mittelhell.

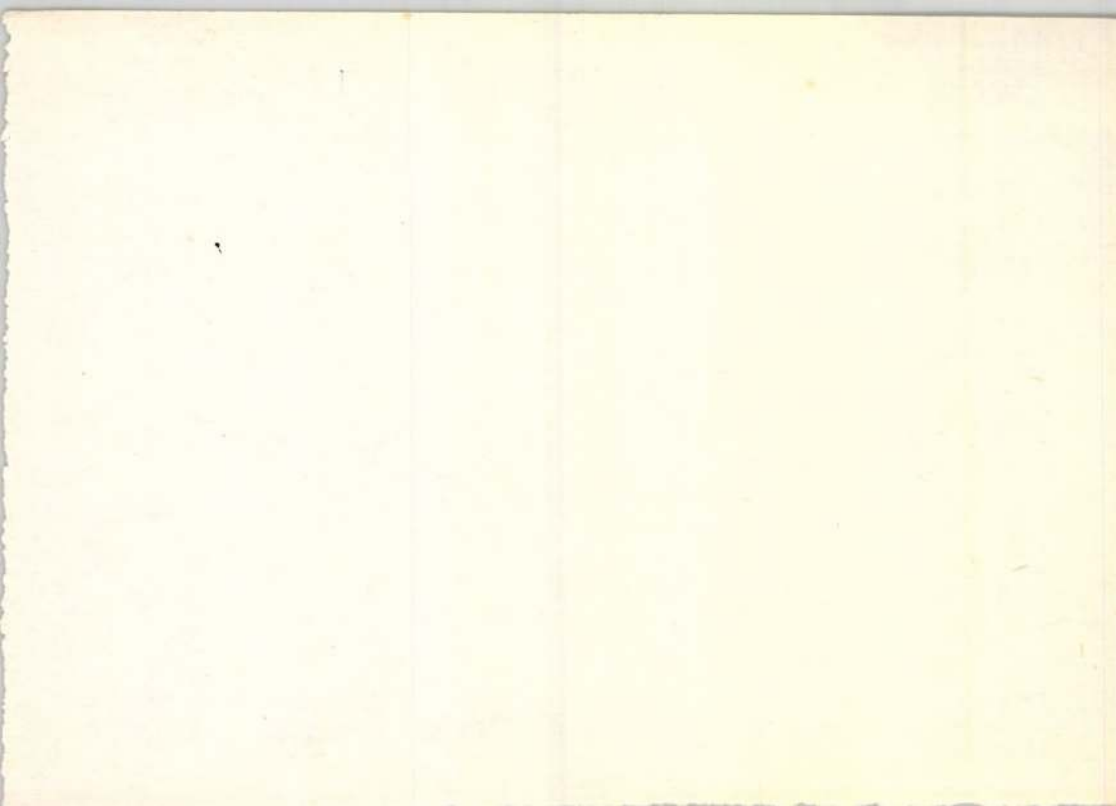
George John Frederick

Museum, 1982. München

Georgy Gaber: Kary & Family

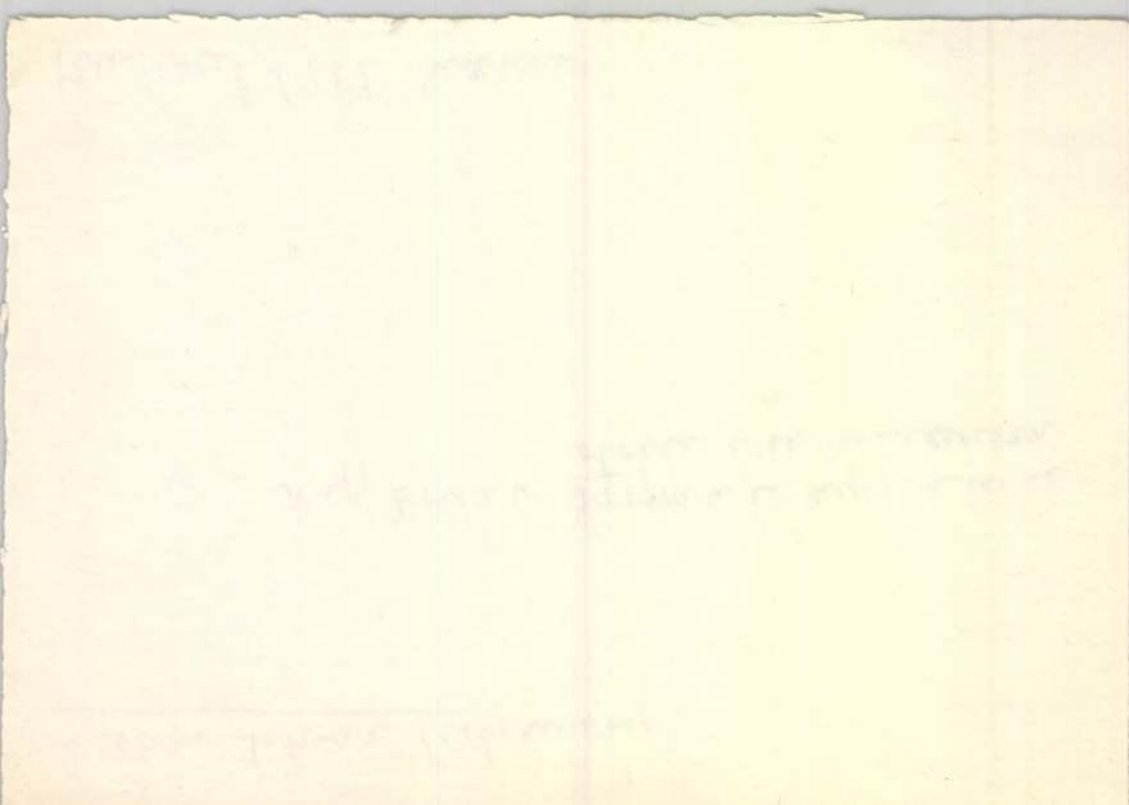
George John Johnson

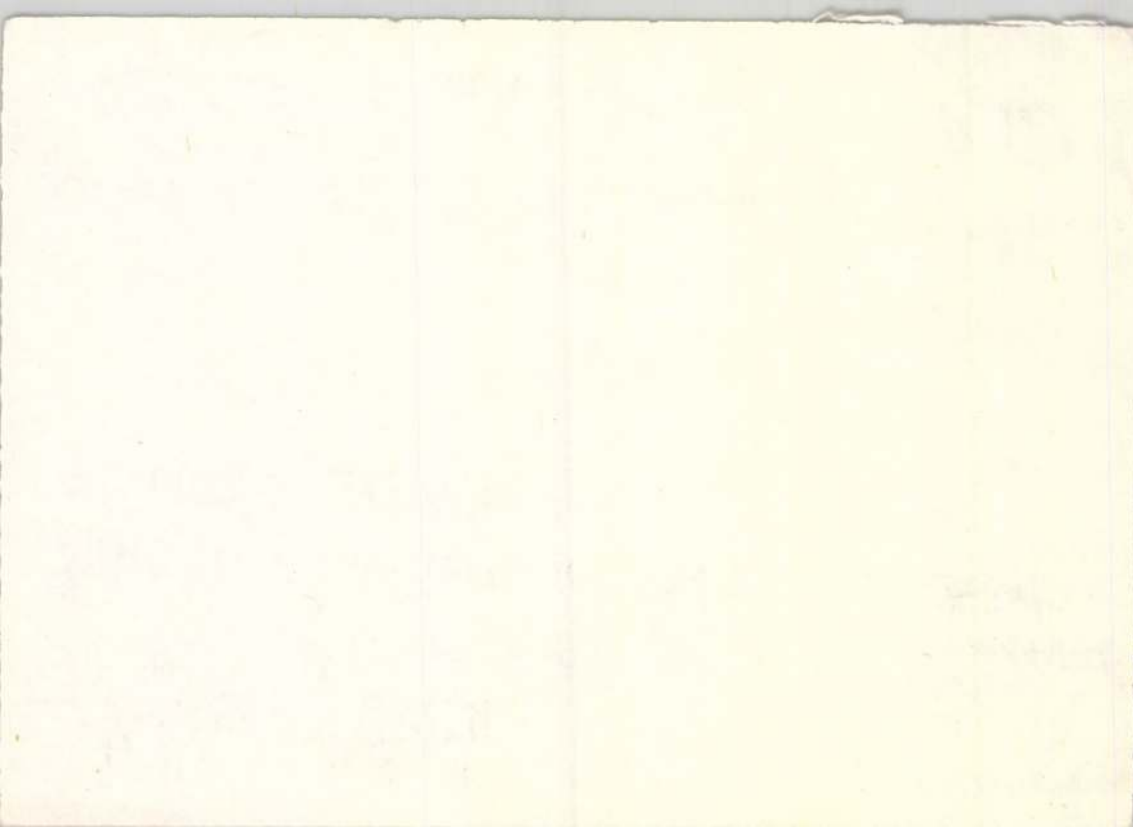

Journal, 1982. Mexico

May 7th: Program to investigate
atmospheric moisture

George John Palmer

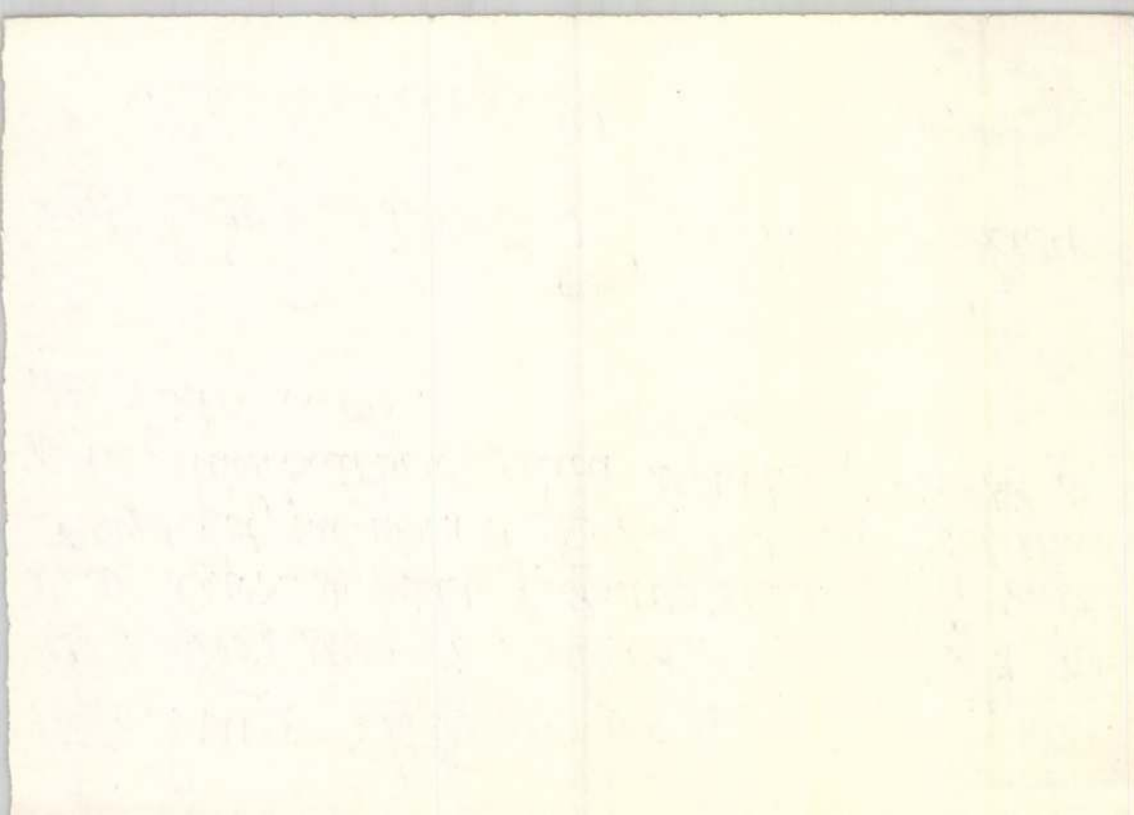

Wepmaberdig, 1945. Jekt, 26,

Kali Sander: Lewetan Beker menggelan,

Stromy. Mithu pitemmuan
A Beker menggel Lewetan amikla gyo-
man Kuer-mgonda pemataduda plitti mat.
Chyagat menggel a XV. m. maggar motaland
male, mimeratise kinte munda pematte se-
mel katalakti.

Szónyi István

Felgyházit az Új Magyar Művészet Egyesülete

te tagjának hívta meg Gadányi Jeno ajánlatára,

Szónyi István és Aba Novák elismerésére.

Alföld 1974/6/60

Sz. Kurti Katalin: Felgyházi pályakezdése

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO

Szónyi István

festésze a példa arra, hogy Nagybánya művésze ma is elevenen él művészetünkben.

Dei Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvtárhoz 1975 104.00.

Кольеры Коммунистического союза молодежи
Костюмный отдел: Платья, сарафаны, блузки

Сарафаны, блузки, рубашки, платья, костюмы
для молодежи и взрослых. В наличии имеются также
детские костюмы.

Удобно
Исходно

Szónyi István Festőművésze

1974. XII; 15. Petőfi 10.09. / / V.

Láttuk, hallottuk

- December 20.-án Békéscsabán, a múzeumban grafikai kiállítás nyílik. Erről szól, Solymár István.

- A grafika úgy tűnik, sokszor többet fog, nagyobbat markoló testvéreinél. Festészetünk mesterei gyakorta teljesebbet alkotnak a grafikában. Erre a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum új szerzeményei között is találunk példákat. Szónyi István Kis ... kompozíciói, rézkarcai, nem alábbvalók, festészeti termésénél. A festő Szabó Vladimír elsősorban rajzművészetével vált korszalkunk különös, nagyhatású, és nemzetközi értékelésre számotartó alkotójává. Kohány György monumentális életművében, a rajz, a vezérfonal. Rajzban soha nem bicsaklott meg, a legrosszabb körülmények hatására sem. Festő Volt Kondor Béla is, az új, magyar grafika, fiatalon eltávozott mestere. Papiro, fehér-feketével alkotta munkásságának legteljesebb részét. Valahol Székely Ber-

talannál, Mednyánszky Lászlónál kezdődik az új szerzeményekkel jelzett Horizont, és eljut grafikánk olyan eredeti mai mesteréig, amilyen Csohány Kálmán. Kass Jánost, Pásztor Gábort, Gácsi Mihályt, Lóránt Jánost, egy-egy emlékezetes mű képviseli ebben az együttesben, mely 60-nál több művész munkáival sem tekinthető még a magyar grafika, valamilyen történeti körképének, inkább csak elindulásnak, a gyűjtőmunkában. A Munkácsy Mihály Múzeum, jóérzéssel választotta a képzőművészetből fő gyűjtési feladatát, nagy léptekkel haladhat, értékes, gazdag gyűjtemény létesítése felé, ha munkáját közösségi, társadalmi támogatás segíti.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

Szónyi István

emlékmuzeumna Zebegényben található

Magyar Hirlap 1975/188/6

Bojár:Művészet Nagymaroson

1871

1871

1871

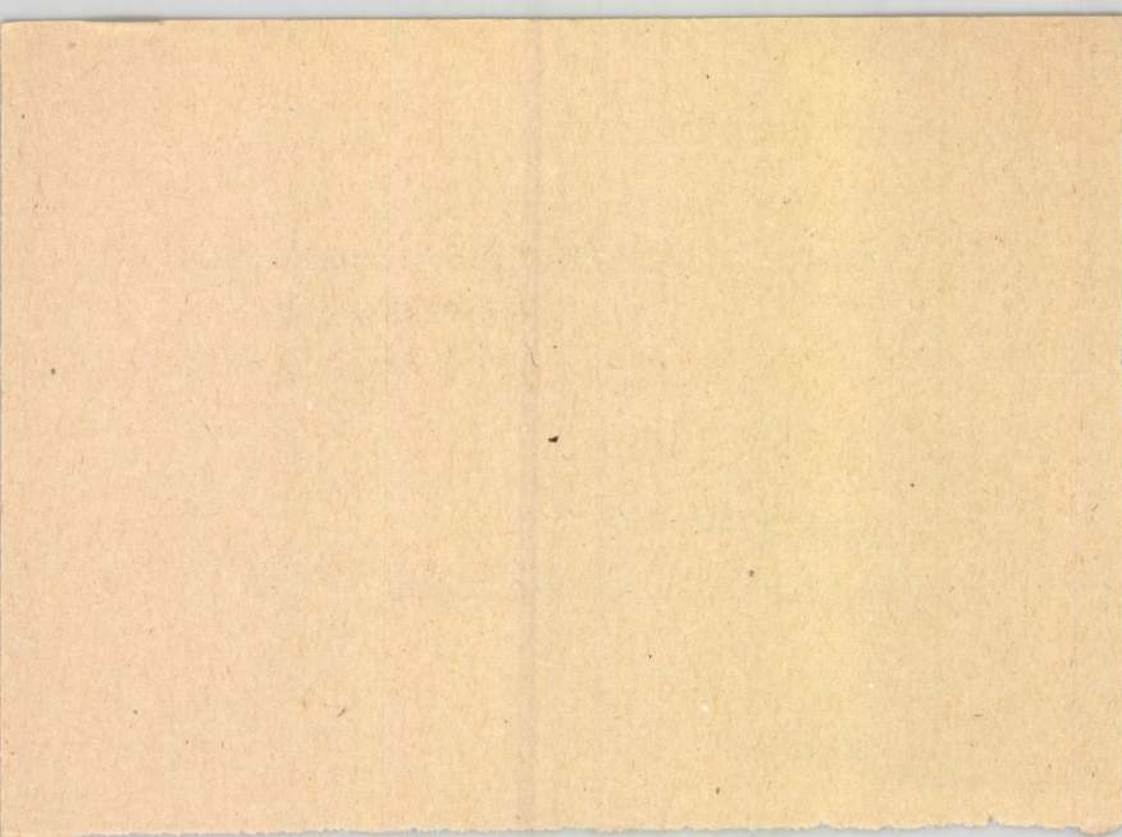
1871

Szónyi István

alkotta a csepeli főposta szekkóját

Rajztanítás 1975/1/2

Dr Maksay:Képzőművészetünk 30 éve

Szőnyi István

ráckevei Ady Galériában látható Fegyő Béla több
olajfestménye, Csik István alkotása, melyet a Képzőmű-
észeti Alap adományozott, Szőnyi rézkarca, Pleidell
ános, König Róbert tusrajza, Váczi Zsuzsa alkotása.

Rajztanítás 1975-3-31

Losonczi:Ráckevei Ady Galéria

1875-1876

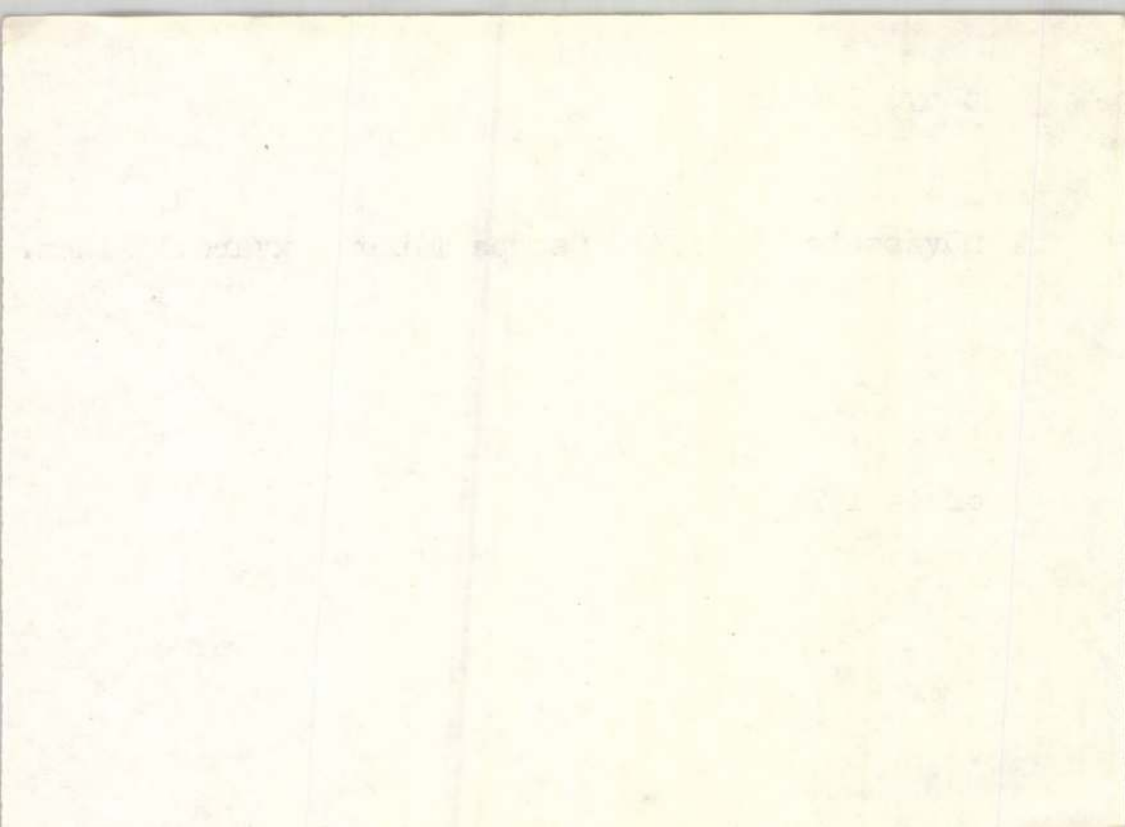
Received of the Hon. Secy of the Interior
for the purchase of land for the
use of the Indians of the
tribe of the
of the
of the

1875-1876
of the

Szőnyi István

művészete közre áll Csorba Tihor akvarelljeihez.

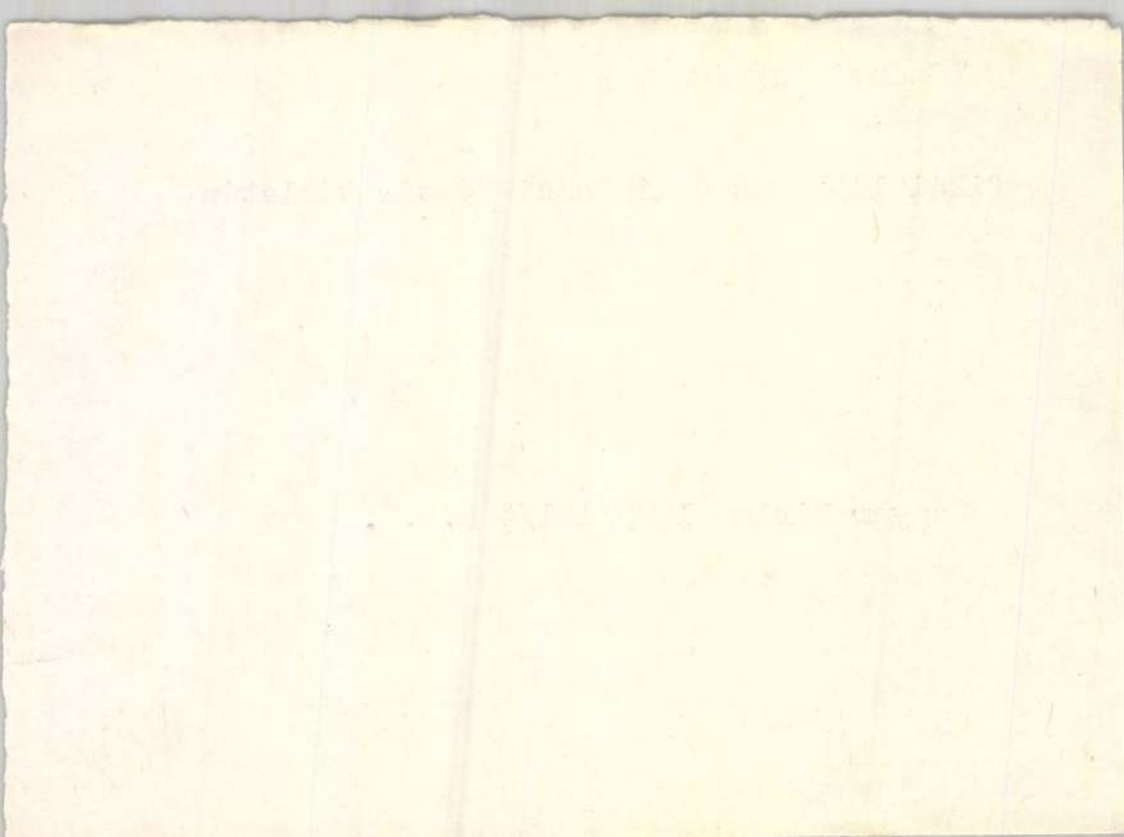
Forrás 1971/4/68

Szőnyi István

grafikai láthatók a Miskolci Képtár tárlatán

Magyar Hírlap 1975/121/4 N.S.L.

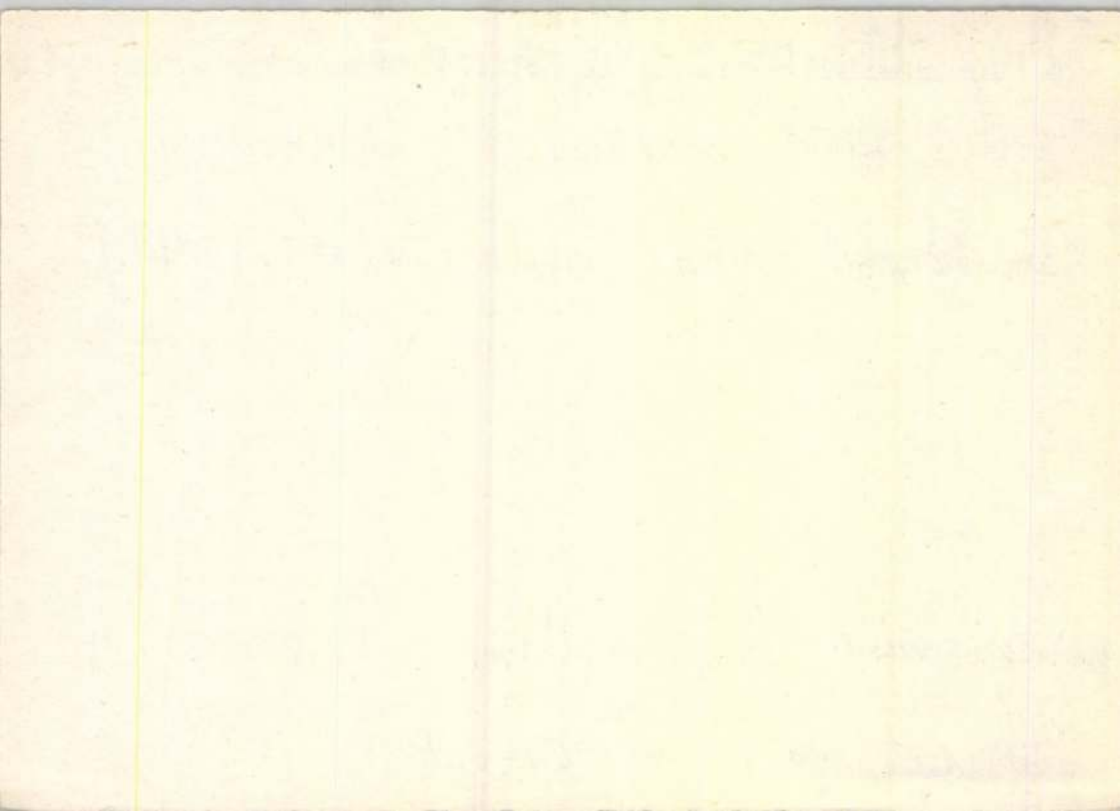
Swömyi István, kalligraphus és grafikusművész, 1894-1960. / a) Feljegyzés

"Tavaszi szántás", vaskar, 22 x 29.3 cm, 1927. | rept.

"Csónakrakások", vaskar, 9.7 x 15.1 cm, 1932. | rept.

Központi Rész: a grafikus Swömyi.

Művészet, 1984., 60-61-ald.

Szőnyi István

első bemutatkozása az Ernst muzeumban volt.

Dési Huber István: Művészeti írások

Kossuth Könyvkiadó 1975

165.o.

1874

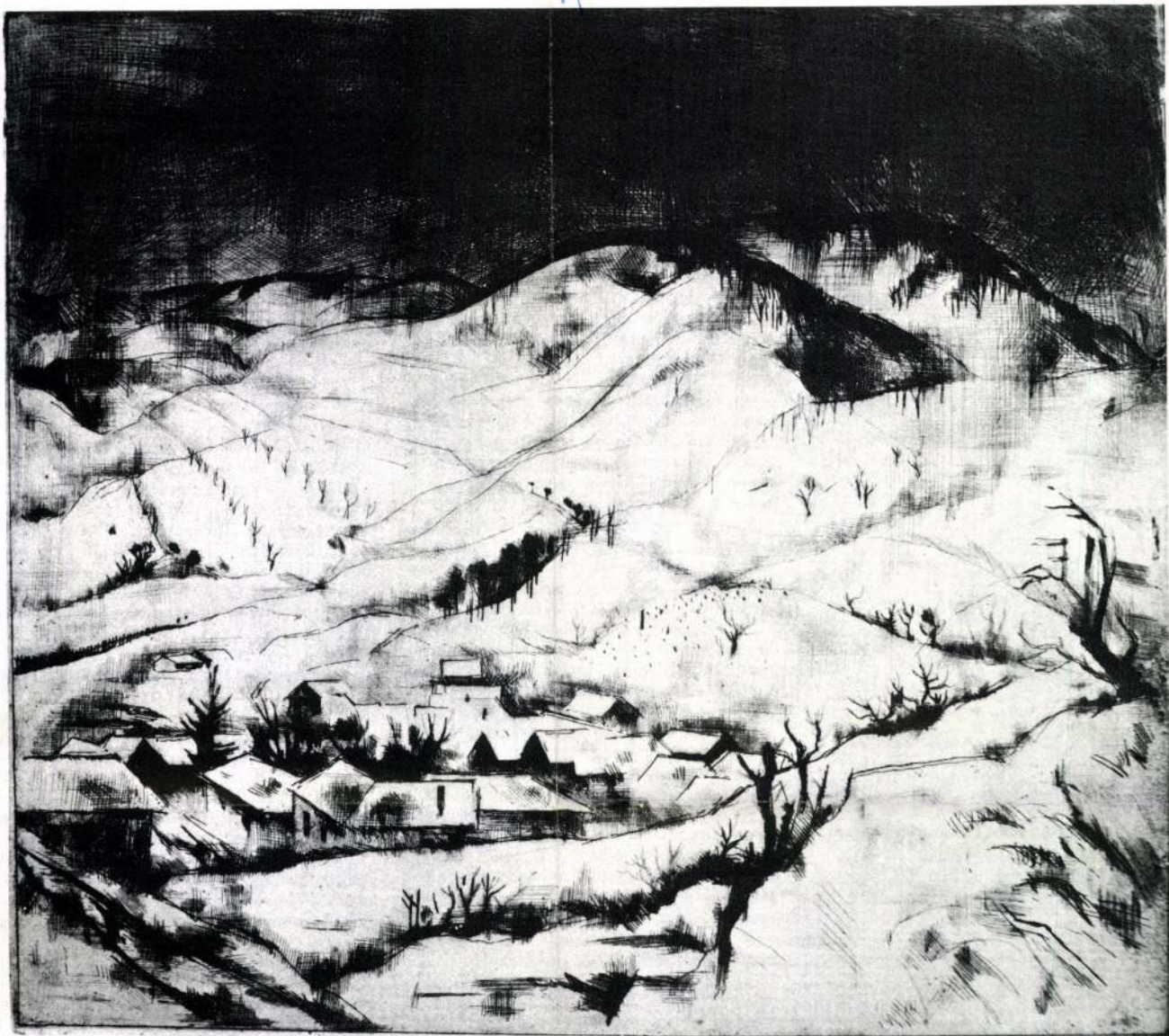
1874

1874

Szőnyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1894-1960).
3.) Folytatás.

Művészet, 1994., 63-64.

Napló

Szőnyi István: a grafikus művész

Szőnyi István: Behavazott falu (Tél Zebegényben), rézkarc, 27,2x31,4 cm, 1928 (fotók Gajzágó J.)

Rideg Gábor főszerkesztő
Rozgonyi Iván olvasószerkesztő
Menyhárt László rovatvezető
Sinkovits Péter rovatvezető
Kovács Gyula főmunkatárs
Lóska Lajos rovatvezető-helyettes
Székely Ágnes tördelőszerkesztő
Acsay Judit munkatárs
Nagy Zoltán munkatárs
Somfai István képszerkesztő-fotóriporter

Számunk szerzői

Hán Anna nyelvész,
ELTE szlavisztikai tanszék

Körner Éva művészettörténész,
MTA Művészettörténeti Kutatócsoport

Krunák Emese művészettörténész,
Magyar Nemzeti Galéria

Kovács Péter művészettörténész,
István Király Múzeum, Székesfehérvár

Rényi András művészettörténész,
ELTE esztétikai tanszék

Heitler László festőművész, művészeti író

Peternák Miklós művészettörténész,
Magyar Nemzeti Galéria

Napló

„Meglökött csendéletek”

„A giccs örök kategória, mégis vannak virágzási periódusai, amelyek többek között meghatározott társadalmi állapothoz, a bőség korszakához kötődnek. Ilyenkor a rossz ízlés előtte jár a jónak, az olümposziakat, a magasrendű művészetet akarja utánozni, hogy esztétikai rangra tegyen szert – ez azonban végül is nem sikerül”
Abraham A. Moles

A cím, Wahorn András egy munkájának a címe nagyon pasztikusán fejezi ki a Fészek klubban tavasszal megrendezésre került tárlat jellegét. Valóban „lököttek” egy kicsit a kiállított munkák, hiszen nagyrészt a század eleji művészi giccsok kerültek bemutatásra és ennek mintegy ellenpontjaiként kortárs művészetünknek, elsősorban festészetünknek néhány meghatározó darabja. A jó tárlat nem csupa színvonalas, esetleg gyenge művek egymás mellé függesztéséből áll össze. A jó tárlaton az alkotások a rendezés jóvoltából egymást erősítve válnak egy egésszé. Ez történt a Fészek művészklubban is: nagy súlyt fektetett a tér berendezésére az anyag gazdája és a kiállítás életrehívója, Vörös-váry Ákos.

A Fészek kis kiállítóhelyiségében a századelő levegője csapta meg a nézőt, hangulata volt a teremnek, karaktere, melyet csak jellegzetes műtárgyegyüttesek produkálnak. Az ajtón belépve egy biedermeier bútorokkal berendezett szalonban találta magát a látogató, és a terem „falain” giccses képeket, a bútorokon pedig ugyanilyen tárgyakat szemlélhetett meg. A giccs lényegét tekintve kortalan, megjelenési formája koronként más és más: legyen az egy 1900 táján készült aktot ábrázoló festmény, vagy egy napjainkból való, női arcot erősen hiperrealista stílusban ábrázoló levelezőlappal.

A kor hétköznapjait nem a műalkotások idézik meg, mert azok ha jók, időtlenek, hanem a hétköznap tárgyai: apróhirdetések, kosztümök, dísz tárgyak; a Vénusz óvszerreklám és a máriazelli sorozatban gyártott porcelán Mária-szobrok.

Ezzel el is jutottunk a giccs legegyszerű-

gözzött le. S ezt nagyban elősegítette a ötletes tálalás: a falon induló, majd a mennyezetről belógó képek sora, a kiállítási térben létrehozott különböző meghitt zugok és sarkok, az installációt helyettesítő valóban szép bútorok. Ez utóbbiak biztosították azt a keretet, mely mintegy körülölelte a századvég polgárságának giccstárgyait. A bemutatott kor ideális: a békeidők, a relatív jólét, a polgárosodás elősegítik a giccs fejlődését. És még valami. Kapcsolatunk Ausztriával és Németországgal: München ez időben a giccs egyik centruma. A polgári jólét biztosította gondtalan életvitelnek meg kellett teremteni a formáit is, azt a közeget, amelyben egy kiegyensúlyozott, a közép-szert kedvelő pragmatikus élet zajlik.

Nem a legegyszerűbb giccs, a tavon úszó, hattytűt ábrázoló festmény – ilyen is volt kiállítva – a legkárosabb, hanem rafináltabb társai: a század eleji olajnyomat, amely az emberi élet egyes állomásait mutatja be a bölcsőtől a koporsóig, magyarázatokkal, vagy a falból kiálló posztamensen női fejet tartó bronzék.

A giccs dűsan burjánzó számtalan fajtája közül a Fészek Galériában csupán egy típus volt felmutatva: a „képzőművészeti giccs”. A kiállítás életrehívójának annyira tetszettek a tárgyak, hogy a giccs ugyanolyan polgárjogot nyert a bemutatón, mint a művészet. S a boldog békeidők tárgyainak igényes kivitelezése sugallta is ezt, ellentétben a maiak rossz anyagával, silány megmunkálásával, kérészetével. Az élet minőségét nem környezetünk tárgyai teremtik meg, a róla alkotott képről mégis sokat elmondanak, jelen esetben például azt, hogy századfordulón még a giccs is reprezentatív voltak.

A kiállítás fin de siècle hangulatot áraszt, de bemutatásra kerültek, igaz csak szórványosan, napjaink giccsai is valamint néhány a giccsból merítő pop artos objekt.

A művészetként fellépő giccs talán a legkárosabb, hiszen a jóhiszemű tájékoztatlan ingoványos talajra csábítja, és e csábítást hitelesítik a reklám- és a táncdal-szövegek, a kommersz filmek is. A giccs pedig remek, könnyen befojadható pő-

FESTENI JÓ!

Szónyi a Vigadó Galériában

Befelé panaszkodó típus volt. A visszaemlékezések tanúsága szerint bajait alulfogalmazta vagy el se nagyon mondta. Ha Szónyi István netán megéri a születésének kilencvenéves évfordulójára rendezett *vigadó galériabeli* kiállítást, szóban talán csak örömeinek ad hangot. Neki is tetszene, hogy a legforgalmasabb belvárosi helyiségben, az idegenforgalmi szezon legközepén csábíthat híveket természetelvű festészetének, hogy magányúteményekbe bezárt képeivel újra találkozhat a néző, hogy Rómában élő lányának és vejének, Triznya Mátyásnak ajándékozott művei, egyebek között pompás gouache-kollekciója, végre Magyarországon vendégszerepelhet. Legendás jó természete, büszke szerénysége minden bizonnyal akadályozná annak elmondásában, amit egy recenzensnek nemcsak szabad, hanem kötelessége is kimondani. Hogy korszakos jelentőségű főművek nélkül (*Zebegényi temetés*, 1928; *Eladó a borjú*, 1933; *Este*, 1934) akkor sem érdemes emlékkiállítás rendezni, ha az *Anyám*, az *Esernyők* és a *Kerti pad* jelenléte az esztétikai minőség felsőfokát szavatolni tudja. (Mintha csak egy külföldön rendezett Rippl-Rónai-kiállítás ürügye lenne elég indok arra, hogy a Nemzeti Galéria látható anyagát valami is megbolygassa.) Hogy a tárlatra begyűjtött ismert és kevésbé ismert művek alól egyaránt lefelejtődött a tájékozódást segítő évszám és lelőhely. (Mintha a Vigadó Galéria — kihasználva a retrospektív művészettörténeti tárlatokat sújtó általános helymizériát és ebből fakadó hiánygazdálkodást — megbocsátaná a pongyola kivitel.) Hogy a valóban szenzációszámba menő, és másutt dokumentálatlan, tehát pótolhatatlan grafikagyűjtemény még annyi kivételettséget sem kapott, mint a jól-rosszul járt festmények: a katalógusból nemcsak címük, idejük, lelőhelyük hiányzik, hanem számmal kifejezhető mennyiségük is. (Mintha a sommás meghatározással „gouache-ok, vízfestmények, rajzok, rézkarcok” nem érdemelne többet, mint a történelmi drámák színlapjáról ismerős statiszták.) Az ünnepeltből — könnyen lehet — talán még mosolyt is fakasztana az a tény, amely inkább bosszantó: a Szónyi István-emlékbizottságnak és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának ahhoz is össze kellett fogni, hogy a pontatlan tárlat mellett olyan katalógust szerkesszen, amelyből hiányzik a bibliográfia és a biográfia, sőt még az azt helyettesítő, adatokban gazdag tanulmány.

Persze felfogható a vállalkozás úgy is, mint amely elevennek, szürke teoretizálástól mentesnek kívánna láttatni Szónyi István művészetét. Ilyenformán gomolygó, artikulatlan benyomáshalmazzal van dolgunk, amolyan vörös márvány háttér elé izlésesen kiakasztott kereskedelemizű produkcióval, de — és az igazsághoz ez is hozzátartozik — nagy élménnyel is. A szép festmény akkor is szép marad, ha meg nem magyarazzák, ki nem preparálják, ha természeti csodaként egyszerűen hatni engedik. Az a belső logika ugyan nem fog kibontakozni így, amely a romantikus-patetikus korai *Onarcképet*, egy egész nemzedéket megbabonázó, sötéten, plasztikusan duzzadó stílust összeköti a *Hegyte-tón* című rászorogó sárgászöld, de mintha csöppnyi retorikával túlhangsúlyozott derűjével. És ilyen körülmények között az a folyamat sem rajzolódhat ki, amely a vízparti asszonyok klasszikus szerkezetétől, a fesszes rend illúziójának látványos bizonyítékától átvezet a szabadabb rend szférájába, a tömegüket, súlyukat, kompozíciójukat szemérmesen magukba fojtó, de azért tömeg, súly,

Falusi asszonyok.

PETŐ ZSUZSA REPRODUKCIÓJA

kompozíció terhéől megszabadulni nem tudó-nem akaró *Kapáló asszonyok*, *Falusi asszonyok*, *Barátnők* kemény következetességgel szelíddé szerkesztett világába. Nem kell ismerni az aktivista tanulságokat felszívó posztimpresszionizmust, nem kell hallani a novecentós élményeket hasznosító klasszicizmusról, nem kell skatulyázni a Gresham-impresszionizmust ahhoz, hogy Szónyi — a kvalitás varázslata folytán — képeivel üzenni tudjon.

Elég a festészet befogadására átlagos érzékenység ahhoz, hogy nyilvánvalóvá váljék: született közel-múltunkban egy olyanfajta életmű, amely sem az emberrel, sem az embert körülvevő környezettel, sem a színnel, sem a színeket felszíkraztató fényvel, sem a harmóniával, sem a harmóniát feszültté srófoló teresedéssel nem tud betelni, és mert e dolgoknál nem tud betelni, egyiket a másik javára nem is mellőzi. A formákat színnel dédelgeti, a színeket fényvel melegen, a fényt nyugalmat kereső vagy lassú mozgású emberekre csorgatja, az embereket lágy zebegényi tájakkal ringatja. Mintha minden „jó” minden „szép”-pel szövetségre lépne, mintha a végletek kifestésének szándékos hiánya nemcsak az édentől, de a pusztába kiűzetés nyomorától is megkímélne Szónyi hétköznapi hősét.

Az „információszegény” meztelen élmény tehát egy arany középut kivételes minőségét hangsúlyozza, és nem is hangsúlyozhatja mást. A mesterségnek, az emberszeretetnek és az arányérzéknek olyan fókú találkozását, amely alól még az se vonhatja ki magát, aki szélsőségesebb hatások elkötelezettje lett. Az „értelmezett” Szónyi azonban hozzátéhető volna ehhez a spontán gyönyörűséghez valamit, valamit, amely nem feltétlenül cáfolja az élmény erejét. Egy pluszt, amely etikai, sőt történelmi dimenzióval telíthetné ezt a kivételesen erős, egyes magyarázatok szerint „közéletiségű” mentes”, mások szerint „különvilágú” életművet. Egy művészettörténetibb és gondosabban felvázolt fejlődési sor ugyanis érzékeltehető volna a vonásoknak és a választásoknak azt a drámáját, amelyhez képest középfajú, olykor zárt vagy éppen „apolitikus” ez a piktúra. „Friss” szemmel problémátlannak, már-már visszalépésnek tetszhet az az 1937-ben festett, mágikus hangulatú *Este*, amely a saját korában, a felpörgetett esztétikai szólamok, az értékekre mind kevésbé ügyelő hivatalos művészet árnyékában a ma-

ga tradicionális ember- és festészet-központúságával morális tettnek számított. És az összefüggések ismerete nélkül akár konzervatívnak is minősülhetne az az 1953-ban festett *Reggel*, ha nem tudnánk, hogy a maga természetességében megragadott, köznapiasan szótlán vetkőző mozdulat, a szavakban nem, csak a szem számára megfogalmazott és életfunkció-ábrázolásban testet öltött líra milyen ritka kincs volt annak a kornak a művészeti világában. Így lett titka, így vált utánóztatatlanná Szónyi stílusa. Mítosza volt már életében is. A miertre Szónyi maga felelt legmeggyőzőbben.

„A pupák nem tudják, hogy milyen passzió a festés, ha az embernek van mondanivalója. Milyen kínos izzadtságzagú a mondvacsinált probléma, a kiagyalt extravagancia és a mindenáron újat akarás.” E lányához írt levélből kiragadott mondat arra tanít, hogy a mesterség művelésének mikéntje — magyarán hitele — az alkotás legfontosabb mozzanata. Szónyi nem ítélte el feltétlenül, aki felismerhető hegyek-völgyek-emberek helyett elvont teóriák kifestésének gondolatával küszködött. De azt feltétlenül elmarasztalta — úgy is, mint pedagógus —, ha valaki oly módon szegődött az elvont gondolat nyomába, hogy szíve mélyen hegyek-völgyek-emberek festéséhez fült a foga. Nem konkrét témái okán, zebegényi folyókanyarjai, párába forduló kora esti felholdjai, telt nyugalma lányalakjai miatt példaadó művésze. A példa a magatartásában rejlik. Ahogy Szónyi függetleníteni tudta magát többféle korszak többféle szólamrendszerétől, menve saját feje után, ahogy mert önmagának, saját képességeinek nem hazudni, és vállalni nem mások, hanem saját élményét, az máig érvényes, de máig kifejtetlen.

Tehát nemcsak kevésnek érzem a kiállításához tapadó katalógust, egyetlen ponton meg éppen tévesnek. „Monográfiák jelentek meg munkásságáról” — írja a rövid bevezető. Nos, Fenyő Iván, Patáky Dénes, Genthon István egy-egy íves és barátságos megpecsételt, szubjektív hangú albumbevezetőit éppúgy túlzás monográfiáknak nevezni — nem is annak készültek —, mint a Vigadó Galéria vállalkozását szakmai tettnek minősíteni. Adósság bizony ez a javából, és ezt akkor sem illik tagadni, ha a törlesztés gyötrelmesen munkaigényes, nehéz feladat.

P. Szűcs Julianna

HÍREK

ÜDVÖZLŐ TAVIRAT. Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke, táviratban üdvözölte Denis Sassou-Nguessót, a Kongói Népi Köztársaság elnökét az ország nemzeti ünnepe alkalmából.

BEZÁRTA KAPUIT a KISZ KB két különleges építőtáborra, amelyek részvevői nevelőthonok felújításán dolgoztak. A tiszadobi gyermekvárosban a négyszer kéthetes turnusokban száz, a bicskői nevelőthonnál pedig 150 szakmunkástanuló végzett összesen egymillió-kétszázézer forint értékű munkát.

MEGHÁROMSZOROZTA az utóbbi három évben exportra jutó szarvasmarhának számát a szécsényi II. Rákóczi Ferenc Termelőszövetkezet, s az idén ezeröttszáz jószágot értékesítenek a külfiacon. Az állatok fele már eljutott a megrendelőknek Líbiába, Libanonba, Olaszországba.

KÉTESZTENDŐS KUTATÁSI PROGRAM kezdődött a veszprémi várban, a Dunántúl egyik ezeréves múltú állami, egyházi és kulturális központjában. A városi tanács tudományos alapossággal mérte fel a vár hosszú távra szóló rekonstrukciójának feltételeit.

LOVASBEMUTATÓRA VÁRJA a vendégeket augusztus 19-én Szentendrén a szabadtéri néprajzi múzeum. Ezen a napon négy alkalommal — délelőtti fél tízkor és fél tizenkettőkor, délután fél kettőkor és fél négykor — negyvenperces, látványos lovasprogramot rendeznek.

A VÍZÜGYI ÁGAZAT újítóinak és feltalálóinak országos kiállítása Szolnokon lesz. A szakmai seregszemléi szeptember 5. és 14. között a milléri vízügyi múzeum területén és környékén rendezi meg az OVH, a Vízépítő Tröszt, a Forrás Egyesülés és a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság.

A CSEMEGEKUKORICA FELDOLGOZÁSA megkezdődött a Kecskeméti Konzervgyárban. Kedden teljes műszakkal indultak: ezen a napon húsz vagon kukorica érkezett a partnergazdaságokból.

NDK-ÁRUBEMUTATÓ ÉS -VÁSÁR kezdődött kedden a miskolci Centrum áruházban. A miskolci áruház tavaly kötött együttműködési megállapodást az NDK-beli, drezdai Centrum áruházzal, amely szerint minden évben kölcsönösen árubemutatót és vásárt rendeznek.

FENYŐK ÉS OLAJFÁK ezrei váltak a lángok martalékává hétfőn az Athéntól negyven kilométerre-északra pusztító erdőtűzben. Az oltásban tizenhét különleges repülőgéppel, negyvenkét tűzoltóautóval, ötszáz katonával, tűzoltókkal és rendőrök százai vesznek részt, de a tüzet egyelőre még nem sikerült megfékezni.

A BATTHYÁNY TÉRI metróállomáson hétfőn egy beérkező szerelvény elé vetette magát és a helyszínen meghalt Köles Ferenc 30 éves dunakeszi villamosvezető. A metró forgalma 120 percig szünetelt.

Elhunyt

dr. Barna Andrásné

Életének 75. évében — hosszan tartó betegség után — augusztus 11-én elhunyt dr. Barna Andrásné, aki a Magyar Állami Operaház partitkára, majd 1958-tól nyugdíjba vonulásáig közel két évtizeden át a Művelődési Minisztérium zene- és táncművészeti főosztályának vezetője volt. Jelentős eredményeket ért el a magyar zenei élet szervezeti, személyi, művészeti feltételeinek kibontakoztatásában. (MTI)

A PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT újpesti gyárában a régi gépek átalakításával és újak üzembe helyezésével befejeződött a kártólüzem rekonstrukciója. Nagy teljesítményű svájci gépeket állítottak üzembe, amelyek igen jó hatásokkal tisztítják a bálázott gyapotot, s az így készült fonalból kiváló minőségű kelmét szöhetnek.

AUTÓJAVÍTÓ ÉPÜL Szombathelyen a Volán 17. számú Vállalatnál. Az autóbuzmosóval, s az ehhez szükséges vízforgató berendezéssel, fényezőfülkével is ellátott szerelőcsarnokot a tervek szerint az év végén adják át.

A PROGRESSZ—23 automatikus teherszállító űrhajót tegnap űrnek indították a Szovjetunióból a Szaljut—7 űrállomásra. Az űrhajó az állomáson végzett munkához szükséges anyagokon és berendezéseken kívül élelmiszert, vizet és üzemanyagot szállít.

ÚJ 350 KÖBMÉTERES víztornyot, másfél kilométeres fővezetéket és több száz méter elosztóvezetéket építettek Rácalmáson, s a közseget rákapcsolták az Ercsi—Dunaújváros vízvezetékére. Így a falu most annyi ivóvizet kap, hogy az ezredfordulóig nem lesz gond az ellátással.

TÖBB EZER NÉGYZETMÉTERREL bővült az elmúlt években a szövetkezeti üzlethálózat Komárom megyében. A választék bővítésére, a hiánycikkek pótlására az áfészek bekapcsolódtak a kishatármenti áruforgalomba is.

HORDOZHATÓ REAKCIÓIDOMERŐ gyártását kezdte meg Dunakeszin a Dukát Műanyag- és Papíripari Kiszövetkezet elektronikai részlegében. A Kondíteszt elnevezésű készülék aszerint minősíti a kondíciót, hogy a készüléken véletlenszerűen felvillanó fényjelre a vizsgált ember milyen gyorsan nyomja meg a berendezés gombját, lép rá pedáljára.

FÉLMILLIÓ DOLLÁR értékű drágakövet és bélyeget loptak el hétfő este a togói elnök egyik tanácsadójának a francia Riviérán levő villájából. A rendőrség közlése szerint a betörők a nyaraló első emeletén másztak be a házba, kiürítették a falba épített pánccsokrényt, majd észrevétlenül távoztak. A kárvallott tanácsadó a betörés idején családjaival együtt a villa földszintjén tartózkodott.

ÖZVEGY FIATAL GÁBORNÉ KAPUS MARGIT, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1941 óta volt a párt tagja, 77 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 21-én délután két órakor lesz a Farkasréti temetőben. — Az MSZMP XII. kerületi Bizottsága.

A SZAKMUNKÁSKÉPZÉS helyzetét tárgyalta meg tegnapi ülésén a Fővárosi Népi Ellenőrzési Bizottság. Megállapították, az iskolák fejlesztésére fordított összeget megfelelően használják fel, de az oktatási intézmények átadása sok helyen késik.

FENNÁLLÁSA ÓTA az idén gyártja a legtöbb fűtőtestet a jászberényi Hűtőgépgyár jászboldogházi radiátorüzeme. A gyár erre az évre 1 millió 326 ezer négyzetméter termék előállítását vállalta. Az üzem dolgozói első félévi időarányos tervüket túlteljesítve hétszázézer négyzetméter radiátort állítottak elő.

MEZŐGAZDASÁGI TÁJKIÁLLÍTÁS nyílt meg kedden Gyöngyösön, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem mezőgazdasági főiskolai karának épületében. A bemutatóra a most 650 éves Gyöngyös város jubileuma alkalmából került sor, s azon Borsod, Hajdú, Heves, Nógrád, Szolnok és Pest megye több mint 120 gazdálkodó egysége vesz részt.

EGYHETES VENDÉGSZEREPLÉSRE Görögországba utazott tegnap a dar-nózszi Szigetközi Néptáncegyüttes. A harminctagú együttes több városban lép fel. Szigetközi, Hanság-vidéki, rábaközi táncokat mutat be, furulyaszó, citerazene kíséretében.

ÚJ ÜZEMÁGAT ALAKÍTOTT KI a bortermeléséről híres Kiskunhalasi Állami Gazdaság: gombát termel a kertészeti, illetve az erdészeti hulladékok felhasználásával. Ehhez az erdő ritkításakor földben maradt tuskók hasznosítása adta az ötletet. A tuskókat beoltják laskagombával, melynek fejlődéséhez kiváló a nyárfaerdők klímája.

AZ OLASZ SZÁLLODÁSOK aggodnak az országot felkereső turisták, főként a nyugatnémetek egyre kisebb száma miatt. Mint a szállodások szövetsége a napokban közölte, júliusban csaknem 10 százalékkal, azaz 600 ezerrel kevesebb külföldi vendégük volt, mint egy évvel korábban.

MOST JELENT MEG: Borsa Miklós — Tolnay Pál: Az ismeretlen Operaház. — Mérnöki kézikönyv II. kötet. Főszerk. Palotás László. 1801 ábrával. — Rózsa Sándor: Digitális frekvenciamérők építése. Elektronika. — Zimin—Kacevics—Kozirjev: Áramirányítós egyenáramú hajtások (Műszaki). — Kriminológiai és kriminológiai tanulmányok XXI. Szerk. Gödöny József (Közgazdasági). — Józsa György: Viaszváros. Gondolat zsebkönyvek (Gondolat). — Witold Gombrowicz: Drámák (Európa).

Erdők helyén jó minőségű szántóföld

A mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területek erdősítésével párhuzamosan ellenkező irányú folyamat is elkezdődött az országban: központi segítséggel ismét szántófölddé alakítanak át jelenlegi erdőket, amelyek földje jó minőségű, és reményteljes növénytermesztési hozamokkal bíztat. A MEM szakemberei pontosan meghatározták a következő években a tovább szélesedő program főbb követelményeit. Aból indultak ki, hogy élelmiszer-termelésre alkalmas földeket lehetőség szerint ne foglaljanak el erdők. Erre most már nemhogy engedélyt nem

zett területeken folyamatosan megindulhat majd az értékes földek hasznosítása. A mezőgazdasági nagyüzemek nagy része nem lenne képes önerőből finanszírozni a kiadásokat, ezért központi támogatáshoz juttatják az ilyen területekkel rendelkező gazdaságokat. Az összeget a földvédelmi alapról utalják át; abból a keretből, amelyet éppen a földek egyéb célú hasznosításáért befolyt összegekből tartanak fent. Évente egyelőre 500—1000 hektár erdő szántófölddé alakításáról lehet szó.

Mától újra lesz meleg víz Pesterzsébeten

Szerda hajnaltól újra lesz meleg víz a pesterzsébeti lakótelepen, ahol augusztus 6-án megkezdtek a fűtőrendszer nyári karbantartását. A Fővárosi Távfűtő Művek szocialista brigádjai a tervezettnél öt nappal hamarabb fejezték be a munkát. Felülvizsgálták a hőközpontok műszaki állapotát, a távvezetékek szerelvényeit, a fűtőmű kazánjait, tüzelőberendezéseit, és elvégezték a szükséges javításokat. (MTI)

Szőnyi csendes jubileumára

Téli táj vasúttal, 1927.

Csendes évforduló ez, a számjegy sem „jeles”, szenvedélyek sem zajosítják, de épp így van ez jól. Ma — kilencven esztendeje, hogy Szőnyi István Újpesten megszületett — a helyükön vannak a Szőnyi-művek a magyar közgyűjteményekben, s a szolid jubileumból úgy tetszik, a helyükön vannak a köztudatban és az érzelmekben is. Ahogyan a múzeum-érvényű remekhez illik, amelyek már értéküket nem változtatják, s közvetlenül nem is szólnak bele a mindennapokba; csak sugároznak, egyenletesen és messziről.

Eppen elég ellentmondást provokált ez a szelíden nagy piktúra, s ez a — így emlékeznek rá, akik személyét is ismerték — szelíden nagy ember az elmúlt kilencvenből legalább hetven éven át, ha nem is akarta. Legálábbis ez volt a látszat. Valójában inkább őt provokálta kora, legkésőbb húszéves korától, legkésőbb ezerkilencszáztizennégytől, tulajdonképpen csaknem a haláláig; provokálta egész korosztályát, ezt a századot formáló, megfordított generációt a magyar művészettörténetben. Hiszen kellett-e kegyetlenebb kihívás e századi művész számára annál, hogy beleveti magát a magabiztos festői-gondolkodói forradalmakba, de mire kiteljesedne — mire szerencsésebb történelmi országokban a hasonló törekvések valóban ki is teljeseznek —, vissza kell vonulnia a csendes etika és a csendes esztétika magánvilágába? S még csak nem is erőszak, hivatal és kenyérkényszer készíteti igazi visszavonulásra, hanem a közöny, a fölöslegességtudat, a légüres tér: az Uitz-gázolta úton induló, tanácsköztársasági lázongásaiért a főiskoláról eltanácsolt Szőnyi első nagy alkotói tette, önállóvá fordulásának biztosítéka az, hogy a húszas években letvonja egy Uitz-tagadó, tizenkilencet megtorló magyar valóság a festői konzekvenciáit. Nagy tettnek ez groteszk, de a mi e századi történelmünk és művészethistóriánk tele van nagy tettekkel, amelyek csak a groteszk árán lehettek heroikusak.

Az eredmény, az érett Szőnyi-mű már csak nagy festői tett. A Zebegényi temetés ezerkilencszázhuszonnyolcadik éve után eltűnik a groteszk, s a halk nagyság, a monumentális meghittség, a szemlélődő kitarítás marad a lényege ennek a piktúrának, akármilyen műformába terelődne az éppen aktuális idő, s akár milyen művészetellenes formákba kényszerítene Szőnyit a munkára szabott nem egészen ötven esztendő. Szőnyi alighanem azzal provokálta a legkihívóbban a korát (a korokat, amelyeket végigdolgozott), hogy nem hagyta magát többé provokálni. Feszítette a csendes parasztestékek, a legzettel teli dunai tájaknak, meg a földrajzilag és szociológiailag nem meghatározott békének és harmóniának azt a zárt világát, amely ilyen zavartalanul bizonyára sosem létezett az 1960-ig terjedő esztendőben, de amelyet a Szőnyi-piktúrának el kellett hinnünk, mert csak oly kevésbé emelkedett fölé, s oly mesterteljesítő mély emelte kissé fölé a valóságnak. Ez a festői nagyság révén hatalmassá lett kis világ aztán ingerelhette ellenérzésre vagy egyezségkötésre a különféle aktuális programvilágok hirdetőit, ami a lényegét illeti, Szőnyi többnyire megingathatatlannal maradt.

Önmagával szemben is. Mert 1947-ben egy bátor, életét sem féltő antifasiszta Szőnyi István kapott Magyar Szabadságért Erdemrendet, de ennek a veszélyesen „aktivista” férfinak a cselekedetei immár nyomot nem hagytak a rezzenéstelenné érlelt, kis világ tökélyébe zárt piktúrán. Igaz, világi utólag, az évadában zárt igazolási eljárások évadában sem. És: sajnos utólag, a nagy, nyilvános művek megkomponálásának korszakában sem. Mert ennek a megfordított generációnak, ennek a visszafordított korosztálynak a drámáját egyszer alighanem abban fogja felismerni egy

jövendő művészettörténet, hogy túl későn, túlságosan érett, túlságosan tisztességes-intimé érett korszakában kapott a táblaképméretnél nagyobb, hatalmasabb és közelebbi szelvényre biztatást és megbízást. Kiszámítható, hogy Szőnyi István ötvenéves elmúlt a felszabadulás évében — de sosem kiszámítható talán, hogy mennyi értéket őrzött, s adott át tanárként, példaképként — emberként a rákövetkező — s meghitt, intim mesterpiktúráknak megint csak nem egyértelműen kedvező — tizenöt esztendőben.

Szőnyi István 1960-ban meghalt, több korszak ellenérzései után az utolsó, a következő nemzedékét tulajdonképpen már meg sem érte. Az intim piktúrát megtagadó, a foltfestést, lírát, kiszűrt harmóniát opponáló törvényszerű lázadások már nem ellene indultak. Személyét nem érezhették tekintélyakadálynak, halk, biztos piktúráját nem hirdethették maibb képzőművészetnek helyettesítő generációk. Ha közel jártak is hozzá, a magánharmóniák már nyomasztóbb jelenlétét célozták meg, s őt, az ő életművét alig-alig érintették a tegnapielőtti, elkerülhetetlen

átalakok. Amelyek tegnapra végképp szükségtelessé váltak, és mára elmúltak. S ha nem volna is éppen haszontalan, ha a közéleti elcsendesülést a Szőnyi-munkálatok elvégzésére, méltó Szőnyi-monográfia megkomponálására használná ki a művészettörténetírás — rendjén való ez a nyugalmas évforduló. Szőnyi nem vita tárgya és nem szenzáció. Művei ott vannak ma, ahol a helyük: a Nemzeti Galéria, a Kiscelli Múzeum és a pécsi Modern Magyar Képtár állandó kiállításain.

R. Gy.

JOGI TANÁCSADÓ

Mennyi családi segély jár a sorkatonához tartozóknak?

Gyermekgondozási szabadságon vagyok két kicsi gyermekemmel — írja Koller Csabáné puztaszabolcsi olvasónk. — Férjem sorkatonaiszol-gálatot teljesít, ezért bevonulása után a tanácstól családi segélyt kértem. Akkor még szülei szabadságon ha már gyesen leszek. Addig ugyan-gélyt kapok (ez havonta 2500 forint), családi segélyben nem részesülhetek. Mit tartalmaznak a rendelkezések; jogos volt-e az elutasítás?

Ilyenkor a segély a kereset, illetve az egyéb forrásból származó összes jövedelem és az előzőekben ismer-tett összegeknek a különbözete. A mének elutasítása szabálytalan volt, s ki tudja számítani azt is, mennyi az az összeg, amelyet havonta meg kellett volna kapnia; ezt most utó-lag is kérheti.

Családi segély a sorkatona mun-kaképtelen és eltartásra szoruló hoz-zátartozójának jár, ha őt a bevonu-ló megelőzően saját keresetéből, jö-si igénye a bevonulása után kelet-kezett, illetve a bevonulttal szem-ben fennálló tartási igényét bírósá-gi határozat állapítja meg. Hozzá-tartozónak kell tekinteni ebből a szempontból a bevonult feleségét, gyermekét, örökbe fogadott és nevelt gyermekét, szüleit, örökbe fogadó és nevelőszüleit, nagyszüleit, kiskorú vagy munkaképtelen testvéreit, to-vábbá élettársát, ha az együttélés-ből gyermek származott.

A családi segély összege 1984-ben a következőképpen alakul: az alap-összeg 1760 forintra emelkedik, ami-hez a 40 forintos kiegészítés ugyan-csak jár. A gyermekekre járó 70 szá-zalék 1232 forint, ami a 40 forin-tal együtt 1272 forintot tesz ki; há-forint jár, illetve, ha az anyának keresete vagy egyéb jövedelme is van (pl. a gyese), akkor olyan ösz-szeg, amely a keresetet, illetve az egyéb forrásból származó összes jö-vedelmet a fenti összegre egészíti ki.

A családi segély alapjául szolgáló összeg évenként emelkedik, ugyan-úgy, mint a nyugdíjjellegű juttatá-sok. 1983-ban a sorkatonával közös háztartásban élő, nem kereső hozzá-tartozó részére 1660 forint és 40 fo-den további eltartásra szoruló sze-mély után a segély 70 százalékát és 40 forint kiegészítést kellett fizetni. Ez 1202 forint; így a három személy után járó összeg 1983-ban havonta 4104 forintot tett ki. Ha az eltartás-ra szoruló hozzátartozónak keres-e, illetve bármely forrásból jöve-delme van, azt a családi segély meg-állapításánál figyelembe kell venni.

Némileg eltérő összegű segélyre jo-gosult az az eltartásra szoruló hoz-zátartozó, aki a sorkatonával nem egy háztartásban él. A sorkatonától külön háztartásban élő hozzátarto-zó családi segélye 1983-ban havi 1340 plusz 40 forint volt, minden továb-bi hozzátartozó részére ennek 60 százaléka és a 40 forint kiegészítés járt. 1984-ben a sorkatonától külön háztartásban élő eltartásra szoruló hozzátartozó családi segélyének alapösszege 1450 plusz 40 forint, s minden további hozzátartozó ennek 60 százalékára és a 40 forint kiegé-sztésre jogosult. Erre az esetre is vonatkozik az a rendelkezés, hogy a családi segély megállapításánál a ke-resetet és minden egyéb forrásból származó jövedelmet figyelembe kell venni; vagyis a fizetendő összeg ilyenkor is a kereset és a családi pótlék különbözete.

A munkaszüneti napon végzett munka díjazása

Munkaidő-beosztásom úgy alakult, hogy karácsony másnapján is dol-goznom kellett — írja Mészáros Jó-zsef lakatos Szombathelyről. — Vár-tam, hogy a munkabért ennek meg-felelően magasabb összegben fizetik, de nem ez történt. Helyesen vagy helytelenül jártak el?

és a munkaszüneti napon is kötelez-heti munkára. Ha a dolgozó a mun-kaszüneti napon (tehát a fizetett ün-nep valamelyikén) munkát végez, megilleti őt az egy napra eső átlag-keresete, ezen felül az aznapra mun-káért járó díjazás. Ha tehát a dol-gozó beosztásánál fogva ilyenkor dol-gozik, a munkabér számfejtésének ezt a módját kell alkalmazni.

A dolgozónak a Minisztertanács által meghatározott munkaszüneti napokon nem kell munkát végeznie, és az emiatt kiesett munkaidőre át-szüneti napok: újév, húsvéthétfő, április 4., május 1., augusztus 20., november 7. és karácsony két nap-munkaszüneti nap általában a meg-jelölt naptári nap; három és négy-műszakos üzemben, illetve munka-körben vagy váltásos szolgálat ese-tén az ünnepnapot követő munka-nap első műszakkezdését megelőző 24 óra.

Berendelés esetére a jogszabály a következőket tartalmazza: ha a munkaszüneti nap a dolgozó heti pi-esik egybe, és munkára berendelik, részére a heti pihenőnapon végzett munka ellenértékére vonatkozó sza-bályok szerinti díjazás vagy szabad-gozó az aznapi munkáért járó díja-zásra és — ha részére másik pihe-nőnapot nem adnak — munkabérén felül százszázalékos pótlékra joga-sult. Ilyenkor tehát az átlagkereset nem jár.

A fenti rendelkezésekből világó-san kiderül, hogy annak, aki a mun-kaszüneti napon dolgozik, milyen dí-jazás jár; erre tehát Ön is jogosult.

lunk

A nyugdíjhoz tíz év szolgálati idő szükséges. Annak az igénylőnek azonban, aki a 60. (nő az 55.) élet-évé 1990. december 31-e után tölti be, már legalább 20 évi szolgálati időt kell igazolnia ahhoz, hogy öreg-ségi nyugdíjat kapjon. (Lőrincz Já-nosné battonyai olvasónknak.)

A rokkantsági nyugdíjhoz a 22 éves életkor betöltése előtt két év szolgálati idő szükséges; 22—24 éves korban négy év, 25—29 éves életkor-ban hat év, 30—34 éves életkorban nyolc év, a 35 éves életkor betöltése után pedig tíz év szolgálati idő kell. (Jaksa Mátyásnak, Kiskunhalas.)

A tanács által értékesítésre elfoga-dott családi ház megvásárlásához a kijelölt vevő részére az OTP legfel-jebb az eladási ár 90 százalékáig, maximálisan azonban százezer fo-rintig nyújthat kölcsönt. Ennek ka-mata általános esetekben évi négy százalék, három- vagy több gyerme-kes családoknál évi két százalék. A visszafizetési idő 25 évnél több nem lehet. A vételár kilencven százalé-kán belül — maximálisan 50 ezer forintig — évi hatszázalékos kamat-tal ingatlanvásárlási bankkölcsön is felvehető. (Kanyó Andrásnak, Győr.)

A munkáltató nyugdíjazás címén a nyugdíjkorhatár elérését követően mondhatja fel a dolgozó munkavi-szonyát. Vagyis férfiak esetében leg-korábban a 60., nők esetében pedig az 55. életévek betöltésének napján közölheti a felmondást. (Péter Ist-vánnának, Makó.)

A vak és gyengén látó személyek távbeszélőalközpont-kezelőként való foglalkoztatásáról az egészségügyi miniszter 13/1983. (XI. 20.) EüM szá-mú rendelete intézkedik. Megjelent a Munkaügyi Közlöny 1983. évfolya-mának 16. számában. (Bokros Ist-vánné kérdésére, Budapest.)

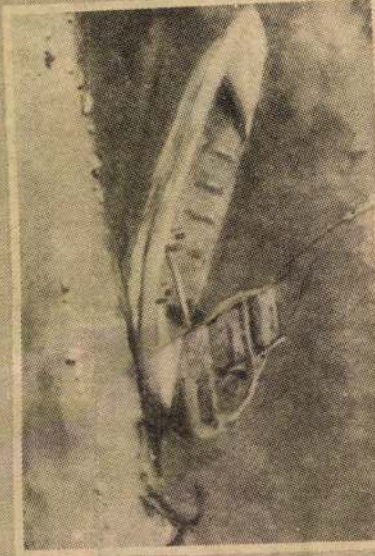

Este Zebegényben.

72
67
61
51
49
48
47
46
45
44
43
42
41
40
39
38
37
36
35
34
33
32
31
30
29
28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

sz. adásoké.
Budapestiek: Gerencsér György,
 Zelovics Dezsőné, Pataki Gyula-
 né, Csákay Zoltán, Kovács Ernő,
 Kissó Eva, Herczegh Miklósné,
 Helyényi Andrásné, Homor László,

Céleltek.

Zsolnai József, Dunakeszi; Hedai
 Isváné, Dorog; Jakab Zsuzsa,
 Debrecen; Papp György, Hajdú-
 dorog; Patócs László, Miskolc;
 Rácz Viktor, Marikó; Bódó Gé; Né-
 meth

Anyám.

Étneven éve született Szőnyi István, a két
 villághiború között magyar pikktúra egyik kiemel-
 kedő, harkáns egyénisége. Élete nagy részét Ze-
 begényben töltötte. Megragadta a Duna-kanyari táj
 szépsége, az ott élő emberek egyszerűsége, köz-
 vetlensége, magományörző tisztelete, Rézkarcai,
 alkarelljei, képményei és rajzai augusztnus 26-ig
 most a Vigadó Galériában láthatók. Itáliai képei
 először tekinthetők meg Budapesten.

PEŦHO ZSUZA REPRODUKCIÓI

a Vigadó Galériában

1980 OKT 1 8'

KÉPES ÚJSÁG

Szónyi István
Kossuth-díjas festő- és grafikus-
művész

SZÓNYI ISTVÁN

1021

Este

Lehet, hogy túl szubjektív leszek, de talán — maga — Szónyi István mentene föl először, s épp e mostani — az ilyenfajta — szubjektivitás megkérdőjelezése alól. Hisz egyetlen, s rövid mondatba tömörítve ezt vallotta: „A művészet az érzelemhez szól.”

S ez a képe, az 1934-ben festett „Este”: csupa érzés, csupa finom és mégis — ha jobban megnézzük —, erővé bontakozó gyöngédség. Úgy halad rajta végig, részletről részletre, a tekintet, mintha verssorról verssorra, versszakról versszakra haladtunkban a költészet — a poézis! —, egyik leggyönyörűbb ékköve csillanna meg a holdfényben.

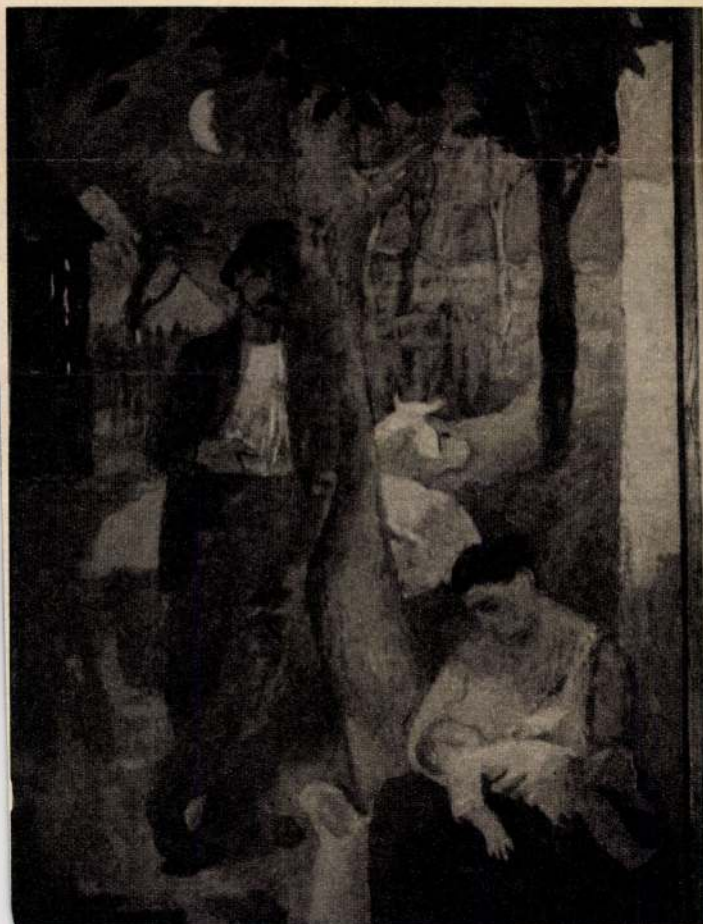
A holdbéli tájon — szükösen kitérülő parasztudvaron —, együtt a család. Es minden.

Ha akarnám: Paraszt Madonnának is mondhatnám az előtérben élő-élő Édesanyát, aki — most — semmi és senki mással nem törődik, csak Kisdedével.

Es mi.
Csak velük. Es mindennel. Ami szép: e festménnyel, amelyet Szónyi István alkotott. Az a Szónyi István — a magyar művészettörténet kiemelkedő egyénisége —, aki 1894-ben született, s aki 1960-ban elhalálozott. Még ma is, bár öregem, közöttünk lehetne.

Es még holnap is, mily fiatalon, közöttünk lesz.

S. GY. F.

lt léggörű bírósági tárgya-
A „per” tárgya: kialakul-
tárom nap alatt igazi sze-
egy fiú és egy lány kö-
Az ügyész után a védők
szót, érvek hangzanak
és kontra, az indulatok
magasabbra csapnak.

égül is nem tudtunk igaz-
enni... — emlékezik el-
kodva Szabó János tatai
inkástanuló, s arcán lá-
nég mindig azon töpreng,
lehet-e az a bizonyos
erelem...

zeknek a „bírósági” tár-
knak az a céljuk, hogy
próbálja meg véleményét
almazni, igyekezzék oko-
velni az igaza mellett,
játék közben a közéleti-
óstolgatják a gyerekek —
Iványi Szabolcs pedagógus
Komárom megyei szak-
stanulók olvasótáborának
e.

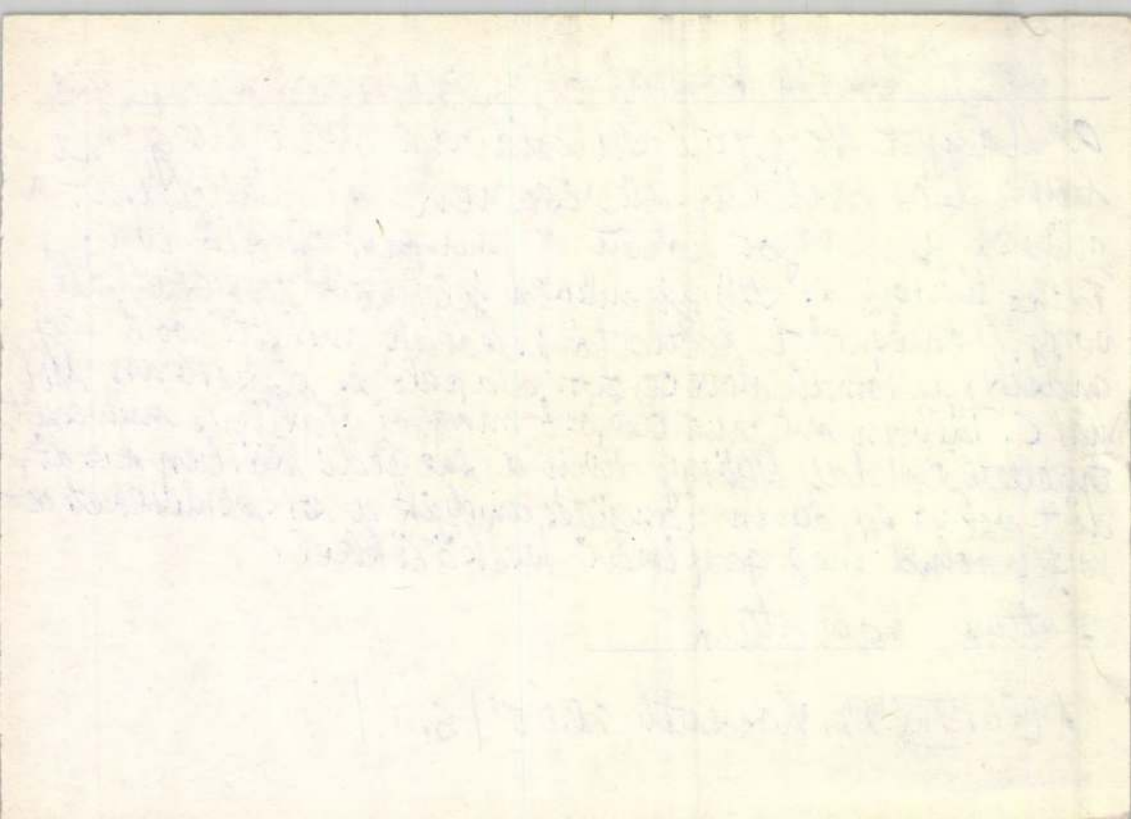
sótábor... Egyre ismer-
ogalom, bár az elnevezés
zető. Nincs még egy év-

Görnyei István, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész.
A Magyar Nemzeti Galériában nyílt meg Sza-
lay Lajos grafikusművésznek a kiállítása. A
művész új hangot hozott a magyar grafika-
ba. Pethő Károly és Görnyei művein jelezhető természetlét,
vagy természetet láttató iskolák mellett volt egy
másik, a főmái neocentron alapuló és elsősorban Hol-
már C. táblán megmutatható magyar grafikus művészet.
Emellett Buda György révén a szegedi körben kezdő-
dött volna egy olyan hangzás, amelyik a sok kérdéseket ce-
lonta volna meg grafikai eszközökkel.

Lattuk, hallottuk

1980. VIII. 22. Kossuth 20.05 / 5. s. /

Szönvi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész
Gyémántgyöngyi Kornél újabb műveit mutatják be
Debrecenben, a Medgyessy Teremlőn apt. 9-23 körüli. -
a festőművészi Szönvi István és Karlovsky Ber-
talan komitványaként végeztek a képzőművé-
ségi Főiskolán.

Pesti Híradó, 1981. ápt. 15.

1870
The first of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor. The
winter was also
very dry and the
crops were very
poor. The spring
was also very dry
and the crops were
very poor. The
summer was also
very dry and the
crops were very
poor. The autumn
was also very dry
and the crops were
very poor. The
winter was also
very dry and the
crops were very
poor.

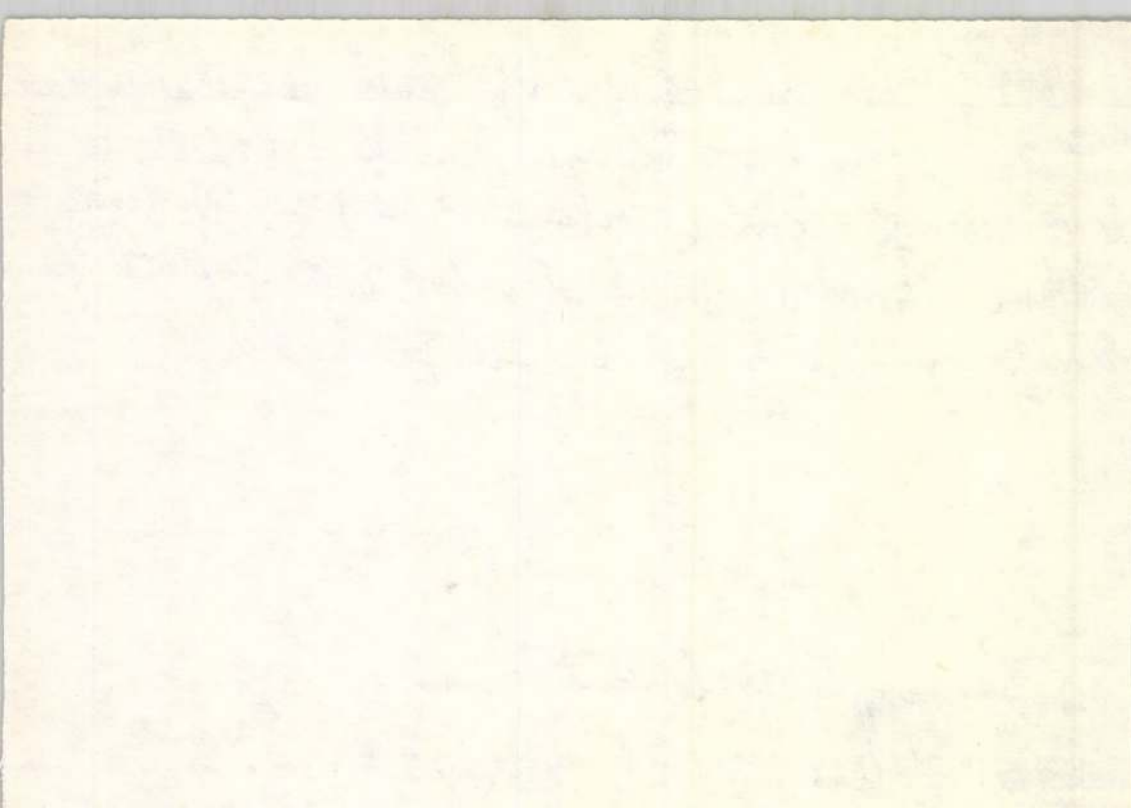
1871
The first of the year
was a very wet one
and the crops were
very good. The
winter was also
very wet and the
crops were very
good. The spring
was also very wet
and the crops were
very good. The
summer was also
very wet and the
crops were very
good. The autumn
was also very wet
and the crops were
very good. The
winter was also
very wet and the
crops were very
good.

Szönyi István, Kaszuth-díjas festő-grafikusművész

Bromay farsag festőművész született és tisztelt mes-
tere Szönyi István volt. Bromay farsag kiál-
lítása Miskolcon, a Szönyi Istvánról nevezett ki-
állítás keretében a hó is. -ig látogatható.

U: Bromay farsag kiállítás.

Pesti Műsor, 1981. máj. 24.

Kőnyvi István, festő

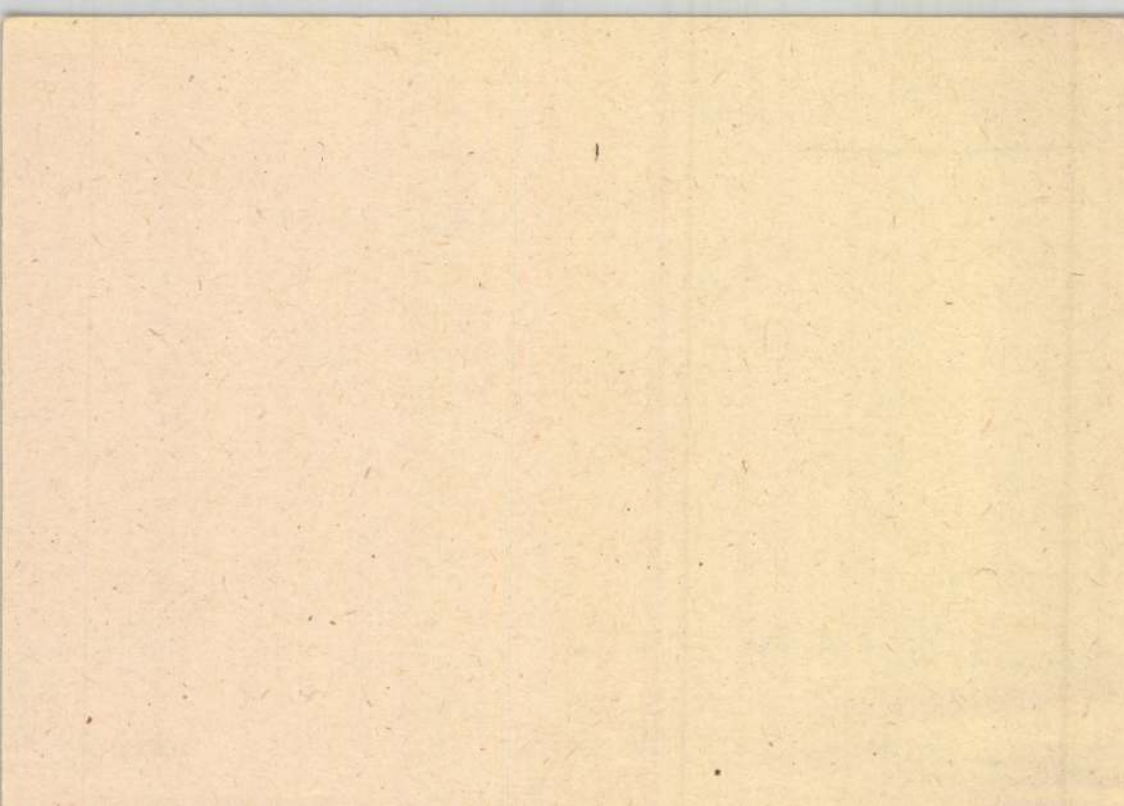
L: Szandai Sándor

Kőmendi L: Portrék és nőkh

29-32.

Főiskolai, Kolozs, 1980. évt.

XXVI / 3

Szönyi István, Kossuth-díjas festő-égrafikumművész
Szalay Lajosnak a Nemzeti Galériában most min-
den eddiginél teljesebb kiállítást rendeztek. —
Szalay szellemi elődének alicsa tekinthetjük a
népi munkásságot felváltó Aba-Novákot, a fur-
va hangulatokból sóvárgó Holnát C. Tált, vagy az
idilli néprég ismeretében alkotó Szönyi Istvánt,
hogy a kor néhány jelentős festőjét említsük.

Vadász József: Háború bekézen.
Élet és Művelődés, 1930. szept. 6.

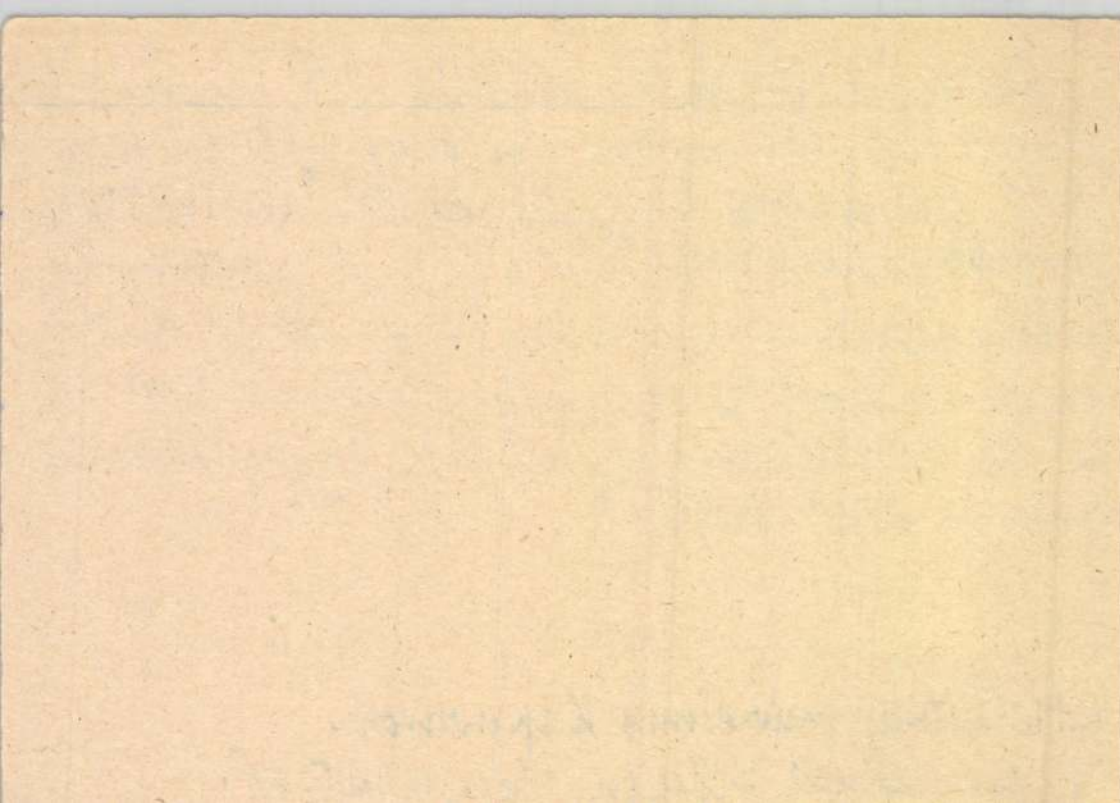
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Handwritten text at the bottom of the page, also appearing to be bleed-through. It is illegible.

Székelyi István, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész.
Az elmúlt évtizedben sok életmű-jelentős festé-
ségi, szobrászati hagyaték került múzeális gon-
dáltságra adományozás útján. A székelyi
István emlékműneuma nyitotta meg, orvosi
rendre nyitlak az állandó gústémények szer-
te az országban. Így a Pátray emlékműne-
uma is kapaváratt.

L.M.: Pátray műneuma Kapuváron.

Feszély Megyei Hírlap, 1980. szept. 28.

Snönji István, Kassath díjaz festő-és grafikusművek

Felirattal

minden szombat 15 órai kezdettel. (Bécs, fest. akadémián)

9 Magyar művészet II.

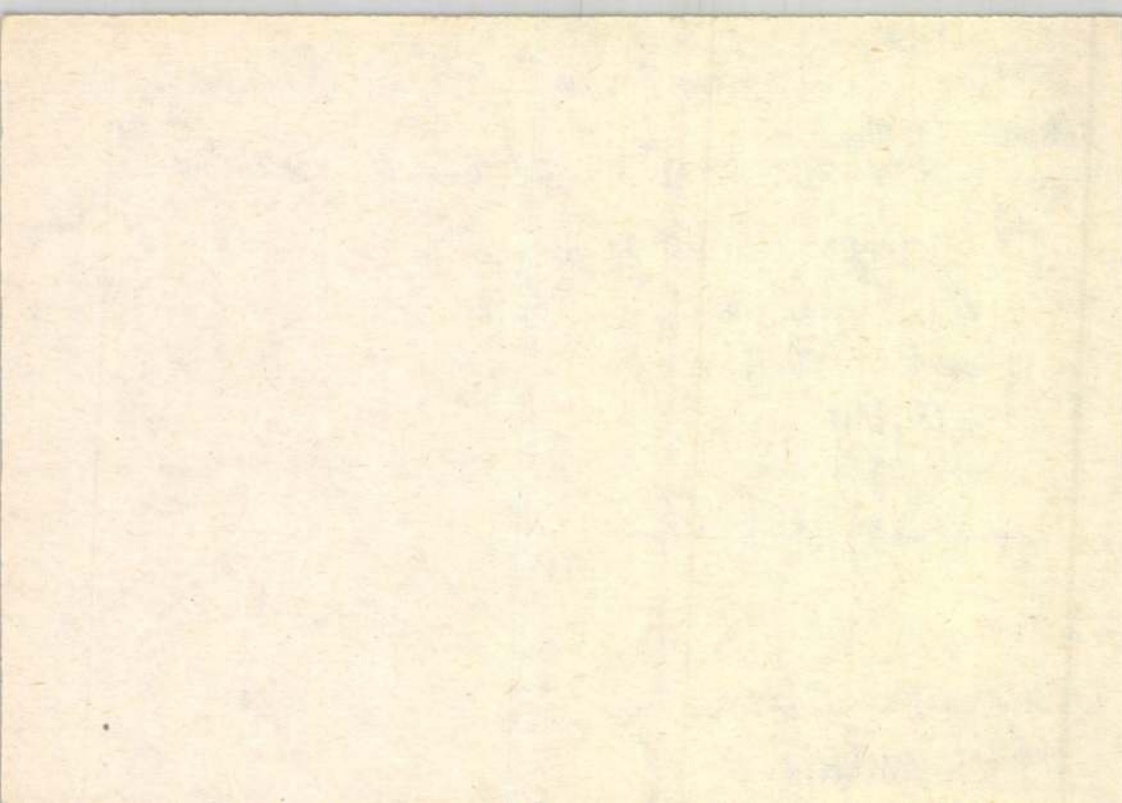
Gontváry Károly és Tivadar
Csk István

Vasváry

Medgyessy

Snönji István

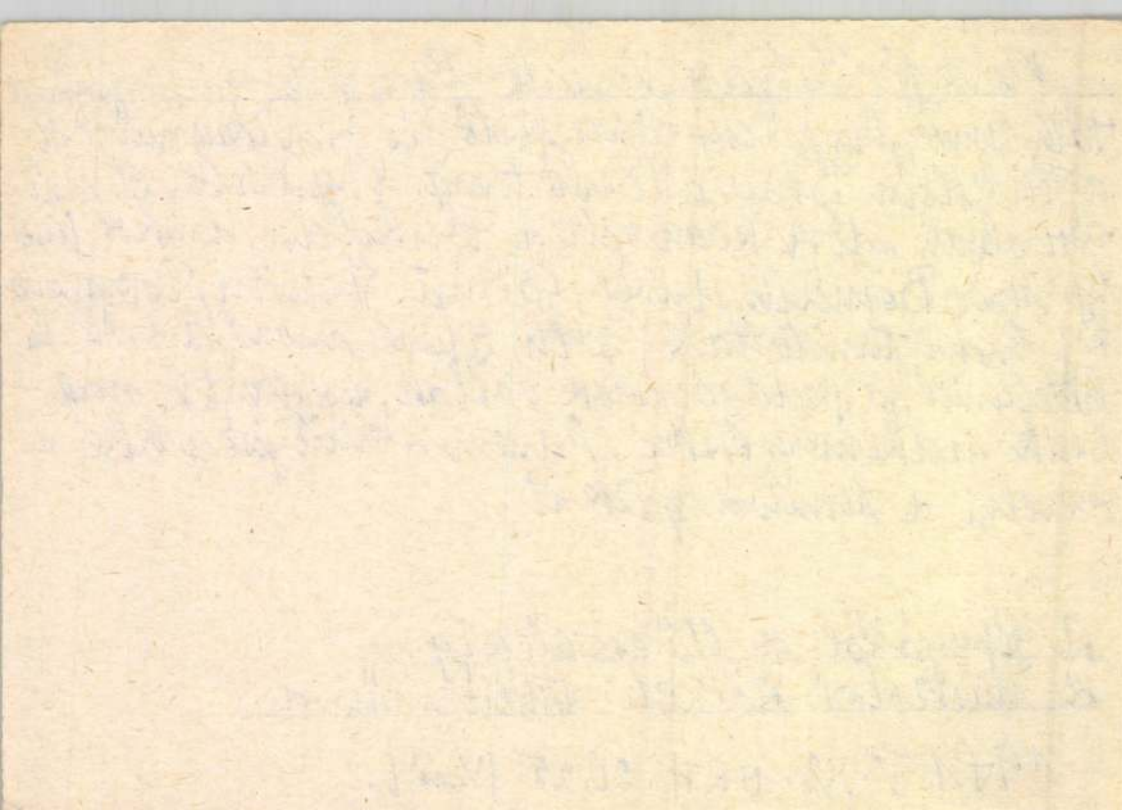
a Magyar Nemzeti Galéria programja.
1981. május hó.

Szónyi István, Kassuth-díjas festő-grafikusművész
Tóth Gyure, Munkácsy-díjas festő-és grafikusművész
a Tótkolcán Beney László tanítványai volt. A mű-
vés olyan idősorakban volt a Tótkolcán, amikor kint-
ty János, Bernáth Aurél, Szónyi István, Dománovsz-
ky Andor tanítottak; Tóth Gyure mondja: "Ék hi-
hetetlenül jó pedagógusok voltak, igazkéntek nem-
csak szakembereké, hanem személyiségüké is
nővelni a tanítványokat.

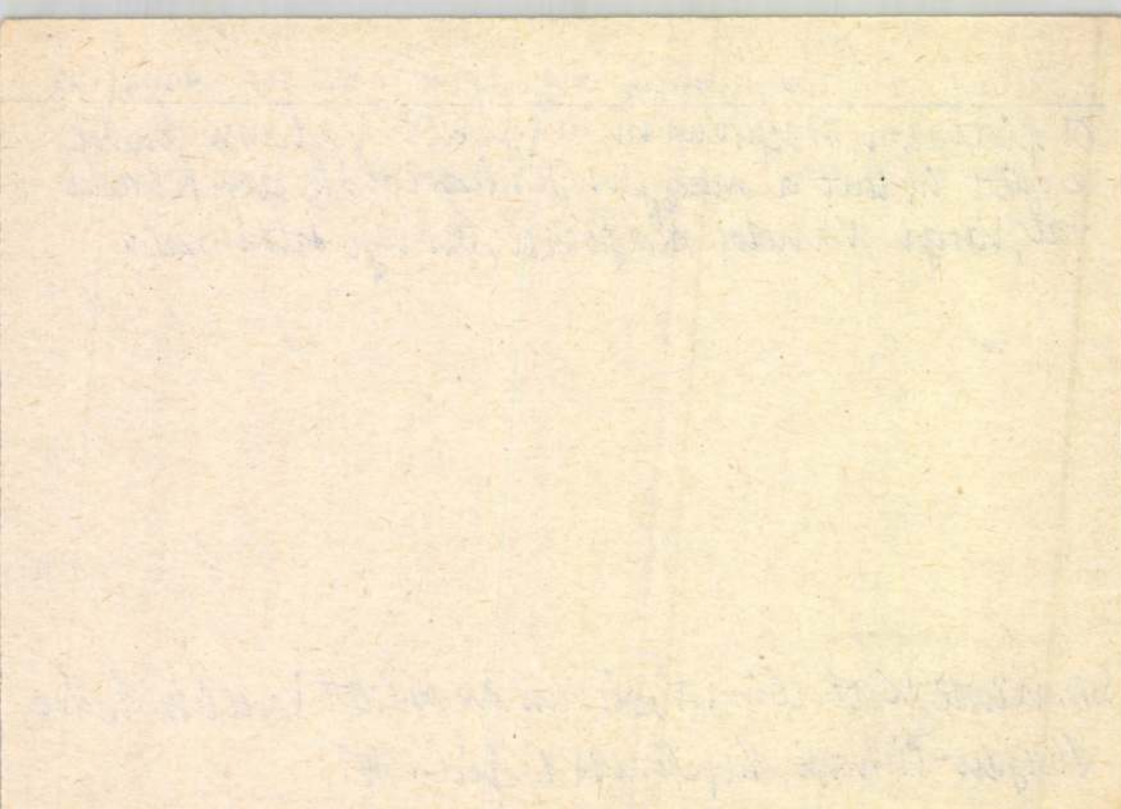
A gépgyártól a művésztelepig.
a miskolci körzeti stúdió műsora.

1951. V. 12. URH 20.25 | Vnél.

Szónyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész
a fiátalon, tragikusán meghalt Vadász Endre
szjött indult a magyar seregcsoldok derekhadá-
val, Varga Nándor Rajossal, Szónyi Istvánnal.

Sz. Kivrti Katalin: Nyelvoan ére seilletett Vadász Endre.
Slajdu-Bihari Napló, 1981. júl. 15.

Szönyi István, Kossuth-díjas festő-grafikaművész
a Tör. Művelődési Házban nyílt meg Udvarny
Pál festőművész kiállítását szept. 10-ik születésnapja
alkalmából. - A művészt Szönyi János és Aba-
Novák László voltak a költöztetők, és az osztályba jár-
tak.

TV. Híradó

1981. I. 20. TV. 19.30 | Kíné |.

...the ...
...
...
...
...

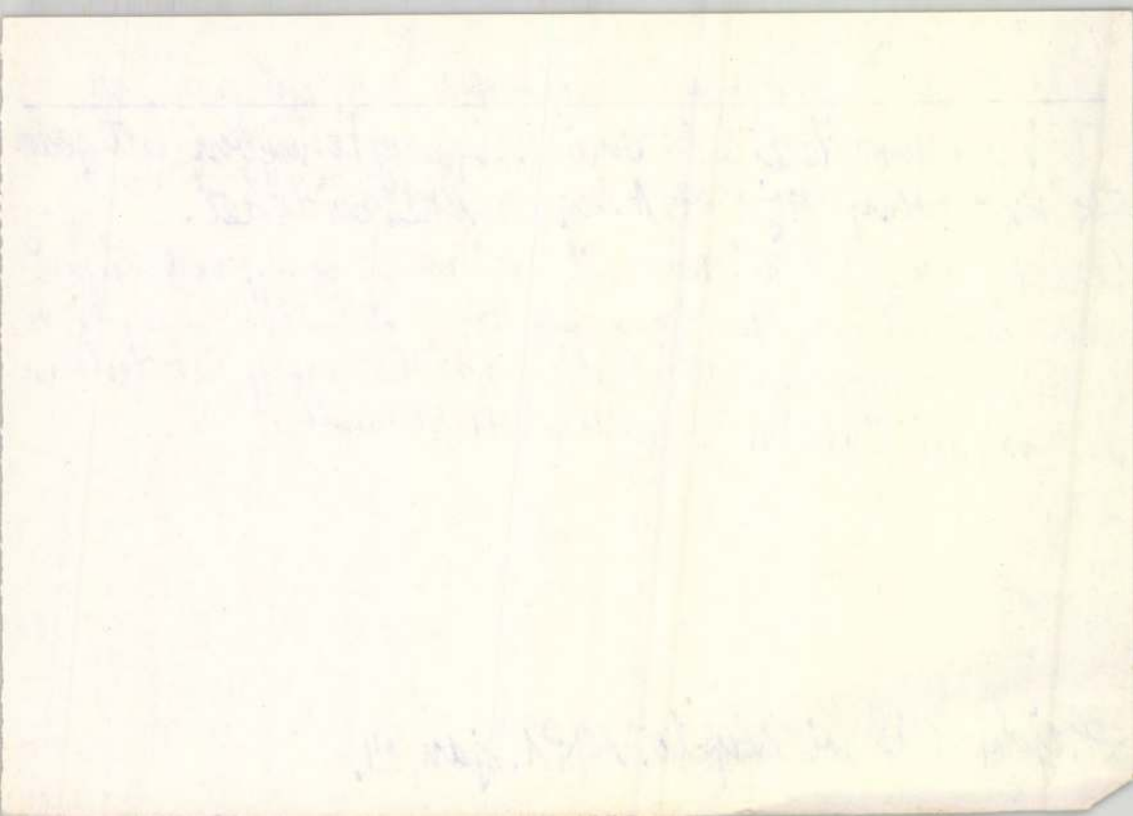
Small VT

1891. J. B. T. A. W. 80 (K. M.)

Szónyi István, Kassuth-díjas festő- és grafikusművész
a Képzőművészeti Akadémia elnöke mellett a Magyar Természetrajz Intézet igazgatója és a Magyar Természetrajz Intézet igazgatója 1981-ben az érdeklődőket.

Szentgyörgyi Kornél Kassuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítását ápr. 9.-23. ig lesz látható a művészeti és képzőművészeti főiskola Karlovsky Birtalan és Szónyi István vezetésevel együtt.

Hajdu-Bihar Megyei Néplélektudományi Intézet, 1981. jan. 24.

Szónyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész
Brankovics Éva festőművész az "Eszaki előbb a képművészeti Főiskolára, a Tapp Szula, Szónyi István, Pöt Bertalan növendékei köré, amint pedig az 1961-ben megszerzett diploma után közösen festett "Észi kép" c. műve a legjellegzetesebb, akvarell.

(rept.-a említve).

S. Gy. F.: Brankovics Éva: Észi kép.
Képes Újság, 1981. jan. 31.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of a letter or document.

2 G.F. : D... ..
1881. Jan 31

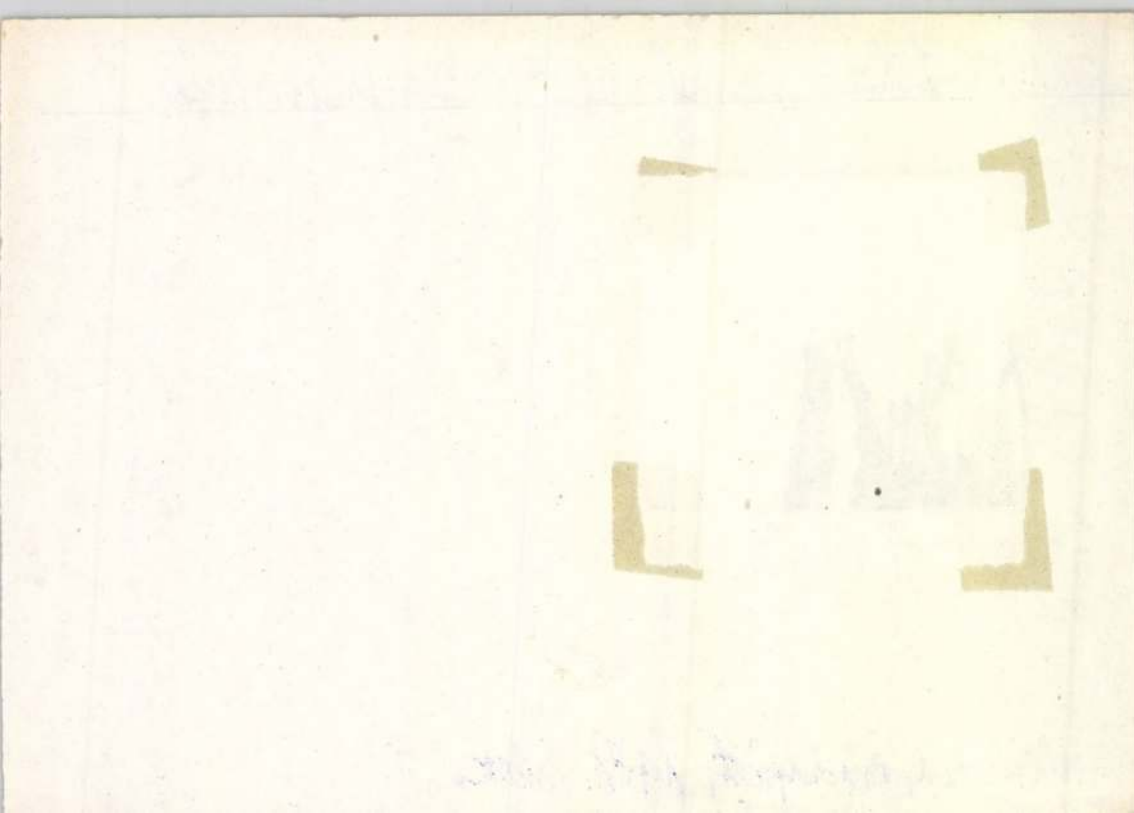
Szónyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész

21

21 Szónyi István: Fuvaros,
olaj, vászon, 90x115 cm, 1951

Művészet, Budapest, 1981. márc. 9.

Szónyi István, Kossuth-díjas festő-grafikusművész
a Borogyi Galériában még látható Patay László
festőművész kiállításán. - a művész a Kép-
tárlóművészet Társulatán Tónyói György és Szónyi
István növendékeként 1956-ban kapott diploma-
munkát.

-solnoki-: Patay László festőművész kiállításán
Borogon.
Dolgopoh Lapja, 1991. ápr. 3.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

10
Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date. The text is very faint and illegible.

Szónyi István Kassuth-díjas festő-galikusművész
Németh György a képzőművészet Főiskolán
Szónyi István tanítványai vált. kedveso alkati,
emberi tulajdonságait megvilágította és
váltottatta alkotói magatartását, etikáját
Szónyi István egyéniségének sugárzása.

Dömötör János: Németh György festőművész kiállítására
Órásházán.
Békés Megyei Népiszövetség, 1980. okt. 12.

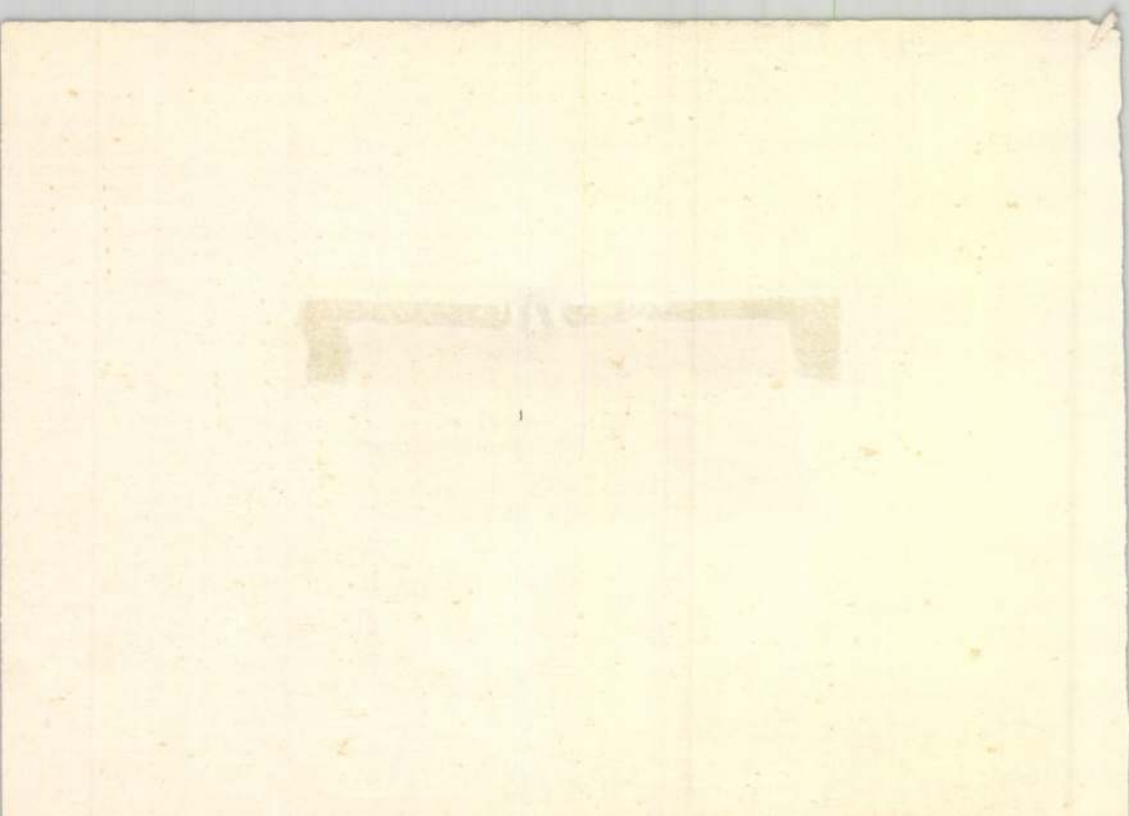
Handwritten text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and includes the name "James Van Alstyne" and the date "1840".

Szónyi István, könyvtár-díjaz festő-grafikaművész (1899-1966)
a Függetlenség Szindikátusának elnöke
Szónyi István lett, a vezetőség tagja volt Gyark
Ödön sebészorvosai festő, aki később a "Sarló" II.
mozgalomnak is aktív tagja, a mentendők mű-
veléséért alapított Könyv Szövetség elnöke Béla is
a vezetőség tagja volt. — Amikor Róder utcai utolsó bu-
dapesti találkozásáról, a Szónyi Istvánnal, Kmetty György-
sal való 1956-os együtt töltött óráit emlégette el nek-
lő hangon.

Varga Imre: aki 19-ben a szindikátus titkára volt.
Szocialista Művészet, 1980. szept.

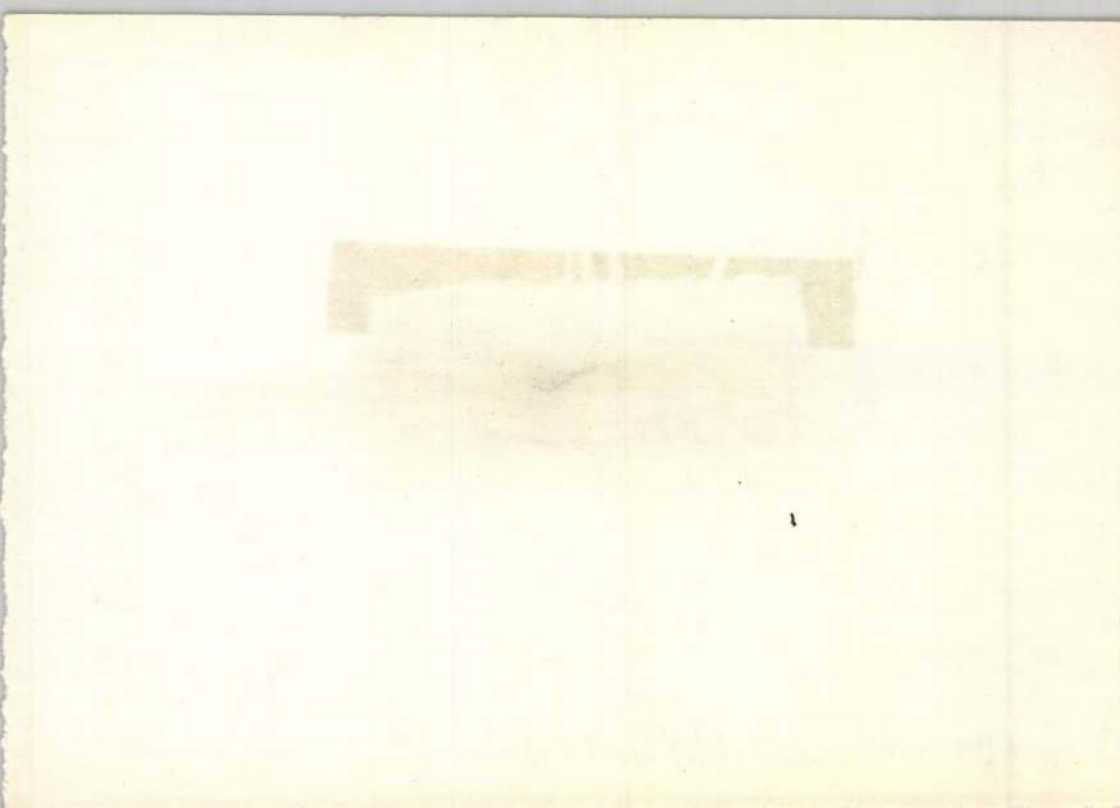
SZÖNYI ISTVÁN festő- és grafikus-
művész születésének 90. évfordulója
alkalmából emlékülést tartottak teg-
nap Zebegényben. A résztvevők az
emlékülés után koszorúkat és virá-
gokat helyeztek el a művész sírján
a Zebegényi temetőben.

Népszabadság, 1984. 1. 18.

SZÓNYI ISTVÁN festőművész születésének 90. évfordulója alkalmából műveiből emlékkiállítást nyitottak. ^{az}laton a mester ^{három}harminchárom munkája látható..

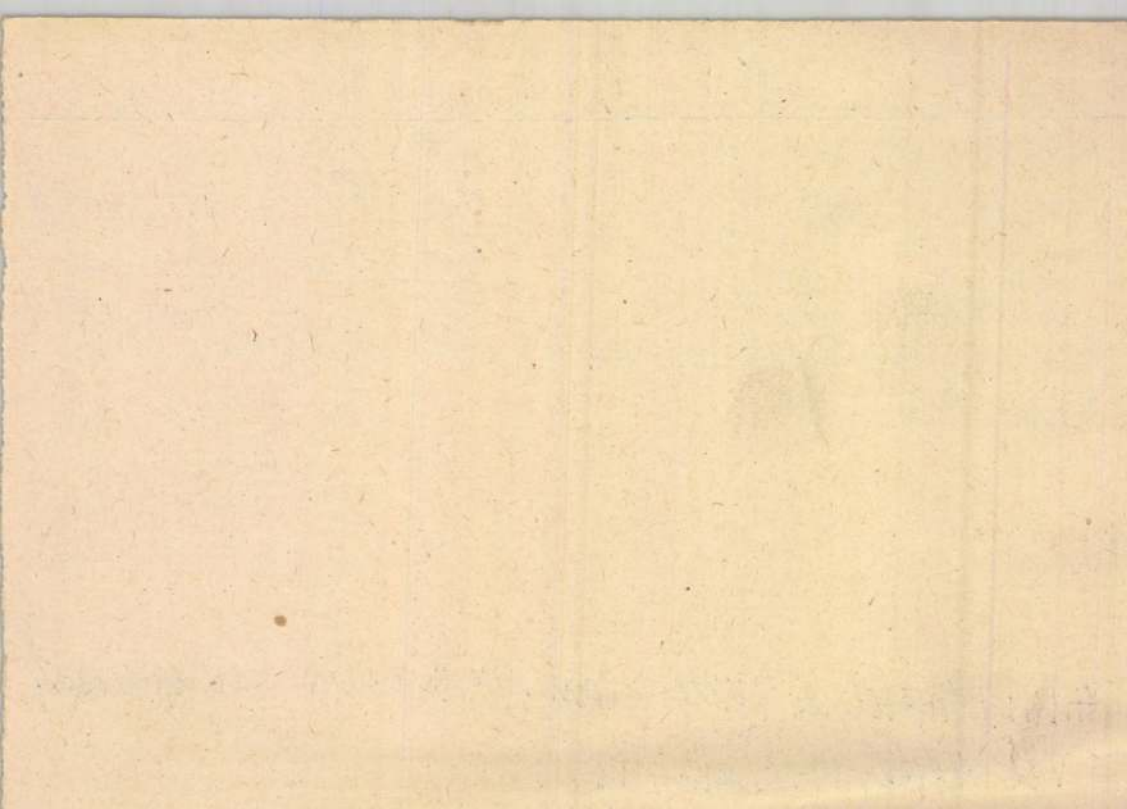
Népszabadság, 1984. VI. 8.

Szónyi István, festő és grafikusművész

1919-ben Bircó Mihály és mások társai állították díszbe
Budapestet május első napján. Az akkori képzés 25 résztvevőben a
plakát magyartól, melyet más versenyt. a szocialdemokraták
a Népszava melléklet indult rajtotermékként való kiadásá-
ban kérték meg. I. t. Bircó Mihály, Szónyi István és a
többi grafikus képeken megfogalmazott igazságot az
ország népe.

H. K.: Plakát és történelem. Vörösmarty kalapácsok
Vas Nép, 1980. máj. 1.

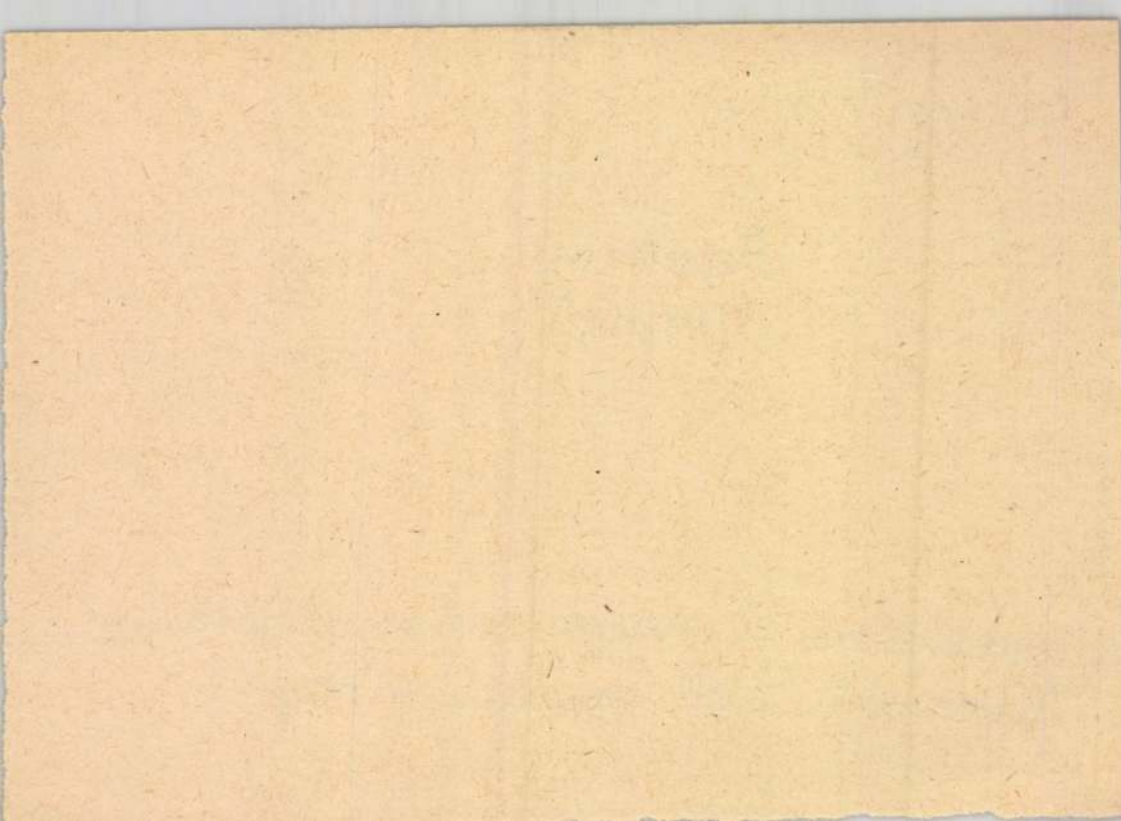

Szöveg: István

" Fuváros "

" (nyiro)

Aradi István: A magyar művészet története..
Művészet, 1981. március - 4 lap.

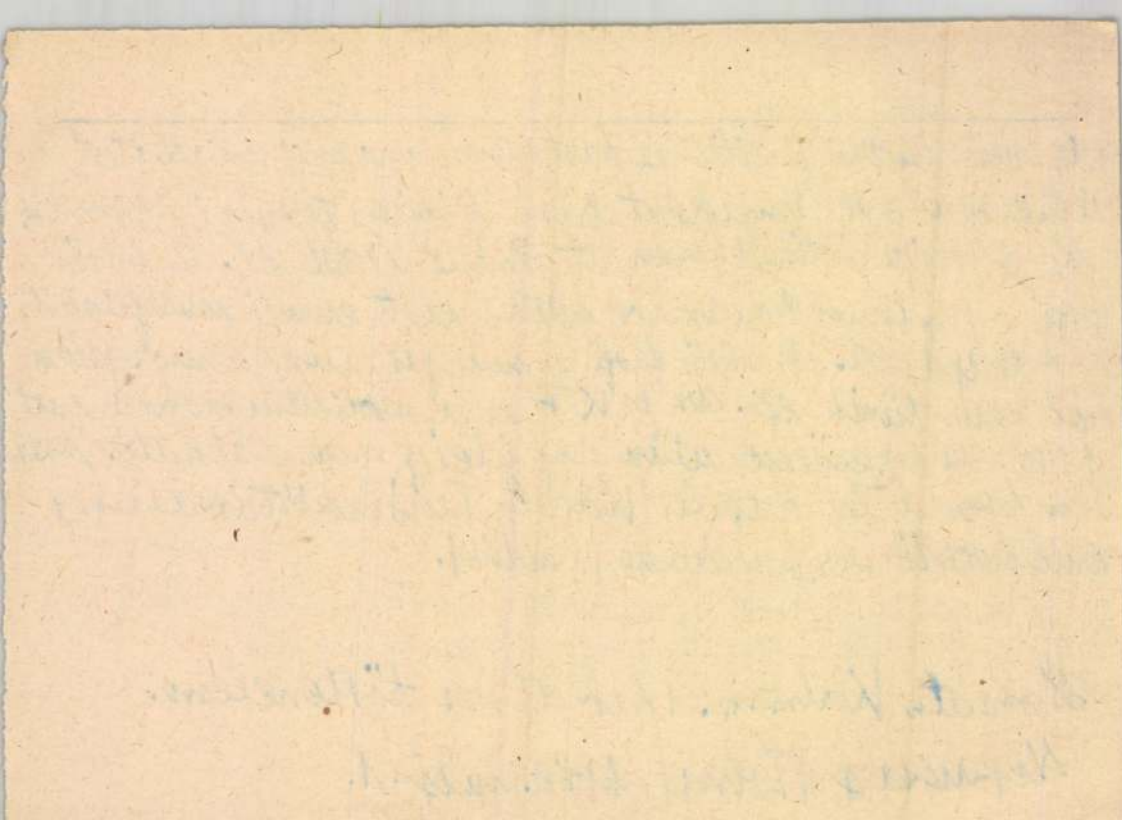

Szónyi István, festő- és grafikusművész

az első igazi politikai tartalmú magyar plakátot a Népszava reklámjaként Bixó Mihály tervezte 1911-ben. Az a sajnóbotonodekemen át öndlő életet el. A vörös férfi a lap címszavának háttere előtt emeli magasba a kalapját. A vörös férfi a magyar munkásmozgalomból sem tűnik el. Az MKP és a szocialdemokrata párt 1948-as egyesülése után egy ideig nem látható. 1959-ben támad fel Rákos Károly Tancsik Istvánral együtt emlékeztető plakátban. (emléke) A szocialdemokraták a Népszava melléklet kiadásában közzéadták a Szónyi István és a többi grafikus képeit. (emléke)

Howath Kálmán: Plakát és történelem.

Népszava | Tolna | 1980. máj. 1.

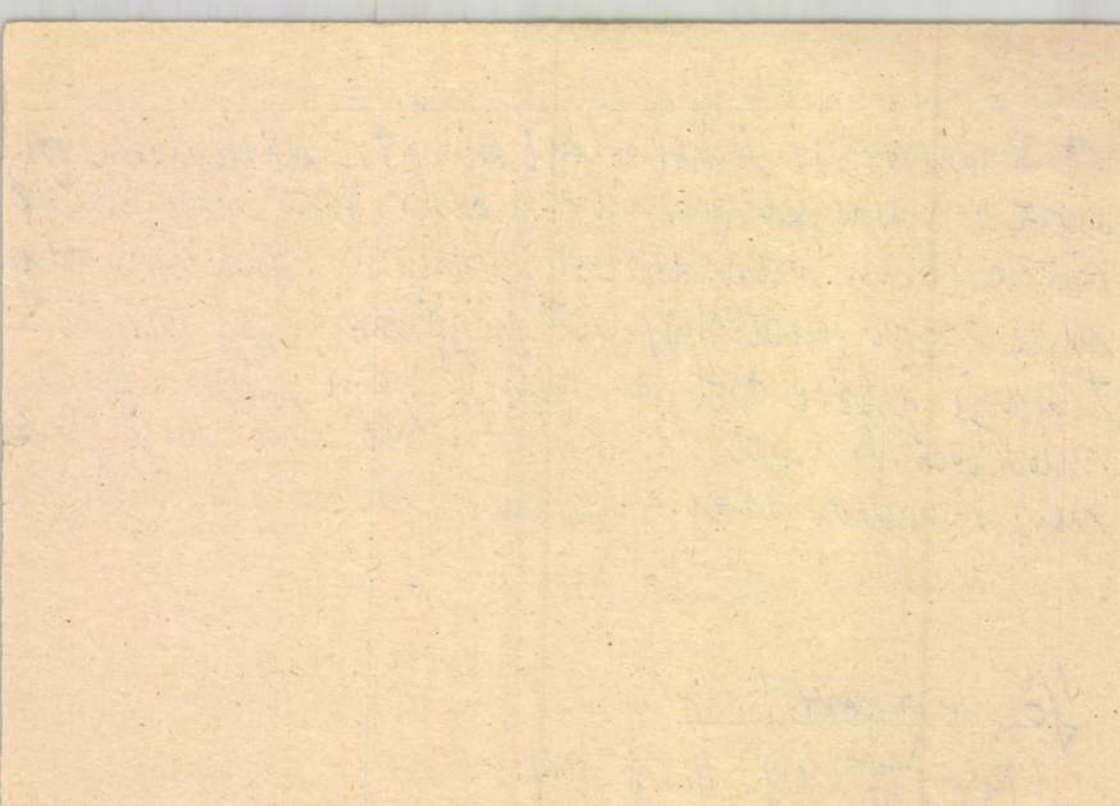

Szónyi István, Kassath-díjazott és grafikusművész

A Dombóvári Művelődési központ körlevelével fordult a város polgáraitól, kérvet, hogy a kindertáborban van szobor, festmény, grafika, vagy más egyéb műtárgy, kölcsönözne egy kiállításra időre azt, a művelődési házban, a műveket bemutatás kiállítását ma nyitják meg Dombóváron. — Szónyi István festménye is szerepel a kiállításban.

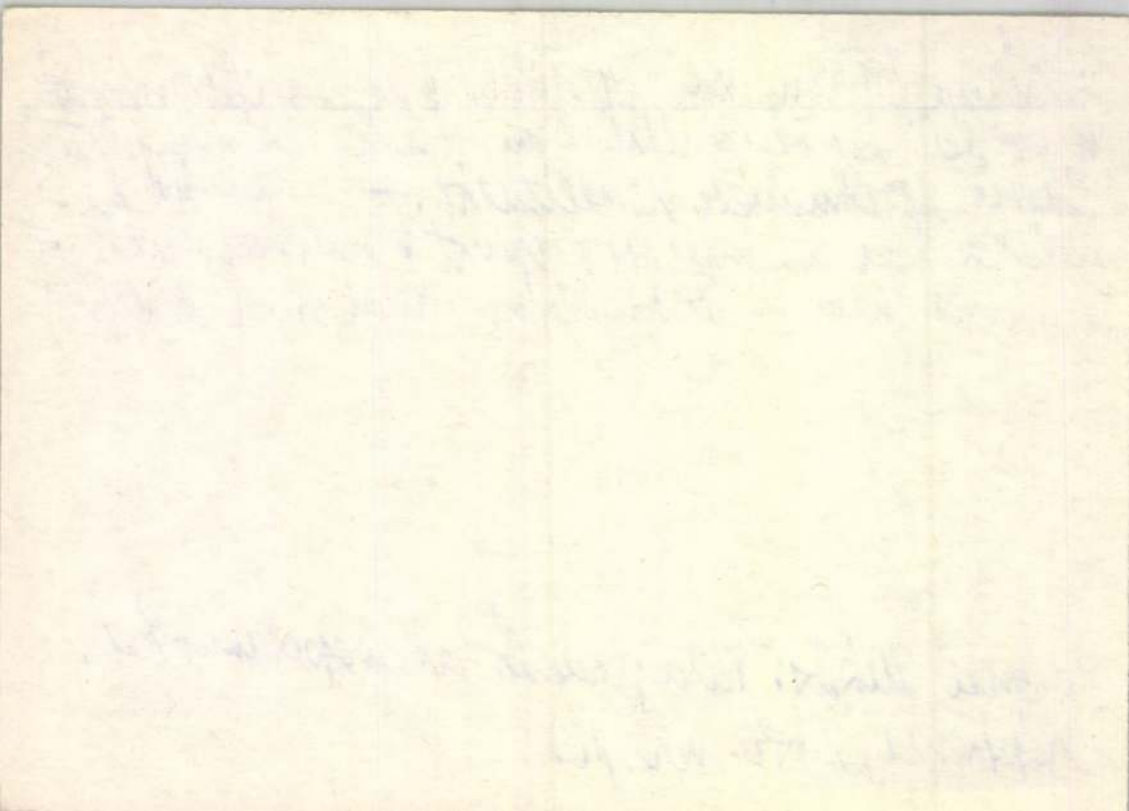
Yó reggelt!

1980. IX. 29. 4.25 |N|.

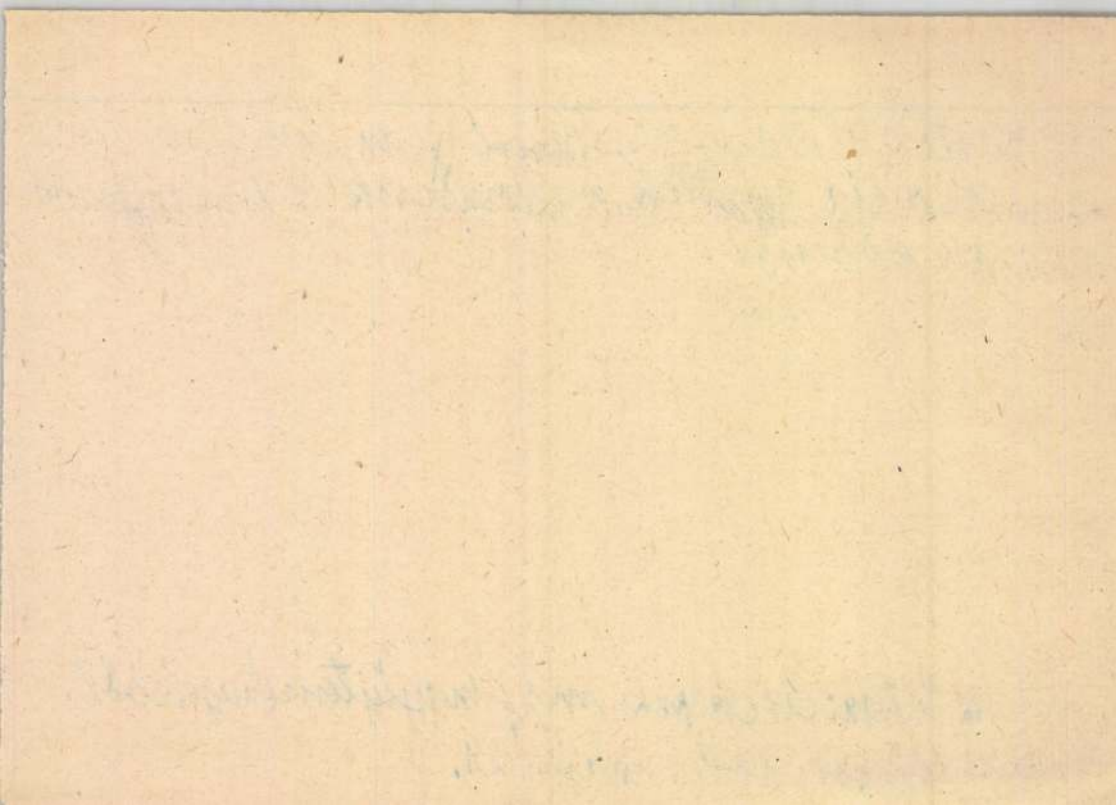
Szónyi Lóránt, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész
a csepeli iskola galériájában rendszeres meg látvány
lévő festményei kiállítását. — a művésztől
kérlek meg a lényegre tekintve: mestereit, Szónyit
a maga képi világában láttatja. | emlétre |

Losonci Miklós: Tatay László arcképelemoza.
Képtár, 1980. nov. 16.

Szőnyi István, festő- és grafikusművész
a Bartók Béla ut 32. Galériájában megújult kiállítás témája portrék, vallomások a legfontosabból: az emberről. — Szőnyi István műve is szerepel e kiállításán.

Módsz. István: Arcképek magángyűjteményekből.
Testi Műsor, 1980. máj. 21.

Szőnyi István, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész

Kelle Sandor műtermében egy leterítési szabad-iskola működött. Nagyonilyen célból, mint amilyen célból Gebauer Károly és annak idején Szőnyi és Aba Nórák létesített iskolát: aki szeretne a képzőművészeti Főiskolába kerülni, legyen valahol felkészült rá erre.

Festőiskolák nyomában.

1990. X. 25. Kossuth 13.30 /Ftme/.

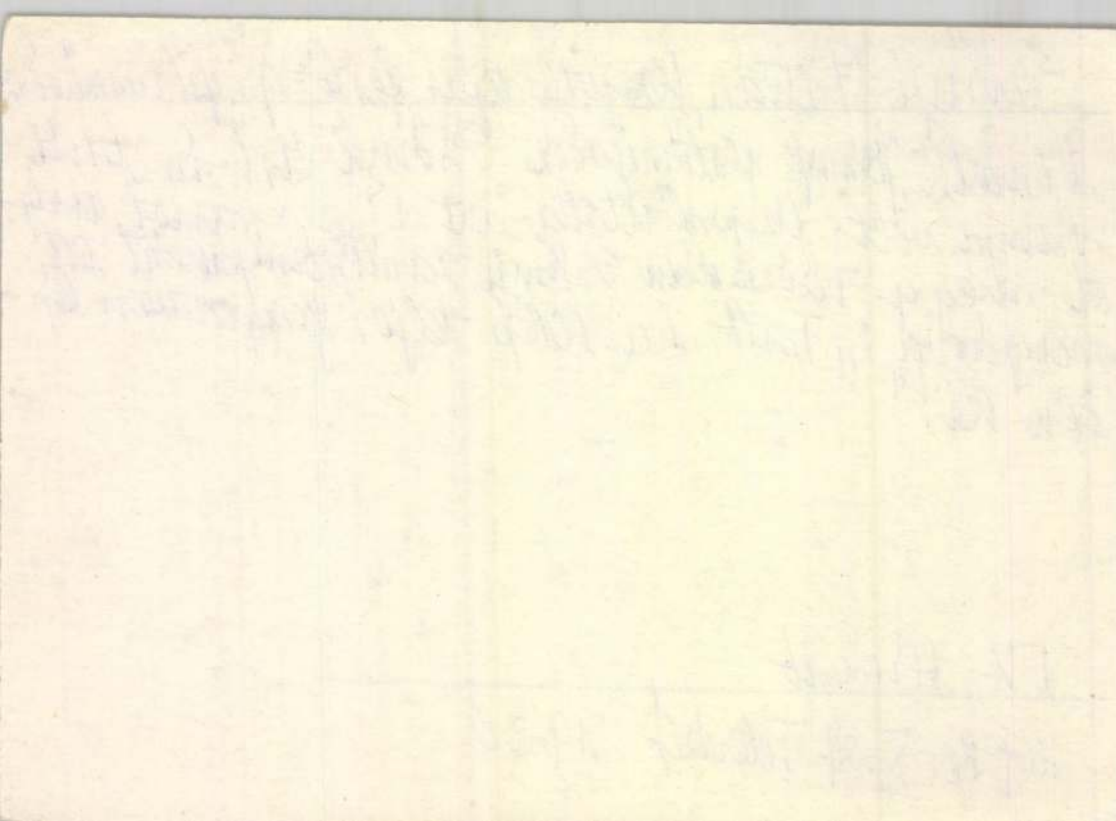
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Szönyi István kézzel-díjaz festő-grafikaművész
Németk János festőművész Szönyi István tanít-
ványa volt. Megadották azt a programot amely-
et még a Főiskolán Szönyi tanítványaként tett
magáévá: "Festő, ha kilép teljes fejjel a kép-
zész ki!"

TV- Híradó

1980. 8. 29. Televízió 19.30

Grönzi István, kassuth-díjas festő-grafikusművész
An elmélet ritimedben sok életmű, jelentős festői, rajz-
északi haqqotek bevült musechis gondondásba adó-
mányaendos utján. A sőt Grönzi István emlékmű-
reuma nyitotta, - azóta rendre nyílnak az állandó
gyűjtemények sante az országban. Gyj Pátray emlék-
műreuma is Kapuvárott.

L. M. Pátray múzeuma Kapuváron.
Dundantúli Kaplo, 1980. okt. 5.

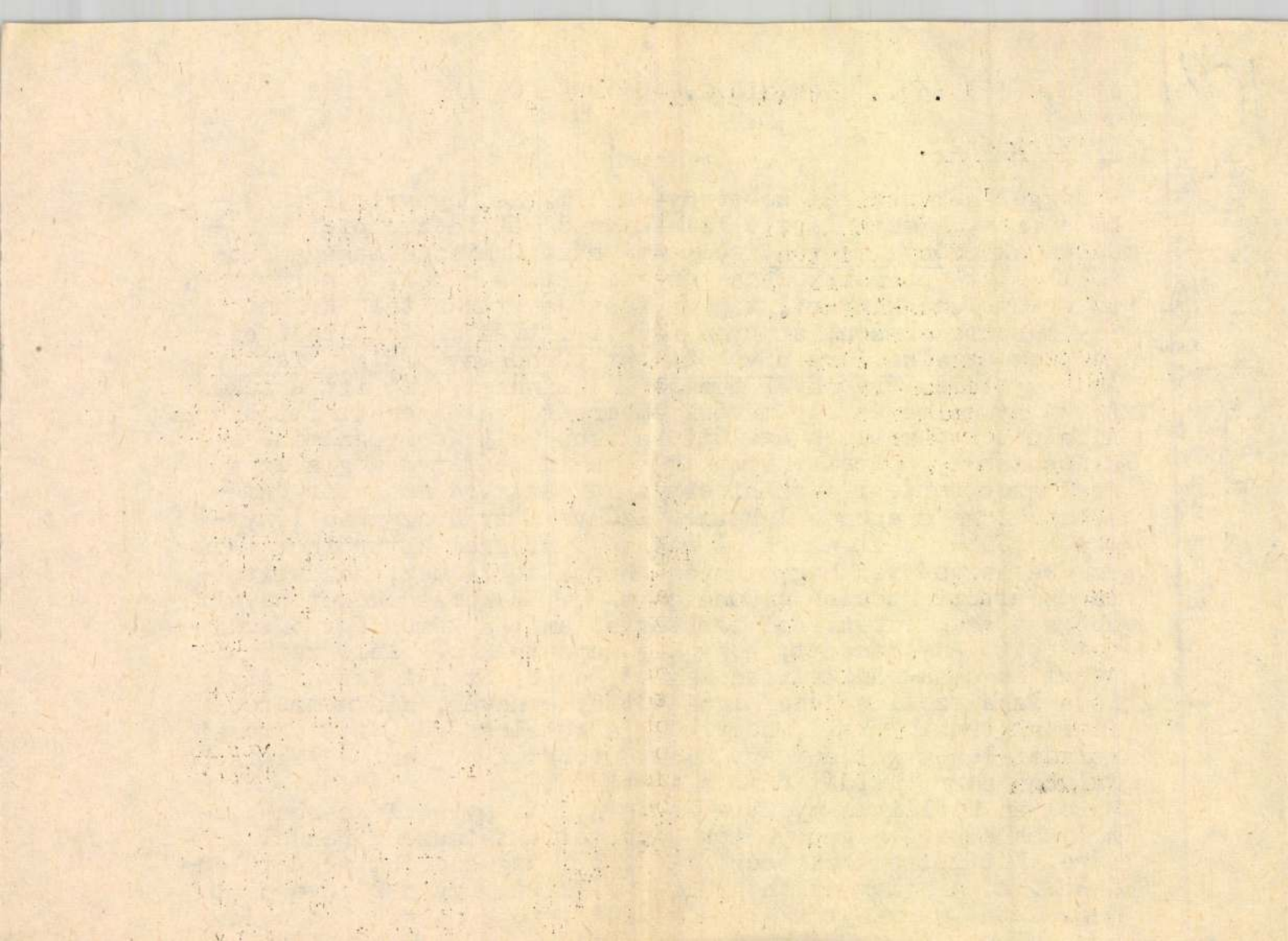
1980. VIII. 30. Televízió 2. műsor 22,05 Órá

TV Hiradó 2.

- Joggal nevezte mai zebegényi kiállítás megnyitójában Tóbiás Aron, Németh László találó mondását idézve kicsi birodalomnak Szőnyi István zebegényi házat, hiszen maga a festő is élete paradicsomának érezte azt. A házat, a környéket, az egész Duna-kanyart. Táj és festője ritkán találkozhat ilyen szerencsésen, ahogyan Szőnyi István megtalálta Zebegényben az alkotásra hívó otthont, Zebegény pedig a festőt. Aki egyetemes érvénnyel mutatja fel mindazt, ami itt értékes. A táj nyugalma és egy művész embersége találkozott itt össze. A falu természetesen azelőtt is szép volt és nyugalmas. De a Kós Károly építette templomot is ideszámítva mégis ez a festészet tette igazán híressé. Művészi érdeknek már önmagában ez is elegendő lehetne, Szőnyi István azonban lényegesen többet tett ezért. A magyar festészet kitörölhetetlen emlékü nagybányái hagyományait honosította meg, gazdagította és áltette tovább a Duna partján. Es nemzedékeket nevelt ebben a szellemben. Azt tanította, amit a közösségi öntudatot építő Ady mondott, hogy kis nemzetnek még lélegzetet venni is csak radikálisan szabad, de ő, Szőnyi István Adyt is a maga szelidségéhez igazította, mondván, kis nemzetek fiainak tudniuk kell, hogy több a kötelességük, itt művészi feladat lehet például egy daab Európát teremteni a legkisebb faluban akár. Példát ő maga adott rá.

Ma olyan kiállítás nyílt a zebegényi Szőnyi-emplékházban, amelynek képeit magángyűjtők bocsátották a muzeum rendelkezésére. Két hétre közkinccsé téve, ami jog szerint magántulajdonuk. Az alkalom az, hogy Szőnyi István éppen 20 éve halt meg. Mától márványtábla emlékeztet erre a napra a zebegényi ház falán.

1021
Szőnyi István (1894-1960)
Németh László festő- és grafikusművész

Kincstári illuzionizmus

A Szabad Művészet 1949. áprilisi száma a címlapján még Derkovits-rajzot közöl, és beszámol annak a mappának a kiadásáról, amellyel a kultuszminisztérium „forradalmi festőnk” művészetét közreadta azok körében, „akiket a mindent maguknak kisajátító félféudális kapitalista rendszer tudatosan, erőszakkal fosztott meg mindentől, ami kultúra, művészet, ami ébresztő és tudatosító lehet kizsákmányolt, elnyomott életükben.”

Néhány hónap és ez az értékelés érvénytelenné válik. Október 1-én a Nemzeti Szalonban megnyílik a szovjet festészet reprezentatív kiállítása, amellyel új korszak kezdődik a magyar művészetben. Helyesebb időszakot mondani, hisz alig néhány évről van szó, noha ötvenes éveknél szoktuk nevezni. Az ötvenes évek művészete címen emlékeznek róla az a kiállítás is, amely nemrég nyílt meg Székesfehérváron, a Csók István Képtárban.

Az új idők programját Révai József fogalmazta meg a 49-es kiállítás megnyitó szavaiban: „A mi követelésünk a magyar kultúra munkásai, nem utolsósorban festőink felé: hogy tanuljanak a szovjet kultúrától — hogy immár ne Párizsra, hanem Moszkvára vessék vigyázó szemüket, tulajdonképpen azt jelenti: tanulj meg a szovjet kultúrától, művészetből, hogyan kell a magyar dolgozó nép számára alkotni...”

Hogy a szovjet művésztől lehetett (volna) tanulni, azt az ot-tani művészet immár történelmivé lett időszakainak fényes utóélete mutatja. Nem kevésbé azt, hogy nemcsak a magyar művészetnek volt és van tanulnivalója tőle: Tatlin, Rodcsenko, El Liscickij nemzetkének működése éppenséggel az elmúlt évtizedek egyik szellemi felfedezése Nyugat-Európa értelmiségének. Ami tehát téves ebben a programnyilatkozatban: az ennek a művészetnek az értelmezése, történelmi és szellemi koncepciójának leszűkítése. Végső soron: eltorzítása, olyan módon, ami hasonlóan torz produkcióhoz vezetett a magyar kultúra gyakorlatában.

A Révai-megnyitók és ami utána következett — történelmietlenül egyoldalú képet adott a múltról, s ezáltal tette lehetetlenné a továbbfejlődést. A szovjet példa akár a szovjet művészet legjobb eredményeinek elsajátítását is eredményezhette volna, mint ahogy volt rá kísérlet. A *Közösségi művészet felé* címen rendezett 1948-as kiállítás a korai szovjet monumentalisták expresszionista vonulatát és új léptékét idézte; az agitációs vonatok és hajók hősi korszakát pedig egy mára már elfeledett, ugyancsak a korabeli sajtóból rekonstruálható vállalkozás eleveníti fel. Mellesleg az 1919-es magyar aktivisták lelkesítő agitációját is eszünkbe juttatja: „Ez a Görődülő Képtár, amely a dolgozó rétegeknek az ország minden részébe elviszi a legjobb magyar képzőművészeti alkotásokat... Csupa egzotikumot találhat itt a pályaúdvári nép... A paravánnal elválasztott részekből gyönyörű 10-12 szobor bámult szembe velünk. A szebbnél szebb képeket meg valami rejtett fényvel árasztották el... a vasúti cicerone... magyarázta a szép kiállítást, amelyet az utasok mellett a városból áramló diákság is megtekintett. Nyomukban csizmás öreg parasztok, munkások, vasutasok.”

Am a mindennapi élet és a tömeges szolgálatának igaz ügye hamarosan kompromittálódott. Miként a gazdaságban, a művészetben is gyors és látványos sikereket kellett a vezetésnek felmutatni. Látzateredményeket. Könnyebb volt néhány száz művészt a világmegváltás erkölcsi boldogságának vagy az egzisztencia anyagi boldogulásának ígéretével engedményekre bírni, mint elmaradott műveltségű és izlésű emberek gondolkodásmódját hónapok alatt megváltoztatni és őket műértővé nevelni. S a könnyebb megoldást választották. Akadémikus lecke-felmondásra szorítkozó, a múlt századi stílusrealizmus fordulatait felelevenítő, a tematikát a pártbrossúrákból készszen kapó művészet jött létre. Átértékelődött a múlt is. A modern magyar piktúra legnagyobb — folytatásra kínálkozó — életművei (a Nyolcak, az aktivisták, Derkovits) helyett és ellenében Munkácsy Mihály munkássága lett a kiindulópont. S a mérce, mert —

hirdettük — az ő közérthető művészetét nem kell az embereknek külön megmagyarázni.

★

Hogy ez a tévedés mit idézett elő, látjuk a székesfehérvári kiállításon. Személy szerint: olyan művészek mozgósítását, akik ennek a felszínesen reprezentáló szükségletnek eleget tudtak tenni. Másrészt tehetségek elerőtlenedését, illetve visszavonulását. Harmadsorban: arra érdemtelenek kitüntetett szereplését. Ennek a hibás kulturális politikának (mögötte nem kevésbé torz politika rejlett) egyszerre leleplezője *Szőnyi István* kinlódása akkor, amikor a mezőgazdasági munkát kell riport-szerű lelkesedéssel ábrázolnia; *Glatz Oszkár* könnyedsége: *Kitüntetett utcaseprője* olyan felsőbb-séggel mosolyog ránk, mintha egy öregedő dzsentri mókázna nekünk a kaszinóban; vagy *Felekiné Gáspár Anni* nevezetes *Fütyös kalauza*, e fálvédő hangulatú kép, amely aztán évtizedek során főműből dekorációvá deklasszálódott. (Ahogy hallottam, utolsó tulajdonosa a Vidám Park volt, a kislejtezés elől mentették meg a kiállításra.)

A rendezvényről hiányoznak a triviális dokumentumok, a Rákosi- és Sztálin-portrék, amelyek éppen úgy díszletek, mint más korszakok hazug, illuzórikus művészetének kényszerábrázolásai. De még így is elszomorító az összkép. Ennek az álldíllbe burkolózó hazug kedélyességnek különböző szemléletű, képességű, iskolázottságú művészek egyaránt a híveivé szegődnek.

Tudom, nemcsak ez volt az ötvenes évek. De ami nem ez volt, az még itt, ezen a nagy leleplezésektől szemérmatosan tartózkodó tárlaton is csupán mellékszám. *Ferenczy Béni* Ferencsik-portréja megrendítő arcú, *Bokros Birman Dezső Önarcképe* az életmű legjobb darabjai közé tartozik, *Somogyi József Martinásza* (de sokszor hivatkozunk rá!) igaz hős a sok alpátosz mellett, *Borsos Miklós Demetere* mintha öt évvel előbb vagy később készült volna, *Szőnyi Fuvarosa* festői értékekben gazdag akkor, amikor a festészet hitelét akadémikus mázolatok vonják kétségbe. Csak hogy tudunk kell: *Ferenczy* ekkor nem taníthat a Képzőművészeti Főiskolán; *Bokros Birman*, a Duna-völgyi népek kórusa drámai kompozíciójának alkotója megszegyenítő feladatokra kényszerül; a *Martinász* viták közepett készült (s már jobb időben: 1955 felé); *Borsos* elsősorban tanárként vesz részt a művészeti életben; s ha az impresszionista érzékenységet *Szőnyi* vagy *Bernáth Aurél* nagyságát nem vitatják is, mástól sem hangos a sajtó, mint az izmusok, mindenekelőtt az impresszionizmus éles bírálatától.

★

A kiállítás, épp mert tartja magát a tényekhez, optimistán zárul. Az 1957-es Tavasz Tárlat néhány képével és szobrával, melyet sikerült fellelni és idehozni. A nagy öregek, a századelő indító nemzedéke (*Czóbel Béla*, *Kmetty János*) mellett ekkor újra kiállíthatnak, pontosabban: műveket állíthatnak ki a két háború között indult legtehetségesebbek (*Korniss Dezsővel*, *Martyn Ferenczel* az élen), sőt, a tárlat jelezte már a kibontakozás lehetőségét is: *Csernus Tibor Újpesti rakpart* című képével, amely a maga lomtári szürrealizmusával botránkyó lett volna, ha nem az egész seregszemle vált volna azzá. Azzal, hogy négy szekciójával, az ötvenes évek elején számkivetett, elátkozott modernnek, sőt az absztraktok szerepeltetésével felvetette a stílusok versengésének gondolatát.

Sajnos, nem következmények nélkül. Mert a rendezvény durva támadásokat váltott ki, s ennek nyomán nem pusztán egyetlen vállalkozás bukott el. Hanem ami ezzel együtt járt: meghosszabbodott az ötvenes évek. Olyannyira, hogy képzőművészetünkben mindmáig kísértének a harminc évvel ezelőtti izlésnormák, esztétikai szempontok. Ennek a helyzetnek számos oka van (a képzőművészeti műveltség zavaraitól a mai képzőművészet válságtendenciáig amelyekről érthető módon nem szól, nem szólhat a fehérvári tárlat. Egyet tesz, s ez nem kevés: segít abban, hogy szembenzünk a múltunkkal. És hogy hamis eszményeinkből kiábránduljunk. Lehetőleg végleg.

cowboy); csattog az olló, simogató a fésű, Józsi nyakában vastag aranylánc lóg, kezén három-öt gyűrű, „hajlamos vagy te Józsi, az egynemű szerelemre”, gondolja Pelbárt, s megkérdi a fodrászt, hány óra. — S lám, ott a szabóüzlet, benne Fekete úr szab (és varr), ittas, de munkája remek, ő varrta P. híres zakóját, melynek neve Elemér...

Az út (utca) véget ér, s Pelbárt otthonába, az erzsébetvárosi hodályba toppan. (Oda, hol most bambán hever meleg ágyában; az Egri Víz fogóban, tán ha két deci még...)

És P. tovább álmodott...

Íróasztalához ül, írni kezd. Szalad a toll, diadalt ül a pontos narráció. — (...De rég volt!”, sóhajtott Pelbárt...) — A téma: az Élet, mely szép, sistereg, veszedelmes, de vonzó. (Mint P. maga.) A stílus: ötvözet, Pelbárt találmánya, van benne Krúdy, de Fitzgerald is, líra is, de „kurva-nyád” is, szerelem is, ám halál is... Telik a spirálfűzet, s a mondatok tartalmában életre kel Izabel, a lapálymarha bambaságú színésznő, Zebulon, a költő, Etelka, az orvosnő, a felláció feltétlen híve, és még sokan, ismerősök és ismeretlenek, hősök és gennyládák, írók és földművesek, kurvák és szüzek, Bélák és Gizik, napok és részeg esték, vermek és csúcsok, utcák és háztetők, bánat és siker, likőr és ondó, bor és szivar, álom és napfény, remény és balsiker, jövő és jövő, múlt és jelen, és a holnap nap, mely bizony megérkezik és örömet hoz, csakis örömet...

Egy bő korty a Vízből (ki tudja, hányadik). P. ágyába süpped. „Nem megyek én, Uram, sehova innét”, gondolja. Elmerül a füstben, bűzben. A szoba forog, ittas napsugár tűz be az ablakon.

Csengetés. Pelbárt reszketegen kiosont az előszobába, ajtót nyitott. — Levél, nem pénz — szólt a postás, ismervén P. igényeit...

„Kedves Pelbárt!” — P. fordított a lapon. Aláírás: B. István. Író, szerkesztő. P. híve. Ősz, őszinte ember. S a levél: „...Mi van veled, Pelbárt? Sose látlak, egy sort sem küldesz hónapok óta. Nem írsz? Iszol? Már megint? Tudod, hogy tilos; meghalsz, ha vedelsz, ezt mondták az orvosok. A feleségem most olvassa a tavalyi könyvedet; azt mondja, a halál ül a soraidban. Valami baj van veled, érzem. Ne tedd tönkre magad. Írnod kell...”

— Nem tudok! — ordított fel Pelbárt.

Ágyba zuhant.

„Hol is tartottam?”, gondolja kábán. „Már jócskán benne járok a napban. Az életem dús, érdekes és őszinte. Már reggeliztem, tojást, hogy estére keményen helytálljak, hiszen szerelmi tornára érkezik hozzám Izabel, a művésznő... Már sört is ittam, már sétát is tettem az erzsébetvárosi flaszteron, már írtam egy opuszt, színeset, csillogót...”

...P. felkel az íróasztaltól, görbe hátát kiegyenesíti. Hurrá, a délelőtt sikerrel véget ért, most, most jön a nagy ebéd!... — Hol és miképp történjek az öröms zabálás? Hiszen Pelbárt étvágya ép és terjedelmes, gyomra erős, s a nyálkahártya minden kedves ízt gondosan megőriz...” Irány a Lúdláb”, dönt P., „éljen a kacsa, párolt káposztával!”... Üres, a helyiség, vak pincér áll P. elébe, „ember”, szól Pelbárt, „mindent, ami jó, hozzon elébem, régi urak ételére vágyom, fácánt egészben, szarvast áfonyával, tehénhúst tormában, fogolyt szalonناسan, kappant sültében, verebet jartában...” — (Pelbárt már tökrézzeg. Fekszik, álmod, lát, görcsösen markolja az Egri Vizet...) — „Teremjen itt a királyok asztala!” — kiált P. a pincér felé... — „Röhögve legel a sült vadkan, odébb a holt vadász s a gonosz hajtók... Sikoltva terem a burgonya, levelén kolorádók, őket kérem köretnek!... Mákonyt innék, altatót, s utána mézbort!... Csontot, uram, mely torkomon akad!... Ki az, ki kívájná részemre a kulcsár szemét?!... Béka a fő fogás, ökörszív pirul a nyárson, benne a gyémánt, a szikrázó!... Nyulat is ennék, hatlábút!... Lőj, fiú, lőj bátran!... Három golya hull az égből, ő, de kopaszak vagytok!... Véréből készült-e vajon a mártás?!... Héj, halott már a szakács, kés áll ki a torkából!... Szúrj le engem is, barátom, hiszen már úgysem élek, Pelbárt a nevem, író voltam, tudod mi az, te állat?!... — (P. ordítva ül az ágyban, az üveget magasra emeli...) — Hé, hó, agancsán visz a szarvas, ne állj meg, ne állj meg!... Sült egér, te vagy itt? ... Kígyó, megjöttél?... Denevér bácsi, szeretlek, kapj fel, kérlek vigyél magaddal, oda, ahova azok a sötét madarak húznak, hé, hó, repülünk, repülünk, repülünk!...

... Pelbárt észre tér, felnyitja a szemét. Himbálózó hordágy viszi le a lépcsőn. Fehérköpenyes férfi lépked mellette. — Delírium — mondja, s rágyújt.

rtve? — Ho-
ia irányába).
miközben az
lőtte az ott-
járnak a fe-
z irat címe:
égül eldőlök,
Férjek Lap-
hús száza-

vágya biztos,
ablakon. „Az
egy egy reg-
lvetél. Hogy
ár nem lesz
ürt párnán,
— szólt P.; s

ágytozás. Al-
merős boltok
nem a világ
den oké, van
mint a téli
ák megett; ő
parengedélyt
tart, hanem
züzet, benne
ját és ismert
wood, a hős

elve, barátom sírja előtt

inad, Zoli, még bajlódom szárnyaimmal
k a meg nem írt művek lyukaitól, s a tettek
yám selyemhernyói készek.
ahogy a strázsáló függönyökkel álcázott kikötőből:
iből végleg fölemelt,
lt: a szindbádi zsinagógát bevilágították aranyos fűvőkái.
ebb lesz nekem.
hez szolidáris, ki segítene kiásni
gyöngy-fedelű kódexet,
át érkező hullámok vajták bele a túlélés algebrait,
z, hogy fázom-e?
k érzékeit féltékeny gravitáció horgonyozza,
ir: merre jársz mostanában, kiszállsz-e gondoládból
ómega között, Csontváry, a meglelt haver
bbak-e nálunk a perzselő univerzumok lényei?
hogy Gilgames siratta Enkidut, ahogy a brontosaurusokat
lleme. Sirtam, tehát ember vagyok. El hát ne felejts:
mossa arcom, a hold fénye,
gyszeres szönyegét szövi.
végre magaddal törődj.
gy döntöttél, vetítsd le filmjeidet Krisztus színének
léttel küszködő zöld bolygó,

Szönyi István festő

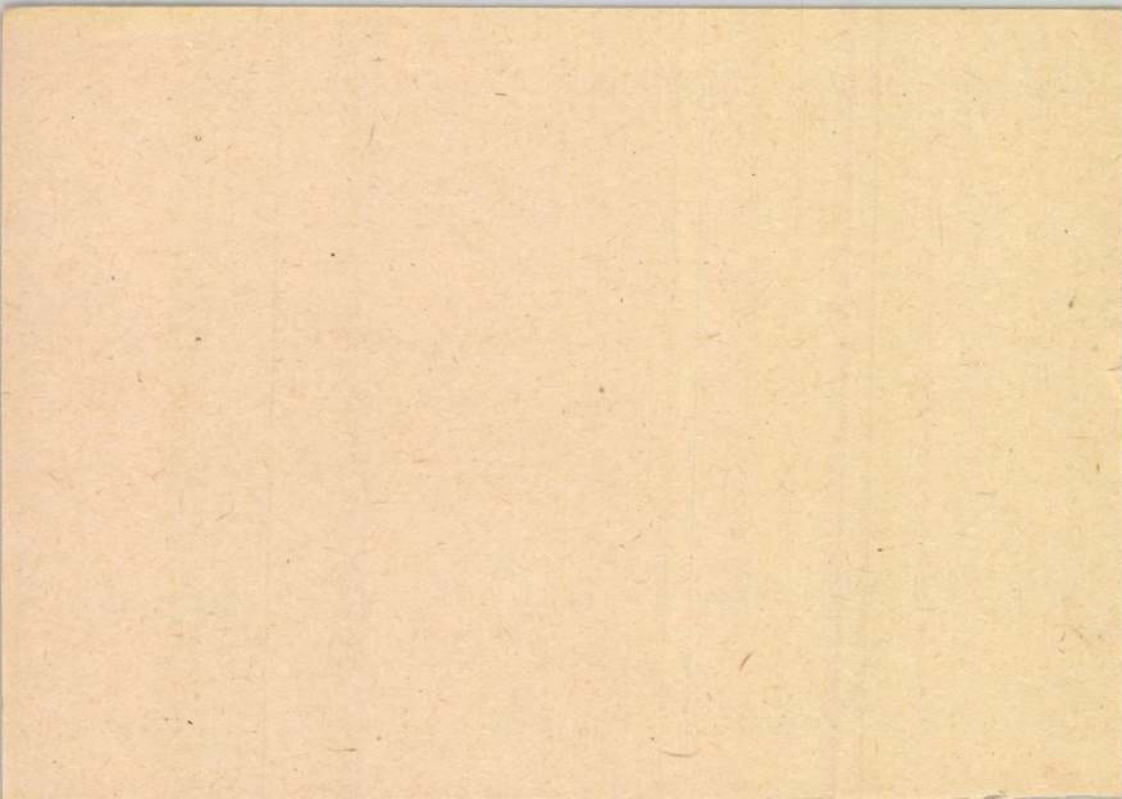
L: Nagy Imre

Czene Mihály: kép és irás

97-111

Tiszatáj, Begec, 1982. jan.

xxxvii/1

Szönyi István, keső

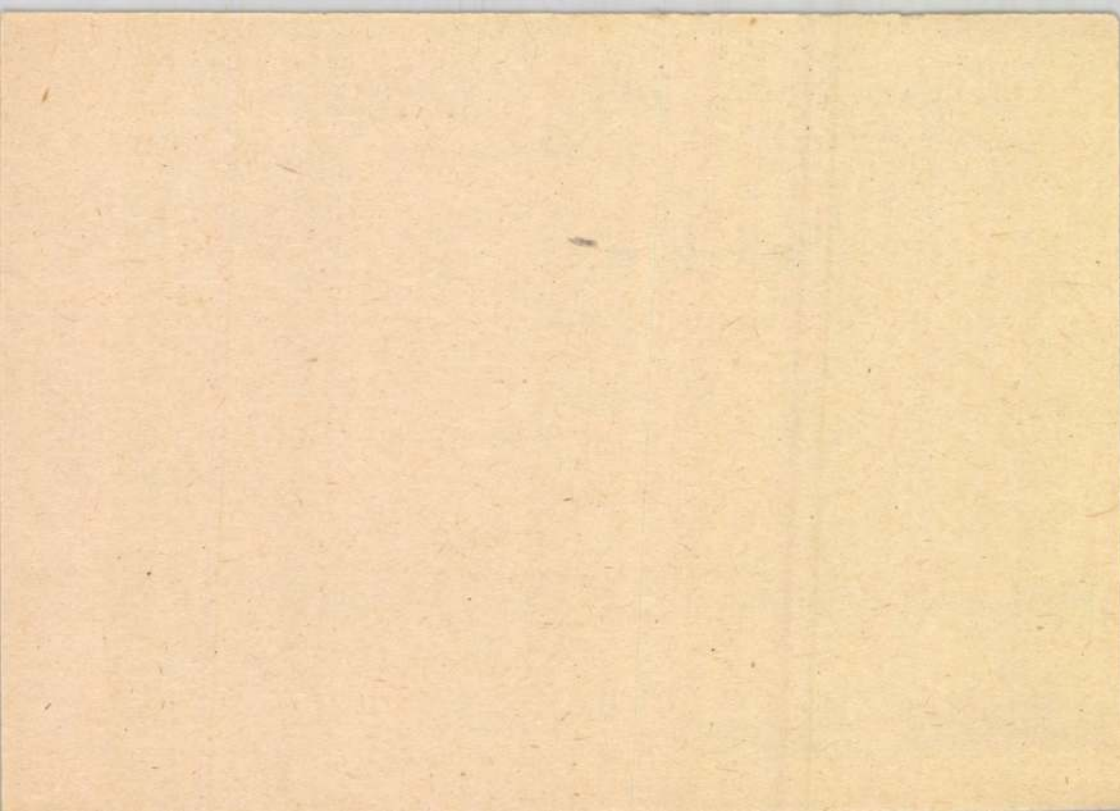
Megemlékve.

Abonyi István : A cethal hátán

87-96

Tisztaíji, képed, 1981. nov

XXXV/11

Szönyi Tshán, keső

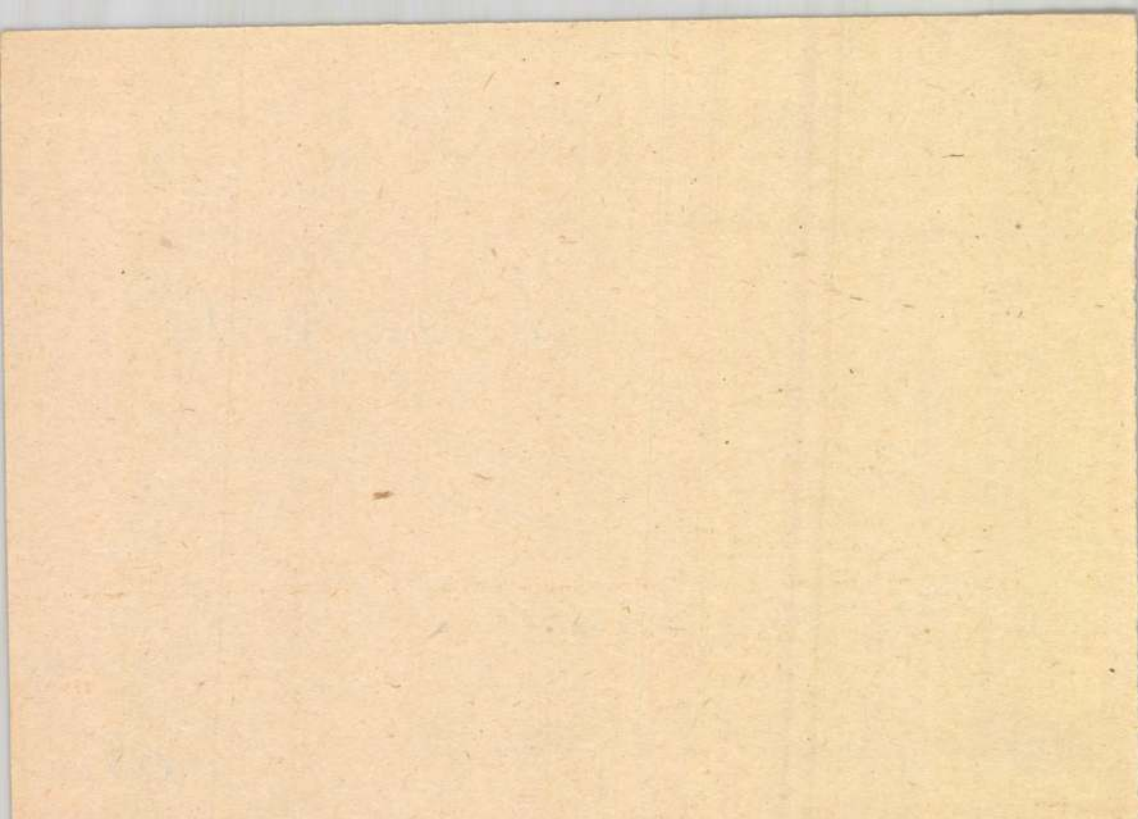
L.: Nagy László

Tisza Tibor, Nagy László

263-270

Jelenköt, Pécs, 1982. márc.

XXV/3

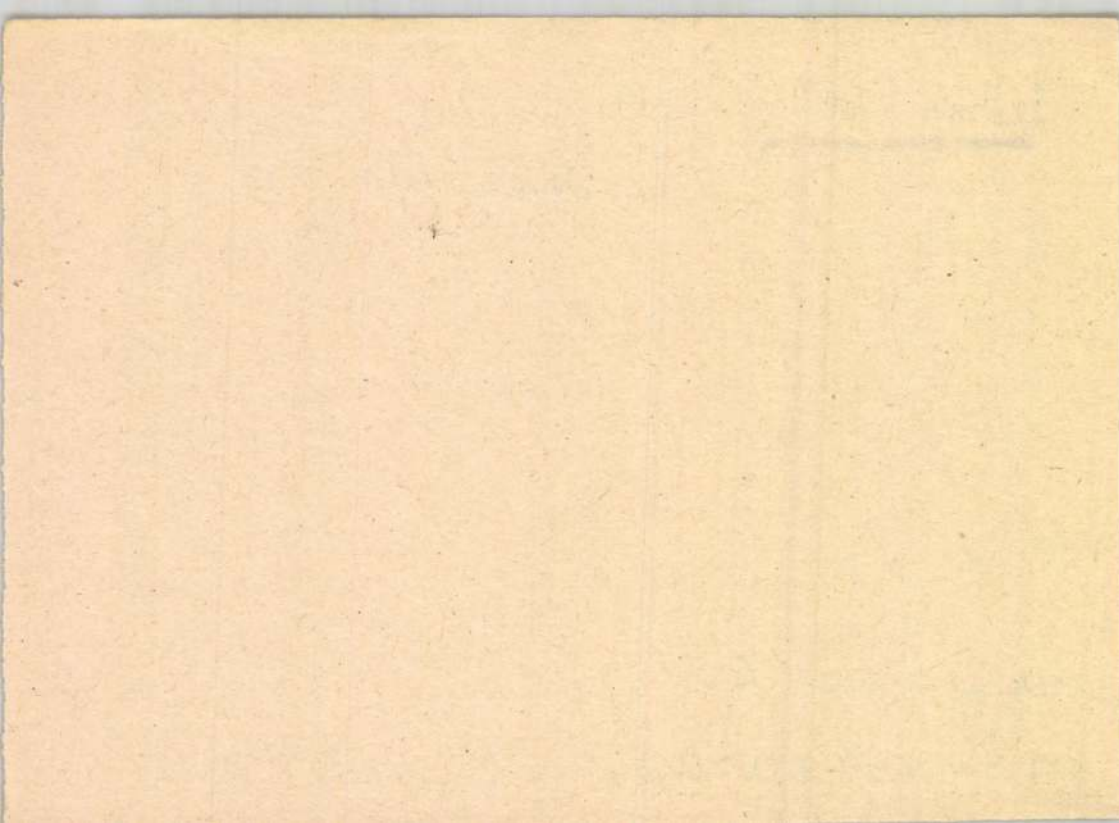

Szőnyi István, festő

h: Ország lili

-: Elhunyt Ország lili

Népszabadság, Bp., 1978. okt. 3

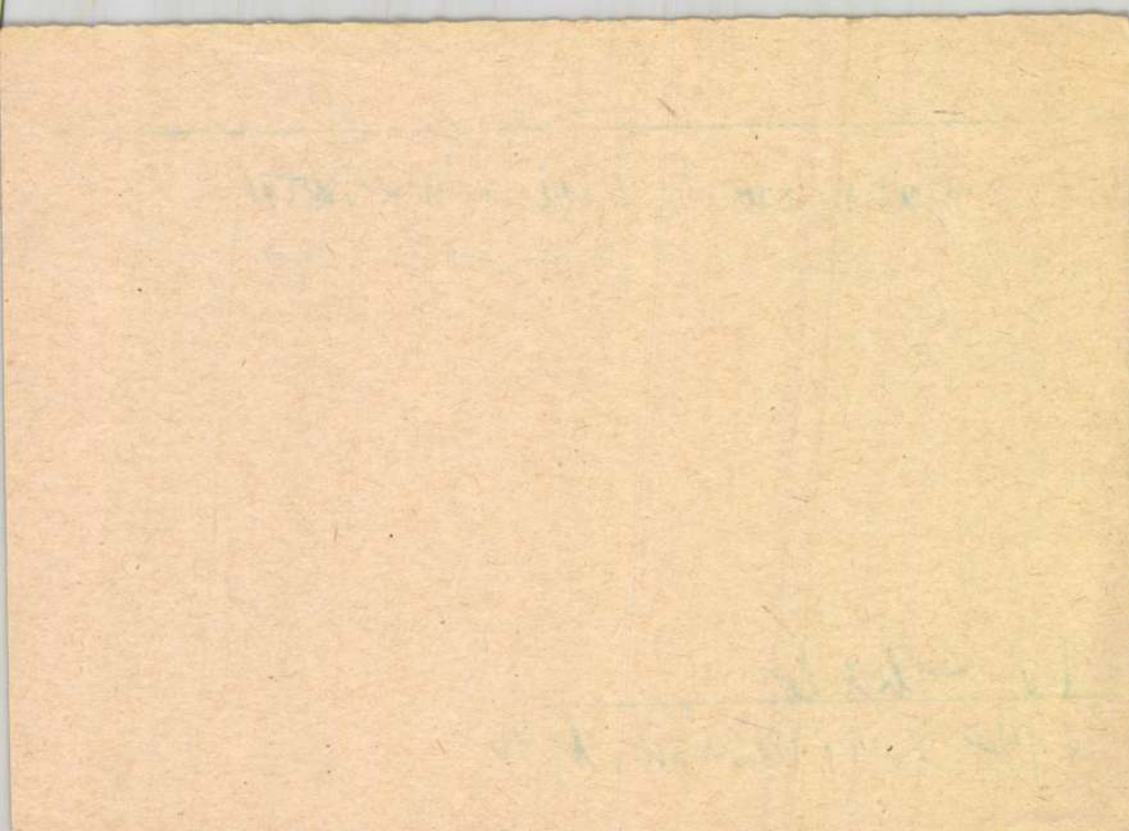

Szónyi István festő- és grafikusművész

A Corvina Kiadó az ideji könyvkiadó Szónyi
István grafikaiból készített mappát adja ki,
(lemléne)

TV-Előadás

1948. V. 30. Televízió, 19.30

Boing! Yitkon

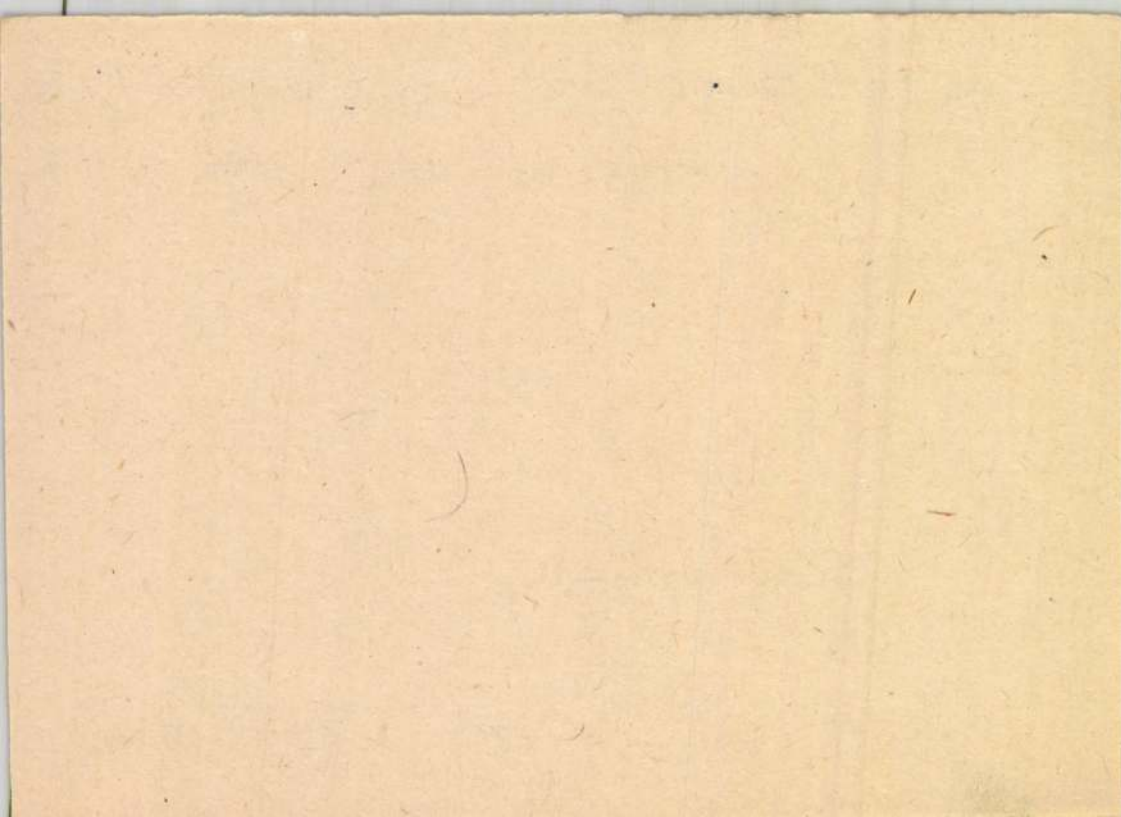
'pals

d' Cigea Thon

Rozoa Cyma: Hure or mullin

Minnabadaq, Bn. 1981. Apr. 10

7.

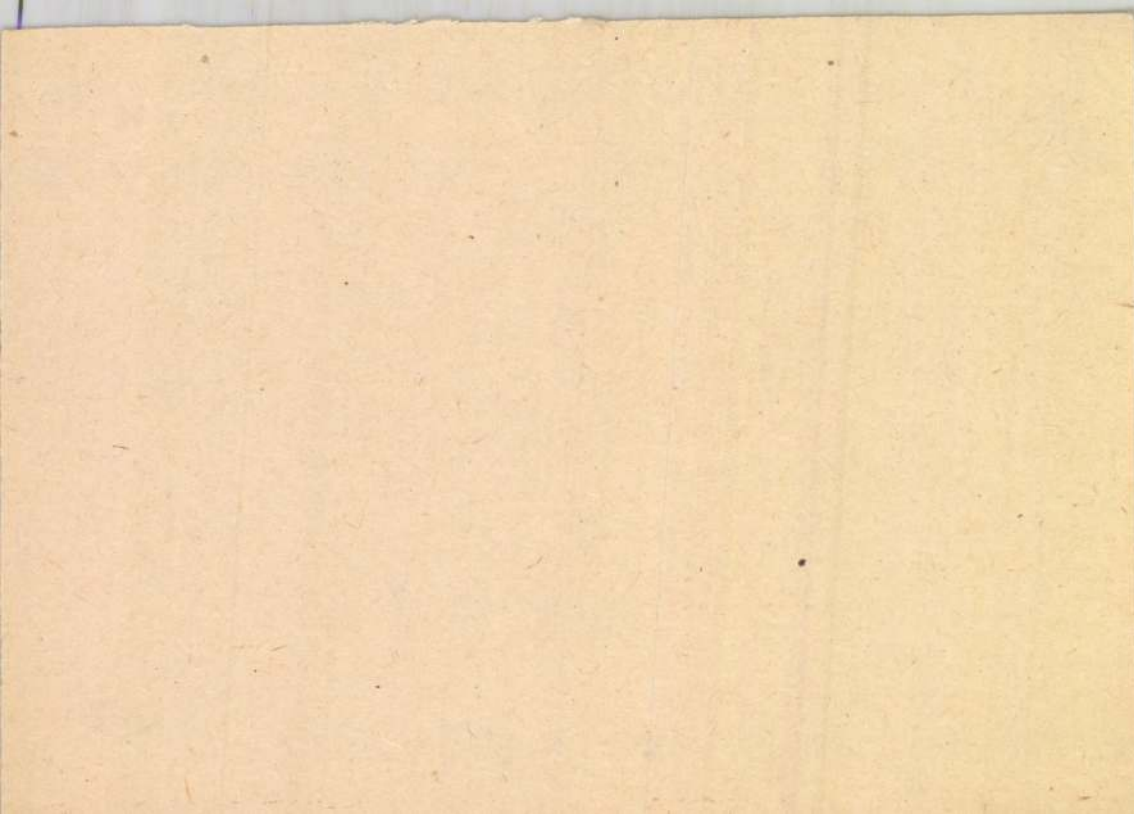
Szönyi: Yhönj, lankó

d. Cook T.

A he'he'gi kuet. mag.

Ne'ne'za'adodaj, Br. 1981 m. d. 4. 9.

9

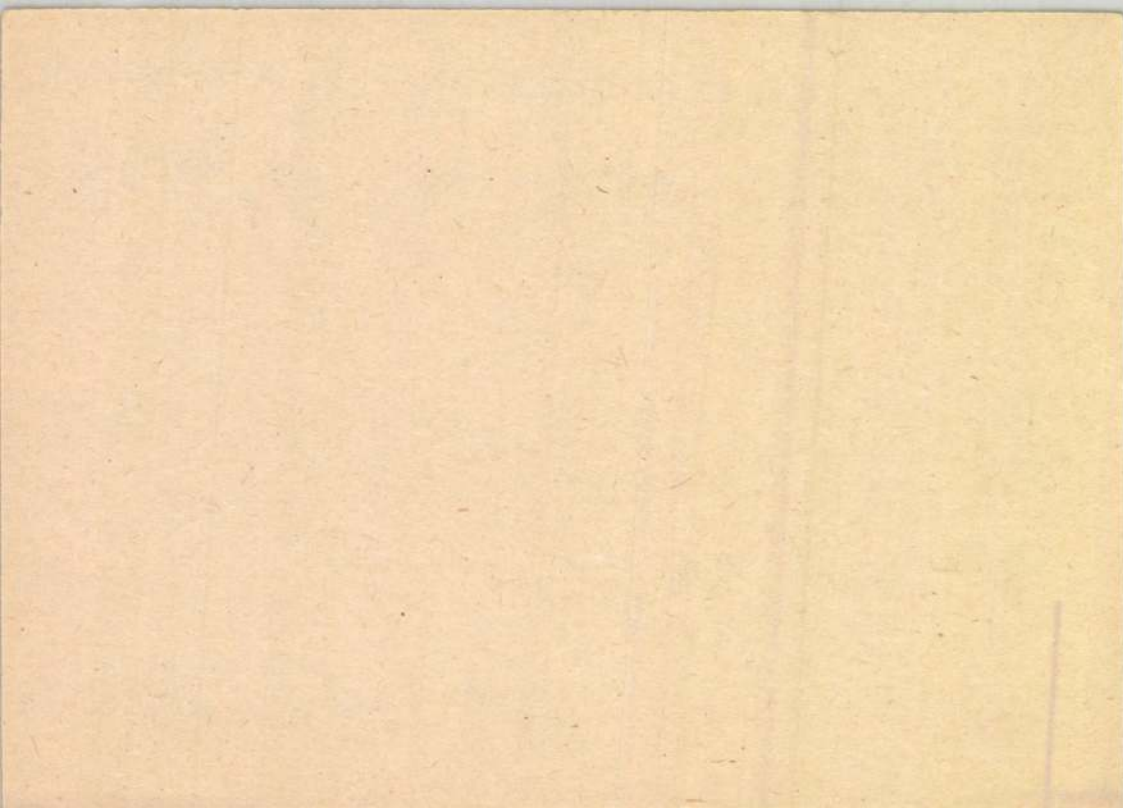

Georgiy Yudin, 1984

A. Benc Geza

- by Kapitai Sampalakan
9

Nepmabady, Bp. 1981. 1 km 9

*Szónyi István kétszázötvenöt -
ötvenöt festő-grafikusműve
1894-1960/.*

32/1983

1021

Am Morgen, 1946

Werke von István Szónyi in der Pester Redoute

Ein grosser Lehrer der Harmonie

„Szónyis Kunst berührt hoffentlich auch jene, die sich in dieser unruhigen Zeit nach der heilenden Wirkung menschlicher Beziehungen und landschaftlicher Schönheiten sehnen. Und auch in den Jugendlichen weckt die Begegnung mit einem solchen Künstler, der den Menschen kennt und versteht und der aufgrund dieser Erkenntnisse eine ganze Reihe von Meisterwerken schuf, das Verlangen nach Harmonie.“ Dies schreibt im Vorwort des Katalogs die Kunsthistorikerin Zsuzsa D. Fehér, in deren Organisation die Vigadó-Galerie in der Pester Redoute in ihrer neuen Ausstellung selbst mit zahlenmäßig wenigen Werken von István Szónyi (1894—1960) ein vielseitiges, umfassendes Bild über einen der größten Vertreter der ungarischen Malerei vermittelt.

In der Tat brachte unser Jahrhundert nur wenige Maler hervor, dessen Arbeiten die Liebe zum Leben so abgeklärt und mit beruhigender Wärme ausstrahlen. Szónyi begann seine Laufbahn in der Werkstatt der ungarischen Plein-air-Schule von Nagybánya (heute in Rumänien). Nach der Jahrhundertwende erlebte er die Entfaltung fast aller neuen künstlerischen Richtungen, und indem er die Lehren daraus zog, nahm sein typischer, eigenständiger Stil Gestalt an.

Einen Großteil seines Lebens — vier Jahrzehnte — verbrachte István Szónyi in Zebegény, einem der schönsten Dörfer am Donauknie. (In seinem einstigen Wohnhaus ist heute ein Gedenkmuseum untergebracht.)

Die natürliche Schönheit des Donauufers bot dem Maler ein unerschöpfliches Thema. Während er den Alltag, die Gewohnheiten der Einwohner des Ortes beobachtete, forschte er voller Anteilnahme nach den kleinen Sorgen des bäuerlichen Lebens, den inneren Regungen der Menschen. Seine poetischen Kupferstiche, Zeichnungen, Öl- und Temperagemälde zeigen den sich im Wechsel der Jahres- und Tageszeiten verfarbenden Wasserspiegel, Landschaften, Gärten, Hausdächer, Interieurs, familiäre Motive, Gestalten und Gesichtszüge der Angehörigen. Selbst bei der bildlichen Gestaltung eines einzigen Objekts — einer Gartenbank, einer halb geöffneten Tür — vermag er eine Atmosphäre der Vollständigkeit zu schaffen.

In seinen letzten beiden Lebensjahren fuhr er oft zu seiner Tochter nach Rom. Dort entdeckte er glücklich die italienische Landschaft, fühlte sich von den kräftigen Farben, dem Meer, dem gleißenden Sonnenlicht immer neu inspiriert. Er wollte diese Bilder noch ausstellen, doch der Tod machte ihm einen Strich durch die Rechnung. Ein Teil dieser Werke, die die italienischen Erlebnisse verewigen — insbesondere die Gouache-Arbeiten — kann die Öffentlichkeit jetzt erstmals, in der Vigadó-Galerie besichtigen, so daß die Exposition (geöffnet bis 26. August) auch für jene Besucher Überraschungen bereithält, die das überaus reichhaltige, vielfarbige Oeuvre des Malers ansonsten bereits gut kennen.

J. R. Sz.

Hirtenjunge, 1947

enten

läge im Durchzug, sie würde sich erkälten, ihr schmerze das Ohr. Da es mir völlig egal war, wo ich liege, willigte ich in einen Bettentausch ein. Dieser war bald vollzogen, und ich schlief den ganzen Nachmittag ungestört.

Abends aber kam eine junge Krankenschwester mit einer unheimlich großen Spritze und der Absicht, mir diese zu verpassen. Ich protestierte heftig, ich bekäme nur Strophantin gespritzt.

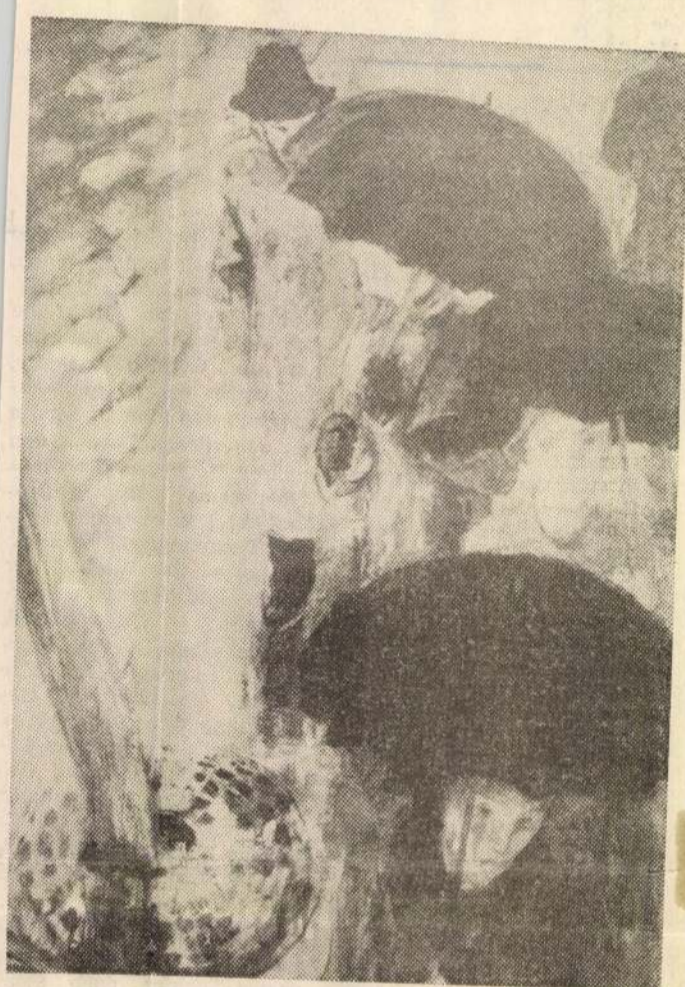
„Das kann nicht sein, hier steht, der Patient in Bett zwei...“

Ich schaltete sofort, und erklärte, nicht ich sei der Patient in Bett zwei, sondern die alte Frau dort in der Ecke, wir hätten die Betten getauscht.

Die junge Schwester schüttelte energisch den Kopf. Die Disziplinlosigkeiten der Patienten interessieren sie nicht. Sie wird sich unseretwegen keinen Verweis einhandeln.

„Ich gebe Ihnen diese Spritze“, teilte sie ihren Entschluß mit, „und wenn Ihnen etwas nicht gefällt, können Sie sich ja morgen beschweren.“

(Deutsch von Jutta Somfal)

István Szőnyi: Regenschirme, 1939

Berliner Haus der Ungarischen Kultur

Die Kleider der Ilona Bakó

Wie ein repräsentativer Modosalon, so zeigt sich derzeit das Ausstellungsfoyer im Berliner Haus der Ungarischen Kultur. Durch die großen ebenerdigen Schaufenster sind Kleider aus Samt und Seide, Blusen und Jacken aus Leinen und Leder zu sehen — allesamt entworfen und gestaltet von der ungarischen Textilkünstlerin Ilona Bakó. Zu betrachten sind Gewänder, die mehr sein wollen als bloße Kleidungsstücke: sie geben Einblick in die Gefühle der Künstlerin und beflügeln die Phantasie der Betrachter. Die Namen und Bezeichnungen der Kleider weisen auf europäische Landschaften, vor allem natürlich Ungarns, auf historische Ereignisse, auf Legendengestalten hin. So hängt das schlichte Blaudruckkleid der „Hortobágyer Pferdehinder“ neben der „Karpantenbotschaft“ aus Leinen und Stickerei und dem „Rjasaner Prachtkleid“ aus Kaschmir und Spitzen. Die Gewänder von „Blaubarts Frauen“ hingegen sind mit der Vergangenheit verwoben, ebenso wie die Modelle „Charons Tochter“, „Leibei-genenliebe“ oder „Barbarenbraut“: Kleider, die wie Skulpturen wirken und in ihrer Struktur, farbigen Gestaltung und Materialart ihre ganz eigene künstlerische Aussage haben, für den Betrachter zum Kunsterlebnis werden. Das ist mehr als Kostümgeschichte.

„Wir kannten bisher nur Bildhauer — würden Sie sich als ‚Bildnäher‘ bezeich-

nen wollen?“ — frage ich die Künstlerin, deren Zurückhaltung und Bescheidenheit mit ihren attraktiven Arbeiten kontrastiert.

„Ich glaube, daß ich mit meinem Schaffen einen ganz individuellen Weg beschreibe. Ich wollte mit diesen Kleidern Frauen und ihre Schicksale darstellen. Ich habe mich von Bartóks Musik, Csontvárys Gemälden und Endre Ady's Gedichten inspirieren lassen und möchte das meine zur Traditionsbewahrung beitragen.“

Ilona Bakó war früher Modegestalterin in der Debrecener Konfektionsindustrie, später arbeitete sie am Theater. Seit 1977 widmet sie sich nur noch dieser speziellen Textilgestaltung, die ihr neue Möglichkeiten für künstlerische Aussagen erschloß. Ihre Modelle dienen heute nicht mehr als modische Vorlagen, obwohl sie Elemente der Volkskunst und aktuelle Schnittgestaltung in ihren Arbeiten modisch umzusetzen weiß. So glaube ich, daß das eine oder andere in Berlin gezeigte Modell auch seine Trägerin finden würde. Zur Ausstellungseröffnung Ende Juli waren zum überwiegenden Teil Frauen gekommen: ihr Beifall galt einer ungarischen Künstlerin, die Kleider nicht als modische Hülle, sondern als Ausdruck und Betonung der Persönlichkeit verstanden wissen möchte.

Renate Arnhold-Schelblech
(Berlin, DDR)

Stöngi (studs) (Ljpest, 1894 - Tebeey, 1966)

"Mosduör" o.v. 45 x 65 cm

S. l. p.: Stöngi l. Ríkisskólinn í Reykjavík: 18000 ft.

"Telenes" Gouade 19,5 x 34 cm

S. l. p.: Stöngi l. Védelt. Ríkisskólinn í Reykjavík: 8000 ft.

"Úlö firi" ymraft 22 x 32,5 cm

S. l. p.: St. l. Ríkisskólinn í Reykjavík: 5000 ft.

BAU 60. Képaureis' Lehalögus

Bp. 1983. mayus

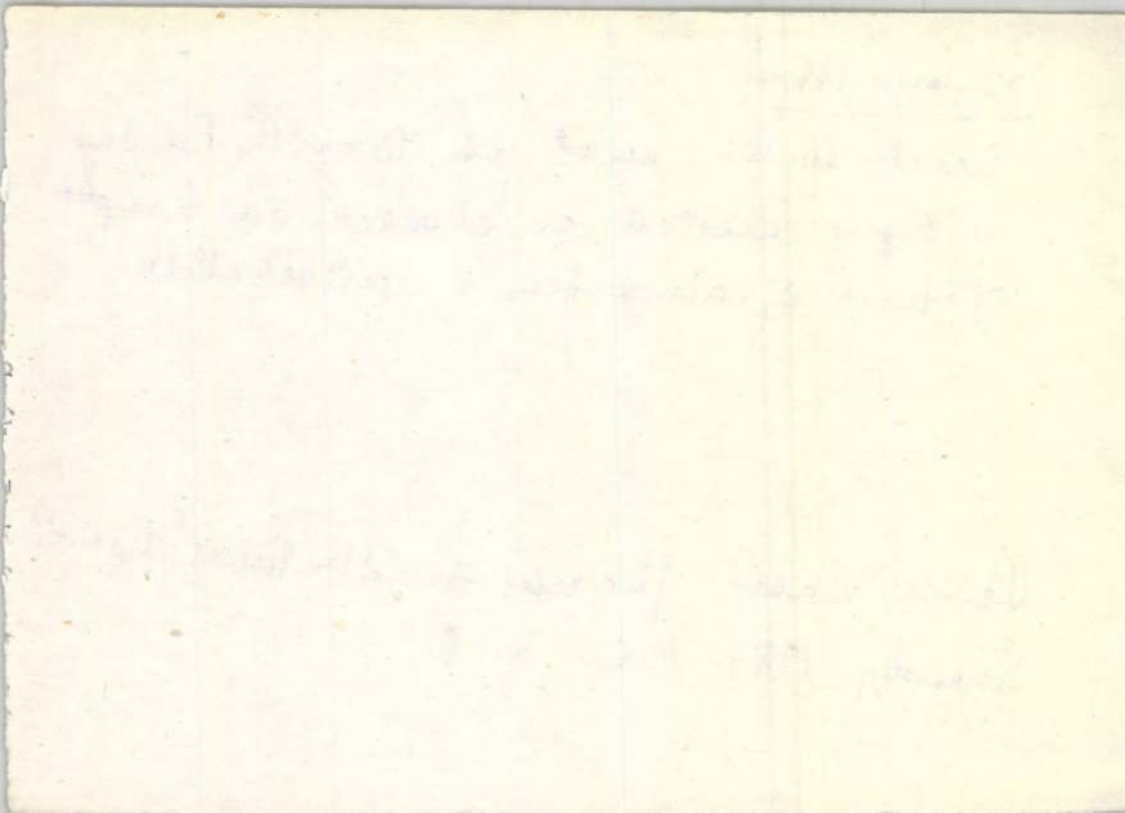
[Faint, illegible handwriting in the upper section of the page]

George W. L. ...

Szanyi István

nevét említ, mint at. Bernáth, Berény
és Egy mellett az elvett öszkönyt
íkerett újraterevben a művékben.

Heitler László: Jegyzet Bernáth Dániel újáról.
Somogy, 1987. k. 62. 36. l.

Stöngi listu

(Lýpest, 1894 - Febrúary, 1960)

"Dunabreyar" gouna 21x33 cm J. l. j.: Stöngi
Rekultúr: 7000 ft.

"Dunabreyar" o.v. 90x100 cm J. l. b.: Stöngi
Rekultúr: 40000 ft.

"Fervo' art" veggjar tekipta 20x45,5 cm
J. l. b.: Stöngi l. 1930. (Seiull) Rekultúr: 7000 ft.

"Færji arkípa" veggjar 55x37,5 cm
J. l. j.: Stöngi (Seiull) Rekultúr: 6000 ft.

BAV 58. Kópaukedi Bp. 1982. september

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Spring 1864

1984. AUG 25
 Szőnyi István A két nemes Vasúth-díjas
 festő-grafikusművésznő (1894-1960).
NAPLO (VESZPRÉM)

1021

ZET

Asszonyok a vízparton.

Szőnyi-emlékkiállítás

Szőnyi István festőművész születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Vigadó Galériában. Az érdeklődők a jelentős alkotások mellett a művész kevésbé ismert műveit is láthatják, amelyeket eddig még nem mutattak be Magyarországon, mivel magángyűjtemények képei. A tárlat anyagát főként a zebegényi Szőnyi Múzeum képeiből, valamint a festő lányának, Szőnyi Idának gyűjteményéből válogatták össze.

A harmincas években készült munkáit még a sötétebb, komorabb színárnyalatok jellemzik. Különös harmóniát alkotva keveredik a mélyzöld, a sötétkék, a barna és a fekete szín. A Falusi este, a Pihenő tehének, a Tájkép tehennel című alkotások bizonyítják, hogy a festő egyik kedvelt témája volt a falu világának bemutatása. A Kapáló asszonyok című képe az egyszerű parasztasszonyok nehéz életét tárja elénk. Izmos, erős karjaikkal keményen fogják a kapanyelet, míg a barázdák között fekszik egyikük kicsi gyermeke. Figyelemre méltó a Falusi asszonyok című munka is, amely bekötött fejű, gondter-

helt, koros-kortalan arcokat ábrázol. A fejkendős nők sorsáról, életéről közöl hiteles információkat.

Szőnyit a Duna-kanyar festőjeként is emlegetik. Tájképein a megszelídült, immár paszteliszínek uralkodnak többek között a Zebegényi utca, a Duna-kanyar, a Szürke a Duna, a Duna-kanyar ősszel című remekek idézik ezt a korszakot. A tárlaton megtekinthetők a művész Itáliában készített vízfestményei, grafikái, rézkarcai is.

A Vigadóban bemutatott alkotások közül az egyik legcsodálatosabb a Kerti pad. A zöldelő liget mélyén vakítóan fehér pad ragyog, szinte sugárzik. Szintén a legjobb művek közül való az Esernyők című alkotás. Mintha egy erkélyről felülről néznénk az esernyős járókelőket.

A Szőnyi-emlékkiállításról hiányoznak a festő legismertebb és művészetét legjobban reprezentáló remekművek, mégis a maga nemében páratlan élménybeg részesülhetnek azok a látogatók, akik ezekben a napokban betérnek a galériába.

Reggel (vetkőző nő).

Levél

Legyünk túl
hezen. E rovat
mában közöltük

a várpalotai K...
mokról. A neve azóta újra
megjelent nyomtatásban: fáj-
dalom, lapunk gyászrovatá-
ban. „Várpalotai veteránok”
aláírással, közöljük e rovat-
ban családjával a várpalotai
veteránok együttérzését. Ta-
lán megtehetjük ezt e rova-
tunk olvasói nevében is.

Egy veterán, Homoki Kál-
mán (Veszprém, Szikra u. 51.)
írta azt a levelet is, melyből
az alábbiakban közlünk né-
hány részletet.

Ne engedjük ködbe veszni
a nehéz idők tanúinak em-
lékét

„...a veszprémi Danuvia
gyárban dolgoztunk. Amikor
a németek parancsára a gyá-
rat leszerelték, felszólításukra
sem mentünk velük. Emiatt be-
kellett volna vonulnunk Sár-
vára, de a parancsot nem
hajtottuk végre. Tizenheten le-
maradtunk és illegálisan a
jutasi állomáson kaptunk munká-
t. Ki szenezett, ki mozdo-
nyokat javított. A felszaba-
dulás után azonnal a Veszpré-
mi Viz- és Villamosművek-
nél jelentkeztem munkára,
hogy rendbe tegyük az agyon-
bombázott vízhálózatot. Aztán
Füzfőre jártunk dolgozni na-
ponta, gyalog. Örültünk, ami-
kor a szovjet laktanyában is
dolgozhattunk, mert ott enni
is adtak és valamit abból ha-

díjas dolgozója vagyok), arról
beszélünk, hogy mi és hogyan
volt akkor, még a mai ötve-
nesek is azt mondják (tiszte-
let a kivételnek), hogy az ta-
lán nem is egészen úgy volt
igaz, és egyébként is, nem
számít az már, hogy mi volt
akkor.

Mindezt azért írom le, hogy
kérhessem: „a felszabadulás
közelgő negyvenedik évfordu-
lója alkalmából majd emlé-
kezzenek meg ezekről az
időkről és kapjanak ezzel va-
lami erkölcsi elismerést a nyil-
vánosság előtt az ünnepsége-
ken, akik akkor elkezdték az
ország újjáépítését”.

„Veterán”, a nyarait rend-
szeresen Balatonfüreden tölti
budapesti, tíz éve nyugdíjas
pedagógus, Antalfy Sándor,
miután talán érdemén felüli
elismeréssel írt e rovatunkról,
kéri, javasolja, hogy e rova-
tunkban is szálljunk síkra a
magyar nyelv tisztaságáért.

Ezután sorolja a rádióban,
televízióban és a nyomtatott
sajtóban „rendszeresített” hi-
bákat. Az alábbiak csak idé-
zetek a levélből.

„... Ma reggel is elhang-
zott a mondat a rádióban a
hírek utáni közlekedési hiradó-
ban: itt és itt járdaépítési
munkálatok folynak, vagy,
hogy ott útjavítási munkálato-

Pollák bácsi legényes gesztussal üdvözli a vendégeket.

SZOMSZÉDOLÁS

A berhidai nagyközségi tanács nemrégiben tárgyalta az 1970-
ben létesült öregek napközi otthonának helyzetét. A 22 helyvel
rendelkező otthon két gondozója, Juhász Jánosné vezető és Górné
Sándorné nagy emberséggel látja el feladatát. Az otthonnak na-
gyon jó a kapcsolata a helyi áfész és az AFOR szocialista bri-
gádjaival, valamint az általános iskola úttörőivel, akik sokat
segítenek az intézménynek.

Jó kapcsolatot építettek ki a nemrég alakult várpalotai
öregek napközijének lakóival is, akik legutóbb vendégségben
jártak Berhidán. A házigazdák nevében Juhász Jánosné már a
buszmegállónál fogadta a vendégeket, akiket Schnöller János-
né, a várpalotaiak vezetője kísért.

Mindjárt akadt közös téma. A szíves fogadtatást baráti be-
szélgetés követte, és az ajándékba kapott lemezzel szóló zenére
még táncra is perdültek a hajdani táncos lábak.

Szűcs Zoltán

Szőnyi István Kézíróeszköz-
gyártó-grafikus művész
1924-1960

VAS NÉPE

1984 AUG 2 5

Szőnyi emlékkiállítás

Szőnyi István festőművész születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Vigadó Galériában. Az érdeklődők a jelentős alkotások mellett a művész kevésbé ismert műveit is láthatják, amelyeket eddig még nem mutattak be Magyarországon, mivel magángyűjtemények képei. A tárlat anyagát főként a zebegényi Szőnyi Múzeum képeiből, valamint a festő lányának, Szőnyi Idának gyűjteményéből válogatták össze.

A harmincas években készült munkáit még a sötétebb, komorabb színárnyalatok jellemzik. Különös harmóniát alkotva keveredik a mély zöld, a sötétkék, a barna és a fekete szín. A Falusi este, a Pihenő tehenek, a Tájkép tehenekkel című alkotások bizonyítják, hogy a festő egyik kedvelt témája volt a falu világának bemutatása. A Kapáló asszonyok című képe az egyszerű parasztasszonyok nehéz életét tárja elénk. Izmos, erős karjaikkal keményen fogják a kapanyelet, míg a barázdák között fekszik egyikük kicsi gyermeke. Figyelemre méltó a Falusi asszonyok című munka is, amely bekötött fe-

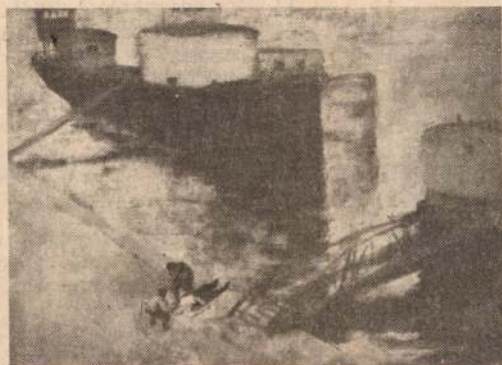
Asszonyok a vízparton.

jű, gondterhelt, koros-kortalan arcokat ábrázol. A fejkendős nők sorsáról, életéről közöl hiteles információkat.

Szőnyit a Duna-kanyar festőjeként is emlegetik. Tájképein a megszelídült immár pasztell színek uralkodnak többek között a Zebegényi utca, a Duna-kanyar, a Szürke a Duna, a Duna-kanyar ősszel című remekek idézik ezt a korszakot. A tárlaton megtekinthetők a művész Itáliában készített vízfestményei, grafikai, rézkarcai is.

A Vigadóban bemutatott alkotások közül az egyik legcsodálatosabb a Kerti pad. A zöldellő liget mélyén vakítóan fehér pad ragyog, szinte sugárzik. Szintén a legjobb művek közül való az Esernyők című alkotás. Mintha egy erkélyről felülről néznénk az esernyős járókelőket.

A Szőnyi emlékkiállításról hiányoznak a festő legismertebb és művészetét legjobban reprezentáló remekművek, mégis a maga nemében páratlan élményben részesülhetnek azok a látogatók, akik ezekben a napokban betérnek a galériába.

Uszályok.

Falikép növények

Szívesen ajándékozunk olyan apróbb tárgyakat ismerőseinknek, amit magunk készítettünk. Szép meglepetés lehet a száraz növények felhasználásával készített falikép.

A tökéletesen száraz virágokon, füveken, gabonaszálakon kívül zsákvászonra, képkeretre és ragasztóra is szükség van. Az olló, tű, cérna se hiányozzék. A képkeret bármilyen formájú lehet. A képkeretre fölfeszítjük a vásznat. Ez történhet ragasztással vagy iratkapcsoló segítségével. Lényeges, hogy a vászon minden oldalon egyformán feszüljön. Kartonlapot is erősíthetünk a keret hátulsó oldalára.

Nem árt, ha egy-két vázlatot rajzolunk, hogyan is mutatnának a növények a legjobban. Először a kép

hátterébe terveket kell fölragasztók nyomán öltéssel is fölrendezni a növényeket. A hosszú szájakat két ponton varrjuk, a virágokat közvetlenül a fej alatti részen. Így a növényeket önnön súlyuk sem húzhatja le a vásznról. Amennyiben a varrást nem lehet elkerülni, jó, ha az öltéseket is belekomponáljuk a képbe.

Vékonyabb ágakat és kis gyökereket is beépíthetünk. Biztosan állnak majd helyükön, ha ezeket legalább egy ponton a képkerethez is hozzáerősítjük. Az ismeretett falikép plasztikus, ha síkban akarunk dolgozni, sokkal aprólékosabban kell eljárunk, szálanként, illetve szírmonként kell felragasztani a képre mindent.

20 dkg burgonya, 3 tojás, 14 dkg porcukor, 1 csomag vaniliás cukor, barackíz.

A burgonyát enyhén sós vízben megfőzzük, a vizet leöntjük róla és jól leszárítjuk. Burgonyatőrön áttörjük, majd hűlni hagyjuk. Közben a három tojás sárgáját a porcukorral habosra keverjük. Hozzáadjuk a teljesen kihűlt áttört burgonyát, vaniliás cukorral ízesítjük, majd egyenletesen elkeverjük a tojásban. Könnyedén hozzávegyítjük a tojás habját. Kikent, kilisztezett tepsibe öntjük. Meleg sütőbe tesszük, közepes lángon szép pirosra sütjük.

Meggyes kocka: Hozzávalók: 14 dkg margarin, 14 dkg porcukor, 4 tojás, 14 dkg liszt, 1 citrom, fél kiló meggy, ill. kimagozott meggybefőtt.

A margarint a cukorral habosra keverjük, hozzáadjuk a két tojást és a másik két tojásnak a sárgáját, tovább keverjük, majd a lisztet szórjuk bele. Ízesítjük a citrom reszelt héjával. Tovább habosítjuk, majd kilisztezett, magasszerű tepsibe öntjük. Egyenletesen elosztva, rászórjuk a meggyet. Előmelegített sütőben lassan sütjük.

1024

1984.VIII.16.10,45 Petőfi Faragó András

Láttuk, hallottuk

- A műsorvezető Mélykúti Ilona.

- A Vigadó Galériában két hete nyílt meg Szőnyi István emlékiállításának és akik még nem látták volna, augusztus 26-ig ezt pótolhatják. Az ő figyelmüket szeretnénk most felhívni a következő beszélgetéssel. A mikrofonnál Bolyár Iván és Rózsa T. Endre.

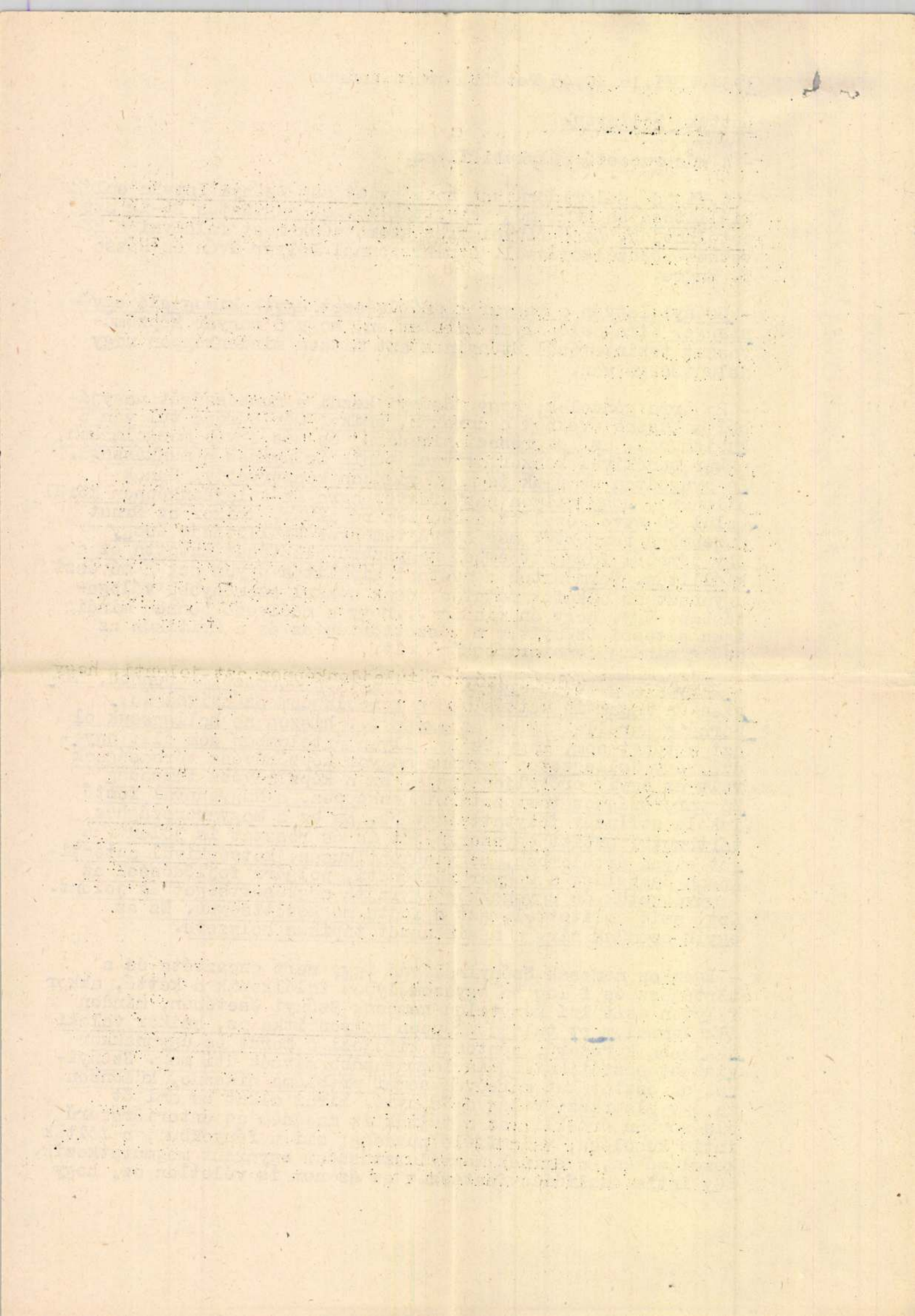
- Szőnyi István a magyar képzőművészet egyik kimagasló egyénisége. Kimagasló olyan értelemben, hogy a magyar képzőművészet tekintetéből Szőnyinek azt hiszem mindenképpen nagy jelentősége van.

- Ha arra gondolok, hogy Szőnyi kezdi a munkásságát nagyjából a húszas éveknek a derekán, amikor már Európa túl van a kubizmuson, az expresszionizmuson és más egyéb mozgalmakon, akkor rendkívül konzervatívnak tűnik Szőnyinek a munkássága. És nyugodtan mondjuk is meg, valóban konzervatív. Ennek ellenére, hogy milyen nagy festő, arra én tulajdonképpen körülbelül 20 évvel ezelőtt döböntem rá akkor, amikor az Ernst Múzeumban rendezték meg a gyűjteményes kiállítását és egy egy tömbből faragott ember nagyszerű alkotását mutatta ez a kiállítás. Természetes a mostani kiállítás ugyan azt a művészt, ugyanazt az alkotót mutatja, csak sokkal szerényebb válogatásban. Úgy, hogy én mindig ... hogy a műélvező bennem mindig igen elteszi Szőnyit, a művészettörténész és a kritikus az pedig mindig fenntartásokkal élt.

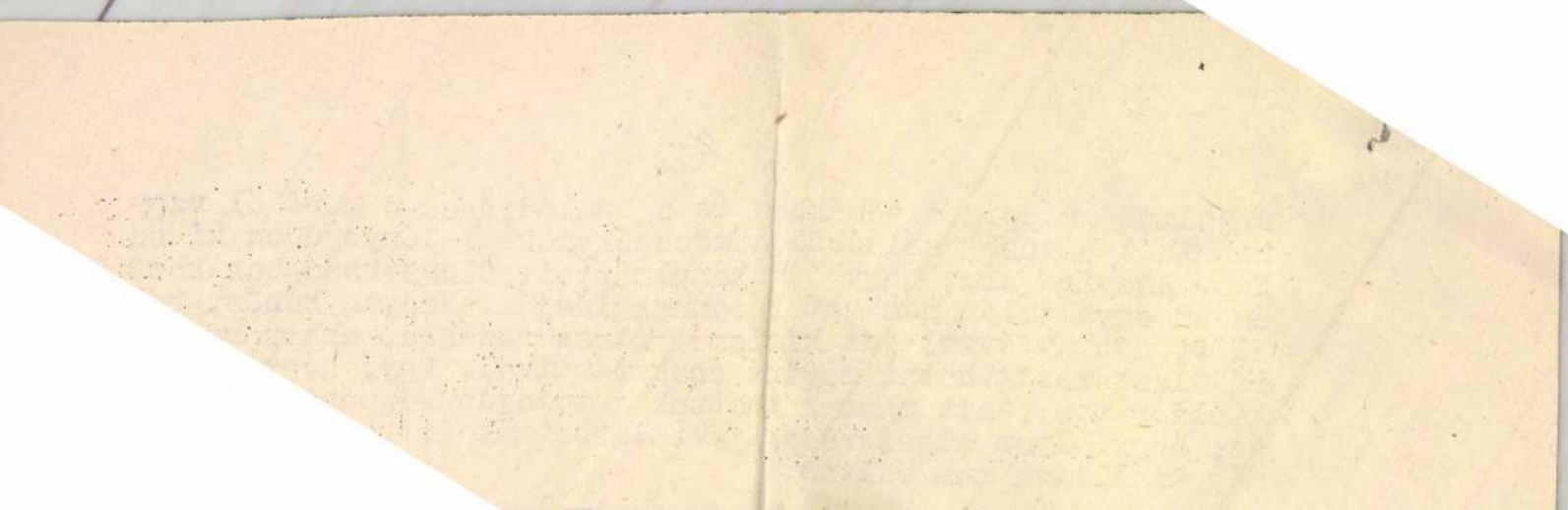
- Nagyon meg tudom érteni ezt a kettős szemszöveget benned, hiszen én magam is kettős módon gondolkodom Szőnyivel is. Bernáth Auréllal is és az egész ... hiszen ne hallgassuk el azt a tényt sem, hogy Szőnyi ilyen értelemben sem állt egyedül, egy jellegzetes markáns magyar képzőművész társaságnak volt az egyik erőteljes tagja. Ez a képzőművész társaság Magyarországhoz tartozott mindenképpen, a Nagybányai festőiskola stílusát folytatta tovább. És ez a Magyarországhoz tartozott, ezt itt egyszerre jót is és rosszat is jelent. A jót olyan értelemben, hogy autentikusan, kétségkívül autentikusan összefügg a magyar történeti, polgári fejlődéssel az ő művészetük és ugyanakkor egyfajta megkésetttséget is jelent. Azt, amit említettél, azt a fajta megkésetttséget. Ez az egyik szemünk sir, a másik nevet tipikus helyzete.

- Igen ez nemcsak Szőnyinél van így, mert az esztétika és a történész és főleg ha egyszemélyben találkozik a kettő, akkor folyton ezitálni kénytelen nemcsak Szőnyi esetében, minden alkalommal, mert tulajdonképpen nagyon ritka az, amikor valaki teljesen korszerű, pontosan kifejezi a korát és ugyanakkor viszont esztétikailag is legmagasabb mércét üti meg. Szőnyinél az esztétikai mércével semmi probléma nincs, különben is egy elzárkózó világ a Szőnyié. Lirai alkat és ami őt elsősorban érdekli, az a tájnak is majdnem az enteriőrszerű intim kezelése, valamiféle puhaság, ami a fényekben, a foltok kezelésében, a színek megválasztásában egyaránt megmutatkozik. Egy intim családias festészet ez és nem is véletlen az, hogy

Szőnyi István kétségei
Kassai díjazás előtt - gyűjteményes kiállítás (1994-1996)

Ő tulajdonképpen a témákban is a családjának a köréből vagy a kicsikét bővebb családból a zebegényiekből lényegében ki se lép. Annyira nem, hogy ő a tanulmányait Olaszországban közdí és ez egyáltalán nem hat rá annak idején. Nagyon későn, ha előtt néhány évvel jut ki ismét Olaszországba, akkor ke rá Olaszország hatni megint csak témáival. Úgy, hogy kiállításán, amit most láthatunk a tulajdonképpen az, hogy olyan olaszországi ... láthatunk itt. még kiállítva nem voltak.

1984 AUG 15
Szőnyi István kétszeres Kossuth-
díjas festő emlékkiállítás
(1894-1960)

Map 1021

1984. AUGUSZTUS 15., SZERDA

A Vigadó Galériában

Szőnyi István-emlékkiállítás

A Vigadó Galériában születésének 90. évfordulója alkalmából Szőnyi István-emlékkiállítást rendeztek. A műveket válogatta és az augusztus 26-án megtekinthető tárlatot rendezte D. Fehér Zsuzsa.

A megtalált táj

Drezda környékén a Bastei sziklái félelmetesen szépek, mint a mi Dunakanyarunk Zebegénynél. A különbség csupán annyi, hogy ez utóbbinak megszületett a festője is, Szőnyi István. Szőnyi és a Dunakanyar, táj és festészet azonos értékrenddel találkozott 1925. és 1960. között. A színes látvány pazar, bőséges látomássá alakult Szőnyi művészetében. A táj kimagasló esztétikuma emberi szépséggé lépett elő azáltal, hogy a művész rátalált erre a forrásra és hűségesen ragaszkodott hozzá, mint Egyri Badacsonyhoz, Cézanne a Sainte Victoire hegyhez vagy Gauguin Tahitihez. Számára ez lett a lét központja.

A nyitány: a Hegytetőn 1925-ből. A felhőkkel, a domborzattal, a folyóval barátságot kötött öntudat nyilvánul meg; a méltóság, az erő és annak az öröme, hogy egy életre megtalálta festői hivatását. A táj monumentalitását és bensőségességét egyaránt felhasználta. A zebegényi környezet intimitását rendezte édesanyja és kislánya portréihoz háttérül. Ezekon a műveken a finomság, az érzékeny hangulati rezdülések érvényesülnek, másutt a táj jut főszerephez, ahogy kertjének platójáról felragyogott párás tónusaival a Duna.

A szépség ellentámadása

Semmi nem állt távol tőle, ami emberi. Mély és csöndes szolidaritással jegyezte fel immár örökké érvényes képi üzenetnek vízparti jeleneteit: uszályt, emberekkel zsúfolt

Anyám (1930)

Este Zebegényben (1928)

kompot, a reggelt szimbolizáló öltözködő asszonyt, a pásztorfiút és a tehenekeket.

Szőnyi István immár klaszszikus értéknek számító Este és az Eladó a borjú című festményei a maguk nyugalmával és együttérzésével a békét és a harmóniát sugallták, mintegy a szépség ellentámadását indítva az éledező fasizmus korában. E változatok közül most, az 1937-ben készült Este szerepel a kiállításon, amely a fény mintegy búcsúzóul megvilágítja a házfalat, színes csönddé fúzve egybe a zebegényi meghátsóságot, s benne a világ szelíd áramlásait.

A Kerti padot 1943-ban festette. Olyan időszakban, amikor már tombolt a második világháború, amikor riasztottak a SAS-behívők. Mégis, Szőnyi e különös színharmóniában arra összpontosít, ami

a téboly után következik: a békére, a jövőre. Mert a kerti padra sugárzó fényesség már ezek megidézése, özönlő napsugárral való kifejezése. Nem kompromisszumból teszi ezt, hanem a hitadás, a reménykeltés őszinte sugallata szerint.

Háttérben voltak

A tárlat rendezőjének érdeme, hogy Szőnyi elfelejtett, háttérben várakozó rézkarcából, vízfestményeiből is bátran válogatott zebegényi és olasz tájakat, melyekben szintén felvillan a Dunakanyar festőjének tisztasága, áhítata, tehetsége: amely méltó a tájhoz és a humanitás örök eszményéhez.

Losonci Miklós

Románia

Évforduló előtt

Pavel Platona, a Román szocialista Köztársaság budapesti nagykövetségének iglenes ügyvivője hazája ünnepi nemzeti ünnepe alkalmából kedden sajtótájékoztatót tartott a nagykövetségen. Elmondotta: augusztus 15-én ünnepli Románia az antifasiszta és antiimperialista, társadalmi és nemzeti felszabadító forradalom 40. évfordulóját.

A történelmi jelentőségű eseményre visszatekintve említték azt, hogy a Román Kommunista Párt — a népi nemzeti erővel összefogva — 1944-ben egységfrontot hozott létre, s kapcsolatot teremtve a hadsereggel, közösen döntötték meg a fasiszta uralmat, és vezették ki Romániát a hitleri Németország uralmából folytatott háborúból.

Szüretelik a mákot

A süllyési Táplóvölgye Tsz-ben százhusz hektáron megkezdődött a mák gépi betakarítása

A fengerivel nem lehet kukoricázni

Tanulni az aszály parancsára

Túl az aratáson gazdászainkat mostanában — s persze nagy számban a laikusokat is — az foglalkoztatja: milyen eredményes lesz kukoricából? Eleddig sok jót nem remélhetett sem a szakma, sem a közvélemény, mi több, július végén, augusztus elején az aszály drámai végkifejlettel fenyegetett. Nos, azóta kiadós esők hulltak, s ha nem is mindenütt a szükség szerint érkezett a csapadék, fellélegezhettünk. Elmúlt

Szüret az 5-ös út mellett

Ma még korai lenne megjósolni, ennyi s annyi lesz a kukorica hozama, egyelőre meg kell elégedjünk azzal, hogy jobb a kilátás, mint akár egy héttel ezelőtt. Jobbak a *dabas* Fehér Akác Tsz-en, kedvezőbbek a Herceghalmi Kísérleti Gazdaságban, javultak az egész megyében általában. Irásunkban mely-

Időben megérkezik a vetőmag, a választék ideális, csupa nagy biológiai értékű amerikai fajta. Rendelkezésre állnak a megfelelő vetőgépek, három IH Cyclo, vagyis átlagos hazai színvonalúnál jobb masinák. A területet helyesen a Duna-völgyi fősatorna kezelésében szemelik ki, ahol ráadásul az idén nyáron a legtöbb csapadék is hullt. A mesterséges esővel azonban már bajok vannak. Erről az aláb-

jokat tápanyaggal, kidolgozták a szuszpenziós műtrágyázás módszerét, mi több, gyártani kezdték az ehhez szükséges gépeket is. Inkább nem aludtak — szó szerint értenedő! —, de összel nem maradt szántatlan terület. Jó érzékkel elkerülték a Triazin túlhajtását, olcsóbban, a mechanikai eljárásokat sem mellőzve, tisztán tartották földjeiket. Folytathatnánk a sort azzal, hogy az IGP keretében megvették a világ talán legpontosabban vető gépeit, a három Beckert. Aki látta kukoricasoraikat, elképedt e mezei precizitáson.

Apróságokon is múlik

Summa summarum esztendők óta tanulnak, újítanak olyan tempóban, mintha ez lenne megmenekülésük egyetlen eszköze. Vincze Péter, az alaptevékenység irányítója, másfél óra alatt annyi fogást, apró trükköt árul el az újságíróknak, amit két egyetemen sem tanulhatna meg. Váltig állítja, hogy két-három ilyen, sokszor semmiségnék tűnő apróságokon múlhat a siker.

— Nem egyes esztendők kiugró rekordjaival akarunk eredményeket szerezni. Legfőbb célunk az, hogy stabilizáljuk a hektáronkénti 7 tonnát, arra törekszünk, minél kisebb szava legyen a természetben az időjárásnak — összegzi véleményét a Herceghalmi Kísérleti Gazdaság mérnöke.

Augusztus második dekádjában vagyunk, még másfél hónap, és török a kukoricát a gazdaságokban. Üzemi, népgazdasági szempontból egyaránt fontos, hány tonna, hány vagon tengeri kerül majd ősszel a tározókba. A jövőt illetően azonban legálább ekkora jelentőségű, hogy mit tanultak növénytermesztőink saját hibáikból és mások eredményeiből az aszály parancsára.

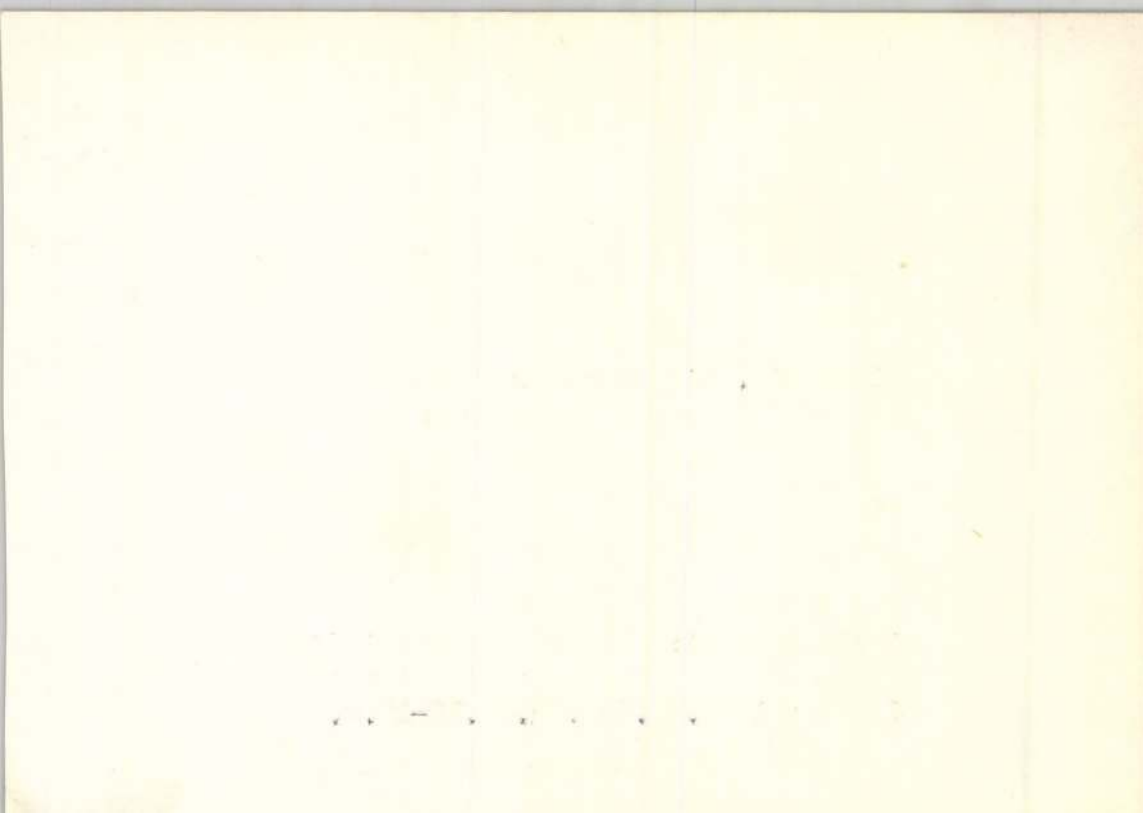
Valkó Béla

SZÓNYI ISTVÁN

enlitve ld. Miskolczy Erzsébet

Sáfrán Györgyi: A mihely és alapítója

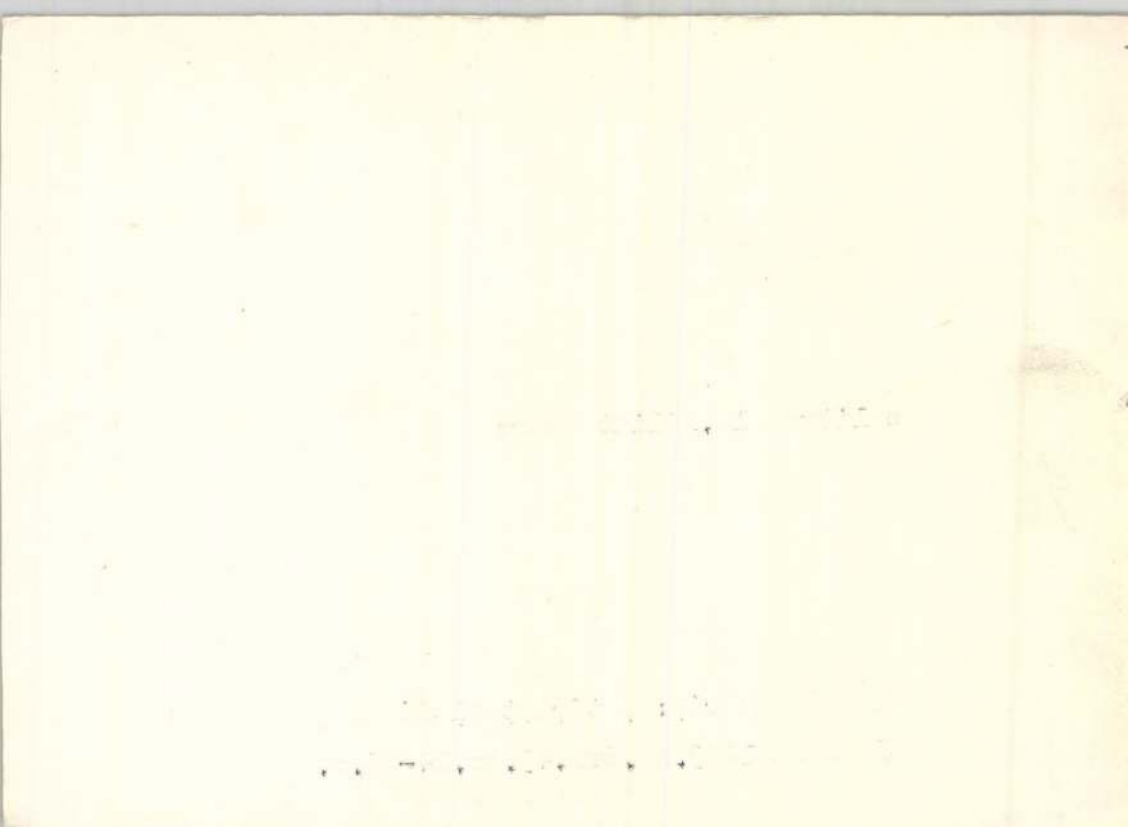
UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.29.sz.16-17.o.

SZŐNYI ISTVÁN

említve ld. Bálint Endre

SZEKELY András: A tárlat eladó
UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 43. sz. 24-25. o.

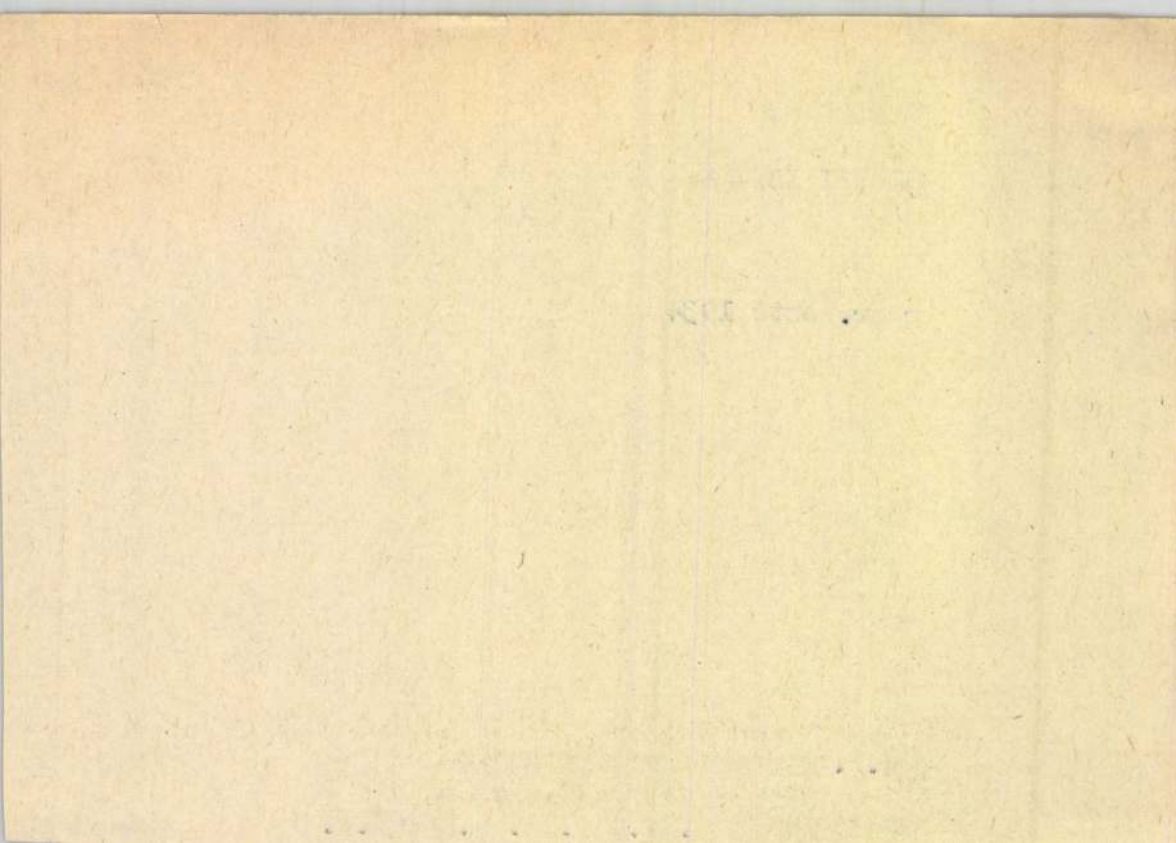

SZŐNYI ISTVÁN

repr. Este 1934

Sz. A.: Hajdúszoboszlói kortárs múzeum

UJ TÜRÖR 1983. XX. évf. 52. sz. 24-25. o.

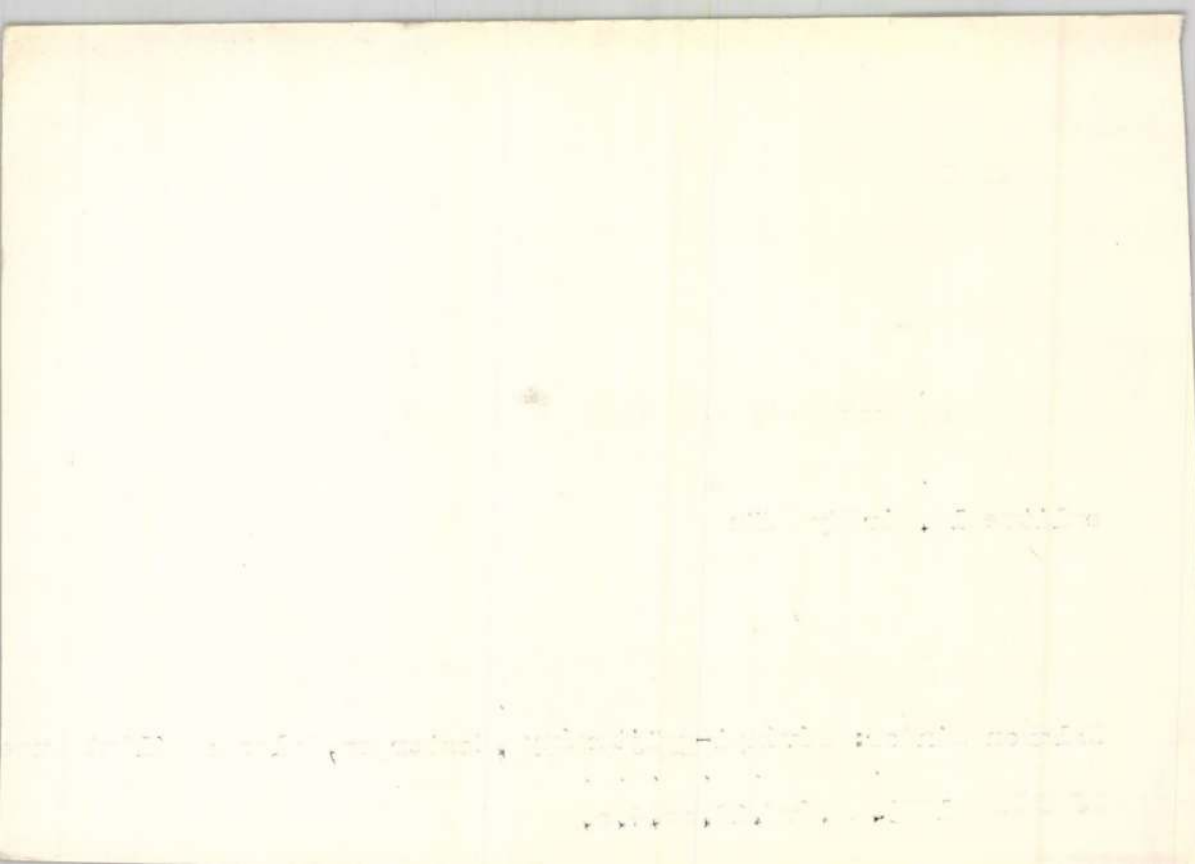

SZŐNYI ISTVÁN

emlitve ld. Márffy Ödön

Salamon Nándor: Dévényi-gyűjtemény .Esztergom, Balassa Bálint Muzé

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.29.sz.4.o.

SZÓNYI ISTVÁN

említve mint Hajós Hallanda Éva mesteri

Losonci Miklós: H. H. É. tájai. Psál László Terem

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 19. sz. 4. o.

mely létrejött egyrészt a MTA Művészettörténeti Kutató Csoport
u. 62.), másrészt

név:

függőleges munkahelye:

állandó lakcíme:

szem.ig.szám:

megbízott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A díjazás összege:

Ft.

A díjazásnál alapulvett munkaköri besorolás

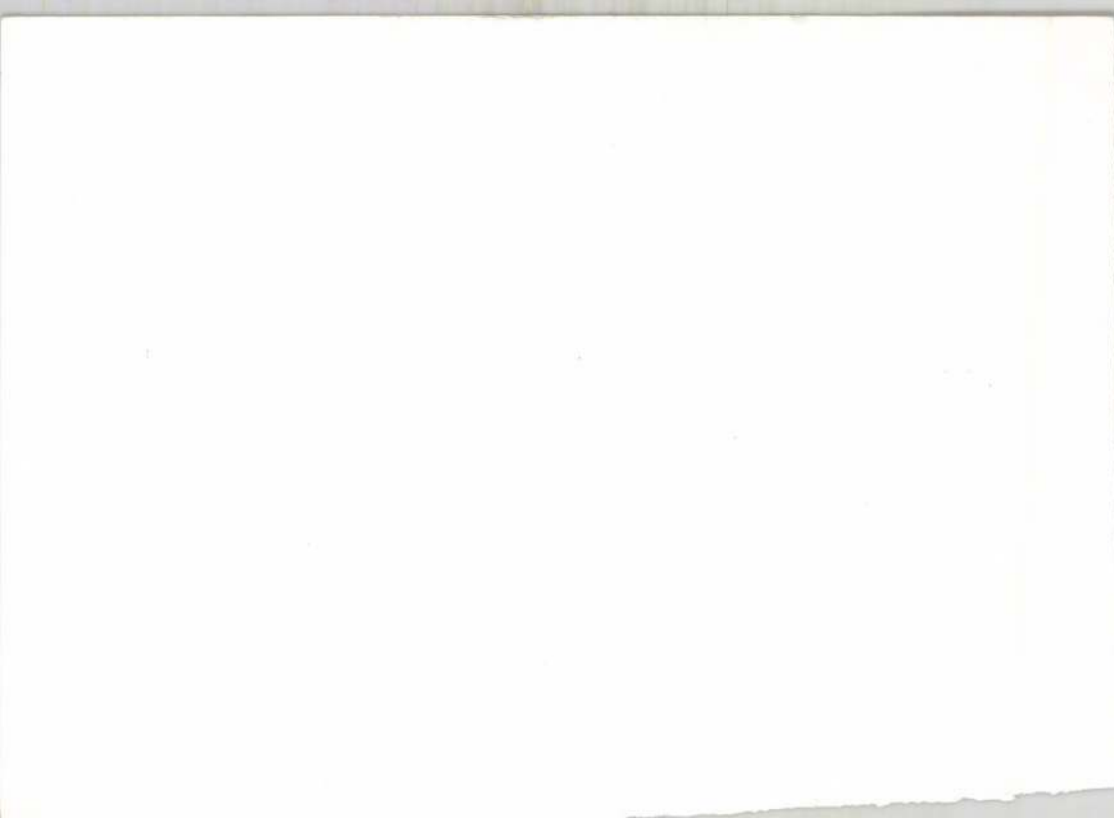
Szönyi István

festőművész

a Kiscelli Múzeum Kidellődéséről.

Neptúsiq (Tolna)

1983. év. G.

Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus (1974-1980).
Stefan Mlynarik: W. eukaryot. M. eukaryot. eukaryot.

"Tilastot tutkimuksen tallat" alaj, v. 1921.
101 x 70 cm, 1921. (sept.)

München, 1921. sept., 42-ald.

Handwritten text at the top of the page, possibly a header or title, which is mostly illegible due to fading.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script. The text is very faint and difficult to decipher.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a signature or a closing note, also mostly illegible.

SZÓNYI ISTVÁN

emlitve ld. Galambos Tamás

Losonci Miklós: Dunakanyar 1980. Esztergom, Balassa
Bálint Múzeum

UJ TÜRÖR 1980/XVII/35.sz.3.o.

11. Quomodo sonet principium r

Hoc principium ite enuntiatur:
ciens ille est, praeter quam nihil
dicitur, adsit.

12. Notendae

Doctrinae de causis ex Aristotelis
distinguit causam a principio. Primum
quo aliquid est vel fit vel cognoscitur
Causam / vero illud principium
Aristoteles quattuor species causarum
2. Formam / 1, 3. causam effici
4. finem / /.

XI. De entibus r

1. Quae sint principia intrinseca

SZÓNYI ISTVÁN

Fuvarosok c. festménye repr.

UJ TÜKÖR 1980/XVII/52.sz.24-25.o.

- 40/ The strap.
- 41/ Drawing denoting the condition and embroidery techniques of the strap.
- 42/ A detail from the strap.

- 43-44/ A detail from the chasuble /Field 40/. Explanatory drawing.
- 45/ Detail of the chasuble /Field 42/.
- 46/ Detail of the chasuble /Field 38/.
- 47/ The material tests of the embroidery threads of the mantle.
- 48/ The fibre of the blue embroidery thread of the mantle.
- 49/ The fibre of the red embroidery thread of the mantle.
- 50/ The fibre of the faded green embroidery thread of the mantle.
- 51/ The fibre of the couching thread for the filligree embroidery on the collar.

- 52/ The fibre of the red embroidery thread of the strap.
- 53/ The results of the material test of the metal threads.
- 54/ The gold embroidery thread of the mantle.
- 55/ The gold embroidery thread of the collar.
- 56/ The gold embroidery thread of the collar.
- 57/ Gold thread used for the filligree embroidery on the collar.

- 8/ The assumed chronology of the alterations and mendings: I. - Beginning of the 13th century:
the original bell-shaped chasuble was transformed into a mantle. Detail from Field 27.

SZÓNYI ISTVÁN

említve ld. Schöffer Miklós

Székely András: A jövő század legénye
~~Székely~~

UJ TÜKÖR 1980/XVII/21.sz.30.o.

ectionis habet. Infinitas ergo
num Dei.

istit, quod Deus caret qualibet
a, essentia - exsistentia etc.).
nsistit, quod Deus nequit subire
xcluditur transitus a non esse ad
ab uno modo se habendi in alium,
o in consiliis. Non excluditur

Deus in se non mutatur, sed

r.

sistit, quod eius exsistentia neque
que finem habet, insuper neque ha-
st initio et fine carens et tota

Szónyi István, kétnes Kovath-díjas "Élet-galéria" művész (1894-1960).

A magyarországi művészet története körképnyel-átvezet leg-újabb kötetében a kétszemes művészet műveit a nyomdai és a színi-technika a M.T.A. művészettörténeti kiadványok között ismételt-álal Kontha Sándor szerkesztette. - A kétszemes művészet-ük a két legnagyobb művészi munkásságát:

Kassák Lajos, Uitz Béla, Madgyessy Terenc, Egyre János, Szó-nyi István, Bernáth Árpád, D. Kovács Gyula, Ferenyosy Béni és Noémi, Komoró Lajos, Kócsak Márton.

Magyar művészet, 1919-1945.

Szemle, 1984. márc. 27.

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

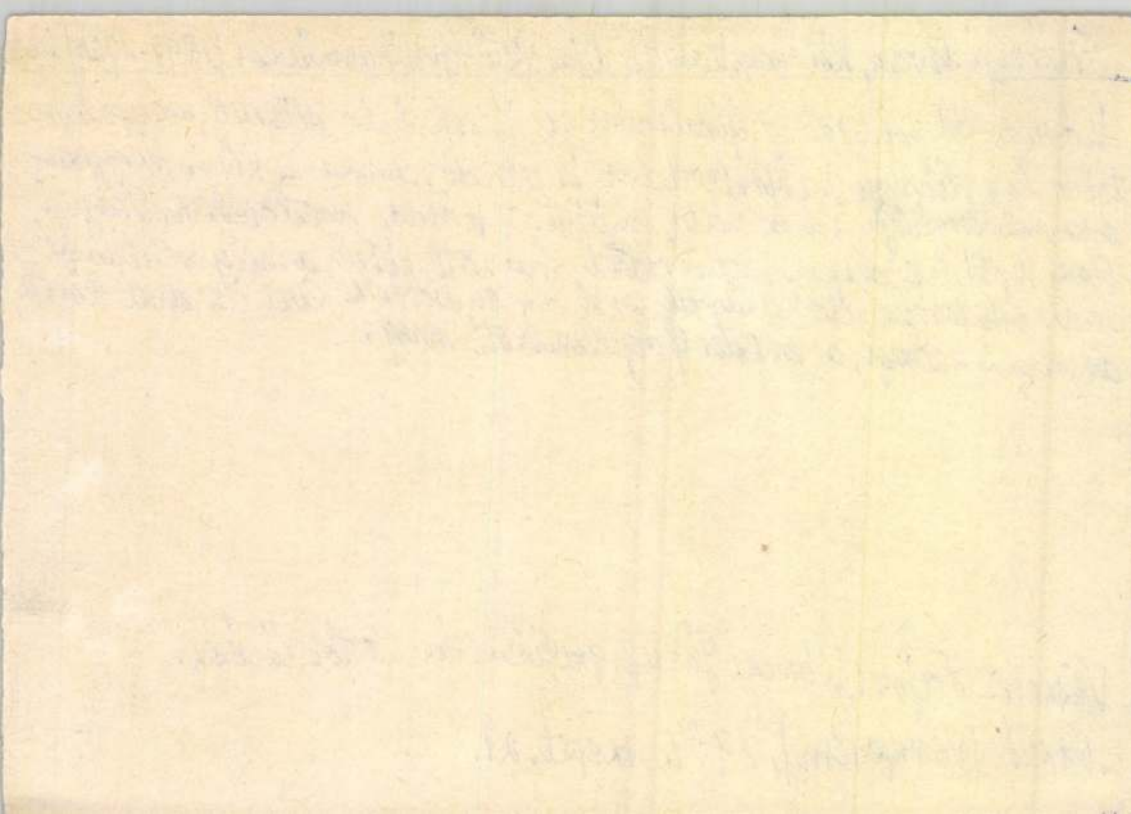
1941 - 1942

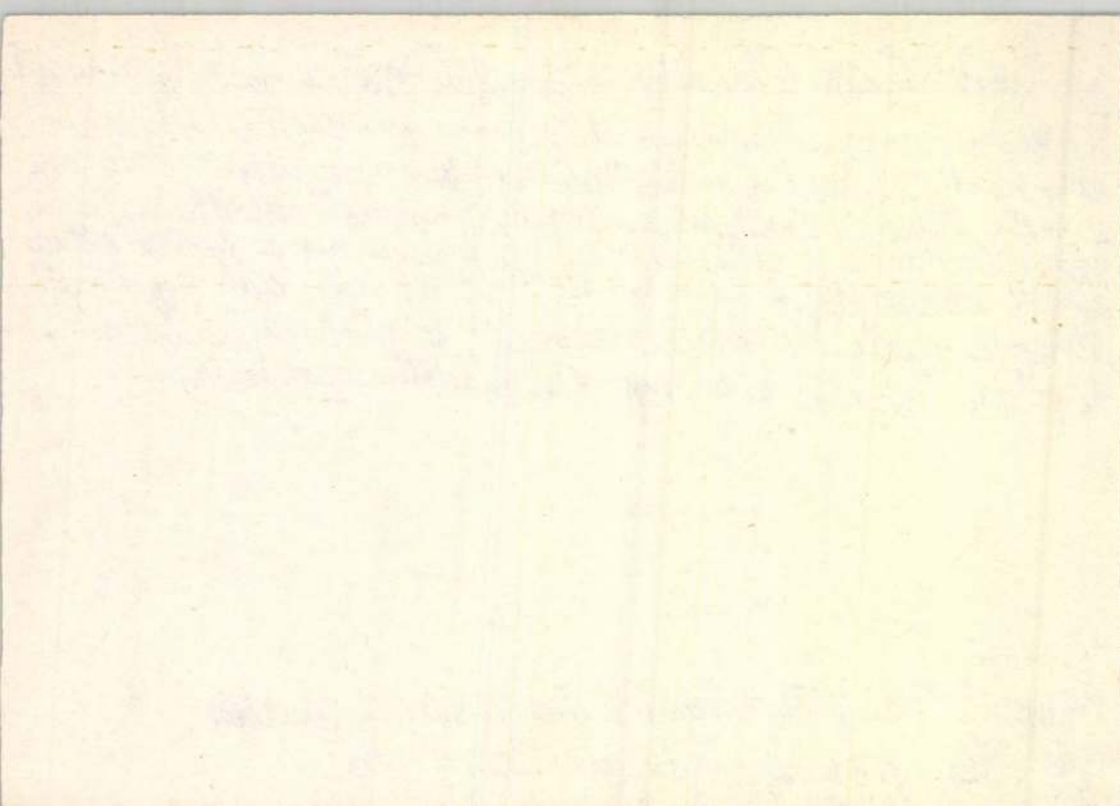
1943 - 1944

Szömgyi László, kétszeres Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1894-1960).

Körmön György festő-grafikusművész Verspreimbe született, meggyenkében
több évi tihanyi tanterködéssel és alkotó munka is fűtve. Meggyen-
kén művészpályát állt a hata mögött. - Körmön mesterségben, Szömgyi-
hez kötődnie olyan művészetet hozott létre, amely realitását-
val, szellemi boldogsággal szel az emberben. Ezt az elvet követi,
amelyet Szömgyi, a mester fogalmazott meg.

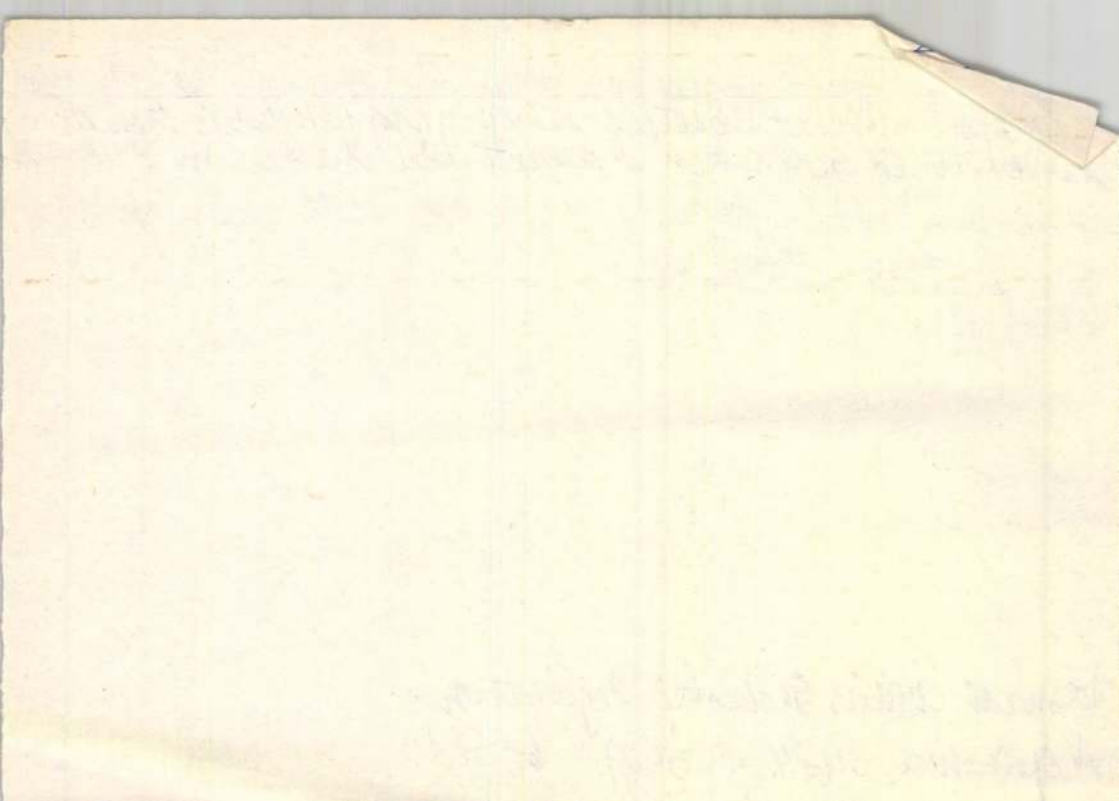
Vesneli Lajos: Körmön György grafikus-és festőművésze.
Kapló (Veszprém), 1984. szept. 21.

Dr. István, hitvány képművészet-rajzok 1894-1960
a képművészet-iskola képző-magániskolájának területi
szervezetének Szolnokon rendezett teli tárlatán. Munkáit
Meggyes László öt képe. a ma 56 éves festő Svédnyei Ist-
ván egykori növendéke.

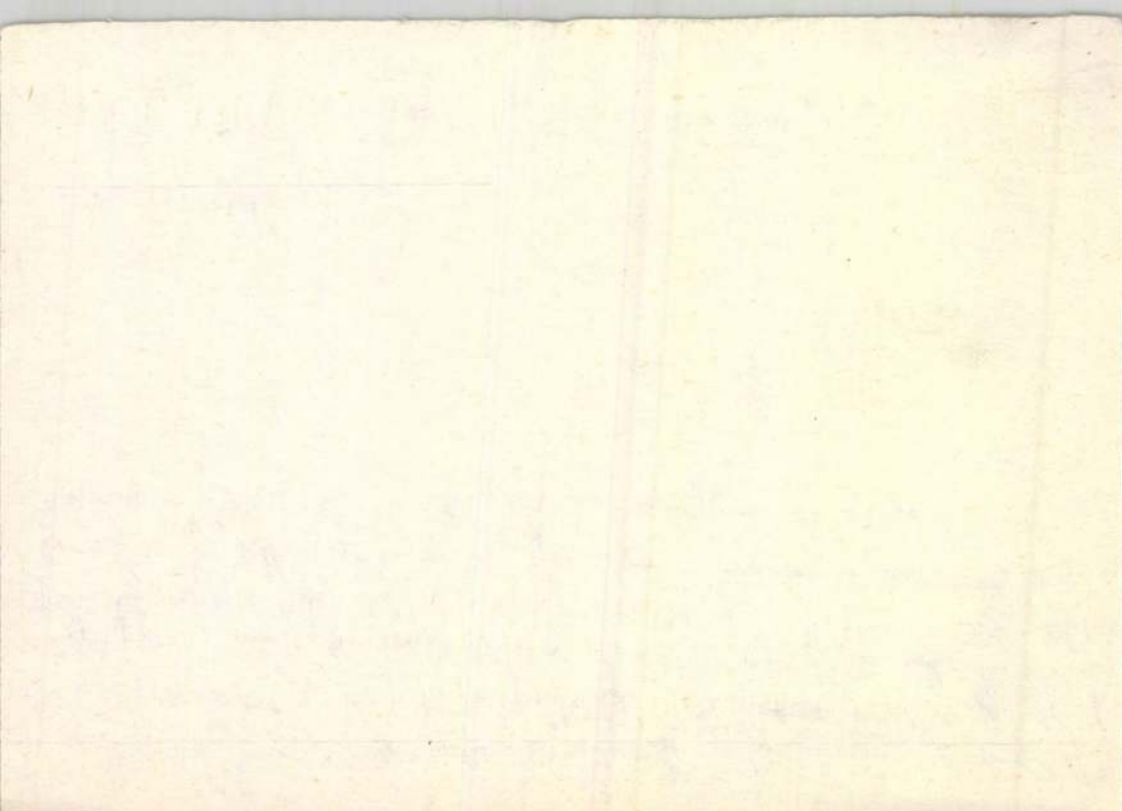
Tasnádi Attila: Szolnoki önjáraton.
Népszava, 1984. márc. 9. 6. old.

1994. V. 3. TV /-mluvor, 19. 30 / Berachinskij.

TV - Hrade

Stromy, Jitran, pitomá, kovářská, dřevěná, 1994-1995.
Ony žijí v kovářské, dřevěné, 1994-1995. A
mnohá jiná místa, která jsou v této oblasti.
it vstoupí, protože jsou v této oblasti, stejně jako
1995 - tak jako v této oblasti, stejně jako v této oblasti.
Jitran - Berachinskij, který je v této oblasti.

SZŐNYI ISTVÁN

emlitve ld. Vadász Andre

Sz. Kúrti Katalin: A finom. tónusok mestere.
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/38.sz.22.o.

SZER
munkavégzésre irányuló eg

mely létrejött egyrészről a MTA Művé
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcíme:

szem.ig.száma:

megbízott között az alábbi feltételekkel

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A díjazás összege:

Ft.

A díjazásnál alapulvett munkaköri b

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLÍTÁSAI

CI.

KIÁLLÍTÁS:

SZÖNYI ISTVÁN

A KIÁLLITÁST RENDEZTÉK:
ERNST LAJOS ÉS LÁZÁR BÉLA

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1929 JANUÁR HÓ

Szönyi István

1875

SZÖNYI ISTVÁN

Rathenau a latens törvényszerűség megérzésében látja a zseni munkáját. Kiolvasni a természetből oly törvényszerűségeket, melyek abban lappanganak és megtalálni ezeknek a kifejezési eszközét, ami természetszerűleg mindig új formát kell hogy öltjön, hiszen először jönnek napfényre a latensszerűség állapotából, ime az új művészet keletkezésének titka. Mihelyt ez az új megjelenik, az elmélet nyomon követheti.

Napjainkban azonban fordítva történik. Először egy elmélet van kész. Kiagyalnak művészi elveket és azokhoz keresik — a művészt. Minthogy azonban a művészi képzelet spontán teremt, a kiagyalt teóriákhoz nem igen akad igazi művészi alkotás, csak valami époly nyakatekert csinálmány, mint maga a teória, melynek illusztrációja.

Ebben a teljesen kifordított állapotban ténfereg ma a művészet.

Szőnyi István visszatért a régi módihoz.

Belemerült a természetbe és hagyta azt magára hatni. Mint ahogy Flaubert tanácsolta Maupassantnak, addig nézte a világot, míg kezdte azt új szemmel látni. A fa neki fának, a levegő levegőnek, a formák formáknak maradtak. Napfény, szín és tónus nem változott. Csak mindez valahogy más relációba került. A kapcsolataik nem a régiek, a formák nem az ezerszer látottak, a színek nem az az unosuntig ismételt és a szétszórt világításban reflexekre bomló árnyalatok, a tónusfátyol, mely a fényben keletkezik, nem az a vagy szürke, vagy kékes, Szőnyi István elmerült a természetbe, őt esztendőn át nézte az eget, a földet, a vizet, a fák közé beomló sugarakat, a Duna tükrére ráhulló fénynyalábo-

kat, megfigyelte a csónakokon a vizen átvergődő parasztokat, nézte a domboldalon a magányos fát, a domb fölött kigyózni látszó vitzükrét, a legegyszerűbb jelenségeket, a sportoló ifjakat, kiken bujócskát játszik a napfolt, a parasztasszonyt, ki átfonja karjaiba emelt gyerekeit, nézte mindezt és valahogy ujnak, másnak, idegennek látta mindattól, ahogy mindezt másoktól kifejezve ismerte. Hogyan van ez? Nem kérdezte. Nem csinált magának elméleteket, csak elkezdte őket lefesteni, úgy, ahogy azok képzeletében megjelentek. A valóság, mely látománnyá magasztosult a lelkében, melynek új szinakkordjai földöntúli zenében hangzottak ki, vászonra kívánczolt és négy-öt éven át ott viaskodott ő Zebegényben, magányos munkában, ezekkel a titkos új jelenségekkel.

Nem egyszer azt hitte — kész.

Már tavaly ilyenkorra ígérte, hogy eljön. De egyszer csak úgy találta, hogy hiányzik még belőlük, a kialakult képekből valami, az álom szebb, más, titokzatosabb, mint a kifejezése, s lemondta kiállítását, viaskodott önmagával tovább, lankadatlan hévvel.

Egyszer aztán csak elkapta. Az álomkép formáját.

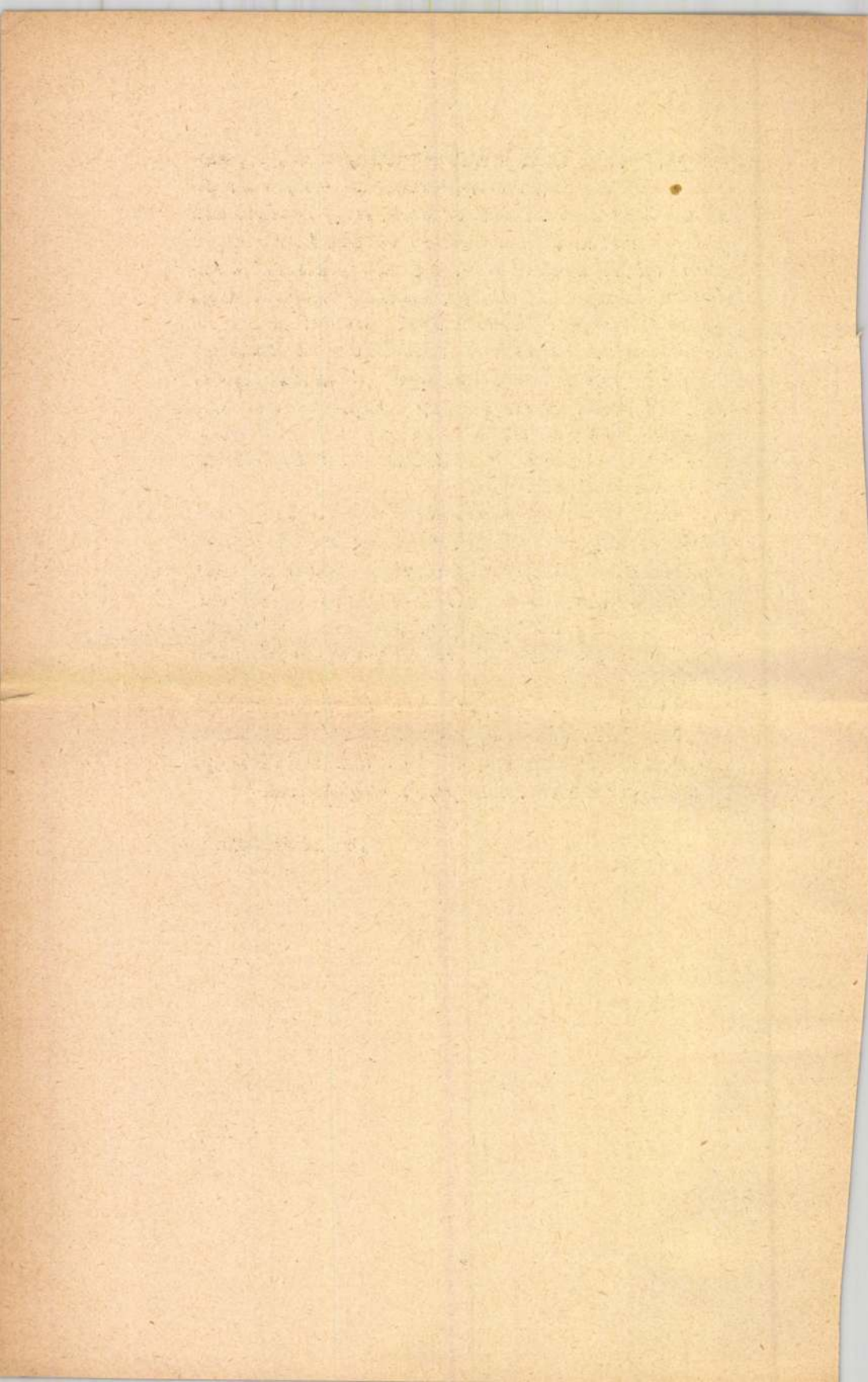
Szóke volt és tiszta, vörösés fényben játszott és a tónusok kapcsolatai között lebegett. Megragadta és el nem eresztette többé. Végig lekaparta a festéket a vászonig s újra felrakta, most már az új, az egyszerű, a széles, a lágy, a puha, az omló harmóniákba. Most a formáknak plasztikai ereje nem brutális kontrasztokból nőtt ki, nem is lágy és erőtlen átmenetekből, nem is áll lefokozott színegységekből, de orchestrális hatások gazdag átabotájából hangzik ki. Fényáramlás és színmelódia csengenek fölöttük össze. Ha a kis gyereket leültette, a ruhácskájának millió színe egységebe csapódott össze, melyek fölött valami uszkál, fény-e? tónus-e? De a levegőben színek zengenek és az ég szikrázik a színektől. Alakjainak tömege megfogható, de azért a levegő összefogja. Néhány csavargó fekszik, ül, álmadzik a fa alatt s a színek millió rezgése csillanó, illanó fényfoltokat rezegettet végig rajtuk, melyek úgy hullámoznak át

tömegeik felett, mint olvasztott arany s mégis plasztikai erejük van az összebujó formáknak, melyek szinekből keletkeznek és színeket éltetnek. Hogy duzzadoznak aktjának formái a füre leterített kendőn fekvé, míg a karnáció felett belső tűzben égő színek futkosnak. A víztükör is volumen, a felhő is anyagszerű valami, s mégis úgy látta, hogy titokzatos belső tüzekből alakul ki, melyek erejétől, felfokozott színességétől táplálkoznak a formák. Ezt a latens szépséget, *a tüzekből születő plasztikai formát* akarta megkapni, kapart, kevert, kézzel, késsel, keresvén keresett új festői eszközöket, csak hogy e titok közelébe férközhessék. Ez Szőnyi István öt esztendejének története.

Most itt áll egy szép sorozattal, mely betölti tereminket s kiegészíti azt akvarellek, rézkarcok végelethatatlan sora, melyekben mindvégig ugyanezen titok formálódik ki, átírva azt most a vízfestés lágyabb eszközeire, majd a fekete-fehér folthatásainak kontrasztjaira, de véges végig új világmeglátás káprázatától segítve.

Férfiás ereje kivirágzásában áll most előttünk a művész. Nem kiált ki új pronounciamentót, nem szaval teóriákat. De csinálja azt, mit lelke diktál. És ime egy új és magyar művészi látás jelenik meg előttünk.

Dr. Lázár Béla.

ELSŐ TEREM.

Vizfestmények.

1. Krumplikapálás	60.—
2. Nyári nap	200.—
3. Jégtorlódás a Dunán	150.—
4. Dunai táj	200.—
5. Kajiba a Duna mentén	100.—
6. Komp. Magántulajdon.	
7. Apa a lányával	40.—
8. Ádám és Éva.	150.—
9. Halmok	100.—
10. Tükröződő Duna	150.—
11. Vöröstetejű házak	120.—
12. Arató	40.—
13. Női akt	80.—
14. Család	40.—
15. Ökrösfogat	100.—
16. Körhinta	80.—
17. Domboldal ősszel	120.—
18. Falusi ház	60.—
19. Könyöklő kislány	100.—
20. A Holt-Szamos	150.—
21. Falusi utca	120.—
22. Szénahordás	150.—
23. Kompozíció	50.—
23a. Vasuti hid.	100.—
24. Domboldal	120.—
25. Vasuti töltés	100.—
26. Hazatérés a munkából	100.—
27. Kukoricakapálók	150.—
27a. Csónak a Dunán	120.—

MÁSODIK TEREM.

Festmények.

28. Kikötött csónakok	700.—
29. Anyaság	1200.—
30. Kaszálók	800.—
31. Országút télen. Magántulajdon.	
32. Kerti munkásck	600.—
33. Zebegényi kikötő	900.—
34. Falusi építkezés. Magántulajdon.	
35. Tavaszi szántás	700.—
36. Az ablak	1200.—
37. Házak az országút mentén	500.—
38. Cséplés	900.—
39. Anya gyermekeivel	1200.—
40. Házak a Duna mentén	800.—
41. Téglagyári völgy. Magántulajdon.	

HARMADIK TEREM.

42. Zsuzsa. Magántulajdon.	
43. Behavazott falu	700.—
44. Zsuzsa a falovával	800.—
45. Kilátás a Dunára	400.—
46. Ebéd után	800.—
47. Havas táj	800.—
48. Önarckép <i>sz. 1877</i>	600.—
49. Zebegényi temetés.	1200.—
50. Varrónő	500.—
51. Ibos völgy	800.—

NEGYEDIK TEREM.

52. Fehér sapkás önarckép	400.—
53. Falusi utca	900.—
54. Virágzó fák.	300.—
55. Fiatal athléta	500.—
56. Kora reggel	600.—
57. Sarju kaszálás után	1000.—
58. Kilátás a kalváriára	700.—
59. Álló akt	200.—
60. Fürdő_ők	200.—
61. Domboldal	400.—
62. Anya gyermekével	200.—
63. Mélyut Zebegényben.	600.—
64. Kapálók. Magántulajdon.	
65. Gyümölcsszedők	8000.—
66. Lovak a kertben	500.—
67. Első hó	400.—

ÖTÖDIK TEREM.

Rézkarok (ráma nélkül).

68. Erdei nyul	10.—
69. Dunapart csolnakkal	10.—
70. Anyám	15.—
71. Hegyoldal	15.—
72. Alvó gyermek. (Rajz)	30.—
73. Este a Dunán	25.—
74. Akt-tanulmányok. (Rajz)	30.—
75. Szénakazlak	15.—
76. Kukoricakórók	15.—
77. Gyermekeim	15.—
78. Kutya	8.—
79. Szoptató anya	15.—
80. Vasut mentén	20.—
81. Téli táj	25.—
82. Korai szántás	20.—
83. Tél a falun	15.—
84. Gyümölcsszüret	25.—
85. Gyermek	15.—
86. Kompozíció	15.—
87. Anyaság	25.—
88. Napnyugta	20.—

HATODIK TEREM.

Kézrajzok

89. Etetés	40.—
90. Nyár.	40.—
91. Vihar előtt	80.—
92. Heverésző	30.—
93. Temető	100.—
94. Könyöklő nő	50.—
95. Beteg gyerek	100.—
96. Női fej	40.—
97. Gyermekfej	30.—
98. Varrónő	80.—
99. Nagy körtefa	120.—
100. Tanulmány	60.—
101. Konyhában	100.—
102. Tanya	100.—
103. Piaci jelenet	80.—
104. Tanulmányfej	50.—
105. Szántóföld	88.—
106. Lovak	30.—
107. Kisfiu	60.—
108. Gyerekfej	40.—
109. Aktok	80.—
110. Ladikázók	60.—
111. Vízűkör	100.—
112. Férfi	50.—
113. Ülő akt	100.—
114. Gyerek akt	80.—
115. Váci lóvásár. Magántulajdon.	
116. Álló kis gyerek	60.—
117. Falusi fej	60.—
118. Térdeplő akt	60.—

119. Borjak	40.—
120. Háztetők	100.—
121. Gyerekfürdetés	40.—
122. Házépítés	120.—
123. Vizhuzás	60.—
124. Szekerek	100.—

NAGYTEREM.

126. Villa a Dunánál	400.—
127. Gyerekfej	300.—
128. Legelésző lovak	200.—
129. Vázlat a gyümölcszedőkhöz. Magántulajdon.	800.—
130. Vázlat az építkezéshez	800.—
131. Déli pihenő	2500.—
132. Vasuti hid	800.—
133. Evezősök	3000.—
134. Viadukt	800.—
135. Duna Zebegénynél	1200.—
136. Vázlat az Este Zebegényhez	500.—
137. Gyerekfej	300.—
138. Tavaszi hangulat	500.—
139. Átkelés a Dunán	10.000.—
140. Zebegényi táj	400.—
141. Dunai élet	300.—
142. Szántóföldek	400.—
143. Fekvő akt	1500.—
144. Alvó gyermek	500.—
145. Építkezés.	3000.—
146. Országut a Duna mentén	500.—
147. Este Zebegényben	1800.—
148. Vizparti jelenet . <i>Figyelem</i>	600.—
149. Vázlat az evezősökhöz	500.—
150. A malom télen	500.—
151. Erdei ut	500.—
152. Téli táj vasuttal	500.—

Jegyzetek :

Jegyzetek:

SZÖNYI ISTVÁN MŰVÉSZETE

A 19. század festőművészete általában arra törekedett, hogy a kép a természet látható külszínének lehető hűségese, *érzékletes* mása legyen. A 20. század festőművészetében a kép ezzel szemben nem annyira a művész érzékletének, mint inkább mélyebb izgalmainak tükré kíván lenni. Az érzéklet helyébe a *látomás* lépett. A forma nem követi, hanem a maga önkényes színváltozásának uralma alá kényszeríti a természetet. Igaz, hogy a formának ez a modern önkényuralma a rend kristályos tisztaságával és a képzelet merész szárnyalásával ejti meg az embert, főleg a francia és a német művészet alkotásaiban. De az érzéklet fölé hatalmasodó látomás sokszor annyira eltávolodik a föld és az emberi közösség éltető talajától, hogy mérhetetlen szellemi nyughatatlansága végül is számkivetettséggel, az elszigeteltség dermedtő magányával sújtja a művészetet. Nyugat-Európa új művészetének természetétől elrugaskodott, büszke szellemi nekifeszülése tragikus vétség-számba megy, amelyért bűnhődés jár. A nagyszerű lendület túlvetette magát azon a határon, amelyet az ösztönök és a tudat egyensúlya szab az embernek. Ezért szükségkép az alaktalanság feneketlen ingoványába kellett vesznie vagy másfelől játékos, ornamentumos tetszelgéssé kellett fajulnia.

Lehet, hogy ezekben a fejleményekben ugyanannak a démoni végzetnek a művét kell látnunk, amely a technikai rekordszervezkedésben is az önistenülés egyre öngyilkosabb szélsőségei felé úzi az európai embert. Tény, hogy a mi szűk kis magyar földünkön sem a technikai, sem a szellemi gőg nem vett még ennyire erőt az élet emberséges gyökerein. Minden nyugati és ami fő: minden német hatás ellenére sem vetkőzött még ki ez a magyar élet a maga keletiesebb, tempósabb lényéből. Tehát művésze is inkább megőrizhette a földbeágyazottság sokszor talán henye és parlagi, de mindig egészséges, mindig bővérű és nyugalmas hajtását, ízét, zamatját. Az új magyar művészet szellemi távlatai nem kíváncsoznak túl az ösztönéltűség határán. Földhöz való kötöttsége viszont attól is megóvjá, hogy a gyökerek után vágyódó romantika sötét, alaktalan vermekbe csalogassa. Az új magyar festőművészetben az ösztön és a tudat, a természet és a képforma, az érzéklet és a látomás boldog egyensúlya él. Ez az összhang az új magyar piktúrának nemzeti jellemvonása.

*

A katalógus előszavának méreteihez képest talán túl nagyra szabtam ezt a bevezetést: az európai és benne a magyar művészeti helyzet általános rajzát. De úgy érzem, csak ennek a széles háttérnek a világánál rajzolódik ki Szőnyi művészetének körvonala a maga teljes jelentőségében. Legyen szabad egy másik cikkemből idézve újból kimondanom azt, amit szívbéli hitvallásomnak érzek: „Minden nyavalyánk ellenére ez a mi dunavölgyi bölcsőnk mégis csak paradicsom.“ Tegyük hozzá: a természet mélységes ösztönrendjével egybeolvadó emberség paradicsoma. Nos hát: ennek a paradicsomnak egyik legdúsabb nedvű, leghúsosabb, legízesebb gyümölcsével Szőnyi István piktúrája ajándékozott meg bennünket.

Csupa olyan jelzővel illetem ezt a piktúrát, amely a testiség, az érzékletesség örömeivel szokott társulni. És Szőnyi képeiben valóban a testiségnek, a dolgok húsvér-közelségének boldog való-érzete lüktet. De olyan mélyről, a szívvel-lélekkel való örvendezésnek olyan bensőséges forrásából, hogy a természet érzékletes ábrázatán az átszellemülés gyönyörű fénye derül.

Szőnyit nem annyira a színek távoli kicsendülése, sejtelmes káprázata, mint inkább anyagi sűrűsödésre, lerögződésre való képessége izgatja. A fényszíneket enyhe szürkés és barnás árnyalatokkal tompítja, hogy sugárzásuk átívódjék az anyag sűrűbb, súlyosabb érzetével. A színfoltok is olyan kérgesen, rétegesen terülnek a vászonra, akár falra a vakolat. Sőt: Szőnyi a tempera színes anyagával helyenként majdnem úgy mintázza meg egy-egy alaknak vagy arcnak a felületét, mint ahogy a szobrász dolgozik az agyaggal. A szín nemcsak látszatra, hanem tapintatra is anyag a festő kezében. Bővérű, zamatos anyag, amelynek termékeny ölében testestől-lelkéstől fogan és alakul a festői élet. Ez a festői élet egyik-másik pontján megközelíti vagy akár pontosan is utánozza a való dolgok anyaghoz és testhez álló lokálszínét. Egészükben azonban nem az ábrázolás tárgyias hűsége szabja meg a színeket, hanem az érzelmes hangsúly és a kompozíciós rend.

Szőnyi színeit széles, mély hullámokban, nyugodtan járja át az alakító élet. A dolgok úgy festenek, mintha ennek a sűrű, éltető színmateriaának egy-egy lassú hullámveréséből alakultak volna. Az emberek, állatok, fák megereszkedett tagokkal, csöndesen gyökereznek a talajban és a köréjük vont tér meghitt ölelésében. Szőnyi a szelíd életharmóniák festője. Szíve a családi és a falusi idillekhez húzza, szereti a vasárnapi vagy esti nyugalomban meglapuló, apró házakat és Zebegény körül a dunamenti táj sugaras, víztükrös ívelését, hegynek futó, messzi lendületét.

A kompozíciós mód, amellyel Szőnyi a képek különböző részét egymásra utaltatja, minden szorosabb összefonódás, minden erőteljesebb szín- és formaellentét nélkül való. A dolgok csak egészen lazán, mintegy véletlenül társulnak, de a szín közös ágyazata és az atmoszféra, amelyben egyek, olyan mély, hogy ezt a közösséget nem kell külön erősíteni. Azt mondhatnók, hogy Szőnyi alakjai olyan passzívan és olyan egyértelműleg

1. KAPÁLÓ ASSZONYOK

nőnek a színek festői medréből, akár a mezők virágai a maguk talajából. És ennek a növényyszerű, békés közmegférésnek túl az emberen az emberi környezet, a falu és a táj is részese. Mintha az elveszett paradicsom boldog visszfénye derülne ezen a Szőnyi festette zebegényi világon. Gondnak, akarásnak, nekifeszülésnek semmi nyoma. A lét puha ölében való édes, öntudatlan ringatózás, a *dolce far niente* hangulata terjeng a képeken.

Hogy ez a hangulat a meglátás milyen széles skáláját öleli magába, arra nézve elég néhány példára utalnunk.

A „Gyümölcszedők“ képen a színnyelvek lángoló vonaglása alig-hogy jelzi a formát. Az „Anyaság“ a síkszerű, piros háttér elé két egyszerűre fogott, nemesen rajzolt alakot állít, a stílus freskószerű tömörségével. A „Barátnők“ kislányos bája a kékek és pirosak széles, nevető foltjaival szól a szívünkhöz. A dunai tájképek és a „Vályi árok“ az ezüstösszürkék és zöldek légies ígézetével gyönyörködtetnek. A „Halászkok“ alakján mintha csupa vízre hullott, kövér fénycepp csordulna és ringana végig, az „Istállóban“ az állatok gőzölgő testmelege egybevegyül a sűrű, omlatag atmoszférával. A téli képek formavilága színig belesüpped a puha hótakaróba, „Péter“ alakja határozottan, domborúan különül el a háttér síkfelületétől. Szőnyi egészséges testi valóérzete a sűrű színmatérián át nem egyszerű súlyos, bő lélegzetre kap. A „Kapás asszonyok“ rögből fakadt ereje, a majdnem vaskosan terpeszkedő, hatalmas tömeggé csukódó kompozíció akár Breughel szellemét is idézhetné.

A közvetlen testi átélésnek erre a fokára tömörült és ugyanakkor izzóan áttelekesült természetlátás a naturalizmus gyönyörű, új virágzását jelenti a magyar piktúrában. Szőnyi a naturalizmus nagybányai magyar hagyományának elmélyült, új hajtása. Ami Ferenczynek és körének szemében inkább elemző megfigyelés tárgya volt, a természet érzéketlen képe: az Szőyinél érzelmes festői indulatok mélyről fakadó sodrába olvad. „Csak“ egy lépés ez, túl a nagybányaiak határán, de az egészséges, időt álló és jövőt termékenyítő festői hagyomány mindenütt és mindig is egy-egy ilyen biztos lépésből szokott alakulni.

Kállai Ernő

12. ABLAK ALATT

DER MALER STEFAN SZÖNYI

Szönyis Gemälde sind von einer gesunden, saftigen Erdenseligkeit erfüllt. Doch diese Daseinsfreude kommt so tief von Herzen, dass ihre warmen Strahlen im Abbild der Natur als geistige Verklärung erglänzen. Sinnliche Erscheinung und innere Gestalt sind in den Werken von Stefan Szönyi zur beglückenden Einheit verschmolzen.

Es ist nicht der ferne, jenseitssüchtige Ausklang, den Szönyi seinen lichtvollen Farben abzugewinnen liebt, sondern das Dichte und Schwere, das zur Empfindung des Stofflichen gehört. Die leuchtenden Farben werden durch sparsame Beimischungen von Grau und Braun gebrochen. Es scheint, als kämen sie aus der Tiefe des Stofflichen gleichsam filtriert hervor. Ihr mildes Leuchten ist schlackenlos, aber gesättigt von der Durchdringung mit den fruchtbaren Fasern und Säften der Erde. Die Farbe ist nicht nur für das Auge, sondern auch für das Tastempfinden des Malers ein blutvoller Werkstoff, aus dem das gestaltenreiche Leben der Bilder förmlich zurechtmodelliert wird.

Die Farbe ergießt sich wie ein breiter tiefer Strom des Lebens. Mit gelösten Gliedern, willenlos sind die Geschöpfe dem tragenden Schoss dieser warmen Fluten hingegeben. Sie wachsen und gebärden sich wie die Pflanzen. Ihre triebhafte Ruhe, vom Bewusstsein noch nicht zerspalten und gestört, ist voller östlicher Lebensweisheit.

Szönyi ist ein Maler stiller Daseinsharmonien. Sein Herz wird von den Idyllen der Familie und der gutnachbarlichen kleinen Dorfleute angezogen. Er liebt die winzigen Häuser des Dorfes Zebegény an der Donau, ihr wohliges Versinken in der abendlichen oder sonntäglichen Ruhe. Er liebt die strahlende Natur dieser Donaulandschaft, ihre farbenreiche süffige Atmosphäre, den spiegelblanken weiten Strom mit dem Widerschein des Himmels und der Berge in seinem Antlitz, und die Berge selbst mit dem beschwingten Rhythmus ihrer steigenden und fallenden Linien.

*

Stefan Szönyi ist 42 Jahre alt. Die Anfänge seines künstlerischen Studiums gehen auf die ungarische Schule des Naturalismus und Impressionismus in Nagybánya zurück. Seine erste Kollektivausstellung fand 1920 in Budapest statt. Im selben Jahr erhielt er den Grossen Preis der Szinyei-Merse-Gesellschaft. Szönyi wurde durch zahlreiche Ausstellungen auch im Ausland bestens bekannt (Deutschland, England, Holland, Italien, Vereinigte Staaten). Hauptwerke seiner Hand sind in den Museen zu Budapest und in bedeutenden Privatsammlungen zu sehen.

17. SZÜRKE DUNA

5. ANYASÁG

11. PÉTER

K É P E K J E G Y Z É K E

1. Kapáló asszonyok	2000 P
2. Halászok	1500 P
3. Legelő	1500 P
4. Triptychon (Halászat, állat-
tenyésztés, mezőgazdaság)	1200 P
5. Anyaság	1000 P
6. Tél Zebegényben	700 P
7. Gyümölcszedők	1200 P
8. Este a falu felett	900 P
9. Duna partján	1000 P
10. Lépcsőház	850 P
11. Péter	1000 P
12. Ablak alatt	1000 P
13. Téli kilátás	1000 P
14. Öreg révész	1500 P
15. Barátnők	1000 P
16. Csend	850 P
17. Szürke Duna	Magánt.
18. Vályi árok	Magánt.
19. Fények a víz felett	700 P
20. Kora tavasz	700 P
21. Aszály	1000 P
22. Ajtóban	700 P
23. Padon	700 P
24. Virágház	1000 P
25. Tavasz	600 P
26. Istállóban	700 P
27. Táj	600 P
28. Táj uszályal	700 P
29. Sina telepi vízpart	600 P
30. Álldogálók	700 P

6. TÉL ZEBEGÉNYBEN

Z E B E G É N Y

Szőnyi István kiállításának több képe zebegényi motívumok alapján készült. Ugyancsak zebegényi motívumokkal találkoztunk az előző szép-művészeti kiállításokon : Vass Elemér és Berény Róbert képein. Három kiváló művésznünk munkásságának jelentős részét Zebegény festői szépségei serkentették életre. A dunamenti falu tehát nyilván nemcsak mint nyaraló hely érdemes a figyelemre. Évről-évre több festő látogatja, hol rövidebb, hol hosszabb időre. Zebegény neve ma már művészeti fogalom.

Hiszen jóval a háború előtt is híres volt már, templomáról, mely a magyaros építőstílusnak regényes elképzelését öltötte magára. Zebegény kedvez a regényes hangulatoknak. Erdővel borított, magas hegyek tövében fekszik a Duna mellett, amely annyira széles ott, hogy hatalmas tónak is beillenék. Zebegénnyel szemközt is hegyes a vidék. Nagymaros felé tekintve az egész látóhatárt hegyek torlaszolják el, rajtok sűrű erdők. Itt-ott egy-egy kiszögellő magaslaton, meredek sziklán kastély látszik és a Duna fölött hosszan, elmélázva húz a gőzös füstje. A gőzös túlkölése, a vonat sípja a hegyek közt visszhangra kel és visszfény dereng a folyam tükrén is : a sugaras, felhős ég visszfénye.

Szóval van a zebegényi tájban valami, ami a képzeletet nyugtalan csapongásra, regényes szárnyalásra készítené, az elsüllyedt mult és a messzi, hegyeken túli térségek rejtelmes távlatai között. Érzelmes, hogy ne mondjuk : érzelgős lehetne a vidék, holmi „Ich weiss nicht, was soll es bedeuten...” rajnamenti Loreley-hangulata szerint. De ! Szerencsére van egy jó hazai, magyar *de* is a dologban. A lélek sápadt, holdkóros, germános révületei már csirájukban elnyugosznak. Lefogja őket a táj színeiben, levegőben, fényben és földi ízekben dúskáló, érzékletes pompája, a testi lét, a valóság sűrűn, édesen csorduló gyönyörűsége.

Már sokszor jutott eszembe : „La douce France” példájára nyugodtan lehetne hangoztatnunk, ha másként nem, hát idegen forgalmi jelszó gyanánt hogy „La douce Hongrie”. Hát bizony : csonkaságában is édes, ízes

14. ÖREG RÉVÉSZ

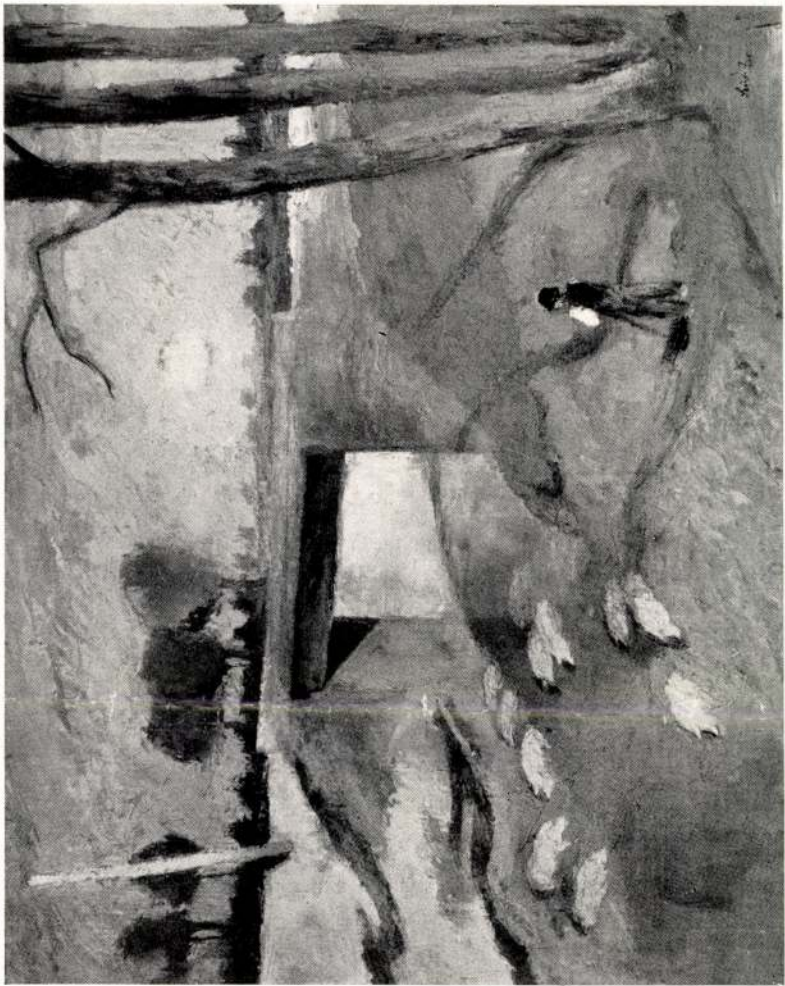
zamos országunknak kevés olyan boldogító, paradicsomi tája van, mint a hegyes-völgyes, erdős, víztükrös Zebegény. Berény Róbert mondta egyszer, hogy kivált ősszel olyan a zamatja ennek a vidéknek, hogy egy csepp bor nélkül is le lehet tőle részegedni. Pedig még bor is akad ott! Sérelem ne essék a hírére, ha bevalljuk, hogy nem éppen a badacsonyi vagy hegyaljai borok istenes fajtájából való. De annyi baj legyen. Arra mindenestre futja a zebegényi borból, hogy filozofálgatva, nótázgatva, jóízűen el lehet vele kvaterkázni az időt, pláne piktorok társaságában.

A piktorok mindenképpen jól érzik magukat Zebegényben. Szőnyi István öt esztendeig télen-nyáron családotul ott lakott. Berényék is ott töltöttek már egy kerek esztendőt. Akivel csak beszél az ember az egyszer Zebegényben járt festők közül : mind alig várja már a tavaszt, hogy megint kihurcolkodják, festeni.

Am amennyire szent igaz, hogy Zebegény valósággal Eldorádója a festői gyönyörűségeknek, annyira téved, aki Nagybányára emlékezve „zebegényi iskolát“ emleget. A zebegényi festőket csak a tájban való közös gyönyörűség és a jóbarátság köti egymáshoz. Különbözik ott sem művésztelep, sem iskola határozott festői stílusprogrammal, mesteri irányítással és növendékekkel. Aki művész Zebegényben tölti idejét, az mind a maga szakállára, a maga kénye-kedve és egyéni íze szerint fest. De hiszen elég csak egy pillantást is vetnünk Berény Róbert, Szőnyi István és Vass Elemér munkáira. Ahány név, annyifelé irányuló, festői törekvés és stílus. Hiszen éppen ez az értékes Zebegény művészeti életében : olyan bősz, olyan sokrétű és tágas az a vidék, hogy minden festőszem meglegeljen benne a maga sajátos gyönyörűségét, a maga sajátos meglátásához való serkentést. Ami a zebegényi festők művében minden egyéni különbségen túl közös vonás : a szín egyeduralkodó a csak lappangó vonalrajz fölött, az nem zebegényi sajátosság, hanem a magyar festőiség nemzeti hagyománya.

Csak egy a baj Zebegényben : alig néhány kilométerrel feljebb már ott a trianoni határ . . .

k. e.

18. VÁLYI ÁROK

Könyv Isvein

irod

Könyv Isvein fertőzvény
gyógykezelés kiadása
Fränkel - palos 1936
febr. 2-25

Köngyí Tsholn, kshó

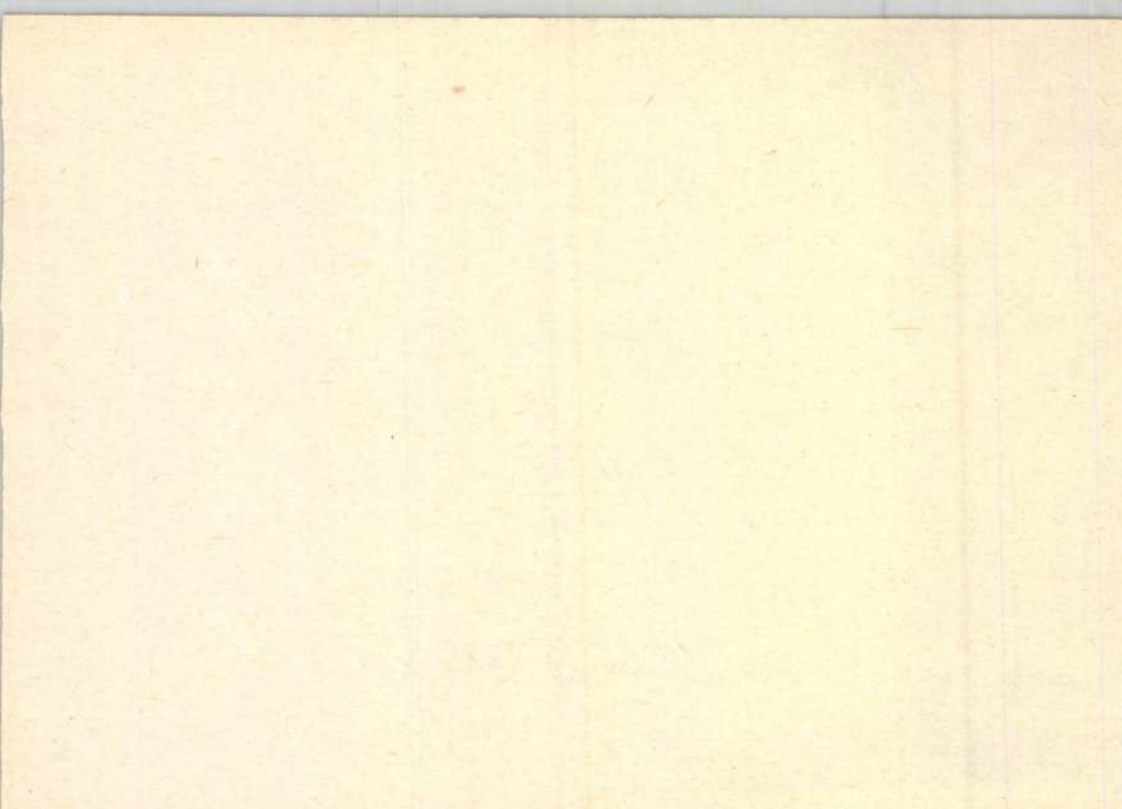
k: Veress Palé

Türkés Tibet: Mai balwonyok ellokója

27.

Új Tübböz, Bp. 1986. nov. 30

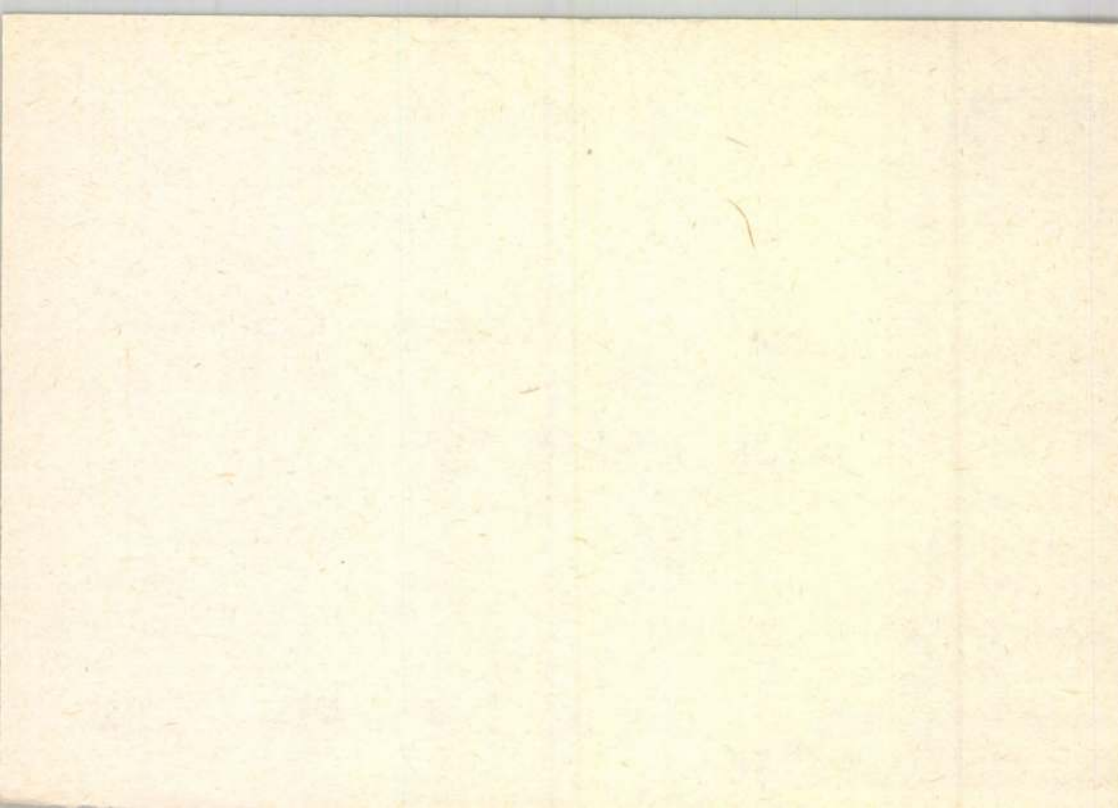
XX III/48

Şökrü İbrahim

Kaplan Millîs mektebi
sınıf öğretmenliği

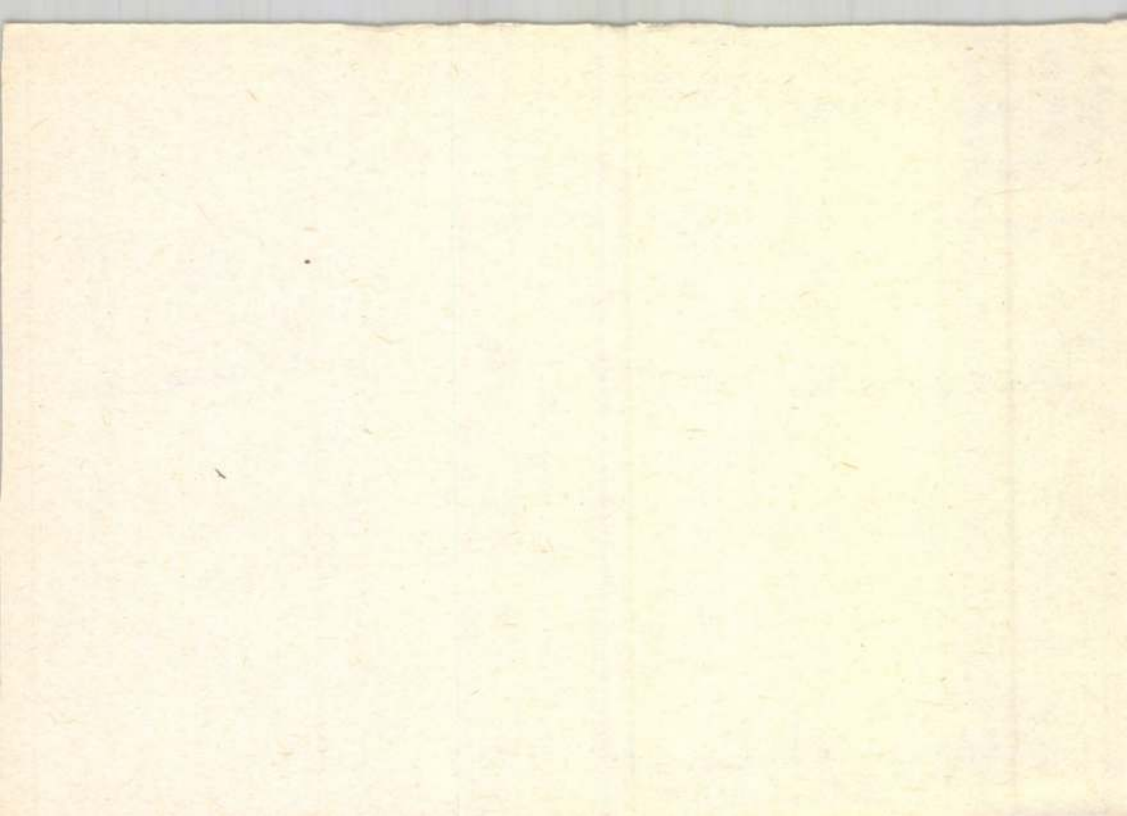
Mağar Mehmet 1987. 11. 12.

Szörnyi István

Dobanovszky Endre 80 éves levele

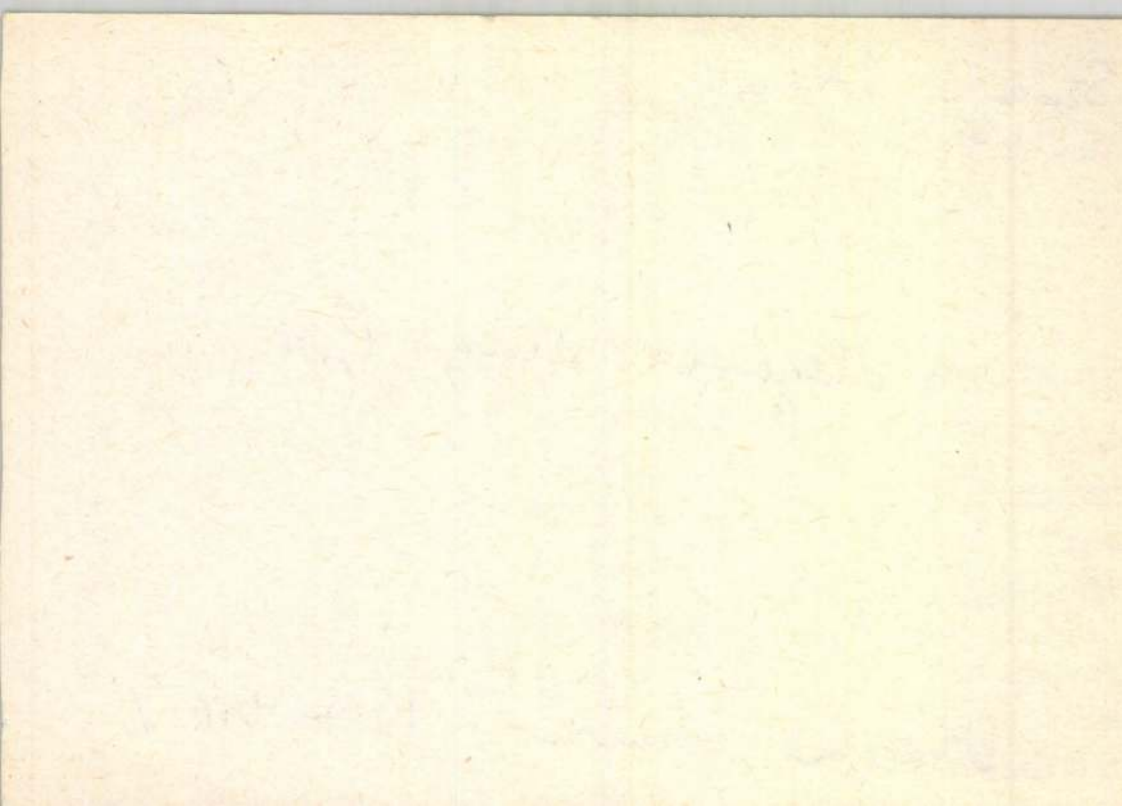
Magyar Nemzet 1987. 1. 23.

Stórmyi Ístráin

Megholt Sebróð Gr⁵⁰Gr

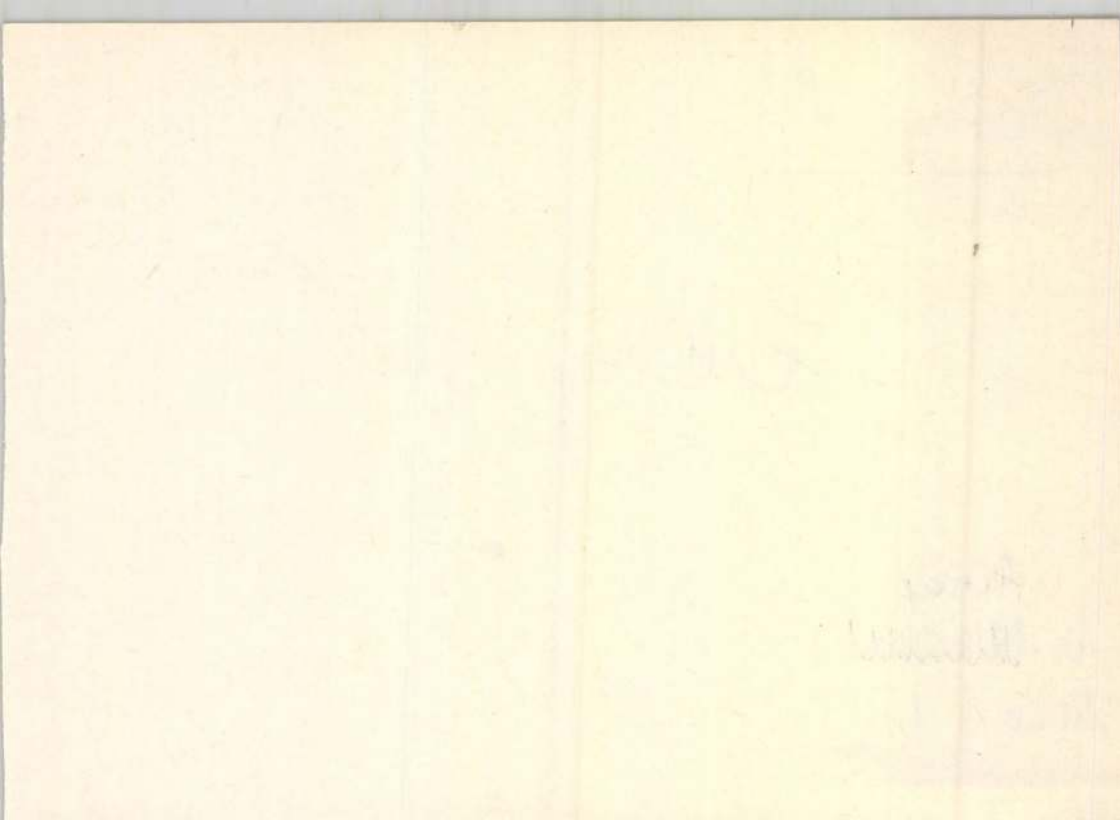
Megnar Demond 1987. VII. 1.

Szöngyi J.

Kollós Gyál.

Leírás
Le. Németh
1986. ü. 11.

Szörnyi István

kiállítás a soproni
Lábasházban

Népszabadság, 1987. IX. 18

Very dear

My dear mother
I received your letter
of the 10th and was
glad to hear from
you.

I am well and hope
this finds you the same.

Szónyi István

SZÓNYI ISTVÁN festőművész gra-
fikáiból nyílt meg kiállítás tegnap
Szolnokon, a Megyei Művelődési és
Ifjúsági Központ Galériáján. A mű-
vész egész grafikai munkásságát jel-
lemző tárlatot február 10-ig tekint-
hetik meg az érdeklődők.

...BART MEC. Simon Mit-

Népszabadság, 1987.1.24

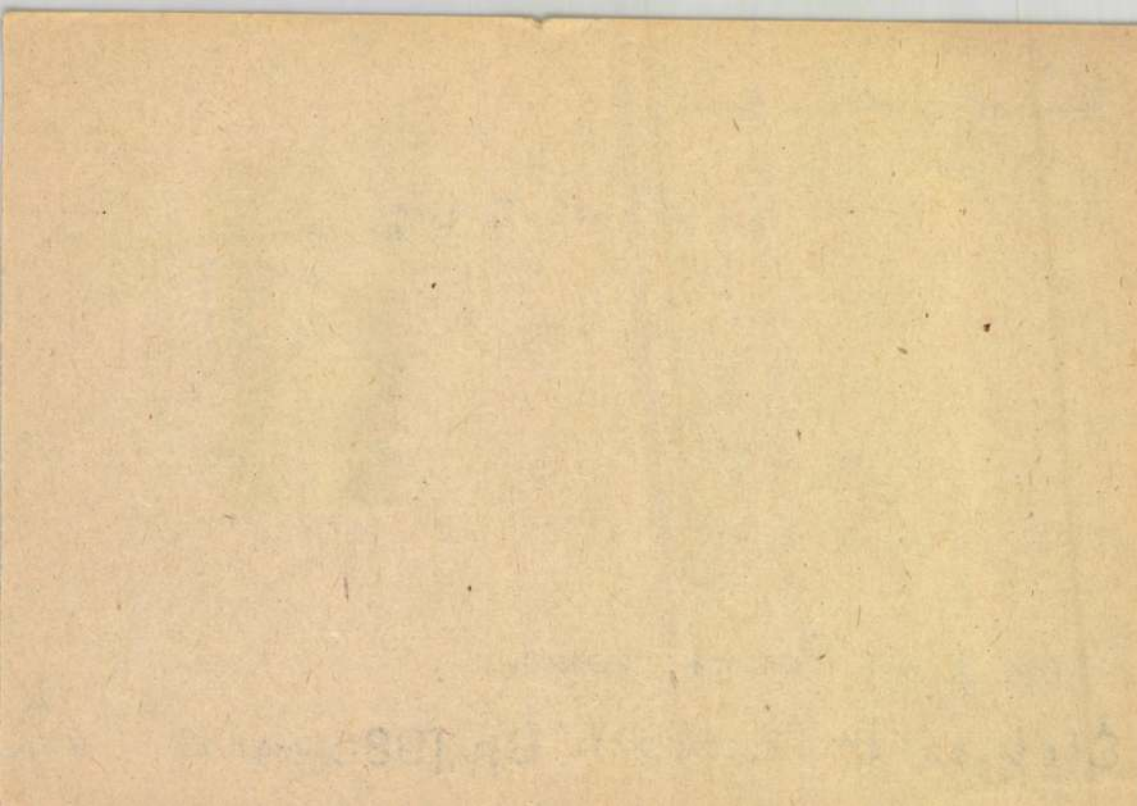
Könyi János, lekt.

L. Neimeth Prof

Vadás János. Pórszt. i. hóhóh

Élet, és Iradalom Bp. 1986. máj 28.

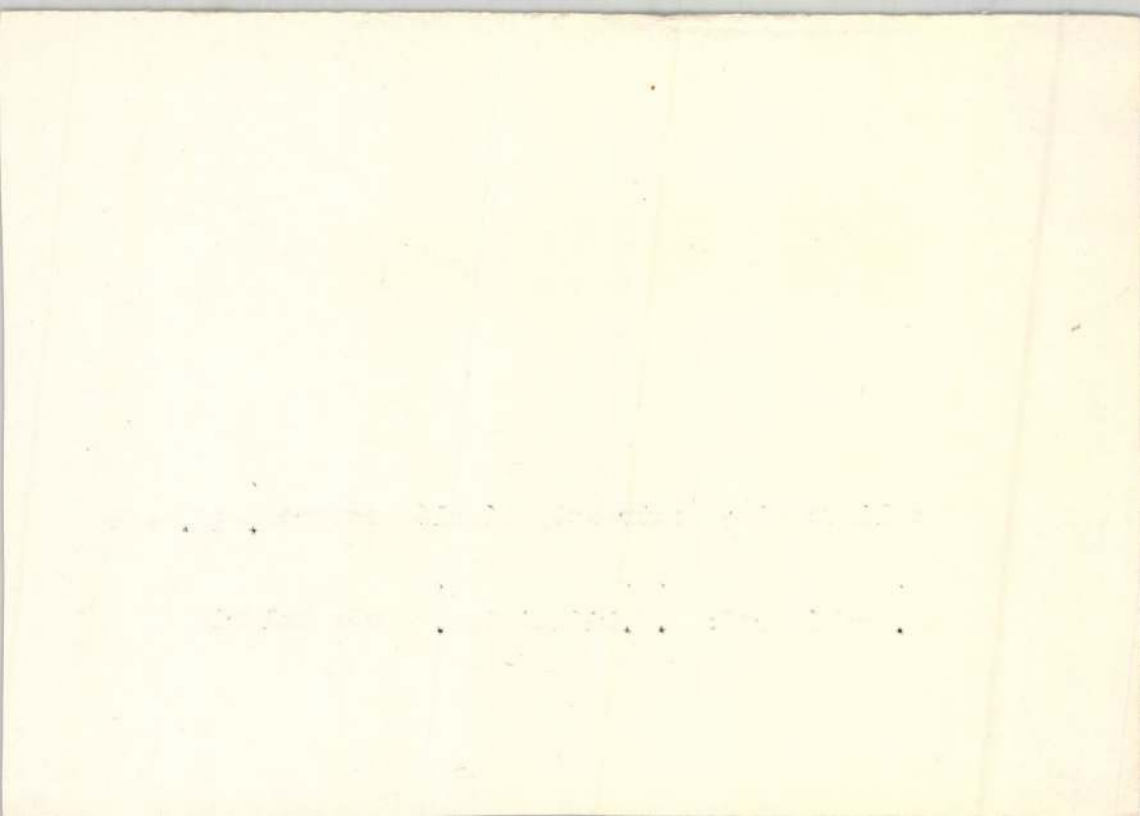
12
XXX/13

SZÓNYI ISTVÁN

emlitve mint Kontraszty László mestere . ld. ott

P.Szabó Ernő: K.L.kiállítása. Óbuda Galéria

SZÖNYI ISTVÁN

III. ker. Lajos u. 158. új galéria — Patkay Pál, Bernáth
Aurél és Sr. I. munkái láthatók

Uj Túrón 1982 XIX. évf. k. n. 430.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér:

Ft.

3. A díjazás számításánál alapulvett munkaidő: hónap.
4. A jogviszony tartama: -tól -ig.
5. A feladat irányítója:
6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő díjból progresszív jöv. adó és községfejl. hozzájár. kerül levonásra.

Budapest, 197.....

.....

.....

.....

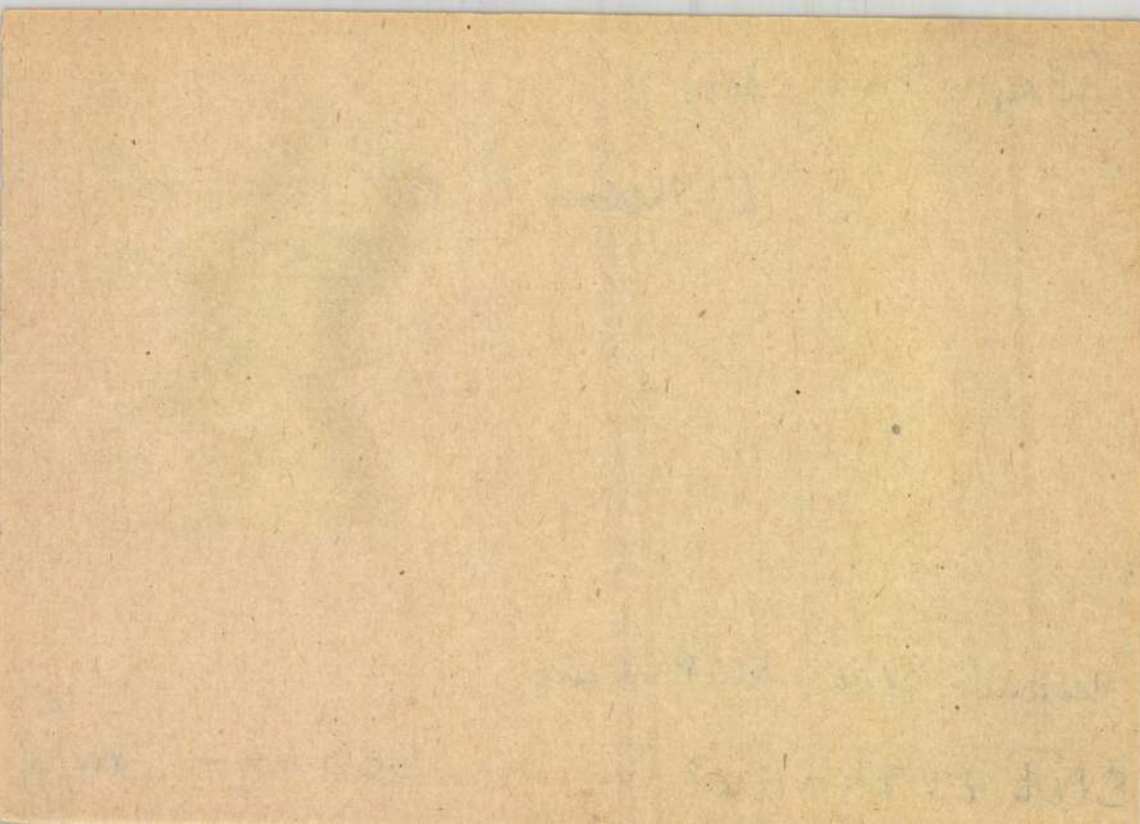
Szönyi János, költő

L. Molnár C. Pál

Kezeli Gáza: MCP idézése

12

Élet és Tradíció Bp. 1986. máj. 9. XXX/19

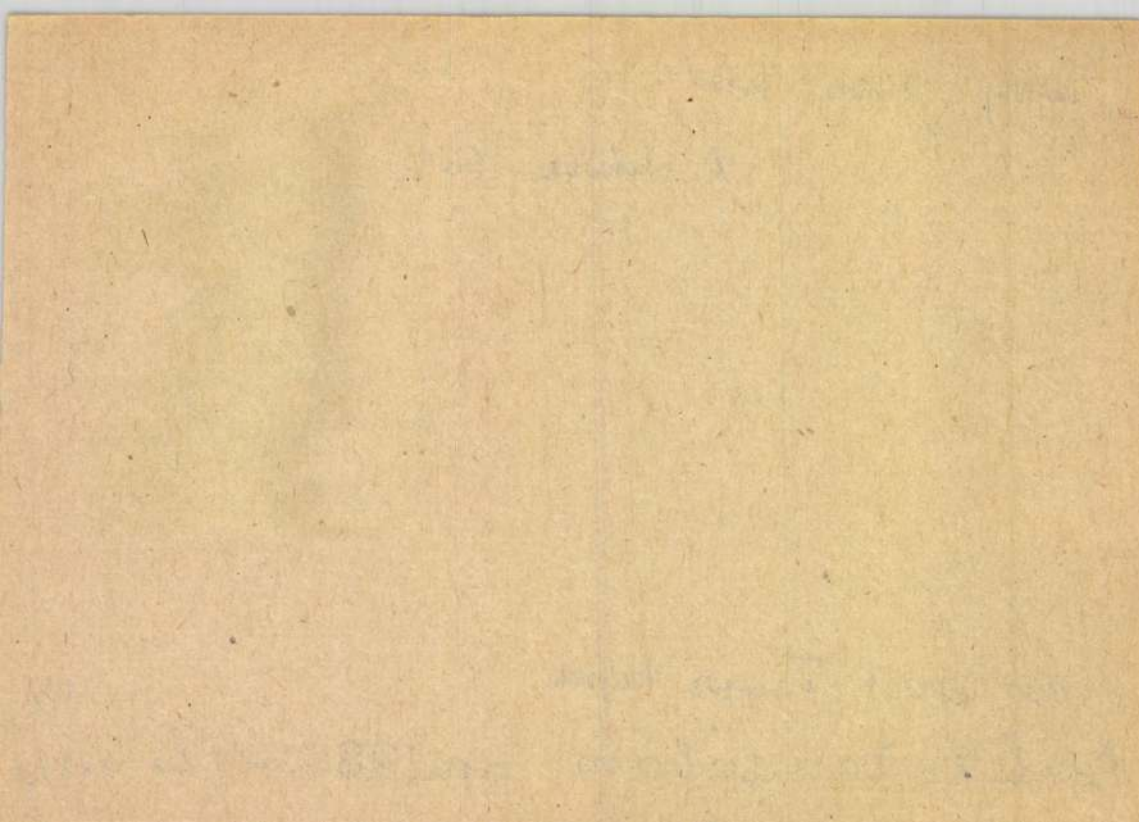
Bónyi János, késtő

L: Scholz Erik

Vadász János: Tavaszi képek

13.

Élet és Tradíció Bp. 1986. máj. 23. xxx/21

Szőnyi János, festő

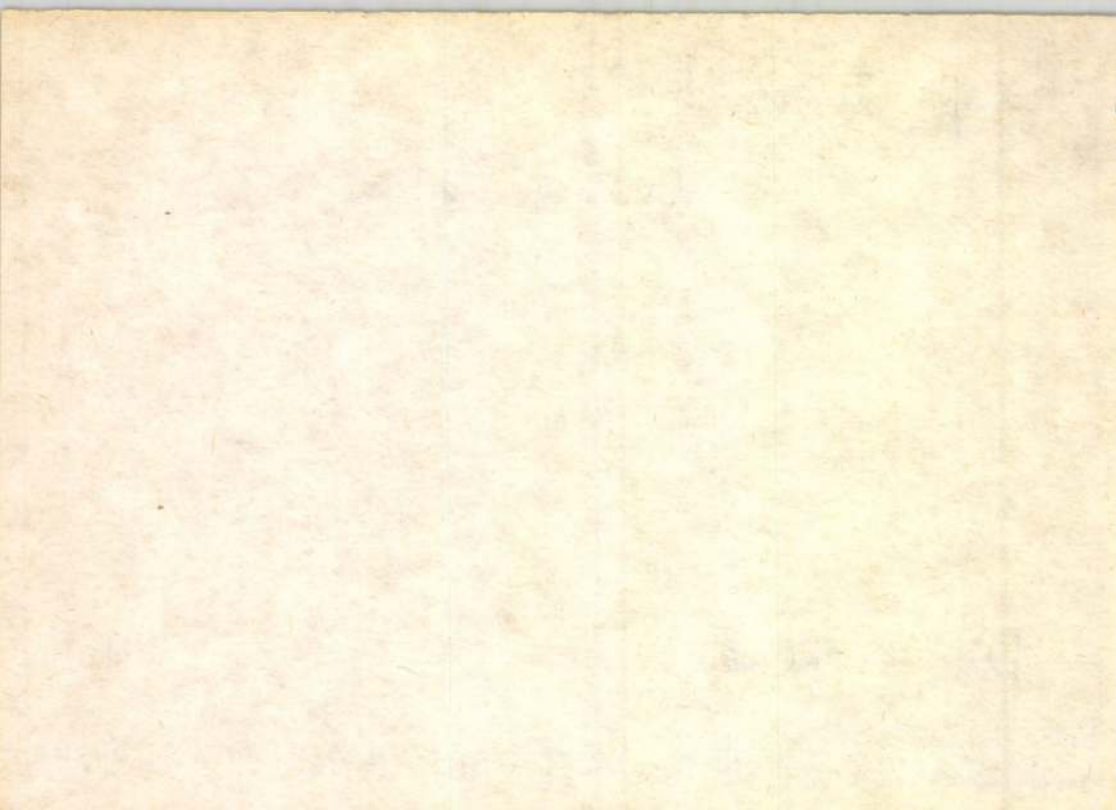
Dr. Nagy János

- Kéni ajánlat.

3-4

Új Tübbör, B p. 1986. klt. 2.

XXIII/5

Böngyi János, festő

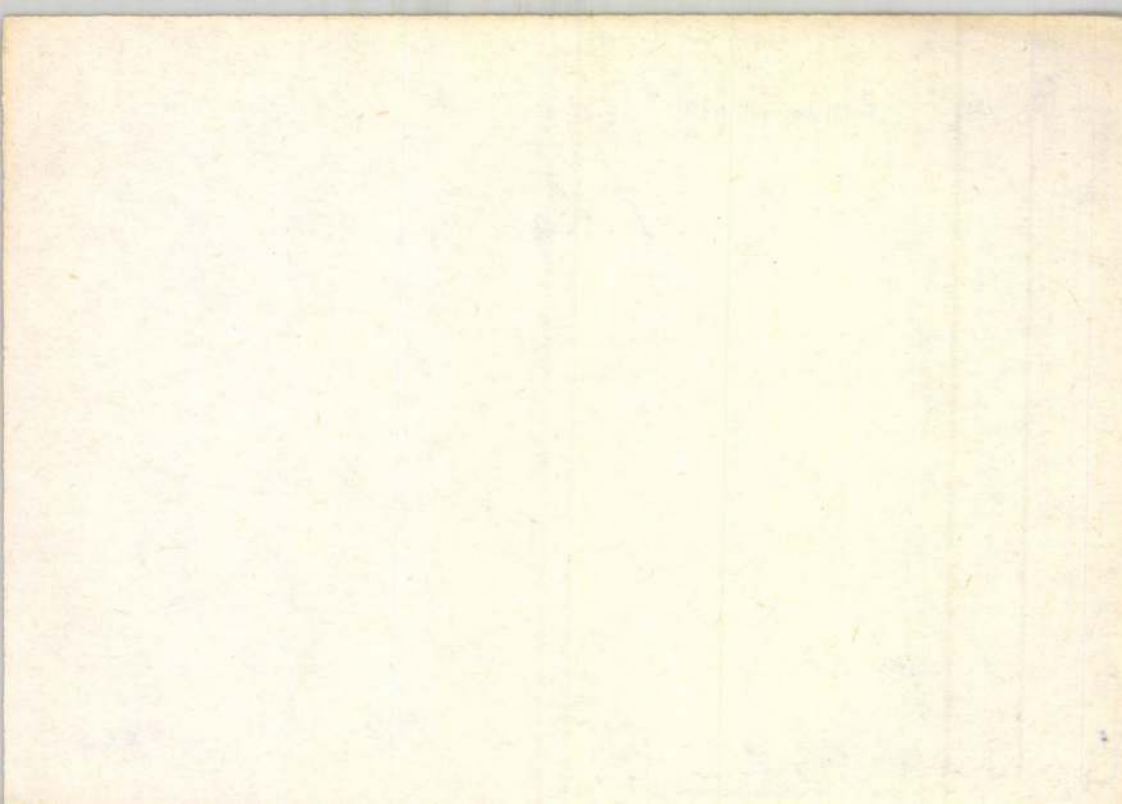
R. Eger József

- Kéti ajánlat

3.

Új Tüskér, Bp., 1986. márc. 16.

XXIV/11

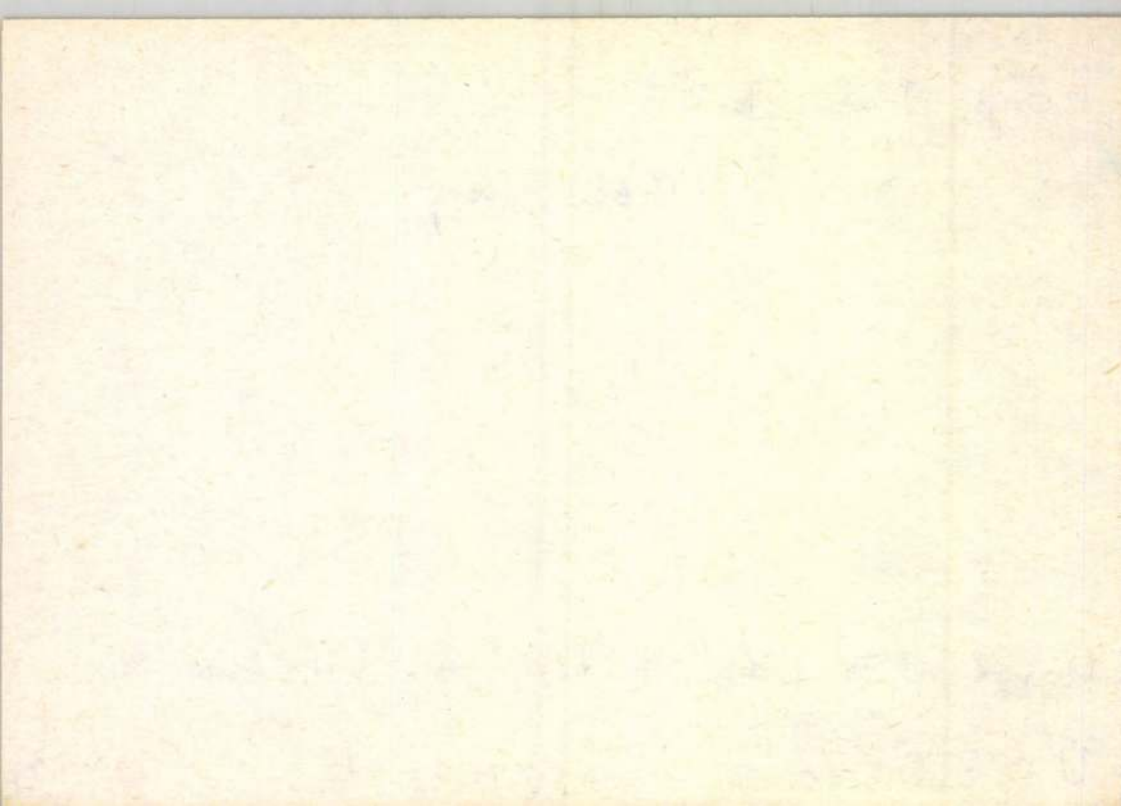
Göngyi Tihán, leső

L: Urban György

Mojst OTO: Urban Gy. képei az Ernst Múzeumban ²²

Új Tübbér, Bp., 1986. máj. 11.

XXIII/19

SZÖNYI ISTVÁN MŰVÉSZETE

IRTA: DR. VITÉZ NAGY ZOLTÁN

Mai festészetünk egyáltalán nem mutat egységes képet s mint minden kornak, úgy a jelennek is jellemző sajátja, hogy többvetületű szellemiségnek, művészi törekvésnek a jövőért folytatott küzdelme. De amíg a régi korszakokban a különművéség többnyire abban nyilvánult, hogy az előző korszak idősebb képviselői a kialakuló következőben is ragaszkodnak fiatalkoruk elveihöz, a művészek nagy része azonban az «új» lelkes harcosa, addig a jelen évtizedekben nemcsak a három időrendi egymásutánban kialakult stílus, a historizáló-naturalista-akadémikus festészet, az impresszionizmus és a modern törekvések korosztályai állanak egymással szemben, hanem a fiatalok is a legkülönbözőbb csoportoknál helyezkednek el; az ú. n. modern «stílustörekvések» is éles ellentétben, olykor kérlelhetetlen harcban állanak egymással. A kiállításokon még mindig nagy számban vesznek részt azok a festők, akik még az impresszionizmus előtti korszak stílusába nyúlnak vissza s bár tagadják, lényegileg a müncheni akadémizmusból merítenek s úgy vélik, hogy ők képviselik a «magyar» festészetet. Vezető patriarcha-mesterük, *Karlovszky Bertalan* régmúlt mesterektől eltanult technikai bravurokban s a mai művészeti felfogástól teljesen idegen materialista felületi határokon feneklett meg. Mások az impresszionizmushoz ragaszkodnak s nagyjából *Csók István* stílusvilágát próbálják folytatni, bár inkább utánozzák a nagy mestert. Ez a stílus már a páratlan tehetségű, ősz művész ecsetjével sem tud újat mondani. Folytatása szinte lehetetlen. *Csók István* a nagybányaiak közül való. Stílusának jellemző sajátja, hogy ebben az iskolában, amely sem nem naturalista, sem nem impresszionista, hanem ezeknek sajátos magyar változata, egyedül ő maradt hű a francia impresszionista festészethez. Az iskola alapítója *Hollósy Simon* még naturalista volt s az impresszionizmushoz annyi köze, hogy némely alkotásán fontos szerepet játszik a napfény. A nagybányai iskola tulajdonképi nagy, vezető mestere *Ferenczy Károly*, viszont sok tekintetben már az impresszionizmuson is túlhaladt. Különösen utolsó korszakában távolodott el az impresszionizmus formafelbontó lázától s közeledett, a nagy francia post-impresszionistákkal, *Cézanne*-nal, *Gauguin*-nel, *Puvis de Chavannes*-nal egyidőben a formákat összefogó, szintetikus komponáláshoz. Ez a korszaka lett a mai stílustörekvések egyik igen jelentős ágának kiinduló pontja.

Az izmusoknak alig akadt számbavehető magyar képviselője, aminek többek között az is oka, hogy az első hullámokat a háború okozta frontok verték vissza, bár az expresszionizmus és az *École de Paris* elveiből nem egy, jóllehet elkésett s már sokkal mérsékletesebb magyar festő táplálkozik.

Vigilia

1936. II. Kötet.

Legmodernebb festőink ismét több csoportra tagolódnak. Külön csoportba sorolhatók az előbb említettekén kívül azok, akik jobbra a nagybányaiak, főként *Ferenczy* Károly hagyományain építették fel stílusukat. Igen jelentős szerepet játszik mai művészetünkben a már a köztudatban is «római magyar művészek» néven szereplő pompás együttes, jóllehet ők is több évfátra tagolódnak. Ezek főelőnye — tehetségükön kívül — az, hogy ők a legfiatalabbak s máris sokan csatlakoztak hozzájuk olyanok, akik tulajdonképpen nem is jártak Rómában. A nagybányai hagyomány folytatóival együtt ők is elsősorban magyar hagyományokban, nem egyszer szintén a nagybányaiak stílusában, máskor *Munkácsy* magyar stílustelevenyében gyökereznek. Éppen ezért jelentős különbségeik ellenére is a lényegben, a célban sok rokonságot árulnak el. A *Ferenczy-hagyomány* folytatója s legjelentősebb képviselője, akinek művészete kétségtelenül eléri a nagy mester színvonalát, *Szőnyi* István. Tulajdonképpen ő is a római iskolához tartozik s annak másik két vezető mesterével, *Aba-Novákkal* és *Molnár C. Pállal* egyebek között az is összekapcsolja, hogy körülbelül egy időben voltak Rómában, mint az ottani Magyar Akadémia ösztöndíjasai. *Szőnyi* István és *Aba-Novák* Vilmos egymástól lényegesen elütő egyéniségek. Mindkettőnek egészen más felfogása van a kolorizmusról, de rokonok abban az alaptulajdonságban, hogy egyik is, másik is kitartóan ragaszkodik a természeti igazsághoz s mindketten a valóság megfigyeléséből indulnak ki, s hogy alkotásukban nagy gondot fordítanak a képszerkesztésre. A maga nemében mindkét művész klasszikus nyomokon jár. *Molnár C. Pál* viszont némileg az olasz *Novecento*, sőt az olasz *Trecento* festőinek ihlete alatt áll, ami művészetének kétségtelenül klasszicizáló jelleget kölcsönöz. De az ő művészetében is nagy szerepet tölt be, minden stilizáltsága ellenére is a valóság őszinte szemlélete s ami az előbb mondottakból következik, még *Szőnyinél* és *Aba-Nováknál* is nagyobb jelentőséget tulajdonít a kompozíciós követelményeknek.

Rajtuk s az általuk képviselt irányokon kívül számos idősebb és fiatalabb magyar festő stílusa gazdagítja modern művészetünk pompás színezésű mozaikját. Még bátortalanul, de mintha egy új csoport is kezdene kialakulni, amely *Rudnay* és *Aba-Novákon* keresztül *Munkácsyig* nyúl vissza, míg másik lábával a népi kultúra televényében gyökérezik. Erről a csoportról, amely alig néhány fiatal művész, még korai volna beszélni. A modern magyar művészet gazdag koncertjének fő hangadói, természetesen a festészetet illetően *Aba-Novák*, *Molnár C. Pál* és *Szőnyi* István.

Szőnyi István első gyűjteményes kiállítását 1920-ban rendezte s már akkor is kész művészként mutatkozott be és nagy hatást gyakorolt nemcsak a korbéli s a nálánál fiatalabb társaira, hanem több idősebb festőművészeinkre is. Ezalatt a másfél évtized alatt azonban sokat változott, de ha előbbi kísérleteit és a közbeeső állomásokat is figyelembe vesszük, láthatjuk, hogy *Szőnyi* művészete egységes, mondhatni síma, a korszerűség felé való fejlődés, ami már magában

véve érthetővé teszi *Ferenczy*hez való kapcsolatát. Mint a nagybányai mester, úgy ő is tudatosan, fokozatosan fejlődő művész, aki pillanatnyi sikerekért sohasem áldozta fel a talán lassúbb, de sok kísérletből kibontakozó alkotás nemes gyönyörűségét.

A háborút közvetlenül megelőző években *Ferenczy* Károly, majd a háború után *Réti* István tanítványa. Mint nagybányai ösztöndíjasnak alkalma nyílt közvetlenül megismerni azt a tájat, amely mesterének ihletője volt. *Szónyi* tehát Nagybánya egészséges és magyar tradíciójából, a természet, a színek, a napfény szépségeinek a megbecsüléséből és szeretetéből indult ki, ami elhatározólag hatott fejlődésének irányára. Képeinek alapja mindig a valóság. A századeleji spekulatív törekvések már csak azért sem érinthették, mert a világháború alatt, amikor ezek legjobban virágoztak, katona volt. De lelki összetételétől amúgy is távol állottak. A háború után jelentkezik ugyan művészetében egy-két jel, ami arra mutat, hogy az expresszionizmus szele őt is megcsapta. Ennek analízáló, a szellemi tartalmat túlhangsúlyozó törekvése azonban idegen volt *Szónyi* művészi problémáitól, akinek elsődleges célja a vizuális látás síkbavetítése. Közvetlenül a háború után jelentkezett, különösen rézkarcaiban, *Rembrandt*nak a hatása is. Rövid ideig s inkább technikai értelemben, mint festői stílusát illetően.

A valóságból való kiindulás mellett az előbb említett hatásoknál sokkal fontosabb szerepe van stílusalakulásában saját romantikus, lírai egyéniségének.

1920 körül alakult ki első stílusa. A valóságot nem pillanat- és véletlenszerűségében adja vissza képein. A megfigyelt természetet, legyen az táj, állat, vagy ember (más nem igen érdekli), átformálja a maga romantikus lelkületén, szigorú, zárt kompozicionális törvények szerint. Így jelentkezik *Szónyi* művészetében az, ami *Genthon* István szerencsés megállapítása szerint a magyar léleknek legmegfelelőbb művészi kifejezése, a «romantikus realizmus».

Első képei között gyakoriak a robusztus, meztelen, többnyire férfitestekből alakított kompozíciók. Tévedés volna ezt az expresszionizmussal a legtávolabbi kapcsolatba is hozni. Ezek a férfiakok nem analízáló lelki kifejezések és nem is anatómiai tanulmányok, hanem a maga hatalmas emberiségének egészséges megjelenései és romantikus ember-látásának kifejezései. Ezekben a korai képekben is már csak a kiindulás közös a nagybányaiakkal. A modellt, a festői motívumot már a maga felfogása szerint alakítja, de függetlenül minden elvonatkoztatott szerkezeti szabálytól. Még leginkább *Rembrandt* fénykezelésének a hatását érezhetjük pl. a «*Hegytetőn*», vagy «*Betsabe*» c. képein. A fény-árnyék küzdelme azonban nem bontja fel az alakokat és a formákat. A rajznak kezdettől fogva nagy szerepe van festményein. Az egymástól elhatárolt felületek megőrzik a maguk lokális színkarakterét s nem olvadnak az egész felületen szétfolyó egységes tónussá.

Első stílusra tehát, amely óriási feltűnést keltett s újabb festészetünkre már akkor nagy hatást gyakorolt, Nagybánya és az ő romantikus lírai lelki-

világa volt döntő hatással, aminek formai megjelenéséhez némi segítséget egyéb kívülről jövő reminiscentiák is nyújtottak. Fejlődésének második korszaka akkor kezdődik, amikor a huszas évek közepétől kezdve állandó tartózkodási helye Zebegény, a Duna-melletti festői fekvésű falu lesz. Ettől az időtől kezdve mind kisebb szerepe lesz képei létrejöttében a festői motívum passzív látásának. Fokozatosan aktívabb lesz képszerkesztési törekvése, ami a részletek összefogásában, a nagyban való látásban, az egyszerűség kedvelésében jelentkezik. A festő szintetizáló törekvése azonban másképp jelentkezik, mint a szobrászé. Formái nem lehetnek annyira zártak, éles kontúrok által meghatározottak, hanem inkább összeolvadnak. A szobrász rendszerint egy-egy összetartozó alakot, vagy néhány, anyagban is összetartozó tárgyat mintáz, míg a tájfestőnek az egész tájat, a benne lévő emberekkel és tárgyakal kell egységbe foglalnia. Például *«Tájkép libákkal»* c. képén (1932) a részletek csak az egészben élnek. A fáknak, karóknak és libáknak csak a tájbaolvadásukban van értelmük, bár az egységes, meleg színtónusból ki-kiugranak, mint egyéni foltok. Asszonyakat a vízparton ábrázoló vászna (1929) hasonló komponálási és festői törvényeket mutat. A kezükben korsót tartó, egymással elbeszélgető nők arcvonásait, ruháik részleteit nem vehetjük ki. Szinte egyik a természettel, a földdel és a vízzel. Mégis plasztikusan vannak megformálva, csakhogy ez a tömegszerűség nem elválasztja, hanem szintézisbe fogja össze őket. És utolsó képeiben mind tisztábban jelentkezik ez a felfogás. *Eladó a borjú* c. képe még jellemzőbb példa erre.

Utolsó képei ennek a zárt, klasszikus komponálásnak a nagyszerű alkotásai. Felületes szemlélő azt láthatná, hogy *Szónyi* mostani művészete nem mutat olyan zárt formákat, mint első képei. Figyelmesebb vizsgálat után azonban azt látjuk, hogy első stílusának plaszticitása, a vonalak kihangsúlyozása, ami egyes részleteket határozottan zárttá tesz, de nem fogja össze az egész képet, veszít jelentőségéből. Itt nem az egyes részletek mutatnak «zárt» formákat, hanem a szinte feloldott formák lesznek «zárt egészé». *Szónyi* művészete mind közelebb és közelebb jut kora szelleméhez, mind inkább annak síkbavetített festői kifejezése. A «kollektív» kornak «szintetizáló» festészete ez. Eszközei a szinte architektonikus képszerkesztés, a tárgy kiválasztás, de nem utolsó sorban a fény és a színek. *Szónyi* egyik legfontosabb festői problémája a fény. Azonban ezt nem az impresszionizmus szemével nézi. A fény nem bontja fel apró részleteire, atómaira a tárgyakat, nem hoz létre mozaikszerű, egymásba olvadó színfoltocskákat. Fénykezelése nem felbont, hanem összefoglal. Első stílusában még nagyobb szerepe volt az ellentett fényeknek. Az árnyék és fény vívódása azonban a formafelbontás helyett inkább az alakok és tárgyak plasztikus mintázását segítették. A valóság színeinek meghagyja a maga helyi életét, de nem szakítja egymástól el azokat. Mintahogy a természetben is összetartoznak. Ezért tájai nem úgy hatnak, mint a tájból kivágott darabok. Az egész tájnak az érzetét keltik bennünk.

Az egész tájnak az érzetét, az ő kissé romantikus, de mindig hű interpretálásában, a létező természet finoman hangolt, meleg tónusú színeivel. *Szõnyi* azonban lírikus is. Nem szereti a komor, hegyes vidékeket, a vad felhõket. Csöndes, hangulatos, lágy, kellemes fény és színritmusokban élõ tájak, az irodalmiság minden árnyalata nélkül. Elsõ képeitõl a színkezelés gazdag fejlõdését észlelhetjük. A huszas évek elején még jobban ragaszkodott a természet színeihez. S miként formafelfogásában és fénykezelésében is több szerepe van ma már az aktív látásnak, a tudatos komponálásnak, úgy a színei is átalakultak. Nem annyira kötöttek. Fantáziája gazdagodott, színei költõibek lettek.

Szõnyi utolsó képein még egy érdekes sajátóságot figyelhetünk meg. Kritikusai, ismertetői, életrajzírói többnyire kiemelik, hogy *Szõnyit* a belső tartalom nem érdekli, legalább is nem annyira, mint a külsõ, festõi megjelenítés. Meg kell itt jegyeznünk, hogy nincs is többre szükség. Képeiben benne van az õ saját lelke, észrevétlenül. Benne van a tárgy belső tartalma. Azonban igen helyesen kerül minden belemagyarázást, minden téma-, tartalom-hangsúlyozást. Csak akkor nem találunk belső tartalmat *Szõnyi* képeiben, ha azokat az individualizmus, vagy akár a német expresszionizmus szemüvegén keresztül nézzük. Valóban *Szõnyi* nem fest egyéniségeket. *Szõnyi* lelkesége alakjainak, kompozícióinak, tájainak egészében jelentkezik. «*Anyám és én*» c. képe (1923) ábrázolhatja más anyát és más fiút. A helyzet adottsága hozta magával, hogy éppen a saját anyját és önmagát festi. Kétségtelen, hogy ezen a képen felismerhetõk az egyéni vonások, érezhetõ, hogy itt szükségszerûen éppen öröklük van szó. Mégis ez a kép az *anya és fia* bensõsége, szeretetteljes viszonyát tárja elénk — egyetemes értelmezésben. És *Szõnyinek* ez a belső keresése, ez a kollektív-karakter kifejezése különösen utolsó képein formálódik gazdag megjelenéssé, pompás festõiséggé. Ebben a képben még kicsit sok a romantikus jelleg, ami azonban itt és különösen *Szõnyi* esetében érthetõ. De ettõl mindjobban eltávolodik s a «*Zebegényi temetés*» már a «temetés»-nek, az örök emberi sorsnak általános érvényû megfogalmazása, «barbáruul egyszerű értelmezése» (*Genthon*). De van benne valami, amit különösen a magyar falu temetés-menetében érzünk: az a végtelen megnyugvás, az a sóhajt visszafojtó beletörõdés, ami a magyar parasztot jellemzi. Ez az érzés azonban nem az arcokon, nem is a gesztusokban, hanem az alakok egész tartásában, szinte színtömegekké formálódásuk módjában, a falusi nép és a végtelen táj hatalmas ritmus-ömlésében jelentkezik. Tájképein csaknem kivétel nélkül vannak alakok, de nincsenek staffage- vagy genre-alakok. A kép minden eleme a festõ szinte pantheisztikus költõiségében lesz mûvészi egységgé. Az utolsó évek termékei jobbra a falusi embereket s a szorosan hozzájuk tartozó tájat, állatokat, tanyákat stb. mutatják be. Nem véletlen, hogy *Szõnyi*, a természet nagy rajongója ennyire összenõtt ezzel a környezettel. A parasztnak éppen úgy mindene a természet, a föld, mint *Szõnyinek*. És nem véletlen az sem,

hogy Szőnyi képein az örök magyar paraszt jelenik meg, nem színpadiasan, nem irodalmi tartalommal, sőt nem is mint téma vagy tartalom, hanem a maga egyszerűségében és népi karakterében, mindennapi egyszerű életében.

Az «Eladó a borjú» c. már idézett vásznon Szőnyit éppen úgy a festői problémák érdeklik elsősorban, mint egyéb korábbi és későbbi képein, a «Vasárnap délután»-on, a «Kertben» címűn, a «Mosónő-n» szintén festői problémák izgatják. De ezeknek a festői problémáknak a megoldásában benne van a lélek, akár a saját, akár a táj, vagy a paraszt lelke. De csak annyira, amennyire arra szükség van. Azt mondhatnám, hogy a festői megoldás ezzel egyenlő. Nem *l'art pour l'art* értelemben vett festőiség. Ez csak technikai kérdés volna. A festőiség maga a kifejezés Szőnyi művészetében.

Összefogó képszerkesztéséből következik, hogy utolsó képei — sokszor egészen kis méretük ellenére is — mind monumentálisabb és egyszersmind klasszikusabb hatást keltenek. Fokozatosan, a magyar művészi hagyományból kiindulva a saját kísérletei útján jutott el idáig, külső hatások nélkül. Mai művészete megfelel a legkorszerűbb követelményeknek. Valósági formákon alapuló, szintetikus, klasszikusan monumentális stílust alakított ki, amihez mások, külföldön is, nálunk is, vagy az antik klasszikus művészethez, vagy a középkor (trecento) hasonló törekvéseihez, vagy pedig a mult század klasszicizmusához való visszafordulás, belőlük való merítés útján jutottak el. Szőnyi mint római ösztöndíjas nem került az új törekvések hatása alá, bár kétségtelen, hogy Róma klasszikus levegője és az olasz napfény nagy segítségére volt. Stílusjegyeiben semmiképen sem téveszthető össze az új klasszicizmussal, még közel sincs hozzá. Törekvéseik mégis azonosak. Céljaikban találkoznak. Szőnyi tisztán önerejéből, a festői problémák helyes, korszerű és mégis állandó érvényű megoldása útján jutott el idáig. És bizonyára még hosszú az útja.

Nekünk annál többet jelent Szőnyi művészete, mert a magyar művészi hagyomány mellett benne lüktet a magyarság lelke, aminek része az övé.

Szónyi István: Zebegényi temetés.

Szőnyi István: Eladás a borju.

SAJTÓFIGYELŐ

LEVÉLREKLÁM

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.

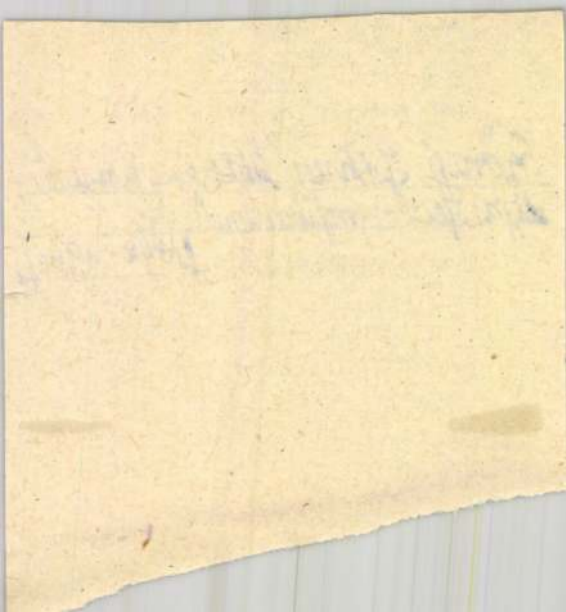
Telefon: 337-748, 340-726

"Szónyi István, kétrézes Kossuth-díjas festő-grafikusművész"

PETŐFI NÉPE

1894-1960

1984 AUG 2 91

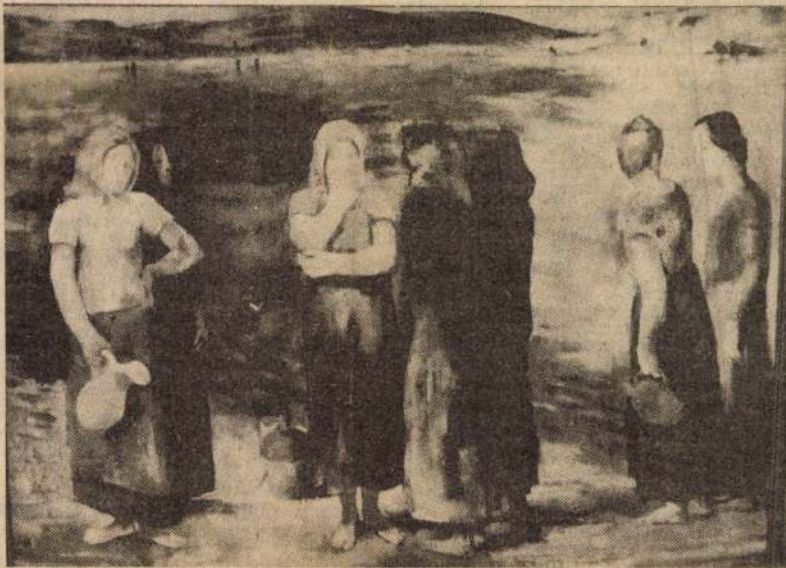
1021

● Zsuzsa a falóval

Szőnyi István festőművész születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Vigadó Galériában. Az érdeklődők a jelentős alkotások mellett a művész kevésbé ismert műveit is láthatják, amelyeket eddig még nem mutattak be Magyarországon, mivel magángyűjtemények képei. A tárlat anyagát főként a zebegényi Szőnyi Múzeum képeiből valamint a festő lányának, Szőnyi Idának gyűjteményéből válogatták össze.

A harmincas években készült munkáit még a sötétebb, komorabb színárnyalatok jellemzik. Különös harmóniát alkotva keveredik a mély zöld, a sötétkék, a barna és a fekete szín. A Falusi este, a Pihenő tehének, a Tájkép tehennel című alkotások bizonyítják, hogy a festő

● Asszonyok a vizparton (Hauer Lajos reprodukciói — KS)

Szőnyi emlékkiállítás

egyik kedvelt témája volt a falu világának bemutatása. A Kapáló asszonyok című képe az egyszerű parasztasszonyok nehéz életét tárja elénk. Izmos, erős karjaikkal keményen fogják a kapanyelet, míg a barázdák között fekszik egyikük kicsi gyermeke. Figyelemre méltó a Falusi asszonyok című munka is, amely bekötött fejű, gondterhelt, koros-kortalan arcokat ábrázol. A fejkendős nők sorsáról, életéről közöl hiteles információkat.

Szőnyit a Duna-kanyar festőjeként is emlegetik. Tájképein a megszelídült, immár pasztrall színek uralkodnak többek között a Zebegényi utca, a Duna-kanyar, a Szürke a Duna, a Du-

na-kanyar ősszel című remekek idézik ezt a korszakot.

A Vigadóban bemutatott alkotások közül az egyik legcsodálatosabb a Kerti pad. A zöldellő liget mélyén vakítóan fehér pad ragyog, szinte sugárzik. Szintén a legjobb művek közül való az Esernyők című alkotás. Mintha egy erkélyről felülről néznénk az esernyős járókelőket.

A Szőnyi-emlékkiállításról hiányoznak a festő legismertebb, és művészetét legjobban reprezentáló remekművek, mégis a maga nemében páratlan élményben részesülhetnek azok a látogatók, akik ezekben a napokban betérnek a galériába.

EGY szoba összkomfortos kertés házrész azonnal beköltözhető eladó. Kiskunhalas, Sallai u. 26. Érdekldni 17 óra után. 1981

KISKUNHALASI háromszobás lakóházam kisebbre cserélném. Érdekldni Dénes M. u. 18. 1990

KERTES családi ház eladó. Kiskunhalas Kosár u. 9. Érdekldni egész nap. 1994

SZOBA-konyha előszobás fél ház eladó. Kiskunhalas. Alkotmány u. 23/a. 2000

ÁLLATTARTÁSRA alkalmas tanya mezőgazdasági területtel eladó. Kiskunmajsa, Bodoglár 154. Szakácsék. 2007

BEKÖLTÖZHETŐ kertés lakóház eladó. Kiskunhalas, Kertész u. 31. Gázcsere telep mellett. Érdekldni Magyar u. 10. 2014

BELSO házrész mellékeléssel eladó. Irányár 220 ezer Ft. Kiskunhalas, Hunyadi u. 4. 2020

TANYA 1 hold területtel eladó. Tázlár, III. ker. 36. Villany van. 2025

GARÁZS eladó. Kiskunhalas, Semmelweis tér 12. Érdekldni lehet Kulich Gy. u. 1. Kazinczi. 2103

ELADÓ bekerített 450 négyzetméterű hobbikert fűtött kúttal Kiskunhalason az AFÉSZ hobbikertek mellett. Érdekldni Vadkerti u. 63. 2029

KISKUNHALAS, Szabadkai u. 16. számú lakóház eladó. Gáz beköthető. 2030

HÁZHELY építési engedéllyel eladó. Kiskunhalas, Szegedi út 31. 2048

VILLAMOSÍTOTT tanya eladó Kiskunhalason a Szegedi útnan, savanyítóhoz 600 méterre. (Szatmári tanya) Érdekldni a helyszínen, vagy Kisfaludy u. 37. 2051

ENNEK Pirtó környékén gazdálkodásra alkalmas öldet, tanyával. Ajánlatot levélben „Villany” jelgére kérek a kiskunhalasi Hirdetőbe. 2054

EBONTÁSRA való ház 150 négyzetméterű telekkel eladó. Kiskunhalas, Mérieg u. 1. Érdekldni Budai Nagy A. u. 10. sz. alatt. 2057

KISKUNHALASON, 2 szobás új téglaából épült kertes lakóház. Józsgártásra alkalmas melléképületekkel jutányos áron eladó, egy kisebb társasházi larsra cserélhető első eme-

Lakás

ELADÓ 63 négyzetméteres kétszobás lakás kp. + OTP-hitelátvállalással. Kiskunhalas Kuruc vitézek tere 15. I. em. 111. 2035

KÉTSZOBÁS gázfűtéses lakás kp. + OTP-hitelátvállalással eladó. Kiskunhalas, Aprilis 4. u. 10. I. em. 4. Érdekldni 19 óra után. 2045

54 NÉGYZETMÉTERES 2 szobás erkélyes lakás kp plusz OTP-hitelátvállalással eladó. Kiskunhalas Erdel F. tér 6. D. IV. em. 56. Érdekldni hétköznap 17 óra után. 2021

ELADÓ széchenyivárosi 2 szobás gázfűtéses erkélyes örök lakás hitelmentesen. Érdekldni esti órákban Kecskemét. 26-620-as telefonon. 3991

3 SZOBÁS 2 szintes, 103 négyzetméteres, kertes gázfűtéses lakás garázzsal kp. plusz OTP-hitelátvállalással eladó. Baja, Platánfa u. 32/b. alatt 18 óra után. 973

ELADOM Baja, Vásárhelyi Pál utca 8. I. emelet 3. kétszobás, erkélyes, gázfűtéses lakásom kp. plusz OTP-hitelátvállalással. Erd.: 16 óra után. 998

ELCSERÉLNÉM állami bér lakásokat (2,5 szobás) kisebb családi házzal, házrészért vagy földszinti ugyanilyen nagyságú lakásért. Érdekldni: Baja, Csónak u. 1. IV. 15. 991

ELADÓ a Kodály u. 30. fsz. 5. OTP-s garzonlakás forgalmi áron. Érdekldni: Baja, Csónak u. 1. IV. 15. 992

IV. emeleti 2 plusz fél szobás, központi fűtéses, tanácsai bér lakásom elcserélném földszintre vagy első emeletre. Erd.: Baja, Csónak u. 1. IV. 15. 977

ÚJSZEGEDI 3,5 szobás, garázsos 135 négyzetméteres lakás eladó vagy kisebbre cserélendő. Érdekldni lehet levélben: Kiss Kálmán 6445 Borota, Deák u. 25. 936

SZÉCHENYIVÁROSI 57 négyzetméteres kétszobás, parkettás gázfűtéses szövetkezeti lakás eladó. Érdekldni Kecskemét, Stádium u. 17. III. 86. (18 óra után.) 2933

Gépek és alkatrészek

fűkaszával együtt, jó állapotban eladó. Érdekldni: 6449 Mélykút, Rigó u. 3. 122

ELADÓ lövontatású fűkaszalógép 1800.— Ft-ért és gyaloggéprekés, késes fej 3 késsel olcsón. Márki mán Baja, Adv. 26. 750-E! Wart az U nyi!

ELAI gépkocsi. Megtartással naponta 16-20 óráig. Baja, Nagy István u. 34/c. Vásárhelyi. 941

PLATOS UAZ 2 éves műszakival, 1 db felújított MTZ traktor 5 tonnás pótkocsival eladó. Baja, Kálmán király u. 32. 943

ZY-OS Trabant 601-es 3 évig érvényes műszakival eladó. Kecskemét, telefon: 21-032. 2905

PLATOS D 4 x 4 Aró eladó. Érdekldni: 17 óra után Baja, Baka u. 18. 952

Egyéb adásvétel

KISKUNHALASI vasútállomáson mindennemű épület-bontásanyag — szállítással is — eladó. 26634

KIS bálás szalma eladó. 75/Ft/q áron a solti Szikra Tsz J16 tábláján. Érdekldni a helyszínen. 26963

500 KILOGRAMMIG mérő tolosúlyos vasmérleg eladó. Kiskunhalas, Tóköz u. 11. 2056

PARKETTACSIZOLO gép eladó. Kiskunhalas, Csillag u. 21. 2004

ELADÓ Szabó Vladimir, Kurucz D. és Berki Viola festmények. Érdekldni Kiskunhalas, Martos F. u. 4. 2060

BONTÁSBÓL eredő tégla és tetőcserep eladó. Érdekldni Kiskunhalas Bokányi D. u. 1. Divatru-üzletben. 2070

LÁNGOS-pecsenye sütésére is alkalmas 4x2 méteres félkész műanyag lakókocsi eladó. Kiskunhalas. Hámán Kató u. 6. sz. 2076

MOHÁCS ülogarnitúra és szekrényor eladó. Kiskunhalas. Kilián Gy. u. 44. Erdekldni 16 óra után. 2049

NÉGYSZEMÉLYES rekamité eladó. Kiskunhalas, Himző u. 23. 1195

HUNOR kaptárban 50 csald méh eladó Kiskunha-

HARKÁNYBAN elvi építési engedéllyel társasúdló építőközösséget szervezzük. Kérjen tájékoztatást! "ka" Társasúdló post 114

u. 21. 1879

KIADÓ kettő szoba. összkomfortos lakás bútorozva több évre Kecskemét. Liszt Ferenc u. 15/c. II.8. Vállalatok előnyben. Érdekldni: kedd. csütörtök. szombat 18-20 óráig. 3953

FOGATHAJTÁSBAN díjazott 1 pár 4 éves kancaló három hónapos csikóval eladó. Héncapszántó, Felszabadulás u. 18. 968

FIATAL, friss fejőstenhén eladó és egy sodrott kancaca. Baja, Bacsó Béla u. 68. 924

ELŐSŐSZTALYÚ tölgy parketta 3,5 x 20-as eladó. Érdekldni 18 óra után, Kiskunmajsa, Vágóhid u. 38. Telefon: Kiskunmajsa 237. 1966

PÁNCELTKÖKES zongora eladó. Kiskunhalas, Mátyás tér 5. Érdekldni 17 óratól. 2206

BAJÁN forgalmas helyen pavilon eladó, illetve bérbeadó. Kovács István Attila u. 25. 994

36 NÉGYZETMÉTERES faház eladó. Érdekldni: Horváth György építőanyag-kereskedő Baja, Arany J. u. 6. 951

NYÁRFASNÁL szerelőaknás garázs eladó. Érdekldni: Baja, Ybl sétány 2. II. 8. 982

25 NÉGYZETMÉTER alapterületű faház eladó. Hétvégén háznak és üzletnek is megfelelő. „Sürgös” jelgére várók leveleket a bajai Hirdetőbe. 974

ELADÓ 60 literes fagyasztószekrény. Baja, Szabadság út 71. fsz. 3. Németh. 953

SINGER varrógép eladó. Baja, Jókai Mór u. 6. 948

KÜTFORAST vállalatok, kis és nagy teljesítményű, csak vascsövel, buvárszivattyúnak is alkalmas, 200 mm átmérőig, több éves

*Szőnyi István, kétszeres
Kossuth-díjas festő-grafikusművész*

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1984. Szept. 1. 1984-1984.

1984. SZEPTEMBER 1.

Szőnyi István festőművész születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Vigadó Galériában. Az érdeklődők a jelentős alkotások mellett a művész kevésbé ismert műveit is láthatják, amelyeket eddig még nem mutattak be Magyarországon, mivel magángyűjtemények képei. A tárlat anyagát főként a zebegényi Szőnyi Múzeum képeiből, valamint a festő lányának, Szőnyi Idának gyűjteményéből válogatták össze.

A Szőnyi emlékkiállításról hiányoznak a festő legismertebb és művészetét legjobban reprezentáló remekművek, mégis a maga nemében páratlan élményben részesülhetnek azok a látogatók, akik ezekben a napokban betérnek a galériába. Irodalmi oldalpárunk képei a kiállítás anyagából adnak ízelítőt.

Barátnők

1984. SZÉPTEMBER 1.

Vágóasztalon a tv-produkció

Films

gróf Széchenyi István

éle

Több mint egy esztendeig tartó előkészület és hét hónapos forgatás után ezekben a hetekben a vágóasztalnál nyeri el végleges formáját a Magyar Televízió egyik legnagyobb méretű vállalkozása: a gróf Széchenyi István életéről szóló hatszor 50 perces adásidejű tv-sorozat.

A rendező: Horváth Ádám.

— Még 1951-ben merült fel az ötlet, hogy képernyőre kellene vinni a legnagyobb magyar életútját — mondja.

— Nemeskürty István vállalkozott a forgatókönyv megírására. Mindketten

egyértelműen abban, hogy ez a téma napjainkban ismét fontos, érdekes és közérdekű. Rendezői szempontból is régóta izgatott Széchenyi személyisége. Ezzel, javaslatával, kezdeményezései sorra valóra váltak, ám ő maga meg volt győződve arról, hogy nem „sikerember”. Mégis, a tények azt bizonyítják, tevékenységével hasznossá vált hazája számára.

— Még ma is sok minden tisztázatlan, életével, de még inkább tragikus halálával kapcsolatban! A film egyértelmű választ ad majd ezekre a kérdésekre?

— Nem erre vállalkoztunk, nem ez a feladatunk. A forgatókönyv alapjául Széchenyi naplója szolgált, ez a sű-

tünk körüljárni. Az első részben a huszonéves huszártisztet mutatjuk be a nézőknek, a vagánykodástól sem idegenkedő jóképű fiatalembert, a nők bálványát. A második rész Wesselényivel való találkozását, kettőjük kezdődő barátságát idézi fel, valamint a hazai lőtegyezés és lősport megteremtésével kapcsolatos tevékenységét. A következő részben már az érettkorú Széchenyi áll előttünk: a Lánchíd, az Akadémia életrehívója, a folyamatszabályozás süngetője. A negyedik rész 1848-ban játszódik, a magyar szabadságharc fényes napjaiban, majd az összeomlás drámai időszakában. A két befejező rész Döblingbe vezeti el a nézőt. A sorozat a depressziós, önmagával meghasonlott Széchenyi öngyilkosságával fejeződik be.

— Hol készültek a külső felvételek?

— Hetven különböző helyszínen, Magyarországon, Csehszlovákiában és Angliában. Nyolcvan színész és közel félezer statiszta vett részt a forgatásokon. A döblingi jeleneteket nem az eredeti helyszínen, hanem a tóalmási kastélyban vettük fel. Csehszlovákiában is korhű színhelyeket találtunk, kastélyok, paloták épésben

rendkívül delyezett jának: Te persze művésznőni. De a nélkül való sal járó például történt, — aki u gurát alá végzett a a Vigszin útközben tözött, már egy telyban á és még a lépett a dy Géza i jesítette a hetösen s kat. Hogy jak: a D képsorokt megtört Széchenyi nem lehetéssel me gumimasz nek elhel a forgatás hajnalokott... Horváth elmondot — Szá

1984 AUG 25

NÓGRÁD

Szőnyi István kétszeres Kossuth-

díjas festő-grafikusművész (1894-1960).

1021

Zsuzsa a falóval

Asszonyok a vízparton

Barátnők

Szőnyi-emlékkiállítás

Szőnyi István festőművész születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt a Vigadó Galériában. Az érdeklődők a jelentős alkotások mellett a művész kevésbé ismert műveit is láthatják, amelyeket eddig még nem mutattak be Magyarországon, mivel magángyűjtemények képei. A tárlat anyagát főként a zebegényi Szőnyi-múzeum képeiből, valamint a festő lányának, Szőnyi Idának gyűjteményéből válogatták össze.

A harmincas években készült munkáit még a sötétebb, komorabb színárnyalatok jellemzik. Különös harmóniát alkotva keveredik a mélyzöld, a sötétkék, a barna és a fekete szín. A Falusi este, a Pihenő tehenek, a Tájkép tehenekkel című alkotás-

sok bizonyítják, hogy a festő egyik kedvelt témája volt a falu világának bemutatása. A Kapáló asszonyok című képe az egyszerű parasztasszonyok nehéz életét tárja elénk. Izmos, erős karjaikkal keményen fogják a kapanyelet, míg a barázdák között fekszik egyikük kicsi gyermeke. Figyelemre méltó a Falusi asszonyok című munka is, amely bekötött fejű, gondterhelt, koros-kortalan arcokat ábrázol. A fejkendős nők sorsáról, életéről közöl hiteles információkat.

Szőnyit a Duna-kanyar festőjeként is emlegetik. Tájképein a megszelídült immár pasztellszínek uralkodnak többek között a Zebegényi utca, a Duna-kanyar, a Szürke a Duna, a Duna-kanyar össz-

című remekek idézik ezt a korszakot. A tárlaton megtekinthetők a művész általában készített vízfestményei, grafikai, rézkarcai is.

A Vigadóban bemutatott alkotások közül az egyik legsodálatosabb a Kerti pad. A zöldellő liget mélyén vakítóan fehér pad ragyog, szinte sugárzik. Szintén a legjobb művek közül való az Esernyők című alkotás. Mint ha egy erkélyről felülről néznénk az esernyős járókelőket.

A Szőnyi-emlékkiállításról hiányoznak a festő legismertebb és művészetét legjobban reprezentáló remekművek, mégis a maga nemében páratlan élményben részesülhetnek azok a látogatók, akik ezekben a napokban betérnek a galériába.

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédnagymama és testvér,

HATVANI SÁNDORNE
szül.: Juhász Erzsébet

hívd szenvedés után elhunyt. Temetése 1984. augusztus 29-án, szerdán, 15 órakor lesz a gygyvapálfalvai alsó temetőben.

GYÁSZOLO CSALÁD

*

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, testvér és sógon,

BAKOS GÁSPÁRNE
sz.: Tóth Anna

36 éves korában, váratlanul elhunyt. Temetése augusztus 6-án, vasárnap, 15 órakor lesz a dorogházai temetőben.

GYÁSZOLO CSALÁD

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretettel halottunk,

SZPISJÁK JÁNOSNE

temetésén részt vettek és részvételükkel gyászunkban osztoztak.

A GYÁSZOLO CSALÁD

Légi utas bilincselés

A gazdasági vésztől Államokba került, hogy a rendkívül súlyos

rültek. Ron Leonard magán légi társasága azonban, melynek személyzete 15 fő, mégis virágzik. Miről van szó? A dolog igen egyszerű: a járatok kihasználtsága biztosítva van — a találékony üzletember ugyanis... bebörtönöztek szállításával foglalkozik. S mivel Amerikában évről évre nő a „megbilincselte utasok” száma, Ron Leonard komolyan gondolkodik üzletének bővítésén.

Találmány feledékenyeknek

Japán mérnökök eimés szerkezetet találtak ki szórakozott emberek számára: a miniatűr adókészüléket az akatáskában vagy a bőröndben kell elhelyezni. A vele szinkronban működő vevőkészüléket az utas zsebébe helyezik. Abban a pillanatban, amikor a két készülék közötti távolság meghaladja a négy métert, a vevőkészülék szirénázni kezd. Így talán kevesebb lesz az állomásokon az elhagyott holmi.

A Váci Könyvtárúgygyűjtő gyűjteménye

FELVÉTELT HIRDET

villanyszerelő

(2 fő)
munkakörbe,

Bérezés: gyakorlati időtől függően, a kollektív szerződés szerint.

adja át a következő nyílt árusítás

Vendéglátóipari egységek:

2. sz. 32. jelzőszámú	ita
Pa
6. sz. 32. jelzőszámú	ita
Nó
8. sz. 32. jelzőszámú	ita
Ör
10. sz. 32. jelzőszámú	ita
Cs.
11. sz. 32. jelzőszámú	ita
Nó
12. sz. 32. jelzőszámú	ita
Eli
16. sz. 32. jelzőszámú	pr
Hu

A pályázatokat 1984. szeptember 15-ig a szövetségi központjába, Balasszentgyörgybe kell benyújtani.

A versenytárgyalás 1984. szeptember 20-án a szövetségi központ irodájában.

A TIT NÓGRÁD MEGYEI SZERZŐDÉS
1984—85. évre ajánlott

tanfolyamai és szabályozásai

TANFOLYAMOK:

- Nyelvtanfolyamok
kezdő, haladó, nyelvvizsgára felkészítő, intenzív kurzusok, turisztikai előkészítő tanfolyamok és gyerekek részére angol, orosz, szlovák és eszperantó nyelven.
- Közhasznú és továbbképző tanfolyamok: titkárnői, gépirói, gyorsírói, népi iparművész, bődízművész, munkásképző, tűzvédelmi, irodalom- és művelődésügyi.

ÖTVÖZETGYÁR; SALGÓTARJÁN

felvételt hirdet:

- villanyszerelő
- elektroműszerész
- elektrikus
- kőműves
- lakatos
- hegesztő

és kőművesi betanított munkásokra. Kiemelt bérezést, 50 % éjjeles, 20 % folytonos munkajuttatást biztosítunk.

Érdeklődni lehet:

a vállalat munkáigazgatójánál.

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel, szeretettel meghívja Önt,
Családját és Barátait

SZŐNYI ISTVÁN
festőművész (1894- 1960)
rajzkiállításának megnyitására

1998. október 20-án, 18 órára

a

Városi Képtárba
(Győr, Király utca 17., Esterházy-palota).

A kiállítást megnyitja:

TRIZNYÁNÉ SZŐNYI ZSUZSA

Megtekinthető:

1998. november 29-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A Magyar Királyság
Kormányának és Honvédelmi
Ministerének

RENDELÉSEK

(1901. évi 13. sz. törvény)
a Magyar Királyság honvédelmi
ügyéről

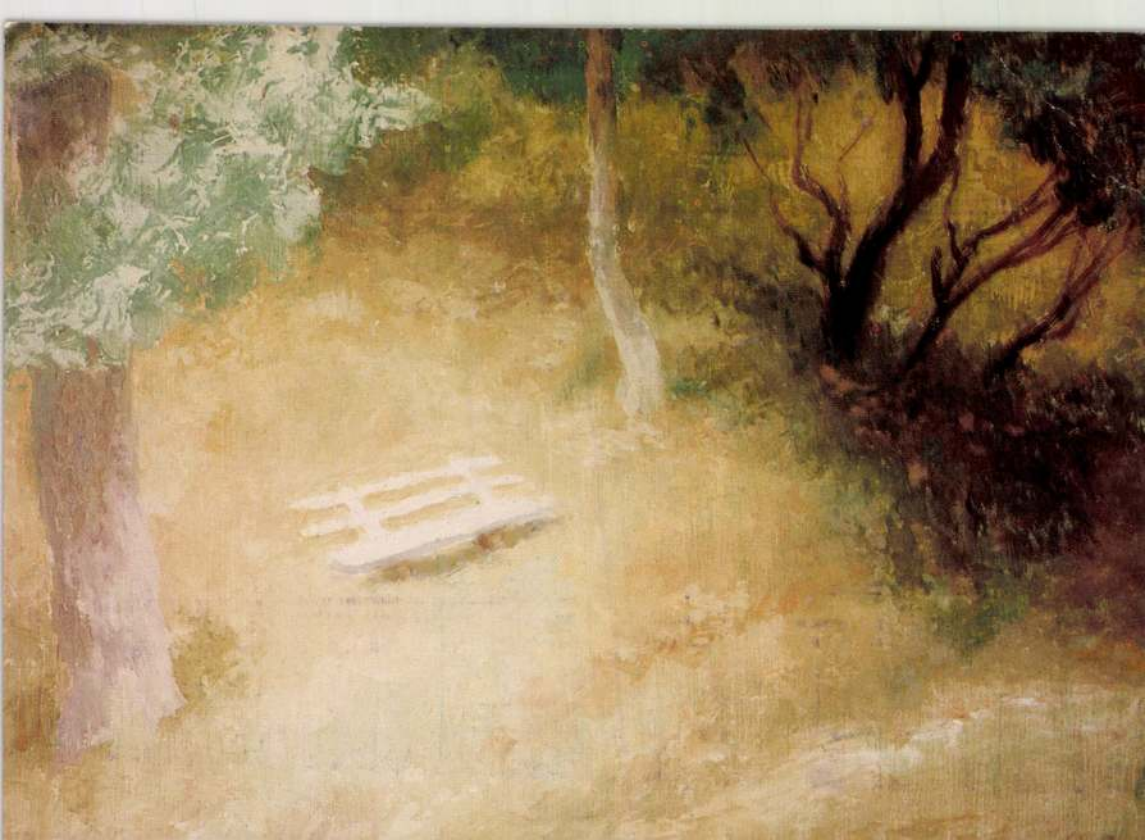
1901. évi 13. sz. törvény

Magyar Királyság
Kormányának és Honvédelmi
Ministerének

1901. évi 13. sz. törvény

TARTALOMTARTALOM

1. §. A Magyar Királyság honvédelmi
ügyéről

Szeretettel meghívjuk Önt és barátait

SZÓNYI ISTVÁN

(1894-1960)

festőművész

CENTENÁRIUMI EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA
a Szentendrei Képtárba

A tárlatot 1994. július 24-én,
vasárnap 11 órakor
megnyitja:

Vásárhelyi Miklós

Megtekinthető:
1994. szeptember 4-ig

Szentendre, Fő tér 2-5.

SZÓNYI ISTVÁN EMLÉKMŰZEUM ZEBEGÉNY

István Ágoston emlé.
ÚJ MŰVÉSZET

BUDAPEST

Bathány u. 10.

1 0 5 4

Donációk és donátorok

Adományok a Magyar Nemzeti Galériának 1957–1997

Negyvenéves a Magyar Nemzeti Galéria. A termeiben kiállított művek nagy része két jelentős gyűjteményből, a Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtárából és a Fővárosi Képtárból származik. Fennállásának évtizedeiben – immár annak is több mint húsz éve, hogy a Kúria épületéből a budai Várba költözött – sok jelentős szerzemény gazdagította anyagát. Jó részük vásárlás útján került hozzájuk, más munkák adományozás útján érkeztek. Erről tudósít az a kiállítás, amely máától látható a galéria harmadik emeletén.

– A tárlat olyan festményekből, szobrokból, grafikákból áll, amelyek negyven év alatt adományozás révén kerültek a gyűjteménybe. Minden ceremónia nélkül tesszük közzemlére a műveket – magyarázza Horváth György művészettörténész, főigazgató-helyettes –, ahogyan az adományok is a lehető legtermészetesebb módon érkeznek a műpártoló magánszemélytől vagy intézménytől a közgyűjteménybe, hogy a közösséget gazdagítsák. Negyven év jelentős idő, de nem olyan kerek évforduló, amely fölött országos ünnepet illel ülni. Arra viszont alkalmas ad, hogy pártfogóink sorát, a tőlük érkezett értékeket áttekintsük.

– A több száz művet bemutató kiállítás a XV. század közepén készült Tüskevári Madonnával kezdődik, amely 1958-ban Magaziner Zoltán ajándékaaként került a gyűjteménybe, s a kortárs Gáyor Tibor lapjaival zárul, amelyeket ebben az évben kaptak az Éri Galériától. Nincsenek azonban olyan alkotások, amelyeket maguk a művészek ajánlottak fel a köz javára.

– Tudatosan, hiszen a művészek elfogultak olykor. Családtagoktól, barátoktól, művészkollegáktól érkezett műveket számosat bemutatunk. Márffy Ödön két munkáját például özvegye ajándékozta, Csernus Tibor egyik fontos művét a művész-társ Paizs László. Igen érdekes módon érkezett hozzánk például Tihanyi Lajos több száz alkotása 1970-ben. Az évtizedekkel korábban Párizsban elhunyt festő műtermét, hagyatékát a világhírű fotós, Brassai – Halász Gyula – örökölte, s ő juttatta később a jelentős gyűjteményt Buda-

mányként a Magyar Nemzeti Galériába jutottak. Máskor maga a donáció folyamata rejt izgalmas mozzanatokat...

– Igen érdekes tanulságokkal szolgált például dr. Véghelyi Péter és felesége esete: ők nemcsak

festményeiről van szó. A vásárolt képek miatt szerepelnek ezen a tárlaton?

– Mert az egyébként nagyon méltányos árat sem tudtuk volna kifizetni, ha nem segít a galéria fő támogatója, a

Szőnyi István: Esernyők

nagy gyűjteményt hagytak a Szépművészeti Múzeumra és a galériára, hanem jelentős összeget is, amelynek kamataival lehet gazdálkodni. Az egyik legjelentősebb adományozó a híres műgyűjtő Fruchter Lajos és felesége volt, akiknek örökösei – a gyűjtő szándékának megfelelően – három részre osztották a gyűjteményt, és tizenhat igen fontos művet – Bernáth-, Szőnyi-, Derkovits-képeket – adományoztak a galériának. Néhány képről azonban nem tudtak lemondani, ezeket haláluk után Fruchter Lajos unokájától vásároltuk meg 1955-ben.

– Ezúttal is főművekről, Derkovits Gyula Mi ketten és című

Pannon GSM. Egyébként is fontos esemény volt, hogy ez a távközlési cég és a Magyar Nemzeti Galéria két esztendővel ezelőtt együttműködési szerződést kötött. A Pannon GSM támogat bennünket kiállításrendezésben, kiadványok megjelentetésében, műtárgyak beszerzésében, konzerválásában. Nagy segítséget nyújtott többek között az 1995-ös Aranyérmek, ezüstkoszorúk és a tavalyi Nagybánya művészete című kiállítások, illetve azok katalógusai létrehozásához. A kapcsolat folytatódik: erről éppen ma, a kiállítás megnyitásának napján írjuk alá a megállapodást.

P. Szabó Ernő

Szőnyi István

Eredményesen működő nemzetközi geodéziai társaság a cég élére
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓT
 (földmérés)
 keres.

Feladata a cég szakmai, gazdasági irányítása, közvetlen üzletszerzési tárgyalások a nagyobb ügyfelekkel, együttműködés a tulajdonosokkal.

Ideális középkorú pályázónk okleveles földmérő mérnök, előnyösen közgazdasági ismeretekkel, vezetői és többéves szakirányú gyakorlattal, tárgyalóképes angol nyelvtudással, jó megjelenéssel és fellépéssel, igényes szakmai hozzáállással.

A pozíció átvételére hazai és külföldi felkészülés után kerül sor.

Kérjük, hogy pályázatát 5 napon belül önéletrajzzal, fényképpel, bizonyítványmásolatokkal az alábbi címre küldje meg:
 YANAGIDA Marketing Tanácsadó Kft. 1192 Budapest, Mikes u. 10.

MEGHÍVÓ

AZ ÉSZAKTEJ TEJIPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

(3534 Miskolc, Erdélyi u. 1.) Igazgatósága

tisztelettel értesíti részvényeseit, hogy a társaság
közgyűlését 1997. május 26-án (hétfőn) de. 10 órára
 a társaság 3534 Miskolc, Erdélyi u. 1. szám alatti
 székhelyére összehívja.

Napirendi pont:

- 1./ Az igazgatóság beszámolója a társaság 1996. évi gazdálkodásáról, javaslata az 1996. évi mérleg megállapítására.
- 2./ A könyvvizsgáló jelentése a társaság 1996. évi gazdálkodásáról.
- 3./ A felügyelőbizottság jelentése a társaság 1996. évi gazdálkodásáról.
- 4./ Határozathozatal az igazgatóság beszámolójának elfogadásáról, a mérleg jóváhagyásáról, a könyvvizsgáló és a felügyelőbizottság jelentésének elfogadásáról.
- 5./ 1997. évi üzleti terv.
- 6./ Igazgatósági tag választása.
- 7./ Könyvvizsgáló választása, díjazásának megállapítása.
- 8./ Az Északtej Tejipari Rt. és a Northmilk Kft. egyesülése.

A közgyűlésen szavazati jogával a névreszóló részvények tulajdonosai közül az élhet, aki a közgyűlés napját megelőző munkanapon a hivatalos munkaidő végéig tulajdonosként a részvénykönyvbe bevezetésre került. A közgyűlésen a részvényes személyesen vagy közokiratban, ill. teljesen bizonyító erejű magánokiratban meghatalmazott képviselője útján vehet részt.

Amennyiben az eredeti időpontra összehívott közgyűlés határozatképtelen, úgy a megismételt közgyűlést ugyanezen napirendi pontokra, ugyanezen helyszínre 1997. május 30-án (péntek) de. 10 órára hívja össze az igazgatóság.

Az Északtej Rt. 1996. évi mérlegének főbb adatai:

Eszközök	E Ft	Források	E Ft
A. Befektetett eszközök	631.993	D. Saját tőke	852.336
B. Forgóeszközök	551.675	E. Céltartalék	6.585
C. Aktív időbeli elhatárolás	1.197	F. Kötelezettségek	324.489
		G. Passzív időbeli elhatárolások	1.437
Összesen:	1.184.847	Összesen:	1.184.847

1996. évi adózás előtti eredmény: 1.326 E Ft.

1996. évi adózott eredmény: 1.326 E Ft.

Az igazgatóság nem terjeszt osztalékfizetési javaslatot a közgyűlés elé.

ÉSZAKTEJ TEJIPARI RT.
 Igazgatósága

HIRDETÉS

A CONCORDIA KÖZRAKTA

(1095 Budapest,
 árverésen értékesít
 (1126 Budapest, Bős
 által közraktá

**26,225 tonna GAZDA
 F1 vető**

mivel a Letevő az árura
 jegyet nem szo

Az árver
 ELSŐ BUDAI ÁRVERE
 ÁRVERÉSI
 (1027 Budapest,
 Árverési bizto

Időpc
 1997. április 30-án s
 Az áru becsértéke

A hibridkukorica vetőmag ár
 ceglédi telepén (2702 Cegléd
 tekinthető meg. Kifüggesz
 az Árverési Csarno

MEGHÍVÓ

A VITUKI Consult Rt.
 Igazgatósága az alapító okirat
 25./f. pontja értelmében

éves, rendes közgyűlést
 hív össze

a Társaság székhelyén (Bp. IX.,
 Kvassay Jenő út 1. szám.)

1997. május 22. napjára
 9.00 órai kezdettel,
 melyre a részvényeseket
 tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje a követ-
 kező:

1. Az Igazgatóság beszámolója.
2. A Felügyelőbizottság beszámolója.
3. A könyvvizsgáló beszámolója.
4. Az 1996. évi mérleg megállapítása és a nyereség felosztásáról való döntés.

A közgyűlésen a részvényesek személyesen, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt meghatalmazással ellátott meghatalmazottjai útján vehetnek részt. A szavazati jogukat az alapító okiratban meghatározott módon gyakorolhatják.

VITUKI Consult Rt. Igazgatósága

A BUDAPEST Hitel és Fejlesztési Bank Részvénytársaság

(1052 Budapest, Deák Ferenc utca 5.)

Igazgatósága értesíti részvényeseit, hogy a Társaság évi

rendes közgyűlését

1997. április 30. napjára

A közgyűlés helye: Budapest

A közgyűlés na

1. Az igazgatósá

– A művek olykor kalandos
 – A művek meg, mellett ado-
 pestre.
 Derkovits István Esernyők
 Szonyi István

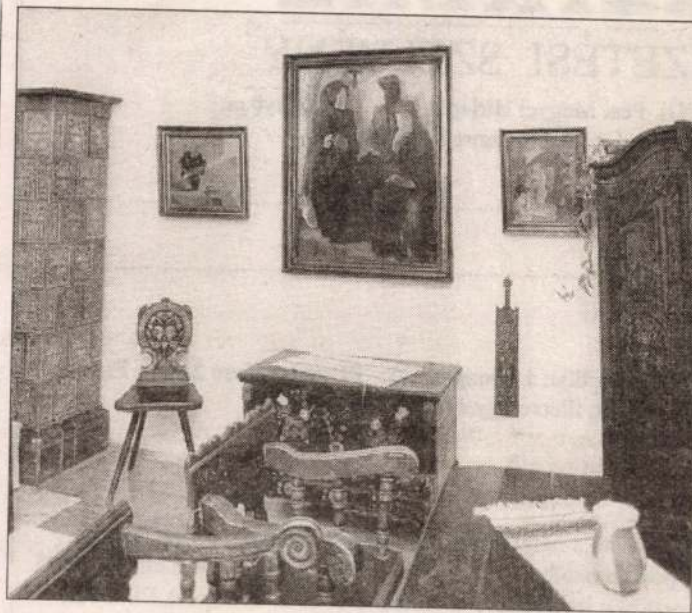
Szőnyi István
**Jubileumi esztendő
a Szőnyi-szabadiskolában**

A *Szőnyi István* nevét viselő zebegényi szabadiskola idén nyitja meg harmincadik évfolyamát. Az 1995-ben képzőművészeti akadémiai rangot kapott nagy múltú művész-tábor megtartotta az alapítók által megfogalmazott célkitűzéseket: a növendékek nem stílust tanulnak, hanem a mesterségek alapjait sajátíthatják el a nyári kurzusokon a szakterületek kiválóságaitól.

A jubileumi esztendő kéthetes táborai július 6-án, illetőleg július 20-án kezdődnek. Ezenkívül lesz egy háromhetes tanfolyam is, szintén július 6-ától. A 16 évnél korosabb érdeklődők május 30-áig

jelentkezhetnek a rajz, a kreatív festő, a festő, a portréfestő, a szobrász, a kerámia, a sokszorosító grafikai, a tűzzománc, a művészettörténész stúdiomokra a Szőnyi István Emlékmúzeum Baráti Köre (2627 Zebegény, Bartóky u. 7.) címén, illetőleg részletesebb felvilágosítással szolgálnak a 06-60 346-429-es telefonszámon.

Az említett foglalkozásokon kívül a szervezők gondoltak az általános iskolai korosztályra is. Az ifjúsági művésztelepi tagozat augusztus 3. és 16. közötti munkájába 10-15 éves korú gyermekek jelentkezését várják a szakemberek.

A Szőnyi-emlékház ma is otthonos

*Új Pest u. 7. Miskolc
97. máj. 9.*

HÍV A
TÉRE-
TÉRE-
ZON

JONALON!

06/90 312 069

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p

JÁTEKI

50 000 Ft
nyeremény!

4+1
tipp
anyerő!

Játszon és nyerjen
telefonon!

06/90 3116

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p

Új Pest Megyei
HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI SZELVÉNY

Kérem az Új Pest Megyei Hírlapot példányban,
kérem, hogy az alábbi címre kézbesítsék.

Hírlap előfizetési díja: 1 hónapra 935,- Ft, negyedévre 2805,- Ft,
évre 5610,- Ft, illetve egy évre 11 220,- Ft.

aláírás

Hírlap előfizethető a helyi postahivatalokban, illetve a kézbesítőknél.
Mely postahivatalban, illetve postaládában díjmentesen elhelyezhető.
Szerkesztőség levélcímére is elküldhető: 1364 Budapest, Pf.: 310.)

Handwritten signature and date: 2009.09.22